

کاوہ

فہرہنگی فارسی - کوردی

بہرگی یہ کہم

كاوه

فهرههنگى فارسى - كوردى

به رگى به كههه

آ. ا. ب. پ. ت. ث. ج. چ. ح

عه به دوللا ئى به راهىمى

دهزگای چاپ و بلاكردنه وهى ئاراس

ههولير - ههريمى كوردستانى عيراق

هه‌موو مافیک هاتووته پاراستن ©
دهزگای چاپ و بلاوکردنه‌وهی ئاراس
شه‌قامی گولان - هه‌ولیر
هه‌ریمی کوردستانی عێراق
هه‌گبه‌ی ئه‌لیکترۆنی aras@araspess.com
وارگه‌ی ئینته‌رنیت www.araspublishers.com
ته‌له‌فۆن: 00964 (0) 66 224 49 35
دهزگای ئاراس له ٢٨ تشرین (٢) ١٩٩٨ هاتووته دامه‌زران

عه‌بدوڵلا ئیبراهیمی
کاوه "فه‌ره‌نگی فارسی - کوردی" به‌رگی یه‌که‌م
کتیبه‌ی ئاراس ژماره‌: ١٢٦٢
چاپی یه‌که‌م ٢٠١٢
تیریتژ: ٢٠٠٠ دانه
چاپخانه‌ی ئاراس - هه‌ولیر
ژماره‌ی سپاردن له به‌رپوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتبخانه گشتیه‌کان ٣٥٢ - ٢٠١٢
رازانده‌وه‌ی به‌رگ: ئاراس ئه‌کرهم

ژپنک:
ژماره‌ی پێوانه‌ییبی ناوده‌وه‌یه‌تی کتیب
ISBN: 978-9966-487-29-4

فرهنگ فارسی - کردی

Persian - Kurdish

Kaweh Dictionary

ژینی ژێردهستی بو گهلت وه کو سالی بی به هاره
پینگای پزگاری ناسته مه، تووشه وه ههزار به ههزاره

کۆمه لگایه کی ژێردهسته و زه لیل و دیل و دواکه وتوو
به سهرکهری دابی کۆن و به نوینی نه زانی خه توو

له کۆمه لگایه کی وادا شوهرشی به دهست و تفهنگ،
نانگه یینیته ئامانج و وه ک پینیی به ده به چه ننگ

زه لکاو یکی خنکینه ره، پیت هه لینی ده چیه خوارتر
چه ک ئه و پۆ دادت بو نادا له حاست زۆرداری چه کدارتر

قه لهم هه ر تاقه ده رمانه، بو می شکی سهرکراو به به ننگ
زانست بو هه وینیی خه بات، وه کو شیرهی گۆله بو هه ننگ

ئاگری نه ورۆز پینوینیه بو شوهرشیکی پزگاری
قه لهم وه ک کوتکی کاوه به بو لبردنی بی به هاری

تۆره و فه ره ننگت به ره پیش، چاره ی دهردی تو ئه وه یه
کوتکی کاوه ی هه ر قه لهمه، نه ورۆزی کوردی پیوه یه.

پیش پيشه کی

بۆ ناوی کاوم هه لېزارد؟

کاوه پالەوانیکی ئەفسانەیییە کە نەتەوێ ئاریایی پەگەزەکان، بەئێ خۆیانی دەزانن. نەورۆزی نیشانی سەرەتای سەل و هەخۆکەوتنەوێ سروشت و گەرم داھاتنەوێ زەوی و نەمانی سەرما و سەردەرێنانەوێ گژوگیا لەبن خاکی ساردوسپیش، تیکە لاویبەکی پتەوی لەگەڵ ناوی ئەو قارەمانەدا هەبێ. ئەو دوو ناوێ لە چیرۆکەکانی ئافیسنا وەرگیراون و بەشانامە فیردەوسی کەوتوونەتەوێ سەرزار و زمانان، لەسەر کاوێ ئاسنگەر، دەنگۆ زۆرن و هەر کام لەو گەلانە خۆیان بە ئاریایی پەگەز دەزانن و تەنانت ئەوانە بە پەگەز ئاریایی نین و سەردەمیک بەدوای بژێوی باشتەدا، یا وەک داگیرکەر ھاتوونەتە ولاتی ئاریاییەکان، خۆ بەسوێندان شین و پەش ھەلدەگێرن، کە کاوێ هەر تەنیا ئێ خۆیانە و مافی کەسی تری بەسەرەوێ نییە. ھیندیک لە نووسەرانی سەدە بیستەم و لەوانە ئەحمەدی کەسەرەویش، ھەولێ زبانی ناوی کاویان داوێ. ئەوان بەھۆی ھەلەبەکی میژوویی و بەوچوواندنی ناوێ یۆنانییەکی (ئیختووینگۆ)ی دوایی پادشای ماد - کە (ئاستیاک) ە - بە (ئازدەھاک)، تاوانی خیانت دەدەنە پالی، چونکە ئاستیاک (ئیختووینگۆ) بە پادشایەکی دادگەر دەزانن. (ئەحمەدی کەسەرەو) لەباری ئاینییەوێ سەر بە بیروباوەرێکی ھەلقوولۆ لە ئوولی زەردەشتە و بەو ھۆیەشەوێ (ئیختووینگۆ)ی خۆش دەوێ، چونکە ئەو پادشایەکی ماد، ویستی دەستەلاتی پادشا ناوچەییەکان کەم کاتەو، کە ھەر کامیان لە قەلەمرەوی خۆدا، بەخوا دەناسران و دەستەلاتی ئوولی و میرییان بەدەستەوێ بوو. بەتەواوی بۆ ئەو مەبەستەش، ویستی ئاینی موغەکان پەرە پێ بداتەوێ و ھەر ئەوێش - کە بەزانی سامانپەرستی و دەستەلاتی مەزنانی میری و سپایی ماد تەواو دەبوو - بوو بەھۆکاری خیانتی سیاسالاری ماد و سەرکەوتنی کورۆش. کورۆش لە تاکە بەردەنووسیکدا کە لەپاشی بەجێ ماوێ، بۆ خۆی راستیی ئەو پوانگەکی دەسەلمینی و دەلی: ییکیک لە ھۆکارەکانی نازەزایی گەلانی ژێردەستی ماد ئەوێ بوو کە ئەوان ئوولی خۆیان بەسەر خەلکیدا دادەسەپاند... " ئەو باسە زۆر ھەلدەگرێ و لیکۆلینەوێ و بەلگەنامەییەکی زۆری گەرەکە، کە لە کورەبەستی ئاوادا ناگونجی. بۆ پوونبوونەوێ زیاتر پواننە باسی ئاستیاک لە کتیی (تاریخی ماد ا.م. دیاکۆنۆف، ترجمە کریم کشاورز، چاپی تاران، ۱۳۷۹، لاپەرە ۳۸۴ تا ۳۸۷).

کاوێ، ئاسنگەرێکی خەلکی یەکیک لە گوندەکانی ئیسفەھان بوو، کە بەھۆی پیشە پیرۆزەکەبەوێ ھاتبووێ ئەو شارە. مەلەندی ئیسفەھان بەشیک بووێ لە ھەریمی (پارسوا)ی سەر بە ولاتی ماد. ھەر ئیستاش کوردیکی زۆر لە ئاقاری ئەو شارەدا دەژین، کە بیگومان بەھۆی گۆرانکارییە دیمۆگرافیەکانی دوا ئیسلام و بەتایبەتیش دوا سەفەوی، تا پادەییەکی یەکجار زۆر لە پێژەیان کەم بووێتەوێ. سەرەرای ئەو دەنگوباسانەش، من کاوێ، ھەر بە قارەمانیکی کورد، دەزانم، ئەو بە پێی چیرۆکەکانی ئافیسنا، نمونە ئازادخواریک دەداتە دەستم، کە نەیتوانی مل بۆ قورسایی نیری ستەمی دەستەلاتی داگیرکەر دانەوینتی و ئازایانە ھەستاوێ و پادشای ستەمکاری تیک شکاند. ئەو بەنمونەیی پیشمەرگەیی کورد دەزانم، کە بە پێی تەمای ھیچ دەستکەوتیکی مادی گیان و مان و سامانی خۆی خستە مەترسی و بەوێلانانی ترس و دلەراوکی، نەمامی ئازادی پێ گەیان، بەلام لە دابەشکردنی دەستکەوتەکاندا، بە پێوەرەرایەتی کۆمەلگەیی خۆی دا دەستی کەسیک کە لە خۆی بە لێزانتر و شیاوتری دەزانی.

پیشه کی

سالی ۱۹۸۶ چاوم به کتیبی "بزوتنه وهی کورد له سالی ۱۸۸۰" کهوت که دوکتۆر جه لیلی جه لیلی نووسیبوو، دوکتۆر کاوس قهفتان وهی گێر ابوووه سهر کوردی. ئەو کتیبه ژماره بهک به لگه ی میژووویی به که لکی بۆ پروونبوونه وهی به شیکه ههرچهند زۆر بچووک به لام گرینگی میژوووی گه لی کورد تیدا بوون. بۆیه به یارم دا وهی گێر مه وه سهر فارسی، تا له لایه که وه خویننه ی فارسیزان و له لایه کی تریشه وه ئەو کوردانه ی خویندنیان به فارسی بووه و نازانن کوردی بنووسن و بیخویننه وه به هره ی لێ وه رگرن و خه لکیکی زیاتر له راستیه کان ئاگادار بن. که قۆلم لێ هه لمالی، ئەو جار گریانم بۆ کلۆلی و لیکه وماویی گه له کهم هات. تیگه یشتم دهرده که مان ههر ئەوهنده نییه که خا که که مان دهستی به سهر دا گه راوه، به لکو دهردی گه وره تر دهست به سهر دا گه رانی فهرهنگ و زمان و ته نانهت میژوووه که شمانه. بۆ خاکی دهستب سهر دا گه راو "باره سروشتیه که ی دا گه ر کردن" دا گه ر که ههر دا گه ر که ره و ئەوه ی که دا گه ر که ر کێ بی شتیکی ئەوتۆ له سروشتی کاره که ناگۆرێ و به دهر کرانی دا گه ر که ریش کۆتایی به دۆخه که دێ، به لام که دێته سهر فهرهنگ و ئەدهب و ئابوووی "واته باره کۆمه لایه تییه کان ی دا گه ر کران" زبان و کیشه کان ی تازه سهر هه لده نه وه. بۆ وینه ئیمه ی کوردی لیکه وماوی میژووویی - لێره دا مه به ستم چاکی یا خرابیی ئوولیک یا بر وایه ک نییه، به لکو مه به ستمه کار تیکردنه کان ی دا گه ر کران لهو بوارانه دا بخرمه به رچاو - به ره و پیش چوونی له شکر ی ئیسلام له ولاته که ماندا، به شی ههره زۆرمانی به زۆری لێ کردوین به موسلمان، دا گه ر که ری موسلمانی شیعه ی سه فه ویش به شیکه به رچاوی لێ کردوینه شیعه، له داخی تورکی عوسمانیش به شیکه به رچاوی نه ته وه که مان له ژیر دهستی ئەو دا گه ر که ره دا بوون به عه له وی. به شیکیش له سهر دینی پیشوو ماونه وه، به لام ئەوه شیان له کار تیکردنی دا گه ر کران به دوور نه بووه. پینچ دا گه ر که ری کوردستان، به چه ند زمان و فهرهنگی جیاواز و له زۆر جیگاشدا دژ به یه ک بۆ تواندنه وه مان له ناو خۆیاندا و سپرنه وه ی ئاسه واری میژووویی و فهرهنگی و پیناسه ی نه ته وه ییمان چی بۆیان کراوه کردوویانه. خویندن به زمانی زگماکی ته نیا له به شیکه که متر له پینچ یه کی کوردستان "ئه ویش به نیوه چلی و زۆر تر بۆ بیهه لاکوتن به بیگانه ی دا گه ر که ر" ئازاد بووه. له زیاتر له نیوه ی کوردستاندا هینانی ناوی کورد تاوان بووه و سزای گه وره ی بۆ دانراوه. ئاوا له نیزی که به چل میلیۆن کورد، ته نیا دهری چوار میلیۆنی و ئەویش به نیوه چلی و ناته واوی دهره تانی خویندن و نووسین و خویندنه وه یان به زمانی کوردی هه بووه. ههر ئەوه ندهش زمانی نه ته وه ی دا گه ر که ر کاریکی زۆر تیکده رانه ی له بواری پینوس و پرژمانیدا کردووه ته سهر. به و هۆیانه کورد له زمان و خه تی هاوبه شی خویندن و نووسین و فهرهنگستان بی بهش بووه. ئەوه دهر دیکه که ته نانهت دوا ی په تاندنی دا گه ر که رانیش، چاره سه ره که ی ماوه یه کی دوور و درێژ هه لده گرتی، واته دوا ی سه ره به خۆیی ولاتیش خه باتیکی دوور و درێژ و پر کویره وه ریمان بۆ سه ره به خۆیی و ساغبوونه وه ی فهرهنگی له پیشه. ههر له سه ره تانی دهست پیکردنه که وه که وتمه ژیر ژانی ئەو دهرده. توشی زۆر وشه ی نامۆ بووم زۆر به یان له زمانی دا گه ر که ره وه خزیبوونه نیو زمانی ده کار کراو له وه رگێرانی کتیبه که بۆ سهر زمانی کوردی، تازه ئەویش وا گۆرا بوو که نه کورد و نه عهره ب نه یان ده ناسیه وه، بۆ وینه له جیگایه کدا نووسیبوو "چاره نووسه ماسه وه که ی ئه رمه نیان" چه ندی هینام و بردم و پرسیارم کرد و کردم و کراندم که سم نه دیته وه که بزانی یاوی بچوینتی ئەو وشه یه لێره دا چ واتایه ک ده گه یینتی. ته نانهت له زۆر که سی وام پرسکی که له کوردستانی باشوور خویندبوویان، تا سه ره نجام یادی به خیر کاک مه لا حه سه نی په ستگارم دی و پتی گوتم: ئەوه "ماسه وی" نییه مه ئساوییه واته: "پر کاره سات"، به لام خۆ دهر ده کهم ههر ئەوه نده نه بوو. ئەمن کوردیم نه خویند بوو. ئەوه ی ده مزانی ههر به هه ولی خۆم فیری بووبوم. خویندنه واریم وه ک هه موو کورده کان ی ژیر دهسته لات ی ئیران به ناچار به فارسی بوو. بۆ نووسین به کوردی به دروستی رانه هیندرا بووم. فیر بووبوم ئەگه ر به وه ی شتیکی به کوردی بنووسم به فارسی بیری لێ بکه مه وه، ئەو جار وه رگێر مه وه سهر کوردی جا بی نووسم، تا ئیتره په نگه زۆر نا ئاسایی نه یه ته به رچاو، به لام کیشه ی سه ره کیم له وه رگێرانه که دا بۆ ساز بوو. له دانانی وشه ی له باری فارسی له شوینتی کوردیه که یدا تووشی گرفتی گه وره بووم. فهرهنگیکی فارسی به کوردی ده ی توانی به شیکه به رچاوی کیشه ی من و زۆری وه ک من چاره بکات.

تا ئەو کاته چه ند کاریکی زۆر ناته واو و ساکار به وناوه بلاو بووبوونه وه، که نرخی خۆیان هه یه به لام بۆ چاره سه ر کردنی گرفتیکی ئاوا زۆر لاواز بوون. له و کاته وه به مه راقبووم پرگار ی دهر یکم لێهه لکه وی و به نووسینی فهرهنگیکی ئاوا، له و داوه

پزگارم بکا. بیستم مامۆستا ههزار خهریکی نووسینی فرههنگیکی کوردی به فارسییه. ئەو خه بهره هیواپییه کی گه وری خسته دلمهوه. هه رچهند ئەوه ههنگاویکی زۆر گه وری به که لک و چاره سازی به شیک له دهرده که بوو، به لام نهیده توانی به پاده کی کار ساز، مه به سه ته که ی منی لهو بواره دا کۆله وار به دی بینتی. هه ر دو عام ده کرد بریا ئیستا که دهستی به کاریکی ئاوا گه وری کردووه، فارسی به کوردییه که شی جیبه جتی کردبا. که چی مامۆستا دوا مالاوایی له گه لی کورد کرد و ئەو ئاواته مه نه هاته دی.

له وه رگێرانه وه ی کتیبی "کورد و عه جه م" دا بۆ سه ر زمانی فارسی هه نبانه بۆرینه زۆر به که لکم هات. لهو کاته وه بیرى نووسینی فرههنگیکی فارسی به کوردی ده می شکمدا هیللانه ی ساز کرد. کار له سه ر فه ههنگیکی ئاوا دوو مه رجی ده ویستن:

۱- غیرت و بهر خۆنان و خۆراگری و بهردهوامی: ئەمن لهو بواره دا زۆرم ده خۆرا ده دیت. چونکه هه ر پيشه م وا بووه، ئەگه ر بپاری کاریکمدا، وا می شکمی پتوه خه ریک ده بی که تا ده یکه م ئۆقره م لی هه لده گیرئ.

۲- زانیاری پتویست: لهو بواره دا زۆر خۆم به کۆل و کۆله وار ده هاته بهرچاو. ئەمن پابردووی کارى ئەده بیم بێجگه له وه رگێرانی دوو کتیبی کوردی بۆ سه ر فارسی (کتیبی ناوبراو و کتیبی کورد و عه جه م) و کورته چیرۆکیکی کوردی به ناوی "زینده به چال" نه بوو که هه یچیشیان بلاو نه بوو بوونه تا عه بب و چاکه یان وه ده رکه وئ. ئەوه کۆشکی هیوامی ده خسته له رزین، به هه نبانه بۆرینه ی مامۆستا هه زار خۆم دلخۆشی داوه. به داخه وه مامۆستا هه زاریش به ناوه خت دوا مالاوایی خۆی لی کردین و ئەو دلخۆشییه شم به که سه ری ئاواتیکی وه دی نه هاتوو ته نگی پتیه لچنا. ناچار به هیوا ی هه مبانه بۆرینه، ئەو کیشه یه شم خسته ئیو گێژاوی بیرى ئالۆزم.

مالاوییم له هاو پیمانم و چوونم بۆ تورکیا له مانگی ۱۱ ی ۱۹۹۵ پ ده ست به تالییه کی دامی که خیرا ده ست بکه م به هه لگێرانه وه ی هه نبانه بۆرینه به پتی وشه ی فارسی (به پتیه وانیه کتیبه که که به پتی وشه ی کوردی پزیر کراوه). تا له وئ بووم و دوو مانگیکیکی دوا ی چوونم بۆ ئوستورالیا (۱۹۹۷/۱/۲۱) به ورد که کاغه زان (هه ر کوته کاغه زه ی بۆ وشه یه ک وه ک ئەو وینه ی لیره دا ده یبینن) ده وری خۆم واته نیبوو کورده کوته نی "وشتری به باره وه لی ون ده بووا"، دوا یه که چه کۆمپیوتهریکم به قهرز کرئ. ئەوه له ده ست ورد که کاغه زانی پزگار کردم، به لام کیشه ی ده گه وره تری بۆ ساز کردم که له نئو به شی کیشه کاندایه که م.

کیشه کان:

جیگای خۆیه تی لیره دا به کورتی هیندیك لهو گرفت و کیشه نه بخه مه بهرچاو که له نووسیندا تووشیان بووم و بێگومان هه ر نووسه ریکی کورد تووشی ده بی. ئەو کیشه نه لهو کاته دا زه قتر خۆ ده نووینن که نووسینی فرههنگ دپته گۆپتی، که با به تیکی زۆر گرینگ و هموانییه و ده بی هه موو کوردیک لئی تی بگا و که لکی لی وه رگرئ. بۆ وینه که دپته سه ر خویندنه وه، ئەگه ر کتیبه که به خه تی لاتین نووسرا بی، خویندنه وه ی بۆ ئەوه ی هه ر ئەلفو بیکه ی عه ره بی ده زانی ناگوجتی و به پتیه وانه ش.

کیشه ی نووسین:

۱- نه بوونی خه ت (script) ی په کگرتوو، که له سه ره وه به کورتی نموونه یه کم له سه ر هینایه وه.

۲- پینووسی کوردی به ئەلفوبیی عه ره بی، که هه رچهند له پینووسی فارسی باشته ر، به لام هیشتا ناته واوه. بۆ وینه وشه ی مانگ: (۱- مانگ = مانگی ئاسمان، ۲- مانگ = ماندوو) ئەوه ی په که میان چۆن نووسراوه هه ر وا ده خویندریته وه به لام ئەوی تریان نا. بۆ باشته ر پوونبوونه وه سه رنج به نه پینووسی لاتینی ئەو دوانه (1- mang - 2- manig) خوا لیخۆشبوو مامۆستا هه زار ئەو کیشه ی به دانانی نیشانه ی له شوینی | تاراده یه ک چاره سه ر کردووه (۱- مانگ، ۲- مانگ)، به لام هیشتا نه بۆته باو.

۳- فۆنت: ئەو فۆنتانه ی بۆ ئەلفوبیتکه ی شیوه عه ره بی وه ک عه ره بی و فارسی و کوردی و... ساز کرا بوون له سه ر هه موو په نه ره (window) یه ک، هه رچهند پشتیوانی (support) ی ئەو زمانه نشی هه با نه ده خویندرانه وه. بێجگه له وه ش فۆنته کوردییه کانی تا ئەو کات ساز کراوه، عه بی سه یه ر و سه رلیشیوینه ری زۆریان تیدا بوون. له فۆنتیکدا پیتیک (character) له سه ر (key board) له شوینیک و له فۆنتیکی تردا له جیگایه کی تر دانراوه. بۆ وینه بۆ نووسینی "پ" له فۆنتیکدا (B) و له وه ی تردا (shift B) و له فۆنتیکی تردا (V+shift A) داده گیرئ. جا وه ره ئەو کیشه ی بۆ منی ته مه نیک له کۆره وه ریدا تپیه ر کردوو می شک به هه زاران بیر و بیره وه ری ئالۆز و تیکده ر ئاخراوی دووره ولاتی کۆپزه یین، چاره بکه که به پتی سه لقه به Zanest Avdar ده ستهم راهاتوو و ده بی به Kurdish News با به تیک بنووسم که شوینی هیندیك له پتیه کانی له گه ل ئەوانی تردا جیاوازه. ئیستا ش، که سالی ۲۰۱۲ یه، چه ندين ته خته

کلیل (keyboard) ی نووسین، بۇ فارسی و کوردی و عەربى له بەردەستى کەلک وەرگران له کۆمپيووتەردان، که هەموو لەسەر یەکیکیان ساغ نەبوونەوه، فۆنتەکانیش هەر کامیان بەپێی بەرنامەیهکی جیاواز دانراون، کیشەى زۆر دەخولقینن. بۇ وێنە، بەرنامەیهکی فەرھەنگ نووسینم وەرگیر کەوت، که ئێرانى داىان نابوو، ویستم، ئەو فەرھەنگەى بخەمە سەر، بەلام، (script) ه کوردییهکانى نەدەخویندەوه، چونکە تەنیا بۇ ئەو فۆنتانە ساز کرابوو، که له ئێراندا باون و ئەوانیش (script) ه تايهتەکانى زمانى کوردی وهک (ۆ، ئ، ې، ...)يان تیدا نەگونجاوه. بەکورتى زۆر عەیبى تریش لهو بوارەدا دەکەونه بەرچاو وهک: نەنیشتنەجیى نوخته یا نیشان له شوپنى دروستى خوێ و پێوه نەنووسانى هیندیك پیت له هیندیك وشەدا و تەنانهت ونبوونى نوختهى هیندیك له پیتەکان له وشەدا و ... سەربارى ئەو دەردانەش ئەمن له نووسینی فەرھەنگدا تووشى گرفتیکى تر بووم، ئەویش نەبوونى فۆنتیک بوو که کوردی و فارسییه که ویکرا بنووسی. زۆرم حەولدا و زۆریشم خۆ پێوه ماندوو کرد، بەلام نەمدۆزییهوه. نەبوونى فۆنتیکى ئاوا تووشى دوو کیشەى کردبووم. یەکەمیان نارێكى له خەت و نووسراوهدا و دووهمیشیان که گرینگتر بوو کیشەى لهخۆرا تیکچوونەوهى فۆنتەکان (له ئەندازە یا چەشنیاندا) بوو. له فایلیکی ۱۰۰ لاپەرەدا فۆنتەکە تیک دەچوو، لهخۆرا دەگۆرا بەفۆنتیکى نەخوارزواى عەرەبى. دەبوو هەموو فایله که بکەمەوه بەفۆنتە کوردییه مەبەستەکە. تا ئێرە بەسپنەبى بوو، بەلام ئەوجار دەبوو ئەو فارسییانە وشە به وشە بێنمەوه و چاکیان کەمەوه که لەبەر نەبوونى "ص، ض، ط، ظ، ذ" له کوردییه کەدا بەناچار له عەرەبى و پاشانیش له فارسیم وەرگرتبوون. زۆرچار دوو سئ پۆژم بەرستنەوهى ئەو پرسەوه دەچوو که ئاوا لیم بووبوو بەخوری!! سەرەنجام پاش حەول و خۆماندووکردنیکى زۆر و پرسیار لەم و ئەو و له دۆستانى ئوستراالىا و دەرەوه، به وەدەستخستنى بەرنامەیهکی "فۆنت سازکەر" بههۆى برادەرێکم بەناوى عەلى که ئازەرییهکی ئێرانى بوو و، کەلک وەرگرتن له ئینتەرنێت و کرپنى کتیبیکى فۆنت سازکردن، فۆنتیکم ساز کرد که مەبەستەکەمى بەتەواوى دەپیکا و ئاوا ئەو کیشەیهشم بۆ خۆم چاره کرد. پەنجەرەى XP ش زۆر کیشەى بۆ چارهسەر کردم. بەخۆشپێوه برادەرێکی دلسۆز سايى Kuritgroap ی پى ناساندم، که کۆمەلێک له دلسۆزانى وشەى کوردی داىان ناوه و پشتیوان و keyboard و ئەژماریک فۆنتى کوردیيان ساز کردوووه که مەبەستەکەى من تا رادەیهکی بەرچاو دەپێکن. بەلام کەموکوورپى ئەو فۆنتانە که تا ئیستا کەوتووونە بەرچاوم ئەوهیه که بزوینهکانى وهک (سەر) و (ژێر) و (بۆر) و (زەنە) و هیندیك نیشانهى تر باش کار ناکەن و دانانیان پیت له وشە جیا دەکاتەوه. پێویستە ئامازە بەکارى ئەو دلسۆزەش بکەم که ئۆفیسى کوردیى داناوه بەلام بههۆى ناتەواو بوونى بۆ نووسینی کتیب نەدەگونجا. بەپاشکاوى دەتوانم بلیم که کیشەى فۆنت زیاتر له سالیکی کاتى منى بۆ خوێ برد و له کارە سەرەکییهکەى خۆم که نووسینی فەرھەنگە بوو وەدواى خستم.

کیشەى دەرەتان:

دەرەتانى لەبار و پێویست بۆ نووسینی فەرھەنگ به چەند مەرج پیک دى:

۱- کەرستە: هەبوونى سەرچاوهى بەکەلک و دەست وپراگەیشتن بەکتیبخانەى دەولەمەند مەرجیکى هەرە گرینگە له کارى فەرھەنگ نووسیندا، که بەداخهوه کورد لهو بارهوه زۆر فەقیرە. جا لەناو ئەو فەقیریهشدا ئاوارەیهکی له ولات داىراوى وهک من که تەنانهت له ئاوارەبیشدا هیندە دوور کەوتووومەوه که بۆ کارەکەم هەر دەستم بەهاسانى وهجموچۆلى فەرھەنگى کوردی له ئەوروپاش راناکات - چونکە بۆ خۆمى لى دوورم و کەسى واش شک نابەم لهو بوارەدا بتوانى یاریدەرم بى - ئەو کیشەیه چەند قات دەبێتەوه.

چەند فەرھەنگیکى فارسی بەکوردی له لایەن چەند دلسۆزیکى وشەى کوردی بلاو بوونەوه، هیندیکیانم له ئینتەرنێت وەدەست کەوتن، برادەرێکی دلسۆزیشم له سویدرا فەرھەنگى یەک جلدیى زانکۆى کوردستانى بۆ ناردم، ئەو فەرھەنگانە وشەى زۆریان دا دەستم، بەلام، ۳ لهو فەرھەنگانە، هەلە و کیشەى زۆریان تیدا بوون، بەتایبەتى له فەرھەنگەکەى زانکۆى کوردستاندا، ۴۰۵ هەلەى بەرچاوم دۆزینەوه، لهگەل ژمارەیهکی زۆر وشەى وهک ناوى ژمارەیهکی زۆر زمان، نەتەوه، تاپفە و هۆزى شوپنە جۆراوجۆرهکانى جیهان، که بۆ فەرھەنگیکى دوو زمانە بێجگە له هەلمساندنى قەبارەى کتیب، کەلکیکیان تیدا نابینم و، هەر وهه زۆر شتى تر که لێرەدا باسیان ناگونجى و بەجودا له نامیلکەیه کدا بلاویان دەکەمەوه.

۲- هاوکارى: فەرھەنگنووسانى گەلانى ئازادى جیهان بێجگە له دەدەستدا بوونى کەرستە و ئامرازى پێویست بەدەستە و تاقمى چەندین کەسى و پشتیوانى میرى و زۆر کارسازى و کاردروستایى تر کار دەکەن، بەلام فەرھەنگنووسى کورد دەبى بەتەنى و بى چاوهروانى هاوکارى کەس، بەشیکى بەرچاو له کات و مال و ویسحەت و ژيانى خوێ لەسەر ئەو کارە دانى، که ئەوهش بێگومان زۆر سەختە و لەخۆبووردنیکى زۆرى دەوى و سەربارى ئەوهش نابى چاوهروان بى کارەکەى بى هەلە و کەموکوورى بى. راستە هاندان بۆ بەرهههپیش چوونى کارپیکى ئاوا گوپ و تینى زیاتر دەداتە مرؤف، بەلام پەخەش (چ بەجى، چ بێجى، چونکە هەردووکیان وریاکەرەوه و هەلە کەمکەرەوه) پێویستى و مەرجى بى ئەملا و ئەولای سەرکەوتنى ئەو کارەیه و تەنیا بوون له کاردا هەلە پاساوا ناداتەوه مەگەر، ئەوهى کار دەکا گرینگى بداتە

په‌خه‌کان و به‌باشی هه‌لیان سه‌نگینتی. بواری نووسینی وشه‌دانی کوردی، گیروگرفتی زۆری تیدا به‌دی ده‌کرتی. نه‌ ده‌وله‌تیک هه‌یه، پشتیوانی له‌و کاره‌ بکا و نه‌ ده‌زگایه‌ک هه‌یه یارمه‌تیده‌ر بی و نه‌ کۆرپک له‌ زانیانی بواری وشه‌ هه‌یه لانی که‌م ئەو کاره‌ ناتهاوا و سه‌ره‌تاییبانه‌ هه‌سه‌سه‌نگینتی، که‌ به‌ماندووپی و له‌خۆبووردنیکتی زۆر له‌لایه‌ن چه‌ند که‌سیکه‌وه‌ کراون.

۳- ده‌ست وێراگه‌یشتنی ئازادانه‌ به‌هه‌موو به‌شه‌کانی کوردستان: فه‌ره‌نگ (قامووس، وشه‌دان) زمانی لیک تیگه‌یشتنی خه‌لکه‌ و فه‌ره‌ه‌نگنووسیش ئەو که‌سه‌به‌که‌ "وشه‌" له‌ خه‌لک وه‌رده‌گرتی و له‌ په‌نا یه‌کتری له‌ شوپنی شیاودا دایان ده‌نی. دووری له‌ سه‌رچاوه‌ی سه‌ره‌کی فه‌ره‌نگ "واته‌ خه‌لک" بۆ منی دووره‌ولات له‌و کاره‌دا که‌ ده‌ستم پێ کردوو ه‌ کۆسپیکتی گه‌وره‌یه‌ و به‌تاییبه‌تی که‌ کاره‌که‌شم دوو نه‌ته‌وه‌ ده‌گرتیه‌وه‌.

۴- دارایی: پشتیوانی مالی کاریکتی ئاوا بۆ گه‌لیکی بی ده‌وله‌ت و ده‌ست به‌سه‌رداگیرا و فه‌ره‌ه‌نگی خۆ لێ قه‌ده‌سه‌کراوی وه‌ک کورد، یه‌که‌م ده‌سترویشتووپی نووسه‌ر و دوومه‌ بازاره‌. دوورکه‌وته‌وه‌ له‌ گه‌ل (که‌ بازاری به‌ره‌مه‌که‌ پیک دینتی)، گونجانی چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ ده‌خاته‌ ژێر کارتیکردنیکتی زۆر تیکده‌رانه‌. گه‌وره‌ترین کۆسپی سه‌ر پیکتی من له‌ دووره‌ولات بۆ چاپ و بلاوکردنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌کانم ئەو خاله‌به‌. له‌ ولاتیکی ته‌ریک و دوور له‌ ولاتانی تر که‌ پیکتی به‌وشکانی دا بۆ هه‌یچ شوپنیکتی دنیا نییه‌، ده‌ست به‌هاسانی وه‌ ولاتانی ئه‌وروپاییش رانگا که‌ بازاریکی باشتریان لێیه‌ و چاپ و بلاوکردنه‌وه‌شیا باشتتر لێ ده‌گونجی، ته‌نیا به‌دراوی سووسیال و گرتنه‌وه‌ له‌ دمی مال و مندالیم، کتیبم له‌ چاپخانه‌ سه‌مییه‌کان بۆ له‌ چاپ نه‌درا. بۆیه‌ ناچار بووم بۆ خۆم فێر بم به‌پرنیته‌ریکی ساکار له‌ ماله‌ خۆم له‌ چاپیان بده‌م و لاپه‌ره‌ دانان و لیک قایمکردن و به‌رگ تیگرتن و برین و به‌گشتی هه‌موو کاره‌کانی به‌ده‌ست و مست و گیرفانی خۆم بکه‌م و به‌خۆپایی بیده‌م ته‌نانه‌ت به‌و که‌سانه‌ش که‌ به‌ وته‌ی خۆیان زۆر به‌مه‌راقی بلاووبونه‌وه‌ی بوون و هانیان ده‌دام له‌ بلاوکردنه‌وه‌یدا په‌له‌ بکه‌م، پاش چاپه‌که‌ش پشتیان تی کردم و به‌لێنه‌کانیان له‌بیر خۆ برده‌وه‌، جا ئه‌وجار مه‌منوونیشیا بم بۆم بخویننه‌وه‌. په‌نگه‌ بلین کتیبه‌که‌ شتیکی وا نه‌بووه‌ که‌ سه‌رنجیان پراکتیشی، به‌لام وا نییه‌، چونکه‌ کتیبیکتی وه‌ک کورد و عه‌جه‌م، ئه‌گه‌ر بلین وه‌رگێترانه‌وه‌که‌شی باش نه‌بی - که‌ ئه‌وه‌یان به‌تاوانی من داده‌نرتی - خۆ نرخه‌ میژوویییه‌که‌ی له‌سه‌ر کتیشه‌ی کورد هه‌ر له‌ جیتی خۆیه‌تی.

۵- ئەمن و هه‌له‌: کورد ده‌لین: "به‌نده‌ بی په‌له‌ نییه‌" و بیگومان "بی هه‌له‌ش نییه‌". هه‌له‌ په‌له‌ ده‌خاته‌ سه‌ر مرۆف، هه‌له‌ش هه‌تا گه‌وره‌تر بی په‌له‌ی گه‌وره‌تر ساز ده‌کا. به‌سه‌ه‌وو چوون له‌ هه‌موو کار و کاتیکدا دپته‌ پێش و گرینگترین هۆکاره‌کانیشی به‌بروای من بریتین له‌:

یه‌که‌م - زه‌ینکۆپری که‌ ده‌بیتته‌ هۆی له‌بیرچوونی زۆر شتی به‌جی و پتویست. دوومه‌ - ته‌نیاالی و بی هاوفکری و بی هاوکاری: پوویژ و هاوفکری ده‌توانی تا راده‌یه‌کی زۆر له‌ هه‌له‌ که‌م کاته‌وه‌. زۆرچار بۆم هاتووته‌ پێش که‌ پاش چه‌ند جار به‌وردی پیداوچوونه‌وه‌ی به‌ بابته‌تیکدا هه‌یشتا هه‌له‌ی زۆر زه‌قی تیدا ماون. هۆیه‌که‌شی ئه‌وه‌یه‌ که‌ مرۆف هه‌موو هه‌له‌کانی خۆی به‌ ته‌واوی نابینتی و هاوکاری و هاوفکری دلسۆزانه‌ ده‌توانی چاره‌ی ئەو ده‌رده‌ بی.

سپیه‌م - بۆچوونی بیجی و تیگه‌یشتنی نابه‌جی که‌ زۆر روو ده‌دا و مه‌رجیش نییه‌ ئه‌گه‌ر نووسه‌ر زۆر شاره‌زاش بی هه‌موو بۆچوونه‌کانی راست و به‌جی بن.

چواره‌م: ته‌واوی کاری نووسین، تاپ له‌سه‌ر کۆمپیوتەر و ته‌نانه‌ت سازکردنی فۆنته‌که‌شی بۆ خۆم کردووومه‌. پرووی نه‌بوونی په‌ش بی! ده‌نا هه‌ر نووسینی فه‌ره‌نگ بۆ خۆی کاری ته‌نیا که‌سپیک نییه‌ چ ده‌گا به‌و کارانه‌ی تریشی. له‌کاری فه‌ره‌ه‌نگنووسانی گه‌وره‌شدا سه‌ره‌پای ئەو هه‌موو کار دروستاییبانه‌ی بۆیان کراوه‌، چاوم به‌ هه‌له‌ که‌وتوو، بۆیه‌ بیگومان کاریکتی ئاوا له‌ هه‌له‌ و که‌موکووری به‌دوور نابێ.

سه‌ره‌نجام ده‌مه‌وی به‌ خویننه‌رانی هه‌ژا بلیم، فارس‌گوتنه‌ی: دیگران کاشتند ماخوردیم، ماهم میکاریم دیگران بخورند. واته‌: ئەوان چاندیان ئیمه‌ خواردمان، ئیمه‌ش ده‌یچینین ئی تر بیخۆن. مامۆستا هه‌ژار، مامۆستا گیوی موکریانی... چاندیان ئیمه‌ به‌ئمه‌گناسییه‌وه‌ خواردمان ئەوه‌ ده‌شیچینینه‌وه‌ تا بزانی ناخۆ به‌ره‌مه‌که‌ی شیاوی خواردنی داها‌تووان ده‌بی؟ چاندن، سه‌روشتیایانه‌ دوو مه‌به‌ستی تیدا به‌دی ده‌کرتی: یه‌که‌م - زیادکردن و باشتتر و به‌رپه‌ژه‌وتر و به‌ که‌لکترکردنی به‌ره‌م تا بتوانی پیداوپستی و بستیاران تا ده‌گونجی به‌باشی دابین کا، دووه‌میش: دابینکردنی تۆو بۆ چاندنه‌وه‌. هیوادارم لانی که‌م توانیم به‌شیکتی هه‌رچه‌ند بچووکیش له‌و دوو مه‌به‌سته‌م جیه‌جی کردبی. بیگومان ئەو به‌ره‌مه‌ په‌ر له‌ که‌موکووری، ئەو ده‌سته‌ ده‌کوشم که‌ به‌ره‌خنه‌یه‌ک په‌نجه‌ بۆ هه‌له‌یه‌که‌م راده‌دپرتی و ئەو ده‌سته‌ش ماچ ده‌که‌م که‌ ده‌نکیک یا لۆچیک وشه‌ی تازه‌ و رازاوه‌ی کوردیم بۆ ده‌خاته‌ سه‌ر خه‌رمانی هه‌ژارانه‌م.

کورد و زمانه‌کە

زمانی کوردی یەکیکە لە زمانە کۆنەکانی پۆژەهەلاتی ناوہ‌پاست و لە زنجیرە زمانەکانی هیندوئەوروپایی. پێشە ی ئەو زمانە بیگومان دەگەرێتەو سەر زمانی ماد. چەند پۆژەهەلاتناسی پۆژەئاوایی وەک "ا- سون" و "سایس" و... پەچەلەکی کورد و زمانەکە ی دەگەرێتەو سەر نەتەوہی ماد. "حسن پیرنیا - مشیرالدوله" لە کتیبی (ایران باستان) دا دەلێ: لوغەتی میدی ئەگەر زمانی کوردی ئیستە نەبێ بناغەتە ی (مێژووی ئەدەبی کورد، علاءالدین سجادی، چاپخانە ی معارف، سردشت، ۱۳۷۱/۱۹۵۲، ل ۴۸ - ۴۶). یەکەم کتیب بەزمانی کوردی ئاوێستایە، کە زەرەدەشت نووسیبوہتی. زەرەدەشت بەپێی وتە ی هیندیک لە مێژوونووسان لە نیوان ۶۶۰ تا ۶۵۰ ی بەر لە زاین لەدایک بوہ. هیندیک لە مێژوونووسانی یۆنانی وەک "ئەفلاتون" و "ئیکزان تووس" پێیان وایە لە نیزیکی (۶۵۰ پ.ز) و "دوکتۆر محەمەدی موعین" پێی وایە لە (۶۶۰ پ.ز) لەدایک بوہ، "دالای پارسی" ئەو پروداوہ دەگێرێتەوہ بۆ (۱۰۰۰ پ.ز) و "وست" و "جاکسن" و هیندیک تریش بەپێی "بوندھشن" و "ئەرتای ویرافنامە" و هیندیک پەراوی تری بەزمانی پەهلەوی ئەو مێژووە بە (۶۶۰ - ۵۸۳ پ.ز) دەزانن. بەلام بیگومان، ئەوانە ی زەرەدەشت دەگێرێتەو سەر دەمی هەزارە ی یەکەمی پ.ز، لە هەلەکی گورەدان، چونکە لە هیچ بەردەنووسیک ی ئەو سەرەمەدا باسی نەکراوہ و، هەر وەها ناوی شارە گرینگەکانی ئەو سەرەمەش لە ئاوێستادا نین و باسی هیچ کام لە دەولەتانی بەهیزی ئەو کاتیشی تیدا نییە. بەردەنووسیک بەجیماوی ئاسووری لە سەدە ی هەشتەمی (پ.ز) دا باسی مادیک دەکا کە ناوی "مەزدەک" بوہ. ئەوہ دەیسەلمێتی کە لە سەدە ی هەشتەمدا مەزداپەرستی لەناو مادەکاندا برہوی هەبوہ و بەو پێشە دەبێ زەرەدەشت ئی بەر لەو مێژووە ی.

کتیبی ئەوێستا بەزمانی مادی نووسراوہ کە لەگەل زاراوہ ی گۆرانی ئیستا جیاوازییەکی زۆری نییە. هرمیپوس (سەدە ی سییەمی پ.ز) دەلێ: ئێرانییەکان پەراوێکیان هەبە بەناوی ئاوێستا کە بەزمانی ماد نووسراوہ. (مێژووی وێژە ی کوردی، صدیق بۆرەکی، چاپاول، ص ۸ - ۱۴). ئەوہ ی حاشای لێ ناکرێ ئەوہ یە کە مادەکان بۆ یەکەم جار خوێندنەوہ و نووسینیان لە ئێران کردە باو و ئەوہ ندە لەسەر خوێندن سوور بوون کە تەنانەت لە کاتیکدا کە پیاوان و ژنان بۆ سازکردنی شوورە ی مەمەدان بەگەرمی خەریکی کار بوون، مندالانی شار دەرسیان دەخویند و بەرێنوویی مامۆستا بەقەلمیک ی لە مس یان مەفرەق لەسەر لەوحی سازکراو لە قور دەیاننووسیوہ (سوزمین جاوید، ذبیح‌الله منصور، تهرآن، زرین، ۱۳۷۰، ص ۱۷۳). کوررۆش لە بەردەنووسەکی خۆیدا ئامازە بوہ دەکا و دەلێ:

"... مادەکان شتی باشیشیان هەبوون و من پاش ئەوہ ی بەپادشایەتی گەیشتم، ئەوانەم لە مادەکان وەرگرتن و لە ولاتی خۆمدا برہوم پێ دان. یەکیک لەو شتە باشانە ی لە مادەکان فیری بووم، ئەلفوبیی وان بوو، کە ۳۶ پیتی هەبوون و هەر ئەو ئەلفوبییە کە ئەو پۆ لە ولاتی مندا بوہ تە باو. ئەمن خویندن و نووسین بە ئەلفوبیی ۴۸ پیتی فیر بووم، بەلام زانیم کە ئەلفوبیی ۳۶ پیتی مادەکان بۆ خویندن و نووسین کەلکی زیاترە و مرۆف بەو ئەلفوبییە زووتر فیری خویندن و نووسین دەبێ. ئەمن تیگەیشتم بۆ ئەوہ ی خەلک بەهاسانی فیری خویندن و نووسین بن، دەبێ نووسین لەسەر تەختەگلی سوور وەلانی و وەک خویندنگەکانی هینگەتە تەختە بەرد دەکار کەین و فەرمانبەران ی دیوان و بازرگانان و کارمەندان ی تۆمارکردنی بەلگەنامەکانم راسپارد کە لەسەر چەرم بنووسن و یەکیک لە سوودەکانی نووسین لەسەر چەرم ئەوہ یە کە ماوہ یەکی زۆر خۆ رادەگرێ... " و تیکدەری حکومەتی ماد و دامەزرێنەری دەستەلاتی پارس، بەو بەلگە حاشاھەلنەگرە ی خۆی، هەم دەیسەلمێتی، چیرۆکی لەدایکبوونی چەندە درۆیە و هەم ئەوہ ی کە لە سەرەمی ماددا چ گرینگییە ک بە خویندن دراوہ، ئەوانە شانازیگەلیکی مێژوویی، کە دەبێ پۆلەکانی کورد پێی بزائن.

بەداخەوہ نەک هەر بەھۆی نەبوونی دەولەتیک ی سەر بەخۆی کوردی کە بیگومان دەیتوانی پالپشتیک ی بەهیزی پێشکەوتنی بێ، بگرە بەھۆی دژایەتی و بەرچاو تەنگی داگیرکەران ی کوردستان و دانانی قەدەغە و بەر بەست لەسەری و تەنانەت هەول ی بێ وچان و توندوتیژیان بۆ سەرینەوہ ی هەموو ئاسەواری نەتەوہ ی کورد و تواندەوہ ی بەیە کجاری، دەرەتانی پێشکەوتنی پێ بەپێی زمانەکانی تری دەورو بەر بۆ زمانی کوردی نەبوہ. زۆر زمانی ئەو ناوچە ی هەرچەند زۆر کەمتر لە زمانی کوردی لە گوشاردا بوونە، وا تەوانەوہ کە بەتەواوی برآونەوہ و هەر لە بیریش کراون و خواوەنانیشیان ئیستا خۆ بەنەتەوہ یەکی تر دەزانن. بۆ وینە میسیریەکان کە بەتەواوی لەناو عەرەبدا تەوانەوہ و هەر وە نازانن سەرەمیک عەرەبیش نەبوون. مامۆستا سەجادی (مێژووی ئەدەبی کورد ل ۴۴) دا دەلێ: "... کوردەکان لەبەر ریکەوتی مەلەندی و کۆچەرایەتی و شاخنشینی دوورتر بوون لە قەومی بیگانەوہ، کەمتر تیکلاوویان بوہ بە تیکلاوویکی وەها کە کار بکەنە سەر تیکدان ی زمانەکەیان - مەگەر لە دەوری ئیسلامیدا نەبێ کە هەندێ وشە ی عەرەبی بەھۆی ئاشناوەتی ئاینەوہ تی کەوت - بەمجۆرە بەبێ تیکدان و دەست لێدان زمانەکە ی خۆیانیان پاراست و هیشتەوہ، " ئەوہ راستییەکی نەشاراویە بەلام هەمووی ھۆکارە کە نییە. پوانینیکی کورت لە مێژووی کورد بەتایبەتی لە

چەرخى ۱۹ و ۲۰دا پراستىيەكى تىرىشمان بۆ دەسەلمىنى، ئەويىش خۇپراگرىيى بى وچانى گەلەكەمانە لە پاراستنى فەرھەنگ و پىئاسەى نەتەوھىيى و تايپەتمەندىيەكانى كوردەوارىدا. لەو دوو سەدەيدەدا دەتوانم بلىم كورد بەقەت ھەموو مېژوووى ديارى خۇى دەردى ديون و بەلاى بەسەر ھاتوون. كوردستان بەكەين و بەينى زلھىزانى سەردەم لە دوو پارچەپرا بوو بەپىنج پارچە. مېرنشېنەكانى كە بەدەستى كورد بەپىئو دەچوون و نيوە سەربەخۆيىيەكيان ھەبوو، ھەلەشېندران و سنوورەكەشيان بەپىي بەرژەوھەندىيى داگىرکەران دانرانەوھ. حاکمانى نەكورد و ناشارەزا بەزمان و نەريت و فەرھەنگى كوردى و تەنانەت گوئى ئاخىراو بەدوژمانىيەكى كوژكوپرانە دەگەل نەتەوھى كورد، بەسەر كوردستاندا سەپان. تەنانەت لە پارچەى داگىرکراو بەدەست يەكەتسى سۆفەتېشدا كە بەروالەت گەلان خودمۆختارىيان ھەبوو، ئەوھەندەشيان پى پەوا نەبىندرا كە ھىچ، زۆربەيان بەدەست كارگىرپانى شۇرشى كۆمۇنىستى و بۆ پازىکردنى توركان، لە زىدى خۆ ھەلکەنران و دوور خراڭەوھ و ئەوانەى مانەوھش لە بەردەستى كۆمارەكانى ئەرمەستان و ئازەربايجاندا بەحالى پەلى ھاوونىشتمانىي دەرجە دوويان پى پرا. لە نزيك بەنيوھى خاكي كوردستاندا كە ئاتاتورك بە سات و سەودا دەگەل زلھىزان و پىلانى ناوخۆيى لەژىر دەستى خۆيدا پراى گرتبوو، ناو و زمان و ھەموو شىئىكى نېشاندەرى شوپنەوارىك لە كورد، لە ياسا و بەلگە ياسايى و مېژووويىيەكانى ولات سەپاھوھ و بردنى ناوى كورد سزاي بۆ دانرا. لە زياتر لە ۸۰%ى خاكي كوردستان نووسين و خويندەنەوھى كوردى بەتاوان و دژى ياسا دانرا. تەنيا بەشىئىكى بچووكى كوردستان، ئەويىش لەژىر دەستى ئىراندا، ناوى "كوردستان"ى لەسەرما كە: سەنە، سەقز، بانە، مەريوان، ديواندەرە، كامياران، قوروھ و بيجارى دەگرتەوھ. (تېيىنى: خەلگى ئەو ناوچانە كە سەر بە سەنە بوون، بەگشتى بەو شارەيان گوتووه "كورسان"، دەنا ئەو ناوھش بەخشىشى داگىرکەران نىيە). كوردستان لە بەردەستى عىراق بوو بەشىمال و لە سووريا و توركييا و سۆفەتېش ھىچ ناويكى بۆ دانەنرا. لە ھەمووى ئەو ماوھشدا دوور خستەنەوھ، زىندان، ئەشكەنجە، پراگوپستن، كوشتن، ئەنفال، سووتمان، بۆمباران و كىمىاباران و ... ھەر لەسەرى بەردەوام بوو. بەلام ھەمووى ئەوانەش نەيتوانى كورد بتوئىتەوھ و پىئاسە و تايپەتمەندىيەكانى كوردايەتېي لى بستىتېتەوھ. تەنانەت زەبروزەنگ و قەدەغەى ئاتاتوركىش كوردى نەتواندەوھ و ئىستا لە زۆر شار و شارۆكە و گوندى باكورى كوردستان، زۆر كورد دەبىنى كە تەنانەت لە توركى ھەر تېش ناگەن.

پىئوھندىيى زمانى كوردى لەگەل زمانى دراوسىكانى:

۱- كار تىكردن:

بىگومان ھىچ زمانىك ناتوانى بەتەواوى لە كار تىكردن و كار تىكران لە پىئوھندى لەگەل زمانانى جىھان بەگشتى و زمانانى دراوسىدا بەتايپەتى بەدوور بى. لە سەردەمى ئىستادا سنوورەكانى گەلان لەبارى پىئوھندى و تىكەلاويى كۆمەلايەتېيەوھ زۆر بىئەنگ بوونەتەوھ. بەتايپەتېش كە پىشەسازى و داھىنانى تازەى بەردەوام و دياردە نوپىەكان، ھەموو پوژى بەچەندىن وشەى نوئى دەپوژىنە نىو زمانى گەلان، ئەو وشانە لە ھەر شوپىئىك و بەھەر زمانىك داھاتبن، بەھۆى بىلاوونەوھى تىكنۆلۆجى، يا لەنىو گەلانى وەرگىدا ماناى تازەيان بۆ دادەنرئى يا وشەكە پراستەوخۆ دەخزىتە نىو زمانيان. كەواوو ئەو كار تىكردنانە نەك ھەر ناھەوا نىن، بەلكو دەتوانن زمانەكە دەولەمەندترىش بكن. زۆر گەلان نەك ھەر ئەورۆ بەلكو لە زەمانەكانى زۆر دوورەوھ كەلكيان لە وشەى بىگانە وەرگرتووه، بۆ وپنە ئىنگلىزى، توركى، فارسى و عەرەبى پرن لە وشەى بىگانە. قورئانى پىرۆز كە بە شاكارىكى زمانەوانى دەناسرئى بۆ خۆى بەدەيان وشەى لە زمانەكانى تر وەرگرتووه. بەلام دەبى ئەوھمان لەبىر بى كە ئەو وشە وەرگرتنە دەبى بەمەرجىك بى كە پەسەنايەتېي زمانى وەرگەر نەخاتە بەر ھىرش و پرسیار. ئەگەر لە زمانىكدا وشەى لەبار ھەبى يا دانانى وشەيەكى جوان بۆ دياردە نوپىەكە بگونجى، پەوا نىيە پەنا بەرىنە بەر وشەى نامۆى بىگانە كە لە كارکردنەكەى بۆ خەلك نامۆى و كىشە دەخولقنىئى. ئەوھ خاوپن پراگرتنى زمانە رووتكردنەوھى زمان نىيە لە ھەرچى وشەى بىگانەيە بەبى جىاوازى دانان لە نىوان شىاو و نەشیاودا. زمانى كوردى كە لەبارى جوغرافىيىيەوھ لە گەمارۆى تەواوى چەند زمانى دراوسى (فارسى، توركى، عەرەبى و ھەرمەنى و...)دايە، كەمىك لە توركىرا و بەھۆى ئاينەوھ ھىندىك زياتر لە عەرەبىرا كارى تى كراوھ. لەپىئوھندى لەگەل زمانى فارسىدا كار تىكرانەكە شىئوھەكى جىاوازى ھەبە، كە لە "پىئوھندىيى زمانى"دا باسى دەكەين. سەرنجپراكىش ئەوھە كە كوردى سەرەپاى ئەو ھەموو گوشار و زۆرىيەى بەدريژايىيى مېژوووى پرا كارەساتى لەسەرى بوو، لە زمانەكانى دراوسى خۆى زۆر خاوپنتر ماوھتەوھ و زياتر لەوھى كارى تى كراوھ كار تىكردنى ھەبووھ.

۲- ھاوپىئوھندىيى زمانى:

زمانى كوردى لەنىو دراوسىكانىدا تەنيا ھاوبەنەمالەى زمانى فارسىيە - بنەمالەى زمانەكانى ھىندوئەوروپايى - و چ لەبارى پىزمان و چ لەبارى وشە و واتاوه تىكەلاويىەكى بەربىلاوى لەگەلیدا ھەبە. كە چاوە لە فەرھەنگى فارسى دەكەى

بهسه‌دان وشه‌ی تپیدا ده‌بینی که له کوردیشدا ده‌کار ده‌کرپن. به‌شیک‌ی یه‌کجار زۆری ئه‌و وشانه ئیستا له فارسیدا که‌لکیان لێ وه‌رناگیرێ و ته‌نانه‌ت فارس هه‌ر تیشی ناگهن، به‌لام له کوردیدا هه‌ر باون و ئه‌وه‌ش به‌لگه‌یه‌که‌ بۆ کوردیبوونیان. به‌شیک له‌وانه هه‌روه‌ک فه‌ره‌ه‌نگه‌کانیش ئاماژه‌یان پێ کردووه له کوردی‌را خزیبونه‌ته نێو فارسی. دوکتۆر محهمه‌دی موعین له پێشه‌کیی فه‌ره‌ه‌نگی فارسیی خۆیدا ده‌لێ: "ماکه‌کانی سه‌ره‌کیی زمانی فارسی بریتین له: ده‌ری کۆنین، پارتی، په‌هله‌وی، هیندی، عه‌ره‌بی، تورکی، موغولی، ئه‌وروپایی". له سه‌رچاوه‌کانی ئه‌و زمانه‌شدا ئاماژه به پارسی که‌ونین و مادی و کوردی.. ده‌کا.

لێره‌دا شایانی ئاماژه‌یه که به‌داخه‌وه بیری ره‌گه‌زه‌رستانه ته‌نانه‌ت وا به‌رچاوی زانایه‌کی گه‌وره‌ی فه‌ره‌ه‌نگی فارسی "وه‌ک دوکتۆر موعین"ی له حاست زمانه‌که‌مان تاریک کردووه که به‌ زمانیکی سه‌ره‌خۆی دانه‌نێ و له فه‌ره‌ه‌نگه شه‌ش جلدییه‌که‌یدا بۆ ڤوونکردنه‌وه‌ی مانای له‌جه ده‌لێ: "۳- لکینه له زمانیک که به‌هیندیک گۆڤانکاری له ناوچه‌یه‌که‌دا ئاخافتنی پێ بکری: بۆ وینه‌گیله‌کی، کوردی، لوری، سمنا، زاراوه‌گه‌لیکن له ئیرانی... " (ف ۶ ج معین ص ۳۶۱ چا ده‌م ۱۳۷۵ چاپخانه سپهر، تهران).

ئه‌و زانایه کورتبینه ته‌نانه‌ت زمانی کوردی تا ڤاده‌ی زاراوه‌یه‌کی چووکی ناوچه‌یی دینیتته خوار بێ ئاگا له‌وه‌ی که "لوری"ش - که له‌وئ ئاماژه‌ی پێ کردووه - بۆ خۆی زاراوه‌یه‌که له زمانی کوردی که ئه‌و ده‌یکاته زاراوه‌یه‌ک له زمانی ئیرانی. بېگومان مه‌به‌ستیشی له ئیرانی هه‌ر زمانی فارسیی ئیستایه، که له راستیدا دوا‌ی هێرش عه‌ره‌ب ساز کراوه و "ئیرانی" و وشه‌ی "ئیران"یش به‌واتای ئیستای، داتاشاروی سه‌رده‌می په‌زا شایه و له‌سه‌ر ڤینوئینی ڤۆژئاوا دانراوه. ئه‌و زمانه "فارسی"یه ته‌نانه‌ت ناوه‌که‌شی ده‌ستکرده و پێش ئیسلام شتیکی به‌و ناوه نه‌بووه و ئه‌و ناوه هه‌ر "پارسی"ه کۆنه‌که بووه که عه‌ره‌بان خوا خێریان بنووسێ چونکه (پ)یان نییه، کردوویانه‌ته "فارس" و فارسانیش له‌سه‌ر خۆیان و زمانه سازکراوه‌که‌یانان دانراوه. که‌چی زمانناسان کوردی به‌زمانیکی سه‌ره‌خۆ و په‌سه‌نی زۆر کۆن ده‌زانن.

به‌پێی بۆچوونی میژوونوسان، پارسه‌کان خه‌ت و نووسین و خوینده‌وارییان له ماده‌کان وه‌رگرت. هه‌روه‌ها ئاماژه به‌زۆر وشه‌ی پارسه‌کانیش ده‌کرێ که له زمانی ماد وه‌رگیراون. بۆ وینه "ا. م. دیاکۆنۆف" له کتیبی (تاریخ ماد، ترجمه کریم کشاورز، تهران، ۱۳۷۹)دا ئاماژه‌ی به‌ژماره‌یه‌ک له‌و وشانه کردووه. زمانی کوردی و فارسی ڤێزمانی زۆر لیک نزیک و تا ڤاده‌یه‌کی زۆر وه‌ک‌یه‌کیان هه‌یه. ئه‌وه و زۆریی وشه‌ی هاوبه‌شه، که فیربوونی کوردی بۆ فارس و فارسی بۆ کورد وه‌سینه‌یی ده‌خا.

دوکتۆر موعین له پێشه‌کیی فه‌ره‌ه‌نگه‌که‌یدا له‌نێو هاوکارانیدا ئاماژه به‌ناوی چهند پسیڤ و مامۆستای زانکۆ ده‌کا که له وشه‌ی کوردی و ئه‌هلی حقه (که ئه‌وانیش به‌شیکن له‌گه‌لی کورد) و وشه‌کانی ناوچه‌ی کرمانشان (که ئه‌وه‌ش هه‌ر به‌شیک له کوردییه) یارمه‌تیان داوه. ئه‌وه‌ش ده‌یسه‌لمینێ که چۆن به‌شیک به‌رچاوه‌ی وشه‌ی کوردی چوووه‌ته نێو فه‌ره‌ه‌نگه‌ فارسییه‌کان. جیگای خۆی بوو فه‌ره‌ه‌نگه‌نووسانی به‌ڤێزی فارسی، کوردیبوونی ئه‌و وشانه‌یان له فه‌ره‌ه‌نگه‌کانیادا دیاری کردبا، هه‌روه‌ک بۆ وشه‌کانی وه‌رگیراوه له عه‌ره‌بی، تورکی، هیندی، په‌هله‌وی و... و ته‌نانه‌ت زاراوه ناوچه‌یییه‌کانیش ئاماژه‌یان پێ کردووه.

خه‌ت و نووسین:

هه‌روه‌ک پێشتر باسم کرد، زمانی کوردی به‌دوو خه‌ت ده‌نووسرێ:

۱- خه‌تی لاتین: که کورده‌کانی به‌رده‌ستی تورکیا و کۆماره‌کانی سوڤیه‌تی پێشوو پێی ده‌نووسن. به‌بروا‌ی من ئه‌و ڤینووسه به‌ دوو هۆی سه‌ره‌کی بۆ نووسینی کوردی زۆر باشت و شیواتره:

یه‌که‌م: باوبوونی ئه‌و ڤینووسه له زۆربه‌ی ولاتانی پێشکه‌وتوو جیهاندا، که زۆرینه‌ی کورده‌کانی دنیا‌ش پێی ده‌نووسن. دووهم: ته‌واوتربوونی ئه‌و ڤینووسه له ڤینووسی عه‌ره‌بی که له‌نێو کورده‌کانی به‌رده‌ستی ئیران و عێراقدا باوه، چونکه خه‌تی لاتین له‌باری بزویته‌کانه‌وه بۆ نووسینی کوردی له‌بارتیه. سه‌رنج به‌نه‌ نموونه‌کانی پێشتر باسکراو. به‌تایبه‌تی که له‌سه‌ر کۆمپیوتهریش کیشه‌ی نووسین و گونجانی له‌گه‌ل په‌نجه‌ره (WINDOW)کانی نییه و ئه‌گه‌ر هه‌شیبی زۆر که‌متره. گرینگترین کیشه‌ی نووسینی عه‌ره‌بی له‌گه‌ل شیوه‌ی لاتین، نووسرانی له راست بۆ چه‌په که ده‌رده‌سه‌ریکی زۆر له‌سه‌ر کۆمپیوتهر ده‌خولقینێ که باسه‌که‌ی به‌وردی لێره‌دا ناگونجی.

۲- خه‌تی عه‌ره‌بی: که کورده‌کانی به‌رده‌ستی ئیران و عێراق و سووریا پێی ده‌نووسن. ئه‌و خه‌ته له ۲۷ پیت (ڤ ب پ ت ج چ ح خ د ر ز س ش ع غ ف ق ک گ ل م ن و ه ی و ۲ نیشانه بۆ سازکردنی "ۆ، ی، ڤ، ئ") پیک دی. بزویته‌کانی ئه‌و خه‌ته بریتین له:

بزوین	حرکت	حرف	وینه = مثال
ه	َ	a	بهرد: سنگ، چهنگ: چنگ، سهگ: سگ، جهنگ: جنگ
و	او کوتاه	u	کورد
وو	او کشیده	ū	سوود: سود، بوو: بود، موو: مو، قوو: قو، شوو: شو
ۆ	ُ	o	سوړاغ: سراغ
ئ	َ	e	میهر: مهر، سیحر: سحر
ی	ای کشیده	ī	شیر: شیر
ا	آ الفممدود	ā	ثاباد: آباد، بار: بار، کار: کار، مار: مار، دارا: دارا

سەرچاوه‌کان: پرواننه منابع (له: مقدمه فارسی)

چهند پروونکردنهوه

یه‌که‌م: نیشانه‌کانی ده‌کارکراو له و کتیبه‌دا بریتین له: (پَی) = پینشگر، (پا) = پاشگر، (پی) = پیشوند، (پس) = پسوند، (ب) = بریتی، (ک) = کنایه، (مذ) = مذگر، (مؤ) = مؤنث، فلک = فلکلورکردی، فلف = فلکلور فارسی، (فم) = بنقل از فرهنگ ۶ جلدی معین، هیندیک وشه‌ی عهره‌بی که (ه) یان ده‌که‌وینه دوا ده‌بنه میینه بۆ وینه (ساخر به‌واتای گه‌مه‌پیکه‌ر (که وشه‌یه‌کی نیره و میینه‌که‌ی ده‌بیته ساخره واته ژن یا کچی گالته‌پیکه‌ر) که ئاوام نووسیوه: ساخره: ← ساخر (مؤ) ، که واتایه‌که‌ی ئه‌وه‌یه: (ساخره) واته بۆی پروانه واتای (ساخر) به‌لام به‌شیوه‌ی میینه که ده‌بیته (ساخر) ی می.

دووه‌م: بناخه‌ی فارسی کاره‌که‌م جلدی ۱ تا ۴ ی فهره‌نگی شه‌ش جلدی موعینه، دیاره له‌فهره‌نگی جیبی عهمیدیش که‌لکم وه‌رگرتوه. له و فهره‌نگانه‌شدا نه‌متوانی هاوتای فارسی بۆ زۆر وشه‌ی کوردی یا هیندیک وشه‌ی لیکدراو یا رسته بینمه‌وه، له‌به‌رئوه‌ی پیم حه‌یف بوو که وه‌لایان بنیم، ئه‌و وشانه‌شم به لیکدانه‌وه‌یه‌کی پوختی فارسی له‌ژیر وشه‌ی پتوه‌نیداردا نووسیوه (نموونه‌ی ۱). بۆ وشه لیکدراوه‌کانیش که له و فهره‌نگه فارسیانه‌دا که تا ئیستا دیومن، به‌شیکیان له‌ناو مانای وشه سه‌ره‌کیه‌که‌دا و به‌شیکیشیان دوا‌ی وشه‌که به‌ته‌نئ وه‌ک وشه‌یه‌کی سه‌ره‌خۆ به‌مانا‌کانیانه‌وه هاتوون. ئه‌و شیوه‌یه بیجگه له دووباره‌کاری که قه‌باره‌ی کتیبه‌که به‌خۆ‌پایی گه‌وره ده‌کاته‌وه، تا پاده‌یه‌ک بۆ به‌شیک‌ی زۆر له که‌لکوه‌رگرانی فهره‌نگه‌کانیش سه‌ره‌گیزه ساز ده‌کا. ئه‌من تئ کۆشام به‌شیک‌ی زۆری ئه‌و لیکدراوانه، به‌نیشانه‌ی (—) له‌پیشیان له‌ژیر وشه‌ی سه‌ره‌کیی پتوه‌نیداردا بنووسم. دیاره پیم باشتر بوو هه‌موو لیکدراوانی وشه‌که وا دانیم، به‌لام نیگه‌ران بووم بۆ به‌شیک له که‌لکوه‌رگرانی به‌پرز له دیتنه‌وه‌دا هیندیک کیشه ساز بکا. له‌وانه‌یه له چاپ و پیداجوونه‌وه‌کانی تردا ئه‌و کاره‌ش ته‌واو بکه‌م. (نموونه‌ی ۲). بۆ روونبوونه‌وه‌ی زیاتر پرواننه‌ی نموونه‌کان له به‌شی (توصیحات) له مقدمه‌ فارسی.

سیه‌م: هیندیک وشه به‌تایبه‌تی ئه‌وانه‌ی له عه‌ره‌بیرا هاتوونه‌ی ئیو فارسی شیوه‌ی کۆی وشه‌یه‌کی ترن بۆ پیش‌گرتن به‌گه‌وره‌تربوونی قه‌باره‌ی کتیبه‌که له به‌رابه‌ریاندا نووسیومه کۆی "..." ← ... بۆ وینه: غنائم (غنایم): کۆی (غنیمت) ← غنیمت، واته "غنائم" یا "غنایم" کۆی "غنیمت" ه، پروانه مانا‌کانی "غنیمت" و کۆیان که‌وه. هه‌روه‌ک له و نموونه‌دا ده‌بینن له زۆر جیگا وشه‌یه‌ک به‌دوو شیوه‌ی ده‌نووسری، بۆ به‌رگری له گه‌وره‌بوونه‌وه‌ی بیجی قه‌باره‌ی کتیبه‌که، له جیاتیی نووسینه‌وه‌ی وشه‌که به‌ماناوه له دوو جیگا شیوه‌یه‌کم له ته‌نیشت شیوه‌یه‌کی تر خستوه‌ته ئیو که‌وانه. چواره‌م: هیندیک له وشه فارسیه‌کان به‌چهند شیوه‌ی لیک نزیك هاتوون بۆ وینه غلط (واته گل) و غلت هه‌ر به‌و مانایه، که له فارسیدا هه‌روه‌ک یه‌ک ده‌خوینرینه‌وه، ئه‌و وشه‌یه‌چهن‌دین شیوه‌ی پرژمانی و لیکدراوی هه‌ن که له شیوه‌ی "غلت" یشدا هه‌ر ئاوا ده‌کار ده‌کرپن بۆ وینه (غلطان: غلتان، غلطیدن: غلتیدن، غلط دادن: غلت دادن...)، بۆ پیش‌گرتن به‌زیادبوونی قه‌باره‌ی کتیبه‌که، له (غلت)‌دا هه‌موو شیوه‌ی پرژمانی و لیکدراوه‌کانم به‌ماناوه نووسیوه و که هاتومه‌سه‌ر وشه‌ی "غلط" نووسیومه غلط: ← غلت (هم)، واته پروانه غلت و هه‌موو مانا و شیوه‌ی لیکدراوه‌کانییه‌وه.

پینجه‌م: له راگویتستی وشه له فهره‌نگی گیوی موکریانیرا تووشی زۆر وشه‌ی نااشنا بووم، ئه‌و فهره‌نگه بیگومان یه‌کیکه له کاره زۆر به‌رزه‌کانی تا ئیستا کراو له خزمه‌ت وشه‌ی کوردیدا، هه‌ر وشه‌یه‌ک له هه‌ر زمانیکدا ره‌نگه‌چهند ده‌سته مانای جیاواز و ته‌نانه‌ت پیچه‌وانه‌ی هه‌بن، که ئه‌گه‌ر ده‌سته‌ده‌سته نه‌کرپن خوینه‌ری ناشاره‌زا له که‌لک

وەرگرتن له فەرھەنگدا تووشی ھەلە و سەرلێشتیواویی دەکەن (ھەرھەک بۆ خۆشم زۆر تووشی بووم). ھەرچەند ھیچ وشە یەکم بەبێ دلتیابوون لە ماناکە ی لەو بەرھەمەدا دانەناو، بەلام لەوانە یە لەو راگۆیستناوەدا تووشی ھەلەش بووم. بیگومان وردبیینتان دەبیتە وریاکەرەوم.

شەشەم: یەک یان یێک: ژمارە ی ۱ بەپرۆای من وا باشترە بە پیت ئاوا بنووسرێ "یێک" و لە ھیندیک جیگاش ھەر وام نووسیوە، بەلام ئەوەندە ی من دیومە نووسینەکە ی زۆرتر بەشیوە ی "یەک" بوو تە باو کە منیش لەو بەرھەمەدا زۆرم کەلک لەو پێنووسە وەرگرتوو.

حەوتەم: ئەو کارە ی من بیگومان ناتەواوی و کەموکووپیی زۆری تێدا یە. ئەو تەنیا پێچکە یە کێ سەخت و پڕ ھەلدێر و ھەلەمووتە لە بەرقەدی کێویکی بەرز و ئاستەمدا، کە ھەولم داوہ بیخەمە پێش ئەفیندارانی وشە ی کوردی. زۆرم ھەول داوہ بەو بێدەرەتانی و بێ ئیمکانییە ی خۆمەوہ تا دەکرێ خالە پڕ مەترسی و ھەلدێرەکانی سەر ئەو پێچکە ی کەم کەمەوہ، کە بیگومان کاری منی بەتەنێ نییە، چاوی ھیوام بریووتە دەست و مەچەک و مێشکی وریای خۆینەرانی دلتسۆزیش کە ھیمەتیک بەکەن تا دەگونجێ لە کەمکردنەوہ ی ئەو ھەلدێر و ھەلەمووتە بەسامانە ی سەر پێچکە ی یارمەتیم بەن.

ھەشتەم: بۆ ئەوہ ی خۆینەرانی ھێژا لە دۆزینەوہ ی ھیندیک وشەدا تووشی کێشە نەبن، لە تەرتیبی دانانی ھیندیک وشەدا بەبێ پیت، بیچکە لە تەرتیبی ئاسایی ئەلفوبیتیکە ی فارسی ئەو پیتانەم کە بەشیوە یەک دەنگی (ا) یان لێ دەکەوێتەوہ ئاوا داناون: آ، ئ، ۆ، ھەرھە ی پیتی (ی) م پێش پیتی (ی) داناوہ.

نۆیەم: لەپێش ھیندیک وشە ی دەستەواژی فارسی ھیندیک مانای کوردیم نووسیون بەلام بۆ زۆرنەبوونی قەبارە ی فەرھەنگە کە داوی ئەو مانایانەش نیشانە ی (و ←....) م داناوہ واتە ھەرھە ی پڕواننە....

دە یەم: ئەمن شاعیر نیم و نەشمویستووہ شیعری خەلکی خراکەم، بەلام بەبێ زەوقی خۆم حەولم داوہ ئەو نمونە جوانانە ی لە فەرھەنگە فارسییەکان وەرم گرتوون تا رادە ی گونجاو بەرێکخستنیک شێوہ ھەلبەست بێنمەوہ، ھیوادارم ھۆگرانی ھەلبەست و ھەلبەستوانیش بەسینگیک فرەوانەوہ لە کەموکووپییەکانم ببورن.

سەرئەجام: ھەلە لە نووسینی فەرھەنگ (وشەدان) دا لەگەل ھەر ھەلە یەکی تری ئەدەبی یە کجارجیاوازە و پڕ مەترسیتەر، چونکە دەتوانێ وشە یەک بەھەلە بخاتە بەرچاوی خۆینەر یا وشە یەکی ھەلە بکاتە باو. داوام لە ھەموو خۆینەرانی ئەو فەرھەنگە ئەوہ یە، ھەر ھەلە یەکیان تێدا بەرچاو کەوت، بەسەریدا تێ نەپەرن، بەنامە، یا ئیمەیلی من: abdollah_e@hotmail.com یا ھەر چۆن دەکرێ ئاگادارم بکەنەوہ. ھەر کەس ھەلە یەکی ئاوام بۆ راست کاتەوہ بیچکە لەوہ ی ئەمن منەتباری خۆی دەکا، خزمەتیک گەورەش دەکا بە بەکەلکتر و پاراوتربوونی ئەو فەرھەنگە.

یازدەم: ھەرھەک دەزانن فەرھەنگ (قامووس) بۆ فێرکردنی زمان نییە بەلکو یاریدەرێکە بۆ باشتر تێگەشتن، بەتایبەتیش فەرھەنگیک وەک ئەوہ ی بەردەستتان کە پتوہندی ھە یە بە دوو زمانان، پتوہستە تا دەگونجێ وشە ی زیاتر لە خۆیدا کۆ بکاتەوہ، نەک ھەر ئەو وشانە ی زۆر باون، بەلکو ئەو وشانە ی لە ئەدەبیاتی ھەردووکیاندا لەکار کراون، ئەوہش ھەرچەند قەبارە ی زیاد کردوہ، بەلام گۆرپانیک گەورەتری خستووہ تە بەرچاوی ئەوانە ی خولیا ی و شەن.

سەرئەجام بەئەرکی سەرشانمی دەزانم، سوپاس و پێزانینی خۆم پێشکێشی ھاوڕێ و ھاوسەری بەوہ فام "رەعنا" بکەم کە لەسەرەخۆیی و لەخۆبووردوویی ئەو نەبا، ئەو کارەم بۆ نەدەکرا. ئەمن بەشی ھەرە زۆری کاتی خۆم لە مالدالەسەر ئەو کارە دانا. زیاتر لە یازدە سالان، واتە لە ماوہ ی کارکردنم لەسەر ئەو بەرھەمەدا، ھاوسەرم لە غەربیدا و بەدوور لە ھەموو خزم وکەس و خۆشەویستانی، بەتەنێ لە مالدالەسەری لێ ئەستوو بوو. ئەمن ھیچ کاتیکم بۆ دانیشتن لەگەل مالدالەسەر نەھێشتبووہ. لە سەرەتای بەیانپرا تا درەنگانی شەو خەریکی ئەو کارە بووم. پێش نانی بەیانی دەچوو مە سەر نووسین. ھاوسەرم بەدەیان جار ھەرای لێ دەکردم، تا دەچوو مە سەر سفرە. بۆ نانی نیوہ پۆ و شەویش ھەروا. ئەو تەنانت میوہ ی بۆ پاک و قاش قاش دەکردم و لەپێشی دادەنام. جارجارەش بەگالتە دە یگوت: "جا ئەتۆم بۆ چییە، خۆ لە مالتی بی یان نەبی ھەر وەک یە کە لەقاشیک باشم وەدەست کەوێ پتێ دەلیم ویتە یەکت بەکۆمپیوتەر و میزی کارە کەتەوہ بکیشیتەوہ، لە دیواری دەدەم، وادەزانم ھەر لە مالتی". ئەوہ راستە بەگالتە گوتراوہ، بەلام بەراستی بۆ مالدالەسەر ھەرھەک لە مالتی نەبم وایوو... بە لەش لە مالدالەسەر ھەموو بیر و ھۆشم لەنتیو کتیب و کاغەزی دەوروبەرم و کۆمپیوتەری پێش چاومدا ون بوو. خۆ ولات شپۆکۆردنیش کە کابانی مالدالەسەر زۆری پتوہ قەلسە، ھەر باسی ناگری.

مقدمه فارسی

سال ۱۹۸۶ با کتاب "جنبش کرد در سال ۱۸۸۰، نوشته دکتر جلیل جلیل" آشنا شدم. این کتاب را دکتر کاوس قفتان به کردی برگردانده بود. کتاب مذکور به شماری از اسناد مهم تاریخی اشاره داشت، که برای روشن شدن بخشی هر چند کوچک ولی قابل توجه تاریخ کرد مفید بود. از اینرو تصمیم گرفتم آنرا بفارسی برگردانم، تا خواننده فارسی خوان بطور اعم و اکرادی که به دلیل سیاست دولتهای ایران در خواندن کردی با اشکال مواجهند، بتوانند از آن بهره گیرند و از این راه افراد بیشتری با واقعیتها آشنا شوند. پس از اینکه دست بکار شدم، برای بدبختی و بلادیدگی ملت گریه ام گرفت. دریافتم که مشکل بزرگ نه تنها اشغال شدن سرزمینمان بلکه اشغال زبان و فرهنگ و حتی تاریخمانست. در مورد سرزمین اشغال شده - جنبه طبیعی اشغال - اینکه اشغالگر کیست در طبیعت "اشغال" تغییر مهمی نمیدهد و بایرون راندن اشغالگر، کار خاتمه می یابد. ولی آنگاه که به فرهنگ و ادب و اقتصاد میرسد - جنبه اجتماعی - مشاغل و زیانهای جدیدی بروز میکنند. مثلاً ما کردهای ستمدیده تاریخی (صرف نظر از خوبی یا بدی مذهب یا عقیده ای، صرفاً برای نشان دادن تأثیر اشغالگران در این زمینه): پیشروی لشکر اسلام در سرزمینمان، بخش اعظم مارا به دین اسلام در آورده، اشغالگر شیعه صفوی نیز بخش قابل توجهی از ما را به شیعه گروانیده. در مخالفت با ترک عثمانی هم بخش مهمی از ملتمان زیر سلطه این اشغالگر، پیرو آئین علوی شده و بخشی نیز بردین پیشین خود مانده اند، ولی این حالت نیز از تأثیر اشغالگران بدور نبوده اند. پنج اشغالگر کردستان، با چند زبان و فرهنگ مختلف و جداگانه و در بسیاری موارد مخالف یکدیگر، برای حل کردن ما در میان خود ستردن آثار تاریخی و فرهنگی و هویت ملی ما، آنچه از دستشان برآمده، کرده اند. خواندن بزبان مادری تنها در بخشی کوچکتر از یک پنجم سرزمین ما "آنها" نیمه کاره و بیشتر برای ثنا گوئی بیگانه اشغالگر "آزاد بووه است. در بیشتر از نصف سرزمینمان، بردن نام کرد جرم بوده و سزای سختی برای آن در نظر گرفته شده است. بدین ترتیب از نزدیک به چهل میلیون کرد، تنها حدود چهار میلیون و آنها نامتمام و نیمه کاره فرصت خواندن و نوشتن بزبان کوردی داشته اند. همینهم از لحاظ املاء و دستور زبان، بشیوه ای بسیار مخرب تحت تأثیر زبان ملت فرمانروا قرار گرفته است. به این دلایل کرد از داشتن زبان و خط مشترک برای خواندن و نوشتن و فرهنگستان بی بهره بوده است. این دردیست که چاره آن حتی پس از بیرون راندن اشغالگران هم به زمان دور درازی نیاز دارد. بدین معنی که پس از استقلال هم مبارزه دور دراز و پرمشقتی را برای کسب استقلال و پاکسازی فرهنگی در پیش داریم. از همان آغاز تحت تأثیر آزار این گرفتاری قرار گرفتیم. با لغات نامأنوس بسیاری روبرو شدم، که بیشینه آنها از زبان اشغالگر به زبان بکار گرفته شده در ترجمه کتاب به کردی وارد شده بودند. تازه آنها هم چنان دگرگونه شده بودند که نه کرد آنرا باز میشناخت و نه عرب. مثلاً در جائی با کلمه (ماسوی) برخوردیم. این کلمه در جای بکار گرفته شده هیچ معنی نمیداد. هر چه تقلاو پرس و جو کردم، حتی در میان درس خوانده های آن پارچه کردستان کسی را نیافتم که بتواند مشکل را حل کند، تا سرانجام یادش بخیر آقای حسن رستگار را دیدم، گفت: "این نه ماسوی، بلکه ماساوی میباشد یعنی مصیبتار" ولی کاش مشکل همین بود و بس! من کردی نخوانده بودم. آنچه را هم که میدانستم با تقلای خود یاد گرفته بودم. تحصیل من هم مثل همه اکراد زیر دست ایران بناچار بزبان فارسی بود و برای نوشتن بزبان کردی آموزش داده نشده بودم. یاد گرفته بودم که اگر بخوایم چیزی بکردی بنویسم بفارسی بدان بیندیشم، آنگاه بکردی برای خود ترجمه اش کنم، سپس روی کاغذ بیاورم. گمان می رود تا اینجا غیر طبیعی جلوه نکند، ولی گرفتاری اصلی و بزرگی را در واقع در ترجمه مطلب در گذاشتن کلمه مناسب فارسی بجای کردی آن داشتم. یک فرهنگ فارسی بکردی میتواند چاره ساز بخش بزرگی از این گرفتاری برای من و امثال من باشد. تا آن زمان معدودی آثار بسیار ساده و نامتمام بدین نام انتشار یافته بودند، ولی برای چاره چنین مشکلی بسیار ضعیف بودند. شنیدم استاد هزار مکرانی روی یک کتاب فرهنگ کردی بفارسی کار میکنند. این خبر امید بزرگی بدلم بخشید. هر چند این گامی بزرگ و مفید و چاره ساز بخشی از مشکل من بود ولی نمیتوانست منظور من در مانده در این زمینه را بنحو کامل بر آورده کند. دعا میکردم کاش اکنون که او به چنین کار بزرگی همت گماشته، فارسی به کردی آنرا نیز بانجام برساند. ولی او نیز برای همیشه از ملت کرد خداحافظی کرد و این آرزوی مرا هم با خود بخانه ابدیش برد. فرهنگ هزار در ترجمه کتاب "کرد و عجم" بفارسی برای من بسیار مفید افتاد. از آن زمان، فکر نگارش یک فرهنگ فارسی به کردی در مغزم آشیان گرفت. کار روی چنین فرهنگی به دو شرط اصلی بستگی داشت:

۱- بخود جرأت دادن و پایداری و ادامه کاری: من در این زمینه بسیار بخود امید داشتم. زیرا همیشه عادت من چنین بوده که اگر به تصمیمی از اینگونه رسیدم، تا تمام کردن کار، صبر و طاقت از وجودم رخت برنمیپندد.

۲- اطلاعات لازم: در اینمورد من خود راضعيف و درمانده ميديدم. جز ترجمه دو کتاب (کتاب مذکور و کرد و عجم) و نوشتن یک داستان کوتاه (زنده بگور) گذشته کار ادبی نداشتم، که آنها هم انتشار نیافته بودند تا عیب و هنرم معلوم شود. این حالت کاخ امید مرا بلرزه انداخت. با امید " فرهنگ هزار " دل خود را تسکین دادم. متأسفانه استاد "هزار" نیز نابهنگام بدرود گفت و این دلخوشی نیز به اندوه یک آرزوی تحقق نیافته انجامید. ناچار به امید (هممبانه بؤرینه)، این مشکل را نیز به گرداب ذهن مغشوشم افزودم.

بدرود با همراهان و رفتنم به ترکیه نوامبر ۱۹۹۱ فراغتی پیش آورد که فوراً با برگرداندن "فرهنگ هزار" بترتیب الفباء برحسب فارسی (برعکس اصل کتاب که بترتیب الفباء کردی بود) دست بکار شوم. همه مدت اقامتم در آنجا و تا دو ماهی نیز پس از رفتن به استرالیا (۱۹۹۷/۱/۲۱) با بریده های کاغذ (هر قطعه برای لغتی مانند نمونه ای که میبینید) اطراف خود را چنان تنیده بودم که "شتر بارش در آن گم میشد!" بعداً با خرید یک کامپیوتر قراضه به طور نسبی از دست خرده کاغذها رستم، ولی اینکار مشکل دیگری برایم ببار آورد، که در بخش مشکلات به آن اشاره خواهم کرد. جای خود دارد در

اینجا به شماری از مشکلاتی اشاره کنم که در جریان نوشتن گریبانگیرم شده بودند و بیگمان هر نویسنده کردی نیز با آنها مواجه خواهد شد. این مشکلات آنگاه برجسته تر خود نمائی میکنند که نگارش فرهنگ پیش می آید، که موضوعیست فراگیر و هر کردی باید آنرا دریابد و مورد استفاده قرار دهد. مثلاً آنگاه که به خواندن یا نوشتن میپردازیم، چون کردهای ساکن در کردستان زیر دست ترکیه و شوروی قدیم به خط لاتین و دیگر کردها به خط عربی مینویسند، اگر کتاب به خط لاتین نوشته شده باشد، خواننده نا آشنا به خط عربی نمیتواند از آن بهره گیرد و بالعکس.

مشکلات نگارش:

۱- نداشتن خط (cript) متحد، که در بالا به نمونه ای از آن اشاره کردم.
 ۲- خط (cript) عربی کردی هر چند از شیوه فارسی بهتر ولی هنوز ناتمام مثلاً (۱- مانگ = ماه آسمان، ۲- مانگ = خسته، مانده) که اولی درست چنان خوانده میشود که نوشته شده، ولی دومی چنین نیست. برای روشن شدن بیشتر به نوشته این دو کلمه با خط لاتینی توجه فرمائید (1- mang 2- manig). مرحوم "هزار" این مشکل را با گذاشتن نشانه (ـ) بجای ا تا اندازه ای حل کرده: (۱- مانگ، ۲- مانگ). ولی این راه حل هنوز پذیرفته نشده.

۳- فونت: فونتهایی که برای الفباء عربی (عربی و فارسی و کردی و ...) ساخته شده اند روی همه پنجره ها (window) بدرستی کار نمیکنند، هر چند پشتیبانی (support) این زبانها را هم داشته باشند. گذشته از اینهم فونتهای کردی تا آن زمان ساخته شده، دارای معایب عجیب و غریب فراوانی بودند. در فونتی یک حرف (character) روی (key board) در جایی و در فونتی دیگر در جای دیگری قرار گرفته. مثلاً برای نوشتن "پ" در فونتی (B) و در دیگری (shift B) و در فونتی دیگر (V + shift A) فشرده میشود. حل این مشکل برای چون من عمری را در مکافات و سختی گذرانده مغز از هزاران خاطره آشفته و زبانبار آکنده دور از وطن، که دستم به "Zanest Avdar" عادت نموده و باید مطلبی را با (Kurdish News) بنویسم، که جای برخی از حروف آن با فونتهای دیگر فرق دارد، بسیار سخت است. هم اکنون هم، که سال ۲۰۱۲ میلادیست، چندین نوع ناهمخوان کیبورد کامپیوتری برای نوشتن فارسی، کردی و عربی، در اختیار استفاده کنندگان از کامپیوتر، قرار دارند، که هر کدام با برنامه مخصوصی، متفاوت با دیگران، ساخته شده اند، که توافق همگانی روی هیچیک از آنان در میان نیست، و این امر اشکالات فراوانی ببار آورده است. برای مثال: من یک برنامه کامپیوتری برای فرهنگ نویسی پیدا کردم، که به دست ایرانیان ساخته شده بود، با امید بسیار کوشیدم بوسیله آن، فرهنگ حاضر را برای استفاده روی کامپیوتر آماده کنم. با کمال تأسف در یافتنم که برنامه مذکور، قادر به شناختن فونتهای کردی نیست، و حروف (ۆ، ئ، پ ...) در آن گنجانده نشده است.

خلاصه معایب بسیار دیگری نیز در این زمینه بنظر میرسیدند، از جمله: ننشستن نقطه یا علامت در جای درست خود، بهم نچسبیدن برخی حروف در اول کلمه، حتی گم شدن نقطه برخی حروف در کلمه و... با وجود همه اینها نیز من در نوشتن فرهنگ با گرفتاری دیگری روبرو شدم، آنهم نبودن فونتی بود که کردی و فارسی را باهم بنویسد. هر چه کوشیدم و پرس و جو کردم اثری از چنین فونتی در هیچ جا ندیدم و اکنون هم که این خطوط را مینگارم نمیدانم چنین فونتی وجود دارد یا نه. نبودن چنین فونتی از سوئی بینظمی و نامرتبی در خط و نوشته و مهمتر از آنهم بهم خوردن خود بخود فونتها را از لحاظ نوع و اندازه برایم ببار می آورد. مشکل دوم بسیار مهمتر بود، زیرا مثلاً در یک فایل ۱۰۰ صفحه ای نوشته ها خود بخود به یک فونت ناخواسته عربی تبدیل میشد و حتی گاهی اندازه فونت نیز تغییر میکرد. ناچار بودم همه فایل را بار دیگر به فونت کردی و اندازه مطلوب تبدیل کنم. تا اینجا مشکلی نداشتم و با دو عمل ساده، کار انجام میگرفت، ولی اینبار میبایستی کلماتی را می

یافتیم که بناچار با ترکیب حروف عربی یا فارسی - بعلمت نبودن حروف "ص، ض، ط، ظ، ذ" در کردی - نوشته بودم، یک‌به‌یک اصلاح نمایم. این کار گذشته از اینکه بخش بزرگی از وقت مرا هدرمیداد، بسیاری از کلمات هم اصلاح نشده از زیر دستم در میرفتند و بدین ترتیب بخش زیادی از رشته‌ام پنبه‌میشد. سرانجام پس از کوشش و خستگی بسیار و پرس و جو از این و آن و دوستان استرالیا و آمریکا و اروپا با بدست آوردن یک برنامه "فونت‌ساز" از طریق دوستی آذری بنام علی (که هرگز این کمکش را فراموش نخواهم کرد) و یاری انترنت و خریدن یک کتاب فونت‌سازی و صرف وقت بسیار، فونتی ساختم که منظور مرا تماماً برآورده میکرد و بدین طریق این مشکل را نیز برای خود حل کردم.

مشکل امکان:

موفقیت در نوشتن یک فرهنگ به چند شرط بستگی دارد:

۱- وسیله: داشتن منبع مفید و دسترسی به کتابخانه غنی مهمترین شرط کار فرهنگ‌نویسی است، که متأسفانه ملت کرد در این زمینه بسیار فقیر است. با وجود این فقر نیز، برای من آواره از میهن جدا افتاده، که حتی در آوارگی هم بقدری دور افتاده‌ام که بعلمت این حالت و نداشتن یاری‌دهنده و دسترسی نداشتن به حرکت‌های اروپا، از بسیاری از لوازم پیشرفت این کار محروم مانده‌ام، این مشکل چند برابر خودنمایی میکند.

تعدادی فرهنگ فارسی به کردی، از طرف شماری از دلسوزان این زبانها، تاکنون انتشار یافته‌اند، که چند جلد از آنها را از طریق انترنت بدست آوردم و دوست مهربانی هم از کشور سوئد فرهنگ فارسی - کردی دانشگاه کردستان را برایم فرستاد، این منابع، تعداد قابل توجهی لغت بر خرمن فقیرانه‌ام افزودند، ولی بویژه ۳ عدد از این کتابها حاوی اشتباهات و مشکلات قابل توجهی بودند. بویژه در فرهنگ دانشگاه کردستان ۴۰۵ غلط برجسته بنظم رسیدند و همچنین به شماری اسم مکانها، کشورها، زبانها، قبایل و عشایر از سراسر جهان برخوردیم که جز ازدیاد بیهوده حجم کتاب اثر دیگری از آوردن آنها در چنین فرهنگی مترتب نمیشود. همچنین در این فرهنگ به تعدادی از اشکالات دیگر نیز برخوردیم که ذکر همه آنها در اینجا نمی‌گنجد و در نظر دارم آنها را در جزوه جداگانه‌ای منتشر کنم.

۲- همکاری: فرهنگ نویسان خلقهای آزاد جهان گذشته از در دست داشتن وسیله و اسباب لازم در دسته و گروههای چندین کسی و با برخورداری از پشتیبانی حکومت و تجهیزات و تسهیلات دیگر روی پروژه کار میکنند، ولی فرهنگ نویس کرد باید بتنهایی و بدون چشمداشت همکاری کسی از وقت و دارائی و آسایش خود مایه بگذارد. نوشتن فرهنگ بیگمان بسیار سخت است و از خودگذشتگی بسیاری میخواهد و تازه نیاستی منتظر کار بی‌اشتباه و کم و کاستی هم باشیم. بدیهیست که تشویق برای پیشبرد کاری از اینگونه امید بیشتری به انسان میبخشد ولی انتقاد نیز (بجا یا بیجا، چون هردو هشدار دهنده و اشتباه کاهنده‌اند) لازمه و شرط بی‌چون و چرای موفقیت در چنین کاری میباشد. عذر تنها بودن در کار، اشتباه را توجیه نمیکند مگر اینکه انجام‌دهنده کار به انتقادات بخوبی توجه کند و به‌ارزیابی آنها بپردازد.

۳- دسترس آسان به همه بخشهای کردستان: فرهنگ زبان تفهیم و تفاهم مردم است و فرهنگ نویس نیز کسی است که "کلمه" را از مردم میگیرد و در جای مناسب کنار هم میچیند. دوری از منبع اصلی فرهنگ "مردم" برای من دور افتاده از میهن در کاریکه آغاز کرده‌ام مانع بزرگیست، بویژه که زمینه کارم دولت را نیز دربرمیگیرد.

۴- دارایی: پشتیبانی مالی از کاری اینچنین برای ملتی بی دولت و زیر دست و فرهنگ خود براو ممنوع شده‌ای چون کرد، در درجه اول امکانات نویسنده و سپس بازار است. دور افتادگی از خلق (بازار)، امکان چاپ و انتشار را بمخاطره می‌اندازد و این حالت در غربت بزرگترین مانع سر راه من برای چاپ و انتشار آثارم میباشد. در کشور دور افتاده‌ای چون استرالیا که از خشکی راهی به هیچ کشوری در دنیا ندارد و از آنجا دسترسی به کشورهای اروپائی (که دارای بازار بهتر و امکانات انتشاراتی بیشتری میباشد) آسان نیست، تنها با پول سوسیال و کنار گذاشتن از پول معیشت زن و بچه‌ام، نمیتوانستم کتابم را در چاپخانه‌های رسمی بچاپ برسانم. از اینرو ناگزیر شدم خودم یاد بگیرم که چگونه با یک پرینتر ساده در منزل آثارم را در نسخه‌های معدودی چاپ کنم و همه کارهای صفحه‌بندی و جلد گرفتن و برش و... را با دست خود انجام دهم و از جیب خود خرج کنم و برایگان ببخشم - حتی بکسانیکه بگفته خود بسیار مشتاقانه دیده‌براه انتشارش بودند و تشویقم میکردند زودتر چاپش کنم، - ولی همه قولهای خود را نادیده گرفتند و گذشتند - و بسیار ممنون هم باشم که برایم بخوانند. تصور نکنید که کتاب درخور توجه نبوده، زیرا کتابی چون کردو عجم، اگر فرضاً ترجمه‌اش نیز خوب نباشد، (که این را میتوان بیای عدم آشنائی و ناپختگی من گذاشت) هنوز ارزش خود را داراست.

۵- من و اشتباه: یک مثل کردی میگوید "بنده خدا بی لکه (عیب) نیست" بیشک "بی اشتباه" هم نیست و اشتباه نیز میتواند انسان را لکه دار کند و تا بزرگتر هم باشد لکه بزرگتری ایجاد میکند. اشتباه همیشه پیش میآید و مهمترین علل آنهم بنظر من عبارتند از:

اولاً: کندذهنی که فراموش شدن بسیاری از موارد بجا و ضروری را پیش می آورد.
ثانیاً: دست تنها بودن و بی یاری و نبودن مشاور درکار. مشاوره و همفکری میتواند تا حد زیادی از اشتباه بکاهد. بسیاری اوقات برایم پیش آمده که پس از چندین بار کنترل دقیق نوشته ای هنوز اشتباهات چشمگیری در آن باقی مانده اند. دلیلش هم این میتواند باشد که انسان همه اشتباهات خود را در نمی یابد و همفکری دلسوزانه یاران میتواند چاره ساز این مشکل باشد.

ثالثاً: استنباط بیجا و درک نابجا، که بسیار پیش می آید و شرط نیست هرچند هم نویسنده بسیار وارد باشد، همه نظریاتش درست و بجا باشند.

رابعاً: - کارهای نوشتن، تایپ کامپیوتری ... و حتی درست کردن فونتش را نیز خود انجام داده ام. بقول کردی "روی نداری سیاه!" وگرنه تنها گردآوری و تنظیم و ترتیب لغات در نوشتن فرهنگ به کار جمعی و همکاری صدها نفر نیاز دارد، تا چه رسد به امور دیگری که ذکرش رفت. درکار فرهنگ نویسان بزرگ نیز باوجود همه تسهیلاتیکه درخدمتشان بوده، اشتباهاتیرا یافته ام، طبیعیست که اینکار نیز از اشتباه بدور نباشد.

سرانجام: دیگران کاشتند ما خوردیم، ما میکاریم دیگران بخورند. آری استاد هه ژار، گیو مکریانی ... کاشتند، ما با قدردانی خوردیم مانیز میکاریم تا ببینیم آیا ارزش آنرا دارد که خوراک آیندگان باشد؟ طبیعیست که هر کاشتنی باید دو منظور را در خود نهفته باشد: یکی افزایش و اصلاح و مفیدتر کردن محصول بنحویکه نیازهای مصرف کنندگانرا درحد امکان برآورده کند و دیگری تأمین بذر برای کشت دوباره. امیدوارم توانسته باشم لاقلاً بخش هرچند کوچکی از این دو هدف را برآورده باشم. شکی نیست که این اثر عاری از نقص نخواهد بود لذا دستی را میفشارم که انگشت انتقاد بسوی اشتباهاتم دراز کند و دستی را میبوسم که لغتی یا مشتتی از لغات جدیدرا برخرمن فقیرانه ام بیفزاید.

کرد و زبان او

زبان کردی یکیست از زبانهای کهن خاورمیانه و از شاخهٔ زبانهای هندواروپائی و بیگمان زبان ماد ریشهٔ آن است. بگفتهٔ چندین خاورشناس غربی از جمله "ا- سون" و "سایس" و ... پیشینهٔ کرد و زبانش به مادها میرسد. "حسن پیرنیا - مشیرالدوله" در کتاب (ایران باستان) میگوید: زبان ماد اگر هم زبان کردی کنونی نباشد، بدون شک ریشهٔ آن است (بنقل از: علاءالدین سجّادی، میژووی ٩دهبی کورد، چاپخانهٔ معارف، سردشت، ۱۳۷۱/۱۹۵۲، ص ۴۸ - ۴۶). "اوستا" کتاب مقدّس زردشت را میتوان نخستین کتاب بزبان کردی دانست. بگفتهٔ شماری از تاریخ نویسان، زردشت میان ۶۶۰ تا ۶۵۰۰ ق.م از مادر زاده شده. برخی از مورّخان یونانی چون "افلاطون" و "اکزان توس" آنرا حدود ۶۵۰۰ ق.م و "وست" و "جانکسن" و شماری دیگر برمبنای "بوهندش" و "ارتای ویرافنامه" و کتب دیگر بزبان پهلوی ۶۶۰ - ۵۸۳ ق.م میدانند و "دکتر محمد معین" ۶۶۰ ق.م و "دالای پارسی" آنرا ۱۰۰۰ ق.م میانگارد. ولی بی‌شک، کسانیکه آمدن زردشت را به سالهای هزارهٔ اول قبل از میلاد، نسبت میدهند، اشتباه بزرگی را مرتکب شده‌اند، زیرا در هیچکدام از سنگ‌نبشته‌ها و آثار تاریخی آن دوره، اشاره‌ای به آن وجود ندارد. نام هیچ کدام از شهرهای مهم آن دوران یا دولتهای آن بخش از زمان نیز در اوستا نیامده‌است. یک سنگ نوشتهٔ دوران آشوریان در قرن هشتم قبل از میلاد اشاره به نام مردی دارد بنام مزدک، که این امر رواج مزداپرستی را در آن زمان در میان مادها ثابت میکند و بدین جهت خیزش زردشت (که آورندهٔ مزداپرستی است) باید قبل از آن قرن بوده باشد.

کتاب "اوستا" که بزبان ماد نگاشته شده با لهجهٔ کنونی "گوران" کردی تفاوت فاحشی ندارد. "هرمپوس" (قرن سوم ق.م) میگوید: ایرانیان کتابی دارند بنام "اوستا" که بزبان ماد نوشته شده (رجوع کنید به: میژووی و پژوی کوردی، صدیق پوره‌کاهی، چاپ اول، ص ۸ - ۱۴). هیچ شکی در این نیست که مادها برای اولین بار خواندن و نوشتن را در ایران رواج دادند و بقدری در آن جدی بودند که حتی در حالیکه مردان و زنان برای ساختن دیوار قلعهٔ همدان بسختی در تلاش بودند، کودکان شهر زیر نظر آموزگاران در دبستان سرگرم درس خواندن بودند و با قلمهای ازمس یا مفرغ روی لوحه گلی مینوشتند (سرزمین جاوید، ذبیح‌الله منصوری، تهران، زرین، ۱۳۷۰، ص ۱۷۳).

کورش در سنگ نبشتهٔ خود به این امر اشاره می‌کند و می‌گوید:

".... مادها چیزهای خوبی هم داشتند و من پس از رسیدن به پادشاهی، آنها را از مادها گرفتم و در کشور خود رواج دادم. یکی از چیزهای خوبی که از مادها یاد گرفتم، الفبای آنان بود. که ۳۶ حرف داشت و همان الفبائی است که امروز در کشور من رواج یافته‌است. من خواندن و نوشتن را با الفبای ۴۸ حرفی یاد گرفته‌بودم، ولی دریافتم که الفبای ۳۶ حرفی مادها برای خواندن و نوشتن مفیدتر است و انسان زودتر آنرا یاد می‌گیرد. من دریافتم مردم برای اینکه خواندن و نوشتن را به آسانی یاد بگیرند، باید نوشتن روی لوحهٔ رسی را کنار بگذارند و مانند مدرسه‌های هگمتانه، لوح سنگی را بکار برند. و کارمندان دیوان و بازرگانان و مأموران ثبت مدارک را موظف کردم که روی چرم بنویسند، و یکی از محسنات نوشتن روی چرم این است که مدت زیادی دوام می‌آورد...." و برهم زندهٔ حکومت ماد، و مؤسس سلطهٔ پارس، بدین ترتیب هم بی‌اساس بودن داستان تولد خود را ثابت می‌کند و هم این امر را به اثبات میرساند که درس خواندن در دوران حکومت ماد از چه اهمیتی برخوردار بوده‌است. و اینها افتخاراتی هستند تاریخی که باید کودکان کرد بر آنها واقف باشند.

متأسفانه بعثت نبودن یک دولت مستقل کرد - که بی‌شک میتواند تکیه‌گاهی قوی برای پیشرفت آن باشد - زبان ما نه تنها از پیشرفت و توسعه بازمانده، بلکه حتی به دلیل ضدیت شدید و تنگ‌نظری اشغالگران و وضع قوانین بازدارنده و ممنوعیتهای شدید و کوشش سخت و مداوم برای ستردن همهٔ آثار ملت کرد و حلّ یکباره و همیشگی در بوتّهٔ ملی ملت‌های چیره دست، پیشرفت پایای دیگر زبانهای همسایه برایش امکان‌پذیر نبوده‌است. بسیاری از زبانهای این ناحیه با اینکه کمتر از زبان کردی تحت فشار بوده‌اند، چنان حل شده‌اند که کاملاً نابود گردیده‌اند و امروزه اثری از آنها برجای نیست و صاحبانش خود را بخشی از ملتی میدانند که باعث و بانی این نابودی بوده‌است. برای مثال مصریها و شماری از خلقهای آفریقا چنان در اعراب حل شده‌اند که هرگز گمان نمیکنند روزی ملت دیگری بوده‌اند.

استاد سجّادی (همان کتاب ص ۴۴) میگوید: "... کردها بسبب موقعیت جغرافیائی و کوچ نشینی و کوه‌نشینی از اقوام بیگانه بدور بوده و کمتر با آنان آمیختگی داشته‌اند. از اینرو بیگانگان نتوانسته‌اند آثار مخرب روی زبانشان داشته‌باشند - مگر در دورهٔ اسلامی که شماری لغات عربی بعثت همبستگی دینی با آن درآمیخت - بدین ترتیب دست‌نخورده و سالم زبان خود را حفظ و ماندگار کردند"، این واقعیتیست انکارناپذیر، ولی همهٔ آن نیست. نگاهی کوتاه به تاریخ کرد، بویژه در قرنهای ۱۹ و ۲۰ واقعیت دیگری را نیز بما مینمایاند و آن استقامت مداوم ملتمان است در راه مبارزه برای حفظ فرهنگ و هویت ملی و ویژگیهای جامعهٔ کرد. میتوان گفت که کردها طی دو قرن گذشته باندازهٔ همهٔ تاریخ معلوم خود گرفتار مصیبت شده‌اند.

کردستان با توطئه ابرقدرت‌های آن‌زمان از دواپارچه به پنج پارچه تبدیل شد. میرنشین‌هایی که بدست کرد اداره میشدند، نیمه استقلال داشتند، منحل گردیدند و براساس منافع اشغالگران، دوباره به شیوه دیگری مرزبندی شدند و حاکمان غیرکرد و نا آشنا به زبان و آداب و فرهنگ کردی و حتی گوش آکنده با دشمنی کورکورانه با ملت کرد بر کردستان تحمیل شدند. حتی در پارچه اشغال شده بدست اتحاد شوروی - که ظاهراً خلق‌هایش خودمختاری داشتند، نه تنها این حق نیز بر آنان روا دانسته نشد بلکه بخش بزرگی از آنان بدست زمامداران انقلاب کمونیستی بمنظور جلب رضایت ترک‌ها، از زادگاه خود کنده شدند و بازماندگان هم زیردست جمهوریهای ارمنستان و آذربایجان بزحمت شهروند درجه دو شناخته شدند. در نزدیک به نصف خاک کردستان، که آتاترک با معامله با ابرقدرتها و توطئه داخلی زیردست خود نگاهداشته بود، نام و زبان و همه آثاریکه نشانی از کرد در خود داشتند، از قانون و مدارک قانونی و دولتی و تاریخی کشور سترده شدند. بردن نامی از کرد جنایت شمرده شد و مشمول کیفری سخت گردید. در بیش از ۸۰٪ خاک کردستان خواندن و نوشتن کردی کاری غیرقانونی و جنائی شمرده شد. نام "کردستان" تنها بر بخش کوچکی از کردستان آنهم زیر دست ایران ماند که: سنندج، سقز، بانه، مریوان، دیواندره، کامیاران، قروه و بیجار را دربر میگرفت. لازم بتذکر است که: مردم نواحی تابعه سنندج بطور کلی شهر مذکور را "گرسان" میانمند که مخفف نام "کردستان" میباشد، لذا نایجاست که این نام را عطای اشغالگران محسوب داریم. کردستان، در پارچه زیر دست عراق، "شمال" نام گرفت و درسوریه و تورکیه و شوروی نیز هیچ نامی بر آن نهاده نشد. در تمام این مدت هم تبعید، زندان، شکنجه، انتقال، کشتار، انفال، آتش‌زدن، بمباران و گاز شیمیائی و... در کردستان ادامه داشت. ولی همه اینها نتوانستند کردها را حل کنند و هویت ملی و ویژگیهای کردی را از آنان بگیرند. حتی زور و فشار و ممنوعیت آتاترکی نیز کردها را حل نکرد و هم اکنون در بسیاری از شهرها و بخشها و روستاهای این بخش کردستان کردان بسیاری را میبینیم که از ترکی سردر نمی‌آورند.

ارتباط زبان کردی با زبان همسایگانش:

۱- تأثیر: در عصر حاضر مرزهای ملت‌ها از لحاظ ارتباط و آمیزش اجتماعی بسیار کمرنگ شده‌اند. بویژه که صنعت و اختراعات بی‌دری و پدیده‌های تازه، هرروزه چندین واژه نو بداخل زبان خلقها تزریق میکنند. این واژه‌ها از هر جا و بهر زبانی آمده باشند، خلقهای گیرنده بعلت گسترش تکنولوژی یا معانی تازه برای آنها می‌تراشند، یا مستقیماً آنها را در زبان خود مورد استفاده قرار میدهند. از اینرو این تأثیرات نه تنها ناروا نیستند، بلکه استفاده از آنها میتواند زبان میزبانرا غنیتر سازد. بسیاری از خلقها نه تنها امروز بلکه از زمانهای دور از واژه‌های بیگانه بهره‌برده‌اند، برای مثال: زبانهای انگلیسی، ترکی، فارسی و عربی سرشارند از لغات بیگانه. حتی قرآن مجید که بیگمان شاهکاریست در ادبیات عرب، دهها لغت را از زبانهای دیگر گرفته و آنها را در جای مناسب بکار برده‌است، ولی اینرا نیز باید بیاد داشته باشیم که پذیرش واژه از زبان بیگانه بشرطی رواست که اصالت زبان میزبانرا در معرض یورش و پرسش قرار ندهد، بدینمعنی که اگر زبانی خود دارای واژه مناسبی باشد یا ساختن لغت مناسب و زیبا برای پدیده جدید امکان داشته باشد، نایجاست که به لغات ناهنجار بیگانه پناه بریم که گاه حتی تلفظ آنها برای مردم مشکل است. تمیز نگاهداشتن یک زبان بدینمعنی نیست که همه لغات بیگانه را بدون توجه به بجا یا نابجا بودنشان، از آن بزدا کنیم. زبان کردی از لحاظ جغرافیائی کاملاً در محاصره سه زبان همسایه (فارسی، ترکی و عربی) قرار گرفته‌است. اندکی از ترکی و کمی بیشتر از عربی - بسبب دینی - تأثیر پذیرفته، ولی در این زمینه داده‌هایش بیشتر از گرفته‌هایش بوده‌است. نکته قابل توجه اینکه کرد، با وجود همه زور و فشار وارده - بدرزای تاریخ مصیبتبارش - زبان خود را از زبانهای همسایه پاکیزه‌تر نگاه داشته‌است. البته موضوع در رابطه با زبان فارسی فرق میکند، که در "ارتباط زبانی" از آن گفتگو خواهد شد.

۲- ارتباط زبانی: زبان کردی در میان همسایگان تنها هم‌خانواده زبان فارسی - هندواروپائی - است و چه از نظر دستوری و چه از نظر واژه و معنی آمیختگی وسیعی را با آن داراست. با نگاهی بر فرهنگ فارسی به صد‌ها لغت برمیکوریم که در کردی نیز بکار گرفته میشوند. اکنون از بخش وسیعی از این لغات در فارسی استفاده نمیشود حتی فارسیها از آنها سر در نمی‌آورند، ولی در کردی مرسومند، که اینهم میتواند دلیلی باشد بر کردی بودنشان. بخشی از این لغات چنانکه فرهنگ‌ها نیز بدان اشاره میکنند، از زبان کردی بداخل زبان فارسی خزیده‌اند. دکتر محمد معین در مقدمه فرهنگ فارسی خود میگوید عناصر اصلی زبان فارسی عبارتند از: دری قدیم، پارتی، پهلوی، هندی، عربی، ترکی، مغولی، اروپائی. در مورد منابع این زبانهم به زبانهای پارسی قدیم و مادی و کردی .... اشاره مینماید.

در اینجا یادآوری این نکته را لازم میدانم که متأسفانه افکار خودبزرگ بینانه و نژادپرستانه چنان جلو چشمان حتی دانشمند بزرگی چون "دکتر معین" را - که دانش او در زمینه زبان و ادبیات فارسی انکارناپذیر است - در برابر زبان کردی تار نموده که آنرا بعنوان زبانی مستقل بشمار نیآورد و در فرهنگ شش جلدی خود (ص ۳۶۶۱ چاپ دهم ۱۳۷۵ چاپخانه سپهر، تهران)، در بخشی از معنی لهجه مینویسد: "۳- شعبه‌ای از یک زبان که با تغییراتی در ناحیه‌ای تکلم شود: مثلاً گیلکی، کردی، لری، سمنانی، لهجه‌هایی هستند از ایرانی...". این دانشمند کوتاه‌بین، حتی زبان کردی را تاحد یک لهجه کوچک محلی پائین می‌آورد، بیخبر از اینکه حتی لهجه لری - که او در نمونه‌های مورد اشاره همردیف کردی آورده - خود شعبه‌ای از زبان کردیست. که بیشک منظور او از "ایرانی" هم همان زبان فارسی کنونیست که درحقیقت پس از یورش عرب بوجود آمده و کلمات "ایران" و "ایرانی" نیز لغات ساخته‌شده زمان رضاشاه میباشند که براهنمائی اروپائیان وضع شده‌اند، وگرنه قبل از آن کشور کنونی ایران "کشور پارس یا فارس" نامیده‌میشد. اثر این نام کهن هنوز هم در اروپا بصورت ("persian") برای "ایرانی" و "persia" بجای ایران خودنمائی میکند. بدینترتیب میبینیم که نه تنها زبان ایرانی بلکه نامش نیز ساختگیست و پیش از اسلام چنین نامی وجود نداشته‌است. نامهای "فارس" و "فارسی" از همان "پارس" قدیم گرفته‌شده که تازیان چون "پ" را نمیتوانند تلفظ کنند و آنرا "فارس" نامیده‌اند. فارسی‌ها هم این نام را بهمین شکل عربی بر خود و زبانشان نهاده‌اند. درحالیکه زبانشناسان "کردی" را بعنوان زبانی مستقل و بسیار کهن در منطقه دانسته‌اند.

با توجه به نظرات تاریخ نگاران، پارسها خط و خواندن و نوشتن را از مادها آموختند. همچنین بسیاری از لغات پارسی را نیز مشخص کرده‌اند که از زبان ماد گرفته‌شده‌اند. برای مثال: "ا. م. دیاکونوف" در کتاب (تاریخ ماد ص، ترجمه کریم کشاورز، تهران، ۱۳۷۹) به شماری از این کلمات اشاره میکند. "دکتر محمد معین" در مقدمه فرهنگ خود در میان لیستی از همکارانش در تدوین آن اشاره به نام چند استاد دانشگاه دارد که در زمینه لغات کردی، اهل حق (بخشی از خلق کرد) و کرمانشاه (بخشی دیگر از کردان) او را یاری داده‌اند. این نیز دلیلیست بر این واقعیت که چگونه بخش بزرگی از لغات کردی داخل فرهنگهای فارسی شده‌است. جای خود داشت فرهنگنویسان گرامی فارسی، به کردی بودن این لغات نیز اشاره میکردند، همانگونه که به عربی، ترکی، هندی، پهلوی و حتی لهجه‌های محلی و... بودن دیگر واژه‌ها اشاره کرده‌اند. زبان کردی و فارسی داری دستور بسیار نزدیک و تاحد زیادی مشابهند. این و بسیاری لغات مشترک، یادگیری کردی را برای فارسیها و بالعکس آسان میکند. همچنانکه قبلاً اشاره کردم، زبان کردی به دو خط نوشته‌میشود.

۱- خط لاتین: که کردهای زیردست ترکیه و جمهوریهای شوروی پیشین از آن استفاده میکنند، که بنظر من برای نوشتن کردی به‌دو دلیل اصلی بسیار بهتر و مناسبتر است:

اولاً: رواج این خط در بیشتر کشورهای پیشرفته اروپائی و جهان، که البته اغلب کردهای جهان نیز از آن استفاده میکنند. ثانیاً: کاملتر بودن این خط در مقایسه با خط عربی که در میان کردهای زیر دست ایران و عراق رایج است. زیرا حرکت‌های این خط برای نوشتن کردی مناسبترند. به نمونه‌های مذکور پیشین توجه فرمائید. بویژه که روی کامپیوتر نیز مشکل نوشتن و گنجایش آن با پنجره (WINDOW) هارا ندارد، یا اگر هم داشته‌باشد کمتر است. مهمترین مشکل نوشتن عربی در گنجایش با پنجره‌ها نوشتن از راست بچپ است که گرفتاریهای زیادی را خلق میکند که پرداختن به آن از حوصله این بحث خارج است. ۲- خط عربی: که کردهای زیر دست ایران و عراق و سوریه با آن مینویسند. این خط دارای ۲۷ حرف (ث ب پ ت ج ح خ د ر ز س ش ع غ ف ق ک گ ل م ن و ه ی) و ۲ نشانه برای ساختن "و، ل، ر، ئ" میباشد. برای حرکت‌های این خط به جدول صفحه هفت مراجعه فرمائید.

منابع مورد استفاده:

- ۱- جلد ۱ و ۲ و ۳ و ۴ی فرهنگ شش جلدی معین، چاپ دهم ۱۳۷۵، مؤسسه انتشاراتی امیرکبیر، تهران،
- ۲- فرهنگ فارسی عمید، حسن عمید، چاپ سوم ۱۳۶۹، چاپخانه سپهر، تهران،
- ۳- هه‌نبانه‌بۆرینه، فرهنگ کردی - فارسی، هه‌ژار، چاپ اول ۱۳۶۸، سروش، تهران،
- ۴- قاموسوی زمانی کوردی، ئ و ب، عه‌بدو په‌رحمانی زه‌بیحی، نوئی کردنه‌وه‌ی چاپ ۱۳۶۷، ئینتیشاراتی سه‌لاحه‌ینی ئه‌ییووبی،
- ۵- فه‌ره‌نگی کوردستان، گیوی موکریانی، چاپی ده‌زگای گولان،
- ۶- گول چینه‌وه له‌خه‌رمانی "هه‌نبانه‌بۆرینه" می هه‌ژار، عبدالله حسن زاده،
- ۷- فرهنگ گیاهان داروئی (کردی. انگلیسی. فارسی. عربی) - امین امینی - چاپ چهارم، ۱۳۸۰-۱۳۸۱ - مازندران،
- ۸- فرهنگ گولی، فارسی- کردی، مسعود خالد گولی، ده‌زگه‌ها سپهرتیز. ۲۰۰۲،

۹- گوژهندو زنار، فرههنگی فارسی کوردی، چاپی یه کهم ۲۰۰۶، دانانی همه که ریم عارف، ده زگای چاپ و بلاو کردنه وهی موکریانی - ههولیر،

۱۰- بیستون، فرههنگی سۆرانی - هه ورامی، دانانی حامید دروودی و حاتهم مه نبه ری، چاپی ستۆ کهۆلم، ۱۹۹۸
 ۱۱- تعداد قابل توجهی از لغات گرد آمده بوسیله مجله سروه که دوست ادب دوست و گرامیم آقای حمید رشیدی زرزا در اختیارم گذاشت - که البته بسیار مفید واقع شدند.

۱۲- فرههنگی هه ژیر، فارسی - کردی، وهرگتیران و ناماده کردنی هه ژیر عهبدو لآپوور، چاپی یه کهم ۲۰۰۸، چاپخانه ی خانای، دهۆک،

۱۳- فرههنگ فارسی - کردی دانشگاه کردستان، میانی (یکجلدی)، به سرپرستی ماجد مردوخ روحانی، چاپ اول، زمستان ۱۳۸۸،

۱۴- و نیز قسمتی از اطلاعات خودم.

توضیحات:

یکم - نشانه های اختصاری بکارگرفته در این کتاب عبارتند از: (پی) = پیشوند، (پس) = پسوند، (ک) = کنایه، دوم - کارم را براساس جلد ۱-۴ فرههنگ شش جلدی معین بنانهاده و در ضمن از فرههنگ جیبی عمید نیز بسیار استفاده کرده ام. معادل برخی لغات کردی را نتوانستم در این دو فرههنگ نیز پیدا کنم، ولی حیفم آمد آنها را کنار بگذارم. بناچار آنها را هم در عبارات مختصر و تا حد امکان مفید با معانی شان با قراردادن نشانه (-) جلو هریک زیر لغت مربوطه جای داده ام. (نمونه ۱).

تا آنجا که من در فرههنگهای مورد استفاده ام دیده ام، بسیاری از لغات مرکب یا عبارات و مثللهای مربوط به هر لغت با معنی آنها در شرح معانی لغت اصلی آمده. برخی از اینها با معانی خود در میان سایر لغات و ترکیبات لغوی مربوط به لغت اصلی بصورت لغت مستقل در جای دیگر آمده اند. این شیوه کار گذشته از اینکه موجب ازدیاد حجم کتاب میشود، در برخی موارد برای بعضی از استفاده کنندگان از فرههنگ سردرگمی ایجاد میکند، از اینرو ترجیح داده ام همه یا بیشتر آنها را با معانی مربوطه، بعد از معنی یا معانی لغت اصلی بهمان ترتیب مذکور در بالا قراردهم (نمونه ۲).

البته بنظر من بهتر بود همه این موارد را زیر لغت اصلی می آوردم، ولی نمیدانستم تا چه اندازه مورد رضایت خوانندگان قرار خواهد گرفت. در نظر دارم در چاپهای آتی به تکمیل آن بپردازم.

سوم - برای جلوگیری از زیاد شدن ناچای حجم کتاب (تا آنجا که برای درک معانی و استفاده از کتاب زیان بخش نباشد) کوشیده ام از تکرار زیادی معانی خودداری کنم. اگر در بخشی از کتاب چند واژه فارسی یک معنی داشته اند، واژه فارسی را نوشته و علامت "←" را (بجای "رجوع کنید به...") گذاشته ام. برای نمونه: (باتون: ← باتوم)، یعنی برای معنی لغت باتون به واژه باتوم رجوع کنید.

اگر لغتی تنها یک یا چند معنی از معانی لغتی را در خود داشته باشد، پس از لغتی که بعد از "←" آمده، شماره یا شماره های معانی مذکور را داخل پرانتز آورده ام. برای مثال: آبدست جای: ← آبدست (۱)، یعنی برای معنی (آبدست جای) رجوع کنید به بخش اول معنی (آبدست).

اگر معنی لغتی برابر باشد با معنی یکی از ترکیبات یا عبارات معنی شده در زیر یک لغت اصلی، آنرا بدین ترتیب آورده ام: (لغت معنی شده: ← (لغت یا عبارت هم معنی در میان ترکیبات لغت اصلی) ← لغت اصلی عبارات یا ترکیبات مذکور. مثلاً: کام طبع: ← (کاسه سیاه) ← کاسه، یعنی: رجوع کنید به معانی کاسه و ترکیبات آن در نمونه (۲) در بالا.

چهارم - برخی از لغات عربی مذکور در فرههنگ فارسی جمع یک لغت دیگرند، که برای جلوگیری از بزرگتر شدن بیجای حجم کتاب آنها را بدین صورت آورده ام: (کۆی (... ← ...). مثلاً: غنائم (غنائم): کۆی (غنیمت) ← غنیمت، یعنی "غنائم" یا "غنائم" جمع کلمه "غنیمت" است، رجوع کنید به معانی "غنیمت" و آنها را جمع ببندید...

چنانکه در مثال بالا ملاحظه میفرمائید، در بسیاری موارد لغتی بدو شکل نوشته میشود. برای جلوگیری از ازدیاد حجم کتاب یکی از اشکال لغت را نوشته و شکل دیگر آنرا در داخل پرانتز در جلوش قرار داده ام.

پنجم - برخی از کلمات بچند شکل نوشته میشوند ولی تلفظ و معانی و ترکیبات آنها یکیست مانند "غَلط" و "غَلت"، "غَلطان" و "غَلتان" "غَلطیدن" و "غَلتیدن"، .... من در اینجا تنها یکی از اشکال لغت را با همه ترکیبات و معانی مربوطه آورده و برای شکل دیگر لغت بدین ترتیب عمل کرده ام: لغت اصلی: ← شکل دیگر لغت (هم)، مثلاً غلط: ← غلت (هم)، یعنی برای معنی غلط رجوع کنید به غلت و همه ترکیبات و معانی آن،

ششم - چنانکه میدانید فرهنگ وسیله آموزش زبان نیست، بلکه امدادگریست برای درک بیشتر - بویژه فرهنگی از اینقبیل که با دو زبان مربوط است - میباید تاسرحداً امکان نه تنها لغات معمول بلکه لغات هرچه بیشتری را دربرگیرد که درادبیات هردوزبان بکارگرفته شده‌اند و این نیز هرچند برحجم کتاب می‌افزاید، میدان وسیعتری را در معرض دید دوستداران واژه قرار میدهد.

هفتم: برای آسانکاری در یافتن برخی کلمات، در ترتیب الفبائی کلمات فارسی، گذشته از ترتیب معمولی الفبای فارسی، حروفی را که به شیوه‌ای دارای صوت (ا) میباشند، بدین ترتیب قرارداده‌ام: آ، اُ، ؤ، و همچنین حرف (ی) میتوانید را قبل از (ی) پیدا کنید.

هشتم: بمنظور پرهیز از ازدیاد بیمورد حجم کتاب، جلو برخی از کلمات یا عبارات فارسی، پس از قراردادن تعدادی از معانی کردی آن، نشانه (و ← ...) گذاشته‌ام، بدین معنی: برای معانی بیشتر به کلمه... مراجعه فرمائید. نهم: من نه شاعرم و نه خواسته‌ام شعر دیگران را خراب کنم، ولی بر اساس توانائی درک و ذوق شخصی کوشیده‌ام ترجمه مثالهای زیبای شعری فرهنگهای مورد استفاده را حتی المقدور به شیوه‌ای منظوم درکنار آنها قراردهم، امیدوارم دوستداران شعر و شاعری، بادیده اغماض بر نقایص کارم در این زمینه بنگرند.

و سهرانجام:

این کار من بیگمان دارای نواقص فراوانی میباشد. این تنها کوره‌راهیست پر از پرتگاهها و موانع در کمرگاه کوهستانی سخت و سنگلاخی و دشوارگذر، که من کوشیده‌ام آنرا پیش پای عاشقان ادب کردی و فارسی بگذارم. باوجود نبودن امکانات و کمبودهای گوناگون و دست و پاگیر، تا حد امکان خود کوشیده‌ام با کاستن از نقاط پرخطر و رفع موانع، آنرا برای رهروان گرامیش آسان گذرتر سازم. نقل لغات از منابع مورد استفاده و غلطهای املائی و... میتواند اشتباهاتی را پیش آورده باشد که اگر هم برای یک رمان یا کار دیگری چندان مؤثر نباشد، در تدوین فرهنگ لغات میتواند اثرات مخربی برجای گذارد. از آنجاکه رفع این معایب کار من تنها نیست، چشم امیدم را به دست و مغز کارای خوانندگان دلسوز دوخته‌ام، بلکه هم‌تی‌بخرج دهند و با راهنماییهای ارزشمندشان درحد امکان خود، در این راه پرمخاطره بیاریم بشتابند. از همه انتظاردارم با دیدن هراشتباهی، از آن درنگ‌زنند و از هراهممکن نامه یا ایمیل e mail: abdollah_e@hotmail.com ... بمن گوشزد کنند. بیگمان هرکس یکی از اشتباهاتم را اصلاح کند، گذشته از اینکه مرا رهین منت خودکرده، نقشی نیز در راستای مفیدتر کردن این اثر اجرانموده‌است.

نمونه ۱ :

از: ۱- آغاز زمان و مکان: ل؛ له (له... را تا...)، ۲ ← اثر (۲)، ۳ ← اندر، ۴- ب، به: پاشگری نه‌نجام بزووتن که ده‌که‌وئته دوای پابردووی کرده‌وه، ه (برفت: چوه، پوئشته، برسید: گه‌یشته، بیامد: هاته)، ۵- با: به، له (از چمن پوشیده: له یا به‌چیمه‌ن داپوئشراو)، ۶- بر: له، یکی همچون پرن بر اوج خورشید - یکی چون شایور از گرد مهتاب - پیروز مشرقی - فم: یه‌کئیک وه‌کوو پیروو له‌دوندی پوژئی یه‌کئیک وه‌ک خه‌رمانه له‌ده‌وری مانگئی، - دانهر، ۷- بعلت: به، به‌هوی، له‌به‌ر، (زمین از زلزله فروریخت: زهوی به بوومه‌له‌رزه تیک‌قرما)، ۸- را: بو (سپاس از خداوند خورشیدو ماه که‌دیدم‌ترا زنده بر جایگاه - فردوسی - فم: سوپاسم بو خواه‌ندی مانگو پوژان زیندووی له‌سهر ته‌خت و ده‌تینم بی ژان - کاوه)،

۹- مفعول با واسطه: ته (از دستش افتاد: ته‌ده‌ستی که‌ت)، جه، ژ، ژئی، ل، له، لی، نه‌و،

- از آن: ئی، هی، یی،

- از آنان: چادیشا، له‌مان، له‌وان،

- از آن‌ببعد: به‌دوای‌ته‌وه‌دا، له‌پاش‌ته‌وه، له‌وی‌به‌ولاه، وه‌جاراپه‌ی، هنگافت،

....

که ۱ تا ۹ معانی عمومی (از) و آنهاییکه با نشانه (-) در ابتدایشان بدون شماره مشخص شده‌اند ترکیبات و عبارات و معانی مربوط به لغت (از) را نشان میدهند. بامید اینکه عاشقان و علاقمندان واژه‌کردی، با یافتن لغت معادل فارسی مرا در بهتر بانجام رساندن این وظیفه یاری دهند و با راهنمایی و همکاریهای ارزشمند خود مرا رهین منت خود سازند. واژه‌ها و ترکیبات پس از لغت اصلی (برای نمونه در مثال بالا "از") را هرکدام با پیش نشانه (-) بترتیب حروف الفبا قرار داده‌ام. عبارات و لغات بدین ترتیب گذاشته شده هم ترکیبات لغوی و عبارات معنی‌شده داخل شرح معانی واژه اصلی ("از") در نمونه ۱ و "کاسه" در نمونه ۲) و هم شماری از ترکیبات لغوی و عبارات معنی‌شده بصورت یک لغت مستقل در فرهنگ را

دربر میگیرد. اگر خوانندگان عبارت یا ترکیب لغوی موردنظر خود را در این بخشها نیافتند میتوانند پس از تمام شدن نشانه (-) نیز دنبال مطلوب خود بگردند.

نمونه ۲ :

کاسه: بادی، بادیه، تاس، جام، چهرخی، زهرک، قاب، قاپ، کاس، کاسه، کۆتک، کۆتکه، کۆجیله، که مووله، گلینه، وسکورا،
 - کاسه آتشین: نافتاو، خۆر، خوهر، پۆ، پۆژ، پۆژیبار، پۆش، میهر، وهر، هۆر، هویژ،
 - کاسه از آش داغتر: به که سیک ده لاین که له کاری خه لکدا له سیحه ب مه تله ب توندو تیژترو سوورتر بی،
 - کاسه انداختن اسب: سمکۆ، سمکۆل،

.....

- کاسه سیاه: ئاجگی، ئارفهر، به ئیره بی، به ته ماح، به ته ماع، به رجل، به رچاوته نگ، به رچل، به غیل، بیچه لم، پاروو بژیر،
 پارووژ میژ، پنتی، پووردژ، پیسکه، تواحکار، ته ماحکار، ته مادار، ته ماکار، ته وادار، چافبرچی، چافته نگ، چاف فره، چاوبرسی،
 چاوته نگ، چاوچنۆک، چاو له دوو، چاونزار، چاونزیر، چاونه بار، چاونه زیر، چرووک، ...
 سرانجام بجامیدانم سپاس و قدردانی خود را به همسر مهربانم "رعنا" تقدیم نمایم که با صبوری و گذشت بیمانندش، در سر
 زمین غربت و بدور از همه اقوام و عزیزانش تأثیر بسزائی در انجام این مهم داشته است.

سپاس و قدردانی:

تعداد انگشت شماری از دوستداران ادب کردی با در اختیار گذاشتن کتاب یا به شیوه ای دیگر، در غنی تر کردن این لغتنامه
 یارو مشوقم بودند. بجاست در اینجا محبت و کمکهایشان را ارج نهم:
 ۱- آقای نجات احمد و همسرش هیرو خانم که فرهنگ کردستان (گیومکریانی) را در اختیارم گذاشتند،
 ۲- آقای علی فتحی که از سوئد فرهنگ فارسی - کردی دانشگاه کردستان را برایم فرستاد و با این کمکش گنجینه بزرگی از
 لغات کردی را به لغتنامه ام افزود،
 ۳- خانم واحده منصوری ساکن آدلاید که فرهنگ گیاهان داروئی را در اختیارم گذاشت و با این کارش یاریم داد تا نام معادل
 کردی و فارسی تعدادی از گیاهان داروئی را در کتاب حاضر بگنجانم،
 ۴- آقای حمید رشیدی زرزا که شمار زیادی از صفحات مجله سروه را در اختیارم گذاشت، که حاوی بسیاری از لغات فارسی
 و معادل کردی آنها بود، در ضمن با تماس مداوم و پیشنهادهای مفیدش یاریم داد،
 ۵- آقای قادر عبدی که در سال ۲۰۰۵ با مرور بخش بزرگی از کتابم، غلطهای چاپیم را یادآوری نمود،
 ۶- خانم شایسته حیدری کتابی رابه لهجه سنندجی در اختیارم گذاشت، هر چند نتوانستم به علت پیش آمدن سفر به کردستان
 از آن استفاده کنم، از آنجاکه وی نیز از معدود کسانی بوده که خواسته به نحوی یاریم دهد، همکاری و علاقش برایم بسیار
 ارزشمند بوده و مایه قدردانی است.

آ

سەردەسەر، سەرشۆر، فەرمانبەر، فەرمانبەردار، قسە بېس، گۆش بەر
ئاواز، گوپپېس، گوپزايەل، گوپلەمست، گوپلەمشت، گەردن كەج،
مرۆف، مرۆفەقىير، ملخوار، ملچەوت، ملكەج، هەلقەبەگۆش،
هەلقەبەگوئى، هيستۆك،

آئين دادرسي: بئەماكانى دادپرسين، دەستوروشىوازى دادپرسين،
دەستوروشىوھى پىراگەيشتن لەدادگا، رېوشوئى دادپرسينەو،
آئين دادرسي كىفرى: دەستوروشىوھى جىبەجىكردى سزادان،
رېوشوئى سزادان،

آئينك: چاويلكە، حەينەك، عەينەك،

آئين گرفتن: برەوشكۆوپازانەوھەپەيداكردن،

آئين مدرسي: پاداگرى لەسەر وانەو شىوازگەلى پىشووھەكان،
كۆنەپەرستى،

آئين نامە: ئايننامە، رېوشوئى نووسراوى جىبەجىكردى ياسا يا
كارى ئىدارە،

آئينك: ← عينك،

آئينە: ۱- ئاوەنە، ئاوتنە، بالەبان، جام، جامەك، خودىك، درووف،
رۈوگە، عەينك، عەينەك، قبالە، قۆدك، قۆدى، قودىك، قۆدىلە،
قۆدىيە، گزگى، گوزگى، مريك، نوپنك، نەينك، نەينۆك، نەينوك،
ھاوتنە، ھىلى، ھىلى، ۲- ھەرشتىكى لوسوس(كۆم يان چال) كە
وتنەبەتەو، ۳- شتى خاوتن و پوون،

آئينە آسمان: ← آفتاب(۱)،

آئينە افروز: ئاوتنەوونكەرەو، ئاوتنەمشتومالدر،

آئينە بخت: ئاوتنەى بەخت، ئاوتنەى بەردەمى بووك،

آئينە بىند: ئاوتنەبەند،

آئينە بىند: ئاوتنەبەندان، پازاندنەوھى دارو دىوار بەئاوتنە لە جىژئاندا،

آئينە بىندان: ئاوتنەبەندان، پازاندنەوھى دارو دىوار بەئاوتنە لەجىژئاندا،

آئينە پرداز: ← (آئينە افروز) ← آئينە،

آئينە پىرا: ← (آئينە افروز) ← آئينە،

آئينە تال: ئاوتنەى حەلەبى، ھاوتنەى تەنەكە،

آئينە تخت: ئاوتنەى تەخت، ئاوتنەى ساف،

آئينە تمام قد: ئاوتنەى بالا بەژن، ئاوتنەى بالا پوان، ئاوتنەى بالا ئوان،
ئاوتنەى بالا ئوئىن، ئاوتنەى قەدى، بالا ئوئىن،

آئينە جىبى: ئاوتنەى قوتىلە، قۆدك، قۆدى گىرفان، نەينۆك،
نەينوك،

آئينە چرخ: ← آفتاب(۱)،

آئينە خانە: ئاوتنەبەند، دىوى ئاوتنەدار، زوورى

ھاوتنە دەدىواران گىراو، ھۆدەى ئاوتنەبەندكراو،

آئينە خاوری: ← آفتاب(۱)،

آئينە دار: ۱- ئاوتنەدار، ئاوتنە بەدەستى پىشبووك، ۲- سلمانى:
ئارايىگەر، بەربەر، پۆرقوت، جوانكار، جوانكەر، حەللاق، خەملىتن،
خەملىنۆك، دەقەر، دەلاك، دەلاك، پازتنەر، سەرتاش، سەر تراش،
سەلمانى، وھپازتن، ۳- ئاوتنەدار، ئاوتنەگىر، ئەوھى لە سەردەمانى
پىشوو ئاوتنەى بەكۆلانا ئاوتنە گىراو و بۆخەلى رادەگرت تا تەماشى خۆ
كەن و پارەيەكى لىدەستاندن،

آئينە دارى: ۱- آئينە كارى، ۲- ئاوتنە دارى، ئاوتنە بەدەستەوھەگرتن
لەپىش بووك، ۳- ئاوتنەگىران بۆ بەخەلك نىشانان و پارەكۆكردەنەو،

آئينە دارى درشەر كوران: بلويز بۆكەر لىدان، كارى بېھوودەكردن،
ھونەر نواندن بۆكەسانى لىنەزان،

آئينە دق: ئاوتنەى مرۆفلاوا نىشان دەر، برىتى لەو مرۆ خەمبارەى
خەلك بەدىتنى خەم دايناندەگرئى،

آ: ۱- مخفأقا: ئا، ئاغا، بەپز، سووكەلەناوى ئاغا، ۲- حرف ندا: ئا،
ئەى، ھۆى،

آئس: ئومىدئەماو، ناھومىدبوو، ھىواپراو، ھوا لەدەست داو،

آئسە: ئەوژنەى دەھەيزناكەوئى، لەھوزرەوھەستاو، ھوزرنەشۆر،

آئورت: دەمارى سەرەكى دەروازەى چەپى دل كە خوئىن بەلكەكانى دا
بۆلەش دەگۆزىتەو، شادەمارى خوئىنەر،

آئين: ۱- آذین، ۲- اسباب: ئامرازەكان، ئامپزەكان، ئەسپات،
كەلوپەل، ۳- اندازە: ئايەرە، ئەنازە، ئەندازە، ئەيارە، بارە، بزار، بزارە،
بەقەد، پايە، پە، پەرەسە، پىمان، پىمانە، پىوانە، تىەن، چاپان، دىس،
دىف، رادە، رەى، ژمار، ژمارە، سنور، سەنگىنى، شمار، شۆ (لەشۆ)
دەرچوو، عەيار، قاب، قاس، قەد، قەدر، قەدەر، قەر، قەرا، قەير، گۆر،

گۆرەبا، مەرتەبە، وەند، ھاندۆ، ھاندى، ھژمار، ھند، ھەد، ھەژمار،
ھەندەى، ھەندى، ھىند، ھىندەى، ۴- روش: ئاكار، ئاين، ئەخلاق،
ئەدا، ئەلسونىش، بانەك، پەنگ، پىشە، تۆرە، تووز، تووزم، تووك،
تەببات، تەحر، تەرزە، جر، جوانوئىرى، جۆر، جوور، خدوو، خدە، خۆ،
خوو، خووگرتن، خەيم، داب، دابوعادەت، دامودەستور، دەستلئۆك،

دەستور، دەسوور، پست، پستك، پىك، پەفتار، رەفشت، پەوتار،
پەوش، پەوشت، پەويەت، پى، پىياز، پىگا، پىوشوئىن، زى، شوو،
شوو، شىواز، شىوھ، عانەتگرتەى، عادەت، عادەتكردن،
عادەتكرەى، عادەت گرتن، عادەت گرتەى، عايەت، عەمەل، قەوئى،

قام، قەوات، كردار، كردەو، كرشە، كىرئىسم، گەد، لۆر، مۆنە، مەجاز،
مىجاز، نول، نۆل، نوول، نەرىت، ھووك، ھەرمىز، ھەستان و دانىشتن،
ھەلسۆكەوت، ھىم، ياسا، ۵- تشرىفات: تەشرىفات، پىو پەسم، ۶-
شرع: پىو شىوئى ئاينى، شەرح، شەرع، ۷- شكۆ: ئاپروو، ئوود، ئوودا،

ئىحتىرام، بايى، بىندەسى، پاس، پاگا، پاگە، پايە، پايەبەرزى، پە،
پەلەو، پەلەو، پەراى، پەراى، پەراى، پەراى، پەرسە، پەرى،
پەيسك، پى، پىلەلك، ترنگ، جاھ، جاھەگا، جەلال، جەلال و شكۆ،
چەپ(مقامى كمترازو ندارد: چەپىكى دەبەر ئەودا نىە)، ھورمەت،
خارنج، خىوھت، دەرەجە، پازە، پوتبە، پوومەت، پز، زى، سەنگ،
سەنگ و پەنگ، شان، شانو شەوكت، شكۆ، شەوكت، شىدوبىد،

عئزەت، قەر، قەدر، قەدر و ھورمەت، قەدر و مەرتەبە، گفاند، مەرتەبا،
مەرتەبە، نىرخ، وەج، وەرچ، ھەرمەت، ھەند، ھورمەت، ھىژايى،
ھىنداىەز، يەز، ۸- قاعدە: قاعدە، رىوشوئىن، دامودەستور، ۹- مانند:
ئاسايى، بارە، باو، چب، چون، چوون، چەشن، چەشنەت، چەشنى،
چەشيت، فەكە، فەكى، گۆر، گۆرەبا، گۆھارتۆ، گوئىن، گئىن، لاي، لف،
مانەن، مانەند، وەك، وەگا، وەكو، وەكە، وەكى، وەگ، وئنە، ۱۰-
متداول: بابەت(تازەبابەت)، باو، داب، دا كەوتوو، ۱۱- نھاد: ئاكار،

تەببات، خوو، خوو و خدە، خووى سروسشتى مرۆف، دل و دەروون،
دەروون، سروشت، سوروشت، نەرىت، نىھاد،
آئين بندى: ← آذین بندى،

آئين پرست: ۱- ئاين پەرست، لايەنگرى ئاين، ۲- ئالقەبەگوئى،
ئەلقەبەگۆش، بەربار، بەردەست، بەر دەستە، بەرفەرمان، بەفەرمان،
بەگوئى، بەلبەلەگۆشى، بىدەنگ، پەرستار، پەپرە، پىاو (..پىاوى
ئاغايە)، چىزدەس، چىزدەستە، خوار دەس، خوار دەست، ژىردەس، ژىر
دەست، ژىردەستە، ژىردەسە، ژىرفەرمان، سەرخوار، سەرلەبەر،

- آب آورد: ۱- ئاوبردەلە، ئاومالک، ئاومالک، ئاومالە، قافوو، گلار، لایزە، لەباز، ۲ - مەفت،
 - آب آهک: تیکەلاوی ئاوو ئاھەک، قسلآو،
 - آب ارغوانی: شەپایی سوور، فرمیسکی خوتینین،
 - آب از آب تکان نخوردن: ئارامبوونی دۆخ، بێ چرپە و هەستوخستی، نەبوونی ئازاوە، هەچ نەقەومان،
 - آب از آب نجنبیدن: ← (آب از آب تکان نخوردن) ← آب،
 - آب از تارک کسسی برتر گذشتن: ئاولەسەر دەرچوون، کار تەواو بوون (آب از سرش گذشته: کارەکی تەواوە)، کار جەکاری ترازایی، کارفەوتان، کارلە کار تزان، کاری تەواو بوون، کۆتایی هاتن بە کارو بیکەلک بوونی هەر تیکۆشانیک بۆ چارەسەری،
 - آب از جگر بخشیدن: ئەوپەری بەخشندەیی، چاکەیی زور،
 - آب از چشمه گل آلود بودن: ← (آب از سرتیرە بودن) ← آب،
 - آب از دریا بخشیدن: بەئای حەمامی پیاووەتی کردن، بەمالی خەلکی پیاووەتی کردن، لەسەرکاتی بەخشینەو، لەسەر ئاو حەمام تەعاروف کردن، شتی بێ باوەخ بەخشین،
 - آب از چک و چانە سرازیر شدن: ← (آب از دھان سرازیر شدن) ← آب،
 - آب از دھان سرازیر شدن: ئاودەزار گەران، ئاوانە دەم، زار پەئاو کەوتن، زۆر ئیشیا لیبوون، لیک لەزار هاتنەخوار،
 - آب از دست نچکیدن: ئاو لە دەس نەتکان، پیاووەتی لە دەست نەهاتن، چاکە لێ نەدیتەران، دەسقووچاو بوون، شت لە دەست نەهاتنەدەر، هەچ لێ هەلنەوەرین،
 - آب از سرتیرە بودن: ئاولە چاو کەو و خراو بوون، ئاولە چاو کەو و لیبوون، ئاو لەسەر چاو پەرا شلۆت بوون، کار لە بناغە پەرا عەیبدار بوون، کار لە بناغەو خراب بوون، کار لەسەر تەواوە خراب بوون،
 - آب از سر چشمه گل آلود بودن: ← (آب از سرتیرە بودن) ← آب،
 - آب از سر شدن کسیرا: بەلای زۆر بەسەر هاتن، بەلای لێ بارین، تووشی بەلا هاتن،
 - آب از سر گذشتن: ← (آب از تارک کسسی برتر گذشتن) ← آب،
 - آب از لب و لوجە سرازیر شدن: ← (آب از دھان سرازیر شدن) ← آب،
 - آب افتادن: ئاوتیزان، ئاوجنین، پەئاو کەوتن،
 - آب افکندن: چوونە سەر پیتشاو، میزکردن،
 - آب اکسیژنە: ئاوتو کسیرا، ماکیکی بێ رەنگ و پەنگ لایەرە،
 - آب انبار: خەزانە، سارداو، سارنج، سارینج، سەھرینج، عەمارا، عەمبارا، عەنبارا، ماران، ھەسارە، ھەمارا،
 - آب انداختن: ۱- چوونە سەر پیتشاو، میزکردن، گمژکردن، ۲- ئاوبریەرە، ئاوبرەدان، ئاوتیخستن، ئاوهەلبەستن، ئاوهەلکردن، ئاوکردنە چینگایەک، ۳- ئاوتاسەییەو، ئاوداخستن، ئاودانەو، ئاو کەوتنە سەر پێی خوادەمەنی، ۴ ← (آب افتادن) ← آب،
 - آب انداز: ۱- شوینی حەسانەو، بارەبەران لە ئیوان دوو مزلی پێگادا، ۲ ← آمبول،
 - آب اندام: ئەندام پیکو پیک، ئەندام جوان، خۆش ئەنام، خۆش ئەندام، ناسک و تەنک،
 - آب اندردھان آوردن: ۱- زار پەئاو کەوتن، زۆر ئیشیا بۆ چوون، ۲- ئیشیا بزواندن، زار پەئاو خستن، وەئیشیا خستن،
 - آب اندیش: ئاوخواز، ئەوکەسەیی ھەمیشە بیر لە ئاو دەکاتەو، بێر لە ئاو کەرەو، دەفکری ئاوتدا، ھەلو دەدای ئاو،
 - آب انگور: ۱- ئاوهەنگوور، ئاوتی، گوشاوی ھەنگوور، ۲- بادە، حەرامە شەربەتاو، شەراب، مەیی، نۆشە مەنبی ئەلکۆلی،
 - آب باتری: ئاوتەسید، ئاوتی باتری، تیکەلەیی ئاوت ئەسید سولفووریک کە بۆ پیلە تەر بەکار دێت،

آئینە زدا: ← (آئینە افروز) ← آئینە،
 آئینە زدا: ← (آئینە افروز) ← آئینە،
 آئینە سوزان: ئاوتەیی کوور، ئاوتەییەک کە تیشکی ئاو خرد و کاتەو ھو لە ھەرچی بەدا دەیسووتین،
 آئینە فروز: ← (آئینە افروز) ← آئینە،
 آئینە قدی: ← آئینە تمام قەد،
 آئینە کار: ئاوتە کار، وەستای ئاوتە کاری،
 آئینە کاری: ۱- ئاوتە کاری، ئاوتە تیگرتن، پازاندنەو بە ئاوتە، ۲- ئاوتە کاری تیداکراو، ئاوتە تیگیارو، پازاوە بە ئاوتە،
 آئینە کاو: ئاوتەیی چال، ھاوتەیی قوپا، ھاوتەییەکە نێوی چالەو ئەگەر لە نیزیگتری پارگن گەرەو ئەگەر دووری پارگن چووکی نیشان دەدا،
 آئینە کروی: ئاوتەیی خر، ھاوتەیی تۆپی،
 آئینە کوژ: ئاوتەیی کۆم، ئاوتەیی کوور، ھاوتەیی ھاوتەیی چکۆلەنوین،
 آئینە گر: ئاوتە ساز، وەستای ئاوتیان، ھاوتە ساز،
 آئینە گون: ئاوتە ئاسا، ئاوتە ئاسایی، وەک ئاوتە،
 آئینە محەب: ← آئینە کوژ،
 آئینە مقەر: ← آئینە کاو،
 آئینە نیام: ئاوتە دان، قەدە ھاوتە، قوتووی ئاوتەیی،
 آب: ۱- ئاف، ئافی، ئاوی، ئۆ، ئەو، یاو، ۲- آب دھان (دھان وی بی آب گشت: تفی دەزاریدا ئیشک بوو)، ۳- آبرو، ۴- آبگیر (۳)، ۵- آب چشم (..را آب در چشم آمد: فرمیسکی دەجاوان گە پە)، ۶- دریا: بەحر، بەعر، دەلیا، دەریا، زری، زریا، زریە، زەری، زەریا، ۷- رود: جوو، چۆم (آب جیحون: چۆمی جەیحوون)، چەم، چەمو چەغوورە، چیم، پرور، پرو، پروبار، پروبال، پروخانە، شەت، گەلآل، ورکە (بزگ)، ۸- رونق: باو، پمین (کارش برونق و آب است: کارەکی بە پمیتە)، پونەق، ھە پمیتن، ۹- عرق: ئارەق، ئارەقە، ئارەقەیی لەش، خۆ، خۆدان، خوە، خۆتە، عارەق، عارەقە، ھارەق، ۱۰- عصارە: ئاو (ئاوی تری، ئاوی سیوی)، شیرە، گوشاو، ۱۱- عطر: تراوی بۆنخۆش (آب بنفشە: عەتری و نەوشە)، حەتر، عەتر، ۱۲- ماہاوت: ئاب، ئۆگست، ئووت، تەباخ، تەباغ، ۱۳- منی: ئاو، ئاویبایی، ئاوی پەشت، ئاوی پیاو، تۆماو، شاو، عیشقاو، شەھو، مەنی،
 - آب آب: ۱- ئەو ئاوی بوونەو ھەری لێ دیتەدی، ۲- زاتی خوا، ۳- پوحمی خوا،
 - آب آتشخو: ئاوی بەجۆش و خروۆش، ئاوی بەخوورەم، ئاوی خو پین،
 - آب آتش رنگ: شەپایی سوور، فرمیسکی خوتینین،
 - آب آتشدە: ← اشک،
 - آب آتشیگون: شەپایی سوور، مەیا پەنگ سوور،
 - آب آرام: نەرماف، نەرماف،
 - آب آسیا: ئاسا، ئاشی ئاوت،
 - آب آشنا: ئافزەن، ئاوباز، سۆبا، سۆباییکەر، مەلۆنی، مەلۆو، مەلەزان، مەلەفان، مەلەوان،
 - آب آلو: ۱- گوشاوی ھوئوو، ۲- خۆشاوی ھوئوو،
 - آب آلودە: چاقا، جەر پەتاو، چرکاو، چلکاو، دەشۆ، شلۆی، گەنکاو، لیخنا، لیلآو،
 - آب آوردن: ئاوتوور دەیی، ئاوتی زان، ئاوکردن، ئاوتیان، پەئاو کەوتن، کۆبوونەو ھە ئاوت لەلەشی مرۆفدا بەھۆی نەخۆشی،
 - آب آوردن چشم: ئاوکردنی چاو، چاو پەئاو کەوتن،
 - آب آوردن شکم: ← استسقا (۱)،

- آبباران: ناوی باران، ناوی بارانه، باراناو، باروونهو، واراناو، وارانای،
- آبباریک: ۱- ناوی کم، جۆکلی، جۆگله، جۆله، میزاو(قنات آب باریکه ای بود که کفاف اهالی را نمی داد: کاریزه کوه هه میزاویک بوو که بهشی خه لکی ناوقایی نه ده کرد)، نورثاو، ۲- بزی و مه مره، خۆراکی ته نیا بهشی نه مردن، داهاتی کم، کورته هۆرتیه، مه مره مه زی، نه قه نه پ، نه مره نه زی، نه مرو نه زی،
- آبباریکه: ← (آبباریک) ← آب،
- آبباز: ۱- شناگر: نافۆهن، ناوباز، سوّبا، سوّیایی کهر، مه لوئی، مه لوو، مه لزان، مه لفاق، مه له وان، مه له یی، ۲- غواص: زهریه وان، نوقشان،
- آببازان: تیره یه کن زگیانه وهرین دهریایی یین ب مه مک وه که نه ههنگو دۆلفین...، مه مک دارانی دهریایی، تیره یه ک گیان دارانی مه مک داری دهریایی،
- آببازی: ۱- شناگری: نافۆهنی، ناوبازی، سوّیایی، مه له، مه له زانی، مه له قانی، مه له وان، ۲- غواصی: نوقشانی،
- آببان: میراو،
- آببئر: ناوپ، ناوپرکه، بهروهی پیچکه ی پرد که تیزو ناوده بری،
- آببیر آتش ریختن: ئازاوه دامرکاندهوه، ئاو به ئاور داگردن، به قسه ی خۆش هینانه و سه ره خۆ، تووپه یی دامرکاندن، به وشه ی نهرم تووپه یی یا خه قهت لابردن،
- آب برداشتن: ئاو خواردنهوه، ئاوه لگرتن، پیویست به پوونکردنهوه و له سه ر پۆیشتنی زۆر بوون، سه خت و دژواربوون،
- آب بردن: ۱- ئاوبردن، ئاوبه رده ی، به ئاواچوون، به ئاوداچوون، به ئاوتیداچوون، شتی به دم ئاوه و چوون، ۲- ئاو خواردنهوه (کار یا شتی)، پیویستی به کارو خه رجی زۆر بوون، خه رج بردن، خه رج هه لگرتن،
- آب برکشیدن: ئاو گۆزین، ئاو هۆرگۆسه ی، ئاوه له کیشان، ئاوه له لگوزان، ئاوه له لگوزین، ئاو هه ل گۆزبان، ئاوه له ئینجان، هه لگوزین،
- آب بُرو: ← شوربوو،
- آب برین: ئاوده ئینی جۆگه،
- آب بزیر هشتن: فیغفال کردن، بنگلیشه چوون، به فریو بردن، به کهری بردن، به کهریه بردن، به کهریه تی بردن، به هه له بردن، پیچ لیدان، پیدادان، پیداکیشان، پیگردن، ته پلیدان، ته رن پیگردن، ته فردهان، جه خشته به رده ی، چاوبه ستن، چاونوو ساندن، خاپاندن، خافلاندن، خافلانی، خراندن، خلاقان، خلتاندن، خلتانن، خله تاندن، خله تانن، خۆلگردنه چاو، خه له تاندن، خه له تنای، داخ کردن، ده ست له زاخان، دهس برین، دهس به ستن، دهس به سه ی، ده ست برین، ده ست به ستن، ده سه ره و کردن، ده ست له زاخ نان، زمان له به ری پی دان، زه باندن، زه یف (درمعامله)، شاف پی هه لگرتن، شیش لیدان، عه راندن، فریبدان، فریودان، فریودای، فیلکردن، فیل لیکردن، فه خاپاندن، کلاوسه رنیان، کلاوله سه رنان، کلک پیوه کردن، که تن پی کردن، که رکن، که له ک کردن، که له ک لیدان، گزه، گزی، گۆلاندان، گۆل لیدان، لاباندن، لاس دان، له خشته بردن، له پی دهر کردن، له بزاندن، نالن، وه سه ره په راندن، هۆر خرنای، هۆرخه له تنای، هۆر فریونای، هه په ناندن، هه ریلاندن، هه ل خراندن، هه له تاندن، هه لفریواندن، هه لفریوانن، هه ننگ کرن،
- آب بستن: ۱ - شیشه: شووشه، شویشه، ۲- بلور: بلوور، بلوور، ۳- شبنم: نافی، نافینک، ئالشت، ئالیشک، ئالیشت، ئالیشک، ئاوشه، ئاونگ، ئوه، تهوه، ته رازی، خانف، خنۆ، خۆ، خوناف، خوناو، خوناوک، خوناوک، خوناوه، خووس، خوه، دنگ، خوویسار، پیل، سیخوار، شه قنم، شه قنمه، شه ونم، قه راو، هیوی، ۴- تگرگ: بنگره، ک، به رفهورک، ترگژۆک، تگر، تگر، ته رزۆکه، ته رزه، ته رگژۆک، ته گر، ته گرگ، ته وهرگ، ته وهرگه، ته یروک، تیروک، زیبک، غولۆلیک، قوب،
- قوبه، قوبه، گاریۆک، گۆک، گۆل، گۆلۆک، گۆنیزه، گللیزه، گللیزه، گللیزه، گشک،
- آب بستن: ۱- ئاوبینی، ئاوتیبهردان، ئاو به رده انه نیو، ئاوتیبه ستن، ئاوتیکردن، ۲- ئاو تیکردن (قوری را آب بستو روی سماور گذاشت: ئاوی ده چادانه که کردو له سه ره سه ماوه ره که ی دانان)، ئاو کردنه سه ر، ۳- ئاوتی کردن، ئاوتیکه لگرتن، ئاو په گه له خستن، ۴- بی سه رنج دان به ده سه توور و قانوون هه روا کار کردن (نامردخیلی به کار آب بسته بود)، ته ته په ختی کردن، دوو تره مه گه زی کردن،
- آب بغربال پیمودن: ئاو به بیژینگ پیوان، ئاو خه ست کردنه وه، ئاو هه س کردنه وه، ئاوه کوتانه وه، ئاو له دنگا کوتان، ئاوه له دنگا کوتاندن، ئاوه له دنگا کوتانن، کاری بیکه لک کردن،
- آب بقا: ← (آب حیات) ← آب،
- آب بکس ندادن: ده ست قووچاندن، شت له ده سه دهر نه هاتن، شت نه دان به که س، هیچ له ده ست نه هاتنه دهر،
- آب بند: ۱- په نیرگر، رۆنی کهره گر، سه رتویگر، ماست هه ویتنکهر، ۲- وه ستای گرتنی کونی وردی قاپو قاچاغ، ۳- ئایسکریم ساز، به سه تنی ساز، به رفه شیر چیکه ر، بینای ساز، بیایی ساز، پالووده ساز، دۆندر مه ساز، سه هۆل ساز، ۴- به ربن، به ره بس، به ره بست، به ره بند، به ره بین، به رگه، به ستاو، به ند، به نداو، به ندی ئاو، سکر (سدآب ازترکه)، سه د، به ره به ندی ئاو، پنگاو، پیئبه سه ست، که رپه، وهن،
- آب بندنی: ۱- ئاو تیکردنی سه ماوه رو ئاوپاش...، ۲- په نیرگرتن، پچاندن، پچیایی، سه رتوی گرتن، سه هۆل ساز کردن، ماست هه ویتن کردن، مه یاندن، ۳- گرتنی ئاوده لئین، ۴- میزانکردنی سووپا په کانی مه کینه به سوونه وه تا باش بکه ویتنه سه رجیگای خۆی و نه قهس نه دا، ۵- کاری ئاوبه ندرکردنی شت یان جیگه یه ک له به رانه به ر نماندهوه، گرتنی ئاوده لئین، گرتنی کونی پیدادزه کردنی ئاو، ۶- پوتتی که ده بیته هۆی کپو کویر بوونه وه ی کون و که لئینی ده زگایه کی نوئی، نه فه سه بر کردن،
- آب به آب شدن: ۱- ئاو وهه و گۆزین، به هۆی گۆزانی جی نه ساخ و له شه به ربوون، دووه واکه وتن، له هه واکه یه ک را که وتنه هه وایه کی دیکه، هه واکه گۆزین، ۲- گۆزانی حال و نه حوال، چابوونه وه له نه خۆشی یا نه خۆشکه وتن به هۆی سه فه ر،
- آب به آسیاب کسی ریختن: ئاگری که سیک خۆش کردن، ئاگری که سیک گه شانده وه، ئاو ده ئاشی که سیک کردن، چۆنیوه نان، که سی (زۆرتر له کاری خراپدا) یارمه تی دان (آب به آسیاب دشمن ریختن: ئاو ده ئاشی دوژمن کردن)،
- آب بها: ئاوبایی، پاره ی ئاو ده کار کردن، نرخی ئاوی،
- آب بهاوان کوبیدن: ← (آب بغربال پیمودن) ← آب،
- آب به جوی باز آمدن: قه ره بوو بوونه وه ی زیان، که پانه وه ی سامانی له ده سه ستچوو بو خواهنی،
- آب به چشم آمدن: ئاوانه چاو، ئاوانه چاو، فرمیسک ده چاوان گه ران،
- آب به دست (شمریزید) افتادن: پیداوستی خه لک که وتنه ده ستی مرۆی گه ندو نادروست، کار که وتنه ده ستی که سی نادروست، گورگ بوونه قازی،
- آب به کرت آخر بودن: ئاخیری کار بوون، تری ئاخیری که ندن، جاری دوايه بوون (این مجله ای که من می بینم آیش به کرت آخر است و همین روزها بسته میشود: نه و گۆقاره ی نه من ده بیینم جاری دوايه به تی به ووزانه داده خرتی)، کری ئاخربوون، کار ته و او بوون،
- آب بی لجام خوردن: به ره له دایی، جوابی که س نه دانده وه، خۆسه ری، سه ره به خۆیی، کیززی،
- آب بینی: ئالووت، ئاوه ولووتی، چرم، چلم، چۆلم، خوړ، فش، فیچک، قرتماغی که پۆ (خشک شده)، قه وچل، کلیم، کلیموچ، کلیمچ، کلیمس، کلیمش، که شکه، که میل (خشک شده)، مشیو، مۆفکه،

- آب چشم گرفتن: گرانای، گریاندن، فرمیسک له چاوهینان، وه گریان خستن،
 - آب چشمه: ئای کانی، کانیاو، هانه چه مه،
 - آب چش: ئهوخۆراکهیه بۆ بیکه معجار دهیدن به مندالی بهرمه مگان،
 - آب چکان: ئاوجنه، ئاوجۆره، ۱- باریکه پیهک بۆده کردنی ئایو
 چۆراوه له بن دیوارو...، ۲- کهسته یهک بۆ له سردانانی دهفری شۆراو
 بۆ چۆرانهوه،
 - آب چکو: ئاوه چۆره، لووشمن، لووشن، مووشن، لئوت و چاو
 ته پوتلیس،
 - آب چکیده: ئاو لێ چنراو، ئاو لێ گیراو، تاچن، خهست کراو به ئاو
 لێ گرتن، خهسته، خهسته وه بوو، ههستینه، ههسه،
 - آب چلو: ئای پالوتنی پلاو، ههلیماو، ههلیمی برینجی،
 - آب چین: ۱- ئاوه لمز، زوانگ، زوهانگ، کاغزی ئاو یا مه ره کهب
 ئیشک کردنهوه، مژه، مه ره کهف مژ، ۲- هول: پشته مال، خافلو،
 خاولی، مه رحه مه، هه ول، ۳- پارچه په رۆی مردوو پێ ئیشک کردنهوه
 دواى شوستنی، پارچه کا په رۆکی یه کو له شی مرۆقی مری پشتی
 شویشتنی پێ زوها دکهن.
 - آب حسرت: ← آب چشم،
 - آب حق: په حه متی خوا، که ره می خوا،
 - آب حوض کش: ۱- ئاو کیش، حهوز به تالکهر، حهوز خاوین که ره وه،
 ۲- به رده ست کیکارێ که کاری هه می شه یی نه یی، فاحله، فاعله،
 - آب حوضی: ← (آب حوض کش) ← آب،
 - آب حیات (آب حیوان): ۱- ئافا حه یاتنی، ئافا زیانتی، ئای حه یات،
 ئای زیان، ۲- کاره با، موورووی کاره با، ۳- می (کنه)،
 - آب خاکی: ← (آبی-خاکی) ← آب،
 - آب خالص: ئای بیخه وش، ئای پاقر،
 - آبخانه: ← آبدست (۶)،
 - آب خرابات: باده، شه راب، مه ی،
 - آب خسب: ئه و چاره و ئی یه یه ده گاته ته نکاوێک تییدا ده خه و ئی،
 ئه و لاخه ی ده گاته هه ر ئاوێک تییدا ده خه و ی،
 - آب خست: ۱ ← آب کند، ۲- بددرون: بوغز له زگ، به دخوا، به دخواز،
 به ددل، به دده روون، به دپرا، به دزات، به دنیهاد، به دنیهت، به د نیت،
 به پرق، به غه ره ز، به رخراب، به رخراب، به رفه رود لیس، چه پخووس،
 خراپه خواز، خراپه و ئیژ، خه و زۆک، دژ، دلپیس، دلره ش، ده بنه وه به ر،
 ده خس، ده روونیس، حرسن، رق له زک، پک له سک، پکوونی،
 زک ره ش، غه ره زاوی، قیناوی، قینله به ر، قینله دل، قینله زک، قین
 له سک، قین ون، قینه ون، کینو، کینه دار، کینه کیش، کینه له دل،
 گومانزه ش، له پرق، له رک، له نجاز، له نجۆ، موغریز، ناحه ز، نارپک،
 نه ئینب، نه ئیندپ، نه ئینگر، نه ئینب، نه هیندپ، نه هینگر، نه و زگره ش، وشتر
 قین، هزر بیس، ۳- قیقینی پزی، میوه ی پزیو، دورگه، منیه و ی
 به شیک پزیو، ۴ ← آداک،
 - آب خشک: ← آب پسته (۱ و ۲) ← آب،
 - آب خشک کن: ← (آبچین) ← آب،
 - آب خضر: ← (آب حیات) ← آب،
 - آب خفته: (۱ ← آب راکد، ۲ ← آب بسته (۱ و ۲ و ۳ و ۴) ← آب، ۳-
 برف: برف، به فر، فه رفه، فه و، وه ر (برفروب: وه ره وه)، وه رب،
 وه ره، وه رف، وه و، ۴- یخ: به ستی، به یسه، به ییگ، جه مه د، سۆل،
 سۆل، سۆله، شه خته، سه هۆل، کاک، یخ، ۵- شمشیر درغلاف:
 شمشیر له کالاندا، شیر له کالاندا،
 - آب خنک: ئافاته زی، ئاوجایگ، ئای سارد،
 - آب خنک خوردن: به ندران، به بسکران، زیندانی بوون،
 که و ته به ندیخانه، که و ته گرتوو خانه، گیران، گیران، گیرای،
 - آبخو: ← آداک،

- آب خوار: ئاوخۆره وه، ئاونۆش،
 - آب خواره: ۱- آب خوار، ۲- ده فری ئاویخوار دنه وه،
 - آب خواستن: داوا ی ئاو کردن،
 - آبخوان: زه له مه، ناقاو، چین یا زناوگه ی ژیره و ی که له ئاوه که ی
 که لک وه برگیرێ،
 - آب خور: ۱ ← آب خورش، ۲ ← آب خوری (۱)، ۳- آبگیر (رودخانه و
 چشمه و تالاب): ئاوخۆرگه، ده راف، ده راو، مه خه لگا، نا، قه راغی چۆم یا
 گۆمیک که ئای لێ هه لدینجن و ده یخۆنه وه، ۴- روزی: بزیو، داژیار،
 رسق، پۆزی، رۆزی، ۵- راده ی توانای زه و ی بۆ ئاو هه لمزین، ۶- ئه و
 به شه ی سمیل که که و تپینه سه ر ئیوی خواره وه. ۷- ئاف فه خۆر، ئاوگیر،
 ئه و به شه ی پا پۆر که ده چپته ناو ئاوه وه، ۸ ← آب خور (۵)،
 - آب خوردن: (۱ ← آب خوردن (۱)، ۲ ← آب خور) ← آب،
 - آب خوردن: ئافا خه رانی، ئای خوار دنه وه، ئاو و وارده ی، ئاوه و
 وارده وه ی،
 - آب خوردن: ۱- آب آشامیدن: ئافا خارن، ئافا فه خارن، ئاو
 خوار دن، ئاو خوار دنه وه، ئاو وارده یوه، ۲- خرج برداشتن: تپچوون،
 هه لگرتن (۱۰۰ تومان آب میخوره: ۱۰۰ ته نه سی تپنده چینی)،
 مه زخ به رده ی، ۳- یک لحظه: ئانیک (دریک آب خوردن: له ئانیکدا)،
 پتیجه ی که (دریک آب خوردن هزار دروغ گفت: له پتیجه ی که یدا هه زار درۆی
 کرد)، چرکه یه ک، ده میک، کانتیکی که م، ۴ ← آسان،
 - آب خوردن جانوری را قطع کردن: دو و ئاو کردن،
 - آب خوردی: نۆکاو،
 - آب خورش... از جایی کنده شدن: رسق لێهه لقه ندران، قسه مت
 لێهه لقه ندران، له جیگایه ک پۆیشتن،
 - آب خورش: بار (له و به شه ی شینه باری من چه نده)، باره، به ر،
 به ر خوه، به ر که وت، به ری، به ش، به هر، به هر پار، به هره، به هره ک،
 بیش، بیش، پا، پار، پاژ، پای، پش، پشک، پش، په یا، پیپران، تا،
 ته باره، ریز، سۆ، سه ری، قسه مت، قسه مت ونسیب، قسن، گوپج،
 گه زخ، گیجه ف، لۆتم، له فا، له ه، لیمه، ماف، مووچه، نسیب، نسبو،
 وه ش، هۆخ، هه ق، هیسا،
 - آب خورش کسی از جایی کنده شدن: رسق لێ هه لقه ندران،
 قسه مت لێهه لقه ندران، قسه مت هه لقه نان،
 - آب خور کردن: تۆزیک حه سانه وه، راهه ستانیک که م بۆ ماندووی
 ده کردن، مانه وه له شوپتیک، مز کردن، وچاندان، وه ستان،
 - آب خوره: ۱ ← آب خوری، ۲ ← آبگیر، ۳- جوی: جۆ، جۆگا، جۆگه،
 جۆگه ی ئاو، جووگه، جووه، جۆی، رۆ، نیره، یه و، یه و ی،
 - آب خوره نباتات: ئاوخۆره ی روه ک، لووله ی گواسته نه وه ی شیره
 له ریشه پا بۆ گه لای روه ک، نیرۆک،
 - آب خوری: ۱- ظرف آب خوری: ئاوخۆره، ئاوخۆری، ئاو وه ریه، ئاوه
 وه ره، به رداخ، به رزه ق، به رداخ، په رداغ، پیان، پینف، تماق، ته قیله،
 جامیلکه، خوارووفک، شه ربه، کاسه ی ئاو، کۆشک (سفالین)،
 که دینه (سفالین)، گلاس، گۆز نه وه، گۆسک (سفالین)، گیلان، لیوان،
 ۲- تووکی سمیل، مووی سمیل، ۳ ← آب خور (۳)، ۴- جۆری ده مینیی
 ئه سب که ئالفه ی خوار له وسه ی نییه و کاتی ئاودان بۆی ده به سرنی، لغاو،
 له غاو،
 - آب خوری سفالی: شه ربه ی له سوآله ت، گلینه ی ئاو خوار دنه وه، گۆز نه،
 گۆز نه وه، و
 - آبخوست: ← (آب خست) ← آب،
 - آب خوش: ئای خۆش، ئای سووک، ئای گه وارا،
 - آب خوش از گلوئی کسی پائین نرفتن: ئاسووده یی لێ حه رام
 بوون، ئاسووده یی نه دیتن، ئای خۆش به گه روودا نه چوونه خوار، پایه ک
 به ر اچه تی دانه کیشان، نانیک به ئاسووده یی نه خوار دن، هیه چ خۆشی

میزلاندان، میزه لاند، میزه لاند، میزه لاند، میسمیسک، ۵- قاپی ئاوی
 تېداخواردنەوہی مریشکان،
 - آبدانک: (آبدان) ی بچووک، ئاودانی گچکە، ھەماراوی بچووک،
 موسولئانی بچووک، میزدانگ،
 -- آبدەر جگرداشتن: سەرخۆشی، ماک، مەست بوون، مەستی،
 مەسی،
 - آبدەر جگر نداشتن: بەتەواوی ڤووتبوون، موڤلیس بوون، نابووت
 بوون، نابووت بیەیی،
 - آبدەر جوی آمدن: بۆھاتنەوہی بەخت، بەخت ڤووت تیکردنەوہ،
 دەولەمەند بوونەوہ، سەرکەوتنەوہی دوای تیشکان، سامانی لەدەستچوو
 بۆھاتنەوہ،
 - آبدەر جوی کسی بوون: بەختەوہر بوون، بەختیار بوون، خۆشەخت
 بوون،
 - آبدەر چشمداشتن: بېچاوو ڤووبوون، بېجەبابوون، بېشەرمبوون،
 - آبدەر چیزی کردن: ئاوی تیکەل کردن، ئاوی ڤەگەل خستن، فیل
 تیداکردن،
 - آبدەر دیدە نداشتن: بېچاوو ڤووبوون، بېجەبابوون، بېشەرم بوون،
 - آبدەر شکرداشتن: بېتیبوون، بېجالبوون، بېھیز بوون، لاوازبوون،
 لەر بوون،
 - آبدەر غریبال کردن: (آب بفریال پیمودن) ← آب،
 - آبدەر گلوگیر کردن: ئاودەتەوکی مان، ھۆرکەوتەیی، ھەلکەتن،
 ھەلکەفتن، ھەلکەوتن،
 - آبدەر گوش کسی کردن: ← کلک زدن،
 - آبدەر لائەمور چەریختن: ئالۆز کردن، بشیوہ ساز کردن،
 - آبدەرمانی: ئاودەرمانی، ۱- چاکردنی نەخۆش بەئاو بەتایبەتی ئاوی
 کازا، ۲- ڤەوشتیک بۆ لەشساختی بەخواردنەوہی ئاوی زۆر،
 - آبدەر: باریکە ئاوی قوول کە بۆناوشکی داکشاوہ، شېپا، لەپا،
 - آبدەر هاوون سودن: ← (آب بفریال پیمودن) ← آب،
 - آبدەر هاوون کوبیدن: ← (آب بفریال پیمودن) ← آب،
 - آبدەر هاوون کوفتن: ← (آب بفریال پیمودن) ← آب،
 - آبدزد: ۱- ئاودز، ئاودزە، ئاودەلن، ئاودەلین، قولە، ولوموش، کوئی
 لەزەوی کە ئاوی تێوہ دەچن، ۲- آبرە، ۳- ابر: ئەر، عەفر، عەر،
 ھۆر، ھەفر، ھەر،
 - آبدست: ۱- آزمودە (۴)، ۲- آبدستەن صورت: ئاوی دەست و چاو
 پتیشتن، ۳- استنجاء کردن بە آب: تارەتکردن، خاوندکردنەوہی شوینی
 میز یا پیسایی ویکەوتوو بەئاو، ۴- زاھد: ڤاریزکار، پیاوچاک، داوین
 پاک، زاھید، ۵- سنبوسە: ئادەستە، ئاسوئە، ئانگوچک، ئاوەستی،
 ئووچک، ئەنگوچک، سۆزانی، کلک ئەنگوچک، کلکە، کەلانیگوچک،
 لەفەندی، لەوہندی، وچک، ھەنگوچک، ۶- مستراح: ئابخانە، ئاب
 دەست، ئافدۆنگ، ئافدەس، ئافدەست، ئافدەستخانە، ئافرێز، ئافرێز،
 ئاوخانە، ئاودەس، ئاودەست، ئاودەستخانە، ئاودەس خانە، ئەدەب،
 ئەدەب خانە، ڤەراو، پێشاو، تەتی، جیمیز، چۆلک، چەشمە، دەستاف،
 دەستاو، دەماوہل، زەروروی، سرت، سەراو، سەرپێشاو، عەدەبخانە،
 عەوہگخانە، کئاراو، کەنارو، کەنشت، کەنەف، کەنەفە، کەبیل، کیناراو،
 مامشاخانە، مبال، مستەڤاب، مستەڤاچ، مەبال، مەوال، نیشنگا،
 ھەمامۆک، ۷- وضو: دەستوئۆز، دەسمۆز، دەسنوئۆز،
 - آبدستان: ← آفتابە،
 - آبدستان دار: ئاقتاوەدار، مەسینە ھەلگر،
 - آبدست جای (آبدستخانە): ← آبدست (۶) ← آب،
 - آبدست دان (آبدسدان): ← آفتابە،
 - آبدستی: بەدەستو بردی، تەڤدەستی، چابوکی، چالاکي،
 چەنەزانای، لیزانی،

نەدیتن، ھەمیشە لەدەردو خەمداد بوون، ھەناسیوی وەش
 ھۆرنە کیشتەیی،
 - آبخون: خویناو، ھووناو،
 - آبخیراتی: ئاوی خیری، ئاوی کە بەخیر دەدرئ، سمبل، سەویل،
 - آبخیز: ۱- آبخوہ، ۲- توفان: باپووک، بادوہ، بادەف، پاکوزیرک،
 باھۆز، بلیک، بۆران، تۆف، تۆفان، زلان، کڤوہ، لینگیز، ۳- ئەردی
 تیرئاف، ئەو زەمینەیی ھەر جێیە کە ھەلقەن ئاودەردە کەوئ، زەمینە ئاوی
 دار، زەویی ڤرئاو، ۴- زھاب: زەمینە ئاودار وەک میزگ، ۵- طغیان آب:
 ئاف رابوون، زیادکردنی ئاوی، ھەستانی ئاوی، ۶- مئد: ھۆر کیشیایی،
 ھەلکەش، ھەلکەشان، ھەلکەشیان، ھەلکەشین، ۷- ئاویز، ئاویزگە،
 مەلئەندی کە ھەموو ئاوەکانی دەڤرئتە ئاوی چەم یا زەریاوە،
 - آبخیزداری: ئاویزوانی، زانستی بەھەرە وەرگرتن لە زوی وزاری
 ناوچەیی ئاویز بەرگری لە شۆرانەوہی خاک،
 - آبخیزگاہ: ئەوخاکە ئاوی لئ دیتەدەر، زەویی ئاودەر،
 - آب دادن: ۱- آبخوردن: ئاودان، ۲- بزھر کردن تیغ: ژەھراوی
 کردنی تیغ، ژەھر تیدانی تیغ تا برینە کەیی چانەبیتەوہ، ۳- تیغ را آب
 دادن: ئاودانەوہ، سماخ، ۴- چشم آبدادن: ئاودەنی چاو، ئاوی تەھانی چاو
 بەنەخۆشی یا پیری، ۵- فلز آبدادن: ئاوەڤز کردن، ئاوەڤز کردن،
 داڤوشینی کانزایە ک بەتوئ پەک لەکانزای بەنرختر، ۶- فولاد آبدادن:
 ئاودان، ئاودانەوہ، سەقا، سەماخ، ۷- (آبیاری کردن) ← آب،
 - آبدادە: ۱- آبیاری شەدە: ئاودراو، دێراو، ۲- تیغ آبدار: تیخی ئاوی دار،
 تیغی جەوھەردار، سەقا،
 - آبدار: ۱- آبدارباشی، ۲- برا: بېر، بەپرشت، تیز، ۳-
 بسیار سفید و درخشان: زۆر سەیی و بریقەدار (دندان آبدار: ددانێ زۆر
 سەیی)، ۳- تیغ آبدار: تیخی ئاودار، تیغی جەوھەردار، ۴- زەندە:
 پیس (دشنام آبدار: جینیوی پیس)، ۵- ساقی: ئاویگێز، ساقی،
 شەربەتگێز، مەبگێز، ۶- شاداب: ئاودار، بسکوپی، بەگەشەو تیراو،
 ڤاراو، پانناو، ڤرئاو، ڤەز، تورت، تەرچک، تەرپوتازە، تیرئاف، تیرئاو،
 تیراو، چراخ، شەقوتو تو پەکەیف، شلکو تورت، شلکوناسک، لەگەشەیی،
 شۆقدار، فەگەشبوون، گەش، گەش و شلک، گەشە کردوو، گەوز، گەوش،
 لیکە، نازاف، نازاوی، ۷- عضو آبدارخانە: ئابدەر، قساوہچی و چابچی
 دیوہخان، ۸- فصیح: ڤەوان (شعر آبدار، سخن آبدار: شیعری ڤەوان،
 قسە ڤەوان)، فەسیح،
 - آبدارباشی (آبدارچی): ئابدەر، ئابدەر باشی، ئافدار، ئاودار،
 ئاودارچی، بەرپرستی ئابدەر خانە،
 - آبدارخانە: ئابدەر خانە، ئافدارخانە، ئاودارخانە، ئاودار خانە، بنەیی
 تاییبەتی گەورە پیاوان لەسەفەردا، چاخانەیی ئیدارەوشیرکەتەکان،
 زووری قساوہ ساز کردن و چا لێنان بۆ دیوہخان، کونەلان،
 - آبدارشدن: ئاوتی تران، ئاوتی چزان، ئاوتی زان، ئاوتیگە ڤان،
 - آبدارو: ۱- زەفت، شیرەیی و شکرگراوہی داری سەنەو بەر کەڤەشە، ۲-
 قیر، قیل،
 - آبداری: ۱- لبادیک بوہ لەسەفەردا بۆ راخستن لە مزەکاندا
 بردوویانە، ۲- ولاخی ھەلگری کەلوپەلی ئاودارخانە، ۳- اثاث آبدار
 خانە: کەلوپەلی ئاودارخانە، ۴- شادابی: ئاوداری، پاراوی، ڤرئاو،
 تورتی، تورتی و شەقی، تیرئافی، تیرئای، تیرئای، شلکی، گەشبوونەوہ،
 گەشی، لەشۆقی، لەگەشەبیدا، ۵- نازافی، نازاوی، ۶- شغل آبدار:
 ئابداری، ئافداری، ئاوری، ئاوداری، کاری ئاودار،
 - آب داغ: ئاوی کوئیو کە بەقەند یا نەبات دەبخۆنەوہ، قەنداغ،
 - آبدان: ۱- آبگیر (۱)، ۲- آب انبار: ئاودان، ھەمبارا، ھەودا ئافی،
 خەزینە، غەزینە، ھەسارە، ۳- ظرف آب: ئاودان، تونگە، شەربە،
 قاپی ئاوی، ۴- مئانە: بسولئان، ڤلئان، تەتەمانی، تیرانگ، تیزانگ،
 کیسکی نووژی، گمیزدان، مالمیزک، مسولئان، موسولئان،
 موسولئان، مەسانە، میزباو، میزدان، میزدانک، میزدو، میزدەو،

- آب گرم کردن باکسی: دوستایه تی ده گهل کردن، دوستی کردن
 له گهل کسیتک، نان له گهل کسیتک خواردن(اگر باکسی آب گرم
 کردیم به او نارو نمی زنییم: که نامان ده گهل کسیتک خوارد، فیلی لی
 ناکهین)، نان ونمهک پیکهوه خواردن، نمه کی یه کتر کردن،
 - آبگرمکن: نافگهرمکه، ناوخوشکه، ناوگهرمکه، کولخان، گیزهر،
 - آبگیز: ناویز، نهو ماکانهی تیکه لی ناو نابن،
 - آبگیز: بل، ته پیوه، فیقی پیزی، فیقی عیبه لو، گهنه ناو، میوهی
 فاسیدو ترشوا، میوهی خرابوو له ناودا،
 - آبگیز شدن: ۱- بلبوونی میوه، ترشانی میوه، خرابوونی میوه، ۲-
 پیره لوک بوون، پیربوونی، چرچیوونی پیستی لهش له ناودا،
 - آب گشاده: بادهی لاواز، شه رابی سووک، شه رابی که هیزی
 مهستکردنه کی که مبی،
 - آب گل: گولاو،
 - آب گل آلود: ناوگیل، نافشیز، ناوی لیل، بهخی (من آب گل آلود
 نمیخورم: نانا بهخی نهز ناخوم)، حه پناو، زلم، شلو، شیلو،
 قوپا، کرزین، کوزاف، گلاو، لهیشو، لهیشو، لیخن، لیخناو، لیل،
 لیلاو، هه رگا،
 - آبگند: ناوی بوگن، ناوی گهنیو، جیگهی تیدا راونه ستانی ناوی
 گهنیو، زنگاو، زه لکاو، گه ناو، گه نداو،
 - آبگوشت: ناوگوشت، چلاو، چه لاول، شوراوگوشت، گوژدینه،
 گوشتا، گوشتین، یه خنی، یه غنی،
 - آب گوگردی: ← آب گرم (۲) ← آب،
 - آبگون: ۱- آبگیر (۱)، ۴- آبی (۲)، ۳- بهشی ناودهری کاریز، ۴-
 آبدار: ناودار، ناودار، تیغی ناودار، جهوه ردار، ۵- آبمانند: ناوتاسا،
 ناوتاسایی، بریقهدار، بهدرهوش، پروون وه کناو، له رهنگی ناو، وه کناو،
 وه کی ناچی، ۶- سبز: سهوز، کسک، ۷- نشاسته: ناردی نیشاسته،
 نیشاسته، ۸- نیلوفر: په پیره پرک، شه فیشکیفک، لولوپه پر، له یلوه پر،
 لیلوه پر، لیلوفه پر، نیلوه پر، نیلوفه پر،
 - آبگون صدف: ۱- آبی، ۲- آسمان، ۳- آفتاب، ۴- ماه: کاوت،
 مات، مان، مانگ، ماه، مونتگ، مونتگله، مونتگله، هاشمه، هه فی،
 ههوی، هه یف، هه یف، هه یو، هه یواسو، هه یوی، هیف،
 - آبگون قفس: ← (آبگون صدف) ← آب،
 - آبگونه: نافدار، ناوه کی، تراو، ترنگ، تهوش، پوهن، شل، شله،
 شوله، فرک، فل، لامو، وه کناو، هولنگ،
 - آبگه: ← آبگاه،
 - آبگیر: ۱- استخر: نافزیل، نافه فک، ناوگر، ناوگیر، نهستیز،
 نهستیزک، نهستیزه، نهستیل، نهستیلک، برکه، بهنداو، پاشاو، پنکاف،
 تالاو، تالای، تیلاو، جهردام، جهود، جهوز، دولاوه، دوله، ره شمش
 (آب باران)، ستیز، ستیل، سههرینج، سترینج، قوی، قورغ، گول،
 گولاو، گوم، گوماو، گوهل، لیچ، لیچ، مهسه، هوراو، هورن، ههسار،
 ههساری، ههسویل، ههسیر، ههسیرل، ۲- آبدان: ده فری عهتری تراوو
 گولاوو ناو، ۳- آب بند (۲) ← آب، ۴- آوند: نیرۆک، لولوه، مولولوه،
 لولوهی گوژره روهی شیرهی گیا له رگ پا بو گه لا، ۵- نهو بره ناوهی
 ده فر یا گوژم یا جهوزیک ده بیبا، ۶- حوض: نافزیل، نافه فک، جهوز،
 سارداوه، مهسه، هوز، هود، هوز، ۷- دریا: بهحر، بهعر، دهلیا،
 دهریا، زری (زریبار)، زریا، زریه، زری، زریا، ۸- ظرف: دهفر،
 ده فری شه راب، قاپ، گوژ، ۹- نهوهی له حه مام ناو بهله شی خه لک
 داده کا، ۱۰- مرداب: نافگیر، ناوگر، ناوگی، تالاو، تیلاو، زه لکاو، قوی،
 گه بهل، گه ناو، گه نداو، مرداو، مرداو، ۱۱- هه موو نهو رو به رهی
 ناوه کی ده پرژینه وه چومیک،
 - آبگیر ناک: نهو خاکی گولاوی زوری تیدابن، زه مینی پر له گول و تالاو،
 - آبگیری: ۱- ناوتیکردن، پرکردن له ناو، ۲- گرتنی کون و ناو ده لینی
 ده فر، ۳- ناوگوشی، ناوچنی، ناوینی گرتن، کوشین، گوشین،
 - آب لرز: ← (آبکوهه) ← آب،

- آب لمبو: ۱- ناوله مه، بل، ته پیوه، له به ناو، میوهی به ده دست گوشراوی
 ناودارکراو، میوهی تولخاوی پرتاو، ۲- داچپا، داچه کاو، داشوراو،
 - آب لمبو شدن: بلبون، پرتاوبوونی میوه به گوشین (هه نارو...)
 تولخاون و پرتاوبوونی میوه، ته پینی میوه،
 - آب لمبو کردن: بلکردنی میوه، پرتاوکردنی میوه به گوشین (وه ک
 هه نارو... تولخاندن و پرتاوکردنی میوه،
 - آب لنبو: ← (آب لمبو) ← آب،
 - آب لنبه: ← (آب لمبو) ← آب،
 - آب لوله کشی: ناوی به لوجه، ناوی به لوجه، ناوی شیره، ناوی
 لولوه کشی،
 - آب لیچ: بل، پلت، پلت، پلخواو، پلیشاو، تله قباو، تلیسیا، تولخاو،
 تولخواو، شلیقا، فلیقا، فلیقا،
 - آب لیمو: ناوی لیمو، لیموگشاش،
 - آبمار: ماری ناوی، ماری ناوی،
 - آبمالی: ۱- ناوه شور کردن، به ناوی دادان، شوشتن به ناو، له ناودان،
 ۲- پیشله شور، شور دنی به پهله، شوشتنی سه ره سه کی (این حمام نیست
 آبمالی است)، کتکشور،
 - آب مروارید: ناو مرواری، ناوی سی، ماشاو، مروار،
 - آب مژه: ← (آب چشم) ← آب،
 - آب معدنی: ناوی کانی گهرمک، پهره ک، گازاو، گراو، گه راول،
 - آب مقطر: هه لماو،
 - آبمیوه: ۱- ناومیوه، ناومیوه، گوشاب، گوشاوی میوه، ۲- ناوی
 میوهی وشک کراوی له ناودا خووسیندراو، خوشاب، خوشاف، خوشاو،
 خوه شاو،
 - آبمیوه گیر: ناومیوه گر، ناومیوه گیر، نامیتری گوشاوگرتن، که سی
 گوشاوگر، گوشابگیر،
 - آبنا: باریکاو، جوهله باریکی قهراغ چومو زه ریا، لقاو،
 - آب نبات: چوکله دار، چوکله قنگه، شه کروک، شه کروکه، شه کره،
 شه کهرات، شیرنیات، مژمه، نوقل، نوقل،
 - آب نبات چوبی: چوکله دار، چوکله قنگه، چه مچه قوله،
 - آب نخودن چشم: باوه پر پی نه بوون، چاوتاونه خوادنه وه، چاوه پروان
 نه بوون، دل پی خوش نه بوون، دل نه گرتن، هیوا به شیتک نه بوون،
 - آب نندیده: ۱- ناونه دیتوو، ناونه دیگ، ناونه دیو، ناونه دیه، ناو
 وینه که وتوو، ته رایی وینه که وتوو، ته رنه بوو، ۲- نه شورارو، نه شوردرارو،
 نه شوریاگ،
 - آب نرم: ← (آب سبک) ← آب،
 - آب نرو: ← شور نرو،
 - آب نشا: ناو، ناوی پشت، ناوی پیوا، توماو، شاهوت، شه هوهت،
 عیشقاو، مهنی،
 - آب نکشیده: ۱- ناونه نازیبا، ناونه کیشراو، به ناویدانه دراو، ۲- دزیو،
 ناحز، ناشیرن (حرف آب نکشیده: قسهی ناشیرن)، نه چتی،
 - آب نگاری: ناوناسی، زانستی لیکو لینه وه له سه ر ناوه کانی گوژی زهوی،
 - آب نما: ۱- ناونین، جوهگی ناو له باغ یامالدا که ناوه کی دیار بی، ۲-
 نهوشوتنه کی کاریز که ناوی لی وه دیارده که وی، سه رچاوانه، سه رچاوکه،
 سه رچاوکه، سه رچه مه، کونجی کاریز، ۳- به رده تراویلکه، تراویلکه،
 پهوپوه ک، زیخه شینکه که له به رتاو ته ترووسکی وه ک ناو دیاری ده کا،
 له یلان، هال، ۴- پلور، پلوره، پلوسک، ده ریازه گیه کی ده سترکد بو
 ناو (بانتر له زهوی) که وه کوو تافیک دیته خوار، لوساوک،
 - آب نمک: ناوخوا، خویواوک، سووراو، سویراوک، شولا، شولاو،
 شولتاف، لمک، نمه کاو،
 - آب نسی: ناونگ، ناونه، لولوهی نیر گه له، لولوه قلیان، میوه،
 میلوقلیان،

- آب و آش: چیش، خورده مەنەئى لىندراو، شىو، شىو، كيش،
- آب و تاب: ئاوتاب، ئاوتاب، ئاوتاب، تام و لام،
- آب و چارو: ئاوپرۇزىن و گەسكەن، گەسكەن،
- آب و خاك: ئاوخال، زىد، سەرزەوين، نىشتمان، ولات،
- آب و دان: ۱- ئاودان، خورادنى بالندە، دان و ئا، ۲- بۇيو، پزق،
رسق، پۇزى،
- آب و دانە: ← (آب و دان) ← آب،
- آب و ورز: ۱- شنارگ: ئافزەن، ئاوباز، سۇبا، سۇبايىكەر، مەلەفانى،
مەلۇ، مەلەزان، مەلەفان، مەلەوان، ۲- غواص: نوققان، ۳- ملاح:
گەمى ئاژۇ، مەلەوان،
- آب و ورزى: ۱- شنارگى: ئافزەنى، ئاوبازى، سۇبايى، مەلەفانى،
مەلەوانى، ۲- غواصى: نوققانى، ۳- ملاحى: گەمى ئاژۇتن، مەلەوانى،
- آب و ورنگ: ۱- چەرخ و چيامان، رەنگ و پروو، سوورايى و سيبايى
پوخسار، ۲- جوانى و درەوشانەو، ۳- رەنگى تىكە لاوى ئا و بۇ نىگار
كىشان،
- آب و ورنگى: نىگارى كيشراو بە ئا و رەنگ،
- آب و علف: ۱- ئا و گيا، بۇيىن، سەوزە لانى، شىنايى، شىنكايى، ۲-
پارو و نانايىك، تىكە نان، پزقايى كەم و ناتەواو، گالى تال، نان و پىوزا،
نان و دۇ،
- آب و گل: ۱- بنا: ئا و گل، خانگ، خانوو، خانوو بەرە، ساختومان، ۲-
ملك: زەمىن، ملك، ۳- قور، قور، قور، ھەرگ، ھەرگ و لىتە (توى آب و
گل مى روى كفش و لباس كئيف مى شود)، ۳- بنە پەت، بنە ما،
ھىم پىش از آب و گل من دەردل من مەرتوبود،
- آب و گل درجايى داشتن: ملك و مال لە شوئىتايى ھەبوون،
- آب و ملك: زەوى و زار، ملك و مال،
- آب و نان: ئا و نان، نان و ئا، بۇيو، خۇراك، پزق،
- آب و نىد: ۱ ← آوند، ۲- ظرف آب: ئاوخۇرى، دەفرى ئا، گۇزكى
ئافى، گۇزە، گۇزە ئا،
- آب و هوا: ئا و ھەوا، چلۇنايە تى ھەوا، كۇ، كەز، كەش، كەش و ھەوا،
ھەوا و ئا،
- آبھا از آسياب افتادن: ئا لە ھەرا كەوتن، بىدەنگە لى را كران، قال
نىشتەو، كۇتايى ھاتنى پرودايىكى بە ھەرا و ھوربا، ھەرا نىشتەو،
- آبھاى آزاد: ئاوى ئازاد، ئەو بە شە لە ئاوى دەريا كە ئى ھىچ
دەولە تىك نى،
- آبھاى ساحلى: ئەو بە شە لە ئاوى دەريا كە سەر بە ولاتىكى
ديارىكراو، قەراغاو، كەرخا،
- آب ھراسى: ← (آب ترسى) ← آب،
- آبى خاكى: ۱- ئىشكاوى، ئىشكايى، وشكاوى، ۲- ئاوى و خاكى،
شياوى ئا و خاك،
- آبى خاكى: ئاوى خاكى، ئاوى وشكايى، پەژئى، بەكار ھاتوو
لە دەريا و پەژئە، ئامىرى شەپرى وشكايى دەريايى،
- آبى گرم شدن: تۇزىك لى ھەستان، خىرىك دانەو، خىرىك لى
بوونەو، سوودىك لى و دەست كەوتن، قازانچىك و دەست كەوتن،
- آبىخ: ۱- ئاوى زۇرسارد، بەفراو، سەھۇلا، قەرفا، وەرراو،
وەرراو، يەخا، ۲- ئاوى بە فر يا سەھۇل تى كراو،
- آبى گرم كردن: جىماعەكردن، دە گە ئوسن، گان،
- آبى گرم نشدن از...: چ لئەھە ئەو ھەرىن، ھىچ لى و دەست نە كەوتن،
ھىچ لئەھە ئەو ھەرىن،
- آبى كره گرفتن: بە گونىو بەرانی پەنیرە وەش كەردە، كەرە لە ئا و
گرتن، لە كەلكو ھەرگرتن لە كەم نرختىن شتىش زانين، لە كەلك
ھەلكر اندندا شەرەزابوون،
- از آب گل آلودماھى گرفتن: لە تارىكى دەس بۇبردن، لە تىكە لىكە لى
كەلك و ھەرگرتن، ھەل بەدەرفەت زانين، ھەل بەغەنیمەت زانين، ھەل
قۇستەو،
- از آب و گل در آمدن: بلسوغى بوون، گەيشتنە تەمەنى
خوناسين (بۇكچ) و شەبتان پىكەنن (بۇكور)،
- با آب حمام دوست گرفتن: بە شتىكى چكۆلە دلى خەلك بە دەست
ھىنان، سووك و ھاسان دۇست گرتن،
- بە آب انداختن: خىستەنە (نا) ئا، دە ئاوى خىستەن، دە ئا و ھاويشتن،
دە ئاوى ھاويشتن، وسەينە ئاوى،
- بە آب دادن: بە ئاودان، بە ئاودان، بە ئاوى دادان، بە ئا و پىدا ھىشتن،
دانە دەم ئا و ھە،
- بە آب و آتش زدن: ھەلو تەقەللاى زۇردان، خۆلە ئا و ئاگر دان،
خۇزۇرماندوو كوردن پىشتى، خۆلە دارو بەردى دان، لە بەردو ھەرددان،
لە دارو بەرددان، ھەول و تەقالاى زۇردان،
- بە آب و علف رسيدن: بۇيو دەس كەوتن، دەست وە زارى
پراگەيشتن، دەس گەيشتنە دەم،
- بە آب و نان رسيدن: بە خۇدا ھاتنەو، چاكبوونى بارى ژيان، دەس
ياو ھە دەزگا، گوزەران خۇش بوون،
- چشم آب آورده: چاوى ئا و كروو، چاوى رە ئا و كەوتوو،
- حق آب و گل داشتن در...: ھەبوونى پىشەنى كەلك و ھەرگرتن لە...،
آبا: ← آباء،
آباء: ئەژدا، ئەژداد، بابان، باب و بابىر، باب و بابىران، باب و كال، بابىران،
باوان، باوكان، پىران، تاتا، بنە و بنە چەك، ھەوت پىشت، كالان،
كال و كالک،
آباجى: ← آبجى،
آباد: ۱- ئابا، ئافا، ئافەدان، ئاوا، ئاوان، ئاودان، ئاوەدان، ئاوەيان،
ئاوى، قەوغا، ۲- بەرقەرار، بەسەف، بەرەونەق، جىگاي پرا ئا و گيا،
خۇش، خەش، دلگر، وەش دەماخ، ۳- ئىقۇتە، بونىە چاك، تەندروس،
تەندروس (آباد بودن: تەندروس بوون)، ساخ، ساغ، ساغ و پتەو،
ساغ و سەلامەت، ساغ و سەلىم، ساق، ساق و سەلىم، سەلامەت،
سەھە تىباش، سەرهخۇ، سەرخو، سەلامەت، فەلاتكار، كەراكى،
گان بۇگان، گان وەش، گانى گانى، گويزى ئازا، لەسەراو، لەش ساغ،
نەبىمار، ۴- ئارە، پرا خزانە آباد: گەنجىنە پرا، پرا و پرا، پرا پرا،
تۇزە، تۇزە، تۇزى، تەخت، داردايى، دارمال، داگرتوو، داگرتى، دىشا پرا،
دنگ، زپ، زوقت، سامال، سەرىپز، سەلە، كەيل، كەبيل، گۇزان، ھەبل،
ھەربل، ۵- چاندراو، چىندراو، داچىندراو، ۶- منظم: بە پشوشو،
پىگرى، پوخت، تەقراق، تەكوز، پىكوپىك، لەبار، لىكولەبار، مرسى،
مورە تەب، مورە تەب،
آبادان: ← آباد،
آبادان بودن: ئابا، بوون، ئا و بوون، ئاوان بوون، ئاوەدان بوون،
آبادان شدن: ← آباد شدن،
آبادان كردن: ۱ ← آباد كردن، ۲- تەندروس كردن، تەندروس كردن،
ساغەكردنەو، ساغەكردن، لەش ساغەكردن، ۳- دارا كردن، دەولە مەند
كردن، ساماندار كردن، ۴- ئارامى پىدان، ئاسايش لى دامەز راندن،
ئەمىنكردنەو (راە حاجرا آبادان كردن: پىگاي حاجيانىان ئەمىنكردنەو)،
بىتسركردن، بىتە ترسى كردن، سامان پىدان، لەئەمن و ئەماندا پراگرتن،
ھىمانى تە پىدان، ھىمىنكردنەو،
آبادان گردانندن: ← آبادان كردن،
آبادان گردانيدن: ← آبادان كردن،
آبادان گرديدن: ← آباد شدن،
آبادان گشتن: ← آباد شدن،

پۇشان، پۇشىن، پۇشىنى سېۋىنەھىنى خەلەك، پۇشىنى نېتىنى، پياگرتن،
 پىداگرتن، تاقەت تىكرىن، تاقەت كەردەي، ترافاندن، تەبىسكردن،
 تەفراندن، تەلخە كىردن، جىبەجىكرىن، حاشاردان، حەشاردان،
 داپۇشان، داپۇشاندىن، داپۇشتن، داپۇشىن، داگرتن (شىنابى)
 دوتىنەي داگرت، دېزە بە دەرخۇنە كىردن، ژۇپەردەخستىن، ژۇپەردەكردن،
 سىتار كىردن، سىتار كىردن (خوایشەستىر مەكە)، سوپداپۇشىن، سەرپۇش
 لەسەردانان، سەرلەسەردانان، شاپىنۆز كىردن، شاردنەو، شارىنەو،
 شىشكرىن، فەراكرىن، فەشارتن، فەشاردن، فەشارن، فەشرى،
 فەشەمپاندىن، فەشەپاندىن، فەشپىرتن، قايىم كىردن، قايىم كەردەي، قىراندن،
 قۇلباندىن، كىساندىن، گرەوتش، گوم كىردن لەبەرچاوان، گىبىرەيش،
 گىبىرەيش، لىمتش، لەبەرچاوان و تىكرىن، لىتوشارتن، مەلخاندن،
 نىختن، نوخماندىن، نومتش، نەپاندىن، نەپەندىن، نەدركاندىن، وشار،
 وەبىخۇدان، وەداپەنە، وەدەرنەخستىن، وەدىارنەخستىن، وەشارتن،
 وەشاردن، وەشپىرتن، وەشاردان، ھەلانين،
 آبىشتىنگاھ: ← آبىشتىنگاھ،
 آبىشتىنگاھ: ← آبىشتىنگاھ،
 آبىشخوار: ۱ ← آبىخور، ۲- بىنەكە، بىنەگا، چەقىز، شەوۋۇ، قۇناخ،
 قۇناغ، گىپەنەك، مزل، مزلگە، مەنزىل، مەنزىلگە، مەنزىل، مەنزىل،
 ميانخانە، ۳- ئاكام، ئاۋەخۇر، ئىرادەي ئىلاھى، ئىرادەي خوا، باھر،
 بەخت، بەختوھات، چارەنووس، خواخواست، خوانووس، سەرنقىس،
 سەرنقىشت، سەرنقىشت، سەمەرە، فرىشتەي بەخت، فرىشتەي ماربى،
 فەرمانى خوا، قىدۇس، قىسمەت، قىسمەت و نىسب، قەلەم لىتدار،
 لەچارەنووسراو، وىستى خوا، ۴- ئوورت، زىد، ژىگە، ژىنگە، ژىنگەھ،
 مالىبەند، مەوتەن، نىشتان، نىشمەن، نىشمەنگا، نىشىنگە، نىشتىگە،
 نىشتان، وارگەھ، ۵- ئاخوۋا، ئاخوۋەي ئاۋەل، كۆل، نۆنن،
 آبىشخور: ← آبىشخوار،
 آبىشخورد: ← آبىشخوار،
 آبىشن: ← آبىشن،
 آبىشنىگ: ۱ ← آبىسنىج، ۲ ← آبىز (۱ و ۳)،
 آبىشى: بىرىكى چووك بوەلەھەسارى بۇ سەراوى مىندالان و ئاوى پىس،
 آبىشىر: ← آبىشى،
 آبىفت: جلكى ئەستور، جلكى ستور،
 آبىك: جىو، زىو، زىۋى زىندو، كانزاي جىو، لەزاراۋەي كىمىياگەران
 دا، مۇزانە،
 آبىكامە: ئەزم، بىكاردن، عەزم، عەزم كىردن، گىفرىن، ھەرسەك، ھەزم،
 ھەزم كىردن، ھەلتاۋان، ھەلتاۋاندىن، ھەلتاۋىن،
 آبىكانە: بەراۋىتن، بەراۋىشتن، بىچوۋى لەبەرچوۋى مرۇف يا ئاۋەل،
 جەبەرشى، لەبەرچوۋ،
 آبىكانە كىردن: بەرپىتھاۋىشتن، لەبەربىردن،
 آبىكىشىن: بازە، دەسبەند، دەسبەنتى، دەستبەند،
 آبىكك: ئاۋپۇشنىكەرە، ئاۋپۇشنىكەرە،
 آبىگانە: ← آبىگانە،
 آبىگىن: ۱ ← آبىكى (۱ و ۳)، ۲ ← آبىنە،
 آبىگىنك: ← آبىگىنە،
 آبىگىنە: ۱ ← آسمان، ۲ ← آبىنە، ۳- الماس، ئەلماس، ۴- بلور،
 بلور، بلور، ۵- تىخ: بەنپىر، بەندىر، تىخ، تىخ، تىخ، دەمە كىردو
 شىروخەنجەر، كافىرمان، نافرېك، ۶- ئاڭگىنە، شوۋشە، شوۋشە، مېنا،
 ۷- ظرف شىشەئى: ئاڭگىنە، تونگەي بلور، شوۋشە شەراب،
 - آبىگىنە بىمار: شوۋشە نمونەي مىزى نەخۇش بۇ لاي پىزىشك،
 - آبىگىنە حىلى: ئاۋىتەي لەكانزا،
 - آبىگىنە خانە: بەردى مەنچەنىق،

پۇشان، پۇشىن، پۇشىنى سېۋىنەھىنى خەلەك، پۇشىنى نېتىنى، پياگرتن،
 پىداگرتن، تاقەت تىكرىن، تاقەت كەردەي، ترافاندن، تەبىسكردن،
 تەفراندن، تەلخە كىردن، جىبەجىكرىن، حاشاردان، حەشاردان،
 داپۇشان، داپۇشاندىن، داپۇشتن، داپۇشىن، داگرتن (شىنابى)
 دوتىنەي داگرت، دېزە بە دەرخۇنە كىردن، ژۇپەردەخستىن، ژۇپەردەكردن،
 سىتار كىردن، سىتار كىردن (خوایشەستىر مەكە)، سوپداپۇشىن، سەرپۇش
 لەسەردانان، سەرلەسەردانان، شاپىنۆز كىردن، شاردنەو، شارىنەو،
 شىشكرىن، فەراكرىن، فەشارتن، فەشاردن، فەشارن، فەشرى،
 فەشەمپاندىن، فەشەپاندىن، فەشپىرتن، قايىم كىردن، قايىم كەردەي، قىراندن،
 قۇلباندىن، كىساندىن، گرەوتش، گوم كىردن لەبەرچاوان، گىبىرەيش،
 گىبىرەيش، لىمتش، لەبەرچاوان و تىكرىن، لىتوشارتن، مەلخاندن،
 نىختن، نوخماندىن، نومتش، نەپاندىن، نەپەندىن، نەدركاندىن، وشار،
 وەبىخۇدان، وەداپەنە، وەدەرنەخستىن، وەدىارنەخستىن، وەشارتن،
 وەشاردن، وەشپىرتن، وەشاردان، ھەلانين،
 آبىشتىنگاھ: ← آبىشتىنگاھ،
 آبىشتىنگاھ: ← آبىشتىنگاھ،
 آبىشخوار: ۱ ← آبىخور، ۲- بىنەكە، بىنەگا، چەقىز، شەوۋۇ، قۇناخ،
 قۇناغ، گىپەنەك، مزل، مزلگە، مەنزىل، مەنزىلگە، مەنزىل، مەنزىل،
 ميانخانە، ۳- ئاكام، ئاۋەخۇر، ئىرادەي ئىلاھى، ئىرادەي خوا، باھر،
 بەخت، بەختوھات، چارەنووس، خواخواست، خوانووس، سەرنقىس،
 سەرنقىشت، سەرنقىشت، سەمەرە، فرىشتەي بەخت، فرىشتەي ماربى،
 فەرمانى خوا، قىدۇس، قىسمەت، قىسمەت و نىسب، قەلەم لىتدار،
 لەچارەنووسراو، وىستى خوا، ۴- ئوورت، زىد، ژىگە، ژىنگە، ژىنگەھ،
 مالىبەند، مەوتەن، نىشتان، نىشمەن، نىشمەنگا، نىشىنگە، نىشتىگە،
 نىشتان، وارگەھ، ۵- ئاخوۋا، ئاخوۋەي ئاۋەل، كۆل، نۆنن،
 آبىشخور: ← آبىشخوار،
 آبىشخورد: ← آبىشخوار،
 آبىشن: ← آبىشن،
 آبىشنىگ: ۱ ← آبىسنىج، ۲ ← آبىز (۱ و ۳)،
 آبىشى: بىرىكى چووك بوەلەھەسارى بۇ سەراوى مىندالان و ئاوى پىس،
 آبىشىر: ← آبىشى،
 آبىفت: جلكى ئەستور، جلكى ستور،
 آبىك: جىو، زىو، زىۋى زىندو، كانزاي جىو، لەزاراۋەي كىمىياگەران
 دا، مۇزانە،
 آبىكامە: ئەزم، بىكاردن، عەزم، عەزم كىردن، گىفرىن، ھەرسەك، ھەزم،
 ھەزم كىردن، ھەلتاۋان، ھەلتاۋاندىن، ھەلتاۋىن،
 آبىكانە: بەراۋىتن، بەراۋىشتن، بىچوۋى لەبەرچوۋى مرۇف يا ئاۋەل،
 جەبەرشى، لەبەرچوۋ،
 آبىكانە كىردن: بەرپىتھاۋىشتن، لەبەربىردن،
 آبىكىشىن: بازە، دەسبەند، دەسبەنتى، دەستبەند،
 آبىكك: ئاۋپۇشنىكەرە، ئاۋپۇشنىكەرە،
 آبىگانە: ← آبىگانە،
 آبىگىن: ۱ ← آبىكى (۱ و ۳)، ۲ ← آبىنە،
 آبىگىنك: ← آبىگىنە،
 آبىگىنە: ۱ ← آسمان، ۲ ← آبىنە، ۳- الماس، ئەلماس، ۴- بلور،
 بلور، بلور، ۵- تىخ: بەنپىر، بەندىر، تىخ، تىخ، تىخ، دەمە كىردو
 شىروخەنجەر، كافىرمان، نافرېك، ۶- ئاڭگىنە، شوۋشە، شوۋشە، مېنا،
 ۷- ظرف شىشەئى: ئاڭگىنە، تونگەي بلور، شوۋشە شەراب،
 - آبىگىنە بىمار: شوۋشە نمونەي مىزى نەخۇش بۇ لاي پىزىشك،
 - آبىگىنە حىلى: ئاۋىتەي لەكانزا،
 - آبىگىنە خانە: بەردى مەنچەنىق،

گروپوون، گوپو بوون، گوپو بوون، هاو له پوو بوون، نيشانهی ئاوله کوه تهنه سهر پوو،

آبنوس: حه به نووس، عه به نووس،

آبنوسی: ۱- حه به نووسی، رهش، له پهنگی حه به نووس، ۲- حه به نووسی، سازکراو له حه به نووس،

آبنوسی شاخ: زوپنا،

آبو: ۱- خال، خالو، خالو، خالوو، کاکوئیه، لالو، لالو، لاله، لالی، هالو، هالوا، ۲- (نیلوفرایی) - نیلوفر،

آبونمان: ئابوونمان، پوولی ئابووننه، پارهی کپینی پوژنامه یا گوڤار یا ئاووکاره باو تله فون و... بوماوه یه کی دیاری کراو،

آبونه: ئابووننه، به شداربه ئابوونمان،

آبه: ئافالیج، ئاوه پلیماننه، ئاوی لیجقی گهل مندال له کاتی زاندا، پلیماننه، پلیماننه، لیجقاو، لیمانه،

آبی: ۱- آبی: ئاوی، ئه وهی له ئاوداده ئی، هی ئاو، ۲- آبی رنگ: ئابی، ئافی، ئاورهنگ، ئاوی، حابی، شین، عابی، که وو، که وه، ماوی، ههشین، ۳- به: بهی، بئی، میوهی داری بهی، ۴- سقا: ئافکیش، ئاو بومالان بهر، ئاوبهر، ئاودهر، ئاوهاور، ۵- مقابل دیمی: ئافی، ئاوه نیا، ئاوی، ئاویزه، ئاویه، بهراف، بهراو، بهرزاو، بهرزاو، پاراو، ته ره کال، ته ره نیا، دهراو، سه پناخ، وهراو، ۶- منسوب به آب: ئافی، ئاوی، ئه وهی به ئاو کارده کا، په یوه نندی دار به ئاو (دروست کراو له یا کار پیکراو به ئاو)، هی ئاوی، ۷- نافرمان،

- آبی آسمانی: ئاسمانی، ئاوی، ئاوی ئاسمانی، بۆز، بۆزه، زاق، شین، شینی ئاچ، شینی ئامال سبی، شینی عاسمانی، شینی کال، عابی، عابی ئاچ، عاسمانی، کۆ، که سپک، که وگ، که وه،

- آبی روشن: - آبی آسمانی،

- آبی سیر: ئاوی، عابی، شین، شینی تۆخ، کوهو، که وگ، که وگ، که وله، که وو، که وه، که وه پهنگ، که وه له، ههشی، ههشین، هیشین،

آبی فیروزه ئی: بیروزه ئی، شینی مه یله که سک، که سک ههشین،

- آبی لاجوردی: - (آبی آسمانی) - آبی،

- آبی وش: شینباو، مه یله وشین،

آبیار: ۱- آب دهنده محصل: ئاودیز، ئاودهر، ئاودیار، ئاویار، ئاویز، ئافدیز، ئافیار، تورمه وان، ئاودهری کشت و کال، ۲- میراب: ئاریختی، پیتاو (شلتوک)، که راک، مه رداپ، میراو، وه راز،

آبیاری: ۱- ئافدان، ئازین، ئافیاری، ئاوتیگرتن، ئاوداره، ئاوداشتن، ئاوداشتی، ئاودان، ئاودانی کیلگه، ئاودایی، ئاودهردهی، ئاودیزان، ئاودیزی، ئاوتینان، ئاویاری، تووره وان، داری، داشتن، دیزاندن، دیزان، دیزای، په باس، ۲- پیتاوی، که راختی، مه رداپ، میراوی، وه رازی،

- آبیاری بارانی: ئاویاری بارانی، ئاودیزی بارانی،

- آبیاری باردوم: په زاف، دوو ئاو،

- آبیاری پس از کشت: سه ردیز، چاندنی تۆو پاشان ئاودانی،

- آبیاری تحت فشار: ئاویاری به ته وژم، ئاودیزی به گوشار، ئاودیزی به شیوهی پرژاندنی ئاو به سه مه زرادا،

- آبیاری شبانه: شه واو، شه ودیز، شه ودیزی، شه وئ داری،

- آبیاری فصلی: ئاوداره کی هزی، ئاودیزی وه ززی، ئاو داشتنی زه وی به شیوهی دوه نه دار ته نیا له وه ززیکی سالدا،

- آبیاری قبل از شخم: بووره دیز، پوو سه، که شاه،

- آبیاری قطره ای: ئاوداشتن به شیوهی دلۆپ دلۆپ، ئاودیزی دلۆپی، ئاویاری تۆکه یی، په شکاویزگنه یی،

- آبیاری کردن: ئازین، ئافیاری، ئافیاریکردن، ئاوتیگرتن، ئاوداره، ئاوداشتن، ئاوداشتی، ئاودان، ئاودهردهی، ئاودیزان، ئاودیزی،

داشتن، دیزای،

آبیژ: - آبیژ،

آپارات: ۱- دستگاه: ئاپارات، ئالاف، یامراز، ئامیز، ده زگا، مه کینه، ۲- دوربین عکاسی: دووربینی وینه گرتن، ده زگای وینه گری، کامیز، ۳- دستگاه نمایش فیلم: ده زگای نیشاندانی فیلم، ۴- دستگاه پنجره گیری: ده زگای په نچه گیری، ده زگای چه سب لئیدانی تیووی کون،

آپار تاید: ئاپار تاید، جیاوازی دانانی په گهزی، په گهز په رستی،

آپارتمان: ۱- ئاپارتمان، ئاپارتمان، به شیک له بینا یه ک بریتی له چه ند هۆدهی سه ره به خۆ بۆ تیدا ژبانی خیزانیک، عیمارهت، ۲- خانووی سه ره به خۆ،

آپارتی: - آپاردی،

آپاردی: ئالووله، ئاوه سو، ئاوه سوو، باتیزو، باتیزوک، بازه له، بلحه پوو، به حهوت ئاوشوئراوه، به حهوت ئاو شوئریاگه وه، به قلیسوک، به پینه شه، بئابروو، بئچا و پوو، بئچه یا، بئچه یاشه رم، بئشه رم، بئشه رم و حه یا، بئشه رم و زماندیز، بئفه هیت، پوو، پوسکلفت، پئسته ستور، تولونگی، جگی سواو، چاردا و پوو، چه په به زه، چارداوه پوو، چا و پوو قایم، چوختی، چووخیتی، چه ته وه پوو، چه تیم، چه تیموک، چه ختی، چه ختی چۆپان، چه رداوه پوو، چه قاهه سوو، چه قه سرۆ، چه قه سوو، چه لاق، حه یا تکاو، حه یانه ماو، حه یته، داشو ریگ، ده مه ک دپیاگ، ده لووقه ل، پوو دامالو، پوو دامالیگ، پوو پرهش، پوو سه خت، پوو سیاه، پوو سیاه، پوو شه ل، پوو قایم، پوو هه لمالو، پوو هه لمالرو، پپیا ل، پپسوا، پپلاس، زپزۆپ، زپشه رم، زیره ک و فیلپاز، سازنده، ساواز، ساویاز، سلسار، سواو، سورتک، سه ره سری، سئیه ندی، سینه چاک، شازده هه ناسه، شه رم تکاو، شه رم نه که ر، شه رم نه ماو، شه لاتی، شپیا ل، قال، قولتش، قولته ش، قولته شه، قه نه قیل، قه ره ج، قه ره چه ناخ، قه ره چه ناغ، قه ره چی، قه لاش، قه لته بان، کاو لی، کۆل نه ده ر، کۆله ش، که سک، که لپزا، که لپزه، که ولی، گوساخ، گوسارتمه، گوستاخ، گه فهنده، لۆتی، نخای،

آپاندیس: ئاپاندیس، بنه پرخۆله، زیاده پرخۆله، کیسه ی سه ری پرخۆله کوئره،

آپاندیسیت: ئاوسانی ئاپاندیس، ده ردی پۆخ له کوئره، سنوو، هه وکردنی ئاپاندیس،

آپراسی: - کردار پریشی،

آپوتوز: ۱- په رستین، پئیه لاگوتن، پئیزگرتن، ۲- دیمه نی کۆتایی شانۆ،

آپۆلۆن: خوی هه تاو، میترا،

آت: ئات، پاشگری نیشانهی کۆ (شروشالات)، جات (سه وزیجات)، آت آشغال: ۱- بژال، به ره، پزوپال، پزگال، پل و بووش، پوو شو پال، توون، چرپوچال، خروخاش، خشتوخال، خۆلوخاش، خه ش، خه شوخال، دشخوارد، زیل، زیلوزال، زبیل، زویل، زویل، سه بر، سه ورۆ، شه خه ل، که شوکال، کرس، که واشه، گرس، گلئیش، گوهور، گهنال، گهندوگوو، گهندوگه بار، گهندوگه مار، گهندوگه وه ل، هه زک و بژال، ۲- خرتوخرت،

آتایک: ۱- پدربزرگ: باهه گه وه، ۲- مریبی کودک: له له، مامۆستا (به تایبه تی هی شازادان)، ۳- وزیربزرگ: سه رۆک شالیاران، شالیاری مه زن، وه زیری گه وه، ۴- شاه: پاتشا، پادشا، پاشا، پاشا، خوونکار، خه سه ره، سان، سلتان، سولتان، شاه، شاهه، شه، قبال، قه پال، قه یسه ر، که ی، که یسه ر، کیسه ر، مه لیک، میر، میره ک،

آتاش: - آداش،

آتاشه: په یوه نیدیار، موچه خۆری بالۆیزخانه که ئه رکیکی تایبه تی له سه رشانه،

آتر: - آتش،

- آتشیبازی: ئاتە شىبازى، ئاگرىبازى، ئاگرىكۈنە، ئاوريبازى، ئەيرەكلى،
 فېشەكە شىتە، گېرگان، ماتا،
 - آتشیبان: ئارەوان، ئاگرخۆشكەرى ناو ئاگردان، ئاگرخان، ئاگرەوان،
 ئەيرەوان، پارىزەرى ئاگرى پېرۇز، پاسەوانى ئاگر نەكوژانەو، كۆچەران،
 كوچەلان،
 - آتشیبرگ: ← (آتشیگىرە) ← آتش،
 - آتش بىس: ئاگر بىس، ئاگر بىست، ئاگر بىند، پایدۇس، پایدۇست،
 پایدۇست كىردن، تەقەوہستان، راگرتنى شەپ، شەپ بىس، شەپ بىست،
 شەپ پراوہستاندن،
 - آتش بىستىن بە: ئاگر بىسەردا باراندن، بەتوندى تەقە لىكردن،
 لەپەستا تەقە لىكردن، لەناكاو تەقە لىكردن،
 - آتشیبند: دووعاى ئاوركوژاندىنەو،
 - آتش بەپاكردن: ← آتش روشن كىردن (۲) ← آتش،
 - آتش بەخرمن كىسى زدن: ئاوربەردانە خەرمانى كەسىك، زىانى
 قورس لەكەسىك دان، قوبىسەركردنى، مالمۇيران كىردنى،
 - آتش بەگور كىسى بارىدن: گۆر بەگۆر بىوونى كەسىن بەھۇزى
 گوناحەو (آتش بەگور كىسى بىبارد كە مرا بەاين روز انداخت)، دواى
 مەرگ تووشى جەزىبە هانت،
 - آتش بىيار: ۱- ئاگرەين، ئاگرەينەر، ئاورەين، ئەيرنار، ۲- آشوبگر،
 - آتش بىيار مەرگە: ← آشوبگر،
 - آتشیبا: ۱- ناآرام: بزۇز، بېئارام، بېئوقرە، دانەسەكناو، ناآرام، ۲-
 تندرۇ: تىزپۇ، خۆشەبەز، خىرا، خىراپە، توندپە، لەز،
 - آتش پارسى: ۱- ئاتەشە، ئاتەشەك، ئاگرۇشكە، ئاگرۇك، ئاگرۇكە،
 ئاگرۇوك، ئاگرە، ئاگرەكە، ئاورە، ئايرە، ئايزەتوولە، باىفەپەنگ،
 ماشەرە، ھەولەزىلە، ھەولەفەپەنگى، ۲- تىخال: تەخالە، تېمىسك،
 تېمىسك، خەمىزە، گەرمىشك، ھەدايش، ياموز، ياونشان،
 - آتشیپارە: ۱- مۇدى: ئازادەر، ئاسىوگەيىن، ئاگرپارە، بەتفەپ،
 بەدەفەپ، بەزەر، بەزىبان، بەزەرەد، بەزەرە، چەتوون،
 حەرامزادە (انسان)، زانەخرۇ (حيوان)، زەپندە (گفتند: "خوك تخم
 گذاشت" "گفت: "جانورىست مۇدى از او بعيد نىست" "كوتيان: "بەراز
 ھىلكەى كردا" "كوتى: داعبايەكى زىندەبە، كردى كردى" "فلك
 زەرەردەر، زەرەندە، زىكار، زىكەر، زىانۇ، زىانە خرۇ (حيوان)، زىاندار،
 زىاندر، زىانكار، زىانۇك، زىانى خرۇ، زىانىخورۇ (حيوان)، زىانىخەرۇ،
 زىانيدەر، زىانى كەر، زىنات (انسان)، زىنھار، سەدەمەگەيىن، فەتراك
 دەر، گەزىندە (حيوان)، گەزىنە (حيوان)، مافەتا (انسان)،
 مافەتە (انسان)، داىكى خۇگى (انسان)، مىندالى شەپانى، ھەزەندە،
 ھەيدەر، ھەيشوومە، ھارھاج، ۲- زىنگ: بزوك، چاپوك، زرتوزىنگ،
 زىك زىنە، زىنگ، زىتەل، زىتەلە، زىخ، زىرەك، وتە، ورايوزىت، ۳-
 كرم شىتاب، ۴- ئاتەشپارە، ئاگرپارە، پزووسكە،
 - آتش پىرست: ۱- پىرستندە آتش: ئاتەشپەرست، ئاگرپەرست ت، ئاگر
 پەرپىس، ئاورپەرەس، ئىزپەرەست، گاور، ۲- زردشتى: زەرەدشتى،
 مەجوس، مەجوسى،
 - آتش پىشت دىست خود گداشتن: بان دەستى خۇ داخ كىردن، پىشتى
 دەستى خۇ داخ كىردن، لەكردنى كارىك تۆبە كىردن (آتش بە پىشت دىست
 خودم گداشتم كە دىگر باتو جاتى نروم: پىشتى دەستى خۇم داغ كىردە
 ئىدى دەگەلت نەچمە ھىچكوئى)،
 - آتش تاب: ئاگرخۆشكەرى، ئەوكەسى كوو كەرسىتىن سوویرمىرنى
 دىكتە دىناف كویرپەدا، ئاوردوو دەكوورەكەر،
 - آتش تر: ← شراب،
 - آتش ترسى: ئاورترسى، ترسى ئائاساى لەئاگر،
 - آتش چىرخان: ← (آتش گردان) ← آتش،
 - آتش خاموش كىردن: ئاگر فەكوژتن، ئاگر فەمراندن، ئەرەكوشناى،
 ئەوۋەكوشناى، ئەرەمكىناى، تەمارتن، تەمراندن، خامۇش كىردن،
 داپلۇغاندن، داتەمراندن، داکوژان، داکوژاندىن، داکوژان، داکوژيان،

آترىبان: ← آتشیبان،
 آترمە: ← آدرم،
 آترىباد: دەستەپەك سەرباز،
 آتور: ← آتش،
 آتورىبان: ← آتشیبان،
 آتش: ۱- ئاتر، ئاتەر، ئاتەش، ئار، ئازەر، ئافر، ئاگر، ئاور، ئاوپر، ئاوپر،
 ئاھر، ئاھىر، ئاھىر، ئاھىر، ئاير، ئايرە، ئاير، ئاير، ئاير، ئاير، تەش، دۇز،
 ھاتەر، ھەتار، ھەتەر، ياگى، ۲- تىرەنازى، گوللەھاوئى، ۳- بەلایى
 گەورە، ھۆكارى جىخار يا ئازارى گران (آتش جنگ)، ۴- گرو تىنى
 دەروون، ھەستو گروتىن (آتش عشق)،
 - آتش افتادن در جاتى ياچىزى: ۱- ئاگر بىوونە شوئىنى يا شتى،
 ئاگر كەوتنە شوئىنى يا شتى، ئاور تىبەربىوون، سۆزىبە، سووتان،
 سووزيان، ۲- زىبان دىتن، گانگازبوون،
 - آتش افروختن: ← آتش روشن كىردن) ← آتش،
 - آتش افروز: ۱- آتش افروزنە، ۲- آشوبگر، ۳- آتش روشن كى:
 ئاگر بىكەر، ئاگرخۆشكەر، ئاگر داپسىن، ئاگر كەرەو، ئاگر كەشىن،
 ئاگر وپكەر، ئاگر ھەلايسىن، ئاور كەرەو، ئاور ھەلايسىن، ئەير ھۆرخىز،
 - آتش افروزنە: ئاگر بەرە، ئاگر بىر، ئاورگر، ئاورگرە، بناورە،
 بناگر، بىناگر، بەرچاوكە، پەزك، پىفك، چاوناگر، چاوداگىرسىن،
 چاوپرەشكەنە، چاوپرەشكە، چاوپرەشكە، دەساگر، دەساور، دەساپەر،
 دەستاگر، دەستە چىلە، دەسكە چىلە، دەسەچىلە، زىرئاگرە، شنىكى،
 فرووكە، قاو، گەرس وگىل،
 - آتش افروزە: ← آتش افروزنە،
 - آتش افروزى: ۱- ئاگر بەردانەو، سووتماك كىردن، سووتمان نانەو،
 ۲- آشوبگرى،
 - آتش افروزىنە: ← آتش افروزنە،
 - آتش انداز: ۱- ھەلەكەرى تەندوورو كوورە توونى گەرامووشى وا، ۲-
 ئاگرھاوئى، ھاوئىزەرى ئاگر بۇرپىزەكانى دوژمن،
 - آتش انگىز: ۱- ئاگر ھەلەكەر، ئاور كەرەو، ۲- بىدەھن: ئەوۋى
 بەقسەى ناخۇش وپپىس خەلك توورە دەكا، بەدەپىز، بەدزوان، بەدگۇ،
 بەدوئىز، بەد زوان، جىتو فرۇش، جوتىنفرۇش، چىلوپەد، چۆرس، دژمان
 ورەش، دىمپىس، دىمش، دوژىن فرۇش، دەمپىس، دەمتال، دەم شىر،
 زىمانبە، زىمانپىس، زىمان تال، زىمان پەش، زىمان شىر، زىمان ناخۇش،
 شىرود، قسە تال، قسە رەق، قسە سوئز، قسە لىسەگىر، كەترەگۇ، كەچ
 كەلام، ناقدابەك،
 - آتش باد: باى سەموون، زەرەبا، سەموون، كەرپۇر، كەرپەھو، گرە،
 گرەبا، واى سەبوون،
 - آتش بادزدن: ئاگر گەشاندىنەو،
 - آتشیبار: ۱- رىزىندە آتش (شخص يا شى): ئاگر پىز، ئاوربارىن، ۲-
 تىنگ: بەروچ، تىنگ، تىنگ، تىنگ، توپ: تۆپى شەپ، ۴-
 چىخماق: ئار بەشك، ئەستى، بەردئەستى، چەخماق، چەخماق، ۵-
 مىسلىس: ئاگر بار، پەشاش، شەستىر، شىستىر، مىترالىوژ، موسەلسەل،
 مەترەلوژ، مەترەلوئىز، ۶- يىكواحد توپخانە: ئاگر بار، يەكەيەكى توپخانە
 برىتى لەچوار گروھان،
 - آتشیبارە: چەخماق، چەخماق،
 - آتشیبارى: ئاگر باران، شەپ تەقەنگى زۇر،
 - آتش بارىدن: ۱- ئاگر بارىن، ئاور بارىن، برىتى لەزۇر گەرم بوونى ھەوا،
 سىكل داكەوتن، گەر ھارەى، گەر مەھەزىبوونى ھەوا، ۲- ئاور باراندن،
 تەقە كىردنى زۇر توند، تىرەنازى كىردنى زۇرسەخت،
 - آتشیباز: ۱- ئاگر باز، گەمەكەر بەئاگر، ۲- ئامادە كەرى كەرسەتى
 ئاگر بازى،
 - آتش باز كىردن: ← آتش كىردن (۱) ← آتش،

- آتشین پنجه: سنعاتکاری به دهه ستوبرد، وه ستای کارامه، وه ستای لیزان،
- آتشین مزاج: ← آتشی مزاج،
- آه آتشین: ناخهه لکیشانی زۆربه خه فه ته وه، ناخی جهرگ سووتین، ناخینی زۆربه سوژ،
- با آتشی بازی کردن: دهس به کونی ماردا کردن، کاریکی جی مه ترسی کردن، یاری به ناگر کردن،
- به آتشی خودسوزاندن: به ناگری خو سووتاندن، به ناوری خو سووتاندن، به خووه تووشی مه ترسی کردن، به خووه تیا بردن، به خووه فه وتاندن،
- به آتشی کسی سوختن: به ناگری که سیک سووتان، به ناوری که سیکه وه سووتان، به بونهی که سیکه وه تووشی زیان بوون، به که سیکه وه تووشی مه ترسی بوون، به که سیکه وه تیا چوون، به که وه فه وتان،
- به آتشی کشیدن: ← آتشی زدن (۲۱) ← آتشی،
- نطق آتشین: ناخفتنی کارتیکه، وتاردانی زۆرباش،
- آتل: ناتیل، نامزازی شکهسته بنی، تهخته به بند،
- آتلان تیک: ناتلان تیک، په یوه نندیدار به نوقیانووسی ته تلهس،
- آتلیه (ترت): کارگا، کارگی چندهونه رهنه مند له ژیر دهستی ماموستایه کی به ناوبانگدا،
- آتم: ناتوم، نه توم، زه رپه، نافوک، ناوک، ناووک، ورده،
- آتمسفر: ۱ - جو، ۲ - په که ی په ستانی ههوا، په که ی تهوژی ههوا ده ور به ری ۱۰۳۳/۶ گرام له سه ر سانتیمتری چوارگوشه له شوینه کانی سه ر ناستی ده ری، په که ی گوشاری ههوا، ۳ - (محیط زیست) ← محیط، ۴ - فضا،
- آتو: ۱ - برگ برنده: په ری برنده وه، نه وه په ری قوما که ده بیاتوه، ۲ - دستاویز: باعس، بونه، بوونه، به (به من بووی به پیانو)، به ژافیت، به لگه، به هانه، به هانچ، به هوژی، بیانک، بیانگ، بیانوو، بیانومارک، بیانی، پرزه، پرتو، په لپ، ته شقه له، ده رناگه، ده ستاویز، ده ستاویز، سوژنگه، سه بارهت، سه بهب، سه به بکار، سه خمه راتی، سه مه د، فیانی، کوک، گرنه، گروو، گه زه ک، لام، لم، له بهر، ما، مانهی، مایه، مؤنه ی، مهانه، مه لامهت، مه هانه، واسیته، وپک، وهره، ویانه، هاندهر، هوا، هجران، هنجهت، هوژ، هوژی، هه نجهت، هیجران، هیجهت، هینجهت، هیجهت،
- آت و آشغال: ← آت آشغال،
- آتو بدست کسی دادن: بیانگ به ده دست که سیکه وه دان، بیانوو دانه دهست که سیک،
- آتون: ← آتشدان (۳)،
- آت هتیسیم: بی خودایی، حاشا کردن له بوونی خوا،
- آتی (آتی): ← آینده،
- آثار: ۱ - نادار، ناسه وار، شونوار، شوئه وار، شوونه وار، شوینه وار، شینه وار، قولاخ، کاته وار، کرخ، یادگار، یادگاری، ۲ - بهرهم، نووسراوه کانی نووسریک،
- آثار باستانی: شوینه واری کون، شینه وارک، کۆنینه، که قناره، که قنین، که ونارا،
- آثار خیالی: بهرهمگه لی خه یالکرد،
- آثار زردائی: ۱ - ناسه وار برین، بنه بر کردن، تووبرینه وه، قرتیخستن، قمر کردن، ۲ - ناسه وار برین، شوینه وار برین، ویران کردن و نه هیتشتنی شوینه واری له سه ر زهوی،
- آثم: ← گناهکار،
- آج: ۱ - ناژ، زبری و زووری که م تا کورت وه که به ک له رووبه ریکدا، قورچ، قورنج، گرنج، گرنی، گرنی گرنی، ۲ - شیردار،
- آجان: ← آژان،
- آجان کیشی: بانگ کردنی ناژان بو سکا لا کردن و یارمه تی خواستن، پاسه وان هینان (دیشب کوچه ما دعوا و نا جان کیشی بود)،
- آجیدن: ← آجیدن،
- آجده: ← آجیده،
- آجر: ناچور، خشت، خشت پوشیای، خشته، خشتی، خشتی سوور، قهرمیچ، کاربوچ، کارپیچ، کولپیچ، کولپیک، که رپوچ،
- آجر آمال: خشتی که له کاتی خشت لیداندا پرووه که ی ناوکیشی ده که ن تا لیک ولووس بیته وه،
- آجرپاره: پاره ناچور، که لوک، که لووک، که لووکه،
- آجرپز: خشته سوور که ره وه، خشتی سوور ساز که ر،
- آجرپزی: ۱ - ناچور پیژی، خشته سوور کرده وه، ۲ - پیشی ناچور پیژی، ۳ - کووره خانه، کووره ی خشت سوور کرده وه،
- آجر جوش: ناچوری جوش، خشتی زور ده کووره دا ماوو رهنگ سه وزی نامال رهش لیته اتوو،
- آجر سیمانی: ناچور سیمانی، خشته ی سازکراو له سمیت و خیز،
- آجر شسته: ← آجر آمال،
- آجر عایق: ← آجر نسوز،
- آجر فشاری: ناچوری دانه درشت و هه رزان، ناچوری گوشاری که ده کریته ناوکاره وه، خشتی پاشکار،
- آجرکاری: ناچور چنی، ناچورکاری، خشتکاری،
- آجر گچی: ناچوری گه چی، ناچوری سازکراو له که چه و خه لووز، خشتی گنچی،
- آجر نسوز: خشتی تابه تی کووره، خشتی نه سوژ،
- آجر نما: ناچوری که له نما سازیدا به کارده پوا، خشتی رووکار، ناچوری جوان بو جوانکردنی رووکاری خانوو،
- آجر نیم پخته: ناچوری نیوه برژاو، خشتی به نانه واوی برژاوی له کووره ده رها توو،
- آجری: ۱ - ناچوری، خشتی، له خشت، ۲ - جنس مرغوب: جنسی باش، شتی باش، ۳ - ناچوری، به ره نگی قاوه بی یی نامال سوور، له ره نگی خشتی سوور،
- آجکاری: ناژکاری، بیراز، گرنیکاری،
- آجل: ← آروغ،
- آجل: ۱ - آینه، ۲ - آخرت، ۳ - مدت دار: در پی خایه ن، ماوه دار،
- آجودان: ۱ - آژان، ۲ - نه فسهری به رپرسی جیه جی کردنی پا سپارده کانی شا، ۲ - ناچودان، نه فسهری بهر ده ست و له خزمهت نه فسهری گه وه ره تدردا، یا وه ر، ۳ - نیستیوار دووه هم، ده ره چه په که له خواره وه ی نه فسهر له سپای تیراندا،
- آجودان کل: یا وه ری گشتی،
- آجیدگی: زبری، زووری، گرنی،
- آجیدن: ۱ - زبر کردن: ناچنین، ناژن کردن، ناژنین، ناژنای، ناژنه ی، ناژنینه وه، نه چنین، نه ژنینه وه، به ره نیای، بیراز کردن، شریقه دانان، قولیک لیدان، قه پتک دان، وه ره نیای، ۲ - فرو کردن و در آوردن: نه نه وه ردای، پیوه ژه نندن، پیوه ژه ن، ته قه ل لیدان، تیتان و ده ره هینانه وه، تیه وه دان، تیه وه ران، تیه وه ژاندن، تیه وه ژه نندن، چیلکه له ناودان نان، ددانه دار کردن، ده رزی کوت کردن، ده رزی لیدان، ده نیوووه ران، سووزن ناژن کردن، کۆلینه وه، گرنی گرنی کردن، له ناو وه ران، ۳ - ناژنه دووری کردن، ته ریب دان، ته قه ل دان،
- آجیده: ۱ - خلانیده: بیرازکراو، قورنج، قورنج قورنج، گرنج، گرنج، گرنج، گرنوژ، گرنی گرنی، ۲ - ته ریب، ته قه لی درشت،
- آجیده دووی: ناچنه کاری، ناژنه کاری، ته ریب دان، ته قه ل لیدان،

- آدم آهنی: پۆیت، ماشینیکی که کاری مرؤف دهگا، مرؤی دهسکرد،
 - آدمیرفی: بووکه بهفرینه، شتیره بهفرینه،
 - آدم تودار: پیش خۆرهوه، خۆخۆرهوه، دهبنه وهپر، دهرنه خهری ههستی
 خۆ، شت ده دلی خۆدا پارگر،
 آدمچه: - آدمک (۱)،
 - آدم حساب کردن: به بنیادهم زانین، به پیاو زانین، به کهس زانین،
 حسابی به شەر بۆکردن، حساب له سەر کردن،
 - آدمخوار: ۱- پیاوخۆر، حیسانخۆر، دەر، درنده، گه لهک وهحشی،
 مرؤفخۆر، مرؤخۆر، مرؤدەر، مەردومخۆر، وهحشی، ۲- ستمکار،
 - آدم دیرجوش: نهوهی درهنگ ده گه ل خه لک تیکه ل ده بی،
 دورره پهریز له خه لک، متن،
 - آدم برائی: به بارمه گرتنی مرؤف، رفاندنی مرؤف بۆ بارمه یا گه یشتن
 به نامانجیکی تایبهت، مرؤف رفاندن، مرؤدزی، مرؤفینی،
 - آدم شدن: ۱- ناقالبون، بوون به نینسان، ته میبوون، دهرس
 وه گرتن، ۲- بوونه بنیادهم، بوونه حیسان، بوونه شت (بگزاردرس بخواندو
 آدم شود: باده رس بخوینی بیته شتیک)، بوونه کهسی، پنگه یشتن، ۳-
 بوونه شتیک، بوونه کهسیک (حالا دیگر برای خودش آدم شده: نیستا
 ئیدی بۆخۆی بۆته کهسیک)، جیگای باش له کۆمه لگادا وه دهست هینان،
 - آدم شناس: ئاده مناس، نهوهی به چاوپیکه وتن ده له خلاقی خه لک دهگا،
 ئینسان ناس، مرؤف ناس، مرؤف ناس،
 - آدم شناسی: ئاده مناسی، ئینسان ناسی، زانستی ناسینی مرؤف،
 مرؤف ناسی، مرؤف ناسی،
 - آدم فروش: ۱- خائن، ۲- برده فروش،
 - آدم قحطی: پیاوقاتی، قاتیبوونی پیاوی لیتهاگ وه هتیا،
 - آدمک: ۱- بیکاره، خوئری، خوئریلکه، خوئریله، ناکهس، ۲-
 په یکه ری ساز کراوله وینه مرؤف، مرؤفه کی، مرؤفیه، مرؤی بچووک،
 مرؤی ده سترکرد،
 آدمک چوبی: بووکه بارانه، بووکه بارانی، په یکه ری ساز کراوله وینه
 مرؤف له دار، پیاوه دارینه،
 - آدم کردن: ۱- بارهینان، ته ربیهت کردن، راهینان، کردنه بنیادهم،
 کردنه حیسان (سربازی اورا آدم کرد: سه ربازی کردیه حیسان)، ۲-
 ادب کردن (میزنمت تا آدم شی)،
 - آدمکش: ئاده مکوز، ئایمکوز، بکوز، به شه رکوز، پیاو کوز، پیاو گوز،
 خوئرتز، خوئرتز، خوئرتز، خوئرتز، ده فلخوین، قاتل، کوزهر، کوشتوخ،
 مرؤفکوز، مرؤفکوز، میترکوز،
 - آدمکش حرفه ای: نهوه کهسه ی پیشه ی مرؤف کوشتنه، نهوه کهسه ی
 به پوول خه لک ده کوزی، کاروپیشه ئاده مکوزی،
 - آدمکشی: پیاوکوشتن، پیاویاژن له ده ست زایه بوون، حیسان کوشتن،
 خوین رزاندن، خوینکردن، قه تلکردن، کیسته نه، کیسه نه، مرؤف
 کوشتن، مرؤف کوشتن،
 - آدم کوکی: نهوه کهسه ی هاسان هان ده دری، پیاوی قورمیش کراوه،
 مرؤفی دنه دراوه،
 - آدم ماشینی: - (آدم آهنی) - آدم،
 - آدم ندیده: حیسان نه دیتوو، ده شته کی، کینی، کینیه، ناشارستانی،
 نامۆ له گه ل شارستانیته و داب و ده ستووری کۆمه لگا، وهحشی،
 - آدم نمایان: تیره یه ک له مه مکداران که وه ک مرؤف ده چن،
 شیوه به شهران، مرؤف ئاسایان، مرؤفینه کان،
 آدمی: ئاده م، ئاده مزاد، ئاده می، ئاده میزاد، ئایم، ئینسان، بنیام،
 بنیاده م، به شه ر، چۆله که بکوز، حیسان، خه لک، عیسان، عینسان، مرؤ،
 مرؤف، مرؤک، مرؤی، مەردوم، مەردی، مەرف، مەرف، مەرف،
 مهرووه، مەری، مەریته، مهۆ، میتر، میترهۆف، هه رمی،

آخی: - آخیش،
 آخیش: ناخش، ئای چۆشه، ئۆخه ی، ئۆخه ییش، ئۆخه ی،
 ئۆخه ییح، ئۆخه ییش، ئۆهنای،
 آخیه: فاخیه، ئارنج، ئاریخ، ئۆلک، سکه، کلب، گولمخ، گولمخ،
 مه پرهنده، میخانه، میخنجیر، میخسندان، هنگل،
 آداب: داب ونه ریت، ده ستوور، رست، په وشته باشه کان، پئو شوین،
 شیوازو ئایینگه لی چه سپاو له تئبو کۆمه لدا، عاده ت و په سمه کان،
 کۆی نه ده ب، گه له مه ری،
 آداب دان: به داموده ستوور، داب و ده ستوورزان، مرؤی شاره زاله
 داب و ده ستوور،
 آداب معاشرت: داب ونه ریتی هه لسوکه وت، ده ستوور و په سمی
 په یوه ندی له ته ک مه ردما، پئو شوینی هه لسوکه وت، پئو شوینی زیان
 ده تئبو کۆمه لدا،
 آداب و رسوم: - آداب،
 آداب تۆر: ئامزای گۆپینی ره وتی کاره با، ئامیزی پیکه وه گونجاندنی
 دوو ده زگا، که رسته ی گۆپینی شیوه که لک لیوه رگرتنیک به شیوه یه کی
 دیکه (وه ک شیوه ی په یوه ندانی ئامیزی کاره بابی له ولاتیکی بۆ ولاتیکی
 دیکه یا گۆپینی شیوه ی USB به شتیک دیکه بۆ په یوه ندی به
 کامپیوتیز، گونجینه ر، هاو پیکه ر،
 آدابته: عاده ت پئدراوه، گونجاوه، هاو پیکه ر،
 آدار: - آدار،
 آدش: هاوانا، هه فناف، هه منام،
 آداک: ئاد، جزیر، جزیرگه، جزیره، جهزیره، دوپگه، گراف، گراوه،
 گرده، گزیره، نافره،
 آدام: ۱- کۆی (آدم) ۲- نانخورش: پبخاری، پبخوارن، پبخۆر،
 زوهووم، نان خۆرشت، ناوه رز،
 آدامس: ئادامس، جاکچه، چه قه، داچکه، قاجک، قازک، کۆکلاخ،
 ویژه ن،
 آدخ: ۱- باش، پیرۆز، له تیف، شتی سه یرو تازه بۆ دیتن خۆش، قهنج،
 ۲- تل: ته پک، ته پۆلکه، ته پۆکه، گردۆلکه، به ربزایی بچووک
 له سه رزه وی،
 آدر: ۱- بادخایه: گون ئاوسان، گون ماسین، ۲- نیشتر: نیشتر، ۳-
 نیشترگر: چرتمیشکه ر، نیشترگه ر،
 آدر: - آدر،
 آدرخش: - آدرخش،
 آدرس: ئادرهس، ئادرپس، پئشوین، سه رنامه، عینوان، ناوونیشان،
 نوون، نیشانی،
 آدرفش: درهوش، درهوشه، دریشه،
 آدرم (آدرمه): ۱- نهوزینه ی ته پلگه که ی دوو پارچه بی، ۲-
 چه کی وه ک شمشیرو خه نجه رو تیروکه وان، ۳- دریشه ی دروونی
 ته پلگ، ۴- ته پلگ، ته پلگ، لبادی زینی ئه سپ،
 آدرنال: دوولوله ی سه رگورچیه که ئادرنالین ده خوین ده که ن،
 لووله ی سه رگورچیه،
 آدرنالین: درمانی له سه ره وه پارگرتنی په ستانی خوین، هۆرمۆنی
 له سه ره وه پارگرتنی ته وژی خوین،
 آدرنگ: ۱- (آر)، ۲- آفت،
 آدم: ۱- ئاده م، بابه ئاده م، بابه ده م، باوه ئاده م، حه زره تی ئاده م، ۲-
 آدمی، ۳- ئاکارباش، ئینسان، ۴- پیاو، خزمه تکار، لیز، مرؤ، نۆکه ر، ۵-
 شخص: ئینسان، پیاو (آدم نمی داند چه بگوید: پیاو نازانی بلتی چی)،
 حیسان، مرؤف،

آدمیت: پیاوه‌تی، حیسانه‌تی، مرۆژه‌تی، مرۆقاتی، مرۆفانی،
 مرۆفاهیینی، مرۆفایه‌تی، مرۆقیه‌تی، مرۆویه‌تی، مروه‌تی، مرۆیه‌تی،
 آدمیخوار: ← آدمخوار،
 آدمیرال: ده‌ریاسالار، زه‌ریامیر، فه‌رمانده‌ری هیزی‌ده‌ریایی،
 آدمیزاد: ← آدمی،
 آدمیزاده: ← آدمی،
 آدمی‌سیرت: ئاکارباش، ئینسان، پیاوچاک، خو‌ش‌ئاکار، خو‌ش
 خو‌لق، خو‌ش‌خوو، مرۆفکار، مرۆکار،
 آدمی‌شناس: ← آدم‌شناس،
 آدمی‌کش: ← آدم‌کش،
 آدن: ن(پاشگری چاو‌گه‌وه‌ک کرد ← کردن)،
 آده: دوو‌داری لیک‌دراوه‌له‌شیوه‌ی خاچ‌که‌بو‌له‌سه‌رنیشتنی
 یالنده‌ده‌یچه‌قینن،
 آدیش: ← آتش،
 آدینه‌ده: نه‌ستونه‌زپینه، پرچی ئایشه‌وفاتمان، پلوروه‌واران، په‌لکه
 په‌نگینه، په‌لکه‌زپینه، په‌لکه‌مانگینه، زه‌پینه‌وسیمینه، کۆلکه‌په‌نگینه،
 کۆلکه‌زپینه، کۆلکه‌زپینه، که‌سکسۆز، که‌سکوئالا، که‌سکوسوور،
 که‌سکسۆز، که‌سکسۆور، که‌له‌ستوون، کئیرستوون، کئیلستوون،
 منداحه‌زهرتی فاتمه، موندای‌ئاشمه، هۆره‌وری، هه‌ساره‌زپینه، هه‌ستیوه
 زپینه،
 آدینه: نه‌ینی، ئین، جومه، جۆمه، جمعه، دین، دیتی، پۆزا ئین،
 هه‌فته، هه‌نی، هه‌ینو، هه‌ینه، هه‌ینی، هیئی، یه‌نه، یینه،
 آذار: ئادار، مارس،
 آذرافیون: جله، که‌فاده‌ریایی، که‌فی‌ده‌ریا، هه‌شبا، هه‌شتپتی‌به‌حری،
 آذراقی: ۱- تۆوی داریکه‌زه‌هری ئیسترکئین و برووسینی لیده‌گرن،
 ژارماسی، ژاره‌ماسی، ژه‌حره‌ماسی، سه‌کوژ، مه‌رگه‌ماسی، ۲- داریکی
 چکۆله‌ی پرگه‌لای بن‌نه‌ستووره، داری ژارماسی،
 آذان‌غالدب: بالۆبک، تۆمگیر، گوپه‌رخ،
 آذر: ۱ ← آتش، ۲ ← آدرماه، ۳- فرشته‌ آذر: ئازهر، هه‌ته‌ری،
 آذربادگان: ۱ ← آتشکده، ۲ ← آذربایجان،
 آذرافروز: ← آتش‌افروز،
 آذرافزا: ← آتش‌افروز،
 آذرفروز: ← آتش‌افروز،
 آذرفزا: ← آتش‌افروز،
 آذربایجان: ئازهر‌بایجان، ئازهر‌بایه‌گان، ئاوربایه‌گان،
 آذریو: ← برنجاسف،
 آذریوی: ۱ ← اشنان، ۲ ← چوبک اشنان،
 آذربیویه: ۱ ← اشنان، ۲ ← چوبک اشنان،
 آذرپرست: ← آتش‌پرست،
 آذریپرا: ← آتشیان،
 آذرخش: برووسک، برووسکه، برویس، برووسی، ترووسکه، تریشقه،
 ته‌شیریق، چه‌خماخه، مرۆقیه‌تی، هه‌وره‌برووسکه، هه‌وره‌تریشقه،
 آذرروز: پۆزی نۆبه‌می هه‌رمانگیکی هه‌تاوی،
 آذرسنج: ئامراز یپوه‌ری گه‌رمای زۆر له‌سه‌ر، تین‌پتو، گه‌رماپتو،
 آذرشب: لۆکه‌ی کئیوی، لۆکه‌ی‌به‌ردی، جۆره‌به‌ردیکی‌گرکانی‌یه‌ده‌بیته
 لۆکه‌و‌ئاگریش‌ئاگری،
 آذرشست: ← آذرشب،

آذرشین: ← آذرشب،
 آذرفام: ← آتشفام،
 آذرگون: ← آتشفام،
 آذرکده: ← آتشکده،
 آذرکیش: ← آتش‌پرست،
 آذرگان: ← آذرخش،
 آذرگون: ۱ ← لاله‌عباسی، ۲- گوله‌ئه‌رخه‌وانی، ۳- هه‌میشه‌به‌هار،
 هه‌میشه‌وه‌هار،
 آذریم: ← آدرم،
 آذرماه: چریا‌پاشی، چریادوی، سه‌ردی‌وه‌رز، سه‌رماوه‌ز، سیخوار،
 فه‌وس، که‌وبه‌دار، گافۆز، هه‌یهۆت،
 آذرنگ: ۱ ← آتشفام، ۲ ← آتش، ۳- روشن: پۆچن، پۆشن،
 پۆشنا، پوون، پووناک، پوهن، پۆهن، ره‌وشه‌ن، نوورانی،
 آذرنگین: پرکاره‌سات، پرنه‌هامه‌تی، کاره‌ساتاوی،
 آذری: ۱- آتشین: ئاگر، ئاگرین، وه‌ک‌ئاگر، له‌په‌نگی‌ئاگر، ۲-
 آذربایجانی: ئازهری، ئازهر‌بایجانی، تورکی ئازهری، ۳- زمانی‌تورکی
 ئازهر‌بایجانی که‌له‌سه‌دی ۶ و ۷ کۆچی به‌ولاوه‌له‌ئازهر‌بایجان‌هاته
 کایه‌وه،
 آذریین: ۱ ← آتشین، ۲- بابونه‌گاوشم: چاوه‌گا، ۳- به‌رده‌ئاگرین،
 به‌ردی‌ئاگرین، به‌ردی‌پیکهاتوو له‌ماکه‌تواوه‌کانی‌گرکان،
 آذریون: ۱ ← آتشفام (۲)، ۳ ← آفتابگردان، ۳- بخورمریم:
 بخورمه‌ریه‌م، په‌نجه‌مریهم، ۴- گل‌نگونسار: سه‌رنه‌خوونک، شلیز،
 شلیزه، شلیل، گولا‌پنجه‌مبه‌ر، گول‌ئاگرین، گوله‌ئاگرین، گوله‌شلیزه،
 گوله‌شلیزه، گوله‌عه‌رعه‌ر، نخین، هه‌لاله‌برمه، ۵ ← گل‌سرخ، ۶ ←
 گل‌لاله،
 آذوغه: ← آذوقه،
 آذوقه: ئازۆخه، ئازووخه، ئازووقه، ئۆرام، ئیروو، بژیو، بژیوی، په‌سه،
 پیداو‌یستی‌ژیان، ترو‌تفاق، تفاق، تفاق‌سال، تووشه، تیشوو، ده‌بار،
 زخره، زه‌واد، زه‌خیره، کویت،
 - آذوقه‌انداختن: ئازۆخه‌داخستن، ئازووخه‌داخستن، ئازووقه
 داخستن، ئۆرام‌پاشه‌که‌وت‌کردن، بژیو‌پاشه‌که‌وت‌کردن، بژیوی‌دابین
 کردن بۆ زستان، تفاق‌داخستن، تیشوو‌داخستن، زه‌خیره‌خستن،
 - آذوقه‌نیمه‌دوم‌سال: زمه‌پ، زمه‌پ، زمه‌پ، زه‌وه‌پ،
 آذین: ۱ ← آرایش، ۲- قاعده: داب، دابوده‌ستوور، داموده‌ستوور،
 په‌سم، پتوشوین، قاعیده،
 آذین‌بستن: ئازن‌بینه‌ی، چراخان، چراخانی، پازاندنه‌وه‌ی‌ده‌رو
 دیوارو‌دووکان‌و‌بازار‌به‌بۆنه‌ی‌جه‌ژن‌و...، شه‌وگر،
 آذین‌بندی: ← آذین‌بستن،
 آذین‌زدن: ← آذین‌بستن،
 آذین‌نهادن: ← آذین‌بستن،
 آر: ۱- پسوند‌فاعلی: ئار، پاشگری‌کارتیکه‌ر، پاشگری‌کرۆک، یار
 (خریدار: کریار)، ۲- پسوند‌مفعولی: ئار، پاشگری‌به‌کار، پاشگری‌کار
 تیکراو، (گرفتار: گرفتار)، ۳- پسوند‌اسم‌مصدر: ئار، پاشگری
 چاوگه‌(کردار: کردار)،
 آر: ئار، په‌ک‌له‌سه‌دی‌هیکتار، ۱۰۰متری‌چوارگۆشه،
 آرا: ۱- پسوند‌آراینده: ئارا(پا)، جوانکه‌ر، پازین(پا)، پازینه‌ر،
 پازینه‌روه‌ه، پازینه‌وه، وه‌پازین، ۲ ← آراء،
 آراء: کۆی‌په‌ئی، ده‌نگه‌کان،
 آرائیدن: ← آراستن،

آرابیرا کردن: ← آرایش کردن،

آراستگی: خه ملاوی، پازاوهیی، ریگوییکی، غه ملیوی،

آراستن: ۱ ← آماده کردن، ۲ - آباد کردن: تاوا کردن، تاوه دان کردن، تاوه دانکرده، ۳- به ریا کردن (مه جلیس و تاهه نگو...)

۴- بینیا کردن: بوشناخ کردن، بوشناغ کردن، بینیا کردن، پرو پوشته کردن، پوشته کردن، پوشته کرده، پوشته و پرداخ کردن، پرداخ کردن، پرنساندن، تیار کردن، خه نی کردن، دهوله مهنه ند کردن، ساز کردن، سازو بینیا کردن، غه نی کردن، کوک کردن، ۵- ترتیب دادن: ته کووز کردن، ریگخستن، ریگ کردن ریگوییکی کردن، لهبار کردن، ۶- زینت دادن: تاراستن، تارایشت، تاز، توهه رازنا، تهوازندن، تیفتیفه دان، تیوتیوه دان، جوان کردن، خرمه دای، خه ملاندن، خه ملانن، خه میلانن، پازانندن، پازاننده، پازانن، پازانده، پازانهوه، پازانای، غه ملاندن، نه زرنایش، میزانکه رده، نه زرنایش، وسنای، هه نوودان، ۷- شاد کردن: خوش کردن، شاد کردن، ۸- قص کردن: عهزم کردن، قهست کردن، قهس کردن، له خه یالی کردنی کاریکا بوون، نیاز کردن، ۹- گماشتن: تهرک بو دانان، تهرک پیدان، تهره سه رده، داسپارتن، داسپاردن، داسپارن، پاسپاردن، کار پیته سپاردن، منه مور کردن، ۱۰- مجهز کردن سپاه: تاماده کردن له شکر، پوشته و پرداخ کردن له شکر، تیار کردن له شکر، دهنگ دان له شکر، ریگخستن له شکر، ساز دان له شکر، ساز کردن له شکر، ۱۱- منقش کردن: نه خشاندن، نه خشدار کردن، نه خشنای، ۱۲- هماهنگ کردن: ریگخستن، ریگ وسه، هاوا تاهه ننگ کردن، ۱۳ ← هرس کردن،

آراسته: ۱ ← آماده، ۲- مزین: پرداخ، جوانکراو، خرمه دای، خرمه دای، خو جوانکرده، خه ملاو، خه ملی، خه ملیو، رازاف، پازاوه، پازنان، سهر دلگری، غه ملیو، فهنتازی، ۳- مرتب: به ریگوشین، بیگرتی، پاک و ته کووز، بوخت، پرداخته، پرداغ، پرکال، ته قراق، ته کووز، دهبار، خشت خشت، ریگ، ریگوییکی، سهر ههف، فو قل (آدم)، کوک، کوکوار، لهبار، لیکوله بار، مریتس، مور ته تب، مور ته تب، ۴ ← هرس شده،

آراسته سخن: ناگر خوهش، به گتولفت، ته پدهم، ته پزمان، ته پ زمان، حنه کچی، خو شهف، خو شراویژ، خوش زوان، خوشوبان، دف نزم، دفنهرم، دهه پاراوه، دهمراست، دهمه رارش، ده فسفک، دفنزم، دفنهرم، ده مور اوژی خوش، ده موکاویژ خوش، ده موش، اوژی شیرین، پهوان بیژ، زار خوش، زمان پاراوه، زمان خوش، زماندار، زمان پهوان، زمان شیرین، زمان شیرین، زوان خوش، زوان شیرین، زوانهوش، سیقاف، شه کرلیف، شه کرلیو، شیرن زمان، شیرن زمان، شیرنکه لام، شیرین گوفتار، فه سیج، قسه خوش، قسه پهنگین، قسه پهوان، قسه زمان، قسه سهر، قسه شیرین، قسه شیرین، قسه قوت، قه ل، کای که رده خوش، گتولفت خوش، له بله بان، مه زهدار، میروانی، نه قال، ویژا،

آراسته شدن: توهه پازنای، جوان و ریگوییکی بوون، خو له گولی دان، پازانهوه، پازانهوه، زهینین، زهینین، وتهی،

آراسته کردن: ← آراستن،

آراشید: ← بادام زمینی،

آرام: ۱ ← آرامش، ۲ ← آرامش یافتن، ۳ ← آسایش، ۴ ← آهستگی، ۵ ← آهسته (آوه ۶)، ۶- اطمینان خاطر: آرام بوون، آرام بوون توهه، آرامگرتن، آرامی، نارخه بان بوون، نارخه بان، تا سووده بوون، تاماینه سه رووی، تامایوه سه رووی، ثوقره گرتن، ثوقره گرتنهوه، تهر خه بان، تهر سه کنای، تهره کاسو لنای، تهره که فته، تهره که وتهی، تهره مرکیای، تهره ملیبی، تهره سیای، برلایی، بیخه مبوون، بیخه می، بیخه مبوون، بیخه می، پال دانهوه، پال لیدانهوه، پشته ستوری، پشته ستوری، پشته ستوری، پشته قایمی، پشته لیدانهوه، پشته لی کردنهوه، پشته ستوری، پشته ستوری، پشو دان، پشو دانهوه، پشو هاتنهوه سه رخو، پشو هاتنهوه سه رخو، پشوویه که هاتنهوه بهر، پشیدان، په رمیان، تكدان، توتکه خواردن، توتکه کردن، توتکه کردهوه، توتکه گرتن، توتکه گرتن، توتکه گرتن،

توتکه گرتنهوه، توتیکه خواردن، توتیکه، توتیکه خواردن، توتیکه گرتن، ته بتین، ته واسان، تهوتین، حاوانهوه، جهمان، جهمین، هه سانهوه، هه وین، خارجه می، داساکن، داسه رفتن، داسرهوتن، داسرهوین، داسه کنان، داسه کنین، داکاسان، داکاسیان، داکاسین، داکه سیان، داکه سین، داکه رفتن، داکه وتن، داپمان، دامران، دامرکان، داموکان، دانهوین، دلا سووده می، دل تا سووده می، دل تاو خوار دنهوه، دلته نایی، دلنیا بوون، دلنیا بی، راکه وتن، راکه وهی، راکه کنان، ره حه تی، زهوت بوون، زهوت بوون، ستار کردن، ستارگرتن، سهر رفتن، سهر فته می، سهر وان، سهر وای، سهر ووت گرتن، سهر ووتن، سهر وتهی، سهر وین، سه کنین، سوکناییهاتن، سه بووری هاتن، سیبوریهاتن، فریقته می، فکر تا سووده می، قریان، قورمین، قیم، کپ بوون، کپ بهی، کپ بوون، کپ بهی، کوبیان، کوبین، کهوتش، گونجان، گونجای، گونجین، گوئی دنج بوون، لاگرتن، لاگرتی، له تان، متمانه، مدران، مدرای، نشایش، نشتش، ورینگ گرتن، وهر که تن، وهر که رفتن، وهر که وتن، هاتنه سه رخو، هاتنه سه رخو، هاله بوون، هه دای، هه داری، هه درین، هه دپایش، هه فیای بوون، هه ندران، هه ندران، هه ندرین، هه دیبوون، هه دیبوون، هه دیو بوون، هیور بوون، هیور بوون، هیور بوون، هیورین، ۷- نارامی، بیترسی، سامان، هیمنایه تی، هیمنی، ۸- به سته ک، بالنج، پرتال، پوشه، پیخه ف، جیبان، جی حه سانهوه، جی خه وه، جیگا، جیگا بوون، جی نوستن، جیوان، جیوان، دوشه گ، سهرین، شو وینس، متیل، نوستاگ، نفین، نوین، نوین، نوین، نوین، نوین، پخر او، نین، یاتاخ، یایی وتهی، یه تاخ، ۹- جای خلوت: خاموش، جیگی ته نیاو بیته رازوه نا، دنج، ۱۰- صبور: نارام، تاشاس، ثوقره گرتووه، تهر سه کایا، تهره مرکیا، تهره وهن، تهره وهن، بار کیش، باره لگر، برده بار، به پیشوو، به پشی، به تاب، به ته حه ممول، به حه وسه له، به حه وسه له، به سهر، به سه بر، به سه بر و پشو، به سه بر حه وسه له، به کیش، به گیر، به گیرگه، به لیبور، بی پیژن، بینه ریژ، بینه ره، پرزوو، پشوود ریژ، پشووه، پشوول سه رخو، پشوول سه ره، تا به نین، ته وات، تیربال، جهرگ قایم، چاقفه، خوژاگر، خوژگر، خوژگر، خوینسارد، چاقفه، دابین، دانه مریاگ، داسه کنان، داکه سیای، دامرکاو، دلفراوان، دلفره، دلفره وان، دلفال، دلفه کری، دنگراوه، درووندار، زانی، زک فراوان، زهوت، زهود، ژیروله سه ره خو، سهر ووتووه، سنگ فراوان، سهره خو، سه ماس، سینگ فراهوان، عالوسال، فه نهشتی، قار، کر، کوپیان، که مو، کیش (پا)، لسه رخو، لسه رخو، له سه ره خو، مه ند، مهنگ، نشمی، نه توپوه، نهرم، نهرموشل، نهرمونیان، نهر مووه، نهر موهاژووک، نه فسپیت، نه فسدیژ، نه قهس دریژ، نهرم، نه لچ، وس، وست، ول، ولسارد، هارام، هشقه کری، هه دار، هه راندی، هه ندریای، هیدی، هیمن، هیواش، هیور، هیول، هیون، ۱۱- مرقد: چاک، چاکویر، خزن، زیارت، زیاره تان، زیاره تگا، زیاره ته لان، زیوه، غه ل، قسن، مهر قه،

- آرام در گوشه ای خزیدن: خپه کردن، خو مات کردن له سووچیک،

آرام آرام: ← آهسته آهسته،

آرام نیدن: ۱ ← آرامش دادن، ۲- برلاییدان، بیخه مکردن، خارجه مکردن، دل تا سووده کردن، دلته نا کردن، دلنیا کردن، متمانه پیدان، ۳- تهره مهر زنا، جیگه پیدان یو دامه زران، دامه زرانندن، هیوراندن،

آرام بخش: نارام بهخش، نارام که رهوه، نارامیده، دامرکین، پوته فتین، سه رویتنه، سوکنا ده، سوکنا هیته، سوکناییده، هه داده، هیدی که رهوه، هیمن که رهوه، هیور که رهوه،

آرام بخشیدن: نارام کردهوه، سوکناییدان، هیور کردهوه،

آرام بوون: نارام بوون، ثوقره گرتن، هیدی بوون،

آرام جای: ← آرامشگاه،

آرامجو: ← آشتیخواه،

آرامجوی: ← آشتیخواه،

مخهل، مۆخل، مۆخل، مووخل، مووخل، وئچنه(بۆخهله)، هاردوتچ، هيرنگ، هيلگ،
 آردتوله: ← آرداله،
 آرددوله: ← آرداله،
 آردرابيختن وآردبيزرا آويختن: ئارد تهقاندن و سؤسى پڑاندن،
 ئاردى خۆ دايشتن و كه بهك رشتن، كۆتابى هيتان به كارو پالدانهوه،
 هاردى ويتهى و سوئى وتهى،
 آردرابيختن والكر آويختن: ← آردرابيختن وآردبيزرا آويختن،
 آردشدن: ئاران، ئاردبوون، كرمشئين، گه لفقين، گه لفين، ليكران،
 مه لسين، وردبوون، وردبىهى، هاپان، هاپاي، هوربوون،
 هوربين،
 آردشده: په پراش، په پراش په پراش، له تاشكراو، وردكراو، هاپاو،
 هاردراو، هاپا، هاپا، هاپا، هاپا، هاپا، هاپا، هاپا، هاپا، هاپا،
 آرد كردن: ئاران، ئارقان، ئه ره هه پدهى، ئه وه ساواى، چرتكردن،
 خنگار، داهاپين، ده راندين، پرچچاندين، ساواى، ساوين(آترا دره اون
 خوب بساب: له ئاونگه كهدا باش بيساوه)، ساوينه وه، فراندن، فردهك
 كرن، فه هاپين، فه هاپران، فه هاپراندين، قرچه شكين كردن، قرشه
 شكين كردن، كرده ئارد، كرمشاندن، كرسكرن، كزمراندن، گه رمشاندن،
 ليكرن، ليكرن، ورد كردن، ورد كردن و كرده تۆز، ورد كردهى، هاپاندن،
 هاپهى، هاپين، هاپينه وه، هراندين، هوروركرن، هه پدهى، هه رين،
 هيران، هيراندين، هيرتن، هيرفاندين، هيرپين، هيرپ، هيرن، يه رده،
 آرد كندنه: ئارپن، ساو، فردهك كره، فه هاپ، فه هاپ، قرچه شكين،
 قرشه شكين، ورد كره، هاپ، هور كره، هير،
 آردل: فه پراشى به رپرسى بانگ كردنى له شكريان يا تاوان باران،
 آردل باشى: سه رۆكى فه پراشانى به رپرسى بانگ كردنى له شكريان يا
 تاوان باران،
 آردل بى چوب: فه پراشى بى دار، ميز كه زۆر بى و مرؤف ته نگاوكا،
 آردم: ← آذرپون،
 آردن: ۱) ← آبكش، ۲) ← آوردن، ۳) كفقير: ئاوپال، پالين، پالئوكه،
 قه واش، كه فقير، كه فقير، كه وگير، كه وپر، كه فقير، مووچ، مه سئ،
 مه فسك، هسكف،
 آرده: ئاردى كونجى، كونجى هاپدراو،
 آردهاله: ← آرددوله،
 آردى: ← آردين،
 آردين: ۱) ئارداوى، به ئارد، ۲) ئاردين، وهك ئارد(سنجد داراى
 درونبر آردى است)، ۳) ئارده مه نى، ئاردينه، به ره مه مى ئارد، ۴-
 ئاردانه، داپوشراو به توپۆكى وهك ئارد،
 آردينه: ئاردينه، چيشتى ئارد، له ئارد سازكراو،
 آرزم: ← رزم،
 آرزو: ۱) ← آز، ۲) اشتياق: ئاره زوو، ئاوات، ئه لها، تاسه، تامه زرزوى،
 سه ز، سه ز، خۆزى، خوليا، خووى، دلبزووتن، دلبزووتن، دلبزووتن،
 دل بۆكوركاندن، دل كوركان، دل لچچوون، عه زهت، فان، فيان، فين،
 فين، كاو، مگيز، مگين، مه راق، مه يل، مه يلان، واز، هاش، هه ته ل،
 هه ز، هه سر، هه وا، هه وه س، هيفى، هيفى، هيو، ۳- چشمداشت:
 ئوميد، ته ما، ته وا، چاوه روانى، هوميد، هه ويا، هيفى، هيفى، هيو،
 هيو، ۴- خواستگارى: چوونه سه ره به ره، خازگينى، خوازگينى،
 خوازگارى، خوازگينى، خواستن، داواكارى، داوا كردن، ژنفيان،
 وارستهى، وازگينى، هوجووى، هه بوجووى، هيجبى، هيجبو، هيجبو،
 ۵- خواهش: ئارزى، ئارزه، ئاره زوو، ئامانج، ئاوات، ئاوه خت، ئاوه رخت،
 برانى، په زاره، خوازتن، خواست، خواستن، خوايشت، خواهستهك،
 داخاز، داخواز، داوخواز، داوخواز، داوخواست، دلخواز، دلتيچچوون،
 دلخواز، دلخوازى، دۆز، سه ردل، قه شقه، كام، كاو، كه لكه ل، كه لكه له،

كاردوستايى، كارسازى، ۳- رسم: ترتيب، داب، دامو ده ستوور، ۴-
 رواله ت پازاندنه وه، ۵- هرس،
 - آرايش دادن: ته كووز كردن، ته كووز كردن، پۆراندن، خنجكردن،
 قنجكردن،
 - آرايش كردن: ئارايشتكردن، به زهك كردن، خۆتاسولووسكردن، خۆ
 تيلكردن، خۆخه ملاندن، خۆخه ملانن، خۆله ده قدان، خۆ له گوليدان،
 ده قدان،
 - آرايشگاه: ئارايشگا، توپر شه، هه للاقه، دووكانى سه لمانى، ده لاكى،
 سه رتاشخانه، سه رتاشخانه، سه لمانى، موويكارخانه،
 آرايشگر: ۱- ئارايشگر، به ره به، پۆرقوت، جوانكار، جوانكه ر،
 هه للاق، خه ملين، خه ملينۆك، ده قده ر، ده لاک، ده للاك، پازينه ر،
 سه رتاش، سه رتراش، سه لمانى، موويكار، وه پازين، ۲- ديكوورتور،
 پازينكار،
 - آرايش نظامى: خۆتاماده كردنى له شكر بۆشه ر، خۆ پيك خستنى
 سه رپازى،
 آراينده: ← آرايشگر،
 آرايه: ۱- به ريزدانانى شت له گه ره وه بۆ چووكه يا به پيچچه وانه، ۲-
 پيچخستنى ژينه وه ران به پيى دووربين له په كتر،
 آرايه گر: ← آرايشگر،
 آرايه گرى: ← آرايش،
 آرايى: ته وزينى، خه ملينى، پازينى،
 آراييدن: ← آراستن،
 آرتروز: ← آرتروز،
 آرتروز: ئارتروز، نه خۆشى پووكانه وهى جملكه كانى له ش و سه ره لاندانى
 ژان و ئيش تيباندا،
 آرتروسكوپ: جومگه بين، ده زگاي بينينى جومگه لى له ش،
 آرتروگرافى: ئارتروگرافى، وينه گرتن له گه لى له ش،
 آرترولوژى: ئارترولوژى، جومگه ناسى، زانستى باس له سه ر
 گه لى له ش، گه ناسى،
 آرتريت: هه وكردى جومگه،
 آرتزين: بىرى ئاوه له لهر،
 آرتيست: ئارتيس، ئارتيس، ئارتيس، ئه كتبه ر، شانۆكار، شانۆگه ر،
 كۆسه كار، ليستكان، نيارقان، هونه رپيشه، هونه رمه ند،
 آرتيست بازى: ئارتيسبازى، نيارفانكارى،
 آرتيشو: دركه پووشين، دركه كه ره، دربه با، دربه هه رى، دربه هه رى،
 كه نگره كه ره، گوله كه له نگ، گوله كه نگر،
 آرتيكل: ئارتيكل، به ند، بابته، به ش، خال، كالا، كووتال، گه، ماك،
 آرج: ← آرنج،
 آرد: ئار، ئارد، ئارده، ئاردى، ئارقان، ئارقانه، ئاره، زيراف، هارد،
 هاردى، هه پد،
 آرداره: ئارده مشار، ئاردى هه ره، به مشار،
 آردال: بابنۆكه ر، پاوئۆكه رى خان، فه پراش،
 آرداله: ئارده وا، ئاردى بله ماج، پيؤله، په ئووله،
 آردبرنج: ئارده برنج، ئارده برنج، برنجى هاپدراو، سهاله،
 آردبلوط: ئاردى به پوو، به پوو هاپا، پۆ،
 آردبه ده هان داشتن: دهم چوونه كليله وه، دهم دووربان، دهم قووچاندين،
 زاره به ستران، زاردروان، لا ئوپال بوون،
 آردبىز: ئارديتو، ئاردايتو، ئارديتو، ئارديتو، ئاميرى دايتو، ئيلگ،
 بيزن، بيزنگ، بيزينگ، زوخمه، قه لبير، كه مه (بۆخاك)، له هه ز، مخل،

که لکه له، کهوژ، گافین، گام، گاوبین، گینگه له، گپول، مراد، مراد، مزاز، مه خسود، نیاز، وسپهت، ویست، هوک، هه رس، هه ز، هه ژ، هیفی، ۶- خودسری: به ره له دای، خو سهری، سهر به خوئی، کیزی، ۷- دلبر: دلپاز، دلبر، دلبره، دل به ست، دل به ند، دلدار، دل دای، دل دز، دل رفین، دل ستن، دلور، ۸- دلخواه: دلخواز، واز لیبوون، واسته ن، واسته نه، ۹- شهوت: ناره زووی جنسی، نیشتیای گان، شاهوت، شهوهت، هه وهس، - آرزوانگیز: ناره زووی، نیشتیای بوین، نیشتیای هینه ر، به نیشتیای - آرزوانه: ۱- نه وچیشته ی خزمانی ژنی مه گیرانیکه ر لئیده نین و بوئی ده بن، ۲- وبار: نیشتیای لیبوون، بیژگ، بیژوو، بیژه، بیژی، بیژین، تاس، که رب، که ربا، که ربا به ی، که ربا به ی، که روا، که روا به ی، که فرا، که وژ، مزینج، مژدی، مژن، مژه، مه برانی، مه جیرانی، مه گیرانه، مه گیرانی، مه ورانی، مه ورانی، مه هیران، مه هگران، مه وران، ویزو - آرزو بردن: ← (آرزو کردن) ← آرزو، - آرزو به دل: به نوات نه گه یبو، بی مراد، داخ به دل، نامراد، - آرزو خواه: ۱ ← آرزو مند (۱)، ۲- شهوانی: به نالوش، حه شه ری، حه که دار، زه نه ک (پیاو)، گاناوی، گانه ک، گانه کی (بوژن)، هه شه ری، هه که دار، - آرزو داشتن: ← آرزو کردن، - آرزو سنج: ← آرزو مند، - آرزو کردن: ناره زووی کردن، ناره زووی کرده ی، ناره زووی مه ند بوون، نوات خوازتن، نوات خواستن، نواته خواز بوون، نیشتیای کردن، نیشتیای بوون، بزیان، به نوات خواستن، به حه سره ت بوون، به سوو بوون، به عه زه ت بوون، به مه راق بوون، تاسه دار بوون، تاسه کردن، تامه زووی بوون، حه زه نه که رده ی، حه زه کردن، حه زه لیکر، حه زه لیکر، خوازتن، خواستن، خوژگه بردن، خوژگه خواردن، خوژگه خواستن، خوژگه خواستن، خو سه مستن، داخازتن، داخوازتن، داخوازستن، دل بوچوون، دل بو سووتان، دل بو کورکاندن، دل بیچوون، دل بی سوو بوون، دل بوچوون، دل بو سوونه سه ر، دل سوته ی، دل سوچیای، دل سووتان، دل سووتیان، دل کورکان، دل کورکیان، دل لیچوون، سو بیوونه وه، شنیان، عه زه لیکر، قیتن، گه ره کبوون، گه ره کبیه ی، مه راق لیبوون، مه زه بزوون، وازلی بوون، واشته نه، وه شله وه سه ی، ویستن، هه وه سه کردن، هی شیکر، یاد کردن، یاد کرده ی، - آرزو کشیدن: ← آرزو کردن، - آرزو گاه: جیکای نوات، جیکه ی نوات، جیکه ی مراد، - آرزو مند: ۱- آرزو دار: ناره زووی، ناره زووی کار، ناره زووی مه ند، نوات خواز، نواته خواز، نواته واز، نواته وار، نه ویندار، به ناره زووی، به نوات، به نوات، به ته ما، به هیفی، به هومید، به هه ویا، به هیوا، به نه کار، به نه که ر، پاپا، تکا کار، ته مادار، ته ما کار، ته وادار، خوازهر، خوازیا، خو سه سته ک، خوینکه ل، داخواز کار، دل بوون، ره جا کار، قورگد ریا گ، له یفی، مریکا ر، مریکانه، ویستیا ر، هه زکه ر، هه ویا دار، هی قیدار، هی وادار، هی ویدار، ۲ ← آرمند، ۳- مشتاق: ناره زو مهن، ناره زو مه ند، نواته خواز، نواته واز، نیشتیای بوچوو، بو سووتاو، بو نه ماو، به نوات، به تاسه، به حه سره ت، به داوودل، به عه زه ت، به عه زه ته وه، به مه راق، به نه یکار، تاسا، تاسوخ، تاسه باز، تاسه خوار، تاسه خواز، تاسه خوژ، تاسه دار، تاسه مه ند، تامارزو، تامه زو، حه زه لیکر، خوینکه ل، داغه ر، دل بوژک، دل سوته، دل سوچیای، دل سوته ی، دل سووتاو، عه زه ته ی، کاسو ته ی، گز، مریکانه، مشتاق، مو شتاق، وازلی، - آرزو مندانه: ناره زو مه ندانه، به نواته وه، به نیشتیای وه، به تاسه وه، به تامارزو یی یه وه، به تامه زو یی یه وه، به حه زه وه، به حه سه سه ته وه، به عه زه ته وه، به که یفو نواتی خو، به مه راقه وه، تاسا، دل سووتاو، مو شتاقانه، - آرزو مند شدن: ناره زووی کردن، ناره زووی کرده ی، ناره زو مه نبوون، ناره زو مه ند بوون، نوات که و تنه دل، نیشتیای بوچوو، بو سووتان، بو نه مان، تاسه که و تنه دل، حه سه سه ت که و تنه دل، عه زه ت که و تنه دل، دل بو سووتان، دل که و تنه سه ر،

- آرزو مند کردن: خیته خیتدان، داسپاردن، داسپارن، دنه دان، دنه دای، دنه دای، ده ست له پشته دان، ده فگه رمی، دنه دای، هاندان، هاندای، هاندان، هونای، - آرزو مندی: ۱- اشتیاق: ناره زووی، نیشتیای، تاسه، تامه زووی بوون، تامه زووی، حه زه، دل بو کورکاندن، دل سوته ی، دل سوچیای، دل سووتان، دل سووتیان، دل کورکان، دل کورکیان، دل سووتیان، سوو، سوئی، سویر، شن، عه زه، عه زه ت، مه راق، مه راق، مه راق، نگه، واز، واستش، هاش، هه و، ۲- حالت آرزو مند: ناره زووی مه ندی، ناره زووی دار، نومه زووی، دل به چیتیکه وه بوون، مریکا ری، هه ویا دار، ۳- حسرت: ناره زه ت، حه سه رت، سو، سووی، سووی، عه زه ت، ۴- غرض: غه ره زه، قه ست، مه به ست، نیاز، - آرزو ناک: پرنات، زور به نوات، - آرزوی خام: ناره زووی خاو، نواتی نابه جی، خه یال پلاو، خه یالی به تال، خه یالی خاو، خه یالی کال، - آرزوی دیدار: ناره زووی دیدار، بیژی، تاسوخ، تاسه، - آرزوی موفقیت: ناره زووی پله وه ر، ناره زووی سه ر که و تن، آرزو: قور سه واغ، کا پؤل، کا گل، که گل، آرزو گر: قور سه واغ گره وه، کا پؤل ساز که ر، کا گل گره وه، که گل چا که ر، آرستن: ← آراستن، آرستن: ← توانستن، آرسته ← آراسته، آرش: نینان، مانا، وانا، هینان، آرشه: دارو که ی داو داری لیدانی ویلژون، آرشیتکت: نه نداز یاری خانو به ره، خانو کار، معمار، آرشیو: نارشیف، نارشو، نارشیف، بایه گانی، جیکه ی پارگرتی به لگه، سه رجه می به لگه ی پارگراو له جیکای که دا، آرطی: ← آورتا، آرغ: ← آروغ، آرغدن: ۱ ← آشفتن (۳)، ۲- حر یص شدن: وه ته ما ح که و تن، آرغه: ۱ ← آتشی شده، ۲ ← آرمند، آرگولوژی: ناسه وار ناسی، دیرینه ناسی، شوینه وار ناسی، عه نیکه ناسی، کوئینه ناسی، که ونینه ناسی، آرکیولوژی: ← آرگولوژی، آرم: به رزه نگ، داخ، دروشم، دروشم، نیشانه ی تایبه تی، هه وه، آرماتور: نارماتور، شیشی کانزا بو پته وکردنی بیژون، آرماتور بندی: نارماتور به ندی، دامه زانندن و لیک به ستنی شیشی نارماتور بو بیژون ده بال کردن، آرمان: ۱- حسرت: ناره زه ت، حه سه رت، داخ، داخ و عه زه ت، ره نج، زه حه مت، سو، سووی، سوئی، عه زه ت، مخابن، ۲- هدف: نارمان، نارمانج، ناره زووی، نامانج، خوژی، دوز، سه رک، مه به ست، نیشانه، کوفان، کیلک، نیاز له ژانا، مه به س، مه به ست، هه ده ف، هیفی، هیوا، آرمان پرداز: نایدتؤلگ، باوه پردار، بیدار، تیور سیه ن، آرمان خوردن: نه نین، به په ژاره بوون، به داخو عه زه ت بوون، به مه راق بوون، خه سه تخواردن، خه سه تخوارده ی، خو سه خواردن، داغ دار بوون، دل ما یین، ده ردوئازار چیشتن، ده ردو غه ما گرتن، غه م خواردن، کزیوون، کولیوون، له کولیوون، به کولیوون، کول و که سه ره بوون، دل به کولیوون، دل شان، دل ما یین، دل سه پیا، دل متریای، مشقه مشق، مه راق خواردن، مه ینه تدار بوون، وه زگان، هه لپیمان، آرمانخواه: ← آرمان گرا،

سەگمەرگى، سەمەرگى، شەفەرەش، شەلشى، عازاب، عازا، عەزا،
 عەزىيەت، فەتارەت، فەتەرەت، فەلاكەت، قوپ بەسەرى، قوپرەسەرى،
 قەتەرمە، قەدا، كارەسات، كامباخى، كلۆلى، كۆتەك، كۆچ قولى،
 كۆرەھەرى، كۆستكەوتىن، كۆس كەفتىن، كولپ، كولمە، كۆلمە،
 كۆرەھەرى، كەت، كەزلاتەي، كەسەر، كەلال، كەلمە، كەمبەختى،
 كېشەوگىرە، گراداف، گرداف، گردا، گرگاشە، گووچ، گەوەر،
 لىقۇمىيان، لىقۇمىن، لىقەلمان، لىقەومان، لىقەومىن، مسۇدە،
 مسىبەت، مسىوھەت، مشەقەت، مشەققەت، موروز، مەنەت، نارا،
 ناپەحەت، نامەت، نامەت، نامەد، نەسبەت، نوشوس، نوشوستەپتان،
 نوشوستى، نەدامەت، نەزە، نەسبەت، نەشس، نەگەت، نەگەت،
 نەھات، نەھاتى، نەھامەت، نەھامەت، وە، وەزەن، وەزەندى، وەند،
 وەي، وەيشووم، وەيشوومە، ھەشاشىن، ھازار، ھەژمە، ھېش، ھىوات،
 يەش،

آزاراقي: ← آذاراقى،

آزارىلندى: ۱- بەرزەترسى، ترسان لەبەرزايى، ۲- بىنەفەسى،
 پشوووسارى لەبەر كەمبۇونەھەي ھەوا لەبەرزايى، نەخۇشى بەھەي
 كومبۇونەھەي ھەوا لەبەرزايى،

آزارتلخە: ئىيرەقان، ئىشازەرك، بەزەك، زەردوويى، زەردەيى،
 زەردىويى، زەركى، زەركى، زەرەك، يەرەقان،

آزاردان: ← آزدن،

آزاردن: ← آزدن،

آزاردوست: ئازاردان پىخۇش، خۇئازار، شىتتى خۇ ئازاردان،
 مازووخيست،

آزاردە: ۱ ← آزرە، ۲- آزاردەندە،

آزاردەندە: ئازارپىگەيىن، ئازاردەر، ئىشېن، بەئازار، بەئىش، بەژان،
 دلتەزىن، پەنج پىگەيىن، پەنجىن، گەھرىنەر، لەژان، ناخۇش،
 ناپەحەتكەر،

آزاردىن: ئازاردىن، ئازاركىشان، ئىشەبوون، تووشەتەن بەدەردو
 ژان، تووشى ئازاربوون، دەردكىشان، پەنج دان، پەنجكىشان، ژان
 ھەبوون، عازابكىشان، عازا، كىشان،

آزارساندن: ← آزدن(۲)،

آزارسانيدن: ← آزدن(۲)،

آزارش: ۱ ← آزار، ۲ ← آزدىگى،

آزارطلبى: ئازاتخووزى، شىتتى خۇئازاردان، مازووخيتم،

آزارکردن: ← آزدن(۲)،

آزارگر: ۱ ← آزاردەندە، ۲- ئازاردەرى جنسى، سادىست،

آزارگرفتەن ازكسى: لىتتوران، لىتتورەبوون، لىزەنجان، لىقەلسبوون،

آزارگرى جنسى: نەخۇشى ئازاردانى جنسى، سادىسم،

آزارمند: ئازاردار، دەردمەن، دەردمەند، دەردناك، دەردەدار، ناساخ،
 ناساز، ناساغ، نەخۇش، نەساخ، نەساغ،

آزارندە: ← آزاردەندە،

آزاري: ۱ ← آزر(۴)، ۲ ← آزاردەندە،

آزاريدين: ← آزدن،

آزىست: پەمۇي ئاگر نەگر، پەمۇي نەسۇچ، لۆكەي ئاورنەگر، لۆكەي
 نەسۇز،

آزپور: ← آزمند،

آزپيشە: ← آزمند،

آزجو: ← آزمند،

آزجوي: ← آزمند،

لەبەرچاوبوون، سپاس، سوپاس، شوكر، شوكرانە، كرە، مالاڤا، منە،
 منەت، ۶- شادى: بىزەزى سىمىل، بىزەشادى، بسكەي سىمىل،
 بەدەقى، بەدەماخى، بەدەماغى، بەكەيفى، بەكەيفى، بەكەيفى، بەكەيفو،
 بەدەماخى، پاپەزەوى نەكەفتىن، پى لەزەوى نەكەوتىن، پى وەھەرزى
 نەكەوتىن، پشكووتوويى، تووك، تووكەي سىمىل، تووكەي سىمىل ھاتن،
 تەپدەماخى، تەپدەماغى، چىراخ، خۇشى، خوشىخوشى،
 خۇشىدەماخى، خەوشى، خەرۇيى، خەنىبوون، دىلخۇشى، دىلشادى،
 دەماخ چاخى، پوونى، پەوت، سازى، شادمانى، شادمانى، شادى،
 شازى، شاوانى، شاھىنە، شاپى، شۇق، فىكەي سىمىلان ھاتن، كۆكى،
 كەيف، كەيفخۇشى، كەيفسازى، كەيفوشادى، كەيفوشى، كەيف،
 گوربىزەيى، گەشە، گەشى، گەوزى، نەشە، نىشە، وەشەك،
 ھەلبىشكورىن، ھەون،

- آزادىبخش: ئازادىبەخش، رىزگاريدەر،

- آزادىبيان: ئازادى پادەربىن،

- آزادىخواه: ئازادىخوا، ئازادىخواز، ئازادى واز، ئازادىبواز،
 رىزگارىخواز، سەربەستىخواز، ھىزاز،

- آزادىستىز: ئازادىكوژ، دۇ ئازادى،

- آزادىطلب: ← (آزادىخواه) ← آزادى،

- آزادىعمل: ئازادى كەدە، دەست ئاۋەلەيى،

- آزادىفردى: ئازادى تاكەكەسى،

- آزادىنامە: ئازادەربى، ئازادنامە، ئازادىنامە، حوكمى ئازادى، نامەي
 ئازادىبوون، نامەي ئازادى،

آزار: ۱ ← آتشى شەن، ۲ ← آفت، ۳ ← آزر(۴)، ۴- بىمارى، بىمارى،
 ژان، لەشەبەبارى، مەرەز، مەرەزىن، ناخۇشى، ناخۇشىن، ناساخى،
 ناسازى، ناساغى، ناساقى، ناۋەشى، نەخۇشى، نەخۇشىن، نەخوشى،
 نەساخ، نەساخى، نەسازى، نەساغى، نىۋەسانى، نىۋەشانى، نىۋەشەن،
 نىۋەشەي، نىۋەشى، نىۋەشىنە، نىۋەشىيە، ھەللە، ۵- درد: ئازار،
 ئوزوو، ئەزىيەت، ئىش، ئىشان، ئىشاي، تىك، جزار، حازاب، حازار،
 حازا، حەزەب، حەزىيەت، دەرد، دەوس، پىنج، پەنج، پىنج، ژان،
 ژانى، عازاب، عازا، عەزا، عەزەب، كول، گل، وەزەن، وەزەندى،
 ھەي، ھازار، ھېش، ھىوات، يەش، ۶- رىنجش: ئازاردراوى،

ئازاردىتوويى، بىمەيلى، تۇراوى، توورەيى، جۇنگەيى، خەمبارى،
 خەمناكى، دىلئىشاۋى، دىلئەخەمى، دىلئەنگى، دىلخوردى، دىلخۇرى،
 دىلخوۋەي، دىلرەنجاۋى، دىلرەنجى، دىلشكاۋى، دىل شىكسى،
 دىلشكەستەيى، دىلشكەستەيى، دىل شىكسى، دىلشكىيى،
 دىلگرانى، دىل گەرمى، دىلگىرى، دىلمايى، دىلمەندى، دىلمەنى،
 دىلنارەحەتتى، دىلئىشاۋى، دىلئىش، پابەلى، پاكەشى، پووكىرى، پەنجى،
 پەنجىيى، زورى، زورى، زىزى، سىلى، سەي، سەرگرانى،
 سەرگەشتەيى، عاجزى، عىجىزى، عىدىزى، قەلسى، لالووتى،
 لووتخوۋارى، لووتەلايى، ملوولى، مەلوولى، ۷- ضرب: ئەنەداي،

ئەنەكۋاى، زەبىر، زەبى، زەربان، زەرب، لىخستىن، لىخەك، لىدان،
 لىدانىك، ۸- مىشت: ئاپۇر، ئاپۇرە، ئاران، ئازار، ئارىشە، ئاستو، ئوزوو،
 ئەرك، ئەركوتازار، ئەركى گران، ئەزىيەت، ئەشكەنچە، ئەمەگ، ئىش،
 بار، بۇبلات، بۇنەھاتن، بەختەرەشى، بەد ئىقبالى، بەدبەختى،
 بەدشانسى، بەلا، بەلاۋچۆرتىم، بەلاۋموسىبەت، بەلەگەر، بەوبەختى،
 بىبەختى، بى دەرتانى، بىۋەتەي، پارس، پەتا، پەتەپەتتىن، پەتەر، پىچوتاو،
 پىسىر، تالو، تالوتىش، تالوتىش، تووشى، تووشى بەلابوون، تەرىفەيى،
 تەگەرەتووشى، تەمەرە، تەنگانە، تىلاۋ، جىر جىرە، جىرناۋفنىيا،
 جىرناۋفنىيا، جىرناۋفنىيا، جەنچەپات، جەنچەرە، جەفا، چۆرتىم،
 چەرەپەشى، چەرەپەشى، چەرەسەرە، چەرەسەرى، چەنەقۇمىيى،
 چەواشۇ، چەوس، حازاب، حازار، حازا، حەزەب، حەزىيەت، حىجران،
 خىراپبۇھاتن، خىراپلىقەومان، خەبىس، داماۋى، دۇۋارى، دۇزى، دەرد،
 دەردومەينەت، دەردە - سارى، دەردە سەرى، دەوس، پىنج، پۇژرەشى،
 پۇژى تارىك، پووشە، پەنج، پەنجو چەوسانەۋە، پىنج، زامەت،
 زەخمەت، زەخمەت، زەخمەت، زەخمەت، زەختە، زەرە، زىان،
 ژان، ژان دەردە، سرت، سرتى، سوۋى، سەختى، سەختى، سەختە،

آزخ: تازه، بالۆك، بالۆك، بالووك، بالووك، بالویل، بایله، بهلولیك، پالو، سگل، كار، گهنده،
آزدن: ← آجیدن،
آزده: ← آجیده،

آزدگی: ۱ - آزار(۳)، ۲- جراحت: برین، چوی، ریش، زام، زهخم، زهخمه، نژد، ۳- رنجش: نازراوی، تۆراوی، دل ئیشاوی، دلشکاو، دلئیشاوی، پهنجاوی، گهراویهتی، ملولهی،

آزدن: ۱ - آتشی کردن، ۲- نازاراندن، نازار پئی گه یاندن، نازاردان، نازاردا، نازاریاونهی، نهرانندن، نهرانندن، ئیشاندن، ئیشانای، دهسین، دهوساندن، پهنچ پئیدان، پهنچ پئیکیشان، رهنچ پیگه یاندن، زه باندن، سزادان، سزادای، شه بکاندن، عازا باندن، عازاودان، عهزیه تان، عهزیه ت کردن، قه هراندن، کیشه ماندان، گورتلکر، گه هراندن، ناره حه تکردن، وه زه نی، ۳- ئارانندن، نازاراندن، نازار پیگه یاندن، نازاردان، نازاردا، نازاراندن، ئیشاندن، ئیشانای، بیسکانی، تۆراندن، تۆران، تۆرانی، توو پره کردن، خه فه تاندن، دل ئیشاندن، دل پهنچاندن، دل شکاندن، دل ئیشلان، دل مه ردهی، دل هشتن، دل ئیشاندن، پهنچاندن، پهنچان، پهنچانی، زیزکردن، عهزیه ت دان، قه لسکردن، قه هراندن، قه هر پئیدان، گه هراندن، ناره حه تکردن، وه زه نی، ۴- تۆران، دل مان، دل ئیشان، دل ئیشای، دل ئخوهری، دل شکان، دلشکیان، دل مان، دل مان، دل مه ریای، دل میزایی، دل ئیشان، پهنچان، پهنچیان، پهنچین، زویر بوون، زیز بوون، عاجز بیی، ۵- کولدار کرن، بریندار کردن، ریش کردن، زامار کردن، زامدار کردن، زه خمو کردن،

آزدنی: ئی نازاردانی، بۆ نازاردان باش، بۆ نازاردان بوو، شیباوی نازار، هی نازاردان،

آزده: ۱ - آتشی شده، ۲- رنجیده: ئاراو، نازاردیتوو، نازاردراو، برک، بیتمیل، تۆراو، توو پره، جونگه، چه وساوو، خه مناک، داچه کاو، دل ئیشاو، دل به خوار، دل به خم، دل به کول، دل پره، دلته نگ، دل خجار، دل ئخۆر، دل خور، دل خوه، دل پره نچ، دل پره نجاو، دلشکاو، دلشکست، دلشکسته، دلشکسه، دلشکسه، دلشکسته، دلگران، دلگهرم، دلگهر، دلمای، دل مه ریای، دل من، دل منند، دل مه ریای، دل ناره حه ت، دل نه خوه ش، دهۆ، رابهل، پاگه ش، پوو گهر، پهنجاو، پهنچیا، پهنچیا، زوو، زویر، زیز، سلو قوشقی، سهه، سه رگران، سه رگه شته، شه مزاو، عاجز، عیجز، عیندز، قارس، قالس، قه لس، قه هر، قین کهرده، کویره وهر، گه هراو، لالووت، لووتخوار، لووتلا، مل کز، ملول، ملول، ناپازی، ناپازیکراو، ناقابل، ۳- مجروح: بریندار، ریش، زامار، زامدار، زه خمو، کولدار، ۴ - بیمار،

آزده جان: ← آزده (۲)،

آزده خاطر: ← آزده (۲)،

آزده دل: ← آزده (۲)،

آزده شدن از: دل ئیچوون، دل ئیئیشان، دل ئی بوون، له به ردل کهن، له به رچاو کهن، ئی پهنچان، وه رو چه ما کهنه تی،

آزده کردن: ← آزدن (۱ و ۳ و ۵)،

آزرم: ۱ - آزار (۸ و ۳)، ۲ - آسودگی، ۳ - آشکار، ۴ - ئابروو، ئوود، ئوودا، ئیجته رام، بایی، بنده سی، پاس، پاگا، پاگه، پایه، پله، پله و پایه، پهرای، پهره، پهرسه، پهری، پهریسک، پئی، پئیلپلک، چه پ، حورمه ت، خارچ، ده رهجه، راژه، پوتبه، پوو مه ت، پئیز، زی، سه نگ، سه نگ و پهنگ، شان، شکۆ، شه و کهنه ت، عیجزه ت، فه ر، قه در، قه درو حورمه ت، قه در مه رته به، گفاند، مه رته با، مه رته به، نرخ، وه ج، وه رچ، هر مه ت، هند، هورمه ت، هیژیایی، هیئندایه ز، یه ز، ۵- ئه وه ی به دلندا دیت، ئه وه ی به میتشکدادیت، ئه ند ئیشه، بۆنچ، بیر، پلوپۆ، پهر ژاره، پیره بووک، دالغه، رامان، پت (له پره تدام که چی بگه م)، فکر، فیکر، که لکه له، گومان، واته ویره، ویر، هزر، هزر، هه سه ره، هه وه س، هییز، ۶- ئینساف، به زه یی، حوکمی ره وا، حه ق، داد، داد پره ریکردن، ده رف،

آزرم: ۱ - باشرم: به نه دهب، به توره، به حه دهب، به حیا، به شه رم، به شیواز، به عه دهب، په لپار، حه پایه خۆ، خوه ی پئیز، خه جاله تی، پووته نک، پووگر، پوو نه رم، شه رمن، شه رمنه، شه رمۆ، شه رمۆک، شه رمی، شه رمین، شه رمیون، فه دۆک، فه ئیتکار، فه دیۆک، که مرو، که مری، ۲- پارێزکار، داوینپاک، ده ست و دلپاک، ۳- به ئینساف، داد پرس، داد پهرس، داد پهرست، داد پهره ر، دادوهر، داوهر (مخفف دادوهر)، خاوه ن داد، عادل، داد گهر، داد گپ،

آزرم جوی: ← آزرجمو،

آزرم خواه: ← آزرجمو،

آزرم داشتن: به حه یابوون، به شه رم بوون، حورمه ت گرتن، حورمه ت گرتنه ی، حورمه ت وه نه گرتنه ی، پئیز بۆ دانان، پئیزلینان، شه رم لیکردن،

آزرمگن: ← آزرجمو (۱ و ۳)،

آزرمگین: ← آزرجمو (۱ و ۳)،

آزرمناک: ← آزرجمو،

آزرمی: ← آزرجمو،

آزغ: چقه ک کو ژدارا خورمی هاتبیته برین، لکی براوی دارخورما، لکی براوی داره میو، میوره، آزنداک: ← آدینده، آزگار: به ته وای، بئیز یاد و که م، ته مام، ته واو، خشت، درئیزوبه کیش، ره به ق، ره ق، آزما: ئه زمه، تاقه ز، تاقیکه ره وه، زمه، هیچن، آزمای: ئه زمه، تاقه ز، تاقیکه ره وه، زمه، هیچن، آزمایش: ← آزموذن، آزمایش کردن: ← آزموذن،

آزیر: ۱- ئاگادار كردهنە شۈوتە، لە مەترسى، وریا كردهنە،
 وشیار كردهنە، ھۆشیارو كەردە، ۲- بانگ، دەنگى بەرز، قاق، گازى،
 گاسى، وانگ، ھەرا، ھەلا، ۳- تۈن، ۴- تۈن، ۵- غلبە، زال بوون،
 زالىبە، زالى، غەلبە، ۶- محطاط: بە پارێز، بە ھۆش، زىرەك،
 وشیار، ھایدار، ھشیار، ۴- ئازیر، دەزگای ئاگادار كەرەو، لە خەتەر،
 دەزگای پراگەیاندى مەترسى، ۵- دەنگى ئازیر، دەنگى تايبەتیی دەزگای
 ئاگادار كردهنە لە مەترسى، شۈوتە،
 آژیراك: دەنگ و ھاواری مرۆف یان یەكسم، قیژین مرۆفاو شھینا
 دەوارا، ھەرا،
 آژیرزدن: ئازیرلیدان، ئاگادار كردهنە لە مەترسى بە لیدانی ئازیر،
 شۈوتە لیدان، ھایدان،
 آژیركشیدن: آژیرزدن،
 آژیرنە: ئاگادار كەرەو، ئاگاییدەر،
 آژیریدن: ۱- آگاییدن: ئاگادار كردهنە، ھەرا كردن، ۲- بانگزدن:
 بانگ كردن، قاق كردن، گازى كردن، گاسى كردن، وانگ كردن،
 ھەرا كردن، ھەلا كردن، ۳- ھشیار كردن: وریا كردهنە، وشیار كردهنە،
 ھۆشیار كردهنە، ھۆشیار وەكەردە،
 آژینە: ئازینە، ئاسیازەنە، تەقتە قۆك، تەقتەنە، چەكۆچى بېراز،
 كووبیتەك،
 آس: ۱- آسمار، ۲- آسیاب، ۳- ئاس، تەكەى گەنجەفە، ۴-
 ئاش، وردكەر، ھار، ھارە، ھارە، ھارە،
 آس آب: ئاشى ئاوى، ئەو ئاشەى بەئو كاردەك،
 آسا: ۱- ئارامیدەر، ھەسین، ھەسینەرەو، ھەسینەرەو، ۲- آسایندە،
 ۳- باوشك، باویشك، قەدجەرە، گرگەش، وەلایش، وێزە، ۴- تەوز،
 چەك، خشر، خشرخال، خشل، خەمل، پەوش، زەمبەر، زەنبەر،
 زەین، ۵- ئاسا (پریسا: پەرى ئاسا)، ئاسایی (مثل خودت: خۆت
 ئاسایی)، ئافتا، ئامال، ئامتا، ئاوال، بار، باو، بەجۆرى، بەرپەف، بەش،
 پاسنە، پئسە، پئل، تاء تار (وہار ھیلال تار وەروان قەراردا / غورپى
 شار شۆردلان دياردا - مەولەوى)، تزیور، تۆ، تۆف، تووز، تەخلیت،
 تەرح، تەرز، تەویر، جزم، جنس، جۆر، جۆرى، جوور، جوون، جب،
 چوون، چاشنى، چون، چەشن، چەشنەت، چەشنى، چەشیت، پەنگ،
 زاناف، زانر، شپ، شیبى، شەبى، شیبە، شیبە، فەن، فەنا، فەننا، فەكە،
 فەكى، قواش، كسم، كەلە (پا)، گۆر، گۆرەبا، گۆنە، گوھارتۆ، گوین،
 گئین، لای، لف، لنگە، لۆ، لۆن، لەتەرح، لەتەرزى، لەجۆر، لەجوور،
 لەجەشنى، لەرەنگ، لەرەنگى، لەگوین، لەگوینە، لەنگە، لەون،
 لەوینە، لەوینە، لیچوو، مانەن، مانەند، مەرسەلا، مەیلەو،
 مینا، میناک، نفش، نۆتل، نۆلا، نەزم، نەوح، نەوع، نیزیك، نیشە،
 واش، وەك، وەك، وەكۆك، وەكوو، وەكە، وەكى، وەکیەك، وەگ،
 وەن، وئچوو، وئسە، وئسە، ھامتا، ھاوتاء، ھاوتەك، ھاوجفت،
 ھاوجووت، ھاوشان، ھنداق، ھوول (پا)، ھوولە (پا)، ھەردە، ھەرەك،
 ھەرەك، ھەرەك، ھەرەك، ھەرەك، ھەرەك، ھەرەك، ھەرەك، ھەرەك،
 ھەمبەر، ھەمپا، ھەوتا، یەو، یەبى، ۶- وقار: حوزم، سەنگینی و پشوو
 لەسەر خۆبى، سەنگینی و گرانى مرۆ، عوزم، قورساخ، قورساخ، قورساخ،
 گرانى، موور کوماپە، مەندى، مەنگى، ۷- ھیبیت: ئەندیش، ئەندیش، باک
 (ئەى خۆى بئى باک)، بزد، بەعج، بېم، پاخ، پاخاف، پەروا، ترس، ترس
 پئیشتن، ترس لئیشتن، تۆقان، تۆقاي، تۆقاي، تۆقاي، تۆقاي، تووشى
 ترسھاتن، تەرس ئەنەنیشتنە، جەفل، حەببەت، حەببەت، خۆف،
 زتۆقچوون، زەندەقچوون، ساب، ساف، سام، ساو، ساویر، سەلکەردە،
 سەلکەردن، سۆھن، عەببەت، فەزھ، قورف، مەترسى، واهیمە، ھاس،
 ھەراس، ھەراسە، ھەببەت، یاس،
 آسائیدن: آساییدن،
 آس افزون: آس آژینە،
 آس افزون: آس آژینە،

آزناک: آژمند،
 آژندن: آجیدن،
 آژور: آژمند،
 آژیدن: آجیدن،
 آژوری: ۱- آژمندى، ۲- ھوی: ئارەزوو كردنى شتى، دل بۆ
 كوركندن، دل كوركەن،
 آژوغ: آژغ،
 آژوغە: آژوقە،
 آژوق: آژوقە،
 آژوقە: آژوقە،
 آژیدن: آجیدن،
 آژیر: آژار،
 آژینە: آژینە،
 آژان: ئازان، پاسەبان، پاسەوان، پۆلیس، شاگرد دارۆغە، قۆلچى،
 آژانس: ۱- نماندگی: پيشكارى، نوپتەرایەتى، نوپتەرى كەس یا
 دەزگایەك بۆ كردنى كارىك، ۲- خیرگزارى: پەيامنیرى، ھەوالدەرى،
 ھەوالنیرى، ۳- بنگا: بنگە، بنگە، بونگا، ۴- تاكسى تەلەفۆنى،
 آژخ: آژخ،
 آژدار: ۱- ئاچدار، ئاژدار، ئاژن، بېرازكراو، ددانەدار، گرنال،
 گرنى گرنى كراو، ۲- دەقاق دراو، دەقدار، دەق دراو، شۆ دراو،
 آژدن: آجیدن،
 آژدە (آژیدە): آجیدە،
 آژغ: آژغ،
 آژفنداك: آژفنداك،
 آژگن: دەزگای تۆر، دەزگای كونكون،
 آژن (پس): ئازن (پا)، تەقەل لیدارو، ددانەدار كراو،
 آژند: ۱- گلابە: قوروا، ۲- قورولیتە، لیتە، لیم، ۳- ملات: تەقن،
 قورپاشفتەى گبراو بۆدیوارى خشت یا بەرد پئیدانان، مەلات،
 آژندن: آژندیدن،
 آژندە: بەندكیش، بەنكیش،
 آژندیدن: ئەردەداى، بەندكیشى، بەنكیشى، دادان، كەلین دادان،
 آژنگ: ۱- چرچولۆچ، ختچ، كوریشك، گرنج، گنج، گنجاوى (پارچە)،
 ۲- جین صورت: قرچان، گنج، گنجى پیری یا نەخۆشى لەروخسارى
 مرۆف دا، ۳- امواج كوچك آب: پئۆكە، كەل، وردەشەپۆلى ئاو، ۳-
 خول، سوور، قەمچو پئچ، ۴- ئاش، دەق، دەقاق، شۆ،
 آژنگ گرافتن: ترنجان، تیکچوون، چرچولۆچ تیکەوتن، پئكھاتن،
 گنجابوون،
 آژنگناک: ۱- ترنجاو، تیکچوو، چرچولۆچ تیکەوتوو، پئكھاتوو،
 گنجاوى، گبراو، ۲- شپۆلاوى، شەپۆلدار،
 آژوان: ۱- پاسبان، ۲- كارگردان، ۳- نماندە،
 آژویى: آژووانى،
 آژە: ئاژدەر، ئاشدەر، دەقادەر، دەقدەر، شۆدەر، شۆكار،
 آژیانە: فەرشى زەمین لەبەرد یا خشتە یا گتچ،
 آژیدن: آجیدن،
 آژیدهاک: ئەژدەھاك، زەھاك،
 آژیدە: آجیدە،
 آژیدەدووزى: آجیدەدووزى،

آسان: ۱- بىرنىج: بىئەرك، بىئەنج، بىگىرئوگۆل، كارى سووك، ۲- سېل: ئاسان، ئاسون، بەسپىنەيى، تافل، پەحت، سادە، ساكار، سان، سانا، سانەھى، سانايى، سانيلكە، سانيلكۆكە، سىك، سووك، سووك، سەنا، سىنەيى، گانگاز، گانگازى، گەنگاز، ۳- مرفە: بۇشناخ، بۇشناغ، بەكەيف، پرو پۇشتە، پۇشتەوپەرداخ، تەيار، خۇش، سازوتەيار، كۆك، كەيفساز، ۴- باسھولت: ئاسان، بەئاسانى، بەسانايى، بەھاسانى، بەسپىنەيى، سانەھى، گانگازى، ھاسان،

آسانبىر: ← ئاسانسۇر،

آسان ساختن: ئاسانكارى، ئاسان كىرەنەھ، پىخۇشكرى، كارھاسانكرى، گىرئى كىرەنەھ، گەياندەسانايى، ۵- سىنەيى خىستىن، ھاسان كىرەنەھ، ھىساندىن،

آسان سازھا: ← آسانگان،

آسانسور: ئاسانسۇر،

آسان: ئاسانبونەھ، بىئەركبونەھ، تافل بونەھ، پەحتەبونەھ، سادەبونەھ، سانا بونەھ، سانبونەھ، سووكبونەھ، سەئابونەھ، گانگاز بونەھ، گەنگازبونەھ، ۶- سىنەيىكەوتىن، ھاسان بونەھ، ھەداربونەھ، ھەسانبونەھ، ھىسانبونەھ،

آسان كىردن: ← آسان ساختن،

آسان كىردھا: ← آسانگان،

آسانگان: پىداويستىيەكان، كەرسەكانى كارھاسانى، كەلوپەلەكان، آسان گذار: ۱ ← آسانگىر، ۲- سىمچ: بەگىرە، پەلپىر، پىچەقېن، پىداگىر، پىگىر، جەپ دار، چىپ، خرس، خۇپا، پەچووكار، زارزار، زپ، سامىنچ، سىمىنچ، سەرسەخت، سەرشەق، شىوارە، عىناد، كەللەبا، كەللەپەق، كەللە زاور، كەللە شەق، كەمۆت، كەنەھش، لا، لاپىلە، لاپابىيە، لاپچ، لاسار، لامل، لامۇفەك، لىنچ، لەج، لەسار، لەسەر، ماپزە، نەبىس، نەبىست، نەساز، نەگىر، نەگونجاو، ۳- غەم دىنيا نىخور: پىتخەم، خەم لەدنىيانەخۇر، گونپەدەر بەدونىا،

آسان گذارى: ئىھمالكرى، بەھاسانكرى، پى موبالاتى، پاشگوئى خىستىنى كار، پالدانەھ، تەركە خەمى، تەمەلى، خاھە خاھ، خۇباردىن لەكار، خۇپان كىرەنەھ، خۇدزىنەھ، خۇ دەخوارەبايان كىرەن، خۇگىل كىرەن، خۇلەكاردىزىنەھ، خەمساردى، ۷- دەرەدزە، دەرەدزە، دەرەدزە، دان، سىستەسىت، سىنگەسىت، سىنگەسىت، سىنگەسىت، فەرقلىن، فەگوشىن، قىنگەقىن، قۇنەقۇن، كىك پىئەلپەساردى، كەترەخەمى، كەمتەرخەمى، گىرۇ، گىرە، گىرۇ پىنەدان،

آسان گرداندىن: ← آسان ساختن،

آسان گرداندىن: ← آسان ساختن،

آسان گردىدىن: ← آسان شىدىن،

آسان گىرقتن: ۱- سووك لىنەوين، سەختىگىر نەكرى، شل كىرەن، ۲- چاوپۇشى كىرەن لەدۇوارى،

آسان گوار: خوارەمەنىيى زووتساوەرەھ، زووحەل، زوگوپىر، زووهەرسەك، سووك،

آسانگىر: ئىھمال، بەقۇنەقۇن، بىمبالات، بىمبالات، خۇبوپىرلەكار، خۇ لەكار، دەرەھ، خۇناشيكار، خۇوھشېر لەكار، خۇگىر، خۇگىر، خۇلەكاربوپىر، خەم سارد، دلرەبەن، سالۇز، سالۇس، فەرق، كەترەخەم، كەمتەرخەم، گەللايى، لەبىيانوو، نەبانۇك، نەدىتبار، ھووك، ھەلبوپىر، ھەمىن،

آسانگىرى: ئىھمال، بىمبالاتى، بىمبالاتى، خۇباردىن لەكار، خۇ لەكار، دىزىنەھ، خۇناشيكار، خۇ وھشېردىن لەكار، خۇگىر، خۇگىر، خۇلەكاربوپىر، خەمساردى، دلرەبەن، سالۇزى، سالۇسى، فەرقلى، قۇنەقۇن، كەترەخەمى، كەمتەرخەمى، نەبانۇكى، نەدىتبارى، ھووكى، ھەلبوپىرى، ھەمىنى،

آسانگىرى: ئىھمال، بىمبالاتى، بىمبالاتى، خۇباردىن لەكار، خۇ لەكار، دىزىنەھ، خۇناشيكار، خۇ وھشېردىن لەكار، خۇگىر، خۇگىر، خۇلەكاربوپىر، خەمساردى، دلرەبەن، سالۇزى، سالۇسى، فەرقلى، قۇنەقۇن، كەترەخەمى، كەمتەرخەمى، نەبانۇكى، نەدىتبارى، ھووكى، ھەلبوپىرى، ھەمىنى،

آسانگىرى: ئىھمال، بىمبالاتى، بىمبالاتى، خۇباردىن لەكار، خۇ لەكار، دىزىنەھ، خۇناشيكار، خۇ وھشېردىن لەكار، خۇگىر، خۇگىر، خۇلەكاربوپىر، خەمساردى، دلرەبەن، سالۇزى، سالۇسى، فەرقلى، قۇنەقۇن، كەترەخەمى، كەمتەرخەمى، نەبانۇكى، نەدىتبارى، ھووكى، ھەلبوپىرى، ھەمىنى،

آسانگىرى: ئىھمال، بىمبالاتى، بىمبالاتى، خۇباردىن لەكار، خۇ لەكار، دىزىنەھ، خۇناشيكار، خۇ وھشېردىن لەكار، خۇگىر، خۇگىر، خۇلەكاربوپىر، خەمساردى، دلرەبەن، سالۇزى، سالۇسى، فەرقلى، قۇنەقۇن، كەترەخەمى، كەمتەرخەمى، نەبانۇكى، نەدىتبارى، ھووكى، ھەلبوپىرى، ھەمىنى،

آسانگىرى: ئىھمال، بىمبالاتى، بىمبالاتى، خۇباردىن لەكار، خۇ لەكار، دىزىنەھ، خۇناشيكار، خۇ وھشېردىن لەكار، خۇگىر، خۇگىر، خۇلەكاربوپىر، خەمساردى، دلرەبەن، سالۇزى، سالۇسى، فەرقلى، قۇنەقۇن، كەترەخەمى، كەمتەرخەمى، نەبانۇكى، نەدىتبارى، ھووكى، ھەلبوپىرى، ھەمىنى،

آسانگىرى: ئىھمال، بىمبالاتى، بىمبالاتى، خۇباردىن لەكار، خۇ لەكار، دىزىنەھ، خۇناشيكار، خۇ وھشېردىن لەكار، خۇگىر، خۇگىر، خۇلەكاربوپىر، خەمساردى، دلرەبەن، سالۇزى، سالۇسى، فەرقلى، قۇنەقۇن، كەترەخەمى، كەمتەرخەمى، نەبانۇكى، نەدىتبارى، ھووكى، ھەلبوپىرى، ھەمىنى،

آسانگىرى: ئىھمال، بىمبالاتى، بىمبالاتى، خۇباردىن لەكار، خۇ لەكار، دىزىنەھ، خۇناشيكار، خۇ وھشېردىن لەكار، خۇگىر، خۇگىر، خۇلەكاربوپىر، خەمساردى، دلرەبەن، سالۇزى، سالۇسى، فەرقلى، قۇنەقۇن، كەترەخەمى، كەمتەرخەمى، نەبانۇكى، نەدىتبارى، ھووكى، ھەلبوپىرى، ھەمىنى،

- آسمان نما: ئاسماندۆز، ئاسمان نوپن، ۱- ھەركام لەو كەرسانەى وا تەنگەلى ئاسمان نیشان دەدەن، ۲- خانوویەك وەك گومەز كە تەنگەلى ئاسمانى تىدا دەبىين،

- آسمان وریسمان: ئاسمان و پرىسمان، حەلەقمەلەق، حەلەقمەلەق، شىلەوپىلە، ھاتەران پاتەران، ھەلىت وپەلىت، ھىچ بەسەر ھىچەوانا،

- آسمانە: ۱ - آسمان، ۲- سقف: ئارتىچ، ئارووك، ئاسمانە، بان، بىنان، بىنىچ، بىنوودار، بەرىبانى، پۆشە، ساپىتك، ساپىتە، سقىك، سەراپىتە، سەرمىچ، سەقف، مىچ، ھۆلە، ۳- سايەوان ئاسياك بۆ خەملاندنى جىگايەك (وھكوو مېجرابى مزگەوت)، سەيوانە،

- آسمانى: ۱- آسمانى رنگ: ئاسمانى، سەمالى، شىن، كەو، كەوگ، عابى، لەرەنگى حاسمان، ۲- رىئانى: ئىلاھى، پىرۆز، خوایى، خودابى، رەببانى، ۳- سماوى: ئاسمانى، ئەزمانى، ئەزمىنى، حاسمانى، حەواىى، عاسمانى، عەزمانى، فەلەكى، گەردوونى، مىنووبى، ھەواىى، ۴- نجومى: پەيوەندىدار بەئەستىرەناسى، نجومى،

- از آسمان آمدن: ← (از آسمان افتادن) ← آسمان،

- از آسمان: ئاسمانەروارەى، چاوپە شىر بوون، چاوپە لى خەلكى پە شىر بوون، زۆر گرنگ بوون، لەلوت فىل داكەفن،

- از آسمان باریدن: ← (از آسمان ریختن) ← آسمان،

- از آسمان ریختن: بى نىخبوون، پەینە بىبى، زۆر بەر بەند بوون، گىاى بەھار بوون، لەحاسمانى بارىن، وەك پەینى بوون،

- بە آسمان رساندن: زۆر بىردنەسەر، زۆر بەر زىكر دىنەو، گەياندنە ئاسمان (فریادش را بە آسمان رساند)، گەياندنە تەشقى حاسمانى،

- بە آسمان رسیدن: بەلای خوا گەيشتن، زۆر بەر زەو بە بوون، زۆر چوونەسەر، فرە بەر زىوونەو، گەياندنە قاپى ئاسمانى (فریاد بە آسمان رسید)، گەيشتنە تەشقى حاسمانى، پاوھى ھۆر ئاسمان،

- بە آسمان رفتن و بە زمين آمدن: پاداگرتن و سوور بوون، دەبەردا مردن و سووتان، قەپ بەزەویدا كردن، كردن و کراندن، مەردەى سۆتەى،

- در آسمان جستن و در زمين پيدا كردن: لەئاسمانى لى گەپان و لە زەوى دۆزىنەو، لەحاسمانى لى گەپان و لەحەرزى دىتەو،

آسمەریوى: ← آسم،

آسمند: حەيران، خاپنەر، خەلەتینەر، درۆزن، درەوگەر، سەرسام، سەرگەردان، سەر لىشىواو، فرىوکار، فىئلاوى، فىئلباز، گزىكار، وپ،

آسموغ: ← آشموغ،

آسنى: ئەنە، وەسنى، ھاووھى، ھەنە، ھەفى، ھەوگ، ھەوو، ھەو، ھەوئ،

آس و پاس: ئاتاج، ئارامەنە، ئاس و پەلاس، ئال، ئاوسەر كەم، ئەرەتەكيا، ئەرەتەپا، ئىخسیر، ئەوھجە، برچى، برەش، بەلەنگاز، بووژما، بەدبەخت، بەرقالە، بەستەزمان، بەسەزمان، بەلەنگاز، بىجھە، بەوہەخت، بىئەنوا، بىبال، بىبەرگ، بىپارە، بىپەنا، بىپىلاو، بىتوتە، بىتووك، بىچارە، بىچارەو لىقەوماو، بىجال، بىدەر قەت، بىدەرەتان، بىشانس، بىشەنس، بىدەس، بىدەست، بىزەوەر، بىسامان، بىسەروسامان، بىكەس و بىدەر، بىمال، بىنەوا، پاپەتى، پاخرا، پاوروا، پاورىاى، پاورىايى، پرنسى، پۆركوور، پەبووك، پەبوویك، پىخاس، پىخاوس، پىخاوس، پىدقى، پىرووت، تەپە سەرا، تەنگەس، تەنگەدەست، تىماو، چارەپەش، چارە نەماو، چاوەلدەست، چتە، چەل، حەوچى، خاكسار، خاكەسەر، خاكشەين، خاوس، خزان، خزای، خوازەر، خواس، خۆپان، خۆزانى، داتەكاو، داخاز، داخواز، داماو، داواكار، داوخواز، دۆپراو، دۆپراگ، دەس بەتال، دەست تەنگ، دەست تەنگ، دەستخالى، دەست قالا، دەستقالە، دەستكورت، دەستنەپۆشتوو، دەستەنگ، دەستەنگ، دەستخالى، دەستكورت، دەستنەپۆشتوو، دەستخالى، دەستكورت، دەستەنەو، دەستەنەو، دەولەت كەتى، رۆ، پووت، پووتو بووت، پووتو بەجال، پووتو بووت، پەپو بووت، پەپو بووت، پەجەن، پەزلىخوا، پەزلىخوا، پەنچەپۆ، پەوال، پىپال، زاد ئاو (بى روزى است: زادى ئاوە)، زار،

آسمان: ئازمىن، ئاسمان، ئاسيمان، ئاسمىن، ئاسمىه، ئەزمان، ئەزموو، ئەزمىن، چەرخ، حاسمان، حەوا، عاسمان، عەزمان، فەلەك، كەقەندەكۆ، گەردوون، مىنوو، ھەوا،

- آسمان از ريسمان نداشتن: سەرووون لىك جىانە كەردنەو، ھەپەلەپەنە كەردنەو،

- آسمان بە زمين آمدن: پردى قىامەت پسان، دنياو پەى، كۆلەكەى ئاسمان پووخان، كۆلەكەى حاسمان پووخان،

- آسمان پىسە: ئاسمانى پەلەپەلە، حاسمانى پەلەپەلەى ھەور لى،

آسمان جل: ئاسماندۆز، بەلەنگاز، بىئەنوا، بىپىخەف، بىسەرنناز، بىلئەف، بىبانە، پووت، پووتە، سامان سا، سامەلسا، سلق، سلقى پووت (چەند سالە ھەولئە دەپتەو گەلئىك پووت تىرە لەسلق)، شىروپ، شىتارى (ئەزو لۆ شىتارى نىستەم)، فىئراندى، لانەواز، مالبەكۆل، ھەزار، ھىچ شكەنەردوو،

- آسمانخانە: ← آسمانە،

- آسمان خراش: ئاسمانقەلىش، ئاسمانگەر، ئەوورمال، عاسمانپوشىن، زۆر بلند،

- آسمان درە: چەرخ و فەلەك، پىگى كادزا، پىگى كاكىشان، كادز، كاكەشان، كاكىش، كاكىشان،

- آسمان رابە زمين دوختن: حەولوتە قالاى زۆر دان، خۆزۆر ماندووكردن، خۆدە حەولوتەلا خستن، خۆ لەدارو بەرددان، كەدو كۆشى زۆر كردن، لەدارو بەرددان، ھەموودەر گاكوتان، ئاسمانى

- آسمان راستىر كردن: ۱- ئاسمان گەپان لەخەيالدە، دەبىران پۆ چوون، دەفكران پۆ چوون، ۲- چىزى زۆر بىردن، زۆر خۆش حال بوون، لەشايان پىوھەرزى نەكەوتن،

- آسمان رند: ← آسمانخراش،

- آسمان روز: پۆزى بىست و حەوتى ھەمانگىكى ھەتاوى،

- آسمان سا: ۱ ← آسمانخراش، ۲ ← آسمان فرساي،

- آسمان ساي: ۱ ← آسمانخراش، ۲ ← آسمان فرساي،

- آسمان سوراخ شدن: ئاسمان ترەكە بەردەى، ئاسمان شەق بەردەن، بەلایا چۆرمىكى گورە پوودان، قۆمىان، قەلمان، قەومان، كارەسات پوودان،

- آسمان صاف: سامال، ساو، ساھى، ساي، سايقە، ساين، سايقە، سايقە، سايبى، سەور، عاسمانى بىئەور، ھەساو،

- آسمان غرش: خومخومى ھەور، خورمىنى ھەوران، دەنگى تاف، گرماندىنى ھەور، گرمەى گەوالە، گرمەى ھەور، گوپزى ھەور، گوپە گوپى ھەوران، گوپە ھەوران، گومگومىن، ھەورگوپزاندىن، ھەورگرماندىن، ھەورەگرمە،

- آسمان غرغره: ← (آسمان غرش) ← آسمان،

- آسمان غرنب: ← (آسمان غرش) ← آسمان،

- آسمان غرنبه: ← (آسمان غرش) ← آسمان،

- آسمان غره: ← (آسمان غرش) ← آسمان،

- آسمان فرسا: زۆر بەرز، سەرلەعاسمان، سەرلەتەشقى حاسمانى،

- آسمان فرساي: زۆر بەرز، سەرلەعاسمان، سەرلەتەشقى حاسمانى،

- آسمان كبود: ئاسمانى شىن، حاسمانى شىن، عاسمانى شىن، عەزمانا شىن،

- آسمان كلاھى: ← تنگدستى،

- آسمانگر: ئاسمان خولقن، ئەزمان چىكەر، ئەزمىن چىكەر، خالىقى چەرخ، خودا، عاسمان چاكر،

- آسمانگون: ← آسمانى (۱) ← آسمان،

- آسمانگونه: ← آسمانى (۱) ← آسمان،

- زگورتی، زگورد، زوار، زوگورد، زوگورت، زه بوون، زه لیل، زیشار، زیشال، زار، زارو، زالووک، سوخت، سهرکز، شروشول، فه قیر، قوپه سهر، قهسیان، قه لاش، قه لندر، کاسو، کلؤل، که مدس، گدی، گونا، گوناج، گونا، گونه، گونه، لات، لاتو پات، لاتولوت، لامیسک، لانهواز، لیتهک، لیکه و توو، ماعتاج، ماعتاز، مالبه کؤل ورپه بن، مالکامباخ، مالویران، ماتقیر، مردال، مسکین، مؤتاز، موحتاج، موفلیس، مه هیر، میسکین، نابوت، ناک، نانودو براو، نچار، نسک، نک، نکوناهومی، نکوناهومید، نه بوو، نه تیره، نه دار، نیچار، واربابی، واردهس، واروای، وهزا، هاوسه رکهم، ههزانکر، هه ری بسره، هه زار، هه ناسه سارد، هه وجه دار، هیلان هواز، یه خسیر،
- آسودگی: نارامی، ئاسانی، ئاسوده هی، ئیستراحت، ئیسراحت، بیخه می، ته ناهی، ته نایی، خو شکیلی، خو شی، په حه تی، سانا هی، سانایی، سهرسکی، سهرشکی، سه ناهی،
- آسودگی خاطر: ئارخه یانی، ئاسوده بوون، ئارخه یانی، بیخه می، پال لیدانه وه، خاترجه می، خه یال ته ختی، دلیابوون، دلیایی، گوئی دنجبوون، گویدنجی، هه داری،
- آسودگی روانی: ئاسوده هی دهروونی، ئوقره هی دهروونی، بیخه می،
- آسودن: ۱ - آرام گ رفتن (۱)، ۲ - آرامیدن (۳)، ۳ - استراحت یافتن: ئاسایش، ئه وه سیای، ئیستراحت، ئیسراحت، ئیسراحت کردن، بیخه میوون، بیدان، پالدانه وه، پشودان، پشووگرتن، پشیدان، تهواسان، چۆترم، هه سان، هه سانه وه، ژووژبان، ژووژبان وه، ساچان، سانه وه، سره فتن، سره فته ی، سره وان، سره وای، سیایوه، فه هسیان، هسیانه وه، هه سان، هه سانه فه، هه سانه وه، هه سیان، هه سیانه فه، هه نا، ۴ - خوشگذرانی: به بیکاری و خو شی رابواردن، خو شگوزهرانی، ۵ - درنگ کردن: ئیست کردن، ئیستگرتن، پاره وستان، مدرای، وپسان، ۶ - محظوظ شدن: چیژ وهرگرتن، که یفکردن، له زه ت بردن،
- آسودن از: ۱ - آسوده بوون له..، زه حه ته تی.. له کؤل بوونه وه، له ده سستی ئاسوده بوون، لی ئاسوده بوون، ۲ - ترک گفتن: به چی هیشتن، پرینگانه وه، ته خرکردن، ته خرکردن، ته رک کردن، جیا ئاسه ی، ده سست داشوژین، ده سست کیشانه وه، ده سست لیداشتن، ده سست لیکیشانه وه، ده سست لیکه لگرتن، ده سست هه لگرتن، ده سست لیشوشتن، ده سست کیشانه وه، ده سست لیکیشان، ده سه لگرتن، شه میراندن، فه هیلان، کشانه وه، لی پرینگانه وه، لی کشانه وه، لیکه ران، لیکه ریان، لیکه پین، ماوژو، واز ناین، وازلپه وارندن، وازلپه نین، وازنپان، واز هاوردن، وازه نین، هلشتن، هلیان، هلیاندن، هه وکردن، ۳ - رفع خستگی کردن: ئیسراحت نکردن، هه سانه وه، سانه وه، ماندوو یه تی ده رک کردن، ۴ - فارغ ماندن از: ده سست به تال بوون له..، کؤلپه بییه ی، له کؤلپه بوونه وه،
- آسودن با: ده سست ده گهل تیکه لگرتن، سهرجیئی کردن، که یف ده گهل کردن، گان، له گهل نوشتن،
- آسودن دل: دل هه سانه وه، دلخو شبوون، شادبوون،
- آسودن دل به..: ۱ - انس گرفتن با: ئالووده بوون به، ئوگر بوون به، چینیوون له گهل، خووپینگرتن، خوو پیوه گرتن، خووگرتن به، عاده ت پی گرتن، عاده ت کردن به، عاده ت گرتن به، گروبوون له گهل، هۆکاره بوون به، هۆگر بوون به، هۆگرتن به، ۲ - عشرت کردن با: خو ش رابواردن له گهل، که یفکردن ده گهل،
- آسوده: ۱ - آرام گرفته، ۲ - آزاده (۷)، ۳ - آزاد (۷)، ۴ - استراحت کرده: ئاسوده، ئیسراحت تکر دوو، به ئیسراحت، به ره حه ت، بیخه فه ت، بیخه م، ته نا، هه ساو، هه ساوه، دلیا، دینچ، راهه ت، په حه ت، ساو، ساوه، سهرسک، سهر سووک، وچانگرتوو، هیسا، ۵ - بی رنج: بیزار، بیخه م، بیخه فه ت، بیدرد، بیپه نچ، بی زه حه ت، بیسه ختی، بیکویره وه ری، ۶ - جدا: جودا، جیسا، دوور، ۷ - مانگی گرفته: ئیستراحت تکر دوو، ئیسراحت کردن، هه ساوه، ساوه، سهرسک، سهر سووک، ماندوو یی ده رک دوو، ۸ - محظوظ: به هه لی وهرگرتوو پشادمانی، پی شاد، چیژ وهرگرتوو، که یف پی کردوو، له زه ت لیبردوو، ۹ - مدفون: ئارامگرتوو له قه بر دا، ده فن کراو، ناشتراو، نیژراو،
- آسوده خاطر: ئارخه یان، ئارخه یان، ئه وه، بیترسو دوو دلی، بیخه م، بیخه م، بینه م، بینه م، پشته ستوو، پشته ستوو، په شتگه رم، تلیا، توو کروون، خاترجه م، دل ئاسوده، دلئاسوده، دلته نا، دلیا، ره حه ت، فریقه ت،
- آسوده دل: - (آسوده خاطر) - آسوده،
- آسوده زیستن: حاوانه وه، حه ویانه وه، حه وینه وه،
- آسوده سفر کردن: به خو شی و ئاسوده یی سه فه رک کردن، ری له بهر چوون،
- آسوده کاری: بیکاری، بیکار بوون، به تالی، بیخو لی، بیکار رابواردن، پووچی، میش خه ساندن (ب)، میش قه پاندن، میشه په وی،
- آسوغ: - پنهان،
- آسوندار: ئاسندار، ئاسنده دار، داره ئاسن، داریکی لپرواری ژور پته وه،
- آسه: ۱ - آسیاب، ۲ - پژمردگی: ژاکاوی، سیسی، زهرد هه لگه راوی، ۳ - ریشه شسیرین بیان: بنه میمووک، ریشه میمووک، ۴ - زمین آماده برای کشت: زه مینی ناماده بوکشتوکال، زه ویی ناماده کراو بوچاندن، ۵ - کشت و زرع: کال و مه کال، کشتوکال، کشتوکیل، ۶ - محورسنگ آسیا: به ری ئاشی، ته وه، ته وه ره ی ئاش،
- آسه یی: دووه مین مووروی ملی مرؤف و برپه دارانی تر،
- آسی: - آندوهگین،
- آسیا: ۱ - آسیاب، ۲ - دندان آسیا: خری، خریپ، خرینه، خلینه، ددانی کورسی، ۳ - قاره آسیا: ئاسیا، ناوی به کتیک له ۵ پارچه کانی گوئی زه وی،
- آسیا آزن: - آژینه،
- آسیاب: ۱ - آسیکه بوقت آب گردد: ئاساو، ئاسه وه، ئاسیاو، ئاشی ئاوئی، ئیش، ۲ - ئاش، هه مووجه شنه ئاشیک،
- مراجع آسیاب: ئاشپز،
- آسیابان: ۱ - ئاساوان، ئاسه وان، ئاسیاوان، ئاشقان، ئاشه وان، ۲ - خاوه ن ئاش، قه راش، قه پراش، لوپنه، مووشه کان،
- آسیابانی: ئاساوانی، ئاسه وان، ئاسیاوانی، ئاشقانی، ئاشه وان، خاوه ن ئاشی، قه پراشی، قه پراشی،
- آسیاب شده: گه ژمری، له ئاشکراو، هاپراو، هاپرا، هاپریا، هاپریا،
- آسیاب کردن: ئارقان گرسکر، ئارقان هور کرن، ئه ره هه پده ی، داها رین، رچرچاندن، کردنه ئارد، گه ژمراندن، گه ژمرین، له ئاشی کردن، لیکردن، هارین، هارینه وه، هه پده ی،
- آسیابگردان: ئاسیاو گلین، ئاشگپز، ئه و بره ئاوه ی بتوانی ئاش هه ل سوورپتنی،
- آسیا چرخ: ئاشی بای، ئه و ئاشه ی به هیزی با ده گه پئی،
- آسیا خانه: - آسکده،
- آسیا زنه: - آژینه،
- آسیاسنگ: ۲ - به رداش، به رده ئاش، تات و تاویر، ته وه ن ئاش، ته وه ن اش، ۲ - تاش، ته له سه نگ، گابه رد، گاشه،
- آسیا کده: - آسکده،
- آسیا کردن: - آسیاب کردن،
- آسیانه: به راف، به رده زووره، به رده سان، به رده هه سان، به ردی سوونه وه، سان، کوچکه سان، کوچکه هه سان، هاسان، هسان، هوسان، هه سان،
- آسیاو: - آسیاب،
- آسیاوان: - آسیابان،
- آسیاه: - آسیاب،

- ھۆراسان، ۴- سرگشته: چەنگ، حېيەتى، سەرسام، سەرسوور،
سەرسوورماو، سەر گەردان، شەرپل، مەتەھىر، مەتەھىير، واق وور، واق
وېر بووگ، واق وورماو، واق وورمىن،
آسىمەسار: ۱ - آسىمە (۱ و ۳ و ۵)، ۲- نوان: لەرزان، نالان،
آسىمەسر: ۱ - آسىمە (۱ و ۲ و ۳ و ۵)، ۲- نوان: لەرزان، نالان،
آسىمىلاتە: - ذوب شدن،
آسىنە: - آستينە،
آسىون: - آسىمە،
آش: ۱- آھار: دەق، دەقاق، شۆ، ۲- دواى دباغى: ئاوهه پال، دەرماني
دەباغى، تراوى دەكارکردن لەدەبباغى دا، ھەلالا، ۳- شوربا: ئزگل،
پاتى، تىغىت، چاشتى، چىشت، چىشتى تراو، رۆق، شلە، شلەك،
شۆرپا، شۆرپە، شىو، شىو، شىو تراو، گىراى، ۴- رەنگى چىنكۆ،
- آش آلو: ھەروەين، ھەروەينە،
- آشاب: ئاوى پالئوراوى پلاو، ھەلىمى پلاو،
- آش اماج: پىرۆلە،
- آش براى كسى پختن: پىلان نانەو ھەكەسىك، پىلان لەدژى
گىزان، پىلان لى گىزان،
- آش برگ: دۆخەوا، دۆكۆلېو،
- آش برنج: بەرزە، شىو برنج،
- آش بۇرا: ئاشى دۆكەشكو قاورمەو پىزاداغ، سەربەرۆن، كارۆش،
كايلۆش،
- آش بۇغور: پىرۆشېن، پىتەك، پىرخەنېلە، گەرمای، و لوشينە،
- آش بەدھن داشتن: دەم بەيەكداھاتن، پەلەو لەدەمدا بوون،
قسە كردنى وا كەسى لى تىنەگا(مگر آش بەدھن داشتى؟ مېخواستى
درست حرف بزنى)
- آش پىنېر: چىشتى پەنېر، زوورچە،
- آش پىياز: ئاوتوام، پىزاو، پىزاوى،
- آش تەزىيە: - (آش عزا) - آش،
- آش درھم جوش: - (آش شلە قلمكار) - آش،
- آش دندانى: دانولە، دانەكۆنە، ددانەلۆ، ديانەكۆنە،
- آش دركاسە كسى رىختن: ئاوكردنە ئاشى كەسىكەو، خىر
بەكەسى گەياندن،
- آش دھن سوز: شتى بەنرخ،
- آش راخوردن وجايش راشكستن: ئاوخوردن وگۆزەشكاندن،
چەمەنە ئاوى واردەى و تەوەنىش وەسەينە، ئاوكەكانى خواردنەو بەرد
تېھاوېشتى(كانىەكى ئاوى لى بۆيەو ھەيە بەردى تى باوتى)، نان
خواردن و سفە درېن، نان خواردن و ناندېن دراندن، نەمەك خواردن و
نەمەكان شكاندن،
- آش راخوردن وكاسە اش راشكستن: - (آش راخوردن وجايش را
شكستن) - آش،
- آش راخوردن و دھن سوختن: بەي تاوان جىزادىتن، ماچى نەكرىاو
زەنگى زرىا،
- آش رىشتە: ئاش رىشتە، چىشتى ھەرىشتە،
- آش سادە: پىزاو،
- آش ساك: ئاشى سرکە يان ئاوى نارنج و ئەسپەناخ، ترشاو،
- آش شلغم: شەلەمىن، شىمى،
- آش شلە: ئاشى تراو، شولە، شلە،
- آش شلە قلمكار: ۱ - آش دندان، ۲- بى سەروپەر، بى سەروپەرە،
تېكە لېكەل، چىشتى مېجور، شېرەوشىواو، شەقلى پەقلى،
- آش عدس: نېسكىنە،
- آش عزا: ئاشو پەرسانەى، ئاشى ئازىەتبارى، چىشتى پەرسە،
- آش غورە: شۆرچە،
- آش كىشك: ئاش كىشك، دۆكەشك، كەشكىن، كەشكىنە،
- آش كىشك خالە: ئەركى سەرشان، بەتەوئەتەوئى، كارى ناچار،
- آش گل گىيوە: تېرەماش، تېرەقوورچە، تېرەماش، چىشتى بىتاماو
قىزەون،
- آش ماست: دۆكۆلېو بەماست، ماسەوا،
- آش ماش: ماشينە،
- آش نذرى: ئاشى سازكراو بۆ نەزر، ئاشى نەزرى،
- آش ھمان آش وكاسە ھمان كاسە: دىسان ئەوسىر ناو پىكەردىسان
ئەوفاك و فېكە، ھەروەرەكەو ھەربارەكەو،
- آشام: ۱- آشامندە، ۲- آشامىدىنى، ۳- جذب مایع: لەخۆ ھەل
چىن، لەخۆھەلمزىن، ۴- قوت اندك: بۆيۇكى كەم،
- آشامندە: خۆر، خۆرەو، مژ(خون آشام: خويئخۆر، خويئمئ، نۆش،
نۆشەر، وەخۆر، ھۆرلوش، ھەل لووش،
- آشامىدن: ئاشمانى، ئاشماى، خواردنەو، خوارنەو، فرکردن، فرېن،
فەخارن، فەخاندن، فەخواردن، فەخوارن، لېشەخارن، لېشەخوارن،
نۆش، نۆشان، نۆشاندىن، نۆشاي، نۆشكردن، نۆشېن، نۆشەى،
واردنەو، واردەيۆ، واردەيەفە، وەخوارن، وەردش، ھەلقوپاندن،
- آشامىدىنى: ئى خواردنەو، بۆخواردنەو، تراوى شىاوى نۆشېن،
خواردنەو، خواردنەو، شتى خواردنەو، نۆشەمەنى،
ھەرچى بخورئتەو، ھى نۆشېن،
- آشامىدە: خواردوو، خوراو، نۆشاو، نۆشراو، نۆشراو، نۆش كراو،
نۆش كرددو، نۆشيو،
- آشانە: - آشانە،
- آش پختن براى كسى: پىلان، پىلانگىزان، پىلان لىگىزان، پىلان
گىزى، تەگىبىر كردن دژى كەسى، تەونوبەست، سەين و بەين، كەين و بەين،
كېشەبۆساز كردن بەفيل، نەخشەى خراب بۆدانان،
- آشپز: ئازپىش، ئاشباز، ئاشپەز، ئاشچى، تەبىاخ، چاشتكەر، چىشتكەر،
چىشت لېنەر، زادلېن، شىفلىنەر، شىوكەر، گىرالىن،
- آشپزباشى: ئاشپەزباشى، سەرتاشپەز، سەروكى ئاشپەزان،
- آشپزخانە: ئاشپەزخانە، ئاشخانە، ئاشگە، چاشتخانە، چىشتخانە،
كارخانە، مەتەخ، مەتەق، مەدەق، موبەق،
- آشپىزى: ئاشپازى، ئاشپەزى، ئاشچىتى، چاشتكەردەى، چاشتى
سەرنىاي، چىشت لىنان،
- آشت: ئاش، ئاشت، تەبا، دۆست، نىوانخۆش، ھاست، ھاشت،
- آشتالنگ: جگ، مېچ، قاپ، چوو،
- آشتى: ۱ - آرامش، ۲- مصالحە: ئاسودەى، ئاشبوونەو، ئاشت،
ئاشتبوونەو، ئاشتەوبىيە، ئاشتى، ئاشتى كردن، ئاشتىنى، پىكفەزبان،
پىك ھاتن، پىك ھاتنەو، تەباى، تەقايى، تەناھى، تەناى، خۆش
بوونەو، خۆشى، خوشيونارامى، دۆستايەتى، دەنگ، پىك كۆتەى،
پىك كەوتن، سازان، سازش، سازشت، سازىاي، سولج، سەفا، فېس،
فېسان، فېك كەتن، كۆكى، گونجان، گونجاي، لەفھاتن، لەھەفھاتن،
مەسلەت، نىوانخۆشى، وەرەينامىش، وەشەوبىيە، وەشەوبوون،
وەكەھفى، ھاش، ھاشتى، ھورى ئاردەن، ھىمنايەتى،
- آشتى پذير: ئاشتىخواز، ئاشتىواز، ئاشتى ھەلگر، ئامادەى ئاشتى
وونەو، تەباى ھەلگر، سولج قىبوولكەر، سولجھەلگر، شايانى ئاشتى،
شايانى سولج،
- آشتى جستن: ئاشتىخواز بوون، تەباى خواستن، پەزامەندى خواستن،
سولج وىستن، لاشەپى،
- آشتىچوئانە: ئاشتىخوازانە، سولجخوازانە،
- آشتى خواستن: - آشتى جستن،

آشفتته سامان: ١ - آس و پاس، ٢ - شيفته: ئه ره مه نه، به نده وار، بيتاقه ت، دامگ، داماو، دینی ئەفین، دینی ئەوین، سه و داسه ر، سه و دایی، شه یدا، واماگ، هه وایی، هه فینگه رم، آشفتته ساختن: - آشفته کردن، آشفتته شدن: ١ - تیکه لدران، لیکدران، هۆر شتیوی، هه لشتیوان، هه لشتیویان، ٢ - ئارپه لیبوونه چریه، ئازاوه ساز بوون، ناشقه لیبوونه ماشقه، ئالۆزان، ئالۆزبوون، ئه ره چله کیای، په ریشانبوون، په ریشانحال بوون، پۆشه کان، په شوکان، په شوکیان، په شوکیه ی، په شتیوان، په شتیوبوون، په شتیویان، توو په بوون، تووکه سه ربوون، تیکه لیبوون، تیکه چوون، تیکدران، تیک هالان، تیکه وایشتن، تیکه لیبوون، جووریان، چهنگبوون، چهنه شتیوی، چتووربوون، خزین، خم شتیوان، خم شتیوان، خواره مری، خوم شتیوان، خه جان، داتووروسکان، داته میان، داته مین، داچله کان، داچله کیان، داچله کین، دلپه رتیبوون، راتله کان، پاچله کان، پاچه نین، زه له ویان، زله ژان، ژلیوان، ژلیویان، ژلیویای، سه رگومکردن، سه رلیشتیوان، شه رزه بوون، شلو قیوون، شلو و قیبه ی، شلو قیان، شلو و ق بیه ی، شله ژان، شلیویان، شلیویه ی، شه پۆپان، شتیوان، شتیویان، شتیویای، فکر تیکچوون، فه رته نه ساز بوون، فه خوون، فه شه بلان، کارخراپبوون، گۆبه ند ساز بوون، لۆسه لۆس، لیتیکچوون، لیتیشیوان، مات و په شیو بوون، هالۆزان، هالۆزبوون، هه بلین، هه ربلین، آشفتته عقل: - آشفته دماغ، آشفتته کاری: شه رزه کاری، شه رزی، هه ره مه گولخاری، آشفتته کردن: ئازاوه کردن، ئازاوه نانه وه، ئالۆز کردن، بیحورمه ت کردن، بیترخ کردن، بیسه ره به ره کردن، په ریشان کردن، په شوکاندن، په شتیواندن، په لیشاندن، ته رتلاندن، تیکدان، تیکدای، تیکه لیبوونکردن، ده له کردن، دیوانن، سووک کردن، سه رلیتیکدان، سه رلی شتیواندن، شه رزه کردن، شله ژاندن، شتیواندن، شتیوانن، شتیویای، شتیونه ی، که هفتکردن، نزم کردن، هالۆزاندن، هالۆز کردن، هه بلاندن، هه ربلاندن، هه لشتیواندن، آشفتته گردیدن: - آشفته شدن، آشفتته گشتن: - آشفته شدن، آشفتته گشتن: ١ - پوشیده گفتن: قسه ی به تۆکل کردن، قسه ی به توپک کردن، ٢ - درهم برهم گفتن: قسه ی بیسه ره به ره کوتن، قسه ی تیکه لیبوونکردن، آشفتته مغز: - آشفته دماغ، آشفتته مو: دژیا، سه رقرژن، سه رقرژن، قژن، آشفتته موی: دژیا، سه رقرژن، سه رقرژن، قژن، آشفتته هوش: - آشفته دماغ (١)، آش کار: ١ - آزه، ٢ - آشگر، آشکار: ئاجاغ، ئاشکار، ئاشکارا، ئاشکهره، ئاشکهره، ئافتاوی، ئه شکهره، باه باره، به ئاشکارا، به رچاو، به رده ر، به رده ز، بیبه رده، بی پیچوپه نا، په رت، په یدا، پیدای، پیدای، حازر، حه یان، خوانی، خوه یا، خویا، ده قه روو، دیار، دیارکه وتوو، دیاری، راستاقه کری، روژشن، روون، روهند، زاندراو، زانراو، زاهیر، سوور، سه ره و تاک، شتیار، فاشافاش، عه یان، کفش، کفش، کیش، مالوم، مسۆگه ر، منامنا، منی، مه علووم، وازح، وازیج، وازیج، وه رچه م، وه ره چه می، وه ک پۆژی روون، هاینه، آشکارا: ئافتاوی، ئه شکهره، به ئاجاغی، به ئاشکاری، به ئاشکارا، به ئاشکارا، به ئاشکاره، به ئه شکهره، به باره یار، به حازری، به حه یانی، به خوانی، به خویایی، به راشکاو، به رچاو، به رده ر، به رده ز، به روژشنی، به روون، به روهندی، به زاندرای، به زاهیری، به عه یانی، به مالومی، به مسۆگه ری، به مه علوومی، منامنا، به وازیجی، به وازیجی، به مالومی، بی پیچوپه نا، په یدا، پیدای، ده قه روو، دیار، دیاری، راشکاوانه، زه ق، سوور، سوور سوور، شتیار، فاشافاش، کفش، کفش، کیش، کیش، وه ره چه می، وه ک پۆژی روون، هاینه،

آشکارا ساختن: - آشکار کردن، آشکارا شدن: - آشکار شدن، آشکارا کردن: - آشکار کردن، آشکارا گرداندن: - آشکار کردن، آشکارا گردانیدن: - آشکار کردن، آشکارا گشتن: - آشکار شدن، آشکار ساختن: - آشکار کردن، آشکار ساز: ١ - ئامیتریکه بوونی په وته کاره بای میقتانیزی ئاشکاره کا، ٢ - ئاشکارا که ر، خوویا که ر، آشکارا شدن: ئاشکارا بوون، ئاشکارا بیه ی، ئامینه روو، ئامینه ی، وه رو باسی، بلا بوونه وه، بلا بوونی نه یینی، به دیار که وتن، به دیار ما ی، به دیار ما تن، به رچاو که وتن، به رکه وته ی، په یابوون، په یدا بوون، په یدا بیه ی، تان ده ر که وتن، چه رمگه و بوون، خرا نه روو، خو شان دان، خویا بوون، دا پلان، درکان، درکای، ده رز کردن، ده رکه تن، ده رکه فتن، ده رکه وتن، ده ره و که فتن، دیار بوون، دیار دان، دیار دی، دیاره هۆ، دیاریدان، دیار دانی وه شارتی، روونبوونه وه، روژشن بوونه وه، په وشه ن بوون، زاهیر بوون، زپان، زپانی، زپان، زپانی، زپین، سوور درکان، سوور بوونه وه، سووره بیه ی، عه یب و عار وه ده رکه وتن، فارس بوون، فه دیار که تن، فیقرین، له قاودران، وه ده رکه وتن، وه دیار که وتن، وه دیه اتن، هاتنه روو، هاتنه گۆر، آشکار کردن: ئاشکارا کردن، ئاشکارا کرن، ئاشکارا که رده ی، بلاو کردنه وه ی نه یینی، په رده له سه ر لای بردن، په رده له سه ر لادان، تان ده رخستن، چه رمگه و کردن، خسته نه روو، خویا کردن، دا پلان دن، دانه خویا کرن، درکان دن، درکنای، ده رخستن، ده ریخستن، روژشکردنه وه، روونکردنه وه، په وشه ن کردنه وه، زاهیر کردن، زپان دن، زپنای، سوور کردنه وه، سووره که رده ی، عه یب و عار وه ده رخستن، فارس کردن، فاش کردنه وه، فه و راندن، فیقراندن، قچاندن، قه چه راندن، له قاودان، نوواندن، نیشاندان، نیشاندای، وسنای، ونا را، وه ده رخستن، وه دیار خستن، وه دیه ی تان، آشکارا گر: - آشکار ساز، آشکارا گردیدن: - آشکار شدن، آشکارا گشتن: - آشکار شدن، آشکاره: - آشکار، آشکاره ساختن: - آشکار کردن، آشکاره شدن: - آشکار گشتن، آشکاره کردن: - آشکار کردن، آشکاره گرداندن: - آشکار کردن، آشکاره گردانیدن: - آشکار کردن، آشکارا گردیدن: - آشکار گشتن، آشکارا گشتن: - آشکار گشتن، آشکاری: ئاشکارایی، به رچاوی، خویایی، دیاری، روونی، سووری، شتیاری، آش کردن: ئاماده کردنی چه رم بو ده کار کردن، بۆنک، پۆسته خو ش کردن، پۆس وه شکه رده ی، پووین، پیست خو شو سکردن، پیسته خو ش کردن، پیسته ده هه لآنان، پیسته له ده باغ دان، تال دان، چه رم خو ش کردن، خاران دن، خو شو کردن، خو شو کردنی چه رم، ده باغ کردن، ده باغی کردن، ده باغی کردن، له ده باغ دان، وه رزاندن، آشکوب: - آشکوبه،

آشموغ: ١ - آشوبگر، ٢ - شریز: به تفره، به دحه مهمل، به دهره فتار، به دهره پوست، به دعه مهمل، به دقه، به دکار، به دهره فتار، به دعه مهمل، به دکار، تووش، جینگن، چه په لکار، خرابه کار، شه ره لایسین، فاسید، گولکه، گومر اکهر، گونجر، گیزه شیوین، مایه فتنه، مایه فیتنه، مفسیت، مفسید، مغه تین، موفسید، ناخار، نه ئال، نیوان تیکدر، وهیشووم، وهیشوومه، هیوچی، ٣ - فریفتار: ئارداف، ئوبناز، بدهک، بنجامه، به پیچ، به ده هو، به مبوله، به مکر، به یچم، پیافرؤش، تافته خۆر، ته پرهش، ته پۆ، ته فره باز، ته فره دهر، ته له ته قین، ته له که باز، جامباز، جامقولیباز، جانباز، چاپ باز، چاپولباز، چاپارسهک، چاپوبهست، چه په نداز، چه تله مهر، خۆقه باز، چه قهره نگ، حیله باز، حیله ساز، خاپۆ، خاپین، خاپنۆک، خاسووک، خه پۆ، خه له تین، داوباز، دپدووک، دوورگه، دووړوو، دووموو، دهر خهل، دهرگوشم، دهرسپر، دهستپ، ده غهل، ده غهل باز، پرووین، رپیو، رپیو کار، زرنگی فیلباز، زه خهل، زه غهل، ساخته چی، ساخته کار، شهش به ندى، عۆنباز، فریبووک، فریوهر، فریوکار، فیلاوی، فیلباز، فیلبان، فیلبو، فیله باز، فیله زان، فه نهک، فه نه کباز، فرتۆقی، قه للاش، کامباخ، کابکر دۆخ، کلاوچی، کۆنا، کۆنه، کۆنه کار، که للاش، که له کباز، که له ک چی، که مباح، گزوه، گزیکار، گزیکهر، گزبون، گورگه، گورگه بۆر، گۆزاج، گۆشپر، گۆنپر، گه رباز، گه لاج، گه لاج، مزاور، ملچهوت، موقورباز، مه کر باز، مه کرۆ، نفوورات، هۆرخه له تیه، هه لئه له تین، هه لئه له تینه،

آشمیدن: - آشامیدن،

آشنا: ١ - خزم، خزموکار، خنام(سببی)، خۆ، خویش، خۆبی، قوم، قه وم، کریف، کریف، کرپو، کهس، که سوکار، کهی، لیزه، لیزم، مروف، مرپم، مەردوم، مەرف، مەرف، ٢ - ئاشنا، ئاشناس، ئامناس، ئاوال، ئه ژناس، براده، چیر، خۆناس، خۆیایی، دۆس، دۆست، رۆشنا، ژناس، شناس، شناسیا، شناسیار، شوناس، کریف، کرپو، ناس، ناسیار، ناسیاگ، ناسیاو، نیاس، هاوال، هه فال، یار، ٣ - بالاف، ئاژنی، ئاژهنی، ئاژهنی، ئه ژنا، خۆشتن، سۆبایی، سۆبایی، شناو، کول، گولساخ، مه له، مه له کردن، مه له وان، مه له، ٤ - شناخته: ئاشنا، شناس، ناسراو، ناس کری، ناسیار، ناسیاگ، ناسیاو، نیاس، ٥ - آزموده(٤)،

آشنائی: - آشنایی،

آشناپ: ئاڤهن، ئاوباز، سۆبا، سۆباییکه، مه لۆنی، مه لۆو، مه له زان، مه له فان، مه له وان،

آشناپازی: خرم خرمینه، کهسکه سانی، واسیته کاری،

آشنارو: - آشناروی،

آشناروی: ١ - آشنا(٢)، ٢ - خۆشمه جلیس، دۆستایه تی خۆش، مه جلیس خۆش، ٣ - بناق، به ده نگو ناو، به رنیاس، به ناف، به ناو بانگ، به ناو و ده نگ، به نیو بانگ، خاوه ن ناو، ده نگانه، ده نگدار، ده نگدیز، ده نگین، دهوخ، سه ره به ده رهوه، سه رنیاس، مه شوور، مه شهوور، مه نشوور، ناسراو، نافدار، نامدار، نامه دار، نامی، نامیه، ناوبه ده رهوه، ناودار، ناودیز، نۆمدار، نۆبه ده رهوه، نۆمدار،

آشنا ساختن: - آشناکردن،

آشنا شدن: - آشناگر دیدن،

آشنا کردن: ١ - بهیه کتری ناساندن، پی ناساندن، پیک ناساندن، پیک ناساندن، ٢ - پیناساندنی زانستیک یا سنعات یا پیشه یهک به کورتی، ٣ - زۆر نیزیک کردنه وهی نووک یاتیزایی تیخ له شتییک تاده گاته ئاستی برینی(خنجررا بگلوئی او آشناکردن)،

آشناگر دیدن: ١ - بۆیه که مجار له گه ل دوان، شناسای، ناسان، ناسین، له گه ل ئاشنا بوون، ناسیندرا ن بهیه کتری، به کتری دیتن بۆیه که مجار به ئاوده نگی، ٢ - به کورتی ناسینی زانستیک یا سنعات یا پیشه یهک، شتیکی کم له سه ر زانستیک یا سنعاتیک فیتر بوون، ٣ - ئاشنا بوون، چا و کرانه وه، چا و ه ل اتن، راهان، فیروونی ئه رکی سه رشان، وریابووه وه له کاربار،

آشناگر: - آشناپ،

آشکویه: ١ - آسمانه، ٢ - آسمان، ٣ - رگه چینه: چینی دیواری مۆره، ٤ - طبقه آسمان: ته به قه ی ئاسمان، مه ره به ی زهوی، ٥ - طبقه زمین: ته به قه ی زهوی، ٦ - طبقه ساختمان: ته به قه، قات، قۆر، ماخ، مه ره ته به، مه زه ل، نشف، نهوۆم، نهام، نهۆم،

آشکوخ: ئه ره خزای، پاله ژیره ره چوون، ترشین، تووزان، تووزیان، ته حسین، ته قلین، ته قلین، ته له زگه(روی باشنه پا)، ته هسووک، ته هسین، چلیان، چه رخی، حولسین، حولسین، حولسین، خزان، خزای، خزیکین، خزین، خزکین، خشان، خشیان، خشکان، خشین، خشکین، خلیسکای، خلیسکین، خوشین، خلیسکان، داخزین، داخزین، ده ره حسین، زه لان، زه لین، ساتمه، سمکو، سوپان، سه رسم، شه پین، شه متین، فشتخین، فسکین، فه خلیسکان، قه لزین، قه کرین، کشان، لاقخزین، نووچدان، هلنگفتن، هۆرخزای، هۆرخلیسکای، هه لئه نگووتن، هه لئاژبوون، هه لئاژان، هه لئاخلیسکان، هه لئه نگووتن، هه لیسکان،

آشکوخیدن: ئه ره خزای، پاله ژیره ره چوون، ترشین، تووزان، تووزیان، ته حسین، ته قلین، ته قلین، ته له زگه دان(روی باشنه پا)، ته هسین، چلیان، چه رخی، حولسین، حولسین، حولسین، خزان، خزای، خزیکین، خزین، خزکین، خشان، خشیان، خشکان، خشین، خشکین، خلیسکان، خلیسکای، خلیسکین، خوشین، خلیسکان، داخزین، داخزین، ده ره حسین، زه لان، زه لین، ساتمه بردن، سوپان، سه رسم دان، شه پین، شه متین، فشتخین، فسکین، فه خلیسکان، قه لزین، قه کرین، کشان، لاقخزین، نووچدان، هلنگفتن، هۆرخزای، هۆرخلیسکای، هه لئه نگووتن، هه لئاژبوون، هه لئاژان، هه لئاخلیسکان، هه لئه نگووتن، هه لیسکان،

آشگر: بۆنجگی، پیستخۆشکه، پیستخۆشکه، چه رم خۆشکه، چه رمچی، ده باغ، ده باغچی، هه لئاکار،

آشمال: ١ - ئه ژمانخوهش، پیازپاک که، پیرامووس، تووتار، ته رده م، ته رزوان، جام لووس، جامه لووس، چاپلووس، چه ورونه پم، چه وره شیرینی، چه و ترو، خۆپیکه خر، خولته که، دالانه سال، ده له چک، ده مته پ، ده موپل پاراو، روپاما، رووپایی کار، ریاباز، ریا کار، زار نه رم، زمان ته ر، زمان لووس، سفته کار، سه وله برژین، سه وله برژینی، کولتیه ترین، شاشخاپین، شالوو، قسه میچکه، کلکه ته قیکار، کلکه سووته کار، کلکه سووته که، کیسه کیش، لاعبکه ره، لاعی، لاکه ره، لووس، لیسکه، ماستاوسارد که ره وه، ماستاو که ره، مه تره باز، مه راییکه ره، مه راییکه ره، مه للاق، نه رمه پ، نیاز کار، هولیسک، هه فتره، ٢ - آشگر،

آشمالی: باریکه پرسی، پیازپاک کردن، پیازپاک کردن، پیرامووسی، پی رامووسین، تووته تووت، ته رده می، ته رزوانی، ته شیرینی، جامه لووسکتی، جووچکه له قتی، چاپلووسی، چاپلووسی کردن، چاوه، چلماسی، چه وره شیرینی، چه ورونه رمی، حولیایی، چه و ترویی، خاله بازی، خایه مالی، خۆتیه له سوون، خۆپیکه خری، خۆپیکه خری، خولته، خولته ماستاوه، خوه لیدانین، دان به زرتا، دوو پوویی، ده ف هلو، ده له چه ی، ده مته پ، ده موپل پاراوی، پوو پوو، پوا، پوا له ترازانده وه، پوا له تسازی، پوو بازی، پووینی، پوو پامایی، پوو پایی، ریابازی، ریاکاری، ریایی، زار نه رمی، زمان لووسی، سفته، سه وله برژاندن، سه وله برژینی، شالوو، شه پۆل، شه لاف، فیلبازی، قه لو ده ل، کلکبادان، کلکه سووته، کلکه سووته کردن، کلکه سووته کتی، کلکه فلی، کلکه له قه، کلکه له قتی، کیسه کیشی، لالایی، لامه، لووسی، ماسا که ره دی، ماستاوسارد کردنه وه، ماستاو کردن، ماستاو که ره، مای مای، مریایی، مله مووسی، مه تره بازی، مه رایی، مه رایی، مه پای کردن، مه لاق، مه لاق، مه للاق، مه له چک، موسوس، میچک، میچکه، میچکه میچک، نانی گه نمی کردن، نه رمه برچی، وشکه یی، هولیسکی، هه فتره یی،

آش متنجان: حه فت ترنگه، حه فت ترنگین، حه و ترنگه، حه و ترنگه، حه و ترنگه، حه و ترنگینه، مته نهجه نه،

نم کیشا، نمىاي، ويسياى، ههيهى، ۳- تراويده: ئاودزه، تاجنه، تهرهشوخ کردوو، دهوق، زنه، نز، نم تک، ۴ - آغال،

آغارديگى: تيوهر دراوى، نم کيشاوى،

آغاردين: ۱ - آميختن، ۲- خيساندن: پهساگردن، تليساندن، تليسانن، تليساننهوه، تهرکردن بؤنهرمبوون، خاوقردنهوه، خاوه کردهى، خووسانندن، خووسنيان، خووسانندن، خووسانن، دهخووس نان، شه دارکردن، شيدارکردن، فيساندن، فيسانن، فيسيناي، فيسنهى، له خووس نان، نماندن، نماندن، نمدارکردن، ۳- زهيدن: تيجوون، زانهوه، شى دان، شى ههلان، شى ههلان، ليجوون، ۴- سرشتن: شيلان(هويور يا قور)، ههلشيلان، ۵- نم کيشيدن: خووسان، شوهاوردن، شى کيشان، شى گرتن، فيسيى، نم کيشان، نم کيشيهى،

آغارش: باوگاويى، خووسان، شيدارى،

آغاريدن: - آغاردين،

آغاريده: - آغار (۲)،

آغاريقون: کارگه شيرى، ههلچه شوئى،

آغاز: ئاھهنگ، ئهول، براھک، براھک، بهرايى، پيشان، پيشايى، دهسپيک، دهسپيک، دهسامدم، دهسامدم، دهسامدم(دهسامدمه مى ده ئيواران)، سهر، سهرپيت، سهرپيک، سهرهتا، قهرهور، کهبار، کهبار، وهليئنه ههول،

آغازکردن: ئاھهنگکردن، دامهزاندن، دانه بهر، دهس پيکردن، دهسپيکرن، دهسپيکرن، سهرهتا دامهزاندن، سهرهتا دانان، سهرهتارامهزاندن، ههرى کردن، ههلکردن(الھى بادبرين گيرد وزش، زندبرسو چارقش، بيرون افتد خال رویش: خوايه ههلکا باى شهمالى، بييدا لهسرو دهسمالى، وهدهرکھوي وردهخالى - فلک)،

آغازکننده: ۱- دهسپيکهر، دهسپيکهر، سهرهتا دانهر، ۲- رچه شکين، رپى خوئشکهر،

آغازگر(آغازنده): - آغازکننده،

آغازنهادن: - آغازکردن،

آغازوانجام: ئهول وئاخر، بهرودوا، ههول وئاخير،

آغازى: بهرايى، بهرايى، بهرژونگ، بهرژونگ، پيشوونه، سهرهتايى،

آغازيدن: ۱ - آغازکردن، ۲- فتاليدن: ئهوه تهقناى، بلاوکردن، بلاوکردنهوه، پرژانندن، پشکافتن، پهچانندن، پهقاندن، ترهقاندن، ترهکاندن، ترهکانن، ترهکانى، تليشان، تليشانن، تليشانن، تليشانى، تهقاندن، تهقاندنهوه، تهقناى، تيک پيدان، چرژانندن، چلقرانندن، دادبرين، درانندن، درانن، درزپيکردن، درزپيدان، درنه، درين، دهزاندن، دهزپيدان، درز تيپيکردن، شرکردن، قهلاشتن، له بهريه کيردن، له تکردن، له تکهردهى، هوردرپناى، هوردروون، هور زپناى، ههلپشکوانندن، ههل تليشانندن، ههل تليشانن، ههلدرپانندن، ههلدرپين، ههلرژانندن، ههلرژانن، ههلرژه پان، ههلرژه پانندن،

آغازيزده: دهسپيکراو، دهسپيکردوو، سهرهتا بؤداناو، سهرهتا بؤدانراو،

آغازين: - آغازى،

آغال: ۱ - آغالش، ۲- پيرؤزى، پيقهدهم، سهره سهنه مه، فهپ، مباره کى، مباره کى، ودم، ورمى، هورم، يؤم، يومن، ۳- هيللانه زهرگه ته، هيللانه نکه سووره، کونه ميش، هيللانه پيشکه،

آغال پشه: ۱- پشه غال: په لک، دارى په لک، گوپزه رهش، ۲- سپيدار: ئهسپيندار، خوچه لى، سپيدار، سپيندار، سپيه چنار، شاتان، شوخ، شهل، ۳- نارون: دارى رهش، ناروه ند، ناروه ون، وزم،

آغالش: ۱- انگيزش: بزاونن، بزوان، بزواندارن، بزوانندن، خته دان، خته داى، ختینه، داموچانندن، داموچانن، دنه، دنه دان، دنه دران، دنه داى، دهست له پشت دان، دنه داى، دنه داى، زاخ، زيخان، فيت، هان، هانه، هانه هانه، هورخرى، هورنياى، هورروزيى، ههلخران، ههلخرپان، ۲- تحريك به سستيز: به شهردان، خيته خيتان، دنه دان،

دنه داى، دهست له پشت دان، دنه داى، هاندان بؤشه پروكيشه، له شه ر تيز كردن، وهخوختن، هورنياى،

آغاليشگر: ۱ - آشوبگر(۲)، ۲- تحريك كننده: ئاراندر، ئاگر خوئشكهر، ئهوه جوولياى، بزفانو، بزفانو، بزفانو، بزفانو، بزوين، بزوينهر، بزوين، بهلشاندن، پاؤقا، پاؤل، پاؤله، پاليئونه، پالنه، پهؤقا، پيكره، تووشكهر، جوؤلين، جوؤلينهر، جوولين، جوولينهر، ختكينه، ختكينه، ختینهدهر، دغدغهدهر، دنهدهر، پارؤين، پارؤينهر، زاخدهر، زيختين، زيختينهر، سهر به گوپهن، سهر به گوپهن، سهر به گيچهل، سيخ دهه، سير تيدهه، سيردهه، فيتدهه، فيتكار، له قين، لهوين، نافدهه، ناودهه، وادار كهر، ورووژين، وهحه ره كه تخهر، وهخوخره، وهجووله خهر، وهدهنگهينهر، هارووژين، هاندهه، هانهدهه، هانه هانهدهه، هورووژين، ههؤين، ههلخرين، ههلرژنگين، ههلکو، ههؤوزه،

آغاليدن: ۱ - آشفتن(۷و۶)، ۲- برانگيختن: ئاران، ئارانن، ئاقراختن، ئهفراختن، بزاونن، بزفانن، بزفانن، بزوانن، بزوينن، بكوولوك، بؤنگدان، بؤنگ كردن، بهئجاندن، بهلشاندن، پلهنيان، تاودان، تاو تيدان، تاوکردن، تيرکردن، جماندن، جهمچانندن، چهلقانندن، چهلكانندن، ختهدان، ختینهدان، خيته خيت دان، جوولانندن، داسپاردن، داسپارن، دان بهر زتا، دان بهؤير تله پار(تحريكش كرده: داگيه بهؤير تله يا)، داموچانندن، داموچانن، دنه دان، دنه داى، دهست له پشت دان، دهفگهرمى، دنه داى، زاخ، زاخدان، زل كردن، زيخانندن، سيخدان، سير تيدان، سيردان، شووتى وهبنهنگلى دان، شهلوانندن، غيرته وه بهر نان، فيتدان، كهر بانندن، گالدان، لئانن، مكلوك، ناف تيدان، نافدان، ناودان، ورووژانندن، وهجووله خستن، وهخوختن، وهدهنگهينان، هارووژانندن، هاؤوتانندن، هالان، هاندان، هانداى، هانه دان، هانه هانه دان، هورخرناى، هورنياى، ههفتووش، ههفتوويش، ههلخرانندن، ههلخرانن، ههلرژنگان، ههلرژنگان، ههلرژنگان، ههلرژنگان، ههلرژنگيان، ههلكرن، ههؤوان، ههؤوانن، ههؤوزه، ۳- تحريك كردن به سستيز: به شهردان، دنه دان، دنه داى، دهست له پشت دان، دنه داى، له شه ر تيز كردن، وهخوختن، هاندان بؤشه پروكيشه، هورنياى،

آغر: ئيشكه چؤم، ئيشكه چهه، چؤمى وشك، ريگاي سيلاو كه له هه ندى چيگا بره ئاويكى تيدامايى، گومه لاه، مهرخا، ههشكه پؤ،

آغردن: ۱ - آشاميدن، ۲ - آغاردين(۲)، ۳- خيس خوردن: تليسان، تليسان، تليسانه وه، تليسان، تليسانه وه، خووسان، خووسيان، خووسان، شى كيشان، فيسيان، فيسيى، نمان، نم كيشان،

آغرده: ۱ - آشاميده، ۲ - آغار(۲)، ۳- تليسينداروه، تهر كراو بؤنهرمبوون، خاوقراوه وه، خووساندارو، خووسانددو، خووسيندارو، دهخووس تراو، نماو، نماندوو،

آغروق: بارگهوبنه، خيلخانه، كؤچبار، كؤچوكچبار،

آغز: - آغوز،

آغستن: - آكندن،

آغسته: - آكنده،

آغش: - آغوش،

آغشتگى: ئالوو، ئالوده يى، ئاوى، بارگايو بوون، تيوهر دراوى، تيوهر دراوى، شقى، شهلانى،

آغشتن: ۱ - آغردن(۳و۲)، ۲ - آلودن،

آغشته: ۱ - آبداده، ۲ - آغرده(۳)، ۳ - آلوده(۱)،

آغشته ساختن: ۱ - آغردن(۲)، ۲ - آلودن(۲)،

آغشته شدن: ۱ - آغردن(۳)، ۲ - آلودن(۱)،

آغشته (کردن/گرداندن): - آغشته ساختن،

آغشته (گرديدن/گشتن): - آغشته شدن

دنه داى، دهست له پشت دان، دنه داى، هاندان بؤشه پروكيشه، له شه ر تيز كردن، وهخوختن، هورنياى،

آغاليشگر: ۱ - آشوبگر(۲)، ۲- تحريك كننده: ئاراندر، ئاگر خوئشكهر، ئهوه جوولياى، بزفانو، بزفانو، بزفانو، بزفانو، بزوين، بزوينهر، بزوين، بهلشاندن، پاؤقا، پاؤل، پاؤله، پاليئونه، پالنه، پهؤقا، پيكره، تووشكهر، جوؤلين، جوؤلينهر، جوولين، جوولينهر، ختكينه، ختكينه، ختینهدهر، دغدغهدهر، دنهدهر، پارؤين، پارؤينهر، زاخدهر، زيختين، زيختينهر، سهر به گوپهن، سهر به گوپهن، سهر به گيچهل، سيخ دهه، سير تيدهه، سيردهه، فيتدهه، فيتكار، له قين، لهوين، نافدهه، ناودهه، وادار كهر، ورووژين، وهحه ره كه تخهر، وهخوخره، وهجووله خهر، وهدهنگهينهر، هارووژين، هاندهه، هانهدهه، هانه هانهدهه، هورووژين، ههؤين، ههلخرين، ههلرژنگين، ههلکو، ههؤوزه،

آغاليدن: ۱ - آشفتن(۷و۶)، ۲- برانگيختن: ئاران، ئارانن، ئاقراختن، ئهفراختن، بزاونن، بزفانن، بزفانن، بزوانن، بزوينن، بكوولوك، بؤنگدان، بؤنگ كردن، بهئجاندن، بهلشاندن، پلهنيان، تاودان، تاو تيدان، تاوکردن، تيرکردن، جماندن، جهمچانندن، چهلقانندن، چهلكانندن، ختهدان، ختینهدان، خيته خيت دان، جوولانندن، داسپاردن، داسپارن، دان بهر زتا، دان بهؤير تله پار(تحريكش كرده: داگيه بهؤير تله يا)، داموچانندن، داموچانن، دنه دان، دنه داى، دهست له پشت دان، دهفگهرمى، دنه داى، زاخ، زاخدان، زل كردن، زيخانندن، سيخدان، سير تيدان، سيردان، شووتى وهبنهنگلى دان، شهلوانندن، غيرته وه بهر نان، فيتدان، كهر بانندن، گالدان، لئانن، مكلوك، ناف تيدان، نافدان، ناودان، ورووژانندن، وهجووله خستن، وهخوختن، وهدهنگهينان، هارووژانندن، هاؤوتانندن، هالان، هاندان، هانداى، هانه دان، هانه هانه دان، هورخرناى، هورنياى، ههفتووش، ههفتوويش، ههلخرانندن، ههلخرانن، ههلرژنگان، ههلرژنگان، ههلرژنگان، ههلرژنگان، ههلرژنگيان، ههلكرن، ههؤوان، ههؤوانن، ههؤوزه، ۳- تحريك كردن به سستيز: به شهردان، دنه دان، دنه داى، دهست له پشت دان، دنه داى، له شه ر تيز كردن، وهخوختن، هاندان بؤشه پروكيشه، هورنياى،

آغر: ئيشكه چؤم، ئيشكه چهه، چؤمى وشك، ريگاي سيلاو كه له هه ندى چيگا بره ئاويكى تيدامايى، گومه لاه، مهرخا، ههشكه پؤ،

آغردن: ۱ - آشاميدن، ۲ - آغاردين(۲)، ۳- خيس خوردن: تليسان، تليسان، تليسانه وه، تليسان، تليسانه وه، خووسان، خووسيان، خووسان، شى كيشان، فيسيان، فيسيى، نمان، نم كيشان،

آغرده: ۱ - آشاميده، ۲ - آغار(۲)، ۳- تليسينداروه، تهر كراو بؤنهرمبوون، خاوقراوه وه، خووساندارو، خووسانددو، خووسيندارو، دهخووس تراو، نماو، نماندوو،

آغروق: بارگهوبنه، خيلخانه، كؤچبار، كؤچوكچبار،

آغز: - آغوز،

آغستن: - آكندن،

آغسته: - آكنده،

آغش: - آغوش،

آغشتگى: ئالوو، ئالوده يى، ئاوى، بارگايو بوون، تيوهر دراوى، تيوهر دراوى، شقى، شهلانى،

آغشتن: ۱ - آغردن(۳و۲)، ۲ - آلودن،

آغشته: ۱ - آبداده، ۲ - آغرده(۳)، ۳ - آلوده(۱)،

آغشته ساختن: ۱ - آغردن(۲)، ۲ - آلودن(۲)،

آغشته شدن: ۱ - آغردن(۳)، ۲ - آلودن(۱)،

آغشته (کردن/گرداندن): - آغشته ساختن،

آغشته (گرديدن/گشتن): - آغشته شدن

- آفتابرو: ۱ ← (آفتابرویی) ← آفتاب، ۲- روبه آفتاب: ئىراق، بەربەپۇچىك، بەربەپۇچىكە، بەرتاۋ، بەر پۇژ، بەپۇچىكە، بەپۇژ، بەرەوخۇر، تاوگر، خۇرەزان، خۇرەمەزان، پوۋبەپۇژ، پوۋەوخۇر، سواف، لاخوهر، ۋەپۇژ، ۋەرەتاۋ،
- آفتابرویی: جوان، دەشە، پۇژپوخسار، پوۋوھك پۇژ، زۇر جوان،
- آفتابدادن: خۇرەتاۋدان، خوهردان، لەبەرتاۋئى ھەل خىستىن، ۋەبەرەتاۋدان،
- آفتابزىدگى: بەتاۋكەوتوۋىيى، تاۋانگازى، تاۋبىردوۋىيى، خۇرانگازى، خۇبىردىگى، خۇرەنگازى، پۇژگەستى، گەرما بىردىن، گەرەمەژنە، ھەتاۋبىردوۋىيى، ھەتاۋگازى،
- آفتابزىدن: ۱- بەتاۋكەوتىن، تاۋانگازىبوون، تاۋبىردىن، تاۋكار لىئ كىردىن، خۇرانگازىبوون، خۇبىردىن، خۇرەدە بوون، خۇرەنگازىبوون، خوهرلىيدان، پۇژبىردىن، رۇژگەستىن، گەرما بىردىن، گەرما بەردەي، ۋەربەردەي، ھەتاۋبىردىن، ھەتاۋگازى بوون، ۲- ئافەرۇژ، تاۋھەلات، تاۋھەلاتىن، تاۋھەلھاتىن، تولج(تولجى-بەيانى)، خۇردەركەۋاتىن، خۇردەرھاتىن، خۇركەفتىن، خۇركەۋاتىن، خۇرھاتىن، خوهردەرھاتىن، خوهرەلخىستىن، پۇجىيار ھۆر ماى، پۇژەلاتىن، پۇژھلاتىن، پۇژھەلاتىن، پۇژھلھاتىن، پۇكەتنىن، زەردەي-بەيان، سەرەتاي رۇژ، ۋەر زىيەي، ۋەركەفتەي، ھۇرامان، ھوۋپۇرھەلاتىن، ھەتاۋكەفتىن، ھەتاۋھاتىن، ۳- تاۋتېچەقىن(آفتاب مىزد توى چىشمەيلىم: تاۋ دەچاۋانم ھەلدەچەقى)، تاۋلىدان، تاۋ ۋىكەۋاتىن، خۇرلىدان، ۋەردەينە،
- آفتابزىدە: تاۋانگازى، تاۋبىردوۋ، تاۋبىردە، تاۋگەز، تاۋەگاز، تاۋەنگاز، خۇرانگازى، خۇبىردىگ، خۇرەدە، خۇرەنگاز، پۇژگاز، پۇژگەز، پۇژ گەستى، گەرما بىردوۋ، گەرما بىردە، گەرماژۇ، ۋەربەردە، ھۇرگەز، ھۇر گەستە، ھەتاۋبىردوۋ، ھەتاۋبىردە، ھەتاۋگاز، ھۇرگەز،
- آفتابزىد(سى): ۱- نىزدىك-غروب: تاۋسامرى، خۇرلەزەردە، خۇرەزەردە، زەردە، زەردەپەپ، زەردەلپەپ، زەردەي-ھەتاۋ، زەركەتاف، ۋەرمەزەردە، ۲ ← آفتاب لىبام،
- آفتابسىردىۋار: ← آفتاب لىبام،
- آفتابسىۋىختىگى: تاۋانگازى، تاۋەسۇيى، تاۋەسۋوتى، گەرماژ، گەرماژ، گەرەمەژنە،
- آفتابسىۋىختە: تاۋەسۇ، تاۋەسۋوت، پەنگىيىستى لەشى مرۇف كە زۇر لەبەرگەرما كارى كىردو،
- آفتابشدىن: تاۋدەركەۋاتىن لەبن ھەوران، تاۋ ھاتنەۋە، خۇركىردنەۋە، خۇركەۋاتنەۋە، دەرگەۋاتنى ھەۋر لەپىشتى خۇرەۋە، ۋەروەسەيۋە، ھەتاۋكەۋاتىن،
- آفتابسىۋىختە: بەدبەخت بوون، بەدبەختى پوۋ تىكرىدن،
- آفتابگردان: ۱- پالەۋى، پۇجىيارپەرسىت، پۇژگارپەرسىت، شەبەنگە بەپۇژ، گۇكبىخان، گولا بەربەپۇژكى، گول بەرپۇژ، گولەبەپۇژ، ۲- لىبەكلا: تاۋ گىرپەۋە، لىتەشەپىكە، ۳- سايبان: بىنسىيەر، بەسسىيەر، تاۋگىرپەۋە، سايبان، سايبەۋان، سەيشان، سەيۋان، سەيۋانە، كەپىر، ھەرچى سايبە ھەيە، ۴- چىتر: بەرباران، چەتر، خوهربەر، سەنئاف، سەيۋانە، ۵- تۆم، تۆۋ، تۆۋگولەبەپۇژ،
- آفتابگردىش: ← آفتابپرست(۱)،
- آفتابگردىك: ۱- آفتابپرست ۲، ۱، ۲ ← آفتابگردان ۱) ← آفتاب،
- آفتابگرفتگى: خۇرگىران، پۇژگىران،
- آفتابگرفتىن: ۱- خۇ لەبەر تاۋئى ھەلخىستىن، خۇ ۋەبەر تاۋئى دان،
- ۲- تاۋگىران، خۇرگىران، پۇژگىران،
- آفتابگرم: سوۋرەتاۋ،
- آفتابگىن: پۇژى تاۋ، پۇژى ھەتاۋى، ھەتاۋدار،
- آفتابگىر: ۱ ← آفتابرو(۲) ← آفتاب، ۲ ← آفتابگردان (۳و۴) ← آفتاب،
- آفتابگىن: پۇژى تاۋ، ھەتاۋدار،
- آفتابلىبام: پاي لىتو قەۋر، پىرى نىزىك لە مردىن، پى لەسەر لىۋى قەبىرى، تەمەن لەكۆتايى نىزىك، خۇرەتاۋى دەم پاسار، دەمىنوۋكەلى، ھەتاۋى دەم كەل،
- آفتابلقا: دەشە، پۇژپوخسار، پوۋوھك پۇژى، زۇر جوان،
- آفتابمەھتاب: ۱ ← (آفتابزى) ← آتش، ۲- ئالنجو كۆلنج، پىشتەتەقتى، مازىيەمازىيالى، گەمەيەكى مىندالانەبە(دوۋكەس پىشت بەيەكتىر رادەۋەستىن قۇلىان لەيەك گىردەدەن بەنۇبە كۆم دەبنەۋە ۋەۋىتر بەرز دەكەنەۋە)،
- آفتابناك: پۇژى تاۋ، پۇژى ساۋ، پۇژى سامال، پۇژى ھەساۋ، ھەتاۋدار،
- آفتابنەزىدە: بەرلەخۇركەۋاتىن، بەيانى زوۋ، پىش تاۋھەلات، پىش تاۋھەلاتىن، خۇرەكەۋاتوۋ، نەماژى،
- آفتابنشىن: ۱ ← تىنل، ۲- جوۋتەندە، جوۋتیار، جوۋتېر، ۋەرزپۇر، ۋەرزبەر، ۳- پالە، كرىكارى مەزرا،
- آفتابنگىر: بەرسىيەر، تاۋنەگر، نزار، نسا، نىسرم، نىسى،
- آفتابنە: ئاقتاۋە، ئاقتاۋى، ئاقتىنە(شىشەي)، ئەفتاۋە، بىرق، بىرىك، خۇشدر، گوزك، گۆسكە، لوللەھىن، لوللەھىن، مەعدەنى، مىسنىك، مىسنى، مەسنىن، مەسنىنە، ھەفتاۋ، ھەفتاۋە،
- آفتاببىرداشتىن: ← آفتابگرفتىن،
- آفتاببەچى: ← (آفتاببەدار) ← آفتاب،
- آفتاببەخانە: ← آبدىست(۶) ← آب،
- آفتاببەخىرلەك: بىن دىۋار كەندىن ۋە بانەناۋ پى كىردىن، بۇ چاك كىردىن شىتكى كەم بايەخ پارەيەكى زۇر خەرج كىردىن بۇ شىتكى (تەمىر بىن ماشىن آفتابە خىر لگىن كىردىن است)، كەر بەكۇپان دان،
- آفتاببەدار: ئاغى دەستتاۋ، رەئىس كىنار، مەسنىنە دار، مەسنىنە ھەلگر،
- آفتاببەدەز: دىزى خۇپىلە، دەلەدز، سىرمەخۇر، شىرەخۇر، كەردز، لادز، ھووردز،
- آفتاببەگرفتىن: چوۋنەئادەست، چوۋنەسەراۋ، مەسنىنە ھەلگرتىن،
- آفتاببەلگىن: ئاقتابەلەگىن، ئاقتاۋەلەگىن، مەسنىنە دەستشۇر،
- آفتاببەسايى: ۱ ← آشكار، ۲ ← آفتابگردان(۳و۴) ← آفتاب، ۳- بىسارىخ: زۇرسوۋر، سوۋرى تۇخ، ۴- بى ابر: پۇژى بىيەۋر، پۇژى ساۋ، ۵- در آفتابپروردە: لەبەر تاۋ پىنگەيىندراۋ، لەبەرتاۋ پەمەلھاتوۋ، ۶- در آفتابخشك شىدە: ئىشك كراۋەلەبەرتاۋئى، لەبەرتاۋئى ۋىشكەۋە كراۋ، ۷- رىنگ بگىشتە از آفتاب: پەنگ گۇراۋ داغ لىن دىيار بەھۇي ھەتاۋ (ۋەكسىۋ)، ۸- روز پىر آفتاب: بەرانبەرى سىيەپۇژ، پۇژى بەتاۋ، پۇژى بىيەۋر، ۹- شىمسى: پۇژى، ھەتاۋى، ۱۰- لىنگ حىمام خشك: بەر بلاقى ۋىشك، بۇتەي بىنم، شەملىكى ئىشك، فۇتەي ئىشكى حەمام، لۇنگى ۋىشك،
- آفتاببەشدىن: ۱ ← آشكارشدىن، ۲- ھاتنە بەر بەپۇچىكە، ھاتنە بەرتاۋ، ۳- خۇ ئاشكارا كىردىن، دواى ماۋەبەك ۋىبوون دوۋبارە ۋەدەرگەۋاتنەۋە، لەمال ھاتنە دەرى مرۇقى گۇشەگىر، ھاتنەبەرچرا،
- آفتاببەكىردىن: ← آشكارا كىردىن،
- آفتاببەئامات: ئاقتامات، بىرنىبار، خۇدكار، دەزگى مىزان كىردىن پەۋتى كارەبا،
- آفتاببەدوۋ: فىدارى، گەشكەگرتىن،
- آفتاببەسەيدە: ← آسىب دىدە،
- آفتاببەزەدە: ← آسىب دىدە،
- آفتاببەئامات: ← آقتامات،
- آفتاببەئادىم: ۱ ← آخىرىن، ۲- سىرانجام: ئاخىرى، ئاقتىبەت، ئاكام، ئەنجام، دەمايى، دوامەتى، دوايى، دوماھى، دوپماھى، دوپماھىك، دوپماھى،

سهرته نجام، سهره نجام، عاقبيته، غايته، قولاى، كوتاي، له تاكاما،
 نيهايته،
آفرازه: ← آلاو،
آفرنده: ← آفريدگار،
آفرنگ: ۱- آرنگ (۶)، ۲- سرير: نه ورهنگ، تهختى پادشا،
 تهختى شاهيتى، ۳ ← آئين (۴)،
آفرنگين: به شكوى، خاوه نشكوى، شكودار،
آفروزه: ۱- آتشزنه: ناگرگره، ناگرگره، ناورگر، ناورگره، بناوره،
 به چراوكه، بناگر، بناگر، په زك، چاوتناگر، چاوداگريرسين، چاوپه شكه نه،
 چاوپرونكه، چاوكي ناگر، ده ساگر، ده ساور، ده ساپهر، ده ستاگر، دهسته
 چيله، دهسكه چيله، ژيژناگره، شنكى، ۲- فتيله: پليتته، فتيله،
آفروش: ۱- ناسيده، هه لئا، ۲- بلغور: برپوش، برووكه، برپوش،
 بپوش، تازيله، دانقورت، دانه قود، دانپيرك، زاره، ساقار، ساوار،
 سميتك، سنك، شفار، فلوشه، گه نمه كوتاو، گه نمى كولاوى به ده ستار
 كراو، ولوش، ولوشه، هووروش، هوولوشه،
آفريد (پس): ← آفريده،
آفريدگار: ئا فراندن، ئا فرنده، ئا فريندر، ئا فريد، ئا فرين، ئا فرينه،
 ئه لئا، ئه نه ئاوه، ئيسزه، باخو، باخوي، باريتته عالا، به ديپهيندر،
 بينايى چاوان، په روه رداگر، خالق، خوا، خودا، خودا قه نند، خودا وه نند،
 خولا، خولقين، خولقينه، خوه دى، دادار، داوه، داهيندر، دروستكار،
 په خستين، په خستيندر، فه دانده، گوناه به خش، گياني گيانان،
 نوخافتوخ، وه ديپهيندر، هرمز، هوما، هومان، هوماى، هووماى،
 هق، يه زدان، يه زته، يه كتا،
آفريدن: ئا فراندن، ئا فريد كردن، ئا فريده كردن، بهدى ئاوه رده،
 بهدى هينان، پيتك هينان، چيكرن، خولقاندن، خهلق كرن، داهانين،
 داهاوردن، داهينان، دروست كردن، دروستكردن، رسكاندن،
 په خساندن، په خسناى، سيورانن، عاfrاندن، وه ديپهينان، وه شكه رده،
آفريده: ئاره سه، ئافراو، ئا فراندى، ئا فريده، بهدى هينراو،
 چيپو، چيكرى، خولقاو، خولقندراو، خهلقنده، دروستكارو، ده ستكار،
 ده سكارى خوا، داهينراو، داهينراو، رسكاو، رسكيندراو، په خستيندراو،
 سازكارو، گياندار، گيانوهر، مه خلوق، وه ديپهاتوو، وه شبهيى،
آفريده شدن: ئا فراندران، ئا فريندران، ئا فريده بوون، به ديپهاتن،
 به ديپهينران، خولقان، خولقياى، داهينران، دروسبوون، دروسبييه،
 دروستبوون، رسكان، رسكيندراو، په خسان، په خساى، په خسين،
 وه ديپهينران،
آفريده شده: ← آفريده،
آفرين: ۱ ← آفريدگار، ۲- پارانه وه بو مردوو، دووعا بو مردوو، ۳-
 ئا فرهم، ئا فرين، باره قه لئا، باره قه لئا، بزي، حانفريدهم، حه لائته،
 ده مخوش، ده موهش، زارخوش، له منت كهوى، له منت كهوى، هوب،
 هه لال بو، هه لائته، ۴- پيروزبايى، مباره كبادى، مباره كبايى،
 مباره كبادى، مواره ك بادى، ۵- پياگه تى، پياوه تى، چاكه، چاكي،
 چهيى، قهنجي، مه ردايه تى، مه ردمه ي، مه ردمه ي، ميتراتى، ميترنازايى،
 ميترخاسي، ميتريتى، ميتريتى، نيوهك، هي ممهت، ۶- خيروخوشى،
 سه عادهت، كه يفسازى، ۷- په سن، دووعاى خير، سوپاس، شوكر، ۸-
 ئاره سه، ئا فرام، ئا فرم، ئا فرهم، ئا فريم، ئا فرين، ئا فه قه لئا، ئو ف، ئو ف،
 باره قه لئا، باره قه لئا، به به به، په ح، په حبه ح، تو ايه م، تهف، ته وتوه،
 حانفريدهم، خه ي، ده ستخوشى، ده ستت نه رزي، ده ستخوش،
 ده ستخوش، ده سخوش، ده سوش، دم خوش، شاباش، عا فرم،
 قه زانگنوم، له منت كهوى، له منت كهوى، ۹- پيروزى، پي وقه دم،
 سه روه سه نه مه، فه مباره كى، مباره كى، موباره كى، ودم، ورمي، هورم،
 يوم، يوم، يوم،
آفريخان: په رستگه، عيباده تگا، نويزخانه،

آفرينش: ۱- بهدى ئاوه رده، به ديپهينان، خهلقته، خهلق كردن،
 خولقاندن، رسكاندن، وه ديپهينان، ۲- سروشت، سه رجه مى بوونه وهرانى
 سه رزهوى، هه مووى بوونه وهران،
آفرينگر: ئا فرهم بيز، ئا فرين ويژ، په سنبيژ، ستايشكار، عيبادهت كهر،
 نويزكهر،
آفرين گفتن: ئا فرين بيوگوتن، ته واندن، ته وتوه وگوتن،
آفرينندگى: ئا فرينه رى، خولقينه رى، داهينه رى،
آفريننده: ← آفريدگار،
آفسانه: ۱- سخن پريشان: قسه ي بي سه ره وبه ره، ها ته رانپا ته ران، ۲-
 قصه: نه فسانه، به سه ره ات، چرچرؤك، چرچرؤنك، چيچه رؤك،
 چيرؤك، چيرؤنك، چيرؤوك، چيشانؤك، حه قايهت، حه كايهت،
 حيكايهت، خه برؤشك، داستان، ده سان، ده ستان، رپزك، سه ربرده،
 سه ربوروه، سه ربهورد، سه رگوروشته، قه واتى، كه فنه شوپ، نه زيله،
 هه قايهت، هيكايه،
آقابانو (آقبانو): ← آخابانو،
آفشن: ← آويشن،
آفگانه: جه به رشى، له بهر چوو، مندالى به نه كاملى له زگى دايك وه ده ر
 كه وتوو،
آفگانه كردن: بارنه لواى، به راويشتن، به راويتن، به رخستن، به ر
 وسه ي، به راويشتن، بيچووله به برندن، بيچوو له بهر چوون، جه به ر
 شيه ي، زيانكردن، ژباربرن، ژبارچوون، له باربردن، له بارچوون،
 له بهر چوون، له بهر خو بردن،
آفل: ئاوابوو، نه وه ي له بهر چاو ونده ي (وهك مانگ بوؤوؤو...)، رؤچوو،
 له بهر چاو ونبوو، ونبوو،
آفند: ۱ ← آويز (۲)، ۲- دشمنى: تاسيى، دژايه تى، دژمناتى،
 دژمناهى، دژمنايه تى، دژمنى، دژمه نى، دوژمنايه تى، دوژمنى،
 عداوهت، كيشه، لارى، ناحه زى، نؤبين، نه يارى،
آفنداك: ← آزنداك،
آفندگر: په لامارده ر، جه نكاوه ر، شه ركه ر، هيرشبه ر،
آفنديدن: ۱ ← آوردن، ۲- دشمنى كردن: به دخوازي كردن،
 تاسيى كردن، چاو پيئه نه هاتن، خوه يزيانندن، داخشانندن، دژايه تى
 كردن، دژمناتيكردن، دوژمنايه تى كردن، دوژمنى كردن، ده خساندن،
 ده خسويى، ده خسين، رك ليئو ونه وه، عداوه تكدن، كي شه ده گه لكردن،
 لارى ده گه لكردن، ناحه زي كردن، نؤبين، نه يارى كردن،
آفيش: ئا فيش، لاپه رهي گه وره ي پاگه يانندن (زؤرتر وينه دار) كه
 به ديوار يدا ده دن،
آقا: ۱- امير: ئاخا، ئاغاه، ئه مير، به ده سه لآت، به گ، به گزاده،
 پرده سه لآت، توژمال، تووشمال، چه ترمان، حاكم، خاوه نده سه لآت،
 خاوه نفرمان، خواجا، خواجه، خونكار، ده سه لآتدار، ده سه لآتدار،
 دوندار، ده ولته گيتر، ديواندر، دينه وه ر، پازوور، په ئيس، سالار،
 سه ردار، سه ركرده، سه رگه وه ر، سه ررؤك، سه رهك، سه روه ر،
 فه رمانبين، فه رماندار، فه رمانده، فه رمانده ر، فه رمانرپوا، قؤله مير،
 كاربر، كه يخودا، گه وه ر، مازن، مازن، مه زند، مير، به كمان، ۲-
 داداش: ئاخا، به گ، براگه وه ر، كا، كاك، كهك، كهكؤ، كهكى، ۳- سيد:
 سه يد، عه ولادى پيغه مبه ر، ۴- عمو: ئاپ، ئاپؤ، مام، مامؤ، مامه، ۵-
 كلمه احترام: ئا، ئاخه، ئاغاه، ئاغاه، ئه فنه ندى، به رپز، خاوه ن،
 خواجه وه ستا، كه، كاك، كهك، كهكؤ، كهكى، ۶ ← آخوند، ۷ ← نر، ۸
 ← پدر، ۹- پياگ، پياو (ئا قامان خانه نيست: پياوه كمان له مال نيه)،
 ميتر، ميتر، گه وره ي مال،
آقابالاسر: قه يخا، قه يخا، كو يخا، كه يخودا،
آقابزرگ: با به گه وه ر، باوه، باوه گه وه ر،
آقاپسر: كو پ خاس، كو پى باش، كو پى چاك،

گورگه‌بی، گۆشپری، گۆپری، گه‌پازی، گه‌لاجی، گه‌لاجی، له‌باکی، له‌پۆکی، له‌ماکی، مزوری، موقوربازی، مه‌کربازی، مه‌کرۆبی، هه‌فانی، آکتر: ئاکتەر، ده‌ورگێر، شانۆکار، شانۆگه‌ر، هونه‌رپیشه، یاریکه‌ری شانۆ یا سینه‌ما،

آکتروس: ئاکتهری‌زن، ژنه‌یاریکه‌ری شانۆ یا سینه‌ما، شانۆگه‌ری‌زن، هونه‌رپیشه‌ی‌زن،

آکتوالیته: بابه‌تی‌پۆژ، باو، مۆدی‌پۆژ،

آکتور: ← آکتر،

آکتورس: ئاکتهری‌زن، ئه‌کتۆرئیس، خانمه‌ یاریکه‌ری شانۆ یا سینه‌ما، شانۆگه‌ری‌زن، هونه‌رپیشه‌ی‌زن،

آکتیو: به‌خۆژیه‌و، به‌کار، ته‌قه‌لاده‌ر، تیکۆشه‌ر، چالاک، چه‌له‌نگ، خارا‌له‌کار، خه‌باتکار، خه‌فتیار، کارا، کارانگاز، کاردروس، کاردروست، کارکو، کارکوشته، کاری، کاریگه‌ر، کرده، کۆشیار، وه‌کار، هه‌لسوو‌ر، هه‌ولده‌ر،

آکتیویته: ئه‌رک، پۆته، پرکاری، چالاک، خه‌بات، دنیاری، شوخ‌ل، شوغ‌ل، شوول، شیخ، فرمان، فه‌رمان، کار، کارانگازی، که‌ل، کییر، گوره‌و، گوره، هه‌رمان، هه‌لسوو‌ری،

آکج: چه‌نگالین ئاسنی، شالۆک، قانگه‌، قه‌لاکه، قه‌لانگ، کولاب،

آکده: ← آکنده،

آکروبات: ئاکرۆبات، به‌ندباز، ته‌نافباز،

آکروباسی: ئاکروباسی، به‌ندبازی، ته‌نافبازی، آکستن: ۱ ← آویختن، ۲- به‌ستن، به‌سته‌نه‌وه، پیچانه‌وه، توندکردن، جه‌راندن، جه‌پان، جه‌ردان، جه‌ردکردن، سفترکردن، شه‌ته‌کدان، شه‌ته‌کدای، فه‌ به‌ستن، قایمکردن، قایمکه‌رده‌ی، وه‌به‌ستن، وه‌ستاندن،

آکله: ۱- پیسی، ته‌قافلوس، خۆرکه، خۆره، خیزک، شه‌قافلوس، گولی، ۲ ← سلیطه،

آکمند: ← بيمار،

آکندگی: ئاخراوی، پراوپری، په‌ستوای، په‌ستیوراوی، ته‌پاندرای، ته‌پیندرای،

آکندن: ۱- قه‌نه‌واچه‌تیی‌خه‌ن، ناوفاخنکردن، ناوکارکردن، نیسوپرکردن، نیوفاخنکردن، ۲- ئاخسه‌ی، ئاخه‌ن، ئاخینه‌وه، ئه‌نه‌ئاخه‌نیه‌ی، پۆژه‌نه‌ی، په‌ر که‌رده‌ی، په‌ستان، په‌ستاندن، په‌ستانده‌وه، په‌ستانه‌وه، په‌ستاون، په‌ستاوتنه‌وه، په‌ستن، په‌ستوان، په‌ستیویه، پیبیک، ته‌پانج، ته‌پانچ، ته‌پاندن، ته‌پان، ته‌پنای، تیی‌خه‌ن، تیی‌خه‌ن، تیی‌ه‌ستان، تیی‌ه‌ستاوتن، تیی‌رنجاندن، تیی‌ته‌پاندن، تیی‌ته‌پان، خرساندن، خه‌ن، داپه‌چینه‌ی، داپه‌ستاوتن، داپه‌ستن، داگرتن، دوویساندن، راپۆر، راپۆراندن، ژنینه‌ی، قرساندن، ماخه‌نای، هه‌پش، هه‌پشاندن، هه‌شان، هه‌شاندن، هه‌شفاندن، هه‌شفاندن، هه‌لاخن، هه‌لاخه‌ن، هه‌لازین، هه‌لازین، هه‌لاخه‌ن، ۳- ئه‌وه‌ماشه‌ی، پاشه‌که‌وتکردن (آکندن ئروت)، پیکه‌وه‌نان، خپ کردنه‌وه، کۆکردنه‌وه، له‌سه‌ریه‌ک دانان، ماشته‌وه، وه‌سه‌ریه‌ک نان،

آکندن: ئی‌تیی‌خه‌ن، بۆتیی‌خه‌ن، شیواوی تیی‌خه‌ن،

آکنده: ئاخناو، ئاخندراو، ئاخراو، ئاخراوه‌وه، ئاخنا، ئاخینراو، پر، په‌ر، په‌ستاوتراو، په‌ستاوته، په‌ستراو، په‌ستراو، په‌ستیوراو، داپه‌ستراو، داپه‌ستوو، تیی‌خه‌ندراو، تیی‌خه‌نراو، تیی‌ه‌ستیوراو، گورۆته، په‌زگ نراو، گره‌وتا، گره‌وته، گورۆتا، ماخه‌نیا، هه‌لاخناو، هه‌لاخندراو، هه‌لاخراو، هه‌لاخیاگ، هه‌لازناو، هه‌لازندراو،

آکنده‌په‌لو: زۆر قه‌له‌و، گه‌له‌ک قه‌له‌و،

آکنده‌شدن: ئاخراو، په‌ستوان، په‌ستیوراو، ته‌پان، تیی‌خه‌ندراو، تیی‌خه‌نراو، تیی‌ه‌ستاوتراو، تیی‌ه‌ستیوران، داپه‌ستراو،

آکنده‌کردن: ← آکندن،

آکنده‌گردن: ملته‌ستوو، ملقه‌وی،

آقاجان: ۱- بابه، بابه‌لی، باوکه، تاته‌له، ۲- براگیان، براله، خالۆ، کاکه، کاکه‌گیان، لالۆ، لاله، مامه،

آقاداداش: ئابرا، ئاغه‌برا، کاکه‌لی،

آقادائی: خالۆناغا،

آقازاده: ۱- امیرزاده، آغازاده، ئاغه‌زاده، به‌گزاده، په‌سمیران، مندالی‌گوره‌پیاوان، میرزاده، ۲- پسر جناب‌الی: ئاغازاده، ئاغه‌زاده، بۆ ریزینان به‌کوری لایه‌نی پروبه‌پوو ده‌لین، کوری جه‌نابت،

آقاسی: دارۆغه‌ی دیوه‌خان، سه‌رۆک، سه‌روه‌ر، گه‌وره،

آقانه: داپیر، داپه‌خاتوون، داپه‌خانم،

آقایی: ئاغایه‌تی، ئاغایی، سه‌روه‌ری،

آقپر: په‌رسی، چای‌سی، چایه‌که‌په‌نگی روونی مه‌یله‌وسیی، هه‌یه،

آقچه: بوولی زێر یا زێو، سه‌کی زێر یا زێو، ورده‌زێر،

آقطنی: که‌زنه‌زان، که‌سزنان، گیابۆنکه، گێجه‌گیا، ور،

آقطنی‌سیاه: گه‌نده‌دار،

آق‌گرنگ: سپیدار،

آقوز: داره‌گوێز،

آقوزبوله: داره‌گوێز،

آقوش: ئازه‌لی درنده‌ی وه‌ک به‌ورو پلنگو شێرو...،

آک: ئاتاف، ئاسیو، تیش، به‌لا، په‌تا، خراپه، خرابی، درم، زیان،

آکادی: ۱- ئاکادیمی، ئه‌نجومه‌نی لیکۆلینه‌وه‌و باسی زانستی، کۆپروکۆمه‌لی زانستی، کۆری زانیاری، ۲- فیرگه‌ی به‌رزی هونه‌ری‌و زانستی،

آکادمیست: به‌پۆه‌به‌ری زانکۆ، شاگردی زانکۆ،

آکادمیسین: ئه‌ندامی ئاکادیمی، ئه‌ندامی کۆری زانیاری،

آکادمیک: ۱- زانستگایی، ۲- زانستی، زانستیه‌، ۳- باوه‌ری، تیوریک، پروانه‌گی، پێبازی، گریمانه‌یه‌ی،

آکاردئون: ئاکاردئون، سازیکی پۆژئاواییه‌ وه‌ک قوتوووه‌ به‌نده‌که‌ی ده‌ ملی‌ده‌که‌ن‌وبه‌ده‌ست ده‌یگرنو به‌داگرتنی دوگمه‌کانی ده‌نگی لیدین،

آکاژو: ئاکاژوو، قورسی که‌مه‌ر، کورسی که‌مه‌ر، گولشه‌یتان،

آکاسیا: داره‌ده‌زری، داره‌زه‌دی،

آکال: ← روزی،

آکب: گووپ،

آکبند: به‌سته‌به‌ندی کراوی کارخانه، ده‌ست لینه‌دراو، ده‌س نه‌خواردوو، ده‌کارنه‌کراو، له‌کارنه‌کراو، نوێ، نه‌کراوه، هه‌لنه‌پچراو،

آکپ: گووپ،

آک‌پوشانی: ئاردافی، ئۆینبازی، بده‌کی، بنجامه‌یی، به‌پێچی، به‌ده‌هۆی، به‌مبوله‌یی، به‌مه‌کری، بیچی، پیاو‌فرۆشی، تافته‌خۆری، ته‌په‌شی، ته‌پۆی، ته‌فره‌بازی، ته‌فره‌ده‌ری، ته‌له‌که‌بازی، جامبازی، جامقوولی‌بازی، جانبازی، چاپبازی، چاچۆلبازی، چاقپارسه‌کی، چاو به‌ستی، چه‌په‌ندازی، چه‌تله‌مه‌ری، حۆقه‌بازی، حه‌فته‌نگی، حیله‌بازی، حیله‌ساز، خاپینتی، خاپینۆکی، خاسووک، خه‌پۆی، خه‌له‌تینی، داوبازی، دردووک، دورگه‌یی، دوسوی، دوو‌پوویی، ده‌رخه‌لی، ده‌رگوشمی، ده‌سبیری، ده‌سته‌ری، ده‌غه‌لی، ده‌غهل‌بازی، پرووبینی، پیووی، پیوکاری، زۆلی، زه‌خه‌لی، زه‌غه‌لی، ساخته‌چیتی، ساخته‌کاری، شه‌لافی، شه‌مچکی، شیه‌به‌بازی، عۆینبازی، فریبۆکی، فریوده‌ری، فریوکاری، فیلبازی، فیلزانی، فیلۆی، فیله‌بازی، فیله‌زانی، فه‌نه‌کی، فه‌نه‌کبازی، قوولته‌بازی، قه‌للاشی، قه‌مه‌زنی، کامباخی، کلاوچیتی، کۆنایی، کۆنه‌کاری، کۆنه‌یی، که‌سه‌گی، که‌للاشی، که‌له‌کبازی، که‌له‌کچیتی، که‌مباخی، گزه‌ونی، گزیکاری، گزیکه‌ری، گزیونی،

آکنده گرديدن: ← آکنده شدن، آکنده گشتن: ← آکنده شدن،

آکنده گوش: ۱- پندنيوش: بنگوه، بنگوه، بنگوئ، پند وهر نگر، گوئ ناخناو، گوئنه بييس، نسحمت وهر نه گر، نسحته ته نه گر، ۲- کر: کاس، کپ، کرووس، کرپی، کەر، کەر، کەرپیل، کەرپ، کەرپۆ، کەرپ، گوئ کپ، نه بهيست، نه بييس، نه ژنهو، نه شنهو، هيچنه بييس،

آکنده گوشت: پاسۆتي، پرگۆشت، ته نگه تيلکه، تيرگۆشت، چاخ، چاق، سيرووني، سيقه، قه لهو، کۆک، گان وگۆشت، گللول، گۆشتن، گۆشتين، گونده، لپيه، مهس، ههملک،

آکنده يال: ← آکنده گوشت،

آکنش: ۱ ← آکندن، ۲ ← آکنه،

آکنشگر: ناخن، ناخنەر، پهستيوره، تيناخن، تپهستيوه، نيوپر کهرهوه، ههلاخن، ههلازن،

آکننده: ← آکنشگر،

آکنه: ۱- حشو: دلني ناخن، قه نه واچه، متيل، ناو، ناواخن، ناواخن، ناوپر، ناوچن، ناوکار، نيواخن، نيواخن، نيوپر، ۲- لوويارگري له پيشه ي گيا، ۳- آگنه لباس: قه نه واچه، ناواخني جلک، ۴- آگنه ديوار: ناو ناخن، ناوپر، ناوچن، ناوکار، نيوپر، ۵- زپرکه، زيپکه،

آکنيدن: ← آکندن،

آکنيده: ← آکنده،

آکو: باده قووش، بابه قووش، بوو، بووم، به له کانهک، بهم، په پووک، په پوه کهره، تۆت، تۆتاک، تۆتک، کوند، کونده بوو، کونده به بوو، کونده په بوو، کونده به بوو، کونه بوو،

آکواريوم: گۆمي ده سکرد، ده فري زۆرت له شووشه دروست کراو بۆ پارگرتنی ماسی و...

آکوستيک: ۱- بيستني، دهنگناسي، ژنهفته ني، ۲- دهنگ گير،

آکومولاتور: پاشه کهورتکەر، پاشه کهورتکري وزه ي کارهبا، کۆکهرهوه، له سه ريهک کۆکهرهوه،

آگاه: ۱ ← آگاهی، ۲- باخير: ئاقل، آگاه، ئاگادار، ئاگار، ئه نه بياوا، بريش، بزاق، بۆير، به ئاگا، به ئاوهز، به پرشت، به بيري، به چنگ، به خۆوه، ژيو، به خه بهر، به ماريفهت، به هورده، به هۆش، به بيري، به بيره وه، به بيمه نده، پالهمير، پسۆپ، پيتۆر، پيتۆل، پيزان، تۆره فان، تپگه يشتوو، جهرجهه، چاف قه کرى، چاوکراوه، چراخ، چسته، چک، چه پخوون، چنه زان، حه کيم، خوه دار، خه بهر، خه بهر بيستوو، خه بهر دار، خه وه دار، خيبره، دانا، داهي، دوربين، پۆزان، زانا، زانا يۆخ، زانبار، زرک، زرنگ، زرينگ، زۆرزان، زه پيروون، زيت، زيتهل، زيخ، زيره فان، زيرهک، زيکل، ژير، ژيرک، سه رحه ساو، سه روه خت، سه نکه لقا (ده لئي سه نکه لقا يه له هه موچنتيکدا ئاماده يه)، سه هنده، سه هنگه، سه هه نده، سه هه نه، شاهه ز، شامبۆز، شتران، شهس پيدار، شه ره ز، عاقل، عالم، عه قلدار، فاميده، فاميه، فرز، فره زان، فره زانا، فره زان، فره زانه، فره زان، فپيزانه، فه له يته، فپلزاق، فپله زان، کاربين، کارزان، کارناس، کۆچک، کۆچهک، کۆنا، کۆنه، که مو، گوئبييس، گوئبيست، لۆتهر، له دنيا زان، له زيزه، له سه ر خۆ، لپزان، مووت، مه حلان، مه زبووت، مه ژودار، مه علان، نکول، وادار، وته، وردبين، وريا، وشت، وشيار، ها، هاگيدار، هاي، هايبا، هايبار، هايپلي، هايه، هشيار، هۆزان، هوشدار، هوشيار، هۆشيار، هويل، هه دار، هه شار، يه مان، ۳- داننده: ئاقل، ئاگا، ئاگادار، ئاو زيباگ، بزاق، به ئاوهز، به زانسته، به پرشت، پسۆپ، تپگه يشتوو، تپگه يشتي، تپگه يه، تپگه ييگ، چاف قه کرى، چاوکراوه، حالي، حاليبووگ، خيبره، دانا، زانا، زۆرزان، ژير، سا لۆ، شتران، عارف، فاما، فامي، فاميده، فاميه، فره زانه، فپيزانه، کار بين، زاناله کار، کارزان، له دنيا زان، لپزان، مه علان، وادار،

آگاهاندن: ← آگاه کردن،

آگاهاننده: ← آگاه کننده،

آگاهانه: ۱ ← عالمانه، ۲ ← عمداً،

آگاهانيدن: ← آگاه کردن،

آگاهانيدنه (آگاهانده): ئاگادار کراو، به گوئيداروا، به گوئ گه يشتوو، پيکوتراو، خه بهر پيدراو، وادار کراو، ریاکراوه، وشيار کراوه،

آگاهداشتن: ← آگاهی داشتن،

آگاهدل: ۱- حساس: ئەوهی زوو شت وهر ده گرئ، ئەوهی زوو کاری تپده کرئ، ئەوهی زوو ده شت ده گاه، به ههست، تپگه ييو، زۆرخواهه ههست، زوو تۆر، زوو رنج، قچ، قوت، له سه ره ههست، هه شووپ، هه شکی، ۲- دلير: ئارپشهن، ئازا، بدهک، بزراف، بژوون، بۆکه، بويز، به جهرگ، به خيرهت، به ده مار، به زات، به زاخ، به غيرهت، به کار، به گون، به نافي، بيياک، بييه روا، بييسام، پال هوان، پردل، پرکيش، پياف، پياو، ته بيا، جامير، جندي، چارشا، چاوتوند، چاوقايم، چاونه ترس، چاونه ترساو، دلزاه، دلاره، دلدار، دلزه خم، دلسه خت، دلستور، دلقايم، دلگه ره، دلير، ده سته ره وه، ده سته وه کهر، ده سه ره وه، ده لوو دلير، ده ماردار، ده مسور، دپودل، ره شي، ره شيده، په ن، په نده، زاندار، زاوه دار، زه نهق دار، زه هله دار، زيخ، سه رخۆش، سه ر خوه ش، سه فدر، شامير، شه فقهر، شه فکتر، شه مشير، شه مپير، شه هله وه نده، شه هپير، شپيراز، شير کورۆژ، شير کوژ، سه گن، سه گيت، سه گيد، فپيرز، فپيرس، قادفين، قاده، قاره مان، کورد، کوربه اف، کۆسه جي، کۆکل، که له بياو، که له ميژ، کيستک، گامبۆر، گوندار، گه رناس، گه رنووس، گيان بهر، لۆک، مه رخوز، مه رد، ميتر، ميترخاس، ناگۆره، نه بهر ده، نه ترس، نه وه رد، نه به يته، نيتر، نيتره، وايسۆ، وه را، وه ن، وه نده، وپير، وپيراک، هالان، هۆل، هۆول، هه ول، هه وپرا، يه مان، ۳- ديندار: ئيماندار، به دين، پاريزکار، ديندار،

آگاهشدن: ئافسين، ئاگادار بوون، ئاگادار بوونه وه، ئاگادار کراو، ئاگادار کراونه وه، ئاگه دار بوون، ئاو زان، ئاو زيان، ئاو زين، ئه ژنه ويه ي، ئه نيه اواي، ئه وله بوون، به خه بهر بوونه وه، به رباي گوئ که وتن، به رخوا ردن، به گوئ گه يشتن، به گوئ گه يشته وه، بيستن، په بيري دن، په ي پيبردن، پپرا گه يشتن، پپزانين، تپگه شتن، تپگه يشتن، تپگه يه، تپگه يين، حاليبوون، خه بهر دار بوون، خه بهر دار بوونه وه، خه وه دار بوون، خه وه دار بوونه وه، ديته وه، پپيردن، پپي به دي کردن، پپي به ديپي کردن، پپي تپيردن، زانا ي، زانن، زانه يش، زانبايش، زانين، زماندن، ژنه فتن، ژنه وتن، ژنه وتي، سۆزه کردن، سۆسه کردن، سه حکر، سه ره به راره دي، سه ره به راره دي، سه ره به رشيه ي، سه ره به رکه رده ي، سه ره ده رچوون، سه ر ده ره ينان، سه ره ره ينان، سه ره لپده رچوون، سه ره لپده رکردن، سه ره ده ر کردن (له مکاره سه ره ده رناکه م)، سه ره ده روو کردن، سه ره ده ره ده رکردن، سه ره نده رکردن، شه ره زايي، شه نه فتن، شه نه وتن، فامان دن، فامکردن، فامين، فه همکردن، فه ديتن، که وتنه دۆن، گومان بريدن، گومان به رده ي، گو ه لپبوون، مسايش، مسايه، وادار بوونه وه، وادار کراو، وريا بوونه وه، وشيار بوونه وه، هۆشيار بوونه وه، هۆشيار بوونه وه، هوشيارو به يه ي، هۆشيارو به يه ي،

آگاهکردن: ئاگادار کردن، ئاگادار کردنه وه، بيدار کردن، پپي زانان دن، پپي کونتن، پپي گونتن، پپي وتن، تپگه يان دن، حه س، خه بهر په نه داي، خه بهر پيدان، خه بهر دار کردن، خه بهر دار کردنه وه، خه وه دار کردن، خه وه دار کردنه وه، دان زانين، دان ه زانين، زانباري پيدان، سه ره وخت کردن، له خه وه هه ستان دن، وادار نه وه کهر ده ي، وادار کردن، وادار کردنه وه، وادار کهر ده ي، واره سه، وريا کردنه وه، وشيار کردنه وه، وه ئاگاهينان، هاي دان، هوشيار کردنه وه، هوشيارو به يه ي، هه وال پيدان، ياوناي،

آگاهکننده: ئاگادار کهره وه، بيدار کهره وه، پپيوت، حه سه کر، خه بهر پپيدهر، خه بهر دار کهر، خه بهر دار کهره وه، خه وه دار کهر، خه وه دار کهره وه، سه ره وخت کهره وه، له خه وه هه ستين، وادار کهر، وادار کهره وه، وريا کهره وه، وشيار کهره وه، وه ئاگاهين، هايدهر، هوشيار کهره وه،

آگاه گرداندن: ← آگاه کردن،
 آگاه گردانیدن: ← آگاه کردن،
 آگاه گردیدن: ← آگاه شدن،
 آگاه گشتن: ← آگاه شدن،

آگورگر: ← آگریز،
 آگوری: ← آگریز،
 آگوش: ← آغوش،
 آگوشیدن: ← آغوشیدن،
 آگوست: مانگی نووت،

آگاهی: ۱- اطلاع: نارینهک، ناگا، ناگاداری، ناگالی، بیداری، تهفلی،
 خهبر، خهبرداری، سالخ، سالخ، سالو، سالو، سح، سهلیقه،
 سهه، عیلم و خهبر، فر (از دنیا بخواست: فریه دنیاوه نیه)، قهوتی،
 وریایی، ها، هاگا، ههلا، های، های، ههوال و خهبر، هین، ۲- علم:
 پرشت، توره، چیری، دانایی، پرتوتی، زانایه، زانایش، زانایی، زاناهی،
 زانس، زانست، زانیاری، سهپرشته، شارهزایی، حکمت، هین، ۳-
 اداره آگاهی: ئیداره ئی آگاهی، دایره ئی نه من،
 - به آگاهی رساندن: ← آگاه کردن،

آگون: ناوازی ناوازی، ناوه ژوو، ناوه ژوو کراو، بهراو پشت، بهراوه ژوو،
 بهراوه ژوی، بهرپاش، بهرواژی، بهروپشت، بهروفاژی، بهروواژی، بهروواژوو،
 بهلوفازی، بهلهفاژی، پاشه و پاش، پشتو پروو، پشته و پروو، پیچه وانه،
 دهر نشیف، دهفنخوین، دهمه و خوار، دهمه و قلم، دهمه و نخوون،
 په دیمان، ژیروو پروو، ژیروو ژوو، ژیره و پروو، ژیره و ژوو، سهرابن،
 سهرانوخنون، سهر بهرو و ژیر، سهرنخوون، سهرنگوم، سهرنگوون،
 سهرنوخنون، سهرنوخن، سهرنه خوون، سهرنه خوین، سهر و ژیر،
 سهرنخوون، سهره و چیره، سهره و ژیر، سهره و نخوون، سهره و نگووم،
 سهره و نگوون، فازی، قلم، قلم، لنگا و قوچ، نخوم، نخوون،
 نخوونه و بووگ، نقوت، نوپ، مه قلم، نگم، نگمه سار، نوخوون، نوقم،
 نوقمه سار، نوگوم، نسون، وارو، واژی، وهرگه پراو، وهرگه پراو،
 وهرگه پراو، وهرپشت، وهرگه پراو، وهرمودما، هرمانه، هوکدار،

آگاهی خواستن: ناگاداری و هرگرتن، خهبره و هرگرتن، ههوال
 خواستن، وارهسه، ههوال و هرگرتن،

آگاهی دادن: ← آگاه کردن،
 آگاهی داشتن: ناگاداری بوون، ناگا لیبوون، پیزانین،
 آگاهییدن: ← آگاه شدن،
 آگاهیده: ← آگاهانیده،

آگه: ← آگاه (به هم موو لیکدراوه کانیه وه)،
 آگهان: خهریکی ناگاداری بوون، لهحالی ناگاداری بووندا،
 آگهانیده: ← آگاهیده،
 آگهداد: خهبر، ههوال،

آگاهی دهنده: ناگادار، پیزاگهین، دهنگوباس راگهین، وهلامدهر،
 آگاهی عمومی: زانیاری گشتی،

آگهی: ۱- آگاهی (۲ و ۱)، ۲- اشتها: به نیویانگی، مه شهووری،
 مه نشووری، ناو داری، ناوده رکردن، نیویانگ، ۳- اعلان: ناشرکردن،
 ناگاداری، خهبریک که له لایه کسیک یا ده زگایهک بویلا و کردنه وه
 دهرتته دهر (به رۆژنامه یا شیوه کانی دیکه پراگه یاندن)، جار کیشان،
 جار کیشای، پراگه یاندن، عامقام، ۴- تبلیغات: پروباگه نده، ته تبلیغات،
 پراگه یاندن، پیکلام، ۵- جاسوسی: جاسوسی، زوانگری، زبرانی،
 زیره فانی، زیره وانی، سیخوپی، شاندیتی، شووفاری، گۆبه لی، گۆه
 به لی، گوئی بیستی، گوئی بیسی، گوئی بیلی، نهینتی، ههوال دزی، ۶-
 روایت: ریویاست، له زاری پراگه یانه وه، لی گپرا نه وه، ۷- نامه ابلاغ:
 نامه ئی ناگادار بکردنه وه، نامه ئی پیزاگه یاندن،

آگاهی یافتن: ناگاداری بوونه وه، ناگادار کرانه وه، پی زاین، تی گه بیشتن،
 خهبرداری بوونه وه، زانیاری پیدران، ههوال پیدران،

آگهی دادن: ← آگاهی دادن،
 آگهی داشتن: ← آگاهی داشتن،
 آگهی کردن: ناگه دار بکردن، بلا و کردنه وه ئی ناگاداری،

آگپ: گوپ،
 آگج: ← آگج،
 آگده: ← آکنده،

آگیش: ← آویز،
 آگیشنده: ← آویزنده،
 آگیشیدن: ← آویختن،
 آگیشیده: ← آویخته،

آگراندیسمان: ۱- ناگراندیسمان، بهربلا و کردنه وه، گوره کردنه وه،
 وینه گوره کردنه وه، ۲- شات و شوت،

آگین: ۱- آکنه، ۲- آلود، ۳- اندود: ناویه، دیمه، سواغ،
 کفت (زیر کفت)، کوت، نشان،

آگرمان: رازیبوون، په زامه ندیی ده ولته بۆ وهرگرتنی بالوویزی
 ده ولته تیکی دیکه، وهرگرتن، قبوولکردن،

آل: ۱- نال، ناله، پیره فۆک، رهشی شهوتی، شه شهبی، شه فقه،
 پیره فۆک، شهوک، شهوگ، شهوه، مۆک، یاله، ۲- بنه چه که،
 بنه ماله، خانه دان، مالبات، هال، یال، یاله، ۳- دودمان: بابان، باوان،
 بنه چه که، خانه دان، ۴- بده تراویلکه، تراویلکه، زیخه شینکه که له بهر
 تاو نه تر ووسکن و وهک تاو دیاریده کا، په وپوک، له یلان، هال، ۵- نال،
 په نهبی، په مهبی، سووری کم رهنگ، ۶- نال، پاشگری په یوه ندی و
 ویتچوون (چه نگال)،

آگستن: ← آکستن،
 آگش: ← آغوش،
 آگشتن: ← آغشتن،
 آگفت: ← آسیب،

آل آجیل: هه مه چه شنه دانه ویتله بۆ خواردن،
 آلا: ← آل (۵)،
 آلاپلنگ: ← آلاپلنگی،
 آلاپلنگی: به له ک وهک پیستی پلنگ، پلنگی، پلینگی،

آگستن: ← آکستن،
 آگش: ← آغوش،
 آگشتن: ← آغشتن،
 آگفت: ← آسیب،

آگن: ۱- آکنه (۳ و ۱) ۲- آکنده،
 آگنج: ۱- پاشگره به واتای (آکنده) ← آکنده، ۲- ریخۆله ئی نازه ئل
 که به به گۆشت یا خۆراکی کولیوی دیکه ده ناخندری،

آلاپلنگ: ← آلاپلنگی،
 آلاپلنگی: به له ک وهک پیستی پلنگ، پلنگی، پلینگی،

آگند: ۱- پاشگره به واتای (آکنده) ← آکنده، ۲- آکندن،
 آگندگی: ← آکندگی،

آگندن: ← آکندن،
 آگندنی: ← آکندنی،
 آگنده: ← آکنده،

آگنده گوش: ← آکنده گوش،
 آگنش: ← آکندن،
 آگنه: ← آکنه،

آگنیدن: ← آکندن،
 آگو: ← آکو،
 آگور: ← آجر،

آگنیدن: ← آکندن،
 آگو: ← آکو،
 آگور: ← آجر،

آگنیدن: ← آکندن،
 آگو: ← آکو،
 آگور: ← آجر،

آگنیدن: ← آکندن،
 آگو: ← آکو،
 آگور: ← آجر،

آگنیدن: ← آکندن،
 آگو: ← آکو،
 آگور: ← آجر،

- آماس خایه: قوری، گون ئاوسان، وه تهبا،
 - آماس زخم: ئهستوربوون، په نه مانی زام، کۆلهبا،
 - آماس کردن: ← آماسیدن،
 - آماس کش: نیشینه ره وهی هه لئساو، نیشینه ره وه،
 - ئاماسنده: ئاوساو، باکردوو، باکهر، ماسهر،
 - آماسیدگی: ئافساوی، ئاوساوی، ئهستوری، پز، پشام، پووم،
 په چف، په چف، په شام، په لم، په مین، په نده مووس، په نگله مووس،
 په نم، په نهم، ستوری، فاکرووی، قیتایی، کفکردن، گرم تیل،
 گرووز (ضربه)، گوج (ضربه)، ماساوی، ماسایا، ماسایش، ماسایه، ماسورا،
 ماسیای، مه رازه (لوزتین)، وهره م، وهره م، هه لامساوی، هه لامسیوی،
 هه لاوساوی، هه لپفاوی، هه لپفایوی، هه لئقیوی، هه لئساوی،
 - آماسیدن: ئافسین، ئاوسان، ئاوسیان، ئاوسین، ئهستوربوون،
 باکردن، پزبوون، پزکرن، پشام، پووم، په چفین، په چف، په چفین،
 په شام، په لم، په لمان، په لمین، په میان، په مین، په نهمیه،
 په نده مووسکردن، په نگله مووس، په نم، په نمان، په نمین، په نه مان،
 په نه میان، په نه مین، ستوربوون، فاکردن، فزین، کف کردن،
 کیس کردن، کیش کردن، گرم تیل، گرووز (ضربه)، گوج (ضربه)،
 گه راگه راو پستان، ماس، ماسان، ماسای، ماسای، ماسایا، ماسایش،
 ماسایه، ماسوروا، ماسیان، ماسین، مه رازه (لوزه)، واکرن، ورماسای،
 وه چفین، وهره م، وهره مان، وهره مین، وهره م، هاوسان، هلامسان،
 هۆر ماسای، هه لاماسین، هه لامسان، هه لامسین، هه لاوسان،
 هه لپان، هه لپیان، هه لپفین، هه لپه نمان، هه لپه نمین، هه لپه نه مان،
 هه لپه نه مین، هه لئقان، هه لئقین، هه لکفان، هه لکفین، هه لمان،
 هه لمانیان، هه لمانسین، هه لمان، هه لهاتن، هه وا، هه واکرن، هه وا
 کیشان، هه واکیشای، هه یزه،
 - آماسیده: ئاوساگ، ئاوساو، ئاوسیاگ، ئهستور، ئهستور بووگ،
 باکردوو، پندراو، په فل، په لئماو، په میاو، په نماو، په نمیو، په نه ماو،
 په نه میگ، په نه میو، په یغله، په یغله، دیمگر، ره باکو توو، فوودراو، فوودریا،
 فوودریاگ، فوودریاو، فوودراو، کف، کففه، کفه، گه راگه را (زگی) گه راگه را
 و پستانه، ماساو، ماسای، ماسایا، ماسیاگ، ماسیاو، ماسیو، نه په خک،
 نه خفی، وهره مین، وهره می، وهره نایش، وهره نایش، هۆرمسا، هه لامساو،
 هه لامسیو، هه لاوساو، هه لپزاو، هه لپفاو، هه لپفایو، هه لپفای، هه لئزاو،
 هه لئساو، هه لئماسیاو،
 - آمال: ئاواته کان، ئاره زه کان، ئومیده کان، بریاکان، حه زه کان،
 خۆزگه کان، ویسته کان، خۆزیاکان،
 - آماه ← آماس،
 - آماهاندن: ← آماساندن،
 - آماهانده: ← آماسانده،
 - آماهانیدن: ← آماساندن،
 - آماهانیده: ← آماسانده،
 - آمای: ۱ - آرا، ۲ - آماده کننده، ۳ - پرکهر، تژزه کهر، داگر،
 سه رپژکهر، که فزپژکهر، که فزپژکهر، لیفرپژکهر، مشتکهر، مشکهر،
 - آمایش: ۱ - آماده کردن، ۲ - تولید کردن،
 - آماینده: جۆلا، چنهر، چیکه رو رازینه ر، هۆنه ر،
 - آمایی: ← آمادگی،
 - آماییدن: ← آمادن،
 - آمبولانس: ئامبولانس، ئیسعاف، ترومبیلی نه خۆشه نگه ر،
 نه خۆشه ر، نه خۆشخانه ی که پۆک،
 - آمپر: ئامپتر، په که یی یوانی ره وتی کاره با،
 - آمپر سنج: ئامپتر ییو، ئامپتر، ئامرازی ئه اندازه گرتنی ره وتی کاره با،
 - آمپر متر: ئامپتر ییو، ئامپتر، ئامرازی ئه اندازه گرتنی ره وتی کاره با،
 - آمپلی فایر: به هیز کهر، توندتر کهره وهی ره وتی کاره یا ده نگ،

آمپول: ۱- ئابدۆزه ک، ئاودزه ک، ئاودوو زه ک، چهنی، ده رزی، سرنج،
 سرنج، شریقه، شریقه، فیکقه، فیکقه، قه تاره، قه تره کیش، ۲-
 ده رزی، ده رمانی ناو ده رزی، ده رمانی نیو ئابدۆزه ک،
 آمپول زدن: چهنای وه نه، چهن شه ی، چهن وه نه دای، ده رزی لیدان،
 ده رزی وه شانندن، ده رمان ده له ش کردن به ده رزی، شریقه لیدان،
 شریقه لیدان،
 - آمختن: ← آموختن،
 - آمخته: ← آموخته،
 - آمد: ۱- آمدن: ئام، ئاما، ئامای. هات، هام (آمدوشد) ئاموشو، هامو
 شو، ۲- اقبال: ئامهت، ئامه و، ئیغبال، ئیغبال، باو، بای، بهخت،
 بهختو ئیغبال، بهش، به هورمی، په ل، تالچ، تاله چاره، خوا پیدان،
 خوا په نه دای، دۆ، ده رب، سعوود، سعوود، شانس، شهنس، کابه شاک،
 کۆس، کۆست، ماراو، ناوچه وان، نسیب، نسیو، نگین (نگینی هاوردوه)،
 نهرد، نیوچاوان، وهخت، هات، هاته، هاتی، هه دار، هیر، ۳- بازگشت:
 زفرین، گه رانه وه، وه گه ران، ۴- ئاینده، ئه وه ی که دئ (پيامد)، هاتوو،
 - آمدداشتن: ئامه دبوون، به ئامه و بوون، به هاتبوون، به ره ژنبیه ی،
 پیرۆزبوون، پیۆقه دم خیربوون، پیۆه هاتن، فه ردار بوون، قه دم خیر
 بوون، ودمداربوون، مباره ک بوون، یومنداربوون،
 - آمدشد: ← آمدوشد،
 - آمدکار: پیرۆزی، پیۆقه دم، سه روسه نه مه، فه ر، مباره کی،
 مباره کی، ودم، ورمی، هورم، یۆم، یومن،
 - آمدنیامد: ← آمدونیامد،
 - آمدنیامد داشتن: ← آمدونیامد داشتن،
 - آمدورفت: ← (آمدوشد) ← آمد،
 - آمدوشد: ئامان وشیان، ئاماولوا، ئاماولوا، ئامای ولوای، ئاموشو،
 ئاموشو، ئامۆشه، ئامه شو، سه رلیکدان، سه فه رکردن، کاروانه کردن،
 گه ران، هاتنووچوون، هاتوچۆ، هاتوچوو، هاتوچوون، هامشو، هاموشو،
 هاوشو، هاو لیان، هه رک، هه لئست (هه لئستی له سه ره)،
 - آمدوشد بیجا: جاو رایه ل، جاو رایه لکردن، جاو راهیشتن، هاتوچۆ
 بیجی،
 - آمدونیامد: پیرۆزبوون یا نه بوون، سه رکه وتن و ژرکه وتن، قازانچو
 زه ره، مان وه نه مان، هات وه نه هات، هاتی وه نه هاتی،
 - آمدونیامد داشتن: به هات وه نه هات بوون، پیرۆزی یا شوومی،
 پیۆه هاتن یا نه هاتن، قه دم خیربوون یا شه ربوون،
 - آمدن: ۱ - آشکار شدن، ۲ - احساس گردیدن، ئام، پیزانان، هه ست
 پیزان، ۳- ایاب: ئام، ئامان، ئامای، ئامه ی، گه یشتن، وه ران، هاتن،
 هامه یش، ۴- بازگشتن: ئامانه وه، ئه وه ئامای، ئه وه گیلای، به یاشدا
 وه رگه ران، به ره ودوا هاتنه وه، تکسین، چه رخ، داگه رانه وه، داگه ریان،
 دوا وه دان، رسانی وه، زفر، زفرین، زوورانه وه، فه رگه ر، فه زفران،
 فه زفریان، فه زفرین، فه گه ر، فه گه ران، فه گه ریان، فه گه رین، گرگر،
 گلار، گه رانه وه، گه رانه وه، نکس، واکل، وه رسووچان، وه رگه ران،
 وه رگیل، وه گه ران، وه گه رانه وه، وه گه ریان وه گه رانه وه، هاتنه وه، هه و،
 هۆره و گیلای، ۵- بزواتنی ئه ندام له رووی ناز یا بیشه رمی یه وه (چشم و
 ابرو آمدن: چاو داگرتن و برۆ هه لئنان، ۶- رسیدن: ره سین، گه هان،
 گه شتن، گه هان، گه هشتن، گه هشتن، گه هیشتن، گه هین، گه یشتن،
 گه یین، گه یین، گه یشتن، گه یان، هاتنه به ره وه، هامه یش، یاو، یوان،
 یاوای، ۷- روی دادن: به سه ر ئامای، به سه ره یه رده، به سه ره اتن، به یایگی
 ئامای، روو دان، قۆمان، قۆمای، وه دیه اتن، هاتنه پیتش، هاتنه دی،
 هاتنه دیل، ۸- زاده شدن: بوون، به دنیا هاتن، په یدا بیه ی، له دایک بوون،
 هاتنه دنیا، ۹- سپری شدن: ئاسه وار بران، ئامای نه کهرده ی، بران،
 برانه وه، برانه وه، بنی کران، بنه بر کران، به ئاخیر گه یشتن، به ئاکام
 گه یشتن، به ئه نجام گه یشتن، به بادا چوون، به تلان، به ریا دبوون،
 به سه رچوون، به سه ره اتن، به کۆتایی گه یشتن، به یه نه نه لوای، بیخ بر کران،
 پیکه اتن، تونا وتون چوون، تونبه توون چوون، ته رتوتوونابوون، ته رفوتوونا

بوون، ته مامبای، ته مامبیهی، ته او بوون، ته او کران، تیاچوون، تیه پریون، تیه پرین، تیچوون، جیه جیهیون، چلیان، چه نکران، خه لاسبوون، داغانبوون، دلینه شیعی، دما پرپا، دوا پران، دوا دۆر، دوا دۆل، دوا بی پنهان، دمایا نامای، دوا بی هاتن، دۆله دان، دوما هیهاتن، راشکان، ریه برده نهوه (مردن)، ریشه بر بوون، ریشه بر کران، ریشه کیش بوون، سر تیاچوون، سر چوون، شو نه وار نه مان، شو تینه وار نه مان، شیعی، فۆتان، فهوتان، قران تیکه وتن، قرانکردن، قرنامای، قریبوون، قریبوون، قریکه وتن، قروه نه کهوتی، قرهاتن، قلم، قلم، قوتار بوون، قهتان، قه تیان، قه دان، قه دیان، قه دین، قه لاچۆ تیکه وتن، قه لاچۆ کران، قه لهین، قه مهین، کامباخران، کرمنشین، کۆتابوون، کۆتابیهی، کۆتاهاتن، کۆتایی پنهان، کۆتایی هاتن، کۆترهاتن، کۆره بوون، کۆره وه بوون، کودان، گه پشته کۆتایی، له ئارادانه مان، له بنهاتن، له بنه هاتن، له بهشکران، له به پنجوون، له ناوبران، له ناوچوون، له نیوبران، له نیو چوون، ماردش، ماوه ته مامبیهی، ته او بوون، ماهفیوون، مه حفیوون، مه فیوون، ناوابران، نه مان، هاتنه نه نجم، هه زۆان، هه پۆشان، هه پۆشین، هه پۆشین، هه سفان، هه لآداد، ۱۰- گنجیدن:

۱- امکان: ئیمکان، پۆپان، جیه جیهیون، توانا، توانین، توینین، جهدهس نامای، دهست پتر اگه یشتن، چلیان، دهستان، دهست و پتر اگه یشتن، دهسای، ره خسان، ره خسای، ری تیچوون، شیان، قودرهت، گونجان، گونجای، لوان، لدهه ستهاتن، مومکینبوون، مه سیسه ربوون، ویچوون، هاسانبوون، هه لکه وتن، هیز، پۆی شیعی،

۲- یاری کاری راداشتن: ناز هه بوون، نازوان، نازویان، نازوین، باران، بنیه هه بوون، بۆکران، بونه هه بوون، بهرگه گرتن، پنه کریای، پی گران، تابیهاتن، تاقای، تاقه ته هه بوون، تانستن، تانین، تاوه بوون، تاوای، تاوشه هه بوون، توانا هه بوون، توانایی هه بوون، توانایی هه بوون، توانین، توینین، تووانه هه بوون، تین تیدا بوون، جهدهس نامای، ده زور دن، ده ستلات هه بوون، ده سه یاوه هه بوون، زۆره هه بوون، زور هه بوون، زهره هه بوون، قوونه بان هه بوون، قوهت هه بوون، قهرهت هه بوون، قوهت هه بوون، کارین، کیشان، گرک هه بوون، گرک هه بوون، گلوکۆز هه بوون، گو په بوون، گورده هه بوون، گوژم هه بوون، له توانا دا بوون، لدهه ستهاتن، لدهه ستهاتن، لتهاتوویی هه بوون، مانین، نیرو هه بوون، وزه هه بوون، ویزان، ویزین، هازه بوون، هوومین، هیزه بوون، یاراهه بوون،

۳- امکان کردن کاری راداشتن: به پیشه هاتن، په زۆان، پی کران، توانایی کردن هه بوون، ده رفهت هه بوون، کات ده ستخستن، ۱۱- متناسب بودن: بوون، پیکه فتن (دهرمانه که به نه خو شه که کهفت)، پیکه وتن، پیوه جوان بوون، لی جوان بوون، لیوه شانوه، لیتهاتنوه (این لباس بشما میاید: نهو چلکه له تو دپتهوه)، ۱۲- به نیاز بوون، هاتن (تا آدم حرفی بزنم، زد توی دهنم: تا هاتم قسه یک به یکم کیشای به بن گوچکه ما)، ۱۳- فه پز کردن، گرتن، هاتن (آمدو پولت تمام شد: نهوه هاتوو پوله کهت برا)، ۱۳- گه یشتن به جیگایهک یا په ییدا بوونی دۆخیک، هاتن (جووش آمدن: وه کوئل هاتن، هاتنه کوئل، بار آمدن: بارهاتن)،

آمدنی: نهوهی بۆخۆی دئی، نهوهی پیویسته بی، نهوهی سر به خو دئی، ئی هاتنی، بۆهاتنی بوو، خه ریکی هاتن، شیای هاتن،

آمد: ۱- دوغاب گنج: دۆخای گنج، دۆغای گنج، شۆربا گنج، گنجچا، گنجچی گیراوهی ئاوه کی، ۲- رسیده: ناماینه (مؤنت مجهول)، په سی، په سیو، گویشتی، گه شتی، گه یشتوو، گه یگ، گه یوو، گه هیشتی، ۳- طبیعی: خۆرست، خۆرسک، خۆکراو، خۆکرد، دهست کاری سروشت، دهسکری خوا، بهدهستی مرۆف دروست نه کراو، سرشتی، سروشتی، سوروشتی، نادهسکرد، نهجه لاندی، ۴- لطیفه: قسهی خۆش، قسهی خۆش و پیکه نینه پنهان، نوکته، ۵- وارد: هاگ، هاگو، هاگو، هاگ، ۶- واقع: بویه، بهسه رتامای، بهسه ر ویره ده، بهسه ر هات، پاکه فتن، پیکه وتن، پیکهات، پیکهات، پرودان، پروداو، پرودای، پروه دای، قچان، قۆمان (نا گوار)، قۆمیان (ناگوار)، قۆمیاو، قۆمیاو، قۆمین (نا گوار)، قهومان (ناگوار)، قهوماو، قۆمیاو، مقدهر (ناگوار)، مه رسلا، مه سه له، هه لکه وتن، هه لکه وتن،

آمد هه گوی: قسهی خۆش کهر، نوکته باز، نوکته ویز،

آمرد: نه مرکه ر، برپارده ر، تیخو ر، خاوه نکار، ده ستوورده ر، فرمان به ده ست، فرمانده، فرمانده ر،

آمرا نه: به حوکم، به ده ستوور، به شیوه یکی ره قو ناخۆش، توندوتیژانه، فرمانده رانه، فرمانده رانه،

آمزش: ← آمزگاری،

آمزشکار: ← آمزگار،

آمزشگار: به خشر، به لیبوور، جهوئی ویره ده، چاوپۆشه ر، پرحم پیکه ر، پرحیم، عافو کهر، غه فوور، گونا به خش، لیبوور، لیبوور دوو، لیبوورده، لیخۆشبوو،

آمزشگاری: به خشایش، به خشنده یی، به لیبووری، جهبه، چاوپۆشی، پرحم، عافوو، گوزه شت، گه ردن ئازایی، لیبواری، لیبووری، لیبوورده یی، لیخۆشبووی، نۆبه به خش (نهو جار نۆبه به خشت بی)، نوخاف، وه خشه،

آمزشنده: ← آمزگار،

آمزشیدن: نازاد کردن، بگردن، بواردن، بۆرین، بوراندن، بووردن، بوورین، به خشان، به خشانن، به خشای، به خشین، به زه می پیداهاتن، جهبه کردن، چاوپۆشان، چاوپۆشی کردن، چاوپۆشین، چاوپۆشاندن، چناویه ر، چنه وهش بییه ی، چنه ویره ر، چه م پۆشای، چه نه ویره ی، خۆشبوون، دلی خوه فه کرن، زگ پی سووتان، عافوو کردن، عه فوو کردن، گوزه شت کردن، گوزه شتکه رده ی، گه ردن نازا کردن، گه رده ن نازا که رده ی، لیبۆرین، لیبوور دن، لیبوورین، لیخشانن، لیخشانن، لیخۆشبوون، وه شکردن، ویردن، ویزدن، ویره ده ی، ویره رنای،

آمزشیدن: ئی به خشین، ئی لیبوور دن، ئی پرحم پی کردن، بۆلیبوور دن بوو، شیای به خشین/لیبوور دن،

آمزشیده: به خشراو، خوالیخۆشبوو، پرحشاد، پرحم پیکراو، عافو کراو، لیبوور دراو، مه رحووم،

آمُرغ: ۱- احترام، ۲- اندک: ۳- بهره: بهره، پر، بهر خوره، بهره، بهره، بههره چه، بههره ک، بهیر، چه خش، دۆ، ده رامهت، ده رامه د، دهسکهوت، زه رۆله، سوو، سوود، سه رسودا، فایده، فایه، فه ر، فهیده، فیده، قازان، قازانج، قازانی سوودا، قانجاز، قانزاج، قهرم، قهزانج، کار، کهراو، کهرهم، کهل، کهل، کهلک، کهلک، گوئچ، لۆتم، ماعف، منفه حهت، منفه عهت، مهفا، مه فعهت، مه نفه حهت، مه نفه عهت، ناعفهت، نهحف، نهف، نهفج، نه هف، وهچ، وهچه، وهدهست هاتوو، هافل، هاوه، هۆ، هوو، هوه، ۴- خلاصه: پوخته، سوک، کورتی، کورتکراوه، کورته، ۵- ذخیره: ئابووری، نه نوخته، پاشقل، پاشقول، پاشه کهفت، پاشه کهوت، پاشه کهوتی، په زمه نده، په سه ناز، دهس په وه گرتی، دهست پیوه گرتن، فه بوور، گردو کو، گردوه کوئی، گلدرباوه، گلو دریاو، لدهم گیتراوه، له زار گیتراوه، له شتی شتی وه لاناو، مالداری، نۆته، نه که پوو، نیاته، وهرام، وهرسیف، ۶- همت: ئیراده، برپارونه ترسان، دلگه وره یی، هیمهت، هیمهت،

آمیریکائی: ئه میریکایی، هاملکان (ویده چی گۆپاوی American بی)،

آمیرین: کۆی (آمر) ← آمر، ده ستوورده ران، فرمانده ران،

آمفی تئاتر: ته ماشاخانه ی به پلکان،

آمن: بیترستر، بی خۆفتر، دلته خت تر، دلنیاتر، دلنیاتر،

آمن: نهوله هی، بیترس، بی خۆف، دلته خت، دلنیاه، له نه ماندا، له نه منته ماندا، له دلنیاییدا،

آمنون: کۆی (آمن) ← آمن،

آمنیایک: ← آمونیاک،

آمنه: باره ئاوردوو، تیله که دار، کۆگای ئاوردوو، کۆمای داری قه لاشکه ری،

آمنین: کۆی (آمن) ← آمن،

آمرد: نه مرکه ر، برپارده ر، تیخو ر، خاوه نکار، ده ستوورده ر، فرمان به ده ست، فرمانده، فرمانده ر،

آمرا نه: به حوکم، به ده ستوور، به شیوه یکی ره قو ناخۆش، توندوتیژانه، فرمانده رانه، فرمانده رانه،

آمزش: ← آمزگاری،

آمزشکار: ← آمزگار،

آمزشگار: به خشر، به لیبوور، جهوئی ویره ده، چاوپۆشه ر، پرحم پیکه ر، پرحیم، عافو کهر، غه فوور، گونا به خش، لیبوور، لیبوور دوو، لیبوورده، لیخۆشبوو،

آمزشگاری: به خشایش، به خشنده یی، به لیبووری، جهبه، چاوپۆشی، پرحم، عافوو، گوزه شت، گه ردن ئازایی، لیبواری، لیبووری، لیبوورده یی، لیخۆشبووی، نۆبه به خش (نهو جار نۆبه به خشت بی)، نوخاف، وه خشه،

آمزشنده: ← آمزگار،

آمزشیدن: نازاد کردن، بگردن، بواردن، بۆرین، بوراندن، بووردن، بوورین، به خشان، به خشانن، به خشای، به خشین، به زه می پیداهاتن، جهبه کردن، چاوپۆشان، چاوپۆشی کردن، چاوپۆشین، چاوپۆشاندن، چناویه ر، چنه وهش بییه ی، چنه ویره ر، چه م پۆشای، چه نه ویره ی، خۆشبوون، دلی خوه فه کرن، زگ پی سووتان، عافوو کردن، عه فوو کردن، گوزه شت کردن، گوزه شتکه رده ی، گه ردن نازا کردن، گه رده ن نازا که رده ی، لیبۆرین، لیبوور دن، لیبوورین، لیخشانن، لیخشانن، لیخۆشبوون، وه شکردن، ویردن، ویزدن، ویره ده ی، ویره رنای،

آمزشیدن: ئی به خشین، ئی لیبوور دن، ئی پرحم پی کردن، بۆلیبوور دن بوو، شیای به خشین/لیبوور دن،

آمزشیده: به خشراو، خوالیخۆشبوو، پرحشاد، پرحم پیکراو، عافو کراو، لیبوور دراو، مه رحووم،

آمُرغ: ۱- احترام، ۲- اندک: ۳- بهره: بهره، پر، بهر خوره، بهره، بهره، بههره چه، بههره ک، بهیر، چه خش، دۆ، ده رامهت، ده رامه د، دهسکهوت، زه رۆله، سوو، سوود، سه رسودا، فایده، فایه، فه ر، فهیده، فیده، قازان، قازانج، قازانی سوودا، قانجاز، قانزاج، قهرم، قهزانج، کار، کهراو، کهرهم، کهل، کهل، کهلک، کهلک، گوئچ، لۆتم، ماعف، منفه حهت، منفه عهت، مهفا، مه فعهت، مه نفه حهت، مه نفه عهت، ناعفهت، نهحف، نهف، نهفج، نه هف، وهچ، وهچه، وهدهست هاتوو، هافل، هاوه، هۆ، هوو، هوه، ۴- خلاصه: پوخته، سوک، کورتی، کورتکراوه، کورته، ۵- ذخیره: ئابووری، نه نوخته، پاشقل، پاشقول، پاشه کهفت، پاشه کهوت، پاشه کهوتی، په زمه نده، په سه ناز، دهس په وه گرتی، دهست پیوه گرتن، فه بوور، گردو کو، گردوه کوئی، گلدرباوه، گلو دریاو، لدهم گیتراوه، له زار گیتراوه، له شتی شتی وه لاناو، مالداری، نۆته، نه که پوو، نیاته، وهرام، وهرسیف، ۶- همت: ئیراده، برپارونه ترسان، دلگه وره یی، هیمهت، هیمهت،

آمیریکائی: ئه میریکایی، هاملکان (ویده چی گۆپاوی American بی)،

آمیرین: کۆی (آمر) ← آمر، ده ستوورده ران، فرمانده ران،

آمفی تئاتر: ته ماشاخانه ی به پلکان،

آمن: بیترستر، بی خۆفتر، دلته خت تر، دلنیاتر، دلنیاتر،

آمن: نهوله هی، بیترس، بی خۆف، دلته خت، دلنیاه، له نه ماندا، له نه منته ماندا، له دلنیاییدا،

آمنون: کۆی (آمن) ← آمن،

آمنیایک: ← آمونیاک،

آمنه: باره ئاوردوو، تیله که دار، کۆگای ئاوردوو، کۆمای داری قه لاشکه ری،

آمنین: کۆی (آمن) ← آمن،

معەللىمى، موعەللىمى، وانە بېزى، وزەرى، هينەرى، هيىكارى، هيىكەرى، هيىندارى، هيىنكارى، هيىنكەرى،
 آموزنده: ← آموزگار(۱و۴و۵)،
 آموزه: ۱- ئامۇزە، باوہ، بنەماكانى بيروبوچوون، بۇچوون، بيىر،
 بيىردۇزى، بيروباوہ، تىتۇرى، تيور، تيوير، پا، پوانگە، پى، گريمانە، ۲
 ← درس، ۳ ← دكتىرىن،
 آموزيدن: ← آموختن
 آموستنى: ← هود،

آمون: ئاردييو، ئارەى، پى، پراوپىر، پىپەپىر، تۇزە، تۇزە، تۇزى،
 تمامتۇزە، تەخت، تىكەمە، داردايى، دارمال، داگرتو، داگرتى، دايىقار،
 دىنگ، دەرگاخن، دەرگا ناخن، زپ، زوفت، زەپەزەپ، سامال، سەرپىز،
 سيلە، قەلا پەنچ، قەلا پىرچىن، قەلاچىن، قەلاقەلا، كەفرىز، كەفەرىز،
 كەلوپىز، كەيل، كەيىل، گۇزان، لپ، لچانلىچ، لچانلىچ، لوالەو،
 لەبالب، لەپە، لەم، لەمالەم، لىپ، لىيان، لىپانلىپ، لىپاولىپ، لىپە،
 لىف، لىفپىز، لىفولىف، لىوان، لىوانلىو، لىوانە، لىوانلىو، لىوپىز،
 مالمال، مشت، مەتەلۇس، نافدار، ناودار، نۇن، نفاق، هەبل، هەربل،
 آمونياك: ئامۇنياك، ئاموونىياك،
 أمه: جەوھەردان، مەرەكەبدان،

آميختگى: ۱- امتزاج: ئامايىنەدلى، ئامىتەبى، ئاوتتەبى، بەناو
 يەكدچوون، تىكەلاوبوون، تىكەلاوى، تىكەلبوون، تىكەلبىبە،
 تىكەلكىران، تىكەلى، لىكىدان، ھاتنەناو، ۲- الفت: تىكەلاوى،
 دۇستايەتى، نىزىكايەتى، نىزىكى،

آميختگى دادن: ئۆگىرگىردن، خووپىيدان، پاهىندان، پامىكرىن،
 ھۆكارەكرىن، ھۆگىرگىردن،
 آميختگى گرفتن: ئۆگىربوون، پىپراھاتن، خووپىتوگىرتن، پام بوون،
 پامبىبە، ولفەت، ھۆگىربوون،

آميختن: ۱ ← آميختگى(۱)، ۲- پىوستىن(چىنانكە رودى بەرود
 ديگرىبەدرىا): تىكەلبوونەو، يەكگرتنەو، ۳- درهم كىردن: ئامىتن،
 ئامىتەكرىن، ئامىتەكرىن، ئاوتتەكرىن، بەرناقىدان، پالوش،
 پىكەوئىكىدان، تەفلىكرىن، تەفلىكەفكرىن، تىكچىزاندىن، تىكىدان،
 تىكىداى، تىكەوردان، تىكەلاوكرىن، تىكەلدىن، تىكەلكىرگىن،
 تىك ھەلكىرگىن، تىكەلكىش كىردن، داپوونە، شىواندىن، شىوانى،
 فەستىراندن، كەرچلاندىن، كەرملاندن، لەھەقدان، لەھەقدوودان،
 لەيەكدان، لىكىدان، نافتىكەھەلكىرگىن، ھامىتەكەردە، ھەچكاندىن،
 يەكدان، ۴- معاشرت: تىكەلاوى، تىكەلاوى كىردن، ھاتوچۇبەكتىر
 كىردن، ئىوانخۇشى، ھاونىشى، ھەستانودانىشتن، ۵- ورزىدىن: شىلان،
 ھەلشىلان (وہ ك رەنگو...)،

آميختنى: بۇئامىتن، بۇئامىتەكرىن، بۇئامىتەكرىن، بۇ ئاوتتەكرىن،
 بۇبەرناقىدان، بۇتەفلىكرىن، بۇتەفلىكەفكرىن، بۇتىكچىزاندىن، بۇتىكىدان،
 بۇتىكەسوردان، بۇتىكەلاوكرىن، بۇتىكەلدىن، بۇتىكەلكىرگىن،
 دائىراوبۇتىكەلاوكرىن، شايانى تىكەلكىردن، شىاوى پىكەوئىكىدان، شىاوى
 كەرچلاندىن،

آميختە: ۱- ئامىتە، ئامىتە، ئامىز، ئامىزەن، ئاوتتە، ئاوتتە، پالوش،
 پلىنگ، تەفلىھەف، تىكىدراو، تىكىل، تىكەل، تىكەلاو، تىكەلبىكەل،
 تىكەلكىراو، دىناقىكىدا، پەگەلكەوتوو، فەستىراندى، قاتى، كەرچل،
 كەرچلاندى، كەرچلى، كەرملاندى، لەھەقدراو، لەھەقدوودراو،
 لىكىدراو، لەيەكدراو، لىكىداو، ھامىتە، ھوومىتن، ھەفبەند، ۲ ←
 ناخالص،

آميختەشدن: ← آميختن(۱و۲)،
 آميختەكرىن: ← آميختن(۳و۴و۵و۶)،
 آميختەگىشتن: ← آميختن(۱و۲)،
 آميرال: دەرپاسالار، فەرماندەرى ھىزىدەريايى،

آمیز: ۱ ← آمیزش، ۲ ← آمیزنده، ۳ ← آمیخته، ۴- مباشرت:
 ئىلاقەكرىن، تىخوونكەوتن، جووتبوون، جىماع، دەستتىكەلكىردن،
 پەزىگىنان، كوتان، گان، گانكرىن، گانكەردە، گابىن، نم، نىان، نىاندن،
 نىزىكبوون، نىزىكى، نىزىكى، نىپان، نىپاندىن،
 آمیزان: خەرىكى ئاوتتەبوون، لەتىكەلبووندا،
 آمیزش: ۱ ← آمیختن(۲و۳)، ۲ ← آمیز(۴)، ۳ ← آمیزنده(پس)،
 آمیزشى: ئىتىكەلاوى، ئىجووتبوون، ئىنىزىكايەتى،
 آمیزگار: ← آمیزنده،

آمیزنده: ۱- ئەھلى دۇستايەتى ھاتوچۇ، تىكەلاوى خەلك، دەگەل
 خەلك تىكەلاو، ھاتوچۇكەر، ۲- خۇشمەشەرب، خۇشمەشەرف،
 مەجلىس خۇش، ھاتوچۇخۇش،
 آمیزه: ۱ ← آمیختن(۱)، ۲ ← آمیخته، ۳ ← دورگه،
 آمیزه مو: ماشوبرىنج، مووى تىكەلاوى پەشوسى،
 آمیزيدن: ← آمیختن،
 آمیزه: ← آمیزه،
 آمیغ: ← آمیز،
 آمیغدن: ← آمیختن،

آمیغه: ۱ ← آمیخته، ۲ ← آمیز(۴)، ۳ ← آمیزش،
 آمین: ئامىن، باپاسەبۇ، باوايى، خوايەقبوولى كەى،

آن: ۱- آن(كارچىن): ئەو، ئەوشتە، ئەوكارە، ئەو، ئەو، ئەو، پاسە،
 (وا)ھركس آن كىند كەنبايدىكرىن آن بىند كەنبايدىدىن: ھەركەس واىكا
 كەنبايى بىكا ئەوئەدەبىنى كەنبايى بىبىنى، وەھا، وى، ھۆ، ھۆ، ۲-
 پسوندجم: آن، ئەكان، ئەھل، گەل(كرىدان): كوردان، كوردگەل،
 كوردەكان، كوردەھل، ۳- پسوندصفتفاعلى: آن(خرامان، خندان:
 خىرامان، خەندان)، پاشگىرە بۇساز كىردىنى پەسنى بگەر، ۴-
 فرزندى، كورپى، ۵- دم: ئان، با(دم صىجرفتە: لەباي بەپانى يەو
 پۇششتوو)، بافت، بەھن، بەھنگ، پشوو، پىچى، پىل، تاف،
 تانگ(بەھنگامخود: تانگاخوودا)، تاو، چەنگە، چاخ، چاخك، خان، حەل،
 دەم، دەم، دەمان، دەمووكە، زەمان، سا، سات، سەروپەند، عان، قا، قا،
 قات، قاس، كات، كەز، كىل، كىلك، كىلى، گا، گار، گاف، گام، گامە،
 گاو، گر(دمى اينجا بود و رفت: گرئ لىرەبوو چوو)، گۆم، گەھ، مەھل،
 مەھل (اينك آخر فصل بهار است و موقع فرار: ئەو ئاخىر بەھار يە
 مەھلى دەستلىكەرداننى)، نا، ناو، نىر، وەختان، وا، واخت، واپە،
 وەخت، وەقت، ھووم، ھەپەت، ھەل، ھەلە، ھەنگاف، ھىل، ھىن،
 ۶- ضميراشاره بەدور: ئانە، ئىتى، ئەو، فلان، فا، ونە، ھۆ، ھۆ،

وى (مذ - و بطوركلى بجاي(وى) نىزىكارمىرود - سىروى شكست:
 سىروى شكا)، وى(مؤ)، ئەو، ئەمى، ئى(مذ)، ئى(مؤ)، وى، ھا، ھۆ،
 ھۆ، ھۆ، ھا، ھۆ، ۵- مال: ئى، وشەى خاوەنىيەتى، ھى،
 - برآن بودن: بەتەمابوون، گەرەكبوون، گەرەكبىبە، لەوباوہ پەدا
 بوون، ويستن،

- برسرآن بودن: ← (برآن بودن) ← بر،
 آنأ: ئازا، بەز، بەپەلە، بىدەرەنگ، بىپراوہستان، بى وەستان، تافل،
 جەھد، جىبەجى، چىست، چەسپان، حادى، خىرپ، خىرا، دەسەردە،
 دگاويدا، دماپەى دماي، دواپەدوا، دەرچا، دەرەم، دەزبەجى، دەس
 بەجى، دەستبەجى، دەستوچى، دەستەوچى، دەستەولەجى، دەسجى،
 دەم دەست، پىپرا، پىپراست، زۆرپەپەلە، زوزوو، زى، سووك، فرز،
 فەورەن، فەورى، كىتوپ، كىتومت، كرز، كوتوپ، كوتومت، گر، گورج،
 گورجى، گەرماگەرم، گەرماگەرەم، لەجى، لەدەم، لەدەما، لەدەمدا،
 لەزكى، ھانكافا، ھەر، ھەرئىستا، ھەرئىستە، ھەرئىستى، ھەردەزبەجى،
 ھەر لەجى، ھەرلەپىگەو، ھەمدامدا، ھەمما، ھەنەز، ھەنەپە،
 ھىندىبلىنى يىكو دوو، يەكاندەردوو، يەكاويەك، يەكدابەدوو، يەكودو،
 يەكەندەردو، يەكەوجار، يەكدابەدوو،

انات: انات، لهبنه پرتدا عهريه به لام بهه له فارسي و كورديشدا ده كارده كړئ و به نيشانه ي كۆ ده كه وپته دواي ناوه كان (وهك: سبزيجات سه سبزيجات، سهوزه وات، حيوانات: مالات)،

اناتۆمي: توپكارزاني، توپكارى، شيكارى، له شناسى،
انارشى: ← آشوب،
انارشيزم: ← آشوبگرى،
انارشىست: ← آشوبگر،
انارشىسىم: ← آشوبگرى،
اناغالس: دووشان، گوله جام، گوله زاوا،
اناکاوى: ← اناليز،
انالۆگ: فانالۆگ، پيوانه ي،
اناليز: ۱- تاوتوئ، شينته لكارى، شيكارى، كولك ومووش، كولك ومووو شىكرنده وه، ليكدانه وه، ۲- كړوكاش، كړوكوش،
انام: ← مخلوط،
انان: نادى، نادى، ثانى، ثانيا، ثايله، ثاوى، ثاى، ثافان، ثه مان،
ثه، ثهوان، ئى ذى، ئيرچى (مؤ)، فان، فان، فانته، فانتهان، وان،
وانا، وانان، وپنه، هوان، هوانه، هوانته، هوانته، هين، يينه، يينى، يينى،
اناناس: كانا، كاله هيندى،
اناهيتا: پاك، پيرۆز، پيس نه بوو، خاوپن، فريشته ي تاگادارى تاو،
انت: ۱- آفرين (۸)، ۲- آن ترا: تهوت (انت بس: تهوت به سه)،
انتراك: انتراك، پارچه موسيقاى نيوان دووپه رده ي شانۆ، ماوه ي نيوان دوو په رده ي شانۆ يا دووپارچه موسيقا، ناوپر، نيوپر،
انتروپولوژى: ← (آدم شناسى) ← آدم،
انتروپومرفيسم: مرؤف بچمى، مرؤف پيتى،
انترىك: ۱- تحريك، ۲- هه ژانوك، هه ست بزوين،
انستن: ۱- ئاليار، ئانتيل، ئانتين، نه نئين، ۲- شاخك، ۳- جاسوس،
انتي بيوتيك: ئانتى بيوتيك، ميكرو بكوژ،
انتي توكسين: دزه ژار، دزى ژار، دزى زههر، ژار بهر،
انتيك: نه نتيك، نه نتيكه، عه تيقه، عه نتيكه، كۆن، كۆنسال، كۆنه،
كۆنينه، كه مويته، كهون، كه فناره، كه ونارا، له ميژينه،
انجا: ۱- اشاره به دور: تاگه، تاوا، توگه، ئوونه، نه وچى، نه وچى به،
تهوره، نه وچى، نه وپندهر، نه وپندهر، نه ينه، ئينه، پاره، چاگه، چانه،
چنه، چۆ، چۆگه، دۆزا، ده راهه، ژا، فئدهرى، فئيرى، واگه، وچا، وچا،
وهت، وچا، وهردى، وؤزا، وچى، وپندهرى، وپندهرى، وپندى، وپندى، وپندى،
هؤنه وچيه، هؤنه وچى، هؤف، هؤفا، هؤوا، هؤوه، هؤ وهنده، هؤ وچى،
يپندهرى، يپيرى، ۲- در انجا: تاچا، تاگه، چازى، چاگه، چاگه وه،
چانه يشا، چۆگه، چوه، دره هى، ده وچى، قيد، لايى هى، لفيدهرى،
لفيدهرى، لور، لويى، له مئى، له وره، له وچى، له ويانه، له وپندهرى، له وپندا،
له وپندهر، له وپندهرى، له وپندهرى، له يينه، لينه، وچا، وؤچا،
ووزا، ووزا، وهردى، وهيجا، هازا،
ان جهان: ← آخرت،
انچ: ← انچه،
انچت: هه رجيت (هر انچت بگويم زمن گوشدار: هه رجيت پنده ليم
ده گوئى بگره)، هه رجى به كت،
انچش: هه رجى نه، هه رجى به كى،
انچنان: ← چنان،
انچنانى: ئاواناوايى، ئاوه ها، ئاوه ها، نه ووتۆ، نه ووتۆ، په نى، وا،
وه ووتۆ، وه ووتۆ، وه ها، هؤ ووتۆ،

آنچه: ئاچپوه، ئانه، ئاوه ها، ئه فى، ئه وشته، ئه وشته، ئه وشته يكه،
ئه وهى، ئه وه يكه، هه چيكي، هه رتشت، هه رتشتيكيو، هه رتشته ك،
هه رچى، هه رچيكه، هه رچيكي، هه رشتى، ياكۆ،
آنچيز: ئه فى، ئه م شته، ئه مه هه ي، ئه وشت، ئه وشته ي، ئه وه كه سه ي،
ئه وهى، ئه وى، تشت، واك، وانىك، هؤوه، هؤوها، هؤوه، هه رامه،
هه نوو كه، هين، يا،
آند: ئاؤد، ته وه ره ي موسبه تى باترى، گه رمى باترى،
آند فعه: ئه وساكه، ئه وپنده مى، وپجارى،
آندگر: ← آندىگرى،
آندن: اندن، پاشگرى چاوه گه (گذر- گذراندن : گوزه- گوزه راندن)،
آن دنيا: ← آن جهان،
آندوسكوپ: ئامرازى ديتنى ناوه وه ي له ش، ئاندوسكوپ، ناوله ش نوپن،
آندوسكوپى: ئاندوسكوپى، ديتنى ناوه وه ي له ش به ئاندوسكوپ،
چاويليكردى ئه ندامانى ناوه وه ي له ش به ئاميزى ناوله ش نوپن،
آندون: ۱- آنجا، ۲- آنگاه، ۳- بدانسوى: ئه و به رى، بؤئه ولاى،
بؤولاى، ۴- چنان، وا، وه ها،
آندىگر: ← آندىگرى،
آندىگران: ئاوپچى، نه وانتر، نه وانتر، نه وانيدى، نه وته كان،
آندىگرى: ئادى، ئه فشا، ئه فئيدن، ئه مپتر، ئه وه كه ي تر، ئه وه كه ي
ديكه، ئه وياكه، ئه وپتر، ئه وپتر، ئه وپدن، ئه وپدى، ئه وپديكه، ئه وپكه،
وېدن، وپدى، يادن، يادى،
آنرمال: ئااسايى، ئاباوه، ئاسروشتى، نه گونجاوه،
آنروز: ← آنگاه،
آنروزينه: ← آنگاه،
آنزمان: ← آنگاه،
آنزن: زنك، زنكه، فلانه زن،
آنزىن: ئاوسانى گه روو، ئه وك ئيشه، ئه وكه خره، مله خره، گه روو ها توپى،
هاننى ئالوو،
آنس: ئالوده، ئاوال، ئوگر، چه شته خوره، چه شته خواردوو، چه شه
خوره، چى، خووييگر توو، خوگر تى، خووگر توو، خووگر تى، دانه خوره،
ده سته مۆ، رام، راهاتك، راهاتوو، رموده، عاتته گرته، فئير، فئير بوو،
فئير بوو، فئيرك، گرؤ، گره، گورؤ، گيرؤده، گيره وه، لسكه، متوو،
متون، هاوال، هوكاره، هؤگر، هه روو، هيم، ياسا،
آن سرا (آن سراى): ← آن جهان،
آن سرى: ۱- آخرت، ۲- ئيلاهي، خودايى، په بىانى، يه زدانى،
آنسو: ← آنسوى،
آنسوى: ئولا، ئه وئالى ئه و به ر، ئه وته ر ف، ئه ولا، فئى ر هخ، فئير هخى،
لاي ئه ولا، ول، ولا، وه فهر، وه يلا، هؤوه نده،
آنسوى: ئه و به رى، ئه و به رى، ئه وديوى، ئه ولاى، پاشكه، پاشه وه، پشت،
پشته وه، پشتى، پشكه، دما، دواوه، دواى، دياوه، سه ر به ر، قه فاء، مينه،
آنسه: زنى پاك ره وشت، كيژؤله ي به پيز، وشه ي پيز بؤ كيژو زن،
آنسيكلوپدى: وشه دانى زانستى و ئه ده ي،
آنفلوانزا: ئارسم، ئالامهت، ئه نفلوه نزا، بت، په ر، په رسيو، په ركه م،
په سىف، په سىبو، تاوه لامهت، ده م نه ي، زوكام، ساف، فر فينگ،
فر فينگ، مرک، نوزله، نه زله، نه كسو، هه لامهت،
آنقدر: ۱- ئاپاسه، ئاننه، ئه م نه، ئه م نه، ئه م نه ي، ئه ندؤ، ئه ننه،
ئه وچه ند، ئه وقاس، ئه وچه ر به، ئه ونه، ئه ونه، ئه ونه، ئه ونه، ئه ونه،
ئه وندى، ئه ونه، ئه وه نده، ئه وه نده، ئه وه ندى، ئه يقه ره، ئيقه ره،

- آوايي: دهنگدارپتي، دهنگي، فونتيكس، فونيك،

آواخ: ١ - آبشخور (٣)، ٢ - آخ، ٣- آواي نرم: دهنگي نهرم،

آوار: ١ - آزار (٥)، ٢ - آشوب (٦)، ٣ - آواره، ٤ - آمار، ٥-

آنجه بسبب ديواروسقف فروريزد: ناوار، ته پاكه، ته پيسه، داروبه ردو
په رددووه لاشي خانوه پروخواو، سه خمه، وه ره قه، هاوار، ٦- گردوخاك:
توخ، توزه، توزهوخل، توزهوغمار، ته پوتوزه، ته پوتومان، خوله مېر،
خوله مېر، سونك، غومار، گلوخول، گهرت، گهرد، گهردوخول، وه لل،
هه پروهل، ٧- چپاول: پوپر، پوپور، په لپسه، تالان، تالانوپر، چه پاپو،
چه پگورپ، راو پرووت، فهره وود، قرپ، كالات، كالت، گجي،
گلاسه، نه زده، ٨- ويران: نارفته، ناروخته، نه ره ته پاپ، نه ره ورا، په شيل،
په كان، تاژان، نه ره ورا، ته پاپو، ته پپيو، تيكته پاپو، تيكته پپيو، تيكته چوو،
تيكتروخواو، خاپوور، خرا، خراب، خراب، خراپه، خراو، خرتك (خانه)،
خولپان، داته پاپو، دارماو، داروخواو، دارووخياگ، دارووخياو، رماو،
رمايگ، رمايو، پروخواو، زه بهر، زه مېر، ژيرو پروو، ژيرو ژوور، ژيره وژوور،
سامانسا، فله شي، قه تومه، كافل، كامباخ، كاول، كاي، كلپس، كه لار،
كه لاري، كه لاره، كه له فقه، كامباخ، كه مياخ، كه بيل، ورماي، وريا،
وه رگه پاپو، ويران، ويرانه، ويروونه، هه رفتي، هه رمتي، هه رمي،

آوار چه: دهفته ري حيساب، دهفته ري داهاتو دهر كهوت، دهفته ري
دهخل وخه رچ،

آوار شدن: - آوار گشتن،

آوار كردن: ١ - آواره كردن، ٢- په ربادان، بهر تيلكرن، به په كادان،
بيژان، په رخانندن، په شيلانندن، په لشانندن، پيكدادان، تاژانكردن،
تولدان، ته ختكردن، ته رتوتوناكردن، ته رته وهر ته كردن، ته فرو توناكردن،
ته وغمكردن، تيكته پانندن، تيكته پانن، تيكتدان، تيكداي،
تيكتروخوانندن، تيكترومانندن، تيكتروپيكدان، خراپوور كردن، خراكردن،
خراپكردن، خراپكردن، خراوكردن، خرتك كردن، خه راكردن،
دارمانندن، دارووخانندن، پمانندن، پمانن، پرووخانندن، په وانندن،
پژناني، پژان، پژان، زه بهر كردن، ژيرو بانكردن، ژيرو پروو كردن،
ژيرو پروو كردن، ژيره وژوور كردن، سامانسا كردن، سه تمانندن،
عه دمكردن، فله شانندن، قرانندن (روي سر)، قه توره مكردن، قه لان،
قه لانندن، قه لپانندن، كافلكرن، كامباخكرن، كاولكرن، كاولكهردمي،
كايلكردن، كه مياخكردن، كه بيلكردن، كه پچانندن، مهر كانندن،
مه زاختن، ورناي، وهرانندن، وهرانن، وه رگه رانندن، ويرانكردن،
ويرانكهردمي، هلسانندن، هه رافتن، هه رانندن، هه رفتانندن،
هه رمانندن، هه لشانندن، هيرفانندن، ٣- نه ره مالا، به تالانيردن،
به كالاتيردن، پايمالكردن، پوپو كردن، تاراچكردن، تاژانكردن، تالان
كردن، چه پاپو كردن، پامالان، پامالاي، پامالين، راو پرووتكردن،
پوتاننده و، پرووتكردن، زاخاو كردن، فهره وود كردن، كالته كردن،
كاله تكردن، نه زدانندن، ورناي، ياقما كردن،

آوار گشتن: ١ - آواره شدن، ٢- نه ره پژاي، نه ره وراي، بوونه كه لاره،
بوونه كه له فقه، په رخين، په شيلان، په شيلين، تاژانكرن، تودران،
ته خپوون، ته پس، ته پسه، ته پيان، ته پين، ته ختوون، ته ختكران،
ته وغمكران، تيكته پان، تيكته پاندران، تيكته پين، تيكته پيندران، تيكت
دران، تيكترووخان، تيكترووخاندران، تيكترووخيندران، تيكتوپه كان دران،
تيكتوپيكدان، خاپوور بوون، خاپوور كران، خراپوون، خراپوون،
خراكران، خراب بوون، خرابكران، خراپوون، خراپكران، خراپوون،
خراوكران، دانسيان، داته پين، داخوران، دارپان، دارپين،
دارميتن دران، دارووخان، دارووخيندران، دانمان، داوه ران، داوه ريان،
داوه رين، پمان، پميان، پميتن دران، پووخان، پووخيندران، پژاي،
ژيرو پروو بوون، ژيرو پروو كران، ژيرو پروو بوون، ژيره وژوور كران،
سه تماندران، فله شان، فله شاندران، فله شين، قه توره ميوون، قه توره
مهر كان، قه لهين، قيرانبوون، كافلبوون، كافلكران، كامباخوون،
كامباخكران، كاول بوون، كاولكران، كاي بوون، كايكران، كلپسوون،
كلپسكران، كه مياخبوون، كه مياخكران، كه بيلبوون، كه بيلكران، ورم،
گه پچاندران، مهر كيني، وهر گه ران، وهر گه راندران، وهر گه راندران، ورم،
ورپه ي، وهرين، وهريندران، ويرانبوون، ويرانبيهي، ويرانگران،

وه شاپش، هه راندران، هاتنه خوار (باني ماله كه هاته خوار)،
هه رفتاندران، هه رفتن، هه رفتين، هه رفين، هه رمان، هه رماندران،
هه رمين، هيرفين، ٣- پوپو بوون، پوپو كران، تاراچبوون، تاراچكران،
تالانكران، چه پاپو كران، رامالدران، پامالران، زاخاوكران،

آوارگي: ناواري، نه راگيلي، نه ودالي، باشيلي، به رده ليه رد،
به رزه يي، بيده رتاني، بيلتفه يي، بي مالو حالي، په رده ته وازه يي،
په رده وازه يي، په ريشاني، ته ركه ولاتي، ته ربي، ده ربه دهر، ده روه دهر،
ده رهن دووي، ره به ني، ره هنده يي، ريتالي، سادارتي، سه رگومي،
سه رگه راني، سه رليشنيواوي، قوون دهر كان، گومرايي، لانه وازي،
لوونه وازي، ليغه به كولي، ليغه لماوي، ليغه وماوي، مالبه كولي، مشه ختي،
مه ريزي، وه يلاني، ويلى، هيوه له كي، هه رزه گه ردي، هه رزه گه ري،
هه لوهدايي،

آواره: ١- بي نام ونشان: ناوه وناو، به ناو داچوو به ناند اخواور،
بيسه روشوون، بيغولاغ، بيناوونيشان، بيناوونيشان چووك،
تري بنگوم (موهن ١)، سه رگوم، شرت وگوم، كوزه ووه بوو، گومبووك،
گومه سار، مهرست، مهر گوجي، وه ك تري بنگوم (موهن ١)، هاموونا،
٢- پراكنده: بلاو، به لاف، پرز، پرز، پرز او، پرش، پرش او، پشان،
په خشان، په رز، په رز، په رزوبلاو، تارومار، تامه تام، جياجيا، چرزه، چرفر،
خوه خسان، دانگو، شپزه، شپزيگ، شپرو، شه پوزه، شه پل،
شه ربه زه، كولوپانه، گزوله، ليكجيا، ولاو، وه لاه، هاوير، ٣- تبعيدي:
تاراو، ته ركه ولات، دوور خراوه، دووره شار، سرگوون، شاربه دهر،
شه رده دهر، له ولاتي خو دهر كراو، ٤- دريدن: ناوپوره، ناشوره، نافه پي،
ثافي، ناوارة، ناوه كي، نه بدال، نه راگيل، نه راگيل، نه لوه دا، نه واره،
نه ودال، باشيل، باشيلا، باوه ژو، باهير، به رزه، به پيده، به له سه،
به له نكاره، بي پشتياون، بيجهه بيچاره، بيده رتاني، بي شانس، بي شه نس،
بي لانه، بيلتفه، بي هيلانه، بي يانه، په پراگه ننده، په رگه ننه، په رده ته وازه،
په رده وازه، په رپوه ي هه ننده ران، په شيو، پيخاس، تار، تاراو، تاريك،
ترافياگ، ترافيده، ترافيه، ترافيه، توخس، توپوندي، توپن،
ته ركه ولات، ته روه ننه، ته ره، ته ره كه مه، تيماو، تينواره، چهر خچي،
چه نه قومي، چه واهه، خو پري، خپرو، داماو، ده ربه دهر، ده روه دهر،
ده رويش، راتول، راماو، رامي، ره بنده، ره بنده، ره بنده،
ره هغه ننه، ريتاله، ريتاله، سادار، سرگوم، سه رگنندن، سه رگوم،
سه رگه ران، سه رليشنيواو، شاران گه، شه وي، شه ويلكه، عه بدال،
عه بدال، عه فدا، عه فدا، قه وچه، كه رسه له، كه لوه ننه، كافله ليش،
گومرا، گه رانوه، گه وشك، لاپوره، لانه واز، لوونه واز، له قووننده ران،
له وچه، ليغه لماو، ليغه وماو، مال به كول، مالبه كوله ووه، مشه خ،
مشه خت، مه ريزي، وه يلان، ويل، هاوي، هه تره، هه تله، هه رده گيل،
هه رزه گه ر، هه رزه گه ردي، هه رزه كهردي، هه فدار، هه لوه دا، هه له ته،
هه ودال، هيوه له ك، ٥- ستم: ثالي، نه غز، بيدادي، بيروحمي، بي
رحمي، پستووري، ته عه دا، جه وور، خو پيخوري، خو پيتمزي، خه سم،
دلره شي، دلره قي، دلسه ختي، دل هشي، ده ستردي، ده ستردي،
زالمايه تي، زالمه تي، زالمكي، زالميني، زلم، زورداري، زوركار،
زوركردن، زولم، زيل سياوي، زينات، ستم، ستمه مكاري، ستمه گه ري،
گوج، له تم، ناحه قي، ناهه قي، نه قل، نه قله، نه هه قه ي،
ونوره ي،

آواره شدن: ١- دريدن شدن: نافه پيوون، ثافي بوون، ناوارة بوون،
ناوه كيوون، نه راگيلبوون، نه واره بوون، نه ودالبوون، باشيلبوون،
بلاو بوون، به رزه بوون، بيده رتاني بوون، بيلتفه بوون، په پراگه ننده بوون،
په رده ته وازه بوون، په رده وازه بوون، تاران، ترافيبوون، ته ركه ولات بوون،
ته ربه بوون، چه نه قومي، خومين، ده ربه دهر بوون، ده روه دهر بوون،
پاتوولبوون، په تان، په تياي، په تيندران، په هنده بوون، سه رگوم بوون،
سه رگه رانبوون، سه رهلت، سه ري خو هه لگرتن، شه ردين، شه وي بوون،
شه ويلكه بوون، عه بدالبوون، عه فدا بوون، لانه واز بوون، لوونه واز بوون،
ليقوميان، ليقومين، ليقه لمان، ليقه لمان، مشه ختوون، مه ريزي بوون،
وه يلانبوون، ويلبوون، ويلبه ي، هه رزه گه ر بوون، هه لوه دا بوون،
هه له ته بوون، ٢- گم شدن: ناوه وناوچوون، به ناو داچووون به ناند اخواوران،
بيسه روشوون، بيسه روشوون چوون، بيغولاغبوون، بيناوونيشانبوون،

بېناوونيشان چوون، سەرگومبوون، شرتوگوم بوون، كۆرهوه بوون، گم بيهى، گومبوون، گومبىيهى، گومهساربوون، مەرستبوون، مەرگوجبوون، ونبوون، وهكترى بنگۆم چوون،

آواره كردن: ۱- دريدركردن: ئافهريكردن، ئافيكردن، ئاواره كردن، ئاوهكى كردن، ئهراگيلكردن، ئهواره كردن، ئهودالكردن، باشيلكردن، بلاوكردن، بهرزه كردن، بيليفه كردن، پهراگه نده كردن، په رته وازه كردن، په رهاوزه كردن، تاراندىن، ترافيكردن، تهر كه ولا ت كردن، تهره كردن، دهر به دهر كردن، دهر وه دهر كردن، پاتوولكردن، راقه ناندن، ره تاندىن، رهنساي، ره هنده كردن، سهرگومكردن، سهرگهردانكردن، شهرداندىن، شهويكردن، شهويلكه كردن، شهبدالكردن، شهودالكردن، لانه واز كردن، لوونه واز كردن، ليقه لماندىن، ليقه وماندىن، مشه ختكردن، مهرزير كردن، وهيلانكردن، ويلكردن، ويل كردهى، ههرزه گه پر كردن، ههلوه اكردن، ههلته كردن، ۲- تبعيد كردن: تاراندىن، تهر كه ولا ت كردن، دوور شه وه سهى، دوور خستنه وه، دوور شه ار كردن، سرگوون كردن، شار به دهر كردن، شه ره دهر كردن، له ولا تى خۆ دهر كردن،

آواره گرديدن: ← ئاواره شدن،
ئاواره گشتن: ← ئاواره شدن،

آوارى: ۱- آوارگى، ۲- بهردى پيكهاتوو له وردبوونى بهرده كانى دى، آواريه: ئاو ويكه و توو، به كه رهم نه ماو، بيكه لك، خراب، خووسا، خهسارهت ويكه و توو، زايه، زيان ديتوو، فاسيد، له كه لك كه و توو،

آواز: ۱- بانگ: بار(حهسو باركه ژناخۆ)، بانگ، دهنكى بهرز، قاو، گاز، گازى، گاس، گاسى، ههرا، ههلا، ۲- نغمه و آهنگ: ئاواز، ئاوازه، ئاههنگ، بانگ، بهيت، چره، چريكه، رهوتى گۆرانى، زارگۆتن، ستران، قام، قهيد، كازكازه، كۆت، گۆرانى، لاوك، مۇسيقا، مه قام، نزمى مۇسيقا، نقام، نزم، نهقا، نه قام، نهوا، ههوا، ههواى گۆرانى،

- آواز پراوكه: پرۆقهى ئاواز خوئىدىن، پرۆقهى گۆرانى،
- آواز جوى: خوازىرى ناوده كردن، ناوبانگخواز،
- آواز خوان: ئاواز خوان، ئاواز خوئين، ئاوازه خوان، ئاوازه خوئين، بويز، چيريز، دنگبيز، دهنگبيز، دهنگ چر، ديلوكفان، سترانبيز، سترانفان، شهيار، قامبيز، قامچى، گۆرانى بيز، گۆرانى چر، گۆرانى زان، گۆرانى واچ، لاوزه بيز، لاوكبيز، مه قامبيز، وهندوخ، هۆره چر،

- آواز خواندىن: ئاواز خوهندن، چرين، چريهى، خۆندن، خوهندن، خوهنن، ستراندىن، سترين، كۆت كرن، كوتن، گوتن،
آواز خوانى: ئاواز خوهنى، چره،
- آواز خوانى نوبتى: گه ره لاوزه، گه ره لاوژى،
- آواز دادن: بانگ كردن، دهنگ كردن، دهنگ كه ردهى، گازيكردن، گاسيكردن، ههرا كردن، ههرا ليكردن،
- آواز سردادن: تى چريكاندىن، تيهه لكردن، دهنگ هه لتيان، كۆتكرن،
- آوازه: ۱- آواز، ۲- ئاوازه، دهنگ و ناو، ناوبانگ، نمازه، نيو بانگ، نيو به دهر وه يهى، ۳- بانگ، دهنگ، ههرا، ههلا، ههلا، ۴- قاو، قسهى سهر زاران، قوو،
- آوازه خوان: ← آواز خوان،
- آوازه خوانى: ← آواز خواندىن

- آوازه دادن: خه بهر بلا و بوونه وه، پيژن، دهر دهنگ، دهنگ شه وه داي، دهنگ بهر شه يهى، دهنگ پيچيان، دهنگ دانه وه، دهنگ دهر چوون، دهنگ دهر هاتن، دهنگ فهدان، پازه، زايه له، زمه تين، زرين گانه وه، گومنى،
- آوازه شدن: ۱- بوونه به بند، بوونه نموونه بۇپه ند لئ وهر گرتى خه لك، بوونه مايه ي چاو ترستين بوونى خه لك، ۲- دهنگ دانه وه، مه شه وور بوون، مه نشور بوون، ناسران، ناقدار بوون، ناقكرن، نامدار بوون، نامه دار بوون، ناوبانگ دهر كردن، ناودار بوون، ناودير بوون، ناوكردن، نيو بانگ دهر كردن، نيو بانگ پۇيشتن، نيو دار بوون، نيو دهر كردن،

آوا كردن: باكرن (حهسو باركه ژناخۆ)، بان، بانگ كردن، بانگه يشتن، پيوورى، چر، چراندن، چره، چرين، چريهى، فه خوستن، قاو كردن، گاز كردن، گازيكردن، گاس كردن،

آوام: ۱- وام: دهن، ئا، قهر، قهرت، قهره، قهرزه، كهر، وا، وام، واو، ۲- وش: ئامال، باو، رهنگ، شتوه، مه يله و، واش، وهش،

آوانتاژ: ← آوانس (۱)،

آوانس: ۱- ئاوانس، چاو پۇشين له هينديك هه لهى بچووك، دهر فته، قان، قه لان، مۆلته، مۇوس، ۲- پيش پرداخت: به عى، پارهى پيشه كى، دهست پيشين، ۳- سهره پيدان (باسه رهى تۇپي)، قان، وه پيشخۆدانى كه سيك له گه مه دا،

آوانگار: نيشانده رى دهنگه كانى زمان به نه لفيوي و نيشانه ي تايبه تى،

آوانگارد: پيشه رو، پيشه نگ، په مكيش،

آوانگارى: فۆنيتيگ، كارو رهوتى نووسينى بره گه گه لى زمانتيك به نيشانه گه لى تايبه ت،

آواه: ئاخ، ئوخ، حه يف، حه يفى، داخه كه م، وهى، وه يش،

آواى: ئاخ، ئوخ، حه يف، حه يفى، داخه كه م، وهى، وه يش،

آوايى: ۱- سهر به دهنگه سهر زار بيه كانى وشه گه لى زمانتيك، فۆنيتيگى، ۲- سهر به زانستى فۆنيتيگ،

آوت: غه نه، گۆ له مه يدان دهر كردن،

آوخ: ۱- آواه، ۲- آبخور (۳)، ۳- بهش، به ره،

آوختن: ← آويختن،

آور: ۱- آورده (پس): هاورده، هيناو، ۲- آورنده (پس): هين، هينهر، ۳- براستى: براستى، به راستى، بيشك، بيگومان، دروست، راست، راست و دروست، پره يقين، ۴- دارنده (پس): خاوهن (پي)، دار (تاج آور: تانجدار)،

آوراژ: نيونجى دهستكه وته كان له كي به ركيذا،

آورت: ← آئورت،
آورتا: ← آئورت،
آورتى: ← آئورت،
آورت: داره ده ماخ، سه روو،

آورد: ۱- آوردگاه، ۲- جنگ: بنافى، په ره چه نگ، په ره چه نكى، په يكار، پيك هه لپرزان، پيله، جه ننگ، خره پيچك، ده ستافيتن هه ف، په زم، شه پ، شيرش، كۆماند، كيشه، گۆنگه ل، گه ر، له ج، له ه فختن، له ه فكه تن، ليكدان، نه بهر، نه بهرد، ههرا، ههرف، ههلا، ههلا، ۳- گذشته آوردن: ئانى، ئينا، هانى، هاوردى، هيناي، ۴- پاشگرى هاتن، كهوت (دستاورد: دهستكه وت)، هات (داها ت)، هينراو، ياو،

آوردجو: بجه ننگ، جهنگانى، جهنگاوه ر، جهنگ كار، جهنگى، شه رپانى، شه پرفروش، شه رقان، شه ركار، شه ركه ر، گرۆبه نده،

آوردجوى: ← آوردجو،
آوردخواه: ← آوردجو،
آوردگاه: شه رگه، گۆره پانى شه ر، مه يدانى جه ننگ،
آوردگه: شه رگه، گۆره پانى شه ر، مه يدانى جه ننگ،

آوردن: ۱- ئاردن، ئاردهى، ئانين، ئاوردهى، ئاوه رده ن، ئه وه ئاردهى، ئينان، ئيناندىن، بارين، وه راندىن، هانين، هاوردن، هينان، هيناندىن، ۲- پديد كردن: ئاشكر اكردن، خستنه پوو، خستنه بهرچاو، خستنه پوو، دهر خستن، ديار كرن، وه ديار خستن، ۳- روايت كردن: حيكايه ت كوتن، گوتن، گنپراوه، واته ي، ۴- زان: بئچووه يتيان، زارۆبىه ي، زان، زاي، زگ دانان، زگ كردن، سگ كردن، له مه كه رده ي، مندالبوون، ۵- سبب شدن: بوون به بيانوو، بوون به مايه ي، بوون به هۆ، ۶- نشان دادن: ئه رماناي، پيشاندىن، پي نيشاندىن، خستنه بهرچاو، پانان، شاندىن، شانيدان، مۆزنايش، ناوتش، نواندىن، نيشاندىن، نيشاندىن، نيشانداى،

بېناوونيشان چوون، سەرگومبوون، شرتوگوم بوون، كۆرهوه بوون، گم بيهى، گومبوون، گومبىيهى، گومهساربوون، مەرستبوون، مەرگوجبوون، ونبوون، وهكترى بنگۆم چوون،

آواره كردن: ۱- دريدركردن: ئافهريكردن، ئافيكردن، ئاواره كردن، ئاوهكى كردن، ئهراگيلكردن، ئهواره كردن، ئهودالكردن، باشيلكردن، بلاوكردن، بهرزه كردن، بيليفه كردن، پهراگه نده كردن، په رته وازه كردن، په رهاوزه كردن، تاراندىن، ترافيكردن، تهر كه ولا ت كردن، تهره كردن، دهر به دهر كردن، دهر وه دهر كردن، پاتوولكردن، راقه ناندن، ره تاندىن، رهنساي، ره هنده كردن، سهرگومكردن، سهرگهردانكردن، شهرداندىن، شهويكردن، شهويلكه كردن، شهبدالكردن، شهودالكردن، لانه واز كردن، لوونه واز كردن، ليقه لماندىن، ليقه وماندىن، مشه ختكردن، مهرزير كردن، وهيلانكردن، ويلكردن، ويل كردهى، ههرزه گه پر كردن، ههلوه اكردن، ههلته كردن، ۲- تبعيد كردن: تاراندىن، تهر كه ولا ت كردن، دوور شه وه سهى، دوور خستنه وه، دوور شه ار كردن، سرگوون كردن، شار به دهر كردن، شه ره دهر كردن، له ولا تى خۆ دهر كردن،

آواره گرديدن: ← ئاواره شدن،
ئاواره گشتن: ← ئاواره شدن،

آوارى: ۱- آوارگى، ۲- بهردى پيكهاتوو له وردبوونى بهرده كانى دى، آواريه: ئاو ويكه و توو، به كه رهم نه ماو، بيكه لك، خراب، خووسا، خهسارهت ويكه و توو، زايه، زيان ديتوو، فاسيد، له كه لك كه و توو،

آواز: ۱- بانگ: بار(حهسو باركه ژناخۆ)، بانگ، دهنكى بهرز، قاو، گاز، گازى، گاس، گاسى، ههرا، ههلا، ۲- نغمه و آهنگ: ئاواز، ئاوازه، ئاههنگ، بانگ، بهيت، چره، چريكه، رهوتى گۆرانى، زارگۆتن، ستران، قام، قهيد، كازكازه، كۆت، گۆرانى، لاوك، مۇسيقا، مه قام، نزمى مۇسيقا، نقام، نزم، نهقا، نه قام، نهوا، ههوا، ههواى گۆرانى،

- آواز پراوكه: پرۆقهى ئاواز خوئىدىن، پرۆقهى گۆرانى،
- آواز جوى: خوازىرى ناوده كردن، ناوبانگخواز،
- آواز خوان: ئاواز خوان، ئاواز خوئين، ئاوازه خوان، ئاوازه خوئين، بويز، چيريز، دنگبيز، دهنگبيز، دهنگ چر، ديلوكفان، سترانبيز، سترانفان، شهيار، قامبيز، قامچى، گۆرانى بيز، گۆرانى چر، گۆرانى زان، گۆرانى واچ، لاوزه بيز، لاوكبيز، مه قامبيز، وهندوخ، هۆره چر،

- آواز خواندىن: ئاواز خوهندن، چرين، چريهى، خۆندن، خوهندن، خوهنن، ستراندىن، سترين، كۆت كرن، كوتن، گوتن،
آواز خوانى: ئاواز خوهنى، چره،
- آواز خوانى نوبتى: گه ره لاوزه، گه ره لاوژى،
- آواز دادن: بانگ كردن، دهنگ كردن، دهنگ كه ردهى، گازيكردن، گاسيكردن، ههرا كردن، ههرا ليكردن،
- آواز سردادن: تى چريكاندىن، تيهه لكردن، دهنگ هه لتيان، كۆتكرن،
- آوازه: ۱- آواز، ۲- ئاوازه، دهنگ و ناو، ناوبانگ، نمازه، نيو بانگ، نيو به دهر وه يهى، ۳- بانگ، دهنگ، ههرا، ههلا، ههلا، ۴- قاو، قسهى سهر زاران، قوو،
- آوازه خوان: ← آواز خوان،
- آوازه خوانى: ← آواز خواندىن

- آوازه دادن: خه بهر بلا و بوونه وه، پيژن، دهر دهنگ، دهنگ شه وه داي، دهنگ بهر شه يهى، دهنگ پيچيان، دهنگ دانه وه، دهنگ دهر چوون، دهنگ دهر هاتن، دهنگ فهدان، پازه، زايه له، زمه تين، زرين گانه وه، گومنى،
- آوازه شدن: ۱- بوونه به بند، بوونه نموونه بۇپه ند لئ وهر گرتى خه لك، بوونه مايه ي چاو ترستين بوونى خه لك، ۲- دهنگ دانه وه، مه شه وور بوون، مه نشور بوون، ناسران، ناقدار بوون، ناقكرن، نامدار بوون، نامه دار بوون، ناوبانگ دهر كردن، ناودار بوون، ناودير بوون، ناوكردن، نيو بانگ دهر كردن، نيو بانگ پۇيشتن، نيو دار بوون، نيو دهر كردن،

آوا كردن: باكرن (حهسو باركه ژناخۆ)، بان، بانگ كردن، بانگه يشتن، پيوورى، چر، چراندن، چره، چرين، چريهى، فه خوستن، قاو كردن، گاز كردن، گازيكردن، گاس كردن،

آوام: ۱- وام: دهن، ئا، قهر، قهرت، قهره، قهرزه، كهر، وا، وام، واو، ۲- وش: ئامال، باو، رهنگ، شتوه، مه يله و، واش، وهش،

آوانتاژ: ← آوانس (۱)،

آوانس: ۱- ئاوانس، چاو پۇشين له هينديك هه لهى بچووك، دهر فته، قان، قه لان، مۆلته، مۇوس، ۲- پيش پرداخت: به عى، پارهى پيشه كى، دهست پيشين، ۳- سهره پيدان (باسه رهى تۇپي)، قان، وه پيشخۆدانى كه سيك له گه مه دا،

آوانگار: نيشانده رى دهنگه كانى زمان به نه لفيوي و نيشانه ي تايبه تى،

آوانگارد: پيشه رو، پيشه نگ، په مكيش،

آوانگارى: فۆنيتيگ، كارو رهوتى نووسينى بره گه گه لى زمانتيك به نيشانه گه لى تايبه ت،

آواه: ئاخ، ئوخ، حه يف، حه يفى، داخه كه م، وهى، وه يش،

آواى: ئاخ، ئوخ، حه يف، حه يفى، داخه كه م، وهى، وه يش،

آوايى: ۱- سهر به دهنگه سهر زار بيه كانى وشه گه لى زمانتيك، فۆنيتيگى، ۲- سهر به زانستى فۆنيتيگ،

آوت: غه نه، گۆ له مه يدان دهر كردن،

آوخ: ۱- آواه، ۲- آبخور (۳)، ۳- بهش، به ره،

آوختن: ← آويختن،

آور: ۱- آورده (پس): هاورده، هيناو، ۲- آورنده (پس): هين، هينهر، ۳- براستى: براستى، به راستى، بيشك، بيگومان، دروست، راست، راست و دروست، پره يقين، ۴- دارنده (پس): خاوهن (پي)، دار (تاج آور: تانجدار)،

آوراژ: نيونجى دهستكه وته كان له كي به ركيذا،

آورت: ← آئورت،
آورتا: ← آئورت،
آورتى: ← آئورت،
آورت: داره ده ماخ، سه روو،

آورد: ۱- آوردگاه، ۲- جنگ: بنافى، په ره چه نگ، په ره چه نكى، په يكار، پيك هه لپرزان، پيله، جه ننگ، خره پيچك، ده ستافيتن هه ف، په زم، شه پ، شيرش، كۆماند، كيشه، گۆنگه ل، گه ر، له ج، له ه فختن، له ه فكه تن، ليكدان، نه بهر، نه بهرد، ههرا، ههرف، ههلا، ههلا، ۳- گذشته آوردن: ئانى، ئينا، هانى، هاوردى، هيناي، ۴- پاشگرى هاتن، كهوت (دستاورد: دهستكه وت)، هات (داها ت)، هينراو، ياو،

آوردجو: بجه ننگ، جهنگانى، جهنگاوه ر، جهنگ كار، جهنگى، شه رپانى، شه پرفروش، شه رقان، شه ركار، شه ركه ر، گرۆبه نده،

آوردجوى: ← آوردجو،
آوردخواه: ← آوردجو،
آوردگاه: شه رگه، گۆره پانى شه ر، مه يدانى جه ننگ،
آوردگه: شه رگه، گۆره پانى شه ر، مه يدانى جه ننگ،

آوردن: ۱- ئاردن، ئاردهى، ئانين، ئاوردهى، ئاوه رده ن، ئه وه ئاردهى، ئينان، ئيناندىن، بارين، وه راندىن، هانين، هاوردن، هينان، هيناندىن، ۲- پديد كردن: ئاشكر اكردن، خستنه پوو، خستنه بهرچاو، خستنه پوو، دهر خستن، ديار كرن، وه ديار خستن، ۳- روايت كردن: حيكايه ت كوتن، گوتن، گنپراوه، واته ي، ۴- زان: بئچووه يتيان، زارۆبىه ي، زان، زاي، زگ دانان، زگ كردن، سگ كردن، له مه كه رده ي، مندالبوون، ۵- سبب شدن: بوون به بيانوو، بوون به مايه ي، بوون به هۆ، ۶- نشان دادن: ئه رماناي، پيشاندىن، پي نيشاندىن، خستنه بهرچاو، پانان، شاندىن، شانيدان، مۆزنايش، ناوتش، نواندىن، نيشاندىن، نيشاندىن، نيشانداى،

وسنای، ٦- ده برین، گوتن، ٧- ینکھینان، دابین کردن، ٨-
 رپوبه رپوبوونوه له گهل رپوداویکدا(خوب آوردن، بد آوردن: چاک
 هینان، خراب هینان)،
 آوردو برد: نینان و برن، بینه و بهره، هینان و بردن،
 آورده: ١ - آورده شده، ٢- هاورده، هینا و(باد آورد: باهیناو)،
 آورده شده: ١- ناوهرده، وراو، هانیاگ، هانیاو، هاوردراو، هاوردوو،
 هاورده، هاوریاگ، هینراو، ٢- به دیهیناو، بهرهمهینا،
 آوردیدن: نهنه دای، نهنه کوی، به شه پها تن، پهره چنگی کردن،
 په بکار کردن، پیداکیشان، پیکه له پزان، پیله کردن، جهنگان، جهنگین،
 جهنگ کردن، جهنگین، ده ستاقتین ههف، ره زمرکردن، شه کردن،
 شیرش کردن، قوماند کردن، کوماندر کردن، کیشه ساز کردن، کیشه کردن،
 گۆنگه ل کردن، گهر کردن، له جکردن، لهه فحستن، لهه فکته تن،
 له به کتری دان، لیدان، لیراکیشان، لیکن فحستن، لیکن دان،
 نه بهر دکردن، ههراکردن، ههرفکردن، ههلاکردن، ههلاپاسز کردن،
 ههرفکردن، هیله کردن،
 اورک: بابه لیسک، جۆلانه، جۆلانه، داردووله کان، دنگلا فستان،
 ده دیک، زپنازیق، لاری، له لوه، له لوه، له یلووک، هه پازقه، هه لۆرک،
 هه پزانه، هه پزانی، هه لۆرکه، هه مچۆلا، هه زۆک، هیلان، هیلان،
 هیلانۆکه، هیلانی، هیلک، هیلک، هیلانن، هیله کان،
 آورنجن: - آورنجن،
 آورند: - آرنگ(٦)،
 آورندگ: - دغل،
 آورنده: هین، هینهر،
 آوره: - آبراهه،
 آوره: پشت (پشته کوا)، پیچه وانه ی ناسه، رپوو، رپویی جلک،
 آوری: ١ - آور (٣)، ٢- معتقد: باوه پین، باوه پین هینا، باوه دار،
 به نیمان، به بیروباوه، خاوه برپوا،
 آورید: - آورد،
 آوری داشتن: باوه پینوون، باوه پین هینان، باوه پارپوون، باوه
 هه بیوون، برپراهه بیوون، به نیمان بیوون، به بیروباوه بیوون، پین واپوون،
 خاوه برپوا بیوون،
 آورید کردن: - آوردیدن،
 آوریدن: - آوردن،
 آوریل: ناویل، نینان،
 آوشن: جاتره، ههوشین، گیاه کله تیره پنگ،
 آون: - آونگ،
 آوند: ١- آبخوره نباتات: ناووخوره، ناووخوری روهک، ناوهن، لوله ی
 گواستنه وهی شیر له پشه را بۆگه لای رپوهه ک، نیرۆک، ٢ - آونگ، ٣-
 کوزه: ده فری ناو یامه ی، کوپه، گۆزک، گۆزکی ناقتی نان مهینی، گۆزه،
 گۆزه له، ٤- ظرف: نامان، زهرف، ده فر، فه ره فۆل، قاپوقاچاغ، ٥-
 دلیل: به لگه، به نگ، باز، پرنۆ، ده لیل، سه نه ت، سه نه د، شانک، شانی،
 شانیک، قه باله، نفیسک، نیشان، نیشانه،
 آونگ: ١- نانگۆ، داره لۆز، مه لاق، مه لاق، میلاق، ٢ - آویخته، ٣-
 به ندۆل، پاندۆل، زهنه له ک، شندل، له نگره، لیزۆک، مه ندۆل،
 آونگان: - آویخته،
 آونگان شدن: - آویزان شدن،
 آونگان کردن: - آویختن،
 آونگ شدن: - آویزان شدن،
 آونگ کردن: - آویختن،

آوه: ١ - آوخ، ٢- کوره آجریا هک: کوره، کوره په زخانه، کوره خانه،
 کوروه ی خشت یا قسل،
آویختگی: نا لۆچیایی، نا ویزانی، به لی، پیداکراوی، پتوه کراوی،
 پتوه هه لواسراوی، داچکای، داچه لای، داشۆ پیاگی، دا لۆزای،
 داله قاوی، داهیشترای، داهیلدرای، داهیلراوی، شۆره وه کراوی،
 شۆپی، گلاری، هه لاهه سراوی، هه لواسراوی،
آویختن: ١ - آوردیدن، ٢ - آویزان شدن، ٣ - آویزان کردن، ٤-
 بدارکشیدن: بدارقه کرن، داردان، له سیتداره دان، له قه نار ه دان،
 هورواسه ی، هه لاهه سین، ٥- تشبث: به کارهینان بۆمه به ست، خو
 پتیه لاهه سین، کردنه به هانه، کردنه بیانوو، کردنه هه، کسه ی یا شتیگ
 کردنه وه سیله، ٦- چنگال افکندن: چه نکال لئوگر کردن، چه نکالیدن، ٧-
 حمایل کردن: چه مایه لکردن، راستو چه پ ده ملی کردن، ٨-
 دچار شدن: ناوقه بیوون، ناوقه بیوون، له نه گیریای، به رخواردن،
 به ند بیوون، به نگیبون، به سه ر نامای، به سه رها تن، پتوه بیوون،
 تپوه بیوون، تووشبییه ی، تووشهاتن، تیتا لقان، تیگران، تی گریان،
 تیگیران، تیگیران، تیوه چوون، تیها لقان، چلیان، حاوقان، حه وقبوون،
 دالقان، دالقین، داموسکان، دامنه گرته ی، دامین گرتن، دوچار بیوون،
 سه ر نامای، قه تیسمان، گرفتار بیوون، گیران، گیر خواردن، گیر کردن،
 گیر کرده ی، گیر وارده ی، گیر و ده بیوون، گیر و ده بیی، گیران، گیریای،
 مانه وه، وه رپها تن، هاتنه ری، هاتنه ریگه، هاتنه سه ر، ٩- فرو هشتن:
 ناسه نه ری، نهره شۆپنا ی، نهره کیشی، نهره لکنای، پیاکردن، پیداکردن،
 پیداله قانیدن، پیداهه لاهه سین، پتوه خستن، پتوه داله قانیدن، پتوه کردن،
 پتوه هه لواسین، پتیه لاهه سین، داینان، داچکاندن، داچه لاندن،
 داچلانندن، دادیزان، دارو و چکان، دارو و چکاندن، داژهن، داشۆ پانندن،
 داکیشان، دا لۆچانن، داله قانیدن، داله قانکردن، داهه لانندن، داهیشتن،
 داهیلان، رپوهیشتن، رپوهیلان، رپوه لکردن، شۆپ کرده وه، شۆره وه
 کردن، فحستن، له قانندن، له قانن، له قنای، نکساندن، وه خستن، وی
 خستن، وپته لاهه سین، هه لافیشتن، هه لاهه سین، هورواسه ی، هه لاهه سین،
 هه لاهه سین، هه لاهه سین، هه لاهه سین، هه لاهه سین، هه لاهه سین،
 هه لواسین، هه لواسین، هیلایه سین، ١٠- مأخوذو معاقب شدن:
 نازاردان، بهر پرسیاری بیوون، که و تنه بهر پرسیارو لیکولینه وه، گیران،
 گیریای، لیبیر سرانه وه، لی پیچرانه وه،
آویختنی: نه وه ی ده بی هه لاهه سین، ئه ه لاهه سین، بۆ داچه لانندن،
 بۆ داله قانندن، بۆ هه لاهه سین، بۆ هه لواسین، هه داله قانندن،
آویخته: ١- آویزان شده: نا لۆچیا، نا ویزان، نهره شۆپنا، نهره ها لۆچیا،
 نه لئخ، به ته که ته ک، به ل، به له چه ک، پیدار، پیدارک، پیداکرا،
 دارپۆچکا، دارپۆچکه، داره لوس، داشۆ پیاگ، دا لۆوچکه، دا لۆوچه،
 دا لۆوژکه، دا له پۆچکه، دا له قاو، دا له قای، داهیلاو، داهیلدراو، داهیلراو،
 دور، دوولویز، ده نگله ویز، شۆر، شۆره وه بیوو، شۆره وه بیوه ی،
 شۆره وه بیوگ، شۆره وه کراو، له قاو، گلار، له حه وا، له هه وا، میوه ک،
 هادار، ها لۆوچیاره، هوروازیای، هور واسیای، هه لاهه سراو، هه لاهه ویز،
 هه لاهه ویز، هه لواسراو، ٢- مأخوذو معاقب: نازاردراو، بهر پرسیار، گیراو،
 لی پرسراوه وه، لی پیچراوه وه، وه بهر پرسیارو لیکولینه وه که و توو، ٣-
 متشبث: به کارهینان بۆمه به ست، خو پتیه هه لاهه سین، ده سته دامین،
 ده سته و دامین، ده سته و داوین،
آویخته شدن: - آویزان شدن،
آویخته شده: - آویخته،
آویخته کردن: - آویزان کردن،
آویخته گشتن: - آویزان شدن،
آویز: ١ - آویزنده، ٢ - آویزه، ٣- پیکار: نانبازی بیوو، نانبازی به ک
 بیوون، ناوقا بیوون، ناوقه بیوون، چه نکانی، بناقی، بهر نه نگاری،
 به گزی بهرین، به گزی چوون، به گزی داهاتن، به گزی کاپه برین، به گزیه کاجوون،
 به گزیه کاهاتن، به گزیه کتر اچوون، به گزیه کدا چوون، به گزیه کدا هاتن،
 به رخاش، پهره چه ننگ، پهره چه نگی، په فچوون، په بیکار، پیا هه لپزان،
 پیا هه لپزانن، پیداهه لپزان، پیا هه لپه برین، پیا هه لته قان، پیا هه لته قین،

آھار: ۱ - آب دھان، ۲ - لعاب: ئاش، ئاھار، جەندەرە، دەق، دەق، شۇ، ۳ - شەشپەرە فەپەنگى، گولەتیکە، گولەدەھاق،

آھاردار: بەدەق، بەشۇ، دەق دراو، دەقلى، دەق لىدراو، دەقدار، دەقدراو، شۇدار، شۇلیدراو، كەتیرە لیدراو، كەتیرە لیدان،

آھاردن: جەندەرە، دەققدان، دەق لیدان، شۇدان، كەتیرە لیدان،

آھاردە: ← آھاردار،

آھارزدن: ← آھاردن،

آھارزدە: ← آھاردار،

آھاركردن: ← آھاردن،

آھاركردە: ← آھاردار،

آھارمەرە: دەقدان وپاشانىش بەمووروو لووسکردنى شویتى دەقدراو،

آھارمەرەدار: دەقدراوى بەمووروو لووسكراو(كاغذ آھارمەرەدار)،

آھارى: ← آھاردار،

آھارىدن: ← آھاردن،

آھارىدە: ← آھاردار،

آھازىدن: ← آختن،

آھازىدە: ← آختە،

آھان: ئا، ئم، با، بەلى، بەلى، بەلى، بەلى، لەپى، لەپى، وەو، ھا، ھۆ، ھۆ، ھەى، ھەيا، ھى، يا،

آھاي: ئۆھۈى، ئەھاي، ئەى، پىشت، دا، وشت، ھاوھاو، ھاھاو، ھاى، ھۆ، ھۆھۆ، ھۆى، ھەرى، ھەى، ھەينى، ھىست، ھىشت، ھىى، ياھو،

آھىنبايە: ئارووشك، ئازاژك، ئازاژكى، بايزەن، باروونە، باوشك، باويتشك، بايەشك، بەنئىن، ژاژك، قەدجەرە، كەوشك، گرگەش، وەلايش، وئۆ،

آھىستىن: ۱ - آختن، ۲ - آزادکردن، ۳ - آغالىدىن(۲)، ۴ -

استوارکردن (چانكەتنگ بر ستور): تەنگە كىشان، شەتەكدان، شەتەكدای، قايمکردن، قايم كەردەى، ۵ - برآوردن ديوارومانند آن: بلىندکردن، بلىندکردن، بەرز كەردنەو، ھەستاندن، ۶ - برافراشتن: ھەلدان، ۷ - كندن جامە: ئازىن، جل ژخۆكردن، جل ژ خووه كەردن، جل لخواه كەردن، جل لەخۆكردن، ژبەر قە كرن، ژبەر كرن، ژخۆكردن، ژخۆكرن، داكەندان، داكەندان، كەن، كەندن، كەنن، كەنن، لەبەر داكەندن، لەبەر كەردن، لەپىكردن (شلوار و تىبان)، ۸ - گوش تيز كەردن: گوئى تيز كەردن، گوئى قوتكردن،

آھىختن: ← آھتن،

آھىختە: ← آختە،

آھر: ← آھار،

آھرامن: ← آھرمەن،

آھردن: ← آھاردن،

آھردە: ← آھاردار،

آھرمەن: ئەھرىمەن، ئىبلىس، پەرىپەشك، پەرىمىرگ، دىپىل، شەيتان،

آھرمەنى: ئەھرىمەنى، شەيتانى،

آھرمەرە: ← آھارمەرە،

آھرن: ← آھرمەن،

آھرو: پايە، پاچكە، دارى مالبەند،

آھرىدن: ← آھاردن،

آھرىدە: ← آھاردار،

آھرىمەن: ← آھرمەن،

آھرىمە: ← آھرمەن،

آھىستىگى: ۱ - آھىستەكارى، ۲ - بىردبارى: ئارامى، بەھوسەلەيى،

پشوو لەسەرخۆيى، تاب، تەھەممول، سوبات، سەبىر، لەسەرخۆيى،

نەرمو نىانى، نەفەس درىژى، ھىدىكى، ھىمنى، ۳ - تائى: بەلەسەرخۆيى،

بەسەبىرى، بەيەواشى، ۴ - ملایمت: بەسەبىرى، لەسەرخۆيى، ھىدى

بوون، ھىمنى، ھىورى، ۵ - وقار: حوزم، عوزم، قورساخ، قورساغ،

قورساى، سەنگىنى و پشوو لەسەرخۆيى، سەنگىنى و گرانى، گرانى،

موور كومايە، مەندى، مەنگى،

آھىستە: ۱ - آرام: ئارام، ئاموش، ئۆقرە گرتوو، ئەرسەكيا، بەپشوو،

بەلئىبوور، بىئىژن، بىدەنگ، پشوو سەور، پشوو لەسەرخۆ، تەوات، دابىن،

داتەمىراگ، داسەكناو، داكەسپاى، دامركا، دىچ، زانى، زەوت، زەود،

سەروتوو، سەبىر، سەبىرۆكە، سەبىرەخۆ، سەرخۆ، لەسەرخۆ، سەماس،

شىئى، قەنەشتى، قاپ، قوققەپ، قەپ، قەپوقر، كەپ، كەپنە، كەپ،

كشومات، مات، مات و بىدەنگ، مامش، مت، مەند، نىشى، نەتوورە،

نەرم، نەمر، نەملىچ، وس، ول، ھارام، ھامۇش، ھاوتىش، ھەدار،

ھەدراندى، ھەندىراى، ھىدى، ھىمن، ھىواش، ھىژ، ھىژل، ھىژن،

ياواش، ياو، ياو، يەباشكى، يەواشكى، ۲ - بامدارا: بەلئىبوور،

لەسەرخۆ، نەرمونىان، ۳ - باوقار: بەھوزم و ھەيا، سەنگىن،

سەنگىن و گران، قورس، قورس و قۇل، قورس و قەمەر، كوپبار،

گرانمىر(بۇياو)، لەسەرخۆ، لەسەرخۆبەھوزمەت، مەرزى

بەشەرم و تاو، ھە، مەن، مەند، مەنگ، نەشتى، يەكپىژ، ۴ - بىردبار،

۵ - بىسروصدا: ئارام، ئامۇش، ئاموش، ئۆقرە گرتوو، بىچىرە، بىچىرگ،

بىچىرگە، بىخوست، بىدەنگ، بىدەنگ و ھەرا، بىدەنگ و بىزاف، بىدەنگ و

جولە، بىسەروسەودا، بى ھات و ھاوار، بى ھارواھورىا، بىھەست،

بىھەستو خوست، ختەخپ، خوس، دىچ، دەو لەقووچ، پ، زرىە،

سوكنا، سەبىر، سەبىرۆكە، سەماس، قاپ، قوققەپ، قلاقەپ، قمات،

قەپ، قەپوقر، قەلاقووپ، قەلاقەپ، كەپ، كەپنە، كەپ، كىچ، كىچومات،

كەرەكەرە، مات، مات و بىدەنگ، مامش، مت، وس، وست، وسكوت،

ول، ھارام، ھامۇش، ھاوتىش، ھىژ، ھىژل، ھىژن، ۶ - كند: ئەسپا،

بەئاستەم، بەئەسپاى، بەپشوو، بەھاستەم، بەھال، بەسپاى، بەسەبىر،

بەشىئەيى، بەلەسەرخۆيى، بەنەرمى، ھاستەم، زۆرە كودووبەلا، سەبىر،

سەبىرۆكە، سەبىرەخۆ، سەرخۆ، سەروى، سەرخۆ، شىئى، كول،

لەسەرخۆ، لەسەرخۆ، لەسەرخۆ، واروار، ھەسپا، ھەستە، ھەستەم،

ھىدى، ھىدىكا، ھىواش، ياباش، يەباش، يەواش،

آھىستە: ئارام، بىشەرو شوور، لەسەرخۆ، نەرمونىان،

آھىستەخويى: ئارامى، بىشەرو شوور، لەسەرخۆيى، نەرمونىانى،

آھىستەراى: ۱ - محطاط: بەپارىژ، پارىژكار، ۲ - باندىشە استوار:

بىرقايم، سوور لەسەربىيار،

آھىستەرو: لەسەرخۆ لەپۇشتىندا،

آھىستە كار: بەئەسپاى، بەساو ساو، بەسستەسست، بەسنگەسنگ،

بەسنگەسنگە، تەپ، خاوخا، خاويلكە، خەرسەك، سست، سەبىر، شل،

شلوشەويق، شەنەش، شولى، لەسەرخۆ لەكار كەردندا، لەشگران،

آھىستە كارى: ئارامى، ئەسپاى، تەيى، تەو زەلى، خاوخا،

خاويلكەيى، خەنەن، خەرسەكى، ساو ساو، سستەسست، سستى،

سنگەسنگ، سسنگەسنگە، سەبىرى، شلوشەويق، شلى، شەنەش، شولى،

لەسەرخۆيى، لەشگرانى، ھەسپاى، ھىواشى، يەواشى،

- آهنگىرى: ۱- ئاسىنگەرى، ئاسىنگەرى، ئاھىنگەرى، ھەسنگارى، ھەسنگەرى، ۲- دووكانى ئاسىنگەرى، ۳- ھەقدەستى ئاسىنگەرى،
 - آھن ناب: چلىك،
 - آھن نر: پۇلا، پۇلا، كارۇك،
 - آھن نېشى: ئاسنى دووبالوو. نېشى،
 - آھنن دل: ← (آھن دل) ← آھن،
 - مثل دىيواز آھن گرىختن: زۆرىيە توندى خۇ لىياراستن، لى دوور كەوتنەو، وەك جىندۇكەو بېسىمىلا،
 آھن: ← آھون،
 - آھن بۇر: ← آھون بۇر،
 - آھن بۇرە: ← آھون بۇر،
 آھنج: ۱ ← آھنجىدە، ۲ ← آھنگ،
 آھنجش: ← انتزاع،
 آھنجىدە: ۱- بركىندە: دەر كىش، دەر كىشەر، دەر ھىن، دەر ھىنەر، دەر پىن، دەر پىنەر، كىش (جان آھنج: پوح كىش)، ھەل كىش (آب آھنج: ئاۋەل كىش)، ھەل كىشەر، ۲- بركىندە: ھەلقەن، ھەلكەن، ۳- جىب كىندە: پاكەش، پاكىشەر، كىشەر،
 آھنجىدىن: ۱ ← آختن، ۲- بىرون كىشىدىن: جەلىاندن، دەر پەراندىن، دەر كىشان، دەر ھىتان، دەر ھىتان، ھەل كىشان، ۳- كىندىن: بەرادەي، شكاۋاي، فەتاندن، فەكۇلېن، كۇلېن، كەنن، ھۆركەنەي، ھەلقەندىن، ھەلكەندىن، ھەلكەنن، ۴- جىب كىرىن: پاكىشان، كىشان، لىشاي، لەخۇ ھەلچىنن، ۵- ھەلاۋاردن، ھەلوە ژارتىن، لەكۇمەلېك جوىكردنەو،
 آھنجىدە: ۱ ← آختە، ۲- بركىندە: ھەلقەندىن، ھەل كىشەر، ۳- مەجذوب: بۇلا شتىك كىشەر، پاكىشەر،
 آھنگ: ۱ ← آواز، ۲- ئن: تۆن، تۆنى دەنگ، چۆنەتە دەر بىرىنى دەنگ، ۳- حملە: ئاۋتتەسەر، تىرش، پەلامار، پەلامارە، تىشك، تەپ، چەمارۇ، ھەمبارۇزى، خىرىج، پادان سر، شاتال، شاتاول، شالو، شىنگ، گالا، گلپ، گورمتە، گورمۇ، گورمۇ، گورمۇ، نەپو، ورووژم، ھازۇت، ھاۋا، ھىجوم، ھىروژم، ھىرووژم، ھىروژم، ھىرشەم، ھەلمەت، ھەلمار، ھەو، ھىرش، ھىشىك، ۴- خىمىدىكى ايوان... تاق، كەوانەي ھەيوان...، ۵- روند: پۇرسە، پىفاژۇ، رەوت (آھنگ رىش دىمىت: پەوتى زۆرىيەنى كۆمەل)، رەوئەند، ۶- سان: ئاسا، ئاسايى، چون، وەك، ۷- سوعقىد: تەمى كوشتن، مەبەستى خراب لەبارەي كەسىك، ھەولدان بۇكوشتنى كەسىك، ۸- دەنگى خۇش، ۹- عزم: قەس، قەست، مەبەست، نىاز، ۱۰- قىد: بەتەمابوون، تەما، عەزم، مەبەست، نىاز، وىست، ۱۱- قىافە: ئادگار، بالا، بەچك، بەژن، بەژنوبالا، بەلگ، بىچم، پۇتەراك، پۇتەلاگ، پۇتەلاگ، پەچك، پىژن، تىمىل، تووز، تووزنەزەر، تووژىم، تەرحودىدار، تەرح، تەرحودىدار، تەركوتووز، تەشك، جەفەر، جەمىن، چار، چارە، چروچاۋ، چروچەم، چروچەنە، چروخە، چەفەر، چەھەر، چىرە، درۇشم، درۇف، دموجاۋ، دەكودم، دەكودىم، دموجاۋ، دىدار، دىم، دىمان، دىمانە، دىمە، دىمەن، پوخسار، پۇما، پوو، پووكار، پەخت، پەزا، پەنگو، پەوال، پەت، پىخت، زەپا، سكوم، سكە، سۆكوم، سوومان، سەحەت (پىيويكى سەحەتخۇشە)، سەروبەچك، سەروپۇتراك، سەروپۇتلاگ، سەرو پۇتەلاگ، سەروپۇرتك، سەروپەچك، سەروچاۋ، سەروسەكوت، سەرو سىما، سەروشكلى، سەروفلىج، سەروفلىخ، سەروكاپۇل، سەروگويلاگ، سەكوم، سىما، شكىل، فەرفەت بىزىرى، فەروفەسال، قلىخ، قلە، قەلەفەت، قەلەخت، قەلەت، كەسەم، كەلەفەت، گۇن، ماد، ماعد، مۇز، مىقن، ئزم، نمود، نەسەن، ھەيئەت، ھەيكەل، ۱۲- كىش (پىس): كىش (پا - آب آھنگ: ئاۋ كىش)، ۱۳- مفاد: نافەركى قسە، ئاۋكى قسە، ئاۋەركى قسە، ۱۴- ئاھەنگ، بەزمو ئاھەنگ (آھنگ رىق)،
 - آھنگ حىزىن: سۇز، نارىن، گۇرانى خەمبارانە،
 - آھنگ شاد: بىنژىو، بىنژىو، كە،

- آھنگىساز: ئاۋازدانەر، ئاھەنگدانەر، ئاگەنگىساز، بەستەكار، دەنگ نىس، نەۋاچى،
 آھنگىسازى: ئاۋازدانان، ئاھەنگدانان، نەۋاچىتى،
 آھنگىدىن: ۱ ← آھنجىدىن، ۲- عزم كىرىن: ئىرادە كىرىن، بىر پارىدان، بەتەمابوون، بەنىيازبوون، چەنەپىراي، خواستىن، دەبەردابوون، ساخوونەو، ساغوبوونەو، عەزم جەزم كىرىن، عەزم كىرىن، گەرەكبىيە، گەردەكبىيە، لىبىران، لىبىران، مەيلكردن، وىستىن، ھەرىكردن، ھەمد، ھىمەتكردن،
 آھنگىن: ئاھەنگىن، خۇش ئاھەنگ (كلام آھنگىن)، نەزمىن،
 آھنى: ۱- ئاسن، ئاسنگى، ئاسنى، ئاسنىن، ئاھەنى، ئاھىنى، لەئاسن، ھەسنى، ۲- كانزايى،
 آھنىن: ۱ ← آھنى، ۲- بەھىز (ادادە آھنىن: ئىرادەي پۇلايىن)، پتەو، پۇلايىن، زۆرىق، زۆرسەخت،
 آھنىن پىنجە: ئاۋزىياگ، بزاخ، بۇك، بۇكە، بۇنگ، بەئىختىدار، بەتابىشت، بەتاقەت، بەتوانا، بەدەست، بەدەستەلات، بەقودرەت، بەقوون وھونەر، بەقەوت، بەكار، بەگور، بەگورد، بەھاز، بەھىز، بەھىز، بىدۇر، پەدەستەلات، پىروو، پەنجەبەھىز، پەنجەپۇلايىن، تۋانا، تىندار، چىر، خورت، خوەر، دووتا، دووتس (حىوان)، دەستدار، دەستدرىژ، دەستدرىشتو، دەستدرىژىگ، دەستەلاتدار، دىنەو، زۇخ، زووخ، زەبىرە دەست، زەبىردار، شەنگە، شىنا، شەزنى، قىدار، قەوئەتدار، قەۋى، قەۋىن، گازۇر، گوندار، گىر، موزور، موزور، موزور، ھىزان، ھىزدار، ھىزار، يەمان،
 آھنىنە: ← آھنىن،
 آھو: ۱- بىمارى: ئاھو، ئاساخى، ئاساغى، نەخۇشى، نەساخى، نەساغى، ۲- غزال: ئاسك، ئاھو، ئاھىر، ئاھىي، بانىز، جەيران، خەزال، شەمكۇر، غەزال، كارژۇلە، كلاسك (نر)، كەژال، ماسك (مادە)، مامىز، مامز، مەبىرە، مەرال، ۳- ناپسند: خراب، خراب، خراب، ناپسند، ناپسەند، ناپسەند، بەد، ۴- نقص: عەيب، ناتەۋاۋى،
 آھوانە: ئاسكانە، ئاھوانە، ئاھىرانە، ئاھىيانە، بانىزانە، جەيرانانە، خەزالانە، شەمكۇرانە، غەزالانە، كەژالانە، مامىز، مامزانە، مەرالانە،
 آھو بىچە: ← آھو بىرە (۱)،
 آھو بىرە: ۱- بىچە آھو: ئاسكۇلە، ئاسكە، بەچكە ئاسك، خىشاخە زالى، كارخەزال، كارمامز، كارمامىز، مز، ۲- ھو بىرە: توودەرە، چرك، چرك، چىرگ، مېشەسى، گەفۇك، ھوودەرە، ھوۋو،
 آھو با: ← آھو باي،
 آھو باي: ۱ ← آھوتك، ۲- بنا يا خانە شىن پەلو: خانوۋى شەشپالوو، مالى شەش سووچ،
 آھو پرواز: توندەرە، خىراپە،
 آھوتك: توندەرە، خىراپە،
 آھوجە: ئەۋى بازدانى ۋەك ئاسكە، بەھەلبەزدا بەز ۋەك ئاسك، توندوتۇل ۋەك ئاسك،
 آھوجىشم: چاقبەلەك، چاۋبەلەك، چاۋخەزال، چاۋغەزال، چاۋكەژال، چەم كەژال،
 آھوخرام: رەۋىشت ئاسكانى، رۇيشتن لەۋىتەي ئاسك،
 آھودل: بىدۇك، بىدوونەك، بەزىدەك، بەجى، بىدل، بىزالە، بى زراف، بى زراف، بىغىرەت، پىپۇل، ترسو، ترسۇك، ترسۇنەك، ترسەزال، ترسەزاۋەر، ترسەنۇك، ترسىار، ترسىاۋ، ترسوسك، تسكەن، تورووندى، تەسەزال، حىز، خىز، خىز، خىز، خىز، خىز، دىلسست، دىكەچك، دەلە، دەمارسىست، رەفەفۇك، رەۋەك، زەبوون، فرە، فرچالە، فرچالە، فرچالە، قزە، قزە، قوزە، قوونفرە، قەلس، قەلسەمىر، قەلەزراۋ، كەللەزراۋ، كولاڧە، كۆنەمەشك، كەمدل، گەۋش، مەننەت، مېچك،

ناپا، نامەرد، نەمەرد، نەمىر، نەوتىر، نەوتىرك، نەوتىرۆك، نەوتىرەك، ھولۇلى، ھىز،

آھودو: ← آھوتك،

آھورى: خەردەل، شىلمۆك، غەردەل،

آھوفغند: ← آھوجە،

آھوگر دان: ئاسك پەوتىنەو، ئەوكەسەى ئسكان راودەنى بۇراوگەى شا تا ئەو بەھاسانى بتوانى راويان كا،

آھومند: ← آھوناك،

آھومند كردن: ئازار پىگە ياندن، ئىش پىگە ياندن، زيان پىگە ياندن، عەيدار كردن، ناساگر كردن، ناساز كردن، نەخۇش كردن،

آھون: بىنىف، توونىل، تەمباف، جەبەك، پىگە دەسكردەبەن عەرز دا، رەھەند، پىگە بەزىر زەمىندا لىدان، شكەن، نەسەب، نەغم، نەغمە، نەقەب، نەون،

آھوناك: تاوتابار، درۆن، عەيدار، ناساغ، ناساز، نەخۇش،

آھونالە: ئاخوداخ، ئاخونالين، ئاھونالە، ئاھونالين، بەيرەم، كرووزاھو، كرووزە كرووز، گريان وھاوار، ئالەنال، نروولە، نكونال، ھات وھاوار، ھاوارھاوار،

آھون بۇر: توونىلكەن، رەھەندلىدەر، كەنكەنەچى، نەغمەلىدەر،

آھوى مشك: ئاسكى تاتار، ئاسكى تەتەر، ئاسكى خەتا، ئاسكى مشكى، ئاسكى ميشكدار،

آھوى: ۱- آھومانند: ئاسكانەبوون، ئاسكانىبوون، وەك ئاسكىبوون، ۲- رمندىگى: بەيدەستى، بەيدەسى، پۇرخىزى، تۇرى، تۇخسى، جۇنگى، چەمووشى، چەمىشى، پوئلى، رەقۇكى، رەقۇبى، رەقەكى، رەمكارى، رەمكەرى، رەمەنى، رەوكى، رەوەكى، سىردى، سىركى، سىرگى، سىلى، سلكى، سىلمووى، سىلۇكى، سولى، شمووزى، شەعموزى، شەمبووزى، شەمووزى، شەمووسى، قاچاخى، قاچاخى، قوشقىايەتى، كوپرەگوئى، كوپرەبى، گورگەبى، لەقە ھاوئىزى، واپۇكى، ھەلەباشى، ھەروومى، ھەروندى، ھەرونى، ھەرونى، ۳- عىبناكى: ئاھۇدارى، پۇئاھۇبى، پەرەبى، عەيدارى، عەيدارى، ناساخى، ناسازى،

آھيانە: ۱- كاسەس: پىشەسەر، تەپلەسەر، تەپلىسەر، كاسەسەر، كلۇخ، ۲- كام: بان مەلاشو، جانگ، جانگى، جنىك، شلك، شنگ، فۇلك، نەركاسەر،

آھىختن: ۱- آختن (۲۱)، ۲- راست كردن: رەپ كردن، قىت كردن، قىتكردەنەو، ھەستاندن، ۳- كشىدن چنان اژدھا: ھەللووشان، ھەللووشين، ۴- كشىدن دلو و. ا. زجا: ھەلكىشان، ۵- كشىدن صف: بەرپزراوستان، رىزبوون، قەتارەستىن، قەتارەبەستىن، قەتارەبەسەى، آھىختە: ← آختە،

آھىدن: ← آھ كشىدن،

آھىن: ← آھن،

آى: ۱- ئا، ئۆھۆ، ئەھای، ئەى، ھای، گەلۇ، ھۆى، ۲- ئاخ، ئاى، ئايش، داخ، وشەى ھەسەت، ۳- نشانە درد: ئاخ، ئاى، ئۇخ، ئۇف، ئۇيش، ئەى، وەى، وەيش،

آيا: ئاخۇ، ئارا، ئايا، ئاياكوو، ئايە، ئايەكوو، ئەرى، ئەيە، توبلىتى، تۇ بىزى، چما، چمان، داخۇ، داخوا، داخولا، داخۇم، دامەكە، لەوانەيە، ھرى، ھەرى، ھەياران،

آيابود: ئايادەبى، ئايادەكرى، وشەى بەئاواتخواستە،

آيات: ۱- عەلامەتەكان، نىشانەكان، ۲- ئايەتەكانى قورحان، ۳- پەرچۇبەكان، پەرچووەكان، كەسەنەكردگەكان، موجزات، مۇجزات، مۇجزەكان، موغالەجەكان، موغىزەكان، نووازەكان،

آيان: ۱- خەرىكى ھاتن، لەھاتندا، ۲- ھانگ، ھاتوو،

آيبك: بت، بۇت، ماشوقە، مانگى تەواو، مانگى گەرە،

آيت: ۱- گەوا، نىشا، نىشان، نىشانە، ۲- ئايەتى قورحان، ۳- ئەلامەت، بەربەلەت، بەلاجەوى، حاجباتى، ھەز، ھەلامەت، ھەنتىكە، ھىبەتى، خاخ، دايلان، دىتەنى، رمووزن، رمووزنات، زۇرسەير، سۇبەت، سۇزەت، سۇسەت، سەرزقۇپن، سەر سامكار، سەرسامى، سەرسووپۇھىن، سەرسووپۇھىنەر، سەر سووپۇن، سەرسووپۇنەر، سەمەر، سەمەرە، سەير، سەيرو سەمەرە، شتىسەير، عاجباتى، عەجايب، عەجايبات، عەجەب، عەجەو، عەلامەت، عەنتىكە، غەرىب، گرتۆلە، مايەى سەرسووپۇمان، مۇستەرە، ناوئزە، ناوئزە، نفوورات، نەفوورات، ھەزەندە، ھەمەت، ھەيھۇلان، ھىدان، يەمان، ۴- بەلگە، بەنگ، پاژ، پرنۇ، دەلىل، سەنەت، سەنەد، شانەك، شانى، شانىك، عەلامەت، قەبالە، نفىسك، نىشان، نىشانە، ھەلامات، ھىما، ۵- ئامۇچىيارى، ئامۇزگارى، ئامۇزىيارى، بەردەبارى، پاسار، پەن، پەند، پەنگ، دەر سەرگرتن، عىبەت، مۇچىيارى، نسحەت، نەسسىحەت، وسى، وەسبەت، ۶- پەرچۇ، پەرچوو، مۇجزات، موووزات، مۇجزە، مۇجىزە، موغىزە، موغالەجە، نووازە،

آيت الله: ئايەتوللا، نىشانەى خودا،

آيدال: ← ايدال،

آى داد: داد، وەپرۇ، ھای، ھەپرۇ، ھەيداد، ھەيھاوار،

آيزنە: زاوا، زەما، شووى خوشك، مېردى خوشك، يەزەنە،

آيزى: ۱- آيزى، ۲- بومادان: بۇزانە، بۇزانە كىويلە، بۇمارانە، بوومادەران، بوومەمارانى، زەردشابهنگ،

آيس: ئومىدئەماو، ناھومىدبوو، ھىواپراو، ھوالەدەستداو،

آيسە: ئەوئزەى دەھەيزناكەوئى، لەحوزروەستاو، حوزرنەشۇر،

آيش: ۱- آمدن، ۲- بەرھەمھاتن، دەھەمەلھاتن، پەنئوھاتن، ۳- زمين زراعتى استراحت دادە: بەيار، زەمىنى سالىك نەچىندراو بۇ بەقەوەت تر بوونى،

- آيش بندى: سالىك بەيار ھىشتەنەو، زەوى،

- آيش دادن: سالىك بەيار ھىشتەنەو، زەوى،

- دو آيشه: سال نا سالىك چاندى زەوى،

- سە آيشه: ۱- بەسى سال جارېك بە بەيار ھىشتەنەو، ۲- دابەش كردنى زەوى بەكانى گوند بەسى بەشو ھەرسالە بە بەيار ھىشتەنەو، يەككىيان،

آيشنە: ← آبشت (۲)،

آيفت: ۱- نياز: ئاتاجى، ئەوجە پىبوون، ئىحتىاج، ئىحتىاج پىبوون، بگردگ، بەيواستن، پەك پىكەوتن، پىداويست، پىداويستبوون، پىداويستى، پىدقى، پىدقياىتى، پىويا، پىويس، پىويست، پىويستبوون، پىويستى، پىويستى پىبون، تگا، تەوزىم، چەتن، حاجەت، ھەوجەبى، ھەوجىبى، داخاز، داخواز، داوا، داوخواز، زەرۆلە، زەرور، زەروروى، شەرت، قاپۇ، كەلك، كەلك، گەرەك، گەرئى، لازم، لەسەر، موحتاج بوون، موحتاجى، مەھجەت، نياز، نياز پىبوون، واجب، واجۇ، واجۇ بوون، واژوو، واژووبوون، وەج، وەرچ، ھەوجە، ھەوجە پىبوون، ۲- بەرە: بارە، بەرخوەر، بەرە، بەھرە، بەھرەچە، بەھرەك، بەير، چەخش، داياخ(بەدايەخەم نىيە)، داياق، دۇ، دەرامەت، دەرامەد، دەسكەوت، زەرۆلە، سوو، سوود، فايدە، فاييە، فەر، فەيدە، فیدە، قازان، قازانچ، قازانى سەودا، قانجاز، قانزاج، قەرەم، قەزانج، كار، كەر، كەرەم، كەل، كەل، كەلك، كەلك، كىز، گوئچ، لۆتم، ماعف، منفەحەت، منفەحەت، مەقا، مەفەت، مەنەفەت، مەنەفەت، ناعفەت، نەحف، نەف، نەفج، نەفف، وەچ، وەچە، وەدەستھاتوو، ھاو، ھۆ، ھوو،

آيفن: ئايفون، دەنگەر،

آى. كيو: ئاى. كيو، بەشە ھۆشى ھۆشە،

آيم سايم: ئاھى نەگرتە، بەدەگەمن، بەرپىكەوت، بەھەلكەوت، پلۇقە، ترك وخوا، جارجار، جارجارە، جاروبار، چلۇنھا، چلۇنەھا، چلۇنكايى،

خوابهخته کی، خۆبهخت، خۆبهختی، دووبهختی، شانسی، کهموايه،
گاف گاف، له گۆتره، هچنه، همانا، هه لفا نهک،

آین: ← آهن،

آین: ← آیین،

آیندگان: داهاتووان، نهوه کانی داهاتوو، نهوهی دواپۆژ، نههاتووان،

آیندوروند: ← آمدوشد،

آینده: ئاینده، ئایه نه، ئه نه ئامه، پاشه پۆژ، چهودما، دادخ، داهاتوو،
دواپۆژ، له مه به دوا، له مه به ولا، له مه ولا، له وه ودوا،

- آینه سازان: پاشه پۆژ سازان، داهاتوو سازان، گه نجانى داهاتوو،
لاوان و تازه پینگه یشتوو، نهوه کانی پیکه پینه ری دواپۆژ،

- آینه شناسی: ئاینده ناسی، داهاتوو ناسی، زانستی پیشبینی و
لیکدانه وهی داهاتوو گه لان (له سه ر بنه مای ئابوو ری، پامیاری،
کۆمه لایه تی و پیشه سازی ولاتان)،

- آینه مبه م: بئ تاسۆی، پاشه پۆژی ناپوون، دواپۆژی ناپوون، دوا
پۆژی نادیار،

- آینه نگر: بیر له دواپۆژ که ره وه، پاشه پۆژ بین، پیش بین، داهاتوو بین،
داهاتوو نواری، دواپۆژ بین، دواپۆژ ره چاو که ر، دوور بین، دوور نواری،

- آینه نگری: بیر له دواپۆژ که ر نه وه، پاشه پۆژ بین، پیش بین،
داهاتوو بین، داهاتوو نواری، دواپۆژ بین، دواپۆژ ره چاو که ر، دوور بین،
دوور نواری،

آینه: ۱ - آئینه، ۲ - راست رانه وه ستاو، گنپ، لار (به تایبه ت بۆ جگ و قاپ)،
آیه: ← آیت،

آیه و مایه: پاک، ته واو، تیکرا، خرخشت، حروخشت، دهه ف،
سه ر پاک، سه ر جه م، سه روبه ر، هه موویان،

آیه یأس خواندن: به نا هومیدی قسه کردن، قسه ی سارد کردن،

آیژه: ← آییزه،

آیژک: ← آییزه،

آییزه: ئاورنگ، ئاورنگ، بریسک، بزووسکه، بزیسک، بژنگ، بلاچه،
پرچک، پرژ، پرسک، پرشن، پرشنگ، پرشه، پرشه نگ، پرووسک،
پریشک، پریشکه ئاور، پریشکه ی ئاگر، پریشکی ئاگر، پریشکی ئاور،
بزووسک، بزووسکه، بزیسک، بزیسکه ی ئاگر، په شک، چریسکا ئاگری،
چوریسک، پو وی، پۆی، شره قه، شهرا، فه ژهن، قریسک، کریس،
کریسک، کریسکه، کیریسک، مۆزریک، هه ورینگ،

آیین: ← آئین (باهمه معانی و ترکیباتش)،

آیمه: ← آئینه (هم)،

آیمه بندی: ← آیین بندی،

آیمه تمام نما: ← آئینه تمام قد،

آیمه وار: ئاوینه ئاسا، ئاوینه یی، وه ک ئاوینه،

آیمینی: ئایینی، ئوولی، دینی، رهبازی،

آی. یو. دی: که رسته ی به رگری له ئاوسپوونی ژن که له ده مبینی
مندا لدا ندا داده نرخی،

ابتداء: ۱- ئاھەنگ، ئەوئ، بېراھەك، بەراھەك، بەرايى، بەرى، بەلبوورە، پېشان، پېشايى، دەسپېك، دەسپېك، دەمادەم، دەمدەما، دەمدەمە (دەمدەمەي دەئىواران)، سەر، سەرپىت، سەرپىك، سەرەتا، قەرەور، كەبار، وەلىنە، ھەوئ، ۲- ئاھەنگ كەردن، دامەزراندن، دانەبەر، دەسپېكەردن، دەسپېكەردن، دەستپېكەردن، سەرەتا دامەزراندن، سەرەتادانان، سەرەتاپامەزراندن، ھۆركەرەدى، ھەرپېكەردن، ھەلگەردن (الھى بادېرىن گېردوزش، زىدېرسروچارقىش، بېرون افتدخال رویش - مؤلف: خوايە ھەلگەباي شەمالي، بېدا لەسەرە دەسمالي، وەدەر كەوئى وردەخالى - فلکلور كەردى)، ۳- سەرەتا، لەبەرايىدا، لەدەسپېكەدا، لەسەرەتادا، لەھەوئەلا، لەھەوئەئا،

ابتدائى: ← ابتدائى،

ابتدابهساكن: ۱- كوتوپو بەيى پېشەكى، ۲- خاوەن پېتى كپ لەبەرگە ھەوئەلا، وشەي بەپېتى بى بزوين دەست پېكراو،

ابتداز: بەلە، خىزاي لەكاردا، دەستوبرد، لەز،

ابتداع: ئەنەئاوئەردەي، دائىنان، داھانىن، داھوردن، داھىنان، شتى نوئى سازكەردن، شتى نوئى ھىنان، شتى نەبووچىكەردن، نوئى ھىنان، ابتداكەردن: ۱ ← ابتدا(۱)، ۲- پېشەستى كەردن: پېشەستى كەردن، دەسپېشەخەرى، دەستپېشەخەرى، كەوتنەبەرەو، وەپېش كەوتنەو،

ابتدائى: ۱- بەرايى، سەرەتايى، ۲- دواكەوتوو(جوامع ابتدائى)،

پەمەكى،

ابتدى: دەسپېكەردن،

ابتدال: ۱- بەردەوام دەكاركەردن و كۆنكەردن، زۆر دەكار كەردن، سووك كەردن، ۲- بېقەردى، بېنرخ بوون، بېنرخى، پەستى، تەوئەشى، سووكى، كۆنى، ۳- بىتنامى، بېرپىزى، پەستى، ساووى، كۆنەبوون، ھەرزەيى،

ابتىر: ۱- بىتمندال، دواپياگ، كوردوندى، وەجاخكوئىر، وەجاغكوئىر، قىسەر، ۲- كلكبىراو، ۳- پىرگەموكوپى، قۆپ، لىگەر، ئاتەواو، ئاقىس، نېقەرپۇ،

ابتسام: بىزە، بىزە كەردن، بىزەگرتن، بىزەھاتنەسەردەم، بىزەھاتنەسەرلئو، زەردە، زەردەھاتن، فەكەزىن، گەزىن، گەزىنەو، گەزىن، گەزىن، گەزىن، گەشە گرتن، زەردە خەنەكەردن، مۇچىن، مۇچىن، نەرمەپېكەن،

ابتشار: خۆشخالى، دلخۆشى، شادمانى،

ابتعاد: خۆدوورخەستەو، خەپاراستن، دووركەوتنەو، دوورىكەردن،

ابتغاع: بەدواداگەپان، خوازتن، خواستن، شىاوبوون، گەپان، واستە، وېستە،

ابتكار: ۱- سخرخىزى: بەيانى زووهستان، سېپىدەھەستان، ۲- بە سەرەتاي شتىكەگەشتن، داھانىن، داھوردن، داھىنان، دېتەوئەشى تازە، كەردنى كارىكى پېشترەكراو، گەبىشتەسەرەتاي شتىكە وەپېشكەوتنەو، ھىنانى شتى بى پېشېنە، ۳- توانايى و زانايى نواندن لەكارىك دا، دەسپېشەخەرى، دەكاركەردنى زانست و توانا لەئەنجامدانى كارىكەدا، ۴- نوئى داھىنان، نوئىكارى، ۵ ← ابتكارعمل،

ابتكارعمل: بېرو پەوشتى نوئى لەكاروباردا، دەست پېشەخەرى و جەلەوى كارىك بەدەستەوگرتن،

ابتكارى: شىوئەكارى بى پېشېنە، شتى نوئى وپېشترەبوو، نوئىكارانە،

ابتلا: ← ابتلاء،

ابتلاء: ۱- ادبار، ۲- امتحانكەردن، ۳- ئاوقەبوون، ئاوقەد بوون، ئەنەگېرىي، بەرخواردن، بەندبوون، بەنگبوون، بەسەرئاماي، بەسەرھاتن، پۆو بوون، پۆو بوون، تووشبوون، تووشبىي، تووشھاتن، تىئالقان، تىگەران، تىگەران، تىگەران، تىگەريان، تىوئەچوون، تىئالقان، چىليان، حاوقان، حەوقبوون، دالقان، دالقين، دامووسكان، دامىن گرتن، دوچاربوون، پروتتېكەردن (دچارمصىبت شد: بەلاپووى تىكەردن)،

(پسوند حالت): ئايى(دراز: دريژايى ..)،

ا: ئى، ئى، وشەي سەرسوورمان،

ا: ۱- آيا: ئايا (ئاندانستى: ئايا نەزائى؟)، ۲- حرف ندا: ئۆ، ئۆ، ھۆ، ھۆ (أ حسن: ھۆى حەسەن)،

اختلف: ۱- بەرە، پېكەھاتن، پېكەوھبوون، پەگەلەك كەوتن، پېك كەوتن، ھاوئەبەندى، ھاوئەبەمانى، ھەقالبەندى، ھەقالبەندى، يەكگەرى، ۲- خو پېكەوگرتن، ھۆگەرى يەكتربوون،

اتمان: ۱ ← استوارساختن، ۲ ← اطمینان دادن،

اٹمہ: پېشەوايان،

ابا: ۱- با: پېرا، پېرە، چەنۆ، چەنو، چەنى، دەگەل، دەگەل، دەگەل، دەگەل، پە(بەمن را)، پە، پەگەل، فېرە، لەگەل، وا(وات)، وە(وئەتۆو)، وەگەرد، وەل، وئىراي، ۲- با: پاتى، چىشت، شۆربا، شىو، شىو، كىشت،

ابا: ← ابا،

اباآوردن: ← ابا،

اباء: خۆبواردن، خۆپاراستن، خۆلادان، خۆلئوئوئوئو، خۆلئوئوئوئو، خۆلئوئوئوئو، دەست ھەلگەرتن، پاروستان لەكارىك، سەرپېچىكەردن، مل نەدان، نافەرمانى، نەكەردن،

اباداشتن: ← ابا،

ابا كەردن: ← ابا،

اباحه: بەحەللازىن، بەپەوادانان، بەپەوازىن، بەھاوئەبەش زانىنى مال و ملك، حەلالكەردن، پەواكەردن، پى دان، موياحكەردن، ھىشتن،

ابادت: ← اباد،

ابادە: ئىبادە، دلئەبەردەي، قەتخەستن، قەكەردن، كوشتن، كوشتەي، لئافىرن، لەناوئوئوئو،

اباره: ۱- كىشانى نېرە ھەلئوئوئوئو ئازەل لەمىيە بە مەبەستى باشتەر كەردنى پەگەزەكەي، لىكئىشان، ۲ ← اباد، ۳- باشتەر كەردنى كشتوكال،

أباش (ہ) : ۱- كۆمەلئىكى تىكەلاو لە ھەموو چەشەنە مرؤفەكان، ۲- كۆبوونەوئەي كۆمەلئىكى تىكەلاو لە ھەموو چەشەنە مرؤفەكان،

اباطيل: بېنناخە، بېنناغە، بېننەما، بىياگە، توپرەھات، چەرچەر، حەللق مەللەق، حەللق مەلەق، قەسەي بېجى، قەسەي خۆپاي، قەسەي قۆپ، قەسەي ھېچوئوئو، نادروست، ئاراست، ھاتەران پاتەران، ھەلئەت وەلئەت،

ابام: دەسقەرز، دەين، قەرت، قەرد، قەرز، كەر، لەسەر، قەر، ئا، وا، وام، واو،

ابان: باپىزان، باوئەر، خەزەلوئەر، خەزەلوئەران، سەرپەئە، گەلاپىزان،

ابانت: ← آشكار كەردن،

ابائس: حەبەنووس، عەبەنووس،

ابتدا: ← ابتداء،

سەرئاماي، قەتسىمان، كارەپەھاتى، كەوتنەنئۆبەللا، گرفتاربوون، گىران، گىرخواردن، گىركردن، گىركەردەي، گىرواردەي، گىرۆدەبوون، گىرۆدەيى، گىريمان، گىريباي، مانەو، نچاندن، هنگمىن، وەپتھانت، ھانتەپت، ھانتەپتگە، ھانتەسەر،

ابتلاع: ← بلعيدن،
ابتلال: ۱ ← خيسشدين، ۲ ← شفياقتن،
ابتناء: ← بناکردن،

ابتهاج: ۱- شادشدن، ۲- شادمانى،

ابتھال: پارانەو، سكاللا، كرورزانەو، لالانەو، لاليانەو، نزوولە كردن،

ابتياغ: ئەسەي، ساناي، ساندن، سنياي، سەندن، سەنن، كپياري، كپيان، كپين،

ابجدخوان: ۱ ← جاهل، ۲ ← نوآموز،

ابجدزر: تيشكى خۆر،

ابحار: بەحرەكان، دەريكان،

ابحر: بەحرەكان، دەريكان،

ابخر: بۇنىزار ناخۇش، زاربۆگەنيو،
ابخل: بەئيرەبيتر، بەئيرەبيترين، بەغيلتر، بەغيلترين،

ابد: ئەبەد، باقى، بۆھەميشە، بەرخوردار، بەردەوام، بەرقەرار، بېيرانەو، بېيان، بېيسانەو، بېداوي، بېدوا، بېداوي، بېداوي، بېدمايىئاماي، بېكۆتلىي، بېنا، پاپك، پايدار، دايم، دوڧدريژ، نەمر، پايندە، پايدار، تەمەن دريژ، لەبران نەھاتوو، لەپسان نەھاتوو، مايى، ماگ، مانگار، ماو، مايى، نەبىرى، نەمر، نېمەردەن، ھەتاهەتە، ھەتاهەتايە، ھەرتەم، ھەرگاف، ھەروھەر، ھەرھە، ھەرھەس، ھەميشە، ھەميشەزىندوو، ھەميشەيى،

ابدأ: ۱- جاويد: بۆھەميشە، بەردەوام، نەمر، ھەرھە، ھەميشەيى، ۲- ھرگز: ئەبەد، ئەبەدەن، ئەسەلەن، بېراي، بېرايىبېر، ب چ تەزە، بەھيججۆر، تجار، توجاران، چجار، حاشا، ژبني، قە، قەت، قەتقەت، قەد، مەعزەللا، نەكا، ھەرگىز، ھەرگىزاوھەرگىز، ھەرگىس، ھىچ، ھىچجار، ھىچ دەمىكى، ھىچكات، ھىچگا، ھىچنە، ھىچوھخت، ھىچوھختيوو،

ابداع: ۱ ← آغازکردن، ۲ ← ابداع(۱)، ۳ ← آشکارکردن،
ابداع: ۱- افراندن، ئەفراندن، ئەنەئاوۋەردەي، بەرچوو، داھانين، داھارودن، داھيتان، كردنى كاريكى نوئ، كردنى كاري تائىستانەكراو، نشار، نوئكارى، ھىنانى شتى نوئ، ۲- شىئەرى نوئ كوتن، ۳- دامانى ولاخ لەرپۆشتندە،

ابداع كردن: خولقاندنى شتى تازە، دائىنان، داھىنان، نۇئافراندىن، نوئ ئافراندىن، نوئ داھىنان،

ابداع كىندە: خولقېنەرى شتى تازە، نۇئافرىن، نوئ ئافرىن،

ابداع نخستين: ۱- يېكەومىن ئافراندىنى خوا، ۲- يېكەومىن ئافەرىدەي خوا،

ابداعى: ← ابتكارى،

ابدال: ۱- كۆي (بدل) ← بدل، ۲- پىاوانى خوا، پىاواچاكان، چاكەكاران،

ابدال: ئالوگۆرکردن، فەگواستىن، گۆپىن، گۆپىنەو، لەجى دانان،
ابدالاباد: بەردەوام، تمژى، ھەتا جىھان مايە، ھەتاهەتايە، ھەرھە، ھەميشە، ھەميشەدەرە،

ابدالاباد: ← ابدالابد،

ابدالذھر: ← ابدالابد،

ابدپيوند: ← ابدى،

ابدى: ئەبەدى، بەردەوام، تاسەر، داويە، نەمر، ھەتا ھەتايە، ھەتا ھەتايى، ھەربوونى، ھەرمانى، ھەرھە، ھەميشەژيو، ھەميشەيى،
ابديات: كۆي(ابدى) ← ابدى،

ابدیت: ۱- آخرت: ئاخىرەت، ئەنجام، پاشەپۆژ، دواپۆژ، دوايى، دوماھى، دويمايى، دويمايى، كۆتايى، ۲- دوام: بەردەوامى، خۆ پراگرتن، دەوام، لەناونەچوون، مانەو، نەپسانەو، ھەربوونى، ھەرمان، ھەميشەيىبوون،

أبر: ۱ ← ابرمردە، ۲- ئەور، عەفر، عەور، مژى، ھۆر، ھەفر، ھەور،

أبر: ۱ ← ازبراى، ۲- با: چەنۆ، چەنوو، چەنى، لەگەل، وپراى، ۳- بالاي: بالاتر، جەسەرەو، زوورك، زووروو، سلال، سەر، سەر سەرەو، سەرکۆي، سەرروو، سەرەنە، سەرەو، لەبان، لەسەر، ۴- بر: ئامپز، ئاوش، باخەل، باغەل، باوش، باوھش، باوھشى، تەلىك، سنگ، كۆش، مپز، واوشە، واوھش، وەر، ھامپىز، ھامپىز، ھامپىز، ھەمپىز، ھەمپىز، ھەمپىز، ھەمپىز، ھەمپىز، ۵- بە: ب، بە، ۶- پىشگرە بۇ زلى: زل(ابرقدرت: زلھپز)، كەلە، گەپ، گەرە،

أبرألود: ← ابرى،

أبرألودگى: پرهەرى، ھەوراوى بوون، ھەورەلاوى،

أبرألودە: ← ابرى،

أبراع: ۱ ← بىزارى، ۲ ← شفادادن، ۳- ئازادکردن، گەردن ئازا كردن، بووردن لەمافى خۆ لەسەر كەسپك(چ سامان و چ مافى ديكە)، چاوپۆشى، ژىگەپرى، لېبوورى، ۴- بەپىتاوان لەقەلەمەدان، پاكانە، چاوپۆشىنى داواكار لەداواكەي خۆي،

أبراج: كۆي(بُرج) ← برج،

أبرج: كۆي(بُرج) ← برج،

أبراز: آشكارا كىردن، بەدىيارخستىن، بەرجەستە كىردن، دەرخستىن، دەربىر، زاھىركىردن، نواندىن، وسناي، وەدەرخستىن، وەدىيارخستىن، ھىنانەدەر،

أبرار: باشان، پىياگخاسان، پىياگخاسگەل، پىاواچاكان، چاكان، چاكەكاران، خاسان، خاسكاران، مپزخاسان، نوكان،

أبراز: ۱ ← آشكارا كىردن، ۲ ← بىرون آوردن، ۳ ← نشان دادن، ۴- وەرگرتنى زپرى بېگەرد، ۵- بەتەماي سەفەر بوون، تەماي سەفەر كىردن، نىازى سەفەر ھەبوون،

أبراز وجود: توانايى خۆنواندىن، خۆرانان، خۆنیشانان، خۆنواندىن، خۆنیشانان، خۆھەلدانەفە، خۆھەلدانەو،

أبراز كردن: ← آشكارا كىردن،

أبراز نارضائى: دەنگ ھەلبىرىن، رەخنەگرتن، ناپەزايى دەر بىرىن، ناپايلى نیشانان،

أبراق: ۱ ← ترساندىن، ۲ ← درخشىدىن،

أبرام: ۱- استوارا كىردن: ئەرمەرناي، پاداگرى، پۇل، پىچەقاندن، پىچەداگرتن، پىچەداگرى، دامەزراندن، سوور بوون، سووربىيە، شىلگىرى، قايمىكردن، گرسبوون، لەسەرچوون، موكووپبوون، موكوومكردن، ۲- تەنگ پىئەلچىن، چارزكردن، چارسكردن، وەزالەھىتان، وەرەزكردن، وەگىنەھىتان، ھەراسانكردن، ھەراس لىئەلگرتن، ۳- چرۆ دەر كىردن، شكۆفەدان، ۴- پىشتراستبوونەو، دادگايەك لەلايەن دادگايەكى مەزتىر،

أبرانسان: بەرزەمرۆف، سووپەرمەن، سووپىرمەن،

أبربخشش: بەخشندە، بەدل، بەدل ۋەدەروون، بەزاخ، بەنان، بە ھىمەت، پىيا، جامپىر، جوامپىر، جوامەرد، جوامپىر، جۆمەرد، خواردە، خۆشنان، دلاوا، دلقراوان، دلقرە، دلقرەوان، دلقوشاد، دەرووندار، دەستىلاو، دەستقالا، دەستكراو، دەستگوشاد، دەس گوشاد، دەس واز، دەسودلدار، دەسودلواز، دەسەلاو، دەسەنەدار، دەھندە، سەخاوت، سەخى، سەغى، كەرەمدار، كەرەمكار، مەرد،

مەردوپەند، مەردەمىر، مېرخاس، نانبدە، نانددە، ناندەر، وەشنان، ھەدار،
 ابرىلا: زۆرتازا لەشەپ،
 ابرپرغرش: گوڭگوپى، ھەورى زۆربەگرمەگرم،
 ابرپوشان: ئاسمانى تەواوبەھەور، بەھەورداپۆشراو،
 ابرتَن: مەرور،
 ابرتوانى: دەستەلاتى پەھا،
 ابرجن: مەرور،
 ابرحمام: مەرور،
 ابرد: تەزىتر، ساردتر،
 ابرسانا: پېش بەتەزوى كارەبانەگر، ھەرماكىكى پېش بەرپەوتى
 كارەبانەگرى،
 ابرروال: بان ئاسايى، سەرتاسايى، لەچەشنى ئەوانەى وەلاى
 سەروودە كەونەو، ەك ئى سەروويى،
 ابرزدە: ھەوربىرود، ھەوربىرود،
 ابرسازى: شىوھى ھەوردان بەنىگار،
 ابرسترسا: زۆرھەستىيار،
 ابرشم: مەرىشم،
 ابرشەر: شارمان، گاشار، گەفرەباژىر، گەورەشار،
 ابرص: پېست بەلەكبوو، تووشى بەلەكى بوو، كرژ، كۆت، كووت،
 ابرطوروش: ئەسپى گەورەبەھىز، ولاخى زل و بەھىز،
 ابرفيون: مەرفيون،
 ابرقدرت: زلھىز، گەورەھىز، مەزەھىز، ھىزىن مەزىن،
 ابركاكيا: پىرەھەفۆك، تەفن پىرك، تەفنىك، تەفنىكا پىرى، تەفنى
 پرک، تەفنى پىرپىرۆشك، تەفنى پىرى، تەنۆشك، تەنەو پەسپەسە كۆلە،
 تەنەجالجالبووكە، تەنەى جالبالۆكە، داف، كاكەمووشان، كۆنكاپىرى،
 كۆنكى پىرى، كەرتىنە، كەروو، كەفنىكى پىرى،
 ابركش: ھەورپاكىش، ھەورسازكەر(وەك دەرياو كىيو جەنگەل
 كەھورىان لى كۆدەبىتەو)،
 ابركهن: مەرور،
 ابرگردش: ھەورەترىشكەپەكە دەورى ھەموو ھەورەكەبدات،
 ابرگياھى: كدووى لىكە، كوولەكەى لىكە، كوولەكەپە بەرەكەى
 دەبىتە لىكە،
 ابرگير: مەرور،
 ابرمرد: پىاوى ھەلەكەتو، زلەمىر، زەلامى زىھاتى، كەلەپىا،
 گەورەپىا، گەورەمىر، مەزەپىا، مەزەمىر،
 ابرمردە: ئەبىر، ئىسفنەنج، سوونگەر، سوونگەر، ھەور، ھەورى شت
 پىشتن،
 ابرموژ: كارەسات، موسىبەت، نىسبەت،
 ابرناك: مەرور،
 ابرنچك: برووسكە، برويس، برويسى، كەھەب، ھەورە ترىشكە،
 ابرنجن: پاوانە، خرخال، دەستبەند،
 ابرنجين: پاوانە، خرخال، دەستبەند،
 ابرنيادى: دواى خۆپسك،
 ابرو: ۱- ئەبىر، برم، بىر، برو، برو، برو، بىر، بىر، بىر، بورگ،
 بەرم، تك، خەتە، ۲- ئەنگىت، قاز، ۳- ئاكوژاد، چەلمە، نىشانەى( )،

مەردوپەند، مەردەمىر، مېرخاس، نانبدە، نانددە، ناندەر، وەشنان، ھەدار،
 ابرىلا: زۆرتازا لەشەپ،
 ابرپرغرش: گوڭگوپى، ھەورى زۆربەگرمەگرم،
 ابرپوشان: ئاسمانى تەواوبەھەور، بەھەورداپۆشراو،
 ابرتَن: مەرور،
 ابرتوانى: دەستەلاتى پەھا،
 ابرجن: مەرور،
 ابرحمام: مەرور،
 ابرد: تەزىتر، ساردتر،
 ابرسانا: پېش بەتەزوى كارەبانەگر، ھەرماكىكى پېش بەرپەوتى
 كارەبانەگرى،
 ابرروال: بان ئاسايى، سەرتاسايى، لەچەشنى ئەوانەى وەلاى
 سەروودە كەونەو، ەك ئى سەروويى،
 ابرزدە: ھەوربىرود، ھەوربىرود،
 ابرسازى: شىوھى ھەوردان بەنىگار،
 ابرسترسا: زۆرھەستىيار،
 ابرشم: مەرىشم،
 ابرشەر: شارمان، گاشار، گەفرەباژىر، گەورەشار،
 ابرص: پېست بەلەكبوو، تووشى بەلەكى بوو، كرژ، كۆت، كووت،
 ابرطوروش: ئەسپى گەورەبەھىز، ولاخى زل و بەھىز،
 ابرفيون: مەرفيون،
 ابرقدرت: زلھىز، گەورەھىز، مەزەھىز، ھىزىن مەزىن،
 ابركاكيا: پىرەھەفۆك، تەفن پىرك، تەفنىك، تەفنىكا پىرى، تەفنى
 پرک، تەفنى پىرپىرۆشك، تەفنى پىرى، تەنۆشك، تەنەو پەسپەسە كۆلە،
 تەنەجالجالبووكە، تەنەى جالبالۆكە، داف، كاكەمووشان، كۆنكاپىرى،
 كۆنكى پىرى، كەرتىنە، كەروو، كەفنىكى پىرى،
 ابركش: ھەورپاكىش، ھەورسازكەر(وەك دەرياو كىيو جەنگەل
 كەھورىان لى كۆدەبىتەو)،
 ابركهن: مەرور،
 ابرگردش: ھەورەترىشكەپەكە دەورى ھەموو ھەورەكەبدات،
 ابرگياھى: كدووى لىكە، كوولەكەى لىكە، كوولەكەپە بەرەكەى
 دەبىتە لىكە،
 ابرگير: مەرور،
 ابرمرد: پىاوى ھەلەكەتو، زلەمىر، زەلامى زىھاتى، كەلەپىا،
 گەورەپىا، گەورەمىر، مەزەپىا، مەزەمىر،
 ابرمردە: ئەبىر، ئىسفنەنج، سوونگەر، سوونگەر، ھەور، ھەورى شت
 پىشتن،
 ابرموژ: كارەسات، موسىبەت، نىسبەت،
 ابرناك: مەرور،
 ابرنچك: برووسكە، برويس، برويسى، كەھەب، ھەورە ترىشكە،
 ابرنجن: پاوانە، خرخال، دەستبەند،
 ابرنجين: پاوانە، خرخال، دەستبەند،
 ابرنيادى: دواى خۆپسك،
 ابرو: ۱- ئەبىر، برم، بىر، برو، برو، برو، بىر، بىر، بىر، بورگ،
 بەرم، تك، خەتە، ۲- ئەنگىت، قاز، ۳- ئاكوژاد، چەلمە، نىشانەى( )،

کهرسه، کهرسته، کهرسه، کلهسته، ماعزسه، ماعزسه، مالزسه،
 مراز، هالهت، هامراز، ههجهت، ههراز، ههژت، ههسپاو،
 - ابزارآلات: نامرازهکان، نامیرهکان، کهرستهی کار،
 - ابزارانگاران: نامراز یارمه تیدره، نامیتری،
 - ابزاردان: نالاتدان، نالافدان، نامرازدان، نامویردان، نامیردان،
 نامیزدان، ناسباندان، ناسباندان، نامرازدان، توره کهی چپو، توره کهی
 حاجهتان، سندووقی کهرسته، کهرسه دان، کهرسه دان، کهرسه دان،
 کلهسته دان، ماعزسه دان، ماعزسه دان، مالزسه دان، مرازدان،
 هالهتدان، هامرازدان، ههجهتدان، ههرازدان، ههژتدان، ههسپاودان،
 - ابزاردستی: نامراز دهرستی، نامیتری کاری دهرستی، ناسبایی
 کاریکردن بهدهست،
 - ابزارفلزی: ناسنجاو، نامراز ی کار لهئاسنو مسو کانزای دیکه،
 ههسنجاو،
 - ابزار کار: نامراز ی کار، نامیتری کار، چهک، حاجهت، مالزسه،
 - ابزار گرای: نامرازخوازی، نامراز گهری، نامراز گهریتی، تیوری
 رهسناویهوتی کردهه کهباههخی بیر لهسهر بنه مای سههرکوهوتی
 لهکردهه دا دهرختی،
 - ابزاریدکی: نامراز ی زندهبوکار، سپیتر،
 - دیگابزار: نالات وزه رده چپوه، بههارات، چپشته خویشکه،
 چپشته خویشه، چپشته کولین، کاری، وههارات،
 - دیگافزار: (دیگابزار) ← دیگ،
 ابزارمند: نامرازده کار کهر، نامیتر کار، خاوه نامیتر، وهستا، وهستاکار،
 ابزن: (آبزن) ← آب،
 ابژکتیف: بابهتی، توژیکتیف، چاوی دووربین،
 ابژه: بابهت، بهرناس، چشت،
 ابساس: ← مدارا،
 ابسال: بههار، تهره سال، سائی پپاران، نهویههار،
 ابسال: ۱- به کوشتن دان، ۲- حهرام کردن، ناپه واکردن، ۳-
 گریوکردن،
 ابستا: ← اوستا،
 ابستروکسیون: ۱- ناماده نه بوونی ژمارهیه کی زور له نوینه ران به
 مه بهستی له زورینه خستنی کوپونه وهی نهجومه ن و وه دواختنی بو
 پیشگرتن به په سندگرانی گه لاله یهک، له زورینه خستن، ۲- له پزیشکی دا:
 بهستران، تهنگیونه وهی ده مارو... گیران،
 ابسرواسیون: توژیته وهوو وردبوونه وه له شوینه واری خوړسکی،
 تبیینی پزیشک له سه رنه خویش به نووسراو، سه رنج، له بهر چا و گرتنی
 رهوتی کار (بابهت) ږک، وردبینی،
 ابشتن: نه وه شهردای، نه وه شهردهی، حاشاردان، حهشاردان،
 شاردهنه، وهشارتن، وهشاردن،
 ابصار: چاوان، چاوه کان، دیده کان،
 ابصار: ← دیدن،
 ابصر: بیناتر،
 ابطل: بانگرتن، بیکه لک کردن، کردن به هیچ، هه لوه شانده نه وه،
 ابطل: نازبان، پالنه وانان،
 ابعداد: ۱- دوورته وه وهه سهی، دووربوونه وه، دوورخستنه وه، دوور
 کړنه وه، دهر کردن، ۲- دوورچوون، دوور کهرتنه وه، وه دوور کهروتن،
 ابعداد: نالییه کان، په هه نده کان، لاکان، لایه کانی ههرشتیک (وه ک
 قوولایی، درژیایی و...)،
 ابعداد ثلاثه: درژیایی و پانایی و قوولایی، سئ لا،
 ابعد: ۱- دوورتر، دوورترین، ۲- خزمی دوور، ۳- خائن، ۴- خیر،

ابره: ۱- ابرمرد، ۲- رویه پشت (پشته کهوا)، پیچه وانهی ناسره،
 پروو، پرووی جلک،
 ابره: تووده ره، چرک، چرگ، چیرگ، گه فرک، میشه سی، هوده ره،
 هوووه ره،
 ابرهنجار: بان ناسبایی، بان نورمال، سه ره وهی ناسبایی،
 ابری: پره ور، پیچه وانهی سامال، عاسمانی به هه ور، هه وران،
 هه ورایی، هه وردار، هه وری، هه ورین،
 ابریژ: ریژری بیخه وش، ریژری بیگهرد، ریژری خالیس،
 ابریژ کردن: زورتر به تانه ده یلین، زورباش نه جامدان، زورباش کردن،
 کاری نایب کردن، گاله پیکردن، گاله کردن،
 ابریشم: ← ابریشم،
 ابریشم: ۱- نارمووش، نارموویش، نارمیش، ناسلمیش، نارویشم،
 نهلینسم، ته مووش، عه فره میش، قهز، هاوریشم، هه فرمیش،
 هه فروویشم، هه فروویش، هه فره میش، هه فریشم، هه لیسسم،
 هه وره میش، هه وریشم، ۲- داوی سازه کان، زئی، زئی، سیم یا
 ژئی سازه ژیداره کان (تار، ساز، تهنبوور، عوودو...)، ۳- نه وسازانه ی
 به نینوک یا شکافه لی دهرین، ۴- سازه ژیداره کان به گشتی، ۵-
 په رده ی ساز،
 ابریشم باف: هاوریشم جن،
 ابریشم بها: مزی کار (بو پز لیتان ده گوتری، واته وهی کاره که
 دهری هه روه ک ده ست خو شانیه و پره پیستی کاره که نیه)،
 ابریشمتاب: هاوریشم پتس، هاوریشم پتس،
 ابریشم خام: ناهه پتس، هاوریشمی خاوه، داوه پتس، کهز، کهژوک،
 گروک،
 ابریشم دوزی: چینی نه خش و نیگار له سه ر شت به هاوریشم،
 ابریشم زدن: ساز لیدان، لیدانی نامیتری ژیداری موسیقا،
 ابریشم زن: نامیتری ژیداره نه ی موسیقا، ساز لیدره،
 ابریشم طرب: ۱- تار درسازه های زهی: زئی، زئی، سیم، ۲- ساز
 زهی: نامیتری ژیداره کانی موسیقا،
 ابریشم فروش: هاوریشم فروش، قهزاز،
 ابریشم کاری: ۱- رازاندنه وهی پارچه و... به هاوریشم، ۲-
 رستی هاوریشم،
 ابریشم کش: هاوریشم جیاده کاته وه له پیلوو بو رستن، دهر کیشهری
 تاری هاوریشم له پیلوو،
 ابریشمی: ۱- ابریشمتاب، ۲- ابریشم فروش، ۳- ابریشمین، ۴-
 کاپوت، کاپوت، کاندوم، کیسه ی داپوشهری سیرهت بو پیش گرتن به
 ناسیوون،
 ابریشمین: کهژین، که سه روان، له هاوریشم، هاوریشمی،
 هه وریشمین،
 ابریشمین: ← ابریشمین،
 ابریق: ۱- به عه ره بی کراوی (آبریژ)، گلینه ی ده سک و لولوله دار بوٹاو یا
 شه راب، گوزه له، ۲- نافتاوه، بریق، بریک، خو شده ر، گو سکه،
 لولوله هین، لولوتینه، مه عه نه ی، هه فتاوه، ۳- جوانه ژن، ژنی زورچوان و
 دهره شهر (مثل ماه تابان: ده له ی مانگه دهره وشتی)، ۴- که وان یا شیر ی
 بریق هه دار، که وان یا شم شیری دهره وشان، که وان یا شم شیری
 زوریه دهره وش، ۵- کوزه: نا فگینه، به لوه ور، جه چه په (دهانه باریک)،
 جه چه، جه چه، جیبه، خو بانه، درگنه، ده سته جه چه، سه وه، سه ویک،
 سه ویل، سه ویلک، قوم، کوپه ی ناو، کوز، کوزو، کووزو، کووزی، گوزه،
 مهر، هالوه،
 ابزار: نالات، نالاف، نامارات، نامراز، ناموور، نامویر، نامیر، نامیتر،
 نه سباب، نه سباب، نه سبابات، نه سپاو، نه مراز، چپو، حاجهت، کهرسته،

ابلیسك: نیشانهی پښگان، نیشانهی پښمون،
ابن: نین، کوږ،

ابنا: بیجیک، بیره، زاروکان، زاولن، فرزندان، کوږان، کوږانی...،
کوږهکان، کهچکوبهچک، مندلان،
- ابنای انس و جن: جندوینسان، حيسان و جندوکه، مرؤف و پوری،
- ابنای بشر: ← انسان،
- ابنای جنس: لهجنسنيک، هاوجنسان، هاوچهشنهکان، هاوږهچهلکان،
هاوږهگزان،
- ابنای جهان: زیندهوهان، مرؤف و گياوئاژهلان،

ابو: ۱- باب، باف، باوک(ابوعلی: باوکی‌علی)، ۲- پښگره بهواتای
خاوهن(ابوهریره: خاوهنی بهچکه‌پشیلان)،

ابواب: ۱- ده‌رکهکان، ده‌رگاگان، ۲- بابه‌تهکان، ۳- به‌شهکان، کارو
بار، کارهکان، ۴- هه‌رکام له‌به‌شه‌کانی گه‌وره‌ی کتبیکیک، ۵- جوړیک
باچ بیجگه‌له‌باچی سالانه،
- ابواب‌المال: سه‌رچاوه‌ی باج، سه‌رچاوه‌ی داهات،
- ابواب‌جمع: ← (ابواب‌جمعی) ← ابواب،
- ابواب‌جمعی: ۱- داهات و باج...ی کوږووه له‌لای که‌سی که دوايه
حیسا به‌که‌ی بداته‌وه، ۲- که‌رسته و نامرازی ته‌حویلدارو به‌که‌سیک بؤ
کارپنکردن له‌ده‌زگایه‌کدا، ۳- پاله، پالین، کارم‌ندانای به‌ر ده‌ستی
که‌سیک له‌داموده‌زگایه‌کدا،

- ابواب‌شادی: ده‌رگاگانې خوښی، ده‌رگاگانې شادی،
- بهمه‌ابواب: به‌هه‌مووبه‌شه‌کان، له‌هه‌مووبابه‌تیک، له‌هه‌ریابه‌تیکدا،
ابوالبشر: نادم، بابه‌دم، باوه‌نادم،
ابوالعجایب: سه‌رسووپه‌ینهر، سه‌یروسه‌مه‌ره،

ابوالهول: په‌یکه‌ریکی توقيتنه‌ری میسرانی قه‌دیمه‌ سه‌ری وه‌ک مرؤف و
له‌شی‌وه‌ک شیره، ترسینهر، توقيتنهر، ده‌عبا، زاتبهر، زاله‌توقتین، زرافه‌ر،
زنده‌قه‌بر،

ابوطیاره: ئاسنجاو، قوراضه، ماشینی زور کون و له‌کارت، لؤلوق،
ابوقراضه: ئاسنجاو، قوراضه، ماشینی زور کون و له‌کارت، لؤلوق،

ابوقره: بزنمژ، بزنمژک، بزنمژه، بزنمشک، بیبیله‌که‌ره، بیبیله‌که‌ره،
بیبیمار، بیسیسیسؤک، تپ‌تپهر، تپ‌تپهره‌مله، حویپ، خلنزه، خلنزه‌ر،
خمنخموک، خمه‌گروو، خورپهرست، خولیسه، خمه‌گرؤ، خمه‌گه‌رؤ،
پړزپهرست، زه‌رده‌قوږه، زه‌رده‌قوږپښ، سووسه‌مار، سه‌رمازه‌له،
شوشینک، شینشینک، فاتفانک، قمقمؤک، قمقمؤکه، قوږقوږه، قوږی،
قوږیانه، قوږیانه‌زه‌رده، قوږیانه، قومقومک، قومقومؤک، قومقومؤکه،
قومقومه، کمکه، کمکیر، کومکومؤک، که‌ریسه‌سه، که‌شتتله‌سه‌ره،
گمگمؤک، گومگمؤک، گوم گومؤک، گومگومک، گومگومه، گیرنگرک،
لاسبانگ‌که‌ره، لوسولوسک، له‌هلاک، مارتوله، مارگیس، مارگیسک،
مارمارؤک، مارماساو، مارمالووک، مارمزؤک، مارملیک، مارمزه‌وکه،
مارمیزولکه، مارمیلک، مارمیلکه، ماریله، مالبا، مالمالک، مالمالؤک،
مانگامزه، مزوک، مرمهریشؤک، مه‌زوک، هؤبی،

ابوقلمون: ۱- ابوقره، ۲- بوقلمون: نه‌لونه‌لؤ، نه‌لی‌شیش، بقله،
بقله‌مووت، به‌قله، به‌قله‌مووت، شامی، عه‌لوعه‌لؤ، عه‌لووعه‌لوو، عه‌له
شیش، عه‌لیشیش، قه‌ل، قه‌لموون، قه‌له‌موونه، که‌رگامیسری، گزگل،
مارگیسه، مامره‌شامی، مریشکی‌شامی، مریشکی‌قووقو، ۳- جیهان،
دنیا، دنیا، گیتی، ۴- خه‌لکی هه‌رده‌م له‌په‌نگیک، ۵- هرچیززنگارنگ:
ئالووالا، ئالایی، به‌له‌کیردین، پرله‌رنگ، جه‌ودانه، چنیک‌چنیک،
په‌نگامه، په‌نگاو په‌نگ، هه‌ره‌مه،

ابولی: ← ابلی،
ابومره: ← ابلیس،

ابوی: ۱- باب، باوک، باوکی، تاته، ۲- بابم، باوکم، تاتم، فارسان
به‌باوک ده‌لین(ابوی من، ابوی تو)،
ابوین: نه‌داواتاته، باوک‌ودایک، دالگ‌وباوگ، یکوبوک، دایباب،
دایباب،

ابه: ئوب، ئوبه، ئووب، ئیل، بینه، تایفه، چادر، چادرگا، چادرو چیخ،
چیخ، خوپان، ختیه‌تگا، زوبه، زوم، زوم، زومه، زوم، سه‌پهل، کرنک،
کوره‌نگ، کوره‌نگ، عیل، هیل، هوب، هوبه،
ابهام: ئالؤزان، به‌تویکل‌کردن، به‌دایپوشراوی هیتشته‌وه، پوشران،
شاراهیی، شارده‌وه، قسه‌به‌تویکل‌کردن، نادایاری، ناروونی،

- ابنا‌ی‌دوزه: ئاکارناپه‌سند، ئاکارناشیرین، نه‌لوجه‌لؤ، بابی‌تووریک،
بلج، بوچکه‌لانه، بؤره‌پیگو نه‌ناس، به‌ده‌دا، به‌هیچی، بیتابروو، بیتاکار،
بیتیح‌توبار، بیتایه‌خ، بیتیه‌ها، بیتیه‌ره، بیتیه‌شه، بیتسه‌روپا، بیتسه‌روپتی،
بیتسه‌ر، بیتسه‌در، بیتکاره، بیتسرخ، بیتیه‌مه‌ت، پاکوت، پالکه‌تی، پاپول،
پنتی، په‌ست، پیزیپزه، تووروندی، تووین، ته‌وه‌ل، تیشکاو، جلف،
جه‌وره، چاره‌پیس، چالاخ، چاوبه‌ل، چوننه، چه‌وره، حه‌لوجه‌لؤ، حیز،
حیزه‌ل، حیزه‌له، خؤریوتوږی، خونک، خوږی، ختپؤ، دلنزم،
پاشرووت، پاشو پرووت، پروتوږه‌جال، په‌پوپروت، پروتوکه‌وپوتوکه،
پروتوږه‌پوتوږه، په‌جاله، په‌زیل، په‌شوروت، په‌وش‌ناشیرین، پیپال،
پیپؤل، زارؤمارؤ، زریه‌هر، زرچونه، زرخ، زه‌لیل، سنؤته، سنؤرت،
سووک، سووک‌چوړوک، سه‌که‌ماتی، سیپه‌ندی، شره، شلقت، شهلای،
عه‌لوجه‌لؤ، فه‌لیته، قرت، کؤتی، کوورنه‌به‌ش، کؤلانی، که‌م، که‌م‌نابروو،
که‌متسرخ، که‌م نرخ، گرز، گدی، گناس، گه‌ده‌وگوده، لاپؤتی، لات،
لاتولوت، لاتو له‌وا، لؤتی، لؤتی‌و‌پؤتی، منالوکال، منالومه‌زن، مندارو
مه‌زن، مؤش، ناره‌واج، ناقابیل، نامهرد، نزم، نزه، نفز، نشز،
نه‌تشت، نه‌هتزا، ولخی، ولخی، هاش، هؤقه‌به‌ر، هوو، هووردار،
هه‌تمچه‌ره‌ک، هه‌تمچه، هه‌تیوچه، هه‌تیومچ، هه‌تیومه‌تیو، هه‌رجی
په‌رجی، هه‌رجی‌په‌رجی، هاش، هه‌رزه، هیچ، هیچ‌پوچ، یارمباز،
یاره‌مه‌ز،

- ابنای‌ده‌ر: ← ابنای روزگار،
- ابنای‌روزگار: ۱- خه‌لکی دنیا، ۲- خه‌لکی‌ه‌وږه، خه‌لکی زه‌مانه،
خه‌لکی هاوچه‌رخ، خه‌لکی هاوزه‌مان،
- ابنای‌زمان: ← (ابنای‌روزگار) ← ابنا،
- ابنای‌سلطنت: شازاده‌کان،
- ابنای‌عصر: ← (ابنای‌روزگار) ← ابنا،
- ابنای‌وطن: کوږانی‌نیشتمان، هاونیشتمانان،
ابناخون: شووره‌ی قایمی قه‌لا، قه‌لا‌ی قایم،
ابن‌البطن: ← شکمباره،
ابن‌السبیل: پښوار، پښینگ(به‌تاییه‌تی‌داما‌ووه‌زار)،
ابن‌الوقت: ← فرصت‌طلب،

آبنه: ۱- پشته، پشته، پوشت، حیز، دووده‌کی، قنکده، قنکده، قنکده‌ر،
قنکه، قونه‌ک، قونده، قونده‌ر، قوونده‌ر، قوونده‌ر، لووسکه، کنگده‌ر، کوونی،
کیرخؤر، گانده، گانده‌ر، لووس، لووسکه، هیز، ۲- گرتج(به‌ن، دار،
قامیش و...)، گوک، لک، لکه، ۳- چیگه‌ی جگ له‌پا‌دا، زه‌نگو، زه‌نگه،
زه‌نگی، قاب، قاپ، قاپووله، قایی‌با، قول، قولپه، قولایی، قولیسکه،
قولپه، قوله‌پښ، قوله‌فیسکه، قونیک، کاب، گوک، گوک، گوکزه‌که،
گوووه‌ک، گوکزینگ، گوویزک، گوکزینگ، گوکزینگ، هوویزک، ۴-
دوژمنایه‌تی، قین، ۵- عیب، ۶- ئالؤش و خرووی کؤم، حه‌که‌بو
پیاوان، خرووی قوون،

آبنه‌زده: ۱- ابنه، ۲- رسوا، ۳- منفور: بؤزوو، بؤزه، بیزراو،
بیزلیکراو، بیزیگ، شانی، مارز، مارس، ناخؤشه‌ویست،
آبنیه: بیناکان، خانوه‌کان، ساختمانه‌کان،
آبنیه‌تاریخی: بینامیژویی‌به‌کان،

ابھام زدائی: ناشکراکردن، بیگومان کردن، پەردە لەسەر لادان، پروونکردنەو، فاشکردن، گومان لەسەر لایردن، نەهیشتنی شاراوەیی، وەدیارخستن،

اُبھت: ۱- ئابروو، ئوود، ئوودا، ئیحتیپام، بائی، بندەسی، پاس، پاگا، پاگە، پایە، پایەبەرزى، پلە، پلەو پایە، پەرای، پلە، پلەو پایە، پەرای، پەرە، پەرە، پەرەسە، پەرى، پەیسک، پى، پئیلپەلک، ترنگ، جاھ، جاھگە، جەلال، جەلال وشکۆ، حورمەت، خارنج، خێوت، دەرەجە، رازە، روتبە، پرومەت، پزى، سەنگ، سەنگو پەنگ، شان، شان و شوکەت، شکۆ، شوکەت، شیدوبید، عیزەت، فەر، قەدر، قەدر و حورمەت، قەدر و مەرتەبە، گماند، مەرتەبا، مەرتەبە، نرخ، وەج، وەرەج، هورمەت، ھند، هورمەت، ھىژاى، ھىندایەز، یەز، ۲ ← شادمانى، ۳ ← افادە(۲)،

اِبھر: ۱- پۆشتەر، پرووناکتر، ۲- رەگىگە لە پشتدا کە دەچتەو سەر دى، رەگى پشتمل، رەگى حەیات، شادەمارى خوینبەر،

اِبھل: ۱- سەروى کىوى، عەرەپ، ۲- رەزەلەگاوانە، گىامایەسىر،

اِبھى: پرووناکتر،

اِبى: ۱- بى: بەبى، بەبى، بى، ۲- متمرّد: ئاخى، ئەشقى، ئەشقىا، بلەوز، بارنەبەر، بارنەوەر، بەدسەر، بەقداچوو، بەقسە نەکەر، بەگىرەو سەرسەخت، بەلەسە، بىعار، بىگۆش، بىگوھ، بىگوئى، بىگەفز، پەتەر، پەتسىن، پەلپەر، پىچەقەن، پىداگر، پىگر، جەردار، چلەک، چەق، چەلەک، چىچ، حەنگر، حىچ، ختمى، خرس، خۇرا، خۆلئىلادەر، دل پەبن، دەپکەوچوو، رەچووکار، زارزار، زەر، ژبەر قەچوو، سەمنج، سەربزىو، سەر بلندکەرەو، سەربەرزکەرەو، سەربىچ، سەرسەخت، سەررەق، سەرزەپە، سەرسەخت، سەرسەنگ، سەرشەق، سەرسەش، سەرسکىش، سەرگورز، سەروشک، سەرەخەر، سەرەپۆ، سەرەشک، سەرھوویشک، سەرھەلئىنەر، سەر ھىشک، سەھەندە، سەھەنگ، سەھەنە، سەینکەر، شەرەت، شەقى، شىوارە، عاسى، عاسیە، عیناد، قرنىس، قىرسىچم، قىرسىچمە، قىنگر، کرىل، کەرھاتوو، کەرەمسۆ، کەرەنسۆ، کەللەبا، کەللەزاو، کەللەرەق، کەللەشەق، کەللەش، کەمۆت، کەنەش، گۆشنەگىر، گونەش(انسان)، گۆھنەستى، گۆھشک، گۆئى نەبىس، گۆئىبەست، گۆئىدەر، گۆئىگەر، گەدگىر، گەدەبەل، گەر، گەر، لا، لبار، لاپەلا، لا پى، لاسار، لامۆفەک، لىنج، لەج، لەسار، لەسەر، ماپز، مانگر، مقى، مکور، ملەپىچ، ملهوپ، ناعار، نا فەرمان، نەبىس، نەبىست، نەساز، نەگرىس، نەگونجاو، نەگوھدار، ھەرزە، ھەلەشە، یاخى، یاغى،

اِبيات: بەیتەکان،

اَبىز: ئاورنگ، ئاورىنگ، برىسک، بزووسکە، بزىسک، بژنگ، بلاچە، پرچک، پرز، پرسک، پرشن، پرشنگ، پرشە، پرشەنگ، پرووسک، پریشک، پریشکەئاور، پریشکەئاگر، پریشکەئاگر، پریشکەئاور، بزىسک، بزىسکى ئاگر، پەشک، چرىسکا ئاگرى، چورىسک، پوو وى، پۆبى، شەرەقە، شەرا، فەژەن، قرىسک، قرىس، کرىسک، کرىسکە، کىرىسک، مۆزرىک، ھەورىنگ،

اَبىشم: ← ابريشم،

اَبىشمار: بەدەر لەئەژمار، بىئەژمار، بىئەندازە، بىجەد، بىجەد دوحىساب، بىحىساب، بىژمار، بىشۆ، بىشومار، بىشوو، پاپک، پرىژمار، پىزەک، زۆر زۆر، زىدە لەبژاردن، لەژمار بەدەر، لەژمار بەدەر،

اَبىو: ← آبی(۲)،

اَبىون: ← افیون،

اِپار: جاترە، ریحانە کۆیلە، ھەوشىن،

اِپارتمان: ۱- ئاپارتمان، ئاپارتمان، بەشیک لەبىناىەک برىتى لە چەند ھۆدە سەرەخۆ بۆ تىداژىانى خىزانىک، عىمارەت، ۲- ساختمان مجزآ و مستقل: خانووى سەرەخۆ،

اِپارە: پان و پىک، تەخت و لىک، رىک و تەخت،

اِبتمىسىم: گەشىنى،

اِپرا: ئۆپىرا، شانۆ بەسازو ئاواز،

اِپراتور: کارپىنگەر، کاروەر،

اِپرت: ئۆپىراى بچوو کى پىکەنىنى،

اِپرتونىزم: ← اُپرتونىسىم،

اِپرتونىست: دەر فەتھىنى، کوپى پۆز، کەیسۆ، ھەلباز، ھەلپەرست، ھەلخواز،

اِپرتونىسىم: دەر فەتھىنى، کوپى پۆز بوون، کەیسۆبى، ھەلبازى، ھەلپەرستى، ھەلخوازى،

اِپرنداخ: چەرمى ئەستورى لەدەباغ دراو، سەخەرى،

اِپروىز: پىرۆز، سەرکەوتوو، سەرکەوتە،

اِپسان: ← افسان،

اِپشک: ← اياز(۱)،

اِپگانە: ← افغانە،

اِپورتونىزم: ← اُپرتونىسىم،

اِپورتونىست: ← اُپرتونىسىت،

اِپورتونىسىم: ← اُپرتونىسىم،

اِپوزىسىيون: ئۆبۆزىسىيون، بەرھەلستکار، بەرھەلستکاران، دژکار، نەیار،

اِپىدرم: توپخ، توپخى سەرەوھى پىست، توپز،

اِپىدمى: نازار، ناھۆ، پەتا، درم، درمانە، درمى، نەخۆشى گىرۆ، ھال، ھىل،

اِپىدمىک: ناھۆى زۆر گىرۆ، گشتگر، گىرۆ، نەخۆشى تەواوئاگر،

اِپىدمىولوژى: نازارناسى، ناھۆناسى، پەتاناسى، درمناسى، ھال ناسى، ھىلناسى،

اِپىرنداخ: ← اِپرنداخ،

اِپىشە: پىشە، سەنت، شوول، شوخل، شوغل، کار، کاربەند،

اِپىک: شىعرى بەخۆدا ھەلا کۆتن لەشەپدا،

اِپىکا: گورگەکۆزە،

اِپىلاسىيون: بەشەم ھەلپروواندىنى موو، لەناوېردنى تووکى دەست و پى بەشەم،

اِپىلىسى: ← صرع،

اِپىون: ← افیون،

اِت: ئات، (باشگرى کۆ)، وات،

اِتابىک: ← اتابىک،

اِتابىک: ۱ ← پدربزرگ، ۲- لەلە، مامۆستا (بەتایبەتەھى شازادان)، ۳- وەزىرى گەورە، ۴- پاتشا، پادشا، پاشا، پالشا، خوننکار، خەسرەو، سولتان، شا، شاھ، شەھ، قرال، قەرال، قەیسەر، کەى، کەیسەر، کىسرا، مەلىک، مىر، مىرەک،

اِتابىک اعظم: ← نخست وزير،

اِتابىک اعظم: ← نخست وزير،

اِتاشە: کارمەندى بالۆپزخانە ک ئەرکىکى تايبەتە لەسەر شان بى،

اِتاق: تۆدە، چاوە، دىم، دىو، زوور، وەتاخ، وەتاغ، ھۆدە،

- اِتاق بازرگانى: ژوورى بازرگانى،

- اِتاق بھبودى: دىوى بووژانگە، ژوورى نھانى،

- اِتاق پذىرائى: دىوھەخانى ميووانان، ميووانخانە، ميووانخانە،

اِبھام زدائی: ناشکراکردن، بیگومان کردن، پەردە لەسەر لادان، پروونکردنەو، فاشکردن، گومان لەسەر لایردن، نەهیشتنی شاراوەیی، وەدیارخستن،

اُبھت: ۱- ئابروو، ئوود، ئوودا، ئیحتیپام، بائی، بندەسی، پاس، پاگا، پاگە، پایە، پایەبەرزى، پلە، پلەو پایە، پەرای، پلە، پلەو پایە، پەرای، پەرە، پەرە، پەرەسە، پەرى، پەیسک، پى، پئیلپەلک، ترنگ، جاھ، جاھگە، جەلال، جەلال وشکۆ، حورمەت، خارنج، خێوت، دەرەجە، رازە، روتبە، پرومەت، پزى، سەنگ، سەنگو پەنگ، شان، شان و شوکەت، شکۆ، شوکەت، شیدوبید، عیزەت، فەر، قەدر، قەدر و حورمەت، قەدر و مەرتەبە، گماند، مەرتەبا، مەرتەبە، نرخ، وەج، وەرەج، هورمەت، ھند، هورمەت، ھىژاى، ھىندایەز، یەز، ۲ ← شادمانى، ۳ ← افادە(۲)،

اِبھر: ۱- پۆشتەر، پرووناکتر، ۲- رەگىگە لە پشتدا کە دەچتەو سەر دى، رەگى پشتمل، رەگى حەیات، شادەمارى خوینبەر،

اِبھل: ۱- سەروى کىوى، عەرەپ، ۲- رەزەلەگاوانە، گىامایەسىر،

اِبھى: پرووناکتر،

اِبى: ۱- بى: بەبى، بەبى، بى، ۲- متمرّد: ئاخى، ئەشقى، ئەشقىا، بلەوز، بارنەبەر، بارنەوەر، بەدسەر، بەقداچوو، بەقسە نەکەر، بەگىرەو سەرسەخت، بەلەسە، بىعار، بىگۆش، بىگوھ، بىگوئى، بىگەفز، پەتەر، پەتسىن، پەلپەر، پىچەقەن، پىداگر، پىگر، جەردار، چلەک، چەق، چەلەک، چىچ، حەنگر، حىچ، ختمى، خرس، خۇرا، خۆلئىلادەر، دل پەبن، دەپکەوچوو، رەچووکار، زارزار، زەر، ژبەر قەچوو، سەمنج، سەربزىو، سەر بلندکەرەو، سەربەرزکەرەو، سەربىچ، سەرسەخت، سەررەق، سەرزەپە، سەرسەخت، سەرسەنگ، سەرشەق، سەرسەش، سەرسکىش، سەرگورز، سەروشک، سەرەخەر، سەرەپۆ، سەرەشک، سەرھوویشک، سەرھەلئىنەر، سەر ھىشک، سەھەندە، سەھەنگ، سەھەنە، سەینکەر، شەرەت، شەقى، شىوارە، عاسى، عاسیە، عیناد، قرنىس، قىرسىچم، قىرسىچمە، قىنگر، کرىل، کەرھاتوو، کەرەمسۆ، کەرەنسۆ، کەللەبا، کەللەزاو، کەللەرەق، کەللەشەق، کەللەش، کەمۆت، کەنەش، گۆشنەگىر، گونەش(انسان)، گۆھنەستى، گۆھشک، گۆئى نەبىس، گۆئىبەست، گۆئىدەر، گۆئىگەر، گەدگىر، گەدەبەل، گەر، گەر، لا، لبار، لاپەلا، لا پى، لاسار، لامۆفەک، لىنج، لەج، لەسار، لەسەر، ماپز، مانگر، مقى، مکور، ملەپىچ، ملهوپ، ناعار، نا فەرمان، نەبىس، نەبىست، نەساز، نەگرىس، نەگونجاو، نەگوھدار، ھەرزە، ھەلەشە، یاخى، یاغى،

اِبيات: بەیتەکان،

اَبىز: ئاورنگ، ئاورىنگ، برىسک، بزووسکە، بزىسک، بژنگ، بلاچە، پرچک، پرز، پرسک، پرشن، پرشنگ، پرشە، پرشەنگ، پرووسک، پریشک، پریشکەئاور، پریشکەئاگر، پریشکەئاگر، پریشکەئاور، بزىسک، بزىسکى ئاگر، پەشک، چرىسکا ئاگرى، چورىسک، پوو وى، پۆبى، شەرەقە، شەرا، فەژەن، قرىسک، قرىس، کرىسک، کرىسکە، کىرىسک، مۆزرىک، ھەورىنگ،

اَبىشم: ← ابريشم،

اَبىشمار: بەدەر لەئەژمار، بىئەژمار، بىئەندازە، بىجەد، بىجەد دوحىساب، بىحىساب، بىژمار، بىشۆ، بىشومار، بىشوو، پاپک، پرىژمار، پىزەک، زۆر زۆر، زىدە لەبژاردن، لەژمار بەدەر، لەژمار بەدەر،

اَبىو: ← آبی(۲)،

اَبىون: ← افیون،

اِپار: جاترە، ریحانە کۆیلە، ھەوشىن،

اِپارتمان: ۱- ئاپارتمان، ئاپارتمان، بەشیک لەبىناىەک برىتى لە چەند ھۆدە سەرەخۆ بۆ تىداژىانى خىزانىک، عىمارەت، ۲- ساختمان مجزآ و مستقل: خانووى سەرەخۆ،

اِپارە: پان و پىک، تەخت و لىک، رىک و تەخت،

اِتقادار: ۱- به هۆده، ديودار، و تاقدار (تراكتور اتقادار)، ۲- هۆدهوان،
 ئاگادارى پاك و خاوينى و كاروبارى زووره كانى داموده زگايه ك وه ك
 ميوانخانه و...
 - اتقاد سردر: باله خانه هۆده سهرده رگا، چوخم، چوخمه، مارپئ،
 اتقادك: هۆده چكۆله، ديووچكه، لير،
 اتقادق: ديمه، ديوه (خانه دواتاقه)، زوور، زووره، هۆده، هۆدهيى،
 اتقاليق: ۱ - ناپدرئ، ۲ - لله، ۳ - نگهبان،
 اتانازى: مراندنى نهخوشى چاه سهره لئه گرو به نازار،
 اتاوت: - باج،
 اتقيست: - خدانشناس (۱) - خدا،
 اتقيسم: - الحاد،
 اتباغ: ۱- په پيره وان، پيره وان، ۲- خه لكى ولايتك، هاوولايتيان،
 اتباغ: ۱- به دواداچوون، شوپنكه فستن، وه دواكه وتن، ۲-
 په پيره وى ليكردن، ۳- هونه رى پيز كردنى وشه گه لى هاوكيش به دواى
 په كداره و ك: "له فارسيدا: تيشه بر ريشه انديشه زدن، يا له كورديدا:
 ههشت بئى و له مشت بئى، نه ك نۆ بئى و نه بئى"، ۴- كارى وشه يه كى
 بئى مانا دانه پال وشه يه كى تره وه (بۆجوانى، بئى داگرى...)
 وه ك: (له فارسيدا: پول مول و له كورديدا: پول و مول)،
 اتجار: ئالش و پيرش، ئال و وپير، بازار گانيكردن، كرين و فرۆشتن،
 اتجاه: ۱- آراسته، بهر (به ره...)، ۲- روو (پوهو...)، ۲- پيياز، پيره و،
 ۳- ئاره زوو، ئيشتيا، تاسه، شوق، مهيل،
 اتحداد: ۱- پيكه و بهيى، تفاق، فهرك، له قهاتن، ويكرپايى، هاوپرپيى،
 هه فگرى، په كايه تى، په كبوويى، په كده ستي، په كده نكي، په ك كرى،
 په ك گرتوويى، په ك گرى، په كه تى، په كيتى، په كيتى، په كيه تى، ۲ -
 اتحاد كردن،
 اتحاد عمل: په كيتى كرده وه،
 اتحاد كردن: بوونه يه ك، بهه فكه تن، په سوان، پيكهاتن، تفاق كردن،
 خيوان، خيوتن، دهست دانده دهست يه ك، ريگه ليه ك كه وتن، ريگ كه تن،
 ريگ كه فستن، ريگ كه وتن، ريگه وتن، سازان، سازيان، سازيى،
 فهر كبوون، گوزيدان، له قهاتن، هه فگرتن، هه فگرى كردن، هه قهاتن،
 په كايه تى كردن، په كبوون، په كبووين، په كبين، په كتر گرتن،
 په كده ستبوون، په كده نكبوون، په كده نكي كردن، په ك كه تن،
 په ك كه فستن، په ك كه وتن، په ك گرتن، په كه تى كردن، په كيتى كردن،
 په كيتى كردن، په كيه تى كردن، په ويپايش، په ويپان گرته وش،
 اتحاد نامقدس: پيكهاتن بۆپيلان، گه له كومه گى، په ك گرتن بۆ خراپه،
 په كيتى ناپيروژ،
 اتحاديه: په كه تى، په كيه تى، په كيتى، ييكتى،
 اتحادف: پيشكه شكردى ديارى، پيشكيشى ناردن، ديارى ناردن،
 اتخاد: په چاو كردن، گرتن، گرتنه پيش، وه رگرتن، وه رگرى، هه لگرتن،
 - اتخاد تصميم: بهراردان، قهراردان، لئيران،
 - اتخاد سندن كردن: به به لگه دانان،
 اتخاد كردن: - اتخاد،
 آتراب: هاوته مەنان، هاوسالان،
 آترار: - زرشك،
 آتراق: ئاشۆى كه م له شوپنكيدا، بارخستن، بارخستنى كاروان، به زتن،
 پشو، لادانى رپيوار له شوپنكيدا بۆ حه سانه وه، لهنگ، لهنگه، مانه وهى
 كانى رپيوار له نيو ريگا، وچان،
 آتراق كردن لشكر: له شكر به ز كردن، هۆردوبه ز كردن،
 آتراقگاه: هۆردوبه ز، له شكر به ز، هۆردوبه ز،
 آترج: ترنج، تورنج، كه بات،

اُترُجى: ترنجى، تورنجى، له رهنكى كه بات، ليمۆيى،
 اُترُشى: ترشى، ترشيات،
 اُتساع: ۱- ئاواله يى، بازي، بلا و بوونه وه، بهرني، پان و پوړى، فره وانى،
 گوشادى، هه راوى، فره وان بوونه وه، كرانه وه، ۲- بۆشى، زۆرى مال و
 سامان، فراوانى، فره هي،
 اُتساع دادن: ئاواله كردنه وه، بلا و كردنه وه، بهرني كردنه وه، فره وان
 كردنه وه، كردنه وه،
 اُتساع داشتن: - گنجيدن،
 اُتساق: ئاماده بوون، راست و ته واو بوون، ريكوپي ك كردن، گونجان،
 نەزم پەيدا كردن،
 اُتصاف: ۱- بوون به خاوه نى به سنيك، په سنيك وه رگرتن، ۲-
 ستايش كران، ۳- ماف وه رگرتن، هه ق سه نن،
 اُتصال: ۱- پيوسته شدن: په يوه نديبوون، پيكه وه لكان، پيكه وه نووسان،
 پيوه نووسان، گه پيشته يه ك، ليك گرپدران، ۲- پيوستگى: پيكه وه لكاوى،
 پيكه وه نووساوى، ليك گرپدران، په يوه ندى، پيوه ندى، پيوه نووساوى، لكاوى،
 اُتصالاً: - پيوسته،
 اُتصالات: لكامير، لكه واله، نه ئاميرانه ي دوو يا چون پاژ پيكه وه
 ده لكيتن (پيچ، مۆره، سئراو...)، ۲- شوپنى پيكه وه لكانى پارچه گه لى
 ئامير، لكانگه،
 اُتصال دادن: پيوه به نندان، په يوه ندى پيدان، پيكه وه چه سپاندى،
 پيكه وه لكاندى،
 اُتصال داشتن: پيوه به نديبوون، په يوه ندى پيوه هه بوون،
 اُتصالي: پيكه وه لكاو، لكاو (قطعات اتصالي)،
 اُتصاب: تووشى نازار كردن، تووشى رهنج كردن، تووشى كويزه وه رى
 كردن، كويزه وه رى پيدان،
 اُتقاق: ۱ - اتحاد، ۲- رويداد: بۆيه ر، به سه ر ئاماي، به سه ر ويه ره،
 به سه ر هات، پيشهات، پيكهات، روودان، رووداو، قه وماو، قۆمياو،
 مقده در ناگوار، مه رسه لا، مه سه له، هه لكه وت، ۳ - اتقاق افتادن، ۴-
 ئاشنايه تى، پيكه و به يى، تفاق، دۆستايه تى، ره فاقه تى، ره فياقيه تى،
 هه قالى، هه قاليى، هه قاله تى، هه فگرى، هه ميازي، هه واله تى، ۴-
 پيكتانى، پيكبوون، پيكي، سات، سانه، له گه لدا بوون، هه مپايى،
 هاوپرپيه تى، هاوپرپيى، هاوكارى، هه مپايى، په كبوون، په وپرايى،
 اُتقاق آراء: به تيكراي دهنگ، بيه ره له ست، په كده نكي، كۆپرا،
 هاودهنگ، په كدهنگ،
 اتقاقاً: هه زه قزا، به پيره وه، به پيكه وت، به هه لكه وت، بپيشينه، له پير،
 له ناكاو، له نه كاو،
 اتقاق افتادن: ۱- به سه ر ئاماي، به سه ر هاتن، پاكه فتن، پيشكه وتن،
 پيشهاتن، پيكهاتن، روودان، رووداي، رووه داي، قچان، قۆمان (ناگوار)،
 قۆمياو (ناگوار)، قۆمياو، قۆميايى، قۆمين (ناگوار)، قه لمان (ناگوار)،
 قه ومان (ناگوار)، هاتنه پيش، هه لكه وتن، ۲- جيگرتن، جيگير بوون، ۳-
 گونجان، لوان، ۴- به ديهاتن، وه ديهاتن، ۵- وه ده ستهاتنى په كيتى
 بۆچوون،
 اتقاق دادن: - اتقاق كردن،
 اتقاق داشتن: له سه ر باه تيك پيكهاتن، هاوده نكبوون، هاوپرا بوون،
 ييكد ه نكبوون،
 اتقاق كردن: به لئى پيكدان، پيكهاتن له سه ر كارخى، جو رهاتن، سازان،
 سازيان، سازشت كردن، قسه برينه، قسه كردنه يه ك، قهراردان،
 قهرارداي، قه ولدان، قه ولدان، قه ولوپرى، قه ولو قهرار، هه قه گان،
 اتقافى: به خته كى، به ده گمهن، به ريكه وت، به هه لكه فت، به هه لكه وت،
 خۆبه ختى، پيره وه، ريكه وت، ريكه وتوو، گزوگومه ت، هه لكه تن، هه لكه تى،
 هۆر كه وت، هه لكه فتن، هه لكه وت، هه لكه وتن، هه لكه وتى،

اتفاقیه: بیکهاتن(اتفاقیه الجزایر)،

اتقاء: ← پرهیز کردن،

اتقان: ۱- پته وکردن، تۆکمە کردن، قایمکردن، ۲- پتهوی، تۆکمەیی، قایمی، ۳- شاره زایی، ورده کاری،

اتقی: پاریزکارت، پاکتر،

اتکاء: پال پیوه دان، پال ویدان، پشت پیبهستن، پشتدان، پشتگه رمی، سهنگدان، فهز لاندن،

- اتکاء بنفیس: باوه ره بخۆ، دلنیایی له خۆ، له سه ری پی خۆ پاره وستان،

- نقطه اتکاء: خالی پالویدان، خالی پیوه پاره وستان،

اتکاء کردن: ← اتکاء،

اتکال: ۱- باوه ری پیکردن، پشت پیته سپاردن، پشت پیبهستن، پشت پی بهستنه وه، ته وه کول پیکردن، به ته مای.. بوون (ته وه ککول به خوا)، خۆ پیته سپاردن، ۲ ← تسلیم شدن، ۳- کار پیته سپاردن،

اتلاف (اتلاف کردن): به تالاندن، به خه ساردان، به فیروندان، چواندن، خه سارکردن، کوشتن، گوزه راندن، له ده ست دان، له کیس دان، له ناوبردن، له نیوبردن، مه زخاندن،

- اتلاف وقت: کات به ختکردن، کات به فیروندان، کات له ده ستدان،

- اتلاف مال: به تالاندنی مال، مال به فیروندان، مه زخاندن،

اتلس: ← اطلس،

اتلسی: ← اطلسی،

اتل متل: حللور بللور، حلور بلور، هه تۆل مه تۆل، هه تۆل مه تۆل، هه تۆل مه تۆل، هه تۆل مه تۆل، هه لور بلور،

اتم (م/م): ته واوتر، ته واوترین، ته واوی ته واو،

اٹم: ئاتۆم، نه تۆم، زه پره، نافۆک، ناوک، ناووک، ورده،

اتمام: ۱- نهجام دان، ته مامنای، ته واوکردن، ته واوکردنی کاریک، دما ئاوردهی، دمای ئاوردهی، دمای ئاوردهی، دوا پیته نمان، دوا پیته نمان، فه سال دان، کۆتایی پیته نمان، ۲- بوخت، دواپی، رهو، کۆتایی (اتمام کار: کۆتایی کار)،

- اتمام حجت: بیانووپرین، ده لیل پیته هیشتن، راملخستن، قسه پی نه هیشتن، قسه لی برین، قسه ی ئاخیری کردن، هه ره شه کردن،

- به اتمام رساندن: ← اتمام (۱)،

اتم سفر: چینی هه لم یان کesh، کesh، یه که ی ته وژی هه وا به رانه بری ۱۰۳۳/۸ گرام له سه ر کیلۆمتری چوار گۆشه،

اتمی: ئاتۆمی، نه تۆمی، نافۆکی، ناوکی،

اتنوگرافی: ره چه له کناسی، ره گه زناسی،

اتنولوژی: ره چه له کناسی، ره گه زناسی،

اتنیک: ره گه زی، قهومی، نه ژادی،

آتو: نامیری لابرینی گنجی پارچه و جلکان، ئوتو، تووز، ده قاق، ده قده، سافکه ر،

- آتوخوردن: ۱- ئوتووپی داها تن، ئوتووکران، ئوتووکی شران، ئوتوو لیدران، بی چرچ ولۆ چپوون، سافیوون، ۲- ئاقل بوون، ده ست له چه وتی گه لرگتن، ژیربون، هاتنه ره دایه، هاتنه سه بار،

- آتوزدن: ئوتووکردن، ئوتووکی شان، ئوتوو لیدان،

آتواستاپ زدن: ده ست هه لێنان بۆ ماشینان بۆ سواربوونی به خۆ پاری،

- آتوبان: ئۆتۆبان، شاپ، گه وره پی،

آتوبوس: ئۆتۆبۆست، ئوتوو بووس، باس، پاس، ترومبیلی گه وره ی تایبه تی گه ری ده یی و سه فەر پیکردن،

آتوبوسرانی: ۱- ئوتوو بووس ئازۆتن، پاس لیخوپرین، ۲- شه ریکه ی پاس لیخوپرین، شیرکه تی ئوتوو بووس ئازۆتن،

آتوبیوگرافی: به سه رهاتی ژیا نامه ی خۆ نووسین،

آتوپیا: ← مدینه فاضله،

آتوپیسست: به ناواتی شاری ئاواتان، شارما ز نخواز، لایه نگری بیکهاتنی کۆمه لگای ئارمانی،

آتوپیسسم: ۱- باوه ره بیکهاتنی شارما زن، پروا به ره خساندنی شاری ئاواتان، ۲- خه یال په ره وه ری له بواری ئابوو ری و پامیاری دا،

آتود: ۱- شیوه کاری سه ره تای پی ش کیشانه وه ی تابلو، گه لاله دادان، گه لاله دار شتن، گه لاله ی نیگار، ۲- تاوتوخی، توژی نه وه و لیکۆ لینه وه ی سه ره تای، ۳- ته مرین (به تایبه تی له نیگار کیشاندان)، راهاتن، مه شق،

آتوریتریانیسسم: دهسته لاتخوازی، ده گه رخوازی،

آتوریتته: ئیختیار، دهسته لات، زا کوون، زالی،

آتوسرویس: پیتر اگه یشتن به ماتۆری ماشینان، سیروسی ماشین،

آتوشوئی: ۱- دووکانی جلشۆردن و ئوتوکی شان، شوئی شۆردنی ماشین، ۲- کاری شۆردن و وتووکردنی جلوه برگ و... به ده زگا،

آتوکار: ۱- اتوبوس، ۲- اتوکش،

آتوکراسی: ئوتۆ کراسی، بی سنوور بوونی هیژی فه رمانه روا له کرده وه دا، تاک دهسته لات، خۆ سه ری، دهسته لات، تاکه که سی، مله پوری،

آتوکردن: ئوتوو پیداهیتان، ئوتوو کردن، ئوتوو کیشان، ئوتوو لیدان،

آتوکش: وتووکی ش، کریکاری به رپرسی وتوو لیدان،

آتوکشی: ← اتوکردن،

آتوکشیدن: ← اتوکردن،

آتوکشیده: ۱- ئوتوو پیداهیتراو، ئوتوو کراو، ئوتوو لیدراو، بی گنج کراو، ده ق کراو، ساف کراو، ۲- خاوه نی جلوه برگی پیکۆ پیک، قۆز،

آتوکللو: ئۆتۆ کللو، ده زگای دزگه نی هه لمی بۆ ئامرازی نه شته ره گه ری،

آتوم: ← اٹم،

آتومات: ← اتوماتیک،

آتوماتیک: ۱- ئامرازی که سه ره به خۆ کار ده کاو کاری ده ست نه نجام ده دا، ئۆتۆ ماتیک، خودکار، خۆکار، خۆ گه ر، خۆ گپ، ۲- پۆبۆت، که سی بی ئیراده،

آتوماتیک وار: ئۆتۆ ماتیک وار، خۆکار ئاسا، خۆ گه ر ئاسا،

آتومبیل: ئوترومبیل، به زۆک، پیفرک، ترومبیل، ترومبیل، ته مه بیل، خۆشۆک، خۆشبه ز، خۆشبه زۆک، سه یاره، گه رۆک، ماشین، ماشین، ماشینی سواری،

آتومبیلران: ئازۆ، ئازوهر، ئاگر فینخ، ئوتومبیلچی، به زۆکه وان، خۆشبه زه وان، شفیر، شۆفیر، شۆفیر، لیخور، هاژۆ، هاژۆر،

آتومبیل راندن: ترومبیل ئازۆتن، ماشین لیخوپرین،

آتومبیلرانی: ترومبیل ئازۆتن، ترومبیل ئازۆیی، ماشین لیخوپرین،

آتومکانیک: زانستی چا کردنه وه ی ماشینان،

آتوموبیل: ← آتومبیل،

آتوموبیل رو: جاده ی ماشینان، پگی ماشین، پتی له بار بۆ ماشین پیدانا ژۆتن،

آتومبیل سازی: ۱- ترومبیل سازکردن، ماشین چا کردن، ۲- پیشه ی ترومبیل سازکردن، ترومبیل سازی، ۳- ترومبیل سازی، دروستکردنی ماشین، ۴- کارخانه ی ترومبیل سازکردن، کارخانه ی ماشینان،

آتون: ۱- تنور، ئارتوون، ئارگوون، ئیتوون، ته روون، ته ندوور، ته نوور، ته نیر، قۆرت ره، ۲- تون: ئاگردانی گه رماو، ئیتۆن، ئیتوون، تۆن، توون، توونگخانه، تین، جه زنه ما حه مامی، کولخانه، کولخه ن،

کوورخانه، کوپرېا هممامې، هاتوون، هیتوون، ۳- کوره گچ و آهک: کلی گنج و قسل، کوورې گنج و قسل، کوورې،
 اتونوومی: خوږه پڼه بهری، خودموختاری، خوږه دانی، خوږگنېر،
 اتهام: ۱ ← افترا، ۲- بهدناو بوون، تاوانبارکران، تاوان درانه پال، تاوان کهوتنه څه ستو، نیو زران،
 اتهام زدن: بوخت به کول داندان، بوخت چنېن، بوخت لیدان، بوختان پیکردن، بوختیان کردن، بهدناو کردن، تاوانبار کردن، تاوان خستنه پال، تاوان خستنه څه ستو، ټومت لیدان، گزنی هه لبه ستن، نیو زړاندن، هه لوه ستن،
 اته پته کتان: به تهره تهر، به لاله پته،
 اتیکت: ۱- ټیتیکت، علامت، نووسراوی نرخ یا ناساندن له سره شت، نیشانه، ۲- پړی و په سمی ده رباری شا، ۳- پړی و په سمی ژبانی کومه لایه تی و په فتار له گه ل خه لکدا،
 اتیمولوژی: به شتی له زمان ناسی که له سه رگ و پانکاری وشه تا سه رتای ترین شیوه ده کولیتوه، پيشه ناسی له زمانه وانیدا،
 اثاث: څه سباب، څه سباباتی مال، څه سبابی مال، څه سبابات، بارخانوو، پرتال، پیتول، خرتوپرتی نومال، خرپر، خرپر، دلایانه، رینکوپیتک، رینویست، پڼه و پڼه، کالا، کرتمرت، که لپه ل، که لوپوور، که لوپه ل، که لوپیل، که لومهل، که له پوور، کیلویپیل، ماتول، مال، مالو حال، مرده مال، نافمال، نومال، نیومال، ورده و پرده، هیرک،
 اثاث کشی: ← اسباب کشی،
 اثاثه: ← اثاث،
 اثاثه سبک: مرده مال،
 اثاثیه: ← اثاث،
 اثبات: ۱- ثارمکردنوه، څه مه رنای، به لیاندن، جیگیر کردن، دامه زراندن، دامه زرانن، دانان، سه قامگیر کردن، قهرار دان، قهرار دای، مسوگر کردن، ۲- ټاشکر کردن، به ده لیل نیشاندان، به لگه پو هیتانه ووه، چه سپاندن، پوون کردنوه، سابیتکردن، سه لماندن، میلاگ،
 اثباتا: به څه رتی، به سه لماوی/سه لمیندراوی، بیگومان،
 اثبات پذیر: شیاوی سه لماندن، شیاوی میلاگ،
 اثبات شدن: چه سپان، سه لمان، سه لمیان، سه لمیندراو، سه لمینران،
 اثبات کردن: ۱ ← اثبات، ۲- ثبت نام: ناوونوسکردن، نیونووس کردن،
 اثبات گرائی: څه زمونږه رتی، پوزیتیم،
 اثباتی: څه رتی، ټیجایی، پوزیتیف،
 اثر: ۱- نشان باقیمامده از چیزی: څه سوار، څه سه ر، به لگه، دوپ، جیچی، چه خه (چه خه راپه زن)، پڼچ، سه روشوین، شو، شوپ، شوپ، شون، شون و بهر، شونه ما، شونه مهی، شووخال، شوون، شووین، شوین، شوینیا، شوینین، شوینوین، شوینه وار، که رخ، نونگ، نیشان، نیشان له گو میوو، نیشانی، هورنده، هه روون، هه رووند، هه روونه، یافت، ۲- به ره می کاری څه ده بی یا هونه رې و نووسینی که سیک (تابلوی... اثر...، تابلوی... کاری...، کنتیسی... نووسینی...)، ۳- ته پیل، جیقامک، شوین په نچه، ۴- ټاکام، څه نجام، سوود، فایده، قازانچ، کارایی، کارتیکه ری، کاریگری، که لک(گرپه زاری اثر ندارد: شین و پوړو که لکی نیه)،
 اثرات: کوی(اثر) ← اثر،
 اثر باستانی: به ره می سه رده می کون، شوینه واری کون، عه نیکه، که و نارا،
 اثر بجای گذاشتن: څه سته بوو، څه سته واره به جیته شتن، شوینه وار به جی هیشتن،

اثر بخش: به هره ده، تاسیر به خشی، شویندانه، کارتیکه، کارکو، کارکوو، کارلیکه، کاری، کاریگر،
 اثر بخشی: به هره ده، تاسیر به خشی، شویندانه، کارتیکه، کارکو، کارکووی، کارکوویی، کارلیکه، کاری بوون، کاریگر،
 اثر بخشیدن: شویندانا، کارتیکردن، کارکردن، کارکرده،
 اثر بستن: به هره دار کردن، تاسیر به خشی کردن، کاریکردن، کاریگر کردن،
 اثر پذیر: څه ماده به کار تیکران، څه ماده ی کار لیکران، به ره شوینده وار، به ره وه رگر، تاسیر وه رگر، شوینده واگر، شیاوی کارتیکردن، کارپه ژیری، کاروه خوگر،
 اثر پذیرفتن: به ره وه رگرتن، تاسیر وه رگرتن، شوین له سره دانان، کارتیکران،
 اثر پذیری: به رکاری، به هره وه رگری، تاسیر وه رگری، شوین له سره دانان، کار تیکران، کارپه ژیری،
 اثر دار: ← اثر بخش،
 اثر داشتن: ۱- علامت داشتن: علامت له سره بوون، نیشانه دار بوون، نیشانه له سره بوون، ۲- مؤثر بودن: تاسیر به خشی بوون، کاریگر بوون، کاریبوون،
 اثر طراز: ۱- میژوونووس، ۲- نووسه ر،
 اثر کردن: ← اثر بخشیدن،
 اثر گذار: تاسیر دانه، شویندانا، کارکر، کارله سه رکره، کاریگر، نیشانه دانه،
 اثر گذاری: تاسیر دانه، شویندانه، کارکر، کارله سه رکره، کاریگر، نیشانه دانه،
 اثر گذاشتن: تاسیر دانا، شویندانا، کارکردن، کارکرده، کار له سه رکردن، کاریگر بوون، نیشانه دانا، نیشانه کردن،
 اثر گرفتن: به هره وه رگرتن، تاسیر وه رگرتن، شوین له سره دانان، کارتیکران،
 اثر ماندن: شوپ ټیبه جیمان، شوین ټیبه جیمان، نیشانه لې به جیمان،
 اثر مختصر: جیقامک، زناک، شوین په نچه، شوینکی که می به جیماو،
 اثرم: ← گناه،
 اثناء: دم، کات، گاف، مه ودا، میانه، نیوان،
 - در اثناء: دلنو، ده می، کاتی، گاغا، له جهر گه ی، له جه نگی، له ده می، له په وتی، له کاتی، له گهر مه ی، له مه ودا ی، له میانه ی، له ناو، له نیوان،
 - در این اثناء: ده می، کاتی، گاغا، له ده می، له کاتی، له ناو، له ناو، له مه ودا ی، له میانه ی، له نیوان، له هه مان کاتدا، هه رله و کاته دا،
 اثنا عشر: چه و تخوشکه، دوازه گری، دوازه گری، که وانه پخو له، گورگان خوار دوو،
 اثنا عشری: شیعہ دوازه ټیمامی،
 اثنی عشر: ← اثنا عشر،
 اثیر: ۱- بلند، بلیند، بهرز، هه لېژارده، هه لېژراو، ۲- بوشایی سه ره وه ی گوی زهوی، ۳- پووح، په وان، گیان،
 اثیری: ۱- ټاسمانی، ۲- تراو، تهر، زورناسک، گه پوک و نادیا ری، وه ک پوح،
 اثیم: ۱ ← دروغگو، ۲ ← گناهکار،
 آج(اچ): ۱- کدوو، کولند، کوله که، ۲- گۆزه له یا ده فری سازکراو له کوله که سه راوی،
 اجابت: به ده نکه وه هاتن، په رسفاندن، جواب دانوه، په وا کردنی حاجت، قیوولکردن، وه لامدانه وه،

اجابت دغا: په پزیرانی نزا، جواب دانه وهی نزا، پخوا کردنی دوعا،
قبولکردنی دوعا، وهرامدانه وهی نزا، وه کهرمه کهوتنی دوعا،
وه لآمدانه وهی نزا،

اجابت شدن: حاجت په واپوون، دوو عاکار کردن، قبول بوون،
قبولگران، گیرابوون،

اجابت فرمودن: ← اجابت کردن،

اجابت کردن: بوارا کردن، به باش زانین، به جی هینان (تقاضای مرا
اجابت کرد)، به چاک زانین، به په وادانان، به رزه و نه دکردن،
په سندان، په سندر کردن، په سندر کرده، په شیاو دانان،
په تران، پترایبوون، جوابدانه وه، جوابدای، جواوئسه وه دای،
حاکردن (نه گهرگزی بکه له م کایه دا من حله لی ناکه م)، حه لاکردن،
ره واکردن، سه لماندن (چی ده که موده کریم ناپسه لمینتی)، شیاندن،
قبولکردن، قه بوولکردن، وه ته ستوگرتن، وه به رد لکه وتن، وه خوگرتن،

اجابت مزاج: زگ کار کردن،

اجازت: کوئی (اجاره) ← اجاره،

اجارت: ← اجاره،

اجاره: ۱- ئیجاره، دمان، کرا، کراهه، کراهه، کراهه، کرئی، ۲-
پاداشی کار، کرئی، مز، هه قده ست، ۳- قهره بوو کردنه وه،

اجاره ای: ← اجاره یی،

اجاره بندی: ئیجاره دانان، ئیجاره دیاری کردن، کرئی دیاری کردن،

اجاره بها: بای کرئی، بای ئیجاره، کرا، کراهه، کراهه، کرئی،
نرخه ئیجاره، ملکنه،

اجاره دادن: به ئیجاره دان، به دمان دان، به کریدان، به مزدان،

اجاره دار: ۱- ئیجاره دار، به کریده، به مزده، خاوه نمال، خاوه نمالک،
دمانکار، ۲- ← اجاره نشین،

اجاره کردن: ئیجاره که دن، به ئیجاره گرتن، به کریدار، به مز گرتن،
دمان کردن، کراه کردن،

اجاره نامچه: ئیجاره نامه، به لگه ئیجاره،

اجاره نامه: ئیجاره نامه، به لگه ئیجاره،

اجاره نشین: به دمانگر، به کریدار، کرانشین، کرایه نشین، کریدی،
کریدار، کریدار، کرانشین، مالگر،

اجاره نشینی: کرانشینی، کرایه نشینی، کریداری،
کریداری، کرانشینی، مالگری،

اجاره یی: ئیجاره، ئی کرئی، بؤ کرئی، به کرئی، به کریدار، کراهی،
کرئی (خانوی کرئی)، کریدی،

اجاری: ← اجاره یی،

اجازت: ← اجازه،

اجازه: ئیجاره، ئیجاره دان، ئیزن، بوار، به رای، ده ستور، پوخسته،
په وازانین، پندان، فتوا، فرمان، مؤلته، مەر خهستی، مەر خهسی،
و دم، و رمی، وه جهر، هیشتن، هیلان،

اجازه خواستن: ئیجاره خواستن، ئیجاره وهر گرتن، ئیزن خواستن،
ئیزن وهر گرتن، پرس پیکردن، داوای فتوا کردن، ده ستور وهر گرتن،
فتوا وهر گرتن، فرمان وهر گرتن،

اجازه دادن: ناسته، ئیجاره دان، ئیجاره فرمودن، ئیزندان، ئیزن
فرمودن، بواردان، به په وازانین، په سندر کردن، تلین، ده ستور دان،
ده ستور دای، ده ستور فرمودن، په وازانین، په واکردن، پتی پندان،
پندان، پتگه دان، فتوادان، فرمانندان، فرمان دای، مؤلته دان،
ورمیدان، وه جهر، هیشتن، هیلان،

اجازه داشتن: ئیجاره وه بوون، ئیزن وه بوون، پتی پندان، ده ستور
پیوون، پتگه دران، فتوا پیوون، فرمان پیوون، وه جهر، هیلان،

اجازه فرمودن: ← اجازه داشتن،
اجازه کردن: ← اجازه داشتن،
اجازه گرفتن: ← اجازه خواستن،

اجازه نامه: ئیجاره، ئیجاره نامه، ئیزن نامه، به لگه ئیجاره، پاسپورت،
په روانه، جهواز، پوخسته، گوزهر نامه، مؤلته نامه، نامه ئیجاره،

اجاق: ۱- ناگردان، ناگرواج، ناورگ، بدن، تفک، تفکه، ته فایه، قاو،
کوانک، کوانگ، کوانوو، کوانگر، کوچک، کوچک ناگر، کوچکاور،
کوچکو کوانگ، کونه، کوونه، وجاغ، وجاخ، وه جاغ، ۲- باوه لی،
خاوه ن که سفوکه رامات، سه هید، سهید، شیخ، وجاخ، وه جاغ،
۳- ← دودمان، ۴- ← زیارگاه،

- اجاق روشن: وه جاخدار، وه جاخ پووشن، وجاخ ناوهدان، وه جاخ
پوون، خاوه ن عولاد، خاوه ن مال،

- اجاقزاده: خانه دان، په سن، شریف، نه جیب، نه جیم، وه جاخ،
وه جاغ، وه جاغزاده،

- اجاق کسی خاموش شدن: بیته ولادبوون، بی دوندان بوون،
بیدونده بوون، بی عولاد بوون، بی مثال بوون، بیواریبوون، دارکویریبوون،
کوردونده بوون، وارکویریبوون، وارواندایبوون، واروه نندایبوون،
وجاخ کویریبوون، وجاغ کویریبوون، وه جاخ کویریبوون، وه جاغ کویریبوون،

- اجاقک: کوانوی کاره بای، وه جاحی کاره بای،

- اجاق کسی روشن شدن: بوون به خاوه ن مندال، مندال بوون،

- اجاق کور: بیته ولاد، بیدواندن، بیدوایی، بیدونده، بیشین، بی
عولاد، بی مثال، بیوار، دارکویر، شوهرک، کوردونده، وارکویر، وارواندا،
واروه نندا، وجاخ کویر، وجاغ کویر، وه جاخ کویر، وه جاغ کویر،

- اجاق گاز: کوانوی گازی، وه جاحی گازی،

اجالت: وه جوولته خستن، وه گه پرختن،

اجامر: ← اوباش،

اجامرو اوباش: ← اوباش،

اجانب: ناوړه کان، بیانگه ل، بیانگه کان، بیانگه گهل، بیانگه پیل،
تاجیکه کان، تاجیکه کان، تهره کهمه کان، خاریجیه کان، خه ریبان،
دهره که کان، دهروه بیان، غه ریبان، غه واره کان، کهجه کان، کهده کان،
که سینه ناسه کان، کهجه کان، کهجه کان، لاپره کان، لاپره سینه کان،
لاپره سینه کان، لاپره کان، لاپره کان، لاپره کان، نانا شکان، ناس
نه کریان، ناموکان، نه شانسان، نه ناسان، نه نیاسان، هافیه کان،

اجبار: ئیجبار، به زور، به زوری، به نابه دلی، بیگاری، توبری، جهیر،
حوکم، خورتی، داسه پووی، دلنه خواز، ده گنه ک، زور بای، زور بگر،
زور بگر، زور بگری، زور لیکردن، زور ملی، زور ملی، زور ملی، زور ملی،
زور ملی، زوری، سه پانندن، که له گای، مه جیووری، نابه دل، نابه دلی،
نابه دهنه، ناچار کردن، ناچاری، ناحیلاجی، ناعیلاجی، نه وه دلانه،

اجباراً: به ئیجبار، به ئیجباری، به بیگاری، به خورتی، به دل نه خواز،
به ده گنه ک، به زور، به زور بای، به زور بگری، به زور ملی، به زور ملی، به
زور مله، به زور ملی، به زوری، به زوری، به زوری، به زوری، به که له گای،
به مه جیووری، به نابه دلی، به ناچاری، به ناچاری، به ناهق، به برهن،
به بری، زورانی، زور کی، زوری، کهره زوری، نابه دلانه، نه وه دلانه،

اجباری: ۱- ئیجباری، به بیگاری، به توبری، به زور، به زور ملی،
به زوری، بیگاری، داسه پووی، زورانی، زور کی، زور ملی، نابه دلی،
ناچاری، نه وه دلی، ۲- خزمته سربازی، سهر بازی، نیزام وزیفه،

اجتباء: ۱- ← انتخاب، ۲- به سهر داده بوون، له سهر تری،

اجتذاب: ۱- ← اجتلاب، ۲- کیشران، ۳- رفاندن،

اجتراء: ← دلیری،

اجتلاب: بؤلای خو پراکیشان، به ره خو هینان، پراکیشان، کیشان،

- اجل معلق: كوتەي كوتوپر، مردنى لەناكاو، مەرگى كتوپر، مەرگى لەناكاو، مەرگى ناوخت، ھەجەلى لەناكاو،
 - اجل معلوم: چارەنووس، مردنى ديارىكراو،
 اجلاء: جيھىشتن، چۆلكردن، دووركەوتنەو، دووركەوتنەو لە بنەمالە،
 اجلاس (اجلاسيه): ئەنجومەن، پىكەوھەدانىشتن، دانىشتن بۆپاويژ، كۆبوونەو، كۆر، كۆمبون، كۆنگرە، كۆوھىيە،
 اجلاف: ئەلۇجەلۇ، ھەلۇجەلۇ، خۇپرىوتۇپى، مەرقەگەلى نزمو پەست،
 اجلال: ۱- بەگەورەدانان، پىزگرتن، گەورەكردن، ۲- بەشانو شەكۆي، گەورەي، مەزناي،
 اجلالى: ۱- بەنرخ، گرانباي، برخدار، ھىژا، ۲- بەپىز، پايبەرز،
 اجلە: - بزرگان،
 اجلى: ئاشكراتر، خوياتر، پوونت،
 اجماد: بەست، جەمدين، قرسين،
 اجماع: پىكەت، چەمەر، رىككەوتن، پىكەوتن، كۆبوونەو، كۆپا، ھاوداستانى ھاودەنگى، ھاوپاي، ھاوئاھەنگى، يەكگرتن،
 - اجماع آراء: - (اتفاق آراء) - اتفاق،
 - بەاجماع: تىكرا، گشت، ھەموو، يەكەنگ،
 اجماعاً: بەكۆمەل، بەگشتى، تىكرا، گشت، ھەموو،
 اجمال: بەكورتىكوتن، پوختە، كورتىرى، كورتىيى، گوتنى بەناتەواوى و ناروونى،
 - بەاجمال: - اجمالاً،
 اجمالاً: بەپوختى، بەكورتى، كورتوپر، كورت و موختەسەر،
 اجمالى: بەكورتى، پوختە، كورتكراو، كورت و موختەسەر،
 اجمام: ۱- پشودان، ھەسەنەو، سانەو، ۲- خاوەخوا، سستى،
 اجمع: ۱- گشت، گشتى، ۲- تەواوترىن، كاملتىن، گشتگىرتىن،
 اجمل: باشتىر، جوانتر، خوەشكتر، پندتر،
 اجناس: جنسهكان، كالكان،
 - اجناس پىلەور: پىلە، خورودەوات، وردەوالە، وردەوالەي چەرچى، وردەوالەي دەسفرۇش، ھورودەوات، ھورودە والە،
 اجنبى: - بىگانە،
 اجنبى پرست: - بىگانەپرست،
 اجنبى پرستى: - بىگانەپرستى،
 اجنە: ئەجندە، جندۇكە، جندۇكەكان، جندۇكە، جنەو، خىوى شەو،
 عجنە: قۇنەسەر، گمە،
 اجوبە: پەرسشەكان، جاوبەكان، جاوہكان، ولامەكان،
 اجود: باشتىر، جامىتر، دلئاوالتر، مىرخاستر،
 اجوف: ۱- بۇش، بەتال، فال، قرۇل، كللور، كللور، كوللور، ناووبوچەل، ناوچۇل، والا، ھولۇل، ھەلۇل، ۲- بىمانا، بوچ، ھىچ،
 اجهاد: ۱- ئەرك كىشان، پەلەكردن، تەقەللادان، ھەلەلەدان، ھەلەلەدان، ۳- پارىزكردن،
 اجھار: ئاشكرادنى قسە،
 اجھزە: كۆي (جھاز) - جھاز،
 اجھل: دلگۆرت، دەبەنگىتر، كالزانتىر، كالقامتر، كۆردلتر، كۆيردلتىر، ناتىگەبىشتوتىر، نالائىتر، نەزانتىر، نەقامتر،
 اجير: - مزدور،

- اجير شدن: بوون بەمزوھەرگى كەستىك، بەكرى كار كردن بۇ...، بەكرىگىران،
 اجير كردن: بەكرىگرتن، كارپىكردن بەپوول،
 اجير نامه: پەيماننامەي مزوھەرگى، قۇنتەپاتى كار، مزوورنامە،
 اجيليه: كانىزە، گالەبەنگ، گول گۆچيلە، گولەگەنم،
 احاديث: ئەفسانەكان، باسەكان، تازەكان، چىرۆكەكان، خەبەرەكان، قسەكان، نووچەكان، نوئىيەكان، وتەكان،
 احاطه: ۱- ئاگادارى ولىزانىي تەواو، بەتەواوى لىزانىن، پسپووبون، شارەزايى تەواو لەبابەتتىكدا، ۲- احاطەكردن،
 احاطه كردن: ئابلۇقەدان، ئاخلەدان، ئالقەدان، تەوھەدان، تىوھراتن، تىوھراتن، چواردەوردان، چوار دەور لىگرتن، چوارلادان، چوارلاگرتن، چوارلايىگرتن، چەمارۇدان، ھاتەكردن، ھەلقەدان، خستە گەمارۇ، داگرتن، دۆرگرتن، دۆرەداي، دەگەمارۇخستەن، دەوراندهورلىگرتن، دەوردان، دەورگرتن، دەورەدان، دەورەگرتن، دەورەلىيدان، دەورە لىگرتن، گرتنەو، گرتگرتن، گش لايىگرتن، گەمارۇدان، گەمارۇداي، لاگرتن، لالاگرتن، لىوھراتن، ھەرچوارلايىگرتن، ھەموولايىگرتن،
 احاله: ۱ - ارجاع، ۲ - حيله گرى،
 احبا: كۆي (حبیب) - حبیب،
 احباء: كۆي (حبیب) - حبیب،
 احباب: كۆي (حبیب) - حبیب،
 احبار: بىرمەندان، پياوانى ئايىنى جوو، زانايان،
 احباط: ۱- پووچكردن، پووچەكردن، ۲- خۆبوردن، خۆلادان، دوورەپەرىزى،
 احتباس: ۱- بەتەگكەوتن (احتباس بول)، بەندكران، ھەپسكردن، خرانە گرتوو خانە، دەسگىركران، زىندانىكران، گران، گىران، ۲- ھەستاندن،
 احتجاب: ۱- پەناگرتن، چوونەبن پەردەو، چوونەپشت پەردە، داپۇشىن، ۲- دوورمانەوھەلەوھەرگرتنى راستىيەكان،
 احتجاج: - احتجاج كردن،
 احتجاج كردن: ۱- بەلگەھىنانەو، دەسپىكھىنانەو، دەلىل ھىنانەو، ۲- باس و مشتومر، ۳- بەربەرەكانى، ناپەزايى، ناقابلى،
 احتجام: چرمىشكردن، ھەجاماتگرتن، ھەجامەتكردن، خوئىن بەردان، خوئىن گرتن، رەكەنە،
 احتراب: پىكەوھەشەپھاتن، پىكەھەلپىزان، پىكەھەلپىزان، تىك بەربوون، شەرھەلايساندن، لىكدان،
 احتراز: - پرهيز،
 احتراس: ۱- ئاگادارى لەخۆ، پارىز، پرىنگان، پرهيز، ترس، تەقىە، خۆبوئىرى، خۆپارىزى، دش، دوورى، ۲- احتراس كردن،
 احتراس كردن: ئاگادارى كردن لەخۆ، ئەوھەسلەمباي، بۇلا نەچوون، بەترسەوھەكشانەو، پارىزكردن، پارىزكەردەي، پارىزلىكردن، پرىنگان، پرىنگانەو، پرهيزكردن، ترسان، تەقىەكردن، چناندن، خۆبوردن، خۇ پاراستن، خۇدوورخستەن لەشتى، خۇلادان، خۇلەي دووركردنەو، خۇ لى لادان، خووھەزچىچاندىن، دشكردن، دوورىكردن، سلەمبايەو، سلەمبايەو، كۆخوردنەو، لەھەرام و خراپە دووركەوتنەو، لىپرىنگانەو، لى لادان، ھەي پارىزناي،
 احتراف: ۱- بوون بەخواھەن پىشە، پىشەداربوون، پىشەيەك بۇخۇ دىتتەو، پىشەيەك پەچاوكردن، ۲- پىشەگەرى، پىشەوانى،
 احتراق: ئاگر تىچوون، ئاگرگرتن، ئاورگرتن، سۆتەي، سۆزبان، سۆچى، سۆچى، سووتان، سووچان، شەوتان، شەوتىن، گرگرتن،
 - احتراق پذير: ئاگرگر، ئاورگر، سووتەمەنى، سووتەنى،

احتقار: ۱- بچووک کردنهوه، به بیترخ دانان، به چاوی سووک چاو لیکردن، به سووکی چاولیکردن، چووک کردنهوه، سووکایه تی پی کردن، سووک کردن، له بهر چاوخستن، ۲- سووکبوون،
احتقان: په تران، گرفت، گیران،
احتکار: ۱- ئیحتیکار، ۲- احتکارکردن،
احتکار کردن: ئیحتیکار کردن، بردان، پاشقلدانی شت تا نرخی بچیته سه ری، پاشقولدانی کالایوگرانی، شاردنهوهی شت بؤگرانبوون، عه مبارکردنی کالای بؤگران کردن، لاختن، وه لانانی شتی فرۆشتنی، هلگرتن، هؤرگرتی، هه لگرتن،
احتکاک: خۆپیدامالین، خوراندن، پرووشاندن، ساوای، ساوین، سوون، سوونهوه، کۆلین، لیختاندن،
احتلال: به ندر کردن، داگیر کردن، دهست به سه رداگرتن، زهوت کردن،
احتلام: ئیحتیلام، بالۆبوون، بلۆقبوون، خه ودیتن به گانهوه، شهیتان پی پیکه نین، شهیتان پیکه نین، شهیتان پیبوون،
احتماء: پاریکردن، خۆباردن، خوه پاراستن،
احتمال: ۱- نه گه رته گه ری نه وه هه یه...، ئیحتیمال، بیربؤچوون، پئچوون، پتوابوون، په نگه، په ئی تیچوون، شک بؤچوون، شیان، شیمانی، گاهه سی، گومان کردن، گونجان، گونجای، له گین، له وانیه، وایبؤچوون، وازانین، وپچواندن، وپچوون، وپچوویی، یۆتی شیهی، ۲- باره لگرتن، ۳- به حه وسه له یی، بیهن فره هی، پشوله سه رخۆیی، پشوله سه ره خۆیی، تاب، ته حه ممول، حه وسه له، دایاخ، سوپات، سه بر، سه بر حه وسه له، قنیات، له سه ره خۆیی، نهر مونیانی، نه فه سدریژی، هیدکی، هیمیی،
- به احتمال: - احتمالاً،
احتمالاً: نه بی، نه شی، پیموایه، ده بی، ده شی، ده شی، ده کری، ده گونجی، په نگه، شایه، شایه کئی، کریو، له وانیه، له وه یه، مشیو، مومکینه، مه شوم، ویده چی،
احتمالات: کۆی(احتمال) - احتمال،
احتمال دادن: بیربؤچوون، پتوابوون، پی تیبردن، گومان بردن، گومان به رده ی، ویناکردن،
احتمال دارد: نه گه ری... هه یه، پیموایه، دوورنه، ده بی، ده شی، ده کری، ده گونجی، گومانی ... هه یه، مومکینه، ویده چی، هه یه کوو،
احتمال داشتن: نه گه ری... هه یه، دوورنه، دوورنه، پخسان، شیان، گومانی ... هه یه، گونجان، گونجای، لوان، له گین، مومکینبوون، وپچوون، یۆتی شیهی،
احتمال رفتن: - احتمال رفتن،
احتمال قریب به یقین: نه گه ری نیزیک له راسته قینه، تاراده یه کی زور سه لماو،
احتمال کردن: ۱- احتمال داشتن، ۲- بهرگرتن، بهرگه گرتن، بهر وه ستن، تابه ئینان، تابه ئه ئینان، تاقه تگرتن، تاقه گرتی، تاقه ت هینان، تاملکردن، خۆراگرتن، ددان به جهرگی خۆداگرتن، ددان به جهرگی خۆدانان، دل هه لگرتن، ده وامه ئینان، کانئیسک گرتن، کوویش کرن، گوارا کردن، مه هوار، وهرگرتی، وهرگه گرتن، ۳- حمل کردن،
احتمال کنند: به تامل، بهرگر، بهرگه گر، بهر وه ست، به گیر، تابه ئین، تابه ئه ئین، تاقه تگر، تاقه ته ئین، تاملکر، خۆراگر، ددان به جهرگی خۆداگر، ددان به جهرگی خۆدانهر، دل هه لگر، ده وامه ئین، کانئیسک گر، کوویشکر، مه هوار، وهرگر، وهرگه گر، مه لگر،
احتمال ندادن: نه گه ری... نه بوون، به دوورزانین، چاوه پی نه کردن، پی تینه بردن، نه شیان، نه شیای، وینه چوون،
احتمالی: نه گه ری، نه گه ری، دووبه ختی، شیمانه بی، گونجاو، مومکین،

- احتراق داخلی: سووتانی ناوه کی،
 - احتراق ذاتی: سووتانی خۆبه خۆیی،
 - احتراق کامل: به ته واوی سۆزیان، به ته واوی سووتان، سووتانی ته واو،
 - احتراق ناپذیر: ناگرنه گر، ئاورنه گر،
 - احتراق ناقص: به ناته واوی سۆزیان، به ناته واوی سووتان، سووتانی ناته واو به هۆی پینه گه یشتنی ئۆکسیژن،
احترام: ۱- حرمت: ئابروو، ئوود، ئوودا، ئیحتیرام، بائی، بنده سی، پاس، پاگا، پاگه، پایه، پله، پله وپایه، په رای، په ره، په ره سه، په ری، حورمهت، ده ره جه، رازه، روتبه، روومهت، پیژ، زی، سه ننگ، سه نگو په ننگ، شان، شکو، شه وکته، عیزهت، فه ر، قه در، قه در حورمهت، قه در مه رته به، گفاند، مه رته با، مه رته به، نرخ، وهج، وهج، هر مهت، هند، حورمهت، هیژیایی، هیندایه ز، یه ز، ۲- احترام گذاشتن،
 - احتراماً: به ئیحتیرامیه وه، به حورمه ته وه، به پیژوه، به قه دره وه،
 - احترام خود را ننگه داشتن: ئابرووی خۆ راگرتن، ئیحتیرامی خۆ راگرتن، حورمه تی خۆ راگرتن، خۆ بیترخ نه کردن، پیژی خۆ پاراستن، سه نگی خۆ پاراستن، قه دری خۆ راگرتن،
 - احترام داشتن: به ئیحتیرامبوون، به حورمه تبوون، به پیژبوون، به قه دربوون، سه ننگه بوون،
 - احترام کسی را ننگه داشتن: ئابرووی که سی راگرتن، ئیحتیرامی که سی راگرتن، حورمه تی که سی راگرتن، پیژدانان، پیژگرتن، پیژلینان، پیژی که سی راگرتن، قه دری که سی راگرتن، سه ننگ نیان، - احترام گذار: ئیحتیرامگر، په رایگه ر، حورمه تگر، خاترناس، رازه گه ر، پیژگر، قه درگر،
 - احترام کردن: ئووده گرتن، په رایبیرگرتن، په زبیرایی، حورمهت بؤدانان، حورمهت گرتن، حورمهت تگرتی، حورمهت وه نه گرتی، خاتر گرتن، خاتره گرتی، خه مناندن، دکراندن، رازه کردن، پرومهت گرتن، پیژدانان، پیژگرتن، پیژگرتن، پیژلیگرتن، پیژلینان، سنگ لئینان، سه ننگ لئینان، سه ننگ لئینان، سه ننگ نیان، قه درگرتن، قه درلینان،
 - احترام گذاشتن: - (احترام کردن) - احترام،
 - احترام نظامی: ته مه نا، چه ست، چه ست لیدان،
احتریز: - احتراز،
احتمساب: نه ژماردن، حیسابکردن، ژمارتن، ژماردن، لیکدانه وه، هینانه حیساب،
احتشاد: - اجتماع(۳)،
احتشام: ۱- شکو، شه وکته، شیدوبید، گه وره یی، ۲- شرم کردن،
 - احتشام از کسی: شرم لیکردن، شرم و حوزوری،
احتصان: پته و بوون، قایمبوون،
احتضار: ۱- حاضر شدن، ۲- حالت نزع: ئاوره نگی، ئاورینگ، ئاوره زینگ، ئاویلکه، ئاویلکه دان، چه ناگه کوتان، چه ناگه کوتی، چه نه گه هه لته کاندن، دواگیان، دواهه ناسه، ده مه داچه قتی، ده می روحه ر چوون، ده می مه رگ، زارداچه قاندن، سه ره مه رگ، غه رغه ره، کاتی هه جهل، گیانه نشت، گیانه لا، گیانه لاو، گیانه لاو، گیانه لا، نختکا په یه نی، نوقتکا په یه نی، هه وزینگ، ۳- شه ری شدن: بوون به شاره یی، بوونه شاره یی، هاتنه شار،
احتفاظ: - حراست،
احتفال: ۱- آراسته شدن: نه وه رازنای، جوانو ریکو پیک بوون، رازانه وه، رازانه وه، زه نین، زه نین، وسنای، ۲- انجمن شدن: نه نجومه ن پیکه ئینان، کۆبوونه وه له جیگایه ک، مه جلیسگرتن، ۳- بزم کردن: ئاهه نگ گنران، به زم پیکه ئینان، پیکه ئینانی به زم وشایی، شایی کردن، شایگرتن،

تیبینکردن، چه گناسی کردن، دورره نندیشی کردن، دورره نندیشی کردن، دورربینی کردن، دوررنوارین، هندوربینین، احتیاطی: ← احتیاطاً، احتیال: ۱ ← حیلہ، ۲ ← حیلہ کردن، ۳ ← چاره، ۴ ← به فیل داگیر کردن (وهک نه وه زله تیزه کان به بیانوی تازاد کردن ده یکن)، احجام: کوی (حجم) ← حجم (هر له فارسی داده کوترتی)، احد: ← یکتا، - احدالنّاس: تاقه که سیک، تاقانه که سیک، تاکه که سیک، تاکتی، تنیا که سنی، یه کیکی، ییکیک، - احد حدود: سه ختترین سزاکان، احداث: ← احداث کردن، احداث کردن: ۱- نه نه فاده دی، داهانین، داهارودن، داهیتان، شتی تازه دروست کردن، شتی نوی ساز کردن، هینانه دی، ۲- دامه زرانندن، دروست کردن، دروست کرده دی، ساز کردن، احداث: ۱- پیشهاته کان، پروداوه کان، ۲- پاسه وانی شهو، حسه حس، ۳- تازه پیگه یشتوان، تازه لوان، ۴- شته نوییه کان، ۵- لوان، دابونه ریتی نوی، - احداث الذهر: به سه رها ته کانی زه مانه، به لاکانی پوژگار، پیش هاته کانی پوژگار، پروداوه ناخوشه کانی پوژگار، نسبیه تی ده زه مانه، احدوئه: ۱- نه فسانه، قسه ی سه پیرو سه موره، ۲- کاری تازه، احدی: تاکیک، ییکیک، کهس، کهسیک، هیچکهس، احدیت: ۱- تاقانه یی، تاقی، تاکی، یه کایه تی، ییکی، ۲- مه قامی ئیلاهی، وه حدانیه تی خواه، احدز: ترسینه تر، دوررنواریتر، وریاتر، وشیارت، هشیارت، هوشیارت، احراج: ۱- ته نگاو کردن، ته نگ پیپه لچنین، ته نگه تاو کردن، ۲- کهوتنه تاوانه وه، احرار: ۱- جوامیزان، خۆشیزان، عه گیدان، میتر خاسان، ۲- ئیرانییه کان، ۳- بزگاران، سه رهستان، هشیاران، ۴- تازاد یخووانان، بزگاریخووانان، احرار: ۱- ناماده یی، پاریز، دامه زراوی، قایمکاری، پارگی، وه گرگی، ۲ ← احرار کردن، احرار کردن: ناماده کردن، به دهه سختستن، به دهه ستانین، به دهه ست هینان، پاراستن، پته وکردن، پیگه یشتن، دامه زرانندن، دهه سختستن، دهه سختستن، قایم کردن، قایم کرده دی، پارگرتن، کۆکردنه وه، وه دهه سختستن، وه دهه ستانین، وه گرگرتن، احرار: ناگر تیبیه ردان، ناگردان، ناور تیبیه ردان، ناوردان، ناور کردنه وه، سوچنه ی، سووتانندن، سووتانن، شهوتانندن، احرام: ئیجرام، خاوی و فۆته ی حاجیان که له کاتی حج دا به خۆپانه وه ده گرن، حه رام کردن، نیازی حج کردن، هاتنه ئیو حه رام، احرام بستن: ناههنگی حج کردن، ئیجرام بهستن، به ته مای حج حج بوون، خاوی و فۆته ی حاجیان به خۆوه گرگرتن، نیازی حج کردن، هاتنه ئیو حه رام، احرام گرفتن: حج به جئهاوردن، حج کردن، احری: ژئها تیر، شایانتر، شیاوتر، لیوه شاهه تر، لیها توووتر، احزاب: تاقمه کان، پارته کان، حیزبه کان، احزان: خمه کان، داخه کان، غمه کان، که سه ره کان، - بیت احزان: ۱- خانه ی خمان، خه مخانه، مالی غه مان، ۲- مالی یاقووی پیغه مبر له کاتی دورربوونی له یووسفی کوپی، - کلبه احزان: ← (بیت احزان) ← احزان،

احتوا: ده خۆدا جیگه کردنه وه، ده تیو خۆگرتن، دورره دان، دورره گرگرتن، له خۆگرتن، وه به رخۆ دان، هه موولا وه به رخۆ دان، احتیاج: ناتاجی، ناوسه ره کمی، نهوجه پیبوون، ئیحتیاج، ئیحتیاج پیبوون، بگردگ، به یواستن، پهک پیگه وتن، پیداو یست، پیداو یستبوون، پیداو یستی، پیدقی، پیدقیاتی، پتویا، پتویس، پتویست، پتویستبوون، پتویستی، پتویستی پیبون، تهوزیم، چاوله دهستی، چهتن، حاجهت، چهوج، چهوجه بوون، چهوجه هی، چهوجه پیبوون، داخاز، داخواز، داوخواز، دۆز، زوگور، زهرۆله، زهرور، زهرور، شهرت، قاپۆ، کهلک، کهلک، کهماسایی، کهماسی، کهمایه سی، کهرهک، کهرئ، لازم، لهسه ره، لهسه ربوون، موحتاج بوون، موحتاجی، مه هجهت، ناگزوری، ناگزیری، نیاز، نیاز پیبوون، واجب بوون، واجۆ، واجبوون، واژوو، واژووبوون، وهج، وهج، ویسته مهنی، ههوجه، ههوجه پیبوون، احتیاجات: ناتاجی به کان، پیداو یستی به کان، پتویستی به کان، حاجه ته کان، داخازه کان، داخازه کان، داخوازه کان، دۆزه کان، زهرورره کان، ناگزیری به کان، نیازه کان، ویسته مهنی به کان، احتیاج افتادن: پین موحتاج بوون، پتویستی پیبوون، چهوجه پیبوون، چهوجه پیبوون، کهلک تیکه وتن، احتیاج دادن: چهوجه کردن، چهوجه کردن، موحتاج کردن، نیازمه ندر کردن، هه زار کردن، احتیاج داشتن: نهوجه پیبوون، ئیحتیاج پیبوون، پهک پیگه وتن، پیداو یست بوون، پیداو یستی، پتویست بوون، پتویستی پیبوون، چهوجه بوون، چهوجه پیبوون، موحتاج بوون، نیاز پیبوون، ههوجه پیبوون، احتیاج کسی را برآورده کردن: به دهه که سیگه وه بوون، دابینکردنی پیداو یسییه کانی، کهلی که سنی گرگرتن، احتیاجی: ← لازم، احتیاز: ۱- جهمه وکردن، خر کردنه وه، کۆکردنه وه، گرده وکردن، ۲- داگیر کردن، دهست به سه ردا گرگرتن، زهوت کردن، احتیاط: ۱- ئیحتیات، به هرئز، پارئز، پارئز کاری، پته وکاری، خۆپارئزی، شکۆ (به شکۆوه چوومه ژووری)، قایمکاری، کوش، لهسه رهستی، مشوور، وریایی، وریایی و تیبینی، ههست پارگی، هه مهت، ۲- ئاکام وه بهر چا وگری، بیر له پاشه پوژ، پاشینی، پاشه پوژبینی، تیبینی، چه گناسی، دورره نندیشی، دورره نندیشی، دورربینی، دوررنواری، هندوربینی، ۳- سپتر، یه دهک، یه دهگ، یه دهگی، ۴ ← احتیاط کردن، احتیاط آمیز: ← احتیاطاً، احتیاطاً: بۆدنیایی، به ئیحتیاته وه، به به هرئزه وه، به پارئزه وه، به دورروانیه وه، به شکۆه، به لهسه رهستی، به وریایی، به هرئز کارانه، به ههست پارگرتن، پارئز کارانه، خۆپارئزانه، قایمکارانه، هوشیارانه، هه مه تکارانه، احتیاط داشتن: به ئیحتیاتبوون، به به هرئز بوون، به پارئز بوون، به ترسه وه بۆچوون، به تیبینییه وه بۆچوون، به گومان بوون، به هرئز کاربوون، پارئز کاربوون، خۆپارئز بوون، قایمکار بوون، لا پارئز بوون، لهسه ره ههست بوون، وریابوون، ههست پارگربوون، هه مه تکاربوون، احتیاط کار: به ئیحتیات، به به هرئز، به پارئز، به شکۆ (به شکۆوه چوومه ژوورئتی)، به هرئز کار، پارئز کار، تیبین، خۆ پارئز، دورره نندیش، دورربین، دوررنواری، سپتر کار، قایمکار، لا پارئز، لهسه ره ههست، وریا، هوشیار، ههست پارگر، هه مه تکار، احتیاط کردن: ۱- ئیحتیات کردن، به مشووره وه کار کردن، به وریایی و تیبینی یه وه ده کار کردن، به هرئز کردن، پارئز کردن، پارئز کاری کردن، پته وکاری کردن، خۆپارازتن، خۆپاراستن، خۆلی لادان، به شکۆوه بۆچوون، قایمکاری کردن، کوش کردن، لهسه ره ههستبوون، وریابوون، وهی پارئز نای، ههست پارگرتن، هه مه تکردن، ۲- ئاکام وه بهر چا وگرگرتن، بیر له پاشه پوژ کردنه وه، بیر له دوا پوژ کردنه وه، پاشینی کردن، پاشه پوژره چا وکردن،

چاکه کاری، خاسی، خه رمانلۆخه (سرخمرن)، خه رمانلۆغه (سرخمرن)، خه لات، خیره، خیره و خیرهات، ۳ ← احسان کردن،

احسان کردن: ۱- باشی کردن، پیاگه تی کردن، پیاوه تی کردن، چاکه کردن، چهیی کردن، خاسی کردن، خاسی کردن، خیره کردن، خیره و خیرهات کردن، ده ست گرتن، ده ست گرتویبیکردن، ده ست گرتویبیکردن، ده ست گرتویبیکردن، قه نچی کردن، مه ردا به تی کردن، مه ردمه یی کردن، مه ردمه یی کردن، میتراتی کردن، میترازیی کردن، میترخاسی کردن، میتریتی کردن، میتریتی کردن، نیوه ک کردن، هیممه تکردن، هیممه تکردن، ۲- به خشیشکردن، چاکه کردن، خاسی کردن، خه لاتکردن، خیره کردن، خیره و خیرهات کردن،

احسن: ۱ ← احسنه، ۲- باشتر، جوانتر، چاکتر، خاستر، زورباش،

احسنه: ثافه رین، ثافه رین بۆگوتته، باره قه لالا، باره قه لالا، بزی، چاکت کرد، ده م خۆش، ده موه ش، زار خۆش،

احشا: ← احشاء،

احشاء: بزور، بزور، بزور، جهر گوناو، جهر گوه ناو، جیق، چه شگه، حورگش، دل و ده روون، دلوگورچیله، دلای له م، زیق، گه یگ، گه یی، میلاک، ناقرگ، ناوژگ، ناوسک، ناو ورگ، ورگ و ناو، هناف، هورگش، هناف، هناف، هناف، هناف، هندرخان، هیلگ،

احشاء و امعاء: ← امعاء و احشاء،

احشام: نازال، نازاله به رزه، نازه آل، نازه آلی به رزه، نولاخ، نولاغ، پاتار، پاتاک، پاتال، پاته روغ، پاته روک، پروپاتال، پروپانتر، پیره، پیره، چاری، چواری، ده ولت، ره شه مال، زینده مال، زینده وار، زینده وه، زینه مال، سه وال، سه وال، سه ویل، سه ل و کۆر، گاوگۆل، گه له، مالات، مالیات، واقه که، ولاخ، ولاغ، ولپ، ولس، ولسات، ولسه،

احصاء: ۱ ← احصائیه، ۲- به سه رکردنه وه، پاراستن، وه گرتن، نیگاداری، ۳- بژاردن، ژماردن، ژماره کردن، هه ژمارتن، هه ژماردن،

احصائیه: نامار، نه ژمار، حساب، ژماره، سه ره نه ژمیری، سه ره ژمار، سه ره ژماری، سه ره ژمیری، سه ره نفیسی،

احصار: ← محاصره کردن،

احسان: ۱ ← محکم کردن، ۲ ← ازدواج کردن،

احسان: حه شارگه کان، شووره کان، قه لاکان،

احضار: ۱ ← حاضر کردن، ۲- بانگ کردن، بانگ هیشتن، خواستن، داوا کردن، فەخۆندن، هینان،

احضار ارواح: بانگ کردنی پوحی مردووان، بانگ هیشتنی پوحی مردووان،

احضار: ← احضار،

احضار کردن: ← احضار،

احضار نامه: بانگ هیشتن نامه، جه لبنامه، خوازنامه، نامه ی بانگ کردن بۆدادگا،

احضار یه: ← احضار نامه،

احطب: دالگۆشت، په قه له، کزه له، لاواز، له ضرولاواز، مردووله،

احفاد: زازان، نه تیجه کان، نه تیژه کان، نه فان، نه فی، نه فیچرک، نه وه کان، نه وه وه چه،

احق: به ره قتر، راستتر، په واتر، شانتر، شایانتر، شیواتر، لایه قتر، له بارتر، له سه ره قتر، لیوه شاهوهر،

احقاع: به ره قان، پاستان، په وایان، ژهاتیان، شایانگه، شیوان، لیهاتووان،

احقاد: په کان، په کان، قینه کان، کینه کان،

احقاق: ۱- به په وازانین، به په واحو کم کردن، به ره قانین، داوا یی مافکردن، گوتنی حه ق، واجب کردن، هه قگوتن، ۲- به جیه پینانی هه ق، حه ق گرتن، وه دیهاتن، وه دیهاتن، وه گرگرتنی ماف،

احساس: ناگا، ئیجساس، پسوو، پیزانین، پیژن، تیگه یشتن، حه س، دونگه، زی، سۆز، سه ح، شعور، شه س، شه ست، گریک، منه، هاس، هۆش، هه س، هه ست، هه ستیاری، هه ستی ده روون، هه ستی هه ناو،

احساس المی: هه ستی ئیشان، هه ستی ژان،

احساس برانگیز: سۆز بزوین، عاتیفه بزوین، ورووژین، ورووژینه، هه ستی بزوین، هه ستی له خه رین، هه ستی یاری که،

احساس بصری: هه ستی بینایی، هه ستی دیتن،

احساس درونی: هه ستی ده روونی،

احساس ذوقی: هه ستی چیشتن،

احساس سردی: ساردایی، ساردی، هه ستی کردن به ساردیی شتیک، هه ستی ساردی، هه ستی سه رما،

احساس سرما: سه رما بوون، هه ستی کردن به سه رما،

احساس بستی: داھیزان، له شگرانبوون، هه جنین،

احساس سمعی: هه ستی بیستن، هه ستی ژنه وتن،

احساس سوختن: چه لیهه هستان، چه لیهه له سان، هه ست به داغی کردن، هه ستی داغ کران،

احساس سوزش: برژانه وه، چه زانه وه، چه وزانه وه، چه وزانه وه، زورانه وه، سۆز یانه وه، سوواتانه وه، سووتیانه وه،

احساس شمی: هه ستی بۆنکردن،

احساس لمسی: هه ستی پخشان، هه ستی ویکه وتن،

احساس وضعی و عضلانی: هه ستی بزوتن، هه ستی جوولان،

احساسات: جۆشی ده روون، ده روون، کولوکو، کوله ی دل، کوله ی ناخ، کولی ده روون، که فوکول، هه سته کان، هه ستی ناو، هه ستی هه ناو، هه ستیاری،

ابراز احساسات: ← (ابراز احساسات کردن) ← احساسات،

ابراز احساسات کردن: ۱- جۆشی ده روون ده ر به رین، شادیی ده روونی خۆ ده به رین، کولوکو، ده روون پشتن، کولی ده روون ده به رین، که فوکولی ده روونی خۆ پشتن، هه سته کانی خۆنواندن، هه ستیاری ده ر به رین، هه ستی هه ناوی خۆنیشاندان، ۲- پشتیوانی له قسه ی که سیک به چه پله و هه رای توند، ده ر به رینی شادمانی به بۆنه یه که وه به ده نگه ده نگه و چه پله ی سه ما و هه را (وه ک دیتنی ریبه ریگی خۆشه ویست یا رووداویکی ده گمه نی خۆش)،

احساسات گرائی: سۆز گه ریتی، عاتیفه گه ریتی،

احساساتی: نه وه ی رووداوه کان زووکاری له سه ر ده که ن، نه وه ی زۆرتتر به هه ست هه لوئیتسه ده گرتی تا به عه قل، نه وه ی زووده که ویته ژیر کارتیکردن، به سه سۆز، حه سانی، زووورووژین، سانتیمینتال، عاتیفی، هه ست ناسک، هاسی، هه ستیاری،

احساساتی شدن: به سه سۆزه هه لوئیتسه گرتن، زۆرتتر به هه سته وه هه لوئیتسه گرتن تا به عه قله وه، زووورووژان، که وتنه به ر کارتیکردنی رووداوه کان، عاتیفی بوون، هه ست ناسکی بوون،

احساس کردن: ناگا کردن، ناگایی، نه نه یایوای، پسوو کردن، په لیان، پی زانین، تیگه یشتن، حه س کردن، حه سیان، دونگه کردن، سه ح پیکردن، سه ح کرن، گو کردن، هه ساندن، هه ست پیکردن، هه ست کردن، هه ست که رده ی، هه سیان، هه سین،

احساس کننده: هه ستکار، هه ستۆک، هه ستیاری،

احساسی: سۆزی، عاتیفی، له سه رینه ما ی هه ست، هه ستۆکی، هاسی، هه ستی،

احسان: ۱- باشی، پیاگه تی، پیاوه تی، چاکه، چاک، چاکیتی، چه یی، خاسی، خیره، خیره و خیرهات، ده ست گرتوی، ده ست گرتوی، ده ست گرتوی، قه نچی، مه ردا به تی، مه ردمه یی، مه ردمه یی، میتراتی، میترازیی، میترخاسی، میتریتی، میتریتی، نیوه ک، هیممه ت، ۲- به خشیش، چاکه،

احقاق حق: حەق گرتن، خاوەن ماف بە مافی خۆ گەياندن، ماف سەندن،
احقر: بچووکتەر، چووکتەر، سووکتەر، گچکەتر، نزمتر،
احکام: ۱ - اسرارکردن، ۲ - منعکردن،
احکام: ۱- برپارەکان، فەرمانەکان، کۆی حوکم، ۲- رێساکان،
 قانۆنگەل، قانۆنەکان، یاساکان، یاساگەل، ۳- فەرمانەکانی شا، ۴-
 حوکمەکانی شەرع، فتواکان،
احلاء: شیرینکردن، شیرینکردن،
احلاف: سوێنددان،
احلال: بەهەوازانی، هەڵاتکردن، گەردننازایی،
احلام: ۱- کۆی (حلم) - حلم، ۲- خەونەکان، خەونەشەیتانییەکان،
 خەونەهاڵۆزەکان، خەونسی دەهاڵۆز، وەهەمەکان، ۳- ددان
 بەخۆداگرتنەکان، لەسەرەخۆییەکان، ۴- ئاوەزەکان، ئەقلەکان، ۵-
 کۆی (حلیم) - حلیم،
احلب دیا: - فرقیون،
احلی: شیرنتر، شیرینتر،
احلیل زدن: فریودانی منداڵێک بۆ دەستدرێژی کردنە سەری،
 منداڵبازی کردن، هەڵخەڵەتاندن، هەلفریواندن،
احماد: - ستایشکردن،
احماض: ۱- ترشکردن، ۲ - شوخیکردن،
احمد: هەلبەستی بیتاموویی کیش و قافیە، میعر،
احمر: - سرخ،
احمرار: سووربوونەوه، سوورەهەنگەپان،
احمق: - ابەلە،
احمقانه: - ابەلھانە،
 - **احمق خواندن:** بەئەبلەناوێردن، بەئەحمەق ناوێردن، بەبەلج ناوێردن،
 بەبیتناقل ناوێردن، بەبیتناوێردن، بەبیتچیک ناوێردن، بەبیتعاقڵ ناوێردن،
 بەبیتعەقل ناوێردن، بەبیتیشک ناوێردن، بەبیتوێچ ناوێردن، بەبیتھۆش
 ناوێردن، بەپاتال ناوێردن، بەپەخمە ناوێردن، بەچل ناوێردن، بەچەپنگ
 ناوێردن، بەحۆل ناوێردن، بەحەپنەگ ناوێردن، بەحەپۆل ناوێردن،
 بەحەپنەنگ ناوێردن، بەحەپوونگ ناوێردن، بەدووبوونگ ناوێردن، بەدەبەنگ
 ناوێردن، بەسائەقل ناوێردن، بەسادیکنە ناوێردن، بەسەسەھۆش ناوێردن،
 بەساکوول ناوێردن، بەسایلیکنە ناوێردن، بەسەسەھۆش ناوێردن، بەسەپوول
 ناوێردن، بەسەپۆلە ناوێردن، بەسەپەل ناوێردن، بەکەرناوێردن،
 بەگۆل ناوێردن، بەگەلحۆناوێردن، بەگێل ناوێردن، بەهەرنابوێردن،
 بەلیقەناوێردن، بەلیوہیوون، بەمانیاق ناوێردن، بەنەزان ناوێردن،
 بەنەقام ناوێردن، بەوژناوێردن، بەوہحشی ناوێردن، بەھەقمەق ناوێردن،
 بەھێر ناوێردن،
احمق شەمردن: بەئەبلەزانی، بەئەحمەق زانی، بەبەلج زانی،
 بەبیتناقل زانی، بەبیتناوێردن، بەبیتچیک دانان، بەبیتعاقڵ دانان،
 بەبیتعەقل دانان، بەبیتیشک دانان، بەبیتوێچ زانی، بەبیتھۆش زانی،
 بەپاتال زانی، بەپەخمە دانان، بەچل دانان، بەچەپنگ زانی،
 بەحۆل زانی، بەحەپنەگ زانی، بەحەپۆل زانی، بەحەپەنگ زانی،
 بەحەپوون دانان، بەدووبوونگ زانی، بەدەبەنگ زانی، بەسائەقل دانان،
 بەسادیکنە زانی، بەسادیکنە دانان، بەساکوول دانان، بەسایلیکنە زانی،
 بەسەسەھۆش دانان، بەسەپوول دانان، بەسەپۆلە دانان، بەسەپەل دانان،
 بەکەرزانی، بەگۆل زانی، بەگەلحۆدانان، بەگێل دانان/زانی،
 بەھەرزانی، بەھەرزانی، پێ کەربوون، پێ گەللایی بوون، پێ گەلھۆبوون،
 پێ گەمژەبوون، پێ گەمژەلیوون، پێ گەمشۆبوون، پێ گەوجبوون،
 پێ گێژبوون، پێ گێل/ گێلۆکە/ گێلۆوکەبوون، پێ لێشە/لیوہبوون، پێ لێوہ/
 مانیاق بوون، پێ نەزان/نەقامبوون، پێ وێبوون، پێ وەحشیبوون،
 پێ ھەقمەق بوون، پێ ھێر بوون،

احمق شدن: خۆکەرکردن، خۆلەکەریتەدان، کەر بوون،
احمق کدە: شوێنی بیتاوان، گەوجخانە،
احمق کردن: بەکەرپێردن، کەرکردن،
احمق گردانیدن: بەکەرپێردن، کەرکردن،
احمقی: - حماقت،
احوال: ۱- ئەحوال، باس، بەسەرھات، پێشھاتەکان، خەبەر،
 حال وئەحوال، حال وئەحوال، حال وئەحوال، حال و دۆخ، حال وھەوال،
 دەنگ و باس، پروداوەکان، کار و بار، کورتەمیژووی ژیان، گوزەرەن،
 ھەوال، ۲ - زندگینامە،
احوالات: کۆی (احوال) - احوال (فارس وایان لیکردووه)،
احوال پرسان: - احوال پرسای،
احوال پرسای: ئەحوالپرسی، ئەحوال پرسین، ئەحوال پرسای،
 بەسەرکەرن، بەسەر کردنەوه، چاق سلامەتی، چاکوچۆنی، چاکوچۆشی،
 حال وئەحوال پرسین، حال وئەحوال پرسین، خۆشووبێش، خۆشووبێشی،
 خۆشوچۆنی، خۆشودشی، خۆشی وئۆشی، خۆشی وئۆشی، خۆش وئۆشی،
 خەوەر پرسای، مشوورلیتخواردن، وەش بەش، وەش وئۆشی، ھەوالپرسی،
 ھەوال پرسین، ھەوال پرسای، ھەوال پرسای،
احوال گرفتن: - احوال پرسای،
احول: - لوچ،
احیا: ۱ - احیاشدن، ۲- احیاکردن، ۳- شب بیداری: شەوبەپاری،
 شەوبیداری، شەوخواوەری، شەوژیندوویی، شەوئەخوونی، شەوئەخوونی و
 نوێژکردن، شەوئەخوسی، شەو نەخەوتن بۆعیبادەت، شەووریایی،
 عیبادەتی شەوانە،
احیاء: - احیاء،
احیاشدن: ۱- آبادشدن زمین: ئاوەدان بوونەوهی زەوی و زار، ۲-
 زنده شدن: ئیحیا، زیندوو بوونەوه، وەگوردکەوتن، ۳- لەکیمیادا
 ئاوێتەبوونی تەن لەگەڵ ھیدرۆژنە،
احیا کردن: ۱- آبادکردن: ئاوەدانکردنەوه، بێرەوپیئادانەوه، ۲-
 زنده کردن: بووژاندنەوه، زیندووکردنەوه، ژاندنەوه،
احیاگر: بووژینەر، زیندووکەرەوه، زینگ کەرەوه، زینی کەرەوه،
 ھەزازی
احیاگرائی: ژانەوه ھەزازی، ھەزاینخوازی،
احیا گرفتن: شەوبەپاریگرتن، نەخەوتن و عیبادەتکردن لەشەوہکانی
 قەدراد،
احیان: دەمەکان، ساتەکان، کاتەکان،
احیاناً: ۱ - اگرچنانچە، ۲- بەدەگمەن، بەھەلکەوت، جار،
 جارنارجاری، جاروبار، جارێک لە جارن، چلۆنە کایەتی، چلۆنە کایەکی،
 چلۆنەھا، چەل چەل، چەل چەلە، دەم، گافانی، گاه، گاهەس، ناوانە،
 ھنگافی، ۳- ئەبەد، ئەسڵەن، بێرای، بێرای بێر، بەھێچ جۆر، پجار،
 ژبنی، قە، قەت، قەد، ھەرگیز، ھەرگیس، ھیچ، ھیچجار، ھیچگا،
 ھیچنە، ۴- ئاماو، ئەگەرکەتەتی، رەنگا، رەنگا، گافانی، وێدەچنی،
احیل: زیرەکتەر، فێلبازتر،
آخ: ۱- ئاخ، ئای، ئۆخ، ئۆی، وہی، ۲ - آخ، ۳ - برادر،
آخ: پیس، قخ، ققخ، ققخ، ققخ، ققخ، ققخ، کخ، کخخ، کخخ،
آخ: ئخ، ئئخ، ئئخ، ئئخ، ققخ، ققخ، ققخ، دنگی تفکردنەوه،
 - **آخ کردن:** ۱- ئخکردن، ئئخکردن، ئئخکردن، ئئخکردن، ئئخکردن، ئئخکردن،
 ققکردن، ققخاندن، ۲- بەنابەلی شتی (بەتایبەتی بارە) دان بەگەستی،
 گۆرکفن کردن،
آخاء: - برادری،
آخ آخ: ۱- ئۆف، وشە داخ و دەرد، ۲- ئای چخۆشە، وشەمی خۆشی،

اَخَاذ: ۱- باجوهر گر، خاوه ئهستين، پيشوه تحور، شت وهرگر به تۆبزی و ترساندن، ۲- تەلەكەباز، خوازەلۆك، لى دەرهينەر،
 اَخَاذى: ← اَخَاذى كردن،
 اَخَاذى كردن: باجوهر گرتن، بەزۆر وەرگرتن، خاوه ئهستاندن،
 دەمچەوتانە وەرگرتن، پيشووت وەرگرتن، شت وەرگرتنى بەزۆرى وناپەوا،
 اخافە: ← ترساندن،
 اَخْبَار: ئەخبار، باسوخواس، باسوخبەر، تەرزەنو، خەبەر، خەبەرات،
 خەبەرەكان، دەنگوباس، قسەوباس، ھەوالەكان،
 اِخْبَار: ← اِخْبَار كردن،
 اِخْبَار كردن: ئاگادار كردن، ئىخيارى كردن، پىراگەياندن، پىزاناندن،
 خەبەردار كردن، خەبەردار كردن،
 اِخْبَار نويس: خەبەر نووس، پۆژنامە نووس، ھەوالنووس،
 اِخْبَارى: چىرۆكزان، حەكايەتخوان، مېژووزان، مېژوونووس،
 اُخْت: ۱ ← خواھر: ۲- ئاسا، ئاسايى (خۆت ئاسايى)، ئاقتا، ئامال،
 ئامتا، ئاوال، بار، باو، بەجۆرى، بەرپههف، بەش، پاسنە، پىسە، پىتل،
 تاء، تار (وھار ھىلال تار وھروان قەرادا غوپرەى شار سۆر دلان
 دياردا - مەولەوى)، تىبورو، تۆ، تۆف، تووز، تەخلىت، تەرح، تەرز،
 تەوير، جزم، جنس، جۆر، جۆرى، جوور، جوون، چاشنى، چب، چوون،
 چون، چەشن، چەشنەت، چەشنى، چەشیت، پەنگ، زاناف، زانر،
 شې، شېبى، شەبى، شىو، فەن، فەنا، فەننا، فەكە، فەكى، قواش،
 كسم، كەلە(با)، گۆر، گۆرەبا، گۆنە، گوھارتۆ، گۆين، گۆين، لای، لف،
 لنگە، لۆ، لۆن، لەتەرح، لەتەرزى، لەجۆر، لەچەشنى، لەپەنگ، لەپەنگ،
 لەپەنگى، لەگۆين، لەگۆينەى، لەنگە، لەون، لەوینە، لەوینەى، لىچوو،
 مانەن، مانەند، مەرسەلا، مەيلەو، مینا، میناک، نقش، نۆتل، نۆلا،
 نەزم، نەوح، نەوع، نىزىكە، نىشە، واش، وەك، وەكا، وەكۆك،
 وەكوو، وەكە، وەكى، وەكەك، وەگ، وەن، وىچوو، وینە، وینەى،
 ھامتا، ھاوتاء، ھاوتەك، ھاوجفت، ھاوجوت، ھاوشان، ھنداق، ھوول
 (با)، ھوولە(با)، ھەردە، ھەروەك، ھەروەكو، ھەروەكى، ھەفتا،
 ھەفجوت، ھەفرى، ھەم، ھەمبەر، ھەمپا، ھەوتاء، يەو، يەبى، ۳-
 ھەمد: ئامبىالە، ئاودەم، ئاودەنگ، ئاومل، ئۆگر، بەردەفك، خەمپەوین،
 دۆست، پىھەف، ھامدەم، ھاودەم، ھاودەنگ، ھاوپاز، ھاوشىن، ھۆگر،
 ھۆمدەم، ھەفدەف، ھەفدەم، ھەفدەنگ، ھەفئىش، ھەمدەم، يار،
 - اُخْت آمدن: بۆشيان، پىك كەوتن، شىان، لىھاتنەو، ھاوئاھەنگ
 بوون،
 - اُخْت شدن: ئۆگىبوون، بوون بەو كۆپەك، خووپۆھەگرتن، خووگرتن،
 سازگار بوون، عاتەت گرتەى، وەكەك لىھاتن، وىكچوون، وىك كەوتن،
 ھۆگر بوون،
 اُخْتاچى: ئىختەچى، بەرپىسى خەساندى مالات، سەرۆكى تەويلە،
 مىراخوپ، مىر ئاخوپ،
 اُخْتَباء: خۆخەشاردان، خۆخاشاردان، خۆشاردەنەو،
 اُخْتَبَار: ۱ ← آزمودن، ۲- ئاگادار بوونەو، پىزانىن، زى ھای بوون،
 اُخْتَبَار كردن: ← آزمودن،
 اُخْت بودن: لى نىزىبوون، ھاودەم بوون، ھۆگر بوون،
 اُخْتتام: ← خاتمەدادن،
 اُخْتتام دادن: ← خاتمەدادن،
 اُخْتتامى: ئى ئاخىرى، ئى داوى، ئى كۆتالى، دوایىنى،
 اُخْتتامىيە: ۱- بەستنى حىسابەكانى دامودەزگاپەك لە كۆتای سالى
 مالیدا، ۲- پايانى،
 اُخْتتان: سوننەت کران،
 اُخْتداع: ← فریبكارى،

اَخْتَر: ۱- گل اختر: دووگە گورگ، گولە درەوش، گولى مۆز، لووشە گول،
 ۲- ستارە: ئاستەرە، ئاسپەرە، ئاستىرە، ستارە، ستىر، ستىرە، ھەسارە،
 ھەسىرە، ھەسىرە، ۳ ← اقبال،
 اَخْتَر اَمَار: ← اختر شمار،
 - اَخْتَر دوز: تىرى دوور ھايژ،
 - اَخْتَر سوختگى: ← بدبختى،
 - اَخْتَر سرا: آسمان دۆز،
 - اَخْتَر سنجى: ئەستىرە پىپى، لىكۆلىنەوھى زانستىانە لە دۆخ و
 جىمىنى تەنە ئاسمانىەكان،
 - اَخْتَر سوختە: ← بدبخت،
 - اَخْتَر سوز شدن: ھەلانتى ئەستىرە لە گەل خۆر لە ئاكامدا ونبوونى،
 - اَخْتَر شىبگر: كاوت، مات، مان، مانگ، ماھ، مۆنگ، مۆنگلە، مۆنگلە،
 ھاشمە، ھەفى، ھەوى، ھەيف، ھەيف، ھەيو، ھەيواسۆ، ھەيوى، ھەيف،
 - اَخْتَر شمار: ← اختر گر،
 - اَخْتَر شمارى: ← اختر گرى،
 - اَخْتَر شمردن: ئەستىرە ژماردن، شەونخوونى، شەو نە خەوتن،
 - اَخْتَر شناخت: ← اختر گرى،
 - اَخْتَر شناس: ← اختر گر،
 - اَخْتَر شناسى: ← اختر گرى،
 - اَخْتَر كاويان: ئالای كاويان، ئەوئالایەى قەدىم لەئىران وپىش
 لەشكریان دەدا،
 - اَخْتَر كردن: ← اختر افكندن،
 - اَخْتَر گر: (ستارە شمار) ← ستارە،
 - اَخْتَر گراى: (ستارە شمار) ← ستارە،
 - اَخْتَر گرى: ئەستىرە ژمىرى، ئەستىرە گەرى، ئەستىرە ناسى،
 بەختناسى، خىفزانكى، خىفزانى، ستىرناسى، فال فەكەرى، فال
 گرتنەو، فال گرەوھى،
 - اَخْتَر گو: (ستارە شمار) ← ستارە،
 - اَخْتَر گوى: (ستارە شمار) ← ستارە،
 - اَخْتَر گوىى: (اختر گرى) ← اختر،
 - اَخْتَر مار: (ستارە شمار) ← ستارە،
 - اَخْتَر افروز: بەختەوەر كەر، خۆشەختەر، يارمە تىدەر، يارىدەدەر،
 - اَخْتَر افكندن: فال ئەوەر گرتەى، فالشە كرن، فالگرتن، فالگرتنەو،
 فالگرتەى،
 - اَخْتَر بارە: برىتى لەخاوەن ھىزو شكۆ (واتەبرجى قەلاکەى سەر
 لەئەستىزا دەدا)،
 - اَخْتَر بىن: (ستارە شمار) ← ستارە،
 - اَخْتَر بىنى: (اختر گرى) ← اختر،
 - اَخْتَر سپاھ: شای لەشكر بەقەت ئەستىران، مىرى لەشكر زۆر،
 - اَخْتَر نگارى: وپنە ھەلگرتنەو لە ئەستىران،
 - اَخْتَر نما: ھەركام لە تەنە ئاسمانى يەكانى ئەستىرە ئاسای دوور لە
 زەوى،
 - اَخْتَر وش: ئەستىرۆكە، ئەستىرە ئاسا، تەنى ئاسمانى چووكەى نىو
 بۆشايى،
 - اَخْتَرى: (ستارە شمار) ← ستارە،
 - اَخْتَر يار: ← بختيار،
 اَخْتَر اع: ← اختر اع كردن،
 اَخْتَر اع كردن: ۱- ئافراندن، ئەنەئامەى، ئەنەئاوەرەدى، تازە
 پەيدا كرن، داكەوتن، داھاتن، داھانىن، داھوردن، داھپنان، دروست
 كرنى شتىكى لەپىشدا ھەبوو، وەدپىشدا شتى نوئى، ۲- درۆساز كردن،

اختراعات: کۆی(اختراع) ← اختراع،
اختراع شده ← اختراعی،

اختراعی: ۱- ئاردهینه، ئافراندى، تازەپەيداگراو، داگەتوقو، داهاتوو، داهاوردراو، داهینراو، ژنووھاتی، نووچیبووی، نوئیچیبوو، ۲- دەستگرد، دەسگرد، دەسەلبەست،

اختراف: چینیەو، پنین، پنینەو، میوہچنین،

اختراق: ۱- برین، درین، شەفکردن، ۲- پیداجوون، تییەبرین، چوون،
اخترام: برین، پفاندن، پشەکشکردن، لەرەگەوہ دەرینان،

اخترمه: ۱- ئەخترمه، ئەسەب وبارگینی بەرەلاکراو، ئیخترمه،
ئیختەر مه، ییخترمه، ۲- ئەسەب وچەکی تالانی، دەستکەوتی بەجیماو لەدوژمینی بەزیو،

اختزال: ۱- تەنیابوون، تەنیایی، ۲- قوتکردن، کەمکردنەو،
کورتکردنەو، لیکردنەو، ۳- خەیانەت لەوئەمانەتدا، خەیانەت لە سپاردەدا، ۴- سەربزۆی، سەرکیشی، ملهوپى،

اختصار: پوختەکردن، پوختەکردنەو، پوختەیی، کۆتاکردن،
کورتبەری، کورتبەزۆی، کورتکاری، کورتکردن، کورتکردنەو، کورتی،
کولەکەردە، کولەوگەردە، لەکورتی پرنەو،

- بەاختصار: ← اختصاراً،

اختصاراً: بەپوختی، پوختەموختەسەر، پوختەکە، بەکورتی،

اختصارات: پیت یا وتەگەلیک کە کوترکراوەی وشە یا پستەگەلیکن
(وہک: ژ.ک بەنیشانی ژبانی کورد)، کورتکراوان، کورتەناوہکان،
اختصار کردن: بەسیوون، بەسکردن، پنی بازبوون، پنی قانعیوون،
اختصاری: پوختە، کۆتاوہبووگ، کورتکراوہ، کورتەناو،

اختصاص: ۱- اختصاص دادن، ۲- اختصاص یافتن، ۳-
تخصیص، ۴- ویزگی: تایبەتمەندی، گەوشین،

اختصاص دادن: بۆپاوانکردن، بۆتەرخانکردن، بۆدیاریکردن،
بەتایبەتی پێدان، تایبەتدان بە، تایبەتکردن، تەرخانکردن، کەتەنی
کردن، بۆلەبەرچاوگرتن، بەرچاڤگرتن،

اختصاص داشتن: تایبەتبووون بە، بەتایبەتی پێدران، پاوانبوون،
تەرخانبووون،

اختصاصی: پاوان، تاوہتە، تایبەتدراو، تایبەتە، تەرخان،
تەرخانکراو، تەیبە، خۆمائی،

اختصاص یافتن: تایبەتدران، تایبەتکران، دیاریکران بەتایبەتی بۆ
کەسێک یا شتیکی، پاوانکران، تەرخانکران،
اختصاص: دژی بەکتربوون، دۆژمناپەتییە کترکردن، دۆژمنکاری،
اختطاب: ۱- خواستگاری، ۲- سخنرانی،

اختطاف: پفاندەران، پفاندن، پفینران، پەویندران، پفاندن،
اخ تف: تف پفاندن، قرخە قرخکردن، قوڤگ خاوینکردنەو،

اختفا: بەرپیاوبووون، بەرپیاوبووون، پنتیبووون، پۆشران، پیاوبووون،
چۆنەک دانخووە، خافیبوون، خۆجاشاردان، خۆجەشاردان، خۆ
دانووساندن، خۆشاردنەو، خۆلەخەلک ونگکردن، خووەشاپینۆزکردن،
خۆوەشارتن، خۆوەشاردن، خۆوەشاردان، داپۆشران، سرببوون، سوپی
بوون، شارانەو، شاردرانەو، شیرانەو، فاریبوون، فەدزین، فەشرین،
فەشەمپان، فەشەمپین، قەلزین، کورپە، کەراوی، گەمبەیی، گومبوون،
گومبەیی، ماری، مەلخین، نادیاربوون، نوخومبوون، نەپەندیبووون،
نەپەنبووون، نەدیاریبوون، نەدییبووون، نەپینبوون، نەپینبوون، ونبوون،
ونیاربوون، وەشیران، ھەست پینەکران، ھەشاردای،

- دراختفا زندگی کردن: بەدزیەوہ ژبان، بەقاچاگی ژبان، بەنەپینیی
ژبان،
اختفاء: ← اختفا،

اختفاض: نیشتن، نیشتنەو، ھاتنەخوار،
اخ تفو: ← اخ تف،

اختگی: بیگونی، خەس، خەساوی، خەسیایی،

اختلاج: ۱- بزووتن و لەرزینەو، پلدان، پەپینی ئەندام (وہک: لێو یا
پیلووی چاو)، جوولان، جوولییە، دەمارلیدان، فەرین (چاوولێو...)،
شەکە، لەرزە، لەرە، ۲- دەرکیشان، ھەلقەندن و دەرکیشان، ھەلکیشان،

اختلاس: دزین، دەستپەسی، پفاندن، پفانی، پفانای، پفاندن،
قاچاندن، ھەلگرتنی پوول بەناپەوا لەسندووقی دامەزراو یا ئیدارەپەک،

اختلاط: ۱- ئاویتەیی، تیکەلاوی، تیکەلی، ۲- تیکەلاویبوون،
تیکەلبووون، تیکەلکردن، ۳- ھاوجیی، ھاوونیی، ۴- دەمەتەقە،
دەمەتەقی، وتووێژی دۆستانە،

اختلاط دادن: ← مخلوط کردن،

اختلاط کردن: ← مخلوط کردن،

اختلاع: داگیرکردنی مائی کەسیک، لەبەن دەرھینان، لێستەستادن،
لێستەن،

اختلاف: ۱- ئالۆژی نێوان دوولایەن، بوون بەدژیەک، جودایەزی،
جیا کاری، جیاوازی، جیایی، دژیەتی، دژیەتیکردن، دووبەرەکی، دوو
بەندی، کیشە، گێرەو کیشە، نێوان ناخۆشی، ناتەبایی، ناچوور بوون،
ناکۆکی، ناوہکەیی، نەسازان، نەگونجان، ۲- تفاوت، ۳- گوناگونی،

- اختلافات: کۆی(اختلاف) ← اختلاف،

- اختلافات داخلی: چەنددەستەیی، دووبەرەکی، دوو بەندی، کیشەو
ھەرا لەناو یەک ھۆزو گەلدا،

- اختلاف افتادن: ئاژاوە داگەوتن، جودایەزی سابوون، جیاکاری ساز
بوون، جیاوازی سازبوون، جیایی کەوتنە نێوان، دژیەتی سازبوون، کیشە
سازبوون، ناتەبایی سازبوون، ناچووربوون، ناکۆکی تیکەوتن، نەسازان،
نەگونجان،

- اختلاف برخاستن: جودایەزی لاچوون، جیاکاری لاچوون، جیاوازی
لاچوون، دژیەتی تەواوبووون، سازان، کیشە تەواوبووون، گونجان، ناتەبایی
لاچوون،

- اختلاف داشتن: ئاژاوە لە نێواندا بوون، جودایەزی ھەبوون، جیاکاری
ھەبوون، جیاوازی ھەبوون، جیایی لە نێواندا بوون، دژیەتی ھەبوون،
کیشە ھەبوون، ناتەبایی ھەبوون، ناچووربوون، ناکۆکی ھەبوون، نەسازان،
نەگونجان، وەکیە کە نەبوون،

- اختلاف کردن: دژیەتیکردنی بیروپای کەسیک،

- اختلاف نظر: جودایەزی لە بۆچووندا، جیاوازی بۆچوون، جیاوازی لە
پروانگەدا،

اختلاق: درۆرازانەنەو، درۆ ھەلبەستن،

اختلال: ← آشفتگی (۳)،

اختلالات: کۆی(اختلال) ← آشفتگی (۳)،

اختلال روانی: دەرروون ئالۆژی، دەرروون پەرنیشی، کیشەیی دەرروونی،
ناساخی پەوانی،

اختناق: ۱- بیدەنگبوون، جووگە لێبران، خنکان، خنکیان، خنکیایی،
خوست لێبران، خەندقان، دەنگ پەران، قوڤگ گێران، کەربوون، گەروو
گوشران، گەروو گێران، لەتان، ماتبوون، وسکتبوون، ۲- بیدەنگ
کردن، جووگە برین، جیکە برین، خامۆشکردن، خوست لێبرین، خەفە
کردن، خەفە کەردە، خەندقان، دەست بەزاردانگرتن، دەنگ بەرین،
قەمتەرکردن، کەرکردن، گەرووگوشین، لەتان، ماتکردن، متکرن،
مووشکردن، نەھیشتنی دەرپەینی پە، وسکتکردن، ۳- دەنگ کێکردن،
زەبرو زەنگ، سەرکوت،

اختناق آور: خنکینەر،

اخته: ۱- ئەختە، ئېختە، تۆمۈزياگ، تۆۋرۈپاۋ، خاجە(مرۆ)، خواج(مرۆ)، خواجه(مرۆ)، خەساندى، خەساۋ، خەسىيا، خەسىياگ، خەسىياۋ، خەسىياى، خەسىنراۋ، خەسىۋ، گوندەرآتوۋ، گوندەرھانگ، گون دەرھاتوۋ، گونۇ، لەپياۋەتىخراۋ، يەختە، ئېختە، ۲- ئەختە، ئېختە، دارى شىنى سەرقتاۋ، يەختە، ئېختە،

اختەبېگ: سەپاھەتچى تەۋىلەي خان يا شا، مىراخوپ،

اختەخانە: ۱- شوئىنى ولاخ ئېختەساندى، ۲- طویلە،

اختەچى: ← اختەچى،

اختەشدىن: خەسان، خەسىيان، خەسىن، خەسىندران،

اختەكردن: ئەختەكردن، ئېختەكردن، خەرساندن، خەرسان، خەساندىن، خەسان، خەسناى، خەسىن، كرتانكرن، كونكەنە، گون دەھەيتان، گونەكرن، يەختەكردن، ئېختەكردن،

اختەكەندە: خەساس، خەسۆك، خەسەك، خەسىن، گون دەھەيتن، گون دەھەيتنەر، گونكە، گونكەنە، گونەكار،

اختيار: ۱- ئىختيار، بوار، بەپېختوشبوون، بەخۆشى خۆ، دەرەتان، دەستەلات، ھەل، ۲- ← اختياركردن (۱)، ۳- بالادەست بوون بەسەر... دا، بالادەستى، پې وئران، تاقتە پېشكان، دەرەبەست تاماى، دەرەپۇستھاتن، دەرەسەستھاتن، دەرەپۇستھاتن، دەرەقەت تاماى، دەرەقەتھاتن، دەست بەسەردا پۇيشتن، دەفخۆر، زالى، زۆربردن، زۆربرن، زوربه، ژىدەرەكەفتن، سەرکەوتن بەسەردا، قەۋەپى شكان، قەۋەت پېشكان، لەۋدەھاتن، لەگۆر ھاتن، ھېگن،

- اختيار آمدن: ← انتخاب شدن،

- اختيارات: كۆي(اختيار) ← اختيار،

- اختيار از دست كسى رفتن: بيتاقەربوون، دەستەلات لى ئەستېندرانەۋە،

- اختيار از كف كسى رفتن: بيتاقەربوون، دەستەلات لى ئەستېندرانەۋە،

- اختيار افتادن: ← انتخاب شدن،

- اختيار تام: ئازادى كردهۋە، ئىختيارى تەۋاۋ، دەستەلاتى پىرادان بەتەۋاۋى، دەستەلاتى بېتەملاۋەتەۋا، دەستەلاتى تەۋاۋ،

- اختيار تام داشتن: ئازادبوون لەكردنى ھەركارىكدا، بكوژو بېربوون، خاۋەن دەستەلاتى بېتەملاۋەتەۋا، بوون، دەستەلاتى تەۋاۋەبوون، دەستەلاتى رەھا ھەبوون،

- اختيار دادن: ئىجازەپېدان، ئىختيارپېدان، دەستەلات پېدان،

- اختيار دار: ئىجازەپې، ئىختيارپېداراۋ، ئىختياردار، بەكەپى خۆ، خاۋەندەستەلات، دەست بەسەردا پۇيشتو، دەستەلات پېداراۋ، دەستەلاتدار،

- اختيار داريد: ۱- ئازادى، ئەتانى، بۇتان ھەبە، دەتوان، ۲- چۆن دەپت، شتىۋا چۆن دەپت، مەبۇ، مەحالە، نابېت، ناشپت، ناکرى، ناۋپت، ھەرباسىشى مەكە،

- اختيار داشتن: ئىجازەھەبوون، ئىختيارھەبوون، خاۋەن ئىختيار بوون، دەستەلات دەستەلابوون، دەستەلات ھەبوون، ھەبوونى ئازادى كردهۋە،

- اختيار كسى را داشتن: دەستەلاتى پىراسردان لەسەر كەسى ھەبوون،

- اختيار فرمودن: ← (اختياركردن) ← اختيار،

- اختياركردن: ۱- بۇاردن، بۇارەكردن، بۇانن، بۇنين، پەسناندن، پەسندكردن، جيا كردهۋە، قەبۇارتن، نەقاندن، وژاردن، وژاندن، وژانن، وژۇننە، ھەلبۇارتن، ھۆرچنەبە، ھۆرگرتەبە، ھەلبۇاردن، ھەلبۇانن، ھەلبۇنن، ھەلبۇنن، ھەلبۇاردن، ھەلبۇاردن، ۲- بەباشزانن، بەچاك زاننن، بەپەوادانان، بەپەۋازانن، بەرژەۋەندكردن، پەسناندىن، پەسندكردن، پەسەندكردن، پەسەند كردن، پەسەندكەردەبە، بەشىۋادانان، پىترىبوون، جوابداى، جواب دانەۋە،

جۋاۋەۋەداى، ھەلكردن(ئەگەر تۆگىزى بەكى لەمكايەدا من ھەلى ناكەم)، ھەلاكردن، پەۋاكردن، سەلماندن(بەپچوچە قبول نىمكىند: چى دەيكەم ۋەدە كرىنم ناپسەلمىنى)، شىاندن، قبولكردن، ۋەئەستۆگرتن، ۋەخۆگرتن، ۳- گرتن: ساندىن، سەندىن، سەنن، ھېتان(ھەمسر اختياركردن: ژن ھېتان)،

- اختياركردە: بۇارتوۋ، بۇاردە، ھۆرچنە، ھەلبۇاردوۋ، ھەلبۇاردە،

اختيارى: ئارەزوومەندانە، ئىختيارى، بەئارەزوۋ، بەئارەزوۋى خۆ، بەخۆشى خۆ، بەكەپى خۆ، بەۋىستى خۆ، خواستيارى، خوازەكى، خۆخوازانە، خەۋەخاستى، دىخوازانە، مەپىلى،

- بەاختيار: بەئازادى، بەسەربەستى، بەمەپىلى خۆ،

- دراختيار كسى بودن: بەۋىستى ۋى جۆلانەۋە، لە ژېر فەرمانىدا بوون،

اختيال: ۱- بەخۆفشىن، بەشكۆۋەلەنجەكردن، لووتبەرزى، ۲- خەپالكردن، ۳- خرامىدىن، ۴- برخاستن(۳)،

اخچە: خاكەزېر، سكەى زېر، ۋەدەزېر،

اخدع: ← فريبكار،

اخذ كردن: ۱- ئەستاندىن، ئەسەبى، بەدەستھېتان، ستاندن، سەندىن، سەنن، قەگىرن، گرتن، گىرتەبە، ۋەدەست ھېتان، ۋەرگرتن، ھۆرگرتەبە، ۲- ← اسيركردن، ۳- دان(اخذتصميم: پىرادان)،

اخذوعطا: ← دادوستد،

اخذوعمل: بەناپاۋە بەرەۋام قازانج لەكەسپىك ۋەرگرتن،

أخرا: ئوخرا، چەشنە گلەسوورپىكە بۇنىكار كىشان دەپى،

أخرا ب: ← خرابكردن،

أخراج: ۱- بەپرنەبى، بەرەكەردەبى، تېرۆكردن، تەركەۋلاكردن، تېتراخوپېن، چىوراندىن، چفاندن، خشا، دوورخستەۋە، دەركردن، دەسپېتوھەن، پادان، پاكردن، پاونان، پاونىان، پاونىابى، پاونىابى، پەپالنان، رەتاندىن، رەتانن، رەتكردن، رەد، رەداندىن، رەفاندن، رەواندىن، رۇخۇدانن، شاربەدەكردن، قەدېكرن، قەلتاندىن، كردهدەرەۋە، لەخۇدوورخستەۋە، لەخۇدووركردن، لەخۇدووركردەۋە، لەخۇكردەۋە، ۋلكردن، ۋەدەرنان، ھەسەربىياش، ۲- (از كار بركناركردن) ← از، ۳- ئىنانەدەر، بەرەسكردن، پەرخاندن، جەلياندن، دەر كىشان، دەر ھېتان، دەر پىتان، قەكېش، كرانتش، كرونش، كرىشەبىش، كەندىن، كەنن، كىشان، كىشانەدەر، كىشانەۋە، لەكالان دەر ھېتان، ۋرەكەنە، ۋەكەردەش، ھەلكىشان، ھۆر كەنەبى، ھۆر كىشنى، ھەلكىشاندىن، ھەلكەندىن، ھەلكىشان، ھەلكىشان، ھەلكىشاندىن، ھەلكىشان، ھەلكىشان،

أخراجات: ۱- مخارج، ۲- ماليات،

أخراج البلد: ← أخراج بلد،

أخراج بلد: ۱- تاراندىن، تەركەۋلات كران، دوور خرانەۋە، دوورەشاركردن، سرگوون كران، شاربەدەكران، شاربەدەكردن، شەرەدەر، ۲- تەركەۋلات كردن، دوورخستەۋە، دوورەشاركردن، سرگوون كردن، شاربەدەكردن، شاربەدەكردن، شەرەدەكردن، ۳- تەركەۋلات، دوورەشار، سرگوون، شاربەدەر، شاربەدەكردن، شەرەدەر،

أخراج ساختن: ← أخراج،

أخراج شدن: بىكاركران، دەركران، دوورخرانەۋە، شاربەدەكران، لەسەركارلابران، ۋەدەرتان،

أخراجكردن: ← أخراج،

أخراجى: بەركىيا، دەر كراۋ، دەر كىياگ، لەسەر كار لابراۋ، ۋەدەرتراۋ،

أخر ب: كاۋلتر، ۋىترتر،

أخرس: ← گنگ،

اُخروش: دهنگوهه راء، گرمه، گورمز، گوره، نه په، هاوار، هه راء، هه لالا،

اُخروي: ئاخيره تى، ئه و دنيا، ئه و دنيايى، ئى دنياي ديكه، ئى پوژى پساتى، پساتى، په سلانى، قيامه تى،

اُخرى: ۱- ئه متر، ئه متره كه، ئه وى دى، ئه وى ديكه، ئيتىر، ئيدى، ديتىر، ۲- آخرت،

اُخريات: ئاخيره كان، ئه وانى دوايه، پله ئاخره كان، دواگينه كان،

اُخريان: ← **اُخريان**،

اُخس: پيسكه تر، سه قيلتىر، قرنىستر،

اُخسمه: ئاوى چۆ، بیره،

اُخش: ← **اُخيش**،

اُخش: ← **اُرز**،

اُخشب: تووپه، تير، خهست، زبتر،

اُخشن: تووپه تر، زبتر،

اُخص: ۱- تايبه تر، تايبه تيتىر، خاسمانيتىر، شاز، مه خسوس تر، هه لېزاد، هه لېزاد، ۲- برگزیده، ۳- ويژه،

اُخصا: ئيخته كردن، خه ساندن،

اُخصاء: ئيخته كردن، خه ساندن،

اُخضع: بئيفاده تر، چاوشو تر، خوئشكيتىر، سه رشو تر، ملكه چتر،

اُخطاء: تاوانكردن، خه تاكردن، سووچ تاوانكردن، هه له كردن،

اُخطار: ۱- ئاگادار كردنه وه، ئاگادارى، به گوئيه لئينان، بيرخسته نه وه، خسته نه وياد، ورياكردنه وه، وريايى دان، وه بيره يتانسه وه، ۲- خوخته نه مه ترسييه وه، ۳- تهديد،

اُخطار كردن: ۱- ئاگادار كردنه وه، ئاگادار كردنه وه له مه ترسى، به گوئيدادانه وه، به گوئى دانه وه، به گوئى هه لئينان، بيرخسته نه وه، خسته نه وياد، ورياكردنه وه، وه بيره يتانسه وه، ۲- پرينگانده نه وه، بزاندن، به عجاندن، بيم پى دان، ترس وه برنان، ۳- تهديد كردن،

اُخطار نامه: نامه ويه بيره يتانسه وه شتېك به كه سيك، ئاگادار ينامه، ئاگانامه،

اُخطارى: ئاگاداركراو، وريايى پيدراو،

اُخطار يه: ← **اُخطار نامه**،

اُخطوبت: ← **اُختابوس**،

اُخف: سقكتىر، سووكتىر، كه م كيتىتر،

اُخفا: ۱- آشكار كردن (به وواتا يه ئىستا له فارسي دا ده كار ناكړي)، ۲- اختفاء، ۳- پنهان كردن: آشكارانه كردن، ئه ره پوژناي، ئه ره پوژناي، ئه وه شه رداي، ئه وه شه رده ي، به سه ردادان، به نه هيتى هيشتنه وه، پوژناي، پوژنايره، پوژنايه وه، پوژنان، پوژنين، پوژنينى سرو نه هيتى، پوژنينى نه پتى، پياگرتى، پيداگرتى، تاقه تكدن، ترافاندن، ته پسكردن، ته فزاندن، ته لئه كردن، حاشاردان، حه شاردان، دا پوژنان، دا پوژناندى، دا پوژنانى، دا پوژنانى، داگرتى (شىنايى دنياي داگرتى)، ديزه به ده رخونه كردن، ژېره رده خستن، ژېره وركردن، ستاركردن، ستر كردن، سوږا پوژنين، سه رپوژن له سه ردادان، سه ر له سه ر دانان، شاپينوژكردن، شاردنه وه، شارينه وه، شيشكردن، فه راكړن، فه سه اندن، فه شارتن، فه شاندى، فه شان، فه شرين، فه شه مراندن، فه شه اندن، قايمكردن، قراندن، قولباندى، كيساندى، گره و تش، گومكردن له بهر چاوان، گييره ييش، گييره ييش، لمتش، له بهر چاوان ون كردن، لئوه شارتن، مه لخاندى، نخفتن، نوخوماندى، نومتش، نه پاندن، نه په ندى، نه دركندن، وشار، وه بنخودان، وه دا يه نه، وه ده رنه خستن، وه ديارنه خستن، وه شارتن، وه شاردن، وه شتردى، هه شاردان، هه لائين،

اُخفاء: ← **اُخفا**،

اُخفار: په يمانشكيتى،

اُخفاف: بارسو كوون، سقكيون، سه رسو كوون،

اُخفاق: تيشكان، تيشكان، شكان، شكستى، نسكو،

اُخفاك: ← **عشقه**،

اُخفش: چاوپرووش، چاوه خوشو چووك و كه ميبين،

اُخفص: نزمتر، نه وى تر،

اُخفى: داپوشراوتر، شاره و تر، فه شار تيتىر،

اُخ كردن: به نه خوازو اي دانى شتېك، دانى شتېك به ييمه يلى، دانى شتېك به ناچارى،

اُخككندو: خشخشو ك، شه قشه قه،

اُخكوك: چه قاله، چه قاله قه يسي، قه يسي نه گه ييو،

اُخگر: ۱- ئه سكل، ئيزگل، بزه، پرووش، پشكو، پشكول، پلوخ، پن، پنگر، پؤل، پولوو، پؤلى، پوولى، پؤيل، په رهنك، پهل، پهن، په نك، په نگر، په نگرى، په نكل، ته شق، چريسك (كوچك)، خه لاموور، زيله مو، زيله مو، سكل، سكل، كوا، كوز، كوزر، كوزره، كوزل، گول، ۲- ئاورينك، پرزه، پزووسك، پريشك، پليز، په رهنك، ۳- آتش،

اُخگرستان: ئاگردان، پولوودان، جيغه سووتان، كوئوو، مه قه ل، مه نقه لى،

اُخگر كش: پنگر كيش، پولوو كيش، په نگر كيش، په نكل كيش، مه سين،

اُخگل: بزانك، داسقاله، داسك، داسك، داسو، داسو، داسوك، داسوكه، داسوو، داسووكه، داسووك، داسووكه، داسووكه، داسه، داسى، سو، قانچ، قانچك، قانچك، قلاس، قلاس، قه لداس، قه لداس، قه لاس، قه لاس،

اُخگورنه: قوپچه، دوگمه، دوگمه ي به رو ك، گو به رو ك،

اُخلا: ۱- به ته نيمايى دانىشتن، ته ريكي، گوشه گيرى، ۲- به تال كردن، خالى كردن، چؤل كردن،

اُخلاص: ۱- نه همگ، ئىخلاص، بيخه وشى، دلپاكي، كار راستى، نيازپاكي. ۲- بيگه ردى كردن، پاك و بيخه وش كردن، تايبه تكدن، ۳- بېزيابى، خو شه ويستى و دل به ندى بيخه وش، دلپاكي، دوستايه تى بيخه وش، نيازپاكي،

اُخلاص كيش: ← **مخلص**،

اُخلاص مند: ← **مخلص**،

اُخلاف: ۱- بهرماوه گران، پاشماوه كان، جين شينان، ميراتگران، ياره دارى، ۲- توره مه، په ته وه، ره چه له ك،

اُخلاف: ۱- پيمان شكنى، ۲- جيگور كى،

اُخلاق: ئاكار، ئايين، ئه خلاق، ئه دا، ئه لئوسينش، بانك، پرهنك، پيشه، توره، تووز، تووزم، تووك، ته بيات، ته حر، ته رزه، جره، جوانو پرى، جوژ، جوور، خدوو، خده، خو، خوو، خووگرتن، خه يم، داب، دابو عادهت، داموده ستوور، ده ستلفو ك، ده ستوور، ده سوور، رست، رستك، رسك، ره قشار، ره قشمت، ره وتار ره وش، ره وشت، ره ويهت، پى، پياز، پيگ، رهوشوين، سنچ، شوو، شووف، شيواز، شيوه، عاتنه تگرتى، عادهت، عادهت كردن، عادهت كرده ي، عاده تگرتى، عادهت گرتى، عايمت، عاهل، فه وينى، قام، قه وات، كردار، كرده وه، كره، كترىسم، گه، لور، مونه، مه جاز، نول، نول، نول، نول، نريت، هوك، هه رميز، هه ستان و دانىشتن، هه لسوكه وت، هيم، ياسا،

اُخلاق صورى: ئاكارى روا لته تى،

اُخلاق كارى: هه ست به بهر پراسايه تى كردن له حاست نه ركه ا،

اُخلاقى: ئاكارى، ئايينى، ئه خلاقى، توره يى، ته بياتى، خده يى، ده ستوورى، په فتارى، ره قشمتى، ره وشتى، ره ويه تى، ره يازى، شيوازي، عاده تى، عايمه تى، كردارى، مه جازى، مي جازى، هي مى، ياسا يى،

اخلاقیات: بابەتەکانی پەبەندیدار بەئەخلاق،
 اخلاص: ئازاوە، ئالۆزی، بشتیو، پشٹیوی، تیکدەری، خرابەکاری،
 کارشکینی، کارشکینی، گەندەلی، گێرە شتیوینی، ھالۆزکاری، ھالۆزی،
 اخلاص کردن: ئالۆزکردن، تیکدان، تیکدای، چەت تیخستن،
 خراکردنی کار، پەھت، پەھتی، شتیواندن، شتیوانی، کارتیکدان،
 کارشکینی، گەندەلکردن، گێرە شتیوینی، لیکدان، ھالۆزکردن،
 اخلاص طلب: ← اخلاصگر،
 اخلاص کەندە: ← اخلاصگر،
 اخلاص گر: ئازاوەچی، ئازاوەگێر، بشتیونکار، تیکدەر، چەت تیخەر،
 شتیو، شتیوئە، شتیوین، شتیوئەر، کارشکین، گاشەکار، گێرە شتیوین،
 ھەلشٹیونکە،
 اخلاص لگەری: ئازاوەگێر، بشتیوئەیی، بشتیوکاری، تیکدەری، شتیوئەری،
 شتیوینی، شتیوئەری، کارشکینی، گاشەکاری، گێرە شتیوینی،
 اخلاص: پاکتر، پاکتر، دلپاکتر، نیازپاکتر،
 اخم: ئەخم، بۆزی، ترشپوویی، چەرمە، دۆزەنگ یە کدان، پووتالی،
 پوو ترشی، پووگرزی، گرزی، گرپی ئەنی، گھی، گھین، مرووز، مۆچی،
 مۆپی، مۆنی، مێر، نیوچاوان تیکنان،
 اخم آلود: ← اخمو،
 اخماد: تەمارتن، داتەمراندن، دامرکاندن، کوژاندنەو، کوژاندنەو،
 اخم رو: ← اخمو،
 اخم کردن: ئەخمکردن، بۆزی کەردەیی، چروچاوبەسەکان،
 چروچاوترشان، چروچاوتیکنان، چەرمەکردن، خوگرزکردن،
 خۆمۆنکردن، خۆمۆنومرچکردن، خیشکردن، دژبووندژ کردن،
 دمچاوتیکنان، دۆزەنگ یە کدان، پووتالکردن، پووترش کردن،
 پووتیکنان، پووگرزکردن، پووتەنەیی، شمۆرکەدازەنەیی، شەمۆلەگرتن،
 قۆرتان، گرزیبوون، گرزیبەیی، لچولتو تیکنان، لچولتوگرزکردن،
 لیچ تیکنان، مرچومۆن بوون، مرومۆچ بوون، مرومۆن بوون، مۆر
 بوونەو، ناوچاوترشان، ناوچەوان بەسەکادان، نیوچاوان تیکنان،
 نیوچاوان گرزکردن،
 اخمو: ئەنیرگی، برھ تیکچووی، بەدئوغر، بێمرووس، تال، ترشروو،
 تووشتال، چرچە، خەل، خوس، دمچاوگرز، دژ، دوومێرەکی، پووتال،
 پووترش، پووترشیا، پووترشیاگ، پووتەحل، پووتەھل، پووترز،
 پووگرز، پووومۆن، پووناخۆش، پووھیشک، پوترش، پچ، شینومۆر،
 کچ خولق، کچ خولک، گرز، گزم، گھن، گھمۆر، لۆر، لئقشۆر، مچ،
 مچومۆر، مپ، مرچ، مرۆن، مرومۆچ، مرومووچ، مرومۆن، مزمۆر،
 مزمۆر، مشومۆر، ملومووچ، مۆچ، مۆر، مۆن، مووچ، میاچەمان ترش،
 میاچەمانترشیا، میاچەمان گرز، ناچجاف ترش، ناچجاف رەش،
 ناوچاوانتال، ناوچاوانترش، ناوچاوترش، ناوچاوترشاو، ناوچاوترشیاگ،
 ناوچاودیز، ناوچاوپرەش، ناوچاوگرز، ناوچەوان ترش، ناوچەوان دیز،
 ناوچەوانگرز، نزمشۆر، نمرج، نەیرقان، نیوچاوان گرز، وشک،
 اخمو وتخم: چەرمەیی، پووگرزی، قین و پووگرزی، مرومۆچی،
 مرومۆنی، مرومووچی، مۆن و مروچی، ناوچەوان تیکنان، نیوچاوان گرزی،
 اخمە: ۱ ← اخم، ۲ ← چین و شکان،
 اخوات: خوشکان،
 اخوان: برابان،
 اخوان سلطنت: برابانی شا،
 اخوان صدق: برادەرانێ راستەقینە، دۆستانی گیانی،
 اخوان صفا: برادەرانێ راستەقینە، دۆستانی گیانی،
 اخوانیات: نامەگەلی دۆستانە بە شیعرو پەشخان،
 اخوانیت: ھاوڕێبەتیی لە پێی گەشت و عیرفاندا،
 اخواو: ناخ و ئوخ،

اخویف(اخویف): ئیش و ویش، دەربەری بیزاری(اخویف کرد بلکہ
 قیمت را پائین بیاورد)، یاع کردن، یاع کردن، یاع کردن،
 اخویف کردن: زۆربیزاری دەربەری، زۆرەمکردن، قیزو بیز کردن،
 اخوت: برابەتیی، برابەتیی، بوون بە برا، دۆستایەتیی برابانە،
 اخوتف: ناخوتف، تەفریدان، قەڵخە قەڵخ،
 اخوتف کردن: ۱- ناخوتف کردن، قەڵخاندن و تەفریدان، قەڵخە قەڵخ،
 ۲- اخویف،
 اخوف: ترسناکتر، سامناکتر،
 اخوی: ۱- برا (لە فارسیدا)، براگەر، کاکە، ۲- براگەم، برای
 من(اخوی از مسافرت برگشت)،
 اخیر: ئەوێ دواویی، داوین، دمایین، دواویی، ھەردواویی،
 ھێپاشین،
 اخیراً: بەمزانە، بەو دواوییانە، بەو زوانە، تازە، لەم دواوییانەدا، لەم
 دواوییە، ھینا،
 اخیر الذکر: ئەوێ ئەو دواوییە باسمانکرد، باسکاری دواویی،
 دواویی کەسی یا شتی باسکارو، لە دواویییدا باسکارو،
 אחیه: ناخ، نارنج، نارنج، ئاریخ، ئۆلک، سککە، قازوو، کلب، گولمێخ،
 گولمێخ، مەپەند، میخانە، میخ زنجیر، میخ سندان، ھنگل،
 - زیراخیه کشیدن: ← تضییق،
 ادا: ۱- اداء، ۲- ئاین و ئۆین کردن، ئەداوہ کردن، باسی، باسیکردن،
 تیتال، چەنایین، دتەر، دتەر، دتەر، دتەر، دتەر، دتەر، دتەر، دتەر، دتەر،
 دەستخان، دەمەلاسانکی، دەمەلاسانکی، زارزارک، زارقە، زارقە کران،
 زەھرووین، ژینگرتن، سوویار، کەبوون، کەلابوون، گێراف، لاسا،
 لاسا کردنەو، لاساویی، لاسایی، لاسایی کردنەو، نازلەسەرکردن،
 ھەوای، یەنگۆ کەردەیی، یەنگی، ۳- نازوکرشمە: ئەدا، شتیو، لارو
 لەنجە، لەنجە، لەنجەولار، ناز، نازوئەدا، نازوونوو، نازوونیمناز،
 اداء: ۱- دانەو، قەرەبووکردنەو، ۲- ئەجامدان، بەجیگەیاندن،
 بەجی پتان، جیئانین، جیجەجی کردن، کردن(اداء نماز: وێژکردن)،
 - اداء دین: ← ادای وام،
 - اداء شهادت: شاھیدی دان،
 ادا اصول: ئۆین دەربەری، بیزاری نواندن، ناز، نازوونوو، نازوونیمناز،
 ادائی: ئەداباز، بەئەدا، بەنازوونوو، مەکرپاز،
 اداباز: ئەداباز، بەئەدا، بەنازوونوو، مەکرپاز،
 ادا پذیر: ← (قابل تادیب) ← قابل،
 اادات: ← ابزار،
 اادات استفهام: ئامرازێ پرسیار، وشەیی پرسیار (چۆن، لەکوێ،
 کە)،
 اادات تشبیه: وشەیی وێچواندن(چون، وەک، وەکو، ھەر وەک)،
 اادات ربط: ئامرازێ بەستەنەو لە پێژماندا، ئامرازێ پەبەندیی،
 ادا آردن: ۱- ئاین و ئۆین کردن، ئەداوہ کردن، باسی، باسیکردن،
 بزارکردن، تیتال، چەنایین، دەمەلاسانکی، دەمەلاسانکی، دووپاتکردنەو،
 دەستخان، دەمەلاسانکی، دەمەلاسانکی، زارزارک، زارقە، زارقە کران،
 زەھرووین، ژینگرتن، سوویار، کەبوون، کەلابوون، گێراف، لائین، لاسا،
 لاسا کردنەو، لاساویی، لاسایی، لاسایی کردنەو، نازلەسەرکردن،
 ھەوای، یەنگۆ کەردەیی، یەنگی، ۲- ئاین و ئۆین کردن، ناز لەسەرکردن،
 نازکردن (د بیا ادا درنیار: دە وەرمانازان مەکە)، نازوونیمناز، نازوونوو،
 ادارات: کۆی(ادارە)، ئیدارەجات، ئیدارەکان، فەرمانگەکان،
 ادارت: ← ادارە کردن،
 ادارجات: کۆی(ادارە)، ئیدارەجات، ئیدارەکان، فەرمانگەکان،

- اداره: ۱- ئيداره، دايره، فەرمانگه، كارگىرى، گەرگه، مەزرىنگه، ۲- اداره كردن،
- اداره يازى: فرماليتە،
- اداره ئىت املاك: تاپۇ، كارگىرى نووسىنى قەبالەي ملك،
- اداره جات: ئيداره جات، ئيداره كان، فەرمانگه كان،
- اداره جاتى: فەرمانبەر، كارمەند، مووچە خۆر (بە تايىبە تى ئى دەولەت)،
- اداره شدن: ئيداره كران، بەرپۆە چوون، پىچاران، پى را گە يىشتران، جىبە جى كران، پاپە راندران، پىقە بران، وە گەر خران، وە گەر خىستران،
- اداره كردن: ئيداره، ئيداره كردن، بەرپۆە بىردن، پىچاران، پى را گە يىشتران، جىبە جى كران، پاپە راندران، پىقە بران، وە گەر خىستران،
- ادارى: ئيدارى، بابەت ياكارى پەيوەندىدار بە فەرمانگه، فەرمانگه يى، مەزرىنگه يى،
- ادا شدن: ۱- انجام يافتن، ۲- پرداخت شدن: دران، درانه وە،
- ادا ك: ئادە، جزير، جزيرگه، جزيره، جهزيره، دوپگه، گراف، گراوه، گرده، گزيرتە، نافره،
- ادا كردن: ۱- اجرا كردن: ئىنجامدان، بىجە ئىنان، بە جىبە ئىنان، جىبە جى كران، كردن، ۲- پرداخت كردن: دان، دانە وە،
- ادام: پىخارى، پىخۆر، زو هووم، نان خۆرشت، ناوەرژن،
- ادامت: - ادامە،
- ادامە: ئىدامە، ئىدامە، بەر دە وام پاكرتن، بەر دە وامى، پىتوە چوون، دانە دوو، دانە دەم، درىزە پىدان، دە وام پىدان، سەر نە لوای، لە دوادان، لە سەر پىشتن، لە سەر پىژىن،
- ادامە پىدا كردن: بەر دە وام بوون، پىچوون، خاياندرن، درىزە دار بوون، درىزە ساندرن، درىزە سەندن، درىزە كىشان، دوادار بوون، دوایى نە هانن، دە وام كردن، لە گەر پاندا بوون، نە پان، نە پانە وە، نە پسانە وە،
- ادامە دادان: ئىدامە دان، ئىدامە دان، بەر دە وامى پىدان، درىزە پىدان، درىزە دان، دەست هەلنە گرتن، دە وام پىدان، پاقە كرن، لە دوادان، لە سەر پىشتن، هەر پىكردن،
- ادامە دادان بە سخن: درىزە دان بە قسە وىاس، قسە لە دوو دان، لە سەر پىشتن،
- ادامە داشتن: - ادامە پىدا كردن،
- ادامە كارى: بەر دە وامى، درىزە پەنە داى، درىزە پىدان، درىزە دان، لە سەر چوون، لە سەر پىشتن، لە سەر پىژىن،
- ادامە يافتن: - ادامە پىدا كردن،
- ادا واپوار: - ادا (۲ و ۳)،
- اداي كسى را در آوردن: ئىدادە راوردن، ئىدادە كردن، دە مە لاسكە كردن، دە مە لاسكى كردن، دوو پاكردنە وە، دە مە لاسكە كردن، زار زارك كردن، زار قە كرن، كە لا بوون، لاسا كردنە وە، لاسا يى كردنە وە،
- اداي وام: دانە وە وىام، قە دان، قە گە پاندرن، قە گىپان، قە رز دانە وە، وىدانە وە،
- ادايى: ئىداداباز، بەئەدا، بە ناز و نووز، مە كىراز،
- ادب: ۱- آزر، ۲- تنبيه: نازار، ئەدەب، تەمبى، تەمبى، تەنبى، سزا، عازاب، عازاب، عەزىبە، گە هاندرن، ۳- حسن معاشرت: ئاكار باشى، ئاكار چاكي، ئە خلاقى باش، ئە لىس و بىنىشى باش، بە ئاكارى، پاك خووبى، پاكروشتى، جوانى هەلسوكە وەت، خۆش خولقى، خۆش خووبى، خۆشرا وىژو رووبى، خۆش رەفتارى، خۆش رەفتى، خۆش مە شرەبى، خۆش مە شرەفى، خووباشى، خووپاكي، پاسترۇپى، پاسترە وى، رووبە روو بوونە وە ياش، رەفتارى باش، رەفتارى جوان لە پەيوە ندى گرتندا، رەوشتاشى، رەوشتاكي، رەوشتجوانى، شىوازي باشى پەيوە ندى، شىوې باشى پەيوە ندى، شىوې باشى قسە كردن و رووبە روو بوونە وە دە گەل
- خەلگ، كىردارى باش، كىردە وە ياش، نەرمونىانى، هەستان و دانىشتنى باش، هەلسوكە و تى باش، ۴- ئەدەب، بىزە، بىزە وانى، تۆرە، تۆرە، وىزە، زانست بىزە، وىزە وانى، ۵- فرهنگ: ئەدەب، چاند، خویندە وارى، پۆشنىبىرى، زانست، سىوات، فەرھەنگ، ۶- هنر: حونەر، جوانكارى، نەر، هنەر، هونەر، هەنەر، ۷- ئەدەب، ئەيەو، ئەيەو، حەيا، حەدەب، رىست، شىكۆ، شەرم، شىتووز، عەدەب، عەيا، فەدى، فەيت، كارو كىردە وە ياشو و گونجاو، مەخت، وىل، هەيا،
- ادب آموختن: ۱- تاليم دران، رايىندران، فىرە زانست كران، فىرە فەرھەنگ كران، ۲- تاليم دان، رايىندان، فىرە زانست كردن، فىرە فەرھەنگ كران،
- ادب آموخته: تاليم دراو، رايىندراو، فىرە زانست كراو، فىرە فەرھەنگ كراو،
- ادب آموز: ئەدەب فىزىكەر، مامۇستاي ئەدەب، هىكار، هىكەر، هيندار، هينكار، هينكەر،
- ادب آموزنده: ئەدەبى فىزىكارانە، هونە كار،
- ادب آوازه: بە ناويانگ لە ئەدەب دا، مامۇستاي ئەدەب،
- ادب پرور: ئەدەب پەرورەر، ئەدەب دۆست، ئەو پىندارى ئەدەب، وىزە پەرورەر، هۆگرى ئەدەب،
- ادب پذير: ئەدەب هەلگر، بۆتە رىبەت شىواو، تەربىيە تەلگر،
- ادب پرورده: - (ادب آموخته) - ادب،
- ادب تخيلى: ئەدەبى خەيالىگر، ئەدەبى لە سەر بناخەي خەيال،
- ادب تطبيقى: ئەدەبى بە راورد كارانە، ئەدەبى جىبە جى كار،
- ادب تلويحى: ئەدەبى ئامازە كارانە، ئەدەبى شارو،
- ادب توده اى: ئەدەبى جە ماوەرى، ئەدەبى كۆگەلى،
- ادب خانه: ۱- دبستان: خوندگا، خوندنگا، خویندە گا، خویندنگا، خویندنگا، خویندنگە، خوینگە، فىزىگە، قتاوخان، قتاوخانە، قوتا پاخانە، قوتاوخانە، مە تەكەب، مە تەكو، مە دەر سە، مە كتەب، مە كتەف، مە كتەو، هينگە، ۲- مستراح: ئايخانە، ئاي دەست، ئافدۆنگ، ئاف دەست، ئافىز، ئافىزىن، ئاودەس، ئاودەست، ئاودەستخانە، ئاودەس خانە، ئەدەب خانە، پەراو، پىشاو، تەتى، جىمىز، چۆلك، چە شەمە، دەستاو، زەر وورى، سەراو، سەر پىشاو، كە ناراو، كە نشت، كە نەف، كە نەفە، كە پىل، مامشاخانە، مبال، مستەراب، مستەراج، مەبال، مەوال، نىشتنگا،
- ادب دادن: - ادب كردن،
- ادب داشتن: بە ئەدەب بوون، بە تەربىيەت بوون، بە حەدەب بوون، بە كىردە وە ياشو بوون،
- ادبستان: - ادب خانه (۱)،
- ادب سنج: ۱- ادب آموز، ۲- شاگرد، قوتابى،
- ادب شدن: ۱- تربيت شدن: ئەدەب هەلگرتن، تەربىيەت بوون، تەربىيەت كران، تەربىيەت هەلگرتن، ۲- تنبيه شدن: ئەدەبىكران، بە جەزا گە يىشتن، بە سزا گە يىشتن، تەربىيەت كران، تەمبى بوون، تەمبىكران، تەمبى بوون، تەمبىكران، زانىنى عەلى كۆر كى يە، سزا وە داى، سزا دانە وە، سزالىوەر گىرانە وە، سزا وەر گرتنە وە، لمبۆز دە خۆلئى وەردران، لووتشكان، لووت هاتنە خوارە وە، لووت هاتنە خوارە وە،
- ادب طراز: دەر زىز، دەر سىز، دەر سدادەر، سەيدا، فىزىكار، فىزىكەر، ماموسا، مامۇسا، مامۇستا، مەللىم، موعەللىم، وانەبىز، وژەر، هينەر،
- ادب كده: ئەدەبىگا، چىگەي ئەدەب فىزى بوون، فىزىگەي ئەدەب،
- ادب كردن: ۱- ئازاردان، ئازارداي، ئاقل كىردن، ئەدەب كردن، بە خزمەت گە يىشتن، بە سزا گە ياندرن، بىسكانى، پىزە بىر، تراندرن، تەربىيەت كردن، تەمبى، تەمبى كردن، تەمبى، تەمبىكران، تەنبى، تەنبىكران، خەم خواردن، خەم لىخواردن، سزادان، سزادى، عار بە پەكىك نان، عازاب دان، عازاودان، عەدەبىكران، عەزىبە دان، گوئى بادان، گوئى كىشان، گوئى پاكىشان، گە هاندرن، لووتشكاندن،

لووت شكانن، مشوور خواردن، مشوور ليخواردن، ۲ ← ادب آموختن (۲)
 ← ادب،
 - ادبگه: ← ادبگه،
 - ادب گرافتن: ئەدەب ھەلگرتن، تەربىيەت ۋە گرگرتن، تەربىيەت ھەلگرتن،
 - ادب يافتە: بەفەرھەنگ، تەربىيەتھەلگرتوو، حاملو،
 ادبا: ← ادبا،
 ادبا: ئەدىبان، ئەھلى ئەدەب، تۆرەفانان، ۋەزەوانان، ھۆزانانان،
 ادبار: ئاپۇر، ئاپۇرە، ئاران، ئارىشەن، ئازار، ئاستو، ئوزوور، ئەرك، ئەركو ئازار، ئەركى گران، ئەزىيەت، ئەشكەنجە، ئەمگ، ئىش، پار، بۇلات، بۇنەھاتن، بەختەشى، بەخت ھەلگەرەنە، بەدئىقبالى، بەدبەختى، بەدشانسى، بەلا، بەلاوچۆرتەم، بەلاموسىيەت، بەلەگەور، بەوبەختى، بىئىقبالى، بىيەغبالى، بىيەختى، بىدەرەتانى، بىولەتى، پارس، پەتا، پەتپەتتەن، پەتەر، پىچوتاو، پىسىر، تالو، تالوترش، تاو، توخ، تووشى، تووشى بەلابوون، تەرىفەي، تەگەرەوتووشى، تەمەرە، تەنگانە، تىلا، جىچەرە، جىناو فرىيا، جىناو فرىيا، جىناو فرىيا، جىناو فرىيا، جەنجەرەت، جەنجەرە، جەفا، چۆرتەم، چارەشى، چەرمەچۆپى، چەرمەسەرە، چەرمەسەرى، چەواشۇ، چەوس، چەنەقۇمىيا، حازاب، حازار، حازاو، حەزاب، حەزىيەت، حىجران، خىراپ بۇھاتن، خىراپ لىقەومان، خەبس، داماو، دىواى، دىزى، دەرد، دەردومەينەت، دەردە سارى، دەردە سەرى، دەوس، پىنج، پۇزەرەشى، پۇزى تارىك، پووشە، پەنج، پەنجوچەوسانەو، پىنج، زامەت، زەخمەت، زەخمەت و چەوسان، زەخمەت و دەرد، زەختە، زەرەر، زىان، ژان، ژان و دەرد، سرت، سرتى، سەختى، سەخلەت، سەگەمەرگى، سەمەرگى، شەف، رەش، شەلشى، عازاب، عازاو، عەزاو، عەزىيەت، فەتارەت، فەتەرەت، فەلاكەت، قورپەسەرى، قورپەسەرى، قەترمە، قەدا، كارە سات، كامباخى، كلۇل، كۆتەك، كۆچولۇي، كۆرەورى، كۆستەوتن، كۆس، كەفتن، كۆلپ، كۆلمەرگى، كۆپەرەورى، كەت، كەزلاتەي، كەسەر، كەلال، كەلمە، كەمبەختى، كىشەوگىرە، گراداف، گراداف، گرادو، گرگاشە، گوج، گەوەر، لىقۇمىيان، لىقۇمىن، لىقەلمان، لىقەومان، لىقەومىن، مسۇدە، مسىيەت، مسىوئە، مشەقەت، مشەققەت، موروز، مەينەت، ناراو، نارەختەي، نامەت، نامەتى، نامەد، نىبەت، نوشوس، نوشوستەپتەن، نوشوستى، نەدامەت، نەزە، نەسىيەت، نەشس، نەگبەت، نەگبەتى، نەھات، نەھاتى، نەھامەتى، نەيامەت، ۋە، ۋەزەن، ۋەزەندى، ۋەند، ۋەنەقۇمىيا، ۋەي، ۋەيشووم، ۋەيشوومە، ھەشاشىن، ھازار، ھەژمە، ھىش، ھىوات، ھەش،
 ادبارگر: باركەوتوو، باركەوتە، بۇنەھاتوو، بەدبەخت، بەوبەخت، بى بەخت، بىدەرەتان، بىشانسى، بىشەنس، بىولەت، چارەپەش، چەنەقۇمىيا، قورپەسەر، قورپەسەر، كلۇر، كلۇل، كۆستكەوتوو، كۆستكەوتە، كۆلۇل، لىقەوماو، ھەشەسەر،
 ادبارى: ۱ ← ادبار، ۲- پىسى، ناپاكي، ناخاوتنى،
 ادبى: ئەدەبى، تۆرەيى، ۋەزەيى،
 - ادبى حرف زدن: ئەدەبى قەسەردن، بەشئووى نووسىن ئاخافتن، قەسە قەلمى كردن،
 ادبىيات: ئەدەب، ئەدەبىيات، بىزە، تۆرە، توورە، شىئەرو پەخشان، ۋەزە،
 - ادبىيات تەبلىقى: ۋەزە بەراوردكارانە، لىقەكە ۋە ۋەزە ئىنۆنەتەوئەي كە باسى كارتىكردنى ۋەزە گەلىك بەسەر گەلىكى تر يان شىتووزگەلى جىاواز بەلام لەيك چەشنى ۋەزەي ولاتان دەك،
 - ادبىيات سىياھ: ۋەزەي پەش، ۋەزەوانىي شىنگىتېرى، ۋەزەي باسى مردن وچارە رەشى مرؤفو بى ئەمەگىي دنيا،
 - ادبىيات شىفاھى: ۋەزەوانىي سەرزەرەكى، ۋەزەي پەش، كۆمەلەي (چىرۆك، كايە، گۇرانى، لىچارومەتەلۆك و ...) كە پشتاويشت دەگىنەرپتەو، ۋەزەي زارەكى،
 - ادبىيات طلبكارانە: لىدان و ھاوارىش كردن،

- ادبىيات كلاسىك: ئەدەبىي كۆن، ۋەزەي كلاسىك،
 - ادبىيات كەن: ئەدەبىي كۆن، ۋەزەي كلاسىك،
 - ادبىيات معاصر: ئەدەبىي ھاوچەرەخ، ۋەزەي ھاوچەرەخ، ۋەزەوانىي ھاوچەرەخ،
 - ادبىيات مکتوب: ئەدەبىي نووسراو،
 - ادبىيات منظوم: ئەدەبىي رىكخراو، پەخشانە شىئەرو شىئەر، ھەلەست،
 ادبىر: ۱ ← ادبار، ۲ ← بدبخت،
 ادخال: ئاوقاكردن، ئەنەنىي، ئەنەوسەي، بردنەزور، بردنەناو، پىداكردن، تىشاخنىن، تىشاوېزتن، تىخستىن، تىپاكردن، تىپوكردن، تىنان، تىنھاندن، تىھاوېزتن، تىھاوېشتن، چەنەبەردەي، خىستەناو، دەناونان، دەنىونان، زەندن، زەنن، زەنىي، زەنىن، قەزەنىن، لەناونان، لىبىردن، ھزاندىن،
 ادخال زدن: ← تخمىن،
 ادراج: ۱ ← ادخال، ۲- تۆماركردن، نووسىن، ۳- بىن، پىوان، تىكەوېچان،
 ادراز: ۱- پىشاو، تەرەگمىز، چرگە، دەستافازراف، دەستەمىزا بچووك، زاراو، زاراو، شاش، قۇك، گمىز، گمىز، مىز، مىز، ۲- جىرە، سالانە، مانگانە، مووچە،
 ادراز خوار: جىرەخۆر، مووچەخۆر، مووچەوەرگر،
 ادرازداشتن: كارى سەراوئە ھەبوون، مىزھاتن،
 ادراز كردن: چوونەسەرپىشاو، گمىزكردن، مىزكردن، مىزكردن،
 ادراز نامە: نامەي بىنەوئەي مووچەكەشاو خەلىفەكان دەياندا كەسىك،
 ادراك: ئەنەبىاواي، پىزانىن، تىگەبىشتن، چەبىاھەي، ھالىبوون، ھالىبەي، پىتتېبىردن، زاننىن، سەرلى دەرچوون، سەرلى دەركردن، سەرەدەر لى دەركردن، فامكردن، فامىن، ھەستپى كردن،
 ادراك افتادن: تىگەبىشتان، فامكران،
 ادراك باطنى: تىگەبىنى ناوخۆي، ۋەستانى مرؤف لەسەر ھەست و سۆزە ناوخۆبىيەكانى،
 ادراك پذىر: شىاوى تىگەبىشتن، شىاوى ھالىبوون، شىاوى فامكردن، شىاوى فامىن،
 ادراك حسى: ئاگاداربوون لەسەر شتەكان لەرپىگەي ھەستەكانەو، تىگەبىنى ھەستىنى،
 ادراك كردن: ← ادراك،
 ادراك ناپذىر: نەشىاوى تىگەبىشتن، نەشىاوى ھالى بوون، نەشىاوى فامكردن، شىاوى فامىن،
 ادرا مە: ← آدم،
 ادعا: ← ادعاء،
 ادعاء: ۱- ئىدەبىا، ئىدعا، بانگەشە، خوازە، داوا، داواكارى، لافلېدان، ۲ ← خواستە(۱)،
 ادعاءداشتن: ئىدەبىاكردن، ئىدعاھەبوون، بانگەشە كەدن، بەخۇننازىن، خۇھەلدىان، خۇھەلكىشان، داواكردن، داواھەبوون، دداندىن، شاتوشووت كردن، لافلېدان، ھاشوھوش كردن،
 ادعاكار: داواچى، داواكار، داواكەر،
 ادعاكردن: ئىدەبىاكردن، داواكردن، وىستىن،
 ادعانا مە: داوانامە، نامەي داواكردن،
 ادعاى غىب: ئاشكر اكردننى زىان دىتووبى و فرىوخاردووبى لەسەودادا،
 ادعيا: كۆي(دعا) ← دعا،

ارادۀ الهی: ئیراده‌ی خوا، خواکرد، قسمهت و نسیب، کاری خوا، اراده‌داشتن: ۱- ئیراده‌هه‌بوون، به‌ئیراده‌بوون، خاوه‌ن بریاربوون، خاوه‌ن هه‌مدبوون، خوڤاگری له‌کاراندا، له‌سه‌رپرپارسووربوون، لیبراو بوون، ۲- اراده‌کردن، اراده‌کردن: ئیراده‌کردن، بریاردان، به‌ته‌مابوون، به‌نیازبوون، چه‌نه‌بریا، خواستن، ده‌به‌ردابوون، ساخبوونه‌وه، ساغبوونه‌وه، عه‌زم جه‌زمکردن، عه‌زم کردن، قرم‌قایمکردن، قه‌راردان، قه‌راردای، قه‌ست کردن، گه‌ره‌کیبوون، گه‌ره‌کیبه‌ی، لیبران، لیبریان، مه‌یلکردن، ویستن، هه‌ریگردن، هه‌مد، هیمه‌تکردن، اراده‌گرائی: ئیراده‌خوازی، برها به‌گرنگی ئیراده له‌گوڤانی زینی مرؤفدا، به‌ستنه‌وه‌ی گوڤانی په‌وتی رووداوه‌کان به‌ویست وئیراده‌ی مرؤف، ارادی: ئاگایانه، ئیختیاری، به‌مه‌یلی خو، به‌ویستی خو، خواستی، ویستیانه، خوویستانه، - غیرارادی: به‌بی‌ویستی خو، خوئنه‌ویستانه، ئاگایانه، ارادل: به‌ره‌لداکان، به‌ره‌للاکان، چه‌له‌جه‌له، خه‌لکی به‌ست، خه‌لکی سووک و بی‌مایه، پووته‌بوووته، لاتولووت، ناکه‌سان، ناکه‌سبه‌چه‌وه‌هیچ و پووچان، هه‌رچی به‌رچی به‌کان، اراضی: نه‌رزه‌کان، زه‌مینه‌کان، هه‌رده‌کان، - اراضی انفال: زه‌ویگه‌لی تایبه‌ت به‌ئیمام که‌بوکپین و فرۆشتن نای، - اراضی موات: زه‌ویگه‌لی بی‌خواه‌نی کشتوکار تیدانه‌کراو، اراقت: پزاندن، پزتن، پشتن، میزکردن، اراقو: - سیاهک، اراقوا: - سیاهک، اراقیطون: بناوه‌تۆم، پووپیچ، اراک: گیای دارسیواک، ارامسل: ۱- بی‌وه‌پیاوان، بی‌وه‌ژنان، په‌نه‌نان، سه‌لتان، ۲- چاوه‌ده‌ستان، ده‌ستکورتان، فه‌قیران، نه‌داران، هه‌ژاران، ارامنه: هه‌رمه‌نی‌یان، اریاب: ۱- ئاغا، ئاغادج، ئه‌ریاب، ئه‌رواو، به‌گ، خان، خاوه‌ن، خاوه‌ن زه‌وی، خاوه‌ن ملک، خودان، خیتو، ساماندار، سیایی، مالک، ۲- پرگال، خاوه‌نکار، ساحییکار، ساحیوکار، سیحه‌بکار، وه‌ستا، ۳- خواکان، خوداکان، ۴- خاوه‌نان(اریاب جراید)، - اریابانه: ۱- ئاغانا، ئه‌ریابانه، به‌گانه، خانانه، وه‌ک ئاغانان، ۲- داهااتانه، ملکانه، - اریاب خودبودن: ئاغاوکیخای خو‌بوون، ئاغای خو‌بوون، خاوه‌نی کاری خو‌بوون، ژئرده‌ستی که‌س نه‌بوون، سه‌ربه‌خو‌بوون له‌کاراندا، فه‌رمانی که‌سو له‌سه‌ر نه‌بوون، - اریاب رجوع: داواکارانی کار یا باه‌تیک، سه‌ردان کاران، ها توچو کارانی فه‌رمانگه‌بو داواکاریه‌کانیان، - اریابزاده: ئاغازاده، به‌گزاده، خانزاده، - اریاب ورعیتی: ئاغا وره‌حیه‌تی، - اریابی: ۱- ئی‌ئه‌ریاب، تایبه‌تی ئاغا، ۲- ئاغایه‌تی، ئاغایی، - اریابی کردن: ۱- ئاغایه‌تی کردن، ئاغایی کردن، دیداری کردن، ۲- داخو‌پین و فه‌رمان دان، لافی ئاغایه‌تی لیدان، ۳- جوانمردی کردن، - اریاب: به‌ره‌کان، سووده‌کان، قازانجه‌کان، - اریعه: چوارده‌نی، چواره، چوارینه، خاوه‌نی چوارنده‌م یا چوار توخم، له‌چواران پیکهاتوو، - اریعین: ۱- چل، چله، چله‌مین، چلی، ۲- چله‌ی حوسه‌ینی، رۆزی بیسته‌می مانگی سه‌فه‌ر،

ادیت دیدن: ئاران، ئازاربینین، ئازارپیگه‌یشتن، ئازارچیتشتن، ئازاردان، ئه‌راندان، ئه‌راندان، چه‌رمه‌سه‌ری دیتن، حازاب دیتن، ده‌رد پی دران، ده‌ردچه‌شتن، ده‌رد دیتن، ده‌وساندران، په‌نج پی‌دران، تووشی په‌نج کوپه‌وه‌ری بوون، ره‌نج پیگه‌یشتن، زه‌باندان، سزادان، عازاب چه‌شتن، عازابدان، عازاب دیتن، عازاو چه‌شتن، عازاو دیتن، عازاودان، عه‌زیه‌ت دران، عه‌زیه‌ت دیتن، عه‌زیه‌ت کران، کوپه‌وه‌ری دیتن، گه‌هران، گه‌هراندان، نا‌په‌حه‌تکران، نا‌په‌حه‌تی دیتن، ادیت کردن: - ادیت دادن، ادیت کشیدن: ئازارکیشان، چه‌وسانه‌وه، په‌نجکیشان، زه‌حه‌مت کیشان، - ار: ۱- اگر، ۲- اره، - ارئه: ئاراسته‌کردن، ئرنامه‌ی، پیشان‌دان، پشکه‌شکردن، خسته‌ به‌رچاو، خسته‌پوو، ده‌ر خستن، پانان، نواندن، نیشان‌دان، نیشان‌دای، و سنای، - ارئه‌دادن: - ارئه، - ارئه‌طریق: پی‌پیشان‌دان، پی‌نیشان‌دان، پی‌نمای، پی‌نوی، - ارئه‌کردن: - ارئه، - اریس: پس، چه‌مه‌ماره، - اریسه: ئاره‌بانه، ئه‌رابه، ئه‌ره‌بانا، حاره‌به، داشقه، سه‌قی، عاره‌بانه، عاره‌به، عه‌ره‌بانه، قالی، گاری، گاریه، گرگۆک، - اریه‌چی: ئه‌ره‌باناچی، حاره‌به‌چی، داشقه‌چی، سه‌قیچی، عاره‌بانه‌چی، عاره‌به‌چی، عه‌ره‌بانه‌چی، قالنچی، گاریه‌چی، گرگۆکچی، - اریه‌دستی: عه‌رابه، فارگوون، فه‌رغوون، - اریه‌ران: ئاره‌بانه لیخو، حاره‌به‌ناژو، ده‌بابه‌چی، شو‌فیری عه‌رابه، گاریه‌ناژو، - اریه‌رو: پی‌ئه‌ره‌بانا، پی‌حاره‌به، پی‌داشقه، پی‌ساقه‌فی، پی‌ عاره‌بانه، پی‌عاره‌به، پی‌عه‌ره‌بانه، پی‌قالی، پی‌گاریه، - اریه‌کش: - اریه‌چی، - اریحیف: حه‌له‌لق مه‌له‌لق، درۆده‌له‌سه، قسه‌ی به‌خو‌پایی، قسه‌ی بی‌مانا، قسه‌ی بی‌ه‌وده، قسه‌ی پروپوچ، قسه‌ی خو‌پایی، قسه‌ی قو، هاته‌ران پاته‌ران، هه‌له‌لق مه‌له‌لق، هه‌لیت و پلیت، - ارادت: ۱- ارادت‌داشتن، ۲- خواست، ویست، مه‌یل، ۳- خواستن، داواکردن، ویستن، ۴- قه‌زاقه‌ده‌ر، - ارادت‌داشتن: ئه‌مه‌گ‌له‌دۆستایه‌تیدا، ئیخلاص، چوکه‌یی نواندن بو پزلیگرتن، خو به‌چوکه‌ی که‌سیک‌دانان، خو به‌چوکه‌ی که‌سیک‌زانین، پزلیه‌بوون، پزندانان بوگه‌وره‌تر(وه‌ک مرید بو‌پیر)، نیازپاکی له‌دۆستایه‌تیدا، - ارادت‌پیشه: ئیخلاسونین، ئه‌وه‌که‌سه‌ی هه‌میشه چوکه‌یی ده‌نویتی بو پزلیگرتن، - ارادت‌شعار: - ارادت‌پیشه، - ارادت‌کیش: - ارادت‌پیشه، - ارادتمند: بچووک، بوچوک(ارادتمندم: بچووکتم، بوچوکتم، چوکه‌ی تۆم)، چوکه، خو به‌چوکه‌ی که‌سیک‌دانه‌ربو پزلیگرتن، سه‌ره‌سه‌یارده، سه‌ره‌سه‌پتراو، سه‌ره‌سه‌پتراو، گچکه، - ارادتمندان: بچووکانه، بوچوکانه، زور به‌پزیه‌وه، سه‌ره‌سه‌پتراوانه، سه‌ره‌سه‌پتراوانه، گچکانه، هه‌مد، - اراده: ۱- ارابه، ۲- په‌که‌ی نه‌ژمیره‌ی چه‌کی قورس و تانگ، - اراده: ئاره‌زوو، ئاریش، ئیراده، بریار، چه‌نه‌بریا، خواست، خواسته، خواسته‌نی، داوخواست، گه‌ره‌ک، له‌خو‌پران، له‌خو‌نه‌وین، لیبران، مه‌یل، ویست، ویستن، هه‌مد، هیمه‌ت، هیمه‌ت،

ارتشا: بهرتیلخواردن، بهرتیلخۆری، بهرتیلگری، بهرتیلوهرگرتن، پيشوهتخواردن، پيشوهتوهرگرتن، پيشوهخۆری،
ارتشاه: ← ارتشا،
ارتشاح: پالاوتن، ده لاندن،
ارتشاف: قوم قومه خواردنهوه، مژين، نۆشين، ههلقوپاندن،
ارتشبد: ئه رته شبود، گه ورتنه ترين ده ره جهی سپای ئيران،
ارتشتار: جهنگاوه، سوپایی، شه پکه، لهشکری،
ارتش سالاری: بهر پتوه بردنی ولات له لایه ن سپاوه، ئه رته ش سالاری،
 پژی می زه بروزه نگی ئه رته ش بیان، میر سپایی،
ارتشی: ئاته شی، ئه رته شی، سپایی، سوپایی، قۆشونی، قۆشه نی،
 لهشکری، نیزامی، ۱- ئه وه ی ده ئه رته شدا کار ده کا، ۲- هه ر شتیکی
 سه ر به ئه رته ش،
ارتصاد: ← انتظار داشتن،
ارتضاع: ۱- په سن دکردن، هه لباژدن، ۲- خۆشحال بوون، شاد بوون،
 ۳- پارزی بوون، قایل بوون،
ارتضاع: شیر خواردن،
ارتعاب: ← ترسیدن،
ارتعاد: ئۆقره لئیسرین، ئۆقره لئیه لگی ران، پۆشه کان، په شوکان،
 دانه سه کنان، پالته کین، له رزین،
ارتعاش: ئه وه له رزای، پاژان، پاژانه وه، له رانه وه، له رزه، له رزان،
 له رزاندن، له رزانی، له رزانه وه، له رزای، له رزانی، له رزه، له رزه له رزه،
 له رزین، له رزینه وه، له ره، له ره له ره، له ریانه وه، له ریانه وه، هه لاجان،
 هه لاجن، هه لاجین،
ارتعاشات: کۆی (ارتعاش) ← ارتعاش،
ارتفاع: ۱- بلندی، بهر زایی، بهر زایه تی، بهر زای، چۆرۆ، حه وای،
 سه ره وژووره، سه ره وژووری، شۆرۆ، هه نده ف، هه ورازای، ۲- بلندی بوون،
 بلندی بوون، بهر ز بوونه وه، چوونه سه ره، هه ستان، ۳- پاده ی هیزی
 ده نگ، ۴- به نده ن، شاخ، کپۆ،
ارتفاع مطلق: بهر زایی په ها،
ارتفاع نسبی: بهر زایی پتۆه یی،
ارتفاعات: بلندان، بلندیان، بهر زاییان، بهر زایی په کان،
 ژووران، سلا، سلان، سه ران، سه لا، سه لان، کۆی ستانه کان، کپوان،
 کپوه کان،
ارتفاع سنج: بهر زایی پتۆ، ئامراز ی پتوانی بهر زایی شویتیکی زه وی له سه ر
 پکی ده ریاهه، هه وراز پتۆ،
ارتفاع طلبی: بهر زه فیری،
ارتفاع گرفتن: ۱- ئه ندازه گرتنی بهر زایی، ۲- به چله پۆیه گه یشتن،
 چوونه بان، ۳ ← ارتفاع یافتن،
ارتفاع یاب: ← ارتفاع سنج،
ارتفاع یافتن: بهر ز بوونه وه، بهر زه وه بوون، هاننه بان، هه ستان،
ارتفاق: ۱- ئانی شک دادان، له سه ر ئانی شک پال دانه وه، ۲- براده ره تی،
 بوون به ره فیق، سازان، هاو پتیه تی،
ارتفاق بین المللی: دانی مافگه لیک له ناو سه نووری ده و له تیکدا
 به ده و له تیکی دی (نمونه که ی ئه و په یمانه بوو که له تپۆ ده و له تی سه ددام و
 تورکیه دا هه بوو که پنگای به تورکیه ده دا تا ۱۰ کیلۆمیتەر به دوا ی
 شۆرشگرتانی کورددا بیته تپۆ سه نووره کانی عیراق،
ارتقا: ← ارتفاع،
ارتقاء: بردنه سه ر، بهر ز بوونه وه، به ره وژوور چوون، به ره و ژووره چوون،
 پيشکته و تن، ته ره فیکردن، چوونه سه ری پله و پایه، سه ره که و تن،

اریو: ئه مرۆ، شکۆک، کارچف، کارچک، هه مرۆ، مرو، مروی، مروی،
 مووروو، موریه، سه ره وه، سه رووی، هه رمی، هه رمی، هه رمیک،
 هولوو، هه رمی، هه رمی، هه مرۆ،
اربودر: داره مرۆ، داره شکۆک، داره کارچف، داره مرو، داره مروی،
 داره مروی، داره مووروو، داره موریه، داره کارچک، داره سه ره وه، داره سه رووی،
 داره هه رمی، داره هه رمی، داره هولوو، داره هه رمی، داره هه رمی،
 داره هه مرۆ، داره هه رمی، داره هه مرۆ،
اریون: ← ارمن،
ارتاج: به ستن، شه ته کدان،
ارتاغ (ارتاغ): بازرگان، تاجر، ۲- انباز،
ارتباط: ۱- آشنایی (۲ و ۳)، ۲- پیوند: به سه ستراوه یی، به ستن،
 پتوه لکاو ی، هه فبه ندی، پتوه نوو ساوی، پیکه وه نوو ساندن، فیر (فیری
 به دنیا وه نیه)، ۱- لئیه سه تراوی، ۲- بندوبست (۳)،
ارتباطات: ۱- کۆی (ارتباط) ← ارتباط، ۲- ده زگای پاگه یاندن،
ارتباط جمعی: پاگه یاندن،
ارتباطچی: ئاشنایی ساز که ره، په یوه نده ره، په یوه ندی ساز که ره،
ارتباط دادن: ئاشناکردن به یه کتر، په یوه نده دان، په یوه ندی دان،
 په یوه ندی له نپواندا سازکردن، پیکه وه به ستنه وه ن،
ارتباط داشتن: ئاشنایه تی هه بوون، ئاگاداری نه یه کتر دان، ئاگا له
 یه کتر بوون، په یوه ندی پیکه وه هه بوون، پیکه وه به سه ستراوه بوون،
 پتوه به سه ستراوه بوون، چاسووسی بۆکردن، حه ق به سه ره وه بوون، خه به ر
 پێدان، سه روکار ده گه ل بوون، عه لاقه هه بوون، عیلاقه هه بوون، فیر پتوه
 بوون، که ینویه ی پیکه وه هه بوون، مابه ین هه بوون، میانه هه بوون،
 نپوان هه بوون، هاو تپۆ هه بوون، هه ق به سه ره وه بوون، یه کتر دواندن،
ارتباط گرفتن: په یوه ندی پتوه گرتن،
در ارتباط با: سه باره ت به، له په یوه ندی له گه ل، له مه ر،
ارتباک: دامو ی، تووشی کارید ژوار بوون و تپدادامان،
ارتجاع: گه شینی، هفیاداری، هیواداری،
ارتجاج: ۱- اضطراب، ۲- جوولان، له رزین، ۳- شه پۆلدا ی ده ریاه،
ارتجاع: دژایه تی ده گه ل نویتخواری (له سه یاسه ت دا)، فه زقیریان،
 کۆنه بییری، کۆنه په رستی، کیش ئاسایی، گه پانه وه، گه پانه وه
 سه ردۆخی پتپشو، وه رگه پان،
ارتجاعی: پاشه پۆ، دما که وته، دوا که وتوو، کۆنه پارێز، کۆنه په رست،
 که فنه په ریس، که لله کۆن، کیش ئاسا،
ارتجاعیون: کۆی (ارتجاعی) ← ارتجاعی،
ارتجال: بی بیر کردنه و ئاخفتن، بی بیر کردنه وه شیعیر هۆنینه وه، شیعیر
 کۆتن بی دامان،
ارتجالی: به سه ر پتوه، ده ست به چن، ده می، پتوپا، سه ر پتیی، کاتی،
ارتحال: ۱ ← کوچ کردن، ۲ ← مردن،
ارتخاع: خاوبوونه وه، سه ستبوونه وه، سه سیبوونه وه،
ارتداد: په دبوونه وه، فه گه ریان، له دین ده رچوون، له دین وه رگه پان،
 له دین لادان، مو پته دبوون، وه رگه پان، هه لگه پانه وه،
ارتداع: ۱- تپوه چوون، ۲- وه ستان و خۆ بواردن له کاریک،
ارتدکس: ۱- په یه روی ئایینی ئۆرتۆدۆکس له دینی عیسا دا، ۲-
 په یه روی دابی کۆن، کۆنه پارێز،
ارتزاق: به ده سه تپنایی خوار ده مه نی، به دوا ی رسق و پۆزی به وه بوون،
 رسق ئه ستاندن، رسق خواستن، رسق وه ده سه تپنایان، نان په یدا کردن،
ارتسام: فه رمان بردن، ملکه چی، نزا کردن، نه خش به ستن، نیشانه،
ارتش: ئاته ش، ئه رته ش، سپا، سوپا، قۆشون، قۆشه ن، لهشکر،

مهرته به بالا بون، وه سهر كهوتن، مهرته به بالا بون (خوا مهرته بهت بالا/علا كا)،
 ارتقا آمیز: بهرز بون وه ی پله به یله، چونه سهری ههنگاو بههنگاو،
 ارتقا دادن: بردنه سهر، بهرز كردنه وه، بهرز وه كردن، پایه بهرز
 كردنه وه، تهره قی پیدان،
 ارتقا یافتن: بهرز بون وه، پایه بهرز بون وه، تهره قی كردن،
 ارتقا ب: ← دیدبانی،
 ارتقا ب: ۱- نه نجامدانی کارئ، ده سستی کردنی کارئک، ۲- تاوان
 كردن، دهست پیدان چوون، دهست له کاری ناله بار دان، سووچ كردن، ۳-
 سواری بون،
 ارتقا ب: ۱- نارامی وه سه قامگیری، ۲- پشت پیته ستن، جیگیر بون وه زهیندا،
 پاگیر بون،
 ارتقا ب: چوون ژیرتاو، سهر خسته نه ژیرتاو، نووقوانی،
 ارتقا ب: تیرا بون، تیراوی،
 ارتقا ب: تیسك دهر مانكهر، برینکاری سهر تیسكو جمگه، شكسته بهند،
 ارتقا ب: تیسك دهرمانی، چاره سهر كردنی نه خوشی یا شكانی تیسك،
 شكسته بهندی،
 ارتقا ب: ← ارتدكس،
 ارتقا ب: بزدیان، توقین، زراوچوون،
 ارتقا ب: بهارمته وه گرتن، به گرتی وه گرتن، گرتی وكردن، زراوچوون،
 ارتقا ب: شك كردن، كهوتنه گومانه وه، گومان كردن،
 ارتقا ب: ۱- پیخوشی بون، شاد بون، ۲- ← شادمانی،
 ارتقا ب: نازار كیشان به مه به سستی فیر بون، چله كیشان، پرازهت،
 ارث: تیرس، بؤماه، به شه مال، پاشماك، پاشماگه، پاشماوه، جامه نه،
 جیمایی، شره، كه ره بول، كه له پوور، كه له پوور، كه له پوور، مرده لا،
 میرات، میراس، مرده لا، مرده مال، هشته،
 - ارثا: به تیرس، به كه ره بول، به كه له پوور، به كه له پوور، به كه له پوور،
 به میرات،
 - ارث ب: به شبر، پاشماك گر، شره گر، كه له پوور گر، میرانگر، وارس،
 وارس،
 - ارث بردن: به شبردن، پاشماك گرتن، شره گرتن، كه له پوور گرتن،
 میرا بردن، میرا گرتن،
 - ارث پدرا خواستن: داوای به شه میرات كردن، به شه میرات ویستن،
 داوای میراتی باب كردن، ۱- به شه میراتی خو داوا كردن، ۲- پنی
 داگرتن له سهر وه گرتنی شتیك (میراتی بابی دهوئ)،
 - ارث خور: تیرس بهر، كه له پوور گر، میرا تهر، میرا تهر، میرانگر،
 - ارث شغال به كفتار رسیدن: میراتی كه به كه متیار گه یشتن (میراتی
 كه هی كه متیاره)،
 - ارث گذاشتن: به میرات به جته یشتن، له پاش به جیمان،
 له داوای خو به جته یشتن، میراتی به جته یشتن،
 - ارث وه میرات: ← میراث،
 - ارثی: ۱- ← ارثیه، ۲- نه دیاردانه ی لهش (وه ك: پهنگی چاو، بیچم،
 نه خوشی وه به گشتی نه وانه ی له پنگای ژینتیکی یوه به كهسانی داوای
 خو یان ده گهن)،
 - ارثیه: كه له پوور، مالی میرات، میراتی، هشته یی،
 ارث: ۱- ← احترام (۱)، ۲- ← ارزش،
 - ارث نهادن: فیح تیرام گرتن، به شهت زانین، به هه نه گرتن،
 به هیند گرتن، حورمه تگرتن، حورمه لیتان، دان پیمان، پیز گرتن، پیز
 لیگرتن، پیز لیتان، سهنگ لیتان، سهنگ لی نیان، قه در گرتن،
 نرخ بؤدانان، نرخ دانان،

ارچ ننهان: به هه نندنه گرتن، به هیندنه گرتن، پیز نه گرتن،
 لووت پیمان هینان، لووت پیدانه هینان، لی پازی نه بون، گرتگی نه دان
 به كهستی، نرخ بؤدانان،
 ارچاع: وه داوختنی کارئك، هیوادار كردن،
 ارچاع: ۱- پیته سپاردن، سهواله، كار پیته سپاردنه وه، ۲- ←
 بازس دادن، ۳- سهواله ی كه سیک كردنه وه، رینوونی كردن بؤلای
 كه سیک یان شوینك، ناردن بؤلای كه سیک یا شوینك،
 ارچاع شدن: پیته سپاردن، پیته سپیران، سهواله دران، سهواله کران،
 گه پانه وه، ناردانه وه، وه گرتدران، ویدرانه وه،
 ارچاع كردن: ← ارچاع،
 ارچاعی: گه پاره، گه ریندراوه، هه لگه پاره،
 ارچاف: ← شایعه،
 ارچج: باشر، په سندر، ته كه ستر، جه ختر، چاتر، چاكتر، خاستر،
 زؤرت، زیاتر، له بارت، له پیشتر،
 ارچحیت: ← برتری،
 ارچمند: ئا پرومهنده، پایه خدار، به ها، بلندج، به پایه، به پله و پایه،
 به جهلال، به حورمهت، به حیزهت، به ده بده به، بهر كه تی، به پرومته،
 به ریچاف، به ریز، به شان، به شانوشكؤ، به شانوشه كهوت، به شكؤ، به
 شه كهوت، به عیزهت، به قه در، به مه رته به، به نرخ، به وهج، به وهج، به ها
 گران، به هورمهت، پایه بلند، پایه بهرز، پایه دار، پر حشمهت، پله بهرز،
 پؤته، پؤته كه، تیر هنگ، تیر هنگودنگ، جوامیر، جیدار، خواه نپله،
 خاوهن جهلال، خاوه نده پایه، خاوه نریز، خاوه نشكؤ، خاوهن مه رته به ی علا،
 خوشه ویست، خوه دیرووس، ریز دار، گرانامیه، گه وه، سهنگین،
 سهنگین و گران، قه در گران، گرس، گران، گه وه، مه رته به علا، مه زن،
 نه جیب، نه جیم، هیژا،
 ارچمندی: ئا پرومهنده، به نخعی، به حورمه تی، به حیزه تی، به پیزی،
 به عیزه تی، به قه دری، به نخعی، به وه جی، به هورمه تی، پایه به رزی،
 پر حشمه تی، جوامیزی، جیداری، خاوه نریز، خاوهن شكؤی، ریز
 داری، سهنگینی، گه وه یی، نه جیبی، نه جیمی، هیژایی،
 - ارچمندی به خشیدن: به قه در كردن، به هورمهت كردن، پایه
 بهرز كردنه وه، شكؤ پی به خشین، گه وه كردنه وه،
 ارچن: ← (بادام كوهی) ← بادام،
 ارچ و قرب: ریز و خوشه ویستی،
 ارچ و مقام: ← ارچ و منزلت،
 ارچ و منزلت: پایه و پله، پایه و پیز، پیز و پله و پایه، پیز و پیز، شان و شكؤ،
 شان و شه و كوت،
 ارچال: ← ارسال،
 ارچم: به به زه یی، به روحم، به زه ییدارتر، دلسؤزتر، ارجم الرأحمین:
 به به زه ییترین به زه ییداران، به روحمترین ره حیمان، به زه ییدارترینی
 به زه ییداران، خودا، دلسؤزترینی دلسؤزان، دلؤفانترینی دلؤفانان،
 ارچاع: خاوه كردنه وه، داهیشتن، داهیلان، سست كردنه وه، شل
 كردنه وه،
 ارخالق: نه خله خ، سوخمه، سیخمه،
 ارخش (أر): ← آفتاب،
 ارخشیدن: بزدان، بزدهان، بزدين، به عجین، به هتین، ترسان،
 ترسیان، ترسین، تۆقان، تۆقانی، تۆقین، تهرسای، تهرسای،
 جنقین، جه فلین، جه لفین، جه نقین، دلله زه، روحوون، پؤج
 چوون، پؤج لوی، زاتچوون، زاتلوای، زاورچوون، زاره تره كبوون، زاره
 چوون، زاق، زاله تره كای، زاله تره كبوون، زاله ته قین، زاله ته قین، زاور
 چوون، زراو تۆقان، زراو تۆقین، زاورچوون، زراو تۆقین، زراوچوون،
 سامكردن، سامكهرده ی، فهران، فهرین، هه زفین، هه زقین،

ناعفت، نهحف، نهف، نهفج، نهفف، وهچ، وهچه، وهدهستهاتوو، هاوه، هۆ، هوو،
 - ارزتهاتری: نهو دراوهی له گۆرینهوهی کالابه کالادا بۆ نرخاندن ده کارده کرئ،
 - ارزشناور: دراوی مه له وهر، دراویکه نرخه به پیتی بارودۆخی پۆز ده گۆرئ،
 ارزاق: نازۆخه، نازووخه، نازووچه، نۆرام، ئیروو، بژیوی، پهسه، پێداویستی ژیان، تروتفاق، تفاق، تفاقیسال، تیشوو، جیره، چیتسه کولتین، دانهوئله، دهبار، زخره، زهخیره، کویت،
 ارزان: ۱- نهزان، کهم نرخ، گۆشتی سه رچه پهر، مه لاخۆر، مه لا خۆره، ههزان، ههزانیایی، ههزان قیمهت، ههزۆن، ۲- بئ پێز، بێنرخ،
 - ارزان خر: ههزانشان، ههزانشین، ههزانشکر،
 - ارزان خرید: ههزانشه نیگ، ههزانشینیگ، ههزانشکر،
 - ارزان شدن: نهزان بوون، بوونه گۆشتی سه رچه پهر، بوونه مه لاخۆر، قیمهت داشکان، کهم نرخ بوونه وه، مه لاخۆره بوون، نرخ دابه زین، نرخ هاتنه خوار، ههزانبوون، ههزانبوونه وه، ههزانبویهی، ههزانبوون،
 - ارزان شده: شکاو، شکستهی، شکیاگ، شکیاو، قیمهت شکاو، ههزانبوو، ههزانبووگ،
 - ارزان شمردن: به کهم مگرتن، به کهم گرتی، به کهم نرخاندن، نرخه کهم بۆدانان،
 - ارزان فروش: ههزانشان، ههزانشۆش، ههزانشورهش،
 - ارزان فروش کردن: ههزانشۆشکردن، ههزان فرۆشتن،
 - ارزان قیمهت: ههزانبایی، ههزانشیمهت،
 - ارزان کردن: نهزان کردن، کردنه گۆشتی سه رچه پهر، کردنه مه لاخۆر، قیمهت داشکان، کهم نرخ کردن، مه لاخۆره کردن، نرخ دابه زانیدن، نرخ هیتانه خوار، ههزانشکردن، ههزانشکردنه وه، ههزانشکردهی، ههزانش کردن،
 - ارزانی: ۱- ههزانی، ۲- نه نعام، بده، بدئ، به خشان، به خشاندن، به خشای، به خشایش، به خشیش، به خشیش، به خشین، پهروه، پئی به خشین، پیدان، پێشکیش، ته خشندهیی، جهبه، چاکه، چاکه کاری، خه لات، خه لاتکردن، خه رمانلۆخه (سرخمن)، خه رمانلۆغه (سرخمن)، خه لات، ختیر، ده سوازی، ده سووده هه نه، ده سه نه، ده فته پری، سه خاوهت، سه غاوت، که رم، گیههف، مالبه شینه وه، مالبه شوه که ردهی، نانیدهی، وه خشه، هبوودی، ۳- شت زۆری، شوولگ، فه رحانی، فره هی، گو شادی، ههزانی، ههزانی و بژیو زۆری، ۴ - اندر خور،
 - ارزانی دادن: به خشین، پئی به خشین، پێشکیشکردن، خه لاتکردن،
 - ارزانی داشتن: به خشین، پئی به خشین، پێشکیشکردن، خه لاتکردن،
 - ارزانییدن: ← ارزاندن،
 - ارزانی فرمودن: ← ارزانی داشتن،
 ارزاندن: قیمهت دیاری کردن، نرخاندن، نرخ بۆ دانان، نرخ له سه ر دانان،
 ارزش: ۱ - بها، ۲ - اهمیت، ۳- نۆرت، ئیحتوبار، بایهخ، بایی، قه در، گرنگی، گرنگیه تی، نرخ، وهج، وه جهل، وهج، هه زین، ۴- پله و بایه،
 - ارزش اسمی: نرخه نووسراو له سه ر به لگه ندراره کان،
 - ارزش اضافی: زیده بایی،
 - ارزش افزوده: زیده بایی،
 - ارزش داشتن: تیه رزین، هه زین، هتیا بوون، هتیا ن،
 - ارزش ذاتی: نرخه نووسراو له سه ر به لگه ندراره کان،
 - ارزش زدائی: به هاسرینه وه، بێنرخ کردن، له بیه و خستن،
 - ارزش سنجی: ← ارزیابی،

آرد: نهرد، پاقتی، پاکتی، توانا، دۆستی، دهوله مه ندی، راستی و پاکتی، ژیهاتی، فریشتهی پاسه وانی سامان له تانی زه رده شتدا، لایق،
 آرداد: خاپتین، خه له تین، خه له تین، فریوهر، فیلباز،
 آرداف: په پیره وی کردن، وه وای که سیک که وتن،
 آردام: پایهدار، مانه وه،
 آردب: پیتوانه په کی یۆنانی په به رابه ربه مه ن،
 آرددادن: ۱ - فرمان دادن، ۲- فرمانی به نا په وادان،
 آردک: نۆرده ک، سۆنه (مذ)، بت ناوی، شووش، مامراوی، مراوی، مراویه، مه راگی، وه رده ک (مذ)، وه رده که،
 آردم: ۱- پیشه، کاری باش، هونه ر، هه ر کام له سوو په ته گوره کانی کتیبی زه ند، ۲- گه مه وانی کارامه،
 آردنانس: ۱- نظم و ترتیب: ته رتیب، ته کووزی، حوکم، ده ستوو، ریکو پتیک، فه رمان، قانون، نه زم، ۲- گماشته: نه فسهر یا سه ر باری له زمه ت نه فسهری گوره دا بۆ جیهه جئ کردنی کارو فه رمانه کانی، گوماشته،
 آردنگی: ← آردنگی،
 آردنگی: نۆرده نگیه، بلته، ته کان (دایه بهر ته کان)، تیهه لدان، چۆره نه دای، ده خش، شاپ، شاق، شه پ، شق، شقی به ته زۆ،
 آردنگی زدن: تیهه لدان، چۆره نه دای، شه پ لیدان، شق لیدان،
 آردنگی کردن: به شه پ ده ر کردن، تیهه لدان، چۆره نه دای، شه پ لیدان، شق لیدان،
 آردو: ۱- نۆردوو، نۆردی، پینگه، سپا، سوپا، قۆشه ن، له شکر، هۆردو، ۲- نۆردوو، نۆردی، چادرگه، که مپ، ۳- ئاپۆپی خه لکیکی زۆر، هۆره، ۴- زمانیکه له به مه ماله ی هیندو ئیرانی،
 آردوبازار: فرۆشیاری نیو نۆردوو،
 آردوبازارچی: فرۆشیاری نیو نۆردوو،
 آردوبازاری: فرۆشیاری نیو نۆردوو،
 آردوبیگی: فه رمانده ری نۆردوو،
 آردوبیگی: فه رمانده ری نۆردوو،
 آردوزدن: نۆردوو لیدان، نۆردوو دامه زرانیدن، له شکر به زکردن، له شکر دامه زرانیدن،
 آردوکشی: له شکر کیشان، گواسته وه ی له شکر،
 آردوگاه: ۱- لشکرگاه: نۆردوگاه، شوپتی دامه زرانی سپا، که مپ، له شکرگاه، له شکرگه، ۲- محل استقرار موقت: نۆردوگاه، چادرگه، شوپتی دامه زرانی کاتی، ۳- به ره، کۆمه لیک له ولاتان و حکومه تان که به پیتی به رزه وه نندی ئابووری یان باوه ری ده که وقته به ره ویه که وهه ک به ره ی ولاتانی ئیمپریالیستی و به ره ی سووسیالیستی...
 آرده: ئاردی کونجی، کره کونجی، کونجی ها پردراو، کونجی یین قوتای،
 آرده شیره: ئارده شیره، ئارده قوم، هه لواتارده،
 آردیبه هشت: ۱- به ترین پاکتی و راستی: باشترین پاکتی و راستی، ۲- ماه دوم سال: بانه مه ری، تیره خوره، خاله له ک، گولان، مه هی گولان،
 آردل: په ستتر، په زیلتر، سوو کتر، نزمتر،
 آرز: ۱ - آرزو، ۲ - آرج، ۳ - بها، ۴ - به لگه ی بازرگانی که نرخه کی به پاری ده ره وه دانرا بئ، ۵- پاره ی بیانی، پاره ی ولاتانی تر له ولاتیکدا، ۶- سود: باره، به ر خوره، به ره، به ره، به ره چه، به ره ک، به ری، چه خش، دایهخ (به دایه خمه نه)، دایه ق، دۆ، ده رامه ت، ده رامه د، ده سکه وت، زه رۆله، سوو، سوود، فایده، فایهه، فه پ، فه یده، فیده، قازان، قازانج، قازانی سه ودا، قانجاز، قانزاج، قهره م، قه زانج، کار، که راو، که رم، که ل، که ل، که لک، که لک، کپیر، گو یج، لۆتم، ماعف، منفه حه ت، منفه عه ت، مه فا، مه فعه ت، مه نفه حه ت، مه نفه عه ت،

- ارزش شناسی: بایه‌خناسی، لقیکه له زانسته سه‌بارت به (چیه‌تی، چه‌شن و پیومانی بایه‌خگهل و داوهری له‌مه‌پ نه‌وانه‌وه) به‌تایبه‌تی ئی ته‌خلاق، نرخناسی،

- ارزش قایل شدن: بایه‌خ‌پیدان، به‌هابودانان، پیز لئ‌گرتن، نرخ‌بودانان،

- ارزش کاهی: دابه‌زینی‌نرخ‌دراو، هاتنه‌خواری‌نرخ‌بهرابه‌ریی پاره،

- ارزش‌گذاری: ۱- به‌هابودانان، نرخ‌پری، نرخ‌برینه‌وه، نرخ‌دانان، ۲- به‌راوردکردن، هه‌لسه‌نگاندن،

- ارزشمند: باش، بایه‌خدار، بایدار، به‌رکه‌تی، به‌بایه‌خ، به‌پیز، به‌قیمت، به‌نرخ، چاک، حه‌لکی، پیزدا، عه‌نتیکه، کاو، کووک، ناگوره، نرخدار، هاوله، هوگ، هه‌ژی، هیژا،

- ارزشمندی: بایه‌خدار، به‌فیحتوباری، به‌نرخ، هیژایی،

- ارزشی: ۱- به‌هادار، نرخدار، ۲- نرخ،

- ارزشیایی: ← ارزشیایی،

- ارزشمند: ← ارزشمند،

ارزن: نهرزن، باجیک، په‌مه‌رانه، سوورک، سوورکه، کوورک، گال، گلینه، گهلوو، هه‌رزن، هه‌رزین،

- ارزن‌ازدست‌کسی‌نریختن: زور‌چرووک‌بوون، زورده‌ست‌قووچاو بوون، زور‌قرن‌سیبون، هیچ‌لئ‌هه‌لنه‌وه‌رین،

- ارزن‌ازلای‌انگشت‌کسی‌نریختن: ← (ارزن‌ازدست‌کسی‌نریختن) ← ارزن،

- ارزن‌تلخ: گال، هه‌رزنه‌تاله،

- ارزن‌خوشه‌ای: زوپات، زه‌پاته، کارس، کارسن، کزن، کشته، گارس، گاریس، هه‌رزنه‌گه‌وره،

- ارزن‌درشت: ← (ارزن‌خوشه‌ای) ← ارزن،

- ارزن‌روی‌چیزی‌پهن‌کردن: بروبیانوی‌بن‌شپ‌هینانه‌وه‌بو‌نهدانی شتیگ، مه‌ویژ‌له‌سه‌ر‌په‌شکه‌هه‌لخستن،

- ارزن‌کوهی: زراته‌کتیوله، هه‌رزنه‌کتیوله‌که‌کتیوله،

- ارزنی‌ازخرمنی: دلۆپن‌له‌پووباری، گولئی‌له‌گولزائی، گه‌په‌کئی له‌شارئی، مشتق‌له‌ده‌شتی،

- ارزنین: نانی‌هه‌رزن،

- به‌قدرارزنی: نه‌وه‌نده‌ی‌نیسکیگ، ئینه‌ومروچتیوی، به‌قەت سه‌ره‌ده‌رزیه‌ک، به‌قه‌و‌باله‌می‌شیک، تۆز‌قالتیک، تۆزه‌نیگ، نه‌ختکه‌په‌ک، نیسکیگ، وه‌قه‌ی‌باله‌می‌شیک،

ارزندگی: به‌نرخ، زورباشی، نایابی، نایه‌بی،

ارزنده: ۱- به‌به‌ها، به‌نرخ، به‌هادار، زورباش، نایاب، نایه‌ب، نرخدار، هیژا، ۲- ← ارزشمند،

ارزه: زه‌فت، قوره‌سواغ، گنج،

ارزه‌گر: سپیکار، گچکار، وه‌ستای‌سواغ، وه‌ستای‌که‌فمال، وه‌ستای‌گیچکاری،

ارزیاب: به‌راوردکار، به‌راورد‌که‌ر، خه‌ملین، خه‌ملینهر، سه‌نگین، سه‌نگینهر، قرسین، قه‌بلین، قه‌رسین، قه‌رسینهر، قه‌ولین، قیمت‌بودانه‌ر، نرخ‌پ، نرخ‌دانه‌ر، نرخ‌دیاری‌که‌ر، نرخینهر، هه‌لسه‌نگین، هه‌لسه‌نگینهر،

- ارزیابی: ۱- به‌راورد، ته‌خمین، خه‌مل، خه‌ملاندن، خه‌مل، سه‌نگان، سه‌نگوسوک، قرس، قرسان، قه‌بل، قه‌بن، قه‌به‌ل، قه‌رس، قه‌م، قه‌ول، قه‌و، گوترمه، گوتره، گیز، له‌پ، نه‌هان، هه‌زیر، هه‌سب، ۲- ← ارزیابی‌کردن،

- ارزیابی‌شدن: به‌راورد‌کران، به‌گوترمه‌نرخاندان، به‌گوترمه‌نرخاندان، ته‌خمین‌کران، خه‌مه‌ندان، خه‌ملکران، سه‌رکران، سه‌نگاندان، سه‌نگانرا، قرسان، قرساندران، قرسانران، قه‌بن،

قه‌به‌ندان، قه‌رساندان، قه‌مه‌ندان، قه‌وه‌نران، قیمت‌بودانان، له‌پ‌نرخ‌بودانان، لیکدرانه‌وه، مه‌زه‌نده‌دانان، نرخ‌اندان، نرخ‌برانه‌وه، نرخ‌دانران، نرخ‌دیاریکران، نرخ‌اندان، نه‌هاندان، هه‌زیرکران، هه‌سباندان، هه‌ل سه‌نگاندان، هه‌لسه‌نگانران، هه‌لسه‌نگینرا، هیژاندان،

- ارزیابی‌کردن: به‌بیربوچوون، به‌راورد‌کردن، به‌گوترمه‌نرخ‌بودانان، به‌گوتره‌نرخ‌بودانان، ته‌خمین‌کردن، خه‌ملاندن، خه‌ملکردن، سه‌رکردن، سه‌نگان، سه‌نگاندن، قرسان، قرساندن، قرسان، قه‌بن، قه‌بلاندن، قه‌به‌لانی، قه‌رساندن، قه‌ملاندن، قه‌ولان، قیمت‌بودانان، کریشه‌یش، گومانبردن، گومانبه‌ده‌ی، له‌پ‌نرخ‌بودانان، لیکدانه‌وه، مه‌زه‌نده‌دانان، نرخاندن، نرخپن، نرخ‌دانان، نرخ‌دیاریکردن، نرخاندن، نه‌رخ‌نه‌ریایی، نه‌هاندن، واتیکه‌یشتن، وه‌گرتن، هه‌زیرکردن، هه‌سباندن، هه‌لسه‌نگان، هه‌لسه‌نگاندن، هه‌لسه‌نگان، هیژاندن،

ارزیافت: تاکامی‌نرخ‌دیاریکردن، نخ‌ی‌بودانراو،

ارزیدن: ئیژای، ئیژه‌ی، بایداربوون، به‌نرخ‌بوون، ژان، ژیان، شیان، کردن، لایق‌بوون، لئوه‌شانه‌وه، هه‌رژین، هه‌ژیان، هیژان، هینان،

ارزیر: زریج، ژریز، قالا، قه‌لا، قه‌لایی، کهلناس،

ارژن: ئازک، ئازنگ، بادامه‌تاله، بادامه‌کتیوله، بادامه‌کتیوله، بادامی‌تال، بادامی‌کتیوی، بادامی‌وه‌حشی، باویه‌تاله، بایه‌ف، به‌هیف‌ئازنگ، به‌هیف‌تال، چواله‌تاله، چواله‌شینکه، چه‌قاله، شرت، شه‌والشینک، کاله‌شین، هه‌رجن،

ارس: ← اشک،

ارس: ← سندروس،

ارس: حورروس، خه‌لکی‌پووسیا،

ارسال: ۱- فرستان، ۲- رها‌کردن،

ارسال‌داشتن: به‌پئی‌کردن، به‌پئوه‌کردن، په‌وانه‌کردن، شه‌هاندن، کل‌کردن، کیاستن، کیاسه‌ی، کیانا، کیاندن، کیانه‌ی، ناردن، هنارتن، هه‌ناردن،

ارسال‌شدن: به‌پئی‌کران، به‌پئوه‌کران، په‌وانه‌کران، شه‌هاندان، کل‌کران، کیاستران، کیاندان، ناردان، نیردان، هه‌ناردن،

ارسال‌کردن: ← ارسال‌داشتن،

ارسال‌نمودن: ← ارسال‌داشتن،

ارسالی: به‌پئی‌کراو، به‌پئوه‌کراو، په‌وانه‌کراو، کیاسیا، کیانی، ناردراو، ناریاگ، هه‌ناردوو، هه‌ناردی،

ارسلان: شیز،

ارسنال: جیه‌خانه، زه‌پادخانه، قۆرخانه، کارگه‌ی‌چه‌ک، کارگای‌سازکردن یا‌چاکردنه‌وه‌ی‌گه‌می‌شهر،

ارسنیک: ئارسینیک،

ارسنیک‌سفید: ئارسینیکی‌سپی، ده‌رمان‌مشک، زه‌پنیخی‌سپی، مه‌رگه‌مووش،

ارس‌وپرس: پرسیاروو‌لام،

ارسی: ۱- روسی: ئوروسی، عوروسی، جورئی‌په‌نجه‌ره که‌هه‌لده‌درتته‌وه، په‌وانی، ۲- ده‌رگای‌شووشه‌تیگیاروی‌به‌ره‌وحه‌سار، قه‌په‌نگ، ۳- که‌وشی‌پانه‌داری‌ژنانه‌و‌پیاوانه،

ارش: له‌سه‌ری‌زه‌پنه‌قووته‌پانائانیشک، نیزیکی‌نیو‌میتر، نیو‌گه‌ز،

ارشا: به‌رتیل‌دان، پشوه‌ت‌دان،

ارشاع: به‌رتیل‌دان، پشوه‌ت‌دان،

ارشاد: ۱- ئیرشاد، رابه‌ری، پبه‌ری، پشانده‌ری، پینمای، پینوتی، ۲- ← ارشاد‌کردن،

نەكىش، نەنووكەيشك، وشك، وەرەچەم-تەنگ، ھافىز، ھەرزانكې، ھەسوود، ھەفھەفى، ھەندەبى، ھەنگوتكۆمىر، ھەويادار،
 ارصاد: ۱- چاۋەدېزى، پروانين، لەبۇسەدادانىشتن، ۲- ئاسماندۇزى، كارى پروانين بۇ ئاسمان،
 ارض: ئەرد، ئەرز، بوومى، ھەرز، زەمىن، زەوى، سەرزەمىن، ھەرد، مەلبەند، ولات، ھەرد،
 ارضا: دلخۆشكردن، پارىكردن، قايلكردن، قايلكەردەى،
 ارضاء: دلخۆشكردن، پارىكردن، قايل كردن، قايل كەردەى،
 ارضاءشیدن: ۱ ← ارضای شەھوت، ۲- بەدىھاتنە خواست و ئارەزوو، داىبىنوون، دلخۆشبوون، پارىبوون، پەحەتبوون، قايلبوون،
 ارضاء كردن: دلخۆشكردن، پارىكردن، قايل كردن، قايل كەردەى،
 ارضاع: شىرپىدان، مەمك پىدان،
 ارضانشدنى: تىرنەخۇر، چاۋبرىسى،
 ارضای شەھوت: ئاۋھاتنەو، بەسەرچوون، پەحەت بوون، زاۋىر بوون (بۇزىن)، كاۋىر بوون (بۇپىاۋ)، كاۋىر، ۋەرسان، ۋەرسىيانەن، ۋەرسىن،
 ارضه: بىۋكە، تەختەپوت، سوۋرگ، گەزووز، گىو، لىۋەنگ، مارانە، مەخوركە، مېك، مېكانە، مېكە، مۇر، مۇران، مۇرانە، مۇرىانە، مەركانە، نىۋەند،
 ارضى: ئەردى، ئەرزى، ھەرزى، خاكى، زەمىنى، ھەردى،
 - آفات ارضى: بەلاگەلى لەسەر زەوى كەتۈشى مۇرق دەبن، بەلاى زەمىنى، پېچەوانەى بەلاى حاسمانى،
 ارضاء: ۱ ← بخشايش، ۲ ← چرانیدن،
 ارضاب: ئاۋچاۋسەندن، ئاۋچاۋسەنن، بىزاندن، بىزەھاندن، بەجاندن، بەھتاندن، ترساندن، ترسانن، ترس و بەھرانن، تىرقاندن، تۇقاندن، تۇقناى، تەرسناى، جىراندن، جەفلاندن، جەنقاندن، چاۋترسىن كردن، زات بىردن، زالەترەكاندن، زراۋىردن، زراۋچواندن، زەندەق بىردن، فەزەھاندن، قورقاندن، لەرزىبۇرىن، نەترەبىردن، ھەزقاندن،
 ارضاد: ۱ ← ارضاب، ۲- لەراندەنە، لەرزەگرتن، لەرىنەو، ۳- برووسكەلىدان، ھەورە تىرىشكە،
 ارضن: خەشۇ، كەم قام، گىل، نەزان،
 ارض: ۱- برشوو، برشوى نان، كەپو، ۲- ئىشكە بەرىا دەنكى ۋەك بادام پوستەو فندوق...ى تام گۇپاۋو خرابوو،
 ارض: ← اروغ،
 ارضاب: جۇ، جۇگە، جۇگەلە، چۇم، چەم، پوۋبار،
 ارضاب: جۇ، جۇگە، جۇگەلە، چۇم، چەم، پوۋبار،
 ارضاب: جۇ، جۇگە، جۇگەلە، چۇم، چەم، پوۋبار،
 ارضاب: بىزاندن، دىنەدان، سىخدان، ۋەئارەزووخستىن، ۋەئارەزوو ھىتان، ۋەھەس خستىن، ھاندان،
 ارضام: تىكشكاندن، چووك كردن، خۇلاۋى كردن، ناچار كردن،
 ارضد: پەسندىر، دلگىرتر، فرەوانتر،
 ارضشتك: ۱ ← انگشتك، ۲- حىۋوكتى، قومارىكى كچانەىە بەھلەترووشكانەو خۇ ھەلدەۋىن شتەھەك دەلەن،
 ارضند: ← ارضندە،
 ارضندە: ئالەدىن، ئەپنۇكى، برك، بۇژما، بوۋژما، بەرچاۋ تارىك، بەرك، پشوسوارلە توۋرەبى، پەنگلەمىش، تال، توۋرە، توۋرە بوۋى، توۋكەسەر، تون، توند، توۋرە، جونگە، جەحنى، جەرگوس، چاۋتارىك، حىرسىن، خوئىن جىمىو، خەيدى، دەركەۋەچوو، دۇ، دەھرى، پاپەل، پاگەش، پەگرتوو، پەھۇرسە، رىق ھەستاۋ، پەھەلساۋ، پەھەستاۋ، پەكەن، زىز، زویر، زىز، سل، سوور ھەلگەپاۋ، سىماسىو، پەپنۇكى،

ارشاد كردن: ئىرشاد كردن، پابەرى كردن، پابەرى كردن، پىشاندان، پىنمىلى كردن، پىنوئىنى كردن، پى نىشاندان، ھىدايەت كردن بۇ پىنگا پاست،
 ارشادگرفتىن: داۋاى ئىرشاد كردن، پىنوئىنى خواستىن، ھىدايەت خواستىن،
 ارشد: بالادەس، بالادەست، سەروو، گەورە، گەورەتر، لەپىشتەر، لەسەرتر، مەزن،
 ارشدیت: بالادەستى، بالادەسى، گەورەترى، گەورەبى،
 ارشك: ۱- حمىت: پىاۋەتى، شەرەپ پارىزى، غىرەت، گەپناسى، مىرانى، مىرانى، مىرخاسى، نامووس پارىزى، نەۋەردى، ۲- حسد: ئازوۋە، ئىزەبى، بەتەماحى، بەتەماغى، بەخىلى، بەرجلى، بەرچاۋ تەنگى، بەرجلى، بەغىلى، بېچەلمى، پاروۋ بۇزىرى، پاروۋمىزى، پوۋر دزى، پىسكەبى، تۋاھكارى، تەما، تەماح، تەماح كارى، تەمادارى، تەماكارى، تەۋا، تەۋادارى، جەلە، چاۋبىرچىتى، چاۋتەنگى، چاۋف رەبى، چاۋبىرچىتى، چاۋپنەبوون، چاۋپىنەلېنان، چاۋتەنگى، چاۋتېر نەبوون، چاۋچنۇكى، چاۋلەدوۋى، چاۋنزارى، چاۋنۇزىرى، چاۋنەبارى، چاۋنەزىرى، ھەسوۋدى، چەرووكى، چەكوۋدى، چەكوۋسى، چەلوۋسى، چەلپىسى، چەنۇكى، چەنچەن، چەنچەن كردن، چەپخوۋزى، چەپخوۋسى، چەتوۋنى، چەقتەنگى، چەلاسى، چەمبىرچىتى، چەمتەنگى، چەنچوۋزى، چەنچوۋسى، چەنچوۋسى، ھەسوۋدى، خەنسى، خەنكى، دىزى، دلېزۇكى، دلنۇمى، دىنپانەدلى، دەزگرتىتى، دەستقوۋچاۋى، دەستگرتىتى، دەستھىشكى، دەستقوۋچاۋى، دەستقوۋچىياگى، دەستگرتىتى، دەمداچەقاندن، دەم داچەقانن، پۇدى، پۇزدى، پۇكى، پەزىلى، پىشۇبى، زوفتى، زىدەخۋازى، ساپەۋشكى، سەنجى، سوو، سەربۇر، سەقىلى، شتىنى، قارنانى، قاقىرى، قرتنى، قىچۇكى، قىرم، قىنوۋسى، قىنسى، قورگ دىياگى، قەبداگرتن، قەتەرى، قەمتەركراۋى، قەمتەرى، قىرسىچمەبى، كىۋى، كىۋسى، كىۋىسى، كۆدۇبى، كۆرنانى، كۆۋبى، كۆمەشى، كوندى، كۆنۇشى، كۆنەبى، كۆپىر نانى، كەنسى، گافبەرى، گزافى، گزافى، گوۋكولاندەنەو، گوۋكولېنى، گوۋكولېنى، گەنوۋسى، گەۋشى، گىانسەختى، گىرى، گىرا، لەجەرى، لەگامى، ماسكى، مالىپارزى، مچى، مچكەبى، مردارخۇر، موود، موۋزى، موۋسەنەكە، مەندەموۋرى، نادانى، نان بۇزىرى، نانتالى، نانكۆرى، نانكۆپىرى، نەخۇرى، نەكەسى، نەكىشى، نەنوۋك ھىشكى، وشكى، ھافىزى، ھەرزانكېرى، ھەسوۋدى، ھەلە، ھەنگوتكۆمىزى، ھەويادارى،
 آرشكىن: ۱- غىور: پىاۋ، بەغىرەت، شەرەپ پارىزى، گەپناس، مېر، مېرا، مېرخاس، نامووس پارىزى، نەۋەرد، ۲- حسود: ئاچكى، ئارقەر، بالى مېش مژ (بالى مېشى دەمۇتى)، بەئىزەبى، بەتەماح، بەتەماغ، بەتەماغى، بەرجل، بەرچاۋتەنگ، بەرجل، بەغىل، بېچەلم، پاروۋ بۇزىر، پاروۋمىزى، پىنتى، پۇس تىرەو، پوۋر دزى، پىسكە، تۋاھكار، تەماھكار، تەمادار، تەماكار، تەۋادار، چاۋبىرچى، چاۋتەنگ، چاۋفەرە، چاۋبىرسى، چاۋتەنگ، چاۋچنۇك، چاۋلەدوۋ، چاۋنزار، چاۋنۇزىرى، چاۋنەبار، چاۋ نەزىر، چەرووك، چەكود، چەكوۋس، چەلوۋس، چەنۇك، چەپخوۋز، چەپخوۋس، چەتوۋن، چەقتەنگ، چەمئاورا، چەمبىرسى، چەمتەنگ، چەنچوۋز، چەنچوۋس، ھەسوۋدى، خەنسى، خەنكى، دراۋكەتى، دىزى، دلېزۇك، دل نىز، دىنپانەدل، دەزگرتى، دەستقوۋچاۋ، دەستگرتى، دەستھىشك، دەستقوۋچاۋ، دەس قوۋچىياگ، دەستگرتى، پۇد، پۇزدى، پۇكى، پەزىل، پىشۇ، زوفت، زىدەخۋاز، ساپەۋشك، سەنج، سەربۇر، سەقىل، شتىن، قارنان، قاقى، قرتن، قىچۇك، قىنوۋس، قىنسى، قورگ دىياگ، قەتەر، قەمتەر، قەمتەركراۋى، قەمتەرى، قىرسىچم، قىرسىچمە، كۆۋ، كۆۋس، كىۋوس، كۆتەن، كۆدۇ، كۆرتىن، كۆرنان، كۆۋ، كۆلۋونىال، كۆمەش، كوند، كۆنۇش، كۆنە، كۆپىر نانى، كەنسى، گافبەرى، گزاف، گزاف، گوۋئىشك كەرەو، گوۋكولېنى، گوۋكولېنەو، گوۋكولېنەو، گوۋكولېنەو، گەنوۋس، گەۋش، گىانسەخت، گىرا، لەجەر، لەرادەبەدەر دەست پارىزىكەر، ماسك، مالىپارزى، مچ، مچكە، مردارخۇر، موۋسەنەك، مەندەموۋرى، نادان، نانبۇزىر، نانتال، نانكۆر، نانكۆپىر، نەخۇر، نەكەس،

- غهزريو، غهيدوک، قارس، قالس، قوشقی، قهرس، قهلس، قههري، قيندار، قينههستاو، قين ههلساو، کرژبوو، کرژههلاتوو، کهشهنگ، کهلهگرم، گرز، گرگين، گف، گفن، ناچحەت، وەرجهم تاريک، وەرەز، ههلهفيو، ههلهفيگ، ههلهچوو، هيچ، هيچي، هيژز، هيژس،
- ارغنده گرديدن: ئازر، ئالهدين بوون، ئاورليبوونهوه، ئاورينگدان (هەر ئاورينگان دەدا)، ئەنگرين، ئەنرين، ئيمان ههرده بوون، بوژين، بهرچاوتاريکبوون، پحکردن، پرورشه کردن، تالبوون، تالداگران، تووپه بوون، تووکه سهر بوون، تونبوون، توندبوون(بيستم لئي توندبووه)، تهر يقين، چونگ گرتن، جهحنين، جهرگاوسبوون، جههرين، چاوتاريکبوون، چهلتين، خوئين جمان، خهزين، خهيدين، ده پکهوهچوون، ده رهه لپهسان، دهمار گيران، ده هريبوون، ده چجوين، ده پگرتن، ده قههستان، ده قههلسان، ده کيوونهوه، ده پکهۆرسه، ده پکههستان، ده شهه لگه پان، ده زرز بوون، زويربوون، زرزى، زويرى، سرکيهى، سلبوون، سلبين، سلى، سووروه لگه پان، سهريادان، سهروادان، سترابوون، سى ماسين، سيه بوون، شيبوزان، شين وه پشبوون، عنرين، عنگرين، عنرين، عينگرين، غهزرين، غهيدين، قهلسبوون، قهلسى، قههرين، قينگرتن، قينورستى، قين هۆرسه، قينههستان، قينههلسان، کرژبوون، کرژبهى، کرژههلاتن، کفريبوون، کۆفان، کووفان، که پيپين، کينبوونهوه، کينبوونهوه، کينههلگرتن، کينههلگرتن، گرژبوون، گرژ بيهى، گهرورشه بوون، لووت ههلساندن، له پيپست چوونه دهه، له پيپست چوونه دهه وه، له پيپست دهه چوون، له ديدن دهه چوون، نارازيبوون، نارهزا بوون، نگرين، هۆرشيهى، ههردين، هه لپهان، هه لپهان، هه لپفان، هه لپفان، هه لپچوون، هه لپفاندن، هه لپبوون، هه لپبوون، هه لپبوون،
- ارغوان: ۱- ئه رخه وان، ئه رغه وان، داره رغوو، دارينكى گه لا خرى گول سووره له سه ره تاي به هاردا پيش گه كره گول ده كاو گوله كانى شيرنو ده خوړين، ۲- گوله رغوو، گوله رغوو، گوله رغه وان،
- ارغوانى: ئه رخه وانى، ئه رغه وانى، سوورى مهيله و بنه وش، له رهنكى ئه رغه وان،
- ارهه: ← عرقه،
- ارغيدن: ۱- آشوبگرى، ۲- ارغنده گرديدن،
- ارفاق: به بلا و چوون، به زمه به پيدا هاتن، به زياده وه بو حساب كردن، به نه رمى ده گه ل جۆلانه وه، زياده له هق پيدان، سوود پيگه ياندن، قازانچ پيگه ياندن، مو دارا كردن، ميه ره بانى كردن،
- ارفاه: ۱- ئاسووده بوون، ئوقره گرتن، بيخه مبوون، له نازو نيعمه تدا بوون، ۲- ئاسووده بى، ئوقره، بيخه مى،
- ارفع: بلندتر، بليندر، بهرتر، بهرتر، به پيتر، پايه بهرتر،
- ارقاب: داني مال يا كه لويهل به كه ستيك به مەرج،
- ارقام: په يكه ره كان، دپره كان، زميره كان، نوو سراوه كان،
- ارقام كسرى: زماره كهرتى،
- ارقام نجومى: زماره گهلى زۆر گهوره،
- ارقتش: به له ك، پنو ك پنو كى رهش وسپى له پيستدا، ره شه له ك،
- ارقت: چيل، جنجر، جينجر، رهش وسپى تيكه لاو،
- ارقم: جنجیر، جنجیر، ماری رهش وسپى، ماری رهش خالى سپى له پشت كه زه هرى زۆر پيسى هه به،
- ارقه: ← عرقه،
- ارك: ← آرگ،
- اركان: ۱- اعيان، ۲- نهستوونه كان، بنچينه كان، بنه ماكان، پايه كان، په يژه كان، پليكانه كان، پوكنه كان، كۆله كه كان، ماكه كان،
- ارکان اربعه: ← چهار عنصر،
- ارکان حرب: ← (ارکان جیش) ← ارکان،
- ارکان جمله: بنچينه كانى رسته،
- ارکان جیش: ستادى ئه رته ش، ناوه ندی فرمانده رى و نه خشه كيشانى سهربازى،
- ارکان دولت: سه رۆكانى ميرى، وه زيرو نه ميره كان،
- اركانى: جهسته بى، توخمي، ماددى، ماكى،
- اركستر: دهسته مى مؤسيقا زه نان، ساز به ند،
- ارگنديشن: ئيركونده شين، باگوڤى، هه واگوڤى، ده زگاي گه رم و سارد كرنى ماشين و خانوو،
- ارگ: ← قلعه، ۱- قه سر يا قه لاى چووك له نيو قه لاى گه و رده دا، قه لاتى نيوشار، قه لاى قايم، كوشكى ميرى، ۲- بنكه مى چه كدارى، پاسه كه،
- ارگ: ۱- ئامراز، ئامراز يا به هانه بوگه يشتن به مبه ستى ديار يكراو، ئۆرگ، نه ندام، نه ندام يا لايه نگرى حيز بيكي سياسى، پيخراويا ئيداره يه كى حيز بيا دولت، مووچه خوړ، ۲- سازى ئۆرگ،
- ارگاسم: ئه و په رى چيژى سيكىسى،
- ارگان: ۱- ئۆرگان، بلاو كه ره وه به يان كه رى بيرو برواى تا قمى، ۲- عضو: نه ندام، كارگيتر، كارمه ند، ۳- بنكه مى كۆمه لايه تى،
- ارگانيزم: ← ارگانيسم،
- ارگانيزه: پيخراو، پيخراو، سازمان پي دراو، پي كوپي ك كراو،
- ارگانيسم: ئۆرگانيزم، نه ندامه كان، په يكه ر، سه ر زيندوو، زيندوه وه، زينه وه، جه مى نه ندامانى پي كه پي نه رى له شيك يا ده زگايه ك، له ش،
- ارگانيك: ئۆرگانيك، نه نامى، نه نامى، بناغه بى، بنه رته ي، ريشه بى، زيندوه وه رى، زينه وه رى، له شگۆنه،
- ارگيد: پاسه وانى قه لا، دزار، دزار، قه لاجى، قه لاته وان، قه لاوان،
- ارگيد: پاسه وانى قه لا، دزار، دزار، قه لاجى، قه لاته وان، قه لاوان،
- ارم: ۱- باغى ئيره م، به هه شه شته شه دداد، ۲- به ردى پي توپنى سه ر پيگاو قه راغ جاده كان، ۳- به شت،
- ارمان: ۱- حسرت، نه زره ت، حسره ت، داخ، داخ و عه ززه ت، ره نج، زه حمه ت، سو، سووى، سوڤ، عه زره ت، مخان، ۲- آماج (۳)،
- ارمد: چاو ئيشه دار، ۲- ئيشدار، ده رد كيش،
- ارمژ: ← آهورمزدا،
- ارمژد: ← آهورمزدا،
- ارمغان: ← پيشكش،
- ارمغان مور: ديارى شوان، دياريه كى بجووك،
- ارمغانى: خه لات، ديارى، سه و قاتى، شتى پيشكيشى،
- ارمك: ۱- پارچه ي په شم، ۲- سه ركلوو كلآوى په شم، ۳- ئيستات جلكيكي خۆله ميتشى ره نگى لۆكه به،
- ارمگان: ۱- پرورش دهنده: باره ينه ر، به خيو كه ر، به رگه ر، په ره ور، په ره ورده كار، په ره ورده كه ر، ته ريه تكه ر، حاوين، حاوينه ر، پاهينه ر، په نيوه ين، په نيوه ينه ر، كه و ين، ۲- سعادت: ئارى، به ني قبالى، به به ختى، به ختدارى، به ختكه نو كى، به خته وه رى، به ختيارى، به سه وودى، خاوه نبه ختى، خاوه نبه ختى، خو شيقبالى، خو شه بختى، خوه بيه ختى، سه ره به رسقى، نيوچا وان كردن (نيوچا وانه كه مى نايكا)، هيوان،
- ارمل: بئژن، بيوه ميترد، پياوى سه لت،
- ارمله: بئشو، بئميترد، بيوه ژن، ژنى سه لت،
- ارمند: ۱- آرامنده، ۲- مصون،
- ارمنده: ۱- آرامنده، ۲- مصون،
- ارمود: ← اريو،
- ارمون: به عى، پارهى پيشه كى،

- اره چاق کن: مشار تیزک رهوه،
 - اره دادان و تیشه گرفتن: چه قه چق کردن، چه قه هه را کردن،
 شه پمه شه رعنی کردن، شه پمه چه قه کردن،
 - اره دوسر: (اره دونفری) - اره،
 - اره دونفری: خزار، شقه، شقه مشار، گرده بر، گروه بر، مشاری
 دووکسی، هه پهی دوو نه فهری،
 - اره قلمه: - تبریزی (درخت)،
 - اره کردن: به مشار برینه وه، به هه پمه برینه وه، دائینان، داهیتان،
 هاره کردن، هاره کهردهی، هه ره کردن،
 - اره کش: شقه کیش، هه پمه کیش،
 - اره ماهی: ماسی پرک، مشاره، هاره ماسی، هه پمه ماسی،
 ارهاب: - ارعاب،
 اره اص: ۱- ئافا کرن، بینا کردن، ۲- چینی دیواری قوپ، مؤره،
 اره اق: ۱- پیگه یانندن، گه وره کردن، گه یانندن ناستی بالغبون، ۲-
 که نه فکرن، ماندوو کردن، ۳- ناچار کردن، ۴- وه دوواختنی نوژی،
 آریب: ئاقل، ئاگا، زانا، ژیز، شاره زاء، کارامه، وریا،
 آریب: ئوروف، به اوروکی، بهرولا، پیچوپلۆچ، پیچوپلۆچ، پیچه لپاچ،
 پیچه لپیچ، پیله، تیلوتیل، هه فتول، چه فت بریاو، چه فتور، چه فتول،
 خوار بریاو، خوار بر دوو، خواروختیج، خواره و خوار، خوه هر، دۆلکان،
 سوچاوسوچ، شهت، شه تور، شهفت، شهفتور، شهفتول،
 فاجه لفیج، فیچه لفاچ، فیج و قاج، فیچه لفاچ، فیچه لقاچ، قیرقاچ،
 قیروقاچ، قیره قاچ، قیقاچ، قیلقاچ، قیلوقاچ، قیله قاچ، قیله وقاچ،
 قیله وقاچ، قیله وقانج، قیناس، کوول، کهش تووش، کهش تووش،
 گۆش ساو گۆش، لایه لابراو، لاتر قه وچ، لاتر قه وچه، لاتر قه وچه،
 لاتر قه وچه بیج، لاتر قه وچه لفاچ، لاج ولاج، لاجه ولاج، لاجه ولاج، لار،
 لاوا، لاونبو، لهسه لارا، مار دو،
 آریج: بۆنی خووش، هه لّمزینی بۆنی خووش،
 آریحی: جوامیر، خووشحال، خووشخولق، پروگهش، شادمان،
 آریحیت: ۱- خووشحالی، خووشخولقی، پروگهشی، شادمانی، ۲-
 جوامیزی،
 آریس: ۱- جووتکار، جووتیار، جووتیز، وه زریز، ۲- زرنگ، وشیار،
 آریستو کرات: ئه ریستو کرات، لایه نگری چینی نه جیبان،
 آریش: به تاوه ز، زیره ک، وریا، وشیار،
 آریغ: - آریغ،
 آریکه: تهخت، تهختی پازاوه، کورسی لهسه دانیشتنی پاشا،
 آریکه سلطنت: تهختی پاشایه تی، تهختی سه لته نهت،
 آریون: - آریون،
 از: ۱- آغاز زمان و مکان: ل، له (له... پاتا...)، ۲ - اثر (۲)، ۳ -
 اندر، ۴ - ب: به: پاشگری نه نجام و بزوتن که ده که ویتسه دوای
 رابر دووی کرده وه، (چه، چه، پویشته، گه بیشته، هاته)، ۵ - با: به،
 له (از چمن پوشیده: له یا به چیمه ن داپوشراو)، ۶ - بر: له، (یکی همچون
 پرن براوج خورشید / یکی چون شایور از گرد مهتاب - پیروز مشرقی، -
 (فم): یه کتیک وه کوو پیروو له دوندی پوژی / یه کتیک وه ک خه رمانه
 له ده وری مانگی، - کاوه، ۷ - بعلت: به، به هوی، له به، (زمین از
 زلزله فروریخت: زهوی به بوومه له رزه تیک قرما)، ۸ - را: بؤ (سیاس
 از خداوند خورشیدوما که دیدم ترا زنده بر جایگاه / فردوسی، - فم:
 سوپاسم بؤ خواوه ندی مانگو پوژان / زیندووی لهسه تهخت ده تبینم
 بیژان - کاوه، ۹ - مفعول با واسطه: ته (از دستش افتاد: ته دهستی
 کهت، چه، زئی، زئی، ل، له، لئی، نهو،
 - از آب گذشته: ۱- پاک، خاوین، شوژاو، شوژدراو، شوژتراو، ۲-
 سه وقت، له شویتیکی تروه هینراو،

ارمیدن: - آرامیدن،
 ارمیده: - آرامیده،
 ارنب: - خرگوش،
 ارندان: - انگار،
 ارنعوت: - باقوره، باله بان، برپانه، بله زه ندره، بله وحه ز، بۆره زه لام،
 بوغرا، به ئوک، به رته لاش، به لام، به لان، تاپاز، ترتره، تهتمان،
 ترچماق، تهزه، تهزه ئی ناقلولا، چواره ننگل، چه ته ول، حندرچو، حوت،
 حه چلوس، حه پونه، حه پهنی، حه یته، زرت، زرتک، زرته، زرته بۆر،
 زرته زه لام، زرته زه لام، زرته زه لام، زرت، زرت، زرت، زرت، زرت،
 زل و حؤل، زه لاج، زه پزه پیه، زه گزه گه، زه گورده، زه گهر دۆک، زه لامی
 بیتاوه ز، زه لامی دانه تاشراو، زه لامی ناقلولا، فیتهر، فیله ندره، قووق،
 قولمه مه، قه به دای، کهت و کلفت، کهته، که لان، کیران، گۆپو،
 گه لچو، گه لۆر، گه لۆره، گه وه زه، لاهوره، لۆزه ندره، له ندره هۆر، نافر هه،
 ناقلولا، نه تره بۆق، نیره حه یته، نیره زه لام، زرتو زه لام،
 ارنه: ئه رنا، ئه گهرنا، ئه گینا، دهن، نهخو، وه رنا، هه گه نا،
 ارواع: ئاودیزی، پاراو کردن، تیراو کردن، داشتن،
 ارواح: کۆی (روح) - روح،
 - ارواح بابات: ئه دی به سه ری بابت، به ته وسه وه بۆ سه ر نه که وتنی
 به که سیک ده لئین،
 - ارواح پدیرت: - (ارواح بابات) - ارواح،
 - ارواح پدیرم: (سویند) ئه رواحی باو کم، ئه روای باو کم، به پو حی بابم،
 به سه ری بابم،
 - ارواح خبیسه: جندو که کان، پو حه به زه پره کان،
 - ارواح سفلی: گیانله به رانی سه رزه وی،
 - ارواح علوی: پو حه ئاسمانی به کان، گیانله به رانی ئاسمانی،
 - عالم ارواح: ۱- دنیای دی، دنیای مردووان، ۲- به تانه به مرؤقی
 سست و ماتیش ده لئین،
 اروار: - ارواره،
 ارواره: - ارواره،
 اروپا: ئاوپوپا، ئوروپا، فه پره نگ، فه پره نگسان، فه پره نگستان،
 اروپائی: ئاوپوپایی، ئوروپایی، خه لکی ئوروپا، فه پره نگ،
 اروپائی مآب: ئاوپوپایی پوهشت، فه پره نگینی،
 آروس: حروس، پروس،
 اروغ: - آروغ،
 اروم: ئاخیر، بن، کۆتایی،
 ارون: باسکلاو، قاله قنگ، کلاوبن،
 ارونند: ۱- تند: به ییز، توند، خیرا، چالاک، پهنده، ۲- حسرت:
 ئاره زوو، حه سه رت، عه زهت، ۳ - اغفال، ۴ - سحر: ئه فسوون،
 باربه زن، ته له سم، چاچول، جادوو، جازوو، جازوه، چاچول، چازوو،
 چاوبه ست، ده مبه ست، زاربه ست، سیجر، سیجر، یاتوو، ۵ - ائیهت،
 ارون درود: دیجله،
 ارونیای: ریلی، گفیر، گوه ییز، گوشک، گوویشک، گهووز، گهیشک، گیتوژ،
 اره: ئه پا، ئه په، باگۆزه، باگۆزه، برپه ک، برپه ک، بره، بره ک،
 برهوک، برهک، تۆرتۆ، خیزار، مشار، منشار، هه په، هه پره، هیزار،
 - اره ای: ئه پایی، ئه ره بی، باگۆزه بی، باگۆزه بی، برپه کی، برپه کی،
 بره کی، بره بی، بره کی، تۆرتۆ، خیزاری، مشاری، منشاری،
 وه کووه په، هه پره بی، هه پره ئاسا، هه پره بی، هیزاری،
 - اره چاق کردن: ۱- ساوین و له چه رخدانی ددانه کانی هه په،
 مشار تیز کردن وه، هه په تیز کردن وه، ۲- هه لخراندن و هه لخرینگاندن بؤ
 ئاژاوه نانه وه،

- از یبین رفتن: ناسه واریبان، برانهوه، بنبرکران، بنهبر کران، بهبادا چون، بهتلان، بهربادبوون، بهینهنهلوای، بیخبر کران، تونوتونچوون، تونوبه تونونچوون، تهرتوتونابوون، تهرتوتونابوون، تهواوکران، تیا چون، تیچوون، داغانبوون، دماپریای، دوابران، دماینامای، دواپی هاتن، پیهبردنهوه(مردن)، پیشهبربوون، پیشهبرکران، پیشهکیشبوون، سهرتیچوون، شوئنهوارنهان، شوئنهوارنهان، شیمی، فۆتان، فوئان، قران تیکهوتن، قرانکردن، قرانمای، قربوون، قریبسی، قریبوون، قر تیکهوتن، قرههنهکهوتسی، قرهاتن، قلاب بوون، قلمبوون، قهلاچوتیکهوتن، قهلاچوکران، قهلهین، قهمهین، کامباخکران، کرمنشین، کۆتایی بیهاتن، کۆرهوهبوون، کۆیرهوهبوون، لهئارادانهمان، لهبنهاتن، لهبنههاتن، لهبهشکران، لهبینهچوون، لهناوبران، لهناوچوون، لهتیوبران، لهتیوچوون، ماهفبوون، مهفبوون، مهفبوون، ناوابران، نههمان، ههزۆان، ههپشان، ههپشین، ههپهشین، ههشفاق، ههئلادادکران،

- از یبین رفتن: ناسه واریبان، براره، بهتلاوه، بهرباد، تونا، تهرتوتوونا، تهرتوتوونا، تهواو، تهواوکران، تیچوو، تیچوو، داغان، دوابیهاتوو، پیشهکیشبوو، سهرههگۆماکران، شوئنهوارنهماو، شوئنهواربراو، شوئنهوارنهماو، فوئتاو، قران تیکهوتوو، قرپوو، قرپ، قرهاتوو، قهلهاو، کامباخکران، کۆتایی بیهاتوو، لهئارادانهماو، لهبنهاتوو، لهبنههاتوو، لهبهشکران، لهبینهچوو، لهناوبراو، لهناوچوو، لهناودانهماو، لهتیوبراو، لهتیو چوو، مهردش، ناوابراو، نهماو، ههزۆاو، ههپشوو، ههپشوو، ههشفاق، ههئلادادکران،

- از یافتادن: ۱ - ازنا افتادن، ۲ - مردن،
- از یافتاده: ۱ - ازنا افتاده، ۲ - مرده،
- از پاداشتن: - (برپاداشتن) - پا،
- از پادار آمدن: - (از یافتادن) - پا،
- از پادار آمدن: - (از یافتاده) - پا،

- از پادار آوردن: ۱- شکست دادن: تیشکاندن، تیشکاندن، خستن، داماوکردن، شانکندن، شکست دان، کهواندن، ۲- کشتن: سلار کردنهوه، کوشتن، کوشتهی، لهناو بردن، لهتیوبردن، مندار کردنهوه، - از یائین: ژیرا، ژیللا، لهخوارا، لهخواروه، لهخواروهپا، لهژیرا، لهژیللا، لهژیرهوپا،
- از یائین بهببالا: بهرهوسهروه، ژیرههروه، ژیرههروه، ژیرههروه، له خواروه بوپالا،

- از یارسال: ژپاره، لهپارهوه، لهسالی پارهکوه،
- از پاننشستن: کۆل نهان، نهبهزین،
- از پای افتادن: ۱ - ازنا افتادن، ۲ - مردن،
- از پای افتاده: ۱ - ازنا افتاده، ۲ - مرده،
- از پای داشتن: - (برپاداشتن) - پا،
- از پای درآمدن: - (از یافتادن) - پا،
- از پای درآمدن: - (از یافتاده) - پا،
- از پای در آوردن: - (از پادار آوردن) - از،
- از پای ننشستن: کۆل نهان، نهبهزین،
- از پس: لهپاشرا، لهپاشهوه، لهپشترا، لهپشتهوهپا، لهدوایا،
- از پس افکندن: وهدرهنگخستن، وهدواخستن،
- از پس بر آمدن: - از عهدیه بر آمدن،
- از پس در آمدن: ۱ - از عهدیه بر آمدن، ۲- بدنبال آمدن: بهدوادا هاتن، بهشوئینداهاتن، لهدوو هاتن،
- از پس رو: - دنبالهروه،

- از پس کسی بر آمدن: پیویران، خۆلهبهردا پارگرتن، هیزی شهپ لهگهله کهسیکدا ههبوون،
- از پوست بر آمدن: ۱ - خندان بودن: خنده لهسهر لیو بوون، خنده لیو بوون، دمبهپیکه نین بوون، ۲- بمقصود رسیدن: بهئارزی گهیشتن،

- از پیش برداشتن: ۱- ناسه واریبان، ئهچکاندن، برینهوه، بنبرکردن، بنهبرکردن، بهتلاندن، بهرباد دان، بهینهنهبهردهی، بیخبرکردن، تۆخسکردن، تونونکردن، تونونونبردن، تونونونبردن، تهرتوتونونکردن، تهرتوتونونکردن، تهرتوتونونکردن، تهرتوتونونکردن، تهواممکردهی، تهواوکردن، تیابردن، تیبردن، جووقه واریبان، خاشههبرکردن، داغانکردن، دلنینهبهردهی، دماپرنای، دوابرن، دواپی پیهئینان، دواپی هئینان، راهشتن، رههگیرکردن، رهههگیرکردن، پیشهبرکردن، پیشهدهرکیشان، پیشهدهرهانین، پیشهدهرهاردن، پیشهدهرهانین، پیشهدهرتیان، پیشه کیشان، پیشه کیشکردن، سامانساگردن، سهرههگۆماکردن، سهرتیابردن، سهرکردن بهگۆما، شوئنهوار نههیشتن، شوئنهوار پیرین، شوئنهوار پیرینهوه، شوئنهوار نههیشتن، شهلپاندن، فۆتاندن، فهرکاندن، فهورتاندن، قران تیخستن، قر تیخستن، قرکردن، قلیکردنهوه، قهلاچۆ تیخستن، قهلاچۆکردن، قهلهاندن، کامباخکردن، کرمنشاندن، کرووزانن، کۆتایی پیهئینان، کۆرهوهکردن، کوشتنی بهکۆمهله، لهئارادا نههیشتن، لهبنه هئینان، لهبنههئینان، لهبهشکردن، لهبهینبردن، لهناوایردن، لهناوایردن، لهناو دان، لهتیوبردن، ماهفکردن، مهفکردن، مهفکردن، ناسهه، ناوایردن، نههیلان، نههیشتن، ههزۆاندن، ههپشاندن، ههپشتن، ههپشتین، ههشفاقندن، ههئلادادکردن، ۲- تهواوکردنی کار، راپهپاندنی کار، زووچیبهجیکردن، کۆداندن، لهکۆلکردنهوهی کار (بهتهواوکردن)،

- از پیش بردن: بردنهپیش، پیکهئینان، جیههجیکردن، راپهپاندن، سهرکهتن، سهرکهرفتن، سهرکهوتن، سهرکهوتسی، کاربردنهپیش، مهپسهبرکردن، مهپسهل کردن، موهقهقبوون، وهپیشخستن،
- از پیش رفتن: پیکهاتن، جیههجیبوون، رهوابووون، رهوابیهی، گونجان، گونجای، مویهسهربوون، مهپسهبربوون، مهپسهلبوون،
- از پیش رفتن سخن: قسهرؤیشتن، کارکردنی قسهه،
- از پی فرستادن: بهدواداناردن، شونداشانندن، شوونوسهه، شوئینخستن، لهدو ناردن، لهدووناردن، ناردنهوو، ناردنهشوئین، وهدوا خستن، وهدووختن،
- از ترس دست ویاگم کردن: خۆنوئکردن لهترسان، سهر لیشتیوان لهترسان، ههلو بهسهره کیفاندن (دهلی ههلو کیفاندوو بهسهرتا)،

- از ترس مردن: تۆقان، تۆقاي، تۆقيان، تۆقيان، تۆقين، زاره تره ك
بوون، زاره چوون، زاق، زاله تره كاي، زاله تره كبوون، زاله ته قين، زاله
ته قين، زاور چوون، زراوتوقان، زراوتوقين، زراوچوون، زيره كردن،
- از تشنگي خشك شده: نه برهش، عه برهش، له تينوان وشك
هه لاتوو، هه برهش،
- از تن در آوردن: داكلاندن، داكلانندن، داكلانندن، داكلانندن،
داكهنين، زيره كرن، زخووه دانين، زخووه كردن، لووچكاندن، له بهر خؤ
دارنين، له بهر خؤ دامالين، له بهر داكلاندن، له بهر كردن، له خؤ دامالين،
هلبرن،
- از ته زدن مو: قرخ كردن،
- از ته دل: به حوبي دل، به راستي، ژدل، له دله وه،
- از ثمر افتادن: بهر نه هينان، بيهر بوون، قسربوون، له بهر كه و تن،
- از چاپريدن: ده ربه پين، پا ربه پين، فه نهرين،
- از جادو رفتن: بهر شيهي، ترازان، ترازان، ترازاي، جورتيان،
چرتان، چورتان، چورتان، جه مابوون، داترازان، زجيجوون، كه لي
هاتن، گه ران، له جيجوون، له جيجوون، له جيجوون، له جيجوون، له جيجوون،
ده رچوون، له جيجوون (پاي حيوان باري)، له گه چوون، وه رگه پان،
وه رگه راني نه دام، يا گينه شيهي، يا گينه شيهي،
- از جادو رفتن: ترازو، گه پاو، له جيجوون، له جيجوون (پاي حيوان
باري)، وه رگه پاو،
- از جانب: ۱- از سوي: له بيري، له لايه ن، ۲- در باب: خؤمي،
له بابته، له باره ي، له مه پ،
- از جارفتن: خليسكان، گوژرانه وه، له رزؤك بوون، له رزين،
- از جانب: ← از سوي،
- از جانب ديگر: ← از سوي ديگر،
- از جان گذشتگي: خؤبه ختكردن، روح له سهردانان، سهردانان،
فيداكار، گيان له سهرده ستي، له خؤ بووردووي، له گيان بووردووي،
- از جان گذشته: پيشمه رگه، خؤبه ختكره، فيداكار، گيان
له سهرده ست، له خؤ بووردو، له گيان بووردو،
- از جاي بردن: ← خشمگين كردن،
- از جاي رفتن: خليسكان، گوژرانه وه، له رزؤك بوون، له رزين،
- از جلو: له بهر پاي، له بهر مه، له پيشرا، له پيشه وه، له پيشه وه پاي،
- از جنگ برگشته: ۱- ئالؤز، خاوه ني ره وشي ناله بار، له شه رگه پاي وه،
۲- فره كؤن وشر،
- از چرخش افتادن: ← از چرخش بازماندن،
- از چرخش بازداشتن: له خولخستن، له سوو پخستن، له گه پخستن،
- از چرخش بازماندن: له خول كه و تن، له سوو كه و تن، له گه كه و تن،
- از چشم افتادن: بؤزؤ ليكردن، بؤزؤ ليكردن، بؤزؤ ليكردن، بؤزؤ ليكردن،
هه لكه و تن (غذا)، ره شبوون، قيز ليها ته وه، كه س نه ويستن، كه فتنه وه،
له بهر بيزان، له بهر چاوان كه و تن، له بهر چاوكه و تن، له پيشچاوكه و تن،
نكريسوون، وه روچه ماکه و ته ي، هه لكه فتن،
- از چه: نه را، بؤ، بؤچ، بؤچه، بؤچي، چرا، چره، چما، پا چه، زه چه،
زه رچي، زچ، زچه، زچي، ساچي، سه بؤچي، سيچه، قهي، گلو، لبؤ،
لو، لؤچ، لؤچه، لؤچي، له بؤ، له بؤچي، له بهر چي، له چه، له چي،
له سه رچه، له سه رچي، له ل، ما، يه ي،
- از چيزي برآمدن: لتي بيته شبوون،
- از حال رفتن: ← اغما،
- از حال گرديدن: تيكچوون، حال تيكچوون، حال گوژران،
- از حد گذشتن: نه نگران، په ره لاويشن، له نه ندازه ده ر چوون،
له پاده بهر بوون، هه نگران،

- از حرکت افتادن: بيبرابوون، جه جووله كه و ته ي، پاره ستان، له بزاو
كه و تن، له بزوون كه و تن، له ته كان كه و تن، له جووله كه و تن، له جووله
كه و تن، له كو كه و تن، له گل كه و تن، له گه كه و تن، له گه كه و تن، ويستان، ويستان،
- از حرکت ايستادن: ← (از حرکت افتادن) ← از،
- از حرکت باز ايستادن: ← (از حرکت افتادن) ← از،
- از حرکت بازداشتن: بيبرابوون، پراگرتن، پاره ستانندن، پا
ويستانندن، له بزوون گيژرانه وه، له جووله خستن، له جووله خستن، له خول
خستن، له كو خستن، له گل خستن، له گه پخستن، وه ستانندن، ويستانندن،
- از حرکت باز داشته شده: له بزاو خراو، له جووله خراو، له جووله خراو،
له خول خراو، له گل خراو، له گه پخراو، وه ستيندراو،
- از حرکت باز ماندن: ← (از حرکت افتادن) ← از،
- از حرکت باز مانده: له بزاو كه و تن، له جووله كه و تن، له جووله كه و تن،
له خول كه و تن، له گل كه و تن، له گه كه و تن، وه ستاو، وه ستاي،
- از خاطر راندن: فه رامؤش كردن، له بيري كردن، مه ميل نان، يادوه
به رده ي،
- از خارج: ژده رقه، له ده ري پاي، له هه نده رانه وه،
- از خدا بيختر: خاوه شناس، خاوه ناس، خاوه نياس، له خوادوور،
- از خدا ترس: بؤخوا سولخاو، خوايي، له خوا ترس،
- از خدا رسيدن: خوايپندان، خوايه نه داي، خوادان، خوايه ياندن،
- از خر شيطان پائين آمدن: ده ست له لاساري هه لگرتن، له كه ري
شه يتان دابه زين،
- از خشم دندان نمودن: چيربوونه وه، چيره ويه ي، ددان به گري
نیشانندن، ده دان ليگر كرده وه،
- از خواب پراندن: پا پراندن، زپاندن، زپنای، زخه وپاكرن، له خه و
هه ستانندن،
- از خواب پریدن: تيكرايوون، پا پرين له خه و، زپنای، له خه و پا پرين،
- از خود بيخود شدن: له حالي ناساي وه ده ركه و تن، له دؤخي سروشتي
ده رچوون، هؤش له ده ستان،
- از خود بيگانگي: له خؤ بووي، له خؤ نامؤي،
- از خود دور كردن: چفانندن، چيورانندن، ده ركردن، په تانندن،
په تانن،
قه لتانندن، له خؤ دوور خسته وه، له خؤ دوور كردن، له خؤ دوور كرده وه،
له خؤ كرده وه، و لكرن، هه سربيايش،
- از خود راضي: بادار، باديه وه، با ربه گويكه و تن، با سميئل، باغر، بافه
ده ننگ، بايه لان، بايي، بايه وه، بروغ، بغور، بؤچ، به ئيفاده،
به ته كه ببوور، به حينوان، به ده حيه، به ده عيه، به ده عيه و ته كه ببور،
به ده مار، بهر خوار، به فيز، به فيز، به فيس، به فيسه، به هه وه، پارسو
ستور، پريديعا، پريفاده، تامسار، تپؤپ، تپز، تپز، چه زخوه كه ر،
حيتواندل، خؤبه زلزان، خؤبه زؤرزان، خؤ بين، خؤ به رس، خؤ به رست،
خؤ به سن، خؤ به سندن، خؤ به سن، خود بين، خود به سندن، خؤ ليگوژپاو،
خؤ بوست، خوه په ريس، خوه قين، خه رؤ، دفره، دفن بلندن، ده مارزل،
غللوور، غه ره، غه پره، فرناخ، فيزدار، فيزن، فيسا، قاپاني، قؤز، قوده،
قؤر ده ماخ، قؤر ده ماغ، قؤر ده، قؤر ده ماغ، قؤز، قولم، قومپؤز، كاو،
كبار، كلاچ، كه پ، كه رانه، كه شخه، كه لاه با، كيمخا، گورتيخ، گه به زه،
گه وه زه، لووتبه رز، لووتزل، له خؤ بايي، له خؤ ده رچووه، له خؤ پارزي،
له خؤ گوژپاو، مته كه بيري، مه نه ري، نه سه قزل، ويوين، هوشگ، هؤفه بهر،
هه ر، هه رانه، هه وادار،
- از خود راضي بودن: ← افاده،
- از خود راندن: ← از خود دور كردن،
- از خود رفتن: ← اغما،
- از خود رنجاندن: دل ئيشانندن، په نجانندن، له خؤ كردن،
- از خود رفتن: ← اغما،
- از خود شدن: ← اغما،

- از خود گذشتگی: - ایثار،
 - از خود گذشتن: پانیا به گیان، جهوئی و به ردهی، خۆبه ختکردن،
 خۆده پیناوان، سەردانان بۆ ئامانج، سەرله پئی دانان، فیداکاریکردن،
 گیانازی کردن، گیان به ختکردن، گیانبه خشین، گیان فیداکاردن،
 گیانفیدایی کردن، گیان له سەردهست دانان، له خۆبووردن، له خۆ
 بووردوی کردن، له گیان خۆشبوون، مردن له پیناوانامانج،
 - از خود گذشته: پایه گیانه وه نیایگ، پێشمەرگه، جانباز، جهوئی و به رده،
 خۆبه ختکردوو، خۆده پیناونه، خۆبه ختکەر، سەردانه ره پیناوه مه بهست،
 سەرله پئی دانەر، فیداکار، گۆری، گیانباز، گیان به ختکەر، گیان
 به خشان، گیانفیدای، گیانفیداییکەر، گیان له سەردهست، له خۆبووردوو،
 له گیان خۆشبوو، مردوو له پێگه شی، مه بهست،
 - از خود نخوری: ئاخی، ئەشقی، ئەشقیای، بله وهز، بارنه بهر، بارنه وه،
 به دسه، به قسه نه کەر، به گپه سه سه رسخت، به له سه، بیچار، بیگۆش،
 بیگو، بیگوئی، بیگه فۆ، په تپه، پهت پستین، په لپگر، پیچه قین، پی داگر،
 پیگر، جه دار، جهق، چیر، حه نگر، حتیج، ختمی، خرس، خۆپ،
 دلپه بهن، ره جووکار، ژبه ره جهوو، سمنج، سه ربزپه، سه ربزپنج،
 سه ره چوت، سه ره ق، سه ره زپه، سه سه رسخت، سه سه رتنگ، سه سه رشق،
 سه سه رکش، سه سه کیش، سه سه گورز، سه سه وشک، سه سه خه، سه سه ره پۆ،
 سه سه هشک، سه سه هویشک، سه سه هه لینه، سه سه ره هیشک، سه سه نه نه،
 سه سه نهگه، سه سه نه سه نکه، سه سه رهت، سه سه قی، سه سه واره، عاسی، عاسیه،
 عیناد، قرنیس، قیرسپیم، قیرسپیمه، قینگر، کرئیل، کهره مسو،
 کهره نسو، کهلله با، کهلله زاور، کهلله پهق، کهلله شهق، کهمۆت، کهنه شه،
 گۆش نه گیر، گۆه هشک، گۆنه بیس، گۆنه بیست، گۆنه ده، گۆئ نگر،
 گه دگیر، گه ده بهل، گه ره، گه گر، لا، لاپار، لاپه لا، لاپ، لاپئی، لاسار،
 لامۆفهک، لنج، لهج، لهسار، لهسه، مارز، مانگر، مفر، مکوپ، مله پینج،
 مله پو، ناعار، نافه رمان، نه بیس، نه بیست، نه ساز، نه گریس، نه گونجاو،
 نه گوهدار، هه له شه، هه به قسه شی خۆ پازی،
 - از خوشحالی در پوست ننگ جیدن: - (از فرط خوشحالی در پوست
 ننگ جیدن) - از،
 - از خوشحالی رقصیدن: ته قله سه ماکردن، چه قله سه ماکردن،
 له خۆشیا هه به زین، وه چه قله سه ماکه وتن،
 - از خوشحالی روی پابندنشدن: - (از فرط خوشحالی در پوست
 ننگ جیدن) - از،
 - از خویش رفتن: - اغما،
 - از دامنه بالا رفتن: به بنا ره لگه پان، دانه پال، دانه یهک،
 - از در: بابهت، باش، بافت، به سه رقه، بنا خه دار، بناوانی، بنه مایی،
 به جا، به جتی، به دل، به ره وه ندرکراو، به پئی، به پئیو جتی، به کات،
 به وه خت، به یانگی، په سن، په سندن، په سندن کراو، په سن، په سندن،
 جوان، چاک، حلیب (ته مکاره حلیبه)، حلیو، حه ل، حه لال، خاس، خۆ،
 خواردن (ته وه خواردنی تۆ نه)، خورن، خۆش، خوو، خوه شک، دروس،
 دروست، دریست، دل به راییدان، ده خورد، راست، راست که تی،
 چوا، پند، په جل، په جوا، پهوا (په وانیه)، این لباس تنها برازنده توست:
 ته وجهه هه ره بۆتۆ په وایه)، زه ریف، سه په شی، سه له ماو، سه له میندراو،
 سه له مینراو، شایان، شایسته، شیانست، شیاو، شیاوی، قاف، قانج،
 قه بوول (دوعات قه بوول بی)، قه بوول کراو، قه نج، لایق، له جتی، له یاق،
 لپه وشاوه، مسته حه ق، مسته هه ق، مناسبه جتی، مسته حه ق،
 مسته هه ق، مه حاف، مه عاف، نه هیته، وه پئی، وه کات، هاو له، هاوه، هۆ،
 هۆل، هۆول، هه ق، هه لال، هه لاو، هه لیب، هه ول، هه ژا،
 - از درون: ژواره قه، له ژور پرا، له ژور پرا، له ناوه وه، له نیوه وه،
 - از دست بر آمدن: په نه کریایی، پئی کران، له دهست هاتن، لپه له سنان،
 (ته مکاره له من هه لئاسی)، لپه له سنان،
 - از دست بردن: بووراندنه وه، بیخود کردن، بیهوش کردن،
 فەر قانن، له پزاندن، له هۆش بووردن، له هۆش بووردن،
 - از دست برگرفتن: - (از بین بردن) - از،

- از دست بیرون بردن: فیخیار له دهست ده پتان، بی فیخیار کردن،
 په ریشنا کردن، سه ریشیواندن، له دهست ده پتان،
 - از دست دادن: به ئاوادان، به ئاوادان، به ئاوادان، به بادادان،
 به تلاندن، به خه ساردان، به رباد کردن، به فیرۆدان، جه ده سدای، حه رام
 کردن، دالغه، دانان، دانین، ده پنان، فه وتانن، فه وکاندن، قه مهاندن،
 له دهست دان، له قیسخۆ دان، له قیس دان، له قیسخۆ دان، له کیس دان،
 نه هیشتن،
 - از دست رفتن: به ئاواچوون، به ئاواچوون، به ئاواچوون، به بادا
 چوون، به تلان، به خه سارچوون، به رباد بوون، به فیرۆچوون، جه ده س
 به ریشینه، جه ده سه شیهی، حه رام بوون، دانان، دانین، ده سه نه
 به ریشیهی، ده پنان، زایه بوون، قه لتین، فه وتان، فه وکان،
 قه مهین، له دهست چوون، له دهست ده چوون، له دهس چوون، له دهس
 ده چوون، له قیسچوون، له کیسچوون، له نیوچوون، نه مان،
 - از دست رفتن: به ئاواچوو، به ئاواچوو، به ئاواچوو، به باداچوو، به تقه،
 به خه سارچوو، به رباد، به رباد بوو، به فیرۆ چوو، توخس، حه رام بووو،
 خه سار، خه سار بوو، زایه، زایه بوو، فه لت، فه وت، فه وتاو، فه وکاو،
 له دهس تچوو، له دهس ته ده چوو، له دهس چووگ، له دهس ده چووگ،
 له قیسچوو، له کیس چوو، له کیسچووگ، له نیوچوو، نه ماو،
 - از دگر سوی: - (از سوی دیگر) - از،
 - از دنیا بیخبر: ئاگاله دنیا نه بوو، بیته زمون، له دنیا بیخه بهر،
 - از دور: دور به دور، ژدور قه، له دور وه،
 - از دوری دیدار: له تاو (له تاو تۆ/له تاوانت حه جمینم نه بوو)، له تاوا،
 له تاوان، له تاوانا،
 - از دهان در رفتن: ده مه نه بهر پرای، ده مه نه بهر شیهی، ده مه نه
 ترازیای، له دهم ترازان، له دهم ده ره پین، له دهم ده چوون، له زار ترازان،
 له زار ده ره پین،
 - از دهن در رفتن: - (از دهان در رفتن) - دهان
 - از دیر باز: زودا، زوده، ژمیژمه، له زور پرا، له زوه وه، له قۆوه،
 له کۆنه وه، له میژ، له میژ وه، له میژینه وه، هه ره له میژ وه،
 - از راه افتادن: - (از راه منحرف شدن) - از،
 - از راه بردن: پئی لئو نکران، له پالادای، له پیلادان،
 - از راه رسیدن: ره سی، ره سیو، گویشتی، گه شتی، گه هیشتی،
 گه یشتوو، گه یگ، گه یوو، هانگ، هاتو، هاتی، هاتیار،
 - از راه منحرف: رهت، زه لاو، لاده، لاپا، لاپئی، له پئی ترازاو،
 له پئی ده چوو، له پئی کلا، له پئیگه رهت بوو،
 - از راه منحرف شدن: پالادای، پئی خه له تکران، پئی غه له تکران،
 پیلادان، پئی لئو نبوون، پئی ونکران، پئی هه تله کردن، زه لان،
 له پئی ترازان، له پئی ده چوون، له پئیگه رهت بوون، له پئی کلابوون،
 له پئیگه کلابوون، له پئیگه لادان، له پئی لادان، له پئی هه تله بوون،
 - از راه منحرف کردن: به زه لله بردن، پئی لئ خه له تکران، پئی لئ
 غه له تکران، پئی لئ ونکران، پئی لئ هه تله کردن، زه لانن، زه له پئی کردن،
 لاپا که ردهی، لاپئی کردن، له پئی ترازانن، له پئی کلا کردن، له پئی ده
 کردن، له پئیگه رهت کردن، له پئیگه کلا کردن، له پئیگه لادان،
 - از رشد باز ایستادن: کنانه وه، هه لئه دان،
 - از رُمق افتادن: - (از نافتادن) - از،
 - از رواج افتادن: بیتر مین بوون، له بهر وه که وتن، له پمین که وتن،
 مۆره به سه ره چوون،
 - از رواج انداختن: بیتر مین کردن، له بهر وه خستن، له پمین خستن،
 مه راشتن،
 - از روبرو شدن: به خۆداشکاندنه وه، به سه ره خۆداشکاندنه وه، به سه ره ما
 خستن، به سه ره ما خستن، به سه ره ما شکاندن، به سه ره ما داشکاندنه وه،
 بیته نگ کردن، ته ریفکردنه وه، خه جاله تکران، خه جاله تکراندنه وه،
 ده مکووت کردن، ده مکووت کردنه وه، پوو شکاندن، پوو شوکتینی،

- از کجا: چکوده، کپړا، له کووړا، له کوټړا،
 - از کشته پشته ساختن: بیکجار زور کوشتن،
 - از کوره در رفتن: ← ارغنده گردیدن،
 - از گریه باز ایستادن: حاوانهوه (بچه)، ژیر بوون، ژیر بوونهوه،
 از گریه باز ایستاده: حاواوه (بچه)، ژیر، ژیره بووگ،
 - از گریه باز داشتن: نهوه حاوانای، حاواندنهوه، ژیر کړدنهوه، ژیره کړدن،
 - از لحاظ: به پتی، له پوانگه، له پرووی، له نزه،
 - از مابهتران: نهجننه، جندوکه، جندوکه، جنوکه، له مه چیتران،
 مه چیترا، هه جننه،
 - از مداخلت: باونه مان، سردم به سهر چوون، له باوکه وتن، له بېرو
 که وتن، له مؤدکه وتن،
 - از مراقبت بینیاژ شدن: بېمنه تېوون، پیگه یشتن، له خه م پرستن،
 له خه م پر خسان، له خه م پر خسین،
 - از مردم گریزان: خو له خه لک دزه روه، دووره پریژ، گو شه گیر،
 هاتوچوی خه لکنه کړه،
 - از میان برداشتن: ← از بین بردن) ← از،
 - از میان بردن: ← از بین بردن) ← از،
 - از ناافتادن: نه رمه نهی، بازمان، برانه به ست، پرست لپیبران،
 به سکر دن، بیتاقه تېوون، بیتیکه وتن، بیده سته لات بوون، پاختن،
 پاشه رشکان، پرزه لپیبران، په ک که وتن، پیخستن، تاقه ت له به رېران،
 تاقه ت نه مان، ته شک که وتن، ته نگا بوون، ته نگ پیته لاتن،
 ته نگ پیته لجنران، ته نگه تاو بوون، تیمان، تیمای، جره اتن،
 جه پاکه وتهی، جه پان، جه پین، جه نبقین، چه تر بوون (اسب)، چه تر کړدن
 (اسب)، حاسیوون، داچه کان، داچه کین، دامگی، دامان، داموویچاره
 بوون، داموای، دهره تان لپیبران، دهره باند هس نیان، دهره ست له سهر
 دهره ست دانان، دهره سته ستانی، دهره ده هاتن، دهره لیگیان، را وه ستان،
 زور بو هاتن و بیده ر هاتن کران، ژحیلکه تن، سخته تېوون، سه خله تېوون،
 سهر گه ر دانوون، سه غله تېوون، شلوکوت بوون، شه که تېوون،
 عاجز بوون، فلیوون، فه مان، فه ملین، فه مرقین، قو په ماوی،
 قه تیز بوون، قه تیز مان، قه تیزمان، کولدان، که وتنه تنگانه، گو ت بوون،
 گیران، گیر بوون، گیر بهی، گیر خوار دن، گیر واردهی، گیریان، گیر یای،
 لاکه فتن، لاکه وتن، لاکه وتهی، لالیترانه وه، له بره بوونه وه، له بره بوونه وه،
 له پاکه فتن، له پاکه وتن، له پیکه وتن، له شانوپیل که وتن، له قوه تکه وتن،
 له که له به رده ر چوون، ماتبوون، مات بهی، ماتی وسه ر گه ر دانی، وهر مان،
 وه ستان، هیلاک بوون، هیلاک بهی،
 - از ناافتاده: بیتان، بیتنه شه، بیکه لک بوو، بیهاز، بیهیز، په ک که وتوو،
 په ک که وته، ته ک که فتیاگ، دامو، دهره منه، په زیل، زور شه که ت،
 ژهیز که تی، سلا روه بووگ، کشتا که وتش، که فته کار، که لک پراو، که لک
 نه ماو، که وتوو، له پاکه فتی، له پیکه وتوو، له شه که تیان که وتوو،
 له کار که وتوو، له کار که وته،
 - از ناچاری: له تاو (له تاو نه داری تووشی نه کاره بووم)، له تاوا،
 له تاوان، له تاوانا،
 - از ناگاه: کوتوپر، کوتوپر، له پر، له پرا، له نا کاو،
 - از ناگاه: کوتوپر، کوتوپر، له پر، له پرا، له نا کاو،
 - از ناگهان: کوتوپر، کوتوپر، له پر، له پرا، له نا کاو،
 - از نطق باز ماندن: دم چوونه کلپله، زار په قبوون، شاش مان،
 قسه پونه هاتن،
 - از نظر: له بابه ت، له پوانگه، له پرووی،
 - از نقطه نظر: له بابه ت، له پوانگه، له پرووی،
 - از نو: نهو جاره ش، باز، بو جاری دوو هم، دوو باره، دوو پاته، دووه
 جاره، دیسا، دیسان، دیسانه وه، ژنو، سهر پرا، سهر له نوخ، گر (رؤیشت،
 گر هاته وه لای خو مان)، له سهر داه، له سهر پرا، له نوژن، له نوخ، له نوپوه،

نوز، نوزن، نهوه راه، نهوه رنا، واز، واوی، وه (وه گه پری)، هانجی، هاونا،
 هم، همتی، هم دیس، هم دیسا، هم دیسان، هم دیسرو، هم میس،
 هم میسا، هم میسان، هم میسانه وه، هونا، هینا، هتی،
 - از نو: له م، له و، له وټ،
 - از واسطه: بو، بوخاتری، به هو، به نیویژیکردنی، به وسلیه، له بهر،
 - از وقتیکه: چاوه خته وه، له و تا، له و ته،
 - از هم باز شدن: په ش، په ق، تیکو پیک دران، شه قین، فهرستیای،
 له بهر په کچوون، هلوه شان، هلوه شین، هه لا پزان، هه لته کان،
 هه لوه شان،
 - از هم باز شده: پشکووتوو، پشکانو، پشکراو، په قو، تیکو پیک دراو،
 شه قتیو، له بهر په کچوو، هلوه شاو، هلوه شیو، هه لا پزاو، هه لته کاو،
 هه لوه شاو،
 - از هم باز کردن: پشکاوتن (بافته)، پشکین، پشکینه وه، پشکاندن،
 پشکوناندنه وه، پشکونینه وه، په ش، په قانندن، تیکو پیکدان، ساندن،
 شه قتانن، قه فرژین، له بهر په کچواندن، له بهر پیکردن، لیک بلاو کردن،
 وشکاندنه وه، وشکانن، وشکانی، هلفه شانندن، هلوه شانندن،
 هه لپشکاوتن (بافته)، هه لته کانندن، هه لته کانن، هه لشانندن،
 هه لوه شانندن، هه لوه شانن،
 - از هم بریدن: دابران، له تېوون، لیک جیا بوون، لیک جیا بوونه وه،
 لیکدابران، لیک دوور که وتنه وه، لیکه لبران، هور نامای، هور پریای،
 هه لبران،
 - از هم پاشیدگی: پریش پریشی، پتور کاوی، په پتین، په پیتیوی،
 داتولوی، داپزاوی، داپزیای، داپزیای، داپزیوی، دافره قاوی،
 دافه تاوی، داقناوی، داوشیای، داوه شای، داوه شیای، لیک بلاوی،
 لیک بهر بووی، لیک په رزاوی، هلوه شای، هه پشای، هه لا ه لای،
 هه لپچراوی، هه ل پچر کاوی، هه لوه شای،
 - از هم پاشیدن: ۱ ← از هم پاشیده کردن، ۲- داتولان، داتولین،
 توتنه وه، دافره قان، دافره قیان، دافره قین، دافه تان، دافه تین، لیک بلاو
 بوون، هه راشبوون، هه ردین، هه رژانن، هه رژین، هه پشان، هه پشتن،
 هه پشین، هه لا هه لا بوون، ۳- نه وه هور وه شه، ئادار له سهر یادار نه مان،
 بشکافتن (دوخت)، بشکافتن (دوخت)، بمانستن، بمانستن، پریچای،
 پرووسقان، پرووسکان، پسان، پس پسوون، پشکافتن، په م په م په م
 بوون، په قان، په قین، تیکو پیک چوون، دافره قان، دافره قیان، دافره قین،
 دافه تان، دافه تین، داققان، داقنن، داقنینه وه، داوه شان، داوه شیان،
 داوه شین، له بهر په ک بلاو بوون، له بهر په کچوون، له بهر په ک بلاو بوون،
 له بهر په کچوون، له گریزه نه چوون، لیک بلاو بوون، لیک بوونه وه، هلشان،
 هلوه شان، هلوه شین، هور پرا، هور وه شه، هه لا هه لا بوون، هلیشان،
 هه لپچر کان، هه لپسان، هه لته قان، هه لته کان، هه لته کین، هه لوه شان،
 هه لوه شاننه وه،
 - از هم پاشیده: ئادار له سهر یادار نه ماو، نه ر پزا، نه ر پزا، نه جن
 نه جن، پتور کاو، پراشیراش، پریش پریش، پریش پریش، پشکافتوو،
 پرووسقاو، پساو، پس پس، په م په م په م، په قو، په قیو، تولاوه، تیکو
 پیک چوو، داتولوی، داتولیو، داپزاو، داپزای، داپزیای، داپزیای، داپزیو،
 دافره قو، دافره قیاگ، دافره قیو، دافه تاو، داقناو، داقنیو، داوشیاگ،
 داوه شاو، داوه شیای، داوه شیو، پزاو، پزیای، پزیو، پزاو، پزالیوو،
 پزالیووگ، پزالیو، پزالیو، پزالیو، سیره نه جن، سیره نه جن،
 شه قار شه قار، له بهر په ک بلاو بوو، له بهر په کچوو، له بهر په ک بلاو بوو،
 له بهر په کچوو، له تله ت، له گریزه نه چوو، لیک بلاو بوو، لیک بووه وه،
 وردوخاش، وردورد، وردو خاش، وردوخان، وردورد، وردوهان،
 هلوه شیای، هلپشای، هور پریچا، هور پریچای، هور هور، هه راش،
 هه راشه هراش، هه رشتی، هه رشوی، هه لا هه لا، هه لپچر کاو، هه لپساو،
 هه لته قو، هه لته کاو، هه لته کیو، هه لوه شاو، هه لوه شاو، هیت ویپت،
 - از هم پاشیده کردن: ئادار له سهر یادار نه هیشتن، نه وه ته قنای،
 نه وه هور وه شه نهی، بشکافتن (دوخت)، بشکافتن (دوخت)، بمانستن،
 بمانستن، پرووسقانندن، پشکافتن، پسانندن، پس پسکردن، په م په م په م
 کردن، په قانندن، تیکو پیکدان، دافره قانندن، دافه تانندن، له بهر په ک بردن،

کۆبۈنۈنە ھەي خەلگى زۆر، كۆمرەدان، كەلەكە كىردن، گۆگۈن، لىك ۈرھاتن، ھەپمە كىردن،
 ازدحام ھىراسى: ترسى نەخۇشانە لەشۈننى پىر خەلك، تەرەدوا،
 ازدف: ← ازگىل،
 ازدلاف: پىشكەوتن، كەوتنە پىش، نىزىكبوونەو، ۋە پىشكەوتن،
 ازدو: جەوگ، جىو، جىو، شەلى دار، قازك،
 ازدواج: ۱- ئاۋتتەبوون، جۈۋتبوون، جۈتگرتن، زەماۋەند كىردن،
 زەجىن، زەھاسە، ئىخۋاستن، ئىن گۋاستنەو، ئىن گۋىستىنەو،
 ئىن ماركەردن ئىھاوردن، ئىھانېن، ئىن ھىنان، ئىنباي، ئىھاوردەي،
 ئىن ئاردەي، ئىھىۋاسەي، شۈۋ كىردن، گۆپەند، گۆۋەند، مېرد كىردن،
 ۲- جۈۋتبوونى دوۋبەدوۋى شتان، لىگىرى، لىگىرى،
 ازدهار: ← درخشیدن،
 ازدياد: پىرېبوون، پەرەئەستاندن، پەرەسەنن، پەرەگرتن، زۆرېبوون،
 زۆر كىردن، زىادبوون، زىاد كىردن، زىدە بوون، زىدە كىردن،
 ازرق: شىن، كەو،
 ازرق پوش: ۱- جىك شىن، ۲- سۆفى،
 ازرق جامە: ۱- جىك شىن، ۲- سۆفى،
 ازرق چشم: چاوشىن، چاۋكەو، كىكە،
 ازرق قام: خىمىگون، شىنباۋ، كەوگ، كەو، نىلىۋاشە،
 ازرق لباس: ۱- جىك شىن، ۲- سۆفى،
 ازعاج: ۱- ئىزەج، ئارام لىھەلگرتن، ئاسايش لىھەلگرتن، ئۆقرەلى
 بېرېن، ئۆقرە لىھەلگرتن، بىزار كىردن، جاپز كىردن، سەخلە تىكردن، ۋە پەز
 كىردن، ھەراسان كىردن، ھەلساندن، ۲- ئىزەج كىردن، ئارام لى
 ھەلگرتن، ئاسايش لىھەلگرتن، ئۆقرەلى بېرېن، ئۆقرە لىھەلگرتن، بىزار
 كىردن، جاپز كىردن، سەخلە تىكردن، ۋە پەز كىردن، ھەراسان كىردن،
 ھەلساندن، ۳- دەر كىردن،
 ازغ: ← ازغ (۱)،
 ازگ: ← ازغ (۱)،
 ازفداك: ئەستۈنە زىرېنە، پىرچى ئايشە ۋە فاتمان، پەلكەرە نىگىنە، پەلكە
 زىرېنە، پەلكە مانىگىنە، كۆلكە پەنگىنە، كۆلكە زىرېنە، كۆلكە زىرېنە،
 كەسكسۆر، كەسكسۆر، كەسكسۆر، كەسكسۆر، كەسكسۆر، كەسكسۆر،
 كىرستوون، مىنداھ زىرەتى فاتمە، كىلستوون، موندای ئاشمە، ھۆرەورى،
 ھەسارە زىرېنە، ھەسارە زىرېنە،
 ازكى: پاكتر، خاۋىنتىر،
 ازگات: بەدكار، بېگومان، دىل بېگومان، دىل بېگومان، دىلىس،
 ازگل: ← ازگىل،
 ازگىل: ئىزگىل، بىلچ، بىلچ، بىلەت، بىلەت، بىلچ، بىلچ، بىلچ،
 تەنگىز، زىلى، گىۋىشك، گىۋىر، گىۋىر، گىۋىر، گىۋىر، گىۋىشك، گىۋىشك،
 گۆشك، گۆشك، گۆشك، گۆشك، گۆشك، گۆشك، گۆشك، گۆشك، گۆشك،
 گۆشك، گۆشك، گۆشك، گۆشك، گۆشك، گۆشك، گۆشك، گۆشك، گۆشك،
 گىچ،
 ازل: ئەزەل، بىدەستىپك، بىسەرەتا،
 ازلاڧ: بىنچىنەي، بىنەپەتى،
 ازلال: خزاندىن، خىشكاندىن، خىلىسكاندىن، زەلاندن، ھەلخلىسكاندىن،
 ھەلداشتن،
 ازلى: ئەزەلى، بىيىشىنە، بىسەرەتا، كۆننە، نەم، ھەربوۋ، ھەربوۋ،
 ھەمىشەي،
 ازلىيات: ← ازلى،
 ازلىيات: ۱- ئەزەلىبوون، بىيىشىنەي، نەمى، ھەربوۋ، ھەربوۋ،
 ھەرمەنى، ۲- قەدىمى بوون، كۆننەي، كەونارايى، كەونى،

ازمان: كۆنەبوون، لەمىزىنەبوون،
 ازمان: پۆزگارگان، پۆزگارەكان، كاتەكان،
 ازملك: دوۋپەلە، قىنگاۋلە، قىنگاۋلى، گىياھەكە بە ساقەي دىر كاۋى گۈلى
 سەۋزى ھۆشەبىيەو كە بۇ دەرمان دەشى،
 ازملكى: ← ازملك،
 ازمنە: زەمانەكان، زەمانى دە...،
 ازمە: ۱- ئەوسارەكان، ھەوسارەكان، ۲- تەنگانە، تەنگەچە لەمە،
 ازوا: ھەزوا، ھەزۋى،
 ازوالتماس: ← ازوچز،
 ازوالتماس كىردن: ← ازوچز كىردن،
 ازوچز: ← ازوچز،
 ازوچز كىردن: ← ازوچز كىردن،
 ازوچز: پاپانەو، تىكاۋ لالانەو، كىروزانەو، لالانەو، لالەۋپالە،
 نالەۋنوۋكە.
 - ازوچز كىردن: بەگىرەنە ۋە داۋاي رۈحىم پىدا ھاتن كىردن، پاپانەو،
 كىروزانەو، لالانەو، لالانەو،
 ازھار: ۱- چىرۋە كىردن، شىكۋىيانەو، ۲- ئايساندن، داگىرساندىن،
 ازھاق: ۱- پەلە كىردن لەپە قىتاردە، تىپە پاندنى تىرەلەنشانە، سەر كىردن،
 ۲- بىسەرۋىشۋىت كىردن،
 ازىرا: بۆيە، بەۋھۇبەو، چۈنكە، چۈنكۈ، لەبەرئەمە، لەبەرئەو،
 ازىراك: ← ازىرا،
 ازىراكجا: ← ازىرا،
 ازىراكە: ← ازىرا،
 ازىن: ← (ازىن ۋە ھەمە تىركىباتش) ← از،
 ازخ: ← ازگىل،
 ازدر: ۱- ← ازدەھا، ۲- اسلحە كىشتى شىكۋىر دىر يائى: ئەزەدەر، موۋشەكى
 زىرئاۋ، ھەزەدەر،
 ازدرافكن: ئەزەدەر ھاۋىز، گەمىيە تايبە تىيى ئەزەدەر ھاۋىشتن،
 ھەزەدەر ھاۋىز،
 ازدرانداز: ئەزەدەر ئەزە، دەرگاى ھاۋىشتى ھەزەدەر، ھەزەدەر ھاۋىز،
 ازدرھا: ← ازدەھا،
 ازدھا: ئەزەدەھا، ئەزەدەھا، ئەلھو، ھەزىا، ھەفى، زھا، زھاك، زەھا،
 زىا، شامار، عەزىا، فزاب، فزاف، قشاب، ھاژدەھا، ھەزىا، ھەزىدەھا،
 ھەفى، ھەفى،
 ازدھا فكن: ← ازدھاگىر،
 ازدھا ۋ بار: ھەزىاخۆر، ھەزىالوۋش، پەسنىكى شىمشىرە لە فارسىدا،
 ازدھا پارە: ۋەك ھەزىدەھا، ھەزىدەھا ئاسا،
 ازدھا پىكر: ۱- ← ازدھا پارە، ۲- ۋىنەي ھەزىدەھا لەسەر،
 ازدھا چىشم: ← استاخ (۲)،
 ازدھا خوى: ئاگر داك، بەتفەپ، بەدئەخلاق، بەدخو، بەدەرەفتار،
 بەدەرەۋىش، بەدەمەل، بەدەمىجاز، بەدەرەفتار، بەدەمەل، بەكەشەو
 نەسازاۋ، بەگىرەشە، بەگىچەل، بىچىكلدانە، بىشنىچ، بىفەپ، پىلم، پەندەر،
 پىلەباز، تالوتون، تىرەكەن، تىرە، توۋرە، تۆزىن، تۆسەن، توندخو، توندە
 تەبىيات، توندەمىجاز، توۋرە تۆسەن، توۋرە تىرە، توۋرە تۆسەن، توۋرە
 تەنگاۋ، توۋش، توۋش ۋە نالەبار، توندەمىزاج، تىزىۋ، جىرېن، جىنگز، جىنگن،
 جىنگن، جىنگنەنە، جىنگن، دىر، دىلگىران، دەرەلېۋ، پاكەش، روۋش،
 روۋشە، زىرەك، سىل ۋە قەلس، سەرچىل، سەرگىران، سەرگورز، سەرگەرم،
 سەرنەوق، شەراشۇ، شەپانە، شەرفرۇش، شەپەلەلەيىن، شىپەرە،
 قىروۋش، قەلس، كەرچۇقە، كەزىتەنگ، كەسكىن، كەمچىكلدانە،

که محموسه له، کښه ساز که، گرز، گیزه ل، مرؤی شه پانې ونه گونجاو، مقهرس، نه ئال، نه گونجاو، نه قه نؤ، وه یخې، هارو هاج، هه للا ساز که، هه لئوزین، هه میسه تووره،

اژدهادل: ئارېشن، ئازا، بده ک، بزراف، بزوون، بؤکه، بوپړ، به جهرگ، به خیره ت، بده مار، به زات، به زاخ، به غیره ت، به کار، به گون، به ناف، بیباک، بیهره و، بیسام، پالوان، پردل، پرکیش، پیاف، پیاو، ته با، جامپړ، جندی، چارشا، چاوتوند، چاوقایم، چاونه ترس، چاو نه ترس، دلازا، دلاور، دلدار، دلزخم، دلسهخت، دلستور، دلقایم، دلگه وره، دهست که ره وه، دهسته وه که، دهسکه ره وه، ده لوود لئیر، ده ماردار، ده مسور، دپودل، په شی، په شید، په ن، په نند، زاتدار، زاوهر دار، زه نه قدار، زه هله دار، زیخ، سه رخوش، سه رخوش، سه فدر، شامپړ، شه فگه پ، شه فگپړ، شه مشیر کرؤژ، شه هله وه نند، شه همپړ، شیر یاز، شیر کورؤژ، شیر کوز، عه گن، عه گیت، عه گید، فپرز، فپرس، قادیق، قادو، قاره مان، کورد، کور پیاف، کوسه چی، کؤکه ل، که له پیاف، که له میتر، کیسته ک، گامپور، گون دار، که پناس، که نووس، گیانه پ، لؤک، مه رخوز، مه رد، میتر، میرخاس، ناگوره، نه به رد، نه ترس، نه وهر د، نه هیته، نیر، نیره، وایسو، وراه، وهن، وهند، وپړ، وپړا، وپړوک، هالان، هؤل، هؤل، هه ول، هه وپړا، یه مان،

اژدها فاش: وه که هژدیه ا، هه ژدیه انا سا،

اژدها ک: نازده ها ک، زه حاک،

اژدها کیش: نه هریمن، به تفره، به دفه پ، به دکار، به ذکار، تووش، جینگن، چه په نکار، خراپه کار، شه ره لایستین، فاسید، گونجر، موفسید، ناخار،

اژدها گیر: هه ژدیه به زین، هه ژدیه اگړ،

اژدها وش: وه که هژدیه ا، هه ژدیه انا سا،

اژغ: ۱- پړز، توول، توول، شفتالیم، شفتیل، شف، شفک، شوپ، شوپک، شوالک، شوو، شووپک، شووکه، شوول، شوولک، شوولک، شوولک، شوووپ، شیق، ۲- ناشو، پیسو پوخلی، پیسی، ته نوایی، قرپژ، قرپژاهی، چلک، چلکنی، چه په لی، دپن (بوی چرک: بؤ دپن)، سمر اخی (گوش)، کپژ، کرپنې، کیخ، گه ماخ، گه ماری، گه مار، گه ندو، گو، گندو که مار، گه ندو که وول، له یم، له یم ولېشه، له یم ولېشه ک، لیش، لیم، لیمیش، ناپاکي، ناپوختی، ناته میسی، ناته میزی، نه پاکي،

اژکان: ← اژکهان،

اژکهان: ئاور، نیره تی، بایغان، بارگران، بارووته، بارهنگف، برانگو، برانگه، بلج، بلهو جهز، بهر انگه، بهر بهر ژوشک، به خاوه خاو، به قه نه قون، به قوونه قوون، بیتان، بیچار، بی غیره ت، بیقوونو هونه ر، بیقوونه بان، بیکاره، بیکنگه بان، بیترخ وه ره زه، بیهونه ر، بیهیز، پالو، پت، پرپول، پیو، پنتی، په تیاره، په لڅه گامپش، په لشتی، پیگران، تاویر، تخیل، ترال، ترغ ل، تار، تلاتل، تلواتل، تمبال، توپ توپره، تورووندی، ته پ، ته پلوس، ترال، ترال، تمه بل، تمه بل، ته واساو، ته وه زه ل، ته وه ل، چهل، خاف، خاو، خاولیچک، خاوو خلیچک، خرتومرت، خرس، خلی، خنوک، خونه گر، خونه گرتوو، خو پری، خهم سارد، خپړ، دا هیزاو، دره نگ خیز، دهست گران، زه مته، ژه لمو، ساتور، سس، سست، سسته په له، سلپ، سه رگران، شست، شل، شلک، شلو شه وپق، شلو ول، شله په ته، شه ختو، شه له په ته، فره، فسوس، فل، فز، قنگ قورس، قوونپان، قوون زه مر، قوونفره، قوونگران، قه لب، کاسول، کالووم، کاهیل، کایلی، که بهر، که هال، که هیل، گانگیر، گران، گریس، گونگرؤ، گلاوگل، گویهان، گه نندل، گه وش، گه وشه ک، گپره نه که، لؤژ، له شقورس، له شگران، له شه، ماتورا، ماتوره، مهرش، مهر شو، مهست، ناعس، ناقایم، نه ووش، وده، ولوول، هر، ههستی گران، هه مین،

اژکهن: ← اژکهان،

اژنگ: ← اژنگ،

اژهان: ← اژکهان،

اژهن: ← اژکهان،

اژیر: ناگدار، به هوش، دانا، زانا، زیره ک، وریا، وریا که ره وه، وشیار،

اس: ← اساس،

اسائت: ← بدکاری،

اسائه: ← بدکاری،

اسائه ادب: بیته ده بی، بیحورمه تی، بیچه ده بی، پرووداری،

اساتید: کؤی (استاد) ← استاد،

اساتذه: کؤی (استاد) ← استاد،

اساتیذ: کؤی (استاد) ← استاد،

اسارت: نه سیری، بنده سستی، بهر ده سستی، دیله تی، دیلی، دیلیه تی، گران، هیشرتی، یه خسیری،

اسارت افندان: ← اسیر شدن،

اسارت بردن: ← اسیر کردن،

اسارت در آوردن: ← اسیر کردن،

اسارت گرفتن: ← اسیر کردن،

اسارت در آوردن: ← اسیر کردن،

اسارت در آمدن: ← اسیر شدن،

اسارت در آوردن: ← اسیر کردن،

اسارت تبار: دیله تی، دیله تی هیته ر، کؤیله تی، یه خسیری هیته ر،

اسارت ده: پیخسیر، به دیلگیراوه، به دیلی براوه، به دیلیه تی براوه، یه خسیر، یه خسیر کراوه،

اسارت گاه: به ندیخانه، دیلگه، پیخسیر گه،

اسارون: هه نیوکه، هه نیوکه، پوهه کیکه له تیره ی کاله که مارانه که له جهنگل و شوتنی سارده سیر ده پوئی و بونیکي ناخوشی هه یه،

اساس: بارخانوو، بناخه، بناغه، بنچینه، بنه رخ، بنک، بنکوشک، بنگه ه، بنوار، بنواشه، بن و بناوان، بنه، بنه تار، بنه پت، بنه ستر، بنه قار، بنه ما، بنیات، بنیاد، بنیان، بنیاو، بنیچه، بنیشه، بونیه، به ردی بناغه، به ناغ، پرؤزه، تمه ل، تمه له، تمه لیت، ته نه له، تین، چه لم، چپرخان، خه ننده کی بناخه ی خانوو، خم، خیم، ده هکر، رستی، په گ و پیره، ژیره نا، ژیرخان، سفنک، سوکین، شه نگست، شه نگسته، شیشک، قانگه، کوپوک، کؤک، گه وه پ، هیم، هیتم،

اساسا: خوی له خویدا، زاتن، له پترا، له بهر ته، له خویدا، هوپا،

اساس افکندن: بناخه دارپشتن، بناخه دانان، بناغه دارپشتن، بناغه دانان، بنیاتان، بنیادان، بنیچه دانان، فه ناندن، هیتم دانان،

اساسن: بکوژ، قاتل، قاتیل، کوزه ر، مرو فکوژ، مرو کوز،

اساسنامه: په پوه، په پوه ی ناوخو، قانونی نه نجومه ن یا حیزب یا ریخ خراو یا دامه زراو پیک،

اساس نهادن: ← اساس افکندن،

اساسی: بناخه ی، بناغه ی، بنگه ی، بنه پته تی، بنه مالی، بنچینه یی، بنیشه یی، عه سلې، کؤکی، هیمی،

اساطیر: کؤی (اسطوره) ← اسطوره،

اساطیری: ← خرافی،

اسافل: ۱- په ستان، چینه کانی خواره وهی کؤمه ل، نزمان، ۲- کؤنه دامی جووتیوون،

اسامی: ناوه کان، نیوه کان،

اسانس: جه وه ری گول و گیا، عه تر،

اسب: نه سپ، حه سپ، عه سپ، هه سپ، یاو،

اسب آبی: ← اسب دریائی،

اسب آموز: مه تر، مه ختر، مه هتر، مه یتر،

که محموسه له، کښه ساز که، گرز، گیزه ل، مرؤی شه پانې ونه گونجاو، مقهرس، نه ئال، نه گونجاو، نه قه نؤ، وه یخې، هارو هاج، هه للا ساز که، هه لئوزین، هه میسه تووره،

اژدهادل: ئارېشن، ئازا، بده ک، بزراف، بزوون، بؤکه، بوپړ، به جهرگ، به خیره ت، بده مار، به زات، به زاخ، به غیره ت، به کار، به گون، به ناف، بیباک، بیهره و، بیسام، پالوان، پردل، پرکیش، پیاف، پیاو، ته با، جامپړ، جندی، چارشا، چاوتوند، چاوقایم، چاونه ترس، چاو نه ترس، دلازا، دلاور، دلدار، دلزخم، دلسهخت، دلستور، دلقایم، دلگه وره، دهست که ره وه، دهسته وه که، دهسکه ره وه، ده لوود لئیر، ده ماردار، ده مسور، دپودل، په شی، په شید، په ن، په نند، زاتدار، زاوهر دار، زه نه قدار، زه هله دار، زیخ، سه رخوش، سه رخوش، سه فدر، شامپړ، شه فگه پ، شه فگپړ، شه مشیر کرؤژ، شه هله وه نند، شه همپړ، شیر یاز، شیر کورؤژ، شیر کوز، عه گن، عه گیت، عه گید، فپرز، فپرس، قادیق، قادو، قاره مان، کورد، کور پیاف، کوسه چی، کؤکه ل، که له پیاف، که له میتر، کیسته ک، گامپور، گون دار، که پناس، که نووس، گیانه پ، لؤک، مه رخوز، مه رد، میتر، میرخاس، ناگوره، نه به رد، نه ترس، نه وهر د، نه هیته، نیر، نیره، وایسو، وراه، وهن، وهند، وپړ، وپړا، وپړوک، هالان، هؤل، هؤل، هه ول، هه وپړا، یه مان،

اژدها فاش: وه که هژدیه ا، هه ژدیه انا سا،

اژدها ک: نازده ها ک، زه حاک،

اژدها کیش: نه هریمن، به تفره، به دفه پ، به دکار، به ذکار، تووش، جینگن، چه په نکار، خراپه کار، شه ره لایستین، فاسید، گونجر، موفسید، ناخار،

اژدها گیر: هه ژدیه به زین، هه ژدیه اگړ،

اژدها وش: وه که هژدیه ا، هه ژدیه انا سا،

اژغ: ۱- پړز، توول، توول، شفتالیم، شفتیل، شف، شفک، شوپ، شوپک، شوالک، شوو، شووپک، شووکه، شوول، شوولک، شوولک، شوولک، شوووپ، شیق، ۲- ناشو، پیسو پوخلی، پیسی، ته نوایی، قرپژ، قرپژاهی، چلک، چلکنی، چه په لی، دپن (بوی چرک: بؤ دپن)، سمر اخی (گوش)، کپژ، کرپنې، کیخ، گه ماخ، گه ماری، گه مار، گه ندو، گو، گندو که مار، گه ندو که وول، له یم، له یم ولېشه، له یم ولېشه ک، لیش، لیم، لیمیش، ناپاکي، ناپوختی، ناته میسی، ناته میزی، نه پاکي،

اژکان: ← اژکهان،

اژکهان: ئاور، نیره تی، بایغان، بارگران، بارووته، بارهنگف، برانگو، برانگه، بلج، بلهو جهز، بهر انگه، بهر بهر ژوشک، به خاوه خاو، به قه نه قون، به قوونه قوون، بیتان، بیچار، بی غیره ت، بیقوونو هونه ر، بیقوونه بان، بیکاره، بیکنگه بان، بیترخ وه ره زه، بیهونه ر، بیهیز، پالو، پت، پرپول، پیو، پنتی، په تیاره، په لڅه گامپش، په لشتی، پیگران، تاویر، تخیل، ترال، ترغ ل، تار، تلاتل، تلواتل، تمبال، توپ توپره، تورووندی، ته پ، ته پلوس، ترال، ترال، تمه بل، تمه بل، ته واساو، ته وه زه ل، ته وه ل، چهل، خاف، خاو، خاولیچک، خاوو خلیچک، خرتومرت، خرس، خلی، خنوک، خونه گر، خونه گرتوو، خو پری، خهم سارد، خپړ، دا هیزاو، دره نگ خیز، دهست گران، زه مته، ژه لمو، ساتور، سس، سست، سسته په له، سلپ، سه رگران، شست، شل، شلک، شلو شه وپق، شلو ول، شله په ته، شه ختو، شه له په ته، فره، فسوس، فل، فز، قنگ قورس، قوونپان، قوون زه مر، قوونفره، قوونگران، قه لب، کاسول، کالووم، کاهیل، کایلی، که بهر، که هال، که هیل، گانگیر، گران، گریس، گونگرؤ، گلاوگل، گویهان، گه نندل، گه وش، گه وشه ک، گپره نه که، لؤژ، له شقورس، له شگران، له شه، ماتورا، ماتوره، مهرش، مهر شو، مهست، ناعس، ناقایم، نه ووش، وده، ولوول، هر، ههستی گران، هه مین،

اژکهن: ← اژکهان،

اژنگ: ← اژنگ،

اژهان: ← اژکهان،

اژهن: ← اژکهان،

اژیر: ناگدار، به هوش، دانا، زانا، زیره ک، وریا، وریا که ره وه، وشیار،

اس: ← اساس،

اسائت: ← بدکاری،

اسائه: ← بدکاری،

اسائه ادب: بیته ده بی، بیحورمه تی، بیچه ده بی، پرووداری،

اساتید: کؤی (استاد) ← استاد،

اساتذه: کؤی (استاد) ← استاد،

اساتیذ: کؤی (استاد) ← استاد،

اسارت: نه سیری، بنده سستی، بهر ده سستی، دیله تی، دیلی، دیلیه تی، گران، هیشرتی، یه خسیری،

اسارت افندان: ← اسیر شدن،

اسارت بردن: ← اسیر کردن،

اسارت در آوردن: ← اسیر کردن،

اسارت گرفتن: ← اسیر کردن،

اسارت در آوردن: ← اسیر کردن،

اسارت در آمدن: ← اسیر شدن،

اسارت در آوردن: ← اسیر کردن،

اسارت تبار: دیله تی، دیله تی هیته ر، کؤیله تی، یه خسیری هیته ر،

اسارت ده: پیخسیر، به دیلگیراوه، به دیلی براوه، به دیلیه تی براوه، یه خسیر، یه خسیر کراوه،

اسارت گاه: به ندیخانه، دیلگه، پیخسیر گه،

اسارون: هه نیوکه، هه نیوکه، پوهه کیکه له تیره ی کاله که مارانه که له جهنگل و شوتنی سارده سیر ده پوئی و بونیکي ناخوشی هه یه،

اساس: بارخانوو، بناخه، بناغه، بنچینه، بنه رخ، بنک، بنکوشک، بنگه ه، بنوار، بنواشه، بن و بناوان، بنه، بنه تار، بنه پت، بنه ستر، بنه قار، بنه ما، بنیات، بنیاد، بنیان، بنیاو، بنیچه، بنیشه، بونیه، به ردی بناغه، به ناغ، پرؤزه، تمه ل، تمه له، تمه لیت، ته نه له، تین، چه لم، چپرخان، خه ننده کی بناخه ی خانوو، خم، خیم، ده هکر، رستی، په گ و پیره، ژیره نا، ژیرخان، سفنک، سوکین، شه نگست، شه نگسته، شیشک، قانگه، کوپوک، کؤک، گه وه پ، هیم، هیتم،

اساسا: خوی له خویدا، زاتن، له پترا، له بهر ته، له خویدا، هوپا،

اساس افکندن: بناخه دارپشتن، بناخه دانان، بناغه دارپشتن، بناغه دانان، بنیاتان، بنیادان، بنیچه دانان، فه ناندن، هیتم دانان،

اساسن: بکوژ، قاتل، قاتیل، کوزه ر، مرو فکوژ، مرو کوز،

اساسنامه: په پوه، په پوه ی ناوخو، قانونی نه نجومه ن یا حیزب یا ریخ خراو یا دامه زراو پیک،

اساس نهادن: ← اساس افکندن،

اساسی: بناخه ی، بناغه ی، بنگه ی، بنه پته تی، بنه مالی، بنچینه یی، بنیشه یی، عه سلې، کؤکی، هیمی،

اساطیر: کؤی (اسطوره) ← اسطوره،

اساطیری: ← خرافی،

اسافل: ۱- په ستان، چینه کانی خواره وهی کؤمه ل، نزمان، ۲- کؤنه دامی جووتیوون،

اسامی: ناوه کان، نیوه کان،

اسانس: جه وه ری گول و گیا، عه تر،

اسب: نه سپ، حه سپ، عه سپ، هه سپ، یاو،

اسب آبی: ← اسب دریائی،

اسب آموز: مه تر، مه ختر، مه هتر، مه یتر،

- اسب ابلق: ئەسسى سېلىك، ئەسسى خالخالى سېى و رەش و...،
 - اسب اختە شىدە: ئەسسى ئىختە كراو، ئەسسى خەساو، ئەسسى خەسىو،
 ھەسسى ئىختە، ھەسسى خەشا، ھەسسى گونۇ، يەختە،
 - اسب اصیل: ئەسسى جىسن، ئەسسى رەسەن، حدود، كانەگى، كىچىل،
 كەحلان، كەحىل، كەھىل، مانەك، مەندەك، مەننەك، مەنەك،
 موحەننەك، ھەسسى كەحىل،
 - اسب افكن: ئازا، ئەوسوارەى بەتەنى ئەسسىكەى تاو
 دەداپونىسوارانى دوژمن، پالەوان، زۆربوئىر، زۆر بەجەرگ،
 - اسب افكندن: ئەسپ تاودانە مەيدان،
 - اسبان: ئەسپان، چارەپىيان، ولاخان، يەكسمان(ئەسپو...)،
 - اسب انگىز: ئەسپ تاودەر، چەنگ، زەخت، زىخت، مامز، مامزە،
 مامىز، مەمووز، مەھمىز، مېھمۇز،
 - اسب بادپا: ← اسب رھوار،
 - اسب باروت: ئەسسى سازكراو لە كاغەز بۆ ئاگرىزى،
 - اسب بخار: يەكەى ئەندازە گرتنى تواناى مەكىنە بەرىتى لەوپرە وزەى
 كە بتوانى لەچر كەپە كدا قورسالى ۷۵ كىلوگرام يەك مېتر رابكىشى،
 - اسب برانگىختن: ئەسپ دەنگدان، جوولاندنى ئەسپ،
 - اسب پېشكشى راندان شمردن: چاوپرەنە بوون، چاوتىرنە بوون،
 تەماشای دادانى ئەسسى پېشكشى كردن(ئەسسى پېشكشى تەماشای
 دادانى ناوئى)، داواى زىادە كەى كردن،
 - اسب تاختن: ئەسپ بەپرتاوتىخوپىن، ئەسپ پرتاو كردن، ئەسپ
 تاودان، ئەسپ لىنگاردان، ئەسپ لىنگدان، بەپرتاو غاردانى ئەسپ، پرتاو
 كردنى ئەسپ، تاو كردن، ھەسپ لىنگاردن،
 - اسب تازى: ۱- ئەسپ تاودان، ئەسپ غاردان، ئەسپ لىنگدان،
 شەرانخىوى، شەرانخىوى، غار بەئەسپ كردن، غارەئەسپ، ۲- ←
 پرچانگى،
 - اسب تازى: ئەسسى رەسەنى عەرەبى، ئەسسى عەرەبى،
 - اسب تشرىح: ئەسسى لەر، ئەسسى وا كە ئىسكە كانى لەژىر پىستەوہ
 دياربى،
 - اسب تعليم ندىدە: ئەسسى پانەھىتراو، ئىشكە پۆ، وشكە پۆ،
 - اسب چموش: تووش، يەكسىمى تۆپ،
 - اسب خواستن: رېى و رەسمىكى كۆن بوو كە كاتىك شا پلەبەكى
 بەكەسىك دەبەخشى ئەسسىكىان بۆ ئەخاوەنلە كەدېنا كەسوارى دەبوو
 دەچۆو شىپى كارە تازە كەى دەكوترا ئەسپ بۆ خواستن،
 - اسب دادن و خرگرفتن: ئەسپ بەگوئىدرىژ گۆپىنەوہ، كەر بەكۆپان
 گۆپىنەوہ، سوداى بەزەرەر كردن،
 - اسب دار: ۱- بەختۆكەر و پاسەوانى ئەسپ، مەيتەر، ۲- ئەمىر
 لەشكر، سەردارى سپا، فەرماندەى لەشكر،
 - اسب دارى: ۱- پىشتىر، تەويلە، جىگای بەختۆكردنى ئەسپ، ۲-
 خزمەتى ئەسپ، مەيتەرى،
 - اسب دريائى: ئەسسى ناو، ئەسسى بەحرى،
 - اسب دوانى: ← اسب تازى،
 - اسب راتازاندن: ← (اسب تاختن) ← اسب،
 - اسب رام نشدە: تۆپ، زىن نەكراو، سەرۇشك،
 - اسب رز: ← (اسب رىس) ← اسب،
 - اسب رىس: ← (اسب رىس) ← اسب،
 - اسب رھوار: پا، تىزپۆ، تىزپەوت، خۆشەز، خۆشپۆ، خۆشەرەو،
 خۆشەرەوت، خۆشپۆ، پەوان، پەھوال، پەھوان، پەھۇل، شەمال،
 ولاخى چاوپوكرۆ، ولاخى خىراپۆ، ولاخى خىراپەرەو، ولاخى خىرا لە
 رۆيشتن، يەكران،
 - اسب رىز: ← (اسب رىس) ← اسب،

- اسب رىس: ۱- رۆژە رېيەكى ئەسپ، ۲- تەرائىنگا، گۆپەپانى ئەسپ
 تاودان، لىنگارگە، مەيدانى ئەسپ تاودان، مەيدانى غارغان،
 مەيدانى غارەئەسپ، ۳- گۆپەپانى شەپ، مەيدانى شەپ، ۴- گۆپەپانى
 گۆپىن و پۆزە، مەيدانى گۆپىن و پۆزە،
 - اسب زىن كرده راسوارشدن: حازرخاردن، حازرخۆرى بن سىبەرى
 بوون، ھاتنەسەرحازرى،
 - اسب سرکش: ئەسسى سەربىزىو، تۆسن، شىپەت، ولاخى تۆپ،
 - اسب سىياھ: ئەسسى پەش، كالە،
 - اسب غنىمىتى: ئىختەرمە، يەختەرمە، يەختەرمە،
 - اسب گىل: ئىختەرمە، يەختەرمە، يەختەرمە،
 - اسب گىشن: ئەسسى فەحل، ماين بەراز، ماينبەز، ماين وەرەز،
 ھەسسى فەحل،
 - اسب مادە: ← مادبان،
 - اسب مراد: ← شانس،
 - اسب مسابقە: ئەسسى بەزا، ئەسسى گۆپەغار، ھەسسى بەزا،
 - اسب نجىب: ← (اسب اصیل)، ← اسب،
 - اسب نمد: ئەرەقگىر، ژىرژىن، ئارەقگىر، تەپلەك، تەپلەك، گردەلە،
 مەعرەكە، نەمدىزىن، نەرمەزىن، وەرژىن،
 - اسب ىدك: ئىختەرمە، يەختەرمە، يەختەرمە، يەدەك، يەدەكى،
 يىختەرمە،
 - اسب يورتەمە: قۆترە، قۆترە، قەترە، لەقلوق،
 - اسباب: ۱- سەبەبەكان، مايە، ھۆ(اسباب دلخورى)، ھۆكارەكان،
 ھۆكان، ھۆبەكان، ۲- لوازم: ئالاقەكان، ئامرازەكان، ئامىروئالاف،
 ئامىرەكان، ئەسپاب، ئەسپاۋ، ئەنجال، شتومەك، شەمەك، كەلوپەل،
 مراز، والە، ۳- مالها: دارايى يەكان، سامانەكان،
 - اسباب بازى: ئامرازى گەمە، بووكەلەى مندالان، كاپەكى، لەيزتۆك،
 لەيزۆك، لەھىستۆك، لەھىستۆك، لەيزۆك، لەيزۆك، لىستۆك،
 - اسباب جوى: خوازىارى مال و كووتال و كاللا و زېرۇنوو...،
 - اسباب برساختن: ئامادە كردنى كەرستە، پىكەپىنانى ئامرازەكان،
 پىكەپىنانى ئەسپاب،
 - اسباب بزرىگى: ئەسپابى گەرەبى، تانچ وتومار،
 - اسباب چىنى: پىلان، پىلانگىران، پىلان لىگىران، پىلانگىرە،
 تەگىر كردن دژى كەسىن، تەونوبەست، سەنوبەين، كەينوبەين،
 كىشەبۇساز كردن بەفيل، نەخشەى خراب بۆ دانان،
 - اسباب حرفشدين: قسە لى پەيدابوون، قسە لى ھەستان، قسە لى
 ھەلسان، ناخوشى لى پەيدابوون،
 - اسباب خانە: ← اثائىہ،
 - اسباب سفر: ← (توشەرە) ← توشە،
 - اسباب سفرە: دەفر، قايى سەرسفرە، كاسەو كوچەلە،
 كاسەو كەوچك،
 - اسباب كشى: گواستەوہ، گۆزانەوہ، مال گواستەوہ، مال گوىستەوہ،
 مال گۆپىن، يانەوارپەى،
 - اسباب كشى كردن: ← (اسباب كشى) ← اسباب،
 - اسباب معيشت: ئابۇرھال، ئابۇرھال، ھۆى بەختوبوون، ھۆى
 بەرپىچوون، گۆزەرەن، ھۆى گۆزەرەن،
 - اسبابغ: تەواو كردن، كۆتلى پىھىنان،
 - اسبال: بارىنى باران، رزاندنى ئاۋ، رزاندنى فرمىسك،
 - اسباناخ: ← اسفناج،
 - اسبانج: ← اسفناج،
 - اسباناج: ← اسفناج،
 - اسبرنگ: ئەسسى شەترەنج،

اسبست: ئونجە، ئەندەكۆ، زەرەكە، زەرەكەت، قەت، كەت، وىنجە، يۆنجى،

اسبىق: بەرتەر، بەرتەر، بەرووتەر، پېژنا، پېشتەر، پېشتەر لە پېتېش، پېشوو، پېشووئەر، چىەوئەر، لەمەبەرتەر،
اسبىك: ددانەئى كليل، دەدانەئى كليل،

اسبىل: ۱ - اسپرز، ۲- پەنەمانى بن ھەنگل، سنان، سندان، سندان،
اسبىد: چەرمگ، چەرمو، چەرموگ، چەرمە، چەرمى، سىي، سقى،
گەور،

اسب: ← اسب(و ھەممە تەركىباتش)،

اسپاراگوس: شەفەلە، كەبەر، مارچىيە،

اسپاس: بەچاكەزائىن، چاكە لەبەرچاوبوون، سپاس، سوپاس، شوكر،
مالاقا، منەت، منە،

اسپاسدار: ئەمەگدار، ئەمەگناس، بنان وخوئى، بەوفا، بەئەمەگ،
بەچاكەزان، بەرعۇدە، بەوفا، بەينەتدار، پەيمانپەرست، پەيماندار،
پەيمانپەرگ، پېزان، چاكە لەبەرچا، چاكە لەبەر، چاكە لەچا، خاۋەندى
قسەى خۇئى، خاۋەن ۋەفا، دەستەبەر، دەف بگۇتن، فەخۇگرتى، قەدر
زان، نەمكتاس، ۋەفادار، ۋەفاكار، ھەرىدەر،

اسپاسم: رەقەت، رەگرتووبى، رەونج، قۇلنج، كۇلنج، لەكوتەپرى
گىرانى چەند ماسوولكەى لەش،

اسپاگتى: ماكارۇنى، ھەرشتە فەپەنگى،

اسپاناخ: ← اسفناج،

اسپانج: ← اسفناج،

اسپاناج: ← اسفناج،

اسپاھ: تۇردوو، سپا، سوپا، قۇشەن، لەشكر،

اسپاھىد: سپا بوود، سەردارى سپا، فەرماندەرى سپا،

اسپاھسالار: سپاسالار، سوپاسالار، سەزلەشكر،

اسپاھى: جندى، چەكدارى لەشكر، سپاى،

اسپىر: ← سپىر،

اسپىرانتو: زمانىكى سازكراوى نىو نەتەۋەبىيە كە رېژمانەكەى زۆر
ھاسانە دوكتۇر(زامھوف) داپەتتاۋە،

اسپىردن: ئەسپاردن، ئەسپاردەى، پېئەسپاردن، تەسلىم، تەسلىم،
چىسكردن، چىسكردن، دانەدەست، سپاردن بەدەستى كەسى، لەقەبەل،
اسپىرژ: ئەسپوول، پەشاپەش، تال، خالخالك، خالخالك، خوشخوشك،
خوش خوشكە، ددانخوشك، درنخوشكە، دىدك، سىل، سوويە، سەپەل،
سەپۇل، شمش، شوشو، فاتەپەشك، فاتەپەشك، فاتە پەشە، فشك،
گورگ نەخۆرە،

اسپىرس: خاشە، شەۋەرگە، شەۋەرەشەۋەن، نانەمرۇچە،

اسپىرسا: ←(اسپرىس) ← اسب،

اسپىرسپ: ←(اسپرىس) ← اسب،

اسپىرسف: ←(اسپرىس) ← اسب،

اسپىرغىم: ۱ - اسپرم(۲و۱)، ۲- ھەرگىيايەك، ۳- سەبىزە، سەۋزە،
شىناورد، ۴ - ميوە،

اسپىرك: خاكشېرىدەيمى، كونجىدەيمى،

اسپىرلوس: بالەخانە، بانەھلبان، پارک، تالار، شانشىن، شانەشىن،
قاچ، كاژ، قەسر، كاخ، كۇچك، كۇشك،

اسپىرم: ۱- پىحان، پروخانوگە، پىان، پىحان، پىحانە، پىون، پىوون،
پىوون، مۇر، ۲- ھەرپوۋەكتىك كە گەلاى بۇنخۇشى ھەبىئ،

اسپىرم: ← منى،

اسپىرم آب: ئاۋى تىكەل دەرمان بۇنەخۇش شوشتن، جۇشانە،

اسپىر ماتوزوئىد: ← منى،

اسپىر ماھى: پلاسماسى، سفەماسى، ماسى كارتووخك،

اسپىرود: ←سنگخوارە،

اسپىرى(ر): ← افشانە،

اسپىرى: ۱- سپىرى: براۋ، براۋوۋە، برپاگەۋە، بۇردوو، بووھووردوو،
بەئاخىرگەيشتوو، بەئاكامگەيشتوو، بەئەنجامگەيشتوو، بەسەرچوو،
بەسەرھاتوو، بەكۇتايى گەيشتوو، پىكھاتوو، تامبوۋى، تەۋابوۋ، تىبەزىو،
تىبەربوۋ، تىبەربوۋ، جىبەجىبوۋ، جىبەجىكرائو، حاۋاۋە(زىنگى)، خەلاس
بوۋ، دلئەنەشە، دۋادۇزاۋ، دۋابى پىھاتوو، دۋابىھاتوو، دۇلەدراۋ، دوماھى
ھاتوو، دىماھى ھاتوو، پارابرتوو، پارابووردوو، پارەرتوو، پارەربوۋ، راشكاۋ،
سەرچوو، قوتاربوۋ، قەتاۋ، قەتياۋ، قەداۋ، قەدىاگ، قەدىو، كاتنەماۋ،
كراۋ، كۇتابوۋ، كۇتاھاتوو، كۇتايى پىھاتوو، كۇتايى ھاتوو، كۇتەرھاتوو،
كوداۋ، گۈزەراۋ، لەناوچوو، ماۋەتەۋابوۋ، ۲- نىست شە: ئاسەۋاربرائو،
براۋ، براۋوۋە، براۋە، برپاگەۋە، بنېر، بنېر، بنەئەئامى، بەتلەۋ، بەرباد،
بىخېر، بىشۋىنەۋار، تارومار، تۇخس، تونسا، تونساۋ، تونساۋتون،
تونبەتون، تەپراۋ، تەرتوتوۋنا، تەفروتوۋنا، تەۋاۋ، تەۋاۋگراۋ، تىياچوو،
تىچوو، داغان، دلئەنەشە، دىماپرپا، دۋابراۋ، دۋاپرپاگ، دوۋپرپاگ،
دۋابىھاتوو، پىشەپر، پىشەكئىشبوۋ، سەربەگۇماكاراۋ، شپنە، شولگەنە،
شۋەنەۋارنەماۋ، شۋىنەۋار براۋ، شۋىنەۋارنەماۋ، فەۋتاۋ، فەكوداد، قىر،
قىران، قىران تى كەۋتوو، قىربوۋ، قىرپ، قىرتىكەۋتوو، قىرھاتوو،
قەلاچۇ، قەلھاۋ، كامباخكرائو، كلىس، كۇتايى پىھاتوو، كۇتابىھاتوو، لەئارادا
نەماۋ، لەبنھاتوو، لەبنەھاتوو، لەبەش كراۋ، لەبەبىنچوو، لەبەبىن چووگ،
لەرەگدەرھاتوو، لەناۋبراۋ، لەناۋچوو، لەناۋچووگ، لەناۋدانەماۋ،
لەنئىۋبراۋ، لەنئىۋچوو، ماھف، مەحف، مەردش، مەف، نابود، ناۋابراۋ،
نەماۋ، ھەپۇزاۋ، ھەپشاۋ، ھەپشيو، ھەشفاۋ، ھەللادادكراۋ،

اسپىرىز: ← (اسپرىس) ← اسب،

اسپىرىس: ← (اسپرىس) ← اسب،

اسپىرى شىدن: ئاسەۋاربران، ئامىنە كەردەى، بران، برانەۋە، برپانەۋە،
بنېركران، بنېركران، بۇردن، بوھووردن، بەئاخىرگەيشتن، بەئاكام
گەيشتن، بەئەنجامگەيشتن، بەباداچوون، بەتلان، بەرباد بوون،
بەسەرئامى، بەسەرچوون، بەسەرھاتن، بەكۇتايى گەيشتن،
بەبەنەئەلوۋ، بىخېركران، پىكھاتن، تونوتوۋچوون، تونوبەتوون چوون،
تەرتوتوۋنابوون، تەفروتوۋنابوون، تەمامىي، تەمامىيەى، تەۋابوون،
تەۋاۋكران، تىياچوون، تىبەزىن، تىبەربوون، تىبەرىن، تىچوون، جى
بەجىبوون، چىيان، چەنكران، حاۋانەۋە(زىنگى)، خەلاسبوون،
دابۇردن، داغانبوون، دلئەنەشە، دىماپرپا، دۋابراۋ، دۋادۇر، دۋادۇل،
دۋابى پى ھاتن، دىماپى ئامى، دۋابىھاتن، دۇلەدان، دوماھى ھاتن،
پارابرتن، پارابووردن، پارەرتن، پارەربن، راشكان، پىبەبەردنەۋە(مردن)،
پىشەبېروون، پىشەبېركران، پىشەكئىشبوون، سەرتىياچوون، سەرچوون،
شۋەنەۋار نەمان، شۋىنەۋارنەمان، شىيەى، فۇتان، فەۋتان، قىران
تىكەۋتەن، قىرانكران، قىرانماى، قىربوون، قىرپ، قىرتىكەۋتەن،
قىرەنەكەۋتەى، قىرھاتن، قىلپ، قىلم، قوتار بوون، قەتان، قەتبان،
قەدان، قەدىان، قەدىن، قەلاچۇ تىكەۋتەن، قەلاچۇكران، قەلھەن،
قەمھەن، كاتنەمان، كامباخكران، كران، كىرمىشىن، كۇتابوون،
كۇتابىيەى، كۇتا ھاتن، كۇتايى پىھاتن، كۇتايى ھاتن، كۇتەرھاتن، كودان،
كۇرەۋەبوون، كۇرەۋەبوون، كودان، گۈزەران، گەيشتنە كۇتايى،
لەئارادانەمان، لەبن ھاتن، لەبنە ھاتن، لەبەشكران، لەبەبىنچوون،
لەناۋبران، لەناۋچوون، لەنئىۋبران، لەنئىۋچوون، مەردش، ماۋەتەمامبەى،
ماۋە تەۋابوون، ماھفبوون، مەحف بوون، مەفبوون، ناۋابراۋ، نەمان،
ھانەئەنجام، ھەززان، ھەپشان، ھەپشىن، ھەپشەن، ھەشفاۋ،

ھەللاداد،

اسپىرى كىردن: براندىن، برانندەۋە، برندەسەر، بگاردن، بگىپرانن،
بۇراندن، بوھووردن، برپاندەۋە، بەئاخىرگەياندىن، بەئاكامگەياندىن،
بەئەنجامگەياندىن، بەردىنە سەر، بەسەرچووندىن، بەسەرھاتىن، بەسەر

هاوردن، به سهره ښان، به کۆتايي گه ياندن، پښکهنان، ته واور کردن، تيبه زانندن، تيبه رانندن، تيبه پر کردن، تيبه پر کردنى دوره و... جيبه جيکردن، چليانندن، چهنکرانندن، حوانه وه (زندگي)، خه لاسکردن، دابؤرانندن، دمانائاوردهى، دمايى ټاوردهى، دواهينان، دوايى پنهانين، دوايى پنهانين، دوايى هانين، دوايى هينان، دوماهى پنهانين، دوماهى هينان، دويماهى ښان، رابارتن، رابووردن، رابه رتن، رابه رانندن، راشکاندن، سهرچوانندن، قوتار کردن، قه تانندن، قه تيانندن، قه دانندن، قه ديانندن، کات نه مان، کردن، کۆتار کردن، کۆتاهانين، کۆتاهاوردن، کۆتاهينان، کۆتايى پنى هانين، کۆتايى پنهانورتن، کۆتايى پنهانان، کۆتايى هانين، کۆتايى هينان، کۆتره انين، کۆتره ښان، کودانندن، گوزهرانندن، گوزهر ناي، گه ياندنه کۆتايى، له ناو بردن، وه لگرد (زندگي)، ويار ناي، هينانه نه نجام،
 اسپرى گردیدن: ← اسپرى شدن،
 اسپرى گشتن: ← اسپرى شدن،
 اسپس: ← يونجه،
 اسپست: ← يونجه،
 اسپ گله: په وه نه سپ، په فى، په وى، گه له نه سپ،
 اسپلنج: نه سپنگ، نه سپينگ، حه سپنگ، سپنک، سپنگ، شنگ،
 اسپناج: ← اسفناج،
 اسپناخ: ← اسفناج،
 اسپانج: ← اسفناج،
 اسپنج: ← اسفنج،
 اسپند: ← اسفند،
 اسپنددانه: ← اسفنددانه،

اسپندان: تراوکه، خرتله، خرتله، خردله، شيلمۆک، غردهل، گۆرمزه،
 اسپندان گرد: ← اسپندان،
 اسپوار: ← اسوار،
 اسپوختن: ۱- ټيلاقه کردن، تخوونکه ورتن، ته پانندن، تپشاخين، تيبه ستاوتن، جووتبوون، جيماع، ده ست ټيکه لگړدن، په زگنان، گان، گانگړدن، گانگه ردهى، گايڼ، نم، نيان، کوتان، نيانندن، نيزيک بوون، نيزيکى، نيزيکى، نيهان، نهانندن، ۲- تپراکردن، تپرؤکردن، په زگنان،
 اسپه: ټور دوو، سپا، سويا، قوشه، له شکر،
 اسپهيد: سپاوود، سهردارى سپا، فرماندهى سپا،
 اسپهر: ← سپهر،
 اسپيار: ← اسپيدار،
 اسپيد: ← اسپيد،

اسپيدار: نه سپيندار، خۆجلى، سپيدار، سپيندار، سپيه چنار، شاتان، شۆخ، شلى،
 اسپيدپا: ۱- شورباى بى ترشى: شورباوى بى ترشى، ۲- ماست با: به ربه ستيل، ماسته وا،
 اسپيدرگ: ← سفيدرگ،
 اسپيدزر: پلاتين، ته لای سى، زپرى سى،
 اسپيدکار: پاخه رکه، قه لاجى، مزگه، مسگه،
 اسپيدگر: پاخه رکه، قه لاجى، مزگه، مسگه،
 اسپيده: ۱- نه سپنده، نه لنده، بوولټله، بوومه ليل رليله، به ربه بيان، به يانې، به يان به ريوون، به يانې زوو، په زودان، پنهانې، تاربارى، تاريکووون، تاريکوووننه، تاريکولټل، تاريکولټلى، تاريگه ور، تاريگه ورک، تولجى به يانې، ساره، سب، سبا، سبجه، سبجه بيان،

استاد: ۱- ټوستاد، دهر سدار، سه يدا، فتر کار، فتر که، فتر مهنده، ماموسا، مامؤسا، مامؤستا، مامهؤسته، محه ليم، محه ليم، وسا، وپرا، هه فؤتکار، ۲- استاد کار، ۳- ناروق چنياگ، ناله کار، ښيژان، به نه زموون، به ده ستو برد، به رده بار، به رگه پ، پسپؤ، تاليم دراو، ته پ ده س، ته پ ده ست، ته علیمدا دراو، ته علیم دراو، تهى، ته په و بووگ، چنگه، جه رجه، جه رجه، جه کار نه به رثامای، چالاک، چنگه، چنه زان، چن، حاملو، حاملين دراو، خاراو، راهاتوو، راهاتى، راهين دراو، راهينراو، زانه چان، زه ربه ده ست، زه به رده ست، ټيلاقه، سهر پاست، سهر ناس، شاه رزاه، شه هره زاه، شاک، عاملاو، غاراه، فته تازى، فتر کار، فتره کار، قال، کارامه، کارامه، کارناشنا، کاربين، کارجان، کارچاک، کارديتوو، کارديتي، کار ديد، کارديه، کارزان، کارکرده، کارناس، کاره ما، کرارى،

سبحه ينى، سبحيتى، سبزوو، سبهى، سبه ينان، سبه ينه، سبه ينى، سبه ينى يان، سبه ينى، سيپده، سيپده مان، سفحه، سفیده سواى، سوب، سوب سه حه ر، سوبه زوو، سوخ، سوخا، سوخا، سوخانه، سوو، سوو زوو، سها، سهاى، سهاى زوو، سه حيتى، سه حه ر، سه حه رى، سه وا، سه واى، سه وگورگ، سه به فى، سه به قى، سه به کى، سه فگور، سه وگور، سه وه کى، سه وولى سيپده، قيرا، کازيبه، کازيوه، که پره ي به يانې، گورگوميش، گهردى به يان، گه فل، مه لايانگان، مه لايانگان، نه ماج، نه ماجى، نه ماژ، نيوان شه وو پؤزان، ۲- اسپيداب، ۳- جه رمای جه ما، جه رمگى چاو، جه رمينه ي چاو، سپيچک، سپيلک، سپيلکى چاو، سيپنه، سيپنه ي چاو، ۴- جه رمه نيوه يله ي، جه رمه نيوه يله ي، جه رمينه، جه رمينه ي هيلکه، سپوچک، سپيچک، سپيک، سپيکاهيکى، سپيلک، سپيلکى هيلکه، سيپنه، سيپنه ي هيلکه، سيپنه ي هيلکه ي، گهورى، ۵- شير هينانه وهى مندالى شيره خوره، شير ټکه مندالى ساوا ده يه نيپنه وه که وه په نيرى ده چن،
 اسپيره: ته پله قوو، ته پله کى، ته پله هه لاله، گوله پهرى،

است: ۱- ادا ت خبر: س، سه، ه، يه، (پيتى خه به ردان: نه مه س، واسه، وايه)، ۲- استخوان،
 است: ۱- ايست(۱)، ۲- پاش، پؤسک، پند، پندر، پندرؤک، پندر يسک، پؤز، پوزاى، پوزاى، پوزى، پيزى، تريزه، تن، خه مشه (له دواى تری خه مشه ي دپن - فلک)، پوونگ، رهش، سمت، سوه رچک، سپک، شؤپ، عن، عنه، عه هن، قالجچه، فن، قنگ، قوون، قووين، قونگ، قين، قينگ، کنگ، کن، کوون، کونى پاشه وه، کونى قوون، کؤم، کووم، کونگ، کووين، کينگ،
 است: ۱- استخوان، ۲- اوستا،
 استا: ← اوستا،

استاتيک: ۱- ده گؤران نه هاتوو، گؤران هه لنه گر، له گؤران نه هاتوو، نه گؤر، ويستاو، ويسياگ، ۲- زانستى راکرتن و قايم کردن، ويستاوى،
 استاخ: ۱- ابي(۲)، ۲- ازدهادل، ۳- بى ادب: نالوله، ناوه سو، ناوه سوو، باتيزؤ، باتيزؤک، بازه له، بلحه ووو، به حه وت ناوشؤراوه، به حه وت ناوشؤريا گه وه، به قليسؤک، به ينه شه، بيثابروو، بيچاوو ووو، بيجه ياه، بيجه ياهوشهرم، بيشرم، بيشره وحيه، بيشره رم زمان دريژ، بيغه هيت، پر ووو، پؤسکلفت، پيست نه ستوو، تولونگى، جگى ساوا، چارداو ووو، جه ربه زه، چارداوه ووو، چاووووقايم، چوختى، چووختى، جه ته وه ووو، جه تيم، جه تيمؤک، جه ختى، جه ختى چؤبان، جه رداوه ووو، جه قه اوه سوو، جه قه سرؤ، جه قه سوو، جه لاق، حه يا تکاو، حه يانه ماو، حه يته، داشؤرياگ، دمه کد پياگ، ده لوقه ل، پرودامالاو، پرودامالياگ، پروورپش، پرووسه خت، پرووسيا، پرووشه ل، پرو قايم، پروهورماليا، پرووه لمالاو، پرووه لمارو، پيال، ريسوا، ريلاس، زپرؤپ، زپرهرم، سازنده، ساواز، ساواز، سلسار، ساوا، سورنک، سهرسه رى، سيپه ندى، سينه چاک، شازده هه ناسه، شهرم تکاو، شهرم نه که ر، شهرم نه ماو، شه لاتی، شيپال، قال، قولتش، قولته ش، قولته شه، قه رنه قيل، قه ره چه ناخ، قه ره چه ناغ، قه للاش، قه لته بان، کاولى، کؤل نه ده ر، کوله ش، که سکه، که لپزا، که لپزه، که ولى، گوساخ، گؤسارتمه، گوستاخ، گه فنه ده، لؤتى، نخاى، ۴- خودمانى: خؤمانه، مه حره م، ويمانه، هاو دم، ويمانه، هاواراز،

استاد: ۱- ټوستاد، دهر سدار، سه يدا، فتر کار، فتر که، فتر مهنده، ماموسا، مامؤسا، مامؤستا، مامهؤسته، محه ليم، محه ليم، وسا، وپرا، هه فؤتکار، ۲- استاد کار، ۳- ناروق چنياگ، ناله کار، ښيژان، به نه زموون، به ده ستو برد، به رده بار، به رگه پ، پسپؤ، تاليم دراو، ته پ ده س، ته پ ده ست، ته علیمدا دراو، ته علیم دراو، تهى، ته په و بووگ، چنگه، جه رجه، جه رجه، جه کار نه به رثامای، چالاک، چنگه، چنه زان، چن، حاملو، حاملين دراو، خاراو، راهاتوو، راهاتى، راهين دراو، راهينراو، زانه چان، زه ربه ده ست، زه به رده ست، ټيلاقه، سهر پاست، سهر ناس، شاه رزاه، شه هره زاه، شاک، عاملاو، غاراه، فته تازى، فتر کار، فتره کار، قال، کارامه، کارامه، کارناشنا، کاربين، کارجان، کارچاک، کارديتوو، کارديتي، کار ديد، کارديه، کارزان، کارکرده، کارناس، کاره ما، کرارى،

کرمکار، کەیکو، لەبار، لەکار دەرهاتگ، لەکار دەرهاتوو، لەکارزان، لێزان، ماھر، ماھیر، مەحلا، مەزبوت، مەعلان، مەلاح، مەشق پیکراو، وەستا، ۴- ئوستاد، خاوەن بەرزترین پلەى زانستی لە زانکۆدا، مامۆستا، مامۆستای زانکۆ، ھۆستە،

استادانە: بەلێزانى، پەسپۆرپانە، زانایانە، لێزانانە، مامۆستایانە، وەستایانە،

استادباشى: سەروەستا، سەرھۆستا، سەرھەستا، سەرۆکی وەستایان،

استادکار: ئوسا، ئوساکار، ئوستا، پەسپۆر، چەنەزان، سوا، ھەستا، لێزان، وس، وەستا، وەسا، وەساکار، وەستا، ھوسا، ھوستا، ھوستاکار، ھۆستە،

استادگار: پاسەوانى بەپۆھى بەردەرگا، دەرکەوان،

استادگی: ← ایستادگی،

استادن: ← ایستادن،

استادنگاه: ۱- اقامتگاه، ۲- ایستگاه،

استادە: ← ایستادە،

استادی: ۱- ئادا، ئوسای، بەدەستوبردی، پەسپۆر، تەپدەستی، چەنەزانى، دەست راھاتوو لەکار، دەست رەقاسى، دەست رەنگینى، ژیل، سولای، کارامەبى، لى زانى، مەھارەت، وەستایى، ھۆستایى، ۲- مامۆستایى،

استادیار: مامۆستای یاریدەدەر لە زانکۆ،

استادیوم: گۆرەپانى وەرزش، وەرزشگا، وەرزشگە، ھەوشەنگ،

استارت: ۱- دەسپێک، دەسپێکردن، دەستپێک، دەست پیکردن، وەگەرختن، ۲- استارت،

استارت: ئامێرى وەکارخستنى مەکینە، ئامرازى ھەلکردنى ماشین، دەزگای وەکارخەرى مەکینە،

استارە: ← ستارە،

استارەشمەر: ← اخترشناس،

استاژ: ← کارآموزى،

استاژیر: ← کارآموز،

استافیل: ← انگور،

استاکار: ← استادکار،

استالاکتیت: چلوورە ئاھەکی ئاوێزان لە مێچى ئەشکەوتانەو، چلوورە ئاھەکی شۆپۆو بە بەرى بانى ئەشکەوتانەو، ستالاکتیت،

استالاکمیت: چلوورە چلوورە ئاھەکی ھەلچوو لە تەختى ئەشکەوتان، چلوورە ئاھەکی قیتبۆو لە تەختى ئەشکەوتاندا، ستالاکمیت،

استام: ۱- خاطرجمى، ۲- شیشەى تەندوورێ،

استامبولی: ← استانبولی،

استامپ: ۱- ئیستامپ، باسە، جەوھەردانى تاپبەتى مۆرلێدان، ستامپ، ۲- تەبغە، تەفغە، مۆر، موھر، موھیر، ۳- نەخشی مۆر،

استان: ئوستان، پارێزگا، پارێزگە، پارێزگەھ،

استان: ۱- آرامشگاه، ۲- طاقباز: تەخت بۆ کەوتوو، لەسەر پشت راکشاو، لەسەر تەختى پشتى راکشاو، لەسەر گازی پشت درێژبوو،

استانبولی: ۱- ئیستانبولی، ئەستەمبولی، قور کیشى خپى لەئاسن، ۲- ئەستەمبولی، ئیستانبولی، ھى ئیستانبول (نیشتهجى)، کەلوپەل، زمان...،

استاندار: ئوستاندار، پارێزگار، حاکمی ئوستان،

استاندارد: ئەندازە، بنەما، پێومان، پێوەر، تاپبەتمەندى یا ئەندازەى دیارى کراو بۆ ھەلسەنگاندنى جیگای پەسندبوونى شتیك، ستاندارد، قاعیدە، نموونە، نموونەى پەسندکراو،

استاندارى: ئیدارەى ئوستاندارى، پارێزگا، دايرەى پارێزگا،

استاندىن: ئەستادن، ساندن، ستاندن، سەندن، سەنن، سەنن، وەرگرتن،

استانده: پێوانە، پێوەر، پەسەمى،

استانە: ۱- آرامشگاه، ۲- آستانە،

استانىدىن: ۱- استادن، ۲- ایستادن،

استايدىن: ۱- ایستادن، ۲- ئەفراختن، باسى چاکەکردن، بەتانا چوون، پاسبین، پەسن، پەسند، پەسندان، پەسنددان، پەسندکردن، پیا ھەلەدان، پیداهەلەدان، پیداهەلگوتن، پێھەلاکووتن، پێھەلکووتن، پى ھەلگوتن، تاريفکردن، چاکەگوتن، حەمدکردن، رەوشکردن، سالووخ دان، ستایشکردن، مەتج کردن، مەحتکردن، مەدحکردن، مەدھەگرن، ناساندن، وەسفین، ھۆرنیای، ھۆرەدای، ھەلەدان، ھەلەدانەو، ھەلکێشان، ھەلکێشان، ھەلکێشان، ھەلکێشان، ھەلەنان، ھەمدکردن،

استیمان: ← استيمان،

استیناف: ← استيناف،

استىداد: ئیستىباد، خۆسەرى، زۆربێژى، زۆردارى، زۆرەملى، سەرەخۆبى، سەرەپۆبى، کەلەگایى، کیزرى، لاسارى،

استىعاد: بەدوورزانین، دوورئەوھەسەى، دوورخستەنەو، دوور کەوتنەو، دوورى،

استىداع: بەنوێ و سەرسووپھینەرزانی،

استىداع: گۆرپنەو، وەرگرتنى شتیك لەجیاتى شتیكى دیکە،

استىبرق: ۱- ئاوریشمى زەرچن، کووتالی زەرپى، ۲- شیرەدار،

استىبرک: ← استبرق(۱)،

استىبسال: ئازایەتى نواندن، پارزبوون بەمەرن، مەرگى خۆ بەئاواتخواستن،

استىشار: ۱- پرسى ھەوالى خۆش، شادبوون، ۲- پروو خۆشى، شادمانى،

استىصار: ۱- بینابوون، بینایى خواستن، ۲- بینایى، چاو تیزى، سۆمایى،

استىتباع: خاوەخواولیکردن، خۆگنخاندن، خۆ لى گنخاندن، دەرنگ داھێتان، دەرنگ کردن، دیزکردن، وەدرەنگى خستن،

استىعاد: ۱- بەدوور زانین، ۲- دوورى،

استىقاع: باقى ھیشتنەو، مانەو، ھیشتنەو،

استىبل: ← اصطل،

استىپ: گىجارى بەرىن و تەخت، دەشتایى پرلەگیا، دەشتى گورەى لەوەرگە،

استىتابە: تۆبەخواستن، داواى تۆبەکردن،

استىتار: ۱- ئاشکرانەکردن، ئەرەپۆزناى، ئەرەپۆشای، ئەوھەردای، ئەوھەردەى، بەرپىوارکردن، بەرپىتوارکردن، بەسەردادان، بەنەھیتى ھیشتنەو، پۆزناى، پۆزنايرە، پۆزنايەو، پۆشان، پۆشین، پۆشینى نەیتى، پیاگرتن، پیداکرتن، تاقەتکردن، تاقەتکەرەدى، ترافاندن، تەپسکردن، تەفراندن، تەلخەکردن، جیبەجیکردن، حاشاردان، حەشاردان، داپۆشان، داپۆشانان، داپۆشتن، داپۆشین، داگرتن (شینیایى دونیای داگرت)، دیزەبەدەرخۆنەکردن، ژێر پەردەخستن، ژێرەوکردن، ستارکردن، سترکردن (خوايە سترمکە)، سوپ داپۆشین، سەرپۆش لەسەر دانان، سەرلەسەردانان، شاپینۆزکردن، شاردنەو، شارینەو، شیش کردن، ھەراکرن، ھەشارتن، ھەشاردن، ھەشارن، ھەشەرى،

کرمکار، کەیکو، لەبار، لەکار دەرهاتگ، لەکار دەرهاتوو، لەکارزان، لێزان، ماھر، ماھیر، مەحلا، مەزبوت، مەعلان، مەلاح، مەشق پیکراو، وەستا، ۴- ئوستاد، خاوەن بەرزترین پلەى زانستی لە زانکۆدا، مامۆستا، مامۆستای زانکۆ، ھۆستە،

استادانە: بەلێزانى، پەسپۆرپانە، زانایانە، لێزانانە، مامۆستایانە، وەستایانە،

استادباشى: سەروەستا، سەرھۆستا، سەرھەستا، سەرۆکی وەستایان،

استادکار: ئوسا، ئوساکار، ئوستا، پەسپۆر، چەنەزان، سوا، ھەستا، لێزان، وس، وەستا، وەسا، وەساکار، وەستا، ھوسا، ھوستا، ھوستاکار، ھۆستە،

استادگار: پاسەوانى بەپۆھى بەردەرگا، دەرکەوان،

استادگی: ← ایستادگی،

استادن: ← ایستادن،

استادنگاه: ۱- اقامتگاه، ۲- ایستگاه،

استادە: ← ایستادە،

استادی: ۱- ئادا، ئوسای، بەدەستوبردی، پەسپۆر، تەپدەستی، چەنەزانى، دەست راھاتوو لەکار، دەست رەقاسى، دەست رەنگینى، ژیل، سولای، کارامەبى، لى زانى، مەھارەت، وەستایى، ھۆستایى، ۲- مامۆستایى،

استادیار: مامۆستای یاریدەدەر لە زانکۆ،

استادیوم: گۆرەپانى وەرزش، وەرزشگا، وەرزشگە، ھەوشەنگ،

استارت: ۱- دەسپێک، دەسپێکردن، دەستپێک، دەست پیکردن، وەگەرختن، ۲- استارت،

استارت: ئامێرى وەکارخستنى مەکینە، ئامرازى ھەلکردنى ماشین، دەزگای وەکارخەرى مەکینە،

استارە: ← ستارە،

استارەشمەر: ← اخترشناس،

استاژ: ← کارآموزى،

استاژیر: ← کارآموز،

استافیل: ← انگور،

استاکار: ← استادکار،

استالاکتیت: چلوورە ئاھەکی ئاوێزان لە مێچى ئەشکەوتانەو، چلوورە ئاھەکی شۆپۆو بە بەرى بانى ئەشکەوتانەو، ستالاکتیت،

استالاکمیت: چلوورە چلوورە ئاھەکی ھەلچوو لە تەختى ئەشکەوتان، چلوورە ئاھەکی قیتبۆو لە تەختى ئەشکەوتاندا، ستالاکمیت،

استام: ۱- خاطرجمى، ۲- شیشەى تەندوورێ،

استامبولی: ← استانبولی،

استامپ: ۱- ئیستامپ، باسە، جەوھەردانى تاپبەتى مۆرلێدان، ستامپ، ۲- تەبغە، تەفغە، مۆر، موھر، موھیر، ۳- نەخشی مۆر،

استان: ئوستان، پارێزگا، پارێزگە، پارێزگەھ،

استان: ۱- آرامشگاه، ۲- طاقباز: تەخت بۆ کەوتوو، لەسەر پشت راکشاو، لەسەر تەختى پشتى راکشاو، لەسەر گازی پشت درێژبوو،

استانبولی: ۱- ئیستانبولی، ئەستەمبولی، قور کیشى خپى لەئاسن، ۲- ئەستەمبولی، ئیستانبولی، ھى ئیستانبول (نیشتهجى)، کەلوپەل، زمان...،

استاندار: ئوستاندار، پارێزگار، حاکمی ئوستان،

دنان، به‌نەشیاو زانین، به‌نەگونچاو زانین، ۴- خولی ئالوگۆپری گیانه‌وه‌ریک تاگه‌وره‌ده‌یی و پیده‌گا، داگه‌رانی،
 استحاب: باشزانی، به‌باش‌زانین، به‌چاک‌زانین، پی‌باشیوون، حیواندن، حه‌باندن، خۆشیستن، خۆش‌ویستن، په‌وابینین، هه‌باندن، استحداث: تازده‌ینان، نوئ‌خواستن، نۆزه‌نکردنه‌وه، نوئ‌کردنه‌وه، استحسان: به‌چاک‌زانین، په‌ساندن، په‌سندکردن، چاک‌ده‌رکه‌وتن، ستایش‌کردن،
 استحصال: ئاکام‌وه‌رگرتن، به‌ره‌مه‌وه‌رگرتن، په‌یاکردن، په‌یدا کردن، ده‌ست‌که‌وتن، ده‌سختن، ده‌ست‌وه‌ئانین، وه‌ده‌ست‌که‌وتن، وه‌ده‌سته‌ئان،
 استحضار: ۱- حاضر کردن: ناماده‌کردن، بانگ کردنه‌ حزور، حازر کردن، داواکردنی که‌سیک، ده‌بار کرن، ۲- یادآوری: بیر خستنه‌وه، بیرکه‌وتنه‌وه، له‌یاد‌دابوون، وه‌بیره‌هاتنه‌وه، وه‌بیره‌ئاننه‌وه، ۳- آگاهانیدن: ئاگادار کردنه‌وه، به‌ئاگاداری‌گه‌یاندن، پیژاناندن،
 استحفاظ: ۱- ازبیرکردن، ۲- امانت(۲)،
 استحقار: - تحقیر،
 استحقاق: به‌جیوون، په‌وابوون، په‌وایی، شایانبوون، شایانی، شیایی، له‌باروون،
 استحقاق‌داشتن: بۆپه‌وابوون، پی‌په‌وابوون، شایانبوون، شیایوون، لی‌حلال‌بوون، ماف‌هه‌بوون، هه‌قی‌خۆی‌بوون،
 استحکام: پته‌وبوون، پته‌وی، په‌یتی، قایمبوون، قایمکاری، قایمکردن، قایم‌کرده‌ی، قایمی، گورجی، مه‌حکمی،
 استحکامات‌نظامی: قه‌لا‌وبرج‌و شوئنه‌قایمه‌کانی‌سپایی،
 استحلاء: به‌شیرن‌زانین، پی‌شیرین‌بوون، شیرینی‌خواستن،
 استحمار: به‌که‌رزانین، به‌که‌ریتی‌بردن، به‌هه‌له‌بردن، که‌رکردن،
 استحمام: بالاف، تیه‌لانن، چوونه‌حمام، چوونه‌گه‌رماو، حمام کردن، خۆش‌شتن، خۆش‌شتن، خۆش‌وردن، خۆش‌وشتن، مه‌له‌کرن، مه‌له‌کرده‌ی،
 استحواد: بالادستبوون، ده‌ست‌به‌سهر‌داگرتن، زالبوون، سه‌رکه‌وتن،
 استحياء: ۱- زیندوو‌ه‌په‌شتنه‌وه، ۲- ده‌رپودامان، شه‌رمکردن، له‌رپودامان،
 استخارت: فال‌به‌قورحان‌گرتنه‌وه، فال‌ی‌قورئان،
 استخاره: فال‌به‌قورحان‌گرتنه‌وه، فال‌ی‌قورئان،
 استخباء: چاده‌ل‌دان، په‌شمال‌هه‌ل‌دان،
 استخبار: خه‌به‌رپرسین، خه‌به‌رگری، زانیاری‌وه‌رگرتن، وه‌دوای‌خه‌به‌رکه‌وتن، هه‌والگری، هه‌وال‌وه‌رگرتن،
 استخبارات: ده‌زگای‌هه‌والگری،
 استخدام: ۱- به‌کاربه‌رده‌ی، به‌کاره‌ئان، به‌گه‌رخستن، خه‌مه‌ت خوازی، دامه‌زران، دامه‌زراندن، ده‌سه‌وکاری، ده‌کارکردن، راگرتن، کار په‌نه‌سه‌په‌رده‌ی، کارپه‌سه‌پاردن، کارپیدان، کار پی‌کردن، که‌لک لی‌وه‌رگرتن، له‌سه‌رکار‌دانان، مه‌رزنایره، له‌هلاندن، ۲- خه‌مه‌تکارگرتن، نۆکه‌رگرتن،
 استخدام‌شدن: دامه‌زران، پاگیران، کارپیدان، له‌سه‌رکار‌دانان، له‌سه‌رکار‌دانان،
 استخر: ئاوگر، ئاوگیر، ئه‌ستیر، ئه‌ستیرک، ئه‌ستیره، ئه‌ستیل، ئه‌ستیلک، پرکه، بۆک، پاشاو، پنکاف، تالاو، تالوی، تیللو، جه‌ردام، جه‌وز، دۆلاوه، دۆله، په‌شه‌ش (آب باران)، ستیر، ستیل، سه‌هرینج، قۆبی، قۆرغ، گۆل، گۆلاو، گۆم، گۆماو، گوه‌ل، لیج، لیج، هۆراو، هۆرن، هه‌سار، هه‌ساری، هه‌سیر، هه‌ستیل،
 استخرطیعی: بیرک، گۆل، گۆم، گۆمیلکه،

فه‌شه‌مپاندن، فه‌شه‌اندن، فه‌شیرتن، قایمکردن، قایم‌کرده‌ی، قراندن، قولباندن، کیساندن، گره‌وتش، گوم‌کردن له‌به‌رچاوان، گییره‌پش، گییره‌پیش، لمتش، له‌به‌رچاوان‌ونکردن، لیوه‌شارتن، مه‌لخاندن، نخفتن، نوخوماندن، نومتش، نه‌پاندن، نه‌په‌ندن، نه‌درک‌اندن، وشار، وه‌بنخۆدان، وه‌دایه‌نه، وه‌دنه‌خستن، وه‌دیار‌نه‌خستن، وه‌شارتن، وه‌شاردن، وه‌شیردن، هه‌شاردان، هه‌لانین، ۲- خۆخاشاردان، خۆخه‌شاردن، خۆ‌شاردنه‌وه، خۆوه‌شاردن، خۆ‌ونکردن له‌به‌رچاوی دوزمن، خۆوه‌شیردن،
 استتام: به‌کۆتایی‌گه‌یاندن، ته‌واوکردن، کۆتایی‌په‌ئان،
 استتباب: - اسکان‌یافتن(۲)،
 استتباع: ۱- به‌دواداچوون، په‌په‌روی، په‌په‌روی خواستن، په‌په‌روی کردن، وه‌دواکه‌وتن، ۲- جیشینی،
 استتیک: جوانی‌ناسی، زانستی‌جوانکاری،
 استتقال: به‌قورس‌زانین،
 استثمار: ۱- ئه‌وه‌چه‌ووسنای، ئه‌وه‌چه‌ووسنای، چرووسانه‌وه، جساندن، چه‌وساندن، چه‌وساندنه‌وه، چه‌وسانه‌وه، چه‌وسنای، پیژاندن، که‌لکاؤ، ۲- به‌رخواردن، به‌رلیخواردن، به‌هره‌لیوه‌رگرتن، په‌مه‌مه‌ل هئینان، په‌نیوه‌ئان، سوولئوه‌رگرتن، وه‌به‌ره‌ئان،
 - استثمار‌آمیز: چه‌وسینه‌ره، که‌لکاؤ‌ئان،
 - استثمار‌شده: چرووساوه، چه‌وساوه،
 استثناء: ۱- به‌ده‌ر، هاویر، هه‌لاویر، ۲- جدا،
 - استثناء‌کردن: ئاوارتن، جوئ‌کردنه‌وه، جه‌به‌کردن، جیا‌کاری، جیا‌کردنه‌وه، ده‌راویشتن، ده‌ربواردن، ده‌ر کردن، ده‌رهاویشتن، په‌گیل‌نه‌خستن، پیژپه‌کردن، وه‌ک‌ئی‌دیکه‌حیساب‌نه‌کردن، وه‌لانان له‌حیساب، وه‌لانان له‌یاسایه‌ک، هه‌لاوارتن، هه‌لاواردن،
 - استثنائی: ئاوارته، ئاوارته‌یی، بۆرده، بیئنه، تاییه‌تی، جه‌به، جیاواز، ده‌گه‌ن، پیژپه‌پی، شاز، که‌موتنه، نازوه، وه‌لانراو، هۆر چنیا، هه‌لاواردوو، هه‌لیژاردوو، هه‌لیژارده، هه‌لکه‌وته،
 - به‌استثنای: به‌ده‌رله، بیجگه‌له، جگه‌له،
 استجاب: ۱- به‌ده‌نگه‌وه‌هاتن، په‌رسفئانه‌وه، په‌رسفوه‌دان، جواب‌دانه‌وه، جواب‌دای، جواب‌لیوه‌گه‌راندن، جاوئه‌وه‌دای، چور دانه‌وه، لیوه‌گه‌پاندن، لیوه‌گه‌راندن، ولام‌دانه‌وه، ولام‌دانه‌وه، وهرام دانه‌وه، وه‌لام‌دانه‌وه، ۲- پی‌درک‌اندن، جواب‌لیووستن، داوای‌جواب‌کردن، وه‌لام‌خواستن، ۴- حاسلبوون(مه‌خسوودت‌حاسلبی)، په‌وابوون، گیرابوون، ۳- به‌ده‌نگه‌وه‌چوون، به‌ه‌وه‌ندکردن، په‌ساندن، په‌سندکردن، په‌سهندکردن، په‌سهندکرده‌ی، په‌سهندکرده‌ی، پیژابوون، په‌واکردن، سه‌لماندن، قبوولکردن، گیراکردن،
 استجاب‌دعا: قبوول‌بوونی‌دعا، گیرابوون،
 استجاب‌کردن: - استجاب،
 استجاره: ۱- زنه‌ارخواستن، ۲- کرایه‌کردن،
 استجداد: تازه‌کردنه‌وه، ته‌زه‌کرنه‌فه، ناوۆکردنه‌وه، نشارکردنه‌وه، نوکردنه‌وه، نۆکردنه‌وه، نۆزه‌نکردنه‌وه، نوفوسکردنه‌وه، نوچه‌کردنه‌وه، نووئ‌کردنه‌وه، نوو کردنه‌وه، نوویکردنه‌وه، نوه‌کرنه‌فه، نوئ‌کردنه‌وه، نه‌وکردنه‌وه، نیکردنه‌وه، نینکردنه‌وه،
 استجلاب: راکیشان، کشاندن، کیشان، هئینان،
 اجتماع: - اجتماع‌کردن،
 استجهال: به‌شیت‌زانین، به‌نه‌زان‌له‌قه‌لم‌دان، پی‌شیت‌بوون،
 استحاضه: بیئوئیزی‌نابه‌وه‌خت، هه‌یزی‌له‌کاتی‌خۆیدا‌نا، ده‌عوز‌که‌وتنی‌نابه‌وه‌خت،
 استحاله: ۱- دگرگون‌شدن: باره‌وباربوون، گۆران، له‌شیتیکه‌وه‌بوون به‌شیتیکی‌دیکه، واریایی، ۲- محال‌شمردن: به‌دوو‌زانین، به‌ناپه‌وا

- استخر کوچک: ئەستىل، سىل، گۇلاوى بچووك، گۇلتك، گۇمىلكە، مۇز،
 - استخر اراج: ۱- بىرون آوردن: بەرئاردەى، دەرخستن، دەرھانىن، دەرھوردن، دەرھىتان، وەدەرنان، وەدەرنانى شت لەكان، وەزانىن، ھەلئىجان، ۲- دەرئىتانی شت لەمەعدەن، وەدەرنانى كانزا لەكان، ھەلئىجان، ۳- دريافتن مطلبى ازراه تفكر: تىگەپىشتن بەبىرلىكردەنەو، وەدەرنانى بابەتېك لە نووسراوہ بىك،
 - استخفاف: خۇشاردان، خۇشاردەنەو، خۇونكردن لەبەرچاوان، استخفاف: ← تحقير،
 - استخلاص: ۱- داواى پزگارى كردن، ۲- رھانىدن، ۳- تصرف (استخلاص بخارا بدست چنگيز: داگير كرانى بوخارا بەدەستى چەنگيز)، ۴- رھائى، ۵- پوختە كردن، خولاسە كردنەو، كورنكردەنەو، ۶- پاونكردن،
 - استخلاف: جىگردانان، جىنشىن دانان، شوونكردانان،
 - استخوان: نىستىخوان، ئىسقان، ئىسك، پلان، پەلان، پىشە، سخان، سقان، سوخال، سۇقان، سنجان، سووقان، قۇر، كاتە، كارت، كارتە، وەرسل، ھەست، ھەستو، ھەستە، ھەستى، ھىستك، ھىستى، ھىسك، ھىسىك، يەسك،
 - استخوان آھيانە: ئىسكى تاتى، لاسەر،
 - استخوانبند: كركى، كەل، گرەك، وەستائى شكستە بەند، ھەستى ھەلبەس، ھەلبەست،
 - استخوانبندى: ئىسكەبەيكەر، سەرجمە ئىسكەكانى لەش،
 - استخوان پزىشىكى: ← ارتوپدى،
 - استخوان پيشانى: ئىسكى تەوئىل، ئىسكى ناوچاوان،
 - استخوان تركاندن: ۱- باى بال دان، بەخۇداھاتن، زىادكردى لاوانى تازە بانغ لە بالادا، ھەلدانى مئىرندالان، گەرەببون، ھەلدان، ۲- زۇر تىكۇشان لە كارىكدا، زۇر خۇ ماندووكردن،
 - استخوان چرىدن: ئىسك كراندەنەو، ئىسك كرووستەنەو، پىشە كراندەنەو،
 - استخوان خاصرە: كۆلك، كۆلۆك، نېك،
 - استخوان خرد كردن: خۇزۇرماندووكردن، پەنجى زۇر بۇ كىشان، پەنجى زۇر تىداكىشان، كۆل كىشان،
 - استخوان خرما: دەنكەخورما، دەنكى خورما،
 - استخوان خوار: ئىسقانخور، ئىسكخور،
 - استخواندار: ۱- ئىسقاندار، ئىسكدار، بەئىسك، پىشە دار، ۲- ئەسلزادە، بەخسەل ونەسەبە، خەسل ونەسەب دار، رەسەن، سەنگىن، سەنگىن و گران، شەرىف، نەجىب، نەجىم، ۳- بەئىحتوبار، بەدەس، بەدەست، بە دەستەلات، جىبىروا، دەست رۇيشتوو، دەستەلاتدار، دەسرۇيشتوو، قسە رۇيشتوو، قەوى، قەوين، ۴- پتەو، پەيت، تۆكەم، قايم، قۇترمە، گورخ،
 - استخوان درد: ئىسك ئىشە، ژانەئىسك،
 - استخوان درشت نى: ئىسكى لولولاك، پىپىك، پىشەى ساق، چۆقل، چىپ، درووشى، دووشە، رەقئىن، رەقئىنە، سىپىلكاينى، قۇر، قۆلمە، لولولاك، لولولاكىينى، مووچاخ،
 - استخوان درگلوداشتن: تىكە گىركەردى، دەم بەسىان، دەم چوونە كلىلەو، زار بەستران،
 - استخوان درگلوگرفتن: تووشى چەرمەسەرى بوون، پەنج و مەينەت دىتن، كوپرەوهرى كىشان،
 - استخوان دنبالچە: ئىسكى كلىزەبى، پىشەى كلىنچكە، جووچكەسەست، قلىچكە، قۇرگ، مارگا، نىك،
 - استخوان ران: ئىشكى پان، پىشەى پان، كولى مەل، نىك،
 - استخوان ربا: ئىسقانخور، ئىسكخور،

- استخوان رباى: ئىسقانخور، ئىسكخور،
 - استخوان رصفه: ئىسكى ئەژنۆ، رەقەلە، ساقۇت، ساقۇتە، ساقۇل، كلاًوہى ئەژنۆ، كەشكەژنۆ،
 - استخوان رند: ئىسقانخور، ئىسكخور،
 - استخوان رنگ: ئىسقانخور، ئىسكخور،
 - استخوان زند: بەفش، پازەند، زەند، زەولە، نىوان جومگە ئانىشك،
 - استخوان ساز: ئىسقان ساز، ئىسك ساز خانەى ئىسك ساز،
 - استخوان ساق: پىشەى بەلەك، پىشەى پۇزوو، درووشە، دورىش، دورىشك، رەقئىنە، قۇر، قۆلمە، لولولاك، گاللۇر،
 - استخوان سبک كردن: چاكە كردن (بۇ كەم كردنەو سوجو تاوان)،
 - استخوان شانه: ئىسكى شان، پىشەى شان، گورمك،
 - استخوان قاب: قابوور، گويزنگ، گويزنگ،
 - استخوانكارى: ئەنگوستىلە سازى، نەقىمسازى،
 - استخوان كامى: ئىسكى مەلاشوو،
 - استخوان كتف: بالەكە، پارۆى شان، دەفەى شان،
 - استخوان كشكك: پىدارە، كەشكە: زەنگۇل، كەشكەژنۆ، كەشكە وژنگ، كەشكى ئەژنۆ،
 - استخوان گىجگاھى: ئىسكى لاجانگ،
 - استخوان لاي زخم گذاشتن: بەناتەواوى ھىشتەنەو كاريك، جىگا بۇچەنە لىدان نەھىشتن، قسە پىنەو، قسە تىدانەھىشتەنەو، قسەى ئاخىر كردن، كاربەناتەواو داخستن و جىگاى ناكۆكى بۇداھاتوو ھىشتەنەو، كردنە لك بەرچاو،
 - استخوان لگن: ئىسكى سمت، كرىە، كۆت، كۆلۆك،
 - استخوان ماهى: ئىسكە ماسى، گووسە،
 - استخوان مهره گردن: پىشەى گەردن، گەردەمل،
 - استخوان نشيمنگاھى: دووسمتە، گورمك،
 - پوست و استخوان: ئىسك و پىست، پىست و پىشە، چوكلىنە، دالگۇشت، دووچكەدار، زۇركز، گەجەر، مەرنەمووكە، مەرەمووكە،
 - استخوانى: ۱- از استخوان: ئىسقانى، ئىسكى، پىشەى، لەئىسك، ۲- لاغر: بارىكەلە، بزمك، بزمۆك، تەيجە، چرچ، چرچە، چەرمە، چىلاز، دالگۇشت، رەقال، رەقوتەق، رەقو و شىك، رەقەل، رەقەلە (دستھای استخوانييش: دەستە رەقەلەكانى)، زار، زىرتى، زەعيف، قرخ، قۇر، قەلس، قەلس، قەلغ (حيوان)، قەمامە، قىپ، قىق، كز، كزۆلە، كسكۆلە، كولوزو، لاچار، لار، لار، لاواز، لەجەر، لەر، لەر كەلە، لەرۆك، لەرولاواز، كەلاخ، گوجەر، گەجەر، مردوخە، مردەلۇخە، مەرھاز، نزار، وەزا، ھۆپل، ھەلووك، ۳- وەك ئىسك، وەك پىشە، وەكووئىسقان،
 - استدارە: خرىبون، خرى، خولانەو، سوورپانەو، سوورخوردن، استدامت: ← استدامە،
 - استدامت: ۱- بۇھەمىشەويست، بەردەوام ويستن، ۲- بەقووندا خستن، وەدرەنگخستن، ۳- بەردەوام ھەبوون، بەردەوامى، تم خواستن، ھەمىشە ھەبوون، ۴- جاودان،
 - استدانت: داواى وام كردن، قەرز كردن، قەرز وەرگرتن، قەرزويستن، واخواستن،
 - استدانت: ← استدانە،
 - استدبار: ۱- پت تىكردن، پىشوازى نەكردن، ۲- روانىنەئەنجامى كار،
 - استدر اراج: ۱- كەم كەمەخواستن، وردەوردەويستن، ۲- كەمكەمە ھەلئىجان، نەختەنەختەبەرد، وردەوردە نىزىك كردنەو،
 - استدراك: ۱- جبران كردن، ۲- درك كردن، ۳- پەخنە لىگرتن، ھەلە لىگرتن، ھەلە نامە بۆنوسىن، ۴- روونكردەنەو و تەى پىشوو،

استدعا: ← استدعاء،
استدعاء: ۱- فراخواندن: بانگ کردن، بانگپیشتن، گاز کردن،
گاسکردن، ۲- به پژهوه داوا لئ کردن، تگا، داخوازی، داواکردن، داوا
کردنی به حده پاننه،
استدلال: به لگه خواستن، به لگه هپاننه، ده لیل ویستن، ده لیل
هپاننه، سه لماندن به به لگه،
استدلال کردن: ← استدلال،
استدلالی: ۱- به لگه یی، ده لیلی، ۲- به لگه خواز،
استندن: ۱- ستاندن، ۲- تسخیر کردن،
استدکار: ۱- یادآوری، ۲- یادکردن،
استر: ئیستر، قاتر، قانتر، هه ستر، هه سهر، هستر، هیستر، هیسر،
استراتژی: پیکار، زانستی به رتیه بردنی کاری نیزامی، ستراتیژی،
هونه ری به رتیه بردنی کاروباری جهنگی،
استراتژیک: ستراتیژیک، ستراتیژیک، ناوچه ی گرنگ بۆکاری نیزامی،
استراحت: ۱- آسایش: ئارامی، ئاسایش، ئاسووده یی، ئوقره،
ئیرویی، ئیسراحت، ئیستیرااحت، بیئاژاوه ییتی، بئین، بئهن، پشوو،
پیش، تهنای، چوتورم، حه سانه وه، خۆشی، خۆشی و ئاسووده یی،
ره حه تی، ستاری، شینی، فره یی، فره عانی، ورینگ، وه قره، هیسایی،
هیمنی، ۲- آسودن: ئه وه سیه یی، ئیستیرااحت تکریدن، ئیسراحت تکریدن،
به ندان، بئهندان، پشودان، پشیدان، ته واسان، چۆترم، حوانه وه،
حه سانه وه، حه وانه وه، سانه وه، شه که تی ده رکردن، فه سین، وچان،
وچاندان، ۳- توقف کوتاه: ئیستکردن، ئیستگرتن، پشوو، وچان،
وچانگرتن، ورنگ، ورنگان، ورنگرتن،
- استراحت دادن: ئه وه سیایی، ئیسراحت پیدان، حه ساندنه وه،
فه سهندن، فه سه اندن،
- استراحت کرده: ئاسووده، ئیستیرااحت کردوو، ئیسراحت کردوو،
حه ساوه، ساوه، هسیاو،
- استراحت کردن: ← استراحت (۲ و ۳)،
- استراحتگاه: نه نو، جیگای حه سانه وه، جیگه ی ئیستیرااحت،
جیگه ی ئیسراحت، حه سانگه، شوپنی حه سانه وه، عه نو، وفه سینگه،
لا ده گا، چانگه، هه فانگه، یانگه،
- استراحتگاه صحرائی: جیگای وچان له ده شت، لاگا،
استراق: به دزیه وه کاریک کردن، دزین،
استراق سمع: به دزیه وه گوینگرتن، پسوگرتی، پیکاندن، خرچاندن،
خۆداگرتن، خۆدانوستاندن، خۆگرتن، کول، کۆلگرتن، کوله کردن،
که له کردن، گۆبه لکردن، گۆپته قه، گۆپته قی، گۆپچکه ته قی،
گۆپچکه ته کاندن، گۆپچکه ته کاندن، گۆپچکه شلکردن، گۆپچکه شل
که رده ی، گۆپچکه گرتن، گوی پارگرتن، گوی شلکردن، گوینگرتن،
گوی قوتکردن بۆقه سی که سی، گوی هه لختن،
- استراق سمع کننده: خۆگر، خۆگرتوو، خۆگیر، گۆپته قه که ر،
گۆپچکه ته قیکه ر، گۆپچکه ته کین، گۆپچکه شلکه ر، گۆپچکه گر، گوی پارگر،
گۆپگر، گۆپشلکه ر، گۆپتوتکه ر بۆقه سی که سی، گوی هه لخر،
استرجاع: خواستنه وه، فه گه پاندن، گه پانه وه، وه رگرتنه وه،
استرحام: به خشین خواستن، به زه بیخوازی، داوای به زه یی،
داوای لیبوردن، دلۆفانی خواستن، ره حه ته خوازی،
استرخاع: خاوبوونه وه، داهیزان، داهیزان، سستبوونه وه، شلیبوونه وه،
نه رمبوونه وه،
استرداد: ئه وه ده ی، دانه وه، داواکردنه وه، دایوه، پاده ست کردنه وه،
رده و کردن، گنپانه وه، لئسه نده وه، لئ وه رگرتنه وه، وه رگرتنه وه،
ویدانه وه،

استردن: ۱- ازبین بردن، ۲- پاک کردن: ئه سترین، ئه سترینه وه،
ئه وه سپه یی، پاکردنه وه، پاک کردنه وه، پاک کهرده ی، پاکه وکردن،
پاکه وه کردن، چزکردن (نوشته)، خاوینگردنه وه، داسپین، دالووشانن
(بیینی)، سترین، سترینه وه، سترین، سترینه وه، سترینه وه، سه لخاندن،
فه سترین، گرمخین (نوشته)، ماله فه، ماله یه وه، هه شف، هه شفاندن،
هه شفین، هه لگرتنه وه (نوشته)، هه له سون، ۳- تراشیدن موی: موو
تاشین،
استرزاق: بزق خواستن، رۆزی خواستن،
استرس: ۱- ئالۆزی، دلته په، دلته پین، گرزی، ۲- گوشاری ره وانئ،
استرشا: به رتیلخوادن، داوای ریشوه تکریدن،
استرشاع: به رتیلخوادن، داوای ریشوه تکریدن،
استرشاد: داوای هیدایه ت کردن، رچی دۆزینه وه، رپنۆینی خواستن،
وه داوای رپگای راست که وتن،
استر ضا: ۱- خشنودی، ۲- خشنودکردن،
استر ضاع: ۱- خشنودی، ۲- خشنودکردن،
استر عاع: چاوه دیری و یارمه تی خواستن،
استرلاب: ← اسطرلاب،
استرنگ: به له دوون، تووله زره، حه سه نیه گی، سیوه خووگانه، گیاناده مه،
استروژن: هۆرمۆنی مئیینه،
استرون: ئاژه لی نه زۆک، ئه سستور، به یچه ی، بیدوندان، سستور، نه ز،
نه زۆک،
استرونۆمی: ئه سستیره ناسی،
استرهر: تیخی مووتاش، تیغی مووتاش، جۆزان، زینی، سه رتاش،
گۆزان، گووزان، گوویزان، گوپزان، گیزان، گیزان، مووس، هه ستره،
- استره لیسیدن: نازاتی نواندن، نازایه تی نواندن، نازایی نواندن،
تیخ لستنه وه، جه ره به یی، خۆخستنه مه ترسی، دلپریکردن، دلپری
نواندن، غیره ت نواندن، گیان به ختکردن، مل له چه قۆسوپن،
استرهاب: ← ارعاب،
استری: ئیسترانه، ئیسترانی، تۆری، ره فتاری هیسترانی،
استریپ تیز: خۆرووتکردنه وه ی ورده ورده به ده م سه ماوه،
استریل: ۱- داری بیبه ر، ۲- استرون، ۳- ستریلیزه،
استریلیزه: دژگه تکراره به که رسته ی زانستی،
استسعاد: به خته وه ری خواستن، داوای به خته وه ری کردن، داوای
هاریکاری کردن، یارمه تی خواستن، یاریده ویستن،
استسفار: داوای لیکدانه وه کردن، لئیرسین،
استسقا: ← استسقاء،
استسقاء: ۱- ئافزه لیک، ئاوه بند، ئیسقایی، تینشکی، زکه ماسی، ۲-
باران خواستن،
- نماز استسقاء: نغیژا بارانی، نوپزه بارانه،
استسلام: ← تسلیم شدن،
استشارت: ← استشاره،
استشاره: پاپرسین، پاگۆرینه وه، پاوئوخوازی، پاوئوکاری، پاوئو
کردن،
- مجلس استشاره: پاپیزگه، پاوئوگه،
استشراق: خۆره له اتناسی، پۆژه له اتناسی،
استشعار: ۱- ئاگادار بوون، زانین، ۲- ترس ده لدا شارده وه،
له دلته وه ترسان،
استشفاع: داوای چاوبوونه وه کردن، شه فاخواسن، شیفاخواستن،

- استشفاع: پارانهوه، داوای لیبووردن، شفاعت کردن،
استشمام: ۱- بو بردن، بو نکردن، بوی... بردن، به گومان
دۆزیه وهی نهینی، بهی پی بردن، بهی بردن، پیزانین، سۆزه کردن، سۆسه،
سۆسه کردن، سووسه، شتی له خه بهروه دهست کهوتن، ۲- بوکردن: بۆن
بۆهاتن، بۆن پیوه کردن، بۆنکردن، بۆنه له لمزین، بۆ هۆرلووشه، بۆ
هه لکیشان، بیهنکردن، بیهن کردن،
استشمام شدن: بۆن هاتن، بۆنه فتن، بۆ لیهاتن،
استشمام کردن: ← استشمام،
استشهاد: ۱- به به لگه هینانه وهی قسهی که سیک، به شاهید کردن،
به لگه هینانه وه، داوای به لگه کرد، ده لیل هینانه وه، شاهید خوستان،
شاهیدی دان، ۲- شهید بوون، گیان به خت کردن،
استصحاب: چراو بوستن، چراهه لکردن، داوای پروونا کایی کردن،
استصحاب: ۱- داوای هاو پیتی کردن، دۆستایه تی خواستن، ۲-
ده گه لخوردن، په گه لخورستن، ۳- هاریکاری خواستن، یاریده خواستن،
۴- هیشتنه وه له سهر دۆخی پیشوو،
استصغار: ← تحقیر،
استصفا: ← تصفیه کردن،
استصواب: به باش زانین، به چاک دانان، به چاک زانین، به راست زانین،
په سندر کردن،
استضانه: پرووناک کردن، پرووناکی خواستن، پۆناهی خواستن،
استضعاف: به بیتهیز زانین، به لاوازدانان، چه وساندنه وه،
استطابه: به پاک و خاوین دانان،
استطاعت: ۱- ← استعداد (۲)، ۲- بینایی: بداری، بینایی،
توانابه سه رادشکان، تیری، تیروپری، دارابوون، دهست ئاوه له بوون،
غهنی بوون، گزوری، نیتیازی، ۳- ثروتمند بودن: توانایی مالی، دهست
پویشن، دهست پویشتویی، دهست پوین، دهسروین، دهوله مهندی،
سامانداری، ۴- توانستن،
استطاله: ۱- ← تکبر، ۲- ← دراز کشیدن، ۳- زوربوون، زیاد کردن،
له زیادی دان، ۴- ← گردنکشی، ۵- ← گردنکشی کردن،
استطراب: شادبوون، شادی خواستن،
استطراد: ۱- به فیئل هه لائن له بهردوژمن بۆ فریودانی، ۲- دوور
کهوتنه وه له بابته، ۳- وتنی بابته به پیتی هه لومه رج،
استطراد: به پیتی هه لومه رج،
استطراد کردن: دوور کهوتنه وه له بابته،
استطراف: ۱- به نوئی دیتنه وهی شتیگ، ۲- به نوئی زانین، ۳- گالته
کردن و پین سه ر بوونی شتیگ، له بهر سه ر سوورماوی پیکه نین به شتیگ،
استطلاع: ناگاداری بوستن، زانیاری خواستن، زانیاری خوازی،
استطلاق: ۱- نازادی خواستن، پزگار کردن له بهند، پزگاری خواستن،
۲- ← اسهال،
استظلال: په نابردنه بهر سهیبه، سهیبه رنشین،
استظهار: ۱- پشتیوانی خواستن، داوای دالده کردن، ۲- پشتگهرم
بوون، پشت و په نا هه بوون، ۳- پشتگهرمی، ۴- ← اندوخته،
استعداد: ۱- دانه وه، داوای گه پاننه وهی شتیگ کردن، گه پاننده وه،
ویدانه وه، ۲- خووگرتن به شتیگه وه، هۆگر بوون،
استعاده: به ده خیل بوون، به ده غیل بوون، به سه روین، په نابردن،
په نابهردهی، په نا هینان، په نا خواستن، چوونه ژربال، راخوستان،
سه رو پکردن، وه ده غیل بوون، هانا بردن، هانا بردنه بهر، هانا بهر دهی،
هاوار بردنه بهر، هاوار بۆ بردن،
استعارت: ← استعاره،
- استعاره: ۱- عاریه گرفتن: به ئه مانته وه رگرتن، خوازه، خواسته وه،
۲- ده کار کردنی وشه له غهیری مانای خۆیدا،
استعاری: خوازهیی، خواستراو، وه رگراو،
استعانت: ۱- ← مدد خواستن، ۲- هینانه وهی شیعی شاعیریک
له شیعی یا نووسراوهی خۆدا،
استعباد: به کۆیله گرتن، کردنه بهنده، کردنه کۆیله،
استعجاب: ← تحیر،
استعجال: ← عجله کردن،
استعداد: ۱- ← آمادگی، ۲- ← توانایی،
- استعداد اکتسابی: برشتی فیربوون، به هرهی له فیربوون
وه دهسته اتوو،
- استعداد ذاتی: برشتی سروشتی، به هرهی سروشتی، توانایی
سروشتی، لیته اتویی سروشتی،
- استعداد شخصی: به هرهی تاکه کهسی، توانای تاکه کهسی،
- استعداد فطری: ← (استعداد ذاتی) ← استعداد،
استعذاب: داوای ناوی پاکو پروون کردن،
استعراب: بوونه عه رهب، لاسای عه رهبان کردنه وه،
استعراض: پیشاندان، خستنه پروو، نواندن، نیشانان، نیشاناندای،
وسای، وسنای،
استعسار: دژوار بوونی کار، کاره زه حمهت کهوتن،
استعصاء: ← تمرّد،
استعصام: په نابردنه بهر، دهست به شتیگه وه گرتن بۆ خۆ پاراستن،
هانا بۆ بردن،
استعطاء: ← گدائی،
استعفاف: ۱- به دهسته پینانی دل، داوای به زهیی کرد، دل وه دهست
هینان، مئیره بانای خواستن، ۲- ← مهربانی کردن،
استعظام: ۱- به گه وره زانین، ۲- گه ورهیی کردن،
استعفا: ۱- ئیستیقاله، خۆ کیشانه وه، داوای له کار کیشانه وه،
دهست له کار کیشانه وه، دهسته لگرتن له کار، لاگری، ۲- به زهیی خواستن،
داوای به خشین، داوای به زهیی، داوای لیبووردن، لیبووردن خوازی،
استعفاء: ← استعفا،
استعفادادن: ئیستیقاله دان، خۆ کیشانه وه، داوای له کار کیشانه وه،
دهست کیشانه وه، دهسته لگرتن له کار، وازهینان له کار، ۲- درخواست
عفو کردن: به زهیی خواستن، داوای به خشین کردن، داوای به زهیی کردن،
داوای لیبووردن کردن، لیبووردن خواستن،
استعفا کردن: ← استعفادادن،
استعفانامه: نامه دهست له کار کیشانه وه، لاگری نامه، وازنامه،
استعفاف: پاکی خواستن، خۆ پاراستن، خۆ له حه رام بواردن،
دووری کردن له خراپه،
استعلاء: بالادستی، بهرزی خواستن، زالبوون، زالی، زالیتی،
استعلاج: ۱- چاره خواستن، چاره دۆزی، داوای چاره کردن، ۲- ←
معالجه،
استعلاجی: ده رمانی، که رستهی ده رمان کردن،
استعلام: ۱- ناگاداری خواستن، خه بهر وه رگرتن، داوای خه بهر کردن،
زانیاری خواستن، هه وال پرسین، ۲- داوای ده رس کردن، داوای
فیربوون کردن،
- استعلام بهاء: بابی پرسین، نرخ پرسین،
استعلامات: پرسگه، جیگای پرسینی زانیاری، شوپتی وه رگرتنی
زانیاری،

استعمار: ۱- ئاۋەدانكارى، ئاۋەدانكردەنە، فەتاندىن، ۲- ئىستىعمار، داگىركارى، داگىركردنى ۋولاتتىك بەييانوۋى ئاۋەدان كىردنە، دەستەلات بەسەرداگرتى، كۆلۈنئاليزم، ۋولاتگىرى، ۋلگەخوۋازى،
 - استعمارزىدائى: سەر بەخۆبى پىدان، سەر بەخۆبى بۇ ۋەرگرتى، لەژىر دەستەبى دەرىئان، لەكۆلۈنى دەرىئان،
 - استعمار شىدىن: ئىستىعماركران، بۆۋنەژىر دەستە، دەست بەسەردا گىران، بوۋنەكۆلۈنى،
 - استعمارگر: داگىركار، داگىركەر،
 - استعمارنۇ: ئىستىعمارى نوئى، دانانى دەۋلەتتىكى بەرۋالەت سەر بەخۆ بەلام دەستەمۇ لەۋلاتتىكىدا لەلايەن ۋولاتتىكى بەھىزى دىكە يەۋە، زالبوۋنى ۋولاتتىكى بەھىز بەسەۋلاتتىكى لاۋازدا بەبى دەكار كىردنى ھىزى نىزامى،
 استىعمارى: ئىستىعماركەر، ئىستىعمارگەر، داگىركەرى بيانوو ئاۋەدانكردەنە،
 استعمال: بەكار ئانين، بەكار بىردىن، بەكار بەردەى، بەكار ھىئان، دەكار كىردىن، كار پىكردىن، كارلىكىشان، كەلك لى ۋەرگرتى، ھەلەلاندىن،
 - استعمال دخانىات: فەكىناندىن، كىشان، كىشانى توۋتتىن...،
 استعانت: ← استغاثە،
 استغاثە: ئەۋەلايلى، پارانەۋە، پەنا بەردەى، داد خىواستىن، داۋاى بەفرىاگە يىشتىن، فرىا رەس خىواستىن، كۆمە كخوۋازى، لاۋانەۋە، لاۋەۋالە، ھانا بىردىن، ھانا بەردەى، ھاۋارېۋېردىن، يارمەتى خىواستىن،
 استغراب: ← تحير،
 استغراق: ۱- بەتەۋاۋى دەبەركاران پۆچۈن، بەھەموان پارگە يىشتىن، تىرامان، تىرپۆچۈن، گىشتىگىر بوۋن، ۲ ← غرق شىدىن، ۳ ← تَمَقُ،
 استغفار: ئىستىغفار، پاشگەربوۋنەۋە، پەشىمانى لە تاۋان، تۆبە، داۋاى بەخشىن، داۋاى لىيۋوردىن، داۋاى لى خۇشبوۋن،
 استغفرالله: ئەسە خىفروۋلا، پەنا پۇخوا، پەنا بەخودا، خواپە تۆبە،
 استغلاط: ئەستوربوۋن، بەخەست زانين، خەستبوۋن،
 استغلاق: بەستىران، داخران، دۇۋار بوۋنى ئاخاۋتىن، لەسەۋدادا بەكرىنىك دەلئىن كەدەستەلاتى ۋىدانەۋە ۋىدانەۋە تىدانەبى،
 استغلال: ۱- بەھەرلەيۋەرگرتىن، چەۋساندىنەۋە، ۲- خەرمان ھەلگرتىن، خەلەۋەرگرتىن، دەغل ۋدان ۋە دەست ھىئان، دەغل ھەلگرتىن،
 استغناء: ۱- بدارى، بىنئىيازى، تىرى، تىروپىرى، دەست ئاۋەلە بوۋن، دەۋەلمەندى، غەنىبوۋن، گزۆرى، نىنئىيازى، ۲- بىنئىيازى ۋىستىن،
 استغنام: بەغەنىمەت زانين، بەخۇپايى زانين، بەدەرفەت زانين، بەمفتە زانين، بەمفتى زانين، بەھەل زانين،
 استفادة: ئىستىفادە، بەرھەم، بەھرە، سوۋد، قازانچ، كار بەرى، كەلك،
 استفادة ابرارى: قازانچ بىردىن ناھەجى لە كەسىك يا شتىك،
 استفادة بىردىن: ← استفادة كردىن،
 استفادة جو: ← سوذجو،
 استفادة چى: ئەۋەكەسە يە ھەرلەبىرى ئەۋەدەبى لەھەر كەس يا ھەر شتىك بەقازانچى خۇ كەلكۈەرگرتى، بەداۋى قازانچى خۇدا، قازانچ خۇ، ھەلپەرست،
 استفادة داشتىن: ئىستىفادە ھەبوۋ، بەسوۋدبوۋن، بەقازانچ بوۋن، بەكەكبوۋن، بەھرە ھەبوۋن،
 استفادة كردىن: ئىستىفادە كردىن، بەكار ھىئان، بەھرە لىۋەرگرتىن، بەھرە ۋەرگرتىن، دەكار كىردىن، قازانچ كردىن، كەلك ۋەرگرتىن، كەلك لىۋەرگرتىن،
 استفاضە: ۱- ئاۋى پەۋان ۋىستىن، ۲- بەخشىش ۋىستىن، بەھرە مەندى بوۋن، داۋاى كەرەم كردىن، ۳- ئاشكەربوۋنى قەسەيان ھەۋال، دركان،

استفتاء: ئىزىن ۋەرگرتىن، پارسى، پاخوۋازى، پراۋەرگرتىن، فتوا پارسىن، فتواخواستىن، فتوا ۋەرگرتىن، فەرمان ۋەرگرتىن،
 استفتاح: ۱- دەس پەنە كەردەى، دەسپىك، دەس پىكردىن، دەست پىكردىن، دەشت، سفتاح، كىردنەۋە، كىردنەۋە يابەتتىك، ھەۋەل فرۇش،
 ۲- داۋاى سەر كەرتىن، فەتخ خىواستىن،
 استفراذ: ۱- بەتەنىيائى ئەنجامدان، بەتەنىيىكار كىردىن، تەنىيائى، خەبىتىن بىتنى، يەكتەنى، ۲- خىوايازى تەنىيائى بوۋن، ۳- تاك كىردنەۋە، تاكەۋ كىردىن، ھەلبىزاردنى كەسىك لەنىۋ دەستە يەكدا،
 استفراغ: ۱- ئىق، بۇغ، خۇق، حەيزە، پىك، پشاۋە، زىلە شىۋە، فرىك، قىرتىك، قەس، قەل، قەى، نشر، ھۆلنج، ھۆلۈنج، ھىلنج، ھەراژ، ھەراش، ھۇق، ھىق، يەق، ۲ ← استفراغ كردىن،
 استفراغ كردىن: ۱- ئەرشانەۋە، ئىستىفراق، ئىق كىردىن، ئىق ھاتنەۋە، بۇغ كىردىن، حوق كىردىن، حەيزە كىردىن، خىسانەۋە، خىۋانەۋە، دل بە يە كاهاتىن، دل پىكاهاتىن، دل تىكەلھاتىن، دل تىكەلھاتىن، دل دەخىلە كەۋە ھاتىن، دل دەخىلە ۋە ھاتىن، دل پابوۋن، دل پابوۋن، دل كەف كىردىن، دل لەخىلە ۋە ھاتىن، دل لەزىللا ھاتىن، دل ھۇرۋە ئەمەى، دل ھەللاتىن، دل ھەل چوۋن، دل ھەلشيوان، دل ھەلشيوانەۋە، دل ھەلشيوان، دل پۇرەلۋاى، پىك كىردىن، پشانەۋە، پشايۋ، پشەرشاۋە، زىلۇ شىۋاى، فرىكان، فەشىن، فەپشان، فەپشان، قىرتىكان، قەسىان، قەسىن، قەى كىردىن، قەبوۋ كىردىن، نشراندىن، نشرىن، ۋەپشان، ۋەپشيان، ۋەپشېن، ھۇر ئاۋەردەى، ھۇر شىۋاى، ھۇرۋە ئاۋەردەى، ھۇق كىردىن، ھۇلنج دان، ھۇلۈنج دان، ھەراژ، ھەراش، ھەلۋوردىن، ھەلشيوان، ھەلشيوان، ھەلنج دان، ھەلۋاۋوردىن، ھەلۋاۋوردىن، ھەلۋاۋوردەنەۋە، ھەلۋە ھاۋوردىن، ھەلنج دان، ھىق كىردىن، ھىلنجدان، ھىلنجداى، ھىئانەۋە، يەق كىردىن، يەق كىردنەۋە، يىق كىردنەۋە، ۲- تۋانائى خۇ دەكار كىردىن،
 استفزاز: ← تحريك كردىن،
 استفسار: بىرخوۋازى، پرسوچۇ، چنە بەرسەى، لىپرسى،
 استفسار كردىن: ئەۋە بەرسەى، بىرخوۋازى كىردىن، پرسوچۇ كىردىن، پرسىاركىردىن، پرسىن، پرسىنەۋە، پشكىن، پرسەى، داۋاى شىكردنەۋە، گەران، لى كۆلپنەۋە، لىگەران،
 استفعال: داۋا كىردىن كار يا شتىك،
 استفهام: پرس، پرسىار، پرسىاركىردىن بۇتىگە يىشتىن، پرسىن، پرسەى، استفهامى: پرسىارى،
 استفقال: ← استفقالە،
 استفقالە: ۱ ← استفقا، ۲- داۋاى تىكدا نەۋە سەۋدا، داۋاى ھەلۋە شاندەۋە پەيمان، ھەلۋە شاندەۋە ماملە،
 استفقامت: ۱- باشار، بەرگە، پايدەدارى، پتەۋى، پشودرېژى، پنى داگرتىن، تاب، تابىشت، تابوشت، تاقەت، تامل، تۋان، تەھەمولى، خوددارى، خۇ راگرى، خۇگىرى، دەۋام، راسايى، سەبر، لەسەرەخۇبى، مقاومت، ملە جىرۋىكى، ۋەرگە، ۲ ← استفقامت كردىن،
 - استفقامت بەخىرج دادىن: ۱- باشار كىردىن، بەتۋانابوۋن، بەرگە گرتىن، پادانەگەز، پاگۇدان، پايدەدارى كىردىن، پتەۋبوۋن، پشودرېژى كىردىن، پنى داگرتىن، تاب ھىئان، تابىشتەپنىان، تابوشتەپنىان، تاقەت ھىئان، تامل كىردىن، تەھەمولى كىردىن، خوددارى كىردىن، خۇ راگرتىن، خۇ گرتىن، دەربىردىن، دەۋام ھىئان، پاسان، سوۋر بوۋن، سوۋر بىيەى، سەبر گرتىن، لەسەرەخۇبى، مقاومت كەردەى، ملە جىرۋىكى كىردىن، ۋەرگە گرتىن، ۋىستان، ۲- راستبوۋنەۋە، راست پراۋەستان،
 استفقامت كردىن: ← استفقامت بەخىرج دادىن) ← استفقامت، استفقامت ووزىدىن: ← استفقامت بەخىرج دادىن) ← استفقامت،
 - بىرىك استفقات بوۋن: لەسەر ھىلپىك بوۋن (لەبىر كارىدا)،
 استفقباح: ئىدائە كىردىن، بەخراپ لەقەلمەدان، بەشورە بى زانين،

استقبال: ۱- بهرهندهک، پیر، پیرایی، پیشواز، پیشوازی، ۲- استقبال کردن، استقبال کردن: به پیرهوه چوون، به پیشوازهوه چوون، بهرهندهک، بهرهبیرچوون، بهرهبو پیل چوون، پیرای وهلوی، پیشوازی لیکردن، چوونه پیشوازی، خیرنامای، خیرهازن، دهمه وچوون، رووتیکردن، استقبال: ۱- مربوط به زمان آینده: آیندهیی، داهاتوویی، هی دا هاتوو، ۲- ممکن: شیاوی بوون، گونجاو، ممکن، ممکن، مومکین، استقبال: بهرهبو پیش چوون، پیشفه چوون، چوونه پیش، چه رکین، دهستپیشخه ری، استقبال: ناوایی به ناوایی پرسیار کردن بۆ شتیک، بۆگه پان، بهدوادا چوون، بهدواداگه پان، توپینهوه، خو تیهه لهور تاندن ده بابه تیک، گه پان، لیگه پان، استقبال: ۱- نارامی، ئوقره، نهره کاسولنای، بنه گری، بهر قهراری، بهندبوویی، بهنگبوویی، پاوه جیبیی، جیگر بوویی، جیگری، جیگری، چه قاقوی، حاواوهیی، خوگری، داسه کناوی، دامه زراوی، پاوه ستاوی، سوکنا، سوکنا، سقامگری، سقامگیری، قایمی، قه تیسماوی، کوورس، گرساوی، گلخوار دوویی، گیر بوویی، گیر خوار دوویی، گیر ساوی، گیر ساوهیی، ماتبوویی، ماوی، مدرای، مسؤگه ری، نیشتنه جیبیی، ویتساوی، ویتساوی، هیوری، ۲- استقبال پیداکردن، - استقبال مطلق: به تهواوی جیگری بوون، جیگری بوونی ره ها، - عدم استقبال: نابنه جیبی، نابنه جیبی، ناجیگری، ناسه قامگیری، استقبال امنیت: جیگری بوونی نارامی، جیگه بوونی ناسایش، جیگری بوونی هیمنایه تی، استقبال پیداکردن: نارامبوونهوه، نارامگرتن، ئوقره گرتن، نهره سه کناوی، نهره کاسولنای، نهره مه زریا، بنه گری بوون، بنه گرتن، بهر قهراری بوون، بهندبوون، بهنگبوون، پاوه جیبی بوون، جیگری بوون، جیگرتن، جیگری بوون، چه قان، چه قای، چه قهی، چه قیان، چه قین، حاوانهوه، خوگرتن، داسه کنان، دامه زران، دامه زریان، دامه زریان، پاوه ستان، سقامگیر بوون، قایمبوون، قه تیسما، کوورس، کوورس بهستن، گرسان، گرساوی، گلخوار دنهوه، گیر بوون، گیر بیسه، گیر خواردن، گرسان، گیر ساوی، گیر سانهوه، گیر واردهی، ماتبوون، ماتبییهی، مان، مانهوه، مدرای، مسؤگه ری بوون، نهریشتن، نیشتنه جیبی بوون، ویتسان، ویتسان، هیورین، استقبال دادن: نارامکردن، نهره مه زرنای، بنه جھ کرن، بنه جیبی کردن، به لیاندن، جیگری کردن، دامه زران، دامه زران، سقامگیر کردن، قهراردان، قهراردای، مسؤگه ری کردن، هیوراندن، استقبال گرفتن: - استقبال پیداکردن، استقبال یافتن: - استقبال پیداکردن، استقبال یافتن: جیگر، جیگر توو، جیگری بووگ، جیگری، دامه زراو، دامه زریاگ، سقامگرتو، سقامگیر، مسؤگه ری، استقبال: داوای قهردر کردن، قهرزداو کردن، قهرز وهرگرتن، استقبال: ۱ - قرعه کشیدن (درفارسی)، ۲- تیرینه خواستنی و شتر یا مانگا، وه کهل هاتن، استقبال: ۱- باره خواستن، بهش خواستن، پاژ خواستن، داوای بهش کردن، ۲- داوای سوپند خواردن کردن، سوپنددان، استقبال: تیکوشان وگه پان بهداوای بابه تیکدا، لیکولینهوه و تیکوشان بۆ گه یشتن به نه نجامی بابه تیک، گه یشتن به کۆتایی بابه تیک، استقبال: تۆله خواستن، داوی تۆله کردنوه، استقبال: ۱- نازادی، خو بوویی، خوگرتن، خوهر، خو بوون، خو بی بوون، سقام، سهرزادی، سهرزایی، سهر بخوهیی، سهر به خو بی، سهر به سستی، سهر خو بوون، ۲- به کمه دانان، به کمه زانین، استقبال داخلی: - خودگردانی،

استقلال رأی: سهر به خو بی بریارد، سهر به خو بی له بریارداندا، استقلال طلب: نازادیخواز، سهر به خو بیخواز، سهر به سستیخواز، استقلال طلبی: نازادیخوازی، سهر به خو بیخوازی، سهر به سستیخوازی، استکان: ئیستیکان، ئیستکان، پیاله، سته کان، سته گان، - استکان نعلبکی: ۱- ئیستیکان و نالبه کی، پیاله و ژیر پیاله، ۲- نعلبکی چا خوار دنهوه، کتری و پیاله، استکان: ۱- خاکه پابوون، دامان، زه بوون بوون، گره نشین بوون، ۲ - تسلیم شدن، ۳ - زاری کردن، ۴ - فروتنی، استکبار: ۱- به خو فشین، ته که ببور کردن، خو به زلانی، خو به گه وره زانین، خو نواندن، خو هه لکیشان، سهر ره پویی و خو نواندن، فرناخی، له خو فشین، وئی نهرمانای، وئی هور کیشای، ۲- زور داری، زوره ملی، ستم کاری، گوو جکاری، ۳- ولاتی دهسته لاتخوازو زور داری، استکتاب: ۱ - استسناخ، ۲- پی نووسین، داوای نووسین لیکردن، استکتاب: داوای شار دنهوه کردن، داوای نهر در کاندن کردن، استکثار: زورخوازی، زنده خوازی، فره خوازی، استکراه: ۱- پی ناخوشبوون به ناراهانین، ۲- بیگاری پیکردن، استکشاف: ناشکر کردن، بهدوادا پان، خویاگرن، داوای بوون کردنوه کردن، دۆزینهوه، دینتهوه، روونکردنوه، که شفر کردن، لیگه پان، استکمال: ۱- داوای تهواو بوون کردن، ۲ - کامل کردن، ۳- باش کرد، به شیوه یه کی باش دریتان، استل: تهخته بهردی له سهر نووسراو، کتیل، استلاب: - ربودن، استلام: ۱- ناشبوونهوه، ناشتبوونهوه، پیکه اتنهوه، ۲- دهست پیا ساوین، دهست پیداهیتان، ۳- زیاره تکردن، ماچکردنی شتیک به نیشانهی پیروزی، ۴- وهرگرتنی شتیک له که سیک، - استلام حجر: زیاره تی بهردی کابه، ماچکردنی (حجرالاسود)، استلانت: ۱- به نهرم دانان، نهرم کردن، ۲- نهرمبوون، نهرمی، استلزام: ناتاجی، نهوجه پیبوون، ئیحتیاج، ئیحتیاج پیبوون، بگردگ، بهیواستن، به پیوست زانین، به گه ره ک زانین، په ک پیکه وتن، پیداویت، پیداویت بوون، پیداویتستی، پیدقی، پیدقیاتی، پی محتاج بوون، پیویا، پیویاسبوون، پیویاستبوون، پیویاستی، پیویاستی پیبون، حاجت پیبوون، چهوجه پیبوون، چهوجه پیبوون، زهروله، زهرور بوون، زهروری بوون، به که لکه پیبوون، که لک هه بوون، گه ره کببون، گه ره کببیهی، گه ری بوون، لازم بوون، له سهر بوون، محتاج بوون، محتاجی پیبوون، نیاز پیبوون، واجب بوون، واجبو، واجبوون، واژو، واژو بوون، وهج، وهج، ههوجه، ههوجه پیبوون، استلقاء: تهخت بۆی که وتن، خو له گه زدان، له سهر پشتی رازان، له سهر پشتی نشستن، له سهر پشت پاکشان، له سهر تهختی پشتی پاکشان، له سهر گازی پشت درت بوون، استم: نالی، نغز، بیدادی، بپروحمی، بپروحمی، پستوری، تهعه دا، چهور، خوینخوری، خوینمزی، خهسم، دلره شی، دلره قی، دلسهختی، دلشکی، دهستدریژی، دهسدریژی، زالمایه تی، زالمه تی، زالمکی، زالمیتی، زلم، زور داری، زور کاری، زوریکردن، زولم، زیل سیاوی، زینات، ستم، ستمکاری، ستمگه ری، گووچ، له تم، ناحقی، ناهق، ناهقی، نقل، نهقله، نهقه قهی، ونوه ری، استماع: نه زنهفتن، نه زنهوتن، بهرایی گوئی که وتن، به گوئی گه یشتن، بهستن، بهیستن، بهیستن، بیستن، بیسن، زنهفتن، زنهوتن، زنهوتنه ی، زنهوین، زنیهن، زنیهی، شنهفتن، شنهفتهی، شنهوتن، گوش دان، گوش دهی، گوه لیبوون، گویدان، گویدای، گوئی پاکرتن، گوئیگرتن، گوئی لیبوون، گه یشتنه گوئی (از زبان سوسن آزادام آمد بگوش رکاندرین دیرکهن کار سبکباران خوش است - حافظ - فم: گه یشته گویم له

زمانی گولە سوپسینکی نازاسەر به خوۆشی له وودنیا کۆنه هه رکهم ئه رکه ده بیاته سه ر - کاوه، ویستن، هاتنه گوپچکه،

استماع شدن: ۱- ئۆنیهی، به گوئی گه یشتن، بیستران، بیسران، ژنه فتران، ژنه وتران، شنه فتران، شنه وتران، گوئی پیندان، گوئی لیرا گێران، ۲ - مایل شدن، استماع کردن: - استماع،

استمالت: ناشکردنه وه به قسه ی خوۆش، ئه وه لاوانای، به قسه ی خوۆش بۆلای خوۆ پراکیشان، به خوۆشی دواندن، به نه رمی دواندن، دلجووی، دلخوۆشی، دلخوۆشیدانه وه، دلداری، دلدا نه وه، دلنه وایبی، دلۆه شی ئه وه دای، دلده له، دلوه دای، لاواندنه وه، لاوانه وه، استمالت دادن: - استمالت، استمالت کردن: - استمالت، استمتاع: - متمتع شدن، استمداد: داوای هیممادی کردن، کۆمه ک خواستن، کۆمه گی داوا کردن، یارمه تی خوازی، یارمه تی خواستن، یاریده خواستن، استمداد کردن: - استمداد، استمرار: بهرده وامبوون، بهرده وامی، په یوه سته یی، پیوه چوون، خوۆراگرتن، سه ره مره، له دوودان، له سه ره پویشتن، نه پسانه وه، هه میسه بیبوون، استمرار: به بهرده وامی، بهرده وام، به هه میسه یی، بی پسانه وه، په ستاپه ستا، په یتا په یتا، خوۆراگرانه، استمرار دادن: - ادامه دادن، استمرار داشتن: بهرده وامبوون، خوۆراگرتن، نه پسانه وه، هه میسه یی بوون، استمراری: بهرده وام، خوۆراگر، نه پس، نه پساوه، هه میسه یی، استمزاج: ئاگاداری لێوه رگرتن، ژیرزوان چه شتن، ژیرزوان چێژی، سه رداکیشان، سه رداکیشی، قسه ده راوردن، قسه ده رکیشان، قسه ده رهاوردن، قسه ده ره ینان، قسه پراکیشان، قسه له زارده ره ینان، قسه له سه ره رداکیشان، قسه لیده رکیشان، قسه لی دهر هینان، قسه لی پراکیشان، قسه لێوه رگرتن، استمزاجی: نه زموونی، تاقیکارانه، استمساک: په نایبۆردن، پته له لرووسکان (بچه بدامن مادرش درآویخت: مندا له که به دامینی دایکی هه لرووسکا)، چوور کردن، چه نگ لی گیر کردن، خوۆپه وه لاوه سین، ده ست پیگرتن، ده ست لی به ندر کردن، ده ست وه دامین بوون، په ن کردن، کردنه بیانوو، استمساک کردن: - استمساک، استمطار: باران خواستن، داوای بارانه کردن، استمگر: ئایل، به دکار، به دکار، بیئینساف، بیبه زه، بیبه زه یی، بیروحم، بیاوخۆر، پیبه ر، پیستور، چه پگه ر، چه پگه رد، خوینخوار، خوینمز، دلتاری، دلتاریک، دلره ش، دلره ق، دلسه خت، دلشک، زالم، زالمه ی، زۆردار، زینتکار، زیندی خوۆر، سته مکار، سته مگه ر، قاندر، مارز، مارس، وه حشی، استملاء: پرتووس پرسین، نژوه خووازتن، نژوه لیگرتن، استملاک: بوونه خاوه نزه وی، به ساحیب کردن، خاوه ن داریتی، داگیر کردن، ده ست به سه ر داگرتن، زه وتکردنی ملک، کردنه ملکی خوۆ، ملکخوازی، استملاک کردن: - استملاک، استملال: - بسته آمدن، استمنا: جلق، ده سپه ر، ده سپه ری، ده سته په ر، ده ستمیز، ده ست گان، ساک لیدان، شاوه ته ینانه وه به ده ست، کابله مه، که پله مه، که فله مه، مشتاه، مشتاه، مشتاه گان،

استمناع: - استمناع، استمهال: ئه ختان وه رگرتن، دهر فته وه رگرتن، کات خواستن، کات وه رگرتن، ماوه خوازی، ماوه خواستن، مۆله ت خواستن، مۆله ت وه رگرتن، آستن: - استون، استنابت: بریکار خواستن، به جیگر دانان، جیگر خواستن، شوونکار دانان، استناد: ئاماژه پیکردن بۆ سه لماندنی بابه تیک، ئاماژه پیکردن وه ک به لگه، به به لگه دانان، به به لگه هینانه وه، پشت به به لگه وه به ستن، پشت پیبه ستن، ده کار کردن وه ک به لگه بۆ سه لماندنی مه به ست، وه ک به لگه هینانه وه، استناد جستن: - استناد، استناد کردن: - استناد، استنباء: به دوا ی هه والدا گه ران، هه والپرسین، هه وال خواستن، استنباط: تیگه یشتنی بابه تیک به که لکوهر گرتن له بابه تیکی دیکه، راستی لێوه ده رنان، مانا لێوه ده رنان، مانا لێوه رگرتن به ژیری، مانا لێهه لێنجان، واته هه لگۆزین، هه له ینجان، هه له ینجان، - قوه استنباط: توانایی هه له ینجانی راستی له بابه ته کان، استنباط کردن: - استنباط، استنبه: ۱ - بخت، ۲ - خشن (۱)، ۳ - دلیر، ۴ - دیو، ۵ - زشت، ۶ - قوی، استنتاج: ئاکام لێوه رگرتن، ئه نجامگیری، بۆ ده رکه وتن، به ره هم وه رگرتن، بیر بردن، دوا نه نجام، دهر نه نجام، لی په یدا کردن، لیکدانه وه، لی وه ده رخستن، نه تیجه لێوه رگرتن، وه به ره ینان، استنتاجی: ئاکام لێوه رگیروا، به ره مهاتوو، وه به ره اتوو، استنحاء: ۱- ئاوه گلکردن، بیسمیلکردن، گلاو کردن، گلاو کرده ی، ۲ - رهاشدن، ۳- تاره ت گرتن، خوۆشۆردن، قنگ شوۆردن، استنحاج: په وایی خواستن، داوای په وابوونی حاجه ت کردن، سه ره که وتن خواستن، کام په وایی خواستن، استنجداد: ۱ - استمداد کردن، ۲- خوۆگرتنه دوا ی به یه یزی، وه غیره ت که وته وه پاش ترسان، وه گوپ هاتنه وه پاش لاوازی، استنزاف: - هدر رفتن، استنزال: نیشته وه، استنساخ: پوونووسی، شکلنوس، فۆتۆ کردن، فۆتۆکۆپی، فه رکان، فه رکاندن، کۆپیکردن، له به رخه ت گرتنه وه، له به رنووسینه وه، له روونووسینه وه، له رووه لگرتنه وه، لێهه لگرتنه وه (وینته)، نووسانه وه، نووسینه وه، استنشق: بۆنکردن، به که پۆه له مژین، هۆرلووشه ی، هه له مژین، استنصار: داوای یارمه تی کردن له که سه یک بۆ زالبوون به سه ر دوژمندا، سه ره که وتن خواستن، استنطاق: ئه وه په رسای، به قسه هینان، پرسینه وه، پرسیار لیکردن، په یفاندن، پیچانه وه، چه نه ئه وه په رسای، فه پرسین، قسه لیده رکیشان، لی پرسینه وه، لێپیچانه وه، وه قسه خستن، وه قسه هینان، هینانه قسه، استنطاق کردن: - استنطاق، استنفاد: پزگار کردن، پزگار کردن، که سه یک له ده ست په کینکی دیکه یا به لایه ک، پزگاری که سه یک ویستن، نه جاتدان، استنکاح: ژن هینان، شوو کردن، ماره کردن، نیکاح کردن، استنکار: - انکار کردن،

زمانی گولە سوپسینکی نازاسەر به خوۆشی له وودنیا کۆنه هه رکهم ئه رکه ده بیاته سه ر - کاوه، ویستن، هاتنه گوپچکه،

استماع شدن: ۱- ئۆنیهی، به گوئی گه یشتن، بیستران، بیسران، ژنه فتران، ژنه وتران، شنه فتران، شنه وتران، گوئی پیندان، گوئی لیرا گێران، ۲ - مایل شدن، استماع کردن: - استماع،

استمالت: ناشکردنه وه به قسه ی خوۆش، ئه وه لاوانای، به قسه ی خوۆش بۆلای خوۆ پراکیشان، به خوۆشی دواندن، به نه رمی دواندن، دلجووی، دلخوۆشی، دلخوۆشیدانه وه، دلداری، دلدا نه وه، دلنه وایبی، دلۆه شی ئه وه دای، دلده له، دلوه دای، لاواندنه وه، لاوانه وه، استمالت دادن: - استمالت، استمالت کردن: - استمالت، استمتاع: - متمتع شدن، استمداد: داوای هیممادی کردن، کۆمه ک خواستن، کۆمه گی داوا کردن، یارمه تی خوازی، یارمه تی خواستن، یاریده خواستن، استمداد کردن: - استمداد، استمرار: بهرده وامبوون، بهرده وامی، په یوه سته یی، پیوه چوون، خوۆراگرتن، سه ره مره، له دوودان، له سه ره پویشتن، نه پسانه وه، هه میسه بیبوون، استمرار: به بهرده وامی، بهرده وام، به هه میسه یی، بی پسانه وه، په ستاپه ستا، په یتا په یتا، خوۆراگرانه، استمرار دادن: - ادامه دادن، استمرار داشتن: بهرده وامبوون، خوۆراگرتن، نه پسانه وه، هه میسه یی بوون، استمراری: بهرده وام، خوۆراگر، نه پس، نه پساوه، هه میسه یی، استمزاج: ئاگاداری لێوه رگرتن، ژیرزوان چه شتن، ژیرزوان چێژی، سه رداکیشان، سه رداکیشی، قسه ده راوردن، قسه ده رکیشان، قسه ده رهاوردن، قسه ده ره ینان، قسه پراکیشان، قسه له زارده ره ینان، قسه له سه ره رداکیشان، قسه لیده رکیشان، قسه لی دهر هینان، قسه لی پراکیشان، قسه لێوه رگرتن، استمزاجی: نه زموونی، تاقیکارانه، استمساک: په نایبۆردن، پته له لرووسکان (بچه بدامن مادرش درآویخت: مندا له که به دامینی دایکی هه لرووسکا)، چوور کردن، چه نگ لی گیر کردن، خوۆپه وه لاوه سین، ده ست پیگرتن، ده ست لی به ندر کردن، ده ست وه دامین بوون، په ن کردن، کردنه بیانوو، استمساک کردن: - استمساک، استمطار: باران خواستن، داوای بارانه کردن، استمگر: ئایل، به دکار، به دکار، بیئینساف، بیبه زه، بیبه زه یی، بیروحم، بیاوخۆر، پیبه ر، پیستور، چه پگه ر، چه پگه رد، خوینخوار، خوینمز، دلتاری، دلتاریک، دلره ش، دلره ق، دلسه خت، دلشک، زالم، زالمه ی، زۆردار، زینتکار، زیندی خوۆر، سته مکار، سته مگه ر، قاندر، مارز، مارس، وه حشی، استملاء: پرتووس پرسین، نژوه خووازتن، نژوه لیگرتن، استملاک: بوونه خاوه نزه وی، به ساحیب کردن، خاوه ن داریتی، داگیر کردن، ده ست به سه ر داگرتن، زه وتکردنی ملک، کردنه ملکی خوۆ، ملکخوازی، استملاک کردن: - استملاک، استملال: - بسته آمدن، استمنا: جلق، ده سپه ر، ده سپه ری، ده سته په ر، ده ستمیز، ده ست گان، ساک لیدان، شاوه ته ینانه وه به ده ست، کابله مه، که پله مه، که فله مه، مشتاه، مشتاه، مشتاه گان،

استنکاف: ۱- بهشورهی زانین، بیژنهاتن، پی شرم بوون، خو لئی لادان، خو لینهان، سل لیکردن، سه ریچی کردن، لئی پرینگانهوه، نه کردن، ۲- خودداری، ۳- سربچی، استنکاف کردن: ← استنکاف،

استنکال: جهز بهدان، سزادان،

استوا: ۱- نیستیوا، جهغزیکسی گومانیه بهدهوری زهویدا که به گهر مترین بهشی سهر زمیندا تیده په پی و گوئی زهوی ده کاته دوو بهشی به کسان، ۲- به رابه ربوون، وه کیه کیوون، به کسانخواری، استوا: ← استوا،

استوار: بنهجه، بنهجی، بهرقه رار، بتهو، به پشت، به نواف، بیله بیت، پاله بال، پاهو جی، پاهو جیگه، پایه دار، پتهو، پرو پتهو، پشتدار، پکیت، پلپ، بهشتی، پهیت، پیوه جی، تن، تون، توند، جیگر توو، چه قیو، خوات، خو راکر، خو گر، خو گرتوو، خو گرتی، خو گیر، خواه شکیش، دا کوئیگ، دامه زراو، دامه زریاگ، پاسا، پاهو ستاو، سه قامگیر، فرشک، فهبری، قاعیم، قاهیم، قایم، قایم و شدا، قورس و قایم، قهرت، قهیم، گورج، مدرا، مشوار، موکوم، مه حکم، واپه، هیتقم،

استوار خرد: ژیر، به نه زموون،

استوار دادان: ۱- استوار کردن (۱)، ۲- اطمینان داشتن، ۳- باورد داشتن،

استوار داشتن: ← استوار دادن،

استوار ساختن: ۱- استوار کردن (۱)، ۲- اصرار ورزیدن،

استوار شدن: ← استوار گردیدن (۱)،

استوار کردن: ۱- نهره سه پنا، نهره مه رزنا، بتهو کردن، به پشت کردن، بنهج کردن، بهرقه رار کردن، پاهو جی کردن، پا وه جیگه کردن، پایه دار کردن، پتهو کردن، تن گرتی، توند بهستن، توند کردن، توند گرتن، تهفرانیدن، جیگر کردن، جیگر کردن، چهسپانیدن، چهقاندن، خو گیر کردن، دامه زرانیدن، راگرتن، راهو ستانیدن، راهو ستاو کردن، سه پانیدن، سه قامگیر کردن، شهته کدان، شهته کدا، فهبرین، قایم کردن، قایم کرده، مه حکم مکردن، مدرنا، موکوم کرن، مه حکم کردن، نیشته جیگر کردن، ۲- تأیید کردن، ۳- درست کردن، ۴- توند کردن، توند بهستن، شهته کدان،

استوار گردیدن: ۱- نهره مه زریا، بهرقه رار بوون، پتهو بوون، تهفرین، خو گرتن، چهقین، دامه زران، دامه زریان، دامه زریان، راهو ستان (استوار باشی: راهو ستاوی، بهرقه راری)، قایم بوون، مدرای، ویستان، ۲- نارخه یان بوون، نهره خه یان بوون، نهره بوون، پروایی، پروایی په یدا کردن، بیخه بوون، بیخه بوون، پالدا نهره، پال لیدانهوه، پشتته ستور بوون، پشتدانهوه، پشتراست بوون، پشت قایم بوون، پشت لیدانهوه، پشت لئی کردنهوه، پشتته ستور بوون، پشتو هاتنه وه سه رخو، پشتو هاتنه وه سه رخو، پشتو بهک هاتنه وه بهر، تۆتکه خواردن، تۆتکه کردن، تۆتکه کردنهوه، تۆتکه گرتن، تۆتکه گرتن، تۆتکه گرتنهوه، تۆتکه خواردن، تۆتکه، تۆتکه خواردن، تۆتکه گرتن، حاوانهوه، حهسانهوه، خاترجهم بوون، دلآسووده بی، دلآسووده بوون، دلآو خواردنهوه، دلته نا بوون، دلنیا بوون، دلنیا بی، په حهت بوون، په حهت بی، فکر آسووده بوون، گوئی دنج بوون، متمانه په یدا کردن، مدران، مدرای، هه قیابوون،

استوار نامه: ئیحتو بارنامه، پروانامه، نامه یانساندننی بالویر به دهولته ییگانه،

استواری: ۱- احتیاط: ۲- اطمینان، ۳- اعتماد، ۴- امانت (۱)، ۵- برقراری: بتهوی، به پشتی، بهرقه راری، پایه داری، پتهوی، پشتداری، توندی، خو راکر، خو گری، خو گیری، دامه زراوی، راهو ستاوی، سه قام، قاعیمی، قاهیمی، قایمی، قهیمی، ۶- پیمان: نهره مگ، بریه، به لئین، به لئینی، بهینهت، په پیمان، پیمان، سامه، سوؤ، سوؤست، شوئن، شهرت، عهده، قه رار، قهول، قهول، قهول و قه رار، گریدانگ، گفت، گفته، مه رج، میجاز، واد، واده، وه عده، ههرئی، ههرئی، ۷- محکمی: پتهوی، توندی، قایمی، مایه،

استواری داشتن: ۱- استحکام، ۲- اطمینان داشتن،

استواری کردن: ۱- احتیاط، ۲- اطمینان کردن، ۳- به هیز کردن، تهس دیکردن، سه لماندن، واژو کردن، هیز پیدان، ۴- تحقیق و تفحص کردن: به دوا دا گه پان، به شویندا گه پان، پرسیار له سهر کردن، پشکفاندن، پشکفاندن، پشکنین، پشکوناندن، پشکوناندن، په یجوری، په یجوریکردن، په یدوژی، په یدوژیکردن، تاقیق له سهر کردن، تۆژانهوه، تۆژینهوه، تهفتیشکردن، چاو پیداخشاندهوه، جسوجو، جسوجو، چپوه تفتی، خپر، دانه پهی، دوزین، سهنگوسوون دان، شارو کردن، شوینکوتن، شیکردنهوه و تۆژینهوه، فهتاندن، کنه کردن، کنهوه، کۆلینهوه، گردیسهر، گه پان، گپرایش، له دوا دا گه پان، له دوو گه پان، له شوینچوون، له شوین گه پان، لیکۆلینهوه، لیکه پان، لیکه پیمان، لئی گه پین، منیکاری، منیکردن، منیکرن، نانه شوین، وشکنای، وه دوا کهوتن، هلکه وشاندن،

استوان: ۱- استوار، ۲- امین، ۳- مضبوط،

استوانک: ۱- پیستون، ۲- سیلندر،

استوانه: خری لووله بی، کۆله که ی راست، لووله، لووله ک، لووله ی راستی دووسه گرؤفه ر،

استوانه ای: خرت، خری لووله بی، گرد، گرؤفه ر، گرؤفه ری لووله بی، گؤفه ر، گلیل، لووله کی، لووله بی،

استوخودوس: ← اسطوخودوس،

استودان: ئیسکدان، زیاره تین زهده شتی یا، گۆرستان به گشتی و گۆرستانی زهده شتی به تایبه تی، ههستیدانک،

استودن: ← استاییدن (۲)،

استودیو: تۆمارگه، جیگای کاری وینه گه، جیگای نه خشه کیشان، ستودیو، شوینی فیلم چاکردن، کارگهی هونه رمنه،

استوشدن: ← اعتراف کردن،

استوقدوس: ← اسطوخودوس،

استون: نهستوون، نهستووند، نهستوونده ک، نهستوونگ، نهستوونک، بوان، تهزه، چله، چله ک، چه لاک، چه له که، دیره ک، ستوون، ستوونه، ستینک، کۆتره، کۆله که، کۆله گه، کپران، گولته، مهردیاق، ههستوون، ههسوون، ههلووک،

استوه: ۱- اندوهگین، ۲- درمانده: نهره مه ننه، بله گاز، بله نگاز، بنسی، بیبال، بیپه روبال، بیپه زمار، بیثاقهت، بیثووته، بیجی، بیدالده، بیدهر، بیده سه لات، بیسه لوهن، بیسه واه، تیماوه، چارز، چارپ، چر دهرهاتوو (چرم دهرهات)، داماک، داماو، دامای، دامه ننه، دهره دار، دهره ننه، زوین، زه بوون، زه لیل، سه خلهت، سه خلهت، سه رگه ردان، سه غلهت، شلوکوت (تیبداشلوکوتبووم نه هات)، شه کهت، شه لوکوت، عاجز، عیجز، عیدز، فل، فه رمل، فه مای، فه تیز، فه تیس، که شهنگ، که لله پا، لاکه فته، لاکه وته، ماتو سه رگه ردان، ماندی، وه ئامانهاتوو، وه ستاو، وه ستیای، هیز پیته ماو،

استه: ۱- استخوان، ۲- هسته: په پۆ، چنچک، چنچک، دندک، ده نک، دهنکی میوه، کاکل، کاکله، کوروک، مه غز، مه ژگه، نا فک، ناو، ناوک، ناوکه، ناوکه میوه، ناوکی میوه، نۆتک، هستو،

استه: ← استوه،

استه: ← کفل،

استه: ← ستیز،

استهانت: ← تحقیر،

استهجان: به دوزانین، به حهیب زانین، به شوره بی دانان، به ناحهز زانین، پی عهیب بوون، ناحهزی،

استهداء: ۱- دیاری ویستن، ۲- پتوینی ویستن،

استهزا: ← استهزاء،

فهرستین، لئیرسینهوه، لئیرسینهوه، لئیرسینهوه، ۲- داوای پروونکردنهوه لهوه زیران له لایه نوپنه رانی مه جلیس بوکاری په خنه له سه ریان، ۳- باش تپروانین، بهوردی چاولیکردن، چاک لپروانین، وردته ماشاکردن، استیغاب: تاووتویکردنی بابه تیک به ته واوی، داگرتن، گرتنهوه، همموولا داگرتن، همموولا گرتنهوه، استیغاب: ← استیغاب،

استیغاب: ۱- تمام بازستدن: به ته واوی نه ستاندنهوه، به ته واوی وهر گرتنهوه، ۲- تماماً طلب کردن: به ته واوی داواکردنهوه، به ته واوی ویستنهوه، ۳- تصفیة مالیات: دانه وهی ماوهی باج، دانی همموو باجه که، ۴- حساب: حساب و کیتاب، حساب و کیتاب، حیسیب، ۵- کهلک وهر گرتن له مال یا کاری که سیک به ئیزنی خوئی،

استیقاظ: ۱- به خه به ربوون، و خه به ره هاتن، ۲- بیداری، ۳- خرمة پاوانه و شتی له مبابه ته، خرینگه، ۴- وربوویو، وربوویو، وشیاروو، وشیاروونوهوه، ۵- وربووی، وشیاروی، استیقاج: چاوه روانی پروودانی کاریک بوون،

استیقان: به حه تمی زانین، به مسوگه زانین، به یه قین زانین، گومان تیدانه بوون، لئیر بیگومان بوون، استیل: ۱- چونه تی بیناسازی یا کوته ل سازی، په وش، شتو، شتو، شتو، ۲- ئاسنی بی ژنگ، ئستیل،

استیلا: ← استیلاء، استیلاء: به سه ردا زالبوون، ده ست به سه ردا پویشتن، زالبوون، استیلا پیدا کردن: بوونه خاوه، به سه ردا زالبوون، خسته نه ژیرده ست، داگیر کردن، ده ست به سه ردا پویشتن، ده ست به سه ردا گرتن، زالبوون، زالبیهی،

استیلا: ئاوسکردن، منالخوازی، استیلا یافتن: ← استیلا پیدا کردن،

استیم: ئاداب، برانگو، په نام، ته شه نه ک، چرکی برین، چلکی برین، زامت، زامهت، زهره، زلزله، زلفنجک، زنجک، زنجکاو، زووخ، زووخاو، زیچک، زیچکاو، زیق، زینچک، زینچکاو، شژ، شژی، شلق، عه داب، عه زاب، غه ور، قنچکاو، کینخ، کیم، کیماو، کیم و هه وای برین، نیم، نیم، گفرت، نیم، هه و، هه و،

استیمار: پراوژخواستن، پراوژکردن پیکه وه، استیمان: ۱- امان خواستن، ۲- پناه بردن به: په نا بو بردن، چوونه بندالده، چوونه ژیر په نای، هانا بردنه بهر، هاوار بردنه بهر، هاوار برده یه نوه، هاوار په ی برده ی،

استیناس: ۱- آرام گرفتن، ۲- انس گرفتن، ۳- بهرهمورفایه تی کشان، ده سته موبوون، له وه حشیکه ری هاتنه دهر.

استیناف: به سه ردا چوونه وه، پیدا چوونه وه، تازه کردنه وه، تپه لچوونه وه، داوای چاو پیدا خشانده وه به حوکی دادگا، دیسان لیکولینه وه، سه له نوئی ده ست پیکردنه وه، له سه رگرتنه وه،

استیهیدن: ← ستیزه کردن،

أسجاج: ۱- دهنگی کو تروقومی یان، گمه گمی کو تران، ۲- وشه گه لی ئاهه نگدار که ده خرینه پاش پرسته یا ده سته واژان،

أسجال: جیه پشتنی کار، زور به خشین، أسجار: ۱- کوئی (سحر) ← سحر، به یانی یان، ۲- کوئی (سحر) ← سحر، نه سوونه کان،

أسحاق: ۱- دوور خسته وه، ۲- سوان، کونبوون، أسخان: تین پیدان، گهر مرکردن،

أسخی: ۱- به خشنده تر، جوامیتر، ۲- به لیبوورتر، أسخیا: ← أسخیا،

استهزاء: بزدان، به سووکی ته ماشاکردن، پاسقالی، په نه خوای، پی پیکه نین، ترانه، تناز، تناز پیکردن، ترانه، تهقلیت، تهوزه، تهوسه، تینالی، تیز، تیز پیکردن، تیز پیوه کردن، تیزه جاری، تیزه زاروکی، جه فنگ، رشقن، رشقن، رشقن، رشقن، پشخه، زرتوله، زنتوت، زهرده پیتان، فسه، قمار پیکردن، قمار پیکردن، قه شمه ری، قه لسه لیگیزان، گالته، گالته پیکردن، گالته جاری، گو نکل، گمه، گمه، گمه پیکردن، گه نه فه، له یزاندن، مه زاق پیکردن،

استهزاء آمیز: به تیزه وه، به گالته جاری، گالته جارانه، گه چارانه، استهلاک: بهر بهر دانه وهی وام، پوان، داپزان، ده کارکران، پزان، سوان، له ناو چوون، ورده رسوان به ده کارکردن،

استهلال: ۱- له مانگی نوئی گه پان، مانگی نوئی دیتن، وه دیار که وتنی مانگی نوئی، ۲- گریانی مندالی ساوا له کاتی له دایکیووندا، ۳- ده ست پیکردنی و ته به شیوه یه کی گونجاو له گه ل مه به ستدا،

استهوا: ۱- سه رگه ردا بوون، سه رلئیشوان، ورپوون، ۲- خه له تاندن، سه رگه ردا نکردن، سه ر لئیشواندن، گیزکردن،

استیجاب: په وای په پیدا کردن، شیوای وه ده سته پیتان، استیجار: به یجاره گرتن، به کرئی گرتن، به مزه بهر گرتن، استیجاری: نیجاره یی، به یجاره، به کرئی، به مز، کره ایی، کرئی، مزه بهر،

حج استیجاری: حه چیکه که سیک مربی و نه یکردی و پاش مردنی وی که سیک دیکه به وهر گرتنی پوولیک له جیاتانی ده یکا،

نماز استیجاری: نوژی که که سیک مربی و نه یکردی و پاش مردنی وی که سیک دیکه به وهر گرتنی پوولیک له جیاتانی ده یکا، استیجاز: لایردنی شته زیادیه کانی و تار،

استیجال: دهر فته خوازتن، کات ویستن، مؤله ت وهر گرتن، استیحا: ترسان، دلته نگبوون، سله مینه وه،

استیدن: ← ایستادن،

استیدان: نیجاز وهر گرتن، ئیزن وهر گرتن،

استیز: بهر بهر کانی، جهنگ، سه ربزیوی، شه پ، کیشه،

استیزه: ۱- جنگ: بنافی، په ره جهنگ، په ره جهنگی، په یکار، پیک هه لپران، پیله، جهنگ، خه بیچک، ده ستا فیتن هه ف، په زم، شه پ، شیرش، قوماند، کوماند، کیشه، گو نکل، گه ر، له ج، له ف خستن، له ف که تن، لیکدان، نه بهر، نه گونجان، هه ر، هه ر، هه ل، هیله، ۲- ارغنده گردیدن، ۳- خصومت: بهر بهر کانی، دوژمنایه تی، دوژمنی، سه ربزیوی، کیشه،

استیزه رو: به کیشه ونه سازاو، بیفه پ، په لنده، ترکه ن، تووش، تووش وناله بار، جرین، جنگر، جنگن، جینگن، چنگن، در، زه ک، سه رنه وق، شه راشو، شه رانی، شه رفروش، شیرت، غه نزل، قرووش، کهرچو، مفرس، ناتها، نالواو، ناسازگار، نه ئال، نه ساز، نه گونجاو، نه قه، وه یخ، هاروهاج،

استیزه رو: ← استیزه گر،

استیزه نهادن: نه ویو تری وهر به یی، به شه پدان، به گزدا کردن، به گزیه کدا کردن، پیک هه لپران، تیک به ردا، تیکه وه گلاندن، دانه شه پ، ده گزیه ک را کردن، شه ره لایساندن، کیشه ساز کردن، له یک به ردا، ویک هه لپران، ویکه لپرووسکندن، ویکه لپران،

استیصال: ۱- ازناقتان، ۲- بنبربوون، بنه بربوون، بیخبربوون، خاشه بربوون، ریشه بربوون، ریشه کیشبوون، شو نه وار نه مان، شو نه وار بران، له برناه لقه ندران، له بنه اتان، له بن هاتووی، له بنه هاتان، له بنه هاتووی،

استیضاح: ۱- بازخواست: نه وه په رسای، پرسای لئ کردن، پرسینه وه، پیچانه وه، توژانه وه، جه نه نه وه په رسای، داوای پروونکردنه وه کردن،

اسرخیا: به‌خشنده‌کان، به‌لیبوران، جوامیران،	اسری: ← اسرا،
اسد: ۱- برچی‌شیر، ۲- برچی‌پینجه‌می‌سال، مانگی‌گه‌لاویژ، ۳- ته‌لا،	اسطار: خه‌ته‌کان، دپره‌کان،
زیر، ۴ ← شیر(شاه‌جنگل)،	اسطار: هه‌له‌کان له‌خویندنه‌وه‌دا،
اسدال: به‌ردانه‌وه، داکیشاندن، داهیشتن، داهیلان، پوهیشتن،	اسطبل: ← اصطبل،
پوه‌لگردن، شوپ‌گردنه‌وه،	اسطراب: یاسمان پیو، ئوستورلاب، ده‌زگایه‌که‌بو‌نه‌اندازه‌گرتنی
اسرا: ← اسراء،	شوین و به‌رزیزی‌ئه‌سستیره‌کان له‌حاسماندا که‌ئه‌سستیره‌ژمیران
اسراء: ئیخسیران، به‌ندی‌یان، دیلان، دیله‌کان، گرفتاران،	بؤفالگرتنه‌وه‌ش به‌کاری‌دین،
ییخسیران،	اسطفس: ۱- بنه‌ما، پیژ، توخم، ماده، ماک، ۲- چوارماکه‌کان، ۳ ←
اسرائیلی: جوو، جووله‌که، دانیشتوی‌ئیسرائیل، مووسایی،	اساس،
یه‌هوودی،	اسطوانه: ← استوانه،
اسراج: ← آزادکردن،	استوخودوس: ئه‌سه‌په‌ره‌پومی، خه‌زیمه‌کیویله، شاپ‌چانه،
اسرار: ← پنهان کردن،	شاپ‌چانه‌پومی، گیازانوبا،
اسرار: پازه‌کان، سوپه‌کان، نه‌درکاوه‌کان، نه‌پینی‌یه‌کان،	اسطوره: ۱- سخن‌پیشان: قسه‌ی‌بیسه‌ره‌وبه‌ره، هاتهران پاتهران، ۲-
اسرار‌امیز: پرله‌پاز، پرله‌په‌مز، پرله‌نه‌هینی، رازاوی، رازناک،	قصه: ئه‌فسانه، به‌سه‌ره‌هات، چرچرۆک، چرچرۆنک، چیچه‌پرۆک،
په‌مزواوی، ناروون، نه‌درکاوه،	چیپرۆک، چیپرۆنک، چیپرۆک، چیفانۆک، حه‌قایه‌ت، حه‌کایه‌ت،
اسرار‌مگو: پازی‌ده‌روون، پازی‌نه‌شیاوی‌درکندن، پازی‌نه‌هینی،	حیکایه‌ت، خه‌پرۆشک، داستان، ده‌سان، ده‌ستان، دیرۆک، پروداوی
پژده‌ی‌پاز،	خه‌یالی، پزک، سه‌برده، سه‌ربوره، سه‌ربهورد، سه‌رگوروشته،
اسراع: ۱ ← شتاب کردن، ۲- په‌له‌پینگردن، په‌له‌لی‌کردن،	قه‌واتی، که‌فنه‌شوپ، نه‌زله، هه‌قایه‌ت، هیکایه،
وه‌په‌له‌پهل‌خستن، وه‌په‌له‌خستن،	اسطوره‌چه: کورته‌چیروک،
اسراف: ۱- ئه‌بله‌خه‌رجی، باشووشی، په‌رت‌سینی، پینانه، ته‌خشان	اسطوره‌زدائی: ئه‌فسانه‌سپینه‌وه،
په‌خشان، ته‌لاس، چه‌نگلفه، خاسه‌خه‌رجی، خو‌به‌ردان، خه‌رجی‌زیادی،	اسطوره‌شناختی: ئه‌فسانه‌ناسانه، چیروک‌ناسانه،
خه‌رجی‌نابه‌جی، ده‌سبلاوی، ده‌سبلاوی، ده‌سبته‌ردایی، ده‌سبته‌ردایی،	- انتقاداسطوره‌شناختی: ره‌خه‌ی‌ئه‌فسانه‌ناسانه،
زیده‌خه‌رجی، زیده‌پوویی، زیده‌مه‌سه‌ره‌فی، سیرفی، ویلخه‌رجی،	اسطوره‌شناسی: ئه‌فسانه‌ناسی، چیروک‌ناسی،
هه‌بله‌خه‌رجی، هه‌پش، هه‌له‌خه‌رجی، ۲ ← ولخه‌رجی‌کردن،	اسطول: که‌شتیگه‌ل، گه‌له‌گه‌می، په‌که‌یه‌کی‌بریتی‌له‌چهند‌پاپۆر،
اسراف‌امیز: ئه‌بله‌خه‌رجانه، خاسه‌خه‌رجی‌یانه، ده‌سبلاوانه، ده‌ست	اسعاد: ۱- به‌خته‌وه‌کردن، خو‌شبه‌ختکردن، ۲ ← امداد،
بلاوانه، زیده‌خه‌رجی‌یانه، ویلخه‌رجانه، هه‌بله‌خه‌رجانه،	اسعار: ۱- قیমে‌ته‌کان، نرزه‌کان، ۲- به‌لگه‌نرخ‌داره‌کان،
اسرافکار: ئه‌بله‌خه‌رج، په‌رت‌سین، ته‌خشان‌په‌خشانکه‌ر، خاسه‌خه‌رج،	دراوه‌بیانی‌یه‌کان له‌ده‌وله‌تیکدا،
ده‌سبلاو، ده‌سبلاو، ده‌سبته‌ردایی، ده‌سبته‌ردایی، ده‌سبته‌ردایی،	اسعار: به‌هانگا‌یشتن، به‌هاواره‌ه‌چوون، پیراگه‌یشتن، چاره‌سه‌ری،
زیده‌مه‌سه‌ره‌فکه‌ر، سه‌رتیکه‌ر، سیرفیکه‌ر، مال‌زیده‌له‌پوویست‌به‌ختکه‌ر،	فریاکه‌وتن، یارمه‌تیدان،
مال‌به‌فیرۆده‌ر، ویلخه‌رج، هه‌بله‌خه‌رج، هه‌له‌خه‌رج،	اسعر: کز، لاواز، له‌ر،
اسراف‌کردن: ئه‌بله‌خه‌رجی‌کردن، باشووشی‌کردن، به‌خو‌پایی‌خه‌رج	اسغر: ← خارپشت،
کردن، په‌رت‌سینی‌کردن، پینانه‌کردن، ته‌خشان‌په‌خشان‌کردن،	اسف: په‌رۆش، په‌زاره، په‌شیمانی، حه‌یف، خه‌فه‌ت، خه‌مباری،
چه‌نگلفه‌کردن، خاسه‌خه‌رجی‌کردن، خو‌به‌ردان، خه‌رجی‌زیادی‌کردن،	خه‌می‌زۆر، داخ، داخ‌داری، داخ‌ودوخان، دوخان، ده‌ردوداخ،
خه‌رجی‌نابه‌جی‌کردن، ده‌سبلاوی‌کردن، ده‌سبته‌ردایی‌کردن،	ده‌ردودوخان، دیقدیقه، سوئی، کول‌وزووخا، کول‌وکه‌سه‌ر، که‌سه‌ر،
ده‌سبته‌ردان، ده‌سبته‌ردان، ده‌سبته‌ردان، زیده‌خه‌رجی‌کردن،	مخابن،
کردن، زیده‌مه‌سه‌ره‌فی‌کردن، سه‌رتیکه‌ر، سیرفی‌کردن،	اسف‌آور: ← اسف‌انگیز،
مال‌به‌ختکردنی‌زیده‌له‌پوویست، مال‌به‌فیرۆدان، ویلخه‌رجی‌کردن،	اسفا: ← دریغا،
هه‌رژاندن، هه‌بله‌خه‌رجی‌کردن، هه‌پشاندن، هه‌له‌خه‌رجی‌کردن،	اسفار: ئاشکراپوون، دره‌وسانه‌وه، پرووناکیوون، پروونبوونه‌وه،
اسراف‌وتبذیر: ← اسراف،	اسفار‌کردن: ئاشکراکردن، ده‌ربین، گوتن،
اسراف‌ورزیدن: ← اسراف‌کردن،	اسفالت: ئاسفالت، ئیسفالت، قیرتاو، قیله‌تاو،
اسرامیشی‌کردن: ← نگه‌داشتن،	اسفاناج: ← اسفاناج،
اسرُب: ← ارزیر،	اسفاناخ: ← اسفاناج،
اسرع: توندتر، خیرتر، زووتر، زووترین، گورجته‌ر، له‌زتر، له‌زترین،	اسف‌انگیز: به‌ژان‌وئیش، پ‌داخ‌ودوخان، پ‌ده‌ردوداخ،
اسرع‌اوقات: به‌په‌له‌ویی‌پاوه‌ستان، به‌زووترین‌کات، خیرترین‌کات،	پ‌کول‌وزووخا، پ‌کول‌وکه‌سه‌ر، په‌زاره‌هین، جیگی‌داخ، جیگی‌داخ،
زووترین‌کات، که‌مترین‌ماوه‌ی‌گونجاو، له‌زووترین‌کاتی‌گونجاودا،	حه‌یف، خه‌فه‌ت‌هین، خه‌ماوه‌ر، خه‌ماوی، خه‌مه‌هین، دیقدیقه‌ده‌ر،
هه‌رجی‌خیرتر، هه‌رجی‌زووتر،	که‌سه‌رده‌ر، مایه‌ی‌داخ، مخابن، ناخۆش،
اسرع‌وقت: ← اسرع‌اوقات،	اسفبار: ← اسف‌انگیز،
اسرُنج: ← سرنج،	اسف‌خوردن: به‌داخ‌بوون، په‌شیمان‌بوونه‌وه، خه‌فه‌ت‌پتوه‌خواردن،
اسرِنج: ← سنج،	
اسره: ۱- زرتی‌پته‌وه، ۲- بنه‌ماله، خانه‌دان، مالبات،	

اسفروزه: ئەسپىرە، پاكەرەشېلە، پكتىشەبارىكە، پكتىشەتەسكە، گەلادىمەل، گياسنگئىشە، ياوز،
 اسفَرغَم: ← اسپرغم،
 اسفَرَم: ← اسپرغم،
 اسفَرود: ← سنگخواره،
 اسفست: ← يونجه،
 اسفل: خوارتر، خوارووتر، لهخوارتر، نزمتر، نزمتهر، وارتهر، وارين،
 اسفل السافلين: چىنى ھەوتەمى دۆزەخ، خوارووترىن چالى،
 جەھەندەم،
 اسفناج: ئەسپەناخ، ئەسپەناغ، ئەسفەناج، سەپناخ، سەپناغ، سەپناخ،
 اسفناخ: ← اسفناج،
 اسفناك: ← اسفانگيز،
 اسفنچ: ئىسفنچ، سونگەر، سەلمكە، كەفى دەريا، كەرەور، ھەور،
 ھەورك، ھەورى،
 اسفنچ حمام: لىكە، لىفە، ھەور، ھەورى،
 اسفنجه: ← اسفنچ،
 اسفنجى: ئىسفنەنجى، ھەورى، ھەورين، ھەورينە،
 اسفند: ۱- ئسپەن، ئەسپەن، دىدى، ئەسپەندەر، قان، قانگ، قانگە،
 ملوانەگيا، ھەرمەل، ۲- اسفندماہ: پۇلان، دەلووف، پەشمە،
 اسفنددانه: دانەئەسپەندەر، دانەقانگ، دەنگى ئەسپەندەر، دىدى،
 اسفنددود کردەن: ئەسپەندەرسووتاندن، سووتاندنى دەنگى
 ئەسپەندەر، قانگ سووتانن،
 اسفید: ← اسپيد،
 اسفیداج: دەرمانى خۆجانکردنى ژنان، سپپاف، سپپاۋ، سىماف،
 اسفیدار: ← اسپيدار،
 اسفیداسفید: زۆر زۆرسى، سىسى، يەگجارسى،
 اسفیدبا: شۇباۋگۆشتى ساكار، شۇباۋى ھەر بەگۆشتو پىۋازو نۆك
 بەبى چىشتەخۆشكە، گۆشتاۋى ساكار،
 اسفیدباچ: ← اسفیدبا،
 اسقاط: ۱- ئەرەز، بۇقۇپىدان، بىكەلك، پتوركاۋ، داۋزاۋ،
 شتى بۇقۇپىدان، شىباۋى قۇپىدان، كۆتەرە، كۆلە (گۆگەكۆتەرە،
 گەسكەكۆلە)، كۆنە پەكەتو، كەچە، لەكار كەفتى، ۲- افكندن،
 ۳- حذف کردن، ۴- فرسودگی،
 -اسقاطكليف: بەرپىسايەتى لەكۆلخۆكردنەنە، تەكليف لەسەرخۆ
 لاۋردن،
 -اسقاطجنين: منداً لەبەرخۆۋېردن،
 اسقاط کردن: قۇپىدان، كەوتن، كەواندن،
 اسقاطى: ← اسقاط،
 اسقام: پەتاكەن، نەخۆشپىيەكان،
 اسقام: نەخۆشكردن،
 اسقف: ئۆسقۇف، قەشە،
 اسقف اعظم: ئۆسقۇف گەورە، سەرئۆسقۇف، شەرۋكى قەشان،
 مەزەقەشە،
 اسقبيل: پىيازەخۋانكە، پىيازەخۋانگە، پىيازەمارانە، سىرەسەگانە، سىف
 سىقۇك، گونگۈنە سەگانە، گونگۈنە سەپە، گونەسەگانە، گەپلە، ھاز،
 اسكات: ئارامكردنەنە، بىدەنگكردن، خامۆشكردن، داسەكناندن،
 دامركاندن، دەنگبېرىن، زمان بەستىن، سۆسەبېرىن، كپ كوردن، كپ كوردن،
 ماتكردن، نىبېرىن،

اسكاج: ئىسكاج، پەپەژمىنە، پەپۇزورە، دەفرشۇر، زورە، كاسەشۇر،
 اسكادر: چەند گەمىيە ھىزى دەريايى لەژىر قەرمانى ئەفسەرىكدا،
 اسكادران: ۱- سكادران، ھىزى چەكدارى ھەوايى، ۲- اسواران،
 اسكار: مەستكردن،
 اسكار: ئوسكار، خەلاتىكى سالانەبە دەدرى بەباشترىن فىلىم يا
 ھونەرمەندى سىنەما لەئامرىكا،
 اسكاف: پىنەچى، كەوشدروو،
 اسكالش: ← سگاليدن،
 اسكان: ۱- ئارام، ئۆقرە، ئىورى، بېھى، بېجىيى، داسەكنائى، سوكنا،
 سوكنايى، ھىورى، ۲- ئاكنجىتى، بنەجىيى، جھگىرى، جىگىرى،
 دامەزراۋى، دانىشاندىن، نىشتەجىيى، ۳- اسكان دادن،
 اسكان دادن: ۱- ئارامكردنەنە، ئۆقرەپى دان، ئىوراندىن، بېھكردن،
 بېجى كرن، داسەكناندن، سوكنايىدان، ھىدىكردنەنە، ھىوراندىن، ۲-
 ئاكنجى كرن، بنەجىكردن، جھگىركرن، جىگىركردن، جىگەپىندان
 بۇدامەززان، دامەززاندىن، دانىشاندىن، مەرزناپەرە، نىشتەجىكردن،
 ياگەدەي،
 اسكان يافتن: ۱- ئارامبوونەنە، ئۆقرەگرتن، ئىورىن، داسەكنان،
 پۇسەكنان، سوكنايى ھاتن، ھىدىبوونەنە، ھىورىن، ۲- ئاكنجىبوون،
 ئەرەمەرزىيا، ئەرەمەنەي، بېھ بوون، بنەجىبوون، جھگىرىبوون،
 جىگىرىبوون، جى پەيدا كرن، جى دىتتەنە بۇ دامەززان، جىگە دەس
 كەوتن، دامەززان، جىگرتن، جىگىرىبوون، دامەززان، دامەزريان،
 دامەزرىن، سوكنايىھاتن، مزلگرتن، مەرزىياپەرە، نىشتەجىبوون،
 اسگدار: ۱- پىلك، پەيك، تەتەر، قاسىد، نامەبەر، ۲- تورەكەي
 نامەبەر، ۳- مزلو پىگەي نامەبەران،
 اسكرىم: شمشىربازى، شەپەشېر،
 اسگرە: ۱- پىوانەيەك بوو بۇ پىوانى دەرمان، ۲- جامى ئاۋ پى
 خواردنەنە، ۳- دەفرى سوالت، گۆزەي سوالت،
 اسگفە: ئاسانە، ئاستانە، ئاستون، ئاستوون، بلىندىن، بەردەرەكە، بەر
 دەرگا، بەردەرگانە، باگا، پاگە، پالاۋەژ، پالاۋەش، پىسوۋە، پىشدرگا،
 پىشمال، پىو، دارى ژىردەرانە، دەرازىنك، دەريا، دەرىچك، دەركودو
 (باخا لەھىچ دەركو دوۋىە كا نەبى)، دەرگانە، دەرمال، دەرتزان،
 دەرىزان، دەرىزانك، دەمدەر، ژىردەرانە، سەردەرانە، شۇپ، شىپانە،
 شىپك، شىنك، كەوشكەن،
 اسكلت: ئىسقانبەندى، ئىسكەپووتە، ئىسكلت، چواربەندە،
 چوارچىو، قابۇغە، قابۇرە، كەلەخ، كەلەستە، گرۆزەنە (لەرگۆزەنە چوۋە:
 اسكلت آن ازھم پاشىدە)، گرۆ و بەندى لەش يا ھەرشىتېك،
 اسكلت بىندى: چوارچىو بەندى، چىو بەست لىكدان بۇ بىنا سازى،
 چىو بەند سازكردن،
 اسكلت سازى: ئىسكلت سازى، سازكردنى ئىسقانبەندى گيانلەبەرانى
 مردوو ۋە ك خۆي،
 اسكلروز: ← تصلب،
 اسكله: ئەسكەلە، بەندەر، چارۆكە، شوپنى لەنگەر خىستى گەمى،
 لەنگەرگا، لەنگەرگە،
 اسكن: ← اسكناس،
 اسكناس: ئەسكەناس، ئەسكىناس، پارە لەقەقەز، پوولى كاغەزى،
 شارەۋا،
 اسكنىيل: پارەند، پىفاسە، پىۋاسە،
 اسكندان: قفل و كليل،
 اسكندر: سىر، گىياى سىر،
 اسكندرانى: ئەسكەندەرەيى، ئى شارى ئەسكەندەرەيى مىسر،

اسکندروس: سیر، گیای سیر،
اسکنک: ← اسکنه،

اسکنه: ۱- مته: به هر مه، پله ماته، پیک کرن، خه نجر دم،
خه نجرده مه، دار ته قینه، دار کونکهره، درپرک، زمه، سمۆ، سمه،
سمهک، سمبه، شخاب، شخاف، شغاب، کونکهره، مغار، مکاره، موغار،
مه تکب، مه تکهو، مه ته، مه ته فه پهنگی، مه کاره، ۲- چه شنیکه له
متوربه که داری بۆموتوربه له سه رکردن خشت دهر بن و له نپوه راستی پرا
ده یقه لیشن دوایه بنی نه مامیک ده تاشن و ده قه لشی داره که دا ده بیچین و
تونده بیبه ستن،

اسکور: ۱- ئیسکورت، ده سته سه ریازی هاو پتی که سیکی
بۆ پاراستی، ۲- ئاسته پی بهرگی کتیب له ناوهوه،

اسکولاستیک: ۱- قوتابخانه یی، مه دره سه یی، وانه یی، ۲-
مه کنه بیکه له قه لسه فه،

اسکی: ئیسکی، خزخان، خسکی، خش خشان، خشخشۆک، خشک،
خشکه، خلووژگی، خلیسکانی، خلیسکین، ختیچک،

اسکی باز: ئیسکی باز، ته هیه سه ک، خشیلککار، خلیسک کار،
شه متۆک، کاشکان، کاشیکان،

اسکیزو فرنی: تیکچوونی په وانیی درێزخایه نه بشیوهی داپران
له کۆمه ل، شتییی گه نه تی،

اسکیزه: ۱- جستن: ئه وه هۆروه سه ی، باز، باز بر دن، باز ده، باز دان،
باز راقه به ستن، باز ره، باز ره قه، باز هاویشتن، بلۆکچوون، به پر نای،
به هین، باز ده، باز دان، باز دان، په پای، په پین، تۆله فه سک، ته ول باز،
جۆتک، چراخ بیبوون، چرت، چرتک، چرتکردن، چرین، چریه ی، چف،
چف لخواه دان، چه نک، چه نک کردن، چه نگ، چه نگ کردن، خۆ
وژاقردن، خۆ هه لداشتن، خۆ هه لدان، داپه ران، دهر په ران، دهر
په رین، ده قلووس، راپه ران، سنگه باز، سنگه و باز، سه ره په لۆ،
شلیپن، فرت، فرتدان، فتۆپاچک، فنجک، فه جلقاندن، قوفز، قه فاز،
قه لباز، قه لبه ز، قه لت، قه له مپاز، قه له مپاز، قه له مپاز دان، گوژم،
گۆمه ته، گومه ته، له پر پراهه ستان، لنگه نه سه نه، لۆتک لخواه خستن،
لۆتکین، لۆدک، لۆدک لخواه خستن، لۆک، لیتک، قه گه مزین، واز،
ورکه، وراق، وراق به ستن، وراقدان، وه زین، هلبزین، هلقه وااستن،
هۆرئه وه له، هۆر پر ای، هۆروه سه ی، هه لپه ز، هه لپه زه له په ز، هه لپه زین،
هه لپه زینه وه، هه لپه ر، هه لپه ران، هه لوه زین، ۲- جفتک: تیز، جفته،
جووتک، جۆتک، جووتک، جووتکه، جووتله قه، جووته، جیفه ک،
حه به لووتک، زچک، زیچک، زیترک، لووشک، لووشکه، له قه،

اسکیزیدن: جفته وه شانندن، جفته وه شانن، جفته هه لخستن، جۆته
شهنی، جووته وه شانندن، جووته هاویشتن، جیفه کهاوژی، لووشکهاوژی،
لووشک هاویشتن، له قه شه نه ی، له قه وه شانندن، له قه هاوژی، له قه
هاویشتن، هۆرتوو پنا ی، هۆرتوو ریای، هۆشه نه ی، هۆروه سه ی، هۆر
وه سه ی، هه لتۆز، هه لتۆزاندن، هه لتۆز کردن، هه لتۆزه له تۆز کردن،
هه لتوو پان، هه لتوو پاندن، هه لتوو پانن، هه لتوو ز، هه لتوو زاندن،
هه لتیز، هه لتیزاندن، هه لتیزان، هه لچوو زان، هه لچوو زانن،
هه لچوو زین، هه لچوو زان، هه لچوو زانن، هه لخستن، هه لخسته وه،
هیسترانی،

اسگال: ← اندیشه (۱)،

اسگالش: ← اندیشه (۱)،

اسگدار: ← اسگدار،

اسگدار: ۱- ئه وه په یک (قاسید، نامه بهر هی مزل به مزل و لاخه که هی
ده گۆپی، ۲- تووره که هی نامه کانی په یک قاسید نامه بهر،

اسلاف: بابو پیران، بابو کال، پيشوونان، پيشینان،

اسلام: ۱- ئیسلام، ئیسلامه تی، موسولمانه تی، ۲- چوونه ژیریاری
هیمنی و ناشتییه و، خۆبه ده سته وه دان، ملکه چی،

اسلام آوردن: باوه ر به ئیسلامه تی هیئان، بوونه ئیسلام،
بوونه موسولمان،

اسلامبولی پلو: ئه ستامبولی پلاو، پلاوی به گۆشتی وردو ئاوی ته ماته،

اسلامخواه: ئیسلامخواز، ئیسلامی،

اسلامگرا: ئیسلامخواز، ئیسلامی،

اسلامی: ئیسلامی، بسلمان، بسولمان، پسولمان، په یوه ندیدار
به ئیسلام، مسلان، موسولمان،

اسلامیت: ئیسلامه تی، موسولمانیه تی، موسولمانیه تی،
موسولمانه تی، موسولمانی،

اسلاید: سلاید، وینه ی سه رفیلم که قاییکی به ده وره وه یه و به پرۆژکتور
ده که ویتنه سه ره ره ده،

اسلحه: ئه سلحه، ته رک، چه ک، چه کوتافی جه نگ، چه کوچۆل،
چه کوچۆله، سیلاح، فزک،

- اسلحه آتشین: ئه سلحه هی ئاورین، چه کی ئاگرین، چه کی گهرم،
سیلاحی ئاگرین،

- اسلحه برداشتن: چه ک به ده سته وه گرتن، چه کدار بوون، چه ک
هه لگرتن، خۆچه کدار کردن،

- اسلحه بر زمین گذاشتن: چه ک دانان، خۆ به ده سته وه دان، ده ست
له شه ر کیشان، ده ست له شه ر هه لگرتن، واز له شه ر هیئان،

- اسلحه بیستن: ئه سلحه به ستن، چه ک بیبوون، چه کدار بوون، چه ک
له خۆبه ستن،

- اسلحه به زمین گذاشتن: ← (اسلحه زمین گذاشتن) ← اسلحه،
اسلحه خانه: ئاسیگه، ئه سلحه خانه، جبه خانه، چه کخانه، شه هک،
عه ماری چه کوچۆل، هه ماری چه کان،

- اسلحه دار: چه کوچۆل پارێز، سه ره بازی پارێزهری چه کوچۆل،

- اسلحه ابر زمین گذاشتن: ← (اسلحه زمین گذاشتن) ← اسلحه،
اسلحه رابه زمین گذاشتن: ← (اسلحه زمین گذاشتن) ← اسلحه،

- اسلحه ساز: جه خسی، چه کبه ند، چه کساز، شیلانگهر، قۆرچی،
اسلحه سازی: چه کبه ندی، چه کساز، شیلانگهری، قۆرچی،

- اسلحه سبک: ئه سلحه هی سووک، چه کی سووک (وه ک تفه نگ و
ده مانچه)،

- اسلحه سبک: ئه سلحه هی سووک، چه کی سووک (وه ک تفه نگ و
ده مانچه)،

اسلحه کشیدن: ئه سلحه هه لکیشان، چه ک کیشان، چه ک
هه لکیشان، ده س بۆچه ک بردن، ده ست بۆچه ک بردن، نیشته پارێز،
هه لکیشانه چوک،

- اسلحه کمری: چه کی که مهری، ده مانچه،

- اسلحه گرم: ← (اسلحه آتشین) ← اسلحه،

- اسلحه نارین: ← (اسلحه آتشین) ← اسلحه،

اسلم: بیزیانتر، دروستتر، ساختر، سالمتر،

اسلوب: ئاکار، بار، بیچم، پئودان، تلۆج، تووز، تۆف، ته حر، ته رز،
جۆر، جوور، داموده ستوور، ده ستلقۆک، ده ستوور، راگه، ره قشت،
ره نگ، ره وال، ره وشت، ره ویه ت، ری، ریگا، ریگه، ریوشوین، زئی،
شیل، شینواز، شتوه، قیل (ئه مکاره قیلی خۆی هه یه)، قاعیده، قام،
قانوون، قسن، کلۆج، کولۆج، لۆ، لۆن، نه زم، واش، یاسه،

اسلیم: ئیسلام،

اسلیمی: نه خش ونگار گه لیکى باز نه یی و بیچاوی بیچه،

اسم: ۱- ئیسم (اسم مبارک؟: ئیسمی شه ریفت؟)، ناف، نام، نامه،
نامی، ناو، نووم، نۆمه، نپو، ۲- بیانگ، بیانوو،

- اسم آلت: ناوی ئامیز، ناوی ئامرازى کار،

- اسم مصدر: چاوغ، ناوی چاوغه، ناویکه له کرده سازده کری و مانای چاوغه ده داته وه (زانست، رهوشت)،
 - اسم مطلق: دریژه ناو،
 - اسم معرفه: ناوی بناس، ناوی ناسراو، ناویک که بیسر خاونه کهی ده ناسی،
 - اسم معنی: ناوی واتا، ناویکه بوونی به شتی که وه به ستراوه بی،
 - اسم مفعول: ناوی بهرکار، وشهیه که بوئنه و ناوه ده کارده کری که کرده ویه کی له سر کر او وه به پاشگری (شاو، راو، کراو، کردراو) سازده کری (وه ک: لیدراو، گیتراو، کوژراو، خوراو، خواردراو، ده کراو)،
 - اسم مکان: ناوی چیگا، ناویکه شوین یا چیگا ده نوینی و به پاشگری (بار، دان، زار، سار، سان، ستان، گ، گاه، گه، قن، ن)، له سر رناو سازده کری (وه ک: ناوگ، ژوانگه، له نگه گاه، کوردستان، بهر ده لآن، گولزار، جوبار، پوویار، خویدان، گولزار، کوسار)،
 - اسم نکره: نافی نه نیاس، ناوی نه ناسراو، ناوی که بیسر خاونه کهی ناسی،
 - اسم نوشتن: ناو نویسی کردن، ناوی خو نویسی، نیو نویسی کردن،
 - اسم نوشتن: ناو نویسی، نیو نویسی،
 - اسم و رسم: ناو پله، ناو نیشان، نیو بانگی باشی کومه لایه تی، نیو نیو بانگی،
 - اسم و رسم دار: به ناو بانگ، خاوهن ناو پله و پایه، ناو نیشاندان، نیو بانگی باشی کومه لایه تی له سر، نیو نیو بانگدار،
 - اسم و رسم در کردن: ناو بانگ داخستن، ناو پله وه ده سته پیمان، نیو بانگی باشی کومه لایه تی ده کردن، نیو نیو بانگ پویشتن،
 - به اسم: ۱- به ناوی، به نیوی، ۲- به بیانی، به بیانوی،
 - به اسم خود جازدن: به درو به خووه لکاندن، به نا هه ق به نیوی خو کردن، کردنه هی خو،
 - به اسم کسی بودن: به ناوی که سیگ بوون، به ناوی که سیگ تو مار بوون، به ناوی که سیگ وه بوون، کردنه ناو که سیگ وه، له سر ناوی که سیگ بوون،
 - به اسم کسی تمام شدن: به ناوی که سیگ ته و او بوون، په پال دان (په پال دانی کاریک به که سیگ که نه یکردوه)، وه پال که سیگ تران،
 - به اسم کسی در رفتن: ← (به اسم کسی تمام شدن) ← اسم،
 - اسماء: بناف، به پتی ناوه کهی، به ناو، به ناوی، به نیو،
 - اسماء: ناوه کان، نیوه کان،
 - اسماء اعلام: ← (اسم خاص) ← اسم،
 - اسماء حسنی: گرنگترین ناوه کانی خوا که نه وه دونو ناو،
 - اسماء خاص: ← (اسم خاص) ← اسم،
 - اسماء: نه فسانه کان، چیروکه کان، حه کایه تگه ل، کوی (سمر)،
 - اسماء: ۱- به گوین دادان، به گوین گیانندن، ۲- سروودگوتن،
 - اسماء: نه سمه، سه وزه، گه نم پنگ، گه ند می، گه نم می،
 - اسماء: چاختر، قه له وتر،
 - اسمو کینگ: جو ره جلکیکی فره می بیانوه یه که زورتر له دانیشتن و بونه فره مییه کانداه کریتته بهر،
 - اسمی: ۱- به ناو، به نیو، پوه له تی، ۲- به ناو بانگ، به نیو بانگ،
 - اسناد: به لگه کان، به لگه نامه کان، سه نه ده کان، قه باله کان، قه واله کان،
 - اسناد: پیوه لکاندن، دانه پال، په بالدان، په گه لختستن، وه پال دان، وه پالنان، شتی که خسته پال که سیگ، شتی که وه وای که سیگ خستن،
 - اسناد دادن: ← اسناد،
 - اسناد کردن: ← اسناد،

- اسم اختصاری: سووکه له ناو، کورته ناو،
 - اسم اشاره: ناوی نامازه، وشه نامازه (نهو، نه م)،
 - اسم اعظم: نیسمی نه عزم، نیسمی حه زهم، بهر زترین ناو خودا که ده بیژن تونیا به بنده گه لی هه لیز دراوی خوئی ده یزانن،
 - اسم بامسمی: ناوی به ناوه روک، ناوی شیوا، نیویک که ده گه ل نیو نراوه که بیته وه،
 - اسم بد در کردن: به خراپه ناو داخستن، به خراپه نیو ده کردن، ناو به خراب پویشتن، ناو به بد زران، نیو بانگی خراب وه دوو که و تن،
 - اسم بردن: باس کردن، ناف برن، نامه بردن، نامی بهر دهی، ناو بردن، ناو کوتن، نیو هیئان،
 - اسم بی مسمی: ناوی بی ناوه روک (وه که به کوپربلی چاوغه ش ا)، ناوی نه شیوا،
 - اسم جامد: ناوی بی ره گ، ناویک که له وشه یه کی تره وه ورنه گیرایت (وه ک: سر: سر)،
 - اسم جمع: ناوی کو، ناویک که به شتی وهی تاکه وه له و تادا کو ده گه یه تی،
 - اسم جنس: ناوی کو، ناوی گشتی (ناویک که به ناو تاکه به لام به کرده وه کو ده گریته وه وه ک: گه له، پان، هوز، هه فه ناف،
 - اسم چیزی این بودن: نه لین، نه یژن، نه یژن، گوا، گوا یه،
 - اسم خاص: بهر به ری هه فه ناف، ناوی تایه ت، ناویکه که له که س یان شتیکی تایه تی ده نری،
 - اسم خانوادگی: شوهرت، فامیل، ناو بانگ، ناوی بنه ماله بی که ده که و پته دواوی ناوی هه رکام له نه ندامانی،
 - اسم خود را عوض کردن: ناوی خو گو پین، دان نان به شکتی خو (نه گه ره هه قسه راست بی ناوی خو ده گو پم)،
 - اسم در کردن: ناف و بانگ چوون، ناو ده کردن، ناو پویشتن، نیو داخستن، نیو ده کردن،
 - اسم ذات: ناوی سهر به خو، ناویکه سهر به خو بی و بوونی به شتیکی دیکه وه نه به سترا بیته وه،
 - اسم روی کسی گذاشتن: ۱- بوختان پیکردن، به نا په و اتا و انبار کردن، ناو برین به سهر که سیگدا، ناو له سهر دانان، ناوی خراپه نان به یه کی که وه، تنکه نان به که سیگ وه، نیو به سهر داپین، نیو له سهر دانان، نیو لیتان، نیو نرتکه وه دواخستن، نیو خراپه دوو خستن، ۲- ناوان، نیوان،
 - اسم زمان: ناوی زه مان، ناوی کات، ناوی نوینتری کاتیکی دیاریکراو،
 - اسم شیب: په مزی ناسینه وه یه کتر له شه ودا، ناوی شه و، نه هیئتی شه و،
 - اسم عام: ← (اسم جنس) ← اسم،
 - اسم علم: دیار ناو، ناوی ناسراو، نیوی به ده ره وه،
 - اسم فاعل: ناوی بکرد، ناوی بکه ره، ناوی کار که ره، ناوی نه و که سهی کاره که ده کا، (به پاشگری (نده) و (نه) و (کار) و (که) و (گه) و (شوک) وه ک: ناسنگه ره، بالنده، لیدره، نه شته ره گه ره، کاره که ره، گرینو ک)،
 - اسم فامیل: ← اسم خانوادگی،
 - اسم کسی بدر رفتن: ← اسم بد در کردن،
 - اسم کسی به چیزی در رفتن: به ناو بانگ بوونی که سیگ به شتی که وه، ناو به شتی که وه پویشتن،
 - اسم گذاری: ناوان، نیولیتان، نیوان،
 - اسم کسی/ چیزی را آوردن: ناو بردن، نیو بردن، نیو هیئان،
 - اسم کسی را روی سنگ کندن: ← مردن،
 - اسم مرکب: ناوی لیکدراو، ناوی پیکهاتوو له دوو یا چند وشه،
 - اسم مستعار: ناز ناو، ناوی خوازراو، ناوی به لیه ست، نیویکه که سیگ به ده ره له نیوی خوئی بوخوی دادنه تی،

- اسیر و ابیر: دیل و دامو، قه تیس، گرفتار، گیر و بند،
 اسیر کردن: ئیخسیر کردن، به ئیخسیری گرتن، به دیلگرتن،
 بهره ستر کردن، به ندر کردن، دیل کردن، گرتن، گردن، یخسیر کردن،
 اسیر گرفتن: ← اسیر کردن،
 اسیری: ئه سیری، دؤساخی، دیلی، ژێرده ستهیی، گرفتاری، گیراوی،
 هه سیری، هئیسیری، یه خسیری،
 اش: ئه کهی، ی، پاشکری ئامازه به خواه نایه تی (کتابش: کتیبه کهی،
 خانه اش: ماله کهی، مائی)،
 اشادت: ۱- پله بردنه سه، گه و ره کردن، هه لدا نه وه، ۲- ئاشکرا کردنی
 که سیک،
 اشارات: کۆی (اشاره) ← اشارت (اشاره)،
 اشارپ: چارۆک، چاره که، چه تفه،
 اشارت: ۱- ئاشیرهت، ئامازه، ئیشاره، ئیشارهت، ئیما، ئیما، فچه ن،
 نیشانک، نیشانه، هئیما، هئیما، هئیمازه، ۲- پند، ۳- رای، ۴- ←
 مشورت،
 اشارت داشتن: به لگه بوون بۆ، ده لیلی بوون بۆ، نیشانه بوون له،
 اشارت شدن: ئه مرکران، ده ستور دران، فرمان دران،
 اشارت کردن: ۱- با دست و ابرو و... نشان دادن: ئامازه پیکردن،
 ئامازه کردن، ئیشاره کردن، هئیماکردن، ۲- فرمان دادن: ئه مر کردن،
 ده ستور دران، فرماندان، فرماندای،
 اشاره: ← اشارت،
 اشاره شدن: ← اشارت شدن،
 اشاره کردن: ← اشارت کردن،
 اشاعت: ← اشاعه،
 اشاعه: ۱- پراکنده شدن، ۲- افشاشدن، ۳- ئاشکر کردن،
 ئاشکران، ئاشکر کردهی، بلا و کردنه وهی نه ئینی، په رده له سه رلا بردن،
 په رده له سه رلادان، تان ده رخستن، چه رمگه و کردن، خستنه پوو،
 خوبا کردن، داپلاندن، دانه خوبا کرن، درکندن، درکنای، ده رخستن،
 ده ریخستن، رۆشنگردنه وه، پوونکردنه وه، پوهه نکرده وه، زاهیر کردن،
 زپاندن، زپنای، سوور کردنه وه، سوورو که رده ی، عه بیوعار و ده ر
 خستن، فارشبوون، فه بچراندن، فه و راندن، فئیراندن، فچاندن،
 فه بچهراندن، له قاودان، نواندن، نیشاندان، نیشاندای، وسنای، وه دیار
 خستن، وه دیه ئینان، و سارا، وه ده رخستن، وه دیار خستن، ۴- بلا و
 بووننه وه ی خه به رو یاس، بلا و بووننه وه ی قسه، ته قینه وه، ده نگۆ، فه دیران،
 ۵- بلا و کردنه وه، بلا و پیدان، پڕژاندن، پڕشاندن، په ره پتی دان،
 داپرژاندن، داپرژاندن، ۶- ته قه داخستن، ده مگۆ داخستن،
 ده نگۆ داخستن، قاودا خستن، قوودا خستن، گووتک، مقومقو کردن،
 واته وات، ۷- چهند خاوه نی له سامانیدا به بی وستی خاوه نان (وهک
 میرات)،
 اشاعه اکاذیب: درۆبلا و کردنه وه، درۆ داخستن، ده ره و بلا و کردنه وه،
 فشه داخستن،
 اشاعه دادن: په رو پیدان، بلا و کردنه وه، به لاف کردن، پڕژاندن،
 په ره پیدان،
 اشباح: ۱- کۆی (شبح) ← شبح، ۲- ته نان، چه سته کان، له شان،
 اشباح: ۱- پری، تیروپری، تیبری، خهستی، ستری، ۲- به خهستی
 ره نگ کردن، پره نگ کردن، تیروپری، تیروپری، ۳- ← بسیار،
 اشباع شدن: پربوون، تیروبوون، خهستی بوون،
 اشباع کردن: پیر کردن، تیرو کردن، خه ستر کردن،
 اشباه: شبهاند، شباندن، لیکچوون، ویکچوواندن، ویکچوون،
 اشبل: خه رزی ماسی، گه را، گه راماسی،

اسناد مجازی: ره بالداننی شتیکی خه یالی که زۆتر له هه سستی
 شاعیرانه وه سه رچاوه وه رده گرتی،
 اسناد تجاری: به لگه نامه ی بازرگانی،
 اسنان: ۱- ددانه کا، ۲- ساله کانی ته مهن،
 اسنوموبیل: ده زگای به فرمال، ماشینی به فرمالین،
 آسنی: ۱- بلن دتر، به رزتر، ۲- پۆشنتر، پوونا کتر، پوونتر،
 آسواء: خراپتران، دزیوتران،
 آسوار (آسوار): سواره،
 آسوار: برجه کان، بورگه کان، تیتالکه کان، شوو ره ی قه لاکان،
 آسواران: ده سته سه ر یازی سواره، ده سته ی ئه سپ سواران، سواران،
 اسواق: بازا په کان،
 آسوت (آسوت): ۱- ئه و تاییه ته مندی یه ی مرۆف ده کاته شایانی پتبه ری،
 خه سله تی شایانی پتبه ر، ۲- پیروی، ۳- پیشوا،
 آسوة: ← آسوت،
 آسود: پهش، په ستاله، ماری په شی گه و ره،
 آسوقس: ← اسطقس،
 آسوه: ۱- پتبه نگ، پتبه، پتوین، سه ر خهت، سه ر دپتر، سه رمه شق،
 گرۆ به ر، نما نا، نمینه ک، نموونه، نموونه ی بیخه وش، ۲- ره بر،
 آسهاب: ۱- پیرچانگی، ۲- له راده تپه پین،
 آسهال: ئیسجال، ئیسجال بیه ی، به له توپکه، به له فیپکه، به له فیپه،
 پاکار کردن، پۆک، ترالی، توو پال، تووشقه، ته فزین، ته قه توو پکه،
 ته قه توپه، ته قه فیپه، چه یزه، دل کارکران، ده روی، په وانی، زک پۆین،
 زگچوون، زگه وانی، زگ کار کردن، زگه شو ره، زگه شو ره، زگه شو ری،
 زه حیر، زه عیره، زه خته، سکچوون، سکرو پین، سکه شو ره، سکه شو ری،
 سه ریایی، سه ریایی، شاتان، فیپ، فیپان، فیپکان، فیپه، فرک، فزۆ،
 فزۆک، فزۆکه، فرک، گووشله، له م شیه ی، له مه شیه ی، هناف چوون،
 هه لئو و پان، هه لئو و لان،
 آسهال خونی: خوین دانیشتن، دیزانتری، زه حیری،
 آسهال حیوانی: به له توو په، به له تووشقه، به له فیپه، فیپکه، فیپه،
 آسهال شدن: به له فیپه گرتن، توو پاندن، توو پنای، داتوو پاندن،
 په وان بوون، زگچوون گرتن، فیپاندن، فیپنای، نافچوون، هه لئو و پاندن،
 هه لئو و پان، هه لئو و پان، هه لئو و پاندن،
 آسهال گرفتن: ← (آسهال شدن) ← آسهال،
 آسهالی: ئیسجال، به له فیپه گرتوو، ته قه فیپه گرتوو، په وان،
 زگچوون گرتوو، زگه شو ره گرتوه، سه ریایی گرتوو، نافچوو،
 آسهالی ریدن: به له فیپه، تووشقه، ته قه فیپه، زگچوون، زگه شو ره،
 شاتاندن، شوو لاندن، شیران، شیراندن، فیپاندن، فیپان، فیپنای،
 فیشاندن، فیشان، فیپاندن، هه لئو و لاندن، هه لئو و پاندن،
 آسهام: ← سهام،
 آسهال: ئاسانتر، به سینه ییتر، سانانتر، ساناهیتتر، سینه ییتر، هاسانتر،
 آسیاف: شمشیره کان،
 آسید: ئاسید، ئه سید، ترش، ترشه، ترشی، تیزاو، تیزاو،
 آسیدیتته: ترشایی، راده ی ترشی،
 آسیر: ئه سیر، ئیخسیر، په رده سته، به یده ست، دؤساخ، دیل، زیندانی،
 گراو، گرتوو، گرتی، گرفتار، گیراو، هه سیر، هئیسیر، هئیشیر، یخسیر،
 یه سیر، یخسیر،
 آسیر شدن: بوون به دیل، به دیلگیران، بهره سته بوون، گران، گیران،
 گیران، گیرایی، یخسیر بوون،
 آسیر خاک: ← مرده،

اشببو: خه‌لوردان، په‌ژیدان، زغالدان، زغال‌دوو، سوخالدان، اشبه: لیکچووتر، ویچووتر، ویکچووتر،

اشپیش: ئه‌سپیشی، ئه‌سپی، ئه‌سپین، زندوو، زیندوو، سپیی، سپه، سپه، سپهک، سپهه، سپی، سپین، عه‌بوژ، گنار، هسپی، هه‌سپین، هه‌شپش، هه‌شپشی، هه‌شپی،

اشپیشه: ← شپشک،

اشپوختن: ۱ - افشاندن، ۲ - ترشح کردن: پشیان، ته‌راه دان، ته‌رای دان، تی چوون، ده‌لاندن، نمدانه‌وه،

اشپوختن: ← اشپوختن،

اشتباب: نازا، بریفت، به‌خه‌خ، به‌ل، پلت، په‌ل (کجا با این عجله: به‌ره‌کوئی په‌ل بیوی؟)، په‌له، په‌له، په‌له‌پچوپکئی، په‌له‌پچوپکئی، په‌له‌پرتکئی، په‌له‌پرووزکئی، په‌له‌پرووزه، په‌له‌پرووزئی، په‌له‌پرووسکه، په‌له‌پرووسکئی، په‌له‌پهل‌وه‌له‌ههل، په‌له‌قاژه، په‌له‌داوان، په‌له‌وله‌ز، په‌له‌ی‌زۆر، پۆ، تالوکه، تاو(به‌تا‌وهات)، توند، ته‌لووکه، ته‌وژم، ته‌وشم، جهخت، حه‌له‌ولا، حه‌ول‌وه‌ولا، خۆش، خۆش‌خۆش (عجله‌کن) (باعجله برو): خۆش‌برۆ، خۆش‌خۆش‌برۆ، خیرا، خیرا‌خیرا، ده‌ستوبرد، ده‌سوا کرد، زوو، ساتی، سه‌ری، شاکه‌شاک، عه‌جه‌له، فره‌فر، کولووک، گورج گورج، گوژم، گوژمه، گوژوله‌ز، له‌ز، له‌زوبه‌ز، هه‌شتاو، هه‌له‌وپه‌له، هه‌له‌ههل، هه‌له‌ههل، هه‌له‌ههل و په‌له‌په‌ل،

اشتبابیدن: به‌له‌سه‌بوون، په‌له‌په‌ل، په‌له‌کردن، په‌له‌که‌رده‌ی، په‌له‌لیکردن، پی‌هه‌ل‌بین، تالووکه‌کردن، جه‌خت‌کردن، شاکه‌شاک، له‌پین، له‌زاندن، له‌زکردن، له‌زلیکردن، له‌زیان، له‌زین، وه‌په‌له‌که‌وتن، هنجراندن، هه‌له‌وپه‌له، هه‌له‌په‌له‌پ،

اشتافتن: ← اشتابیدن،

اشتالنگ: جگ، قاپ، میج،

اشتباہ: ۱ - به‌سه‌هووچوون، په‌له، تاوان، خوول، خه‌تا، خه‌لت، خه‌لت، ده‌سه‌رچوو، سوچ، سه‌هوو، سه‌هووکردن، غه‌لت، فاست، فیت، فیک، قۆپن، گونا، گوناح، گوناسا، گوناسه، گوناع، گونا، له‌سه‌رچوو، له‌سه‌رچوون، نووچک، نه‌زانست، هه‌له، هه‌له، هه‌له‌کار، هه‌له‌ی، یانش، ۲ - اشباہ،

- از اشتباہ در آمدن: به‌سه‌هووی‌خۆزاین، به‌غه‌له‌تی‌خۆزاین، به‌فیتی‌خۆزاین، به‌فیکی‌خۆزاین، به‌گوناحی‌خۆزاین، به‌گوناهی‌خۆزاین، به‌هله‌ی‌خۆزاین،

- اشتباہا: به‌خه‌تا، به‌خه‌لت، به‌غه‌لت، به‌هه‌له،

- اشتباہات: کۆی(اشتباہ) ← اشتباہ،

- اشتباہ داشتن: ۱ - خه‌لت‌هه‌بوون، غه‌لت‌هه‌بوون، هه‌له‌هه‌بوون، ۲ - لیکچوون، ویکچوون،

- اشتباہ کار: ← اشتباہ‌کننده،

- اشتباہ کاری: شاشیکاری، هه‌له‌کاری،

- اشتباہ کردن: به‌خه‌له‌تجوون، به‌سه‌رچوون، به‌سه‌هوو چوون، به‌هه‌له‌چوون، دوچاری نووچک هاتن، سه‌رچوون، سه‌هووکردن، غه‌له‌تکردن، هه‌له‌کردن، هه‌له‌که‌رده‌ی،

- اشتباہ کسی را گرفتن: هه‌له‌بوو راستکردنه‌وه،

- اشتباہ کننده: به‌هه‌له‌چوو، خه‌له‌تکار، سه‌هوکار، شاش، شووش، غه‌لت، هه‌له‌کار،

- اشتباہ گرفتن: به‌هه‌له‌بووچوون، به‌هه‌له‌گرتن، تووشی هه‌له‌بوون له‌ناسیندا، لی‌تیکچوون، که‌سیک به‌جیگای که‌سیکی دیکه‌گرتن،

- اشتباہ لپی: به‌هه‌له‌چوون له‌واتا یا ده‌رپیندا، په‌له‌ی‌زه‌ق، هه‌له‌ی‌ته‌واو،

- اشتباہ لفظی: جووپیان، زمان به‌هه‌له‌داچوون، شاشیا ده‌فکی، هه‌له‌ی‌زاره‌کی،

- اشتباہی: به‌خه‌تا، به‌خه‌لت، به‌غه‌لت، به‌هه‌له،

- اشتباہی گرفتن: ← (اشتباہ گرفتن) ← اشتباہ،

- به‌اشتباہ افتادن: به‌سه‌هووچوون، به‌غه‌لت‌چوون، تووشی‌غه‌لت‌بوون، تووشی‌هه‌له‌بوون،

- به‌اشتباہ انداختن: به‌سه‌هووپردن، به‌سه‌هووچواندن، به‌غه‌لت‌چواندن، تووشی‌هه‌له‌کردن، سه‌رلیسه‌ندن، غه‌لت‌پیکردن،

- دچار اشتباہ شدن: ← به‌اشتباہ افتادن،

- کسی را اشتباہ در آوردن: له‌هه‌له‌ده‌رینانی که‌سیک، ناساندنی هه‌له‌ی که‌سیک به‌خۆی،

اشتجار: به‌به‌ریه‌کداچوو، ده‌وه‌وه‌ی، شه‌ره‌قه‌سه،

اشتداد: ۱ - استوار شدن، ۲ - زورمندی، ۳ - سخت شدن، ۴ - سختی، ۵ - نیرو گرفتن،

اشتداد یافتن: تونده‌وه‌بوون، ته‌شه‌نه‌کردن، سه‌خته‌وه‌بوون،

أشتر: حوشت، حویشت، حیشت، ده‌فه، ده‌فه‌ه، دینه، سار (ساره‌وان)، ساره، سال، عشت، وشت، هوشتر، هوشتر، هوشتر، هه‌شت، اشتراء: سه‌ن، کرپن،

أشترأط: شه‌رت‌به‌ستن، گرتوکردن، مه‌رج کردن،

أشترأک: به‌شداری، بوونه‌شه‌ریک، پشکداری، شه‌ریک‌په‌تی، هاوبه‌شی،

- اشتراک روزنامه: ئابونمان، پوولی‌ئابوونه، پاره‌ی کرپنی پۆژنامه‌و گۆقارو ئاووکاره‌باو... بۆماوه‌یه‌کی دیاریکراو،

- اشتراک لفظی: به‌کاره‌ینانی وشه‌یه‌ک له‌رسته‌یه‌کدا به‌دوومانا (وک: پاریارو پاریار که‌یه‌که‌میان به‌مانای پراوچی و دووه‌میان به‌مانای رپتواره)، به‌کاره‌ینانی وشه‌یه‌ک بۆچه‌ندواتا،

- اشتراک مساعی: ئاریکاری، هاریکاری، هاوکاری، هاویاری، هه‌ره‌وه‌ز،

- اشتراک معانی: هاوبه‌شی له‌مانادا، هاوبه‌شی له‌واتادا،

أشترأک پیدا کردن: به‌شداریبوون، بوونه‌شه‌ریک، بوونه‌هاوبه‌شی، بوونه‌هاوشک، بوونه‌هاورا، بوونه‌هاوکار،

أشترأک دادن: به‌شداریکردن، کردنه‌شه‌ریک، کردنه‌هاوبه‌شی، کردنه‌هاوشک، کردنه‌هاوکار،

أشترأک داشتن: به‌شداریبوون، شه‌ریکبوون، هاوبه‌شبوون، هاو پشک بوون، هاوکار بوون،

أشترأکی: ۱ - ئی شه‌ریک‌په‌تی، به‌شداری، به‌شپه‌ی‌هاوشکی، به‌شه‌ریکی، به‌شه‌ریک‌په‌تی، شه‌ریکی، هاوبه‌شی، هاو پشکی، هاوکاری،

۲ - کمونستی،

- اشتراکی کردن: گۆپینی خاوه‌نداره‌تی تاکه‌که‌سی به‌خاوه‌نداره‌تی کۆیی،

- نظام اشتراکی: سیسته‌می کۆمونیستی، نیزیامی کۆمونیستی،

أشتریان: حوشتره‌وان، ساره‌وان، وشتره‌وان،

أشتر بچه: به‌چه‌وشت، تۆرم، ده‌یلاخ، ده‌یلاخ،

أشتر پای: جاتره، هه‌وشین، گیایه‌که‌له‌تیره‌ی‌پنگ،

أشتر پای: جاتره، هه‌وشین، گیایه‌که‌له‌تیره‌ی‌پنگ،

أشتر چران: حوشتره‌وان، ساره‌وان، وشتره‌وان،

أشتر خار: حوشتره‌وانوک، حوشتره‌وان، حوشتره‌وان، حوشتره‌وان، ستری‌شینک، شیرحوشت، کاویر، وشتراؤک، وشتره‌وان، وشتره‌وان،

أشتر خان: حوشترخان، وشترخان،

أشتر خوار: ۱ - وشتره‌وان، ۲ - گه‌نه،

أشتر خوی: ۱ - کینه‌شتی: به‌رق، بوغله‌زگ، حرسن، ده‌بنه‌وه‌پ، رقله‌زک، رکله‌سک، رکوونی، زکره‌ش، قیناوی، قینله‌به‌ر، قین

اشتقاق: جیابوننوه، شهقبوون، لیهک بران، لیکیبوننوهه، لیکیدابران، لیک هلبران، وهدهرکوتنی وشیهک لهناو وشیهکی دیکه وهها کهمانایوشه تازہ پهبوندنی هه بی لهگل وشه پینشو(بووتنه: رفتن: پویشتن، روند: پوت، رفتار: رفتار، روش: پوشت) که هه موویان لهوشه(رفتن: پویشتن) وهگیراوان،

اشتک: بابوله پیچی مندال، بابوله، قومات، قوماتک، قوماته، قوناخ، قوناخه، قوناغ، قوناغه، قوناخ، قونداخه، قونداغ، کلپیچک، کوماته ک، قونداغه کورپی ساوا، مادک،

اشتکاء: سکا لاکردن، شکاپه تکردن، گانزده کردن،

اشتلم: ۱- بهزوری تهستاندن، ۲- تعدی: ته عدها، دهست دریزی، دهسدریزی، زولم، زوریکردن، ستم کردن، کهله گایی، ۳- تندی: توورپوون، توورپه بی، توندی، جه حنین، حیرس، خورست، خوقه لیس کردن، پق، رقههستان، رکههستای، رکیبوننوه، ززی، قه لسی، گهروشه، ۴- لاف زدن از پهلوانی: ئیدیعی پالوانه تی کردن، بافی، بهفشفش خویه پالوان دانان، خویه پالوان ناساندن، خوهلتیراندن، خوهلدانهوه، لافی پالوانی لیدان، هه وای پالوانه تی لیدان، ۴- دهنگ وههرا، شه رچهقه، گورپوههرا، گورپوههرا، مهقومهقو، هاتوهوارا، ههراوهوریا، ههراهرهرا،

اشتمال: ← شمول،

اشتوره: ← اشترخار،

اشتها: ← اشتهاه،

اشتهاه: ئاره زوو، ئاره زولیبوون، ئیشتیا، بژوک، بیزه، بیزوو، تاسه، چوفا، چهز، دل بردن، دل بوجوون، دل پیئوه بوون، دل تیچوون، دلخواز، دل چوونه سهر، قیل، کهوژ، گیفل، ماعد، ماعده، مجیز، مرخ، مه گیز، واز، واز له خواردن، وازی خواردن، واژو، مجیز، مهزه، مه گیرانی، مه گیز، مهیل، واستش، واشتن، وهستن، وهستی،

- اشتها انگیختن: ئیشتیا بزوین، ئیشتیا هیتن، حه بزوین، حه هیتن، سوئق سوئقه دهه،

- اشتها بردن: ئیشتیا بردن، بیزهاتن، قیز بردن، واز له خواردن بوون،

- اشتها داشتن: ئیشتیا پیبوون، دلهاوردن، دلهاه بوون،

- اشتها کورشدن: ئیشتیا گیران، خواردن پیئوه خوران، دل گیران، گیفل کوپروبوون،

- به اشتها ی دیگری نان خوردن: به سازی دیتران سه ماکردن، به هیوای خه لکه وه کارتی کردن،

اشتهار: ۱ - اشاعه (۲)، ۲- شهرت: تافدهنگ، دهنگونا، شوهرت، نافدهنگ، نافودهنگ، نامه دهنگ، ناویانگ، نیویانگ، ۳- معروف گردیدن: به نیویانگ بوون، ناویانگ دهرکردن، نافودهنگ، نیویانگ دهرکردن، نیو دهرکردن،

اشتهدار داشتن: به ناویانگ بوون، به نیویانگ بوون، ناویانگ هه بوون، نیویانگ هه بوون، نیویه ده ره وه بوون،

اشتهدار طلب: خوازیاری نیویانگ، ناووناویانگخواز، نیویانگخواز،

اشتهدار یافتن: به نیویانگ بوون، نامی لهوی، ناویانگ دهرکردن، نافودا خستن، نیویانگ دهرکردن، نیوده رکردن،

اشتیباق: ئاره زوو، ئیشتیا، بری، بیهر، تاسه، تاسی، تامه زوویی، تهما، تهوا، چهز، دل بژوکی، دل بژوکراندن، دل سوتهی، دل سوچیای، دل سووتان، دل سووتیان، شن، دلکورکان، دلکورکیان، دل سووتیان، سوو، سوئی، سوئز، شن، عهز، عهزرت، کهوژ، گز، مهراق، مه رفق، مجیز، نگه، واز، واستش، هاش، هۆک، ههوا،

- اشتیباق داشتن: ئاره زوو کردن، ئاره زوو کردهی، ئاره زوومه ندبوون، ئیشتیا لی بوون، به حه سرت بوون، به سوو بوون، به عه زره تیبوون، به مه راق بوون، تاسه دار بوون، تاسه کردن، تامه زوویی بوون،

له دل، قینله زگ، قینله سسک، قینون، قینهون، کینو، کینه دار، کینه کیش، کینه وئشتری، له پق، له رک، له نجباز، له نجو، نه هینبیر، نه هین دپ، نه هینگر، نهینبیر، نهیندر، نهینگر، وشرقی، وشرقی، ۲- صبور: ئارام، ئوقره گرتوو، به پشوو، به حه سله، به حه وسه له، به سه بر، به سه بروشوو، به سه بروحه وسه له، به کیش، به گیر، به گیرگه، به لیجوور،

بیئژن، پرزوو، پشووسه ور، پشووله سرخو، پشووله سره خو، جهرگ قایم، چاف فره، خوس، خوگر، خوگیر، دابین، داته مریگ، داسه کنوا، دا که سیای، دامرگا، دل فراوان، دل فرهوان، دلقال، دلغه کری، دلگوشاد، دهرووندار، زانی، زوت، زود، سره وتوو، سره خو، سه ماس، عالوسال، قه نهشتی، قار، له سرخو، له سرخو، له سره خو، مه ند، نشمی، نه تووره،

نه رم، نه رموو، نه رموشل، نه رمونیان، نه رمو هاژوک، نه فس پیئت، نه فس دریز، نه رم، نه ملچ، وس، وست، ول، هارام، هه دار، هه دراندی، هه ندریای، هیدی، هیمن، هیواش، هیور، هیول، هیون، ۳- قانع: بۆین، پازی، پازی به بهش، شوکرانه بژیر، قانع، قانع، قنیاتکه ر،

اشتهدار: حوشرهوان، سارهوان، وشرهوان،

اشتهدار: ۱ - اشتزرهه، ۲ - اشتکرین،

اشتزرهه: بژوک، بژوونک، به زوونه ک، به عی، بیدل، بیزاله، بیزراف، بیزراف، بیغیرهت، پرپول، ترسو، ترسو، ترسو، ترسو، نه ک، ترسه زال، ترسه زاوهر، ترسه توک، ترسیار، ترسیاو، ترووسک، تسکن، توووندی، تهسه زال، حیز، خنز، خویری، خیرو، دل سست، دل که چک، دهله، ده مارست، ره فره قو، رهوک، زبوون، فره، فرجاله، فرجاله، فرجاله، قزه، قزه، قوزه، قونفره، قه لیس، قه لسه میتر، قه له زراو، که له زراو، کولافه، کونه مه شک، که مدل، گهوش، مخه ننه ت، میچک، ناپیاو، نامهرد، نه میتر، نه ویر، نه ویرک، نه ویروک، نه ویرک، هه وولولی، هیز،

اشترک: شاپیل، شه پولی گهوره، وشره، گهفل، له پاوه،

اشترکین: ← اشترخوی (۱)،

اشترکینی: ← اشترخوی (۱)،

اشترگا: زه پر افه، وشرگا، هیشترگا،

اشترگا ویلنگ: زه پر افه، شترگا ویلنگ، وشرگا، هیشترگا،

اشترگره: ناله بار، نه سیاو،

اشترگیای: ← اشترخار،

اشترک: ← اشترمرغ،

اشتر ماب: ۱- بسیا رموقر: زورقورساخ، زورقورساغ، زورسه نگین و

گران، زورمه موور کومایه، زورمه ند، زورمه نگ، زوربه حوزم، زوربه عوزم، ۲- کهنه پرست: دماکه وته، دواکه وتوو، که فنه پریس، کونه پرست،

اشتر مرغ: ئاگرخوره، حوشر مرخ، حوشر مه ل، شترمر، وشرتمر، هه شترمه،

اشتروار: باره وشرتی، باری وشرتی،

اشتروان: ← اشتریان،

اشتره: ← (شترخار) ← شتر،

اشتعال: ← افروختگی،

اشتعال پذیر: ← (قابل اشتعال) ← قابل،

اشتغال: ۱- به... وه خه ریکیبوون، پیوه خه ریکی بوون، په رزان،

په رزبان، په رزین، خلیان، خه ریکی بوون، به، سه رگه رمبوون، به، ۲- مشغولیت: گرفتاری، سه رگه رمی، سه رقالی، مژوولی، ۳- پیشه، شوغل، کار،

- اشتغال اتفافی: کاری به هه لکه وت به بی سه حاتی کارو مزی

رینکوپیک،

- اشتغال زا: ئیشتاساز، کار پیکیهین، کار زیاد که ر،

دَل بۆكۆر كاندن، دَل سووتان، دَلكۆر كان، دَلكۆر كيان، سوئی بوونهوه، مهراق لیبوون، واز لیبوون، یادکردن، یادكەردە، اشتیم: ← اشتیم، اَشج: بههك، جهوگه بههك، جهوگه بههك، اشجار: دارودره خت، دارودهون، داره كان، دارئ، دره ختگه ل، دره خته كان، اشجع: ئازاتر، بوئتر، بهجهرگتر، بهغیره تتر، بهوره تر، دلئتر، اشخاص: كۆی (شخص)، شهخسان، كهسان، آشد: توندتر، توندترین، سهخت تر، سهخت ترین، آشد مجازات: توندترین سزا، سهخت ترین سزا، اشرا: ئازاوه چیان، ئازاوه گیزان، بهدكاران، خراب كاران، خهراپكاران، خراپه كاران، شهرفرۆشان، اشراف: ۱- لهسهروهه راتپروانین، ۲- پیزاین، لی ئاگادار بوون، ۳- بۆلای سه ریخ هاتن، بهرزوونهوه، بهرزووبوون، زالبوون، سه ر ئامای، هاتنه سه ر، ههستان، ۴- چاودیری كردن، چاوه دیرئ، اشراف: بهر پیزان، خانه دانان، خاوه ن شه ره فان، گهوران، گهوره مالان، ماژنان، مه زنان، نه جیبیان، نه جیمان، اشراقزاده: پسمیر، نه جیبزاده، نه جیمزاده، اشراقزاده مفلس: ئاغا پووته، به گزاده ی نابووت، چه كه به بۆر، چه كه مه رقی، اشراقسالاری: ← ئاریستو كراسی، اشراقی: ئاغاوه تی، ئاغا یانه، ئاغهواتی، ئی نه جیبیان، په یوه نه دیدار به نه جیبیان، گهورانه، نه جیمان، اشراق: ۱- ئاورنگدان، ئه وه بریقایی، برقان، برقه، برقه دان، برقین، برووسك، برووسكان، برووسكاندن، برووسكانه وه، برووسكانه وه، برووسكه، برووسكه دانه وه، برووسكین، برووقه، برووقه دان، برووكان، برووكانه وه، بریس، بریسك، بریسكان، بریسكانه وه، بریسكه، بریسكه بریسك، بریسكه دان، بریسكه دانه وه، بریسكینه وه، بریقان، بریق، پرشیرش، پرشه، پرشه دان، پشك، پشكدان، پرووزكانه وه، پرووسك، پرووسك دان، پرووسكه، پرووسكه دان، ترووسك، ترووسكان، ترووسكانه وه، تروسكه، ترووسكه دان، ترووسكه دانه وه، ترووسكینه وه، تریسكه، تریسكه تریسك، تریسكه دان، تووزوسكه، ته پس، ته پسین، ته پس، ته یسان، ته یسین، تیشك خستنه سه ر، تیشكدان، تیشكدانه وه، تیشكه، تیشك هاویشتن، چرسان، چرسكانه وه، چرسین، چرووس، چرووسان، چرووسانه وه، چرووسكانه وه، چرووسكه، چرووسكه دان، چرووسی، چریسكان، چریسكه، چیسك، چوریسك، چیسك، خشا، داترووسكان، داترووسكیان، درووشه، درووشیان، درووشین، دره خشانه وه، دره خشینه وه، دره وش، درهوشان، درهوشانه وه، دره وشه، دره وشه دره وش، دره وشین، دره وشینه وه، زرووقه، زرووقه دان، زرووقه زرووق، زه رقی، زه رقوبه رقی، زه رقین، سریوه، سریوه سریوه، شوق دانه وه، شهابك، شوق ئه وه دای، شهوقدان، گر شه، گر شه گر شه، مه ریس، كه ل، له یلان، نوور هاویشتن، ور شه، ور شه دان، وریش، وریشه، ۲- روشنکردن: پۆشنگردن، پۆشنگردنه وه، پۆشنگه رده ی، پۆشن وه كه رده ی، پووناك كرده وه، پوونكرده وه، ساخر كرده وه، ساغكرده وه، شیکرده وه، دیاریكردنی نه زانراو، ۳- الهام گرفتن، ۴- فهلسه فه یك بووه له ئیسلامدا شیخ شه هابه ددینی سه ره وه ردی به روی پێداوه، توانایی دۆزینه وه ی راستی به یئ به لگه و نه نیا به ههسته برشتی زه ین، اشراقی: ئیشرافی، په به روی فهلسه فه ی ئیشراق، اشراقیون: كۆی (اشراقی) ← اشراقی، اشراقیین: كۆی (اشراقی) ← اشراقی، اشربه: خواردنه وه كان، نۆشه مه نئیه كان،

اشرس: ← تندخو،

اشرف: بهرزتر، به پیزتر، به نرختین، به نرختین، شه ریفتین، هه فیاز، هیزاتین،

- اشرف مخلوقات: ← انسان،

- اشرف و مشرق: سه رانه سه ر، سه رانه سه ر، هه مووچینگایه ك،

- حضرت اشرف: وشه ی ریزلینانه بۆ شازاده وه زیران،

- جناب اشرف: وشه ی ریزلینانه بۆ شازاده وه زیران،

اشرفی: ئه شه رفی، سه كه به كی زپه، سووپه ت شایی،

اشعار: شیعره كان، هه لبه سه ته كان،

اشعار: ← آگاهی،

اشعار داشتن: ← اشعار كردن،

اشعار كردن: ئاگادار كردن، ئاگادار كردنه وه، خه به ریپیدان،

دهنگ كردن، زانان كردن، زاناندن، فیز كردن،

اشعال: ئاگر تیبهردان، ئاگردان، ئاور تیبهردان، پینكردن، داگیرساندن،

سووتاندن، گر تیبهردان، هه لكردن،

اشعث: سه رقرژن، گزنه سه ره، مووهالۆز،

اشعر: ۱- بوئتر، زانانتر، هه سه ستیارت، ۲- پرچن، تووكن، ۳-

شیعری باشت، هه لبه سه ته چاكت،

اشعه: برووسكه كان، بریسكه كان، پرته وه كان، پرشنگه كان،

پرشه نگه كان، په رتافه كان، په رته وه كان، تافكه كان، ترووسكایی یه كان،

تیجیه، تیرازه كان، تیرۆزه كان، تیرۆزه كان، تیسك، تیشكه كان،

اشعه زیر قرمز: تیشکی خوار سوور،

اشعه فوق بنفش: تیشکی سه روو وه نه وشه یی،

اشعه نامرئی: تیشکی نه بینراو،

اشغال: ۱- مشغول كردن: خه ریک كردن، سه رقا لكردن،

سه ره گرم كردن، كارێك پینكردن، مژوولكردن، مه شغوول كردن، ۲-

دابركاری، داگیرکاری، ۳ ← اشغال كردن،

اشغال كردن: ئیشغال كردن، بنچۆك دان، بهرچۆكدان، داگیر كردن،

دهست به سه ردا گرتن، زه وتكردن، گرتن، له هاندن، هیز تیداجیگیر

كردن، هیزلی دابه زاندن، هیزی نیزامی تیخزانندن،

اشغالگر: پیتیه ر، دابركه ر، داگر، داگیركار، داگیركه ر، كۆلیدار،

اشغالی: ۱- بنچۆك دراو، بهرچۆك دراو، پیتیه ریتی، داگیر كراو، داگیر

كریا، داگیر کریاگ، دهست به سه ردا گیراو، شوینی گیراو به شیوه ی

نیزامی، كۆلی، ۲ ← اشغالگر،

اشفاء: چاكرده وه، خو شكرده وه، ساخر كرده وه، ساپز كرده وه،

اشفار: شیرازه، قه راخ، لیوا ره ی هه رشتیک،

اشفاق: ۱ ← ترسیدن، ۲ ← مهربانی،

اشق: بههك، جهوگه بههك، جهوگه بههك،

اشق: ئه سه ته متر، دژوار تر، سه ختتر،

اشقردیون: زیزك، زیسك، سیری عه جه می، مووسلی، مووسیر،

اشقی: ← بدبخت،

اشقیاء: ۱ ← بدبختان، ۲ ← تبهكاران،

اشقیاء: ۱ ← بدبختان، ۲ ← تبهكاران،

اشك: ئاوی چاو، ئه سه ر، ئه سرین، ئه شك، ئه نوو، پۆنتك، پۆندك،

پۆنك، پۆنکی، پۆنك، سرشك، سروشك، فرمیسك، فریش، فریشك،

گورمیس، لۆرك، هورمیس، هورمیسك، هه رس، هه رسی، هه رش،

هه ره س، هه ستار، هه ستاره، هه سه ر، هه لس، هه یرش، هه یستر،

هه یستۆك، هه یسیر،

درز تیبردن، دپنه، درین، دهرزاندن، دهرز پیدان، دهرز تیبردن، سهکتین، شرکردن، هقهلاشتن، قلاشتن، قلیشانندن، قلیشانندهوه، قلیشانن، قلیشانندهوه، قلیشیانن، قهلاشتن، قهلاشتنهوه، قهلاشتن، قهلاشتندن، قهلهشتن، قهلهشتن، کهساختن، کهلاشتن، لهبهریه کیبردن، ههلهشکواندن، ههل ترهکان، ههل ترهکیان، ۳- شکافتهشدن: ئوترهکای، ئهرهدرپای، بزدان، بزدین، بهرقتین، بهزدین، بهقتین، پارچهبوون، پژان، پژان، بشکافتن، بهرتین، بهرچشین، بهقان، بهقین، تروقین، ترکیان، ترهقین، ترهکان، ترهکای، ترهکیان، ترهکیای، ترهکین، تلیشان، تلیشبردن، تلیشیان، تهقان، تهقای، تهقبردن، تهقین، تهقینهوه، تیکدان، تیکچرژان، چران، چرژان، چلفران، داتلیشان، دادپان، دپان، درزبردن، درزدان، درزدای، دهرزان، دهرزبردن، دهرزبردهی، دهرزدان، دهرزین، زپان، زریان، بزین، پیزای، زفاربوون، زهنگبردن، شربوون، شرهقیان، شرهقیان، شهقبردن، شوق بوون، شهقبردهی، فرهقین، فرهز، فرهزین، قلت، فرسان، قلیشان، قلیشانندهوه، قلیشیان، قهرشان، قهرش بردن، قهلهشین، قهلهشان، قهلهشبردن، قهلهشین، قهلهشان، قهلهشبردن، قهلهشین، کهلشین، کهوتین(حیوان)، گرین، گهزخان، لهبهریه کچوون، لهتسوون، لهتبییهی، وابزدیان(دستویا)، وهبیایش، وهدارتش، وهداروتش، وهدهتش، وهدهرتش، هلپرتان، هلقرتان، هللقهتان، هلپلان، هوردپیهی، هور زریای، ههل زریقان، ههلپشکووتن، ههلترهکان، ههلترهکیان، ههلتلیشان، ههلتلیشان، ههلدپان، ههلزپان، ههلزپان، ههللقهشان، ههللقهلهشان،

اشکاکفته: ئهرهدرپای، تلیشاوه، تلیشیا، دادپاوه، دادپایگا، قلیشاوه، قلیشاوه، قلیشیان، قهرشاوه، قهرشیوه، قهلهشاوه، قهلهشتی، کهفته، کهلاشتی، کهلاشتی، لهبهریه کچوون، لهبهریه کچوون، ههللقهشاوه، یارمه،

اشکال: کوی(شکل) ← شکل،

اشکال: ۱- ئالوزبوون، دژواربوون، سهختبوون، ۲- ئاریش، ئاریشهیی، ئالوزی، ئیشکال، پچرپچر، جرچر(با اشکال بدبنال خود کشیدمش: بهجرچرام کیشا)، چهتوونی، دژواری، زهحمت، زهحمتی، سهختی، لهقهلهق، مشکولی، مشکولی، وهزهحمتختن،

- اشکالات: کوی(اشکال) ← اشکال،

- اشکال تراش: ئیرادگر، بیانوگر، تهگهه تیخهر، تیکدهر، رهخنهگر، کوسپ تیخهر،

- اشکال تراشی: ۱- ئیرادگری، بیانوگری، تیکدهری، رهخنهگری، ۲ ← (اشکال تراشیدن) ← اشکال،

اشکال تراشیدن: ئیرادگرتن، پروبیانوو هینانهوه، بیانوگرتن، تهگهه تیختن، تیکدان، تیکدای، چوکلهشکین، چهت تیختن، چهلتووک تی فرپدان، رهخنهگرتن، پنخ تیختن، قورت تیختن، قورت وهنهسهی، کوسپ داتاشین، گتیچهل نانهوه،

- اشکال زدائی: ئیرادلایردن، عهیب لای سپنهوه، گرفت لای بردن،

- اشکالی ندارد: باوایی، جا چ بوو، دهی جا، عهیبی نیه، قهینا، قهیناکا، قهیدی نیه، قهیه مه که رو، قیدینیه، کیتسه یه که نیه، گرفتیک نیه، نه تشته، نه خهم، نه خمه،

اشکرکدن: چه لایه کردن(روی برف)، رافکر، راوشکار کردن، راول کردن، سه یکردن، سه یه کردن، شژ کردن، شکار کردن، نیچرگرتن، نهچیرگرتن، نیچیرگرتن،

اشکستن: ۱- تکه شدن: پارچه بوون، داقولین، شان، شکیان، قهتیان، قهتین، لهتسوون، لهتبییهی، مارای، مه پای، مه پایا، مه پایا، ههرستن، ههرشین، ۲- تکه کردن: پاژاژ کردن، داشکندن، داشکانن، دهرزاندن، ساتن، سهکتین، شکندن، شانن، شکستن، شکناندن، شکتیناندن، لهتکردن، لهتکردهی، ماردن، ماردی، مه پایا، ههرستاندن، ههرستین، ۳- شکستن تخمه و...: تروو کاندن، تروو کای، توو کاندن، توو کاندن، چرتاندن، چرتانن، چرتنای، چروو کاندن، چروو کاندن، چروو کاندن، قرتاندن، قرتانن، قرتنای، اشکسته: شکاوه، لهتبوگ، شکسته، شکسته، شکیاگ، شکیاوه، مه پایا، هوود،

- اشک آلود: به فرمیسک، فرمیسکاو، ههرسین، ههرسی، ههلسی،

- اشک آلود: به فرمیسک، فرمیسکاو،

- اشک آور: فرمیسک هیتنه،

- اشک افشانندن: ئاوی چاوپشتن، ئهسیرین پشتن، ئهشک باراندن، ئهشکوه راندن، پوندک پیتن، فرمیسک باراندن، فرمیسک پزاندن، فرمیسک پشتن، فرمیسک ههلوه راندن، قهره قازه، کالین، گرهوای، گرهوه، گری، گریان (آخر هر گریه آخر خنده ایست / مرد آخرین مبارک بنده ایست - مثنوی قم: بهدوای گریان دانه نجام پیکه نینه / بهرزو پیروزه هه کهسهی دوربینه نووسه)، گرین، گریوه، گریه، گریست، ههرسی پشنایش، فرمیسک باراندن،

- اشکیار: فرمیسک پیژ، گریاوه،

- اشکیاری: فرمیسک پیژی، گریان،

- اشک باریدن: ← اشک افشانندن،

- اشک بلبیل: ۱ ← شبنم، ۲ ← می،

- اشک پیاپی: ← (اشک تمساح) ← اشک،

اشک تمساح: تهله که، فرمیسکی به درو، فرمیسکی دروین، فرمیسکی دروینه، فریوه،

- اشک توی مشک داشتن: ئامادهی گریان بوون، سهراوی که سیک نیزیک بوون، فرمسک لهسه لئوی قوونی بوون،

- اشک چیدن: فرمیسک پاکردنهوه، فرمیسک سپنهوه،

- اشک حسرت: فرمیسکی به شیمانی، فرمیسکی زور،

- اشک داودی: فرمیسکی به شیمانی، فرمیسکی زور،

- اشک ریختن: ← اشک افشانندن،

- اشک ریز: ← (اشکبار) ← اشک،

- اشک ریزان: به چاوی به فرمیسکهوه، به فرمیسک، به گریاندهوه، فرمیسکاو، فرمیسکبار، فرمیسکرپیژ، فرمیسکوه رین، فرمیسک ههلوه رین،

- اشک شادی: شه کارگری، فرمیسکبزه، که نیگری، گریان له خوشیانی،

- اشک شمع: تنوکهی مؤم، دلۆپهی شه،

- اشک شوق: ← (اشک شادی) ← اشک،

- اشک فشان: ← اشک ریزان،

- اشک فشانندن: ← اشک افشانندن،

- اشک کسی راد آوردن: ← (اشک گرفتن) ← اشک،

- اشک گرفتن: ده گریان کردن، گریاندن به خویندنهوهی دولکهو شتیوا، گریاندنی که سیک، وه گریان خستن،

اشکاف: دۆلاب، دۆلابی جلکان، شوینی جلک تیداهه لاهه سسین ده دیواردا، کانتور، گهنجه، یوک،

اشکافت: ← اشکافتن،

اشکافتن: ۱- پاره کردن: ئهره در، ئهره درپای، ئهوه تلیشانای، ئهوه تهقای، پارچه کردن، پژاندن، پشکافتن، پهرچفاندن، پهقاندن، ترهقاندن، ترهکانن، ترهکانن، تلیشان، تلیشانن، تلیشانن، تلیشانن، تهقاندن، تهقاندنهوه، تهقنای، تیکپیدان، چراندن، چرژاندن، چلفراندن، دادپاندن، دادپین، دراندن، درانن، درز پیبردن، درز پیدان، دپنه، درین، دهرزاندن، دهرز پیدان، درز تیبردن، زپاندن، زپانای، زفارکر، شرکردن، فرساندن، فرستن، کهلاشتن، لهبهریه کبردن، لهتکردن، لهتکردهی، لهتووکوتکردن، هلپرتاندن، هلقرتاندن، هل قهتانن، هلپلانن، هوردپانای، هوردروون، هورزپانای، ههلپشکوواندن، ههل تلیشانن، ههل تلیشانن، ههل دپاندن، ههل دپین، ههل زپاندن، ههل زپانن، ههل زپه پان، ههل زپه پاندن، ۲- چاک دادن: ئهوه تلیشانای، پشکافتن، پهرچفاندن، ترکاندن، ترهقاندن، ترهکانن، ترهکانن، ترهکانن، ترهکانی، تلیشان، تلیشانن، تلیشانن، چراندن، چرژاندن، چلفراندن، دادپین، دپاندن، درانن، داقهلهشتن، دراندن، درز پیبردن، درز پیدان،

اشكسته بند: كركى، وهستای شكسته بهند، كهل، ههستی فهگر، ههستیگرهك، ههلبهس، ههلبهست، ههسكگرهوه،
اشكسته پا: ۱- پا شكسته: پاشكاو، لاقشكاو، ۲- مغلوب: بوردزاو، بهزیو، تیچوو، تیچكاو، چافترسه نوک، دؤراو، دؤریا، دهولت كه تی، ژیركهوتوو، شكاو، شكست، شكستخواردوو، شكسته پیناو، مهغلوب، اشكسته پای: ← اشكسته پا،
اشكسته پر: ۱- بال شكاو، ۲- بیتاب، بیتابشت، بیتاقهت، بیتان، بیتقاب، بیتوان، بیتووش، بیتین، بیچیل، بیدهس، بیدهست، بیدهسته لات، بیدهسه لات، بیوزه، بیوش، بیهیز، چلهك، دوس نه پویشتوو، زهعیف، كوش، كولاغه، كه مدسه، كه متین، ماندك، ماندگ، ماندوو، ماندی، مانگ، مانوو، مانیا، مانیاك، ناتھوان، نرم، نوخسان، نهكارى، نهكۆمه،
اشكفت: ۱- ناوده لئینی جۆگه، درز، درنه، ۲- ئەشكهفت، ئەشكهوت، خار، خوولولیف، دهغمه، په هۆله، زایه بهند، زفنگ، زفنگ، زندۆل، شكهفت، غار، غاره، غولولیف، كۆف، كومهزه، كپول، كه وۆك، كه وۆگ، كه مهر، كه ویل، كیف، مهر، مهره، نوا، وایی، هال، هوولولیف، اشكفتن: ئەوه شكوفیای، ئەوه گه شیای، ئەوه گه شییهی، بشكفتن، بشكفتن، پشكوان، پشكوتن، پشكووژ دهر كردن، پووشكوتن، چرۆدهر كردن، خیشبوون، دهمدانهوه، دم كردنه وهی خونجه، زنیان، شكوفانهوه، فهبوون، گۆتره كان، گۆتره كین، گوژان، گه شانوه، گه ش بوونهوه، گه شه بوون، گه شیانهوه، گه شیینهوه،
اشكفه: ← اشكوفه،
اشكل: ← اشکیل،
اشكلك: ← اشكله،
اشكله: دارۆكه یكی چوار قامك درئزه و نیهه پاسته كه ی هیندیک باریكتره كه به تکیکی لی ده به سن و بۆ لیک قایم کردنی دوو کوتی خیهوت كه لکی لیهه ده گرن،
اشكله كردن: دانانی دارۆكه ی(اشكله) ده نیو دوو قامکی به نندی بۆ ئەشكه نجه كردن و قسه لیدهر كیشانی،
اشكم: تی، زك، زگ، سك، لهم، ورك، هورگ،
اشكمبه: ئاشك، ئۆچك، ئوورك، ئەشقه مه، تل، حورگ، حویر، سه خور، عرك، عوور، عوورگ، عویر، عویرگ، كرش، كه رش، گادك، گرگ، گه، گه دك، گه دگ، گه ده، گه ده ق، گه ذی، گه له، گه وه، گه یه، گیه، گیه، لهم، مه ده، مه شك، ورك، وركه، هورگ، هۆلمان، هوروی، هپك، هیلگ،
اشكن: ۱- شكین (پا)، ۲- چین و شكن،
اشكننج: خرمووسك، قورچی، قورنج، قورنج، قورنجك، قورنجك، قورنيسك، قورینج، قورینجان، قولینجی، قونچر، قونچر كه، قونچریك، قونچر ك، كورچی، كورنیشك، كورینگان، كونچر ك، كونچر كه، گفشك، نقوج، نقوج، نقورچ، نقووج، نقورچك، نكوچك، نوقرچك، نوقورچ، نوقورچك، نه قورچك، نه قوس، نه قوسکی، ههلقورینجان،
اشكنجه: نازار، نازاروجیا، ئەشكه نجه، تراز، جهر به زه، جهر به به، جهر وهه، ساقه چهر مه، سماق دهر تسان، سیرمه كیش، عازابدان، عهزادان، عهزیه تدان،
اشكنك: ← اشكلك،
اشكننده: تورت، شكینه،
اشكنه: ۱- آش پيازو تخم مرغ: پيازوی هیلکه تیکراو، کارواناشی، ۲- چین، شكن: چرچ، چرچایی، چین، کوریشك، گرز، گرنج، گنج، لۆچ، لووچ،
اشكو: ← اشكوب،

اشكوب: ۱- اشكوبه، ۲- سقف: ئارزینج، ئارووک، بنبان، بنمیج، بنوودار، بهری بانى، پۆشه، ساپینك، ساپینه، سفیک، سهراپینه، سهرا میج، سه قف، میج، هۆله،
اشكوبه: ته به قه، قات، قۆر، ماخ، مهر ته به، مهزه ی، نشف، نوهم، نهام، نهوم،
اشكوخ: ۱- خطا، ۲- لغزش،
اشكوخه: ۱- خطا، ۲- لغزش،
اشكوخیدن: ۱- خزیدن، ۲- لغزیدن،
اشكوفه: باتینك، بشكووژ، پشكووژ، پۆرخ، ژیل (تاك)، شكوفه، شكوفه، گۆپك، گۆپكه، گۆپه، گۆپینه،
اشكول: ← ابله،
اشكوه: ← شكوه،
اشكوهیدن: ← شكوه كردن،
اشكه كردن: به دلۆپ هاتنه خوار، تكان، وه رین (وهك فرمیسك و...)،
اشكى زدن: مهی توشین،
اشکیل: ۱- فریب، ۲- پایبندستور: ئشکیل، ئەشکیل، پشكۆل، پشكول، پیوه ندی ئەسپ، سمدم، سمد، كۆت، كۆستك، كۆسهك، ۳- په تیک كه كاتی نالکردنی چوارپا دهست و پای پی ده به سن، لژگه، ۴- دشواری،
اشگ: ← اشك،
اشگرف: ۱- احترام (۱)، ۲- ارجمند، ۳- بزرگو ستبر: زل، زهلام، گه رهو ئەستوو، ۴- دلیر: نازا، بدهو، بساف، به پی، به كار، پرنه، پهیت، په پتوپۆر، پیت، پی سووک، پیشك، تنوتۆل، توند، توندوتۆل، توندوتۆل، توندوتۆل، توندوتۆل، ته تر، جه له، چاپك، چاپووك، چاپك، چاپووك، چالاك، چسك، چوست، چوستوچالاك، خروۆل، خیرا، په نند، زرك، زركوزینك، زرنك، زرننگ، زیرهك، سووك، قۆچاخ، قۆچاغ، كه له ش، كرژ، كرژه، كۆرت، كۆرتك، كورژ، گوریز، گورج، گورجوگۆل، گورد، لۆیت، لۆیت، له ش سسك، له ش سووك، له شله زگین، مچك، مچن، مچنك، مه زبوت، میجك، وریا، هوولوو، هه دره، هه رفه، هه ل سوور، ۵- نیرومند: ئاوزیاك، بزاخ، بۆك، بۆكه، بۆنگ، به ئیختیدار، به تابشت، به تاقهت، به توانا، به دهست، به دهسته لات، به قودرهت، به قوون و حونه، به قهوهت، به كار، به گوپ، به گورد، به هاز، به هیژ، به هیژ، بیدۆر، پر دهسته لات، پر زوو، په نجه به هیژ، په نجه بۆلایی، توانا، تیندار، چیر، خورت، خوه پرو، دووتا، دووتس (حیوان)، دهستدار، دهست درۆژ، دهست پویشتوو، دهستروییگ، دهسته لاتدار، دینه وه، زۆخ، زووخ، زه بر به دهست، زه بر دار، شهنگه، شینا، فه ژه نی، قادر، قهوه تدار، قهوی، قهوی، گازۆر، گوندار، گیپ، مزور، مونزر، مونزور، هیژان، هیژدار، هیژرا، یه مان، ۶- نیکو: باش، به جا، به جی، به دل، به پی، به پیوچ، به یانگی، په سن، په سندن، په سن، په سندن، چاك، خاس، خو، خووش، خووه، خوه شك، خو، دلپه سندن، پند، زه ریف، سه هه، شوپه (شوپه ژن، شوپه سوار)، قاف، قانچ، قه نچ، له جی، مناسی جی، نووك (نیکو بد را برایش بازگو کرد: نووك و بهدی بۇناس كرد)، نه هیته، وه پی، وه ش، هاوله، هاوله، هۆ، هۆل، هۆل، ههول، ههول، هیژ، هیژا،
اشگفت: ← اعجوبه،
اشگفیدن: ۱- تعجب كردن: بلیسین، بوراقبوون، به هتین، په شیوان، پی سه بر بوون، تاسان، تاس بر دنه وه، تاس به سه ردا هاتن، تاسین، ته واسان، ته واسیان، ته وسین، تیارامان، چاشبوون، حه به سان، حه په سان، حه په سیای، حه په سین، حه پیه تی، دامان، دملاندن، ده لیان، ده لین، ره قه لاتن (از تعجب درجا خشکم زد: هیندم پی سه بر بوو هه رله جی ره قه لاتم)، زنده مان، سه رزفران، سه رزفرین، سه رسامبوون، سه رسام مان، سه رسوو پمان، سه رگه ردانبوون، سه رگه ردان مانه وه،

سەرگەردانى، سەرماسىن. سەرمەندى، سەرسەپمەنەي، سەيرمان، شەرپلاندىن، شەرپلەين، عەبەسان، عەجايىبمان، فەتەۋىشىن، قورسىن، كاسىبون، گىزىبون، گىزىبوسەرگەردانى، لەجى رەقەلەتن، لەجى وشكىبون، ماتىبون، ماتىبەي، واقۇپبون، واقۇپمان، واقۇپمەنەي، واقۇپى، ھۆرپرووسقياي، ھەۋەسىيان، ھىدەمان، ھىپمان، ھىسمان، ۲- شىكىفتن: ئەۋەشكىۋىيەي، ئەۋەشكىۋىيەي، ئەۋەشكىۋىيەي، شىكىفتن، پىشكوان، پىشكوۋىن، پىشكوۋىدەركردن، پووشكوۋىن، چىرۋ دەركردن، خىقبوون، دەمدانەۋە، دەمكردنەۋەيخونچە، زىيان، شىكىۋىيەنەۋە، فەبوون، گۆترەكان، گۆترەكىن، گوژان، گەشانەۋە، گەشبوونەۋە، گەشەبوون، گەشيانەۋە، گەشىنەۋە،

اشل: ئەندازە، پايە، پلە، پىۋانەي پلەبەندى،

اشمام: بۇنكرن، بەلىۋو ھىما كىرن،

اشمىزاز: بىز، بىزھانەۋە، بىزھەستان، قەلىسى، قىز، قىزلىۋوونەۋە، قىزھانەۋە، گرخ، مگىز،

اشمىل: داگرتر، ۋەبەرخۇگرترووتر،

اشن: كال، نەگەشىتو، نىاۋا،

اشنا: ۱ - اشناگر، ۲- ئاقۇنەي، ئاۋبازى، سۆبايى، مەلەفانى، مەلەۋانى، ۳- ئاشنا، ئاشناس، ئامناس، برادەر، چىر، خۇناس، خۇبايى، دۆس، دۆست، پۇشنا، شناس، شناسيا، شناسيار، شوناس، كرىف، كرىف، كرىو، ناس، ناسيار، ناسياگ، ناسياۋ، نياس، ھاۋال، ھەقال، يار، ۴- جەۋاھىزى بەنرخ، گەۋەرى گرانبايى،

اشناب: ئاقۇن، ئاۋباز، سۇبا، سۇبايىكەر، مەلۇنى، مەلۇۋو، مەلەزان، مەلەقان، مەلەۋان،

اشناختن: زىماندىن، شناساي، شناسين، ناسكرن، ناسين،

اشنار: ئاۋرۇ، گونج، كونى لەدىۋار بۇدەربازبوونى ئاۋ،

اشناكردن: ۱- اشناكردن، ۲ - اشناكردن،

اشناگر: ۱ - اشناب، ۲- غواۋس: نوققان، ۳- ملاح: گەمى ئاۋۇ، مەلەۋان،

اشنان: ئەسپون، بەلۇچە، تۆسىنە، چەۋغان، حوزە، دىرکەئالەت، زروى، زروى، زروى، سىۋن، شۆرەك، كەفكەفۇك، گياكەفە، ھلۇت، ھىلۇ،

اشناور: - آبورز،

اشناۋ: - شناۋ،

اشنگ: زەرەبەي، ۋىرۇل شامى،

اشنگور: دارەپەش، دارىپەش، ناروون، ناروونەند، وزم،

اشنو: بەستۆك، بەستيار، بىس، بىستۆك، بىستەر، بىستيار، بىسەر، گۆھدار، گۆھدىر، گۆيدار، گۆيدەر، گۆيدىر، گۆپراگر، گۆپرايەل، گۆپگر،

اشنودن: بىستىن، بەگۆي گەبىشتن، گۆيدان،

اشنوم: - اشنان،

اشنون: - اشنان،

اشنە: - اشنان،

اشنيان: - اشنان،

اشو: پاك، پىرۇز،

اشوع: سەرقرۇن، گۆنەسەر، موۋھالۇز،

اشوق: بەتاسەتر، تاسەدارتر، تامەرزۇتر،

اشهاد: شاھىدەكان، كۆي(شاھد) - شاھد،

اشھار: ئاشكاراكردن، دەرختىن، ئاۋداركردن، مەنشوركردن،

اشھب: - خاكستىرى،

اشھد: كورتكراۋەي(اشھدان لالەالائەل)،

اشھدخودراخواندىن: - اشھدخودراگفتن،

اشھدخودراگفتن: ئامادەي مەرگ بوون، شاتيمان ھاوردن، شادەۋىيمان ھىتان، شاھەتيمان ھىتان،

اشھر: بەناۋبانگتر، بەنىۋبانگتر، مەنشورتر، مەشھورتر، نامدارتر، ئاۋدارتر،

اشھى: بەتامتر، بەپىنتىر، خۇشتر، دلخوازتر،

اشيا: - اشياۋ،

اشياۋ: ئەسباب، ئەشت، پىرۇل، پىرۇپىت، پىرۇپىتال، تىشت، تەۋاخوا، چتمەك، چتومت، چشت، چشتومت، حەشيا، شتمەك، شتومەك، شتەكان، شىرەپەر، شمەك، قوماش، كالا، كالاۋ، كوۋتال، كەلوپەل، كەلومەل، مال ۋەئەسباب، مالى بازارگاني، نىۋمال، والا،

اشيھ: حىنە، حىرچ، حىلە، حىنە، شەپە، شەھىن، شەھىن، شىيە، كۆر، كۆران، نىخە، نىخە، نىخە، ھىرەر، ھىزىن، ھىل، ھىلە، ھىلەھىل،

اصابت: ئەنگىۋوران، پىنگەبىشتن، راست بۇلاھان، لىكەۋىن، ۋىكەۋىن،

اصائل: كۆي(اصل) - اصل،

اصابت: ۱- ئەنگاۋىن، ئەنگوتىن، بەركەۋىن، پىكان، لىدان، ۋىكەۋىن، ھەنگاۋىن، ھەنگوتىن، ۲- بەھرە، سوود، ھەقدەست،

- اصابت راي: راستى و دروستىي رابوۋچوون،

- اصابت يافتن: بەئامانج گەبىشتن،

- مورداصابت(قرارگفتن/واقع شدن): ئەنگىۋوران، پىكران، لى دران، ۋەبەرھاتن، ۋىكەۋىن، ھەنگىۋوران،

اصارم: كۆمەل، كۆمەلانى خەلك،

اصالت: ئەسلى، بەدايك ۋىاۋكبوون، حەسلىبون، حەسلى، خانەدانى، خاۋەن حەسلىۋەسەبەبوون، رەسەنايەتى، رەسەنەتى، رەسەنى، رەسەنەتى، رىشەداربوون، شەرىفبوون، نەجابت، نەجىببوون، نەجىبى، نەجىمبوون، نەجىمى،

- اصالت داشتن: پايەندى نەرىت ۋىبەنەماكانى ئەخلاقى بوون، خاۋەنى رەسەنايەتى بوون، رەسەنبوون،

اصالتا: بەحەسل، خۇي لەخۇيدا، لەبنە رەتدا، لەحەسلدا، لەلايەن خۇۋە، لەلايەن خۇيەۋە،

اصباح: ھەستان لەبەرەبەياندا،

اصبار: ئارامكردنەۋە، ھاندان بۇلەسەرەخۇي، ھۆر كىردنەۋە،

اصح: ئەسەح، راستتر، راسترىن، ساختر، ساغتر،

اصحاب: ۱- دارندگان: خاۋەنان، ساحەبەكان، سىچەبەكان، ۲- ياران: ئاۋالان، ئاۋدەمان، ئاۋدەنگان، ئۆگران، خەمپەۋىنان، دۆستان، ھامدەمان، ھاۋالان، ھاۋدەنگان، ھاۋرپىيان، ھۆگران، ھۆمدەمان، ھەقالان، ھەقدەقان، ھەقدەمان، ھەقدەنگان، ھەقىشىنان، ھەمدەمان، ياران، ۳- ياران پىغمىر: ئەسحابەكان، سەحابە، يارانى نەبى،

- اصحاب راي: پەپرەۋانى ئەبوۋحەنىفە، حەنەفىيان،

- اصحاب قلم: قەلەم بەدەستان، نووسەران،

- اصحاب كهف: حەقت مېردە،

- اصحاب وحى: پەيغەمبەران، پىغەمبەران،

اصدار: ئاشكاراكردن، دەرختىن، ئاردن، ھەناردنەدەرەۋە،

اصدق: دروستتر، راستتر، راستوئىتر،

اصدقا: - اصدقاء،

اصدقاء: برادەران، دۆستان، ھاۋالان، ھەقالان، ياران،

اصرار: ئىستەرم، بنار، بناركردن، پىكىشى، پىچەقاندن، پى داگرتن، پى داگرى، پى كوتانى، تىزبوون، جەختكردن، خوينگەرمى، پىزبوون، پىك، پوۋھىنان، پەك، پەك كىرن، سووربوون لەسەر، فەبىزلان، كۆلكوموۋ شىكردەنەۋە، گىپرە، لاق چەقاندن، لاق چەقناي، لوۋبىلوۋب،

اصغاف: ئەزەوتەن، بیستەن، ژنەفتەن، ژنەوتەن، شەفتەن، گویدان، گوئی پاداشتن، گوئی پارگرتن، اصغافر مودن: ← اصغافکردن، اصغافکردن: بیستەن، خوگرتن، دانووستاندن، ژنەفتەن، ژنەوتەن، ژنەوتەن، سەحکرن، شەفتەن، شەوتەن، گوئی بوون، گوئیچەکان، گوئیچەگرتن، گوهداری، گوهدان، گوهدیزی، گویداری، گویدان، گویدای، گوئی پارگرتن، گوئیگرتن، اصغر: بچووکتەر، بووچکتر، چکۆلەتر، چووکتەر، چووکتەر، گچکەتر، گچکەلەتر، وردتر، اصفا: ← اصغاف، اصغاف: پالواتنی کەسیک، هەلبژاردنی کەسیک، اصفی: پاکتر، پالواتەتر، پوونتەر، اصل: ۱ - اصل ونسب، ۲ - پیچەوانەیی زەرە، حەسل، خاسە (خاسە کەو)، ۳ - ئەسل، بنەچەک، بنەما، بنەوان، پیژ، جەوھەر، چەق، رەگوپیشە، سفن، سەر چاوە، سەرچەمە، شوینەوار، عەسل، لانەما، ما، ماک، ماکە، مەخز، ولتیه، هەرخی، ۴ - بنواشە، پرنسیپ، ۵ - راستەقینە، راستی بوون، هەقیقەت، ۶ - رێسا، یاسا، ۷ - هەر کام لەخالەکانی یاسای بنەپەرەتی، - اصل انواع: بنچینەیی جوورەکان، - اصل کاری: بەشی زۆری کار، بەشی سەرەکی کار، بەشی گرتگی کار، بەشی هەرگرتگ، حەسلەکی، - اصل متعارفی: هەر بنەمایەکی بەلگە نەویستی ئەقلی گشت (وەک چووکتەر بوونی پاژ لەگشت)، - اصل مطلب: بابەتی سەرەکی مەبەستی سەرەکی، - اصل موضوع: بابەتی سەرەکی، بنەمای بەلگە نەویست، - اصل ونسب: باب و باپیران، بنچینە، بن، بن و بناوان، بنەچەک، بنەچەکە، بنەپەت، بنیچە، بیخ، تۆرەمە، تۆووتۆرەمە، جسن، حەسل، حەسل و نەسەبە، درف، رەتەو، رەچەلەک، پەسەن، رەگ، رەگەز، پيشە، زوڤر، سۆلان، عەسل، کۆک، ناویشتە، - درازا اصل: ← اصل (۲)، اصل: ۱ - بەیچوجە: ئەبەدەن، ئەسلەن، بېراوبەر، بەهێچکلووچیک، بەهێچ لەون، تەرکەتولا، جەئەسلەنە، حاشا و لیللا، قەت، لەبن پرا، لەتەرکەندار (لەتەرکەندانا پناسم)، هەر، هەرگیز، هیچکات، ۲ - بەحەسل، جەبنەو، جەئەسلەنە، راستیەکی، لە بنەو، لەبنەپەتدا، لەبنەپەتەو، لەبێخەو، لەحەسلدا، لەراستیدا، لەرەگەو، ۴ - ئەگەر بیچ، ئەگەر بیچ، دەیی جا، اصلاح: ۱ - ئەو پەرازانای، تیفیفەدان، رازاندنەو، پيش تاشین، سەر تاشین، سەرچاکردن، کارتک، کارتک کردن، مووکورت کردنەو، و سنای، ۲ - بېراز، جوانکردن، چاکردن، چاکردنەو، چاکسازی، چاکە خوازی، خاسە و کردن، خاسە و کەردە، دەستکاری، راستکردنەو، پیفۆرم، لا بردنی کەمو کۆری، - اصلاحات: ۱ - کۆی (اصلاح) ← اصلاح، ۲ - اصلاح (۲)، - اصلاح پەزیر: بۆچاکردن، بۆچاکردن، بۆچاکردن، بۆچاکردن، چاکە پەزیر، چاکە هەرگەر، شیاوی چاکبوون، گونجاو بۆچاکیبوون، - اصلاح دادن: ئاشتکردنەو، ئاشکردنەو، پیکەو گونجاندن، سازاندن، سازنای، سولج پیکردن، - اصلاح سەر: چاکردنی سەر، سەرچاکردن، سەردروستکردن، سەرەو شەکرەدی، - اصلاح شدن: باشبوون لەدوای خراپەکردن، باشبوونەو، باشبیهی، باشووبیهی، چابوون، چابوونەو، چاکبوون، چاکبوونەو، خاس بوون، خاس بیهی، دروست بوون، - اصلاح طلب: چاکسازخواز، پیفۆرمخواز،

لەسەرچوون، لەسەرپۆشتن، لەسەرپۆین، لەسەرسووربوون، مکووپبوون، مکووپبوون، میچ، میچلە، میچ لەسەرگرتن، هەتەر، هەتەرکردن، یەکیا، اصرا داداشتن: ← اصراورزیدن، اصرا کردن: ← اصراورزیدن، اصراورزی: ← اصراورزیدن، اصراورزیدن: نیستەرەم، بنارکردن، پرکیشیکردن، پەپکیشی کەردە، پێچەقاندن، پێداگرتن، پێداگری، پێ کوتانی، تیزبوون، جەختکردن، خوینگەرمی کردن، پزەبوون، پک کردن، پەک کرن، پوو هێنان، سووربوون لەسەر، شیلگی، فەبژاندن، کولکومووشیکردنەو، گپەرکردن، لاق چەقاندن، لاق چەقنای، لووبلووبکردن، لەسەرچوون، لەسەرپۆشتن، لەسەرپۆین، لەسەرسووربوون، مکووپبوون، مکووپری کردن، میچ لەسەرگرتن، هەتەرکردن، یەکیا و پسیان، اصراف: ۱ - بازگردانیدن، ۲ - بزویندانا لەسەرۆشە، اصرام: کۆمەل، کۆمەلگە، کۆمەلگە، کۆمەلێ خەلگ، اصطبار: دان بەجەرگی خۆدانان، ددان بەجەرگی خۆدا گرتن، سەبیر کردن، اصطفاء: بژاردن، نەقاندن، هەلبژاردن، اصطبیل: نازەلەدان، بنی، پاکە، پاگە، پاگە، پانگە، پچە، پشتی، پشتی، پینگە، تاوڵە، توئە، تەول، تەولە، تەویلە، تەویلە، تیل، تیلە، سوورویلەگاوان: گاوسو، ستەول، سەیل، کوول، کەلەلان، گوھەر، گەو، گەو، گەو، گەو، یەختەخانە، یەختەرخانە، اصطحاب: بوونەدۆست، بوونەهاو دەم، دۆستایەتی کردن، اصطحاب: تیکەلبوونی دەنگی چەندنامیری مۆسیقا کە ویکرا لیدرین، اصطحار (اصطرخ): ← استخر، اصطرلاب: ← اسطرلاب، اصطفا: ← برگزیدن، اصطفاء: ← برگزیدن، اصطکاک: ۱ - پیکگەبێشتن، ریکخشان، گەبێشتنەیک، لیک خشان، ویک کەوتن، ۲ - تیک ئەنگوانی بیروبووون، ناتەبایی، نیوان ناخوشی، ۳ - بزووتنی دوو تەن بەسەر یەکتەدا، اصطلاح: دەستەواژە، زاراو، وشەیی باو، وشەیی دائراوی پەسندکراو، - بە اصطلاح: بەروالت، بەناو، اصطلاحاً: وەک باو، اصطلاحات: وشەیی باو، وشەکانی دائراوی پەسندکراو، - اصطلاحات انتزاعی: زاراوگەلی دەرەست، - اصطلاحات عینی: چەمکەلی بابەتی، - اصطلاح شدن: بوونەباو، - اصطلاح شناسی: زاراو ناسی، - اصطلاح نامه: زاراو نامە، فەرەنگی زاراو، اصطلام: بنپ کردن، پشە کیشکردن، لەپشە دەریتان، اصطناع: پەرۆردەکرد، چاککردن، دەسکرد، فەرمان دان بۆ چاکردنی شتیک، هەلبژاردنی شتیک بۆخۆ، اصطوانه: ← استوانه، اصطیاد: راو کردن، اصعاب: دژار بوونەو، سەختبوونەو، وزەحمەتکەوتن، اصعاد: چوونەسەر، سەرکەوتن، اصعب: ئاستەمتر، ئەستەمتر، حاستەمتر، دژوارتر، سەختتر، اصغاف: ← اصغاف،

- اصلاح کردن: خاسکردن، خاسکرده‌ی، چاکردن، چاکردنه‌وه، چیکرن، دوست کردن، هه‌له‌چنکردن،
- اصلاحگر: چاکساز، ریفقورمیست،
- اصلاحگرا: چاکسازبخواز، ریفقورمخواز،
- اصلاحی: خاسکریاگ، چاکراو، چاکراوه، چیکری، هه‌له‌چنکراو،
- اصلاح‌یافتن: ← اصلاح‌شدن،
- اصلاحیه: ← (اصلاحی) ← اصلاح،
- اصلب: پته‌وتر، په‌قتر،
- اصح: باشر، به‌یتەر، چاکتر، خاستر، شیوتر، هه‌ژیرتر،
- اصلحیت: باشی، چاکی، شیوی، لیتاوتویی، هه‌ژیری،
- اصله: بن (یک‌اصله‌درخت: بنه‌داریک)، بنه‌دار، داریک، نه‌مامیک،
- اصلی: ۱- ذاتی: حسل، حسلی، په‌سەن، سه‌ره‌کی، ۲- بنیادی: بناخه‌یی، بنجی، بنجینه‌یی، بنگه‌هی، بنه‌په‌تی، بنیاتی، بنیادینی، به‌ریمه، سه‌ره‌کی،
- اصلیت: ← نسب،
- اصلیتا: به‌بنه‌چه‌که، به‌حس‌ل، به‌ره‌سه‌ن، به‌ره‌گه‌ز، له‌بن‌په‌ا، له‌بنیچه‌وه، له‌بنه‌چه‌وه،
- اصلیزاده: به‌بنیچه‌سه‌س‌ل، به‌چکه‌به‌گ، پسمیران، تانوپۆتاوریشم، چیگه‌وره، خانه‌دان، ره‌هیشته، سه‌س‌ل‌زاده، نه‌جیب‌زاده، نه‌جیب‌زایه، نه‌جیم‌زاده، نه‌جیم‌زایه، وچاخ زاده، وه‌جاغزاده،
- اصلیه: راسته‌قینه، سه‌ره‌کی،
- اصم: ۱- ره‌ق‌وپنه‌وه، ۲- که‌ر، که‌روکاس، گوئی‌کپ، گوئی‌گران، نه‌ژنه‌وا،
- اصناف: بازارپیان، بازارپگه‌ل، پیشه‌وه‌ران، خاوه‌نپیشه‌کان، کاسکاران، کاسی کاران، هاو پیشه‌کان،
- اصنام: بتگه‌ل، بوته‌کان، کۆی (صنم) ← صنم،
- اصوات: نازاوه‌کان، ده‌نگه‌کان، سه‌داگه‌ل، وشه‌کان،
- اصوات‌زیر: ده‌نگه‌زله‌کان،
- اصوات‌بم: ده‌نگه‌گره‌کان،
- اصوب: باشر، چاکتر، راستر،
- اصول: بناخه‌کان، بناغه‌کان، بنه‌ماکان، بنه‌ماگه‌ل، بنجینه‌کان، په‌نسیپه‌کان، پیتساکان، پیشه‌کان، سه‌ره‌تاکان، هۆکان، هۆگه‌ل، یاساکان،
- اصولا: ← اصلا،
- اصول‌دین‌پرسیدن: بۆنووک‌ونخۆشه‌پرسیدن، له‌سه‌ره‌سه‌وو ورده‌کاریه‌کانی‌با‌ه‌تیک‌پرسیارکردن، ده‌پرسیاران‌گرتن، له‌نووک‌وبه‌د پرسین، وردورد لیئرسین،
- اصولگرا: بناژۆ، بناوانگر، بنه‌ماخواز، بنه‌ماگره‌وه، په‌هنسیپه‌خواز، پیتساخواز، فه‌نده‌میتتالیست، فیتتدامیتتالیست،
- اصولگرائی: بناژۆیی، بناوانگری، بنه‌ماخوازی، بنه‌ماگره‌وه‌یی، په‌هنسیپه‌خوازی، پیتساخوازی، فه‌نده‌میتتالیز، فیتتدامیتتالیزم،
- اصولی: ← ازر،
- اصهار: بوونه‌زاوی‌که‌سیک، زاویه‌تی،
- اصیل: ۱- ئاره، ئه‌سل، بنه‌چه‌دار، به‌حسه‌س‌لونه‌سه‌به، به‌رژوبه‌ئاپروو، جنس، حس‌ل، حس‌لو‌جنس، خانه‌دان، ره‌چه‌له‌کدار، په‌سەن، عه‌سل، قایم‌وپته‌وه، گران، نه‌جیب، نه‌جیب‌زاده، نه‌جیم، نه‌جیم‌زاده، نه‌جیو، نه‌جیو‌زاده، وچاخ، وچاخ‌زاده، وه‌جاغ، وه‌جاغ‌زاده، هیلو، ۲- چی‌که‌وتوو، خاوه‌ن‌ئاکار یابیری سه‌ره‌بخۆ شیوا، خۆگرتوو، دامه‌زراو،
- اصیلزاده: ← اصلیزاده،
- اضائت: ← اضائه،
- اضائه: پۆشکرده‌وه، پووناکیبوونه‌وه، پووناک‌کردنه‌وه،
- اضاعه: به‌بادادان، به‌فیرپۆدان، زایه‌کردن، له‌ده‌سه‌ت‌ده‌چواندن،
- اضافات: ۱- کۆی (اضافه) ← اضافه، ۲- ئه‌وپاره‌ی‌وا‌مووچه‌خۆر (زیاد له‌مووچه‌که‌ی) ده‌ستی‌ده‌گرئی،
- اضافه: ۱- بیژ، زۆر، زیا، زیاد، زیادله، زیادی، زیده، سه‌ربار، سه‌رباره، سه‌ره‌پا، لیزیاد، لیزیادی، ۲- زۆرتتر، زیاتر، زیاده، زیده‌تر، فره‌ته‌ر،
- اضافه‌استعاری: لیزیادبوو واتای‌جیاواز له‌خۆی‌ده‌گه‌بنی‌و‌وشه‌که‌به‌جیگای‌نیشانه‌ده‌کارده‌کرئی (دست‌اجل: ده‌ستی‌هه‌جه‌ل، که‌هه‌جه‌ل له‌راستیدا ده‌ستی‌نیه‌به‌لام ده‌سته‌که‌نیشانه‌یه‌کیه‌تی)،
- اضافه‌بار: ته‌مه‌لیت، ته‌مه‌لیت، چه‌مپال، زیده‌بار، سه‌ربار، سه‌ر باره، سه‌روار، مزۆدک، ناقبار، ناقبارک، ناوبار، ناوتاه، ناوکۆ، ناییش سه‌ر، نرۆدک، نیوبار، نیوتا،
- اضافه‌بیر: سه‌رباری، سه‌ره‌پای،
- اضافه‌برداشت: پوول‌له‌حیسانی بانگ‌کیشان‌زیاترله‌وه‌ی‌تییدا‌یه، زیاده‌له‌گرتن‌له‌حیساب،
- اضافه‌بیانی: لئ‌زیادکراو‌چه‌شن‌و‌جۆری‌لئ‌زیادبوو‌ده‌گه‌بیانی (ظرف مس: ده‌فری‌مس، واته‌ده‌فری‌له‌مس)،
- اضافه‌تشبیه‌یی: لئ‌زیادبوویه‌که‌و‌چووون‌ده‌گه‌بیانی (قدسرو: بالا سه‌رو، واته‌بالای‌وه‌ک‌سه‌رو)،
- اضافه‌تخصیصی: تایه‌تیوون‌ده‌گه‌بیانی (زین‌اسب: زینی‌ئه‌سپ)،
- اضافه‌تولید: به‌ره‌مه‌پنانی‌زیده‌له‌پیداو‌یستی،
- اضافه‌حقوق: سه‌رکرئی، سه‌رمووچه، سه‌رمه‌عاش،
- اضافه‌کار: زیده‌کاری، کاری‌زیده‌له‌کاتی‌دیاریکراو،
- اضافه‌کردن: خسته‌سه‌ر، ده‌سه‌رکردنه‌وه، سه‌رخستن، لئ‌زیاد کردن، وه‌ردان،
- اضافی: ۱- زیاده، زیده، ناپیوست، ۲- زۆی، زیادی، زیده‌یی، فره‌تر، فره‌ته‌ر، فریتتر، فره‌ته‌ر،
- اضاقه: ۱- به‌رته‌سه‌ک‌کردنه‌وه، ته‌سه‌ک‌کردنه‌وه، ته‌نگه‌به‌رکردنه‌وه، ۲- ته‌نگانه‌ی‌مالی، ده‌ستکورتی، له‌ده‌سه‌ت‌جووونی‌مال، نیازمه‌ندبوون،
- اضحوکه: پیکه‌نیناوی، پیکه‌نین‌هینەر، خه‌نده‌دار،
- اضحی: پۆژی‌جه‌ژنی‌قوربان، پۆژی‌گێژنه‌ی‌قوربانی،
- اضحیه: قۆچی‌قوربان، مه‌ری‌قوربانی،
- اضداد: دۆبه‌ران، دۆبه‌کان، دۆمنان، نه‌یاران،
- اضر: به‌زه‌پتر، زیاندارتر،
- اضراب: ۱- اسکان، ۲- اعتصاب، ۳- روو‌وه‌رگێران، ۴- سه‌رداخستن‌و‌هیچ‌نه‌کوته‌ن، سه‌رده‌به‌رخۆنان، سه‌رشۆرکردنه‌وه‌و‌بیده‌نگبوون،
- اضرار: زه‌ره‌رلیدان، زه‌ره‌رمه‌ندکردن، زیان‌پیکه‌یاندن،
- أضرار: کۆی (ضرر) ← ضرر،
- أضراس: ددانه‌کان، دگانه‌کان، ده‌دانه‌کان، دیانگه‌ل، دیانه‌یل،
- أضطراب: ۱- پریشان‌شدن، ۲- پریشانی: ئالۆزی، بیتاقه‌تی، بیتقهراری، په‌ریشانی، په‌ژ، په‌ژاره، تاتیل، چۆرچ، خرتوپرت (دل‌م‌پیشان‌شده: دل‌م‌ده‌خرتوپرت‌دایه)، دل‌م‌که‌وتۆته‌ورته‌ورت، دل‌ه‌شجوی، دل‌خورتی، دل‌دووپی، دل‌شه‌وشی، دل‌کرمنی، دل‌کرموئی، دل‌کرمی‌بوون، دل‌کرمییی، دل‌له‌دل‌دان، دل‌له‌دوایی، دل‌لیدان، دل‌ته‌په، دل‌ته‌په‌یی، دل‌له‌خورپه، دل‌له‌خورپیی، دل‌له‌دوایی، دل‌له‌پراوکی، دل‌له‌په‌په‌یی، دل‌له‌ره‌زه، دل‌له‌ره‌زی، دل‌له‌کوته، دل‌له‌کوته‌یی، دل‌له‌گورپه‌یی، دل‌له‌ره‌زه، دل‌له‌ره‌زی، دل‌له‌دوایی، پاچه‌نیوی، شله‌ژاوی، قا، مه‌ترسی، نا‌په‌حه‌تی، نه‌پترانی، نیگه‌رانی، ورته‌ورت، هۆفروونی، هه‌ژقین، هه‌له‌به‌ل، ۳-

لرزيدن: چۇقان، چۇقيان، چۇقىن، رەجفين، قورف، لەرزان، لەرزانهو،
 لەرزاي، لەرزك، لەرزىن، ھەزھان،
 - اضطراب خاطر: پەرۆشى پەوانى، دلپەشتىوي، دلخورتى،
 - اضطراب داشتن: پەرىشانىبوون، دلپەشتىبوون، دلخورتبوون،
 ھەلەبەلبوون،
 - در اضطراب انداختن: ← پرىشان كردن،
 اضطراب: ۱- دامووبوون، ناچاربوون، ناچارى، ۲- دامووكردن،
 ناچار كردن، ۳- بېچارەيى، داماوى، مەجبورى، ناچاربوون، ناچارى،
 اضطراب: بەداماوى، بەناچارى، بەھۆى ناچاربوون، لەپووى ناچارى،
 لەمەجبورى، لەناچارى،
 اضطرابى: پىويست، زەروور، فەورى، ئاناسايى، ناچارى،
 اضطراب: بلىسەداربوون، بلىسەلئەھەستان، كلىسەسەندن، گەرگرتن،
 اضعاف: بىتتىن كردن، بىتساندن، خاوكردنەو، لاوازكردن،
 اضعاف: چەنئەو، چەن بەرابەر، چەن جارە، چەنئەو، چەنئەو،
 دووبەرەبەرەكان، دووقانەكان، دووھىندەكان،
 اضعاف: بىتوانتر، بىتتەتر، سستتر، لاوازتر،
 اضعاف: باقەكان، باقەگياكان، باقەگياى تەپرو وشكى تىكەو پىچراو،
 - اضعاف احلام: خەونگەلى ھالۆز، خەونە ھالۆزەكان،
 اضعاف: رەقەكان، رەكەكان، قىنەكان،
 اضعاف: رىئەت و نوبوت، گومراتر،
 اضعاف: پەراسووەكان، لاكان، ھىلەكانى دەورى رەبەرىك،
 اضعاف: بەلاپىدا بىردن، بىقامكردن، تەفەردان، چەواشەكردن،
 گومراكردن، لەخستەبىردن، لەپىدەركردن، لەپىگاي پاست لادان،
 اضعاف: پەراسووەكان،
 اضعاف: ۱- بىرناو دانان، ۲- بىزوين دانان بۆ پىتتى نەبزوو، ۳-
 شاردنەو، لەدلىدا پارگرتن،
 اضعاف: ۱- ازبىن رفتن، ۲- ازھىم پاشىدىگى، ۳-
 ازھىم ھېشىدن، ۴- ضعيف شدن: بىتسان، تاويانەو، توانەو، چوونە ئاو
 (بىچارە خىلى آب رفتە: كۆلئە زۆر لاواز بوو)، كزبوون، لاوازبوون،
 لواینە وەپتو، ۵- ناپىدى: بىزى، گومى، نادىارى، ونى،
 اضعاف: تىشكەكان، پۆشنايەكان، پوونايەكان،
 اضعاف: ميوانەكان،
 اضعاف: ۱- تەنگتر، ۲- دژوارتر،
 اضعاف: ← اطابە،
 اطابە: ۱- بۆنخۆشكردن، خۆشچىزكردن، ۲- ھەلاككردن،
 خاوتكردنەو، ۳- بەشېرىنى ئاخاوتن، قسەى شىرىن كردن،
 اطاعت: ۱- ئەمىر بە پىو بەرى، ئىتاعەت، ئىتاعەتە ئىتاعەتەمىر،
 سەرسپاردەيى، فەرمان بەرى، فەرمان بەجىھىتى، فەرمان بەپىو بەرى،
 گویدارى، گوپرايەلى، ملداوى، ملدانەوتى، مل پاكىشى، ملكەچى، ۲
 ← اطاعت كردن،
 اطاعت كردن: ئەمىر بە پىو بەرى، ئىتاعەت كردن، ئىتاعەتە ئەمىر كردن،
 بەقسەكردن، بەقسەولكردن، جوايدانەو، چوونەزىر فەرمان، سەر
 دانەواندن، سەرسپاردن، فەرمان بەرى، فەرمان بەجىھىتى، فەرمان
 بەپىو بەرى، گویدارى كردن، گوپرايەلى كردن، مل ئەرەكىشى،
 مل بۇپاكىشان، ملدان، ملدانەواندن، مل پاكىشان، مل كەچكردن،
 ملكەچى كردن،
 - اطاعت كور كورائە: بەپىو بەردنى فەرمان بى بىر لى كوردنەو،
 بىسى و دوو بەقسەكردن، كویرانە فەرمان بەرى،

اطاق: ۱- ئۆدە، چاوەخانوو، چوەر، دۆپەر، دىم، دىو، زوور، وەتاخ،
 وەتاغ، ھۆدە، ۲- چادىرى سەحرایی، خەرگە، خىمەى بىبایى، ۳-
 حوجرە، مال،
 - اطاق انتظار: ئۆدەى چاوەپوانى، دىو چاوەپوانى،
 - اطاق بازىرگانی: زوورى بازىرگانی،
 - اطاق پذيرائی: دىواخان، دىواخانە، دىوان، دىواخانە، دىوہخان،
 دىوہخانە، زوورى ميواندارى، قۆچك، قۆچكى، كۆچك،
 - اطاق تجارت: زوورى بازىرگانی،
 - اطاق خواب: خاوغە، دىو خەو، دىو نوستن، زوورى خەو،
 نوستنە،
 - اطاق عمل: دىو ەمەلىات، زوورى نەشتەرگەر،
 - اطاق مطالعه: دىو خوتىندەو، زوورو ئەدوونەى،
 - اطاق ناھار خورى: زوورى نان خواردن،
 اطاقە: ← اطاق،
 اطالە (اطالت): پترلەپىويست درىزكردنەو، چزە پىدان، درىزكردنەو،
 درىزە پىدان، درىزە پەنەداى، زۆرلەسەرپىويشتن،
 اطالە كلام: ← اطالە لسان،
 اطالە لسان: پترلەپىويست قسەكردن، چزە پىدان، درىزادەپى،
 درىزكردنەو، درىزە پىدان، درىزە پەنەداى، لەسەرپىويشتنى قسە،
 أطباء: تەبىبان، ھەكىمان، دوكتوران، دوكتوران،
 أطباء: تەبىبان، ھەكىمان، دوكتوران، دوكتوران،
 أطباق: ۱- كۆى (طبق) ← طبق، ۲- كۆى (طبقه) ← طبقه،
 نەپمەكان،
 اطاق: پىكەو نەن، خستەسەرىك، داپوشىن، كۆپايى، ھاوپايى،
 اطاق درشعر: دژھۆنى، كۆكردنەو، دىو پىچەوانە لەھەلبەستىكدا،
 اطراء: ۱- تازەكردنەو، نوپكردنەو، ۲- زۆرپىتەلگوتن، زىدە
 پەوى لەپىتەلا كوتندا،
 اطراب: ۱- شادكردن، وەشادى خستن، ۲- كوتنى سروود،
 اطراح: ۱- خستەپوو، ھىنانەگۆپ، ۲- دوورخستەو، ھاويشتن،
 اطراد: تروكردن، دوورخستەو، دەر كردن، پەتاندن،
 اطراف: ئالى، ئەملاوئەولا، ئىلاوئەولا، پەراپەر، پەراپەر، پەرگال،
 پىنانە، چوار دەورە، چوار كەنار، چوارلا، دۆرمادار، دەوراندەر، دەوروبەر،
 دەوروپىشت، دەورە، قاپو، قەرغە، قەرغە، قەرغە، قەرغە، گىر، گىر،
 گىرگىر، مەوق، نۆردۆر، ھانقار، ھانقاس، ھانقەراس، ھاويدۆر، ھاويدۆر،
 ھاويدۆر، ھۆرە، ھەفەر، ھەمولا، ھىل،
 - اطراف فراھم گر فتن: ئامادەبوون بۆ كارىك، قۆل لئەھەلمالين،
 - اطراف واكناف: دووروزىك، دەوروبەر، دەوروپىشت، كەراخ پىچاخى،
 ھەمولا، ھەفەر،
 اطرافى: ۱- ئاشنا، كەسى نىزىك، ھاوپەيوەند، ھاوپى، ھاوكار، ۲-
 بىانى، دەرەكى، پىپوار، لاوھكى،
 اطرافيان: ئاشناپۇشنا، ئەوكەسانەى لەدەورى كەسىك كۆدەبنەو،
 خزمەكەس، خزمەدۆست، دەوروبەر (اطرافيان شىمىگىزاند ... دەورو
 بەرەكەى لى ناگەپىن)، كەسوكار، نىزىكان، ھاوكاران،
 اطراق: ← اتراق،
 اطرش: كەپ، گوئى گران، نەژنەوا،
 اطروش: كەپ، گوئى گران، نەژنەوا،
 اطرلال: قازباخە، قازباغە،
 اطعام: خۆراك پىدان، نان دان،
 - اطعام مساكين: خۆراك دان بەفەقىران، نان دانى فەقىران،

اطعمه: خورده‌مەنی‌یه‌کان، خۆراکه‌کان،
اطفا: اطفاء،

اطفاء: ئەرە کوشنای، ئەرە مرکنای، ئەرە کوشنای، ئەرە کوشنە،
تەمراندن، خامۆشکردن، داپلۆغاندن، دانەمراندن، داکوژان،
داکوژاندن، داکوژان، داکوژیان، دامراندن، دامراندن، فەتەمراندن،
فە کوشتن، فەمراندن، کوژاندن، کوژاندنەفە، کوژاندنەوه،
کوژاندنەوه، کوشنایوه، کوژکردنەوه، گم نەهیشتن، گوژاندنەوه،
گوژاندنەوه، مدرای،

اطفائیه: ئیدارە ی ئاورگوژاندنەوه، دایرە ی حەریق،
اطفار: ← اطوار،

اطفال: تفلان، تفلان (طفلی هونوز یه بچه‌س): ئەرەبەستە زمانە
هیشتا تفلانکە(، زارۆکان، متالان، منداران، مندالان،
- اطفال باغ: داری تازه‌پووا، نەمامەکان،

اطلاع: ئارینه‌ک، ئاگا، ئاگاداری، ئاگایی، بیداری، تەقلی، خەبەر،
خەبەرداری، سالج، سالخ، سالۆخ، سالۆغ، سەح، سەلیقە، سەه،
عیلم‌وخەبەر، فر(فری بەدنیاه‌ونیه‌ا)، قەویتی، وریایی، ها، هاگا، هەلا،
های، های، هەوال‌وخەبەر، هین،

اطلاعات: ئاگادارییەکان، باسوخواس، خەبەرەکان، زانیارییەکان،
- اطلاعات‌اداره: پرسگە (له دامودەزگاو شیرکەتەکان)، نفیسگە،
- اطلاع پیدا کردن: ← (اطلاع یافتن) ← اطلاع،
- اطلاع داشتن: ئاگاداریبوون، ئاگالیبوون، پێزانین، خەبەرداریبوون،
خەوەرداریبوون، زانین، سایەبوون، های‌لیبوون،

- اطلاع دادن: ئافساندن، ئاگادارکردن، ئاگادار کردنەوه، ئاگەدار
کردن، ئاوزاندن، ئەولەکرن، بەخەبەر کردنەوه، بەریای گوئی دان، بەگوئی
گەیاندن، پتی ڕاگەیاندن، تیگەیاندن، حالیکردن، خەبەردارکردن،
خەبەردار کردنەوه، خەوەردارکردن، خەوەردارکردنەوه، دیتنەوه،
شارەزاکردن، فاماندن، وادارکردن، وادارکردنەوه،

- اطلاع رسانی: ڕاگەیاندن، گەیاندن، زانیاری، گەیاندن، هەوال،

- اطلاع یافتن: ئافسین، ئاگاداریبوون، ئاگاداریبوونەوه، ئاگادارکران،
ئاگادارکرانەوه، ئاگەداربوون، ئاوزان، ئاوزیان، ئاوزین، ئەژنەویە،
ئەنەیاوا، ئەولەبوون، بەخەبەر بوونەوه، بەریای گوئی کەوتن،
بەخواردن، بەگوئی گەیشتنەوه، بیستن، پەبیردن، پە
پێردن، پێراگەیشتن، پێزانین، تیگەشتن، تیگەیشتن، تیگەیین،
تیگەیین، حالیبوون، خەبەرداریبوون، خەبەرداریبوونەوه، خەوەرداریبوون،
خەوەرداریبوونەوه، دیتنەوه، پێردن، پتی بەدیکردن، پتی بەدی کردن،
پتی تیبیدن، زانی، زانن، زانەیش، زانیایش، زانین، زماندن، ژنەفتن،
ژنەوتن، ژنەوتی، سۆزەکردن، سۆسەکردن، سەحکرن، سەر بەراردە،
سەر بەر ئاوردە، سەر بەرشیە، سەر بەر کەردە، سەر دەر چوون، سەر
دەهینان، سەر دەهینان، سەر لی دەر چوون، سەر لی دەهینان، سەر دە
کردن (لەم کارە سەرودەر ناکەم)، سەرودەر ووکردن، سەر دەهینان،
سەرەندەرکردن، شارەزایی، شنەفتن، شنەوتن، فاماندن، فامکردن،
فامین، فەهیمکردن، فەدیتن، کەوتنەدۆن، گومانبەردن، گومان بەردە،
گوولیبوون، مسایش، مسایە، واداریبوونەوه، وادارکران،

اطلاعیه: ئاگاداری‌بە‌نووسراو، بە‌لافۆک، بە‌یاننامە، دە‌قلی،
راگەیانداو، ڕاگەیانراو، نامە ی ئاگادارکردنەوه ی خەلک، های،

اطلاق: ۱- آزاد کردن: ئازادکردن، بەردان، بەرەلا کردن، بەرەلا
کەردە، بەرەلداکردن، بەرەللاکردن، بەرەلداکردن، تەرخانکردن،
دادپێران، دانەبەردان، داھیشتن، دەریازکردن، دەریاسکردن، پاندن،
پاهی کردن، پایی کردن، پزگارکردن، پزگارکردن، پزگارکردن، پزگارکردن،
فەرساندن، قوتارکردن، قوتارکردن، قوتار کردن، کردنەوه، وازنانین،
واژناوردە، وازچەنە ئاوردە، وازلێهاوردن، وازلێهێنان، وازنانین، واز
هاوردن، وازھێنان، ولکرن، وەردان، وەردای، وێل کردن، وێلگەردە،
۲- آزادی: ئازادی، بەریبوون، بەرەلابوون، بەرەلدابوون، پاییبوون،

پە‌ها‌بوون، فە‌رس‌ان، ول‌کریان، وە‌ردریان، وێ‌ل‌کران، ۳- پێ‌ک‌وت‌ران،
دە‌کار‌کردنی‌ وشە‌بۆ‌واتایە‌کی‌ تاییبەت، گشتاندن، نامی نیای، ناوان،
نێ‌ولێ‌نان،

- اطلاق‌ات‌دیوان: باجو داھاتی دیوان،
- بر اطلاق: بە‌ھیج‌چۆ‌ریک، بە‌ھیج‌کلۆ‌نجیک، بە‌ھیج‌کلوو‌چیک،
اطلاق کردن: ← اطلاق (وا)،

اطلال: ۱- ئاسە‌وارە‌کانی‌ خانوو، نیشانە بەرزە بە‌جێ‌ماوە‌کانی‌ خانووی
وێ‌زان، ۲- کە‌لا‌کە‌کان، کە‌لە‌شە‌کان،

اطلس: ۱- پرنیان: ئەتڵەس، پارچە‌ی‌ ئاوریشمی، حەریر، ھەریر، ۲-
بی‌پرز: بێ‌تووک، لووس، وە‌ک‌ ھەریر، ۳- کتاب‌م‌ص‌وج‌غرافیائی: کتیی
پرلە وێنە‌ی‌ جوغرافیای، کتیی وێنە‌داری‌ جوغرافی،

اطلس پوش: ۱- ئاوریشمیۆش، ئاوریشم‌بەر، جلکی ئەتڵەسی لە بەر،
۲- ئەنگراو، بەدار، بوود، بوودە، یوہ، پارەدار، پارەمۆل، پوولدار، تیر،
تیرۆپر، تیرۆتسەل، خاوەن سامان، خواجە، خواجە، خورت، خوەدی،
دارا، دارندە، دەستدار، دەست‌رۆ‌یش‌توو، دەست‌رۆ‌ییگ، دەست‌ فرە،
دەست‌رۆ‌یش‌توو، دەولەتمەند، دەولەمەن، دەولەتمەند، زەنگون، زەنگین،
ساز، ساماندار، فەرێز، کەرانی، کەرانی، مالافا، مالدار، مایەوەر، ھەبو،
ھەمپا، ھەباتی،

اطلسچی: ئاوریشم‌فرۆش، ئەتڵەس‌فرۆش،
اطلسی: ۱- گولبۆری، گولەحەر، گولەحەریر، گولئەتڵەسی، گولئ
شەپپووری، ۲- ئەتڵەسی ئاسا، ئەتڵەسی چەشن، لە ئەتڵەس، وە‌ک
ئەتڵەس،

اطماح: تە‌ما‌حە‌کان، کۆی(ط‌م‌ح) ← ط‌م‌ح،
اطماح: تە‌ما‌ح‌و‌بە‌ر‌نان، وە‌تە‌ما‌ح‌خ‌ست‌ن،

اطمینان: ئارامی، ئارخەیان، ئاسوودەیی، ئۆقرە، ئەرخەیان،
لە‌سەر‌سەر‌خۆ‌یی، ئۆقرە‌گرتنەوه، ئەرخەیان، ئەولەیی، باوە‌پی، برۆایی،
بێ‌خەمی، پشتراستی، پشترایمی، پشوووری، پشوو، پشی، تۆتکە،
تۆتیکە، تۆتیکە، تەبت، تەوت، خاترجەمی، داساکاوی، داسەرەفتوویی،
داسەرەوتوویی، داسەکنان، داسەکنای، داکاساوی، داکاسیای،
داکاسیوی، داکەسیاوی، داکەسیوی، داکەفتگی، داکەوتوویی، دارماوی،
دامراوی، دامراوی، داموکاوی، دانەویوی، دل ئاسوودەیی، دلتنەنایی،
دلنیایی، پۆسەکنای، زەوتی، زەودی، ستارگرتوویی، ستاری، سەرەفت،
سەرەوت، سەرەوتوویی، سوکنا، سوکنا، سوکنا، سەبووری، سەبووری،
فکرا ئاسوودەیی، قیم، کپی، کپی، کوپ، کەوت، گونج، گونج‌ج‌وی،
گوینجی، متمانە، مدراوی، ورینگ، وەر کەفتگی، وەر کەوتوویی، ھالە،
ھەدا، ھەداری، ھەدریوی، ھەفیا، ھەندر، ھێدایەتی، ھێور، ھێوری،

- اطمینان خاطر: ← اطمینان،

- اطمینان پیدا کردن: ئارامبوون، ئارامبوونەوه، ئارامگرتن،
ئارخەیانبوون، ئاسوودەبوون، ئاماینە سەر‌ووئی، ئامایوہ سەر‌ووئی،
ئۆقرە‌گرتن، ئۆقرە‌گرتنەوه، ئەرخەیان بوون، ئەرەسەکنای،
ئەرە کاسۆلنای، ئەوسیای، باوە‌پیکردن، برۆایی پەیداکردن، بێ‌خەمیبوون،
بێ‌خەمیبوون، پالداوە، پال لێدانەوه، پشتراستووریبوون، پشتراندەوه،
پشتراستکردنەوه، پشترقایمیبوون، پشترلێدانەوه، پشترلێکردنەوه،
پشترەستووریبوون، پشوو‌دان، پشوو‌دانەوه، پشوو‌ھاتنەوه سەر‌خۆ، پشوو
ھاتنەوه سەر‌خۆ، پشوو‌یک‌ھاتنەوه بە، پشیدان، پەریمان، تۆتکە
خواردن، تۆتکەکردن، تۆتکەکردنەوه، تۆتکەگرتن، تۆتکەگرتن، تۆتکە
گرتنەوه، تۆتیکە‌خواردن، تۆتیکە، تۆتیکە‌خواردن، تۆتیکەگرتن، تەبتین،
تەواسان، تەوتین، حاوانەوه، حەجمین، حەجمین، داسەرەفتن، داسەرەوتن، داسەرەوتن،
داسەکنان، داسەکنین، داساکان، داساکان، داکاسیان، داکاسین، داکەسیان،
داکەسین، داکەفتن، داکەوتن، دارپان، دامران، دامرکان، داموکان،
دانەویین، دل‌اسوودەکردن، دل‌ئاسوودەبوون، دل‌ئاو‌خواردنەوه، دل
تەخت‌بوون، دلتنە‌نا‌بوون، دل‌حە‌سانەوه، دلنیابوون، پۆسەکنان، روو

نان، زهوتبوون، زهودبوون، ستارکردن، ستارگرتن، سرهفتن، سرهفتهی، سرهوان، سرهواي، سرهوتگرتن، سرهوتن، سرهوتسی، سرهویسن، سوکنایی پیتهان، سهبووریهاتن، سهکنین، سیبووریبوون، سیبووریهاتن، فکرتاسوودهبوون، قریان، قورمین، قیمهاتن، کپبوون، کپبیهی، کپبوون، کربیهی، کوپیان، کوپین، کهوتش، گونجان، گونجای، گونجین، گوئدنج بوون، لاگرتن، لاگرتی، لهتان، متمانپهیداکردن، مدران، مدرای، نشایش، نشتش، هاتنهسهرخو، ورینگگرتن، وهرکهتن، وهرکهفتن، وهرکهوتن، هاتنهسهرخو، هاتنهوسهسهرخو، هاله بوون، ههدادان، ههداری، ههدران، ههدرین، ههدیایش، ههقیابوون، ههندران، ههندریان، ههندرین، هیدیبوون، هیدیبوونوه، هیدیهوون، هیوربوون، هیوربوونوه، هیورین، یهکالابوون، یهکالابوونوه، یهکالابی، یهکلابوون،

- اطمینان دادن: ئارخهیانکردن، ئهرخهیانندن، بریوایی دان، بیخه مکردن، پشتراستکردن، پشتقایمکردن، خاترجهمکردن، دل ئاسوودهکردن، دلئنهناکردن، دلئناکردن، سهوگراندن، فکر ئاسوودهکردن، کهساندن، متمانپیدان، ههدانندن،

- اطمینان داشتتن: ئاسوودهبوون، باوهپییبوون، بیخه مبوون، پالدانهوه، پشتئهستووریبوون، پشتراست بوون، په پیمان، خاترجهم بوون، دل ئاسوودهبوون، دلئنهنابوون، دلئنابوون، لی ئارخهیانبوون، لی ئه مین بوون، لی دلئنابوون، متمانپیهبوون، متمانپههبوون،

- اطمینان کردن: باوه پییکردن، پالدانهوه، په پیمان، لی بیخه مبوون، لی پشتئهستووریبوون، لی پشتراستبوون، لی خاترجهمبوون، دل ئاسوودهبوون، دلئنهنابوون، دلئنا بوون، لی ئه مینبوون، لی دلئنابوون، متمانپیکردن، متمانپیهبوون،

- اطمینان یافتن: ← اطمینان پیدا کردن،

أطناب: په ته کان، تهنافه کان، گورسه کان،

أطناب: ۱ ← پرچانگی، ۲ ← غلو،

أطناب مُمِل: ← پرچانگی،

أطو: ئوتوو، ناوه شکیته، وتوو، وتی،

اطوار: ← ادا،

اطواری: ← ادا باز،

أطواق: تۆقه کان، کۆی (طوق) ← طوق، گهردنبه نده کان،

اطوزدن: ← اطو کشیدن،

اطوکردن: ← اطو کشیدن،

اطو کشیدن: ئوتووکردن، ئوتوو کیشان، وتووکردن، وتوو کیشان،

اطول: درپۆتر،

أطهار: پاکان، کۆی (طاهر) ← طاهر،

أطهر: پاقتو، پاکتر، خاوتنتو،

أطیب: ۱- بۆنخۆشتر، ۲- پاکتر. ۳- هه لالتو،

أظافیر: ناخونه کان، نینۆکه کان،

أظفار: ناخونه کان، نینۆکه کان،

أظلال: سایه کان، سیبه ره کان، نسیکان، نسیکان،

إظلال: ۱- سیبه داخستن، سیبه ران، نسیکردن، نسیکردن، ۲- نزیکیبوونوه، هاتنه به رهوه، هاتنه پییش، هاتنه پییشهوه،

أظلام: به تاریکی پۆششتن، تاریک داهیتان، تاریککردن،

أظهار: ۱- آگاه کردن: ئاگادارکردن، ئاگادارکردنوه، بیدارکردن، ههسکردن، خه به ره پهنه دای، خه به ره پیدان، دانزانین، داننه زانین، له خه وههستاندن، وادار شه وه کهردهی، وادارکردن، وادارکردنوه، وادار کهردهی، واره سه، وشسیار کردنوه، وه ئاگاهیتان، هایدان، هۆشیاره کهردهی، یاونای، ۳- ئاشکراکردن، ئرمانه ی، ده رخستن، پروونکردنوه، شیکردنوه، شیوه کهردهی، گپرانهوه، نیشاندان،

نیشاندای، نیشاندانهوه، ۴- به یانکردن، ده ربپین، فه رماوده ی، فه رموون، کوتن، گۆتن، گپرانهوه، واتهی، وتن،

- اظهار امتنان کردن: سیاسی کردن،

- اظهار تعجب کردن: په شیوی نواندن، تیارامان، خو به کاسی نواندن، خوچه به ساندن، خوچه به ساو نواندن، خوچه به ساندن، نواندن، خو دملاندن، خو به سه رسام نیشاندان، خو سه رسوو پماو نواندن، خو به سه رگهردان نواندن، خو شه ریلاندن، خوچه به ساندن، دامان، ده لیان، ده لین، واقووی نیشاندان،

- اظهار خرسندی: خو شی نیشاندان، پازیبوون نیشاندان،

- اظهار عجز: ئه وه لالیای، قارین، قارین، کاره کار، کاره کاری، کوپوزانهوه، کوپوزانهوه، کوپوزو کوپوزو، لاقا، لاقایی، لاقه لاق، لالانهوه، لاله، لاله زن، لاواهی، مه هدرقانی، نه وراندنوه، نه ورانهوه،

- اظهار عقیده: پابییی، پاده ربپین،

- اظهار فضل: خو به زانا نیشاندان، زانایی خو نواندن،

- اظهار کردن: ← اظهار،

- اظهار نمودن: ← اظهار،

- اظهار لویه: زانایی خو نواندن، قسه کردن به مه بستی نیشاندانی زانایی،

- اظهار ناخشنودی کردن: ده ربپینی ناپه زایی، سه ربادان، سه رزفراندن، سه رلئ بادن، له هه لقرچاندن، له هه لقتوتاندن، له لچ هه لقرچاندن، ناره زایی ده ربپین،

- اظهار نامه: لاپه ره ی به یانی که سیک له سه ر نووسراو، نووسراوه ی پتره گیانندن بۆدانه وه ی قهرز یا باج،

- اظهار نظر: پابییی، پاده ربپین،

- اظهار وجود: توانایی خو نواندن، خو نیشاندان، خو نواندن، وی ئرمانه ی، وی ده ی بهر، کارامه یی خو نیشاندان،

- اظهاریه: ← اظهار نامه،

أظهارات: به یانه کان، ده ربپنه کان، فه رمایشه کان، فه رمووده کان،

قسه کان، قسه گهل، وته گهل،

أظهر: پشته کان، کۆی (ظهر) ← ظهر،

أظهر: ئاشکراتر، خوویاتر، دیارتو، پوونتو،

أظهر من الشمس: خوویاتر له هه تاو، دیارتر له پۆز، زۆر پوون، پوونتو له پۆز، له پۆز ئاشکراتر،

أعاجم: ناعره بان،

أعاجیب: ۱- کۆی (اعجوبه) ← اعجوبه، ۲- کۆی (عجیب) ← عجیب،

أعادت: ← اعاده،

أعاده: ۱- بازگردانیدن: ئیعهاده، بردنوه، په سدان، دانه وه، دواوه دان، گه راندنوه، گه راننه وه، گپرانه وه، ناردنوه، وه گه راندن، وه دان، ویدانه وه، ۲- بازگورکردن: دووباره شه کهردهی، دووباره کردن، دووباره کردنوه، دووباره کوتن، دووباره کهردهی، دوویات کردنوه، کوتنوه، گووتنوه، گپرانه وه، وتنه وه،

- أعاده حیثیت کردن: ئاپرووسه نندنوه، ئاپروو کپینه وه، ئیحتویار ویدانه وه، پروسایی کردنوه،

- أعاده دأدرسی: پیداجوونوه به حوکمی دادگا،

أعادی: دوژمنان، ناحه زان، نه یاران،

أعادت: په نادان، هه شاردان، دالده دان،

أعاده: په نادان، هه شاردان، دالده دان،

أعارت: به ده سه ته وایی دان، ده سه ته وای،

أعاره: به ده سه ته وایی دان، ده سه ته وای،

أعاشت: ← اعاشه،

نیشاندای، نیشاندانهوه، ۴- به یانکردن، ده ربپین، فه رماوده ی، فه رموون، کوتن، گۆتن، گپرانهوه، واتهی، وتن،

- اظهار امتنان کردن: سیاسی کردن،

- اظهار تعجب کردن: په شیوی نواندن، تیارامان، خو به کاسی نواندن، خوچه به ساندن، خوچه به ساو نواندن، خوچه به ساندن، نواندن، خو دملاندن، خو به سه رسام نیشاندان، خو سه رسوو پماو نواندن، خو به سه رگهردان نواندن، خو شه ریلاندن، خوچه به ساندن، دامان، ده لیان، ده لین، واقووی نیشاندان،

- اظهار خرسندی: خو شی نیشاندان، پازیبوون نیشاندان،

- اظهار عجز: ئه وه لالیای، قارین، قارین، کاره کار، کاره کاری، کوپوزانهوه، کوپوزانهوه، کوپوزو کوپوزو، لاقا، لاقایی، لاقه لاق، لالانهوه، لاله، لاله زن، لاواهی، مه هدرقانی، نه وراندنوه، نه ورانهوه،

- اظهار عقیده: پابییی، پاده ربپین،

- اظهار فضل: خو به زانا نیشاندان، زانایی خو نواندن،

- اظهار کردن: ← اظهار،

- اظهار نمودن: ← اظهار،

- اظهار لویه: زانایی خو نواندن، قسه کردن به مه بستی نیشاندانی زانایی،

- اظهار ناخشنودی کردن: ده ربپینی ناپه زایی، سه ربادان، سه رزفراندن، سه رلئ بادن، له هه لقرچاندن، له هه لقتوتاندن، له لچ هه لقرچاندن، ناره زایی ده ربپین،

- اظهار نامه: لاپه ره ی به یانی که سیک له سه ر نووسراو، نووسراوه ی پتره گیانندن بۆدانه وه ی قهرز یا باج،

- اظهار نظر: پابییی، پاده ربپین،

- اظهار وجود: توانایی خو نواندن، خو نیشاندان، خو نواندن، وی ئرمانه ی، وی ده ی بهر، کارامه یی خو نیشاندان،

- اظهاریه: ← اظهار نامه،

أظهارات: به یانه کان، ده ربپنه کان، فه رمایشه کان، فه رمووده کان،

قسه کان، قسه گهل، وته گهل،

أظهر: پشته کان، کۆی (ظهر) ← ظهر،

أظهر: ئاشکراتر، خوویاتر، دیارتو، پوونتو،

أظهر من الشمس: خوویاتر له هه تاو، دیارتر له پۆز، زۆر پوون، پوونتو له پۆز، له پۆز ئاشکراتر،

أعاجم: ناعره بان،

أعاجیب: ۱- کۆی (اعجوبه) ← اعجوبه، ۲- کۆی (عجیب) ← عجیب،

أعادت: ← اعاده،

أعاده: ۱- بازگردانیدن: ئیعهاده، بردنوه، په سدان، دانه وه، دواوه دان، گه راندنوه، گه راننه وه، گپرانه وه، ناردنوه، وه گه راندن، وه دان، ویدانه وه، ۲- بازگورکردن: دووباره شه کهردهی، دووباره کردن، دووباره کردنوه، دووباره کوتن، دووباره کهردهی، دوویات کردنوه، کوتنوه، گووتنوه، گپرانه وه، وتنه وه،

- أعاده حیثیت کردن: ئاپرووسه نندنوه، ئاپروو کپینه وه، ئیحتویار ویدانه وه، پروسایی کردنوه،

- أعاده دأدرسی: پیداجوونوه به حوکمی دادگا،

أعادی: دوژمنان، ناحه زان، نه یاران،

أعادت: په نادان، هه شاردان، دالده دان،

أعاده: په نادان، هه شاردان، دالده دان،

أعارت: به ده سه ته وایی دان، ده سه ته وای،

أعاره: به ده سه ته وایی دان، ده سه ته وای،

أعاشت: ← اعاشه،

- اعشاه: بژیوی، بهختیگردن، پهروهدهکردن، حاواندنهوه، ژيان، ژياندن، ژياندنهوه، گوزهرانکردن، اعظم: گراگران، گهورهتران، گهورهکان، مازنان، مهزنان، هیتزایان، اعالی: ۱- بهرتران، لهسرتان، ۲- کوی(ارجمند) ← ارجمندان، اعانت: ← اعانه، اعانت بائم: هاریکاری کردنی کسپک له تاواندا، اعانه: ئانه، باربوو، باربووو، باره‌بوو، به‌داری، پۆیلانه، پۆیله، پیتاک، تره‌وانه، داشن، کۆمه‌ک‌کردن، کیشک، کیشه، میجیبتی، هشکبه، هه‌داری، یارمه‌تی، یاریده‌دان، اعبا: باره‌کان، قورسه‌کان، اعبا: باره‌کان، قورسه‌کان، اعباد: خزمه‌تکارگرتن، کۆیله‌گرتن، نۆکه‌رگرتن، اعبار: په‌راندنه‌وه، تپیه‌راندن، اعتاب: کۆی(عتبه) ← عتبه، - اعتاب مقدسه: زیاره‌تگاکان، شوپنه‌پیروژه‌کان، اعقاق: ئازادکردنی نۆکه‌ریان کۆیله، به‌رهللکردن، اعتبار: ۱) ← اعتماد، ۲) ← اعمینان، ۳- ئیحتوبار، باوه‌ر، باوه‌ری، بایه‌خ، بر، براه، پروایی، به‌قا، جیپاوه‌ری، جیپروایی، سه‌نگ، وه‌چ‌و‌پۆیز، وه‌زن، گوو، گیر، هورم، ۴- به‌پاره‌ی‌ته‌رخانکراو بۆ کارپکی‌دیاری‌کراو، ۵- پاره‌ی‌دیاری‌کراو به‌شپوه‌ی‌قهرز بۆ خه‌رجکردن بۆمه‌به‌ستیکی‌دیاریکراو، ۴- په‌نسد وهررتن، ۵- دروستی، پاسستی، ۶- ده‌فکران پۆچوون، کات‌بامۆله‌تی به‌رده‌وامی‌شتیک، - ازاعتبارافتادن: پرنه‌مان، به‌قانه‌مان، له‌بهره‌وکه‌وتن، له‌هورم‌که‌وتن، - ازدرج‌اعتبارساقشدن: ← (ازاعتبارافتادن) ← اعتبار، - اعتباربانگی: په‌سهند، هورمی بانگی، -اعتباردادن: بایه‌خ‌پیدان، گرنگی‌پیدان، - اعتبارداشتن: بایه‌خ‌داربووان، جی‌پروابوون، جیتی متمانه‌بوون، گرنگ‌بوون، - اعتبارکردن: ← اعتمادکردن، - اعتبارمحرک: پاره‌ی به‌رده‌ست بۆ خه‌رجی، پوولی به‌رده‌ستان، - اعتبارنامه: ئیحتوبارنامه، باوه‌رنامه، باوه‌رپۆک، باوه‌رینامه، بایه‌خنامه، پرنامه، پروانامه، پروایینامه، به‌قانامه، هورمنامه، ۱- نامهی بانگ بۆ دیاریکردنی پاده‌ی هورمی کەس یا دەزگایەک له لای بانگ، ۲- نامهی په‌سندکردنی دروستی هه‌لبۆیژدرانی کەسپک له‌لایه‌ن ده‌نگدەرانه‌وه، اعتبارات: کۆی(اعتبار) ← اعتبار(له‌وشپوه‌یدا زۆرتر بۆ بره‌گی ۵ اعتبار ۳) ده‌کارده‌کری، اعتباری: ۱- بروایی، پۆیه‌یی، هورمی، ۲- انتزاعی، اعتدا: ← اعتداء، اعتداء: په‌لاماردان، ته‌عه‌دا، ده‌ستدریژی، سته‌م‌کردن، اعتداد: ۱- زۆربوون، هاتنه‌ئهماره، ۲- بایه‌خ‌پیدان، گرنگی‌پیدان، هینانه‌ئهماره، ۳- سه‌رپلندی، سه‌ره‌ریزی، ۴- خاونداریتی، اعتدال: ۱- به‌رابه‌ری، به‌رابه‌ری، وه‌کیه‌کی، هاوسه‌نگی، په‌کسانی، ۳- پکیکی‌به‌ژن‌وبالا، ۲- راستی، ناوه‌ندیتی، نه‌زیادونه‌کەم، نه‌ساردونه‌گه‌رم، نه‌شئل‌ونه‌توند، نیوان‌ته‌ری و ئیشکی، نیوان‌گه‌رمی‌وساردی، - اعتدال‌بهاری: سه‌ره‌تای‌به‌هار کەشه‌وه‌پۆز به‌قه‌ديه‌کن، پۆزگه‌پانه‌وه، هاوسانیی به‌هاره، - اعتدال‌پاییزی: (اعتدال‌خریفی) ← اعتدال،

- اعتدال‌خریفی: سه‌ره‌تای‌پایز کەشه‌وه‌پۆز به‌قه‌ديه‌کن، شه‌وگه‌پانه‌وه، هاوسانیی پایزه، - اعتدال‌ربیعی: ← (اعتدال‌بهاری) ← اعتدال، - اعتدال‌شعب‌وروز: به‌رابه‌ری شه‌ووپۆز، - اعتدال‌مزاج: باشی، بژوون، ته‌ندروستی، خۆشی، خوه‌شی، دروستایی(دروستایی سه‌ری تاقه‌براکه‌ت)، ئی و ساغی، ساغی، ساغی، ساغی، سه‌حه‌ت، سه‌حه‌ت باشی، سه‌لامه‌ت، سه‌لامه‌تی، سه‌رساخی، سه‌رساغی، سه‌رمایی، سه‌لامه‌ت، سه‌لامه‌تی، فه‌ت، له‌شسافی، واشی، وه‌سه‌تی، وه‌سه‌نی، هه‌بوونی، اعتدالی: له‌په‌فتاروکرداردا نه‌توندونه‌شل، مامناوه‌ندن، میانه‌په‌وه، اعتذار: ۱- پوزش: پاکانه‌کردن، داوای‌به‌خشین، داوای‌لیبووردن، ۲- شکایت: سه‌کالا، سه‌کالا، شکات، شکایه‌ت، هه‌لا، اعتذار‌آمیز: به‌خشینخوازانه، به‌داوای‌لیبووردنه‌وه، لیبووردنخوازانه، اعتراض: ۱- ئیرادگری، به‌ره‌لستی، پیشپیری، په‌خه‌نگری، گازنده، ناره‌زایه‌تی، ناره‌زایی، ۲- اعتراض‌کردن، - اعتراض‌آمیز: به‌ناره‌زاییه‌وه، په‌خه‌نگرانه، ناره‌زاییانه، اعتراض‌کردن: ئاماینه‌قسی، ئیرادلیگرتن، ده‌نگ‌هه‌لبه‌رین، به‌ره‌له‌لستیگردن، پیشپه‌ریکردن، په‌خه‌نگرتن، گازنده‌کردن، لی‌پروابوون، ناره‌زایه‌تی ده‌رپه‌رین، ناره‌زایی‌ده‌رپه‌رین، وه‌جوابه‌هاتن، وه‌ده‌نگه‌هاتن، وه‌قسه‌هاتن، هاتنه‌جواب، هاتنه‌قسه، - اعتراضنامه: نامه‌ی‌ناره‌زایی، نامه‌ی‌په‌خه‌نه، اعتراضات: ئیراده‌کان، په‌خه‌نه‌کان، ناره‌زایی‌په‌کان، اعتراف: ۱- ئیقرار، راست‌پۆیی، راستی‌درکینی، راستی‌گۆیی، راستی‌ویژی، راستپۆیی، مکووپی، مکووپی‌به‌گونج، موکری، ۲) ← شناختن، ۳- له‌لای‌قه‌شه‌دان‌به‌تاوانه‌کانی‌خۆدانان، ۴) ← اعتراف‌کردن، اعترافات: کۆی(اعتراف) ← اعتراف(۱)، اعتراف‌کردن: ۱- ئیقرارکردن، پتی‌ئینان، چوونه‌ژێر، دان‌به‌راستیدا‌هیتان، دان‌پیانان، دان‌پیدانان، دان‌پیدا‌هیتان، درکاندن، ده‌رپه‌رین، ده‌رفه‌دان، راست‌پۆین، راستی‌درکاندن، راستی‌کوون، راستی‌گوون، راستی‌گۆون، راستی‌وتن، راستپۆین، مکووپی‌بوون، مکووپی‌بوون به‌گونج، وه‌ته‌ستۆ گرتن، وه‌خۆگرتن، ۲- ناسین، اعتراف‌کننده: ← معترف، اعتراف‌گرفتن: پتی‌دکاندن، پتی‌هاوردن، راستی‌پتی‌درکاندن، قسه‌لی‌ده‌درکیشان، وه‌قسه‌هیتان، عتراف‌گیری: ← اعتراف‌گرفتن، اعترافنامه: ئیقرارنامه، نامه‌ی‌دان‌پیانان، اعتراف: به‌پۆزبوون، به‌پۆزکردن، پۆز، شانازی‌کردن، گه‌وره‌یی، اعتراف: دووره‌په‌ریژی، که‌ناره‌گیری، گۆشه‌گیری، اعتساف: ۱) ← انحراف، ۲) ← بیداد، ۳) ← بیداد‌کردن، اعتصاب: ۱- به‌سی، به‌هانه، په‌لپ، پتی‌چه‌قانی، جه‌نه، خه‌زر، ده‌پۆم، سینگرتن، غه‌زر، گرنه، گروو، ماهنه، گریف، گه، گه‌ی، لان، مان، مانگری، مانه، ماهنه، مه‌نه‌ره، هۆک، هۆک‌گرتن، ۲- پازیبوون به‌شتیک، قایل‌بوون‌به‌شتیک، ۳) ← صبرکردن، - اعتصاب‌ازفرط‌خشم: تووره‌بوون و مانکردن، پک‌کردن، - اعتصاب‌کردن: به‌هانه‌گرتن، په‌لپ‌گرتن، پتی‌چه‌قاندن، پتی‌داگرتن، جه‌نه‌گرتن، خه‌زرین، خه‌نزرین، سینگرتن، عه‌سرین(بچه)، غه‌زرین، گرنه‌گرتن، گرووگرتن، گه‌گرتن، له‌جی‌لانه‌که‌وتن، مانگرتن، مانگرتن، ماهنه‌گرتن، هۆک‌کردن، هه‌رمین، هه‌رپین، - اعتصاب‌کرده: غه‌زریو، مانگرتوو، یاخی، - اعتصاب‌کنندگان: جه‌نه‌گران، غه‌زریوان، گه‌گران، مانگران،

اعدام: ئىعدام، كوشتن، كوشتەي، گوللەبارانكردن، لەسپدارەدان، لەناوبردن، نەهيشتن،
 اعدامى: ئىعدامكراو، كوژراو، كوشتراو، گوللەباران كراو، لەسپدارە
 دراو، لەناوبراو،
 اعدل: ۱-خۆشتەر، پاستەر، ۲- دادپەرورەتر، دادگەرتر،
 اعدى: ۱- دوژمنتر، ۲- ستەمكارتر،
 اعدار: ۱- بيانووهيتانەو، كردنەبيانو، ۲- داواي لىبووردن،
 عوزرەيتانەو، ۳- پوزش،
 اعراب: ۱- ئاشكرانكردن، دەرختن، پەوانىپىژى، قسەرەوانى،
 وەديارختن، ۲- بزوين، پارزىن، تاتى، سەرۆژرۆبۆردانان، مووڤرك،
 - محلى ازاعراب نئارد: بۆهيچ نايى، گرنكى يەكى نيه، هيچ نيه،
 اعراب: ۱- عەرەبان، عەرەبەكان بەگشتى، ۲- عەرەبانى بيبانگەر،
 عەرەبەكانى ساراگەر،
 اعرابى: عەرەبى بيبانگەر، عەرەبى ساراگەر،
 اعراض: ۱- اعراض كردن، ۲- برگشتن، ۳- نەفرت، ۴- نەفرت داشتن،
 اعراض كردن: پشت تىكردن، دوروى كردن، ڤوو لىئوهرگىپان، ڤوو
 وەرگىپان، نەفرت لىكردن،
 اعراف: چىگايەك لەنېوان بەهەشت و دۆزەخ،
 اعراف: ۱- پەگەكان، ۲- بنەماكان، بنەچەكەكان، پەگەزەكان،
 اعراف: شەل،
 اعرف: ۱- زاناتر، نەسەرتر، ۲- ناسراوتر، ناودارتر،
 اعز: ۱- ئازىزتر، بەقەدرتر، خۆشەويستتر، ۲- دەگمەنتر، شازتر،
 اعز: ئازىزان، خۆشەويستان، عەزىزان،
 اعزاء: ئازىزان، خۆشەويستان، عەزىزان،
 اعزاز: گرامىداشت،
 اعزام: ۱- اعزام داشتن، ۲- اعزام شدن،
 اعزام داشتن: بەپىكردن، پەوانە كردن، پەوانە كەردەي،
 پەوانە كەردەي، پىكردن، شاندىن، شەهان، شەهاندىن، شىياندىن،
 كىاستن، كىاستەي، كىاسەي، كىياناي، ناردن، ناردن، نىرتن، وەپى
 خستن، ھنارتن، ھەناردن،
 اعزام شدن: بەپىكردن، پەوانە كردن، پەوانە كەردەي،
 پەوانە كەردەي، پىكردن، شاندىن، شەهان، شەهاندىن، شىياندىن،
 كىاستن، كىاستەي، كىاسەي، كىياناي، ناردن، ناردن، نىرتن، وەپى
 خستن، ھنارتن، ھەناردن،
 اعزام كردن: ← اعزام داشتن،
 اعزام گرديدن: ← اعزام شدن،
 اعزام گشتن: ← اعزام شدن،
 اعزام نمودن: ← اعزام داشتن،
 اعزامى: پەوانەكراو، كىاسيا، ناردراو، ھەنارىگ،
 اعز: ۱- پياوى بىچەك، ۲- ھەورى بىباران،
 اعزە: كۆي (عزير) ← عزير،
 اعسار: ۱- تووشى دەستكورتى بوون، دەست تەنگى، دەستكورتى،
 پەجائى، لىكەوتووبى، نەدارى، ھەزارى، ۲- ئىفلاس، نابووتى، نەبوونى
 توانايى بۆدانەو، قەرز،
 اعشار: دەيان، دەپەكەكان،
 اعشارى: دەگانە، دەيانە، دەپەكى، يەك لەدەپى،
 اعشى: شەوكوڤر، شەونەبين،

اعصاب: ۱- ئەعصاب، دەمارە ھەستەكان، ۲- ئەعصاب، بىرھۆش و
 ھەستى مەرفۆ، فەكر (ئەعصابى تىكچوو، ئەعصابى خراپە، فەكرى ئالۆزە،
 فەكرى تىكچوو، فلانى فەكرى زۆر لەسەر خۆيە)، ۳- ئەعصاب، كۆئەندامى
 ھەستەكان،
 - اعصاب دماغى: مېشكە دەمارەكان،
 - اعصاب كسىراخر د كردن: زۆرقەلسكردن، مېشك تىككان،
 - اعصاب مختلط: تىكە لە دەمارەكان،
 - اعصاب مغزى: مېشكە دەمارەكان،
 اعصار: ۱- بابەلىسك، باوبۇران، باھۆز، گەردە لوول، گىزە لووكە، ۲-
 ھاتن بەتتوارە،
 اعصار: دەوروزە مانەكان، پۆژگارگان، سەردەمان، سەردەمەكان،
 اعضا: ئازا، ئەندامان، ئەندامەكان، كارمەندان،
 اعضاء: ئازا، ئەندامان، ئەندامەكان، كارمەندان،
 اعطاء: ← اعطاء،
 اعطاء: بەخشىش، بەخشىن، بەشىن، پىبەخشىن، پىدان، خەلات
 كردن، دان،
 اعطائى: بەخشاو، پىدارا، خەلاتى،
 اعطائىه: بەخشاو، پىدارا، خەلاتى،
 اعطيه: بەخشىشەكان، پىدارا، ديارىبەكان،
 اعظام: ۱- بەگەرە زانين، گەرە كردن، ۲- بزرگداشت،
 اعظم: ئىسقانەكان، ئىسكەكان،
 اعظم: بالاتر، بەرزتر، بەرزترين، بەرپىزتر، پايە بەرزتر، زلتەر، زۆرتەر،
 گەپتر، گەرەتر، گەرەترين، مەزنتەر، مەزنترين،
 اعقاب: ۱- بەرە، پاشماو، تۆرەمە، پۆلەكان، پەچەلەك،
 زاروڤىخ، زازا، زابا، نەتەو، نەوكان، نەوونە تىرە، وەچە، وەچەبەرە،
 ۲- پاژنەكان، پانپەكان،
 اعقل: بەئاوھەزتر، ژىرتەر،
 اعلا: بردنەسەر، بەرز كردنەو، ھەلكتىشان، ھەلتيان،
 اعلاء: بردنەسەر، بەرز كردنەو، ھەلكتىشان، ھەلتيان،
 اعلاء: ← اعلاء،
 اعلاء: ۱- ئەعلا، زۆرباش، زۆرچاك، شاز، عال، ھەرخاس، ۲-
 ئەعلا، بالا، بالاتر، بلندتر، بەرز، بەرزتر، علا، ھەرەباش (بىرنج اعلى:
 بىرنجى ھەرەباش)، ۲- مازن، مەزن، ھەلبۇاردە، ھىژا،
 اعلا حضرت: بالا مەقام، بەرپىز، پايە بەرز، پايەدار، پىرچىمەت، خاوەن
 پىز، خاوەنشكۆ، پىزدار، گرنامپە، گەرە، مەر تەبەعلا، مەزن، ھىژا،
 اعلا حضرتين: دووپاشا، دووسەرۆك، شاوشاژن،
 اعلال: نەخۆشخستن، نەخۆشكردن،
 اعلام: ۱- ناوى تايبەتى (وھكوو كرماشان، نالى، نياگارا، ماد و...)،
 ۲- ئالاكان، نىشانەكاسن، ۳- بەرپىزان، گەرەكان، مەزنان، ناوداران،
 اعلام: ۱- آگاہ كردن، ۲- آگاہى،
 - اعلام جرم: تاوانبار كردن، تاوان لەسەر ھەلدان، تاوان وەپالنان،
 - اعلام جنگ: شەر پراگەياندىن،
 - اعلام خطر: ئاگادار كردنەو لەمەترسى، خەتەر پىراگەياندىن، وربا
 كردنەو لەمەترسى، ئاشكرانكردن، بەئاگادارى گەياندىن، پى زاناندن،
 پراگەياندىن، مەلووم كردن،
 - اعلام دادن: ئاگادار كردنەو،
 - اعلام داشتن: ئاشكرانكردن، بەئاگادارى گەياندىن، پى زاناندن،
 دانەزانين، پراگەياندىن، مەلووم كردن، وەئاگاهيتان،

- اعلام شدن: ناشکران، ئالان، بەئاگاداری گەیاندران، پئی زاناندران، دارداین، درانه زانین، راگەیاندران، مەلومووم کیران، وه ئاگاھتیران،
 - اعلام کردن: (اعلام داشتن) ← اعلام،
 - اعلامنامه: ئاگادارینامه، ئاگانامه، چارنامە، راگەیاندن، راگەپیندراو،
 - اعلامیە: ئاگادارینامه، ئاگانامه، چارنامە، راگەیاندن، راگەپیندراو،
 اعلان: ۱ ← اعلامیە، ۲ ← آگهی (۳)،
 - اعلان جنگ: شەرپاگەیاندن،
 اعلام: داناتر، زاناتر،
 اعلن: ئاشکراتر، خویاتر، دیارتەر،
 اعلی: ← اعلا،
 - اعلیحضرت: ← اعلاحضرت،
 - اعلیحضرتین: ← اعلاحضرتین،
 اعم: زۆرە، زۆرتی...، گردی، گشتگیرتر، گشتی، گشتیتەر، هەموانی،
 اعماق: بنبەبان، قوولایی، قوولی، کووری، کووپی، قوولاییبەکان، ناخ،
 اعمال: ئاکار، پیشەکان، پەوشت، کاروکردهو، کارەکان، کردار، کردارەکان، کردەو، کردەوکان،
 - اعمال زشت و ناپسند: خالانە، کاری ناشیرین و بی شەرمانە،
 - اعمال شاقە: کارگەلی دژوار، کاری سەخت، کارین گران،
 - اعمال غیرارادی: کرداری نەخۆکرد،
 اعمال: بە کاربەردن، بە کارگری، دە کارکردن، دە کار هێنی، گونجاندن،
 - اعمال زور: زۆرەملی، زۆرداری، زۆری بە کارهێنان، زەبر بە کارهێنان، زەبروزنگ نواندن، کەلەگایی،
 - اعمال شدن: بە کاربران، بە کارگران، بە کارهاتن، خزانە کار، دە کارچوون، دە کارکران، دە کار هێنان، گونجاندران،
 - اعمال نظر: داسەپاندنی بیروپا،
 - اعمال نفوذ: داسەپاندنی ویستی خۆ، دەست تێبەردن، دەست تێبەری، دەست تێبەرەدان، دەست تێخستن، دە کارکردنی دەستەلات بووگۆرینی پیریاریکاریک بە ویستی دەستەلاتدار،
 اعمام: ئاپەکان، براکانی باوک، مامۆکان، مامەکان،
 اعمدە: ئەستووئەکان، کۆلەکەکان،
 اعمش: ئەوکەسە بەهۆی نەۆشی ئاوی لەچاوی بی،
 اعمی: ← کور،
 اعمی دل: دلکۆر، دەبەنگ، زۆرنەزان، کالزان، کۆردل، کوێردل، ناتینگە یشتوو، ناحالی، نەفام،
 اعنات: تۆراندن، تووشی کوێرەوهری کردن، پەنجاندن،
 اعنق: گەردن کێل، ملدرتۆ،
 اعنە: لغاوه کان،
 اعواض: کۆی (عووض) ← عوض،
 اعوام: سالەکان، کۆی (عام)،
 اعوان (اعوان وانصار): ئاریکاران، ئالیکاران، پشت میزان، پشتەمیزان، پشتیوانان، دادپەسەن، دارودەستە، دەزگران، دەستگران، دەست و پەییوەند، دەستیاریان، دەسیاران، دەسیاوان، غەوسان، فریادەرەسان، فریا پەسان، مەدەد کاران، هاریکاران، هانادەرە، هاویشان، هەنادهەران، یاران، یارمەتی دەران، یاریدەدەرە، یاریدەرە، یاریکاران،
 اعوان: ← اعوان وانصار،
 اعوج: ۱- بەدئەخلاق، بەدخوو، ۲- خوار، ناراست،

اعوجاج: ۱- پێچپێچی، پێچ خواردوویی، خواری، ناراستی، ۲- خواربوون، خواربوونەو،
 آعوذبالله: پەناپۆخوا، پەناپەخوا،
 آعور: ۱- پێخۆلە کوێرە، ۲- پە کچا،
 آعیاء: ۱- شەکەتکردن، کەنەفتکردن، ماندووکردن، ۲- شەکەتی، لەپەلوپۆکەوتن، ماندووپەتی،
 آعیاد: جەژنەکان، جێژنەکان،
 آعیان: ۱- بە پێزان، پیاومالانن، خانەدانان، دەرەبەگان، دەولەتمەندان، شەریفان، گەورەپیاوان، نەجیبان، نەجیمان، ۲- جەواھیرات، گەوھەر و شتی لەویابەتە، ۳- مالی نەجۆل (زەمین و خانوو بەرەو داری چێندراو لەسەر زەمینیک و...)،
 آعیانی: خانوو و دامەزراوگەلی سازکراو لەسەر زەمینیک، ملک و مال،
 آعین: پەشکینە، چاوەگورە، گلینە، چاوەگورە،
 آعائت: ← آعائە،
 آعائە: بە فریاگە یشتن، بە هاناوە چوون، فریاکەوتن، یارمەتیدان،
 آعارت: ← آعارە،
 آعارە: بەسەردادان، تالانکردن، تالان و پوڕکردن،
 آعارید: ئاوازه کانی بانەدان، کۆی (آغروده)،
 آغالیط: ← آغلوطە،
 آغانی: ئاوازه کان، سترانەکان، سروودەکان، گۆرانیەکان،
 آغبر: ۱- تۆزای، تۆزوخۆلاوی، ۲- بەرەنگی تۆزوخۆل، خاکی رەنگ،
 - بساط اغبر: نەرد، حەرز، زەمین، زەوی، هەرد،
 - کرە اغبر: نەرد، حەرز، زەمین، زەوی، هەرد،
 آغبرار: تۆزوخۆلاویبوون،
 آغتباط: ئارەزووکردنی حالی وە کەسێک (بەبی نیازی خراب)، ئاوات خوازتن، ئاواتخواستن، تێرەیی پێ بردن، بریخواستن (بریا لەجیتی وی بام)، بۆیان، بە ئارەزوو بوون، بە ئاوات بوون، بە ئاواتخواستن، بە حەزەرە تیبون، بە حەسەرە تیبون، بە سوو بوون، بە عەزەرە تیبون، بە مەراقبوون، تاسە داربوون، تاسە کردن، تامەرزبوون، خۆزگە بێردن، خۆزگە خواردن، خۆزگە خواستن، خۆزی خواستن، وەشلەوسە، هێشیکرن،
 آغتراب: ئاوارەبوون، دوورکەوتنەو لەزێد، کەوتنە غەریبایەتی،
 آغترار: ۱ ← افادە (۲)، ۲- خەلەتان، فریو خواردن،
 آغتراف: ئاوبەمست هەلگرتن، بەمست ئاوخواردەنەو،
 آغتسال: خۆشوشتن، غوسلکردن،
 آغتشاش: ۱ ← آشفته شدن، ۲ ← آشفگی،
 - آغتشاشات: کۆی (آغتشاش) ← آغتشاش،
 - آغتشاش (حواس/خاطر): بێشارامی، بێشوقرەیی، بێرەلای، پەشۆکان، پەشۆکاوی، پەشۆکیان، پەشیاوی، تیکچوون، تیکشەیی، چەنگبوون، خەیاڵ بەلای، دلپەرتی، سەرگوم کردن، سەرلێ شتیوان، شتیوان، شتیوان، فکرا لۆزی، فکرا تیکچوون، مات و پەشیاو بوون، ناخترجەمی، نارەحەتی، وەرەگەیرایش،
 آغتصاب: ← غصب کردن،
 آغفتار: ۱- آمرزش، ۲ ← آمرزیدن،
 آغتماس: بناولیدان، چوونە ژێر ئا،
 آغتمام: خەمباربوون، خەمناکیبوون، غەمناکیبوون،
 آغتنام: بەدەرەفەت زانین، بەدەستکەوت زانین، بە غەنیمەت زانین، بەهەل زانین، بەهەلکەوت زانین،

اغتنام فرصت: کات به غنیمت زانین، که لک وهر - گرتن له ده رفعت، ههل قوستنوهه، ههل به ده رفعت زانین،
 اغتیاب: پاشمله باسکردن، غه بیبه تکردن،
 اغتیابظ: ← خشمگین شدن،
 اغتیال: په شه کوژی، له ناکاو کوشتن، له ناویردن،
 اغذیه: خواردنه کان، خواردنه منی، خوړاکه کان،
 اغذیه فروشی: چیشخانه، خارنگهه، خواردنگه،
 اعر: ۱- نه سپی سپی، نه سپی نیوچاوان سپی، ۲- سفید، ۳- نامور،
 اعر: توخر، توغر، بهر هکت، پیروزی، پیوقه دم، سهروسه نهمه، فهر،
 مباره کی، مباره کی، مباره کی، ودم، ورمی، هورم، یوم،
 یوم، یومن،
 اعزاء: ← اعزاء،
 اعزاء: تیکبهر دان، شه په له ایساندن، ناچار کردن، هاندان،
 هه لخراندن،
 - اغرابجهل: بهر ونه زانی بردن، نه زانکردن،
 اغراب: کوتنی شتی تازه، هینانی شتی نوئو سهیروسه ممره،
 اغراس: دارچاندن، نه مام ناشتن،
 اغراس: داره کان، نه مامه کان،
 اغراض: ۱- نامانجه کان، نیشاه کا، ۲- به دخوازیه کان،
 دوژمنایه تیبه کان، ۳- ویسته کان، مبهسته کان،
 اغراق: ۱- پتوه نان، زمه کردن یا پتیه لاکوتنی زیاده له نه اندازه،
 زیاده بیژی، زنده پوی، گریژی، ۲- غرق کردن، ۳- شاتوشوت کردن،
 اغراق آمیز: زور پتوه نراو، زیاده بیژانه، زنده پویانه، فروفیشالی،
 گریژانه، ناپاست،
 اغراق گوئی: زور پتوه نان، زیاده بیژی، زنده پوی، فروفیشال، گریژی،
 ناراستیژی،
 اغرب: سهیرتر، ناموتر، نویتتر،
 اغروده: تاوازی ممل، خویندنی بالنده،
 اغره: به ده عیه کان، فروخواردووان، گه نجانیه بیته زموون،
 اغری: ← دزد،
 اغشاء: ← اغشاء،
 اغشاء: داپوشاندن، داپوشین، شت تیوه رگرتن،
 اغشیه: په رده کان، داپوشه ره کان،
 - اغشیه دماغی: په رده کانی میتشک،
 اغصان: لکه کان،
 اغضا: ← اغضاء،
 اغضاء: به خشین، چاوپوشی، چاوپوشین، لیبورین،
 اغفال: تاخلیف، نارداق، ناوون، ناوانه، ناینوونین، ئوین، ئیغفال،
 بلحات، بلعات، بنجامه تی، بهزاج، پن، بند، پهنک، پتچوپلوچ، تهرقه،
 تهزوریه، تهرقه، تهله، تهله که، تهله که بازی، چاوپوچوپ، چاوپوچوپ،
 چاغ و بهنگ، چاوبهستی، چف، چلب، حیلله، حیلله و حه واله، خاپان،
 خاس، خلتاندن، خلتانن، خله تاندن، خله تانن، خوئل کردنه چاو،
 خه پوه، خه له تان، خه له تیای، داوبازی، دغه، دوباره، دوو پووی، پراو پووی،
 پراوه پوسی، ریپ، پتو، ساخته، سوور (دربازی)، سوور، سه گانه،
 سه گایه تی، سه گیتتی، سه گیتی، سه گپه تی، سچریازی، شندی،
 شندی مندی، عوین، فاکوفیک، فرتوفیل، فروفیل، فریب، فریو،
 فریودان، فریودای، فوون، فهدر، فهره، فهن، فهند، فهندوفیل،
 فه نونوفون، فیل، فیلبازی، فیله ته له که، فیله دولا، فیله گزی، فیله زانی،
 فیلک، قمار، قویبه، قورتوینچ، قوپوک، قه مس، که تن، که له ک،

که له ک و کوله ک، که له که، گر، گری، گزه، گزه، گزی، گزیکاری، گؤل،
 گؤلدان، گؤل لیدان، گره، گه روگور، گهف، لابان، لاس، له بان، لیپ،
 لیبه ک، لیپ، لیپ، لیپ، لیپ، مه کر، ناپاستی، وهین، هاوانته، ههنه،
 هورخرنای، هورخره تنای، هوقه، هه په، ههقه، هه له خه له تاندن، ههنگ،
 ههو، هیله، یاتوو،
 اغفالشدن: ئیغفالکردن، به فریوچوون، تهره خواردن، خاپان، خاپان،
 خاپین، خران، خافلان، خافلیوون، خافلیای، غافلان، غافلپوون،
 غافلپای، خلتان، خله تان، خله تیای، خله فان، خوئل کرانه چاو، خه پوه
 بوون، خه له تان، خه له تیای، خه له فان، خه له فین، ده ته له که و تن، ده داو
 که و تن ده ست بران، ده سه خر پوون، زه بنینی، غهرین، فریبخواردن،
 فریوورده ی، فریبیان، فریوان، فریوخواردن، فریودان، فریوورده ی،
 فریوان، فیل لیکران، که و تنه داو، گؤل خواردن، گؤل دران، گؤل لیدران،
 گؤلورده ی، لاسخواردن، له خسته چوون، هورخره له تیای، هورفریویای،
 هوقه لیدران، هریلین، هه له خه تان، هه له خه تان، هه لفریوان،
 اغفالکردن: ئیغفالکردن، بنکلیشه چوون، به فریو بردن، به که ری بردن،
 به که ری بردن، به که ری تی بردن، به هه له بردن، پیچ لیدان، پندا دان،
 پندا کیشان، پی کردن، ته پ لیدان، تهرن پیکردن، تهره دان، جه خسته
 به رده ی، چاوبهستن، چاونووساندن، خاپاندن، خافلان، خافلیای،
 خرانندن، خلافان، خلتاندن، خلتانن، خله تاندن، خله تانن،
 خوئل کردنه چاو، خه له تاندن، خه له تنای، داخ کردن، ده سپرن، دهس
 بهستن، ده سه به سی، ده ست برین، ده ست بهستن، ده سه خر پوکردن،
 ده ست له زاخانن، زمان له به ری پی دان، زه باندن، زه یف (معامله)،
 شاف پیته لگرتن، شیش لیدان، عه راندن، فریبدان، فریودان، فریودای،
 فیل کردن، فیل لیکردن، فه خاپاندن، کللا سه رنیان، کللا سه لر نان،
 کلک پیوه کردن، که تن پیکردن، که ر کرن، که له ک کردن، که له ک لیدان،
 گزه، گزی، گؤل دان، گؤل لیدان، گیتلکردن، لاباندن، لاسدان،
 له خسته بردن، له پندره رکردن، له یزاندن، نالن، وه سه ره پاندن،
 هورخرنای، هورخره له تنای، هورفریوانی، هه په ناندن، هه ریلاندن، هه ل
 خرانندن، هه له خه له تاندن، هه لفریواندن، هه لفریوانن، ههنگ کرن،
 اغفالگر: ← حیلگر،
 اغلا: ۱- به گران کرین، گرانکردن، ۲- کولاندن،
 اغلاء: ۱- به گران کرین، گرانکردن، ۲- کولاندن،
 اغلاط: به سه هوجونه کا، خه له ته کان، غه له ته کا، هه له کا،
 اغلاط: به سه هوجو بردن، به غه له ت بردن، سه هوجو پیکردن، شاشیکرن،
 اغلاق: ۱- بهستن، پتوه دان، ده رگادا خستن، ده رگا بهستن، ۲-
 ئالوز کردنی کار، ئالوز دوان، ناپوون قسه کردن،
 اغلال: خه بانه ت کردن، رق هه لگرتن، رک هه لگرتن، ناپاکی کردن،
 اغلب: بالاده ست تر، به زوری، پتربیا، پرایبی، زالتو، زوری،
 زورتو، زورتی، زورتینی، زورجار، زورجاران، زورم، زورمه، زوریا،
 زورینه، له سه رتر،
 اغلب اوقات: پرایبی جارن، زوریه ی جارن، زورجار، زورجاران،
 زورکاتان، فره وخت، فره کات، فره جار، پتربیا و ختان، زوریاه و ختان،
 زورینه ی کاتان،
 اغلوطه: تاخوتنی هه له، ده وازی، شه ی به هه له بهر،
 اغلوطه دادن: به هه له بردن، خسته گومانه وه، فریودان،
 اغلی: به نخرتر، گران بیتر،
 اغلیسون: نه ستونه ز پینه، پرچی نایشه وفاتمان، پلوره وارن، په لکه
 په نگینه، په لکه ز پینه، په لکه مانگینه، کولکه په نگینه، کولکه ز پینه،
 کوله که ز پینه، که سکسور، که سکوسور، که سکسور، که سکسور،
 که له ستون، کیزستون، کیتلستون، منداحه زره تی فتمه،
 موندای تاشمه، هوروری، هه ساره زه پینه، هه سیره ز پینه،
 اغما: ← اغماء،

اغماء: ئويىدە، ئەو دارىيى، ئەو يەردە، بورانە، بوردنە، بورىنە، بەتەپاكەوتن، بەلاھاتن، بەنگبون، بىبابون، بىوانبون، بىخودبون، بىھۇشبون، بىھۇشكەوتن، بىھۇشى، بىران كىرىن، تىخىلپون، جەھۇش شىيە، چوئى شىيە، دارانە، دارىنە، دارىنە، دلبورانە، دلبوردنە، دلبورين، دل بىبابون، دل چوون، دلرۇيىن، دل لەخۇ بوونە، دل لەخۇچوون، دلنەمان، دەبوورە، زەحف، زەحفكرىن، زخۇچوون، سەرخۇچوون، سەرخۇچوون، سەرخۇچوون، شۇبە، فەرقان، فەپورسىن، كەوش، كەوشىن، گوھش، گەشكەرتن، لەپۇ، لەپۇين، لەخۇبوونە، لەخۇچوون، لەسەرخۇچوون، لەسەرەخۇچوون، لەھۇشچوون، لەھۇشچوون، نەھەشبوون، يەردەبوو،

- بەھال اغماقتان: - اغما،
اغما: كۆي (غمى)، كالانەكان، كىلانەكان،
اغمار: كۆي (غمى)، بىئەزمونان، ناشىيان، نەزانان،
اغماز: پىساوكرىن، سووك كىرىن كەسپىك لاي خەلك،
اغماض: ئىھمال كىرىن، بەسپىنە گىرتن، بەخشىن، پىپىساوين،
چاوپۇشان، چاوپۇشى، چاوپۇشىن، چاوپۇشقاندىن، چەمپۇشاي،
چەنەيەردە، گوئى پىتەدان، لىبووردن،
اغن: بەمىنگەمىنگ، مىنگىن، مىنگىن،
اغنا (م): بىنىياز كىرىن، دەولەمەند كىرىن،
اغنام: بەزەكان، گەلەبەز، مەرەكان،
اغنام واحشام: كالپەز، كەوال، مالات، مەرۇ مالات، ولسات،
اغنى: بىنىيازتر، دەولەمەندتر،
اغنى: بىنىياز كىرىن، دەولەمەند كىرىن،
اغنىيا: - اغنىيا،
اغنىيا: بىنەنتان، بىنىيازان، دارايان، دەولەمەندان، زەنگىنان،
سامانداران،
اغنىيە: ۱- ئاوازەكان، سازەكان، سترانەكان، سروودەكان، قامەكان،
گۇرانىيەكان، مەقامەكان، ۲- ھەرسازىكى بەيى فووتىكرىن لىدرى،
اغوا: - اغوا،
اغوا: بەلاپىدا بىردن، خەلەتاندن، دەسەخەرۇيى،
رئى ونگىرىن، فرىو، گومرا كىرىن، لەخىشتە بىردن، لەپىدەركىرىن،
ھۇرخىن، ھۇرخەلەتنى، ھەلفىواندىن، ھەلخەلەتاندن،
اغواگر: بەلاپىدا بىر، خاپىنەر، خەلەتتىن، خەلەتتىنە، خەلەتتىنەر،
دەسەخەرۇكەر، رىئى ونگەر، سەردابەر، فرىودەر، فرىوپىن، گومرا كەر،
لەخىشتە بىر، لەپىدەركەر، ھۇرخەلەتتىن، ھەلفىوپىن، ھەلخەلەتتىن،
اغواگرانە: بەلاپىدا بىر، خاپىنەر، خەلەتتىنە، خەلەتتىنە،
خەلەتتىنەر، دەسەخەرۇكەر، رىئى ونگەر، سەردابەر،
فرىودەر، فرىوپىن، گومرا كەر، لەخىشتە بىر، لەپىدەركەر،
ھۇرخەلەتتىنە، ھەلفىوپىن، ھەلخەلەتتىنە،
اغوال: كۆي (غول) - غول،
اغور: - اغور،
اغيار: فىتران، دىتران، بىيانەكان، بىگانان، بىگانى، تاجىكان،
تاجىكەكان، خارىجىيەكان، دەرەكىيان، دەرەھەيىيان، غەواران،
لاو كىيان، ھافىيان،
اغيارو: بىيانى نوپىن، بىگانە نوپىن، خارىجى نوپىن، وەك دەرەكىيان،
اغىر: بوپتر، بەجەرگىر، بەغىرەتر، نەترستر،
اغىل: - اغىل،
اف: ئۆف،
افادت: - افادە،

افادە: ۱ - افادە سانىدىن، ۲ - تىكىر: ئىفادە، بادى ھەوايى، بىستەھى،
بۇج، بەخ، بەخۇ فشىن، بەھەوابون، بەھەوايى، پۇز، تىر تۆپى، تىر تىر،
تىرلى، تەكەبۇر، خۇبەزلاننى، خۇ بەزۇرزانى، خۇبىنى، خۇبەسندى،
خۇبەسەنى، خۇنوتىنى، دەھىيە، دەھىيە، دەھىيە تەكەبۇر، دەمار،
پىئىناھى، سەر ھاتن، فىز، فىز، فىس، فىسە، قاپاننى، قوپوز،
قۇدەماخى، قۇدەماغى، قۇدە، قۇدەماغى، لووت بلىدى، لووت
بەزى، لەخۇبايىبوون، ملق، من، منەن، مەنەر، نەسەق، ھەرى،
ھەلشەنگاندن، ھەوا،
- افادەي: - خودپسند،
- افادەداشتن: بەئىفادەبوون، بەتەكەبۇر بوون، بەدەماربوون،
بەفىزبوون، دەمار بەزىبوون، ھەوابون،
- افادە سانىدىن: بارەدان، بەدۇبوون، بەكەلكى بوون،
بەھەر پىدان، بەھەدان، خىردان، خىر كىرىن (برايم سود نىمىدھ: خىرم
بۇناكا، دەرەمەت ھەبوون، دەرەمەد ھەبوون، سوود بەخشىن، سووددان،
قازانچ دان، قازانچ گەياندىن، مەنفعەت دان، مەنفعەت دان،
مەنفعەتدان، مەنفعەتدان، مەنفعەتدان، نەحفدان، نەفدان،
نەفحدان، نەھفاندن، ھافلكرن،
- افادە فروختن: ب خۇ نازىن، بەخۇنازىن، خۇ پى زۇر بوون،
دەھەلپىدان، دەھەدەمارفۇتن، فىز كىرىن، وئى گىرتەي،
- افادە كىرىن: بەھەر داربوون، سوود گەياندىن، قازانچ گەياندىن،
- افادە (مىرام/مىقود) كىرىن: دەرپىنى مەبەست،
افاضات: - فرمايشات،
افاضت: - افاضە،
افاضە: ۱- ئاوبەخۇدا كىرىن، ۲- بەھەر پى گەياندىن، ۳- لىوپىز كىرىن،
افاضل: ۱- بەرزىتران، لەسەرتان، ۲- زانايان،
افاعى: كۆي (افعى) - افعى،
افاعىل: فىئەلەكان، كىرەرەكان،
افاغە: ئەففانەكان، خەلكى ئەففانستان،
افاقت: - افاقە،
افاقە: ۱- بەھۇشھاتنە، چاكبوونە، خۇش بوونە،
لەنەخۇشى راستبوونە، وھۇشھاتنە، وھۇش ھاتنە، ۲- باشترى،
خۇشى بوو تىكرىن، پۇشنايەتى، فەرحانى، فەرعانى، ۳- بەھەر، سوود،
كەلك، مفا،
افاقە بىخشىدىن: بەھەم ھىتان، بەكەلكى بوون، بەھەدان،
افام: ۱ - فام، ۲ - وام،
افانىن: كەكانى دار،
افاويە: ۱- زاران، زارەكان، ۲- چىشتەخۇشە، دەرمانى چىشت
بۇنخۇشكرىن،
أفقدە: دەن، دلەكان،
أفت: ۱- دەرەويشتن، فت، قت، قىتى، كەمبوونە، لىدەر، لى
دەرەويشتن، لى فۇپدان، لى كەمكرىنە، لى وەلانان، ۲- داتەپىن، ھاتنە
خوار، ۳- شىكل، شىپە، ۴- كەفت، كەوت، كەوتن، ۵- ئەفرووز،
دابەزىن، داكەوت، شكوى، كەموكرىتى، كەموكوپى، كەمى،
كىمىيە ھىتان، ناتەواوى، نوشوست، نوقسانى،
- افتداشتن: ۱- كەم كىرىن، كىمى دان، لەكەمى دان،
ھاتنەخوارە، ۲- بوونەھۇي كەمبوونە ھى ئاپروو، شورەيى بوون،
كاشك لىھاتن، عەيبوعار بوون،
- افتزدن: دەرەويشتن لەپىز، فىكرىن، فۇپدان لەكۇدا، فىكرىن،
لىدەر كىرىن، ھلقە تاندن،
- افت كىرىن: ۱- دابەزىن، كەمبوونە، كەمكرىن، كەمبوون، ۲-
دواكەوتن، لەھەفالان بەجىمان،

افتا: برباردان، حوکمدهربرين، فتوادان،
افتاء: برباردان، حوکمدهربرين، فتوادان،

افتادگی: ۱- بربؤوهی، داکهفنگی، کهفتگی، کهتویی، ۲- تواضع:

بیئیفادهی، بیتهکهبوری، بیدهعیهیی، بیدهماری، بیفیزی، بیفتیزی،
بیتهوایی، خاکساری، خاکهراپی، خو بهجوکهدانان، خو بهزل نهزانی،
خوبهزلهزانی، خوبهزورنهزانی، خو بهزور نهزانی، خو بی زورنهبوون،
خو بهکهمزانی، خوبهکهم دانان، خوشکینتی، نفهسشکاندن، ۳- خوری:
بیئیکاری، بیئیحوتوباری، بیتریزی، بیترخی، بیهمیتهی، پهستی، پهسی،
حیزهبخویی، حیزهبخویی، خوئریایهتی، زهلیلی، ساتوولی، سووکایهتی،
سووکوچرووی، سووکی، کهمئابرووی، گناسی، نرمی، ههتیمچهیی،
ههتیوچهیی، ههتیوچهی، رهزالت، رهزلیلی، سووکایهتی،
سووکی، گریزی، ناپیوایی، ناپیوایهتی، ناکهسی، نامردی، نرمی، ۴-
نقصان: ئاک، خهوش، پؤت، پیتک، حهلهم، حهیب، زدهه، زهغلهی،
عهلهمهیچ نقصی نئادد: هیچ عهلهمی تئدانیه، عهیب، عهیبوزدهه،
عهیو، غهش، غهوش، غهوش، کهتره، کهمایهسی، کهمو کورتی،
کهمنوات، کیتمو کیاسی، گهره، ناتهوایی(این کتاب افتادگی دارد:
ئهوکتیبهناتهوایه، نوکسانی، نین، ۵- داجؤپان، داشؤپان، داهیزان،
شؤپوونهوی نئندامیک لهشویتی خوئی(زگی داجؤپاره)، کهوتیهه،

افتادن: ۱- ئههکهوتی، بهحرزیداکهوتن، بهربوونهه، بهرهوه بوون،
بهزهمیندا کهوتن، بهعهرزاکهوتن، بهعهرزیداکهوتن، تهراپوون، تهکهه
بوون، تهکههربوونهه، خوارهوکهفتن، داکهفتن، داکهوتن، کوور بوونهه،
کؤتن، کؤتهی، کهتن، کهفتن، کهوتش، کهوتن، کهوتنهخوار، کهوتنه
خوارهه، کهوتنهعهرزی، کهوتیهی، گاین، گلسه، گللیان، گلیرای، گلیر
وهییهی، گئی، گئییش وارؤ، لهیت، واربیایش، وهردههه بین، وهرسان،
وهرسیان، وهرسین، وهرؤیین، ۲- تؤپین، شیان، سهقهتسوون،
سهکهتسوون، کهفتن، کهوتن، لهپئکهوتن، ۳- بهلاداهاتن، داریانههه،
داریابهه، کهوتن بههؤی لهدهستانی هاوسهنگی، ۴- تیکهوتن، دهچالایی
کهوتن، کهوتنهناو، ۵- میوانبوون(فرداشب خانه عمه افتادهایم)، ۶-
کهوتن(از درس فارسی افتادن)، لهئهزمووندا سهرنهکهوتن،

- افتادن دندان: ددان کهوتن، نهچک،

افتاده: ۱- زیون: بیدهسهلات، زوین، زهبوون، عاجز، عیجز، عئدز،
کز، کزولواز، کهنهفت، لواز، لهجهر، ۲- زمین خورده: بهربؤوه،
بهروههبووگ، داکهفتگ، کهتی، کهفتگ، کهفتوو، کهفته، کهفتی،
کهوتا، کهوتوو، کهوته، ۳- سقطشده: تۆپیگ، تۆپیو، سهکهتسوو،
شیایی، کهوتی، کهوتی، ههلتؤپاوه، ههلتؤپیگ، مردوو، منداربوو،
منداربؤوه، منداروهبوو، ۴- فروتن: بیئیفاده، بیتهکهبور، بیدهحیه،
بیدهعیه، بیدهعیهوتنهکهبور، بیدهمار، بیفیز، بیفیس، بیفیسه، بیههوا،
خاکسار، خوبهزلهزانی، خوبهزورنهزانی، خو بی زور نهبوو، خوبهکهمزانی،
خوبهکهمدانه، خوشکین، نفهسشکین، ۵- کمرو: بهحیا، بهرووان
تهنک، بهشهرم، بیروو، خهجالهتی، دقمیری، دم مردوو، پوو تنک،
پوونهرم، سسترو، شهرمدار، شهرمن، شهرمنه، شهرمؤ، شهرمؤک،
شهرمی، شهرمین، شهرمیون، فهدؤک، فهدیوک، کهمرو، کهمپی،

افتاده حال: ۱- فروتن، ۲- شکبیا،

افتالش: رسوائی،

افتالیدن: ۱- ئابرووچوون، ۲- بلاوکردنهه، پرژاندن، ۳- تلئیشاندن،
قهلاشتن، کهلاشتن،

افتان: خهریکی کهوتن، لهکهوتندا،

افتان وخیزان: بههپهتوکؤ، بهتهپوکؤ، بهکهوتن و ههستانههه،
بههؤرسوکوت، لهحالی کهوتن و ههستانههه،

افتتاح: ۱- ئاوالهکردن، ئاوهلهکردنهه، ئهوکردنهه، ئهوهکریای، باز
کردن، دهست پیگردن، فالاکرن، فهساندن(زنجیر)، فهستن، فهکرن،
کردنههه، لیککردنههه، واکرن، واکرن، واکرن، وهکرن، وهکرن،
وهکهردش، وهکهردنهه، یاکهردنهه، ۲- آغازکردن،

افتتاحیه: ۱- دههگاژهانانه، دههگوشاد، دههسپیکانه، پئوپههسمی
کردنههوی دامودهزگایهک، ۲- کردنههوی حیسابهکانی دامودهزگایهک
لهسهههتای سالی مالیدا،

افتتان: - فتنه انگیزی،

افتخار: ئهههخواری، ئیفتیخار، بهخ، بهختهوههه، پیوهنازین، خویرین،
خوهیرین، درؤک، سهربلندی، سهربلندی، سهربهزری، سهرفیرازی،
شانازی، شانادازی، شوگایی، فهخر، قوننه، هلهکش، ههلهشنگان،
ههمیازی،

افتخار آفرین: ئیفتیخارخولقین، بهختهوههههه، سهربلندی هئین،
سهربلندی هئین، سهربهزری هئین، سهرفیرازی هئین، شانازی خولقین،
شانادازی خولقین،

افتخار آمیز: پرسهوهه، پرلهشانازی، جیگای شانازی، مایهی فهخر،
افتخارداشتن: سهربلندیبوون، سهربلندیبوون، سهربهزریبوون،
سهرفیرازیبوون،

افتخار کردن: ئهههخواری، ئیفتیخارکردن، پیخویرین، پی خوهیرین،
پئیداخویران، پی نازان، پئینازین، پیوه سهربلندی بوون، پیوهنازین،
خوپیوهپانان، خوئهلهشنگان، سهرفیرازی کردن، شانازی پیگردن،
شانازی پیوهکردن، شانازی کردن، شانادزیکردن، شوگاییکردن، فهخر
پی کردن، فهخرکردن، نازپیوهکردن، نازپوههکردهه، نازین،

افتخاری: ۱- بهشانازی، بیمز، خوبهخشانه، فهخری، ۲-
خاوهنایهتی بلهیهک بهبی تئیهپرکردنی مرجهکانی پیویستی
پلهکه(دکترای افتخاری، عضو افتخاری)،

افتدن: - افتادن،

افترا: - افتراء،

افتراء: ئیفتیپرا، ئیلافه، بختیان، بوختان، بوختیانی، بیبهختی،
پارسهنگخستنهپال، پاشدوویی، پاشملهباسکردن، پاشملهخراوگوون،
پاشملهگوتن، پاشتملهباسکردن، پاشتیسهروئن، پؤ، پؤسکهکن،
پیاهلهخویندن، پیاهلهدان، تۆمان، تۆمانچ، تۆمهت، چهفته، چهودهه،
چئیر، چئیرکرن(بمن افترا میزند: چئیریمن دکه)، خوبهس، خوسپ، درؤ،
درؤهلهبهست، دهسهژن، دهسهلهبهس، دهلهسه، ساخته، شلت،
شلتاخ، غهیبهت، غهیبهت، فر، قسهبؤسازکردن، کورتپست،
گالهگورت، گزنی، لهدمههوان، لهمهت، ناوبردن، نهگه، ههلهبهس،
ههلهبهست، ههلهبهسته، ههلهبهسه، ههلهبهست، ههلهبهسته،

افترا آمیز: بوختاناوی، بوختیانی، بهبوختان، پرله بوختان، تۆماناوی،
تۆمانجاوی، تۆمهتاوی،

افتراس: راوکردن و تیکشکاندن و ههلهدپینی نئچیر،

افتراش: بهربلاووبوون، خستن، ریگهپئوان، شهوجیئی،

افتراض: بهسهردافهپرکردن، لازمکردن، واجبکردن،

افتراق: ۱- پههتهتیکهوتن، تاکبوونهه، تاکهوبوون، ترازان،
جیاپوونهه، جیاکاری، دابران، لئبوونهه، لئکیبوونهه، لئکدابران،
لئککردن، لئکههلبران، لئکههلبیرین، ۲- تفاوت، ۳- جدایی،

افتضاح: ۱- ئابرووبران، ئابرووتکان، ئابرووچوون، بهدناو بوون،
بهدناوی، بهدنیووبوون، بهدنیوی، بیئابروویی، خهنزاری، دهلقین،
پووپهشبوون، پووپهشی، پووسیاپی، پوسوایوون، پوسوایی، ناوزپان،
۲- زؤرخراب، زؤرناخؤش، شوورهیی، فههیت، ناحهز، ناپهوا، نالهبار،
ههزمی، شرؤپ، فرهناوهش،

افتضاح آمیز: ئابرووبهه، ئابرووبههرا، پشووهریی، پرلهسههشؤپی،
پرلهشهرمو شوورهیی، جیگای شهرمو شوورهیی، سههشؤپرکههرا،
کهتناوی، مایهی شهرمهزاری، ناوزپین،

افتضاح بار آوردن: - افتضاح کردن،

افتضاح کردن: پهندان، پوسوایی بار هئینان، کهتنپهه، کهتن
کردن، گهندهلکاری کردن، گهنهکاری کردن،

افراشتن: بلندر کردن، بهرز کردن، بهرز کردنهوه، بهرز و کر کردن، چه قانندن، دامه زرانندن، راست کردنهوه، راست هه لیتانهوه، هلاگفتن، هه لندان (نالو چادرو...)، هوردای، هوردی، هورگردهی، هه لپین، هه لکردن،

افراشته: بلندرکراو، بهرز و کراو، دامه زراو، پاره ستاو، هورکریا، هه لپراو، هه لداى، هه لدراو، هه لکراو،

افراض: ۱- جیره و بهرات دان به کسه سیک، موچه و بهرات پیدان، ۲- گه یشتنه پادهی زه کات لیکه وتنی میگهل،

افراط: بفر کردن، پیوه نمان، توندرووی، ته لاس، زیاده پوهی، زنده پویشتن، زنده گافی، سنوور به زانندن، سه رچلی، گر کرن، له نه نندازه تپیه پانندن، له نه نندازه تپیه پین، له نه نندازه در چوون، لئ زیاد کردن،

افراط آمیز: په رگیرانه، توندروویانه، زنده پویانه،

افراط گرا: ← **افراطی**،

افراط و تفریط: خاسه خه رجی و قرنیسی، خه مساری و زنده گافی، ده ستبلای و ده ست قووچانندن،

افراطی: بیر ته سگ، بیر کورت، په پرگر، توندروو، توندرووی، توندوتیز، خورت، زنده پوو،

افراطیگری: بیر ته سکی، بیر کورتی، ده مارگری، ده مارگری،

افرای سفید: شیردار،

افرای صحرائی: شروو، شروی،

افریون (افریون): خوژیلک، خوشیلک، خوشیلکه، شوژتیچکه، قوشیلک، گیاهه که به شکانندن شیریکی تالی لیدتی که نه نندازه یه کی که می درماتی قه بزیه،

افرنج: ← **افرنگ**،

آفرند: ۱ ← پرنده، ۲ ← حشمت، ۳ ← زیبائی،

آفرندیدن: ناراستن، نارایشتن، ناز، تهوز زانندن، نهوه پازنای، و سنای، تیفیتیه دان، تیوتیهوه دان، جوان کردن، خرمه دای، خه ملانندن، خه ملانن، خه میلانندن، پازانندن، پازانندهوه، پازانن، پازانندهوه، پازانندهوه، غه ملانندن، نهژر نایش، و سنای، هه نوودان،

آفرنگ: ۱- اروپا، ۲ ← اروپائی، ۳ ← اورنگ، ۴- بدهوهی، جانی، جوانچاک، جوانی، جه مال، حوسن، خوشیکی، ده لالی، زهریفی، زیبائی، قه شنگی، قه نجی، لای، مریس، ۴- جه لال و شکو، شکو، شه و کت، شیدوبید، گه وره یی،

آفروختگی: نایسان، نایساوی، به گری، پی بووی، پی کراوی، داگرساوی، داگیراوی، داگیرساوی، دایساوی، زه نیای، زه نیوی، فیخستووی، فهزه نیوی، فیخاوی، گرداری، گرساوی، گرهی، گیسناى، گیسنه، ورکه نه، ورگرنای، ویکراوی، هایساوی، هورکراوی، هورگرتای، هورگراوی، هه لی، هه لایساوی، هه لکراوی، هه لکراوی، هه لگرساوی، هه لگرساوی، هه لگرساوی،

آفروختن: ۱ ← آفروخته شدن، ۲- به آتش سرخ تبدیل شدن: نهوه گه شیای، نهوه گه شییهی، گه شانوه، گه شبوونهوه، گه شیانوهوه، گه شیاپوه، گه شینهوه، ۳- مشتعل کردن: ناگر پی کردن، ناگرخوشکردن، ناگر کردنهوه، ناور کردنهوه، نایسانندن، پیخستن، پیگردن، داخستن (تنور)، داگرسانندن، داگیرانندن، داگیرسانندن، پادان (بخاری)، پوشتنکردن، پوشتنکردهی، زه نندن، زه نین، زه نین، سنجانندن (بخاری و تنور)، شه و لقانندن، فیخستن، فهزه نین، فیخستن، کزانندن، کلدان، گر تپیه ران، گردار کردن، گردان، گر نهی، گیسنانینه، نایش پاه، نایش پراه، نیلندان (بخاری و تنور)، ورکه نه، وه بلیسه خستن، وه کردن، وه کرده نه، ویکردن، هور گریسنای، هه لکردن، هه لگرنانندن، هه لگرسانندن، هه لگرسانن، هه لگرسانندن،

اففعال: ۱- بوختان بو هه لیه ستن، درو بساز کردن، ۲- پیکه پینانی بابه تیکی نوئی،

افتقاد: ۱- گه پان به دواى گومبوودا، ۲- له ده ستدان، ونکردن، ۳- دلدانهوه، دلؤقانی و دلدانهوه، ده ست به سه ردا هینان، لاواندنهوه،

افتقار: ناتاجبوون، به له نگازبوون، ده ست کورتبوون، ده ست کورتی، نه داری، هه ژاربوون، هه ژاری،

افتکار: بیر کردنهوه، فکر کردنهوه،

افتکاک: ۱- لیکبوونهوه، لیک داپران، لیک جودا بوونهوه، لیک جیا بوونهوه، لیک داپران، لیک هه لپران، ۲- له گر توده رهینان،

افت وخیز: ۱- ته پوکو (فیساره که سه به شه و هه رته پوکویه تی واته له بهر کزی چاوی هه ر ده کوئی و هه لده ستیتهوه)، که وتن و هه ستانهوه، ۲- خسی و خرابی، هه وراز نشیو (زندگی افت وخیز دارد: زیان پرله هه ورازو نشیوه، هورز و نیش، ۳ ← معاشرت،

افتیدن: ← **افتادن**،

افتیمون: ئالف پیچ، سوهیل، سه راجه، زنج، عالف پیچ، میوه خورکه،

افچه: بووه که لی په روه، داوه ل، داوه ل،

افچه بارانی: بووه بارانه، بووه که به بارانه، بووه که نارانی، کؤسته بووه که، کؤسته هوهی، کؤسه به به، کؤسه هوهی، وه وه له بارانی، وه وه له بارانی، وه وه له بارانی، وه وه له بارانی، هؤلئ وارانی،

افحاش: جنیودان، جویندان،

افحش: ناشکرات،

افخم: ۱- به پزتر، ۲ ← ارجمند،

افد: ← **اعجوبه**،

افدستا: بده ره له نه نندازه پیته لاکوتن، په سندان، پیته لندان، تاریفی زورباش، ستایشی سهیر (جز ازبزد توام خداوندی / کنم از دل بتوبر، افدستا - ده قیقی - فم: پیچکه له خوا هه رتوی خاوه ندم / زور سهیر پر بده دل تاریفت ده کهم - کاوه)، سهیر په سندن کردن، عه جایی تاریف کردن، له پاده بده ره پیته لاکوتن، مه دح کردن، هه لدانهوه،

افدم: ۱- آخرین: ناخرین، ناخرین، پاشه وین، پشتگین، دماین، دواگین، دوامین، دوا به ک، دوا بین، قیره، هه ره شاخر، هه ره پاشین، هه ره دوا بی، ۲- سرانجام: ناخری، نا قیبهت، ناکام، نه نجام، دمایی، دوامه تی، دوا بی، دوامه ی، دویماهی، دویماهی، دویماهی، سه رته نجام، سه رنه نجام، عاقیبهت، غایهت، قولایی، کؤتایی، له ناکاما، نیهایهت،

افدیدن: ← **اشگفیدن**،

افرا: تافرا، هه فرهس، هه فرهست، هه فرست،

افراخ: ۱- ناشکرا بوونی کاربا پارا، ترس په وینهوه، ۲- جووچکه هه لیتان،

افراختن: ← **افراشتن**،

افراخته: ← **افراشته**،

افراد: ۱- تاقان، تاکان، بیکان، ۲- که سان، نه فه ره کان، ۳- به یته کانی هه لیه ست، نیوه شیعه ره کان،

افراد: ۱- تاقکردنهوه، تاکخستنهوه، جیا کردنهوه، کردنه تاق، کردنه ته نیا، ۲- کردنه تاق تاق، کردنه دانه دانه، کردنه په کیه ک، ۳- به ته نیایی پروده کاریک کردن، به ته نئی ده کاریک پوچوون،

افراز: ۱- بلندی: بلندی، ته لان، هه وراز، ۲- فراز (پس): بهرز (پا)، فیراز (سرفراز: سه ربه رزه، سه ر فیراز)، ۳- کورسی، مهنبره،

افراز: بردان، جوینکردنهوه، جودا کردنهوهی شتیک له شتیک، داپر دان، داپرین، دابه شکردن، دابه شکردنهوه مه مال و ملکی هاوبه ش، لیک ترازانندن، لیک جیا کردنهوه،

افرازییدن: ۱ ← آراست، ۲ ← افراشتن،

افراس: نه سپان، نه سپه گل، نه سپه کان،

افروزخته: ۱- تافته: بوبه‌نار، سووربووه، سووره‌وبوو، ۲- روشن: دره‌وشان، دره‌وشاوه، پوون، پووناک، ۳- مشتعل: په‌لۆخ، پتی، پتی‌کراو، داگرساو، داگیرساو، پۆشن، فنی، گراو، گر‌تیچوو، گر‌گرتوو، وئی، هۆرگرایا، هۆرگراو، هۆرگرسایا، هۆرگیرسیا، هەل، هەلبوو، هەلکراو، هەلکری، هەلگرسایو، هەلگیرسایو،

افروزخته‌شدن: ۱- تافته‌شدن: سووربوونهوه، سووربووه‌یهی، سووره‌وبووون ۲- روشن‌شدن: پووناکبوونهوه، پۆشنبوون، پۆشن‌بووه‌یهی، پۆشنه‌وبوه‌یهی، پووناکبوونهوه، تاریکی نهمان، ۳- مشتعل‌شدن: ناگرگرتن، ئایسان، ئەنه‌گیرسیای، ئەنه‌گیای، پیبوون، پیبوونی ناگر، تەفزی، داگرسان، هەلایسان، داگیران، داگیرسان، داگیریان، پۆشنبوون، پۆشنه‌وبوه‌یهی، شه‌ولقین، فیکه‌تن، کزین، گر‌تیبه‌ربووون، گر‌گرتن، گر‌تیبه‌ستان، گیسایینه، گر‌تی‌په‌یداووون، وئین، هۆرگران، هۆرگرتن، هەلبووون، هەلگران، هەلگرتان،

افروزان (افروزنده): ۱- درخشان‌کننده: دره‌وشین، دره‌وشینه، ۲- روشنائی دهنده: پووناک‌که‌روهه، پووناکیده، پوونکه‌روهه، ۳- مشتعل‌کننده: ئایستین، پیکه‌ر، داگیرستین، دایستین، پووشنکه‌ر، گپ‌ده‌ر، گر‌تیبه‌ده‌ر، گردارکه‌ر، وه‌که‌ر، هەلایستین، هەلکه‌ر،

افروزان: ۱- افروزخته (۳)، ۲- درخشان: ئەوه‌دروشیایا، بره‌وش، بریسکه‌ر، بریقه‌دار، بریقه‌ده‌ر، به‌تروسکه، به‌تیشک‌وبریقه، به‌درووش، به‌درووشین، به‌گرشه، به‌لۆق، پاک، په‌رداخدار، تابان، تروسکه‌دار، تروسکه‌ده‌ر، چاب‌به‌رد، چلۆق، دره‌خشان، دره‌وشان، دره‌وشین، دره‌وشین، پوون، پووناک، زه‌رقی، شاهیک، شو‌قدار، شه‌به‌قدار، شه‌به‌قدەر، شه‌وقدار، گرشه‌دار، نوردار، ورشه‌دار، ورشین، هولووس،

افروزانیدن (افروزانیدن): ۱- روشنائی دادن: پووناک‌کردن، پووناک‌بیدان، پووناک‌دان، پوونکردن، پەوشاندن، له‌تاریکی‌ده‌رباز‌کردن، ۲- افروختن (۳)،

افروزش: ← افروختگی، افروزنه: ← افروزینه، افروزه: ← افروزینه،

افروزینه: ۱- ناگرگه، ناگیره، ناورگر، ناورگره، بناگر، بناگره، بنناگر، بناوره، به‌چاوکه، په‌ژک، چاو‌ناگر، چاوداگیرستین، چاو‌پۆشنکه‌ر، چاو‌په‌شکه‌نه، چاو‌پوونکه، چاوکه، چاوگه، چاوگی‌ناگر، چاوه، چیلک، چیلکه، چیله، ده‌ساگر، ده‌ساور، ده‌سایه‌ر، ده‌ستاگر، ده‌سته‌چیله، ده‌سه‌که‌چیله، ده‌سه‌ئه‌ییر، ده‌سه‌چیله، ژیرناگر، شنکی، شن، ۲- فتیله: پلینه، فتیله،

افروزیدن: ← افروختن، افروشه: ۱- ئاسیده، هەل‌ئا، ۲- بلغور: برۆش، برووکه، برووش، بۆپیش، تازیله، دانقورت، دانه‌قود، دانه‌پێرک، زاره، ساقار، ساوار، سمیتک، سنک، شقار، قلۆشه، گهنمه‌کوتاو، گهنمی‌کولای، به‌ده‌ستا‌پ‌کراو، ولۆش، ولۆشه، هورروش، هولۆشه،

افروغ: برووکه، برووسکه، بریسکه، به‌له‌دی، پرتوه، پرتش، پرتشنگ، پرتشه‌نگ، پرتتاف، پرتتوه، تافک، تروسکه، تورووسکه، ته‌یس، تیجیاری، تیرازه، تیرۆژ، تیره‌ژ، تیریتۆ، تیزک، تیشک، جرووسکه، درۆشم، پرتشاهی، رۆجیاری (خور)، پۆجناهی، پۆژناهی، پۆژناهی، پۆشناکی، پۆشناهی، پۆشنای، پۆشایی، پۆنداری، پۆنکایی، پووناکایی، پووناکای، پووناهی، پوونایی، پهمی، په‌هنک، په‌وشناهی، په‌وه‌نق، سۆ، شو‌ق، شهباک، شه‌به‌ق، شه‌مال، قه‌تشک، لیزگ، نور، نیر،

افزا: بووژین، زیادکه‌ر (پا)، زیادکه‌روهه،

افزار: ← ابزار،

افزارگار: مکانیک، نووژه‌نکار،

افزارگان: نامرازه‌کان، نامیره‌کان، که‌رسته‌کان، که‌لوپه‌له‌کان،

افزارمند: نامرازبه‌کاره‌ینه‌ر، نامیردار، پیشه‌ساز، پیشه‌کار، پیشه‌گه‌ر، پیشه‌وه‌ر، خاوه‌نپیشه، ده‌زگاگپ، ده‌ستفانک، سنعاتکار، سه‌نعاتکار، کارکه‌ر به‌نامراز، وه‌ستا، هه‌نری،

افزاغ: بزداندن، ترساندن، افزانه: ← مجموعه، افزایش: زۆربووون، زیادبوون، زیادکردن، فره‌بوون، له‌زیادی‌دان،

افزاینده: زۆرکه‌ر، زیادکه‌ر، افزایی: ← افزودن (۲)، افزایشیدن: ← افزودن، افزایشیده: ← افزوده،

افزودن: ۱- بیشترشدن: پیوه‌زیادیبوون، خرانه‌سه‌ر، ده‌سه‌رکرانه‌وه، زۆربووون، زیاتربووون، زیادبوون، زیده‌بوون، لی‌زیادیبوون، هەل‌دان، ۲- بیشترکردن: پیوه‌زیادکردن، تیکردنه‌وه، خسته‌سه‌ر، ده‌سه‌رکردنه‌وه، زیاترکردن، زیاده‌ترکردن، زیادکردن، زۆرکردن، زیده‌کردن، لی‌زیادکردن،

افزودنی: ئی‌تیکردنه‌وه‌ی، ئی‌خسته‌سه‌ر، ئی‌ده‌سه‌ر‌کردنه‌وه، ئی‌لی‌زیادکردنی، بۆ‌ده‌سه‌ر‌کردنه‌وه‌ گونجاو،

افزوده: پیوه‌زیادیبوو، پیوه‌زیادکراو، ده‌سه‌ر‌کراوه‌وه، زۆربوو، زۆرکراو، زیاتربوو، زیاترکراو، زیادبوو، زیادکراو، زیده‌بوو، زیده‌کراو، له‌زیادی‌داو، لی‌زیادیبوو، هەل‌داو،

افزون: ۱- افزا (پس)، ۲- ئه‌رخ، بانتر، بۆش، بۆشتر، بۆل، پر، پپ، پوپ، په‌پ، په‌له‌سه‌نگ، چرک، زاف، زاف، زۆر، زوریه، زۆرزیاد، زۆرزه‌به‌ند، زۆرزه‌به‌نگ، زۆرزه‌ه‌نگ، زۆرزه‌ه‌ند، زه‌به‌ن، زه‌به‌ند، زه‌به‌نده، زه‌به‌نگ، زه‌حف، زه‌حف، زه‌ون، زه‌ه‌ند، زیا، زیاد، زیده، زیده‌تر، سات (تنها گرسنگی و تشنگی خستگی)، سیبه‌هران، فت، فراوان، فره، فره، فیش، قاروون، قولات، قه‌وی، قه‌وین، کواکو، که‌رته‌ک، گه‌له، گه‌له‌ک، گه‌له‌کی، گه‌لی، گه‌لیتر، گه‌لیک، مۆل، وه‌سی، هه‌ندخ، هیل (این تخم مرغ بسیار پخته: نه‌وه‌تیک هیل کولاهه)، هه‌مه‌که، هه‌مه‌که،

افزونخواهی: زیاده‌خوازی، زیده‌خوازی، افزون‌طلب: زیده‌خواز، افزون‌مایه: به‌هره‌مه‌ندله‌سامان‌یا زانست، زانا، ساماندار، مایه‌دار،

افزونی: ئاش‌پینگه‌ران، ئه‌رخ، بۆشاهی، پری، پری، پوی، زافه‌ی، زافی، زافی، زۆراتی، زۆری، زه‌حفی، زیاد، زیایی، زیده‌یی، فراوانی، فره‌یی، گه‌ل، گه‌لک، گه‌له‌ک، گه‌له‌کی، گه‌لی، گه‌لیتر، مشه، مشه‌مه‌ر، مشه‌یهی، مۆلی،

افزونی‌جستن: زیده‌خوازبوون،

افزونی‌دن: به‌باشترزانی، له‌سه‌رت‌دانان،

افزونی‌گرفتن: به‌ره‌وزیادی‌چوون، له‌زیادی‌دان، ورده‌ورده‌ زیادکردن، افزول: ۱- انگیزش، ۲- ئاشووفته، ئاشه‌ف، ئالۆز، ئالۆزکاو، ئەنگیر، ئەوگار، ئەره‌چله‌کیا، به‌ختوباهر، به‌دحال، بئناپۆر، بئیرگال، بئیرلاو، بئیرکه‌م، بئیره‌و‌به‌ر، بئیره‌و‌به‌ره، بئیرقام، بئیرکه‌یف، پروزگار، پشوو، پۆشه‌کاو، په‌ریش، په‌ریشان، په‌ریشانه‌ل، په‌ریشان‌و‌بلاو، په‌ژتو، په‌ست، په‌شو‌کاو، په‌شتوو، په‌که‌ر، په‌نزه‌هار، پئچه‌لبووچ، پئچه‌لۆک، ترساو، ترسیای، تیکچوو، تیکچوو، تیکه‌لاو، تیکه‌لپیکه‌ل، تیکه‌لوانا‌لۆز، چۆرت، چولسه، چه‌واشه، په‌ریشان، حالش، حال‌شوپ (حالم شوره)، حال‌شپه‌زه، خه‌جلاو، خه‌مبار، خه‌یالاوی، داچله‌کاو، داچله‌کیا، داچله‌کیو، دژیا، دل‌بیریندار، دل‌په‌رت، دل‌په‌شتوو، دل‌ته‌نگ، دل‌کرمی، ده‌سه‌سه‌ر، پاتله‌کاو، پاچله‌کاو، په‌تبلاو، پئژاو، زله‌قاو، زله‌قییاگ، ژاکاو، ژاکیا، ژلوق، ژلوقیاگ، ژلیقییاگ، ژولویاگ، ژه‌لمسه، سه‌رسوو‌پ‌ماو، سه‌رگه‌ردان، سه‌رله‌تیکچوو، سه‌رلیتشیواو، شاپه‌زا، شاپه‌زه، شاش، شپه‌زه، شپه‌زییاگ، شپه‌تو، شپ، شوپ، شلوق، شله‌ژاو، شله‌قاو، شه‌ریه‌زه، شه‌په‌زییاگ، شه‌ق (حالم‌شه‌قه)، شه‌قوش، شه‌مزاو،

شيوگ، شيوو، شيويا، شيوياگ، شيوياو، فکریه پريشان، کز، کۆله وار، کهساس، کهله، کهمبیر، کهمزین، کهم هۆش، کهنهفت، لات، لیکدراو، مشهوش، نارهت، نارپک، ناکۆک، نیگه ران، واق و پماو، هاؤۆ، هاؤۆزاو، هم گم، هۆرشو، هه راسان، هه لشیواو، هه لشیویاگ، ۳- تقاضا: بزیان، په زیراندن، په لاته، تاسه، ته له ب، خوازتن، خواست، خواستن، خوایشت، داخاز، داخازتن، داخواز، داخوازی، دامواستن، داوا، داواخواز، داواکاری، داواکردن، داواخواز، داواخواست، دۆۆ، گه ره ک بوون، گه ره کبییه، لاه، وازتن، واستن، واسته، واشته نه، وستن، وئ، ویستن، هۆرگرتی، هه لگرتن،

افزولیدن: ← تحریک کردن،

افسا: ۱ ← افسونگر، ۲- رامکننده: نارامکه رهوه، به ربار که ره، حه مایه تکه ره، رامکه ره، فیر که ره، کدی که ره، که دیکه ره، که فی که ره، که ویکه ره، که بیکه ره،

افساد: ئاژاوه و گه نده ئی نانهوه، خراپه کاری، دا پزاندن، دا قناندن، پزاندن، گه نده لگاری، گه نده له کاری،

افسار: ئەوسار، پالەنگ، جله و (اسب)، جله ب، دزگین، دۆخه شمه، دۆخه هه فسار، دۆخی هه وسار، دهسته جله و (اسب)، دهسته ره شمه (اسب)، دهسته وسار، دهسکه جله و (اسب)، دهسکه ره شمه (اسب)، دهسکه وسار، دهزگین، دهسگین، ره شمه (اسب)، ره شۆ، ره شوره شمه (اسب)، ره شوه، ره شه، ره شمه (اسب)، سه ره که لله (اسب)، فسار، قاجچی لغا، قه راسه، قه وچه، کلکه ره شه، گم، گه مک، لغان، لغان، لیوان، وسار، وه سار، هۆسار، هه فسار، هه فسار، هه وسار،

- افسار بدست کسی بودن: ملکه چی بیته ملا و نه ولای که سیک بوون، هه وسار ده دهستی که سیکدا بوون،

- افسار پاره کردن: نه شقیبوون، پهت بپین، پهت پساندن، سه ریزوی کردن، سه رکتشی کردن، هه وسار چراندن، یاخیبوون، یاغیبوون،

- افسار خود را بدست کسی دادن: ئیختیاری خۆ به که سیک سپاردن، جله و خۆ دانه دهستی که سیک، خۆ به که سنی سپاردن، هه وساری خۆ به دهستی که سیکه وه دان،

- افسار را سرخودش زدن: پهت له سه ردامالین، به ره لاکردن، به ره له لاکردن، هه وسار له سه ردامالین، وئیل کردن،

- افسار را شل کردن: ئازادی زۆرو نه گونجاو پیدان، پیش به ردان، پیش به ره لاکردن، زیاده له نه اندازه ئازادی پیدان، سه ختگیری نه کردن، هه وسار بۆ شل کردن،

- افسار را کشیدن: به ره به لاساری گرتن، پاهینان، هه وساندن،

- افسار زدن: دامرکاندن، له غا وکردن، هه وسار کردن، هیتانه ژیر پکتی خۆ،

- افسار سرخود بار آمدن: به ره لایبار هاتن، سه ره به خۆ بار هاتن، له غا و شلیبوون،

- افسار کسی را بدست داشتن: جله و ی که سیک ده ده ستدا بوون، زالیبوون به سه ره که سیکدا، کلکی که سیک ده به ره ده ستیدا بوون، هه وساری که سیک به دهسته وه بوون،

- افسار گسیخته: ← (افسار گسیخته) ← افسار،

- افسار گسیخته: پهت پساندوو، سه ریزوی، سه رکتش، سه رچل، هه رزه،

- افسار گوساله: گۆره سار، گۆله سار، گۆیره وسار، گۆیله وسار،

- بی افسار آب خوردن: ئاو بی لغا و خواردن، بی گه و ره مامۆستا بوون،

افسان: به راف، به رده زووره، به رده هسان، به رده هسان، به رده سوونه وه، سان، کوچکه سان، کوچکه هسان، هسان، هسان، هوسان، هه سان،

افسانه: ← اسطوره،

افسانه ای: ۱- ئەفسانەیی، خەیاڵی، دیرۆکی، ۲- سەپرو سەمەرەو نااسایی، هه ژه نده،

افسانه پرداز: ئەفسانەبێژ، ئەفسانەدانەر، ئەفسانەوێژ، دیرۆک دا پێژ، دیرۆکساز، دیرۆکنووس، دیرۆکهۆن،

افسانه ساز: ← افسانه پرداز،

افسانه سرا: ← افسانه پرداز،

افسانه شدن: ۱- ئەوسا بوون، بوون به ئەفسانە، تێدا چوون، له تێچوون، نه مان، ۲- ناو بانگ ده رکردن، ۳- کۆنه بوون، ناو پک لی مان و به س،

افسانه کردن: ناو دار کردن،

افسای: ← افسا،

افساینده: ← افسا،

افساییدن: ۱ ← افسون کردن، ۲- رام کردن: حه مایه تکه ردن، خۆ شه کردن، دامۆچانن، داهینان، دهسته مۆ کردن، پامکردن، راهینان، فیر کردن، فیر که رده ی، فه پسکاندن، که ویکردن، لینیکردن، ماییکردن،

افسد: خراپتر، خراتر، خراوتر، خه راپتر، گه نده لتر، گه نده لترین،

افسر: ۱- ئەفسەر، خاوه ن پله له سوپادا، زابیت، زابوت، زافت، قوماندار، ۲- تاج: تانج، زه پزه نگ، زه رگه نچ، زه رگه نچ، ناقه سرک،

افسر دگی: ۱ ← انجماد، ۲ ← اندوهگینی، ۳- ئیشکبوون، ئیشکبه لاتن، پووتانه وه، ترنجان، ترنجیان، جه فلین، چرچ بوون، چرچولۆچ تیکه و تن، چرچه له لاتن، چرچیان، چرچیان، چرچیان، چرچیان، چرچین، چرمانه وه، چرمسین، چرووسانه وه، چرووساوی، چلمسین، داچه کاوی، ده قشکان، زه رد بوون، زه رد بییه ی، زه رده له گه ران، ژاکان، ژاکاوی، ژاکیان، ژاکیان، ژول، ژولیان، سیسبوون، سیسیبییه ی، سیس و چرچ بوون، سیسه له گه ران، سیسیان، سیسیای، شه مزان، شه مزین، فرنجان، فرچبوون، فرچه له لاتن، فرمچین، قورمسان، قورمسین، قه رمچین، کرژبوون، کرژ بییه ی، کرژه له لاتن، کرشیان، کرچین، کرشین، کورسان، کومشین، که رمشین، که رمه ژین، کیر، کیز، گرژه له لاتن، گرژین، گلفچین، گنججاوی بوون، گنج تیکه و تن، گه چران، گه چلان، لۆچان، مرچقین، وشکه له لاتن، وشکه له لاتن، وشکه ژور نامای، ویکه اتان، هه لقرچان، هه لقرچان، هه لقرچیان، هه لقه مچان، هه لقرچان، هه له کرچیان، هه لقرچین، ۴- دل سردی: به رچا و تاریکی، بیقه ری، بیقه ری، بییه وایی، ته واسان، دل ساردی، ساردی، ناومیدی، ناهومیدی، هیوا پراوی،

افسردن: ۱ ← افسردگی (۳ و ۱)، ۲ ← اندوهگین شدن، ۳- دل سارد شدن: ئومید له ده ستدان، پشت سارد بوونه وه، ته واسان، خاوبوونه وه، خاوه بییه ی، دل سارد بوون، دل سارد بوونه وه، ده ست لیداشتن، ده ست لئ شتن، ده ست لئ شوشتن، سارد بوونه وه، سه رد بویوون، سه رده وه بییه ی، هه یلنان، ناهومید بوون، هه ویا نه مان، هیوا پراو، هیوا پراو بوون، هیوا نه مان،

افسرده: ۱ ← اندوهگین، ۲- پژمرده: ئیشکبوو، ئیشک هه لآتوو، پلمه ژیاگ، په ژمرده، په ژمورده، تیک ترینجاو، چرچ، چرچا، چرچ بووگ، چرچ ولۆچ بووگ، چرمسی، چرمسیو، داچه کاو، زه رد بوو، زه رده له گه راو، زار، ژاکاو، ژاکیا، ژاکیا، ژاکیا، ژولسه، ژولسه، ژولسه، ژولیاگ، ژولسه، سیس، سیسبوو، سیسبوو، سیسه له گه راو، شه مزاو، شه مزی، شه مزو، قرجا، قرمچی، قه رمچی، کرچ، کرژ، کز، کملۆشک، کرژ، گه چل، گه چلاو، نه ژاد، وشکه لاتوو، وشکه لاتوو، وشک هۆر ناما، هلقرچا، هۆر قرجیا، هه لقرچا، هه لقرچیا، هه لقرچا، هه لقرچیا، هه لقرچا، ۳- دل سرد: به رچا و تاریکی، بییه ی، پشت سارد، چاقرسه نۆک، خاوه خۆبان، دل سار، دل سارد، دل سارد، ده مسارد، دم سارد، ده مشل، ناومید، ناوه م، ناوه م، ناوه م، وه ره چه تاریکی، ۴- بیمه عد، بیمه یل، جا پز، دل سارد، قارس، قالس، قه لس، مه رس،

شيوگ، شيوو، شيويا، شيوياگ، شيوياو، فکریه پريشان، کز، کۆله وار، کهساس، کهله، کهمبیر، کهمزین، کهم هۆش، کهنهفت، لات، لیکدراو، مشهوش، نارهت، نارپک، ناکۆک، نیگه ران، واق و پماو، هاؤۆ، هاؤۆزاو، هم گم، هۆرشو، هه راسان، هه لشیواو، هه لشیویاگ، ۳- تقاضا: بزیان، په زیراندن، په لاته، تاسه، ته له ب، خوازتن، خواست، خواستن، خوایشت، داخاز، داخازتن، داخواز، داخوازی، دامواستن، داوا، داواخواز، داواکاری، داواکردن، داواخواز، داواخواست، دۆۆ، گه ره ک بوون، گه ره کبییه، لاه، وازتن، واستن، واسته، واشته نه، وستن، وئ، ویستن، هۆرگرتی، هه لگرتن،

افزولیدن: ← تحریک کردن،

افسا: ۱ ← افسونگر، ۲- رامکننده: نارامکه رهوه، به ربار که ره، حه مایه تکه ره، رامکه ره، فیر که ره، کدی که ره، که دیکه ره، که فی که ره، که ویکه ره، که بیکه ره،

افساد: ئاژاوه و گه نده ئی نانهوه، خراپه کاری، دا پزاندن، دا قناندن، پزاندن، گه نده لگاری، گه نده له کاری،

افسار: ئەوسار، پالەنگ، جله و (اسب)، جله ب، دزگین، دۆخه شمه، دۆخه هه فسار، دۆخی هه وسار، دهسته جله و (اسب)، دهسته ره شمه (اسب)، دهسته وسار، دهسکه جله و (اسب)، دهسکه ره شمه (اسب)، دهسکه وسار، دهزگین، دهسگین، ره شمه (اسب)، ره شۆ، ره شوره شمه (اسب)، ره شوه، ره شه، ره شمه (اسب)، سه ره که لله (اسب)، فسار، قاجچی لغا، قه راسه، قه وچه، کلکه ره شه، گم، گه مک، لغان، لغان، لیوان، وسار، وه سار، هۆسار، هه فسار، هه فسار، هه وسار،

- افسار بدست کسی بودن: ملکه چی بیته ملا و نه ولای که سیک بوون، هه وسار ده دهستی که سیکدا بوون،

- افسار پاره کردن: نه شقیبوون، پهت بپین، پهت پساندن، سه ریزوی کردن، سه رکتشی کردن، هه وسار چراندن، یاخیبوون، یاغیبوون،

- افسار خود را بدست کسی دادن: ئیختیاری خۆ به که سیک سپاردن، جله و خۆ دانه دهستی که سیک، خۆ به که سنی سپاردن، هه وساری خۆ به دهستی که سیکه وه دان،

- افسار را سرخودش زدن: پهت له سه ردامالین، به ره لاکردن، به ره له لاکردن، هه وسار له سه ردامالین، وئیل کردن،

- افسار را شل کردن: ئازادی زۆرو نه گونجاو پیدان، پیش به ردان، پیش به ره لاکردن، زیاده له نه اندازه ئازادی پیدان، سه ختگیری نه کردن، هه وسار بۆ شل کردن،

- افسار را کشیدن: به ره به لاساری گرتن، پاهینان، هه وساندن،

- افسار زدن: دامرکاندن، له غا وکردن، هه وسار کردن، هیتانه ژیر پکتی خۆ،

- افسار سرخود بار آمدن: به ره لایبار هاتن، سه ره به خۆ بار هاتن، له غا و شلیبوون،

- افسار کسی را بدست داشتن: جله و ی که سیک ده ده ستدا بوون، زالیبوون به سه ره که سیکدا، کلکی که سیک ده به ره ده ستیدا بوون، هه وساری که سیک به دهسته وه بوون،

- افسار گسیخته: ← (افسار گسیخته) ← افسار،

- افسار گسیخته: پهت پساندوو، سه ریزوی، سه رکتش، سه رچل، هه رزه،

- افسار گوساله: گۆره سار، گۆله سار، گۆیره وسار، گۆیله وسار،

- بی افسار آب خوردن: ئاو بی لغا و خواردن، بی گه و ره مامۆستا بوون،

افسان: به راف، به رده زووره، به رده هسان، به رده هسان، به رده سوونه وه، سان، کوچکه سان، کوچکه هسان، هسان، هسان، هوسان، هه سان،

افسانه: ← اسطوره،

افکنند: ۱- ئەرەوسەي، بركدان، بركدان، تووپدان، تووپدان، تووپدان، تووپھەلدان، شانەي، فەدان، فەداي، فەيدان، كەواندن، لەھەزى دان، لەھەزىدان، وسەي، ھاويۇتن، ھاويشتن، ۲- پانكردنە(سفرە)، خستن، داخستن، پاخستن، پايەخستن،

افكندى: ئى تووردان، ئى فەيدان، بۇ تووپھەلدان، بۇ فەيدان، شايانى فەيدان، شايوى فەيدان،

افكنده: ۱- انداختە، ۲- شۇپ(سەر شۇپ)،

افكنده: ← افكن،

افگار: ۱- ئارو، ئازارچىشتوو، ئەوگار، بىرىندار، خەمگىن، دامو، دىل تەمراو، دىل پەزمراو، دىل زاكاو، دىل سار، دىل شكاو، دىل مراكو، رەنجاو، زامار، زامدار، زگار، زىل ئەوگار، سىسەلگەپاو، كەسەرە، كەنەفت، ماندك، ماندگ، ماندوو، ماندى، مانگ، مانوو، مانيا، مانياگ، وەستاو، وەستىاي، ۲- زخمى،

افگارشدن: ئازارچىشتن، بىرىندار بوون، پەنجان، زامدار بوون، ماندوو بوون، مانيان، مانىاي،

افگانگى: ← سقۇجنىن،

افگانە: لەبەرچوگ، مندالى لەبەرچوو،

افگانە كردن: بەرىخستن، بەرى فەيدان، لەبارىدن، مندال لەبەر بردن،

افگن: ← افگن(و ھەمە تركىباتش)،

افلاس: ۱- ئىفلاس، چنەيى، فەقىر بوون، نابووت بوون، نابووتبەيى، نەدار بوون، وەرشكستبوون، ۲- بىنوائى،

→ بە افلاس افتادن: توشى نابووتى بوون، توشى نەدارى بوون، نابووت بوون،

افلاسنامە: نامەي ئىفلاسى، نابووتنامە، نامەي بەئىمزاى چەند شاھىدى باوہ پىكراو لەسەر نابووتبوونى كەسەك،

افلاق: قسەي سەيروسە مەرەپىنەنەو شاعىر،

افلاك: ئاسمانان، ئاسمانگەل، ئەستىرەكان، حاسمانەكان، گەردوون، گەردوونەكان،

افلاك شناس: ← اخترگر،

افلاكى: ← اخترگر،

افليج: ئىفليج، شەپلە ئىدراو، شەل وگىر، گۆج، گۆلۆلە، گىر،

افنا: ← افنا،

افنا: تەرتوتونا كردن، تەرتوتونا كردن، تىباردن، قىران تىخستن، لەبەين بەرى، لەناو بردن، لەناو بەرى، لەئىبو بردن، لەئىبەرى، فەوتى بەرى، نابوود كردن، ھەپزاندن، ھەپشاندن،

افنان: لەقەكان، لكەكان،

افندى: ئاغا، ئاغە، بەرپز، بەگ، خاوەن، گەورە، مىرزا،

افنديدن: ← آفنديدن،

افنون: ۱- ئاخافتەي پوختە وشاراوە، ۲- لەقى تىكەلاو، ۳- نوغ، ۴- ھەپەتى لاوھەتى،

افنيه: ← آستانە،

افواج: كۆي(فوج) ← فوج،

افواه: ۱- دەمگەل، دەمەكان، زاران(ئەوھى كەوتە زاران دەكەوتتە شاران، زارو زمانان، زارەكان، ۲- ئەو دەرمانانەي بۇ بۇنخۇشكردن دەچىشتيان دەكەن، ۳- جۆرەكانى شتىك، چەشەكانى شتىك،

افواھا: بەدەم، بەدەمى، بەزار، زارەزار، زارەكى، زمانى، سەرزارەكى، لەزاران بىسراو،

افواھى: دەفكى، دەماودەم، دەمبەدەم، دەمى، زارەزار، زارەكى، زارەزار، زارەزار، زمانى، سەرزارەكى، لەزاران بىسراو، پاست يان درۆ ناديار،

افول: ئاوابوون، بزبوون، پووكانەو، پەنھانبوون، داچوون، داوسيان، پۇچوون، كەمكردن و سىس ھەلگەپان، گومبوون، ونبوون، ھەرەسەپتان،

افە: ۱- اداواطوار، ۲- خودنماي،

افە آمدن: ئەدادەرىتان، ئۆين دەرىتان، خۇبادان، قوون يادان بۇ سەرنج پاكىشان، لارولەنجە كردن، لەنجە كردن، نازو نووز كردن، نازو نىمناز كردن،

افھام: تىگەياندن، خالىكردن، فاماندن،

افھم: بەئاوەتر، تىگەيوتر، خالىتر، فامىدەتر،

افيون: تریاك، تلیاك،

افيونى: ئەفیوونكىش، تریاك كیش، تریاكى، تلیاكى،

اقارب: ← بستگان،

اقاصر: ۱- قولە تران، كورت تران، ۲- قولە كان، كورتە كان،

اقاصى: ۱- دوورت تران، ۲- ئاخىرە كان، دوايىبە كان، كۆتايىبە كان،

اقاقى: ← اقاقياء،

اقاقيا: ئاقاقيا، ئەكاكى، داربىسىمىلا، دارجەوى، دارەدەرزى، دارەزەدى، عەناو،

اقلت: ۱- بەخشىن، لىبووردن، ۲- تىكدانەوھى سەودا،

اقاله: ۱- بەخشىن، لىبووردن، ۲- تىكدانەوھى سەودا،

اقلیم: كۆي(اقلیم) ← اقليم،

اقامت: ۱- ئاكنجىتى، بچھ بوويى، بنەجىتى، جھگىرى، جىگىرى، دامەزراوى، دامەزىياگى، دامەزىيوى، سوكنايى، گلەوبەرى، ۲- بىداداشت: بەرپايى، دابەستراوى،

اقامت داشتن: ئاكنجىبوون، ئەرمەزىيا، بچھ بوون، بنەجىبوون، جھگىربوون، جىگربوون، جىگە دەسكەوتن، دامەزراو بوون، ساكىن بوون، لىبوون، لىمانەو، مزل ھەبوون،

اقامت كردن: ۱- ئاكنجىبوون، ئەرمەزىيا، بچھ بوون، بنەجىبوون، جھگىربوون، جى خۇشكردن، جىگربوون، جىگە دەسكەوتن، دامەززان، دامەزريان، دامەزىن، سوكنايپھان، گلەوبەرىبوون، مانەو، مزلگرتن، ۲- بىداداشت: بەرپاكردن، دابەستن،

اقامتگاه: جىگىلى دامەززان، دامەززانگە، مانەوگە، مزل، مزلگە، نىشمەن، نىشىنگە،

اقامت گزیدن: ← اقامت كردن،

اقامه: ۱- اقامت، ۲- بانگى پىش نوپۇز دابەستن، قامەت، ۳- بەجىھىتان، جىبەجىكردن،

→ اقامه دعوا: داوا لەسەر تۆمار كردن، خىستەنە پرووى سكالآ، شكايەت لىكردن بەنووسىن،

→ اقامه دعوى: ← (اقامه دعوا) ← اقامه،

→ اقامه دليل: خىستەنە پرووى بەلگە، دەلىل ھىتانەو،

→ اقامه شهود كردن: بەشاھىدگرتن، بەلگە ھىتانەو، شاھىد ھىتانەو،

→ اقامه كردن: خىستەنە گۆپى، قسە شتى داھاوردن، ھىتانە گۆپى،

→ اقامه نماز: قامەت بەستن، نوپۇز دابەستن،

اقانیم: كۆي(اقنوم) ← اقنوم،

اقباض: ۱- چاكردى كالان، ۲- دەست بەسەردا گرتن، دەستبەسەر كردن، گرتن،

اقبال: ۱- بخت، ئىقبال، ئىقبال، باو، باي، بەخت، بەختوئىقبال، بەش، پەل، تالچ، تالە، چارە، خواپىدان، خواپەنەداي، دەرب، سعوود،

افکنند: ۱- ئەرەوسەي، بركدان، بركدان، تووپدان، تووپدان، تووپدان، تووپھەلدان، شانەي، فەدان، فەداي، فەيدان، كەواندن، لەھەزى دان، لەھەزىدان، وسەي، ھاويۇتن، ھاويشتن، ۲- پانكردنە(سفرە)، خستن، داخستن، پاخستن، پايەخستن،

افكندى: ئى تووردان، ئى فەيدان، بۇ تووپھەلدان، بۇ فەيدان، شايانى فەيدان، شايوى فەيدان،

افكنده: ۱- انداختە، ۲- شۇپ(سەر شۇپ)،

افكنده: ← افكن،

افگار: ۱- ئارو، ئازارچىشتوو، ئەوگار، بىرىندار، خەمگىن، دامو، دىل تەمراو، دىل پەزمراو، دىل زاكاو، دىل سار، دىل شكاو، دىل مراكو، رەنجاو، زامار، زامدار، زگار، زىل ئەوگار، سىسەلگەپاو، كەسەرە، كەنەفت، ماندك، ماندگ، ماندوو، ماندى، مانگ، مانوو، مانيا، مانياگ، وەستاو، وەستىاي، ۲- زخمى،

افگارشدن: ئازارچىشتن، بىرىندار بوون، پەنجان، زامدار بوون، ماندوو بوون، مانيان، مانىاي،

افگانگى: ← سقۇجنىن،

افگانە: لەبەرچوگ، مندالى لەبەرچوو،

افگانە كردن: بەرىخستن، بەرى فەيدان، لەبارىدن، مندال لەبەر بردن،

افگن: ← افگن(و ھەمە تركىباتش)،

افلاس: ۱- ئىفلاس، چنەيى، فەقىر بوون، نابووت بوون، نابووتبەيى، نەدار بوون، وەرشكستبوون، ۲- بىنوائى،

→ بە افلاس افتادن: توشى نابووتى بوون، توشى نەدارى بوون، نابووت بوون،

افلاسنامە: نامەي ئىفلاسى، نابووتنامە، نامەي بەئىمزاى چەند شاھىدى باوہ پىكراو لەسەر نابووتبوونى كەسەك،

افلاق: قسەي سەيروسە مەرەپىنەنەو شاعىر،

افلاك: ئاسمانان، ئاسمانگەل، ئەستىرەكان، حاسمانەكان، گەردوون، گەردوونەكان،

افلاك شناس: ← اخترگر،

افلاكى: ← اخترگر،

افليج: ئىفليج، شەپلە ئىدراو، شەل وگىر، گۆج، گۆلۆلە، گىر،

افنا: ← افنا،

افنا: تەرتوتونا كردن، تەرتوتونا كردن، تىباردن، قىران تىخستن، لەبەين بەرى، لەناو بردن، لەناو بەرى، لەئىبو بردن، لەئىبەرى، فەوتى بەرى، نابوود كردن، ھەپزاندن، ھەپشاندن،

افنان: لەقەكان، لكەكان،

افندى: ئاغا، ئاغە، بەرپز، بەگ، خاوەن، گەورە، مىرزا،

افنديدن: ← آفنديدن،

افنون: ۱- ئاخافتەي پوختە وشاراوە، ۲- لەقى تىكەلاو، ۳- نوغ، ۴- ھەپەتى لاوھەتى،

افنيه: ← آستانە،

افواج: كۆي(فوج) ← فوج،

افواه: ۱- دەمگەل، دەمەكان، زاران(ئەوھى كەوتە زاران دەكەوتتە شاران، زارو زمانان، زارەكان، ۲- ئەو دەرمانانەي بۇ بۇنخۇشكردن دەچىشتيان دەكەن، ۳- جۆرەكانى شتىك، چەشەكانى شتىك،

افواھا: بەدەم، بەدەمى، بەزار، زارەزار، زارەكى، زمانى، سەرزارەكى، لەزاران بىسراو،

سوعوود، شانس، شهنس، کابه شاک، کوس، کؤست، ماراؤ، ناوچهوان، نسیب، نسیو، ننگین (نگینی هاوردوه)، نهرد، نیوچاوان، وهخت، هات، هاته، هاتی، ههدار، هیر، ۲ ← استقبال، ۳- خوشبختی،
 - اقبال زمانه: له باربوونی پوژگار،
 - اقبال کردن: ← استقبال کردن،
 اقبالمند: ثاری، بوختیهیش، بهئیقبال، بهبهخت، بهختدار، بهخت کهتوک، بهختهوهر، بهختیار، بهسعوود، جوان بهخت، خاوهن بهخت، خودان بهخت، خویش ئیقبال، خویش بهخت، خوهبیهخت، سهر بهسوق، سهر به پوژی، نیوچاوان کردوو (نیوچاوانه کهی نایکا)،
 اقیح: دزیوتر، ناحهزتر، ناشیرینتر،
 اقتباس: ← اقتباس کردن،
 اقتباس کردن: فیزیوون، فیزیبهی، لی فیزیوون، لیوه گرگرتن، وهرگرگرتن، وهرگرگرتنی بابه تهکانی ناو کتیبیک به کورتکردنهوه و دهست تیوهردان، عملمتن، عملمین،
 اقتحام: ۱- بهبی بیرکردنهوه خو ده کاریک ههلقورتاندن، خو تی ههلقورتاندن، ۲- خو تووشی کویرهوهری کردن، ۳- بهچاوی سووک ته ماشاکردن، بهسووکو کهم گرگرتنی کهسیک،
 اقتدا: ← پیروی کردن،
 اقتداء: ← پیروی کردن،
 اقتداء کردن: ← پیروی کردن،
 اقتدار: ← استعداد (۲)،
 اقتدارگرا: دهسته لاتخواز، دهسته لاتویست، گشتخواز،
 اقتدارگرایی: ناموژهی، تووتورتاریزم، توتالیتاریزم، دهسته لاتخوازی، دهسته لاتویستی، گشتخوازی،
 اقتراب: تخوونیه کهوتن، لیکنزیکبوونهوه، نیزیکایه تی،
 اقتراح: ۱- ناخاوتن بی بیرکردنهوه، ۲- پیشنیار، پیشنیاز، ۳- داهینان، پارسی له سهر بابه تیک له راگه یه نه ریکی گشتیدا، ۴- ههلبزادنی شتیک،
 اقتراض: ← قرض کردن،
 اقتراع: پشکهاویشتن، دهنگدان،
 اقتراف: ۱- بهدهسته هینان، بهدیهینان، کوششکردن، وهدهست هینان، وهدهسته هینان، ۲- تووشبوون، گوناهاکردن،
 اقتران: پیوه ندرایتی، جووتی، جووتبوون، لیک نیزیکی، نیزیکبوونهوه و بوونه دؤست، نیزیکایه تی،
 اقتسام: ۱- تقسیم کردن، ۲- سوگند خوردن،
 اقتصاد: ۱- ئابوور، ئابووری، بهئه ندازه و به چی خهر جکردن، دهست پیوه گرگرتن، دهستگرتنه وه له خهر جدا، وهرام، ۲- میانه روی،
 - اقتصاد باز: ئابووری بی بهر ته سسک کردنهوه ی هه نارده و هاورده، ئابووری کراوه،
 - اقتصاد بیسته: ئابووری بی هه ناردره و هاورده، ئابووری داخراوه،
 - اقتصاددان: ئابوریزان، ئابوریناس، پسپوری وهرامی، وهرامزان، وهرامناس،
 اقتصادی: ئابووری، پیوه ندیدار به ئابوور، وهرامی،
 اقتصادیات: کاروباری ئابووری، کاروباری وهرامی،
 اقتصار: ۱- اکتفاء، ۲- کورتکردنهوه،
 اقتصار کردن: ← اکتفاء،
 اقتصاص: ۱- تۆله سه ندنهوه، تۆله کردنهوه، ۲- چیرۆک گپرا نهوه،
 اقتضا: ← اقتضاء،

اقتضاء: ۱- ادعا، ۲- تقاضا، ۳- داواکردنهوه ی قهرز، ۴- شیان، شیاورنیش عقرب نه از ره کین است / اقتضای طبیعتش این است -؟: دوویشک چزه که ی قینی نیه / پیوه دان شیایوی سروشتی ویه - کاوه / لیوه شانوه، وه شاهوویی، ۵- لزوم، ۶- مطالبه،
 اقتضاب: ۱- اشتقاق، ۲- برینی لکی دار، ۳- بی بیر لی کردنهوه شیعی ریا قسه کوتن،
 اقتضاکردن: پیوستبوون، پیوستی کردن، خواستن، شایانبوون، لازمیوون، لیوه شانوه، واسته ی، ویستن،
 اقتطاع: بران، برین، جوینکردنهوه، جیا کردنهوه،
 اقتطاف: ۱- داهاتی وهرزی میوه پنین، ۲- میوه چنین، میوه پنین، وهدهسته هینان، هه لگرتن،
 اقتفا (اقتفاء): ← تعقیب،
 اقتلاع: له بن دهر هینان، له پشه ده ریتان، هه لکه ندن، هه لکه نران، هه لکیشان، هه لکیشران،
 اقتنا (نم): ۱- پاشه که وتکردن، کۆکردنهوه ی سامان، ۲- سهرمایه وهرگرگرتن،
 اقتناص: ۱- اسارت، ۲- شکار کردن،
 اقتناع: پاشه که وتکردن، دهس پیوه گرگرتن، سامان کۆکردنهوه،
 اقتنالوقی: قانگه لاشک،
 اقچه: پوولی زتر یا زتو، سکه ی زتر یا زتو، ورده زتر،
 اقچه: پوولی زتر یا زتو، سکه ی زتر یا زتو، ورده زتر،
 اقحاط: تهنگانه داهان، قاتوقری داهاتن، وشکه سالی داهاتن،
 اقحوان: ← بابونه (هم)،
 اقحاج: کۆی (قدح)، پیاله کان، جامه کان،
 اقدار: بههیز کردن، وزه پیدان،
 اقدام: قه ده مه کان، ههنگاوه کان،
 - تراب اقدام: خاکی بهر پی یان،
 اقدام: ۱- ئیقدام، ئیقدام، پیشکه وتن له کاریکدا، تی کۆشان، تی کۆشین، چاونه ترسان له کاران، داپه، دهست بردن، دهست برن، دهست به کاربوون، نه ترسان له کارو مل پیوه نان، هافل، ههنگاونان، ههولدان، ۲- دلیری،
 - اقدام مقتضی: ههنگاوی پیوست، ههنگاوی شایان، ههنگاوی به چی،
 اقدامات: کۆی (اقدام) ← اقدام،
 اقدام کردن: ۱- دهست بۆ بردن، دهست به کاربوون، دهست پیکردن، کردن، ملینان، وه دوای کاریک کهوتن، ههستان به کاریکه وه، ههنگاو بۆ هه لگرتن، ۲- دلیری کردن،
 اقدر: به توانتر، بههیزتر،
 اقدس: پاکتر، پیرۆزتر، وشه به ک بووه ی پیرۆزینان له شوا سازادان،
 - اقدس علی: پاکتروله سهرتر (بو شا)،
 - ذات اقدس: زاتی پاک (بو شا و نه میران)،
 - والا حضرت اقدس: پایه بهرزی پاک پاک (بو شازادان)،
 اقدام: بهرتر، بهرووتر، پیشتر، پیشووتر، کۆنتر، میژینه تر،
 اقربادین: پتوشوینی سازکردنی دهرمانان،
 اقربا دین: پتوشوینی سازکردنی دهرمانان،
 اقرار: ۱- ئیقرار، ئیقرار کردن، بی لی نان، پنه نامه ی، پنه اتن، چوونه زتر، داپلاندن، دان بیانان، دان پیدانان، ددان پیداهینان، درکاندن، درکنای، دهرقه دان، راستی گوین، فه ناسین، مکوور بوون، موقبربوون، ۲- بهناشکر اکوتن، ۳- جیگا بی دان، دامه زراندن،

اقتیقوس: ← دِق،
 اقعاد: دانیشاندن، پۆنیشانندن،
 اقفار: ۱- به تالیبوون، خالیبوون، ۲- خاپووربوون، کاولبوون، ویران بوون،
 اقفال: ۱- پیوه دان، داخستن، قفل دان، کلوم دان، کلیل دان، گاله دا، ۲- گه راندنه وه، گنیرانه وه،
 اقل: کم، که مایه تی، که متر، که مترین، که متره، که مینه،
 - اقل درجه: که مترین پله، نزمترین پله،
 - اقل مراتب: که مترین پله، نزمترین پله،
 - اقل قلیل: لانی کم،
 اقلأ: به شی کم، به که می، به لانی که می، زقه نه، قه نا، که مایی، که مینه، کیمیفه، لانی کم، لای کم، هیچ نه بی، هیچ نه وی،
 اقلع: ۱ ← (بازایستان) ← باز، ۲- دورشدن،
 اقلع: ۱- نارامبوون، له سه ره خۆبوون، ۲- ئۆقره لیبرین،
 ئۆقره لیه لگرتن، ئیزعاج کردن، بزواندن، شله ژاندن، ۳ ← جنبانیدن،
 اقلال: ۱- ناتاجی، ده سستکورتی، نه داری، هه ژاری، ۲-
 توشی که مایه سی کردن، توشی که مایه سی هاتن، ده سستکورتبوون،
 فه قیربوو، که مکر دنه وه، له که می دان، نه داربوون،
 اقلام: جۆره کا، چه شنه کان، قه له مه کان،
 اقلیت: ۱- که مایه تی، که مایی، که مینه، ۲- که مبوون،
 - در اقلیت بودن: له که مایه تیدابوون، که مینه بوون،
 اقلید: ناچه، کلید، کلیت، کلیل، کلیل، کللیه، کللی، مفتا، مفتا،
 هاجار، هاجر،
 اقلیم: ناقار، ئیقلیم، به شیک له گۆی زهوی که که شو هه وای وه ک
 به کی هه بی، کیشوه، کافار، مه لبه ند، ناوچه، ولات، به ک له
 حوت به شی زهوی،
 اقلیم گرائی: ناوچه خوازی، ناوچه گه ری، هه ری مخوازی، هه ری م گه ری،
 هه ری م گه ری تی،
 اقلیمی: ناقاری، ئیقلیمی، کافاری، مه لبه ندی، ناوچه بی، ناچه ر،
 کلید، کلیت، کلیل، کلیل، کللیه، کللی، مفتا، مفتا، هاجار، هاجر،
 اقمار: کۆی (قمر) ← قَم
 اقماع: ۱ ← خوار کردن، ۲ ← دفع کردن (رانندن)، ۳ ← شکست
 دادن،
 اقمشه: ← کۆی (قماش)، پارچه کان، پارچه گه ل، کووتالی جۆراو جۆر،
 اقماع: رازی کردن، قایل کردن، قناعت هپت کردن، هینانه سه رباو،
 اقموم: ۱- بناخه، بنواشه، بنه مای شتییک، خۆ، سرشت، هۆکاری
 شتان، هیم، ۲ ← شخص،
 اقمومهای سه گانه: سی بنه مای دینی عیسا (باوک، کوپ، پووحی
 پیرزن)،
 اقوا: ← اقواء
 اقواء: ۱- به تالیبوونی مال، چۆلبوونی مال، ۲ ← بینناز شدن، ۳ ←
 تهیدست شدن، ۴- چا کردنی گوریستی که به نسی نا وه کیه ک
 له نه ستووریدا، ۵- دوابی هاتنی تیشوو، که وتنه سه ر ساجی عه لی،
 نیاز منه ندبوون، نیشتنه وه له پووته لان، ۶- که موکۆ پیه کی شیعه له
 بزوتنی ناوه کیه کی قافیه دا، ناشازی به شاهوند (وه ک به شاهوندی
 له ته شیعیکی شیر و ئی له ته که ی دیکه ی شییر بی که شیرو شیر له بزوتندا
 وه کیه ک نین و به شاهونده که دروست نیه) یا وه ک: (بفرق چمن ابر
 گسترده پسر / بفرش زمرده فرو ریخت دُر که ده بیته: هه ور
 دایکیشا سه رچیمه ن بال و په ر / دایبارانده سه ر فه پشی زومو پود دوپ -

اقرار دادن: ← اقرار،
 اقرار کردن: ← اقرار،
 - اقرار گرفتن: ئیقرار پئی کردن، ئیقرار لیه ره گرتن، پئی درکاندن،
 راستی له بن زار کیشان، راستی پئی درکاندن،
 - اقرارنامه: ئیقرارنامه، ده رفه دان نامه، نامه ی ددان پیا نان،
 اقراض: کوللیزه کان، کولیچه کان،
 اقراض: قه زدان، وام دان، او دان،
 اقراع: پشک هاویشتن،
 اقران: ۱- هاوالان، هاوتایان، هاوته مه نان، هاوشانان، هاوکوفان،
 هاوقه تاران، هاولقان، هاومالان، ۲- ره قیبانی یکتا ره شه ردا،
 هاوشه پان، ۳ ← اقرباء،
 اقران: کردنه هاوشان، کردنه هاوکوف، هینانه پیزه ی،
 اقرب: نیزیکت،
 - به اقرب احتمال: زۆر پئی تیچوون، زۆر ویچوون (به اقرب احتمال...
 می آید: ... زۆر وینده چی بی)،
 اقربا: ← بستگان،
 اقرباء: ← بستگان،
 اقربادین: ریوشوتنی ساز کردنی ده رمانان،
 اقربادین: ریوشوتنی ساز کردنی ده رمانان،
 اقرع: که چه ل،
 اقری: میواندارتر، میوانگرت،
 اقساط: داد گه ری کردن،
 اقساط: پره کانی پاره ی دانه وه، به شه کان، قیسه کان، قیسه نه کان،
 اقساطی: به قنس، به قیست، به قیسن، پاژپاژی، پاژی، قستی،
 قستی، واره می (له قه رزه که دوو واره م لاماوه)،
 اقسام: سوینده خواردن،
 اقسام: ۱- جۆره کان، چه شنه کان، نه وه کان، ۲- سوینده کان،
 اقسط: داد په ره ورت، داد گه رتر،
 اقسیان: ← اقسین،
 اقسین: بیله، دار پیچ، قاتورک، لابلابک، لافلافۆک، لافلاف، لافلافک،
 لاولاو، له ولوو، لیللافک، مالویچه (وحشی)، گیای لاولاو، مله گه وی،
 اقسعرار: ۱- پیست ریکه اتن له ترسان، ۲- مووی له ش قرزبوونه وه،
 اقسا: ← اقسی،
 اقصاء: ← اقصاء،
 اقصاء: ۱- بۆدوورناردن، وه دوورخستن، ۲- تپۆ کردن، دوورخستنه وه،
 ده ر کردن،
 اقصر: قولته ر، کۆتاتر، کورتتر، کولتر،
 اقصی: نه وه په ر، دوور، دوورتر، دوورترین، دووره ده ستان،
 اقط: که شک،
 اقطاب: ته وه ره کان، جه مسه ره کان،
 اقطار: کۆپه ره کان، کۆته ره کان، گنیه ره کان، ناوچه کان،
 اقطاع: ۱- دانی به شیکی ملکی خۆ به که سیک که به داهاته که ی بزی، ۲-
 پرنی به شیکی شتیکی به خشیینی به که سیک، ۳- به خشیینی
 پارچه زهوی به ک له لایه ن خه لیفه وه، ۴- لومه کردن،
 - اقطاع الطريق: ← راهزنی،
 اقطاعات: کۆی (قطاع) ← اقطاع،
 اقطع: ۱- بیده ست، ده ست بر او، ۲- چه ته، ریگر،

- کاوه) کهوهک دهبینین پُر و پُر لهبشاهونده فارسیه کهداو په پرو دوپ لهبشاهوندی کوردیبه کهدا له بزوتیندا چند جیاوازن،
- اقوال: فرمایشتهکان، فرمودهکان، قسهکان، گوتهکان،
- اقوام: ۱ - اقرباء، ۲- گروههای مردم: ناقمهکان، تایفهکان، قهومهکان، قهومهکان، گهلان،
- اقوز: - آغوز،
- اقویس: چهماوهتر، کۆمتر، نوشتاوهتر،
- اقوم: دووختر، راستتر، راسته کیتتر، راسته وپیتتر، مهرتهباتر،
- اقونیطون: گوله، گوله گیا،
- اقونیطون سمی: گبازار، ههلاهه، ههلاهی هه،
- اقوی: به توانتر، به هیترتر، پتهوتر، پیکراوتر، قایمتر،
- اقویا: - اقویا،
- اقویا: به توانایان، به هیتران، پی کراوان (پیاویکی پی کراوه)، توانایان، دهسته لاتنداران، زۆرداران،
- اقهر: بهزا کونوتر، زالت،
- اقیانوس: به حری موحیتی، ده ریالووش، زه ریالووش، زه ریای گه وره، محیت، ناخ،
- اقیسه: کۆی (قیاس) - قیاس،
- اکابر: ۱- خدانازی، که یخودایان، گراگران، گه ورهکان، مازنان، مەزنان، ۲- به ته منتران، به سالچوان، ته مەن زۆران، گه وراتره یل، گه ورتان، مازنتران، مەزنتران،
- اکادمی: - اکادمی،
- اکاذیب: درۆکان، درۆیهکان، درۆوده لهسه، هه لهبهستهکان،
- اگار: - برزگر،
- اکارس: - قارچ،
- اکارم: کۆی (کریم) - کریم،
- اکاره: ۱ - برزگ، ۲- وهرز پیکه له گونده کهی خوئی به شه زه و بیه کهی نه پی و بۆکار بیچینه گونده کانی دیکه،
- اکازیون: - فرصت (این ماشین با این قیمت اکازیون واقعی است)،
- اکاسره: ۱- پادشاکان، ۲- پادشاکانی ساسانی،
- اکاسیا: داره ده رزی، داره زه ردی،
- اگال: زۆر خۆر، فره خۆر، فره وهر،
- اگال غلیظ: ۱- بیر بیکه لک، بیر پروبووچ، خه یالی پروبووچ، ۲- زۆر خۆری به خۆوه، فره خۆری درشت نه ندام،
- اگاله: میبینه ی زۆر خۆر، فره خۆری می،
- ادویه اگاله: درمان و ماکی سووتینه ری کیمیایی،
- اکالیپتوس: ئوکالیپتوس، ئوکالیپتوس،
- اکالیل: تانجهکان،
- اکبر: به ته مەنتر، گۆره تر، گه پتر، گه ورت، مازنتر، مەزنتر،
- اکبیر: ۱- به رمیو، ۲- ئاشوو، بیزه وهر، پتی، پلتۆخ، پلک، پلکن، پۆخل، به لۆ، به لۆخ، پیس، پیسکراو، پیسو پۆخل، پیسوپه لۆ، پیسوپه لۆخ، تنوا، چرکن، چرکی، چلکن، چلکن و لیشکن، چلووک، چلیک، چه پل، چه قله، چه لهه، چه وروچلیک، دزئو، دزۆین، ریفن، زیرگ، زیرگن، فه زخت، قرئز، قلیتر، قهرئز، قه لته بان، قه لیر، کر می، کرئز او، کرئز او، کۆتی، که ره ه، که سیف، گلاو، گنار، گه رماخن، گه رماخن، گه فار، گه مار، گه ندلخه، له وتی، له یمن، لیتۆکه، لیشکن، لیمن، لییشن، ناپاک، ناحهز، ناحهز، ناشیرین، ناپوخت، ناتهمیز، ناتهمیس، نه پاک، نه گریس، هه رمی،
- اکبیری: به دته شک، به دشکل، بیتموود، پووته که، پیس، پیسه، پیسه که، دزئو، نابار، کریت، ناحهز، ناشیرین، نه چتی،
- اکتاف: شانکان، کۆی (کتف) - کتف،
- اکتاب: ۱ - اندوهگین شدن، ۲ - اندوهگینی، ۳ - دردمند شدن، ۴ - ددمندی،
- اکتبر: ئوکتۆبر، ئوکتۆبر، تشرینی به کهم، چریائیکی،
- اکتتاب: ۱ - صرفه جوئی، ۲ - نوشتن،
- اکتجال: چاوپه شکردن، کل ده چاو کیشان،
- اکتراء: به کریدان، به کریرگرتن،
- اکتساء: - اکتساء،
- اکتساء: پۆشین، داپۆشین، ده بهر کردن، کردنه بهر،
- اکتساب: ناماده کردن، به دهس ئاردهی، به دهست هینان، به دهس هینان، پاشه که و تکردن، پهیدا کردن، پهیدا کردهی، پیکه یینان، دهس خستن، دهسه نان، دهس وسه ی، که سب کردن، گیرهاوردن، گیره یینان، وه دهست هینان، وه دهس خستن، وه دهس هینان،
- اکتسابی: ناماده کراو، نه وهی وه دهست یین، پاشه که و تکراو، په یاکردنی، دهستقنای، دهسختنی، دهسخته کی، دهسه یینانی، که سب کراو، وه دهسته اتوو، وه دهست هینراو،
- اکتساح: راپیچان، راپیچان، رامالین،
- اکتشاف: ئاگاداری وه دهسته یینان، په رده لادان، په یاکردن، پیگه یشتن، دۆزینه وه، ده رختن، دیتنه وه، فه دیتن، کردنه وه، که شفکردن، یۆسه یوه،
- اکتشافات: کۆی (اکتشاف) - اکتشاف،
- اکتشافی: ئامیری دیتنه وه، دۆزه روه (هواپیمای اکتشافی: فرۆکه ی دۆزه روه)، دیتراوه، دهسته یا دهزگای گه ران بۆ دۆزینه وه ی شتیکی یا وه دهست هینانی ئاگاداری، شوینگیتر، شوینته لگر (گروه اکتشافی: دهسته ی شوینته لگر)،
- گروه اکتشافی: دهسته ی پشکنه ر، دهسته ی دۆزه روه،
- هواپیمای اکتشافی: فرۆکه ی پشکنه ر، فرۆکه ی جاسوسی،
- فرۆکه ی دۆزه روه پیگه ی دوزمن، فرۆکه ی شوینگیتر،
- اکتفاء: - اکتفاء،
- اکتفاء: به سیوون، به سکردن، به ش کردن، په شکردن، پیگه یشتن، پیکه یشتن، تیبوون، تیرا کردن، تیراهینان، تیربوون، تیری، ده ره یینان (کفایت نمیکند: تیی نایی، ده ری ناهینتی)، رازیبوون، ره سانی، ره ساکردن، ره سین، کافی بوون، کیفایه تکردن، گوریزه،
- اکتفانشدن: به سیوون، به سکران، به بهس زانین (در اینجا به ذکر یک مثال اکتفا شد: لیتره ها هر باسی نمونیه کهم به بهس زانی)، به سنده کران، رازی بوون، ره ساکردن، کیفایه ت کردن،
- اکتناز: ۱ - پس انداز کردن، ۲ - پرشدن، ۳- خه زینه دانان، غه زینه دانان، زپروئو پاشه که و تکردن، گه نجینه دانان،
- اکتناف: چه شارگه ساز کردن، خسته نه ژیربال، ده وره دان،
- اکتناه: په ی بردن په ناوه رۆک، گه یشتن به نه نجامی شتیکی،
- اکتوبر: - اکتوبر،
- اکتودرم: توپزی ده روه، چینی ده روه، ده ره توپزی،
- اکتهال: پیربوون، ته مەنی نیوان سی تا په نجا، ده نیوه و چه وون، موو رهش و سی بوو،
- اکتیال: پینوان، پیناونه کردن،
- اکتار: ۱ - پرچانگی، ۲- زۆر کردن، فره کردن، ۳- زنده پۆیی،

الامليک: پيچره زله، په زله پيچ، هزارگهز، هزارگهز،

الاو: ← الو(۱)،

الاولا: ← الؤبالله،

الؤبالله: ئيستهره، ئيللاوبيللا، ئيلان و بيلان، هره، هرهده بټي،

الاه: ← خدا،

الاهه: ← الوهيت،

الاهه: خواى ميبينه،

الاهي: ← الهي،

الاهيات: ← الهيات،

الاهيون: ← الهيون،

البايع: بهناوه زان، ژيران، مه ژووداران،

الباي: ناوه زه کان، ميشکه کان،

الباي: ← نداد،

الباقي: ← بقيه،

البته: نه لبت، نه لبت، به لټي، به لټي، بټي سو، بټي گومان، پاسه نه، دياره، پاسه کهي، وه هايه، هه بهت، هه رپاسه، هه روايه، هه روه هايه، هه لبت، هه لبت،

البيسه: بهرگ، جل، جلك، جلو بهرگ، شپه، كه لپهل،

الپر: ۱- زرنگو شيطان: به چنگ، به خووه ژيو، چاف فه كرى، چاو كراوه، زرك، زرنگو وشه يتان، زرينگ و فيله زان، زورزان، زيت، زيتل، زيخ، زيره فان، زيره ك، زيكل، ژير، ژيرك، سه ننگه لقاوه (ده لټي) سه ننگه لقاوه له هه مووچتټي كدا تاماده يه، سه هنده، سه هنگه، سه هه نده، سه هه نه، فه لپهته، فيلزان، كونه، كه مو، لوتهر، له دنيازان، وريا، وشت، وشار، ۲- چه تله مېر، چه توون، سه گ فزوول، فيلزان، وشاري بهنازار،

التيام: ← التيام،

التباس: ۱- تټيكلالوي، لټيكلالوي، ۲- داپوشان، داپوشين، لټي شاردنه وه،

التثام: ده مامك له زار بهستن، ده مامك لټيدان، زار بټين بهستن،

التجا: ← التجا،

التجاع: ۱- پهنا، پهناي پهنا بهر، تال (وه ره خووت بده بهر تالا من)، دالده، سا، سايه، هه لا، هانا، ۲- التجاوردن،

التجاوردن: پهنا بوردن، پهنا هټيان، چوونه بن دالدهي، چوونه ژټريال، چوونه ژټريه ناي، چوونه ژټريه سايهي، خو دانه ژټري تال، دالده هټيان، هانا بهر دهي،

التجاج: ۱- تټيكلالوي ناواز وده ننگه كان، ۲- تټيكلالوي شه پلان،

التحا: ← التجاع،

التحاء: پدين هاتن، پيش هاتن،

التحاد: ← ارتداد،

التحاق: په يوه سټوون، په يوه ندي كړدن، پټيگه يشتن، پټيوه لكان، تټيكلالوي، تټيكلالوي، چوونه پال، په گه لگه وټن،

التحام: به يه كتر په يوه سټوون، جو شخواردن، گه يشتنه وه يه ك،

له حيم بوون،

التذاذ: تام بردن، تام كړدن، چټو بړدن، چټو بړدن، چټو بړدن،

له زه بړدن،

التزام: ۱- ئيلاقه دار بوون، بهر پرسياري، به گرنگ گرتن، به هټيند گرتن، پابه ندي بوون، پابه ندي، پابه يبوون، په يمان دان، پټيخه مبوون، پټيوه به ستران، ده ربايس بوون، ده ربايست بوون، ده ربه سبوون، ده ربه ست بوون، ده ربه سټي، ده ربه نبوون، ده ربه ندي بوون، ده سته بهري، گرفتار بوون، گوټيدان به كاري، له خه مسي... دابوون،

وهه سټووي خوگرتن، وه خوگرتن، ۲- تاتاجي پټيوون، نه وه چه پټيوون،

ئحتياج پټيوون، به يواستن، په ك پټيگه وټن، پيداوي سټوون،

پيداوي سټي پټيوون، پټيويس بوون، پټيويس بوون، پټيويس پټيوون،

تهوزيمبوون، حاجه ت پټيوون، هه وه چه بوون، هه وچټيوون، زهرؤله بوون،

زه رووربوون، زه رووري بوون، شه رتبوون، گه ره ك بوون، گه ره كبيهي،

گه رټيوون، لازمبوون، له سه ر بوون، موحتاجبوون، موحتاجي پټيوون،

مه هه چه تبوون، نياز پټيوون، واجب بوون، واچبوون، واژوبوون، هه وه چه

پټيوون، ۳- پټر ابوون، پټر ابوون، چه نو بوون، چه نوبوون، چه نيبوون،

ده گه لټيوون، فټر ابوون، فټر ابوون، فټر ابوون، وټر ابوون، له گه لدا ابوون،

هاوټي بوون،

التزام دادن: ← تټهټد كړدن،

التزام ركاب بودن: له خمه ت گه وره به كدا بو شوټنيك چوون،

التصاق: ۱- پټيوه لكان، پټيوه نووسان، لكان، ۲- پټيو سټي،

التفات: ۱- اكرام، ۲- ناوړلټي دانه وه، ناوړه سه ر دانه وه، ناوړو پټيدان،

ناوړيل دان، نه وه لواناي، بايه خ پټيدان، بوگرتگبوون، به گرنگ گرتن،

به هټيند گرتن، به زه يي، ديه يي، سه رنج پټيدان، لا كړدنه وه، لا كړده يي،

لايټ كړدنه وه، لاواندنه وه، لاواننه وه، لوتف، موحيبته،

مه رحه مه ت، مه يل، مټيره باني، نه رمي، هافر، هافر فټيدان،

التفات كړدن: ← التفات،

التفاف: تټيكلالان، له خوټالان، له خوټيچان، هه لټيچان،

التقا: ← ملاقات،

التقاء: ← ملاقات،

التقاط: ۱- اقتباس، ۲- چينه كړدن، هه لگرتنه وه،

التقاطي: پټيگه اتوو له توخمه ناسازو دهنگو بيره ليك دزه كان، تټيكل

كړدن چي نده شوټنيك به ناحه زي، لاسايي كړدنه وه ي سه ر نه كه وټووانه ي

ته ده يي،

التماس: نه رجو، بهر گه پ، تكا، خوازه، خواهشت، خوايشت، داخاز،

داخواز، داخواز، داخواست، ديله ك، په جها، زيمار، سكاله، سكاله،

شاكه، شاكه شاك، كرووز، كرووزه، كرووز، كرووز، كزاف، كرووز،

كولووز، لاف، لافاهي، لافايي، لافه، لافه كي، لافه لاف، لالكه، لاله،

لاوه، مه هدهر، نزا، نزووله، ويست، هه رجو، هه وه، هټي، هيوي،

هټي، ۲- (التماس كړدن) ← التماس،

التماس آميز: به پاپانه وه، پر له پاپانه وه،

التماس دعا: داواي دووعاي خټر،

التماس كړدن: نه رجو كړدن، نه وه لآيبي، نه وه لآيبي، بهر گه رين،

پاراندنه وه، پارانه وه، پاربان، پاربان، تكا كړدن، تكا كړده يي،

خواهش كړدن، خواش كړدن، داخاز كړن، داخواز كړدن، داخواز كړدن،

داخواست كړدن، ده بهر كه وټن، ده بهر گه ران، ديله ك كړدن،

په جاك كړدن، زيمار كړن، ژارين، سكاله كړدن، سكاله كړدن، شاكه شاك

كړدن، شاكه كړدن، فه پاربان، كرووزان، كرووزانه وه، كرووز كرووز كړدن،

كرووزيانه وه، كزاف كړن، كرووزان، كرووزانه وه، كولووزان،

كولووزيانه وه، لافا كړن، لافاهي كړن، لافايي كړن، لافه، لافه كړن،

لاوه لافا كړن، لالان، لالانه وه، لالكه كړدن، لاله كړدن، لاليان، لاليانه وه،

لاواندن، لاواندنه وه، لاواننه وه، لاهه كړدن، لواندن، له بهر گه ران،

له بهر يي، له بهر يي، مه هدهر كړدن، ناوران، ناوران، ناوران، ناوران،

نزا كړدن، نزووله كړدن، نه ورانه وه، واريانده وه، واريانه وه، واريانه وه،

وه پاربان، وه پاربان، ويستن، ويگه وټن، هه رجو كړدن، هه لټووزان،

هه وه ر كړدن، هه وين، هټي كړن، هټي كړن، هټي كړن،

التماس كنان: به پاپانه وه، به لالانه وه،

التماس كنده: تكاكار، ديله كچي،

التماس وپناه خواستن: په نا بټو بړدن و تكا ليك كړدن، دامين گرتن،

عجز و التماس: تكاواله، تكاونزا، نكواله،

التماع: بريسه ك داني كار به، رانندن، په ننگ په رين، هه لټوون،

التواء: ۱- نالان، باو خواردن، پیچدران، تیکه وه پیچران، ۲- نالوزای و چه مین، ۳- سرپیچی،
 التهاب: ۱- نه وه سووچیای، بلیسه دان، داگیرسان، سووتانه وه، سووتیان وه، سوورداگه پان، سوورداگه پیران، سوورداگیرسان، سوورهورگیلای، سوورهلگه پان، کلپه کلپ، گرگرتن، گرؤ، گرؤن، گر، وه رمتن، هه لایسان، ۲- بی نارامی، بی نؤقره بی، ۳- سوورپه بی، حه لچون، ۴- داگیرسانی نه ندای لهش، سووتانه وه، گر، هه وکردن، ۴- هه لتؤقیوی، هه لماسیوی،
 - التهاب ریوی: سی داگیرسان، سی سووتانه وه، گر، سی،
 - التهاب کبد: جهرگ داگیرسان، جهرگه گر،
 التیام: ۱- نامایوه یؤ، پینه گرتن، چابوونه وه، چاک بوونه وه، خووز هینانه وه، خووشبوونه وه، ساپیژ، ساپیژ بوونه وه، ساپیژییه وزه خمی، ساپیژی، ساپیژ، سو، سو، سهرویک هینانه وه، فه کهویان، قه مووش، کوئر بوونه وه بی، ویکه اتنه وه، هاتنه وه یه ک، هاتنه وه ییک، یه ک گرتنه وه، ۲- په یوه ندان، سازاندن، ۳- پیکه وه سازانی دوو شت، - التیام پذیر: برینی بؤده رمان بوو، چاره هه لگر، شیای چا بوونه وه، قه مووشگر،
 - التیام یافتن: چابوونه وه، خووز هینانه وه، ساپیژ بوون، ساپیژ بوونه وه، ساپیژییه، ساپیژ بوونه وه، سهر ویک هینانه وه، قه مووشک گرتن، هاتنه وه سو (برینم هاته وه سو)، هاتنه وه سو، یه ک گرتنه وه،
 التیام توم: - (اتمام حجت) - اتمام،
 الجا: - الجاء،
 الجاء: ۱ - پناه دادن، ۲- ناچار کردن، ۳- کاری خو به خوا نه سپاردن،
 الجار: ۱ - بسج، ۲- زیاره، هه ره وه ز،
 الجامشی: - اطاعت،
 الجامیشی: - اطاعت،
 الجخت: - الجخت،
 الجه: - چپاول،
 الجخت: به تهمایی، تهماح تیدا بوون، تهماداری، تهمایاری، چاوه پوانی (چشم آن دارم: چاوه پوانم)، چاوه پوانی به ده ست گه یشتنی شتیک بوون، چاوه ری بوون، چاوه پوانی له که سیک هه بوون، چاوه پوانی لی بوون، هیقی، هیوا،
 الجوق: - الآجیق،
 الحاح: نه وه کلوزیای، پرکیشی له سهر داوا به پاپانه وه، پی داگری، کرورانه وه،
 الحاد: ۱- بییاوه ری، بیروای، بیدینی، خوانه ناسی، کافری، له دین وه ره گه پان، ناخواباوه ری، ۲- ده ست له بپروا بهردان، هه لگه پانه وه له دین،
 الحاصل: به کورتی، به هه رحال، پوخت و موخته سهر، خولاسه، عه لاکولی، له ناکامدا، له نه نجامدا، وه لحاسل،
 الحاق: ۱- په یوه ست، پیک گه یشتن، پیوه په یوه ست بوون، پیوه په یوه ندبوون، پیوه لکان، ره گه لکه وتن، لکان، ۲ - الحاق کردن،
 الحاق کردن: په یوه ست کردن، په یوه سکر کردن، پیک گه یاندن، پیوه به ند کردن، پیوه لکاندن، خستنه پال، ره گه لکستن، کردنه پاشکو، لکاندن، هاویچ کردن، هه قبه ند کردن،
 الحاقی: به ستراوه، پاشکوئی، پی به ستراوه، پی لکاو، پیوه به ستراوه، پیوه لکاو، ره گه لخوا، هاویچ کراو،
 الحاقیه: - الحاقی،
 الحان: ۱- ناوازه کان، دهنگه کان، سؤز و چه، گورانی به کان، ۲- ناوازه خو شه کان، دهنگه خو شه کان،
 الحذر: ۱- پاریز، پرینگانه وه، ترس، دووریکردن، لی پرینگانه وه، ۲-

ناگات له خوینی، وریابه، وشیاربه، هاگاتبو،
 الحق: نه له حق، نه لههق وه لئینساف، به پاستی، هه ق بلین،
 الحمد: سوورپه یه حمد، فاتحی،
 - الحمد کسی را خواندن: به مردوو دانانی که سی، فاتحی که سی خویندن،
 الحمد لله: نه له حمد و لیللا، نه له حمد ملامی، خواباشوکر، خوابه شوکر، سایه ی خواوه، سیاس بوخوا، شوکر بوخوا،
 الخ: تادمای، تادوایی، هتد، هه تادوایی،
 الخدرم بلدرم: باگوره، په گوره شه، وشکه هه په شه، هه په شه و گوره شه،
 الخنگ: ۱- بیچار، بیچار، بیشرم، په تیاره، دهمدریز، هارو هاج، ۲- نه زؤیچه، بهرلا، بهرلا، بیخونه ر، بی ده ست لات، بی که لک، بیخونه ر، تخل، ترکن، ترنه، تره، تسن، تورووندی، ته پله تر، ته په تره، ته مهل و بیکاره، ته وهل، ته وتنه وه، حه په ی ناواران، خوپی، خوپی، خپرؤ، ده ستنه وستان، ده ستنه وستان، ره وتل، پچاوی، زؤر گه پ، زؤلک، زه لامی بیکاره، ساتؤره، ساکول، سلورت، سویتلی، سه گ پاسووتیاگ، سه گ پا سهوتیاگ، سه گه بهر لالا، سه گی پی سووتاو، سه ی پی سووتاو، شله خته، فره گه پ، فره گیل، فله لیته، قه وچل، کار له ده ست نه هاتوو، کوسه ک، کؤلانکوت، کؤلانی، که پهر، که توهل، که دوهل، که سلان، گر هوئر، گه بهر، گه لور، گه سوپ، گیسکه ناودیبی، لووگی، له کارت، له کتنه، مخه ننت، مخه ننت، مشه خور، مفته خور، مفته وه ر، ناعس، ناقابیل، ورو، ویلگه ر، ویلگه کی، هه رزه گه پ، هه رزه گه ر، هه لگه پ، هیچ لیته هاتوو، هیتری، هیمی،
 الخ: به تامت، خو شچیژه تر،
 الخرد: تاینچه، توری کاکیشان، داوه کا، په شکه، شه لته،
 الزام: ئیجبار، پنداویست کردن، پنداویستی، پیویست بوون، پیویست کردن، پیویستی، تهوزیم کردن، حه وچه کردن، حه وچی کردن، زه رؤله کردن، زه روور کردن، زه رووری کردن، کردنه شهرت، گهره ک کردن، گهریک کردن، لازم کردن، له سهر واجب کردن، مه جبوور کردن، واجب کردن، واجؤ کردن، واژو کردن، هه قبه ندی،
 - الزام آور: - الزامی،
 - الزاماً: بته وئی نه توهئی، به ئیجباری، به پیویست، به مه جبووری، به ناچار، به ناچار، چاری ناچار،
 - الزام دادن: خستنه ته ستؤ، رامل خستن، قسه پیینه هیشتن،
 - الزامی: ئیجباری، بگردگ، به مه جبووری، به ناچار، په ک پیکه وتوو، پنداویست، پندقی، پندقیاتی، پیویا، پیویس، پیویست، خورتی، زؤره کی، زؤری، زه رؤله، زه روور، زه رووری، شهرت، قاپؤ، گهره ک، گهری، لازم، له سهر، ناچار، واجب، واجؤ، واژو، وهج، وهرج،
 الزم: پیویستتر، زه روورتر، لازمتر، واجبتر،
 الساعه: - اکتون (۱)،
 آلت: - ازل، سهره تا، سهره تا ی به دپه اتنی دنیا،
 السن: ده ماوه ر، زمان پاراو، قسه ره وان، و ته پاراو،
 السنه: نه زمانه کان، زمانه کان، زمانگه ل، زوانتی،
 آلتش: - آلتش،
 آلتش دگش: ۱ - مبادل، ۲- ده ست تیکه ل کردن، سهر به سهره،
 الصاق: پیوه لکاندن، پیوه نووساندن، چه سپاندن، چه سپنای، دالکاندن، لکاندن، لکنای، لی قایم کردن،
 الصاقی: پیوه لکاندراو، پیوه نراو، پیوه نووساندراو، پیوه نووسیندراو، چه سپاندراو، چه سپنیدراو، دالکاندن، زانق کریا، لکاندراو، لکینراو، لی قایمکراو، نویسیای،
 الصق: پیوه نووستر، پیوه نووسینتر، تووچتر، چه سپدارتر، چه سپنه تر،

دەبووشتەر، دەبېشتەر، دەمووشتەر، زامقېتەر، لچتەر، لىجىتەر، لىكېنتەر، لىچىتەر، مىجىتەر(بۇ قور)، نووسەكتەر،
 الطاف: خەلاڭتىكىدىن، مېتېرەبەنىكىدىن، نەرمى نواندىن،
 الطاف: چاكەكان، دىيارى يەكان، لوتفەكان، محببەتەكان،
 مېتېرەبەنى يەكان، نەرمى يەكان،
 الطف: خاۋىنتەر، سووكتەر، ناسكتەر، نەرمىتەر،
 العاب: دنەدان بۇگەنچەفە، هاندان بۇقوما،
 العبادبالله: ← عبادبالله،
 الخ: سەرۆك، سەرور، گەورە،
 الخالفاء: باتىل كىردن، پوۋچ كىردنەو، پوۋچاندنەو، پوۋچەل كىردنەو، تېكىدان، تېكىداي، رەشكرىدەنەو، شىۋاندنەو، فتىكدنەو، ھەلۋەشاندنەو،
 الخاز: شەرمەتەل، شەرمەتەلۈكە، مەتەل گوتن،
 الخرض: بەكورتى، بەكورتى و كوردى، خولاسە، كورتوب، لەئەنجامدا، مزار، مەبەست، كورتى بېرمەو، الف: ۱ ← هزار، ۲ ← هزاره،
 - الخافانسانخان: ئەلفوبىيى لىك نەكردنەو، كەرۋاگ، لىكنە كىردنەو، نەزان و بېسەوادىبون، ھەرپەلەبەرپە نەكردنەو، ھەرپەبەرپە لىكنە كىردنەو، ھەرپەلەبەرپە جيا نەكردنەو،
 - الخالف كىردن: قاش قاش كەدن، كووز كووز كىردن، كووز كووز كەردەي،
 - الخبرخاك كىشىدن: ئەسپەردە كىردن، ژىرخاك كىردن، لەخاكدا شاردنەو، لەخاك فەشاردن، ناشتن،
 - الخبا: ئەلفوبىيى، ئەلفوبىيىتە،
 - الخبرسىنە كىشىدن: بەرىبىنگ شىركىدن، بەرۆك دادىپىن، يەخەدادىپىن، يېقەدادىپىن،
 - يك الفبىچە: بستەمنداللىك، مندالۈكە يەك، مندالە وردكە يەك، مندالە وردكە يەي،
 الفاختن: ← اندوختن،
 الفاظ: كۆي(لفظ)، لەبزەكان، لەفزەكان، وشەكان،
 الفت: ۱- ئالوودەيى، ئاۋالى، ئۆگرى، خوۋپىتوھ گىرى، خى، دەساۋۇيى، دۆستايەتى، دەستەمۇيى، پامى، پاهاتكى، پاهاتوۋيى، پموودەيى، فى، فېربوۋگى، فېربوۋيى، فېرى، فېرەكى، كورى، گرابەسى، گرۇيى، گرەويى، لسكەيى، ولفەت، ھاۋالى، ھاۋودەسى، ھۆكارەيى، ھۆگرى، ۲ ← الفت گىرفتن،
 - الفت دادان: ئالوودە كىردن، ئۆگر كىردن، چىكىردن، دەساۋۇ كىردن، دەستەمۇ كىردن، رامكىردن، پاهىنان، پموودە كىردن، عاتەتداي، عادەتدان، فېركىردن، كىردنە ئاۋال، كىردنە ھاۋال، گرۆ كىردن، گرەۋ كىردن، ولفەتدان، ھۆكارە كىردن، ھۆگر كىردن،
 - الفت گىرفتن: ئالوودە بوون، ئۆگر بوون، بوونە ئاۋال، بوونە ھاۋال، چىبوون، خۆگرتن، خوۋپىگرتن، خوۋپىتوھ گرتن، خوۋگرتن، خىپىدان، خىدان، دەساۋۇ بوون، دەستەمۇ بوون، پامبوون، پامبىيە، پاهاتن، پموودە بوون، عاتەتگرتەي، عادەت كىردن، عادەتگرتن، عەدەت كەردەي، فېربوون، فېرىيەي، گرۇبوون، گرەبوون، ولفەت گرتن، ھۆكارە بوون، ھۆگر بوون، ھۆگرتن،
 - الفت گىرفتە: ئالوودە، ئاۋال، ئۆگر، چى، خۆگرتى، خوۋپىگرتو، خوۋگرتو، خوۋگرتى، دەساۋۇ، دەستەمۇ، پام، پاهاتگ، پاهاتو، پموودە، عاتەتگرتە، فېر، فېربو، فېربوگ، فېرەك، گرۆ، گرە، لسكە، ھاۋال، ھۆگر،
 الفختن: ← اندوختن،
 الفختە: ← اندوختە،
 الفخذن: ← اندوختن،

الفرار: ئەوجار ھەللى، بۇي دەرىچوو، دەرىچوو بۇي، دەي بەرشە، دەي پاكە، دەي ھەللى، پاكە،
 الفغدن: ← اندوختن،
 الفغده: ← اندوختە،
 الفمارى: ئەلفوبىيىتەيى، ئەلفوبىيى لەجىياتى ژمارە،
 الفنج: ← اندوختكى،
 الفنج كىردن: ← اندوختن،
 الفنجىدن: ← اندوختن،
 الفنشانه: ئەونىشانەي لەكاغەز سازى دەكەن و دەنيو لاپەرەكانى دەننن بۇ ون نەكردنى بابەت، كاغەزى نىشانە،
 الفينه: ئەسپايى پياۋ، سىرەت، نىرىنەي پياۋ،
 الفيه: ئەسپايى پياۋ، سىرەت، نىرىنەي پياۋ،
 القا: ← القاء كىردن،
 القاء: ← القا كىردىن،
 - القاء بنفس: بەخۆتەلقىن كىردن،
 - القاء شىبە: بەزەلە بىردن، بەھەلە بىردن، توۋشى خەتا كىردن، توۋشى ھەلە كىردن، زەللە پىكىردن(شىطان اورا باشتابە انداخت: شەيتان زەللە پىكىردن)،
 القا كىردن: ۱- بارئاوردەي، بارھاوردن، پارهىنان، تەعلىم دان، تەعلىم دادان، حاملاندن، درزادان، پاهىنان، عاملاندن، فېز كىردن، فېز كەردەي، مستنايش، مسنايش، مسناينە، موساينە، نىشا دان، نىشاندان، نىشانداي، ھوۋتكرن، ھۆژاندن، ھوۋپىنكرن، ھەفۆتن، ھەسۇئاندن، ھىكرن، ھىنكرن، يادان، ۲ ← افكندن، ۳- بىرىك دەمىشكى خىستن، پى تەلقىن كىردن،
 القاب: نازاۋەكان، ناسناۋەكان،
 - القاب مەموم: ناۋوناتۆرە، ناۋونوتكە، ناۋونوتكى، ناۋونوتكە، نرتكە، نەتۆرە، نىرتكە، نىتكە، نىتە، نىۋونرتكە، نىۋونوتكە،
 القاح: ئاقساندن، ئاۋس كىردن، تۆل پىركىردن، حامىلە كىردن، زگ پىركىردن، سىكر كىردن، مندال ۋەزگى خىستن، باۋس كىردن،
 القاص: جىرۋىكىز، وتاردەر،
 القاط: كۆي(لقاطه)، شتەپەست و بىنرخەكان،
 القصة: بەكورتى، بەكوردى و كورتى، بەھەھە، خولاسە، سەرت نەئىشىم، فەپرى، كورتوكرمانجى، ھەرچۆنىكىيى،
 الك: ۱- ھەلووك، ۲- ئاردىيۇ، ئەلە، ئېلەك، سەروپن، غەل، قاۋىز، لەھەر، لەھەز، مەخل، مەخل، مۇخل، مۇخل، موخل، موۋخل، ۋەربىز، ھەلەگ، ھىزنگ، ھىلەك، ھىلەكە، ھىلەگ،
 - الك كىردن: حس كىردن، دابىۋىتنى ئارد، دابىۋىتنى شتى ھاڧدراۋ، داۋىز كىردن، سەرداندن، لەكەۋدان، لەھىلەگدان، موخلى كىردن، ھەلوۋانن، ھىلەگ كىردن،
 الكا: ۱- زەمىن، ملك، ۲- بەشىك لەھەرئىم،
 الكترال: ۱ ← انتخابى، ۲ ← انتخابى،
 الكتر: ← الكترود،
 الكترسكپ: ← الكتروسكپ،
 الكتروامان: ئاسنرفىنى كارەبايى، مقناتىزى كارەبايى،
 الكتروترايى: برووسكە دەرمانى، چارە كىردنى نەخۇشى بە كارەبا،
 الكترود: ھەركام لەشىشە كانزاكانى (الكترولىت)،
 الكتروسكپ: بىرقنۇپن، دەزگاي نىشاندىرى كارەبا،
 الكترولىت: ئەوتەنەي بەتەزۋوى كارەبا دابەش دەكرى (ۋەك لىكبوونەۋەي سۇدۇمۇ كۆلۋرى خوتى بەتەزۋوى كارەبا،

الکترولیز: لیک جیا کر دهنه وی شته کانی ناوتراویک به ته زووی کاره با،
الکترومتر: نامتری پیوانی کاره بای ناوته نیک، کاره بای پیو،
الکتروموتور: دزگای گۆرپینی هیزی کاره بای به هیزی جۆلینره،
مه کینهی کاره بای،
الکترون: ئیلیکترون، خرۆکه یه کی ورده به خیزایی ۴۸۰۰۰ ک.م/چرکه
به دهوری ناوکی ته تۆمدا ده سوورئی،
الکترونیک: برقی، بهرقی، کاره بای،
الکتروزه: تهوتنه ی کاره بای به ناودا بیه (وه ک سیمی کاره با)،
الکتزیسیته: برق، برووسکه، بهر ق، کاره با، کاره وا،
الکتزیسین: پسپۆی کاره با، له کاره بازان، وه ستای کاره با،
الکتزیک: له لکتزیک، برق، بهر ق، کاره با،
الکتزیککی: برقی، بهرقی، کاره بای،
الکدولک: نه لگ مه لگ، ترانی، سنجوقانی، سنجوققین، هلوو،
هه لووکان، هه لووکانی، هه لووکتین، هه لویکان، هه لهره،
الکردن و پیل کردن: ۱- بافیش، بافیش ده رکردن، بانگه شه،
به خۆده لگوتن، به خۆه لگوتن، پنج ومۆرله خۆ نان، په هله، تاریفی خۆ
کردن، چاپکردن، چاپوچووپ، چاخان و پاخان، چاووړاو، چاوه راو،
چرپوچاپ، خۆ په رستی، خۆرانان، خوه په راستن، خۆه لدان، خۆ
هه لدانه وه، خۆه لخنه ستنه وه، خۆه لشرنگاندن، خۆ هه لکتیشان،
داخوړین، دداندن، درۆده له سه، دوو هه لیه سه، زرت، زرتدان،
سنگ هه لکتیشان، شاتو شووت، شاتو شووت کردن، شاته، فر، فشه،
فشه فش، فۆرت، فۆرتان، فیشال، قاپان، قاپنای، گروفر، گهف، لاف،
لاف لیدان، لاف وه نه دای، لامی جیم، نافلخۆدان، وئ هۆرکتیشای،
هۆشه کاری، هۆشه کردن، هه لشنگاندن، هه لشنینگاندن، هه لشنگاندن،
هه یته هوت، ۲- ئاوا وئاوا کردن، ئاوا وئاوا گوتن، لافلیدان، لاف وه نه دای،
واو وا کردن (اگرچنان کنی که گفتم الهوبله میکنم: نه گه ر وه کی کوتم
وانه که ی واو وا ده کم)، واو وا گوتن،
الکل: ئالکۆل، ئالکۆل، ئالکۆل، سیرتۆ،
الکل سنج: ئانکۆلپیو، ئالکۆلپیو، نامتری پیوانی ته لکۆل له تراویکدا،
الکلومتر: ئانکۆلپیو، ئالکۆلپیو، نامتری پیوانی ته لکۆل له تراویکدا،
الکلی: ۱- ئاره قخۆر، خووگر تووبه مه ی، مه ی خۆره وه ی هه میشه بی،
۲- ئالکۆلدار، نۆشه منبی ئالکۆلی وه ک ئاره ق و شهربا،
الکلیسیم: ئاره قخۆری، خووگری به مه ی، گیرۆده بی به ئالکۆل،
هۆکاره بی به خواردنه وه ی ته لکۆل،
الکلیک: ← الکلی،
الکن: بر، پال، پسک، تت، تر، تور، تورنوری، تووره کی گیر،
ده مبل، زانده گونایش، زمان به گرئ، زمان پسک، زمانگر، زمان گران،
زمان گراو، زوان به گیر، زوان گیر، فسک، فسه، فسه زمان، کونزوان،
لالک، لالوته، لاله په تره، لاله په ته، لاله په تی، لاله ک،
- الکن شدن: زمان گرتن، زمان گیران، زوان به س چوون، لالیبه ی،
لاله په ته بوون، وه ته ره ته رکه وتن،
الکه: ← الکا،
الکی: به گۆتره، به هه بیکۆ، بی بیر لیکردنه وه، بی سه ودا کردن، بیهۆ،
ده مبر، گۆتره، لاتهری، له خۆرا، له گۆتره، ویشوه، ویشوه، هه روا،
الکی خوش: به بیهۆ خۆ خۆشال، به گۆتره خۆش، له خۆرا شاد،
الکا: ← الکا،
الگریز: شه ربته، شه ربته ی نه خۆشین،
الگو: ۱- سه رمه شق، گرۆبه ر، ۲- گه لاله، مۆدی ل، نمووده، نموونه،
نمینه ک، نوینه ک، وینه، وینه ی له کاغه یا دارو ... سازکراوی شتی ک،
اللم قلم: حه له مه قه له م، دۆدی بۆدی، ساخته کاری، فیلبازی،

الله: ئافرانده ر، نه للا، نه نه ئاوه ر، ئیزه د، باخۆ، باخۆی، باریته عالا، به دی
هیتنه ر، بینایی چاوان، په ره ره دگار، خالق، خوا، خواله، خواد، خوادقه ند،
خودان، خواوه ن، خواوه ند، خوداوه ند، خودئی، خولا، خولقتیننه ر،
خوه دئی، دادار، داوه ر، داهیتنه ر، ره خسپینه ر، فه داندنه ر، گونا ه به خش،
گیانی گیانان، نوخافتۆخ، وه دیه پینه ر، هر مز، هۆما، هۆمان، هۆمای،
هووما، هوومای، هه ق، یه زدان، یه زه ته، یه کتا،
الله اعلم: ۱- خوازانان ترینه، ۲- نه للا هوه شه علم، نه للا هوه عه له م،
چوو زانم، خوا ده زانئی، خودا ده زانئی و به س، نازانم، مه زان، هه رخوا ده زانئی،
الله الله کردن: ← الله الله گفتن،
الله الله گفتن: پارانه وه، په نسا بردن به خوا، تکا کردن،
توخوتوخوا کردن، جه خوی واسه ی، خواخوا بوون (هه رخواخوا م بوو)،
خواخوا کردن، دووعا کردن،
الله بختی: ئاهی نه گرفتنه، به خته کی، به ده گه من، به ریکه وت،
به هه لکه وت، پلۆقه، ترک وخوا، جاروبار، چلۆنھا، چلۆنه ها، چلۆنکایی،
خوا به خته کی، خواوراسان، خۆ به خت، خۆ به ختی، دوو به ختی، شانس ی،
که م وایه، له گۆتره، هاگۆبی، هچنه، همانا، هه لفانه ک،
الله کلنگ: ← الکلنگ،
اللھی: ۱- ئیلاهی، خوایی، خوقبی، ۲- پی گه یشتوو، پیگه یگ،
پیگه ییگ، پیگه یوو، پیگه یوو، په سیو، په سیو، گه شتی، گه هی،
گه هیشتی، ها تو، ها تی، ها تیار، کامل، مرۆی پیگه یوو کامل،
الم: ۱- اندوه، ۲- ئاران، ئازار، ئاسیو، ئوزور، ئیش، پیچوتاو،
تاوتوتی، چل، حازار، ده رد، په نچ، ژان، ژانی، سوو، هیشت،
هیوات، یه ش،
الماس: نه لماس، پووژه، هه لماس،
المام: ← فرود آمدن،
المانچی: ← المانچی،
المپیاد: ماوه ی چوارسالی نیوان دوو دهوره ی کتیرکتی ئۆلۆمپیک،
المپیک: ئۆلۆمپیک، کتیرکتی هه مه چه شنه وه رزه کانه که چوارسال
جاریک به شتیوه ی نیوته ته وه یی به پئوه ده چتی،
المثتی: پوو نووس، نوسخه ی دووه می نووسراوه یه ک،
المрад: ← القصة،
الم رسیدن: ئازار پیگه یشتن، ئیش پیگه یشتن،
الم شننگه: ئازاوه، ئاسیو، نه نگامه، باربار، بره بر، بریو، بریوه بریو، بگره
به رده، بگره و بیکشه، بلخاخ، به ربه ر، به ربه ره کانی، به رده ق، جروکۆمی،
جووقه، جه رقین، جه نجال، چریکه، چقه چق، چه قبه رده چه قبه رده،
چه قو نیره، چه قو هه را، چه قه، چه قه چق، چه قه رۆ، چه قه و گوړه،
چه قه و گوړه، چه قه وه لاش، چه قه وه ه را، چه کبه رده چه کبه رده،
چه وچه و، چیره وه، حوله سی، حه شده لا، حه شروجه لا، حه شه رولا،
حه شه رلا، حه قلیمه قۆ، حه لا، خلوو، خولخوله ی رۆم، خه لپه،
خه لپه خه لپ، خه لوو، ده مور، ده نگ و بزاو، ده نگودۆر، ده نگ وه ننگ،
ده نگ و هه را، ده نگه ده نگ، ده نگه شه، رمم، زاروزه نگ، زارین،
زاكوزووک، زاكوزیک، زاكه زاك، زايله، زايله، زریکوداک، زریکوهۆر،
زریکه زریک، زلزله، زله زل، زله، زله، زانزا، زوکم زوکم،
زوکوم زوکوم، زه نازنه، زه ود، زیب، زیبو، زیه زیه، زیقه هۆر، زیقه زیق،
زیقه وه هه را، زیکه زیک، زاروزه نگ، زاوه ژاو، سرمه، سرمه سرم، سمر،
سه واش، سپر که سپرک، سپر سپر، سینگه سینگ، شاته شات، شکۆ،
شه ر هۆملکتی، شه ره هۆمللی، شه ماته، شیپۆران، شیپوهۆر، شپته،
شپته شپت، شیر، شیر، شپره، شپره شپره، شیوه ن، غولغوله، غولوو، غه لپه،
غه لپه غه لپ، غه لپه، غه لپه بایی، فریا، فه رته نه، فه ریا، فه غان، فیزار،
قال، قال، قالمه قال، قالمه قالم، قالمه، قالمه قال، قاوو قریشک، قاوو قۆ،
قاوو قیز، قاوو قیزه، قاوه قاوه، قراقر، قره ر، قرمو قال، قروجر، قروچیره ک،
قروقال، قره، قره قه، قریب، قریشتو هۆر، قریشته، قریشته قریشت،
قرین، قرین، قریو، قریوه، قریوه قریو، قشقه ر، قشقه ر، قواقو،

الیف: ← الفت گرفته،
 البق: زیتابیتتر، شایانتر، شیاوتر، لیوهشاهوتر، لیتهاتوتر،
 الی کاک: ئالوئیوئی جه ننگه لی، باچک، به لالک، به لالووک،
 به لالووک کئیولک، به لالووک کئیوی، ته رتی، گلیاز، گلیاس، گتیراز،
 هه لالک، هه لالووک، هه له لووک، هه له له لاک، هه له له لاک،
 الیکایی: ئیلیکایی، چۆله که مشکه، فیر نه گوله، فیسقه،
 الیکارشی: ← اولیکارشی،
 الیم: نازاردار، نازاردهر، ئیشدار، به نازار، به ئیش، پر ئیش، پرسۆ،
 پرسۆ، دلته زین، دلته وسین، زۆر به ژان،
 آلین: نهرمتر، نهرمخووتر، نهرمونیاوتر،
 الیناسیون: له خو نامۆیی،
 آلیوم: ئه مرۆ، ئه مرۆکه، ئه فرووک، ئه ورۆ، ئه ورۆکه، ئیمرو، ئیمروکه،
 آم: ۱- چی، منم، هم، ۲- ئونک، پووک، پوو کاوله، چه پوک،
 چه میوله، چه میه لۆکه، چه مۆله، چه مه لۆکه، شاگه شکه، فی، قزانگ،
 قه پۆ، که پ، که پوو، که شکه، گزگه، گشکه، گشک، مۆته،
 ام: ئا، ئم، ئەف، ئەم(امسال: ئەم سأل)، ئەو، ئی، ئیم،
 اما: ۱ ← اشتیاق، ۲ ← وبار،
 اما: ئاوا، ئەفجا، ئەما، ئەمان، ئەمما، ئیتر، بلام، بهس، به لام،
 به لان، لا، لابنی، لابه لی، لاکین، لی، لی به لی، مونته ها، وه لی،
 وه لیکانی، وه لیم، هما، هه مه،
 اماوردن: ۱- به گومان بوون له سه ره که وتنی کاریک، ۲- ئەماو ئەگه
 تیخستن، بروبیاوو داتاشین، به قووندا خستن، به هانه هاورده نه وه، بیانوو
 هینانه وه بۆ نه کردنی کاریک، گنخاندن، هه جه ته مه جه ته ئینان،
 اماع: په رستاران، قه ره و اشان، کاره که ران،
 امات: دایکان،
 امات: ← اما ته،
 اما ته: تیا بردن، تیا بردن، کوشتن، له ناو بردن، مراندن،
 اماثل: ۱- باشتران، زانتران، له سه رتران، ۲- بزارده کان،
 هه لپوارده کان، ۳ ← کۆی(میل) ← میل، وه کان، ویچوووان،
 اماج: پرپۆله، پرتکه، په لولوه، چیشتی ئاردرورپۆن، چیشتی
 وردده وه ویروکوزمه، خلۆرک، گونکی گچکه ی هه ویر، میوانی، ورتکه،
 اماجد: به پرتزان، به پرتزان، گه وهره تران،
 امار: ← آمار،
 اما رات: ئامازه کان، ئیشاره کان، نیشانه کان،
 اما رات: ۱- ئەمیرنشینه کان، میرایه تیه کان، میرنشینه کان، ۲-
 ناوچه کان، هه ریمه کان،
 اما رت: ۱- پیداری، خوونکاری، ده سه لاتداری، سه رداری، سه روکی،
 فه رمانه وایی، گه وریه یی، میرایه تی، میری، میریتی، ۲- شوینی
 زۆر فه رمانی میر، میرایه تی،
 اما رت دا شتن: ئەمیربوون، حاکمبوون، خوونکاری شوینی ک بوون،
 ده سه لاتداری ولایتیک بوون، فه رمانه وایی به ده ست بوون، فه رمانه وایی
 به ده سه ته وه بوون، میرایه تی به ده ست بوون،
 اما رت مایی: جه نایی میر، میرم، وشه ری پرتلینانه بۆمیر،
 اما رد: کۆی(امرد) ← امرد،
 اما ره: ۱ ← آمار، ۲- ئامازه، ئیشاره، نیشانه،
 اما ره: ئه ریمه نی، شه ی تانی(نه فس اما ره: نه فسی شه ی تانی، هه وه سی
 ئه ریمه نی)، هانده ربۆخرابه،
 اما طت: بردن، دوورخسته وه،

ام اقری: ۱- گرنگترین و به نرختترین سه رزه مین، ۲- گه وهره دی، ۳-
 مه ککه،
 اماکن: جیگانا، شوینه کان، کۆی(مکان)،
 - اماکن عمومی: شوینه گشتییه کان،
 - اماکن متبرکه: شوینه پیرۆزه کان، نزرگه کان، نهرزگان، چاک و
 پیران، چاکه کان،
 - اماکن مخروبه: ← اماکن مه جوره،
 - اماکن مجهول: جیگانا دیاره کان، کوپره شوین،
 - اماکن مه جوره: خاپووره ولات، که لاوا، که لاوه، ویرانه،
 ام العلوم: ۱- بناخه وئه ستوونی زانسته کان، ۲- وشه سازی و پرتزمانی
 عه ره یی،
 ام الفساد: دایکه ده ردان، شه ره نگیز، گیره شتیوین، مایه فیتنه،
 هۆکاری گنده نی،
 ام الثری: دایکی شاران، گرنگترین و به نرختترین شوینی سه ر زه وی،
 اماله: ۱- ئیماله، حوقنه، عیماله، کهف ده قوون کردن بۆره وانبوون،
 ۲- چه ماندنه وه، لارکردنه وه، هه لجه رخانده نه وه، هه لگه رانده نه وه،
 امام: ۱- ئیمام، به رنوویژ، پیر، پیشروه، پیشنوویژ، پیشه واه، شیخ،
 مورشید، وهرنما، ۲- مه لای ده سحیب،
 - امامت: ئه رکی ئیمام، ئیمامی، ئیمامه تی، پیشنوویژ، پیشه وایی،
 - امام جماعت: ئیمام جومعه، به رنوویژ، پیشنوویژ،
 - امام جمعه: ئیمام جومعه، به رنوویژ، پیشنوویژ،
 امامزاده: ۱- ئیمامزاده، کوپره ئیمام، ۲- چاک، زیاره تگا، قسن،
 نزرگه، نهرزگه،
 - امامزاده یی زینت: ساده یی زه رقه بهرق،
 - امامزاده یی معجز: ۱- پینه کراو، هه یج له ده ست نه هاتوو، ۲ ←
 خسیس، ۳ ← کوته نظر،
 - امامزاده چل بند: ۱- جلی زۆر له به ردا، چاک پیره پۆ، ۲- مالی
 به که لوبه لی کۆن و فه قیرانه، مالی پۆخله وات،
 امامی: ۱- ئیمامی، ۲- شیعه،
 امامیه: ۱- ئیمامی، ۲- شیعه،
 امان: ۱- ئارامی، ئاسووده یی، ئامان، ئەمان، بیترسیبوون، بیترسی،
 بیترستی، بیمه ترسی، پارێزراوی، په نا، په ناو په سیو، داد، سامان،
 له ئەمن وئه ماندانبوون، هانا، هاوار، هیمنایه تی، هیمنی، ۲ ← پناه،
 - امان(خواستن/طلبیدن): ئەمان خواستن، په نا بۆ بردن، په نا خواستن،
 دالده خواستن، داواکردنی ئەمان، داوای به خشین/لیبووردن کردن،
 هاتنه پایی، هانا په ی به رده یی،
 - امان دادن: ئامان دان، پاراستن، په نادان، دالده دان، هه فاندن،
 - امان راهربردن: بپینی به شی هه ره زۆری پریگا، پتیوانی به شی گرنگی
 پریگا،
 - امان کسیرا بردن: برست برین، جاپس کردن، گیانه سه رکردن،
 وه ئامان هینان، وه زال هینان، وه گیان هینان، هه راسانکردن،
 هه راس لیهه لگرتن،
 - امان نامه: ئامان نامه، نامه ی پارێزراوی، نامه له ئەماندانبوون، هه فان
 نامه،
 - امانی: ۱ ← امانتی، ۲- ئاره زووه کان، ئاواته کان، خواسته، چه ز،
 مراده کان،
 - امان یافتن: ئەمین بوونه وه، چوونه بن دالده، دالده دران،
 - به امان آمدن: پرست لێبان، به ئەسه ستۆهاتن، جاپس بوون،
 که وتنه فه رته نه، گیانه سه ربوون، وه ئامان هاتن، وه زال هاتن، وه گیانه هاتن،
 هه راسانبوون، هه راس لیهه لگران،
 - به امان خدا: ئامانه تی خوی بی، ئەسه پارده ی ده ستی خوا بی،

- به خوات ده سپيږم، خوات له گه ل، له ناماني خويدي،
 - به امان خداو لگردن: به تهنياو بئ چاوه د پير به جته پيشتن،
 بهر نه لا گردن و ل نه پرسينه هوه،
 - به كسي امان ندادن: نامان پينه دان، قان نه دان،
 - درامان بوون: نارخه يانبوون، ناسووده بوون، پاريزران، له ناسايشدا
 بوون،
 امانات: كوي (نه مانه ت) ← نه مانه ت (۴)،
 امانت: ۱ - اندرز، ۲ - ناگاداري، ناگاداري گردن، ناگا لپيوون،
 نامانه ت (نامانه ت حه مده بي)، نه مانه ت، نيشكدان، نيشك كيشان،
 نيشك گردن، پارازتن، پارازك، پاراستن، پاريزگاري، پاريزگاري كردن، باز،
 پاس، پاسداري، پاسگردن، پاسگردن، پاسه باني، پاسه واني، په هفاني،
 چاوه د پيري كردن، دياردي، دياره هؤ، راگردن، راگرته يي، زهفت،
 كيشكچيتي، كيشكدان، كيشكفاني، كيشك كيشان، كيشك گردن،
 نواداري، نوبه تچيتي، نوبه ت گردن، نوبه داري، نوتر، نوترفاني،
 نوړه گردن، واسگردن، ۳ - نه مانه ت، نه مينی، نه مينيوون، پاكي،
 دروستي، دروستگاري، دهسپاكي، دهسپاكي، راستي، ۴ - سپرده:
 نامانه ت، نه سپارده، نه مانه ت، نه مانه ت دراو، مالي به كه سي نه سپاردراو،
 - امانتدار: ← امين،
 - امانتداري: نامانه تداري، نه مينی، پاراستني شتي نامانه تي،
 پاراستني شتي پينه سپيږو، دروستي، دهسپاكي، دهسپاكي، راستي،
 - امانت فروشي: دووگاني نه مانه ت فروش، فروشگاي شتي بؤ
 فروشتن به نه مانه ت لئ دانراو،
 - امانتكار: ← امين،
 - امانت گزار: نه مانه ت سپيږ، به نامانه ت دانهر،
 - امانت گزاردن: به نامانه ت دانان، پئ نه سپاردن،
 - امانت گذاشتن: به نامانه ت دانان، پئ نه سپاردن،
 - امانت گرفتن: به نه مانه ت وه گردن، نه خوستن، وه گردن به
 نامانه تي،
 - امانت گزاردن: نامانه ت دانه وه، دانه وه ي نامانه تي،
 - امانت گذاشتن: نامانه ت دانه وه، دانه وه ي نامانه تي،
 - امانت نگه دار: نامانه تدار، نامانه تي راگر،
 امانتي: نامانه تي، نه مانه تي، نه سپارده، نه سپيږدراو، به نه مانه ت
 وه گريراو، تهلپ، خواس، خواسته، سپارده يي، سپاره يي، قهره تي،
 امياز: ← انياز،
 امباسلوقي: داره ميؤ، داري تري، ميؤ،
 امپراطور: ← امپراتور،
 امپريارس: ← زرشك،
 امپريارس: ← زرشك،
 امبرو: ← اربو،
 امپراتريس: نه نيمه امپراتور، شابانوو، شازن، قهرالپچه،
 امپراتور: ← امپراطور،
 امپراطريس: نه نيمه امپراتور، شابانوو، شازن، قهرالپچه،
 امپراتوري: ← امپراطوري،
 امپراطور: نيمه امپراتور، سهرداري رومي قهديم، شاهه نشا،
 شاي زورگه وروبه هيز، شاي شايان، قرال،
 امپراطوري: ۱ - نيمه امپراتوري، ولاتاني به رده ستي نيمه امپراتوريك، ۲ -
 نيمه امپراتوري تي، شاهه نشايه تي،
 امپريال: ۱ - نيمه امپراتوريه تي، گه وروبه شاهيه تي، ۲ - سكه يه كي زپري
 سهرده مي تيزاري رپووس، ۳ - جوړه كي گه نجه فويه،
 امپرياليزم: نيمه امپرياليزم، ده ستلات به سهر ولاتاني ديكه دا پيدا
- كردن، سياسه ستي ده ست به سهر ولاتاني ديكه دا گردن،
 لايه نگري حكومه تي نيمه امپراتوري،
 امپرياليزم: نيمه امپرياليزم، لايه نگري نيمه امپرياليزم،
 امپرياليزم: ← امپرياليزم،
 امت: نوبه ت، په يره،
 - امت مرحوم: نوبه تي به ربه زه يي، نوبه تي روحم پئ كراو،
 نوبه تي موسولمانان،
 - امت مرحومه: ← امت مرحوم،
 امتناع: به ربه مهنه ندبوون، چيز بردن، سوودوه گردن،
 امثال: فرمان بردن، فرمان به جته پتان، فرمان جته جتي كردن،
 گوش بهر نوازي، گوشداري، گوشپايه لي، گوشله مستي، ملكه چي،
 امثالاً: به ملكه چي، به گوشپايه لي، به گوشله مستي، فرمان به درارانه،
 گوش بهر نوازي، گوشدارانه، گوشپايه لانه، گوشله مستانه، ملكه چانه،
 امتحان: نه زمون، نيمتيحان، نيمتيحام، بهرورد، تاق، تاقيكاري،
 تاقيكردنه وه، تاقيكه رده ي، تاقيمانه، تاقيوه كرده ي، جهر په باندين،
 دوويك، دهوقاندين، ساوكه، ساوكه كردن، سهنگان، هيچ،
 امتحانات: كوي (امتحان) ← امتحان،
 امتحان: نه زمون، نيمتيحان، نيمتيحام، بهرورد، تاق، تاقيكاري،
 تاقيكردنه وه، تاقيكه رده ي، تاقيمانه، تاقيوه كرده ي، جهر په باندين،
 دوويك، دهوقاندين، ساوكه، ساوكه كردن، سهنگان، هيچ،
 امتحان پس دادن: ← امتحان دادن،
 امتحان دادن: نه زمون دان، نيمته حان دان، نيمتيحان دان،
 نيمتيحام دان،
 امتحان كردن: نه زمون، نه زمون، نيمتيحان كردن، نيمتيحام
 كردن، تاقيكردنه وه، تاقيكه رده ي، تاقيمانه، تاقيوه كرده ي، تاقيه و
 كردن، تهجر به كردن، تهجر به كردن، جهر په باندين، جهر په بدين،
 چاقاي خوه راكردن، دوويك، دوويك كردن، دهوقاندين، دهوقاندين،
 زمناي، زمون، زمين، ساوكه كردن، سهنگان، سهنگان، سهنگان،
 سهنگو سووك كردن، كرتشه ييش، لبهر چاقاي خوه راكردن، ليكدانه وه،
 هله سهنگان، هيچاندين،
 امتداد: به رده وامي، دريژاي، دريژبوونه وه، دريژه، كيش، كيشران،
 امتداد داشتن: ← امتداد يافتن،
 امتداد يافتن: به رده وامي بوون، دريژبوونه وه، دريژه كيشان،
 امتزاج: نامتيه يي، ناوتي به بوون، ناوتي به يي، تيكه وه بوون، تيكه ليوون،
 تيكه لي، ليكدان، ليكدراوي، ليكدراوي، نامتيه يي،
 امتساک: ده ست پيگردن، خوپيگردن، خوپيوه راگردن، راهه ستاندين،
 امتصاص: ← مكيدن،
 امتعه: كوي (متاع) ← متاع، كالاکان،
 امتلاء: ← امتلاء،
 امتلاء: نينته لا، نينتيلا، ترخه، سابخور، سقل، سهر دل، گرفت،
 گيران، لوقمه، ورگ پري هزم نه كراو، هبل، هبلين، هبرل،
 امتناع: ۱ - ناگاداري له خو، پاريز، پرينگان، په رهيژ، تهقيه، دش،
 دووري، سل، سهر بزيوي، سهر پيچي، سهر جهوتي، سهر زه يه،
 سهر سه ختي، سهر كه شي، سهر كيشي، كه له وه كيشي، لاساري، مله پيچي،
 نافهرمان، ناقابلي، ۲ - امتناع كردن،
 امتناع كردن: ← امتناع ورزیدن،
 امتناع ورزیدن: ناگاله خو بوون، نه وه سله مياي، بولانه چوون،
 به تر سه وه كشانه وه، به قسه نه كردن، پاريز كردن، پاريز كرده ي،
 پاريز ليكردن، پرينگان، پرينگانه وه، په رهيژ كردن، ترسان، تهقيه كردن،
 چناندين، خو بواردن، خو پاراستن، خو دوور خستن له شتي، خو لادان،

مەتلەب، ۵- بۇيۇ، بۇيۇ، ژيان، ۶ ← سپردە، ۷ ← رویداد،
 - امریدیهی: بابەتی بەلگە نەویست، حاشاھەلنەگر،
 - امریە کسسی مشتەبە شەدن: خراب دەخۆ گەیشتن، خراب
 لەخۆ خالیبوون، زیادە لە ئەندازە دەخۆرادیتن، لەخۆیایی بوون،
 - امریە معروف: پێنوینی بۆچاکە، پێنوینی بۆکاری چاک،
 - امرجژی: بابەتی کەم بابەخ، بابەتی ھەندەکی،
 - امرخیر: زەماوەند، ژن مارە کردن، کاری باش،
 - امردادن: ← امر کردن،
 امر کردن: ئەرک پێسیاردن، ئەمرکردن، تێراخووپین، حوکم کردن،
 حوکم لیکردن، خشا، دەستووردان، دەسووردای، ەمردان، فەرکاندن،
 فەرمان پێدان، فەرماندان، فەرماندای، فەرمانکردن، فەرمانکردن،
 فەرماو دەی، فەرموون،
 - امرکلی: بابەتی گشتی،
 - امرمسلط: بابەتی زالی، توخمی زالی،
 - امرمشترک: کاری ھا بەش، ھاو بەشی،
 - امرمطلق: بابەتی پەھا،
 - امر واقع: بابەتی ئەسەح، بابەتی پوودا، کاری کراو،
 - امر و نەھی: ئەمر و نەھی، فەرمان پێدان بۆکردن و نەکردن، فەرماندان،
 امرأ: ← امرأ،
 امرأ زاداگان: پسمیران، حاکمان، فەرماندەران، میران،
 امرأ: تێپەراندن، رابواردن، گوزەراندن،
 - امرارزندگی: بە پێچوون، بەسەر بردنی ژیان، رابواردن، ژیان
 تێپەرکردن، گوزەران، گونجایشت،
 - امرار معاش: دا بێنکردنی خەرجی ژیان، دا بێنکردنی ژیان بە داھاتی
 کاریک،
 امراض: دەردەکان، نەخۆشی یەکان،
 - امراض انتقالی: گە پۆکە دەردەکان،
 - امراض تناسلی: نەخۆشییەکانی ئەندامانی زاوژی،
 - امراض مسیری: نازارە گیرۆیەکان، دەردە گیرۆیەکان،
 نەخۆشی بە گیرۆیەکان،
 - امراض معدی: نەخۆشی بە ئاشکی یەکان، نەخۆشی یەکانی گەدە،
 امرأة: ژن،
 امرء: پیاو، مرؤ، مرؤف، میر،
 امرؤ: پیاو، مرؤ، مرؤف، میر،
 امربر: خەزەتکار، فەرمانبەر، نۆکەر،
 امرپذیر: ئەمر بەر، فەرمان قبوڵکەر، فەرمان وەرگر،
 امرت: ۱ ← ابنە، ۲- بێتووک، بېموو، دەکەل، دەمرووت، دەمرووت،
 سادە، لاوژۆکی، لاوی موولەپوو نەھاگ، لووسکە، لیسکە، نگل،
 - امردبازی: نێربازی، لووسکەبازی، یزبازی،
 امرداد: ۱ ← امردادما، ۲- مردنی، ئی مردنی، لەنەمان،
 مردۆخ، مردۆخە، مردووخ، مردەک، مردەلۆخ، مردەلۆخە، مردەلە،
 مردەکی، مردۆخ،
 امردادما: تیرمە، سەریسانگ، گەلاوێژ بە داخووە نازانم لە کوپرا
 ئەومانگە لە کوردستانی باشوور کراوە بەمانگی شەشەم واتە جیگای دەگەل
 مانگی خەرمەنان گۆراو تەو. مانگە کوردی یەکان بە پێی دۆخی سروشتی
 ناوتران. ئەوانو لە پۆژەلاتی کوردستان بۆمانگی ناوەرپاستی ھاوین
 دانراو، چونکە گەلاوێژ دەناوەرپاستی ئەومانگە دادەنگوێ، واتە لە نێو
 راستی ئەومانگەدا ئەستێرە ی گەلاوێژ دەگەل سیوادی پۆژی
 و دەردە کەوێ، لەو پۆژە پرا تەشقی گەرمادە شکتی، واتە وەروردە لە گەرمای

خۆلێ دوور کردنەو، خۆلێ لادان، خووە ژێ چناندن، دیشکردن،
 دووریکردن، سلەمیانەو، سلەمینەو، سەربزۆیکردن، سەربزۆیکردن،
 سەرچەوتیکردن، سەر سەختیکردن، سەرکەشیکردن، سەرکیشیکردن،
 سەرھەلێنان، قایلنەبوون، کۆخواردنەو، کەلەو کیشیکردن، لاساری
 کردن، لێ پڕینگانەو، لێ لادان، نەکردن، ملە پێچیکردن، نافەرمانی
 کردن، وە ی پارێزنا،
 امتنان: ۱- ئەمەگناسی، بەچاکە زانین، بەرمەنت بوون،
 چاکە لە بەرچاوبوون، سپاس، سوپاس، شوکر، شوکرانە، کرە، مالاقا،
 منە، منەت، منەتباربوون، ۲- بەرمەنتکردن، منەتبارکردن،
 منەت لەسەردانان، منەت لەسەرکردن، لەسەردان،
 امتیاز: ۱ ← آھستگ، ۲ ← مەھلت دادن،
 امتیاز: ۱- ئاتۆ، بابەتداری، بەسەداھەبوون، پشک، پوان، تازیاری،
 چوور، سەربەشایەتی، سەرشکایەتی، سەرشکی، سەرەتی، شازی، قان،
 لەسەرتربوون، لەسەری، مافی تاییبەتی، ودم، ھەقیازی، ۲- جیاوازی،
 جیایی، فەرق، لیک جیا بوونەو،
 - امتیاز آوردن: نمرە ھێنانەو لە یاری بە کدا،
 - امتیازات: کۆی (امتیاز) ← امتیاز،
 - امتیازگرفتن: وەرگرتنی ئیزی کەلکەو ڕگرتن لە شتییک یا دەرکردنی
 پۆژنامە یا دامەزراندنی شیرکەتییک،
 امثال: ۱- وچوان، ھاوتایان، ھاووتنەکان، ۲- پەندە پێشوونان،
 پەندە پێشینان، چیرۆکەکان، داستانەکان، مەتەلۆک، مەتەلۆک،
 مەسەل، مەسەلە، مەشھەلە، نەقل و نەزیلە،
 امثل: ۱ ← بەتر، ۲- زاناتر، ۳- شەریقتەر،
 امثله: ۱- چیرۆکەکان، ۲- فەرمانەکان، ۳- وچوووان،
 - امثله شرعیە: بابەتە ئوولییەکان، مەسەلە شەریعیەکان،
 امجاد: ۱- پزگرتن، ۲- زۆربەخشین،
 امجاد: بە پزگان، پابەرزان،
 امجد: بە پزتر، پابەرزتر، مێرخاستر،
 امحاء: ← امحاء،
 امحاء: ئەو سەپەیی، پاکردنەو، پاککردنەو، تەفروتونا کردن،
 دلینە بەردە، سەپنەو، سەلخاندن، قەران تێخستن، قەردن،
 قەلاچۆکردن، کلتیسکردن، لەناو بردن، لەنێو بردن، مەحوکردنەو،
 نوغزۆکردن،
 امحاء: ← امحاء،
 امحاء: رۆخە، رۆدی، رۆفی، رۆفی، رۆلە خوای، رۆویفک، رێخۆلە،
 رێخەلۆ، رێخەلۆک، رێخەلۆکە، رێفی، رێفی، رێلە خۆ، لویخە پۆ،
 امحاض: دۆستایەتی پاک، راستکردنەو نەخافتن،
 آمد: ۱ ← اجل، ۲ ← بۇن (۲)، ۳ ← خشم،
 امداد: بازگۆپی، بە فریادە بێشتن، بەھاناگە بێشتن، ئاریکاری، فریادەوتن،
 کۆمەک، ھالا، ھیمداد، ھیمدادی، یارمەتی، یاریدە،
 - امدادسانی: بە فریادە بێشتن، بەھاناو چوون، فریادەسی، فریادەوتن،
 کۆمەک پێ گەیاندن، گەبێشتن ھیمدادی، ھیمدادگەیاندن،
 ھیمدادی گەیاندن، یارمەتی گەیاندن، یاریدە پێگەیاندن، یاریدە دەری،
 امدادگر: بازگۆپی، ئاریکار، فریادەس، کۆمەک کەر، ھالادەر، ھانادەر،
 ھیمدادکەر، یارمەتیدەر، یاریدەدەر،
 امدادی: ئاریکار، کۆمەکی، ھالایی، ھیمدادی، یارمەتیدار، یاریدەدەر،
 یاریدەیی،
 امدوحه: ← ستایش،
 امر: پابەندتر، تالتر، قایمتر،
 امر: ۱- ئەرک، ئیش، کار، ۲- ئەشت، شت، ۳ ← فرمان، ۴- بابەت،

کەم دەپیتەوه. خوالئیخۆشپوان تەوفیق وەهەبى لەرۆژژمێره کەیدا وەهەزارى مۆكریانی لە هەنبانەبۆرىنەداو مامۆستا گىوى مۆكریانیش لەفەرەهەنگى كوردستاندا گەلاوێژيان بەمانگى پێنج داناو، بەلام لەجىگایەكى دىكە دا لەفەرەهەنگى كوردستان، خەرمانان كراووتە مانگى پێنج كەپتەموايە هەلەى لەچاپدەرانى فەرەهەنگەكەبوو، كە لەوێرە كە خەرمانانيان هەر بە مانگى پێنج كەوتۆتەسەر زمان، دەرمان لەبەشى هەرەزۆرو نىزىك بەهەمووى كوردستاندا هەر لەقەدىمەوه لەمانگى ئاخىر هاوین واتە مانگى شەش هەلگىراوه، هەر بۆيەش خەرمانان مانگى شەشەنەك پێنج و دەكەوتە دواى گەلاوێژ. لەرۆژژمێره كانی باكوورى كوردستانیش، تىرمە كەناوێكى دىكەى مانگى گەلاوێژە بەمانگى پێنج دانراوه، ئەومانگە لە فارسیدا ئەموردادا يا مۆردادە كە لەئەفستىستا وەر گىراوه بەواتای مردنەو لەگەل مندارە مانگىش كەبەكێكى دىكەبە لەناو كانی مانگى پێنج لەمانادا پىكترى دەگرێتەوه - كاوه، مانگى پێنجەمى سالى هەتاي، مۆردارە مانگ، ميوەگەن،

امروت: ← امروء،
امروء: ئەمروء، شكۆك، كارچك، كارچف، كرۆسك، مرو، مروء، مروى، مروى، موروو، موریه، مەرۆه، مەرۆئ، هارمئ، هرمى، هرمى، هرمىك، هولوو، هەرمۆ، هەرمى، هەرمئ، هەرمۆ،

امروءدجنگلى: ← انچوچك،
امروز: ئارۆ، ئەمروء، ئەمروءز، ئەمروءكە، ئەوورۆ، ئەوورۆكە، ئىرۆ، ئىرۆرۆ، ئىمىرۆ، ئىمىرۆكە، ئارۆز، هارۆ، هەوورۆ، هىرۆ، ۲- ئەمپۆژگارە، ئەوچاخە، ئەوورۆگارە، ئەوسەردەمە،

- **امروزوفردا:** ئارۆسوا، ئەمرووبەيانى، ئەمرووسبەى، ئەوورۆبۆسپەينى وەرۆه، ئەوورۆناسپەينى، ئىمرووسۆزى، تەرە، تەرە، چاغوبەنگ، دوابەر، دەساندەس، دەساودەس، دەستاودەست، دەستەودەست، دەستى دەستى، دەسى دەسى، گىز، هارۆسارە،

- **امروزوفردا كوردن:** ئەمرووسبەى پىكردن، بەسەر گىزان، تەپلێدان، تەفرەدان، جەخشەبەردەى، حەوالەبەگەوالە پىكردن، دەساندەس پى كوردن، دەساودەست كوردن، دەس بەنەكەردەى، دەستاودەست پىكردن، دەستاودەست پىكردن، دەس بەزاخا بۆردن، دەست بەزاخا كوردن، دەست لەناپەرىن، دەستەودەست پىكردن، دەستى دەستى پىكردن، دەسى دەسى پىكردن، گىز كوردن،

امروزه: ۱- ئىمروۆزى، ئىمروۆى، ۲ ← امروزه روز،

امروزه روز: ئەوورۆزانە، ئەوزەمانەى، ئەوسەردەمەى، ئىرۆهە، پۆزانى دەئىستا، پۆزى ئەوورۆ، قىزەمانى، قى سەردەمى، لەوورۆژگارەدا،

امروزى: ← امروؤين،
امروزين: ئەمروۆى، ئەوورۆى، ئەوهى بەدابى ئىستا دەجۆلێتەوه، سەردەمیانە، هى ئەوورۆ،

- **امروزين روز:** باوى پۆز، دابى پۆز، مۆدى پۆز،

امروزينه: ۱ ← امروزين، ۲ ← جديء،

امروئهى: ئەمروئەهى، بکەومەكە، وابکەوامەكە،

امرى: بپارى، حوكمى، دەستورى، فەرمانى،

امريه: بپارى، حوكم، دەستور، فەرمان،

امزجه: كۆى (مزاج) ← مزاج،

امس: دۆيكە، دۆيتنە، دۆيتنى، دۆيتنیکە،

امسا: كۆردنەشەو،

امساء: كۆردنەشەو،

امساك: ۱ ← بازاىستان، ۲- بێدەنگبوون، ۳- پىسكەبى، ۴ ← پرهيز كوردن، ۵ ← تشبىث كوردن، ۶- چەنگ لى گىر كوردن، راگرتن، نەهيشتن، ۷ ← خست، ۸- كەمخواردن، كەمخۆرى،

امسال: ← امساله،
امساله: ئەفسالە، ئەمسال، ئەوسال، ئىمسال، سالى ئەوسال،

امسالى: ← امسالين،
امسالين: ئى ئەوسال، هى ئەمسال، يانەف سالە، يافسالە، يانيسال،

امسيه: كۆى (مساء) ← مساء، شەوگەل، شەوهگان،

امشاج: ۱- تىكەلەى ئاوى ژن و پياو بەخوینەوه، ۲- ئەوهى لەئىوك دا كۆبىتەوه،

امشاسپند: ئەمشەسپانتا، پاكەكانى هەرەهە،

امشاسفند: ئەمشەسپانتا، پاكەكانى هەرەهە،

امشب: ئەف شەفە، ئەمشەو، ئەوشۆ، ئەمشۆ، ئەمشەو، ئەمشەوه، ئيشەف، ئيشەف، ئىمشۆ، ئىمشۆ، ئىمشەو، ئيشەو،

امشى: ئەف شەفەبى، ئەمشەوى، ئەوشۆبى، ئەمشۆبى، ئەمشەوى، ئەمشەوهبى، ئيشەفى، ئيشەفى، ئىمشۆبى، ئىمشۆبى، ئىمشەوگىن، ئىمشەوى، ئيشەشوى، وئيشەفى،

امشى زدن: ۱- ئىمشى (جۆره دەرمان مېشيكە) پېژاندن، ۲- تاراندن، دەركردن، لەكۆلخۆ كۆردنەوه،

امصار: كۆى (مصر) ← مصر، شارگەل، شارەيل،

امضا: ← امضاء،
امضاء: ۱- ئىمزا، مۆر، نشيان، واژۆ، ۲- بەرەوا دانان، حەلال كۆردن، ۳- جىبەجىكۆردن، ۴- پەوانەكۆردن، وەرپى خستن،

امضادان: ۱- ئىمزا دان، شتىك بۆ لايەنگرانى خۆ بەيادگارى ئىمزا كۆردن، ۲- پەيمان دان بەنووسراو، پەيمان ئىمزا كۆردن،

امضاشدن: ئىمزا بوون، ئىمزا كۆردن، پەسند كۆردن، نووسراو پىك بە واژۆ كۆردن، واژۆ كۆردن،

امضاگداشتن پاي چيزى: ئىمزا دانان لەژىر شتىك، ئىمزا كۆردنى شتىك، ئىمزا نانە پاي شتىكەوه،

امضاگرفتن: ئىمزا وەرگرتن، پى ئىمزا كۆردن،

امطار: باران، بارانە،

امطار: باران دەست پىكردن، بارين، دادانە باران، داگرتنى باران، وارى، وارين،

امعا: پۆخلەكان، پىخۆلەكان،

امعاء: پۆخلەكان، پىخۆلەكان،

امعاء واحشاء: ← احشاء،

امعان: ۱- بەوردى چاويلىكۆردن، ۲ ← دقت، ۳ ← دور انديشى، ۴- دوورخستنهوه، دووركەوتنهوه،

- **امعان نظر:** ۱- بەوردى چاويلىكۆردن، بەورىايى تىپوه پوانين، لى ورد بوونەوه، ۲ ← دقت،

امعاوا حشاء: ← احشاء،

امغيلان (امغيلان): حوشترئالووك، حوشترخوار، حوشترخۆركە، حوشترخۆره، دپكەچەوره، دپكەدەرزى، دپكەزأل، دپە بزمارى، دپە تالنى، سترى شىنك، شىر حوشتر، كاوير، كۆلەوار، و شترخۆركە، و شترالۆك، و شترخوار، و شتر خۆره، هوشترالۆك،

ام قرفه: مېروولەخۆر،

امكان: ئاسانبوون، ئەلكەفت، ئىمكان، بۆ، بوز، بووز، توانا، توانايى، توانايى كارىك پېدان، توانين، توئنين، جىبەجىبوون، چلبان، چلبان، دامەزاندن، دەست پىرا گەيشتن، دەستان، دەست و پرا گەيشتن، پەرخسان، پى ئىچوون، شيان، قودرەت، گونجان، گونجاي، لوان، لەدەستەهاتن، مومكەنبوون، مەيسەربوون، وچوون، هاسانبوون، هەلكەوتن، هىز، بۆى شىبەى،

- **امكانات:** ئەسباباى جىبەجىكۆردنى كارىك (باجمىع امكانات)، ئەسبابات، پىداوېستىه كانی جىبەجىكۆردن يا درۆزە پىدان (امكانات)

كەم دەپیتەوه. خوالئیخۆشپوان تەوفیق وەهەبى لەرۆژژمێره کەیدا وەهەزارى مۆكریانی لە هەنبانەبۆرىنەداو مامۆستا گىوى مۆكریانیش لەفەرەهەنگى كوردستاندا گەلاوێژيان بەمانگى پێنج داناو، بەلام لەجىگایەكى دىكە دا لەفەرەهەنگى كوردستان، خەرمانان كراووتە مانگى پێنج كەپتەموايە هەلەى لەچاپدەرانى فەرەهەنگەكەبوو، كە لەوێرە كە خەرمانانيان هەر بە مانگى پێنج كەوتۆتەسەر زمان، دەرمان لەبەشى هەرەزۆرو نىزىك بەهەمووى كوردستاندا هەر لەقەدىمەوه لەمانگى ئاخىر هاوین واتە مانگى شەش هەلگىراوه، هەر بۆيەش خەرمانان مانگى شەشەنەك پێنج و دەكەوتە دواى گەلاوێژ. لەرۆژژمێره كانی باكوورى كوردستانیش، تىرمە كەناوێكى دىكەى مانگى گەلاوێژە بەمانگى پێنج دانراوه، ئەومانگە لە فارسیدا ئەموردادا يا مۆردادە كە لەئەفستىستا وەر گىراوه بەواتای مردنەو لەگەل مندارە مانگىش كەبەكێكى دىكەبە لەناو كانی مانگى پێنج لەمانادا پىكترى دەگرێتەوه - كاوه، مانگى پێنجەمى سالى هەتاي، مۆردارە مانگ، ميوەگەن،

امروت: ← امروء،
امروء: ئەمروء، شكۆك، كارچك، كارچف، كرۆسك، مرو، مروء، مروى، مروى، موروو، موریه، مەرۆه، مەرۆئ، هارمئ، هرمى، هرمى، هرمىك، هولوو، هەرمۆ، هەرمى، هەرمئ، هەرمۆ،

امروءدجنگلى: ← انچوچك،
امروز: ئارۆ، ئەمروء، ئەمروءز، ئەمروءكە، ئەوورۆ، ئەوورۆكە، ئىرۆ، ئىرۆرۆ، ئىمىرۆ، ئىمىرۆكە، ئارۆز، هارۆ، هەوورۆ، هىرۆ، ۲- ئەمپۆژگارە، ئەوچاخە، ئەوورۆگارە، ئەوسەردەمە،

- **امروزوفردا:** ئارۆسوا، ئەمرووبەيانى، ئەمرووسبەى، ئەوورۆبۆسپەينى وەرۆه، ئەوورۆناسپەينى، ئىمرووسۆزى، تەرە، تەرە، چاغوبەنگ، دوابەر، دەساندەس، دەساودەس، دەستاودەست، دەستەودەست، دەستى دەستى، دەسى دەسى، گىز، هارۆسارە،

- **امروزوفردا كوردن:** ئەمرووسبەى پىكردن، بەسەر گىزان، تەپلێدان، تەفرەدان، جەخشەبەردەى، حەوالەبەگەوالە پىكردن، دەساندەس پى كوردن، دەساودەست كوردن، دەس بەنەكەردەى، دەستاودەست پىكردن، دەستاودەست پىكردن، دەس بەزاخا بۆردن، دەست بەزاخا كوردن، دەست لەناپەرىن، دەستەودەست پىكردن، دەستى دەستى پىكردن، دەسى دەسى پىكردن، گىز كوردن،

امروزه: ۱- ئىمروۆزى، ئىمروۆى، ۲ ← امروزه روز،

امروزه روز: ئەوورۆزانە، ئەوزەمانەى، ئەوسەردەمەى، ئىرۆهە، پۆزانى دەئىستا، پۆزى ئەوورۆ، قىزەمانى، قى سەردەمى، لەوورۆژگارەدا،

امروزى: ← امروؤين،
امروزين: ئەمروۆى، ئەوورۆى، ئەوهى بەدابى ئىستا دەجۆلێتەوه، سەردەمیانە، هى ئەوورۆ،

- **امروزين روز:** باوى پۆز، دابى پۆز، مۆدى پۆز،

امروزينه: ۱ ← امروزين، ۲ ← جديء،

امروئهى: ئەمروئەهى، بکەومەكە، وابکەوامەكە،

امرى: بپارى، حوكمى، دەستورى، فەرمانى،

امريه: بپارى، حوكم، دەستور، فەرمان،

امزجه: كۆى (مزاج) ← مزاج،

امس: دۆيكە، دۆيتنە، دۆيتنى، دۆيتنیکە،

امسا: كۆردنەشەو،

امساء: كۆردنەشەو،

امساك: ۱ ← بازاىستان، ۲- بێدەنگبوون، ۳- پىسكەبى، ۴ ← پرهيز كوردن، ۵ ← تشبىث كوردن، ۶- چەنگ لى گىر كوردن، راگرتن، نەهيشتن، ۷ ← خست، ۸- كەمخواردن، كەمخۆرى،

امسال: ← امساله،
امساله: ئەفسالە، ئەمسال، ئەوسال، ئىمسال، سالى ئەوسال،

- امیدبستن: پی هیوادربوون، چاوی هیواتی پرین، دل پی خوشکردن، هیواخوش کردن، هیوادربوون به،
- امیدداشتن: چاولیبوون (به کرم خداوند امیددارم: چاوم له کهرمی خویاه)، چاوه تۆپوون، هیوادربوون،
- امیدزندگی: نیونجی ته مهنی تاکه کانی کۆمهل،
- امیدلیس: ۱- رۆزگوزهرین به هیوای ژسانی باشتر، ۲- پرو ددهرگای به خشنندان کهر به هیوای خهلات،
- امیدوار: ئاواته خواز، به ئاوات، به هومید، به هیوا، بهیثی، پر هیوا، ته مادار، تهوادار، چاوپوون، چاوله دوو، چاوه پوان، چاوه ری، چاوه نۆپ، چه مهرا، خوشبین، دلخوش، دلپوون، دلگهرم، دلگهش، ده فگهر، گهشبین، هومیدوار، هیسه کیش، هیقیدار، هیثیکار، هیوادار، هیویدار،
- امیدوارانه: ئاواته خوازانه، به ئاواتانه، به هومیدانه، به هومیدهوه، به هیواوه، به هیویانه، به هیویانه، پر هیویانه، تهوادارانه، چاوپوونانه، چاوله دوویانه، چاوه پروانانه، چاوه نۆرانه، چه مهراپانه، خوشبینانه، دلخوشانه، دلپوونانه، دل گهرمانه، دلگهشانه، ده فگهرانه، گهشبینانه، هومیدهوارانه، هیسه کیشانه، هیقیدارانه، هیثیکارانه، هیوادارانه،
- امیدواری: تۆمیدهواری، به ئاواتبوون، به تۆمیدبوون، به ته مایی، به هومیدی، ته ماداری، تهواداری، خوشی خوشی، هومیدهواری، هیثیبوون، هیثیداری، هیواداری،
- امیر: ئاغ، ئه میر، توژمال، تووشمال، چه ترمان، حاکم، خاوهندهسته لات، خاوهن فرمان، خشه نیته، خواجه، خاوجه، خوونکار، دهسته لاتدار، دهسه لاتدار، دوندار، دهوله تگتیر، دیواندر، پاژوور، پهئیس، سالار، سهردار، سهرکرده، سهرگهوره، سهرۆک، سهرهک، سهروه، فرمانبین، فرماندار، فرمانده، فرماندهر، فرماندهوا، قۆله میر، کارپر، که خودا، گهره، مازن، مهزن، مهزند، میر، یه کمان،
- امیرآخ: میراخو، میرئاخو، سهرافه تچیی تهویلهی خان یا شا،
- امیرآخور: میراخو، میرئاخو، سهرافه تچیی تهویلهی خان یا شا،
- امیرالامرا: میری میران،
- امیرامیران: میری میران،
- امیرالبحر: ده ریادار، ده ریاسالار، ده ریایوان، زریدار، زریوان، فرماندهری هیزی ده ریایی،
- امیرالحاج: (امیرحاج) ← امیر،
- امیرالمؤمنین: ئه میری موسولمانان، میری ئیمانداران، میری خوداناسان،
- امیربار: سه رۆکی بارویارخانه،
- امیربجر: (امیرالبحر) ← امیر،
- امیرتومان: سهرله شکر، فرماندهی له شکر، ۱۰۰۰ کهرسی،
- امیرحاج: بالحهج، سه رۆکی حاجیان، سه رۆکی کاروانی حهج، میرحج،
- امیرداد: بهرپرسی پتیراگه یشتن به دادی خه لک له لایه ن پادشاهه،
- امیرزاده: به چه میر، پسمیران، پشته سپ، کوهر میر، میرزاده،
- امیرسواحل: (امیرالبحر) ← امیر،
- امیرشکار: سه رۆکی پاوچیان،
- امیرطلایه: سه رۆکی پتیشه نگی له شکر،
- امیرکبیر: ئه میری گهره، میری مهزن،
- امیرلشکر: سهرله شکر، میرله شکر،
- امیرمجلسیس: بهرپرسی ته شریفاتی شا،
- امیرمؤمنان: (امیرالمؤمنین) ← امیر،
- امیرمؤمنین: (امیرالمؤمنین) ← امیر،
- امیرنشین: جیگهی ژبانی میر، شانشین، میرنشین،
- امیرون: باویلکه، باویلن، بایلکه، پشپایزه، پشیلۆک، پشیله پایزه، په پووله پایزه، تالژی، شه له مینکهره، کهو که فۆک، گیاکه و،
- امیره: ئه میره، خاتوون، خانم،
- امیری: ئه میری، پادشایه تی، پادشایی، حکومت، سه روه ری، فرماندهی، گهره یی، میرایه تی، میری،
- امیل: مایلتر،
- امیم: پتیشوۆ، پتیشه و،
- امین: ناز، ئه مانه تدار، ئه مین، باوه پتیکراو، پروا پتیکراو، به خته مام، به خته وار، به ویژدان و راست، بیثروقتیل، بیگری و دزی، ته رازوومه ند (وزن)، ته رازووراست (وزن)، جیباوه پر، جیبروا، جیمتانه، حه قانی، دروستکار، ده سپاک، ده سستپاک، داوینپاک، دروستکار، دروستکار، دلپاک، راست، راستکار، راستگردار، راست و دروست، ساخ، ساغ، سه رراست، کارپاست، کاردروست،
- امین تذکره: پاساپۆرتنووس،
- امین حضرت: جوپرائیل،
- امین مخزن افلاک: ۱- جبرئیل، جوپرائیل، ۲- مرشد: شیخی ته ریفته، مرۆی زانا و کامل، مورشید، وهلی،
- امین وحی: جوپرائیل،
- آن: ۱- اگر، ۲- ان (پسران: کوپان)، پاشگری کۆ، یان (همه شان: گشتیان)، بیت (گوسفندان من: په زیت من)، یین، ۳- پلیدی: ئهعه، پیسایی، پیسی، گوو،
- آن دماغ: که میلی که پۆ، که میلی لووت،
- آنا: ۱- ئه من، من، ۲- انا،
- آناع: ۱- ئامان، زهر، ده فر، فهره وفۆل، قاپو قاچاغ، ۲- ده فری ئاو یامه ی، کوپه، گۆزک، گۆزکی ئافی ئان مه یی، گۆزه، گۆزه له،
- آناب: ← انابه،
- آنابه: ۱- تۆبه کردن، ده ست ه لگرتن له گوناح، گه پانه وه بۆلای خودا، ۲- بادانه وه، پاشگه زبوونه وه، پشتی ده ست گهستن، په شیمانی،
- آناییب: کۆی (انبوب) ← انبوب،
- آنات: ۱- آهستگی، ۲- بردباری، ۳- تائی، توقف، درنگ، ۴- وقار،
- آنات: ژنان، مۆینه کان، مۆیینان،
- آناتا: ژنایه تی، مۆینه یی، مۆینه یی، مۆینه یی،
- آناجیل: ئینجیله کان،
- آناخه: ئیخدانی و شتر، خه واندنی و شتر،
- آنار: ئه نار، نار، هنار، هناریر، هه نار،
- آنارین: بنه هه نار، داره نار، داره هه نار، داری هه نار،
- آناردانه: برمانه، ده تکه نار، ده تکه هه نار، ده تکی هه نار،
- آنارستان: باخی هه نار، ناستان، هه نارستان،
- آنارشی: ← آنارشی،
- آنارگیرا: کۆکه نار، گورزی خاشخاش،
- آناره: ۱- تاشکرا بوون، دره وشانه وه، دره وشینه وه، پروناک بوون، پروناک کردن، ۲- چرۆکردنی دار،
- آناس: بنیامگه ل، خه لک، خه لکان، مرۆقه کان، مه ردم،
- آناشید: ئه وه لبه ستانی له کۆردا ده خویندیرینه وه، سه رووده کان،
- آناطه: پتیه کردن، لیک به ندر کردن، هه لاره سین،
- آناغورس: پاکه متار، خه رنووب، خه رنووک، خه ره وو،
- آنام: ← مخلوط،

انبیج: ← انبه،

انبجات: ئەوشستانەى بەهەنگوین دەکرێنەریچال، مرەیبای بەهەنگوینی،

انبیر: پلاییس، پۆلووگر، پەلگر، پەلگرگر، پەنگرکیش، پەنگرگر، دووفلیقانه، کەلبەتان، گاز، گازک، گاسک، گۆس، ماشە، ماشەرز، مقاش، مەشە، مەقاش، مەقەش، هەمۆر،

انبیرباریس: ترشەکشیمیش، زی، زیشک،

انبیردەست: ئەمور دەس، ئەمور دەسی، ئەنبور دەست، گازی کردنەوی پێچان،

انبیرک: پەنگری چۆلە، مقاش، مەقاش،

انبیروت: ← امرو،

انبیرو: ← امرو،

انبیره: ۱- ئەسپ و شتری ئاوکیش، ۲- انبر، ۳- مو وەراندوو (هەموو گیانلەبەریکو بەتایبەتی وشتی)،

انبیرو لۆزی: ئاوە مەناسی، پزناسی، پیزەناسی،

انبیساط: ۱- ئەوە تەنەیی، پلایوونە، پلایو، پلایوکردن، بەلاقبوون، پەژان، پەژوبلایوون، پشان، پەرتبوون، پەرتبەستن، پەرتەتیکەوتن، پەرتبوون، پەرشوبلایوون، پەشکیان، پەلدان، پەلهاو پەژان، پەلهاو پەژان، تەنەنە، داپەژان، داپلان، شنایی، فەبژکان، فەبژکیان، فەبژکین، فەبژین، فەبژیان، کرانە، مەجیای، وەشان، وەشیان، ۲- انبساطخاطر، ۳- درێژبوونە، کشانە، کیشەهاتن، لەبەرەیک کشانە،

انبیساطخاطر: ئەوە گەشیای، ئەوە گەشیە، بزهاتنەسەرلێو، دل کرانە، پروگەشبوونە، شادی، گرژە، گەشانە، گەشینە، ناوچاو کرانە،

انبیساطفرو: شادمانی زیادکردن،

انبیست: ئەمەس (شیرە کە ئەمەس بوە)، بەستوو، بەسراو، توندبوو، جەلتە (خون)، دەلامە، دەلامە، لەگرە، مەوار، مەبو، مەیی،

انبیستە: ← انبست،

انبیعات: پەوانە کران، ناردان، هەلبژێردان، ناردان،

انبیوب: ← انبویه،

انبویه: ۱- نێوانی دووگری قامیش، ۲- لوولە، ۳- هەر شتیکی کللور وەک قامیش،

انبودن: ۱- انباشتن، ۲- آفریدن،

انبوسندە: ئەوی لەدایک دەبێ، لەدایکبوو،

انبوسیدن: بەوە لەدی بوون، هاتنەدنیا، هاتنەدی،

انبوه: پڕ، پرابی، تەخەک، چر، چرگە، چروپ، خرتۆل، خورد، زۆر، زەبەن، زەمەک، سخ (میشە کە سخ بوو)، قەرقوو، قەرەم، کۆما، مێژە لووک،

انبوهه: ئاپۆرە، حەشامات، خرتۆل، خەلکی جۆراوجۆری لیک کۆبوو،

انبوهساز: کۆگەساز، کۆمەساز، کۆمەلساز، کەسی مأل بەفراوانی سازدەکا، مأل بەکۆگا سازکەر،

انبوهی: ئاپۆرە، پری، پۆری، پەری، چری، زۆری، سخی،

انبوهیدن: بۆن بۆهاتن، بۆن پێوەکردن، بۆنکردن،

انبوی: بۆنکەر، بۆندەر، بۆن ناخۆش،

انبویندە: بۆنکەر، بۆندەر، بۆن ناخۆش،

انبویدن: بۆن بۆهاتن، بۆن پێوەکردن، بۆنکردن،

انبه: ← انبوه،

انبه: ئەمبە، ئەمبە، ئەنبە، حەممە، عەمبە، عەمبە، عەمبە، هەممە،

انبیاء: ← انبیاء،

انبیاء: ئەنبیاء، پەیحەمبەران، پەیحەمەران، پێخەمبەران، پێغەمبەران، رەسوولانی خوا، نەبی یەکان،

انبیره: ئالاش، چرپی وچالی بانەر، خیزەرە، زەلووتۆل، زەلو توول، کاشک، کۆلە، کوچاک، کەواشە، گەرەشک، وەلەکە، کۆچەک، کەواشە، گۆرەک، گۆوولی، گۆزلیە، گەلازەل، لیشامە، مارتاک، مرداق، مردیاق، مەردیاق، نیرە، هەراش، هەژگ، هەژگەل، هەلاش،

انبیس: خەرمانی سوور، خەرمانی شەن وکەو کراو، سووری خەرمان،

انبیق: ئەمبیق، چەوتە، شووشە ی ملخوار،

انت: ئەتۆ (پیاو)، تۆ (پیاو)،

انتاج: بەئاکام گەیشتن، بەرەمەدان، بەرەمەهاتن، بەرەمەهیتان، دەرەهیتان، لێ پەیدا بوون،

انتاجات: کۆی (انتاج) ← انتاج،

انتباه: ۱- ئاگاداریبوونە، بەئاگاھان، خەبەر بوونە، وریا بوونە، وشیاریبوونە، وەئاگاھان، وەخەبەرەهاتن، هاتنەسەر خۆ، هۆشیار بوونە، ۲- وشیاری، وریایی، هۆشیاری، ۳- وردبینی،

انتجاع: داوای بەخشیش کردن، داوای خەلات کردن،

انتحار: خۆکوژی، خۆکوشتن، ویکوشتە،

انتحاری: خۆتەقاندنە، خۆکوژی،

انتحال: ۱- بەخۆنسیبەت دان، وەپالئۆدان، ۲- خۆ بەئایینیکەوه بەستەنە، ۳- شێعر یا قەسە خەلکی کردنە ئی خۆ،

انتخاب: نەق، نەقان، وژ، هەلبژێری،

انتخاب کردن: بژارتن، بژاردن، بژان، پەسەنکردن، تەلبژین، جودا کردنە، جیاکردنە، چاک لەخراب کردنە، دەستبێژ کردن، دەست لەسەردانان، دەستنیشان کردن، فەبژارتن، نەقاندن، وژاردن، وژان، هلبژارتن، هەژماردن، هەلبژاردن، هەلبژان، هەلبژین، هەلتژین، هەلچین، هەلژماردن، هەلگرتن، هەلژاردن،

انتخابات: ئینتیخابات، هۆرچینی، هەلبژاردن،

انتخاب شدن: بژاردان، پەسەنکران، تەلبژین، جودا کرانە، جیا کرانە، دەستبێژکران، فەبژارتان، نەقاندان، وژاردان، هلبژارتان، هەلژماردن، هەلبژاردان، هەلبژان، هەلگرتان، هەلژاردان،

انتخاب شده: ئاوارتە، باشقە، بژارتی، بژاردە، بژارە، بژیاگ، بژیاگ، بەتایبەتی، بەریژار، بەرچاو، بەرگوزیدە، پەسەن کریاگ، تل، تلژین، تەل (لەنیو هەمواندا تەل)، تەلبژیر، تەلبژین، جودا، جودا کراوە، جویەز، جیاواز، جیاکار، جیاوەکراو، خاسە، خەسما، دانستە، دانسقە، دانەبێژکراو، دەستبێژ، دەستەژمیر، دیار، زۆرباش، ژێهاتی، سەرەمەت، سەرەمەد، سەرتا، سەرتل، سەرتەل، سەرتۆپ، سەرچن، سەردەستە، سەردەق، سەرشف، سەرگۆل، شاز، عالی، قوتحە، گرۆبەر، لێهاتوو، موودە، ناوازە، ناوژە، ناوژە، نەقاندی، ورجنیا، وەرەچەمی، هلبژارتی، هلبژنیاگ، هلبجنیاگ، هۆرچنیا، هەرەباش، هەژماردە، هەقیاز، هەلاواردە، هەلبژارتو، هەلبژارتە، هەلبژارتی، هەلبژاردو، هەلبژاردە، هەلبژراو، هەلبژیاگ، هەلبژنیاگ، هەلبژراو، هەلبژیراو، هەلبژیردراو، هەلژماردو، هەلژماردە، هەلژمیراو، هەلگەوتو، هەلگەوتە، یەکی یەکی (نالی و مەولەوی دوو شاعیری یەکی یەکی)، ییکە ییکە،

انتخاب کنندە: هلبژیر، هەلبژیر، هەلبژین، هەلژمیر،

انتخابی: ← انتخاب شده،

انتداب: چاوەدێری، سەرپەرشتی، کردن بەنوێنەر، ناردن،

انتز: ئەنتەر، حەمتەر، حەمتەل، شادی، عەنتەر، فلفل، قوونسوور،

انتراکس: کوانە پیسە،

انترسان: بەسوود، بەکەلک، سەرگەرمکەر، سەنجراکیش،

انتزاع: ۱- اغتشاش حواس، ۲- تصرف کردن، ۳- تهلزتری، تهلجنى، جياکردنهوه، دابرين، دامالين، دوارودن، دهرکيشان، دهرهيتان، پروتکردن، کندن، لیکردنهوه، هۆرکه نیهى، ههلرووتان، ههلقهندن، ههلکهندن، ههلکهتران، ههلکتشان، ههلئيجان، ۴- دهرکيشانى واتايه کى هاوبهش له ناو کۆمه لئیک راسته قينهى ديارکراو، ههلئيجانى پاژئ له گشت، ۵- دهرهستکاري، انتزاعى: ۱- به بئى هيچ چۆره په يوه ندى يه ک له گهل شتيكى تر، جياکار، جياواز، دابراو، دامالراو، دهر کيشراو، دهرهيتراو، ههلئيجراو، ۲- دهرهست، همست پينه کراو، ۳- نهوشتانهى له ميشک دان به لام بوونى دهره کى يان نيه، ۴- په تى، پروت، ۵- تاييه تمه ندى ههر راسته قينه يه کى زهينى که له پنگه ي گشتانندهوه وه دهستدئ، ۶- ههر بهرهميکى هونهرى پشت قايم به ناوه روک نهک پراوله تى، انتساب: په يوه ندى، تيکه لاوى، تيکه لى، خزمانى، خزمايه تى، خانمى، خوئى، که سايه تى، که سى، ليزمى، مرؤفانى، مرؤفاهينى، مۆرده مهنى، مهرده مهنى، مهردومى، قهومى، مهردومى، نزيکايه تى، نيزيکايه تى، انتساخ: ۱- له بهر نووسينهوه، له روو نووسينهوه، له روو ههلگرتهوه، ۲- نابودکردن، انتساق: ۱- ته کووزبوون، ريکبوون، ريکخران، ريکو پيک بوون، ۲- ريکخستن، انتسال: مندا ل پاشه که وتکردن، نهل لئیکه وتنهوه، وه چه خستهوه، انتشار: ۱- اغتشاش حواس، ۲- بلاوى، پرژوبلاوى، پهرشوبلاوى، تارومارکراوى، شهرزه يى، شهرپوى، شه پلين، ليک دابراوى، ولاوى، ۲- نهوه تهنه يى، بلاو بوونهوه، بلاوکردن، بلاوه، بلاوه کردن، بلاوه ليکردن، به لاقبوون، پرژان، پرژوبلاو بوون، پرژان، پشان، پهرتبوون، پهرته بستن، پهرته تيکه وتن، پهرژکردن، پهرشوبلاو بوون، په شکیان، په لدان، په له او ويزتن، په له او ويشتن، تهنه وه، داپرژان، داپرژان، داپلان، درکان، درکاي، شنيابى، فه بژکان، فه بژکيان، فه بژکين، فه پرژين، فه پرژيان، وه شان، وه شيان، ليک داپران، ليک دوورکه وتنهوه، ليک هه لاو ويزان، مجيابى، وه شان، ۳- ناوخته يى، بژاله کرن، بلاوکردن، بلاوکردنهوه، بلاوه پيکردن، بۆهه موو لايه ک ناردن، به لاقفرن، پرژاندى، پرشاندن، پرژاندى، پشاندى، په خشه وه دان، په خشين، پهرشوبلاوکردن، په لاتنه کرن، تارومارکردن، چرفراندن، چرفرکردن، داپرژاندى، داپرژاندى، پرشاندن، په شاندى، په قشاندى، فيشاندى، فيشانى، فه بژکاندى، ليک داپرپين، ليک هه لاواردن، مه يى، وه شاندى، وه شانى، ۴- افشاشدى، انتشارات: بلاو کراوه کان، به لاقوک، پهرتبات، پهرتمه نى، چاپه مهنى، ده زگاي چاپ وبلاوکردنهوه، انتشاراتى: بلاو کراوه يى، په يوه ندى بهر به بلاوکردنهوه ي کتیب وپوژنامه و...، ده زگاي بلاوکردنهوه ي به فوک، انتشاردان: بلاوکردنهوه، به خشان، بهرژکردن، پرژاندى، پرژوبلاوکردن، پهرتکردن، پهره پيدان، تووجى، چاپ وبلاوکردنهوه، داپرژاندى، داپرژاندى، داپلاندى، درکاندى، درکاي، وه شاندى، انتصاب: بهر قه رارکردن، خسته نه ستۆ، دامه زران، دامه زراندى، دانان، دانران، قيتکردنهوه، کار پئ ئه سپاردن، کار پيدان، له سه رکار دانان،

انتصاى: بهر قه رارکراو، دامه زراو، دانان، دانراو، قيتکراوه، کار پينه سپيراو، کار پيدراو، له سه رکار دانراو، انتصاح: ئامۆزگارى، پهنده وهرگرتن، انتصار: ۱- بردنهوه، به ئاره زووگه يشتن، به ئاوات گه يشتن، به سه ردا زالبوون، به کام گه يشتن، پيشکه وتن، تيهيتان، زالبوون، زالبييه يى، سه رکه تن، سه رکه فتن، سه رکه تن، سه رکه فتن، سه رکه وتن، سه رکه وتن، سه رکه وته يى، فه رکوشين، کامه رانبوون، کامه واپوون، موه فقه قبوون، موه فقه قبوون، ناجيح بوون، وه پيشکه وتن، وه لئوه لواى، ههل بۆره خسان، ۲- اعانت، انتصاف: ۱- به نيوه گه يشتن، ۲- وهرگرتنى مافى خو له که سيک، انتطاق: ئاخافتن ئاخاوتن، دوان، قسه کردن، انتظار: ئينتيزار، به نده ماني، به نده وارى، په رميان، ترنه، چافنيرى، چاوله دوويى، چاوه چاوى، چاوه روانى، چاوه پئ بوون، چاوه پئ يى، چاوه نۆرى، چه مه رايى، چه وچه وى، رپيان، کوترمه، نتر، نه زا که، - درانتظار بوون: - انتظار کشيدن، انتظارات: کۆى(انتظار) - انتظار، انتظاردان: چاوه روان هيشتنهوه، چاوه روانکردن، انتظارداشتن: چاوه روانبوون، چاوه روانى ليکردن، چاوه روانى لئيه بوون، چاوه نۆر بوون، چاوه نۆرکردن، چاوه نۆرى کردن، خوهينه يى، نتراندى، انتظار رفتن: ۱- بۆهه بوون، پيشبيني کردن، چاوه روان کران، پئ تيچوون، ويچوون، شيان، کران (انتظار ميرود: پئ تيده چئ، ويده چئ، ده کرئ، ده گونجئ)، گونجان، ۲- چاوه روان مانه وه، انتظار کشيدن: به ديار نيشتن، به دياره وه دانيشتن، چاوه روان بوون، چاوه روانى کردن، چاوه پئ بوون، چاوه نۆرکردن، چاوه نۆرى کردن، سايه بوون، له چاوه روانيدابوون، نتراندى، انتظام: دامه زراوى، رازانندهوه، ريکخستن، ريکوپيک کردن، ريکوسه يى، سامان، سه روسامان، انتظامات: ئينتيزامات، پرسگه، زيره فاني، زيره وانى، چاوه دئرى، شوئى پرسينه وه کوئترؤلى ئاسايش له ده روازه ي بنکه کانى نيزامى يا سياسى و...، انتظامى: ريکخستنى، زيره فاني، زيره وانى، - نيروه اى انتظامى: هئزه کانى پارزه رى ئاسايش و هيمنى (پوليس و پيشمه رگه و سپا)، هئزه کانى زيره وانى، انتعاش: ۱- بالا کردن، بووژانهوه، چاپوونهوه، چاک بوونهوه، ژووژان، ژووژانهوه، ژوژيان، ژيانه وه، فه زين، گه شه کردن، له پاش له پرى که ساسى خو گرتنهوه، وه زين، وه که يف که وتن، هه ستانهوه، ۲- عيش، انتفاع: ۱- ته فروتونا بوون، له ناوبران، له ناوچوون، له نئيوچوون، ۲- ته فروتونا کردن، له ناوبردن، له نئيو بردن، ۳- حاشا، په د، انتفاخ: - آماسيدن، انتفاضه: رابوون، راپه رين، هه ستانهوه، انتفاع: ۱- بهر خواردن، به هر به رى، به هر به رگرتن، سوود وهر گرتن، قازانجه رى، قازانجه کردن، قازانجه رده يى، ۲- مافى که لک وهر گرتن له ملکيک به بئ بوونى ئيزنى داني مافه که به که سيکى دیکه، انتفاعى: به رده ر، به هر به رده ر، سوودده ر، قازانجه ر، انتفاع: خاوتنکردنهوه، دهره يتانى ميشک له پيشه، ههل بژاردن، انتقاب: په چه به ستن، ده مامک ليدان، روو به نده بستن، انتقاد: ۱- به زافيت، به زافيت، به لى، پانه وکردن، جيا کردنه وه يى چاک له خراب، چاکه وخرابه کوئن، په خنه، په خنه گرتن، په غنه، سه روه قسه کرده يى، له قه م، ليدوان، ليگرتن، ۲- به نه خد وهرگرتنى پاره،

انجاص: ← اربو،

انجال: فرزندان، نەسلەكان، نەوھەكان،

انجام: ئاخىر، ئاخىر، ئاكام، ئەنجام، بېرانبەھ، بىن، بىنەتە، بەند، پامان، پايان، تەمامبەھى، تەواۋبوون، جىبەجىبوون، خەلاسىوون، دوا، دوايى، دوماھى، دوپماھى، دوپماھىك، دەرەنجام، سەر، سەرەنجام، شەمىران، شەوت، عاقىبەت، غايەت، فەسەل، قوتار، قورتال، قەدىيان، كۆتە، كۆتاي، كۆتايى، كووتە، گامە، نەھايەت، نەھايەت، نىھايەت، ھەرەش، ھەرتەك،

- انجام پىذير: شياۋى جىبەجىكردن، كارى كردنى، گونجاۋى جىبەجىكردن، لە كردن ھاتوو،

- انجام دادن: ئەنجام دان، بىجھ ئىنان، بەئاكام گەياندن، بەئەنجام گەياندن، بەجىگە ھاوردن، بەجىھىتپان، بەرپۆتەبەردن، بەگاناردە، بەساگى ئاوردە، پىكشائىن، پىك ھائىن، پىكھىتپان، تاماكرن، تەمامكەدە، تەواۋكردن، جىبەجىكردن، جىگە ئاوردن، جىگە ھاوردن، خەلاس كردن، دوايى پىھىتپان، دوماھى پىتائىن، دەبراندىن، راپە پاندىن، پرواندىن، رىك ھاوردن، سازاندىن، سازناي، سۆغىن، سەوزكردن، شەمىراندىن، فەسەلدىن، قوتكردن، قەتاندن، قەداندىن، كاردش، كردن، كەدە، كرن، كۆتايى پىھىتپان، كوداندىن، كەردەلقاندىن، مەشاندىن، ھىتانهجى،

- انجام شدن: بەئاخىرگە بىشتن، بەئاكام گە بىشتن، بەئەنجامگە بىشتن، بەكۆتايى گە بىشتن، پىكھائىن، تەمامبايى، تەمامبەھى، تەواۋبوون، تىبەرىن، تىبەرىبوون، چىيان، جىبەجىبوون، خەلاسىوون، دوايى پىھىتپان، دمايى ئامايى، دوايىھائىن، دوماھى ھاتن، پەنگرتن، سەرگرتن، قوتار بوون، قەتان، قەتيان، قەدان، قەدىيان، قەدىن، كران، كۆتابوون، كۆتاهاتن، كۆتايى پىھىتپان، كۆتايى ھاتن، كۆتەھاتن، كودان، گە بىشتنە كۆتايى، مەشان، ھاتنەنەنجام، ھاتنەجى، ھاتنەكرن، ھاتنەكردن، ھەرادبايى، يەربەبەر بوون، يەروەبەربوون،

- انجامش: ۱- تەواۋبوون، دەرەنجام، سەرەنجامى كارىك، كۆتايى كارىك، ۲- پەسلان، قىامەت،

- انجام شدنى: ← (انجام پىذير) ← انجام،

- انجام گرفتن: ← (انجام شدن) ← انجام،

- انجام گرفته: بەئاخىرگە بىشتوو، بەئاكام گە بىشتوو، بەئەنجام گە بىشتوو، بەئەنجام گە بىبە، بەكۆتايى گە بىشتوو، پىكھاتوو، تەواۋبووگ، تەواۋكراۋ، تىبەرىبوو، تىبەرىبوو، چىياگ، جىبەجىبوو، خەلاسىوو، دوايى پىھاتوو، جىبەجىبوو، جىبەجىكراۋ، كراۋ، كرادوو، كرى، كۆتايى پىھاتوو،

- انجام یافتن: ← (انجام شدن) ← انجام،

- انجام یافته: ← (انجام گرفته) ← انجام،

- انجام ناپذير: بۆكردن نەشياۋ، دەكردن نەھاتوو، لەكردن نەھاتوو،

انجاميدن: ← انجام شدن،

انجبار: مارەلە، مېۋە ھەوارى،

انجبین: ← انگبين،

انجخ: ← انجوخ،

انجخيدن: ← انجوخيدن،

انجدان: ئەلز، سولان، گياگەرئى، ھەرس، ھەلز، ھەلەزە، ھەنگوان، انجدان رومى: شەمالگىر، قاقلى بەھارە،

انجذاب: بۆلاي شىتېك پاكىشان، كىشان، كىشان،

انجدان: ← انگدان،

انجرار: پاكىشان، كىشان،

انجرك: گۆشەملە، گوپچەملە، گوپمە، گوپمەشك، مەرزىنجۆش، مەرزىنجۆش،

انجروت: ← انزروت،

انجره: گەزگەزك، گەسگەسك،

انجخ: ← انجوخ،

انجلاء: ← انجلاء،

انجلاء: ۱- ئاشكرا بوون، بېرىكەدان، ترووسكان، تىشك دان، دەرەكەوتن، پۆشنىبوون، ۲- دووركەوتنەو،

انجلاب: پاكىشان، كىشان، كىشان،

انجلم: ئەستىران، ئەستىرەكان، ئەستىرەگەل، ستارەيەيل، ھەسارەگەل، ھەسارى،

- انجلم سوز: ۱- ئەستىرەسووتىن، ۲- خۆر، پۆز،

انجماد: بوونەسەھۆل، بەستران، بەستىن، بىيە، جەمەدىن، پچان، پچيان، پچىن، سەھۆل بەستىن، قورسان، قەرس، قەرسان، قەرسىن، مەيىن،

انجمگرى: ← ارونند(۳)،

انجمن: ئەلالەت، ئەنجومەن، پتۆم، بەراقى، پالووتە، پسات، پۆنگال، پەلاتەمان، جز، جفات، جفاتگە، جفاتگە، جفىن، جفىنۆك، جوات، ججون، جەرد، جەفات، جەمەو بوون، جفات، جفاتگە، چەبەرەندەن، خەرگەلە، دانىشتگە، دىوان، راپۆزگە، پۆنشتگە، پوونشتاخ، پوونىشتگە، زىو، سلسات، سەرچەمى ئەوگەسانەي بۆ مەبەستىك كۆبوونەتەو، شەماتە، شىپى، قۇل، كۆ، كۆبوونەو، كۆپ، كۆپگە، كۆژمان(زىباشناسان)، كۆگە، كۆم، كۆمبوون، كۆمە، كۆمەل، كۆمەلنە، كۆمەلگە، كۆمەلگە، كۆمەلە، كۆو، كۆمەگ، گەفەل، لۇنە، لۇنە، لىك خېبوونەو، مەجلىس، مەكۆ، مەلىس، نىشتەيرە، ھۆرگە، ھورمىن، ھەفجفان،

- انجمن آرا: ئەنجومەن رازىنەو، جفات رازىنەو، كۆر خەملىن، كۆپگر، گولى مەجلىسى، مەجلىس پازىنەو، مەجلىس خۇش، مەشرەف خۇش،

- انجمن پيوند: ئەنجومەن كۆكەرەو، كۆكەرەو، ئەندامانى ئەنجومەن،

- انجمن داشتن: پىكھىتپان ئەنجومەن، جەمەو بوون، دانىشتن بۆرگاۋرىنەو، كۆبوونەو، كۆپىكھىتپان، كۆم بوون، كۆو، بىيە، گردەو بوون، لۇنەساز كردن، لىك خېبوونەو، مەجلىس گرتن،

- انجمن شدن: جەمەو بوون، خېبوونەو، كۆبوونەو، كۆپەستىن، كۆپگرتن، گردەو بوون، لىك خېبوونەو،

- انجمن كردن: ئەنجومەن كردن، خېبوونەو، پتەگىر، راپۆز كردن، كۆبوونەو، بۆرپاۋىز، گردەو بوون بۆ راپۆز، لىك خېبوونەو، بۆرپاۋىز، لۇنەساز كردن بۆگەنگەشە، مەجلىس گرتن،

انجوج: دارىكى بۆنخۆشە بۆ بۇنەكەي دەيسووتىن، عوود،

انجوخ: ← انجوخە،

انجوخه: چرچولۇچى پىرى لەپىستدا، گنجى پىست لەبەر پىرى،

انجوخيدن: چرچوونى پىست بەپىرى، چرچولۇچ تىكەوتنى پىست بەپىرى، ھەلچرچانى پىست بەپىرى،

انجوخ: ← انجوخ،

انجوخيدن: ← انجوخيدن،

انجى: ← انجىر،

انجيدگى: ئەنچن، ئەنچناۋى، ئەنچنراۋى، جناۋى، وردوردكراۋى، ھنج، ھەنچن، ھەنچناۋى، ھەنچنراۋى،

انجيدن: ۱- استرە زدن در حجامت: چرتمىش كردن، ۲- بىرون كىشىدن: ئىنانەدەر، بەرھىسكردن، پەرخاندىن، جەلياندىن، دەر كىشان، دەر ھىتان، دەر پان، فەكيش، كرانىش، كرونىش، كرىشەيش، كەندىن، كەنن، كىشان، كىشانەدەر، كىشانەو، لەكالان دەر ھىتان، وركەنە، وەكەردەش، ھلكىشان، ھۆر كەنەي، ھۆر كىشانى، ھەلگىشاندىن، ھەلگەندىن، ھەلگىشان، ھەلگىشان،

هه لکیشاندن، هه لکیشانن، هه لکیشیان، ۳- ریزه ریزه کردن: نه جنین، نه جنجیهی، جناندن، جنین، قیمة کردن، وردورد کردن، هنجاندن، هنجین، هه هنجاندن، هه هنجین، ۴- زخم زدن: برین، بریندار کردن، پش کردن، زامار کردن، زامدار کردن، زه خماوی کردن، زه خمکردن، زه خممو کردن،

انجیدیه: ۱- نه جنناو، نه جنجراو، نه جنجه، تووه، جناو، قراش، قیمة کراو، وردورد کراو، هنج، هنجاندراو، هنجراو، هنجن، هنجنی، هه جنناو، هه جنجراو، ۲- بریندار، برینداربوو، بریندار کراو، زامار، زامدار،

- کم انجیدیه شده: جنکه، ناتواو هه جنجراو،

انجیدیه انجیدیه: نه جنن نه جنن، قیمة قیمة، هه جنن هه جنن، انجیر: نه جنیر، ته فاره، هژیان، هژی، هه هژی، هه جنیر، هه هژی،

- انجیرین: بنه هه جنیر، داره هه جنیر،

- انجیر بنگالی: هه جنیره په شه،

- انجیر خوار: هه جنیر خوره، هه جنیره وه ری،

- انجیر کال: بانسکه، باهه جنیر، که پک، هه جنیری کال،

- انجیر کوهی: تفسک، تووتسکه، تهوسکه، هه هژی، هه هژی، هه جنیره کتوی، هه جنیره کتویله،

- انجیر معابد: هه جنیره په شه،

- انجیر هندی: هه جنیره په شه،

انجیردن: ساماندن، سمتاندن، سمتانن، سمتن، سمتین، سمتین، سمین، شۆنن، قولیکرن، کون تیکردن، کونکردن، نوقولاندن، نوژ، نووژین، نوهتن،

انجیرک: گه لاخوین بهن، گول خه نازلین،

انجیره: ← انجیر،

انجیلی: ← آسوندار،

انجین: نه جنن، نه جنجهر، جنهر، وردورد، هه جنن،

انچوچک: شتو، شکۆک، شکۆکه، شکۆله، شه قووق، کرووسک، کرووسک، کورسک، کورسک، گورسک، گورسک، گورسک، گورسک، هه مرۆ کوچکینه، هه رمی شینکه، هه رمی کتویله،

انحاء: کوی (نحو)، پنگاکان، پنگاهل، جوره کان، شیواز گه ل، شیوه کان، شیوه گه ل، شیوی، گۆشه کان، لایه کان،

- بنحوی از انحاء: به جوری که له جوره کان، به شیوه یه ک له شیوه کان، انحدار: که وتنه نشیو، لیتی، نیشتنه وه، هاتنه خوار،

انحراف: به هه له چوون، به هه له داچوون، بیر خراپی، بیر چه وتی، پیچ لیدان، تراسکه (حیوان باری)، تالسان، تووتوو، چه واشه بوون، چه وتی، خریان، خواربوون، خواربوونه وه، خواره کردن، خواره و خوار پویشتن، پاگومکتی، پالادای، پاورای، پالادان، پیچه وتی، پیگۆپین، پیگه گوم کردن، پئی لادان، پیلاری، پئی لئو بوون، پئی ونکردن، پئی هه تله کردن، سهر پیداجوون، شایف، کلابوون، کلان، کل بوون، کلی، که چره وی، کتله کدان، گومرابوون، گومرای، لادان، لادای، لارابییه، لارا گرتی، لارابی، لارپی بوون، لارپیگرتن، لارپی، له پئی ده چوون، له پیگرتن، له پئی لادان، لیچبوون، لیویان (منحرف نشوی: نه لئوی)، وهر چه بین، وهر گه پان، هۆره و گیلای، هه تله بوون، هه تله بوون له پیگه هه رین، هه رین، هه له کاری، هه له بی،

- انحراف استاندارد: لادانی پیوه، ناراستبوونی پیوه،

- انحراف تیر: سهر کردن، سهر و بهر کردن تیر، کلابوون، لاسوو، لاکردن، نه هه نگاوتن، نه هه نگاوتن،

- انحراف جنسی: سیکس کردن به شیوه ی نادرست، لادانی سیکسی،

- انحراف داشتن: خواربوون، خواری، لاربوون، لاری،

- انحراف کردن: به لار پیدابردن، تووشی لادان کردن، چه واشه کردن،

انحرافی: چه وت بهر، کلا، لاده رانه، لاریانه،

انحصار: بهر ته سگ کردنه وه، پاون، پوانکاری، پوانکردن، پوانی، تایبه تدان، تایبه ت کردن به که سیک یا شتیک، ته رخاندن،

- انحصارات: کوی (انحصار) ← انحصار،

- انحصار طلب: پوانخواز،

- انحصار طلبانه: پوانخوازانه،

- انحصار طلب: پوانخواز،

- انحصار گر: پوانکار، پوانکار،

- انحصار گرا: پوانخواز،

- انحصار وراثت: دیارکردنی میراتگران به پئی یاسا،

انحصاری: به تایبه تی دانراو، پوانکراو، تایبه تدارو، تایبه تی، ته رخان،

انحطاط: ناماینه وار، نه ره وه سهی، به ره وه پستهی چوون، به ره وه خواره وه داکشان، پهستی، دابه زین، دابه زاوی، داپماوی، داکه وتن، داوژان، داوژبان، داوه زان، داوه زین، داوه شان، داوه شاوی، داوه شین، داوه ژزاوی، نزمبوونه وه، وه سهیره، هاتنه خوار،

- انحطاط اخلاقی: به ره وه نندنی بیته خلاق، به ره وه پهستی چوونی تاکارو ره وشت، دابه زینی نه خلاق،

- انحطاط فکری: بیر خراپی، فکر به ره و خراپه چوون، نزمایه تی هزر، نزمی نه ندیشه،

انحلال: ۱- به ستران، ته عتیل بوون، خرکرانه وه، داخران، کۆکرانه وه، لیک بلبوون، لیکه له لوه شان، هه له لوه شان وه، ۲- تاوانه وه، تاویانه وه، تاوانه وه، حه لیان، خاوبوونه وه، ۵- کرانه وه (گری و...)

انحنا: ← انحنا،

انحناء: نه ره کۆمیای، جهم، چه م، چه مان، چه مانه وه، چه میای، چه میانی، چه مینه وه، خواربوونه وه، خواری، خوه هری، خوه هربوون، خیچی، داچه مان، دانوشتان، دانسه وین، داهاتن، داهاتنه وه، کووربوونه وه، کوورپی، کۆمبوون، کۆمی، لاربوونه وه، لاره بوون، لاری، نوشتانه وه، نوشتاوه بی،

انحیاز: ۱ ← گراییدن، ۲ ← گرد آمدن،

انخداع: ← فریب خوردن،

انخراط: به نه زانی خۆده کاریک هه لقاوتان، ۲- له ربوون،

انخزال: ۱- به ره وه سستی و داماوی له شکرانی چوون، ۲- دامان له قسه کردن، قسه لئ بران، ۳- له وه لامدانه وه نه ترسان،

انخساف: تاو بوون، پۆچوون، کویربوون، مانگ گیران، ونبوون،

انخفاض: دابه زین، که وتنه لئ زایی، که وتنه نشیوی، نزمی، نشیوی،

انخناق: خنکان، قورگ گیران،

اندا: ۱- نه ن، نه نده، نه وه نده، باز، برئی، به شتی، چن، چهن، چهنده، شتیک (بیست و اندی: بیست و شتیک)، که می، که میگ، وه نده، هندن، ههن، هه نده، هه ندرخان، هه ندۆ، هه ندی، هیند، ۲- بریناوی سیه م که سی کۆر قته اند: پۆیشتون، پۆیشتون، ن، نه، یانه،

اندا: ۱- سواغ، قور سواغ، کاپول، کاکل، که گل، ۲- سواغ کار (پا)، ۳ ← دوست،

اندایدن: ← اندایش،

انداختن: ۱ ← اقامت کردن، ۲- بهر دانه وه ی بهر ده، دادان، دادانه وه، ۳- تأفیتن، تاویتن، تاویژتن، تاویشتن، برک دان، تووردان، تووردای، تووره لندان، خستن، پافراندن، شانای، شهنه ی، شه ی، فهدای، فهدان، وه سی، هافیتن، هافیتن، هاویژتن، هاویشتن، ۴- نه نه نیای، تی خستن، تینان، په زگ نان، گان، ۵- نه نه وه سی، تی تاویشتن (نامه که ی ده سندووقی هاویشت)، تیختن، تی هاویشتن، ۶- فیل لیکردن له رخدا، گران پیفرۆشتن، ۷- بهر که رده ی، ترۆ کردن،

هه لکیشاندن، هه لکیشانن، هه لکیشیان، ۳- ریزه ریزه کردن: نه جنین، نه جنجیهی، جناندن، جنین، قیمة کردن، وردورد کردن، هنجاندن، هنجین، هه هنجاندن، هه هنجین، ۴- زخم زدن: برین، بریندار کردن، پش کردن، زامار کردن، زامدار کردن، زه خماوی کردن، زه خمکردن، زه خممو کردن،

انجیدیه: ۱- نه جنناو، نه جنجراو، نه جنجه، تووه، جناو، قراش، قیمة کراو، وردورد کراو، هنج، هنجاندراو، هنجراو، هنجن، هنجنی، هه جنناو، هه جنجراو، ۲- بریندار، برینداربوو، بریندار کراو، زامار، زامدار،

- کم انجیدیه شده: جنکه، ناتواو هه جنجراو،

انجیدیه انجیدیه: نه جنن نه جنن، قیمة قیمة، هه جنن هه جنن، انجیر: نه جنیر، ته فاره، هژیان، هژی، هه هژی، هه جنیر، هه هژی،

- انجیرین: بنه هه جنیر، داره هه جنیر،

- انجیر بنگالی: هه جنیره په شه،

- انجیر خوار: هه جنیر خوره، هه جنیره وه ری،

- انجیر کال: بانسکه، باهه جنیر، که پک، هه جنیری کال،

- انجیر کوهی: تفسک، تووتسکه، تهوسکه، هه هژی، هه هژی، هه جنیره کتوی، هه جنیره کتویله،

- انجیر معابد: هه جنیره په شه،

- انجیر هندی: هه جنیره په شه،

انجیردن: ساماندن، سمتاندن، سمتانن، سمتن، سمتین، سمتین، سمین، شۆنن، قولیکرن، کون تیکردن، کونکردن، نوقولاندن، نوژ، نووژین، نوهتن،

انجیرک: گه لاخوین بهن، گول خه نازلین،

انجیره: ← انجیر،

انجیلی: ← آسوندار،

انجین: نه جنن، نه جنجهر، جنهر، وردورد، هه جنن،

انچوچک: شتو، شکۆک، شکۆکه، شکۆله، شه قووق، کرووسک، کرووسک، کورسک، کورسک، گورسک، گورسک، گورسک، گورسک، هه مرۆ کوچکینه، هه رمی شینکه، هه رمی کتویله،

انحاء: کوی (نحو)، پنگاکان، پنگاهل، جوره کان، شیواز گه ل، شیوه کان، شیوه گه ل، شیوی، گۆشه کان، لایه کان،

- بنحوی از انحاء: به جوری که له جوره کان، به شیوه یه ک له شیوه کان، انحدار: که وتنه نشیو، لیتی، نیشتنه وه، هاتنه خوار،

انحراف: به هه له چوون، به هه له داچوون، بیر خراپی، بیر چه وتی، پیچ لیدان، تراسکه (حیوان باری)، تالسان، تووتوو، چه واشه بوون، چه وتی، خریان، خواربوون، خواربوونه وه، خواره کردن، خواره و خوار پویشتن، پاگومکتی، پالادای، پاورای، پالادان، پیچه وتی، پیگۆپین، پیگه گوم کردن، پئی لادان، پیلاری، پئی لئو بوون، پئی ونکردن، پئی هه تله کردن، سهر پیداجوون، شایف، کلابوون، کلان، کل بوون، کلی، که چره وی، کتله کدان، گومرابوون، گومرای، لادان، لادای، لارابییه، لارا گرتی، لارابی، لارپی بوون، لارپیگرتن، لارپی، له پئی ده چوون، له پیگرتن، له پئی لادان، لیچبوون، لیویان (منحرف نشوی: نه لئوی)، وهر چه بین، وهر گه پان، هۆره و گیلای، هه تله بوون، هه تله بوون له پیگه هه رین، هه رین، هه له کاری، هه له بی،

- انحراف استاندارد: لادانی پیوه، ناراستبوونی پیوه،

- انحراف تیر: سهر کردن، سهر و بهر کردن تیر، کلابوون، لاسوو، لاکردن، نه هه نگاوتن، نه هه نگاوتن،

- انحراف جنسی: سیکس کردن به شیوه ی نادرست، لادانی سیکسی،

- انحراف داشتن: خواربوون، خواری، لاربوون، لاری،

- انحراف کردن: به لار پیدابردن، تووشی لادان کردن، چه واشه کردن،

تیرا خو پین، چئوراندن، چفاندن، خشا، دوور شهوه و سهی،
 دوور خستنهوه، ده راندن، ده رکردن، په تاندن، په تانن، په تکریدن،
 په تئای، په ده، په داندن، ره فاندن، په واندن، ژخو دانین، قه لتاندن،
 له خو دوور خستنهوه، له خو دوورکردن، له خو دوورکردنهوه، له خو
 کردنهوه، له لای خو ده رکردن، ولکرن، وه درن، هه سر بیایش، ۸-
 نه ره وسه سی، به راندنهوه، ته پاکردن، خستن (بار انداختن: بارخستن)،
 خستنه خوار، داخستن، داکه واندن، فرېدانه خوار له سه ره وه، کو تنای،
 کو تنیای، که واندن، که و تاندن، نه کلاندن، وزای، وستهی، وه رسیانن،
 وسه ییره، وه نن، ۹- دانانه وه، سازکردن (شراب انداختن:
 شراب دانانه وه)، ۱۰- بایه خ نه دانه...، سه رنج نه دانه...،
 گرنگی نه دانه...، گوئی نه دانه...، ۱۱- فترکردن، فرېدان، لئده راویشتن،
 لئده راویتن، لئ دهر هاویشتن، لئ فرېدان، ۱۲- گستراندن (۱)، ۱۳-
 پرس کردن، پرسه کرده ی، ته گبیر کردن، ته و مکردن، راگو پینه وه،
 پراوژ کردن، پراوژ کرده ی، شمیره تکریدن، شیور کردن، فیکره گوئن،
 گه نکه شه کردن، مساو ره کردن، مسهور کردن، ۱۴- برگرداندن (۲)،
 ۱۵- بیبشه کردن (له جووله یا کار یا دنگ...، پاکردن، لئ
 خستن) ازگردش انداخت: له گه پی خست، ازسر و صدا انداخت:
 له ده نکه ده نگی خست، لیکه واندن، ۱۶- خستن، دهر هاویشتن،
 لایردن (از قلم انداخت)، له بییر چوون، له بییر کردن، وه لانان، ۱۷-
 تووش کردن، گیره کرده کردن (گیر انداخت: گیری خست)، هینانه ناو
 بارو دوخیکه وه، ← گیر انداختن،

- انداختن بدون هدفگیری: میثومحاج،
 - انداختن به کسی: ۱- تانووت لیدان، تانه لیدان، توانج لیدان،
 ته شه ریتان، ته وس لیدان، لاتا و هاویژتن، ۲- کالای بیترمین به فیئل پی
 فرۆشتن،
 - انداختن درجائی: لئ دامه زران، لئ نیشته چی بوون،
 - انداختن کسی را از چیزی: لئ خستن،
 - خود را جانی انداختن: به سه ردادان، خو به سه ر دادان، خو به
 سه ردا داسه پاندن،
 انداختنی: شتی بو فرېدان، شتی بو هاویشتن، شتی بیبایه خ، شتی
 بیبکه لک، شتی فرېدان، شتی کم نرخ، شتی هاویشتنی،
 - انداخته: ۱- ناو پراو، توو پدراو، توو په لدراو، خراو، خستراو، فرئی
 دراو، هاویژراو، هاویشتراو، ۲- پراوژکراو،
 - انداخته شدن: ناو پزان، توو پدران، توو په لدران، خران،
 خستران، فرېدران، هاویژران، هاویشتران،
 انداد: هاوتایان، هاوشیوه یان،
 انداز: ناو پز، ناو پز، نه ناز، نه ننداز، توو پدهر، شان، شهن، فره دهر،
 فرېدهر، هاویژ، هاویژهر،
 - اندازی: نه نازی، نه نندازی، خهری، شانهی، وسهی،
 اندازه: نایره، نه نازه، نه نندازه، نایره، باره، بزار، بزاره، به قهد، پایه،
 پله، په ره سه، پیمان، پیمانن، پیوانه، پیودان، پیودانگ، ته نانه، تیهن،
 چاپان، دیس، پاده، په ی (چاره وئی)، ژمار، ژماره، سنوور، سه نگینی،
 شمار، شو (له شو دهر چوو)، عه یار، قاب، قاس، قهد، قهدر، قهدره،
 قهر، قهرا، قهیر، که وان، گزاره، گوره، گوره یار، مهرتبه، وند، هاندو،
 هاندی، هژمار، هند، هه، هه ند، هه ژمار، هه نده زه، هه نده سه،
 هه نده ی، هه ندی، هیند، هینده ی،
 - از اندازه در بردن: سنوور به زاندن، له حه د تیپه پاندن،
 - از اندازه بیرون: به ده ره له نه نندازه، بیجه د، له نه نندازه به دهر،
 - اندازه... شدن: به نه نندازه ی وی هاتنه وه، به قه ت ته و بوون،
 به قه د که سی بوون، به قه را نه و بوون،
 - اندازه گذاری: نه نندازه دیار یکردن، ماوه دیار یکردن،
 - اندازه کردن: ← (اندازه گرفتن) ← اندازه،
 - اندازه گرفتن: نه نندازه گرتن، پیشان، پیمان، پیمی، پیوان، پیوانن،
 پیوتن، په یگرتن، له گه زدان، وه هه نگاوتن، هه لسه نگاندن،

- اندازه گیر: نه نندازه گر، پیشه، پیتم، پیو، پیوهر، په یگر، له گه زده ر،
 وه هه نگاوه، هه لسه نگین،
 - اندازه کردن: ← (اندازه گرفتن) ← اندازه،
 - اندازه نگه داشتن: نه نندازه پاکردن، پاده پاکردن، سنوور نه به زاندن،
 له نه نندازه لانه دان، له پاده تیپه پهرین،
 - پای از اندازه اندر گذراندن: پی له به په ی خو زیاتر پاکیشان،
 له نه نندازه دهر چوون، له پاده تیپه پهرین،
 - تا اندازه ای: تا نه نندازه یه ک، تا پاده یه ک،
 اندام: ۱- بدن، ۲- عضوبدن: ناز (نازای به ده ن)، نه نام، نه ندام،
 له ش، هه دام، هه نام، هه ندام، ۳- قامت: بالا، به ژن، به ژن و بالا،
 قه لافه ت، که لافه ت، هه یکه ل،
 - اندام تناسلی: نه ندامی زاوژن،
 - اندام دادن: ۱- آراستن، ۲- مرتب کردن،
 - اندام زائی: پیکه تانی نه ندامه کانی له شی تول،
 - اندامگان: ← ارگانیسیم،
 - اندام گرفتن: ته کوو ز بوون، ریگو پیکی بوون، له بار بوون،
 - اندامی: ← ارگانیک،
 انداوش: ← اندایش،
 انداوه: سیره کوئی، لیسه، ماننج، ماله ی به ردین بو سواغ، ماله ی
 سواغ، هیله ساوه، هیله ساوه،
 اندایش: نه وه دای، دادان، دادانه وه، دووتن، سواخدان، سواخدای،
 سواخ کردن، سواخ کیشان، سواخ کیشای، سواغ دان، سواغ کردن،
 سواغی قور، قور تیسوون، قور تیپه لسوون، کونو که لئین به قور گرتن،
 که فمال کردن، که فمالی قور، گلکاری،
 اندایشگر: سپیکار، سواغکار، که فمالکار، که چکار، وه ستای قوره
 سواغی،
 اندا ویدن: ← اندایش،
 اندا یینده: ← اندایشگر،
 اندایه: لیسه، ماله ی به ردین بو سواغ، ماله ی سواغ،
 اندا ییدن: ← اندایش،
 اندخس: ناگادار، توو ترفان، پارازو، پاریزدار، پاریزگار، پاریزگر،
 پاریزهر، پاژه، پاسه وان، پالوبه ن، پشت، پشته فان، پشته میتر، پشتیوان،
 پی بهر، تهره قدار، چاقسور، چاقشار، چاوسوور، داژدار، داشدار، دالده،
 دالده دهر، دهر قیل، ده سیاک، فان، لادار، لاگر، لاگیر، لانگر، لایه نگر،
 لایه نگیر، نغاندا، نگادار، نیگابان، نیگادار، وان، وانسه، هاریکار،
 هه قالداری، هه قه گل، هه واخوا، هه وادار، یار، یاریدهر، یه وده ست،
 اندخسواره: ۱- نه نوا، نه وله گا، تیورگه، پاشداو، په سیوه، په نا،
 په ناپسکی، په ناپه سیوه، په ناگا، په نال، په نامگا، په ناوپه سیوه، چیگه ی هانا،
 چراخ، حه شارگه، دالده، ساه، سامه، سایه، شاردنگه، شارگه، قایه،
 قهف، قوخته، کوژچک (کوچک)، کونو که لین، که له، که له بهر، که لئین،
 لاپهر، لاپه رگه، لیز، لیزگه، مالیتیه، نارچه، نوا، نوانی، نه واه، وار،
 وه شارکه، هیوور، ۲- حلقه: نالقه (گوشه زنجیر: نالقه ی زنجیر)، ۳-
 قلعه: حه سار، دز، دزه، دژ، شورحه، قه لا، قه لات، قه لاتی، قه لعه،
 که ل، که لا، که له، که لهه، هه سار،
 اندخسیدن: ۱- پشتیوانی لیکردن، په نادان، دالده دان، ۲- په نا
 گرتن، چوونه به ردا لده، خو حه شاردان،
 اندر: ۱- تی، جه، دوور، ددلیو، ده، ده نیو، ژناقدا، ژووره وه، له،
 له توئی، له ناو، له نیو، ناخ، ناو، نیو، هوندر، هوندوور، ۲- زپ (پدراوند:
 زپاب)، زپه، هه له ک،
 اندر آمدن: ناماینه دلئی، چوونه ژوور، چوونه ژوورئی، چوونه ناو،
 چوونه نیو، هاتنه ژوور، هاتنه ناو، هاتنه نیو،

اندر آوردن: بردنه ژوور، بردنه ژوور، بردنه ناو، بردنه نتيو، هيتانه ژوور، هيتانه ناو، هيتانه نتيو،
اندر آويختن: نهره لکنای، پيدا کران، پيدا کران، داله قان، داله قان، هوروازيای، هورواسه، هه لاهه سران، هه لاهه سين، هه لواسران، هه لواسين،
اندر اراج: چوونه ناو، هاتنه ناو،
اندر اس: ۱- کؤنيوون، له ناوچوون، ۲- کؤنی،
اندر آن: بههک، جهوگه بههک، جهوگه بههک،
اندر باي: ← اندر بايست،

اندر بايست: بهيواستن، پيويست، پيداويست، پيدفي، پيدفياتي، پيويست، زهروور، شهرت، گهرهک، گهره کبوو، لازم، لهسه، واجب، واچو، واژوو،
اندر بايست: بهيواستن، پيداويست بوون، پيويست بوون، پيويست بوون، زهروور بوون، گهره کبوون، گهره کبيهي، لازم بوون، لهسه ربوون، واجب بوون، واچو بوون، واژوو بوون،
اندر جاه: ← اندر گاه،

اندر خواستن: بزيان، په زيراندن، په لاته، تاسه کردن، ته لهب، ته له بکردن، خواستن، داخازتن، داخواز، داخوازي، داخوازيکردن، دامواستن، داوا، داواکاري، داوا کردن، داخواز، داخوازي، دامواستن، دؤز کردن، گهره کبوون، گهره کبيهي، لاهه، واژتن، واستن، واسته، واشته نه، وستن، وئي، ويستن، هورگرته، هه لگرتن،
اندر خور: ← درخور،
اندر خورد: ← درخور،

اندر خوردن: نهوه شنيای، بافتبوون، باو بوون، بسهره بوون، پي پو ابوون، پيکه وتن، چنه نامای، په ابوون، په ابويه، په ابوي، زيها تبوون، زيها تن، زيها تن، زيها تن، شيان، شيان، گيروفن، لايقبوون، لايق، له بارابوون، له ياقهت، له ياقهت هه بوون، ليثانين، ليثواني، ليوه شانهوه، ليوه شاهوي، ليها تن، ليها تن، مونسابيه، وه شانهوه، وه شيانوه، هه زيان، هه زياتي، هه زيا بوون، هه زيان، هه زيا، هه گي،
اندر رسيدن: په سين، گها، گهان، گهاستن، گهان، گهای، گهشتن، گههان، گههشتن، گههشتن، گههشتن، گههين، گههشتن، گههين، گههينه بهرهوه، گههشتن، گههان، هاتنه بهرهوه، هر مژين (ميوه)، ياو، ياون، يواي،

اندر زوای: ۱- ناوژان، نهره شوژيا، نهره هالوچيا، به ته که تهک، په ل، به له چهک، پيدار، پيدارک، پيدا کران، داروچکاو، داروچکه، داشوپياگ، دالووچکه، دالووچه، دالووچه، دالووچه، داله پوچکه، داله قوا، داهيلدراو، داهيلراو، دوور، سه رنوخين، شوژ، شوژوه بوو، شوژوه بويه، شوژوه بووگ، شوژوه کراو، له قوا، ميوهک، گلار، لههوا، لههوا، هلاويستي، هوروازي، هورواسيا، هه لاهه سراو، هه لاهه سراو، ۲- لههوا، لههوا،
اندر وقت: ناز، بلز، به په له، بي درنگ، بي پارهوستان، بي وهستان، تافل، جهده، جيه جی، چست، چه سپان، حادری، خرپ، خيرا، دسرهده، دگاويدا، دمايه دماي، دوا به دوا، درجا، دهردهم، دمز به جی، دسه به جی، دهست به جی، دهستو جی، دهستو جی، دهستو له جی، دهسجی، دهم ودهست، پئوپا، پئو راست، زور به په له، زووزوو، زی، سووک، فرز، فهورن، فهوری، کتوپر، کتومت، کرز، کتوپر، کتومت، گورج، گورجی، گهرماگهرم، گهرماوگهرم، له جی، له دهه، له دهه ما، له دهه ما، له زکی، هانکافا، ههر، ههر ئيستا، ههر ئيسته، ههر ئيستي، ههر ده زبه جی، ههر له جی، ههر له ريگه وه، ههمادما، ههمما، هه نهو، هه نهه، هيتدی بلتي بيکودوو، يه کاندهر دوو، يه کايهک، يه کايه دوو، يه کودو، يه کاندهر دوو، يه کهوچار، يه گدا به دوو،

اندر و: ۱- اندروني، ۲- نه ندرهرون، بال، پال (ده پال/ ده بال خويدا توپه به)، دهر وون، ژوروه، ناخ، ناو ورگ، ناوهوه، هه ناو، هندور، ۳- نه ندرهرون، بنی، تۆو لۆ، تۆی، دلی، دوور، دهر وون، ده نتيو، ژور، ژوروه، ژوروي، له نتيو، ناو، ناوهوه، نتيو، نتيوي، هندورو، هوندرو، هوندرو، هوندرو، هوناو، هوندرو، هوندرو، هوندرو،

اندر و نه: ۱- اندرون (۳و۲)، ۲- امعا و احشاء،
اندر و نه شناسی: زانستی ناسینی هه ناو، هه ناواناسی،
اندر و نی: ۱- نه ندرهرون، چه پرم، چه ره مسهرا، ژوروی ماله وه، کۆسه، هندورو، هندور، هندرو، هوندرو، هوندرو، ۲- اندرونين،

اندر آوردن: بردنه ژوور، بردنه ژوور، بردنه ناو، بردنه نتيو، هيتانه ژوور، هيتانه ناو، هيتانه نتيو،
اندر آويختن: نهره لکنای، پيدا کران، پيدا کران، داله قان، داله قان، هوروازيای، هورواسه، هه لاهه سران، هه لاهه سين، هه لواسران، هه لواسين،
اندر اراج: چوونه ناو، هاتنه ناو،
اندر اس: ۱- کؤنيوون، له ناوچوون، ۲- کؤنی،
اندر آن: بههک، جهوگه بههک، جهوگه بههک،
اندر باي: ← اندر بايست،

اندر بايست: بهيواستن، پيويست، پيداويست، پيدفي، پيدفياتي، پيويست، زهروور، شهرت، گهرهک، گهره کبوو، لازم، لهسه، واجب، واچو، واژوو،
اندر بايست: بهيواستن، پيداويست بوون، پيويست بوون، پيويست بوون، زهروور بوون، گهره کبوون، گهره کبيهي، لازم بوون، لهسه ربوون، واجب بوون، واچو بوون، واژوو بوون،
اندر جاه: ← اندر گاه،

اندر خواستن: بزيان، په زيراندن، په لاته، تاسه کردن، ته لهب، ته له بکردن، خواستن، داخازتن، داخواز، داخوازي، داخوازيکردن، دامواستن، داوا، داواکاري، داوا کردن، داخواز، داخوازي، دامواستن، دؤز کردن، گهره کبوون، گهره کبيهي، لاهه، واژتن، واستن، واسته، واشته نه، وستن، وئي، ويستن، هورگرته، هه لگرتن،
اندر خور: ← درخور،
اندر خورد: ← درخور،

اندر خوردن: نهوه شنيای، بافتبوون، باو بوون، بسهره بوون، پي پو ابوون، پيکه وتن، چنه نامای، په ابوون، په ابويه، په ابوي، زيها تبوون، زيها تن، زيها تن، زيها تن، شيان، شيان، گيروفن، لايقبوون، لايق، له بارابوون، له ياقهت، له ياقهت هه بوون، ليثانين، ليثواني، ليوه شانهوه، ليوه شاهوي، ليها تن، ليها تن، مونسابيه، وه شانهوه، وه شيانوه، هه زيان، هه زياتي، هه زيا بوون، هه زيان، هه زيا، هه گي،
اندر رسيدن: په سين، گها، گهان، گهاستن، گهان، گهای، گهشتن، گههان، گههشتن، گههشتن، گههشتن، گههين، گههشتن، گههين، گههينه بهرهوه، گههشتن، گههان، هاتنه بهرهوه، هر مژين (ميوه)، ياو، ياون، يواي،

اندر زوای: ۱- ناوژان، نهره شوژيا، نهره هالوچيا، به ته که تهک، په ل، به له چهک، پيدار، پيدارک، پيدا کران، داروچکاو، داروچکه، داشوپياگ، دالووچکه، دالووچه، دالووچه، دالووچه، داله پوچکه، داله قوا، داهيلدراو، داهيلراو، دوور، سه رنوخين، شوژ، شوژوه بوو، شوژوه بويه، شوژوه بووگ، شوژوه کراو، له قوا، ميوهک، گلار، لههوا، لههوا، هلاويستي، هوروازي، هورواسيا، هه لاهه سراو، هه لاهه سراو، ۲- لههوا، لههوا،
اندر وقت: ناز، بلز، به په له، بي درنگ، بي پارهوستان، بي وهستان، تافل، جهده، جيه جی، چست، چه سپان، حادری، خرپ، خيرا، دسرهده، دگاويدا، دمايه دماي، دوا به دوا، درجا، دهردهم، دمز به جی، دسه به جی، دهست به جی، دهستو جی، دهستو جی، دهستو له جی، دهسجی، دهم ودهست، پئوپا، پئو راست، زور به په له، زووزوو، زی، سووک، فرز، فهورن، فهوری، کتوپر، کتومت، کرز، کتوپر، کتومت، گورج، گورجی، گهرماگهرم، گهرماوگهرم، له جی، له دهه، له دهه ما، له دهه ما، له زکی، هانکافا، ههر، ههر ئيستا، ههر ئيسته، ههر ئيستي، ههر ده زبه جی، ههر له جی، ههر له ريگه وه، ههمادما، ههمما، هه نهو، هه نهه، هيتدی بلتي بيکودوو، يه کاندهر دوو، يه کايهک، يه کايه دوو، يه کودو، يه کاندهر دوو، يه کهوچار، يه گدا به دوو،

اندر و: ۱- اندروني، ۲- نه ندرهرون، بال، پال (ده پال/ ده بال خويدا توپه به)، دهر وون، ژوروه، ناخ، ناو ورگ، ناوهوه، هه ناو، هندور، ۳- نه ندرهرون، بنی، تۆو لۆ، تۆی، دلی، دوور، دهر وون، ده نتيو، ژور، ژوروه، ژوروي، له نتيو، ناو، ناوهوه، نتيو، نتيوي، هندورو، هوندرو، هوندرو، هوندرو، هوناو، هوندرو، هوندرو، هوندرو،

اندر و نه: ۱- اندرون (۳و۲)، ۲- امعا و احشاء،
اندر و نه شناسی: زانستی ناسینی هه ناو، هه ناواناسی،
اندر و نی: ۱- نه ندرهرون، چه پرم، چه ره مسهرا، ژوروی ماله وه، کۆسه، هندورو، هندور، هندرو، هوندرو، هوندرو، ۲- اندرونين،

اندوه قوقو: ← اندوقوقو،

اندی: ۱ - آنقدر ۲ - آنگاه، ۳ - ازاینزمان، ۴ - امیدواری، ۵ - اندکی، ۶ - اندیک، ۷ - بلبسین، بوراقیوون، بههتین، پهشتیوان، پیسه‌یریوون، تاسان، تاسبردنه‌وه، تاس‌به‌سرداهاتن، تاسین، ته‌واسان، ته‌واسیان، ته‌واسین، تیارپامان، چاشبیوون، حه‌به‌سان، حه‌به‌سان، حه‌به‌سیای، حه‌به‌سین، حیبه‌تی، دامان، دملاندن، ده‌لیان، ده‌لین، ره‌قه‌لاتن (از تعجب درجا خشک‌م‌زد: هیندم پی‌سه‌یریوون هه‌رله‌جی ره‌قه‌لاتنم)، زنده‌مان، سه‌رزفاران، سه‌رزفین، سه‌رسامبیوون، سه‌رسام‌مان، سه‌رسوو‌پمان، سه‌رگردانیوون، سه‌رگردان‌مانه‌وه، سه‌رگردانی، سه‌رماسین، سه‌رمه‌ندی، سه‌یرمان، شه‌یرلاندن، شه‌یریلین، عه‌به‌سان، عه‌به‌سیان، قه‌ته‌وشین، قورسین، کاسبیوون، گژیوون، گژیو سه‌رگردانی، له‌جی ره‌قه‌لاتن، له‌جی وشک بوون، مات بوون، ماتبیه‌ی، واق‌و‌پبوون، واق‌و‌رمان، واق‌و‌پی، هور پرووسقیای، هوه‌سیان، هیدمان، هیرمان، هیس‌مان،

اندیدن: ۱ - اندودن، ۲ - به‌گومانه‌وه‌ناخافتن، دوودل‌بوون، ۳ - تعجب‌کردن،

اندیش: ۱ - نه‌ندیش، نه‌نیش، نه‌نیش، بیر، ویر، هزر، هش، ۲ - نه‌ندیش، بیرک‌روهه، راون، نوار، هشین،

اندیشگیر: جتی‌سه‌رنج، گیرا،

اندیشمند: بیرا، بیرم‌ند، بیرره، بیرره‌وه، تیپین، خاوه‌نییر، خاوه‌نفرک، خاوه‌نه‌رز، خودانه‌رز، ره‌وشه‌نفکر، ره‌وشه‌نفرک، ویردار، هزرقان،

اندیشمندشدن: تیفکرین، چوونه‌فکره‌وه، ده‌فکران رو چوون،

اندیشناک: ۱ - اندیش، ۲ - ترسند: نه‌وه‌ی ده‌ترستی، بازه، بازه‌قه، به‌نه‌ندیش، به‌نه‌نیش، به‌ترس، ترساو، ترس‌پیتشتوو، ترس‌له‌دل، ترسیای، توقیو، تهره، خو‌فکه‌ر، زات‌چووک، سام‌پیتشتوو، سل، قوشقی، وارز، وارزه، هوراسان، ۳ - په‌رووش، شه‌وشان، په‌ریشان،

اندیشه: ۱ - نه‌ندیشه، نه‌وه‌ی به‌دل‌دادیت، نه‌وه‌ی به‌می‌شک‌دادیت، بونج، بیر، پلوپو، په‌رژاره، پیسه‌بووک، دالغه، پامان، په‌ت‌له‌په‌تدام که چی‌بکه‌م، فکر، فکر، کله‌کله، گومان، واته‌ویره، ویر، هزر، هزر، هه‌سه‌ر، هه‌سه‌س، هیزر، ۲ - بیم: نه‌ندیش، نه‌نیش، پاک‌رته‌ی‌خوای بیپاک، بزد، به‌عج، بیم، پاخ، پاخاف، په‌روا، ترس، ترس‌پیتشتن، ترس‌لینیشتن، توقان، توقای، توقیان، توقین، تووشی‌ترسه‌اتن، ترس‌نه‌نیشته‌ی، جه‌فل، حه‌بیه‌ت، حیوه‌ت، خو‌ف، ده‌راو‌کئی، زئوقچوون، زنده‌قچوون، ساب، ساف، سام، ساو، ساویر، سلکردن، سلک‌رده‌ی، سوهن، عه‌بیه‌ت، فه‌ر، قورف، مه‌ترسی، نیگه‌رانی، واهیمه، هاس، هه‌راس، هه‌راسه، هه‌بیه‌ت، یاس،

- اندیشه‌برگماشتن: تیفکرین، وردبوونه‌وه،

اندیشه‌خوردن: ۱ - ترس‌له‌دل‌دابیوون، ترس‌هه‌بوون، ۲ - غم‌خوردن،

- اندیشه‌داشتن: ۱ - اندیشه‌کردن، ۲ - ترسان و نیگه‌ران بوون،

- اندیشه‌کار: بیرکار، به‌بیره‌وه کارکه‌ر،

- اندیشه‌کردن: ۱ - نه‌ندیشه‌کردن، بونجین، بیر کردنه‌وه، بیره‌وکردن، تیرپامان، تیفکرین، پامان، راو‌پچکه، راو‌پشکه، سه‌ر کردنه‌وه، متالا، وردبوونه‌وه، وردبوون، وردوه‌بییه‌ی، هشاندن، ۲ - ترسیدن، ۳ - عبرت‌گرفتن،

- اندیشه‌کشیدن: ← اهتمام،

- اندیشه‌کیش: ۱ - خو‌وگر‌توو‌به‌بیر‌کردنه‌وه، زور بیر که‌روهه، ۲ - خیالاتی،

- اندیشه‌گر: ← اندیشمند،

- اندیشه‌مند: ← اندیشمند،

- اندیشه‌ناک: ← اندیشناک،

- اندیشه‌ورزی: بیرکاری، تیفکرین، هزرقانی، هزرقاری،

خاوه‌نبه‌زیه‌یی، خه‌مخو‌ر، خه‌مکه‌ی خه‌مان، دل‌سو‌ز، دل‌سو‌ز، دل‌نهرم، دل‌نه‌وا، دل‌وقان، ده‌فترک، ده‌فترک، ده‌مخو‌ر، خه‌مخو‌رینه، سه‌ره‌یرست، سه‌ره‌یرشت، سه‌ره‌یرشتی باش، میره‌وان، میریقان، میهره‌بان، میهره‌وان، نازکیش، هه‌فسو‌ز،

- اندوه‌خوردن: په‌ژاره‌داگرتن، خه‌سه‌خواردن، خه‌فه‌ت خواردن، خه‌فه‌ت‌داگرتن، خه‌فه‌ت‌تواردی، خه‌مخواردن، خه‌م‌داگرتن، دل‌پبوون، دل‌سه‌خله‌تبوون، دل‌گربوون، دل‌گیربوون، دل‌مان، غه‌م‌خواردن، غه‌م‌داگرتن، مه‌راق‌داریوون، مه‌ینه‌تداریوون،

- اندوه‌زای: ← (اندوه‌زای) ← اندوه،

اندوه‌زای: په‌ژاره‌ده‌ر، خه‌فه‌ته‌ینهر، خه‌مخیز، خه‌مینهر، خه‌مه‌ینهر،

- اندوه‌زدا: ← (اندوه‌زدا) ← اندوه،

- اندوه‌زدای: جه‌خاره‌ر، خه‌فه‌ت‌به‌ر، خه‌مه‌وین، خه‌م‌لا‌به‌ر،

- اندوه‌زفا: ← (اندوه‌زفا) ← اندوه،

- اندوه‌زفای: خه‌م‌زیداکه‌ر، خه‌فه‌ته‌ین، خه‌مه‌ینهر،

- اندوه‌گسار: ← اندوه‌خوار،

- اندوه‌گن: ← حزین،

- اندوه‌گین: ← حزین،

- اندوه‌گین‌شدن: ← (اندوه‌گین‌گشتن) ← اندوه،

- اندوه‌گین‌گشتن: ته‌جینیوون، برامانیوون، بره‌س‌بوون، بره‌شبوون، بووزما‌بوون، به‌په‌رووشبوون، بیدلیوون، بیکه‌یفیوون، بیم‌روس بوون، بیمه‌عدبوون، بینافسوسکیوون، پلژیان، په‌رووش‌داریوون، په‌ریشانیوون، په‌شتیوان، توینیوون، خه‌فه‌ت‌تباربوون، خه‌فه‌ت‌تباربوون، خه‌مبار بوون، خه‌مخاردن، خه‌م‌داگرتن، خه‌م‌گینیوون، خه‌م‌ناکیوون، خه‌مین بوون، داخ‌داریوون، داغ‌داریوون، دامان، دل‌برین‌داریوون، دل‌یکولیوون، دل‌به‌جه‌خاریوون، دل‌به‌خو‌پنیوون، دل‌به‌خه‌م‌بوون، دل‌به‌داخ‌بوون، دل‌به‌زووخا‌بوون، دل‌به‌سو‌بوون، دل‌به‌غه‌م‌بوون، دل‌به‌ناس‌بوون، دل‌پبوون، دل‌پ‌خو‌پنیوون، دل‌تزیبوون، دل‌ته‌نگ‌بوون، دل‌تزوون‌بوون، دل‌خو‌پنیوون، دل‌خه‌فه‌بوون، دل‌دا‌گیران، دل‌زاریوون، دل‌قه‌بزبوون، دل‌کلافه‌بوون، دل‌کول‌بوون، دل‌کول‌بوون، دل‌گه‌بوون، دل‌گیربوون، دل‌مردن، ده‌رده‌داریوون، ده‌رمه‌نه‌بوون، ده‌سه‌زرانی بوون، ده‌سه‌ت‌به‌ئه‌ژنو‌ داگرتن، ده‌سه‌ت‌ژنو‌بوون، ده‌سه‌ت‌وئه‌ژنو‌بوون، ده‌سه‌زرانیوون، پامان، زاریوون، زگاریوون، ژاریوون، ژاکان، ژاکیای، ژاکیه‌ی، سه‌ر‌ک‌ز بوون سیسیوون، سیسیه‌ی، سیسیای، عاجزبوون، عیجزبوون، عیدزبوون، غه‌مباربوون، غه‌مخاردن، غه‌م‌داگرتن، غه‌م‌گیر بوون، غه‌م‌گینیوون، غه‌م‌ناک بوون، کزونا‌په‌حه‌ت‌دیارکردن، کو‌فان‌دار بوون، کول‌داریوون، کول‌فان‌بوون، کول‌لیبوون، کونده‌جه‌ر‌گبوون، کول‌فان‌داریوون، کول‌کبوون، که‌نه‌فت‌بوون، که‌یل‌بییه‌ی، گری‌بوون، گری‌بییه‌ی، ماتبوون، ماتبیه‌ی، مروو‌چبوون، مروو‌بوون، مه‌جوو‌جه‌بوون، مه‌رسیوون، مه‌لول‌بوون، مه‌ینه‌ت‌بار بوون، نار‌ه‌حه‌تیوون، ناشادیوون، نزاریوون، نکارین، نه‌ه‌اره‌زگیوون، وارزبوون، وه‌پزبوون، وه‌پستیوون، وه‌پزه‌بوون، هوراسانیوون، هه‌راسانیوون، هه‌راسبوون،

- اندوه‌گینی: نه‌وگاری، په‌ژاره‌مه‌ندی، خه‌فه‌ت‌باری، خه‌مباری، خه‌م‌گینی، خه‌م‌ناکی، داته‌مین، دژداماوی، دل‌به‌جه‌خاری، دل‌به‌خو‌پنی، دل‌به‌خه‌می، دل‌به‌داخی، دل‌به‌زووخاوی، دل‌به‌سو‌بی، دل‌به‌غه‌می، دل‌به‌ناس‌و‌ری، دل‌ته‌نگی، دل‌خوونی، دل‌خوینی، دل‌گرانی، دوش‌داماوی، زفیری، زووری، زویری، زویری، سه‌ر‌ک‌زی، عاجزی، عیجزی، عیدزی، غه‌مباری، غه‌مخو‌ری، غه‌م‌گینی، غه‌م‌گیری، غه‌م‌ناکی، قزلین، قزین، کزی، کسکیانه‌وه، کول‌داری، کول‌لی، که‌نه‌فتی، گری، گری، گری، گری‌دنگ‌جی، گیانه‌سه‌ری، لیو‌به‌باری، مات، مروو‌چی، مروو‌زی، مه‌لولی، مه‌ینه‌ت‌باری، نار‌ه‌حه‌تی، ناشادی، نزاری، نه‌ه‌اره‌زگی، وارزی،

- اندوه‌مند: ← اندوه‌گین،

- اندوه‌ناک: ← اندوه‌گین،

- اندوه‌ناکی: ← اندوه‌گینی،

اندوه: ← اندوه (وهمه معانی و ترکیباتش)،

عیسانه‌تی، کاری راست کردن، کرداری باش، لای‌هق گرتن، مرۆت، مرۆقاتی، مرۆقایه‌تی، مرۆگی، مروه‌ت، مه‌ردایه‌تی، میهره‌بانی، ویژدان، آنسب: شیواتر، له‌بارتر، انسب‌اک: ← ذوب‌شدن، انسرومن‌تالیزم: به‌پاسو دانانی راستی، پاساوگه‌رتی، انسستیتو: نه‌نجومه‌نی زانستی یا نه‌ده‌بی، نه‌نسستیتو، په‌یمانگه، دامه‌رزای فره‌نگی و راه‌ینان، انسجام: پیکه‌وه‌ه‌ل‌کردن، په‌وانبوون، په‌وانبیه‌ی، په‌وانی(بو) و ته‌و...، کۆکی، گونجان، گونجای، یه‌کده‌ستی، یه‌کپارچه‌یی، یه‌ک گرتویی، هاو‌ناه‌نگی، انسحاق: ← له‌شدن، انسداد: به‌ستران، پیوه‌دران، داخران، گیران، گیران، گیرای، انسداد: ← آویختگی، انسراج: ۱- آسانی، ۲- انسلاخ(۲و۱)، ۳- له‌سه‌ر گازی پشت پاکشان، ۴- کرانه‌وه شوپ بوونه‌وه‌ی موو، انسکاب: ← ریختن(۲و۱)، انسلاخ: ۱- پیست‌فرتدان، دام‌آران، دام‌آلیان، پرووتانه‌وه، پرووت بوونه‌وه، هاتنه‌ده‌ری شتیکی له‌شتیکی دیکه، ۲- جلک‌داکه‌ندن، پرووتبوونه‌وه، لیباس‌داکه‌ندن، ۳- سپری‌شدن، انسلاک: تیکه‌ل‌ده‌سته‌یه‌ک‌بوون، جه‌له‌کران، چوونه‌پیزی، ده‌به‌نک‌کران، هاتنه‌پیزی، انسولین: نه‌نسولین، ماده‌ده‌ی میزانکه‌ره‌وه‌ی شه‌کری خوین که‌ده‌له‌شدا دروسته‌بی، انسبی: توگر، خووگرتوو، هوگر، انسبی: بنیاده‌مگه‌ل، خه‌لک، مرۆف، مه‌ردم، انسیکلوپیدی: فره‌نگی به‌رفراوان، که‌شکۆلی زانستی، انسیکلوپیدیست: ۱- نووسه‌ری فره‌نگی به‌رفراوان، ۲- پیتۆل، زۆرزان، انشا: ← انشاء، انشاء: ۱- ئافراندن، ئافه‌ریدکردن، ئافه‌ریده‌کردن، نه‌نه‌ئاوه‌رده‌ی، ئینشا، به‌دیپینان، خو‌لقانندن، دائینان، داهانین، داهاوردن، داهینان، دروستکردن، دروستکه‌رده‌ی، پسکاندن، په‌خساندن، عافرانندن، وه‌دی هینان، ۲- ابتداء(۲)، ۳- ئینشا، به‌بیری‌خۆ نووسین، له‌خۆرا شتیکی کون، له‌خۆوه‌ نووسین، ۴- سخ‌پردازی، وتارنامه‌ده‌کردن، وتارسازکردن، انشاءالله: ۱- نه‌گه‌رخوابیه‌وه‌ی، ئیش‌آللا، به‌ئیزنی‌خوا، خوابکا، خوابکا، خواحه‌زکا، هووما‌ی بکو، ۲- به‌ته‌مای‌خوا، به‌هومیدی‌خوا، به‌هیوای‌خوا، به‌یاریده‌ی‌خوا، انشاد: ۱- په‌سنی‌ونیوو، ۲- پیتۆینی‌کردن، ۳- خویندنه‌وه‌ی هه‌لبه‌ستی‌که‌سیک بۆکه‌سیکی دیکه، ۴- بدگوئی‌کردن، انشار: بوژاندنه‌وه، زیندوو‌کردنه‌وه، انشاف‌مودن: ← ایجاد‌کردن، انشاکردن: ۱- انشا(۱)، ۲- نووسینی‌نامه‌یا وتاری په‌وان‌وجوان، انشراح: دل‌کرانه‌وه، دل‌گه‌شانه‌وه، پرووگه‌شانه‌وه، شادبوون، کرانه‌وه، گه‌شانه‌وه، انشعاب: ۱- بلا‌بوون، بلا‌بوونه‌وه، بلا‌وه‌کردن، ته‌کینه‌وه، تیره‌تیره‌بوون، جیا‌بوونه‌وه، دور‌که‌وته‌وه، که‌رتبوون، لک‌لکبوون، لیک‌بلا‌بوون، لیک‌جیا‌بوونه‌وه، انشقاق: ۱- ئاوه‌له‌بوونه‌وه، بلا‌بوون، کرانه‌وه، ۲- پپر‌بوون، بوونه‌وه، پارچه‌پارچه‌بوون، په‌ل، تره‌کیان، تلیشان، تلیش‌بردن،

جودابوونه‌وه، جوپبوونه‌وه، جه‌یۆی جیا‌وه‌بیه‌ی، جیا‌بوونه‌وه، داتلیشان، دادپان، درزبردن، ده‌رزبردن، ده‌رزبه‌رده‌ی، ده‌رزدان، شه‌ق‌بردن، شه‌ق‌بوون، شه‌قه‌رده‌ی، قلیشان، قه‌له‌شان، قه‌له‌شین، قه‌له‌شین، که‌رتکه‌رتبوون، لقی، لک، له‌تیبوون، له‌توبه‌تیبوون، لیک‌بوونه‌وه، هه‌لتلیشان، هه‌لقه‌لشین، انشعابی: جیا‌بووه، جیا‌وه‌بوو، جیا‌وه‌بووگ، داپراو، آنشوده: نه‌وشیهره‌ی له‌مه‌جلیس‌ده‌خویندیرتته‌وه، سرود، انشی: ← انشاء، انصاب: بنگه‌ل، بوته‌کان، شتی‌داتاشراو له‌به‌ردو... یۆبه‌رستن، انصاب: ۱- خاموش‌شدن، ۲- گوش‌دادن، انصات: ۱- سکوت‌کردن، ۲- گوش‌دادن، انصار: ۱- پشتیوانان، لایه‌نگران، یاری‌ده‌ده‌ران، یاوه‌ری، ۲- دانیش‌توانی مه‌دینه‌که‌یاری‌ده‌ی پیغه‌مبه‌ری ئیسلام (د.خ)‌یان‌دا له‌مه‌ککه‌را بچیتته‌شاره‌که‌ی‌وان، انصاف: ئینساف، داد، دادپه‌روه‌ری‌کردن، سه‌داقه‌ت‌نواندن، عه‌داله‌ت، فرسه‌ندن، کاری‌راستکردن، لای‌هق‌گرتن، مرۆت، مروه‌ت، مرۆبه‌تی، ویژدان، هه‌قانیه‌ت، هه‌ق‌بیزی، انصافاً: نه‌له‌هق، نه‌له‌هق‌وه‌ل‌ئینساف، ئینسافه‌ن، به‌راستی، پیا‌وه‌ه‌ق‌بلی، له‌رووی ئینساف، انصاف‌خواستن: دادخو‌ازین، دا‌وای ئینساف‌کردن، انصاف‌دادن: ← انصاف‌کردن، انصاف‌کردن: حه‌ق‌به‌جیتینان، حه‌ق‌کو‌تن، حه‌ق‌گو‌تن، هه‌ق‌کو‌تن، حه‌ق‌و‌تن، حه‌قه‌ودان، انصداع: ← ترک‌برداشتن، انصراف: ۱- بازگشتن: ئامانه‌وه، نه‌وه‌ئامای، نه‌وه‌گی‌لای، به‌پاشداوه‌رگه‌ران، به‌ره‌ودوا‌هاتنه‌وه، تکسین، چه‌رخ، داگه‌رانه‌وه، داگه‌ریان، دوا‌وه‌دان، رسانه‌وه، زفر، زفرین، زوورا‌نه‌وه، فه‌رگه‌پ، فه‌زفران، فه‌زفران، فه‌زفرین، فه‌رگه‌پ، فه‌گه‌پ، فه‌گه‌پان، فه‌گه‌ریان، فه‌گه‌پین، گرگ، گلار، گه‌رانه‌وه، گه‌رانه‌وه، نکس، واگل، وه‌رسوو‌پان، وه‌رگه‌پان، وه‌رگیل، وه‌گه‌پان، وه‌گه‌رانه‌وه، وه‌گه‌ریان، وه‌گه‌رانه‌وه، هاتنه‌وه، هو‌ره‌وگی‌لای، هه‌وه، ۲- بازماندن: به‌جیمان، به‌جیتینان، جیامه‌نه‌ی، دماکه‌وته‌ی، دامان، ده‌وخین، مانه‌وه، وه‌دوا‌که‌وتن، هه‌لکه‌تن، هه‌لکه‌وتن، ۳- ئاعیده‌گو‌پین، با‌وه‌گو‌پین، پروا‌گو‌پین، یۆ‌چوون‌گو‌پین، بیرگو‌پین، پاشگه‌زبوونه‌وه، پاشگه‌زی، راگو‌پین، یاقیده‌گو‌پین، ۴- چا‌ولی‌پوشین، دل‌لیبه‌ردان، ده‌ست‌لیه‌ه‌لگرتن، ده‌سته‌لگری، وه‌لانان، انصرام: بران، پچران، پسان، انصف: به‌ئینسافت، دادگه‌رت، انضاج: کولاندنی‌گۆشت‌وشتی‌وا، گه‌یاندنی‌میوه، گه‌یینی‌به‌لغهم، انضباط: ته‌کووزی، دیسپلین، ریکویتیکی، زه‌بت‌و‌ره‌پت، لانه‌دان له‌فه‌رمان، لانه‌دان‌له‌یاسا، مرئسی، نه‌زم‌و‌ته‌رتیب، انضمام: په‌یوه‌ست‌بوون، پتوه‌لکان، خرا‌نه‌سه‌ر، په‌پال‌خستن، په‌گه‌لکه‌وتن، سه‌ریه‌ک‌خستن، کرانه‌پاشکو، لکان، لکای، ها‌ویچی، - بانظام: به‌ها‌ویچ، ده‌گه‌ل، په‌گه‌ل، له‌گه‌ل، - انضمامی: ← پیوسته، انطاق: قسه‌پیکردن، وه‌قسه‌خستن، انطباع: به‌چاپ‌گه‌بشتن، چاپ‌کران، له‌چاپ‌دران، مؤروه‌رگرتن، نووسران، نه‌خش‌وه‌رگرتن، انطباق: به‌راه‌ره‌بوون‌له‌گه‌ل، به‌راه‌ری، پیکه‌وه‌پاست‌هاتنه‌وه، وه‌که‌به‌ک‌لیه‌اتن، ها‌وتایی، ها‌وپیکی، یه‌کسانی، انطفاء: ← اطفاء،

انطلاق: ۱ - رهاشدن، ۲ - گشادگی،
انطماس: داپوشران، له بهر چا وونبوون،
انطوا: - انطواء،

انطواء: پټوان، گرتنه نټوخو، له خوگرتن، نوشتانهوه، هه لپټچران،
انطوویا: باویلکه، پشیله پایزه، بایلکه، باویلی، په پووله پایزه، پشیلو،
شهلمین کهره، پشیاپایزه، که وکه فوک، کاسنی،
انظار: بیره کان، تټروانینه کان، چاوان (ازانظار پنهان شد)، چاوه کان،
روانگه کان، نیگانگان،
- انظار عمومی: بهر چاوی خه لک،
انظار: کات پټدان، ماوه پټدان، مؤلټ پټدان،

انطباط: پاکوته کووزی، پوختی، په رداخته بی، په رداغی، په رکالی،
ته قراقی، ته کووزی، خشت خشتی، پکی، پکی وپکی، سه ره فی،
فوقلی (آدم)، کۆکی، کولوکاری، له باری، لیک و له باری، مریسی،
موره ته بی، موره ته بی،
انعام: چاره وپیان،

انعام: نعام، بده، بدی، بهخشان، بهخشاندن، بهخشی، بهخشیاش،
بهخشش، بهخشیش، بهخشین، پاداشت، پهروه، پیبهخشین، پټدان،
پیشکیش، تهخشنده بی، جبهه، چاکه، چاکه کاری، چیشنه، خه لات،
خه لاتکردن، خه مانلوغه (سرخرمن)، خه مانلوغه (سرخرمن)، خه لات،
خیر، دهستخوشانه، دهسوخوشانه، دهسه نه، پزانه، شاگردانه، مارکوونه،
نان بده بی، وه خسه، هیوودی،

- انعام خنیگر: شایاش، شواوش، شوباش،
- انعام دادن: نه نعامدان، خه لات بهخشین، خه لات پټدان، خه لات
کردن،

- انعام لباس تازه: بهردپانه، بهردپانه، بهردپه کانه،
انعامی: نه نعام، ئی خه لاتی، بهخشیشی، بهخه لات، خه لات، خه لاتی،
انعدام: بران، بریان، قربوون، قرتیکه و تن، نه بوون، نمان،

انعطاف: پادانهوه، خواربوونهوه، چه مانهوه، داهاتنهوه، سازان،
سازای، گه پانهوه، لاریوونهوه، مه یلکردن، نه رمی، وهر چه رخان،
وهر گه رانهوه، هورچه خیای، هه لچه رخان،

- انعطاف پذیر: شلک، شلکوشیای، شیای بادن، شیای خواربوونهوه،
شیای داهاتنهوه، شیای سازان، شیای گه پانهوه، شیای مه یلکردن،
لخیز، نه رم، نه رم پهفتار، نه رم وشلک، نه رمی نوین،

- انعطاف ناپذیر: توند پهفتار، رهق، نه شیای بادن، نه شیای خوار
بوونهوه، نه شیای داهاتنهوه، نه شیای سازان، نه شیای گه پانهوه،
نه شیای مه یلکردن، نه چه، نه گور، وشک، په کدهنده،

- غیر قابل انعطاف: - انعطاف ناپذیر،
- قابل انعطاف: - انعطاف پذیر،

- قابلیت انعطاف: شلکی، شیای بوباداران، شیای بؤ خواربوونهوه،
شیای بؤ داهاتنهوه، شیای بؤ سازان، شیای بؤ مه یلکردن، لخیزی،
نه رمی،

انعقاد: ۱ - بهسترانی په یمان/ کور، پیکهاتنی کؤ بوونهوهی مجلسی،
پیکهاتنی مجلسی شای، گرتنی کؤرو کؤبوونهوه، گریدان، گریدان، ۲ -
بهستن، تن بیه، تنوه بیه، تونبوون، توندبوون، خهستبوونهوه، رچ،
رچان، رچیای، رچین، رچ، پسیان، کهس دین (خون)، گرسان،
گشین، گووفین، مهین، مهین، هه وین گرتن (شیر)،

انعکاس: ۱ - ئاوه ژوو بوونهوه، وهر گه ران، ۲ - تیشکدانهوه، دانهوه،
دهر که و تن، دهنگدانهوه، دهنگه دان، فه دان، پهنگدانهوه، کاردانهوه،
که وانه کردنهوه، گه پانهوه، وه دان، وه دهر که و تن، وه دیکه و تن، ۳ -
ناوبانگ دهر کردن، نیوبانگ دهر کردن، نیوه دهر کردن، نیو وه دهر که و تن،
- انعکاس پرتو: بریقانهوه، بریقهدانهوه، ترووسکانهوه، تیشکدانهوه،

تیشک گه پاندنهوه، پهنگدانهوه، شوکدانهوه، شه به قدانهوه، شه وه
دانهوه، که وانه کردنی تیشکه، ویشکدانهوه،
- انعکاس صدا: پیژن، دهنگدانهوه، دهنگه دان، زایه له، زمه تین،
گومنی،

- انعکاس صدا: - (انعکاس صوت) - انعکاس،
- انعکاس نور: - (انعکاس پرتو) - انعکاس،
انعکاسات: کؤی (انعکاس) - انعکاس،

انعم: نه رمتر،
انعم: کؤی (نعمت) - نعمت،

انغرا: خه رکۆلک، خه رگۆز، کهر کووفی، کهره کولان، کهره کیتی،
کهره کیتی، گۆز، گۆره کهر، گورره خه ر،

انغمار: ۱ - انغماس، ۲ - به قوولی دهره کاریک را چوون، نقوم بوون
له کاریکدا،

انغماس: چوونه ژیرئاو، ژیرئاو بوون، نغروبوون، نقوم بوون،

انغمام: ۱ - خؤدا پؤشین، ۲ - (اندوهگینی) - اندوه،

انغوزه: ۱ - شیرهی وشک کراوهی هه لژ، که مازرده، ههنگووزه یهوه
که مای، ۲ - جؤز، جهوز، جیز، قؤز، کاکلی، کؤزه ک، گرتنه کان،
گرده کان، گؤز، گووز، گوؤز، گوویز، گیز، وهز، وهزی،
انغوط: سؤراویلیک، سؤوره پهن، سؤوره ماری، سؤوره قانگ، کهرسه ر،
أنف: که پؤ، لووت،

- رغم انف کسی: به پیچه وانهی ویستی وی،
انفاد: ۱ - به کؤتایی گه یشتن، ته و او بوون، ۲ - به کؤتایی گه یاندن،
ته و او کردن، ۳ - روانه کردن، ۴ - نابود کردن،

انفادی: په وانه کراوه، ناردراوه، نیردراوه،
انفادیات: په وانه کراوان، ناردراوان، نیردراوان،
انفادیه: په وانه کراوه، ناردراوه، نیردراوه،

انفاد: ۱ - ارسال داشتن، ۲ - به چیتینان، پیک هینان، جیبه جیکردن،
کاره لسووراندن، ۳ - فرمان به چیتینان،
انفاد داشتن: - ارسال داشتن،

انفارکتوس: جه لته، جه لده، دل کپی، سه کته، له کار که وتی دل بؤ
تاویک،

انفاس: کؤی (نفس) - نفس، هه ناسه کان،

- انفاس کسی را شمردن: جاسوسی له سه رکردن، چاوه دیری
کردنی وردی هه لسوکه وتی که سیک،

انفاق: بهخشش، خیر، خه رچ کردن، نه فقه دان،
انفاق: پؤنی زهیتوونی کال،

انفال: بههره کان، تالانه کان، دهستکه و ته کانی خه زا،

انفت: ۱ - بهشوریهی زانین، پی عیب بوون، لی پرینگانهوه، ۲ -
زیان، ۳ - ننگ،

انفتاح: ئاوه له بوونهوه، په وانهوه، په وینهوه، فالاه، کرانهوه،
کریانهوه،

انفتاق: ۱ - ئاوه له بوونهوه، تلیسان، په وانهوه، په وینهوه، قه لشین،
لیک جیا بوونهوه، ۲ - کرانهوهی نیوگه لی زن، ۳ - قه لشیوی، کراوه بی،

انفجار: ۱ - بهقتین، په رتین، په قان، په قین، ترؤقین، تره کان،
تره کیان، تره کین، تلیشان، تلیشای، تلیشیای، تلیشیایره، ته قایوه،
ته قین، ته قینهوه، داتلیشان، زهنگیردن، شه قیان، شه قیردن، فره قین،
قلت، قلیشان، قلیشانهوه، قلیشایان، قهرشان، قهرشیردن، قهرشین،
قه لشان، قه لشیردن، قه لشین، قه لشان، قه لشیردن، قه لشین،
که لشین، گرین، له بهریه کچوون، وه بیایش، وه دارتش، وه داروتش،

وهدەتەش، وەدەرەش، ھەلترەكان، ھەلترەكيان، ھەلتەيشان، ھەلقەلشان، ھەلقەلەشان، ۲- تەقيني بلۆق، دەرېبون، دەم دانەو، کرانه‌وی کوان، ۳- پړوشتنی ټاو، پړوانبوونی ټاو،

انفجار آمیز: نامادەي تەقینه‌وه، تەقینه‌وه‌دار، انفجار جمعیت: ھەلدانى لەنە کاوی ژمارەى خەلک،

انفجارات: تەقینه‌وه‌كان، انفجە: ھەوتنى پەنیر،

انفراج: پەوینە‌وه‌ی خەم، کرانه‌وه‌ی دڵ، انفراد: ۱- بەتەنیايی ئەنجامدانی کاریک، ۲- بەتەنیايی مانەو، ۳- تەنھایی،

انفردای: بەتەقی تەنن، بەتەنن، تاکە کەسی، تەنیايی، فەردی، آنقس: بەنرختر، گرانتر،

آنقس: نەفەسە‌كان، ھەناسە‌كان، انفساخ: ۱- تیکچوون، ۲- تیکچوونی گریبەست، ھەلۆه‌شانه‌وه‌ی پەیمان،

انقسیت: تارەنگبوت، انفصال: ۱- بیکاریبون، دەرکراوی، لەسەرکارلابران، لەکاربون، لەکاری دەولتەتی دەرکران، لیخراڻ، ۲- پچراڻ، پسان، جیا‌بوونە‌وه، جوئ بوونە‌وه، دا‌بران، لیک بوونە‌وه، وەلانراوی، ۳- پچراوی، پساوی، دا‌پراوی، ۴- نەشیاوی دا‌بران بەسەرشتیکدا(پۆتە کۆتە کۆتەر بەکەپۆ - وەک لە کوردە‌واریدا یەکتیک بەگالتەبە کەسیک دەلن کەپۆم بۆت کۆپێرێ کەئەو شتیکی نەگۆنجاو چونکە کەپۆ چاوی نیەو ناتوانن کۆپێرێ)،

انقباض: تیکچوون، چوونە‌وه‌بەک، چوونە‌یەک، دڵ‌گیران، دڵ‌و‌تەنگهاتن، ریکهاتن، ویکهاتن، فلین، قەبزبوون، گزینا، ھاتنە‌وه‌بەک، ویکهاتنە‌وه، ھەلقراڻ،

انقباض عضلات: خربوونە‌وه‌ی ماسوولکە‌ی لەش، رەقبوونی ئەندامانی لەش، شەبکین، فلین، گزبوون، گزبوونە‌وه، گرفت، گیران، گیریان، گیریايی،

انقذ: نەخدرت، نەغدرت، انقراض: ئاسە‌واربەراڻ ئاسە‌واربەراڻە‌وه، پراڻە‌وه، تەرتوتونابوون، تەرتوتونابوون، فەبەراڻ، قەر، قراڻ، قراڻ تیکه‌وتن، قەربوون، قەربە‌ی، قەرتیکه‌وتن، قەرتیکه‌وتن، قەوئە‌کەوتە‌ی، قەراتن، قەلاچۆ، قەلاچۆکران، لەناو چوون، مردنی ھەموانی،

انقسام: بەشە‌شە‌بوون، دا‌بە‌شە‌بوون، دا‌بە‌شکران، شیاو بوون بۆ بەشە‌ش کەردن، کەرتبوون،

انقص: پەرم کەموو پەرتەر، ناتە‌واوتر، انقضاء: انقضاء،

انقضاء: ئاماینە‌کەردە‌ی، براڻ، پراڻە‌وه، پراڻە‌وه، بەئاخیرگە‌یشتن، بەئاکام‌گە‌یشتن، بەئەنجام‌گە‌یشتن، بەسەرئامای، بەسەر چوون، بەسەرھاتن، بەکۆتایی گە‌یشتن، پیکهاتن، تەمامیايی، تەمام بیە‌ی، تەواوبوون، تێبەرېبون، تێبەرېن، جێبە‌جێبوون، چلیان، چە‌نکران، خە‌لاسبوون، دەرەنگ‌دا‌ھاتن، دلێنە‌شە‌ی، دوادۆز، دوادۆل، دوایی‌پهاتن، دەمايی‌ئامای، دواییهاتن، دۆلە‌دان، دوامه‌یھاتن، راشکان،

رەنگ‌گرتن، سەرچوون، لەبەر نووسینە‌وه، قوتابوون، قەتان، قەتیان، قەدان، قەدیان، قەدین، کران، کۆتایوون، کۆتاییە‌ی، کۆتاهاتن، کۆتایی پێهاتن، کۆتاییهاتن، کۆتاهاتن، کۆدان، گە‌یشتنە‌ کۆتایی، لەناوچوون، ماردش، ماوە‌تەمامیە‌ی، تەواوبوون، ھاتنە‌ئەنجام، ھاتنە‌جێ، ھاتنە‌کردن، ھاتنە‌کران، ھەرا‌دیايی، یەرە‌بەرېبون، یەرە‌بەرېبوون،

انقضاض: ۱- خیراداتە‌پین، خیرادا‌پرووخان، ۲- خوشینی ئەستێرە، کەوتنی ئەستێرە‌بە‌خێرای،

انقطاع: پچراڻ، پچراوی، پچریان، پراڻ، پراڻە‌وه، پچریای، پسان، پساوی، پسیان، جوئبوونە‌وه، دا‌بران، لەتبوون، لیک‌بەراوی، لیک‌دا‌بران، لیکه‌لێراڻ، نابە‌ردە‌وامی، وەسان، ھۆرئامای، ھۆرپریای، ھەل‌بەراڻ،

انقلاب: ئازا‌وه، ئە‌وه‌جووئای، بزاڤ، بزوتنە‌وه، پشێوی، جۆلانە‌وه، جۆلانە‌وه، راپە‌رین، ژێروژووریبوون، سەرا‌وژر بوون، سەرھلدان، سەر ھۆردای، سەرھە‌لدان، شۆرش، شوورە‌ش، شە‌فەرە‌ش، گۆراڻ لە دۆخکە‌وه بۆدۆخیکێ دیکە، وەرچە‌رخان، وەرگە‌راڻ، ھەلتە‌زینە‌وه، ھەلگە‌راڻە‌وه،

انقلاب سرخ: شۆرشێ خۆناوی، شۆرشێ سۆسیالیستی، شۆرشێ کریکاری،

انقلاب سوسیالیستی: (انقلاب سرخ) ← انقلاب، انقلاب فرھنگی: شۆرشێ فەرھە‌نگی/کولتوری،

انفصال: ۱- بیکاریبون، دەرکراوی، لەسەرکارلابران، لەکاربون، لەکاری دەولتەتی دەرکران، لیخراڻ، ۲- پچراڻ، پسان، جیا‌بوونە‌وه، جوئ بوونە‌وه، دا‌بران، لیک بوونە‌وه، وەلانراوی، ۳- پچراوی، پساوی، دا‌پراوی، ۴- نەشیاوی دا‌بران بەسەرشتیکدا(پۆتە کۆتە کۆتەر بەکەپۆ - وەک لە کوردە‌واریدا یەکتیک بەگالتەبە کەسیک دەلن کەپۆم بۆت کۆپێرێ کەئەو شتیکی نەگۆنجاو چونکە کەپۆ چاوی نیەو ناتوانن کۆپێرێ)،

انفصال کردن: فیصلە‌دادن، انفصام: ۱- براڻ، ترازان، ترە‌کیان، دا‌بران، درز تێ کەوتن، شکان، قەلشین، ۲- براوی، ترازووی، ترە‌کیای، دا‌پراوی، شکاوی، شکیايی، قەلشاوی،

انفطار: ← ترک‌برداشتن، آنفع: بەسودتر، بەقازانجتر،

انفعال: ۱- ئەنجام‌درايی کاریک، کرانی کاریک، ۲- بێ‌کردە‌بوون، دژدە‌وامی، نا‌جالاک‌بوون، ۳- ئاوبوون، بوون بە‌ئاو(وختابوو لە خە‌جالە‌تیان بێم بە تێتیک ئاوا)، بەتە‌قە‌کەوتن، بەخۆدا‌شکانە‌وه، بەشەرمداکە‌وتن، پۆتکە‌تن، تالووال بوونە‌وه، ترشکێنبوون، تەریقی بوونە‌وه، تەریقی بوونە‌وه، تەریقە‌بیە‌ی، تەریقە‌بوون، تەریقی، تەریقی، چاوبەرە‌ژێربوون، چاوبەرە‌وژێربوون، چاوبەرە‌بوون، چاوبەرە‌بوون، چاوشۆ‌رکردن، خە‌جالە‌تیاربوون، خە‌جالە‌تیار، خە‌جالە‌تیبوون، خە‌جالە‌تیبوونە‌وه، خە‌جالە‌تێ‌کێشان، ڕووزە‌ردبوون، ڕووشکان، ڕوومە‌ریای، سلیکردن، سەرشۆ‌ربوون، شکانە‌وه، شکیانە‌وه، شەرمايی، شەرمداربوون، شەرمداربوون، شەرمدارکردن، شە‌رم‌کەردە‌ی، شە‌رم‌گرتن، شە‌رمە‌زاربوون، شە‌رمە‌زاری، شە‌رمە‌ساربوون، شە‌رمە‌سار بوونە‌وه، شە‌رمە‌ندە‌بوون، شە‌رمە‌نە‌بوون، فە‌دی‌کران، لووتشکان، لەخۆ بوونە‌وه، ۲- کارتیکراڻ، کارلێ‌کران،

انفعال پذیرفتن: کارتیکراڻ، کارلە‌سەرکران، انفعال دادن: تەریق‌کردنە‌وه، خە‌جالە‌ت‌کردنە‌وه،

انفعالی: ← منفعل، انفکاک: ۱- ئازادبوون، پزگاریبوون، ۲- کرانه‌وه، ھەلۆه‌شان، ۳- جیايی، لیک‌جوئبوونە‌وه، لیک جیا بوونە‌وه،

بە‌انفکاک: بە‌جیا‌جیا، جوئجوئ،

انفلاسیون: ئاوسانی ئاوبووری، دا‌بە‌زینی‌نرخ‌پارە‌بە‌ھۆ‌ژووریبوونی لە‌بازاردا، قە‌یرانی دراوی،

انفلاق: ۱- شکافتگی، ۲- شکافتە‌شدن،

انگژ: ۱- بیل بهن: بیلاسنی ده‌مپان، پیمه‌په‌ی‌دمپان، ۲- جای پا در بیل: نه‌سپهر، نه‌سپهره،
 انگژد: نه‌لز، سوولان، ههرس، هه‌لز، هه‌نگوان،
 انگژ: انگژ،
 انگژد: نه‌لز، سوولان، ههرس، هه‌لز، هه‌نگوان،
 انگژه: نه‌لز، سوولان، ههرس، هه‌لز، هه‌نگوان،
 انگشت: خلۆز، خه‌لۆوز، رژۆی، په‌ژوو، په‌ژوو، په‌ژوی، په‌ژی، په‌ژوو،
 په‌ژی، زغار، زوخال، سخوال، سوخال، زوخال، کوژم، گه‌ژۆنه‌ک،
 نووره،
 انگشت: ۱- نه‌موس، نه‌موس، نه‌نگوست، نه‌نگوست، نه‌نگوست،
 بوچکه، پتک، پتلیوی، پل، په‌نچک، په‌نجه، پیلک، تیل، تپل، تپلک،
 تل، تلک، تلی، تلهی، تلیک، تیلک، دیل، قامک، قه‌مک، کشک، کلک،
 کلکه، کیلک، گست، گشت، گلک، گوست، گیش، هنگست،
 هنگوست، هونگوست، هه‌نگوست، ۲- صمغ،
 - انگشت‌آرای: انگشتر،
 - انگشت‌ابهام: انگشت‌شست) انگشت،
 - انگشت‌آشاره: انگشت‌سیابه) انگشت،
 - انگشت‌امان: انگشت‌سیابه) انگشت،
 - انگشتال: بیمار، ده‌غه‌زدار، ره‌ق‌وته‌ق، له‌پول‌وازا، له‌پرو نه‌خۆش،
 نه‌خۆش، وه‌ک‌قامکی،
 - انگشت‌پانه: انگشتانه) انگشت،
 - انگشتانه: نه‌موسه‌ویله، ئیسکیف، سهر تلی، سهر تلیک، سهر تلیک،
 سه‌رفینچه، قوچه‌که، قوچیچک، کلکه‌وانه، کوشتوبان، کۆفک،
 کینکه‌وانه، گشتانه، گشتوونه، گوزفان، گوستیل، گوستیله، گوشپان،
 گیشۆنه، نازه‌نگوشت، هنگستۆ، هنگوستۆک، هونگوستر، هونگوسته‌ک،
 - انگشت بُرک: آب‌دزدک،
 - انگشت‌بنصر: بابه‌لیج، براتووته، براتووته‌له، براقچ، برالۆتووتی،
 برای‌تووته، تیل‌قلیچی، تیلکی‌پۆخی، تیل‌پۆخی، تیل‌بابلیچک، تیلیا
 به‌رکیچک، تیل‌قلیچک، توتوانک، تیکله‌لیسه، تیلکی‌پۆخی، تیل،
 دلیراسینه، دلیراسینی، قچ، قجیلک، قلیچ، قلیچک، قلینج، قلینجک،
 قلینجگره، قلیچک، کلک‌تیتیه، کلکه‌پووته، کلکه‌لینجک، مامه‌لینچک،
 مه‌له مووچک،
 - انگشت‌به‌دهان ماندن: تحیر کردن،
 - انگشت‌به‌گلوژدن برای استفراغ: په‌نجه‌پیکان، قامک دان له
 زمانه‌چکۆله بۆر‌شانه‌وه،
 - انگشت‌به‌لب: ۱- الاخون و والاخون، ۲- نارام، نامووش،
 تۆقره‌گرتوو، نه‌ره‌سه‌کیا، نه‌ره‌مرکیا، به‌لینوور، بیتیژن، بیچریه، بیچرک،
 بیچرکه، بیخوست، بیده‌نگ، بیه‌هست، بیه‌هستو خوست، پشوو سه‌ور،
 پشوو له‌سه‌ره خۆ، پندره، ته‌پس، خوس، دابین، داته‌مریاگ، داسه‌کناو،
 داکه‌سیای، دامرکاو، دنج، ده‌وله‌قووج، زانی، زهوت، زهود، سه‌ره‌توو،
 سه‌برۆکه، سه‌ره‌خۆ، سه‌رخۆ، له‌سه‌رخۆ، سه‌ماس، شینی، فه‌نه‌شتی،
 قار، قروقپ، قلاقپ، قلمات، قه‌پ، قه‌پوقر، قه‌لاقووپ، قه‌لاقه‌پ،
 کپ، کپنه، کپ، کرچ، کشو مات، مات، ماتوبیده‌نگ، مامش، مت،
 مه‌ند، نشمی، نه‌تووپه، نه‌رم، نه‌مر، نه‌ملج، وس، وست، وسکوت، ول،
 هارام، هامۆش، هاوتش، هر، هه‌دار، هه‌دراندی، هه‌ندریای، هیدی،
 هیمن، هیواش، هیور، هیول، هیون،
 - انگشت‌به‌لب ماندن: تحیر کردن،
 - انگشت‌به‌لب گذاشتن: خوزیاری بیده‌نگی بوون، داوای بیده‌نگی
 کردن،
 - انگشت‌به‌لب نهادن: انگشت‌به‌لب گذاشتن) انگشت،
 - انگشت‌پا: پیچی، قامکی‌پن،
 - انگشت‌پیچ: ۱- استواری (۶)، ۲- نه‌نعمیکی که‌م، خه‌لاتیکی

بجووک، ۳- به‌ره‌له‌ست، پیچه‌وانه، دژ، دژه، دش، زت، زج،
 زید، لا، مخالف، موخالیف، نه‌رین، نه‌یار، هۆگه‌چ، ۴- جوژه‌ه‌لویه‌که،
 ۵- ههر شتیکی خه‌ست که‌له‌قامک به‌الی (وه‌ک هه‌نگوین و شیره‌و....)،
 - انگشت‌حلقه: انگشت‌بنصر) انگشت،
 - انگشت‌خاییدن: نه‌نگوست‌گه‌ستن، نه‌نگوست‌گه‌سته‌ی، به‌داخ
 بوون، په‌شیمانی کیشان، حه‌سره‌ت کیشان، سه‌ری قامکی خۆ‌گه‌ستن،
 قامک‌گه‌ستن،
 - انگشت‌خنصر: نه‌نگوسته‌تووته، پوته، بیت، تیل‌بیچک، تیل‌قلیچک،
 تیل‌قلیچک، تیل‌قه‌رقووچک، تیلیا گجکه، تووته، تووته‌له، تویتیه،
 قامکه‌تووته، قامکه‌چکۆله، قجیک، قلیچ، قلیچان، قلینج، قلینجک،
 قلینجک، قهره قووج، قه‌له‌کووچک، کلکه‌تووته، کلیچک، کولنی، گشنا
 قلانسج، گشتامیت، گولالی، گولنی، گیش‌شاقلینج، میست،
 هه‌نگوسه‌ویچکلی،
 - انگشتر: نه‌موسه‌ویله، نه‌موستیله، نه‌نگوستانه، نه‌نگوسته‌ویله،
 نه‌نگوسه‌ویله، نه‌نگوستیله، نه‌نگوشته‌ری، نه‌نگوشته‌ویله،
 نه‌نگولیسک، ژینگیر، قامکه‌وانه، کلکاز، کلکانه، کلکوانه، کلکه‌وانه،
 کولکانه، کۆلکانه، گشتانه، گشتر، گوستیرک، گوستیل، گوستیلک،
 گوستیله، گیشۆنه، موستیله، هنگلیسک، هنگوستیل، هنگوستیلک،
 هنگولیسک، هونگوستیل، هونگوستیلک، هونگولیر، هونگولیسک،
 هه‌نگوستیل، هه‌نگوستیلک، هه‌نگوستیله، هه‌نگولیسک،
 - انگشتر‌پا: پاره‌پیداوی بیکه‌لک، شتی‌بیکه‌لک،
 - انگشت‌رساندن: ده‌س‌پیگه‌یاندن، ده‌ست‌گه‌یاندنه، ده‌ست
 وپراگه‌یاندن، ده‌سدریژکردن، ده‌س‌یاونه‌ی،
 - انگشتری: انگشتر) انگشت،
 - انگشترین: انگشتر) انگشت،
 - انگشت‌زدن: ۱- قامک‌له‌سه‌ردانان، ۲- قامک لیدان،
 کلک‌چه‌قناینه، ۳- انگشت‌کزدن،
 - انگشت‌زینهار: انگشت‌سیابه) انگشت،
 - انگشت‌سبابه: ئال‌خواج، تیلی‌دۆشاموژه، تپه‌شادی، تیلیا
 دالاستۆکی، تیلیا‌سه‌هادتی، تیلیا هلاقیزک، شاده، شاده‌نوویژ، قامکی
 شاده‌ی، کلک‌پلک،
 - انگشت‌شست: نه‌سپیی کوزه، به‌رانکی، به‌رانک، په‌نجه‌که‌له،
 تیلیامه‌زن، تیلیابه‌رانکی، تیلیابه‌رانه‌کئی، تیلیابه‌رانچی، تیلیادالاستۆکی، تیلیا
 ستوور، تیلیا‌گردی، تیلیا‌گرزی، تیلیامه‌زن، تیلیاهلاقیزکئی، قامکه‌زله،
 قامکه‌گه‌وره، کلک‌وژه، کلکه‌زله، کلکه‌که‌له، کلکه‌گه‌وره، که‌له،
 که‌له‌نه‌موس، که‌له‌نه‌نگوست، که‌له‌موس، گشتاپل، هه‌لمه‌قووته،
 هه‌پشه‌کوشی،
 - انگشت‌شمار: به‌قه‌دقامکی ده‌ستان، زۆرکه‌م، کلک‌نیشان، که‌م،
 که‌مۆکه،
 - انگشت‌شهادت: انگشت‌سبابه) انگشت،
 - انگشتک: ۱- پل، پل ته‌قینه، پله، پلی، تلی، چاروه، چه‌غانه،
 چه‌قانه، چه‌قهنه، چه‌قه‌وانه، ۲- تلین، قامکینه، وه‌ک قامک،
 - انگشتک‌زدن: پل ته‌قانن، چه‌قه‌نه‌لیدان،
 - انگشت‌کسی‌درخون‌بودن: بیبه‌زه‌یی‌بوون، خویتر‌پۆبوون،
 - انگشت‌کش: ۱- انگشت‌نما، ۲- نابود: به‌ریاد، بیشوینه‌وار،
 تونوا، توناوتون، تونوبه‌تونون، ته‌پراو، ته‌رتو تونوا، ته‌رفوتونوا، داغان،
 فه‌وتاو، فه‌کوداد، قرق، له‌ناوچووک، ماهف، مه‌حف، مه‌فح، نابود،
 نه‌ماو،
 - انگشت‌کشیدن: ۱- بیتاب‌روویی‌کردن، رووپه‌شی‌کردن، پسوایی
 کردن، ۲- باسی‌نه‌داری‌کردن، باسی فه‌قیری و په‌ریشانی‌خۆکردن،
 لئقه‌وموایی و فه‌قیری خۆ‌ده‌ربهرین، ۳- پتی‌ته‌رخ‌کردن، ده‌ست‌پتی
 هه‌لگرتن،
 - انگشت‌کوچکه: انگشت‌خنصر) انگشت،

- انگشت کوچک کسی هم نشدن: به قامکه چکوله شی نه بیون، زۆرله وی که متر بیون،
- انگشت گذاشتن: ۱- نیرادگرتن، ره خنه گرتن، ۲- قامک له سهر دانان، هه لیزاردن،
- انگشت گرفتن: نه ژماردن، هه ساوکردن، حیساب کردن، حیسیتب کردن، ژمارتن، ژماردن، ژماره کردن، شمردن، هه ژماراندن،
- انگشت گزیدن: ۱ - اشگفیدن(۱)، ۲ - انگشت خاییدن،
- انگشت نشان: - (انگشت نما) - انگشت،
- انگشت نگاری: په نجه مۆر، قامک مۆر، هه لگرتنی وینه ی سهری قامک،
- انگشت نما: - (انگشت نما) - انگشت،
- انگشت نما: - نه نگوست نما، نه نگوسه نما، نه نگوست نما، نه نگوست نیشان، به دهه نگو ناو، بهرچاو، به ناف، به ناویانگ، به ناووده ننگ، به نیویانگ، خاوه ن ناو، ده نگان، سهر به ده ره وه، کلک نما، کلک نیشان، گای قه شان، گای مارۆ، مهنشور، ناسراو، ناسیایگ، ناوبه ده ره وه، ناو دار، نیو به ده ره وه، نیو دار،
- انگشت نهادن: - (انگشت گذاشتن) - انگشت،
- انگشت وسط: نه رنه مووت، نه رنه مووتی، بالابه رزه، براقچ، به رزه ملتی، تیل بار قلیچک، تیلکی پۆختی، تیل ناوخی، تیلانیفه کئی، تیلانیوه کئی، تیلانیفچار، تیلانیفی، تیلانیفین، تیلانیوای، تیلانیواین، دلنی راستینی، دلنی قامی، دۆله درئۆ، زه پنه قووته، قامکی قووننی، قامکی نیوه پاست، کلک قوینه، کلک نامراس، گشتا ئۆرتی، گشتا میانین، گیشتا میونه ن، نافچار، نهرمه قوونه، نیوه ک، هه لمه قووته،
- انگشتوانه: ۱ - انگشتانه، ۲- ئالقه ی که وان،
- انگشته: خه په، شهنه ی دار بۆخه رمان پی هه لاویشتن،
- انگشتی: ۱- په نجه وان،ه، جیگای قامکان له ده سته وانده، ۲- نه نگوستانه، شوپتیک له په په ی کتیب و ده فته ر(به تابهت فهره ننگ) که جتی قامکی لی هه لده که نری و پیتی له لفو بیتکه ی لیده نووسری، ۳- خاوه نی قامک، قامکینه،
انگشتگر: خه لوز فرۆش، په ژوو فرۆش، په ژوو کهر، په ژوی فرۆش، په ژیکه ر، په ژوو فرۆش، په ژیفرۆش، زوخال فرۆش، سوخال فرۆش، نووره فرۆش،
انگشتن: حیساب کردن، حیسیتب کردن، وازانین، هینانه حیساب،
انگشتوانه: پشکۆدان، ته شگاه، ته فایه، سووچتیو، سکلدانی کازا، کوونه، که رمین، مانقال، مقه لی، مه قاله، مه قه لی، مه نقال، مه نقه لی، مه نقه له، مه نقه لی، مه نگه لی، مه نگه لی، مه نگه لیه،
انگشده: - انگشده،
انگل: ۱- بهرماوخۆر، پاشاوخۆر، چلومیل، چه لومه ل، چه وره، خۆبه خه لکی به خۆیکه ر، خۆرکه، داندۆل، زگ له وه پین، زه نگۆل، سهریار، سهر خه ر، قوونار، قوونیز، مشه خۆر، مه لۆسی، ناۆ، نهرمۆ، ۲- بوونه وه ری به بوونه وه ری دیکه وه ژیاو، لاکوت، لامیژ، ملۆزم، میمل،
- انگل شناسی: زانستی ناسینی بوونه وه رانی لامیژ، لاکوتناسی، لامیژناسی، ملۆزمناسی،
انگل: ۱ - انگله، ۲ - بازو،
انگلک: ۱- بز، جزوو، جۆنگ، جووک، چوکلّه بزئی، چۆله چزی، چووز، سووک، کلکه بزئی، کلکه قنگی، کلکه کنگی، ۲ - (انگشت خنضر) - انگشت،
انگلک کردن: ۱- بزپتیه کردن، بزدان، جزوو پتیه کردن، جزوو پتیه هکردن، چونگ پتیه کردن، چۆله چزی دان، چووز پتیه کردن، سووک پتیه کردن، قامک بۆردن، کلک پتیه کردن، کلکه بزئی دان، کلکه قنگی دان، کلکه کنگی دان، ۲ - انگختن، ۳ - ادیت کردن،
انگله: دوگمو، قۆپچه، گۆبه رۆک،

انگم: بارزه، بهرزه، جهوک، جهوی، جهوی تۆشی (درخت)، جیهو، جیهوی داروگیا، خییج، ژووی، کونوپ (درخت بنه)، گوزاوی، گیتی داری، گیتی قامیتر (درخت بادام)، ههنگووه،
انگنار: - انگینار،
انگور: نهنگۆر، نهنگوور، نهنگیر، نه نیوور، تره، ترئی، هنگوور، ههنگوور، ههنگوره، هنگه ریر، هنگه ریر، ههنگور،
- انگور پزان: بۆله وه ره، په زبه ر،
- انگوردان: تریدان، ده زگای گوشینی ترئی بۆ شهرباب،
- انگورستان: باغی ترئی، په ز،
- انگورفرنگی: تهماته مارانه، تهماته مارانه، ده رمانه مار، میوه مارانی، ههنگوره دپوه، ههنگوره مار،
- انگورک: ۱ - انگورفرنگی، ۲- جۆره جالآلۆکه یه کی ورده وه ده نکه ترئی ده چئی،
- انگور مار: - (انگورفرنگی) - انگور،
انگوزاکما: - انجدان،
انگوزه: - انغوزه،
انگوزه: - انجدان،
انگول: ۱ - انگشت، ۲- تکمه: پشکۆز، بشکوفت، بشکوفت، بشکوف، بشکوف، پشکوف، پشکوفت، بلهک، پرزانگ، پشکۆز، پشکۆک، پوولاک، دگمه، دوگمه، زراری، قوبه، قۆپچه، قۆپچه، قۆلیک، قۆلۆفچی، کانالی، کومچا، گۆ، گۆجاگ، گه پکه، میفۆک، میوک،
انگولک: - انگلک،
انگولک کردن: - انگلک کردن،
انگوله: ۱ - انگول، ۲- کونی جتی دوگمه،
انگوم: - انگم،
انگه: ۱- بانبارگه، باوه وه، باوه وی، باوه یوو، بزگیله، بهر بیوو، بهر بیوودی، بهر بیوک، بهر بیویک، بهر بییک، پاخه سوو، با وه ی، پاهویه، پاخه سوو، پۆرسی، پیخه سوو، سهره چه رمی، ۲- براژن، بوورا، زورار، زویای، ژن بره، ژنی بره، ژنی بره، ژن تی،
انگیان: - انگدان،
انگیختار: - انگیزنده،
انگیختن: ۱- نه فراگرن، بردنه سهر، بلند کردن، بلند کردنه وه، بلنید کردن، بهر ز کردن، بهر ز کردنه وه، بهر زه وه کردن، بهر ز پزاردان، راستکردنه وه، راسته وکردن، راسته و کرده ی، راسته و کرده ی، پراکردن، پراگرن، پاران، فهستاندن، فهگژانندن، فهناندن، قوتکردنه وه، لابردن، لابردی، له سهره لگرتن، وادارته نه، ونارا، وه رزه نایش، هلاندن، هلانن، هلانین، هلبراندن، هلبرین، هلدان، هلکرن، هلگافان، هلگرتن، هلیان، هلیاندن، هنگرتن، هۆرئاوردی، هۆرئاوهر دیو، هۆر ئیزنای، هسوورش، هسوورشگرتن، هۆرگرتن، هۆرگرتی، هۆرئیزنای، ههستاندن، ههلاندن، ههلانین، ههلانین، ههلانین، ههلبراندن، ههلبرانن، ههلبرین، ههلدان، ههلساندن، ههلسانن، ههلستاندن، ههلگرتن، ههلگرتن(شت و کچ یا ژن و...)، ههلۆهاوردن، ههلهاوردن، ههلئینان، ههلئینانه وه، ههلئینان، ههلئینانه وه، ۲- ئاران، ئاران، ئافراختن، نه فراختن، بزاونن، بزفاندن، بزواندن، بزوتیدن، بکولۆک، بۆنگدان، بۆنگ کردن، بهئجادن، بهلشاندن، پله نیان، تاودان، تاوتیدان، تاو کردن، تیرکردن، تیزکردن، جماندن، جوولاندن، جهه مچقاندن، چهراندن، چهلقاندن، چهلکاندن، خته دان، خته دای، ختینه دان، ختینه خیت دان، داسپاردن، داسپاردن، دان به زرتا، دان به ژیرتله یا(داگیه به ژیرتله یا)، دامۆچاندن، دامۆچانن، دنه دان، دنه دای، ده ست له پشت دان، ده فگه رمی، دنه دای، زاخ، زاخ دان، زلکردن، زیخاندن، سیخدان، سیرتیدان، سیردان، شووتی وه بنه نگیلی دان، شه ولقاندن، غیرته وه بهر نان، فیتدان، فیکدان، کلکه قنگی، کۆداندن، کهرباندن،

گالداڻ، لئاندىن، مڪولوڪ، نافتيدان، نافدان، ناودان، ورووژاندىن،
وہجوولہخستن، وہخوختسن، وہدہنگھيتان، ھارووژاندىن، ھاژوژاندىن،
ھالان، ھاندان، ھانداى، ھانەدان، ھانەھانەدان، ھۆخرناى، ھۆرناى،
ھەرمۆ، ھەرمى، ھەفتووش، ھەفتوويش، ھەلخپاندىن، ھەلخپان،
ھەلزنگان، ھەلزنگاندىن، ھەلزنگان، ھەلزنگان، ھەلكرن، ھيژان،
ھيژاندىن، ھيژوژە، ھيوراندن، ۳- ٺەرەتەكناي، ٺەرەچلەكناي، بزافتن،
بزافكرن، بزاوٺن، بزفاندىن، بزواندىن، بزواندەنوە، بزويٺدىن، پالپەوھناى،
پالپيەنەن، تەكانپيدان، تەكاندان، تەكاندىن، تەكناي، جماندن،
جمناى، جوانن، جوژاندىن، جوولاندىن، جوولاندىن، جوولاندىن، جوولاندىن،
جوولاندىن، جوولان، جوولان، جوولان، جەمچقاندن، چلەكاندىن، چەلقاندىن،
چەلكاندىن، داچلەكان، داچلەكانن، راتلەكاندىن، راتەكاندىن، رازاندىن،
رافوتان، رەتپيدان، زيوانن، شانين، شلەژاندىن، شەكو، فرقراندن،
فەشانين، فەھەژاندىن، گاندىن، گلانن، گلدان، گۆتدان، دەلەكدان،
لپتاندن، لئاندىن، لئاقاندىن، لہبتاندىن، نەتراندن، وەجوولەخستن،
وہرجسە، ھزاندىن، ھشەقاندن، ھۆژاندىن، ھۆژم، ھەپركاندىن،
ھەزاندىن، ھەژاندىن، ھەژكاندىن، ھەلاجاندىن، ھيژاندىن، ۴- واداركرن:
پيكرن، تووش كردن، دنەدان، وادار كردن، وادار كەردەى، واليكرن،
ھەلخپاندىن، ۵- بەدپهيتان، وەشكەردەى،

انگيزه: بزويته، بنكيتلک، بۆنه، بە(بەمن بووى بەپياو)، بەسات، بەھۆى،
بيانوو، پەلپ، سۆنگە، سەبەب، سەخمەراتى، سەمەد، لام، لم، لەبەر،
ما، مايە، مەلامەت، واسيتە، ھۆ، ھۆى، ھاوا، ھجران، ھيجران،

انگيزيدن: ← انگيختن،

انگيزيسيون: ← انگيزيسيون،

انگيل: ← انگول (۲)،

انگيلە: ← انگول (۲)،

انگينار: دپکەپووشين، دپکەکەرە، دپەبا، دپەھەرى، دپەھەرى،
کەنگرەکەرە،

انما: ۱- ئاشکراکردنى قسە، ۲ ← نموکردن،

انماء: ۱- ئاشکراکردنى قسە، ۲ ← نموکردن،

انملە: سەرئەنگوستەکان، سەرەقامکەکان،

انمودج: ۱ ← مثال، ۲ ← نمودار، ۳ ← نمونە،

انمودج: ۱ ← مثال، ۲ ← نمودار، ۳ ← نمونە،

انوار: تيشکەکان، پۆشنایيەکان، پووناکييەکان، نوورەکان،

انواع: جۆرەکان، جوورەکان، چەشەکان، نەوعەکان،

انويث: ژنايەتى، ژنبوون، ژنەتى،

انويثيت: بوونەژن، ژنايەتى، ژنبوون، ژنەتى،

انور: درەوشاو، پۆشتنر، پووناکتر،

انوريسم: ← انوريسم،

انوريسما: ← انوريسم،

انوشه: ۱- جاويد: زيندوو، نەمر، نيمەردەن، ھەرھە، ھەر ھەس،
ھەميشە، ۲- خوشحال: بەدەق، بەدەماخ، بەدەماغ، بەکەيف،
بەکەيفوتەبار، بەکەيفودەماخ، پشکووتوو، چراخ، خۆشدەماغ،
خۆشىدەماغ، خوەش، خەرۆ، خەنى، خەرە، دلخۆش، دلشاد،
دەماخچاخ، پوون، ساخوشادمان، ساز، سازودلخۆش، ساغ، سەر
خوەش، شاد، شادمان، شادودلخۆش، شادومان، شاز، کۆک،
کەيفساز، کەيفخۆش، کەيفخوەش، کەيفوش، گوربزه، گەوز،
نۆگە، واش، وەش، وەشووار، ھەلبشکورين، ۳- شای تازە، شای گەنج،
شای نوٺ،

انوف: کۆى(انف)، کەپۆکان، لووتەکان،

انه(پس): پاشگرەبۆ ويچوون، ئانە (مردانە: پياوانە)،

انهاء: ← انهاء،

انهاء: ۱- ئاگادارکردن، ئاگادارى، بەئاگاھيتان، پيترآگەياندىن، ۲-
گەياندىن بەيام، گەياندىن پاسپاردە، گەياندىن ولام،

انهاب: بەتالان دان،

انهاج: رپى ديتنەو، رپگاپەيداكردن، رپگادۆزينەو،

انهار: جۆگەكان، چۆمەكان، كۆى(نەر) ← نەر،

انهاض: راپەراندىن، ھاندان، ھەستاندىن، ھەلستاندىن، ھەلخپاندىن،
انهباط: نيشتن، نيشتنەو، ھاتنەخوار،

انهتاك: ئابرووچوون، ناوزپان،

گالداڻ، لئاندىن، مڪولوڪ، نافتيدان، نافدان، ناودان، ورووژاندىن،
وہجوولہخستن، وہخوختسن، وہدہنگھيتان، ھارووژاندىن، ھاژوژاندىن،
ھالان، ھاندان، ھانداى، ھانەدان، ھانەھانەدان، ھۆخرناى، ھۆرناى،
ھەرمۆ، ھەرمى، ھەفتووش، ھەفتوويش، ھەلخپاندىن، ھەلخپان،
ھەلزنگان، ھەلزنگاندىن، ھەلزنگان، ھەلزنگان، ھەلكرن، ھيژان،
ھيژاندىن، ھيژوژە، ھيوراندن، ۳- ٺەرەتەكناي، ٺەرەچلەكناي، بزافتن،
بزافكرن، بزاوٺن، بزفاندىن، بزواندىن، بزواندەنوە، بزويٺدىن، پالپەوھناى،
پالپيەنەن، تەكانپيدان، تەكاندان، تەكاندىن، تەكناي، جماندن،
جمناى، جوانن، جوژاندىن، جوولاندىن، جوولاندىن، جوولاندىن، جوولاندىن،
جوولاندىن، جوولان، جوولان، جوولان، جەمچقاندن، چلەكاندىن، چەلقاندىن،
چەلكاندىن، داچلەكان، داچلەكانن، راتلەكاندىن، راتەكاندىن، رازاندىن،
رافوتان، رەتپيدان، زيوانن، شانين، شلەژاندىن، شەكو، فرقراندن،
فەشانين، فەھەژاندىن، گاندىن، گلانن، گلدان، گۆتدان، دەلەكدان،
لپتاندن، لئاندىن، لئاقاندىن، لہبتاندىن، نەتراندن، وەجوولەخستن،
وہرجسە، ھزاندىن، ھشەقاندن، ھۆژاندىن، ھۆژم، ھەپركاندىن،
ھەزاندىن، ھەژاندىن، ھەژكاندىن، ھەلاجاندىن، ھيژاندىن، ۴- واداركرن:
پيكرن، تووش كردن، دنەدان، وادار كردن، وادار كەردەى، واليكرن،
ھەلخپاندىن، ۵- بەدپهيتان، وەشكەردەى،

انگيختە: ۱- بەرزكراو، بەرزوھكراو، بلىند كراو، بلىند كراو،
راستكراو، فەستاندن، قوتكراو، ھەستاندراو، ھەلپراندىراو،
ھەلستاندىراو، ھەلپنراو، ھەلگيراو (بۆشت و كچ باژن)، ھەلپندراو،
ھەلپورادگ، ھەلپورايگ، ھەلپندراو، ۲- بزاوراو، بزواندراو، بزپوراو،
بزپندراو، تەكانپيدراو، جوولپندراو، راتلەكاو، رازاو، شاندىراو،
فەھەژاندىراو، ھەژندراو، ۳- تاودراو، دەرپەپاندراو، دەر پەپندراو،
قەلەمبازپى كراو، لينگ دراو، ھلبەزاندىراو، ھەلبەزەلبەز پى كراو،
ھەلبەزاندىراو، ھەلبەزپندراو، ھەلبەزپندراو، ۴- ئاخيزراو، ئەفراختوو،
بزاوراو، بزفاندىراو، بزواندىراو، بزويندىراو، بۆنگكراو، بەلشاندىراو،
پيكراو، پى ھەلكوتراو، تاودراو، تووشكراو، جوولپندراو، ختەدراو،
ختينەدراو، دنەدراو، زاخدىراو، زل كراو، زيخاندراو، سيخدىراو، سىر
تىدىراو، سىردراو، شووتى وەبنەنگلى دراو، وادار كراو، وادار كرىگ،
ورووژاو، وەخوخراو، وەخۆكەوتوو، ھاندراو، ھانەدراو، ھانەھانە دراو،
ھوروژاو، ھەلخپاو، ھەلخپايگ، ھەلكرى، ھيژراو،

انگيختەشدن: ئاران، بزاوران، بزفاندىران، بزواندىران، بزپوران،
بزپندىران، بۆنگكران، بەلشاندىران، پى كران، پيھەلكوتران، تاودران،
تاوتيدران، تووشكران، جوولپندىران، ختەدراو، ختەدىران، ختینەدىران، دنەدىران،
زاخدىران، زلكران، زيخان، زيخاندراو، سيخدىران، سىرپندىران،
سىردراو، شاولقین، شەولقین، شووتى وەبنەنگلى دراو،
غیرتەو بەبنەرنان، فیتىدىران، كەربین، گال دران، ناف تیدىران، ناف
دران، ناودران، وادار كران، وادار كريان، ورووژاندىران، وەجوولەخران،
وہخوخران، ھاندراو، ھانەدراو، ھانەھانەدراو، ھوروژاندىران،
ھۆخرى، ھۆرنى، ھۆروزي، ھەلخپان، ھەلخپان، ھەلخپاندىران،
ھەلزنگان، ھەلكران، ھيژوران،

انگير: ← انگور،

انگيز(پس): ۱- بزوين، بزپو، پيکەر، پيکھيتەر، ساز كەر،
ماكە(فسادانگيز: ماکەى فەساد)، مايە(فتنەانگيز: مايە فیتنە)،
ھەلخپن، ھيژن، ۲- وەدپهيتەر،

انگيزان: ← انگيزندە،

انگيزاندىن: ← انگيختن(۱)،

انگيزانندە: ← انگيزندە،

انگيزانيدن: ← انگيختن(۱)،

انگيزش: بزاون، بزوان، بزواندىن، ختەدان، ختینە، دنە، دنەدان،
زاخ، زيخان، فیت، ورووژان، ھان، ھانە، ھانەھانە، ھورووژان،
ھەلخپان،

انگيزندە: بزفانو، بزفانو، بزكۆ، بزوين، بزوين، بزپو،
بەلشاندر، پاژقا، پاكل، پاكلە، پال پيەنەر، پالئەر، پەژقا، پى كەر،

مئالومەزەن، مئدارومەزەن، ھەتیومەتیو، ھەرچىپەرچى، ھەرچىوپەرچى،
 ۲- بىياکان، نەترسان،
 - تجمەن اوباش: ھەلقە تېرانە، ھەلقە تېرانى،
 اوباشتىن: ۱ - اوباردن، ۲ - انباشتىن،
 اوباردن: - اوباردن،
 اوبە: - اوبە،
 اوت: ئاب، ئاغستوس، ئۆگست، تەباخ، مانگى ھەشتى سالى
 فەپەنگى، ھافىنا پاشىن،
 اوتاد: پىشەوايانى تەرىقەت،
 اوتار: ئامىرە ئۆزدارە كانى مۇسقىقا، ژىيەكان،
 اوتىر: پەپكە مەلىنچىكانە، پەپكە مەلىچىكانە، پەنیرە،
 تىلەكە، تۆرەكە، تۆلكە، تۆلەكە، تۆلەكە، تۆلەكە، تۆلەكە،
 نانكى چوچىكا، نانكى چوچىكا، نانە حاجىلە، نانە حاجىلە قەلەق، نانى
 چوچىك، نانى چوچىك، نانى حاجى لەگلەگى، نانى مېچىكا،
 اوتراق: - اقامت،
 اوتوك: ۱- تۆماری بەسەرھاتان، ۲ - بخشودە، ۳ - موزە،
 اوتوماتىك: - اوتوماتىك،
 اوتان: بتان، بتەكان، پتەكان، بوتەكان، خوا دەستكرده كان،
 اوتق: پتەوتر، قايمتر، موكومتر،
 اوج: بىلدايى، بەرزىن پەلە، بەرزىن پەلە، پۆپە، پەپە پۆچكە، تۆپكە،
 تۆپكە، تۆق، تۆقەسەر، تەپلەسەر، تەشقى، تەوشقى، تەوشقى، تەوشكى
 (سرمای زمستان)، تەوق، تەوقە، تەوقەتە، تەوقەسەر، تەوقەو سەرەى،
 تەوقەن، تەوئىشقى، چلەپۆپە، ھەوئىق، دووچىك، دوند، دھار، راسەر،
 ساپىتە، سەرتۆپكە، سەرقۆپ، سەرقەل، سەركا، سەرلووتكە، قەبۆپە،
 قووج، قووجىكە، قوچ، قوللە، قوللە پۆپە، كمت، كۆپ، كەشكەلەن
 (كەشكەلەن فەلەك)، لای ھەرەبىلند، لووتكە، لووتە، نافند، نووچقە،
 نووچىك، نووك،
 - اوج آسمان: تەشقى، ھەلجەلە،
 - اوجسرمما: تەشقى، تەشلەخە،
 - اوجگرفت: بەرزىوونە، بەرەوسەرچوون، پەرەسەندەن، ھەلچوون،
 - اوجگرمما: تاوى گەرمما، كەلەكەل، گرمان، گرۇپف،
 - اوجوحضىض: بەرزىونىزم، كەندولەند، ھەورازونىشئو،
 اوجا: رەشدار، دارىكى جەنگەلى يە بەرزىيەكەى دەگاتە ۳مىتر،
 اوجاق: - اجاق،
 اوجاق: - اجاق،
 اوجال: كۆى (وجل)، ترسەكان،
 اوجب: پىيوستتر، لازمتر، واجبتر،
 اوجقد: دارخەلان، سىيادەرممان،
 اوججە: بەرئۆتر، ناسراوتر، ناودارتتر،
 اوججە: رېووەكان، گۆنانكان،
 اوجقد: دارخەلان، سىيادەرممان،
 اوجحد: بېھاوتتا، ئاقانە، تەنبا،
 اوج: ۱- ئاخ، ئۆ، ئۆتۆ، ئۆخ، ئۆف، ئۆى، وەى، وەىش، وشەى ژان،
 وشەى ئالىن، ۲- ئۆخەى، ئۆخەىش،
 اودا: دۆستان، لایەنگران،
 اوداع: دۆستان، لایەنگران،
 اوداج: شادەمارەكان،
 - اوداج اربە: شادەمارەكانى مل، چوار دەمارى گەرەى گەردن،

اودئىل: سالى مشك،
 اودر: ئاب، ئاپۆ، مام، مامۆ، مامە،
 اودىە: ۱- چۆمەكان، چەمەكان، ۲- دۆلەكان، دەرەكان،
 اور: - عور،
 اوراد: دووعاكان، نزاكان، وئردەكان،
 اوراز: - افراز،
 اوراشتىن: - افراشتىن،
 اوراق: ۱- پەرەپەرە، شەقوش، لەبەرەك بىلاوكرائو، لەبەرەك چو،
 لەبەرەك ھەلتەكاو، لىكپەلۇەشاو، ھەلۇەشاو، ۲- پەشئو، خەمبار، ۳-
 گەلاكان، گەلاى دار، ۴- بەلگەكان، پەرەكان، لاپەرەكان،
 - اوراق بەھادار: بەلگەى بەنرخ، گەلابەنرخەكان،
 - اوراقچى: ئەروراقچى، ماشىن ھەلۇەشئىن،
 - اوراق قرضە: بەلگەى دەولتەى كەبۆ قەرز كردنى پارەلەخەلك بەنرخى
 بەھرەى دىيارىكرائو ھەلۇەبلاو دە كرئتەو،
 - اوراق كردن: لەبەرەك بىلاوكرائو، لىكجوداكرئەو ھەى بەشەكانى
 شتئىك، ھەلۇەشاندەو،
 - اوراقى: ئەروراقى، شەقوش، شىاوى لىكپەلۇەشاندەو،
 اورام: ئاوساوييەكان، كۆى (ورم) - ورم،
 اورانىوم: ئۆرانيوم، يورانيوم،
 اورت: ئاوالە، ئاوالە، فرە، كراو، كرىاو، يەگبارزۆر،
 اورتاغ: ۱- بازگان، تاجر، ۲ - انباز،
 اورتاق: ۱- بازگان، تاجر، ۲ - انباز،
 آورد: ۱ - جىنگ، ۲ - حملە،
 اوردو: - اردو،
 اوردە: دەمارەكانى خوتىبەرەو ھەى دىل،
 اورس: سەروى كئوى، سەلوى كئوى،
 اورغ: بەدىنتتر، پارئۆكرتر، پاكداوئىنتتر،
 اورق: - خانوادە،
 اورك: بابەلىسك، جۆلانە، جۆلانە، داردوولەكان، دىنگلاڧىستان،
 دەبىدىك، زىنازىق، لارئى، لەلۆ، لەلۇە، لەبىلووك، ھەپازقە، ھەلۆرك،
 ھەپەزانە، ھەپەزانى، ھەلۆركە، ھەمچۆلا، ھىتۆك، ھىلان، ھىلان،
 ھىلانۆكە، ھىلانئى، ھىلك، ھىلك، ھىلانئى، ھىلەكان،
 اورمىز: - اهورمىزدا،
 اورمىزد: - اهورمىزدا،
 اورمىك: - ارمىك،
 اورنجىن: پوانە، جىنجىل، خرخال، دەستبەند،
 اورنجىن: پوانە، جىنجىل، خرخال، دەستبەند،
 اورند: ۱- ئاۋەزوانست، شانوشكۆ، ۲- فرىو، فئىل،
 اورندىدن: خەلتاندىن، فرىودان، فئىل لىكردىن،
 اورنگ: ۱ - ابەت، ۲ - ارونند(۴)، ۳- سرىر: ئەورەنگ، تەختى
 پادشا، تەختى شايەتى،
 اورواطوار: - اداواطوار،
 - اورواطواررىختن: ئۆين دەرىتان،
 اوروت: پەتى، رېوت،
 اورور: رېووەكەكان، گىياوگۆل،
 اوروغ: - خانوادە،
 اوروق: - خانوادە،

- اوره: ۱- ئاستەپ، ئاسەر، ئەستەپ، بەتان، بەر، پووېشت، زەخەرە، قاجا، ھاسەر، ھەوبەر، ۲- ئوورە، جەوھەرى مېز، اورىياندن: ← تحريف،
- اورىيون: دەردە كۆپان، سەرىنووم، گوپزەپە، گىرەپانە، ملەخپە، ملەخپى، ملەماسى،
- اوزار: ۱- ازار، ۲- تاوانە كان، گوناحە كان، ۳- گرانايبە كان، اوزاع: خەلكان، كۆمەلانى خەلك، گەلان، مەردمان، اوزان: كۆي(وزن)، سەنگە كان، كىشە كان، اوزقنوغ: فېنى ئەندامانى لەش وەك چاۋو...، اوزقنوق: ← اوزقنوغ، اوزن: ← ازن،
- اوزون برون: باقۇ، زەردە ماسى، سىمبلاك، سىمبىلەك، سىمەلەك، لموززراف، نەقە،
- اوزن: ئاۋىز، ئاۋىزەر، ئەناز، ئەنداز، لىدەر، قوتىن، وەشىن، ھاۋىز، ھاۋىزەر،
- اوزىدن: ئاۋىزىن، ئاۋىشتىن، پەرتكردن، تووپدان، تووپ دای، فېندان، لىدان، وەشاندىن، ھاۋىشتىن،
- اوزىدىن: ← اوزىدن،
- اوزوليدن: ← تحريك كردن،
- اوس: ← بخشش،
- اوساط: كۆي(وسط)، ناوہ پاستە كان، نيوہ پاستە كان، اوسانە: ← افسانە،
- اوستا: ئاۋىستا، كىتیبى زەردەشت، اوستا: ← استاد،
- اوستابدوش: فېرى فېرى، قالاۋفروش، يارىبەكى مىندالانە، اوستاخ: ← استاخ،
- اوستاكار: ← استادكار،
- اوستاكرىم: بېرىتى لەخودا،
- اوستام: ← اعتماد،
- اوسخ: پىستىر، چلكنتر، گەمارتر،
- اوسط: ۱- باشتىر، بەجىتر، شياوتر، ۲- بۇاردەتر، ۳- وسط، اوسع: ئاۋەلەت، بەربلاۋتر، بەرىنتر، پانتىر، گوشادتر، والاتىر، اوشاق: ۱- پسىر، ۲- غلام، اوشان: ← ايشان،
- اوشاندن: ← افشاندن،
- اوشانىدىن: ← افشاندن،
- اوشق: كەما،
- اوشك: بەھەك، جەوگەبەھەك،
- اوشىن: ← افشىن،
- اوصاف: پەسنە كان، تارىفە كان، چۆنىتە كان،
- اوصال: كۆي(وصل) ← وصل، ئەندامانى لەش، پەيوەندە كان، اوصياء: كۆي(وصى)، سەروەسىت، سەرەوگر،
- اوضاع: بار، بارودۇخ، چلۇنايەتى، چۇناۋچۇنى، دۇخ، وەزە، اوضاع بىرىخت شىدن: بارودۇخ خراب بوون، دۇخەكە شىوان، كاروبار تىكچوون،
- اوضاع واحوال: ← اوضاع،
- اوضح: ئاشكراتىر، پروناتىر، پروونتر،
- اوطار: كۆي(وطر) ← وطر، ئاتاجى، پىداۋىستى يە كان، نىزە كان،
- اوطان: كۆي(وطن) ← وطن، نىشتمانە كان،
- اوغ: ← اوق،
- اوغور: ئۇغر، خىروبوەرەكەت، سەعادەت،
- اوف: ئاخ، ئاۋف، ئاى، ئۇف، پەككو، پەككو، تەح، وەى،
- اوفاديا: ئەسپەندەر، سداب،
- اوفتادن: ← افتادن،
- اوفتىدىن: ← افتادن،
- اوفر: بەربلاۋتر، زۆر، زۆرتىر،
- اوف شىدن: بىشە بوون، سووتان يابرىندارىبوون بەزىمانى مىندالان،
- اوقق: سازاوتر، شايانتر، لىھاتووتر،
- اوقى: بەئەمەگىر، پەيماندارتر، وەفادارتىر،
- اوق: ۱- كالىە لەكەۋلى كۆلكن، ۲- دارەكانى سەربانى كەپر،
- اوقات: ۱- كۆي(وقت) ← وقت، ۲- چەل، دەم، پۇزگار، زەمان، كات، ۳- حال وپال(اوقاتم تلخ شد)،
- اوقات تلخ شىدن: تووپرەبوون، دموچاۋتىكىنان، پرووتىرش كىردن، پرووگرۇز كىردن، زىزبوون، لووت ولا جامان تالىبوون،
- اوقات خوش داشتن: بەدەماخ بىيە، بەدەماغبوون، خوش رابواردن، كات وساتى خۇش ھەبوون، كەيف سازبوون،
- اوقات تلخى: ۱- پرخاش، ۲- ناخشىنودى،
- اوقار: بارە كەرە كان، بارى كەرە كان، خەلوارە كان،
- اوقاف: ئەوقاف، ملك ومالى تەرخانكراۋ بۇمەلاۋ فەقىو..،
- اوقح: بىشەرمتر، پروودامالاۋتر، پرووھەلماۋتر،
- اوفر: سەنگىنتر، سەنگىن وگرانتر، لەسەرەخۇتر،
- اوقيانوس: ← اقيانوس،
- اوقىمىن: رىحانە كىۋىلكە، رىحانە كىۋىلە،
- اوقىمون: رىحانە كىۋىلكە، رىحانە كىۋىلە،
- اوكا: پياۋى گەورە لەئاۋەزوپامبارىدا،
- اوكار: ۱- افكار، ۲- لانه كان، ھىللانە كان،
- اوكن: ← افكن،
- اوكندىن: ← افكندىن،
- اوكى: ئەرتىيانە، باشە(بايد از رئيس اوكى بگىرىم)، پەزامەندى،
- اوك: ← اوج،
- اوكا: پياۋى گەورە لەئاۋەزوپامبارىدا،
- اوكن: ← افكن،
- اوكندىن: ← افكندىن،
- اوكەيى: زې(زېبراو...)، لەدايك وپابىكنا، ناحەسل،
- اول: ۱- ئەفەل، ئەوەل، ئىكەم، ئىكەمىن، ھەوەل، يەكەم، ۲- اول از ھەمە،
- اول از ھەمە: بۇادەترىن، بەرلە ھەموان، پىش ھەموان، پىش ھەممو شت، شازترىن، لەپلەي يەكەمدا، لەپىشتىر،
- اول بىسم اللہ: دەستىپكى كار، سەرەتاي كاروبار، ھەوەل بىسمىلا،
- اول بودىن: ئەفەل بوون، ئەوەل بوون، ئىكەم بوون، ئىكەمىن بوون،
- باشترلە ھەموان بوو، پىشتىر لە ھەموان بوون، لەپلەي يەكەمدا بوون، لەپىش ھەموان بوون، ھەوەل بوون، يەكەم بوون،

دژمین، دژنام، دژوون، دشمن، دمژین، دووژمان، دوژن، دوژین، دووشمین، ژوون، ژنیو، سخیف، سقیف، سکان، سووکایه‌تی، فاش، فیس، کفر، کوفر، که‌تن، ملق، ۲ ← اهانت‌کردن، اهانت‌آمیز: ← موهن، اهانت‌کردن: ئیهانه‌کردن، بی‌حیاطی، بی‌حورمه‌تی پی‌کردن، بیسکاری‌کردن، بیسکانی‌کردن، تووژکردن، جژویندان، جفتین، جشیندان، جشین‌گوژن، جنیودان، جژوندان، جووندان، جوین‌پیدان، جویندان، جویندان، چیرکرن، چیرین، خراووژن، خراوواته‌ی، خراووژن، خراووژی، خوسن وژن، خوسن‌وژن، خراووژن، دژماندان، دژمان‌دای، دژمیندان، دژنامدان، دژووندان، دشمندان، دمژیندان، دوژندان، دوژیندان، دووشمیندان، ژووندان، سخیف‌گوژن، سقیف‌گوژن، سکان، سووکایه‌تی به‌سره‌ئینان، سووکایه‌تی پی‌کردن، سه‌کان، فاشندان، فیسین، فیلبین، قسه‌په‌ناه‌ته‌ی، قسه‌پیکوتن، قسه‌پیوتن، قسه‌واته‌ی، قسه‌وتن، کفرگوژن، کوفرگوژن، که‌تن‌پیکردن، گه‌زاره‌کیشان، اهلی: ژۆهۆی، ئەهلی، هۆ، هۆی، هه‌ی، هه‌یۆ، ۱- بانگ‌کردن به‌توو‌په‌ی و ته‌وسه‌وه‌(اهای مرد خجالت بکش: هۆ پیاوه‌که شه‌رم بتگرێ)، ۲- بانگ‌کردنی دوور(اهای بچه‌ها جلوتر نروید: هۆ منداڵینه دوورتر نه‌ژۆن)، ۳- قاودان، هه‌موو به‌خه‌به‌کردن(اهای دژدا: ئەهلی دز هات)، اهباط: دابه‌زاندن، نیشانندن، هینانه‌خوار، اهبت: ۱ ← بسیج، سازوبرگ، ۲ ← سازگاری، اهبة: ۱ ← بسیج، سازوبرگ، ۲ ← سازگاری، اهتدا: ← اهتداء، اهتداء: پێ‌پیشانداران، پێگای‌پاست‌دۆزینه‌وه، پێگای‌پاست‌گرتنه‌به‌ر، پێ‌نیشانداران، هاتنه‌سه‌ره‌پێگای‌پاست، هیدایه‌ت‌کران، اهتراز: ۱- ئه‌ره‌شه‌کیه، ئه‌وه‌شه‌کیه، به‌دهم باوه‌بزووتن، چیرکرن، چیرین، خوار بوونه‌وه‌به‌ملاوبه‌ولادا، داشه‌کان، راژان، شاندرن(بادبرین بچنابند یخه‌کنانت: شه‌مال‌پیشانی یه‌خه‌ی که‌تانت - فلک)، شنانه‌وه، شه‌که‌شه‌ک، شه‌کان، شه‌کانه‌وه، شه‌که‌شه‌کان، شه‌کواشه‌ک، شه‌که‌شه‌که‌نه، شه‌که‌شو‌ک، شیانندن، فه‌رکۆشین، هه‌ژان، هه‌ژه‌ک، ۲- بزه‌بزی سمیل، بزه‌ی شادی، بسکه‌ی سمیل، به‌ده‌قی، به‌ده‌ماخی، به‌ده‌ماغی، به‌که‌یفی، به‌که‌یفی و ته‌یاری، به‌که‌یف و ده‌ماخی، پابه‌زه‌وی نه‌که‌فتن، پێ‌له‌زه‌وی نه‌که‌وتن، پێ‌وه‌حه‌رزی نه‌که‌وتن، پشکووتوویی، تووک، تووکه‌ی سمیل، تووکه‌ی سمیل هاتن، ته‌رده‌ماخی، ته‌رده‌ماغی، چرخ، خۆشی، خۆشی‌خوشی، خۆشی‌ده‌ماغی، خۆشه‌ی، خه‌رۆبی، خه‌نیبوون، دلخۆشی، دلشادی، ده‌ماخچاخی، پوونی، په‌وت، سازی، شادمانی، شادومانی، شادی، سازی، شاونی، شاهینه، شایی، شوץ، فیکه‌ی سمیلان‌هاتن، کوکی، که‌یف، که‌یفخۆشی، که‌یفسازی، که‌یف‌وشادی، که‌یف‌وه‌ی، کیف، گوربزه‌ی، گه‌شه، گه‌شی، گه‌وزی، نه‌شه، نیشه، وه‌شه‌ک، هه‌لبشکوورین، هه‌ون، اهتتام: ۱ ← اهمیت‌دادن، ۲- خه‌م‌لیخواردن، دل‌پتوه‌به‌ستن، ۳ ← همت‌کردن، اهتوخشی: تیکۆشه‌ر، اهتوخوشی: تیکۆشه‌ر، اهدا: ← اهداء، اهداء: به‌خشش، به‌خشین، پێشکه‌ش، پێشکیش‌کردن، دیاری‌پیدان، دیاری‌ناردن، هه‌ده‌یه‌کردن، اهدانامه: حه‌واله‌نامه‌ی دیاری، دیارینامه، اهدایی: به‌خشاو، به‌دیاری‌دراو، به‌دیاری‌ناردراو، پێشکه‌ش‌کراو، پێشکه‌شی، پێشکیش‌کراو، پێشکیشی، هه‌ده‌یه، هه‌ده‌یه‌کراو، اهدار: به‌خساردان، به‌فیتو‌دان، خه‌سار‌کردن، اهداف: کو‌ی(هدف)، نامانجگه‌ل، نامانجه‌کان، مه‌به‌سته‌کان،

أهر: زمانه‌چۆله‌که، اهرام: قووچه‌که‌کان، اهرامن: ئه‌هریمن، ئیبلیس، په‌ری په‌شک، په‌ریمتیرگ، دۆزاک، دیبل، شه‌یتان، اهرم: باری، باریه، برازه، به‌رازۆک، به‌رازه، به‌یرمه، پاریه، چلمتیره، ده‌له‌م، قه‌راسه، کوسکی، که‌رانه، لایز، لۆس، لۆسه، له‌ازه، له‌وازه، له‌هاز، له‌یهاز، له‌یهازه، مالئله، مانیلا، ملغه، مه‌لغه، نوئل، وازه، هزاره، هیه، اهرم‌فشار: ئامیزی‌گوشار، بیانوو بیوگوشارخه‌سته‌سه‌ر، وه‌سیله‌ی گوشارخه‌سته‌سه‌ر که‌س یا...، اهرمن: ← اهرامن، اهرن: ← اهرامن، اهریمن: ← اهرامن، اهریمنی: ئه‌هریمنه‌ی، شه‌یتانی، اهریمه: ← اهرامن، اهل: ۱ ← ازدر، ۲ ← اصیل، ۳ ← امت، ۴ ← ئافره‌ت، پی‌ره‌ک، داره‌شکه‌ستی، زه، زه‌عیفه، زینه، ژن، سه‌ره‌ش، سه‌ره‌شه، عافره‌ت، ۵- ئارانشین، ئاکنجی، ئه‌ره‌نیشه، خه‌لک، خه‌لکوو، خه‌لکی‌نیشه‌جی، جیوار، دانیشتوو، دژی‌کۆچه‌ر، دیمانی، نیشه‌جی، هۆلس، ۶ ← برازنده، ۷- مردم: خه‌لک، عاله‌م، مه‌خلوق، مه‌خلوقات، مه‌ردم، مه‌ردوم، ۷- گیرۆده‌به‌شتیکه‌وه، اهل‌بخیه: پووله‌کی، فه‌شل، ناماقوول، اهل‌بیت: ۱ ← (اهل‌وعیال) ← اهل، ۲- هۆزی پیغه‌مبه‌ری ئیسلام، اهل‌تسئ: سوننی، سوننی، سوننی مه‌ززه‌ب، اهل‌تشیع: شیعه، شیعه، شه‌مه‌زه‌ب، اهل‌حال: ۱- ئه‌هلی‌که‌یف، خوازیرانی‌پیکه‌نین و گالته‌وگه‌پو خۆش‌ابواردن، ۲- ژنی‌چاوله‌دوای‌پیاوانی‌بیگانه، ژنی‌سوک، ۳- خاوه‌نی زه‌وقی ئه‌ده‌بی و هونه‌ری، اهل‌حق: ۱- خواناس، راستدۆز، هه‌قیقه‌ت‌دۆز، ۲- ئه‌هلی‌حه‌ق، کاکه‌یی، گۆزان، نواله، هه‌قه، یارسا، یارسانان، اهل‌دنیا: خه‌لکی‌جیهان، خه‌لکی‌دنیا، مه‌ردمی‌دنیا، اهل‌دودوم: ← (اهل‌منقل) ← اهل، اهل‌ذمه: سه‌رانه‌دهرانی ناموسولمانی دانیشتوی ولاتی‌ئیسلامی، اهل‌سؤال: ۱- وه‌لامده‌ره‌وه‌ی پرسیاران، ۲ ← گدا، اهل‌صورت: پوآله‌ت‌بین، اهل‌طریق: ← عارفان، اهل‌عمل: ئه‌وه‌ی هه‌ر به‌قسه‌نا به‌لکوو به‌کاریش‌چلاکه، به‌کار، به‌کرده‌وه، اهل‌فضل: تۆره‌وان، زانا، اهل‌فن: پیشه‌ساز، زانا، سه‌نحاتکار، هونه‌رمه‌ند، اهل‌قبور: مردوووان، مردوووه‌کان، اهل‌قلم: ئه‌هلی‌قه‌لهم، خاوه‌ن‌قه‌لهم، شاعیر، قه‌لهم‌به‌ده‌ست، قه‌لهم‌لا، قه‌لهم‌وه‌شین، نووسه‌ر، اهل‌کار: ئه‌هلی‌کار، به‌کار، بیکار دانایشین و هه‌ر کاریکی‌بو‌ی هه‌لکه‌وی‌ده‌یکا، پیکراو، کاسبکار، کوپی‌کار، اهل‌کتاب: ۱ ← اهل‌مطالعه، ۲- په‌یره‌وانی په‌رتوکی‌ناسمانی، اهل‌محل: خه‌لکی‌گه‌رپه‌ک، دانیشتوی‌گه‌رپه‌ک، اهل‌مطالعه: خولیا‌کتیب‌خوێندنه‌وه، کتیب‌خوین، موتالاکه‌ر، اهل‌معنی: خولیا‌کاری‌واتایی، خه‌ریکی‌کاری‌معنه‌وی، اهل‌منقل: به‌نگی، بافووری، تریاکی، تلیاکی، وافووری،

بژیوی دهدا به فیروه‌وسی، به خشیش، نیعمه‌ت پیته‌خشین،
 - ایادی داشتن درحق کسی: - (ایادی داشتن بجای کسی) - ایادی،
 ایار: ئایار، ئایار، مایس، مه‌ی،
 ایاره: ۱- هه‌ساب، هه‌ساو، هه‌سیب، حساب، ژماره، لیکدانه‌وه،
 هه‌ساو، هه‌سیب، ۲- په‌راوی ژمیریاری، ده‌فته‌ری حساب‌و‌کیتاب،
 ایاره‌گیر: ۱ - النگو، ۲- هه‌ساو‌گه‌ر، حسابدار، حساب‌گه‌ر،
 پارگری حسابان، ژماریار، ژمیریار، کاتب،
 ایارده: شروفه‌کردنی‌ناو‌یستا، لیکدانه‌وه‌ی کتیبی‌ناو‌یستا،
 ایاز: ۱- ئافی، ئافینک، ئافینگ، ئالشت، ئالشک، ئالیشت، ئالیشک،
 ئاوشه، ئاونگ، ئوه، ئه‌وه، تهرارایا، خناف، خنۆ، خو، خوناڤ، خوناو،
 خوناوک، خوناوکه، خوناوه، خووس، خووه، خوویسار، دنگ، پتل،
 سیخوار، شه‌قنم، شه‌قنم، شه‌ونم، قه‌راو، هیوی، ئاونگ، خوناڤ،
 خوناو، شه‌ونم، ۲- ئه‌یاز، بای‌بسکان، سره‌وه، سره‌وه‌ی شه‌وانه،
 سووکه‌بای‌شه‌وانه، شنه، شنه‌با، شنه‌ی‌شه‌وانه، شو‌با، شو‌با، شو‌با،
 شه‌ونم، شیب، کره‌ بای شه‌وانه،
 ایازی: په‌چه، پیچه، پروبه‌ند، پروبه‌نده‌ی په‌شی‌ژنان،
 ایاس: - ایاز،
 ایاغ: ۱ - پار(۱)، ۲ - جام،
 ایاغ‌خانه: شوینی پارگرتنی جام‌مه‌ی و ده‌فرگه‌لی زپرو زپو
 له‌سهرده‌می سه‌فه‌ویدا،
 ایاق: ۱ - پار(۱)، ۲- ده‌سته‌بیرا، هاوده‌سه، هاوپی له‌گه‌پان‌و
 سه‌یران یا کاریکدا،
 ایاقچی: ۱ - آبدار، ۲ - آشیز، ۳ - خدمتکار، ۴- سفره‌چی،
 ایاق‌دادن: جامی مه‌ی پیدان،
 ایالات: کۆی (ایالت) - ایالت،
 ایالت: ئوستان، ئه‌ستان، پارێزگا، ولات(ایالات متحده‌ امریکا:
 ولاته‌یه‌ک‌گرتووه‌کانی ئامریکا)، ویلایه‌ت، هه‌ریم،
 ایالتی: ئوستانی، ئه‌ستانی، پارێزگایی، ولاتی، ویلایه‌تی، هه‌ریمی،
 ایام: ۱- پوژان، پوژه‌کان، پوئی، کۆی(یوم)، ۲- پوژگار، سه‌رده‌م،
 - ایام‌بو‌قلمون: پوژگاری شیواوو دانه‌مه‌زراو، پوژگاری ناسه‌قامگیر،
 - ایام‌عید: جه‌ژنان، جینان، پوژانی جه‌ژن،
 - ایام‌مبادا: پوژانی ته‌نگانه، پوژانی لیتقه‌ومان، پوژه‌تنگ، پوژه‌تنگانه،
 پوژی ته‌نگانه، کاتی ته‌نگانه،
 ایامی: بیوه‌ژنان، بیوه‌میزدان، بیوه‌سه‌ران، پیاوان و ژنانی سه‌لت،
 ای‌بسا: زۆر، زۆر هه‌لده‌که‌وئ،
 ایبک: ۱ - پیک، ۲ - غلام، ۳- مانگی ته‌واو،
 اییریک: دووکه‌لی خه‌رده‌ل، گازی خه‌رده‌ل،
 ایپکا: گورگه‌کوژه، گوریه‌کوژه، پنجه‌گیایه‌که‌ بنه‌که‌ی بو‌ده‌رمان
 ده‌شتی،
 ایتا: - دادن،
 ایتاغ: - دادن،
 ایتام: بی‌دایکو‌بابان، هه‌تیوان، کۆی(یتیم)،
 ایت‌ئیل: سالی‌سه‌گ،
 ایت‌بو‌رپی: شیلان،
 ای‌تلاف: - ائتلاف،
 ایتمان: ۱ - استوارساختن، ۲ - اطمینان دادن،
 ایتوک: چاو‌پو‌شینی، چاو‌پو‌ونی، مزانی، مزگانی، مزگین، مزگینی،
 مژده، مژده، نزان، نید، نوخشانه،

ایثار: به‌خشین، پانیان‌به‌گیان، جه‌وئ ویه‌رده‌ی، خو به‌ختکردن،
 خو‌به‌ختکهری، خو‌ده‌پیناوانان، سه‌ر دانان له‌پیناومه‌به‌سه‌ت،
 سه‌ر له‌پیدانان، فیداکاری، فیداکردن، قازانجی‌خه‌لکی
 وه‌پیش‌قازانجی‌خو‌خستن، گیان‌بازی، گیان‌به‌ختکهری، گیان‌به‌خشین،
 گیان فیدا کردن، گیانفیدایی، گیانله‌سه‌رده‌ستی، له‌خو‌بووردن، له‌خو
 بووردوویی، له‌گیان‌خو‌شبوون، مردن له‌پینگه‌ی مه‌به‌سه‌ت، وه‌ی‌به‌خت
 کهرده‌ی،
 ایثارگر: خو‌به‌ختکهر، خو‌به‌خش، فیداکار، گیان‌باز، گیانفیدا، گیان
 له‌سهرده‌ست،
 ایجاب: ۱- پیوستبوون، پیوستکردن، پیوستی، واجب بوون،
 واجبکردن، ۲- په‌سندکردن، سه‌لماوی، قبوولکردن،
 ایجایی: ئه‌رینی،
 ایجاد: ئیجاد، بنیات، خه‌لق، خو‌لق، فه‌دان، یابه،
 ایجادشدن: ئافران، ئافراکران(بنان)، ئه‌راندران، ئه‌نه‌ئامای،
 ئیجادبوون، ئیجادکران، بنیاتنران، په‌یابوون، په‌یاکران، په‌یدا‌بوون،
 په‌یداکران، چابوون، چاکبوون، چاکران، چاک‌کران، چینیوون، چیکران،
 خه‌لقبوون، خه‌لق‌کران، خو‌لقان، خو‌لقاندران، دائینران، داهاتن،
 داهینران، دروستبوون، دروست کران، سازبوون، ساز کران،
 فه‌داندران، فه‌ناندران، وه‌دیها‌تن، وه‌دی هینران، یابه‌بوون، یابه‌کران،
 ایجادکردن: ئافرانندن، ئافراکران(بنان)، ئه‌رانندن، ئه‌نه‌ئاوهرده‌ی،
 ئیجادکردن، بنیاتنان، په‌یاکردن، په‌یداکردن، په‌یدا‌کهرده‌ی، چاکردن،
 چاک‌کردن، چیکرن، خه‌لق کردن، خو‌لقانندن، دائینان، داهینان،
 دروستکردن، دروست کهرده‌ی، سازکردن، فه‌دانندن، فه‌نانندن، وه‌دی
 هینان، یابه‌کردن،
 ایجاد: پوختیژی، بوخته‌کردنه‌وه‌ی‌قسه، کورتبیری، کورتبیزی،
 ایجاع: ئیشاندن، کولاندنه‌وه، وه‌ژان هینان،
 ایچ: چنا، نه‌تشت، هیچ،
 ایچکی: - ندیم،
 ایحا: - ایحاء،
 ایحاء: پیرا‌گیانندن، سه‌ر‌بو‌ناردن، وه‌حی‌بو‌ناردن،
 آیشخت: کانزا، کانزای‌تواوه،
 آید: نه‌(پانای پیوه‌نووساوی سه‌یهم که‌سی‌کۆ: رفته‌اید: چوونه).
 آیدال: ئامانجی‌به‌رز، ئارمانجی‌به‌رز، ئه‌وپه‌پی‌ئاوات، ئه‌وپه‌پی‌ئاره‌زوو،
 ئه‌وپه‌پی‌ته‌مه‌ننا، ئه‌وپه‌پی‌چاوه‌پوانی، ئه‌وپه‌پی‌دل‌ئه‌واز، باوی‌دل،
 پرپه‌دل، هه‌ره‌باش،
 آیدالیست: ۱- ئارمانخواز، ئارمانگه‌ر، ئارمانوان، خوازیاری
 ئه‌وپه‌پی‌ئاوات، له‌پامیاری دا به‌وکه‌سانه‌ده‌لین که‌ بۆجیبه‌جیکردنی
 ئاواته‌کانیان لیکدانه‌وه‌یه‌کی زانستی‌یان نیه‌وه‌که‌ونه‌داوی خه‌یالات، ۲-
 خه‌یالاتی، خه‌یالپه‌رست، خه‌یالپه‌روه‌ر،
 آیدالیسم: ئارمانخوازی، ئارمانگه‌ریتی، خه‌یالپه‌رستی،
 آیداد: ئه‌یرۆ، ئه‌یهاوار، قه‌دکه‌سئ، وه‌یپۆ، های، هه‌وارۆ، هه‌واره،
 هه‌یفی، هه‌یواخ، هه‌یواخ‌لمن، هه‌یهاوار،
 آیدئولوژی: - آیدئولوژی،
 آیدئولژیک: - آیدئولژیک،
 آیدئولوژی: ئایدیۆلۆجیا، بیروباوه‌ر، بیرو‌بروایی، بیرو‌کوانه، زانستی
 بیه‌کان، زانستی فکره‌کان، مه‌پام،
 آیدئولولژیک: ئایدیۆلۆجیایی، بیرو‌باوه‌ری، بیرو‌بروایی، بیرو‌کوانه،
 مه‌پامی،
 آیدئولوگ: ئایدیۆلۆجیادانه‌ر، بیرو‌کوان، تیۆری‌داریژ،
 آیدر: ۱ - اکنون، ۲ - اینجا،

ایست: ۱- امر به ایستادن: بووسه، بوئس، بوئسه، پاره، پارهسته،
مدره، مرده، ۲- توقف: ئیست، ئیست کردن، پارهستان، فهستان،
مدره، وئستان، وئسیان،
ایستا: بی جمان، بی جوله، چهق، پارهستاو، مدره، مردا، نه دؤز،
هستاو، وئستاو، وئسیاگ،
ایستادگی: باشار، بهرگه، بهرنگاری، پایه داری، پتهوی، پشوو دریزی،
پی داگری، تاب، تابشت، تابوشت، تاقهت، تامل، توانا، تهحه مول،
خودداری، خو داگری، دهوام، پارهستاوی، سهبر، لهسه ر پییی،
لهسه ره خوئی، مقاومت، مله جیر وکی، نه بهزی، وهرگه، ۲ ←
ایستادگی کردن،
- ایستادگی بخودی خود: سه به خو پارهستان، لهسه ر پییی خو
پارهستان،
- ایستادگی کردن: باشار کردن، بهرگه گرتن، بهرنگاری کردن،
پادانه گهز، پاگردان، پایه داری کردن، پتهوی بوون، پشوو دریزی بوون،
پی داگرتن، پی داگری کردن، تابشته پیمان، تابوشت هینان، تاب پیمان،
تاقهت، تامل کردن، تهحه مول کردن، خود داری کردن، خو داگرتن،
خو داگری کردن، خو گرتن، دهوام هینان، دهبردن، پارهستان،
رووبه رووبوونه، سوور بوون، سوور بییی، سهبرگرتن، کؤل نه دان،
لهسه ر پییی خو پارهستان، لهسه ره خو بیبوون، مقاومت که دهی،
مله جیر وکی کردن، نه بهزین، وهرگه گرتن، وئستان،
ایستادن: ۱- ایستادن برپا: به پییوه بوون، تهر ته له، راسته پی،
پارهستان، سه کنین، لهسه ر پاره بوون، وهساین، وهستان، وهستی،
وئسان، وئستان، هه لوهستان، هه لوئستان، ۲- پافشاری کردن:
ئیسته رمه، بنار، بنار کردن، پرکیشی، پی چه قانندن، پی داگرتن،
پی داگری، پی کوتانی، تیز بوون، جه خن کردن، خوئنگه رمی، رژی بوون،
رک، رووه پیمان، رک، رک کرن، سوور بوون لهسه ر، فه بزلان،
کولکومو شیکردنه، گیره، لاق چه قانندن، لاق چه قنای، لووبووب،
لهسه ر جوون، لهسه ر رژیستن، لهسه ر رژیستن، لهسه ر سوور بوون،
موکوو بوون، موکوو بوون، میچ، میچله، میچ لهسه رگرتن، هه تهر،
هه تهر کردن، یه کپا، ۳- توقف: پی شگیران، پاگیران، پارهستان،
فهستان، فه فهستان، مدران، مدرای، نه جوولان، وستان، وهستان،
وئسان، وئستان، وئسیان،
ایستادنکی: به پییوه، به پاره، بهسه ر پییوه، پایوه، په یوه، لهسه ر پی،
لهسه ر پییان، وه پاره،
ایستاده: ۱- ثابت: بیبزاو، بیبزوون، بیجووله، چهق، چهقاو، چهقیو،
دامه زراو، پاگیرا، پارهستاو، پارهستاو، فه فه ستای، نه بزوو، نه جوول،
۲- سرپا: به پاره، به پییوه، پارهستاو، پارهستاو، ژپیوه، سه رپا، سه کنی،
لهسه رپا، لهسه ر پی، وه پا، وئساو، وئسیاگ، هسایه، ۳- متوقف:
پارهستاو، وهستاو، وئساگ، وئسیاگ،
ایستار: پیگه، پیودان، دؤخ، رهوش، شوین، شیواز، هه لوئست،
ایستاندن: بهستن، پاگرتن، پارهستاندن، فه فهستاندن، قه فالتن،
مدرنای، ونارای، وهستاندن، وئساندن، وئسانن، وئستاندن،
ایستاندن: ← ایستاندن،
ایستایی: نه گوپی، وهستاوی، وئستاوی، وئسیاگی،
ایستش: ← وقفه،
ایستگاه: ئیزگا، ئیزگه، ئیستگه، بنکه، پیگه، محه تته، محه تته،
وهستانگه، وئسنگا، وئستگه،
ایستیدن: ← ایستادن،
آیسر: ۱- سانانتر، هاسانتر، ۲- چهپ، لای چه په،
ایسکی: خلیسکانی، خلیسکین، خلیسکان، سوو سوو پ،
ایسکی باز: شه متوک، کاشیکان،
ایسمان: نه شه دبؤ، ریخه دارو، سونوبله تیف، گیاکتک، گیاکتک،

ایش: میز (به زمانی مندالان)،
ایشان: ئاد (نیز)، ئاده (می)، ئادی، ئادپشا، ئانی، ئانیشا، ئانیله، ئاوی،
ئایی، ئه فان، ئه مان، ئه و، ئه وان، ئا، ئان، ئان، ئان، وانا، وانان،
وی (نیز)، وی (می)، وئنه، هین، یینه، یینی، یینی،
ایشکچی: ده رگاوان، ده رازه وان،
ایشک آقاسی: ۱ ← حاجب (۲)، ۲- داروغه دیوه خان،
ای شگفت: ئه ی عه جب، زؤرسه یه، سه یه، عه ججایب،
ای شگفتا: ئه ی عه جب، زؤرسه یه، سه یه، عه ججایب،
ایشه: ← جاسوس،
ایشیک آقاسی: ← ایشک آقاسی،
ایشیک باشی: سه رکیشک، سه رنیگابان،
ایشیکچی: ده رگاوان، ده رازه وان،
ایشیک خانه: فه رمانگه ی پؤ پهمه کانی پادشا،
ایضا: ئامؤ زگاری کردن، پاسپاردن، وهسه تکردن،
ایضاع: ئامؤ زگاری کردن، پاسپاردن، وهسه تکردن،
ایصال: پیگه وهسه ستن، پیوه نندان، گه بانندن، لیک به ستن، لیک
گردان، وئکته پیمان،
ایض: ← ایضا،
ایضاً: ئه و جاریش، ئه یه زه ن، ئه یه زه ن، دیسا، دیسان، دیسانه وه،
دووباره، ژنوو، سه رپا، سه رله نوئ، لهسه ردا، لهسه رپا، نه وراه، نه وراه،
ئاوی، هه رپاسه، هه رها، هه مدیس، هه میسا، هه میسان، هه دی،
ایضاح: ← توضیح دادن،
ایطاء: ← ایطاء،
ایطاء: پی له جی پیی که سیک دانان، دوو پاتکردنه وهی سه روا ی شیعر،
پاسپاردن بؤئه سپاردنی شتیک به که سیک،
ایعاد: بزاندن، ترساندن،
ای عجب: ← ای شگفتا،
ای عجبی: ← ای شگفتا،
ایغال: بؤشوئی دوور جوون، به خیرایی رژیستن، زیده ره وی له فیز بوونی
زانست یا کاریکو پییوه خه ریک بوونی،
ایغر: فحل، کؤل، نیره،
ایغری: په رین، چه نه ره مای، داکه و تن، خه رز، سه کین (سگ)،
ئیهاتن، ئیه لاتن،
- به ایغری در آمدن: ← ایغری،
ایفا: ← ایفاء،
ایفاء: به لئین بردنه سه ر، به لئین پارزی، جیه جی کردن پی ایمان،
دانی ماف، شهرت بردنه سه ر، شهرت به رده یه سه ر، وه فابه واده کردن،
هه قدانه وهی خه لک،
ایفاد: ره وانه کردن، کل کردن، کیاسی، ناردن، هه ناردن،
ایفاگر: نه ججه مده ر، به جیه پنه ر،
ایقاد: ئاگر کردنه وه، ئاوره لکردن، هه لکردن، هه لگیر ساندن،
ایقاط: ئاگادار کردنه وه، وریا کردنه وه، وشیار کردنه وه، های کردنه وه،
ایقاع: ۱ ← افکندن، ۲ ← شبیخون زدن، ۳ ← گرفتار کردن، ۴-
هاوئا هه ننگ کردنی ئاوازه کان، ۵- داوه ریکردنی یه کلایه نه،
ایقان: بیگومان بوون، گومان تئیدانه مان، لی عه یانبوون، یه قینکردن،
ایکاش: ئاخ، ئار، ئه ی بریا، ئه یخؤزگه، ئه یکاش، بری، بری، بریا،
بریکه نی، بهزه، چراه، چه نه خو شوه، خوا بیکردایه، خوا یه ده کرد، خو زی،

- بجنوب و جوش افتادن: جم و جۆل تېكەوتن، جوولە جوول تى كەوتن، كەوتە يىنەوئى، وەخۆكەوتن، وەجوولە كەوتن، وەقلەكەوتن، ھارووزان،
 - بجوش آوردن: جۆشاندىن، جۆشان، جۆشيان، جووشان، قولان، قولاندىن، قولتان، قولت پىندان، قەلاندىن، قەلھاندن، كولاندىن، كولانگ، كولان، كول پىندان، كولھينان، كەلاندىن، كەلاندىن، كەلمزاندن، گريناى، وەكولھينان، ھينانەكول،
 - بچە دلېل: نەرا، بۆ، بۆچ، بۆچە، بۆچى، زبەرچى، لەبەرچى، سىچە، وەرۇچىشى،
 - بحرف آمدن: قسەدركاندىن، وەقسەھاتن،
 - بحرف آوردن: قسەلىق دەر كىشان، وەقسەھينان،
 - بخارش افتادن: خوران، وەخرووكەوتن، وەخورووكەوتن،
 - بخاك افتادن: ← برخاك افتادن،
 - بخشم آمدن: ← خشمگين شدن،
 - بخشم آوردن: ← خشمگين كردن،
 - بخواب عميق فرورفتن: خرپ خەوليكەوتن، مردار بوونەو، مندار بوونەو،
 - بخواب كسى آمدن: دەخەوھاتن، دەخەويھاتن، ھاتنەخەو، ھاتنەخەون،
 - بخوارى تى دردادن: حيزوسلامەت، قىوول كىردنى ھەموو شىتېك بۆ تووشنەبوون بەمەترسى،
 - بخودرسيدن: بەخۆداھاتن، بەخۆراگەبىشتن، بەدەورى خۆداھاتن، خەرىكى خۆبوون و خواردى باش خواردىن و خۇ پاك و خاوپن پراگرتن، وپزەئامى، وپزەشياى،
 - بخودناز يدن: بەخۆفشين، بەخۆنازين، خۆبەزۆرنازين، خۇ ھەلكيشان، شانازى بەخۆكردن،
 - بداراويختن: بدارفەكرن، داردان، لەسئدارەدان، لەقەنارە دان، ھۆرواسەى، ھەلاوھەسىن،
 - بدارازاكشيدن: درپژبوونەو، درپژەكيشان،
 - بدرديخور: بەكارھاتوو، بكيترھاتى، بەسوود، بەكەلك، دەرديخواردوو، دەر دەوەر، شياو، ليھاتوو،
 - بدرديخوردن: بەكارھاتن، بكيترھاتن، بەسوود بوون، بەكەلكبوون، دەرديخواردن، شيان، ليھاتوو بوون،
 - بدرديخور: بەكارنەھاتوو، بكيترنەھاتى، بى بەھەر، بىسوود، بى كەلك، دەردنەخواردوو، دەردنەخواردى، دەردنەوەر، ليئەھاتوو، مەراش، نەشياو،
 - بدرک: بەتوون، بەجەھەندەم، بەجەھەننەم، تۆن، چش،
 - براہ افتادن: ۱- رېڭ داگرتن، وەرېكەوتن، ۲- وەكار كەوتن،
 - براہ انداختن: ۱- خستنەرېگە، وەرېخستن، ۲- وەكرخستن،
 - برشته كشدن: ھۆنەر، ھۆنەرەو،
 - برشته كشيدين: دہبەنك كىردن، وەندىن، وەندنەو، ھۆندىن، ھۆندەو، ھۆنەر،
 - برشته كشيده: بەبەنەو، كراو، دہبەنك كراو، ھۆندراو، ھۆندراو، ھۆندراو، ھۆنەر،
 - بزاندرد آمدن: بەچۆكداھاتن، بەزين، تەسليم بوون،
 - بستوه آمدن: ئۆقرەلى پىران، بىزاربوون، جاپز بوون، جاپس بوون، جىھاتن، وەئامانھاتن، وەزالەھاتن، وەگيان ھاتن، ھەراسانبوون،
 - بستوه آوردن: ئۆقرەلى پىرېن، بىزار كىردن، جاپز كىردن، جاپس كىردن، وەئامانھينان، وەزالەھينان،
 - بەسردواندن: ئەملاوئەولا پىكرن، بىئەو بەرە پىكرن، تەفرەدان،
 - بسيخ كشيدين: بەشيشەو كىردن، پتوہ كىردن، لەشيشدان،
 - بشتاب افتاده: وەپەلە خراو، وەپەلە پەل كەوتوو، ھىجراندى،

ب

ب: ۱- ب: ب (بېرۆ: برو، بخۆ: بخور)، وە (وہپرہ)، ھە (ھەرپو)، ۲- ب: بە (بې)، (بھقيقت: بەراستى، گاہگاہ: ماوہبەماوہ)، ۳- ب: بە، حرف سوگند: بە، وە (وہخوا...)، ۴- با (دارندہ): بە، وە، ۵- ب: بە، وشەى نرخاندىن (بچند؟: بەچەند؟) ۶- ب: بە، لە (بخوبى ز ماہ دلکشت: بزخانى "لەجوانيدا" لەمانگ دل رڤينتر)، ۷- ب (مقصد زمانى و مکانى): بۆ (ئامانجى ماوہ وکات)، بە (بمغرب رفت: بەئيوارەچوو، از اينجا بھمدا ن رفت: لئیرەرا چوو بۆ ھەمەدانى)، ۸- ب (بسوى): بۆ (باسمان: بۆئاسمان)، بۆئالى، بۆلاى، بەرەو، وەنە، وير، ۹- ب (يارى): بە (بلشکر توان کرد: بەلەشکر دە کرئى)، ۱۰- ب (برای): بۆ (بمھمى بايد رفت: بۆکارېک دە بى بچم)، ۱۱- ب (روى): لەسەر (بزین: لەسەر زین، بەسوارى)،
 - بانجام رساندن: بەکۆتايى گەياندىن، تەمامکرن، تەمامکەر دەى، تەواو کىردن، جىبەجىتکىردن، چلياندىن، خلأسکىردن، خەلاسکىردن، دمائاوردەى، دواھينان، دوايى پئھانين، دوايى پئھينان، دوايى ھانين، دوايى ھينان، دوماھى پئھانين، دوماھى ھينان، دويماهى ئينان، زيار، قەداندن، کار بەر پتوہ بردن، کۆتاکىردن، کۆتايى پئھينان، گوشتاندىن،
 - بانجام رسيدن: ← بپايان رسيدن،
 - باندازه: بەئەندازەى، ھيندە، ھيندەى، ھيندى،
 - بباد دادن: بەباددان،
 - ببادکتک گرفتن: بەتوندى ليدان، بەخەستى ليدان، وەبەر کۆتە کدان،
 - ببارنشستن: ← ببارنشستن،
 - ببالا پرتاب کردن: ← بالانداختن (۱) ← بالا،
 - بپاخاستن: ۱- پراپېن، ۲- ھەستان، ھەستانە سەرپې، ھەلستان،
 - بپوستين كسى افتادن: پاشملە باس كىردن، پۆسكەنن، خراپە گوئىن، زەمكىردن، غەيبەت كىردن،
 - بپوستين كسى: ← (بەپوستين كسى رفتن) ← بە،
 - بتاخير افتادن: وەدرەنگ كەوتن، وەدواكەوتن،
 - بتاخير انداختن: وەدرەنگ خستن، وەدواخستن،
 - بتتہ پتہ افتادن: تەرەتەر كىردن، زمانگرتن، زمان گيران، قسە بۆ نەھاتن، لالېيەى، وەتەرەتەر كەوتن،
 - بتسلسل واقع شدن: بەتەنىشت يەكەو پىزبوون، زنجيرەدان،
 - بتعويق افتادن: وەدرەنگ خستن، وەدواخستن،
 - بتعويق انداختن: وەدرەنگ خستن، وەدواخستن،
 - بتفگرواداشتن: خستنەئەنديشە، خستنەبىر كىردنەو، دەفكران رۆچواندىن، پاماندىن،
 - بتنگ آمدن: ← (بەستوہ آمدن) ← بە،
 - بجان آمدن: ← (بەستوہ آمدن) ← بە،
 - بجان هم افتادن: ← (بەھەم پىردن) ← بھەم،
 - بجان هم انداختن: بەگژيە كدا كىردن، پىكۆر كىردن، تىك بەردان،

- بشتاب واداشتن: پهله پهل لیکردن، تیزه تیزه دان، تیزه تیزه لئی کړدن، ومپهله خستن، ومپهله پهل خستن، هنجراندن،
- بعبارت دیگر: پهواتیاه کی دیکه،
- بکار آمدن: بکیر هاتن، به کارهاتن، به کلهک بوون، کلهک هه بوون،
- بکار بردن: بکیر نائین، به کارهینان، ده کار کړدن،
- بکار گرفتن: بکیر نائین، به کارهینان، ده کار کړدن،
- بکام رسیدن: به دلخوازه گه یشتن، به کام گه یشتن، به کام گه یین، به مبهس گه یشتن، به مبهس گه یشتن،
- بگرات: جارهای جار، چلان، چندانجان، چندانکه رپهت، زورجان،
- بگردن افتادن: به نسته ستودا هاتن، به ملدا هاتن، به سردا هاتن، هاتنه پاه،
- بمنزله: ← مانند،
- بناحق: به ناپاست، به ناپه واه، به ناههق، ناحق،
- بناخواست: به نابه دلئی، به نه و دلئی، به نه ویستی، بی ویستی خو، چاری ناچار، نابه دلانه، نه و دلانه،
- بوقوع پیوستن: به دیهاتن، پرودان، وه دیهاتن، هاتنه دی،
- بهر دادن: ← بریاد دادن،
- بهر رفتن: ← بریاد رفتن،
- بهدف خوردن: وه نیشانه کوون،
- بهدف زدن: نه نگافتن، نه نگاوتن، پیکان، هنگفتن، هه نگاوتن،
- بهدف نژدن: سرکردن، کلابوون، لاسوون، لاکردن، نه نه نگاوتن، نه پیکان، نه نه نگاوتن،
- بهرجهت: نه بیچی، ئیتر، بارئی، به هه رحال، ساه، له هه رباریکدا، له هه رحال دا، نکای، نه بیسه، وارئی، هه ر، هه رچون بیت، هه رچونی بیت، هه رچونیک بی، هه رچونیک بیت، هه رچی چوئی، هه رحال،
- بهر حال: ← (بهرجهت) ← به،
- بهر صورت: ← بهر حال،
- بهلاکت رسیدن: ۱ ← برآمدن (۳)، ۲ ← کشته شدن،
- بهن هن افتادن: وه هه ناسه بر که کوون، هه لاکان،
- بهیجان آمدن: ناروژیان، به نهدان توو پره کران، دنه دران، شله ژان، وروژان، وه خو کوون، هوروژان،
- بهیجان آمده: توو پره کراو به دنهدان، دنه دراو، وروژاو، وه خو کوو توو، هوروژاو، هه لکری،
- بهیجان آوردن: توو پره کړدن، دنه دان، دنه دای، ده ست له پشندان، دنه دای، وروژان دین، وه خو خستن، هورنای، هوروژان دین، هه لکرن،
- بهیچوجه: ← اصلا،
- با: ۱- بوسيله: به، به، پتر، به هوی، وه (باسنگ: وه بهرد)، هه چاه، ۲- پيشوند دارا بودن: به (باانصاف: به ئینساف)، وه، ۳- حرف معاوضه: به (باچه چیز عوض میکنی: به چی ده گویهوه؟)، ۴- حرف همراهی: پتر، پتره، تپه، تهف، تهک، چهنو، چهنوو، چهنی، ده گهل، ده گهل، ده گهلی، دهول، را (به من را)، ره، ره گهل، فتر، فتره، له تهک، له گهل، لهل، له یهل، وا (وات: بات)، لیل، وه (وه توه..)، وه گهره، وهل، وپرای، ۵- درحق: خوئی، دهرهق، له بابته، له گهل (با بدان بدباش: له گهل، دهرهق خراپان خراپ به)، له مه پ، ۶- غذای آبکی: تاش، تاو، باوی، شورباو (جوجه): شورباو فروج، فروجاو، شوروا، وا، هوا، ۷- وه له گهل، وه وه گهره (فرق است میان دانابانادان: زانا"و، له گهل، وه گهره " نازان فهران هه به)، ۸- به: به (با من گفت: به منی کوت)، چنی، چنی، ۹- با: تهک، چنی، له تهک، له گهل (با مردم نمیشود جنگید)، ۱۰- دارا: ب، به (با فرهنگ)، خاوه، وه،
- با آب و تاب: به وردی، نووک و بهد، وردورد (وردورد بوی گنیرامه وه، نووک و بهدی بؤ گنیراوه)،
- با آبرو: ئاپروودار، به ئاپروو، به نرخ، خاوه ئیحتوبار،
- با اصرار: ئیسته رهم، به بنار، به پیکشی، به پی چه قانندن، به پی داگرتن، به پی داگری، به پی کوتانی، به جهتکردن، به خوئنگه رمی، به رژی، به ریک، به پروهینان، به ریک، به سورو بوون له سر، به گیره، به لاق چه قانندن، به لاق چه قنای، به لوو بوبو، به له سر چوون، به له سر رپوشتن، به له سر رپوین، به له سر سورو بوون، به مکووی، به موکوی، به هه تهر، به کپا،
- با آب و رنگ: جوان، جوان و رازاوه، ده شه، وه ک گول،
- با آسایش: ئاسووده، به رجهت، به رجهت وویسحت، به ویسحت،
- با آنکه: سهره رای نه وی که، هه رچه نده،
- با بهت: ← باشکوه،
- با تیکت: به وهج، ماقوول،
- با احتیاط: به ئیحتیات، به به رپتر، به پاریز، به شکو (به شکووه چوموه ژووری)، به هرپز کار، پاریز کار، خو پاریز، قایم کار، له سر هه ست، وریا، هه ست راگر، هه مه تکار،
- با احساس: ۱- به هه ست، هه هه ستوهر، هه ستیار، ۲- به هه هه ستوهر، هه ستیارانه،
- با ادب: به ئه ده ب، به حده ب، به حه یا، به عده ب،
- با ارزش: بایه خدار، به رپتر، به نرخ، گرنگ، هیزا،
- با استخوان: ئیسکدار، به نفووز، به هیز، پته و، خانه واده دار، خاوه ئیحتوبار، ریشه دار، قایم، قسه رپوشتوو،
- با استعداد: به به هره، به هه رمه ند، جه وه ردار، چهنه ئاما، سهر رشته دار، ئیها توو،
- با اشتها: به ئیشتیا، نه وی ئیشتیای له خوارنده،
- با اشتیاق: به تامه زرویی به وه، به کیه فوئاواتی خو، تاشا،
- با اصل: به حه سلونه سه به، به خانه واده، حه سل، شهریف، نه جیب، نه جیم،
- با اطلاع: ← باخبر،
- با اعتبار: ئاپروودار، ئاپروومه ند، به ئاپروو، به ئیحتوبار، به ئیحتیبار، جیباوه ر، جیگه ئیتمانه، مووته بهر، موخته بهر، موخته رهم،
- با التهاب: ← ملتهب،
- با امانت: ئاز، ئه مانه تدار، ئه مین، به خته مام، به خته وار، به ویزدان و راست، بیفر و فیل، بیگزوی و دزی، ته رازوومه ند (وزن)، ته رازووراست (وزن)، جی بروا، جی تمنا، حه قانی، داو پناک، دروستکار، دروسکار، ده س پاک، ده ستپاک، راست، راستکار، راست و دروست، ساخ، ساغ، سهر راست، کار راست، کار دروست،
- با اندام: هاوړنک، هاوکیش،
- با انصاف: به ئینساف، به سه داقته، به عه داله ت، به مرؤت، به مروته، داد پهره ر، کار راست، لای هه قگر،
- با انضباط: به رپوشوین، بیگری، پاکوته کووز، بوخت، په رداخته، په رداغ، په رکال، ته قراق، ته کووز، خشت خشت، ریک، ریک و پیک، سهرهف، فوئل (آدم)، کوک، کولوکار، له بار، لیک له بار، مریس، موره ته ب، موره ته ب،
- با اهمیت: بایه خدار، به رکه تی، به رپتر، به نرخ، بیشم، پرایه خ، پوته، گرینگ، گهرنگ، موهیم، مهیم،
- با ایمان: به ئیمان، خاوه ن پروا،
- با این: ← با وجود این،
- با این حال: ← با اینهمه،
- با این حساب: ئاوا، ئاوها، ئاوه ها، ئوسان، نه و جوهره، به پی ئه م بؤ چونه، به مجوره، به محیسه به، به پی ئوانه، به و پی ئودانه، به و پی ئوره، به و پی به، به و جوهره، به و جووره، به و حیسه به، به و شیوه به، به و میعیاره، هینی،

- باينکجه: نه گهرچي، نه گهریش، بانه مه، ده گه ل نه و شاه، سهره پای نه و په يکه، هره چنده، هره چنده،
 - باينه مه: به وحاله ش، ده گه ل نه مه شاه، ده گه ل نه و شاه، سهره پای نه و مه ش، که چی، که چی، له سهر نه وحاله ش پای،
 - بابادا ابادا: به هه راوچه پله پتران،
 - بابرکت: به پرست، به بهر هه کت، به پیت، به خیر، به ره که تدار، پره بهر هه کت، پیت، پیتدار،
 - بابرکت شدن: پیرۆز بوون، گوره بوون،
 - بابیحالی راه رفتن: لۆزه لۆزه، لۆغان،
 - باپایان: به کۆتایی، کۆتا، کۆتایی دار، کورت،
 - باپس: ← بازپس،
 - بابوزش: لیبور دنخواز،
 - باپنبه دیگری ریسمان ساختن: کردنی کاریک که سوودی بو خۆت نهی،
 - باپنبه سر بریدن: به لباد سهر برین، به لۆکه سهر برین،
 - باپهنا: به بهر، به بره برین، برین، پان،
 - باجنجربه: ناره قچنیگ، نازاله کار، نه زموندار، ئیشزان، به نه زمون، به ده ست و بر، به رده بار، بهر گه پ، پسیو، تالمیدراو، ته رده س، ته رده ست، ته علمیدراو، ته علمیدراو، تهی، تهیه و بووگ، چنگه، جهرجه، جهرجه، جه کار نه به نامای، جالاک، چه نه زان، چنگه، چتی، حاملو، حاملیندراو، خارو، راهاتو، راهاتی، راهیندراو، راهینراو، زانه چان، زه بره ده ست، زه بهر ده ست، ژیلافه، سهر پاست، سهر ناس، شاره زه، شه هره زه، شاک، عاملو، غار، فه ننازی، فیر کراو، فیره کار، قال، کارامه، کارامه، کارناشا، کاربین، کار جوان، کارچاک، کار دیتو، کار دیتی، کار دیده، کار دیه، کارزان، کار کرده، کارناس، کارما، کراری، کرمکار، کۆنه کار، که پکوا، له بار، له کار ده رها تگ، له کار ده رها تو، له کارزان، لیزان، ماهر، ماهیر، مه کلان، مه زبووت، مه علان، مه لاج، مه شق پیکراو، وه ستا،
 - باتجگم: به توندی، به حوکم، به حوکم لیکردنه وه،
 - باتحمل: به پیشوو، به پیشی، به تاقهت، به ده وام، بهر گر، بهر گر، پایدار، خۆراگر، خۆگر، دلفره، ده مسوور، ده وامه پنه ر، شازده هه ناسه، قهوی، وهر گر،
 - باتحکم: به حوکم، به زۆری و فه مانه وایانه، حاکمانه، فرمانده رانه،
 - باتدبیر: به ته گبیر، به پراو، به مشوور، چاره زن، چازان، کارزان، مشوور خۆر،
 - باتربیت: ← (باحیا) ← با، ← تربیت شده،
 - باتشد: به توو پهی و توندوتیژی،
 - باتقوا: به ته قوا، پاریز کار، پاریز کار، پاکداو، پاکداوین، پره پیزگار، تاییه، ته رکه دنیا، خۆ پاریز، خۆ پاریز له خۆشی دنیا، دامین پاک، داوین پاک، دژکام، دوور له گوناج، له خراپه به دوور، هیتمو، هیمی،
 - باتمام قوا: به هه مووه پیزه وه، به هیز و قه وه ته وه، به یک به خۆ،
 - باثبات: نارام، سه قامگیر،
 - باجارو جنجال: به ده نکه ده ننگ، به شاته شات، به هاتو هووت، به هه راهه ر،
 - باجدبه: به شکو، پیکراو، کار له ده ستها توو،
 - باجریزه: به ده مار، به زاکوون، به زبیک، به گورد، به هیز، پیکراو، سه ماخ،
 - باجمال: به جمال، جوان، ده شه،
 - باحاصل: به بهر هه کت، به بهر هه م، به بهر هه، به پیت، به حاصل،
 - باحال: خۆش، دلگیر، سهر نجر اکتیش، له بهر دلان، وه بهر دل، وه ش،
 - باحالت: به گیان، دل اکتیش، دلگر، زرکو زیننه، سهر زیندوو، گیرا،

- باحرارت: ۱- به گرما، خاوه ن گهرمی، گهرم، ۲- فعال: به کار، به کار مه ماندوو، تیکۆشه ر، کۆشیار،
 - باحقارت راندن: به چه پله ده رکردن، به هه راهه رکردن، ترۆکردن، چه پله قۆزتی، په تاندن، په تنای، قاودان، قاودای، قاوکردن،
 - باحوصله: ← بردبار،
 - باحیا: به نه ده ب، به تۆزه، به ته ربیه ت، به حه ده ب، به حه یا، به پروان، ته نک، به شهرم، به شتو از، به عه ده ب، په لیار، حه یا به خۆ، خاوه ن هه ل سو که وتی شیواو، خوه پیزک، خه جاله تی، پروته نک، پروگر، پرو نه رم، شهرمن، شهرمنه، شهرمو، شهرموک، شهرمی، شهرمین، شهرمیون، فه دوک، فه پیتکار، فه دیوک، فه هو، فه هیتو، که مره، که مری، گونجاو،
 - باحیثیت: به تاپروو، به نیحتوبار، به پیز، به شه خسییه ت، به وه ج،
 - باحیلت: ← حیله گر،
 - باخبر: ناگا، ناگار، ناگادار، بریث، بزاق، بژیر، به ناگا، به خه بهر، خه بهر، خه بهر دار، زانیار، سهر حه ساو، شاره زه، شتران، شه س بیدار، وادار، هاگیدار، های، هایا، هایدار، هایلی، هایه،
 - باخبر بودن: ناگادار بوون، ناگالتی بوون، پیزانین، خه بهر دار بوون، خه وه ر دار بوون، زانین، سایه بوون، های لیبوون،
 - باخبر شدن: هه وال پیگه یشتن،
 - باخبر شدن: ناقسین، ناگادار بوون، ناگادار بوونه وه، ناگادار کران، ناگادار کرانه وه، ناگه دار بوون، ناو زان، ناو زان، ناو زین، نه ژنه ویه ی، نه نه یا وای، نه وه بوون، به خه بهر بوونه وه، به ربای گوئی که وتن، بهر خواردن، به گوئی گه یشتن، به گوئی گه یشته وه، بیستن، په بیدرن، په ی پیزدن، پیزا گه یشتن، پیزانین، تیگه شتن، تیگه یشتن، تی گه ی، تیگه یین، حالیبوون، خه بهر دار بوون، خه بهر دار بوونه وه، خه وه ر دار بوون، خه وه ر دار بوونه وه، دیتنه وه، ریز بردن، ریز به دیکردن، ریز به دیکردن، ریز تیبردن، زانای، زانان، زانه ییش، زانیا ییش، زانین، زماندن، ژنه فتن، ژنه وتن، ژنه وتی، سۆزه کردن، سۆسه کردن، سه حکر، سهر به راره دی، سهر به راره دی، سهر به رشیه ی، سهر به رکه رده ی، سهر ده رچوون، سهر ده ر ده رینان، سهر ده رینان، سهر لیده رچوون، سهر لیده رکردن، سهر ده ر کردن (له مکاره سهر ده ر ناگه م)، سهر ده روو کردن، سهر ده رده رکردن، سهر نه نده رکردن، شاره زایی، شنه فتن، شنه وتن، فاماندن، فامکردن، فامین، فه هم کردن، فه دیتن، که وتنه دو، گومان بریدن، گومان به رده ی، گو هلیبوون، مسایش، مسایه، وادار بوونه وه، وادار کران،
 - باخبر کردن: ناگادار کردن، ناگادار کردنه وه، بیدار کردن، پیکوتن، پیگوتن، پی وتن، حه س، خه بهر به نه دای، خه بهر پیدان، خه بهر دار کردن، خه بهر دار کردنه وه، خه وه ر دار کردن، خه وه ر دار کردنه وه، دان زانین، دان زانین، سه روه خت کردن، له خه وه سه ستاندن، وادار نه وه کرده ی، وادار کردن، وادار کردنه وه، وادار کرده ی، واره سه، وریا کردنه وه، وشیار کردنه وه، وه ناگا هیتان، هایدان، هوشیار کردنه وه، هوشیار وه کرده ی، یا ونا ی،
 - باخدا: ← (باخدای) ← با،
 - باخدای: به ئینساف، به ئیمان، به دین، پاریز کار، خوا په رست، خواناس، ده ست و دامین پاک، لای هه ق، له خواترس،
 - باخدای بودن: به ئیمان بوون، خواناسین، هه ق له بیره نه کردن،
 - باخدای شدن: به ئیمان بوون، خواناسین، هه ق له بیره نه کردن،
 - باخدای گشتن: به ئیمان بوون، خواناسین، هه ق له بیره نه کردن،
 - باخود: ناگاله خۆ، به هۆش، وریا، وشیار، هوشیار،
 - باخود آمدن: ← بهوش آمدن،
 - باخود بودن: ۱- ناگاله خۆ بوون، له سه ره خۆ بوون، وریا بوون، وشیار بوون، ۲- له خۆ پاریز بوون،
 - باخرد: ← بخرد،
 - بادست چیدن: به ده ست هه لکه ندن، زینن،
 - بادشواری راه رفتن: خۆره کیش کردن، خۆ کیش کردن،

- بادقت: باریک، بلیمه تکار، زراف، زیراف، زیرهک، شوش، فین، ورد، وردبین، ورده بین، ورده کار، وریا، وشیار، هویرا،
- بادل: نازا، بویر، به جهرگ، دلیر،
- بادندان قطع کردن: نهره قرتنای، داقرتانندن، قرتانندن، قرتانن، قرتنای،
- بادوام: به دهوام، بهرگر، پردهوام، خوڤاگر، قایم، وهرگر، مایه دار، وهرگر،
- بادیانن: به دین، دیندار،
- بادید: ناشکرا، بهرچاو، دیار، له بهرچاوان،
- بادید آمدن: ناشکرا بون، بهرچاو کون، دهرکه و تن،
- بادیدار: به دیمه، جوانچاک، روخسارچوان،
- باراه: له سهر پئی راست،
- بارای: ۱ - باخبر، ۲ - بزرگوار (۴)، ۳ - مدبر: به ته گبیر، خاوه ن بیری باش،
- بارجم: ناگرخوش، به به زهیی، به پر وجم، به زه بیدار، بیله نچ، پیار، پیتشوتی، جگهرسوز، جگهرسوز جه رگسوز، خاله خه مه، خاوه ن به زهیی، خه مخور، خه مکهی خه مان، دل سوز، دل سوز، دل نهرم، دل نهرم، دل نهرم، دل نهرم، ده فترک، ده فترک، غه مخور، سهر پهرست، سهر پهرشت، سهر پهرشتی، باش، میره وان، میرشان، میره بان، میره وان، نازکیش، هه فسوز،
- بارحمت: ← بخشنده،
- باروح: ← جاندار،
- بارونق: باو، به پر و، به پمین، به په ونه ق، به هه پمین، په ونه قدار، هه بیدان،
- بازور: ناویاگ، بزخ، بؤک، بؤکه، بؤنگ، به ئیختیدار، به تابهشت، به تاقهت، به توانا، به ده ست، به ده ست لآت، به قودرهت، به قوون و حونه، به قهوهت، به کار، به گور، به گورد، به هاز، به هیز، به هیز، بیدور، پرده ست لآت، پرزو، په نجه به هیز، په نجه پؤلایین، توانا، تیندار، چیر، خورت، خوه پروو، دووتا، دووتس (حیوان)، ده ستدار، ده ست دریز، ده ست ریشتوو، ده ست ریشیگ، ده ست لآتدار، دینه وهر، زوخ، زوخ، زه بره ده ست، زه بردار، شنگه، شینا، فه زه نی، قادر، قهوه تدار، قهوی، قه وین، گازور، گوندار، گپر، مزور، موزر، موزور، هیزان، هیزدار، هیزرا، یه مان،
- بازورمندان درافتادن: پرو به پرووی زورداران بوونه وه، له گه ل فیلان ملان گرتن،
- باسابقه: پیتشیندار، خاوه ن پیتشین، خاوه ن ابردوو، خاوه ن سابقه، ابردودار، سابقه دار،
- باسلیقه: بز، به سلیقه، به هوورده، خو ش سلیقه،
- باسنگ: به سینگ، خاوه ن پایه، خاوه ن شکو، سه نگین و گران،
- باشتاب: ← باعجله،
- باشتاب راندن: بران بران، به په له لئخوپین، په له په ل له ناژوتندا، پی پتوه نان،
- باشتاب رفتن: به سه ره وه نان، پی پیوه نان، پی هه لگرتن، خو ش رویشتن، خیرارویشتن، رویشتن به گورجی،
- باشتاب فرود آمدن: پرایره، په لبوون، داپه رین، سه ره ره ژیر به لزچوون، سه ره ره ژیر بوونه وه،
- باشجاعت: ← (بی باک) ← بی،
- باشرافت: به شه رافهت، به شه رپه ف، شه ریف،
- باشرف: به شه رافهت، به شه رپه ف، شه ریف،
- باشرم: ← باحیا،
- باشکوه: به جه لال، به ژمنیر، به شکو، به شه وکته، به عه زه مهت، خاوه ن شکو، گوره، هه بیدان،
- باشوکت: نا پروومه نند، به هه، بلن دجه، به پایه، به په له پایه، به جه لال، به حورمهت، به حیزهت، به ده بده به، بهرکه تی، به پروومهت، بهر بیچاف، به ریز، به شان، به شانوشکو، به شان وشه وکته، به شکو، به شه وکته، به عیزهت، به قه در، به مه رته به، به نرخ، به وهج، به وهج، به هاگران، به هوورمهت، پایه بلن د، پایه به رز، پایه دار، پر حشمهت، په به رز، پؤته، پؤته که، تیرهنگ، تیرهنگودنگ، جوامیر، جیدار، خاوه ن په، خاوه ن جه لال، خاوه ن پایه، خاوه ن پیز، خاوه ن شکو، خاوه ن مه رته به بی عالا، خو شه ویست، خوه دی پرووس، پیزدار، گرانمایه، گوره، سه نگین، سه نگین و گران، قه در گران، گرس، گران، گوره، مه رته به عالا، مه زن، نه جیب، نه جیم، هیزا،
- باشهامت: ← (بی باک) ← بی،
- باصراحت: به راشکاو، بی پرووینی، راشکاوانه، په پوراست،
- باصلاپت: به هه بیهت، سه نگین، سه نگین و گران، مه ندوقوول،
- باطراوت: ناودار، بسکوری، به گه شه و تیراو، پارو، پیناو، په ز، تور، ته رچک، ته پوتازه، تیراو، چراخ، شه ق و تورتو به که یف، شلکو تورت، شلکو و ناسک، له گه شه، شو قدار، فه گه شبوون، گه ش، گه شوشلک، گهوز، گهوش، لیکه، نازاف، نازاو،
- باعجله: نازا، به ز، به په له، به په له په پرووکی، به په له پرووکی، به په له پرووزه، به په له پرووژی، به په له پرووسکه، به په له پرووسکی، به په له په ل و هه له هه ل، به په له قازه، به په له وداوان، به په له وه ل، به تالو وک، به تاو، به ته وژم، به له ز، به حه ول وولا، به عه جه له، به فرکه، به گوژوله ز، به له ز، به له زوبه ز، به هه شتاو، به هه له هه ل، بی په رگ، په له په ل، پیتمار، خو ش خو ش (خو ش خو ش بر)، خیرا، دهردهم، ده سه به جی، زو کووم، سه ره پؤ، گورج گورج، له په له پ، له اله ز، له زبله ز، له زکانی، له زگین، له زو، له زوبه ز، له زه ی، له زیان، له له ز، له بی شو، مکه ون، مه رگرا ئاقهر، وه تاو، هه رتسته،
- باعصبانیت: به رقه وه، به تووره یه وه،
- باعظمت: به شکو، گوره، عه زیم،
- باعقل: ← باخبر،
- باغریبال بیختن: داته قانن، داکوتان، داکوتانندن، له بیژینگ دانی ده غل،
- باغیرت: نازا، به حوزم، به خیرهت، به ده مار، به غیرت، دلیر، ره شید، میرخاس،
- بافراسن: به هوش، تیگه بشتوو، زیرهک، وریا، وشیار،
- بافرهی: به ته نته نه، به جه لال و شکو، به شان و شکو،
- بافشار به جلوراندن: نهره پیچای، بهر خودان و پارافاندن، داپیچاندن، داپیچانن، داپیچین، په پیچه ک دان،
- بافضل: ← باخبر،
- بافضیلت: به ته قوا، به که مال، به ماریفهت، پاریزکار،
- بافکر: بیرک ره وه، بیرمند، خودانه زر،
- بافهم: ← فهمیده،
- باقاعده: به داب و ده ستوور، به قاعیده، خودان پئسا، رتساردار، رتسامه نند، یاسادار،
- باکفایت: به سه رقه، به جه وه هر، به زیپک، به س، به کیفایهت، ژیهاتی، شایان، لئوه شاهه، لئیهاتوو،
- باکله: به بیر، بیرتیز، زورزان، میشکدار،
- باگامهای بلند راه رفتن: لوقانندن، لوقه لوق، لوقین، لوقانندن،
- باگذشت: به خشنده، به لئبوور، که ریم، لئبوور، وه شکار،
- باگوشه چشم نگاه کردن: به سیله ی چاولتروانین، قنگچاوپیدان،
- بامزگی: ۱ - به تامی، به له زه تی، خو شی، مه زه داری، ۲ - ته ر ده می، خو ش زوانی، خو شکه لامی، قسه خو شی،

- بامزە: ۱- بەتام، بەتاموچىز، بەتاموڧلپەسند، بەلەزەت، تامخۇش، تامدار، تامەتتېك، چەزدار، چەزدار، چەلەنگىتەم، خۇراكى خۇش، خۇش، خۇشچىز، خۇشچىزە، خۇشمەزە، پارزاف، رانەرم، لەزىز، مەزەدار، وەش، ۲- ئاگر خۇش، بەگفت ولفت، تەردەم، تەپزەمان، تەپزوان، ھەنەكچى، خۇشەف، خۇشراوئۇ، خۇشزوان، خۇشزوبان، دقنەزم، دقنەرم، دەم پاراۋ، دەمراست، دەمھاراش، دەقسفك، دقنەزم، دقنەرم، دەموراوئۇ خۇش، دەموكاوئۇ خۇش، راوئۇششېرىن، پەوانبېئۇ، پەوانوچ، زارخۇش، زمان پاراۋ، زمانخۇش، زماندار، زمانپەوان، زمانشېرىن، زمان شېرىن، زوانوھەش، سىقاف، شەكرلېف، شەكرلېو، شېرىن، شېرىنزان، شېرىنزان، شېرىنكەلام، شېرىن گوفتار، فەسىح، قسەخۇش، قسەپەنگىن، قسەپەوان، قسەزان، قسەسەير، قسەشېرىن، قسەشېرىن، قسەقوت، قەل، كاي كەردۇخ، گتولفت خۇش، لەلبەيان، مۇدەر، مەزەدار، مېروانى، نەقال، وئۇ، ۳- ئاۋال، ئاۋەل، ئۇڧلاز، ئېسكسوك، باناز، بەردل، بەر دل، بەردل، بەناز، ھەز، ھەز، خۇشتى، خۇشتەقى، خۇشەوى، خۇشەويس، خۇشەويست، خۇششېرىن، خەزىم شۇر، دئەستېن، دئراكتېش، دئرفېن، دئگر، دۇست، دەلال، پاكەش، پەزاسوك، پەزاشېرىن، زوپر، زەرە شېرىن، زېرلۇ، زېكەلۇكە (كوچولو)، زېكەلە (كوچولو)، سەرنچراكتېش، كېشەر، فرۇك، فۇدل، گران، گوولكە، گيانسوك، گىزگول، لەبەردل، لەبەردلان، مەحبوب، مەكېن (ئىز)، مەكېنە (مى)، مېرىقان، نار، نازار، نازدار، نازكار، نازگەر، نازلى، نازونىن، نازۇ، نازەنن، نازى، وەردل، وەشەسىا، ھەستىسك، ھەفېن، ھەقىنى، يار، - بامەنى: بەناۋەرۇك، مانادار، واتادار، - بامغز: - باكلە، - بامسما: بەناۋەرۇك، بەنئوهرۇك، ناۋەرۇكدار، - بامشت كوبيدن: بەمست كوتان، دنگلېدان، سخورمە، مست لېدان، مشتلېدان، - بانشاط: بەدەق، بەدەماخ، بەدەماغ، بەكەيف، بەكەيفوتەيار، بەكەيفودەماخ، پشكوتو، چىراخ، خۇش دەماغ، خۇشى دەماغ، خۇشەش، خەرۇ، خەنى، خەرە، دل خۇش، دلشاد، دەماخچاخ، پوون، ساخوشادمان، ساز، سازو دلخۇش، ساغ، سەرخوش، شا، شاد، شادمان، شادولخۇش، شادومان، شاز، كۆك، كەيفساز، كەيفخۇش، كەيفخوش، كەيفوش، گوربىزە، گەوز، نۆنگە، واش، وەش، وەشوار، ھەلبشكورېن، - بانفۇذ: بالادەس، بالادەست، بەئىحتوبار، بەحوكم، بەدەس، بەدەست، بەدەستەلات، بەدەسەلات، جېبروا، دەست پۇشتوو، دەس پۇشتوو، دەستەلئادار، قسەپۇشتوو، قەوى، قەوين، - بانمك: ئاۋال، ئاۋەل، ئۇڧلاز، ئېسكسوك، باناز، بخوئ، بەدەچوو، بەردل، بەردل، بەردل، بەناز، پەرسار، جوانى دلگىش، جوانى دلگر، ھەز، ھەز، خۇش، خۇشتى، خۇشتەقى، خۇشخوين، خۇشەوى، خۇشەويس، خۇشەويست، خوون سووك، خوئدار، خوئشېرىن، خەزىم شۇر، دئەستېن، دئەسەند، دئراكتېش، دئرفېن، دئگر، دۇست، دەلال، پاكەش، پەزاسوك، پەزاشېرىن، زوپر، زەرە شېرىن، زېرلۇ، زېكەلۇكە، زېكەلە، سەرنچراكتېش، كېشەر، فرۇك، فۇدل، گران، گوولكە، گيانسوك، گىزگول، لەبەردل، لەبەردلان، مەحبوب، مەكېن، مېرىقان، نار، نازار، نازكار، نازگەر، نازلى، نازونىن، نازۇ، نازەنن، نازى، نەكدار، نەكېن، ونشېرىن، وەردل، وەشەسىا، ھەستىسك، ھەفېن، ھەقىنى، يار، - باۋجدان: بوۋجدان، بېرېر، - باۋجوداين: دسەرپە، ژاۋپېقە، سەرپە، سەرپە، - باۋجوداينكە: ئەگرچى، سەرپە، سەرپە، لەگەل ئەۋەيدا كە، ھەرچەند، ھەرچەندە، - باۋفا: ئەمەگدار، ئەمەگناس، بنانوخوئ، بوەفا، بەئەمەگ، پەيمان بەچاكەزان، بەرغۇدە، بوەفا، بەينەتدار، پەيمانپەرس، پەيماندار، پارگر، پېزان، چاكەلەبەرچاۋ، چاكەلەبېر، چاكەلەچاۋ، خاۋەندىقسەي

خۇي، خاۋەن وەفا، دەستەبەر، دەڧىگۇتن، فەخۇگرتى، قەدرزان، نەمكئاس، وەفادار، وەفاكار، ھەرئېدەر، - باۋقار: بەحورمەت، بەحوزم وەحيا، بەخۇۋەستا، بەشەرم وئاوۋەز، بەعوزم، بەمورك وەمايە، پشودرئۇ، خۇراگر، سەنگىن، سەنگىنوگران، قورس، قورسوقۇل، قورسوقەمەر، كوبار، گران، گرانمېر (پياۋ)، لە سەرخۇ، لەسەرەخۇ، مەن، مەند، مەنگ، نەشتى، يەكېئۇ، - باۋلەخوردن: زگەلەسەردانان، زگەلەسەرسەر، سك نانە سەر، - باھنر: ئاخوۋەند، بەحونەر، بەھونەر، جوانكار، حونەرمەند، دەسەرەنگىن، زاخدار، قىمەتدار، وردەكار، ھنەر مەند، ھنەرورەر، ھنەرى، ھونەرمەن، ھونەرمەند، ھونەرورەر، - باھوش: ئارپىشەن، بەبېر، بەچىگ، بەزەين، بېرئۇ، بېرەورەر، بەھۇش، تېھۇش، زىرگ، زىنگ، زىنگ، زەينپوون، زىت، زىتەل، زىخ، زېرەك، لەزىز، مەزبوت، مەژودار، وريا، وشيار، وپرا، ھۇشمەند، ھۇشيار، وشيار، ھېردار، - باھوش آمدن: - باھوش آمدن، - باھىب: بەھىبەت، بەشەوگەت، - باى بىسم اللہ: بى بىسمىلا، سەرەتا، دەسپېك، دەستېك، - بايال وکوپال: بەخۇۋە، بەھىبەت، فىلەتەن، لەش قەوى، - بائت: بەيات، بەزېرە، پەسىرە، چىوهرۇك، شەقى، شەۋ پاتە، شەۋسار، شەۋسارە، شەۋماندە، شەۋموندە، شەۋمەن، شەۋمەندە، شەۋمەنە، شەۋى، كارتۇ، كتوت، - بائر: - بائەر، - بائىر: ۱- باھىر، باير، باير، بۇرە، بوور، بوورە، بەزى، بەيار، تىوور، دەم، زەمىنى نەكېئۇدراۋ، سەر، كاش، كۇدە، مووش، نەقەكرى، ۲- بېكەلك، خراب، ۳- كاول، وئران، لەناۋچوو، - بائس: ۱- بېزار، ۲- بېنوا، - بائى: - فروشنده، - بائن: - آشكار، - بائو: بازوۋى درگا يا پەنجەرە، بالشمە، باھۇ، پەرۋازە، دوودارى ئەۋلاۋتەۋلاى دەرگا يا پەنجەرە، لاشىيانە، - باب: ۱- پارگاھ، ۲- باب (۲)، ۳- بەشېك لەكتېب كە دەبېتە چەند بەشى چوكتىر، بەش، بەن، پاژ، ۴- پەر: باب، باف، باۋ، باۋك، تاتە، ۵- تىگە: ئەۋشوتنەى دەريا زۇر تەنگ دەبېتە، تەنگە، تەنگەبەر (تەنگەھرمز: تەنگەبەرى ھۇرمز)، تەنگەلان، تەنگەۋەرى، خانۇك، دەرە، گەرۋو، گەلى (گەلى بەگ)، نافزە، ۶- برازندە، ۷- درۋازە: دەرگا، دەرۋازە، قساى، ۸- دەست (خانەو مغازە...): چاۋە، دەزگا، دەست (خانۋوبەرە...)، ۹- طبقە: تىۋىژ، چىن (نوكرباب: چىنى نۇكەران)، ۱۰- مد: باب (دەر گۇشتە رىش تراشىدن مەندوب: پىش تاشىن قەدىم باب نەبوۋ، باۋ، داب، مۇد، ۱۱- نوع: بار، پېل، تېبوور، تۇ، تۇف، تووز، تەحر، تەخلېت، تەرز، تەور، تەوېر، جىز، جىنس، جۇر، جون، جوور، چەشەن، چەشەت، چەشەت، پەنگ، ژانرەشت، شىۋە، فەن، قسەم، قوش، كسەم، گۇنە، لۇ، لۇن، لەون، نەش، نەزم، نەوح، نەوح، نوع، ۱۲- واحدطول: پىۋەرە درېژاى نىزىكەى ۶۰ گەز، - باب چىزى بازىدن: باۋپەيداكردن، بوونەباۋ، وەپرەۋكەوتن، - باب دندان: باۋدىان، شىاۋبۇخوردن، - باب روز: باۋىرۇژ، - باب شىدن: باۋسەندن، باۋسەنن، بېرەبىرەنە، بېرەۋبەستىن، بېرە پەيداكردن، بېرەۋسەندن، بېرەۋسەنن، بوونە بايەت، بوونە باۋ، بوونەمۇد، پەۋاچ پەيداكردن، وەپرەۋكەوتن، وپرەمىن كەوتن، - بەھىچ باب: - اصلاً،

باجنگ: ← باجه (۱)

باجه: ۱- دريجه: بهرکاز، دۆگهري، دهربيجه، دهلاقه، رۆچن، رۆچنه، رۆچينک، رۆژن، رۆژنه، رۆژمن، قهلا رۆچيني، تەشاي، تەشە، کللو رۆژنه، کولان، کولانچکه، کولانکه، کولانه، کولاکه، کولنا، کولناوچه، کولناوزه، کهلهک، ۲- ژۆده، باجه، هۆده، شوپني فرۆشتني بليت يا دان ووه رگرتني پوول وئامانهت له بانگه...

باجي: ۱- باجه، خات، خاتوون، دا، داده، وشەي پيز بۆ زني گهوره تر، ياي، ۲- باجه، باجي، خوشک، خوشکي گهوره، دادا، داده، ديد، ديدنه، ديدئي، زردايک، ۳- دايان، دايەن، لهله، ۴- کاره کهر، کلغهت،

باحث: پرسەر، تويزەر، ليکۆلەر وهه، ليگه،

باحور: تەشقي گه رما، هه لمي زه مين له تەشقي گه رما،

باحورا: تەشقي گه رما، هه لمي زه مين له تەشقي گه رما،

- ايام باحورا: حەوت رۆژي گەرمي تەشقي گەرمای هاون لهی تەمووزا، حەوت رۆژەي گەرمي تەمووز،

- يوم باحوری: شەوور رۆژي هەرە گەرم، قەيراني گەرم،

باخت: ئەرەنيای، بازين، بوردزان، بەزين، پەسبوون، پەسي، تيجوون، تيشکان، چتر کۆتەي، چتر کەوتەي، خپان، خچ، خچان، خرچان، خيچان، دارنان، دانان، دانين، دۆپان، دۆپاندين، دۆپايای، دۆپاناي، دۆپيان، دۆپيای، دەينان، زيانديتين، زيانکردن، زيانکەر دەي، ژيتر کەفتن، ژيتر کەوتن، شکان، شکست خواردن، شکستخواردەي، قزيان، قزبوون، کيسەنە شيبەي، لە کيسچوون،

باختر: ئيشار، ئيشوار، ئيشواره، ئيشوارەي، بابلووسک، تاوپەر، تاوپەپان، تەنگي نوپزي شيوان، خۆراوا، خۆرپەر، خۆرپەپان، خۆرنشين، خوهراو، خوهراو، دەمی خۆرنشين، دەمی رۆژ ئاوابوون، دەمی عەسر، رۆجيار نيشتەي، رۆژاقا، رۆژاقا، رۆژاوا، رۆژاوا، رۆژپەر، رۆژنشين، سەردەم، شيم، عەسر، موغروب، وەرئاوا، وەر نيشين، وەر نيشتەي، ويزە، ويزە، کە، ويزەگا، ويزەگە، هۆراوا، هەنگۆر، دوکتۆر موعين دەلي: "ئەم وشەيە لە ئاقبستاندا بە (ئەباختەر) هاتوووە لە پەهلە ویشدا هەروای پتي وئراووە بە شوپني ئەهريمەنان ناسراو. لە فارسیدا بەواتای رۆژ هەلاتيش دەکارکراووە ئەو هەلبەستەي (امير معزى) شى بەنموونە هيناو تەو: تازمىن در روز گيرد روشنى از باختر / همچو اندر شرب فلک تاريكى از خاور گرفت - فم " بەلام بەباوهرى من ئەو بوچوونە هەلە يە چونکە رۆژئاوا سەرەتاي دەست پيکردنى تاريكى يە کە زۆرتر لە گەل سروشتي ئەهريمەن تەبايە نەک رۆژ هەلات و بەويپيە باختر ناتوانى رۆژ هەلات بئو تەنياگۆرپنى ئاراستەي رۆژ هەلات و رۆژئاوا لەلايەن شاعير يکي کۆنيش - کە نازانين چ مەبەستىگي لە پشت بوو - هيج لەو راستيبە ناگۆرپي و وە ک دەشزانين زۆر جار شاعيران هينديک شتي پيچەوانەيان لە هەلبەستە کانياندا هيناونەو،

- باختران: رۆژئاوا، ولاتي له لای رۆژئاواوه،

- باخترزمين: رۆژئاوا، ولاتاني رۆژئاواي،

باختن: ۱- بەختکردن، بەخەساردان، بەفیرۆدان، خەسارکردن، دانان، دەردان، فەوتاندين، لە دەستدان، ۲- ئەرەنيای، ئەرەنيەي، بازين، بوردزان، بەزين، پەس بوون، پەسي، تيجوون، تيشکان، جويزان، چتر کۆتەي، چتر کەوتەي، خپاندين، خچان، خرچان، خيچان، دارنان، دانان، دانيان، دانين، دۆپان، دۆپاندين، دۆپايای، دۆپاناي، دۆپيان، دۆپيای، دەينان، زيانديتين، زيانکردن، زيان کەر دەي، ژيتر کەفتن، ژيتر کەوتن، شکان، شکست خواردن، شکست واردەي، قزبوون، کچان، لە کيسچوون، کيسەنە شيبەي، وەزين، ۳- بە کايە يە کەو خەريکبوون، کايەکردن، کردن (نرديباختن: نەردين کردن)،

- باختن دل: ئاشقبوون، دل ډاندين، گراويبوون، گيرۆدەي ئەشقين بوون،

- باختن رنگ: ← رنگ باختن،

- باختن زهره: ← زهره ترک شدن،

جان باختن: ← جان دادن،

- خود را باختن: خود ډاندين، لە ترسان سەر ليشتيوان،

- عشق باختن: ئەقبندار يکردن، ئەويندار يکردن، حەز لايگەري،

- قافيه را باختن: بەسە هووچوون، بەغەلە تيجوون، بەهەلە چوون،

- نيزه باختن: شەرکردن، شەرپەرمب،

باختني: ئى ډۆڤاندين، شياوى ډۆڤاندين،

باخته: بەختکردوو، تيشکاو، چوويز، خچاو، خرچاو، خيچاو، ډارپاو، داناو، دۆپاو، دۆپاي، شکاو،

- باخته دل: ئاشق، ئەويندار، دل ډۆڤانددو،

- جان باخته: گيان بەختکردوو،

باخل: ← بخيل،

باخه: ۱- کسل، کووسل، کووسەل، کووسەل، کووسەل، کووسەل، کووسەل، کەسە، کەسەل، کەسە، کەسەپشت، کەوسەل، کەوسەل، کيسۆ، کيسو، کيسوو، کيسو، کيسەل، کيسی، کين فس، ۲- جلە (بسيار بزرگ)، رەق، رەقە، رەقباو، سئيلە (بسيار بزرگ)،

باد: ۱- ئاخ و داخ، ئاخ و ئالين، ئاھونالە، ئالەئال، ئاھتواوار، ئاھارھاوار، ۲- ئابروو، ئوود، ئوودا، ئيختيرام، باي، بن دەسي، پاس، پاگا، پاگە، پايە، پايە بەري، پلە، پلە و پايە، پەراي، پەرە، پەرە، پەرەسە، پەري، پەيسک، پي، پئيلەلک، ترنگ، جاھ، جايەگا، جەلال، جەلال و شکۆ، چەپ، حورمەت، خارنج، خيوتە، دەرەجە، پاژە، روتبە، روومەت، پيز، زي، سەنگ، سەنگورەنگ، شان، شانوش و کەت، شکۆ، شەو کەت، شيدوبيد، عيزەت، فەي، قەدر، قەدر و حورمەت، قەدر و مەرتەبە، گفاند،

مەرتەبا، مەرتەبە، نرخ، وەج، وەرچ، ھرمەت، ھند، ھورمەت، ھيژاي، ھيندايەز، يەز، ۳- بادا، ۴- (بايەکی لئيۆو)، تر، تس، ۵- باتل، بەخۆپاي، پووج، پووجەراخ، لەخۆپا، لەخۆپاي، ویشو، ویشو، ۶- با، بتي، حزيشکە، شنانەو هی هەوا، فا، وا، هەوا، ۷- ئيفادە، بادبەهوايی، بستەهي، بۆج، بەخ، بەخۆفشين، بەهەوا بوون، بەهەواي، پۆز، تر تۆبي، ترزپي، ترزلي، تەکەبور، خۆبەزلزاني، خۆبەزۆرزاني، خۆبەسندى، خۆبەسەنتى، دەحيە، دەعيە، دەعيەوتە کەببور، دەمار، پئشناي، سەرھاتن، فيز، فيز، فيس، فيسە، قاپاني، وپووز، قۆپدەماخي، قۆپدەماغي، قۆرە، قۆپدەماغي، لووتبلىندى، لووتبەري، لەخۆباييبوون، ملق، من، من، منەن، مەنەر، نەسەق، ھەرەي، ھەلشەنگاندن، ھەوا،

۸- پف، پوف، فوو، ۹- بادآوردن، ۱۰- پووج، ھيج،

- بادبستني: باي کاتي گولان کەداران وەبەردپيتي،

- بادآبلە: ← بادآولە،

- بادآرام و سورد: کزەبا،

- بادآرنگ: ← بادرننگ،

- بادآس: ئاشي باي،

- بادآفرە: ← بادافرە،

- بادآلود: ← بادالو،

- بادآليزە: ← بادبرين (۱) ← باد،

- بادآمدن: بائەنگووتن، باھاتن، باھەلکردن، واٹامەي، واکەوتەي، ھەلکردنى با،

- بادآورد: ۱) ← بادآوردە، ۲- سريخ: توند، خيرا، ۳- مفت بدست آمدن: ئەوەي بادبەپيتي، بەباداھاتوو، بەپەرە، بەبەرانبەر، بيزەحمەت وەدەست ھاتوو، مفتە، مفتي، ۴- نفاخ: ئەوشتەي مەرۆف بيخوا باي پيدەکا،

- بادآورد: ۱- بابر دووک، پوورئاشۆکە، قانگەلاشک، کەنگەرە، ۲- پوورياشۆکە، پوورئاشي، گياگەنمە،

- بادآوردن: ۱- ئاقسين، ئاوسان، ئەستوربوون، با، باکردن، پزبوون، پزکردن، پشام، پووم، پەرچفين، پەرچف، پەرچفين، پەشام، پەلم، پەلمان، پەلمين، پەميان، پەمين، پەندەمووسکردن، پەنگلە مووس، پەنمان، پەنمين، پەنەمان، پەنەميان، پەنەمين، ستور بوون، فاکردن،

- فژین، کفکردن، گرمیتیل، گهراگهراویستان، ماسان، ماسای، ماسایا، ماسایش، ماسایه، ماسورا، ماسیان، ماسین، واکرن، وهره مان، وهرچسین، وهره مین، وهره م، هاوسان، هلامسان، هورماسای، هورماسی، هلاماسین، هلامسان، هلامسین، هلاوسان، هلیفان، هلیفیان، هلیفین، هلیپه نهمان، هلیپه نهمین، هلماسیان، هلماسین، هلمسان، ههوا، ههواکرن، ههواکیشان، ههواکیشای، هیزه، ۲- باهتینان، بهباداهاتن،
- باد آورده: ۱- ئهوی یاده هینیی، باهاوردگ، باهاوردوو، باهاورده، بهباداهاتوو، ۲- مفت: بهخوړایی وده دست هاتوو، بههروه، بیبه رانبره، مفتی،
- باد اوله: ئاوله، ئالنه، خرمز، خرۆکه، خرووکه، خرویکه، خرویلکه، خرویله، خرویتکه، خروووکه، خروویلکه، خوری، خوریک، خوریکه، خوریله، هاوله، هاوئی، ههلوئی، ههوله (به تاییه تی ههوله ی زورسهخت و کوشنده)،
- باد آهنج: بهرکاز، تهاشوی، تهاشه، داق، دۆگه ری، ده ربیجه، پۆچن، پۆچنه، پۆچینک، پۆژن، پۆژنه، پۆژین، پۆژین، شه باقه، قه لا پۆچنی، کلار پۆژنه، کولان، کولانچکه، کولانکه، کولانه، کولاوکه، کولتیر، کولیک، کونا، کوناوچه، کوناوژه، کونه باجه، کلهک، ههواکیشی خانوو،
- باد آهنگ: ۱- انعکاس صدا: دهنگدانه وه، زایه له، ز مهتین، گومنی، ۲- باد آهنج، ۳- دهنگ ودهوری گۆرانی بیژو ویزه، راپوژی گۆرانی بیژو ویزه،
- باد ابرنگ: باده رنگ، باروونه،
- باد ازر سربرون کردن: دهست له خو به زلزانی هه لگرتن،
- باد ازر نهان: دهست له خو به زلزانی هه لگرتن،
- باد افراهی: ← باد افراه،
- باد افراه: ← باد افراه،
- باد افراهی: ← باد افراه،
- باد انگار: به هیچی مه زانه، ههروه بزانه بای دئی،
- باد انگیز: ۱- نفاخ: ئهوی مرؤف بای پئی ده کا، ۲- غرور آور: له خو بایی کهر،
- باد باستین انداختن: ← (باد کردن) ← باد،
- باد باستین کسی افتادن: ← (باد کردن) ← باد،
- باد بادک: باداوه، بادوه، بازی هوايي، بافرکه، بایله، بهرزه حه وایله، په روانه، فر پۆک، فر پۆکه، فر فیه، فر فیه، قاقه زقوشی، کۆک، کۆلاره، کۆلاره،
- باد بان: ۱- روح سووک، ۲- ئه یاسی، باده وان، باده وه، بایه وان ی گه میه، چارۆکه ی که شتی، هیله کان، یه رکهن، یه لکهن،
- باد بان برافراشتن: ← (باد بان گشودن) ← باد بان،
- باد بان کشیدن: ← (باد بان گشودن) ← باد بان،
- باد بان گشودن: باده وان هه لدان، باده وه هه لدان، بایه وان هه لدان، پئی خستنی که شتی، گه میه تاوۆتن، وه پی خستنی گه میه،
- باد بروت انداختن: ← (باد کردن) ← باد،
- باد بدست: ۱ ← بدبخت، ۲ ← بابه دهست، بیکاره، دهست به تال، مرؤی بیبه ره م، هیچکاره،
- باد بدست بودن: به ده بختیوون، به ره م له کاری خو ورنه گرتن، پهنج به خه ساریوون،
- باد بتر: ۱- باهر، بایهر، ده زمانی دژی باکردن، ده زمانی لابردنی بای سک، ۲- بافره، گیزگیزه، ۳- مزراخ، مزراق، مه زره ق، مه زریخ،
- باد بتر: به لئواری سواوو لووسکراوه وه، پهخ،
- باد برده: بایردوو، بایرده، بایرده له، بایردی، بایری، بهریا،
- باد بروت (باد بروت): به خو داهه لگوتنی پیاوان، خو به زلزانی پیاوان، خو هه لدانه وه ی پیاوان، خو هه لکیشانی پیاوان، فشه فشی پیاوان،
- باد برو زیدن: باهاتن، باهه لکردن،
- باد بره: ۱- کلکه ته شتی، ۲- چورخ، چهرخ،
- باد برین: ۱- بای سه با، بای شه مال، شه مال، وشته، وهشت، ۲- سه ری خری ته شتی، سه لکه ته شتی، ۳ ← چرخ،
- باد بز: پایز، خه زه لوه،
- باد بز: بادامیر، باده وش، بارووشه، باژهن، باوه شتین، باوه شینک، هیزکول،
- باد بز برق: بارووشه ی کاره بایی، باوه شتینی کاره بایی، پانکه، په نکه،
- باد بسامان: ← باد برین (۱) ← باد،
- باد بلند شدن: باهه لکردن، واھۆر کهرده ی،
- باد بمشت: بیبه ره م، بیبه ره، بیحاصل، بیفایده،
- باد بند: ئهوی له بای ده پئی، باهرین،
- باد بوسا سیر: بای بیبه سیری، بای مایه سیری،
- باد به آستین انداختن: ← باد کردن (۱) ← باد،
- باد بهار: بای به هاران، بای به هاری، بای نه ورؤزی، داراول، شنه بای به هار، واوه هاری،
- باد بیز: ۱- پایز، خه زه لوه، ۲- بلوئیر، پشه گول،
- باد به بروت انداختن: ← باد کردن (۱) ← باد،
- باد به بیرق کسی وزیدن: ← (باد به پرچم کسی وزیدن) ← باد،
- باد به پرچم کسی وزیدن: ئاوله جوگه ی که سیکه وه چوون، کاری که سی سهرگرتن،
- باد به پشت کسی خوردن: به هوی ماوه یه ک بیکاری ته نه بل بوونه وه، سار دبوونه وه، سارده وه بوون،
- باد به دست بودن: ← (باد به دست داشتن) ← باد،
- باد به دست داشتن: ئاتاجبوون، بابه ده سستیوون، بیپاره بوون، بیچاره بوون، بیده ره تانبوون، بیعیلاجبوون، بیمالیوون، پارسبوون، تووشی ئاتاجی بوون، ته نگده سستیوون، ته نگده سبوون، حه وچتی بوون، خزانبوون، خه زانبوون، داماو بوون، دهست ته نگبوون، دهست ته نگبوون، دهست کورت بوون، دهسته نکبوون، دهسته نگبوون، دهست نه پۆیشتن، پروتو پره جال بوون، زیشار بوون، ژار بوون، سرتبوون، شیرزه بوون، فه قیربوون، کمه ده سبوون، لاتیبوون، لاتیبی، له مال بوونه وه، نابوو تبوون، ناگوزوور بوون، ناگوزیر بوون، نامانگوزوور بوون، نه دار بوون، هه ژار بوون، نه دار بوون،
- باد به زیر بغل انداختن: ← باد کردن (۱) ← باد،
- باد به غیب انداختن: ← باد کردن (۱) ← باد،
- باد به مشت داشتن: ← (باد به دست داشتن) ← باد،
- باد بیزن: بادامیر، باده وش، باژهن، باوه شتین، هیزکول،
- باد پا: به پا، به ده وه، تاشک، توند، تیژ، چاپوک، چالاک، خو شبه زه، خو شروه، خیرا، خیرا پۆ، زه پۆب، له زه،
- باد پروا: ← باد گیر،
- باد پناه: باه سیوه، باه نا، په نا،
- باد پیچ: بایه لیسک، جۆلانه، جۆلانه، دار دووله کان، دنکلا فستان، ده دیدک، زرنایق، لاری، له لۆ، له لوه، له لیووک، هه پارقه، هه لۆرک، هه ره زانه، هه ره زانی، هه لۆرکه، هه مچۆلا، هیزۆک، هیلان، هیلان، هیلانۆکه، هیلانن، هیلک، هیلک، هیلانن، هیله کان،
- باد پیمان: کاری بیکه لک کهر، کاری پوچ کهر،
- باد پیمای: کاری بیکه لک کهر، کاری پوچ کهر،
- باد پیمودن: باشه نکردن، کاری (پوچ بیکه لک) کردن،
- باد تجار تی: ← باد برین (۱) ← باد،
- باد جنوب: بای زریان، بای قوبله، زه لان،
- باد جنوب شرقی: بای باشووری پۆژه لات، وهشت،

- بادخرمن: بایخه‌رمان، بایشهن،
- بادخصیه: ۱- ئاویکشاننی گون، ۱- ئاوسانی باتوو،
- بادخن: بابویر، باپه‌روا، بادرز، ده‌رییجه،
- بادخور: باخوهر، باخوهره، مه‌ودای نیوان دوو کهرسته له‌ماشیندا،
- بادخوردن: ۱- کارتیکردنی با له‌له‌شی مرۆفیک، ۲- چوونه‌بهر هه‌وای ئازاد، چوونه‌ده‌ر بۆه‌ه‌وای تازه‌هه‌لمژین، هه‌وا خۆری، ۳- جۆلانه‌کردن، جۆلانه‌کردن،
- بادخیز: باپنج، باخیز، بارۆگ، باسره، باسره، باگر، به‌ره‌با، شوپتی که‌بابیگری (دره‌بادخیز)، کونه‌با،
- بادادان: ۱- خاپه‌رۆک، دانه‌با، ده‌غل‌به‌باکردن، ده‌ی‌واره، شه‌نکردن، شه‌نکه‌رده‌ی، شه‌ن‌وکه‌مکه‌رده‌ی، شه‌ن‌وکه‌وکردن، شه‌نه‌با کردن، کیشانه‌با، ۲- به‌بادادان، به‌فیوژدان، دلینه‌به‌رده‌ی، زایه کردن، له‌ناوبردن، ۳- به‌بادادان، دانه‌به‌ریا، وه‌به‌ریادان، ۴- برانگیختن (۱)،
- باددار: ۱- ئاوساو، باتیکراو، بادار، باکردوو، فوودراو، فوودریا، فوودریاگ، فوودریاو، ماساو، ماسیاگ، وا‌ذار، هه‌لامساو، هۆرمسا، هه‌لمساو، ۲- برمخ (۳)،
- بادداشتن: ۱- آماسیدن، ۲- بادکردن (۱) - باد، ۳- پهبوونی شتی ناوه‌تال له‌هه‌وا،
- باددبور: بارۆقه، بازۆر، باسهر، باهۆز، باهۆس، باهۆل، بای توندی رۆژئاوا، بای‌زریان، بای‌قوبله، زریان، زلان، زهران، زه‌لان، زپ،
- باددراستین‌انداختن: - بادکردن (۱) - باد،
- باددراستین‌کسی‌انداختن: - برانگیختن (۱)،
- باددربینی‌انداختن: - بادکردن (۱) - باد،
- باددرچنبرکردن: - (بادسردراهن‌دمیدن) - باد،
- باددسرداشتن: - بادکردن (۱) - باد،
- باددسرناکردن: دنیا‌تیگه‌یاندن، قاوداخستن، قووداخستن،
- باددرکردن: بالیپوونه‌وه، بالیده‌رچوون، تسای، تس که‌ندن، تسین، راهیشتن، راهیلان، فسین، فسکه‌ندن، که‌ندن، لیپه‌ریوون، وابه‌رشیه‌ی، وابه‌رکه‌رده‌ی،
- باددرکلاه‌انداختن: - بادکردن (۱) - باد،
- باددست: نه‌بله‌خه‌رج، خه‌رجه‌که‌ر، ده‌سیاد، ده‌سیلاو، ده‌ستیلاو، ده‌سته‌که‌ر، ده‌سته‌که‌ر، ده‌سه‌ولا، زۆرخه‌رجه‌که‌ر، گوزه‌رانکه‌ر، هه‌بله خه‌رج،
- باددرگلو‌انداختن: ۱ - (بادکردن) - باد، ۲- گۆرانی کوتن، ده‌ئامتری مۆسیقا تووراندن،
- باددم: نه‌باخ، ده‌مه‌ی ئاسنگه‌ر، مووشه‌ده‌مه،
- باددماغ: - باد (۷)،
- باددمیدن: باتیکردن، به‌فووپه‌نه‌ماندن، پفدان، پفکردن، فوودان،
- بادراه: باگر، سره،
- بادرحم: ئاوسانی‌ماندان پاش زان، بای‌مندالان،
- بادرفت: بارن،
- بادرفتار: توند‌ه‌فتار، توند‌ه‌هه‌و، تیژپۆ، خۆشبه‌ز، خیراپۆ،
- بادروزه: هه‌موو پۆژی،
- بادرویش: بامال، رامالین‌به‌ده‌مه‌باوه،
- بادرهاکردن: بابه‌ره‌للاکردن، بادانه‌وه، بالیپوونه‌وه، واوه‌رده‌ی، تس که‌ندن، تسین،
- بادزسرپیرون کردن: ده‌ست له‌خۆبه‌زلزانی هه‌لگرتن،
- بادزسرنه‌ه‌ان: ده‌ست له‌خۆبه‌زلزانی هه‌لگرتن،
- بادزۆد: باگزه، بای له‌پرو توند، تنه‌با، گزه‌با، هووه،
- بادزۆد: ۱- بارۆشه‌کردن، باله‌خۆدان بۆ فینک‌کردنه‌وه، بالیدان، باوه‌شین، باوه‌شین کردن، شه‌مال په‌ی که‌رده‌ی، ۲- باتیکردن، فوودان،
- واکه‌رده‌ینه، ۳- به‌دال و داوین ئاگاداری لئێ کردن، به‌گۆل گرتن و به‌گولاو شوژدن، مه‌شه‌رام که‌رده‌ی،
- بادزۆده: باگزه، باگه‌ستوو، زیان لیکه‌وتوو به‌هۆی بالیدانه‌وه،
- بادزن: بادامیر، بادره‌وش، باژهن، باوه‌شین، هتیرکول،
- بادزهره: نه‌وکه‌خه‌ره، بۆغمه، به‌غمه، پیران، تاس، دووشاخه، گه‌روه‌خه‌ره، مله‌خه‌ره، وه‌ناخ، وه‌ناق،
- بادسار: بادار، بادیه‌ه‌وا، باره‌گوینکه‌وتوو، باسمیل، باغر، بافه‌ده‌نگ، بایه‌لان، بایی، باییه‌ه‌وا، بروغ، بغور، بۆج، به‌ئیفاده، به‌ته‌که‌ببورو، به‌حینوان، به‌ده‌حیه، به‌ده‌عیه، به‌ده‌عیه‌وته‌که‌ببورو، به‌ده‌مار، به‌رخوار، به‌فیز، به‌فیز، به‌فیز، به‌فیس، به‌فیس، به‌هه‌وا، پارسوستور، پڕئیدعا، پم ئیفاده، تامسار، توتۆپ، تیزپ، تیزل، حه‌زخوه‌که‌ر، حینوان دل، خۆبه‌زلزان، خۆبه‌زۆزان، خۆبین، خۆپه‌رس، خۆ خۆلیگۆراو، خۆپه‌سن، خۆپه‌سند، خۆپه‌سهن، خۆدبین، خود په‌سند، خۆلیگۆراو، خۆپه‌ست، خوه‌په‌رئیس، خوه‌شین، خه‌رۆ، دفره، دفنبلند، ده‌مارزل، غللوور، غه‌ره، غه‌ره، فرناخ، فیزدار، فیزن، فیس، قاپانی، قلوژ، قوده، قۆر ده‌ماخ، قۆر ده‌ماغ، قۆره، قۆره‌ده‌ماغ، قۆز، قولم، قومپۆز، کاو، کبار، کلاچ، که‌پ، که‌رانه، که‌شخه، که‌له‌با، کیمخا، گورپخ، گه‌به‌زه، گه‌ه‌زه، لووتبه‌رز، لووتزل، له‌خۆبایی، له‌خۆ ده‌ر چوو، له‌خۆپازی، له‌خۆگۆراو، مه‌ته‌که‌بیر، مه‌نه‌ری، نه‌سه‌ق زل، ویتوین، هوشگ، هۆقه‌به‌ر، هه‌ر، هه‌رانه، هه‌وادار،
- بادسام: بای‌سه‌موون، بای‌په‌رش، ره‌شه‌با، ژاره‌با، زه‌ره‌با، سه‌بوون، سه‌بینی، سه‌موون، سیاوا، سیاوقا، شه‌را، که‌په‌هۆر، که‌ره‌هوو، گره، گره‌با، گزه‌با، وای‌سه‌بوون، وره، هوپه، هوپه،
- بادسایی: - باد (۷)،
- بادسبیلت: - بادپروت،
- بادسحر: شنه‌ی‌بای‌به‌یان، شنه‌ی‌پای‌کاوان، وه‌شت،
- بادسر: - بادسار،
- بادسرخ: بای‌سوور، بای‌مباره‌ک، زووره‌با، سووره‌با، سه‌ره‌ماس، ماسوورا،
- بادسرد: ۱- سه‌ره، بای‌سارد، ۲- تأسف، ئاخ، حه‌سره‌ت، داخ،
- بادسرددراهن‌دمیدن: ئاسنی‌ساردکوتان، ئاو به‌بیژینگداکردن، کاری بیکه‌لک کردن، ئاوله‌دنکا کوتان،
- بادسردشقی: بای‌ساردی رۆژه‌لات، زاویته،
- بادسموم: - بادسام،
- بادسنج: ئامزازی پێوانی خیرایی‌با، بایپو، بانما، هه‌واپتو،
- بادسوختگی: باسووتاوی، سووتاو به‌بۆنه‌ی لیدانی بای وشکو گه‌رمه‌وه،
- بادسوخته: باسووتاو، سووتانه‌وه و ئالۆش به‌بۆنه‌ی لیدانی بای وشکو گه‌رمه‌وه،
- بادشرطه: - بادبرین (۱) - باد،
- بادشوق‌وزان: - (بادقطبی) - باد،
- بادشکم: باویر، باوتر، بای‌زگ، قووره‌ی‌زگو تروتس،
- بادشکن: ۱ - بادبیر (۱)، ۲- بابر، پیزه‌دارو ده‌وه‌نیک بۆ نه‌هه‌نکردنه‌وه‌ی با، ۳- دیواری نه‌هه‌ن که‌ره‌وه‌ی با،
- بادشمال: بای‌باکوور، بای‌شه‌مال،
- بادصبا: بای‌سه‌با، سه‌روه، شنه‌با،
- بادصیح: - (بادسحر) - باد،
- بادصصر: بای‌ساردی‌توند، بای‌کزه، سه‌رپه‌ر، کزه‌با،
- بادغرب: - باددبور،
- بادغیغ: - باد (۷)،
- بادفتق: باگونه، ته‌با، قۆرسا، قۆری، گون‌ئاوسان، وه‌ته‌با،

- بادفر: سورسوپره، فرفرۆك، فرفرۆكه، فرفره، گوزمچك، گوزميرچك، گهپ، گيرم، گيژهك،
 - بادفراه: ← بادافراه،
 - بادفره: ← بادفر،
 - بادقطبى: باپهش، باكوزك، پهشهبا،
 - بادكردار: توندرفتار، توندروه، تيزرۆ، خوشبزه، خيزارۆ،
 - بادكردن: ۱- ئيفاده ليدان، باداربوون، باديههوا بوون، باغربوون،
 باله فشى كردن، بسته هى، بهخوشين، بهدهماربوون، بهههوا بوون،
 پريئيدىما بوون، پريئيداه بوون، پۆز ليدان، تامساربوون، تهكه بور ليدان،
 جهويته رشيه، خۆبه زلزانين، خۆبه زۆر زانين، خۆپانان، خۆگرتن،
 خۆگومكردن، خۆليگۆزان، خۆنواندن، خۆهه لماندن، دهحيه ليدان،
 دهعيه ليدان، دهعيه و تهكه بيبور ليدان، دهعيه و دهمارفروتن، سه رهاتن،
 غللوبوون، غه پره بوون، غه پره بوون، فيز لى دان، فيز ليدان،
 فيس ليدان، فيسه ليدان، قوپوز دهركردن، لووت بليندبوون،
 لووت بليندكرن، لووت بهرز كردن، لهخۆباي بوون، لهخۆده رچوون،
 لهخۆپاز بوون، لهخۆگۆزان، متهكه بيبوربوون، منمكردن، منه منكردن،
 واكردنه بوون، وئى ئه زماناي، هه لئشه نگاندن، هه واليدان، ۲-
 ئيستىكان ليدان، جهامات، كه له شاخ ليدان، ۳- ← باداوردن (۱) ←
 باد، ۴ ← (بادزدن) ← باد، ۵ ← (برباد دادن) ← باد، ۶- با تيكردن،
 باكردن، فوودران، فوو دراي، ۷- با تيكردن، بووخاك، به فووفوواندن،
 پۆكرن، پف تيكردن، پفدان، پفكردن، پفكرن، پفلينكردن، پفه ليدان،
 پوفكردن، تووراندن (الات موسيقي)، تى تووراندن (الات موسيقي)،
 دهفين، دهماندن، دهمدان، دهمناي، ده مين، فوو ئه نه كه دهه،
 فۆكه دهه، فوو تيكردن، فوودان، فووكردن، فووليكردن، فوووه نه
 كه دهه، فه زين، نه پخاندين، وه فرنايش، وه فه رنايش، هه لكفان،
 هه لكفاندين، هه لكفيان، هه لكفين، ۸- تيز كردن، داسپاردن، داسپارن،
 هاندانى كه ستيك بۆكار تيكي به زه حمهت، ۹- نه فرۆشران و ده ده ستدا
 مانه وهى كالا يهك، له سه ره ده ست مانه وه،
 - بادكرده: ئاوساگ، ئاوساو، ئاوسياگ، ئه ستور، ئه ستوربووگ،
 باكرديگ، باكردوو، پفدراو، پفه ل، په لماو، په نماو، په نه ماو، پيفله،
 ديمگر، په باكه وتوو، فوودراو، فوودريا، فوودرياگ، فوودرياو، فووكراو،
 كف، كففه، كفه، گه راگه را و يستاو (زگى گه راگه را و يستاو)، ماساو،
 ماسياو، نه په خاك، نه خفى، وه ره من، وه ره مى، وه فرنايش، وه فه رنايش،
 هۆر مسا، هه لامساو، هه لاسسيو، هه لاساو، هه لپفاو، هه لپفياو،
 هه لپفياي، هه لئماسو، هه لئماسو،
 - بادكسى راخواباندين: ئاقل كردن، ژير كردن، فس كه سى نيشانده نه وه،
 كه سى له ده مار خستن،
 - بادكش: ۱- باكهش، باكيش، جه جه م، كوويه له هى له له ش دان،
 كووزك، كه له شاخ، كه له شاخى خوين بهردان، كه وا، هه جان، ۲-
 باكهش، با كيش، بادگير، باگير، پۆسكه، گلوئينه، گولئينه، گولوئينه،
 واكيش، ولسۆ، ۳- باكيشى سه سه ماوه، ۴- كووره ده مين،
 هه مبانه كوووه ده ماندى ئاسنگه ريان زينگه ر، ۵- با ئه نكيو، باخن،
 باخۆر، بادرز، باده لئ، باده لئين، كونه با، باگا، باگر، كه ليني تهنگى بابوئير،
 ماوش، ۶- باكيش، ده ريبجه، ده لاقه، رۆچنه، كونسارك، كون
 ده ديواردا، كوئيك ده خانوودا بۆهه واوه رگرتن، هه واخۆر، هه واكيش،
 - بادكش كردن: ئيستىكان ليدان، كوويه يا كه له شاخ ليدان،
 - بادكش گداشتن: ئيستىكان ليدان، كوويه يا كه له شاخ ليدان،
 - بادكش گير: جه جاماتكيش، خوين بهرده ر، هه جانكه ر،
 - بادكشيدن: بۆباوون، باكيشان، به ويكه وتنى هه وا خرا بوون،
 - بادكنتر اليزه: ← (باددبور) ← باد،
 - بادكنك: پزدان، پفدانك، تيزانك، فشفه، فوودانه، ميزه لان،
 ميزه لاني،
 - بادمخالف: باي نه يار، دژه با،
 - بادمرطوب: شۆبا، نمه با،

- بادمفاصل: ← رماتيسم،
 - بادموافق: باي به جى وكات به تايبه تى بۆ گه ميه ليخوپين،
 - بادموسمى: باي كزپنه، كژه با، وه رزه با،
 - بادنوروزى: ← (بادبهار) ← باد،
 - بادواسامان: ← (باددبور) ← باد،
 - بادوبروت: ← باد (۷)،
 - بادهنج: ← باد آهنج،
 - بادهوا: باوبز، بووچ، هيچ،
 - بادگانه: ده ريبجه وه ك تۆر كونكون كه ده ره وهى پيدا دياربي،
 - بادگر: ۱- توندرۆ وه كه نه سب، تيزرۆ، ۲- ← بادگير،
 - بادگلو: قرپ، قرقينه، قورپ،
 - بادگند: ← بادخصيه،
 - بادگير: ۱ ← بادكش (۳ و ۴)، ۲- باپ، بادگيره، با سه ر، با سه ره،
 باگر، مائىكى باله هه موولا راتتياكا، ۳- ئالقهى له كانزاكه له سه ر قلياى
 داده نين تا ئاگرو ته نياكوئى راگرئى، سه رقه نه نه، سه ره قه لياى،
 سه ره قه نه نه، ۴- بابوئير، باجن، باخن، بادگيره، باكيش، هۆده يه كى
 كونكونه له سه ريان بۆ به پركردنى باو فينكى بۆنئومال، ۵- باتۆپين،
 بادگير، بالۆشيتكه باي داناداو بۆ گيترانه وهى با له سه ر جلكان
 ده بكه نه به ر، ۶- باه ننگيو، باگر، به ربا، به ربه با، شوئنى باگروه، ۷- باپ،
 باگير، باگيروه،
 - بادگيسو: به خۆدا هه لگوتنى ژنان، خۆبه زلزانينى ژنان، خۆ هه لئانه وهى
 ژنان، خۆهه لكيشانى ژنان،
 - بادمخالف: باي نه خوازراو، دژه بار، دژه با بۆخه رمان هه لآويشتن
 نايئى)،
 - بادمسيح: ← (بادمسيحا) ← باد،
 - بادمسيحا: باي مەسيحا، نه فه سى جه زه رتى عيسا كه مردوى زيندوو
 ده كرده وه، ده رمانكردى دوكتۆرى زۆرباش كه ئئوبانگيان ده ركردوه،
 - بادمفاصل: بادارى، رۆماتيزم، وينگويا،
 - بادمرطوب: نمه با،
 - بادمقعد: باي قوون، تروتس، سيك،
 - بادنقش: بانوئين، كيسه به كى كه له قه ندى يه به سه ر ميله يه كه وه
 چه قاهو شوئنى لئرا هاتنى با نيشان ده دا،
 - بادنگار: ناميرى تۆماركه رى به رو خياري با،
 - بادنگير: ئيسسو، بابوئير، بابوئير، بابه ئير، باهنا، باهستيو، باهنگر، په نا،
 په نابا، په ناويه سيو، په سيو، قه ف، كه لئين، لبا، هه نوان،
 - بادنما: بانوئين، بانيشانده ر، نيشانده رى خياريى لاي با لئرا هاتن،
 - بادوباران: باوباران، فاوقاران، لاتير، وه شت، وه شهن،
 - بادوبروت: ← بادبروت،
 - بادوبوران: ← بوران،
 - بادوييد: ← باد (۷)،
 - بادودم: ← باد (۷)،
 - بادهوا: هيچ ويوچ،
 - بادهواخوردن: ئاتاجبوون، باهه لئمين، برسبوون، فه قيربوون،
 نه داربوون، هيچ نه خواردن،
 - بادهواشدن: تياچوون، له ناوچوون، له نيوچوون،
 - به باددادن: ← بر باددادن،
 - بادا: بيئ، بيئ،
 - باداباد: بايو، چه به بي بابيئ، چش، ده به بي بابيئ، قيروسيا،
 - بادابادا: ئاوازيكه وه ك ته داره ك بيئ مباره ك بيئ كوردى كه له رۆزى
 بووك گواسته نه دا ده يخيوتن،

- بابادابادا: به قریوه قریو بوخونواندن، به هه راهرا، به هه لاله لالا،
بادا برنگ: بادرننگ، باروونه،
- باداش: ۱- پاداش نیک: پاداشت، تۆله می چاکه، توول، جهزا (خوا جهزات بداتوه)، جهزای به خیر، دفنان، پیزانه، سزا، سهزا، قهرهوی، ۲
← بادافراه (۲)،
- بادافره: ۱ ← بادفر، ۲- جزای بدی: نافدین، نه ده بکردن، نه فدین،
ئیزا، بده هم، بژاردن، بژاردنه وه، بژاره، بیسکانی، پاداش، پاداشت،
تاوان، تۆل، تۆل، تۆلاف، تۆله، تۆله دانه وه، تۆله که، تۆله می خراپه،
توول، تووله، ته مبی، ته می، ته نبی، ته نخوا، تیهه لئانه وه، جه ریمه،
جهزای خراپه، جزیا، جهزا (خوا جهزات بدادا)، جه لیمه، چیره،
حقیقته وه ته سی، حقیقته وه کرده می، حقیقته ساندنه وه، حقیقته کرده وه،
حقیقته، دفنان، دهر دوشازار، زرم تانه، سزا، سزادان، سزادای،
سزای خراپه، سهزا، فه تانین، قهره بوو، قهره بوو کردن، قهره وی، قه ساس،
قه ساسه، گونجه، گونجه، مهنده، وجارده می، وی (ویکر دهنه وه)، هۆدانه وه،
هۆکر دهنه وه، هه ودانه وه، هه یف،
بادالو: باکردوو، هۆرمسا، هه لاساوه، هه لاساوه،
- بادام: ۱- بادام، باده م، بافی، باو، باوی، باهیر، باهیف،
بایام، بایه وه، به هیف، به هیف، پیام، چواله، جه قاله، جه قیله،
داره و (درخت)، شرت (تلخ)، قه وارۆک، قه وارۆک، لرز، لووز، وامی،
واید، ۲- بریتی له چاوی دلدار، ۳ ← کمی: که می (یک بادام نان:
که می یک نان)،
بادام بن: بنه بادام، بنه باده م، داره بادام،
بادام تر: تهره بادام، چواله، چۆله، جه قاله، جه قیلۆک،
بادام تلخ: نارزنگی (کرمانشاهی)، نارزه ننگ (کرمانشاهی)، ناژک،
ناژنگ، بادامه تاله، بادامه کئیولکه، بادامه کئیوله، بادامی تال،
بادامی کئیوی، بادامی وه حشی، باویه تاله، بایه ف، بایه مه تاله،
به هیف ناژنگ، به هیف تال، به هیف ته حله، فه ننگه زی، چواله تاله،
چواله شینکه، جه قاله، دارجه وگ، داروام، شرت، شه والشینک،
کاله شین، وامه تالی، هه رجن،
بادام چشم: چاوبادامی،
بادام چجه: جۆری بادامی خۆرسک،
بادام خاتونی: بادام کاغزی، بادامه گه لواز، پسته بایه م،
بادام خاکی: بادام زهونی، بادامه زه مینه، باده م شامی، به هیف شامی،
پسته زهونی، پسته بن عهرزی، زرفستق، زرفستق، گیزه ره مشکانه،
وه نه شامی،
بادام زار: بادامستان، باغی بادامان،
بادام زمینی: ← بادام خاکی،
بادام سبز: بادامی تهر، بادامی شین، به هیف تهرک، گولهه،
بادامستان: باخه بادام، بادامستان، باغی بادامان،
بادام شیرین: بادام شیرینه، بادامی شیرین،
بادام مغز: کاکله بادام، ناوکه بادام، نیوکه بادام،
بادام قندی: ۱- بادامی کوتراو ده گه ل خاکه قهند، شه که ره بادام، ۲-
جۆری قوتابه، شه که ره لیمه،
بادامک: ۱- جۆری بادامی خۆرسک، ۲ ← لوزه،
بادام کاغذی: ← بادام خاتونی،
بادام کوهی: نارزه ننگ، چلده، چواله گوربان، شفک، وامه که شینی،
هه رجن،
بادام مغز: کاکله بادام، ناوکه بادام، نیوکه بادام،
بادام منقا: ← بادام خاتونی،
- بادامه: ۱- پیلووی هاوریشم، ته تله میوه، که لووی کرمی هاوریشم،
هاوریشمی خاوه، ۲- خالی گۆشتی له سه ریست، ۳- لهوزی، وینه یه کی
چوار گۆشه می نه ندازه بی یه چوار پالووی به قه رایه کی هه ن به لام دوو
سووچی ته نگ و دووی ناوه له ن و سووچه کانی دوو به دووی به قه رایه کن، ۴-
نه قیمی ته نگ و سیله له وینه می بادام، ۵- هه رشتیکی باش و به نرخ،
بادامی: ۱ ← بادامی شکل، ۲- بادام تیکه لکراوه، بادامین، به بادامه وه،
وامینه،
بادامی شکل: بادامی، له وینه می بادام، وه ک بادام،
بادان: ← آبادان،
بادرم: ← بیهوده،
بادرن: ← بادرنجبویه،
بادرنج: ← بادرنجبویه،
بادرنجبویه: بادرننگ، بارۆنه، باروونه، باره نگیۆ، بالنگ،
باله نگیۆ، شاپرئحان، فاته م دارووباخی، گیاسه ودا،
بادرننگ: ← بالنگ،
بادرننگبویه: ← بادرنجبویه،
بادرو: ← بادرن،
بادروچ: پیحان، پیحانه،
بادروجبویه: ← بادرنجبویه،
بادروزبویه: ← بادرنجبویه،
بادروگ: پیحان، پیحانه،
بادرویه: ← بادرن،
بادره: ← اشتباه،
بادریس: ← بادریسه،
بادریسه: ۱- سه ری خری ته شی، سه لکه ته ش، ۲- سه ری ته ستونده کی
چادر، سه ری کۆله که می چادر،
بادزهر: دژی ژار،
بادزهریه: دژی ژار،
بادستر: سه کاف، سه کاف، سه گافی، سه گالا، سه گاو، سه گاوی،
سه گلاو، سه ماسی، سه یاف، سه یی، ثافی، مه یکی ثافی، میانافی،
میکی ثافی،
بادم: ← بادام،
بادن: به خۆوه، پرگۆشت، قه لهو، گۆشت،
بادنج: ← بادآهنج،
بادنج: گوژی هیند، گوژی هیندی،
بادنجان (بادمجان): باجان، باجاناره ش، باجاناره شک، باینجان،
باینجانه ره شه، باینجانی، باینجانی ره ش، ته ماته سیاوی،
- بادنجان دورقاب چین: ← چاپلوس،
بادوایه: پلووسگرد، پلیرگرد، پلیرس، پلیرسگ، پلیرسگه رد، پلیرسه،
پهره سه ریلکه، په ره سللیرکه، په ره سللیرکه، په ره سللیرکه، په ره سللیرکه،
په ره سللیرکه، ته رنه ته بایله، تسیپرووسنه ک، حاجیره ش، حاجیره شک،
حاجی ره ننگ، دیدم، زه زوور، سیپرووسنه ک، سیپرووسنه ک،
سیپریسک، سپیستک، شه مشیربال، کاردومارانه، کارده پهل، کارده پهل،
مه قسوک، هاجره شک، هاجره شک، هاجره شک، هاجره شک، هه جه جهک،
هه جه جهک،
هه جه جهک، هه زه هژیک،
باده: باده، شهاب، مه می، مهستی هیندر،
باده پرست: باده زۆر پینخۆش، خووگر تووبه مه یخواردنه وه، شه رابخۆر،
عاره قخۆر،

- باده پيما: ← باده پيمای،
 باده پيمای: باده نۆش، شهراپخۆر، عاره قحۆر، مه پخۆره وه،
 باده پيمای: باده نۆشی، شهراپخۆری، عاره قحۆری، مه پخۆر دهنه وه،
 مه پخۆری،
 باده پيمودن: ← پاده پيمای،
 باده گسار: ← باده پيما،
 باده گساری: ← باده پيمای،
 باده نۆش: ← باده پيما،
 باده نۆشی: ← باده پيمای،
 بادی: ۱- آغاز: ئاهنگ، ئه وه ل، پراهک، به پراهک، به رای، پيشان،
 پيشایی، ده ستيك، ده ستيك، ده ماده م، ده ماده ما، ده ماده مه (ده م)
 ده مه ی ده ئیواران، سه ره سهر پيت، سه ريپك، سه ره تا، كه بار، وه لینه،
 هه وه ل، ۲- ئه وئا مراهزی به باكار ده كا، باي، ۲- باشی: ببی، بی (بۆ دوعا
 به كار دی)، ۳- بو جود آورنده: ئا فرانده، ئه نه ئا وه، به دی هينهر،
 په ره وه ردگار، په ره وه ده گار، په يدا كه، خالق، خولقین، خولقینه،
 دا هينه، ده ستيك، په سكتين، په خستين، په خستينهر، فه دان ده،
 نو خا فتوخ، وه ده پينه،
 - بادی امر: ده ستيكی كار، سه ره تاي كار،
 باديان: رازيانه،
 - باديان رومی: رازيانه كتيوله،
 بادیه: ۱ ← بایان، ۲- بادی، بایه، بايي، كاسه ی گه وه،
 بادیه پيما: بيابانگه، چۆلگه،
 بادیه نشين: بيابان نشين، چادر نشين، چۆلپه رست، چۆلنشين،
 كۆچهر،
 باد آورد: ← (باد آورد) ← باد،
 بادرنوبیه: ← بادرنجبويه،
 بادرنجبويه: ← بادرنجبويه،
 بادروج: پيخان، پيخانه،
 باذل: ← بخشنده،
 بادنجان: ← بادنجان،
 بار: ۱- بۆكولين ده مه نه جه ل كرا و وه ك دانه وتله و... ۲- ئيزنی
 چوونه لای پاشا يا ئه مير، ۳- بار، شوپنی تايبه تي مه پخۆر دهنه وه له مال يا
 ميوانخانه، ۴- ئيجازه، ئيزن، ده ستوور، په وا زانين، فتوا، فه رمان،
 مه ره خه سي، ودم، ورمي، وه جه، ۵- تۆل، مندا ل ده زگی
 دا يكيده، ۶- بار، باران، پاشگري بارين (ئاگر باران)، بارين، ۷- بار،
 بۆخ و سپيایی سه ر زمان، ۸- ئه نوا، بۆچك، بود، بوون، ته وادار، دار،
 دارایی، ده ولته، ده ولته مه ندى، سامان، مال، مالدونايی، مالي دنيا،
 مه له سه ك، هه بوون، هه س، ۹- تاو، ته نگ، جار، جه ل، چاخ، جه ل،
 جه له، چين، جه ل، دان، ده حفه، ده حه، دم، را، په و، سه ر، كوول،
 كه په ت، كه ش، كه شه، گا، گل، گلانگ، گلۆنگ، گله، گه ر، گه لانكه،
 محه ل، مه رته به، مه رۆد، نۆبه، نۆره، وا ره، هه ل، هه و، هه وه، هه يتي،
 ۱۰- سو ف، سه نگ، سه نگاتی، سه نگایی، سه نگی، قورسايی، قورسی،
 كيش، كولپ، گرانی، گرانی، ۱۱- په ين، په ينی زه رعات، ده رمان
 ياشتی به پيتكر دنی زه وى، كووت، كوود، گوپه، ۱۲- بار، به نده كه،
 دووتا، دوولنگه بار، كيشی، وا ر، ۱۳- به ر، خوزار، فيقی، فيقی، فيکی،
 مه يوه، ميوه، ميوه، يه ميش، ۱۴- سه نگ، سه نگاتی، قورسايی، قورسی،
 كش، كيش، كيشانه، گرانی، وه زن، ۱۵- ئه وه شته ی بگويزر ته وه
 بيچگه له مرۆف، بار، ۱۶- ئه وه نده شته ی به جاريك بگويزر ته وه (بار باری
 ماشينيك، باری كه ريك)، ۱۷- به ستين، رۆخ، ليو،
 ليوار (دريابار)،
 - بار آمدن: بارهاتن، په ره وه ده بوون، خاران، پاهاتن،
- بار آمده: چوختی، چووختی، چهختی، پاهاتوو، له کل ده رها توو،
 - بار آور: ۱- باره وه، به بهر، بهرگر، بهر ده ر، بهر وه، بهر هين،
 بهر هينه، ميوه ده ر، داريا گيای بهری، ۲- به بهر، بهر هه مدار، به سوود،
 به قازانچ،
 - بار آوردن: ← بار آوردن،
 - بار ازدوش کسی برداشتن: بار سووک کردن، بار له سه ر شان
 هه لگرتن، ياریده دان،
 - بار افتاده: ← در مانده،
 - بار افکن: باره نناز، جيگای بار لي خستن،
 - بار افكندن: بار خستن، بار لي خستن، داگرتنی بار،
 - بار افکنی: بار خستن، بار دانان، بيچووه ينان، زا رۆبيی، زان، زای،
 زگ دانان، زگ کردن، سک کردن، له مکه ده ی، مندا ل بوون،
 - بار انداختن: ۱- بار خستن، بار دابه زاندين، ۲- په ين به زه ويدا کردن،
 كوود دان به زه وى،
 - بار انداز: ۱- باره نناز، باره نناز، جيگای بار به تال کردن له گه می يا مزلی
 سه ر پيگا يا كاروان سه رابۆحه سه انه وه، ۲- ئه ره مه رزيا، دامه زر ان،
 دامه زر يان، دامه زر ين، مزل کردن،
 - بار اول: جارعا ولى، جاري به كه م، ده حفه ی هه وه ل، نوخه جار،
 هه وه ل جار، هه وه ل كه په ت، يه كه مجار، يه كه مه را، يه كه و جار،
 - بار بر: ← بار بردار،
 - بار بر تافتن: تا قه تي بار هه لگرتن هه بوون، هيزی بار هه لگرتن
 هه بوون،
 - بار بردار: ۱ ← باری (۱)، ۲ ← بار دار (۱)، ۳- حمال: بار به
 پشت گويزه وه، بار به ر، باره لگر، پشتی كيش، تيله كه كيش، خه ره كدار،
 حمال، حمال، حه مبال، عه ميار، عه مبال، عه نيار، عه نبال، كو لچي،
 كو لکيش، كو لکه ر، كو له لگر، كو ولي، مرۆی باره لگر، هه مال، هه مل،
 ۴- حيوان باری: باره به ر، باره لگر، باری،
 - بار برداشتن: ۱ ← آيستن شدن، ۲- به زر کردن وه ی بار له زه مين، ۳-
 بار سووک کردن، بار له سه ر شان هه لگرتن، زه حمه ت له سه ر كه م کردن وه،
 كويزه وه ی له سه ر كه م کردن وه،
 - بار بردن: ۱- ئه وه واری، بار بردن، بار برن، بار كيشان، بار را
 گواستن، بار را گوستن، بار گواستن وه، بار گوستن وه، جيگا گوپين، ۲-
 چه وسانه وه، په نچ كيشان، كو زه وه رى كيشان، كويزه وه رى كيشان،
 په نچ كيشان، زامه ت كيشان، زه حمه ت كيشان، سه گه مه رگی، سه مه رگی،
 عازاب كيشان،
 - بار بر گرفتن: بار نه نه گير ته ی، بار خستن، بار داگرتن، بار ليكر دهنه وه،
 بار وه سه ی،
 - بار بر نهادن: بار کردن، بار لينان، داسه پاندين،
 - بار برى: بار بردن، بار به رى، باره لگري، بار كيشی، ۱-
 بار گوستن وه، ۲- ئامير يادامو ده زگای بار گوستن وه،
 - بار بستن: ۱- بار به ستن، بار گه تيكنان، خو پيچانه وه، خو ساز کردن بۆ
 سه فه ر، وي پي ته يوه، ۲- پار هه مه ندي بوون، ده ولته مه ندي بوون وه،
 كه يفساز بوون،
 - بار بندن: بار به ن، بار به ندى، بار به نى،
 له سه ر دانان، ۲- بار پيچ،
 - بار بندی: بار به ندى، بار به نى،
 - بار به زمين گذاشتن: ۱ ← زائيدن، ۲- بار دانان،
 - بار پيچ: بار پيچ، گوريس يا ته نافي بار پيچان،
 - بار جا: ← بار گاه،
 - بار جامه: ته ليس، تيپ، جه و آل، خو رجين، شه لته، هه گبه،
 - بار خاطر: ۱- تيك ده رى قسه، مه جليس شيو ين، ۲- باری دل،
 كو لي دل، كو لي ده روون،

- بارخاص: ئىزنى جزوورى تايىبه تى،
- بارخانه: بارخانه، شوپنى راگرتنى بار،
- بارخواستن: ئىزنى هاتنه ژوورخواستن، ئىجازه وەرگرتن بۆهاتنه ژوور
- بارخودرايىستن: بارى خۆ نىانه بارخانه، پوول و پارى چاك (زياتر به ناپهوا) دەست خستن، خۆگرتن،
- بارخيز: ئەولكەى لەوانەىه ميوەى پيوەبى، بەبەر، بەردەر، بەرگر،
- بارخيمه: باج وەرگر، جيگای وەرگرتنى مالىيات لەسەر پىگنا، مالىيات كۆ كەرەه،
- باردادن: ۱- اجازە دىدار دادن: ئىجازەى هاتنه ژوور دان، ئىزنى دىدار دان، بەرەى پىدان، بەردان، وەرەى، ۲- كود دادن: پەيندان بەزەوى، كوود دان بەزەوى، ۳- ميوە دادن: ئامايىنە وەر، بەردان، گول دان، ميوە دان، هاتنه بەر،
- باردار: ۱ - حامله، ۲- تىكە لاوى كانزاي كەم نىرخ، كانزاي خەوشدار، ۳- بەر دار، بەبەر، دارى بەرى، ميوە دار،
- باردار شىدن: (باردار گشتن) - باردار،
- باردار گرديدن: (باردار گشتن) - باردار،
- باردار گشتن: ۱- ئاقسېن، ئاوس بوون، بسە خلبوون، تۆل پېبوون، حاميلە بوون، زگېر بوون، سگېر بوون، مندال وەزگى كەوتن، هەلئە قىن، ياوس بوون، ۲- ئامايىنە سەمەر، ئامايىنە وەر، بەردان، بەرگرتن، بەرھەم ئاوردەى، بەرھەم دىن، بەرھەم ھىتان، ميوە دان، وەبەرھاتن، وەرگرتەى، هاتنه بەر، هاتنه بەرھەم،
- باردارى: - حاملگى،
- بارداشتن: ۱- ئاوس بوون، بسە خلبوون، تۆل پېبوون، تىنگاوتىنگ بوون، حاميلە بوون، زگېر بوون، زگھە بوون، سگېر بوون، ياوس بوون، ۲- خاوەن خەفە تىبوون، خەفە تىدار بوون، نەھارە زگېوون، ۳- بەبەر بوونى دار، بەرگرتنى دار،
- باردان: ۱ - بارجامه، ۲ - صراحی، ۳ - بابا آدم (۲) - بابا،
- بارزدن: باركردن، باركەرەى، بارلىتان، بىناندن، بار نانى سەر باره لگر،
- بارده: بەبەر، بەردەر، بەرھەم دەر، دارى بەرى، ميوە دەر، وەچو بەر،
- باردهى: بەبەر بوون، بەردان، ميوە دان،
- باردىگر: جارنى تر، جارنىك تر، جارنىك تر، جارنىك دىكە، جارنى وەتر، حەلىكى تر، دەحفەى تر، گلا، گلانا، گلانگينا، هەلىكى كە،
- بارسنج: ئاوەل قەپان، بارلەلە قەپاندەر، قەپانبار،
- بارش: ۱- باران، بارانە، ۲- باژن، بارش، بارشت، بارين، دابارين، داپژان، پېژان، قارين، وارى، وارشت، وارين، وەشت، وەشتەى،
- بارش توام برف و باران: بارينى بەفرو باران پىكەو، بەرخوورك، بەرفەشۆ، بەفرويشۆ، شراپىرک، شلۆپ، شلۆپە، شلۆقە، شلووكە، شولۆپە، شلىو، شەلەپە، شەلەپەلە، لىلاق،
- بارش اندك اندك برف: پرووشە، پرووشە پرووشە، تووكە تووكە، توەتو،
- بارش رىگبار باران: دادانى پېژنەى بارانە، شىپىن، شەستىكردن، شەستەكردن، شەسكردن،
- بارش دىن: بوونە بار،
- بارش دىن بگردن كسى: بوونە بار لەسەر شان، بوونە سەربار،
- بارش سنج: بارانپيو،
- بارعام: ئىزنى هاتنه ژوور بۆ مەجلىس يا جىژنىكى گەورە بۆھەموان، ئىزنى جزوورى گشتى، بارى عام،
- بارفروش: ئەوەى شت بەباردە فرۆشنى، بارفروش، كۆ فرۆشنى ميوە سەوزى،
- باركج: تاسەنگ، لارەسەنگ، لاسەنگ،
- بار كردن: ۱ - (بارزدن) - بار، ۲ - (بارگذاشتن) - بار، ۳- بەژۆر بەسەردا سەپاندن، داسەپاندن،
- باركش: ۱- باركيش، بارى، بارينە، هەر شتىكى باربەر، ۲ - حمال: بارەبەر، باره لگر، حمال، حەمال،
- بارگاه: ۱- دربار، بارگا، باره گاه، كۆشك، ۲- سراپدە: سەراپەردە، چادرى پادشا، ۳- محل باردادن: باره گاه، جيگای شا بۆخەلگ دىتن،
- بارگذاشتن: چىشت لەسەر ئاور دانان، لىتان، نانەبان، نىەى سەر، وەسەرنان،
- بارگه: - بارگاه،
- بارگير: ۱ - (باربر) - بار، ۲ - كجواه، ۳- ماچه، مئوينە، مئيه، مئيينە، ۵- ئامرازى بارپاگويستن،
- بارگيرى: بارو وەرگرتن، وەرگرتنى بارپاگويستن،
- بارنامه: بارنامە، نامەى جۆر و رادەى كەلوپەلى تىوبار،
- بارنهادن: ۱ - بارافكندن، ۲ - زادن،
- باروبندىل: - (باروبنە) - بار،
- باروبنە: ئەسپاى سەفەر، بارگه، بارگەوبنە، باروبنەى سەفەر، باروبنە، باروبەندىل، خىلخانە، كۆچ و بار، كۆچ و كۆچبار،
- بارور: ۱- باردار، بارهتەر، ببەر، بەبەر، بەردار، بەرور، بەميوە، ميوە دەر، ۲- بەرھەم دەر، سوود دەر، قازانچدەر،
- بارورى: ۱ - بچە آوردن، ۲- ميوە دادن: ئامايىنە سەمەر، ئامايىنە وەر، بەردان، بەرگرتن، بەرھەم ئاوردەى، بەرھەم دىن، بەرھەم ھىتان، ميوە دان، وەبەرھاتن، وەرگرتەى، هاتنه بەر، هاتنه بەرھەم،
- بارياقتن: ئىزنى چوونە بارە گا پىدرا، بەخزمەتى پاشا و ئەمىر گەبىشتن،
- باران: ۱- باران، بارانە، قاران، اران، ياخر، ياخر، ۲- باران، دابارين، داپژانى بەلوزووى شتى (باران رحمت، گلباران، نور باران)، پېژە، پېژنە، وارن،
- باران آمدن: - (باران باريدن) - باران،
- باران آوردن: باران پىكەھىتان، باران ھىتان، بارانە ھىتان،
- باران اسيدى: بارانى زەھراوى، ترشە باران، پەشە باران،
- باران باريدن: باران بارين، باران دادن، باژن، بارشت، بارين، دادانە باران، قارين، وارن، وارى، وەشتەى،
- باران خشك: ئىشكە باران، وشكە باران، بارانى وەختى گەرملى زۆر كە پيش گەبىشتە حەرزى دەبىتو وەھل،
- باران خون: بارانە خوین، سوورە باران، بارانى تىكەل بە تەپوتۆزى سوورى ھەوا،
- باراندن: - بارانيدن،
- باران ديدە: ۱- باران ديتو، باران وىگە وتوو، ۲- بەئەزموون، سەرماوگەرم اچىشتوو،
- باران رحمت: بارانى بەوادە بۆكشت و كآل، بارانەى پەحمەتتى،
- باران رسيدە: - (باران ديدە) - باران،
- باران ريختن: - (باران باريدن) - باران،
- باران ريز: پلووسك، لووساوك،
- بارانزا: بارانبار، باران پيوە (ھەورىگى ھىنا بارانەى پيوە، ياخاوانە بارى يارم بەپيوە - فلک، بارانزان، بارانپيە،
- باران زدن: باران پىدا بارين، باران لىدان، وارن دايو،
- باران زده: - (باران ديدە) - باران،
- باران سنج: بارانپيو، شەپيو،
- باران كردن: ۱ - باران باريدن، ۲- نەزەر قىيدن: سەماكردن بەبىن مۇسقىا، پيش دەست پىكردننى مۇسقىا ھەلپە پىن،

بارمايه: سه‌رمایه‌ی پاسته‌قینه، کالایا به‌رشتیکی بۆبازرگانی ته‌رخان کرئ،

بارنامه: ۱- اجازة حضور در بارگاه: ئیجازه‌نامه‌ی بۆ باره‌گای پاشا و گه‌وره پیاوان، ۲- بارنامه، بلیت، به‌رنامه، پسووله‌ی بار، به‌لگه‌ی شتومه‌کی راگوئستی به‌ئندازه‌و چۆنیته‌ی شته‌که‌وه که‌وه‌گره‌که‌ی شته‌کانی پی له‌کارپۆیا پۆست ته‌حویل وهرده‌گرئ، پۆزاز،

بارنج: چتوه‌دان، دانیکه وه‌ک گهنم،

بارندگی: باران، بارشت، بارین،

بارنده: بارین، وارین،

بارنهادن: بارداگرتن، باردانان، زان،

بارو: بارووم، برج، بورگ، تیتالک، هه‌سار، دیواری ده‌وری قه‌لآ، سووره، شووار، شووره‌ی قه‌لآ، شیربه، وارش، وارشه،

باروت: بارووت، ده‌رموو، شوّره،

باروت‌پنبه: پیفۆ، پیفۆ، شتیکی په‌مۆتاسایه که به‌خۆیه‌وه گر ده‌گرئ،

باروتخانه: بارووتخانه، توورتیزک، کارخانه‌ی بارووت،

باروتدان شکارچی: بارووتدانی راوکه‌ر، شاخ، ساختیز، ساختیزک،

باروت‌سیاه: بارووتی په‌ش، قه‌ره‌بارووت، قه‌ره‌برووت،

بارود: بارووت، ده‌رموو، شوّره،

باروق: سیپاو،

باروگراف: نامیزی تۆماری ته‌وژمی هه‌وا، ته‌وژمنوس،

بارومتر: په‌ستانپۆ، ته‌وژمیپۆ، گوشاریپۆ،

باره: ۱ ← اسب، ۲ ← بار(۱)، ۳ ← بارو، ۴- بار روی زبان یا دندان یالب: بار، به‌ر، توئخی نیشتوو له‌سه‌ر زمان یاددان یا لئو، ۵- دفعه: باره‌(دوباره: دووباره)، جار، جاره، چه‌ل، چه‌ل، راه، ۶- دوست دارنده‌(پس): باز(زن) باره: ژنباز، دۆست، ۷ ← بابت(۲)، ۸- طرز: تهرز، چه‌شن، چه‌شنه‌ت، چه‌شیت، شتوه،

باره‌بند: ئازه‌لدا، بنی، پاکه، پاکه، پاکه‌ه، پانگه، پچه، پشتیز، پشتیز، پیگه، تاوله، توئله، ته‌ول، ته‌وله، ته‌ویله، ته‌ویل، تیوله، سوو(طویل)گاوان: گاوسوو، سته‌ول، سه‌بل، کوول، که‌له‌لان، گوهر، گه‌وپ، گه‌وه‌ر، گه‌وه‌ر، یه‌خته‌خانه، یه‌خته‌رخانه،

باره‌نگ: باره‌نگ، رکیشه، رووکیشه، ره‌کیشه، رکیشه، کیتلانه‌گیا، گلامه‌ل، گلا‌رکیشه، گه‌لا‌ره‌کیشه، گوئیزنه، گیادوو‌پشک،

باری: ۱- بارکردنی: ئی‌بارکردنی، ئی‌بارداگوئستن، باره‌کی، باری (ماشینی/ولاخی‌باری)، ۲ ← باریک، ۳ ← به‌رحال، ۴ ← باریتالی، ۵- قورس، گران، ۶- جارئ، جارئک، جارئ‌وه، جه‌لیک، چه‌لیک، رایه‌ک، یه‌کجار، یه‌کرا،

باری‌به‌هرجه‌ت‌کردن: ده‌ست له‌سه‌رده‌ست دانان،

باریاب: ۱- به‌راو، ۲- ئیزنی‌چوونه‌دیداری‌شا پیدراو،

باریایی: ئیزن‌پیدران بۆ دیداری‌شا،

باریافتن: ئیزن‌پیدران بۆ دیداری‌شا،

باریتعالی: ئاقرانده‌ر، نه‌للا، نه‌نه‌ئاوهر، ئیزه‌د، باخۆ، باخوئ، باریته‌عالا، به‌دیپهنه‌ر، بینایی‌چاوان، بینایی‌چه‌ه‌شا، په‌روه‌ردگار، په‌روه‌رده‌گار، خالق، خوا، خودا، خودا‌قه‌ند، خوداوه‌ند، خودئ، خولا، خولقینه‌ر، خوه‌دئ، دادار، داوهر، داهیتنه‌ر، ره‌خسینه‌ر، فه‌دانده‌ر، کارساز، کارسازی‌کاران، کردگار، گونا‌هه‌بخش، گیانی‌گیانان، نوخافتۆخ، وه‌دیپهنه‌ر، هرزم، هۆما، هۆمان، هۆمای، هووما، هوومای، هه‌ق، یه‌زدان، هزه‌ته، یه‌کتا،

باریدن: باران‌داکردن، بارشت، بارین، دابارین، دادانه‌باران، دارژان، پۆزاز، قارین، واری، وارشت، واره‌ی، وارین، وه‌شته‌ی،

باران‌گرفتن: باران‌بارین، دادانه‌باران، دادانی باران، داگردنی باران، وارن گئیرته‌ینه،

باران‌گریز: ۱- باران‌گئیره‌وه، هتیره‌ی به‌ره‌نچه‌رو سه‌ر بان، سوانده، سوانه، ۲ ← بارانگیر، ۳- چه‌تر، سابات،

باران‌گیر: ۱- باران‌گئیره‌وه، جیگه‌ی باران‌نه‌گر، سازکراو بۆ په‌ناپۆردن له‌کانی باراندا، عه‌نوا، ۲- پاسار، پاساره، سوانده، سوانه، سه‌ریاسار، سه‌رسا، گوئسوانه،

باران‌مصنوعی: بارانی ده‌سکرد،

باران‌موسمی: کژه‌باران، وهرزه‌باران،

باران‌ناک: پرباران،

باران‌نم‌نم: بارپژه، خوناوکه، خونقین، نمه‌باران،

بارانی: ۱- بالاپوش‌بارانی: بارانی، ته‌قله، جلکی باران‌دانه‌ده‌ر، کلای باران‌دانه‌ده‌ر، ۲- دارای‌باران: باراندار، بارانی، پرباران، پۆژی بارانی، هه‌وای بارانی،

بارانیدن: ئه‌ه‌وارنای، بارانیدن، دابارانیدن، وارائن، وارنای، نهرمه‌باران، وه‌شت،

بارانه: ← بالار،

بارتنگ: باره‌نگ، گلا‌رکیشه، گه‌لا‌ره‌کیشه،

بارخدا: ۱- باریته‌عالا، خو، خودا، خودئ، خولا، ۲- شای‌گه‌وره، ۳ ← صاحب،

بارخوار ← خواربار،

بارد: ۱ ← بیمزه، ۲ ← سرد، ۳- له‌پیاوه‌تی‌که‌وتوو،

باردو: ۱- ته‌وداری و به‌ر داری‌میوه‌ی ده‌ده‌ن تا دانه‌یه، ۲- دار بست: ئه‌سکه‌له، چه‌وته‌ک، چتوبه‌س، چتوبه‌ست، داریه‌س، داریه‌ست، داریه‌ند، قایمه، قه‌ره‌چتوه، که‌پۆکه،

باردیج: پیلۆژه، داری په‌پۆ به‌سه‌روهه‌ پینچراو بۆ ته‌ندووور پی خاوتنکرده‌وه،

بارز: ← (اشکار) ← اشکار، ئاشکار، به‌رچاو، دیار، زه‌ق،

بارزد: بارپژه، گیانووژنه،

بارسُق: ← باسلق،

بارع: ۱ ← خوب، ۲- له‌زانستدا له‌هه‌موان له‌سه‌رتتر،

بارق: ← درخشنده،

بارقه: ← درخشنده،

بارک: ← باریک،

بارکاس: به‌له‌می‌گه‌وره‌ی هه‌لمی، به‌له‌می مه‌کینه‌یی، گه‌مییه‌ی چووک،

بارک‌الله: ئافه‌ریده‌م، ئافه‌رین، باره‌قه‌للا، بژی، حافه‌ریده‌م،

بارگد: بارکوډ، نوانه، نیشانه‌یه‌که به‌شپوه‌ی چه‌نن هیل و ژماره له‌سه‌ر به‌سته‌ی که‌لوپه‌ل که بۆ ژماردن و تۆمارکردنیان به‌کارده‌ئ،

بارگی: نه‌سپ، بارگین،

بارگیر: ۱ ← باربر، ۲- عاره‌به، گه‌مییه‌وماشینی‌باری، ۳ ← کجابه، ۴- ئازه‌لی‌می، مبینی هه‌رئازه‌لیک،

بارگیری: باره‌رگرتن، وهرگرتنی بار بۆ گوئسته‌وه،

بارگین: ۱- ته‌بغه، زبندان، زبگه، سه‌برگه، سه‌رانگوئیلک، سه‌رگوئیلک، سه‌رنوئیلک، گووفه‌ک، ۲- بیری ئه‌یاغ، بیری‌گواو، قوولکه‌ی ئاوی پیس و ئاوده‌ستخانه،

بارلیف: نووسراوه‌زه‌ق له‌سه‌ریه‌ر، نه‌خشی‌زه‌ق له‌سه‌ریه‌ر،

بارم: پتوانه‌یه‌کی نهره‌ی تاقیکاری‌یه،

باريشه: خاوهنبه مالمالی ناودارو خوښناو،

باريقي: جله، كه فاده رايي، كه في دهر يا، هه شپا، هه شپتي به حري،

باريك: ۱ - باريك بين، ۲ - كم عرض: بهر ته سك، ته سك، ته نگ، كه مبهه، نه بهرين، ۳ - كم قطر: تاوازنگ، باريك، ته نك، زراف، نه ته ستور، ۴ - پټز، ورد (نكتنه باريك)، ۵ - كم قطر: ۴ - لاغر: باريك له، باريكو بنيس، باريك له، ره قوته ق، ره قه له، قه له مي، كز، لاواز، له پ،

- باريك انداز: نه نكيو، نه نكيوه، بلحه تكه، تفه نكيو، ده ستراست، سه گوان، له تامانج دهر، نيشانه نكيو، نيشاندار، نيشانه نه نكيو، نيشانه شكين،

- باريك اندام: باريك له، باريك له (نير)، باريك له (مي)، به زن باريك، به زن زراف، خلوپه، ناسك و ته نكه له،

- باريك انديش: - (باريك بين) - باريك،

- باريك بين: باريك، باريك بين، به كنو كو، به هوښ، تيز بين، خورده بين، زراف، زيراف، زيرك، زير، شوش، فين، ورد، ورد بين، ورده بين، وريا، وشيار،

- باريك گير: سه ختگير، ورده گير،

- باريك ميان: قه دشمال، كه مبهه باريك، كه مبهه باريك، نيوقده باريك،

- باريك و لطيف: پفت، له و،

- باريكه: باريكه، ته سكه، شه لیت، زولاك،

باز: ۱ - بازنده، ۲ - بازهم، ۳ - له سهری قامكان را تانانيشك، بال، ۴ - نه اندازه، دووبالي به ته واوي كراوه، مروفت، دووبال، ۵ - بسك، پانگ، قول، قولاچ، قولاچ، قولاچ، قولاچ، قولاچ، قولاچ، قولاچ، گوپز، گوپزو، گوپل، ۶ - نيلوو، نيلووك، باز، بازه، ته وار (ماده)، جوپره (نر)، سپر، سقر، قوش، ۷ - باز، پيشه، خو، كار، واز (قومارواز، كوتر باز)، ۸ - جدا: پيكه و نه، جدا، جوتي، جيا، جياواز، دور، ليكدور، ۹ -

ئاواله، ئاواله، ئاواله، باز، به تاق، به تاك، به راوه له، به رفه كرى، به روه ده، بهش، پيش به رولا، پيوه نه دراو، دانه خراو، فال، فال، فالابوي، فه كرى، كراوه، كف، كنفه، كهف، گوشا، گوشاد، وا، واز، والا، والا، وه روه كه، وه تاك، وه كرى، يا، ۱۰ - بس، بس، بنگس، بنگس، بنگس، بنگوس، بنگوست، بنگيس، بو، بوست، بوست، بوست، گهر، گير، وه زه، ۱۱ - به بنده قامكيك، به بنديكي قامك،

- باز آفريني: نافراندنه، به ديته پنهان، دووباره داهيتان،

- باز آمدن: نامانوه، تامايوه، نه واگل، نه وه تاماي، نه وه گيلاي، نه وه گيلاي، به پاشداوه رگه پران، به روه دوا هاتنه، پيچدانه، چه رخ، داگه پرانوه، داگه پران، دواوه دان، پسانوه، زفر، زفرين، زفرينه، زوپرانه، فه رگه پران، فه زفران، فه زفران، فه زفران، فه رگه پران، فه رگه پران، فه رگه پران، گرگر، گلار، گه پرانوه، گه پرانوه، گيلايوه، نكس، واگل، وه رسووپران، وه رگه پران، وه رگيل، وه شووپران، وه گه پران، وه گه پرانوه، وه گه پران، وه گه پرانوه، هاتنه، هوره و گيلاي، هه لگه پرانوه، هه لگه پران، هه وكردن،

- باز آموختن: ۱ - نه وگرته وه، تيگه به شتنوه، چارشانينه وه، چاشيانوه، حاملانوه، راهاتنه وه، پوان كردنه وه، عاملانوه، عملته وه، عملته وه، فامانه وه، فتربوونه وه، فتره بيهي، فه هافوتن، فه هافسين، فه هافوتن، هوزانه وه، هوزينه وه، هووتبوونه وه، هوكاره بوونه وه، هوزينه بوونه وه، هووتبوونه وه، هه وسينه وه، هويبوونه وه، هينبوونه وه، ۲ - ته علميدانانه وه، ته علميدانانه وه، تيگه ياندنه وه، حاملاندنه وه، درزادانه وه، درس دانه وه، راهيتانه وه، عاملاندنه وه، فه هافوتن، فتر كردنه وه، فه هوزاندن، فه هه فووتن، فه هه وساندن، فه هه فيساندن، نيشانده وه، نيشانده وه، هووتكرنه وه، هووتكرنه وه، هير كردنه وه، هير كردنه وه، هينكرنه وه، ياددانه وه،

- باز آورد: - سوقات،

- باز آوردن: ثانيشه، ئاوردنه وه، نه وه ئاردهي، بردنه وه، برنه فه، دانه وه، زفراندنه وه، فه نينان، فه زفراندن، فه گه راندن، فه گه ياندن،

فه گيتران، گه راندنه وه، گيتراندنه وه، گيترانه وه، گيترانه وه، مه و رده، مه و رزه، وه گه راندن، وه گه راندنه وه، هانينه وه، هاوردنه وه، هينانه وه، هيتانه وه،

- باز افتادن: ۱ - تيكداران، ۲ - ديسان كه و تن، كه و تنه وه - تغيير يافتن، ۴ - گرفتار شدن،

- باز افكندن: ۱ - بانكر دهنوه، داخستن، راخستن، ۲ - پامال كردن، ۳ - عرصه داشتن، ۴ - عقبان داخستن،

- باز ايستادن: ۱ - ايستادن، ۲ - استعفا دادن، ۳ - اکتفا كردن، ۴ - اهمال كردن،

- بازبان: ئاگاداري بازي پوا، بازدار، بازه وان،

- باز بردن: بردنه وه، دانه وه، گه راندنه وه، گيترانه وه،

- باز بریدن: ۱ - پيوان، ۲ - جيا كردنه وه،

- باز برون كشيدين: دهر كيشانه وه، دهر تانه وه، كيشانه وه،

- باز بين: نه واوين، پشكنه ر، پشكنه ر، كوترنوكه رى بليتان، وه دوز، - باز بيني: بينينه وه، پشكنين، دوزينه وه، سهرنجدان، فه ديتن، كوترنوكه رى، وه دوزين، ويناويه،

- باز بخت: سهرله نوئي كولاندن، كولاندنه وه، گريناويه،

- باز پرداخت: دانه وه، فه دان، گه راندنه وه، وپدانه وه،

- باز پرداختن: به نه نجامه ياندن، ته واو كردن، لتيبوونه وه،

- باز پرس: نه وه ي ليدنه پرسينه وه، پشكنه ر، پشكنه ر، پيچه روه، توزه روه، فه پرس، لتيه روه، لتيه روه،

- باز پرسى: نه وه په رساي، نه وه په رساي، پرسيار ليكردن، پرسينه وه، په رسايوه، پيچانه وه، تزانه وه، چه نه نه وه په رساي، ديسان پرسين، فه پرسين، لتيه رسينه وه، لتيه چانه وه،

- باز پرورى: چاكر دهنوه، ساز كردنه وه، ۱ - گه راندنه وه ساغى وه هيزى لهش به نه خوښ، ۲ - راهيتان و چاكر دني تاوانباران و تاماده كردنيان بو هيتانه و هيا بو نيو كومه لگا،

- باز پرس: ۱ - بو پشته وه، بو دواوه، به روه دوا، ۲ - پشته وه، په شتیه وه، دماوه، دواوه، لهي، لدويف،

- باز پرس آوردن: ئاردهيوه، دانه وه، گه راندنه وه، وپدانه وه، هاوردنه وه، هيتانه وه،

- باز پرس دادن: نه وه داي، ئيعاده، بردنه وه، په سدان، دانه دواوه، دانه وه، دواوه دان، گه پرانوه، گيترانه وه، وه گه راندن، وه دان، وپدانه وه،

- باز پرس رفتن: بو دواوه جووه، به روه دواوچوون، به پاشداوه گه پران، په شتیه روه لوهي، گه پرانوه،

- باز پرس فرستادن: گه راندنه وه، گه پرانوه، گيترانه وه، گيلايوه، ناردنه وه، وه گه راندن، وه ناردن،

- باز پرس كشيدين: نه وه كيشاي، به روه وپاش بردن، كشانده وه، كشانده وه، وه كشاندن،

- باز پرس گرفتن: نه سايوه، نه ستاندنه وه، په س سندن، په س سندن، ستاندنه وه، ساندنه وه، سه نندن وه، وه نه ستاندن، وه ده ست خستنه وه، وه رگرته وه، وه ستاندن، هلدان،

- باز پرس گرفتن سخن: پاشگه زبوونه وه له قسه، په شيمانبوونه وه له قسه، ده ويكر دهنوه، غه له تكردن، وه رگرته وه قسه،

- باز پرس ماندن: به جيمان، جيمان، دواكه و تن، وه دواكه و تن،

- باز پرس نگرستن: ئاوردانه وه، بو دواوه پوانين، چاو له پشتي سهرى خو كردن، ديايره دماوه، له دواي خو پوانين،

- باز پرسين: ئاخري، ئاخريين، پاشه وين، پاشين، پشتين، دمابين، دواگين، دوامين، دوايهك، دوايين، هه ره ئاخو، هه ره پاشين، هه ره دوايي،

- باز تاب: - انعكاس،

- باز تاباندن: نه وه تاونهي، تيگرته وه، ديسان تيگرتن،

- بازتابیدن: نهوه تاویهی، فه تهیسین، هه لگه پانهوه،
- باز توانی: ← توانبخشی،
- باز تولید: بهره مهیتانهوه، چاندنهوه، ره عمه لهیتانهوه،
- باز جستن: ۱- نهوه گیلهی، به دوا دادا چوونهوه، به دوا دادا گه پانهوه،
پشکنینهوه، گه پانهوه، لئیرسینهوه، لئی پیچانهوه، لیگه پانهوه،
وه دوا که وتنهوه، هلکه فاشتنهوه، ۲- پهیدا کردنهوه، دۆزینهوه، دیتنهوه،
۳- داوا کردنهوه، ویستنهوه،
- باز جو: ← (بازجوی) ← باز،
- باز جوئی: ← (بازجویی) ← باز،
- بازجوی: پشکنه، پشکنه، فه کۆلهر، لیکۆلهرهوه، موفه تیش،
- بازجویی: نهوه پهرسای، پرساندن، پرسینهوه، پیچانهوه، تهفتیش،
چنهوه پهرسه، چنه نهوه پهرسای، لئیرسینهوه، لئییچانهوه،
- باز جوشاندن: کولاندنهوه، کولاندنهوه،
- باز چرخانی: که لکوهه گرتنهوه له ماکئیکی جاریک له بهره مهیتاندا
ده کارکراو بۆ بهره مهیتانهوه به کی دی،
- باز چیدن: ۱- باره گوبنه پیچانهوه، باره گوبنه تیکنان، تیکه وه پیچان،
- باز خرید: نهوه نهسه، سانایوه، سه ندنهوه، سه ننهوه، کرپانهوه،
کرپنهوه، وه کرپن، ۱- کرپنهوه شتئیکی فرۆشراو، ۲- کرپنهوه دیل
یا بهندی، ۳- دانهوه پاره ی پاشه که وتکراو بۆ خانه نشینی فرمانبهریک
بۆ له سه کار لاجوونی پیش هاتنی وادهی خانه نشینوبونه که ی،
- باز خواست: ۱- نهوه پهرسای، پرسینهوه، پیچانهوه، تهفتیش، چنه
نهوه پهرسای، لئیرسینهوه، لئییچانهوه، وه خواست، ۲ ← سرزنش،
- باز خواستن: خواستنهوه، داوا کردنهوه، وه مرگرتنهوه، ویستنهوه،
- باز خواندن: ۱- نهوه وانای، بۆ دیدار چوونهوه، خویندنهوه، سه ردا نهوه،
فه خاندن، فه خویندن، فه دیتن، ۲- بانگه پشتهوه، بانگ کردنهوه،
خواستنهوه، داوا کردنهوه، ۳- به سه ردا کردنهوه، لئیرسینهوه، ۴-
گه پاندنهوه، گپانهوه، ۴- پیداجوونهوه، خویندنهوه، دووباره خویندنهوه ی
نووسراویک،
- باز خوانی: نهوه وانای، به سه ردا هاتنهوه، پیا هاتنهوه، پیداجوونهوه،
خویندنهوه، دووباره خویندنهوه، دوهه کردنهوه، دیسان خویندنهوه،
وانای، واندن، وندابه نه، وه خوینن،
- باز خورد: به رده نگ، به ربه نگه واز، ده نگدانهوه، ده نگه دان،
کار دانهوه،
- باز خوردن: ۱- دووباره خواردن، دیسان خوار دانهوه، ۲- پیک دادان،
لیکدان، ویکه وتن، ۳- روویه روویه بوونهوه،
- باز خیزی: ← باز زایی،
- باز دادان: ۱- ته شه نه کردن، ته نینهوه، داگرتن، ۲- پیدانهوه،
دانهوه، گه پاندنهوه، ویدانهوه، ۳- په تکر دانهوه، قبوولنه کردن، ۴-
گوتن، وتن،
- باز دار: ۱- بازبان، ۲- پال، ره نهجه، ۳- به ربه ست، به ربه، به رین،
به ربه رج، به ربه رهجه، به ربه پیکر، به ربه زک (چوبی)، به ربه زفت، به ربه، به ربه،
به ربه گیل، به ربه گیتو، به ربه لست، به ست، به بند، په کخهر، پیش پیگر، پیشگر،
ته گهره، جله وگر، جله وگیر، جله وگیره، جیا که رهوه، خه باتکۆژ، خه ش،
داره ست، رتم، سه د، سرتی، سفک، قۆرت، قهید، قهیدی، قه ی،
کۆرت، کۆسپ، که سب، که ندو کۆسپ، گرفت، گری، گه پیل، گیر،
گپه وه، له غ، له مپهر، مانع، مانع، مانع، نه هیژ، نه هیل، وه رگر، وه ند،
وه نگه،
- باز دارنده: ← باز دار (۳)،
- باز داری: نه هیشتن، واز پیهیتان،
- باز داشت: ۱ ← باز داشت کردن، ۲- به ربه سترکردن، به رگرگرتن،
به رگری، په کخستن، پیش پیگرتن، پیشگرتن، پیشگری، پیشگری،
پیکری، تخ تیدان، تنج، ته گهره تیخستن، خه باتکۆژی، مانع بوون،
نه هیشتن، وه رگرتنهوه، وه رگرتنهوه،
- باز داشت کردن: به ند کردن، به سپ کردن، به فس کردن،
خستنه زیندان، ده سته به سهر کردن، ده سته سهر کردن، په پیچه کدان
(دست بسته)، زیندانی کردن، قوله پیچ کردن (دست بسته)، گرتن،
هه له به سترکردن،
- باز داشتگاه: به ندیخانه ی کاتی، گرتووخانه ی کاتی،
- باز داشتن: ← باز داشت (۲)،
- باز داشتی: بالبه س کراو، زیندانی کراو، قۆلبه ست کراو، گراو، گرو،
گیراو، گیریاگ،
- باز دانستن: ناسینهوه،
- باز دم: دامزین، نسکاندن، نه فه س دانسهوه، هه ناسه نه وه دای،
هه ناسه دانسهوه،
- باز دوزی: نه وه وه اسهی، دروونهوه، وه دروون،
- باز ده: باره ی زهوی، برشت، پیت، پزی، پیچه، پپژان، پپژانه،
پپژنه،
- باز دهی: توانایی به ره ممان، پاندمان،
- باز دید: ۱ ← باز دید کردن، ۲- دیدار مجذد: باز دید، دیداری دووباره،
فه بینی، ۳- چون بۆ دیتی شوین یا ناوچه به یک، سه ردا، سه ردا ی،
سه رلیدان، سه رونه دای، ۴- به کاریک راگه بشتن، پپرا گه بشتن،
- باز دید کردن: بۆ دیدار چوونهوه، چوونهوه دیدنه ی، سه ردا نهوه،
سه رلیدانهوه، فه دیتن،
- باز دیدن: نه وه دیه ی، چاوپیکه وتنهوه، دیتنهوه،
- باز رس: باز ره س، پشکن، پشکنه، پشکن، سه رکه شیکه، لیکۆلهر،
لیکۆلهرهوه، موفه تیش،
- باز رستن: ۱- به ره لآ بوونهوه، خه لاسبوونهوه، پزگار بوونهوه، ۲ ←
باز روئیدن،
- باز رسی: باسقول، پشکنین، سه نگوسووزن دان، لیکۆلینهوه،
وشکانن، وشکنای، وشکنه ی،
- باز رفتن: نه وه لولای، چوونهوه، دووباره چوون، پۆینهوه،
- باز روئیدن: روانهوه، سه ره لدا نهوه، سه وزیه وه بیه ی، سه وز بوونهوه،
شینبوونهوه، هه لدا نهوه،
- باز زایی: نه وه ژبوای، زیندو بوونهوه، زینه وه بیه ی، ژبان وه، پپژنهوه،
عومری دووباره، فه ر، که د، هه ستانهوه،
- باز زدن: ۱ ← باز داشت (۲)، ۲- په تکر دن، قبوولنه کردن،
- باز سازی: بونیاتنانهوه، چاگردنهوه، چاکسازی، دا پشتهوه،
ساز کردنهوه، له نو ی چا کردنهوه، نوژه کردنهوه، نوژه نکر دانهوه،
نو پیکر دانهوه،
- باز سامانی: پیکه خستهوه، پیکوپیک کردنهوه،
- باز ستاندن: نه ستاندنهوه، ستاندنهوه، سه ندنهوه، سه ننهوه،
وه مرگرتنهوه،
- باز ستدن: ← (باز ستاندن) ← باز،
- باز سفید: بازی سی، سیلسانگ، شاپاز، شاپاز،
- باز شدن: ناخفین، ناواله بوونهوه، ناوه لآ بوونهوه، ناوه له بوونهوه،
باز بوون، بوونهوه، به ربوونهوه (آب)، پشکووتن (غنجچه وشکوفه)، دا پچران،
داچه قان، درگا بوون (سرخم)، ده رگادان (سرخم)، دهمدانهوه (سر
زخم)، فه بوون، کرانهوه، کرانهوه، وابوون، وازبین، وه بوون،
هۆر به ی (چشم و دهان)،
- باز شدن (ویدر آمدن) زخم: ناخفتن، ناخفین، ناخفینی، ناران،
ناراهان، ناریان، نه وه کولیا ی، خه وران، کولانهوه،
- باز شده: ناواله، ناوه لآ، ناوه له، باز، کراوه، وا، واز،
- باز شستن: دووباره شستن، شستهوه، شوژدنهوه، شوژدنهوه، شوژدنهوه،
فه شوژدن،
- باز شکافتن: تاوو تو پیکردنی وردی باه تیک، شیکردنهوه،

ويست (ويستو نويستم ههن)، هافال، هافېڅ، هالا، هامپا، هاول، هواتهك، هاوډهم، هاوپا، هاوپې، هاوقه تار، هاولف، هاوهل، ههتهك، ههفال، ههفال، ههفېڅ، ههمباز، ههوال، يار، ۳ - قدرت، ۴ - ههندازى درېژايي باسك، بال، گهز، ۵ - دسته (۱)، ۶ - پشتيوان، يارمه تيدهر، ياور، ياريددهر،

- بازو افراختن: ← (بازو افراختن) ← بازو،

- بازو افراشتن: باسك درېژ كردن بۇگرتنى شتيك،

- بازو بند: ۱ - بازى بهن، بازى بهند، تۆلبه ند، تۆل بهندى، قۆلبه ن، قۆلبه ند، قۆل هوانه، ۲ - پارچه يه كه درؤشمى له سر نووسراوه له قۆلى ده به ستن، ۳ - بازى بهند، دووعاى نووسراو كه له قۆل ده به سترى، ۴ - پارچه ي پش كه به نيشانه ي تازه ده قۆلى ده كه ن،

- بازو به بازو دادن: ده س دانه ژېربال، ده س گرته ژېربالى يه كيكه وه، قۆل ده قۆلى كردن، وه،

- بازو خوردن: ئازار ديتنى باسك، ئاسيويو يكه وتنى باسك، زهره ر ويكه وتنى، زيان ديتنى باسك، سه ده مه ديتنى باسك،

- بازو دادن: ده سترتن، كۆمه ك كردن، هاوكارى كردن، هلشتن، هيتز دانه بهر، يارمه تيدان، يارمه تيداي، يارمه تى كردن، يارمه تيكه رده ي، ياريدده دان، ياريدده كردن،

- بازو دار: زالم، زوردار،

- بازو دراز: زالم، زوردار،

- بازو در بازو افكندن: ← (بازو به بازو دادن) ← بازو،

- بازو گشادن: ۱ - ده س تبردن بۇكارىك، ده س به كار بوون، ۲ - ئادا، دلاو بوون، ده ست بلاو بوون، سه خاوت، سه خى بوون، سه غاوت، سه غى بوون، ۳ - گشودن بازو: باسك كردنه وه، ۴ - ته يار بوون،

- بازوى چيزى داشتن: ۱ - شيان بۇ نه نجامدانى كارىك، ليتهاو بوون بۇ كردنى كارىك، ۲ - توانا هه بوون، ده ست پۇيشتن، ده سته لات هه بوون، ده س پۇيشتن، قودره ت هه بوون، وزه تيدا بوون، هيتز ده به ردا بوون،

- بازوى در: ← بانو،

بازو: ۱ - بازو (۳)، ۲ - دارده ستنى ده رويشان، ۳ - دارى قايمى پئوه هه لاوه سيني قه بان و ته رازوو، ۴ - دۆل، گه لى، نيوانى دوو كنيو، ۵ - تاخ، چيله كهل، زقاق، كاپان، كوران، كۆلان، كووجى، كووجه، كيچه،

بازهر: دىژى ژار،

بازهم: نه و جاره ش، باز، بۇجارى دووه هم، دووباره، دوو پاته، دووه جاره، ديسا، ديسان، ديسا نه وه، ژنووه، سه رپا، سه ر له نوئى، گپ (رؤيشت گر هاته وه لاي خۇمان)، له سه ردا، له سه رپا، له نوؤن، له نوئى، له نوئوه، نۆز، نۆژن، نه وراه، نه ورتا واز، واوى، وه (وه گه پىڅى)، هانجى، هاونا، ههم، هه متى، ههم ديس، ههم ديسا، ههم ديسان، ههم ديسرؤ، ههم يس، ههم يسا، ههم يسان، ههم يسا نه وه، هه ونا، هه ينا، هئى،

بازى: ۱ - بازى، قمار، قمار، قمار، كايه، كى (پا)، گالته، گۆنگل، گه پ و گمه، گم، گمه، گمه و گالته، لارى، له يز، ليسته ك، وازى، يارايينه ن، يارى، ين (پا-توپين، مزراختين)، ۲ - ئاخليف، ئارداق، ئانوبۇن، ئاواننه، ئاين و ئۆين، ئۆين، ئيغفال، بلجات، بلعات، بنجامه تى، به زاج، به ن، به ند، په نك، پئىچوپلوچ، ته رفه، ته زوير، ته فره، ته له كه، ته له كه بازى، چاپوچوپ، چاپوچوپ، چاغوبه نك، چاوبه ستنى، چف، چلپ، حيله، حيله و حه والته، خاپان، خاس، خلتاندىن، خلتانن، خله تاندىن، خله تانن، خۆلكردنه چاو، خه رؤ، خه له تان، خه له تياى، داوبازى، ده غه، دووباره، دوو رووى، راو رووى، راوه پئوى، رپى، پئو، ساخته، سوپ (درى بازى)، سووتار، سووتال، سووپ، سه گانه، سه گايه تى، سه گگيتتى، سه گگيتتى، سه گيه تى، سيچر بازى، شندى، شندى مندى، عۆين، فاك و فيك، فرتوفيل، فروفيل، فريب، فريو، فريودان، فريوداي، فوون، فه ده ر، فه ره ج، فه ن، فه ند، فه ندوفيل، فه نو فوون، فيل، فيلبازى، فيلوت ته له كه، فيلودؤلاب، فيلوكزى، فيلوزانى، فيلك، قمار، قۇيه، قۇرتوبىچ، قوپوك، قه مس، كه تن، كه له ك، كه له كو، كه له ك،

- بازار خوابيدن: بازار خه وتن، نه مان يان كه مبوونه وه ي سه ندن و فروشتن،

- بازار داشتن: بازار هه بوون، به بازار بوون، به رمين بوونى بازار، كپار زؤر بوون،

- بازار راكد: ← بازار كساد،

- بازار رسانى: فروشتن، گه ياندنه بازار، ناردنه بازار،

- بازار روز: بازى پؤز، بازار يكه رؤز گه لى تايبه تى پيكدى،

- بازار سر پوشيده: بازى سر دا پؤشراو، راسته، راسته بازار، راسته، قه يسه رى، گوزه ر،

- بازار سنجى: تاوو تويكردنى بازار، هه لسه نگاندى بازار،

- بازار سياه: بازى پش، په شه بازار، شوئى سه وداى كالا به دوور له چاوى قانون،

- بازار شكنى: بازار شكنى، له نه كاو هه رزان كردنى كالا له له يه ن فروش يار يكه وه (بۇبه زاندى فروش يار يانى ديكه)،

- بازار شام: ئالؤزه بازار، بازى شام، چيگى ژلوق و بئى سه ره و به ره، گاله بازار،

- بازار عمده فروشى: بازى جومله فروشى، بازى عمده فروشى، بازى كؤفروشى،

- بازار عمومى: بازى گشتى،

- بازار كار: بازار كار،

- بازار كردن: بازار كردن، مامله كردن،

- بازار كساد: بازى بئى رمين، بازى بئى كپار، بازى كه ساد،

- بازارگان: ← بازگان،

- بازار گرم: بازى گرم، بازى گرموگوپ، قرمه بازار، گرمه بازار،

- بازار گرمى: ← بازار تيزى،

- بازار محلى: بازى خۇمالي، بازى ناوچه يى، بازى ناوختيى،

- بازار مشترك: بازى هاويه ش، كؤباؤز،

- بازى: ۱ - نه هلى بازار، بازى، چه قال به قال، خه لكى بازار، دوو كاندار، سه ودا گه رله بازار دا، كاسپكار، وازاى، ۲ - بئى بايه خ له بارى هونه ريه وه، بازى، جه ليه ي، كه م نرخ، وازاى،

- بازار يايى: بازار دؤزى، دؤز ينه وه ي كپار يوكالا،

- بازار يانه: بازى يانه، به شتويه بازى به وه به رچاو گرتنى سوودو زيان، وه ك بازار ي،

- به بازار بريدن: ← (بازار بريدن) ← بازار،

- به بازار رفتن: چوون بۇ بازار (بؤسه ندىن)، چوونه بازار،

بازالت: به رده په شه، بازار،

بازرگان: بازار بان، بازگان، بنه كدار، تاجر، تاشه ر، خواجه، خواجه، سه ودا گه ر، كرووش، مال فروش، مامله چى، مامله چى،

بازرگانى: ئالش و يرش، بازار بانى، بازار گاننى، تاجرى، تيجاره ت، تيجرى، دادوسته د، دان و سان، دانوستاندىن، دان و سه نن، سه ودا گه رى، مامله، مامله،

بازرگانى كردن: بازار گاننى كردن، تيجاره ت كردن، سه ودا كردن، مامله كردن،

بازرنگ: ← باز رنگ،

بازغ: ← تابان،

بازگون: ← بازگون،

بازگونه: ← بازگون،

بازو: ۱ - بازؤل، بازوو، بازوه ن، باسك، بال، باهؤ، به فش، به وش، تووير، چه پل، چه مپل، قۆل، گاز، هه نكل، ۲ - ئاوال، ئاوه ل، حه ز، حه ز، خؤشتتى، خؤشته قى، خؤشه ويست، دؤست، ره يقى، رپه هف، وه شه سيا،

باستانشناسی: ئاركيۆلۆژى، دېرىنەناسى، شوپنەوارناسى، عەنتىكە ناسى، كۆن شىناسى، كۆننە ناسى، كەفن ناسى، كەونىنەناسى، مەنەرناسى،

باستاننامە: پەرتووكى باسى كەفئارا، پېشىنەنامە، كىتئى باسى كۆن، مېژوو و چىرۆكى پېشىنان،

باستانى: دېرسى، دېرىك، دېرىنە، ققۆجە، قەدىمى، قەيمى، كان، كۆكم، كۆن، كۆنە، كۆننە، كوھۆن، كەن، كەفن، كەفئارا، كەفئارا، كەفئارا، كەون، كەونار، كەونار، كەونىنە، كەھن، كەيەن، لەمىژىنە، مېژوو، مېژوو،

باستانى كار: وەرزىشكارى زۆرخانە،

باسترك: رەشىشە، توكا،

باستىيون: ۱- بىناى بەرزى ناوقەلا، ۲- قەلاى شوپنى پاشەكەوتى ئامىژنى جەنگ، ۳- اسلەخانە،

باسدق: باسلىق،

باسروا: تەكوزو، رازا، پىكوپىك،

باسرە: زەمىنى ئامادە كراو بۇچاندن، شىوەرد، كىلگە،

باسرى شىدن: بەكۆتايى گەشىتن، تەواوبوون، كۆتايى پېھاتن،

باسط: پانكەرەو، پاخەر، گوشادكەرەو، ھەراوكەرەو،

باسق: بەرزى بۇدار...، درىژ،

باسقاق: باجئەستىنى سەردەمى مەغولان،

باسك: ئارووشك، ئازاژك، ئازاژكى، بابزەن، باروونە، باوشك، باوشك، بايەشك، بەنژىن، ژاژك، قەدجەرە، كەوشك، گرەكش، وەلايش، وىژە،

باسكول: باسكو، قاپان، قەپان، قەپانى فەپەنگى، گرانكىش،

باسل: ئازا، پالەوان، دلئىر، رەشىد، قارەمان،

باسلىق: باستىك، باسلىق، باسووخ، باسووق، سىجوق، سىجوق، باسلىق: ۱- باسلىق، ۲- رەشە پەگەى نىيوباك،

باسلىقون: زىرەى كرمان،

باسم: بىزەكەر، بىزەلسەسرلىئو، لىئوبەبىزە،

باسمە: چاپ، چاپى سەربارچە، وىتەى چاپكراو،

باسمەجى: چاپچى،

باسمەخانە: چاپخانە،

باسمەكردن: چاپكردن، لەچاپدان،

باسن: تەراف، تەرمال، سمت، سمتۆل، سورىن، قالچە، قۇرك، كۆت،

كولت، كوماخ، كەفەل، كەفەل، كەماخ، لاتەراف، لاپان، لاقنگ، لاقوون، ھىت، ھىفەل،

باسواد: بەسەواد، خۆندكار، خۆندەفان، خۆنەوار، خەندە، خەندە، خەندەفان، خۆپندەوار، زانا، سەواددار، سىواتدار، مىرزا، وانا، وانهوان، وانيار، وەندۇخ، ھىندار،

باسور: بەواسى، بەوەسىرى، بىئەسىرى، مايسىرى،

باسوق: باسلىق،

باسىلىق: باسلىق،

باش: بە، بىە،

باشا: راستەقانى، راستەقىنە، واقىعى،

باشام: باشامە،

باشامە: ۱- پەردەى دەرگا، ۲- پەردەى ساز، سىمى ساز، ۳- چادىرى سەرى ژنان، دەسمالى سەرى ژنان،

باشستىن: ئەو مىوەى پېش سەوزىبوونى گەلاكانى دارەكەى وەدەر دەكەوئ،

باشد: ۱- بگذار: با، بلا، بەئىلە، كا، ۲- عەببى نىە، قەبنا، قەبناكا، قەبىدى نىە، قەى مەكەرۆ، قەبىنە، نەتشتە، نەخەم، نەخەمە، ۳- بۆ، بىئ، بىئ،

باشش: بوون، نىشتەجىبوون، ھەبوون،

باشق: باشە،

باشگاھ: باشگا، سانگە، گازتىن، گاستىن، نادى، ھۆرگە، يان، يانە، يانى،

باشگر: پاست، راستەقانى، راستەقىنە، واقىعى،

باشگون: باشگونە،

باشگونكى: ۱- ضدت: پېچەوانەبوون، پېچەوانەبى، جىاوازى ھەبوون، دزايەتى، دزى، ۲- باشگونكى،

باشگونە: باشگون،

باشلق: سەركلاو، كلاوى گەورەى بەر بارانە،

باشماقچى: كەوشدار، كەوش پارگر،

باشندە: ئۆقرەگرتوو، دامەزراو، دامەزراگ، ساكىن، نىشتە جى،

باشنگ: ۱- خەيارى گەورەى بۆتۆو پارگىراو، كالىار، ۲- كوولەكەو شووتى و كالكى بۆتۆو پارگىراو،

باشنگان: بىستانى كالك و خرچە،

باشو: بىزمجە،

باشومە: باشامە،

باشە: ئەلەكە، بازۆر، باشۆك، باشوو، باشووك، باشووكە، باشىق، تورمتە، تورنتە، سەقر، شاپنەك، كەوزەنەك، ماشىنگ، نورمتە، وات، واشە، ھولىك،

باشى: باشى، جارجار بۆرئىز يا دىارىكردنى پېشەدەبىتە باشگرى ناو(حكىمباشى: حەكىمباشى)، رەئىس، سەردار، سەردەستە، سەروك، باشىدن: ۱- بودن، ۲- نەرمەزىيا، ئەو مەنەى، دامەزران، دامەزرىان، دامەزرىن، مانەو، مزلكردن،

باشىگرى: سەردارى، سەروكايەتى،

باصر: بىنا،

باصرە: بىناى، چاو، چەم، چەو، دىدە، سۇما،

باطرى: باترى، بەترى، پىل،

باطل: ۱- بىھودە، ۲- ناراست: چۆپ، درۆ، نادروست، ناراست، ناھەق،

- باطل شىدن: ۱- بىھودە شىدن: باتلبوون، باتلبوونەو، بوووەھىچ، بىكەلكبوونەو، بىمانابوون، بىھودەبوونەو، بووچبوونەو، ۲- ناحق معرفى شىدن: بەناھەق ناسران، ناراست نواندن، ناوبەدرۆ دەرچوون،

- باطل كىردن: ۱- باتل كىردن، بىكەلك كىردن، بىمانا كىردن، بووچكردن، كىردنەوھىچ، ۲- ناراست جلوبەدادن: بەناھەق ناساندن، ناراست نىشان دان، وەدرۆخستتەو،

- باطل گفتن: بىھودەكوتن، قسەى پىوچكردن، ناھەق كوتن،

باطلاق: بائلاق،

باطلاقى: بائلاقى،

باطلە: باتل كراو، دەورنەماو، لاکەوتە، وەلانراو،

باطن: ۱- ئەسل، بنەپەت، راستى، ناوەرۆك، ۲- باتن، دل، دەروون، زەمىر، شاراو، كاكل، ناخ، ناو، ناواخن، ناوەرۆك، نىو، نىوەرۆك، ھەناو، ۳- بىر، پاناو، زەين، ھوز، ھوش،

- باطنا: لەدلىدا، لەدلىو، لەدەرووندا، لەراستىدا، لەناخەو، لەناوہو،

باشستانشناسى: ئاركيۆلۆژى، دېرىنەناسى، شوپنەوارناسى، عەنتىكە ناسى، كۆن شىناسى، كۆننە ناسى، كەفن ناسى، كەونىنەناسى، مەنەرناسى،

باستاننامە: پەرتووكى باسى كەفئارا، پېشىنەنامە، كىتئى باسى كۆن، مېژوو و چىرۆكى پېشىنان،

باستانى: دېرسى، دېرىك، دېرىنە، ققۆجە، قەدىمى، قەيمى، كان، كۆكم، كۆن، كۆنە، كۆننە، كوھۆن، كەن، كەفن، كەفئارا، كەفئارا، كەفئارا، كەون، كەونار، كەونار، كەونىنە، كەھن، كەيەن، لەمىژىنە، مېژوو، مېژوو،

باستانى كار: وەرزىشكارى زۆرخانە،

باسترك: رەشىشە، توكا،

باستىيون: ۱- بىناى بەرزى ناوقەلا، ۲- قەلاى شوپنى پاشەكەوتى ئامىژنى جەنگ، ۳- اسلەخانە،

باسدق: باسلىق،

باسروا: تەكوزو، رازا، پىكوپىك،

باسرە: زەمىنى ئامادە كراو بۇچاندن، شىوەرد، كىلگە،

باسرى شىدن: بەكۆتايى گەشىتن، تەواوبوون، كۆتايى پېھاتن،

باسط: پانكەرەو، پاخەر، گوشادكەرەو، ھەراوكەرەو،

باسق: بەرزى بۇدار...، درىژ،

باسقاق: باجئەستىنى سەردەمى مەغولان،

باسك: ئارووشك، ئازاژك، ئازاژكى، بابزەن، باروونە، باوشك، باوشك، بايەشك، بەنژىن، ژاژك، قەدجەرە، كەوشك، گرەكش، وەلايش، وىژە،

باسكول: باسكو، قاپان، قەپان، قەپانى فەپەنگى، گرانكىش،

باسل: ئازا، پالەوان، دلئىر، رەشىد، قارەمان،

باسلىق: باستىك، باسلىق، باسووخ، باسووق، سىجوق، سىجوق، باسلىق: ۱- باسلىق، ۲- رەشە پەگەى نىيوباك،

باسلىقون: زىرەى كرمان،

باسم: بىزەكەر، بىزەلسەسرلىئو، لىئوبەبىزە،

باسمە: چاپ، چاپى سەربارچە، وىتەى چاپكراو،

باسمەجى: چاپچى،

باسمەخانە: چاپخانە،

باسمەكردن: چاپكردن، لەچاپدان،

باسن: تەراف، تەرمال، سمت، سمتۆل، سورىن، قالچە، قۇرك، كۆت،

كولت، كوماخ، كەفەل، كەفەل، كەماخ، لاتەراف، لاپان، لاقنگ، لاقوون، ھىت، ھىفەل،

باسواد: بەسەواد، خۆندكار، خۆندەفان، خۆنەوار، خەندە، خەندە، خەندەفان، خۆپندەوار، زانا، سەواددار، سىواتدار، مىرزا، وانا، وانهوان، وانيار، وەندۇخ، ھىندار،

باسور: بەواسى، بەوەسىرى، بىئەسىرى، مايسىرى،

باسوق: باسلىق،

باسىلىق: باسلىق،

باش: بە، بىە،

باشا: راستەقانى، راستەقىنە، واقىعى،

باشام: باشامە،

باشامە: ۱- پەردەى دەرگا، ۲- پەردەى ساز، سىمى ساز، ۳- چادىرى سەرى ژنان، دەسمالى سەرى ژنان،

تېپەركردنى سەركەوتووانەنى قۇناغىكى دەست پىكردىنى قۇناغىكى نوئى،
چوونەپىش، چوونەسەر،
- بالا آمدن آب: لىنگىز، ھەستان، ھەلستان،
- بالا آوردن: ۱- ئەرپاشانە، ئىستىفراق، ئىقكردن، ئىقھاتنە،
بۇغكردن، حوقكردن، ھەپزە، خىسانە، خىورانە، رىك، پشانە،
پشايۇ، ھەشەر، زىلۇشپويى، فرتك، ھەپشېن، ھەرشان، ھە
پشيان، فرتك، قەس، قەسيان، قەسيو، قەي، قەيووكردن، نشر،
نشاندىن، نشرىن، ھەپشان، ھەپشيان، ھەپشېن، ھۆرناوھەدى، ھۆر
وئاوھەدى، ھۆق، ھەراژ، ھەراش، ھەلاوردن، ھەلۇھوردن، ھەل
ھوردن، ھەلۇھوردنە، ھەلۇھوردن، ھىق، ھىنانە، ھەق، ھەق
كردنە، ھەقكردنە، ۲- پىكھېتان، پىكھېتانى دۇخىكى نەخوارا، ۳-
سازكردنى دىوارى مال، ھەستاندىن، ۴- دروستكردن، ۵- ھەپشېنان،
ئاردە سەر، بەرەسەرھېنان، ھوردنە بان، ھىنانەسەر،
- بالا انداختن: ۱- ھەوادان، ھەواداى، كىلدىن، كىلقدەن،
ھەلاقتىن، ھۆرنازە، ھۆرخشكياى، ھۆرخشكياى، ھۆرشەنە،
ھەلاقتىن، ھەلاويتىن، ھەلاويىتىن، ھەلاويىتىن، ھەلخىشتن، ھەلخىشان،
ھەلخىشان، ھەلخىشىن، ھەلدان، ھەلئاويتىن، ھەلئاويىتىن، ھەوادان،
ھەوادايش، ھىلاقتىن، ۲- قووتدان، قووتداى، لووشدان، نانەسەر،
ھۆرشقۇرنى، ھۆرقۇرنى، ھەلچۇرپاندىن، ھەلقۇرپاندىن، ھەللووشىن،
ھەلئوشىن،
- بالا انداختەشە: ھەلاقتى، ھەلاويىتى، ھەلاويىتى، ھەلاويىتى،
- بالا بر: ۱- بىلدىكەر، بىلدىكەر، بەرەكەر، ھەلھېن، ۲- آسانسور،
- بالا بردن: ۱- بىرەنە بان، بىرەنەسەر، بىرەنەسەر، بىلدىكردن،
بەرەكردنە، بەرەكردن، بەرەسەر، بەرەسەر، سەرخىشتن، كىل كىل كىل
ھەلېن، ھەلدان، ھەلدانە، ۲- پەرەپىدان، زۇر كىل، زىاد كىل،
- بالا بلند: ← بلندقد،
- بالا بلندى: گورگ گورگىن، گەمەكى مىندالانەبە كە دۇپاوتىپدا
دەپتە گورگ (گەر يەككە لەترسى گورگ بچىتەسەر شوئىكى بەرتر
لە زوى ۈك بەرد يا پلەو... گورگ دەستى وئرا ناگا،
- بالا بود: زىدەبايى،
- بالا پائىن شدىن: تىكچوون، حال تىكچوون،
- بالا پوش: ۱- بەخۇدادەر، شتى بەخۇدادان لەكاتى خەودا، ۲-
بالا پوش، جلكى سەرەو (ۈك بالتۇو...)، سەردەرى، سەرگەوا،
- بالا تر: بالاتر، بانتر، بلندتر، زوروتر، زوروتر، سەرەوتر،
لەسەر،
- بالاتنە: بالاتنە، ۱- بەشى سەرەوى نىقەد، ۲- جلكى سەرەوى
نىقەد (كەوا، كراس...)، كىچ، كىچ،
- بالا خانە: بالا خانە، سەرا، سەرخان، سەرەلى، ھاف،
- بالا خانە راجا ھەدادن: ناقىل تىكچوون، ناقىل شىوان، ئاۋە تىكچوون،
لەون لى گۇپان،
- بالا خوانى: بافېشكەرى، بەخۇشېن، خۇ زياتر نىشان دان، خۇ
ھەلدانە، فەشەش كىل،
- بالا خىزدن: پىھەلگەران، پىداھەلچوون، پىداھەلگەران،
پىھەلچوون، پىھەلگەران، ۈك كىچىن،
- بالا دارى: ← پىشېبانى،
- بالا دست: ۱- بالا دەس، بالا دەست، باوخۇش، بەدەستەلەت،
دەسترۇشئو، زال، زت، سەرتر، گەرەتر، لەپىش، ۲- پازۇر، زۇرىن،
سەرەو، سەرەوى مەجلىس، فېز، لای بەرز لەكۇردا، لاسەرەو،
لای سەرەو، ھەنداۋ، ھەنداف، ۳- بەنرخ، زۇرباش، لەپلە سەرئى،
- بالا دست كسى زدن: لى ۈەپىشكەوتنە، ۈەپىش كەوتنە،
- بالا دستى: ۱- بالا دست، ۲- بالا دەسى، بالا دەستى،
بەدەستەلەت، دەسترۇشئو، زال، زتى، سەرترى، گەرەترى،
لەپىشترى،

باكرگى: دەست لىنە دراوى، كچىتى، كچىتى،
باكره: كچ، كچى مۇردار، كچىن، كىزى دەست لىنە دراو، ھىشتاھەر كچ،
باكلاس: باكلاس، بۇاردە، بەرچاۋ،
باكلان: قەل مراوى،
باكورە: نۇبەر، نۇبەر،
باكى: گىباۋ، گىبۇك،
باكيە: گىباۋ (مى)، گىبۇك (مى)،
بال: ۱- بازك، بال، پەل، چەنك، كەنگ، ۲- بال، ۳- بىنەماى
وشەى (بالىدىن) ← بالىدىن، ۴- حال، دل، دۇخ، كەيف، ۵- شوئى
سەما، كۇرى ھەلپەك، ۶- بازو،
- بال بە بال كسى دادن: كۆمەك پىكردىن، يارمەتيدانى،
- بالپوش: بالى سەرەوى قالدۇچە، قالدۇكە،
- بالدار: بالدار، بالگەرە، بالندە، پەراۋر، پەردار، پەرنە، پەپەرە،
پەلەر، پەلەر، چىزەر، فوا، فېندە، فېننە، مر، مرغ، مەل، مەلەر،
- بال در آوردن: ۱- بال گرتنە، پەپو بال دەر كىل، فېنى مەل، ۲-
پا لەزەوى پىرېان، پى ۈەحرزى نەكەوتن، خۇشحالپوون، شادمانپوون،
لەشايىيان فېن،
بالدستان: بالندەستان، دەستە يەكەن لەمەمكاران كە دەستيان ۈك
بالى لىنەتوۈە بەپىستىكى تەنك بەلا تەنىشتى لەشيانە ۈە نووساۈەتە ۈە
پى ھەلدە فېن ۈ سەردەستە كەيان شەمشەمە كۆرەپە،
- بال زدن: ۱- بال شەنن، بال لىدان، بال فەرە كىل، بال فېرى كىل،
بالى فېرى، ۲- پەلە قازە كىل، پەلە قازى كىل، پىچ خواردىن (لەبەر
نازار يان بىدەستەلەت ياكى مەردن)، لەقە فېرى كىل، لىنگە فېرى كىل،
بال شىكستىن: ۱- بال شىكاندىن، بىدەستەلەت كىل، بى ھىز كىل،
داماۋ كىل، دەس بەستىن، دەست بەستىن، ۲- بال شىكان، بىدەستەلەت
پوون، بى ھىز پوون، دامان، دەس بەسيان، دەست بەستىن،
- بال گرد: كۆپتەر، ھىلى كۆپتەر،
- بال گىرفتن: بالگرتن، بالەوازە پوون، بالەوگرتن، پەپەوازە پوون،
فېرە فېن پوون، ۈە فېن كەوتن،
- بال گىرفتە: بالگرتو، بالەوازە، پەپەوازە، فېرە فېن پوون،
- بال وپر: ← پىروبال،
- بال وپر دادن: پىشتەستور كىل، پىشتەپتە وكردىن، پىشت قايىم كىل،
تواناى پىدان، دەست گرتن، ۈە پىدان، ھىزوتوان پىدان، يارىدەدان،
- بال وپر كىسرا شىكستىن: بال شىكاندىن، داماۋ كىل، لەھىز خىشتن،
- بال وپر گىرفتن: ۱- تواناى پەيدا كىل، ھىز پەيدا كىل، ۲-
خۇشحالپوون، لەشايىيان پى ۈەحرزى نەكەوتن، لەشايىيان فېن،
- زىر بال گىرفتن: ← زىر بال گىرفتن) ← زىر،
بالا: ۱- اسب كىل، ۲- بلندى، ۳- زىر: بالا، بان، بەرز، جەسەرە،
زوروك، زوروو، سلال، سەر، سەرسەرە، سەروكۇى، سەرەو،
سەرە، سەرەنە، سەرەو، سەرىن، سەلال، سەلان، سەولى، قەر،
لاى سەر، لاي سەرەو، لاسەر، والا، ھۆسەرە، ھەنداف، ھەنداۋ، ۴-
قامت: بالا، بەژن، بەژن بالا، قەلەفەت، كەلەفەت، ھەيكەل، ۵-
نومكندە: خەرىك گەرە پوون، خەرىك ھەلدان، لەگەشە كىل،
لەھەلداندا، ھەلدەر، ۶- بۇلاى سەرئى، بەرە ۈە جاسمان، سەر،
سەر سەرئى، لاي سەرئى، ۷- بان، لەبان، لەسەر، لەسەر، ۸-
بىزگ (۹)،
- بالا آمدن: ۱- آماسىدىن، ۲- بالا آوردن (۱)، ۳- ئامەسى، سەر،
بەرەسەرە ھەتەن، پۇلاندىن، تۇقلە كىل، زەر قىن، سەر ئامە،
ھاتنە بان، ھاتنە سەر، ھۆر تۇقياى، ھەلاتن، ھەلھاتن، ھەلتۇقان،
ھەلتۇقياى، ھەلتۇقياى، ھەلتۇقياى، ھەلتۇقياى، ھەلتۇقياى، ۴- زۇر پوون،
زىاد كىل، ۵- ھاتنە بان، ھاتنە زور، ھاتنە سەر، ۶- پىشكەوتن،

بالندگی: بازه‌لایی، بالا کردن، بنه‌دایوه، خیف، فراژویی، فهراشی، گه‌شکه‌یی، گه‌شه‌کردن، ههراشی، هه‌لاشی، هه‌لچوویی، هه‌لدان، بالنده: به‌گه‌شه، پیگه‌یشتوو، زۆردار، ههراش، فراژوو، فراژی، گه‌شکه، گه‌شه‌کار، له‌گه‌شه، له‌گه‌شه‌و توره‌قی (داروچیندراو)، هه‌لچوو، ههراش،

- بالنده‌شدن: ← بالندگی،

بالنسبه: بریک، تانه‌ندازه‌یه‌ک، تاراده‌یه‌ک، هیندیک،

بالنگ: ← بادن،

بالو: نازه‌خ، بالۆک، بالۆکه، بالووک، بالووک، بالوویک، بالویل، بایله، پالو، به‌هلویک، رسگل، سگل، کار، گه‌ندمه،

بالوایه: ← بادوایه،

بالودن: ← بالیدن،

بالوده: ← بالیده،

بالوس: کافووری‌خه‌وشدار،

بالوش: کافووری‌خه‌وشدار،

بالوعه: بیرى ئاوى پيس، بیرى ئه‌یاغ،

بالون: بالۆن، پفۆک،

بالودن: ۱- رشد کردن: بالا کردن، بازه‌لاییه‌بوون (کودک)، بالا کردن، باو، بزه‌لاییه‌بوون (کودک)، به‌ی‌گیشن، یا گرتن (انسان و حیوان)، په‌ره‌وازه‌بوون، په‌ره‌ه‌لاییه‌بوون، په‌نه‌یاوای، پیگه‌یشتن، پیگه‌یین، پیگه‌لگرتن (انسان و حیوان)، خۆداپزتن، خۆداپزتن، خۆقايمکردن، خۆگرتن، دامه‌ززان، دامه‌زریان، ده‌بالا کردن، ده‌بالا کردن و به‌خۆداهاتن، پزده، رۆژکردن، زلیبون، زلیبه‌ی، شین بوون، عه‌وزه‌ل (رشدنمیکند: عه‌وزه‌ل‌ناکا)، فام کردنه‌وه (رشدفکری‌کودک)، فراژی بوون، قایمیوون، قه‌بلین، کۆته‌لیبوون (بچه)، که‌روپشکه‌کردن (گندمو جو)، که‌وتنه‌سه‌ریی (انسان و حیوان)، کیزوووشکه‌کردن (گندمو جو)، گریبوون، گه‌شه، گه‌شه‌کردن، گه‌وره‌بوون، له‌خه‌م‌رستن، له‌خه‌م‌په‌رخسان، له‌خه‌م‌په‌رخسین، لیفاندن، مه‌زنبوون، په‌رارکردن، نه‌مووکردن، وپه‌ره‌ئامای، وپه‌ره‌شیای، هه‌لچوون، هه‌لدان، ۲- ئیفتیخارکردن، پیخوپین (به‌ئروتش‌مینازد: به‌سامانی‌ده‌خوویی)، پیخوه‌پین، پیداخوپان، پینازان، پینازین، پیوه‌سهریلندبوون، پیوه‌نازین، خۆپیوه‌پانان، خۆه‌له‌شه‌نگان، سه‌رفیرازیکردن، شانازی‌پیکردن، شانازی‌پیوه‌کردن، شانازی‌کردن، شانازی‌کردن، شوگایی‌کردن، فه‌خرپیکردن، فه‌خرکردن، نازیوه‌کردن، نازیوه‌که‌ردی، نازین،

باله: ۱- بالی‌ماسی، ۲- بالۆکه‌ی‌فرۆکه، ۳- سه‌مای‌باله،

بالیدن: ← بالودن،

بالیده: به‌که‌یف، پیگه‌یشتوو، گه‌وره‌بوو، له‌خه‌م‌رستوو، له‌خه‌م‌په‌رخساو، له‌خه‌م‌په‌رخسیو، له‌گه‌شه‌دا، هه‌به‌ش، ههراش،

بالین: ۱ ← نالش، ۲ ← رختخواب، بته‌مرده

- امراض بالینی: ئه‌ونه‌خۆشی‌یا نه‌پیوستی‌یان به‌خه‌واندنی نه‌خۆش هه‌یه، نه‌خۆشیه‌کانی ده‌جیدا که‌وین،

- بالین‌پرست: بیکاره، تورووندی، ته‌مه‌ل، ته‌مه‌ل، ته‌نه‌ب‌ل، ته‌وه‌زەل، خوێزێ، خێرۆ، هه‌چکاره،

- بالین‌کسی خشک‌بودن: له‌ناوچوونی، مردنی‌ئهو،

- بالین‌کسیراخشک‌کردن: ۱- به‌مردوودانان، ۲- کوشتنی، مراندنی،

- بالینی: په‌یوه‌ندی‌دار به‌نه‌خۆشیانه‌ی نه‌خۆش ده‌جیداده‌خه‌ن،

بام: ۱- بامب، ۲- بامداد، ۳- بام، ۳- پشت‌بام: بان، بانمأل، سه‌ریان، میچ، ۴- پوشش‌خانه: بان، سه‌ریان، سه‌ریینه‌ک، سه‌روویانی، سه‌له‌نده، ۵- ئه‌وه‌درووشیا، به‌روش، بریسکه‌ر، بریقه‌دار، بریقه‌ده‌ر، به‌ترووسکه، به‌تیشکوبریقه، به‌درووش، به‌درووشین، به‌گرشه، به‌لۆق،

بالصراحه: به‌ئاشکرای، به‌راشکای، به‌پوونی، بی‌پوو بینی، پانه‌ویان، راشکاوانه، پروت‌و‌رواست، په‌پو‌پاست،

بالطبع: ← بی‌گمان،

بالعکس: به‌پیچه‌وانه، به‌راوه‌ژوو، به‌ره‌فاژی،

بالغ: په‌یمان‌ه‌ی‌مه‌ی، جامی‌شه‌پاب، شاخی‌نیوه‌تال‌که‌بو‌مه‌ی خواردنه‌وه‌به‌کاردری،

بالغ: ۱- بالغ، بوژ، پیگه‌یشتوو، پیگه‌ییو، خۆناسیو (کچ)، په‌سیده، شه‌یتان‌پیگه‌نیو (کوچ)، گه‌وره، گه‌هشتی، ۲- ← بسیار،

- بالغ‌بر: به‌ئهن‌دازه‌ی، پترله، زیاترله، فره‌ته‌رجه، نیزیکه‌ی،

- بالغ‌شدن: ۱- دختران: بالقبوون، بالقبوون، بلووغبوون، بلووغی بوون، تانگ، خۆناسین، وئ‌شناسای، ۲- پسران: ئیحتیلام، پی‌گه‌یشتن، تانگ، شه‌یتان‌پی‌پیکه‌نین، شه‌یتان‌پیگه‌نین، شه‌یتان‌پیوون، شه‌یتان‌پییه‌ی،

- بالغ‌شدن‌بر: به‌ئهن‌دازه‌ی... لێهاتن، گه‌یشتنه...

- بالغ‌شده: بالقبووگ، شه‌یتان‌پیگه‌نیو، گئیرانی، گئیرانی‌بوو،

بالغه: به‌که‌م‌أل‌گه‌یشتوو، ته‌واو‌کامل،

بالفعل: ۱- به‌کرده‌وه، حالی‌حازر، کرده‌یی، له‌پاستیدا، له‌کرده‌وه‌دا، ۲- اکنون،

بالفور: نازا، به‌له‌ز، به‌په‌له، بیدرنگ، بپه‌وه‌ستان، بی‌وه‌ستان، تافل، چه‌ده، جیه‌جی، چست، چه‌سپان، حادری، خرپ، خیرا، دسه‌رده، دگاوتیدا، دمایه‌ی‌دمای، دوابه‌دوا، ده‌رجا، ده‌رده‌م، ده‌زبه‌جی، ده‌سه‌به‌جی، ده‌سته‌به‌جی، ده‌سته‌جی، ده‌سته‌وله‌جی، ده‌سه‌جی، ده‌مو‌ده‌ست، پتوپا، پتوپاست، زۆربه‌په‌له، زوو‌وو، زی، سووک، فرز، فه‌ورن، فه‌وری، کتوپ، کتومت، کرژ، کتوپ، کتومت، گورج، گورجی، گه‌رما‌گه‌رم، گه‌رما‌گه‌رم، له‌جی، له‌ده‌م، له‌ده‌ما، له‌ده‌م‌دا، له‌زکی، هانکافا، هه‌ر، هه‌رئیتسا، هه‌رئیتسه، هه‌رئیتستی، هه‌رده‌زه‌به‌جی، هه‌رله‌جی، هه‌رله‌ریگه‌وه، هه‌م‌م‌ام‌دا، هه‌م‌ما، هه‌نه‌ه، هه‌نه‌ه، هیندی‌بلتی‌پیک‌ودوو، یه‌کانده‌ردوو، یه‌کاویه‌ک، یه‌کادابه‌دوو، یه‌کودو، یه‌که‌نده‌ردو، یه‌که‌وجار، یه‌کادابه‌دوو،

بالقوه: به‌کرده‌ونه، په‌نگراو، پیچه‌وانه‌ی (بالفعل)، بوونیک‌ی‌شاراوه

له‌شیتیدا که‌هیشتا‌دیاری‌نه‌دابی‌و بو‌ده‌کارکردن‌ئاماده‌نه‌بوویی، شیاوی‌وه‌دیهاتن،

بالکانه: په‌نجه‌ره‌ی‌سازکراو له‌شیشی‌کانزا،

بالکل: به‌ته‌واو‌ه‌تی، به‌ته‌واوی، به‌گشتی، به‌یه‌کجاری، ته‌واو‌ته‌واو، تیکرا،

بالکن: ۱- بالکۆن، به‌رستایی، به‌ره‌ه‌یوان، به‌له‌کۆنه، پیش‌په‌نجه‌ره، تارمه، ته‌به‌قه‌ی‌سه‌ره‌ی‌سینه‌ما‌یا‌شانۆخانه، هه‌واله، هه‌یوانی‌پیش

باله‌خانه، ۲- پاسارگا، شانشین،

بال کوستومه: ← بالماسکه،

بالگه: به‌خوا، به‌خودا، بیللا،

بالمأل: ← بالاخره،

بالماسکه: کۆزیک‌ی‌سه‌مایه‌که‌به‌شدارانی‌ده‌بی‌به‌په‌رنگ‌یا‌لیدانی‌روودا‌پۆشیک‌شێوه‌ی‌ده‌مو‌چاویان‌بگۆرن،

بالمره: به‌گشتی، به‌یه‌کجاری، ده‌راندهر، یه‌کجار، یه‌کجاری، یه‌کرا، یه‌کسه‌ر، یه‌که‌شه،

بالمناصفه: به‌نیوه‌یی، له‌تاو‌له‌ت، نیمه‌ونیم، نیوانیو، نیوه‌به‌نیوه، نیوه‌نیوه،

بالن: گیانه‌به‌ریکی‌زۆرگه‌وره‌ی‌ئای‌یه‌وه‌که‌نه‌ه‌نگ‌ده‌چێ‌و‌زۆران‌به‌هه‌له‌پیتیده‌لین‌نه‌ه‌نگ،

بالن: بالۆن، پفۆک،

بالتیجه: سه‌ره‌نجام، له‌ئاکام‌دا،

باهه: گۆره بان، مهيدان،

باي: ← دارا،

بايا: بگردگ، بهيواستن، پهک پيگهوتن، پيداويست، پيداويستبوون، پيداويستی، پيدفي، پيدفياتي، پيوياء، پيوياس، پيوياسبوون، پيوياست، پيوياستبوون، پيوياستن، پيويستی، پيويستی پييون، تهوزيم، چهن، حاجهت، داخاز، داخواز، داوخواز، دۆز، زهرۆله، زهرور، زهرور، شهرت، قايۆ، كهلك، كهلك، گهرهك، گهرج، لازم، مهجهت، نياز، واجب، واجۆ، واژو، وهج، وهرج، ههوجه،

باياندن: مهجوور كردن، ناچار كردن،

باياني: ← بايا،

بايد: ئه بئى، ئه شى، ئه ووجه، ئه ووجه، ئه وئى، ئيلهه، پيويسته، تفى، تهقهزه، ته وئى، دبووك، دقئيت، ده بئى، ده بئى، ده بئتن، گاني، گۆنى، گهره، گهرهك، گهرهكه، گهرج، لازمه، مه شيو، مشيو، مه يو، واجبه، ههرده بئى وابئى،

- آنچنانكه بايدوشايد: به شيوه پيويست، به وچۆره كه ده بئى وابئى، وهك پيويسته،

باير: باير، بايره، بۆره، بوور، بووره، بوورو، بهون، بهيار، ياك، تيور، دهغ، دهم، سهر، كاش، كۆده، مووش، نهقه كرى، نهكيئدراو،

بايست: ← بايد،

بايستگى: ← ضرورت،

بايستن: ۱- پيويستبوون، زهروربوون، لازمبوون، واجب بوون، ۲- شياو بوون،

بايستنى: ← ضرورى،

بايستته: ← ضرورى،

بايستى: ← بايد،

بايع: بفروش، فروئوخ، فروشه، فروشيار، كارفروت، كارفروش، وره تهر،

بايعوش: ← بايقوش،

بايقوش: باده قووش، بايه قووش، بوو، بووم، بهله كانهك، بهم، تۆت، تۆتاك، تۆتك، كوند، كوندهبو، كوندهبوو، كوندهبوو، كونه بهبوو،

بايكوت: بايكوت، پهيوهندي بئرين، وه لانا،

بايگان: ۱- خه زينه دار، غه زينه دار، گه نچينه وان، ۲- ئارشيفيست، ئه رشيفيست، ئه رشيفكار، راگرى نامه به لگه ي ئيداره، ۳- ئاگادار، پاريزدار، پاريزگار، پاريز گهر، پاريزه، راگر،

بايگاني: ۱- ئارشيف، ئارشيو، محل نگهدارى اسنادو نامه ها: ئارشيف، شويى راگرتن و پاراستنى نامه وبه لگه، ۲- بايه گاني، راگرتنى به لگه نامه و نامه،

باييدن: ← بايستن،

باس: ← بئس،

بئر: بير، چالاو،

بئس: ۱- ئازايه تي، هئيز، وره، ۲- ترس، ۳- خشم، ۴- شدت، ۵- خراب، دزيو، ناحهز، ناشيرين،

بؤس: ۱- سختى، ۲- فشار،

- نغم و بؤس: شله و تونده، نهرم و توندى،

ببار آمده: پيگه پشتوو، پيگه ييگ، نئرسايا،

ببار آوردن: ئه وه حاوناي، ئيوهت، ئيوه تگردن، بارئوردى، باره ووردن، باره يتان، به خاهه نكردن، به خاهه ن كرده ي، به خودي كردن، به خو كردن، به خو ي كردن، به خو ي كردن، به رهه م ئاورده ي، به رهه مه يتان، به رپي كردن، به ناو هاوردن، په ناو ناي، په روه راندن، په روه رده كردن، په روه رده كرده ي، په روه ري، په روه رين، پئراگه ياندن، پيگه يتان،

پيگه ياندن، تانگ، ته ريبهت، ته ريبه تگردن، ته علميم دادان، ته علميدان، چاوه ديئرى، چاوه ديئريگردن، حاملاندن، حاواندنه وه، خودانكردن، خوبارى، خوباريگردن، خيوكردن، خيويستى، خيويستى كردن، ده حه مه له يتان، ده ره يتان، ده حه مه له يتان، ده عه مه له يتان، پراگرتن، پرايه تان، ره جه با هيتان، ره حه مه له يتان، ره عه مه له يتان، ره عا جاب هيتان، ره عه مه له يتان، ره نئيوه يتان، سه ربه رشتي و پيگه ياندن، شه رداندن، شه رده، عام لاندن، فيره نه خلاق كردن، فيره عه ده بگردن، له كل ده ره يتان، ماليفهت، نگادارى كرده ي، هه قۆت، هلبه رينى، هيتانه به رهه م،

ببار نشستن: ئامينه وه، به ردان، به رگرتن، به رهه م ئاورده ي، به رهه م دان، به رهه م هيتان، ميوه دان، وه به ره اتن، وه رگرتى، هاتنه بهر، هاتنه به رهه م،

ببئر: ← بيدستر،

ببئر: بهر، بهفر، بهفل، بهور، بهور، فهور، وشهك، وه يشهك،

ببيريان: بهور، بهورى بهيان، بهورى دپنده،

ببئى: ۱- به رخ ياكاري له به زمانى مندالان، به عه، به عهكه، ۲- ساده لوح،

ببغا: ← طوطى،

ببغا: ← طوطى،

ببا: ۱- نگهبان، ۲- ئاگات له خوئ بئى، لاده، وره يابه،

ببويدوز: ۱- آماده كردن، ۲- حيله، ۳- بئرين و دروون،

ببئى: ← ابله،

ببسودن: ← بسودن،

ببغا: ← طوطى،

ببقا: ← طوطى،

ببليون: پاريار، پرهر، پريئنه، پلهينه، په رپيئنه، په لپيئنه، پيليئنه، چۆچه، گه پړۆكه،

ببو: ← ابله،

ببينم: ئابزانم، ئاده ي، داده ي، كا،

بپا: ئاگادار، پاريزدار، پاريزگار، پاريز گهر، پاريزه، چافدير، چاوه ديئر، دهس ياك، كۆله له، كيشك، نيگابان،

بپاخاستن: ← برخاستن (۲)،

بپا كردن: ده پيكردن، كهرده ينه پا، لپيكرن، له پا كردن،

بپايان رساندن: به ئه نجام گه ياندن، براندنه وه، برينه وه، ته واو كردن، خلاس كردن، خه لاس كردن، دار پيدا هيتان، دما ئاورده ي، دوا هيتان، دوايى پيئهانين، دوايى پيئهان، دوايى هانين، دوايى هيتان، دوماهى پيئهانين، دوماهى هيتان، دوماهى هيتان، سه رهاوردن، قوت كردن، كۆتايى پيئهان، گه ياندنه سه ر،

بپايان رسيدن: ئامينه كهرده ي، بران، برانه وه، برانه وه، به ئاخير گه يشتن، به ئاكامه گه يشتن، به ئه نجام گه يشتن، به سه ر ئاماي، به سه ر چوون، به سه ر هاتن، به كۆتايى گه يشتن، پيگه اتن، ته ماماي، ته مام ببئى، ته واو بوون، تئيه ر بوون، تئيه رين، جيئه جيئوون، چليان، چه نكران، خه لاس بوون، دره نگدا هاتن، دلئنه شيه ي، دوا دۆر، دوا دۆل، دوايى پيئهان، دمايى ئاماي، دوايى هاتن، دۆله دان، دوماهى هاتن، راشكان، په نگ گرتن، سه رچوون، سه ر هاتن، قوتابوون، قه تان، قه تيان، قه دان، قه ديان، قه دين، كران، كۆتابوون، كۆتابيه ي، كۆتاهاتن، كۆتايى پيئهان، كۆتايى هاتن، كۆتره اتن، كودان، گه ييشته سه ر، گه ييشته كۆتايى، له ناو چوون، ماردش، ماوه ته واو بوون، هاتنه ئه نجام، هاتنه جي، هاتنه كردن، هاتنه كرن، هه رادايى، هه رته ك هيتان، يه ربه يه ر بوون، يه روه يه ر بوون،

بپروا پر: بهرپه ناي، چرت، چرتك، چرين، خو هابوشتن، خو هافيتن، ده ربه ران، ده ربه رين، فه كه فه رك، فه كو هۆر، گلو گوئز، له پتئين،

- بچە ترسان: خۇخۇلى، شەولەبان، منالترسین،
 - بچە خىرس: بەچكەورچ، بیولە، بیولەلەرورچ، کوودەلەرورچ، ورچەكۆلە،
 - بچە خىرگوش: بەچكەكەرویشك، خىرناكە، خىرنك، خىرنەق،
 - بچە خوار: ۱- ئەوتازەلەى مندالى خۇى بخوا، مندالى خۇخۇر، ۲- لوى نىو مندالدىن،
 - بچە خور: جەواھىرات، زىرورگەوھەر، گەوھەر،
 - بچە خورشىد: جەواھىرات، زىرورگەوھەر، گەوھەر،
 - بچە خوك: بزلە، بزلەبەراز، بزلەلە، بىچوھەبەراز، چۆغە بازەلە، خىرنە،
 - فەرخەبەراز، قولەبەراز، كۆلەبەراز، كوودەلە، گووچىلە،
 - بچە خوك دوسالە: شكە، شىكە، بەچكەبەرازى دووسالە،
 - بچە خونىن: فرمىسكى خوتىناوى،
 - بچە دار: بەچەدار، خاوەن زارۆ، خودان زارۆ، منالدار، منالدار،
 - مندال لەبەر، مندالەبەر،
 - بچە دارى: منالدارى، منالدارى، مندال لەبەرى، مندالەبەرى،
 - بچە دام: پىتەك، بىچووى پەشەولاغ،
 - بچە دان: ئاقلدانك، ئاوالدان، بز، بەچەدان، پاور، پىزانگ، پىزان،
 - پىزان، پىلى، پىزۇ، پىسدا، پىزەدان، تۆل دان، توومەدان، توومەدانە،
 - تىزانگ، جامەدانە، چازۆكە، زارۆلەدان، زارۆلەدانە، زارووك، زارقدان،
 - زاگە، زامار، زاوالەدان، زى، زىدان، شىلاق، فاگىنا، كاردانك، گىلك،
 - مالىچووك، مالزارۆك، منالدىن، منالدىن، منداردان، ھاوالمندال،
 - ھاوباز، ھەفال بچووك، ھەلەز، ھەماز، ياوەرە،
 - بچە دوست داشتىنى: خىنجىلانە، خىنجىلانە، زىركەلە، زىكەلە،
 - بچە راگرتىن: گرتىنى مندال بۇ يارىدەدانى مامان،
 - بچە زا: ئەوتازەلەى مندالى دەپى، بەزاووزى، مندال زى،
 - بچە سال: كەم تەمەن، منال، مندال، مېرمندال،
 - بچە سىركە: سەرتوتى سىركە، ھەوتىنى سىركە،
 - بچە طواسى علوى: ۱- آتش: ئاتەر، ئاتەر، ئاتەش، ئار، ئازەر، ئاقر،
 - ئاگر، ئاور، ئاوتىز، ئاوير، ئاھر، ئاھىر، ئاھىير، ئاھىير، ئاھىر، ئاھىر، ئاھىر،
 - ئىگر، تەش، دۆز، ھاتەر، ھەتەر، ياگى، ۲- آفتاب: ئافتاۋ، خۆر، خوەر،
 - پۇ، پۇز، پۇزىبار، پۇش، مېھىر، وەر، ھۆر، ھۆير، ۳- روزروشن:
 - پۇزى روون، پۇزى رووناك، ۴- لعل: لال، لەل، ۵- ياقوت: ئاقووت،
 - ئاقووت، بەرزەرىن(زرد)، پاخەند، پاخەنە، پاگەند، پاگەنە، ياقووت،
 - ياقووت،
 - بچە عقرب: بەچكە دوو پىشك، بىچووى دمارە كۆلە، سۆلسۆ، سۆلۆلە،
 - بچە قىنداقى: كۆرپە، مندالى بابۆلە، مندالى قۇنداغە،
 - بچە كىردىن: ۱ - برهمشدىن(۱)، ۲- زاووزى كىردىن (ئازەل) و
 - پووك)، ۳- كە پووهىنان،
 - بچە كونى: بەچە، قووندەر، مندالى حىز،
 - بچە كوى: مندالى لەكۆلان ھەلگىراو، مندالى كۆلان،
 - بچە گاومىش: بىچوھە گامىش، پالاخ، پالاغ، دۆلبە، ساك، كەل بانئىر
 - (دوسالە)، گوسال گامىش، گەدەك،
 - بچە گداشتىن: پىرۆكە
 - بچە گرپە: فەرخە پىشەلە، كت بەچە، كت وەچە،
 - بچە مار: بەچكە مار، توولە مار، مارتوولە، مارتووك،
 - بچە محل: مندالى گەرەك، ھاوگەرەك،
 - بچە مچە: كەچەو بەچە، مندال وپال، ھەتوومە تىو،
 - بچە مەدرسە: قوتابى، مندالە مەدرسە،
 - بچە مەكتىبى: قوتابى مەكتەب خانە، مندالە مەكتەبى،
 - بچە مېمون: فەرخە مېمون، قەشمەر،
 - بچە نەنە: ۱- بەناز، نازبەرودەر، نازنازى، ۲ - ترسو،

- بچە نۇ: ۱- پووداوى تازە، ۲- ئاكامى ھەرشىتىك، ۳- شكوفە:
 - باتىنىك، پىشكۆز، پىشكۆزە، پىشكۆف، پىند، پۇرخ، چىرۆ، زىل(تاك)،
 - شكوفە، شكوفە، كلووك، كولووك، كولىك، گۆپك، گۆپكە، گۆپە،
 - گۆپىتە، گۆك، گولووك، گولىك، ھەرالە،
 - بچە ھا: خىزان، مال ومندال، منالە كان، مندالە كان،
 - بچە ھوو: سۆرە، كۆلەبەس، كۆلەبەس، كۆلەبەست، منالى ھەوتى بۇ
 - زىنى ھەوتىدار، ھەنەزاگ،
 - بىحاث: ۱ - جستجوگر، ۲ - كىنجكاو،
 - بىچار: دەرياكان، دەرياگەل،
 - بىحبوحە: باو، بىندەق، بەرەبەرە، پىل، تاف، تانگ(تانگا خوە دا)،
 - جەرگە، جەنگە، حەق(حەقەپەلەيە)، دۇخىان، دۇخىانەت، دەمدەما،
 - دەمەو، غوراب، قەبزە، كۆلەكۆل، كەلدابا، كەلاكل، كەلدابى، گەما
 - گەرم، گەرمە، ناوجەرگە، ناوئەند، نىوھەراست، ھەپەت، ھەپەد، ھەپەسە،
 - ھەپەگ، ھەپەمە،
 - بىحت: بىخەوش، بىگەرد، تايبەت، تەواوھەيار، ساكار،
 - بىحت: ۱- جستجو: بەدواداگەران، پەبىجورى، پەبىدۆزى، تۆزانەو،
 - تۆزىنەو، جىسوچۆ، جىسوچۆ، دانەبەي، سەنگوسووزن دان، شارۆكرىن،
 - شىكرىنەو، شىكۆز، شىكۆزە، شىكۆف، فەتاندىن، كىنە، كىنەكرىن، كىنەو،
 - كۆلىنەو، گىردىسەر، گەران، گىرايش، لەدووكەران، لەشوتىن چوون،
 - لەشوتىن گەران، لىكۆلىنەو، لىگەران، لىگەپىسان، لىگەپىن،
 - لەدواداگەران، مىكارى، مىكرىن، مىكرىن، نائەشوتىن، وەدواكەوتىن،
 - ھەلەكە وشاندىن، يۆخلەمە، ۲- گفتگو: باس، جەپ، دوان، دواى، قال،
 - قال، مچلگە، وتووتىز،
 - بىحت بىمورد: قەراغ كىشان، لەسەر پۇيشتىنى بىچى،
 - بىحت انگىز: باس ورووزىن، باسپەلگەر، قەسەلگەر، مشتومر ھەلگەر،
 - بىحت شدىن: باسكران، قەسەلەسەركران، قەسەلىكران،
 - بىحت كرىن: باسكرىن، قەسەلەسەركرىن، قەسەلىكرىن،
 - بىحت و فىحت: باس وخواس، باس ولىكندانەو، قەسو باس،
 - بىحر: بەحر، بەعر، دەريا، دەلىيا، زىزى(زىزىبار)، زىيا، زىيە، زەرى،
 - زەرىا،
 - بىحراخىر: آسمان،
 - بىحرالعلوم: پىتۆل، دەرىياى زانستەكان، زۆرزان، زۆر زانسا،
 - شارەزاى زانستەكان،
 - بىحرمان زىبىق عمل: ھەورى بارانەپتو،
 - بىحرنەنگ آتار: تىخ، تىخ، شىمشىرى جەوھەردار،
 - بىحرنەنگ آسا: تىخ، تىخ، شىمشىرى جەوھەردار،
 - بىحروسىع: ۱ - آسمان، ۲- دەستى مرؤفى بەخىشندە، ۳- پىئوانەى
 - كىشى شىعەر، ۴ - اصول،
 - بىحران: ئاخگە، ئاگا، ئاگە، ئاھگە، تەنگزە، تەنگزە، قەيران، گىيانەللا،
 - بىحران آفرىن: - (بىحران انگىز) - بىحران،
 - بىحران انگىز: قەيرانخولقېن، قەيرانساز، قەيرانپىنەر،
 - بىحرانزا: - (بىحران انگىز) - بىحران،
 - بىحران گرىز: قەيراننەتېن قەيراننەوېن،
 - بىحران ھويت: قەيرانى خۇناسى، قەيرانى دەروونى تازە لاوان
 - لەناسىنى كەسايەتتى خۆ، قەيرانى كەسايەتتى،
 - بىحرانى: ئاستەم، بەئائىكەو بەنەند، بەقەيران، تەنگزەدار، دۇوار،
 - قەيرانى،
 - بىحرف آمدىن: جوابدانەو بەتووپەيى، وەدەنگھانت، وەزماں ھاتن،
 - ھاتنەزماں، ھاتنەزماں،
 - بىحرف آوردن: ئاخفاندىن، زىرزان چەشتن، قەسە دەراوردن، قەسەدەر
 - كىشان، قەسەدەر ھاوردن، قەسەدەر ھىنان، قەسەپراكىشان، قەسەلەزاردەر

- هينان، قسه له سه دراكيشان، قسه لئى ده ركيشان، قسه لئى ده ره هينان، قسه لئى را كيشان، قسه لئى ده ره گرتن، نه پئى دركاندن، وه قسه هينان، بحرف گوش كردن: به قسه كردن، قسه ده گوئى گرتن، گوئى پيدان، گوئى دانه قسه، ياكردن،
- بحر محيط: توقيانوس، به حرى موحيته، ده ريباى،
- بحرى: ۱- به حرى، ده ريباى، ۲- سيكوژ، په له وه ريكى راو كه ره زورتر په له وه ران راوده كا،
- بحساب آوردن: ۱- بايه خ بؤدانان، به شتيك دانان، به شتيك زانين، به هيچ دانان، به هيچ زانين، پئيه و بوون (پئى هه ونيم)، گرنگى پيدان، نرخ بؤدانان، ۲- به حيساب هينان، حيساب بؤ كردن، له بيرنه كردن، له حيسابدا دانان، هينانه حيساب،
- بحساب رسيدن: ۱- تنبيه كردن: به خزمهت گه يشتن، پيكتون (پاوه ستى جا پئتسه لئيم!)، خه م خواردن، خه م لئى خواردن، مشور خواردن، ۲- به حيساب پاگه يشتن،
- بحساب نياوردن: ۱- به هيچ نه زانين، پئى هه ونه بوون، پئز نه گرتن، نرخ بؤدانه نان، ۲- بن ده ون كردن، پاشقل دان، پاشقول دان، شارده وه بؤدين، نه هينانه حيساب،
- بحق: ← به حق،
- بحل: به خشاوه، عافوو كراوه، گه ردى نازاى، لئيبوراوه، لئى بووردراوه،
- بحل كردن: نازا كردن، به خشين، عافوو كردن، گه ردى نازا كردن، لئيبوردين، لئيبورين،
- بحمد الله: نه له حملاى، به حمه مديللا، خواشوكور، شوكرى خوا، له سايهى خواوه،
- بحور: كۆى (بحر) ← بحر، به حره كان، ده ريباكان،
- بُخيره: به حرؤ كه، ده ريباچه، زرتوار،
- بُخ: ناي چ خؤشه، ئؤخه، به هبهه،
- بخار: ۱- بوخار، بخير، بوغ، بؤق، بووس، كه لدومان، هالاوه، هلم، هولم، ههپ، هه فار، هه لم، هه لماتك، هه لمى، هه وه، هيلم، ۲- تابشت، تاقهت، توانا، قهوهت،
- بخاريز: ۱- ده زگاي كولاندنى شت به هه لم، ۲- به هه لم كولواوه،
- بخارداشتن: پرست هه بووه، پرست هه بوون، به ده ستودوو بوون، توانا هه بوون، قهوهت هه بوون، هازبىه،
- بخارسنج: تاميرى پئوانى ته ورمى هالاوه، هالاوپئوه،
- بخارشدن: بوونه بخير، بوونه بوغ، بوونه بؤق، بوونه بووس، بوونه هالاوه، بوونه ههلم، بوونه هه فار، بوونه هولم، بوونه هه لم، بوونه هه لماتك، بوونه ههيلم،
- بخار كردن: بخير كردن، بؤغ كردن، بؤق كردن، بووق كردن، هالاو كردن، هلم كردن، هه فار كردن، هه لم كردن، هه لم كردن،
- بخار معده: ته زه لى، تيروته سه لى، تيرومى، تيرى و بيحالبوون له بهر زور خواردن،
- بخارى: ۱- بوخاربه، بخير، بوغاريه، روژينگ، زؤپا، زؤپه، موغارى، سؤنا، سؤبه، سؤپا، سؤپه، كووره، كووره لئى ساگر، نوغه يرى، ۲- په يوه نديدار به هه لم، هه لى،
- بخارى ديوارى: بوغارى، سؤمينه، كؤماج، لوهه جن، موغارى، موغيرى، موغيرى،
- بخارى فلزى: سؤپه لى كانزا، سؤپه نه وتى، كووره فه رى نكي،
- بخارش افتادن: وه خورو كه وتن، وه خورو كه وتن، هاتنه خوران،
- بخارش افتاده: داگراوه، له شى وه خورو هاتوو،
- بخاطر: ۱- براى، نه بهر، بؤ، بؤخاتر، بؤخاترى، به سه به به، پئناوه، خاتر، زه، زؤپه، ژبه، ساء، سه با، سه بارهت، سه بارهت به، سه ده م، سه وا،
- سى، لئو، لهر، لؤ، له، له بهر، له پؤ، له پرووى، له سه ر، مه جز، مه جز، هؤ، ۲- بسوى: بؤ، بؤئالى، بؤلاى، به ره وه، وه نه، وير،
- بخاطر خدا: به شقى خدا، بيكه له راهى خدا، هووماى سينه نى، هووماى كه نى، هه ق كه نا،
- بخاك پيسپردن: به خاك نه سپاردن، به خاك سپه رده، ده خاك پؤ كردن، ناشتن، نيا،
- بُخال: زور به غيل، زور قه نيس،
- بُخاوه: ← بؤخوه،
- بُخت: ده ريبا بووه، رزگار بووه، نه جاتى هاتوو،
- بُخت: ۱- نه حمه د راو كه ره، نه سى نه حمه د راو كه ره، نه سى نه حمه د راو كه ره، حوستيان، باژيلؤ كه، بالووك، بالووكه، تاجيلؤ كه، تاژيلؤ كه، تاژيله، تانجى پئغه مبه رانه، تانجى پئغه مبه ر، حوشترخوا، كوله حاجى، كوله حاجى، كه ركي فاتمى، مه هينكا، وشترخوا، هه سى نه بى، ۲- ئيغبال، ئيقبال، باوه، باى، به خت، به خت و ئيقبال، به ش، پهل، تالچ، تاله، چاره، خواپيدان، خواپه نه داي، ده رب، ره شته، سهوود، سهوود، شانس، شهنس، قدؤس، كابه شاك، كؤس، كؤست، ماراوه، ناوچه وان، نسيب، نسيو، نكين (نگينى هاورده وه)، نه ردى، ئيوچاوان، وه خت، هات، هاتنه، هاتى، هه دار، هير، ۳- بختك،
- بخت آزمائى: به خت تاقيركردنه وه، خؤت و به خت، خؤت و به ختى، لاتارى،
- بختانه: ← الله بختكى،
- بخت باكسى ياربون: به خت ياربون، كاروبار به كه بى هه لئسووپان،
- بخت برگشتن: ← (بدبختى) ← بخت،
- بخت برگشته: ← (بدبخت) ← بخت،
- بخت بلند: ← (بختورى) ← بخت،
- بخت به درخانه كسى آمدن: به خت پرووتيكردن، ده رفه تى باش بؤره خسان، هه لى باش بؤهاتنه پئيش،
- بخت به كسى رو كردن: ← (بخت به درخانه كسى آمدن) ← بخت،
- بخت بيدار: ← (بختورى) ← بخت،
- بخت خفته: ← (بدبخت) ← بخت،
- بخت خود را آزمويدن: به ختى خؤ تاقيركردنه وه، شانسى خؤ تاقيركردنه وه،
- بخت درخانه كسى رازدن: ← (بخت به درخانه كسى آمدن) ← بخت،
- بخت كسى باز شدن: ۱- به خت كرانه وه، به خت پرووتيكردن، ۲- زه ماوه نديدار،
- بخت كسى راباز كردن: به نازوما به شوودانى كچ، كؤست خواستن،
- بخت كسى راباستن: به جادوو يا نوشته تيكدانى به ختى هاوسه ر گيرى كه سيك، به خت هه لگه راندن، به ختى كه سيك كوپروه كردن،
- بختور: نارى، بوختيه يش، به ئيقبال، به به خت، به ختدار، به خت كه نؤك، به خته وه، به ختيار، به سهوود، جوانبه خت، خاوه نبه خت، خودانبه خت، خؤشيقبال، خؤشبه خت، خوه ش شانس، خوه بيه خت، سه ربه رسقى، سه ربه رؤزى، ئيوچاوان كردوو (ئيوچاوانه كه لى نايكا)، وه شبه خت،
- بختورى: نارى، به ئيقبالى، به به ختى، به ختدارى، به ختكه نؤكى، به خته وه رى، به ختيارى، به سهوودى، خاوه نبه ختى، خودانبه ختى، خؤشيقبالى، خؤشبه ختى، خوه بيه ختى، سه ربه رسقى، ئيوچاوان كردن (ئيوچاوانه كه لى نايكا)، هئوان،
- بختيار: ← بختور،
- بختيارى: ← (بختورى) ← بخت،
- بخت يارى كردن: باش بؤهاتن، به خت به ده مه وه هاتن، به خت ياره بوون، خاس هينان،
- به بخت خود پشت پازدن: ← (به بخت خود لگزدن) ← بخت،

- به بخت خود پشت کردن: ← (به بخت خود لگزدن) ← بخت،
- به بخت خود لگزدن: پشت ده به ختی خو کردن، پتلا قه له به ختی خو
دان، له قه له به ختی خو دان، هل به ده رفه نه زانین، هل له ده ستدان،
- به خانه بخت رفتن: شوو کردن، میرد کردن،

بختک: نارختک، به ختک، تاپو، تارمایی، سرنجک، سهنگ،
شه فیهست، کابووس، کالکابووس، کامووس، کاوس، مۆته، مۆته که،
بخته: ۱- دنبه فریه: دوو گه ی قه له، ۲- فریه: بخوه قه، به پۆن،
تیر به ز، تیر دۆن، تیر دوهن، چفر، چهور، چه فر، دهون، پۆندار، زومدار،
قه له، ۳- قوچ سه یا چهار ساله: به رانی سی یا چوارساله، ۴ ←
پرورای،

بخته کردن: ← پوست کنندن،

بخچیر: ← شیرخشت،

بخدا: به ئه للا، به ئیزه د، به خوا، به خودای، به خولای به یه زدان،
خووه دتی، وه بیلا، وه لا، وه للا، وه للا، سویند به خوا،

بخدمت رسیدن: ۱- نازاردان، نازاردای، نالکر کردن، ئه ده بکردن،
به خمه تگه ییشتن، به سزا گه یانندن، بیسکانی، پرزه برین، تراندن،
ته ربیه ت کردن، ته مبی کردن، ته مبی، ته میگردن، ته نبی،
ته نیب کردن، خم خواردن، خم لئخواردن، سزادان، عاریه به کیکنان،
عازابدان، عازو دان، عه ده بکردن، عه زه تدان، گوئی بادن، گوئی کیشان،
گوئی پاکیشان، گه هرادن، لووت شکانندن، لووت شکانن، مشوور خواردن،
مشوور لئخواردن، ۲- به حوزوور گه ییشتن، به حوزوور گه ییشتن، به خمه ت
گه ییشتن، چوونه حوزوور، چوونه خمه ت، چوونه کن، چوونه لا، چوونه
لای کسی گوره،

بخرد: ناقل، ناگا، ناگادار، ناگار، بریف، بزان، بژیر، به ناگا، به ناوه ز،
به پش، به بیر، به چنگ، به خووه زیو، به خه بهر، به ماریفه ت، به هوورده،
به هوش، بیر، بیر، بیر، پالمیتر، پالمیتر، پیتور، پیتور، پیتور،
پیزان، توره فان، تیگه ییشتو، جه رجه، جافه قهری، چاو کراوه، چرخ،
چسته، چک، چه پخوون، چه نه زان، چه کیم، خوه دار، خه بهر،
خه بهر بیستو، خه بهر دار، خه وه ردار، خیره، دانا، داهی، دووربین،
پیزان، زانه، زانیوخ، زانیار، زرک، زرنگ، زرینک، زورزان، زهین پوون،
زیت، زیتل، زیخ، زیره فان، زیه ک، زیکل، زیر، زیرک، سهرحسا،
سه روه خت، سه نکه لقی (ده لئی سه نکه لقی به له هه موو چتیکدا ناماده به)،
سه هنده، سه هنگه، سه هه نده، سه هه نه، شاره ز، شامبوز، شتران،
شه س پیدار، شه ره ز، عاقل، عالم، عه قلدار، فامیده، فامیه، فرز، فره
زان، فره زان، فره زان، فره زان، فره زان، فره زان، فره زان، فره زان،
فیلان، کاربین، کارزان، کارناس، کۆچک، کۆچک، کۆن، کۆن،
که مۆ، گوئیسی، گوئیسی، لۆتر، له دنیا زان، له زیز، له سه رخو، لئزان،
مووت، مه حلان، مه زبووت، مه ژودار، مه علان، نکوول، وادار، وته،
وردین، وریا، وشت، وشیار، هه هاگیدار، هه، هه، هایدار، هایدی،
هایه، هشیار، هژوان، هوشدار، هوشیار، هوشیار، هویل، هه دار،
هه شار، به مان،

بخرو بفروش: نالوویر، ئه وه ی شت ده کرئی وده فرۆشیتوه، بازارگان،
بخروش در آمدن: نالوویر، خرۆشان، خرۆشای، خرۆشیان،
خرۆشیای، خرۆشین، خرۆشیان، پاپه پین، قیزیفه دان، که وه تینه وئی،
گرماندن، گورمژاندن، گوراندن، نه راندن، نه رانی، وه جۆش هاتن، وه خو
کهوتن، هوار کردن، هورۆژی، هوراکردن، هه وار پاهیلان،
هه لپشکووتن، هه له شکووتن،

بخس: ۱- پۆمرده: ئیشکبوو، ئیشکبه لاتوو، پلمه ژیاگ، په ژمرده،
په ژمرده، تیکترینجاو، چرچ، چرچاو، بووک، چرچ ولۆچ بووک،
چرمسی، زه رده بوو، زه رده هه لگه پاو، زار، زاگو، زاکیاگ، زولسه، زولسه،
ژولیاگ، ژه لمسه، سیس، سیسبوو، سیسبووگ، سیسه لگه پاو،
شه مزاو، شه مزای، شه مزو، چرچاو، قرمچی، قهرمچی، کرچ، کرز،
کشلۆشک، کرز، گه چل، گه چلاو، نه ژاد، وشکه لاتوو، وشکه لاتوو،
وشکه ژورناما، هلقرچاو، هلقرچاو، هه لچرچاو، هه لچرچاگ، هه لچرچاو،

هه لچرچیاگ، هه لچرچاو، ۲- پیستی به سووتان پیکهاتوو، هورقچیا،
هه لچرچاو، ۳- دل کوشران به هوی خفه ت، دل هه لچرچان، ۴- نالوو،
نالووس، ناهین، ئه نوو، بوشکول، پاسار، پلمه، پۆن، پووشکول،
په رۆش، په ریشانی، په ژاره، تمه، جفار، جه خار، جه مته، خوسه،
خفه ت، خم، خه مله، خه مو جه خار، خه مو خفه ت، خه مو که سه ر،
داخ، داخ وه سه رت، داخ و دوخان، داخ و ده رد، داخ، دلپری، دلگری،
دلگری بوون، دلگری، دلمان، دلمانی، دلمایی، ده رد، ده ردو نازار،
ده ردو داخ، ده ردو غه م، ده ردو مه ی نه ت، دیق دیقه، پاخ، سوو، سوئی،
سه خله تی دل، شاییش، شروو، عه زه ت، غه م، قار، کزی، کزی، ماتی،
کوزیرک، کۆفان، کۆفان، کول، کول، کۆلوی، کولودو، کولوکۆ،
کول و که سه ر، کولی دل، که ده ر، که رب، که سه ر، گۆم، گه بگر، گه یگیر،
مراز، موروو، مۆزه، موو، مه راق، مه ی نه ت، مه ی نه تی، وه ژاره، هه زن،
هه ژمه ت،

بخسان: ۱- پۆمرده، ۲- ذوب شده،

بخسانیدن: ۱- چرچاندن، داقرچاندن، ژاکاندن، ژاکانن، ژاکنای،
سیسکردن، سیسنای، شه زماندن، گه چلانندن، هورقچینای،
هه لچرچاندن، ۲- نازاردان، تووشی خفه ت کردن، خه فته تیار کردن،
ده رد پییدان، ده رده دار کردن، ره نچاندن، ره نچنای، ۳- نالاندن،
ئه وه تاوانای، بفاشتن، بفاشتن، تاوانه وه، بوهراندن، بهوشتن، تافانده وه،
تاواندن، تاوانده وه، تاوانن، تاوانه وه، تاوانده وه، تاوانده وه، تاوانده وه،
تیوانده وه، هه لاندن، ختیرانده وه، قانکردن، قانکردن، قانده وه، قانده وه،
کرده ناو، ماشاندن، هه لاندن، هه لکر، هه لنایش،

بخسیدن: ۱- پۆمرده شدن: ئیشکبوون، پووتانه وه، ترنجان، ترنجیان،
جه فلین، چرچبوون، چرچ ولۆچ تی که وتن، چرچه لاتن، چرچیان،
چرچینای، چرچینای، چرمسانه وه، چرووسانه وه، چرزین، چلمسین،
داقرچان، داقرچیان، ده قشکان، ژاکان، ژاکیان، ژاکیان، ژوول،
ژوولیان، سیسبوون، سیسیبه ی، سیسبووچرچبوون، سیسیان، سیسیای،
شه زمان، شه مزین، فرنجان، قرچان، قرچبوون، قرچه لاتن، قرچینای،
قرمچین، قورمسان، قورمسین، قهرمچین، کرچیان، کرچیوون،
کرزیبه ی، کرز هه لاتن، کرشیان، کرچین، کرمشین (کالا)، کرمشین،
کورزه کردن، کورسان، کومشین، که رمشین، که رمه ژین، کیر،
کیژ (بوست)، کرزه هه لاتن، کرزین، گلچین، گنجابوون، گنج تیگه وتن،
گه چران، گه چلان، گه ی کردن، گه ی کرده ی، لۆچان، مرچین،
ویگه هاتن، هورقچینای، هه لچرچان، هه لچرچان، هه لچرچان، ۲- ناپوون،
هه لقه مچان، هه لکرچان، هه لکرچان، هه لکرچان، ۲- ناپوون،
به شین، بوونه ناو، بوه ژین، به هتین، تافان، تافانه وه، تاوان، تاوانه وه،
تاوانای، تاوان، تاوانه وه، تاوین، تاوینه وه، تاونه وه، تاونه وه له سه ر ناگر،
تیوانه وه، هه لبوون، هه لبه ی، هه لین، ختیرانه وه، فهرکین،
فه به ه ژین، قالمبوون، قه لین، هه یایش، هوومین، هه لیان، هه لین،
هه لینایش، ۳- نه نگرین، نه نرین، بۆژو، بۆزه، یچ، پروه شه، پشم،
تۆران، په ژاره داگرتن، تووپه بوون، تووپه یی، تووشی خفه ت بوون،
ته ریشین، جونگ گرتن، جه نین، جه هر، چه لتین، حیرس، خوریت،
خوسه خواردن، خه زه لوه ر، خه زرین، خه سم، خفه ت دا گرتن،
خه فته خواردن، خه فته توارده ی، خه مخواردن، خه م داگرتن، خه یدین،
دلنیشان، دلنیشای، دلپربوون، دلسه خله تبوون، دلگریبوون،
دلخوهری، دلشکان، دلشکیان، دلمان، دلماين، دلنیشان، ده مارگیران،
رق هه ستان، رقه لسان، رکیبونه وه، رکه هستان، رکه ستاوی،
روپه پوون، رهنجان، رهنجایی، رهنجیان، رهنجین، زری، زویربوون،
زویری، زیز بوون، سرکیبه ی، سلبوون، سلبین، سلکین، سلی، سیه،
شیپور، عنبرین، عنگر، عنگرین، عنبرین، عنگر، عنگرین، غه زرین،
غه زه ب، غه زه، غه مخواردن، غه م داگرتن، غه ید، غه یدین، غه یز،
قه لیبوون، قه لسی، قین، قین وریسته ی، قینه زرسه ی، قینه ستان،
قینه لسان، کرچیوون، کرزیبه ی، کرزه هه لاتن، کفریبوون، کۆفان،
کۆفان، کین، کین، کینبوونه وه، کینه، کرچیوون، کرزیبه ی، لووت
هه لساندن، له پیست چوونه ده ر، له پیست چوونه ده روه، له پیست ده ر
چوون، له دین ده رچوون، مه راقداربوون، مه ی نه تداربوون، نارازبوون،

بخشودن: ئازادکردن، بگردن، بواردن، بۆرین، بووراندن، بووردن، بوورین، بەخشاندن، بەخشای، بەخشایش، بەخشین، بەزەیی پێداھاتن، جەبە، جەبەکردن، چاوپۆشان، چاوپۆشی، چاوپۆشین، چاوی لێ نووقاندن، چنایەر، چنەبەرد، چەمپۆشای، چەنە و بەردە، خۆشبوون، دلی خووەقە کرن، روحم پێداھاتن، روحم پێکەردن، زگ پێسووتان، عافو، عافووکردن، عەفو کردن، گوزەشتکردن، گوزەشت کەردە، گەردن ئازا کردن، گەردن ئازایی، گەردن ئازاد کەردن، لیبۆرین، لێ بووردن، لیبوورین، لیخشاندن، لیخشان، لیخۆشبوون، ئۆبەبەخش (ئەوجار ئۆبەبەخش بێ)، نوخاف، وەخشە، وەشکردن، ویردن، وێردن، وێردە، وێرنای،

بخشودە: بەخشاو، تیلە، عافو کراو، نوخافتی،

بخشە: ← بخش،

بخشی: بچریک، برشتیک، برکەبیک، برئ، بریک، بەشیک، پاتەبیک، پارچەبەک، پارێک، پاژیک، پچیک، پاترۆتکیک، پاتەرۆتکیک، پرتکەبیک، پرزۆلەبەک، پرزۆتک، پسیانیک، پشکیک، پەترۆتکیک، پەترۆکەبەک، پەنجکیک، پپچەک، تلیشیک، تەریشیک، تیکەبیک، تیلەبەبیک، جزاریک، جەنەکەبیک، جزالیک، چوونیک، دۆتیک، دەرەقەلێک، زۆلاکیک، زەنیکیک، شەقاریک، شەلێک، فەلقیک، قراشیک، قەتیک، قەتکیک، قەتۆبیک، کتیک، کوتیک، کوچیو، کولکیک، کەرتیک، کەریک، لاتیک، لەتیک، لەتاریک، لەهیک، نەهینیک،

بخشیدن: ۱ ← بخشودن، ۲- برکردن، بەشەش کردن، بەشکردن، بەشکەردە، بەشوە کەردە، پارستن، پارفە کەرن، پایکردن، دابەشکردن، دابەشین، دابەشینەو، دگولیک، فەلقاندن، لەفاکرن، ۳- کرم: ئەنعام، بەدە، بدئ، بەخشان، بەخشاندن، بەخشای، بەخشایش، بەخشش، بەخشیش، بەخشین، پەرە، پێبەخشین، پێدان، پێشکیش، تەخشندەیی، جەبە، چاکە، چاکەکاری، خەرمانلۆخە (سرخمرن)، خەرمانلۆغە (سرخمرن)، خەلات، خێر، دلآوایی، دلفرآوایی، دل فرەوانی، دەسوازی، دەسودە، دەسەنە، دەسەنە، دەقتەری، سەخاوت، سەغات، کەرەم، گێهەف، مآل بەشینەو، مآل بەشوە کەردە، نان بەدە، وەخشە، هبوودی،

بخشودن: ← بویژە،

بخل: ئازوهری، ئێرەیی، بەتەماحی، بەتەماعی، بەخێلی، بەرجلی، بەرچاوتەنگی، بەرجلی، بەغیلی، بێجەلمی، پاروو بۆزیری، پاروو بۆمیری، پووردزی، پێسکەیی، تواحکاری، تەما، تەماح، تەماحکاری، تەمادار، تەماکاری، تەوا، تەواداری، جەلە، چافیر چیتتی، چافتەنگی، چاف فرەیی، چاوبرستی، چاوپرەنبوون، چاوپێهەلێنان، چاوتەنگی، چاوتیرنەبوون، چاوجنۆکی، چاوالەدوووی، چاونزاری، چاونزیری، چاونەباری، چاونەزیری، حەسوودی، چرووکی، چکوودی، چکووسی، چلخووسی، چلیسی، چنۆکی، چنە چن، چنە چنکردن، چە پخووزی، چە پخووسی، چە توونی، چە قەتەنگی، چە لاسی، چەم برستی، چەمتەنگی، چەنجووزی، چەنخووسی، حەسوودی، خنسی، خونگی، درزی، دلبرۆکی، دلنزمی، دنیانەدلی، دەزگرتیتی، دەستقووچاوی، دەستگرتیتی، دەستپیشکی، دەس قووچاوی، دەس قووچیاگی، دەسگرتیتی، دەم داچەقاندن، دەم داچەقاندن، پزۆدی، پزۆدی، پکی، پەزلی، پشۆیی، زوفتی، زێدەخوازی، سایەوشکی، سمنجی، سوو، سەر بۆری، سەقیلی، شتینی، قارنایی، قاقری، قرتنی، قرچۆکی، قرم، قرنووسی، قرنیسی، قوڤرگدیاگی، قەپ داگرتن، قەتەری، قەمتەرکراوی، قەمتەری، قەب سێچمەیی، کۆزۆی، کۆنۆسی، کۆنۆسی، کۆنۆیی، کۆرنانی، کۆزۆیی، کۆمەرەشی، کوندی، کۆنۆشی، کۆنەیی، کۆرنانی، کەنسی، گافبەری، گزافی، گزافی، گوو کولاندنەو، گوو کولینی، گوونکۆمیری، گەنووسی، گەوشی، گیانسەختی، گیری، گیرای، لەچەری، لەگامی، ماسکی، مآلپارێزی، مچی، مچکەیی، مردارخۆری، موود، مووزی، مووسەنە، مەندە مووری، نادانی، نانبۆزیری، نانتالی، نانکۆری، نانکۆیری، نەخۆری، نەکەسی، نەکیشی، نەنووک هیشکی، وشکی، هافیزی، هەرزانکەری، هەسوودی، هەلپە، هەنگوتک ژمیری، هەویداری،

بخلا: کۆی (بخیل) ← بخیل،
بخلاء: کۆی (بخیل) ← بخیل،
بخله: ← بېلیون،

بخنودن: برووسکەلێدان، گوپاندن، نەپاندن، هەورە تریشقه،
بخو: ئالقەوزنجیری بەستەنەوی دەست و پێی و لاخان، ئەشکیل، پاشبەند، پاشووبەند، پاشوون، پاوانە، پاوون، پێبەند، پێوون، پێوون، سەندم، یەکدەس، یەکدەسی،

بخواب رفتن: چاوچوونەخەو، خەفتن، خەویردەنەو، خەوتن، خەولیکەوتن، سەرناو، نشتش، نغان، نغستن، نوستن، وتش، وتە، وستە، وەرەم ئەو بەردە، وەرەم پۆرە کەوتە، هاون، هەفتەن، هەونا، هەون بەبیش،

بخواب رفتە: خەوتوو، خەفتگ، رازایی، نقت، نغستی، نوستگ، نوستوو، نوستی، وتا (متی)، وتە، هەفتو، هەفتە،

بخواب فرورفتن: ← بخواب رفتن،

بخویر: ← سرکش،

بخویریدە: ← سرکش،

بخویی: باش، بەباشی، بەجاک، بەخاسی، چاک،

بخودبالییدن: ← بخودنازیدن،

بخودنازیدن: بەخۆقونەکردن، بەخۆنازین، شایی بەخۆ بوون، بەوێرەنازی،

بخودپیچیدن: ← برخودپیچیدن،

برخودپیچیدن: پێچخواردن، پێچ لەخۆدان (لەبەر زانی زۆرە ک مار پێچی لەخۆ دەدا)، جینگل دان، خۆپێچدان، خۆ خواردنەو،

بخور: ۱- بخوور، بغورد، بوخورد، سووتەنی بۆنخۆش، هەلمی ئاوی گەرم دەرمان، ۲- بخۆر، بخوهر، خۆرا، هەماوهر،

بخور بخور: ئاخوران باخوران، پان پان، پان پان، گورگوتاو،

بخورتیکان: ← تمشک،

بخوردان: بخووردان، بغوردان،

بخوردان: بخووردان، بغوردان، بۆنی خۆش پێدان،

بخور کردن: سووتاندنی شتی بۆنخۆش بۆ بلاو بوونەو بۆنەکی،

بخور مریم: بخور مریم، پەنجە مریم،

بخور و بچاپ: ← بخور بخور،

بخور و بخواب: ۱- تەمەلی، تەو زەلی، خوادن و خەوتن، ۲- تەمەل و تەو زەل، خۆری تۆری،

بخورنمیر: ← بخور و نمیر،

بخور و نمیر: بژی و مەمر، خۆراکی تەنیا بەشی نەمردن، داھاتی کەم، کورتە هۆرتەر، مەمرە مەزێ، نەقەنەپ، نەمرەزێ، نەمرۆنەزێ،

بخولق: قوولکە سەرەوھی سەمی ئەسب بۆ تیکردنی سەندم،

بخیدن: پەپەکردن، شیکردنەو، شیوە کەردە، کۆلک و مەسوو شیکردنەو، لەپەرەدان، هەلاجی کردن،

بخیدە: پەپەرکراو، شیکراو، شیوە کریا، لەپەرە دراو، هەلاجی کراو،

بخیر: کەنگرە قەلە، کەنگرە کەرە،

بخیل: ۱- ئاجگی، ئارفر، بالی میش مژ (بخیل است): بالی میشی دەمژنی، بەئێرەیی، بەتەماح، بەتەماع، بەتەماعی، بەرجل، بەرچاو تەنگ، بەرچل، بەغیل، بێجەلم، پاروو بۆزیر، پاروو بۆمیر، پنتی، پووردز، پێسکە، تواح کار، تەماحکار، تەمادار، تەماکار، تەوادار، چافیرچی، چافتەنگ، چاف فرە، چاوبرسی، چاوتەنگ، چاوجنۆک، چاوالەدوو، چاونزار، چاونزیر، چاونەبار، چاونەزیر، چرووک، چکوود، چکووس، چلخووس، چنۆک، چە پخووز، چە پخووس، چە توون، چە قەتەنگ، چەم

- بدبختانه: بۆيەدبەختى، بۆيەدبەختيان، بەداخەو، بەدبەختانە، بەدشانسانە، بەلەنگازانە، بەو بەختانە، چارەپەشانە، دەردمەندانە، دەردەدارانە، پۇزپەشانە، لەبەختى بەد، لەبەختى پەش، مخابن،

- بدبخت شدن: بارکەوتن، برانەبەس، برانەبەست، بۇنەھاتن، بەخت پەشبوون، بەخت وەرگەرەن، بەدبەخت بوون، بەدشانسبوون، بەو بەختبوون، بېيەختبوون، بېدەرە تانبوون، بېئولەتبوون، بېئولەتبوون، پرنسبوون، تووشى بەلابوون، چارەپەشبوون، چەنەقۇمىي، خاكىەسەربوون، خراب بۇھاتن، خراب لېقەومان، خۇلبەسەربوون، خۇلوسەربوون، دەردەدار بوون، پۇزپەشبوون، پۇزگار تالبوون، پەنجەر بۇبوون، ژيان ناخۇشبوون، سىياتالەبوون، سىياچارەبوون، سىياپۇبوون، قورپەسەربوون، قورپەسەر بوون، قەرەبەختبوون، قەرەبەشبوون، كۆستكەوتن، كۆس كەفتن، گوزەرەن ناخۇشبوون، لېقۇمىيان، لېقۇمىن، لېقەلمان، لېقەومان، ملبەكۆتنبوون، ونەنەقۇمىي، ھەشەسەربوون، ھەشەسەربوون،

- بدبخت کردن: برنەبەست، برنەبەس، بەخت پەشکردن، بەدبەخت کردن، بەدشانسکردن، بەو بەختکردن، بېيەختکردن، بېدەرە تانکردن، بېئولەتکردن، بېئولەت تىکردن، پرنسبوون، تووشى بەلابوون، چارەپەشکردن، خاكىەسەرکردن، خۇلبەسەرکردن، خۇلوسەرکردن، دەردەدارکردن، پۇزپەشکردن، پۇزگار تالکردن، پەنجەر پۇزکردن، ژيان ناخۇشکردن، سىياتالە کردن، سىياچارە کردن، سىياپۇزکردن، قورپەسەرکردن، قورپەسەرکردن، قەرەبەختکردن، قەرەبەشکردن، كۆستكەواندن، گوزەرەن ناخۇشکردن، لېقەلماندن، لېقەوماندن، ملبەكۆتنبوون، ھەشەسەرکردن، ھەشەسەرکردن،

- بدبختى: ئاپۇر، ئاپۇرە، ئاران، ئازار، ئاستۇ، ئوزوور، ئەرک، ئەرک و ئازار، ئەرکى گران، ئەزىت، ئەشكەنجە، ئەمەگ، ئېش، بار، بۇلات، بۇنەھاتن، بەخت پەشى، بەد ئىقبالى، بەدبەختى، بەدشانسى، بەرگەشتى، بەلا، بەلاوچۇرتم، بەلاموسىبەت، بەلەگەر، بەو بەختى، بېيەختى، بېدەرە تانى، بېئولەتى، پارس، پەتا، پەتپەتتېن، پەتەر، پېچ و تاو، پېسىر، تالو، تالوتش، تاوتوئى، تووشى، تووشى بەلابوون، تەرىفەي، تەگەرە تووشى، تەمەرە، تەنگانە، تىلاو، جىرە، جىرناو فرىيا، جىرناو فرىيا، جزار، جىزىاو فرىيا، جەنجەرەت، جەنجەرە، جەفا، چۇرتم، چارە پەشى، چەر مەچۇبى، چەر مەسەر، چەر مەسەرى، چەنە قۇمىي، چەو شۇ، چەوس، حازاب، حازار، حازاو، حەزاب، حەزىت، حىجران، خراب بۇھاتن، خراب لېقەومان، خەيس، داماو، دژاوى، دژى، دەرد، دەردومەنەت، دەردەسارى، دەردەسەرى، دەوس، پىنج، پۇزپەشى، پۇزى تارىك، پووشە، پەنج، پەنج و چەوسانەو، پىنج، زامەت، زەحمەت، زەحمەت و چەوسان، زەحمەت و دەرد، زەرەر، زىان، ژان، ژان و دەرد، سرت، سەختى، سەخلەت، سەگەمەرگى، سەمەرگى، سىياچارەي، شەفەرەش، شەلشى، عازاب، عازاو، عەزاو، عەزىت، فەتارەت، فەتەرەت، فەلاكەت، قورپەسەرى، قورپەسەرى، قەترە، قەدا، كارەسات، كامباخى، كۆلۇي، كۆتەك، كۆچ قولى، كۆرەورى، كۆستكەوتن، كۆسكەفتن، كۆلپ، كۆلۇي، كۆلە مەرگى، كۆپرەوورى، كەت، كەزلاتەي، كەسەر، كەلال، كەلمە، كەم بەختى، كىشەوگىرە، گراداڧ، گراداڧ، گرداو، گرگاشە، گووچ، لېقۇمىيان، لېقۇمىن، لېقەلمان، لېقەومان، لېقەومىن، مسۇدە، مسىبەت، مسىبەت، مشەققەت، مشەقت، موروز، مەنەت، ناراو، نارەحتى، نامەت، نامەتى، نامەد، نەسىبەت، نوشوس، نوشوستەن، نوشوستى، نەدامەت، نەزە، نەسىبەت، نەشس، نەگبەت، نەگبەتى، نەھات، نەھاتى، نەھامەتى، نەيامەت، وە، وەزەن، وەزەندى، وەند، وەنەقۇمىي، وەي، وەيشووم، وەيشوومە، ھەشاشىن، ھازار، ھەزەمە، ھېش، ھىوات، يەش،

- بدبده: قەرزكۆپ، قەرز ناخۇش،

- بدبىرسىزبانها افتادن: كەوتنەسەرزوروزمانان، ناو بەخراب دەرچوون، ناوزپان، ناوزپان،

- بدبگير: پىداگر لەسەر وەرگرتنەوەي قەرز،

- بدبو: - بدبو (بدبو) - بد،

- بدبو شدن: بۆگەن بوون، بۆگەنيو بوون، گەنين،

- بدبوم: ئاودر، درنال، كەندال، نوال،

- بدبوئى: بۆگەن، بۆگەنتك، بۆگەنيو، بۆن پىس، بۆن ناخۇش، بوەن، خمل، خەف، سفتۇ، سىفتۇ، گەن، گەنار، گەند، گەنى، گەنيگ، گەنيو،

- بدبوئى: بۆگەنى، بۆگەنيو، گەنيو،

- بدبەدل را ندادن: - (بدبەدل نياوردن) - دل،

- بدبىيار: - بدبخت، بۇنەھاتو، بەدسەكوت، كۆلۇ،

- بدبىيارى: - بدبختى،

- بدبىين: بەدبىين، بەگومان، چاوتارىك، رەشبين، ناھومىد،

- بدبىينى: بەدبىينى، بەگومانى، رەشبينى، ناھومىدى،

- بدپا: - (بداغىر) - بد،

- بدپىز: شىپۇ، لىياس نارپىك،

- بدپسند: - مشكل پسند،

- بدپيشه: - بدكار،

- بدپىلى: بەرقى، بوغز لەزگى، تووتىر كەسەرى، چەتوونى، چەقەسروئى، حرسنى، دەبنەوەپرى، رقلەزگى، ركلەسكى، زكرەشى، قىنلەبەرى، قىن لەدلى، قىنلەزگى، قىنلەسكى، قىنۇنى، قىنەونى، كىنوبى، كىنەدارى، كىنەكېشى، لاسارى، لەرقى، لەركى، لەنجىزى، لەنجۇ، نەھىنپىر، نەھىندىر، نەھىنگىر، نەھىنپىر، نەھىنگىر، وركن، نەھىنگىر، وركنى، وشرقىنى،

- بدپىلە: بەرق، بوغز لەزگى، تووتىر كەسەر، چەتوون، چەقەسروئى، حرسن، دەبنەوەپرى، رقلەزگى، ركلەسكى، ركوونى، زكرەش، قىناوى، قىنلەبەر، قىن لەدل، قىنلەزگى، قىنلەسكى، قىنۇن، قىنەون، كىنو، كىنەدار، كىنەكېشى، كىنەوشرى، لاسار، لەرقى، لەركى، لەنجىزى، لەنجۇ، نەھىنپىر، نەھىندىر، نەھىنگىر، نەھىنپىر، نەھىنگىر، وركن، وشرقىن، وشركىن،

- بدتاكردن: توندوتىزى دەگەل نواندن، خراب دەگەل جوولانەو،

- بەزى بەتكردن، دەگەل نەسازان، رەفتارى خراب دەگەلكردن،

- بدتر: بەتەر، بەدتر، خرابتر، خراوتر،

- بدتر كىب: - بدقىافە،

- بدجنس: بىچەخوئىرى، بەتفەرى، بەدتوخم، بەدەرەسەن، بەدزات، بەدسروشت، بەدقەرى، بەدھىم، بەدزەسەن، بەوجنس، بەوزات، پووچەمرۇش، تۆرەمە خراب، تورووندى، خوئىرى، خپۇ، دەروونپىس، رەسەن خراو، رەگەز چىرووك، فتنەچى، موفسىد، ناپەسند، ناجسن، ناهەسل، ناچىز، ناچىزە، ناهەسل، ناپەسەن، ناكەس، ناهەسل، ناكەس بەچە، نالبار، نانەجىب، نانەجىم، نەكەس، يەتېمچە، يەتېمچەرك،

- بدجنسى: بەتفەرى، بەدتوخمى، بەدەرەسەنى، بەدزاتى، بەدسروشتى، بەدقەرى، بەدھىمى، بەدزەسەنى، بەوجنسى، بەوزاتى، خوئىر بايەتى، خوئىرى، دەروونپىسى، فتنەچىتى، موفسىدى، ناجسنى، ناهەسلى، ناچىزەي، ناهەسلى، ناپەسەنى، ناكەسى، ناهەسلى، ناكەس بەچەي، نالبارى، نانەجىبى، نانەجىمى، نەكەسى، يەتېمچەي،

- بدجور: بەتوندى، زۆرپىس، زۆرخراب، مەترسىدار،

- بدچر: بەبىزوبۇ لەلەو پەدا، دژلەو پە،

- بدچشم: ۱- بدنظر: بەچاوغاين، چافگەر پۇك، چاوباز، چاوباشقال، چاوپىزىن، چاوپىس، چاوحىز، چاوغاينەن، چاوكىر، چاو لەو پەين، چەشچىز، دلېزۇك، دلبارسەك، قۇق، لاكوت، نەزەرباز، ۲- چشم شور: چافكەر، چافىنۇك، چاوپىس، چاوجلە، چاوستك،

- بدحال: بەدبەخت، حال خراب، حال شى، خەمبار، كۆلەوار، كەلەلا،

- بدحساب: بەدبىئى، بەدحىساب، حىساب نارپاست، خوار، سەرچەوت، سەرگىز، فېلباز، قەرزكۆر، قەرزكۆپ، كەجەساو، مافخۇر، ناهەساو، ناهەسىب، ناهەسىو،

- بدخرج: - (باددست) - باد،

- بدبختانه: بۆيەدبەختى، بۆيەدبەختيان، بەداخەو، بەدبەختانە، بەدشانسانە، بەلەنگازانە، بەو بەختانە، چارەپەشانە، دەردمەندانە، دەردەدارانە، پۇزپەشانە، لەبەختى بەد، لەبەختى پەش، مخابن،

- بدبخت شدن: بارکەوتن، برانەبەس، برانەبەست، بۇنەھاتن، بەخت پەشبوون، بەخت وەرگەرەن، بەدبەخت بوون، بەدشانسبوون، بەو بەختبوون، بېيەختبوون، بېدەرە تانبوون، بېئولەتبوون، بېئولەتبوون، پرنسبوون، تووشى بەلابوون، چارەپەشبوون، چەنەقۇمىي، خاكىەسەربوون، خراب بۇھاتن، خراب لېقەومان، خۇلبەسەربوون، خۇلوسەربوون، دەردەدار بوون، پۇزپەشبوون، پۇزگار تالبوون، پەنجەر بۇبوون، ژيان ناخۇشبوون، سىياتالەبوون، سىياچارەبوون، سىياپۇبوون، قورپەسەربوون، قورپەسەر بوون، قەرەبەختبوون، قەرەبەشبوون، كۆستكەوتن، كۆس كەفتن، گوزەرەن ناخۇشبوون، لېقۇمىيان، لېقۇمىن، لېقەلمان، لېقەومان، ملبەكۆتنبوون، ونەنەقۇمىي، ھەشەسەربوون، ھەشەسەربوون،

- بدبخت کردن: برنەبەست، برنەبەس، بەخت پەشکردن، بەدبەخت کردن، بەدشانسکردن، بەو بەختکردن، بېيەختکردن، بېدەرە تانکردن، بېئولەتکردن، بېئولەت تىکردن، پرنسبوون، تووشى بەلابوون، چارەپەشکردن، خاكىەسەرکردن، خۇلبەسەرکردن، خۇلوسەرکردن، دەردەدارکردن، پۇزپەشکردن، پۇزگار تالکردن، پەنجەر پۇزکردن، ژيان ناخۇشکردن، سىياتالە کردن، سىياچارە کردن، سىياپۇزکردن، قورپەسەرکردن، قورپەسەرکردن، قەرەبەختکردن، قەرەبەشکردن، كۆستكەواندن، گوزەرەن ناخۇشکردن، لېقەلماندن، لېقەوماندن، ملبەكۆتنبوون، ھەشەسەرکردن، ھەشەسەرکردن،

- بدبختى: ئاپۇر، ئاپۇرە، ئاران، ئازار، ئاستۇ، ئوزوور، ئەرک، ئەرک و ئازار، ئەرکى گران، ئەزىت، ئەشكەنجە، ئەمەگ، ئېش، بار، بۇلات، بۇنەھاتن، بەخت پەشى، بەد ئىقبالى، بەدبەختى، بەدشانسى، بەرگەشتى، بەلا، بەلاوچۇرتم، بەلاموسىبەت، بەلەگەر، بەو بەختى، بېيەختى، بېدەرە تانى، بېئولەتى، پارس، پەتا، پەتپەتتېن، پەتەر، پېچ و تاو، پېسىر، تالو، تالوتش، تاوتوئى، تووشى، تووشى بەلابوون، تەرىفەي، تەگەرە تووشى، تەمەرە، تەنگانە، تىلاو، جىرە، جىرناو فرىيا، جىرناو فرىيا، جزار، جىزىاو فرىيا، جەنجەرەت، جەنجەرە، جەفا، چۇرتم، چارە پەشى، چەر مەچۇبى، چەر مەسەر، چەر مەسەرى، چەنە قۇمىي، چەو شۇ، چەوس، حازاب، حازار، حازاو، حەزاب، حەزىت، حىجران، خراب بۇھاتن، خراب لېقەومان، خەيس، داماو، دژاوى، دژى، دەرد، دەردومەنەت، دەردەسارى، دەردەسەرى، دەوس، پىنج، پۇزپەشى، پۇزى تارىك، پووشە، پەنج، پەنج و چەوسانەو، پىنج، زامەت، زەحمەت، زەحمەت و چەوسان، زەحمەت و دەرد، زەرەر، زىان، ژان، ژان و دەرد، سرت، سەختى، سەخلەت، سەگەمەرگى، سەمەرگى، سىياچارەي، شەفەرەش، شەلشى، عازاب، عازاو، عەزاو، عەزىت، فەتارەت، فەتەرەت، فەلاكەت، قورپەسەرى، قورپەسەرى، قەترە، قەدا، كارەسات، كامباخى، كۆلۇي، كۆتەك، كۆچ قولى، كۆرەورى، كۆستكەوتن، كۆسكەفتن، كۆلپ، كۆلۇي، كۆلە مەرگى، كۆپرەوورى، كەت، كەزلاتەي، كەسەر، كەلال، كەلمە، كەم بەختى، كىشەوگىرە، گراداڧ، گراداڧ، گرداو، گرگاشە، گووچ، لېقۇمىيان، لېقۇمىن، لېقەلمان، لېقەومان، لېقەومىن، مسۇدە، مسىبەت، مسىبەت، مشەققەت، مشەقت، موروز، مەنەت، ناراو، نارەحتى، نامەت، نامەتى، نامەد، نەسىبەت، نوشوس، نوشوستەن، نوشوستى، نەدامەت، نەزە، نەسىبەت، نەشس، نەگبەت، نەگبەتى، نەھات، نەھاتى، نەھامەتى، نەيامەت، وە، وەزەن، وەزەندى، وەند، وەنەقۇمىي، وەي، وەيشووم، وەيشوومە، ھەشاشىن، ھازار، ھەزەمە، ھېش، ھىوات، يەش،

- بدبده: قەرزكۆپ، قەرز ناخۇش،

- بدبىرسىزبانها افتادن: كەوتنەسەرزوروزمانان، ناو بەخراب دەرچوون، ناوزپان، ناوزپان،

- بدبگير: پىداگر لەسەر وەرگرتنەوەي قەرز،

- بدبو: - بدبو (بدبو) - بد،

- بدخرد: ← ابله،
 - بدخط: خمت خراب، خه تی خراب،
 - بدخلق: (۱) ← بداخم، ۲ ← بدرفتار) ← بد،
 - بدخو: (۱) ← بداخم، ۲ ← بدرفتار) ← بد،
 - بدخواب: خه و خراب، خه و زراو، خه و شتیواو، خه و نارپیک، دژخه و،
 - بدخواب شدن: خه فیه قین، خه و به سه رچوون، خه و په پین،
 - خه و ته قین، خه و په وین، خه و په وینه وه، خه و زپان، خه و شتیوان، وه رم
 - پرای، وه رم زریای، هه ون پمیاش،
 - بدخوان: خویندنه و ناخوش، خه تی ناخوش،
 - بدخواه: ← بداندیش،
 - بدخوئی: ئاکار خرابی، ئاگردادان، به دئه خلاق، به د خوویی،
 - بیثاکاری،
 - بدخوراک: پیسخور، دژخور، دژخوراک، دژله وه (حیوان)،
 - هه له خور،
 - بدخوی: (۱) ← بداخم، ۲ ← بدرفتار) ← بد،
 - بدخیال: ← بدگمان،
 - بدخییم: ۱ ← بدرفتار، ۲- بی چاره سر، بیده رمان، له ده رمان کردن
 - نه هاتوو،
 - بدداشت: به هیندنه گرتن، پرتلینه گرتن،
 - بددل: (۱) ← بدپیله ۲ ← بدخواه، ۳ ← بدگمان) ← بد، ۴ ←
 - (بزدل) ← بز،
 - بددماغ: ۱- ئه وه ی به زه حمه ت رازی ده بی، به ده عیه، پرتیفاده، سر
 - سهخت، ناپازی، ۲ ← خودپسند،
 - بددهان: ← (بددهن) ← بد،
 - بددهن: ئه زمان په ش، توو په کهری خه لک به قسه می ناخوش و پیس،
 - به دبیز، به دزوان، به دگوه، به دواچ، به دویتز، به دزوان، جینیو فروش،
 - جویتندر، جویتنفروش، چغل و به د، چو پس، دژمانوره ش، دوژینفروش،
 - دمپیس، دم شر، ده قیس، ده قیتر، دم پیس، دم تال، دم چه پهل،
 - ده مشر، زمان به د، زمان پیس، زمان تال، زمان په ش، زمان شر،
 - زمان ناخوش، زوان پیس، زوان به د، سخیف بیژ، شرودر، قسه تال،
 - قسه رهق، قسه سویر، قسه گنیر، که تره گوه، که چ که لام، نافدایه ک،
 - (بددهنه): ← بدلجام،
 - بددین: ← (بدآیین) ← بد،
 - بدذات: ← بدجنس،
 - بدذهن: زهین کویر، گهوج، گیز، گیل،
 - بدراه: ۱- به دپوه، و لاخی خرابپوه، ۲- خاوه ن ئاکاری ناله بار،
 - ری چه وت، و تله کی،
 - بدراه شدن: به ره لآبوون، به لاپیدا پویشن، به لای خرابه دا پویشن،
 - تووشی گهنده لی بوون، خو پری بوون، کلا بوون، که وتنه پری خرابه وه،
 - لاپری بوون، ویل بوون،
 - بدرزق: ۱ ← بدروزی) ← بد، ۲ ← ناپسند،
 - بدرفتار: ئاکار خراب، ئاکار چه وت، ئاکار ناپه سندن، ئه توار لهق،
 - بسگووم، به تفه ر، به دئاکار، به دئه خلاق، به د همهل، به دخوو،
 - به دپه فتار، به دپه وشت، به دعه مه ل، به د کار، به د کردار، به دپه فتار،
 - به دعه مه ل، به دکار، به د کردار، بیثاکار، بیثیواو، بیماد، پرووز، پرووز،
 - پلمه پروو، پیاو خراب، چاره پیس، چاقبه لوق، دوونیه روه، پرووشن،
 - پرووشه، په وشت خراب، سگووم، فیمل خراب، قزژوک، قه لیه زه،
 - قیچمه ز، کانچ، کرده و ناشیرین، گاریس، گه نه کار، ماده کری،
 - مه جووجه، ناخار، نه به کار (زن)، نه فاجل، نه گونجاو، هه زارفه ند،
 - هه له کار،
 - بدرفتاری: ۱- ئاکار خرابی، ئاکار چه وتی، ئاکار نا په سندی،
 - ئه توار لهقی، بسگوومی، به تفه ری، به دئاکاری، به دئه خلاق،
 - به دعه مه لی، به دخوویی، به دپه فتاری، به دپه وشتی، به دعه مه لی،
 - به دکاری، به د کرداری، بیثاکاری، بیثیواو، بیمادی، پرووزی،
 - پرووزی، پلمه پروویی، پیاو خرابی، چاره پیسی، چاقبه لوقی، دوونیه روه ری،
 - پرووشنی، پرووشه یی، په وشت خرابی، سگوومی، فیمل خرابی، قزژوکی،
 - قه لیه زه نی، قیچمه زی، کانچی، مه جووجه یی، نه به کاری (زن)، نه فاجلی،
 - نه گونجاوی، هه زارفه ندی، هه له کاری، ۲ ← بدتا کردن،
 - بدرفتاری کردن: ← بدتا کردن،
 - بدرکاب: ۱- ئه وه ی به زه حمه ت سواری ئه سپ ده بی، ۲ ← بداعر، ۳-
 - به دپه رفت، په پ، په ق، سرک، لاجله و،
 - بدرگ: ← بدجنس،
 - بدرنگ: ۱- په رنگ ناحه ز، ۲ ← بدگل،
 - بدرو: ۱- بدراه (۱) ← بد، ۲- ستورباری: ئه سی باری، بارگین،
 - و لاخی باری، یه ک سمی باری،
 - بدروز: ← (بدبخت) ← بد،
 - بدروزگار: ۱ ← (بدبخت) ← بد، ۲ ← بیدادگر،
 - بدروزی: (۱) ← بدبختی، ۲ ← بدرزق (۱) ← بد،
 - بدروش: ← بدرفتار،
 - بدریخت: ← بدگل،
 - بدزبان: ← بددهن،
 - بدزندگانی: (۱) ← بدروز، ۲ ← بدذات، ۳ ← بدخوراک) ← بد،
 - بدزهره: ← (بزدل) ← بز،
 - بدزیب: ← (بدگل) ← بد،
 - بدسابقه: پیشینه خراب، پیشینه خراو، شوین چه پهل،
 - بدساخت: خراب سازکراو، ناقولا، ناله بار،
 - بدساز: ۱- بدساخت: خراب سازکراو، ناقولا، ناله بار، ۲- بدسازنده:
 - خراب سازکهر، وه ستای کار ناجوان،
 - بدسالی: وشکه سالی،
 - بدسر: به دپه فتار، سر ریزو، نه حاواوه،
 - بدسرسشت: ← (بدجنس) ← بد،
 - بدسگال: ← (بداندیش) ← بد،
 - بدسلیقه: به دسه لیه قه، بی سه لیه قه، به دپه سندن، پیس په سندن،
 - خراب هه لپیز، گهنده پسندن، گهن په سندن، گهنه خر،
 - بدسم: ← (بدنعل) ← بد،
 - بدسیما: ← (بدگل) ← بد،
 - بدشانس: ← (بدبخت) ← بد،
 - بدشکل: ← (بد) (۳)،
 - بدشکل کردن: شه وهانندن، ناحه ز کردن، ناشیرین کردن،
 - بدشگون: ← شوم،
 - بدطعم: ← (بدمزه) ← بد،
 - بدطینت: ← (بدسگال) ← بد،
 - بدظن: ← (بدگمان) ← بد،
 - بدعادت: ئاکار خراب، ئاکار ناپه سندن، به دعه مه ل، به دخو، به د
 - عاده ت، به دعه مه ل، خراب فیزیوو،
 - بدعاقبت: ئاخیر شه ر، ئاخیر شه ر، پاشه پوزره ش، دوا پوز خراب،
 - عاقیبه ت شه ر،
 - بدعمل: ← (بدرفتار) ← بد،
 - بدعق: ← (بداخم) ← بد،
 - بدعهد: بی به لئین، په یمان شکن، سپله، نمه ک به حرام،

- بدغذا: ← (بدخوراک) ← بد،
 - بدفرجام: (۱) ← بدعاقبت، ۲ ← بدخواه) ← بد،
 - بدفطرت: ← (بدجنس) ← بد،
 - بدفعال (بدفعل): ۱ ← (بدرفتار) ← بد، ۲- نازارده، ناسیوگه یین، به تفره، به دفعه، به زهره، به زیان، به زهره، به زهره، بهرامزاده (انسان)، زانه خرؤ (حیوان)، زه پنده گفتند: "خوک تخم گذاشت" گفت: "جانوریست مودی از او بعید نیست": کوتیان: "بهرازه تیکه کی کرد" کوتی: داعیایه کی زنده به، کردی کردی | " - فلک زهره دهر، زه پنده، زیاکار، زیاکهر، زیانؤ، زیانه خرؤ (حیوان)، زیاندار، زیانکار، زیانؤک، زیانخرؤ، زیانخرؤ (حیوان)، زیانخرؤ، زیانیدهر، زینات (انسان)، زینهار، سه دهه مه گه یین، فه تراکده، گه زنده (حیوان)، گه زنده (حیوان)، مافه تار (انسان)، مافه ته (انسان)، دایکی خو گئی (انسان)، وه زنده، وه میده،
 - بدقدم: ← (بداغر) ← بد،
 - بدقلب: ← (بداندیش) ← بد،
 - بدقلق: ← (بدادا) ← بد،
 - بدقمار: ۱- نه وهی به هموو ریگایه کدا پاره وه دهست یین، ۲- فیلاوی له قوماردا، گزیکار له قوماردا،
 ۳ ← بدفعل (۳)،
 - بدقواره: ۱ ← (بدگل) ← بد، ۲- به دقهواره، به دنزم، به وار، ناپیک، ناقولا، ناله بار، ۳- به دووخت، خراب دروا،
 - بدقول: به دقهول، بیبهخت، بیبه لئن، بیسؤز، بیسؤن، په یمانشکین،
 - بدقیافه: ← (بدگل) ← بد،
 - بدکار: (۱) ← بدرفتار، ۲ ← بدفعل) ← بد، ۳- فاسق: زیناچار، فاسق، قاحبه، نیرباز،
 - بدکاره: ۱ ← بدرفتار (می) ← بد، ۲ ← بدفعل (می) ← بد، ۳ ← فاشحه،
 - بدکام: ← (بدجنس) ← بد،
 - بدکامه: ← (بدجنس) ← بد،
 - بدکردار: ← (بدرفتار) ← بد،
 - بدکردن: خرابه کردن، کاری نابه چی کردن، کاری ناله بار کردن،
 - بدکسی را خواستن: خرابه کی کسیک ویستن،
 - بدکسی را خواستن: خرابه کی کسیک نه ویستن،
 - بدکله: ← کله شق،
 - بدکنش: ← (بدرفتار) ← بد،
 - بدکنشت: ← (بدرفتار) ← بد،
 - بدکیش: ← (بدآیین) ← بد،
 - بدکینه: ← (بدپیله) ← بد،
 - بدگزین: ← (بدسلیقه) ← بد،
 - بدگفت: قسه ی پیس، قسه ی خراب، قسه ی ناخوش، قسه ی ناشیرین، گوفتاری ناحه ز،
 - بدگفتن: خراووتن، قسه ی پیس کردن، قسه ی خراب کردن، قسه ی خراب وتن، قسه ی ناخوش کردن، قسه ی ناخوش وتن، قسه ی ناره ووا وتن، قسه ی ناشیرین کردن، گوفتاری ناحه ز گوتن،
 - بدگل: بعؤک، بعؤک، به دچاره، به دچیتره، به دشکل، به دفعه سال، به دچاره، بیتره ز، پلمووت، پوپ، پیس، چاره پیس، دژیو، دشت، دشته، ده عجان، ده عجان، ده عجان، ده عجان، ره زاگران، زشت، سک، سه حهت گران، سه رفلت، شهنی، قرئی، قره، قهچل، قهپول، قهپوله، قیزه، قیقارگری، کریت، کهست، کیره فیل، گرانجان، گهست، گهر، مه کرووف، ناپهسند، ناحه ز، نازهریف، ناشیرین، ناشیرین، ناعه ز، ناویت، نه رند، نه شیرین، نه هه ز،
 - بدگل کردن: دژیو کردن، کریت کردن، گه مراندن، ناحه ز کردن،
 - بدگلی: دژیو، دشتی، دشی، مه کرووفی، ناحه زی، ناشیرینی،
 - بدگمان: ۱- به دگومان، به شک، به گومان، به خراو، خه لیل، دل پیس، دل کرمتی، دوودل، گومانره ش، ۲- حسود: به تیره یی، حه سوود، ۳- مغرض: به غه ره ز، موغریز،
 - بدگمان از همسر: خانه گومان، دل پیس له ژن،
 - بدگمان شدن: ۱- دژدژنگبون، دوودلبون، دل رمیبون، شک کردن، وه شک کوه تن، ۲- تیره یی بردن، حه سوودی پیبیدن، ۳- غه ره ز هه لگرتن، قینه لگرتن، لئ وه غه ره ز کوه تن،
 - بدگمانی: ۱- به دگومانی، به شکی، چه کهره کردن، دژدژنگی، دل پیسی، دل کرمتی، ناخترجه می، نیگرانی، هه دان، هه رینا، هه دنان، ۲- نازوه ری، تیره یی، به ته ماحی، به ته ماعی، به رجلي، به رچاوته نگی، به رجلي، به غیلی، تواج کاری، ته ما، ته ماح، ته ماحکاری، ته ماداری، ته ماکاری، ته واداری، جله، چافبر چیتی، چافته نگی، چاف فره یی، چاوبرستی، چاوبرنه بون، چاوپننه لئنان، چاوتنه نگی، چاوتنه بون، چاوجنؤکی، چاوله دوویسی، چاوتنه باری، چاوتنه زبیری، چلیسی، چنؤکی، چنه چن، چه فته نگی، چه لاسی، چه م برستی، چه مته نگی، حه سوودی، دل بژؤکی، دلنزمی، دنیا نه دلی، په زلی، زنده خوازی، قرم، قورگدریگی، گونکر میری، گیانسه ختی، مالپاریزی، مردارخوری، سوود، سووزری، نان بژیری، هافیزی، هه رانکری، هه سوودی، هه لپه، هه نگو تکر میری، هه واداری، ۳- بوغز، غه ره ز، قین، کین،
 - بدگند: ۱- به رته لانه، به رتیل، به رتیلانه، پشه فت، پشه ت، ریشه، ریشه ت، ژیرزوان (ب)، وه، وه لیفته، هیوودی، ۲- متعقن: بوگه نیو، بوگه نیو بوگ، خمخؤته، خه لیخه، گه ند، گه نیو،
 - بدگو: ← (بددهن) ← بد،
 - بدگوار: ← (بدهضم) ← بد،
 - بدگوشت: ۱- بیمه ک، خوینتال، ره زاگورس، ره زاگران، گؤشتال، نمرچ، ۲- چهق، چه قه گؤشت، گؤشت خراب بوچا بوته وهی برین،
 - بدگونیا: زه مینی چه توچتر، زه مینی خواروخیچ، قه ناس، قه ناس،
 - بدگوهر: ← (بدگهر) ← بد،
 - بدگوی: ← (بددهن) ← بد،
 - بدگوی: ۱- به دبیژی، به دزمانی، به دزوانی، به دگویی، به دوویژی، جنیو فرؤشی، جوین فرؤشی، خراوواته ی، خراو وتن، خراو ویژی، دمییسی، دمشری، دم پیسی، ده مشری، زمان پیسی، زمانتالی، زمانره شی، زمان شری، قسه تالی، قسه ره قی، قسه سویری، که تره گویی، که چ که لای، ۲ ← بهتان، ۳- هجو: باسی خرابه کردن، به تانی په کیکدا به خراب هاتنه خوار، پیا هه لئویندن، پیا هه لئان، پیا هه لئویندن، خرابه گوتن، خراو گوتن، ددانی به خیر پیدانه هینان، زمان لیکوتان، عه یبه لئویندن، عه یبه لئ هه لئان، فر، فر پیدان، که تره، هه جب، هه جو،
 - بدگهر: ۱- بن میتانه، بؤره، به دتوخم، به دهسه ن، به ده نژاد، دژه نیم، ناههسل، ناجسن، ناره سه ن، ناره جاخ، نا وه جاخ، ۲- بنیچه خو پیژی، به تفره، به دتوخم، به دپره سه ن، به دزات، به دسروشت، به دفعه، به دپره سه ن، به وزات، پووپیچه مرؤف، توره مه خراب، تورووندی، خو پیژی، ختپؤ، ده روون پیس، ره سه ن خراو، ره گه زچرووک، فتنه چی، موفسید، ناپهسند، ناجسن، ناههسل، ناچیژ، ناچیژه، ناههسل، ناره سه ن، ناکهس، ناههسل، ناکهسه چه، ناهه جیب، ناهه جیم، نه کهس، یه تیمچه، یه تیمچه رک،
 - بدلجام: ۱ ← باغی، ۲- چومش: نه سپ ومانینی سه ره ق، به دل لغاو، به ییدهس، به ییدهست، پورخز، توره، توحس، تۆسن، جؤنگ، چه به، چه مووش، چه میش، ره فؤک، ره فوک، ره مکار، ره مکهر، ره مهن، رهوک، رهوک، سرک، سرک، سرگ، سل، سلک، سلمو، سلؤک،

سول، شمووز، شهعموز، شهمبوز، شهمووز، شهمووس، شههمووز، قاچاخ، قاچاخ، قوشقی، کوره، گورگه، لاجلهو، لئاوقبول نهکهر، لهقههاوژ، واپوک، ههلهباش، ههرووم، ههروند، ههرونه، ههرون،

- بدلحاظ: ۱ ← (بیشرم) ← بی، ۲- پررو: ئالولله، ئاوهسو، ئاوهسوو، باتیزو، باتیزوک، بازله، بلحهروو، بهحهوت ئاوشوژراوه، بهحهوت ئاوشوژیاگوه، بهقلیسوک، بهینهشه، بیئاپروو، بیچاوپروو، بیچهیا، بیچهیاوشهرم، بیشهرم، بیشهرمو حهیا، بیشهرموزماندریز، بیغههیت، پپروو، پؤس کلقت، پیستهستوو، تولونگی، جگیسواو، چارداوپروو، جهپهزه، چارداوه پروو، چاوووپرووقایم، چوختی، چووختی، چهتهوه پروو، چهتیم، چهتیموک، چهختی، چهختی چوپان، چهرداوه پروو، چهقهوهسوو، چهقهسرو، چهقهسوو، چهلاق، حهیا تکاو، حهینه، داشوژیاگ، دمهکدریاگ، دهلووقهل، پرودامالآو، پرودامالراو، پرودامالیاگ، پرووپش، پرووسهخت، پرووسیا، پرووسیاو، پرووشل، پرووقایم، پرووهژمالیا، پرووهلماآو، پرووهلماآو، ریسوا، ریللاس، زپوژپ، زر شهرم، سازنده، ساواز، ساواژ، ساواژ، سلسار، سواو، سهرسهری، سیبهندی، شازدهههناسه، شهرم تکاو، شهرمنهکهر، شهرمنهماو، شهلاتی، شیبالی، قالی، قولتهش، قولتهشه، قهرنهقیل، قهرهچنناخ، قهرهچنناغ، کاولی، کؤلنهده، کولش، کهلپزا، کهلپزه، کهلوی، گوساخ، گوسارتمه، گوستاخ، گهقهنده، لؤتی، ۳- ناپسند: خرا، خراب، خراب، خراپه، خراو، خووز، زشت، کاری ناشیرین، کردهوی نهباش، گورنهبهش، نزم، ناپهسن، ناپهسند، ناپهسند، نازهریف، ناشایهن، ناشیرن، ناشیرن، ناشیرین، ناقابیل، نالهبار، نهچی، نهپند، ههلههله،

- بدللقا: ← بدگل،

- بدلگام: ← بدلجام،

- بدلهجه: ۱- آنکسخنر اداکند: راویژناخوش، زاراوه ناخوش، ۲ ← بددهن، ۳ ← بدخواه،

- بدمذهب: ← (بدآیین) ← بد،

- بدمزاج: ۱ ← بداخم، ۲- ئاگرداک، بهتفه، بهد ئهخلاق، بهدخو، بهددهفتار، بهددهوشت، بهدعهمهمل، بهدمیجاز، بهددهفتار، بهذ عمهل، بهکیتشهونهسازاو، بهگپیشه، بهگپچهل، بیجیکلدانه، بیسینج، بیغه، پلم، پلهندهر، پلهباز، تالوتون، ترکن، ترؤ، تووره، تۆزن، تۆسن، توندخوو، توندهتهبیات، توندهمیجاز، توورهوترؤ، توورهتۆسن، تووره تهنگاو، تووش، تووش و نالهبار، توندهمیزاج، تیزو، جرین، جنگز، جنگن، جینگن، جینگنه، چنگن، در، دلگران، دهرهلبوو، راکهش، پرووش، پرووشه، زپهک، سلوقهلس، سهرچل، سهرگران، سهرگورز، سهرگرم، سهرنوق، شهراشو، شهراپی، شهراپی و نهگونجاو، شهرفروش، شهرفهلاسیین، شیرهت، فرووش، قهلس، کهرچوقه، کهژتهنگ، کهسکین، کهمیکلدانه، کهم ههوسهله، کیشه سازکهر، گرژ، گیزهل، مقهرس، نهئال، نهگونجاو، نهقهنو، وهیخپ، هاروهاج، ههلاسا، کهر، ههلتۆزین، هههمیشه تووره،

- بدمزگی: بیتامی، تام ناخوشی، ناخوشن، نیوهشی،

- بدمزه: بیتام، تامسار، تام ناخوش، چیزه ناخوش، گول، ناخوش، نیوهش،

- بدمست: بهدمهست، زورسهرخوش، عهریهدهلیدر، مهستی کهلهلا،

- بدمستی: بهدمهستی، شهروههرا میهستانه، عهریهده،

- بدمصّب: ← (بدآیین) ← بد،

- بدمظنه: ۱ ← (بدگمان) ← بد، ۲ ← ناستوار،

- بدمعاش: (۱) ← بدروزی، ۲ ← بدکار (۳) ← بد،

- بدمعامله: ← (بدحساب) ← بد،

- بدمنظر: ← (بدگل) ← بد،

- بدمهر: ۱ ← (بدخواه) ← بد، ۲- بی محبت: بیبهزهیی،

بیموحببته، ساردوس، نامیهره بان،

- بدنام: ئاپرووبرا، ئابروتکاو، ئابرووچوو، ئابرووژاو، ئاپروونهماو، ئاوهسوو، ئهتک کراو، بهدنام، بهدناو، بهدناو، بیئاپروو، بیپو، بیشهرم، پهردهدراو، پهردهی نامووس دراو، ترؤ، تولونگی، حهیا تکاو، حهیاچوو، حیز، خوچری، خیروو، دهمدریز، دمهکدریاگ، رسوا، پروورهشکراو، روسیا، پزیزل (ههر پزیزلم کرد)، پيسوا، پيسواکراو، ساواز، سووک، سووکوچرووک، قیچمهز، گیسارتمه، نافنو، نامفت، ناوزراو، ناو زریاگ، نامووس شکاو، نزم، نزم، ههتک لیچوو، ههتکی، ههتکیاش،

- بدنام شدن: ئاپرووبران، ئابروتکان، ئاپرووچوون، ئاپروونهمان، ئاپرووچوون، ئاپرووشیهی، ئاوهسوو بوون، ئهتک کراو، بهدنامبوون، بهدناو بوون، بهدناو کراو، بهدنیو کراو، بیئاپروو بوون، پهردهدراو، پهردهی نامووس دران، پیاوخراب دهرچوون، ترؤ کراو، حهیا تکان، حهیاچوون، حیزبوون، دمهکدریان، دیمهگدراو، رسوا بوون، پروورهش کراو، پرووسیا بوون، پزیزل کراو (ههر پزیزلم کرد)، پيسوا بوون، پيسواکراو، زهنگ زریان، سووکبوون، سووک کراو، سهخه بران، شاخکراو، شهل شکان، شهل مه پهی، نافنو کراو، نامشه تکران، ناوزران، ناوزریان، نامووس شکان، ههتک کراو،

- بدنام کردن: ئاپرووبردن، ئاپرووبهردی، ئاپرووتکاندن، ئاپرووژانندن، ئاپرووبردن، ئاپروونههیشتن، ئهتک کردن، بهبوک بردن، بهپه بند بردن، بهدنامکردن، بهدناوکردن، بهدنیوکردن، بیئاپرووکردن، پهردهدراو پانندن، پهردهی نامووس درانندن، پیاوخراب کردن، پیکردن، ترؤکردن، چوارخال کیشان، چهپله لیکو تان، حهیا بردن، حهیا تکانندن، حیز کردن، دارشاخ کردن، پروورهش کردن، پرووسیا کردن، رهزلیکردن، پيسوا کردن، زهنگ زرنای، زهنگ زریانندن، سووک کردن، سووکایه تی بهسهرهینان، سووک کردن، سهخه برین، شاخکردن، شهرفه شکاندن، شهل شکاندن، لئله چه پله دان، مهشکه ژهن، نافنو کراو، نام فه تکران، نامووس شکاندن، ناوزرانندن، ناوزریانندن، ههتک کردن،

- بدنامی: ئاپرووتکان، ئاپرووچوون، ئاپرووچوون، ئاپرووشیهی، بهدنامی، بهد ناوی، بهدنیوی، بیئاپرووی، پهرده دراوی، پیاوخرابی، ترؤ کراوی، حهیا براوی، حهیا تکاوی، حیزی، پروورهشی، پرووسیا، پيسوا، زهنگ زریاگی، سووکی، نامووس شکاوی، ناوزراوی،

- بدنژاد: ← (بدگهر) ← بد،

- بدنسل: ۱ ← بدزات، ۲ ← بدگهر، ۲- حرامزاده: بیج، بیج، بیژ، بیژک، بیژلک، بیژمونه، بیژمیلهک، بیژوو، بیژو، بیژو، بیژیلک، بیژی، پیچ، پیژ، پیسج، توخمه تخیل، توخمه تهخیل، توخمه حیز، چاروو، چهتیم، چهتیموک، حهرامزا، حهرامزاده، حهینه، زؤل، زؤلها، زؤل، سنۆته، سنۆرته، شهلوف، قومهزه، ههرام زا، ههرامزاده، ههزارپهک،

- بدنشان: ۱ ← بازیگوش (۴)، ۲ ← بدکار،

- بدنصیب: ۱ ← بینصیب، ۲ ← بدبخت،

- بدنظر: ← (بدگل) ← بد،

- بدنظری: ۱- بدشکلی: بعوک، بهئوک، بهدچارهیی، بهدچیرهیی، بهدسه کوتی، بهدشکلی، بهدقه سالی، بیژه زایی، پلیمووتی، پوی، چاره پیسی، دزیوی، دشتی، دشتهیی، دهعجانیتی، دهعجانهیی، دهعه جانینی، دهزا گرانی، زشتی، سکی (همه چیز)، سهحهت گرانی، قهرهیی، قهپچلی، قهپۆلی، قهپۆلهیی، قیزهیی، کریتی، کهستی، گرانجانی، گهستی، گهری، مکروفی، ناپهسندی، ناحهزی، نازه ریفی، ناشیری، ناشیرینی، ناحهزی، ناویتی، نهپندی، نهشیرینی، نهههزی، ۲- چاو حیزی، نهزه ری حهرام،

- بدنعل: ئهوه سپهیی بهزهحهت نالده کرئی، ئهوه ئه سپهیی زور ههلا دهخلیسکتی،

- بدنفس: ۱ ← بدذات، ۲- شهوت پرست: حهکه دار، شاهوت پرست،

- بدنگر: چافتار، چاو بیتین، چاو پرووش، چاوزه عیف، چاوکر، چاوکول، چهشکر، کهم بینا،

- بدنما: ← (بدگل) ← بد،

سول، شمووز، شهعموز، شهمبوز، شهمووز، شهمووس، شههمووز، قاچاخ، قاچاخ، قوشقی، کوره، گورگه، لاجلهو، لئاوقبول نهکهر، لهقههاوژ، واپوک، ههلهباش، ههرووم، ههروند، ههرونه، ههرون،

- بدلحاظ: ۱ ← (بیشرم) ← بی، ۲- پررو: ئالولله، ئاوهسو، ئاوهسوو، باتیزو، باتیزوک، بازله، بلحهروو، بهحهوت ئاوشوژراوه، بهحهوت ئاوشوژیاگوه، بهقلیسوک، بهینهشه، بیئاپروو، بیچاوپروو، بیچهیا، بیچهیاوشهرم، بیشهرم، بیشهرمو حهیا، بیشهرموزماندریز، بیغههیت، پپروو، پؤس کلقت، پیستهستوو، تولونگی، جگیسواو، چارداوپروو، جهپهزه، چارداوه پروو، چاوووپرووقایم، چوختی، چووختی، چهتهوه پروو، چهتیم، چهتیموک، چهختی، چهختی چوپان، چهرداوه پروو، چهقهوهسوو، چهقهسرو، چهقهسوو، چهلاق، حهیا تکاو، حهینه، داشوژیاگ، دمهکدریاگ، دهلووقهل، پرودامالآو، پرودامالراو، پرودامالیاگ، پرووپش، پرووسهخت، پرووسیا، پرووسیاو، پرووشل، پرووقایم، پرووهژمالیا، پرووهلماآو، پرووهلماآو، ریسوا، ریللاس، زپوژپ، زر شهرم، سازنده، ساواز، ساواژ، ساواژ، سلسار، سواو، سهرسهری، سیبهندی، شازدهههناسه، شهرم تکاو، شهرمنهکهر، شهرمنهماو، شهلاتی، شیبالی، قالی، قولتهش، قولتهشه، قهرنهقیل، قهرهچنناخ، قهرهچنناغ، کاولی، کؤلنهده، کولش، کهلپزا، کهلپزه، کهلوی، گوساخ، گوسارتمه، گوستاخ، گهقهنده، لؤتی، ۳- ناپسند: خرا، خراب، خراب، خراپه، خراو، خووز، زشت، کاری ناشیرین، کردهوی نهباش، گورنهبهش، نزم، ناپهسن، ناپهسند، ناپهسند، نازهریف، ناشایهن، ناشیرن، ناشیرن، ناشیرین، ناقابیل، نالهبار، نهچی، نهپند، ههلههله،

- بدللقا: ← بدگل،

- بدلگام: ← بدلجام،

- بدلهجه: ۱- آنکسخنر اداکند: راویژناخوش، زاراوه ناخوش، ۲ ← بددهن، ۳ ← بدخواه،

- بدمذهب: ← (بدآیین) ← بد،

- بدمزاج: ۱ ← بداخم، ۲- ئاگرداک، بهتفه، بهد ئهخلاق، بهدخو، بهددهفتار، بهددهوشت، بهدعهمهمل، بهدمیجاز، بهددهفتار، بهذ عمهل، بهکیتشهونهسازاو، بهگپیشه، بهگپچهل، بیجیکلدانه، بیسینج، بیغه، پلم، پلهندهر، پلهباز، تالوتون، ترکن، ترؤ، تووره، تۆزن، تۆسن، توندخوو، توندهتهبیات، توندهمیجاز، توورهوترؤ، توورهتۆسن، تووره تهنگاو، تووش، تووش و نالهبار، توندهمیزاج، تیزو، جرین، جنگز، جنگن، جینگن، جینگنه، چنگن، در، دلگران، دهرهلبوو، راکهش، پرووش، پرووشه، زپهک، سلوقهلس، سهرچل، سهرگران، سهرگورز، سهرگرم، سهرنوق، شهراشو، شهراپی، شهراپی و نهگونجاو، شهرفروش، شهرفهلاسیین، شیرهت، فرووش، قهلس، کهرچوقه، کهژتهنگ، کهسکین، کهمیکلدانه، کهم ههوسهله، کیشه سازکهر، گرژ، گیزهل، مقهرس، نهئال، نهگونجاو، نهقهنو، وهیخپ، هاروهاج، ههلاسا، کهر، ههلتۆزین، هههمیشه تووره،

- بدمزگی: بیتامی، تام ناخوشی، ناخوشن، نیوهشی،

- بدمزه: بیتام، تامسار، تام ناخوش، چیزه ناخوش، گول، ناخوش، نیوهش،

- بدمست: بهدمهست، زورسهرخوش، عهریهدهلیدر، مهستی کهلهلا،

- بدمستی: بهدمهستی، شهروههرا میهستانه، عهریهده،

- بدمصّب: ← (بدآیین) ← بد،

- بدمظنه: ۱ ← (بدگمان) ← بد، ۲ ← ناستوار،

- بدمعاش: (۱) ← بدروزی، ۲ ← بدکار (۳) ← بد،

- بدمعامله: ← (بدحساب) ← بد،

- بدمنظر: ← (بدگل) ← بد،

- بدمهر: ۱ ← (بدخواه) ← بد، ۲- بی محبت: بیبهزهیی،

بیموحببته، ساردوس، نامیهره بان،

- بدنام: ئاپرووبرا، ئابروتکاو، ئابرووچوو، ئابرووژاو، ئاپروونهماو، ئاوهسوو، ئهتک کراو، بهدنام، بهدناو، بهدناو، بیئاپروو، بیپو، بیشهرم، پهردهدراو، پهردهی نامووس دراو، ترؤ، تولونگی، حهیا تکاو، حهیاچوو، حیز، خوچری، خیروو، دهمدریز، دمهکدریاگ، رسوا، پروورهشکراو، روسیا، پزیزل (ههر پزیزلم کرد)، پيسوا، پيسواکراو، ساواز، سووک، سووکوچرووک، قیچمهز، گیسارتمه، نافنو، نامفت، ناوزراو، ناو زریاگ، نامووس شکاو، نزم، نزم، ههتک لیچوو، ههتکی، ههتکیاش،

- بدنام شدن: ئاپرووبران، ئابروتکان، ئاپرووچوون، ئاپروونهمان، ئاپرووچوون، ئاپرووشیهی، ئاوهسوو بوون، ئهتک کراو، بهدنامبوون، بهدناو بوون، بهدناو کراو، بهدنیو کراو، بیئاپروو بوون، پهردهدراو، پهردهی نامووس دران، پیاوخراب دهرچوون، ترؤ کراو، حهیا تکان، حهیاچوون، حیزبوون، دمهکدریان، دیمهگدراو، رسوا بوون، پروورهش کراو، پرووسیا بوون، پزیزل کراو (ههر پزیزلم کرد)، پيسوا بوون، پيسواکراو، زهنگ زریان، سووکبوون، سووک کراو، سهخه بران، شاخکراو، شهل شکان، شهل مه پهی، نافنو کراو، نامشه تکران، ناوزران، ناوزریان، نامووس شکان، ههتک کراو،

- بدنام کردن: ئاپرووبردن، ئاپرووبهردی، ئاپرووتکاندن، ئاپرووژانندن، ئاپرووبردن، ئاپروونههیشتن، ئهتک کردن، بهبوک بردن، بهپه بند بردن، بهدنامکردن، بهدناوکردن، بهدنیوکردن، بیئاپرووکردن، پهردهدراو پانندن، پهردهی نامووس درانندن، پیاوخراب کردن، پیکردن، ترؤکردن، چوارخال کیشان، چهپله لیکو تان، حهیا بردن، حهیا تکانندن، حیز کردن، دارشاخ کردن، پروورهش کردن، پرووسیا کردن، رهزلیکردن، پيسوا کردن، زهنگ زرنای، زهنگ زریانندن، سووک کردن، سووکایه تی بهسهرهینان، سووک کردن، سهخه برین، شاخکردن، شهرفه شکاندن، شهل شکاندن، لئله چه پله دان، مهشکه ژهن، نافنو کراو، نام فه تکران، نامووس شکاندن، ناوزرانندن، ناوزریانندن، ههتک کردن،

- بدنامی: ئاپرووتکان، ئاپرووچوون، ئاپرووچوون، ئاپرووشیهی، بهدنامی، بهد ناوی، بهدنیوی، بیئاپرووی، پهرده دراوی، پیاوخرابی، ترؤ کراوی، حهیا براوی، حهیا تکاوی، حیزی، پروورهشی، پرووسیا، پيسوا، زهنگ زریاگی، سووکی، نامووس شکاوی، ناوزراوی،

- بدنژاد: ← (بدگهر) ← بد،

- بدنسل: ۱ ← بدزات، ۲ ← بدگهر، ۲- حرامزاده: بیج، بیج، بیژ، بیژک، بیژلک، بیژمونه، بیژمیلهک، بیژوو، بیژو، بیژو، بیژو، بیژیلک، بیژی، پیچ، پیژ، پیسج، توخمه تخیل، توخمه تهخیل، توخمه حیز، چاروو، چهتیم، چهتیموک، حهرامزا، حهرامزاده، حهینه، زؤل، زؤلها، زؤل، سنۆته، سنۆرته، شهلوف، قومهزه، ههرام زا، ههرامزاده، ههزارپهک،

- بدنشان: ۱ ← بازیگوش (۴)، ۲ ← بدکار،

- بدنصیب: ۱ ← بینصیب، ۲ ← بدبخت،

- بدنظر: ← (بدگل) ← بد،

- بدنظری: ۱- بدشکلی: بعوک، بهئوک، بهدچارهیی، بهدچیرهیی، بهدسه کوتی، بهدشکلی، بهدقه سالی، بیژه زایی، پلیمووتی، پوی، چاره پیسی، دزیوی، دشتی، دشتهیی، دهعجانیتی، دهعجانهیی، دهعه جانینی، دهزا گرانی، زشتی، سکی (همه چیز)، سهحهت گرانی، قهرهیی، قهپچلی، قهپۆلی، قهپۆلهیی، قیزهیی، کریتی، کهستی، گرانجانی، گهستی، گهری، مکروفی، ناپهسندی، ناحهزی، نازه ریفی، ناشیری، ناشیرینی، ناحهزی، ناویتی، نهپندی، نهشیرینی، نهههزی، ۲- چاو حیزی، نهزه ری حهرام،

- بدنعل: ئهوه سپهیی بهزهحهت نالده کرئی، ئهوه ئه سپهیی زور ههلا دهخلیسکتی،

- بدنفس: ۱ ← بدذات، ۲- شهوت پرست: حهکه دار، شاهوت پرست،

- بدنگر: چافتار، چاو بیتین، چاو پرووش، چاوزه عیف، چاوکر، چاوکول، چهشکر، کهم بینا،

- بدنما: ← (بدگل) ← بد،

بدور... گردیدن: بده و راجه رخیان، بده و راهاتن، گردگه ریان، بدور هم جمع کردن: لیک کۆکردنوه، هه قدان، بدوسوار: سوارچاک، سووگه له سوار، بدوش کشیدن: خستنه پای خۆ، خستنه سه رشانى خۆ، وه نه ستۆگرت، بدوضع: ۱- بدمنظر، ۲- بدحالت: ناله بار، نارپک، بدون: به بی، بدهر، بی، ژنڊەر، قهدهر، بدون اراده: به بی ئیراده، به بی قهست، بدون استثنا: بی جیاوازی، بی هه لئباردن، بی هه لاواردن، تیکرا، تیک لهف، بدون انقطاع: (بدون وقفه) ← بدون، بدون تأمل: به بی دپۆنگی، به بی گومان، بیتره وستان، بی دلّه پراوکتی، بی سۆدوو، نه هینان و نه بردن (نهم هینا و نهم برد چی له زارم هاته دهر پیمکوت)، بدون تردید: ← بدون تأمل، بدون چون و چرا: ← بی چون و چرا، بدون علت: به بی هۆ، به بی ده لیل، خوتوخۆپایی، له خۆرا، له هیجی، بدون نقص: به ته وای، بی که مایه سی، بی که موکووپی، دروست، بدون وقفه: به دوای به کا، به رده وام، بیتره وسته، بی پسانه وه، بی پراوهستان، بیوچان، به پایه یی، په ییتا په ییتا، په ییده رپه یی، گه نمگردی، له سه ریه ک، به کببن، به کببنه، بدونی: ۱- نه وه ئلی، به ری، رپه گه یی، سه ره تایی، سه ره تایی، هه وه ئلی، ۲- بیابانی، بده: ۱- به ره ه می وه ده سه ه اتوو له شتیک له کاتیکی دیار یکرادا، وه ده ربه (آب چاه کم بود)، ۲- به خشنده، دلّوا، ده ستنده، ده ستودلّبار، ده هنده، ۳- بدهر، دهر، بده بوستان: ← بده بوستان، بدهضم: نه و خوار دنه یه که له گه ده دا به هاسانی ههزم نای، نه وه ی جوان ههزم نای، نه وه ی له گه ده دا جوان ناتاو پته وه، نه تاوه ره وه، بدهکار: ده یندار، فادار، قهرتدار، قهردار، قهرزار، قهرزدار، وامار، وامدار، بده بوستان: ۱- بده بوگره، دان وستاندن، دان وستانن، سات و سه ودا، شوین وهرگرتن و شوین دانان، فرده ویده، ۲- ساخت و پاخت، بدهی: ده سه تاوه، ده سه قهرز، ده یین، فا، قهر، قهرت، قهره، قهرز، قهرزدار، کهر، له سه ر (۱۰۰ تومان بدهکار است: ۱۰۰ تمه نی له سه ره)، وا، وام، واو، بدهی بالا آوردن: زۆر قهرزدار بوون، ده یندابوون، قهردار بوون، قهرزدار بوون، وه بن قهرزان گه وتن، بدی: ۱- بدکاری: به ده مه لی، به دکاری، به زه ری، پیسی، ته پره شی، جه له بی، چاونزی، چه په ئلی، خراپه، خه راپه، ده سپیسی، ده ستپسیسی، ده سه چه په ئلی، ده سه ت ره شی، ده سه چه په ئلی، ده سه ره شی، ده سه زه رنده یی، زیان گه یینی، زینا حکاری، فاسقی، ناراستی، ناپاکی، ناپیرۆزی، ۲- بدبودن: به دی، خراپی، خراوی، خراپی، خه راوی، گه نی، ناپه سنندی، نه باشی، بدیشان: به ئادیشا، به ئه مان، به ئه وان، به مان، به وان، پادیشا، بدیع: ۱- تازه بابیت، تازه خولقاو، تازه خولقینهر، تازه داهاتگ، تازه داهاتوو، تازه داهینهر، راده پ، نۆژن، نوئی، ۲- په وان بیژی، هونه ری پازاندن وه ی قسه، بدیع الجمال: جوانچاک، پوو جوان، له جوانیدا بیوتنه، بدیع الزمان: تاقنه ی سه رده م، له سه رده می خۆدا بیوتنه، بدیعه: ← بدیع (مؤ) ← بدیع (۱)،

بدیگر سخن: ← عبارت دیگر، بدیل: به رد یلک، جیگر، جینشین، شوونکار، بدین: به ئه وه، به م (بدینسان: به مجۆره)، به و، پا، دلی (دلی په نگه)، - بدینتر تیب: ← بدینسان، - بدینسان: ئاوا، ئاوها، ئاوه ها، ئوسان، ئه و جۆره، به ئه مه دا، به ئه وه دا، به پی ئه م بۆ جۆنه، به مجۆره، به مه دا، به و پیوانه، به و پیودانه، به و پیوه ره، به و جۆره، به و جوره، به و حیسابه، به و شتیوه یه، به وه لونه، به و میعیاره، به وه دا، پا په نگه، له م پوه وه، له و دسوور، هینی، بدیهه: بی بیر لیکردنوه شیعر یا قسه کوتن، له پر، له نا کاو، هاته، - بدیهه سرا: نه و شاعیره ی بی بیر لیکردنوه شیعر ده ئی، حازر به ده ست (له شیعر دا)، هاته بیژی، - بدیهه ساز: ← (بدیهه سرا) ← بدیهه، - بدیهه گوئی: سه ر پل بیژی، هاته بیژی، بدیهی: ئاجاغ، ئاشکار، ئاشکرا، ئاشکراه، ئافتاوی، ئه شکه ره، باره بار، به ئاشکرا، به رچاو، به رده ر، به رده ز، بی په رده، بی پیچویه نا، په رت، به یدا، پیداه، حازر، حه یان، خوانی، خوویا، خوه یا، ده سه پوو، دیار، دیار، که و توو، دیاری، راستا فه کری، رۆشن، پوون، روه ند، زاندر او، زاهیر، سوور، سه ره و تاک، شتیار، فاشافاش، عه یان، کفش، کفش، کیتفش، مالوم، مسۆگر، منامنا، منی، مه علوم، وزح، وازیح، وازیح، وه رچه م، وه ره چه می، وه ک پۆزی پوون، هاینه، بدیهیات: ۱- بابه ته بیته رده کان، بابه ته بی پیچویه نا کان، بابه ته خو یا کان، بابه ته دیاره کان، بابه ته پروونه کان، بابه ته مسۆگره کان، ۲- پروودا وه چاوه پروان نه کراوه کان، پروودا وه کتوپره کان، بذات: ۱- به دحالی، حال خراپی، حال شپرتوی، حال شری، ۲- خۆ به که م گرتن له جگ پۆشیندا، بذال: زۆر به خشنده، زۆر به خشه ر، زۆر به دل وده روون، فره دلّوا، بذر: تۆ، توخم، تۆف، تۆف ئاقپتن، تۆم، تۆو، منج، هه رک، - بذرافشان: ئامیزی تۆم وه شاندن، تۆفچین، تۆمپاش، تۆم چین، تۆمشان، تۆم وه شین، داچین، ده ز گای تۆو وه شین، - بذرافشاندن: تۆچاندن، تۆفچینی، تۆفکردن، تۆف وه شاندن، تۆکردن، تۆم به زه ویه وه کردن، تۆم پیدانی زه وی، تۆم چاندن، تۆم وه شاندن، تۆم وه شانن، تۆم شه نه یی، تۆم پیوه کردن، تۆم چاندن، تۆم چانن، تۆم وه شانن، چاندن، چه نندن، داچاندن، داچکاندن، داچکیلانندن، داچه قانندن، داچه نن، شه نه یی، شه نه یی، شاندن، شیانندن، فه رک، کارتش، کارتن، کاشت، کاشتن، مته ی، نیای، وه شانن، وه که رده نه، وه نه یی، - بذرافشانی: ← (بذرافشاندن) ← بذر، - بذرافشانی شده: تۆفکراو، تۆف وه شاندر او، تۆو لی چاندر او، تۆم پیدراو، تۆم پیوه کراو، تۆم لیچاندر او، تۆم پیوه کراو، چاندر او، چیندر او، داچکاندر او، داچکیلاندر او، داچناو، داچه قاندر او، داچه نیگ، داچیندر او، داچینراو، شاندى، شیاندر او، بذر پاش: ← بذرافشان، بذر پاشی: ← بذرافشانی، بذرک: به زه رک، تۆکه تان، شیدانی، بذل: ← بخشش، - بذل توجه: پرووتیکردن، سه رنج پیدان، وردبوونه وه، - بذل جهد: زۆر ته قه لادان، زۆر تیکۆشان، زۆر وه لۆدان، - بذل عنایت: پرووتیکردن، سه رنج پیدان، وردبوونه وه، - بذل مساعی: ← کوشش، بذله: ۱- قسه ی خۆش، ۲- پیکه تۆک، ته ته له سیران، ته لمیس، تیتال، چۆله، حه مل، حه نک، حه نه ق، حه نه ک، شوخی، سوّعه ت، فشقیات،

دزه، دزه، شورجه، قهلا، قهلات، قهلاتی، قلععه، کهل، کهلا، کلهه، کلهه، ههسار، کله، ۶ ← قصر،
 - برج بابل: شویتی بهخه لکی خاوهن زمان و دابونه ریتی جیوازه وه،
 - بُرج ثور: برجی گا، گاوه گره دوون،
 - بُرج حمل: که لوی بهرخ،
 - برج ثور: ← ثور،
 - بُرج حوت: که لوی ماسی،
 - برج دودکش: برجی دووکه لکیش، قۆله کوره،
 - برج دیده بانی: برجی ئیشک گری قهلا، گۆباری،
 - برج ریح: بیغه ری، ناپیروزی،
 - بُرج زهرمار: زۆرتوو، گرژومۆپ، مرموۆچ، مرموۆن، ناوچاو تورشیباک، په کجارجۆرقه لیس،
 - برج ساز: کسی که مالی زیاتر له ۱۵ نهۆم سازه کا،
 - برج سرطان: قرژال، قرژه، گیفژاله،
 - برج عاج: بیخه بهری له کاروباری دنیا، گۆچکهی گا،
 - برج عقرب: برجی دوو پشک،
 - برج میزان: برجی تهرازوو، میزین،
 - برج جاب: بنهجه، بهرقه رار، جیگیربوو، جیگرتوو، چهق، دامه زراوه، سه قامگیر، نهجم، نهجۆل، نهگۆر،
 - برج اداشتن: ← برجای داشتن،
 - بُرجاس: ئارمانج، ئاماج، ئاماژ، ئامانج، سه رک، سه گمان، عهماج، عه مانج، کیل (به بهردیک دوو کیلان ده شکینی - فۆلکلۆر)، کیک، نهچک، نیشا، نیشان، نیشانه،
 - برج ماندن: ← برجای ماندن،
 - برجای: ← برج،
 - برجای داشتن: نه ره مەرزنا، بهرقه رارکردن، دامه زراندن، ده جیتی خۆدا قایمکردن، سه قامگیرکردن، له جیتی خۆدا قایمکردن،
 - برجای ماندن: ۱- ئاکنجی بوون، جیگیربوون، دامه زرا، مانه وه، ۲- به جیمان،
 - برجستگی: بلندی، بهزه، بهزی، ده ره پوی، په پی، زقایی، زقی، زۆبی، زه قایی، زهقی، زئ، قاچی، قوتکه، قوتی، قۆزایی، قۆزایی، قوویک، قه لیه، قیتایی، قیتی، که مبهاز، گتایی، میت، هه لئۆقیوی، که مبهل (لبها)، هه لئۆتووی،
 - برجستن: ۱- تهیدن رگ: په رای، په پین، لیدان، ۲- جهیدن: نه وه هۆر وه سهی، باز، بازبردن، بازه، بازدان، بازدا، بازراقه بهستن، باز ره، باز ره بوون، باز ره قه، باز ره قه بوون، باز هاویشتن، بلۆکچوون، بهر پرنای، بهر په ری، به هین، به یین، بازه، بازدان، بازدا، په پین، تۆله قه سک، تهولباز، چراخ پیبوون، چرتکردن، چرین، چریه، چف لخواه دان، چهنک کردن، چهنگ، چهنگ کردن، خۆ وراقکردن، خۆ هاویشتن، خوه هاقیتن، خۆ هه لداشتن، خۆ هه لدان، داپه ران، ده ره پان، ده ره پین، ده قلوو سوکردن، داپه ران، داپه رین، سنه گه بازدان، سنه گه و بازدان، سنه گه و باز د دان، سه ره له لۆدان، شلیپین، فنجکین، فیچقه کردن، فمجلقاندن، فمگه مزین، قه فازدان، قوفزدان، قه لبازدان، قه لبه ران، قه لئدان، قه له مبهازدان، قه له مبهازدادن، گوژمدان، گومه ته دان، گومه ته دان، لنگه نه سه ته نه دان، لۆتک لخواه خستن، لۆتکین، لۆدک لخواه خستن، لۆدکین، لۆکین، له پر راهه ستان، لیتکین، وازدان، وپکه دان، وراق به ستن، وراقدان، وه زین، هلبزین، هلبه زین، هلقه واستن، هۆر شه وه له، هۆر پرای، هۆر وه نامه ی، هۆر وه سه ی، هه ستان، هه لبه زه له زکردن، هه لبه زین، هه لبه زینه وه (ناگهانی)، هه لبه ران، هه لبه رین، هه لئۆقان، هه له وه زین، هه له اته وه، ۳- جهیدن نریرماده: به پین (نیر له می)، ۴- ناگهان برخاستن: چراخ پیبوون، ده ره پین، داپه رین، له پر راهه لستان، هه له وه زانه وه

بر په لوفاتادن: که وتنه سه ره ته نشت، که وتنه سه ره که له که، له سه ره که له که که وتن، هاتنه سه رلا،
 - بر په چانیدن: ← بر په چانیدن،
 - بر په چانیدن: بهستن، به ستنه وه، به ندرکردن، بینانیدن، بینانده وه، بینانه وه، بیندن، بینین، پیچانده وه، پیچانه وه، پیوان (پینگا)، تاپان، تیکه وه پیچان، تیکه وه پیچان، تیکه وه پیچان، تیکه وه پیچان، تیکه له کیلان، جهردکردن، پاگیرکردن، قه بهستن، گرتن، گرتی، لولدان، مدرنای، نژاندن، وه بهستن، وه ستاندن،
 - بر په چیسیدن: ۱- ← بر په چانیدن، ۲- تیکه لۆزان، تیکه وه پیچان، تیکه لۆلان، تیکه وه پیچان، لولدران، لیکه لۆزان، لیکه لۆلان،
 - بر په خستن: ← بر تافتن (۳)،
 - بر تاختگر: ← مهاجم،
 - بر تاشک: بومه ده ران، بومارانه، بومه مارانی،
 - بر تافتگی: بادران، بادراوی، پیچران، پیچراوی،
 - بر تافتن: ۱- وه ره چه رانیدن، وه ره گرانیدن، وه ره گپران (روی بر تافتن: روو وه ره گپران)، هۆر گپلنه ی، هۆر وه گپلنه ی، هه لگه چانیدن، هه لگه رانیدن، هه لگه رانین، ۲- بر گردیدن: نه وه نامای، نه وه گپلای، گه رانه وه، وه گه ران، ۳- بادران، باوخوردن، پیچان، پیچ خواردن، خواربوونه وه، کرژبوون، کرژی به ی، کرژه بوون، لولان، لولدران، لولیان، لئه لۆلان، وه ران، ۴- بهرگرتن، بهرگه رگرتن، تابشته پینان، تابشته نگران، تاقه تگرتن، تاقه گرتی، تاقه ته هینان، تاملکردن، تهحه مول کردن، خۆراگرتن، ده وامه پینان، گوارا کردن، وه ره گرتی، ۵- سمین، کوناو دیو کردن، ۳- بادران، باو پینان، پیچان، پیچانیدن، پیچدان، خوارکردنه وه، کرژکردن، کرژه وکردن، لولدان، لولیان، لئه لۆلان، واده ی، وه رانیدن،
 - بر تافته: ۱- وه ره گه پیندراو، وه رسوو پیندراو، ۲- وه رسوو پراو، وه ره گه پراو، ۳- پیچراو، پیچیاک، پیچیاو، ۴- بهرگرتوو، بهرگه گرتوو، تابشته پیناو، تابشته پیناو، تاملکردوو، تهحه مولکردوو، خۆراگرتوو، ده وامه پیناو، گوارا کردوو، وه ره گرتوو، ۵- سماو، کوناو دیو، کونکراو،
 - بر تر: باشر، بالاده ست، بانتر، بلندتر، پیشتتر، چاتر، چه پگه ر، چه پ گه ر، چیره، چیره، زۆرتتر، ده سه لئادار، زال، سوار، سه رتر، له پیشتتر، له سه رتر، وه تر، هه قیاز،
 - بر تر اسک: بومه ده ران، بومارانه، بومه مارانی،
 - بر تر نگانیدن: ترینگه لیه پینان، وه ده نگه پینانی ژنی که وان،
 - بر تری: باشری، بلندتری، بلیندی، بهر بژاری، بهر ته ری، بهر زتری، به زری، پیشتری، چاتری، چاکتری، زالتری، زالی، زالتی، زۆرتری، سه رتری، سه ره ری، سه ریتی، له پیشتری، له سه رتری، وه ته ری،
 - بر تری جستن: باشربوون، بلن دتر بوونه وه، بهر بژاروون، بهر زتر بوونه وه، پیشه کی سه ندن، چاتربوون، چاکتربوون، چوونه سه رتر، زالتربوون، که فتنه پیش، که وتنه پیش،
 - بر تری جوئی: ۱- خۆ به گه وره تر له خه لگ زانین، خۆ له کهسانی دی له سه رتردانان، ۲- ده سه لئاخوازی، گه ره یی خوازی،
 - بر تری گرایانه: بهراره رانه، سه پینه رانه،
 - بر تن: ← بادسار،
 - بر تنگ: ۱- به نی به ستنه وه ی مندا ل له بیشه که، دهس پیچکه، ده سه رزه، ۲- اندک،
 - بر تنی کردن: ← تکبر ورزیدن،
 - بُرج: ۱- برج، بورج، که لسو، عاسمان ۱۲ که لسو ی هه ن که بریتین له: (به که - حمل، دوو - ثور، سی - جوزا، چوار - سرطان، پینج - اسد، شه ش - سنبله، ههوت - میزان، ههشت - عقرب، نۆ - قوس، ده - جدی، یازده - دلوه، دوازده - حوت)، ۲- برجی ئیشک گری قه ل، گۆباری، کۆنگره، که لۆ، که لوه، ۳- بُرج قلععه، برج، بورج، تیتالک، شه و ماکووک، قوکه، قوکه، قوکه، قوکه، ۴- قلععه، دز،

دونیوا تاخیرت، ۴ ← اعراف، ۵- دلمن، دۆزهخ(چرا برزخ شدی) من
 که چیزی نگفتم، قهّس،
 بُرزدن: بپژداند، لیکدانی په پی قومار،
 بُرزدن: ۱- ازهم جدا کردن: تاوارتن، تاواله کردنهوه، ئه ره پهمی،
 بردان، بردای، پارسستن، پچه پاندن، تاکاندنهوه، تاکاندنهوه، تاکه و
 خستن، تاکه و کردن، ته فاوه ت دانان، جودا کردنهوه، جوئکردنهوه،
 جیاکردنهوه، جیاوازی دانان، جیاوه کردن، جیاوه کردهی، دابردان،
 داپر کردن، داپر کردهی، داپرین، دورته وه وه سهی، دور خستنهوه،
 ژه فکرن، ژه فکرن، ژه فگرتن، ژیکرن، فه رق دانان، فه رق کردن،
 فهدیکرن، فه رگهاندن، فه ژارتن، فه قه تاندن، فه تکردن، گه مراندن،
 له یه کبهردان، له یه ک کردن، لیکبهردان، لیک جدا کردن، لیکداپرین،
 لیکردنهوه، لیک کردن، لیک کردنهوه، لیکه وه کردنهوه، لیکه لآواردن،
 لیکه لبرین، وه کرده نه، هاو پز، هه لآواردن، هه لآو پزان، هه لئوه ژارتن،
 هه لئوه ژاردن، ۲- برابری کردن: به رابه ری کردن، که له که له که له که له که
 هاوسه نگی کردن، ۳- په لوزدن: ته نیشته له ته نیشته دان، که له که
 له که له که دان، له که له که یه کنتری دان، ۴- رسیدن کشتی به ساحل:
 گه یشتنی گه میه بۆ فغراغ ده ریا، ۵- روبروشدن: ئالقان، تووشبوون،
 تووشبیهی، تووشهاتن، تووشی یه ک هاتن، پووبار بوون، پووبه پووبوون،
 پووبه پوو بوونهوه،
 بزرک: ← بزرک،
 بزرگاو: ← بزره گاو،
 بزرگر: بکپیل، به رزرگر، جفتیار، جفته وان، جووتبه نده، جووتکار،
 جۆتیار، جووتیار، جووتیز، زه ویکپیل، فه للاح، فه له خوئی، کشت یار،
 وه رزگار، وه رزبار، وه رزپز، هیته وان، هیتیار،
 بزرگری: جفتیاری، جووتبه ندهی، جووتکاری، جووتیاری، جووتیزی،
 چاندن، داچاندن، فه لاحت، فه لایی، فه له خوئی، کالای، کالو
 مه کال، کشتوکال، کشتوکیل، کیلان، وه رزپزی، هیته وان، هیتیار،
 برزمین افتادن: ئه ره که وتهی، به حه رزیداکه وتن، بهر بوونهوه، به ره وه
 بوون، به زمیندا که وتن، به عه رزاکه وتن، به عه رزیداکه وتن، ته رابوون،
 ته که ربوون، ته که ربوونهوه، خواره وکه فتن، داکه فتن، داکه وتن،
 کوربوونهوه، کۆتن، کۆتهی، که تن، که فتن، که وتش، که وتن، که وتنه
 خوار، که وتنه خواره وه، که وتنه عه رزی، که وتهی، گابن، گلسه، گلپزای،
 گلپروه بییهی، گنای، گنایش وارو، له پت، وار بیایش، وه رده وه بین،
 وه رسان، وه رسیان، وه رسین، وه رۆ بین،
 برزمین افکندن: ← برزمین زدن،
 برزمین خزیدن: ئه ره خزای، به چه له چه پک چوون، جینگلدان،
 خزان، خزای، خزبردن، خزیان، خزین، خشه، خشکه، خوشان،
 خوشه و بوون، خوشین، داخزان، داخزین، داخوشان، داخوشین،
 داکشان به سه رزه ویدا، راخوشین، پاکشان، زک کیشکی،
 سینگه خشکه، شه مار، شیله هان، شیله هین، قنگه خشکه، قوونه خشکه،
 کاش، کشین، له سه رزک خزین، له سه ر سنگ خزین، له سه ر قنگ خزین،
 له خش، له خشان، ململین، مه لمیلین،
 برزمین دراز کردن: خه وانندن، درپۆ کردن، درپۆ کردهی،
 له سه رزه وی پاکیشان،
 برزمین زدن: به حه رزیدادان، به زه ویدادان، به عه رز دادان، به عه رزیدا
 دان، له پتاندن، له حه ردیدان، له حه رزی دان، له عار ددان، له عار دیدان،
 له عه ردان، له عه ردیدان، له عه رزدان، له عه رزیدان، له هه رددان،
 له هه ردی دان، نیای چیری،
 برزمین کشاندن: ← برزمین کشیدن،
 برزمین کشیدن: ئه ره خشکانی، به حه رزیدا کیشان،
 به دوای خۆدا کیشان، به دووی خۆدا کیشان، به زه ویدا خزانندن، به زه ویدا
 کشاندن، خریکاندن، خزانندن، خشانندن، خشانن، خشکاندن،
 خشنای، خشیان، داخشانندن، داکشانندن، راخاندن، راخشکانندن،
 پاکشانندن، پاکیشان، پاکیشان به زه میندا، ره کیشکردن، فه چرین،

فه کشاندن، فه کشکانندن، فیفراندن، کرپشه ییش، کشاندن،
 کشکانندن، کیشاندن، هولکانندن،
 برزمین کشیده شدن: ئه ره خشکیای، به حه رزیدا کیشاندران،
 به زه ویدا خزاندران، به زه ویدا کشاندن، خریکاندران، خزاندران،
 خزانان، خشاندران، خشکاندران، خشکیای، داخشاندران، راخاندن،
 راخشکاندران، پاکشاندران، پاکیشان، ره کیشکران، فه کشاندن،
 فه کشکاندران، فیفراندن، کیشران، کیشک، هولکاندران،
 برزمین کشیده شده: ئه ره کیشا، پاکشاو، پاکیشراو، ره کیشکراو،
 کیشراو، کیشراوه زه ویدا،
 برزمین کوفتن: به نهم به زه وی دادان، داکوتان (مه زه قه م داکوتا)،
 داکوتاندن، ده حه رزی کوتان، ده عه ردی کوتان،
 برزمین گذاشتن: ← برزمین نهادن،
 برزمین نهادن: ئه ره نیای، دانان، دانیان، دانین، دانین ئه ردی،
 ده بینان، پۆتان، ناینه پۆ، نهاندن، نیایره، نیایش،
 برزن: ۱- کوچه: کۆلان، کوچه، ۲- سوینه، تاوهی له قوور که نانی
 له سه ر داده نین، ۳- تاخ، گه ره ک،
 برزنگی: ره شپست،
 برزه: ← برز،
 برزه کار: ← برزگر،
 برزه گاو: بهرنیر، گاجۆت، گاجووت، گایی جۆتی، وه رزا، وه رزه،
 برزه گر: ← برزگر،
 برزیدن: به رده وامبوون له کاریک، به سه ر کاریک پا گه یشتن، کاریک
 به به رده وامی کردن،
 برزیزگر: ← برزگر،
 برزگر: ← برزگر،
 برس: داریکه ده که پۆی و شتری ده که ن،
 برس: به ری سه روی کیوی،
 برس: برپۆس، فلچه، فرچه، فرشه، قه له مموو، میسواک،
 برساخته: ده سه کرد، سازکراو، ناراسته قینه، وشه دانراو،
 برسام: ئاف سینگ، ئاوبه نند، ئاوبه نگ، به ره زام،
 برسایش: ← فرسایش،
 برسبیل: به پی، به پیگی، به گوپرهی،
 برسرامدن: ۱- پیروزشدن: بردنهوه، به ئاره زوو گه یشتن، به ئاوات
 گه یشتن، به سه ر دازا لبوون، به کام گه یشتن، پيشکه وتن، تیه تیان، زال
 بوون، زالبیهی، سه ر که تن، سه ر که فتن، سه ر که وتن، سه ر که وتهی،
 فه رکۆشین، کامه رانیبوون، کامه رهاو بوون، موه فقه قبوون، موه فقه قبوون،
 ناجیح بوون، وه پيشکه وتن، وه لئی وه لساوی، هه ل یۆره خسان، ۲-
 دچارشدن: ئاوقه ببوون، ئاوقه دبوون، ئه نه گیرای، بهر خواردن،
 به سه ر ئامای، به سه ر هاتن، به ندبوون، به نگ بوون، پۆوه بوون، پۆوه بوون،
 تووشبوون، تووشهاتن، تی ئالقان، تیگران، تیگریان، تیگریان،
 تیگریان، تیوه چوون، تیئهالقان، چلیان، حاوقان، حه وقبوون، دالقان،
 دالقین، دامووسکان، دامین گرتن، دوچاربوون، پوو تیکردن (دچار
 مصیبت شد: به لاپووی تیکردن)، سه ر هاتن، سه ر ئامای، قه تیسمان،
 گرفتار بوون، گیران، گیر خواردن، گیر کردن، گیر کردهی، گیرۆده بوون،
 گیرۆده یی، گیریان، گیرای، مانه وه، نچاندن، هنگفین، وه پنهانن،
 هاتنه پز، هاتنه پزنگه، هاتنه سه ر، ۳- زیادتی یافتن: وه پيشکه وتن له...،
 برسرسکی ریختن: به چه نده که سان له که سیک دان، به سه رادان،
 به سه ر دادان، دابارینه سه ر، داپژان، داوه رینه سه ر، پژانه سه ر، پژانه
 مل، سه ر نه دای، مجیای ئه مل،
 برسر گذاشتن: له سه ر دانان، لیتان (مرهم برسرسر بگذار: مه لحه می
 لیتن)،

برشمردە: ئەژماردە، بۆرە، بۆرەدراو، ھەسەتیکراو، ژمارای، ژماردە، ژمیرا، ژمیردراو، ھەژمارە، ھەژماردی، ھەژماردوو، ھەژماردە، ھەژمیرا،
 برشمردە: ئەژمیر، بۆر، ژمیر، ھەژمیر،
 برشیاوشان: ← پرسیاوشان،
 برص: بەلەكبوونی پێست، بەلەکی، کرزی، کۆتی، کووتی،
 برصا: بەلەكبوونی پێست، بەلەکی، کرزی، کۆتی، کووتی،
 برصاء: بەلەكبوونی پێست، بەلەکی، کرزی، کۆتی، کووتی،
 برطانیقی: ← بستان افروز،
 برطیق: بەپیتی، بەرانبەر، بەگوێرە، لگۆرە، لگۆری، لەگۆرە،
 لەگوێرە،
 برطرف: چارەسەرکراو، دەفعبوو، فەوتاو، لاچوو، لەناوچوو، نەماو،
 ونداچوو،
 برطرف شدن: چارەسەرکران (اشکال بەرحال رفع شد: کێشەکە ھەرچۆنیک بێ چارەسەر کرا، دەفەکران، فەوتان، لابران، لەناوبران، نەھێشتران،
 برطرف کردن: چارەسەرکردن (اشکال رابنحوی رفع کرد: کێشەکە بە شێوھەیک چارەسەرکرد، دەفەکرد، دلێنە بەردە، فەوتاندن، لا بردن، لەناوبردن، نەھێشتن،
 برظاھر: بەناشکرا، بەروالەت، لەپوالەتدا،
 برعکس: ۱- بەپێچەوانە، بەراوێشت، بەراوێژوو، بەرپاش، بەرسووف، بەرشوش، بەرعەکس، پێچەوانە، تەرسە، چەپەمانە، چەواشە، دەرئیشیف، ۲- بەروپشت، پاشوپیشت، پاشەوپاش، پاشەوپیش، پشتروو، پشترەوو، سەرەنخوون، سەرەخوار، سەرەووار، وەرپشت، وەرەودما،
 برعھدە: بەعۆدە، یا، عۆدە، لەئەستۆ، لەپا، لەسەر، لەمل، وەگەردن،
 برعھدە گرفتن: بووونەدامان، بەدەمانگرتن، بەرعۆدە بوون، پێک ھێنان، دابینکردن، دابینکەردە، دامان، دەستەبەر بوون، دەستەبەر کردن، دەستە بەری، دەمان، زامبوون، زامینبوون، فەخۆگرتن، قەراردان، قەراردای، کەفیلبوون، کەفیلبوون، گرتنەئەستۆ، گرتنەمل، گرتنەبنەمل، لڤۆگرتن، لەملبوون، وەئەستۆگرتن، وەئەستۆیخۆگرتن، وەخۆگرتن، وەعۆدەگرتن،
 برغ ← برغاب،
 برغاب: بەرغە، بەنگا، کەرت، بەنداوی لەداروقوو پوووشوبەلاش،
 برغلانیدن: ← برانگیختن،
 برغمان: ماری زل، ھەژدیھا،
 برغندان: جێژنیکە لەکۆتایی مانگی شاباندا دەیگرن بەپۆنە هاتنی مانگی رەمەزان، ۲- شەرابیکە لەجەژنەدا دەیخۆنەو بەپۆنە ئەوێ لەمانگی رەمەزاندا ناتوانن شەراب بنۆشن،
 برغو: شەیبوو، کەلەشاخی نێوھەلۆل بۆتیتوو پاندن،
 برغول: ← بلغور،
 برف: بەفر، بەرف، فەر، فەرغە، فەور، وەر (برفروب: وەرورە، بەرفبەرە)، وەرب، وەرورە، وەفر، وەرور، وەر،
 - برفاب: ۱- ئاوی بەفری تواو، ئاوی بەبەر ساردکراو، بەرفەو، بەرفا، سەھۆلاو، فەرغاب، وەرراو، وەرراو، یەخا، ۲- ئاوی پەزازی کەسێکە کەتوو بەدیتنی شت خواردنی کەسێکی دی،
 - برفاب دادن: ۱- بەفراو پێدان، سەھۆلاو پێدان، ۲- خاوەندەو، خاوەندەو، دڵساردکردنەو، دەستی خاتر جەمی وەبنسەریدان، ساردکردنەو، سەردەو کەردە، سەنیری خاتر جەمی وەبنسەریدان، لووتشکاندن، لووتشکانن، لەگوویدان، ناھومیدکردن، ورەپێبەردان، ھەناسەساردکردن، ھیواپراوکردن، ھیواپەین،

بُرس عُنْجَه: تۆوی سەروی کێوی،
 بَرسکیزیدن: ← اسکیزیدن،
 بَرسَم: بەرسەم، دەستەشوولیک بوو زەرەدەشتی بان لەکاتی دووئاخویندندا بەدەستیانەو دەگرت،
 بُرش: ۱- تیزی: بڕ، بڕشت، تیزایی (تیغ و...)، ۲- قاچ: بڕگە، بڕە، بەش، تۆشل، تۆفل، تیلیم، دیلم، خاش، چینە، ریف، شاک، قاش، قراش، قەپاس، کووز، کیز، لاھۆزە، لووز، لیک، ۳- قاطعی: توانایی چارەسەرکردنی خێرای کار، زا کوون، ۴- قطع: بڕان، بڕشت، بڕیشت، بڕین، فەقوسان، ۵- قطعە بریدە ازجیزی: بڕشت، بڕگە، بڕیشت، تیکە، کۆتی پراولەشتی،
 - برش آریب: بڕینی قیچەلناچ، قیلەو قاچ، لاتیل،
 بر... شاشیدن: پێدامیزتن، بیاھەلمیزتن، بیاھەلمیزان، بیاھەلمیزین، پێھەلمیزتن، پێھەلمیزان،
 بَرشْت: بَرز، وِرز،
 بَرشْتار: نان بَرزین (کارەبابی)،
 بَرشْتن: ۱- بزار، براشتن، بَرز، بَرزاندن، بَرزان، بَرزاندن، بَرشاندن، بَرشیای، بَریانکردن، بَرزین، بَرزین، وِرز، قەمراندن، وِرزان، وِرزاندن، وِرزان، ۲- بۆدان، ۳- پاتن (نان)، پەختن (نان)، پەزان، پێژتن (نان)، کردن (نان)، کولاندن، کولان،
 بَرشْتە: ۱- براشتی، بَرز، بَرزای، بَرشیا، بَریانکراو، بَرزیا، بَرشْتە، بۆدراو، بوش، سفتە، نورشتە، ۲- پختە (بدون آب): پێشاو، کولابەپێناو،
 - بَرشْتەشدن: بَرزان، بَرزای، بَرزین، بَرشیای، بَرزین، بَرشْتە، وِرزان،
 بَرشْدن: پلەو، چوونەجیگای بڵند، چوونەسەر، سەرکەتن، سەر کەفتن، سەرکەوتن، سەرکەوتە، وەسەرکەوتن، ھۆرکیشیای، ھەلزان، ھەلگشان، ھەستان،
 بَرشْزنی: بڕینی تووژیک لەشتیکو کار لەسەرکردنی،
 بُرشکار: بَرشکار، ئەوێ کەرستە (وێک پارچە، مەشما، ئاسن و...) لەئەندازە گونجاو دەبێ،
 بَرشْکافتن: ۱- بَرشْکافتەشدن، ۲- ھۆرتلیشای، ھەلدین، ھەلقەلەشاندن، ھەلقەلەشاندن، ھەلۆ دین،
 بَرشْکافتە: ھۆرتلیشای، ھۆردپا، ھەلداو، ھەلقەلەشاو، ھەلداو، ھەلداو، ھۆرتلیشای، ھۆردپە، ھەلداو،
 بَرشْکافتەشدن: پشکافتن، ھۆرتلیشای، ھۆردپە، ھەلداو، ھەلقەلەشان، ھەلداو،
 بَرشْکستن: ۱- ترک دادن: پێتەرخرکردن، تەرخرپکردن، دەست پێھەلگرتن، سەرفینەزەر پیکردن، ۲- روی برتافتن: پوولئوورگێر، پووورگێر،
 بَرشْکم خزیدن: ئەرەخزای، بەجەلەچەپک چوون، جینگلدان، خزان، خزای، خزیدن، خزبان، خزین، خشە، خشکە، خوشان، خوشو بوون، خوشین، داخزان، داخزین، داخوشان، داخوشین، داکشان بەسەر زەوی دا، داخوشین، داخوشین، پاکشان، زککیشکی، سینگەخشکە، شەمارە، شێلھان، شێلھان، شێلھەین، کاش، لەسەرزک خزین، لەسەرسنگ خزین، لەخش، لەخشان، مەلملین، مەلملین،
 بَرشمردن: ۱- ئەبژاردن، ئەژمارتن، ئەژماردن، بژارتن، بژاردن، ھەساوکردن، ھەسابکردن، ژمارتن، ژماردن، ژمارەکردن، ژوماردن، سەرژمارکردن، شماردن، شمەردە، مۆردەن، وچاردە، ھۆمارتن، ھوومارتش، ھەژماردن، ھەژماندن، ھەلژماردن، ھەلشماردن، ھۆمارتن، ۲- باسکردن، ناولی بردن، ھەلدان،

- برف انبار: به فرفه چال، چاله به فر، چاله فرفه، کهرخانه،
 - برف انداختن: به فرمالین، فهور پارو کردن،
 - برف بازی: توبه له شهربی، شهربه توبه له، شهربه توبی به فر، کوبه لان،
 گودا فوری کهری، گونه لانی، هوبه لان،
 - برف برهم انباشته: به فری به ستواو، شه به به فر، کوه به فر،
 - برف پاک کن: به فرمال، به فرمالک، به فرمال، به وره لو، فرفه روه،
 وهره روه،
 - برف پیری: به فری پیری، موی سبی به هوی پیری به وه،
 - برف چال: به فرفه چال، پیره چال، چاله به فر، وهره چاله، - برف رو:
 به فرفه روه، خیشکی سهر به فر، گه روه کی تابه تی بو به سهر به فدا ریشته،
 - برف روب: به فرمال، به فرفه لو، به فرمالو، شه پالوخ، وهره روه،
 - برف ریزه: جزئی به فری ورده وه ک ناردی ده چتی، یولکه،
 - برف کوبی: کوتانه وی به فر بوخلیسکتین،
 - برف کوری: چاو به به فری نه نگوتن،
 - برف گرفتن: به فر دادان، به فر دادکن، دادانه به فر، ده ستیگردنی
 به فر بارین، وهره گیت تهینه،
 - برف گیجه: بایچ، باسریشک، بادوه، به فر و با پیکه وه، کریشه، کرپوه،
 کرپوه پیچ،
 - برف گیر: نهوشوتنه ی به فر ده گریته خوی، به فر گر، وهره گا،
 - برف مرز: سنووریک له لیتوان به فرو وشکیدا له شاخ،
 - برف و بوران: کرپوه و بوران، واووه،
 - برفی: به فر پامال، به فرمال،
 - برف یخ بسته: به فری سه هوبه ستوی به ق، روه،
 برفشردن: هورگوشنای، هورگوشیهی، هه لکوشان، هه لکوشین،
 هه لگوشان، هه لگوشین، هه لوشین،
 برفک: ۱- بوقزه، پیزوکه ده می، پیزوکه ده می، وه زئی، ۲-
 به سته له ک، کورپش، کورپش، هه لمی رچاو وه کج دانه ی به فر له سهر
 شیشه و...، ۳- خالخال سبی له سهر شاشه ی ته له ویزین و رادار،
 برفنجک: نارختک، به خته ک، پیره فوک، سرنجک، سه ننگ،
 شه فیه ست، کابووس، کالکابووس، کامووس، کاوس، میرده زمه، مؤته،
 مؤته که،
 برق: ۱- برق، بهرق، کاره با، که هره ب، ۲ ← برق زدن، ۳ ←
 (برق ناشی از ابر) ← برق،
 - برق آسا: برووسکه ناسایی، تیژ، زورتوندوتیژ، زورخیرا، کرژ، گورج،
 وه ک برووسکه، وه ک بهرق،
 - برقایی: برقی وهر گیراو له ناهو،
 - برق افتادن: بریق له لیکه وتن، درهوشانه وه،
 - برق بلا: ← آتشیاره،
 - برقبند: بهرق پارگر، بهرگری کاره با، هیزی برو له خونه بویر،
 - برق جستن: بریق ده دانه وه، ترووسکانه وه، ته یسین، درهوشانه وه،
 - برق داشتن: ۱- بریق ده داربوون، برووسکه داربوون، ۲- برق هه بوون،
 کاره با هه بوون،
 - برق درمانی: بهرق ده رمانی، چاره سهر کردنی نه خوشی به کاره با،
 - برق راه: پنگهی گه پانی وزهی کاره با، گه پانگهی وزهی کاره با،
 - برق سانی: بهرق کیشی، کاره با کیشی،
 - برق رفتن: برق چوون، برق چوونه وه، برق پویشتن، برق پویشتنه وه،
 کاره با بران، کاره با پویشته،
 - برق زدن: ۱- ناوردن دان، نه وه دروشیای، برقان، برقه، برقه دان،
 برقین، برووسک، برووسکان، برووسکاندن، برووسکانه وه، برووسک
 دانه وه، برووسکه، برووسکه دانه وه، برووسکیان، برووسکین، برووقه،
 برووقه دان، برووکان، برووکانه وه، بریس، بریسک، بریسکان،

بریسکانه وه، بریسکه، بریسکه بریسک، بریسکه دان، بریسکه دانه وه،
 بریسکینه وه، بریقان، بریق، پرشیرش، رشه، پرشه دان، پشک، پشکدان،
 پرووزکانه وه، پرووسک، پرووسک دان، پرووسکه، پرووسکه دان،
 ترووسک، ترووسکان، ترووسکانه وه، ترووسکه، ترووسکه دان،
 ترووسکه دانه وه، ترووسکیانه وه، تریسکه، تریسکه تریسک، تریسکه دان،
 تووزوسکه، ته یس، ته یسین، ته یس، ته یسان، ته یسین،
 تیشک خستنه سهر، تیشکدان، تیشکدان وه، تیشکه، تیشکهاویشتن،
 چرسان، چرسکانه وه، چرسین، چرووس، چرووسان، چرووسانه وه،
 چرووسکانه وه، چرووسکه، چرووسکه دان، چرووسی، چریسکان،
 چریسکه، چسک، چوریسک، چووسکه دان، چیک، خشا، دا- ترووسکان،
 داترووسکیان، درووشه، درووشیان، درووشین، درهوشانه وه،
 درهوشینه وه، درهوش، درهوشان، درهوشانه وه، درهوشه، درهوشه
 درهوش، درهوشین، درهوشینه وه، زرووقه، زرووقه دان، زرووقه زرووق،
 زهرق، زهرق و بهرق، زهرقین، سریوه، سریوه سریوه، شوقدانه وه، شه پاک،
 شوقه ده دای، شهوقدان، گرشه، گرشه گرش، مریس، که ل، لهیلان،
 نوروهایشتن، ورشه، ورشه دان، وریش، وریش، ۲- چه خماخه لیدان،
 ورزکه وتهی،
 - برق سنج: نامتری پیوانی کاره با، کاره با پیوه،
 - برقکار: بهر قکار، کاره باچی، برقیکش، سیمبان، سیمکیش، وه ستای
 کاروباری کاره با،
 - برقگر: ← (برقکار) ← برق،
 - برق گرفتن: برق گرتن، کاره با گرتن،
 - برقگیر: نامتری پیشگری لیدانی برووسکه له سهر بانی دای
 ده مزرین تا وزهی هه وره تریشقه بگویتزته وه حهرزی برووسکه گهر،
 تریشقه گیر، وره گهر، هه ورگر،
 - برق ناشی از ابر: نه ورترشکی، برووسک، برووسکه، برووسی،
 بریسکه، بریسوه، بلاچه، بوونتاف، ترووسکه، ته شی بریق، چه خماخه ی
 ههور، شو له، وریسکه، هه وره برووسکه، هه وره تریشقه،
 - برقی: ۱- کاره باچی، ۲- برقی، بهرقی، کاره باچی، ۳- بریق ده دار(کفش
 برقی)،
 برقرار: باقی، بنه جه، بنه چتی، بهرقه رار، بهتوه، به پشت، به نافع،
 بیله بت، پاله پال، پاهو چتی، پاهو جیگه، پایه دار، پتهو، پشتدار، پکیت،
 پلپ، په شتی، پهیت، تن، تون، توند، جیگرتوو، خوات، خوگر، خو
 گرتوو، خو گیر، خواه شکیش، دامه زراو، دامه زریاگ، پاهو ستاو، سه قام
 گیر، فرشک، فهری، قاعیم، قاهیم، قایم، قایم وه دای، قهرت، قهیم،
 گورخ، مدرا، موکوم، مه حکم، مه زریا، واپهر، هیقم،
 برقص در آمدن: چه قله سما، وه سه ماکه وتن، له شایبان هه لپه پین،
 برقع: په چه، ده مامکی ژنان، رووبه ندی ژنان،
 - برقع از روی کسی انداختن: تاشکرکردنی رازی که سیک، ئی بن
 بهر هه پنهانه سهر بهر، بهر له سهر هه تیوان هه لئانه وه، لئ له هه لئان،
 - برقع زدن: په چه گرتنه وه، ده مامک لیدانی ژنان، رووبه ند له روو
 بهستن،
 برقفادراز کشیدن: پشته وقه فاه، له سهر پشت دره بوون، له سهر پشت
 راکشان،
 برقوق: بورغو، نامتری لووس یافره وانکهره وه نیوی لووله،
 برقوق: ۱ ← آلو، ۲ ← آلوچه،
 برک: نه ستیره سیوه یل،
 برکاپوز: دهوری زار، لالفاوه، لغاوه،
 برکات: کوی (برکت) ← برکت،
 برکار: بهرپوه، بهرپمین،
 برکار کردن: وه کارخستن، وه گه پخستن،

برکت: ۱- پیروزی، ماره کی، مباره کی، مواره کی، موباره کی، ۲- بختیاری، ۳- برشت، بهرکه، بهرکه، پیت، پژهوه، فست، فیت، ۴- خیروبهرکه، خیروفه، پژی، سسه عادهت، فهرحانی، فهرعانی، هزرانی،

- برکت خدا: بهرکه تی خوا، نیعمه تی خوا، هووما کی کردک،

برکردن: ۱- از ریشه در آوردن: بنبرکردن، بنه برکردن، بیخبرکردن، خاشه برکردن، په گبرکردن، په هبرکردن، پشه برکردن، پشه ده رکتشان، پشه ده ریتان، پشه کیش کردن، شوئه وارنه هیشتن، شوئه واربرین، شوئه وارنه هیشتن، له بنه پیتان، له بنه وه له قه نندن، له بنه هیتان، له رگ و پشه ده ریتان، له رگه وه ده ریتان، هه لقه نندن، ۲- بلندکردن،

۳- روشن کردن: ئاگر پیکردن، ئاگر خو شکردن، ئاگر کردنه وه، ئاورکردنه وه، ئایساندن، پیخستن، پیکردن، داخستن(تنور)، داگرساندن، داگیراندن، داگیرساندن، رادان(بخاری)، پؤشکردن، پؤشکنه رده، ژه نندن، ژه نین، سنجراندن(بخاری و تنور)،

پیخستن، فه ژه نین، پیخستن، کلدان، گرتیه ردان، گردارکردن، گردان، ناییش پرا، ناییش پرا، نیلدان(بخاری و تنور)، وپرگنه، وه پیلخه خستن، وه کردن، وه کرده نه، ویکردن، هورگریسنای، هه لکردن، هه لگرساندن، هه ل رسانن، هه لگرساندن،

- بهم برکردن: ئالۆزکردن، په ریشانکردن، تیکدان، تیکه لپیکه لکردن، برکشنده: ده رکتشهر، هه لکتشهر،

برکشیدن: ۱- ئینانه ده ره، بهرکشسته، په رخانندن، جه لیانندن، ده رکتشان، ده ره اوردن، ده ریتان، ده ریتان، فه کیش، کرانتش، کرونش، کرکشه پش، کهنندن، کهنن، کیشان، کیشانه ده ره، کیشانه وه، له کالان ده ریتان، ورکه نه، وه کرده ش، هه لکشان، هورکه نیه، هورکششای، هه لکشان، هه لکشانندن، هه لکه نندن، هه لکشانن، هه لکیشان، هه لکیشانندن، هه لکیشانن، هه لکیشان، ۲- بالاکشیدن:

بۆبالاکیشان، کیشان بۆسه لال، کیشانه بان، هه لکشانندن، هه لکیشان، هه لکیشانندن، هورکششای، هورکشسته، هورکششای، هورگوزای، هورگوزیه، هورگوسه، هورمالای، هورمالیه، هورمالیای، هه لخورزانن، هه لکشانندن، هه لکشانن، هه لکیشان، هه لکیشانن، هه لکیشان، هه لکیشانن، هه لگوزانن، هه لگوزان، هه لگوزانن، هه لگوزان،

هه لگوزین، هه لگوستن، هه لمالین، هه لئوین، ۳- بیار آوردن، ۴- بیرون کشیدن، ۵- پله برندنه سهر، تهره قی پیدان، مهره ته به زیادکردن، ۶- چینه دارکردن: به توئی کردن، ترنج ترنجکردن، چکو و پاندن، چه رمانندن، چینه او بکردن، چینه به چینه کردن، چین چین کردن، چین چینه کردن، چینه دارکردن، ریک کوشین، قه ده ده کردن، گرنج گرنجکردن،

گروگروکردن، گنج او بکردن، گنج گنجکردن، لابه لاکردن، لاله سهر لاکردن، لاله لاکردن، لۆچکردن، لۆلۆکردن، برکشیده: ۱- کشاو، کیشیاگ، کیفشینگ، له کالان ده رها توو، هورکششای، هه لکشاو، ۲- بهرنامه، ده رکتشراو، ده ره پندراو، ده ریتراو، ۳- بۆسه وهه کیشراو، هورکششای، هه لکشاو، هه لکشوو، ۴- به ختو کراو، په روره ده کراو، ۵- تهره قیکردوو، سهرکه وتوو، سهرکه وته، ۶- به توئی، ترنج ترنج، توئی توئی، تویدار، ته به قه ته به قه، چینه اوی، چین به چین، چین چین، چین له سهر چین، ریک کوشراو، قه ده ده، گرنج گرنج، گروگرو، گنج اوی، گنج گنج، گنجدار، لابه لاله، لاله سهر لاله، لاله لاله، لۆلۆ،

برکنار: ۱- ئیخرا جکراو، بیکارکراو، جوابدراو، جوابکراو، جواو کرایاگ، ده رکراو، کارکه نار، لابر او، لاخراو، له سهر کاروه لابر او، ۲- تهره، دورو، که نار، لاتهریک، وه،

برکنار کردن: ئیخرا جکردن، بهرکه نارکردن، بیکار کردن، پله لیلی ئه ستاننده وه، پله لپه ورگرتنه وه، جوابدان، جوابدانه وه، جواو بکردن، جواو دان، جواو کرده ی، جه لیانندن، چه نه وه، ده رکردن، راقه تانندن، کارکه نار کردن، کارلپه ستاننده وه، کارلپه ورگرتنه وه، له سهر کار لابراندن، له سهر کار وه لابراندن، له کار ده رکردن، له کار لادان، لیخستن، لیکه وانندن، مازوو لکردن،

برکنندن: ۱- بیرون کشیدن، ۲- حفر: خپر، دابردن، دانه وه، قانندن، قوولکردن، قه نندن، کولین، کولینه وه، کهنایش، کهنانین، کهنندش، کهنندن، کهنن، کهنه ش، کهنین، هورکه نیه، هه ق، هه قانندن، هه لقه نندن، هه لکوا ی، هه لکولوشان، هه لکولوشانن، هه لکولوشیان، هه لکولوشین، هه لکولین، هه لکه نندن، هه لکه نین، ۳- کندن در قوطی و ..

چرچراندن، فه چرین، هورچرینه ی، هورته کنای، هورکه نیه ی، هه لچراندن، هه لچرین، هه لچرکراو، هه لچرکراو، هه لچرکراو، هه لچرکراو، هه لچرین، هه لقه نندن، هه لقه نندن، هه لکه نندن، ۴- پچراندن، پر نه ی، په رانندن(سرسرکشان را زتن برکنید)، جیا کردنه وه، گۆرین،

برکنده: ← برکنده شده،

برکنده شدن: بریه ی، پاژجیا بوونه وه، چه نه وه بیه ی، که نران، لی بوونه وه، لیوه بوون، هورچرکنای، هه لچرچر، هه لچرچر، هه لچرچر، هه لچرچر، هه لچرچر، هه لچرچر، هه لقه نندن، هه لقه نندن، هه لکه نندن، هه لکه نین، هه لکه نین، هه لکه نین،

برکنده شده: که ناو، که نراو، که نیای، هورچرچر، هورته کنای، هور درپا، هورکنیا، هه لچرچر، هه لچرچر، هه لچرچر، هه لچرچر، هه لقه ناو، هه لقه نراو، هه لقه نراو، هه لکتیای، هه لکه نندراو، هه لکه نراو، هه لکه نیای،

برکننده: کهن، هه لقه ن، هه لکه ن،

برکه: ئافزایل، ئاوگر، ئاوگیر، ئه ستیر، ئه ستیر، ئه ستیر، ئه ستیل، ئه ستیل، برکه، پاشاو، پنکاف، تالاو، تالای، تیلوو، جه ردام، چه وز، دۆلوه، دۆله، ره شه ش(آب باران)، ستیر، ستیل، قوئی، قورخ، گۆل، گۆلو، گۆلم، گۆم، گۆماو، گول، لیچ، لیچ، هوراو، هه سار، هه ساری، هه ستر، هه سیل،

برگ: ۱- به لچم، به لک، به لک، به لگ، په ری، په ری گول، په زه، به لک، گه لاک، و لک، و لگ، وه ر، وه رگ، وه لگ، وه لگ، ۲- آذوقه: ئازوخه، ئازوخه، ئازووقه، ئورام، ئیروو، بژیوی، به رگ، په سه، پند او بیستی زیان، ترو تفاق، تفاق، تفاق سال، توشه، تیشوو، چیتشه کولین، دانه و ئله، ده بار، زخره، زه خیره، کویت، ۳- پلک چشم: به لگ چاؤ، پشچاف، پلکه چاؤ، پلک، په لکی چاف، په لکی چاؤ، په له، پیلوو، پیلوو، پیلوو، پیله، چه مکی چاف، خه لیف، قه پلک، قه پیلک، کۆپ، کۆپک، مچکولی، مشکولی، ۴- تۆجه: باش لی پروانین، به ری خۆوه دان، بیر کردنه وه، بیر لیکردنه وه، پاخاف، پاشه روک، پیاجوون، ته ماشا کردن، ته ماشا کرده ی، ته واشا کردن، تیبینی، تیرامان، تیوه پامان، تیروانین، تیفرکین، تیوه پروانین، چه فته چیله، چه فته شره، چه نه وردیه یوو، دامان و بیر کردنه وه، پامان، پرو تی کردن، سرنج، سرنج دان، سهرنج، سهرنج دان، سهرنج دای، سهرنجه، سیره (سیره مایه)، سیفا، لیتوارین، لی ورد بوونه وه، میزه، ورد بوونه وه، وردوه بیه ی، وردوه بوون، وه نه وه رده وه بیه ی، ۵- ساز: ئالاف، ئامراز،

ئه سباب، جیهاز، ده زگا، ده زگه، ده زگه، ده زیا، ۶- قصد: بریار دان، به ته مابوون، به نیاز بوون، ته ما، چه مد، چه زم، غه رمز، قه سه، قه سه ت، مه به ست، نیاز، نیه ت، نیه ت، ۷- نغمه: ئاواز، ئاوازه، ئاهه نگ، بانگ، به یه ت، چه ر، چه ریکه، په وتی گۆرانی، زارگۆتن، ساز و ئاواز، ستران، قام، قه قید، کازکازه، کۆت، گاز، گاس، گۆرانی، لاوک، مۆسیقا، نقام، نه زم، نه زمی مۆسیقا، نه غمه، نه فا، نه قام، نه وا، هه وا، هه وا ی گۆرانی،

- برگاز توتون چیدن: شکاننده وه، قاجا، وه رگه پان، هوروه و گیلای، - برگبالان: بال ته نکان، بال وه ک گه لایان(وه مکیش)، - برگ برگ شدن: په رپه رپوون، په رپه رپه رپوون، په ل په ل بوون، لیکبوونه وه ی په ری په پراو،

- برگ برنده: ئاتۆ، په ری به ره وه له گه نجه فه دا، کارتی پراوه، - برگ بو: تیروو، تیروو، - برگ بیدی: گوله مریه می، - برگدار: به گه لاه، گه لادار،

- برگچه: ۱- په چچه، په پکۆله، په لچه، ورده گه لاه، ۲- په ری گول، په ری گه لاه، دابردا پره کانی گه لاه،

برگ کردن: ئیخرا جکردن، بهرکه نارکردن، بیکار کردن، پله لیلی ئه ستاننده وه، پله لپه ورگرتنه وه، جوابدان، جوابدانه وه، جواو بکردن، جواو دان، جواو کرده ی، جه لیانندن، چه نه وه، ده رکردن، راقه تانندن، کارکه نار کردن، کارلپه ستاننده وه، کارلپه ورگرتنه وه، له سهر کار لابراندن، له سهر کار وه لابراندن، له کار ده رکردن، له کار لادان، لیخستن، لیکه وانندن، مازوو لکردن،

برکنار کردن: ئیخرا جکردن، بهرکه نارکردن، بیکار کردن، پله لیلی ئه ستاننده وه، پله لپه ورگرتنه وه، جوابدان، جوابدانه وه، جواو بکردن، جواو دان، جواو کرده ی، جه لیانندن، چه نه وه، ده رکردن، راقه تانندن، کارکه نار کردن، کارلپه ستاننده وه، کارلپه ورگرتنه وه، له سهر کار لابراندن، له سهر کار وه لابراندن، له کار ده رکردن، له کار لادان، لیخستن، لیکه وانندن، مازوو لکردن،

برکشیدن: ۱- ئینانه ده ره، بهرکشسته، په رخانندن، جه لیانندن، ده رکتشان، ده ره اوردن، ده ریتان، ده ریتان، فه کیش، کرانتش، کرونش، کرکشه پش، کهنندن، کهنن، کیشان، کیشانه ده ره، کیشانه وه، له کالان ده ریتان، ورکه نه، وه کرده ش، هه لکشان، هورکه نیه، هورکششای، هه لکشان، هه لکشانندن، هه لکه نندن، هه لکشانن، هه لکیشان، هه لکیشانندن، هه لکیشانن، هه لکیشان، ۲- بالاکشیدن: بۆبالاکیشان، کیشان بۆسه لال، کیشانه بان، هه لکشانندن، هه لکیشان، هه لکیشانندن، هورکششای، هورکشسته، هورکششای، هورگوزای، هورگوزیه، هورگوسه، هورمالای، هورمالیه، هورمالیای، هه لخورزانن، هه لکشانندن، هه لکشانن، هه لکیشان، هه لکیشانن، هه لکیشان، هه لکیشانن، هه لگوزانن، هه لگوزان، هه لگوزانن، هه لگوزان، هه لگوزین، هه لگوستن، هه لمالین، هه لئوین، ۳- بیار آوردن، ۴- بیرون کشیدن، ۵- پله برندنه سهر، تهره قی پیدان، مهره ته به زیادکردن، ۶- چینه دارکردن: به توئی کردن، ترنج ترنجکردن، چکو و پاندن، چه رمانندن، چینه او بکردن، چینه به چینه کردن، چین چین کردن، چین چینه کردن، چینه دارکردن، ریک کوشین، قه ده ده کردن، گرنج گرنجکردن، گروگروکردن، گنج او بکردن، گنج گنجکردن، لابه لاکردن، لاله سهر لاکردن، لاله لاکردن، لۆچکردن، لۆلۆکردن،

برنجن: ۱ - خلخال، ۲ - دستبند،

برندک: ناسوگه، پال، ته پیکه، ته پلاک، ته پودۆل، ته پۆکه، ته پۆلکه، ته پۆلووک، ته پۆنکه، ته پبوله، ته په، چگا، چیا، حه ندهف، خرت، دهن، قونک، کاش، که پهز، گدو، گر، گرت، گرد، گردۆلکه، گوژمه، متک، مگیز، ههره،

بُرندگی: ببری، برشت، تیژی،

بُرندە: ببری، برنده، برننه، بره، برۆک، برین، به بر، ترنجۆ، ترنجوو، تیخی به برشت، تیژ، تیژ، تیش، کارتیکه، کاریگر،

بَرندە: ۱- ئەوهوار، پاگوژەر، گوژرهوه، هۆگر، هه لگر، ۲- بهرنه، بهرنده، بهرهوه، سهركهوتوو له قوماريا كايه يان گرۆيه، گرۆيه،

- برنده بچا: براوه بيمتتهوه، لاچوونی دۆراوو مانهوهی براوه بۆدهوریکي دیکه کایه،

بُرُنز: ههوتجۆش، ههوجۆش، ژیرۆ، تیکه له می و قه لای، مهفره، ههفتجۆش، ههمندهوش،

برنس: ۱- کللای قووچی دهرویشان، ۲- جلکی به کللای (وهک بارانی)، جلکی کللایهوه،

برنشاندن: ۱- ئه ره نیشنه ی، دانیشاندن، سوارکردن، سوارکردی، له سهردانان، نیشانه سه ره، ۲- برتخت نیشاندن: له سه رتهختی شایهتی دانان،

برنشستن: ۱- په پینه کۆل، دانیشته سه ره، سواربوون، سواربیهی، نیشته سه ره، نیشته پینه سه ره، وهنایش، وهنشتا، وهنشتش، ۲- له سه رتهخت دانیشتن،

برنشسته: ۱- سوار، سواربوو، سواره، ۲- له سه رتهخت، برنشیت: ئاوسانی سییه لاک، هه وکردنی سییه کان،

برنگاشت: بهرده نووس، کوچک نویسیاری، که تیه، لهوچه، برنگ کابلی: دارمه لهم،

بَرنون: چه بری ته نک، هه بری ته نک،

برنهادن: له سهردانان، نانه بان، نیهان بان، نیایش پا، بَرۆ: ئه برۆ، برۆ، بروو، بروه، بَره، بری، بورگ،

بَرۆ: ۱- بچۆ، بچوو، بچه، برۆ، بروو، بری، بشۆ، بلۆ، بوروو، بوریه، پۆرئ، پۆپۆ، قاز، لوه، هولوو، هه رۆ، هه رۆو، هه ره، ۲ - تیزتک، - بَرۆ برگرد: ئەملاوئەولا،

- برۆبرو: داموده زگا، دهستجووی، دهستپۆیشتیوی، - برۆبیا: ۱ - آمدوشد، ۲ - (برۆبرو) - برو،

- بَرۆگمشو: بَرۆلاچۆ، ون به له بهرچاوم، ههیدی، بروات: کۆی (برات) - برات،

بروار(هه): - پروار،

برواره: - پروار،

بروازه: - پروازه،

برواق: ئەسرتیک، چریش،

بَرۆبچه: ۱- بچوو کەسیک، پۆلهی کەسیک، ۲- ئاوال، هاوتهراز، هاوکار (برۆبچه ها)،

بَرۆبیر: - بیری،

برۆبووم: سه رزمین، شوین، ولات، هه رده وهوار، بروج: کۆی (بُرچ) - بُرچ،

برودت: ساردبوون، ساردی، سه رده بیهی، سه رما، فینکی، برودماندن: به شه رماکه وتن، ده پرودامان، شه رموحزوری گرتن، له پرومان، له پرودامان، له پرو هه لته هاتن،

برودری: قولابدۆزی، گولدۆزی،

بَرورو: پیکه وتووپی (به تاییهت ژنو کچ)، جوانی، په نگه پروو، شوخ وشهنگی، شه منه دی، له باری،

بروز: ۱- آشکاری، ۲ - برملاشدن،

بروزدادن: - برملاکردن،

بروزیافتن: - برملاشدن،

بروفروود: بلنډونهوی، بلینډونهوی، به رزی ونزمی، هه ورازونشۆ، بروفق مراد: به پتی دلخواز، به دلخواز، به مرادی دل، به مه پامی دل،

بروفه: ۱ - دستار، ۲ - شال کمر،

برومند(ب/ب): ۱- ئا پروودار، ئا پروومهند، ئا پروودار، به ئیحتوبار، به ئا پروو، به حورمهت، به حه بیا، به پز، به شه رم، به شه رف و ئیحتوبار، به نامووس، حه بیا به خۆ، خاوه ن ئا پروو، خاوه نشه رف، پووپاک، پووسوور، شه رم دار، فه پتوو، ۲ - بارور، ۳ - به رمند، ۴- پراو، تور، تیرناف، تیرناو، تیراو، گهش، گه شه کردوو، ۵ - برخوردار(۲)، ۶ - رشید(۲)،

بُرُون: - بیرون (و همه ترکیباتش)،

- برون افکنی: خه لک له گرفتی خۆدا تاوانبارکردن، که مو کپیی خۆ بۆ پاساودان خستنه ته ستۆی که سی دیکه، گرفتی خۆ په پال خه لکی تر نان، - برون سرا: سکه ی زپری لیدراو له ده ره وهی سکه خانه ی ده وه له تی،

- برون سو: ده ره وهی هه رشتن، دیوی ده ری، لای ده ره وه،

- برون فکنی: - برون افکنی،

- برون کوچ: - مهاجرت،

- برون کوچگر: - مهاجر،

- برون گرا: چاوله ده ره وه، ده ره وه خواز،

- برون مرزی: ئەودیی سنوور، بیگانه، ده ره کی، ده ره وهی سنوور،

بَره: ۱- ئەملکن، به را، به رخ، به رخک، بیچوو، بیچی، خفش، وه ر، وه رخ، وه رک، وه رکه، وه ره، ۲- ئالقه به گوئ، ئەلقه به گوئ، به ربار، به رده ست، به رده سته، به رفه رمان، به رفه رمان، به گوئ، به لبه له گوئ،

بیدهنگ، په رستار، په ز، په زیغه مه ره، په پره، پیاو (... پیاوی ئاغایه)، چیردهس، چیردهسته، خواردهس، خواردهست، ژیردهس، ژیردهست، ژیردهسته، ژیردهسه، ژیرفه رمان، سه رخوار، سه رله به ره، سه رده سه ره، سه رشۆر، فه رمان به ره، فه رمان به ردار، قسه بیس، گوئش به رئاواز، گوئیس، گوئرایه ل، گوئله مست، گوئله مشت، گه ردنکه ج، مرۆف، مرۆی فه قیر، ملخوار، ملجهوت، ملکه ج، هه لقه به گوئش، هه لقه به گوئ،

هیستۆک،

- بره آهو: - آهو بره(۱)،

- بره آز شیر بریده: به رخی له شیر کراوه، په ته وی،

- بره چران: به رخواه، بیچوه وان، بیچقان، شوانه، کاره وان،

وه ره وان،

- بره کشان: تری لیلان، تلی تلی، شاپلیرانی، په واجی کار،

- بره نوزاد: به رخواه، لیقا، وه رگۆرپه،

- بره ویز غاله نوزاد: بیچوو، شه مزه،

برهان: به لسا، به لگه، به نگ، پاژه، پاژه، پرنۆ، ده لیل، سه نه ت، سه نه ده، شانک، شانی، شانیک، قه باله، گرۆف، نفیسک، نیشان، نیشانه،

بُره بُره: شوین شوین، له له کراو، هه لپه ره لپه ر،

به ربه ند: ۱- دابه سه ته پاگر، دابه سه ته کار، ۲ - ماهر،

برهختن: - بره یختن،

برهلیا: - رازیانه،

برهم: ۱ - بی نظم، ۲- خپۆوه، کۆبۆوه، کۆوه بوو، له سه رییک،

- بزم سورو: ← (بزم وشادی) ← بزم،

- بزم وشادی: ناهنگ، به زم و ناهنگ، به زم و پره زم، لوغان، هانگ، لۆخانه، لۆخانه،

بزمان: ۱- مهست و خهفه تبار، ۲- ويست و مهيل،

بزاورد: لوقمه قازی،

بزمجه: بزمئ، بزمؤك، بزمؤك، بزمؤه، بزمشك، بيبيله كهره، بيبيله كهره، بېكمار، پېسپېسؤك، تېرتېره، تېرتېره مله، حوبې، خلنزه، خلنزه، خممؤك، خمه گروو، خۆرپه رست، خوليسه، خه مه گروؤ، خه مه گه پؤ، پؤز پهرست، زه رده قؤره، زه رده قؤرئ، سووسه مار، سه مازه له، سه مار، شوشينك، شينشينك، فاتفاتك، قمقمؤك، قمقمؤك، قورقؤره، قؤرى، قؤرپانه، قؤرپانه زه رده، قؤزپانه، قومقوومك، قومقوومؤك، قومقوومؤك، قومقومه، كممه، كمكير، كومكومؤك، كهرپه سه، كه شتېله سه ره، كه شكه سه ر، كه شكه سه ر، كئيرنگر، كئيرنگر، گمگمؤك، گومگمؤك، گومگومك، گومگومك، گومگومه، گيرنگر، لاسابانگ كهره، لووسلووسك، له هلاك، مارتووله، مارگيس، مارگيسك، مارمارؤك، مار ماريشؤك، مارمالووك، مارمؤك، مارمليك، مارمه زوكه، مارمئلك، مارمئلكه، ماره خؤره، مارليا، مالبا، مالمالك، مالماؤك، مانگامزه، مزوك، مرمه ريشؤك، مه زوكه، هؤبى،

بُز مرغ: و شترميشكى ئوسته راليابى،

بزمى: ۱- نه هلى به زم، ۲- هؤنراوهى كورتى نيشانده رى ههستى مرؤف،

۳- ئى به زم، به زمى،

بزمين افتادن: ← بزمين افتادن،

بزمين چسباندن: به حه رزه وه نووساندىن، متاندىن،

بُزُن: خيشك، مالهى زه زوى، مالهى كئيلگه،

بُزُن: بزهن، دلپير، دهستكهره وه، دهسته وه كهر، دهس كهره وه، رهند، زه بره وشين، شه ركه ر، ليده ر،

- بزن برو: ← (بزن وودرو) ← بزن،

- بزن بزن: شه پ شه پان، شه ر، شه په شه ق، شه قاو شه ق، شه قشه قانى، شه قشه قين، كوته ك كارى، ليكدان،

- بزن بكش: بكوزبوپ، شه پروكوشتار، كوشتوپ، كوشتوكوشتار،

- بزن بكوب: به زموكوت، ته قه وه قه، زرموكوت، زرموؤر، زرمه زرم، مؤسقا وه له پركئى،

- بزن بهادر: بزهن به هادور، بلوتيره زين، بله ربه زين، زوربوپ، زوردلير،

- بزن دررو: ← (بزن وودرو) ← بزن،

- بزن وبكش: ← بزن بكش،

- بزن وبكوب: به زموكوت، زرموكوت، زرمه زرم،

- بزن وودرو: بلكينه، به گؤتره، په مكي، سه سه رى،

بزنده: هه لبه زه ر، هه لبه زه روه،

بزننگ: ← كليد،

بزننگاه: ۱- جيگه ليدان، شوئنى ليدان، ۲- جيگه ل برينى ريگه، شوئنى ريگرى، ۳- كاتى حاسته م، كاتى ناسك،

بُزُو: ← بزه،

بزودى: ۱- به مزوانه، به مزووييه، به مزنيكانه، به وزوانه، به ونيوزيكانه، پى زووه، زوو، نه دير، نئيزيكاهى، ۲- باعجله،

بزودى زود: به زووترين كات، زؤربه په له، زؤرخيرا، زؤرزوو، هه رچى زووتر،

بزور: ۱- به خورتى، به زؤر، به زؤرى، به هوؤم، به هئيز، زؤره كى، ۲- به ئاسته م، به حاسته م، به حال، به دؤزارى، به سه ختى، به زه حمه ت،

بُزُوْش: كوروو، مووى بزن،

بُزُوْشُم: كوروو، مووى بزن،

بُزُوْغ: ۱- برآمدن (۱۲)، ۲- تابيدن (۱)،

بُزُوْمند: ← بزهكار،

بُزُه (بُزه): ئازوبه ز، ئوبال، بالبه ز، به زه، پيازه، تاوان، خه تا، سووچ، فيت، فيك، قؤن، گونا، گوناح، گوناسا، گوناسه، گوناع، گوناھ، وهبال، هه له،

بُزُهكار: ئازوبيازه كار، به زه، به زه كهر، تاوانبار، تاواندار، تاوانكار، خوويسووچ، خه تابار، خه تاكار، پرووسار، پرووسارد، سووچبار، سووچدار، سووچيار، شه پنى، عئبه لؤ، فينوو، گونابار، گوناحبار، گوناحكار، گونادبار، گوناعبار، گوناعكار، گوناكار، گوناھبار، گوناهكار، گونه كار، گونه هبار، گونه هكار، وه بالبه ز، وه بالكار، وه بالكه ر، هه له كار،

بُزُهگر: ← بزهكار،

بُزُهْمند: ← بزهكار،

بُزُيچه: ← بزغاله،

بُزُيدن: ۱- ئه وه هؤروه سهى، بازيردن، بازدان، بازراقه به ستن، باز هاويشتن، بلؤكچوون، به رپرناى، به هين، بازدان، بازددان، په پاي، په پين، توله شه سك، چراخ پئيسوون، چرتكردن، چرين، چرپه ي، چف لخواه دان، چه نك كردن، چه نك كردن، خؤزؤقكردن، خؤه له لداشتن، خؤه له لدان، داپه ران، دهرپه ران، دهرپه پين، دهرپه ران، سنكه باز، سنكه وباز، سنكه وباز، شلپين، فرتدان، فيچقه كردن، فه جلقاندىن، قه له ميازدان، قه له ميازدان، له پرا هه ستان، لؤتك لخواه خستن، لؤتكين، لؤدك لخواه خستن، فه گه مزين، وازدان، وراقبه ستن، وازقدان، وه زين، هلبزين، هلقه واستن، هؤرئه وه وله، هؤرپراى، هؤروه سهى، هه لبه زه لبه ز كردن، هه لبه زين، هه لبه زين وه، هه لبه ران، هه لوه زين، ۲- باهاتن، باهه لكردن، شنه وينه، لثاينايباى، وه (سه رماوه ن)، وه زين، هاتن، هاتناباى، هه لكردن، هه لكردى با، ۲- شين بوونه وه هه لدانى سه وه زه وموو،

بُزُيرافتادن: داكه فتن، داكه وتن، كه وتنه خوار،

بُزُيركشيدن: به ره وؤرپره تاندىن، داكشاندن، هئينا خوار،

بُزُيشه: ئاردى كونجى، تلتى كونجى،

بُزُين: به زين، به زين ولقاو، زينكراو،

بُزُي: ۱- سرماريزه، ۳- پشته، ۴- كوه،

بُزُيكم: ← بازداشت،

بُزُيكل: ۱- پياوى به خؤوه وئازا، ۲- په نچكيش، زه حمه تكيش، ۳- له كاراندارؤد،

بُزُيمان: ← پُژمان،

بُزُيمردن: ← پُژمردن،

بُزُيمژه: ۱- آفتاب پرست، ۲- بزمجه،

بُزُيندى: ۱- تنگدستى، ۲- دردمندى،

بُزُينگ: ئاچار، ئاچهر، كليل،

بُزُيول: ← بجول،

بُزُهان بردن: ئاره زووركردنى حالى وه ك كه سيك (به بئى ئاره زووى خراپه

بؤتهو)، ئاواخوازتن، ئاواخواستن، ئيره يى پئيرد، بريخواستن (كاشكى جاي او بودم: برپا له جيئى وي بام)، بؤيان، به ئاواخواستن، به حه سه ره تيوون، به سوو بوون، به عه زه تيوون، به مه راقبوون، تاسه دار بوون، تاسه كردن، تامه زؤبوون، خؤزگه بريدن، خؤزگه خواردن، خؤزگه خواستن، خؤزى خواستن، وه شله وه سهى، هئيشكرن،

بُس: ۱- بسيا، ۲- فقط: بهس، ته نها، ته نيا، سرف، سف، فه رته ق، فه قه ت، هه ر، هه رپؤ، هه ماما، ۳- كافى: بهس، به سه، به شى ته واو، بئكه موزياد، په پئستى، تمام، ته واو، چيترنا، سه روزياد، سه رومر،

بسان: ئاسا(پرىسا: پەرى ئاسا)، ئاسايى(مانندخودت: خۆت ئاسايى)، ئاقتا، ئامال، ئامتا، ئاوال، بار، باو، بەجۇرى، بەر بەھف، بەش، پاستە، پىتسە، پىتل، تا، تار (وھار ھىلال تار وھروان قەرادا / غورپەى شار شۇر دلان دياردا - مەولەوى)، تىزبۇور، تۇ، تۇف، تووز، تەخلیت، تەرح، تەرز، تەویر، جزم، جنس، جۇر، جۇرى، جوور، جوون، چب، چوون، چاشنى، چون، چەشن، چەشنت، چەشنى، چەشیت، رەنگ، زاناف، زانر، شب، شى، شەبى، شىو، فەن، فەنا، فەننا، فەكە، فەكى، قواش، كسم، كەلە(پا)، گۇر، گۇرەبا، گۇنە، گوھارتۇ، گوین، گین، لای، لف، لنگە، لۇ، لۇن، لەتەرح، لەتەرزى، لەجۇر، لەجوور، لەچەشنى، لەرەنگ، لەرەنگى، لەگوین، لەگوینەى، لەنگە، لەون، لەوینە، لەوینەى، لىچوو، مانەن، مانەند، مەرسەلا، مەیلەو، مینا، میناک، نفش، نۇتل، نۇلا، نەزم، نەوح، نەوع، نىزىكەبە، نیشە، واش، وەك، وەكا، وەكۇك، وەكسو، وەكە، وەكى، وەك ىەك، وەگ، وەن، وىچسو، وینسە، وینەى، ھامتا، ھاوتا، ھاوتەك، ھاوجفت، ھاوجوت، ھاوشان، ھىداق، ھوول(پا)، ھوولە (پا)، ھەردە، ھەروەك، ھەروەكو، ھەروەكى، ھەفتا، ھەف جووت، ھەفرى، ھەم، ھەمبەر، ھەمپا، ھەوتا، یەو، یەى،

بسانىدن: ← آب دادن، بىساوايى: ۱- لامسە: ساوانى، ساوايى، لاميسە، ھەستى پىست لە شت وىكەوتندا، ۲- بىساويدن، بىساوش: ۱- لامسە، ۲- لمس، بىساوند: ← متناسب، بىساويدن: تىوھەدان، خشانن، خشانن، خشانى، خەرتانن، خەرتىن، خەشك كرن، دەست پىداسوون، دەست پىداكيشان، دەست پىدامالين، دەست پىدھىتان، دەست رىخشانن، دەست لىدان، دەست سوانەو، سون، سوونەو، سىويان، ساوین، سواندن، سواندەو، ھەلسوان، ھەسان لىدان، بىسايند: ← بىسيار، بىسباس: ۱- بىمعنى، ۲- ھرزە، بىسبب: بەبوئەى، بەھۇى، روبال (بىسبب او اين بلا بر سرم آمد: روبالي وى ئەوبەلايە ھاتەسەرىمن)، سۇنگە، سەمەد، نەفچىتى، بىست: ۱- بازدار(۳)، ۲- جاي تحصن: جىگاي پەنا بۇيردن لەترسى گىران وەك شوبنە پىرۇزە كان يا مالە گەورە كان و...، شوپنى ئەمىن، ۳- سد كرن: بەستن، پىش پىگرتن، پىشگرتن، پىش لىگرتن، ۴- گرە: بەند، گرە، گرئ، گرئك، لك، لكە، ۵- چارەگە مسقاليك تریاك، چەسپ، ۶- حلقە، بىست زدن: ۱- كيشانى چارەگە مسقاليك تریاك، ۲- گەوكردن، گەولتيدان بۇ پىكەو نووسانندەو، ۳- جۇشدان ياقايمكردنى كوتە ئاسنىك لەسندوووق... بۇ قايمبوون، بىست نىشستن: بەسروپىن، پەنابۇبەست بىردن، مانگرتن لەبەستدا، مانگرتن لەشوئە پىرۇزە كان يا بالوئزخانە كاندا، بىست نىشىن: پەنابۇبەست بىردوو، مانگرتوولەبەستدا، بىست وىند: ← بندەوبىست، بىست وگشاد: ۱- بەستن وكرندەو، ۲- چارە كرن و گرئ تىخستى كيشە، بىست: ۱- بىستاوند، ۲- گولچار، گولزار، گولستان، ۳- برىشكەى گەنم، ۴- بستەى ئاش، تەوەرەى ئاش، بىستا: ← بقچە، بىستاب: ئاوپ، بەر بەندى كاتى بۇ بەرگرى لە رەخنەى ئاوت دوايىھاتنى كارىك، بەريان، بەنداو، پەنگا، ماش، بىستاخ: ← بدلحاظ،

بىستان: ← بوستان، بىستان آراى: ← بستانبان، بىستان افروز: ۱- پۇبەكە لەشیرە، ۲- رىحانە كىوبلكە، بىستانبان: باخەوان، باغەوان، خزمەتكارى دارى بەرى، بىستان پىرا: باخەوان، باغەوان، خزمەتكارى دارى بەرى، بىستان پىراى: باخەوان، باغەوان، خزمەتكارى دارى بەرى، بىستانچى: بۇيسانەوان، بىستانچى، بىستانەوان، بىستانسرا: باغى مال، باغى نىوچەسار، بىستانسراى: باغى مال، باغى نىوچەسار، بىستانفراز: گولستان،

بىستانكار: تەلەبكار، خاوەنقەرز، داواكار، قەرتدار، قەردار، قەرزدار (طلبكاران ىخەش را گرفتند: قەرزدارى دەسەربوون)، قەرز لەسەر خەلك،

بىستاوند: زەمىنى تەپك تەپك، زەمىنى نارىك، زەوىى گرگىرئ، زەوىى نارىك، زەوىى ناھەموار، كەندوقوولك، كەندولەند، بىستاخ: ← بستە،

بىست چىساندن: تریاك لەسەر وافرور دانان بۇكيشان، بىستدن: ← ستانندن،

بىستىر: بەستەك، بالنج، پرتال، پۇشەن، پىخەف، جىبان، جى حەسانەو، جىخەو، جىگا، جىگابان، جىنوستن، جىوان، جىوبان، دۇشەگ، سەرىن، شەوئس، متىل، نوستاگ، نىن، نوئن، نوئىن، نوئىن وبان، نوئىن راخراو، نىن، ياتاخ، ياكى وەتى، پەتاخ،

بىستىر بىمارى برخاستن: لەناوچىدا ھەستانەو، لە نەخۇشى چاپوونەو،

بىستىر آھنگ: ۱- چارشىوى سەر نوئىن، ۲- لحاف: ئۆبەرە، پىخەف، سەر خەر، سەرەناز، سەرەنداز، شەوئس، لاف، لەحىف، لەحەيف، لىف، لىفك، لىفە، نخاف، نخىف،

بىستىر اكنندن: ← بىستىر انداختن، بىستىر انداختن: جىگاراخستن، نوئىن راخستن، جى وبان ادخستن، بىستىر خواب: نوئىن،

بىستىر نىشىن: ← بىستىر، بە بىستىر بىمارى افتادن: ← (بىستىر گرديدن) ← بىستىر، بە بىستىر رفتن: چوونە ناوچىگا، چوونە نىوچى بۇخەفتن،

بىستىردن: ئەستىر، ئەستىر پەنەو، ئەو سەپەى، پاكردنەو، پاك كرنەو، پاك كەردەى، پاكەو كرن، پاكەو كرن، چى كرن (نوشتە)، خاوتىن كرنەو، داسرىن، دالووشان (بىنى)، سترىن، سترىنەو، سرىن، سرىنەو، سرىەى، سەلخاندن، فەسرىن، گرمىن (نوشتە)، مالىنەو، ھەشاندن، ھەشفىن، ھەلگرتنەو (نوشتە)، ھەلسون،

بىستىرى: بانەجا، بەنوئىن وبان كەوتوو، دەچىدا كەوتوو، كەوتوو، لەچىدا كەوتوو، ناوچىگە كەوتوو، نەخۇشى سەر جىگا، بىستىرى شىدن: ← (بىستىر گرديدن) ← بىستىر،

بىستىرى كرن: خستن، خەواندن، دەچىدا خستن بۇ چاك كرنەو، كەواندن، وسەى، بىستىرى گرديدن: بەجىوبان كەوتن، بەنوئىن و بان كەوتن، دەچىدا كەوتن، كەفتنە ناوچىگە، كەوتن، كەوتنە جىگەو، لەناوچىدا كەوتن، نەخۇش كەوتن و لەبزووتن دامان،

بىستىرى گشتن: ← (بىستىر گرديدن) ← بىستىر،

بُستک: ۱ ← خادم، ۲- بسته، که مچھی بچووک، بُستک: بُستوغه: بستوگه، قادوول، کووپه لهی زار تنگ،
 ۱- جیوهی داری پسته، ۲ ← قسط،
 بستگان: نقره‌با، په‌یوه‌ندیاران، خزمان، خزم و خویش، خزم و قوم،
 خزموکس، خویشان، عه‌قره‌با، قوم و قیله، که سان، که سوکار، که سئی،
 مهرقات، نزیکان، نزیکی، نزیکان،
 بستگان درجه‌یک: بریتی له (دایک، باب، خوشک، براه، هاوسه‌رو
 منداله‌کان)، که سانی پله‌یه‌کم،
 بستگی: ۱- ناشنایه‌تی، به‌پۆرپارپۆین، به‌ندیوار، به‌ندیواری، به‌بین،
 پۆرپارپۆین، په‌یوه‌ستی، په‌یوه‌ن، په‌یوه‌ند، په‌یوه‌ندی، پیوه‌ند، حقه،
 سه‌روکار، عه‌لاقه، عیلاقه، فر، که‌ینوبه‌ین، مابه‌ین، میانه، ناسین،
 نیوان، هام‌وشۆ، ۲- قایم‌بوون، قایم‌کردن، قایم‌کرده‌ی، ۳- هه‌ل
 به‌سه‌سته‌وه‌ی نه‌ندامی شکاو، ۲- بوون به‌خزم، په‌یوه‌ندی، تیکه‌لاوی،
 تیکه‌لی، خزماتی، خزمایه‌تی، خنمایی، خویشی، که‌سایه‌تی، که‌سی،
 لیژمی، مروفانی، مروفاهیینی، مؤرده‌مهنی، مه‌ردمه‌ی، مه‌ردومی،
 قه‌ومی، مه‌ردومی، نزیکایه‌تی، نزیکایه‌تی، ۴- به‌سته‌یی، په‌یوه‌ندی،
 - بستگی بول: به‌سته‌وانی، شاشبه‌ن، گمیزگیران، گمیزگیری،
 گمیزگیری، میزگیران،
 - بستگی سخن: زمانگرتن، زمان‌گیران، لآلبیه‌ی،
 بیستم: بیستم،
 بستن: ۱- نازنین، نه‌لکیان، به‌ستن، پوه‌دای، پیکه‌وه‌نان، پیکه‌وه
 نووساندن، پیوه‌دان، پیوه‌دانی ده‌رگاوپه‌نجه‌ره، دا ئیخستن، داخستن،
 داخستنی درگاوپه‌نجه‌ره، دادان، داشکانن، دایپۆ، دایپۆوه، دایه‌خستن،
 ده‌مدانه‌یک، ده‌مه‌یک‌دان (کتاب‌وده‌هان...)، ده‌ی پیوه‌ره، زم، ژاندن،
 ژن، ژنیان، ژنیای، ژهنای، ژهنندن، ژهنن، ژهنن، ژهنیای،
 ژهنن، سه‌کر، قایم‌کردن، قایم‌کرده‌ی، که‌باتکردن، لیکنان
 (کتاب‌وده‌هان...)، نه‌کلاندن، ویکنان (کتاب‌وده‌هان...)، هۆرپیکای،
 هه‌فدین، هه‌لپیکان، هه‌لپیکان، به‌ستن، له‌پیاوه‌تی خستن، ۲- نهره
 ژهنی، به‌ستن، به‌سن، به‌نی، پته‌یوه، دا ئیخستن، داخستن،
 دایه‌خستن، ژهنی، قفلکردن، گاله‌دان، ۳- نه‌فسووونکردن،
 جادووکردن، ۴- نه‌وه‌به‌سه‌ی، نه‌وه‌به‌سه‌ی، به‌ستن، به‌سته‌وه، به‌سن،
 به‌سه‌یوه، به‌ندکردن، بیناندن، بیناندنه‌وه، بینانه‌وه، بینای، بینایوه،
 بیندن، بینین، بینین، پچانه‌وه، جه‌راندن، جه‌راندن، جه‌راندن،
 جه‌ردکردن، راگیرکردن، شه‌ته‌ک‌دان، فه‌به‌ستن، گرتن، گرتی،
 مدرنای، نژاندن، وه‌به‌ستن، وه‌ستاندن، ۵- به‌رلیگرتن، به‌ستن،
 داخستن، شد، شه‌د، مستاندن، مسمد، ۶- به‌ستن، خرکردنه‌وه،
 داخستن، دایه‌خستن، هۆر و گرتی، هه‌لگرتنه‌وه، کوکردنه‌وه
 دووکان و که‌سب‌وکار و دامه‌زراری یا بازمیاری یا داموده‌زگی
 ده‌وله‌تی، ۷- به‌سته‌وه، به‌سه‌ردا زالبسوون له‌سه‌یه
 شه‌ره‌شیرعیا شه‌رع... ۸- پیکه‌وه‌به‌ستن، لیکبه‌ستن، لیک‌قایم‌کردن،
 ۹- جادوو لیکردن، چاوبه‌ستن، چاوبه‌نن، سیجرکردن، سیجر لیکردن،
 ۱۰- چوو‌قاندن، قوو‌چاندن، قوو‌چنای، مچاندن، ۱۱- منعقدشدن:
 به‌ستن، مه‌یین،
 - بستن پل: پردسازکردن، پردلیدان،
 - بستن زیان: زمان به‌ستن، قسه‌یی نه‌هیشتن، قسه‌لی برین،
 - خودرابستن: بینیا‌بوون، خوگرتن، دارابوون،
 بستناک: به‌ستوو، به‌سته‌له‌ک، ره‌قبوو، سه‌هۆلبه‌ستوو،
 بستنگاه: ← بستنگه،
 بستنگه: ۱- شوپتی به‌ستن، به‌ستنگه، ۲ ← لنگرگاه،
 بستنی: نایسکریم، بووزه، به‌سته‌نی، به‌رفه‌شیر، بینای، بیایی،
 دۆلدرمه، دۆندرمه، مۆتا،
 بُستو: بستوگه، به‌سۆقه، خَلک، جه‌رک، سندانک، کووپه‌له،
 کووپه‌ی چکۆله، گۆزک، گۆزگه، گۆزه‌له، گۆزه‌لی، گۆزلیکه، گوسک،
 گۆسک،

بُستوگه: بستوگه، قادوول، کووپه‌له‌ی زار تنگ،
 بُستوه: جازز، جارس، خه‌فه‌تیار، خه‌مبار، داماو، دلته‌نگ، دلزار،
 مه‌لوول، وه‌گیانها‌توو،
 بستوه آمدن: تنگ‌په‌په‌لچنران، جاززبوون، جاززبوون، وه‌په‌ز بوون،
 وه‌گیانها‌تن، وه‌زاله‌ها‌تن، هه‌راسانبوون، هه‌راس‌لیته‌لگیران،
 بستوه آمده: جازز، جازز، جازز، وه‌گیانها‌توو،
 بستوه آوردن: جاززکردن، جاززکردن، وه‌گیانها‌توان،
 بیسته: ← بیسته،
 بیسته: ۱- به‌سته، به‌سه، به‌سئی، پتوو‌پاووگ، پریاسکه، پریسکه،
 پیازکه، پیچۆک، تاخ، تاخه، ده‌ستیچک، ده‌ستیچکه، ده‌ست‌پیچه‌نه،
 ده‌سته، ده‌سه، سه‌رپه، شتی پیچراو بۆ راگو‌پستن، شتی ده‌په‌رۆ یا شتیکی
 دیکه‌وه پیچراو، قه‌قد، موچه، موچی، ۲- آزادی سلب‌شده: نه‌وه‌بین‌یا،
 به‌ستراو، به‌ستراوه، به‌ندکر، پیدار، پیدارک، ده‌ی نازاد، راگیرکراو،
 ربات، ۳- افسوس‌شده: نه‌فسوونکراو، جادوو لیکراو، ۴-
 به‌ستراوه‌به‌شتیک، په‌یوه‌ندی‌دار، پیوه‌به‌ستراو، لیبه‌ستراو، ۵- بسته‌گیه:
 باقه، پاکۆ، پیکۆ، تاخ، تاخک، تاخه، قه‌فل، ملاله، ۶- بقچه، ۷-
 جلوگیری شده: پیش‌پیی‌گیراو، ۸- دامادافسون‌شده: به‌ستراو (زاوای
 جادوو لیکراو)، ۹- سدایجادشده: هۆرینیا، هه‌لبه‌ستراو (بۆ به‌ندانو)، ۱۰-
 شعر: به‌سته، چوارخشته‌ی شیعر، ۱۱- شکسته بندی شده:
 هه‌لبه‌ستراو (تیسکی شکاو)، ۱۲- محکم‌شده: توندکراو، جه‌راوه،
 دامه‌زرارو، دامه‌زریاگ، قایم‌کراو، ۱۳- منعقد (شیر...):
 نه‌ماس (شیره‌که‌ته‌ماس بوه)، به‌ستوا، به‌ستوو، به‌سته‌له‌ک، به‌سراو، پلۆر،
 توندبوو، ته‌زیو، جه‌لته‌(خون)، چیاو، ده‌لامه، ده‌لامه، رچیاو، سپ،
 له‌گرسه، مه‌وار، مه‌یو، مه‌یی، مه‌یوو، ۱۴- منعقدشده (پیمان...):
 به‌ستراو، گریدایی، گریدراو، ۱۵ ← (بسته شده) ← بسته، ۱۶- به‌سته،
 به‌ند، ژماره‌یه له‌شتیک که پیکه‌وه به‌ستراون، ۱۷- بینیا، جه‌له،
 داخراو، ژنیا، ژنیگ، ژهنیگ، قفلدراو،
 - بسته‌بند گیاه: باغه‌بین، باقه‌بین، باقه‌بین، به‌نده‌که، فیزۆک،
 - بسته‌بندی: به‌ستی‌شت بۆ راگو‌پستن، پیچانه‌وه،
 - بسته‌رحم: نه‌زۆک، مندالدان به‌ستراو،
 - بسته‌زیان: به‌سته‌زمان، به‌سته‌زوان،
 - بسته‌شدن: به‌ستران، به‌سیان، به‌ندبوون، پیوه‌دران، داخراو، دا
 شکیان، ژنیان، ژنیای، قفلدران، قفلکران، قفلدراو، گریخواردن،
 هۆرپیکایی، هه‌لپیک، هه‌لپیکران،
 - بسته‌شده: نهره‌وزیا، نهره‌که‌وته، نه‌وه‌بین‌یا، به‌ستراو، به‌ستراوه،
 به‌سیاگ، بین‌یا، پیدار، پیدارک، پیوه‌دراو، داخراو، داخریاگ، زمی،
 ژنیا، ژنیاک، ژنیگ، ژنیای، قفلدراو، قفلدراو، قه‌بات، گریدراو،
 گریدریا، مقه‌په‌ت، هۆرپیکیا، هه‌لپیکراو، هه‌لپیکریاگ،
 - بسته‌کار: ۱- سست له‌کاراندا، ۲- سست له‌پاردا،
 - بسته‌میان: ناماده‌ی خزمه‌ت، که‌مه‌ربه‌سته،
 بستنی: به‌س دانیشتوو، په‌نابردوو بۆ (بست)، مانگرتوو
 له‌شوپتی بیرۆزدا،
 بستنی: ۱- به‌خۆماندوو کردنیکی زۆر، به‌سه‌ختی (آن سال بستنی
 کار کرد)، ۲- به‌ناریشه‌ن، به‌چه‌چه‌ی، به‌دژواری، به‌سه‌خه‌ت (زندگیش
 بستنی گذشت)، ۳- به‌توو‌په‌یی، به‌ناوچاوتالی (بستنی رفتار کرد)، ۴-
 به‌په‌سی، پیس، خراب، زۆر، زۆرخراب (بستنی ویران شد)،
 بستن آمدن: ناماینه‌قسئی، چه‌لمین، ده‌مه‌له‌پچران، دم
 هه‌له‌پنه‌وه، زارکردنه‌وه، وه‌ده‌نگه‌اتن، وه‌زمانه‌اتن، وه‌قسه‌ها‌تن، ها‌ته
 قسه،
 بستن آوردن: چه‌لماندن، زاریکرتنه‌وه، وه‌ده‌نگ هیتان، وه‌زمان
 هیتان، وه‌قسه‌خستن، وه‌قسه‌هیتان،
 بستن: مەرجان،
 بستک: باقه‌ی گه‌نم یاچۆ،

بَسْدَك: ← اكليل الملك،
بُسْر: خورماى تهاو نه گهيويو،

بسر آمدن: ۱- ئامايينه كردهى، به ئه نجام گه يشتن، بران، برانه وه، برپانه وه، به ئاخير گه يشتن، به ئاكامه گه يشتن، به ئه نجام گه يشتن، به سهر چوون، به سهر هاتن، به كۆتايى گه يشتن، پيگهاتن، ته مامايى، ته مامبيهي، ته واوبوون، تيبه پبوون، تيبه پين، جيبه جيبوون، چلبان، چه نكران، خه لاسبوون، دره ننگ داهاتن، دلينه شيهي، دوا دۆر، دوا دۆل، دوايى پيهاتن، دواييهاتن، دۆله دان، دوماهيهاتن، راشكان، رهننگ گرتن، سه رچوون، قورتايوون، قه تان، قه تيان، قه دان، قه ديان، قه دين، كران، كۆتايوون، كۆتاهاتن، كۆتايى پيهاتن، كۆتايى هاتن، كۆترهاتن، كودان، گه يشتنه كۆتايى، له ناوچوون، ماردش، ماوه ته واوبوون، هاتنه ئه نجام، هاتنه جى، هاتنه كردن، هاتنه كرن، هه رادياى، يه ربه يه ربوون، يه روه يه ربوون، ۲ ← مردن، ۳- كولين، وه جۆشهاتن، هۆرشيهى، هه لچوون،

بسر آوردن: ← بسر بردن (۳و۲)،

بسر بردن: ۱- بردنه سهر (پيمان)، به پاندين (پيمان)، به ئين جيبه جى كردن، به واده وه فاكردن، ته واو كردن، تيبه پاندين، ۲- بردن تا ئاخير، بردن تا كۆتايى، بردن تامه قسه ده، به ئه نجام گه ياندين، به سهر بردن، به سهر بردهى، سهر بردين، سهر بردهى، ۳- بردنه سهر، بگاردن، بگيرانن، بۆراندن، بووه ووراندن، به ئه نجامه گه ياندين، به ردينه سهر، به سهر بردن، تامكرن، ته مامكه ردهى، ته واو كردن، تيبه زاندين، تيبه پاندين، تيبه پكردن، داپۆراندن، راپووردن، راپه پاندين، حاوانه وه، ژيان راپووردن، سهر بردهى، كات نه مان، گوزه راندن، گوزه رناى، وه لكرد، ويارناى،

بسر اغ آمدن: به بسور اغ هاتن، سور اغ ئامايى، سهر ئامايى، له دووهاتن، هاتنه دوو، هاتنه سور اغ، هاتنه سهر، هاتنه شوين،

بسر در آمدن: ۱- به سهر وه هه زرى كه وتن، ۲- په له له جيبه جى كردنى فه رمان، ۳- ئه ره خزايى، پاله ژيرده رچوون، ترشين، تووزان، تووزيان، ته حسين، ته قلين، ته قلعين، ته له زگه (روى باشنه پا)، ته هسوك، ته هسين، چلبان، چه رخين، هولسين، هولسيتين، هوليسين، خزان، خزايى، خزيكين، خزين، خژكين، خشان، خشيان، خشكان، خشين، خشكين، خليسكان، خليسكايى، خليسكين، خوشين، خيليسكان، داخزان، داخزين، ده ره سسين، زه لان، زه لين، سمكن، سوپريان، شله ين، شه متين، فشتخين، فسكين، فه خليسكان، قه لزين، قه كرين، كشان، لاق خزين، نووچدان، هلنگفتن، هۆرخزايى، هۆرخليسكايى، هه لئه نگووتن، هه لخازبوون، هه لخزان، هه لخليسكان، هه لئه نگووتن، هه ليسكان،

بسر دويدن: ۱- به په له غاردان، خيرا غاردان، غاردانى توند، ۲- په له كردن
له به رتوه بردنى فه رمانى كه سيك،

بسر رسيدن: ۱- بر باد رفتن (۱)، ۲ ← بسر رفتن (۱)،

بسر رفتن: ۱- بانجام رسيدن: ئه نجام دران، به ئه نجام گه يشتن، به سهر چوون، برانه وه، ته مام بيهي، ته واوبوون، خه لاسبوون، دمايى ئامايى، دوايى پيهاتن، سهر هاتن، كران، كۆتايى پيهاتن، گه يشتنه ئه نجام، گه يشتنه سهر، ۲- بجليان آمدن: له سهر رزان به كولين، هه لچوون،

بسر زدن: ۱- به ئه نجامه گه ياندين، براندينه وه، برينه وه، تامكرن، ته مام كه ردهى، ته واو كردن، خلاس كردن، خه لاس كردن، دار پيدا هيتنان، دمائاوردهى، دوا هيتنان، دوايى پيهاتن، دوايى پيهاتن، دوايى هانين، دوايى هيتنان، دوماهي پيهاتن، دوماهي هيتنان، دويماهي هيتنان، سهر هاوردن، قوت كردن، كۆتايى پيهاتن، گه ياندينه سهر، ۲- به چه پۆكان له سهرى خۆ دان، به سهرى خۆ دادان، ۳- بيبرى كردنى كارينك له پ به ميشكانداهاتن، خه يال له كارينك دان، له سهرى دان، له كه لله دان، هاتنه سهر، ۴- جندار بوون، جيجبوون، خوودار بوون، ده لوو بوون، ديشوونه بوون، دينبوون، ديوانه بوون، سه واداسه ربوون، شپت بوون، له سهر يدان، له كه لله دان،

بسر شدن: ← بپايان رسيدن،
بسرعت: ← باعجله،

بسرعت گذشتن: تيز تيبه پين، تيز پوين، گزه،
بسر كردن: ← بسر بردن (۲)،

بسر كشيدين: ۱- بسر كشيدين: به سهر خۆ دادان، به سهر سهرى خۆ داكيشان، به سهرى خۆ دادانى عباو، ۲- به سهر وه نان، به سهر وه نياى، به زقاندن، به زقين، پيدا كردن، فر كردن، فر كرن، قۆران، هۆر قۆرناى، هه لقۆرآن، هه لقوراندن، هه لقورآنن، هه لقورآنن، هه لقورين، هه لقور تاندين، هه ل لووشان، هه ل لووشين، هه لئوشين، يه كجى خوار دنه وه،

بُسره: قۇزازه يه كى خورما،

بسزا: ← برازنده (۱)،

بسزار ساندن: ئازاردان، ئه ده بگردن، به سزا گه ياندين، ته مبي، ته مبي كردن، ته مبي، ته ميكردن، ته نبي، ته نبي كردن، سزادان، سزادايى، عازاب دان، عازو دان، عه زيه ت دان، گه ه راندن،
بسزايى عمل خويش رساندن: ← بسزار ساندن،

بسزار سويدن: ئه ده ب كران، به جه زاگه يشتن، به سزا گه يشتن، ته ربه ت كران، ته مبيبوون، ته ميكران، ته مبي بوون، ته ميكران، سزا دانه وه، سزالئوه ر گيرانه وه، سزا وه ر گرتنه وه، لمبوز ده خۆ لئيه وهر دران، لووتشكان، لووت هاتنه خوار، لووت هاتنه خواره وه،

بسطل: ۱- ئازه نتي، پازه كردن، پافه كردن، راپه كردن، شيكر دنه وه، شيوه كه ردهى، مانالئيدانه وه، واته كردن، ۲- ئه وه سهى، بلاو كر دنه وه، به زه وي دادان، به زه وي واكو تانن، به زه وي يادان، بياوه شه په، پانكر دنه وه، پانكر دنه وه له سهر زه وي، ته پساندين، داخستن، داكيشان، راخستن، رادان، راماندين، رامه زاندين، راييخستن، فه كشاندين، فه كشاندين، فه لشاندين، ۳- ئه وه ته نيهى، بلاو بوونه وه، بلاو كر دن، بلاوه، بلاوه كر دن، به لاق كر دن، پرژان، پرژاندين، پرژوبلاو بوون، پشان، په رت بوون، په رت به ستن، په رت ته تيگه و تن، په رز كر دن، په رشوبلاو بوون، په شكبان، په لدان، په لهاويژتن، په لهاويشتن، ته نينه وه، داپرژان، داپژان، داپلان، ركان، فه بۆكان، فه بۆكيان، فه بۆزين، فه پرژان، كرانه وه، متهى، ۴ ← باز كردن، ۵- بۆدواوه كيشانه وه، به روه واپر دنه وه، كيشانه وه، وه كيشان، ۶- به رينى، به رفه روانى، پان به رينى، فره وانى، گوشادى، هه راوى، هيراوى، ۷- ده ست بۆدريژ كر دن، ده ست دريژ كر دن، ۸- عوزر قبوول كر دن،

بسطل پيدا كردن: ئاوه له بوونه وه، به روه سهندن، بلاوب وونه وه، پانبوونه وه، وه به روه كه و تن،

بسطلت: ۱- ئاوه له بي، به ربلاوى، پانى، زۆرى، فره يى، فره وانى، گوشادى، هه راوى، ۲ ← دسترسى،

بسطلدان: ۱- به تانو پۆداهاتن، به تانو پۆره شيهي، به دريژه باس كر دن، به شيكر دنه وه كه و تن، به وردى باس كر دن، شيكر دنه وه، وردود باس كر دن، وردنه وه كه ردهى، ورد كر دنه وه، ۲- بلاو كر دنه وه، به رين كر دن، به رينكر دنه وه، پانكر دنه وه، په ره پيدان، ته ره قى پيدان،
بسطل كلام: ← بسطل مقال،

بسطل مقال: دريژ كر دنه وه ئاخاوته، دريژه پيدانى قسه، پوون كر دنه وه قسه، له سهر پويشتن،

بسطليد: ده ست ئاوه له بي، ده ست كراوه يى،

بُسعى: ← باعجله،

بَسغ: ۱- هۆدهى سه ره وه كه ده ربيجه و به يجه ره و زۆرى تيدابن، ۲- سه ربانى گومبه زى، گومبه ده، گومبه ز، گومبه ز،

بَسغده: ۱- ئاماده كه ر، ئه نجامه در، پيگه يته ر، سازده ر، ۲ ← بساز، بسفاييج: باوه شين، په له كه رگ،

بَسْک: ۱- باقەي گەنموجۆ، مەلۆي گەنموجۆ، ۲ ← خميازه،
بُسْک: كەلوي ئامادە كراوي لۆكە بۆرستىن،
بَسْك: پلوتىن، سىپەرە، سىپەرچى، گىواوۋ گۆچانە،
بَسْك: بۆتۈبەسە، بەستە،

بسكتبال: باسكە، تۆبى سەبەتە،
بس كردن: ۱ ← اكتفا كردن، ۲ ← بازماندن (۳)، ۳ ← ترك كردن،
بسكلە: دارىگە بۆدە رگاداخستىن دەيخەنەشتى،
بسكلىدن: ئەو لاوناي، بالدان، پەلاندن، دلخۇشىدانە، دلدارىدانەو،
دلدانەو، دەباوۋەش گرتىن، دەست بەسەرداھىتان، قەبىچاندىن،
قەخۇندىن، لاواندىن، لاواندەنەو، لاواننەو، لاوانەو، لاونا، لاوناي،
لاو، لە باوۋەش گرتىن، نەوازىش، نەوازىشت، نەوازىش كردن،
بسكە: ئەوئەندەي، ئەوئەندەي كە، ھىندەي، ھىندەي كە،

بس گرفتن: ← بازماندن،

بسگو: ← بسيارسخن،

بسگوي: ← بسيارسخن،

بَسَل: پياوي مۆن لەبەرتوورەيى يا دلئىرى،

بَسَل: ۱ ← پاشنە، ۲ ← گاورىس،

بُسَل: ۱- ئازايان، بوئىران، دلئىران، ۲- شىران،

بسلامت: بەخىرچى، بەخىروسلا مەت، بەسلا مەت، وەخەير، وەخىر،
وئەسلا مەت،

بِسْلاندىن: ۱ ← پارە كردن، ۲ ← شكىستن،

بِسْلانيدىن: ۱ ← پارە كردن، ۲ ← شكىستن،

بسله: پۆلكە، خلىترە، خولىترە، دىوان، شۆقل، قەلۆكە، كىشۆل،
كەلىك، كەلىنۆك، گاگرووس، گاگۆز، گنە، مرۆرە، ولەرە، ولئىرە،

بَسْلېقن: ← ريحان،

بسليقون: ← ريحان،

بَسَم: گولخەنى،

بِسْمَل: ۱- ئازەل مەلى بەشەرى سەرپراو، ۲ ← بردبار،

- بسمل كردن: سەرپىن، كوشتنەو، كوشتنەو،

- بسملگاھ: قەسباخانە، كوشتارگا،

- مئل مرغ بسمل شەدە: مەبەست لەكەسىكە لەبەر ئازارى لەشى وەك
مرشكى سەرپراو ئاٹارامى بكا، وەك مریشكى سەرپراو،

بِسْمِ اللّٰه: بەناوى خوا، بىسمىلا،

بِسْمِلْه: بەناوى خوا، بىسمىلا،

بِسْمِلْه گفتن: بىسمىلايى لئىكردن، ناوى خوالئ ھىتان،

بَسْمە: ۱- خەم، خەمەھەردە، كەوگيا، وسمە، وسمە، ۲- پەرە زېر يا
زىوى نەخشاو، وەرەقەي زېر يا زىوى نەخشىندراو،

بسنند: ← بسندە،

بسنند آمدن: ← بسندە كردن،

- بسند آمدن باكسى: پئى وئىران، دەرەقەتھاتن، لەعۆدەھاتن،

بسنند كار: ← بسندە كار،

بسنند كردن: ← بسندە كردن،

بسنندگى: ۱ ← برازندگى، ۲- بەسكردن، بەشكردن، پئىراگەيشتن،
كىفایەت،

بسنندە: ۱ ← برازىندە، ۲- كافى: بر، بەئەندازە، بەس، بەسندە،
بەسنە، بەسە، بەشى تەواو، بىكەموزىاد، پىرەپىستى، تەواو، تىر (تىرا
وى يە)، چىترنا، رەسا، سەرروزىاد، سەرورمىر، قەس، قىك، كافى،

كىفایەت، وەس، ھند، ھەرئەوئەندەو بەس، ھەو، يەزى، ۳- كامىل:
بىكەماسى، بىكەم و كوپى، تەواو، دروس، دروست، ساز، كامىل، كامىل،
بسنندە كار: ۱- راضى: بۆين، پىخۆش، پىن پازى، پىن قايىل، پىمىل،
دايىن، رازى، رازىبوو، رەدا، رەزا، شوكرانە بۆر، شوكرانە وچار، ۲-
قانغ: رازى بەبەش، قانە، قانئ، قانئ، قانغ، قانغ، قايىل، قنئانكەر،

بسنندە كردن: ۱- بۆينبوون، پئىرازىبوون، پئىقايىلبوون، پئىملىبوون،
دايىنبوون، رازىبوون، رەزامەندى، شوكرانە بۆر بوون، فەرىقەت، ھاتنە
رەدا، ۲- بەسبوون، بەس كردن، بەشكردن، پەشكردن، تىرى،
پىياگەيشتن، پئىرا گەيشتن، تىبوون (تئى نايى)، تىرا كردن، تىراھىنان، دەر
ھىتان (دەرى ناھىتئى)، رەسائى، رەسا كردن، رەسەين، كىفایەت كىردن،
گوربە،

بسودن: ← بساويدن،

بسودنى: پئىزانراو، دەست رىخشاندارو، ھەست پئىكراو،

بَسوق: ← باليدن،

بسوى: بۆ، بۆئالى، بۆلاي، بەرەو، وەنە، وىر،

بسھولت: بەبىزەحمەت، بەسپنەيى، بەھاسانى،

بسى: ← بسيار،

بسيار: ئەرخ، ئەنقەزە، ئىكجار، ئىكجار، بۆش، بۆل، بەزۆرى، بئى،
بئىرا، پر، پوپ، پەپ، پەكى، پەلەسەنگ، چرك، چەل چەل، زاف،
زاف، زۆر، زوربە، زۆر زىاد، زۆر زەبەند، زۆر زەبەنگ، زۆر زەھەف،
زۆر زى، زۆر زىك، زەبەن، زەبەند، زەبەندە، زەبەنگ، زەھەف، زەھەف،
زەون، زەوئەند، زىا، زىاد، زىدە، زىە، سات (تتھا در مورد
گرسنگى و تشنگى و خستگى)، سىبەھران، فت، فراوان، فرە، فرئى، فرىە،
فئىش، قاروون، قولات، قەوى، قەوين، كواكو، كەرتەك، گن، گەلە،
گەلەك، گەلەكى، گەلئى، گەلئىر، گەلئىك، لەبەونى، مشە، مشەمەر،
مۆل، وەسى، ھۆ، ھەمكە، ھەمكە، ھەندئى، ھىل (ابن تخم مرغ بسيار
پختە: ئەوھىك ھىل كولاو)، يەكجار،

- بسيارانديشه: پرفكر، فكرزۆر،

- بسياربر: بەبەر، بەپىت، بەرھەم زۆر، بەپئۆزەو، پىرە، پىرەھەم،
پىرەھەر، پىرەيت، پىرەسل، نەخلەش، نەخلەش، نەخلەش،

- بسياربهتر: بەش زۆر، زۆر بەر كەتو، زۆر بەرگەر،

- بسيار تاريخك: ئەمۆستەچا، ئەنگۆستەچا، ئەنگۆستەچا، بلقەتاو،
تارىك و تۆنۆك، تارىك و نووتەك، زەلام،

- بسيارخسب: خا، خەوالو، سست، قالب گران، وەرمن،

- بسيارخواب: خەوخەو، زۆرخەو،

- بسيارخور: ← (بسيارخور) ← بسيار،

- بسيارخور: بخۆر، پارووزل، پاروولتئىن، پەئخە گامپىش، تەلئىر، تىر
نەخۆر، چل، چلئىس، خوارا، خۆرا، خوەرا، زاخۆران، زك تئىر، زكدراو،
زگن، زگھۆر، زگەپۆ، زۆرخۆر، سكدراو، سكەرۆ، شەپەلۆخ، فازرك،
فرە خۆر، فرەوەر، فرمدار، قورگدراو، كەلپاچە، كەلپاچە، گەپ تىكە،
لوقمە گەرە، لەين، مئىزك، نانكوور، واردۆخ، وركدراو، وركن، وەردۆخ،
ھەستى كۆز،

- بسياردان: بزىان، زانا، زۆر زان، فرەزان، فرەزانا، فئىرزانە،

- بسياردو: بەغار، بەغارەغار، زۆر غاردرە،

- بسياردوست: خۆشەويستى خەلك، دۆست زۆر،

- بسياررو: زۆر بەپئۆ، زۆرخەرىكى پئى پۆيشتن، زۆر لەپئدا،

- بسيارريز: پئۆزەن، پئۆزەنە، پئۆزەينە، پئۆزەلانە،

- بسيارسخن: ← (بسيارگوي) ← بسيار،

- بسيارگوي: ئاواوۆك، بزىمان، بلبە، بەجوج، بەدەمپىل، بەرپئىز،
بەزىمان، بەزۆك، بەكئىش، بەئەبىل، بىتاموئىز، بىجىتوئىز، بىزۆك، پتات،
پىرپئىز، پىرچەنە، پىلئى، پندرىسك، پەسپۆ (مئى)، تەرەپراوئى، چناكە
شكىياگ، چناكەشكىياگ، چنچن، چەرەچقان، چەرەچقان، چەقە

بُشُرْم: ۱- ئافسین، ئاوسان، ئەستوربوون، با، باکردن، پُزبوون، پُزکرن، پشام، پوم، پەرچفین، پەرچف، پەرچفین، پەشام، پەلم، پەلمان، پەلمین، پەندەمووس، پەنگەمووس، پەنم، پەنمان، پەنمین، پەنەمان، پەنەمیان، پەنەمین، ستوربوون، فاکردن، فزین، کف کردن، گرمیل، گەراگەر اوپستان، ماس، ماسان، ماسای، ماسایا، ماسایش، ماسایە، ماسورا، ماسیان، ماسین، واکرن، وەرەم، وەرەمان، وەرچفین، وەرەمسین، وەرەسەم، هاوسان، هالامسان، همەم، هۆرماسای، هەلاماسین، هەلامسان، هەلامسین، هەلاوسان، هەلپان، هەلپیان، هەلپفین، هەلپەنەمان، هەلپەنەمین، هەلماسیان، هەلماسین، هەلمسان، هەو، هەوا، هەواکرن، هەواکیشان، هەواکیشای، هیزە، ۲- زیبکە بەخروو، **بُشَتک:** دیزەلە، کووپەلە، **بِشخانە:** پاشخانە، پِشخانە، **بِشخە:** ← شخصا، **بِشخوار:** بەرماوی ئاوی خوراوە لەقایدا، **بِشخور:** بەرماوی ئاوی خوراوە لەقایدا، **بِشَدَت:** ۱- بسختی: بەتاو، بەتوندوتیژی، بەتوندی، بەتونی، بەخور، بەخووپەم، بەدژواری، بەزەبەر، بەزەخت، بەسەختی، بەغورەم، بەقورسی (بەقورسی تۆپبارانیان کرد)، بەقەو، بەگوپ، بەهیز، بەدەست پاراستن، ۲- جبرا: بەئیجبار، بەزۆری، زۆرەکی، زۆرەملى، ۳- زیادەزحدا: ئەوپەپ، بەتەوژم، بەتوندی، زیدە لەحەد، لەتەندازە بەدەر، **بِشَر:** ئادەمی، ئادەمزاد، ئادەمیزاد، ئادەمیزادە، ئایم، ئینسان، بنیادەم، بەشەر، چۆلەلەبکوژ، حیسان، خەلک، عیسان، عینسان، مرۆ، مرۆف، مێر، مەردوم، مەرڤ، مەرۆف، مەروو، مەری، مەو، **بِشَر:** جوانی، خۆشمەشرەبی، خۆشمەشرەفی، روو خۆشی، رووگەشی، **بِشَرْدن:** ۱- ئەرەشلا، ئەرەگوشیە، بشاقتن، پشاون، پەستاوتن، تەژاندن (دەست تەژاند)، تەنگدان، تەوژم دان، تیکەلشێلان، حەشکاندن، خوشار، خولپاندن، خولوپانن، خولوپانەو، خەفاندنەو، داشیلان، داگوشین، دەوساندن، راگفاشتن، راگوشین، ریک کوشین، ریکگوشین، ریکهپنان، کوشین، کیفە، کیفەکرن، گفاشتن، گلۆفین، گواشتن، گوشان، گوشانن، گوشای، گوشیان، گوشین، گوشین، گواشتن، گۆفشاندن، مز، وش، وشار، وشاردن، وشارەى، وشان، وشاندن، وشین، وەشاردن، هلگواشتن، هلگواشتن، هۆرگوشنای، هۆرگوشیە، هەلپشاون، هەلشیلان، هەلکوشان، هەلکوشین، هەلگۆفان، هەلگۆفتن، هەلگۆفین، هەلگوش، هەلگوشان، هەلگوشین، هەلگۆفان، هەلگۆفتن، هەلگۆفین، ۲- چوار دەوردان، چوار دەور لیگرتن، حاتە کردن، دۆرەدای، دەوراندەور لیگرتن، دەوردان، دەورگرتن، دەرەدان، دەورەگرتن، گرتن، گش لا لیگرتن، دیوار بەدەرەدا کیشان، گرگرتن، گش لا لیگرتن، **بِشَر دۆست:** ئینساندۆست، بەشەردۆست، مرۆقدۆست، **بِشَرط:** بەپەیمان، بەشەرتەو، بەمەرجهو، بەمەرجهی، بەوشەرتەى، بەومەرجهى، **بِشَره:** ۱- توپخى هەرەسەرەوى پىست، توپژال، توپژه، رووچەرم، سەرپىست، ۲- جەفەر، جەمین، چار، چارە، چروچاو، چروچەم، چروچەنە، چروخە، چەفەر، چەرە، چیرە، درۆشم، دموچاو، دیدار، دیم، دیمەن، پوخسار، روو، سیمە، **بُشَرى:** ۱ ← بشارت، ۲ ← بشارت دادن، **بِشَرى:** ئینسانی، بەشەرى، مرۆفی، **بِشَرىت:** ۱- ئینسانىيەت، بەشەرىيەت، مرۆفایەتى، ۲- ئینسانەتى، حیسانەتى، مرۆفبوون، مرۆفیتى، ۳- انسان،

بِشَقاب: پەل، پيشدهستی، دەوری، سیمیک، سینیک، قایی، قایی پەل، قاو، قوشپاب، قوشقاب، قوشقاپ، گۆشپاب، گۆشقاب، گۆشپاق، لەنگەرى، **بُشک:** ۱- ئەگرېچه، بسک، پەرچەم، ۱- ئەگرېچه لول، بسکی لول، پەرچەمى لول، زولفى لول، مووی بەکرووزە، **بُشک:** ۱ ← برف، ۲ ← بلکە، ۳- بنگرەک، بەرفهورك، ترگژۆک، نگر، نگر، تەرزۆکە، تەرزە، تەرگژۆک، تەزە، تەرگ، تەرگ، تەوەرگ، تەوەرگە، تەیرۆک، تیرۆک، زیبک، غولۆلیک، قوب، قوببە، قوبە، گارسپۆک، گۆک، گۆل، گۆلۆک، گۆنیزە، گلنیزە، گلنیزە، گشک، ۴- ئاشی، ئافینک، ئافینگ، ئالشت، ئالشک، ئالیش، ئالیشک، ئاوشە، ئاونگ، ئۆه، ئوہ، تەرازیبا، خانف، خنۆ، خۆ، خوناف، خوناو، خوناوک، خوناوکە، خوناوہ، خووس، خوہ، خوویسار، دنگ، پتل، سیخوار، شەفتم، شەفتم، شەونم، قەراو، هیوی، **بُشکاری:** فەلاحەت، کالومە کال، کشتوکال، کشتوکیل، **بِشکاف:** درۆشە، درەوشە، کەرەستەى کونکردەو ئاوەلە کردنى جى کلانە، **بِشکایت آمدن:** سکالاکردن، هاتنەشکایەت، **بِشگردن:** چەلەپەکردن (روى برف)، راقکرن، راوشکار کردن، راوکردن، سەیکردن، سەیدەکردن، شۆکردن، شکارکردن، نچیرگرتن، نچیرگرتن، نچیرگرتن، **بِشگ زدن:** ئالووسی، حینواندن، خنجکەکردن، خەمزە کردن، عیشوہ نازکردن، قہ هاتن، قەمزەکردن، ناز فرۆشتن، نازکردن، نازکەرەدى، نازورەتەى، نازوونووکردن، هەنگکردن، **بِشگستن:** پاژپازکردن، دا شکاندن، داشکانن، دەرزاندن، ساتن، سەکتین، شکاندن، شکانن، شکەستن، شکەناندن، شکیناندن، لەت کردن، لەتکەرەدى، ماردن، ماردەى، مەردەى، مەپایە، هەرستاندن، هەرستین، شکاندن، شکانن، **بِشکل:** ← بسکلە، **بِشکلە:** ← بسکلە، **بِشکلیدن:** ۱- ئابلۆقەدان، ئاخلەدان، ئالقەدان، تەوہنەدان، تێوہراتن، تێوہراتن، تێوہراتن، چوار دەوردان، چوار دەور لیگرتن، چەمارۆدان، حاتە کردن، حەلقەدان، خستتە گەمارۆ، داگرتن، دۆرەدای، دەگەمارۆخستن، دەوراندەور لیگرتن، دەوردان، دەورگرتن، دەورەدان، دەورەگرتن، دەورە لێدان، دەوہ لیگرتن، گپگرتن، گش لا لیگرتن، گەمارۆدان، گەمارۆدای، لالا گرتن، لیوہ هاتن، ۲- ئەسیرکردن، ئیخسیرکردن، بەدیگرتن، بەردەستە کردن، بەندکردن، بەستەوہ، بەیدەستکردن، حەبسکردن، حەپسکردن، خستتە گرتووخانە، خستتە گرتیخانە، زیندانیکردن، گرتن، گرتەى، گرفتار کردن، لەبەندداراگرتن، لە کۆتوزنجیرداراگرتن، ماپووسکردن، ماپووس کردن، هەسیرکردن، هەفسکردن، هەپسکردن، هەپشیرکردن، یەخسیر کردن، یەسیرکردن، ییخسیرکردن، ۳- بەرینکردنەو، بانکردن، پان کردنەو، پانەوکردن، گوشادکردن، گوشاد کردنەو، ۴- پرواندن، پروانن، پروان، پریوان، پینداخشاندن، چرنۆکلیدان، چنگگرتن، خاشەلێپینان، خراشاندن، خراشیان، خشتکاندن، دا پرووشان، دا پرووشاندن، دارووشاندن، درزتیخستن، رنگاندن، رنپن، رنپنەو، پرووشان، پرووشاندن، پرووشنای، پرووشاندن، پرووکانن، پرووکنای، پرووشاندن، رەندن، پشپیاندن، شاخکردن، شەرخاندن، شەقتین، کپاندن، کپنای، کلاشین، کپرانن، کپریان، مەپتاندن، هەلرووشاندن، هەلرووشانن، **بِشکم:** ۱ ← ایوان، ۲- بارەگا، ۳- مالى باگر لەدەور، ۴- مالى هاوینە، **بِشکن:** بستە، پل، پلە، پلەزىقان، پلپ، چەقەنە، چەقەوانە، فتنق، - **بِشکن بالانداختن:** ← (بشکن زدن) ← بشکن، - **بِشکن بشکن:** هەللاو چەقەنەى لەسەرەكى ناو جیژن و شایى،

بشول (ب، پ، ب): ۱- به ده ستوبرد، ته پده ست، جیبه جی که، چابوک، چالاک، کار پاپه پتن، کاروه پخهر، لیزان، ۲- انگیز (پس)، ۳- باهوش، ۴- دانش، ۵- کار ساز، بشولانندن: ← برانگیختن، بشولانیدن: ← برانگیختن، بشولش: ← بشولیدن، بشولیدن: نه جامدان، نه جامدانی چالاکانهی کار، بزواندن، جوولانندن، جیبه جیگردن، چابوکی، چالاک، ده ستوبرد لیکردن، راپه راندنی کار، کار راپه راندن، کاروه پختن، بشولینون: پاکه ره شیله، یاوز، بشیر: ۱- مزگینیدر، مزده هینر، ۲- بهی (۱)، بشیر: بهرمه مکان، شیرخو، شیره خو، بشیز: ۱- مه تاره، ۲- ده فری بوٹاو له چهرم سازکراو، بصائر: ← بصایر، بصارت: ۱- باریک بینی، به کنوکویی، خورده بینی، زبره کی، وردبوون، وردبینی، ورده بینبوون، وردی، وریابوون، وریایی، وشیاربوون، وشیاری، ۲- بصر (۱ و ۲)، ۳- دانائی، ۷- زرتگی، بَصاق: ← بُزاق، بصحرارزدن: دانه سارا، وه چؤل کهوتن، یابان کهوتش، بصادار آوردن: ده نگ لیهیتان، ونگاندن، بَصْر: ۱- بهرچا و پوون، بیر پوون، چا و کراوه، دَلر پوون، پوونا کبیری، ۲- بینایی، ۳- دانش، ۴- دیدنه، - اهل بصر: بهرچا و پوونان، بیر پوونان، دَلر پوونان، - حظ بصر: ئاودانی چاو، چاوله و پاندن، - نور بصر: ۱- پوونا کایی چاو، سو مای جاو، ۲- فرزند، بَصْرَا: کوی (بصر) ← بصر، بَصْرَاء: کوی (بصر) ← بصر، بصراحت: ← بی پرده، بَصْرَى: بهرانبه ریز زاره کی، بینگی بی، چافینی، چاوه کی، له بهرچاوه، وه روچه ما، بَصَل: پیواز، پیاز، بَصَل النخاع: خوارترین به شی میثک که میزان کردنی هه ناسه دان و دل لیدان و... له ته ستودایه، بصورت: به پوآله ت، بصورت: به شکلی، به شیوهی، به ویتنه، وه ک، بصیر: ۱- به ته گبیر، ته گبیرزان، چا و کراوه، دَلر پوون، پوونا کبیر، پین، شاره زا، ۲- بینا، ۳- دانا، ۴- روشندل (۲)، بصیرت: ۱- بصارت، ۲- بیگومانی، پاخاف، پوون بینی، یه قین، بصیر شدن: بوونه بینا، بوونه زانا، بیر پوونبوونه وه، چا و کراوه وه، وریابوونه وه، وشیاربوونه وه، بصیر گردانیدن: ۱- بینا کردن، ۲- زانا کردن، وریا کردن، وشیار کردن، ۳- کوپژ کردن، نابینا کردن، بضائع: کوی (بضاعت) ← بضاعت، داراییه کان، سامانه کان، بضاعت: دارایی، سامان، سه رمایه، کالا، مالی بازرگانی، ملک، - بضاعت مزجاة: ۱- دارایی کهم، سه رمایه کی کهم، سامانی کهم، مایه کی که، ۲- زانستی کهم، کهم باری، - بی بضاعت: ← بینوا، بضایع: کوی (بضاعت) ← بضاعت،

- بشکن زدن: بسته لیدان، پل ته قاندن، پل ته قنای، پله لیدان، پل ته قنای، چه نه لیدان، ففق شکاندن، بشکنه: ← بسکله، بشکوفه: ۱- بالا آوردن، ۲- بساره (۱)، ۳- شکوفه: باتینک، پووخ، شکوفه، شکوفه، گوپک، گوپکه، گوپه، گوپیته، بشکول: ۱- چست و چالاک، ۲- به کارانه وه ماندوو، به گوپ له کاراندا، سوور له سه کاران، ۳- قویهیکل، ۴- هشیار، بشکولیدن: ۱- چالاک کردن، چالاک نواندن، توندو تۆلبوون، ۲- به کارانه وه ماندوو بوون، به گوپ بوون له کاراندا، سوور بوون له سه کاران، بشکوه: ← باشکوه، بُشکه: ۱- بۆشکه، بهرمیل، پیپ، جلیکانه، داریل (چوبی)، دهرم، شکهف، شکهفک، کۆد، کۆس، واریل، کوو په دارینه (چوبی)، بشولانیدن: ← برانگیختن، بشگرد: ← بشگرد، بشگرد: ۱- چه لاپه (روی برف)، پاف، پاو، پاوشار، سهی، سهیده، شو، شکار، نجیر، نه چیر، نیچیر، ۲- داو باز، داو لیدر، پاو کهر، پافرۆ، پافکار، پافه قان، پاو کهر، پافیار، پاوچی، پاو یار، پاوین، پاو بهر، سایه، سه کشان، سه گشان، سهیده وان، سه یقان، شکاروان، گۆر، نجیر فان، نجیر کار، نجیروان، نه چیر فان، نیچیر فان، نیچیره وان، ۳- جیپو، پافکه، پاو که، پاو که، شکار که، نیچیر گا، بشگیر: خافلو، خاوی، ده رجاو، ده ستقه ستر، ده سته ستر، ده سه سر، دهر سوک، دهر سوکه، دهره، پومال، مه خمل، مه رحمه، هه وله، بَشَل: تیکه لایو، تیکه وه لکاو، تیکه وه نووساو، گیر و گرفت، ویک هه لاهه سراو، ویکه لرووسکاو، بَشَلیدن: تیکه لایو، تیکه وه لکان، تیکه وه نووسان، لیک گیر بوون، ویکه لاهه سران، ویکه لرووسکان، بَشَم: ← بشک (۴)، بَشَم: ← بهم (۲)، بشمار کرده: نه ژمیراو، نه ژمیر دراو، ژمیراو، ژمیره کراو، بَشماقی: پیلو، کهوش، نه عله، بَشماقدار: پاسه وانی پیلو وان، پیلو پاریز، پیلو دار، بَشمقی: پیلو، کهوش، نه عله، بشمه: پیستی نه خاراو، پیسی له ده باغنه دراو، بَشَن: ۱- بالا، به زن، به زن وبالا، قه لافه ت، که لافه ت، هه یکله، ۲- بدن، ۳- سه روین و ده وریشتی، بَشناقه: گیزه ر، بَشَنج: ۱- آبرو، ۲- گه شای پوخسار، بَشَنجه: ۱- گه سه کۆله ی جو لایان بو شۆدانی کر، ۲- شو، ده قاق، بَشَنجیدن: ۱- پرژانن (ئاو تراو)، ۲- پرژاندن، رشتن، بَشَنگ: ۱- دیوار بر، ۲- اسکنه، ۳- تیشه، ۴- کلنگ، بَشَنیز: ← بومادران، بَشَنیزه: ← بومادران، بشوخی: به شوخی یه وه، به قهستی، به گالته، له قهست، له قهستی، نه پاسنی، یارانیه ن، بَشور: تووک و دووعا، دووعای خراب، نزا، نه فرین، بَشوریدن: تووک و دووعا کردن، دووعای خراب کردن، نه فرین کردن، بَشوش: نه سه ندهر، قانگ، قانگله، ملوانه گیا، هه رمه ل،

بَطْل: پَالهوان، دَلتِر، قاره‌مان،
بُطلان: ۱- باتلَبوون، به‌فَشه‌ده‌رچوون، پووجه‌لَبوونه‌وه، ۲- به‌که‌رم
 نه‌مان، بِيکَه‌لکبوون، له‌کارکه‌وتن، ۳- پزین، فاسیدبوون، گه‌نین، ۴-
 نادروستی، ناراستی،
بَطْم (بِ، بُ): شیره‌ی‌داره‌به‌ن،
بَطْن: ۱- اندرون، ۲- زک، ورگ، ۳- شاراهه، نه‌هتِن، ۴-
 هۆزی‌بچووک،
بَطْن: ۱- زگ‌تیشان‌له‌به‌رزوورخوری، ۲- زگ‌زلبوون‌له‌به‌رزوورخوری،
بَطْن: ۱- پیاوی‌زگنی‌تیرنه‌بِن، ۲- (بادسار) ← باد، ۳- بینیا،
بطن‌پرست: ← (بسیارخوار) ← بسیار،
بطورطبیعی: خوارکد، خۆرسک، سرشتی، سروشتی،
بطورقطع: به‌یه‌قین، بِنه‌ملاوئه‌ولا، بِيگومان، حه‌تمه‌ن،
بطورکلی: به‌ته‌واوی، به‌گشتی، به‌هه‌مووچۆریک، له‌سه‌ر یه‌ک،
بطول‌انجامیدن: بِيچوون، خایاندن، خایانن، درتَز بوونه‌وه،
 درتَزه‌کیشان، زۆربِيچوون، کات‌زۆرگرتن، ماوه‌بردن،
بَطُون: ۱- کۆی‌(بطن)، ۲- نهان‌شدن، ۳- نهفتگی،
بَطِيء: ← آهسته،
بَطِيء‌الائثر: به‌کار‌تیکه‌ری هیواش و مه‌وداداره‌وه، هیورکار،
بَطِيء‌الانتقال: ← کندذهن،
بَطِيء‌الھضم: ← دیرگوار،
بَطِيخ: ۱- خریزه، ۲- خیار، ۳- کدو، ۴- هندوانه،
بَطِيخه: یه‌ک دانه‌(بطیخ)،
بَطِيخِي: کاله‌ک فرۆش،
بَطِيرِيخ: ← بَطِيرِيک،
بَطِين: زگزل، ورگن، ورگه،
بظاهر: به‌پروالته، به‌زاهیر،
بَع: باع، ماع،
بعبارت‌دیگر: به‌واتایه‌کی‌تر، به‌واتایه‌کی‌دیکه،
بع‌بع: بار، باربار، باره، باره‌بار، باربیار، باع‌باع، قار، قاروقور،
 قاریقار، کاره، کاره‌کار، لۆبْلۆب،
بعاقبت: ← آخرالامر،
بَعث: ۱- ارسال‌داشتن، ۲- برانگیختن، ۳- رستاخیز، ۴-
 زیندوو‌کردنه‌وه‌ی‌مردووان،
بَعثت: ۱- انگیزش، ۲- بَعث(۱و۲و۳)،
بَعث‌کردن: ← بَعث(۱و۲و۳)،
بَعثه: ۱- ده‌سته‌ی‌نیردراوان، لئژنه‌ی‌به‌رئیکراوبه‌فهرمانتیک‌تایبه‌ت،
 نارده، نیرده، شانده، ۲- جئ‌حه‌سانه‌وه‌ی‌نیردراوان،
بَعْد: ره‌هه‌ند، گۆشه‌نیگا، لا، هه‌ریه‌ک‌له‌لایه‌نه‌کانی‌درتَزایی‌و‌پانایی‌و
 به‌رینایی،
بَعْد‌موضوعی: ره‌هه‌ندی‌بابه‌تی،
بَعْد‌نمائی: ره‌هه‌ندی‌نویتی،
بَعْدی: پَالوو(چهارپهلو: چوارپالوو)، لایی، لا،
بَعْد‌وَبَعْد: دووری‌نیزیکی،
بَعْد: پاش، پاشان، پاشی، پاشینتی، دما، دمای، دمه‌ین، دوا،
 دوامه‌تی، دوايه، دوايي،
بعدا: ئنجا، ئه‌مجار، ئه‌وسا، پاش، پاشان، پاشدان، پاشی، پاشتی،
 پاشین، پاشینتی، جا، جائه‌وسا، جه‌دماوه، چیکه‌ولا، چیکه‌ولا، چوما،

بَضع: ۱- چهنده، تاوا، ۲- به‌شیک‌له‌شه‌وه،
بَضعه: ۱- فرزند، ۲- کوته‌گۆشت، گۆشت‌پاره، له‌ته‌گۆشت،
بَط: ۱- بوخته‌ی‌(بطل) ← بطلال، ۲- (بطلاده)، ۳- مرغابی،
بطلاده: جامی‌مه‌ی‌له‌وئنه‌ی‌مراوی،
بطلسرخاب‌زای: جامی‌مه‌ی،
بطلسنگین: مراوی‌یه‌که‌له‌هیندوستان‌له‌به‌رد‌ساز‌ده‌کری‌و‌له‌ئاودا
 نقوم‌ناب،
بطلشراب: جامی‌مه‌ی،
بطارس: ← سرخس،
بطارق: کۆی‌(بطریق) ← بطریق،
بطلال: ۱- بیکار، بیکاره، ۲- دلیر، ۳- کاهل،
بطلالت: ۱- شجاعت، ۲- اهمال، ۳- بیکاری، ۴- یاهه، ۵-
 بیکارمانه‌وه، په‌ک‌که‌وتن، په‌ک‌که‌وته‌ی، ماتلَبوون، مه‌حته‌لبوون، ۶-
 بیهودگی،
بطانه: زاموسقه،
بطع: خاوه‌خاوه، ساوه‌ساوه، سستی، سه‌بری، له‌سه‌ره‌خۆیی، دیر‌کردن،
 وه‌دره‌نگه‌ستن،
بطع‌حرکت: بزووتنی‌هیواش، جۆلانه‌وه‌ی‌له‌سه‌ره‌خۆ،
بطع‌عمل: خاوه‌خاوه‌کاردا، سه‌برۆکه‌یی‌له‌کاردا،
بَطْباط: گیاگرچیک،
بَطبع: به‌پیتی‌ویست، به‌مه‌یل،
بطحا: ۱- جۆمی‌به‌رین، پۆخابه‌ی‌به‌رین، ۲- پزیره‌ی‌فره‌وانی‌ئاو، ۳-
 زه‌مین‌ی‌بان‌و‌به‌رین‌که‌شوئنه‌واری‌سیلاوی‌(وردکه‌به‌ردو..) له‌سه‌ریتی،
 ۴- هامون،
بطحاء: ← بطحا،
بَطْر: داد‌رینی‌برین، کردنه‌وه‌ی‌برین، کولاندنه‌وه‌ی‌برین،
بَطْر: ← بادکردن(۱) ← باد،
بَطْر: ۱- بطری، ۲- بطراوردن،
بَطْر‌آودن: به‌دشانسی‌له‌قوماردا، خراب‌بۆهاتن‌له‌قوماردا، دۆران،
بَطْر‌اخو: ← قورباغه،
بَطْر‌اخوس: ← قورباغه،
بَطْرِي: بتریه، بوتری، بوتل، بوتلی، ده‌سکه‌له، ده‌فری‌زار‌ته‌نگی
 له‌شووشه، ده‌فری‌له‌جام، شووشه، مینا،
بَطْریر: خه‌لکی‌بیشه‌رم‌و‌زماندرتَز،
بَطْریرخ: ← بَطْریرک،
بَطْریرک: باتریه‌ک، باتریارک، قه‌شه‌ی‌پله‌یه‌که‌می‌عیسایی،
 له‌سه‌رده‌می‌کۆندا‌به‌سه‌رۆکی‌خانه‌دانش‌کوئراوه،
بَطْریق: ۱- سه‌رۆکی‌سپای‌پۆمیان، فه‌رمانده‌له‌شکری‌پۆم، گه‌وره‌ی
 هه‌موو‌سپای‌پۆم، ۲- بطریک،
بَطْریقَه: ← مانند،
بَطْریقی: به‌جۆریک، به‌رئیکه‌کدا، به‌شیتیه‌یه‌ک، له‌رئیکه‌یه‌ک‌پا،
 هه‌رچۆتیک‌بِن،
بَطْریقیکه: ← بقسمیکه،
بَطْریرک: ← بَطْریرک،
بَطْش: ۱- به‌زاکوونی، بیانووگری، پینداگری، توندوتیژی، سه‌ختی،
 سه‌ختگیری، گیرایی، لاساری، گونا‌نه‌به‌خشی، ۲- تاودان، غار
 پیکردن، لئخوپین، ۳- تووره‌تۆسنی، تووره‌یی، ۴- حمله،
بَطْک: ۱- جامی‌مه‌ی‌له‌وئنه‌ی‌مراوی، ۲- مراوی‌بیبی‌چووکه،

باغلی، هرچی دهن ههنگلدا جئی بیتهوه، ۵- ده فریگی شووشهیی به
 به لئیواریکی باریکهوه، که مۆله، گۆگم،
 بعلتاق: ۱- فره جی، فره نجی، کلاو، ۲- برگسروان،
 بعلتاق: ۱- فره جی، فره نجی، کلاو، ۲- برگسروان،
 بَعْلَه: ئیستری می، ماچه ئیستر،
 بَعْلَه: مراوی،
 بَعْنَد: چه رمی نه خاراو که پیلای لئی سازده کهن،
 بَعی: ۱- زولمکردن، سته مکردن، ۲- زیده خوازی، زیده خوازی کردن،
 ۳- ستم، ۴- سرکشی، ۵- گمراهی، ۶- له پاده ده رجوون،
 بَعی: ← بداره،
 بَعیاز: ۱- پوولی شیرنی، شیرنی، ۲- شاگردانه، ۳- مزده،
 بَعیاز: ۱- پوولی شیرنی، شیرنی، ۲- شاگردانه، ۳- مزده،
 بَعیراز: ← بجز،
 بَعیض: دوژمن، دوژمنایه تیکار،
 بَعی کردن: ۱- زولمکردن، سته مکردن، ۲- سه ربزئیوکردن، له
 فه رمان ده رجوون، نافه رمانکردن، یاخیبوون،
 بُغیه: ئاره زوو، ئیشتیا، دلخواز، ویست،
 بَف: ده فهی جۆلایی،
 بفاصله: به نئیوانی، لیک دوور،
 بفت: ← بافته،
 بفته: ← بافته،
 بفتری: ۱- ده فهی جۆلایی، ۲- کارگهی جۆلایی،
 بفتح: ۱- ئه و ئاوهی له کاتی دواندا له زاری مرؤف ده رده په پئی، ۲-
 که فی ده م، که فی زاری،
 بفتحم (ب، پ): ← بسیار،
 بفراموشی سپردن: بفراموشی سپردن، بفراموش کردن، له بفر
 بردنهوه، له بفر چوون، له بفر چوونهوه، له بفر کردن، له سه رجوون، له یاد
 چوون، مه یلنان، هۆش شیهی، هۆشوه شیهی، یادوه به ردهی،
 بفریادرسیدن: ده فریا که وتن، ده فریا که بیستن، ده هانا هاتن، ده هاوار
 هاتن، فریا که وتن، فریا که بیستن، فریا که وتن، فریا که بیستن،
 بفرکرافتان: خه یال لئیدان، که وتنه سه ر،
 بفر فرورفتن: بفر کردنهوه، چوونه فکره وه، ده فکران پۆ چوون،
 رامان، هیدم گرتن،
 بفور: ← (بیدرنگ) ← بی،
 بُق: داگیروی، درزی، گززی، نیوچاوان تیکناوی،
 بَق: پئشکه، مئشووله، مئشوولهی گه وره،
 بقا: ← بقاع،
 بقاء: ئه وه مه نهی، به رده وامی، به قا، خۆراگرتن،
 خۆراگری، ژبان، مانه وه، مقاومت کردهی، مه نایوه، نه مری،
 - بقای اصلح: مانه وهی باشرین،
 - بقای انرزی: مانه وهی هیز، واته وزه له هیچه وه دروست نابئی و ناش
 فه وتی،
 - بقای انسب: مانه وهی باشرین،
 - بقای جرم: مانه وهی ماک، واته ماک له هیچه وه دروست نابئی و ناش
 فه وتی،
 - بقای جرم و انرزی: مانه وهی هیز و ماک، واته وزه و ماک له هیچه وه
 دروست نابئی و ناش فه وتی،
 بقاع: بیناکان، خانوه کان، ماله کان،

- بقاع خیر: ته کیه کان، خانه قاکان ،
 - بقاع متبرکه: چاکه کان، زیاره تگاگان، گۆپه پیرۆزه کان، گۆری
 مه زانی دین،
 بقاعده: به بنه ما، به پئی داب، به جئی، به ده ستور، به پست، به قاعیده،
 به قانوون، به یاسا، پیکوپیک،
 بقال: ئازوو خه فرۆش، به قال، دپوه ره،
 بقالی: ۱- دووکانی ئازوو خه فرۆش، دووکانی به قال، ۲- کاری به قال
 به قالی،
 بقاؤل: پئش چه رمگی چئشته خانهی میران، سه رۆکی چئشته خانهی شا،
 بقایا: ئاسه وار، پاشماوه کان، پاشه رۆک،
 بقچه: بوخچه، پیازگ، پیاسکه، پریاسکه، پریزه، پریسکه،
 ده سته بوخچه، سارق، سه رگوه، شالماشته، قاتمه، گرت، گلده،
 بقچه پیچ: بوخچه پیچ، پریزه پیچ، پیچراوه،
 بقچه کردن: بوخچه پیچانه وه، بوخچه تیکنان، پریاسکه پیچاندنه وه،
 له بوخچه خستن،
 بقدر: بارتقا، به ئه ندازهی، به پئی، به رابه ر، به رامبه ر، به رانبه ر،
 به رتقا، به قه ت، به قه د، به قه ده ر، به قه د، به قه را، هه فقاس،
 - بقدر احتیاج: ئه وه ندهی پئویسته، به ئه ندازهی ئیحتیاج، به پئی
 پئویسته، به پادهی نیاز،
 - بقدر امکان: ئه وه ندهی ده کرئی، ئه وه ندهی ده گونجئی، به پادهی
 گونجاو، تاده گونجئی، تاده کرئی،
 - بقدر طاقت: ئه وه ندهی ده توانا دایه، به پئی تاقت، به پئی توانا،
 به پئی توانین، تاده توانرئی، تاده کرئی،
 - بقدر مراتب کسی: به ئه ندازهی ده ره جه که ی، به پئی پله که ی،
 به پادهی مه رته به که ی،
 - بقدری: ئه وه نده، ئه وه ندهی، زۆر، زۆر زۆر، هئنده، هئنده ی،
 هئندی،
 بقر: گا، مانگا،
 بقرار: به پئی، به قهراری، له قهراری،
 بقراری: به وقهراره ی، له قهراری، له وقهراره ی،
 بقربقو: ۱- الم شنگه، ۲- زر، زاپز، زه پ، زه پ، زه پ، زه پ، زه پ،
 سه پان، سه په، عه ره، هه پ، هه پ،
 بقربه قو: ← بقربقو،
 بقس: ۱- گزمازگ، ۲- شمشاد،
 بقسمی: به جۆریک، به شیوه یه ک، به له ونیک، به نه وعیک، پاسه، وه ها،
 بقسمیکه: به جۆریک که، به شیوه یه ک که، به له ونیک که، به نه وعیک که،
 وه ها که،
 بقصد: به ئه نقه ست، به عه مد، به قه ستی،
 بقطع: به ته واوی، بیته ولا وئه ولا، بیگومان، حه تمن، ژبن، هاینه،
 هه ر،
 بقعه: ۱- بنا (۱)، ۲- جای: ئاست، ئووزهر، تفنگ، ته خم
 (به رام دراین محل کشته شد: بارام لقی ته خمی هات کوشتن)، ته خم،
 ته فکه ر، جا، جاگه، جه، جی، جئی، جیگا، جیگه، حاست، ده ر،
 ده رفه ل، ده فهر، ده هم، دیله ف، ژه (ته نگزه)، شۆن، شوین، شووین،
 قاست، قوناغ، گاز، گینو، لۆر، ماوا، مال، مزل، مه سه که ن،
 مه لئه ند، مه وق، میرکان، هه رون، یاناخ، یاگه، یاگی، یه ر، ۳- خانقا: ته
 کیه، خانه قا، ۴- چاک، زیاره تان، زیاره ته لان، جیگای ناشتنی
 پیاوچاکان، گومبه ت، گومبه ز، گومه ز، ۵- کوته حه رزئیکی دیار له نیو
 زه مینه کانی ده ورو به ری،
 بق کردن: ← بغ کردن،

بقوت: به زۆرى، به قودرەت، به قەوەت، به ھەيز،

يقول: به قەولى، بهوتەى، به قەرمایشى،

بقولات(بقول): داناش، دانەوتەر، دانەوتلە، دانھېتەر، دانيلە، وردەدان، وشكە، وشكەدان،

بقە: كەرگا، كەل، كەل، كەلگا، گاي پاگيرايو بو تووي، گاي فەحل، بقياس: به بوچوون، به بهرورد، به پىتە بهرورد، به سەنگاندىن، به ھەل سەنگاندىن، به مەزەندە، به مەزەنە،

بقية: ئەوامەنە، ئەومەنە، بازمانە، بازمەنە، باقى، باقى ماو، بىنك، بەرماو، بەرماو، باشخوان، پاشماو، پاشقە مايبى، پاشمەنە، پاشەرۆك، پىتما، تەواتى، خارن مايبى، خاكە پۆ، درپۆ، ماو، ماو، مايبى، مەنە، مەندە، مەنە،

بک: ۱ - بيشە، ۲ - دشت غير مزروع: به يار، بوورە، دەشتى نە كىلراو، زەمىنى نە كىلراو، ۳ - قورباغە: بوق، بهق، شاقپواق، قرباق، قربوق، قەپۆك، قەراق، قورباق، قورباق، قورپواق، قورپۆ، قەرواق، وق، ھەفتجار، ۴ - گريزگاھ: ئەولەگا، ئۆرگا، پەزە، پەنا، پىلىسك، دەرفەت، دەرتان، پىگەى دەرچوون، شەقۇق، قەف، نوان، وپتە، ھەل، ھەلاتگە، ھەنوان،

بک: ۱ - تونبە، تونگە، ۲ - نىرگە لەى سواڵتە،

بک: خەلووز، پەژوو، پەژى،

بگا: گريگرى، گرينۆك،

بكا: فرمىسك رشتن، گريان، لۆرين،

بگە: گريگرى، گرينۆك،

بگە: فرمىسك رشتن، گريان، لۆرين،

بكات: فرمىسكە رشتان، كۆى(باكى)، گرينۆكان، لۆرشتان،

بكار: ۱ - بەكار براو، دە كار براو، كار پىن كراو، ۲ - در خوركار: بەكار، پىكراو، شايانى كار پىن كردن، كار لە دەس ھاتوو، ۳ - بەكار، بەگەر، وەگەر، خەرىكى كار، دە كاردا، لەسەر كار، لەكار، ۴ - مفيد: بەسوود، بەكار، بەكەلك،

- بكار آمد: ۱ - كاردان، ۲ - كاركن، ۳ - بكار(۲)،

- بكار آمدن: - بدارد خوردن،

- بكار آمدە: بەئەزموون، كار كردوو،

- بكار آوردن: بەكار بەردەى، بەكار ھىتان، دە كار كردن، كار پىن كردن، كەلك لى وەرگرتن، ھىلاندىن،

- بكاراقتان: ئامانە كار، وە كار كەوتن، وە گەر كەوتن، ھانە كار،

- بكار انداختن: خستە خەبات، خستە كار، خەبتاندىن، كاروسەى، كارخستىن، گە پاندىن، گە پان، گىپان، گىپاندىن، گىپان، گىپان، گىپان، گىپان، وە كارخستىن، وە گەر خستىن،

- بكار بردن: - بكار آوردن،

- بكارداشتن: - بكار گرفتن،

- بكار گيرى: - بكار گرفتن،

- بكار گرفتن: بۇكار كەلك لايەرگرتن، دە كار كردن، كار پىن كردن،

- بكار گماردن: - بكار گماشتن،

- بكار گماشتن: كار پىن كردن، لەسەر كار دامەزراندىن، لەسەر كار دانان، بكار: ۱ - بن، پەردەى كچىنى، دوپتىنى، پووسوورى، كناچەى، كچىنى، كەچىنى، كۆتار، ۲ - تازەى، دەژى، دەست لىنە دراوى، - بكار تازدست دادن: بن پزان، بىن كران، تۆلەشكان، كچىنى بران، كچىنى لە دەستدان، كچىنى نەمان، كەچكانى بران، كونكران، - بكار ت برداشتن: بن پزاندىن، بن پزان، بىن كردن، تۆلەشكاندىن، كچىنى بردن، كچىنى نەھىشتن، كەچكانى برن، كونكران، - بكار ت گرفتن: - بكار ت برداشتن،

بكاؤل: ۱ - بقاول، ۲ - بەرپرسى ئامادە كارى سېا كەدانى مووچەو دابەشكردنى نەستكەوتە كانى شەپشى لەئەستۆ بوو، ۳ - بەرپرسى دابىنكردنى خۇراكى قوتايخانەو خانەقا،

بكتاش: ۱ - سەرۆك خىل، ۲ - ھەركام لەخزمە تكارانى ميرىك،

بكتش: جۆرىكە لەزىرى شەر پىكھا تووھ لەچەند كوتەناسنى لىك قايمكراوى مەخمەر يا پارچەى زىر تپھە لىكيشراو بەسەردادراو، بكتش پوش: ۱ - چەكدار، ۲ - زىرپوش، زىر لەبەر،

بكتشىدى: - بزرگزادە،

بكتش: بەزۆرۆزە بەندى، بەزۆرى، بەقرەى،

بكر: ۱ - پىنچومۆر، دەژ، دەست لىنە دراو، دەسلېنە دراو، دەكارنە كراو، ساخ، ساغ، سەر بەمۆر، سەردەق، كار پىنە كراو، مۆر، مۆرنەشكاو، مۆرپىنچ، ۲ - دوشيزە، ۳ - بىرى نوپى، بىرى تازە كە پىشتەر نەچۆتە مېشىكى كەس، - بكر تراشى: داتاشىنى بابەى تازەو سەرپوسە مەرە،

- بكرنگاھ: ئەو بىندارى ھىشتا فېرە دلەبرى نەبوو، ماشوقەى ھىشتا فېرە نازونىماز نەبوو،

بكرات: پەيتا پەيتا، زۆرجار، زۆرجاران،

بكران: كۆى(بكر) - بكر،

بكران: بىنكر،

بكردار: - ماندى،

بكرە: - بامداد،

بكرى: ۱ - تازە داھا توو، تازەى، نوپى، ۲ - كچىتى،

بكرادە: بەگزادە، ميرزادە،

بكس: - بوكس،

بكىل: بۆكسىز، بۆكسىل، پاكيشان، كشان، كيشان،

بكسوات: بۆكسەوات، بۆكسەواد، حاسىبوونى ماشىن و خولانەو ھى تۆپە كانى لەجى لووسدا بەئى ئەو ھى توانى پراو،

بكسور: (بوكسباز) - بۆكس،

بكسە: پلەگۆشتىك، چىنچكەگۆشتىك، كوتەگۆشتىك،

بكىسى پىلە كردن: ئىخەگرتن، بەرىبىنگ پىنگرتن، بەرىبىنگ گرتن، بەرۆك گرتن، بەرەكەگرتەى، بەھانە پىنگرتن، بىيانوو پىنگرتن، بىنگرتن، پىنداھە لئەقەين، پىنداھە لئشاخان، پىنداھە لئشاخىن، پىنداھە لئخوشان، پىندا ھەلخوشىن، پىلە پىن گرتن، پىلە پىنگىران، پىلەگرتن، تەشقە لە پىنگردن، تىپھە لىپىچان، تىپھە لىكىلان، چارەگرتن، دىق دەرھان، دەستبەردارن بوون، شلتاغ پىن كردن، شەر پىنفرۆشتىن، قەگەفرىن، قىر قىر كەگرتن، كىشە تىپھالاندىن، گرتىپھالاندىن، گرىشە تىپھالاندىن، گەرتىپھالاندىن، مەرەكە مەرەك كردن، بىقەگرتن،

بگش: بگوز، بەتاو، بەخۆكوشتن، بەخۆماندوو كردنى زۆر،

بگش بگش(بگش بگش): بكوژوبىر، قەلتوبىر، كوشتوبىر، كوشتوكوشتار،

بگشت دادن: بەكوژتن دان، بەكوشتدان، دانەكوژتن، دانەكوشت،

بگش واكش: كىشمەكش، كىشەكش،

بكلربك: - بىنگلربىگ،

بكللى: ئىكجارەكى، ئىكجارى، بەئىكجارى، بەتەواوى، بەتەكراپى، بەجارىكى، بەكوللى، بەگشتى، بەئىكجارى، بەئىكجارى، بەيكربان، پاچا، پاك، پىكرا، پىكەو، تم، تمام، تمام، تموتم، تمى، تەبا، تەف، تەفا، تەقدە، تەواو، تەواوتەى، تەواوى، تەر، تىك، تىكرا، تىكراپى، تىكراپى، جوملە، جەمىع(جەمىع مەخلووقات)، حەبوو، حەمموو، حەموو، حەمى، خىر، خىش، خىمچوون، خىوخت، خىوچوون، خىش، دواپەك، دروست، دەراندەر، دەستجەم، دەھەف، رايگەم، رىك، سىپ (سپارەشە)، ساف، سەرپاك، سەرچەم، سەرمگ، فكى، كۆگرد، كول،

بگو: ۱- بیٚ، بیٚزه، بلیٚ، بووشه، بوویش، بیٚزه، وچه، وٚزه، ۲- بهراستی، توخوا، راستی، وشه یه که بۆ داخ یا لومه کردن (بگو این شد رسم دوستی؟)

بگو بخند: ۱- به زم بویکه نین، قسه بویکه نین، قله قل، قله وهۆره، گۆنگل، گۆنگهر، گالتوهگه مهو حیلکه حیلک، ۲- نه هلی به زم، نه هلی جه فه نگ بویکه نین، به زم، به زم له کن (داوود آدم بگو بخند یست: داود به زمی له کنه)، خنده پان، خه نۆل، خنده پان،

بگوشه خزیده: له قوزین خزیو، هوک تادایش،

بگو مگو: بنار، بناقی، بۆرینار، به بهریه ک هه لا چوون، به گزراچوون، به گزیه کتر اچوون، به گزیه کاهانن، به گزیه کاهانن، به گزیه کتر اچوون، به گزیه کدا چوون، به رخاش، به ره چهنگ، به ره چهنگی، پیله، تۆپوته شه، ته قله جهنگی، تیکه ره بوون، جراجر، جرت جهرت، جره جره، جهنگ، جهنگ وه ره مه زات، جهنگه مه ره نگ، جه یوئ وه ربیه ی، چه قه وه گوره، چه نه به چه نه، حانه چه پشتی، حه لا، حه مه ره مزئی، حه نه وه چه پشتی، خره بیچک، دندووکه، ده ستاقتینه هف، ده گه ل دابه ستن، دمه ده مه، دم ده دم نان، دووکه، دووکه دووکه، دووگورزه، ده گز پراچوون، ده گز یه ک پراچوون، ده مقالی، ده مقالی، ده مه له دم نان، دموره، ده مه ده مه، ده مه قاله، ده مه قالی، ده مه قالی، ده مه قره، ده مه قرئ، رابه زانن، رکو، رکوئی، رکه رک، شه ره چه قه، شه ره دندووکه، شه ره ده نووک، شه ره قسه، شه ره کووکه، شیرش، قالمه قال، قاله قال، قروچیره ک، قره، قره قه، قرین، قرینه، کۆماند، که فتوله فت، کیشمانه کیش، کیشه، کیشه کیش، کیشه وه ره، کیشه زوانی، زه ره ثامای، گزه ره لوی، گلته، گلده، گۆنگه ل، گهر، گه لهج، گیره و کیشه، گینگه شه، لهج، له هف که تن، له هف گزین، له یه ک به ربوون، لیکنان، مجاده له، مرافه حه، مرافه عه، مرومت، مشتومر، موود، واته واته، وشتومر، و نثار، وه ربیه ییووترینی، هه تهر، هه را، هه راهه را، هه رف، هه لا، هه لاهه لا، هه نه هه پستی،

بگو مگو کردن: بنار کردن، بناقی کردن، بۆرینار کردن، به بهریه ک هه لا چوون، به گزراچوون، به گزیه کاهانن، به گزیه کاهه رین، به گزیه کچوون، به گزیه کاهانن، به گزیه کتر اچوون، به گزیه کدا چوون، به گزیه کدا هانن، به رخاش کردن، به ره چه ننگ کردن، به ره چه نگی کردن، به ره چه نگی کردن، پیکه له پزان، پیله بیچک گرتن، پیله کردن، تۆپوته شه رلیکنان، ته قله جهنگی کردن، تیکه ره بوون، تیکر اچوون، تیکه له چوون، جراجر کردن، جرت جهرت کردن، جره جره کردن، جهنگ کردن، جه یوئ وه ربیه ی، چه نه به چه نه کردن، حانه چه پشیکر، حه لا کردن، حه مه ره مزئی کردن، حه نه وه چه پشیکر، خرچۆفک کردن، خره بیچک کردن، دمه ده مه کردن، دم ده دم نان، ده مه قاله کردن، دندووکه کردن، دووکه کردن، دووکه دووکه کردن، دووگورزه کردن، ده ستاقتینه هف، ده گز پراچوون، ده گزیه ک پراچوون، ده گه ل دابه ستن، ده مقالی کردن، ده مقالی کردن، ده مه له دم نان، دموره کردن، ده مه ده مه کردن، ده مه قاله کردن، ده مه قاله کردن، ده مه قالی کردن، ده مه قالی کردن، ده مه قره کردن، ده مه قرئ کردن، رابه زانن، رابه زانن هه ف، راهشتنه هف، رکوئی کردن، رکه رک کردن، شه پیکر و شستن، شه رو کیشه کردن، شه ره پۆبان کردن، شه ره پۆیه کردن، شه ره چه قه کردن، شه ره دندووکه کردن، شه ره ده نووک کردن، شه ره قسه کردن، شه ره کووکه کردن، شه رو کیشه کردن، شیرش کردن، قالمه قال کردن، قالمه قال کردن، قاله قال کردن، قروچیره ک کردن، کۆماند کردن، که فتوله فت کردن، کیشمانه کیش، کیشه کردن، کیشه کیش کردن، کیشه وه ره اکر، کیشه زوانی کردن، گزیای، گلته کردن، گلده کردن، گۆنگه ل ساز کردن، گهر تیه لاندن، گه لهچ کردن، گینگه شه، له هف که تن، له ج کردن، له هف گزین، له یه ک به ربوون، مجاده له کردن، مرافه حه کردن، مرافه عه کردن، مرخیش مرخیش کردن، مرومت کردن، مشتومر کردن، موود کردن، واته واته کردن، وشتومر کردن، و نثار کردن، وه ربیه ییووترینی، هه را کردن، هه راهه را کردن، هه رف کردن، هه لا کردن، هه لاهه لا کردن، هه نه هه پستی،

بگو مگو: ← بگو مگو،

بگو مگو کردن: ← بگو مگو،

کولان، گ، گرد، گردش، گردی، گردین، گز، گش، گشت، گشتیان، گشک، گش له گش، گه، گهر دین، گه له میهری، گئی، له بن، لیك، همیشه، هنگی، هه ف، هه مان، هه من، هه موان، هه موو، هه مووتی، هه مووی، هه مه، هه می، هه میان، هه همیشه، هه ماد، هه لس، هه مین، هه مینه، یه کبتون، یه کبیه ک، یه کبه یه ک، یه کجاری، یه کجی، یه کسه ر، یه کسه ره، یه کسه ره کی، یه کسه له فی، یه کسه شه، یه کیه ک،

بگم: ← گنگی،

بگم: کۆی (بگم)، بیزوانان، لالان،

بکمال: بیکه موزیاد، بیکه موکووری، ته کووز، ته مامی، ته واو، په بهق، سه ریاک، سه ره بر چپته که سه رو به به شی کرد، هه موو، هه مووی، هه مووی، هه می، به ته واوی، راسته ی، مه یانه یی، یه کجاره، یه کجاره کی، یه کجاری، یه کجی، یه کراست، یه کسه ر، یه کسه ره،

بکیم: بیزوان، لال،

بگن: نه وکه سه ی فیئل پوول له خه لکی ده ردینتی،

بگن: ۱- بکه، کارکه، ۲- زۆر گانکه،

بکوب: به بیٚ وه ستان و ئاور دانه وه، به په له، به تاو، به تیزه، به ده وال، به غار، به گوژمه، به له ز، به له لات، به هه ره مه، به هه له داوان، پرتاو، په مه ره مالی، هه له داوان،

بکور: ۱- بنه خورمای زوو یینگه پشتوو، ۲- هه وه ل باران،

بکور: ۱- به سپنده وه ینگه و تن، ۲- به سپنده هه ستان، ۳- کردنه به یانی، کردنه رۆز،

بکورت: گه وره ترین مندالانی بنه ماله بوون،

بکولک: ۱ ← بیعقی، ۲ ← بیهنری، ۳ ← ناهموار،

بکونک: شمشتیری دارین،

بکونه: شمشتیری دارین،

بکی: گرینۆک،

بکیم: گبیزوان، لال،

بگ: ئاغا، بهگ، خان،

بگاه: ۱- به جی، به وهخت، لدهم، له وهختی خۆیدا، ۲ ← بامداد،

بگتر: ← بکتر،

بگردش افتادن: هاتنه گهر، وه گه رکه و تن،

بگردش بردن: گه راندن، گه رانن، گپران، گپرانن، گپرانن، گپلانی، گپلایی،

بگریه افتادن: ده ست کردن به گریان، وه گریان که و تن، هاتنه گریان،

بگریه انداختن: خسته گریان، ده گریان کردن، گراونای، گریانن،

گپرانن، وه گریان خستن،

بگزاده: به گزاده، میرزاده،

بگلر: ← بیگلر،

بگلر بگ: بیگلر بیگ،

بگم: به گم،

بگماز: ۱ ← اندوه، ۲ ← مهمانی،

بگماز: ۱ ← باده، ۲- باده نۆشی، ۳- پیاله ی شه را ب، جامی مه ی،

بگماز کردن: ۱- زیافته کردن، میواندار یکردن، ۲- مه جلیسی باده نۆشی رازاننده وه،

بگنی: ۱- جامو پیاله به گشتی، ۲- جامی مسی بنکون که بۆ کات

ژماردن له سه ر ئاو دایانده نا،

بگنی: شه را بی سازکراو له برنج وه رزن و جۆ و...

بگونیا: په شیمان، گوله په زیوان، گوله هه ژار،
بگه: ← بگه،

بگیر: ۱- بگر، گر، وه رگر، ۲- گیاقه یتان، ۳- پاهاتوو به گرتن،
بگیر بگیری: بگر بگری، پرهش بگیری، گرتنی خه لکینکی زۆر،

بگیر ویند: بگر بگری، بگره و بیهسته، بگره و بوهسته، به ندرکردن،
حکومته نیزامی، گرتن، گرتی،

بِل: ۱- بِلکه، ۲- پاشنه پا، ۳- تاوا لکایه، جووت، هاوکایه،
بِل: بیله، بهیله،

بُل: ۱- ابله، ۲- بسیار، ۳- پیشگریکه بوناوه کان له جیاتی (ابول) ی
عهره بی، چوو، چووچ، سیرهت، کیری منال، ۴- سنجد، ۵-
قۆزتهوه، قۆستنهوه، لههوا گرتنهوه، ۶- دهرفته ناسینهوه، قۆزتهوه،
قۆستنهوه (زود از حرف من بُل گرفت وگفت پس میتوانی قدری بمن قهرز
بدهی: زوو قسه که منی قۆستنهوه کوتی که وایبووده توانی هیندیکم بپولی
به قهرز بده بی)، هه ل زاین، هه ل قۆستنهوه،

بِلا: ۱- ئاپۆر، ئاپۆره، ئاران، ئاریشه، ئازار، ئاسیو، ئوزوو، ئه رک،
ئه رک و ئازار، ئه رک ی کران، ئه زیهت، ئه شکه نجه، ئه مهگ، ئیش، بار،
بلیشه، بۆلات، بۆنه هاتن، بهخت پرهشی، بهخت هه لگه پانهوه،
به دئیقبالی، به دبه ختی، به دشانسی، به لا، به لا و چۆرتم، به لا و موسیبهت،
به له گهور، به بویه ختی، بیئیقبالی، بیتار، بی یه غبالی، بیبه ختی،
بیته ره تانی، بیوله تسی، پارس، په تاء، په تپه تین، په تهر،
پیچ و تاو، پیسیر، تالاو، تالوتش، تاوتوی، تووشی، تهرن، تهریفه بی،
ته گهره تووشی، ته مه ره، ته نگانه، تیلاو، جرحه، جرنیاو فرنی،
جریا و فریا، جزار، جزیا و فریا، جه نه جرات، جه نه چه، جه فا، چاره پرهشی،
چۆرتم، چه ترمه، چه ره مچه چۆپی، چه ره سه ره، چه ره سه سهری، چه ل،
چه نه قومیای، چه واشو، چه وس، حازاب، حازار، حازاو، حه زاب،
حه زیهت، حیران، خراب بۆهاتن، خراب لیقه ومان، خه بس، دامای،
دژواری، دژی، دو ماشه، دهره، دهره دو مه ی نه ت، دهره سه ساری،
دهره سه ساری، دهوس، پنچ، پۆز پرهشی، پۆزی تاریک، پووشه، پهنچ،

پهنج و چه و سه و سه و سه، پهنج، زامهت، زه حمهت، زه حمهت و چه و سه و سه،
زه حمهت و دهره، زه خته، زهره، زیان، ژان، ژانی، ژان و دهره، سرت،
سرتی، سه ختی، سه خلهت، سه گمه ره گی، سه مه ره گی، شه فیره ش،
شه لشی، عازاب، عازاو، عه زاو، عه زیهت، فه تارهت، فه ته پات،
فه لاکهت، قسپ، قوپه سه سهری، قۆرت، قوپه سه سهری، قه ترمه، قه دا،
قه زاء، کاره سات، کامباخی، کلۆلی، کۆتهک، کۆچقو لپی، کۆره وه ری،
کۆستکه و تن، کۆسکه فتن، کولپ، کولمه ره گی، کویره وه ری، کهت،
که زاته تی، که سه ر، که لال، که له مه، که مه ختی، کیشه و گیتیه، گراداف،
گرداف، گرداو، گرگاشه، گوچ، گه وه، لیقومیان، لیقۆمین، لیقه لمان،
لیقه ومان، لیقه ومین، مسۆده، مسیبهت، مسیبهت، مشه قهت،
مشه قهته، موروز، مهینهت، ناراو، ناره حه تی، نامهت، نامه تی، نامه د،
نسیبهت، نوشوس، نوشوسته پینان، نوشوستی، نه دامهت، نه زه،
نه سیبهت، نه شس، نه قازه، نه گیهت، نه گیهتی، نه هات، نه هاتی،
نه هامه تی، نه یامهت، وه، وه زهن، وه زهن دی، وه نند، وه نه قومیای، وه ی،
وه یشووم، وه یشوومه، هه شاشین، هازار، هه ژمه، هیش، هیوات، یه ش،
۲- بزۆز، به لا، بزۆ، پیچ، چه لاق، دیقۆک، قۆشمه، هارو هاج،

بلا انگیز: ۱- بدیخت، ۲- زیانسان، ۳- فتنه گر،

بلا برسر آمدن: به لابه سه رهاتن، به لالیبارین، به لالیبدان،
به لالیکه و تن، تووشی به لایوون، تووشی به لاهاتن، دهره دپیکران،
دهره دپتن، وه به ره به لاداران،

بلا برسر آوردن: به لابه سه رهاتن، تووشی به لاکردن، دهره دپیکردن،
دهره ددان، وه به ره به لادان،

بلا جو: به لاخواز، خوازیاری به لا،

بلا چین: ← (بلاگردان) ← بلا،

بلاخیز: به لایار، پرله به لا و کاره سات، چه لومه لدار،

بلا دیده: نازار چیشتوو، به لابه سه رهاتگ، به لالیبدراو،

تووشی به لاهاتگ، تووشی به لا هاتوو، تووشی موسیبهت هاتوو،
تووشی نسیبهت بوو، چه نه قومیای، خراب بۆهاتوو، خراب لیقه لمانو،
خراب لیقه ومانو، داغدی، دهره دناژن، په نج دیتوو، لیقه لمانو، لی قه ومانو،
مهینه تکیش،

بلا زده: ۱- بلا دیده، ۲- بدیخت،

بلاکش: بلیشه کیش، به لاکیش، چه لوملبار، په نجکیش، په نه چه رۆ،
مهینه تکیش،

بلاکشیده: بلیشه کیشاو، به لابه سه رهاتوو، به لادیتوو، به لاکیشاو،
دۆمات دیتوو، دهره دپتوو، په نج کیشاو، مهینهت دیتوو، کاره سات
به سه رهاتوو،

بلاگردان: به ره به لا (قربانی کردن: به ره به لاکردن)، به لا گهردان،
به لا گپیر، به لا گپره وه، به لا وه گپیر، پشبار (پیش باری قیامه تی)،
پشمه ره گه، پینچوار، دلهره ده کاران، ده سه ره گه پاو، ساقه، سن دووق،
سنووق، سه ده قه، سه ره گۆر، سه ره گۆری، سه ره گه رد، فدایی، فیدا،
فیدایی، قۆچی قوربان، قوربان، قوربانی، قوروان، قوروانی، قه زاگر،
قه زاگپره وه، قه زاوه گپیر، گۆری، گۆری و قوربان، گوهری، گیانفیدا، نژیار،
وه ی وه گه پین، هه مه،

بلاگرفته: تووشی به لاهاتوو، گرفتار،

بلانوش: ئه وه ی هه مووشتی که ده خواو فرقه به پاکو بیس ناکا،
پلته خۆر، پیس خۆر،

بلا ی آسمانی: سه ره خۆر،

بلا ی غیر منتظره: به لای لابه لا، قه زای لابه لا،

بلا ی ناگهانی: به لای لابه لا، قه زای لابه لا،

بلا: به بی، بی، بیلا (پیشگری که نه رتی به ده که ویته پیش گوته بۆ
جیا کردنه ویا هه لا وار دنی که سا یا بابه تیک له گوته که)، حاشا، دوور له ...،

بلا اثر: بی کار تیکه ری، بیگه لک، ناکارامه،

بلا استثناء: بی بواردن، بی جیا کردنه وه، بی جیا وازی، بی هه لا وار دن،
په به پر، تیکرا، گرداو گرد،

بلا استفاده: بیفایه، بیسوود، بیفایده، بیگه لک،

بلا تشبیه: بیلاته ژبی، بیلاته ژی، بیلاته شسی، بیلامانی،
په رژی نیکی به گول بی، ته ژبی نه بی، حاشا حازری، دوور له پووت،
دوور له پووی تو، دوور له پووی تو،

بلا تکلیف: ئه رک بۆ دیارینه کراو، ئه لاف، بی ناسۆ، بیکارو چاوه پروان بۆ
دیاری کرانی کارنیک، بیلاته کلیف، ده سه ته ژنو، ده سه ته و نه ژنو، ده سه
زرانی، سه ره گردان، عه للاف، له چاوه پروانی پیته سپیرانی کارنیکدا، ویل،

بلا درنگ: ← (بیدرنگ) ← بی،

بلا رسم: ← (بی نام و نشان) ← بی،

بلا شبهه: به یه قین، بی شک، بیگومان، وه،

بلا شرط: بی شرت، بی شه توشرووت، بی مه رج،

بلا صاحب: به ره لا، بی خاوهن، بی خودان، بی خپو، بی وه، بی ساحپو،
بی سیخه ن،

بلا عقب: ئیخا کویز، بی مندال، ویاخ کویز، ویاخ کویز، ویاخ کویز،

بلا عوض: به خۆرای، به مشه، به مفته، به مفتی، بی به رانه بر،
مفتی کی،

بلا فاصله: ← (بیدرنگ) ← بی،

بلا فصل: بی پسانه وه، بی نیوان، پیوه لکاو، لی نه به راو، نه پساو،
نه پساوه،

بلا مانع: بی به ره به ست، بی به ره کم، بی پیش پیگر، بی کۆسپ،
بی له مپه، پیش به ره لا،

بلا محل: بیئیحوتبار، بیبه قا، بیجی،

بلا مدار: ← بیچیز، بینوا،

بلا معارض: بی به ره له ست، بی به ره له ستکار، بی په که بهر، بی گپچه ل،

قسه یفه سیخ کردن، قسه ی قوت کردن، قسه ی نه قال کردن، له بله بانیکردن، مه زه داری کردن، نه قالی کردن، - بلبلی گوش: گوپیان، گوپگه وره، بلبله: ۱- بلبال (۲و)، ۲- تیکه لیبوونی زمانه کان، ۳- رای جیاواز، بلبله: ۱- ده فری ئاوی لووله داری وه ک نافتاوه، گۆزه له ی لوولکدار، ۲- سوراحی، گۆزه له ی مه ی، ۳- قاوه جۆش، ۴- دهنگی گۆزه له ی مه ی له کانی تیکردنی شه رابدا، بلبله دار: مه یگنر په (بلبله) ← بلبله (۱)، بلبین: ← پریهن، بلبوس: ← موسیر، بلج: خورمای کال، خورمای نه گه بیو، بلجم: ← بلغم، بلحاض: به بۆنه ی، به پی، به هۆی، له بابته، له پروانگه ی، بلخ: کوله که ی شه راب تیکردن، بلخج: قلیاو، زاخی ره ش، سیازاخ، بلخش: قلیاو، زاخی ره ش، سیازاخ، بلخم: ← فلاخن، بلد: ۱- به پیگه زان، به له د، به له و، چاوساغ، خوجا، خوجین، رانما، ریبه، ریزان، ریشاندهر، ریناس، رینما، رینوین، رینیشاندهر، شاره زان، شه ره زان، قه لاوز، گه زه ک، وه له د، ۲- ریبه، پیشه و، ۳- باژاپ، باژپ، باژپ، خیزار (بزرگ)، شاره، شارستان، شه ره، ۴- مطلع: ئاگادار، بریق، به له د، به له و، به له و، پسه پۆر، تیگه بیشتوو، چه نه زان، شاره زان، گه زه ک، لیزان، وه له د، هاگا، بلدان: باژپران، شان، شارگه ل، کۆی (بلد) ← بلد (۳)، بلدبودن: به پیگه زانین، به له دبوون، پی زانین، شاره زان شوپنیک بوون، بلکدداشتن: چاوساغ ده گه لیبوون، ریبه ره بوون، شاره زاهه بوون، بلدرچین: بدبه ده، سه مانه ک، قورقورک، که راکه، که رواله، که رۆله، که ره ک، که ره وانه، که ره وانه، که ره وانه، که له فیه، هه ره له وه پنه، هه وپزده، بلدشدن: پی زانین، شاره زابوون، لی به له دبوون، بلده: ۱- باژپ، شار، ۲- زمین، ناوچه، بلدی: ۱- به له دی، ریزانی، ریناسی، شاره زایی، ۲- شاره یی، بلدیته: ریزانی، ریناسی، شاره زایی، لیزانی، بلدی خواستن: شاره زایی و یستن، لیزانی و یستن، بلدیبه: به له دیبه، شاره داری، بلس: ← عدس، بلسان: دارشینکه، شینۆکه، بلسک: ← بادوایه، بلسک: نه ستیوچ، نه ستیوچک، شیش که باب، بلسکی: ← (علف شیر) ← علف، بلسر: به هه ک، جه وگه به هه ک، جه وگه به هه ک، بلسک: ← بلسک، بلسویم: بروای لایه نگرانی لیتین که زۆرینه یان له یه کیتی سوقیه ت دا وه ده سته پنا بوو، زۆرینه خوازی، بلسویک: ۱- بریتی له لایه نگرانی لیتین، زور، زۆرینه، زۆرینه خواز، ۲- نه نامی حیزی کۆمونیستی پرووسیه،

بلع: حه پ، سل، عووت، قورت، قوریتک، قووت، قووتچوون، قوویت، گه پ، له پان، له ف، هلیف، بلعجب: ئەلامهت، ئەیه پۆ، به ربه له ت، به لاجه وی، حاجباتی، حه ز، حه لامهت، حه نتیکه، حه پیته، خاخ، دایلان، دیتنه ی، پمووزن، پمووزنات، زۆرسه یه، سوپه ت، سووزرت، سووسرت، سه رزق پین، سه رسامکار، سه رسامی، سه رسوو په یین، سه رسوو په یینه ر، سه رسوو پین، سه رسوو پینه ر، سه مه ر، سه مه ره، سه یه، سه یه رسه مه ره، شتی سه یه، عاجباتی، عه جاپ، عه جاپات، عه جه ب، عه جه و، عه لامهت، عه نتیکه، غه رب، گرتۆله، مایه ی سه رسوو پ مان، مۆستره، نامه خوا، ناویزه، ناویزه، نفوورات، نه فوورات، هه زه ند، هه مه ت، هه یه لۆان، هیدان، یه مان، بلع کردن: چۆقدان، دابه لاندن، دابه لیاندن، داپه چین، داعووران، داقورتان، داقورتاندن، داقورچاندن، داوران (قورت بده: بداوره)، سول دایین، قووتدان، قووتدای، قووتکردن، قورتاندن، قورتیک، قورچاندن، قوچاندن، قویدان، قه پاندن، لرفدان (حیوان)، لووشدان، له پاندن، له پنه ی، هاپنه ی، هاشافتن، هاشافتن، هلو فاندن، هه للووشین، بلعکس: ← برعکس، بلغم: ← پرخور، بلعموم: ۱- ئاوه پۆی سازکراو له ناوه وه دا، ئاوه پۆی ناوه کی، ۲- ئه وک، پریگای خۆراک پیداجوونه ناوگه ده، گه روو، ۳- پرخور، ۴- زه مینی به رز، ۳- پۆزی که ر، لمبۆزی گویند ریژ، سپیایی، بلعیدن: ← بلع کردن، بلعیده شدن: قووتچوون، قووتدران، قووتدرایی، قووتدریای، لف، له ف، هه ل لووشان، بلعیده شده: قووتچوو، قووتدراو، قووتدریا، قووتدریاگ، هه للووشراو، بلغاء: ده مپاراوان، په وانیزان، زمانپاراوان، قسه جوانان، قسه زانان، کۆی (بلیغ) ← بلیغ، بلغاء: ← بلغاء، بلغار: پیستی له ده باغ دراوی بۆنخۆش، بلغده: ۱- پیسکردنی هیلکه، خراکردن (مریشک هیلکه ی خراکرد)، ۲ ← بلغنده، بلغاق: ← آشوب، بلغاق افتادن: ← آشوب برپاشدن، بلغاق شدن: ← آشوب برپاشدن، بلغاق کردن: ← آشوب برپاکردن، بلغاق نهادن: ← آشوب برپاکردن، بلغاک: ← آشوب، بلغاکي: ← مفتن، بلغده: ← فاسدشده، بلغده کردن: ← فاسدکردن، بلغر: ← بلغور، بلغشنه: به تی قافله سه ر دراو که سه ره که ی دیکه ی به ننیوقافه که دا هاتپته ده ر وه ک نه وه ی بۆملی ئاژه ل سازی ده که ن، بلغم: بلخه م، به لغه م، تفلک، تفی خه ست، خرین، - بلغم بیینی: چلم، کلم، کلموچ، کلیمش، که شکه، مۆفکه، - بلغمی: ۱- به لغه می، وه ک به لغه م، ۲- قه له وی باکردوو، هه لفرزاو، - بلغمی مزاج: ته پلمۆس، ته پلۆس، دیرتاخیز، ساردوسر، سسته په له، قوونگران، له شگران، بلغندر: ۱- بی بندونار، ۲- بی دین،

بَلْهَاءُ: ژاننی بېتاوه، ژاننی ساده دل،
بُلْهانه: ← ابلهانه،

بله باریک: نهام باریک، باریکه له،

بله بران: دهست ماچکردن، قسه پرانوه، قسه پرینه وه، قسه و
پیکهاتنه کانی پیش زه ماوه ند له نتوان بنه مالمی بووک و زاوا، مال پر،
بله بری: ← بله بران،

بلهوس: بلهوس، که لکه له باز، ههوس سباز، ههوسدار، ههوسکار،
بلهوسانه: بلهوسانه، که لکه له بازانه، ههوس سبازانه، ههوسدارانه،
ههوسکارانه،

بلهوسی: بلهوسی، که لکه له بازی، ههوس سبازی، ههوسدار،
ههوسکاری،

بلهوسی داشتن: به عزره تیبون، تامه زر ژوبون، زور به تاسه بوون،
پلی: ساوی، کونه پی،

بلی: نا، ثاری، نم، نه دی، ئه ری، ئه یچی، ئی، با، بله ل، به دی، به ری،
به لی، به لی، به ی، پاسه نه، پاسه، راسته، راسه، قهی، له یی، له یی، وه،
ها، هاری، هو، هو به لی، هو، هه ری، هه و به لی، هه ی، هه ی، یا،
وايه،

بلیات: کوی (به لیه) ← بلیه،
بلیت: ← بلیه،

بلیت: بلیت، بیتاقه، بیتاقه، پسووله، په ته، په ته ک،

بلیت بخت آزمائی: بلیت، بیتاقه (بیتاقه ی بؤ دهر چووه)، بیتاقه،
پشک، پسووله ی خووه بخت، قورعه، لاتاری،

بلیتی: به بلیت، به بیتاقه، به بیتاقه، به پسووله، به په ته،

بلید: که مزه ی، گوج، گیل،
بلیز: بلوز،

بلیط: بلیت، بیتاقه، بیتاقه، پسووله، په ته، په ته ک،

بلیخ: بدور، به دم، به ده موپل، به ده مودوو، به ده موزمان، به زمان،
ته ده م، ته زوان، ده مپارو، رهوان، رهوانیژ، زمانپارو، قسه پارو،
قسه زان،

بلیغ شدن: ← بلاغت،

بلیه: به لا، رهنج، سهختی، کیشه، گرفتاری، نسیبت،

بم: ۱ ← بامب، ۲ ← بهم، بؤل، دهنگی وه ک ئی ته پل، کور، ۳ ←
دهنگی گر، زل، قوی، قهیم، کولفت، گر،

بمان: ← پایدار،

بمانند: ← بسان،

بممثل: ← بسان،

بمب: بومبا، بومه، قومبوله، قومبهره، قومبهله، قونبوله، قونبهله،
قهمبهره،

بمباران: بوردومان، بومباران، بومباران، بومباردمان،
بومباردومان، قهسف،

بمباردمان: ← بمباران،

بمب افکن: بومبا هوایژ، بومبوس، فرۆکه ی بومبا هه لگر،

بمب اندازی: بومب ته قینی، بومبا هوایژ، خستنی بومبا ی دستی،

بمبگذار: بومب ریژ، بومب دانه روه،

بمبگذاری: بومب دانه روه،

بمبگیر: پارگی بومبا که له ژوبالی بومبا هوایژ ده به سترتی،

بمبثابه: به حه ددی، تاراده ی، له پله ی، له ده ره جه ی،

بمجرد: ← بمحض،

بمحض: به بیتوان، له هه مان کاتدا، هرکه، هرله وده مه دا،

بمحض اینکه: که، هرکه، ههوکوو، هه ماما،

بمحضیکه: ← بمحض اینکه،

بمرو: برپر، برپر، بره بره، به روه به ر، به ربه ر، به ربه ر، پچک پچک،
پله پله، پیچ پیچ، پیچ پیچ، توزه توزه، کمکه، کمکه، کمکه، کمکه، کمه
که مه، کیمکیم، کیمکیم، گوفاقوفا، نهخته نهخته، واروار، ورده ورده،
وهره وهره، هن بهن، هنو هنو، هورک هورک، هیده هیدی، هیور هیور،
بمزدن: چه پوک لیدان، چه مه لؤ که لیدان،

بمقتضای: به پیی، به گویره ی،

بمقصد رسیدن: ری له به ر چوون، گه یشتنه جی،

بمواجهه: ← برابر (۵)،

بموجب: به پیی، به گویره ی،

بموقع: به جی، به کات، به کاتی خو ی، به گاف، به وخت، به واده (که نگرو
ماسه ت به واده ی خو ی)، سهرگاف، سهره وخت، سهری کات،
له سهره وخت، له سهرکات، له کای شیوادا،

بمهلکه افکندن: ← به چل انداختن،

بمهلکه انداختن: ← به چل انداختن،

بمیان آمدن: تامینه وهره وریاس، باسکران، هاتنه ثارا، هاتنه ثاروه،
هاتنه گور، هاتنه نتوان،

بمیان آوردن: باسکردن، هینانه ثارا، هینانه ثاروه، هینانه گور،
هینانه نتوان،

بسن: ۱- دار: بنه دار، دار، درمخت، ۲- تنه درخت: قه دی دار، ۳-
درختون: بنه وشیله، به نشتؤک، به نک، به نوکه، به نوکه، به نوکه،
دار به نوک، دار به بن، فه نی، قزبان، قه زخوان، قه زقان، قه زقوان،
قه زقه وان، قه زکوان، قه زوان، قه سقان، قه سقوان، قه سقه وان، قه سکان،
قه سکووان، قه سکون، قه سخوان، قه سوان، قه سکه وان، قه نه ته قی،
کزوان، که زان، که زوان، که سکان، وه نه ته ق، وه نه مشک، وه نی، وه نی،
پن: پس، دوند (بارام بیدوند مایه وه)، کور، لاو (زارؤکی من دوو کیژو
دوو لاو ن)،

بُن: ۱- بن، بنه، بنه پت، بناخه، بنخ، چه ق، ۲- ناخر، ناخیر، ناکم،
نه نجام، برانه وه، بن، بنه تا، به ند، پامان، پایان، ته مامیه ی، ته واپوون،
جیبه جیبوون، خه لاسبوون، دوا، دوا یی، دوامی، دویمای، دویمایک،
سهر، سهره نجام، شه میران، شهوت، عاقیبت، غایهت، فه سال، قوتار،
قورتال، قه دیان، کؤتا، کؤتاهی، کؤتایی، کووتا، نه هیهت، نه هیهت،
نیه هیهت، ۳- پزووی قوون، کونی قوون، ۴ ← آخشیج (۱)،

بُنّا: ناڤاهی چیکه ر، ناڤاهی کار، ناوه دانکار، به نا، به ننا، سواکین، گلکار،
- بِنّا ئی: به ننا یی، قوره کاری، گلکاری، نانی، نهانی،

بِنّا: ۱ ← بنیاد، ۲- ساختمان: بنیا، بینا، بینا کاری، خانوبه ر،
ساختمان، ساختومان، عه مارهت، عیمارهت، ۳- بنیانتان،
دروست کردن، ساز کردن، قوره کاری کردن (ساختمان)، کردنه وه،
گورگورندن، ۴- شکل، شیوه، ۵ ← قرار،

- بنّا افکندن: ۱- خانه ساختن: خانوودروست کردن، قوره کاری کردن،
۲- خراب کردن خانه: خانووپرووخاندن،

- بنّا بران: به پیی نه وه، به وپی یه، به وه ویه،

- بنّا براین: ناوا، بهم بونه وه، بهم پییه، ده ی سا، به وه ویه وه، جا، سا،
که پیسه نه، که واپوو، که وایه،

- بنّا برین: ← (بنّا برین) ← بنا،

- بنّا بوون: برپاربوون، قهراربوون، قهراربوون،

- بناداشتن: پتویستببون، تواسن، خواستن، گهره کببون، گهره کببیه، ههره کببون، ویستن،
 - بناسازی: بیناکاری، خانووسازی، قورپه کاری،
 - بناشدن: ۱- چاکران، دروسببون، دروسببیهی، دروسبببون،
 دروست کران، سازببون، سازببیهی، سازکران، کرانهوه، کرانهوهی
 مال(این خانه تازه بناشده است: ثم مالّه تازه کراوه توهه)، کریابوه،
 گزگژین، ۲- برپاردان، برپار وایبون، قهراردانزان(بناشد همه باهم برویم:
 قهرار دانرا هه موو پیکهوه برۆین)،
 - بناکردن: - بنا(۳)،
 - بناگذشتن: ۱- بنانهادن، ۲- برپاردان، قهراردانان،
 - بناگر: ۱- بنا، ۲- کارگر، ۳- معمار،
 - بنانهادن: ۱- بناخدهارپشتن، بناغه دانان، ۲- دانان، دروستکردن،
 سازکردن، هه ودانین،
 - بنای یادبود: بنای بیرهوه ری، خانووی سازکراو به بۆنه ی بیرهوه ری
 روداویتک، مینیومینت،
 - بنا: - بنا،
 - بناپ: بناو، بن فاو، بنی فاو، قوولایی فاو،
 - بنات: کچان، کیژان،
 - بنات النعش: چاره گاه، حهوت بره، حهوت براله، حهوت براله،
 حهوت ووانان، حهوت ووانه، ههفت بره،
 - بنات النعش صغرا: حهوت براله، حهوت ووانه ی بچووک،
 - بنات النعش صغری: حهوت براله، حهوت ووانه ی بچووک،
 - بنات النعش کبرا: حهوت ووانه ی گهوره،
 - بنات النعش کبری: حهوت ووانه ی گهوره،
 - بنات سلطنت: شازاده خاتونان، شازاده خانمان، کچانی شاه،
 - بنات نیا: گیای ساوا،
 - بنات گردوون: ۱- سئ تهستیره ی له پزیه ک له حهوت ووانه، ۲-
 گشت تهستیره کانی ئاسمان، هه موو تهستیره کانی حاسمان،
 - بنات نعش: حهوت براله، حهوت ووانه، ههفت بره،
 حهوت براله، حهوت ووانه ی بچووک،
 - بناحق: به ناحق، به نارهوا، به ناههق، ناحق،
 - بناخواست: به بیئیراده، به بیمه یلی، به بی ویستی خو، به نابه دلی،
 به نه خواروی، به نه وه دلی، به نه ویستی، بی دلی، نه به دلانه،
 - بنادر: به ندره کان، شاره کانی که ناردهریا،
 - بناشناخت: به نه ناسراوی، به نه ناسی، نه ناس، نه ناسراو،
 - بناغ: ۱- تارعبوت، ۲- تالی هاوریشم، داوی هاوریشم، ۳-
 رپسی خاوی له کلکه ته شی هالیندراو پۆ پستن، هۆرپه، ۴- هه وئ،
 - بناکام: به ئاوات نه گه یشتوانه، به بیمرادی، به ناکامی (بناکام از دنیا رفت:
 به ناکامی سهری نایهوه)، بی گه یشتن به ئاواته کان، بیمراد، کامندهیوانه،
 نابه کامانه، ناکامانه، نامرادانه،
 - بناکامی: - بناکام،
 - بناگاه: بیخه بهر، خو تخافل، ژنشکاف، ژنشکافه، کتوپر، کرپ، کرپه،
 کرمؤس، کتوپر، کوت و مززهقی، کوت و مززهقی، گز، گزگوم،
 گزگومبته، گزگومبهد، گزگوممت، گوز، لووتوبزوت، له پر، له پرا،
 له پرایه کی، له پرا، له پروناکاو، له پری، له ناکاو، له نکاو،
 له هیئک، له هیئکرا، له هیئکوه، ناخافل، نه خافل، ناخلاف، ناکاو،
 ناگا، ناگهان، نش، نشک، نشکا، نشکاف، نشکافک، نشکافی، نشکؤگ،
 هیئکرا، یه کاندهر دوو، یه کاندهر دوو، نشکیشه، نکاو، نوکم، نه ژگاف،
 نه کاو، نیسکفه، هانیسک، کؤ، هه نی، هیئک، هیئک، یه کتسن،
 یه ک کهرت، یه کهؤ،

بناگوش: بانی گوئ، بناگوئ، بناگوئچکه، بنانگوئ، بنانگوئچکه،
 بنجاینگ، بنگوئچکه، بنگهه، بنگه گوش، بنگهوه، بنگی گوهی، بهر گئی،
 په له گوه، په ناگوئ، په نای گوئچکه، کلکه ی گووش، گۆشهک،
 - بناگوش آکنده: - برناس،
 - بناگوش گوشک: - اوربون،
 - بناگوش کردن: ۱- مه لاشوه هیتانه وه، ۲- بندگی(۱)،
 - بنام: ۱- بناف، به ده نگوئاو، بهرنیاس، به ناف، به ناو بانگ، به ناووده ننگ،
 به نیوبانگ، خاوه نناو، دهنگانه، دهنگدار، دهنگدیر، دهنگین، دهوخ،
 سه ربه دهروه، سه رنیاس، مه شوور، مه شوور، مه شوور، ناسراو، نافدار،
 نامدار، نامه دار، نامی، نامییه، ناویه دهروه، ناو دار، ناو دیر، نومدار،
 نیویه دهروه، نیو دار، ۲- همنام: هاوئیو، هه قنفاق،
 - بنان: ۱- انگشت، ۲- سه ره ته نگوست، سه ره قامک،
 - بنانه: ۱- ته نکوستیک، تبلیک، قامکیک، ۲- سه ره ته نگوستیک،
 سه ره تبلیک، سه ره قامکیک،
 - بناور: ئارینج(زیربغل)، ناشین، برین، بیرؤف، پرزک، پز، په قپه قؤک،
 په قیزؤک، دمه ل، دمیل، دومه ل، دومه ل، پیشک، سؤ(دمل
 شده زیربغلم درآمده: بۆته سؤ له بن هه نگلم هاتوه)، قوونار، قونیر، قوونیر،
 قه شفووس، کینیر، کوان، کوفان، کوفان، کوولک، کولکه با، کووله با،
 کوله ژان (آزاد هنده)، کوولیر، کونیر، کونیر، کهوه، گؤتر، لوول،
 ماده، موچ، مه رتزه، ناسؤر،
 - بناور: ۱- بیخ دار: بندار، به بن، به پریشوو، ریشه دار، ۲- ژرف: باهوو،
 بیقلم، چال، چال، چواشو، ساکول، ساکول، سووتار، سووتال، قوور،
 قوول، قوول، قوویل، قیل، کاس، کوور، کوور، کوویر، گاود، نق،
 نووق،
 - بن بست: ۱- بی دررو: بنهست، بنهوه، پیکؤرک، پیکا یا کؤلانی
 لایه ک داخراو، کویره کؤلان، ۲- کاری به زحمه تی بی پیکاچاره،
 گری کویره ی کار،
 - به بن بست رسیدن: ده ره تان لی بران، پی چاره یه ک بۆنه دؤزرانه وه،
 پیکاچاره یه ک بۆنه مان، قه تیس مان،
 - بنبل: ۱- ترشی، شتی ترش، ۲- سیوی ترش به تاییه تی،
 - بنبو: - خیزران،
 - بنت: دؤت، کچ، کهنشک، کهنشک، کیز،
 - بنتیجه رسیدن: به ناکام گه یشتن، ساغبوونه وه،
 - بنج: - بنگ،
 - بنجاره: فرۆشهری گهنم به له شکر،
 - بنجاق: ۱- ئالفه گهل، مووروی ره نگاوپه ننگ، ۲- زه نه بری کهر و لآخ،
 مووروی رازاندنه وه ی چاره وئ، ۳- ولاحی رازاوه به متمموور، ۳-
 بنجاق،
 - بنجشک: - گنجشک،
 - بنجک: کلهووی لۆکه بۆرستن، لۆکه ی له که واندراو، هۆرپه ی لۆکه،
 - بنجل: ۱- بهرماوی سفره، ۲- ناشاخه، بنؤک، بیبره وه، بیکه لک،
 پۆخله وات، چرووک، چیتؤکه، خه لیخه، داشاخه، عه ماره پؤ، قرپؤک،
 قرپؤل، کالای بیبازار، کالای که مرخ و بی خوازیا،
 - بنجل خر: پۆخله واتسین، قرپؤک سین، کرپاری شتومه کی له کارت،
 گه نه خر، گه نه خه،
 - بنجیدن: - بازودادن،
 - بنجیک: شوئی تیدا به ستنه وه ی ئه سی نامه بهر له سهر پیکا،
 - بنجاق: به لگه ی نووسراوی خاوه ندراتی، قه باله ی ملک،
 - بنحوی: - بطریق،
 - بند: ۱- بازی(۲)، ۲- نهو تیله ی چینی و شتی شکاوی دیکه ی پی

چادەكەنەو، گاو، گەو، ۳- بەشكەك لە كۆتەپ، ۴- بەند، فەن، فەند،
 وەس، وەن (بازو بند: بازو وەن)، وەند، ۵- بەستەي گيا، باخە، باقە، ۶-
 بەند، پاشگري بەواتا ئەو هەي دەبەستەي، ۷- بەندباخە، ۸- بەند،
 پاشگري بەواتا دا پۆشەر، وانكە (پيش بند: بەروانكە)، ۹-
 پەيمان (زەماوەندو...)، ۱۰- جووتی گالە جووتدا، ۱۱- چاوە پوانی،
 چاوە پۆی بوون بۆكرانی كاریك، ۱۲- بەره جووت، ۱۳- جووتەگا، ۱۴-
 ئازوهری، تەما، تەماح، تەماكارى، تەوا، جله، چاوپتەه لێنان،
 چاوتیزنەبوون، چاوتیزنەبوون، چاوتیزنەبوون، چاوتیزنەبوون،
 دلبژۆكى، دەمداچەقاندن، دەمداچەقاندن، زێدە خوازی، قرم، قورم، قەپ
 داگرتن، هەلب، هەلبە، ۱۵- تەنافی جلكان، ۱۶- ئالووژ، ئالووس،
 ئاهین، ئەنوو، بوشكول، پاسار، پلمە، پۆژن، پووشكول، پەروۆش،
 پەرتشانی، پەزارە، تەم، جفار، جەخار، جەچمەت، خوسە، خەفەت،
 خەم، خەملە، خەموخەخار، خەموخەفەت، خەمو كەسەر، داخ،
 داخوچەسەرەت، داخوچەخەن، داخوچەرد، داغ، دلبەری، دلگەری،
 دلگەربوون، دلگەری، دلمان، دلمانی، دلمايی، دەرد، دەردوشار،
 دەردوشار، دەردوغم، دەردوغمەنت، راخ، سوو، سوئی، سەخلەتی دل،
 شاییش، شروو، عەزەرت، غەم، قار، كزی، كزی و ماتی، كوزیرك،
 كۆفان، كۆفان، كول، كول، كۆلاوی، كۆلۆدۆ، كۆلۆكۆ، كۆلو كەسەر،
 كۆلی دل، كەدەر، كەرب، كەسەر، كۆم، مرار، مو، مورووژ، مۆژە،
 مەراق، مەینەت، مەینەتی، مەزەر، مەزەر، مەزەر، مەزەر، ۱۷-
 تیسما لە هاسنی ئەرم بۆقایم كردنی سندوق...، فەنەر، ۱۸- پەسولە
 حەساو، دقەنەك، رەسید، قەبز، قەوز، ۱۹- فەراشە، قفل، قلف،
 قوفل، قوفل، قوفل، قوفل، كلیت، كلیل، كۆد، كۆلە، ۲۰- بەند،
 سەند، شتی لاق پێ بەستەنەو، ۲۱- بارمە، پەن، گراو، گرو، گرو،
 گرو، گرو، گرو، گرو، گرو، گرو، گرو، گرو، گرو، گرو، گرو،
 خامەگرو (شئل)، خەربۆك، دوگون، قۆپك، قۆرت، قۆرت، گره، گری،
 گریك، لك، لكە، لەغ، گری، گە، گە، گە، مۆفك، ۲۳- بەند،
 بەندی چیتك، قاپ، قەف، قەل، گریچك، گری، گری دارو قامیش،
 ۲۴- بدونگە، برگە، بەند، بەندی ئەندام، بەندی ئیسقان، بەنگە،
 جگمە، جمشرك، جگمە، جومزگە، جومشگە، جومگە، جومگە، جەمسەر،
 جەمسەری ئیسكان، چوو (حیوان)، خرتك، خرتك، خرتك (دست و پا)،
 خركە (دست و پا)، خرتكە، خرتلە، چوو، دونگە، كاریژ (آرواره ها)،
 كەهك، گریچك، گوشو، گە، گە، گە، گە، گە، لەش، لەم، ماچلەك،
 مۆفرک، مۆفك، مۆفك، مۆفك (شانه)، مەرك، وەند، وەنگ، ۲۵-
 بەن، بەند، بەنی پێبەستەن، شەهین، ۲۶- هەركام لە بەشەكانی نامە پا
 قانوون یا پەیماننامە یەك، ۲۷- خەتی ئێوانی دوو خشت لە دیواردا، ۲۸-
 بەس، بەست، بێن، بێن، شتی پێ بەستەن و داپۆشانەن، وەس،
 - بنداب: ئاوەشكێنە، پرەك، پەنەنگە، بەند، بەندی ئاوە، كەلگە،
 - از بندرستن: ئازادبوون، پزگاریبوون، لەبەندبەربوون، لەبەند
 دەرھاتن،
 - بندامدگی: پزگاریبوون، مدرا، وەستان،
 - بندامدن: ۱- بندامدن باران: باران وەشانەنەو، پزان، برنگدان،
 برینگاندنی باران، برینگدان، چك، چۆرپربوون، خۆشكردن،
 خۆشكردنەو، خۆشكردن، راوەستان، كۆكردن، كوسا، كەزكردن،
 لێكردنەو، وشكبوون، وشكی، وەستانەو، وەستانی بارش،
 وەشانەو، وەشكەردە، هۆرشبرینگان، هەلبەنگان، هەلبەنگان،
 برنگاندن، هەلبەنگاندن، هەلبەنگاندن، هەلبەنگاندن،
 هەلبەنگان، ۲- بندامدن تراوش یا جریان مایعات: ئیشكبوون، ئیشك
 كردن، پزان، بەستەن، چك (چكە)، راوەستان، زەمتین (خون)،
 وشكبوون، برینگدان، گرسایەو، مدرا، مدرايو، مەیین (خون)،
 وشكبوون، وشك كردن، وشك كەردە، وەستان، وەستانەو، ۳-
 بندامدن راه: بەستەن، بەسیان، بێنە، پێش پێ گران، گران،
 گریان، گریبە، نەمانی هاتوچۆ، ۴- نەمقدشدن شیرو پینیر:
 ئەماسبوون، بەستەن، توند بوونی شیرو هەوینكراو، چرمساندن،
 خۆگرتن، پووگرتن، كروونەو، كۆكردنەو، گفین، گوڤین، مەهین،
 مەیان، مەیین، هەقیانبوون، هەقیانبوون، هەوینكراو، هەوینكرتن،
 - بندامدە: ئیشكبوو، خۆگرتوو، راوەستاو، مدرا، مەيو،

- بند آوردن: ۱- بەستەن، پێش پێگرتن، ۲- برژاندنەو،
 راوەستاندنی خۆین...، زەماندن، كافیان، كەواندن،
 - بنداب: قوتکی ئێوان كەندوچۆمان كە لەبەردو ماسە پێكهاووه،
 - بنداز بندجدا كردن: ۱- ئەنجن ئەنجن كردن، پەل پەل كردن،
 پیل پیل كردن، جن جن كردن، پیزال پیزال كردن، شەلوپەل كردن،
 شیتال شیتال كردن، ونچرونچر كردن، هەنجن هەنجن كردن، ۲-
 زۆر ئازاردان، چەرمی كەسێ دەق كردن،
 - بندان: بەندان، بەندان (سەهۆلبەندان، خەنەبەنان)،
 - بندانتها ئی انگشت: بەندی سەرووی قامك، گوگم، گوگم،
 - بندانداختن: دموچاوە هەلگرتن، پوو مەت گرتن، پوو گێرتەي،
 كردن (پشتگوێ/هەنیه كردن...)، مووی زیادەي هەلقەندەنەو بە دەزوو،
 هەلگرتن، هەنیه كردن،
 - بندانداز: دموچاوە هەلگرتن، پوو مەت گرتن، هەنیه هەلگرتن،
 - بندانگشت: ۱- ئەندازە بەكە بەدەری ژايبی ئیسکی سەری قامك
 (سەرەقامك)، ۲- كوتە ئیسکی قامك، گردەلە، گە، گە، گە،
 مونك، ورتكە، ۳- بنگەي تل، بنگەي ناوین، بەنەنگوس، بەندی قامك،
 زاك كلك، گریچك، گریبە، گەهەك، گەي تیل، گەي قامكان،
 وەندی كلك،
 - بندباز: پالەوانی سەر تەناف، پەتباز، تەنافباز، دارباز، لۆتی زەلە،
 - بندبیربند: دوا بە دواي بەك،
 - بندبیرخاستن از...: ئازادكران، كرانەو،
 - بندبیربرونهادن: بریتی لەبیکە پۆكردن، دمبرین، كە پۆبیرن،
 - بندبیرگرفتن: بەند كردنەو، لەبەند پزگار كردن،
 - بندبیرنهادن: بەستن، بەستەنەو، بەندكردن، بێناندن، بێناندنەو،
 بێنانهو، بێندن، بێنین، پەت كردن، پەت كردن، پێچانەو، جەرد كردن،
 پزگاری كردن، قەبەستەن، قفل كردن، گرتن، گرتەي، مدراي، نژاندن،
 وەبەستن، مدراي، وەستاندن،
 - بندبیربست: (بندوبست) ← بند،
 - بندبیرستن: ۱ ← بندبیرنهادن، ۲ ← سدبستن، ۳- دەبەنگ كردن،
 هۆنینهو (مووروو...)، ۴ ← بش زدن، ۵ ← تۆقەداشتن، ۶- تووشی
 قەرزداربوون، وەنقەرزان كەوتن، قەرزداربوون، قەرزوهر گرتن، ۶ ←
 وەرگرتنی شتیك لەكەسێك بە پارانەو پێ داگرتن، ۷ ← ئەستاندنی
 شتیك لەكەسێك بەقیل،
 - بندبیربند: بەندبەند، جگمە جگمە، گە،
 - بندبوون: ۱- ئاویژانی، بەلی، پێداكرای، پێوهر كراوی، پێوهره
 و اسراوی، داچكای، داچەلاوی، داشۆرگای، دالەقاوی، داھێشتراوی،
 داھێلدارای، داھیلراوی، شۆپوهر كراوی، شۆپ، گلاری، هەلاوهر سراوی،
 هەلواسراوی، ۲- ئەوقبوون، ئەوقەبوون، بەندبوون، پابەسبوون، پا
 بەستبوون، پابەسبوون، پابەسبوون، پزگاریبوون، دووچاربوون،
 دەرەتان لێبیران، قەتیسمان، گران، گرتاربوون، گران، گریبوون،
 گریبەي، گریخواردن، گریواردەي، گریوهر بوون، گرییان، گریبای،
 موقتەلابوون، ۳- بە شتیكەو بەستەن، بەنبوون، بەندبوون بە...،
 پێوهر بەندبوون، گریانەو، گریبوون، گریسانەو، وەن بێهەي،
 - بندبیربست: بەندی گون، پەگی گون،
 - بندبیرپارە كردن: پەت پزین، پەت پساندن، هەلتووژاندن،
 - بندبیرپایان: بەندی پزین، گریداران (وەك هەزار پزین و
 پەسپەسە كۆلە...)،
 - بندتسبیح: بەندی تەسبیحی، بەنی دەسجیبی، رشتەي پەسپۆكی،
 - بندتنبیان: بەندۆخین، بەندەخوین، بەندیخوون، بەن شوألین، بەن
 شوألین، بەندەخوین، دۆخوین، دۆخین، دێخوون، گونجەنە، گونزەنە،
 ناو خوان، وەنجەنە، هۆجە، هۆجەنە، هۆجەنە،
 - بندتنبیان: ئاوەكی، بن شەر (زباتر بۆ شێئەرو نووسراو)،
 قسەي بێسەرۆبەر، قسەي بێمایەو هێچ، هۆژانا بێ مەعنەو بێ كیش و

کوپیان، کوپین، کەوتش، گونجان، گونجای، گونجین، گویندنجیوون، گەشگەرتن، لاگرتن، لاگرتە، لەتان، تمانەپەیداکردن، مدران، مدرای، ناشای، نشتش، نەترین، ورینگرتن، وەرکەتن، وەرکەفتن، وەرکەوتن، هاتنە سەرخۆ، هاتنەو سەرخۆ، هالەبوون، هەدادان، هەداربوون، هەدرین، هەدین، هەدیایش، هەقیابوون، هەندران، هەندریان، هەندرین، هەندرین، هەندیبوون، هەیدی بوونەو، هەیدیەبوون، هەیوربوون، هەیوربوونەو، هەیورین، ۲- ئارامبوونەو، ئۆقرەگرتن، ئەرەمەرزیا، ئەرەمەنە، بەرقەرار بوون، بەندیبوون، بەنگیوون، پاوەجیوون، چەقان، چەقایی، چەقە، چەقیان، چەقین، خۆگرتن، دامەزران، دامەزریان، دامەزرین، راوەستان، سەقامگیربوون، قایم بوون، قەتیسمان، کەوتەینەو، گرسان، گرسای، گیربوون، گیربەس، گیرخواردن، گیرسان، گیرسانەو، گیرسای، گیرواردە، مان، مانەو، مدرای، نەپۆشتن، وێسان، وێستان، ۳- پێوەبوون، پێوە لکان، پێوەنووسان، تێئالقان، تێگران، تێئالقان، دالقان، دامووسکان، گیربوون، گیرخواردن، گیرکردن، گیرواردە، لکان، لکای، ۴- پاوەجیوون، تەنبەس، تەنبوون، تەنبوون، توندبوون، خۆگرتن، قایمبوون، بێدشکن: بەتوانا، بەندشکین، بەهێز، پزگاریدەر،

- بێدشلوار: ۱- (بەندتبان) ← بێد، ۲- ئەو کەشە ئێکەو پتە سەرشان و شەلوار پادەگرئ، کیش شەلوار،

- بێدشناسی: جومگەناسی، زانستی ناسینی گەلەش، گەناسی،

- بێدطومار: ← (بێدکاغذ) ← بێد،

- بێدفتراک: بێتەرک، بەندی پاشکۆ، بێدساماتە، بێدسامۆتە، بێد سامۆرتە، تەربەند، تەرکی، سامۆتە، سامۆرتە، سمۆرتە، شۆپا، گۆژال، گۆرئیک،

- بێدقنداق پێچ: بەنی یابۆلە پێچ، قارنج، قارنجە،

- بێدکاغذ: بەندی کاغەز، یەکە زماردنی کاغەزە کە بریتی یە لە ۲۴ پەر، دوکور موعین ئاوا دەلی بەلام فەرھەنگی فارسی بە کوردی زانکۆی کوردستان دەلی: بەستە یەک کاغەزی چاپ کە زۆرتر ۵۰۰ پەری (۶۰*۹۰) یان (۷۰*۱۰۰) سانتی مەترە،

- بێدکردن: ۱- تێخسیرکردن، بەتێخسیری گرتن، بەدیگرتن، بەر دەست کردن، بەندکردن، دیلکردن، گرتن، گرتە، گردن، یەخسیر کردن، ۲- بێستن ۳- چوونە زگ، دەست تێکەلکردن، گان، لاقەکردن، ۴- بەرقەرارکردن، پتەو کردن، توندکردن، تەفزاندن، دامەزراندن، قایمکردن، قایمکەردە،

- بێدکشی: بێکەش، بێنکیش، درزوکەلێن دادەر لەخانوبەرەدا،

- بێدکەشە: ۱- ئەو زمانە دچیتە نێوانقە دەرگا بۆ داخستنی، پێژە دەرگا، ۲- بێدگی، ۳- دریند، ۴- زرفین، ۵- نوکری،

- بێدکشی: بێکەشی، بێنکیشی، پێکردنەو نێوانی خشت یا بەردەکانی دیوار، درزوکەلێن دادان،

- بێدکۆ: کۆی وەک حەسار،

- بێدکفش: بەنپێلاو، بەندی پێلاو، بەنی کوش، سۆلەند، سەر بەن، شەهین، قەبتان،

- بێدکمر: قایشی پشترین، قەدبەند، کەمبەرەس، کەمبەرە، کەمبەرەس، کەمبەرەست، کەمبەرەن، کەمبەرەند، کەمەرک، کەمەرە، هەياسە (نقرەئی و زرین)،

- بێدگاو: جووتەگا،

- بێدگاه: ۱- جومگە، جمگە، ۲- خەر، دۆل، دەرە،

- بێدگسستن: بەندپساندن، پەت پساندن (نامحترمانە)، خۆدەرباز کردن،

- بێدگشاد: ۱- ژئی ماسوولکە، ۲- مفضل،

- بێدگشادن: بەندکردنەو، لەبەند پزگارکردن،

- بێدگشودن: بەندکردنەو، لەبەند پزگار کردن،

- بێدگیر: ۱- جاپوو (ساروج) یگ بوو لە قسڵ و پێوو پەمۆیاموو سازکراو بۆ گرتنی درزو ئاودەلێنی گەرماو، ۲- بالار،

سەروا، هەلبەستی بێ کیش و نارێک،

- بێدچارق: بەندی کالە، بەنکالە، بەنی کالە پێچ، شلوخە، شەمامیند، شەمامینە، شەمەیند، کالەبێن،

- بێدچە: گەیی بچووکی قامک،

- بێدخانە: ← بێدخانە،

- بێدخنجەر: بەندی خەنجەر، کۆستک، کۆستەک، کۆسە، کۆسەک، کۆسە،

- بێددریند قبا پافتن: بەنکالە دەبەنکالە خەست (بێددریند قبا... نەمیاف: بەنکالە خۆم دەنەبکالە... ناخەم)، پێکھاتن، یەکگرتن،

- بێددل: بەندل، بەندی دل، وەنەندل،

- بێددل پارەشیدن: ۱- بەندل بریان، بەندی دل پسان، بەندی دل لەرزان، بەندی دل لەرزین، تۆقان، تۆقایی، تۆقە، تۆقیان، تۆقین، جنقین، جەفلین، جەنقین، دل داگەفتن، دل داگەوتن، روچ چوون، پۆچ چوون، پۆچ لوی، زاتچوون، زاورچوون، زارەترەکی بوون، زارەچوون، زاق، زالەترەکی، زالەترەکیوون، زالەتەقین، زالەتەقین، زاورچوون، زراوتۆقان، زراوتۆقین، زراوتۆقوون، زۆرتەرسان، فرەترسیان، فەرھان، فەرھین، هەزقین، هەزقین، ۲- ئارەبە لێبوونە جریە، ئاشقە لێبوونە ماشقە، ئالۆزان، ئالۆزبوون، ئەرەچلەکی، پەخەبەرێک زۆر تێک چوون، بەندی دل لەرزان، بەندی دل لەرزین، پەرتیشان بوون، پەرتیشان لێبوون، پۆشەکان، پەشۆکان، پەشۆکیان، پەشۆیان، پەشۆبوون، پەشۆیان، چەنەشۆیایی، خەجلان، داتەمیان، داتەمین، داچلەکان، داچلەکیان، داچلەکین، دلپەرتبوون، پاتلەکان، پاچلەکان، سەرگومکردن، سەرلێشێوان، سەرەنەشێویایی، شپرزەبوون، شلەژان، شلێویان، شەپۆیان، شێوان، شێویان، شێویایی، فکرتێکچوون، فەشەبیلان، کارخراپبوون، لێتیک چوون، لێشێوان، ماتووبە شێویوون، هاڵۆزان، هاڵۆزبوون،

- بێدراآبادان: بەندان، کەتەن زەیی، قەوماندن، کەتەن کردن، هەلبەکی گەرە کردن،

- بێدزیان نداشتن: تێدپارەنەوستان، قسەتینەوستان،

- بێدزندن: جەریە کردن، گاوکردن، گاوکردنەو، گەوکردن، گەو کردنەو،

- بێدزن: گاوکەر، گەوکەر، گەوکەرەو،

- بێدزنی: جەریە کاری، گاوکاری، گەوکاری،

- بێدساعت: بەندەساعات، بەنساعات،

- بێدسەر: ← (بێدناف) ← بێد،

- بێدشیدن: ۱- ئارامبوون، ئارامبوونەو، ئارامگرتن، ئارخەیانبوون، ئارخەیان، ئاسوودەبوون، ئاماینە سەر روو، ئامایو سەر روو، هاتنەسەر خۆ، ئۆقرەگرتن، ئۆقرەگرتنەو، ئەرخەیانبوون، ئەرەسەکنای، ئەرەکاسۆلنای، ئەرەمرکیایی، ئەرەلەبوون، برۆایی هەبوون، بێخەمبوون، پالدا نەو، پال لێ دانەو، پشندانەو، پشتراستبوون، پشترایمبوون، پشت لێدانەو، پشت لێکردنەو، پشودان، پشودانەو، پشوو هاتنەو بەر، پشوو هاتنەو سەر خۆ، پشوو هاتنەو سەر خۆ، پشوو یەک هاتنەو بەر، پشیدان، پەرمیان، تەندان، تۆتکە خواردن، تۆتکە کردن، تۆتکە کردنەو، تۆتکەگرتن، تۆتکەگرتن، تۆتکەگرتنەو، تۆتیکە خواردن، تۆتیکە خواردن، تەبتین، تەواسان، تەوتین، حاوانەو، حەجمان، حەجمین، حەسانەو، حەوین، خاترجەمبوون، داساکین، داسەرەفتن، داسەرەوتن، داسەرەوین، داسەکنان، داسەکنین، داکاسان، داکاسیان، داکاسین، داکەسیان، داکەسین، داکەفتن، داکەوتن، دارمان، دارمان، دارمکان، دارمکانەو، داموکان، دانەوین، دل ئاسوودەیی، دل ئاوخواردنەو، دل تەنایی، دلنیا بوون، دلنیا، پاكەوتن، پاكەوی، پۆفتان، پۆفتان، پۆتەفتان، پۆتەفتین، پۆسەکنان، زەوتبوون، زەودبوون، ستارکردن، ستارگرتن، سەرەفتن، سەرەفتی، سەرەوان، سەرەوایی، سەرەوتگرتن، سەرەوتن، سەرەوتی، سەرەوین، سەکنین، سەکنیھاتن، سەبووریھاتن، سەبووریھاتن، فکرتاسوودەبوون، قریان، قورمین، قیھاتن، کپبوون، کپبەیی، کپبوون، کپبەیی،

- بندگانگیس: بنگه‌زی، به‌نپرچ، به‌نجه‌له، به‌ندگیس،
 - بندگاناف: ئەوبه‌شەمی نێوک کەلەکاتی لەدایکبوونی منداڵداده‌یبرن،
 بەنی‌ناوک، پەگۆنەهەمی، ناوکەپەتک،
 - بندگانای: قەفی قامیش، گرتی قامیش، ماسوور،
 - بندگانئ: قەفی قامیش، گرتی قامیش، ماسوور،
 - بندگانان: بەستنه‌وه، بەندخستنه‌مل، بەندکردن، پەت‌خستنه‌مل،
 پەتکردن، پەتک‌کردن،
 - بندوقبساط: بەن‌وبەسات، خرتوپرت، دامودەزگا، شتومەک،
 کەلوپەل،
 - بندوقبست: ۱- تدبیر: باشار، پاشار، تانگ، تەفدیر، تەگبیر، تەگبیرو
 پا، تەوم، چارە، چارە‌پێ، راوێژ، شیرەت، شێۆر، گەنگەشە، مساوەرە،
 مسوور، مشوور، مشوورە، نەوت، ۲- ترتیب: تەرتیبکردن، پیکخستن،
 پیکوپییک‌کردن، ۳- ساخت‌وپاخت: بەدزی پیکهاتن، بەننو بەس،
 بەنبوبەس، پیلان، تەگبیرکردن دژی کەسێ، تەونوبەست، جەمینۆک،
 خرتی‌وپرتی، خلینەو بلینە، دەستەبەندی، سازوباز، سەین‌وبەین،
 کاکەوبرالە، کەنبوبەین،
 - بندوقبستچی: ۱- پیلانگێر، دەستەباز، دەستەبەن، ۲- فریبکار،
 - بندوقبستی: ۱- پیلانگێر، دەستەباز، دەستەبەن، ۲- فریبکار،
 - بندوق‌و‌رغ: بەندناو، بەندی‌ئاو‌هە‌لبە‌ست‌ن، بەندی‌پیش‌ئاو
 لە‌دارو‌بووش‌و...،
 - بندوق‌پە: بەندی‌بەرۆک، گۆبەرۆک، گۆجە،
 - بە‌بند‌کە‌ش‌ید‌ن: ← زندانی‌کردن،
 - بە‌گە‌سی‌ب‌ند‌کرد‌ن: ← پە‌گە‌سی‌پ‌یلە‌کرد‌ن،
 - د‌ر‌ب‌ن‌د‌چ‌یز‌ی‌ن‌ب‌و‌د‌ن: بۆ‌گ‌ر‌نگ‌ن‌ه‌بو‌ون، بە‌ه‌ت‌د‌ن‌ه‌گ‌رت‌ن، د‌ه‌ر‌ب‌ای‌ستی
 ش‌ت‌ئ‌ ن‌ه‌ه‌ات‌ن، د‌ه‌ر‌ب‌ە‌س‌ت‌ ن‌ه‌بو‌ون، گ‌ر‌نگ‌ی‌ پ‌ین‌ه‌دان، گ‌و‌ئ‌ی‌ بۆ‌ ش‌ت‌ئ‌ ش‌ل
 ن‌ه‌بو‌ون، گ‌و‌ئ‌ی‌ پ‌ئ‌ ن‌ه‌دان، گ‌و‌ئ‌ی‌ ل‌ئ‌ ن‌ه‌بو‌ون،
 - د‌ر‌ب‌ن‌د‌کرد‌ن: ← زندانی‌کردن،
 ب‌ن‌د‌ا‌د‌: ۱ ← ب‌ن‌ی‌ا‌د‌، ۲ ← پ‌ش‌ت‌ی‌ب‌ان‌،
 ب‌ن‌د‌ا‌ر: ۱- ئابووری، ئە‌نو‌خ‌ت‌ه‌، پ‌اش‌ق‌ل‌، پ‌اش‌ق‌ول‌، پ‌اش‌ه‌ک‌ه‌ف‌ت‌، پ‌اش‌ه‌
 ک‌ه‌وت‌، پ‌اش‌ه‌ ک‌ه‌وت‌ی‌، پ‌ه‌ز‌م‌ن‌ه‌، پ‌ه‌س‌ه‌ن‌ا‌ز‌، ف‌ه‌بو‌ور‌، ق‌ه‌بو‌ول‌ک‌، گ‌رد‌و‌ک‌،
 گ‌رد‌ه‌و‌ه‌ک‌و‌پ‌ی‌، گ‌ل‌د‌ر‌یا‌و‌، گ‌ل‌و‌د‌ر‌یا‌و‌، ل‌ه‌د‌ه‌م‌گ‌ر‌ان‌ه‌و‌ه‌، ل‌ه‌ز‌ا‌ر‌گ‌ر‌ان‌ه‌و‌ه‌، ل‌ه‌ش‌ت‌ئ‌ی
 ش‌ت‌ئ‌ و‌ه‌ل‌ان‌ان‌، م‌ال‌د‌ار‌ی‌، نۆت‌ه‌، ن‌ه‌ت‌ه‌، ن‌ه‌ک‌ه‌پ‌و‌و‌ز‌، ن‌ی‌ا‌ت‌ه‌، و‌ه‌ر‌ام‌، و‌ه‌ر‌س‌ی‌ف‌،
 ۲- ئ‌ا‌ژ‌ه‌ل‌د‌ار‌، ئ‌ا‌ژ‌ه‌ل‌ف‌رۆ‌ش‌، چ‌ی‌و‌د‌ار‌، د‌ان‌ه‌و‌ئ‌ل‌ه‌ف‌رۆ‌ش‌، د‌ه‌غ‌ل‌ ف‌رۆ‌ش‌،
 س‌ه‌و‌ز‌ه‌ف‌رۆ‌ش‌، ع‌ه‌ل‌ل‌ا‌ف‌، ۳- ئ‌ه‌م‌ا‌ر‌، ئ‌ه‌ن‌ب‌ا‌ر‌، ت‌ال‌وار‌(ت‌وت‌ون‌)، ح‌م‌ب‌ا‌ر‌،
 ح‌م‌ب‌ا‌ر‌، د‌ا‌ر‌د‌ان‌ (ه‌ی‌ز‌م‌)، د‌ه‌ق‌د‌ان‌اش‌(ح‌ب‌و‌ب‌ات‌)، ع‌ن‌ب‌ا‌ر‌، ع‌م‌ا‌ر‌، ع‌ن‌ب‌ا‌ر‌،
 ک‌و‌گا‌، ک‌و‌گ‌ه‌، ک‌ۆم‌گ‌ه‌، م‌ه‌خ‌ز‌ن‌، م‌ه‌پ‌ه‌گ‌(ع‌م‌د‌ه‌ف‌رۆ‌ش‌)، ه‌ا‌ف‌ر‌د‌ان‌(ع‌ل‌و‌ف‌ه‌)،
 ه‌ام‌ب‌ا‌ر‌، ه‌م‌ا‌ر‌، ه‌ه‌م‌ا‌ر‌، ه‌ه‌س‌ا‌ر‌، ه‌ی‌س‌ا‌ر‌، ه‌ی‌م‌ل‌و‌و‌(ه‌ی‌ز‌م‌)، ۴- ئ‌ه‌ج‌ز‌ا‌چ‌ی‌،
 ح‌ه‌ت‌ا‌ر‌، د‌ه‌ر‌م‌ان‌ف‌رۆ‌ش‌، د‌ه‌ر‌م‌ان‌ و‌ز‌ه‌ش‌، ۵- ئ‌ه‌س‌ی‌ف‌رۆ‌ش‌، ی‌ئ‌ک‌ س‌م‌ف‌رۆ‌ش‌،
 ۶- باغ‌د‌ار‌، ۷- باقی‌(۱)، ۸- باهوش‌، ۹- باز‌ر‌گ‌ان‌ی‌ ک‌ان‌،
 ت‌ا‌ج‌ر‌ی‌م‌ه‌ع‌د‌ن‌، ۱۰- ب‌نا‌و‌ر‌(۱)، ۱۱- ب‌ه‌س‌ت‌و‌و‌، ج‌ه‌م‌ه‌د‌ی‌، ق‌ه‌ر‌س‌ا‌و‌،
 ق‌ه‌ر‌س‌ی‌و‌، م‌ه‌ی‌ی‌گ‌، م‌ه‌ی‌ی‌و‌، ۱۲- ب‌ی‌س‌ت‌ان‌چ‌ی‌، خ‌ا‌و‌ه‌ن‌باغ‌، ۱۳- ح‌ه‌س‌ل‌،
 ح‌ه‌س‌ل‌ی‌، پ‌ه‌س‌ن‌، س‌ه‌ر‌ه‌ک‌ی‌، ۱۴- د‌ه‌س‌م‌ای‌ه‌دار‌، س‌ه‌ر‌م‌ای‌ه‌دار‌، م‌ای‌ه‌بۆ‌ش‌
 (ب‌ز‌ر‌گ‌)، م‌ای‌ه‌دار‌، ۱۵- ب‌ا‌ج‌و‌ه‌ر‌گ‌ر‌ی‌ب‌از‌ر‌گ‌ان‌ی‌، گ‌و‌وم‌ر‌گ‌ چ‌ی‌،
 گ‌و‌وم‌ر‌گ‌و‌ه‌ر‌گ‌ر‌، ۱۶- م‌ح‌ت‌ک‌ر‌، ۱۷- خ‌ا‌و‌ه‌ن‌ م‌ل‌ک‌، خ‌ا‌و‌ه‌ن‌ی‌ ز‌ه‌و‌ی‌و
 خ‌ا‌ن‌و‌ب‌ه‌ر‌و‌...، م‌ل‌ک‌د‌ار‌، ۱۱۸- و‌ه‌ر‌گ‌ر‌ی‌ باج‌ی‌ بار‌، و‌ه‌ر‌گ‌ر‌ی‌ بار‌ان‌ه‌،
 ب‌ن‌د‌د‌: ← ب‌ن‌د‌ا‌د‌،
 ب‌ن‌د‌ر‌: ئە‌س‌ک‌ه‌ل‌ه‌، بە‌ن‌د‌ه‌ر‌، پ‌ه‌س‌ا‌ر‌، پ‌ه‌س‌ا‌ر‌گ‌ه‌، ت‌ا‌ب‌گ‌ه‌، د‌ه‌ر‌ه‌گ‌ه‌، د‌ه‌ل‌ا‌ف‌،
 س‌تر‌ی‌نگ‌ه‌ه‌، ش‌ه‌س‌ک‌ه‌ل‌ه‌ک‌ش‌ت‌ی‌گ‌ا‌، ل‌ه‌نگ‌ه‌ر‌گ‌ا‌، ل‌ه‌نگ‌ه‌ر‌گ‌ه‌، م‌ی‌ن‌ای‌د‌ه‌ر‌یا‌،
 ب‌ن‌د‌ر‌ت‌: ئ‌ا‌ه‌ی‌ن‌ه‌گ‌ر‌ف‌ت‌ه‌، بە‌ت‌اس‌و‌و‌خ‌ی‌، بە‌ت‌ه‌پ‌و‌ه‌ن‌د‌ه‌ی‌، بە‌د‌ه‌گ‌م‌ه‌ن‌،
 بە‌پ‌ر‌ت‌پ‌ه‌پ‌ر‌ی‌، بە‌پ‌ن‌ک‌ه‌وت‌، بە‌ش‌از‌ی‌، بە‌ک‌ه‌م‌ی‌ای‌، بە‌ن‌ای‌ای‌، بە‌ه‌ه‌ل‌ک‌ه‌وت‌،
 پ‌لۆ‌ق‌ه‌، ت‌اک‌و‌ت‌و‌و‌ک‌، ت‌ر‌ک‌و‌خ‌وا‌، ج‌ار‌و‌ب‌ا‌ر‌، چ‌لۆ‌ن‌ه‌ا‌، چ‌لۆ‌ن‌ه‌ه‌ا‌، چ‌لۆ‌ن‌ک‌ای‌،
 خ‌و‌اب‌ه‌خ‌ت‌ه‌ک‌ی‌، خ‌و‌ب‌ه‌خ‌ت‌، خ‌و‌ب‌ه‌خ‌ت‌ی‌، د‌و‌ب‌ه‌خ‌ت‌ی‌، زۆر‌ب‌ه‌ک‌ه‌م‌ی‌، ش‌ان‌س‌ی‌،
 ک‌ل‌ک‌ن‌ی‌ش‌ان‌، ک‌ه‌س‌ن‌ه‌دار‌، ک‌ه‌م‌، ک‌ه‌م‌و‌ای‌ه‌، ل‌ه‌گۆت‌ر‌ه‌، ه‌چ‌ن‌ه‌، ه‌م‌ان‌ا‌،

ه‌ل‌ف‌ان‌ه‌ک‌،
 ب‌ن‌د‌ر‌گ‌ا‌ه‌: ← ب‌ن‌د‌ر‌،
 ب‌ن‌د‌ر‌و‌غ‌: ← ب‌ن‌د‌ر‌و‌غ‌،
 ب‌ن‌د‌ر‌ی‌: بە‌ن‌د‌ه‌ر‌ی‌، س‌ه‌ر‌ب‌ه‌ب‌ه‌ن‌د‌ه‌ر‌،
 ب‌ن‌د‌ش‌: ک‌ل‌و‌ی‌ لۆک‌ه‌ی‌ ل‌ه‌پ‌ه‌ر‌ه‌د‌را‌و‌ بۆ‌ر‌س‌ت‌ن‌،
 ب‌ن‌د‌ق‌: ۱- ف‌ن‌د‌ق‌، ۲- گ‌ول‌ل‌ه‌ی‌ تۆب‌و‌ت‌ف‌ه‌ن‌گ‌،
 ب‌ن‌د‌ق‌چ‌ی‌: چ‌ه‌ک‌د‌ار‌، ت‌ف‌ه‌ن‌گ‌چ‌ی‌، ت‌ف‌ه‌ن‌گ‌د‌ار‌،
 ب‌ن‌د‌ق‌د‌ار‌: چ‌ه‌ک‌د‌ار‌، ت‌ف‌ه‌ن‌گ‌چ‌ی‌، ت‌ف‌ه‌ن‌گ‌د‌ار‌،
 ب‌ن‌د‌ق‌ش‌ک‌س‌ت‌ن‌: م‌ا‌ج‌د‌ان‌، م‌ا‌چ‌ک‌رد‌ن‌، م‌ا‌ج‌ما‌چ‌ئ‌ین‌،
 ب‌ن‌د‌ق‌ه‌: ۱- بە‌ز‌ه‌ق‌ی‌ ت‌ه‌م‌اش‌ک‌رد‌ن‌، ج‌ا‌و‌د‌ه‌ک‌ه‌س‌ی‌ک‌ پ‌ر‌ی‌ن‌، ۲- تۆپ‌ه‌ل‌ه‌ ک‌رد‌ن‌،
 گ‌لۆ‌ل‌ه‌ ک‌رد‌ن‌،
 ب‌ن‌د‌ق‌ه‌: ف‌ی‌ش‌ه‌ک‌ئ‌یک‌، گ‌ول‌ل‌ه‌ی‌ه‌ک‌،
 ب‌ن‌د‌ق‌ی‌: ← ب‌ن‌د‌ق‌چ‌ی‌،
 ب‌ن‌د‌ق‌ی‌ه‌: ۱- تۆب‌(ش‌ه‌ر‌ی‌)، ۲- د‌ه‌م‌ان‌چ‌ه‌ی‌ ل‌و‌و‌ل‌ه‌د‌ر‌ئ‌ی‌ ق‌ه‌د‌ی‌م‌،
 ب‌ن‌د‌ک‌: ← ب‌ن‌د‌ش‌،
 ب‌ن‌د‌گ‌ان‌: بۆ‌ش‌ای‌ان‌ د‌ه‌ک‌و‌ت‌را‌، بە‌ن‌د‌ه‌ک‌ان‌ت‌، بە‌ن‌د‌ه‌ی‌ تۆ، خ‌ول‌ام‌ی‌ تۆ،
 ب‌ن‌د‌گ‌ی‌: ۱- ئ‌ه‌م‌ر‌ب‌ه‌پ‌ۆ‌ه‌ب‌رد‌ن‌، ئ‌ی‌ت‌اع‌ه‌ت‌ک‌رد‌ن‌، ئ‌ی‌ت‌اع‌ه‌ت‌ئ‌ه‌م‌ر‌ک‌رد‌ن‌،
 بە‌ق‌س‌ه‌ک‌رد‌ن‌، بە‌ق‌ه‌و‌ل‌ک‌رد‌ن‌، ج‌و‌اب‌د‌ان‌ه‌و‌ه‌، چ‌و‌و‌ن‌ه‌ژ‌ئ‌ر‌ف‌ه‌ر‌م‌ان‌،
 س‌ه‌ر‌د‌ان‌ه‌و‌ان‌د‌ن‌، ف‌ه‌ر‌م‌ان‌ ب‌رد‌ن‌، ف‌ه‌ر‌م‌ان‌ب‌ه‌ج‌ی‌ه‌ئ‌ین‌ان‌، ف‌ه‌ر‌م‌ان‌ب‌ه‌پ‌ۆ‌ه‌ب‌رد‌ن‌،
 گ‌و‌پ‌ر‌ای‌ه‌ل‌ی‌، م‌ل‌ئ‌ه‌ر‌ه‌ک‌ئ‌ی‌ش‌ای‌، م‌ل‌بۆ‌ر‌ا‌ک‌ئ‌ی‌ش‌ان‌، م‌ل‌د‌ان‌، م‌ل‌د‌ان‌ه‌و‌ان‌د‌ن‌،
 م‌ل‌پ‌ر‌ا‌ک‌ئ‌ی‌ش‌ان‌، ۲- بە‌ن‌د‌ه‌گ‌ه‌ر‌ی‌، بە‌ن‌د‌ه‌گ‌ه‌ر‌ئ‌ی‌ت‌ی‌، بە‌ن‌د‌ه‌گ‌ی‌، بە‌ن‌د‌ه‌ی‌،
 بە‌ن‌ی‌ه‌گ‌ی‌، خ‌ول‌ام‌ه‌ت‌ی‌، خ‌ول‌ام‌ه‌ت‌ی‌، خ‌ول‌ام‌ی‌، ع‌ه‌ب‌د‌ای‌ه‌ت‌ی‌، غ‌ول‌ام‌ه‌ت‌ی‌،
 غ‌ول‌ام‌ه‌ت‌ی‌، غ‌ول‌ام‌ی‌، کۆل‌ای‌ه‌ت‌ی‌، کۆل‌ه‌ت‌ی‌، کۆل‌ه‌ی‌، کۆل‌ی‌، ل‌ی‌ز‌ن‌ه‌ی‌، ۳-
 ن‌و‌ک‌ر‌ی‌: خ‌ز‌م‌ه‌ت‌، خ‌ز‌م‌ه‌ت‌ک‌ار‌ی‌، خ‌ول‌ام‌ه‌ت‌ی‌، غ‌ول‌ام‌ه‌ت‌ی‌، ک‌ا‌ر‌د‌ار‌ی‌،
 گۆر‌ی‌ا‌ی‌ش‌، گ‌ور‌ه‌ی‌ش‌، نۆک‌ه‌ر‌ی‌، نۆک‌ه‌رات‌ی‌، نۆک‌ه‌رای‌ه‌ت‌ی‌،
 ب‌ن‌د‌گ‌ی‌ گ‌رد‌ن‌: ← ب‌ن‌د‌گ‌ی‌(۱)،
 ب‌ن‌د‌م‌ه‌: د‌و‌و‌گ‌م‌ه‌، قۆپ‌چ‌ه‌، گۆب‌ه‌رۆک‌،
 ب‌ن‌د‌ن‌د‌ان‌: ۱- ئ‌ار‌و‌، ب‌د‌و‌و‌، پ‌دۆ‌، پ‌د‌و‌و‌، پ‌دی‌، پۆ‌، پ‌ود‌و‌، پۆ‌د‌و‌و‌، پ‌و‌وت‌ی‌،
 پ‌و‌وک‌، پ‌ی‌، پ‌ئ‌ی‌، پ‌ی‌و‌، خ‌از‌م‌ی‌ک‌، ه‌ار‌و‌و‌، ه‌ار‌و‌ی‌، ۲- ب‌ن‌د‌گ‌ان‌، ب‌ن‌د‌ی‌ان‌،
 ب‌ن‌ی‌د‌ان‌، ۳- ب‌ه‌ت‌ه‌م‌ا‌ب‌و‌ون‌، ت‌ه‌م‌ا‌، ع‌ز‌م‌، م‌ه‌ب‌ه‌س‌ت‌، ن‌ی‌از‌، و‌ی‌س‌ت‌، ۴-
 پ‌س‌ان‌د‌از‌،
 - ا‌ز‌ب‌ن‌د‌ن‌د‌ان‌: ۱- ب‌ه‌و‌ی‌ه‌پ‌ر‌ی‌م‌ل‌ک‌ه‌چ‌ی‌ه‌و‌ه‌، ۲- ب‌ه‌ت‌ام‌ه‌ز‌رۆ‌پ‌ی‌ه‌و‌ه‌،
 ب‌ه‌و‌ی‌ه‌پ‌ر‌ی‌ پ‌ی‌خۆ‌ش‌بو‌ون‌ه‌و‌ه‌،
 ب‌ن‌د‌ن‌ه‌: د‌و‌و‌گ‌م‌ه‌، قۆپ‌چ‌ه‌، گۆب‌ه‌رۆک‌،
 ب‌ن‌د‌وز‌: ج‌ه‌و‌ال‌د‌ر‌و‌و‌،
 ب‌ن‌د‌وق‌: ت‌ف‌ن‌ه‌ن‌گ‌،
 ب‌ن‌د‌ول‌: بە‌ن‌ئ‌یک‌ه‌ ب‌ه‌د‌ه‌ر‌ب‌ی‌ج‌ه‌ی‌دۆ‌ل‌اش‌ه‌و‌ه‌ ب‌ه‌س‌ت‌را‌و‌ه‌و‌ ب‌ه‌ک‌ئ‌ی‌ش‌ان‌ی‌ د‌ان‌
 د‌ه‌ر‌ژ‌ئ‌ت‌ه‌س‌ه‌ر‌ ب‌ه‌ر‌د‌اش‌،
 ب‌ن‌د‌ه‌: ۱- ب‌ر‌د‌ه‌، ۲- م‌خ‌ل‌و‌ق‌، ۳- م‌ط‌ی‌ع‌، ۴- م‌ن‌(ش‌خ‌ص‌ا‌ول‌)، ۵
 ← ن‌و‌ک‌ر‌،
 - ب‌ن‌د‌ه‌ب‌ی‌ ت‌ه‌ق‌ص‌ی‌ر‌م‌: ئ‌ه‌م‌ن‌ چ‌ب‌ک‌ه‌م‌، ب‌ه‌م‌ن‌ چ‌ی‌، پ‌ه‌ی‌و‌ه‌ن‌د‌ی‌ب‌ه‌م‌ن‌ه‌و‌ه‌ ن‌ی‌ه‌،
 ج‌ام‌ن‌ چ‌ب‌ک‌ه‌م‌، خ‌ه‌ت‌ای‌م‌ن‌ن‌ی‌ه‌، ک‌ار‌ی‌م‌ن‌ن‌ی‌ه‌،
 - ب‌ن‌د‌ه‌پ‌ر‌ور‌: ب‌ن‌د‌ه‌س‌ت‌ل‌ا‌و‌ئ‌ن‌ه‌و‌ه‌، بۆ‌ب‌ه‌ن‌د‌ه‌م‌ی‌ت‌ه‌ر‌ه‌ب‌ان‌، ب‌ه‌ب‌ه‌ز‌ه‌ی‌ی‌ بۆ‌ ژ‌ئ‌ر
 د‌ه‌س‌ت‌ان‌،
 - ب‌ن‌د‌ه‌خ‌ان‌ه‌: ک‌ا‌ول‌اش‌ی‌خۆت‌، م‌ال‌ه‌ب‌ه‌ن‌د‌ه‌ی‌، م‌ال‌ه‌م‌ن‌(ب‌ه‌پ‌ر‌ت‌ز‌ه‌و‌ه‌بۆ
 ل‌ای‌ه‌ن‌ی‌ب‌ه‌ر‌ان‌ب‌ه‌ر‌)،
 - ب‌ن‌د‌ه‌خ‌د‌ا‌: ۱- ب‌ه‌ن‌د‌ه‌ی‌خ‌وا‌، ب‌ه‌ن‌ه‌خ‌وا‌، پ‌ی‌ا‌و‌ی‌خ‌وا‌، ۲- پ‌ی‌ا‌و‌چ‌اک‌،
 م‌رۆ‌ف‌ی‌ت‌ه‌وا‌و‌، ۳- م‌رۆ‌ف‌،
 - ب‌ن‌د‌ه‌د‌ر‌گ‌ا‌ه‌: خ‌ول‌ام‌ی‌ب‌ه‌ر‌د‌ه‌ر‌گ‌ا‌،

- بىندەزادە: ۱- بىندەزادە، كۆلەزادە، كۆيلەزادە، مىندالى كۆيلان، ۲- بەندەزادە(بۇ پېژىلتىن لەكەسى دواندراو دەگوتىڭ)، عەولادى من، كور(يا كىچى) من،
 - بىندەزرخرىد: ئازبە، زېڭرې، زېڭرې،
 - بىندەشكىم: بەندەشكىم، چىس، زىكىن، زىكونى، زىكەپۇ، زىگ پەرىست، زىگەرۇ، سىكەرۇ، كوكە، كولافى، كولب، كولبەوى، كەرخۇر، گىۋىي، نوشگل، نەفسەك، نەوسن،
 - بىندەفرمان: ئالقبەگوتى، ئەلقەبەگوتى، بەرىبار، بەردەستە، بەر فەرمان، بەفەرمان، بەلبەلەگوتى، بېدەنگ، زېڭفەرمان، سەرلەبەر، فەرمان بەر، فەرمانبەردار، قىسەبىس، گوتىبەرئاواز، گوتىبىس، گوتى رايەل، گوتىلەمىست، گوتىلەمىشت، گەردىنكەج، مىلخوار، مىلجەوت، مىل كەچ، ھەلقەبەگوتى، ھەلقەبەگوتى،
 - بىندەمنزل: خانووى من، مالى بەندەدى خوت، مالى چووكەى خوت، مالى من، مالى من، يانەومن،
 - بىندەنواز: - بىندەپور،
 - بىندەوار: بەندانە، بەندەوار، بەندەيانە، كۆلانە، ۋەك عەبدان، ۋەك ۋەك ۋەك، بەندان،
 - بىندى: ۱- اسير: ئەسىر، ئىخسىر، بەردەستە، بەندىكراو، بەيدەست، دىل، گراو، گرتوو، گرتى، گرتار، گىراو، ھەسىر، ھىسىر، ھىشىر، يەخسىر، يەسىر، يىخسىر، ۲- بەندى، بەنى، پاشگرەبۇ: ۳- ئەنچامى كار: (ئاۋىتەبەندى...)، چى، داپىزى، دانەرى، كارى، ۲- بۇيىشەو كار (ئالەندى)، ۲- بۇ دوكان (ئەلبىندى: دوكانى ئالەندى)، ۳- بەندىكراو، بەندى، بەنى، بەنگى، ھەسىر، زىندانى، گراو، گرتوو، گرتى، گىراو، مابووس، مابووس، ھەفس، ھەفسى،
 - بىندىخانە: بەند، بەندىخانە، ھەپس، ھەپسخانە، ھەفس، دۇساخ خانە، دۇستاخخانە، زىندان، زىزان، زىنان، زىنان، زىندان، زىنگان، قىشلە، قولىك، قەلا، گرتووخانە، گرتىخانە، گرتىگەھ، مابوسخانە، ھولقدو، ھەبىس، ھەپس، ھەفس، ھەفسخانە،
 - بىندىدن: - بىندىردن (۱و۲)،
 - بىندىر: دەفەئالقبەدار،
 - بىندى شىدن: ۱- ئىخسىر، بەندى گىران، بەندىكران، ھەفس كران، زىندانى كران، ۲- بناۋىتېرېوون بەنۇبەتتى، تەۋاۋنەبوونى نۇبەتتى،
 - بىندىنك: ئاغزوونە قايشى شەلوار، ئالقبە قايىمىردى كەمەربەند،
 - بىندىمە: دوگمە، گۆبەرۇك،
 - بىندىنە: دوگمە، گۆبەرۇك،
 - بىندىيوان: ئوردىيان، بەندىيوان، زىنانوان، زىنانەوان، زىندانوان، زىندانەوان، زىندەوەر، وردىيان، ۋەردىيان،
 - بىن رىست: بىنچىك، بىنەۋەپسا، بىنچ، بىنچىك،
 - بىنرەمى: بەنەرمى، بەسەبىروھوسەلە، لەسەرەخۇ،
 - بىنزىك: لەنزىك، لەنزىك، نىزىكى، نىزىكى،
 - بىنزىن: بىزىل، بەنزىن، بىزىن، بىزىن،
 - بىنزىن: بىزىل، بەنزىن، بىزىن، بىزىن،
 - بىنسالە: ئىختىيار، بەتەمەن، بەتەمەندىچو، بەسالداچو، بەعومر، بەعەمەر، پۇرەسپى، پۇس (ھەۋالى لاۋو پۇسىان دەپرسىم)، پىر، دانسال، دانەمەر، دەنئوۋەچو، زال، سالىۋزى، سەرسپى، سەرەچەمە، قەدىم، قەدىمى، قەرت، كال، كال، كۆنسال، كۆنەسال، كەفنىسال، كەنسال، كەھل، گەورە، لەنئوۋەچو، مېر، ناقسەر،
 - بىنسپت: ۱- برحسب، ۲- بىناسبىت،
 - بىنشاپا مىدن: ئەۋەگەشىي، ئەۋەگەشىيە، بوۋانەۋە، زوۋزان، زوۋزانەۋە، زوۋزان، گەشانەۋە، گەشەكرىن، گەشىنەۋە، ۋەكەيف كەۋتن لەپاش لەپى كەساسى، ھاتنەۋەسەخۇ،

- بىنشىن: بەتلە، داناش، دانەۋىر، دانەۋىلە (جگەلەگەنمەۋچۇ)، دانەپىر، دانىلە، دىرەدوۋ، وردەدان، وشكە، وشكەدان، ھەپرمان، ھىش،
 - بىنشاس: بەنەناسراۋى، نەناسراۋ، نەناسياگ، نەنياس،
 - بىنشىن: بىنىش، دانىش، دانىشە، رۇنىشە، رۇونى،
 - بىنصر: - (انگىشت بنصر) - انگىشت،
 - بىنطاسيا: ھەستى ھاۋبەش،
 - بىنطاسيا: ھەستى ھاۋبەش،
 - بىنطىقشسىلى: ۱- بىرەۋەرىي ئەۋ پۇزەى خوا پەنجا لەۋحەى بۇجەزەتى مۇسا نارد (بەبىرواى يەھوۋدى يان)، ۲- بىرەۋەرىي ۋەدىار كەۋتنى (رۇوح القدس) لەپۇزى پەنجا يەمى پاش جەزنى پاك بۇ يارانى جەزەتى عىسا (بەبىرواى مەسىحى يان)،
 - بىنظام: بەپىكوپىكى،
 - بىنظىر من: بەئاقلم، بەبۇچوونى من، بەبىروھزى من، بەعاقلم، پىم ۋايە، دەبى، ژمنقە، ژمنو، لەپوانگەى منەۋە،
 - بىنفسج: - بىنفسھە،
 - بىنفسش: بىنەۋش، بىنەۋش، بەنەۋش، مۇر، نەفش، ۋەنەۋش، ۋەنەۋشەى،
 - بىنفسشە: بىنەۋش، بىنەۋشە، بەناۋشە، بەنۇش، بەنەۋشە، بەنەۋشە، مەنەۋشە، مەنەۋشە، نەفش، ۋەنۇشە، ۋەنەۋش، ۋەنەۋشە،
 - بىنفسشەپوش: بەۋەنەۋشەپازاۋە،
 - بىنفسشەخىط: ۱- سىمىل بىنەۋشى مەيلەۋپەش، ۲- مەشوق،
 - بىنفسشەزار: بەنۇشەجار، بەنەۋشەجار، بەنەۋشەجار، مەنەۋشەجار، مەنەۋشەجار، نەفشجار، ۋەنۇشەجار، ۋەنەۋشەجار، ۋەنەۋشەجار، ۋەنەۋشەلەن،
 - بىنفسشەكۋەى: ۋارىپال، گولئەلە، ۋەنەۋشەى دەشتەكى،
 - بىنفسشەگون: لەۋىتەى ۋەنەۋشە، ۋەنەۋشەئاسا،
 - بىنفسشەگون طارم: - آسمان كىۋد،
 - بىنفسشەگون مەھد: حەرزوحاسمان، زەمىن ۋئاسمان،
 - بىنفسشەمۇ: زولف ۋەنەۋشە، ۋەنەۋشەموۋ،
 - بىنفسشەمۇى: زولف ۋەنەۋشە، ۋەنەۋشەموۋ،
 - بىنقد: ۱ - نقاد، ۲ - فعلا، ۳ - فوراً، ۴ - حازروبز،
 - بىنك: ۱- ئاسەۋارو شوپىنى بەجىماۋى شتىك، ۲- بىنكە، جى، شوپىن، ۳ - بىنگا، ۴- بىنجەدار، دارى بىچووك، ۵- شوپىن،
 - بىنكدار: ۱- بىنكدار، بىنكدار، خواردەمەنى فرۇش (ۋەك كەشك ۋەنەۋشە...)، دانەۋىلە فرۇش، ۲- جۇملە فرۇش، عومدە، عومدە فرۇش، كۆفرۇش، كۆمفرۇش،
 - بىنگران: بىنكر،
 - بىنگشىدىن: نەجوۋتەقوتدان، لووشدان، ھەللووشىن،
 - بىنكل: - نىسترن،
 - بىنكن: كەردوۋكىش،
 - بىنگ: بەرش، بەنگ، چەرس، ھەشىش، ھەشىشە، ھەۋىنج، خەربەنگ، خەرونگ، خەربەنگ، شادانە، شاپنە، شەدانك، شەدانە، كەركۇز، گولئەلە، مەنگەگيا، ھەربەنگ، ھەربەنگ،
 - بىنگاب: گەلەى لەشىردا كۆلپىندراۋى شەدانە،
 - بىنگار: بەنەۋشەۋىنگار، بەنىگار، نەخشاۋ،
 - بىنگان: - پىنگان،
 - بىنگاھ: ۱- ئەمار، ئەنبار، تالوار (توتون)، ھىمار، ھەمبار، داردان (ھىزم)، دەقداناش (ھىۋىيات)، عەمار، عەنبار، كۇگا، كۇگە، كۇمگە، مەخزەن، مەرەگ (عمدە فرۇش)، ھافردان (علوفە)، ھامبار، ھمار،

- بوناك: ← بودار،
 - بوى الرحمان كسى آمدن: حيز رائيلى بە دەور سەر كەسىكاخوليانەو، قافىز ھاتنە بەر چاۋ، لەگيانە لادا بون،
 - بوى الرحمان كسى بلندشدىن: ← (بوى العمن كسى آمدن) ← بو،
 - بوى بد: بۇنى ناخۇش، زىخ، ھەلھەلە،
 - بوى بدن: بۇدېن، بۇكلېشە، بۇكەلېشە،
 - بوى پىشم سوختە: بۇپرووز، بۇكرووز، بۇنكرووز، كزوورى،
 - بوى تگە (ھنگام گىشن دادن): بۇنى تەگەلە كاتى تىبەرداندا، بۇدېن،
 - بوى چىزى آمدن: ۱- بۇنى شتى ھاتن، ۲- ھەست بە پروودانى شتىك كردن،
 - بوى حلواى كسى آمدن: ← (بوى العمن كسى آمدن) ← بو،
 - بوى حلواى كسى بلندشدىن: ← (بوى العمن كسى آمدن) ← بو،
 - بوى دان: بۇندان، عتردان، گولادان،
 - بوى سوز: ← بخوردان،
 - بوى سوختىگى: بۇچە كھۆر، بۇچە كەور، بۇچە كەور، بۇنى سووتاو،
 - بوى سوختن استخوان: بۇچرووك، بۇچەك، بۇكرووز، بۇن كرووز،
 - بىن كورزىك، بىنى كوربىك، چلووك، كرووز، كزوورى،
 - بوى سوختن پنبەو پارچە پنبەاى: بۇسۇ، بوشمىن، بۇنسۇ، بىسوا،
 - بوى سوختن چرىبى: بۇچرووك،
 - بوى سوختن روغن: بۇچەوك،
 - بوى سوختن كاھ: بۇچر، بۇچرووك، بۇچەك، بېھناكادو،
 - بوى سوختن مو: بۇپرووز، بۇچرووك، بۇچەك، بۇكرووز، بۇن كرووز، بىن كورزىك، كرووز، كزوورى،
 - بوى مَشك ماست زنى: بۇمچەو، بۇھەرنە مووت،
 - بوى نمك سوختە: كزوورى،
 - بوى اُرچىزى نىردن: بەھرە لە شتىك نەبردن، تەواو بى بەھرە بوون لە شتى، فر بەسر شتىكەو نەبوون،
 - بوى كەغذا ازىمە سوختن بخودمىگىرد: بۇكز،
 بواب: دەر كەوان،
 بواجب: ← واجب،
 بواجبى: چۇنى دەگونجى، وەك دەبى، وەك دەشى، وەك دەكرى،
 بواد: بى، بى (زۇرتىر بۇ دوعا)،
 بوادى: كۆى (بادىە) ← بادىە،
 بوار: ۱- تۇپان، تۇپىن، تىياچوون، قرتىكەوتن، كەساس، كەساسى، لەناوچوون، ۲- زەمىنى خراب، زەبى نەشباوى چاندن، ۳ ← نىستى، ۴ ← وىرانى،
 - خاك بوار: ۱- خاكى گۆر، خاكى مەرگ، ۲- خاك، يەككىك لەچوار ماكەكان،
 بواسطە: بۇ، بۇخاترى، بەنىۋىزى كردنى، بەوھەسىلە، بەھۆى، لەبەر،
 بواسىر: باوھسىر، بەواسى، بەوھسىرى، بئوھسىرى، پىسۇر، ماىھسىر،
 بواسىرى،
 بواطن: كۆى (باطن) ← باطن،
 بواعت: كۆى (باعث) ← باعث،
 بواقى: كۆى (باقى) ← باقى، پاشماوھ كان،
 بوئىدن: ← بوئىدن،
 بوب: رايەخ، فەرشى مال،
 بوپا: شۇر باوى قەزوان،
 بوپۇر: ← بلبلى،

بوپۇرد: ← بلبلى،
 بوپۇردك: ← بلبلى،
 بوپۇرنگ: بۇن و بەرامە، بۇنى خۇش، بەرام،
 بوپوك: ۱ ← بوپو، ۲ ← دوشىزە،
 بوپو: پاپى سلىموني، پەپو، پەپوسلەمانە، پەپوسلىمانكە، پەپوسلىمانە، پەپوسلىمانى، پەپو سىمانە، تىفرگ، چوپۇپىنەكى، چوپۇپىنە، دوودىزۇنكل، شانەبەسەر، كلاكوكوپە، كلالنە، كوور كلاكو، كۆكەل، كووكەل، كەوكەل، ھەپو، ھوپووك، ھۆپھۆپك، ھوپھوپوك،
 بوپويە: ← بوپو، بوپو،
 بوپو: ← بوپو،
 بوپىن: ۱- لولەى سىم لەسەر ھەلكرائو بۇ گۆپىنى رەوتى كارەبا، لولەيەكى بچووك بۇ لەسەر ھەلكردى (دەزوو، كاغەز، ھاورىشم يا خورى ...)، ۲ ← قرقرە، ۳ ← ماسورە،
 بوتفە: ← (بوتەزرگرى) ← بوتە،
 بوتە: ۱- برك، بركە، بنجە، بنچك، بىنچك، بوتگ، بنەدەون، بنەگيا، بىرچك، پىنج، پىنچار، پىنچك، تەپكە، تەرھ، دەفى، دەون، دەونەند، دەوى، شخەل (بەتايەتەى ھى دىرك و گيا)، كان، لەم، منج، ۲- بىچو مىرۇق و ئازەل بەگشتى، ۳- فەرخەشتەر بەتايەتەى، ۴- گولى چىراو لەسەر پارچەو ...، ۵ ← بۇرجاس (بوتە ملامت شدىم: بوپىنە نىشانەى تىرى لۇمە)، ۶- نىگارى سەرتاۋىتەو قەلەمدان، ۷- جىتى تىدا تاواندەنەوى كانزا، كوورە،
 - بوتە ارزن: پاچە ھەرزىن، موپىنەكە،
 - بوتە جالىزى: برك، بركە بىستان، پىن، كىو، يارما، يارەما،
 - بوتە خاك: لەشى مرۇف،
 - بوتە درخت: برك، بىنچك، بىرچك، پىنج، پىنچك، تەرھ، چلوو، خوەرپىل، دارچك، دەفى، دەون، دەونەند، دەوى، كورس، گەپەل (انبوھ)، لەم، منج،
 - بوتە رىختە گرى: بىرئۇ، بىچە، پىختمان، پىژە، مەنونى،
 - بوتە زار: دەونەنچار، شخەل، شىخەل،
 - بوتە زرگرى: بۇتەى زىرنگەران، دەرپچە،
 - بوتە گىياھ: پىنجەگىيا، قەيار، كان،
 - بە بوتە امتحان گداشتن: تاقىكردنەو، خستەنە بەرتاقىكارى،
 - بە بوتە فراموشى سىپردن: فەرامۇشكردن، لەبىر بىردنەو، لەبىر چوونەو، لەبىر خۇبىردنەو،
 - گل بووتە: گولى چىراو لەسەر پارچەو...،
 - بووتىك: بووتىك، جلوبەرگ فرۆشى، دووكانى جىل فرۆشتن، گىنج فرۆشى،
 بوتىمار: بوتىمار، چرك، خەمخۆرە، خەمەخۆرە، شاباز، شاف، شاقاشىن، شاقەشىن، شاوھ، شاھۆ، شاھىن، شەنھاوۆ، شەھىن، شىرىن شاھۆ، شىنە شاوھ، شىنە شاھۆ، غەمخۆرە، ماسىگرە، مشوورخۆرە،
 واق، وىرغال،
 بوچ: ۱ ← تكبر، ۲ ← خودنماى،
 بوچار: بوچار، بەوھەچار، تەتەلەكەر، خاۋىنكەرەو، دابىتەر، شەنو كەوكەر، كۆسەكار، لەبىزىنگەر، لەنگەرىكار،
 - بوچار لىجان: خاسووك، دەر فەتەتەن، زەمانساز، كوپى پۇز، كەپسۇ، ھەلباز، ھەلپەرست، ھەلخواز،
 بوچارى: تەتەلە، خاۋىنكردنەو، دابىتەن، دىران، دىران، شەنو كەوكردن، قەتا، گلگل، لەبىزىنگدان،
 بوچارى كردن: تەتەلە كردن، خاۋىن كىردنەو، دىران، دابىتەن، دابىتەن، دىران، داتە قاندن، شەنو كەوكردن، گلگلاندن، لەبىزىنگدان، لەداژگىردان، لەداشگىردان، ھۆرتەكنائى، ھەلتەكاندن،

بوچوڤه: بهوجورهی دهی بی بی، وهک ده بی بی،
 - بوچه بودن: باش بوون، بهجیبوون، دروست بوون،
 بوچه: ۱ - بعنوان، ۲ - به شیوهی،
 بوچهلی: بهجوری، بهجوریک، بهجووریک، بهشیوهیهک،
 بوچ: ۱ - توانائی، ۲ - خودآرائی، ۳ - شوکت، ۴ - وقار،
 بوچ: ناوهه ی زار، نیودم،
 بوخاوا: - بخو،
 بوخت: نازادکراو، بزگارو، پههاکراو، نهجات دراو، نهجاتیهاتوو،
 بوختن: - نجات دادن،
 بوخل: - بسله،
 بوخله: - بسله،
 بود: ۱ - وجود، بوون، وجود، ۲ - هستی: دارایی، سامان، مال،
 هه بوون، هه یاتی،
 بُود: بی بی، بی، ده بی (توانا بود هرکه دانا بود - فردوسی: به توانا ده بی
 تهوهی زانا بی بی)،
 بودا کیش (بودائی/بودایی): بودایی، لهسه ردینی بودا،
 بودباش: ۱ - خدمت، ۲ - خوراک، ۳ - منزل،
 بودجه: بودجه، تواز، توانایی مالی، سه رجهمی داهاات و ده رکه وتی
 پیشینی کراو بؤماوهیه کی دیاری کراو، هه زینه، میزانیه،
 - بودجه بندی: بودجه بندی، دارشتنی بهرنامه ی داهاات و ده رکه وت
 بؤماوهیه کی دیاری کراو،
 - بودجه داشتن: توانایی دارایی هه بوون،
 بودش: - هستی،
 بودشدن: ته کمیل بوون، ته او بوون، کامل بوون،
 بودشناسی: بوون ناسی، هه بوون ناسی،
 بودگاه: جیگه، شوین،
 بودن: ۱ - آماده بودن: آماده بوون، ناماده یی، ته یاری، حازری، ساز
 بوون، سازی، ۲ - گذراندن: برده سهر، بگاردن، بگپرانن، بؤراندن،
 بووهووراندن، به نه نجام گه یاندن، به دینه سهر، تمام کرن، ته مامکرده ی،
 ته او کردن، تیبه زاندن، تیبه پانندن، تیبه پ کردن، تیبه پ کردن ده وره و...،
 دابؤراندن، رابارتن، رابووردن، رابووردن، رابه رتن، راپه پانندن،
 حاوانه وه، زیان رابووردن، کات نه مان، گوزهراندن، گوزهرانی، وه لگرد،
 و یارنای، ۳ - مسکن گرفتن: نه ره مهرزیا، دامه زران، دامه زریان، دامه زریین،
 نیشته جی بوون، ۴ - وجود داشتن: بوون، بووین، بین، بیه ی، وجود،
 هه بوون،
 بودنی: ۱ - ئی بوونتی، شیاوی بوونتی، ۲ - آینه، ۳ - حادثه، ۴ -
 ممکن، ۵ - ماهیت، ۶ - موجود،
 بودوباش: بوون، وجود، هه بوون،
 بودونابود: - بودونبوود،
 بودونبوود: ۱ - بوون ونه بوون، هه بوون ونه بوون، ۲ - بوونی و نه بوونی،
 فه قیری و ده و له مه نندی، هه بوونی و نه بوونی، ۳ - هه رشتیکی ناماده و
 بنده ست، ۴ - هه رشتیکی داهااتوو، هه رشتیکی وادی، ۵ - دارونه دار،
 هه مووسامان،
 بوده: ۱ - پیشهاتوو، پروداو، ۲ - موجود، ۳ - وجود،
 بور: ۱ - به خوداشکاوه، ته رقیق بؤوه، ته رقیق بووه وه، ته رقیق و بووگ،
 خه جالهت بؤوه، خه جالهت بووه وه، ۲ - یه کسمی سووری کال، ته سپی

شئی، ته لایی، زهره یا سووری کال،
 - بورا برش: بهر شه، ته سپی سووری خالی سپی تیدا، سوورخوون،
 - بورشدن: به خوداشکاوه، ته رقیق بؤوه، ته رقیق بووه وه، ته رقیق و بووگ،
 خه جالهت بؤوه، خه جالهت بووه وه،
 - بورگشتن: - (بورشدن) - بور،
 بوران: باپوک، باده ف، باده وه، بارفت، بارفه، باکوت، باسریشک،
 باکوزیرک، باو بؤران، باهؤز، بای ته پ، بلیک، بؤران، تۆف، تۆفان، پتل،
 زلان، سازاخ، شنه شن، فهرته نه، کپتوه، کپتوه، گیت، لاسامی، لینگیز،
 بورانی: بؤرانی، چیشتی بامجان و کوله که،
 بوربور: - زال،
 بورژوا: ئه رباب، بورژوا، ده و له مه نندی شار، شاره یی،
 بورژوازی: بؤرژوازی، چینی سه رمایه دار، خاوه نی کهرسته ی بهرهم
 هیتان که کرککار کاری بؤده کا،
 بورس: ۱ - بازاری سه و دای به لگه ی نر خدار، بؤرس، بؤرسه، زه ماله، ۲
 - بورسیه،
 - بورس دادن: ته رخانکردنی پاره بؤ خهرجی خویندنی یا ده وره دیتنی
 که سپک له لایهن دامه زراوه یه ک یا که سپکه وه،
 - بورسیه: پاره ی ته رخانکراو بؤ خهرجی خویندنی یا ده وره دیتنی
 که سپک له لایهن دامه زراوه یه ک یا که سپکه وه،
 - توی بورس بودن: بازار هه بوون، به هیندوه رگیران، گرنگی پیدران،
 لایه نگر و کپاره هه بوون،
 بورسار: ته سپی شئی، شئی، بورغو: شه پیوور، که له شاخی نیوه له لؤل
 بؤتیتووراندن،
 بورغو: شه پیوور، که له شاخی نیوه له لؤل بؤتیتووراندن،
 بورک: ۱ - برشوی نان، ۲ - سنبوسه، ۳ - نه نعامی قومار باز بؤ
 ناماده بوون دوا ی بردنه وه،
 بوروکرات: پابه ند به ته شریفاتی ئیداری، کاغه زباز، مهرزینگه وان،
 میرمه زینگه،
 بوروکراسی: پابه نندی به ته شریفاتی ئیداری، کاغه زبازی،
 مهرزینگه وان، میرمه زینگه یی،
 بوریا: ۱ - بؤری، بؤریا، بؤریه، ژاژ، قاموش، قامیش، هه شیر، ۲ -
 بؤریا، بؤریه، حه سیری قامیش،
 - بوریا کوبی: بانگه یشتنی به بؤنه ی خانوی تازه،
 - بوریا ی رسمی: پیکه، ته رکه، چیت، چیتک، قامر، قامیش زهل،
 قهره م، کامر، له فهن، له یک، لیک، نه ی،
 بوز: ۱ - به دهنه ی دار، قه دی دار، ۲ - برشو، که پروو،
 بوز: ۱ - آدم باهوش: مرؤفی به هوش، وریا، وشیار، هؤشیار، ۲ -
 اسب جلد: ته سپی خیرا، ته سپی به پی،
 بوزا: شه رابی ئاردی برینجیا هه رزن یا جؤ،
 بوزار: - (بوی افزار) - بو،
 بوزاگر: ساز که روفرؤ شه ری شه رابی ئاردی برینجیا هه رزن یا جؤ،
 بوزک: برشو، که پروو،
 بوزگند: به ربیلا یی، به رسفکه، به ره هیوان، بیلا یی، سفک، سه فک،
 لیوان، هه ویان، هه بیان، هه یوان، هه یوو، هه یوان،
 بوزنه: - بوزینه،
 بوزه: ۱ - به دهنه ی دار، قه دی دار، ۲ - برشو، که پروو،
 بوزه: شه رابی ئاردی برینجیا هه رزن یا جؤ،
 بوزه خانه: جیگی لی سازکران و فرؤشی شه رابی ئاردی برینج
 یا هه رزن یا جؤ،

بوزیدان: گیاهه که ده رمانی قهله ویهی لی هسازده کهن،
بوزینا: ← بوزینه،

بوزینه: حهنته، سه کسار(نر)، سه گسار(نر)، عهنته، مه مینه،
مه مویون،

بوژ: گیزاو، گهرداو،

بوژنه: چرۆ، گولۆکی نه پشکووتوی دار،

بوس: ۱ ← بوسه، ۲- ماچکهر(پابوس: پی ماچکهر)، ۳- بوسی:
ماچکردن(دستیوس: دهست ماچکردن)،

- بوس دادن: ماچ پیدان، ماچ دان،

- بوس کردن: ← بوسیدن،

- بوس وکنار: ئیک و دوو راموسان، ده مه ده مانکردن، ماچماچان،
ماچماچانی، ماچماچۆک، ماچماچین، ماچوموچ،

بؤس: خزانی، سهختی، نه داری، هه زاری،

بوستان: باغ، باغ، بوسان، بستان(له بنه رته دا بیستان یا بوستان
بوه)، بوسان، بیستان، جیگای بونی خوش، گولستان،

- بوستان افروز: ← بستان افروز،

- بوستانیان: ← بستانیان،

- بوستان پیرا: باغی مال، باغی نیوچه سار،

- بوستان پیرای: باغی مال، باغی نیوچه سار،

- بوستانسرا: باغی مال، باغی نیوچه سار،

- بوستانسرای: باغی مال، باغی نیوچه سار،

بوسه: بؤس، پاچ، راموز، راموس، راموسان، راموسانک،
رامیس، له ونایش، ماچ، ماچک، ماچۆ، ماچه، ماچکردن و ده باوه شگرتن،

ماچۆ، ماچیک، مۆچ، موچ، مووس، میس،

- بوسه بازی: ← بوس وکنار،

- بوسه برداشتن: ← بوسیدن،

- بوسه بازی: ← (بوس وکنار) ← بوس،

- بوسه چین: ماچ نهستین،

- بوسه خوار: ماچ نهستین،

- بوسه دادن: ۱ ← بوسیدن، ۲- ماچ پیدان، ماچ دان،

- بوسه دزد: به دزی ماچکهر، ماچ دز، ماچ رفین، ماچ فرین،

- بوسه ربا: به دزی ماچکهر، ماچ دز، ماچ رفین، ماچ فرین،

بوسه زدن: ← بوسیدن،

- بوسه شکستن: به تامه زبۆی و ده نگه و ماچکردن، به توندی ماچکردن،
شه قهله کولمه هینان(شه قهله کولمه دیئم وینه دیه مانچه نیترگان-
فلک)،

- بوسه شمار: ماچ به نه ژماردهر به نه ویندار، ماچ نه ژمیر،

- بوسه فرستادن: ماچ ناردن، به دهست ماچ فریدان،

- بوسه فریب: نه وهی به فیئل یارماچده کا،

- بوسه کردن: ← بوسیدن،

- بوسه گرفتن: ماچ نهستاندن، ماچ لی نهستاندن،

- بوسی: راموسی، ماچکردن،

- بوسیدن: پاچکردن، پیدانوسان، راموسان، راموسانندن،
راموسین، له وپادایش، ماچکردن، ماچ کردهی، مۆچ کردن، میسان،

- بوسیده: ماچکراو،

بوسیله: ۱- بیهانه: به بونهی، به بیانوی، ۲- بسبب: به، به هۆی، ۳-
به یاریدهی، به یامه تی، به کۆمه کی،

پوش: ۱ ← بون، ۲- ئاکام، ئاوه خۆر، ئیرادهی ئیلاهی، ئیرادهی خوا،
بهخت، بهخت وهات، چاره نووس، خواخواست، خوانووس، سه رنقوس،

سه رنقیشت، فه رمانی خوا، قسه مهت، قسه مه تونسیب، قه له م لیدراو،
له چاره نووسراو، ویستی خوا، ۳- بوون، زات، وجود، هه یی، هه بوون،
هه سی، ههستی،

بوش: خۆتوینی، شکۆوتوانایی،

بوش: بووش، گه ویکه میله یاته وه ره یه کی تیداده سوورچی،

بوشاد: ← شلخم،

بوشاسب: خۆو، خهون، وه رمن، هاون، هۆرم، هۆون، هه و، هه ون،
بوشاسب: خۆو، خهون، وه رمن، هاون، هۆرم، هۆون، هه و، هه ون،

بوشقاب: ← بُشقاب،

بوشن: ← بوش،

بوشن: بووشه، کوته لوله ی دووسه ره زوه کراو بۆ لکاندن دو لوله
پیکه وه،

بوشناس: بۇنناس، به بۆن،

بوشنیدن: بۆن بۆهاتن، بۆنکردن،

بوصیر: بالۆکب، تۆمگیر، گوپه رخ،

بوغ: ← بوق،

بوغاز: ← بغاز،

بوغچه: ← بقچه،

بوغنج: ← سیاهدانه،

بوف: باده قووش، بایه قووش، بوو، بووم، به له کانه ک، به م، په پوک،
په پوه کهره، تۆت، تۆتاک، تۆتک، کوند، کونده بو، کونده به بوو، کونده
په بوو، کونه به بوو، کونه بۆ، که بوو، که لکه له وان (بزرگ)،

بوفالو: بووفالۆ، گامیشی نه مریکی،

بوفروختن: عهتتاری کردن، عهت فرۆشتن،

بوفروش: عهتتار، عهت فرۆش،

بوف کور: بوومه کوپره، بوته قله، بوه که ره، بوه کوپره، شابوو، کتکا
گۆرا، کونده بوو، کونده به بوو، کونده په بوو، کونه به بوو، کونده گایه،
کوندی گه وره،

بوفه: ۱- جیی فرۆشتنی خواردن و خواردنه وه له ریستوران، ۲- جیگای
خواردن له باشگاو ته ماشاخانه و ئیزگهی قه تارو، ۳- قه فه زه ی جیگای
که لوپه لی سفره،

بوق: ۱- بۆق، دیده، شووت، هۆپن، هۆپنه، ۲- چارشویی نوینان،
نوین پیچ، ۳- شه بیوور، که ره نا، که له شاخی نیوه له لۆل بۆ تیتوورانندن،

بوق بوق کردن: جار دادن، دهی دۆلهره، هۆگائی و سه ی راه، هه راء
مه زات ریختن، هه لاله کردن،

بوق بوق گذاشتن: ← بوق بوق کردن،

بوقچه: ← بُقچه،

بوق زدن: ۱- بۆق لیدان، دیده لیدان، هۆپنه لیدان، ۲- ترکه نندن،
لیبه ربوون، ۳- شه بیوور لیدان،

بوق سگ: به ره لپارشیتو، دره نگانی شهو، شه ودره نگان،

بوقلمون: ۱- ئالووالا، ئالایی، به له ک بر دین، پر له رنگ، جه ودانه،
چنیک چنیک، په نگامه، په نگا و په نگ، هه په مه، ۲- نه لۆنه لۆ، نه لی
شیش، بۆقله، بۆقله مووت، به قله، به قله مووت، شامی، عه لۆک،
عه لۆعه لۆ، عه لوو عه لوو، عه لوو ک، عه له شیش، عه لی شیش، قه ل،
قه له موون، قه له موونه، که رگامیسری، گزگل، مارگیسه، مامره شامی،
میشکی شامی، میشکی قووقۆ، ۳ ← بزجه، ۴- حه ریری رۆمی که
په نگا و په نگ ده نوینی، ۵ ← دنیا، ۶- دوو پروو، مرۆقی هه رده م
له ره نگیکی،

- بوقلمون صفت: دوو پروو، مرۆی هه رده م له ره نگیکی،

آنست که خود بگوید / نه آنکه عطار بگوید -؟: میسک نه و هیه خۆی بۆن بدهات / نه که نه جراحی تاریفی کات دانهر، بۆن دانهوه، بۆن لیهاتن، بوییدنی: ئی بۆن پیوه کردنی، بۆنکردن، شیایوی بۆن پیوه کردن، به: بهخ، بهه، حهوه، وهه، به: ۱- میوه به: بهه، بهۆک، بهه، بههۆک، بههتی، بهی، به یانه، بی، بیۆک، بیۆک، بیوو، بیووک، بیه، حه یوا، حه یوه، هه یوه، هیوه، ۲- نیکو: باش، پهسند، چاک، خاس، شۆپه (شۆپه ژن، شۆپه سوار)، عال، - به آمد: باش بۆهاتن، باشهاتن، باشهتین، چاک بۆهاتن، چاک هاتن، چاکه وه پنهاتن، چاکهتینان، - به آمدن: ۱ - به آمد، ۲ - به شدن، - به آیین: ئاین باش، بادین (بادینان واته دین باشان که به زه رده شتی یان کوتراوه)، به هدین، باش، دین باش، - به اختر: - به ختور، - به افتاد: ۱ - به بود، ۲ - تندرستی، - به او افتاد: ۱ - به بود، ۲ - تندرستی، - به رسید: به هتی زهر، زه رده تی، - به شدن: چابوونه وه، چاکبوونه وه، خۆشبوونه وه، خۆشه و بوون، - به گزین: ۱- بزارتن، بزاردن، هه لیبزاردن، ۲- باش هه لیبزیر، ۳- بزارده، هلیبزارتی، هه لیبزارده، به: ۱- ب: ه (برفت: چوه)، له کوردی دا باشگری نه جامی بزوتنه که ده که ویتنه دواوی رابردووی کرده وه، ۲- با: به (به ادب سلام کرد: به نه ده به وه سلایوی کرد)، ۳- بز: د (گلاب به خود پاشیدن: گولاف د خوه دان)، ده، له (به آب زدن: له ئاو ئدان)، ۴- برای: بۆ (بطواف کعبه رفتن بحرم رهم ندادند / که تودربرون چه کردی که درون کعبه آتی؟- عراقی - قم: بۆته وافی کابه چوو بووم، ریتان نه دامه نپۆحه رهه / کوتیان چت بۆ کرد له ده ری تا ئی بکهی داوای که رهه؟ - کاوه)، رای، ۵- بوسيله: به، بهی، پیتر، به هۆی، وه (وه به رد)، وه، هه چا، ۶- دارنده: به، خاوهن، وه (وه هۆش)، ۷- دراز: به (بحرم خیانت بکیفر رسید: به تاوانی خه یانه ت به سرا که هیشت)، له بهر (بگناه خود ماخود گردید: له بهر تاوانی خۆی گیرا)، ۸- را: بۆ (بمن، مرا: بۆمن)، ۹- سوگند: به، وه (بقرآن: به قورحان، وه قو پشان)، ۱۰- طرف: بۆ (دست تیر بزد: دهست بۆ تیریات)، به ره وه، به لای، بهی، وه، ۱۱- ظرف زمان و مکان: به (بش: به شه وه)، ده (بسحر گاهان: ده به یانیدا)، له (بخراسان: له خوراسان)، ۱۲- به پاوه، به پی، به گوپزه (به عقیده فارابی)، ۱۳- بایی، به، به قه ده ر، له بهر انبه ر، له بایی، ۱۴- مفعول با واسطه (به پول دست نردم): به (نیشانه ی بهر کاری به نپۆنجی)، له، وه، ۱۴- به، وه، نیشانه ی هه لسه نگاندن (چهار به یک، - به آب زدن: جه ئاودای، له ئاودان، لیدان، نیشته ئاو، - به آرامی: به ئاسووده یی، به سه برووکه، به له سه رخۆی، به هیمنی، سه برۆکه، سه رسۆنگه، شینه یی، له سه ره خۆ، گوفا، هیدکی، هیدیکا، - به آسانی: به ئاسانی، به ره حه تی، به سیته یی، بی دژواری، ساناهی، سانایی، سه ناهی، - به آهستگی: به سه برووکه، به له سه رخۆی، به هیمنی، گوفا، هیدکی، هیدی، هیدیکا، - به اتفاق: - به اهم، - به اتمام رساندن: نه جام دان، ته واکردن، ته واکردنی کاریک، دوا یی پنهینان، فه سالدان، کۆتایی پنهینان، - به اشتباه انداختن: به سه هو بردن، به هه له بردن، هه له پیکردن، - به اصطلاح: به روا له ت، به ناو، - به امانت گرفتن: به نه مانه ت وهر گرتن، خواز تنه وه، - به امانت گرفته شده: به نه مانه ت وهر گیراوه، خواز راوه، خواز راوه، وازبا، - به امید خدا: به ئیزی خوا، به ته مای خوا، به هه ویای خوا، به هیوای خوا، هوومای واژۆ،

- به انجام رساندن: به کۆتایی گه یانندن، تمام کردن، ته مامکه رده ی، ته واکردن، جیبه جیکردن، چلیانندن، خلاسکردن، خه لاسکردن، دماناوردی، دوا هیتان، دوا یی پنهانین، دوا یی پنهینان، دوا یی هانین، دوا یی هیتان، دوماهی پنهانین، دوماهی هیتان، دویماهی ئینان، ژبواره، قه دانندن، کار به پۆه بردن، کۆتاکردن، کۆتایی پنهینان، گو فتانندن، - به انجام رسیدن: - به پایان رسیدن، - به اندازه: به نه ندازه ی، هینده، هینده ی، هیندی، - به اهتزاز در آوردن: نه ره شه کنای، خوار کردنه وه به ملاوته ولادا، داشه کاندن، شه کاندن، شه کاندنه وه، شه کانن، شه کنای، - به این دلیل: ناله بهر نه شه، بۆختاری نه م کاره، بۆیه، دا کۆ، ژبه ر فی به کتی، ژبه ر هنگتی، له بهر نه مه، له بهر نه وه، - به این سو: بۆتیره، هیوه، - به این معنی: به و مانایه، به وواتایه، مانای وایه، یانیها، - به باد دادن: به باد ادا ن، - به باد کتک گرفتن: به توندی لیدان، به خه سستی لیدان، وه بهر کوته کدان، - به بار نشستن: - به بار نشستن، - به بالا پرتاب کردن: - به بالا انداختن (۱) - بالا، - به پاخاستن: ۱- راپه رین، ۲- هه ستان، هه ستانه سه رپتی، هه لستان، - به پوستین کسی افتادن: باشمله باس کردن، پۆسکه نن، خراپه گوتن، زه مکردن، غه بیه تکردن، - به پوستین کسی: - (به پوستین کسی رفتن) - به، - به تأخیر افتادن: وه دره نگ که وتن، وه دوا که وتن، - به تأخیر انداختن: وه دره نگ خستن، وه دوا خستن، - به تته پته افتادن: ته ره ته رکردن، زمانگرتن، زمان گیران، قسه بۆ نه هاتن، لاییه ی، وه ته ره ته رکه وتن، - به تسلسل واقع شدن: به ته نیشته یه که وه ریز بوون، زنجیره دان، - به تعویق افتادن: وه دره نگ خستن، وه دوا خستن، - به تعویق انداختن: وه دره نگ خستن، وه دوا خستن، - به تفکیر واداشتن: خسته نه ندیشه، خسته بهر کردنه وه، ده فکران پۆچواندن، پامانن، - به تنگ آمدن: - (به ستوه آمدن) - به، - به جان آمدن: - (به ستوه آمدن) - به، - به جان هم افتادن: - (به هم پریدن) - به هم، - به جان هم انداختن: به گۆیه کدا کردن، پیکه ره کردن، تیک به ردان، - به جنب و جوش افتادن: جم و جوۆل تیکه وتن، جوو له جووۆل تی که وتن، که وته بینه وئی، وه خۆ که وتن، وه جوو له که وتن، وه قله که وتن، هارووژان، - به جوش آوردن: جۆشانن، جۆشانن، جۆشیان، جووشانن، قولانن، قولتانن، قولتانن، قولت پیدان، قه لاندن، قه له اندن، کولاندن، کولانگ، کولانن، کول پیدان، کولهینان، که لاندن، که لاندن، که لمژاندن، گرینای، وه کولهینان، هینانه کول، - به چه دلیل: نه پا، بۆ، بۆچ، بۆچه، بۆچی، ژبه رچی، له بهر چی، سی چه، وه روچی شی، - به حرف آمدن: قسه در کاندن، وه قسه هاتن، - به حرف آوردن: قسه له نه در کیشان، وه قسه هیتان، - به خارش افتادن: خوران، وه خورو که وتن، وه خورو که وتن، - به خاک افتادن: - به رخا ک افتادن، - به خشم آمدن: - به خشمگین شدن، - به خشم آوردن: - به خشمگین کردن،

- بهار افشان: گل افشان،
 - بهاران: بهاران، کاتی بهار، وهرزی بهار، وهاری،
 - بهار اندام: به زن پیکو پیک، جوان، خوش نه نام، ده شه،
 - بهار بند: بهار به بند، تهویله ی بی سربان، مه هار به ن،
 - بهار خانه: ۱ - بتخانه، ۲ - بیانی بهرز، خانوی زوریلند،
 - بهار دادن: به بنه مالمو نازه له وه به هاردا له شوپنیک دامه زران،
 - بهارستان: ۱ - بهارستان، جیگای پر گول و خونچه، وه هارستان، ۲ - بتخانه،
 - بهار کردن: پشکووتنی شکوفه، چروده رکردنی دار، گول پشکووتن،
 - بهار گاه: به هاران، جه نگی به هار، کاتی به هار، وهرزی به هار،
 - بهار گه: به هاران، جه نگی به هار، کاتی به هار، وهرزی به هار،
 - بهار نارنج: ۱ - پشکووه نارنج، پشکووه نارنج، گوله نارنج، ۲ - بهرگی سیی و پاراوهی بووک،
 - بهاره: بهاره، به هارو، به هاره، له به هاردا بهرهم هاتوو، وه هار، هی به هار،
 - بهاره کردن: پیگه یاندن و گول پی ده رکردنی پرووک (بهر له کاتی خۆی)،
 - بهاری: به بهاره،
 - بهاریه: به بهارانه، هه لیهستی له پیته لاکوتنی به هاردا،
 بهارات: نه دیوه، به هارات، چیشته خۆشه،
 بهاز: نه سیی ره سن که بۆفه حل ده نیو مایناندا بهرله لای ده کن،
 بهامزد: به ته، ژیتۆن،
 بهانامه: نرخنامه، ریزی نرخی پیته وای دامه زراویک،
 بهانه: ۱ - ایراد: ئیراد، لئیر سیینه وه، ۲ - دست آویز: باعیس، بۆنه، بوونه، به (به من بووی به پیانو)، به هانه، به ژافیت، به لگه، به لم، به هانه، به هژی، بیانک، بیانگ، بیانو، بیانوومارک، بیانی، پرزه، پرتۆ، په لپ، په لپ، په لپ، پیله، ته شقه له، دۆز، دهرناگه، ده ساوژ، ده سپیچک، ده ستاوژ، ده ستاوژ، سوژگه، سه باره، سه بهب، سه بهب کار، سه خمراتی، سه مه، فیاتی، کۆک، گرنه، گرو، گرو، گه زک، لام، لم، له بهر، ما، مانه، مایه، مسهوسک، مۆنه، مهانه، مه لامه، مه هانه، واسیته، وپک، ویانه، ویانی، هاندەر، هاوا، هجران، هنجهت، هه نجهت، هنجهت، هنجهت، هنجهت، هۆ، هۆی، هیجران،
 - بهانه آوردن: بریوانوو داتاشین، به هانی ئارده یو، بیانگ هیئانه وه، بیانو هیئانه وه،
 - بهانه افتادن: بوون به بیانو، بوونه بیانو،
 - بهانه انگیختن: بیانوویک هیتان، بیانوودانه ده ست، بیانووساز کردن،
 - بهانه به دست کسی افتادن: بیانووک هفتنه دهستی که سیکه وه، بیانو که وتنه دهستی که سیکه وه،
 - بهانه تراشی: (بهانه تراشیدن) بهانه،
 - بهانه تراشیدن: بریوانوو هیئانه وه، بۆنه هیئانه وه، به هانه هیئانه وه، به هانه گرتن، به هانی گرتن، بیانوویگرتن، بیانو داتاشین، بیانو گرتن، بیانو هیئانه وه، په لپگرتن، ده سپیچ تاشین، گرو خوش کردن، گرووگرتن، وپک که دهی، وپک گرتن،
 - بهانه جستن: به بیجی ره خنه گرتن، به نابه جی ره خنه لیگرتن، له بیانووگه ران،
 - بهانه جو: (بهانه گیر) بهانه،
 - بهانه جوی: (بهانه گیر) بهانه،
 - بهانه جویی: (بهانه گیری) بهانه،
 - بهانه ساختن: کردنه بهانه، کردنه بیانو،
 - بهانه ساز: به بریوانوو، بیانووگر، بیانووهیته ره وه، داوای بیجی کهر،
 - بهانه شدن: بوونه بیانگ، به بیانو بوون، بوونه بیانو،

- بهانه طلب: (بهانه گیر) بهانه،
 - بهانه طلبیدن: له بهانه گه ران، له بیانووگه ران،
 - بهانه فروش: ۱ - ئیددبعای بیجیکه، په لپی بیجیگر، داوای ناره واکه، ۲ - بیانووی نابه جی هیته ره وه، عوزری بیجی هیته ره وه،
 - بهانه کردن: کردنه بهانه، کردنه بیانگ، کردنه بیانو،
 - بهانه گرفتن: (بهانه تراشی) بهانه،
 - بهانه گیر: به بهانه، به هانه گرتن، بیانگ واز، بیانوویگر، بیانووگر، په لپگر، پیگر، پیله گیر، شه پته لپ، شه پته لپ، شه پته لپ، کیشه پیفرۆش، گرنه گرتن، گرووگر، گرووگر، گرووگر، له بیانو، له چهر، لی له بیانو، مانگر، مانگیر، نک، وپک، وپک، وپک،
 - بهانه گیری: بریوانوو هیئانه وه، بناره، به هانه گرتن، بیانووداتاشین، بیانوویگرتن، بیانووگرتن، بیانووهیئانه وه، په لپ بهستن، په لپگرتن، پیته لپزان، پیته لپزان، دینه گه، ره ههستن، سینگرتن، شلتاق، شه پته لپ لاندن، شه پته لپزان، شه پته لپزان، شه پته لپزان، شه پته لپزان، عه سرین (بچه)، قاندر (بچه)، کۆک گرتن، کیشه پیفرۆش، گرووگرتن، گورو، له بیانو بوون، له بیانووگه ران، لی له بیانو بوون، مانگرتن، مانگری، وپک، وپک، هه فک،
 بهاور: به نرخ، به قیامت، گران، گرانبایی، نرخدار،
 بهایم: چاره وییان، چواربای، ولاخان، ولاخه کان، ولاغان، ولاغه کان، یه کسمان،
 بهایی: ۱ - بهادار، ۲ - بهایی،
 بهاییگری: به بهائیت،
 بهبودی: چابوون، چابوونه، چاکبوون، چاک بوونه، خاسبوونه، خاسبوونه، خاسبی، خوشبوون، خوشبوونه، خوشبوونه، راسبوونه، راسبوونه، بوونه، پاسته و بوون، پاس و بییه، پاس و بییه، ساغ بوونه، ساغه بوون، سر پی که تن، سر ره لپتان، فه ته رسین، قوت بوونه، قوت بییه، قوت و بییه، وهش بییه، وهش بییه، وهشو بییه، وهشو بییه، هوروهی بییه، هه لسانه، هه لسانه، هه لسانه، هه لسانه،
 بهبودبخشیدن: خوشه و کردن، چاکردنه وه، شیفادان،
 بهبودگرائی: پروونینی،
 به به: به خه خ، به به به، خه خه، کش کش، وشه ی په سندن کردن، وه هوه، وه وه،
 به به یی: مه په زاروهی مندالان،
 به پنداری: پارتی بازی، خزمخزینه، خۆمه خۆمه، که سکه سانی،
 بهت: بهت، پنت، پنت،
 بهت: ۱ - بهتان، ۲ - بس کردن (۲)، ۳ - بلبسین، بورا قبوون، به هتین، په شیوان، پی سه بری بوون، تاسان، تاسبردنه وه، تاس به سهردا هاتن، تاسین، ته واسان، ته واسان، تهوسین، تیارامان، چاشبوون، چه به سان، چه به سان، چه به سیای، چه به سین، حیبه تی، دامان، دملاندن، ده لیان، ده لین، ره قه لاتی (از تعجب درجا خشکم زد: هیئنده پی سه بر بوو هه ره لجه ره قه لاتی)، زنده مان، سری، سهرزفران، سهرزفرین، سهرسام بوون، سهرسام مان، سهرسووپمان، سهرگره ران بوون، سهرگره ران مانه وه، سهرگره رانی، سهرماسین، سهرمهندی، سهرمان، سهریلاندن، سهریلین، عه به سان، عه جاب مان، فه ته وشین، قورسین، کاسبوون، کاسی، گیزی بوون، گیزی بوو سهرگره رانی، له جی ره قه لاتی، له جی وشک بوون، مات بوون، مات بییه، ماتنی، واق و پروون، واق و پمان، واق و پمان، واق و پمان، واق و پمان، هور ورو سقیای، هه هوسیان، هیدمان، هیرمان، هیس مان،
 بهت آور: به حیرت آور،
 بهتان: بهتوه، پنهان، پیتان،
 بهتان: قیفتیرا، نیلافه، بختیان، بوختان، بوختیانی، پارسه نگ خسته پال، پاش دووی، پاشمله باس کردن، پاشمله خراوگوتن، پاشمله گوتن،

- بهداشت: پاراستنی له شساغی، پاکژی، تهندروستی، له شساغی، بهداشتی: ۱- بژوون، تهندروست، سوودمهند بۆ لهش، ۲- پاکژیکاری، په یوه نندیدار به تهندروستییه وه، تهندروستی، بهدانه: به یانه، بیدانه، تۆمی بهی، تۆوی بهی، دهنکی، دهنووه بهی، ناوکه بهی، بهدین: ۱- خوب آیین: ئاین باش، دین باش، ۲- دین زردشت: بادینان، بهدینان، ناوی کۆنی دینی زردهشت، بهر: ۱- ئه نجه، بچر، بر، برشت، برکه، بهش، پاته، پار، پارچه، پاره، پاری، پاژ، پاترۆتک، پانه رۆک، پچ، پرت، پرتکه، پرزۆل، پرزۆله، پسیان، پسای، پشک، پترۆ، پترۆک، پترۆکه، پهنچک، پیچکه، تلیش، تهریش، تیکه، تیلمه، جزار، جهنه که، چزال، چوون، دایر (مه ره که دایر دایر بوو)، دابهش، داره بهش، داوپ، دۆن، دهرقل، زۆلاک، زهنیک، شهقاره، شهل، فهلل، قراش، قسن، قهت، قهتک، قهتۆ، کارتک، کووزی، کت، کوت، کولک، کهر، کهرت، کهرتک، کهرک، کهری، گوئچ، گه زخ، لات، لهت، لهتار، لهتک، لهته، لهفأ، لهه، نه هین، واره (له قه زه که دوو واره م لاموه)، وهش، ۲- بار (له و) به شیشه باری من چهنده، باره، باهر، بهر، بهرکوت، بهری، بهش، بههره، بیش، بیش، پاه، پار، پاره، پاژ، پای، پشک، بهش، پهیا، تاه، دابهش، پیز، سهری، قسه مت، قسن، قهت، گوئچ، گییه ف، لهفأ، لۆتم، نسپ، نسپو، نه سپ، وهش، ماف، واره، موچه، هۆخ، ههق، هیسأ، ۳- به شیک له شه وو پۆژ، بهر: ئه پای، بۆ، پهی، ژبو، له بۆ، بهرام: بارام، بارۆم، ناوی ئه ستیزه یه که، بهرامن: ۱- یاقووتی سوور، ۲- پارچه ی ناوری شمی په نگاو په نگ، بهرامه: ← بریشم، بهرجه: ۱- بهشی خاوه زهوی له بهرهمی کشتوکال، ۲- بهره، بهرچه: ۱- بهشی خاوه زهوی له بهرهمی کشتوکال، ۲- بهره، بهرک: قرتماخی دهست وین که له کارکردن را په یاده بهی، بهرم: ۱- بهرمان، ۲- کاجیره، بهرمان: ۱- جۆره یاقووتیک سووره، ۲- پارچه ی ناوری شمی په نگاو په نگ، ۳- کاخی، گۆلی کاخی، بهرمند: بهره بهر، بهر دار، بهرهمه ند، بهره وهر، خاوه بههره، خاوه ندههره، خاوه نبههره، خاوه انبههره، سوود بهر، سوودمهند، سوود وهرگر، کامه واه، که لکوه رگر، بهرمندی: بهره دار، بهره مهندی، بهره وهری، بهره وهرگری، خاوه ندههره یی، سوود وهرگرتن، سوود مهندی، که لکوه رگرتن، بهرمه: ← مته، بهروز: ← بهرمند، بهروز: ۱- بختور، ۲- پۆژی خۆش، بهرومند: ← بهرمند، بهره: ۱- بهر(۱)، ۲- باره، باهر، بهرخوهر، بهره، بههره، بههره چه، بههره ک، بهیر، بیری، چهخش، دایه خ (به دایه خم نیه)، دایه ق، دۆ، دهرامهت، دهرامه ده، دهسکوت، زهرۆله، سوو، سوود، فایده، فایه، فه، فیه، فیده، قازان، قازانچ، قازانی سهودا، قانجاز، قانزاج، قهره م، قه زانچ، کار، کهراو، کهرم، کهل، کهل، کهلک، کیر، گوئچ، لۆتم، ماعف، منفعه ت، منفعه ت، مهفا، مفعه ت، منفعه ت، منفعه ت، منفعه ت، منفعه ت، ناعف، ناعف، نهحف، نهف، نهف، نهف، وهج، وهجه، وهدهسته تانوه، هاوه، هۆ، هوو، ۳- هوده: بهره، فایده، کهل، کهل، کهلک، کهلک، کیر، وهج (کاریکی بیه وهجه نایکه م)، وهج، هوده، ۳- درآمد، بهره یخشیدن: خیردانه وه، قازانچ دان،

- بهره بر: ۱- بهرمند، ۲- شریک: ئاومال، شریک، شریک، هاو بهش، هاو پشک، هه قبه حر، هه قبه ش، هه قبه هر، هه قبار، هه ف پشک، هه قدار، هه مپشک، بهره بردار: ۱- بهره هه لگر، سوود وهرگر، ۲- بهش بهر، بهش وهرگر، بهره برداری: ← (بهره برداشتن) ← بهره، بهره برداشتن: ۱- بهره م لیه لگرتن، بهره م هه لگرتن، ۲- فروشتنی بهرهمی کارخانه و کارگه و کان، ۳- که لکوه رگرتن له سوودی شتی، ۴- وهرگرتنی بهش، بهره بردن: باره وهرگرتن، بهره دیتن، بهره گیر کهوتن، بهره گیر هیتان، بهره مهنده بوون، خیردیتن، خیردیه ی، خیرکردن، خیر کهرده ی، خیر لیکردن، سوود بردن، سوود وهرگرتن، فه برن، قازانچ بردن، قازانچکردن، قازانچ کهرده ی، قازانچ کردن، که لک بردن، که لک وهرگرتن، که لکوه رگرتن، گادان، منفعه ت بردن، منفعه ت بردن، منفعه ت بردن، منفعه ت بردن، نه هفاندن، نه هفین، هافلپوون، بهره برداری: بهرهم لیه لگرتن، بهرهم هه لگری، که لک وهرگری، بهره بهره: ← بخش بخش، بهره جهستن: ← (بهره بردن) ← بهره، بهره دادن: باره دان، بهردان، بهره م دان، بهره دان، پیتدانه وه، خیردان، خیردانه وه، خیر بۆکردن، خیرکردن، خیر کهرده ی، خیره وادی، سووددان، فیتدانه وه، قازانچ دان، قازانچدانه وه، قازانچ کردن، قازانچ کهرده ی، که لک دان، که لگدان، منفعه ت دان، نه هفاندن، نه هفان، بهره دار: ۱- بهشدار، شریک، ۲- خاوه ن بهش، ۳- چیر وهرگر، بهره داشتن: به قازانچ بوون، بهره هه بوون، قازانچ هه بوون، بهره دهی: به بهرهمی، بهردان، بهره دان، بهره دهری، قازانچدان، که لک هه بوون، بهره زمین: بهر بوو، بهره بیل، بهر جووت، که ده، بهره کش: چه وسین، چه وسینه ر، بهره کشی: بهره لیکیشان، چه وساندنه وه، زیراندن، بهره گرفتن: ← (بهره بردن) ← بهره، بهره گیری: ← (بهره برداری) ← بهره، بهره مالکانه: بهشی خاوه نمک له داهاتی زهوی، داهاتانه، ملکانه، بهره مند (بهره ور/بهره یاب): ← بهرمند، بهره وری: ← بهرمندی، بهره هوشی: ئه ندازه ی هوشی هه رکه سیک، بهشی هوشی، بهره یافتن: سوود وهدهسته یان، قازانچ وهدهسته یان، بهزاد: ئه سلزاده، بنه چه که باش، په سن، نه جییزاده، نه جیمزاده، بهزرای: زانستی چاکسازی له کشتوکالدا، بهزیستی: ئاسایش، چاک زیان، خاس زنه ی، بهش: ۱- ئه بی، بۆی، بهئوه، بهوه، پنهش، پی، پی، ۲- پوهش، لهئوه، لهوه، لهوی، لی، لئی، ونهش، ونهش، بهشت: بوحشت، بوهوشت، بهشت، بههشت، جهننه ت، فه هشت، بهشت آئین: بههشت ئاسایی، جنت ئاسا، بهشت آسا: بههشت ئاسایی، جنت ئاسا، بهشتی: ۱- بهشتی خو، ۲- بوحشتی، بوهوشتی، بهشتی، بههشتی، جهننه تی، فه هشتی، ۳- بهی (۱)، بهشتی خو: ئاکارباش، ئاکارچاک، بهئاکار، بههشتی، پاکخوو، پاکه وشت، پیاوچاک، چاکه کار، خۆش خو، خۆشخو، خۆشخو، خۆشراویژوو، خۆشرفت، خۆشرفتار، خۆشمه شرب، خۆشمه شرف،

لیک قایمبوون، شەنگل، یەکتەری گرتن، یەک گرتن،
 - بھم خوردن: ۱- ئاژاوه سازبوون، تیکچوون، شەلەزان، شیوان،
 شیویان، فینتە بەریابوون، هەلشیوان، ۲- بەرخواردن، گرزۆین،
 لیکدان، لیک کەوتن، مائەییۆیرە، وەبە کەوتن، ویتک کەوتن،
 ویکەوتن، هەلئەقین، ۳- تیک چوون، تیکشیە، خەرانەو، شیویان،
 کۆکرانەو، لەبەین چوون، هەلپرووشان، هەلپرووشیان، هەلئەوشان،
 هەلئەوشاوە،
 - بھم خوردو: ۱- بەرخواردوو، شەلقاو(مابیع)، شەلقیا(مابیع)، شەلقیاگ
 (مابیع)، وەبە کەوتوو، ویتک کەوتوو، ۲- تیکچوو، هەلپرووشاو،
 هەلپرووشیاگ، هەلئەوشاو، هەلئەوشاوە،
 - بھم درشدن: ئامیژەبوون، ئاوتەشی یەکتەریبوون، تەف لەهەقبوون،
 تیکەلبوون، لیکدان،
 - بھم دوختن: ئەرەوراسە، دادرون، دادووران، دادووران،
 دادوورین، لیکدروون،
 - بھم رساندن: ← (بھم رسانیدن) ← بھم،
 - بھم رسانیدن: ۱- بەبەکتەرگەیانندن، پیکگەیانندن، هەققەیانندن، ۲-
 برهافکرن، بەرەف کردن، بەرەهەفدان، بەرەهەفکرن، بەرەگەیانندن،
 پەرەگەیانندن، پیکەووەنان، پیکەتێنان، جفات چیکرن، جفاندن، چینیەو،
 خەردن، خەردنەو، خەلەدان، داچاندن(دامن ونخ...)، داچین
 (دامن ونخ...)، دانەهەف، پەپساندن، زجیفکرن، فەجەماندن،
 فیکتێخستن، فیکتێستن، فیکدان، کۆکردن، کۆکردنەو، کۆکردە،
 کۆووە کردە، کۆمکردن، کۆمکرن، کۆمەل کردن، کۆمەلە کردن، گرد
 کردن، گرد کردنەو، گردۆ کردن، گردەو کردن، وەکۆ کردن، هۆرئەو
 کردە، هۆر کردە، هەلکەردن(دامن ونخ...)، هەلکەردنەو(نخ)،
 یەکو نان، ۳- متصل کردن: پەبەووەندان، پیکگەیانندن، پیکەووەلکاندن،
 گەیانندن یەک، گەیانندنەبەکتەر، لکاندن، لکنای، لیکگیرکردن،
 ویکەتێنان، هەققەیانندن، هەنچ کەرن، ۴ ← بدست آوردن،
 - بھم رسییدن: ۱ ← بدست آمدن، ۲ ← برخورد کردن (۲)، ۳ ←
 بوجو آمدن،
 - بھم ریختن: ۱- ئالۆز کردن، تیکدان، شەلەژاندن، شیواندن،
 شیونە، لیکدان، لیکدان، ناتەکووز کردن، ۲- تیکچوون، تیکشیە،
 شەلەژان، شیویە،
 - بھم ریختە: ئالۆز، لیکدراو، ناتەکووز،
 - بھم زردن: ۱ ← باطل کردن، ۲ ← بریاد دادن (۲)، ۳ ← برگردان (۳)،
 ۴- ئاژاوه کردن، ئاژاوه نانەو، ئالۆز کردن، بئیسەرەو بەرە کردن،
 پەرشانکردن، پەشوکاندن، پەشیواندن، پەلێشاندن، تەرپلاندن،
 تیکدان، تیکدای، تیکەلپیکەلکردن، ژلووقاندن، ژلووقانن، ژلووقانن،
 سەرلێ تیکدان، سەر لێشیواندن، شیرزە کردن، شەلەژاندن، شیواندن،
 شیوانن، شیوانی، شیونە، لیکدان، لیکدان، ولیقانن، هۆرشیوانی، هەلشیوانن،
 هەلشیواندن، ۵- تیکدان، نارپیک کردن، ۶- دەنگ لیکۆرین، یەکادان،
 ۷- خەردنەو، کۆکردنەو، کۆ کردە، کۆ کردە، هەلئەوشانن،
 ۸- ئامیتن، ئامیتە کردن، ئامیتە کردن، ئاوتتە کردن، بەرناقدان، پالوش،
 پیکەووەلکاندن، تەفلکەردن، تەفلەهەف کەرن، تیکچۆراندن، تیکدان،
 تیکدای، تیک وەردان، تیکەلاوکردن، تیکەلەدان، تیکەلکەردن،
 تیکەلکەرن، تیکەلکەرن، تیکەلکێش کردن، دانەبەکا، دایەنە، دەی
 وریو، شیوانن، شیوانن، شیوانی، فەستراندن، کەرچلانن،
 کەرملاندن، لەهەفدان، لەهەف دوودان، لەبەکدان، لیکدان،
 ئافیکەلکەرن، ئامیتە کردە، هەلچکاندن، یەکدان، ۹ ←
 بھم خوردن (۲) ← بھم،
 - بھم زردن آتش: بەچیو شیواندنی ئاگر، تیکووەردانی ئاگر، چیوخرتی،
 لیکدانی ئاگر،
 - بھم زردن کار: تیکدان، تیکدای، هەلپرووشاندن، هەلپرووشانن،
 هەلئەوشاندن،
 - بھم زردن مایع: ژاندن، ژاوبای، ژندن، ژەندن، شەلقاندن،
 شەلقنای، فەزەنین، کە، کەیا، کەیانن، کیز، کیزاندن، کیزراندن،

گرژاندن، مەشکەژاندن، مەشکەژەندن، هەژاندن، هەژکاندن،
 هیزەژەنە،
 - بھم زردە: تیکەلدارو، ژاوە، ژنیا، ژنیان، ژیندراو، شیواو، شیویا،
 شیویان، شیویان، شیویان، لیکدراو، لیکدراو، لیکدراو،
 - بھم زردە شدن مایع: ژان، کیزان، لیکدراوی تراو، کیزر، کیزەر،
 کیزین، کیان،
 - بھمزن: خلینە، شیوین(ئامرازی لیکدانی تیکەلاوی شل)، لیکدەر،
 - بھم زرنندە مایع: ژەن، ژین(چەندم کردمەشکەژنئی، سەرم بوە
 تەپلەگوئی، عازاب نەبێ پیم نامینی - فلک)،
 - بھم گیرکردن: تیکترنجان، تیکگیران، تیکهالغان، لیک گیربوون،
 یوئ گیربای،
 - بھمان: ئەامان، بۆمان، بەئیمە، پەنما، پیمان، وەئیمە،
 بھمان: بیسار، بیستار، فیسار،
 - بھمن: ۱- ئاشیت، باسوو، پاسار، پاسارە، پندۆک، پندوو، پنوو، پنە،
 پنی، پەنوو، رەنی، سافۆ، سلخە، سپیان، شاپ، شاپە، شەپە، شیپ،
 کلیلە، کلێلە، کەپکە بەفر، کەفی، کەوی، کەویەبەفر، هۆریەس،
 هەرەس، هەرەسە، هەسەم، ۲- بھمن ما: سبات، پێشندان،
 - بھمن فروریختە: خوشیل، پنووی هەرەسپینا، کلێلە، پساو،
 - بھمن گیر: ۱- پارێزەری جادە لە پنوو، شاپەگیر، هەرەسگر، ۲-
 ئەوشوئەنی پنوو دەبگرئەو، پنووگر، هەرەسگا، هەرەسگە، هەرەسیا،
 - بھمنی: فریسک، مارەچووکی، گیایەکە زۆرتر لەدم ئاوان دەپوئ،
 بھمند: باخدار، بەنرخ، گرنگ، گرنگ، لەسەرتر،
 بھمنش: ئاکارباش، ئەخلاق باش، بیرباش، دەروونباش، دەروون
 پاک، پەوشتباش، کردارباش، هزرباش،
 بھنام: ۱- خوشنام: خۆشناو، خۆشئێو، ناوبەباشی پۆشیتوو، ناو باش،
 ناوچاک، ناوخۆش، ۲- نام نیک: ناوبانگی باش، ناوی باش،
 بھناو: ۱ ← بوزینە، ۲- کولێچەسی، نانیسی،
 بھنجار: بەتەرتیب، بەسەرەوبەرە، بەقاعیدە، بەنەزم، بێعەب، ساخ،
 بەجی، جیکەوتوو، پیک، ریکوونیک، شیاو، کێس، گونجاو، لەبار، لەباو،
 لەجی، مناسب، ملایم، هاوڵە، هەموار، هەنجار،
 بھنگام: ← بموقع،
 بھو: ۱ ← ایوان، ۲ ← بالاخانه، ۳- سەکو، ۴ ← کوشک،
 بھوش: بەهۆش، سەرخوا، لەسەرخوا، وریا، وشیار،
 - بھوش آمدن: ئامایووەهۆش، وریابوونەو، وشیاربوونەو، وەهۆش
 هاتنەو، هاتنەو سەرخوا، هاتنەو سەرخوا، هاتنەو هۆش، هۆش
 هاتنەو بەر، هۆشیار و بیەبی،
 بەھم: ← (بھم و ھمە ترکیباتش)،
 بھیی: ۱- بەدەو، پەسند، جان، جوان، جوانچاک، جوانکیلە، چەلەبی،
 خالخال، خشکۆک، خوشکۆک، خوشیک، دەشە، دەلال، پووپەری،
 پند، پەنگین، پەنین، زەریف، زیبا، زیبا، سپەھی، قازاخ، قەشەن،
 قەشەنگ، قەنج، گۆزەل، لاف، لاقلاف، لاو، لەبەردل، لەپو، ۲ ←
 تابان،
 بھیی: ۱ ← خوبی، ۲ ← بھبود، ۳- بەھی، بەی، بی،
 بھیار: بیمارپەرس، بیمارەوان، پەرسار، پەرسار، دەرمان دار،
 سیستەر، ماسیرە، نەخۆشەوان،
 بھیح: ۱ ← شادمان، ۲ ← نیکو،
 بھیح: ← پەنجەزدیدە،
 بھیم: ئازەل، بێبەزی، مالات،
 بھیمە: ئازەل، بێبەزی، مالات،
 بھیمی: ئازەلی، بێبەزی، یانە، دێندە، وەک مالات،

قادۇ، قارەمان، كورد، كورەباڭ، كۈسەچى، كۆكەل، كەلەپياو، كەلەمىز، كېستەك، گامبۇر، گوندار، گەپ ناس، گەپ نووس، گيانبەر، لۆك، مەرخوز، مەرد، مېر، مېرخاس، ناگۆرە، نەبەرد، نەترس، نەوەرد، نەھىتە، نىر، نىرە، وايسۆ، وەر، وەن، وەند، وىر، وىرا، وىرۆك، ھالان، ھۆل، ھۆل، ھەول، ھەوئرا، يەمان،

- بىباك از كارېد: چىرەگرتوو، سامەپرستوو، سام لەخرابە شكاو،

- بىباكانە: ئازايانە، بوئرانە، بەبى ترس، بەبى سلگردن، بەجەرگانە، بەخىرەتەو، بەغىرەتەو، بەمەردازايى، بىباكانە، بىترس، بىترسانە، بىئەروا، پياوانە، دلاوەرانە، دلئيرانە، شىرانە، مەردانە، مېرانە، نەبەردانە، نەترسانە،

- بىباكى: ئارئىش، ئازاتى، ئازايەتى، ئازايى، ئەگىتى، بېك، بزرافى، بىژۇن، بىژوونى، بوپرى، بەجەرگى، بەخىرەتى، بەدەمارى، بەزاتى، بەزاخى، بەشارەت، بەغىرەتى، بەكارى، بەگونى، بىباكى، بىئەروا، بىترسى، بىسامى، بىگەفى، باشەر، پالەوانى، پىرلى، پىرگىشى، پىشورى، پىقاي، پىگەتى، پىاوتە، تاقتە، توانايى، توروش (توروش نەكربىزى)، توندرەو، جامىزى، جوامىزى، جوامىزى، جورنەت، جورنەت، جەرەزە، چاوتوندى، چاوسورى، چاوقايى، چاوتەرساوى، چاوتەرسى، دلازايى، دلاوهرى، دلندارى، دلزەخمى، دل سەختى، دلستورى، دلئايى، دلگەورەسى، دلئىرى، دەستكەرەسى، دەستەو كەرى، دەسكەرەسى، دەمار دارى، دەمسورى، دىدولنى، پەشىدى، پەنى، پەندى، زات، زاتدارى، زارە، زاقر، زالۇ، زالە، زاور، زاوهر، زاوهر، زاوهردارى، زاوهر، زراو، زۇخ، زووخ، زەخلە، زەردەكى، زەندەك، زەندەك، زەنەق، زەنەقدارى، زەھلك، زەھلە، زەھلەدارى، زىخى، زىھلك، سىرتى، سەرخۇشى، سەفدىرى، شامىزى، شەھلەوئەندى، شەھمىزى، شىربازى، عەگنى، عەگىتى، عەگىدى، غىرەت، فىزىزى، فىرسى، قارەمانەتى، قارەمانى، قەنجاتى، كەلى، گامبۇزى، گەپ ناسى، گەپ نووسى، موكورى، مەرخوزى، مەردازايى، مەردايەتى، مەردەمى، مەردەمى، مەردى، مېرئان، مېر ئازايى، مېرخاسى، مېرى، مېزىتى، مېزىتى، ناگۆرەسى، نەبەردى، نەترسان، نەترسى، نەترە، نەوەردى، وايسۆ، ورا، وره، ورىنگ، ورىنگە، وەرار، ورايى، وەنى، وەندى، وىر، وىران، وىزايى، وىرۆكى، وىرئان، وىرئان، ھالانى، ھورە، ھۆلى، ھۆلى، ھەترە، ھەترەش، ھەنەو، ھەوتانائىش، ھەولى، ھەوئرا، ھەوئىزى، ھەھىزى، ھىزى، ھىزى، ھىمەت، ھىور، ياراي، يەمانى،

- بىبەتە: بىدەمار، بىرەگ، بىغىرەت، بىھور، خوئىزى، خوئىرلىكە، خوئىرلىكە، لىنەھاتوو،

- بىبخار: بىدوپىل، بىكاركۆ، بىكەلك، بىوەر، تەوش، دەرد نەخۇر، دەستوپىل سىپىلكە، نەپ،

- بىبىر: بىئاكام، بىبەر، بىبەرەم، بىحاسل، بىسوود، بىمىو،

- بىبىرگ: ۱- بىگەلا، ۲- بىنوا،

- بىبىرگىش: ۱- بۆ ھەلەو شەنەو دەست نەدەر، پەيمانى بىبەلەو شەنەو، رىگى پەشىمانى بۆنەبوو، ۲- بۆگەرەنەو نەبوو، بۆگەرەنەو نەگونجاو، بەبەگجارى رۆبىشتوو، بى فەگەر، بىگەرەنەو، لەگەرەنەو نەھاتوو،

- بىبىرگ نونا: بىنوا،

- بىبىرورگ: بەدلئايى، بەو، بىئەملاوئەولا، بىسى و دو، بىشك، بىگومان، حەتمى،

- بىبىضاغت: بىسامان، بىسەرمایە، فەقىر، كەمسەرمایە، كەممايە، نەدار، ھەزار،

- بىبىندوبار: بلح، بەدئەدا، بەرەللا، بەرەلدا، بىئاكار، بىبار، بىرئوشوپىن، بىسەروەبەرە، بىفرشك، بىفەر، بىگەف، بىبەفسار، پىرۆك، جلف، حولولى، خوونك، خوئىزى، سووك، سووك وچرووك، سەربەرداي، سەرسەرى، سەرەر، قەفال، قەفان، كەترەخم، كەتمەرخەم، گوئىنەدەر، گەقەندە، گەوئەندە، گەللا، گەللايى، لاسار، لەدەف، ناپابەند، ھەرزە،

- بىبىندوبارى: ئاكارى ناپەسند، ئاكارى ناشىرىن، بلحى، بەدئەدايى،

بىئاكارى، بىفەرى، پىنتى، خونكى، خوئىرەتى، جلفى، رەوشتى ناشىرىن، سووك وچرووكى، سووكى، شلفتى، قىرتى، كارى خوئىرەنە، كۆتى، گەف، لاسارى، لەدەفى، ولخى، ولخى، ھەرزەيى، يارمبازى، يارمەزى،

- بىبنىاد: بىبىناخە، بىبىنەچە، بىبىنەما،

- بىبو: بىبۆ، بىبۆن، بىبوو،

- بىبود: بىنرخ، كارتىنەكەر، ناكارىگەر،

- بىبوخاصىت: بىبخار،

- بىبەا: بىارزىش) بى،

- بىبەر: ۱- بىفايدە، ۲- بىنصىب، ۳- بىنوا،

- بىبا: بىباي) بى،

- بىباي: ۱- بىلاق، ۲- بىاساس (حرفى با) بى، ۳- بىبلوئو، بىجوولە، بىدەست و دوو،

- بىباكرىد: بىدەستە لاتكرىد، بىدەس كرىد، داموو دەستەوستان كرىد، لەپەلوئوخستىن، لەدەست و پا خستىن، ھەزارو بىئەنوا كرىد،

- بىباياب: بىبىن، پەينەدەر، زۆرقوول،

- بىبايان: ئەبەد، بۆھمىشە، بەردەوام، بىپرانەو، بىبن، بىبايان، بىبى پسانەو، بىداوى، بىدوا، بىدوايى، بىدوايى، بىدمايى تاماي، بىكۆتايى، بىنا، پاپك، دايم، دوڭدوڭ، لەبەران نەھاتوو، لەبەن نەھاتوو، لەبسان نەھاتوو، ھەتاهەتا، ھەتاهەتايە، ھەمىشە، يەك لەداواي يەك،

- بىبايە: ۱) بىاساس، ۲) بىستون) بى،

- بىبىدروماد: بىبىدروماد) بى،

- بىبىدروماد: ۱- (مۇ): بىدايكوباب، حەيتە، چەتىم، چەتىمۆك، چەتسو، كچەتتىو، كچەتتىو، ۲- (مذ): بىدايكوباب، كورەتتىو، كورەتتىو، كورەتتىو، كورەتتىو، ناكەس بەچە، ۳- حرامزادە،

- بىبىرەد: بەئاشكرا، بەئاشكرايى، بەپانەو، بەپاشكاوى، بىبەرەد، بىبىچوپەنا، بىرۇوبىنى، بىرۇودەروايسى، بى مىنگەمىنگ، پانەپان، پانەوپان، پۇسكەندە، دەقودۇغىر، دەقودۇغىر، دەقەر، پاستىراست، پاستوراست، پاستو رەوان، پاستەوخۆ، پاستەوراست، پاستەوپى، پاشكاوانە، پىكوپاس، پىروراست، پىر، پىپاوپى، پىپوراست، پىقو راستى، پىكو رەوان، پىروراست، سىقتوسادە، سورا، سوراو سورا، سورا بەسورا، سەراقكى، شەق، قەسى بىبەرەدەمىنگە، قەسى بىبەناو پەسبو، قەسى بىبخارو پىچ، قەسى لەرۇو، كور توكرمانجى، لەرۇو، ھەكات، ھەك ھىلكەي پاكراو، ھەرىن،

- بىبىرۇا: بىباك) بى،

- بىبىرۇائى: بىباكى) بى،

- بىبىرۇاز: بالدارى بىفرىن (مامرو...)، بال نەگر، نەفر،

- بىبىرۇپا: بىبىناخە، بىبىنەما، بىسەرومۇ، بىمانا، بىنواو رۆك، مەحف، مەف،

- بىبىناھ: بىبىشت، بىبىشتىوان، بىبىئال، بىبەنا، بىدالەدە، بىكەس، شەقدەر،

- بىبىبول: بىبەرە، بىبىوول، دەستبەتال، دەسبەتال، دەست نە رۆبىشتوو، فەقىر، نەدار،

- بىبىبىرايە: ۱- بىرپا، بىرگۆگۆل، بىگەرد، بى مەرايى، ۲- دەست لىنەدراو، سافوسادە، نەپازاوە،

- بىبىتا: ۱- بىقەد، بىگىج، ۲- بىبەمتا) بى،

- بىبىتاب: ۱- بىئاراموقەرار، ئۆقرەنەگر، بەپەلەپەل، بى ئۆقرە، بىقەرار، بىتاقەت، بىجەمەت، بىجەژمەت، بىھەدا، بىبەژمەت، نەجەمماو، نەجەمىو، نەسەرەوتىن، نەسەرەوتەي، نەجەمماو، نەھەژمماو، ۲) (بىتوش) بى،

- بىبىتابى: ئۆقرەنەگرتن، بىئۆقرەيى، بىئارامى، بىقەرارى، بىتاقەتى، بىبەسەرى، پەلەپەل، تۆتەكەنەگرتن، حەجەمەت نەگرتن، ھەژمەت نەگرتن، دانەسەكئان، گىجىورجى، گوپوتائى، نەجەمىن،

قادۇ، قارەمان، كورد، كورەباڭ، كۈسەچى، كۆكەل، كەلەپياو، كەلەمىز، كېستەك، گامبۇر، گوندار، گەپ ناس، گەپ نووس، گيانبەر، لۆك، مەرخوز، مەرد، مېر، مېرخاس، ناگۆرە، نەبەرد، نەترس، نەوەرد، نەھىتە، نىر، نىرە، وايسۆ، وەر، وەن، وەند، وىر، وىرا، وىرۆك، ھالان، ھۆل، ھۆل، ھەول، ھەوئرا، يەمان،

- بىباك از كارېد: چىرەگرتوو، سامەپرستوو، سام لەخرابە شكاو،

- بىباكانە: ئازايانە، بوئرانە، بەبى ترس، بەبى سلگردن، بەجەرگانە، بەخىرەتەو، بەغىرەتەو، بەمەردازايى، بىباكانە، بىترس، بىترسانە، بىئەروا، پياوانە، دلاوەرانە، دلئيرانە، شىرانە، مەردانە، مېرانە، نەبەردانە، نەترسانە،

- بىباكى: ئارئىش، ئازاتى، ئازايەتى، ئازايى، ئەگىتى، بېك، بزرافى، بىژۇن، بىژوونى، بوپرى، بەجەرگى، بەخىرەتى، بەدەمارى، بەزاتى، بەزاخى، بەشارەت، بەغىرەتى، بەكارى، بەگونى، بىباكى، بىئەروا، بىترسى، بىسامى، بىگەفى، باشەر، پالەوانى، پىرلى، پىرگىشى، پىشورى، پىقاي، پىگەتى، پىاوتە، تاقتە، توانايى، توروش (توروش نەكربىزى)، توندرەو، جامىزى، جوامىزى، جوامىزى، جورنەت، جورنەت، جەرەزە، چاوتوندى، چاوسورى، چاوقايى، چاوتەرساوى، چاوتەرسى، دلازايى، دلاوهرى، دلندارى، دلزەخمى، دل سەختى، دلستورى، دلئايى، دلگەورەسى، دلئىرى، دەستكەرەسى، دەستەو كەرى، دەسكەرەسى، دەمار دارى، دەمسورى، دىدولنى، پەشىدى، پەنى، پەندى، زات، زاتدارى، زارە، زاقر، زالۇ، زالە، زاور، زاوهر، زاوهر، زاوهردارى، زاوهر، زراو، زۇخ، زووخ، زەخلە، زەردەكى، زەندەك، زەندەك، زەنەق، زەنەقدارى، زەھلك، زەھلە، زەھلەدارى، زىخى، زىھلك، سىرتى، سەرخۇشى، سەفدىرى، شامىزى، شەھلەوئەندى، شەھمىزى، شىربازى، عەگنى، عەگىتى، عەگىدى، غىرەت، فىزىزى، فىرسى، قارەمانەتى، قارەمانى، قەنجاتى، كەلى، گامبۇزى، گەپ ناسى، گەپ نووسى، موكورى، مەرخوزى، مەردازايى، مەردايەتى، مەردەمى، مەردەمى، مەردى، مېرئان، مېر ئازايى، مېرخاسى، مېرى، مېزىتى، مېزىتى، ناگۆرەسى، نەبەردى، نەترسان، نەترسى، نەترە، نەوەردى، وايسۆ، ورا، وره، ورىنگ، ورىنگە، وەرار، ورايى، وەنى، وەندى، وىر، وىران، وىزايى، وىرۆكى، وىرئان، وىرئان، ھالانى، ھورە، ھۆلى، ھۆلى، ھەترە، ھەترەش، ھەنەو، ھەوتانائىش، ھەولى، ھەوئرا، ھەوئىزى، ھەھىزى، ھىزى، ھىزى، ھىمەت، ھىور، ياراي، يەمانى،

- بىبەتە: بىدەمار، بىرەگ، بىغىرەت، بىھور، خوئىزى، خوئىرلىكە، خوئىرلىكە، لىنەھاتوو،

- بىبخار: بىدوپىل، بىكاركۆ، بىكەلك، بىوەر، تەوش، دەرد نەخۇر، دەستوپىل سىپىلكە، نەپ،

- بىبىر: بىئاكام، بىبەر، بىبەرەم، بىحاسل، بىسوود، بىمىو،

- بىبىرگ: ۱- بىگەلا، ۲- بىنوا،

- بىبىرگىش: ۱- بۆ ھەلەو شەنەو دەست نەدەر، پەيمانى بىبەلەو شەنەو، رىگى پەشىمانى بۆنەبوو، ۲- بۆگەرەنەو نەبوو، بۆگەرەنەو نەگونجاو، بەبەگجارى رۆبىشتوو، بى فەگەر، بىگەرەنەو، لەگەرەنەو نەھاتوو،

- بىبىرگ نونا: بىنوا،

- بىبىرورگ: بەدلئايى، بەو، بىئەملاوئەولا، بىسى و دو، بىشك، بىگومان، حەتمى،

- بىبىضاغت: بىسامان، بىسەرمایە، فەقىر، كەمسەرمایە، كەممايە، نەدار، ھەزار،

- بىبىندوبار: بلح، بەدئەدا، بەرەللا، بەرەلدا، بىئاكار، بىبار، بىرئوشوپىن، بىسەروەبەرە، بىفرشك، بىفەر، بىگەف، بىبەفسار، پىرۆك، جلف، حولولى، خوونك، خوئىزى، سووك، سووك وچرووك، سەربەرداي، سەرسەرى، سەرەر، قەفال، قەفان، كەترەخم، كەتمەرخەم، گوئىنەدەر، گەقەندە، گەوئەندە، گەللا، گەللايى، لاسار، لەدەف، ناپابەند، ھەرزە،

- بىبىندوبارى: ئاكارى ناپەسند، ئاكارى ناشىرىن، بلحى، بەدئەدايى،

هجمه نه گرتن، هه ژمه نه گرتن، ۲ ← گریه و زاری،

- بیتجربگی: بیته زمونی، بیته جروبه یی، بیته جربه یی، خافی، خاوی، نه خاراوی،

- بیتجربه: بیته زمون، بیته جروبه، بیته جربه، بیته جربه، ته جربه نه دیتوو، خاف، خاو، رانه هاتوو له کار، ساردو گرم نه چیششوو، کار نه دیتوو، کار نه کردوو، نه خاراو،

- بی تدبیر: بیته گبیر، بیر نه کهره وه، بی فکر، بیمشور، ته گبیر نه زان، لاهه لچه راو،

- بی تربیت: بیثاکار، بیته ده ب، بیته ربیه ت، بیته شرونه شر، بیته یا، بیته ده ب، بیته شر، بیته ده ب، ره وشت خراپ، کانج، نخای، نه حاملاو، نه عاملاو،

- بی تربیتی: بیثاکاری، بیته ده بی، بیته ربیه تی، بیته شرونه شری، بیته یایی، بیته ده بی، بیته رمی، بی عه ده بی، بی یولی، کانجی، نخای، نه حاملای، نه عاملاوی،

- بی ترتیب: بیته ترتیب، بیته زم، نارینکوپیک،

- بی تردید: ← بیگمان،

- بی تعارف: به حوبی دل، به راستی، ژدل، له دله وه،

- بی تفاوت: ۱- بی ته فاهوت، بی جیاوازی، بیگم، بیسه ویۆی، وه کوویه ک، وه کیه ک، ۲- بۆ فهرق نه کهر، بۆ هه وه کیه ک، به بی ههستی باش یا خراپ، بیگم، بیلایه ن،

- بی تفاوتی: ۱- بی ته فاهوتی، بۆ فهرق نه کردن، بۆ وه کوویه ک بوون، بۆ وه کیه کی، بیگمی، بیلایه نی، ۲- ساردوسری، کارتینه کران، گرنگی بیته دان، گوئی بیته دان، ۳- له خو نامۆی،

- بی تقصیر: ← بیگناه،

- بی تکبر: بی ثفاوه، بیته که بور، بیته عیه، بیفیز، بیته وا، خو به زل نه زان،

- بی تکلف: بیفیل، ساده، ساکار،

- بی تمیز: بیته وه، بیته ویر، بیته وش، چاک له خراپ جیا نه کهره وه، که مزه یی، که مفام،

- بی توجه: ← (بی مالیات) ← بی،

- بی توجهی: به هیندنه گری، رووساردی، روونه ده ری، گرنگی بیته دان، گوئی بیته ده ری،

- بی تکلف: بی خو به س، بی خو رانان، بی خو کالی، بی خو نمای،

- بی توش: بیته وان، بیحال، بیته یز،

- بی توشه: بیته شو، بیترق، بیترسق،

- بی توفیق: گومرا، لا پخ،

- بی ثبات: بیسه قام، بیسه قام، خو نه گر، خو نه گرتوو، دانه مه زراو، له زۆک،

- بی ثبات کردن: بیسه قام کردن، سامان کردن،

- بی ثمر: بهر نه ده ر، بیته ر، سهر،

- بیجا: بهر هه وا، بیجا، بیجه، بیجی، بیجیگه، بیهۆ، بیهوه ده، بی یاگی، پرۆز، پریال، مه ستیل، نابه جی، ناجۆر، نادرست، نا په وا، ناله بار، ناماقوول، نه ستیل، نه شیواو،

- بیجا کردن: بیجا کردن، بیجیکردن، سهر دان له بهرد، سهر دان له سەنگ، شه کر خواردن، شه کر شانندن، غه له تکردن، ناماقوولکردن،

- بیجان: ۱- بیگیان، نه زی، ۲ ← بیتوش، ۳ ← مرده،

- بی جگر: ← (بز دل) ← یز،

- بی جوهر: بیجه وهه ر، بیحونه ر، بیکاره، بیته نه ر، هیچکاره،

- بی جهت: ۱ ← بیدلیل، ۲ ← بیهوه ده،

- بیچارگی: ۱- ناتاجی، ناوسه رکه می، نه بدالی، بیباریه یی، بیچاره یی، بیته ره تانی، بیعیلاجی، بیمالی، پارس، ته نگه دهستی، ته نگ دهسی، خزانی، خزانتی، خه زانی، دامای، دهست ته نکسی، دهست ته نکسی،

دهستگورتی، دهس ته نکسی، دهسته نکسی، دهسته نکسی، دهسته نکسی، دهسته نکسی، دهسته نکسی، دهس ته نکسی، زوو گووری، زیشاری، زاری، سرت، شپزه یی، فقیری، که ماسایی، که ماسی، که مایه سی، که مده سی، که مه یی، لاتی، ناگوزووری، ناگوزیری، نامانگووری، نه سوونی، نه داری، نه بیینی، هه ژاره تی، هه ژاری، ۲- نیاز مندی: ناتاجی، موحتاجی، هه وچه، ۳ ← درماندگی،

- بیچاره: (۱ ← بی علاج، ۲ ← بیوا) ← بی، ۳- نه رمه نه، بله گاز، بله نگاز، بنسی، بهسته زمان، بیبال، بیته روبا، بیته ژمار، بیته قهت، بیته وته، بیجی، بیبالده، بیته ر، بیته سلات، بیته لوه ن، بیته وا، په ووک، تیماو، داماک، داماو، دامای، دامه نه، ده رده دار، ده رمه نه، دهسته وهستان، دهسه وسان، زگورد، زوین، زه بوون، زه لیل، سخله ت، سه خله ت، سه رگردان، سه غله ت، شلوکوت (تییداشلوکوت بووم نه هات)، شه کت، شه لوکوت، عاجز، عیجز، عیدز، فل، فه رمل، فه مای، قه تیز، قه تیس، که شه نک، که لاهه پا، لاکه فته، لاکه وته، گری، مات و سه رگردان، مه هه بر، ناهۆمی، ناهومی، نسک، نک، وه زا، وه ستاو، هیز بیته ماو،

- بی چشم و رو: ← (بیشرم) ← بی،

- بی چشم و روی: ← (بیشرم) ← بی،

- بی چون: ← (بی مهتا) ← بی،

- بی چون و چرا: بیته ولاته ملا، بیته ولاته ولا، بیته ندوچوون، بی چهن وچۆن، بی قسه، بی قسه لی کردن، هاریز وهه ریز،

- بیچیز: ← (بیوا) ← بی،

- بی حاصل: ۱- بیبر، بیته ر، بیته ره م، بیته داهات، بیته دهسه ات، بیقازانج، بیته ج، بیته ج، ۲ ← (بیهوه ده) ← بی،

- بی حال: ۱- بیجان، بیحال، بیکیه یف، بیته یز، پرزه بر او، پز، ته پ، حال ناخوش، خاف، خافه کی، خاو، خاوو خلیچک، خلی، خنۆک، خه نوک، داهیزاو، سست و بیته یز، سست و شل، گز، ناساخ، هیز تییدانه ماو، ۲ ← شل وول، (۳ ← بیعرضه، ۴ ← بیهوش) ← بی،

- بی حال: بیته ماخ، بیته ماخ، بیته گه شه وه شه،

- بیحالی: ناواری، باپشانی، بارگرانی، بارو ته یی، بارهنگی، برانگوهی، برانگه هی، بلخی، بله وحه زی، بهر انگی، بهر بهرۆشکی، بیتهانی، بیعاری، بیغیره تی، بیقوونوه نه ری، بیقوونهبانی، بیکاره یی، بیکنگه بانی، بیته نه ری، بیته یز، پرۆلی، پفیوی، پیگرانی، تخی، ترالی، ترغالی، تلاری، تلاوتلی، تلواتلی، تمبالی، ته بی، ته پلۆسی، ته رالی، ته رالی، ته مه لی، ته مه لی، ته واساوی، ته وه زه لی، ته وه لی، چه لی، خافی، خاوه خاو، خاوی، خرسی، خو نه گری، خو نه گرتویی، خو نه یایه تی، خیرۆسی، داهیزاوی، دره نگخیزی، دهسته گرانی، زه مه یی، زه لموی، سستی، سسی، سلپی، سه رگرانی، سه نگینده سی، شستی، شلی، شلی، شلو شه یی، شل وولی، شله په ته یی، شه ختۆی، شه له په ته یی، فره یی، فسۆسی، فلی، فزی، قۆنه قۆن، قوونه قوون، قوونه مری، قوونفره یی، قوونگرانی، قه لبی، کاسولی، کالومی، کاهیلی، کاییلی، که په ری، که هالی، که هیلی، گانگیری، گرانی، گریسی، گۆنگری، گه نده لی، گه وشه کی، گه وش، لۆژی، له شقورسی، له شگرانی، له شه یی، ماتۆزایی، ماتۆره یی، مهرشی، مهرشۆی، مهستی، ناعسی، ناقایمی، نهووشی، ههستی گرانی، هه مینی،

- بیحجاب: بیته ره ده، بیحیجاب، بیروویۆش، چاقرووت، رووئاوه له، ژنیک که به بیرووبه ند له مال بیته ده ر، لاقرووت،

- بیحد: به ده ره له نه ژمار، به در له بیوان، بیته ژمار، بیته ندازه، بیچه ده، بیداد، بیژمار، بیسنور، بیشو، بیته هایه ت، زیاد له نه ندازه، له پاره به ده ر،

- بیحرف: ۱- به بی قسه تیید کردن، بی لام و جیم، بی ورته، بی چرکه، قسه لیته که یی، یه ک قسه، یه ک لاه (بی حرف میشود هزار تومان)، ۲ ← (بیصد) ← بی،

- بیحراکت: نادار، بیبزاو، بیبزووتن، بی جۆله، بی جمه، بی جووله، بی حه ره که ت، بی له پتان، خپ، مه نده بوور، نه بزۆک، نه جف، نه جم، نه جوولاو، وه ستاو، هادار،

- بی خواب کردن: خهولتی تیکدان، خهولتی زړاندن، لهخو کردن،
 - بی خوابی: بی خاوی، بی خهوی، بی وهرمی، خهولتی نه کهوتن،
 - بیخواست: نه خوازواو،
 - بیخود: ۱ - آشفته، ۲ - بی اختیار، ۳ - بی دلیل، ۴ - بی هوش،
 - بیخود کردن: بیچیکردن، غهلهت کردن، کاری خورایی کردن،
 - بیخودی: ۱- بیچن، بیهؤ، بیکهک، غهلهت، لهخوړا، ۲- آشفنگی،
 ۳ - بی اختیار، ۴ - بی هوشی، ۵ - وجود،
 - بیخویش: ۱ - (بیخویشن) - بی،
 - بی خویشن: ناگاله خورواو، ناگاله خونا، بیخو، بیهؤش، نالهسره خو،
 هؤش ده بهر دانه ماو، هؤش له بهر پراو، هؤش له بهر دلانه ماو،
 - بی خیال: ۱ - بدون اراده، ۲ - بیغم، ۳ - بی فکر، ۴ -
 بی نظم، ۵ - بیتناگا، بیخه بهر، بیخه وهر، خافل، غافل، های لینا، ۶ -
 بی خبر (۱) - بی،
 - بی خیالی: ۱- بی په ژاره بی، بیخه فته تی، بیخه می، بیکه سه ری،
 دل ناسووده بی، دلته نایی، ۲- بهای خه یالدا نه هاتن، خه مساردی،
 خه مساری، که تره خه می، که مته رخه می، گوینه ده ری، گئی لینه بوون،
 گوئی نه بزوون،
 - بیداد: ۱- ثانی، نه غز، بیدادی، بیروحمی، بیروحمی، پستوری،
 ته عدا، جهور، خوینتخوری، خوینتمزی، خه سم، دل په شی، دل په قی،
 دل سهستی، دل هسکی، ده ستردی، ده ستردی، زالمه تی، زالمه تی،
 زالمکی، زالمینی، زلم، زورداری، زورکاری، زوریکردن، زولم، زیل
 سیاوی، زینت، ستم، ستمکاری، ستمگه ری، گوچ، له تم، ناحه قی،
 ناهه ق، ناهه قی، نه قل، نه قله، نه هه قه ی، ونه ری، ۲- نه وپه ری
 کارامه یی و لپه اتوو یی، بیداد، حشر، قووله، گاله، ۳- نه ی هوار، بیداد،
 بیداد، داد، هوار، هوارو داد، هالی،
 - بیداد کردن: - ستم کردن،
 - بیدادگاه: دادگای ستمکاران، ستمگا،
 بیدادگر: - ستمگر،
 - بی دانش: ۱ - بی عقل، ۲- بیثاوه، بیعیلم، بیمشور، تی نه
 گه یشتوو، کالفام، لاهه لپچه پراو، ناتیگه یشتوو، نه دان، نه زان، نه فام،
 نیازان، هشتاری،
 - بیدانه: بی توّم، بی توّمه، بی دان، بی دلی، بیدنهک، بیدنهو، بی ناوک،
 - بیدرد: ۱- بدون درد: بیزار، بیثیش، بیرونج، بیژان، بیهست، ۲
 - (بیرحم) - بی،
 - بیدرو: - بن بست (۱)،
 - بیدرمان: بیچاره، بیدرمان، بیعیلاج،
 - بیدرنگ: نازا، بله، به په له، بی خوگرتن، بیدرنگ، بیپراوهستان،
 بیستوودوو، بیوهستان، تافل، جاوه رجاء، جهده، جیه جی، جست،
 چه سپان، حادری، خرپ، خیرا، دسه رده، دکاوتدا، دماپه ی دمای،
 دواپه دوا، درجا، دردهم، درلاد، ده زبه جی، ده سه جی، ده سته جی،
 ده ستو جی، ده سته وجی، ده سته وله جی، ده سچ، ده سه جی،
 ده موده ست، پړورا، پړوپاست، زور به په له، زوو، زوووو، زی، ژیلشه،
 سوک، فرز، فهورن، فهوری، کتوپر، کتومت، کرز، کتوپر، کتومت،
 گورج، گورجوگول، گورجی، گهرماگه رم، گهرماوگه رم، له جی، له ده م،
 له ده ما، له ده مده، له پړوه، له زکی، هانکافا، هر، هرئیتستا، هرئیتسته،
 هرئیتستی، هر ده زبه جی، هر له جی، هر له ریگه وه، هر له ریوه،
 هه مداما، هه مده، هه نهؤ، هه نهه، هیندی بلتی بیک و دوو، په کاندردوو،
 په کاویک، په کته قه، په کته کان، په کدابه دوو، په کدوه، په کندهردوو،
 په که و جا، په کدابه دوو،
 - بیدروپیکر: بهر له لآ، بیخواه، بیسه وه بهر، که سبه که س نا،
 هر که س هر که س،
 - بیدریغ: بیدریغ، بیدریغی، بیدریغ، بیدریغی،
 - بیدرستان: - (بینوا) - بی،

- بی حرکت بودن: بیجووله بوون، بیهست بوون، خه نزرین، نه بزوون،
 نه جوولان، وهستان،
 - بی حرکت ماندن: چرچه له خو پین، نه بزوون، نه جوولان، مات
 بوون، وهستان، ههست له خو پین،
 - بی حرمتی: - (بی احترامی) - بی،
 - بیحس: ۱ - برناس، ۲ - بیحس شده، ۳- بی محبت،
 - بیحساب: ۱ - بیشمار، ۲ - بیهوده، ۳- نادرست، ۴- بی حسا،
 پاک له پاک، هیچ له هیچ، هیچمان له هیچ،
 - بیحساب و کتاب: ۱ - بیشمار، ۲- بی یاسا و پسا،
 - بیحس شدن: بی ههست بوونی نه ندام، توّسای، ته زان، ته زین،
 ته فزین، تیبه زین، جه گوگه و ته ی (زبان)، سربوون، سربیه ی، گزگین،
 گوچوون (زبان)، گوگه شیه ی (زبان)، له گوچوون (زبان)، له گوگه و تن
 (زبان)، مروچه کردن،
 - بیحس شده: بهنج، بهنجراو، بی نر، بیهست، بیهسته کراو،
 په نچ، په نچکراو، ته زاو، ته زای، ته زی، ته زیگ، ته زیندراو، ته زیو، ته فزی،
 سر، سربوو، سړکراو، کونگ، که رخ، گوگت، گوگه شیه، له گوچوو، مهست،
 هه ستنه کهر،
 - بیحس کردن: بهنج کردن، بیهسته کردن، په نچ کردن،
 ته زاندن، توّسنا، تیبه زاندن، سر کردن، گزگاندن، گوگه، له گوچوون،
 مروچه پیکردن،
 - بیحس کننده: ته زک، ته زین، سر کهر، له گوچو،
 - بیحسی: بیهستی، ته زین، سر، کونگی، کهرخی، گوئی،
 - بیحضور: ۱ - دل تنگ، ۲- هؤش له سه ره خونا،
 - بیحیثیت: ۱ - بی ناموس، ۲ - نامرد،
 - بی حواس: ۱ - بی هوش، ۲- کم ذهن: بیرلاواز، زهین کویر، که م
 زهین، که م هؤش،
 - بیحوصلگی: به په له په لی، بی تاقه تی، بیحه و سه له یی، بیسه بری،
 بیوازی، که م قنیاتی،
 - بیحوصله: به په له په ل، بی تاقه ت، بیحه و سه له، بیسه بر، بیواز، که م
 قنیات،
 - بی حیاء: ۱ - بی چشم رو، ۲ - (بیشرم) - بی،
 - بی حیائی: بیحه یایی، زری نامایش، بیسه رم و شوو یی بوون،
 - بی خانمان: بیته نوا، بیدارومال، بی مالو حال، په راگه نده، په رگه نه،
 ده ربه ده، کوکم،
 - بی خایه: بی تغییرت، ترسه نوک، نهویر،
 - بی خبر: ۱ - بی پرس، بی پرس، بیخه بهر، بی های، خافلی،
 خوتو خافل، ژن شکاف، سه رنه زده، کتوپر، کرب، کرپه، کرموس،
 کتوپر، کتومزه قی، گز، گزگووم، گزگوومبهت، گزگوومبهت،
 گزگوومبهت، گوز، گوزو گوومبهت، لووتو بووت، له پر، له پرا، له پرا په کی،
 له پرا، له پر، له نکاو، له نه کاو، له هیک، له هیکرا، له هیکه وه، ناخافل،
 نه خافل، ناخلاف، ناکاو، ناگا، ناگه هان، نش، نشک، نشکا،
 نشکاف، نشکافک، نشکافی، نشکفه، نکاو، نوکم، نه ژگاف، نه کاو، هاگو،
 هه نی هیک، هیکا، په ک تن، په ک که رت، په کهؤ، ۲ - (بی اطلاع)
 - بی،
 - بی خبری: ۱ - غفلت، ۲ - (بی هوشی) - بی، ۳- ناگالیتنه بوون،
 بی ناگادار، بی ناگایی،
 - بیخرد: - (بی عقل) - بی،
 - بیخو: بزارکراو، بیبزار، زه مینی پاکراوه له بزار،
 - بیخواب: ۱- بیخه، که مخه، ۲ - بیدار، ۳- نا ژیر، ژیر، ژیرا،
 ژیرلو، ژیله، سووفی، شیار، وت وریا، وریا، وشیار، هؤشمه ند،
 هوشیار، هیر،
 - بی خواب شدن: خهولتی تیکچوون، خه وپه پین، خه وزپان،
 خهوله چاوتوران، خهولتی زړان، لهخه و بوون، وهرم په یی،

- بی دست و پای: ۱- بیده ست و پئی، بیده ستودوو، بیده ستولات، بی دھ سوبل، بی کیفایهت، بیوانا، بیتهیز، تورووندی، خاوخلیسک، خوئیژی، خئیژۆ، دھ ستویئ سیلیکه، سسته پهل، سه پۆل، کار له ده ست نه هاتوو، ۲- بیتوانا، بیتهیز،
- بیدفاع: بیتوان، بیگوناح، سیئیل،
- بیدل: ۱- (بزدل) ← بز، ۲- (بی دل و دماغ) ← بی، ۳- عاشق،
- بیدل و دماغ: بیحه و سه له، بیواز، دلته ننگ، دلته مری، دل و شک، په نجاو، په نجا، په نجاگ، کم پیکه نین، مرومۆج،
- بی دلیل: به بیتهۆ، به خۆرابی، بیده لیل، بیسه بهب، بیتهۆ، جه وئشه وه، خۆرا، خۆراوی، خۆرابی، شخوو، له خۆرا، له خۆوه، له هیچی، وئشه وه، وئشه وه،
- بی دم: بیجووچکه، بیدما، بیدوو، بیقلیچکه، بیکلک، قول، قول، کوله، کوله،
- بیدماغ: ۱- بیجال، بیحه و سه له، بیده ماخ، بیده ماغ، بیزهوق، بیواز، بیکه یف، دلته ننگ، که یف ناساز، ۲- بیکه پۆ،
- بی دندان: بیددان، ددان که وتوو، دهم به تال، دهم پوچ، دهم بووچل، دهم پیک، دهم پۆل، قه پۆل، کال، کۆلوس، که پ، که بن، که بوو، که له خۆت،
- بیدوام: بیده وام، چرووک (ئه و کره چرووکه)، حامی، خۆرانه گر، خۆنه گر، خۆنه گیر، سست، ناقایم، نامه حکم،
- بیدیده: تینه گه بیشتوو، کوئز، نه بین، نه زان،
- بیدین: ئاین خراب، به دئاین، به دئاین، به ددین، به دمه ززه ب، به دمه سسه ب، بیئاین، بیئالین، بیئول، بی به زه بی، بیدین، بیروم، بیشتواز، چافه له لۆق، خوارده، خوانه ناس، دلکۆچهر، دوورووزی، دینه تال، زندق، کافر، گاور، گومر، لاهه ززه ب، لاهه سسه ب،
- بی ذوق: ۱- بی سلیقه، ۲- بی مزه، ۳- بی زهوق، بیسه لیه، جوانی نه ناس، له جوانی یان تینه گه بیشتوو،
- بیراه: ۱- بی انصاف، ۲- پیاو خراب، تیکده ر، خرابه کار، رووخینه ر، کارشویئ، کار تیکده ر، کاولکه ر، که له ش، وئرانکار، ۳- گمراه، ۴- خراب، ناردروس، ناردروست (په براه نمی گوید)،
- بیراهه: بیراه، بیهری، چه په پئی، خواره پئی، پیگای خوار، پیگای لاده ره لاجده، لاه، لاپئی،
- بیراهه رفتن: خواره پئی گرتن، پیگای خوار گرتنه بهر، لاپاگرتن، لاپئی گرتن، له پیگالادان،
- بیراهه رو: خواره پئی گر، لاپاگر، لاپئی گر، له پیگالاده ر، له پئی لاده ر، هه له شه،
- بی راهی: بیئینسافی، گومراهی، لادان، لادای، لاپئی،
- بی ره: بیئینسافی، گومراهی، لادان، لادای، لاپئی،
- بی ربط: ۱- بی اساس، ۲- بی خبر، ۳- نامربوط: بییه یوه ندی، په یوه ندی پیوه نا، نامه پووت، ۴- نامرئب،
- بی رحم: ۱- بیدادگر، ۲- سنگدل: بیبه زه، بیبه زه بی، بی پوحم، بی پوحم، دل به رد، دل به ردین، دلتاری، دلتاریک، دل به ش، دل به ق، دل به سخت، دل به شک، زالم، زورکار، زئلیساو، سته مکار، سرت، کوچکدل،
- بی رحمی: ۱- بیداد، ۲- سنگدلی: بیبه زه بی یاهه تی، بیروحمی، بی پوحمی، دل به ردی، دلتاریکی، دل به شی، دل به قی، دل به سختی، دل به شک، زالمی، زورکاری، سته مکاری، سرتی، کوچکدلی،
- بی رد خۆر: بی نه ملا و نه ولا، حه تمی، سه داسه د،
- بی رشک: ناهه سوود،
- بی رغبت: بی مهیل، سارد، ساردوسر،
- بی رگ: بیده مار، بی به رگ، بی به هه، بیغیرهت، بی هۆر، تورووندی، خوئیژی، خئیژۆ،
- بیرمق: بیتقاب، بیتوان، بیته شه، بیهاز، بیتهیز، لواز، له ر، مردوله، نابووته که،
- بیرنگ شدن: بی به نگیبون، لواز بوون، ناکاری گه ربوون،
- بیرو: ۱- (بیشرم) ← بی، ۲- کیسه پهل: کیسه، کیسه ی پوول، کیتی پاره،
- بی رواج: بی به ره، بی به مین، بی به واج، بی به ونه ق، بی هه پمین، په ره نه گرتوو، دووره له گه شه، ناره واج، نفت، نه باو،
- بی رودر بایستی: بی پرده،
- بیروزی: (بینوا) ← بی،
- بی رونق: بی رواج،
- بیروی: (بیشرم) ← بی،
- بیرویه: بیینه ما، بی به رنامه، بی به وشت، بی به رتسا، بی به ره به ره،
- بیره: (بیراه) ← بی،
- بیریا: بی پیچوپه نا، بیرو بیینی، بی به ریا، بی گریو گۆل، بی گه رد، دلپاک، دل ساف، راست و پاک، سادق، موخلیس،
- بی ربب: (بیشک) ← بی،
- بیر یخت: (بدگل) ← بد،
- بیریش: ۱- بی پش، کۆسه، ۲- امرد،
- بی زبان: ۱- بی به زمان، بی به مان، بی به زان، لال، ۲- به سته زمان، به سته زوان، بی دمولوت، فه قیر، فه قیرۆکه،
- بی زبانی: بی به زمان، بی به مان، بی به زانی، لالایی، لالی،
- بی زحمت: ۱- ئاسان، به بی به نهج، به بی به حمهت، به بی کوئز وه ری، به سیته بی، سه هل، هاسان، ۲- لطفاً: بی به زه مت، بی به حمهت، تکایه، زه حمهت نه بی، لوتفه ن،
- بی زن: بوهت، بی بیوان، بی زن، بی زن، بی مالو حال، بی ئتار، پز، په بن، په وت، زگورتی، زگورد، زووکورت، زووکورد، سؤبا، قازاخ، عازهب، هورم، سپاته، سه لت، سه لت و سپا، هه وان،
- بی سابقه: بی بیشتوونه، بی پشینه، بیونه، نه بوو،
- بی سامان: (۱- بی برگ، ۲- بی توشه، ۳- بی خانمان، ۴- بی نظم) ← بی،
- بی سامانی: ← آشتگی،
- بی سبب: به بیتهۆ، به خۆرابی، بیده لیل، بیتهۆ، له خۆرا، وئشه وه، وئشه وه،
- بی ستاره: ۱- بی نه ستیره، ۲- بدبخت،
- بی ستون: بی به ستوون، بی یاه، بی ستوون، بیکۆله که،
- بی سخن: بی گمان،
- بی سر: بی ناخه، بی سه ر،
- بی سران: بی سه ران، کۆمه لیکن له گیانله به ران که سه ریان دیار نه (وه که سه ده ف)،
- بی سرانجام: بیداهاتوو، بی سه ره نجام،
- بی سروپا: (بی سروپای) ← بی،
- بی سروپای: ۱- بازمانده (۴)، ۲- فرومایه: ئاکارنا په سندن، ئاکار ناشیرین، نه لۆجه لۆ، بایی تووریک، بلج، بوچکه لانه، بۆره پیگ و نه ناس، به دئه دا، به هیچی، بی تا پروو، بی تا کار، بی یحتوبار، بی یاهه خ، بی به ها، بی به هره، بی به شه، بی سه روپا، بی سه روپی، بی به ق، بی به ره، بی به ره، بی به مته، پاکوت، پالکه تی، پپۆل، پنتی، په ست، بی به زه، تورووندی، تووین، ته وه ل، تیشکاو، جلف، جه وره، چاره بیس، جالاخ، چاوبه ل، چوننه، چه وره، هه لۆجه لۆ، حیز، حیزه ل، خۆریو توپی، خونک، خوئیژی، خئیژۆ، دلنزم، راشپووت، راشپووت، رووتو په حال، په پو پرووت، رووته که و پووته که، رووته و پووته، په جاله، په زیل، په شو رووت، په وشت ناشیرین، په پال، په پۆل، زارۆمارۆ، زه به ره، زه چۆنه، زسخ، زه لیل، سنۆته، سنۆرته، سووک، سووکوچرووک،

زهنگ زپياگ، سازنده، ساواز، ساواز، سلسار، ساوا، سورتک، سهرسهری، سهرنهوق، ستيهندی، سینهچاک، شازدهه ناسه، شرم تکا، شرم نه کهر، شرم نه ما، شلاتی، شپال، قال، قرشمال، قولتش، قولتهش، قولته شه، قهر نه قیل، قهره چه ناخ، قهره چه ناغ، قهره ج، قهره چی، قه لاش، قه لته بان، کاولی، کۆرچوو، کۆلنده، کولهش، کهسکه، که لپزه، که ولی، گوساخ، گۆسارتمه، گوستاخ، گه فنده، لۆتی، نخای،

- بیشرمانه: بلحه پروویانه، بیئابروویانه، بیچاوو پروویانه، بیچه یایانه، پور پروویانه، بیشرمانه، به بیشرمی، به چاوو پروو قایمی، به چه قاهه سووی، به چه قه سرۆی، به چه قه سووی، به پودا مالیاگی، به پروو سه ختی، به پروو شلی، به پروو قایمی، به قهره چه ناخی، به قهره چه ناغی، به گوساخ، به گوستاخ، بیئابروویانه، بیچه یایانه، بیشرمانه، حه یانه ماوانه، پروو دامالوانه، پروو له مالوانه، پروو له مالوانه، حه یاتکوانه، گوساخانه، گوستاخانه،

- بیشرمی: نازایه تی، ئالوله یی، ئالوله ئاوه پۆده کردن، ئاوه سوئی،

- ئاوه سووی، باتیزۆی، باتیزۆکی، بازه له خویندن (چاک بازه له ی خویند)، بازه له یی، بلحه پرووی، بوژی، به قلیسوکی، بهینه شه یی، بیئابرووی، بیبیاکی، بیچاوو پرووی، بیچه یایی، بیشرمی، بیفه هیتی، پور پرووی، پۆسکلفتی، پیست نه ستوری، چه ته وه به یی، چه سارت، چارداو پرووی، چاوو پروو قایمی، چوختی بوون، چه ته وه پرووی، چه تیمی، چه تیمۆکی، چه ختیایی، چه رداوه پرووی، چه قاهه سووی، چه قه سرۆی، چه قه سووی، چه لاقی، حه یاتکاو، حه یته یی، داشۆریاگی، دلپیری، دمه کد پیاگی، ده لوقه لی، پروو دامالو، پروو دامالواری، پروو دامالیاگی، پروو ره شی، پروو سه ختی، پروو شه لی، پروو قایمی، پروو له مالوانی، پروو له مالوانی، ریپالی، ریپالی، زری ئامایش، زرشه رمی، زرشه رمی، سازنده یی، ساوازی، ساوازی، ساوازی، سرتی، سلساری، ساوازی، شهرم تکاوی، شهرم نه کهری، شهرم نه ماوی، شه لاتیه گهری، شپالی، قالی، قولته شی، قولته شه یی، قه نه قیلی، قهره چه ناخی، قهره چه ناغی، کاولی گهری، کۆلنده هری، کوله شی، که لپزای، که لپزه یی، که ولی گهری، گوساخ، گۆسارتمه یی، گوستاخ، گه فنده یی، لۆتیا یه تی، موکوری، نه ترسی، وئرایی،

- بیشعور: بیئاقل، بیئاوه ز، تینه گه یشتوو، کالفام، گهنده ل، نا تیگه یشتوو، نه زان، نه قام،

- بی شفقت: ← بیرحم (۲) ← بی،

- بیشک: به دلنیا یی به وه، بی دلآودی، بیسو، بیسوا، بیسوو، بیشک، بیگومان، بیهله، مسوگر، یه قین،

- بیشک وریب: ← (بی شک) ← بی،

- بیشک و شبهه: ← (بی شک) ← بی،

- بیشکیب: ← بیصبر،

- بی شمار: به ده ره له شه ژمار، بی شه ژمار، بی شه اندازه، بی شه ده،

بی چه د دو حیساب، بی حیساب، بی ژمار، بی شو، بی شوو، بی شه ژمار، پاپک، پرژمار، پرژمار، زۆر زۆر، زنده له بژاردن، له ژمار به ده، له ژمار به ده، یه گجارقره،

- بی شوهر: بی شوو، بی میتر، بی میتر، بیوه ژن،

- بی شوی: بی شوو، بی میتر، بی میتر، بیوه ژن،

- بی شیله پیله: ← بی آلیش،

- بی صاحب: ۱- به ره لالا، به ره لادا، بیخاوه ن، بیخودان، بیخوه ده،

بیخۆ، بیساحیب، بیسره، بیسیره، خۆنه، ۲- بی یارباور،

- بی صبر: بیتاب، بیسه بر، بیچیکلدا نه، بیچیکلدا نه، بیهنکورت،

قیسکه ته نگ، کهم چیکلدا نه، کهمحه وسه له،

- بیصبری: ۱- (بیتابی) ← بیتابی، ۲- شتاب،

- بیصدا: ئارام، بیخوست، بیده نگ، بیههست، بیههستوخوست، خوس،

دنچ، دهوله قووج، س(س هیچ دهنگ مه که)، قروقهب، قه قهپ،

قمت، قهپ، قهپ وقر، قه لا قووپ، قه لاقهپ، کپ، که نه، کپ،

کچ، کشومات، مات، مات و بیده نگ، مامش، مت، مهنده، وس، وست،

سه کهماتی، سیهه نندی، شپه، شلفت، شلات، شلاتی، شه لاتتی، عه لۆجه لۆ، فهلیته، قرت، کۆتی، کوور نه بهش، کۆلانی، کهم، کهم ئابروو، کهمته رخ، کهمته رخ، گرز، گدی، گناس، گه ده گوگوده، لاپۆتی، لات، لاتولوو، لاتوله وا، لۆتی، لۆتیو پۆتی، منالو کال، منالومه زن، مندارومه زن، مۆش، نا پرواج، ناقابیل، نامهره، نز، نزم، نزه، نفر، نۆ، نه تشت، نه هیژا، ونخی، ولخی، هاش، هۆقه بهر، هوو، هووردار، هه تمچه ره ک، هه تیمچی، هه تیوچه، هه تیموچ، هه تیو مه تیو، هه چری بهرچی، هه رچیو بهرچی، هاش، هه رزه، هیچ، هیچو پوچ، هیچه که و پوچه که، یارمباز، یاره مه ز،

- بیسروته: به خۆپایی، بیسه رو قن، بیسه روبه، بیسه روبه ره، بیمانا، بیواتا، بوچ، خۆپایی، شپه زه، شتواو، شتویاگ، قۆر، کهل، کهموکورت، کهموکوپ، ناتواو،

- بی سرو سامان: ۱- برهم خورده، ۲- بی خانمان، ۳- بی کس، ۴- بی نظم،

- بی سرو صدا: ئارام، ئامووش، تۆقره گرتوو، به بیده نگ، به په نامه کی، بیچره، بیچرک، بیچرکه، بیخوست، بیده نگ، بیده نگ وهه راه، بیده نگ و بزاف، بیده نگ و چووله، بیسه روسه ودا، بی کرچه، بی کشه، بی هات وهاوار، بیههست، بیههستوخوست، خته خپ، خوس، دنچ، دهو له قووج، سه ماس، قاپ، قروقهب، قلاقهپ، قمت، قهپ، قه پوقر، قه لاقووپ، قه لاقهپ، کپ، که نه، کپ، کچ، کچومات، کۆپ، که ره که ره، مات، مات و بیده نگ، مامش، مت، وس، وست، وسکوت، ول، هارام، هامۆش، هاویش، هیور، هیول، هیون،

- بی سکه: (۱- بی اعتبار، ۲- بی رواج) ← بی، زپروزیوی هیچ له سه ره له نه قه ندر او،

- بی سلیقه: بیتام، بیزه وق، بیسه لیه،

- بی سنگ: ۱- بی سکه (۱)، ۲- بی طاقت،

- بیسواد: ۱- بیسه واد، بیسیوات، خوه پستی، ناخونده، نه خاندی، نه خۆنده، نه خۆندی، نه خۆنه، نه خۆنه وار، نه خۆندوو، نه خۆندنه، نه خۆندنه وار، نه خۆندتی، نه وانا، نیوه نده، نیوه نده، ۲- به بی زانیاری، بی زانست، ناوار،

- بی سوئی چشم: تاریک بوونی چاو، لیلآوی، لیلآیی،

- بی سوود: بی سوود، بی فایده، بی که لک،

- بی سیرت: ۱- بدنام، ۲- فاسق: بی تاکار، پاشه لپیس، تره ک، جۆین گلین، خواره، دامینپیس، دامینته پر، داوشکهستی، داوئینپیس، داوئینته، دۆخین سست، سووک، شه پروالیپیس، شه پروالچه پهل، گرچان، ناپاوه، نامهره، ۳- بی بن، بی بنه، بی کچینی،

- بیسیم: برووسکه، بیته ل، بیسیم، لاسکی،

- بیسیمچی: برووسکه چی، بیته لچی، بیسیمچی،

- بی شائبه: ← (بی آلیش) ← بی،

- بی شاخ: بی شاخ، بیقۆچ، کۆل، کۆلیس،

- بی شبهه: ← (بی شک) ← بی،

- بی شرف: ← (بی ناموس) ← بی،

- بیشرم: ئالوله، ئاوه سو، ئاوه سوو، باتیزک، باتیزۆ، باتیزۆک، بازه له، بلحه پروو، به حوت ئاوشۆراوه، به حوت ئاوشۆریاگه وه، به روو، به قلیسوک، بهینه شه، بیئابروو، بیچاوو پروو، بیچار، بیچه یا، بیچه یاشه رم، بیشرم، بیشرم و حه یا، بیشرم و ماندریژ، بیچار، بیفه هیتی، پور پروو، پۆسکلفت، پیست نه ستوو، تولونگی، جکی ساوا، چارداو پروو، چه ره به زه، چارداوه پروو، چاوو پروو قایم، چوختی، چوختی، چه ته وه پروو، چه تیم، چه تیمۆک، چه ختی، چه ختی چۆبان، چه رداوه پروو، چه قاهه سوو، چه قاهه سو، چه قه سرۆ، چه قه سوو، چه لاق، حه یاتکاو، حه یانه ماو، حه یته، داشۆریاگ، دمه کد پیاگ، دۆقده قه، ده لوقه ل، پار، پروو ته خت، پروو دامالو، پروو دامالیاگ، پروو په ش، پروو سه خت، پروو سیا، پروو سیاو، پروو شه ل، پروو قایم، پروو هۆرمالیا، پروو له مالوانی، پروو له مالوانی، ریپال، ریپال، پساو، ریپلاس، زپروپ، زرشه رم، زهنگ زپیا،

- وسکوت، وش، هارام، هاموش، هاوئش، هر، هوش، ههش، ههش، هوس، هیس،
- بی صرفه: ۱- بی فایده: به خورایی، به هوا، بی بهره، بی خیر، بی فایده، بی بهره، بیقازانج، بیگه لک، ۲- بیمعی: بیمانا، پروپوچ،
- بی صفا: بیتال، بیسهفا، ناخوش،
- بی صفت: نه مهگ نه ناس، بیته مهگ، بیسفته، بیسیفته، بیوهفا، پیتهزان، سیله،
- بی صورت: ۱- بیسیرت، ۲- (بیشرم) ← بی،
- بی صورت کردن: ← بدنام کردن،
- بی ضرر: بیته پن (... ته نیکو پندام)، بیزهرد، بیزهرد، بیزهرد، بیزیان، بیزیون، بیگه زند،
- بی طاقت: بیتاب، بیتابست، بیتاقهت، بیتوانا، بیسهبر،
- بی طالع: ← بدبخت،
- بی طرف: بیلایه، بی لایه نگری، دورره پهریز، دهر که نار، که نار هگیر، گویدینج، لا، لاترهف، لاتهریک، نه کرو نه خوارد، نیتار، نیکهرد نیهرد، لایه نی کس نه گر،
- بی طرفانه: به بی لایه نگری، بیلایه نانه، دورره پهریزانه، دهر که نارانه، که نار هگیرانه، گویدینجانه، لاترهفانه، لاتهریکانه، نیتارانه،
- بی طرفی: بیلایه نی، دورره پهریزی، که نار هگیری، لا بوون، لایه نی، لاترهفی، لاتهریکی، لایه نی کس نه گرتن،
- بی طعم: ← بیمزه،
- بی طمع: ۱- بی حرص: بیتهماح، چافتیر، چاوتیر، ۲- بیغرض: بیغهرهز،
- بی ظرفیت: بیتاب، بیگه پروگ، ته نگه جیقلدان، کهم جیکلدانه،
- بی عار: بیچار، بیعار، بیسهرم، پنتی، په تیاره، ده مدریژ، شلف، گه فنده، لمتی، هارو هاج،
- بی عافیه: بیتهزه، بیتهزه می، بیروحم، دلرهق،
- بی عدد: ← بی شمار،
- بی عدیل: ← (بیهمتا) ← بی،
- بی عرضگی: بیقابیلی، بیکاره بی، بیگه لکی، پوهیسی، تخیلی، توروندی، ته پلوس، ته و ته وهی، ته وه زه لی، چونه بی، خورایه تی، خورایه بی، خوتلی، خیتی، خیروی، که ره پوهی، که لوری، ناقابیلی، ناکارایی، هیچ پیته کراوی، لیته هاتووی، هیچ له ده ستنه هاتووی، هیچ پوهی،
- بی عرض: بیقابیلیت، بیکاره، بیگه لک، بیکیفایهت، پوه، تخیل، توروندی، ته پلوس، ته و ته وه، ته وه زه لی، چونه، خوری، خورپی، خورپی، خورپی، که ره پوه، که لوری، لیته هاتووی، ناسزا، ناشایس، ناشایست، ناشایسته، نالایق، ناقابیل، نه شاسه، نه شیاو، هیچ پیته کراو، هیچ له ده ستنه هاتووی، هرچی، هیچ پوهی،
- بی عصمت: ← (بیناموس) ← بی،
- بی عفت: ← (بیناموس) ← بی،
- بی عقل: بیتاقل، بیتاوازا، بیتاوهز، بیعهقل، بیهوش، تینه گه یشتوو، حیچ، شیث، کالفام، گنل، نه زان، نه قام،
- بی علاج: بیبال، بیچاره، بیدهرمان، بیعلاج،
- بی علاقه: بی په یوه ندی، نه به ستراره،
- بی علت: بیدهلیل، بیسه بهب، بیهؤ،
- بی عمل: ← (بیکار) ← بی،
- بی عیب: به دهق، بیثاهؤ، بیخهوش، بیزهرد، بیعهیب، بی که لوکو تهر، بی کهم و کوری، ساغ، ساق، سالم،
- بی عیب و محکم: پتهو، خورگرتنه و قایم، په خته،
- بی عیب و نقص: بیعهیب و که مایه سی، بیگه م و کوری، نهختوپوخت،
- بی عیبی: بیخهوشی، بیعهیبی، ساخی،
- بیغرض: بیتهماح، بیغهرهز، بیته بهست،
- بیغل و غش: بی ده غلی و بیغ و په نا، بیقیل، بیمه کر، راست و دروست،
- بیغم: بیخهفته، بیخهم، بیغم، بیگول، بیگه سهر،
- بیغیرت: ← (بیناموس) ← بی،
- بیفایده: ۱- بدون فایده: به ره هوا، به کار نه هاتوو، بیسه ره هم، بی بهره، بیجی، بیسود، بیفایده، بیقازانج، بیگه لک، بیگرتی، بیمه سرفه، پرؤز، چونه، بیهؤ، بیهؤوده، نه توتشت، نه زدی نی، نه هیژا، هیچ پوهوچ، ۲- نالایق،
- بیفرجام: بیتهمجام، بیعاقیبهت،
- بیفرمان: ← متمرذ،
- بیفروغ: بیسؤ، بیژوشنایی، بیوور،
- بی فکر: ۱- بی اندیشه: بیته ندیش، بیته نیش، بیخه یال، بی فکر، ۲- (بیقید) ← بی،
- بی قابلیت: ← (بیعرضه) ← بی،
- بی قاعده: ۱- بیته رتیب، بیسه روه بهره، بیقاعیده، بیته زم، ناریک، ناریکو پیک، ۲- نادرست، ناراست،
- بی قدر: ← (بی ارزش) ← بی،
- بی قدر شدن: بیحورمه تیوون، بیژر بوون، بیقه در بوون، بیترخ بوون، سووکبوون، شکان، کهفتن،
- بیقرار: بیتارام، بیتارام وقه رار، بیثؤقره، بیتاب، بیسه بر، بیقرار، بیهدا، بی هیمنی، خورانه گر، خونه گر، دانه سه کنوا، گل و گوژ، نانا رام،
- بیقراری: ثؤقره نه گرتن، بیشارامی، بیثؤقره بی، بیتابی، بیسه بری، بیقراری، خورانه گرتن، خونه گرتن، دانه سه کنان، گل و خول، نانا رامی،
- بی قوت لایموت: به بی نانی وشک، بی بژیو، بی رسی نه مر نه زی، بیزهواد، بی نان، ته و او فقه قیرو بیژیو،
- بی قیاس: ← (بیحد) ← بی،
- بی قید: بیته رش، بیسه روه بهره، بیسه روه بهره، بی فکر، بی موبالات، بی مبالات، ته ره که خهم، چناک، خورویز له کار، خوله کار دزه روه، خوهوشیر له کار، خورگر، خورگر، خوله کار بویر، خورنگ، سهرچل، سهرسری، فهرقل، کله بیانووه، که تره خهم، که مته رخم، گوهره، گه لالی، گوته دهر، نه بانؤک، نه دیتبار، لابلیم، لاپره سن، لاپره سنی، هؤتؤ، هوک، هه مین،
- بی قید و شرط: بی مهرج،
- بی قیمت: ← (بی ارزش) ← بی،
- بی کار: ۱- نه وار، به تال، بیئیش، بیثؤل، بیفهرمان، بیفهرمان، بیکار، پالووته، چرؤت، فاله، گرده نشین، مازور، ولووی، ۲- دهست ناوه له، دهستفالا، ۳- (بی حاصل) ← بی،
- بی کار شدن: بیکار بوون، راههستان، کار له دهست دان، له کار دهر کران،
- بی کارگی: به ره لای، به ره لادایی، به ره لادایی، به ره لادایی، بیچوننه ری، بیده سته لانی، بی کاره بی، بیگه لکی، بیهونه ری، تخیلی، ته پلوسی، ته مه لی، ته وه زه لی، ته وه لی، خورپی یه تی، خورپی یه تی، ده سته و ستانی، ده سته و ستانی، په وتلی، زؤلکی، ساتوره بی، ساکولی، سلؤرتی، شله خته بی، قه وچلی، که تهری، گه به ری، گه لوری، له کار تی، له که نته بی، ورؤی، مخه نته تی، مخه نته تی، ناعسی، ناقابیلی، هیزینی،
- بی کاره: ۱- (بیمصرف) ← بی، ۲- نه ژنؤیچه، به ره لا، به ره لالا، بیچوننه ر، بیده سته لات، بیگه لک، بیهونه ر، پاتال، تخیل، تر کن، ترن، ترنه، تره، تسن، توروندی، ته پله تر، ته په تره، ته مه ل و بیکاره، ته وه ل، ته و ته وه، جلنبؤر، چه به ی ناویران، خورپی، خورپی، خورپی، زؤلک، زه لای بیکاره، ساتوره ساکول، سلؤرت، سؤینته لی، سه گ پاسووتیاگ، سه گ پاسه و تیاگ، سه گه به ره لالا، سه گی بی سووتاو، سه ی بی سووتاو، شله خته، فره گهر، فره گنل، فله یته، قه وچل، کار له دهست نه هاتوو،

- کوسهک، کۆلانکوت، کۆلانی، که پەر، که توهل، که دوهل، که سلان، گرهوژر، گه بهر، گه لۆر، گه مۆر، گیسکه ناودییی، لووگی، له کارت، له کهنه، مخه نهنه، مخه نهنه، مشه خۆر، مفته خۆر، مفته وهر، مه لاس، ناعس، ناقابیل، وۆر، وینگه پ، وینه کی، هه رزه گه پ، هه رزه گه رده، هه له گه پ، هه چ لئ نه هاتوو، هه ژری، هیمی،
- بیکاری: ۱- نهواره یی، به تالی، بئیشی، بئیشۆلی، بئیه رمانی، بئیه رمانی، بیکاری، پالووته یی، چرۆتی، قاله یی، گرده نشینی، مازوری، ولووی، ۲- ته حتیلی، ده ست به تالی، وه رز ژپوچان،
- بیکاری پنهان: بیکاری په نامه کی، بیکاری نادیار، کاری بئیه ره م،
- بیکران: بئیرانه وه، بئیه سستین، بئیان، بئپه ر، بئپه راوێز، بئدوو به می، بئدوایی، بئسنور، بئگامه، بئنا،
- بیکس: ۱- بئنا، ۲- بئ یاروویار، ۳- بئ خزم و خیزان، بئکس،
- بیکسی: ۱- بئیا لپشتی، بئیشته و په نایی، بئداژداری، بئ داشداری، بئدالده یی، بئسه ره رستی، بئسه ره رشتی، بئکسی، بئکسه سوکاری، بئیاری، بئیاوه ری، ته نیابالی، سه ره تالی، مشه هتی، ۲- بئکسه سوکاری، بئ خزم و کسه ی، بئکسه ی، بئ مال و خیزانی،
- بی کفایت: ← (بیرضه) ← بی،
- بی کلاس: بئ تابیه ته مندیه کی به رچاوو گرنگ، بئ کلاس،
- بی کلاه: سه ره بیکلاو، قۆت، قۆت،
- بی کله: ← کلشه ق،
- بی کم و کاست: نازگار، بئ که مایه سی، بئ که م و کوو پی، بئ نانه واوی، پره پره، پره پستی، ته کووز، ریک و پیک، سه روزیاد، سه روزیاد، گزۆری،
- بی کیار: ← چست و چالاک،
- بیگاه: ۱- بئتان، بئدان، بئگاف، بئوه خت، نابه وه خت، ناوه خت، ۲- دره نگ، دره نگان، دیز، ۲- اول شب: سه ره تالی شه، شه وه کی،
- بی گدار: بئگار، بئین، بئبوار، بئیه ی، بئره وز، په ینه ده ر، قوول، نه پئو،
- بی گدار به آب زدن: بئ بواره لئاودان، بئ تبینی کارکردن، له گۆتره ده ست دانه کاریک،
- بیگزند: ← (بیزیان) ← بی،
- بی گل: نه و پوه کانه ی گول ده رناکه ن، بئ گول،
- بیگمان: به یه قین، بئشک، بئگومان، ویه،
- بی گناه: به ری، بئتاوان، بئته خسیر، بئته نه خی، بئسوچ، بئقسوور، بئگوناح، بئگوناه، نا تاوان، ناگوناح، وه ری،
- بیگه: ← بیگاه،
- بی لطف: ۱- بئبه زه یی، بئلوتف، بئمه یل، دپدۆنگ، دلگران، ده و، سه رگران، لالوت، ۲- بئنازاف، بئشه وق، بئنه شه و گه شه، دلنه گر،
- بی لگام: بئجله و، بئ لغاو، هه وسار پساندوو،
- بئمانند: ← (بئهمتا) ← بی،
- بی مایه: ۱- بئ نامیان، بئ نامیژه ن، بئیناغه، بئ هیم، ۲- بئ ده ستمایه، بئ ده ستمایه، بئ مایه، ده ست ته نگ، ۳- ← (بی اطلاع) ← بی،
- بی مباله: نه رزان، بئته رش، بئسه ره به ر، بئسه ره وه به ر، بئمباله، بئمشوور، بئموباله، ته ره که خه م، چناک، خۆبوژ له کار، خۆله کار دزه ره وه، خۆه شتر له کار، خۆگر، خۆگیر، خۆله کاریوێز، خۆزنگ، دل ره به ن، فه رقل، که ته ره خه م، که مه ته ره خه م، گو هفره، گو ئنه ده ر، گه لالی، لالیام، لاپره سه ن، لاپره سه نی، لاه له لچه پاو، ناگۆشگر، نه بانۆک، نه دیتبار، هۆتۆ، هووک، هه مین،
- بی مثال: ← (بئهمتا) ← بی،
- بی محابا: ۱- بی ادب، ۲- (بی باک) ← بی، ۳- بی احتیاط، ۴- بئدریغ،
- بی محبت: بئموحبیبه ت، سارد (له په یوه ندی دا)، ساردوسر،
- بی محتوا: بئناوه رۆک، بئکا کل،
- بی محل: ۱- ← (بی ارزش) ← بی، ۲- بئ پالپشت، بئ پشتیوان، بئ متمانه، ۳- نابه جتی، ناره وا،
- بی محلی: به هئینه وه نه گرتن، گو ئی بئنه دان،
- بی مخ: ← (بی مغز) ← بی،
- بئمر: ← (بئحدا) ← بی،
- بی مرز: بئسنور، بئکوه شن،
- بئمرت: بئته مه گ، بئینساف، بئوژدان، بئسفته، بئوه فا، بئ هیمه ت، خۆزری، دوور له پیاهه تی، دوور له پیاهه تی، دوور له چاکه، دوور له جاکی، دوور له جه یی، دوور له قه نجاتی، دوور له مه ردا یه تی، دوور له مه رده یی، دوور له مه رده می، دوور له میترانی، دوور له میترنازایی، دوور له میترخاسی، دوور له میتریتی، دوور له میتریتی، دوور له هیمه مه ت، ناپیاو، ناچوامتر، نامه رد،
- بئمرگی: بئتامی، بئچیژه، بئله زه تی، بئمه زه یی، تامساری، تامی ئاوی لئهان، رژی، ناخۆش، ۲- بئتام، ناخۆش، ناله بار،
- بئمه زه: ۱- بئتام، بئچیژه، بئله زه ت، بئمه زه، تامسار، تامی ئاوی لئهان، رژی، ناخۆش، ۲- بئتام، ناخۆش، ناله بار،
- بی مصرف: ۱- به کار نه هاتوو، به یتک، بئیه هره، بئ بایه خ، بئفه ر، بئکاره، بئکه لک، بئمه سه رف، بئنرخ، چرووک، گه ندل، له خۆپیاو، مئشگر، مئشگره، هه پیلۆک، ۲- به بی که لک لئوه رگرتن هئیشتراره، دا که وتوو، وه لانراو،
- بی معارض: ← بلا معارض،
- بئمعرفت: نه مه گ نه ناس، بئماریفه ت،
- بئمعطلی: ← (بئدرنگ) ← بی،
- بئمعنی: ۱- بئمانا، بئواتا، پروهوچ، شرم بره م، قلی و بلی، نه شیاو، ۲- ← یاهه،
- بی مغز: ۱- بئ ناوه ز، بئعه قل، بئمیشک، بئ یۆل، سه ره تال، سه رسۆک، که مه هۆش، نه زان، ۲- لؤل، بۆش، بئ دلنی، بئکا کل، بئناوک، پهوت، پوچ، پوچک، پوچه راخ، پوک، خافور، قرۆل، کرور، کلۆر، کلۆر، کوپۆل، کولۆر، کولۆر، ناوه تال، ناوخالی، نوپ، نئوبه تال، والا، هلۆل، هلۆل، هه لۆل، هه لۆل،
- بئمقدار: ← (بی ارزش) ← بی،
- بی مقدمه: بئپیشه کی، راسته و راست، رپوراست، کوتوپر، ناگا، یه کجاره کی، یه کسه ره، یه که وه،
- بی مکان: بئچیگا، بئشوین، بئمه کان (به وه خودایه ی بئ مه کانه ..)، بئوار،
- بی ملاحظه: بئباک، بئپه روا، بئترس، بئ پرووینی،
- بی مناسبت: بئچی، بئمانا، بئواتا، نابه جتی، ناوه خت،
- بی منظور: بئمه به ست،
- بی مو: بئتووک، بئموو، زه لووت،
- بی موئی: بئتووک، بئمووی، ساده یی،
- بی مورد: بئچی، بئمانا، بئواتا، نابه جتی، ناوه خت،
- بی موقع: بئگاف، بئوه خت، نابه وه خت، ناوه خت،
- بئمه ره: بئموحبیبه ت، بئمیر، بئمیر، ساردوسر، نامیته ره بان،
- بی مهرگان: بئ بره ره کان، گیانه به رانی بئ بره ره ی پشت و پئشه به ندی،
- بئمه ری: بئموحبیبه تی، بئمیری، بئمیری، ساردو سپر، ساردی، ناوه شه ویسی، نامیته ره بان،
- بی میل: ← (بی رغبت) ← بی،
- بئنام: ۱- بئنیو، بئنیوانگ، نه ناسراو، ۲- شیره که تیکه به ناوی هئچکام له خاوه نه کانی نئونه یرا یی،

بېخود، بېداوى، بى سوود، بېفايدە، بىكارە، بىكەلەك، بىكەلك، بىمانا، بېھۇ، بېھودە، تەپن (دووكانەكەم بەتەرن لەدەستچوون)، حاش، خوتخۇرايى، خوتخوالى، خوتخوالا، خوتخۇرايى، خوتەن، خۇراويۇپا، خۇرايى، خۇرايى، عەلتووش، فېرۇ، كارى ھىچوچوچ، لەھىچوخۇرايى، لەھىچى، ھەروا، ھەوانتە، ھىچ، ھىچوخۇرايى،

- بېھودە كار: كارى بېھودە كەر،

- بېھودە گوى: بىھودە گوى) ← بى،

- بېھودە گوى: بىتامويز، چەلتەباز، دېدووك بىيالە، دىمەلە، شىتەويز، فرتۇ، قەشە شىر، قۇرپاتىيز، كۆلەويز، گەفوگۆپر،

- بېھوش: ۱- بىبان، بىخود، بىھەش، بېھۇش، تەپ، دىبوراو، كاس، كونگ، لەخۇچو، لەسەرخۇچو، نەش، نەھش، ۲- بەھرىھى

ھۇشى كەم، بېھۇش، گىچ، كەمھۇش، ور،

- بېھوشانە: بېھوشانە، ھەك بېھوشان،

- بېھوشدارو: دەرمانى بېھوشى،

- بېھوش شدن: ئوويەردە، ئەودارىاي، ئەوويەردە، بوورانەو،

بوردنەو، بوورینەو، بەتەپاکەوتن، بەلاداھاتن، بەنگبون، بىبان بوون،

بىوانبون، بىخودببون، بېھوشببون، بېھوش بىيە، بېھوشكەوتن،

بېھوشى، پىرانكردن، جەھۇش شىيە، چ وئى شىيە، دارانەو،

داريانەو، دارینەو، دىبوراو، دىبوراو، دىبوراو، دىبوراو،

دېچوون، دىرۆبين، دىل لەخۇچوون، دىلنەمان، دەبوورەوچوون،

زەحف، زخۇچوون، سەرخۇچوون، سەرۆ وئى لواي، شۇبە، فەرەق،

فەبوورسین، كەوش، كەوشین، گۆھش، گەشكە گرتن، لەپۇ، لەپۇین،

لەخۇبوونەو، لەخۇچوون، لەسەرخۇچوون، لەھۇش چوون،

لەھۇشخۇچوون، ویرەدەبو،

- بېھوش كردن: بووراندىنەو، بىخودكردن، بېھوشكردن، فەرقاندن،

لەپۇاندن، لەھۇشبردن،

- بېھوشى: بووران، بىخودى، بېھوشى، فەرق، كاسى، گەشكە،

لەخۇچوون، ئەوويەردە،

- بېھوشى: بىتانامە،

- بى يارووجفت: (بى ياروياور) ← بى،

- بى ياروياور: بىتارىكار، بىيال، بىيەسك، بىتالپىشت، بىتپىشتوپەنا،

بىچاوسوور، بىخاونەند، بىدازدار، بىدازدار، بى دالدە، بىدەر، بىسەر

پەرس، بىسەرپەرشت، بىسەلا، بىقرام، بىكەس، بىكەسوكار، بىكەسو

بىدەر، بى يار، بى ياروپىشتوان، بى ياروياور، بى يارو، تەنيايال، مەشەت،

بىبان: ئاوق، بىبان، بىوان، بىدى، بىروون، پىل، جىگە، چىپن،

چۇل، چۆلگە، چۆلبىبان، چۆلەوار، خومىستان، دەشت، سارا،

ساکەدەشت، ساكەگۆپر، سەجرا، شافر، قوزى، قەرەچۆل، كرك،

گەرە، لەيلان، ھەردە، ھەردە، يابان، يابۇن، يازويايان، يازى، ياوان،

بىبان برھوت: بىبانى چۆلھۆل، چۆل وودەلەھەر، چۆلم،

بىبان گرد: بىبانگەر، بىبانگىل، بىوانگەر، چۆلپەرس، چۆلگەر،

چۆلگەرد، چۆلپەر، ھەردە گىل،

بىبان گردى: چادرنشىنى، چۆلپەرسى، چۆلگەرى، سارانشىنى،

ھەردە گىلى، يابانىيە، يابان چەرايش،

بىباننشىن: ← بىبان گرد،

بىبان نشىنى: ← بىبان گردى،

بىبان نوردى: ← بىبان گرد،

بىبان نوردى: ← بىبان گردى،

بىبانى: ۱- بىبانى، چۆلپەرس، خەرات، دۆم، دۆمە رەشكە، قەراجە

- بىنوبت: بەنۆبەبىرى، بەنۆبە، بىنۆبە، بىنۆبە، بىنۆبە، بىنۆبە،

- بىنپايەت: بىنپايەت، بىنپايەت، بىنپايەت، بىنپايەت، بىنپايەت، بىنپايەت،

بىنپايەت، بىنپايەت، تاسەر، تاسەر، تاسەر، تاسەر، تاسەر، تاسەر،

لەوانەھاتوو، لەوانەھاتوو، لەوانەھاتوو، لەوانەھاتوو، لەوانەھاتوو، لەوانەھاتوو،

- بىنيياز: ۱- ئەنگراو، بدار، بوود، بوودە، بو، پارەدار، پارەمۇل،

پوولدار، تىر، تىروپر، خاوەن سامان، خوجا، خوجە، دارا، دارندە،

دەستويزىشتوو، دەستفرە، دەسپويزىشتوو، دەولەمەن، دەولەمەند،

زەنگون، زەنگىن، ساز، ساماندار، كەرانە، لوويت، لىت، مالاقا، مالدار،

مايەو، ھەبو، ھەمبا، ھەياتى، ۲- بۇشناخ، بۇشناغ، بىمنەت،

بىنيياز، پىروپۇشتە، پۇشتە، پۇشتە وپەرداخ، پىويستى بەكەسنا،

تىروتەسەل، چافتىر، چاوتىر، چاوتىر، چاوتىر، چاوتىر، چاوتىر، غەنى،

كاربەكەسنا،

- بىنيياز ساختن: بۇشناخكردن، بۇشناغكردن، بىنييازكردن، پىروپۇشتە

كردن، پۇشتەكردن، پۇشتە وپەرداخكردن، پۇشتە وپەرداخكردن،

پەرداخكردن، پەرنساندن، تەياركردن، خەنىكردن، دەولەمەندكردن،

سازكردن، سازو بىنييازكردن، غەنىكردن، كۆك كەردن،

- بىنييازى: بدارى، بىنييازى، تىرى، تىروپرى، دورنييازى، دەست

ئاوئەلى، سەرپەخۇي، غەنىبوون، گۆزى، نىنييازى،

- بىوار: ۱ ← بى اعتبار، ۲ ← بىكس،

- بىواسطه: بى پىنئاو، بى كەلكوهرگرتن لەھۆكارى دىكە، بىواسىتە،

پاستەوخۇ،

- بى وجدان: ← (بى انصاف) ← بى،

- بى وجود: بى نەرزى، بى قايىل، پەست، خوپرى، داکەوتوو،

سووك وچرووك، ناكەس، نزم،

- بىوزنى: بى سەنگى، بىكىشى،

- بىوفا: ئەمەنگەناس، بىثوورت، بىئەمەگ، بىئەلەن، بى پەيمان،

بىسۇز، بىوفا، پەيمانكىش، سىلە، نەمەكنەناس،

- بىوفائى: ئەمەنگەناسى، بىئەمەگى، بىئەلەن، بىئەيمانى، بىسۇزى،

بىئەمەكى، بىئەفائى، پەيمانكىشى، سىلە، شەرت و بىئەشتى،

غەددارى، كامباخى، نەمەگ نەناسى، ھلشاندن،

- بىوفايى: ← بىوفائى،

- بىوقت: بىوخت، درەنگ، دىر، دىرەوخت، ناپەوخت، ناوخت،

بىوقتفە، بەردەوام، بىسانەو، بىرەوستان، بىوچان، لەسەپەك،

- بىبەد: بىتاماىچ، بىتارمانچ، رەوتەل،

- بىبەد گشتن: بىتامانچ خولانەو، خولانەو، سووپرانەو،

- بىبەدە: ← (بىبەدە) ← بى،

- بىبەمال: ← (بىبەمەتا) ← بى،

- بىبەمتا: بىتاوال، بىچون، بىرەنگ، بىگۆرەبا، بىنەزىر، بىوئە،

بىھاتا، بىھاول، بىھەفەر، بىھەفتا، بىھەمبەر، بىھەمبا، بەكتا، تاقانە،

فەرد، كەتۇ، كەلە، كەموتىنە، ناپاب، نەھەمھەف، يەكانە، يەكە،

- بىبەمەچىز: بىبەش لەشەرەف و ئەخلاقى مرؤفايەتى،

بىشەرەف و كەرپامت، پەست و پەزىل، ھىچوچوچ،

- بىبەتر: بلج، بىجەوھەر، بىچوئەر، بىكار، بىكارە، بىھونەر، تورووندى،

حىز، خوپرى، خپۇر، پىخەن، قەلس، قەلسەمىر، ناپەلەد،

- بىبەنگام: ← (بىموق) ← بى،

- بىبەوا: ← ناگهان،

- بىبەوازى: بىبەوازى، بىبەوازى،

- بىبەودگى: باتلى، بلىتى، بەتالى، بىبەودەيى، بىكەلكى، بىتاكامى،

بىبەرەمى، بىبەرەبى، بىبەرەبى، بىبەودى، بىسودى، بىفايدەيى،

بىكارەيى، بىكەلكى، بىكەلكى، بىمانالى، بىبەودەيى، خۇرايى، ھىچى،

- بىبەودە: ئاوانتە، ئەلتووش، باتل، بلىت، بەتال، بەخۇرايى، بەفېرۇ،

بەلاش و ھەلاش، بەھىچى، بىتاكام، بىبەرەم، بىبەرە، بىبەرە، بىخۇ،

وہحشى، ھۇف، ھۇف، ھۇفى،

- بیابرو: ۱ - آمدوشد، ۲ - ناوه ندوره وهند، ناوه ن و پوهن، بره بره،
بیابینم: ناوه، ناوهره، ناوهره، داوهره، ساوهره،
بیات: ۱ - باث، ۲ - شب درجائی ماندن: شو له شوئینک مانهوه، ۳ -
شبیخون: په لاماری شهوانه، چه پخوون، شه به پخوون، شه فخوونی،
شه ونغوون، شه ویه لغار، هیرشی له شکرله شه ودا، هیرشی شهوانه،
بیاد آمدن: کهوتنه وه بیر، کهوتنه و یاد، وه بیر هاتنه وه، وه یاد هاتنه وه،
بیادداشتن: فراموش نه کردن، له بهر کردن، له بیر بوون، له بیر نه
چوون، له یادمان، وه بیرمان، ویره نه بییه،
بیادماندن: له بیرمان، له بیرمانه وه، له بیرنه چوونه وه، له یادمانه وه،
له یادنه چوون، له یادنه چوونه وه، ویره نه منه نی،
بیادماندنی: ئی له بیرمانی، ئی له بیرنه کردنی، له بیرنه چوره وه،
بیار: بهینه، بیره، فیری، فیرین، فیرینه،
بیاره: برکه،
بیاستو: ۱ - بۆگه نی زار، بۆنی زار، ۲ - خمیازه،
بیاض: ۱ - بیاضچه، ۲ - په پای گیرفانی بۆ بیره وه ری تیدا نووسین،
۳ - سپیده، ۴ - سفیدی، ۵ - کتیبی دوو عایان،
بیاضچه: ۱ - په پای سسی، په رتووکی سسی، ده فته ری سسی، ۲ -
په رتوو کوکله شی تیدا نووسین،
بیاع: ۱ - بابی پرس، ۲ - سه ودا گهر، فروشیار، مامله چی،
بیاغاریدن: - آغاریدن،
بیغالیدن: - آغالیدن،
بیاغشتن: - آغشتن،
بیامیختن: - آمیختن،
بیان: ۱ - بروز، ۲ - بلاغت، ۳ - شرح: نازه نتی، ناشکر کردن، به بیان
کردن، تاوتو کردن، تاوتو یکردن، پاژه، پافه، پافه کرن، پاوه،
پوونکردنه وه، شرفه کردن، شیره شی، شیکردنه وه، شیوه که ده ی،
لیکدانه وه، مانا کردنه وه، مانا لیدانه وه، منیکردن، واته کردن، ولامه،
وه دیار خستن، وه رزین، ویره، ۴ - سخن،
بیانات: فره امیشته کان، فره مووده کان، قسه کان، وتاره کان، وته کان،
وته واته،
بیانگر: دهر بر، دهر خهر، روونکه ره وه، نیشانده ر، ویزه ر،
بیانیه: به یان نامه، داخوویان، راگه یه ندر او،
بیواو: - شغل،
بیب: - بید (۲)،
بیبلیوگرافی: کتیب ناسی،
بی بی: ۱ - کدبانو: خاتوون، خاتوون، خانم، که یوانوو، ۲ - مادر بزرگ:
دایه گه وره، نهنک، نهنه،
بیست: ۱ - اطاق: ئوده، چاوه خانوو، چوه ر، دویتر، دین، دیو، ژوور،
وه تاخ، وه تاغ، هۆده، ۲ - خانه: بهر که، خانگ، خانوو، خانوو به ره،
خانی، خینیک، مال، هۆرگه، یانه، ۳ - بهیت، چام، دووله ته شیعر، دوو
خشته له هه لبه ست، دپر، مالک، ۴ - خانواده،
- بیت الله: کابه، که عیبه، ماله خوا، ماله خوا، مالی خوا،
- بیت المال: خه زینه ی مال و سامانی ده وله تی ئیسلامی،
بیبتکیچی: باجنه ستین، باج کوک ره وه له سه رده می ئیلخانانی مه غولدا،
بیوتوه کردن: ۱ - شه و تابه یانی نه خه و تن، شه و بردنه سه ر،
شه و پارو اردن، شه و نخونی، ۲ - رۆژ کردنه وه، شه و له شوئینک مانه وه،
بیجاده: ۱ - ناقیق، یاقیق، ۲ - کهربا،
بیجاده: ۱ - ناقیق، یاقیق، ۲ - کهربا،
- بیجک: به لگه ی فرۆش، پسووله ی فرۆش، فاکتور،
بیخ: ۱ - اساس، ۲ - بن، بنه، بنج، بنه چه ق، بنی گیا، بیخ،
بیز، بنج، پنج وره گ، پیچ، چه ق، ۳ - ریشه ی سه ره کیی پروه ک، ۴ -
ره گی گیا، ریشه ی پروه ک به گشتی، ۵ - بن (بیخ دیوار)،
بنۆ، بنه و، بیخ، بیخوو، په نا، ته نیش، کن، لا،
- از بیخ عرب است: به ته واوی بیتا گایه، هه ر تینا گات،
- از بیخ عرب شدن: به ته واوی حاشا کردن، خۆته واوی بیتا گانیشاندان،
بیخ آور: ره گ قایم، ریشه پته و،
بیخ بر شدن: بنه بر بوون، ریشه کیش بوون، له ناو چوون به ته واوی،
بیخ بست: - بن بست،
- بیخ پیدا کردن: بلا بوون وه، بنه دایوه، پنج داکوتان، ته نینه وه،
دزوار بوون وه، ره گ داکوتان، ریخی به رده ی، کیشه تیدا ساز بوون، کیشه
تیکه و تن، وه زحمه ت که و تن،
- بیخ چیزی را گرفتن: به دودا چوونی، وه دوا ی پنج و بناوانی که و تن،
وه دوا ی ریشه که ی که و تن، له ریشه که یه کۆلینه وه،
- بیخ خر کسی را گرفتن: به رۆک پیگرتن، بینه قاقای که سیک گرتن و
به رنه دانی، خسته ته نگانه ی، بیقه پیگرتن،
- بیخ دندان خریدن: ته ماح تیکردن، دیان لی تیز بوون وه،
که و تنه ته مای شتی که وه، مرخ لی خۆش کردن،
- بیخ ریش کسی بستن: به سه ردا برین، به سه ردا سه پاندن،
کردنه مل که سیکه وه، له سه رکردنه مال،
- بیخ ریش کسی ماندن: به سه ردا مانه وه، له سه رده ستی مانه وه،
- بیخ کردن: بن کردن، ره گ داکوتان، ریشه داکوتان،
- بیخ کن: بناخه هه لته کین، بنبر، ریشه کیش، ریشه کیش که ر،
- بیخ گلو: نه وک، به ربین، به ربینگ، بناق، بناقاهه، بنی کوپرگ،
بنی گه روو، بینه قاقاهه، توپرگ، سستوکرگ، سوکر، کوپرگ، ناق، نیخ،
هه فک، هه فک،
- بیخ گوش: بناگوئی، بناگوئیچکه، بنانگوئی، بن گوئی، بنوگوئی،
بنه گوئی، په ناگوئی، زۆرنزیک،
- بیخ گوش کسی خواباندن: ده بنانگوئی سه روه واندن، زله له بنان
گوئی دان، شه قازله لیدان،
- بیخ وین: ۱ - پنج و بناوان، بنچینه، بنه پت، بنه ما (این کار از بیخ وین
غلط است)، ۲ - ره گ و پیشه، ریخه وینه،
بیختن: ناله بیژ کردن، نه ره چنیه ی، بیتن، بیژان، بیژاندن، بیژان،
بیژتن، پیچایره، دابیژان، دابیژتن، داته قانن، داکوتان، داکوتاندن،
که و کردن، شه رداندن، له بیژنگ دان، له بیژینگ دان، له که و دان،
له هیله گ دان، ویتنه ی، ویتنه ی، ویزان، ویزان، هیله گ کردن،
- بیختن با پارچه: ناله بیژ، ته نگ بی، هورر بزار، هورر بزار کرن،
بیخته: نه ره چنیه، بیژتی، دابیژراو، له بیژنگ دراو، له هیله گ دراو،
ویژیاو،
بیخته شدن: دابیژان، شه ردین، له بیژینگدان،
بیخکن: - ریشه کن،
بید: ۱ - بزوو، بی، داره بی، فی، فیسکۆل، وی، ویرۆل، ویکۆل، ۲ -
جانه وری وردیله ی خوری خۆر، خیرک، قارونه، گازۆز، گازیر، مۆرانه،
مۆرد، مۆرکه، مۆریانه، مۆلاره، وه ره، وی،
- بیدانجیر: بیتهنجیر، که لال، گهر چه، گهر چه ک، گهن، گهنه،
گهنه ک، گهنه گهر چه ک، گهنه ی، گینه، کرنگ، که سیره،
- بیدبرگ: ۱ - گه لابی، ۲ - جۆره سه ره تیریکه له ویتنه ی گه لابی،
- بیدبئن: بنه بی، بی، داره بی،
- بیدخشت: بیخشت، شیره ی داره بی، گه زوه بی، گه زوی داره بی،
- بیدزار: بیچار، بیچار، چاره بی، میشه ی بی،

بیداشت: بیئاگا، بیخه‌بەر، بیهای، خافل،
 بیداوات: کۆی(بیدا) ← بیدا(م)،
 بیذخ: ئەسپ توندوتۆل، ولاخی گورج وچاوبک،
 بیدستر: ← بادستر،
 بیدق: ۱- بەعەرەبی کرابی پیاده، ۲- بیرق،
 بیدلا: ناتهران پاتهران، قسه‌په‌راندن، قسه‌ی بیمانا، قسه‌ی قۆر، ورتنه،
 هاتهران پاتهران،
 بیمر: ۱- بستر، ۲- بیادسپردن، ۳- بیمر، چال، چالو، ۴- بیمر،
 زهین، شت‌له‌بیرمانهوه، هۆش، هیتزی وه‌بیرهاتنهوه، یاد، ۵-
 ئەورتوشکی، برووسک، برووسکه، برویس، بروویسی، بریسکه، بریسوو،
 بلاچه، بوونتاف، ترووسکه، تەشی‌بریق، چه‌خماخی هه‌ور، که‌هره‌ب،
 وریسکه، هه‌وره برووسکه، هه‌وره‌تریشقه، ۶- بادوبوران،
 بیران: ← بیرانه،
 بیرانه: ئارۆخته، ئەرته‌پا، ئەرهورا، په‌شیل، په‌کان، تاژان، ته‌پاو،
 ته‌پوو، تیکته‌پاو، تیکته‌پوو، تیکچوو، تیکروخوا، خاپوو، خراب، خراب،
 خراب، خراپه، خراو، خرتک(خانه)، خۆپان، داته‌پاو، دارماو، داروخوا،
 دارووخیایگ، دارووخیاو، رماو، رمیایگ، رمیاو، روخوا، زه‌بەر، زه‌مه‌ر،
 ژئوروو، ژئرو ژوو، ژئره‌ووژوو، سامانسا، فه‌لشی، قه‌تۆرمه، کافل،
 کامباخ، کاول، کایل، کلئیس، که‌لار، که‌لاری، که‌لاوه، که‌له‌فه، کامباخ،
 که‌مباخ، که‌بیل، ورمای، وریا، وه‌رگه‌پاو، وێران، وێرانه، ویروونه،
 هه‌رفتی، هه‌رمتی، هه‌رمی،
 بیرق: ئالا، ئالاھی، ئالایی، به‌ندیز، به‌یداخ، به‌یداغ، بیراق، پارچه‌م،
 دره‌وش، سه‌رک، سه‌ره، علا،
 بیرقدار: ئالادار، ئالدار، ئاله‌نگر، به‌یاخدار، به‌یداخدار، به‌یره‌ق دار،
 دره‌وشدار،
 بیرم: باریه، ده‌یلم، مه‌لغه،
 بیرون: ← بیرون،
 بیرون: ۱- ئەودەر، به‌ر، به‌رۆ، به‌روه، به‌روهه، خاریج، دووری، دەر،
 ده‌رقه، ده‌روه، ده‌روهه، ده‌رئ، ده‌شت، ده‌شته، ژده‌رقه، لای ده‌رئ،
 هه‌ندهران، هه‌نەر، ۲- مستراح،
 بیرون آمدن: ۱- بروز، ۲- ئامای‌به‌ر، ئەرزه‌یه‌ی، به‌رامای،
 به‌رئامای، به‌رئامه‌ی، ده‌رچوون، ده‌رهاتن، لوی، هاتنه‌ده‌ر،
 هاتنه‌ده‌روهه، هاتنه‌ده‌رئ، هاتنه‌ده‌شتهوه، ۳- بازگذاشتن(۱) ← باز،
 بیرون آوردن: ۱- بروز، ۲- خارج کردن: به‌رئاردی، به‌رئاوردی،
 به‌راوردی، به‌ره‌سکردن، جه‌لیاندن، ده‌رئانین، ده‌رکیشان،
 ده‌ره‌اوردن، ده‌ر هاویشتن، ده‌ره‌ئینان، ده‌رئان، وه‌رانتش،
 هۆرکیشانی، هه‌لکشاندن، هه‌لکشانی، هه‌لکشانی، هه‌ئانه‌ده‌ر،
 بیرون افتادن: ۱- بروز، ۲- خارج افتادن: که‌وتنه‌ده‌ر، که‌وتنه
 ده‌روهه، وه‌ده‌ر که‌وتن،
 بیرون انداختن: ۱- بر ملاکردن، ۲- (بیرون بردن) ← بیرون، ۳-
 بۆده‌روهه هاویشتن، ده‌رخستن، هاویشتنه‌ده‌ر، هاویشتنه‌ده‌روهه،
 هل‌قه‌تاندن،
 بیرون بر: چه‌رچی، ورده‌واله‌فرۆش،
 بیرون بردن: بردنه‌ده‌ر، بردنه‌ده‌روهه،
 بیرون جهانیدن: دافرتاندن، دافرتانن، ده‌رپه‌راندن، ده‌رفرتاندن،
 فرتاندن، فرتانن،
 بیرون جهیدن: به‌رپه‌ی، به‌رپه‌نای، دافرتان، په‌رینه‌ده‌روهه،
 ده‌رپه‌پان، ده‌رپه‌رین، ده‌رفرتان، لێده‌رپه‌رین،
 بیرون دادن: ← بیرون جهانیدن،
 بیرون راندن: ئاوکردنه‌ژێر، به‌رکه‌رده‌ی، تیخوپین، تیخوپین،
 چۆراندن، چفاندن، خشا، ده‌راندن، ده‌رکردن، ده‌س‌پێوه‌نان،
 ده‌س‌پێوه‌نیان، ده‌ستا، پاونان، پاونیان، پاونیای، په‌پاننان، په‌تاندن،

- بیدستان: بیجا، به‌جا، جابه‌ی، میسه‌ی،
 - بیدزده: خێرک لێداو، قاروونه‌لێداو، گازوورخواردوو، مۆرانه‌لێداوو،
 مۆردخواردوو، مۆرلێداو، مۆلاره‌خواردوو، وه‌ره‌واره،
 - بیدسرخ: سووره‌ی، ویرۆله‌سووره،
 - بیدسفید: بیی چه‌رمگ، ویرۆل چه‌رمه،
 - بیدسیاه: سیایی، سیاوویرۆل،
 - بیدگیاه: (بیدگیاه) ← بید،
 - بیدگیاه: ئاردال، تالانه، چاییر، چه‌مه‌ن، چه‌م، چیمه‌ن، خیلانی،
 زرچ، زرچک، سه‌وایی، شه‌کار، شیناتی، شیناهی، شینایی، فریزوو،
 کاخیل، گیاجرا، مه‌رخوزار، مه‌رغوزار، میترغوزار، میترغ،
 میترگه‌شه، ونه‌ور، هه‌رێز، هه‌رێز، هه‌رێس، هه‌شیناتی،
 - بیدمال: پاکردنه‌وه‌ی ئاویتنه‌و تیخوو... به‌داره‌ی ودار دیکه،
 - بیدمجنون: پیتگ، شایی، شوپه‌ی، شه‌نگه‌ی، شینه‌ی، شینه‌ی،
 ماشه‌ی،
 - بیدمشک: بیدمشک، بی‌مشک، بی‌شکه‌ر، بی‌شکه‌ری، بی‌مشک،
 بی‌میسک، داره‌بیبی‌بوخۆش، چن، شایی، شاپویرۆل،
 - بیدموش ← (بیدمشک) ← بید،
 بیدا: بانوو، چۆلگه،
 بیداء: بانوو، چۆلگه،
 بیدار: ۱- باخبر، ۲- نخوابیده: ئاگا، باگا، به‌ئاگا، به‌خه‌به‌ر، به‌یار،
 بیدار، خه‌و لێنه‌که‌وتوو، نه‌خه‌وتوو، نه‌نفستی، نه‌نوستوو، هه‌شیار،
 هوشیار، هوشیار،
 - بیداریاش: شه‌بپووری له‌خه‌وه‌هه‌ستان، فه‌رمانی له‌خه‌وه‌هه‌ستان،
 - بیداریخت: ← بختور،
 - بیداریودن: به‌ئاگا بوون، بیداریوون، هوشیاربوون، هوشیاربیه‌ی،
 - بیدارخواب: سه‌ه‌که‌له‌خه‌و، گورگه‌خه‌و، له‌نیوان خه‌وو به‌خه‌به‌ری‌دا،
 نه‌ته‌واوخه‌وتوو نه‌ته‌واوبیدار،
 - بیداردل: ۱- باخبر، ۲- دل‌ئاگا، دل‌اوه‌دان، دل زیندوو،
 - بیدارشدن: به‌ئاگاهاتن، به‌خه‌به‌رهاتن، بیداریوون، بیداریوونه‌وه،
 چاوه‌لێنان، چاوه‌لێنان، خه‌به‌ریوونه‌وه، خه‌واهاتن، خه‌وه‌ریوونه‌وه،
 خه‌وه‌ریوون، رابوون، راپه‌رین، سه‌ره‌رئاردی، سه‌ره‌ه‌لێنان،
 له‌خه‌به‌ریوونه‌وه، له‌خه‌و رابوون، له‌خه‌وه‌هه‌ستان، له‌خه‌وه‌هه‌ستان، وریا
 بوونه‌وه، وشیار بوونه‌وه، وه‌ئاگاهاتن، وه‌خه‌به‌رهاتن، وه‌رمه‌نه‌هۆرسه‌ی،
 هایه‌بیه‌ی، هۆرسه‌ی، هۆشیاریوونه‌وه، هوشیاربوونه‌وه، هوشیارووبیه‌ی،
 هۆشیاریووبیه‌ی، هه‌ستان، هه‌لسان، هه‌لستان، هه‌ئوناشیایه‌نه،
 - بیدارشدن: به‌ئاگاهاتن، به‌خه‌به‌رهاتوو، بیداریووه، بیداره‌وه‌بووگ،
 رابوو، له‌خه‌و رابوو، له‌خه‌وه‌هه‌ستاو، وریا بۆوه، وشیاریووه، وه‌خه‌به‌ر
 هاتوو، هوشیاربووه، هه‌ستاو، هه‌لساو، هه‌لستاو،
 - بیدارکردن: ۱- از خواب برخیزاندن: به‌ئاگاهێنان، به‌خه‌به‌ره‌ئینان،
 بیدارکردن، بیدارکردنه‌وه، خه‌وه‌ره‌وه‌کردن، له‌خه‌و راکردن، له‌خه‌و
 هه‌ستاندن، ورازنای، وشیارکردنه‌وه، وه‌خه‌به‌ره‌ئینان، وه‌رزه‌نایش،
 هۆرئینای، هوشیارکردنه‌وه، هۆشیاریوه‌که‌رده‌ی، هه‌ستاندن،
 هه‌لساندن، هه‌لسانن، هه‌لستاندن، ۲- آگاه کردن: ئاگادارکردن،
 ئاگادارکردنه‌وه، بیداره‌وه‌کردن، وریا کردنه‌وه، وشیارکردنه‌وه،
 - بیدارکننده: به‌ئاگاهیتنه‌ر، وه‌خه‌به‌ره‌ئینەر، هه‌ستین،
 - بیدارماندن: به‌ئاگامانه‌وه، به‌خه‌به‌رمانه‌وه، بیدارمانه‌وه، چاو
 نه‌چوونه‌وه، نه‌خه‌وتن، وریامانه‌وه، وشیارمانه‌وه،
 - بیدارمغز: ۱- باخبر، ۲- بزرگوار(۴)،
 - بیداری: ئاگایی، به‌ئاگایی، به‌خه‌به‌ری، بیداری، نه‌خه‌وتووایی،
 وریایی،
 وشیاری، هه‌شیاری،
 بیداری کشیدن: بیخه‌وی چیشتن، خه‌ولێنه‌که‌وتن، نه‌خوتن،

بیشه: ۱- بیشه، بیشى، تەرت، پەرچ، جنىك، چوغور، چەم، دارسان، دارستان، دەحل، دەهەن، زاناف، قاپوون، قەرەم، كواشە، لىر، لىرەوار، لىنى، مېشە، وئىشە، ۲- نىزار: شام، قامىشەلان، قامىشەلىن، ۳- بلوور، بلوول، بلوئىر،
 بیشه زار: بیشه لان، بیشه چىر، كۆرەدار، مېشە لان، قەرەم، كنف،
 بیشى: ← بسيارى،
 بیشى جۇستن: زياترويستن، زىدە خوازى كردن،
 بیشىنە: ئەوپەر، زوربە، زۆربە، زۆرىنە،
 بىص: ← گرفتارى،
 - حىص و بىص: ۱ ← گرفتارى ۲ ← گىرودار،
 بىض: ۱- چەرمووكەل، سېگەل، ۲- زىئوئەندامان، سى ئەنامان، لەش چەرموان،
 بىضا: ۱- چەرموو، پوون، سى، ۲- زنى سېپوسۇل،
 بىضاء: ۱- چەرموو، پوون، سى، ۲- زنى سېپوسۇل،
 - پىدبىضاء: ۱- دەستى سى، ۲- دەستى مووسا كە كاتىك لە باخەلى خۇى دەرتنا وەك خۇر درەوسايەو،
 بىضتىن: دووگون، دووھىلكەى گون، گوپنان، گونان، گونى،
 بىضوى: دووسەرى، هېكەل، هېلكەى،
 بىضە: خا، خايە، حەوتىجى، رتل، گوپن، گون، گونزك، گونك، ماك، ول، وەتە، هېك، هېكى گون، هېلكە، هېلكە گون،
 - بىضە آتشىن: ← خورشيد،
 - بىضە برآوردن: هېلكە كردن،
 - بىضە بند: خايە بەن، گون بەند،
 - بىضە بند: گون بەند،
 - بىضە خاكى: تۇپى زەوى، گۆى زەوى،
 - بىضە زرىن: ← خورشيد،
 بىضى: بەزى، دووسەرى، هېكەل، هېلكەى،
 بىطار: بەيتار، بەيتال، بەيتەر، پزىشكى ئاژەل،
 بىطر: ← بىطار،
 بىطرە: بەيتارى، بەيتالى، بەيتەرى،
 بىطس: ← صنوبر،
 بىع: سەودا، مامەلە، ۱- فرۆتن، فرۆش، فرۆشتن، ورەتەى، ۲- ئەسەى، ساناي، سنىاي، سەنن، سەندن، كرال، كران، كرپان، كرپن، گرەوتش، گوروتش، گىبىرەيش، گىبىرپاش، گەرەوتش، ھەرى ناپش، ھىرناينە،
 - بىع سلف: ← (بىع سلم) ← بىع،
 - بىع سلكم: پىشخەر، پىشكەر، رووبىدە، سەلەم، شىنخۇر، شىنكەر، كرپنى بەسەلەم،
 بىعانە: ئر بوول، بىعانە، بەعى، پىشەكى كار يا سەودا،
 بىعت: ۱- ئەمەگ، برىە، بەلىن، بەلىنى، بەينەت، پەيمان، پىمان، خۇسپىرى، راژىرى، سامە، سۆز، سۆست، سەرسپارى، شۇن، شەرت، عەھد، قەرار، قەول، قەول، قەولوقەرار، گرپدانك، گفتمە، مەرج، مىجاز، وادە، وەعدە، ھەرخ، ھەرتىنى، ۲- برپەدان، بەلىندان، بەلىن داي، پەيمان بەستن، پەيمان بەستەى، پەيمان تازە كردنەو، پەيمان دان، دەستە بەرىوون، عەھد كردن،
 بىعت بستن: پەيمان بەستن، پەيمانى دۇستايەتى دەگەل بەستن، عەھد كردن،
 بىعت ستاندىن: بەلىن وەرگرتن، بەلىنى وەرگرتن، پەيمان وەرگرتن،
 شەرت وەرگرتن، عەھد وەرگرتن، قەرار وەرگرتن، قەول وەرگرتن، قەول وەرگرتن، وەرگرتن، گفتمە وەرگرتن،
 بىعت شكستىن: ← پەيمان شككى،
 بىعت كردن: ← بىعت بستن،
 بىعت گفتمن: ← بىعت ستاندىن،
 بىعت نامە: برپە نامە، بەلىن نامە، بەينەت نامە، پەيمان نامە،
 بىعانامە: بەلگەى كرپن،
 بىغ: ۱ ← ابلە، ۲ ← (بى خيال) ← بى،
 بىغار: ← سرزنش،
 بىغارە: ← سرزنش،
 بىغال: رم، رمب، نىزە،
 بىغله: ← بىغولە،
 بىغوش: ← بايقوش،
 بىغولە: پەسىو، پەنا، داخمە، دەخمە، سووچىكى دوور لە ئاوابى، سووچمال، قوزىن، كاژىرى مال، كوژى، كوئىچ، كەلاو، دوور لە ئاوادانى، گۆشە مال،
 بىك: ئاغ، ئەمىر، بەگ، بىگ، خان، سپاى، مىرە،
 بىكزادە: بەگزادە، مىرزا دە،
 - بىكزادە قلابى: بەگزادەى بنەچەك دۆم،
 بىگ: ← بىك،
 بىگزادە: ← بىكزادە،
 بىگار: ← بىگارى،
 بىگارى: بىگار، بىگارى، پالوتە، پىشتەملى، زەود، سۇخر، سوخرە، سۇخرە، سۆزە، سۇغرە، فەزحە، كارزۇر، كارزۇرەكى، كارى بەخۇرابى، كارى بەزۇرى، كەلەزەرى،
 بىگانگى: ئاوارەى، بىانەى، بىگانەى، تەرە كەمەى، خەرىبەى، غەرىبەى، غەوارەى، كەسەنەسى، لاپرەسەنى، لاپرەسەنگى، لايدەى، ئااشابى، نامۇى، نەشناسى، نەناسى، نەنىاسى،
 بىگانە: ئاوارە، بەرانى، بىانى، بىگانە، بىوارە، تاجىك، تاجىك، تەرە كەمە، خارىجى، خەرىبە، دورقەى، دەرەكە، دەرەكى، دەرەگە، دەرەو، غەرىب، غەرىبە، غەوارە، كەجە، كەدە، كەسەنە، كەلەو، كەلەوون، كەجە، گەجە، لاپرە، لاپرەسەن، لاپرەسەنگ، لاپۇرە، لاو، لايدە، ئااشانا، ناسنە كرى، نامۇ، نەشناس، نەناس، نەنىاس، ھافى،
 بىگانە پرست: بىگانە پەرست، چلكاوخۇر، جاش، خائىن بەولت، خۇخۇر، دوژمنى گەل وقەومى خۇ، غەبان بەنەتەو، لايدەنگرى بىگانە، نىشتمان فرۆش،
 بىگانە پرستى: بىگانە پەرستى، جاشاپەتى، جاشەتى، جاشى، چلكاوخۇرى، خۇخۇرى، خەبانەت بە ولت، دوژمناپەتى لە گەل گەل وقەومى خۇ، غەبانەت بە نەتەو،
 بىگانە ستىز: ئاوارە بەخواز، دژبەرانى، دژبىانى، دژ بىگانە، دژبىوارە، دژ تاجىك، دژ تاجىك، دژ تەرە كەمە، دژ خارىجى، دژ خەرىبە، دژ دورقەى، دژ دەرەكە، دژ دەرەكى، دژ دەرەگە، دژ دەرەو، دژ غەرىب، دژ غەرىبە، دژ غەوارە، دژ كەجە، دژ كەدە، دژ كەسەنە، دژ كەلەو، دژ لاپرەسەن، دژ لاپرەسەنگ، دژ لاپۇرە، دژ لاو، دژ لايدە، دژ ئااشانا، دژ نامۇ، دژ نەشناس، دژ نەناس، دژ نەنىاس، دژ ھافى،
 بىگانە گرپز: خۇ لە بىگانە دوورخەرەو، خۇ لە نامۇ پارىز،
 بىگلر: ۱- ئەمىر، بەگلەر، خان، مىر، ۲- گورەى شار يا تايغە، مىر،
 بىگلر بىگ: ← بىگلر بىگى،
 بىگلر بىگى: ۱- ئەمىرى ئەمىران، خانى خانان، سەردارى سەرداران،

بیشه: ۱- بیشه، بیشى، تەرت، پەرچ، جنىك، چوغور، چەم، دارسان، دارستان، دەحل، دەهەن، زاناف، قاپوون، قەرەم، كواشە، لىر، لىرەوار، لىنى، مېشە، وئىشە، ۲- نىزار: شام، قامىشەلان، قامىشەلىن، ۳- بلوور، بلوول، بلوئىر،
 بیشه زار: بیشه لان، بیشه چىر، كۆرەدار، مېشە لان، قەرەم، كنف،
 بیشى: ← بسيارى،
 بیشى جۇستن: زياترويستن، زىدە خوازى كردن،
 بیشىنە: ئەوپەر، زوربە، زۆربە، زۆرىنە،
 بىص: ← گرفتارى،
 - حىص و بىص: ۱ ← گرفتارى ۲ ← گىرودار،
 بىض: ۱- چەرمووكەل، سېگەل، ۲- زىئوئەندامان، سى ئەنامان، لەش چەرموان،
 بىضا: ۱- چەرموو، پوون، سى، ۲- زنى سېپوسۇل،
 بىضاء: ۱- چەرموو، پوون، سى، ۲- زنى سېپوسۇل،
 - پىدبىضاء: ۱- دەستى سى، ۲- دەستى مووسا كە كاتىك لە باخەلى خۇى دەرتنا وەك خۇر درەوسايەو،
 بىضتىن: دووگون، دووھىلكەى گون، گوپنان، گونان، گونى،
 بىضوى: دووسەرى، هېكەل، هېلكەى،
 بىضە: خا، خايە، حەوتىجى، رتل، گوپن، گون، گونزك، گونك، ماك، ول، وەتە، هېك، هېكى گون، هېلكە، هېلكە گون،
 - بىضە آتشىن: ← خورشيد،
 - بىضە برآوردن: هېلكە كردن،
 - بىضە بند: خايە بەن، گون بەند،
 - بىضە بند: گون بەند،
 - بىضە خاكى: تۇپى زەوى، گۆى زەوى،
 - بىضە زرىن: ← خورشيد،
 بىضى: بەزى، دووسەرى، هېكەل، هېلكەى،
 بىطار: بەيتار، بەيتال، بەيتەر، پزىشكى ئاژەل،
 بىطر: ← بىطار،
 بىطرە: بەيتارى، بەيتالى، بەيتەرى،
 بىطس: ← صنوبر،
 بىع: سەودا، مامەلە، ۱- فرۆتن، فرۆش، فرۆشتن، ورەتەى، ۲- ئەسەى، ساناي، سنىاي، سەنن، سەندن، كرال، كران، كرپان، كرپن، گرەوتش، گوروتش، گىبىرەيش، گىبىرپاش، گەرەوتش، ھەرى ناپش، ھىرناينە،
 - بىع سلف: ← (بىع سلم) ← بىع،
 - بىع سلكم: پىشخەر، پىشكەر، رووبىدە، سەلەم، شىنخۇر، شىنكەر، كرپنى بەسەلەم،
 بىعانە: ئر بوول، بىعانە، بەعى، پىشەكى كار يا سەودا،
 بىعت: ۱- ئەمەگ، برىە، بەلىن، بەلىنى، بەينەت، پەيمان، پىمان، خۇسپىرى، راژىرى، سامە، سۆز، سۆست، سەرسپارى، شۇن، شەرت، عەھد، قەرار، قەول، قەول، قەولوقەرار، گرپدانك، گفتمە، مەرج، مىجاز، وادە، وەعدە، ھەرخ، ھەرتىنى، ۲- برپەدان، بەلىندان، بەلىن داي، پەيمان بەستن، پەيمان بەستەى، پەيمان تازە كردنەو، پەيمان دان، دەستە بەرىوون، عەھد كردن،
 بىعت بستن: پەيمان بەستن، پەيمانى دۇستايەتى دەگەل بەستن، عەھد كردن،
 بىعت ستاندىن: بەلىن وەرگرتن، بەلىنى وەرگرتن، پەيمان وەرگرتن،

لهش به باربوون، ناخۆشبوون، ناساخبوون، ناسازبوون، ناساغبوون، ناساق بوون، ناوهش بيهی، ناوهش كهوتهی، نهخۆشبوون، نهخۆشكهفتن، نهخۆشكهوتن، نهخوهش كهفتن، ناساخبوون، ناسازبوون، ناساغبوون، نهوهسهبوون، نهوهش بيهی، نهوهش كهوتهی، نئوهشبوون،

- بيمارغنج: ۱- دهرده دار، دهغه زار، دهغه زار، نهخۆشه، ههميشه نهخۆش، ۲- نهخۆشى بيمه كر،

- بيمارگون: ← (بیمارگونه) ← بيمار،

- بيمار: نهخۆش ئاسايی، وهك نهخۆش، نهخۆشانه، نهخۆشه (حه مه ده نهخۆشه)،

- بيمار مردنی: پزيله، زاوژه ننگ، سهروه ستا، ژه هرهك، ژه هری، نهخۆشى بيهتزی پهك كهوته، نهخۆشى له مردن، ههلاک، هيلاک،

بیماری: بيماری، پيگان، دهغه زان، عيللهت، له شهبه بارى، مه رزه، مه رزه زن، ناخۆشى، ناخۆشين، ناساخى، ناسازى، ناساغى، ناساقى، ناوهشى، نهخۆشى، نهخۆشين، نهخوهشى، نهساخى، نهسازى، نهساغى، نهوهشى، نئوه سانى، نئوه شانى، نئوه شهن، نئوه شهى، نئوه شى، نئوه شينه، نئوه شى به، هله،

- ازبستربيمارى برخاستن: ← (ازبیماری برخاستن) ← بيمار،

- ازبیماری برخاستن: خاسبوونهوه، خۆشه وه بوون، چاكبوونهوه، له نهخۆشى هه ستانه وه،

- بيمارى ارتفاع: به رزه ترسى، ترس له شوپنى به رزه،

- بيمارىزا: نهخۆشخهر، نهخۆشكه ر، نهخۆشى هين،

- بيمارى سخت: به لوه شين، دهردى كارى، دهردى گران، نهخۆشى گران،

- بيمارى عفونى: نهخۆشى ته شه نه، نهخۆشى چلكى،

- بيمارى قاجى: نهخۆشى كوارگى،

- بيمارى لوزتين: ئالووه اتن، گه رووه اتن،

- بيمارى (مُسرى) واگيردار: ئازار، ئاھو، پها، درم، درۆشه، درۆم، شوب، گيرۆ، ماخه ته، مافه تا، مافه ته،

- بيمارى ناشناخته: خلت،

بیمناک: ۱- بسه هم، بکه رب، به ترس، به ريجاف، به سام، ترسدهر، ترسناک، ترسه پنه ر، ترسيين، ترسيه ر، تۆقين، تۆقينه ر، ترسنه ر، ته رسى، جيترس، سامناک، گر تۆله، نه ته له، مرۆقه هۆف، ۲- نه وهى ده ترسى، بازاره، بازاره قه، بسه هم، به نه نديش، به نه نيش، به ترس، ترساو، ترس پنيشتوو، ترسله دل، ترسه ر، ترسيای، تۆقيو، ته ره، خۆفكه ر، زاتچووگ، سام پنيشتوو، سل، قوشقى، وازر، وازره، هۆراسان،

بیمناک شدن: بزدان، بزدهان، بزدين، به عجين، به هتين، پرينگان (له ترسان)، پرينگانه وه (له ترسان)، ترسان، ترسيان، ترسين، تۆقان، تۆقان، تۆقاي، تۆقيان، تۆقين، ته رسای، جنقين، جه فلين، جه لفين، جه نقين، دلله ره زه، دلله ره زى، روه چوون، رۆخچوون، رۆخلواى، زات چوون، زاتلواى، زاره تره كيوون، زاره چوون، زاق، زاله تره كاي، زاله تره ك بوون، زاله ته قين، زاله ته قين، زاورچوون، زراوتۆقان، زراوتۆقين، زراو چوون، سامکردن، هه ژفين، هه ژقين،

بیمناک کردن: ئاوچاوسندن، بزداندن، بزدهاندن، به عجانندن، به هتانندن، ترسانندن، ترسانن، ترس وه به رنان، ترۆقاندن، تۆقاندن، تۆقناى، ته رسناى، جفرانندن، جنقانندن، جه فلانندن، جه نقانندن، چاو ترسيين کردن، دلهانندن، زاتبردن، زراو بردن، زهنده قيردن، فه رهانندن، قورفانندن، له رزبو پرين، نه ته ريردن، هه ژقاندن، هه ژقين،

بیمه: بيمه، دلنيايى، سيگورته،

بیمه گر: بيمه دهر، بيمه كار، دابينكار، كەس يا دامه زراوئيك كه بيمه ده كاته وه،

بیمه گزار: نه وهى خۆى يا شتى خۆى بيمه ده كا، بيمه كهر، دابينخواز، دلنيايىخواز، دابينيار،

گه وهى گه وران، ميرى ميران، ۲- گه وهى شار، گه وهى كه يخودايان، بيمگم: ۱- ملكه ماهر: به گم، مه له كهى دايبك، ۲- خاتون: خات، خاتون، خانم، دا، ياي،

بيل: نه ستيو، باله، بتر، بيلاسن، بيله، پامه ره، پيمه پ، پيمه پ، خاكه ناز، خاكه ناس، خاكه ننداز، دۆله مه پ، مه ر، مه ر، مه ر بتر، مه ر بيل، مه ر پ، مه ر،

بيلان: بيلان، ته رازنامه، راپۆرتى مالىي پيخراويك له ماوه يه كى ديار يكرودا،

بيلچه: بتر، بيلچه، بيلكار، بيلكه، بيلۆچكه، بيلۆكه ي ناسن، پيمه پۆكه، كوله، كهر، مانك، نالچاخ،

بيلخ: ← بيلاخ،

بيلخۆر: پاييل، كه ته ن (مزرعه سخت است بيلخۆر نندارد)،

بيلدار: ← بيلكار،

بيلزن: ← بيلكار،

بيلست: ← وجب،

بيلسته: ← وجب،

بيلك: ۱- نه ستيو پ، نه ستيو لك، بزارچن، بيلۆكه، پيشك، زارچن، ۲- فرمان شاه: فه رمانى پاشايان، ۳- قباله: نئوه ر، بالكوک، بنچاخ، تاپۆ، تاپوو، تايب، تاجك، تاجه ك، تويل، چاخ، چاخ، سه نه ت، سه نه ده، قۆچان، قه باره، قه باله، قه وال، كه وال، نفيسك،

- بيلك وجين: ئادۆده، ئادوو ده، بزار بېر، بزار كوئل، بزار كه ر، بيجال، گلچ، گلچك، ناو كه ت، وجيسكه ر،

بيلكار: نه وكر يكاره ي به پيمه ره كاره كا، بيلكار، بيلكه ر، پيمه ره دار، پيمه ره كار،

بيلكارى: بيلكارى، پيمه ره كارى، مه ردان، مه ركه ر دش،

بيلمز: بيخه به ر، نه زان، نه قام،

بيله: ۱- سه ره تيرى له وينه ي بيل ۲- سه ولى گه مى لى خو پين، ۳- قه باله ي ملك، قه وال، ۴- فه رمانى پادشايان،

بيليون: بليۆن، بليۆن، هه زار مليۆن، پره بىنى

بیم: ← ياك،

- بيم خورده: ترساو، ترس پنيشتوو، تووشى خۆف بوو،

- بيم دادن: ← ترساندن، تسلى،

- بيم گاه: ترسگه، شوپنى ترسه پنه ر،

بیمار: بيجال، بيمار، بيمار، بيهتيز، خهسته، ده رداوى، ده رده بار، ده رده من، ده رده مند، ده رده ناك، ده رده دار، ده ردين، په ن، ژاندار، ژانۆ، شپخ، له ش به بار، ناخۆش، ناساخ، ناساز، ناساغ، ناساق، نهخۆش، نهساز،

نەساخ، نەساغ، نەهوسه، نەوهش، نئوهس، نئوهش،

- بيمار اور ژانس: نهخۆشى به تره ف، نهخۆشى كه له لا،

- بيمار بسترى: نهخۆشى خه ويندراو، نهخۆشى ناوچى،

- بيمار دار: ۱- خاوه ن نهخۆش، ۲- پرستار،

- بيمار دارى: ← پرستارى،

- بيمار سان: ۱- بيمارستان، ۲- بيمارگون) ← بيمار،

- بيمارستان: بيمارسان، بيمارستان، تيمارخانه، خهسته خانه، مارستان، نهخۆشخانه، نهخۆشگه، نهخۆشگه رى،

- بيمار سر پايى: نهخۆشى سه ر پيى، نهخۆشى سووك،

- بيمار شدن: بيجال بوون، بيمار بوون، بيمار بوون، بيهتيز بوون، تووشى نهخۆشى هاتن، خهسته بوون، ده جى كهوتن، ده رده مه نبوون، ده رده مند بوون، ده رده ناك بوون، ده رده دار بوون، په نبوون، ژاندار بوون، ژانقه تيش، ژان كه ر دش، ژانۆ بوون، ژانين، ژانينى، كهوته جى،

بیمه نامه: دابیننامه، دلنایاننامه، پهیماننامه دلنایایی له نیتوان
 دابینیارو دابینکار،
 باین: ← آشکار،
 باین: باین، پاشگری بهواتا بینه، وین،
 باین: ۱- جدائی: بهین، جودایی، جیایی، ژفک، مابهین، نیتوان، ۲-
 میان: بهین، بهینابهین، مابهین، ماوه، ناوهند، نیتوان، نیتوهند،
 - دراین باین: لهوبهینهده، لهونیتوانده،
 باین: ۱ ← باخبر، ۲ ← بینهده،
 بیناب: ← طیف،
 بینابین: ناوهند، نیتونج، نیتوه،
 بینات: به لگه ئاشکاراگان، ده لیله پوونه کان،
 بینادل: بیرپوون، دلپوون، پووناکبیر، وشیار،
 بین الطوعین: ← بامدادان،
 بین المللی: نافنه تهوهیی، نافنه ژادی، ناوه تهوهیی، نیتونه تهوهیی،
 بین التهرین: میزوپوتامیا، ناوچومان، ناو پرووان، نیتواندووژی،
 نیتوچومان، هاوران،
 بین الهالین: په رانتیز، نیتو دوو کهوان، نیتو کهوانه،
 بینایی: بیناهی، بینایی، چاوساگی، رۆشنیی چاو، سۆ، سۆما، سۆمایی،
 وینایی، هانا، هه تهر،
 بین باین: ← بینابین،
 بینش: ۱- بینین، پیتنارکن، چافلیکه تن، چافلیبوون، چافلیکرن،
 چافلیکه تن، چاولیبوون، چاولیکردن، دیتن، فتراندن، وینای، ۲-
 ئافسین، ئاگادار بوون، ئاگادار بوونهوه، ئاگادار بوون، ئاوزان، ئاوزیان،
 ئاوزین، ئه نه یاوای، ئه وله بوون، برکردن (عقلم قدنمیده: ئاقلم برناکا)،
 به خه بهر بوونهوه، په ببردن، په پیبردن، پیرا گهیشتن، پیزانین،
 تیگه شتن، تیگه شستن، تیگه یین، تیگه یین، حالیبوون، حالیبییه،
 خه بهر داربوون، خه بهر داربوونهوه، خه بهر داربوون، خه بهر داربوونهوه،
 دیتنهوه، پئی بردن، پئی به دیکردن، پئی به دییی کردن، پئی تیبردن،
 زانای، زانن، زانهیش، زانیایش، زانین، زمراندن، سه حکرن،
 سه بهر اردهی، سه بهر ژاوردی، سه بهر رشییهی، سه بهر بهر کهردهی،
 سه بهر ده چوون، سه بهر ده کرکردن، سه بهر ده رینان، سه بهر ده رینان،
 سه بهر لیده چوون، سه بهر لیده کرکردن، سه بهر ده کرکردن
 (له مابه به سه بهر ده رناکه م)، سه بهر ده رووکردن، سه بهر ده رده کرکردن،
 سه بهر ندر کردن، سه بهر زایی، فاماندن، فامکردن، فامین، فه همکردن،
 فه دیتن، کهوتنه دۆن، گومان بردن، مسایش، مسایه، وادار بوونهوه،
 وادار کران، وریا بوونهوه، وشیار بوونهوه، هوشیار بوونهوه، هوشیاروه
 بییهی، هوشیار بوونهوه، هوشیاروه بییهی، هوشیار وه بییهی،
 - بینش پیدیر: ههست پیکراو،
 - بینشگر: ← فهیم،
 بیننده: ئاگادار، ئاگالی، برامان، بهر بهر، بینا، بینه، بینیار، توشاچی،
 ته ماشا کار، ته ماشا کهر، ته ماشا کار، چاقدیر، چافنیر، چاوتیبر، چاوتیژ،
 چاودیر، چاوساغ، چاوه دیر، چاوه لسه، چاویار، چاوتر، دیتهر، دیتیار،
 رامین، روانه، سایه، سه خبیر، سه یرکار، سه یرکه، که تیان،
 گو قولاغ، مراقب، مقات، مقاته، نه پرتوخ، نه پرتوک، نه یرقان، وریا،
 وینا، وینه، هه فچاف،
 بینونت: ← مفارقت،
 بینه: به لگه ی پوون و ئاشکارا، حاشاهه لئه گر،
 بینه: ← رختکن،
 بینیی: بینیی، پاشگری به واتا بینین (پوون بینیی، گه شبینی)، دینی،
 وینی،

بینیی: برناخ، برناخه، بیشل، بیهشل، بیهشل، پت، پۆز، تفنک، تونک،
 دفن، دم، دفن، ده ماخ، زنجی، زنژ، فرنک، قه پۆز، کاپۆ، کاپۆل،
 کاپۆلک، که پ، که پک، که پۆ، که پۆل، که پۆلک، که پوو، که پووگه،
 که پوول، که پی، لووت، لیت، نوقت،
 - بینیی برجسته: به رانپۆز، قه پۆز به ران، که پۆقیت،
 - بینیی کوتاه: دم قوله، که پۆقوله، که نووش، لووت قوله،
 بینیاره: خشی که پۆ، خه زیم،
 بیو: بووک، بیک، وهوی،
 بیو: ← بید(۲)،
 بیواره: ۱ ← بیکس، ۲ ← بی اعتبار،
 بیواز: ← خفاش،
 بیوباریدن: ← اوباردن،
 بیوت: خانه کان، ماله کان، هۆده کان، یانه کان،
 بیوتات: خانه کان، ماله کان، هۆده کان، یانه کان،
 بیور: ده هه زار،
 بیوس: ۱ ← انتظار، ۲ ← توقع، ۳ ← طمع،
 بیوسان: ← چشم براه،
 بیوسفتر: ژینگۆ، ئه وه شهی که شی زهوی ده ور به یری که بۆ ژیان
 ده شی،
 بیوسیدن: ۱- انتظار داشتن، ۲- توقع داشتن، ۳- طمع داشتن،
 بیوک: گه وره،
 بیوگ: بووک، بیک، وهوی،
 بیوگانی: بووک گواستنه وه، بووک گوپسته وه، بووک هینان، داوه ت،
 زه ماوه ن، زه ماوه نند، زه وجین، ژن هینان، کاروخه یری، کاری خیر(ب)،
 کاری خیرتی،
 بیوگرافی: به سه ره اتنامه، ژیننامه، ژیاننامه،
 بیوگندن: ← افکندن،
 بیوگی: بیوه ژنی، بیتیردی،
 بیولوژی: بایۆلۆجی، زینده وه رزانی، زینده وه رناسی،
 بیولوژیست: بایۆلۆگ، زینده وه رزان، زینده وه رناس،
 بیولوژیکی: بایۆلۆجیکی، بیۆلۆژیکی، ژینگی،
 بیوند: ← خیانت،
 بیوه: بیوه، بیوه، بیوه،
 بیوه زن: بیژن، بیوه، بیوه ژن، ژنی، ژنه بی، سه به تال، کوم به تال،
 کونه تال،
 بیوه مرد: بیژن، بیژن، بیوه پیانگ، بیوه پیان، بیوه میرد، قازاخ،

- از یاببر گرفتن: ← کشتن،
 - از یادداشتن: ← (برپاداشتن) ← پا،
 - از یاد آمدن: ۱- به کوتایگی گه بشتن، گه بشتنه کوتایی، ۲- بیتهیزبوون،
 کزیبون، لاوازیبون، لهوزه که وتن، هیزنه مان، ۳- پاچهریزشدن، ۴- مردن،
 - از یاد آوردن: ← (از یاد آوردن) ← پا،
 - از یاد رفتادن: ← (از یاد آمدن) ← پا،
 - از یافرواد آمدن: ← (از یاد آمدن) ← پا،
 - از یاناشاندن: دانیشاندن، رۆنیشاندن،
 - از یاناشستن: نارامبوون، نارامبوونهوه، نارام گرتن، ئاسووده بوون،
 ئامایسه سهر و وئ، ئامایوه سهر وئ، ئوقره گرتن، ئوقره گرتنهوه،
 ئهره سه کنای، ئهره کاسؤلنای، ئهره مرکنای، ئهره وپرای، بهزین،
 بیدنگ و جولو دانیشستن، پالدا نهوه، پال لیدانهوه، پشندانهوه،
 پشتلیدانهوه، پشوو دان، پشوو دانهوه، پشوو هاتنهوه سهر خو،
 پشوو هاتنهوه سهره خو، پشویه ک هاتنهوه بهر، پشیدان، پهرمیان،
 تکدان، تۆتکه خواردن، تۆتکه گرتن، تۆتکه کردنهوه، تۆتکه گرتن،
 تۆتکه گرتن، تۆتکه گرتنهوه، تۆتیکه خواردن، تۆتیکه، تۆتیکه خواردن،
 تۆتیکه گرتن، تهبتین، تهواسان، تهوتین، حاوانهوه، حهجمان،
 حهجمین، حهسانهوه، سهوین، داساکین، داسرهفتن، داسرهوتن،
 داسرهوین، داسهکنان، داسهکنین، داکاسان، داکاسیان، داکاسین،
 داکهسیان، داکهسین، داکهفتن، داکهوتن، دارمان، دامران، دامرکان،
 دامرکانهوه، داموکان، دانیشتن، دانهوین، دهست له خهبات هه لگرتن،
 پراکهوتن، پراکهوی، پۆتفتان، پۆتفتان، پۆتفتین، پۆسهکنان،
 پۆنیشتن، پروینشتن، زهوتبوون، زهوتبوون، ستارگرتن، ستارگرتن،
 سهرهفتن، سهرهفتهی، سهرهوان، سهرهوی، سهرهوتگرتن، سهرهوتن،
 سهرهوتی، سهرهوین، سهکنین، سوکنایی هاتن، سهبووری هاتن،
 سیبووری هاتن، قریان، قورمین، قهلهمنار، قیم، کپ بوون،
 کپبیهی، کربوون، کربیهی، کوپیان، کوپین، کهوتش، گونجان، گونجای،
 گونجین، گهشگه، لاگرتن، لاگرتی، لهتان، مدران، مدرای، نشایش،
 نشتش، نهترین، ورینگ گرتن، وهرکهتن، وهرکهتن، هه دارن، هه درین،
 هه درین، هه دیایش، هه قیابوون، هه ندران، هه ندریان، هه درین،
 هه ندرین، هیدیبوون، هیدیبوونهوه، هیدیه بوون، هیور بوون،
 هیوربوونهوه، هیورین،
 - از یاناشستن: دانهمرکانهوه، دانهنیشتن، دهست له خهبات هه ل
 نهگرتن، نه بهزین، وچان نه دان،
 - از پای آوردن: ← (از یاد آوردن) ← پا،
 - از پای افتادن: ۱- پاچهریزشدن، ۲- پرشدن قفیز (۲)،
 - از پای افتاده: ← (از یاد افتاده) ← پا،
 - از پای افکندن: ← از یاد آوردن (۲) ← پا،
 - از پای اندر آمدن: ۱- (از پای درآمدن) ← پا، ۲- پایان یافتن،
 - از پای اندر آوردن: ← (از یاد آوردن) ← پا،
 - از پای اندر آوردن: ← (از یاد آوردن) ← پا،
 - از پای افکندن: ← (از یاد آوردن) ← پا،
 - از پای بر گرفتن: ← کشتن،
 - از پای داشتن: ← (برپاداشتن) ← پا،
 - از پای درآمدن: ← (از یاد آمدن) ← پا،
 - از پای در آوردن: ← (از یاد آوردن) ← پا،
 - از پای در افتادن: ← (از یاد آمدن) ← پا،
 - از پای فرود آمدن: ← (از یاد آمدن) ← پا،
 - از پای نشانندن: دانیشاندن، رۆنیشاندن،
 - از پای نشستن: ← (از یاناشستن) ← پا،
 - از پای ننشستن: ← (از یاناشستن) ← پا،

پ: پ، پیتیکی ئه لوبی،

- پا: ۱- باق، پا، پاچک، پاچکه، باق، پی، پیچک، چاق، چۆقل، چیب،
 چیبخ، چیق، قاچ، قول، قیتک، کاج، کنگه، لاق، لنگ، لیق، لیب،
 لینگ، نگ، ننگ، ۲- بن، بناخه، بناغه، بنچینه، بنه پرت، بنه ما،
 بهردی بناغه، به ناغ، تمه له، تمه لیت، تنه له، تین، چلم، چیرخان،
 خهنده کی بناخی خانوو، خم، خیم، رستی، ژیربه نا، ژیرخان، سفنک،
 سوکین، شهنگست، شیشک، قانگه، کوپوک، کوک، هیم، هیم، ۳-
 پائین، ۴- توان، ۵- پی، یه کهی پیوانی در پیژیایی،
 - از یاد آوردن: ۱- بۆردان، بهزاندن، بهزانی، بهسرداز آلبوون،
 پهزاندن، تووشی شکستی کردن، تیشکاندن، حیزنای، چۆک پی دادان،
 خستن، داماو کردن، زه بوونکردن، شکاندن، شکست پیدان، شکستدان،
 قۆکردن، کۆل پی دان، کهواندن، گاردان، له تهق و دوووخسین، و سهی،
 ۲- تۆپاندن، تۆپانن، خپ کردن، خپ کردهی، خوینکردن، روح
 ئهستاندن، روح کیشان، روح لینه ستاندن، سارد کردنهوه، سپیکردنهوه،
 سل سارد کردنهوه، سووره لگرتن، سهر دۆکردن، سهردهو کردن،
 سهردهوه کردهی، سه که تکردن، شوارای، فهراق لیپین، کر کردن،
 کسته نه، کشیایش، کوژتن، کوژین، کوشتن، کوشتهی، کهوتاندن،
 گوژتن، گوشتن، گیان کهندن، گیانکه نهی، گیانکیشان، گیان کیشای،
 گیان لی ئه ستاندن، ماتکردن، مراندن، مرانگین، مران، مرنای،
 مهرگبیرین، مرنای، مرنادی، هه لپلۆسکانن، ۳- پا وستهی،
 له پاخستن، له جموچۆل خستن، له وره خستن، له وزه خستن،
 - از یاد رفتادن: ۱- پاچهریزشدن، ۲- پرشدن قفیز (۲)،
 - از یاد افتاده: بیتهیزبوو، پاخستگ، پوسه، جه کار کهوته، چنه کهوته،
 داماو، زۆرشه که تیبوو، زۆر ماندوو بوو، له پاکه فتگ، له پیکه وتوو،
 له کار کهوتوو، له کار کهوته، هیز تیدانه ماوو، هیز له بهر برپاو،
 - از یاد افکندن: ۱- به حهرزیدادان، خستنه عهرزی، له حهرزی دان، ۲
 ← تبه کردن، ۳- کشتن،
 - از یاد رفتادن: ۱- پاچهریزشدن، ۲- پرشدن قفیز (۲)،
 - از یاد اندر آمدن: ۱- (از پای درآمدن) ← پا، ۲- پایان یافتن،
 - از یاد اندر آوردن: ۱- از یاد آوردن (۲)، ۲- ئهره وپرنای، بهریاددان،
 بهریلکردن، بهیه کادان، بیژان، پهرخاندن، په شیلاندن، په لشانندن،
 پیکدادان، تاژان کردن، تۆلدان، تهختکردن، تهرتو توناکردن،
 تهرتوهرته کردن، تهفروتوناکردن، تهوعکردن، تیکته پاندن، تیک
 ته پانن، تیکدان، تیکدای، تیکرووخاندن، تیکرماندن، تیکوپیکدان،
 خاپوورکردن، خراکردن، خراکردن، خراپ کردن، خراوکردن،
 خرتک کردن (مال)، خهراکردن، دارماندن، دارووخاندن، پماندن،
 پمانن، پرووخاندن، پواندن، پرتنای، پرتان، پرتان، زه بهرکردن،
 ژیروبان کردن، ژیرو پرووکردن، ژیرو پرووکردن، ژیره و ژوروکردن،
 سامانساکردن، سه تماندن، عه دم کردن، فه لشانندن، قه تۆرمه کردن،
 قه لان، قه لاندن (روی س)، قه لاندن، قه لاندن، کافلکردن، کامباخکردن،
 کاولکردن، کاول کردهی، کایلکردن، که مباحکردن، که بیلکردن،
 گه پچاندن، مهر کاندن، مه زاختن، ورنای، وهراندن، وهرانسن،
 وهرگه راندن، ویرانکردن، ویران کردهی، هلساندن، هه رافتن،
 هه رافاندن، هه رافتاندن، هه رماندن، هه لشانندن، هه رافاندن،

- این پآن پاکردن: ۱- پاوپاکردن، خاوه خاوکردن بۆ رۆیین، سنه سن کردن، ۲- خاترجه م نه بوون، دلاود لیبوون، دل له دلدان، دل له دلندان، دوود لیبوون، ساغنه بوونه وه، سل کردن، سلکهردهی، سه رلیکردن، لئیرامان،
- به پای خود رفتن: به پیی خۆچوون، به بیستی خۆچوون،
- بیآمدن: ← پائین آمدن (۳)،
- بیآوردن: ۱- از پای اندر آوردن، ۲ ← پایان دادن، ۳ ← پیمودن (۲)،
- بیاندر آمدن: ← پست شدن،
- بیایستادن: به پیوه بوون، به پیوه مان، به پیوه وههستان، به پیوه پراوهستان، به پیوه مان، به پیوه مانه وه، پراوهستان، له سه ری پراوهستان، ههستان، ههستانه سه ری، ههستان،
- بیایستاده: ← استوار،
- بیابردن: ← (پاشدن)،
- بیابودن: ۱- به پیوه بوون، له سه ری بوون، ۲ ← پابرجا بودن، ۳ ← منتظر ماندن،
- بیخاستن: ← بیایستادن، ← پا،
- بیاداشتن: ۱- اقامه (نماز...)، نه ونیای، دابه ستنی نوپۆ، نانه وه، نیانه وه، وپسان، ۲- چه قانندی چادرو... هۆردان، هۆر دارای، هه لدان، ۳- نه ره مرنزای، به ریپاکردن، به رقه رارکردن، دابنارتن، دامه زران، پراوهستاندن، گۆگزان، مدرنای، ۴- پیکه ئینانی مه جلیسی شالی، ۵- نصب: چه قانن، دابنارتن، راست چه قانن، وه رزه نایش،
- بیادردن: ← به پای ایستادن،
- بیاسپردن: ← پیمودن (۲)،
- بیاشدن: ۱- استوار شدن: نه ره مرنزای، به رقه رار بوون، پته و بوون، ته فزین، خۆگرتن، چه قین، دامه زران، دامه زریان، دامه زری، پراوهستان (پراوه ستاوی واته به رقه راری)، قایم بوون، مدرای، وپستان، ۲ ← پدید آمدن،
- بیاکردن: نه ره مرنزای، به رقه رارکردن، پته وکردن، ته فزان، چه قانن، دامه زران، پراوهستان، قایمکردن، قایم کهردهی، مدرنای، وپستان،
- بیاماندن: ← (بیایستادن) ← پا،
- بیای خود بگور آمدن: به پیی خۆ به ره و گۆچوون، به لاقی خۆ به ره و مه رگ چوون، خۆ تووشی ته له کردن، خۆخستنه مه ترسی مردن،
- بیای خود بگور رفتن: ← (بیای خود بگور آمدن) ← پا،
- بیای کسی یافته نبودن کاری: پی نه کران، کاریک له ده ستنه هاتن، له توانابه ده ره بوون، له توانادانه بوون،
- بیای کسی رسیدن: به رای به راته وه، پی گه یشتنه وه، گه یشتنه وه که سیک له په یاکاریک یا... دا، وه کوی هاتنه وه،
- بیای کسی سوختن: به دیار که سیکه وه سووتان،
- بیای... نشستن: به بۆنه ی... وه سه برگرتن، به ته مای... وه دانیشتن، به ته مای... وه مان، نیشته دیار... وه، له سه ره که سی دانیشتن (له سه رمندا لهرکانی دانیش پییگه یاندن)،
- برپایستادن: ← (بیایستادن) ← پا،
- برپایستاده: چه قیو، دامه زراو، پراوه ستاو، قایم،
- برپابودن: ← (برپابودن) ← پا،
- برپاخاستن: ← (بیایستادن) ← پا،
- برپاجستن: به په له ههستان، خیراههستان، ده ره پهرین، له پراوه ستانه سه ری،
- برپاداشتن: ← (بیاداشتن) ← پا،
- برپاشدن: ← (پاشدن) ← پا،
- برپاکردن: ۱- (بیاداشتن) ← پا، ۲ ← دارزدن،
- برپاماندن: ← (بیایستادن) ← پا،
- برپای ایستادن: ← (بیایستادن) ← پا،
- برپای ایستاده: چه قیو، دامه زراو، پراوه ستاو، قایم،
- برپای بودن: ← (برپابودن) ← پا،
- برپای جستن: ← (برپاجستن) ← پا،
- برپای خاستن: ← (بیایستادن) ← پا،
- برپای داشتن: ← (بیاداشتن) ← پا،
- برپای شدن: ← (پاشدن) ← پا،
- برپای کردن: ۱- (بیاداشتن) ← پا، ۲ ← دارزدن،
- به پای ماندن: ← به پای ایستادن ← پا،
- به پای آمدن: ← پائین آمدن (۳)،
- به پای آوردن: ۱- از پای اندر آوردن، ۲ ← پایان دادن، ۳ ← پیمودن (۲)،
- به پای اندر آمدن: ← پست شدن،
- به پای ایستادن: ← (بیایستادن) ← پا،
- به پای ایستاده: ← استوار،
- به پای بردن: ← (پاشدن) ← پا،
- به پای بودن: ۱- به پیوه بوون، له سه ری بوون، ۲ ← پابرجا بودن، ۳ ← منتظر ماندن،
- به پای خاستن: ← (بیایستادن) ← پا،
- به پای داشتن: ← (بیاداشتن) ← پا،
- به پای در آمدن: ← (بیایستادن) ← پا،
- به پای سپردن: ← پیمودن (۲)،
- به پای شدن: ۱- (پاشدن) ← پا،
- به پای کسی یافته نبودن کاری: پی نه کران، کاریک له ده ستنه هاتن، له توانابه ده ره بوون، له توانادانه بوون،
- به پای کردن: ← (بیاکردن) ← پا،
- به پای کسی رسیدن: ← (بیای کسی رسیدن) ← پا،
- به پای کسی سوختن: به دیار که سیکه وه سووتان،

- به پای ماندن: ← به پای ایستادن ← پا،
 - به پای... نشستن: به بونه که سیکم شتیکه وه سه برگرتن، به ته مای شتیکه وه دانیشتن، به ته مای شتیکه وه مان، به ته مای که سیکه وه دانیشتن، به ته مای که سیکه وه مان، نیشتنه دیار که سیکه وه، له سه ر که سی دانیشتن (له سه ر مندالهرکانی دانیشتن پییگه یاندن)،
 - به پای... نشستن: به بونه... وه سه برگرتن، به ته مای... وه دانیشتن، به ته مای... وه مان، نیشتنه دیار... وه، له سه ر که سی دانیشتن (له سه ر مندالهرکانی دانیشتن پییگه یاندن)،
 - پاگیش: نه وهی له لاق ده هالئی،
 - پا آفرنجن: (پا آورنجن) ← پا،
 - پا آورنج: (پا آورنجن) ← پا،
 - پا آورنجن: پاوانه، په وینه، په وینه، حجول، حمل، خرخال، خشخاش، خلخال،
 - پا آهو: ۱- مالی شه ش سوچ، شه ش قوژبن، ۲- دنیا: جیهان، دنیا، دویا،
 - پا برنجن: ← (پا آورنجن) ← پا،
 - پا ز پابر نداشتن: لاق نه بزاون، له جیتی خوراهه وستان، له جیتی خوراهه نه بزاون،
 - پا ز جایی کشیدن: بوشوینیک نه چوونه وه، پی لیکیشانه وه، ته رخی ها توچو کردن،
 - پا ز جارفتن: ۱- پی خزین، لاق خزین، هه لخلیسکان، ۲- بییه روپو بوون، ته او پروت و نه دار بوون، ده سته تالبوون، پروتانه وه، سه گ شوان هاتنه وه، مایه بووتبوون، مایه بووچبوون، موفلیسبوون، ناوبتبوون، ناوبتبوون،
 - پا ز خط بیرون نهادن: نه شقیایی کردن، نه شقیبوون، نه شقیگه ری کردن، نینا کردن، به زاج کردن، به پقداجوون، به قسه نه کردن، به قیناچوون، به قیندا چوون، به قیندا که ووتن، به له سه بوون، په لپگرتن، پیچ لیدان، پی چه قاندن، پی داگرتن، جه پیکردن، حه نگین، خمین، خولی لادان، خه زین، ده پرکه وه چوون، ژبه رفه چوون، سه ر بزاون، سه ر بزوسیکردن، سه ر بلندنه وه، سه ره ره ز کردنه وه، سه ره ره زوه که دهی، سه ره پچیکردن، سه ره چوتی کردن، سه ره ره یه کردن، سه ره سه ختیکردن، سه ره ره ئاردهی، سه ره که شیکردن، سه ره کیشیکردن، سه ره گورزی کردن، سه ره خه ریکردن، سه ره ه لئنان، شوران، شه هانندن، عیناد کردن، عینادیکردن، غه زین، قینگرتن، قین هورگرتی، قینه لگرتن، قینره لولای، که ربوون، که هاتن، که له وه کیشی کردن، که وته سه ر پک، که ده به لی کردن، که پر کردن، که گریکردن، لباری کردن، لبوون، لاسایکردن، لاموفه ک کردن، لاییکردن، مل بادان، مله پیچیکردن، نافرمانیکردن، نه چوونه ژیربار، نه کردن، نه کیشان، وه تانایش، هاتنه سه رلا، هه لگه رانه وه، یاخیبوون، یاخیبیی، یاخی گه ری کردن، یاخیه تیکردن، یاغیبوون، یاغیتیکردن، یاغیگه ریکردن،
 - پا ز سر نداشتن: ← (پا ز سر نداشتن) ← پا،
 - پا ز سر نداشتن: به تامه زرئی یه وه بؤلی مه به ست چوون، بلبسین، بوراقبوون، به هتین، په شتوان، پی سه ر بوون، تاسان، تاسبردنه وه، تاس به سه ردا هاتن، تاسین، ته واسان، ته واسیان، ته وسین، تیارامان، چاشبوون، حه به سان، حه به سان، حه به سیای، حه به سین، حیه تی، دامان، دملاندن، ده لیان، ده لین، ره قهه لاتن (هینده م پی سه ر بوو هه ره له جی ره ق هه لاتم)، زنده مان، سه ر زقران، سه ر زقرین، سه ر سامبوون، سه ر ساممان، سه ر سوورمان، سه ر گه ردانبوون، سه ر گه ردان مانه وه، سه ر گه ردانی، سه ر ماسین، سه ر مندی، سه ریمان، شه ریلاندن، شه ریلین، عه به سان، عه جاپمان، فه ته وشین، قورسین، کاسبوون، گیزبوون، گیزیو سه ر گه ردانی، له جی ره قهه لاتن، له جی وشکیبوون، ماتبوون، ماتبیهی، واق وپبوون، واق وپمان، واق وپمه نهی، واق وپری، هوربووسقیای، هه وه سیان، هیدمان، هیزمان، هیسمان،
 - پا ز شادی بزمین نرسیدن: له خو شیان ده که ولی خو دا نه حه جمین، له شایان پی وه حرزی نه که ووتن،

- پا ز گلیم خوددراز تر کردن: ← (پارا ز گلیم خود فراتر گذاشتن) ← پا،
 - پا افتادن: ۱- بوهاتن (پای خوبی بر ایم افتاد: چاکم بوهات، پای بدی بر ایم افتاد: خراپم بوهات، خراپم لئقه لئا)، چنه نه قومیای، لی قومیان، لئقو مین، لئقه لئا، لئقه ومان، وه نه قومیای، هاتنه پیشی روودا ویکسی باش یا خراپ، ۲- ده ستدان، کران، گونجان (اگر پایفتد: نه گه ر بکری، نه گه ر بگونجی)، لوان، مه یسه ل بوون، مویه سه ر بوون، هه لکه ووتن،
 - پا آفرنجن: ← (پا آورنجن) ← پا،
 - پا آزار: ۱- پاچله، ۲- (پای افشار) ← پا،
 - پا آزاره: نه وهی په لوه پایه پی زیادده پی، پایه به ره سه ر، په زیاد که ر،
 - پا افشار: ۱- پیتاته، ته خته یه که ده پیچالدا جولا بؤکر ته نین پیی له سه ر داده پی، ۲- پاشیل، پاکوت، پی شیل،
 - پا افشاری کردن: ← (پافشاری کردن) ← پا،
 - پا افشان: به سه ما کردن، له حالی سه ما کردن،
 - پا افشردن: ← (پافشاری کردن) ← پا،
 - پا افکندن: ری سوا کردن، سووک کردن،
 - پا انداختن: ۱- په نا بردنه بهر ناوبزویوان، ۲- لووشکه خستن،
 - پا انداز: ۱- پایه ناز، قه بال (خه زووری مانگایه کی ده قه بال نا)، پتیشکی پی له نه سه ب و ملک له کاتی گه یشتنی بووک، ۲- حه سیری پیش ده رکه بؤ که وش خا وین کردنه وه، ۳- فه رشی به ری پیان بؤ پیش ده رکه، ۴- دلال محبت: ده لال، ده لالی نه وین، ده لالی ژنان، وه شکه ر،
 - پا اندازان: به سه ما، به سه ماوه، به هه لپه رین،
 - پا اورنجن: ← (پا آورنجن) ← پا،
 - پا اوزار: (۱- پا پوش (۱)، ۲- (پای افشار) ← پا،
 - پا اوزاره: (۱- پا پوش (۱)، ۲- (پای افشار) ← پا،
 - پا وقتادن: ← پا افتادن ← پا،
 - پا باز: سه ما که ر،
 - پا باز پس نهادن: به جیمان، جیامه نهی، دما که وتهی، دوا که ووتن، وه پاشکه ووتن، وه دوا که ووتن،
 - پا باز جای آوردن: ئیحتوبار وه ده سه ته پتانه وه، هاتنه وه سه ر پله ی پتیشوو،
 - پا باز کردن: پی هه لگرتن، پی هه لئنانه وه، لاق هه لگرتن، لاق هه لئنانه وه، وه پیکه ووتن،
 - پا بازی: ۱- ته رده ستی، که له کبازی، ۲- رقص،
 - پا با سب اندر آوردن: سواری نه سپ بوون،
 - پا با کسی زدن: تیکه ه لئان، شه ره شه ق،
 - پاپیا: ۱- برابر: به رابه ر، به زل، پاوه پا، پی به پی، تیره تیر، هاو پی، ۲- قدم به قدم: پاوه پا، پی به پی، قدم به قدم، قه ره به قه ری، هاو پی ده گه ل، هه نگا وه به نگا،
 - پا (بربه) یابردن: داره دار پی کردن، ده ستی که سیک گرتن وه هنگا وه به نگا بردنی،
 - پاپاشدن: هم پاته وپا کردن، ماتل کردن،
 - پاپساکردن: ۱- حه واله کردن، ۲- دلنیا نه بوون وه دوا خستن، دپو تکی بوون و گنخاندن، دودل بوون وه دره نگه خستن، ساوه ساو کردن، ۳- سه ره سه ره به قه رز کردن، قه رزه قه رز دانه وه، کؤسه ک، کؤسه ک،
 - پاپیای کسی رفتن: پایه پاویوی لوهی، پی به پیی که سیک رؤیشتن، پی به پیی که سیک هه نگا وه لئنانه وه، شانه سانی که سیک رؤیشتن، لولوی که سی چین، هه نگا وه به نگا وه لگه ل رؤیشتن،
 - پاپیای هم: پایه پاویوی، شان به شانی به ک، هه نگا وه به نگا وه یه ک،
 - پاپجائی باز شدن: پی کرانه وه بؤ جیگایه ک، فیتری ها توچوی جیگایه ک بوون، ها توچوی شوینیک کردن،

- پابجهان گذاشتن: بهوه له ديبوون، له دايكبوون، هاتنه دنيا، هاتنه سر دنيا،

- پابدامن كشيدين: ۱- دووره پيريزي، كونج نشيني، ۲- رازيبوون، سه برگرتن، قايلبوون،

- پابدو گذاشتن: بؤده رچوون، بؤده رچوون، خيرا هه لاتن، ده خو نووسان، ده رچوون، ده لينگان نووسان،

- پابري كسي نهادن: په پره وي ليكردن، پي له جي پي دانان، دواكهوتن، وه دواكهوتن،

- پابرجا: ۱- ثابت: بنه جه، بنه جي، به ده وام، پابه رجا، پوهه جي، پايته، پايته، ده، جي قايم، جيگرتوو، خوږاگر، دامه زراو، دامه زرياك، قايم، موكم، نه جوول، وايه دا، ۲- هميشه: ته بهد، باقي، بمين، بؤهه ميشه، بهر خوردار، بهر ده وام، بهر قه رار، بيبه رانه وه، بيبا يان، بيبه سانه وه، بيداي، بيدوا، بيدوايي، بيدوايي، بيدمايي، ثاماي، بيكو تايي، بيئا، پاك، پايه دار، دايم، دوق، دريژ، نهر، پايته، پايه دار، ته مه ندريژ، له بران نه هاتوو، له پسان نه هاتوو، مانگار، نه بري، نهر، نيمه رده، هه تاهه تاه، هه تاهه تايه، هه ره ره، هه ره هه، هه ره هس، هه ميشه، هه ميشه زينديو، هه ميشه يي، ۳- پتهو، خوږاگر، قايم، ۴- باقي، زيندوو، زيندي، نهر،

- پابرجا بوون: ۱- نهره موزيا، بهر قه رار بوون، پتهو بوون، تنبيه يي، تونديوون، ته فزان، ته فزين، چه قان، چه قاي، چه قهي، چه قيان، چه قياي، چه قين، دامه زران، دامه زراو بوون، قايم بوون، نه جوولان، ۲- بهر ده وام بوون، دايمي بوون، هه ره بوون، هه ميشه هه بوون،

- پابرجا شدن: پتهو بوون، تونديوون، ته فزين، دامه زران، قايم بوون،

- پابرجا كردن: ۱- بهر با كردن، پتهو كردن، پيداگرتن، تونديوون، ته فزان، چه قان، دابنارتن، دارژتن، دارژتن، دامه زران، قايم كردن، قايمكه رده ي، ۲- باشار، باشار كردن، بهرگه، بهرگه گرتن، پادانه گهز، پاگزدان، پايه داري، پشوو دريژي، پي داگرتن، تابشت، تابوشت، تابوشت هيتان، تابوشتان، تاقه، تاقه، تاقه هيتان، تامل، توانا، تهحه مول، خودداري، خوږاگرتن، خوږاگري، خوږگرتن، ده وام، ده وام هيتان، ده برندن، سووربوون، سووربهي، سه بر، سه برگرتن، له سه ره خويي، مقاومت كرده ي، مله جبروژكي، وهرگه، ويستان،

- پابرجا نگهداشتن: له سووري خو تينه په پين،

- پابرجيزي زدن: جوړه نه داي، شق تيهه لدان، شق ليدان،

- پابرجين: - پاورچين،

- پابرداشتن: بؤي ده رچوون، بهر شهي، ته ورين، ره ماي، به زان، به زان، به زين، پالاوتن، پرتا فيان، پرتا فين، پشت دان، په زان، ترازيان، ترؤقه، ته ورين، تيته قاندين، تيشكان، تيكشكان، چيرينه كهوته ي، ده خو نووسان، ده لينگان پوهان، ده لينگان نووسان، ده لينگي خوږ پوهان، ده لينگي خو نووسان، راكردن، راكردن له شه ر، ره ماي، رؤينه كونا، رووينه كونا، ربه، رهكؤسه، رهو، شكان، شكان له شه ر، شكس، شكست، شكست خواردن، شكسته يتان، شكيان، فله تين، فيزمالكدان، قليبونه وه، قه لفر كردن، له شه ري باز دان، نوشست تاوه رده ي، نوشست هيتان، واين، وهين كهوتن، وه زين، هورناماي، هه راكردن، هه لاتن، هه لاتن له بهر دوژمن، هه لهاتن،

- پابرداشتن براي كسي: كاربو كردن،

- پابردنبال مار نهادن: پي له كلكي مارنان، خو ده مترسي هاويشتن،

- پابردمين زدن: ۱- ئوقره نه گرتن، بيتايي كردن، بيحه وسه له يي كردن، سه بر نه گرتن، په له پهل، په له پهل كردن، ۲- پي ده حه رزي كوتان،

- پابرسران: پي له سه ران، ده سته يه ك له زينده وه راني ده ريايي كه پييه كانيان به سه ريانه وه يه،

- پابرسر كسي نهادن: به سه ركه سيكدا زالبوون،

- پابرسنگ آمدن: تووشي خه ته ريوون، تووشي مه ترسي بوون، خه ته ريوه تانه پيش،

- پابرنجن: - (پاآورنجن) - پا،

- پابرنجين: - (پاآورنجن) - پا،

- پابرنهادن: به دوا دار پويشتن، وه دوا كهوتن،

- پابره نه: - (پاپتي) - پا،

- پابره نه و سطح حرف دويدن: دانه ناوقسه ي كه سيكا، قسه پي برين، هاتنه نيوقسه،

- پابريدن ازجائي: ته رخي جيگايه ك كردن، نه چوونه وه بؤ جيگايه ك،

- پابريده بوون: ته رخي هاتوچو كردن (پاي فلاني از اينجا بريده)،

- پابزا: - (پايماه) - پا،

- پابستن: به سته وه، به ندر كردن، پي به ستن، لاق به ستن،

- پابست: - (پابسته) - پا،

- پابسته: ۱- نهره سير، پي به ستراو، به خيسير، ۲- نه فيندار، نه ويندار، به نده وار، دلدار، دلداگ، دلگه تي، دلدوژانده وه، عاشق، گرفتار، گيروده، گيره وه، هه زكه ر، هه فيندار، هه وادار، ۳- بيكار: نه وار، به تال، بيتيش، بيتشول، بيغه رمان، بي هه رمان، بيكار، پالوونه، چرؤت، قاله، گرده نشين، مازور، ولوول، ۴- (پاي بند) - پا، ۵- درانتظار: چاوه روا، راه ستاو،

- پابسنگ آمدن: تووشي كو سپ بوون، تووشي مه ترسي هاتن،

- پابسنگ خور دن: تووشي به ربه ستي سه خت بوون، پينگا لي به سترا، نا هو مي دبوون،

- پابسن گذاشتن: به نا واوچوون، به ره و پيري چوون، به سال اچوون، به سال داچوون، ته مه ن چوونه سه ر، ده نيوكهوتن، ده نيوه وه كهوتن، قه يره بوون، كاملبوون، گه رانه وه (مرد پا بسن گذاشته ايست: پياوئيكي گه راهه يه)، وه نيوكهوتن،

- پابسن گذاشته: ناخيل، به سال اچوو، به سال داچوو، پادسن، تازه پير، ده نيوكهوتوو، ده نيوه وه چوو، قه رت، قه يره، كال، كامل، گه راهه، له نيوه وه چوو، مهره مووز (مرد)، ناقسال، نيوانسال، وه نيوكهوتوو،

- پابلند: پي دريژ، لو قدر يژ،

- پابلند كردن: به غار پويشتن، پي هه آيتانه وه، خيرا رويشتن، غاردان،

- پابماه: پومان، پوه مانگ، پي ومانگ، له سه رده ستان، له سه رمانگ و رؤزي خو، مانگي خو،

- پابماه گذاشتن: له سه رمانگ و رؤزي خو بوون، له سه رويه ندي زاندا بوون،

- پابميان آوردن: به نيوان راگه يشتن، خو تي هه لقوتان دن، ده ست تيوه ران، نيؤ بزي كردن،

- پابند: ۱- پوانه، په وينه، په وينه، حجوول، خرخال، خشخاش، خلخال، ۲- بخو، ۳- قونداغ، قونداغي مندا، ۴- گرفتار: نه وقه، به نند، به ننگ، پيوه به ستراوه، تووش، تووشه انگ، تووشبووگ، دووچار، گرفتار، گيروده، موفته لا، ۵- متاهل: به زن، خاوه زن، زه دار، زه وجي، زندهار، ژنياي، ۶- مقيد: نيلاقه دار، به ته ننگه وه، به گرننگ گر، پابه نند، پايه ي، پيخه م، پيوه به ستراو، ده ربايس، ده ربايست، ده ربه س، ده ربه ست، ده ربه ن، ده ربه نند، گرفتار، گو يده ر به كار ي، له خه مي،

- پابند بريده: ۱- په ت پساندوو، هه وسار به ريوو، هه وسار پساندوو، ۲- بيته رش، بي سه رويه ر، بي سه رويه ره، بي مبالا، بي مشوور، بي موبالات، ته ركه خه م، چناك، خو بوژ له كار، خو له كار دزه ره وه، خو وه شير له كار، خو گر، خو گير، خو له كار بوژ، خو بژنگ، دل په بن، قه رقل، قه تره خه م، كه مه تر خه م، گو هفره، گه للايي، گو ي نه ده ر، لا باييم، لا پر سه ن، لا پر سه ني، لاهه لپچه راو، نه بانوك، نه ديتبار، هؤتو، هووك، هه مين،

- پابند شدن: ۱- ناشقبوون، نه فيندار بوون، نه ويندار بوون، جه ز ليكردن، خو شه ويستي، دل په پينه سه ر، دل په نه داي، دل پيدان، دل پيوه به سترا، دلداري، دل دؤ پاندين، شه يدا بوون، كهوتنه داوي نه وين، گرفتار بوون، گيروده بوون، وه شه ويسي، هه زژيكرن، هه زكرن، ۲ - ساكن شدن، ۳- گرفتار شدن: به نديوون، به نكيوون، پييه نديوون، پيوه به سترا نه وه، پيوه به نديوون، تووشبوون، تووشبهي، قه تيسمان، گرفتار بوون، گير خوار دن، گيروده يي، مانه وه، موفته لا بوون،

- پابجهان گذاشتن: بهوه له ديبوون، له دايكبوون، هاتنه دنيا، هاتنه سر دنيا،

- پابدامن كشيدين: ۱- دووره پيريزي، كونج نشيني، ۲- رازيبوون، سه برگرتن، قايلبوون،

- پابدو گذاشتن: بؤده رچوون، بؤده رچوون، خيرا هه لاتن، ده خو نووسان، ده رچوون، ده لينگان نووسان،

- پابري كسي نهادن: په پره وي ليكردن، پي له جي پي دانان، دواكهوتن، وه دواكهوتن،

- پابرجا: ۱- ثابت: بنه جه، بنه جي، به ده وام، پابه رجا، پوهه جي، پايته، پايته، ده، جي قايم، جيگرتوو، خوږاگر، دامه زراو، دامه زرياك، قايم، موكم، نه جوول، وايه دا، ۲- هميشه: ته بهد، باقي، بمين، بؤهه ميشه، بهر خوردار، بهر ده وام، بهر قه رار، بيبه رانه وه، بيبا يان، بيبه سانه وه، بيداي، بيدوا، بيدوايي، بيدوايي، بيدمايي، ثاماي، بيكو تايي، بيئا، پاك، پايه دار، دايم، دوق، دريژ، نهر، پايته، پايه دار، ته مه ندريژ، له بران نه هاتوو، له پسان نه هاتوو، مانگار، نه بري، نهر، نيمه رده، هه تاهه تاه، هه تاهه تايه، هه ره ره، هه ره هه، هه ره هس، هه ميشه، هه ميشه زينديو، هه ميشه يي، ۳- پتهو، خوږاگر، قايم، ۴- باقي، زيندوو، زيندي، نهر،

- پابرجا بوون: ۱- نهره موزيا، بهر قه رار بوون، پتهو بوون، تنبيه يي، تونديوون، ته فزان، ته فزين، چه قان، چه قاي، چه قهي، چه قيان، چه قياي، چه قين، دامه زران، دامه زراو بوون، قايم بوون، نه جوولان، ۲- بهر ده وام بوون، دايمي بوون، هه ره بوون، هه ميشه هه بوون،

- پابرجا شدن: پتهو بوون، تونديوون، ته فزين، دامه زران، قايم بوون،

- پابرجا كردن: ۱- بهر با كردن، پتهو كردن، پيداگرتن، تونديوون، ته فزان، چه قان، دابنارتن، دارژتن، دارژتن، دامه زران، قايم كردن، قايمكه رده ي، ۲- باشار، باشار كردن، بهرگه، بهرگه گرتن، پادانه گهز، پاگزدان، پايه داري، پشوو دريژي، پي داگرتن، تابشت، تابوشت، تابوشت هيتان، تابوشتان، تاقه، تاقه، تاقه هيتان، تامل، توانا، تهحه مول، خودداري، خوږاگرتن، خوږاگري، خوږگرتن، ده وام، ده وام هيتان، ده برندن، سووربوون، سووربهي، سه بر، سه برگرتن، له سه ره خويي، مقاومت كرده ي، مله جبروژكي، وهرگه، ويستان،

- پابرجا نگهداشتن: له سووري خو تينه په پين،

- پابرجيزي زدن: جوړه نه داي، شق تيهه لدان، شق ليدان،

- پابرجين: - پاورچين،

- پابرداشتن: بؤي ده رچوون، بهر شهي، ته ورين، ره ماي، به زان، به زان، به زين، پالاوتن، پرتا فيان، پرتا فين، پشت دان، په زان، ترازيان، ترؤقه، ته ورين، تيته قاندين، تيشكان، تيكشكان، چيرينه كهوته ي، ده خو نووسان، ده لينگان پوهان، ده لينگان نووسان، ده لينگي خوږ پوهان، ده لينگي خو نووسان، راكردن، راكردن له شه ر، ره ماي، رؤينه كونا، رووينه كونا، ربه، رهكؤسه، رهو، شكان، شكان له شه ر، شكس، شكست، شكست خواردن، شكسته يتان، شكيان، فله تين، فيزمالكدان، قليبونه وه، قه لفر كردن، له شه ري باز دان، نوشست تاوه رده ي، نوشست هيتان، واين، وهين كهوتن، وه زين، هورناماي، هه راكردن، هه لاتن، هه لاتن له بهر دوژمن، هه لهاتن،

- پابرداشتن براي كسي: كاربو كردن،

- پابردنبال مار نهادن: پي له كلكي مارنان، خو ده مترسي هاويشتن،

- پابردمين زدن: ۱- ئوقره نه گرتن، بيتايي كردن، بيحه وسه له يي كردن، سه بر نه گرتن، په له پهل، په له پهل كردن، ۲- پي ده حه رزي كوتان،

- پابرسران: پي له سه ران، ده سته يه ك له زينده وه راني ده ريايي كه پييه كانيان به سه ريانه وه يه،

- پابرسر كسي نهادن: به سه ركه سيكدا زالبوون،

- پابرسنگ آمدن: تووشي خه ته ريوون، تووشي مه ترسي بوون، خه ته ريوه تانه پيش،

- پابرنجن: - (پاآورنجن) - پا،

- پابرنجين: - (پاآورنجن) - پا،

- پاجوش: پاپل، چوکلە، چوچکە، قوونار، کویشە، کویشەکری، لاوچ، لکی باریکی پروا لەپیشە هیندیک داررا، وچ، وچە، هەلسوون،

- پاچال: پیچال،

- پاچالداز: ئەوکەسە لەنانه‌واخانە ئاردی پیسترای،

- پاچاه: پیچال،

- پاچاهە: پیچال،

- پاچراغ: پاچرا، پیچرا، جیگای لەسەردانانی چرا،

- پاچراغی: ۱ - (پاچراغ) - پا، ۲ - پارەبەکە تەماشافانان لە زۆرخانە... دا لەبن چرای دادەنێن، ۳ - پارەبەک بوو دووکانداران شەوی لەبن چرایان دادەناو بەیانی دەیاندا فەقیران،

- پاچنبری: پاخوار، پیخوار، پیخوهر، گۆج، گۆچ، گۆل، لاخوار، لنگەفانی،

- پاچنگلی: بەلاق بادراوی لەدایکبوو،

- پاچنگولی: بەلاق بادراوی لەدایکبوو،

- پاخار: ۱ - بەردەپی، پی شۆر، ۲ - چلکی پی لیکەرەوه،

- پاخارە: ۱ - بەردەپی، پی شۆر، ۲ - چلکی پی لیکەرەوه،

- پاخاکێ کردن: بەپیتیان چوون بۆلای کەسێک، پی بەتۆزی پێگا کردن، تۆزی پێگا لە پی نیشتن،

- پاخور: دەپسان نەهاتوو، قایم‌پتەوه، لەپسان بەدوور، نەپس،

- پاخوردن: ۱ - پێشەست کران، پی خواردن، شیلران، شیلیان، کوتیان، کەوتنە بەرپیخوست، لەژێر پی کەوتن، ۲ - فیئل لیکران، کلاوچوونەسەر، لەسەودادا فریو خواردن،

- پاخوردن فرش: لەبەرپیخوست دانرانی فەرش بۆ نەرمبوونەوهی،

- پاخوش: پاخۆش، پاخوشە، پیپەست، عەرزێ قووب کە بەپیخوست پەق و ئیشک بووبیتەوه،

- پاخوشە: - (پاخوش) - پا،

- پادادن: ۱ - خەبەرێک بۆهاتنەپیش، ۲ - پی توند دەحەرزێ کوتان لەمەشقاد، ۳ - پەوانە کردن، وەرپیخستن، ۴ - گوپیپتەخشین، هێژپێدان، ۵ - دەسدان، رەخسان، لوان (تەبەحال تەها یکبار باریش پادادە کەبا او تەهاپاشد)،

- پادار: ۱ - ئابرودار، ئابروومەند، باوەپێکراو، بەئاپروو، بەئیحتوبار، بە ئیحتیبار، جێبەجێبوو، جێگەمتمانە، مووتەبەر، موحتەبەر، موحتەرم، ۲ - ئەسپی جاپوک، یەکسەمی بەپراپەر، ۳ - ئەنگراو، بەدار، بوود، بوودە، بوو، پاره دار، پارەمۆل، پوولدار، تیر، تیروپر، تیروتەسەل، خاوەن سامان، خواجا، خواجە، خورت، خوەدی، دارا، دارنەد، دەستدار، دەستپۆشیتوو، دەست پۆیگ، دەستپۆیو، دەست فرەه، دەسپۆشیتوو، دەولەتمەند، دەولەمەن، دەولەمەند، زەنگون، زەنگین، ساز، ساماندار، فەرپۆ، کەپانە، مالفا، مال دار، مایه‌وه، هەبو، هەمپا، هەپاتی، ۴ - باسٹۆن، بەرچێغ، بەباغ، تۆبۆز، تۆبۆز، تۆخماخ، تۆکەر، تیلا، چاکل، چوو، چەمک، چێو، خوترمە، خوترە، خێزەرە، دارەس، دار دەست، پکە، پکەه، زاگو، زنج، زۆپ، زۆپا، زوخال، زۆلاخ، زپیک، فرک، قیسپ، کجیر، کزورەک، کۆپار، کۆپال، کوتک، کوتەک، کولدار (کوتاه)، کیتە، کیتزە، گارپام، گارامە، گالۆک، گالۆم، گۆپال، گۆچان، گود، گورز، لیس، مەترەق، مەساسە، وپک، ۵ - بەپی، پادار، پیدار، ۶ - بەوه‌فأ، وه‌فادار لەدۆستایەتیدا، ۷ - پایدار،

- پادارشدن: - پایدارشدن،

- پادارکردن: جێگیرکردن، سەقامگیرکردن،

- پادارکش: گۆپال بەدەست،

- پاداری: - پایداری،

- پاداس: ناشی، ناشیکی چووکەبەکەبە پی کاردەکا،

- پاداشتن باکسی یاجیزی: تابهیتان، دەوام هینان، خۆ دەبەرەبارەدا راگرتن، خۆراگرتن، خۆ راگری کردن، مقاومتە کردە،

- پادامان: بەردامین، بەرداوین، تەشک،

- پادراوردن: پەپینەسەر، سواربوون، نیشتنە سەر، نیشتنەپینەسەر،

- پادراوردن بە: پی لەسەردانان،

- پادراز: ۱ - داھۆل، قولدیز، کەچکان، لاقدریز، لوقدیز، لوقلوق، ۲ - بالندەبەکی لوقدیز کۆچەرە لەقەراغ ئاوان، شەلاقە، شیللاق، شیللاقە،

- پادرازی: پیدریزکردن، پی لەبەرەپی خۆزباتراکتیشان، پی لێهەلپین، سەرزێستاندن، سنوورپەئاندن، لەحەددی خۆدەرچوون، لەسنوور دەرچوون،

- پادربند: پی بەستراو، لەبەنددا، لەزنجیردا،

- پادربندداشتن: بەستراوە، پی بەستراوە، پی بەستراوە، بوون بەزنجیر، پی لەبەنددا بوون، گرفتار بوون، لەکۆت و زنجیردا بوون،

- پادریپچیدن: لاق تیکه‌لآن،

- پادرجا: - (پابرجا) - پا،

- پادرختی: باپن، بارپزە، بافەرینک، باوەرپن، بەری کرمی وەرپو، میوه‌ی وەرپو، بن‌دار،

- پادرد: لاق ئیشە،

- پادرفتن: ۱ - رەت‌بردن، ساتمەبردن، لاق‌خزین، هەلەنگووتن، ۲ - ئەرەتەکیای، تۆب‌نافتین (بهرام ورشکست شده: بارام تۆبی نافیته)، تۆب‌ئاویژتن، جەدەسنەکەوتە، جەدەسەکەوتە، دانەکان، دانەکین، ژێرکەفتن، ژێرکەوتن، سووختبوون، سووتان، قەلوپەرد، کەفتن، لەدەستکەفتن، لەدەستکەوتن، لەدەسەکەوتن، لیکەفتن، مالکەتن، مالەفین، نابووتبوون، نابووتبەیی، نابووتی، نابووبی، وەرفتن، سووتان،

- پادزرکاب: ۱ - لەئاوژینگە مردندا، لەئاویلکە مردندا، لەسەرمردن، لەسەرەوستا، لەسەرەمرگ‌دا، ۲ - پی دەرکێفدا، سوار، ۳ - ئامادەسەفەر، پی دەرکێفدا، سوار،

- پادزکشیدن: دوورەپەریزی کردن، گۆشەگیری کردن،

- پادزکفش: کردن: ۱ - ئازاردانی، تیه‌لپێچان، تیه‌لکێلان، ۲ - باسی خراپەیی، کردن، ۳ - دەست دەکاری وەردان، دەست دەکاری وەرنان،

- پادزگشتن: بیهێزبوون، تاقەت‌نەمان، توانانەمان، دامان، هیز لەدەستدان،

- پادزگل: ۱ - پابند(۳)، ۲ - بەقورپیداچوو، داماو، دەقور چەقیو، قوربەسەر، قوربەسەر، لاق‌دەقوردا، ۳ - بەخۆ داشکاوه، بە شەرماخراو، بەشەرمداشکاو، بەشەرمداکەوتوو، ترشکین، تریق، تەریق، تەریق، چافشۆ، چاوبەرەژێر، چاوبەرەوژێر، چاودەبەر، چاوبەبەر، چاوشۆ، چاوه‌خوار، چەم‌بەرەژێر، خەجالەت، خەجالەتبار، خەجالەت بۆوه، دریبەردە، پووژەرد، پووشکاو، رووگیر، سەرشکەستی، سەرشۆ، شەرمدا، شەرمسار، شەرمگرتوو، شەرمەزار، شەرمەسار، شەرمەندە، شەرمەندە، شەرمەنە، فەدیکار، فەدیکار، فەدیکار، قۆتۆ، کەچەت‌پن، گۆهشۆ، گۆشۆ، گۆیلەق، ملشۆ،

- پادزگل ماندن: بەقورپیداچوون، تووشیاری گیروگرتبوون، دامان، دەقورچەقین، قوربەسەر، قوربەسەر، قوربەسەر، لەدەقورچەقین،

- پادرمیان نهادن: - (پادرمیانی) - پا،

- پادرمیانی: بەنیوان راگەبشتن، نیوانکردن، نیو بژیکردن،

- پادروا: ۱ - ئەرک‌بۆدیارینەکراو، بی‌ئاسۆ، بیکاروچاوه‌روانی‌بۆدیاری کرانی کارێک، بیلاتەکیلف، سەر گەردان، لەچاوه‌روانی‌پێشەسپێرانی کارێکدا، ۲ - بیبناخە، پادەرەهوا، پووج، پووجەراخ، تەق‌ولەق، تەقەسم، سست، لنگەوژوور، لنگەوقووج، لەرزۆک، لینگەهەوا،

- پاجوش: پاپل، چوکلە، چوچکە، قوونار، کویشە، کویشەکری، لاوچ، لکی باریکی پروا لەپیشە هیندیک داررا، وچ، وچە، هەلسوون،

- پاچال: پیچال،

- پاچالداز: ئەوکەسە لەنانه‌واخانە ئاردی پیسترای،

- پاچاه: پیچال،

- پاچاهە: پیچال،

- پاچراغ: پاچرا، پیچرا، جیگای لەسەردانانی چرا،

- پاچراغی: ۱ - (پاچراغ) - پا، ۲ - پارەبەکە تەماشافانان لە زۆرخانە... دا لەبن چرای دادەنێن، ۳ - پارەبەک بوو دووکانداران شەوی لەبن چرایان دادەناو بەیانی دەیاندا فەقیران،

- پاچنبری: پاخوار، پیخوار، پیخوهر، گۆج، گۆچ، گۆل، لاخوار، لنگەفانی،

- پاچنگلی: بەلاق بادراوی لەدایکبوو،

- پاچنگولی: بەلاق بادراوی لەدایکبوو،

- پاخار: ۱ - بەردەپی، پی شۆر، ۲ - چلکی پی لیکەرەوه،

- پاخارە: ۱ - بەردەپی، پی شۆر، ۲ - چلکی پی لیکەرەوه،

- پاخاکێ کردن: بەپیتیان چوون بۆلای کەسێک، پی بەتۆزی پێگا کردن، تۆزی پێگا لە پی نیشتن،

- پاخور: دەپسان نەهاتوو، قایم‌پتەوه، لەپسان بەدوور، نەپس،

- پاخوردن: ۱ - پێشەست کران، پی خواردن، شیلران، شیلیان، کوتیان، کەوتنە بەرپیخوست، لەژێر پی کەوتن، ۲ - فیئل لیکران، کلاوچوونەسەر، لەسەودادا فریو خواردن،

- پاخوردن فرش: لەبەرپیخوست دانرانی فەرش بۆ نەرمبوونەوهی،

- پاخوش: پاخۆش، پاخوشە، پیپەست، عەرزێ قووب کە بەپیخوست پەق و ئیشک بووبیتەوه،

- پاخوشە: - (پاخوش) - پا،

- پادادن: ۱ - خەبەرێک بۆهاتنەپیش، ۲ - پی توند دەحەرزێ کوتان لەمەشقاد، ۳ - پەوانە کردن، وەرپیخستن، ۴ - گوپیپتەخشین، هێژپێدان، ۵ - دەسدان، رەخسان، لوان (تەبەحال تەها یکبار باریش پادادە کەبا او تەهاپاشد)،

- پادار: ۱ - ئابرودار، ئابروومەند، باوەپێکراو، بەئاپروو، بەئیحتوبار، بە ئیحتیبار، جێبەجێبوو، جێگەمتمانە، مووتەبەر، موحتەبەر، موحتەرم، ۲ - ئەسپی جاپوک، یەکسەمی بەپراپەر، ۳ - ئەنگراو، بەدار، بوود، بوودە، بوو، پاره دار، پارەمۆل، پوولدار، تیر، تیروپر، تیروتەسەل، خاوەن سامان، خواجا، خواجە، خورت، خوەدی، دارا، دارنەد، دەستدار، دەستپۆشیتوو، دەست پۆیگ، دەستپۆیو، دەست فرەه، دەسپۆشیتوو، دەولەتمەند، دەولەمەن، دەولەمەند، زەنگون، زەنگین، ساز، ساماندار، فەرپۆ، کەپانە، مالفا، مال دار، مایه‌وه، هەبو، هەمپا، هەپاتی، ۴ - باسٹۆن، بەرچێغ، بەباغ، تۆبۆز، تۆبۆز، تۆخماخ، تۆکەر، تیلا، چاکل، چوو، چەمک، چێو، خوترمە، خوترە، خێزەرە، دارەس، دار دەست، پکە، پکەه، زاگو، زنج، زۆپ، زۆپا، زوخال، زۆلاخ، زپیک، فرک، قیسپ، کجیر، کزورەک، کۆپار، کۆپال، کوتک، کوتەک، کولدار (کوتاه)، کیتە، کیتزە، گارپام، گارامە، گالۆک، گالۆم، گۆپال، گۆچان، گود، گورز، لیس، مەترەق، مەساسە، وپک، ۵ - بەپی، پادار، پیدار، ۶ - بەوه‌فأ، وه‌فادار لەدۆستایەتیدا، ۷ - پایدار،

- پادارشدن: - پایدارشدن،

- پادارکردن: جێگیرکردن، سەقامگیرکردن،

- پادارکش: گۆپال بەدەست،

- پاداری: - پایداری،

- پاداس: ناشی، ناشیکی چووکەبەکەبە پی کاردەکا،

- پادروها مانندن: ئەرک بۆديارى نەكران، بىئاسسۇ مانەو،
- بىتەكلىف مانەو، بىكار لەچاوه پوانىسى بۆديارىكرانى كارىكدا مانەو،
- بىلاتەكلىف مانەو، سەرگەردان مانەو،
- پادىرى: ۱- بەردەى بەپىشت دەرگاوه نانا تا بانەبىزئوى، ۲- بەرپى،
- پادەرى، رايەخى پىش دەرگا، وەرپايى،
- پادوان: پاكەر، غاردهر،
- پارازگلىم خوددراز تر كردن: ئاو لەئاو پۆ دەركردن، پاي زيادى
- داكىشان، پى زياتر لەبەپەى خۆ پاكىشان، پى زيادله پادە پاكىشان،
- پى لەبەپە تى پەرانندن، پى لىپە لىپىن، پى لىپە لىپان، پى هەلپىن،
- تەلاس، سنور پەرانندن، سەرچلى، شوولپىه لىكىشان، لاق لەبەپەى خۆ
- زياتر پاكىشان، لەئەندازە دەرجوون،
- پارازگلىم خوددراز تر گداشتن: ← (پارازگلىم خوددراز تر كردن) ←
- پارايە زمين كوبيدن: پى دەحرزى وەژانندن، رك كردن، ورك كردن،
- ورك گرتن، مانگرتن،
- پارا توى يك كفش كردن: ← (پارادريك كفش كردن) ← پاء،
- پارادريك كفش كردن: پى داگرتن، سووربوون لەسەرمەبەست،
- شىلگير بوون،
- پاراروى حق گداشتن: پايەسەر راستيدانان راستى خستنه ژىرپى،
- كەتمان كردن، لەهەق لادان، هەق ژىرپى خستن،
- پاراروى دم كسى گداشتن: بەئازادان هاندانى كەسىك بۆكىشه،
- پى بەكلكى كەسىكدانان، پى لەسەر كلكى دانان، چىوختەدانى كەسىك،
- پارازدن: باگرتن، پاكىرتەى، پى گرتن (كفش تازه پايم را مى زند)،
- لاق گرتن،
- پاراكچ گداشتن: پالارنيان، پى خواردانان، پى لاردانان، كارى خراب
- كردن، كارى نارهوا كردن، لاق خواردانان،
- پاراه: ← گذرگاه،
- پارت: ناموشۇ، هاتوچۇ، هاموشۇ،
- پاركاب برداشتن: سواربوون،
- پاركابي: شاگردشۇفير،
- پارتىج: ← پايمزد،
- پارتىجن: ← پآورىجن،
- پاروب: ← پارو،
- پاروى پابندبوون: لەشايان پى وەحرزى نەكەوتن،
- پازدن: ۱- پادەى، پاكوتان لەدووچەرخە يا مەلەدا بۆچوونەپىش،
- پالتىدان، ۲- زۆر بەپىن گەران بەدواى شتىكدا، ۳ ← لگدكوب كردن،
- پازدن: دانەبەرتهكان، دانەبەرشەق، شەپ لىپدان، شەق لىپدان،
- وەبەرشەقدان،
- پازدن بەكسى درحساب: بەفيل لەحىسابى كەسىك كەم كەردنەو،
- فىلكردن لەحىسابى كەسىكدا،
- پاساخت: ← پرداختە (۲)،
- پاسار: ← لگد،
- پاسار كردن: ۱ ← پايمال كردن، ۲ ← لگدكوب كردن،
- پاسبىز: ۱ ← ميانجى، ۲ ← دلال، ۳ ← قدم شر،
- پاسبىك: ۱ ← پزوى، ۲- قدم خير: پى سووك، قەدەم خير،
- پاسبىك كردن: ۱- بىچووهپىتان، زان، زاين، مندال بوون، ۲ ←
- استراحت كردن،
- پاسپار: ۱ ← لگد، ۲ ← لگدپران، ۳ ← لگدكوب،
- پاسپار كردن: ← پاسار كردن،
- پاسپىر: ← پايمال،
- پاسپردە: ۱ ← پايمال، ۲ ← لگدكوب،
- پاسپىر كردن: ← پاسار كردن،
- پاسسۇ مانەو، بىئاسسۇ مانەو،
- پاسسۇ مانەو، بىكار لەچاوه پوانىسى بۆديارىكرانى كارىكدا مانەو،
- بىلاتەكلىف مانەو، سەرگەردان مانەو،
- پادىرى: ۱- بەردەى بەتال لەسەر سرفه بۆ بەجيا تىكردى خۆراك،
- پاسنگىن: ۱- ئىهمال، بەخاوه خاوه، بەخنەخن، پاشگوپخەر، تلار،
- تمبال، تەپ، تەپان، تەرال، تەرالى، تەمەل، تەو زەل، خاويلكە،
- خەرسەك، ساتۆر، سلپ، قنگ قورس، قوونگران، كاھىل، كاھىل،
- كايلە، كايل، كەھال، كەھىل، لەشگران، لەھاتوچۇدا تەمەل، ۲-
- ئەو دەنگ دەنگ دەنگ دەچتە سەردان، قوون گران لە سەردانى خزم
- دۆست،
- پاسوار: نازالەپىتوان، بەپى، پىادەى چابوك،
- پاسوختە: ۱ ← (پاسون) ← پاء، ۲- پاسوزياگ، پى سووتاو،
- پاسوز: ۱- دىنى ئەفین، سووتاولەعشق دا، سووتاولى ئەفین،
- عاشقى شەپدا، ۲- بىبەش لەخۇشى زيان بەھوى ئاگا دارىكردن لەكاسىك يا
- لەچاوه رانيدا مانەو، پاسوچ، پاسوز،
- پاسوز كسى شدن: زەرە وىكەوتن لەچاكە دەگەل كەسىك، زيان
- وىكەوتن لەدۆستايەتى و مېھرەبانى دەگەل كەسىك،
- پاشدن: ۱- بەرزبوونەو، بەرزەوبىيەى، بەرزەوبوون، خىزبان،
- خىزبان، رابوون، رابىن، راس بوونەو، راستبوونەو، راسووبىيەى،
- راستووبوون، راسووبوون، راسووبىيەى، فرىن، قوتبوونەو، قوتبىيەى،
- قوتووبىيەى، ورىستەى، هالبوون، هورزاي، هۆرسەى، هۆرپزان،
- هۆرپزاي، هۆرپزاي، هۆرپسەى، هەستان، هەستانە سەرى، هەلسان،
- هەلست، هەلستان، ۲ ← بيدار شدن، ۳ ← بېھودىاقتن،
- پاشكستە: ۱- لاق شكاو، ۲- بىتاب، بىتابشت، بىتاقەت، بىتان،
- بىتباب، بىتوان، بىتووش، بىتىن، بىخىل، بىدەس، بىدەست،
- بىدەستەلات، بىدەسەلات، بىوزە، بىوش، بىپىز، چلەك، دەس نە
- پۆشپتو، زەعيف، كوش، كولافە، كەمدەس، كەمتىن، ماندك،
- ماندگ، ماندوو، ماندى، مانگ، مانوو، مانيا، مانياگ، ناتەوان، نزم،
- نوخسان، نەكارى، نەگۆمە،
- پاشورە: ← (پاشويە) ← پاء،
- پاشويە: ۱- پاشۆرە، پنەشۆر، پىشۆر، دەرماناوبۆ شوشتنى پىنى
- نەخۆش، ۲- دىوارى حەوز، ۳- ئاوەپۆى دەورى حەوز، پاشاروا،
- پاشىب: پلەپەك بۆ ژىرزهوى بىروا، نىردىوانى پلەپان،
- پاشىر: بىن شىرە، حەوزۆكەى بىن شىرەى ئاوه، شوپنى ئاوه لەشىرە
- وەرگرتن لەحەمبارادا، هەرچى بکەوئپتە بىن شىرەى ئاوه،
- پاصلىبى كردن: لاق وەك خاچ لەسەرىك دانان،
- پاعلم خوان: ئەو كەسەى لەبن ئالاي عاشوورادا قسەدەكا،
- پاعلم رنگىن كردن: سەربىنى چەندىلپىكو ئەگەرنا چەندمەپىك بۆ
- پىرۆزى لەبن ئالا لەلايەن سەركەوتوى شەر،
- پافرنجن: ← (پآورىجن) ← پاء،
- پافزار: ← (پافزار) ← پاء،
- پافروكشىدن: ← توقف كردن،
- پافشار: پىچەقتىن، پىداگر، خۆپراگر، خوينگەرم، سوور، سوپز،
- شىنگىر، شىزگىر، شىلگىر، مقىر، مكوپ، مكوپ، ونگەرم، هەتەر،
- پافشارى: ئىستەرم، بنار، پۆلى، پى چەقتىنى، پى داگرى، پى كوتاننى،
- پى كۆلى، جەخت، چووپ، چىپى و گىپى، خوينگەرمى، پەك، گىرە،
- لووبلووب، موكووپى، مىچ، مىچلە، هەتەر، هەتەزى، يەكپا، ۲ ←
- (پافشارى كردن) ← پاء،
- پافشارى كردن: بنار كردن، بەرخودان، پۆلى كردن، پى بەگەزدان،
- پى چەقاندن، پى داگرتن، پى داگرى كردن، پى كوتاننى كردن،
- پى كۆلى كردن، تىزبوون، جەختكردن، چووپ كردن، خوينگەرمى كردن،
- رك سووربوون، پەك كرن، سووربوون، سووربوون لەسەر، فەبىزان،
- كوك و مووشىكردەنەو، گىرە كردن، لاق چەقاندن، لەسەرچوون،

لهسه رپوښتن، لهسه رپوښتن، لهسه رسووربوون، موکو رپوښتن، مېچ
 لهسه گرگرتن، مېچله کردن، هه ته زى کردن، په کپار او هستان،
 - پافشاردن: ← (پافشارى کردن) ← پا،
 - پافشردن: ← (پافشارى کردن) ← پا،
 - پافنگ: پافهنگ، راگرتنى تفهنگ به دهستى راست له په نای پای
 راسته وه نیزامدا،
 - پاقصرص: بهرگه گر، خوږاگر، دوام هینه ر، سابیتقه دم،
 - پاکار: ۱ ← پادو، ۲- ناودهست خاویښک هره وه، ناودهست مال، ۳-
 پاسه وانی بؤماوه ی سالیک به کرښیرو بؤ ناگاداریکردن له مزرکانی
 گوندیک، ۴- پیره مېدی گوندوگه رپه ک، ۵- کؤکه روه ی باج بؤ باجه وان،
 - پاکج: لاقخوار،
 - پاکردن: ده پې کردن، کردنه پا، له پې کردن،
 - پاکج گذاشتن: پې خواردانان، لادان، لاق خواردانان،
 - پاکش: هه رچی لهسه ره ردى بر او بؤ سواری بشی وه ک ترومبیل و
 چاره وئو ...،
 - پاکشان: پې له دووی خوځشاندن، پې له دووی خو پاکیشان،
 - پاکشان رفتن: پې له دووی خو پاکیشان، پې له دووی خو کیشان،
 - پاکشیدن: ۱- نه وه کشای، به جی پېشتن، پرینگانه وه، پې کیشانه وه،
 ته خر کردن، ته خر کردن، ته رک کردن، جی اناسه ی، چه نه واریای،
 دووی لیکردن، دستدا شوړین، دست کیشانه وه، دست لیداشتن،
 دست لیکشانه وه، دست لپه لگرتن، دسته لگرتن، دهس لیشوشتن،
 دهس کیشانه وه، دهس لیکشانه، دهسه لگرتن، شه میراندن، فه هیلان،
 کسانه وه، لپیرینگانه وه، لپ دوور که وتنه وه، لیکشانه وه، لپ گه ران،
 لپکه ریان، لپکه پین، ماوړو، وازناین، وازنورده ی، وازچه نه ناوردی،
 وازلیته اوردن، وازلیته پتان، وازنیان، وازهاوردن، وازنیان، وه لانان،
 هلشتن، هلیان، هلیاندن، هه وکردن، ۲- چوون و دامه زران، پوښتن و
 نیشته جیبوون،
 - پاکشیدن ازجائی: ته رخی جیگایه ک کردن، هاتوچوی شوینیک
 نه کردن،
 - پاکنه: ۱- جیگای پیتی که نکه نه چی له بیر یا کار پزدا، ۲- جی
 لپ راهه ستانی توونه وان له تووندا بؤ خوځکردنی ناگره که ی،
 - پاکوب: ۱ ← پایمال، ۲- سه ماکار، سه ماکر، هه لپه ر،
 - پاکوبان: به پې کوتانه وه، به داوت کردن، به دهه سه ماوه، به سه ما،
 به سه ماکردن، به سه ماوه، به هه لپه رپین، به هه لپه رینه وه، به هه لپه رتقیان،
 دهه لپه سه ماکردن،
 - پاکوب کردن: به پې کوتان، به رپې دان، پېه سترکردن، پیکوت کردن،
 پېشیکل کردن، پېلاقه لپدان، ژپړی خستن، کردنه پېخوست،
 - پاکوبی: ← (پاکوفتن) ← پا،
 - پاکوبیدن: ← (پاکوفتن) ← پا،
 - پاکوفتن: ۱- به پې کوتان، پې کوتان، پې کوتکردن، کوتانه وه به پې،
 ۲- پې کوتان، پې کوتان، داوه تکردن، کردن، ره خس، ره فس،
 ره قسین، زه ما، سه ماکردن، گوځه ند، گوځه ندکردن، گوځه ند، له یز،
 وپړای، هورپړای، هه لپه ر کڼی، هه لپه رین،
 - پاکوب کردن: به پې شیلان، پېه سترکردن، پې رپختن، پیکوتکردن،
 خسته به رپې، خسته ژپړی، شیلان به پا،
 - پاکوتاه: پیقوله، پیکورت، پیکول،
 - پاکاه: ۱ ← اصطبل، ۲ ← پستی، ۳- پایه گا، پله وپایه، پینگا، پینگه،
 مه رته به،
 - پاکداشتن: ۱- پانان، پانیان، پانیه ی، پتی تینان، پتی نان،
 چوونه ژوور، ۲- پتی تینان، پتی نانه ...، دهست پیکردن،
 وازیه ی (پاکداشته بود به سی سال)،
 - پاگرد: نالین، باداک، پیکوړکه، پیکوړکڼی، رپې نشیف، نشیفی، جی
 سوورپدانه وه وچان له دوای رپیک پله کان یان له پېش ناسان سوورپدا،

- پاگرتن: ۱- بازه له بوون (کودک)، بالا کردن، بزه له بوون (کودک)،
 پاگرتن، پې هه لگرتن، خوډا پوژتن، خوډا پوژتن، خوډا پوژتن، خوډا پوژتن،
 دامه زران، دامه زریان، قایمبوون، که وتنه سه رپې، گه شه کردن،
 گه وره بوون، لیفاندن، هه لدان، ۲- به له ک ره قیوون، به له ک گیران،
 لاق گیران، ۳- پاگرتن، نه وه مه نه ی، پته بوون، پتی گرتن، جیگیر بوون،
 جیگرتن، خوځگرتن، دامه زران، دوام په یدا کردن، سه رپا که فتن،
 سه رگرتن، سه قامگیر بوون، که وتنه سه رپې، هه لدان، مان، مانه وه،
 - پاگرتن برف: بارین و زوونه تونه وه، خستنی به فر، که وتنی به فر،
 - پاگرتن طفل: پې هه لگرتن، داره داره ی زارو ک، سه رپې که تن،
 - پاگرتن قبری را: بلند کردنی قهر له سه ره زه ی،
 - پاگرتن کاری: پره وسه ندن، وه پره وکه وتن، وه پره ونه ق که وتن،
 - پاگرتن کودک: ← پاگرتن طفل،
 - پاگشا: باوه خوون، باوه خووند، باوه خوون، باوه خوین، پاکردنه وه،
 پاگوشا، چرپنه وه، په کهم بانگه پېشتنی بووک زاوا دواى زه ماوند،
 - پاگیر: ۱ ← پایبند، ۲- پینگر، لاق گر، ۳- پاگیر، پر له گیر وگرت،
 پینگر، پینگر، ته گره، ده رپسه ر، ده ست وپې گر، رینگر، کوسپ، مانع،
 ۴- دهسته لته گر، مایه ی ده رپسه ر،
 - پاگیر آمدن: ← (پاگیر کردن) ← پا،
 - پاگیر شدن: ۱ ← گرفتار شدن، ۲ ← مقیم شدن،
 - پاگیر کردن: ۱- نه وه داریای، به دهه مه وه پوښین، به لادا هاتن، پا هه ل
 کون، پاهه لکه فتن، پې هه لکه وتن، تلاسکه بردن، تلبردن، تلخواردن،
 تلدان، تلداى، ته رپل، ته رپلین، تپه لنگان، تپه لته نگان،
 تپه لته نگوون، خرته گل، خلیران، دارانه وه، داریانه وه، داریانه وه،
 پوښتنی به ره رپوژشک، په تیردن، په تله لیردن، ساتمه بردن، ساتمه کردن،
 سه رانگر پوښوون، سه رسمیردن، سه رسمیردن، سه رسمیردن، سه رسمدان،
 سه رسمدای، سه ره په تیردن، سه ره نگر پوښوون، سه لپتی، سه لف،
 سه لفسین، کشتکانی، گلیان، گلیای، لابه لاپوښتن، لاتراسکه،
 لاتربردن، لاتروسکه، لاتروسکه، لاتره بردن، لاتره بهستن، لاتریسکه،
 لاروا، لاره نامای، لاره که وته ی، لکومین، له تیردن، له تیربردن،
 له تره بهستن، نوچبردن، نوچدان، نوچکه بردن، نوچکه دان، هلکومین،
 هلکه تن، هنگفین، هورکه وته ی، هه لکه فتن، هه لکه وتن، هه لنگافتن،
 هه لنگفتن، هه لنسوون، هه لته نگوون، ۲- پتی تیدا گیر کردن، لاق
 تیدا حاسپوون، لاق تیگیران، لاق تپه لان،
 - پالفز: ۱- خز، خلیسک، ۲ ← خرابی، ۳ ← خطا،
 - پالک (پالیک): ۱ ← پاچپله، ۲- به له کپچ، پاچچ، دؤلاغ، زه نکال،
 - پامال: ← پایمال (وهمه تر کیباتش)،
 - پامرد: ← پایمرد،
 - پامزد: ← پایمزد،
 - پامس: پې به ستراو، گرفتار، ناچار به مانه وه له شوینیک،
 - پامنبر: بن مهنبر، بن مهنبرى مزگه وتی شیعه مهنزه بان،
 پامنبری: نه وه ی له بن مهنبر باسی به سه ره هاتی که به لا ده کات،
 - پامنبری خوان: ۱- تازه گه رپن، شینگېر، مردو و لاپنه وه ی نایینی
 شیعان، ۲- قسه بیژ بؤ پشتیوانی له وته ی که سیک، لاگر، لاگیر،
 - پامنبری خواندن: باسی به سه ره هاتی که به لاله بن مهنبر،
 - پامنبری کردن: باسی به سه ره هاتی که به لاله بن مهنبر،
 - پانبودن کسی را در امری: به دلنه بوون، پپرازی نه بوون،
 پتی قابل نه بوون، دژبوون،
 - پانهادن: دهس په نه که رده ی، دهس پیکردن، دهست پیکردن،
 وه رپې که وتن، هه نکاوانان،
 - پانهادن در: پتی تینان، لاق تینان، چوونه ناو، چوونه نیو،
 - پانگهداشتن: ددان به خوډا گرتن، خوډا گرتن، سه بر گرتن،
 - پانما: گوره وپی ته نک که پېستی لاقی تپرا دیار پې،
 - پانوشت: په راویژ، ژپرنفیس، ژپرنووس،

- پايونوس: پەراويز، ژېرنفيس، ژېرنووس،
 - پانهان: ۱ - آغازکردن، ۲ - رفتن،
 - پاوزکردن: - (پابازکردن) - پا،
 - پواوکشیدن: - پاپس کشیدن،
 - پاپور: پەروپو، پەلوپو، تاب، تاقەت، توانا، تين، وزه، هيز،
 - پاورچين: بزد، بەخشکە، بەماتەماتە، بەهيدى و بيچرەپرويشتن،
 پاپازيزى، پاچرکى، پيدزکى، پيدزه، قولە پىسکى، قەلزان، قەلزين،
 کۆلفس، ماتەمات، ماتەماتە،
 - پاورچين پاورچين: سەبرەسەبرەپرويشتن، ماتەمات، ماتەماتە،
 - پاورچين رفتن: رويشتن بەماتەماتە، قەلزان، قەلزين،
 - پاورچين فرستادن: بەماتەماتە ناردن، قەلزان،
 - پاورقى: ۱- چيروک و بابەتى بەشەش بلاوکراوه لە گۆفاريک دا، ۲-
 ژېر نووس، شتى نووسراوله بن لاپەرە،
 - پاورنجن: - (پااورنجن) - پا،
 - پاوزار: پيدالى جولاى، تەختە بەرپى جولا،
 - پاوزارە: پيدالى جولاى، تەختە بەرپى جولا،
 - پاوند: - بُو،
 - پاوزار: پيتال، تەختە بەرپى جولاى لەسەر دادەنى،
 - پاوزارە: پيتال، تەختە بەرپى جولاى لەسەر دادەنى،
 - پاهنگ: ۱ - پافزار، ۲ - پارسنگ، ۳ - پاي اورنجن، ۴ - دەبيجە،
 دەلاقە،
 - پاهنگە: - (پاهنگ) - پا،
 - پاوند: پابەس، پابەست، پاچەبەند، پاونە، پاونە، پيەند، پيەنە،
 پيەنەند، زالنە، سمدم، سمدم، کۆت، کۆت و زنجير، کۆتە، مەربەن،
 مەربەن، مەربەند، بەندىگە دەپى زىندانى دەکرا،
 - پانهاندر: پى تينان، چوونە ژور، چوونە ناو، چوونە نيو،
 - پاپور: پەروپو، پەلوپو، تاب، توانا، وزه، هيز،
 - پاورنجن: - (پااورنجن) - پا،
 - پاي: پاو، پاسى، پيس، لاي، ۱- سەر، کن (پاي سفرە)، ۲- بن،
 بەشى خوارووى شتيک، پا (تاکەى دانيشم وە پاي ديواران - فلک)، ژېر،
 - پاي آگيش: ئەوەى لەلاق دەهالى،
 - پاي آفرنجن: (پااورنجن) - پا،
 - پاي آور: ۱- ئارىي، بى مېز، پز، درشت، زل، زلام، زەلام، کەت،
 کەر، کەل، کەلە، گت، گتە، گرد، گرس، گرسان، گەپ، گەور، گەورە،
 لۆفە، مازان، مازن، مەزن، مەزند، مەس، ۲- ئاوزياگ، بزاخ، بۆک،
 بۆگە، بۆنگ، بەئىختيدار، بەتابشت، بەتاقەت، بەتوانا، بەدەست، بە
 دەستەلات، بەقودرەت، بەقوون و حونەر، بەقەوەت، بەکار، بەگور،
 بەگورد، بەهاز، بەهيز، بەهيز، بیدور، پر دەستەلات، پرزوو، پەنجەبەهيز،
 پەنجەپولاىين، توانا، تيندار، چير، خورت، خوهر، دووتە،
 دووتس (حيوان)، دەستدار، دەستدریز، دەسترويشتوو، دەستروپيگ،
 دەستەلاتدار، دینەور، زۆخ، زووخ، زەبرە دەست، زەبردار، شەنگە،
 شینا، قەزەنى، قادر، قەوەتدار، قەوى، قەوين، گازور، گوندار، گير،
 مزور، مونزر، مونزور، هيزان، هيزدار، هيزرا، يەمان،
 - پاي آور: بەدەستەلات، بەهيز، گەورە، مەزن،
 - پاي آوردن: بەر بەرەکانى کردن، خۆپاگرتن، مقاومت کەردەى،
 - پاي آورنج: - (پااورنجن) - پا،
 - پاي آورنجن: - (پااورنجن) - پا،
 - پاي... ايستادن: لەسەر... راوهستان، لەسەر... بوون،
 - پاي بازى: حەرىفى کايە، هاوقومار، هاوکايە،
 - پاي باف: بووزووتەن، جولا، شالباف،

- پاي بزا فکندن: دەلین قەسابان ئەفسوونيان بەسەر لاقە بزنيکدا
 دەخویندە لەهەر شوپنیک فریاندابا مەرووزن روویان تیدە کردوئە وانیش
 بۆکوشتنەو دەیانگرتن، وە تەماح خستن بۆچوونە شوپنی مەبەست،
 - پاي بست: بناخە، بناغە، خم، خیم، هیم، هیم، بنگۆشک، بنیات،
 بنیاد، بنیان، بەردى بناغە، بەناغ، پرۆژە، تەمەل، تەمەلە، تەمەلیت،
 تەنبەلە، چەلم، چیرخان، خەندەکی بناخەى خانوو، خم، خیم، ژېر بەنا،
 ژېر خان (خانەزای بست ویران است / خواجه در فکر نقش ایوان است -
 سەدى: ماله کە لە ژېر خان پراویرانە / خواجه لەخەمى نەخشی هەیوانە -
 کاوه، سفنگ، سۆکین، شەنگست، شەنگستە، قانگە، کوروک، کۆک،
 گەوەر، هیم، هیم،
 - پاي بستن: بەستەنەو، بەندکردن، لاق بەستن،
 - پاي... بودن: لەسەر... راوهستان، لەسەر... بوون،
 - پاي پس: - پاداش (۲)،
 - پاي پش: تەبەى پى، دەنگى پى،
 - پاي پيل: ۱- جامى مەى لەوینەى پى پى، ۲- گورزى وە ک پى فیل،
 - پاي جاي پاي ديگرى گذاشتن: پى لەجى پى دانان، لاسا کر نەو،
 - پايچوب: - دیرک،
 - پايچه: - پاچه،
 - پاي حق داشتن: توانای خۆپاگرى لە بەرانبەرە قەدا هەبوون،
 - پاي حوض: ۱- جاي رسواى: جىگای ئابروووولئى تکان، شوپنى
 ئابرووبەر، ۲- رسواى: ئابرووتکان، بيشابرووى، پرووسيا بوون، سووکى،
 ناوزپان، روو سايى،
 - پاي خاطر بسنگ در آمدن: دل لە شوپنیک گیرۆدە بوون،
 - پاي خاسته: - پاي مال،
 - پاي خست: - پاي مال،
 - پاي خسته: - پاي مال،
 - پاي خود را جاي پاي كسى گذاشتن: لاسای كەسيك كرنەو،
 - پاي خود را عقب كشيدين: پى كشانە داو، كيشانەو، خۆتپوهر نەدان،
 خۆكشانە داو، خۆكيشانەو، خۆلى دەر هاويشتن، دەست تپوهر نەدان،
 كشانەو، لى كشانەو،
 - پاي خود را كنار كشيدين: - (پاي خود را عقب كشيدين) - پا،
 - پاي خوست: - پاي مال،
 - پاي داشتن: - پاي دارى كرن،
 - پاي داشتن با...: ۱- پيوهستان، خۆ دەبەر ابرەدا راگرتن، ۲-
 بەردەوامبوون، بەرقەرار بوون، پايسە دارمانەو، مانەو،
 مانەو بۆهە تاھە تاھە،
 - پاي... در ميان بودن: خۆتپوهر دانى كەسيك، خۆتپهه لئوتان دنى
 كەسيك، دەستى كەسيك تيدا بوون، كار تىكر دنى شتيك لەسەر بوون،
 - پاي ديوار: بند ديوار، پاي ديوار، قوونديوار، لاي ديوار،
 - پاي زدن: پيلاقە ليدان، شەپ ليدان، شەق تپهه ليدان،
 - پاي سخن: بەهيز بوونى وئە، قودرەتى قسە،
 - پاي سنگ: - پارسەنگ،
 - پايش افتادن: بۆرە خسان، بۆھە لکەوتن، بۇلوان، پەى رىك كەوتەى،
 دەر فەت بۆرە خسان،
 - پاي عدل: توانايى داد، قودرەتى داد،
 - پاي قمار: حەرىف، هاوقومار،
 - پاي كار: شوپنى كەرسە ليدانان لەسەر كارى خانووبەرە،
 - پاي كسى از جايى بريدين: بۆشوپنیک نەچوونەو، پى ليكي شانەو،
 تەرخى ها توچۆ كرن،
 - پاي كسى از جايى بريده شدن: پاي كەسيك لە شوپنیک بران، رىگای
 ها توچۆ كەسيك بۆ شوپنیک نەمان،

- پای کسی باز شدن به جایی: پئی کرانه ووه بو..، پئی که سئی کرانه ووه بۆشوینتیک، ریگای هاتوچۆ بۆ کرانه ووه، هاتوچۆ کران،
- پای کسی پیش نرفتن: دل بۆ کران کاریک نه چوون،
- پای کسی راز جائی بریدن: پئی که سئی له شوئنتیک برین، تهرخی هاتوچۆ پیکردن، هاتوچۆی که سئی بۆ شوئنتیک نه هیشتن،
- پای کسی رابیند کردن: به ستنه ووه، به ستنی پئی که سئی، بیخسیر کردن،
- پای کسی رابه میان کشیدن: پئی ووه پینچاندنی که سئی، تیوه تلاندنی که سئی، تیوه رانی که سئی، که سئی پئی ووه تلاندن، یۆپوه ووه تلنه،
- پای کسی راتوی دواوردن: تیوه رانی که سئی ده کاریک، هیئانه میدان،
- پای کسی راکرفتن: تاوان یا خرج یا زینیک که ووتنه ووه سهر که سئی، پئی تیوه چوون،
- پای کسی سبک بودن: پای که سئی خاسبوون، پای که سئی خیربوون، پای که سئی سوو کبوون، پئی که سئی سوو کبوون، قهدهمی که سئی خیربوون،
- پای کسی سست شدن: پئی که سئی شلبو ووه ووه، پئی که سئی خاو بو ووه، پهرگه ماو یۆی خاوه ووه بیه،
- پای کسی گذاشتن: به سهر که سئی گدا هئنان، به حیسایی که سئی نهه سین، خستنه پای که سئی، له سهر که سئی حیساب کردن، له سهر که سئی نووسین، نووسینه پای که سئی،
- پای کسی نوشتن: ← (پای کسی گذاشتن) ← پا،
- پای گریز: توانایی هه لاتن (نه پای گریز و نه روی ستیز: نه توانایی هه لاتن و نه روی شه پکردن)،
- پای کشیدن: ۱- پاکشیدن، ۲- نیغفال کردن، بنکلیشه چوون، به فریوبردن، به که ری بردن، به که ری تیردن، به هه له بردن، پیچ لیدان، پیدادان، پیداکیشان، پیکردن، ته پلیدان، تهرن پیکردن، تهره دان، جه خسته به رده، چاوبه ستن، چا و نووساندن، خاپاندن، خافلاندن، خافلنای، خراندن، خلائان، خلائاندن، خله تاندن، خله تان، خۆلگردنه چاوه، خله تاندن، خله تنای، داخکردن، دهس برین، دهسبه ستن، دهس به سئی، دهس تهرین، دهس تبه ستن، دهس خه رۆکردن، دهس ته لزاخان، زمان له به ری پئی دان، زه باندن، زه یف کردن (در معامله)، شاف پیته لگرتن، شیش لیدان، عه راندن، فریدان، فریودان، فریودای، فیلکردن، فیل لیکردن، قه خاپاندن، کلاوسه رنیان، کلاوله سهر نان، کلک پیوه کردن، که تن پیکردن، که رکن، که له ک کردن، که له ک لیدان، گزه کردن، گزی کردن، گۆلدان، گۆل لیدان، لاباندن، لاسدان، له خسته بردن، له پئی دهر کردن، له یزاندن، نالن، ووه سهر یه پاندن، هۆرخرنای، هۆرخه له تنای، هۆرفریونای، هه به ناندن، هه ریلاندن، هه لخراندن، هه لخران، هه له تاندن، هه لفریواندن، هه لفریوانن، هه نگر،
- پای کم آوردن: تیشکان، دامان، هۆرمیزی،
- پای کم داشتن از: پینه ووه ستان، پینه وئیران، ناقهت پئی نه شان، ده پۆست نه هاتن، ده رویست نه هاتن، ده ره قهت نه هاتن، قه ووت پینه شان،
- پای کوبیدن: ← (پاکوفتن) ← پا،
- پای کوفتن: ← (پاکوفتن) ← پا،
- پای گذاردن از: به پئی یان پیدارۆیشتن، پیداتیبه برین،
- پای گر: سه ماکار، سه ماگر،
- پای گرد کردن: ← پای در کشیدن،
- پای گشادن: ۱- پئی کرانه ووه بۆجیگایه ک، هاتنه ووه، ۲- نازاد کردن، ته لآقدان، راهی کردن، ۳- به زان، به زتن، به زین، پرتافیان، پرتافین، تهرورین، جیفرک له خۆدان، ده خۆ نووسان، ده لینگان نووسان، راکردن، فینار کردن، قه لفر کردن، گازبوون، هۆرئامای، هه لاتن، هه لیان،
- پای ماچان: پاکه نه، کوشکه، پالاوه، پالاوه، پالاوه، سئیلنوک، سئیلون، قهدهمه، کوشکه،
- پای ملخ: شتیکی کم، لاقه کللو،
- پای موزه: ← پافزار،
- پایی: ئی پئی، ئی لاق، پئی، لاق،
- پایی درپیش و پایی درپس نهادن: دل له دلئی دان، دوو دلبوون، له گوماندا بوون،
- دوپاداشتن دو تا هم قرض کردن: بۆی ده رچوون، به په له هه لاتن، خیرابۆی ده رچوون،
- رشته برپا کردن: به ستنه ووه، پهت ده لاقی کردن، پهتک کردن،
- رشته برپای کردن: به ستنه ووه، پهت ده لاقی کردن، پهتک کردن،
- روی پابند نبودن: نارام نه گرتن، ئۆقره له بران، ئۆقره نه گرتن، ئۆته که نه گرتن، حه جمین لیبران، حه جمین نه بوون، نه حه جمین، هه لخرسته ووه،
- روی پای خود ایستادن: ← (روی پای خود ببند بوون) ← پا،
- روی پای خود ببند بوون: خۆبه خۆ کردن، خۆبه ری بردن، خۆبه ری ووه بردن، له سهر پئی خۆ راوه ستان،
- زیر پا آوردن جهان: جیهان خسته ئی پئی خۆ، داگیر کردن دنیا،
- زیر پا گذاشتن: با به پینه دان، به ری پئی دان، پاپاسا وین، پاشیل کردن، پئی ری خستن، ئی پئی خستن، سووک لینه وین، ۲- دانه پاوه، گه ران، نانه ئی پئی، وشکنه،
- زیر پای کسی نشستن: ← تحریک کردن،
- عمل کسی پایچ او شدن: به ئاکامی تاوانی خۆ پیوه بوون، گوناحی که سئی دام پئی خۆی گرتنه ووه،
- گرد پای حوض گردیدن: گئی ووه سهر گه ران مانه ووه،
- مرگ پای آگیش: مردن و شتریکه له دهره موومالان ده که وئی، مردن هه رده پئی وده لاق و له تهری هه موان ده هائی،
- هر دو پارادریک کفش کردن: پئی له زهوی چه قاندن، پئی له ده که وشی کردن، چوون به چه قی له عه تا،
- یک پا گیوه و یک پا چارق: برسی و پووت، تابه ک که وش و تابه ک کلاش، زۆر ره شوپووت، لینگیک که وش و لینگیک که لاشه (لینگیکی که وشه پئی که لاشه، ئیسمی شهریفی مام تهره ماشه - فلک)،
- یک پالپ گور داشتن: پاله لچ قه ور له رزین، پئی له سهر لئوی قه بری بوون، له سهر ووه ستا بوون، له سه که راتدا بوون، له مردن نیزیک بوون، مردووی به شی زیندوو خۆر بوون،
- یک پای کاری لنگیدن: شتیکی لئی که مبوون، که مو کو پیه ک له کاره که دا هه بوون، که می له کار دا هه بوون، ناته واو بوون،
- پائیدن: ← پاییدن،
- پائیز: ← پاییز،
- پائیزه: ← پایزه،
- پائین: ← پایین،
- پائین آمدن: ۱- ئامینه وار، به ره وئیربوون، خواره و هاتن، شۆربو ووه، له بلندن به ره و خواره و هاتن، هاتنه خوار، ۲- دابه زین، دا که وتن، دا هاتنه ووه، شۆربو ووه، شۆرئه ووه بیه، نزمبو ووه، نشت، نیشتن، هاتنه خوار، هۆرنیشتن (پرنده)، هه لنیشتن (پرنده)، ۳- تهره پزای، تهره و پزای، بوونه که لاهه، بوونه که له فه، به رخی، په شیلان، په شیلین، تازانکران، تۆلدران، ته پخیوون، ته پس، ته پسه، ته پیان، ته پین، ته ختبوون، ته خنکران، ته و غکران، تیک ته پان، تیکته پاندران، تیکته پین، تیکته پیندران، تیکدران، تیکرووخان، تیکرووخاندران، تیکرووخیندران، تیکوپه کان دران، تیکوپیکدران، خاپووربوون، خاپوورکران، خرا بوون، خراب بوون، خرابکران، خرابسوون، خرابکران، خرا بوون، خرا بووون، خراوکران، داتسیان، داته پین، داخوران، دارمان، دارمین، دارمیندران، دارووخان، دارووخیندران، دانمان، داوه ران، داوه ریان،

داورین، پمان، رمیان، پرمیندران، پرووخان، پروخیندران، پرتزای، ژیروپووبوون، ژیروپووکوران، ژیروژووربوون، ژیروژوورکوران، سہتماندران، فہلشان، فہلشاندان، فہلشین، قہتۆرمہبوون، قہتۆرمہکران، قہلہین، قیرانبوون، کافلہبوون، کافلکران، کامباخبوون، کامباخکران، کاولبوون، کاولکران، کایلبوون، کایلبکران، کلئیسبوون، کلئیسکران، کھمباخ بوون، کھمباخکران، کھیبیلبوون، کھیبیلکران، گھچاندان، مہرکینی، وەرگہ پان، وەرگہ راندان، وەرگہ پیندران، ورم، وهرین، وهریندران، ویرانبوون، ویرانبیہی، ویرانکران، وہشایش، ہہرفاندان، ہانتہ خوار (بانی مالہ کھ ہاتہ خوار)، ہہرفاندان، ہہرفتن، ہہرفتین، ہہرفین، ہہرمان، ہہرماندران، ہہرمین، ہیرفین، ۴- دابہ زینی نرخ، شکان، شکس، شکست، شکیان، ہانتہ خواری دہرکوت، ہانتہ خواری نرخ، پائین آوردن: ۱- ئەرماننا، ئەرموہ زنا، بۆلای خواروہ ہینان، بہرہ خوار ہینان، خہفاندن، خہفان، دابہ زاندن، دانواندن، دانواندن، داوازاندن، داوازان، داوازیاندن، داواہ زاندن، نزمکردن، نزمکردنہوہ، نہویگردن، نہویگردنہوہ، ہینانہ خوار، ۲- کم کردن: شکاندن، ہہرزان کردنی نرخ، شکانن، شکہ ناندن، پائین افتادن: داکہفتن، داکہوتن، کھفتن، کھوتن، کھوتنہ خوار، پائین انداختن: تہ پارکردن، خستن، خستنہ خوار، داخستن، دا- کھواندن، فہریدانہ خوار لہ سہرہوہ، کھواندن، کھواندن، وستہی، وسہی، پائین راندن: داگہ پاندن، داگپران، سہر بہرہ ژیرکردنہوہ/لیخوپین، پائین رفتن: ئەرموہ سہی، چوونہ خوار، چوونہ خواروہ، دابہ زین، داخوازتن، داخوزین، داوازاندن، داوازیان، داوہ زان، داوہ زین، داخواستن، نزم بوونہوہ، وسہیرہ، پائین کشیدن: ئەرہ زنا، ئەرہ خشکانی، ئەرہ مالای، داخزاندن، داکشاندن، دامالان، دامالاندن، دامالین، پائینی: خوار، خوارو، ژیر، ژیرگ، ژیرو، ژیری، لای خوارو، وار، ہار، پاپ: پاپ، پاپا، سہرۆکی قہشہ کانی کاتۆلیک، پاپا: بابا، بابہ، بابہ لی، باوا، باوالی، باوکہ، تاتہ، پاپاخ: پاپاخ، پاپاخ، پاپاسی: پاپوئی پەش، پاپوئی وردہی زۆر کھمبایی، سکە مس، پاپروس: پیزال، پیزل، پاپژ: ۱- زہمینی قۆرتقۆرت وناپیک، ۲- قوپری کۆن ونہرم، پاپلک: پیکۆلی مہل، چینہ، پاپیتال: عشقہ، پاپیچال: عشقہ، پاپیروس: پاپیروس، پیزال، پیزل، تہرکہ، قہرہن، پاپیون: ۱- پروانہ، ۲- کراوات لہوینہی پەپولہ، پاپیون شدن: زۆرتسان، فرہ ترسان، پات: ۱- لہشہ ترہنجدا حاسپیوونی شاہیہ لہنئیوان چہند مۆرہیہ کدا بیمانہوہی ہییچ ریگاہک بوکوشتنی، تہواو بوونی شہ ترہنج بہ بی دۆرانی ہییچ لایہ نیک، ۲- پاد، پاتال: پاتال، پیر، پاتخت: پاتخت، پاتختی: جیژنی رۆژی دواى بووک گوپستنہوہ، رۆژی دواى بووک گواستنہوہ، پاترس: پاترسک، پاترسک: ترساندن منداآل و ژیردہستان بۆ نہ کردنی کاریک، چاوترساندن، چاوترسین، چاوترسین کردن، چہمتہرسن، پاترس رفتن: پاترس گذاردن،

پاترس گذاردن: ترساندن منداآل و ژیردہستان بۆ نہ کردنی کاریک، چاوترساندن، چاوترسین، چاوترسین کردن، چہمتہرسن، پاترس رفتن: پاترس گذاردن، پاتک: بہر بہرچ، دژہ ہیرش، پاتلہ: پاتیل، پاتنگان: بادنجان، پاتنی: ۱- خہبہ، شہنہی داری خہرمان ہہ لاویشتن، ۲- کھشہ فی دارین بۆ خاوتن کردنہوہو چاندنی خہلہ، پاتوبیولوژی: خہسارناسی، پاتوژن: نہخۆشکەر، نہخۆشی ہینہر، مایہی نہخۆشی، پاتوغ: پاتوق، پاتوغدار: بہر پتوہ بہری قۆمرغانہ، پاتوق: ۱- بن ئالا، جیگی لئی دامہ زراندنی ئالا، ۲- شوینی کۆبوونہوہ، قۆمرغانہ، قہلہ مندارہ، کۆمرغانہ، مہ کۆ، پاتولوژی: نہخۆشی ناسی، پاتی: بژاردہ، پاکراو، دانہ خہلہی بوجا پاکراو، کوتراو، پاتی کردن: بہ بادادانی خہرمان، خہرمان ہہ لاویشتن، شہنکردن، پاتیل: ۱- بہرۆش، پاتیل، تیان، تیانہ، زہمر، قازان، قازانگ، قوزان، گیز، مہنجہ لی گورہی لہ مس، ۲- زۆرمہست، مہستی کھلہ لا، پاتیلچہ: تیانچہ، مہنجہ لی دہستہ، پاتیل در رفتہ: پیر، پیری کولیو، پیری کھوتو، زۆرہانی لہ کار کھوتو، لاکھوتہ، لیکھوتی، پاتیل شدن: بہ مہستی کھلہ لا بوون، لہ بہر مہستی کھوتن، پاتیل کسی در رفتن: ازنا افتادن، پاتیلہ: پاتیل، پاتین: پاتینی، پاتیناژ: پاتیناژ، خزخزہ کانی لہ سہرہیخ، پاتینی: پاتینی، پاجاندن: پراکندہ کردن، پاجایہ: بول، نجاست، پاچیلہ: پالا، پائی، پیتا، پیتا، پیتا، پیتلا، پیتلا (دردرون کعبہ رسم قبلہ نیست / چہم از غواص را پاچیلہ نیست - مولوی- فم: لہنیو مائی کابہ قبلہ باونیہ / کھنوققان پتویستی بہ پیتلاونیہ - کاوہ)، تایاخ، خارووک، خۆکہ، ستک، سۆل، سۆلک، شہ کال، قاجی، قۆندرہ، قۆندہرہ، قۆنگرہ، کالہ، کھفش، کھوش (برون کن پا ازاین پاچیلہ تنگ / کھکش تنگ دارد پای را لنگ - نظامی - فم: لہ پیتی کھو فر پتدہ ئوکھوشہ تنگہ / کھ پات بہو پیتلاوہ تہنگہ ہہر لہنگہ - کاوہ)، لہا، مۆزک، مووزک، مہشالہف، پاچک: تہ بالہ، دہوہ، لاس، پاچلہ: کھمان، کھمانہ، ۱- اسکی، ۲- چپوشہق، چپوشہقہ، دارشہقہ، شہققہ، شہققہ، پاچنامہ: پاژنامہ، پاچنگ: ۱- پاچلہ، ۲- دہریچہ، پاچہ: ۱- پاچہ، پەپک، پاچک، پیچک، قاجک، ۲- پاچہ شلوار، ۳- زہنگہ، قول، لہنہ ژنۆ ہہ تاگۆژنگ، لوولاک، پاچہ بند: ۱- بہنی پی پیبہستنی باز بۆراہیتانی، بہنی پیتی باندن، ۲- بہتی چادر، بہتی خیمہ، پاچہ پز: ئوکھسہی سہروپیتی لیدہنی بۆفرۆشتن، پاچہ پلو: گیپہ،

داورین، پمان، رمیان، پرمیندران، پرووخان، پروخیندران، پرتزای، ژیروپووبوون، ژیروپووکوران، ژیروژووربوون، ژیروژوورکوران، سہتماندران، فہلشان، فہلشاندان، فہلشین، قہتۆرمہبوون، قہتۆرمہکران، قہلہین، قیرانبوون، کافلہبوون، کافلکران، کامباخبوون، کامباخکران، کاولبوون، کاولکران، کایلبوون، کایلبکران، کلئیسبوون، کلئیسکران، کھمباخ بوون، کھمباخکران، کھیبیلبوون، کھیبیلکران، گھچاندان، مہرکینی، وەرگہ پان، وەرگہ راندان، وەرگہ پیندران، ورم، وهرین، وهریندران، ویرانبوون، ویرانبیہی، ویرانکران، وہشایش، ہہرفاندان، ہانتہ خوار (بانی مالہ کھ ہاتہ خوار)، ہہرفاندان، ہہرفتن، ہہرفتین، ہہرفین، ہہرمان، ہہرماندران، ہہرمین، ہیرفین، ۴- دابہ زینی نرخ، شکان، شکس، شکست، شکیان، ہانتہ خواری دہرکوت، ہانتہ خواری نرخ، پائین آوردن: ۱- ئەرماننا، ئەرموہ زنا، بۆلای خواروہ ہینان، بہرہ خوار ہینان، خہفاندن، خہفان، دابہ زاندن، دانواندن، دانواندن، داوازاندن، داوازان، داوازیاندن، داواہ زاندن، نزمکردن، نزمکردنہوہ، نہویگردن، نہویگردنہوہ، ہینانہ خوار، ۲- کم کردن: شکاندن، ہہرزان کردنی نرخ، شکانن، شکہ ناندن، پائین افتادن: داکہفتن، داکہوتن، کھفتن، کھوتن، کھوتنہ خوار، پائین انداختن: تہ پارکردن، خستن، خستنہ خوار، داخستن، دا- کھواندن، فہریدانہ خوار لہ سہرہوہ، کھواندن، کھواندن، وستہی، وسہی، پائین راندن: داگہ پاندن، داگپران، سہر بہرہ ژیرکردنہوہ/لیخوپین، پائین رفتن: ئەرموہ سہی، چوونہ خوار، چوونہ خواروہ، دابہ زین، داخوازتن، داخوزین، داوازاندن، داوازیان، داوہ زان، داوہ زین، داخواستن، نزم بوونہوہ، وسہیرہ، پائین کشیدن: ئەرہ زنا، ئەرہ خشکانی، ئەرہ مالای، داخزاندن، داکشاندن، دامالان، دامالاندن، دامالین، پائینی: خوار، خوارو، ژیر، ژیرگ، ژیرو، ژیری، لای خوارو، وار، ہار، پاپ: پاپ، پاپا، سہرۆکی قہشہ کانی کاتۆلیک، پاپا: بابا، بابہ، بابہ لی، باوا، باوالی، باوکہ، تاتہ، پاپاخ: پاپاخ، پاپاخ، پاپاسی: پاپوئی پەش، پاپوئی وردہی زۆر کھمبایی، سکە مس، پاپروس: پیزال، پیزل، پاپژ: ۱- زہمینی قۆرتقۆرت وناپیک، ۲- قوپری کۆن ونہرم، پاپلک: پیکۆلی مہل، چینہ، پاپیتال: عشقہ، پاپیچال: عشقہ، پاپیروس: پاپیروس، پیزال، پیزل، تہرکہ، قہرہن، پاپیون: ۱- پروانہ، ۲- کراوات لہوینہی پەپولہ، پاپیون شدن: زۆرتسان، فرہ ترسان، پات: ۱- لہشہ ترہنجدا حاسپیوونی شاہیہ لہنئیوان چہند مۆرہیہ کدا بیمانہوہی ہییچ ریگاہک بوکوشتنی، تہواو بوونی شہ ترہنج بہ بی دۆرانی ہییچ لایہ نیک، ۲- پاد، پاتال: پاتال، پیر، پاتخت: پاتخت، پاتختی: جیژنی رۆژی دواى بووک گوپستنہوہ، رۆژی دواى بووک گواستنہوہ، پاترس: پاترسک، پاترسک: ترساندن منداآل و ژیردہستان بۆ نہ کردنی کاریک، چاوترساندن، چاوترسین، چاوترسین کردن، چہمتہرسن، پاترس رفتن: پاترس گذاردن،

پاچه ریز شدن: نهره مهنه‌ی، بازمان، برانه بهست، پرستلیبران، بهس کردن، بیتاقه تیوون، بیتینکه وتن، پاخستن، پاشه رشکان، پرزه لیبران، پهک که وتن، پیخستن، تاقهت له به بران، تاقهت نهمان، تشک که وتن، تنگاو بوون، تنگ پیپه لاتن، تنگ پیپه لچنران، تنگه تاو بوون، تیمان، تیمای، جر هانت، جه پاکه وتی، جه پیه که وتی، جه ران، جه رین، جه نبقین، چه تر بوون (اسب)، چه تر کردن (اسب)، حاسیبوون، داچه کان، داچه کین، داماسگی، دامان، داماوویچساره بوون، داماسوی، دهره تان لیبران، دس بانده س نیان، دسست له سهرده ست دانان، دهسته وه ستانی، دهمارده ر هانت، دهور لیگیران، پاره وستان، پرمیان، زوربو هانت و بی دهره تان کران، ژحیلکه تن، سخله تیوون، سه خله تیوون، سه رگردانوون، سه غله تیوون، شلوکو تیوون، شه که تیوون، عاجز بوون، فلیوون، فه مان، فه پملین، فه مرقین، فه تیز بوون، فه تیزمان، فه تیسمان، کۆلدان، کهوتنه ته نگانه، گۆت بوون، گیران، گیربوون، گیربیه، گیر خواردن، گیر وارده، گیریان، گیر یای، لاکه فتن، لاکه وتن، لاکه وتی، لالیبران وه، له بر بوونه وه، له بر بوونه وه، له پاکه فتن، له پاکه وتن، له پی که وتن، له شان و پیل که وتن، له قه وهت که وتن، له که له به رده چوون، مات بوون، ماتی وسه رگردانی، وره بردان، وه ستان، وهرمان، هیلاک بوون، هیلاک بیهی،

پاداش: ← پاداش،

پاداش دادن: پاداشت دانسه وه، جه زادان، سزادان، سزادای، سزادان،

پاداش کردن: ← جزادادن،

پاداشن: ← پاداش،

پادافره: ۱ ← بادفر، ۲ ← پاداش (۲)،

پادام: ۱- بالنده ی بنه، بالنده ی که بۆر اکیشانی بالنده ی دیکه و ده او خستنی له په ناداو ده به ستر پته وه، ۲- ته په که، داو، داوی ساز کراو له مووی کلکی بارگین، ته لهه،

پادراهه: پاسه وانی ریگه،

پادریم: دزگن، دزگنیم، دزگن،

پادزهر: بازار، دزه زار، دزی زار، دزی زهر، زار بهر،

پادزی: ← آنتی بیوتیک،

پادزیست: ← آنتی بیوتیک،

پادزیو: ← آنتی بیوتیک،

پادسوهش: بیزار، ری جاپزی، چارپی،

پادش: پشاز، دژبه یه کتر بوون، نات بهایی، ناکۆکی، ناوه کیه کی، نه سازان،

پادشا: ← پادشاه،

پادشاه: ۱- خدا: نه لالا، خوا، خودا، ۲- پاتشا، پادشا، پاشا، پالشا، خوونکار، خه سره وه، سان، سلتان، سولتان، شاه، شاهه، شهه، قرال، قهرال، قه یسه ره، که ی، که یسه ره، کیسرا، مه لیک، میر، میره ک، ۳- ئاغاه، ئه میر، توژمال، تووشمال، چه ترمان، حاکم، خاوه نده سته لات، خاوه ن فرمان، خشه نیته، خواجه، خاوه، خوونکار، ده سته لات دار، ده سته لات دار، دهوله تگتیر، دیواندر، رازوور، ره نیس، سالار، سه ردار، سه رکرده، سه رگه وره، سه رۆک، سه ره ک، سه ره ور، فه رمانین، فه رماندار، فه رمانده، فه رماندر، فه رمان په و، قۆله میر، کارپ، که یخودا، گه وره، مازن، مه زن، مه زنده، میر، یه کمان، ۴- مجاز: ئیجازه دراو، ئیزندراو، خاوه ن ده سته لات، ده سته لات پی دراو، موختار، - پادشاهانه: ئی شایان، پادشایانه، شایانه، شایوی شایان، وه ک شایان، هی شایان،

- به پادشاهی رسیدن: بوونه پادشا، بوونه شاه،

- پادشاه بازی: میر میرین،

- پادشاه پادشاهان: ← پادشاه پادشهان،

- پادشاه چین: ۱- خاقانی چین، ۲- ئافتاو، خۆر، خوم، رۆ، رۆژ، رۆژیار، رۆش، میتیر، وهر، هۆر، هویر،

- پادشاه ختن: ۱- شاه ختن: شای خوتن، ۲ ← پادشاه چین (۲)،

- پادشاه ددان: چتر، شیر،

- پادشاه درندگان: چتر، شیر،

- پادشاه زاده: پاشازاده، سازاده، مه لیک زاده،

پاچه ریز شدن: نهره مهنه‌ی، بازمان، برانه بهست، پرستلیبران، بهس کردن، بیتاقه تیوون، بیتینکه وتن، پاخستن، پاشه رشکان، پرزه لیبران، پهک که وتن، پیخستن، تاقهت له به بران، تاقهت نهمان، تشک که وتن، تنگاو بوون، تنگ پیپه لاتن، تنگ پیپه لچنران، تنگه تاو بوون، تیمان، تیمای، جر هانت، جه پاکه وتی، جه پیه که وتی، جه ران، جه رین، جه نبقین، چه تر بوون (اسب)، چه تر کردن (اسب)، حاسیبوون، داچه کان، داچه کین، داماسگی، دامان، داماوویچساره بوون، داماسوی، دهره تان لیبران، دس بانده س نیان، دسست له سهرده ست دانان، دهسته وه ستانی، دهمارده ر هانت، دهور لیگیران، پاره وستان، پرمیان، زوربو هانت و بی دهره تان کران، ژحیلکه تن، سخله تیوون، سه خله تیوون، سه رگردانوون، سه غله تیوون، شلوکو تیوون، شه که تیوون، عاجز بوون، فلیوون، فه مان، فه پملین، فه مرقین، فه تیز بوون، فه تیزمان، فه تیسمان، کۆلدان، کهوتنه ته نگانه، گۆت بوون، گیران، گیربوون، گیربیه، گیر خواردن، گیر وارده، گیریان، گیر یای، لاکه فتن، لاکه وتن، لاکه وتی، لالیبران وه، له بر بوونه وه، له بر بوونه وه، له پاکه فتن، له پاکه وتن، له پی که وتن، له شان و پیل که وتن، له قه وهت که وتن، له که له به رده چوون، مات بوون، ماتی وسه رگردانی، وره بردان، وه ستان، وهرمان، هیلاک بوون، هیلاک بیهی،

پاچه شلوار: پاچک، دهرپا، دهرپاچه، دهرپی، دهرقاچ، دهرقاچه، دهرقاچی، دهرلنگ، دهرلینگ، دهرنگ، دهره لنگ، ده فلنگ، ده لینگ، هه تلینگ،

پاچه گرفتن: ۱- بهده لینگ که سیکه وه نووسان، بهرۆکی که سیک گرتن، به گزدا هانت، پاچه ی که سیک گرتن، ده داووده لینگ که سیک پوهانت، ده ده لینگ که سیک پوهانت، قاچی که سیک گرتن، قولایه گرتن، لاق گرتن، لئ توور به بوون، یه خه ی که سیک گرتن، ۲ ← گاز گرفتن،

پاچه گیر: ۱- نه وه ی له خۆرا ده قاچوقولی خه لک به رده ی، لاق گر، ۲- گاز گیرنده: لاق گر، لاقی خه لک گر،

پاچه ورمالیده: ۱- ده لوه قه ل، پوو قایم، زور بی چاوو پوو، زور بر پوو، لنگ هه لکراو، ۲- بالان ساید، ۳- ده لنگ هه لپیچراو، ده لنگ هه لکراو، ده لینگ هه لکراو، قوله لکراو، قوله لمالا، قیراخ، لنگ هۆر کربا، لنگ هه لکراو،

پاچیدن: ۱ ← پاشیدن، ۲- نهرم وله سهره خۆر پویشتن،

پاچیله: تیکدراوی (پاچپه) ← پاچپه،

پاچین: ۱- سه ری خم و بنی دیوار، نیوانی هیم و دیوار، ۲- ته نووره ی گنج داری ژنان، دامینی ژنان، - پی پاچین دررفته: پوه خه ک، سست،

پاخته: ته نافی به ننا،

پاخره: خواجه، خواجه نشین، سه کۆی پیش مائی،

پاخسه: دیواری بهر،

پاخوره: خواجه، خواجه نشین، سه کۆی پیش مائی،

پاخیره: ← پی (۱۰)،

پاخیره زن: ← بتا،

پاد: ۱ ← اورنگ، ۲ ← پاسه وان، ۳ ← ضد،

پاد آفره: ۱ ← بادفر، ۲ ← پاداش (۲)،

پاداش: ۱- پاداشتی باش، تۆله ی چاکه، تول، جه زا (خوا جه زات بداته وه)، جه زای به خیر، دفنان، پزانه، سزا، قهره وی، ۲- ئاقدین، نه ده بگردن، نه قدین، ئیزا، بده هم، بژاردن، بژاردنه وه، بژاره، بیسکانی، پاداش، پاداشت، تاوان، تۆل، تۆل، تۆلاف، تۆله، تۆله دانوه، تۆله که، تۆله ی خراپه، تول، توله، ته مئی، ته مئی، ته نبی، ته نخوا (شوانیک کچی خاوه نمائی خراو کرد، دهنگ نه کرا، ماینه هال (شئی) ی کوشت، دهنگ نه کرا، به لان که سه گه به له که که ی کوشت، خاوه ندمال به گه فه وه پییوت: خاتنه خراو کرد دهنگ نه کرد،

پادشاه نوروزی: ۱- پادشاهی نوروزی، کۆسه، کهسیکه له نهو رۆژاندا به گالته ده بوه پادشاو پولی له خه لک دهستانه، ۲- پادشاهی نارهمسی بۆگه مه، میری میرمیرین،

پادشاه نشان: ۱- دانهری کهسیک له سه رته ختی شایه تی، ۲- کاروباری شاو ولات ده ده ستدا،

پادشاه نشین: شانشین، شاری شای نیشته جی،

پادشاه نیمروز: ۱- شای سیستان، ۲ ← خورشید، ۳- حه زره تی آدم (د.خ. ده لئین تانیوه رۆیه له به سه هه شستی بووه)، ۴- حه زره تی محه ممه (د.خ. که داوا ی به خشی نیوهی گوناحانی رۆژانه ی ئۆمه ته که ی ده کات)، ۵- قه ده م خیر،

پادشاه وزیربازی: میرمیرین،

پادشاه وزیری: میرمیرین،

پادشاهی: ۱ ← پایتخت، ۲- بالاده ستبون به سه ر... دا، بالاده ستی، پیوتران، تاقه ت پشکان، ده ره سه ت نامای، ده رۆسته اتن، ده ره سه ته اتن، ده رو یست ه اتن، ده ره سه ته اتن، ده ره سه ته اتن، ده سه ت به سه ردار رۆیشتن، ده فخور، زالی، زۆربردن، زۆربردن، زوربه، ژئی ده ره کفتن، سه ره کوه تن به سه ردا، قه وه پیشکان، قه وه پیشکان، له عۆده ه اتن، له گۆر ه اتن، هیکن، ۳- چون شاه: پادشایانه، شایانه، وه ک پادشا، ۴- سلطنت: ئه میری، پادشایی، پادشایه تی، پادشایه تی، پیداری، خونکاری، سه لته نه ت، شاهی، شایه تی، حکومه ت، فه رمانه وه یی، مه مله که تدار، میرفانی، ۵- ماوه ی پادشایه تی،

پادشاهیراندن: پادشایه تی کردن، سه لته نه ت کردن، فه رمانه وه یی،

پادشاهی کردن: پادشایه تی کردن، سه لته نه ت کردن، فه رمانه وه یی،

پادشایی: ← پادشاهی،

پادشه: ← پادشاه (وه مه تر کیباتش)،

پادشه پادشهان: شاهه نشا، شای شایان،

پادشه یسر: پاشازاده، سازاده، کوره شا، مه لی کزاده،

پادکانه: ← پادگانه،

پادگان: پادگان، ده بۆ، ساخلوو، سپاخانه، سپاگه، سوپاخانه، سوپاگا، سوپاگه، سه ربازخانه، سه ربازگه، سه روازخانه، قۆله، قشله،

پادگانه: ۱- بانی بهرز، سه ربانی بلند، ۲- پاچه، په نه جهره، دووه ری، ده ربیجه، ده لاقه، ۳- ته ختی بهرز له دامینی کتودا،

پادگر: دژ، دژبه، ناتبا،

پادگویی: به درۆ خسته نه وه، حاشاکردن، حاشالیکردن، وه درۆ خسته نه وه،

پادنگ: دنگ، ده سک، دینگ، سندۆل،

پادنگان: ← پادنگان،

پادنگه: دنگ، ده سک، دینگ، سندۆل،

پادو: به رده ست، پاده، پاکار، پیشکار، ده ستیار، وه رده ست، شاگرد، گزیره، نۆکه ری به رده ست، هۆکل، هوننه پا، هه یته،

پادوسانیدن: پیوه نووسانیدن،

پادوسپان: ۱- گاران، ۲- جیله وه پ، له وه رگه، ۳- گۆپال،

پاده: ۱- ئاره بشک، ئیلاغا، پالاخ، په له خ، جار، جار ه گیواو، جیله وه پ، چایه ر، چه راکه، چه روگا، چه ره گا، چه ره گه، چه ره لگا، کۆز، گۆران، گیاجار، له وه رگا، له وه رگه، مه رگه، وئرت، یورت، ۲- گاران، گاهل، ۳ ← پادار (۶)،

پاده بان: ۱- گاوان، ۲- شوان، ۳- پاسه وان،

پاده ستها ی: دژه ناوکی،

پاده سنگ: ← تخماق،

پادیاب: بیسمیلکردنه وه، خاوتنکردنه وه به دوو عا،

پادیابو: بیسمیلکردنه وه، خاوتنکردنه وه به دوو عا،

پادیر: ئه ستوونی سازکراو بۆ پیشگرتن به ره و خانی دیوار، به ره له ئیخ، پشته وانه، پشتیوانه، دیواری دیوار ئه ستینه وه،

پادی کردن: دژایه تی کردن،

پادیر: ← پادیر،

پادیز: ← پادیز،

پار: ۱- ارش: له سه ری زه پنه قووته را تانانیشک، نیزیکی نیومیتر، نیوگه ز، ۲ ← ارش، ۳ ← پاره (۱ و ۷ و ۹)، ۴ ← پرواز، ۴ ← پارسال، ۵- گزشته: بگردگ، بووراو، بۆیه ر، پشوو، رابردوو، رابوردو، گوزه شته، وه لئین، ویزه، ویه رده، ۶- جلکی کۆن، کۆنه،

پاراالمپیک: قۆله مپیکی که مه ندامان،

پاراب: به راو، وه راو، زه رعای ناوی،

پاراتیروئید: دوو (ئالگه رگیگۆشت/لوو) ی هه لکه وتوو له دوو لای (دوو له سه ری و دوو له خوار ی) گریگۆشتی تیروئیدی که به ره ره مه ئینه ری و زه وتین (میتابولیسم) ی خوینه،

پاراج: ئه وه ی به دیاری بۆ میوانی دینن، دیاری بۆ میوان،

پارادایم: سه ره چشن، نمونه، وینه،

پارا داکس: به روا له ت ده گه ل عه قلدانه گونجاو، ناته با یی، نارپکی، و ته به کی ناتبا که له سه ره تا وه راست ده نوئیی،

پارازیت: ۱- پارازیت، پارازیت، ته شویش، تیکده ری مه وجی رادیو یا ته له فیزیۆن، ده نگی زیادی و سه رلی شتیۆن، ۲- به حیسانی یه کتیکی دی ژیاو، چه ره، لاکوت، لامۆ، مشه خۆر، مفته خۆر، مفته وه ر، ملۆزم، ۳- زیادی، زیده، ناپیویست،

پارازیت دادن: پارازیت خستن، پارازیت خسته سه ر، ده نگی تر هئینانه ناو ده نگی سه ره کی،

پاراشوت: په ره شووت، چه تر، چه تری له هه واپا پی هاتنه خوار،

پاراف: کورته ئیمزا،

پاراگراف: به ند، برگه، پاراگراف،

پارالل: ۱- پارالل، دوو میله ی هاو ته ربیی لیک نزیک که هه رکامیان به شیوه ی ئاسۆیی له سه ر دوو ئه ستوون قایم کراون و بۆ وه رزش که لکیان لئوه رده گیر ی، له سه ر ۲- هاو ته ربی، هئیلی هاو ته ربی،

پارامتر: هه رکام له هۆکاره کانی کاریگه ره له سه ر ئه جمالی کاریک،

پارانتر: په رانتر، دوو که وانه،

پاراو: ۱ ← پاراب، ۲- پیر (ژن یا پیاو)، ۲ ← پیرفرتوت،

پاراوان: تیخه ی بزۆک بۆ هه لبرێنه وه ی هۆده،

پارپار: ۱ ← پاره پاره ۲- جلکه کۆن، جلکی شر،

پارتی: ۱ ← پاره (۹)، ۲- دسته: بۆم، بر، به ره که، پارت، پارتقۆل، پارتی، پۆل، په ره م، په ل، پۆل، پیر، تارم، تاقم، ته وه نه، جه له ب (جه له به سواریک هات)، جه ماعه ت، چوون، چووق، ده سه ت، ده سه، قه لفه، کۆمه ل، کۆمه له، که رت، گرۆ، گرووپ، گرهو، ۳- واسطه: پارتی، پارێزگار، پالپشت، پشنگر، پشته میتر، داژدار، داشدار، واسته، واسته، هه واخوا، ۳- پارتی، میوانی ده گه ل به زم و سه ما، ۴- به کالایه ک که به جاریک ده گاته به رده ستی که یار له بازارد، وه جبه (دویتی وه جبه یه ک له و پارچه مان بۆ هات)،

پارتیبازی: ۱- پارتیبازی، تاقمبازی، جه ماعه تیبازی، ده سه تهبازی، ۲- پارتیبازی، داژداری بیجی، خزم خزمینه، که سه کسانتی، گولساخبازی، گولساقبازی، واسته و واسته کاری، هه واخوا یی،

پارتیزان: پارتیزان، چریک، گریدا، پشیمه رگه،

پارتیشن: تیخه، تیغه، دیوارۆک، دیواری ته ک بۆ هه لبرێنه وه ی هۆده،

پادشاه نوروزی: ۱- پادشاهی نوروزی، کۆسه، کهسیکه له نهو رۆژاندا به گالته ده بوه پادشاو پولی له خه لک دهستانه، ۲- پادشاهی نارهمسی بۆگه مه، میری میرمیرین،

پادشاه نشان: ۱- دانهری کهسیک له سه رته ختی شایه تی، ۲- کاروباری شاو ولات ده ده ستدا،

پادشاه نشین: شانشین، شاری شای نیشته جی،

پادشاه نیمروز: ۱- شای سیستان، ۲ ← خورشید، ۳- حه زره تی آدم (د.خ. ده لئین تانیوه رۆیه له به سه هه شستی بووه)، ۴- حه زره تی محه ممه (د.خ. که داوا ی به خشی نیوهی گوناحانی رۆژانه ی ئۆمه ته که ی ده کات)، ۵- قه ده م خیر،

پادشاه وزیربازی: میرمیرین،

پادشاه وزیری: میرمیرین،

پادشاهی: ۱ ← پایتخت، ۲- بالاده ستبون به سه ر... دا، بالاده ستی، پیوتران، تاقه ت پشکان، ده ره سه ت نامای، ده رۆسته اتن، ده ره سه ته اتن، ده رو یست ه اتن، ده ره سه ته اتن، ده ره سه ته اتن، ده سه ت به سه ردار رۆیشتن، ده فخور، زالی، زۆربردن، زۆربردن، زوربه، ژئی ده ره کفتن، سه ره کوه تن به سه ردا، قه وه پیشکان، قه وه پیشکان، له عۆده ه اتن، له گۆر ه اتن، هیکن، ۳- چون شاه: پادشایانه، شایانه، وه ک پادشا، ۴- سلطنت: ئه میری، پادشایی، پادشایه تی، پادشایه تی، پیداری، خونکاری، سه لته نه ت، شاهی، شایه تی، حکومه ت، فه رمانه وه یی، مه مله که تدار، میرفانی، ۵- ماوه ی پادشایه تی،

پادشاهیراندن: پادشایه تی کردن، سه لته نه ت کردن، فه رمانه وه یی،

پادشاهی کردن: پادشایه تی کردن، سه لته نه ت کردن، فه رمانه وه یی،

پادشایی: ← پادشاهی،

پادشه: ← پادشاه (وه مه تر کیباتش)،

پادشه پادشهان: شاهه نشا، شای شایان،

پادشه یسر: پاشازاده، سازاده، کوره شا، مه لی کزاده،

پادکانه: ← پادگانه،

پادگان: پادگان، ده بۆ، ساخلوو، سپاخانه، سپاگه، سوپاخانه، سوپاگا، سوپاگه، سه ربازخانه، سه ربازگه، سه روازخانه، قۆله، قشله،

پادگانه: ۱- بانی بهرز، سه ربانی بلند، ۲- پاچه، په نه جهره، دووه ری، ده ربیجه، ده لاقه، ۳- ته ختی بهرز له دامینی کتودا،

پادگر: دژ، دژبه، ناتبا،

پادگویی: به درۆ خسته نه وه، حاشاکردن، حاشالیکردن، وه درۆ خسته نه وه،

پادنگ: دنگ، ده سک، دینگ، سندۆل،

پادنگان: ← پادنگان،

پادنگه: دنگ، ده سک، دینگ، سندۆل،

پادو: به رده ست، پاده، پاکار، پیشکار، ده ستیار، وه رده ست، شاگرد، گزیره، نۆکه ری به رده ست، هۆکل، هوننه پا، هه یته،

پادوسانیدن: پیوه نووسانیدن،

پادوسپان: ۱- گاران، ۲- جیله وه پ، له وه رگه، ۳- گۆپال،

پاده: ۱- ئاره بشک، ئیلاغا، پالاخ، په له خ، جار، جار ه گیواو، جیله وه پ، چایه ر، چه راکه، چه روگا، چه ره گا، چه ره گه، چه ره لگا، کۆز، گۆران، گیاجار، له وه رگا، له وه رگه، مه رگه، وئرت، یورت، ۲- گاران، گاهل، ۳ ← پادار (۶)،

پاده بان: ۱- گاوان، ۲- شوان، ۳- پاسه وان،

پاده ستها ی: دژه ناوکی،

پاده سنگ: ← تخماق،

پادیاب: بیسمیلکردنه وه، خاوتنکردنه وه به دوو عا،

پارچ: ۱- ناوپاشی گهوره، ناو پشینی گهوره، ۲- به قۆ، پارچ، پی پۆک، تونبه، تونگ، تونگه، دۆلجه، دۆلکه، دۆلکتی ئاقی، ده فری سه رئاوه لهی ناوخواردنه وه، سوپاچی، شهر به، قایی ناوخی، گۆزه له،

پارچه: ۱- پارچه (۹۱)، ۲- پینه، ۳- قماش: په رتال، په پۆک، چۆخ، فلق، قواش، قوماش، کالا، کالای، کووتال، مالی گهزی، ماوت، نه هین، والا، ۴- قهواره، په کهی ژماردنی کونه زمینی جی خانوو یا پارچی به شی ده ستیک جلک،

- پارچه ای: پارچه بی، په پۆ (بوو که لهی په پۆ)، په پۆینه، په پۆیی، سازکراو له پارچه، کووتالی،

- پارچه یاف: بیر که، جۆلا، جولحا، جوولگ، جهوک، خانووت، کۆپس، کۆپس که، کورس که،

- پارچه پوسیده: خافک، کووتالی پزیوی دپا،

پارچه پارچه: پره بره، پاتۆر پاتۆر، پارچه پارچه، پاژپاژ، پچر پچر، پیلپیل، په لپیل، تلیش تلیش، تیکه تیکه، چر به چر، دا بردا بر، دا بردا بر، شه تو پت، شه قویه قی، شه قه به قه، کوکتوت، کوکتوت، که تکه تکه، گنگن، گوکتوت، له تک له تکه، له تله ت، له تله ت، له توکوت، له تله ت، نیسانی،

پارچه پارچه کردن: پارچه پارچه کردن، په پره په پره کردن، شیب شیب کردن، کوکتوت کردن، که تاندن، که تاندن، که فاشتن، که زخاندن، له تله ت کردن، وردورد قرتاندن، وردورد کردن،

پاردان: ۱- جه و آل، ۲- شهراب، ۳- گۆزه لهی شهراب،

پاردم: ئاسرمه، ئاسرمه، پار دوو، پالدوو، پالوو، پانکی، پوونکی، قشقوونه، قوش، قوشقن، قوشقنه، قوشقونه، کلکگیر، کلکمه قلی، هاشرمه، هیشرمه، یاشرمه،

پاردم ساییده: - (پالان ساییده) - پالان،

پارس: ۱- بهو، پاس، چه ق و لوور، چه قه رۆ، چه به، چه په چه بی گمال، چه په کردن، حه ف، حه فار، حه و، حه و ته، په و، په و په و، په وک، په و، په وین، په وین، په گاز، سه گره و، سه گره وین، سه گره و، سه وهر، سه وهر، عه ف، عه ف ت، عه ف عه ف، عه و، عه و ت، عه و ته عه و ت، عه و عه و، عه و عه و، فر، فراسه، که و تاندن، که و ته که و ت، گه ف، گه ف ه، له و ت له و ت، وه پ، وه پ، وه په و، وه وه و (مندا لانه)، هه پ، هه په، هه ف، هه ف هه ف، ۲- پارس، ناوو شوی زبانی قومیتی ئیرانی،

پارسا: ۱- بخرد، ۲- به ته قوا، پاریزگار، پاکداو، پاکداوین، په ره یزگار، تاییه، تهر که دنیا، خۆ پاریز، خۆ پاریز له خۆ شیی دنیا، دامینپاک، داوین پاک، دژکام، دوور له گوناح، له خرا به به دوور، هیمو، هیمی، ۳- ئیماندار، به دین، پیای خوا، دیندار،

پارسال: ۱- پاره، پارسال، پار که، پاره که، سالابوری، سالابوری، سالی چک، سالی پاردوو، ۲- پار (پار باش بووین)، پووداو له پارد، سالی بار، له پارد، له پاره که دا،

پارسیایانه: به ته قوا یانه، به ته قوا وه، پارسیایانه، پاریز کارانه، پاریز گارانه، پاکداوینانه، په ره یزگارانه، خۆ پاریزانه، دامینپاکانه، داوین پاکانه، دژکامانه، دیندارانه،

پارسیایی: ئیماندار، به ئیمانی، به دینی، پاریزکاری، پاریز گاری، پاکداوی، پاکداوینی، په ره یزگاری، تاییه، ته قوا، تهر که دنیا، خۆ پاریز، دامین پاک، داوینپاک، دژکامی، دووری له خرا به، دووری له گوناح، دیندار، هیمو،

پارس کردن: ئه و تین، پاس کردن، چه په چه پکردن، چه پین، چه چان، په وین، په وین، پلین، عه ف عه ف کردن، عه و ته عه و ت کردن، عه و عه و کردن، عه و عه و کردن، گه پین، گه فای، گه فای، گه فین، له و ته له و ت، وه په و، وه پین، هه په هه پ، هه ف هه ف،

پارسنگ: پارزنگ، پارسهنگی ته رازوو، پالسهنگ، سلاو، سهنگ ترازوو، سهنگ قوو،

پاره سنگ: - پارسنگ،

- پارسنگ برداشتن عقل کسی: ئاپته ربوون، ئه بله بوون، ئه حمه ق بوون، پلج بوون، بووده له بوون، بیثا قلی بوون، بیثا وه زبوون، بیثا قلی بوون، بیعه قلی بوون، بی می شکی بوون، حۆلبوون، چه پوولبوون، چه په نگبوون، دوونگ بوون، ده به نگبوون، سانه قلی بوون، سه سه و شوون، سه ره شیبوون، سه فی بوون، سه و داسه ربوون، شیتۆ که بوون، شیتۆ و شیبوون، فه هم کۆربوون، که ربوون، که مئا وه زبوون، که مفامبوون، که و ده نبوون، گه و جبوون، گیشو حۆلبوون، گیلو حۆلبوون، لپاشبوون، ناته و او بوون (ابله است: ته و اونیه)، نه زانبوون، نه فامین، و پبوون، هه سفک بوون، هه قمه قبوون، هه پبوون،

- پارسنگ بردن عقل کسی: - (پارسنگ برداشتن عقل کسی) - پارسنگ،

پارسه: ۱- پارس، پارسایی، پارس کردن، پارسه، پارسه کردن، پارسه کی کردن، پارس، چنگ پانکردنه وه، چنگ پانه و که رده ی، چنگ پانکردنه وه، خوازه لۆکی، ده رکۆده رکۆیی، ده رۆزه، ده رۆزه کردن، ده رۆزه که ری، ده ست پانکردنه وه، سوال، سوال کردن، سوال که رده ی، سوال که ری، سواله، گایی، گدی، گه دانندن، گه دایی، گه دایی کردن، گه شت، له ته، له ته چنی، ۲- پارسهک، چاسر، چه لووس (سمج)، خوازه لۆک، خوازه لۆک، خوستۆخ، خووه ستهک، داوا که، ده رۆزه که، سوال که، گا، گه دا،

پارسی: ۱- فارسی، ۲- زه رده شتی،

پارسی خوان: فارسی خوین، فارسی خوینه ره وه،

پارسی زبان: زمان فارس، فارسی زمان،

پارسی گو: زمان فارس، فارسی زمان،

پارسی گوی: زمان فارس، فارسی زمان،

پار شمن: پیستی ئاماده کراو بۆ له سه ر نووسین،

پارک: ۱- باغی گشتی، پارک، سه یرانگه، گه ینگه، ۲- پارک، پارکینگ، شوینی لیرا گرتنی ترومبیل،

پارکیت: چۆفه رش، چپوه رش، پارچه دار بۆ فه رش کردنی ته ختی بینا،

پارک کردن: پارک کردن، راگرتنی ماشین،

پارکه: - دادسرا،

پارکینگ: - پارک (۲)،

پارگک: ۱- پاره به کی کهم، ۲- که میک، نه ختی،

پارگی: ۱- دپاوی، دپایگی، کۆنی، ۲- فاحشگی،

پارگین: ۱- ته بهغه، زبلدان، سه بر که، سه رانگولیک، سه رگولیک، زبلگه، گووه فک، سه رنولیک، ۲- بیری ئه یاغ، بیری گواو، قوولکه ی ئه یاغ، ۳- فاضلاب (۲)،

پارلمان: ئه نجومه ی نیشتمانی، به رله مان، پارله مان، به رله مان، مه جلیس،

پارلمانتار: پارله مانتار، نویتنه ری پارله مان، نویتنه ری مه جلیس،

پارلمانتر: پارله مانتار، نویتنه ری پارله مان، نویتنه ری مه جلیس،

پارلمانی: ئه نجومه نی، پارله مانی، به رله مانی،

پارو: به رفی مالک، به فرمال، به فرمالک، به وره لۆ، بیتر، بیترک، بیله دارینه، بیلی دارین، پاخیل، پارژۆ، پارژۆ، چه په، شه لی، سه ول، فه رفه رۆ، مه زرفه، وه ره و رۆ، ویه، ویه، هووه، هوویه، هو، هو،

- پاروی قایقرانی: ئاوه ن، بیلی به له م لێخو پین، بیلی که له ک لێخو پین، پارووی که شتی، خه فتان، دارسه و له، دارسه و له، سه لبه، سه لپ، سه لپ، سه لپی، سه لۆ، سه لۆی، سه ول،

پارو: - پاروب،

پاروزدن: پاروولیدان، سه لپاندن، سه ول لیدان، قه فاندن،

پاروزن: ئه وه ی به سه ول به له م لیده خو پین، به له مکیش، پارۆ لیده ر، سه ول لیده ر، سه و لزن، سه و لوان، سه لیشان،

پارچ: ۱- ناوپاشی گهوره، ناو پشینی گهوره، ۲- به قۆ، پارچ، پی پۆک، تونبه، تونگ، تونگه، دۆلجه، دۆلکه، دۆلکتی ئاقی، ده فری سه رئاوه لهی ناوخواردنه وه، سوپاچی، شهر به، قایی ناوخی، گۆزه له،

پارچه: ۱- پارچه (۹۱)، ۲- پینه، ۳- قماش: په رتال، په پۆک، چۆخ، فلق، قواش، قوماش، کالا، کالای، کووتال، مالی گهزی، ماوت، نه هین، والا، ۴- قهواره، په کهی ژماردنی کونه زمینی جی خانوو یا پارچی به شی ده ستیک جلک،

- پارچه ای: پارچه بی، په پۆ (بوو که لهی په پۆ)، په پۆینه، په پۆیی، سازکراو له پارچه، کووتالی،

- پارچه یاف: بیر که، جۆلا، جولحا، جوولگ، جهوک، خانووت، کۆپس، کۆپس که، کورس که،

- پارچه پوسیده: خافک، کووتالی پزیوی دپا،

پارچه پارچه: پره بره، پاتۆر پاتۆر، پارچه پارچه، پاژپاژ، پچر پچر، پیلپیل، په لپیل، تلیش تلیش، تیکه تیکه، چر به چر، دا بردا بر، دا بردا بر، شه تو پت، شه قویه قی، شه قه به قه، کوکتوت، کوکتوت، که تکه تکه، گنگن، گوکتوت، له تک له تکه، له تله ت، له تله ت، له توکوت، له تله ت، نیسانی،

پارچه پارچه کردن: پارچه پارچه کردن، په پره په پره کردن، شیب شیب کردن، کوکتوت کردن، که تاندن، که تاندن، که فاشتن، که زخاندن، له تله ت کردن، وردورد قرتاندن، وردورد کردن،

پاردان: ۱- جه و آل، ۲- شهراب، ۳- گۆزه لهی شهراب،

پاردم: ئاسرمه، ئاسرمه، پار دوو، پالدوو، پالوو، پانکی، پوونکی، قشقوونه، قوش، قوشقن، قوشقنه، قوشقونه، کلکگیر، کلکمه قلی، هاشرمه، هیشرمه، یاشرمه،

پاردم ساییده: - (پالان ساییده) - پالان،

پارس: ۱- بهو، پاس، چه ق و لوور، چه قه رۆ، چه به، چه په چه بی گمال، چه په کردن، حه ف، حه فار، حه و، حه و ته، په و، په و په و، په وک، په و، په وین، په وین، په گاز، سه گره و، سه گره وین، سه گره و، سه وهر، سه وهر، عه ف، عه ف ت، عه ف عه ف، عه و، عه و ت، عه و ته عه و ت، عه و عه و، عه و عه و، فر، فراسه، که و تاندن، که و ته که و ت، گه ف، گه ف ه، له و ت له و ت، وه پ، وه پ، وه په و، وه وه و (مندا لانه)، هه پ، هه په، هه ف، هه ف هه ف، ۲- پارس، ناوو شوی زبانی قومیتی ئیرانی،

پارسا: ۱- بخرد، ۲- به ته قوا، پاریزگار، پاکداو، پاکداوین، په ره یزگار، تاییه، تهر که دنیا، خۆ پاریز، خۆ پاریز له خۆ شیی دنیا، دامینپاک، داوین پاک، دژکام، دوور له گوناح، له خرا به به دوور، هیمو، هیمی، ۳- ئیماندار، به دین، پیای خوا، دیندار،

پارسال: ۱- پاره، پارسال، پار که، پاره که، سالابوری، سالابوری، سالی چک، سالی پاردوو، ۲- پار (پار باش بووین)، پووداو له پارد، سالی بار، له پارد، له پاره که دا،

پارسیایانه: به ته قوا یانه، به ته قوا وه، پارسیایانه، پاریز کارانه، پاریز گارانه، پاکداوینانه، په ره یزگارانه، خۆ پاریزانه، دامینپاکانه، داوین پاکانه، دژکامانه، دیندارانه،

پارسیایی: ئیماندار، به ئیمانی، به دینی، پاریزکاری، پاریز گاری، پاکداوی، پاکداوینی، په ره یزگاری، تاییه، ته قوا، تهر که دنیا، خۆ پاریز، دامین پاک، داوینپاک، دژکامی، دووری له خرا به، دووری له گوناح، دیندار، هیمو،

پارس کردن: ئه و تین، پاس کردن، چه په چه پکردن، چه پین، چه چان، په وین، په وین، پلین، عه ف عه ف کردن، عه و ته عه و ت کردن، عه و عه و کردن، عه و عه و کردن، گه پین، گه فای، گه فای، گه فین، له و ته له و ت، وه په و، وه پین، هه په هه پ، هه ف هه ف،

پارسنگ: پارزنگ، پارسهنگی ته رازوو، پالسهنگ، سلاو، سهنگ ترازوو، سهنگ قوو،

پاره سنگ: - پارسنگ،

پاره کردن: ئەرەدې، ئەرەدېنای، ئەووتەقنای، پارچەکردن، پۆلاندن، پشکافتن، پەرچاندن، پەقاندن، ترەقاندن، ترەکاندن، ترەگانن، ترەکنای، تلیشان، تلیشانن، تلیشانن، تەقاندن، تەقاندنەو، تەقنای، تیک پیدان، چراندن، چرژاندن، چلقراندن، دادپاندن، دادپین، دراندن، درپانن، درزپیردن، درزپیدان، درنە، درپین، دەرزانن، دەرزیپیدان، درزتیپردن، زرانن، زرنای، زفارکن، شپکردن، قەرساندن، قەرستن، لەبەرپەک بردن، لەتکردن، لەتکەردە، لەتوکوتکردن، هلیپرتاندن، هلقرتاندن، هلقەتاندن، هلهلاندن، هۆردنای، هۆردروون، هۆرزنای، هەلتپشکاندن، هەلتپشانن، هەلتپزانن، هەلتدپین، هەلتزانن، هەلتزانن، هەلتزپەن، هەلتزپەپاندن،

پارەوقت: بەشیک لەوخت، نیووەخت،

پاریاب: بەراو، وەرەو، چاندنی ئافی، کشتوکالی بەئاو دەپیری،

پاریدن: بازدان، فرین، هەلقفرین،

پاریزه: دۆرە،

پارین: پارینه،

پارینه: ۱- بەچکە چۆلی دووسالە، پارانکوبین، پار سأل، پارگۆل، پارگویر، پارگوئل، پارنگۆ، پارتیر، پارۆنە، پارۆنەک، پارین، پارین، پارینه، پارینه، پانیر، سەنگۆ، سەنگۆل، کاندۆ، کۆننۆ (تیر)، کۆننۆ، کوننۆ (تیر)، کەندۆ، کەنۆ، گاپانی، گۆلکی بار، گوئیپار، گوئیپار، نهۆن (تیر)، مۆزک، مۆزیک، نهۆن (تیر)، ۲- ئی پار، ئی سالی رابردوو، ۳- پارچه، تەلاشە، لەتکە (پارینه سنگی)،

پارینه خوک و گرگ و خرس و...: پارکۆلە،

پارینه سال: پار، پارسال، پاره کە، سالی پشوو،

پارینه سنگی: چاخی بەردین، سەردەمی کە تێیدا ئامیزی دەستی مروف لەتە بەرد بوو،

پارینه شیرخوار: کاندۆ، میۆک،

پازاج: ۱- دایەنی شیردەر بەمنال، ۲- مامان،

پازاج: ۱- دایەنی شیردەر بەمنال، ۲- مامان،

پازش: بزار، بزارکردن، زەوی لەگیای زیادی پاکردنەو،

پازن: ئاقۆر، نیریەکیوی،

پازنامە: پازنامە،

پازند: ۱- ئەستی، ۲- لیکدانەوی کتیبی زەند، وەر گپراوی کتیبی زەند بە فارسی،

پازنگ: ۱- پاتابە، ۲- روزنە،

پازنە: دووبازنە، دارین لەجووتدا،

پازە: پاجە شلوار،

کیک دپازە افتادن: ئارام لێهەلگیران، ئۆقرە لێ هەلگیران،

پازەر: پازەر،

پازەری: زەردی مەیلە و سوور،

پازی: سرق، سلق، سلک،

پازنگ: ۱- پاجیلە، ۲- دەریچە،

پاشنگ: ۱- پاجیلە، ۲- دەریچە،

پاژ: پاچ،

پاژخ: مالشت و نازار،

پاژگۆنە: ئاوازی، ئاوەژوو، ئاوەژووکراو، بەراو پششت، بەراو ژوو، بەراو ژۆ، بەرپاش، بەرواژی، بەروپششت، بەرۆقازی، بەرەواژ، بەراو ژوو، بەلۆقازی، بەلەقازی، پاشەو پاش، پشتوورو، پشتوورو، پیچەوانە، دەر نیشیف، دەف نخبوون، دەمە و خوار، دەمە و قەلپ، دەمە و نخبوون، رەدیمان، ژیروورو، ژیروورو، ژیروورو،

ژیرەوژوور، سەرابین، سەراو نخبون، سەر بەرەوژیر، سەر نخبوون، سەرنگووم، سەرنگوون، سەر نوخوون، سەر نوخین، سەر نەخوون، سەر نەخوون، سەر وژیر، سەر نوخوون، سەر نوچیرە، سەر نوخوون، سەر ونگووم، سەر ونگوون، قازی، قەلپ، قەلم، قۆلپ، نخبوم، نخبوون، نخبوونەو، بووگ، نقۆت، نوپ، مەقلوم، نغم، نغمەسار، نوخوون، نوقم، نوقمەسار، نوگوم، نوون، وارو، واژ، واژی، وەرگەر، وەرگەرپا، وەرگەرپا، وەرگەرگیل، وەر و پششت، وەرگەرپا، وەرەودما، هەرمانە، هۆکار،

پاژن: ئاقۆر، نیریەکیوی،

پاژنامە: ۱- ئەوناوەی پادشایان بەخەزمەتکارانی خویان دەبەخشین، نازناو، ۲- قرین،

پاژند: ئەستی،

پاژنگ: ۱- پاتابە، ۲- روزنە،

پاژو: سرق، سلق، سلک،

پاژە: ۱- پاچنگ، ۲- پاچ، ۳- پاچە شلوار،

پاس: ۱- ئیشک، پاس، چافدیزی، زیرەفانی، قۆل، کیشک، واسە، هیشک، ۲- بەشیک لەشەو،

بە پاس: بۆختاری، بۆژگرتن، بۆسپاس، لەبەر،

پاسخانە: پاسدارخانە،

پاسبان: ۱- پاسدار، ۲- پاسەوان، دارۆغە، زاوت،

پاسبان گورستان: زیدەوان،

پاسبانی: پاسدار،

پاسبخش: بەرپیری بەسەرپاگە یشتنی نۆرە کیشک و گۆرینی پاسەوانان، کیشک گۆر،

پاس دادن: ۱- ئیشک گرتن، پاراستن، پاسگرتن، چافدیزیکردن، زیرەفانی کردن، قۆلچیتیکردن، کیشک گرتن، واسەدان، هیشک گرتن، ۲- پاسدان، خستنی تۆپ بۆ یاریک لە تۆپیندا، ۳- ئەو دیوێ و دیو بێ کردن، بان و خوار پینکردن، پاسدان، لەدیوێک پار حەوالە دیوێکی دیکە کردن لە رەوتی جێبەجێکردنی داخوایبە کدا،

پاسدار: ئاردەل، ئاگادار، ئۆتۆرفان، ئیشکچی، ئیشکگر، بیهگر، پارازک، پارازۆ، پارێزدار، پارێزگار، پارێزەر، پارێزەر، پارێزەر، پازەر، پاستار، پاسدار، پاسدەر، پاسگر، پاسەوان، پاوندار، پۆس، پەهفان، پینبەر، پینشەنج، جەزایەرچی، چاودیر، چاتمە، چۆکدار، چەتەنە (کشتی)، چەتەول، چەرخی، حەرەس، دبدب، دبدۆب، دەستەهەمان، دەسیاک، دیاردی، دیارەو، دیدەفان، دیدەوان، پەخدار، زیرەفان، سەرچەنگ، فان، قۆلچى، قەرەول، قەلاویز، کۆت، کۆلەلە، کیشک، کیشکچی، کیشکفان، نفاندان، نگادار، نووان، نۆبەتچی، نۆبەچی، نۆبەدار، نۆتر، نۆترفان، نۆتۆرفان، نۆگەچی، نیگابان، نیگادار، وان، وانە، وەردیان، هیشکچی، یاسول،

پاسدارخانە: ئیشکخانە، پاستارخانە، قشلە، قەرەول، کیشکخانە،

پاسداری: ۱- احترام گذاشتن: ئیحتیرام راگرتن، حورمەتگرتن، حورمەتگرتە، حورمەت و نەگرتە، پزیزبۆدانان، پزیزدانان، پزیز لێگرتن، ۲- پاسداری کردن،

پاسداری کردن: ئاگاداری، ئاگاداری، ئاگاداری لیکردن، ئاگا لى بوون، ئەو حاونای، ئیشکدان، ئیشک کیشان، ئیشکگرتن، ئیشک لیدان، ئیشک لیکیشان، ئیشک لێگرتن، ئەفشین، بەپۆرپاژوون، بەخاوەنکردن، بەخاوەنکەردە، بەخودیکردن، بەخۆکردن، بەساحب کەردە، بەساحبیکردن، بەسحب کردن، پارازک، پارازتن، پارازک، پاراستن، پارێزاندن، پارێزتن، پارێزگاری، پارێزگاریکردن، پارێزگاری لیکردن، پارێزنا، پارێز، پاس، پاسداری، پاسکردن، پاسگرتن، پاسەبانی، پاسەوانی، پایین، پۆرپاژوون، پەهفانی، پینبەری، چاودیر، چاودیری، چاودیزیکردن، چناندن، چەپارە، چەپالەدان، حاواندەو، حەرەسکردن، حەرەسگرتن، دیاردی، دیارەو، راگرتن، زەفت، سەغیبەری، فرسە،

پاره کردن: ئەرەدې، ئەرەدېنای، ئەووتەقنای، پارچەکردن، پۆلاندن، پشکافتن، پەرچاندن، پەقاندن، ترەقاندن، ترەکاندن، ترەگانن، ترەکنای، تلیشان، تلیشانن، تلیشانن، تەقاندن، تەقاندنەو، تەقنای، تیک پیدان، چراندن، چرژاندن، چلقراندن، دادپاندن، دادپین، دراندن، درپانن، درزپیردن، درزپیدان، درنە، درپین، دەرزانن، دەرزیپیدان، درزتیپردن، زرانن، زرنای، زفارکن، شپکردن، قەرساندن، قەرستن، لەبەرپەک بردن، لەتکردن، لەتکەردە، لەتوکوتکردن، هلیپرتاندن، هلقرتاندن، هلقەتاندن، هلهلاندن، هۆردنای، هۆردروون، هۆرزنای، هەلتپشکاندن، هەلتپشانن، هەلتپزانن، هەلتدپین، هەلتزانن، هەلتزانن، هەلتزپەن، هەلتزپەپاندن،

پارەوقت: بەشیک لەوخت، نیووەخت،

پاریاب: بەراو، وەرەو، چاندنی ئافی، کشتوکالی بەئاو دەپیری،

پاریدن: بازدان، فرین، هەلقفرین،

پاریزه: دۆرە،

پارین: پارینه،

پارینه: ۱- بەچکە چۆلی دووسالە، پارانکوبین، پار سأل، پارگۆل، پارگویر، پارگوئل، پارنگۆ، پارتیر، پارۆنە، پارۆنەک، پارین، پارین، پارینه، پارینه، پانیر، سەنگۆ، سەنگۆل، کاندۆ، کۆننۆ (تیر)، کۆننۆ، کوننۆ (تیر)، کەندۆ، کەنۆ، گاپانی، گۆلکی بار، گوئیپار، گوئیپار، نهۆن (تیر)، مۆزک، مۆزیک، نهۆن (تیر)، ۲- ئی پار، ئی سالی رابردوو، ۳- پارچه، تەلاشە، لەتکە (پارینه سنگی)،

پارینه خوک و گرگ و خرس و...: پارکۆلە،

پارینه سال: پار، پارسال، پاره کە، سالی پشوو،

پارینه سنگی: چاخی بەردین، سەردەمی کە تێیدا ئامیزی دەستی مروف لەتە بەرد بوو،

پارینه شیرخوار: کاندۆ، میۆک،

پازاج: ۱- دایەنی شیردەر بەمنال، ۲- مامان،

پازاج: ۱- دایەنی شیردەر بەمنال، ۲- مامان،

پازش: بزار، بزارکردن، زەوی لەگیای زیادی پاکردنەو،

پازن: ئاقۆر، نیریەکیوی،

پازنامە: پازنامە،

پازند: ۱- ئەستی، ۲- لیکدانەوی کتیبی زەند، وەر گپراوی کتیبی زەند بە فارسی،

پازنگ: ۱- پاتابە، ۲- روزنە،

پازنە: دووبازنە، دارین لەجووتدا،

پازە: پاجە شلوار،

کیک دپازە افتادن: ئارام لێهەلگیران، ئۆقرە لێ هەلگیران،

پازەر: پازەر،

پازەری: زەردی مەیلە و سوور،

پازی: سرق، سلق، سلک،

پازنگ: ۱- پاجیلە، ۲- دەریچە،

پاشنگ: ۱- پاجیلە، ۲- دەریچە،

پاژ: پاچ،

پاژخ: مالشت و نازار،

پاژگۆنە: ئاوازی، ئاوەژوو، ئاوەژووکراو، بەراو پششت، بەراو ژوو، بەراو ژۆ، بەرپاش، بەرواژی، بەروپششت، بەرۆقازی، بەرەواژ، بەراو ژوو، بەلۆقازی، بەلەقازی، پاشەو پاش، پشتوورو، پشتوورو، پیچەوانە، دەر نیشیف، دەف نخبوون، دەمە و خوار، دەمە و قەلپ، دەمە و نخبوون، رەدیمان، ژیروورو، ژیروورو، ژیروورو،

- فرسهاندن، کوتوانی، کت، کهتوانه، کیشکچیتی، کیشکدان، کیشکفانی، کیشککیشان، کیشکگرتن، گۆزان، گۆزان، ملاحهزهکردن، نگاداری، نگاداریکهدهی، نگادیزی، نگاهیشتن، نۆبهچیتی، نۆبهگرتن، نۆبهداریکردن، نۆترفانیکردن، نۆزهگرتن، نیگابانی، نیپاوتا، نیپهتاو، واسگرتن، هشتن، ههفاندن، ههفچافی، ههگرتن،
- پاسداشتگر: پاریزه،
- پاسداشتن: ۱- پاسداری، ۲- پرساندن، پشکناندن، پشکنین، تۆزتهکینکردن، تهفتیش، سهنگو سووژن دان، گهپیان، گهپان، گهپن، وشکنای، هلکهوشاندن، ۳- بهرزراگرتن، ریزدانان، ریزگرتن،
- پاس عوض کردن: ئیشکگۆپین، پاس گۆپین، کیشکگۆپین، نۆبه پیکردن، هلگه راندن،
- پاسگان: پاریزه، گارد،
- پاسگاه: پاسگا، جیگای پاسهوانان، جیگای پاسلیدان، قشل، قشله،
- پاسگزار: ئەمهگناس، بهئمهگ، پیزان، سوپاسگۆ، شوکرانه بیزه،
- پاسی از شب: بهتل، بهشیک له شهو،
- پاساز: ۱- تیمچه: بازاری سهرداپۆشراو، تاریکه بازار، قهیسهری، ۲- گذرگاه: پاساز، پیکا، گوزه،
- پاسپورت: پاسپورت،
- پاسپورت: نیجازهی چوون له ولاتیکه وه بولاتیکیدی، پاسپورت، پاسپورت، پاسوان، پاسی پورت، پاسپوزنده: لگد پیران،
- پاستوریزاسیون: پاستوریزهکردن، دژگه نکرده، له ناو بردنی میکروب له تراودا به گهرم کردن به شتویه پاستور،
- پاستوریزه: پاستوریزه، دژه گه نکراو،
- پاسخ: ۱- بهرسیف، پاوخ، پاسوخ، پاگۆ، پرسف، تهرزه نوو، جواب، جوال، جواو، سف، واویز، ولام، سللو، وهرام، وهلام، واویز، ۲- فه رمانبردن، گۆش بهرئاوازی، گۆپرایه لی،
- پاسخ آراستن: پاسخ دادن،
- پاسخ آوردن: جوابهیتان، جوابهیتانه وه، وهرام هیتانه وه، وهلام هیتانه وه،
- پاسخ بردن: ۱- پیام رساندن: پاسپیری گه یاندن، وهرام بردن، وهلام بردن، ۲- پاسخ دادن،
- پاسخ خواستن: جواب ویستن، داوای جواب کردن، وهرام ویستن، وهلام داواکردن،
- پاسخ دادن: په رسفوه دان، جوابته وه دای، جواب دانه وه، جواب لی وه گه راندن، چوردانه وه، لیوه رگه راندن، لی وه گه راندن، سللو دانه وه، ولام دانه وه، وهرام دانه وه، وهلامدانه وه،
- پاسخ دادن به سلام: سللوته ستاندنه وه،
- پاسخ سرای: ۱- پاسخگزار، ۲- جوابهیتره وه، وهرام هیتره وه، وهلام هیتره وه، ۳- لیکده ره وهی خهون،
- پاسخ شفاهی: په رسفا بگۆتن، جوی زاره کی، سللو زاره کی،
- پاسخ کتبی: په رسفانقیسکی، جوی زاره کی، سللو زاره کی،
- پاسخ کردن: پاسخ دادن) پاسخ،
- پاسخگری: وهلامدانه وه،
- پاسخگزار: جواب دهر، جواب دهره وه، جواو دهر، وهرامده ره وه، وهلام دهر، وهلام دهره وه،
- پاسخ گزاردن: پاسخ دادن) پاسخ،
- پاسخ گزاشتن: پاسخ دادن) پاسخ،
- پاسخ گفتن: پاسخ دادن) پاسخ،
- پاسخگو: ۱- پاسخگزار) پاسخ، ۲- مسئول،
- پاسخنامه: جوابنامه، سللو نامه، وهرامنامه،
- پاسخ نوشتن: به نووسراوه جوابدانه وه، جواب نووسین، وهلام نووسین،
- پاسخ نیوش: ۱- جوا بزنه وه، ۲- خاوه نی بانگ وئیقنامه،
- پاسک: ئارووشک، ئازازک، ئازازکی، بایزه، باروونه، باوشک، باویشک، بایهشک، بهنژین، زازک، قهده جهره، کهوشک، گرکهش، وه لایش، ویژه،
- پاسن: پاسنه،
- پاسنگ: ۱- پاسنگ: پارسنگ، پارسهنگ، ۲- ستون سنگی: ئەستوونی بهرد، کۆله کهی به بهرد،
- پاسور: به پیرس، وهلام دهر،
- پاسه: ۱- اشتیاق: ئیشتیاق، تاسه، تامه زرویی، مگیز، مهیل، هه وهس، ۲- غم و فشردهگی گلو: خهه، خههت و گهروو کوشران،
- پاسیار: سه رهنگی پۆلیس، موقه دده می شاره وانی،
- پاسیدن: ۱- پاسداری کردن، ۲- بیره خه وکردن، له سه رههست نوستن، ۳- لمس کردن،
- پاسیده: ۱- ئاگاداری لیکراو، پاریزراو، پاس لیکراو، کیشک لیکیراو، ۲- ملاموس،
- پاسیفلسورین: (گل ساعتی) گل،
- پاسیفیسیم: ئاشتیخوازی، هیمنایه تیخوازی،
- پاسیو: پاسیف، بیکه لک، له که لک که وتوو، ناچالاک،
- پاسیو: روزنه،
- پاش: ۱ پاش، پاشین، پرژین، پۆین، داجین (بذر). رشین، رشینه، وهشین (بذر)، ۲- پریشان،
- پاشا: پادشاه،
- پاشالیک: مهمله که تی پادشاه، ولاتی ژیرفه رمانی پاشا،
- پاشام: په رده، تۆ، توئی، توئیخ، لا،
- پاشام مغز: په رده میشک، په رده کانی میشک،
- پاشامه: پاسجامه،
- پاشان: خه ریک پرژاندن،
- پاشاندن: پاسانیدن،
- پاشانیدن: ۱- بلا وکردنه وه، پاشین، پرژاندن، پۆاندن، پۆانن، پۆگنای، پۆگنه ی، پرژاندن، پشانندن، ۲- تیکدان، لیک پاشین، هۆریشیونه ی (ان گروه را از هم پاشاندند)، هه لوشیواندن، هه لوه شانندن، هه لوه شاننده وه،
- پاش پاش شدن: پارچه پارچه بوون، پاژا بوون، هه لوه شان،
- پاش دادن: داته قان، داته قانن، داته قانن، هه لاویشتن،
- پاشگونه: پاسگونه، پاسگونه،
- پاشنا: ۱- پاسنه، ۲- خه یارو کاله کوشووتی و... ی راگیراو بۆتوو،
- پاشنامه: پاسنامه،
- پاشنده: پاش، پرژین، پرژینه، پۆانه، پۆینه، وهشین،
- پاشنگ: ۱- پیتک، ۲- خه یار یا کاله کوشووتی تۆوی، ۳- کالیبار، میوه ی بیستانی که بۆ تۆو راگیراوه، هاروتی تۆوی،
- پاشنگه: پاسنگه،
- پاشنه: ۱- پاشنه یا: بهل، پاژنۆ، پاژنوو، پاژنه، پاژنه یا، پاژنی، پاشنا، پاشنه، پانی، پانی، پانیه، پانیه، پشت په هنی، پل، په حنی، په چنی، په هنی، پین، جیقومپاژنه، جیک، قنجه ی پا، قومپاشنه، قومپانی، قوونپانی، قوون پانیه، قوونپینی، له پان، ۲- پاشنه در: بن ریسمانه، بن ریسمه، پاژنه دهرگا، درسمه، ریسمه ی دهرگا، ژیر دهرگا، ژیر ریسمه،

سکپ، شەمىك، شىپىك، شىمىك، شىمۆك، گىژنەنە، گىجەنە، گىژن، گىژىن، گىژەنە، ۳- پازىنەي كەوش، پانىەي كەوش، گەوش، ۴- ماشەتنگ: پلئۆك، پەلەپىتكە، پەلەپىتكە، پى، زىتە، ماشە، ماشەك، - پاشنەبخواب: كەوشى پانىەنەرم كە دەي نوشتىننەوو بەسەرپىيى وەدەكەن، كەوشى پانىەنوشتاو،
 - پاشنەبرگردان: ← (پاشنەبخواب) ← پاشنە،
 - پاشنەبرنهادن: ئەسپ تاودان بەزەبرى پكئيف، ئەسپ لىنگدان، پكئيف كوتكردن، پكئيف ليدان،
 - پاشنەبلىند: پازنەبەرز، پازنەنلىند، پانى بەرز، پانىەبلىند، پانىەبلىند، نالچەبەرز،
 - پاشنەبەمزدن: پالەپەنان، پانىەلپىكدان،
 - پاشنەبا: پازنە، پانىە،
 - پاشنەتر كىدە: بىكارەو خوتى، بىسەرروپا، بىسەرروپى، پانىە قەلشىو، چەرورە، خۇپى و تۇپى، شەلاتى، لات،
 - پاشنەخانە كسىر ادر آوردن: بەداوالىكردن چارز كردن،
 - پاشنەخىز: ← (پاشنەبرنهادن) ← پاشنە،
 - پاشنەخىز كردن: ← (پاشنەبرنهادن) ← پاشنە،
 - پاشنەدررازجار آوردن: دەرگالە گىجەنەدەر هەيتان، بەپەلەبەلو بەرەوم زەنگ ليدان يان دەرگا كوتان، زۆر سووربوون لە سەر شىتكو بۆ بەدەستەيتانى دەرگا كوتان،
 - پاشنەدەهان راكشىدن: ← (پاشنەدەهان راكشىدن) ← پاشنە،
 - پاشنەدەهان راكشىدن: جنىوباران كردن، زار كردنەوو چاچووقاندىن، دەف چىزى و دەف سەفكى كردن، دەموه شاندىن، نەگىرەنەووئەوى ئەوئەوى بەسەر زاردا دى،
 - پاشنەراور كشىدن: چاك وەلادان، چۆلى هۆركەردەي، خۆتامادە كردن بۆكارىك، خۆتەيار كردن، خۆدە قلىپنان، خۆلپتەلمالين، دەلىنگ هەلمالين، قۆل لپتەلمالين، قۆل هەلمالين، قۆلى هۆركەردەي، قۆل لپتەلمالين، لاق لپتەلكردن،
 - پاشنەزدن: ← (پاشنەخىز كردن) ← پاشنە،
 - پاشنەسابىدە: ناچسن و لاسار،
 - پاشنەسنگ: بەردەپى،
 - پاشنەكسىرا كشىدن: بەفيل هاندانى كەسىك بۆ كردنى كارىك، چوكلەختى كەسىك دان، دنەي كەسىك دان، كەسىك هاندان، كەسىك هەلخراندن،
 - پاشنەكش: بەوش، پازنەكش، پازنەهەلكش، پانى كش، پانىەكش، سەگەك، كەرەتە،
 - پاشنەكفش راور كشىدن: ← (پاشنەراور كشىدن) ← پاشنە،
 - پاشنەكوب: ئەوئەى بەشوين پاكردوودا رادەكە،
 - پاشنەكوتاه: پانىەكورت، كەوشى پانىەكورت،
 - پاشنەكوفتە: پانىەقەلشىو لەبەر رۇيشتنى بەپىخواسى،
 - پاشنەگاہ: شونى وىكەوتنى پانىەي سوار لەلەشى ولاخى سوارى، كەلەكەئەسپ،
 - پاشنەگژ: قالدۇچەرەشى ئاشپەزخانە،
 - پاشنەگژك: قالدۇچەرەشى ئاشپەزخانە،
 - پاشنەنخواب: ۱- كەوشى پانىەرەق كەنانوشتتەوو بەسەرپىيى وەناكرئ، كەوشى پانىەنەنوشتاو، ۲- ئەگرىچە، پەرچەم،
 پاشىدىگى: ۱ ← پراكندگى، ۲- هەلشىواوى، هەلەوشاوى،
 پاشىدىن: ۱ ← پخش كردن، ۲- رىختن: پزان، پزاندىن، پزانن،
 پزتن، پزبان، پشاندىن، پشتن، پھتن، پھزتن، پھزبان، پھشتن،
 پىتن، پىتن، پىزنای، پىوېكرن، پىوېكرن، پىھتن، قلىبوونەوو،
 قلىكردەنەو، قلمبوونەوو، قلمبوون، قلمەودان، كەردەرە، مت، متەي،
 مچىاي، وەران، وەراي، وەرىن،

پاشىدىنى: ئى بلالو كوردنەووئەى، ئى پزاندىن، ئى پزاندىن، ئى پزتن،
 ئى پشاندىن، پزشتىن بوو، شىواوى پزاندىن،
 پاشىدىدە: ۱ ← پخش شدە، ۲- پزوا، پزىياگ، پشاو، هەلپزوا، ۳-
 تۆمى وەشياگ، چاندرائو، چرقراندى، چناو، چنىياگ، چنىاو، چىندراو،
 چىنراو، داچىندراو، داچىنراو، دەستچىن، دەستنىز، شاندى، فەتاندى،
 كاشتى، متەي، مچىا، وەشياو، وەشياگ، ۴- هەلشىواو، هەلەوشاو،
 پاشىدىدە شدىن: ئەوئەنەيەي، بلالو بوونەوو، پزان، پزوا، پزوا، پزوا،
 پزىن، پشان، پەرتبوون، پەرتبەيەي، پەرتبەستىن، پەرتتەتتەوون، پەرز
 بوون، پەرشوبلاو بوون، پەشكىيان، پەلدىن، پەلەوايىزىن، پەلەوايىشتىن،
 تەننەو، داپىرزان، داپزان، شنىاي، فەبىزان، فەبىزبان، فەبىزبان،
 فەپزىن، فەپزىبان، مچىاي، وەشان، وەشيان،
 پاطوق: ← پاتوق،
 پاغر: كۆلەكەي راگرى سەربان،
 پاغره: كۆلەكەي راگرى سەربان،
 پاغند: كلوى لۆكە ياخورى بۆپىسران، كۆلەبەگشتى،
 پاغندە: كلوى لۆكە ياخورى بۆپىسران، كۆلەبەگشتى،
 پاوق و پوق: بلقەبلق، قولىتەقولىت،
 پاك: ۱- بىن ملۆزم، ۲- بىغەرەز، بىقىن، پاك، ساويلكە، ۳- برچەقان،
 بىخەش، بىخەوش، بىغرفىل، بىغەرد، پاق، پاقز، پاك، پەتى، خالىس،
 خاوين، خۆروو، خۆروپى، خۆرووو، سادە، ساكار، فەتات، ناب، ناتىكەل،
 ناتىكەلاو، وشك، وپزە، وپزى، يەكەس، يەكەست، يەكروو، يەكرونگ،
 ۴- بىچەك، ۵- بەرى، بىتاوان، بىتەخسىر، بىتەنەخى، بىسووچ، بى
 قسوور، بىگوناج، بىگوناه، ناتاوان، ناگوناج، وەرى، ۶- تمىز: ئاقىزە،
 برچەقان، بزوون، بزوين، بەرچەفان، پا، پاق، پاقز، پاك، پاكز،
 پاك و خاوين، پاكىزە، پاگز، پوار، پوختە، پۆك، پىك، پىتىك، تەمىز،
 تەمىس، جنجلى، جوهروو، خاوين، زكاك، سا، قازاخ، قەتا، وپزە،
 هىلاو، ۷- رقىق: پرا، تراو، تەنك، جەلك، روون، شل، ناسك، ۸-
 بەتال، بى ناوەرۆك، پاك، پووك، خالى، سراو، فاللا، فاهى، فاللا،
 واق، والا، وەلا، هالى، هوويل، ۹- ئەوئەدروشيا، برەوش، برووسكەدار،
 برىسكەر، برىقەدار، برىقەدەر، بەترووسكە، بەتىشك و برىقە، بەدرووش،
 بەدرووشىن، بەگرشە، بەلۆق، پاك، پەرداخدار، تابان، تروسكەدار،
 تروسكەدەر، چاف بەرد، چلۆك، خەشەنیتە، درووشن، درەخشان،
 درەوشان، درەوشىن، درەوشىن، روون، رووناك، زەرقى، شاهىك،
 شوقدار، شەبەقدار، شەبەقدەر، شەوقدار، گرشەدار، نوردار، ورشەدار،
 ورىشش، هولووس، ۱۰- پاك، داوپىن پاك، دەستپاك، دروست، راست،
 راستودروست، ۱۱- بە ودم، پاك، پىرۆز، جەخت(دووجار لەسەر پىك
 پشمىن جەخت هەننەنە)، فەرخ، فەردار، مارك، مارەك، مبارك،
 ممبرەك، سوارەك، موبارەك، موقەددەس، هومايون، هەزەخ،
 ۱۲- ئىكجارەكى، ئىكجارى، بەئىكجارى، بەتەواوى،
 بەتىكراي، بەجارتكى، بەكولى، بەگشتى، بەپىك جارى، بەپىكجارى،
 بەيكريان، پاچا، پاك، پىكرا، پىكەرە، تم، تمام، تمام، تموتم، تمى،
 تەبا، تەف، تەقا، تەفدە، تەواو، تەواوى، تەور، تىك، تىكرا، تىكراي،
 تىكرابى، جوملە، حەبوو، حەمموو، حەمى، خر، خرخش،
 خرچىوون، خرخش، خرچىوون، دوایەك، دروست، دەستجەم،
 دەهف، پىك، ساف، سەرياك، سەرچەم، سەرمك، فكى، كۆگرد، كول،
 كوللەن، گ، گرد، گردش، گردى، گردىن، گژ، گش، گشت، گشتيان،
 گشك، گشلەكش، گەردىن، گەلمەپەرى، گى، لەبن، لىك، همىشە،
 هنگى، هەمان، هەمن، هەموان، هەموو، هەمووتى، هەمووى، هەمە،
 هەمى، هەمىان، هەمىشە، هەمىن، هەمىنە، يەكبتون، يەكبەيەك،
 يەكبەيەك، يەكجارى، يەك سەر، يەكسەرە، يەك سەرەكى،
 يەكسەلەفى، يەكەك،
 - آب پاكى بدست كسى ريختن: بەتەواوى ناھومىد كردن،
 - آب پاكى بەدست كسى ريختن: بەتەواوى ناھومىد كردن،
 - آب پاكى روى دست كسى ريختن: بەتەواوى ناھومىد كردن،

سکپ، شەمىك، شىپىك، شىمىك، شىمۆك، گىژنەنە، گىجەنە، گىژن،
 گىژىن، گىژەنە، ۳- پازىنەي كەوش، پانىەي كەوش، گەوش، ۴- ماشەتنگ: پلئۆك، پەلەپىتكە، پەلەپىتكە، پى، زىتە، ماشە، ماشەك،
 - پاشنەبخواب: كەوشى پانىەنەرم كە دەي نوشتىننەوو بەسەرپىيى وەدەكەن، كەوشى پانىەنوشتاو،
 - پاشنەبرگردان: ← (پاشنەبخواب) ← پاشنە،
 - پاشنەبرنهادن: ئەسپ تاودان بەزەبرى پكئيف، ئەسپ لىنگدان، پكئيف كوتكردن، پكئيف ليدان،
 - پاشنەبلىند: پازنەبەرز، پازنەنلىند، پانى بەرز، پانىەبلىند، پانىەبلىند، نالچەبەرز،
 - پاشنەبەمزدن: پالەپەنان، پانىەلپىكدان،
 - پاشنەبا: پازنە، پانىە،
 - پاشنەتر كىدە: بىكارەو خوتى، بىسەرروپا، بىسەرروپى، پانىە قەلشىو، چەرورە، خۇپى و تۇپى، شەلاتى، لات،
 - پاشنەخانە كسىر ادر آوردن: بەداوالىكردن چارز كردن،
 - پاشنەخىز: ← (پاشنەبرنهادن) ← پاشنە،
 - پاشنەخىز كردن: ← (پاشنەبرنهادن) ← پاشنە،
 - پاشنەدررازجار آوردن: دەرگالە گىجەنەدەر هەيتان، بەپەلەبەلو بەرەوم زەنگ ليدان يان دەرگا كوتان، زۆر سووربوون لە سەر شىتكو بۆ بەدەستەيتانى دەرگا كوتان،
 - پاشنەدەهان راكشىدن: ← (پاشنەدەهان راكشىدن) ← پاشنە،
 - پاشنەدەهان راكشىدن: جنىوباران كردن، زار كردنەوو چاچووقاندىن، دەف چىزى و دەف سەفكى كردن، دەموه شاندىن، نەگىرەنەووئەوى ئەوئەوى بەسەر زاردا دى،
 - پاشنەراور كشىدن: چاك وەلادان، چۆلى هۆركەردەي، خۆتامادە كردن بۆكارىك، خۆتەيار كردن، خۆدە قلىپنان، خۆلپتەلمالين، دەلىنگ هەلمالين، قۆل لپتەلمالين، قۆل هەلمالين، قۆلى هۆركەردەي، قۆل لپتەلمالين، لاق لپتەلكردن،
 - پاشنەزدن: ← (پاشنەخىز كردن) ← پاشنە،
 - پاشنەسابىدە: ناچسن و لاسار،
 - پاشنەسنگ: بەردەپى،
 - پاشنەكسىرا كشىدن: بەفيل هاندانى كەسىك بۆ كردنى كارىك، چوكلەختى كەسىك دان، دنەي كەسىك دان، كەسىك هاندان، كەسىك هەلخراندن،
 - پاشنەكش: بەوش، پازنەكش، پازنەهەلكش، پانى كش، پانىەكش، سەگەك، كەرەتە،
 - پاشنەكفش راور كشىدن: ← (پاشنەراور كشىدن) ← پاشنە،
 - پاشنەكوب: ئەوئەى بەشوين پاكردوودا رادەكە،
 - پاشنەكوتاه: پانىەكورت، كەوشى پانىەكورت،
 - پاشنەكوفتە: پانىەقەلشىو لەبەر رۇيشتنى بەپىخواسى،
 - پاشنەگاہ: شونى وىكەوتنى پانىەي سوار لەلەشى ولاخى سوارى، كەلەكەئەسپ،
 - پاشنەگژ: قالدۇچەرەشى ئاشپەزخانە،
 - پاشنەگژك: قالدۇچەرەشى ئاشپەزخانە،
 - پاشنەنخواب: ۱- كەوشى پانىەرەق كەنانوشتتەوو بەسەرپىيى وەناكرئ، كەوشى پانىەنەنوشتاو، ۲- ئەگرىچە، پەرچەم،
 پاشىدىگى: ۱ ← پراكندگى، ۲- هەلشىواوى، هەلەوشاوى،
 پاشىدىن: ۱ ← پخش كردن، ۲- رىختن: پزان، پزاندىن، پزانن،
 پزتن، پزبان، پشاندىن، پشتن، پھتن، پھزتن، پھزبان، پھشتن،
 پىتن، پىتن، پىزنای، پىوېكرن، پىوېكرن، پىھتن، قلىبوونەوو،
 قلىكردەنەو، قلمبوونەوو، قلمبوون، قلمەودان، كەردەرە، مت، متەي،
 مچىاي، وەران، وەراي، وەرىن،

ژباړه، چهره، لاکوت، لامو، مشه خوړ، مفتخوړ، مفتوهوړ، ملوژم، ۳-
 زيادې، زېده، ناپيوست،
 پارازيت دادن: پارازيت خستن، پارازيت خستنه سهر، دهنگي تر
 هينانه ناو دهنگي سهرهگي،
 پاراشوت: په رېشووت، چتر، چترې له ههواړا پي هاتنه خوړ،
 پاراف: کورته ئيمزا،
 پاراگراف: بېند، بړگه، پاراگراف،
 پارالل: ۱- پارالل، دوو ميله هاوتره يبي ليک نزيک که هر کاميان
 به شيوه ئاسوي لسهر دووئستون قايم کراونو بؤ ورز ش کهلکيان
 ليوړده گيرئ، لسهر ۲- هاوتره يپ، هئي هاوتره يپ،
 پاراستر: هر کام له هوکاره کاني کاريگه لسهر نه جامي کاريک،
 پارانتز: په رانتيز، دووکه وانه،
 پاراو: ۱- پاراب، ۲- پير(ژن ياپياو)، ۲- پيرفرتوت،
 پاراوان: تيخه ي بزوک بؤ هه لېرېنه وهی هؤده،
 پارپار: ۱- پاره پاره ۲- جلکه کوڼ، جلکي شر،
 پارتي: ۱- پاره (۹)، ۲- دسته: بتوم، بې، بېره که، پارت، پارتقؤل،
 پارتي، پؤل، پهره، پهل، پؤل، پير، تارم، تاقم، ته و نه،
 جه له ب(جه له بيه سوار يک هات)، جه ماعت، چوون، چوق، دهسته،
 دهسه، قه لفه، کو ممل، کو ممل، کهرت، گرو، گروپ، گرهو، ۳- واسطه:
 پارتي، پاريزگار، پالېشت، پشتگر، پشته ميتر، داژدار، داشدار، واسته،
 واسيسته، هه واخوا، ۳- پارتي، ميواني ده گهل به زمو سه سما، ۴-
 بړه کالابهک که به جاريک ده گاته به رده ستي کپار له بازاردا، وه جبه
 (دوتني وه جبه يک له و پارچه مان بؤ هات)،
 پارتيبازي: ۱- پارتيبازي، تاقمبازي، جه ماعتبازي، دهسته بازي، ۲-
 پارتيبازي، داژداري بيچي، خرم خمينه، کسه کسانتي، گولساخبازي،
 گولساقبازي، واسته و واسته کاري، هه واخوايي،
 پارتيزان: پارتيزان، چريک، گريل، پيشمه رگه،
 پارتيشن: تيخه، تيغه، ديواروک، ديواړي تهک بؤ هه لېرېنه وهی
 هؤده،
 پارچ: ۱- ناوپاشي گه وړه، ناوړ شيني گه وړه، ۲- به قو، پارچ، پې پوک،
 توبه، تونگ، تونگه، دؤلچه، دؤلکه، دؤلکي ئاقي، ده فري سهر ناو له ي
 ناو خوار دنه وه، سوړاچي، شېره، قابي ئاوي، گؤزه له،
 پارچه: ۱- پاره (۹ و ۹)، ۲- پينه، ۳- قماش: په رتال، په پوک،
 چوخ، فلق، قواش، قوماش، کالا، کووتال، مالي گزي، ماوت،
 نه مين، والا، ۴- قهواره، يکه ي ژماردني کوته زميني جتي خانوو يا
 پارچه ي به شي ده ستيک جلک،
 - پارچه اي: پارچه يي، په پو(بووکه له ي په رتو)، په رتينه، په رتوي،
 سازکراو له پارچه، کووتالي،
 - پارچه باف: بېرکه، جولا، جولحا، جوولگ، جهوک، خانووت،
 کوړس، کوړسکه، کورسکه،
 - پارچه بوسيده: خاځک، کووتالي پزوي دپاو،
 پارچه پارچه: بړه بړه، پاتورياتور، پارچه پارچه، پاژپاژ، پچر پچر، پلپل،
 په لپل، تليش تليش، تيکه تيکه، چرپه چر، داپر داپر، داوړ داوړ، شه تو
 پت، شه قوپه، شه قه بيه، کوکتوت، کوکتوته، که تکه ته، گنگن،
 گوکتوت، له تک له تکه، له تلته، له تلته ته، له توکتوت، له ته له ته، نيځاني،
 پارچه پارچه کردن: پارچه پارچه کردن، په رهم په رهم کردن، شپ
 شپ کردن، کوکتوت کردن، که تاندن، که تاندن، که فاشتن، که زخاندن،
 له تله تکران، وردورد قرتاندن، وردورد کردن،
 پارदान: ۱- جه و آل، ۲- شهرب، ۳- گؤزه له ي شهرب،

- بخت پاک: بهختي باش، بهختي چاک، بهختي خوښ،
 - پاکا: نه ي پاک، نه ي پاوچاک، نه ي زاتي پاک، پاکه،
 - پاکات: پاکان، پاکه کان،
 - پاک اصل: ← پاکزاد،
 - پاک اعتقاد: ناقيد ه پاک، بيرو باوه پاک،
 - پاکان خطه اول: فرشته گهل، مه لايکه تان، هه لگراني عهرشي خودا،
 - پاک اندرون: ← پاکسرشت،
 - پاک انديش: نه نديشه پاک، بيړپاک،
 - پاک انديشه: نه نديشه پاک، بيړپاک،
 - پاک باختن: ← (پاکبازي کردن) ← پاک،
 - پاک باخته: ته واود پوړاو، هه مووشت له ده ستداو،
 - پاکباز: ۱- نه وهی هه رچي هه يه تي ده ي دو پتني، ۲- ته رخي دونيا
 کردو، ته رکه دونيا، زاهد، ۳- عاشقي ئيلاهي، عاشقي پاک، عاشقي
 دووړه شاهوت، ۴- فيله باز له گه نجه فدا، گزيکار له قوماردا، ۵- دلؤ فان،
 زؤر به خشنده و له خو بوور، فداکار، ۶- دستکار،
 - پاکبازي: ۱- درستکاري، ۲- فداکاري،
 - پاکبازي کردن: دؤراندني هه مووشتي خو له گه نجه فها ئه فيندا،
 - پاک بوم: ۱- سهر زمين پيرؤز، ۲- پاک نهاد،
 - پاکبين: ۱- روونين، کاري خه لک به باري چاکه ي دا بين، نه زه رپاک،
 گه شين، ۲- (پاک چشم) ← پاک،
 - پاک بيوند: ← پاکزاد،
 - پاک تراش کرد: ۱- ليکر دنه وهی سهر پاک لکه کاني باغ، ۲- پاک
 تاشيني موو، تاشينه وهی موو،
 - پاک تن: ۱- پاکدامن، ۲- خو بروي، ۳- له شپاک،
 - پاک جامه: ← پارسا،
 - پاک جان: ← پاکسرشت،
 - پاک جفت: خه پانته نه کهر به هاوسهر، وه فادار به هاوسهر،
 - پاک جيب: ← معصوم،
 - پاک چشم: چاوپاک، چاوده روئش، نه زه رپاک،
 - پاک چهر: به ده ف، به ده و، جوان، جوانچاک، جوانکيله، چه له بي،
 خال خاس، خشکوک، خوشکوک، خوشيک، ده شه، ده لال، رووپاک،
 رووپه ري، روو گش، رند، رهنين، زه ريف، زيبا، زيبا، سپه هي،
 قه شهن، قه شهنگ، لاف، لافلاف، لاو، له بېر دل، له رو،
 - پاک حساب: حساب پاک، حيسيب راست،
 پار: ۱- ارش: له سهر زي رنه قوتو ته را تان نيشک، نيزيکه ي نيوميتر،
 نيوگه، ۲- ارزش، ۳- پاره (۹ و ۹)، ۴- پرواز، ۴- پارسال، ۵-
 گذشته بگردگ، بووراو، بؤيه ر، پيشو، رابر دوو، رابوورده، گوزه شته،
 وه لين، ويزده، ويهرده، ۶- جلکي کوڼ، کوڼه،
 پارالمپيک: توله ميکي که مته ندانمان،
 پاراب: به راو، وراو، زه رعاتي ئاوي،
 پارا تيروئيد: دوو(ئالگه گريگؤشت/لوو) هه لکه وتوو له دوو لاي(دوو)
 له سهر و دوو له خواري(گريگؤشتي تيروئيدن که به رهمه هينته ري
 وزه وتين(ميتا بوبوليسم) ي خوئنه،
 پاراج: نه وهی به ديار ي بؤميواني دپتن، ديار ي بؤميوان،
 پاراداييم: سهرچشن، نمونه، وئنه،
 پارادکس: به پوآله ت ده گهل عمقلدانه گونجاو، ناته بايي، نارپکي،
 وته يکي ناته با که له سهره تاوه راست ده نوئتي،
 پارازيت: ۱- پارازيت، ته شويش، تيکده ري موهجي راديو يا
 ته له فيزيؤن، دهنگي زيادي وسهر لي شتوئتن، ۲- به حيسابي يه کنيکي دي

پاردم: ئاسرمه، ئاشرمه، پار دوو، پالدوو، پالوو، پانكى، پوونكى، قشقوون، قوش، قوشقن، قوشقنه، قوشقونه، كللكير، كللكه قلى، هاشرمه، هيشرمه، ياشرمه،
 پاردم ساييده: ← (پالان ساييده) ← پالان،
 پارس: ۱- بهو، پاس، چهق و لور، چهقهرؤ، چهبه، چهبه چهبه، چهبه گمال، چهبه كردن، حهف، حهفار، حهو، حهوت، پهو، پهوپه، پهوك، پهوه، پهوين، پهين، سهگاز، سهگرهوه، سهگرهوين، سهگوه، سهوه، سهوه، عهف، عهفت، عهعهف، عهو، عهوت، عهوت عهوت، عهوه، عهوه، عهوه عهوه، فر، فراسه، كهوتاندن، كهوتكهوت، گهف، گهفه، لهوت لهوت، وه، وه، وه پهوه، وه (مندالانه)، ههپ، ههپه، ههف، ههفه ههف، ۲- پارس، ناوو شوتنى ژيانى قومىكى تيرانى،
 پارسا: ۱- بخرد، ۲- بهتوقا، پاريزكار، پاريزگار، پاكداو، پاكداوين، پهريزگار، تاييه، تهر كهدنيا، خوپاريز، خوپاريز له خوشي دنيا، داميناك، داوين پاك، دژكام، دوورله گوناج، لهخرابه دوور، هيوم، هيى، ۳- نيماندار، بهدين، پياوى خوا، ديندار،
 پارسال: ۱- پار، پارسال، پاركه، پارهكه، سالاكوزى، سالاكوزى، سالى چك، سالى پابردوو، ۲- پار (پار باش بووين)، پووداو له پاردا، سالى بار، له پاردا، له پاره كهدا،
 پارسايانه: بهتوقايانه، بهتوقاوه، پارسايانه، پاريز كارانه، پاريزگارانه، پاكداويتانه، پهريزگارانه، خوپاريزانه، داميناكانه، داوين پاكانه، دژكامانه، ديندارانه،
 پارسايى: نيماندارى، بهئيمانى، بهدينى، پاريزكارى، پاريز گارى، پاكداوى، پاكداويتى، پهريزگارى، تاييه، تهقوا، تهر كهدنيا، خوپاريزى، دامين پاكى، داوينسايى، دژكامى، دوورى لهخرابه، دوورى لهگوناج، ديندار، هيومى،
 پارس كردن: ئهوتين، پاسكردن، چهبه چهپكردن، چهپين، چهچان، پهوين، پهين، پئلين، عهف عهفكردن، عهوت عهوتكردن، عهوه عهوهكردن، گهپين، گهف، گهف، گهفين، لهوتلهوت، وه پهوه، وه پين، ههپه ههپ، ههفه ههف،
 پارسنگ: پازهنهنگ، پارسهنگى ترازوو، پالسهنگ، سلاو، سهنگ ترازوو، سهنگ قووه،
 پاره سنگ: ← پارسنگ،
 - پارسنگ برداشتن عقل كسى: ئاپتهربوون، ئهبله بوون، ئهحهق بوون، بلحبوون، بووده له بوون، بئناقلبوون، بئناوه زبوون، بئناقل بوون، بئنه قلبوون، بئيشكبوون، حؤلبوون، چهپو لبوون، چهپهنگبوون، دويونگ بوون، دهبهنگبوون، سائه قلبوون، سسهوشبوون، سهرشئبوون، سهفبوون، سهوداسه ربوون، شئتو كه بوون، شئتوتو بوون، فههكمؤر بوون، كه ربوون، كه مئاوه زبوون، كه مفا مبوون، كه وده نبوون، گهوجبوون، گئوؤ حؤلبوون، گئلو حؤلبوون، لپاشبوون، ناته واو بوون (ابله است: ته واو نيه)، نه زانبوون، نه فامين، وهربوون، هسفق بوون، ههقه قبوون، هئربوون،
 - پارسنگ بردن عقل كسى: ← (پارسنگ برداشتن عقل كسى) ← پارسنگ،
 پارسه: ۱- پارس، پارسايى، پاسكردن، پارسه، پارسه كردن، پارسه كى كردن، پارسى، چنگ پانكر دنهوه، چنگ پانه كه رده، چنگ پانكر دنهوه، خواز لوكى، دهركؤده روكى، ده روزه، ده روزه كردن، ده روزه كه رى، دهست پانكر دنهوه، سوال، سوال كردن، سوال كه رده، سوال كه رى، سواله، گايى، گئى، گهدانن، گهدايى، گهداييكردن، گهشت، لهته، لهته چنى، ۲- پارسه ك، چاسر، چه لووس (سمج)، خواز لوك، خواز لوك، خوستوخ، خووهستك، داوا كه ر، ده روزه كه ر، سوال كه ر، گا، گهدا،
 پارسى: ۱- فارسي، ۲- زردهشتى،
 پارسى خوان: فارسي خوين، فارسي خوينه روهوه،

پارسی زبان: زمان فارس، فارسی زمان،
 پارسی گو: زمان فارس، فارسی زمان،
 پارسی گوی: زمان فارس، فارسی زمان،
 پارشمن: پیستی ناماده کراو بو له سه نووسین،
 پارک: ۱- باغی گشتی، پارک، سهیرانگه، گه پنگه، ۲- پارک، پارکینگ، شوینی لئیراگرتنی ترومبیل،
 پارکت: چۆفه پش، چیوفه پش، پارچه دار بو فه پشکردنی تهختی بینا،
 پارک کردن: پارک کردن، پارگرتنی ماشین،
 پارکه: ← دادسرا،
 پارکینگ: ← پارک (۲)،
 پارگک: ۱- پاره یه کی کم، ۲- کهمیک، نهختیک،
 پارگی: ۱- دراوی، دریای، کۆنی، ۲- فاحشگی،
 پارگین: ۱- ته بغه، زبندان، سه برگه، سه رانگولیک، سه رگولیک، زبلگه، گووفه ک، سه رنولیک، ۲- بیری ته باغ، بیری گواو، قولکه لکی ته باغ، ۳- فاضلاب (۲)،
 پارلمان: نهنجومه نیشتمانی، بهرله مان، پارله مان، په رله مان، مهجلیس،
 پارلمانتار: پارله مان تار، نوینه ری پارله مان، نوینه ری مهجلیس،
 پارلمانتار: پارله مان تار، نوینه ری پارله مان، نوینه ری مهجلیس،
 پارلمانی: نهنجومه نی، پارله مانی، په رله مانی،
 پارو: بهرفی مالک، بهرفمال، بهفرمالک، بهوره لو، بیتر، بیترک، بیله دارینه، بیلی دارین، پاخیل، پارو، پارو، چهپه، شلی، سهول، فهرفهرو، مهزفه، وهروهرو، ویه، ویه، هووه، هوویه، هو، هوئی،
 - پاروی قایقرانی: ناوژهن، بیلی به له م لیخوپین، بیلی که له ک لیخوپین، پارووی که شتی، خهفتان، دارسه وله، دارسه وله، سه لیه، سه لپ، سه لپ، سه لپی، سه لؤ، سه لؤپی، سهول،
 پارو: ← پاروب،
 پاروزدن: پاروولیدان، سه لپاندن، سهول لیدان، قه فاندن،
 پاروزن: نهوهی به سهول به له م لیده خوپی، به له مکیش، پارو لیده ر، سهول لیده ر، سهول زهن، سهولوان، شهلیشان،
 پاروکردن: بیترکردن، پاروکردن، پاروکردهی، سهولکردن، مالین به بیل، مهزفه،
 پارویی: ۱- پارو دار، ویه دار، ۲- وه کوو پارو،
 پارو: ۱- نهنجه، بار (له و به شبه شینه باری من چهنده)، باره، بوغن، بهر، بهرکهوت، بهری، بهش، بههره، بیش، بیش، پاه، پار، پارچه، پاره، پاری، پاژ، پای، پرت، پشک، په رچه، په ره، پهش، په یا، تا، تلیشه، تۆز، تیقه ل، تیکه، چریاو، چینی، داپر (مه ره که داپر داپر بوو)، دابهش، دادپ، داوپ، دۆن، ده پسه، پئز، ساد، سه ری، فه رز، قراش، قسن، قهت، قهده، قهل، کارتک، کوت، کووزی، کهت، کهر، کهرت، کهرتک، کهرک، کهری، کهیتل، گوئیچ، گهزخ، گیههف، لؤتم، لهت، لهتک، لهته، لهقا، لهه، لیمه، نسپ، نسیو، وهش، ماف، وارده (له قهرزه که دوو وارم لا ماوه)، مووچه، هؤخ، ههق، هیسا، ۲- بن پزاو، کچینی نه ماوه، کون کراو، ۳- پرواز، ۴- پول، ۵- پینه، ۶- پهروو، پیشکهش، پیشکهشی، پیشکیش، خهلات، دهسته ریفانه، دیاری، زهنگولنه، سهوقات، سهوقاتی، هه دیه، ۷- ئالنگ، پاره، پاره بووگ، په رپووت، چراو، چریاگ، چریاو، دادراو، دراو، دریا، دریاک، دریاو، شپ، شروپ، شروپ، شیبال، شیتال، فه تار، فه رز، لهتکراو، هؤدریا، هه لدراو، ۸- بهرته لانه، بهرتیل، بهرتیلانه، پشغهت، پشوهت، ریشوه، ریشوهت، ژیزروان، وهر، وه لیهشت، هبوودی، ۹- نهنجه، بچر، بر، برشت، برکه، بهش، پاته، پار، پارچه، پاره، پاری، پاژ، پاترؤتک، پاترؤتک، پیچ، پرت، پرتک، پرزؤل، پرزؤله، پسیان، پسای، پشک، پترؤ، پترؤتک، پترؤتکه،

نھون(نئىر)، مۆزك، مۆزىك، نھون(نئىر)، ۲- ئى پار، ئى سالى رابردوو،
 ۳- پارچە، تەلاشە، لەتکە(پارىنەسنگى)،
 - پارينەخوك وگرگ وخرس و...: پارکۆلە،
 - پارينەسال: پار، پارسال، پارهكە، سالى پيشوو،
 - پارينەسنگى: چاخى بەردىن، سەردەمىكە تىيدا نامىرى دەستى مروڧ لەتە بەرد بوو،
 - پارينەشیر خوار: كاندۆ، مۆزك،
 پاراج: ۱- داينى شيردەر بەمنال، ۲- مامان،
 پاراج: ۱- داينى شيردەر بەمنال، ۲- مامان،
 پازش: بزار، بزارکردن، زوى لەگىاى زىادى پاکردنەو،
 پازن: ئاقۇر، نىرە كىبوى،
 پازنامە: ← پازنامە،
 پازند: ۱- ئەستى، ۲- لىكدانەوى كىبى زەند، وەر گىپروى كىبى زەند بەفارسى،
 پازنگ: ۱ ← پاتابە، ۲ ← روزنە،
 پازنە: دووبازنەى دارىن لەجووتدا،
 پازە: ← پاچەشلوار،
 - كىك درپازەفتادن: ئارام لىتەلگىران، ئوقرە لى ھەلگىران،
 پازەر: ← پادزەر،
 پازهرى: زەردى مەيلە وسورور،
 پازى: سرق، سلق، سلک،
 پازنگ: ۱ ← پاچىلە، ۲ ← دەرىچە،
 پاشنگ: ۱ ← پاچىلە، ۲ ← دەرىچە،
 پاژ: ← باج،
 پاژخ: مائشت ونازار،
 پاژگونە: ئاواژى، ئاوەژوو، ئاوەژوو كراو، بەراوېشت، بەراوەژوو،
 بەراوەژى، بەرىاش، بەرواژى، بەروپشت، بەرۇقاژى، بەرەواژ،
 بەرەواژوو، بەلۇقاژى، بەلەفاژى، پاشە و پاش، پشتوپوو، پشته وپوو،
 پىچە وانە، دەر نشىف، دەف نخووين، دەمەوخوار،
 دەمەوقلپ، دەمەونخوون، پەدىمان، ژىروپوو، ژىرووژور، ژىرەووپوو،
 ژىرەوژور، سەرابىن، سەراو نخون، سەر بەرەوژىر، سەرنخوون،
 سەرنگووم، سەر نگوون، سەرنخوون، سەرنوخىن، سەرنەخوون، سەر
 نەخووين، سەر وژىر، سەرنخوون، سەرەوچىرە، سەرەو نخوون،
 سەرەونگووم، سەرەونگوون، فاژى، قلىپ، قلم، قولپ، نخوم،
 نخوون، نخوونەو، نغوون، نوپ، مەقلم، نغم، نغمەسار، نوخوون،
 نوقم، نوقمەسار، نوگووم، نوون، وارو، واژ، واژى، وەرگەراو، وەرگىپراو،
 وەرگىتل، وەر و پشت، وەرگەراو، وەرەودما، ھرمانە، ھۆكدار،
 پاژن: ئاقۇر، نىرە كىبوى،
 پاژنامە: ۱- ئەونەوى پادشايبان بەخزمە تكارانى خۇيان دەبەخشىن،
 نازناو، ۲ ← قرىن،
 پاژند: ئەستى،
 پاژنگ: ۱ ← پاتابە، ۲ ← روزنە،
 پاژو: سرق، سلق، سلک،
 پاژە: ۱ ← پاچنگ، ۲ ← پاچ، ۳ ← پاچەشلوار،
 پاس: ۱- ئىشك، پاس، چافدىرى، زىرەفانى، قۇل، كىشك، واسە،
 ھىشك، ۲- بەشېك لەشەو،
 - بە پاس: بۇخاترى، بۇپژىرتن، بۇسپاس، لەبەر،
 - پاسخانە: ← پاسدارخانە،
 - پاسبان: ۱ ← پاسدار، ۲- پاسەوان، داروۋغە، زاوت،

- پاسبان گورستان: زىدەوان،
 - پاسبانى: ← پاسدارى،
 - پاسبخش: بەرپرى بەسەرپاگە يشتى نۆرە كىشك و گۆپرىنى پاسەوانان،
 كىشك گۆپ،
 - پاس دادن: ۱- ئىشك گرتن، پاراستن، پاسگرتن، چافدىرىكردن،
 زىرەفانى كردن، قۇلچىتىكردن، كىشك گرتن، واسەدان، ھىشك گرتن،
 ۲- پاسدان، خىستى تۇپ بۇ يارىك لەتۇپىندا، ۳- ئەودىوئەودىو
 بىن كردن، بان و خوار پىكردن، پاسدان، لەدوىكرا ھەوالەى دىوئىكى
 دىكە كردن لە رەوتى جىبەجىكردنى داخووزىبە كدا،
 - پاسدار: ئاردەل، ئاگادار، ئۆتۇرغان، ئىشكچى، ئىشكگر، بىبەگر،
 پارازك، پارازو، پارىزدار، پارىزگار، پارىزگر، پارىزەر، پارىزگر، پازەر،
 پاستار، پاسدار، پاسدەر، پاسگر، پاسەوان، باواندار، پۇس، پەھقان،
 پىبەر، پىشجەنگ، جەزايەرچى، چاودىر، چاتمە، چۆكدار،
 چەتەنە(كىشى)، چەتەول، چەرخە چى، ھەرس، دىدب، دىدۇب،
 دەستەھمان، دەسپاگ، دىپاردى، دىپارەھو، دىدەھقان، دىدەھوان، رەخدار،
 زىرەھقان، سەرچەنگ، فان، قۇلچى، قەرەول، قەلاوبز، كۆت، كۆلەلە،
 كىشك، كىشك چى، كىشكفان، نغاندا، نگاندار، نواوان، نۆبەتچى،
 نۆبەچى، نۆبەدار، نۆتر، نۆتۇرغان، نۆتۇرغان، نۆگەچى، نىگابان، نىگادار،
 وان، وانە، وەردىان، ھىشكچى، ياسول،
 - پاسدارخانە: ئىشكخانە، پاستارخانە، قشە، قەرەول، كىشكخانە،
 - پاسدارى: ۱- احترام گذاشتن: ئىحتىرام راگرتن، حورمەتگرىن،
 حورمەتگرىن، حورمەت و نەگرتەى، پىزىبۇدانان، پىزىدانان، پىزى
 لىگرتن، ۲ ← پاسدارى كردن،
 - پاسدارى كردن: ئاگادارى، ئاگادارى كردن، ئاگادارى لىكردن، ئاگا
 لى بوون، ئەوەھاونى، ئىشكدان، ئىشك كىشان، ئىشكگرىن،
 ئىشك لىدان، ئىشك لىكىشان، ئىشك لىگرتن، ئەفشىن، بەپۇراپوون،
 بەخاوەنكردن، بەخاوەنكەردەى، بەخودىكردن، بەخۆكردن، بەخودىكردن،
 بەخەمكردن، بەخىو كردن، بەدىبارەو بوون، بەساحب كەردەى،
 بەساحتىكردن، بەسېحەب كردن، پارازك، پارازتن، پارازك، پاراستن،
 پارىزاندن، پارىزتن، پارىزگارى، پارىزگارىكردن، پارىزگارى لىكردن،
 پارىزناى، پارىز، پاس، پاسدارى، پاسكردن، پاسگرتن، پاسەبانى،
 پاسەوانى، پايىن، پۇراپوون، پەھقانى، پىبەرى، چاودىرى، چاودىرى،
 چاودىرىكردن، چاندىن، چەپارە، چەپالەدان، ھاواندەو، ھەرسكردن،
 ھەرسگرتن، دىپاردى، دىپارەھو، راگرتن، زەفت، سەغىبرى، فرسەھ،
 فرسەھاندن، كوتوانى، كەت، كەتوانە، كىشكچىتى، كىشكدان،
 كىشكفانى، كىشك كىشان، كىشك گرتن، گۆزان، گۆزانن،
 ملاحەزە كەردن، نگاندارى، نگاندارىكەردەى، نگاندىرى، نگانىشتن،
 نۆبەتچىتى، نۆبەتگرىن، نۆبەدارى كردن، نۆتۇرغانى كردن، نۆرەگرتن،
 نىگابانى، نىپاوت، نىپەتاو، واسگرتن، ھىشتن، ھەفاندن، ھەفچاقى،
 ھەلگرتن،
 - پاسداشتگر: پارىزەر،
 - پاس داشتن: ۱ ← پاسدارى، ۲- پرساندن، پشكاندن، پشكنىن،
 تۆزەتكىن كردن، تەفتىش، سەنگو سووژن دان، گەپان، گەپان،
 گەپن، وشكنى، ھلكەوشاندن، ۳- بەرزپاگرتن، پىزىدانان، پىزىگرتن،
 - پاس عوض كردن: ئىشك گۆپىن، پاس گۆپىن، كىشك گۆپىن، نۆبە
 پىكردن، ھلكەپاندن،
 - پاسگان: پارىزەر، گارد،
 - پاسگاھ: پاسگا، جىگای پاسەوانان، جىگای پاس لىدان، قشە، قشە،
 - پاسگزار: ئەمەگناس، بەئەمەگ، پىزان، سوپاسگۆ، شوكرانەبۇزىر،
 - پاسى از شىب: بەتل، بەشېك لەشەو،
 پاساژ: ۱- تىمچە: بازپرى سەرداپۇشراو، تارىكەبازار، قەيسەرى، ۲-
 گذرگاھ: پاساژ، پىگا، گوزەر،
 پاسپۇرت: ← پاسپورت،
 - پاسپورت: ئىجازەى چوون لە ولاتىكەو ھەولەتتىكى دى، پاسپۇرت،

پاسپورت، پاسوان، پاسی پۇرت، پاسپوزندە: ← لگدپران،

پاستوریزاسیون: پاستوریزەکردن، دژگەنکردن، لەناو بردنی میکروب لەتراودا بەگەرم کردن بەشتۆهە پاستور، پاستوریزە: پاستوریزە، دژەگەنکراو،

پاسخ: ۱- بەرسیف، پاژوخ، پاسوخ، پاگۆ، پەرسف، تەرزە نوو، جواب، جوال، جواو، سف، واویژ، ولام، سلاو، وەرام، وەلام، واویژ، ۲- فەرمانبردن، گۆش بەرئاوازی، گوپرایه ئی، - پاسخ آراستن: ← پاسخ دادن،

- پاسخ آوردن: جوابهیتان، جوابهیتانەو، وەرام هیتانەو، وەلام هیتانەو،

- پاسخ بردن: ۱- پیام رساندن: پاسپیزی گەیاندن، وەرام بردن، وەلام بردن، ۲- ← پاسخ دادن،

- پاسخ خواستن: جواب ویستن، داوای جواب کردن، وەرام ویستن، وەلام داواکردن،

- پاسخ دادن: پەرسفۆهەدان، جواب ئەو هەدای، جواب دانەو، جواب لی وەگەراندن، چوردانەو، لیوەرگەراندن، لی وەگەراندن، سلاو دانەو، ولام دانەو، وەرام دانەو، وەلام دانەو، - پاسخ دادن بەسلام: سلاو ئەستاندەنەو،

- پاسخ سرای: ۱ ← پاسخزار، ۲- جوابهیتەرەو، وەرام هیتەرەو، وەلام هیتەرەو، ۳- لیکدەرەوی خەون،

- پاسخ شفاهی: پەرسفابگۆتن، جواوی زارەکی، سلاوی زارەکی،

- پاسخ کتبی: پەرسفانقیسکی، جواوی زارەکی، سلاوی زارەکی،

- پاسخ کردن: ← (پاسخ دادن) ← پاسخ،

- پاسخگری: وەلامدانەو،

- پاسخگزار: جواب دەر، جواب دەرەو، جواو دەر، وەرام دەرەو، وەلام دەر، وەلام دەرەو،

- پاسخ گزاردن: ← (پاسخ دادن) ← پاسخ،

- پاسخ گزاشتن: ← (پاسخ دادن) ← پاسخ،

- پاسخ گفتن: ← (پاسخ دادن) ← پاسخ،

- پاسخگو: ۱- (پاسخگزار) ← پاسخ، ۲- مسئول،

- پاسخنامه: جوابنامە، سلاو نامە، وەرام نامە،

- پاسخ نوشتن: بێنووسراو، جوابدانەو، جواب نووسین، وەلام نووسین،

- پاسخ نیوش: ۱- جواویژنەو، ۲- خاوەنی بانگ و نایقامە،

پاسک: ئارووشک، ئازاژک، ئازاژکی، بابزەن، باروونە، باوشک،

باویتشک، بایەشک، بەنژین، ژاژک، قەدجەرە، کەوشک، گرکەش، وەلایش، وێژە،

پاسن: ← پاسنە،

پاسنگ: ۱- پارسنگ: پارسەنگ، ۲- ستون سنگی: ئەستوونی بەرد، کۆلەکی بەبەرد،

پاسور: بەرپرس، وەلامدەر،

پاسه: ۱- اشتیاق: نیشتیاء، تاسه، تامەرزویی، مگیز، مەیل، هەوەس، ۲- غم و فشدگی گلو: خەم، خەفت و گەروو کوشران،

پاسیار: سەرھەنگی پۆلیس، موقەددەمی شارەوانی،

پاسیو: پاسیف، بیکەلک، لەکەلکەوتوو، ناچالاک، پاسیو: ← روزنە،

پاش: ۱ پاش، پاشین، پڕژین، پۆین، داچین (بذر). پشین، پشینەر، وەشین (بذر)، ۲- پریشان، پاشا: ← پادشاه،

پاشالیک: مەملەکەتی پادشا، ولاتی ژێرفەرمانی پاشا،

پاشام: پەردە، تۆ، توئی، توئیخ، لا،

پاشام مغز: پەردە میشک، پەردەکانی میشک،

پاشامه: ← پاچامه،

پاشان: خەریک پڕژاندن،

پاشانندن: ← پاشانیدن،

پاشانیدن: ۱- بلاکردنەو، پاشین، پڕژاندن، پڕاندن، پڕانن، پزگنای، پزگنەوی، پڕژاندن، پشانندن، ۲- تیکدان، لیک پاشین، هۆرشۆنە (آن گروەرا از هم پاشانندن)، هەلشۆواندن، هەلۆه شاندن، هەلۆه شاندنەو،

پاش شدن: پارچە پارچە بوون، پاژباژبوون، هەلۆه شان،

پاش دادن: داتەقان، داتەقاندن، داتەقان، هەلاویشتن،

پاشگونە: ← پاژگونە،

پاشنا: ۱- پاشنە، ۲- خەبارو کالەک و شووتی... ی راگیراو بۆتوو،

پاشنامه: ← پاژنامه،

پاشندە: پاش، پڕژین، پڕژینەر، پزانه، پزینە، وەشین،

پاشنگ: ۱- پیتک، ۲- خەبار یا کالەک و کدووی تۆوی، ۳- کالیار، میوهی بیستانی که بۆ تۆو راگیراوه، هاروتی تۆوی،

پاشنگه: ← پاشنگ،

پاشنه: ۱- پاشنەپا: بەل، پاژنۆ، پاژنوو، پاژنە، پاژنەپا، پاژنی، پاشنا، پاشنە، پانی، پانق، پانیە، پانیە، پشەپەهنی، پەل، پەحنی، پەجنی، پەهنی، پین، جیقو مپاژنە، جیک، قنجەپی، پاشنە، قومپاشنە، قومپانی، قوونپانی، قوون پانیە، قوونپینی، لەپان، ۲- پاشنەدر: بن ریسمانە، بن ریسمە، پاژنەدەرگا، درسە، ریسمە دەرگا، ژێردەرگا، ژێر ریسمە، سکپ، شەمیک، شیبک، شیمک، شیمۆک، گرێژەنە، گیجەنە، گیزن، گیزن، گیزنە، ۳- پاژنەکی کەوش، پانیەکی کەوش، گوەش، ۴- ماشەتفتک: پلۆک، پەلاپیتکە، پەلەپیتکە، پین، زیتە، ماشە، ماشەک،

- پاشنەبخواب: کەوشی پانیەنەرم کە دەی نوشتینەو و بەسەرپیتی وەدەکن، کەوشی پانیەنوشتاوە،

- پاشنەبرگردان: ← (پاشنەبخواب) ← پاشنە،

- پاشنەبرنهادن: ئەسپ تاودان بەزەبری رکیتف، ئەسپ لینگدان، رکیتف کوتکردن، رکیتف لیدان،

- پاشنەبلند: پاژنەبەرز، پاژنەنلید، پانی بەرز، پانیەبلند، پانیەبلیند، نالچەبەرز،

- پاشنەبهم زدن: پالەپەینان، پانیەلیکدان،

- پاشنەپا: پاژنە، پانیە،

- پاشنەترکیدە: بیکارەوخوئیری، بێسەروبا، بێسەرویی، پانیە قەلشیو، چەرە، خۆری و توئیری، شەلاتی، لات،

- پاشنەخانە کسیرادراوردن: بەداوالیکردن جازز کردن،

- پاشنەخیز: ← (پاشنەبرنهادن) ← پاشنە،

- پاشنەخیز کردن: ← (پاشنەبرنهادن) ← پاشنە،

- پاشنەدرراازجاراوردن: دەرگالەگیجەنەنەدەرھیتان، بەپەلەپەلو بەردەوام زەرنگ لیدان یان دەرگا کوتان، زۆر سووربوون لە سەر شتیکو بۆ بەدەستھێنانی دەرگا کوتان،

- پاشنئۇدھان راکشىدىن: ← (پاشنئۇدھان راکشىدىن) ← پاشنئۇ،
 - پاشنئۇدھان راکشىدىن: جىنئوبارانكردن، زار كىرئىنەو و چاچووقاندىن،
 دەفچىزى و دەفسكى كىردىن، دەمەشاندن، ئەگىرئانەو و ئەوئى بەسەر
 زاردا دىئ،
 - پاشنئۇدھان راکشىدىن: چاكوەلادان، چۆلئى ھۆركەردەي،
 خۇئامادە كىردىن بۇكارىك، خۇتەيار كىردىن، خۇدەقلىپان، خۇلئىھەلمالىن،
 دەلىنگ ھەلمالىن، قۇل ئىھەلمالىن، قۇل ھەلمالىن، قۇلئى ھۆركەردەي،
 قۇل ئىھەلمالىن، لاق ئىھەلمالىن،
 - پاشنئۇدھان: ← (پاشنئۇدھان كىردىن) ← پاشنئۇ،
 - پاشنئۇسايىدە: ناچىن و لاسار،
 - پاشنئۇسنگ: بەردەپئى،
 - پاشنئۇكسىرا كىشىدىن: بەقئىل ھاندانى كەسىك بۇكردىنى كارىك،
 چوكلەختى كەسىك دان، دنەي كەسىك دان، كەسىك ھاندان،
 كەسىك ھەلخاندان،
 - پاشنئۇكىش: بەوش، پازنەكىش، پازنەھەلئىش، پانى كىش،
 پانىھەلئىش، سەگەك، كەرەتە،
 - پاشنئۇكفىش راور كىشىدىن: ← (پاشنئۇدھان كىشىدىن) ← پاشنئۇ،
 - پاشنئۇكوب: ئەوئى بەشۆين پاكىردوودا پادەك،
 - پاشنئۇكوتاه: پانىھەلئىش، كەوشى پانىھەلئىش،
 - پاشنئۇكوفتە: پانىھەلئىش لىھە بەر پۇشئىنى بەپىخواسى،
 - پاشنئۇگاہ: شۆونى وئىكەوتنى پانىھەلئىش سوار لەلەشى ولاخى
 سوارى، كەلەكەئى ئەسپ،
 - پاشنئۇگىز: قالۇچەپەشەئى ئاشپەزخانە،
 - پاشنئۇگىزك: قالۇچەپەشەئى ئاشپەزخانە،
 - پاشنئۇنخواب: ۱- كەوشى پانىھەلئىش كەنانوشئىتتەو و بەسەرپىتى
 وەناكرئى، كەوشى پانىھەلئىش ئاشتاو، ۲- ئەگرىچە، پەرچەم،
 پاشىدىگى: ۱ ← پراكىدىگى، ۲- ھەلئىشواو، ھەلئىشواو،
 پاشىدىن: ۱ ← پىخش كىردىن، ۲- رىختن: پۇزان، پۇزاندن، پۇزانن،
 پۇزىن، پۇزىان، پۇزاندن، پۇشتن، پۇشتن، پۇشتن، پۇشتن، پۇشتن،
 پۇشتن، پۇشتن، پۇشتن، پۇشتن، پۇشتن، پۇشتن، پۇشتن، پۇشتن،
 قىلكردەنەو، قلمبوونەو، قلمبوون، قلمبوودان، كەردەپە، مت، متەي،
 مىجىي، وەرەن، وەرەي، وەرەين،
 پاشىدىنى: ئىبلاوكردەنەو، ئىپۇزاندننى، ئىپۇزاندننى، ئىپۇزاندننى،
 ئىپۇزاندننى، بۇپۇشتن، بۇپۇشتن، بۇپۇشتن،
 پاشىدە: ۱ ← پىخش شەدە، ۲- پۇزاو، پۇزاگ، پۇشاو، ھەلئىشواو، ۳-
 تۆمى و شىياگ، چاندراو، چىراندى، چىراو، چىياگ، چىياو، چىندراو،
 چىندراو، داچىندراو، داچىندراو، دەستچىن، دەستچىن، شاندى، فەتاندى،
 كاشتى، متەي، مىجىي، و شىياو، و شىياگ، ۴- ھەلئىشواو، ھەلئىشواو،
 پاشىدە شىدىن: ئەوئەتەنەي، بىلاو بوونەو، پۇزان، پۇزىلاو بوون، پۇزان،
 پۇزىن، پۇشان، پۇرتبوون، پۇرتبەي، پۇرتبەستىن، پۇرتتەتتەو، پۇرتتەو،
 بوون، پۇرتشوبلاو بوون، پۇرتشوبلاو، پۇرتشوبلاو، پۇرتشوبلاو، پۇرتشوبلاو،
 تەننەو، داپۇز، داپۇزان، شىياي، فەبۇزكان، فەبۇزكان، فەبۇزكان،
 فەبۇزىن، فەبۇزىان، مىجىي، و شىياو، و شىياو،
 پاتوق: ← پاتوق،
 پاغرى: كۆلەكەي پاكى سەربان،
 پاغرى: كۆلەكەي پاكى سەربان،
 پاغند: كلوى لۆكە ياخورى بۇپۇستىران، گۆلەبەگىشتى،
 پاغندە: كلوى لۆكە ياخورى بۇپۇستىران، گۆلەبەگىشتى،
 پاق و پوق: بىلەبۇق، قولىتە قولىت،
 پاك: ۱- بىنمۇز، ۲- بىنغەز، بىنقىن، پاك، ساويلكە، ۳- بىرچەقان،
 بىخەش، بىخەش، بىفوقئىل، بىگەرد، پاق، پاق، پاق، پەتى، خالىس،

خاوين، خۇرۇو، خۇرۇپى، خۇرۇو، سادە، ساكار، فەتات، ناب، ناتىكەل،
 ناتىكەلاو، وشك، وئىزە، وئىزى، يەكەس، يەكەست، يەكروو، يەكرونگ،
 ۴- بىچەك، ۵- بەرى، بىتاوان، بىتەخسىر، بىتەنەخى، بىسۇوچ، بىئى
 قسور، بىگوناج، بىگونانە، ناتاوان، ناگوناج، وەرى، ۶- تىمىز: ئاقىزە،
 بىرچەقان، بىزۇون، بىزۇين، بەرچەقان، پا، پاق، پاقۇ، پاك، پاكۇ،
 پاك و خاوين، پاكىزە، پاكۇ، پوار، پوختە، پۇك، پىك، پىتىك، تەمىز،
 تەمىس، جىجلى، جۇرۇو، خاوتىن، زىك، سا، قازاخ، قەتا، وئىزە،
 ۷- رىقىق: پۇنا، تراو، تەنك، جەلك، پوون، شل، ناسك، ۸-
 بەتال، بىئى ناوەرۇك، پاك، پووك، خالى، سىراو، فال، فاهى، فال،
 واق، والا، وەلا، ھالى، ھوويل، ۹- ئەوئەروشىا، بەرەوش، برووسكەدار،
 بىرسكە، بىرىقەدار، بىرىقەدەر، بەترووسكە، بەتتىشك و بىرىقە، بەدرووش،
 بەدرووشىن، بەگرشە، بەلۇق، پاك، پەرداخدار، تابان، تروسكەدار،
 تروسكەدەر، چاف بەرد، چلۇك، خىشەنئە، درووشىن، درەخشان،
 درەوشان، درەوشىن، درەوشىن، پوون، پووناك، زەرەقى، شاھىك،
 شۇقدار، شەبەقدار، شەبەقدەر، شەوقدار، گرشەدار، نووردار، ورشەدار،
 ورىش، ھولووس، ۱۰- پاك، داوئىن پاك، دەستپاك، دروست، پاست،
 راستودروست، ۱۱- بە وئىم، پاك، پىرۇز، جەخت(دووجارلەسەر بىك
 پىشمىن جەخت ھىنانە)، فەرخ، فەردار، مارك، مارەك، مېبارك،
 مېبارەك، موبارەك، موبارەك، موقەددەس، ھومايون، ھەزەخ،
 ھەزەك، ۱۲- ئىكجارەكى، ئىكجارى، بەئىكجارى، بە تەواو،
 بە تىكرابى، بە جارىكى، بە كولى، بە گىشتى، بە پىك جارى،
 بە بىكجارى، بە بىكرىان، پاچا، پاك، پىكرا، پىكەو، تەم، تەمام، تەمتم،
 تەمى، تەبا، تەف، تەفا، تەفە، تەواو، تەواو، تەور، تىك، تىكرا،
 تىكرابى، تىكرابى، جوملە، ھەپو، ھەممو، ھەممو، ھەمى، خپ،
 خىرخت، خىرچوون، خىرخت، خىرچوون، دوياك، دروست،
 دەستچەم، دەھف، پىك، ساف، سەرباك، سەرجەم، سەرمگ، فىكى،
 كۆگرد، كول، كوللەن، گ، گرد، گردش، گردى، گردىن، گز، گش،
 گشت، گشتىان، گشك، گشلەش، گەردىن، گەلمپەرى، گى، لەبن،
 لىك، ھىمىشە، ھىكى، ھەمان، ھەمن، ھەمان، ھەموو، ھەمووتى،
 ھەمووى، ھەمە، ھەمى، ھەمىان، ھەمىشە، ھەمىن، ھەمىنە،
 يەكبتون، يەكبەك، يەكبەك، يەكبەك، يەكبەك، يەك سەر، يەكسەرە،
 يەك سەرەكى، يەكسەلەف، يەككەك،
 - آب پاكى بدست كسى رىختن: بە تەواو ناھومىدكردن،
 - آب پاكى بدست كسى رىختن: بە تەواو ناھومىدكردن،
 - آب پاكى روى دست كسى رىختن: بە تەواو ناھومىدكردن،
 - بخت پاك: بەختى باش، بەختى چاك، بەختى خۇش،
 - پاك: ئەي پاك، ئەي پاپوچاك، ئەي زاتى پاك، پاكە،
 - پاكات: پاك، پاك، پاكەكان،
 - پاك اصل: ← پاكزاد،
 - پاك اعتقاد: ئاقىدە پاك، بىرپاوە پاك،
 - پاك اندرۇن: ← پاكىرشت،
 - پاك اندىش: ئەندىشە پاك، بىرپاك،
 - پاك اندىشە: ئەندىشە پاك، بىرپاك،
 - پاك باختن: ← (پاكبازى كىردىن) ← پاك،
 - پاك باختە: تەواو دۇرۇوا، ھەمووشت لەدەستداو،
 - پاكباز: ۱- ئەوئەي ھەرچى ھەيەتى دەيدۇرئىنى، ۲- تەرخى دونيا
 كىردو، تەركە دونيا، زاھىد، ۳- عاشقى ئىلاھى، عاشقى پاك، عاشقى
 دوورلەشاو، ۴- قىلەبازلەگەنچەفەدا، گزىكارلە قوماردا، ۵- دلۇقان،
 زۇرەخشەندەو لەخۇبۇر، فىداكار، ۶- دستكار،
 - پاكبازى: ۱- درىستكارى، ۲- فداكارى،
 - پاكبازى كىردىن: دۇراندنى ھەمووشتىكى خۇ لەگەنچەفەيا ئەقىندا،
 - پاكبوم: ۱- سەرزەمىن پىرۇز، ۲- پاكبەدا،

- پاکبین: ۱- پروونین، کاری خەلک بەباری چاکەیدا بین، نەزەرپاک، گەشبین، ۲ ← (پاکچشم) ← پاک،
 - پاکچیوند: ← پاکزاد،
 - پاک تراش کرد: ۱- لیکردنەوهی سەرپاک لکه کانی باغ، ۲- پاک تاشینی موو، تاشینەوهی موو،
 - پاک تن: ۱ ← پاکدامن، ۲ ← خووبروی، ۳- لەشپاک،
 - پاکجامه: ← پارسا،
 - پاکجان: ← پاکسرشت،
 - پاکجفت: خەیانەت نەکەر بەهاوسەر، وەفادار بە هاوسەر،
 - پاکجیب: ← معصوم،
 - پاکچشم: چاوپاک، چاودەرۆش، نەزەرپاک،
 - پاکچەر: بەدەف، بەدەو، جوان، جوانچاک، جوانکیله، چەلەبی، خال خاس، خشکۆک، خوشکۆک، خوشیک، دەشە، دەلال، پرووپاک، پرووپەری، پرووگەش، رند، رەنگین، رەنن، زەرپف، زیبا، زبیا، سبەهی، قەشەن، قەشەنگ، لاف، لافلاف، لاو، لەبەردل، لەپو،
 - پاکحساب: حسابپاک، حیسبپاست،
 پار: ۱- ارش: لەسەری زەپنەقوتەرا تائانیشک، نیزیکی نیومیتر، نیوگەز، ۲ ← ارزش، ۳ ← پارە (۹و۷)، ۴ ← پرواز، ۴ ← پارسال، ۵- گەشتە: بگردگ، بوورواو، بۆیەر، پینشو، رابردوو، رابوورده، گوزەشتە، وەلین، وێژدە، وێرەدە، ۶- جلکی کۆن، کۆنە،
 پارالمپیک: ئۆلەمیکی کەمەندامان،
 پاراب: بەراو، وەراو، زەرعاتی ئاوی،
 پاراتیروئید: دوو(ئالگە)گرێگۆشت(لوو)ی هەلکەوتوو لە دوولای(دوو) لەسەری و دوولەخوار(ی) گرێگۆشتی تیرۆئیدن کە بەرھەمھێنەری وزەوتین(میتابوولیسەم)ی خوێنە،
 پاراج: ئەوهی بەدیاری بۆمیوانی دین، دیاری بۆمیوان،
 پارادایم: سەرچەشەن، نمونە، وێنە،
 پاراداکس: بەپروائەت دەگەڵ عەقڵدانەگونجاو، ناتەبایی، ناپێکی، و تەبەیی ناتەبا کە لەسەر تەواو پاست دەنوێنێ،
 پارازیت: ۱- پارازیت، پارازیت، تەشویش، تیکدەری مەوجی رادیۆ یا تەلەفیزیۆن، دەنگی زیادەوسەرلی شۆپین، ۲- بەحیسابی یەکیکی دی ژباو، چەرە، لاکوت، لامز، مشە خۆر، مەفتەخۆر، مەفتەوەر، ملۆزم، ۳- زیادە، زیدە، ناپتویست،
 پارازیت دادن: پارازیت خستەن، پارازیت خستەسەر، دەنگی تر هێنانە ناو دەنگی سەرەکی،
 پاراشوت: پەپەشووت، چەتر، چەتری لەهەوارا پێ ھاتنەخوار،
 پاراف: کورتەئیمزا،
 پاراگراف: بەند، بڕگە، پاراگراف،
 پارالل: ۱- پارالل، دوو میلە ھاوتەریبی لیک نزیک کە ھەرکامیان بەشێوهی ئاسۆیی لەسەر دووئەستوون قایم کراون و بۆ وەرزش کەلکیان لێوەردەگیرێ، لەسەر ۲- ھاوتەریب، ھێلی ھاوتەریب،
 پارامتر: ھەرکام لەھۆکارەکانی کاریگەر لەسەر ئەجامی کاریک،
 پارانتز: پەرانتز، دوو کەوانە،
 پاراو: ۱ ← پاراب، ۲- پیر(ژن یایا)، ۲ ← پیرفرتوت،
 پاراوان: تیخەبزوک بۆ ھەلبێژنەوهی ھۆدە،
 پارپار: ۱ ← پارە ۲- جلکە کۆن، جلکی شپ،
 پارتی: ۱ ← پارە (۹)، ۲- دستە: بتۆم، بپ، بەرەکە، پارت، پارتقۆل، پارتی، پۆل، پەرەم، پەل، پۆل، پێش، تارم، تاقم، تەسەنە، جەلەب(جەلەبە سواریک ھات)، جەماعەت، چوون، چووق، دەستە، دەسە، قەفلە، کۆمەل، کۆمەلە، کەرت، گرو، گرووپ، گرەو، ۳- واسطە،

پارتی، پارێزگار، پالپشت، پشتگر، پشتەمێر، داژدار، داشدار، واستە، واستیە، ھەواخوا، ۳- پارتی، میوانی دەگەڵ بەزمو سەما، ۴- بپەرە کالایەک کە بەجاریک دەگاتە بەردەستی کرپار لەبازاردا، وەجیبە (دوینی وەجیبەیک لەو پارچەمان بۆھات)،
 پارتیبازی: ۱- پارتیبازی، تاقمبازی، جەماعەتیبازی، دەستەبازی، ۲- پارتیبازی، داژداری، بیجی، خزم خزمینە، کەسکەسانێ، گولساخبازی، گولساقبازی، واستەو واستەکاری، ھەواخوایی،
 پارتیزان: پارتیزان، چریک، گرێلا، پێشمەرگە،
 پارتیشن: تیخە، تیغە، دیوارۆک، دیواری تەک بۆ ھەلبێژنەوهی ھۆدە،
 پارچ: ۱- ئاوپاشی گەرە، ئاوپشینی گەرە، ۲- بەقۆ، پارچ، پین پۆک، تونبە، تونگ، تونگە، دۆلچە، دۆلکە، دۆلکێ، ئاق، دەفری سەرئاوئەلی ئاوخواردنەو، سووچی، شەربە، قایی ئاوی، گۆزەلە،
 پارچە: ۱ ← پارە (۹و۱)، ۲ ← پینە، ۳- قماش: پەرتال، پەرۆک، چۆخ، فەلق، قووش، قوماش، کالا، کووتال، مائی گەزی، ماوت، نەھین، والا، ۴- قەوارە، یەکی ژماردنی کوتە زەمینێ جێ خانوو یا پارچەیی بەشی دەستیگ جلیک،
 - پارچەئی: پارچەیی، پەرۆ(بووکەلەیی پەرۆ)، پەرۆینە، پەرۆیی، سازکراو لە پارچە، کووتالی،
 - پارچەباف: بیکەر، جۆلا، جولحا، جوولگ، جەوک، خانووت، کۆرس، کۆرسکەر، کورسکەر،
 - پارچەپوسیدە: خاقک، کووتالی پزوی دپاو،
 پارچەپارچە: پەرپەر، پاتۆرپاتۆر، پارچەپارچە، پاژباژ، پچرپچر، پیلپل، پەلپەل، تلپیش تلپیش، تیکەتیکە، جریبەر، داپداپەر، داویداو، شەتو پەت، شەقوپیق، شەقەبەقە، کوکتوت، کوکتوتە، کەتکەتە، گنگن، گوکتوت، لەتک لەتکە، لەتلەت، لەتلەتە، لەتوکتوت، لەتەلەتە، نیفانی،
 پارچەپارچەکردن: پارچەپارچەکردن، پەرپەرپەرکردن، شپ شپکردن، کوکتوتکردن، کەتانندن، کەرتلاندن، کەفاشتن، گەزخانندن، لەتلەتکردن، وردورد کرتاندن، وردوردکردن،
 پارदान: ۱- جەوال، ۲- شەراب، ۳- گۆزەلە، شەراب،
 پاردم: ئاسرمە، ئاشرمە، پاردوو، پالدوو، پائوو، پانکی، پروونکی، قشقوونە، قوش، قوشقن، قوشقنە، قوشقونە، کلکگیر، کلکەمەقەلی، ھاشرمە، ھیشرمە، یاشرمە،
 پاردمساییدە: ← (پالان سایدە) ← پالان،
 پارس: ۱- بەو، پاس، چەق و لوور، چەقەرۆ، حەپە، حەپەحەپی گەمال، حەپەکردن، حەف، حەفار، حەو، حەوتە، رەو، رەوەرەو، رەوک، رەو، رەوین، رەین، سەگاژ، سەگرەو، سەگرەوین، سەگەر، سەوەر، عەف، عەفت، عەفەف، عەو، عەوت، عەوتەعەوت، عەووعەو، عەووعەو، فەر، فراسە، کەوتانندن، کەوتەکەوت، گەف، گەفە، لەوت لەوت، وەر، وەرەوەر، وەر(منداالانە)، ھەپ، ھەپە، ھەف، ھەفەھەف، ۲- پارس، ناوو شوپنی زینانی قەومیکی ئێرانی،
 پارسا: ۱ ← بخرد، ۲- بەتەقوا، پارێزگار، پاکداو، پاکداوین، پەرھیزگار، تاییبە، تەرکەدنیا، خۆپارێز، خۆپارێز لەخۆشیی دنیا، دامینپاک، داوین پاک، دزکام، دوورلەگوناح، لەخرایەبەدوور، ھیمۆ، ھیمی، ۳- ئیماندار، بەدین، پیاوی خوا، دیندار،
 پارسال: ۱- یار، پارسال، پارکە، پارەکە، سالابوری، سالابوونی، سالی چگ، سالی رابردوو، ۲- پار(پار باش بووین)، پرووداو لەپاردا، سالی پار، لەپاردا، لەپارەکەدا،
 پارسایانە: بەتەقوایانە، بەتەقواوە، پارسایانە، پارێزگارانە، پارێزگارانە، پاکداوینانە، پەرھیزگارانە، خۆپارێزانە، دامینپاکانە، داوین پاکانە، دزگامانە، دیندارانە،

پارو: بهرفی مالک، بهفرمال، بهفرمالک، بهوره لؤ، بئر، بئر، بئرک، بئله دارینه، بئلی دارین، پاخیل، پارژو، پارژو، چهپه، شلی، سهول، فهره فرۆ، مه زرفه، وه ره فرۆ، ویه، ویه، هووه، هوویه، هوه، هوئی، - پاروی قایقرانی: ئاوژن، بئلی به له لم لیخوین، بئلی که له ک لیخوین، پارووی که شتی، خهفتان، دارسه ولئه، دارسه ولئه، سه له به، سه له پ، سه له پ، سه له ی، سه لؤ، سه لؤی، سهول،

پارو: ← پاروب،

پاروزدن: پاروولیدان، سه لپاندن، سهول لیدان، قه فاندن،

پاروزن: ئه وه ی به سهول به له لم لیده خوین، به له مکیش، پارۆلیدهر، سهول لیدهر، سهول زهن، سهول وان، سه لیشان،

پاروکردن: بئرک کردن، پارۆکردن، پارۆکه رده ی، سهول کردن، مائین به بئیل، مه زرفه،

پارویی: ۱- پارۆدار، ویه دار، ۲- وه کوو پارۆ،

پاره: ۱- ئه نجه، بار(له وه شه شه شینه یاری من چهنده)، باره، بوغن، بهر، بهر کهوت، بهری، بهش، بههره، بئش، بئش، پاء، پار، پارچه، پاره، پار، پاژ، پای، پرت، پشک، په رچه، په ره، پهش، پهیا، تا، تئیشه، تۆز، تیقه له، تیکه، چرپاو، چئنی، داب(مه ره که داب(په رپوو)، دابهش، داد، داوپ، دۆن، ده رسه، پئز، ساد، سه ری، فه رز، قراش، قسن، قهت، قه د، قه ل، کار تک، کوت، کووزی، که ت، که ر، که رت، که رتک، که رک، که ری، که یئل، گوینچ، گه زخ، گیه هف، لۆتم، له تک، له ته، له فا، له ه، لیمه، نسیب، نسوی، وهش، ماف، واره(له قه رزه که دوو واره م لا ماوه)، مووچه، هۆخ، هه ق، هیسا، ۲- بن یزاو، کچینی نه ماو، کون کراو، ۳- پرواز، ۴- پول، ۵- پینه، ۶- په روو، پئشکه ش، پئشکه شی، پئشکیش، خه لات، ده سه ته ریفانه، دیاری، زه نگو لئه، سه وقات، سه وقاتی، هه دیه، ۷- ئالنگ، پاره، پاره بووگ، په رپوو، چراو، چریاگ، چریاو، داد(پاو، دپاو، درپا، درپاگ، درپاو، شپ، شروپ، شروور، شپال، شیتال، فه تار، فه رز، له تکارو، هۆردپا، هه لدرپاو، ۸- بهر ته لانه، بهر تیئل، بهر تیلا نه، رشغه ت، رشوه ت، ریشوه، ریشوه ت، ژیرزان، وه ر، وه لئشه ت، هبوودی، ۹- ئه نجه، بیچ، بر، برشت، برکه، بهش، پاته، پار، پارچه، پاره، پاری، پاژ، پاترۆتک، پاترۆک، پیچ، پرت، پرتکه، پرزۆل، پرزۆله، پسپان، پسپای، پشک، په ترۆ، په ترۆک، په ترۆکه، په نچک، پیچک، تلش، ته ریش، تیکه، تیلمه، جزار، جه نه که، چزال، چوون، داب(مه ره که داب(په رپوو)، دابهش، داروبهش، داروبهش، داوپ، دۆن، ده رقه ل، زۆلاک، زه نیک، شه قار، شه ل، فه لئق، قراش، قسن، قه ت، قه تک، قه تۆ، کارتک، کت، کوت، کوته، کولک، کووزی، که ر، که رت، که رتک، که رک، که ری، گوینچ، گه زخ، لات، له ت، له تار، له تک، له ته، له فا، له ه، نه هین، واره(له قه رزه که دوو واره م لا ماوه)، وهش، ۱۰- پهن، په یینی زه رع ات، کووت، کوود، گوپی ره، ۱۱- گوزری ئاسن، ۱۲- باج، بارانه، باز، باژ، پاسه وانه، تاج، بئش، خاراجه، خاوه، خوه، خوویک، خهراج، خه رج، خه رجوباج، پارادانه، زه کات، زپه سه ر، که له بوو، گوومرگ، مالیات، مه کات، میری، یاسه وانه، ۱۳- بهرات، پیتمزک، جه مه ک، حه ق، حه قده ست، حه قی کار، کارانه، کرا، کراهه، کرئ، کرزۆک، ماجو، مز، مزه، مز، هاقه، هه ق،

- پارو آجر: پالانچه، له تکه خشت،

- پاره ای: ئه ندوکه، ئه نگوس، ئه وه نندوکه، بروو سک، بروو سک یه ک، بروو سکینک، برووکه، برووکه یه ک، بروو کینک، بره، بریک، بهین، بیچک، بیچه ک، پاژنی، پچکۆک، پچنی، پیچه ک، پیزه، تانی، تۆز قاله ئنگ، تۆز قالی، تۆز قالیک، تۆز لانه، تۆزه ک، تۆزی، تۆزیک، تۆسقالیک، تۆسکال، تۆسکالیک، چاره یه ک، چکن، چه ندیگ، چینیچک، خه منی، خیچه، دالیوه، زۆر که م، زه نیک، شومۆرتک، فز، قن، قرتکه، قسل، قلیچ، قنچک، قنچک، قه ئک، کرتک، کوچیو، که متابیز، که مرویژ، که مووسکه، که مووسکه یه ک، که مووکه، که مه ک، که مه کن، که مه ی، که مه ی، که مه ی، که مه یه تی، گونچر، گه رنج، مسقال، مسقاله زه ره، مسقالی زه ره، میچاله ک، نه ختۆکه، نه ختۆکه، نه خته، نه ختی، نه ختی، نیسکینک، ورده، هاقه ین، هن، هندکالی، هندکاک، هندکن،

پارسایی: ئیمانداری، به ئیمانی، به دینی، پارێزگاری، پارێزگاری، پاکداوی، پاکداویتی، په ره یزگاری، تاییهی، ته قوا، ته رکه دنیا یی، خۆپارێزی، دامین پاک، داوینپاسکی، دژکامی، دووری له خراپه، دووری له گوناح، دیندار، هیمۆی،

پارس کردن: ئه وتین، پاسکردن، چه په چه پکردن، چه پین، چه چان، په وین، په بین، پئلین، عه ف عه فکردن، عه ته عه وتکردن، عه وه عه وکردن، عه وه وکردن، گه پین، گه فای، گه فه ی، گه فین، له وتله ت، وه په وه، وه پین، هه په هه پ، هه فه هه ف،

پارسنگ: پاره ننگ، پارسه نگی ته رازوو، پالسه ننگ، سلاو، سه ننگ ترازوو، سه ننگ قوه،

پاره سنگ: ← پارسنگ،

- پارسنگ برداشتن عقل کسی: ئاپته ربوون، ئه بله بوون، ئه حمه ق بوون، بلبوون، بووده له بوون، بئناقلبوون، بئناوه زبوون، بئناقل بوون، بئنه قلبوون، بئمشکبوون، خۆلبوون، چه پوولبوون، چه په نکبوون، دویوگ بوون، ده به نکبوون، سانه قلبوون، سسه شوون، سه رشئبوون، سه فیبوون، سه ودا سه ربوون، شه تۆکه بوون، شه تۆتۆتیبوون، شه همکۆربوون، که ربوون، که مئاوه زبوون، که مفامبوون، که وده نبوون، گه وه جبوون، گیتۆ خۆلبوون، گیلو خۆلبوون، لپاشبوون، ناته وایبوون(ابله است: ته وایبوون، نه زانبوون، نه فامین، وه ربوون، هه سفک بوون، هه قه قبوون، هتپ بوون،

- پارسنگ بردن عقل کسی: ← (پارسنگ برداشتن عقل کسی) ← پارسنگ،

پارسه: ۱- پارس، پارسایی، پاسکردن، پارسه، پارسه کردن، پارسه کی کردن، پاری، چنگ بانکردنه وه، چنگ پانه وکه رده ی، چه ننگ بانکردنه وه، خوازه لۆکی، ده رکۆده رکۆی، ده رۆزه، ده رۆزه کردن، ده رۆزه که ری، ده ست بانکردنه وه، سوا ل، سوا لکردن، سوا لکه رده ی، سوا لکه ری، سوا له، گایی، گدی، گه داندن، گه دایی، گه داییکردن، گه شت، له ته، له ته چنی، ۲- پارسه ک، چاسر، چه لووس(سمج)، خوازه لۆک، خوازه لۆک، خۆستۆخ، خووه سته ک، داواکه ر، ده رۆزه که ر، سوا لکه ر، گا، گه دا،

پارسی: ۱- فارسی، ۲- زه رده شتی،

پارسی خوان: فارسی خوین، فارسی خوینه ره وه،

پارسی زبان: زمان فارس، فارسی زمان،

پارسی گو: زمان فارس، فارسی زمان،

پارسی گو: زمان فارس، فارسی زمان،

پارسیمن: پیستی ئاماده کراو بۆ له سه ر نووسین،

پارک: ۱- باغی گشتی، پارک، سه ایرانگه، گه رنجه، ۲- پارک، پارکینگ، شوینی لئراگرتنی ترومبئیل،

پارکت: چۆفه پش، چپوه پش، پارچه دار بۆ فه رشکردنی ته ختی بینا،

پارک کردن: پارک کردن، پارگرتنی ماشین،

پارکه: ← دادسرا،

پارکینگ: ← پارک(۲)،

پارگک: ۱- پاره یه کی که م، ۲- که میک، نه ختی،

پارگی: ۱- دپاوی، دپایگی، کۆنی، ۲- فاحشگی،

پارگین: ۱- ته بغه، زبندان، سه برگه، سه رانگۆنیک، سه رگۆنیک، زبلگه، گووفه ک، سه رنۆنیک، ۲- بیری ته یاغ، بیری گواو، قوولکه ی ته یاغ، ۳- فاضلاب(۲)،

پارلمان: ئه نجومه ی نیشتمانی، بهر له مان، پار له مان، په ر له مان، مه جلس،

پارلمانتار: پار له مان تار، نوینه ری پار له مان، نوینه ری مه جلس،

پارلمانتر: پار له مان تار، نوینه ری پار له مان، نوینه ری مه جلس،

پارلمانی: ئه نجومه ی، پار له مان، په ر له مان،

پاژنگ: ۱ ← پاچپله، ۲ ← دهریچه،

پاشنگ: ۱ ← پاچپله، ۲ ← دهریچه،

پاژ: ← باج،

پاژخ: مالشت و تازار،

پاژگونه: ئاوازی، ئاوه ژوو، ئاوه ژووکراو، بهراو پشت، بهراوه ژوو، بهراوه ژوی، بهریاش، بهرواژی، بهروپشت، بهرؤفاژی، بهره واژ، بهره واژوو، بهلؤفاژی، بهله فاژی، پاشه و پاش، پشتو وو، پشتو وروو، پیچمه وانسه، دهر نشیف، دهف نخووین، ده مه و خوار، ده مه و قلیپ، ده مه و نخوون، پهدیمان، ژیرووو، ژیروووور، ژیره ووو، ژیره وووور، سهرابین، سهرارو نخون، سهر بهر ووژیر، سهر نخوون، سهر نگووم، سهر نگوون، سهر نوخوون، سهر نوخین، سهر نه خوون، سهر نه خووین، سهر ووژیر، سهر نه خوون، سهر وه و چیره، سهر وه نخوون، سهر وه و نگووم، سهر ونگوون، فاژی، قلیپ، قلم، قولپ، نخوم، نخوون، نخوون وه و بووگ، نقۆت، نور، مه قلوب، نغم، نغمه سار، نوخوون، نوقم، نومه سار، نوگوم، نوون، وارو، واژ، واژی، وهر گه راو، وهر گه راو، وهر گه راو، وهر و پشت، وهر و پاش، وهر و دما، هرمانه، هوکدار،

پاژن: ئافۆر، نثیره کئیوی،

پاژنامه: ۱- ئه وناوهی پادشایان به خزمه تکارانی خویمان ده به خشین، نازناو، ۲ ← قرین،

پاژند: ئهستی،

پاژنگ: ۱ ← پاتابه، ۲ ← روزنه،

پاژو: سرق، سلق، سلک،

پاژه: ۱ ← پاچنگ، ۲ ← پاچ، ۳ ← پاچه سلوار،

پاس: ۱- ئیشک، پاس، چافدیژی، زیره فانی، قۆل، کیشک، واسه، هیشک، ۲- به شیک له شهو،

- به پاس: بۆختاری، بۆرژگرتن، بۆسپاس، له بهر،

- پاسخانه: ← پاسدارخانه،

- پاسبان: ۱ ← پاسدار، ۲- پاسهوان، دارۆغه، زاوت،

- پاسبان گورستان: زیدهوان،

- پاسبانی: ← پاسداری،

- پاسبخش: به بریری به سهرا گه یشتی نۆره کیشک و گوپینی پاسهوانان، کیشک گوپ،

- پاس دادن: ۱- ئیشک گرتن، پاراستن، پاسگرتن، چافدیژیکردن، زیره فانی کردن، قۆلچیتیکردن، کیشک گرتن، واسه دان، هیشک گرتن، ۲- پاس دان، خستنی تۆپ بۆ یاریک له تۆپیندا، ۳- ئه و دیوئه و دیو بی کردن، بان و خوار پیکردن، پاس دان، له دیویک را حه و الهی دیویکی دیکه کردن له رهوتی جتیبه جیکردنی داخواییه کدا،

- پاسدار: ئاردهل، ئاگادار، ئۆتۆرفان، ئیشکچی، ئیشکگر، بیهگر، پارازک، پارازۆ، پاریزدار، پاریزگار، پاریزگر، پاریزره، پارگر، پاژه، پاسدار، پاسدەر، پاسگر، پاسهوان، پاواندار، پۆس، په هقان، پیبهر، پیبشجنگ، جه زایه رچی، چاودیز، چاتمسه، چۆکدار، چهته نه (کشتی)، چهته ول، چهرخه چی، حهرهس، دبدب، دبدۆب، دهسته همان، دهسیاگ، دیاردی، دیاره هو، دیده فان، دیدهوان، ره خدار، زیره فان، سهرچهنگ، فان، قۆلچی، قهرهول، قه لاییز، کۆت، کۆله له، کیشک، کیشک چی، کیشکفان، نغاندا، نگادار، نواوان، نۆبه تچی، نۆبه چی، نۆبه دار، نۆتر، نۆتۆرفان، نۆتۆرفان، نۆگه چی، نیگابان، نیگادار، وان، وانه، وهر دیان، هیشکچی، یاسول،

- پاسدارخانه: ئیشکخانه، پاستارخانه، قشله، قهرهول، کیشکخانه،

- پاسداری: ۱- احترام گذاشتن: ئیحتیرام پاگرتن، حورمه تگرتن، حورمه تگرتی، حورمه ت نه گرتی، ریزبۆدانان، ریزدانان، ریز یگرتن، ۲ ← پاسداری کردن،

- پاسداری کردن: ئاگاداری، ئاگاداری، ئاگاداری لیکردن، ئاگا لی بوون، ئه وه حاونای، ئیشکدان، ئیشک کیشان، ئیشکگرتن، ئیشک لیدان، ئیشک لیکیشان، ئیشک لیکرتن، ئه فشین، به پۆراپوین، به خاوه نکردن، به خاوه نکهردهی، به خودیکردن، به خو کردن، به خودیکردن، به خه مکردن، به ختیوکردن، به دیاره وه بوون، به صاحب کهردهی، به ساحتیکردن، به سیحبه کردن، پارازک، پارازتن، پارازک، پاراستن، پاریزاندن، پاریزتن، پاریزگاری، پاریزگاریکردن، پاریزگاری لیکردن، پاریزنای، پاژ، پاس، پاسداری، پاسکردن، پاسگرتن، پاسه بانی، پاسهوانی، پایین، پۆراپوین، په هفانی، پیبهری، چاوالیبوون، چاوه دیژی، چاوه دیژیکردن، چانندن، چه پاره، چه پاله دان، حاواندنه وه، حهرسکردن، حهرسگرتن، دیاردی، دیاره هو، پاگرتن، زهفت، سه غبیری، فرسه، فرسه باندن، کوتوانی، کمت، کته تانه، کیشکچیتی، کیشکدان، کیشکفانی، کیشک کیشان، کیشک گرتن، گۆزان، گۆزانن، ملاحزه کردن، نگاداری، نگاداری کهردهی، نگاداری، نگاهیشتن، نۆبه تچیتی، نۆبه تگرتن، نۆبه داری کردن، نۆتۆرفانی کردن، نۆره گرتن، نیگابانی، نیپاوتنا، نیپه تاو، واسگرتن، هشتن، هه فاندن، هه فچافی، هه لگرتن،

- پاسداشتگر: پاریزره،

- پاس داشتن: ۱ ← پاسداری، ۲- پراساندن، پشکاندن، پشکنین، تۆزته کین کردن، تهفتیش، سهنگو سووژن دان، گه پان، گه پان، گه پین، وشکنای، هلکه وشاندن، ۳- بهرز پارگرتن، ریزدانان، ریزگرتن،

- پاس عوض کردن: ئیشک گوپین، پاس گوپین، کیشک گوپین، نۆبه پیکردن، هلکه پاندن،

- پاسگان: پاریزره، گارد،

- پاسگاه: پاسگا، جیگای پاسهوانان، جیگای پاس لیدان، قشل، قشله، پاسگزار: ئه مه گناس، به ئه مه گ، بیزان، سوپاسگو، شوکرانه بۆژ، - پاسی از شب: به تهل، به شیک له شهو،

پاساژ: ۱- تیمچه: بازاری سهر داپۆشراو، تاریکه بازار، قه یسه ری، ۲- گذرگاه: پاساژ، ریگا، گوزره، پاسپورت: ← پاسپورت،

- پاسپورت: ئیجازه ی چوون له ولایتیکه وه بۆ ولایتیکی دی، پاسپورت، پاسپورت، پاسوان، پاسی پورت،

پاسپوزنده: ← لگد پیران،

پاستوریزاسیون: پاستوریزه کردن، دزگه نکردن، له ناو بردنی میکروب له تراودا به گهرم کردن به شیوه ی پاستور،

پاستوریزه: پاستوریزه، دژه گه نکراو،

پاسخ: ۱- بهرسیف، پاژوخ، پاسوخ، پاگو، بهرسیف، تهرزه نوو، جواب، جوال، جواو، سف، واوتیز، ولام، سلاو، وهرام، وهرام، واوتیز، ۲- فه رمانبردن، گوش بهر ئاوازی، گوپرایه لی،

- پاسخ آراستن: ← پاسخ دادن،

- پاسخ آوردن: جوابهینان، جوابهینانه وه، وهرام هینانه وه، وهرام هینانه وه،

- پاسخ بردن: ۱- پیام رساندن: پاسپیری گیاندن، وهرام بردن، وهرام بردن، ۲ ← پاسخ دادن،

- پاسخ خواستن: جواب ویستن، داوای جواب کردن، وهرام ویستن، وهرام داوا کردن،

- پاسخ دادن: په رسفه ودان، جوابه وه دای، جواب دانه وه، جواب لی وهر گه پاندن، چوردانه وه، لئوه رگه پاندن، لی وهر گه پاندن، سلاودانه وه، ولام دانه وه، وهرام دانه وه، وهرام دانه وه،

- پاسخ دادن به سلام: سلاوته ستاندنه وه،

- پاسخ سرای: ۱ ← پاسخزار، ۲- جوابهینهره وه، وهرام هینهره وه، وهرام هینهره وه، ۳- لیکنده ره وهی خهون،

- پاسخ شفاهی: په رسفا بگوین، جواوی زاره کی، سلاوی زاره کی،

پاشنده: پاش، پزین، پزینەر، پزانه، پزینه، وهشین،
 پاشنگ: ۱- پیتک، ۲- خه یار یا کاله ک و کدووی تۆوی، ۳- کالیار،
 میوهی بیستانی که بۆ تۆو راگیراوه، هاروتی تۆوی،
 پاشنگه: ← پاشنگ،
 پاشنه: ۱- پاشنه پا: بهل، پاژنۆ، پاژنوو، پاژنه، پاژنه پا، پاژنی، پاشنا،
 پاشنه، پانی، پانی، پانیه، پاینه، پشت په هنی، پیل، په حنی، په چنی،
 په هنی، پین، جیقومپاژنه، جیک، قنجهی پا، قومپاشنه، قومپانی،
 قوونپانی، قوون پانیه، قوونپینی، له پان، ۲- پاشنه در: بن ریسمانه،
 بنریسمه، پاژنه درگا، درسمه، ریسمه ی درگا، ژیرده درگا، ژیرریسمه،
 سکپ، شه میک، شپیک، شیمک، شیمۆک، گریژنه، گیجه نه، گیژن،
 گیژن، گیژنه، ۳- پاژنه ی کهوش، پانیه ی کهوش، گووش، ۴-
 ماشه تفنگ: پلتۆک، په لاپیتکه، په لاپیتکه، پی، زیته، ماشه، ماشه ک،
 - پاشنه بخواب: کهوشی پانیه نهرم که دهی نوشتیننه وهو به سه ریپی
 وه ده کهن، کهوشی پانیه نوشتاوه،
 - پاشنه برگردان: ← (پاشنه بخواب) ← پاشنه،
 - پاشنه بر نهان: ئەسپ تاودان به زه بری رکیف، ئەسپ لینگدان، رکیف
 کوتکردن، رکیف لیدان،
 - پاشنه بلند: پاژنه بهرز، پاژنه نلنید، پانی بهرز، پانیه بلند، پانیه بلیند،
 نالچه بهرز،
 - پاشنه بهم زدن: پاله بهینان، پانیه لینگدان،
 پاشنه پا: پاژنه، پانیه،
 - پاشنه تر کیده: بیکاره خوچی، بیسه روپا، بیسه روپی، پانیه قه لشیو،
 چهوره، خوچی و تۆپی، شه لاتی، لات،
 - پاشنه خانه کسیرا در آوردن: به داوا لیکردن جاپز کردن،
 - پاشنه خیز: ← (پاشنه بر نهان) ← پاشنه،
 - پاشنه خیز کردن: ← (پاشنه بر نهان) ← پاشنه،
 - پاشنه در را از جا آوردن: ده رگاله گیجه نه ده رهینان، به پهله په ل
 بهر ده وام زهرنگ لیدان یان ده رگا کوتان، زۆر سوور بوون له سهر شتیو
 بۆ به ده سه پینانی ده رگا کوتان،
 - پاشنه دهان را کشیدن: ← (پاشنه دهان را کشیدن) ← پاشنه،
 - پاشنه دهان را کشیدن: جینوبار انکردن، زار کردنه وهو چاوچوقاندن،
 ده ف چیژی و ده ف سکی کردن، ده موه شانندن، نه گپزانه وهی نه وهی به سه
 زاردا دتی،
 - پاشنه را ور کشیدن: چاک وه لادان، چۆلتی هۆر کهرده ی،
 خۆتنامه کردن بۆ کاریک، خۆته یار کردن، خۆده قلیپ نان، خۆتیه لمانین،
 ده لینگ هه لمانین، قۆل لیه لمانین، قۆل هه لمانین، قۆلتی هۆر کهرده ی،
 قۆل لیه لمانین، لاق لیه لکردن،
 - پاشنه زدن: ← (پاشنه خیز کردن) ← پاشنه،
 - پاشنه ساییده: ناجسن و لاسار،
 - پاشنه سنگ: بهرده پی،
 - پاشنه کسیرا کشیدن: به فیل هاندانی که سیک بۆکردنی کاریک،
 چوگله ختی که سیک دان، دنه ی که سیک دان، که سیک هاندان،
 که سیک هه لخراندن،
 - پاشنه کش: بهوش، پاژنه کیش، پاژنه هه لکیش، پانی کیش،
 پانیه کیش، سه گه ک، که ره ته،
 - پاشنه کفش را ور کشیدن: ← (پاشنه را ور کشیدن) ← پاشنه،
 - پاشنه کوب: نه وهی به شوین را کردوودا راده کا،
 - پاشنه کوتاه: پانیه کورت، کهوشی پانیه کورت،
 - پاشنه کوفته: پانیه قه لشیو له بهر رۆیشتنی به پتخواسی،
 - پاشنه گاه: شوپتی ویکه وتنی پانیه ی سوار له له شسی و لآخی
 سواری، که له که ی نه سپ،
 - پاشنه گز: قالۆچه ره شه ی ناشپه زخانه،

- پاسخ کتبی: به رسفانفیسکی، جوای زاره کی، سلّوی زاره کی،
 - پاسخ کردن: ← (پاسخ دادن) ← پاسخ،
 - پاسخگری: وه لامدانه وه،
 - پاسخ گزار: جواب دهر، جواب دهر وه، جواوده ر، وه رامده ر وه،
 وه لامده ر، وه لامده ر وه،
 - پاسخ گزار دن: ← (پاسخ دادن) ← پاسخ،
 - پاسخ گراشتن: ← (پاسخ دادن) ← پاسخ،
 - پاسخ گفتن: ← (پاسخ دادن) ← پاسخ،
 - پاسخگو: ۱- (پاسخ گزار) ← پاسخ، ۲- مسغول،
 - پاسخنامه: جوابنامه، سلّونامه، وه رامنامه،
 - پاسخ نوشتن: به نووسراوه جوابدانه وه، جواب نووسین، وه لام نووسین،
 - پاسخ نیوش: ۱- جوابزنه، ۲- خاوه نی بانگ و وثیقامه،
 پاسک: نارووشک، ئاژاژک، ئاژاژکی، بابزه ن، باروونه، باوشک،
 باویشک، بایه شک، بهنژین، ژاژک، قه دجه ره، کهوشک، گرکه ش،
 وه لایش، ویزه،
 پاسن: ← پاشنه،
 پاسنگ: ۱- پارسنگ، پارسه نگ، ۲- ستون سنگی: نه ستوونی بهرد،
 کۆله که ی به بهرد،
 پاسور: به ریبرس، وه لامده ر،
 پاسه: ۱- اشتیاق: نیشتیاه تاسه، تامه زرۆیی، مگتیز، مهیل، هه وهس، ۲-
 غم و فشر دگی گلو: خهم، خه فته و گه روو کوشران،
 پاسیار: سهرهنگی پۆلیس، موقه ده می شاره وانی،
 پاسیدن: ۱- پاسداری کردن، ۲- بیره خه و کردن، له سه ره سه ست
 نوستن، ۳- لمس کردن،
 پاسیده: ۱- ناگاداری لیکراوه، پاریزراوه، پاس لیکراوه، کیشک لیگیراوه، ۲
 ← ملموس،
 پاسیفسلورین: ← (گل ساعتی) ← گل،
 پاسیفیسیم: ناشتیخوازی، هیمنایه تیخوازی،
 پاسیو: پاسیف، بیکه لک، له که لک که وتوو، ناچالاک،
 پاسیو: ← روزنه،
 پاش: ۱ پاش، پاشین، پزین، پزین، داجین (بذر). رشین، رشینه ر،
 وهشین (بذر)، ۲- پریشان،
 پاشا: ← پادشاه،
 پاشالیک: مهمله که تی پادشا، ولاتی ژیر فرمانی پاشا،
 پاشام: په رده، تۆ، توخ، توخ، لا،
 پاشام مغز: په رده می شک، په رده کانی می شک،
 پاشامه: ← پاجامه،
 پاشان: خه ریک پزاندن،
 پاشاندن: ← پاشانیدن،
 پاشانیدن: ۱- بلاوکردنه وه، پاشین، پزاندن، پزاندن، پزاندن، پزاندن،
 پزگنای، پزگنه ی، پزاندن، رشاندن، ۲- تیکدان، لیک پاشین،
 هۆر شیونه ی (آن گروه را از هم پاشانندن)، هه لشیواندن، هه لوه شانندن،
 هه لوه شانندن وه،
 پاش پاش شدن: پارچه پارچه بوون، پاژاپز بوون، هه لوه شان،
 پاش دادن: داته قان، داته قاندن، داته قانن، هه لایویشن،
 پاشگونه: ← پاژگونه،
 پاشنا: ۱- پاشنه، ۲- خه یارو کاله ک و شووتی و... ی راگیراوه بۆتۆو،
 پاشنامه ← پاژنامه،

- پاشنه گزک: قالوچه ره شهی ناشیه زخانه،
- پاشنه نخواب: ۱- کهوشی پانیه ره ق که نانوشتیتته وهو به سهریتی وه ناکرئی، کهوشی پانیه نه نوشتاوه، ۲- نه گریجه، هر چه م، پاشیدگی: ۱ ← پراکندگی، ۲- هه لشتیواوی، هه لوه شاوی، پاشیدن: ۱ ← پخش کردن، ۲- ریختن: رژان، رژاندن، رژانن، رژتن، رژیان، رشاندن، رشتن، رهتن، رهژتن، رهژیان، رهشتن، ریتن، ریستن، ریژنای، ریویکردن، ریویکرن، ریختن، قلیبوونه وه، قلیکردنه وه، قلمبوونه وه، قلمه بوون، قلمه ودان، که ردهیره، مت، متی، مجیای، وهران، وهرای، وهرین، پاشیدنی: ئی بلاو کردنه وهی، ئی پرژاندنی، ئی رژاندنی، ئی رژتنی، ئی رشاندنی، بۆرشتنی بوو، شیاوی پرژاندنی، پاشیده: ۱ ← پخش شده، ۲- رژاو، رژیگ، رشاو، هه لژاو، ۳- تۆمی وه شیاگ، چاندراو، چرفراندی، چناو، چنیگ، چنیاو، چیندراو، چینراو، داچیندراو، داچینراو، دهستچین، دهستچیژ، شاندی، فه تاندی، کاشتی، متی، مجیای، وه شیاو، وه شیاگ، ۴- هه لشتیواو، هه لوه شاو، پاشیده شدن: نه وه ته نیه ی، بلاو بوونه وه، پرژان، پرژو بلاو بوون، پرژان، پرژین، پشان، پرتبوون، پرت بیه ی، پرت به یستن، پرت ته تیکه وتن، پهرژ بوون، پهرشوبلاو بوون، په شکیان، په لدان، په لهاویژتن، په لهاویشتن، ته نیه وه، داپرژان، داپرژان، شنای، فه بزکان، فه بزکیان، فه بزکین، فه پرژین، فه پرژیان، مجیای، وه شان، وه شیان، پاتوق: ← پاتوق، پاغر: کۆله که ی راگری سهربان، پاغره: کۆله که ی راگری سهربان، پاغند: کلوی لۆکه یاخوری بۆرپسران، گلۆله به گشتی، پاغنده: کلوی لۆکه یاخوری بۆرپسران، گلۆله به گشتی، باق یوق: بلقه بلی، قولته قولت، پاک: ۱- بی ملۆزم، ۲- بیغه ره ز، بیقین، پاک، ساویلکه، ۳- برجه قان، بیخه ش، بیخه وش، بیفروقیل، بیگهره، باق، پاقر، پاک، پتی، خالیس، خاوین، خۆپوو، خووری، خوه ووو، ساده، ساکار، فه تات، ناب، ناتیکه ل، ناتیکه لاو، وشک، وژزه، وژیژ، په کدهس، په کدهست، په کروو، په کره نگ، ۴- بیجه ک، ۵- بهری، بیتاوان، بیته خسیر، بیته نه خی، بیسوچ، بی قسور، بیگونناح، بیگوننا، ناتاوان، ناگونناح، وهری، ۶- تمیز: ئاقیژه، برجه قان، بزوون، بزوین، بهرجه قان، با، باق، پاقر، پاک، پاقر، پاک و خاوین، پاکیزه، پاقر، پوار، بوخته، پۆک، پیک، پییک، ته میز، ته میس، جنجلی، جوه ووو، خاوین، زکاک، سا، قازاخ، قه تا، وژزه، هیلاو، ۷- رقیق: پرنا، تراو، تنک، جهلک، روون، شل، ناسک، ۸- به تال، بی ناوه رۆک، پاک، پوک، خالی، سراوه، فالاه، فاهی، فالاه، واق، والا، هالی، هوویل، ۹- نه وه دروشیا، برهوش، برووسکه دار، بریسکه، بریقه دار، بریقه ده، به تروسکه، به تیشک و بریقه، به دره وش، به درهوشین، به گرشه، به لۆق، پاک، په رداخدار، تابان، تروسکه دار، تروسکه ده، چاف بهرد، چلۆک، خشه نیته، درووشن، دره خشان، درهوشان، درهوشن، درهوشین، روون، رووناک، زه رقی، شاهیک، شۆقدار، شه به قدار، شه به قده، شه و قدار، گرشه دار، نوردار، ورشه دار، وریشن، هولووس، ۱۰- پاک، داوین پاک، دهستیاک، دروست، راست، راستودروست، ۱۱- به وڈم، پاک، پیروژ، جهخت (دووچار له سهر ییک پشمین جهخت هیئانه)، به رخ، فه ردار، مارک، ماره ک، مبارک، مباره ک، مباره ک، مباره ک، موقه ددهس، هومایون، هه زخ، هه زه ک، ۱۲- ئیکجاره که ی، ئیکجاری، به ئیکجاری، به ته واوی، به تیکرایی، به جاریکی، به کوللی، به گشتی، به ییک جاری، به ییکجاری، به ییکریان، باجا، پاک، پیکرا، پیکه وه، تم، تمام، تمام، تومت، تمی، تهبا، تهف، تهفا، تهفده، تهواو، تهواوی، تهور، تیک، تیکرا، تیکرایی، تیکرایی، جومله، چه پوو، چه مموو، چه ممو، چه می، خر، خرخشت، خرچوون، خرخشت، خرچوون، دوایه ک، دروست، دهستجه م، دههف، پیک، ساف، سهرباک، سهرجه م، سهرمک، فکی،
- کۆگرد، کول، کولهن، گ، گرد، گردش، گردی، گردین، گز، گش، گشت، گشتیان، گشک، گشله گش، گهر دین، گه له مپهری، گئی، له بن، لیک، همیشه، هنگی، هه مان، هه من، هه موان، هه موو، هه مووتی، هه مووی، هه مه، هه می، هه میان، هه میشه، هه مین، هه مینه، په کبتون، په کبه یه ک، په کبیه ک، په کجاری، په ک سر، په کسه ره، په ک سهره کی، په کسه له فی، په کیه ک، - آب پاک ی بدست کسی ریختن: به ته واوی ناھومیدکردن، - آب پاک ی بدست کسی ریختن: به ته واوی ناھومیدکردن، - آب پاک ی روی دست کسی ریختن: به ته واوی ناھومیدکردن، - بخت پاک: به ختی باش، به ختی چاک، به ختی خووش، - پاکا: ئه ی پاک، ئه ی پیواچاک، ئه ی زاتی پاک، پاکه، - پاکات: پاکان، پاکه کان، - پاک اصل: ← پاکزاد، - پاک اعتقاد: نایقه پاک، بیروباوه رپاک، - پاکان خطه اول: فریشته گه ل، مه لائیکه تان، هه لگرانی عهرشی خودا، - پاک اندرون: ← پاکسرشت، - پاک اندیش: نه ندیشه پاک، بیریاک، - پاک اندیشه: نه ندیشه پاک، بیریاک، - پاک باختن: ← (پاکبازی کردن) ← پاک، - پاک باختن: ته واو دۆراو، هه مووشت له دهستداو، - پاکباز: ۱- نه وه ی هه رچی هه یه تی دهیدو پرتی، ۲- ته رخی دونیا کردو، ته رکه دونیا، زاهید، ۳- عاشقی ئیلاهی، عاشقی پاک، عاشقی دور له شاهوت، ۴- فیله باز له گه نه چه فدا، گزیکار له قوماردا، ۵- دلوفان، زۆر به خشنده و له خو بوور، فیداکار، ۶- دستکار، - پاکبازی: ۱- درستکاری، ۲- فداکاری، - پاکبازی کردن: دۆراندنی هه مووشتیکی خو له گه نه چه فیا ئه فیندا، - پاک بوم: ۱- سهرزه مین پیروژ، ۲- پاکنه اد، - پاکبین: ۱- روونبین، کاری خه لک به باری چاکه دا بین، نه زه رپاک، گه شبین، ۲- (پاک چشم) ← پاک، - پاک پیوند: ← پاکزاد، - پاک تراش کردن: ۱- لیکردنه وه ی سهرباک لکه کانی باغ، ۲- پاک تاشینی موو، تاشینه وه ی موو، - پاک تن: ۱- پاکدامن، ۲- خو برووی، ۳- له شپاک، - پاکجامه: ← پارسا، - پاک جان: ← پاکسرشت، - پاک جفت: خه یانته ته که ره به هاوسهر، وه فادار به هاوسهر، - پاک جیب: ← معصوم، - پاک چشم: چاوپاک، چاوده رویش، نه زه رپاک، - پاک چهر: به دهف، به دهو، جوان، جوانچاک، جوانکیله، چه له بی، خال خاس، خشکۆک، خوشکۆک، خوشیک، ده شه، ده لال، رووپاک، رووپهری، رووگه ش، رند، رهنگین، رهنین، زه ریف، زیبا، زیبا، سپه ی، قه شن، قه شه نگ، لاف، لافلاف، لاو، له به ردل، له پرو، - پاک حساب: حساب پاک، حیستب راست، - پاکخو: ← (پاکخوی) ← پاک، - پاکخوی: ئاکاریاش، ئاکارچاک، به ئاکار، پاکخوو، پاکره وشت، خوشخوو، خوشخولق، خوش راویژووو، خوشه فت، خوشه قنار، خوش مه شره ب، خوشمه شره ف، خوباش، خووپاک، راسترۆ، راستره وه، ره وشت باش، ره وشت پاک، ره وشت جوان، - پاک خواندن: باسی پیروژی کردن، باسی پاک ی کردن، به پاک ی ناوبردن، - پاک خون: ← پاکزاد،

خاوتنبوونه، له عوزرخه لاسبوون، ۴- پالاوران، پالتوران، ۵- تقدس: پاکبوون، پیرۆزبوون، مباره کبوون، ۵- نه سترانهوه، سترانهوه، سرانهوه،
 - پاک شلوار: پاکدامان،
 - پاک شمردن: به پاک دانان، به پاک زانين،
 - پاک ضمير: پاکراي،
 - پاک طبع: پاکسرشت) پاک،
 - پاک طينت: پاکسرشت) پاک،
 - پاک فطرت: پاکسرشت) پاک،
 - پاک کردن: ۱- نه ره پيژنای، بزاردن، بيخه وشکردن، باراندن، پارزين، پاک کردنهوه، پاک کرده، پالافتن، پالاندن، پالوتن، پالفته کردن، پالو، پالين، پهرزناي، ترهاندن، تلاندن، خاوتنکردهوه، داوه راندن، داوه رانندن، نه سه لننايش، نه سه ليايش، وهر فاندن، ۲- بزاردن، پاک کردنهوه، ته ته له کردن، له بيژنگدان، له هيله گدان، ۳- نه سترين، نه سترينهوه، نه وه سرپه، پاک کردنهوه، پاک کردنهوه، پاک کرده، پاکه وکردن، پاکه وه کردن، چز کردن(نوشته)، خاوتن کردنهوه، داسرین، دالووشانن (بينی)، سترين، سترينهوه، سرپن، سرپنهوه، سرپه، سه لخنندن، قه سرپن، گرمخين(نوشته)، ماله فه، مالينهوه، هژوره گرتسه، هه شسف، هه شسفانندن، هه شسفين، هه لگرتنهوه(نوشته)، هه له سون، ۴- نه ره مالای، نه وه ماشای، نه وه مالای، پاک کردنهوه، پاک کردنهوه، چارپو کردن، چارپو وکردن، خاوتن کردنهوه، دامالين، رادان، رادانی هه مووشتن، رامال، رامالان، رامالای، رامالين، سفنک کړن، گزگدان، گزگدان، گزه دان، گزيونه دای، گه سگدان، گه سگ لپدان، گه سگدان، گه زکهر دوش، گيزک کردن، گيسک کړن، ماشانن، ماشانن، ماشتن، ماشتنهوه، ماشناي، ماشين، ماشينهوه، مالان، مالای، مالشتن، مالين، مالينهوه، مشتن، وه ماشتن، وه مالين، ۵- نه سترينهوه، نه وه مالای، پاک کردنهوه، پاک کردنهوه، پاک کردنهوه، پاک کردنهوه، پاک کردنهوه، پاکه وکردن، پاکه وه کردن، پوخته کردن، ته ميسکردن، خاوتنکردن، خاوتن کردنهوه، داوه راندن، داوه رانندن، دهر دان، سترينهوه، سرپهوه، گزي و نه دای، گه سگدان، ماشانن، ماشتن، ماشناي، مالای، مالين، مالينهوه، ۶- به تالگړدن، بي ناوه رۆک کردن، پاک کردنهوه، پاک کردنهوه، پاک کرده، پووک کردن، خاليکردن، دهر دان، روهارتن، فالاکردن، فاهيکړن، فالاکړن، والاکړدن، والاکړده، وه لاکړدن، هاليکړدن، هاليکړده، هوويلکردن، هيساکړدن، ۷- به نوپژ کردن، ۸- پاک کردن، پاک کردن، پيشت ليکړدهوه، تويکل ليکړدهوه، پيشت ليکړه دامالين، سپی کردن،
 - پاک کن: نه سترهوه، بمال، پاک کړه، پاکه روهوه، پيسی لابه ر، خاوتنکړهوه، خاوتنر، رهنک، سر، سرهوه،
 - پاک کندنه: ۱- پاک کن، ۲- خاوتنکړهوه، گه سگ دهر، مال، ۳- پاک کردهوه، خاوتنکړهوه، رهنک لابه ر، ژهنگ لابه ر، هه رماکيکي کيمياوی که پيسی نه سرئ،
 - پاک کردن/گرداندن/گردانیدن):
 - پاک گرداندن: پاک کردن) پاک
 - پاک گردانیدن: پاک کردن) پاک،
 - پاک گردیدن: پاک شدن) پاک،
 - پاک گشتن: پاک شدن) پاک،
 - پاک گفتار: پاک سخن،
 - پاک گوهر: پاکزاد) پاک،
 - پاک گهر: پاکزاد) پاک،
 - پاک مرد: صالح،
 - پاک مغز: بيري پاک، زاناه، زيره ک، ميتشکپاک، وريا، وشيار،
 - پاکمنش: پاکسرشت) پاک،

- پاکداد: به ثينساف، دادگر، عادل،
 - پاکدامان: پاکدامن) پاک،
 - پاکدامن: پاريزگار، پاريزگار، پاکداو، پاک داوین، پهره يژگار، تاييه، ته رکه دنيا، خوپاريز، خوپاريز له خو شيبه دنيا، دامينپاک، داوتنپاک، دژکام، دوور له گوناح، ده هه منپاقز، له خراپه به دوور، فه هؤ، هيمؤ، هيمي،
 - پاکدامنی: پاريزکاری، پاريزگاری، پاکداوی، پاکداوینتی، پهره يژگاری، تاييه، ته رکه دنيا، خوپاريز، دامين پاکي، داوتنپاکي، دژکامی، دووری له گوناح، دووری له خراپه، فه هؤی، هيمؤی،
 - پاک درون: پاکدل،
 - پاکدست: دزی نه کهر، ده ستپاک، راست ودروست، سه راست،
 - پاک دل: بي بوغز، بي کينه، بي پيا، بي قیل، پاکدل، دلپاقز، دلپاک، دل پاک وبي قیل، دلپاس، دلپاست، دلپاسف، دلشه کهری، دلوده روونپاک، ده روونپاک، ساف، شيرپاک، نيازپاک، هزرياش، هشپاک،
 - پاکدلی: بي پيايی، بي قیل، پاکدلی، دلپاکي، دلپاستی، دلپاسفی، دلوده روونپاکي، ده روونپاکي، سافی، شيرپاکي، هزرياشي، هشپاکي،
 - پاکدووی: دادروون، دادروونی که ناره ی چلک به سه ريه کا، داشکاندن، داشکانن، داگرتن، داگرتنهوه، داگيراندن، دانوشتانندن، دانوشتانندهوه، هه لئو وچانندن،
 - پاکدیده: چاوپاک، دیده پاک، نه زه رپاک،
 - پاکدین: فاینپاک، دینپاک، دین دروست،
 - پاکرای: بيري پاک، زاناه، هزري پاک،
 - پاک رفتن: پاک گه سگدان، خاوتن مالين، جوان مالين،
 - پاک روفتن: پاک گه سگدان، خاوتن مالين، جوان مالين،
 - پاک رو: پاک چهر) پاک،
 - پاکروان: پاکسرشت) پاک،
 - پاکروب کردن: پاک رفتن) ن- پاک،
 - پاکروز: پوژی پوون، پوژی پووناک،
 - پاک روی: پاک چهر) پاک،
 - پاکزاد: پاکزاده) پاک،
 - پاکزاده: به سه سلونه سه ب، سه سل، سه لالزاده، په سه ن، ره گه ز پاک، شيرپاک، نه جيب، نه جيمزاده،
 - پاکزادگی: سه لالزاده یی، په سه نی، ره گه زپاکي، شير پاکي، نه جيب زاده یی، نه جيمزاده یی،
 - پاکزبان: راستگو، راستويز، پاسواچ، پاسويز، زمانپاک،
 - پاکزن: زنی پاک، زنی داوتن پاک،
 - پاکسازی: ۱- بزار، وه زار، هه لوه زيزی، هه لوه يژيزی، ۲- دهر کردني که سانی ناله بار يا گه نده ل داموده زگايه ک، وه دهر کردن،
 - پاکسازی کردن: پاک کردنهوه، پاک کردنهوه، پاک کرده، پاکو پيس ليک کردهوه، وه زارتن، وه زاردن، هه لوه يژاردن،
 - پاک سخن: زمانپاک، قسه دروست، قسه پاک،
 - پاک سر: پاکسرشت) پاک،
 - پاکسرشت: خو شسرشت، داوتن پاک، دلپاقز، دلپاک، دلوده روونپاک، ده روونپاک، ره گه زپاک، گه وه رپاک، هزرياش،
 - پاک سيرت: پاکسرشت) پاک،
 - پاک سير: پاکخو) پاک،
 - پاک سيرت: پاکخو) پاک،
 - پاک شدن: ۱- بيتاوان بوون، بيگونا بوون، پابوونهوه له گونا هان، ۲- پابوونهوه، پاکزبوونهوه، پاکزکرانهوه، پاکبوونهوه، پاککرانهوه، پاک کرانهوه، پيسی ليوونهوه، خاوتنبوونهوه، خاوتنکرانهوه، داوه رفين، ۳- به نوپژ بوون، پابوونهوه له حوزر، پاکبوونهوه، ته ميس بوونهوه، ته ميس کران،

پالهنګ: ۱- ټهوپهټکۀى له لايه کى لغاوى ټهسبى دههستن و ټهسپه کى له گه ل ټيخترمه پي ټاده کيشن، په تي بهستنوهى ديل يا نيچير، ټيشمه، هه قسار، هه وسار، ۲- پالمهنگ، پالههنگ، نير، نيره، نيل، نيل، نيله، نيله، ټيله، هووييه، يوز،

پاليدن: ۱ - پالودن (۵)، ۲ - تمام شدن،

پاليز: ۱- باغ، گولستان، ۲- بويسان، بيستان، پاريز، پاريز، پالير، پاليز، کشت وکياز، کيار، مختى، مخمخک، مهختى، ۳- بکيلگه، کيلگه، مدار، مهزرا، مهزره، موچه، هيگا، هيگا، يانگه،

- پاليزبان: - (پاليزوان) - پاليز،

- پاليزديمى: بيستانه ديم، وهرز،

- پاليززار: - پاليز،

- پاليزکارى: بيستان چاندين، سهوزى چاندين،

- پاليزگاه: - پاليز،

- پاليزوان: بويسانه وان، بيستانجى، بيستانه وان، پاريزقان، پام: - وام،

پامچال: باگر، گولبههار، گولبههار، هاله کؤکه باخى، هه راله به هاره، پامچال طيبى: ټاله قوق، ټاله کؤک، هاله کؤکى، هه راله، پامس: که سيکه له بهر گرفتارى له هيچکوى حه جيمي نه يي،

پان: بيروکۀى يه کييتى ټاييى يا نه ته وهى،

پان اسلاميسم: بيردؤزى يه کييتى هه موو موسولمانان،

پانتوگراف: ټاميرى له بهر هه لگرتنه وهى وټنه نه خشه،

پانتوميم: نيشاندانى بيرو باهت و هه سته کان به جوولاندنه وهى ټه ندام،

پانجده: پازده، پانزده، پانزده، پانزده، پانزده،

پاندول: ټاويزه، باندول، به حه واهه لؤاسراوى به ته که ته ک، به ندول، پاندول، شنل،

- پاندول ساعت: پاندول، پاندول ټى ساعات، له ننگره، ليزوک، مه ندول،

پانزدهم: پازده، پانزده، پانزده، پانزده، پانزده،

پانزدهم: پازده هم، پانزده هم، پانزده هم، پانزده هم، پانزده هم،

پانزده مين: پانزده مين، پانزده هه مين، پانزده مين، پانزده مين،

پانسمان: برين پيچان، برين پيچى، پانسمان، وه پيچيه،

پانسمان کردن: برين پيچان، برين پيچى کردن، به ستنى برين، پيچانى برين،

پانسبون: شوئى لي مانه وه نان خواردن که پوهله کۀى مانگانه ده درئى،

پانصد: پينسه د، پينسه ت،

پانصدم: پينسه ده م،

پانصدمين: پينسه ده مين،

پانکراس: شيبلىک، شيبلاک، شيبلىک،

پانگولن: مروچه و خور، ميرووله خور،

پانوراما: ۱- په ردهى گه وروه خړى نيگار له سر که له ديوارو سه برانى خړى ده دن وه هر که س له نيوه راستى ټراوه ستى و چاوى ليکا وه ده زانئى له ټاسمانئى ده بيئى، پانوراما، ۲- هه ربينا يه کى ټه شوئى هه يي،

پانه: ۱ - ټغاز، ۲ - چلمرد،

پانى: - آب،

پاوچک: ته پاله، دهوه،

پاي: ۱ - بخش: ۲ - پا، ۳ - بهر جوت، ۴ - هاويه يمانى، هاودهنگى،

پالفته: - پالوده (۱)،

پالکان: - پالکانه،

پالکانه: ۱- ده ربينه به که به دى ليبرا ته ماشاى ده ري ده کړئ، ۲ - غرقه، ۳- سه ربايى بهرز، ۴- پارسهنگى ته رازوو،

پالکى: که زاوهى سه رټاوه له، که زاوهى يي ټاسمانه، هه په زانه، هه په زانئى، هه لؤرکه، هه مچؤلا، هيزؤک، هيلان، هيلان، هيلانؤکه، هيلانئى، هيلک، هيلک، هيلانئى، هيله کان،

پالگانه: - پالکان،

پالگى: - پالکى،

- **هميالگى:** ۱ - هم رديف، ۲- پيکه وه له که زاوه به کدا، هاوکه زاوه،

پالنده: - پالالا (۴)،

پالنگ: - پالک،

پالو: بلج، بلج، بلجى، بله ت، بله تي، بووهيشک، بلج، بلجى، ته نگيز، رټلى، گفويشک، گفيژ، گفويش، گفويشک، گؤشک، گؤيجه، گؤيژ، گوفيشک، گومش، گووز، گووهوشک، گوهيژ، گووهيشک، گؤيج، گؤيژ، گويشک، گهووز، گهيشک، گيچ، گيرچ، گيژؤک، گيژه له، گيژؤ،

پالوازه: باهليلسک، جؤلانه، جؤلانه، داردووله کان، دنکلافستان، دهيدىک، زرنازيق، لارئى، لهؤ، لهلوه، لهيلووک، هه پازفه، هه لؤرک،

پالواسه: - اندوه،

پالوانه: ۱ - پالاون، ۲ - پرستو،

پالوايه: ۱ - پالاون، ۲ - پرستو،

پالونک: کؤمؤدى نيوديوار، که نټور، ناوديوارى،

پالود: - پالوده.

پالودگى: بيخه وشى، پالټوراوى، سافى،

پالودن: ۱- ټاله ييژ، ټه رهنه يي، بيژان، بيژان، بيژن، پيچايره، دا بيژان، دا بيژن، دا بيژن، که وکردن، له بيژنگ دان، له که ودان، له هيلگ دان، ويژان، ويژان، هووربزار، هووربزارکرن،

هيله گکردن، ۲- پابوونه وه، پاقژبوونه وه، پاکبوونه وه، خاوتنبوونه وه، ۳- تراويدن: ټيچوون، لټچوون، ده لان، ۴- به تالکردن، بيئاوه رؤک کردن،

پاکردنه وه، پاک کردنه وه، پاک کردهى، پووک کردن، خالیکردن، دهردان، په وارتن، فالاکردن، فاهى کرن، فالاکرن، والاکردن، والاکردهى، وه لاکردن، هالى کردن، هالى کردهى، هوويلکردن،

هيساکردن، ۵- بيخه وشکردن، پاراندن، پارزين، پاک کردنه وه، پاک کردهى، پالافتن، پالاندين، پالافتن، پالافتن، پالفته کردن، پالو، پالوتن، پالين، په رزنائى، په رزنهى، ترهاندن، تلاندن، خاوتنکردنه وه، داوه راندن،

داوه راندين، نسلاندن، نه سه لئايش، نه سه ليايش، وه راندين، ۶- پالوته بوون، پروونبوونه وه، ۷- به خؤرايى چوون، به خه سارچوون، به فيرؤ چوون، جهده س به رشيهى، جهده س شيهى، خه سارچوون،

دهسه نه به رشيهى، له دهسه سچوون، زايله بوون، ۸- به خؤرايى دانان، به خه ساردان، به فيرؤدان، خه سار کردن، زايله کردن،

پالوده: ۱- بزارده، پالوته، پالياه، پوخته، په رزيا، کورته، ۲- په پالوتنه دا کراو، پالفته، پالاو، پالوته، ساف کراوى تراو، والاوت، ۳- فالوده: پالوده ۴- ټيکه لؤوى ورده ميوه ده شه ربه تاودا،

پالوده بازار: ده بنه وه پر، رواه ت باش و ده روون پيس،

پالوده سرکوى: ده بنه وه پر، رواه ت باش و ده روون پيس،

پالوس: کافورى (خه و شدار ناخاليس)،

پالوش: کافورى (خه و شدار ناخاليس)،

پالونه: - پالا،

- پالونه تر که اى: سکر، سه له،

پای کلاغ: ۱ - پاکلاغي، ۲ - خه تيکي زورناحهزه،

پایگاه: ۱ - پایاب، ۲ - پایمزد، ۳ - پایه، ۴ - پیشگاه، ۵ - پیتین (پنجه وانهی سهرین)، لای پی، ۶ - جیگه ی پی، جی پی، شوی پی، ۷ - جیگا، شوین، ئوووزەر، ته فگهر، جا، جاگه، جه، جهی، جی، جی، جیگا، جیگه، ده رفهل، ده قهر، دیله ف، ژه (ته نگزه)، شون، شوین، شووین، قاست، قوئاغ، گاز، لور، ماوا، مه لبه نند، مهوق، ههرون، یاناخ، یاکه، یاگتی، یهر، ۸ - مقر: بنکه، بنه، بنی، پیگه، مه قهر، مه کوز، مه کوزگه،

پایگاه ساختن: ۱ - ئهره مەزیا، جیگرتن، جیگیر بیوون، دابه زین، دامه زران، داوزان، داووزان، داوه زین، لیدامه زران، مز لکردن، مز لگرتن، ۲ - ئهره مەز زانی، جیگا پیدان، دابه زانندن، دامه زرانندن، داوزانندن، داوزانن، داووزانندن، داوه زانندن، مز ل پیدان، ۳ - به پی پی پله جیگی دانیشتن، بۇدیاریکردن، ۵ - پایه وپله پیدان، پایگاه: له جینی نزم، هه رچی به رچی، پایگاه: - پایگاه،

پایگزار: ۱ - پایمزد، ۲ - قاصد پیاده: په یکی به پی بیان، قاسیدی به پی بیان، نامه بهری پیاده،

پایمال: ۱ - به پی کوتراو، به رپا، به رپی، به رپی خراو، به رپی دراو، پا خوش، پاخوه شه، پاسا، پاساو، پاشیل، پامال، پایه مال، پتوار، پهلخ، پیته ست، پیخوس، پیخوست، پی ریخراو، پشیل، پیکوت، رهوس، زیر پی خراو، سمکوت، له قه شیل، که زاوه ی سه رئاوه له، ۲ - به رچه پوک، به رده، به رده ست، بیده سه لات، په ست، تیماو، داماو، دامه نه، ده رده دار، زوین، زه بیوون، زه لیل، ژیر چه پوک، عاجز، عیجز، عیدز، ده رمه نه، له جه، له نیو چوو، ۳ - هدر رفته: باتلبوو، به خورایی چوو، به فیر چوو،

پایمال شدن: ۱ - زیر پاشدن: به رچفین، پیته ستکران، پی ریخران، پی شیلکران، ژیر پی خران، ۲ - باتلبوو، به خورایی چوو، به خه سار چوو، به فیر چوو، پی ریخران، تولا نه وه، تید چوو، خرا نه ژیر پی، ژیر پی خران، له ژیر پیدان له نیو چوو، وردوخاش کران،

پایمال کردن: ۱ - ئهره شلای، به پی شیلان، به ریا خستن، به رپادان، به رپی خستن، به رپی دان، پایاساوین، پایانان، پاخوش کردن، پاخوه شه کرن، پاشیل کردن، پاشیل کرده ی، پانکر دنه وه، به رچفانندن، پیته ست کردن، پیته س کردن، پیخوست کردن، پی ریخستن، پشیل کردن، پشیل کردن، ته پسر کردن، چیر پاکه ده ی، خستنه ژیر پی، داشیلان، ژیر پی خستن، سمکوت کردن، شیلان به پی، له قه شیل کردن، مچکران، ۲ - باتل کردن، به خه سار دان، به خورایی دان، به فیر چوو، پی ریخستن، تودند نه وه، تید چوانندن، خستنه ژیر پی، ژیر پی خستن، له ژیر پیدان له نیو بردن، وردوخاش کردن، پایمال گشتن: - پایمال شدن،

پایمالی: خو گنخانندن، دست له سه رده ست دانان،

پایمان: ئیراده قایم، به ئیراده، ده مسوور، سوور له سه ر مه به ست، قایم، پایمزد: ۱ - ئیرمان، باکو ره، بچوک، بسپور، بنده ست، به رده ست، به نی، به نده، پاکو ره، په رسار، پیا، پیاو، پی شخمه ت، پیکو ره، چوکار، خزمه تچی، خزمه تکار، خزمه تگوزار، خوبزه، خولام، خولام، راز که، رازه کار، رازه وان، زلام، زه لام، ژیر کیسه، غولام، غولام، کار دار، که مبه ربه ست، که مبه ربه ست، گوری، مزور، مه رف، نو که، نو که، هژمه، هه شمه ت، ۲ - بره فان، به رفان، به رفان، به ره وه، به رفان، به ریوان، بیس، قبراخ، قبراغ، قبراغ، کوسته ک، مه نجی، میانچی، ناوبزی، ناقبزی که، ناقبزی شان، ناقچی، ناقچیت، ناوبچی، ناوبزی کار، ناوبزی که، ناوبچی، ناوجی که، ناوه ندیار، نیوانین، نیوانجیکار، نیوبزه که، نیو بزیکار، نیوبزی که، نیونجی، نیونجی، نیوه ندیار، واسیته، هاجاس، هاجاس که، هه جاس، ۳ - هاریکار، یار، یاریکار، یاریده ده، یاریده ر،

پایمردی: ۱ - شفاعت، ۲ - به رگایی، به رفانی، به رفانی، به ریوانی، پیناوی، قبراغی، قبراغی، کوسته کی، میانجی که ری، ناقبزی، ناقچیتی، ناوبزی، نیوبزه، نیوبزی، نیوبزی، نیوبزی، ۳ - ده سگر وپی، هاریکار، یاریده ، ۴ - پاپته وی، خوراکری، راوه ستاوی، مه ردا به تی، مه ر خوزی، میتری،

پایمردی کردن: ۱ - بۇپاران هوه، شه فاعه تکر دن، ۲ - به نیوان راگه یشتن، به رگایی کردن، به رفانی کردن، به رفانی کردن، به ریوانی کردن، به نیوانیان راگه یشتن، پیناوی کردن، قبراغی کردن، قبراغی کردن، کوسته کی کردن، میانجی که رده ی، ناقبزی کردن، ناقبزی کردن، ناوبزی کردن، نیوان کردن، نیوبزه کردن، نیوبزی کردن، نیوبزی کردن، ۳ - ده سگر تن، هاریکار یکردن، یاریده دان، ۴ - پاپته وی کردن، خوراکری کردن، راوه ستان، مه ردا به تی کردن، مه ر خوزی کردن، میتری کردن،

پایمزد: پالاد رانه، پالامز، پامز، پیلامز، پیلاد رانه، پیمزک، قه ده مانه، کالده رانه، کراپا، کراهه پا، کراهه پا،

پایندان: ۱ - ایلیچی، ۲ - رهن، ۳ - کفشکن، ۴ - کفیل، ۵ - میانچی،

پایندگی: ئه وه مه نه ی، به رده وامی، به قا، تا هه تایی، خوراکری، ده وام، راوه ستاوی، قایمی، مانه وه، نه مری، نیمه رده نی، هه رمان، هه ربوونی، مه هیشه ی،

پایندگی کردن: ئاگاداری کردن، سه ر په رشتی کردن،

پاینده: ۱ - پیرجا (۲)، ۲ - به تا قه ت، به ده وام، به رگر، به رگه گر، پایه دار، خوراکری، خورگ، دلقه، ده مسوور، ده وامینه، شازده هه ناسه، قوت وقایم، قه وی، موکوم، مه حکم، وهر گر، ۳ - ئاگادار، ئاگالین، کرمان، به ربهر، بینهر، بینیار، توشاچی، ته ماشاکار، ته ماشاکه، ته واشا کار، چافدیژ، چافدیژ، چاوتیژ، چاودیز، چاوه دیژ، چوله سه ر، چاویار، چاویژ، دیتهر، دیتیار، رامین، روانه، سایه، سه سخیر، سه ریکار، سه سیر که، که تیان، گوته قولاغ، مراقب، مقات، مقاته، نه پی توخ، نه پی توک، نه رفان، وریا، هه فچاف،

پایور: ۱ - پایه به رز، پایه دار، پایه وه، پله دار، خاوه ن پله ی میری، ۲ - ئه فسه ری پویس، ۳ - ئه ندام، کادری ری ک خراو پی ک،

پایون: خشل، زیزو نه به ر،

پایوند: ۱ - (پابند) - پا، ۲ - پیک پیاده،

پایه: ۱ - اصله: داری بومتور به کردن، داری متور به له سه ر کراو، ۲ - بنیاد: بن، بناخه، بناغه، بنجاخ، بنجینه، پایه، شه نکه ست، قاعیده، هه رچی شتیکی له سه ر دامه زرتین، ۳ - دامنه: دامین، داوین، ۴ - درجه: ئاپروو، ئوود، ئوودا، ئیحتیرام، بایی، بنده سی، پاس، پاگا، پاگه، پایه، پایه به رزی، پله، پله وپایه، په رای، پله، پله وپایه، په رای، په ره، په ره، په ره، په رسه، په ری، په یسک، پی، پیله لک، ترنگ، جاه، جایه گا، جه لال، جه لال و شکو، چه پ (چه پیکی ده به ر ئه ودا نیه)، حورمه ت، خارنج، خیه وت، ده ره جه، رازه، روتبه، رومه ت، ریز، زی، سه ننگ، سه نگو ره نگ، شان، شانو شه وکته، شکو، شه وکته، شیدوبید، عیزه ت، فه ر، قه در، قه در و حورمه ت، قه در و مه رته به، گفاند، مه رته با، مه رته به، نرخ، وهج، وهج، هره مت، هند، هورمه ت، هیژایی، هیژا یه ز، یه ز، ۵ - رته به رادارات: پله له فه ر مانگه دا که به پی پی رابردو و ماوه ی کار ده درتی به مووچه خوران، ۶ - ستون: ئه ستوون، ئه ستوون، ئه ستوونده ک، ئه ستوونگ، ئه ستوونک، پاسکه دار، بوان، به رچی، پاچه، پاژه، پایه، ته ژه، تیرک، تیره ک، تیره گ، تیلا، چلاک، چله، چله ک، چه ره گه، چه لاک، چه له که، چه له گه، خیزه ره، دنگه (له خشت و چیمه ننو و شتی وا)، ده رقیل، ده سه تک، دیره ک، دیره گ، ستون، ستوونده، ستوونه، ستوون، ستینگ، شه قله، قه سپ، قیسپ، کزوره ک، کزوره، کوله که، کوله که و (زیر بالار)، کوله که، کوماچ، کوماچ، کوماچ، کیران، گولته، له ی، مه ردا یاق، هه ستوون، هه سوون، هه لووک، هه وسی، ۷ - قایمه: پیچک، پیچکی سه نده لی و کورسی، خرته ک، ۸ - قدر: حورمه ت، ریز، قه در، گه وره یی، ۹ - پایه، پله، ده ره جه، مه رته به، ۱۰ - ئاستی کار مه ند له فه ر مانگه یه کدا،

داهوزين، شكان، شكاني قيمهت، كه مېوونهوه، له كورتيداني
 نرخ وده ركهوت، هاتنه خواري نرخ، هه رزان بوونهوه،
 - پايين آمدن از خريشيطان: بهر زم بوون، دهست له لاساري
 هه لگرتن، هاتنه رده دايه،
 - پايين آوردن: دابه زاندين، داکيشان، داگرتن، داهيتان، کم کردنهوه،
 نهره وه زنه، نويکردن، هيتانه خوار، هيتانه خوارهوه،
 - پايين آورده شده: دابه زيو، دابه زتندراو، داگرتوو، هاورده له سهر
 بوخوار،
 - پايين افتادن: نهره كه فته، نهره كهوته، به حهر زيدا كهوتن،
 بهر بوونهوه، بهر وه بوون، بهر ميندا كهوتن، بهر زرا كهوتن، بهر زيدا
 كهوتن، تهرابوون، تهر كه بوون، تهر كه بوونهوه، خواره و كهفتن، داکهفتن،
 داکهوتن، كووربوونهوه، كوژتن، كوژته، كهتن، كهفتن، كهوتن،
 كهوتن، كهوتنه خوار، كهوتنه خوارهوه، كهوتنه عهري، كهوتن،
 كهوتن، گايي، گلسه، گليراي، گليرويه، گناي، گنايش وارو،
 لهپت، واربيش، ودره وه بين، وهرسان، وهرسيان، وهرسين، وهر وپين،
 - پايين افكندن: ← (پايين انداختن) ← پايين،
 پايين انداختن: ۱- خسته خوارهوه، داخستن، فپداننه خوار،
 وزه شره، وسه يره وار، ۲- شوړ كردهوه، شوړ وه كردن، وسه يره،
 - پايين پرست: بهر فرمان، بنده، بهني، پكار، پرستار، خزمه تكار،
 قهره واش، كار كه،
 - پايين پرستي: ۱- نيتاعت، بنده يي، خزمه تكار،
 سردانه واندين، مل راكيشان، ۲- بندگي،
 - پايين تنه: به شي خواره وي پشتمند له له شدا، پاقده، پاگژ،
 خوار پشتمند، لاي خواره وي له ش،
 - پايين دست: به شي خواروو، به شي ژړوو،
 - پايين رفتن: ۱- نهره لوه، نهره وه سهي، چوونه بن، چوونه خوار،
 چوونه خوارهوه، چوونه ژړ، دابه زين، داچوون، داوزان، داوزيان، داوه زان،
 داوه زين، نزمبوون، نهرسيان، نيشتن، وه سهره، هه زان،
 هورن نيشته (پرنده)، هه لنيشتن (پرنده)، ۲- داخزين، كزبوون،
 كه مېوونهوه،
 - پايين ريختن: ۱- نهره مجي، داړژان، داړژيان، پوكران،
 هه پړان، ۲- داړژتن، دارژين، داړشتن، داړپتن، پوكردن، مته،
 هه پړتن، هه رشتن،
 - پايين ريخته شده: نهره مجيا، داړژاو، پوكراو، له سهره وه بوخوار
 پړاو،
 - پايين كشيدين: نهره كيشي، دابه زاندين، داکيشان، داکيشانه خوار،
 دانه واندين، پوو خاندن، كيشانه خوار، له ناوېردن، هيتانه خوار،
 - پايين گرفتن: داژه ندين، داژه نن، داژه نين،
 - پاييني: خواره وي، خوارگين، خوارين، وارين،
 پيتك: بول (بوله ترين، بوله هه نگوور)، بوله، بولي، بهر گواره، به ننگه،
 ترمسك، ترمه سك، ترناچك، ترناچكه، ترناسك، تلمسك، تلماسك،
 تلمسك، تلميسك، تلميسك، تلماسك، جيسرک، خزلک، زانقله،
 زانقوله، زمه مبول، زهنگال، زهنگه ته، شتووف، عه تفك، كه زه ب،
 گوورن، هيتشوله هيتشو،
 پيگي: بهسته زماني، بهسه زواني، حولي، ساده يي، ساده كاري، كه م
 سه ليقه يي، گيلوكه يي، گيلي،
 پيه: ۱- په په، نان به زماني مندان، ۲- پخمه،
 پت: گول، گورولتي، گولوله،
 پت: ۱- آهار: ده قاق، شو، ۲- سريش: نهر سرتلك، جريش، چريش،
 چريش، زريش، سترک، سريش، سريش، شريش، شريش، شريش، گولک،
 ماسريشمه، ۳- کرک: سالوق، کووروو، کولک، گروک، لوا،
 ههري، ۴- هرچيز نرم: نهرم، هه رشتيكي نهرم،
 پت: موزكه،

- پايه پايه: برې، برېره، بره بره، بهر وه بهر، بهر بهر، بهر بهر، بهر بهر، پچک
 پچک، پله پله، پيچ پيچ، پيچ پيچ، توزه توزه، دهره دهره، جهه، کم کم،
 کم کم، کم کم، کم کم، کم کم، کم کم، کم کم، گوفاقوفا،
 نهخته نهخته، واره واره، ورده ورده، وه وه وه، هن بهن، هنوهنوه،
 هوورک هوورک، هيدي هيدي، هيوره هيوره،
 - پايه دار: ۱- به قودرت، به قدر، به هيز، خاوه نپله، دهسته لاتدار، ۲-
 پاچه دار، پايه دار، پيچکار،
 - پايه پل: پاكل، پاكله، پايه پرد، گل، کله،
 - پايه درخت: بنه دار، به ده نه يي دار، به ژني دار، قه دي دار، کوته ردار،
 - پايه دندن: چوکه يي ددان، پيشه يي ددان،
 - پايه ريزي كردن: بناغه دار پستن، خم دار پستن، خنده ك دار پستن،
 فه ناندن، هيم دانان،
 - پايه صندلي: پاچه قورسي، پيچكه قورسي، پيچكي قورسي،
 - پايه كوه: داميني چيا، داوتي چيا،
 - پايه گاه: ← پاينگاه،
 - پايه گذار: نفاقه، بناخه دانهر، بنيا تنهر، دانهر،
 - پايه والا: پله يي بهر، دهره جهه يي گوره، مهر ته به يي علا،
 - پايه ور: ← ارجمند،
 پاييدن: ۱- نه وه مهنه يي، دريژه كيشان، دهوام كردن، كيشان (ديري
 نپاييد)، مانه وه، ۲- پايدياري كردن، ۳- نه وه مهنه يي، ژيان، مان،
 مانه وه، مهنه يي، نهر مردن، ۴- ناگاداري، ناگاليبوون، بهر دايين،
 بهر پوپاړوږين، پارسستن، پايين، پايين، پوپاړوږين، ته ماياري، چاقدان،
 چاقديران، چاف ديراندن، چاقديري ليكردن، چاوديري، چاوله سهر بوون،
 چاوه ديري، چاوياري، چاويري، خسته ژير چاوه ديري، زيره فاني ليكردن،
 سهر پرستي، كيشك ليندان، گويقولاغبوون، وه بهر چاوه ديري گرتن، ۵-
 نيتيزار بوون، به ته مايون، ته ما دار بوون، ته ماوه ر بوون، ته ماير بوون،
 ته وادار بوون، چاقر پيوون، چاقتير بوون، چاويرانو بوون، چاوله پيوون،
 چاوله ريگا بوون، چاوتور بوون، چاونه تير بوون، چاوه روان بوون، چاوه پيوون،
 چاوه ريگه بوون، چاوه نواړ بوون، چاوه نوپوون، چاوه شوپو، چاوه پيوون،
 چه مپاړ بوون، چه مپاړبوون، چه هفتير بوون، ديده ر پيوون، پي نير بوون،
 له يقين بوون، ۶- تامين (۲)،
 پاييز: پايژ، پاييز، په هيز، په ييز، چري، سهر دوا،
 - پاييز عمر: روكاري پيري، سهر ده مي پيري،
 - پاييز گاه: پايان، کاتي پايژ،
 پاييزه: پايژه، پايژي، له پايژدا، له پايژدا بهر هه مهاتوو، له پايژدا
 پيگه يي، هي پايژ،
 پاييزه كاري: چاندين پايژه،
 پاييزي: ئي پايژي، پايژي، هي پايژ،
 پايي شدن: به دودا چوون، په يي چوون، له سهر چوون، وه دودا كهوتن،
 پايين: ۱- بن، بنه وه، بهر وه، پايين، په ست، خوارگ، خواروو،
 واروو، ۲- نوډي، خوار، خواره وه، دامين، داوين، ژير، لاي خواره وه،
 له پاي، له خواره وه، نزم، نشيف، وار، هار، ۳- بهر ده رگاي هوډه،
 جتي كهوشان، شوي تي كهوشان،
 پايين آمدن: ۱- ناماينه وار، نهره وه سهي، دابه زين، داوزان، داوزيان،
 داوه زان، داوه زين، داکهوتن، نزمبوونهوه، نزمويه يي، نشت، وه سهره،
 هاتنه خوار، ۲- نهرمان، نهره پيژاي، نهره وپاي، بهر بوونهوه، ته پيان،
 ته پخ بوون، ته پس، ته پس، ته پيان، ته پين، تيكته پين، تيک روخان، دا
 ته پين، دارمان، دارمين، دارپوخان، داکهوتن ديوار، داوه ران،
 داوه رزين، داوه رفين، داوه ريان، داوه رين، رفين، رمان، رمای، رمين،
 رووخان، رهمای، پيژاي، فلهشان، فلهشين، گندر، گندرين، ورم،
 ورمين، وهرين، وه شايش، وه شين، هاپه كردن، هپه فان، هپه فين،
 هه رافتن، هه رستن، هه رشين، هه رپتن، هه رپتن، هه رپتن، هه رپتن،
 هه رمان، هه رمين، هير فين، ۳- دابه زين، داوزان، داوزيان، داوه زان،

پُت آلود: ده قاقدار، دقاقدار، شۇدار، شۇدار، گەسكېكە پتارە: فلجەي دە قاقلىدانى جۇلا، گەسكە كۆلەي جۇلا، گەسكېكە جۇلا كرى پى تە پدە كا،

پت پت: ۱- پتەپت، پرتەپرت، پلئەپلئە، ۲- پرەپر، دەنگى ماتۇرىك كە خراب كارىكا،

- بەپت پت افتادن: پەك كەوتن، كەوتنە پرتەپرت، لەكار كەوتن، لەوزە كەوتن، لەهەز كەوتن، هەز نەمان،

پت پتكردن: پتە پتكردن، پتت: ۱ - استغفار، ۲ - پشيمانى،

پت دادن: هەلېم دانەو، پتتفت: ۱ - استغفار، ۲ - پشيمانى،

پتفوز: - پۆزە، پتسك: تۆخماخ، چك، كوتك، كود، كودك، كەپان، مېركوت،

هەتار (بزرگ)، - پتسك آھنگرى: كرشە، كوتكى ئاسنگەرى،

- پتسك آھنىن: كوتكى ئاسن، كيوون، گران، مەترەق، هەتار، هەترەك،

- پتسك چوبېن: خوتەرگ، خوتەك، داقۇق، كوتكى دارىن، مەردان، مەركوت، مەيكوت، مېركوت، مېكوت،

- پتسك دار: - آھنگر، - پتكرن: - آھنگر،

- پتسك سىنگشكن: زۇنپ، زۇنت، كوين، ماوەر، - پتسك كوب: - آھنگر،

پتسك: - پتسك، پتو: تەبىيال، ئەدىيال، باتانى، بەتانى، بەتانيە، پەتو،

پتو: ۱- ئىراق، بەربە پۆچك، بەربە پۆچكە، بەرتا، بەر پۆز، بەر پۆچكە، بەر پۆز، تاوگر، خۆرەوزان، خۆرەوزان، پووبە پۆز، سواف، وەر پۆز،

وەرەتا، ۲ - پرتو، پتواز: - پتوازە،

پتوازە: ۱- دارى تاتبە تى لەوتبەنى خاچ بۇ لەسەر هەلئىشتى بالندەى مالى، ۲ - پاسخ،

پت وپارە: زۆردراو، شپ، شرودر، شروور، لەتوبەت، پت وپېھن: بەرىن، پان، پانوبەرىن، پانوپۆز، پانوفرە، پانوهەراو، پېن،

پاستك، ولە، پتە: ۱- بلىت، پسولە، پتە، پتەك، پتھېل، جەواز، ۲- پەنگ،

چېم، كووتە، كۆمەلى گزۇگىاو چلۇچىو بۇگرتنى پىشى ئاو، - پتەبستن: جى جى كۆسپ ساز كردن لەجۇگەى زۆرسەربەرە زىردا،

- پتەراپەل دادان: تەختە خستتە سەرئاو، كار تىكدان، كار خراب كردن، - پتە طلب: - سفتە،

- پتە كسىراروى آبا انداختن: - (پتە كسىراروى آبا ريختن) - پتە، - پتە كسىراروى آبا ريختن: ئابروورېدن، ئى بن بەرەى

خستتە سەربەرەى، جندلئەلدان، رسوا كەردەى، رسوا كردن، سوروەدەر خستن، قاودان، قاوداى، لئ لەقاودان، لئ لەهەللا دان،

نەھىنى دركاندن، - پتە كسىراروى آبا فتادن: ئابرووچوون، جندلئەلدران، پسوا بوون،

سوروەدەر كەوتن، لئ لەقاودران، لئ لەهەللا دران، نەھىنى دركان، پتى: ۱- ئاچاغ، ئاشكارا، ئاشكرا، ئاشكرا، ئافتاوى، ئەشكەرە، بارەبار،

بەئاشكرا، بەرچا، بەردەر، بەردەز، بئېرەدە، بئېچوپەنا، پەرت، پەيداء، پىدا، حازر، حەيان، خوانى، خوياً، دەقەر، ديار، ديار كەوتوو،

ديارى، راستافە كرى، رۇشن، روون، روھند، زاندارا، زاھىر، سوور، سەرورەتاك، شتیار، فاشافاش، عەيان، كفش، كفش، كىفش، مالوم،

مسوگەر، منامنا، منى، مەلوموم، وازح، وازىح، وازىح، وەرەچەمى، وەك پۆزى روون، ھاینە، ۲- بدون: بەپى، بەدەر، بى، ژىدەر، فەدەر،

۲- لخت: بئېەرگ، بئىتووك، بئىجلك، بئىكنج، پەتى، پەتى ورووت، تازى، تازى، چەك، چەكە، چىپ، چىبەخ، رووت، رووتوپەتى، رووتوشرۇل،

رووتوقووت، رووس، روون، روھت، روويت، روويچ، روويس، ریت، زت، زلووت، زووت، زەلووت، شەل، فرى، قۇت، قووت، قووتەل،

قووتەلە، لوت، لۇت، لووت، ھىلاو، ۳- بى خورش: ئىشكى (نان پتى: نانى ئىشكى)، بەتال، بەترسى، بئى پتخور، پەتى، ترسى، خالى،

پتیار: - پتیارە، پتیارە: ۱- ئەھرىمەن، ئېلىس، درنج، دئو، دئوھەزەمە، ۲- بەلا، عەيب،

نسبەت، نەگبەت، ۳- دزايەتى، دوژمنایەتى، ركەبەرى، كىشە، ۴- ترسناك، ترستېنەر، تۆقېنەر، ناخەز، ۵- ئاخلىف، ئارداق، ئانوتۇن،

ئاواننە، ئاینوئۆین، ئۆین، ئىغفال، بلحات، بلعات، بنجامەتى، بەزاج، بەن، بەند، پەنگ، پېچوپلوچ، تەرفە، تەزویر، تەفرە، تەلە، تەلەكە،

تەلەكە بازى، چاپوچووپ، چاپوگووپ، چاغوبەنگ، چاوبەستى، چف، چلپ، حیلە، حیلە و حەوالە، خاپان، خاس، خلتاندىن، خلتان،

خەلتاندىن، خەلتان، خۇل كردنەچا، خەپۇ، خەلەتان، خەلەتباى، داوبازى، دغە، دووبارە، دوو روووى، پاووړیو، پاووړیو، پىپ،

پتو، ساختە سوپ، سووتار، سووتال، سووپ، سەگانە، سەگایەتى، سەگىتى، سەگىنى، سەگىتە، سىحربازى، شندى، شندىمىدى،

عۇین، فاك و فیک، فرتوفیل، فروفیل، فریب، فریو، فریودان، فریوداى، فوون، فەدەر، فەرەج، فەن، فەند، فەندوفیل، فەنوفوون، فیل،

فیلپازى، فیلتەلەكە، فیلودۇلاب، فیلوگزی، فیلەزانی، فیلک، قمار، قۇببە، قۇرتوپچ، قورۇك، قەمس، كەتن، كەلەك، كەلەكوكولەك، كەلەكە،

گر، گرى، گز، گزە، گزى، گزىكارى، گزىوگەر، گۇل، گۇلدان، گۇل لپدان، گەر، گەرگوپ، گەف، لاپان، لاس، لەبان، لئب، لئبەك،

لپ، لپ، لیت، مالات، مەكر، ناراستى، وەین، ھاوانتە، ھۆرخناى، ھۆرخەلەتیبەى، ھەنو، ھۇقە، ھەپە، ھەقە، ھەلخەلە تاندىن، ھەنگ، ھەو، ھیلە، یاتوو، ۶- ئەقل سووك، پەتەرى، پەتیارە، سەلیتە، شىتۆكە،

پتیارە مند: - پزراگن (۲)، پتیر: بوخچە، پریاسكە، پریسكە، پیارزگ، پیاسكە، دەستە بوخچە،

سارق، سەرگووھ، شالماشتە، قاتمە، گرت، گلده، پتیرە: - پتیارە،

پتیلە: پتیلە، پلئتە، فتیلک، فتیلە، فتیلە، فتیلە، فلیتە، فتیل، ماسول،

پچ: - كوه، پچار: - كوه، پچ پچ: گدى گدى،

پچردن: ئاگادارىكردنلە منال و نەخوش و...، پەرسىتارى كردن، پچشك: - پزشك،

پچشك ستور: - دامپزشك، پچول: جگ، چوو، قاب، مېچ،

پچ: - پوچ، پچازى: خانەخانە، شەترەنجى،

پچاق: چوقۇ، كىرد، پچشك: - پشك،

پچشك: - پزشك، پچشك ستور: - دامپزشك،

پچ پچ: پتاپت، پتە، پتەپت، پچ، پچە، پچەپچ، پستېست، پسەپس،

پستەپست، پشەپش، چپ، چپان، چپ چپ، چپوھۆز، چپە، چپە چپ، چپە دوو، چپوھۆز، چپوھوور، چرپە، چرپە چرپ، چرتە، چرتە چرت،

چرچه، چفه، چفه چف، چفه، چفه چف، چرپه، خه لوه، ژرلچه کی، سرپه، سرپه سرپ، سرت، سرتو خورت، سرتو قورت، سرت، سرت سرت، سرکوهوژ، سرکه، سرکه سرک، فته، فته فت، فچه، فچه فچ، فسکه، فسکه فسک، فسه، فسه فس، فسه کردن، فسه فس، قومه قوم، نج، وتوت، ورته، وزه، وزه وز، وسته (وسته نه یه)،

پچ پچ کردن: به سرت قسه کردن، سپساندن، جفه کردن، چپانندن، چپانن، چپه دوو کردن، چپه کردن، چرپانندن، چفانن، سرپانندن، سرتو خورت، سرت سرت، سرت سرت، سرکاندن، سرکانن، سرکه سرک، سرکه کردن، سکاندن، سهرینکه وه نان، قسه کردن به سرت، وزه وز کردن،

پچ پچه: ۱ - پچ پچ، ۲ - خسه خسه (پچ پچه برگه)، ۳ - سرتو خورت، سرتو قورت، قسه یه که بکه و نته سهر زاری خه لکو به سرت باسی بکن، قوو، ویت ویت،

پچیزیدن: ← غلطیدن،

پچشک: ← پزشک،

پچق: چه قو، چه قوو، کتیر،

پچک: چه قو، چه قوو، کتیر،

پچگم: ۱ - ایوان، ۲ - خانوی هاوینه، ۳ - گرگ،

پچکو: ← پنیرک،

پچل: ۱ - پلتوخ، شپرو، شرو شپرو، ۲ - پلشت، ۳ - پلیدی (۴)، ۴ - قبیح: نابرو و براو، نابرو و نکاو، نابرو و چوو، نابرو و نه ماو، ناوه سوو، نه تک کراو، به دننام، به دنناو، به دنناو کراو، به دنناو کراو، بیتا پروو، بیتا پروم، به ده دپا، به ده دی ناموس درپا، ترؤ، تولونگی، حه یا تکاو، حه یا چوو، حیز، خویری، خیروو، ده مدریژ، ده مد ک دریاگ، رسوا، پروو و شکر او، روسیا، ره زیل (هه ره زیلیم کرد)، رسوا، رسوا کراو، سووک، سووکو چرووک، قیچمه ز، نافقو، نام قهت، ناوزپا، ناوزپاگ، ناموس شکاو، هه تک لیچوو، هه تک، هه تکیاش،

پچ میانه: ← پوچ،

پچ و پچ کردن: ← پچ پچ کردن،

پچودن: پانوبونه وه، کوتران،

پچول: ۱ - پچول، ۲ - پچل،

پچوهرگ: وه گتیر (به شیوه زاره کی)،

پچیدن: ← پچیدن،

پخ: ۱ - به خ، کل، کهل، ۲ - پخ، پخ، پخه، پخه، وشه دهر کردنی سه گو پشیلوه... ۳ - به خ، به ه، به هبه، ۴ - پالوو (چهار پخ: چوارپالوو)، لا،

پخ: ← پخ (۲)،

پخ: پیسای، گوو،

پخ پخ کردن: برین (به زمانی مندا لان) دم گوئ برین، سهر برین، سهره برپه، گوئ و که پو برین، لووت و گوئ برین،

پخ پخو: ختو که، خوتو که، قانه قدی، قانه قدیکه، قانه قدیلکه، قدقانک، قدیکه، قدیلکانی، قدیلکه، قدیله، قلی، گلیرانک،

پخت: ۱ - پختن، ۲ - پز، ۳ - به شی ییکجار کولاندنی خوارده منی له ده فریکدا، ۴ - شیوه چۆنیه تی کولین، ۵ - ده کووره خستنی ده فری سوادت پیش وشک بوونه وه ی بوسور کردنه وه، ۶ - لگد،

پختکاب: ده زمانی ده ناوی کولیکراو بو پشوشوستنی له شی نه خوش،

پختکاو: ده زمانی ده ناوی کولیکراو بو پشوشوستنی له شی نه خوش،

پخت کردن: ← پختن (۱ و ۳)،

پختگی: ۱ - نیحتیات، به ره پز، پاریز، خول لادان، به ورپایی و تیپینی یه وه کار کردن، شکو (به شکوه چوممه ژور)، قایمکاری، له سهر ههستی، ههست پارگرتن، ۲ - کولای، کولیوی، ۳ - به نه زمونی،

به ته جرویه، پیگه یشتوو، جیکه وتوو، پساوی، سهر پتهاتی، گرساوی،

پختن: ۱ - ناماده کردن، تیگه یانندن، چاخ کردن، ده بار کرن، ساز کردن، نهرم کردن، ۲ - پخته شدن: پزین، پلچان، پلچین، بوختبوون، به زین، پیگه یین، کولان، کولیان، کولین، گریای، لئیران (غذا)، ۳ - پزاندن: برزاندن، پاتن (نان و غذا)، پزاندن، پلچانندن، په حتن (نان)، په زانن، په زین، پیتن، پیتن، پیتن، پیتن، پیتن (نان)، کردن (نان)، کولاندن، کولانن، گرینای، گرینه، لئیران (غذا)، ۴ - به هوی گهرمای زوره وه نازاردینن، پرووزان، سووتان، کولان، گرینه، گریه،

- پختن خلط: گه یشتنی به لغهم،

- پختن دیگ: چیشت لئیران، شیولئیران، کیشت لئیران،

- پختن ریش: گه یشتنی چلکی برین ونه رمبوونه وه وه ها که به هاسانی بکری خاوتنی که یه وه، گه یشتنی کوان،

- پختن زر: تواننده وه ی زپرو بیخه وشکردنی،

- پختن شغل: ناماده کردن کار، جیه جیکردنی کار، وه پختنی کار،

- پختن طلا: تواننده وه ی زپرو بیخه وشکردنی،

- پختن کسیرا: رامکردنی که سیک به قیلوته له که، ره گه لخو خستن و پازیر کردن به قیل،

- پختن میوه: گه یشتنی بهر، گه یشتنی میوه، ره سینی میوه،

- پختن هوسی: ریژان به جیکر بیرونی هه وه سیک له دلدان،

- پختنی: ئی کولاندنی، بو کولاندن، شتی کولاندنی، شیایو کولاندن،

- پختنی ساختن: ناماده کردن بو کولاندن،

- پختنی کردن: ناماده کردن بو کولاندن،

- پخت و پز: بوخت و بهز، چیشت لئیران، شیولئیران،

- پخت و پز کردن: ۱ - ناشیه زی کردن، چیشت لئیران، شیولئیران، ۲ - پیلان دارشتن له دژی که سیک، پیلان گیران، له دژی که سیک به قیل برپاردان،

پخته: به رانی سنی تا چوارساله،

پخته: ۱ - به نه زمون، به ته جرویه، تال و سوپری دیتوو، خاراو، له کل دهراتوو، ۲ - پاتی، پزا، پزه، بوخته، بوخته ده نی، په زیا، په زیاو، په لول، کولاو، کولیاگ، کولیو، لئیرا، لئیرا، کولیاگ، کولیا، ۳ - پیچه وانه کی، کال، گریا، گه ییو، گه یشتوو، گه یگ، ۴ - سووره و بوو له کلدان، ۵ - بیعه یب، بیکه ماسی، بیکه موکووری، تهخت، تهواو، دروس، دروست، ساز، کامل، کامیل، ۶ - به حوزوم حه ییا، سه نگی، سدن گین و گران، قورس، قورسو قوژ، قورس و قه مه، له سه رخو، له سه ره رخو و به حورمهت، کوپار، مرؤی به شه رمناوه ز، گران، گرانمیر (بویا)، من، مهند، منگ، نهشتی، یه کیتز، ۶ - تیگه یشتوو، دانا، زانا، ۷ - قوپی له کلدان سووره و بوو،

- پخته بر پخته: پارچه ی تانوی باش پرتسراو، پارچه یه ک پسه که ی خاونه یی،

- پخته خشت: خشتی سوور،

- پخته خوار: ← (پخته خور) ← پخته،

- پخته خور: ۱ - نیهمال، به خاوه خاوه، به خنخن، پاشگو پخه، تلار، تمبال، تهپ، تهپان، ته رال، ته پالی، ته مه ل، ته وه زه ل، خاویلکه، خه رسه ک، ساتور، سلپ، قنگ قورس، قونوگران، کاهیل، کاهیل، کاییل، کاییل، که هال، که هال، له شگران، ۲ - تازه زاوا، دام، زافا، چراغ، چراغ، زاما، زاوا، زما، میردی کچ یان خوشک، به زهن، ۳ - پارسه ک، چاسر، چنکچنک، چه لووس (سمج)، خازخازوک، خاکنشین، خوازه لوک، ده روزه چن، ده روزه که، سوالگر، گا، گه داد، له ته چن، مفته خور، ملؤزم، ۴ - حازرخور، حازرخوری بنسپه ری،

- پخته رای: ۱ - آزموده: به نه زمون، به ته جرویه، تال و سوپری دیتوو، خاراو، ژیر، ساردو گهرمی چیشتوو، له کل دهراتوو، ۲ - پارسا (۲)،

- پخته سخن: قسه پارا، قسه بوخت، قسه په وان،

چرچه، چفه، چفه چف، چفه، چفه چف، چرپه، خه لوه، ژرلچه کی، سرپه، سرپه سرپ، سرت، سرتو خورت، سرتو قورت، سرت، سرت سرت، سرکوهوژ، سرکه، سرکه سرک، فته، فته فت، فچه، فچه فچ، فسکه، فسکه فسک، فسه، فسه فس، فسه کردن، فسه فس، قومه قوم، نج، وتوت، ورته، وزه، وزه وز، وسته (وسته نه یه)،

پچ پچ کردن: به سرت قسه کردن، سپساندن، جفه کردن، چپانندن، چپانن، چپه دوو کردن، چپه کردن، چرپانندن، چفانن، سرپانندن، سرتو خورت، سرت سرت، سرت سرت، سرکاندن، سرکانن، سرکه سرک، سرکه کردن، سکاندن، سهرینکه وه نان، قسه کردن به سرت، وزه وز کردن،

پچ پچه: ۱ - پچ پچ، ۲ - خسه خسه (پچ پچه برگه)، ۳ - سرتو خورت، سرتو قورت، قسه یه که بکه و نته سهر زاری خه لکو به سرت باسی بکن، قوو، ویت ویت،

پچیزیدن: ← غلطیدن،

پچشک: ← پزشک،

پچق: چه قو، چه قوو، کتیر،

پچک: چه قو، چه قوو، کتیر،

پچگم: ۱ - ایوان، ۲ - خانوی هاوینه، ۳ - گرگ،

پچکو: ← پنیرک،

پچل: ۱ - پلتوخ، شپرو، شرو شپرو، ۲ - پلشت، ۳ - پلیدی (۴)، ۴ - قبیح: نابرو و براو، نابرو و نکاو، نابرو و چوو، نابرو و نه ماو، ناوه سوو، نه تک کراو، به دننام، به دنناو، به دنناو کراو، به دنناو کراو، بیتا پروو، بیتا پروم، به ده دپا، به ده دی ناموس درپا، ترؤ، تولونگی، حه یا تکاو، حه یا چوو، حیز، خویری، خیروو، ده مدریژ، ده مد ک دریاگ، رسوا، پروو و شکر او، روسیا، ره زیل (هه ره زیلیم کرد)، رسوا، رسوا کراو، سووک، سووکو چرووک، قیچمه ز، نافقو، نام قهت، ناوزپا، ناوزپاگ، ناموس شکاو، هه تک لیچوو، هه تک، هه تکیاش،

پچ میانه: ← پوچ،

پچ و پچ کردن: ← پچ پچ کردن،

پچودن: پانوبونه وه، کوتران،

پچول: ۱ - پچول، ۲ - پچل،

پچوهرگ: وه گتیر (به شیوه زاره کی)،

پچیدن: ← پچیدن،

پخ: ۱ - به خ، کل، کهل، ۲ - پخ، پخ، پخه، پخه، وشه دهر کردنی سه گو پشیلوه... ۳ - به خ، به ه، به هبه، ۴ - پالوو (چهار پخ: چوارپالوو)، لا،

پخ: ← پخ (۲)،

پخ: پیسای، گوو،

پخ پخ کردن: برین (به زمانی مندا لان) دم گوئ برین، سهر برین، سهره برپه، گوئ و که پو برین، لووت و گوئ برین،

پخ پخو: ختو که، خوتو که، قانه قدی، قانه قدیکه، قانه قدیلکه، قدقانک، قدیکه، قدیلکانی، قدیلکه، قدیله، قلی، گلیرانک،

پخت: ۱ - پختن، ۲ - پز، ۳ - به شی ییکجار کولاندنی خوارده منی له ده فریکدا، ۴ - شیوه چۆنیه تی کولین، ۵ - ده کووره خستنی ده فری سوادت پیش وشک بوونه وه ی بوسور کردنه وه، ۶ - لگد،

پختکاب: ده زمانی ده ناوی کولیکراو بو پشوشوستنی له شی نه خوش،

پختکاو: ده زمانی ده ناوی کولیکراو بو پشوشوستنی له شی نه خوش،

پخت کردن: ← پختن (۱ و ۳)،

پختگی: ۱ - نیحتیات، به ره پز، پاریز، خول لادان، به ورپایی و تیپینی یه وه کار کردن، شکو (به شکوه چوممه ژور)، قایمکاری، له سهر ههستی، ههست پارگرتن، ۲ - کولای، کولیوی، ۳ - به نه زمونی،

- پخته شدن: پخته بوون، کوئن، کولیان، کولین، گرینای،
- پخته کار: ئاره قچینایگ، ئازاله کار، ئیشزان، بهئه زمون، بهدهست و برد، بهرده یار، بهر گهر، پسیوژ، تهردهس، تالیمدراو، تهردهست، تعلیم دادر، تهعلیمدراو، تهی، تهیه و بووگ، چنگه، چهنه زان، جهرجه، جهرجه، جه کارنه به نامای، چالاک، چنگه، چهنه زان، چتی، حاملو، حاملیندراو، خاراو، راهاتوو، راهاتی، راهیندراو، راهینراو، زانه چان، زه بریه دهست، زه بردهست، ژیلافه، سهر پاست، سهرناس، شاره زاء، شه ره زاء، شاک، عاملاو، غارا، فهنتازی، فیترکراو، فییره کار، قال، کارامه، کارامه، کاراشنا، کارابین، کارجوان، کارچاک، کاردیتوو، کاردیتی، کاردیده، کاردیه، کارزان، کارکرده، کارناس، کاره، کاراری، کرمار، که یکه، له یار، له کاره رهاگ، له کاره رهاو، له کارزان، لیزان، ماهر، ماهیر، مهحلان، مهزبوت، مهعلان، مهلاح، مهشقی پیکراو، وهستا،
- پخته کردن: ۱- ئاماده کردنی که سیک بوکاریک، راهینان بوکاریک، ۲- ته کمیل کردن، تمام کردن، ته مام کرده، ته واو کردن، کامل کردن، - خط پخته: خه تی جوان وو پیکو پیک، خه تی خوش، نو سراوه ی جوان، - زر پخته: زری بیخه وش، - نان پخته: نانی به پهنج و تیکوشان وهدهست هاتوو، نیعمه تی به ئاره قه ی نیوچاوان به پیدابوو، - کتاب پخته: نو سراوه یا کتیبی به وردی و لیکو لینه وهی ورد نو سراو، - نوشته پخته: نو سراوه یا کتیبی به وردی و لیکو لینه وهی ورد نو سراو،
- پخج: ← پهن،
پخج: ← پهن،
پخج بینی: دمفلج، که پویان، لووتیان،
پخج شدن: پانبوونه وه به پاو...، تولخانه وه، فلچبوونه وه، فلیقانه وه، له زیز گوشاردا پانبوونه وه،
پخج کردن: به رانبه رکردن له گهل، تولخانه وه، وه کیه ک لیکردن،
پخجودن: ← پخج شدن،
پخجوده: پانبوونه وه به پاو...، تولخواه، فلچبوونه وه، فلیقاوه، له زیز گوشاردا پانبوونه وه،
پخجیدن: ← پخج شدن،
پخجیده: ← پخجوده،
پخجیزیدن: ۱- پیچیدن، ۲- توتوز، نهوه تلیای، نهوه خلویایی، پلان، پلکانه وه، پلبان، پلبکیان، تاروکی، تلان، تلاننه وه، تلبوونه وه، تلتای، تلخواردن، تلدان، تلدا، تلوربوونه وه، تله بییه، تله بوون، تلیانه وه، تلیایو، تلیزان، تلیزبوون، تلیزبوونه وه، تلیزه بوون، تلینه وه، ته پاو تل، ته پوتل، جاله بوون، جاله بوونه وه، خرته گل، خلان، خلبوونه وه، خلوربوونه وه، خله بوون، خلیان، خلیانه وه، خلیران، خلیره بوون، خلیره بوونه بوون، خوتلاننده وه، خولویان، خولویان، خولویان، خولویان، شانه وشانکردن (بر پهلو)، فزه گه فزین، فزه لین، قنگه و تلوربوونه وه، قونوه تلیزبوونه وه، کلبوونه وه، گروزبوونه وه، گرپبوون، گلاربوونه وه، گلاره بوون، گلان، گلانه وه، گلبوونه وه، گلخواردن، گلدی، گلسه، گلان، گلوربوونه وه، گلوربوونه وه، گلبو بییه، گلبوون، گلیان، گلیانه وه، گلیرای، گلیر بوونه وه، گلیره بوون، گلیره بوونه، گندین، گومین، گهر سین، گه فلین، گهوزین، گلیربوون، گلیرین، لهسه رلازبوون، وره تانندن، وه گلیرایش،
پخزنی: پخکردن، به خلیدان، که لکاری، که لکیشان،
پخس: ۱- دل پیک گوشران له خه فهتان، دلئه لقرچان، ۲- ترنجاو، چرچبووگ، چرچولوچبووگ، سیسبووگ، قمرچی، قمرچی، قرجاو، کرژ، کملوشک، هورچرچیا، هورچرچاو، هورچرچیا، هورچرچاو، ۳- توانه وه ی پوون و میوویو به گهرما، ۴- تاسکه تاسک، پویشتی به ناز، شه لنگی، لاروله نجه، لاره، لهنج، له نجه، له نجه ولار، ۵- ریکهاتوو له نه داری و خه فهتان، سیسی نه بوونی و خهم، ۶- عیشوه، قه مزه، ناز،
- نازونووژ، نازونیمناز، نازو نیوناز، ۷- توانه وه ی لهش، کهم کردن، ۸- توانه وه ی پیوومیو به گهرما، ۹- بیره لوکبوون، چرچبوونی بیست به ئاو، ۱۰- دیمه کار، کشتو کالی بی هئاو به ره مهاتوو، ۱۱- ناقص، ۱۲- پرووزان، هاله پرووز بوون، هله پرووزان،
پخسانیدن: په ژمه رانندن، ترنجانندن، تیکترینجانندن، تیکترینجانجن، چرچکردن، دلئه لقرچانندن، ریکهتینان له نه داری و خه فهتان، ژاکانندن، ژاکنای، سیسکردن، سیسنای، له خه فه تی نه داری سیسکردن، هورچرچای، هورچرچانندن،
پخسیدن: ۱- پخسانیدن، ۲- په ژمه رین، دل هورچرچان، ژاکان، ژاکیای، سیسبوون، سیسبوون، سیسبوون له خه فه تی نه داری، سیسبییه، سیسیای، ۳- ئیشکبوون، پووتانه وه، په رمووچان، په ژمران، په ژمه ریه ی، ترنجان، ترنجیان، جه فلین، چرچبوون، چرچولوچ تیکه وتن، چرچه لاتن، چرچیان، چرچیان، چرچیا، چرمسانه وه، چرووسانه وه، چزین، چلمسین، چه مسین، چه لمسین، داقرچان، داقرچیان، دوژان، ده قشکان، زه ردبوون، زه ردبییه، زه رده هله گهران، زه ربوون، ژاکان، ژاکیان، ژاکیای، ژاکین، ژاکیه، ژوول، ژولیان، سیسبوون، سیسبییه، سیس و چرچبوون، سیس هله گهران، سیسیان، سیسیای، سیسیه ی، شه مزان، شه مزین، شه مسان، فرنجان، قرجان، قرجبوون، قرچه لاتن، قرجیای، قمرچین، قورمسین، قورمسین، قهرمچین، کرجیان، کرژبوون، کرژییه ی، کرژ هه لاتن، کرشیان، کرچین، کرمشین (کالا)، کرمشین، کورزه کردن، کورسان، کوشین، که رمشین، که رمه زین، کیپ، کیپ، گرز هه لاتن، گرزین، گلفچین، گنجابوون، گنج تیکه وتن، گهرچران، گه چران، گه چلان، گیر کردن، گیر کرده ی، لوچان، مرچقین، ویک هاتن، وشکان، وشکبوون، وشکبییه، هورچرچیا، هورچرچان، هورچرچان، هورچرچان، هورچرچان، هله قه مچان، هله کرچان، هله کرچان، هله کرچین،
پخسیده: ۱- پزمرده، ۲- پخس (۲)،
پخس: ۱- پخس، ۲- پراکنده، ۳- پهن، ۴- بلاو کردن، بلاو کردنه وه، بلاوه، بلاوه کردن، به خشینه وه، بهش کردن، بهش کرده ی، بهشوه کرده ی، بهشینه وه، به لافه کرن، پاره کرن، پزاندن، پزوبلاو کردن، پزاندن، پشانندن، په رتکردن، په رته تیختستن، په رتکردن، په رشو بلاو کردن، په شکباندن، په لاته کردن، دابه شکردن، داپلانندن، درکانندن، درکنای، فه بژکانندن، فه پزاندن، کردنه وه، وه شانندن، وهشین، وه لادو کرده وه، وه لادو کرده ی،
پخش شدن: ۱- به حه زری به وه پانبوونه وه، پانبوونه وه، ته ختبوون، ریکبوون ده گهل زوی، ۲- پراکنده شدن، ۳- نهوه ته نییه، بلاو بوونه وه، به شیون، به شییه، به لاقبوون، پززان، پزوبلاو بوون، پزان، پشان، په رتبوون، په رتبه سستن، په رته تیکه وتن، په رتبوون، په رشوبلاو بوون، په شکیان، په لدان، په لهاویشتن، ته نینه وه، دابه شبوون، داپلان، درزدان، درزدای، درکان، درکای، شنای، فه بژکان، فه بژکیان، فه بژکین، فه پزین، فه پزین، کرانه وه، مجیای، وه شان، وه شیان،
پخش کردن: ۱- بازمین هموار کردن: پانکردنه وه، ته ختکردن، ریک کردن ده گهل زوی، ریکی حه زری کردن، ۲- پراکنده کردن، ۳- توزیع کردن: بلاو کردن، بلاو کردنه وه، بلاوه، بلاوه کردن، به خشینه وه، به شکردن، به شک کرده ی، بهشوه کرده ی، بهشینه وه، به لافه کرن، پاره کرن، پزاندن، پزوبلاو کردن، پزاندن، پشانندن، په رتکردن، په رته تیختستن، په رتکردن، په رشوبلاو کردن، په شکباندن، په لاته کردن، دابه شکردن، داپلانندن، درکانندن، درکنای، فه بژکانندن، فه پزاندن، کردنه وه، وه شانندن، وهشین، وه لادو کرده وه، وه لادو کرده ی،
پخش کنند: بلاو کرده وه، پزین، دابه شکر، وه شیار، وهشین،
پخش گردیدن: ← پخش شدن،
پخش گشتن: ← پخش شدن،
پخش ویلا: ۱- پراکنده، ۲- پرتویلا،
پخش ویلا کردن: ← پراکنده کردن،

پخشودن: ۱ ← پخچیدن، ۲ ← پراکندن،
پخشیدن: ۱ ← پخچیدن، ۲ ← پراکندن،

پخکاری: ← پخزدن،

پخ کردن: ← پخ کردن،

پُخل: ← خرفه،

پخلوجه: ← غلغلک،

پخلوجه: ← غلغلک،

پخلیچه: ← غلغلک،

پخمگی: ناپته‌ری، ناقلسووک، نه‌بله‌یی، نه‌حمه‌قی، بلّخی، بیثاقلی،
بیثاوه‌زی، بیثاقلی، بیثه‌قلی، بیگه‌فی، بیتمیشکی، بی وه‌چی، بیثه‌وشی،
په‌خمه‌یی، چلی، حۆلی، حه‌پۆلی، خه‌شۆیی، دویونگی، ده‌به‌نگی،
راچه‌فتی، ساده‌له‌وحی، ساده‌یی، ساویلکه‌یی، سه‌پۆلی، سه‌سامی،
سه‌روشکی، سه‌ر هشکی، سه‌ره‌یشکی، سه‌وداسه‌ری، شافقیری، شاپۆری،
قه‌وچی، کاری نه‌حمه‌قانه، کاری بیثاقلانه، کهرایه‌تی، کهری، کهریتی،
کهریه‌تی، کمه‌ ئاوه‌زی، کمه‌ قامی، کمه‌ وده‌نی، گۆلی، گه‌لحۆیی،
گه‌له‌وشی، گه‌وچی، گیزی، گیلی، لیوه‌یی، مانیاقی، نازیره‌کی، نه‌زانی،
نه‌قامی، وری، هه‌په‌یی، هه‌قمه‌قی، هیجنه‌زانی، هیژی،

پخمه: ناپته‌ر، ناقلسووک، ئاگاله‌خۆبراو، نه‌بله، نه‌حمه‌ق، بلّح، بۆدل،
بۆدله، بووده‌له، بوله، بیثاقل، بیثاوه‌ز، بی‌چی، بیثاقل، بیثه‌قل،
بیتمیشک، بیثه‌چ، بیثه‌وش، پاتال، په‌ته‌ری، په‌تیاره، په‌خمه، ته‌په‌دین،
ته‌گیبیر نه‌زان، تینه‌گه‌یشتوو، جه‌نگه‌لی، چل، چه‌پنگ، حۆل،
حۆل‌وگیل، حۆل‌ونه‌فام، حه‌په‌نگ، حه‌پۆل، حه‌پۆمیشخۆر، حه‌پوول،
حه‌په‌میشخۆر، حه‌په‌نگ، حه‌یوان، خریپۆ، خه‌شۆ، خیاره، دلشهرسیای،
دویونگ، دۆش، ده‌به‌نگ، دیلان، راجه‌فت، رۆل، ره‌مه‌له، ره‌وتله،
ره‌وتله‌ه، ره‌وتله‌ه، ره‌زگاو، ره‌زیب، زهره‌ک، سائه‌قل، ساده،
ساده‌له‌وح، ساکول، ساویلکه، سه‌روشکه‌رانی، سه‌سه‌وش، سه‌پۆل،
سه‌پۆله، سه‌پوول، سه‌په‌ل، سه‌رخۆل، سه‌رسام، سه‌رشیت، سه‌روشک،
سه‌ره‌شک، سه‌ره‌ویشک، سه‌ره‌یشک، سه‌فی، سه‌فیج، سه‌وداسه‌ر،
شافقیر، شاپۆر، شلوه‌په‌تیار، شوانه‌پۆله، شیتۆکه، شیت ویت، فل،
فه‌همکۆر، قاف‌قلۆر، قوت، قه‌وچ، قه‌هیکه‌ر، کهر، کهرانی،
کهرانی‌هه‌لگه‌وتوو، کهرته‌بیات، کهرکوتین، کهرکه‌دان، کهرکه‌ره،
کهره‌پیاو، کهره‌ژن، کهره‌واله، کهلوه، که‌مئاوه‌ز، که‌مشۆ، که‌مفام،
که‌وده‌ن، گاران، گۆل، گۆهره‌پ، گوهماکه‌ر، گوئله‌ق، گه‌وچ، گه‌لحۆ،
گه‌لالایی، گه‌له‌وش، گه‌مه‌ز، گه‌مه‌ز، گه‌مشۆ، گه‌وچ، گیزی، گیزیپه‌تیار،
گیزیوچۆل، گیل، گیلوچۆل، گیلۆکه، گیلۆکه، گیله، لازوان، لاژ،
لاژک، لاژگ، لپاش، لۆقلۆق، لیشه، لیوه، لیوه، مانیاق، میشک‌وشک،
ناته‌واو (ته‌واونیه)، ناتینگه‌یشتوو، نازرنگ، نازیره‌ک، نه‌زان، نه‌فام،
نه‌هیش، وپ، وه‌حشی، هه‌ش‌سفک، هوه‌ر، هه‌په‌لگون، هه‌ر، هه‌ری،
هه‌قمه‌ق، هه‌واپی، هیجنه‌زان، هیژ، یه‌رتکی،

پخن: ← بانگ،

پخنو: ← تندر،

پُد: ← پده،

پَد: ۱ ← پدر، ۲ ← پود(۱)، ۳ ← نه‌سپیندار، خواجالی، خۆجه‌لی،
سپیندار، سپیندار، سپه‌چنار، شاتان، شۆخ، شه‌لی،

پَداش: ← پاداش،

پَدافند: به‌رگری، به‌ره‌فانی، به‌ره‌وانی،

پَدَاگۆژ: زانستی په‌روه‌ده‌و فیکردنی مندالان،

پَدال: ئوستۆب، پایدهر، پیدال، سکلیته‌ر،

پَداندر: بابه‌پیاره، باوه‌پیاره، زپباب، زپباو، زپباوک،

پُدپود: ← پده،

پدر: تۆباف، باب، باف، باو، باوا، باوک، باوک، تات، تاتۆ، تاته، کالۆ،

پدرآمرزیده: باوک‌باش، باوک‌خاس، تاته‌خاس، باوک په‌حمه‌تی
(فارسان له‌کاتی به‌ره‌رچدانه‌وه‌ی قسه‌ی که‌سیک ده‌یلین)،

پدرازکسی درآوردن: ← (پدردرآوردن) ← پدر،

پدراندر: بابه‌پیاره، باوه‌پیاره، دامار، زپباب، زپباف، زپباو، زپباوک،

پدرانه: بابانه، بابینی، بافینی، باوکانه، باوینی، پیسه‌واتاتی، تاتانه،

پدراوُل: ئاده‌م، بابه‌ئاده‌م، بابه‌ده‌م، باوه‌ئاده‌م، حه‌زهره‌تی ئاده‌م،

پدربر پدر: باب له‌دوای باب، بابه‌لیاب، بابه‌وباب،

پدربزرگ: بابا، بابه‌گه‌وره، باپیر، باپیره، باوا، باوا گه‌وره، کالک،

پدریشتر: ئاده‌م، بابه‌ئاده‌م، بابه‌ده‌م، باوه‌ئاده‌م، حه‌زهره‌تی ئاده‌م،

پدربیمارم: ۱ ← پدرآمرزیده، ۲ ← پدربزرگ،

پدرپیشه: پیشه‌ی باوکی، شوغلی باوکی، کاری باوکی که‌سیک

که‌ئه‌ویش هه‌ر له‌سه‌ری ده‌پوا،

پدرجد: بابی باپیر، باپیره‌گه‌وره، باپیری باب، کال،

پدرخوانده: ۱- نه‌وه‌ی که‌سیکی به‌مندالی خۆی وه‌گرته‌یی، باوکی

په‌مانی، ۲- تاته، زپبابی ژن یا میتر، زخه‌زور، زفه‌زۆر،

میتردی‌تایه‌ن،

پدردار: به‌باوک، په‌سن، نه‌جیب، نه‌جیم،

پدردرآوردن: ئازاردانی سه‌خت، باب‌ده‌رتان، باب سووتاندن،

ته‌میکردن، ته‌نیککردن، جه‌رگ‌به‌رن، پشه‌ده‌رتان،

پدرزن: خه‌زه‌زور، خه‌زور، خه‌زوریر، هوسووره، هه‌سه‌روی،

هه‌سیرۆ،

پدرزن‌سلام: چوونه‌سلاوی خه‌زور بۆیه‌که‌مجار، یه‌که‌م دیداری زاوا

له‌ خه‌زور له‌ماله‌خه‌زوری،

پدرسالاری: باوکسالاری، باوک‌سه‌رداری، باوک سه‌رۆکی،

دسته‌لاتی ته‌واوی پیاوبه‌سه‌رکۆمه‌لدا، میربابی،

پدرسگ: باوکسگ، باوه‌سگ، توله‌باب، سه‌گیب، گه‌مالباوک،

پدرسوختگی: به‌تفه‌پی، به‌دپه‌وشتی، ده‌رونیسی، سه‌گوسه‌گیابی،

قینله‌به‌ری، قینله‌دل، قینله‌زکی، قین له‌سکی، قینۆنی، قینه‌ونی،

کینۆیی، کینه‌داری، کینه‌کیشی، کینه‌له‌دل، گومان‌په‌شی، موغریزی،

نال‌به‌اری،

پدرسوخته: ۱- بدسرت: بوغزله‌زگ، به‌دخوا، به‌دخواز، به‌ددل،

به‌ده‌هرون، به‌درا، به‌دزات، به‌دنیهاد، به‌دنیه‌ت، به‌دنیته، به‌دق،

به‌غهره‌ز، بیرخراپ، بیرخراو، بیقه‌رودلپیس، چه‌پخوس، حرسن،

خراپه‌خواز، خراپه‌پۆت، خه‌زه‌زۆک، دژ، دلپیس، دل‌ره‌ش، ده‌به‌وه‌به‌ر،

ده‌خس، ده‌رونیسی، رقه‌زک، رکه‌سک، رکه‌ونی، زکه‌په‌ش،

غه‌ره‌زاوی، قیناوی، قینله‌به‌ر، قینله‌دل، قینله‌زک، قینله‌سک، قینۆن،

قینه‌ون، کینۆ، کینه‌دار، کینه‌کیش، کینه‌له‌دل، گومان‌په‌ش، له‌رق،

له‌پک، له‌نجیاز، له‌نجۆ، موغریز، ناحه‌ز، ناپیک، نه‌پنیر، نه‌پنیر،

نه‌پنیر، نه‌هیندر، نه‌هینگر، نیۆزگره‌ش، وشترقین، هزرپیس،

۲- زۆرزیهره‌ک، زۆرسه‌گ، زۆل، سه‌گ، شه‌یتان، ۳- جینۆیکه: باوک

له‌جه‌هه‌نده‌مدا سووتاو، باوک‌جه‌هه‌ننه‌می،

پدرشاهی: ← پدرسالاری،

پدرش‌رادرآوردن: ← (پدردرآوردن) ← پدر،

پدرش‌راسوزاندن: ← (پدردرآوردن) ← پدر،

پدرشوه‌ر: خه‌زه‌زور، خه‌زور، هوسووره، هوسیره، هه‌سه‌روی،

هه‌سیرۆ،

پدرکش: باوک‌کوژ، باوکی‌خۆکوژ،

پدرکشتگی: ۱- باوک‌کوزراوی، ۲- بابه‌کوشته، دوزنایه‌تی

زۆرتوند، قین، کۆنه‌قین،

پدرکشتگی داشتن: دوزنایه‌تی بابه‌کوشته هه‌بوون،

پدرکشته: باوک‌کوزراو،

- پدرکلان: ← (پدر بزرگ) ← پدر،
 - پدرگان: له باوک را بۆ به جیماو، میراتی باوک،
 - پدرگیر: ← (پدر اندر) ← پدر،
 - پدر مادر دار: به حسل ونه سب، به دایک و باب، نه جیم،
 - پدر مرده: ۱- بارکه وتوو، بارکه وته، بله نگاز، بۆزه، بۆ نه هاتوو،
 بووزما، بووزمان، به تار، به خت برهش، به خت رهش، به دئیقبال،
 به دبهخت، به دژیوار، به دشانس، به دنگین، به لایدر او، به له نگاز، بیجه،
 به وبهخت، بیقیبال، بیبهخت، بیدهره تان، بیشانس، بیشه نس، بیولت،
 بیوه لتهت، پرنسی، پۆر کوور، په سووک، تووشی به لاهاتگ،
 تووشی به لاهاتوو، چاره رهش، چفته، چه نه قومیا، خاک به سهر،
 خراب بۆ هاتوو، خراب لیقه لماو، خراب لیقه و ماو، خۆ لیه سهر، خۆ لوه سهر،
 دل بیئیش، دل بهریتی، ده ردمه ن، ده ردمه ناک، ده رده دار، پۆژ
 رهش، ره نه ره پۆ، زیان ناخۆش، سیاتاله، سیاجاره، سیارپۆ، سیاجاره،
 شله ب، فه له کرده ده، قور به سهر، قور به سهر، قه شقه، قهر به خت،
 قهر به ش، قه شقه، کرۆک، کلۆر، کلۆل، کوپۆل، کوستکه وتوو،
 کوستکه وته، کوئۆل، کوئیل، که ره تلی، که زیکوور، که م به خت،
 کیمکه تی، گراداف، گوین، گوزهر ان ناخۆش، لیقه لماو، لیقه و ماو، مرووچ،
 مرووز، ناوچه وان قۆقر، ناوچه وان قه شقه، نه گبهت، هه ش به سهر، ۲-
 یتیم: باب مردوو، هه تیو،
 - پدروار: بابانه، باوکانه، وه ک باوکان،
 - پدر مادر دار: ← پدر مادر،
 - پدری: باوکی، ئی باوکی، باو کایه تی،
 - پدری کردن: باوکانه بوون، دلسۆزی کردن، میهره بانی کردن، وه ک
 باوکان بوون،
 پدرام: ۱- په رداخ، ته زواو، جوانکراو، خر مه دای، خۆ جوانکردوو،
 خه مالاو، خه ملی، خه ملیو، رازاف، رازاو، رازان، سهر دلکری،
 غه ملیو، فه نتازی، ۲- پاک (۵)، ۳- به دهق، به ده ماخ، به ده ماغ،
 به که یف، به که یف و ته یار، به که یف و ده ماخ، پشکووتوو، چراخ،
 خۆ شده ماغ، خۆ شی ده ماغ، خوهش، خه رۆ، خه نی، خه ره، دلخۆش،
 دلشاده، ده ماخچاخ، پوون، ساخ و شادمان، ساز، ساز و دلخۆش، ساغ،
 سه ر خوهش، شاه، شاد، شادمان، شاد و دلخۆش، شادومان، شاز، کۆک،
 که یف ساز، که یف خۆش، که یف خوهش، که یف وهش، گور بزه،
 گوز، نۆنگه، واش، وهش، وه شووار، هه لیشکورین، ۴- نه سهح،
 بیکه م و کووری، پیکه اتوو، دروست، دروست، دزی درۆ، دورس،
 پاس، راست، پهوا، پیک، ساخلم، ساغلم، عدل (به ر دیکم هاویشت
 عدل له چاوم دا)، ۵- ناسان، تافل، ره حهت، ساده، سان، سانا،
 سانایی، سووک، سه نا، گانگاز، هاسان، هه دار، هه سان، هپسان،
 گه نگاز، به سینه بی، بیته رک، بیگر یو گۆل، سینه بی، کاری سووک، ۶-
 به رپوشوین، بیگر ی، پاک و ته کووز، پوخت، په رداخته، په رداغ، په رکال،
 ته قراق، ته کووز، خشت خشت، پیک، پیکو پیک، سه رهف، فۆقل (ادم)،
 کۆک، کوئوکار، له بار، لیکو له بار، مرینس، مور ته ب، مور ته ت، ۶-
 بیبه رای، بیدوایی، بیسه ره تا، بیسه روین، بیئا، تموتم، دایم، سه ره م،
 گش وهخت، هه تاسه ر، هه رچاخ، هه رده م، هه ره وه ر، هه ری، هه مه ته،
 هه میسه،
 پدرام شهر: نازناوی تیرانه له شانمه دا، ولاتی خۆش و سه ره سه و،
 پدرام کردن: دلخۆش کردن، شاد کردن،
 پدرامیدن: باشبوون، چاکبوون، سه ره سه و زبوون،
 پدرزه: ۱ ← به ره، ۲- پریسکه، شتی ده په رۆوه ریچراو،
 پدرود: ۱ ← بدرود، ۲ ← سلامت،
 پدرود بوون: ۱ ← بدرود گفتن، ۲- داوای سلامه تی بۆ کردن،
 پدرود کردن: ← بدرود گفتن،
 پدرود: ۱ ← بدرود، ۲ ← سلامت،
 پندرد: ← (پدر اندر) ← پدر،

پدواز: ۱ ← پاسخ، ۲ ← سخن،
 پُده: ← پود (۱)،
 پُده: بی کانی، ویرۆل شیرین،
 پدید: ۱ ← پتی (۳)، ۲ ← پدیدار، ۳- ممتاز: بژارده، هۆرچنیا،
 هه لیزارده،
 پدید آرنده: ← آفریننده،
 پدید آمدن: ۱- وه دیار که وتن (مانگ و پۆژو نه ستیره)، هه لاتن، ۲ ←
 پدیدار شدن، ۳- تحقیق یافتن: به نه نجام گه یشتن، به یایگی نامای،
 خولقان، خولقیای، وه دیهاتن، وه راستگه ران، هاتنه دی، هاتنه دیل،
 هاتنه دین،
 پدید آوردن: ۱- ناشکرا کردن، ناشکرا کرن، ناشکرا که رده ی، بلاو
 کردنه وه ی نه پنی، په رده له سه ر لای بردن، په رده له سه ر لادان،
 تان ده رخستن، چه رمگه و کردن، خسته نه پوو، خویا کردن، داپلان دن،
 دانه خو یاکرن، درکاندن، درکنای، ده رخستن، ده ریخستن،
 رۆشنکردنه وه، پوونکردنه وه، په وشه نکرده وه، زاهیر کردن، زپاندن،
 زپنای، سوور کردنه وه، سووره که رده ی، عه یب و عار وه ده رخستن،
 فارشبوون، فه و راندن، فقیهراندن، قچاندن، قه پچه راندن، له قاودان،
 نواندن، نیشانان، نیشانانای، وسنای، وه دیار خستن، وه دیه پتان، ونارا،
 وه ده رخستن، وه دیار خستن، ۲- نه نه تاوه رده ی، نیچا د کردن، بنیانان،
 دائینان، داهینان، فه اندن، فه ناندن، وه دیه پتان، یابه کردن، ۳-
 جودا کردنه وه، هۆرچنیه ی، هه لاواردن، هه لیزاردن،
 پدیدار: ۱- ناچاغ، ناشکار، ناشکرا، ناشکراه، نا فتاوی،
 نه شکه ره، با په بار، به ناشکرا، به رچاو، به رده ر، به رده ز، بیبه ره،
 بی بیچه و نه، په رت، په یدا، پیداء، حازر، حه یان، خوانی، خویا، ده قه پوو،
 دیار، دیار که وتوو، دیاری، پاستاقه کری، رۆشن، پوون، پوهند، زاندر او،
 زاهیر، سوور، سه ره و تاک، شتیار، فاشافاش، عه یان، کفش، کفش،
 کیش، مالوم، مسۆگه ر، منامنا، منی، مه علوم، وازح، وازیج، وازیج،
 وه ک پۆژی پوون، وه ره چه می، هاینه، ۲- دیارده، دیار دی،
 پدیدار آمدن: ← پدید آمدن،
 پدیدار شدن: ناشکرا بوون، ناماینه پوو، ناماینه ی وه رو باس، بلاو
 بوونه وه، بلاو بوونی نه پنی، به دیار که وتن، به دی نامای، به دیهاتن، به رچاو
 که وتن، په یابوون، په یدا بوون، په یدا بییه ی، تانده که وتن، چه رمگه و بوون،
 خرانه پوو، خۆشانان، خویا بوون، داپلان، درکان، درکای، ده رز کردن،
 ده رکه تن، ده رکه فتن، ده رکه وتن، ده ره که فتن، دیار بوون، دیار دان،
 دیار دی، دیاره هۆ، دیار یدان، دیار دانی وه شارتی، پوونبوونه وه،
 رۆشنبوونه وه، رۆشن بییه ی، رۆشن وه بییه ی، په وشه نبوون، زاهیر بوون،
 زپان، زپانی پارز، زپیان، زپیان، زپین، سوو پدرا کن، سوور بوونه وه،
 سووره بییه ی، سه ره ه لدان، سه ره ه لیتان، فارشبوون، فه دیار که تن،
 فقیهرین، له قاودان، وه ده رکه وتن، وه دیهاتن، وه دیار که وتن، هاتنه پوو،
 هاتنه گۆر،
 پدیدار شناسی: دیارده ناسی،
 پدیدار کردن: ناشکرا کردن، ناشکرا کرن، ناشکرا که رده ی، بلاو
 کردنه وه ی نه پنی، په رده له سه ر لای بردن، په رده له سه ر لادان، تان ده ر
 خستن، چه رمگه و کردن، خسته نه پوو، خویا کردن، داپلان دن، دانه
 خویا کرن، درکاندن، درکنای، ده رخستن، ده ریخستن، رۆشنکردنه وه،
 پوونکردنه وه، په وشه نکرده وه، زاهیر کردن، زپاندن، زپنای، سوور
 کردنه وه، عه یب و عار وه ده رخستن، فارشبوون، فه و راندن، فقیهراندن،
 قچاندن، قه پچه راندن، له قاودان، نواندن، نیشانان،
 پدیدار گردیدن: ← پدیدار شدن،
 پدیدار گشتن: ← پدیدار شدن،
 پدید شدن: ← پدید آمدن،
 پدید کردن: ← پدیدار کردن،
 پدیدکن: ← آفریننده،

پدیده: ← پدیدار،

- پدیدۀ اجتماعی: دیاردهی کۆمه لایه تی،

- پدیده شناختی: دیارده ناسانه، دیاردهی ناسانه،

- پدیده شناسی: دیارده ناسی، دیاردی ناسی، زانستی ناسینی دیارده کان،

پدیده: ← پدید،

پدیدار: ← پدیدار،

پدیسار: چوونه وهره، چوونه وهره کاریک، دهس پی کردنه وه،

پذرفت: بووونه دامان، به ده مانگرتن، به رعۆده بوون، پیک هیئان، دابینکردن، دامان، دهسته به ربوون، دهسته به رکدن، دهسته به ربی، ده مان، زامنیوون، زامنیبوون، که فیلبوون، که فیلبوون، گرتنه تهستۆ، گرتنه مل، گرتنه مهمل، لخواگرتن، وه تهستۆگرتن، وه تهستۆگرتن، وه رعۆده گرتن، وه رعۆده گرتن،

پدید کور: پاکخواپتی جوانکاری قامک و نینۆ که کان،

پذرام: ← پذرام،

پذرفت: به رعۆده بی، دامانی، ده مان، دهسته به ربی، زامنی، زامینی، قبوول، قبوولکردن، که فیلی، که فیلی، وه تهستۆگرتن، وه رعۆده گرتن،

پذرفتار: به رعۆده، به لینه ده، دامان، ده مان، دهسته به ربی، زامنی، که فیل، که فیل، وه تهستۆگر، وه رعۆده، وه رعۆده،

پذرفتارشدن: بووونه دامان، به ده مانگرتن، به رعۆده بوون،

پیکهئیان، دابینکردن، دابینکردی، دامان، دهسته به ربوون، دهسته به ربی، دهسته به ربی، ده مان، زامنیوون، زامنیبوون، که فیلبوون، که فیلبوون، که فیلبوون، گرتنه تهستۆ، گرتنه مل، گرتنه مهمل، لخواگرتن، وه تهستۆگرتن، وه تهستۆگرتن، وه رعۆده گرتن، وه رعۆده گرتن،

پذرفتکار: ۱ ← پذیر، ۲ ← مطیع،

پذرفتگار: ۱ ← پذیر، ۲ ← مطیع،

پذرفتن: ← پذیرفتن،

پذه: ← پذه،

پذید: ← پذید،

پذیر: ۱ ← پذیرنده، ۲ ← پسندیده،

پذیرا: ۱ ← پاسیو، ۲ ← پذیرنده، ۳ ← پرستار(۶)، ۴ ← پیشباز، ۵ ← پیشرو، ۶ ← وه تهستۆگری دانه وهی پاره یه ک،

پذیراسخن: ۱ ← پندپذیر، ۲ ← قسه ی چاک، وته ی باش،

پذیراشدن: ← پیشبازرفتن،

پذیرانییدن: ۱ ← تکفیل، ۲ ← قبولاندن، ۳ ← ئیقرار پیکردن، ئیقرار لئوه گرتن، قسه لئوه رکیشان، وادارکردن به دان پیمانان،

پذیرایی: ۱ ← پذیرش(۱)، ۲ ← ته ژنه فتن، ته ژنه وتن، بهیستن، بهیستن، بیستن، ژنه فتن، ژنه وتن، ژنه وتهی، شنه فتن، شنه وتن، گوهلئیبوون، ویستن، گوئیلبوون، ۳ ← خزمه تی میوان، رازه کاری، میمان به ریکه رده ی، میوان به ریکردن، میوانداری، میوان راگرتن، میوانداری، ۴ ← میمانخانه، میوانخانه، هۆده ی په ژئرای، ژووری تاییهت به میوان،

پذیرایی کردن: خزمه تی میوان کردن، میوانداری کردن،

پذیرش: ۱ ← ته مرقبوولکردن، ئیتاعهت، ئیتاعه تی ته مر کردن، به رفه رمانی، به قسه کردن، فه رمانبردن، گوئش بهر ناوازی، گوئیپایه لی، گوئی شلکردن، ملدان، ۲ ← به ژه وه نده، په سن، په سندن، په سندن، په زایهت، سه لماندن (چی ده یکمه وه ده کرینم نای سه لمینتی)، قبوول، قبوول، قسه بوول، قسه بیل، ۳ ← وه رگرتنی نۆینه ریا بالوئیزی ولاتیکی ده ره وه،

پذیرفتار: ← پذرفتار،

پذیرفتارشدن: ← پذرفتارشدن،

پذیرفتکار: ۱ ← پذیر، ۲ ← مطیع،

پذیرفتگار: ۱ ← پذیر، ۲ ← مطیع،

پذیرفتن: ۱- ئیقرارکردن، پیهاتن، دان به راستیدا هیئان، دان پیمانان، دان پیداهئیان، راسترۆین، راستکوون، راستکوون، درکاندن، راستی کوون، راستی گوون، راستی و سن، راسترۆین، راستو تهی، راست و تن، وه رعۆ گرتن، مکوربوون به گوناح، وه تهستۆگرتن، ۲- بووونه دامان، به ده مانگرتن، به رعۆده بوون، پیکهئیان، دابین کردن، دابینکردی، دامان، دهسته به ربوون، دهسته به ربی کردن، دهسته به ربی، ده مان، زامنیوون، زامنیبوون، که فیلبوون، که فیلبوون، گرتنه تهستۆ، گرتنه مل، گرتنه مهمل، لخواگرتن، وه تهستۆگرتن، وه تهستۆگرتن، وه رعۆده گرتن، ۳- به باش زانین، به جیوان زانین، به جی زانین، به ره وادانان، به ره وازانین، به شایان دانان، به شیاو زانین، به موسته حه ق زانین، په زیزان، په سندر کردن، په سندر کردن، قه بوول کردن، وه رگرتن، ۴- ته مر به رپۆه بریدن، ئیتاعهت کردن، ئیتاعه تی ته مر کردن، به قسه کردن، به قسه و لکردن، جوا بدانه وه، چوونه ژئرفه رمان، سه ر دانه وانندن، فه رمانبردن، فه رمان به جیهئیان، فه رمان به رپۆه بریدن، گوئیپایه لی، مل ته ره کیشیای، مل یۆرا کیشان، ملدان، ملدانه وانندن، مل پاکیشان، ۵ ← پذرفتارشدن،

- پذیرفتن بر کسی: به لئین پیدان، په یمان پیدان، سوژ پیدان،

پذیرفتنی: ۱- ئی باوه پیکردنی، بۆ باوه پیکردنیو، جیگای باوه پ، شیاوی باوه پیکردن، ۲- جیگای په سندن، شایانی په سندن، شیاوی قبوول،

پذیرفته: ۱- دهسته به رکراو، زه مانه تکراو، قبوولکراو، وه تهستۆ گیراو، ۲ ← پسندیده، ۳- قبوولبوو(دوووعا)،

پذیرفته بودن: دهسته به رکراو، زه مانه تکراو، وه تهستۆ گیران،

پذیرفته شدن: به ژه وه ندبوون، به ژه وه ندرکران، په سندن کران، په سندن کران، سه لمان، سه لمیندراو، قبوولبوون، قبوولکران، قبوولبوون، قبوولکران، قه بوولبوون، قه بوولکران، قه بیلبوون، قه بیلبکران، وه تهستۆگیران،

پذیرنده: په سندرکر، په سندرکهر، په پزازی، سه لمینهر، قبوولکهر، قبوولکهر، قه بیلبکهر، قه بوولکهر، وه رعۆگر، وه رگر، هۆگر، هه لگر،

پذیره: ۱- به پیره وه چوو، به ره و پیرچوو، پیشوازیکه ر، ۲ ← پسندیده، ۳ ← پیشباز، ۴- دهسته به ربی کرینی به لگه نرخاره کان، ۵ ← ره گنر، ۶- بوو، په لیسه، تالان، تالانو پرۆ، پوویر، چه پاو، چه پوگورپ، راو رووت، فه رهوود، قه رب، کالآت، کالهت، گلاسه، نه ژد، ۶- ته مرقبوول کردن، ئیتاعهت، ئیتاعه تی ته مر کردن، به رفه رمانی، به قسه کردن، فه رمانبردن، گوئیپایه لی، گوئی شلکردن، ملدان،

پذیره آمدن: ۱- به پیره وه هاتن، به ره پیره هاتن، هاتنه پیشوازی، ۲- هاتن بۆ به ره ره کانی، هاتنه شه پ،

پذیره باز فرستادن کسیرا: که سیک ناردن بوشه پ، ناردنه شه پ،

پذیره بازرفتن: ← پذیره رفتن،

پذیره رفتن: ۱ ← پیشبازرفتن، ۲- چوونه به ره ره کانی، چوونه شه پ، پذیره شدن: ← پذیره رفتن،

پذیره فرستادن: ۱- ناردنه پیشوازی، ۲- ناردنه شه پ،

پذیره نویسی: وه تهستۆگرتنی کاریک به ئیمزاکردنی نووسراوه(وه ک نه وهی هه رکه سه به نووسین به شیک له به شه کانی شیرکه تیک له کاتی دامه زانیدا وه تهستۆده گرتی)،

پر: ۱- فرین به زاراوهی مندالان، ۲- فرین، هه لفرین،

پسر: ۱ ← پاره، ۲ ← پرتو، ۳ ← پرینان، ۴ ← په پ، په پو پۆ، په ل، تووکی بالدار، کۆنک، ۴- ورده تووکی بن په ری مه ل،

- از پیر کلاه آورد شد: به په ناگوئیچه ییدا تیه پی، به حال له مه ترسی ده ربازوو، هه ره وه نده ی نه ما بوو تووش پی،

- پراور: ← پرنده،
 - پرافشاندن: ۱- بآل لیدان، ۲- وازهینان له کاریک به هوئی نه توانین،
 - پرافشانی: ترخی هاتوچوگردن، په یوه ندی بپین،
 - پرافکندن: ۱ ← پاچهریز شدن، ۲ ← (پرریختن) ← پُر،
 - پرانداختن: ۱ ← پاچهریز شدن، ۲ ← (پرریختن) ← پُر،
 - پرانداز کردن: بالکردنوهه، شادمانی دهر بپین،
 - پربار: ← پرنده،
 - پرباره: ← پرنده،
 - پرباز کردن: ۱- رفتن: چون، پویشتن، پوین، لوی، ۲-
 جفت شدن: جفتبون، جوتوبون، جوتیبی،
 - پربال: ۱ ← پرنده، ۲ ← مرجان،
 - پرباله: ۱ ← پرنده، ۲ ← مرجان،
 - پرپر: ← پرنده،
 - پرپراوردن: ۱- په لسی زنیه، تووک دهر کردن، تووک کردن،
 تووک لیپان، ۲- به توندی فرین، خیرا فرین، له شه قه ی بآل دان، ۳-
 به خیرایی پویشتن، په له کردن له پویشتن، فرین (هه فری ا)، ۳-
 بآل گرتن، بآل گرتنوهه، زور خوشحال بوون، له شایبان فرین،
 - پرپیسته: ۱- بآل به ستراو، ۲- ده ستووی به ستراو، له جوو له خواو،
 - پرپیشین: په پری درشتی مهل، سه ربال، شابال،
 - پرتاووسی: په پرتاووسی، په رنگی سه وزی نامال وهرنه وش،
 که سکه زه لال، که سکه شین،
 - پردادن: نازا کردنی بالنده، هه لفرانندن،
 - پردادن به کسی: ۱- نازادی و ده سته لات پیدان، پشتگرتن و به هیتر
 کردن که سیک له کاریکدا، ۲- غیرت و به برنان، هاندان، هاندای،
 - پردار: ۱- بالدار، په پردار، ۲- به په پری به په پری، په پردار،
 - پردراوردن: ← (پرپراوردن) ← پُر،
 - پرریختن: ۱- په پوبال وهرین، په پوبوده کردن، په پوهین، په لئی
 پووتیه یوه، تووک پزبان، تووله کببون، که چه له بوبون (جوجه)، ۲ ←
 درماندن،
 - پرریزان: تووک وهرانندن مریشک،
 - پرریزان کردن: تووک وهرانندن مریشک،
 - پرزدن: ۱- بالگرتن، بالگرتنوهه، بآل لیدان، دانه شه قه ی بآل،
 ده حه وچوون، فرتکه، فرکه، فرین، له شه قه ی بآل دان، هه لفرین، ۲-
 بپینی پرزه یادی به گانی قه له می موو بوجوانتر کار کردنی،
 - پرزدن دل برای...: دل بؤ... کورکندن، زور بؤ... به تاسه بوبون،
 - پرسفید: ۱- بالنده یه ک توه کانی سی بی، په پسپی، ۲- جوړه
 چایه که مه یله وسپی یه، چای په پسپی،
 - پرسوخته: پرروزه، په پوبالی سووتاو،
 - پرسیاه: ۱- بالنده یه ک توه کانی په ش بی، په پرده ش،
 - پرشال: به پریشتن، نیوان پشیتند وکه مه ر،
 - پرشکستن: ۱- بآل شکانی مهل، ۲- بآل کوکردنوهه ی بالدار بؤفرین،
 - پرشکسته: بآل شکاو، بآل شکیاگ،
 - پرغازه: بنی تووکی بالنده که به پیسته و ده مینیتنه وه، قه لچغ،
 - پرغزه: بنی تووکی بالنده که به پیسته و ده مینیتنه وه، قه لچغ،
 - پرگاه: ۱- په رکه کابه ک، زورچووک، زورکهم، ۲- بابرده له، په رکه ک،
 چله کاه، قرش، قسرك، کای ورد که به هاسانی به باداده چی، و ابهرده له،
 - پرکشیدن: ۱ ← (پرزدن) ← پُر، ۲- دل بؤکورکندن. دل بؤ لیدان،
 زور بؤبه تاسه بوبون، زورتامه زور بوبون،
 - پرکندن: ۱- ناوه پووتکردن، نهره پووتنای، پرتکاندن، پرچکاندن،
 په ریتانندن، په ریتانندن، په پیوتکردن، په پانندن، توووک که نندن،
 داپرووز قانندن، داپرووز قانن، داپلوکسانندن، داپرووتانندن، داپرووجانندن،
- زهمتانندن، فه پرووتانندن، فه پرووچکانندن، فه پروویتانندن، فه پروویچانندن،
 فه ریچانندن، قوشقن کردن، ۲ ← (پرپزدن) ← پُر،
 - پرکنده: ۱ ← پراکنده، ۲ ← پسمانده (۳)، ۳ ← درمانده،
 - پرگرفتن: ۱- بازه له بوبون، بآل دهر کردن، هه لفرین، ۲ ← (پرزدن)
 ← پُر،
 - پرگسترده: ۱ ← پرزدن، ۲- بی نیفاده یی، بی ته که بیوری، بی
 ده عیه یی، بی ده ماری، بیغیزی، بی فیزی، بی هه وایی، خاکساری،
 خاکه رایسی، خو به چووک دانان، خو به زلنه زانی، خو به زلنه زانین،
 خو به زورنه زانی، خو به زورنه زانین، خو بی زورنه بوبون، خو به که مزانی،
 خو به که م دانان، خو شکیننی، نه فس شکانندن،
 - پرگشا: بالکهرهوه، بفر، فره، فرنده،
 - پرگشای: بالکهرهوه، بفر، فره، فرنده،
 - پرگشادن: ← (پرزدن) ← پُر،
 - پرگشودن: ← (پرزدن) ← پُر،
 - پرگس: ۱- بآلی میشتی، ۲- بسیار نازک: بآلی میشتی، په پی میشتی
 (کراسیکی ده برده رایه ته که وک په پی میشتی - فلک)، ۳- شمشیری
 جه وهردار،
 - تیرچهار پر: نه ستیره ی بارام، نه ستیره ی باروم،
 - مثل پر حواسیل: زورسی،
 - مثل پر زاغ: زوروش، وه ک بآلی قه له رده شه، وه ک بنی مه نجی لئی،
 پُر: ۱- نهرخ، بوش، بؤل، پُر، پُر، پوپر، په ر، په له سینگ، چرک، زاف،
 زاف، زور، زوربه، زور زیاد، زورزه به نند، زورزه به ننگ، زورزه وه نند،
 زه به ن، زه به نند، زه به ننده، زه به ننگ، زه حف، زه حه ف، زه ون،
 زه وه نند، زیا، زیاد، زنده، سات (تنها برای گرسنگی و تشنگی و خستگی)،
 سیبه هران، فت، فراوان، فره، فریه، فیث، قاپوون، قولات، قهوی،
 قهوین، کواکو، کهرتک، گهله، گهله ک، گهله کی، گهلی، گه لیر،
 گه لیک، مشت، مؤل، وه سی، هندی، هیل (این تخم مرغ زیاد پخته:
 نه وه نیک هیل کولوه)، هه مکه، هه مگه، ۲ ← پرپر، ۳- پُر، ته وواو،
 کامل (سی روز تمام: مانگی پُر) ۴- زور زانابوون، زور زانین (آدم پری است):
 مروفیقی زانابه، ۵- سیر: پُر (پررنگ)، توخ، توند،
 - پرآب: ناودار، پرتاو، تور، گه ش،
 - پرآب و تاب: زوربه نیشتی، زوربه ووردی، ووردی،
 - پرآتش شدن: ۱ ← آتشی شدن، ۲ ← پؤمردن (۴)،
 - پرآرایش: زور پاراوه،
 - پرآزار: دهر دمن، دهر دمنند، دهر دناک، دهر ددار، په نجوا، په نجیا،
 په نجیاگ،
 - پرآزم: به نده ب، به توره، به حده ب، به حه یا، به پووان ته نک،
 به شه رم، به شه یواز، به عده ب، په لیار، حه یا به خو، خو به پرتزک،
 خه جاله تی، پووته نک، پووگر، پوونرم، شه رم، شه رمن، شه رمو،
 شه رموک، شه رمی، شه رمین، شه رمیون، فه دؤک، فه نیکار، فه دؤک،
 که مرو، که مروی،
 - پرآژنگ: پرچین، پرگنج، زور گنجای،
 - پرآسیب: پره دروه له، پره درو په نج، پره له به ل،
 - پرآشوب: به نازاوه، پرتااوه، پرکشه، پره شه پووشوپ، زور شتواو،
 - پرآشوب شدن: نازاوه تیکه ووتن، پره له نازاوه بوبون، پرکشه بوبون،
 پره شه پووشوپ بوبون، شتوان، شتوان، شتویای،
 - پرآشوب کردن: نازاوه تیختن، پره له نازاوه کردن، پرکشه کردن، پره
 شه پووشوپ کردن، تیکدان، تیکدای، شتواندن، شتوانی،
 - پرآشوب گشتن: ← (پرآشوب شدن) ← پُر،
 - پرآفت: پرتاسیو، پربلا، پره ره ر،
 - پرآمدن قفیز: ← پرشدن قفیز،
 - پرآمدن وشد: پرتاموشو، پرتاوتوچو،

- پړاواز: به د ننگه د ننگ، به هات و هواوار، به هه راهه را،
 - پړاوازه: بناښ، به د ننگونو، به نریاس، به نایف، به ناوبانگ،
 به ناوود ننگ، به نیوبانگ، خاوه ن ناو، د ننگانه، د ننگدار، د ننگدیز،
 ده ننگین، دهوخ، سهر به دهره وه، سه نریاس، سه شوور، سه شهوور،
 مه نشوور، ناسراو، نافدار، نامدار، نامه دار، نامی، نامیبه، ناوبه دهره وه،
 ناودار، ناودیز، نومدار، نیوبه دهره وه، نیودار،
 - پړاوازه داشتن: به ناوبانگ کردن، به نیوبانگ کردن، مه شهوور کردن،
 مه نشوور کردن،
 - پړاوازه گشتن: به ناوبانگ بوون، به نیوبانگ بوون، مه شهوور بوون،
 مه نشوور بوون، ناوبانگ دهر کردن، نیوبانگ دهر کردن،
 - پړاور: پړاور،
 - پړاهو: ناوهو دار، پړاهو، پړه یب، حه ییدار، عه ییدار،
 - پړاپر: نار دیو، نار هی، پر، پړاپر، پړه پر، پړپر، تژوه، تژو، تژی،
 تمام تژو، تخت، تیکمه، دار دای، دار مال، داگرتو، داگرتی، دلشمار،
 دنگ، دهر گاخن، دهر گالخن، زپ، زوفت، زه پزه پ، سامال، سه ریژ،
 سیله، قه لا پچن، قه لا پرچن، قه لا چن، قه لا قه لا، که فریژ، که فهریژ،
 که لوه پریژ، که یل، که ییل، گوزان، لپ، لچانلیچ، لچانلیچ، لواله،
 له لوب، له په، له م، له مالهم، لیپ، لیپان، لیپانلیپ، لیپاولپ، لیپه،
 لیف، لیفریژ، لیفولیف، لیوان، لیوانلیتو، لیوانه، لیواولتو، لیوپریژ،
 مالامال، مشت، مه ته لوس، نافدار، ناودار، نزن، نقانق، هه بل، هه ریل،
 - پړادعا: (۱) پړافاده، (۲) پړگوی) پړ،
 - پړاداد: ارادتمند،
 - پړازخود: (۱) پړافاده، (۲) پړگوی) پړ،
 - پړاشتها: ئیشیتیا زور، به ئیشیتیا، پړئیشیتیا،
 - پړاطناب: دریز دادرپی، دریز کردنه وه، فره ویزی،
 - پړافاده: بادار، بادیه واه، باره گوینکه وتوو، باس میل، باغر، باغه د ننگ،
 بایه لان، بایی، بایه واه، بروغ، بغور، بوج، به ئیفاده، به ته که بیوور،
 به حیوان، به دعه حیه، به دعه عیه، به دعه عیه و ته که بیوور، به دهمار، به رخوار،
 به فیفز، به فیفز، به فیفس، به هه واه، پارسو ستور، پړئیددیعا،
 پړئیشاده، تامسار، تر توب، تر زپ، ترزل، حه زخوه کهر، حینواندل،
 خو به زلزان، خو به زورزان، خو بین، خو به رس، خو به رست،
 خو به سن، خو به سندن، خو به سهن، خودیبن، خودیپه سندن، خو لیگو پړاو،
 خو ویست، خو په پریس، خو هفین، خو ره، دفره، دفنبلند، دهمارزل،
 غللوور، غه ره، غه پره، فرناخ، فیزدار، فیزن، فیسا، قاپانی، قلوز، قوده،
 قور دهماخ، قور دهماخ، قور، قور دهماخ، قوز، قولم، قومپوز، کاو،
 کبار، کلاچ، که پ، که رانه، که شخه، که لاله با، کیمخا، گورخ، گه به زه،
 گه وه زه، لووتبه زه، لووتزل، له خو بایی، له خو دهر جوو، له خو پازی،
 له خو گوزاو، مه که بیور، مه نهری، نه سه قزل، وین، هوشگ، هوقه بهر،
 هدر، هه رانه، هه وادار،
 - پړافسون: (پالان سابیده) پالان،
 - پړامید: ناواته خواز، به ناوات، به هومید، پړه واه، چاوه پوان، چاوه نوز،
 دلروون، هومید هوار، هیسه کیش، هیفیدار، هیشیکار، هیوادار، هیویدار،
 - پړاندو: (پړاندوه) پړ،
 - پړاندوه: پرخه فته، پرخه م، پرمهینه ت، خه فته تبار، دلزار، زور
 به خم، زورخم مدار، مهینه تبار،
 - پړاندیشه: ۱- به خم، ترساو، ترسیای، ده فکران پو چوو، فکر
 هه لگرتوو، ۲- ئیحتیاتکار، به پاریژ، به شکو، قایمکار، له سه ره هست،
 وریاوتیبین له کاراندا، هه ست پراگر،
 - پړاندیشه شدن: ۱- بیمناک شدن، ۲- غمگین شدن،
 - پړاندیشه کردن: توشی فکران کردن، ده فکران پو چواندن،
 - پړاندیشه گشتن: ۱- بیمناک شدن، ۲- غمگین شدن،
 - پړاولاد: مندل زور،

- پړیاد: ۱- ئاوساگ، ئاوساو، ئاوسیایگ، ئه ستوور، ئه ستوور بووگ،
 باکردوو، پندراو، پفل، په لماو، په نماو، په نهماو، پیفله، دیمگر، رها
 که وتوو، فوودراو، فوودریا، فوودریایگ، فوودریاو، فووکراو، کف، کفغه،
 کفه، گه راگه راویستاو (زگی گه راگه راویستاوه)، ماساو، ماسیایو، نه پخه ک،
 نه خفی، وهره من، وهره می، وهره نایش، وهره نایش، هورمسا، هه لامساو،
 هه لامسیو، هه لاوساو، هه لپفاو، هه لپفیاو، هه لپفیای، هه لساو، ۲- پړافاده،
 - پړیار: به بهر، به پیت، به دسه سکه وت، به رهم زور، به بهر، به پیزه و،
 پړبار، پړبه ر، پړبه رهم، پړبه ره، پړپیت، پړحاسل، پړسه مه ر،
 نه خله ش، نه خلیاش، نه خلیایش،
 - پړپاک: به ترس، ترساو، ترسدار، ترسه ر، ترسیای،
 - پړپانگ: به د ننگه د ننگ، به قیزه قیز، به هات و هواوار، به هه راهه را،
 - پړیدایخ: پړله شتی تازه، پړله شتی سووکی به نرخ،
 - پړیز: پړبار،
 - پړیرکت: به بهر که ت، به پیت، پړبه ره که ت، پړبه رهم، پړپیت، پړ
 حاسل، پړنیمعت،
 - پړیرگ: پړگلا، گه لا زور،
 - پړیسامد: پړهاتوچو، پړهاموشو،
 - پړیلا: پړاقت،
 - پړیو: بون توند، بونخوش، بوندار، پړبون، بوه ش، زور بوندار،
 - پړیوستان: پړسه وزایی، پړله متریگوشینایی،
 - پړیوی: بون توند، بونخوش، بوندار، پړبون، بوه ش، زور بوندار،
 - پړیها: به قیمه ت، به نرخ، گرانبایی، گرانقیمه ت، نرخدار،
 - پړیهجت: زور شادمان،
 - پړیهر: (پړمنفعت) پړ،
 - پړیهره: (پړمنفعت) پړ،
 - پړییم: ترساو، ترسیای، توفیو، زراوچوو، زور ترساو،
 - پړییم گشتن: بزدان، بزدهان، بز دین، به عجین، به هتین،
 پړینگان (دراثر ترس)، پړینگانه وه (دراثر ترس)، ترسان، ترسیان، ترسین،
 توقان، توقان، توقای، توقیان، توقین، ته رسای، جنقین، جه فلین،
 جه لفلین، جه نقین، دله له زره، دله له زری، پړوچوون، پړوچوون،
 پړوچ لوی، زاتچوون، زاتلوی، زاره تره کیوون، زاره چوون، زاق،
 زاله تره کای، زاله تره کیوون، زاله ته قین، زاله ته قین، زاور چوون،
 زراوتوقان، زراوتوقین، زاور چوون، زراوتوقین، زراو چوون، سامکردن،
 هه زفین، هه زقین،
 - پړپا: پورایشوکه، پیرایشوکه، پیریشوکه، پیریشوکه، تسه گورگانه،
 داپیروشک،
 - پړپایه: پړپا، پړپش، پړپه، چلپایی، خشخشوک، خشخشه، خشک،
 خشگ، خشی، دو سه ره، زوق، زویلو، زیفزیف، زیفزیفه، زیلو، زیور،
 گو هسم، ماره زیو، هه زاریا، هه زاری،
 - پړپیز: ۱- پهر زور، داپوشراوبه پهر، ۲- پړه لنگ، پړپه ر، پړپه ره،
 پهره زور، گولی پهره زور، گیایه ک پهری گوله کانی زورین،
 - پړپیرخاش: به کیشه، به گپیشه، کیشه ساز کهر،
 - پړپړکردن: پړکردن (۱) پړ،
 - پړپشت: به پشت، پړ(مووی پړ، گیای پړ)، پړپشت، چر، چرگه، چروپ،
 چوغر، چوغور، چوغور، چوپر، سخ (میشه که سخبوو)، قاپوون، قه وغا،
 - پړپهن: به ربه رین، به رین، پان، پانوبه رین،
 - پړپهننا: به ربه رین، به رین، پان، پانوبه رین،
 - پړپی: به پیز، هه ویری کیشدار که بونان کردن باشته ر،
 - پړپیچ: پړپیچ، پړچین، پړگنج، پړتچاوتیچ، گنج گنج،
 - پړپیچ وتاب: (پړپیچ وخم) پړ،

- پُریچ وخم: به خواره پیچیه، پریچوپه ننا، پیچوخواری زورتییدا، خواره پیچ، خواره پیچیه، لابهلا،
- پُرتاب: ۱ - پرتاو، ۲ - (پریچ وخم) - پر، ۳ - سخت تاییده: توند بادراو، گشت، ۴ - پریحیلهمکر: به فیلوته لکه که، مه کرباز، مه کرؤ،
- پُرتاب بودن: - (پُرتاب شدن) - پر،
- پُرتاب بودن اسب: پرتاوبوونی ئەسپ، سه لَهف،
- پُرتابش رخسار: رووسور هه لگه ران، شادبوون له شتییک،
- پُرتابش روی: رووسور هه لگه ران، شادبوون له شتییک،
- پُرتاب شدن: - تندى (۳)،
- پُرتاب کردن اسب: پرتاوکردنی ئەسپ، تاودان، تاوکردن، سه له فکردن، لینگدان،
- پُرتاب کردن رخسار: - (پُرتابش رخسار) - پر،
- پُرتاب کردن روی: - (پُرتابش رخسار) - پر،
- پُرتاب گشتن: سوور هه لگه پانی پوخسار،
- پُرتاب گشتن روی: سوور هه لگه پانی پوخسار،
- پُرتاب و توان: به تباب و توانا، به توانا، پرتاقهت، پروزه وهتیز،
- پرتحرک: ۱ - کاری: به کار، تیکۆشهر، چه پخوون، هه لَسوور، هه لَسووراو، ۲ - آرام نگیر: بژؤز، به جووله جوول، پرجووله، دانه سه کناو، سه هه نده، هه دا ندهر، هه لکۆ،
- پُرتگلف: ۱ - دژوار، سهخت، سه خلت، گریدار، ۲ - باشکوه،
- پُرتلاش: ۱ - پرکار، ۲ - چالاک،
- پُرتوان: - پای آور (۱)،
- پُرتوقع: - پرادعا،
- پُرتروت: - پادار (۴)،
- پُرتمر: به بهرهم، به بههره، به فایده، به قازانج، پربهر، پربهرهم، پربهره، پرقازانج،
- پُرجاذبه: پاکهش، پاکیشهر،
- پُرجذبه: پاکهش، پاکیشهر،
- پُرجرات: ئاریشن، ئازا، بدهک، بزراف، بژوون، بۆکه، بویر، به جهرگ، به خیرت، به دهمار، به زات، به زاخ، به غیرت، به کار، به گون، به نفاق، بیتاک، بیپهروا، بیسام، پالنهوان، پردل، پرکیش، پیاف، پیاو، ته ببا، جامتیر، جنیدی، چارشما، چاوتونید، چاقایم، چاونه ترس، چاونه ترساو، دلآزا، دلاوه، دلدار، دلزه خم، دلسهخت، دلستور، دلنایم، دلگوره، دلیر، دهستکوره، دهسته وه کهر، دهسکه روه، ده لوودلیر، ده ماردار، ده مسوور، دیودل، پەشی، رهشید، رهن، رهند، زاندار، زاوردار، زهنه قدار، زهله دار، زیخ، سه رخۆش، سه رخوهش، سه فدر، شامیر، شه فگه، شه ف گنر، شه مشیر کرؤز، شه هله و نده، شه میتر، شتیرباز، شیر کورؤز، شتیرکوز، عه گن، عه گیت، عه گید، فیزز، فیرس، قادیق، قادیق، قاره مان، کورد، کورپه باف، کۆسه چی، کۆکه ل، که له پیاو، که له میتر، کیسته ک، گامبۆر، گوندار، گه پناس، گه پنووس، گیانه ر، لۆک، مەرخوز، مەرد، میتر، میترخاس، ناگۆره، نه بهرد، نه ترس، نه وهرد، نه هیته، نیر، نیره، وایسۆ، وهر، وهن، وهند، ویز، ویزا، ویزۆک، هالان، هۆل، هۆول، ههول، ههویزا، یه مان،
- پرجفا: جه فاکار، زالم، سته مکار،
- پرجگر: - پرجرات،
- پُرجمعیت: پرتاپۆره، پرابی مەردم، پر جه مات، پر جه ماعت، پر جه شامات، پر جه شیمهت، جمکوت، شلوق، شلووغ، شلووق، غه وغا، قه قه، قه ربارغ، قه ربالغ، قه وغا، گه ووز، نق، وهویز،
- پُرجنب و جوش: پرجموجۆل، پرده نگ و بزاف، پرکار، پر هاتوچۆ،
- پرجوانی: پر له گه نه جایه تی، تازه لاوی،
- پرجواهر: پر گه وهر،
- پرجور: جه فاکار، زالم، سته مکار،
- پرجوش: ۱ - زۆرله جۆش، زۆرله کول، ۲ - به جوش و خروش، پر ههراوه ریا، زۆرله جۆش،
- پُرجاره: ۱ - (پالان ساییده) - پالان، ۲ - مدبر: به ته گبیر، به پرا، به رده بار، به مشوور، ته گبیرزان، زاناو به ته کبیر، قایمکار،
- پُرجانگی: - حراف،
- پُرجانگی کردن: - جسی آمدن،
- پُرجانه: - حراف (۱)،
- پُرجین: پریچ، پریچین، پرخواره پیچیه، پریچ، گنجای، گنجدار، گنج گنج، لوول،
- پُرجین کردن: پریچین کردن، پریچ کردن، گنجای کردن، گنج گنج کردن، لوول کردن،
- پُرجین و شکن: پریچین، پریچ، گنجای، گنج گنج، لوول،
- پُرجین شدن: پریچین بوون، گنجای بوون،
- پُرحادئه: پریوودا، پریکیشه کیش،
- پُرحاصل: پریهر، پریهره کهت، پریهرهم، پریپت، پریحاصل،
- پُرحافظه: نه وهی شتی زۆرله بیری ده مینیتته وه، به زهین، بیری به هتیز، زهینباش، زهینروون،
- پُرحرارت: ۱ - بتاوتین، به تین، پریهرارهت، توینته روه، زۆرگه رم، گه رم و گو، ۲ - (پرکار) - پر،
- پُرحرض: ۱ - داگیرساو (له شی نه خۆش)، ۲ - بیتاقل، بیتاوه ز،
- پُرحرف: - پُرجانه،
- پُرحرفی: - پُرجانگی،
- پُرحرفی کردن: - پُرجانگی کردن،
- پُرحوصلگی: بیین فره هی، به حه و سه له یی، پشو له سه رخۆیی، پشو له سه ره خۆیی، حه و سه له، دایاخ، سوپات، سه بر، له سه ره خۆیی، نهرمونبانی، نه فه س درتیزی، هیدی، هیمنی،
- پُرحوصله: - پُرشکیب،
- پُرجنگ و جلب: - پُرشوب،
- پُرجوانی: - نوجوانی،
- پُرجواهر: پریه و اهتیر، پریه وهر،
- پرجود: - جوانمرد،
- پرجوش: ۱ - به کول، ۲ - پرغوغا،
- پُرجاره: ۱ - محیل، ۲ - مدبر،
- پُرجربی: به پۆن، تیریه ز، تیردۆن، تیردوهن، چقر، چه قهر، چه ور، دهون، پۆندار، زومدار، قه له و،
- پُرحیله: - (پالان ساییده) - پالان،
- پُرخار: به دپک، به دپوو، پدپک، پدپوو،
- پُرخاصیت: - پُرمفعت،
- پُرخدو: پرتف، تفاق، زاربه تفت، زارپرتف، لیکن،
- پُرخراش: داپناو، پناو، پندراو، زۆر پندراو، زۆر پووشاوه،
- پُرخرج: بوها، به خه رج، پرخه رج، خه رجدار، خه رج زۆر، زۆر گران، گران،
- پُرخرد: - پارسا (۲)،
- پُرخروش: به زه نازه ننا، به ناله نال، به هاتوهارا، به هه راهه راه، به هه للاهه للا،
- پُرخشم: ۱ - پریرخاش، ۲ - به قین، پریقین، توپره، حرسن، قیناوی،
- پُرخشم شدن: زۆر توپره بوون، زۆر قیق ههستان، زۆر قیقنگرتن، فره قیقنهستان،
- پُرخشم گردیدن: - (پُرخشم شدن) - پر،
- پُرخشم گشتن: - (پُرخشم شدن) - پر،

- پرخطر: ۱- باسی سەر، بقیه، پرخه تەر، پرمه ترسی، ترسناک، تۆقتنەر، جئمه ترسی، زهنده، فەلاکت، مه ترسیدار، نه تەکن، هیلاک، ۲- عظیم: به گه فده، تەرکی، چەتل، خاوه نجه لال، خاوه نشکۆ، خوه دیرووس، زۆرمەزن، زەلام، عەزیم، گه وره،

- پرخم: ۱- پریشان، ۲- پرخکن،

- پرخنده: به زه رده، خۆشنه خلاق، خۆشخوو، خۆشپروو، خەنان، خەندان، خەندە لئیو، خەنەران، دەفکەن، دەفکەنۆک، دەفکەنی، دەفلکەن، دەفنه رم، دەمبه پیخەنین، دەمبه پیخەنین، دەمبه تریقە، دەمبه خەندە، دەمته راق، پوو خۆش، پوو کەن، پوو گەش، پوو لکەن، زاربه پیخەنین، زار به تریقە، زارخەن، کەنۆک، لئیو به خەندە، لئیو به زه رده، وه شخوو، وه شپروو،

- پرخواب: بخەف، خاوین، خه وپیخۆش، خه و خه و، کەسیگه زۆر دەخه وئ،

- پرخوار: ← (پرخور) ← پُر،

- پرخواریگی: ← (پرخوری) ← پُر،

- پرخواره: ← (پرخور) ← پُر،

- پرخواستار: پرخواری، خواز یارزۆر، پرمشته ری،

- پرخواسته: ئەنگراو، بدار، بوود، بووده، بوه، پاره دار، پاره مۆل، پوو ل دار، تیر، تیرپ، خاوه ن سامان، خواجا، خواجه، دارا، دارنده، دەست پۆیشتوو، دەسپۆیشتوو، دەوله مەن، دەوله مەند، زەنگون، زەنگین، ساز، ساماندار، کەپانه، مالاقا، مالدار، مایه ور، هه بو، هه میا، هه یاتی،

- پُرخواه: ← (پُرطمع) ← پُر،

- پرخواهش: پرتاره زوو، پرداوا، پرهوه س،

- پرخور: بخۆر، پارووزل، پاروولتین، په لئه گامیش، پیل، ته شی ترین، ته شی ترین، ته لیر، تیرنه خۆر، چل، چله ک، چلیسو، خوارا، خوارۆخ، خوارا، خۆشخۆر، خوه را، خۆه را، دەرلیلووش، دەوری لیس، زاخۆران، زکتیر، زکدراو، زگن، زگه پۆ، زۆرخۆر، سکدراو، سکەرۆ، شه په لۆخ، فازرک، فره خۆر، فره ور، فرمدار، قورگدراو، کەلپاچا، کەلپاچه، گه پتیکه، لوقمه گه وره، له پن، میژک، نانکوور، واردۆخ، ورگدراو، ورگن، وه ردۆخ، هه ستیکۆژ،

- پرخوراک: ← (پرخور) ← پُر،

- پُرخوری: چله کی، چلی، خوه راتی، زک به ردان، زک نانه سەر، زگ به ردان، زگ له سه ردانان، زۆر خواردن، سک به ردان، سک نانه سەر، واردۆخ، ورگ له سه ر دانان،

- پُرخوری بعداز شفا: جه م مردویی، دانپۆری،

- پُرخون: ۱- پرخوین، پرله خوین، خوین زۆر، ۲- خویناوی، خوینین، ۳- سوورپۆه، سووره بووگ، سووره لگه راو،

- پُر داد: ← دادگر،

- پُر داغ: ← دردناک،

- پُر دان: ← دانا،

- پُر دانش: زانا، عه للامه،

- پُر درآمد: ← (پُر درآمد) ← پُر،

پُر درآمد: به باره چه، به داهات، به سوود، پرداهات، پرقازانچ، هه زه خ،

- پُر درخت: پردار،

- پُر درد: پرخه فەت، خه فەتیار، خه فەتدار، دەر دزۆر، دەر د مەن، دەر د مەند، دەر دناک، دەر د دار، نه هاره زگ،

- پُر درد شدن: پرخه میبون، زۆرغه مناکیبون،

- پُر درد گشتن: پرخه میبون، زۆرغه مناکیبون،

- پُر درد دود: ← (پردرد) ← پُر،

- پُر درد: پرخه مدوسه نا، پرتایشت، پرله پیته لاگوتن،

- پُر دروغ: پُر دۆ، پرله درۆ، درۆزن، هه مووگیان درۆ،

- پُر دشمن: دوژمندار، دوژمن زۆر،

- پُر دغدغه: بیر ئالۆز، بیر بلاو، خه یالآوی، سه و داسەر، گیزو ویز،

- پُر دل: ۱- پرجرات، ۲- به خشنده، به دل، به دلۆ دهر وون، به زاخ، به نان، به هیمه ت، پیاف، پیاو، جامیتر، جوامیتر، جوانمه رد، جوامیتر، جۆمه رد، خوارده، خۆشان، دلآوا، دلفراوان، دلفره وان، دلگوشاد، دهر ووندار، ده ستیلاو، ده ستقالا، ده ستکراوه، ده سگوشاد، ده سواز، ده سه نه دار، ده هنده، سه خاوه ت، سه خی، سه غی، کهرم دار، کهره مکار، مه رد، مه رد و په ند، مه رده میر، نان بده، نان ده، نان ده ر، وه شان، هه دار،

- پُر دلی: ۱- ئاریش، ئازاتی، ئازایه تی، ئازایی، ئەگیتی، بړک، بزراقی، بزۆن، بزوونی، بویری، به جهرگی، به خیره تی، به ده ماری، به زاتی، به زاخی، به شاپه ت، به غیره تی، به کاری، به گونی، ببیباکی، ببیهرایی، بیترسی، بیسامی، بیگه فی، پاشه ر، پالنه وان، پردلی، پړکیتی، پشستوری، پیافی، پیاهه تی، پیاهه تی، تاقه ت، توانایی، تورووش (جرات نکر د بگوید: تورووش نه کر بیژی)، توند پوهی، جامیتری، جوامیتری، جوامیتری، جوره ت، جوره ت، جهر به زه، چاوتوندی، چاوسووری، چاوقیمی، چاونه ترساوی، چاونه ترسی، دلآزایی، دلآوهری، دلناری، دلزه خمی، دلسه ختی، دلستووری، دلقایمی، دلگه وره یی، دلپیری، ده ستکهره وه یی، ده سته وه کهری، ده سگه ره وه یی، ده مارداری، ده مسووری، دیودلی، ره شیدی، په نی، زات، زاتداری، زاره، زافر، زالۆ، زاله، زاور، زاوهر، زاوهر داری، زاوهره، زاو، زۆخ، زووخ، زه حله، زه رده کی، زه نده ق، زه نده ک، زه نه ق، زه نه قدار، زه هله ک، زه هله، زه هله داری، زیخی، زیه لک، سرتی، سه ر خۆشی، سه فدپی، شامیتری، شه هله وه ندی، شه همیتری، شتیربازی، عه گنی، عه گیتی، عه گیدی، غیره ت، فیتزی، فیتزی، قاره مانه تی، قاره مانی، قه نجاتی، کەلی، گامبۆری، گه پناسی، گه رنووسی، موکوری، مه ر خۆزی، مه ر دازایی، مه ر دایه تی، مه ر ده می، مه ر دومی، مه ر دی، میراتی، میرنزایی، میرخاسی، میری، میرتی، میرتی، ناگۆری، نه به ردی، نه ترسان، نه ترسی، نه تره، نه وه ردی، وایسۆی، وراره، وره، ورینگ، ورینگه، وراره، وه رای، وه نی، وه ندی، وپتر، وپران، وپرای، وپزۆکی، وپریان، وپرین، هالانی، هوره، هۆلی، هۆلی، هه تره، هه تره ش، هه ناو، هه وتانایش، هه ولی، هه وپزایی، هه وپزایی، هه پیتر، هپتر، هپتری دل، هیمه ت، هیو، یارای، یه مانی، ۲- سخاوت: ئادا، دلآوایی، به خشنده یی، به دلی، به دل و دهر وونی، به نانی، جوامیتری، خوارده یی، دلآوایی، دلفره وان، دلگوشادی، دهر ووندار، ده ستیلاوی، ده ستقالایی، ده ستکراوه یی، ده سه نه داری، ده هنده یی، سه خاوه ت، سه غاوه ت، کهره مکاری، کهره مکاری، نان بده یی، نان ده ری، نانده یی، هه داری،

- پُر دو: ئازاله غاردان، غاردی باش،

- پُر دوام: به ده وام، به رگر، په ده وام، خۆراگر، قایم، موکوم، مه حکمه، وه رگر، مایه دار،

- پُر دود: به دوو کەل، پُر دوو کەل، دوو کەل زۆر،

- پُر دود بودن: خه فە تبار بوو، خه مناکیبون، خه مینبون، غه مگینبون،

- پُر دهان: زارپر،

- پُر دهان: پر به زار، پر به زاری،

- پُر رنگ: پُر په نگ، پشتدار، تۆخ، په نگدار، مایه دار،

- پُر رو: ← (پالان سایدیه) ← پالان،

- پُر رودگی: ← پر چانگی،

- پُر روده: ← پر چانه،

- پُر روزی: بسق زۆر، سه ره رسق، گوزه رانباش،

- پُر روشدن: خاران، چه قه سرۆکردن، حه یاهه لانان، ددان سیببونه وه، دیان چه رمگه و بوون، پرو داما لا و بوون، پرو کرانه وه، پرو کر دهنه وه، سیواد بوونه وه، شه رم شکان، شه رم نه مان له پوهی گه وره تر دا، فه پئنده مان، له شه رم نی ززگار بوون،

- پُر روی: ← (پالان سایدیه) ← پالان،

- پرخطر: ۱- باسی سەر، بقیه، پرخه تەر، پرمه ترسی، ترسناک، تۆقتنەر، جئمه ترسی، زهنده، فەلاکت، مه ترسیدار، نه تەکن، هیلاک، ۲- عظیم: به گه فده، تەرکی، چەتل، خاوه نجه لال، خاوه نشکۆ، خوه دیرووس، زۆرمەزن، زەلام، عەزیم، گه وره،

- پرخم: ۱- پریشان، ۲- پرخکن،

- پرخنده: به زه رده، خۆشنه خلاق، خۆشخوو، خۆشپروو، خەنان، خەندان، خەندە لئیو، خەنەران، دەفکەن، دەفکەنۆک، دەفکەنی، دەفلکەن، دەفنه رم، دەمبه پیخەنین، دەمبه پیخەنین، دەمبه تریقە، دەمبه خەندە، دەمته راق، پوو خۆش، پوو کەن، پوو گەش، پوو لکەن، زاربه پیخەنین، زار به تریقە، زارخەن، کەنۆک، لئیو به خەندە، لئیو به زه رده، وه شخوو، وه شپروو،

- پرخواب: بخەف، خاوین، خه وپیخۆش، خه و خه و، کەسیگه زۆر دەخه وئ،

- پرخوار: ← (پرخور) ← پُر،

- پرخواریگی: ← (پرخوری) ← پُر،

- پرخواره: ← (پرخور) ← پُر،

- پرخواستار: پرخواری، خواز یارزۆر، پرمشته ری،

- پرخواسته: ئەنگراو، بدار، بوود، بووده، بوه، پاره دار، پاره مۆل، پوو ل دار، تیر، تیرپ، خاوه ن سامان، خواجا، خواجه، دارا، دارنده، دەست پۆیشتوو، دەسپۆیشتوو، دەوله مەن، دەوله مەند، زەنگون، زەنگین، ساز، ساماندار، کەپانه، مالاقا، مالدار، مایه ور، هه بو، هه میا، هه یاتی،

- پُرخواه: ← (پُرطمع) ← پُر،

- پرخواهش: پرتاره زوو، پرداوا، پرهوه س،

- پرخور: بخۆر، پارووزل، پاروولتین، په لئه گامیش، پیل، ته شی ترین، ته شی ترین، ته لیر، تیرنه خۆر، چل، چله ک، چلیسو، خوارا، خوارۆخ، خوارا، خۆشخۆر، خوه را، خۆه را، دەرلیلووش، دەوری لیس، زاخۆران، زکتیر، زکدراو، زگن، زگه پۆ، زۆرخۆر، سکدراو، سکەرۆ، شه په لۆخ، فازرک، فره خۆر، فره ور، فرمدار، قورگدراو، کەلپاچا، کەلپاچه، گه پتیکه، لوقمه گه وره، له پن، میژک، نانکوور، واردۆخ، ورگدراو، ورگن، وه ردۆخ، هه ستیکۆژ،

- پرخوراک: ← (پرخور) ← پُر،

- پُرخوری: چله کی، چلی، خوه راتی، زک به ردان، زک نانه سەر، زگ به ردان، زگ له سه ردانان، زۆر خواردن، سک به ردان، سک نانه سەر، واردۆخ، ورگ له سه ر دانان،

- پُرخوری بعداز شفا: جه م مردویی، دانپۆری،

- پُرخون: ۱- پرخوین، پرله خوین، خوین زۆر، ۲- خویناوی، خوینین، ۳- سوورپۆه، سووره بووگ، سووره لگه راو،

- پُر داد: ← دادگر،

- پُر داغ: ← دردناک،

- پُر دان: ← دانا،

- پُر دانش: زانا، عه للامه،

- پُر درآمد: ← (پُر درآمد) ← پُر،

پُر درآمد: به باره چه، به داهات، به سوود، پرداهات، پرقازانچ، هه زه خ،

- پُر درخت: پردار،

- پُر درد: پرخه فەت، خه فەتیار، خه فەتدار، دەر دزۆر، دەر د مەن، دەر د مەند، دەر دناک، دەر د دار، نه هاره زگ،

- پُر درد شدن: پرخه میبون، زۆرغه مناکیبون،

- پُر درد گشتن: پرخه میبون، زۆرغه مناکیبون،

- پُر درد دود: ← (پردرد) ← پُر،

- پُر درد: پرخه مدوسه نا، پرتایشت، پرله پیته لاگوتن،

- پُر دروغ: پُر دۆ، پرله درۆ، درۆزن، هه مووگیان درۆ،

- پُر دشمن: دوژمندار، دوژمن زۆر،

- فره، بینفره، پروزو، پشوودریژ، پشووسور، پشولهسهرخۆ، پشولهسهرهخۆ، تابهینه، تهوات، تیربال، جهرگقایم، چافره، خۆراگر، خۆگر، خۆگیر، خۆینسارد، چافره، دابین، داته مریاگ، داسه کناو، داکهسیای، دامراو، دلغراوان، دلغره، دلغرهوان، دلقال، دلشه کری، دلکراوه، دهر ووندار، زانی، زکفراوان، زهوت، زود، ژیرو لهسه رهخۆ، سرهوتوو، سنگفراوان، سه رهخۆ، سه ماس، سینگفروهوان، عالوسال، فه نهشتی، قار، کهمۆ، کیش(پا)، له سه رخۆ، له سه رهخۆ، له سه ره خۆ، مه ند، نشمی، نه تووره، نهرم، نهرموشل، نهرمونیا، نهرموو، نهرمو هازۆک، نه فسیت، نه فسدریژ، نه فسه دریژ، نه مر، نه ملج، وس، وست، ول، ونسارد، هارام، هشفه کری، ههدار، ههدراندی، ههندریای، هیدی، هینم، هیواش، هیوژ، هیول، هیون،
- پُرشوخ: ← پلید(۱)،
- پُرشور: به تین، به سۆز، به گور، به ههست، پرجوش، پرجوش و خورش، پچه رارهت، پسۆز، پشۆز، گهرموگوپ،
- پُرشوروشر: ← (پُرشوروشور) ← پُر،
- پُرشهوت: ← شهوتیرست،
- پُرشیر: به دۆ، پشیر، شیرزۆر، پیچه وانه ی چردۆ،
- پُرسبر: ← پُرشکیب،
- پُرسدا: به ده نگه ده نگ، به هاتو هوار،
- پُسطاقت: به تاقهت، پرتاقهت، تاب هینه ر، خۆپاگر،
- پُسطایفه: به خزموکه س، به سۆره وتۆره، به که سوکار، خزموکه س زۆر، ساحتیب عاشیرهت، سیحهب حه شیرهت، سیحهب عاشیرهت، سیحهب وه رهسه، که سوکار زۆر،
- پُسطراوت: پُراو، تور، تیراو، زۆرتازه وشه ق، گهش،
- پُسطرایف: پُله شتی تازه، پُله شتی سووکی به نرخ،
- پُسطمع: ناچگی، ئارفره، بالی میش مژ(تنگ چشم است: بالی میشتی ده مژ)، به پیژیه، به ته ماح، به ته ماعی، به رجل، به رچاو ته نگ، به رچل، به غیل، پیچه لم، پاروو پیژیر، پاروو زمتر، پنتی، پووردژ، پیسکه، تواحکار، ته ماحکار، ته مادار، ته ماکار، ته وادار، چاقیرچی، چاقته نگ، چافره، چاوبرسی، چاوته نگ، چاوجنۆک، چاوله دوو، چاونزار، چاونزیر، چاونه بار، چاونزیر، چاروک، چکود، چکوس، چلخووس، چنۆک، چه پخووز، چه پخووس، چه توون، چه قته نگ، چه مئاو، چه برسی، چه مته نگ، چه نچووز، چه نخووس، حه سوود، خنس، خونک، درا فکه تی، درۆ، دلبرۆک، دلنزم، دنیا نه دل، ده زگر تی، ده سستقووجاو، ده سستگر تی، ده سته یشک، ده سقووجاو، ده سقووجیاگ، ده سستگر تی، پژد، پوژد، پک، ره ییل، پيشۆ، زوفت، زیده خواز، سایه وشک، سمنج، سه ربۆز، سه قیل، شتین، قاران، قاق، قرتن، قرجۆک، قرنووس، قرنیس، قورگدایاگ، قه تر، قه مته ر، قه مته راکراو، قه مته ری، قیرسیچم، قیرسیچمه، کنۆژ، کنۆس، کنووس، کۆتایین، کۆدۆ، کورتبین، کۆرنان، کۆژۆ، کۆلونیای، کۆمره ش، کوند، کونۆش، کۆنه، کۆرنان، که ری تۆپیوکه ولکه ر، که نس، گافبه ر، گزاف، گزاف، گووئیشک که ره وه، گووکولین، گووکولینه وه، گوونکزمیر، گهنووس، گه وش، گیانسه خت، گیر، گیره، له چه ر، ماسک، مالپاریز، میچ، مچکه، مردارخۆر، مووسه نه ک، مه نده موور، نادان، نانپژیر، نانتال، نانکۆر، نانکۆیر، نه خۆر، نه که س، نه که ش، نه نوو که یشک، وشک، وه ره چه مته نگ، هافیز، هه رزانکر، هه سوود، هه فه فه فی، هه نده بی، هه نگو تکزیمیر، هه یادار،
- پُرعاهت: ← پُرافت،
- پُرعایله: خیزاندار، خیزان زۆر، دیزه به کۆل، عایله مه ن، عایله مه ند،
- پُرعتاب: پُرسه رکۆنه، پُرلۆمه، پُرمه لامهت، پُره خنه گرانه،
- پُرعجایب: زۆره ر، زۆره عجایب، سه یروسه مه ره،
- پُرعشوه: ← پُرفریب،
- پُرعطر: بۆنخۆش، بۆندار، بۆه وش،
- پُرعقل: زۆر ناقل، زۆر عاقل،
- پُرعقوبت: پُرتازار، پُره شکه نه چه، پُرعازاب،
- پُرعمر: به ته مه ن، ته مه ندار، ته مه ندریژ، ته مه ندریژ، حه مردریژ، حه مردریژ،
- پُرعور: ← (پُرافاده) ← پُر،
- پُرعریو: به ده نگه ده نگ، پُره نگه ده نگ، پُره ات وه وار،
- پُرعصه: پُرخه فهت، پُرخم، پُره سه ر، غه مزۆر،
- پُرعم: پُرخه فهت، پُرخم، پُره سه ر، غه مزۆر،
- پُرعزمه: به ناز، به نازو نووز، پُرتاز،
- پُرعوغا: به ده نگه ده نگ، پُره نگه ده نگ، پُره ات وه وار،
- پُرفایده: ← سو دمند،
- پُرفراز: پُره وراز،
- پُرفریب: ۱ ← (پالان سابیده) ← پالان، ۲ ← به مه کر، پُرعیشوه، فیروار، مه کرۆ،
- پُرفساد: پُرفه ساد، پُره خراپه، زۆرخراپ، فاسید،
- پُرفسوس: ۱ ← پُرحسرت، ۲ ← پُرفریب، ۳ ← پُرفسون) ← پُر،
- پُرفسون: به مه کر، شاره ز، زۆر لیزان، فیلاوی، فیله زان، مه کر دار،
- پُرفکر: ← (پُرائدیشه) ← پُر،
- پُرفقیله: ← (پُراطیفه) ← پُر،
- پُرفن: ← (پُرحیله) ← پُر،
- پُرفند: ← (پُرحیله) ← پُر،
- پُرفندوفعل: ← (پُرحیله) ← پُر،
- پُرفوت: به توانا، به قه وهت، به هیز، وه دار،
- پُرفقیمت: زۆر به نرخ، گران، گرانبایی، گرانقیمت،
- پُرفکار: ← (پُرکاره) ← پُر،
- پُرکاره: به کار، پُرکار، تیکۆشه ر، سه رپ، سه رقآل، قنگ به گنجیل، قوونه گنجیل، کارزۆر، گژووژ، هه میسه خه ریک،
- پُرکبر: ← پُرافاده،
- پُرکردن: ۱- زۆر ته نه جام دان، زۆر جار کردنه وه یکار یک، زۆر دووپات کردنه وه، ۲- پُرکردنه وه ی چه ک، پُرکردنه وه ی ددان، ۳- پُرکردنه وه ی باتری، ده شارژانه وه، شارژ کردنه وه، ۴- به ئیشکردن، پاپا کردن، پُرکار کردن، خافلانیدن، خافلنای، خاواندن، خاوانن، خافانندن، خافانن، خله فاندن، خه ریک کردن، خه ریکی کاریک کردن، داگیر کردن (ته له فۆنه که ی داگیر کردوه)، سه رجه نجال کردن، سه رقآل کردن، سه رگه رم کردن، سه رگه رمی کاریک کردن، سه رلیتیکدان، مژوول کردن، مه شخوول کردن، مه شغوول کردن، ۵- پُراوپ کردن، پُره کردن، پُر کردن، پُرکردنه وه، پُره و کردن، پُره کردی، تۆزه کردن، تۆه کردن، ته خت کردن، دارمال کردن، داگرتن، رتمانندن، رته یمانندن (چاله)، سه رپژیر کردن، سه ریرکن، سیله کردن، کیانن، که فپژیر کردن، که فه رپژیر کردن، گۆزانن، لیکرندن، لجانلیچکردن، لجانلیچکردن، لواله و کردن، له باله بکردن، له په کردن، له ماله م کردن، له مکردن، لیبانلیبکردن، لیبانلیبکردن، لیفرپژیر کردن، لیفولیفکردن، لیوانلیو کردن، لیوانلیو کردن، مالامال کردن، مشتکردن، مشکردن، مه ته لۆسکردن، ناقدار کردن، ناودار کردن، نژانندن، نقانفکردن، هه بلکردن،
- پُرکردن شکم: ناخینی گه ده، زۆر خواردن، مه عده پُرکردن،
- پُرکرده: ناخنراو، پُرکراو،
- پُرکرشمه: به لاروله نه چه، پُرتازو غه مه زه، زۆر به ناز،
- پُرکش: ← بسیار،
- پُرگنیش: ← چالاک،
- پُرکواکب: پُره سستیره،
- پُرکواکب: پُره سستیره،
- پُرکننده: پُره کر، پُره ره وه،
- پُرکوک: پُرقورمیش، ته واقورمیشکراو،

- فره، بینفره، پروزو، پشوودریژ، پشووسور، پشولهسهرخۆ، پشولهسهرهخۆ، تابهینه، تهوات، تیربال، جهرگقایم، چافره، خۆراگر، خۆگر، خۆگیر، خۆینسارد، چافره، دابین، داته مریاگ، داسه کناو، داکهسیای، دامراو، دلغراوان، دلغره، دلغرهوان، دلقال، دلشه کری، دلکراوه، دهر ووندار، زانی، زکفراوان، زهوت، زود، ژیرو لهسه رهخۆ، سرهوتوو، سنگفراوان، سه رهخۆ، سه ماس، سینگفروهوان، عالوسال، فه نهشتی، قار، کهمۆ، کیش(پا)، له سه رخۆ، له سه رهخۆ، له سه ره خۆ، مه ند، نشمی، نه تووره، نهرم، نهرموشل، نهرمونیا، نهرموو، نهرمو هازۆک، نه فسیت، نه فسدریژ، نه فسه دریژ، نه مر، نه ملج، وس، وست، ول، ونسارد، هارام، هشفه کری، ههدار، ههدراندی، ههندریای، هیدی، هینم، هیواش، هیوژ، هیول، هیون،
- پُرشوخ: ← پلید(۱)،
- پُرشور: به تین، به سۆز، به گور، به ههست، پرجوش، پرجوش و خورش، پچه رارهت، پسۆز، پشۆز، گهرموگوپ،
- پُرشوروشر: ← (پُرشوروشور) ← پُر،
- پُرشهوت: ← شهوتیرست،
- پُرشیر: به دۆ، پشیر، شیرزۆر، پیچه وانه ی چردۆ،
- پُرسبر: ← پُرشکیب،
- پُرسدا: به ده نگه ده نگ، به هاتو هوار،
- پُسطاقت: به تاقهت، پرتاقهت، تاب هینه ر، خۆپاگر،
- پُسطایفه: به خزموکه س، به سۆره وتۆره، به که سوکار، خزموکه س زۆر، ساحتیب عاشیرهت، سیحهب حه شیرهت، سیحهب عاشیرهت، سیحهب وه رهسه، که سوکار زۆر،
- پُسطراوت: پُراو، تور، تیراو، زۆرتازه وشه ق، گهش،
- پُسطرایف: پُله شتی تازه، پُله شتی سووکی به نرخ،
- پُسطمع: ناچگی، ئارفره، بالی میش مژ(تنگ چشم است: بالی میشتی ده مژ)، به پیژیه، به ته ماح، به ته ماعی، به رجل، به رچاو ته نگ، به رچل، به غیل، پیچه لم، پاروو پیژیر، پاروو زمتر، پنتی، پووردژ، پیسکه، تواحکار، ته ماحکار، ته مادار، ته ماکار، ته وادار، چاقیرچی، چاقته نگ، چافره، چاوبرسی، چاوته نگ، چاوجنۆک، چاوله دوو، چاونزار، چاونزیر، چاونه بار، چاونزیر، چاروک، چکود، چکوس، چلخووس، چنۆک، چه پخووز، چه پخووس، چه توون، چه قته نگ، چه مئاو، چه برسی، چه مته نگ، چه نچووز، چه نخووس، حه سوود، خنس، خونک، درا فکه تی، درۆ، دلبرۆک، دلنزم، دنیا نه دل، ده زگر تی، ده سستقووجاو، ده سستگر تی، ده سته یشک، ده سقووجاو، ده سقووجیاگ، ده سستگر تی، پژد، پوژد، پک، ره ییل، پيشۆ، زوفت، زیده خواز، سایه وشک، سمنج، سه ربۆز، سه قیل، شتین، قاران، قاق، قرتن، قرجۆک، قرنووس، قرنیس، قورگدایاگ، قه تر، قه مته ر، قه مته راکراو، قه مته ری، قیرسیچم، قیرسیچمه، کنۆژ، کنۆس، کنووس، کۆتایین، کۆدۆ، کورتبین، کۆرنان، کۆژۆ، کۆلونیای، کۆمره ش، کوند، کونۆش، کۆنه، کۆرنان، که ری تۆپیوکه ولکه ر، که نس، گافبه ر، گزاف، گزاف، گووئیشک که ره وه، گووکولین، گووکولینه وه، گوونکزمیر، گهنووس، گه وش، گیانسه خت، گیر، گیره، له چه ر، ماسک، مالپاریز، میچ، مچکه، مردارخۆر، مووسه نه ک، مه نده موور، نادان، نانپژیر، نانتال، نانکۆر، نانکۆیر، نه خۆر، نه که س، نه که ش، نه نوو که یشک، وشک، وه ره چه مته نگ، هافیز، هه رزانکر، هه سوود، هه فه فه فی، هه نده بی، هه نگو تکزیمیر، هه یادار،
- پُرعاهت: ← پُرافت،
- پُرعایله: خیزاندار، خیزان زۆر، دیزه به کۆل، عایله مه ن، عایله مه ند،
- پُرعتاب: پُرسه رکۆنه، پُرلۆمه، پُرمه لامهت، پُره خنه گرانه،
- پُرعجایب: زۆره ر، زۆره عجایب، سه یروسه مه ره،
- پُرعشوه: ← پُرفریب،
- پُرعطر: بۆنخۆش، بۆندار، بۆه وش،
- پُرعقل: زۆر ناقل، زۆر عاقل،

- پُرمشغله: ← پرکار،
 - پُرمشقت: ئارووشە، ئارىشە، ئاسى، ئاقزىمكى، ئەستەم، بەزەحمەت،
 پىچۇرت، پىچەرمەسەرى، پىدەردەسەرى، پىدەردىسەرى، پىرەنج،
 پىزەحمەت، پىكۆپرەوهرى، پىگىترەوكىشە، تووش، چەتن، چەتوون،
 چەرمەسەرە، حاستەم، حاستەم، خاوكىش، دزوار، دشوار، دوخشار،
 زەحمەت، ستەم، سەخت، سەگەمەرگى، سەمەرگى، كۆلەمەرگى،
 گران، مشكول، نەنگواز، ھاسى، ھەستەم، ھش،
 - پُرمصرف: پىمەسرف، مەسرف، مەسرفزۆر،
 - پُرمعنى: پىمانا، پىناوەرۆك، زۆربەمانا،
 - پُرمغىز: ۱- بەكاكل، بەكاكلە، كاكلەدار، بەناوەرۆك، پىمىشك،
 پىناوەرۆك، مەزگەدار، ۲- بەمىزى، بەمىشك، زانا، مەزگدار، مەزوددار،
 ۳- بەكاكل، بەنرخ، كاكلدار، پىناوەرۆك، مانادار،
 - پُرمكر: ← پىرحىلە،
 - پُرمگس: پەپىمىشى، زۆرتەنك (تەنكەوەك پەپى مىشى)،
 زۆرئاسك،
 - پُرملاال: پىخەفەت، خەفەت ھىنەر، غەم ھىنەر،
 - پُرملاال: پىخەفەت، خەفەت ھىنەر، غەم ھىنەر،
 - پُرمناعت: حەپابەخۆ، پىوگەرە، شاپىبەخۆ،
 - پُرمنىش: ۱ ← پارسا(۲)، ۲ ← پرافادە، ۳ ← پىجرأت، ۴ ←
 پىرقت، ۵ ← پىمايە(۱)) ← ۶ ← پىشان رۇ(۱)،
 - پىرمئىفەت: ئادان، بەبەھرە، بەخىتر، بەسودو، بەقابدە، بەقازانچ،
 بەكارھاتگ، بەكەلك، بەھەردار، بەھەردەر، بەھەرەوەر، پىرسودو، پىر
 قازانچ، پىمەنئەفەت، خىترەدەرەو، خىترەوئەدەر، دابەر، زۆربەسودو،
 سودودار، سودومەند، فەردار، كىترأتى،
 - پُرمو: پىرمو، تووكن، مووزۆر، كۆلكن، ھۆرپەموو،
 - پُرموى: پىرمو، تووكن، مووزۆر، كۆلكن، ھۆرپەموو،
 - پُرمەر: پىرخۆشەوئىستى، پىرموھىبەت، زۆرمىھەبان،
 - پُرمىو: ← پىرحاصل،
 - پُرنار: ئاگراوى، ئاوردار، پىئاگر،
 - پُرناز: ← پىرغىزە،
 - پُرنازوغمزە: ← پىرغىزە،
 - پُرنالە: ← پىرغىسە،
 - پُرنخوت: ۱ ← پىرغىزە، ۲ ← پىرافادە،
 - پُرنشاط: زۆرشاد، شادمان،
 - پُرنىمەت: پىرەرەكەت، پىرپىت، پىسامان، پىرلەكالا، پىرئىمەت،
 - پُرنىفس: ۱ ← پىرگىو، ۲- ئەوھى لەغاراداندا درەنگ پىشوو
 سواردەبى،
 - بەپشوو، بەنەفەس،
 - پُرنقىش: ← (پُرنگار) ← پُر،
 - پُرنگار: بەنەخشونىگار، پىنەخش، پىنىگار، پەنگاوپەنگ،
 - پُرنمايش: خۆنوئىن، پىوالەت پاراواھ،
 - پُرنمك: ۱- تىرخوئى، چىشىنى خۆئىزۆر، ۲- ئاوال، ئاوەل، ئۆفلاز،
 ئىسك سووك، باناز، بوخوئى، بەردل، بەردل، بەناز، پەرسار،
 جوانى دلگىش، جوانى دلگر، حەز، حەز، خۆشەشى، خۆشەشى،
 خۆشەشى، خۆشەشى، خۆشەوئىست، خۆشەوئىست، خۆشەوئىست، خۆشەوئىست،
 خۆشەوئىست، خۆشەوئىست، خۆشەوئىست، خۆشەوئىست، خۆشەوئىست،
 دۆست، دەلال، پاكەش، پەزا سووك، پەزاشىرىن، زوپر، زەپە شىرىن،
 ژىرلۇ، ژىكەللۇكە(كوچولو)، ژىكەلە(كوچولو)، سەرنىچ پاكىش، كىشەر،
 فرۆك، فۆدل، گران، گوولكە، گىان سووك، گىئىرگول، لەبەردل،
 لەبەردلان، مەحبوب، مەكىن، مىرىقان، نار، نازار، نازدار، نازكار،
 نازگەر، نازلى، نازنوئىن، نازۆ، نازەنىن، نازى، نەمكدار، نەمكىن،
 ئىشىرىن، وەردل، وەشەسىا، ھەستىسك، ھەقىن، ھەقىنى، يار،

- پُركىميا: ← پىرحىلە،
 - پُركىن: حرسن، زۆرحەسوود، قىناوى، قىنلەزگ،
 - پُركىنە: حرسن، زۆرحەسوود، قىناوى، قىنلەزگ،
 - پُركداز: بەسۆز، پىسۆز، پىنالەوسووتان، زۆربەنالەناى،
 - پىرگىدىن: ← پىرشىدن،
 - پىرگرە: ← پىرشىكن،
 - پىرگىزىد: بەزەپ، پىزىان، زەپىندە(كوتىيان بەراز ھىلكەى كىردى)
 كوتى داغىباھە كىزەپىندەپەكردى كىردى(فلک)،
 - پىرگىشتىن: ← پىرشىدن،
 - پىرگىشتىن: زۆركوتىن (پىرگىشتىن قرآن خوشست: زۆركوتىن قورحان خۆشە-
 فلكلور)، زۆرگوتىن، فەوئىزى،
 - پُركل: پىرگول،
 - پُركناھ: پىرتاوان، تاوانبار، گوناحبار، گوناحزۆر،
 - پُركند: بۆگەن، بۆگەنىو، بۆنپىس، بۆنناخۆش،
 - پُركنە: پىرتاوان، تاوانبار، گوناحبار، گوناحزۆر،
 - پىرگو: ← (پىرچانە) ← پىر،
 - پُركوشت: بەگۆشت، پىرگۆشت، قەلەو، گۆشتىن،
 - پىرگونە: ← متنوع،
 - پىرگوھر: ۱- پىرچەواھىتر، پىرگەوھەر، ۲- داراى نىسبى عالى:
 بەحەسلۇنەسەبە، بەرپوشتەتەلس، خانەدان، رەگەزەشەرىف، ۳-
 بايەخدار، پىرگەوھەر، ناياپ،
 - پىرگو: ← (پىرچانە) ← پىر،
 - پىرگوبى: ← پىرچانگى،
 - پىرگىھىر: ← پىرگوھر،
 - پىرگىا: پىرگىا، گىياچار، مىترگ،
 - پىرگىاھ: پىرگىا، گىياچار، مىترگ،
 - پىرگىرودار: پىرچەقەچەق، پىرچەقەوگورە، پىرشەپوشووپ،
 پىرگىشەوھەرا، پىرھەراوھورىا،
 - پىرلاف: ← لافىز،
 - پىرلطايف: ۱- پىرچەنەك، پىرلەقسەى خۆش، ۲- رىنگارنگ، ۳-
 زىبا،
 - پىرماجرأ: پىرپوداوا، سەربەگۆوھەند،
 - پىرماجرى: پىرپوداوا، سەربەگۆوھەند،
 - پىرماز ← پىرچىن،
 - پىرماھ: ← پىدر،
 - پىرمايە: ۱- ئازىز، خاوەن شىكۆ، شەرىف، گەورە، ھىزا، ۲
 ← پارسا(۲)، ۳ ← پىرخىتر(۲)، ۴- پىرمايە، پىرناوەرۆك، مايەدار، ۵-
 بىزان، بەمارىفەت، پىسپۆر، پىتۆر، پىتۆل، تۆرەقان، چەنەزان، حەكىم،
 خىبەر، دانا، دووربىن، پىزان، زانا، زاناپۆخ، زانىار، زۆرزان، شىزان،
 عالم، قامىدە، قامىدە، فرىز، فرەزان، فرەزانا، فرەزان، فرەزانە، فىرزانە،
 فرىەزان، كاربىن، كارزان، كۇنا، كۇنە، لۆتەر، لەدنپازان، لەسەرخۆ،
 لىتان، وان، ورد بىن، ھۆزان، مەحلان، مەزبووت، مەعلان، وادار،
 وتە، ورىا، وشت، وشىيار، ھا، ھاگىدار، ھاى، ھايا، ھايدار، ھايلى،
 ھاپە، ھىيار، ھۆزان، ھوشيار، ھوشيار، ھەدار، ھەشار، ھويل، يەمان،
 ۶- بوھا، بەقىمەت، بەنرخ، نىرخدار، نىرخزۆر، گران، گرانبايى،
 گرانبەھا، گرانقىمەت، گرانمايە، ۷ ← (پىر خاستە) ← پىر، ۸- ئەسل،
 بەحەسلۇنەسەبە، جىسن، حەسل، حەسلوچىسن، خانەدان، پەسەن،
 عەسل، نەجىب، نەجىم، نەجىو، وچاخ، وچاخ، ھىلاو، ۹- خەست،
 خەستوخۆل، مايەدار،
 - پىرمداخل: پىرماھات، داھات، زۆر،
 - پىرمدعا: ← پىرافادە،

- پرنم کردن: ته پر کردن، شیدار کردن، نمادند،
 - پرنور: پرنور، زورپووناک،
 - پرنورد: ← پرنور،
 - پرنهیب: بهسام، پرترس، پرله نیگه رانی، زور شیتو،
 - پرنیاز: ناتاج، موحتاج،
 - پروییمان: ← (پراپر) ← پر،
 - پروفا: ← وفادار،
 - پرهاس: بهسام، پرترس، ترسینه، تۆقینه،
 - پرهمت: بههیز، بههیمت، پرهیمت، تیکۆشهر، جوامتر، خۆپاگر،
 دلیر،
 - پرهنر: بهحونهر، بههونهر، پرهونهر، زانا، هونهرمه ند،
 - پرهول: پرترس، تۆقینه، زور بهسام، زور ترسینه، فره ترسینه،
 - پرهوس: بولههوس، بههوس، ههوسه سباز،
 - پرهیاو: بدهنگه دنگ، بهگوره گور، بههاتو هاوار، پرهات وهاوار،
 پرهراهوریا،
 - پرهیاووی: ← (پرهیاو) ← پر،
 - پرهیب: ← شبح،
 - کارپز کرده: زور نهجمادراو، کاری زور کراو،
 - کسیرا پر کردن: لئی پر کردن، هاندان بۆ دوژمنیه تی،
 پراتیک: نه زمون، پراتیک، تاقیکاری، تهجره به، خۆ، پاهینان،
 عادهت، کار، کرده، مومارسه،
 پرازان: ← زغن،
 پرازده: ۱- نهنگه هه ویر، ۲- نهوه ویره له نهنگوتکی ده که نهوه بۆ
 چووک کرده و، ۳- ئاری نیوکه ولی، ۴- کۆلوی نانی،
 پراشتوک: ← پرستو،
 پراشیدن: ۱- ← پرشیدن، ۲- ← پراکنده کردن،
 پراشیده: ۱- به ببادارو، ۲- بیهۆ شبوو، له هۆشخۆچوو، ۳- ←
 پراکنده (۶)،
 پراکندگی: بلاوی، به لاقی، پرژوبلاوی، پرژی، پرژی، پرشوبلاوی،
 پهراکندهیی، پهرتی، پهرژی، پهرش و بلاوی، تارومارکراوی، تیجان،
 تیچی، چرفری، شه پلین، شیرزه بوون، شیرپوی، شه پلینی، لیک بابلای،
 لیک دابراوی، و لاوی، وه لایی،
 پراکندگی خاطر: ← پریشانی فکر،
 پراکندن: ۱- ← پراکنده کردن، ۲- ← پراکنده شدن،
 پراکنده: ۱- ئاواره، بیانی، بیگانه، تاجیک، تاجیک، ته ره که مه،
 خاریجی،
 خه ریه، دهره کی، دهره ویه، غه ریه، غه واره، که جه، که ده،
 که سته ناس، که جه، که جه، لاپره، لاپره سن، لاپره سه ننگ، لاپوره،
 لاه کی، لایده، نااشنا، ناس نه کری، نامۆ، نه شناس، نه ناس، نه نیاس،
 هافی، ۲- بی سه ره و به ره، که مته رخه م، گو هه فیه، گو تیه دهر،
 گهلایی، هۆتۆ، ۳- فه وتاو، دلینه شه، له ناوچوو، له نیوچوو، ۴- که م
 نائل، که م تاوه، ۵- جۆراو جۆر، جۆر به جۆر، جوور جوور، جۆره جۆره،
 چهنده تهرج، پهنگا و پهنگ، فره جۆر، قاتی و پاتی، گۆناگۆن، نهوع نهوع،
 هه پره مه گولخار، ههفته بیچار، هه مه جۆره، ۶- بلاو، به لاق، پرژ، پرژ،
 پرژاو، پرش، پرشاو، پشان، پهخش، پهخشان، پهراوه، په رز، په رز،
 په رزوبلاو، په رشه، په لاته، تارومار، تامه تام، ته نک، جیاجیا، چرژ،
 چرقر، خوه خسان، دانگو، دهرانده، ژیکه بژاله، شاش، شال، شیرزه،
 شیرزیگ، شیرپو، شه پرزه، شه پرتو، شه پل، شه پرزه، کولپانه، گۆله،
 لیک جیا، و لاو، وه لای، هاور،
 - پراکنده خاطر: ← پریشان (۳)،
 - پراکنده دل: ← پریشان (۳)،

- پراکنده شدن: ۱- ئافه پیبوون، ئافیبوون، ئاواره بوون، ئاوه کی
 بوون، ئهراگیلبوون، ئهواره بوون، ئه ودا ل بوون، باشیلبوون، بهرزه بوون،
 بیده ره تانبوون، پهراگنده بوون، په ره ته وازه بوون، په ره وازه بوون، تاران،
 ترافیبوون، ته ره که و لا تبوون، ته ره بوون، چه نه قۆمیا، دهره دهره بوون،
 دهره دهره بوون، پاتوولبوون، په هنده بوون، سه رگومبوون، سه رگه ردان
 وون، شه ویبوون، شه ویلکبوون، گه پانتۆبوون، لانه وازه بوون،
 لوونه وازه بوون، لئقومیان، لئقۆمین، لئقهومان، لئقه لمان، مشه خ بوون،
 مشه ختبوون، سه رزیربوون، وه نه قۆمیا، وه یلان بوون، ویلبوون،
 ویلبهیی، هه لوه دابوون، هه رزه گه ربوون، هه له تیبوون، هه ره که رده بوون،
 هیه وه له کیوون، ۲- ئاوپه ره بوون، ئه وه ته نیه، بژکین، بلاو بوون،
 بلاو بوونه وه، بلاوه، بلاوه کردن، بلاوه لیکردن، به لاف بوون، پهران،
 پرژوبلاو بوون، پزان، پشان، په رتبوون، په رت به ستن، په رته تیکه و تن،
 په رزان، په رزبوون، په رشو بلاو بوون، په شکیان، په لدان، په له او بژتن،
 په له او بیشتن، ته نینه وه، چۆپریان، داپهران، داپلان، درکان،
 درکای، راورتن، شنبای، فه بژکان، فه بژکیان، فه بژکین، فه پهرژین،
 فه پهرژیان، لیکه بلاو بوون، لیکه دابیران، لیکه دوور که و تنه وه، لیک
 له لاوتیران، متهی، ولاویه، وه شان، وه شیان، ۳- ئادار له سه ر
 پادار نه مان، بشکافتن (دوخت)، بشکافتن (دوخت)، بفاشتن، به شان،
 برچیای، پرووسقان، پسان، پسپبوون، پشکافتن، په ره مه په ره بوون،
 په قان، په قین، تیکو پیکچوون، له به ریه کچوون، له به ریه کچواندن،
 له گرژنه نه چوون، هلشان، هله شان، هلهوشین، هلیشان، هۆرپرچنا،
 هه لپچرکان، هه لپسان، هه لته قان، هه لته کان، هه لته کین، هه لوه شان،
 هه لوه شان وه،
 - پراکنده کاری: په رشه کاری، شیرزه کاری، شیرپوه کاری،
 - پراکنده کردن: ۱- ئافه ری کردن، ئافی کردن، ئاواره کردن، ئاوه کی
 کردن، ئهراگیل کردن، ئهواره کردن، ئه ودا ل کردن، باشیل کردن، بلاو کردن،
 بهرزه کردن، بیده ره تان کردن، بیلیفه کردن، پهراگنده کردن، په ره ته وازه
 کردن، په ره وازه کردن، تارانندن، ته ره که و لا ت کردن، ته ره کردن، دوور
 خسته وه، دوور کردنه وه، دهره دهره کردن، دهره دهره کردن، پاتوول کردن،
 پافه ناندن، په تاندن، په تنای، په هنده کردن، سه رگوم کردن،
 سه رگه ردان کردن، شه ردانندن، شه وی کردن، شه ویلکه کردن،
 شه ودا ل کردن، شه ودا ل کردن، لانه وازه کردن، لوونه وازه کردن، لئقه لماندن،
 لئقه ومانندن، مشه خت کردن، مه رزیر کردن، وه یلان کردن، ویل کردن،
 ویلکه رده ی، هه رزه گه ر کردن، هه لوه داکردن، هه له ته کردن، ۲-
 ئاوپه ره تیخستن، ئاوپه ره کردن، ئاوشته ی، بژاله کرن، بژکاندن، بژکین،
 بلاو کردن، بلاو کردنه وه، بلاوه پیکردن، بۆ هه موولا یه ک نارندن،
 به لاق کردن، پهرانندن، پشانندن، پزاندندن، په خشه وه دان،
 په خشین، په رشو بلاو کردن، په لاته کرن، تارومار کردن، تیچانندن،
 جیاوه کردن، چرفراندن، چرفر کردن، داپهرانندن، داپلانندن، پاپسانندن،
 پشانندن، ره شانندن، ره قشانندن، فیشانندن، فیشانن، فه بژکانندن،
 لیکه دابیرن، لیکه هه لاواردن، ولاونه ی، وه شانندن، وه شانن، ۳- ئادار له
 سه ر پادار نه هیشتن، بشکافتن (دوخت)، بشکافتن (دوخت)، بفاشتن،
 به شان، پشکافتن، پرووسقانندن، پسانندن، پرچنای، پس پسر کردن،
 په ره مه په ره م کردن، په قانندن، تیکو پیکدان، دافره قانندن، دافه تانندن،
 له به ریه کسردن، له به ریه ک بلاو کردن، له به ریه ک چوانندن،
 له به ریه ک بلاو کردن، له گرژنه نه بردن، لیکه کردنه وه، هلشانندن، هلهوشین،
 هلهوشین، هلیشانندن، هۆرپرچنای، هه لاهه لاکردن، هه لپچرکانندن،
 هه لپسانندن، هه لته قانندن، هه لته کانندن، هه لته کانن، هه لسانندن،
 هه لوه شانندن، هه لوه شاننده وه، هه لوه شانن،
 - پراکنده گو (سی): ← بیهوده گو،
 - پراکنده (گویی/گفتن): بله، بله بل، پتیه، پللی، پۆتپۆت،
 په رتوپه لابیژی، ته ره تر، جووتنه وه، جووتنه وه، چناکه دان، چناکه دان،
 چناکه هه لته کانن، چنچنی، چنه چن، چه قه سرۆی، چه قه سووی،
 چه قه که ری، چه قه مرۆی، چه لته چه لته، چه له چهل، چه ناگه دان،
 چه ناگه دای، چه ناگه کوتانن، چه نه بازی، چه نه چهن، چه نه دان،
 چه نه درژی، چه نه سووی، چه نه گه ته کاندان، چه نه گه لپدان،
 چه نه لیکدان، چه نه لیدان، چترکه وان، چیره درژی، دم هه راشی،

پرتوشناسی: رادیولوژی،
پرتونگاری: رادیوگرافی،
پرتوه: نهودپره باریکه‌ی به‌لئیدانی تیشک به‌یداده‌یی،
پرتیات: کۆی(پرت) ← پرت،

پرچ: په‌چ، په‌چوه، په‌ر، په‌رچ، کوتانه‌وه‌ی سه‌ری بزمار،
پرچ کردن: نه‌وه‌چه‌منای، پاچاندنه‌وه، پاچین، په‌چدان، په‌چدانه‌وه،
په‌چکردن، په‌رچاندن، په‌رچاندنه‌وه، په‌رچانن، په‌رچدان، په‌رچدانه‌وه،
په‌رچکردنه‌وه، دا‌پاچاندنه‌وه،

پرچم: ۱- بلیزه، بلنسه، په‌هت، پیت، پیتتی، تلّه، تین‌وه‌ه‌لاو،
چریسک، خوپی، رفین، رمان، پی، رفی، ره‌قیاناکر، په‌می،
ره‌میاناکر، زمانه، سانی، سلووری، سنجر، سۆله، سوولی، شوعله،
شۆله، شه‌ماله‌ی ناگر، شید، کل، کلپه، کللی، گر، گرپه، گرلای،
گرۆ، گرپه، گرپه‌شه‌مال، گرپه‌شقه‌ل، گرپی‌ناگر، گل، گور، گوری،
گوری‌تیگر، گیری‌ناگر، مه‌شخه‌ل، مه‌شقلان، مه‌لاشه، نیرگه، ور،
ه‌لاو، ه‌لار، ه‌ه‌لاو، ه‌ه‌لاو، ه‌ه‌ه‌ه‌یلّه، ۲- ئالا، ئالاهی، ئالایی،
به‌ندیز، به‌یداخ، به‌یداغ، بیتراق، پارچم، دره‌وش، سه‌رک، سه‌ره، علا،
۳- نه‌گریجه، بزئی، بسک، بسکۆک، پرچ، پسک، پل، پلک، پلکه،
پۆرچک، پۆریسه‌ر، پۆف، پووپ، پووپ، په‌رچم، په‌لکه، پیچووقه،
پیچووقه، تونجک، تووکه‌سه‌ر، تیت، تیتک، چنیک، چیتک، زلف،
زلف، زولف، زولف، زوف، سکه، فر، قاو، که‌زمه، که‌زی، که‌زیه،
گجک، گودله، گیز، گیس، گیسک، گیسو، گیسو، موی‌سه‌ر،
ه‌ه‌یوه‌جان، ۴- بز، بزئی، پۆپ، پۆیره، توالت، تونجک، ته‌مبه‌ری،
ته‌مهری، ته‌نبووری، جاج، جنیک، فر، فکله، فه‌کله، قوتک، کاکول،
کاکۆل، کاکۆلی سه‌رتویل، کولی، گودله، گۆدیله، گولالی، گودله،

- پرچم‌افراشتن: ئالاه‌لئدان، ئالاه‌لئکردن، به‌یداخ‌ه‌لئدان،
- پرچمدار: ۱- ئالاه‌لئگر، به‌یداخدار، به‌یداغدار، په‌رچه‌مدار، ۲-
پیشاهنگ،

- پرچم‌سفید: ئالای چه‌رمگ، ئالای‌سی، نیشانه‌ی خو
به‌ده‌سته‌وه‌دان یا ناشتی،
پرچه: ← پارچه،

پرچین: په‌رجان، په‌رچ (پرچین‌خار)، په‌رچان، په‌رژان، په‌رژین،
په‌ژان، پیجای، پیژان، تامان، تانه، ته‌جیر، ته‌یمان، جاج، چیل،
چه‌په‌ر، چه‌م‌ئاخوهر، چیل، چیله، ده‌ره‌نجه‌له، ده‌رگاودیار، له‌شوول،
ده‌رگیل، ده‌ره‌جیله، ده‌ره‌نجه‌له، ده‌ره‌نجه‌له، پیتال، سینج، کمان،
کۆت، که‌ناری، لمینج، هه‌تان(ازترکه)،

- پرچین‌شدن: خوگرتن، قایمبوون،
- پرچین‌شده: په‌رژین‌کراو، ده‌وره‌به‌رژین‌گیراو، شووره‌کراو،
شووره‌لیدراو،
- پرچین‌ساختن: په‌رژین‌کردن، شووره‌کردن،
- پرچین‌کردن: په‌رژین‌کردن، شووره‌کردن،

پرخاش: به‌گژاپه‌رین، به‌گژاچوون، به‌گژاهاتن، په‌رخاش، په‌رفه‌ش،
پیاه‌لێزان، پیاه‌لێزان، پیاه‌لێه‌رین، پیاه‌لته‌قان، پیاه‌لته‌قین، پیتا
ه‌ه‌لێزان، پیله‌پینگرتن، پیله‌پینگرتن، پیله‌پینگرتن، خۆلی
تووپه‌کردن، دم‌ده‌دم‌نان، ده‌گژاچوون، ده‌گه‌ل‌دابه‌ستن، دم‌له‌ده‌م‌نان،
پووشی، شاخه، شه‌ر پیفرۆشتن، گژه‌ره‌ئامای، گژه‌ره‌لوای، مل‌ده‌به‌رم‌ل
نان، مل‌ده‌به‌رم‌ل‌نان، نشته‌ینه‌مل، نشته‌ینه‌مل‌وی، نیشته‌نه‌مل، وئ
ه‌ه‌لپه‌رژان، ه‌ه‌ره‌شه‌کردن، ه‌ه‌ره‌شه‌لیکردن، ه‌ه‌لشاخان،

پرخاش‌جو: بجه‌نگ، پله‌نده‌ر، په‌نگله‌میش، تیزۆ، چه‌رچۆنگانی،
چه‌شیت، جۆتۆ، جه‌نگانی، جه‌نگاوهر، جه‌نگران، جه‌نگکار، جه‌نگی،
جینگن، جینگه‌نۆکه، جینگه‌نه، درزۆگرز، پووش، شاخی، شه‌رانی،
شه‌رلا، شه‌ره‌نگیز، شه‌رخواز، شه‌رفرۆش، شه‌رفان، شه‌رکار، شه‌رکه‌ر،
گرۆبه‌نده، گۆتۆ، هه‌لنووژین، هه‌لچوو،
پرخاش‌جوی: ← پرخاش‌جو،

پرخاش‌خر: ← پرخاش‌جو،
پرخاش‌خور: ← پرخاش‌جو،
پرخاش‌دیده: ← جینگ‌دیده،
پرخاش‌ساز: ← پرخاش‌جو،

پرخاش‌کردن: ۱- ئانبازبوون، ئانبازی‌یه‌ک‌بوون، ئاوریش‌بوون، ئاوقا
بوون، ئاوقه‌بوون، بجه‌نگانی، به‌ره‌نگاری، به‌گژاپه‌رین، به‌گژاچوون،
به‌گژاچوون، به‌گژاهاتن، په‌رخاش، پیاه‌لێزان، پیاه‌لێزان، پیتا
ه‌ه‌لپه‌رژان، پیاه‌لپه‌رین، پیاه‌لته‌قان، پیاه‌لته‌قین، پیله‌پینگرتن، پیله
پینگرتن، پیته‌لپه‌رژان، تیبه‌ربوون، تیبوه‌تلان، جراجر، جرت‌جرت،
جره‌جر، جه‌نگ، چه‌رخه، ده‌گژاچوون، ده‌گه‌ل‌دابه‌ستن، دم‌قاله،
دم‌قالی، دم‌مقالی، دم‌مقالی، دم‌مقالی، دم‌مقالی، دم‌مقالی، دم‌مقالی،
راهشتن، شه‌ر، شه‌ر پیفرۆشتن، شیرش، گژه‌ره‌ئامای، گژه‌ره‌لوای،
گلته، گلده، گۆنگه‌ل، گه‌ر، گه‌ر تیها‌لاندن، گه‌لج، له‌ج، لی‌گوزین،
مجادله، مرافه‌ه، مرافه‌ه، وشتومر، ویته‌لپه‌رژان، ویته‌لپه‌روسکان، هه‌را،
هه‌راهه‌را، هه‌رفا، هه‌لا، هه‌لشاخان، هه‌للا‌ه‌للا، هه‌نه‌ه‌ه‌پستی،
پیته‌لپه‌رژان، شه‌رکردن، ۲- به‌گژاهاتن، توپ‌وته‌شه‌رلێدان، خو‌لی
تووپه‌کردن، هه‌ره‌شه‌کردن،

پرخاش‌کیش: ← پرخاش‌جو،
پرخاشگاه: ← آوردگاه،
پرخاشگه: ← آوردگاه،

پرخیج: سمت‌وچه‌رمی نه‌سپو ئیستر،
پرخیج: سمت‌وچه‌رمی نه‌سپو ئیستر،
پرخیش: ۱ ← پرخیج، ۲ ← شمشیر،
پرخیو: ۱ ← پیراستن(۶)، ۲- ئوسره، کارک، کاربتان، کاندو، کوپ،
کواره، کولینه، که‌ندوو، که‌نۆله، که‌نوو، که‌وار، که‌وری، هیزره،
پرخیوکردن: ← پیراستن(۶)،
پرخیدن: ← تفتیش‌کردن،
پرد: ← چیستان،

پرداخت: ۱- پیتدان، دان، دانسه‌وه، ۲- باش‌لیسروانین،
به‌ری‌خۆوه‌دان، بیر‌کردنه‌وه، بیر‌لیکردنه‌وه، پاخاف، پاشه‌رۆک،
پیاچوون، ته‌ماشاکردن، ته‌ماشاکه‌رده‌ی، ته‌واشاکردن، تیبینی،
تێروانین، تیفکرین، تیبوه‌روانین، چه‌فته‌وچیله، چه‌فته‌وشپه، چه‌نه‌ورد
بییه‌یوو، چه‌نه‌وردوه‌بییه‌ی، دامان‌و‌بیرکردنه‌وه، پامان، پوو‌تیکردن،
سرنج، سرنجدان، سه‌رنج، سه‌رنجدان، سه‌رنج‌دای، سه‌رنجه،
سیره(سیره‌دایه)، سیفا، لیتو‌اپین، لیور‌دبوونه‌وه، میزه، وردبوونه‌وه،
وردوه‌بییه‌ی، وردوه‌بوون، وه‌نه‌وه‌ده‌وه‌بییه‌ی، ۳- په‌رداخکردن،
تیفتیفه‌دان، زاخاودانه‌وه، زاخاو‌وه‌دای، زای، سافکردن، سوون،
سوونه‌وه، سیقال، سیل، سیوسیه، کالشت، لووسکردن، مشتومال، ۴-
هه‌له‌چنی،

- پرداخت‌دان: سوون، سوونه‌وه، لووسکردن، مشتومال‌دان،
- پرداخت‌کردن: ۱- دان، دانسه‌وه، ویتدانه‌وه، ۲- سوون، سوونه‌وه،
لووسکردن، مشتومال‌دان،
- پرداخت‌کن: ۱- بده‌روه، پاره‌ده‌ر، ویتدانه‌وه، ۲- په‌رداختکار،
سوه‌وه، لووسکه‌روه، مشتومال‌ده‌ر،
پرداختن: ۱- بایه‌خ‌پیتدان، به‌هه‌ندگرتن، به‌هیندگرتن، پیتیداهاتن،
پیتبۆدانان، پیتلیگرتن، پیتلینان، گرتگی‌پیتدان، گرتگی‌دان،
گویتچکه‌پیتدان، گوئی‌پیتدان، وه‌پووی‌خۆ‌هینان، ۲- به‌سه‌بوون،
به‌شکردن، پیت‌رازبوون، پیترا‌گه‌بشتن، تیزاکردن، کیفایه‌تکردن،
ویتراگه‌بشتن، ۳- ئاماینه‌چیتواری، پیکهاتن، حاوانه‌وه، حه‌یشان،
ده‌گه‌ل‌حاوانه‌وه، ده‌گه‌ل‌پاواردن، ساچ، ساچان، ساچنای، ساچین،
ساخت، سازان، سازشت، سازبان، سازبای، سازین، قیوولکردن،

- پرداخته گشتن از کاری: ئاسووده بوون، چه نه وه بیهی، خه لاس بوون، په حه تبوون، لیبوونه وه، نه جاتی بوون، نه جاتی هاتن،

پرداختی: دراوه، دراوه، دریاگه وه،

پرداز: ۱- به تالکهر، خالیکهر، ۲- دروستکهر، ساز، ۳- بیژ، ویژ، ۴- تهوزین، خه ملین، پازین، پازینه، پیژ، پیکخهر،

پردازش: ۱- آسایش، ۲- پته و کاری، په ریژه، دهست پیداهینان و ریکوپییک کردن، دهستکاری، دهسکاری،

پردازنده: ۱- پرداخکهر، جوانکار، خوجوانکهر، خه ملین، خه ملینه، پازینه، پازینه ره وه، غه ملین، غه ملینه، ۲- ئاماده کار، بهرده سهستخهر،

بهده سهستوه دهه، بهده سه وه دهه، به ره هه فکهر، پوختکهر، پرداخکهر، په رداغکهر، پیکه پینه، ته پارکهر، ته داره ککهر، حازرکهر، چیکهر، دروست کهر، ریکخهر، ریکوپییک کهر، سازکهر، قومراخکهر، گه لاله کهر،

گیف کهر، گیفکهر، ۳- پی باش، پی بهس، پی پرازی، پیکافی، ۴- ئارانده، ئه وه جوولایی، بزقانو، بزقانو، بزکانو، بزوک، بزوین، بزویته، بزوی، بهلشاندهر، پاژا، پاکل، پاکله، پالییوه نهر، پالنه، په ژقا،

پیکهر، تووشکهر، جۆلین، جۆلینه، جوولین، جوولینه، ختکینه، ختینه، ختینه دهه، دغدغده، دنه دهه، پازین، پازینه، زاخده، زیخین، زیخینه، سهر به گۆبه ن، سهر به گۆبه ن، سهر به گۆبه ن، سیخده،

سیرنیده، سیر دهه، فیتده، فیتکار، له قین، له وین، نافده، ناوده، وادارکهر، وروژین، وه حه په کت خهر، وه خوخهر، وه جوولسه خهر،

وه ده نکه پینه، هاروژین، هاندهر، هانه دهه، هانه هانه دهه، هوروژین، ههژین، هه لخرین، هه لزرنگین، هه لکو، هیژوه، ۵- بده، ده ره وه، ویده ره وه، ۶- پی تهر خکهر، تهر خده، دهست پیته لگر، ۷- تهر خکهر،

دهست هه لگر، دهست پیته لگر، ۸- به نه نجام گه پینه، ته واکهر، کۆتایی پیته، ۹- بایه خ پیته، به هه ندرگ، به هیندرگ، پیژ بۆدانهر،

سهر نجه ده، گرنگی پیته، گوی پیته، ۱۰- زاخاو دهه، زای، سافولوسکهر، سیقالده، سیلکهر، سیوسیه دهه، لووسکهر، مالشکهر،

مشتومالده، ۱۱- به تالکهر، فالاکهر، خالیکهر، فالکهر، والا کهر، وه لاکهر، هالیکهر، ۱۲- ئه ستین، پقین، فرین، ۱۳- بهر (خه فته تبه)،

ده فکهر، فه وین، لابه، له ناویه، نه هیل، ۱۵- ئازه نتیکهر، راژه کار، رافه کار، راه کهر، روونکهر، مانالیده ره وه، واته کار، شیکه ره وه، ۱۶-

بکوژ، پساوکوژ، خویندار، خوینی، خوینی، قاتل، قاتیل، کشتوخ، کوژنده، کوژره، کوژین، کوژینه، مرو فکوژ، مبرکوژ، ۱۷- ته گبیر کار،

پاوژ، پاوژکار، پاوژکهر، شیرتکار، ۱۸- به گرننگر، پابه نده، پیخه، ده ربایس، ده ربایست، ده ربهس، ده ربهست، ده ربه ن، گرفتار،

گوئیده ره کاری، له خه می کاری، ۱۹- ساز لیده، سازنده، ۲۰- پی ئه سیب، پیته، ده به رده دهست نهر، له ئیختیار نهر،

پردازه: ← عملکرد،

پردازیدن: ← پرداختن،

پردال: ← پرگار،

پردخت شدن: ۱- تهی شدن، ۲- بیایان رسیدن،

پردخت فرمودن: فرمان دان بۆبه تالکردن، فرمان دان بۆچۆلکردن،

پردخت کردن: ← تهی کردن،

پردخت گشتن: ← تهی شدن،

پردختگی: ← فراغت،

پردخت ماندن: به به تالی مانه وه، به چۆلی مانه وه، خالی مانه وه،

پردختن: ← پرداختن،

پردختنی: ← پرداختنی،

پردخته شدن: ۱- تهی شدن، ۲- بیایان رسیدن،

پردخته کردن: ۱- تهی کردن، ۲- بیایان رساندن،

پردخته گشتن: ۱- تهی شدن، ۲- بیایان رسیدن،

پردخته ماندن: ۱- تهی شدن، ۲- بیایان رسیدن،

پردستان: ئاواز خوین، گۆران بیژ، مه قام بیژ، پردک: ← چیستان،

پردگی: ۱- نقابدار، ۲- ئن و کچی خۆداپۆش، ۳- پرده دار، ۴- دهورانی پیش له بالفبوونی میروو، قۆزازه یی،

پردگی رز: شهرابی ترئ، شه پایی ترئ، پردگی شدن: په رده نشین بوون، په رده یی بوون، چوونه بن په رده،

خۆداپۆشین، ده مامک لیدان، رووبه ند لیدان، پردگی کردن: په رده نشین کردن، په رده یی کردن، خستنه بن په رده،

داپۆشین، ده مامک پی لیدان، رووبه ند پی لیدان، پردگی گرداندن: ← (پردگی کردن) ← پردگی،

پردگی گردانیدن: ← (پردگی کردن) ← پردگی،

پردگی گردیدن: ← (پردگی شدن) ← پردگی،

پردگی گشتن: ← (پردگی شدن) ← پردگی،

پردگی هفت رنگ: ← جهان،

پردگین: ← پردگی،

پردوش: پیترئ شه وه،

پرده: ۱- ئه نده روون، حه ره م، ژووری ماله وه، کۆسه ره، هندرو، هندرو، هه ندره، ۲- ئه ره پۆژن، پۆشار، په رده، په ره، په یه، چاره چه ف، چاره شه ف،

چارشوی، داپۆشه ره، سه رووک، عه با، کته تان، کزه، کمه ره چین، هجال، ۳- پای، په رده، رووپۆشی ده رگا وه نه چه ره، سه رووک، کزه، نافبریک،

هجال، ۴- پووشیه، په چه، پیچه، ده مه له پیچ، رووبه نده، رووپۆش، کهن، ۵- په رده، په رده یی گوره که چه ندر چادری ده ناودا هه ل

ده ده ن، سه را په رده، ۶- په رده یی سه رچاو، تانه، تانه یی چاو، ته م، ۷- په رده یی نیگار، تابلوی نه قاشی، ۸- حه جله، ۹- هه رکام له به شه کانی شانۆ،

از پرده افتادن: دهستکورتبوون، تووشی نه داری بوون، موفلیسیبوون،

از پرده برآفتادن: ← (از پرده بیرون افتادن) ← پرده،

از پرده بیرون افتادن: ئاشکرا بوون، بلاو بوونه وه، بۆداین، خویابوون، ده ره کهن،

بآخر رسیدن پرده: ۱- ته و او بوونی شانۆ، ۲- به نه نجام گه یشتنی کار، ته و او بوونی کار، کرانی کار،

پرده از روی کار برداشتن: ئاشکرا کردنی راستی،

پردافتادن: ۱- دادرانه وهی په رده پاش ته و او بوونی شانۆ، ته و او بوونی شانۆ، کۆتاییه اتنی شانۆ، ۲- ته و او بوون، کۆتایی هاتن، له بنه هاتن،

پرده آیزد: ۱- پرده بکارت، ۲- عالم غیب،

پرده باز: بیجیجه باز، چاوبهست، چاوبه نده، سیحرباز، شانۆکاری پشت په رده،

پرده بالارفتن: ئاشکرا بوون، ئی بن به ره یی هاتنه سه ره به ره، په رده لادران،

پرده برداشتن: ئاشکرا بوون، په رده له سه ره لاجوون،

پرده برداشتن: ← (پرده برداشتن) ← پرده،

پرده برداشتن: ← (پرده برداشتن) ← پرده،

پرده برداری: ۱- په رده له سه ره لادران، په رده هه لگری، لادانی په رده (له سه ره په کهر، وینه وه...)، ۲- آشکار کردن،

پرده برداشتن: ۱- په رده له روو لادران، رووبه نده لادران، فه وارانده، ۲- پرده دریدن (۲ و ۳) ← پرده ۳ ← (پرده برداری) ← پرده،

پرده برگرفتن: ۱- ← (پرده برداشتن) ← پرده، ۲- پرروئی،

پرده بستن: ۱- دامه زرانده یی په رده، ۲- کۆک کردنی ساز،

پرده بکارت: بن، کچیئی، دوخروونی، که چکانی، که نیشکی،

پرده پای: پی به په رده، پی په رده دار،

پرده پرده: تواتوا، توئی توئی، توئی توئی، توئی توئی،

پرك: ۱- بۆجەك، بۆجەكەۋپ، بۆنى پۇن و چەورىى سووتتاۋ، بۆنى پىۋى قالەۋەكراۋ، بۆنى پىۋى گەنىۋ، بۆنى قايى چەورىى جوان نەشۇراۋ، پەتەپرووز، چەقەۋپ، چەكەۋپ، ۲ ← پلك،
 پرك: ۱- پەپى چكۆلە، تووكى بچكۆلە مەل، ۲- پەپ، پەپەى گۆل،
 ۳- جوققە، جوققە، ۴- ئەستىرە سىۋەيل، بەرەك، پەرەك، سوەيل، ۵- دانەۋىلەى تويكل گىراۋ، گەنموچۇ پىست گىراۋ بۇ ناوچىشت،
 پركار: ← پركار،
 پركارە: ← پركار،
 پركارە: ← پىنە،
 پركال: ← پركار،
 پركالە: ← پىنە،
 پركاوش: ← ھرس،
 پركر: ← انتظار،
 پركم: بىكەلك و كەمۋپەك كەوتوو،
 پركوك: بىناى بەرزوباش، قەسر، كۆشك،
 پركار: ۱- ئامرازى كىشانەۋەى بازە، پەركار، پەركال، جەغزىنگ، ۲ ← آشىنە، ۳ ← اسباب، ۴ ← افسون، ۵- شتەكانى جىهان، كەلوپەلى دنيا ۶ ← جمعيت، ۶ ← دايرە، ۷ ← سامان، شاغول، ۸ ← قضاۋ قەر، ۹ ← گردوون،
 - ازپركارافتادن: ناتەكووزبوون، نارىكويپىكبوون، نەزم تىك چوون،
 - پركاركسى كچبودن: بۇنەھاتن، بەخت يارنەبوون،
 - پركارچرخ: ۱- چەرخى فەلەك، خولى گەردوون، ۲- ناوچەى فەلەك، گەردوون،
 - پركارفلك: ← (پركارچرخ) ← پركار،
 - پركاركردن: ۱- دامەزاندن وئامادە كردنى ئامىزى كار، ۲- سەر گەردانكردن، سەرلىشىۋاندىن،
 - مئل پركار: زۇرباش وپىكويپىك، زۇرلەبار، زۇرلىك و لەبار،
 پركارە: ← پركار،
 پركارى: ۱- بازەنى، خپ، جغزىنگى، جەغزىنگى،
 - خط پركارى: خەتى بازەنى، ھىلى بازەنى، ھىلى جغزىنگى،
 پركال: ← جمعيت،
 پركالە: ۱ ← پركار، ۲- بزگور، پرتۆل، پسپان، پىنە، تىتۆل، تلىش، دۇن، رندۆل، رىندۆل، رىنگۆل، رىنگوول، رىۋال، زفار، زىۋال، گریش، گریش، شىتال، ۳- بەش، پارچەپەك لەھەرىشتىك، كوت، لەت،
 پركر: ۱ ← پركار، ۲- تۆقى بەگەۋەھەرنەخشاۋى ئەستۆى پادشاىان، تۆقى بەگەۋەھەرنەخشاۋى مىلى ئەسىى مىران،
 پركرام: ← برنامە،
 پركس: ← پركست،
 پركست: ئەبەد، ئەسلەن، بىراى، بىراى بىر، بەھىچچۆر، توجاران، چجار، حاشا، خوانەكا، ژىنى، قە، قەت، قەت قەت، قەد، مەعازەللا، نەكا، ھەرگىز، ھەرگىزاۋەھەرگىز، ھەرگىس، ھىچ، ھىچجار، ھىچ كات، ھىچكا، ھىچنە،
 پركندگى: ← پراكندگى،
 پركندە: ← پراكندە،
 پركنە: زەمىنىكە خەرج و باجى لى بىستىندرى،
 پركوك: بىناى بەرزوباش، قەسر، كۆشك،
 پركولتاريا: ← پركولتاريا،
 پركولتر: ← پركولتر،

پركن: پركن، پركن، پركن،
 پركون: پركون، پركون،
 پركاس: ۱ ← لىس، ۲ ← يازىدن،
 پركاسش: ← پركاسىدن،
 پركاس ناپذير: ھەست پىنەكراۋ،
 پركاسە: ← لىس،
 پركاسىدن: ۱ ← لىس كردن، ۲- دەست پىدركردن،
 پركان: ← فرمان،
 پركان برداشتن: ← فرمانبردن،
 پركان يافتن: ۱- ئەمرىپىكران، ئىجازە پىدرا، دەستوور پىدرا،
 فەركان ۋەرگرتن، ۲ ← مردن(۱)،
 پركماہ: شاقەلەلەت، قابىلەلەت، قەلبەلەت،
 پركمخىدن: ئازادانى دايكوباب، سەربىزىۋى، ياخبوونى مندال لەباۋك،
 پركمخىدە: ۱ ← خودراى، ۲- ئازادەرى دايكوباب، سەربىزىۋى، مندالى ياخبى لەدايكوباب،
 پركمر: ۱ ← اميدوارى، ۲ ← انتظار، ۳ ← زنبورعسل،
 پركمودە: ← فرمودە،
 پركمور: ← پركمر،
 پركموز: ← پركمر،
 پركمە: سىستى لەكاراندا، قۇنەقۇن،
 پركمە: شاقەلەلەت، قابىلەلەت، قەلبەلەت،
 پركمەرە: گۆلەپەكى پەپو... كەمەلى پاكەر بەزارىدا دەرىدە داتەۋە،
 پركمەھ: سىستى لەكاراندا، قۇنەقۇن،
 پركن: ۱ ← پروين، ۲ ← پرنىان، ۳ ← پىشىن، ۴- بەنداۋى سازكراۋ لەقورۋ جەگەن و پنچك كە لەپىش چۆمەكاندا سازدە كرى، بەندى ئاۋ ھەلەستن، ۵ ← دىروز،
 پركناس: ← برناس،
 پركنچ: ← برنچ،
 پركند: ۱ ← پرنىان، ۲- پرىشب، ۳- تىخ، شمشىرى بىرقەدار، شىر، ۴- ئاۋى تىخ، جەۋھەرى تىغى خەنچەرو شىر، زاخ، سەماس، ۵ - ھەرىرى ساكار، ھەرىرى بىنەخش، ۶- زىن پۆش، ۷- لەۋەپى خۇش، مىترگ،
 پركندآور: ← پركندآور(۳)،
 پركنداخ: پىستى لەدە باغداۋى مەپوبزن، تىماج، تىمانچ، مېشن،
 پركندخ: پىستى لەدە باغداۋى مەپوبزن، تىماج، تىمانچ، مېشن،
 پركندك: تەپۆلكەى بچووكى پوتەن لەدەشتاىيدا، زور، زوروك، زوركان، زۇرگ، زورگە، زىرگ،
 پركندگان: بالداران، بالندەكان، تەيرەكان، فركندەكان، مەلان،
 پركندوار: ← پركندآور(۳)،
 پركندوش: ← پركندآور(۳)،
 پركندوش: پىرئىشەۋ، پىرئىشەۋى،
 پركندوشىن: پىرئىشەۋ، پىرئىشەۋى،
 پركندوشىنە: پىرئىشەۋ، پىرئىشەۋى،
 پركندە: ۱- بالدار، بالگرەۋە، بالندە، پەراۋر، پەردار، پەركندە، پەپرەۋر، پەلەر، پەلەر، توار، تەۋل، جزىزەر، سرە، فرا، فركندە، فركنە، مر، مرغ، مەل، مەلەۋەر، ۲- پەركندە(بشقاب پركندە)، فرۆك، فركندە، فرا، فرك، ھەلفر،

- پرنده پرنمیزد: په پووه یخویند، په پوونه وانهی، په پوی لی ده خویند، چۆلبو، چۆلو هۆل بوو، خشت و خالی بوو، خشنه دده هات، دهنگو چوله نه بوو، دنیا زوریږیده نگ بوو، که پووه یویند، که سدیار نه بوو، ورهنه دهات، ولات خه لوته بوو، ولات کشوماتبوو،
 - پرنده دام شناس: داودۆز، مه لی که ههست به داوده کا،
 - پرنده شناسی: بالنده ناسی، په له وره ناسی، زانستی ناسینی بالندان،
 - پرنده ماهی: ماسی بالدار، ماسی به که باله کانی توانای نهوی ده ده نی له کاتی ههست به مه ترسیگردندا تا ه مینتر له سه رتاوی ده ریا به رزیته وه ده وری ۱۰۰ مینتر بفری،
 پرنده ناک: پربالنده، پرله بالدار،
 پرندين: ← پرندينه،
 پرندينه: حه ریر (لباس پرندين: جلکی حه ریر) هه ریر،
 پرنس: نه میرزاده، پسیر، پسیران، شازاده، کوپه میر،
 پرنسس: دۆتیمیر، دۆتیمیران، شادۆت، شازاده ی کچ، شاکچ، شاکنا، کچه میر، که چمیر،
 پرنسیب: ← پرنسیب،
 پرنسیب: بابه تی سه ره کی، بروا، بنه ما، بنه مای نه خلاق، بنه واشه، پرنسیب، پرباز، پرتچکه، سه ره تا، سه لپه، گده، مادده، یاسا ورپتسا، پرنک (پرنک): ۱- بیهقیه شمشیر، ۲- پرنده،
 پرنک: ← برنج (۲)،
 پرنک دادن: ← جلادادن،
 پرنون: ← پرنیان،
 پرنهادن: ۱- آواره کردن، ۲- به فیل له کوئخو کردنه وه، ۳- دامان، له په روپو که وتن، له په لویو که وتن،
 پرنیان: ۱- تابلو، تابلوی نه قاشی، تابلوی نیگار، ۲- نه تله س، پارچه ی ئاوریشی، حه ریر، هه ریر،
 - پرنیان بر: شلومل، نهر موشل، نهر مونۆل، نهر مین، له ش وه که هه ریر،
 - پرنیان خوی: ۱- دل نهرم، ۲- پدرام (۳)، ۴- نه وهی زوو کاری تیده کرئ، نه وهی زوو مانای شت وه ده گرئ، نه نه یلوا، به ههست، تیغه یشتوو، تی گه بیو، زور خاوه نه ههست، زووتۆر، زوو په نچ، قچ، قوت، له سه ره ههست، هسکوور، هسکی،
 - چون پرنیان گشتن: نهر مونا سگ بوونه وه،
 - قول چون پرنیان: قسه ی نهر موهی دی، وتاری نهرم،
 - گفتار چون پرنیان: قسه ی نهر موهی دی، وتاری نهرم،
 پرو: پیرو، پیرو، پیروو، کو، کۆمکاسیۆیان، کۆمه له نه ستیره ی کو، کووه،
 پرو: پرو، پروقه، پروو، پرو، پروو، پروو،
 پروا: ۱- ئاو، ئاوریل، به زه یی، لوتف، مو حیببهت، مه رحه مهت، مه یل، می ره بانی، نهر می، هافر، ۲- پا (۴)، ۳- وه بی ره اتنه وه، وه بی ره هی نا نه وه، ۴- نه ندیش، نه نشیش، باک (نه ی خوی بیباک)، بزده، به عچ، بیم، پاخ، پاخاف، په روا، ترس، ترس پرنیشتن، جه فل، حه بیهت، حیوهت، خو ف، ساب، ساف، سام، ساو، ساویر، سلگردن، سل کرده ی، سوهن، عه بیهت، فره، قورف، مه ترسی، واهیمه، هاس، هه راس، هه راسه، هه بیهت، یاس، ۵- ئاره زوو، ئیشتیا، تاسه، حه ز کرن، شهروق، مه یل، ۶- سکون: ئارام، ئارامی، ئاسایش، ئاسو ده یی، ئوخزن، ئوخه، ئوقره، ئوقره گرتن، نه ره سه کنای، نه ره کاسوئلی، تا، ته بابی، تهو، ته بت، دابین، داسه کنان، داسه کنین، دا کاسان، دنچی، ستار، سه رفهت، سه روهت، سوکنا، سوکنا یی، فه نشین، کپی، کری، کرپ، ورینگ، ورینگه، وه خرۆن، نهر می، وه رم، وه قره، هه ده، هه دادان، هه دار، هه داری، هه دان، هه راس، هه قیان، هه ندر،

هیدان، هیسای، هیمنایه تی، هیمنای، هیمنه تی، هیمنیه تی، هیمنی، هیواشی، هیو بوونه وه، هیو ری، هیوئی، هیو ره، ۷- نه ختان، نیچازه، باخووه، باو، بواره، بهر که ف، پردژ، په ردز، په ردۆز، په ردیژ، په رژ، په ک، پی لیسک، تافته ناف، چه خش، چهل، ده رب، ده رفهت، ده سه ره ژ، ده لیف، سۆنکه، سونکه، فرسهت، فرسه ند، فرسه ند، قاف، قام، که له بهر، که لین، که یس، کیس، کیس، گهر، لیف، ماوه، مه جال، مه زال، وچان، وسعهت، هلکه تن، هولل، هه رهت، هه فراز، هه ل، هه لکه وت، هه لکه وتن، ۸- پرباردان، به ته ما بوون، به نیاز بوون، ته ما، حه مد، عزم، غه ره ز، قه س، قه ست، مه به ست، نیاز، نیهت، ۸- ← (پروا کردن) ← پروا،
 - بی پروا: ← پرجرات،
 - پروا داشتن: ← (پروا کردن) ← پروا،
 - پروا کردن: ۱- ئاو پرلیدانه وه، ئاو وه سه ر دان هوه، ئاو و پیدان، نه وه ل و نا ی، بایه خ پیدان، بوگرنگ بوون، به گرنگ گرتن، به هیند گرتن، دیه ی، سه رنج پیدان، لاکر دنه وه، لاکر ده ی، لاواند نه وه، لاوانه وه، مه یل پیدان، مه یل کردن، هافر قیدان، ۲- باک لیبوون، بزده، بزده ان، بزده ی، به عچین، به هتین، په روا کردن، پرنگان (زترس)، پرنگان وه (از ترس)، ترسان، ترسیان، ترسین، تۆقان، تۆقایی، تۆقین، تۆقین، ته رسای، جنقین، جه فلین، جه لنین، جه نقین، ده له ره زه، روچوون، پۆچوون، پۆلوا ی، زاتچوون، زاتلوا ی، زاره تره کبوون، زاره چوون، زاق، زاله تره کای، زاله ته قین، زاله ته قین، زاورچوون، زراو تۆقان، زراو تۆقین، زراو چوون، سام کردن، سام کرده ی، سلکه ره ی، سلگردن، فه رهان، فه رهین، لیتیرسان، هه ژفین، هه ژقین،
 - پروا داشتن: ۱- (بیباکی) ← بی، ۲- (پروای امری را نداشتن) ← پروا،
 - پروا نکردن: ۱- (بیباکی) ← بی، ۲- (پروای امری را نداشتن) ← پروا،
 - پروای امری را نداشتن: بوگرنگ نه بوون، به هه ند نه گرتن، به هیند نه گرتن، سه رنج پینه دان، نرخ بو دان هه نان،
 پروار: ۱- بالآخانه، باله خانه، ۲- نمونه ی میزی نه خو ش بو تاقیر کړنه وه، پرواره، ۳- پرواری، ۴- پرورش، ۵- پشتبان، ۶- په ردوو، ته خته ی به ری میچ، ته خته ی دا پو شینی خانوو، خیزه ره، کزوره ک، ۷- خانووی با بو پردار، خاننی هاقینی، مالی هاوینه، ۸- تاخچه، تاخچه، تا ق، تاقه، ته خچک، ته خشک، ته ره ج، ته شخه، خولا تکه، خه لانه، دا ق، ده لاقه، دیوار کۆ، رفحه، رفه، په ف، په فچه، کا ژیر، کوته ک، کوله ک، کولین، میشکات، ۹- ته ویله ی دابه سته لی پرگرتن، ۱۰- غه زنه، خه زنه، خه زینه ی دراو، غه زینه، سامانگه، خه زینه، گه نج، گه نجینه، نه ختینه، نه غدینه،
 - پروا بندی: دابه سته کاری،
 - پروا رانیدن: ← (پروا بستن) ← پروار،
 - پروا بستن: نه ره به سه ی، چاخه و کردن، چاخه و کرده ی، دابه ستن، ده مالکرن، قه له و کردن،
 - پروا داشتن: ← (پروا بستن) ← پروار،
 - پروا کردن: ← (پروا بستن) ← پروار،
 - پروا گرفتن: بووزانه وه، چاخه به یی، چاقه و بوون، قه له و بوون، گۆشتگرتن، گۆشتگرتنه ی،
 پرواره: ← پروار،
 پرواری: ئازه لی به خپو کراو بو قه له و کردن، نه ره به سه ته، به خته، به سه له مه، په روا، په روا ی، دابه ستوو، دابه سته، دابه ستی، دابه سیاگ، داشت، داشتی، دانی (اسب لاغر میان بکاراید / روز میدان نه گاو پرواری ← سدی - قم: نه سپی نئوقه دباریک رۆزی مه یدان / به کاری مرو دتی نه کوو گای دانی - کاوه)، ده مالکری، ده مال، قه له و کراو، کوشتی، هه مملک،

پرواز: پرواز، پهره‌فکر، فرین، فر، فرین، هه‌لفر، هه‌لفران، هه‌لفرین،
 پرواز دادن: بال پیگرتنه‌وه، باله‌وازه‌کردن، پهره‌وازه‌کردن، پافانندن، فرانی، فراندن، فرانن، هلفرانن، هورفرانی، هه‌لفرانن، هه‌لفرانن،
 پرواز دهنده: فرین، هه‌لفرین،
 پرواز زدن: پرواز کردن،
 پرواز کردن: ۱- بالگرتن، بالگرتنه‌وه، بالوگرتن، باله‌وگرتن، پهرین، ده‌حواوچون، ده‌حواوچه‌چون، رفین، فران، فرای، فره‌کردن، فرین، له‌شه‌قه‌ی‌سال‌دان، هلفرین، هورفره‌ی، هه‌لفران، هه‌لفرچکین، هه‌لفرین، ۲- سه‌فهره‌کردن به‌فرۆکه،
 پرواز گرفتن: پرواز کردن،
 پرواز: پروا، پروای،
 پرواچه: پروای،
 پرواچه کسی را گرفتن: قاچوقولی که‌سئ گرتن، قاچی که‌سئ گرتن، قول که‌سئ بردنه‌مد، قولی که‌سئ گرتن،
 پروا داشتن: بنه‌ماه‌بوون، بنه‌ماه‌بوون، بی‌بنه‌ما نه‌بوون (حرفهای... پروا دارد: قسه‌کانی... بی‌بنه‌ما نین)،
 پروا قرص: ۱- پابرجا، ۲- چوارپهل قایم، چاک دامه‌زراو، لاقو له‌تەر قایم، ۳- دایمی، هه‌میشه‌یی (... از مشتریان پروا قرص... است). ۴- به‌شه‌حسیه‌ت،
 پروا کیزه: پاکوختن،
 پروا گاند: بالگاشه، بانگه‌شه، پروا گنده، ته‌لیغات،
 پروای: ۱- پاپیل، پاقده، پاقول، پرویا، پروپین، پیچک، ته‌لپا، داووده‌لینگ، شلکه‌ی‌ران، فرپرک، قاچوقول، لاران، لاقوله‌تەر، لاقوله‌تەن، لنگو له‌تەر، لینگوله‌تەر، ۲- بنه‌ما، سه‌روب، سه‌روبه‌ر،
 پروایه: بناخه، بناغه، بنجینه، بنک، بنکۆشک، بنوار، بنواشه، بن‌ویناوان، بنه‌تار، بنه‌پەت، بنه‌ستەر، بنه‌قار، بنه‌ما، بنیات، بنیاد، بنیان، بنیاو، بونیه، به‌ردی‌بناغه، به‌ناغ، پرۆزه، ته‌مه‌ل، ته‌مه‌له، ته‌مه‌لیت، ته‌مه‌له، تین، چه‌لم، چترخان، خه‌نده‌کی بناخه‌ی‌خانوو، خم، خمیم، ده‌هگەر، رستی، ژیربه‌نا، ژیرخان، سفنک، سوکین، شه‌نگست، شه‌نگسته، شیشک، قانگه، کوپوک، کۆک، گه‌وه‌پ، هیم، هیم،
 پروپر: په‌په‌په‌ی‌گیای وهریو، په‌لپهل،
 پروپشت: پشت،
 پروپوچ: بی‌ناوه‌رۆک، پروپوچ، پوچ، پوچه‌راخ،
 پروپوشال: پروپوش، پروپوشکه، پزگال، پوار، پووش، پووشکه‌ی‌وشکه‌ل، پووش‌وپه‌لاش، په‌زهل، دپرکودال، دروو، گهرش، ورده‌کا، ورده‌لاسکی‌گیا، وشکه‌گیا، هه‌لیز، هه‌لیس،
 پروپی: ۱- پروپا، ۲- پروپایه،
 پروتکل: بریارنامه‌ی‌کۆبوونه‌وه‌ی‌سیاسی‌له‌سه‌ربابه‌تیک، په‌شنوو‌سی‌گرته‌بست یا نه‌وشتانه‌ی‌له‌وتوو‌پۆژه‌کاندا ده‌نوو‌سرتنه‌وه‌و پاشان ده‌کرینه‌په‌یماننامه، دابو ده‌ستوو‌رو رتساگه‌لی باو له‌په‌یوه‌ندییه‌نیونه‌ته‌وه‌یی‌یه‌کاندا،
 پرور: ۱- به‌ختیوکه‌ر، په‌روه‌ر، حاملین، حاوین، ۲- بارنامه، بارهاتوو، به‌ختیوکردوو، په‌روه‌ده‌ی، ۳- پیوند (۶،۹)،
 پروراندن: ۱- جوانکردنی‌رواله‌تی‌قسه، پازاندنه‌وه‌ی‌رواله‌تی‌قسه، قسه‌پازاندنه‌وه، ۲- پرورش (۲)، ۳- چاکردن، خولقاندن، ۴- غزادادن: به‌ختیو کردن، خۆراک پێدان، ختیو کردن،
 پروراندن: پروراندن (۴)،
 پرورد: ۱- پرور (۱)، ۲- پروراندن (۴)،
 پروردگار: ۱- پرورنده، ۲- پادشاه، ۳- ئاقراندەر، نه‌للا، نه‌ئاوهر، ئیزه‌د، باخۆ، باخوی، باریته‌عالا، به‌دییه‌نەر، بینایی‌جاوان، په‌روه‌ردگار، په‌روه‌رده‌کار، په‌روه‌رده‌گار، خالق، خوا، خودا، خودا‌قهنده، خوداوهند، خوده‌خو، خولقیته‌ر، خوده‌تی، دادار، داوهر، داهینه‌ر، په‌خسینه‌ر، فه‌اندەر، کار ساز، کارسازی‌کاران، کردگار، گونا‌هه‌خش، گیانی‌گیانان،

پرواز: پرواز، پهره‌فکر، فرین، فر، فرین، هه‌لفر، هه‌لفران، هه‌لفرین،
 پرواز دادن: بال پیگرتنه‌وه، باله‌وازه‌کردن، پهره‌وازه‌کردن، پافانندن، فرانی، فراندن، فرانن، هلفرانن، هورفرانی، هه‌لفرانن، هه‌لفرانن،
 پرواز دهنده: فرین، هه‌لفرین،
 پرواز زدن: پرواز کردن،
 پرواز کردن: ۱- بالگرتن، بالگرتنه‌وه، بالوگرتن، باله‌وگرتن، پهرین، ده‌حواوچون، ده‌حواوچه‌چون، رفین، فران، فرای، فره‌کردن، فرین، له‌شه‌قه‌ی‌سال‌دان، هلفرین، هورفره‌ی، هه‌لفران، هه‌لفرچکین، هه‌لفرین، ۲- سه‌فهره‌کردن به‌فرۆکه،
 پرواز گرفتن: پرواز کردن،
 پروا: پروا، پروای،
 پرواچه: پروای،
 پرواچه کسی را گرفتن: قاچوقولی که‌سئ گرتن، قاچی که‌سئ گرتن، قول که‌سئ بردنه‌مد، قولی که‌سئ گرتن،
 پروا داشتن: بنه‌ماه‌بوون، بنه‌ماه‌بوون، بی‌بنه‌ما نه‌بوون (حرفهای... پروا دارد: قسه‌کانی... بی‌بنه‌ما نین)،
 پروا قرص: ۱- پابرجا، ۲- چوارپهل قایم، چاک دامه‌زراو، لاقو له‌تەر قایم، ۳- دایمی، هه‌میشه‌یی (... از مشتریان پروا قرص... است). ۴- به‌شه‌حسیه‌ت،
 پروا کیزه: پاکوختن،
 پروا گاند: بالگاشه، بانگه‌شه، پروا گنده، ته‌لیغات،
 پروای: ۱- پاپیل، پاقده، پاقول، پرویا، پروپین، پیچک، ته‌لپا، داووده‌لینگ، شلکه‌ی‌ران، فرپرک، قاچوقول، لاران، لاقوله‌تەر، لاقوله‌تەن، لنگو له‌تەر، لینگوله‌تەر، ۲- بنه‌ما، سه‌روب، سه‌روبه‌ر،
 پروایه: بناخه، بناغه، بنجینه، بنک، بنکۆشک، بنوار، بنواشه، بن‌ویناوان، بنه‌تار، بنه‌پەت، بنه‌ستەر، بنه‌قار، بنه‌ما، بنیات، بنیاد، بنیان، بنیاو، بونیه، به‌ردی‌بناغه، به‌ناغ، پرۆزه، ته‌مه‌ل، ته‌مه‌له، ته‌مه‌لیت، ته‌مه‌له، تین، چه‌لم، چترخان، خه‌نده‌کی بناخه‌ی‌خانوو، خم، خمیم، ده‌هگەر، رستی، ژیربه‌نا، ژیرخان، سفنک، سوکین، شه‌نگست، شه‌نگسته، شیشک، قانگه، کوپوک، کۆک، گه‌وه‌پ، هیم، هیم،
 پروپر: په‌په‌په‌ی‌گیای وهریو، په‌لپهل،
 پروپشت: پشت،
 پروپوچ: بی‌ناوه‌رۆک، پروپوچ، پوچ، پوچه‌راخ،
 پروپوشال: پروپوش، پروپوشکه، پزگال، پوار، پووش، پووشکه‌ی‌وشکه‌ل، پووش‌وپه‌لاش، په‌زهل، دپرکودال، دروو، گهرش، ورده‌کا، ورده‌لاسکی‌گیا، وشکه‌گیا، هه‌لیز، هه‌لیس،
 پروپی: ۱- پروپا، ۲- پروپایه،
 پروتکل: بریارنامه‌ی‌کۆبوونه‌وه‌ی‌سیاسی‌له‌سه‌ربابه‌تیک، په‌شنوو‌سی‌گرته‌بست یا نه‌وشتانه‌ی‌له‌وتوو‌پۆژه‌کاندا ده‌نوو‌سرتنه‌وه‌و پاشان ده‌کرینه‌په‌یماننامه، دابو ده‌ستوو‌رو رتساگه‌لی باو له‌په‌یوه‌ندییه‌نیونه‌ته‌وه‌یی‌یه‌کاندا،
 پرور: ۱- به‌ختیوکه‌ر، په‌روه‌ر، حاملین، حاوین، ۲- بارنامه، بارهاتوو، به‌ختیوکردوو، په‌روه‌ده‌ی، ۳- پیوند (۶،۹)،
 پروراندن: ۱- جوانکردنی‌رواله‌تی‌قسه، پازاندنه‌وه‌ی‌رواله‌تی‌قسه، قسه‌پازاندنه‌وه، ۲- پرورش (۲)، ۳- چاکردن، خولقاندن، ۴- غزادادن: به‌ختیو کردن، خۆراک پێدان، ختیو کردن،
 پروراندن: پروراندن (۴)،
 پرورد: ۱- پرور (۱)، ۲- پروراندن (۴)،
 پروردگار: ۱- پرورنده، ۲- پادشاه، ۳- ئاقراندەر، نه‌للا، نه‌ئاوهر، ئیزه‌د، باخۆ، باخوی، باریته‌عالا، به‌دییه‌نەر، بینایی‌جاوان، په‌روه‌ردگار، په‌روه‌رده‌کار، په‌روه‌رده‌گار، خالق، خوا، خودا، خودا‌قهنده، خوداوهند، خوده‌خو، خولقیته‌ر، خوده‌تی، دادار، داوهر، داهینه‌ر، په‌خسینه‌ر، فه‌اندەر، کار ساز، کارسازی‌کاران، کردگار، گونا‌هه‌خش، گیانی‌گیانان،

پروان: چهرخی‌ده‌رکیشانی‌هاوریشم له‌پیلوو،
 پروانجات: په‌پووله‌کان، په‌پووله‌گه‌ل،
 پروانچه: ۱- پروانه (۴)، ۲- پرواز، ۳- نازادی، بره‌س، راهیبوون، پزگاری، په‌زگاری، په‌هایی، نه‌جات، نه‌جاتی، ۴- ته‌مس، ده‌ست پیا هاوردن، ده‌ست پیداکیشان، ده‌ست پیدامالین، ده‌ست پیداهینان، ده‌ست دان، ده‌ست‌پرخشانندن، ده‌ست‌لیدان، ده‌سایدان، ده‌سوه‌ته‌دای، هلمسین،
 پروان: چهرخی‌ده‌رکیشانی‌هاوریشم له‌پیلوو،
 پروانجات: په‌پووله‌کان، په‌پووله‌گه‌ل،
 پروانچه: ۱- پروانه، ۲- پیشه‌وه‌ی‌له‌شکر، ۳- فه‌رمانی‌شا، ۴- فه‌رمانیک‌بوو پیوستنی به‌مۆری‌شا نه‌ده‌کرد، ۵- به‌لگه‌نامه‌ی‌ده‌رچوون له‌قوتابخانه‌ی‌سه‌ره‌تایی‌و ناوه‌ندی،
 پروانش: میزاقمار، ناوی‌گیایه‌کی‌پرکه‌خزۆکه‌و گوله‌کانی‌چوار په‌رو زۆرت‌شین‌و جارجاره‌ش‌سپین،
 پروانک: پروانه (۱۵، ۱۴، ۱۳، ۸، ۹)،
 پروانه: ۱- ئیجازه‌ی‌هاوچۆ، ۲- تۆپی‌ئاش، یه‌ره‌ق، ۳- په‌روانه، په‌ره‌ی‌سارد‌کردنه‌وه‌ی‌ئاوی‌مه‌کینه، ۴- په‌ره‌ی‌ته‌یاره‌که‌پیتی‌هه‌له‌فری، ۵- ئیجازه‌نامه، به‌لگه‌ی‌ئیزن، په‌روانه، جه‌واز، مۆله‌ت، ۶- په‌رده‌دار، ده‌رکه‌وان، ۷- سه‌واله، سه‌واله، ۸- رتسوین، ۹- بال‌فرنه‌ک، به‌لاتینک، به‌لبه‌لاسینگ، به‌لیتانگ، پلبه، پلتانگ، په‌پووله، په‌پووله، په‌په‌پۆک، په‌رفۆنه، په‌روانه، په‌ریتانگ، په‌لاتینک، په‌له‌تیشک، په‌نپووله، شاپووراخ، شاه‌په‌ریک، فرفرۆک، فرفرۆکه، فرفره، فرفره‌ک، فرفک، لۆلک، منمنک، مینمینک، منمنۆک، ۱۰- نه‌مرگه‌بیتن، فه‌رمان‌گه‌بیتن، ۱۱- حوکم، فه‌رمانی‌شا، ۱۲- په‌روانه‌ی‌که‌شتی، په‌ره‌ی‌گه‌میه، ۱۳- تیشکی‌شهم‌چرا، پرووناکیی‌شهم‌چرا، نووری‌شهم‌چرا، ۱۴- گوپره‌ش، ۱۵- پیشه‌وه‌ی‌له‌شکر،
 پروای: پروا،
 پروبال: بال‌وپه‌ر، پورت، په‌روبال، په‌روپۆ، په‌لوپۆ، تابوتوان، ده‌ست‌دوو، وزه، هیز،
 پروبال دادن: بردنه‌سه‌ر، پیگه‌یاندن، توانا پیدان، ته‌ره‌قی پیدان، ده‌ست‌گرتن، گرتنه‌وه‌و یارمه‌تی‌دان،

پرهیزگار: ← پرهیزگار،
 پرهیزناک: ← پرهیزگار،
 پرهیزی: نه‌وشته‌ی بۆخواردنی پارێزدار ده‌شێ، پارێز، پارێزانه،
 پرهیزیدن: ← پرهیزکردن،
 پُری: پراوپری، پری، لیبی،
 پُری: ۱- پەری، زەری، فرشتە‌ی جوانی‌خە‌یالی، لە‌مه‌ چیتەران، ۲-
 پێسری (پرسیروز: پێسری‌شەو)، ۳- جندۆکە‌ی مێ، ۴- دێسو، ۵-
 ژنی‌زۆرجوان،
 - پری‌افسا: ← (پری‌بند) ← پری،
 - پری‌بند: ئە‌فسوونگەر، پەریگەر، جادووگەر، جندۆکە‌گر،
 - پری‌پوی: ئە‌وکە‌سە‌ی رۆیشتنی پەری‌ئاسا (واتە‌ نە‌سە‌برو نە‌ختر)‌یە،
 - پری‌پینکر: ئە‌ندام‌جوان وە‌ک‌پەری (بە‌ ژن و کچی جوان دە‌کو‌ترئ)،
 - بلارمان، پەری‌ئە‌ندام، پەری‌پە‌یکەر، چە‌لە‌نگ، خوم‌خوم، دە‌لال،
 شۆ‌خ‌وشە‌نگ،
 - پری‌چەر: ← (پری‌چەرە) ← پری،
 - پری‌چەرە: پەری‌چەر، پەری‌چێر، پەری‌پوخسار، پەری‌پوو، چە‌لە‌نگ،
 خوشیک، پوخسار‌جوان، پوو‌جوان، پوو وە‌ک‌پەری، زۆرجوان،
 سرپەری، شە‌پال، شێ‌وه‌پەری، کە‌لان، کە‌لە‌ش،
 - پری‌خوان: ← (پری‌افسا) ← پری،
 - پری‌دار: ← (پری‌دیدە) ← پری،
 - پری‌درشیشە‌دیدن: بە‌وه‌ی دە‌لێن کە‌ ئە‌فسوونگەر ئاوێتە‌یە‌ک
 لە‌پیش‌مندا‌لێکی‌نە‌بالغ رادە‌گرئ و هیندیک جادوو دە‌خوێتی تا مە‌ندالە‌کە
 ونبوو یا بە‌سە‌فر‌چووی تێدا ببینئ و خە‌به‌ری لە‌سەر بە‌دات،
 - پری‌دیدار: ← (پری‌چەر) ← پری،
 - پری‌دیدە: جندار، جندۆکە‌لە‌سەر، دە‌ست‌لێ‌وه‌شێندراو، هالە‌لێدراو،
 پری‌رخ: ← (پری‌چەر) ← پری،
 - پری‌رو: ← (پری‌چەر) ← پری،
 - پری‌روی: ← (پری‌چەر) ← پری،
 - پری‌زاد: پەری‌زاد، پەری‌زاد، پەری‌زادە، جوان‌چاکی مێ‌وینە،
 - پری‌زادە: پەری‌زاد، پەری‌زادە، جوان‌چاکی مێ‌وینە،
 - پری‌زادە: ← (پری‌دیدە) ← پری،
 - پری‌سا: ۱- پەری‌ئاسا، وە‌ک‌پەری، ۲- پری‌افسا ← پری،
 - پری‌سیرت: رە‌وشت‌پەری، شێ‌وه‌پەری،
 - پری‌صورت: ← (پری‌چەر) ← پری،
 - پری‌فش: ← (پری‌وش) ← پری،
 - پری‌گرفته: ← (پری‌دار) ← پری،
 - پری‌نژاد: (۱- پری‌چەر، ۲- پری‌زاد) ← پری، ۳- معشوقە،
 - پری‌وار: پەری‌ئاسا، پەری‌ئاسایی، وە‌ک‌پەری،
 - پری‌وش: پەری‌ئاسا، پەری‌ئاسایی، وە‌ک‌پەری،
 پری‌چە: پری‌وینتکی‌ خورما کە‌ گوریسی لێ‌ سازدە‌کە‌ن،
 پری‌دگی: بز‌پ‌کاوی، پە‌ریاگی، پە‌ریوی، شکاوی،
 پری‌دن: ۱- خۆ‌هاویشتنە‌سەر، سواری‌بون (پری‌شت اسبان پری‌دن: خۆ‌یان
 هاویشتنە‌سەر‌پیشتی‌ول‌اخ)، ۲- پەش (۲)، ۳- پە‌وازکردن، ۴- بی‌ون
 بە‌هەلم، ۵- توند‌غار‌دان، دە‌رپە‌ین، ۶- جە‌یدن: باز‌بردن، باز‌دان، باز‌د
 پە‌پین، باز‌دان، ۷- ئاژۆ‌تنە‌سەر، ئاژۆ‌دان، تیرش‌بردنە‌سەر،
 بە‌سە‌ردادان، پە‌لامار‌بردن، پە‌لامار‌بۆ‌بردن، پە‌لامار‌دان، پۆ‌رە‌کیشای،
 پە‌هین، پیدان، پیدادان، پیداکیشان، پیاکیشان، تە‌پدان، تە‌پدانە‌سەر،
 چۆ‌کادانە‌سەر، چە‌لو‌چۆم‌بوونە‌وه، چە‌مارۆ‌دان، حە‌مبارۆ‌زیدان، حە‌ملە
 کردن، خۆ‌بۆ‌هاویشتن، داپ‌شتن، دابە‌نزان، دابە‌پزین، داپ‌سان،
 داپ‌سکان، دوو‌کووم، دە‌ست‌اقیتن، دە‌ست‌ئاقیتن، دە‌ست‌اوینتن،

- پره‌چرخ‌گاری: قامک،
 - پره‌داشتن: ← (پره‌بستن) ← پره،
 - پره‌زدن: ← (پره‌بستن) ← پره،
 - پره‌قفل: ددانە‌ی‌قفل،
 - پره‌کردن: ← (پره‌بستن) ← پره،
 - پره‌کشیدن: ← (پره‌بستن) ← پره،
 - پره‌گوش: بە‌لگی‌گوێ‌چکە، چیلکە‌ی‌گوئی، نە‌رمە‌ی‌گوئی، نە‌رمە‌ی‌گوئچکە،
 پره‌زە: پوو‌شو،
 پره‌ختن: ← پره‌یختن،
 پره‌ودن: گۆ‌پانی رە‌نگ بە‌ئاگر یا هە‌تاو، زە‌رد‌بوون بە‌تین یا هە‌تاو،
 پره‌ون: ۱- بازنە، بز، جغز، جغزینگ، جووز، جوغز، جە‌خز، جە‌خیز،
 جە‌غز، چخیزە‌ک، چخز، چوز، خاز، خر، خرۆ‌کە، خیحیز، دایره، دێ‌خ،
 شووز، کۆز، کاخ، گرۆ‌قەر، گو‌رۆ‌قەر، گو‌فە‌ندە‌ک، ۲- خە‌رمانە‌ی‌مانگ،
 پره‌ونی: بازنە‌یی، جغزی، جووزی، خر، دایره‌یی، گرۆ‌قەر، گو‌رۆ‌قەر،
 پره‌یختار: ۱- پره‌یزکار (۱)، ۲- آموز‌گار،
 پره‌یختن: ۱- ادب‌کردن، ۲- پره‌یزکردن، ۳- خالی‌کردن، ۴-
 رها‌کردن،
 پره‌یز: بە‌هریز، پارێز، پارێز‌کردن، پارێز‌کە‌ردە‌ی، پره‌یز، پره‌یز،
 پیرز، ترس، ترسان، تە‌قوا، تە‌قیە، تە‌کینە‌وه‌ لە‌ بڕیک‌شت، چنان‌دن،
 خۆ‌پاراستن، خۆ‌پاریزی، خۆ‌ه‌دوور‌ئێ‌خستن ژە‌هر‌تشتن‌زبان‌دار،
 خۆ‌لێ‌پاراستن، خۆ‌لێ‌لادان، خۆ‌لێ‌نە‌دان، دشرکردن، دوورە‌په‌ریزی،
 دووری‌لێ‌کردن، خۆ‌پاگری، دوورە‌په‌ریزی، دە‌ژ، لێ‌لادان،
 نە‌خواردنی هیندیک شت بە‌دە‌ستووری پزیشک، وشیار‌بوون، هشیار‌بوون،
 پره‌یزانە: پارێز، پارێزانه، خۆ‌راکی پێ‌ پیدراو بە‌نە‌خۆش کە
 بیان‌خوات،
 پره‌یزانی‌دن: پارێز‌پیدان، پارێز‌پیکردن، پارێز‌دان، تە‌کان‌دە‌وه‌ لە
 بڕیک‌شت، دووری‌پیکردن، قە‌دە‌غە‌کردن، لێ‌بواردن،
 پره‌یز‌جستن: ← پره‌یز‌کردن،
 پره‌یز‌دادن: ← پره‌یز‌انی‌دن،
 پره‌یز‌دار: بە‌پارێز، پارێز‌بۆ‌دانراو، پارێز‌دار، دووری‌پیکراو،
 لێ‌قە‌دە‌غە‌کراو،
 پره‌یز‌شکستن: پارێز‌شکاندن، واز‌هێنان‌لە‌پارێز،
 پره‌یز‌کار: ۱- بە‌ئیح‌تیات، بە‌به‌ریز، بە‌پارێز، بە‌شکۆ‌بە‌شکۆ‌وه‌ چوومە
 زووری، بە‌به‌ریز‌کار، پارێز‌کار، خۆ‌پارێز، دژ‌کام، قایم‌کار، لە‌سەر‌هە‌ست،
 وریا، هە‌ستەر‌گر، هە‌مه‌تکار، ۲- پاک‌دامن، ۳- پارسا، بۆ‌ین، بازی،
 بازی‌بە‌هش، شوکرانە‌بۆ‌یز، شوکرانە‌وجار، قانع، قانع، قنیا‌تکەر،
 پره‌یز‌کارانە: پارێز‌کارانە، وە‌ک‌پارێز‌کاران،
 پره‌یز‌کاری: ← پره‌یز‌کاری‌کردن،
 پره‌یز‌کاری‌کردن: بە‌رمال‌لە‌سەر‌ئاوئ‌گە‌بان، پارێز‌کاری، پارێز
 کردن، پارێز‌کردن‌لە‌ئاوی‌شە‌وی، پارێز‌کردن‌لە‌خرابە، پاک‌داوی،
 پاک‌داوینئ، پە‌ره‌یز‌گاری، ترس‌لە‌خوا، تە‌رکە‌دنیا‌یی، خۆ‌پارێزی،
 داوینتپاکی، دووری‌لە‌خرابە،
 پره‌یز‌کردن: ئاگاداری‌لە‌خۆ، ئە‌وه‌سلە‌میای، بۆ‌لانە‌چوون، بە‌ترسە‌وه
 کشانە‌وه، پارێز‌کردن، پارێز‌کە‌ردە‌ی، پارێز‌لێ‌کردن، پرینگان، پرینگانە‌وه،
 پە‌ره‌یز‌کردن، ترسان، تە‌قیە‌کردن، چنان‌دن، خۆ‌بواردن، خۆ‌پاراستن،
 خۆ‌دوور‌خستن‌لە‌شتت، خۆ‌لادان، خۆ‌لێ‌دوور‌کردنە‌وه، خۆ‌لێ‌لادان،
 خۆ‌ه‌ژنی‌چنان‌دن، دشرکردن، دوورە‌په‌ریز‌بوون، دوور‌یکردن، سلگردن،
 سلە‌میانە‌وه، سلە‌میانە‌وه، کۆ‌خواردنە‌وه، لە‌حە‌رام‌و‌خرابە‌ دوور‌کە‌وتنە‌وه،
 لێ‌پرینگانە‌وه، لێ‌لادان، وه‌ی پارێز‌نای،

بوون، لەخۆدەرچوون، لەخۆ رازیبوون، لەخۆگۆرپان، مەتەكەبیربوون، مەن مەنکردن، مەنەن رەن، وئەرمەنای، هەلشەنگاندن، هەوالیدان، پُزداغ (پ/پ): نامتیری پەرداخکردنی ئاوتنەوشمشیرو...

پُزش: کۆل، کۆلین، لێنان،

پُزشک: بادەقووش، باپەقووش، بوو، بووم، بەلەکانەک، بەم، تۆت، تۆتاک، تۆتک، کوند، کوندەبوو، کوندەبەبوو، کوندەپەبوو، کوندەبەبوو،

پُزشک: پُزشک، پُزشک، پُزشک، پُزشک، پُزشک، پەزیشک، تەبیب، حەکیم، دوختۆر، دوختەر، دوکتۆر، دەرمانکار، دەرمانکەر، نۆدار، نۆشدار، نووشدار،

پُزشکخانە: شویتنی تیمارکردنی نەخۆش لەدەرەوی مەتەب،

پُزشکی: ۱- پُزشکی، توب، تەبیبی، حەکیمی، دوکتۆرایەتی، دوکتۆری، ۲- پُزشکی، پەییوەندی داربەکاری پُزشکی، دوکتۆری، کەرستەیی دوکتۆرایەتی،

پُزشکیار: برینپنج، پُزشکیار، زەخمەس، زەخمەپنج، معاون تیبی، یاریدەدەری دوکتۆرلەچارەکردنی نەخۆشدا،

پُزشکی قانونی: پُزشکیی قانونی، دەزگای لیکۆلینەو لە چۆنیەتی مردن یا بریندار بوونی کەسێک،

پُزعالی جیب خالی: بێ ئەنوائ دارانۆین، بێ بارەوتە پُپۆش، سەلتە بابردوو، فەقیانە چەرمگ، نانێ جۆتۆری سۆل،

پُزغند: بەریکی دارمازوویە، سێچک، سێچکە،

پُزندە: ۱- تاشینەز، پەز، پُزەر، کۆلین، کۆلینەر، لێنەر، ۲- مەلەحم، هەرچی بۆگەیاندن لەسەرکوانی دانئین،

پُزوا: فەقیری چلکن، فەقیری دژوین، هەزاری شۆل،

پُزواویی: ۱- بێناپروو، بێشەرەف، بێشەرەف، بێغیرەت، بێنامووس، بیاوخراب، حیز، دۆخین ست، سووک، قەمەزەن، مەخەنەت، مەخەنەت، ناپیاو، نامەرد، ۲- زۆر لاواز، لاواز لە ئاوەزو بیرو لەشدا،

پُزوی: ئاکارناپەسند، ئاکارناشیرین، ئەلۆجەلۆ، بابی تووریک، بلج، بوچکە لائە، بۆرەپیاگ و نەناس، بەدئەدا، بەهییچی، بێناپروو، بێناکار، بێتیختوبار، بێتیایەخ، بێتەها، بێ بەهرە، بێتەشە، بێسەرەوا، بێسەرەوی، بێشەر، بێقەدر، بێکارە، بێنرخ، بێهیمەت، پاکوت، پالکەتی، پڕپۆل، پنتی، پەسپەند، پەسپەندە، پەست، پێزپێز، تەخل، تووروندی، تووین، تەرەس، تەوس، تەوول، تیشکاو، جلف، جەورە، چارەپیس، چالاخ، چاوبەل، چوونە، چەوچێت، چەفت، چەوت، چەوتوچەوئیل، چەورە، حەلۆجەلۆ، حیز، حیزەل، حیزەلە، خۆپووتۆری، خۆنک، خۆپۆری، خێرۆ، دلتزم، دوونی، پاش پرووت، راشو پرووت، پرووتو جەل، پەپو پرووت، پرووتە کوپووتە، پرووتەو پووتە، پەجالە، پەزێل، پەشوروت، پەوشت ناشیرین، پپیا، پپپۆل، زارۆمارۆ، زپبەهر، زپچۆنە، زنج، زەلیل، سپلە، سۆتە، سۆرتە، سووک، سووکوچرووک، سەکەماتی، سێبەندی، شرە، شلەتی، شەلاتی، عەلۆجەلۆ، فەلیتە، قرت، کۆتی، کوورنەبەش، کۆلانی، کەم، کەمناپروو، کەمتەرخ، کەمنرخ، گرز، گدی، گناس، گەدەوگودە، لاپۆتی، لات، لاتوولوت، لاتولەوا، لۆتی، لۆتیوپۆتی، منالوکال، منالومەزن، مندارومەزن، مۆش، ناپەواج، ناقابیل، نامەرد، نزم، نزم، نزم، نقر، نقر، نەتشت، نەمەمەنە، نەوەر، نەهێژا، ولخی، ولخی، هاش، هۆقەبەر، هوو، هووردار، هۆووبەر، هەتمچەرەک، هەتیچە، هەتیچە، هەتیومج، هەتیومەتیو، هەرچی پەچی، هەرچی پەچی، هاش، هەرزه، هیچ، هیچو پوچ، یارمباز، یارەمەز،

پُزیدن: ← پختن،

پُژ: ۱- پلیدی (۴)، ۲- چرکی برین، چلک، چلکی برین، زامەت، زامەت، زلزە، زلفنچک، زچک، زووخاوی برین، زووخاوی ناوکوان، زچک، زچکاو، زیق، زینچک، زینچکاو، شۆ، شەلق، عەداب، عەزاب، غەور، کینج، کیم، کیماو، گفرت، لیم، نپیم، هەو، هەوا، ۳- زەمینی بەرزوم، کەندو قۆرت، کەندو قوولک، کەندو قۆرت، کەندولەند، هیری، ۴- بستوو، زیندوو، زینوو، زینی، سەرملە، کەل، گەردنە،

گەردەنە، گەروو، گەفری، گەلوو، گەلوو، گپ، گپ، مە، مەگا، ۵- تیتۆل تیتۆل، دراو، شر، شندریندر، کۆن،

- سەزگرتن: کاری باش کردن (بەتەوسەو)،

پُژ: ئالشت، ئالشتە، ئالیسکە، ئەلماسە، بەرفۆک، پُژ، پەژ، پەژم، خازی، خووز، خووزە، خووس، خوویز، خوویز، خوویز، زقوم، قر، قورۆ، قەرەیسەک، خووس، خووسار، خوویز، خوویز، خوویز، خوویسار، خوویسک، خوویسە، خویسار، زق، زوخم، زوغم، زوقم، زەق، زەمەگولیلک، سووخ، سووخار، سەرماوردە، سیخ، سیخار، سیخوار، شەلتە، قەر، قراف، قورۆ، قەر، وەرەق،

پُژاگن: ۱- پلیدی، ۲- بۆک، بەتۆک، بەدچیزە، بەدەفسال، بپەرەزا، پلیمووت، پۆپ، پپس، چارەپیس، دزپۆ، دشت، دشتە، دەعجانی، دەعجانە، دەعجانی، پەزاگران، زشت، سک (دزپۆ لەهەموو شت)، سەحەت گران، قریزی، قرە، قەپچل، قەپۆل، قەپۆلە، قیزە، قیشارگری، کریت، کەست، کیزەفیل، گرانچان، گەست، گەمر، مەگروف، ناپەسند، ناحەز، نازەریف، ناشیرین، ناشیرین، ناعەز، ناویت، نەرپند، نەشیرین، نەهەز،

پُژاوند: ← پُژاوند،

پُژاوند: ۱- ئەودارە و پەشت دەرگای دەدەن تانە کریتتەو، ۲- پەیاغی جەل کوتان، جەشۆر، جەشۆرک، شوینک، کالاکوت،

پُژاوه: ← پُژاوه،

پُژپُژ: گدی گدی،

پُژپُژی: گدی گدی،

پُژردن: پەرستایکردنی مندال و نەخۆش و پیر،

پُژم (پُژم): ← (۳و)،

پُژمان: ۱- پشیمان، ۲- ئەجین، برامان، برەس، برەش، بووزما، بەبەرۆش، بەستوا، بێجەوسە لەوتوورە، بیدل، بیکەیف، بیمزۆس، بێمەعد، بێنافسۆک، پەرۆشدار، پەریشان، پەژار، پەشیو، توین، جاز، خەدۆک، خەفەتبار، خەمبار، خەمخۆر، خەمگین، خەمناک، خەمین، داخدار، داخلەزگ، داغدار، داماو، دلبرین، دلکول، دلپەجەخار، دلپەخوین، دلپەخەم، دلپەداخ، دلپەزوخوا، دلپەسو، دلپەغەم، دلپەناسۆر، دلپەر، دل پرخوین، دلنژی، دلنەنگ، دلنخوون، دلنخوین، دلخەفە، دلداگیارو، دلزار، دلسەرد، دلقەبز، دل کلافە، دلکول، دلکول، دلگە، دلگیر، دلمردوو، دەرەدار، دەرەمەنە، دەسبەزرانی، دەست بەئەژنۆ، دەستەژنۆ، دەستە ئەژنۆ، دەسەزرانی، پامین، زار، زفیر، زگار، زوور، زویر، زویر، زوین، زوین، ژار، ژاکاو، ژاکیا، سەرکز، شالی، شانی، عاجز، عیجز، عیدز، غەمبار، غەمخۆر، غەمگیر، غەمگین، غەمناک، قارس، قالس، قەدیک، قەژۆک، قەبز، قەلس، کز، کزوخەمبار، کزوداماو، کۆفاندار، کولدار، کولۆقان، کۆلیل، کوندەجەرگ، کووفاندار، کوولک، کوومەرەش، کەرەسە کوور، کەنەفت، کەوهری، گرتە، گرز، گۆم، گەردنکەج، گیانەسەر، لچبەبار، لئوبەبار، مات، مرووچ، مرووز، مەجووجە، مەرس، مەللوول، مەینەتبار، نارهەت، ناشاد، نزار، نکاری، نەجین، نەهارەزگ، وارز، وەرز، وەرپ، وەرست، وەرەز، هۆراسان، هەراس، هەراسان، ۳- بیزار، تەنگاو، جاپز، جاپس، کەرخ، کەوهری، لۆس، وەرەز، وەرەس، ویزار، هەراسان، ۴- بازەر، بازەرەقە، بەترس، ترساو، ترسلەدل، ترسیای، تۆقیو، تەرە، زانتووگ، سام پئیشتوو، وارز، وارزە، هۆراسان، ۵- بپرووش، بپحال، پۆزبەرەن، پیاف، تەلەس، سەرخۆش، سەرەمەس، سەرەمەست، سەرەوش، سەرگران، سەرگەرم، سەکران، گیز، مەس، مەست، مەستوو، مەلەنگ، مەی، ۶- بەرچاوتاریک، بێمەیل، بپهتی، پشستسارد، چافتەرسەنۆک، خاو، خۆبان، دلسار، دلسارد، دلسەرد، دەمسارد، دەمسەرد، دەمشل، ناومید، ناھمی، ناھومی، ناھومید، وەرەجەم تاریک،

پُژمانی: ۱- خەفەتباری، خەمباری، خەمگینی، خەمناکی، داتەمین، دل بەجەخاری، دلپەخوینی، دلپەخەمی، دلپەداخی، دلپەزوخواوی، دل

به سوئی، دل‌بغهمی، دل‌بنا سوژی، دل‌تنگی، دل‌خوونی، دل‌خویتی، زفیری، زووری، زویری، زویری، سهرکزی، عاجزی، عیجزی، عیدزی، غمباری، غمخوژی، غمگینی، غمگیری، غمناکی، قزلین، قزین، کزی، کسکیانه‌وه، کولداری، کولی، کهنه‌فتی، گزژی، گزگی، گهردن کهجی، گیانه‌سهری، لیوبه‌باری، ماتی، مرووچی، مروزی، مه‌لوولی، مه‌ینه‌تباری، نار‌حه‌تی، ناشادی، نزاری، نه‌هاره‌زگی، وارزی، ۲ ← پروا(۱)، ۳- تئلیس، بی‌زاری، جاپزی، جاپسی، دووریکردن، لی‌ روهینه‌وه، که‌رخ، له‌به‌رچاو‌که‌وتن، وه‌روچه‌ماکه‌وته‌ی، وه‌ره‌زی، هه‌راسانی،

پژمراندن: ← پژمرانیدن،

پژمرانیدن: ۱- ئیشکاندن، ئیشک‌کردن، به‌یین، پووتان‌دنه‌وه، په‌ژمه‌راندن، ترنجاندن، جه‌فلاندن، چرچاندن، چرچکردن، چرمساندنه‌وه، چرووسان‌دنه‌وه، چزان‌دن، چلمساندن، داقرچاندن، ده‌قشکاندن، زهره‌کردن، زهره‌لگتیران، ژاکاندن، ژاکنای، ژاکنه‌ی، ژوولیان‌دن، سیساندن، سیسکردن، سیسنای، سیسه‌لگه‌پاندن، سیس هه‌لگتیران، شه‌مزان‌دن، فرنجاندن، قرچاندن، قرچنای، قرچه‌لینان، قرمچاندن، قورمساندن، قووفلاندن، کرزه‌لینان، کرمشاندن، کورزه‌کردن، کورساندن، کومشاندن، که‌رمشاندن، که‌رمه‌ژاندن، گرژ هه‌لینان، گلفچاندن، گنج‌او‌یکردن، گنج‌تیخستن، گه‌چراندن، گه‌چلاندن، لۆچاندن، مرچاندن، وشک‌اندن، وشک‌کردن، ویکه‌پینان، هۆرقرچنای، هه‌لچرچاندن، هه‌لقرچاندن، هه‌لقه‌مچاندن، هه‌لکرچاندن، ۲- خه‌مبار کردن، خه‌مگین کردن، خه‌مناک کردن، غه‌مبار کردن، غه‌مناک کردن، غه‌مگین کردن،

په‌واج‌نه‌ماو، له‌به‌وه‌که‌وتوو، ۳ ← پژمان(۱)، ۴- ئیشکبوو، ئیشکه‌لاتوو، وشکه‌ووووگ، وشکه‌لاتوو، پژمرده(خاطر(دل)خه‌مناک، دل‌به‌جه‌خار، دل‌به‌خه‌م، دل‌تنگ، دل‌ ته‌مری، دل‌مردوو، دل‌وشک، په‌نچاو، په‌نجیا، په‌نجیا، که‌م‌پینک‌نین، مرووچ، پژمرده‌شدن: ← پژمردن، پژمرده‌کردن(پژمرده‌گردانیدن): ← پژمراندن، پژمردن: ← پژمردن، پژن: ← زغن،

پژواک: پژن، ده‌رده‌نگ، ده‌نگ‌ئه‌وه‌دای، ده‌نگ‌پینچیا، ده‌نگ‌دانه‌وه، ده‌نگ‌ده‌رچوون، ده‌نگ‌سه‌دان، زایله، زایله‌ه، زمه‌تین، گومنی، گه‌پانه‌وه‌ی‌ده‌نگ، پژوژ: ← اصرار، پژوژناک: ← اصرارکننده، پژول: ۱ ← بچول، ۲ ← فندق، پژولاندن: ۱ ← پریشان‌کردن، ۲- ئازار دان، تووشی کویره‌وه‌ری‌کردن، په‌نجان‌دن، په‌نجنای، خه‌فه‌تبار کردن، خه‌مبار کردن، خه‌مناک کردن، غه‌مناک کردن، غه‌مگین کردن، ۳ ← افسرده‌کردن، پژولانیدن: ← پژولاندن، پژولش: ۱ ← پریشانی ۲ ← پژمردگی، پژولیدگی: ترنجای، قرچ، گلفچ، نه‌ژد، هه‌لقرچای، هه‌لکرچای، پژولیدن: ۱- نه‌وه‌په‌رسای، پرسیار‌لیکر‌دنه‌وه، پرسینه‌وه، پینچانه‌وه، چه‌نه‌وه‌ په‌رسای، فه‌پرسین، لئیرسینه‌وه، لئیرچانه‌وه، ۲ ← پژمراندن، ۳ ← پژمردن، ۴ ← پریشان شدن، ۵- به‌رناقدان، تیکه‌لاو‌کردن، تیکه‌ل‌کردن، تیکه‌ل‌پیکه‌ل‌کردن، گژاندن، ۶- ئالۆزبوون، تیکه‌ل‌پیکه‌ل‌بوون، هالۆزبوون، ۷- نه‌رمبوون، نه‌رمبوونه‌وه، ۸- ئامۆزگار‌یکردن، به‌رده‌باری، په‌ند پیدان، مۆجگار‌یکردن، مۆجباری، مۆچان، موچان، نسحت کردن، نه‌سه‌تکردن، نه‌سیح‌ت کردن، وه‌سیه‌کردن، وه‌سیه‌تکردن، پژولیده: ۱- بئمن‌دال، کلک‌پراو، نات‌ه‌واو، ناقیس، ۲ ← پژمرده، ۳- پرسیار‌لیکراو، لئیرچراوه‌وه، لئیره‌پرسراو، ۴- نه‌رمبووه، نه‌رم‌ه‌وه‌بووگ، پژولیده‌شدن: ← پژولیدن، پژولیده‌کردن: ← پژولیدن، پژولیده‌نشده: سهرده‌ق، نه‌ژاکاو، پژوم: ۱ ← گدا، ۲ ← بینوا، پژوه: ۱- بنه‌مای‌وشه‌ی(پژوهش) ← پژوهش، ۲- پاشگره‌به‌واتای (پژوهنده) ← پژوهشگر، پژوهان: پشکن، تویره، له‌حالی‌پشکنیندا، له‌حالی‌تویره‌نه‌وه‌دا، پژوهانه: تۆزه‌رانه، لیکۆله‌ره‌وانه، هه‌قده‌ستی‌لیکۆلینه‌وه، پژوهش: ← پژوهندگی، پژوهش: نه‌وه‌په‌رسای، بنجۆری، به‌سه‌ردا چوونه‌وه، به‌شوینداگه‌پان، پرسینه‌وه، پشکنین، په‌یجۆری، پیداجوونه‌وه، تاقیق‌کردن، ته‌فتیش، تۆزانه‌وه، تۆزینه‌وه، تویره‌نه‌وه، تیکه‌پان، جاسوسی، چاوپیدا‌خشان‌دنه‌وه، جوسجۆ، جوسجۆ، داباش، پاگه‌پاندن، شۆفاری، شه‌ن و کم که‌رده‌ی، شه‌ن‌وه‌که‌وکردن، شیک‌دنه‌وه، شیوه‌که‌رده‌ی، فه‌کۆلان، کۆلان‌ه‌وه، کۆلینه‌وه، گه‌پان(مال‌ان‌ده‌گه‌پرتن)، له‌ناو‌داگه‌پان، لئیرتۆزینه‌وه، لیکۆلینه‌وه، منی، مینه، وشکنای، هۆژاندن، هوراندن، هه‌من، هیره، هینکاری، پژوهش‌حال: به‌سه‌رکردنه‌وه، حال‌پرسین، لئیرسین، لئیرسینه‌وه، پژوهش‌خواست‌ه: سکالا‌که‌ر، شکایه‌تکار، گلیکار،

پژمردگی: ۱- زهردی، ژاکان، ژاکاو، ژاکای، ژه‌لم، سیسی، شه‌مز، شه‌مس، ۲- خه‌مباری، داته‌مین، غه‌مگیری، قزلین، قزین، کسکیانه‌وه، ماتی، مه‌ینه‌ت باری، که‌نه‌فتی، گرژی، گزگی، گهردن‌که‌جی، گیانه‌سهری، لیوبه‌باری، ماتی، مرووچی، مرووژی، مه‌لوولی، مه‌ینه‌تباری، نار‌حه‌تی، ناشادی، نزاری، نه‌هاره‌زگی، پژمردن: ۱- بییره‌بوون، بیترخبوون، بییره‌واجبوون، په‌واج‌نه‌مان، له‌به‌وه‌که‌وتن، ۲ ← پخسیدن(۳)، ۳- بۆگه‌نیووبوون، زایه‌بوون، فاسیدبوون، فوتان، گهنین، له‌ناو چوون، له‌نیوچوون، ۴- نه‌جینبوون، به‌په‌رۆشبوون، بئیدبوون، بیکه‌یفبوون، بئمرۆس‌بوون، بئمه‌عدبوون، بئ نانسۆکبوون، په‌رۆشداربوون، په‌ریشانبوون، په‌شتیان، توینبوون، ته‌میان، ته‌مین، جاپزبوون، خدۆکبوون، خه‌فه‌تبار بوون، خه‌مباربوون، خه‌مخۆزبوون، خه‌م‌داگرتن، خه‌مگین بوون، خه‌مناکبوون، داته‌مین، داخدار، داخه‌زگ، داغداربوون، دامان، دل‌یرنبوون، دل‌یکولبوون، دل‌به‌جه‌خاربوون، دل‌به‌خوینبوون، دل‌به‌خه‌مبوون، دل‌به‌داخبوون، دل‌به‌ زووخاوبوون، دل‌به‌سووبوون، دل‌به‌غه‌مبوون، دل‌به‌ناسۆزبوون، دل‌یربوون، دل‌پرخوینبوون، دل‌تزیبوون، دل‌ته‌نگبوون، دل‌خوونبوون، دل‌خوینبوون، دل‌ زاربوون، دل‌کولبوون، دل‌کولبوون، دل‌گه‌بوون، ده‌رده‌داربوون، ده‌رمه‌نه‌بوون، ده‌س‌به‌زرانیبوون، ده‌سته‌ئه‌ژۆبوون، ده‌سته‌وه‌ژۆبوون، بوون، ده‌سته‌ژۆبوون، ده‌سه‌زرانیبوون، پامان، زاربوون، زفیربوون، زگاربوون، زوور بوون، زویربوون، زویره‌بوون، زوینبوون، زوینبوون، زویربوون، زاربوون، ژاکان، ژاکای، سهرکزیبوون، عاجزبوون، عیج‌بوون، عیدزبوون، غه‌مباربوون، غه‌م‌داگرتن، غه‌مناکبوون، غه‌مگینبوون، کۆفانداربوون، کولداریبوون، پژمرده: ۱- ئیشکبوو، ئیشکه‌لاتوو، بئیتین، پلمه‌ژیاگ، په‌رموچاو، په‌ژمراو، په‌ژمرده، په‌ژمرده، په‌ژمه‌راو، بیژیاو، تیکترینچاو، جلوا، چرچ، چرچاو، چرچبووگ، چرچ‌ولۆچ‌بووگ، چرمس، چرمسی، چرمسی، داچه‌کاو، دوژ، زهر‌دیوو، زهر‌ده‌لگه‌پراو، ژار، ژاکاو، ژاکای، ژاکایا، ژاکایا، ژولسه، ژولسه، ژولیاگ، ژه‌لم، ژه‌لمسه، سیسی، سیسبوو، سیسبووگ، سیسی هه‌لگه‌پراو، شه‌مزاو، شه‌مزی، شه‌مزیو، قرچاو، قرمچی، قهرمچی، کرچ، کرژ، کز، کهلۆشک، گرژ، گه‌چل، گه‌چلۆ، گه‌وزه‌که‌وته، لوس، نه‌خۆش، نه‌وه‌ش، نه‌ژاد، وشکه‌لاتوو، وشکه‌لاتوو، وشکه‌پۆرناما، هلقرچاو، هۆرقرچیا، هه‌لچرچاو، هه‌لچرچیا، هه‌لقرچاو، هه‌لقرچیا، هه‌لقرچیا، هه‌لقرچاو، هه‌لقرچاو، هه‌لقرچیا، هه‌لقرچاو، ۲- بییره‌بوو، بیترخبوو، بییره‌واجبوو،

په‌واج‌نه‌ماو، له‌به‌وه‌که‌وتوو، ۳ ← پژمان(۱)، ۴- ئیشکبوو، ئیشکه‌لاتوو، وشکه‌ووووگ، وشکه‌لاتوو، پژمرده(خاطر(دل)خه‌مناک، دل‌به‌جه‌خار، دل‌به‌خه‌م، دل‌تنگ، دل‌ ته‌مری، دل‌مردوو، دل‌وشک، په‌نچاو، په‌نجیا، په‌نجیا، که‌م‌پینک‌نین، مرووچ، پژمرده‌شدن: ← پژمردن، پژمرده‌کردن(پژمرده‌گردانیدن): ← پژمراندن، پژمردن: ← پژمردن، پژن: ← زغن، پژواک: پژن، ده‌رده‌نگ، ده‌نگ‌ئه‌وه‌دای، ده‌نگ‌پینچیا، ده‌نگ‌دانه‌وه، ده‌نگ‌ده‌رچوون، ده‌نگ‌سه‌دان، زایله، زایله‌ه، زمه‌تین، گومنی، گه‌پانه‌وه‌ی‌ده‌نگ، پژوژ: ← اصرار، پژوژناک: ← اصرارکننده، پژول: ۱ ← بچول، ۲ ← فندق، پژولاندن: ۱ ← پریشان‌کردن، ۲- ئازار دان، تووشی کویره‌وه‌ری‌کردن، په‌نجان‌دن، په‌نجنای، خه‌فه‌تبار کردن، خه‌مبار کردن، خه‌مناک کردن، غه‌مناک کردن، غه‌مگین کردن، ۳ ← افسرده‌کردن، پژولانیدن: ← پژولاندن، پژولش: ۱ ← پریشانی ۲ ← پژمردگی، پژولیدگی: ترنجای، قرچ، گلفچ، نه‌ژد، هه‌لقرچای، هه‌لکرچای، پژولیدن: ۱- نه‌وه‌په‌رسای، پرسیار‌لیکر‌دنه‌وه، پرسینه‌وه، پینچانه‌وه، چه‌نه‌وه‌ په‌رسای، فه‌پرسین، لئیرسینه‌وه، لئیرچانه‌وه، ۲ ← پژمراندن، ۳ ← پژمردن، ۴ ← پریشان شدن، ۵- به‌رناقدان، تیکه‌لاو‌کردن، تیکه‌ل‌کردن، تیکه‌ل‌پیکه‌ل‌کردن، گژاندن، ۶- ئالۆزبوون، تیکه‌ل‌پیکه‌ل‌بوون، هالۆزبوون، ۷- نه‌رمبوون، نه‌رمبوونه‌وه، ۸- ئامۆزگار‌یکردن، به‌رده‌باری، په‌ند پیدان، مۆجگار‌یکردن، مۆجباری، مۆچان، موچان، نسحت کردن، نه‌سه‌تکردن، نه‌سیح‌ت کردن، وه‌سیه‌کردن، وه‌سیه‌تکردن، پژولیده: ۱- بئمن‌دال، کلک‌پراو، نات‌ه‌واو، ناقیس، ۲ ← پژمرده، ۳- پرسیار‌لیکراو، لئیرچراوه‌وه، لئیره‌پرسراو، ۴- نه‌رمبووه، نه‌رم‌ه‌وه‌بووگ، پژولیده‌شدن: ← پژولیدن، پژولیده‌کردن: ← پژولیدن، پژولیده‌نشده: سهرده‌ق، نه‌ژاکاو، پژوم: ۱ ← گدا، ۲ ← بینوا، پژوه: ۱- بنه‌مای‌وشه‌ی(پژوهش) ← پژوهش، ۲- پاشگره‌به‌واتای (پژوهنده) ← پژوهشگر، پژوهان: پشکن، تویره، له‌حالی‌پشکنیندا، له‌حالی‌تویره‌نه‌وه‌دا، پژوهانه: تۆزه‌رانه، لیکۆله‌ره‌وانه، هه‌قده‌ستی‌لیکۆلینه‌وه، پژوهش: ← پژوهندگی، پژوهش: نه‌وه‌په‌رسای، بنجۆری، به‌سه‌ردا چوونه‌وه، به‌شوینداگه‌پان، پرسینه‌وه، پشکنین، په‌یجۆری، پیداجوونه‌وه، تاقیق‌کردن، ته‌فتیش، تۆزانه‌وه، تۆزینه‌وه، تویره‌نه‌وه، تیکه‌پان، جاسوسی، چاوپیدا‌خشان‌دنه‌وه، جوسجۆ، جوسجۆ، داباش، پاگه‌پاندن، شۆفاری، شه‌ن و کم که‌رده‌ی، شه‌ن‌وه‌که‌وکردن، شیک‌دنه‌وه، شیوه‌که‌رده‌ی، فه‌کۆلان، کۆلان‌ه‌وه، کۆلینه‌وه، گه‌پان(مال‌ان‌ده‌گه‌پرتن)، له‌ناو‌داگه‌پان، لئیرتۆزینه‌وه، لیکۆلینه‌وه، منی، مینه، وشکنای، هۆژاندن، هوراندن، هه‌من، هیره، هینکاری، پژوهش‌حال: به‌سه‌رکردنه‌وه، حال‌پرسین، لئیرسین، لئیرسینه‌وه، پژوهش‌خواست‌ه: سکالا‌که‌ر، شکایه‌تکار، گلیکار،

- پڑوھش خواندہ: سکالائیکراو، شکایہت لیکراو،
 - پڑوھش خواھی: داوا۱ پیداجوونہو، داوا۱ پی ۱راگہیشتنہو،
 - پڑوھشکدہ: تۆزینگا، تۆزینگا، جینگای لئیرسینہو،
 - پڑوھشگاہ: تۆزینگا، تۆزینگا، جینگای لئیرسینہو،
 - پڑوھش کردن: ← پڑوھیدن،
 - پڑوھشگر: پشکن، پھیچور، تاقیقکار، تۆز، تۆزەر، تۆزەر، تۆزەرہو،
 تۆزین، تۆزینہکار، جاسوس، چاوپیداخشینہرہو، شوفا، شیکہرہو،
 فہکۆلەر، کۆلەر، کۆلەرہو، لیکۆلەرہو، موفہتتیش، منیکار، ہوورہنتر،
 ہیئرہکەر،
 - پڑوھشی: تۆزینہیی، لیکۆلینہیی،
 - پڑوھشندہ: ← (پڑوھشگر) ← پڑو،
 پڑوھیدن: بەدواداگہرپان، بەشوئنداگہرپان، پرسیارلہسەرکردن،
 پشکنین، پشکوناندن، پشکوناندنہو، پھیچوریکردن، پھیدۆزیکردن،
 تاقیق لہسەرکردن، تۆزانہو، تۆزینہو، تہفتیشکردن، چاوپیدا
 خشاندہو، جوسوجۆ، جوسوجۆ، دانہپہی، سہنگوسووزدان،
 شارۆکردن، شیکردنہو، تۆزینہو، شوون ھۆرگرتہی، شوئنگہوتن،
 شوئین ھلگرتن، فہانندن، فہکۆلین، کنہکردن، کنہو، کۆلینہو،
 گردیسەر، گہرپان، گترایش، لہدواداگہرپان، لہدووگہرپان، لہشوئنجوون،
 لہشوئین گہرپان، لئیتۆزین، لیکۆلینہو، لئیکہرپان، لئیکہرپان،
 منیکاری، منیکردن، منیکرن، نانہشوئین، وەدوا کەوتن، وەکۆلین،
 ھلکەواشتن، ھلکەوشاندن، ھوورانندن،
 پڑوھیدہ: بەدواداگہراو، بەشوئنداگہراو، پرسیار لہسەر کراو،
 پشکنراو، پھیچوریکراو، پھیدۆزیکراو، تاقیق لہسەر کراو، تہفتیشکراو،
 چاوپیداخشیندراو، سہنگوسووز دراو، شارۆکراو، شیکراو،
 شیوہکریا، کۆلراو، لئیفہکۆلراو، لیکۆلراو، لئوہکۆلراو، منیکراو،
 پڑوھیدہشدن: پرسیارلہسەرکران، پشکنران، پھیچۆری کران، تاقیق
 لہسەرکران، تۆززانہو، تہفتیشکران، چاوپیداخشیندراو، شئ
 کرانہو، کۆلرانہو، لئیرسرانہو، وەکۆلران، وەپشکنران، منیکران،
 پڑوی: ← پڑوی،
 پڑوین: پیس، پیسبوؤخل، چلکن، گہمار،
 پڑھان: ئارہزوو، ئاوات، ئاواتہخوازی، ئیرہیی، بەحسەرہتبوون، تہمای
 دل، ویستی دل،
 پڑھان بردن: ئاواتہخوازیبوون، ئیرہیی بردن، بەئارہزوو بوون، بەئاوات
 بوون، بەحزەرہتبوون، بەحسەرہتبوون، بەعزەرہت بوون (بەعزەرہتم
 بییبنم)، دل لہسەرہبوون، سوئبوونہو،
 پڑھش: ← پڑوھش،
 پڑیدن: ← پزیدن،
 پس: ۱- آنگاہ: ئەوجار، ئەوسا، پاشکی، جائہوجار، ۲- ازاینرو: بۆیہ،
 پھوچی، پھوکہی، پھوکئی، جا، جا کەواہی، جالہبەرئەو، چادئی،
 دەجا، دەسا، دەوجا، زبەر ھندہ، کەوابوو، کەوابئی، کەواتہ، لہئەوہو،
 لہبەرئەوہ، لہبەر ئەوہی، لہمسەبارہتہ، لہو، لہوا، لہوہو، ھەرگاواہی،
 ھلہ، ۳- بەد: ئنجاج، ئەمجارج، ئەوسا، بەدوای، پاش، پاشان، پاشدان،
 پاشی، پاشین، پاشینئی، جا، جائہوسا، جەدماوہ، چیکہولا، دپشتقہ،
 دپشتیرہ، دما، دماو، دواجار، دواہی، دواہی، شوئوو، لپاش، لدوئیف،
 لہپاشا، لہپاشان، لہپاشانا، لہدوای، لہوہپاش، لہوہدوا، ھنگافت،
 ھینگاوی، ۴- بەد: ئنجاج، ئەمجارج، ئەوسا، پاش، پاشان، پاشدان،
 پاشی، پاشئی، پاشین، پاشینئی، جا، جائہوسا، جەدماوہ، چیکہولا،
 چیکہولا، دپشتقہ، دپشتیرہ، دواجار، دواہی، دواہی، سۆغی (میگوبند
 جنگ آغازشدہ، پس ماچکارکنیم: دبیژن شہرہست پیکریہسۆغی ئەم چ
 بکەین؟)، گۆر، لہپاشا، لہپاشان، لہپاشانا، لہدوای، لہوہپاش، لہوہدوا،
 ھنگافت، ھینگاوی، ۵- بەدازاین ھمہ: جائہوسا، ھینگاوی، ۶- پشت: پشت
 بۆپشتہو، بۆدواوہ، پار(ژپارپا)، پاش، پاشکە، پاشوہو، پشت، پشتہو،
 پشتی، پشکە، پھی، دما، دوا، دواوہ، دوا، دقئ پاشین، دوو، دووفا،

دباوہ، شوون، شوئین، شووین، قوون، کووین، گۆر، لای پشتنہو،
 ھەر شتتیک، لپشت، لپہی، لدوئیف، لہدوای، ۷- دوا، شوئین، ۸-
 عقب: پاش، پاشہ، پشت، پەشتی، دما، دوا، لای پشتنہو، ۹- بتر،
 بہتر(پس پریروز)، بہستەر، بہسەر، پەسەر، پەسہ، پەسەر،
 - ازپس افکنندن: وەدرہنگختن، وەدواختن،
 - ازپس... برآمدن: ← (ازعہدہ برآمدن) ← از،
 - پس آب: گوشاوی جاری دووھم، ئاوی دووھم جاری گوشینی میوہ،
 - پس آمد: ← پیامد،
 - پس آمدن: ئەوہکشای، ئەوہگیلائی، کشانہو، گہرپانہو، ھانتہو،
 - پس آنگاہ: ئنجاج، ئەمجارج، ئەوسا، پاشان، پاشان، پاشی، پاشینئی،
 جا، جائہوسا، جەدماوہ، دواہی، لہپاشا، لہ پاشان، لہپاشانا،
 لہدوای، لہوہپاش، ھینگاوی،
 - پس آوردن: ئاردہیوہ، دانہوہ، ھاوردنہو، ھینانہو، ھلگہرپاندنہو،
 - پس آھنگ: ئاستیکہ کەوشدروودہ پانیہی کەوشی دەئین دواہی قالبی
 تیدہ کرن،
 - پساب: ← (پسابہ) ← پس،
 - پسابہ: ۱- ئاروا، پاشاروا، پاشا، پانیوا، پوقاوا، قنگاوا، قوونوا،
 قوونتاو، نشتا، نیشا، واژا، واژا، ۲- چلکاوا، ژاروا، فلاوا،
 - پساپس: پاشہپاش، پاشہوہپاش،
 - پساپیش: ئالی، ئیلانہو، پاش وپیش، پەراپە، پپیانہ، چواردہورہ،
 چوارکەنار، دۆرمادار، دەراندہور، دەروربەر، دەرہ، قەرراغ و بیجاغ،
 کشتوکنار، گرد، مەوق، نۆردۆر، ھانقار، ھانقاس، ھانقەر، ھاویدۆر،
 ھاوئیر، ھاوئردۆر، ھۆرہ، ھەفیرکە، ھەموولا، ھیل،
 - پساپیش شدن: پاش وپیشبوون، جیگۆپکئی، جیگاکۆپین، جیگۆپین،
 شوئینگۆپین،
 - پساجین: ۱- پاشہرۆکی پەزو بیستان: پاشارۆ، خاپەرۆک، خرتک،
 شارۆ، گنشتہ، ۲- پاشہرۆکی میوہ: پاشارۆ، قورف، ۳- پاشہرۆکی خەلو
 دانہوئیلہ: خاکەرۆ، دەسکەنہ،
 - پساخور: ئەوامنہ، ئەومنہ، پاشاخ، پاشاخو، پاشاف، پشئ ئاور،
 چەوہر، چەوہل، سرووت، قرتیل، قەسەل، قەف،
 - پسادست: پووئی کرینی شتتیک کەچەندرۆژ دواتر دەیدن، قەرز،
 - پس از: پاش، پاشی، جەدما، دماوہ، دوا، لہپاش، لہدوای،
 - پس آزان: پاشی، دماوہ، دوا، ئەمہ، دوا، ئەوہ،
 - پس استاندن: ئەستاندہو، وەرگرتنہو،
 - پس استدن: ئەستاندہو، وەرگرتنہو،
 - پس افت: ۱ ← پس انداز، ۲- قەرزی دواکەوتوو، قیستی وەپاش
 کەوتوو،
 - پس افتادن: ۱- بەجیمان، پاشکەوتن، جیامنہی، دماکەوتہی،
 دواکەوتن، وەدواکەوتن، وەدرہنگ کەوتن، ۲- گہرپانہو، نەخۆشی لہکاتی
 ھەستانہو، نەخۆشدا، ۳- بەگازی پشئیدا کەوتن، داریانہو،
 کەوتنہ سەرگازی پشت (بەمردن یا بەقئ یا بیئۆشی)،
 - پس افتادہ: ۱ ← پس انداز، ۲- بەجیمو، وەپاش کەوتوو، لہرہفیقان
 وەدواکەوتوو لہرہیگادا،
 - پس افکنندن: ۱ ← (پس انداز کردن) ← پس، ۲- بەقوونداختن،
 پاشقہ بردن، دواختن، وەپاشختن، وەخراندن، وەدرہنگ خستنی
 کار، وەدواختن، وەدواختن، ۳- بەمیرات بەجیئشتن، پاش
 ھیلان، لہپاش بەجیمان،
 - پس افکندہ: ۱ ← پس افت، ۲ ← پخال، ۳- تہپالہ، تہرس، رەم،
 ریخ، شیاکە،
 - پس انداختن: ۱- پرتنہیرہ، خستنہو، دەر فراندن (زۆرتەر بۆ
 سووکاتیہ دەیلین: ھەمووسالی مندالیک دەر دەرقتینئی)، زابین، منال
 ھاوردن، مندال سازکردن، وسەیوہ، ۲- وەدواختن، وەدرہنگختن،

- پس انداز: نابوری، نهوخته، بازمان، باشقل، باشقول، پاشه‌کەفت، پاشه‌کەوت، پاشه‌کەوتی، پەزەمەندە، پەسەمەندە، پەسەناز، دەس پەوہ گرتە، دەست پێوہ‌گرتن، شتێ لەشتێ وە لانراو، فەبوور، کۆوہ‌کراو، گردوکۆ، گردەوہ‌کۆبی، گلدانەوہ، گلداریا، گلۆدریا، گلۆدریاو، گلەوہ‌داریا، لەدەم‌گێرانەوہ، لەدەم‌گێراوہ، لەزارگێرانەوہ، لەزارگێراوہ، لەشتێ شتێ وە لانان، لەدەم‌گێرانەوہ، مالداری، نۆتە، نەکەپووز، نیاتە، وەرەم، وەرسێف، هەلگیرا،
- پس انداز داشتن: باشقل هەبوون، پاشەکەفت هەبوون، پاشەکەوت هەبوون، پەزەمەندە هەبوون، غەزینە هەبوون، نۆتە هەبوون، نیاتە هەبوون،
- پس انداز شدن: باشقلدران، باشقولدران، پاشەکەفت بوون، پاشەکەفت کران، پاشەکەوت بوون، پاشەکەوت کران، پەزەمەندە بوون، پەزەمەندە کران، خەر بوونەوہ، خەر کرانەوہ، راگیران بۆدوایی، غەزینە بوون، غەزینە کران، گردوکۆبوون، گردوکۆکران، گلدانەوہ، گلۆدریان، لەدەم‌گەرانەوہ، لەزارگەرانەوہ، لەشتێ شتێ وە لانان، نۆتە بوون، نیاتە بوون، هەلگیران،
- پس انداز شده: باشقل دراو، باشقول دراو، پاشەکەفت کریا، پاشە کەوتکراو، پەزەمەندە کراو، گلداریا، گلۆدریا، هەلخستی، هەلگرتی،
- پس انداز کردن: باشقلدان، باشقولدان، پاشەکەفت کردن، پاشەکەوت کردن، پاشەکەوت‌وسە، پەزەمەندە کردن، خەر کردنەوہ، راگرتن بۆدوایی، غەزینە کردن، گردوکۆکردن، گردەوہ‌کۆبی، گلدانەوہ، گلۆدان، گلەوہ‌دای، لەدەم‌گێرانەوہ، لەزارگێرانەوہ، لەشتێ شتێ وە لانان، نۆتە کردن، نیاتە کردن، وەرگیران، هەلخستن، هەلگرتن، هۆرگرتە، هەلگرتن،
- پس اندوز: ← (پس انداز) ← پس،
- پس اوقاتن: ← (پس اوقاتن) ← پس،
- پس اوکندن: ← (پس افکندن) ← پس،
- پس اوگندن: ← (پس افکندن) ← پس،
- پس باختن: ئەوہ وەرەسە، دۆراننەوہ، دۆراندنی بردراو لە قوماردا،
- پس بال: تووکی پاش شالبال،
- پس بردار: ئەو فەرەوہ‌وہ‌اشە دایینی خاتوون لە پەشتەوہ را پادە گرتی تا پەهەردی نەخشتی،
- پس برداشتن: ← (پس گرفتن) ← پس،
- پس بردن: ۱- ئەوہ گێلنای، بردنەوہ، بۆ بردنەوہ، دانەوہ، گێرانەوہ، وەگەراندن، وێدانەوہ، ۲- بردنە پاش، بردنە دوا، بردنە دواوہ،
- پس بودن: پەش و تارێک بوون، ناخۆش و نالەبار بوون،
- پس پاشدن: ← (پس پسکی رفتن) ← پس،
- پس پایگی رفتن: ← (پس پسکی رفتن) ← پس،
- پس پردە: ۱- حرم، حەرەم، حەرەمسەر، مال، ۲- درنەهان، بەدزی، پاش پەردە، پێواری، لەپشتی پەردە، لەنەهێنیدا، نادیار، نەهێتی، ۳- عالم‌غیب، غەیب، لەغەیبەوہ،
- پس پەریوز: بترپێری، بەترپێری، بەسترپێری، بەسترپێری، بەسەرپێرکە، بەسەرپێری، پاشان پێری، پترپێرکە، پترپێری، بەسەرپێری، سەرپەرەوہ‌ریکەدا، وارۆژنا دوورۆژا،
- پس پەرشەب: بترپێری شەو، بەترپێریشەو، بەسترپێری شەو، بەسەرپێری شەو، پاشان پێری شەو، پترپێریشەو، پەرەوہ‌ری شەو، پەسەرپێرەشەو، پەسر پێریشەو، پەسەرپێرەشەو، پەسەرپێریشەو، سێ شەو لە مەوہ پەر،
- پس پسکی: پاشەوہ‌پاش، پاکبۆکی، پسکان پسکان، پسەپسە، پەشتە روانی، ۱- بەرەو پاش، بەرەو دوا، پشتاو پشست، پشست و پشست، پشستەو دوا، تەس، پووەودما، وەرەودما، ۲- لەپاشەوہ، لەدواوہ، لەدواوہ‌دا،
- پس پسکی رفتن: ئەوہ کەشای، ئەوہ کەشای، ئەوہ گیلای، بۆدواوہ کەشانەوہ، پاشبۆکی کەشاندن، پاشەوہ‌پاش رۆیشتن، پاشەوہ‌پاش کەشانەوہ، پاشەوہ‌پاش گەرانەوہ، پشتاو پشست کەشانەوہ، تەسکر دتەوہ،
- پس پسکی کسی رفتن: بەدوا ی کەسێکدا رۆیین، دابەدوا ی کەسێک رۆیشتن، لەپاشەوہ ی کەسێ رۆیین، لەپشت سەری کەسێک رۆیشتن، لەدواوہ ی کەسێ چوون،
- پس پشت: پاشەسەر، پشستەسەر، دوا، دواوہ،
- پس پیرار: بترپێرار، بەترپێرار، بەسترپێرار، بەسەرپێرار، پاشان پێرار، پترپێرار، پەرەوہ‌پێرار، پەسەرپێرار،
- پس ترک: کەمیک دواتر، نەختیک لەپاشتر،
- پس خانە: ۱ ← اندرونی، ۲- بئەو ئەسپایی پادشاهی و ئەمیران،
- پس خریدن: ئەو ئەسە، کەپنەوہ، کەپنەوہ ی شتی فرۆشراوی خۆ،
- پس خزیدن: بەرەو دواخزین، کەشانەوہ، وە کەشان،
- پس خواستن: داواکردنەوہ، وێستەوہ،
- پس خواندن: ۱- بانگ کردنەوہ، بانگپێشتنەوہ، داواکردنەوہ، ۲- تێکدان، تێکدانەوہ ی پەیمان و.، هەلەشتیواندن، هەلەوہ‌شانندن، هەلوہ‌شانندنەوہ، ۳- سەرلەنوێ خۆبندنەوہ،
- پس خور: ۱- ئەوامەنە، ئەوہ مەنە، بەرماو، بەرماوخور، بەرماییک، ۲- بەرموخور،
- پس خورد: ← (پس خورد) (۱) ← پس،
- پس خوردە: ← (پس خورد) (۱) ← پس،
- پس چی: ئا، ئاری، ئم، ئەدی، ئەدی، ئەری، ئەچی، ئی، با، بەدی، بەری، بەلی، بەلی، بەلی، قە، لێ، لەبی، لەبی، وە، ها، هاری، هۆ، هۆ، هەری، هەری، هەیا، هی، یا،
- پس دادن: ۱- ئەوہ دە، پەسدان، دانەوہ، دایوہ، دوا دانەوہ، گێراننەوہ، وێدانەوہ، ۲- دەردانەوہ ی شتی پشتر مژراو، ۳- دەرخستنی هەست و کولەکانی دەروونی، ۴- دەرسی خۆبندراو لەلای مامۆستا کۆتنەوہ، وانەدانەوہ، ۵- زەھیدن: تێچوون، دەلاندن، دەلانیوہ، دەلینەوہ، دەمنایوہ، زانەوہ، لێچوون، نەمانەوہ،
- پس درد: دەردی دوا ی زان، ژانی دوا ی زان، ژانی دوا ی مندال،
- پس دست: ← پس‌افت،
- پس دست کردن: ۱ ← اندوختن، ۲ ← پنهان کردن،
- پس دوزی: پەس‌دۆزی، جۆریک دروومان کە لیواری قوماش هەلەدەنەوہ ات دەزوو لە توێ تانویۆ پارچەکەوہ دەرچۆ شوینی دروومان لەدەرەوہ‌را دیار نەبی، ناو دووری،
- پس ران: ۱- گۆشتی پاشی پان، گۆشتی پشتی پان، ۲- وشتر ئازۆ،
- پس راندن: بۆدواوہ کەشاندنەوہ، بەرەو پاش کەشاندنەوہ، بەرەو دوا بردن، پاشەکەشە پیکردن، پاشەوہ پاش کەشاندنەوہ، کەشاندنەوہ بۆدواوہ، پال پێوہ‌نان بۆدواوہ،
- پس رس: ئەو میوہی درەنگ دەگا، میوہی درەنگ گەبشتو،
- پس رفتن: ۱- ئەوہ کەشای، بۆدواوہ کەشانەوہ، بەرەو دواوہ چوون، پاشدە چوون، پەسرۆیین، تەکانە دواوہ، چوونە دواوہ، دوا رۆیین، دوا کەوتن، کەشانەوہ، ۲- تەمران، داشکان، داشکانەوہ، شکان، کەمبوونەوہ ی چۆنیەتی شتیک، لەکورتی دان، لەکەمی دان،
- پس رو: ۱ ← تابع، ۲ ← دنبال،
- پس رونده: ← تابع،
- پس روی: ۱ ← متابعت، ۲- بەرەو دوا رۆیی، پاش پەوی، پاشرۆیی، پاشەرەوی، دماوہ لوہی، دماوہ لوہی، دواوہ کیشی،
- پس زانو: پشستەنۆ،
- پس زدن: ۱- ئەوہ کەشای، بۆدواوہ پال پێوہ‌نان، بەرەو یوہ‌دما، تەس کردنەوہ (حیوان)، دانە دواوہ، دوور کردنەوہ، دوورەوہ خستن، دوورەوہ‌وسە، کەشاندنەوہ، کیشانە دواوہ، هەسدان (حیوان)، هەسدانەوہ

- (حيوان)، ۲- به جی هیشتن، جیائاسهی، جییهیشتن، له دواى خو به جی هیشتن، وه پيشكه وتنهوه،

- پس زمينه: ۱- به شیک له وینه یا دیمه نه که له پشت بابته سهره کیدا جی ده گری، به ک گراوند، ۲- پيشينه زهینى، ۳- شیکر دهنه وه کی کورتی ژيان و خوینده واری و نه زمونوی کار، کارنامه،

- پس ستاندى: ← (پس گرفتن) ← پس،

- پس ستدى: ← (پس گرفتن) ← پس،

- پس سر: پاشکسه سر، پاشه سر، پشته سر، په شتو سهره،

- پس سو: ۱- پشته وه لى ش، ۲- پشته وه،

- پس شاشيدن: له چاکى را بهر و خرابی رويشتن،

- پس شام: پارشيو،

- پس طلبيدن: بانگردنه وه، داواکردنه وه، ويستنه وه،

- پس غيړيدن: بۇدواوه خزين، به گاگولکه کشانه وه، کشانه وه،

- پس فتادن: ← پس افتادن،

- پس فردا: پترایه، پتره، دووبه يانی، دووزبا، دووسبجی، دووسبه، دووسو، دوسو، دوسوه، مه شته پيرؤ، ديتراپؤزى، زدئلا، سبه تر، مه سته پيرؤ، مه سته پيرؤ، مه شته پيرؤ،

- پس فردا شب: پتره شوئى، دووسبه شو، دوو سبه شو، دووسو شو،

- پس فرستاندى: دانه دواوه، زفرانده فه، فه گه پاندى، کياسنه يوه، گه پانده وه، ناردنه وه، هه لگه پانده وه،

- پس فروختن: پتيرؤ شتنه وه، فروشتنه وه،

- پس فکندى: ← (پس افت) ← پس،

- پس فکندى: ← (پس افکندن) ← پس،

- پس قد: بالا کورت، کورته بالا، کورته بینه،

- پس قراول: پاشدار، پاشقهره ول، پاشهنگ، دواجهنگ، دوايى له شکر،

- پسکرايه: بره پاره به که دواى گه يشتن به شويى مه به س ده رديته خاوهن که رسته ي راگواستن، پاشکرئى،

- پس کردن: ۱ ← پيمودن، ۲ ← کنارزدن،

- پس کشيدن: ۱- نه وه کشاى، به پاشداگه پانده وه، بهر وه دواها تهنه وه، پاشده چون، پاشه کشه کردن، زفران، زفرين، کشانه وه، کيشانه دواوه (دستى راپس کشيد)، کيشانه وه، کيشته يه وه دواوه، نکسين، وه کشان، وه کشانه وه، گه پانده وه دواوه، وه کشين، ۲- نه وه چه مووچياى، نه وه چه منى، بهر فه کرىن، ته واندىن، چه فياندىن، چه ماندن، چه ماندنه وه، چه مانى، چه مياندىن، چه ميانده وه، چه وتاندىن، چه وتانده وه، چه وتکردن، خوار کردن، خوارکردنه وه، خوه هر کردن، داچه ماندن، داچه مياندىن، داکه واندىن، دامووکانده وه، دانوراشتن، دانوشتاندىن، دانوشتان، داهانين، داهاوردىن، داهينان، داهيتانه وه، شانکندنه وه، فاق پيدان، فساندىن، فه چه ماندن، فه چه مياندىن، فه ريستن، قۇپاندىن، قه دکردن، قه دکرده ي، کؤ، کووکردنه وه، لار کردن، لار کرده ي، لارکردنه وه، لاره کهرده ي، لاره کردن، لاره وکردن، له پين، لهه فته واندىن، مووچاندىن، مووچان، مووچانه وه، مووچناى، مووچيانده وه، نوچانده وه، نوراشتن، نوشتانده وه، نؤمه تش، نه ويکردن، ۳- نه رخاندىن، به تلاندىن، چرووسانده وه، داشکاندىن، داشکان، داشکان، دهوخاندىن، شه که تکردن، شه که تى پيدان، فه ستاندىن، قهرماندىن، قهرماناندىن، له پکاندىن، ماندوو کردن، مانى، وه ستاندىن، ههرستاندىن، ههرشاندىن، هه فاندن،

- پسکوجه: فالوله، کؤلانى چووکى جيا بؤوه له کؤلانى سهره کى، کووچه تىنگ وپه ر، لاکؤلان،

- پسکوهه: پاشکؤي زين،

- پس گذاشت: ← (پس انداز) ← پس،

- پس گذاشتن: به جییهیشتن، وه پيشكه وتنه وه،

- پس گرايى: پاشينه خوازي، کؤنه پرستى، کؤنه خوازي،

- پس گردن: نه ستؤ کورده، بؤق مل، بؤقه نه ي مل، بؤقه وملى، پاتک، پاتن، پؤمل، پشته ستؤ، پشته گردن، پشته مل، پشته سر، پشته مل، پشته وملى، پشته گهردىن، په شتملى، په شتؤملى، قؤرک، قه متک، قه مچک، کات، کانات، کؤرت، کورتکا قه مچک، گيز، گيز، گيزه ر،

- پسگردنى: ئيش، پاته کى، پؤمله، پشته مل، تؤقات، تؤقه، ته وقات، زله له پشته مل، عيشت،

- پسگردنى خوردن: پؤمله ويکته وتن، پشته مل وئ که وتن، تؤقات ويکته وتن، تؤقه ويکته وتن، ته وقات ويکته وتن، زله وه پشته مل که وتن، عيشت ويکته وتن،

- پسگردنى زدن: پؤمله ليان، پشته مل ليان، تؤقات ليان، تؤقه ليان، ته وقات ليان، زله له پشته مل، عيشت ليان،

- پس گرفتن: ۱- باز گرفتن: نه سايوه، نه ستانده وه، په س سهندن، په س سهن، سانايوه، ستانده وه، سهندنه وه، گرتنه وه، وه نه ستاندىن، وه ده ست خستنه وه، وه رگرتنه وه، وه ستاندىن، هلدان، ۲- مکافات يافتن: نه ده بکران، به جى زاگه يشتن، به سزاگه يشتن، ته ربه تکران، ته مبيبوون، ته مبيکران، ته مبيبوون، ته ميکران، سزادانه وه، سزا لي وه رگيرانه وه، سزاهه رگرتنه وه، لمبؤز ده خوئى وه ردران، لووت شکان، لووت هاتنه خواره وه،

- پس گشت: ← مراجعه،

- پس گشتگاه: ← مرجع،

- پس گشتن: بهر سفوه دان، جواب داي، جوابدانه وه، جواب لي وه گه پاندىن، جواؤه وه داي، ولامدانه وه، ولامدانه وه، وه رامدانه وه، وه لام دانه وه،

- پس لرزه: پاش لرزه، دواله رزه، دواله ره، له رينه وه ي پاش بوومه له رزه،

- پس لشکر: پاشهنگى له شکر،

- پس ماندن: به جيمان، جيامه نه ي، دماکه وه ي، جيمان، دوا کوتن، له دوا مانه وه، وه پاشکه وتن، وه دوا که وتن،

- پس ماندن: ۱- باقىمانده: نه وامه نه، نه وه مه نه، بازمانه، بازمانه، باقى، باقىماو، بنک، بهرماو، بهرماوه، پاشخون، پاشماوه، پاشمه نه، پاشه رؤک، پيما، ته واتى، خا که پؤ، له جيماء، گنشته، ماگه، ماو، ماوه، مايى، مهنه، مهنده، مهنه، ۲- ته مانده خوراک کسى: بهرماو، پانه، پاشماوه، پاشمه نه، پاشخون، پاشخوانه، په زمه نده، خارن مايى، ۳- عقب مانده: به جيماء، پاشده، پاشکه وتوو، پاشکه وته، په س نشين، پيما، جيامه نه، جيماء، دوا که وتوو، دوا که وته، سهرنه که وتوو، له دوا يبه جيماء، وه پاشکه وتوو، وه دوا که وتوو، ۴- مانده آخور: چه وه ل، زلؤره، زلوور، قوتک و قائلؤر، ۵- وامانده: نه ره مه نه، بله گاز، بله نگاز، بنسى، بيبال، بيته پروبال، بيته ژمار، بيتاقه ت، بيتوته، بيجه، بيدالده، بيدهر، بيدسه لات، بيته لوهن، بيته وا، تيماء، داماغ، داماء، دامامى، دامه نه، ده رده دار، ده رمه نه، زوين، زه بوون، زه ليل، سخله ت، سه خله ت، سه رگه ردان، سه غله ت، شلوکوت، شلوکوت (تييدا شلوکوت بووم نه هات)، شه که ت، شه لوکوت، عاجز، عيجز، عيذز، فل، فه رمل، فه ماي، قه تيز، قه تيس، که شهنگ، که لله پا، لاکه فته، لاکه وته، ماتوسه رگه ردان، ماندى، وه ستاو، وه ستياى، هتيز يته ماو،

- پس مانده خور: بهرماوخور،

- پس ماهور: پشته ته بؤلکه ي داميتى کيوان،

- پس ميختن: ← (پس شاشيدن) ← پس،

- پس: نشاندىن: بهر وه دوا پادا، پاشه کشه پي کردن، ته ماندىن، دامرکاندىن، دانيشاندىن، دوورخستنه وه، کشانده وه بؤدوايه، نيشنايوه،

- پس نشانيدن: ← (پس نشاندىن) ← پس،

- پس نشستن: نه وه کشاى، پاشه کشه، خؤکيشانه وه، کشانه وه له شه پادا،

- پس نشيني: ← (پس نشستن) ← پس،

- پس گرايى: پاشينه خوازي، کؤنه پرستى، کؤنه خوازي،

- پس گردن: نه ستؤ کورده، بؤق مل، بؤقه نه ي مل، بؤقه وملى، پاتک، پاتن، پؤمل، پشته ستؤ، پشته گردن، پشته مل، پشته سر، پشته مل، پشته وملى، پشته گهردىن، په شتملى، په شتؤملى، قؤرک، قه متک، قه مچک، کات، کانات، کؤرت، کورتکا قه مچک، گيز، گيز، گيزه ر،

- پسگردنى: ئيش، پاته کى، پؤمله، پشته مل، تؤقات، تؤقه، ته وقات، زله له پشته مل، عيشت،

- پسگردنى خوردن: پؤمله ويکته وتن، پشته مل وئ که وتن، تؤقات ويکته وتن، تؤقه ويکته وتن، ته وقات ويکته وتن، زله وه پشته مل که وتن، عيشت ويکته وتن،

- پسگردنى زدن: پؤمله ليان، پشته مل ليان، تؤقات ليان، تؤقه ليان، ته وقات ليان، زله له پشته مل، عيشت ليان،

- پس گرفتن: ۱- باز گرفتن: نه سايوه، نه ستانده وه، په س سهندن، په س سهن، سانايوه، ستانده وه، سهندنه وه، گرتنه وه، وه نه ستاندىن، وه ده ست خستنه وه، وه رگرتنه وه، وه ستاندىن، هلدان، ۲- مکافات يافتن: نه ده بکران، به جى زاگه يشتن، به سزاگه يشتن، ته ربه تکران، ته مبيبوون، ته مبيکران، ته مبيبوون، ته ميکران، سزادانه وه، سزا لي وه رگيرانه وه، سزاهه رگرتنه وه، لمبؤز ده خوئى وه ردران، لووت شکان، لووت هاتنه خواره وه،

- پس گشت: ← مراجعه،

- پس گشتگاه: ← مرجع،

- پس گشتن: بهر سفوه دان، جواب داي، جوابدانه وه، جواب لي وه گه پاندىن، جواؤه وه داي، ولامدانه وه، ولامدانه وه، وه رامدانه وه، وه لام دانه وه،

- پس لرزه: پاش لرزه، دواله رزه، دواله ره، له رينه وه ي پاش بوومه له رزه،

- پس لشکر: پاشهنگى له شکر،

- پس ماندن: به جيمان، جيامه نه ي، دماکه وه ي، جيمان، دوا کوتن، له دوا مانه وه، وه پاشکه وتن، وه دوا که وتن،

- پس ماندن: ۱- باقىمانده: نه وامه نه، نه وه مه نه، بازمانه، بازمانه، باقى، باقىماو، بنک، بهرماو، بهرماوه، پاشخون، پاشماوه، پاشمه نه، پاشه رؤک، پيما، ته واتى، خا که پؤ، له جيماء، گنشته، ماگه، ماو، ماوه، مايى، مهنه، مهنده، مهنه، ۲- ته مانده خوراک کسى: بهرماو، پانه، پاشماوه، پاشمه نه، پاشخون، پاشخوانه، په زمه نده، خارن مايى، ۳- عقب مانده: به جيماء، پاشده، پاشکه وتوو، پاشکه وته، په س نشين، پيما، جيامه نه، جيماء، دوا که وتوو، دوا که وته، سهرنه که وتوو، له دوا يبه جيماء، وه پاشکه وتوو، وه دوا که وتوو، ۴- مانده آخور: چه وه ل، زلؤره، زلوور، قوتک و قائلؤر، ۵- وامانده: نه ره مه نه، بله گاز، بله نگاز، بنسى، بيبال، بيته پروبال، بيته ژمار، بيتاقه ت، بيتوته، بيجه، بيدالده، بيدهر، بيدسه لات، بيته لوهن، بيته وا، تيماء، داماغ، داماء، دامامى، دامه نه، ده رده دار، ده رمه نه، زوين، زه بوون، زه ليل، سخله ت، سه خله ت، سه رگه ردان، سه غله ت، شلوکوت، شلوکوت (تييدا شلوکوت بووم نه هات)، شه که ت، شه لوکوت، عاجز، عيجز، عيذز، فل، فه رمل، فه ماي، قه تيز، قه تيس، که شهنگ، که لله پا، لاکه فته، لاکه وته، ماتوسه رگه ردان، ماندى، وه ستاو، وه ستياى، هتيز يته ماو،

- پس مانده خور: بهرماوخور،

- پس ماهور: پشته ته بؤلکه ي داميتى کيوان،

- پس ميختن: ← (پس شاشيدن) ← پس،

- پس: نشاندىن: بهر وه دوا پادا، پاشه کشه پي کردن، ته ماندىن، دامرکاندىن، دانيشاندىن، دوورخستنه وه، کشانده وه بؤدوايه، نيشنايوه،

- پس نشانيدن: ← (پس نشاندىن) ← پس،

- پس نشستن: نه وه کشاى، پاشه کشه، خؤکيشانه وه، کشانه وه له شه پادا،

- پس نشيني: ← (پس نشستن) ← پس،

کافل، کافلۆ، کامباخ، کاول، کاولۆ، کایل، کلئیز، کلئیس، کەلار، کەلاری، کەلاوه، کەلهفه، کەمباخ، کەبیل، ورمای، وپیا، وەرگەر، وەر، ویران، ویرانۆ، ویرانە، ویرونە، هەرفتی، هەرمیتی، هەرمی، ۱۰- ئاجگی، ئارفر، بالی میتش مژ(بالی میتشی دەمژن)، بەئیزەیی، بەتەماح، بەتەماح، بەرجل، بەرچاوتەنگ، بەرچل، بەغیل، بێچەلم، پارووژێر، پارووژمێر، پنی، پووردژ، پیسکە، تواحکار، تەماحکار، تەمادار، تەماکار، تەوادار، چاف برچی، چاقەتەنگ، چاففرە، چاوبرسی، چاوتەنگ، چاوچنۆک، چاولەدوو، چاونزار، چاونزێر، چاونەبار، چاونەزێر، چرووک، چکود، چکووس، چلخووس، چنۆک، چەپخووز، چەپخووس، چەتوون، چەفتەنگ، چەمئاورا، چەم برسی، چەمتەنگ، چەنجووز، چەنخووس، چەسوود، خنس، خونک، درافکەتی، درژ، دلبرۆک، دل نزم، دنیا نەدل، دەزگرتی، دەستقووجا، دەستگرتی، دەستھیشک، دەستقووجا، دەس قووجیاگ، دەسگرتی، پژد، پوژد، پک، پەزێل، پەشۆ، زوفت، زیدەخواز، سایەوشک، سمنج، سەربۆر، سەقیل، شتین، قاران، قاقەر، قرنت، قرچۆک، قرنووس، قرنیس، قورگدپیاگ، قەتەر، قەمتەر، قەمتەراو، قەمتەری، قەسیچم، قەسیچە، کئۆز، کئۆس، کئووس، کۆدۆ، کۆرنان، کۆژۆ، کۆمرەش، کوند، کونۆش، کۆنە، کۆرنان، کەنسی، گافبەر، گزاف، گزاف، گووئیشک، گەرەو، گووکولین، گووکولینەو، گونکۆمێر، گەنوو، گەوش، گیانەخت، گیر، گیرا، لەچەر، ماسک، مالمپارێز، مچ، مچکە، مردارخۆر، مووسەنەک، مەندەموور، نادان، نانزێز، نانتال، نانکۆر، نانکۆز، نەخۆز، نەکەس، نەکیش، نەنووکەیشک، وشک، وەرەچەتەنگ، هافیز، هەرزانکەر، هەسوود، هەفەفی، هەندەیی، هەنگوتکۆمێر، هەویادار، ۱۱- ئارام، ئاسوودە، ئیسراحتەکر دوو، بە ئیسراحت، بەرەحەت، بێتازار، بێخەفەت، بێخەم، تەنا، حەساو، حەساو، دلنیا، دینج، پاحەت، پەحەت، بێدەر، بێرەنج، بێرەحەت، بێسەختی، بێکۆرەو، ساو، ساو، سەرسفک، سەر سووک، وچانگرتوو، ۱۲- حەرزێ پک، عەرزێ تەخت، ۱۳- ئاسان، ئاسۆن، بەستینەیی، تافل، پەحەت، سادە، ساکار، سان، سانا، سانایی، سانیکە، سانیکۆک، سفک، سوک، سووک، سەنا، سێنەیی، گانگاز، گەنگاز، وەک ئاوخوار، دەرەو، هاسان، هەدار، هەسان، هێسان، ۱۴- ئاوار، ئیرەتی، باپیان، بارگران، باروتە، بارهنگف، برانگوه، برانگهه، بلج، بلەوحەر، بەخاوەخوا، بەرانگهه، بەرەووشک، بەقۆنەقۆن، بەقۆنەقوون، بێتان، بێعار، بێغیرەت، بێقوونوونەر، بێقوونەبان، بیکارە، بیکەلک، بێ کنگەبان، بێنرخ و هەرزە، بێهونەر، بێهیز، پالۆ، پت، پڕپۆل، پفیو، پنی، پوه، پەتیارە، پەلخەگامیش، پەلشتی، پنگران، تخل، ترال، ترغەل، تار، تلاوتل، تلواتل، تمبال، تۆرتۆر، تورووندی، تەپ، تەپلۆس، تەرال، تەرال، تەمبەل، تەمەل، تەواسا، تەوتەو، تەوژەل، تەوژەل، چوونە، چەل، خاف، خاوە، خاوەلیچک، خاوە خلیچک، خرتومرت، خرس، خلی، خنۆک، خۆری، خۆنەگر، خۆنەگرتوو، خۆپری، خۆپۆ، داھیزا، درەنگ خیز، دەستگران، زەمتە، زەلمو، ساتۆر، سس، سست، سستەپەلە، سلپ، سەر گران، شست، شل، شلک، شلوشەوئیق، شلو، شلو، شلەپەتە، شەختۆ، شەلەپەتە، فسۆس، فل، فز، قوونپان، قوونزەر، قوونفرە، قوونگران، قنگ قورس، قەلب، کاسول، کالووم، کاهیل، کاییل، کەپەر، کەدەر، کەسلان، کەپەوو، کەلۆر، کەھال، کەھیل، گانگیر، گران، گریس، گۆنگرۆ، گلاوگل، گۆھیان، گەندەل، گەوش، گەوشەک، گێرەنەکەر، لۆز، لەشقورس، لەشگران، لەشە، ماتۆرا، ماتۆرە، مەرش، مەرشو، مەست، ناعس، ناقایم، نەووش، و دە، هەر، هەمین، ۱۵- بۆچک، سەردەوس، قوت، قووچک، قول، قولە، کر، کلم، کن، کند، کنگ، کۆتا، کۆتەر، کۆتەر، کورت، کورتەلە، کورتیلانە، کورتیلە، کول، کۆلکەر، دەرەو، کۆلە، کۆوتا، گورج، ۱۶- پەستی، پەسی، چالی، حەوالە، داکەوتوویی، قوولایی، قوولکە، قوولی، ۱۷- پەست، فیل، نزم، نزم، نژ، نشی، نمز، نوئی، نەفی، نەمە، نەوەر، نەوی، نیمەر، وھار، ۸- پریدە(۱)، ۱۹- حەرام، زۆلم، مەکروف، نابەجی، نابەحەق، ناجایز، ناجایز، ناحەق، نادروس، نادروست، ناہوا، نەشاشە، ناشەر، ناھەق، نەبیری، نەپەوا، نەھەق، هەرام، ۲۰- تال، چێژەناسخۆش، گران، بۆھەلتاوان، لەگەدە، ناخۆش، ۲۱- بەریخوار، بەریخوار، بەرەوژێر، بەرەوخواز، بەرەو خوارکە، بەرەوخوازەر، بەرەوخوازەر، بەرەوخوازەر،

- پس نشینی کردن: ← (پس نشستن) ← پس،
 - پس نگرى: پاشەپوانی، پیداجوونەو، پیداپوانی، پیداپوانینەو،
 - پس نگرستن: ئاوردانەو، بۆدواو، پوانین،
 - پس نھاد: ۱ ← میراث، ۲ ← گنج،
 - پس نھادن: ← اندوختن،
 - پس وا: ← تابع،
 - پس وازنگ: بادانەوی نەخۆشی، گەرانەو، نەخۆشی، نەخۆش، نەخۆش،
 - پس وپیش: ← (پس وپیش) ← پس،
 - پس وپیش کردن: پاش وپیشکردن، جیگۆپین،
 - پس وپیش کردن مردم را: لەسەر کارلەبردن، بیکلابی کردنەو،
 - پس وپیش نگر: بەپارێز، بێرەئەستاد و پارێزەرەو، تیبین، دواوژ
 - بین، لەفکری دەرەنجامی کاراندا،
 - پس وردار: ← پس بردار،
 - پس هشتن: ← پس گذاشتن،
 - پس یکدیگر: ← ترتیب،
 - پساً: ۱- باو، بەرکەوتن، جەنگە، حەل(این پساً: ئەم حەلە)، دۆر،
 - دەرب، سەر، سەرە، سەری، گەر، گەه، گیو، نۆب، نۆبە، نۆبەت، نۆر،
 - نۆرە، نۆگە، نۆو، نەوب، نەوبە، نەوتە، هەل، ۲- دەم، زەمان، کات،
 - ماو، نۆبە، نۆرە، وەخت، هەرەت، هەل،
 - پساک: تانجەگۆلینەیی سەری شاو میران،
 - پسان پریروز: ۱- بترپترپتر، بەتربەتربتر، بەتربەتربترپتر،
 - بەستربەستربتر، بەسەربەسەربتر، بەسەربەسەربترۆکە، بەسەربەسەربتر،
 - پاشان پتر، پترپترپتر، پترپترپتر، پترپترپتر، سەرپەرەو، ریکە،
 - سەرپەرەو، ریکە، وارۆزنا، دوورۆز، سێ پۆز پتیش دویکە، ۲-
 - لەسەربەسەربتر،
 - پسان پریشب: ۱- بترپترپتر، شەو، بەتربەتربتر، شەو،
 - بەستربەستربتر، شەو، پترپترپتر، شەو، پترپترپتر، شەو،
 - بەسەربەسەربتر، شەو، پترپترپتر، شەو، سێ شەو، پترپترپتر، شەو، ۲- لە
 - بترپتر پترپتر،
 - پسان پیرارسال: ۱- بەتربەتربتر، پترپتر، بەستربەستربتر،
 - بەسەربەسەربتر، پترپترپتر، پترپترپتر، پترپترپتر، پترپترپتر،
 - پترپترپتر، سێ سال پتیش پتر، ۲- لەبەتربەتربتر،
 - پسان فردا: ۱- پاشان سێ پۆز، پەروان، پەرەو، پەرەو، نە،
 - سێ بەیان، سێ سبەحەتی، سێ سبەی، ۲- پەرەو، نۆو، لەسێ سۆ دا،
 - پسان فردا شب: ۱- دووشەو، دوای سبەی شەو، سێ سبەی شەو، ۲-
 - لە سێ سبەی شەو،
 - پسانیدن: ئاوداشتن، ئاودانی کشتو کال،
 - پساوند: پاشگر،
 - پساویدن: ← بساویدن،
 - پساهنگ: ← پسقراول،
 - پسایند: ← سرانجام،
 - پست: ۱- ازبسخوبن: لەبەنرا، لەبەنرە، ۲- پائین، ۳-
 - پرشتاب(۳) ← پر، ۴ ← پزوی، ۵ ← پریشان، ۶- بێزار، جاپز، جاپس،
 - کەرخ، کەوهری، لۆس، وەرپەز، وەرپەس، وێزار، هەراسان، ۷- بێبەر،
 - بێرەواج، نارەواج، ۸- بێحالی، بێهۆش، های لەخۆنا، ۹- ئارۆختە،
 - ئەرەتەپا، ئەرەورا، پەشیل، پەکان، تازان، تەپاو، تەپیو، تیکتەپاو،
 - تیکتەپیو، تیکچوو، تیکروخواو، چۆل، خاپوو، خراب، خراب، خراب،
 - خرابە، خراو، خرتک (خانە)، خشتوو، خۆبان، خۆپانۆ، داتەپاو، داپماو،
 - داپووخواو، داپووخیاک، داپووخیاو، پماو، پمیگ، پمیوا، پووخواو،
 - زەمەر، زەمەرۆ، ژوروو، ژوروو، ژوروو، ژوروو، فەلشی، قەتۆرە،

پند، ره جَل، ره جوا، رهوا (نه و جله هه ربؤتؤره واپه، دوعات ره واپی)، سه لماو، سه لمیندراو، سه لمینراو، قیوولکراو، قه بیل کراو، زهریف، سپه هی، سه لماو، سه لمیندراو، سه لمینراو، شایان، شایسته، شیانست، شیاو، قاف، قانج، قبول، قبولکراو، قبول، قه بوو، قه بوویل، قه بیل کراو، قهنج، کتیز، گر، گیر، گیرا، لایق، له بار، لهجی، له یاق، لیوه شاوه، مناسی جی، مسته حق، موسته حق، موسته هه حق، مه حاف، مه عاف، نه هیته، وه رگیراو، وه پتی، وه کات، هاو له، هاوه، هؤ، هؤل، هؤول، هه ق، هه لال، هه لاهو، هه لیب، هه ول، هه ژا، ۲- نیکو: باش، بهجا، بهجی، به دل، به پتی، به پتوجی، به ییگی، په سن، په سندن، په سهن، په سهند، چاک، خاس، خؤ، خؤش، خوو، خووشک، پند، زهریف، سپه هی، قاف، قانج، قهنج، له جی، ماده خوهر کراو، مناسی جی، نووک (نووک به دی بؤباس کرد)، نه هیته، وه پتی، هاو له، هاوه، هؤ، هؤل، هؤول، ههول،

- پسندیده داشتن: ← پسندیدن،

- پسندیده رای: بیرباش، هزرباش،

- پسندیده سیر: ۱ ← نیک خصال، ۲ ← نیک فطرت،

- پسندیده کار: ← نیکوکار،

- پسندیده کیش: ئاکارباش، ئاین باش، دینباش، پرفتار باش،

- پسندیده گوی: ← خوش زبان،

- پسندیده مرد: ← نیکمرد،

- پسندیده هوش: ← باهوش،

پسودن ← بسودن،

پسوند: به شافه ند، پاشه بند، پاشگر، دوا به ند، سه روا، واژوه،

پسه بردار: ← پس بردار،

پسی: ۱ ← پس رفتن، ۴ ← نیاز مندی،

- درپسی ماندن: به کام نه گه یشتن، کامه وانه بوون، له دواوه به جی مان،

پسیج: ← بسیج،

پسیجیدن: ← بسیجیدن،

پسیجیدن: ← بسیجیدن،

پسیکانالیز: ← روانکاو،

پسیکولوژی: ده رووناسی،

پسیلیون: پاکه ره شیله، یاوز،

پسین: ۱- ئاخیرین، ئاخیرین، پاشه وین، پاشین، پشتگین، دامین،

دواگین، دوامین، دوا به ک، دوا یین، هه ره ئاخ، هه ره پاشین،

هه ره دوا یی، ۲- ئیواره، عه سر (نماز پسین: نوژی ئیواره)،

- پسین پریروز: ← پسان پریروز،

- پسین پریشب: ← پسان پریشب،

- پسین پیرارسال: ← پسان پیرارسال،

- پسین فرداشب: ← پسان فرداشب،

- پسینگان: دوا یی، کۆتایی،

- پسینگاه: ئیواره، کاتی ئیواره،

- پسینیان: ئه وانه ی پاشان دیتن، نه سلی داهاتوو،

پش: ۱ ← وش، ۲- کا کۆلی بیگم، ۳- یالی ئه سپ، ۴- گاو، گهو، ۵

← پست،

پش: ← پیش،

پش: ← پشک،

پشام: ۱- ره شتاله، ۲- هه رشتیکی ره شباو، ۳- آماسیدن،

پش برزدن: گاو کردن، گهو کردن،

پشت: ۱- پیزی، ۲ ← پشتیبان، ۳- ئه و به ری، ئه و په ری، ئه و دیوی،

ئه و لای، پاشک، پاشه وه، پشت، پشته وه، پشتی، پشکه، دما،

- پسرمه: پورزا، تیتکزا، کوپه تک، کوپه پور، مه تیه ز، میمه ز،

- پسرک: کوپک، کوپکۆ، کوپۆکه، کوپه، کوپه که، کوپۆکه، لاوزه، لاوکۆ، لاوزه،

- پسرو: ← (پسرک) ← پسر،

- پسرگیر: ← پسرخوانده،

- پسروار: ۱- وه ک کوپ، کوپانی، ۲- به شی کوپ،

- پسری: کوپایه تی (باب و کوپایه تی)، کوپه تی،

- پسرچیجه: ۱- کوپۆکه، کوپۆکه، ۲- آینه، ۳- پزوی،

- پسری کرده: ← پسرخوانده،

- پسرینه: عه ولادی نیرینه، کوپ، نیره وه ز، نیرینه،

پسغه: ← پرداخته (۲)،

پسله: ← پنهان،

- پسله خور: ئه وه له بهر چاوی خه لک کم ده خوا به لام دوا به نه هینی زیاتر ده خوا، به روا لته کم خوری به نه هینی رۆرخۆر، پاشانخۆر،

پسکه خۆر، دزه خۆر،

پسند: ۱ ← پسندیدن، ۲ ← پسندیده، ۳- په سندر، په سندر،

پینه لاکوتراو، ۴- باش، په سندن، چاک، ۵- جیگی په سندن، دلخواز،

مه قیوول، ۶- پاشگره بۆ په سندن کردن، په سندن (عامه پسند: جیگی

په سندی هه موانی، هه موان په سندن)، ۷- فه رمانه بۆ په سندن کردن،

پسندا آمدن: ← پسندیدن (۱)،

پسندا داشتن: ← پسندیدن،

پسندر: زپ کوپ،

پسندشدن: به باش زانران، به دل هه و چه سپان، به دل هه نووسان،

په سندن کران، که وتنه به ردل، قبول کران، وه به ردل که وتن، هه لپژدران،

پسند کردن: ← پسندیدن،

پسندیدن: ۱- ئاره زوو کردن، ئاره زوو کرده ی، به چاک زانین،

به دل بوون، به دل داهاتن، به دل هه و چه سپان، به دل هه و چه سپین،

به دل هه و نووسان، به ردل که وتن، به گه تکردن، په سندن کردن، په سندن کردن،

په سه نند کردن، په سه نند کرده ی، په سه ن کردن، پتیرازی بوون، دل

بۆچوون، دلپیاچوون، دلگرتن، قبول کردن، که وتنه دل، که وتنه به ردل،

لیویان، نه قانندن، هۆرچینه ی، هه لپژارتن، هه لپژاردن، ۲- به باش زانین،

به چاک زانین، به ره وازانین، به ره و نه نند کردن، به شیا وازانین، په سناندن،

په سندن کردن، په سه نند کرد، په سه ن کردن، په سینیای، ۳- ستودن:

ئه فراختن، باسی چاکه کردن، به تانا چوون، پاسین، په سن، په سندن،

په سندان، په سندان، په سن کردن، پیا هه لدان، پیداهه لدان، پیداهه

هه لگوتن، پیه هه لگوتن، پیه هه لگوتن، پیه هه لگوتن، تاریف، تاریف کردن،

چاکه گوتن، چه مد کردن، ره وش کردن، سالووخدان، ستایش کردن،

مه تح کردن، مه تح کردن، مه ده کردن، مه ده کردن، ناسانندن، وه سفین،

هۆرنیای، هۆروه دای، هه لدان، هه لدان هه وه، هه لکیشان، هه لکیشان،

هه لکیشان، هه لکیشان، هه لنان، هه مد کردن، ۴- به ره و نه نند کردن،

په سناندن، په سندن کردن، په سه نند کردن، په سه نند کرده ی،

پتیرازی بوون، جوابدانه وه، جوابدای، جوا و نه وه دای، هه لکردن (ئه گه ر تۆ

گزی به کی له م کایه دا من حه لی ناکه م)، ره واک کردن، سه لماندن (چی

ده بکه مو ده کریم نایسه لمینتی)، قبول کردن، قه بوویل کردن، وه سه سۆ

گرتن، وه خۆ گرتن،

پسندیده: ۱- بایته، باش، بافت، بۆبوو، بهجا، بهجی، به دل،

به دل هه و چه سپاو، به ره وه نند، به ره وه نند کراو، به پتین، به پتوجی،

به کات، به گه نند کراو، به وه خت، به ییگی، په سن، په سندن، په سندر،

په سن، په سندن، په سه نند کراو، په سینیای، پتیرازی، جوان، چاک، حلیب

(ئه مکاره حلیبه)، حلیو، حه ل، حه لال، حه لکراو، حه ل هب، خاس، خۆ،

خواردن (خواردنی تۆنیه)، خورن، خۆش، خوو، خووشک، دروس،

دروست، دریست، دل هه چه قنای، ده ر خورد، راست، راسته تی، ره جوا،

دواوه، دواى، دياوه، سهرپهر، قه‌فا، لدوئشه، ميټنه، ٤- اېنه: پشته، پشته، حيز، دووده‌کى، قنگده، قنگده، قوونده، قوونده، قونکه، قووين دهر، کنگده، کوونى، کيرخوژ، گانده، گانده، لووس، لووسکه، لیسکه، هیز، ٥- پالپشت، ٦- دهرقه، دهرهوه، دهرهوه، دهرهوه، لای‌ده‌رئ، ٧- پشت، پشته‌وهى له‌ش له‌پشتيند بؤسهرئ، په‌شتى، پيشت رت، مازى، ميټنه، ٨- پشتى تېخ، پيچه‌وانه‌ى دمى‌تېخ، لای‌نه‌برى تېخ‌به‌گشتى، ٩- پاريز‌گارى، پشت‌گرتن، پشتيوانى، پيټيهرى، تهره‌فدارى، چافسوړى، چاوسوور، خاوه‌ندارى، داژدارى، داشدارى، داکوژکى، داکووکى، دالده، کوهمه‌گى، مه‌ده‌ده، لاکوشى، لاکوشکه، لاکوشکى، لاکوشى، لاگرتن، لاگرتى، لاگرى، لاگيرى، لانگرتن، لانگيرى، لايه‌نگرى، لايه‌نگيرى، هارېکارى، هه‌فگه‌لى، ياریده، ١٠- روى: بهر، روو، سهر(پشت‌بام: سهربان)، ١١- دنبال: پاش، دوا، دواى، شوئن، شوون، شووين، شوئين، ١٢- دنباله: باقى، به‌دوايد، به‌دوايه‌وه(اين باران پشت دارد: نه‌و بارانه به‌دوايه‌وه هه‌په)، پاشماوه، دريژه، دوايى، ١٣- زير: بالا، ژورورک، ژورورو، سلال، سهر، سهرسهره‌وه، سهروکوژى، سهروو، سهره‌وه، سه‌لال، سه‌لان، سه‌لوى، قهر، لای‌سه، لسه، هؤسهره، هه‌نداف، هه‌نداو، ١٤- سق: فارزيچ، نارووک، بنبان، بنميچ، بنوودار، بهرى بانى، پۇشه، ساپيتک، ساپيته، سفيک، سه‌راپيته، سهربان، سه‌رميچ، سه‌قف، ميچ، هؤله، ١٥- فرار: بهزان، بهزتن، بهزبن، پرتافيان، پرتافين، پشته‌ده‌دوژمن‌کردن، تهرورين، جيفرک‌له‌خؤدان، ده‌خؤنووسان، ده‌لينگان‌نووسان، راکردن، فينارکردن، قه‌لفر، گازبوون، هه‌لاتن، هه‌ليان، ١٦- مقابل‌روى: پشته، پيچه‌وانه‌ى بهر، ١٧- نسل: بنچينه، به‌چه‌که، بهر، بهرهباب، پشته، به‌روه‌چين، تخم، تروم، توخم، توژن، توژه‌مه، چين، دامار، دوندان، ره‌چه‌لاک، ره‌چه‌له‌ک، ره‌سه‌ن، ره‌گه‌ز، بهر، زايه، زايه، قنگه‌زه، قهره‌چؤل، نقش، نه‌ته‌وه، نه‌ژاد، نسل، نه‌سب، نه‌وش، وه‌چه،

- آش پشته‌پا: جيشتيک‌بووه له‌رؤژى سيته‌مى رويشتنى سه‌فه‌رکردوو ده‌باندا جيرانان،

- ازپشت خنجرزدن: خه‌يانته پي‌کردن، له‌پشته‌وه‌را خه‌نجرليدان،

- ازپشت کوهامدن: ناگاله‌دنيانه‌بوون، ته‌واو بيخه‌به‌ر بوون، ده‌هيچ‌نه‌گه‌يشتن، له‌کوله‌که‌باخاندا سه‌يرکردن،

- پش‌تاپشت: به‌دواى يه‌کدا، به‌رده‌وام، پشتاوپشت، پشته‌ودوا، په‌س‌واپه‌س، په‌شتاوپه‌شت، کشتاوکشت، لدويقتيک، ٢- دوش‌به‌دوش،

- پشتاره: - پشتيبان،

- پشت‌باز: پشت‌ئاوه‌له، پشت‌تاق، پشت‌تاک،

- پشت‌بام: بانخاني، بانمال، پشت‌بان، پشت‌باني، زهرؤله، سهربان، سه‌ربوو، کوماج، که‌لک، هاف،

- پشتبان: - پشتيبان،

- پشت‌بدادن: - پشت‌دادن،

- پشت‌برآوردن: - (پشت‌کردن) - پشت،

- پشت‌برگاشتن: - (پشت‌کردن) - پشت،

- پشت‌برگردانيدن: - (پشت‌کردن) - پشت،

- پشت‌بست: ١- توور، تووره‌که، تيشوودانى پشتى جووتيرو...، ٢- خه‌رگه، دؤشه‌گچه‌ى گوره‌تر نواندنى سمتى ژنان، نيتمه‌نه،

- پشت‌بسته: پشت‌به‌ستراو، پشت‌داخواو،

- پشت‌بغل: سيسوچ، سى‌کونجى په‌ناى تاق،

- پشت‌بند: ١- پشتيبانه، ٢- به‌رکوت، به‌رکول، ته‌خته‌پوؤش، سووکه‌له‌خواردنى پيش‌واده‌ى خواردن، وه‌رکول، ٣- به‌دوايد، دوا به‌دواى، ٤- ته‌واوکه‌ر،

- پشت‌بندى کردن: پشته‌فان‌دانان‌بو‌ديوار، پشتيوانه‌دانان‌بو‌ديوار، لاهيزه‌دانان‌بو‌ديوار، لاهيزه‌دانان‌بو‌ديوار،

- پشت‌به‌پشت: باه‌لباب، پشتانپش، پشتاوپشت، پشت‌به‌پشت، پشت‌له‌پشت، په‌شتاوپه‌شت، نه‌سل به‌نه‌سل، نه‌وه‌به‌نه‌وه،

- پشت‌به‌پشت‌داد: - (پشت‌به‌هم‌دن) - پشت،

- پشت‌به‌هم‌دادن: پال‌به‌په‌که‌وه‌دان، پال‌ويکدان، پشتى‌به‌ک‌گرتن، پيکهاټن، هاوکارى، ياریده، يه‌ک‌گرتن،

- پشت‌ببر(آوردن/گاشتن/گردانيدن): ١- پشت(٢) ٢- پيلاقه، شپ، شه‌ق، له‌قه، ٣- پاچه‌قولئ، پادان، پاشقول، پشته‌پا، پشته‌پي، پشتى‌پي، په‌شته‌پا، شه‌پي،

- پشت‌پاخاري‌دن: خو‌شحال‌بوون، دلخؤش‌بوون، دلشاد‌بوون، شاد‌بوون، شادبيهي،

- پشت‌پازدن: ١- بيټيحتوبارکردن، بيټيزکردن، بيټه‌درکردن، بيټنرخکردن، سووک‌کردن، ٢- به‌رپين، پاچه‌قوله‌دان، پاچه‌قولئ‌دان، پادان، پادانه‌به‌ريا، پاشقول‌دان، پاقولئ‌دان، پاليدان، پاچه‌قولئ، پشتى‌پي‌ليدان، پي‌وه‌به‌رپي‌دان، لاق‌وه‌به‌رلاقى‌دان، ٣- به‌شه‌ق‌ليدان، تيئه‌لندان، چؤره‌نه‌داى، شپ‌تيئه‌لندان، شه‌پليدان، شه‌ق‌تيئه‌لندان، ٤- پى‌پيختستن، چاولنيوؤش‌ين، چش‌ليک‌کردن، ده‌سه‌ته‌ه‌لگرتن، ده‌ست‌ليبيهردان، سه‌رفى‌نه‌زه‌رکردن، ٥- ئاواره‌بوون، به‌زان، بهزتن، بهزبن، پرتافيان، پرتافين، پشت‌تيکردن، پشتدان، په‌شته‌چه‌نه‌که‌ردي، تاران، تارکران، تارنران، تارنريان، تاوئران، تاوئريان، ترؤقان، ترؤقين، توهدران، توژان، تهره‌دوانران، تهره‌دوونران، تهره‌دوونريان، تهره‌بوون، تهره‌کران، تهرورين، جه‌نيقان، جيفرک‌له‌خؤدان، خووسبوون، ده‌خؤنووسان، ده‌رپه‌ران، ده‌رپه‌راندان، ده‌رپه‌رين، ده‌رپه‌ريټدران، ده‌رچه‌پان، ده‌رچه‌راندان، ده‌رکران، ده‌لينگان‌نووسان، راپه‌رين، راپيچدران، راپيچگران، راپيچه‌ک‌دران، راپيکران، راکردن، رادوونران، راکالين (حيوانات)، راکردن، راکرن، رامالران، رانران، راونران، راونريان، رادوونران، راقاندران، رمالنريان، رپالانران، رپه‌پي‌نران، رپه‌پيچه‌کدران، رپه‌تاندران، رپه‌فاندران، رپه‌فين، رپه‌مانران، رپه‌واندران، رپه‌وانسران، رپه‌وين، سه‌ده‌دوونران، شکاندران، شکست‌پيدران، زشکانران، شکه‌ناندان، شکيناندان، يسکاندران، قه‌لفر، قه‌لفرکردن، گازبوون، گوريزانبوون، له‌به‌ره‌لاټن، ناچاربه‌هه‌لاټن‌بوون، ناچاربه‌هه‌لاټن‌کران، نرانه‌شوئين، نريانه‌شوئين، واين، هؤرناماى، هه‌را‌کردن، هه‌لاټن، هه‌لپران، هه‌لپهاټن، هه‌ليان، هه‌لپيران،

- پشت‌پاي: - (پشت‌پا) - پشت،

- پشت‌پاي‌کسى: دوايه‌دواى که‌سيک، دوايه‌به‌دواى که‌سيکه‌وه، به‌شوئين‌پاي‌که‌سيکه‌وه، له‌دواى که‌سيک،

- پشت‌پايى: ئابرووبراو، ئابروتکاو، ئابرووچوو، ئابروونه‌ماو، ئاوه‌سوو، نه‌تک‌کراو، به‌دنام، به‌دناو، به‌دناوکراو، به‌دنتوکراو، به‌دناو، بيټابروو، پي‌شهرم، په‌رده‌پراو، په‌رده‌ى نامووس‌دراو، ترؤ، تولونگى، حه‌ياتکاو، حه‌يا‌چوو، حيز، خوټري، خيټروو، ده‌مدريژ، ده‌مه‌ک‌دريپاگ، پسوا، روو‌په‌ش‌کراو، روسيا، ره‌زيل(هه‌ر ره‌زيلم‌کرد)، ريسوا، ريسواکراو، سووک، سووکو‌چرووک، قيچمه‌ز، نافنو، نام‌فتم، ناوزراو، ناوزرپياگ، نامووس‌شکاو، هه‌تک‌ليچووى، هه‌تکى، هه‌تکياش،

- پشت‌پرده: - (پس‌پرده) - پس،

- پشت‌پلنگ: - ابلق،

- پشت‌جبهه: پشت‌به‌ره‌ى شه‌ر، پشتى(جه‌به‌ره‌شه‌رگه،

- پشت‌جلد: پشت‌به‌رگ، په‌شته‌وه‌لگه، سه‌رجلدى کتیب،

- پشت‌چشم‌آمدن: - (پشت‌چشم‌نازک‌کردن) - پشت،

- پشت‌چشم‌نازک‌کردن: ئينجه‌وفينجه‌کردن، فيزکردن، فيزوناز‌کردن، نازکردن،

- پشت‌خار: رنه‌ک،

- پشت‌خم: ١- کوژ، ٢- کرنوؤشهر، کرنوؤشکه‌ر،

- پشت‌خم‌کردن: ١- پيربوون، چه‌مينه‌وه، دامووکانه‌وه، کومبووه‌وه، کوميانه‌وه(با اين همه سنو سال پشت خم نکرده‌است - فدک)، کوو‌بوون، کوو‌بوونه‌وه، ٢- تعظيم‌کردن، ٣- پشت‌چه‌مانه‌وه، په‌ک‌که‌وتن، له‌کارکه‌وتن، هيژله‌به‌ربران،

دواوه، دواى، دياوه، سهرپهر، قه‌فا، لدوئشه، ميټنه، ٤- اېنه: پشته، پشته، حيز، دووده‌کى، قنگده، قنگده، قوونده، قوونده، قونکه، قووين دهر، کنگده، کوونى، کيرخوژ، گانده، گانده، لووس، لووسکه، لیسکه، هیز، ٥- پالپشت، ٦- دهرقه، دهرهوه، دهرهوه، دهرهوه، لای‌ده‌رئ، ٧- پشت، پشته‌وهى له‌ش له‌پشتيند بؤسهرئ، په‌شتى، پيشت رت، مازى، ميټنه، ٨- پشتى تېخ، پيچه‌وانه‌ى دمى‌تېخ، لای‌نه‌برى تېخ‌به‌گشتى، ٩- پاريز‌گارى، پشت‌گرتن، پشتيوانى، پيټيهرى، تهره‌فدارى، چافسوړى، چاوسوور، خاوه‌ندارى، داژدارى، داشدارى، داکوژکى، داکووکى، دالده، کوهمه‌گى، مه‌ده‌ده، لاکوشى، لاکوشکه، لاکوشکى، لاکوشى، لاگرتن، لاگرتى، لاگرى، لاگيرى، لانگرتن، لانگيرى، لايه‌نگرى، لايه‌نگيرى، هارېکارى، هه‌فگه‌لى، ياریده، ١٠- روى: بهر، روو، سهر(پشت‌بام: سهربان)، ١١- دنبال: پاش، دوا، دواى، شوئن، شوون، شووين، شوئين، ١٢- دنباله: باقى، به‌دوايد، به‌دوايه‌وه(اين باران پشت دارد: نه‌و بارانه به‌دوايه‌وه هه‌په)، پاشماوه، دريژه، دوايى، ١٣- زير: بالا، ژورورک، ژورورو، سلال، سهر، سهرسهره‌وه، سهروکوژى، سهروو، سهره‌وه، سه‌لال، سه‌لان، سه‌لوى، قهر، لای‌سه، لسه، هؤسهره، هه‌نداف، هه‌نداو، ١٤- سق: فارزيچ، نارووک، بنبان، بنميچ، بنوودار، بهرى بانى، پۇشه، ساپيتک، ساپيته، سفيک، سه‌راپيته، سهربان، سه‌رميچ، سه‌قف، ميچ، هؤله، ١٥- فرار: بهزان، بهزتن، بهزبن، پرتافيان، پرتافين، پشته‌ده‌دوژمن‌کردن، تهرورين، جيفرک‌له‌خؤدان، ده‌خؤنووسان، ده‌لينگان‌نووسان، راکردن، فينارکردن، قه‌لفر، گازبوون، هه‌لاتن، هه‌ليان، ١٦- مقابل‌روى: پشته، پيچه‌وانه‌ى بهر، ١٧- نسل: بنچينه، به‌چه‌که، بهر، بهرهباب، پشته، به‌روه‌چين، تخم، تروم، توخم، توژن، توژه‌مه، چين، دامار، دوندان، ره‌چه‌لاک، ره‌چه‌له‌ک، ره‌سه‌ن، ره‌گه‌ز، بهر، زايه، زايه، قنگه‌زه، قهره‌چؤل، نقش، نه‌ته‌وه، نه‌ژاد، نسل، نه‌سب، نه‌وش، وه‌چه،

- آش پشته‌پا: جيشتيک‌بووه له‌رؤژى سيته‌مى رويشتنى سه‌فه‌رکردوو ده‌باندا جيرانان،

- ازپشت خنجرزدن: خه‌يانته پي‌کردن، له‌پشته‌وه‌را خه‌نجرليدان،

- ازپشت کوهامدن: ناگاله‌دنيانه‌بوون، ته‌واو بيخه‌به‌ر بوون، ده‌هيچ‌نه‌گه‌يشتن، له‌کوله‌که‌باخاندا سه‌يرکردن،

- پش‌تاپشت: به‌دواى يه‌کدا، به‌رده‌وام، پشتاوپشت، پشته‌ودوا، په‌س‌واپه‌س، په‌شتاوپه‌شت، کشتاوکشت، لدويقتيک، ٢- دوش‌به‌دوش،

- پشتاره: - پشتيبان،

- پشت‌باز: پشت‌ئاوه‌له، پشت‌تاق، پشت‌تاک،

- پشت‌بام: بانخاني، بانمال، پشت‌بان، پشت‌باني، زهرؤله، سهربان، سه‌ربوو، کوماج، که‌لک، هاف،

- پشتبان: - پشتيبان،

- پشت‌بدادن: - پشت‌دادن،

- پشت‌برآوردن: - (پشت‌کردن) - پشت،

- پشت‌برگاشتن: - (پشت‌کردن) - پشت،

- پشت‌برگردانيدن: - (پشت‌کردن) - پشت،

- پشت‌بست: ١- توور، تووره‌که، تيشوودانى پشتى جووتيرو...، ٢- خه‌رگه، دؤشه‌گچه‌ى گوره‌تر نواندنى سمتى ژنان، نيتمه‌نه،

- پشت‌بسته: پشت‌به‌ستراو، پشت‌داخواو،

- پشت‌بغل: سيسوچ، سى‌کونجى په‌ناى تاق،

- پشت‌بند: ١- پشتيبانه، ٢- به‌رکوت، به‌رکول، ته‌خته‌پوؤش، سووکه‌له‌خواردنى پيش‌واده‌ى خواردن، وه‌رکول، ٣- به‌دوايد، دوا به‌دواى، ٤- ته‌واوکه‌ر،

- پشت‌بندى کردن: پشته‌فان‌دانان‌بو‌ديوار، پشتيوانه‌دانان‌بو‌ديوار، لاهيزه‌دانان‌بو‌ديوار، لاهيزه‌دانان‌بو‌ديوار،

- پشت‌به‌پشت: باه‌لباب، پشتانپش، پشتاوپشت، پشت‌به‌پشت، پشت‌له‌پشت، په‌شتاوپه‌شت، نه‌سل به‌نه‌سل، نه‌وه‌به‌نه‌وه،

- پشت‌به‌پشت‌داد: - (پشت‌به‌هم‌دن) - پشت،

- پشت خمیدن: ۱- پشت چه مان له ناره حه تیان، پشت شکان (مردنی کوپه کم پشتی چه ماندم/شکاندم)، ۲- پشت چه مان، کووپوون، کووپوونوه، کووموون، کووموونوه،
- پشت دادن: ۱ - ادبار، ۲- ناماینه کهردهی، بران، برانهوه، بریانهوه، بهئاخیر گه یشتن، به ناکامگه یشتن، به نه نجام گه یشتن، به سر نامای، به سه رچوون، به سه رهاتن، به کۆتایی گه یشتن، پیکهاتن، ته مامیای، ته مامییهی، ته اوو بوون، تیهه بوون، تیهه پین، جیهه جیوون، چلیان، چه نکران، خه لاسبوون، درهنگ داهاتن، دلینه شییهی، دواوور، دواوول، دواپی پنهاتن، دمای نامای، دواپی پنهاتن، دۆله دان، دوماهی هاتن، راشکان، رهنگ گرتن، سه رچوون، قوتا بوون، قهتان، قه تیان، قه دان، قه دیان، قه دین، کران، کۆتابوون، کۆتابیهی، کۆتاهاتن، کۆتایی پی هاتن، کۆتاپیهاتن، کۆترهاتن، کودان، گه یشتنه کۆتایی، له ناوچوون، ماردش، ماوه ته اوو بوون، هاتنه نه نجام، هاتنه جی، هاتنه کهردن، هاتنه کرن، هه رادیای، یه ربه یه ربوون، یه روه یه ربوون، ۳ - پای گشادن (۳) - پای، ۴- پالقه دان، پال پیوه دان، پال دان، پال دانوه، پالۆدان، پالۆدان، پالۆیدان، پالوه دان، پشت پیوه دان، ته کهدان، ته کیه دان، شان داهیشتن، ۵- رام بوونی ولاخ بۆسواری، ۶- ئاوه ژوو بوونوه، پشت تیکردن، پله ترازیان، په ژویانوونوه، په شیمان بوونوه، په شیمان کیشتان، تاو کانهوه، تۆبه کهردن، پروو قهرین، پروو گیتیران، پروو گه رانندن، پروو گیتیران، سه ره ایدان، سه ره زفراندن، سه ره زفرین، سه ره گهاتن، سه ره ره گیتیران، قولان پاندن، قوون تیکردن، هه لگه رانهوه، هه لگه رانهوه، ۷- بزبوون، دلینه شییهی، ژین چوون، سرانهوه، فه وتان، گمبیهی، گوم بوون، گومبیهی، له ناوبران، له ناو چوون، له تیبوران، له نیو چوون، ونبوون، ونکران، ۸- ناماده بوونی می بۆ قیوولکردنی نیره، به بابوون، به فالبوون، به کلبوون، وه بانامای، وه باهاتن،
- پشتدار: ۱ - پشتیان (۱)، ۲- هه رشتیکی ئه ستور به تابه تی پۆشه منی،
- پشت درپشت: - (پشت به پشت)، - پشت،
- پشت درد: پشت ئیشه، ژانی پشت،
- پشت دری: بنه رده، پژه ری، پش ده ری، ژیره رده،
- پشت دست: بان ده ست، پشتی ده ست، شهی ده ست،
- پشت دست بر زمین نهادن: خو شکاندن،
- پشت دست بر کندن: - (پشت دست خائیدن) - پشت،
- پشت دست خائیدن: به داخ بوون، به شیمان بوونوه، دهس به ده ما بردن،
- پشت دست خود را داغ کردن: - (پشت دست داغ کردن) - پشت،
- پشت دست داغ کردن: بریاردان بۆ نه کردنه وهی کاریک، پشتی دهستی خو داغ کردن، تۆبه له کردنه وهی کاریک،
- پشت دست کندن: - (پشت دست خائیدن) - پشت،
- پشت دست گاز گرفتن: - (پشت دست خائیدن) - پشت،
- پشت دست گزیدن: - (پشت دست خائیدن) - پشت،
- پشت دستی: ۱- به پشتی ده ست لیدان، پشته ده ست، ۲- ده ست وانه بی په نجهی ژنان،
- پشت دوتا کردن: پشت چه ماننده وه، پشت خوار کردنه وه، داهاتنه وه، کرئوشیردن،
- پشت راست داشتن به کسی: پشت پیته سپاردن، پشت پی قایم بوون،
- پشت راست کردن: پشت راست کردنه وه، راست بوونوه و پاش دانانی باری قورس، له سه ختی ده رباز بوون،
- پشت رو: - (پشت رو) - پشت،
- پشت رو کردن: - (پشت رو کردن) - پشت،
- پشت روی: - (پشت رو) - پشت،
- پشت ریز: - پایپی،
- پشت ریش: پشت بریندار، پشت جده وه،
- پشت زدن: ۱ - (پشت یازدن) - پشت، ۲- دادان، دانه نه ویدیو، ده رکه وتنی رهنگ یا مهره کف له پشتی قاقه زه وه (صفحه پشت زده بود و خوانده نمی شد - فدک)،
- پشت سر: ۱- بهوش، پاشکه سه ر، پاشه سه ر، پشته سه ر، پشته مل، پشتی سه ر، په شتۆ سه ره ی، ۲- دما، دوا، دوما، له پاشه وه، له پشته وه، له دواوه، دیاوه، ۳- درغیاب: به دزی، پاشپنده، پاشدوو، پاشمله، پاشه مله، پشتمله، پشته مله، نه هینی،
- پشت سر کسی: به دوا ی که سیکدا، به شوین که سیکه وه، شوئوبۆ یه ره، پاش که سیک، دوا ی که سیک،
- پشت سر کسی بودن: ۱- به پشت سه ری که سیکه وه بوون، به دوا ی که سیکه وه بوون، به شوین که سیکه وه بوون، له شوین که سیکه وه بوون، ۲- پشتی که سیک گرتن، پشتیوانی که سیک بوون، له پشت که سیک بوون،
- پشت سر کسی دیدن: مردنی که سیک به ئاواتخواستن،
- پشت سر گذاشتن: به جیهی پشته، تیهه پانندن، جیانهاسی، له پشته خو به جیهی پشته،
- پشت سر کسی حرف زدن: پاشمله باسی که سیک کردن، پاشمله ی که سیک گوتن، پشته سه ر که سیکه وه قسه کردن، غه بیه تی که سیک کردن،
- پشت سر کسی نماز خواندن: زۆرباوه پیته بوون، زۆربه قاپیکردن، سوئند به سه ری که سیک خواردن، سه ر به که سیک سپاردن،
- پشت سر هم: - پایپی،
- پشت شکستن: ۱- به لای زۆر گه روه به سه رهاتن، پشت شکان، تووشی نامه تی بوون، لاوازو بیته زبوون، ناهومیدو دلشکاو بوون، په کجار زۆر ناره حه تبوون، ۲- پشت شکاندن، تووشی نامه تی کردن، لاوازو بی هیز کردن، ناهومیدو دلشکاو کردن،
- پشت صحنه: ۱- پشتی شانۆ، شوینی خو ته یار کردن و وچاندانی شانۆ گه ر، ۲- به دزیه وه، په نامه کی، له ژیره وه (بعضی از نمایندگان در پشت صحنه برای سقوط دولت می کوشیدند - فدک)،
- پشت فرمان بودن: - (پشت فرمان نشستن) - پشت،
- پشت فرمان نشستن: شو فیری کردن، له پشت فرمان بوون، ماشین لیخو پین، له پشت فرمانه وه بوون،
- پشت قباله انداختن: ده قه به ل نان، کردنه ماره بی،
- پشت قوی: به هیز، پشتقایم، خاوه ن پشتیوان،
- پشت قوی شدن: بوونه خاوه ن پشتیوان، به هیز بوو، پشتقایم بوون،
- پشتک: بانگلۆزه، به لاقوچکانی، تو میز، ته قله، جقلمبه، خو هه لگه رانه وه، ده خش، ده کبوز، ده قلووس، سه رمله قوتانی، سه رمله قولات، سه رمله قولانج، سه لاقوچکان، سه لا قوچکانی، سه لاقوچکه، قلوژان، قوچگانی، فلورزان، قولیبانک، محه لله ق، مو حه لله ق، مو حه لله ق، مه قولات،
- پشتکار: ئیغدام (پیاویکی به ئیغدامه)، ئیغدام، به رده و امی و شیلگیری له کاردا، پشت گری، پی داگری، خو راگری له کردنی کاریکدا، سووربوون له سه ر ته اوو کردنی کاریک، هه بوونی هیز بۆ ته اوو کردنی کاری ده ست پیکراو،
- پشتکار داشتن: به ئیغدام بوون، به ئیغدام بوون، خو راگرتن له ته اوو کردنی کاراندا، سووربوون له سه ر ته اوو کردنی کار،
- پشت کاری را گرفتن: شوین کاریک گرتن، له سه ر کاری سووربوون،
- پشتک چارکش: گه مه به که په ک داد پته وه و نه ویدی ده ست ده خاته سه ره پشتی و به سه ریدا بازده دا، ستیار، که وشه ک، هه مزه ل،
- پشت کردن: ۱- پشت دادن (هم) - پشت، ۲- دابهش کردنی زه مین به سه رجووتیاراندا به پشکه او یشتن،

پشتیوانی لیکردن، خاوه ندرایتی کردن، خۆلئ به ساحه بکردن، خۆلئ به سیخه بکردن، خهم لیخواردن، داژداری کردن، داشداری کردن، قه ماندن، که ساندان، لاگرتن، لاگرتی، لایه ن گرتن، لایه نگری کردن، پشتی کردن: ← پشتیبانی کردن، پشتیگر: ← پشتیبان، پشتیوان: ← پشتیبان، پشتیوانه: ← پشتیبانه، پشتیون: ← پشتیبان، پشردن: ← فشردن، پشقاب: ← بشقاب، پشک: ۱- مووی به کرووزه، ۲- کرووزه مووی، پشک شدن: به کرووزه بوونی مووی، پشک کردن: به کرووزه کردنی مووی، پشک: ← شبنم، پشک: ۱ ← خمچه، ۲ ← گربه، پشک (پ/پ): ۱ ← پشکل، ۲- پشک، خۆ به ختی شهریکان بۆ دا به شکردنی مال، ۳- پیسای میش ومه گهس، ۴- نهرمه پی په پی لووت، ۴ ← زراربخ، پشک انداختن: ۱- پاره وپارتین، پشکخستن، پشک هاویژتن، پشکهاویشتن، تیروپشکهاویشتن، چه شنه هاویشتن، دهو کردن، دهو هاویشتن، قزاق، قزانگ، قورعه کیشان، ۲ ← (پشکل انداختن) ← پشک، پشگر: ← پشکل، پشگره: ← پشکل، پشکل: بوشکول، پشقل، پشکل، پشکۆل، پشکه ل، پشکه لی، تل، تله، قشیل، کشیه ل، کوسیل، گووشیل، گووشیل، پشکل انداختن: پشکل کردن، پشکه ل کردن، کشیه ل کردن، پشکل پنتور کردن: ۱- ئاوردووبه تهن دوردا کردن، ۲- په یتا په یتا خواردن، لیکدالیکدا خواردن (به ته وسه وه دلین)، پشکله: ← پشکل، پشکلیدن: خوراندن، رنین، ساوای، ساوین، کراندن، کرنا، پشکم: هه یوان وباره گا، پشکن: چه قه نه، پشکی: به کرووزه بوون، پشگ: ← پشکل، پشگل: ← پشکل، پشگی: ئە ندام درشتی و به کاری له کاراندا، پشل: ← جهش، پشلنگ: ۱ ← پس افتاده (۲)، ۲- باریه، ده یلم، پشلنگ: ۱- بیمانا، بیواتا، بیهوه ده، ۲ ← کلاته، پشلیدن: پیه نووسان، پیه لکان، چه سپان، لکان، پشم: ۱- به رمل، خوری سه رملی مه پ، ۲- به رگن، په ژم، په شم، جه زوو، خوری، خوریله، کولک، کولکه، وهرگن، هری، هه ری، ۳- پرزۆلی میوه، ۴- بیکا کله، بیئاوه رۆک، پووچ، پووچهل، پووک، توو، تهوش، تهوش، چ (توو جاران: چ جاران، هیچ جاران)، چش، جومه، ژخۆ، شخۆ، نه نشت، هوویچ، هیچ، هیچ، پشماکند: ۱- پالان، ۲ ← عرقگیرستور، پشماگند: ۱- پالان، ۲ ← عرقگیرستور،

پشمالو: ← (پشمالود) ← پشم، پشمالود: تووکن، تووکنه، تیسکن، تیسکۆ، جه ژمی، کولکن، کولکنه، گوشین، مووینه، پشم اندر پشم: به ته واوی په ش، په شمی خالیس، ته واوی په شم، پشم انقره: مه رز، پشمیاف: ۱- په ژم چن، په ژم وهن، په شم هۆن، جۆلا، ۲ ← پشمیافت، پشمیافت: به رگن، به رگه نه، به په شم چنراو، په شمی، پشمیافی: ۱- په ژم چنی، په ژم وهنی، په شم هۆنی، جۆلا، ۲- کارخانی چینی په شم، ۳- کاری جۆلا، پشم به کلاه نداشتن: بیدهسته لاتیوون، هیچ له دهست نه هاتن، پشم چیدن: ← (پشم چینی) ← پشم، پشم چین: ۱- برنگ، برینگ، دوارد، ۲- برنگه وان، برینگه وان، چۆلخه، مه پرپوه، پشم چینی: هه یوان برینه وه، جه وکری، هه لپاچینی په شمی هه یوانان، پشم خام: به رگن، خوری، پشم خوار: ← پیتک، پشم درکشیدن: له خۆدووورخستنه وهی زۆربلی و به هات و هاوار به زمانی خۆش و فیل، پشم در کلاه نداشتن: به پرزبوون، به هه بیته و شکۆ بوون، خاوهن ئیختوبار بوون، پشم در کلاه نداشتن: بیئیختوبار بوون، بیپرزیبوون، خویپر بوون، موقلیسبوون، نابووتبوون، نابووتبیهی، پشم رشتن: به ن پستن، ته شی پستن، ته شی رپستن (تیبینی: ته شی پستن بۆ لۆکه پستنیشه نه ک هه ر بۆ په شم، به لام زۆر تر بۆ خوری باکاردئ چۆنکه لۆکه که متر به ته شی ده پستری)، خوری پستن، پشم ریختن: تووک وه رین، له ئیختوبار کهوتن، پشم ریزان: وهزی تووک وه رین، پشم ریس: ته شی رپس، خوری باده، خوری پس، له ته ره پسه، پشم ریس: ته شی رپسی، خوری بادان، خوری پستن، خوری رپسی، پشم زدن: په ره کردن، خوری پشکنینه وه، شیرکردنه وهی خوری، له که وان دانی خوری، پشم سوخته: کزۆری، پشم شدن: بلاو بوون، بلاو کردنه وه، جودایی، جیایی، پشمش ریخته: بیه ژبووه، له هتزه که وتووه، پشم شیشه: په شمه شیشه، پشالی سووشه که وه ک خوری وایه، پشم علیشاه: ده رویشی نه زان و بیترخ، پشمک: په شمک، جۆری شیرینی به وه په شم ده چئ، پشم کشیدن: ۱- تفرقه انداختن: جودایی نانه وه، جیایی نانه وه، دووبه ره کایه تی نانه وه، دووبه ره کی نانه وه، دووبه ره کی وپه شیوی تیخستن، دووبه ره یی نانه وه، دوو چینی ساز کردن، دووبه ندی ساز کردن، نیوان تیک دان، ۲- له خۆ دوورخستنه وهی زۆربلی و به هات و هاوار به زمانی خۆش و فیل، ۳- کشتن: تۆپاندن، تۆپان، خپکردن (ب-)، خپکه رده ی، خویئکردن، پوح ئه ستاندتن، روح کیشان، پوح لیئنه ستاندتن، سارد کردنه وه، سپیکردنه وه، سل سارد کردنه وه، سووره لگیتران، سهردۆ کردن، سهرده وکردن، سهرده وه کرده ی، سه که تکردن، شواری، فهراق لیبرین، کړ کردن، کسته نه، کشیایش، کوژتن، کوژین، کوشتن، کوشته ی، که وتاندن، گوژتن، گوشتن، گیانکه نندن، گیانکه نه ی، گیانکیشان، گیانکیشای، گیان لیئنه ستاندن، ماتکردن، مراندن، مرانگین، مرانن، مرنای، مهرگ برین، مهنای، مهنادای، هه لپاؤسکانن،

- پشمکی: ۱- په یوه نډیدار په شمه ک، په شمه کی، ۲- په شمه ک
- فرۆش، ۳- سوک، کم گرانای،
- پشمناک: تووکن، کولکن،
- پشم وپیل: پش وپه شم، کولک و مومو،
- پشم وپيله: ۱- (پشم وپیل) ← پشم، ۲- ریش،
- پشم وپیلی: ۱- (پشم وپیل) ← پشم، ۲- ریش،
- پشم وړان: توو کوهراندن، کولکوهراندن،
- پشم وزغ: جلشهینه، خورپه جنه، خورپه جندووک، خورپه جنه،
- خورپه جندووک، خورپه جنده، خهزه، قوزه فرواق، قوزقورواق، قهوزه،
- کهز، کووز، کهزوکووز، کهزی، کهزاو، کهفز، کهفزه، کهفزه، کهفز،
- گاهوک، گوووق، لیم،
- پشمی: په شم، په شمی، په شمین، په شمین، دروستکراوله خوری،
- هرینی،
- پشمین: ← (پشمی) ← پشم،
- پشمینه: ← (پشمی) ← پشم،
- پشمینه پوش: ۱- جلکی په شمی له بهر، ۲- زاهد، ۳- صوفی،
- پشماق: پتلاو، کهوش،
- پشنجه: گه سکو له یافلجی ده قاقلیدان،
- پشنجیدن: گولنمکردن، نماندن به گه سگ یا..،
- پشنند: پرزه خورما که بو ته نالئی سازکردن ده بی،
- پشنک: ۱- ده سته بهره، زمبه، زهنبه، ← اهرم، ۳- تیشه،
- پشنگ: ۱- ناو یا تراو لپیژاندن، بزنگ، پرژاندن، پرشه، پرپشه،
- پزگ، پزگه، تۆکه ی ناو، رشاندن، مالو کهن، ۲- دیوارپ، مالپ،
- مالبری دزان، مالوکهن، مالوکهکن،
- پشنگ زدن: که میک ناو لپیژاندن،
- پشنگک: ۱- نگرگ، ۲- زاله،
- پشور: ← نفرین،
- پشوریدن: ← نفرین کردن،
- پشول: ← نفرین،
- پشولیدن: ← نفرین کردن،
- پشه: ناخرکه، ناخوره، ناخویرک، به هسک، پو، پورک، پویشی،
- په خشه، پشکه، پشوو، پشوی، تاپو، توفانه، تووفانه، ته پو،
- ته پوو، خوره، که لمیش، که له میش، گموره، گندهزه، مور، مورک،
- مده شه، مده شوله، مده شولئی، میشووله، هوپه هوورده،
- پشه بند: پرده کولله، په شه بهند، په شه وهن، پشکه گپه وه،
- پشې بهند، کولله، که تان وکه وان، مه چه کدان، میشووله بهند،
- پشه پړان: ← (پشه ریزه) ← پشه،
- پشه پړان: ۱- پشچا وکه، ۲- باوه شپئی له مومو بومیش ده رکردن،
- پشه پرنزدن: خسه ی که لاش نه هاتن، قروقپ بوون، کړوکپ بوون،
- پشه خار: ← (پشه غال) ← پشه،
- پشه خاکی: ← (پشه ریزه) ← پشه،
- پشه خانه: په لک، داری په لک، گوپزه رهش،
- پشه دان: پرده کولله، په شه بهند، پشکه گپه وه،
- پشه دار: ← (پشه غال) ← پشه،
- پشه رادرهوانل کردن: ۱- زور نه نگیوه بوون، ۲- چاوی
- مارده ره پتان، زور بزور بوون، له بورادان و ته پنه بوون، به گجار
- بزوبوون (آزاد را میگوئی؟ پشه را در هوا نعل می کند - فدک)،
- پشه را گذار نبودن: به قهت نوو که ده رزیبه ک چینه بوونه وه،
- پشه ریزه: ناخرکه، ناخوره، پشکه ی زورور دیله، پشوو کورک، توفانه،
- خاکه، سوزه ک، کور کور پوک، موورک، میشه کوپزه،
- پشه زدن: مه شو له گه سهی، میشووله پیوه دان،
- پشه زین: ← پرچم (۱)،
- پشه غال: په لک، داراره ش، دارسپوه، داروزم، داری په لک،
- داری په ش، گزه دار، گوپزه په ش، ناروهن، ناروهنند، وزم،
- پشه کوره: ← (پشه ریزه) ← پشه،
- پشه گیر: چه په میشوور، داماوو ته وه زهل، گپزوو،
- پشه لگدش زده: زانیکی که م یاشتیکی چوک به نه خویشی داده نی،
- قولانجه پای پیداناوه، کیسه ل لووشکی لیداو، گوپلکه سووره پتی لیداو،
- میشووله لووشکی لیداو،
- پشه مالاریا: میشووله ی مالاریا، میشووله ی نوبه تی، وره، هوپه،
- پشه ناک: پرله پشکه، پر میشووله،
- پشه نامه: سیایی جه بازی بووک که به زاوای واژوده کهن،
- پشیز (پشی): بیزه، پاره ی ورد، پووش، پوولی په ش، پوویلیک، په نابا،
- چله ک، شایی، فلس، قروو، قوشه، قهره پوول، قه مری، ورده،
- ورده پوول، هورده،
- پشیزه پشیزه: توئی توئی، توئی توئی، توئی توئی، توئی توئی،
- پشیک: ← گریه،
- پشیم: ۱- پراکنده، ۲- پشیمان،
- پشیمان: پاشگهز، پوژمان، پوژمان، پووشمان، په زیوان، په شیمان،
- پیژه وان، پین له پاش، ژوفان، ژیفان، زیوان،
- پشیمان خاستن: ← پشیمان شدن،
- پشیمان دل: ← پشیمان،
- پشیمان شدن: بادانه وه، پله ترازبان، په زیوان بوونه وه، په شیمان
- بوونه وه، په شیمانی کیشان، تاو کانه وه، توبه کردن، تیهه لچوونه وه،
- تیهه لگه پانه وه، قولاباندن، هه لگه پانه وه، هه لگه پانه وه،
- پشیمان کردن: پاشگه زکردنه وه، پووشمان کردنه وه، په زیوان کردنه وه،
- په شیمان کردنه وه، قولاباندن، قولاباندن، وه رگه راندن، هوره وگپنای،
- هه لگه پانه وه، هه لگه پانه وه، هه لگه پانه وه، هه لگه پانه،
- پشیمانی: پاشگه زبوونه وه، پاشگهزی، پووشمانی، پووشمانی، په ژیمان
- بوونه وه، په زیوانی، په شیمانی، پین له پاشی، حه شمه تی، زمان گهستن،
- زوانگهستن، زوانگه سهی، ژووفانی، ژیفانی، سهره به برد دادان، فهرگه پ،
- فزفریان، فه کشین، فه هاتن، نادان، ناسوور، هه ل شانندن،
- پشیمانی خوردن: ← پشیمان شدن،
- پشیمانی گرفتن: ← پشیمان شدن،
- پشیمانی نمودن: په زیوانی نیشاندان، په شیمانی نیشاندای،
- دهر برینی په شیمانی،
- پشیم شدن: ۱- پشیمان شدن، ۲- بلاوه کردن، جودا بوونه وه،
- پغان: نه سپین، پوار، پواز، زمانه، زمومه، زمونه، فواز، لاپواز،
- لاهوره، هوره،
- پغانه: پله وپایه، پله ی تیردیوان،
- پف: با، پف، پفت، پفو، پف، فوو، فیش،
- پفالود: ناوساو، باکردوو، باوی، پفه لک، دموجاو با کردوو،
- په باکو و توو، وهرمتی، هورمسا، هه لامساو، هه لامساو،
- پفالود: ← (پفالود) ← پف،
- پفالونگر: نانی بهیاتی له سر ناگر نهرمبووه،
- پفالودن: ← (پفالودن) ← پف،

- پف دادە: باتیکراو، پفدراو، پفدریاگ، پفه لدراو، فوودراو، فوو دریا، فوودریاگ، فوودریاو، هەلمسیندراو،
 - پف کاسه گری: گرنگترین بهشی کار،
 - پفکردن: ١- ئاقسین، ئاوسان، ئەستووریوون، با، با کردن، پژیوون، پژکر، پشام، پووم، پەرچفین، پەرچف، پەرچفین، پەشام، پەلم، پەلمان، پەلمین، پەمیان، پەمین، پەندەمووس کردن، پەنگله مووس، پەنمان، پەنمین، پەنەمان، پەنەمیان، پەنەمین، ستووریوون، فاکردن، فزین، فککردن، گرمتیل، گهراگهراوێستان، ماسان، ماسای، ماسایا، ماسایش، ماسایه، ماسوراء، ماسیان، ماسین، واکرن، وەرچفین، وەرەمان، وەرەمین، وەرەم، هاوسان، هالامسان، هۆرماسای، ههلاماسان، ههلامسین، ههلاوسان، ههلفان، ههلفیان، ههلفین، ههلهپنهمان، ههلهپنهمین، ههلهماسیان، ههلهماسین، ههلهمان، ههوا، ههواکرن، ههواکیشان، ههواکیشای، هیزه، ٢- باتیکردن، بووخاک، به فوو ئاوساندن، پژکر، پف تیکردن، پفدان، پفکردن، پفکرن، پفلتیکردن، پفه لندان، توو پاندن (آلات موسیقی)، تیتوو پاندن (آلات موسیقی)، ده فین، ده ماندن، ده مدان، ده منای، ده مین، فووته نه که دهی، فۆ که دهی، فوو تیکردن، فوودان، فوو کردن، فوولیکردن، فوو وه نه که دهی، نه پخاندن، وەرنایش، وەر فەنایش، هه لکفان، هه لکفاندن، هه لکفیان، هه لکفین،
 - پفکردە: ١- پف تیکراو، پفدراو، پفدریاگ، پهنه میا، پهنه میگ، پیف، فووتیکراو، فوودراو، ماساو، هۆرمسا، ههلامساو، ههلمساو، ٢- ئاوساگ، ئاوساو، ئاوسیاگ، ئەستوو، ئەستوو پووگ، باکردوو، پفدراو، پفل، پهلماو، پهنماو، پهنه ماو، پیفله، پیفله، دیمگر، رهباکه وتوو، فوودراو، فوودریاگ، فوو کراو، کف، کفسه، کفه، گهراگهرا (زگی گهراگهراوێستاوه)، ماساو، ماسیاو، نه په خهک، نه خفی، وهره من، وهره می، وهرنایش، وهر فەنایش، هۆرمسا، ههلامساو، ههلامسیو، ههلاوساو، ههلفا، ههلفا، ههلفیاو، ههلفیای، ههلفزاو، ههلمساو،
 پفاز: ← پفاز،
 پفج: با، پف، پفت، پفوو، پف، فوو، فیش،
 پفکی: زۆر بیدهوام، زۆر لاوازوخۆنه گر، زۆر ناسک،
 پف نم: ئای به ده پرژاو بۆ ته پکردن، تف بۆنماندن،
 پفو: با، پف، پفت، پفوو، پف، فوو، فیش،
 پفیدن: ← پفکردن،
 پفیده: ← پفکردە،
 پفیوز: ئەحمەق، بیپهگ، بیغیرت، جاکیش، قورمساغ، گهوا، گواد، ناکهس، نامهر،
 پک: بۆق، بهق، شاقرواق، قریاق، قریوق، قریوک، قرواق، قورباق، قورباق، قورپواق، قورواق، قوریزه، قهرواقه، وهق، ههفتجار،
 پک: ١- پوک، کام، گولپ، مژ، مژک، مژیک له چناره یا تریاک، مۆف، مووف، ٢- جلکی زوور، ٢ ← پتک، ٣ ← پوک، ٤- لای قۆزه له جگدا، ٥- دهر په رین و کهوتنه وه، ههلبه زودابه، ههلبه زینه وه، کهوتنه وه،
 پک: ١- بهندی ئەنگوست، گهی قامک، ٢- فرقی پیکه نین له وکاتهی دا که ههولی شاردنه وهی دهری (پکی زد بخنده)،
 پکر: ١- ههوار، بهستوا، بیحه وسه له وتووهر، بیزار، بیکه یف، بیمه عد، پیواز، به کهر، تورا، جاز، خۆکر، خه مبار، داشکاو، داگیراو، دوزاخ، زفیر، ژاکاو، ژاکیا، عاجز، عیجز، عیدز، فرۆز، قارس، قالس، قهلس، قههری، قینکه رده، کز، کوومره ش، کونده جهرگ، کهوه ری، گرژ، گهردنکهج، گیانه سر، گییژ، مات ومه لوول، مه رس، مه لوول، نا په حهت، نا هومید، واژه، وه پز، وه پس، وه پست، وه پز، هوراسان، هه راس، هه راسان، ٢ ← پرت (٣)، ٣- ترس له پیری،

پکرشدن: پهستبوون، جاپزبوون، قارسبوون، قهلس بوون، گئیژبوون و تووشی سه رسوو پمانبوون، له ده ماخ دران، له ده ماخ دان، مه رسبوون، نا هومید بوون،
 پکرکردن: جاپزکردن، قهلسکردن، دوو زاخه دان، له ده ماخ دان، له ده ماخ دان، مه رسکردن، نا هومیدکردن،
 پکری: جاپزی، جارسی، قهلسی، دوو زاخه، له ده ماخ دران، له ده ماخ دران، مه رسی، نا هومیدی،
 پکزدن: فت، نه فەس له سه بیله و جگهره،
 پکفته کردن: کونپر کردی نیاوان سه ری دیوارو میچ به بهردوقوو...،
 پکمز: ١ ← دوشاب، ٢ ← شراب،
 پکن: ← ارزن،
 پگند (پگند): نان،
 پکین: ← ارزن،
 پکنه: خه بیله، قهزم، کور ته بالای قه له و،
 پکنی: باده ی ساز کراوله هه رزن و برینج و جۆ،
 پکوپوز: ١ ← پوزه، ٢- به چک، به ژوبالآ، بیچم، پۆته راک، پۆته لاک، پۆته لاک، په چک، تمیتیل، تووز، توویزم، ته حرودیدار، ته رح، ته حرودیدار، ته رکوتوو، ته شک، جه مین، چار، چاره، چروچاو، چروچهم، چرو چهنه، چروخه، چه فه، چه ره، چیره، درۆشم، درۆف، دمو چاو، ده موچاو، دیدار، دیم، دیمه ن، روخسار، روو، په خت، په نگو و روو، پیخت، ریت، زه را، سکوم، سکه، سوکوم، سه حهت (پیاویکی سه حهت خۆشه)، سه رو په چک، سه رو پۆتراک، سه رو پۆتلاک، سه رو پۆته لاک، سه رو پۆرتک، سه رو په چک، سه رو چاو، سه رو سه کوت، سه روسیما، سه روشکل، سه رو قلج، سه رو قلخ، سه رو گوپتلاک، سه کووم، سیما، شکل، فه رو فه سال، قلخ، قله، قه لافهت، قه لخته، قه لغهت، که سم، که لافهت، ماد، ماعد، مۆر، میقن، نزم، نموود، نه سه ن، هه بیتهت، هه یکه ل،
 پکوپوزه: ← پکوپوز،
 پکوپهلو: سینگ و نه ولاته ولای،
 پکوک: ١- کوتکی ئاسنگه ری، ٢- ده رابه ی له دار ساز کراوی قه راغی سه ربان و سه کۆی هه یوان،
 پکول: ته لاری ساز کراو له سه ر باله خانه،
 پکولک: ١- بیه ونه ری و خۆچوانکردن، ٢- که له پهلای نیاو، ٣- ها توچۆی به په له په ل و به ده وری خه لکدا خولانه وه،
 پکیدن: ١- مردن به ته قین: نه ره پروسکیای، بریه ی، پرووسکان، پچران، پچکران، پچه ران، پرووسقان، پرووسقیان، پرووسقیای، به قین، تۆپین، ته قین، چریان، چلفین، دا پر سکان، دا پر ووزقان، دا پر ووزقیان، دا پر ووسکان، دران، قه لشین، مردن، هۆر پر ووسقیای، ٢ ← ترکیدن، ٣- پوو کانه وه، تیک پرمان، تیک قرمان، دا پرمان، دا پر ووخان، ها تنه خوار (تمام ساختمان دریک لحظه پکید و بصورت تلی از خاکستر درآمد - فدک)،
 پکیده: پرووسکاو، پرووسکاو، پچراو، پچراو، پچه راو، پرووسقاو، پرووسقیاو، په قیو، تۆپیو، ته قیو، چریاگ، دا پر سکاو، دا پر ووزقاو، دا پر ووزقیاگ، دا پر ووسکاو، دراو، قه لشیو، مردوو، هۆر پر ووسقیای، پرووسکاو،
 - به م پکیده: تیکچوو، ده بالیه ک رۆچوو، سه رو یکه تیاو،
 پگ: ١ ← تیله، ٢- ژنی مه مک هه نار، ژن و کچی مه مک لیمۆ، ٣ ← گا ورس،
 پگاه: ١- ئەسپنده، ئەلند، بوولئله، بوومه لئیل، بوومه لیلله، به ره به یان، به یانی، به یان به رسوون، به یانی زوو، په زودان، پشانی، تار یاری، تار یکو ورون، تار یکو ورونه، تار یکو لئیل، تار یکو لئیل، تار یگه ور، تار یگه

پف دادە: باتیکراو، پفدراو، پفدریاگ، پفه لدراو، فوودراو، فوو دریا، فوودریاگ، فوودریاو، هەلمسیندراو،
 - پف کاسه گری: گرنگترین بهشی کار،
 - پفکردن: ١- ئاقسین، ئاوسان، ئەستووریوون، با، با کردن، پژیوون، پژکر، پشام، پووم، پەرچفین، پەرچف، پەرچفین، پەشام، پەلم، پەلمان، پەلمین، پەمیان، پەمین، پەندەمووس کردن، پەنگله مووس، پەنمان، پەنمین، پەنەمان، پەنەمیان، پەنەمین، ستووریوون، فاکردن، فزین، فککردن، گرمتیل، گهراگهراوێستان، ماسان، ماسای، ماسایا، ماسایش، ماسایه، ماسوراء، ماسیان، ماسین، واکرن، وەرچفین، وەرەمان، وەرەمین، وەرەم، هاوسان، هالامسان، هۆرماسای، ههلاماسان، ههلامسین، ههلاوسان، ههلفان، ههلفیان، ههلفین، ههلهپنهمان، ههلهپنهمین، ههلهماسیان، ههلهماسین، ههلهمان، ههوا، ههواکرن، ههواکیشان، ههواکیشای، هیزه، ٢- باتیکردن، بووخاک، به فوو ئاوساندن، پژکر، پف تیکردن، پفدان، پفکردن، پفکرن، پفلتیکردن، پفه لندان، توو پاندن (آلات موسیقی)، تیتوو پاندن (آلات موسیقی)، ده فین، ده ماندن، ده مدان، ده منای، ده مین، فووته نه که دهی، فۆ که دهی، فوو تیکردن، فوودان، فوو کردن، فوولیکردن، فوو وه نه که دهی، نه پخاندن، وەرنایش، وەر فەنایش، هه لکفان، هه لکفاندن، هه لکفیان، هه لکفین،
 - پفکردە: ١- پف تیکراو، پفدراو، پفدریاگ، پهنه میا، پهنه میگ، پیف، فووتیکراو، فوودراو، ماساو، هۆرمسا، ههلامساو، ههلمساو، ٢- ئاوساگ، ئاوساو، ئاوسیاگ، ئەستوو، ئەستوو پووگ، باکردوو، پفدراو، پفل، پهلماو، پهنماو، پهنه ماو، پیفله، پیفله، دیمگر، رهباکه وتوو، فوودراو، فوودریاگ، فوو کراو، کف، کفسه، کفه، گهراگهرا (زگی گهراگهراوێستاوه)، ماساو، ماسیاو، نه په خهک، نه خفی، وهره من، وهره می، وهرنایش، وهر فەنایش، هۆرمسا، ههلامساو، ههلامسیو، ههلاوساو، ههلفا، ههلفا، ههلفیاو، ههلفیای، ههلفزاو، ههلمساو،
 پفاز: ← پفاز،
 پفج: با، پف، پفت، پفوو، پف، فوو، فیش،
 پفکی: زۆر بیدهوام، زۆر لاوازوخۆنه گر، زۆر ناسک،
 پف نم: ئای به ده پرژاو بۆ ته پکردن، تف بۆنماندن،
 پفو: با، پف، پفت، پفوو، پف، فوو، فیش،
 پفیدن: ← پفکردن،
 پفیده: ← پفکردە،
 پفیوز: ئەحمەق، بیپهگ، بیغیرت، جاکیش، قورمساغ، گهوا، گواد، ناکهس، نامهر،
 پک: بۆق، بهق، شاقرواق، قریاق، قریوق، قریوک، قرواق، قورباق، قورباق، قورپواق، قورواق، قوریزه، قهرواقه، وهق، ههفتجار،
 پک: ١- پوک، کام، گولپ، مژ، مژک، مژیک له چناره یا تریاک، مۆف، مووف، ٢- جلکی زوور، ٢ ← پتک، ٣ ← پوک، ٤- لای قۆزه له جگدا، ٥- دهر په رین و کهوتنه وه، ههلبه زودابه، ههلبه زینه وه، کهوتنه وه،
 پک: ١- بهندی ئەنگوست، گهی قامک، ٢- فرقی پیکه نین له وکاتهی دا که ههولی شاردنه وهی دهری (پکی زد بخنده)،
 پکر: ١- ههوار، بهستوا، بیحه وسه له وتووهر، بیزار، بیکه یف، بیمه عد، پیواز، به کهر، تورا، جاز، خۆکر، خه مبار، داشکاو، داگیراو، دوزاخ، زفیر، ژاکاو، ژاکیا، عاجز، عیجز، عیدز، فرۆز، قارس، قالس، قهلس، قههری، قینکه رده، کز، کوومره ش، کونده جهرگ، کهوه ری، گرژ، گهردنکهج، گیانه سر، گییژ، مات ومه لوول، مه رس، مه لوول، نا په حهت، نا هومید، واژه، وه پز، وه پس، وه پست، وه پز، هوراسان، هه راس، هه راسان، ٢ ← پرت (٣)، ٣- ترس له پیری،

ورک، تولجی بهیانی، ساره، سب، سبا، سبچه، سبچهیان، سبچهیتی، سبجینی، سبزوو، سبهی، سبهینان، سبهینه، سبهیتی، سبهیتی، سبهیتی، سببانی، سپیده، سپیده‌مان، سفحا، سفیده، سوای، سوب، سوب‌سهر، سوبه‌زوو، سۆح، سوحا، سۆحا، سۆحانه، سوو، سوو‌زوو، سببا، سبهایی، سبهایی‌زوو، سبهیتی، سهر، سهری، سهوا، سهوایی، سهوگورگ، سیسان، شه‌به‌قی، شه‌به‌کیشه‌فگور، شه‌وگور، شه‌وگی، عه‌ولی سپیده، قیرا، کازیه، کازیه، که‌پره‌ی‌به‌یانی، گورگو می‌ش، گهردی‌به‌یانی، گه‌فل، مه‌لابانگان، مه‌لابانگ دان، نه‌ماج، نه‌ماجی، نه‌ماژ، نه‌ماژه، نیوان شه‌وو پۆژان، ۲- زود: زوو، زی، نه‌دیز، پگاه‌خیز: ← سحرخیز، پگمال: خه‌تکیتی که‌وشدروو، راسته‌ی که‌وشدروان، پگنی: ۱- جام‌وپیاله(به‌گشتی)، ۲- ده‌فری‌بنکون که‌ بۆ‌دیاریکردنی کات له‌سه‌ر‌ئاوتی‌داده‌نین، کاتزمیری‌ئاوی، پگه: ← پگاه، پل: ۱- ته‌ختایی‌به‌که‌ چوارده‌وری هه‌لده‌ده‌نه‌وه تا ئاوێ ده‌خۆیداراگرێ، دووکان، که‌ردوو، ۲- سنووری نیوان به‌شه‌کانی چێندراوی زه‌وی، پل(پل): ۱- پاشنه‌یا، ۲- هه‌رشتیکی به‌نی ده‌نیوقه‌دی که‌نو به‌کیشانی به‌نه‌که ده‌نگی لی‌پین، ۳- هه‌لووک، پل: ۱- اشکله، ۲- دارۆکه‌یه‌که‌ منداڵ به‌نی‌ده‌نیوقه‌دی ده‌که‌نو به‌کیشانی به‌نه‌که ده‌نگی لی‌دێ، پل: ۱- پر، پرد، پردی، پل، پۆله، پیل، جیسر، کلکه، ۲- پاره، پوول، ۳- قه‌متهره، قه‌نتهره، ۴- پرداسا، هه‌رشتیکی وه‌ک پرده، - بابت‌سرپل: بی‌یاخ، بی‌نرخ، شتی‌که‌منرخ‌ونزم، - پل‌آنسو‌ی‌رود‌بودن: بیکه‌لک‌بوون، بی‌فایده‌بوون، پردی ئه‌و به‌ری چۆم‌بوون، سفری‌دوای‌فاریزه‌بوون، - پل‌آن‌طرف‌آب‌ماندن: شه‌و له‌بری‌ناشتا‌بوون، کارتیکچوون، کارتیکشیه‌ی(اگر بحرف تو عمل می‌کردم حالا پل مانده‌بود آنطرف آب - فدک)، کار لی‌تیکچوون، - پل‌باریر: ← (تیرحمال) ← تیر، - پل‌بستن: پرد‌سازکردن، پرد‌لیدان، پرد هه‌لبه‌ستن، پرد هه‌لخستن، - پل‌بیاده‌رو: به‌رزه‌پرد، پرده‌بوار، پردی‌پیاسه، - پل‌خره‌بگیری: ئه‌وشوئینه‌ی‌هه‌زیا لاوازی‌که‌سێک بۆ کردنی کاریک دیاری‌ده‌کا، داوه‌بوار، - پل‌زدن: ← (پل‌بستن) ← پل، - پلش‌آنسو‌ی‌آب‌است: کاری‌زۆر‌خراپه، وه‌زعی زۆر خراپه، - پل‌شکستن: ۱- بی‌به‌شبوون، بی‌به‌ش‌مانه‌وه، پرد‌پساندن (پردی قه‌یامه‌تی لی‌پسا)، پرد‌خراکردن، ۲- بی‌به‌ش کردن، ۳- غرق کردن، - پل‌شکستن‌بر: ۱- غرق کردن: خند‌قاندن، خنکاندن، خنکان، خنکنا، خنکنا، قوم‌کردن‌له‌ئاو دا، ۲- محروم‌کردن: بی‌به‌ش کردن، بی‌به‌هه‌کردن، بی‌نسیب‌کردن، ۳- محروم‌ماندن: بی‌به‌ش‌مانه‌وه، بی‌به‌هه‌مانه‌وه، بی‌نسیب‌مانه‌وه، - پل‌شناور: پردی‌ئاوباز، پردی‌سازکراو به‌چه‌ند لۆتکه‌ی لی‌ک‌به‌ستراو، پردی‌سه‌رئاو، - پل‌صراط: پرد‌وسه‌لات، پردی‌سیرات، - پل‌عابریاده: به‌رزه‌پرد، پرده‌بوار، پردی‌پیاسه، - پل‌ناودانی: ئاوباره، بنه، بنه‌به‌نگه، بۆت، بۆتک، قه‌م، قه‌متهر، قه‌متهره، قه‌ینتر، لووتک، کۆل، کیشه، - پل‌هاراپشت‌سرخ‌ودخراپ‌کردن: پردی‌پشته‌وه‌رووخاندن، ۱- پتی‌گه‌پانه‌وه‌له‌خۆ به‌ستن، ۲- په‌یوه‌ندی‌خۆ له‌گه‌ل‌پیشوودا نه‌هیشتن، له‌باوان‌برین، - پل‌هفت‌طاق: حه‌وت‌ئاسمان، حه‌وت‌فه‌له‌ک،

پل‌هوائی: ۱- به‌رزه‌پرد، پردی‌به‌رز که‌ بۆ هاسانکردنه‌وی هاتوچۆی ماشی یا شه‌مه‌نده‌فه‌ران له‌وشوئینه‌ ساز ده‌کری که‌ دوو‌جاده‌یه‌کتیری‌ده‌پرن، پردی‌هه‌وایی، ۱- پل‌عابریاده، ۳- پردی‌هه‌وایی، هاتوچۆیه‌کی به‌رده‌وامی پیکه‌یتراو به‌فرۆکه‌ له‌نیوان دوو شوئندا، پلا: ← پلو، پلاتفرم: پلاتفۆرم، ری‌بازنامه، پلاتین: پلاتین، زپری‌سی، پلاخور: دارخه‌لان، سیاه‌ده‌رمان، پلارک: پۆلای‌جه‌وه‌ردار، تیخی‌جه‌وه‌ردار، جه‌وه‌ری‌تیخ، پلاژ: پۆخه‌وار، سه‌برانگه‌ی ته‌ختی سه‌ر‌ئاوتی‌داریا، که‌ناری ته‌ختی ده‌ریا که‌بۆ سه‌برانگه‌ده‌یی، پلاس: ۱- پارچه‌ی‌ره‌شمال، په‌س، په‌لاس، چه‌پال، چه‌پالک، کوپن، کوپنک، کین، نمالی، نه‌خالی، هه‌پک، ۲- آواره، ۳- به‌ر، به‌پک، به‌ره، به‌ره‌ی‌ساکار، په‌لاس، ته‌شکه‌به‌ره، له‌ی، نه‌هالی، نه‌خالی، وه‌پ، - پلاس‌آخور: ۱- توبره، ۲- گس، - پلاس‌انداختن: ۱- پراکنده‌کردن، ۲- پریشان‌کردن، ۳- به‌ره‌راختن، په‌لاس‌راختن، - پلاساندن: ← پزمراندن، - پلاسانیدن: ← پزمراندن، - پلاس‌بودن: ئاواره‌بوون، سه‌رگه‌ردان‌بوون، سه‌رگه‌ردان‌مانه‌وه بۆ ماوه‌یه‌کی‌زۆر، ویل‌بوون، - پلاسدار: په‌لاسپۆش، سۆفی، کوپتله‌به‌ر، کوپتله‌به‌ر، - پلاس‌شدن: نیشته‌جیبوون، - پلاس‌درگ‌گردن‌کردن: تازه‌داربوون، کوپن‌ده‌مل کردن، ملبه‌کوپن‌بوون، پلاستر: ۱- ته‌زوو، ته‌زی، له‌زگه، مچووپک، مووچرک، مووچرک، مووچرکه، ۲- چه‌سی به‌پسته‌وه‌لکاندن بۆ‌ده‌رمان، مه‌ما، مه‌مام، مووشامبه، پلاستیک: په‌لاستیک، ده‌لق، پلاسک: ← پشت‌دادن(۱)، پلاسما: ۱- خوئناو، تراوی نیوخوین که‌خه‌رۆکه‌کان تیییدا مه‌له‌ده‌که‌ن، ۲- چواره‌مین‌حاله‌تی‌ماک که‌ له‌تینی‌یه‌جار زۆردا به‌دی‌دئی و تیییدا ئیکرۆن له‌ئاوکی ته‌تۆم جیا‌ده‌بیته‌وه، پلاسمودیوم: له‌رزوتا، مالاریا، پلاسنتا: ← (جفت‌جنین) ← جفت، پلاسیدن: ۱- پخسیدن(۲)، ۲- کۆنیوون و به‌ره‌وخراپی‌چوونی میوه، گنخان، پلاسیده: ۱- پزمرده، ۲- گنخاو، میوه‌ی‌گنخاو، پلاک: پلاک، په‌لاک، درۆشم، ۱- رووپه‌پیک له‌کانزا یا به‌ردو...، ۲- رووپه‌پیکی‌کانزایی‌ناوو‌کارو...ی که‌سێکی لی‌ده‌نووسری‌و له‌سه‌رده‌رگا یا دیواری‌مال یا شوئنی‌دیکه‌ده‌دری، ۳- کاغه‌ز یا کانزایی‌کی بچووکه‌ناوی کارمندی لی‌نووسراوه‌بۆ ناسران به‌خۆی هه‌لداوه‌ستی، ۴- کاغه‌زکی بچووکه‌له‌قۆلی‌منداڵ یا نه‌خۆشی‌ده‌که‌ن و ناوو‌پیناسی که‌سه‌که‌ی تیدان‌نووسراوه، پلارک: ← پلارک، پلان: ← عرق‌گیرزین، پلان: پلان، پلواژ، خه‌ریته، شانده‌ر، نما، نه‌خشه، پلانی: ← پالانی،

- پلاو: ۱- پلو: بهرزه، شوی بونج، پلاو، پیلایف، قیوولی، ۲- نعمت: بهش، بههره، بیش، بیش، سامان، ماف، موچه، نسیب، نسیو، نیحهت، نیمهت، وهش، هۆخ، هوق، هیس، پلاهنگ: ← پالهنگ، پیل: ← فیل، پلنیک: ۱- رامیاری، سیاست، ۲- حیل، پلنیک زدن: ← کلک زدن، پلچی: کوزا، کووژه، کووژه که کرانه، گزک، موورا، موورگه کهوه، موورگه کهوه له، مووروه که کرانه، موره که، هاژیله، پلخ: ← گلو، پلخته: سهله، پلخدار: ← سپیدار، پلخ: ← فلاخن، پلخمان: ← فلاخن، پلزی: ← پلچی، پلستک: ← پرستو، پلشت: ۱- بکیم و عه داف، کیمدار، ۲- پهله شت، پیس، پیس و پوخل، چلکن، دژین، قریزی، ناپاک، نهگهت، گهنیو، پلشت بر: دژگن، پلشتی: پهله شتی، پیس و پوخلی، چلکنی، گهنیوی، ناپاکی، نهگهت، پلغ: پلغ، بلق، بوقه بوق، بهقبه قوک، بهقبه قی، پلغه پلغ، قولته قولت، قولته قولتی تراوی خهست، پلغ پلغ زدن: بلقه پلغ کردن، قولتدان، قولتدانی تراوی خهست، پلغده: پیس، خراب، خراب بووی، خهرا، خهراپ، پزاو، پزی، پزیگ، پزیو، پزنا، گهنیو له ناوه وه (مرغ تخم راپلغده کرد: مریشک هیلکه پیس کرد)، پلغیدن: دهره پین، زه قبوون، قیتبونه وه، هه لتوقین، پلغیده: پیت، دهره پیهو، زاق، زق، زوب، زوق، زق، فیت، زوک، زوب، زهک، زیک، فیت، پلغته: نه و پروبوو شهی له سووتانی گیا ده چیتته حه وای، پلق پلق: ← پلغ پلغ، پلقیدن: ← پلغیدن، پلقیده: ← پلغیده، پلک: ← کلیه، پلک: ۱- بهلگ چاو، پشتچاف، پلکه چاو، په لک، په لک، په لکی چاو، پهله، پیلو، پیلوو، پیلوو، پیلو، پیلو، پیلو، چهرمکچاف، فهروز، قادرمه، قادرمه، قه پلک، قه پیلک، کۆپک، مچکولی، مشکولی، ۲- په په کی که پو، په رده ی لووت، ۳- مژولک، ۴- آویخته، پلک برهمزدن: ۱- برهمزدن چشم: پرکاندن، پرواندن، چاو ترووکاندن، فه ترکاندن، ۲- مدتی بسیار کوتاه: چاو ترووکاندنیک، پلک برهم نزن: ۱- چاولیکه نمان، چاو نه ترووکاندن، چاونه قووچاندن، نه پرواندن، نه فه ترکاندن، ۲- چاوله سه ره له نگرتن، چاولی هه له نگرتن، چه چنه نه وه سی، پلک بهم نزن: ← (پلک برهم نزن) ← پلک، پلک به هم نزن: ← (پلک برهم نزن) ← پلک، پلک روی هم نگذاشتن: تۆز قالیکیش نه خهوتن، چاو به یه کدانه نان، چاوله سه ریک دانه نان، چاولیکه نان، ورینگ نه دان، ورینگ نه دهی، پلک زبیرین: پیلووی سه ره وهی چاو، پیلوی بانای چاو،

- پلک زدن: بززه، پرووکاندن، پرووکه پرووک (پشت سرهم)، ترووکه ترووکی چاو (پشت سرهم)، چاو ترووکاندن، چاو تیرگ، چلاندن، چه م ترووکانی، مژم، مژمین، پلک زبیرین: بهلگ زبیر چاو، پیلووی خواره وه ی چاو، پیلوی زبیرینی چاو، پلک سنگین شدن: ۱- چاو قورسون، چه می نیشتهی، خه و داگرتن، خه وه اته چاو (کم کم پلکهایش سنگین شد ← فدک)، پلکان: بهرکه ک، بهیجه، پاپاچینه، پاپنجه، پاپنجه، پاپلیکه، پاپینه، پریسکه، پسترک، په لکان، په کانی، پلک، پلکان، پلکانه، پللیکه، په ریز، په یجه، په ینجه، په یژه، په یسیک، پیلقه، پیلکه، پیله لاس، پیله لکان، پیلکانه، پیله یژه، پیلسترک، پیللیکه، پیلستر، پیلسترک، ترنجه، حه وق، خرق، دهرنجه، دهره جک، رازوند، پیللیکه، ستر، سترده، ستردی، سلهم، سوله م، سهردووک، قادرمه، قادرمه، مهردیشان، مهردیوان، ناردانی، ناردیوان، نه درقان، نه دروان، نهردونگ، نه رده، نه رده وان، نهردیوان، تیردیوان، پلکش: بهراز، کردوو، کردوکیش، کهرتوو، کهردوو، کهرتوو، ورجولوتی، پلکن (پلگن): ۱- سرزنش، ۲- منجنیق، پلکو: برۆش، برووکه، برۆش، بۆریش، دانقورت، دانه قود، دانه پیرک، فلۆشه، گهنمه کوتاو، گهنمی کولای به ده ستار کراو، ولۆش، ولۆشه، هوروش، هوولۆشه، پلکه: ۱- پلار، تانوت، تانه، تهوس، تهوس و پلار، سه رکۆنه، قسه ی به تۆکل، قسه ی به مانا، ۲- پلک، پلکیدن: ۱- به خورایی گه پان، به ره لالاخولانه وه، بی مه به ست سووران وه، خولانه وه، خولخوراندن، دهرکاو دهرک، ژبانی نابه دلئی، سووران وهی بیجی، سووران وه، سه برۆکه کارکردن یا گه پان و خوخافلاندن، شیه ژبانی نه خواراو، گینگله، ۲- راپیته، راپه لکه، هاتوچۆ کردن، ۳- داره داره کردن، له رۆیشتن دابه لاداهاتن، پلگان: ← پلکان، پلم: ۱- خاک، گل، ۲- زهردی، شملی، قاخلی، قافلی، قاقلی، قاقلیبه، قاخلی، کاژیله، پلم: گنجیه گیا، وپ، پلماس: ده ست کوتانی کوپرانه بۆدۆزینه وهی شتی، پلماس کردن: ده ست کوتان، دهسته کوه، کوپره کوپره، پلمب: ۱- سرب، ۲- مهر و موم، پلمس: ۱- په ریشانیوون، دامان و سه ریشیوان، ده ست و پتی و نکردن، ۲- تاوانبار کردن، تاوان وه پالنان، ۳- درۆ کردن، پلمسه: ← پلمس، پلمه: ۱- تهخته ی نه یجه له سه رنووسین بۆ فیر کردنی مندالان، ۲- تهخته گلی ره شی وشک کراوه بۆ له سه ر نووسین، ۳- بهردیکی مه یله و شینه که تهخته تهخته دهردی و له خانوساز کردندا ده کاری ده کهن، پلمه سنگ: ۱- په شه بهرد، تۆلا شه بهرد، ته لاشه بهرد، تلیشه بهرد، درک، سهل، ۲- پلمه (۳)، پلندین: ← بلندین، پلنگ: ۱- له پاگهی درگا راتا نه ستورایی دیوار، ناوه وهی دهرگا، ۲- پشته پین، پشتی پین وه شانندن له رۆیشتندا، پلنگ: ۱- پالنگ، پالینگ، پلنگ، پلینگ، په له نگ، ۲- ههر شتیکی خالخال له وینه ی پیستی پلنگ، ۳- سازکراو له پیستی پلنگ، ۴- چارپایه (هم)، پلنگ افکن: ← پرجرات، پلنگ رنگ: ۱- په رنگ پلنگ، له په رنگی پلنگ، ۲- نه سی له په رنگی پلنگ،

- پلنگک: دهنگی چه قه نه و زهنگوله،
 - پلنگ گوزن افکن: ۱ - پرجرات، ۲ - پیاوی به دین، پیاوی دینی،
 - پلنگ گوهری: ← تکبر،
 - پیشانی پلنگ خاریدن: دلیری نواندن، کاری پر مه ترسی کردن،
 پلنگی: پلپلی، پلنگی، په له په له،
 پلنگین: پلنگی، پیسته پلنگی، سازکراو له پیسته پلنگ،
 پلنگینه: پلنگی، پیسته پلنگی، سازکراو له پیسته پلنگ،
 پلنوم: پۆلینۆم، کۆبوونه وهی ئەندامانی به ږتوه به رایه تی ږنکخراوی
 سیاسی،
 پلو: بهرزه، شیوی برنج، پلاو، پیلاف، قبوولی،
 پلواس: زمان له بهری پی دان، فریودان به زمانلوسی،
 پلوان: ۱ - قیتایی سازکراو له نیوان به شه داچیندراوه انی زهوی به ک بۆ
 به سهردار پوشتن، ۲ - دیزاو،
 پل ویا: پاویل، پروپا، پروپی، داووده لینگ، فر فک، قاقوقول، لاق و
 له ته، لنگ وله ته،
 پلویالا: سوزومه، سه له، ماکیش،
 پل و پخت: سازوباز، سه رسواخت، سه نیوبه یین، که نیوبه یین،
 پل و چفته: هه لوو کین،
 پلوخور: بریتی له ده له مه مند، پلاوخور،
 پلوخوری: ۱ - بریتی له میوانی، پلاوخواوردن، ۲ - ده فری
 پلاو تیداخواوردن،
 پلورالیزم: زۆرخوازی، فره ییخوازی، فره حیزی،
 پلوس: ← پلواس،
 پلوطس: ← بلوط،
 پلوک: ۱ - په رزینی دارینی سه رلیوی بانی مال، تارمه ی دارینی سه ربان،
 مه جمه ری سه ربان، ۲ - کوتکی ئاسنگه ران،
 پلون: ← پلوان،
 پلونده: ← پروهنده،
 پله: ۱ - آغوز، ۲ - تووکی ده وری سه ری، ۳ - تای ته رازوو،
 پله: ۱ - موول (پول ویل: پوول موول)، ۲ - پیله ابریشم، ۳ - پلک، ۴ -
 پل (۲)، ۵ - پله، ۶ - پله (۱)، ۷ - تای ته رازوو،
 پله: هه لوو کین،
 پله: ۱ - پله ی نه ردیوان، پلیکان، په ره سه، پاپله، پلیکه، په یژه، پی پله،
 پتیلیکان، پتیه لاس، سه وق، مرده وان، سه وق، ۲ - پاء، پاگه، پاپه،
 ده ره جه، قوناغ، مه رته به، ۳ - پلیکان، پتیلیکان، پلیکانی سازکراو بۆ
 پیداه سه ره که وتن بۆ نهومی سه رترو...، ۴ - پلیکان،
 پله پله: برپر، برپر، به ره بهر،
 پله پله، پیچ پیچ، پیچک پیچک، پیچ پیچ، تۆزه تۆزه، پتیه پتیه، کم کم،
 کم کم، کم کم، کم کم، کم کم، کم کم، کم کم، گوفاقوفا، نه خته
 نه خته، واره واره، ورده ورده، وه وه وه، هه نه بهن، هه نه نه،
 هور کهوورک، هه نگاهه نگاه، هیدی هیدی، هیور هیور،
 پله خوردن: پله خواردن، پلیکان تیکه وتن، پلئ وارده (زیر زمین ۲۰ تا پله
 می خورد ← فدک)،
 پله کو: نیوکوت، نیوه کوتراو،
 پله کوب: نیوکوت، نیوه کوتراو،
 پلیپ: زده گوشتی نیو لووت یا زیدان و...،
 پلیت: ← پلید،
 پلیت ساید: کوشتاری رامیاری،

پلیتگی: وه ک پلیته بوون، فتیله یی،
 پلیتکنیک: کۆلیجی فه نی، کۆلیژی فه نی،
 پلیته: پلیته، فتیله،
 - پلیته برترکردن: ۱ - داوازیادکردن، داوازیاترکردن،
 ۲ - هه لدانی چرا، هه لکتیشانی فتیله یی چرا،
 پلیتیک: رامیاری، سیاست،
 پلید: ۱ - به دحه مه ل، به دحه مه ل، به دکار، به دعه مه ل، به دکار، به زهر،
 پیس، ته پرش، جه له ب، چاونز، ده سپیس، ده ستپیس، ده سته چه پهل،
 ده سته پرش، ده سته ناپیرۆز، ده سته چه پهل، ده سپه ش، زه پنده، زیانگه یین،
 زینا حکار، شه پانی، فاسقی، ناپاک، ناراست، ۲ - ناشوو، بیزه وه، پتی،
 پلتوخ، پلک، پلکن، پۆخل، په لۆ، په لۆخ، په له شه، پیس، پیسکراو،
 پیسوپۆخل، پیسوپه لۆ، پیسوپه لۆخ، ترۆل، ته ریف، ته نوا، چرکن،
 چرکی، چلکن، چلکن و لیشکن، چلووک، چلیک، چه په ل، چه قله،
 چه له م، چه ورو چلیک، دژوین، پشن، زیرگ، زیرگن، سردار، فه زخت،
 قرپۆ، قلیتر، قهرپۆ، قه لته بان، قه لیر، کرمی، کرپژاو، کرپژاوی، کۆتی،
 که ره ه، که سیف، که مار، گلاو، گنار، گه رماخزن، گه رماخن، گه قار،
 گه مار، گه ندلخه، له وت، له وتی، له یمن، له یته، لیشکن، لیمن، لیشن،
 ناپاک، ناپوخت، ناته میز، ناته میس، نه پاک، نه گریس، هه رمی،
 هه رمی، ۳ - فاسد (گوشت و...)، ۴ - کشنده، ۵ - گلاو، مندار،
 - پلیدازار: زینا حکار،
 - پلید چشم: جاویس،
 - پلید خو: ← (بدخو) ← بد،
 - پلید خوی: ← (بدخو) ← بد،
 - پلید زاده: ناپاکزاده، نانه جیمزاده،
 - پلید زبان: ← بد زبان،
 - پلید شدن: پیسیبون، گلاو بوون، له وتان، له وتین،
 - پلید طبع: ← بد سرشت،
 - پلید کار: ← بد کار،
 - پلید کردن: پیسکردن، پیسکه رده ی، گلاو کردن، له وتانندن،
 - پلید ناک: به پیسایی، به گوو، به پرخ، پرخاوی، گواوی،
 پلیدن: ۱ - به ته سپایی خزانه شو تینیک، ۲ - تفحص،
 پلیدی: ۱ - بژال، به ره، پرژوبال، پزگال، پووشوبال، توون، چرپوچال،
 خشتوخال، خۆلوخاش، خه ش، خه وشو خال، دشخوارد، زبل، زبلوزال،
 زبیل، زوبل، زوبل، سه بر، سه ورۆ، که شوکال، کرس، که واشه، گوهور،
 گه ندو گوو، گه ندو گه مار، گه ندو گه وه ل، هه ژکو بژال، ۲ - پیسایی، گ،
 گوو، گسی، مرداری، ۳ - چلکی بـرین، چلکی له ش،
 گه ندو گوو، گه ندو گه مار، ۴ - پیسی، چلک، چلکنی، قرپۆ، که سافه ت،
 گلاوی، گه مار، مرداری، منداری،
 - پلیدی کردن: پیسایی کردن، ریان، رین، گوو کردن،
 - پلیدی ناک: به پیسایی، به گوو، به پرخ، پرخاوی، گواوی،
 پلیس: به که ندوله ندی، ناته ختی، ناپنکی،
 پلیس: ۱ - ناگینجه، بالباز، پاسه بان، پاسه وان، پۆلیس، پولیس،
 پیاوی دارۆغه، ته نگه خه ری، دارۆغه، زه فتیه، شاهه بان، شاهه وان،
 شو رته، عه سه عه س، گزیر، هه یته، ۲ - اداره پلیس: دارۆغه،
 دایره ی پلیس، گزیرخانه،
 پلیس راه: پۆلیسی ریگا، پۆلیسی ریگابانی ده ره وه ی شار، رپیان،
 رپوان،
 پلیسی: پۆلیسی، سه ره به پۆلیس، ۲ - پۆلیسی، زوردارانه (حکومت
 پلیسی ← فدک)، سه رکو تکارانه،
 پلیسه: به گنج، چین چین، که ل که ل، گنجدار،

پليكان: بۈكۈمۈمبىلىكە، چەلك، زەرۆلە، زەرۈللە، سەقا قوش، سەقاۋ، قوتان، كەرافى، كەراۋى، كەلك، ماسى چنە،
 پىلى گىيى: نامرازى كۆيى كىردى، پۆلىكۆيى،
 پىلى كلىنىك: نەخۇشخانەى پىكھاتولەچەن دەرماتگا بۇ چارە كىردى نەخۇشى جۇراۋجۇر،
 پىلىل: زۇرزان، زۇرزان، فرەزانا، فرەزان،
 پىلىمە: ۱- نەگەرمونەسارد، ۲- ئاسمانى نىۋەھەورو نىۋەساۋ،
 پىلىور: پۆلىۋىز، جاكەت، كراسى چىراۋى بەرۈك بەستراۋ،
 پىماد: پۇماد، مەلەم، مەلەم، مەلەم، ھەتوان،
 پىمپ: پۆمپ، پەمپ، ترومپا،
 - پىمپبىزىن: بىزىنخانە، پۆمپىبىزىن،
 پىمپاز: پراگۋىستىن بەپۆمپ، ھەلكىشان بەپۆمپ،
 پىمپم: بىمپ، گەگە، ۋىزەۋىز، ۋىزەۋىز، ۋىزەۋىز، ھەلەج،
 پىمچال: ئالەققۇ، ئالەكۆك، ھالەكۆك، ھەرالە،
 پىناپاد: پەنابات، دەشايى، نىوقران،
 پىناغ: ۱- تالى ئاورىشىم، داۋى ھاورىشىم، ۲- كلوۋخورى ئامادە رىستىن كە لىككەتەشىسى دەھالىتىن، ھۆرپە، ۳- لولك(جۇلايى)،
 ماسۈلەكەخەياتى، مىچۈۋلە،
 پىناگا: - پىناھگا،
 پىنالتى: پىنالتى، تاۋان، جەرىمە، سزاي تاۋان،
 پىنام: ۱ - پىنەن، ۲- دوۋعاى چاۋوزار، ۳- دەسۈرۈكەيەكەزەردەشتى لەكاتى خۇپىندەھۈى ئاۋپىشتا يا نىزىكىۋونەھەلەئاگر لەسەرى دەبەستىن،
 پىنامىدىن: پىش پىنگرتىن، نەھىتىشتىن،
 پىناھ: ۱- پىناھدەندە(پىس): پەنادەر، دالەدەر، ھانادەر، ۲- پەسىۋ، پەنا، جىگى قايىم، ھاشارگە، ھەشارگە، ۳- پاراستىن، پەنا، جىگە پانگو ھاۋاران، چەپالە، دالەدە، شەققۇك، شەققۇك، فەنا، نوا، نوان، ھانا، ھەنۋان، ھەنۋون، ھەنۋىن، ھەنۋىن، ۴- ساي دىۋار، سايە دىۋار، سىيەرى دىۋار، سايە، ۵- ئاگادار، ئىشك، پارىژدار، پارىژگار، پارىژگەر، پاسدەر، چافدېز، دەسىگ، زىرەفان، قۇل، كۆلەلە، كىشك، واسە، نىگابان، ھىشك،
 - پىناھآباد: پەنابات، دەشايى، نىوقران،
 - پىناھ آۋردىن: پەناتاردەى، پەنابۆھىتان، پەناھىتان، ھاتنەبەردالەدە، ھاتنەزىربال، ھاتنەزىرساي، ھاتنەزىر سايەى، ھانا بۆھىتان، ھاناھوردىن، ھاناھىتان، ھاۋار بۆھىتان،
 - پىناھ بىرخدا: پەنابەخۋا، خۋاتۆبە، نامەخۋا، ناخۋا،
 - پىناھ بىردىن: بەدەخىلىۋون، بەدەغىلىۋون، بەس رويىن، پەنابىردىن، پەنابەردەى، پەناھىتان، پەناخۋاستىن، چۈنەزىربال، راخوستىن، سەروى كىردىن، ۋەدەغىل بۈون، ھانا بىردىن، ھانا بىردەن، ھانا بىرەدەى، ھاۋار بىردەن بەر، ھاۋار بۇبىردىن،
 - پىناھ جا: - پىناھگا، - پىناھ،
 - پىناھ جاي: - پىناھگا، - پىناھ،
 - پىناھجو: بەس رويىگ، پەنابەر، پەناھىتن، پەناخۋاز، دالەدەخۋاز، دەخىل، دەغىل، ھانا بەر، ھاناخۋاز،
 - پىناھجىستىن: - پىناھ بىردىن، - پىناھ،
 - پىناھجىھان: پەناگاي خەلكى دنيا،
 - پىناھ دادىن: پەنادان، پەنادەى، جىگەدان، چەپالەدان، ھاۋاندەنەھ، ھەۋاندەنەھ، خىستەنەزىربال، دالەدان، دالەدەداى، دەھاناھاتىن، دەھاۋارھاتىن، فەھەۋاندىن، قەفاندىن، ھانا دان، ھەفاندىن، ھەۋىتپاش، ھىفراندىن، ھىفراندىن،
 - پىناھداشتىن: پەناھەبۈون، ھاۋانەھ، ھەۋانەھ، دالەدە ھەبۈون، لەزىربال دابۈون، لەزىرسايە دابۈون،
 - پىناھ طلبىدىن: - پىناھ بىردىن، - پىناھ،
 - پىناھ كىردىن: (۱ - پىناھ بىردىن، ۲ - پىناھ دادىن) - پىناھ،
 - پىناھگا: ئەنۋا، ئەۋلەگا، قىۋورگە، پاشداۋ، پەسىۋ، پەنا، پەنابەسىۋ، پەناگا، پەنال، پەنامگا، پەناپەسىۋ، جىگەى ھانا، چىراخ، چەپالە، ھەشارگە، دالەدە، ساء، سامە، سايە، شاردنگە، شارگە، قايە، قەف، قۇختە، كۆزچىك (كۆچىك)، كەلەتن، گىيانەنا، لاپەر، لاپەرگە، لىزى، لىزىگە، مالىتە، نارچە، نوا، نوانى، نەۋا، وار، ۋەشارگە، ھىۋر،
 - پىناھگا دەزدان: شاردنگەى دزان، دزكۆزگە، كۆزگە،
 - پىناھگا فرارىيان: پەناگەى ھەلاتوان، رەگە، رەۋگە،
 - پىناھگا ماھىيان: بىنكاچ، خزگەماسى، خوز، خوزگە، خوز، خوشىل، رەمەن، شوپنى قۇلاغەلىدانى ماسى، كاچ، گەۋان، گەۋانە،
 - پىناھ گىرتىن: پەنابىردىن، پەناگرتىن، خۇپەنادان، خۇ ھاشاردان، خۇ ھەشاردان، خۇ شاردنەھ، خۇ قايمىكردىن،
 - پىناھ نادان: پەناندەن، قەفاندىن،
 - پىناھ يافتىن: پەناگاۋەدەستەپىتان، دالەدەدۆزىنەھ،
 - پىناھىدىن: - پىناھ بىردىن،
 پىناھىدىگى: پەنابەرى، لىجۈۋ،
 پىناھىندە: ۱- پەنابىردىن، پەنابىردە، پەنابەر، پىناگرتىن، پەناگرتە، پەناھەندە، دەخىل، دەغىل، لاجە، ۲- پەنا دەر، دالەدەر، ھانادەر،
 - پىناھىندەسىياسى: پەنابەرىسىياسى، لاجەسىياسى،
 پىنشىن: پەمبۆيى، پەمبۈۋىن، پەمگى، پەمۆيى، لۆكەيى، لەپەنبە سازكراۋ،
 پىنپوق: - پىنپە،
 پىنپە: پەم، پەمبۆ، پەمبۈۋ، پەمبى، پەمگ، پەمۆ، پەمە، پەنبە، لۆك، لۆكە، ۋر، ۋرە، ھەيى،
 - پىنپە سىر بىردىن: بەزىمانى خۇش فرىۋدان، بەلۆكە سەر بىرېن، بەقەندى خىكاندىن، نەرمەپرى كىردىن،
 - پىنپە آب: دۇغاۋى گىچ كە لۆكەى تىھەلدە كىشىن ۋ بۇ سىيى كىردەنەھى مىچو دىۋار تىيان ھەلدەسون،
 - پىنپە ازگوش بىر آۋردىن: - پىنپە ازگوش بىرداشتىن، - پىنپە،
 - پىنپە ازگوش بىرداشتىن: ۱- ئاگادار بۈونەھ، بەئاگاھاتنەھ، ۋەھۇش ھاتنەھ، ۲- ئاگادار كىردەنەھ، لۆكەلەگۈى دەرپىتان، ۋر ياكىردنەھ، ۋشيار كىردەنەھ، ھوشيار كىردىن، ھوشيار كىردەى،
 - پىنپە ازگوش بىرون آۋردىن: - پىنپە ازگوش بىرداشتىن، - پىنپە،
 - پىنپە ازگوش بىرون كىردىن: - پىنپە ازگوش بىرداشتىن، - پىنپە،
 - پىنپە اى: پەمۆيى، پەمەيى، لۆكەيى،
 - پىنپە بىز: قانزەن، كىرنىچ، ھەلاج،
 - پىنپە بەرىش كسى كىداشتىن: - چاپلوسى(حالا نىمى خۋاھد اىنقىدر پىنپە بەرىش او بىگىزى - فدىك)،
 - پىنپە بەگوش اىكىندىن: - پىنپە درگوش نھادىن، - پىنپە،
 - پىنپە بەگوش كىردىن: - پىنپە درگوش نھادىن، - پىنپە،
 - پىنپە بەگوش نھادىن: - پىنپە درگوش نھادىن، - پىنپە،
 - پىنپە تىخىم: پىنپە دانە،
 - پىنپە چىن: پەمۆچىن، لاکۆتى،
 - پىنپە چىنى: پەمۆچىنى، لاکۆت،
 - پىنپە خىز: شوپنىك پەمۆى لى بەرھەم بىت،
 - پىنپە دار: بەلۆكە نىۋانخىن كراۋ، پەمۆتىنخاناۋ،

پىليكان: بۈكۈمۈمبىلىكە، چەلك، زەرۆلە، زەرۈللە، سەقا قوش، سەقاۋ، قوتان، كەرافى، كەراۋى، كەلك، ماسى چنە،
 پىلى گىيى: نامرازى كۆيى كىردى، پۆلىكۆيى،
 پىلى كلىنىك: نەخۇشخانەى پىكھاتولەچەن دەرماتگا بۇ چارە كىردى نەخۇشى جۇراۋجۇر،
 پىلىل: زۇرزان، زۇرزان، فرەزانا، فرەزان،
 پىلىمە: ۱- نەگەرمونەسارد، ۲- ئاسمانى نىۋەھەورو نىۋەساۋ،
 پىلىور: پۆلىۋىز، جاكەت، كراسى چىراۋى بەرۈك بەستراۋ،
 پىماد: پۇماد، مەلەم، مەلەم، مەلەم، ھەتوان،
 پىمپ: پۆمپ، پەمپ، ترومپا،
 - پىمپبىزىن: بىزىنخانە، پۆمپىبىزىن،
 پىمپاز: پراگۋىستىن بەپۆمپ، ھەلكىشان بەپۆمپ،
 پىمپم: بىمپ، گەگە، ۋىزەۋىز، ۋىزەۋىز، ۋىزەۋىز، ھەلەج،
 پىمچال: ئالەققۇ، ئالەكۆك، ھالەكۆك، ھەرالە،
 پىناپاد: پەنابات، دەشايى، نىوقران،
 پىناغ: ۱- تالى ئاورىشىم، داۋى ھاورىشىم، ۲- كلوۋخورى ئامادە رىستىن كە لىككەتەشىسى دەھالىتىن، ھۆرپە، ۳- لولك(جۇلايى)،
 ماسۈلەكەخەياتى، مىچۈۋلە،
 پىناگا: - پىناھگا،
 پىنالتى: پىنالتى، تاۋان، جەرىمە، سزاي تاۋان،
 پىنام: ۱ - پىنەن، ۲- دوۋعاى چاۋوزار، ۳- دەسۈرۈكەيەكەزەردەشتى لەكاتى خۇپىندەھۈى ئاۋپىشتا يا نىزىكىۋونەھەلەئاگر لەسەرى دەبەستىن،
 پىنامىدىن: پىش پىنگرتىن، نەھىتىشتىن،
 پىناھ: ۱- پىناھدەندە(پىس): پەنادەر، دالەدەر، ھانادەر، ۲- پەسىۋ، پەنا، جىگى قايىم، ھاشارگە، ھەشارگە، ۳- پاراستىن، پەنا، جىگە پانگو ھاۋاران، چەپالە، دالەدە، شەققۇك، شەققۇك، فەنا، نوا، نوان، ھانا، ھەنۋان، ھەنۋون، ھەنۋىن، ھەنۋىن، ۴- ساي دىۋار، سايە دىۋار، سىيەرى دىۋار، سايە، ۵- ئاگادار، ئىشك، پارىژدار، پارىژگار، پارىژگەر، پاسدەر، چافدېز، دەسىگ، زىرەفان، قۇل، كۆلەلە، كىشك، واسە، نىگابان، ھىشك،
 - پىناھآباد: پەنابات، دەشايى، نىوقران،
 - پىناھ آۋردىن: پەناتاردەى، پەنابۆھىتان، پەناھىتان، ھاتنەبەردالەدە، ھاتنەزىربال، ھاتنەزىرساي، ھاتنەزىر سايەى، ھانا بۆھىتان، ھاناھوردىن، ھاناھىتان، ھاۋار بۆھىتان،
 - پىناھ بىرخدا: پەنابەخۋا، خۋاتۆبە، نامەخۋا، ناخۋا،
 - پىناھ بىردىن: بەدەخىلىۋون، بەدەغىلىۋون، بەس رويىن، پەنابىردىن، پەنابەردەى، پەناھىتان، پەناخۋاستىن، چۈنەزىربال، راخوستىن، سەروى كىردىن، ۋەدەغىل بۈون، ھانا بىردىن، ھانا بىردەن، ھانا بىرەدەى، ھاۋار بىردەن بەر، ھاۋار بۇبىردىن،
 - پىناھ جا: - پىناھگا، - پىناھ،
 - پىناھ جاي: - پىناھگا، - پىناھ،
 - پىناھجو: بەس رويىگ، پەنابەر، پەناھىتن، پەناخۋاز، دالەدەخۋاز، دەخىل، دەغىل، ھانا بەر، ھاناخۋاز،
 - پىناھجىستىن: - پىناھ بىردىن، - پىناھ،
 - پىناھجىھان: پەناگاي خەلكى دنيا،
 - پىناھ دادىن: پەنادان، پەنادەى، جىگەدان، چەپالەدان، ھاۋاندەنەھ، ھەۋاندەنەھ، خىستەنەزىربال، دالەدان، دالەدەداى، دەھاناھاتىن، دەھاۋارھاتىن، فەھەۋاندىن، قەفاندىن، ھانا دان، ھەفاندىن، ھەۋىتپاش، ھىفراندىن، ھىفراندىن،

- پنج ارکان: پینج روکنی دین، پینج کۆله کهی دینی ئیسلام له ئاینی شیعه دا،
- پنج انگشت: ۱- په نجه، پینج قامک، ۲- خه په، خه په ی پینج ده نک، ۳- باقلا نچکه، گیاه نجه، ۴- دار ناله ت،
- پنج بر: پینج پالوو،
- پنج بیچاره: ← پنجه دزدیده،
- پنج پا: ۱- برج سرطان: قرژال، گیژاله، ۲- جوولبر، چنگار، قارژنگ، قرژال، قرژانگ، قژال، قهرژنگ، کرژنگ، کهرژنگ، کهرکنج، که قژال، کيفزال، کيفزال، کيفزال، گیژاله، گیژال، کيفزال،
- پنج پایک: ← (پنج پا) ← پنج،
- پنج پایه: ← (پنج پا) ← پنج،
- پنج پوشیده: پینج زانستی کۆن (کیمیا، لیمیا، سیمیا، ریمیا، هیمیا)،
- پنج پهلو: پینج پالوو،
- پنج حس: ← حواس پنجگانه،
- پنج حواس: ← حواس پنجگانه،
- پنجدری: په نجه دری، هۆده به کی هه راو له خانوو به ره کۆنه کاندا به پینج ده لاقه ی دوو تاوه،
- پنج دعا: پینج نوژه کان،
- پنج روزه: ۱- پینج رۆژان، ۲- ماوه به کی کورت،
- پنج روزه دنیا: ماوه ی ته مه نی مرۆف،
- پنج روزی: ← پنجه دزدیده ← پنجه،
- پنج سو: پینج بهر، پینج سووچ، پینج پالوو، پینج قوژین، پینج قو لپنچک، پینج لا،
- پنج سوی: ← (پنج سو) ← پنج،
- پنج شاخ: ۱- پینج قامک، ۲ ← پنج شاخه،
- پنج شاخه: شه مدانیکه چینگای پینج شه می له سه ر چاکراوه،
- پنج شعبه: ← حواس پنجگانه،
- پنج شنبه: په نجه شمه، په نه شمه، پینج شمه مۆ، پینج شمه ممه، پینج شمه ممه، پینشهم، پینشهم، پینشهم مۆ،
- پنج ضلعی: ← پنج سو،
- پنج کرانه: پینج پالوو، پینجلا،
- پنج کوهه: له شکر ی پینج فهوجی، له شکر ی پینج هیزی،
- پنجگانه: ۱- پینج، پینج پینج، پینج دانه یی، ۲- نوژه کانی پینج واده،
- پنجگانه: ۱- پینج واده ی نوژان، ۲ ← حواس پنجگانه، ۳- مالی پینجه می ته خته نه رد،
- پنج گشت: ← پنج انگشت،
- پنج گنج: ۱- پینج نوژه، ۲ ← حواس پنجگانه، ۳- پینج خه زینته ی خه سه ره و په رویز، ۴- پینجینه کانی نیزامی،
- پنج گوش: ← (پنج سو) ← پنج،
- پنج گوشه: ← (پنج سو) ← پنج،
- پنج گوهر: ← حواس پنجگانه،
- پنج مرده: شیوا ی پینج پیاوان،
- پنج نماز: نوژه کانی پینج واده،
- پنج نوبت: ۱- پینج واده ی نوژه، ۲- دابی پینج جار ان له ده رگای شا دان، ۳- پینج جار ان شه بیوور لیدان له پینش ماله شا، ۴- پینج نامیری ده برینی شه بریتی له (ده هۆل ته پل، سنج، ده فقه، شه بیوور)،
- پنج نوبت زدن: لافی پادشاهی تی و ته میر لیدان،
- پنج وجهی: پینج پالوو،
- پنج وده: ← معامله،
- پنج وقت: ← پنج نوبت،
- پنج هزاری: پینج قرانی،
- پنج هلال: پینج نینۆکی دلدار،
- پنجاه: په نجا، پینجه، پینجی،
- پنجاهم: په نجاهم، په نجاهیم،
- پنجاهمین: په نجاهه مین، په نجاهه مین،
- پنجاهه: ماوه ی له غاردا دانیشتنی مه سیحی یان،
- پنجره: ← پنجره،
- پنجره: ۱- پاچه، په نجه ره، په نجه ره، پیسترک، ته شای، دووه ری، ده ربیجه، ده روه چه، ده لاقه، رۆدان، ره واقه (کوچک)، ستادی، ساتی، سبک، شبک، شباک، شه باکه، نما، وه نه دیک، ۲- ته نه که ی کونکون، ۳- خانووی له دار بۆئالندان، ۴- دیده وانی گه میه، ۵- هه ر شتیکی کونکون،
- پنجره آرسی: په نجه ره عوروسی، په نجه ره ی که هه لده در پسته وه، ره وانی،
- پنجره دو تائی: په نجه ره ی دوو ده ری، دوو گه ری، عاقشه،
- پنچک: ۱ ← پنجه دزدیده، ۲- چۆی، داوه ت،
- پنچک: کولووی لۆکه ی ناماده بۆ پستن، هۆر په ی لۆکه،
- پنجم: پینجه م،
- پنجمی: پینجه مین،
- پنجمین: پینجه مین،
- پنجول: په نجه، په نجه ی نینۆک تیژ، پینگۆل، جنچرۆک، جینچرۆک، چرۆک، چرۆک، چرۆک، چنج، چنچرۆک، چنچرۆک، چنگ، چنگال، چنگلی، چه نگ، چه نگال،
- پنجول زدن: به نینۆک کرانندن، جنچرۆک لیدان، جینچرۆک لیدان، چرۆک گرتن، چرۆک لیدان، چرۆک لیدان، چنگ کیران، چنگ گرتن، چنگلی کیشی، چنگوور گرتن، چنگه مال کهرده ی،
- پنجول کشیدن: ← (پنجول زدن) ← پنجول،
- پنجه: ۱ ← پیشانی، ۲- ته گریجه، بسک، په رچه م،
- پنجه: ۱- په نجه، پیچی، شه (پنجه پا: شه ی پی)، کولاف (پرنده)، ناوله پ، ناوله واس، ۲- پینج که نگوست، پینج قامک، ۳ ← چنگال، ۴ ← دست، ۵- خرکه به رد که پاسه وانان بۆ کاتی پیویست بۆ هاو بیستن کۆبانده کردنه وه، ۶- به ردی مه نجه نیق، ۷- به ردیکه له گه میه ی خۆی را ده یه او پینه گه میه ی دوژمن، ۸ ← پنجه دزدیده، ۹- به شی خواره وه ی ده سکی تار، ۱۰- ده ستیک تار لیدان (یک پنجه تارزد: ده ستیک تار ی لیدان، په که ی ژماردنی هه رجاره ی تار لیدان، ۱۱- چۆی، داوه ت،
- پنجه آفتاب: ۱- تیشکی خۆر، ۲- پوخساری جوان،
- پنجه افشردن: به ره به ره کانیکردن، به زانندی رکه بهر، به شه ره اتن، په نجه شکینه، زۆره زمی کردن، سه ر که وتن به سه ر دوژمندا، شه ر کردن، شه ره په نجه، شه ره مه چه ک،
- پنجه افکندن: ← (پنجه افشردن) ← پنجه،
- پنجه انداختن: ← (پنجه افشردن) ← پنجه،
- پنجه بر تافتن: ← گشتن،
- پنجه بر روی کسی نهادن: بیتا بر وو کردن، سووک کردن، ناوز پاندن،
- پنجه بکس: بۆگزه، په نجه بۆکس،
- پنجه بند: ته و په رۆیه ی ژنان له نیوچا وانیانی ده به ستن،
- پنجه بیچاره: ← پنجه دزدیده،
- پنجه پوشیده: ← پنج پوشیده،
- پنجه پیچیدن: ← (پنجه افشردن) ← پنجه،
- پنجه تابیدن: ← (پنجه افشردن) ← پنجه،
- پنجه تافتن: ← (پنجه افشردن) ← پنجه،

- پوزمالي: تەنبىكردن، لمبۇزدەخۆلىۋەردان، لمبۇزىشكاندن،
 - دك وپوزكسىراخرد كردن: دمولىس شكاندن، لمبۇزىشكاندن،
 لووت شكاندن،
 پوزار: ← پافزار،
 پوزتيو: ئەرتى، پۇزىتىف، موسبەت،
 پوزتويۇزم: ئەزمونىگەرتى، پۇزىتىفۇزم، پۇزىتويۇسىم،
 پوزش: تۆبە، تەواۋۇ، خۇشكىنى، داۋاي بووردن، داۋاي بەخشىن،
 داۋاي لىبووردن، عوزرخوايى،
 - پوزش آراستىن: ۱ ← پوزش آوردن، ۲ ← پوزش گفتم،
 - پوزش آمىز: بەداۋاي لىبووردنەۋە، لىبووردنخوازانه،
 - پوزش آوردن: تەواۋۇخوازتن، داۋاي بەخشىن كردن،
 داۋاي لىبووردن كردن، عوزرخوايى كردن،
 - پوزش پۇزىر: بەلىبوور، قىبوۋلگەرى داۋاي لىبووردن، لىبوور،
 - پوزش خواستىن: ← (پوزش آوردن) ← پوزش،
 - پوزش خواھى: ← (پوزش آوردن) ← پوزش،
 - پوزش خواھ: لىبووردنخواز،
 - پوزش ساز: لىبووردنخواز،
 - پوزش طلب: لىبووردنخواز،
 - پوزش طلبىدن: ← (پوزش آوردن) ← پوزش،
 - پوزش كردن: ← (پوزش آوردن) ← پوزش،
 - پوزش گىر: ۱- پارپۇزەر، تىككار، تىككار، خوايشكار، رەجكار،
 مەھدەرچى، ئاقبۇز، ۲- لىبووردنخواز،
 - پوزش گفتم: ۱- بەزمان داۋاي لىبووردن كردن، ۲ ← توبە كردن،
 - پوزش نامە: لىبووردنامە، نامە بۇداۋاي لىبووردن،
 - پوزش نمودن: دەرپىنى داۋاي لىبووردن،
 پوزمالي: تەمىكردن، لمبۇزدەخۆلىۋەردان،
 پوزە: ۱- پۇز، پۇزە، دەور دەم، دەمفلىچ، دەمولىۋو، زارودەۋوربەرى،
 قەپۇز، قەپۇس، كەبى لەف، لمبۇز، لمبىز، لمبىس، لمۇز، لمۇز، لمووز،
 لەمبواز، لەمبووز، لەمۇز، لەموز، لىبۇز، ۲ ← پوزە (۲)،
 - پوزەبىستىن: دەمبەستىن، قەمتەركردن، قەنتەركردن، لمبۇزبەستىن،
 لوقمە كردن،
 - پوزەبىستە: دەمبەستراۋ، قەمتەركراۋ، قەمتەرى، قەنتەركراۋ،
 لوقمە كراۋ،
 - پوزەبىند: بزمك، بزمۇك، بزمۇكە، بزمەك، بزمىك، بلامك،
 بەلامك، پارو، دەمبەست، دەمبىن، دەمدوور، دەم كوش، دەمگوش،
 زارىنك، زاربەست، زارىن، زارىنك، زارەوانە، زيار، سۇك، قەمتەر،
 قەنتەر، گزمك، لوقمە، لەۋاشە، نرمك،
 - پوزەخندە: ← (پوزخند) ← پوزە،
 - پوزەساي: ← چاپلووس،
 - پوزەكسى رابەخاك مالىدن: پىشتى كەسپك خەۋاندن، سەر بە
 كەسپك داخستىن، كەسپك تپۇكردن، كەسپك پوو شكىن كردن،
 كەسپك زەبوونكردن، لمبۇزدەخۆلىۋەردان،
 پوزىدن: ۱ ← پوزش آوردن، ۲ ← زدودن،
 پوزىسىيون: ۱- بار، دۇخ، دەق، ۲- جىگەۋرىگە، ھەلومەرچ،
 پوزۇ: بنتاۋ، ساقەتە، قەدى دار،
 پوسان: ۱ ← پوسندە، ۲- خەرىكى پوزىن، خەرىكى گەنن،
 پوساندىن: ← پوسانيدن،
 پوسانيدن: ئەرەپۇزناي، پرتووكاندىن، پواندىن، پوساندىن، پوسان،
 پوونەي، پەرتاندىن، پەرتووكاندىن، داپزاندىن، داپزان، پزاندىن، پزان،
 سىسكردن، گەناندىن، گەنانن، ھەلساندىن،

پوست: ۱- پوست تخم مرغ: تويۇكل، تويۇك، قاپلىك، قەپلىك، ۲-
 پوست جانوران: ئافزار، ئەيار، ئەيارە، ئىيار، پۇس، پۇسە، پۇسى،
 پۇست (پۇست ئەكەنم)، پووس، پوويست، پىس، پىست، پىسە، چەرم،
 قەلىخ، قەلەخ، كاز، كاشوول، كورك، كوروك، كووز، كەفل، كەفل،
 كەول، كەول، گوپن، لۇنك، لۇنگ، ولىك، ۳- پوست سبىزگردو: رەزەلە،
 كەمكۆلەۋەز، ھۆلەۋەز، ۴- پوست ناباتات وميوەھا: ئەشكىلۇك (غەلە)،
 پۇس، پەلك، پىست، پىلك، تفر، تفر، تفر، تۇشل، تۇقر، تۇك، تۇكل،
 تووژگ، تووشگ، تووك، تووكول، تۇول (درخت)، توپخل، توپك،
 تويۇكل، توپن، تىشل، تىكول، شكوولك، شكەلووك، قاشوولك (درخت)،
 قالووشك (درخت)، قلاش، لىل (درخت)، ۵- كترمە: بزماتە،
 بزمارۇك، بزمەتە، پترۇ، پترۇخە، پترۇكە، پوولەكە، پوولەكە، پەترۇ،
 پەترۇخە، پەترۇك، پەترۇكە، پەچك، تۋا، تووژگ، تووشگ، تووكل،
 تۋا، توپ، توپخ، قاشگ، قرتماخە، قرتماغە، قرتماغى برىن، قەتماخە،
 قەتماغە، قەشاۋى، كەپرۇكە، كەپرە، كەلىك، كەلۇتە، كەمىل، كەمىلە،
 كەۋەرە، گەمرە، ۶- لاک سنگ پىشت: قاپلىكە كىسەل،
 - آب رقتن زىر پوست كسى: بوۋزانەۋە، داۋاي كزى برىك قەلەۋ
 بوونەۋە، گۇشت گرتنەۋە،
 - از پوست برآمدن: ئەۋە گەشىاي، ئەۋە گەشىەي، بەئاۋانگە پىشتن،
 بەئاۋاباۋاي، دەمبەپىكە نىنبوون، گەشانەۋە، گەشىنەۋە،
 - از پوست بذر آمدن با: ← (از پوست برآمدن با) ← پوست،
 - از پوست بدر رفتن: ← (پوست انداختن) ← پوست،
 - از پوست برآمدن با: راستورەۋان دەگەل دوان، پەپوراست دواندىن،
 شەرم لىنە كردن و قەسە خۇپۇتۇن،
 - از پوست در رفتن: ← (پوست انداختن) ← پوست،
 - از خوشحالى در پوست ننگىجىدن: لەخۇشيان لاق ۋە عەرزى
 نەكەۋتن، لەشايان پى ۋە حەرزى نەكەۋتن،
 - پوست آكن: پىستەخۇشكەر، وشك كەرەۋەي پىستى پەلەۋەر
 گىنەۋەر،
 - پوست آوردن: پىستەپىنانەۋە، پىستى تازەلەبرى يادار پروانەۋە،
 - پوست آھو: ۱- پىستى ئاسك، ۲- كاغەزى چاكارو لە پىستى ئاسك،
 پوست از سر كسى كندن: ۱ ← تىبە كردن، ۲ ← شكنجە دادن،
 - پوست افكندن: ← (پوست انداختن) ← پوست،
 - پوست انداختن: ۱- نەرە پروتياي، پۇس چوون، پۇس ھۇرئامەي،
 پىست خىستىن، پىست فرىدان، پىست ھەلخىستىن، توپخ فرىدان،
 توپخ ھاۋىشتىن، جفلىن، داپلۇسكان، داپلۇسكيان، داپنان، داپووتان،
 كاژخىستىن، كراژخىستىن، مەرتىن، ۲- بەتۋندى ئازاردان، بەتۋندى ئازار
 دىتن، زۇرئازاردىتن،
 - پوست انداختە از سوختگى: داپلۇخوا، داپلۇخيو،
 - پوست اندازى: پۇس دانەۋە، پۇس ۋستەي، توپخ فرىدان، كاژخىستىن،
 كەزفرىدان،
 - پوست باز كردن: ۱ ← پوست كندن: ۲- دەردى دل كردن، ۳-
 بەراشكاۋى قسە كردن،
 - پوست برآمدن: بەخۇداھاتن، گەشانەۋە، گەشە كردن،
 - پوست برآمدن از: بەخۇداھاتن، گەشانەۋە، گەشە كردن،
 - پوست بر آوردن: ۱ ← پوست كندن (۱)، ۲- بەتۋندى ئەشكەنجە
 دان، بەتۋندى ئازاردان، پۇست كەندىن (پۇست ئەكەنم)، تەمىكردن،
 كوشتن، كوشتەي،
 - پوست بر پوست: ۱- پىست لەسەر پىست، ۲ ← تەي،
 - پوست بر تن شكافتن: لەخەفە تا تەقىن، لەداخان شەق بردن،
 - پوست بىرون كردن: ۱ ← پوست انداختن، ۲ ← پوست كندن،
 - پوست پاره: كوتە پىست، لەتە پىست،
 - پوست پسته يى: لەرەنگى پىستى پستەي،
 - پوست پلنگ پوشيدن: دوژمنايەتى كردنى زۇر بەتۋندى،

- پوست پلنگی: پس پلپلی، پیسته پلنگی، پیست خالخالی، لهوینیه پیسته پلنگ،
- پوستپوش: ۱ ← عاشق، ۲ ← گدا،
- پوست پیازی: ← (پوست پیازی) ← پیازی،
- پوست پیراستن: ۱ ← دباغی کردن، ۲ ← شکنجه دادن،
- پوست پیرا: پیستخوشکه، چهرمخوشکه، دباغ چی، دباغ،
- پوست پیرای: پیستخوشکه، چهرمخوشکه، دباغ چی، دباغ،
- پوست تخت: پیستی دهباغراوی کولکن بۆ لهسهردانیشتن، فروه، لۆنگ، کهول، کهولئی پابهخ،
- پوست تخت افکندن: ۱- کهول پراخستن، لۆنگ پراخستن، ۲- ئه ره مریزا، دامه زران، دامه زریان، دامه زرین، مانه وه پوماوه کی زۆر، نیشته جیبون،
- پوست تخت انداختن: ← (پوست تخت افکندن) ← پوست،
- پوست تخته: ← (پوست تخت) ← پوست،
- پوست تر کاندن: زۆر قه له بوون، له پراقه له بوون،
- پوست ختنه گاه: پۆسخه نه نه گاه، پیستی سه ری کیر که له سونه ت کردندا دهیبرن، چوک، خرووسا، خرووسه، قلفه،
- پوست خربزه زیر پای کسی گذاشتن: بیلان گپران بۆ که سیک به پی هه لاکوتن و له خوبایی کردنی، ساون خستنه بهر پیی که سیکه وه (مواظب باش با این به قربان گفتنها پوست خربزه زیر پایت می گذارند - فدک)،
- پوست خرکن: ← پرطمع ← پر،
- پوست دادن: ۱- توخی ئیشک لیبونه وه، ۲- فریدانی توخیکی ناسک له پیستی له سه نه خۆشی، ۳- درددل کردن،
- پوستدار: به پیست، پیستدار،
- پوست دباغی شده: پیستی خاراو، چهرمخوشکریاگ، چهرمی خاراو، چهرمی خوشکراو، چهرمی دهباغ کراو، چهرمی له دهباغدراو، خۆشه، سهختیان، قایش، قایش، قایش،
- پوست دباغی نشده: پیستی له دهباغ نه دراو، پیستی خاو، پیستی نه خاراو، خافه،
- پوست دریدن کسیرا: به توندی باسی عهیبی که سیک کردن، پۆسکه نن، خراپه کونن، عهیبه تکریدن،
- پوست دیگر پوشیدن: جۆلانه وه به شتیوهیه کی دیکه، گوپینی پهوش،
- پوست ساغری: چهرمی ئهستوری له دهباغدراو، سهختیان، سهخه ری،
- پوست سوزانیدن: داپلۆخانندن، سووتانندی پیست،
- پوست عوض کردن: شتواز گوپین، گوپان،
- پوست فروش: پیستفروش، کهولفروش،
- پوست کردن: ۱ ← پوست کندن، ۲ ← پوست دریدن، ۳- محرم کردن: کردنه محرم، کردنه هاوده م،
- پوست کردن کتابی را: بهرگ تیگرتنی کتیب،
- پوست کرده: ← (پوست کنده) ← پوست،
- پوست کلفت: ۱- پیست ئهستور، تۆکل قایم، ۲- به سه بر، پۆس کولفت، پیس قهوی، قایم، له تهنگانان داخو پراگر، ۳- بههاسانی نه مر، گیان سهخت،
- پوستگن: ۱- کهولکه ره، کهولگیر، گوورین، ۲- کاکل، کاکله، ۳- نامرزی تویک لیگردنه وه، تۆکه وگیر، تویکلگر،
- پوست کندن: ← (پوست گرفتن) ← پوست،
- پوست گرفتن: ۱- ئاملکانن، ئه ره نیهی، ئه ره رووتنای، ئه ره مالای، پاخلیز کردن، پاک کردن، پۆس ئه وه گرتنه ی، پۆس ئه وه که نیا، پۆسکه نن، پۆس گرتنه وه، پۆسکه نن، پۆسکه نن، پۆسگرتنه وه، پۆسجوپیبه که نای، پۆسکه نن، پیست دامالین، پیست گرتنه وه،
- پیست لیگردنه وه، تۆکل گرتنه وه، تۆکل گرتن، جفلین، داپرووزقاندن، داپرووزقاندن، داپرووسقاندن، داپرووسقاندن، داپلۆسکاندن، داپنین، داپرووتانندن، دامالین، دامالانندن، رووتانندن، کلپتاندن، کلپتین، که فلانندن، که فلکرن، که لپتانندن، که وه نندن، که ولکردن، گرژانندن، گروون، گورژان، لووچکاندن، لیرین، لیلکردن، مه رتاندن، نه رتاندن، ۲- بی پیچوپه نا قسه کردن، راست وره وان کونن، په پوراست گونن، ۳- به په ندی سیا هه لپانن، به سه رچوون، به سه راهاتن، به سه ردا هاتن، به سه ره رویشتن، تانوت لیدان، تانه لیدان، چفاندن، چهرقین، سه ره نه نشتر کردن، سه ره نه نشکردن، سه رکۆنه کردن، سه ره نه ئامای، شیلان، شیلانندن، عهیبگرتن، عهیب لیگرتن، قه چفاندن، قسه پیوتن، کۆپان، کۆراندنه وه، کۆراندنه وه، گه مه پیگردن، لنج، لۆمه کردن، ۵ ← (در پوستین کسی افتادن) ← پوستین،
- پوست کسی را کندن: ۱ ← پوست کندن (۳) ← پوست، ۲ ← شکنجه دادن،
- پوست کنده: ۱- پاکراو، پاکراو، په لکو، تۆکل گراوه، تویکل لیگراوه وه، تیخول لیدارناو، تیکولکراوه، سی، سپیکراو، که لپتین، کهولکراو، وه بیایش، ۲- صریح: ئاشکرا، بی پیچوپه نا، بی به رده، پۆسکه نده، پۆسکه نه، راست وپاک، راست وره وان، پاشکاوو بی به رده، رووتوراس، په پاورپ، په پوراست،
- پوست کنده شدن: پیست لیگردنه وه، چه لپین، کهولکران، لووچکین،
- پوست گنده: دارن، رووته وه که ره، کهولکه ره،
- پوستگال: ← (پوست گاله) ← پوست،
- پوستگاله: بندووگ، به ر دوو، به ر دووگ، پۆست گال،
- پیستی بتمووی بن دووگه، تل، چه قه لاخ، خلینه، ره قیته، ره قیله، ره قیله، ره قین، ره قینه، فرنی، قرماغه، گنجی، گنجک،
- پوستگر: ← (پوست پیرا) ← پوست،
- پوست گردویی: به ره نگی وه ک پیستی کاردۆزه، تویکل گویزی، ره نگی وه ک پیستی گویزه ته ره، سه وزی تیکه له به زه ره دوپه رش، که مکۆلی،
- پوست گرفتن: ← (پوست کندن) ← پوست،
- پوست گیرنده: دارن، رووته وه که ره، کهولکه ره،
- پوست مار: ← پوسته مار،
- پوست واستخوان: ئیشکوپیت، ئیشکوپه ق، پۆس لکیاگ به پیشه وه، پیست وپیته، چو کلینه، دالگوشت، دووچکله دار، ره قوته ق، ره قوره وه، ره قوره وه، ره قوفیق، ره قو وشک، ره قه له، زۆر کز، زۆر لاواز، گه جه ره، له رولاواز، مه ره مووکه،
- پوست هندوانه زیر پای کسی گذاشتن: به فیل کاریک پی کردن، تووشی هه له کردن، له خسته بردن، هه لخلیسکاندن،
- در پوست خندیدن: به گالته پی پیکه نین،
- در پوست نگیجیدن: ۱- زۆر شادمان بوون، زۆر که یفساز بوون، ۲- ئه وه پی نه رمونیا بوون، زۆر زۆر میهره بان بوون،
- در پوست کسی افتادن: ← در پوستین کسی افتادن،
- در پوست کسی افتادن: پاشمله باسکردن، خراپه گونن، غه بیهت کردن،
- در پوست نگیجیدن: ۱- زۆر شاد بوون، ۲- زۆر نه رمو نیان بوون،
- دست وپای کسیرا توی پوست گردو گذاشتن: ته نگ پیته لچنین، جی پی ته نگ کردن، دهسته وه ستانکردن، مهیدان لی ته نگ کردنه وه،
- پوسته: ۱ ← پوست، ۲- قشر: په لک، پیلک، تفل، تفه، تۆ، تۆ، توا، تۆخ، توخل، تۆز، تۆژال، تۆفل، تۆکل، تولاش، تووژ، تووژگ، تووشک، توی، توخ، توپز، توپزال، توپزالک، توپشکانه، تویک، تویکل، ته به ق، ته به قه، تیخول، تیخولک، تیشل، تیکول، چین، خوز، شکولک، شکله لووک، شکله لووک، قابلوخ، قاپۆر، قاپیلک، قات (له قاتی که وای دا بوو)، قاشل، قاشوول، قالش، قاشک، قه پووشکه (گردو بیلوط)،

کردن، پاشمله خراو گوتن، پاشمله گوتن، پاشمله باسکردن، پشتی سهر وٽن، پوکردن، پوسکهنن، پياهه لٽو پٽندن، پياهه لٽدان، تۆمان لٽدان، تۆمانچ لٽدان، تۆمته لٽدان، چهفته کوردن، چهو دهه م کوردن، چٽير کرن (چٽيرى من دکه)، خۆبه سکردن، خوسپکردن، درؤ بؤ سازکردن، درؤ بؤه له به ستن، ده سه ژهن بؤ سازکردن، دهس هه له به س بؤ سازکردن، ده له سه بؤه له به ستن، ساخته کوردن، فر کوردن، قسه بؤ سازکردن، کورتوپستکردن، گاله گورت کوردن، له مهت کوردن، ناوبردن، نه گه کوردن، هه له به س بؤ سازکردن، هه له به سته بؤ سازکردن، هه له به سه بؤ سازکردن، هه له به سته بؤ سازکردن، پوسده: ← پوسيده،

پوسنده: نه وهى ده پزى، پزۆت، پزۆک، پزه لۆک، شياوى پزين، پوسه: ۱- نه وتۆتۆته نه کهى له شاننه کوردنده له ده وه رى، تواء، توئى، توئخ، قهه، ۲- پسي له کلکه ته شه زالى تيندراو، ۳- شور ه س، پوسه پوسه شدن: توئى توئبوون، توئى توئبوون،

پوسيد گى: ۱- بؤ کردن، بؤ که ردهى، بؤ گه نيوون، بؤ گه نيو بوون، بؤ نکردن، کوففک، کوففکبوون، گهن، گهنان، گهنين، ۲- پرتووکاوى، پچکاو، پرتووکاوى، پرتووکياگى، پردوو خيايى، پواوى، پورتکاوى، پۆزنکاوى، پۆسياگى، پۆسيوى، پۆلکين، پووچه لى (سقرز)، پويواوى، پووچپه لى، په تشاوى، په خشانى، په پرتووکاوى، په پزيوى، تیکچوويى، داپووکاوى، داپزواوى، داپزويى، دافه تاءوى، داوه شان، ده حکياوى، ده زيووى، پز، پزواوى، پزانه وه، پزياگى، پزيوى، فاسيدى، فساد، قه ماوى، کفکردوويى، کوففکى، که رخی، گهنى، له به ريه کچوويى، هه له وه ريو، هيشاوى،

پوسيدن: ۱- پۆمرده شدن، ۲- بؤ گه نيوون، بؤ گه نيو بوون، بؤنگرتن، کوففکبوون، گهنان، گهنين، ۳- شه ره پزايى، پرتووکان، پچکان، پرتووکان، پرتووکيان، پورتکان، پۆزنکان، پۆسيان، پۆسين، پووچه ل بوون (سقرز)، پويان، پووچپه ل بوون، په تشان، په خشان، په پرتووکان، په رتين، تیکچوون، تیکشيهى، داپووکان، داپزان، داپزانه وه، داپزين، دافه تان، دافه تانه وه، داقتان، داوه شان، ده حکيان، ده پزين، پز، پزان، پزانه وه، پزيان، پزين، پزايى، فاسيدبوون، فساد، قه مان، کفکردن، کوففک بوون، که رخبوون، گهنين، هه له بوون، هه لاهه لا بوون، هه له وه رين، هيشان،

پوسيده: ۱- شه پازى، شه رپزايى، شه رقه پ، بيزه وه، بيزار بيزار، پتورکاو، پرتووکاو، پرتووکياگ، پلپۆسه کى، پواو، پورتکاو، پويياگ، په تۆت، خرا، داپزواو، داپزيو، پزواو، پزهل، پزه لۆک، پزى، پزياگ، پزيو، پزايى، شيب، فرقات، فهرقوت، گه له ور، گنخاو، گهن، گهنه، گهنده ز، گهنياگ، گهنياگ، گهنياو، هه لار، هه لاهه لا، هه له وه ريو، هيمين، ۲- بؤيا، بؤگهن، بؤگه نيووگ، بؤگه نيو، بېگهن، خهنز، زنج، زهنخ، حه ف، کتکى، کوففک، کيفکى، گهندر، گهنده، گهنه، گهنى، گهنياو، گهنياگ، گهنياو، وړۆ، هه فنى،

پوسيده گشتن: ← پوسيدن، پوش: ۱- پۆش، پۆشه (مخمل پووش: مه خمه ر پۆش)، ده بهر، له بهر، ۲- به .. داپۆشراو، پۆشراويه ... (سفال پوش: گونجه پۆش، به گونجه داپۆشراو)، پۆش، ۳- پۆشته مه نى، پۆشن، پۆشه مه نى، جلک، ۴- چادر، خه رگا، ۵- به شيكى ناسک له شتتيگ، پاژ، پووش، چله کا،

- پوش به پالان كسى گذاشتن: جلکردن، پزندانان بؤ فريو دان، كرتۆش كردن بؤ فريودانى، پوشاك: بهرگ، بهرى، بهلگه، پۆشاك، پۆشته مه نى، پۆشن، پۆشه مه نى، پۆشن، پۆشه نى، پووشه ن، په لک، جل، جلک، جلوه بهرگ، جنك، جنگ، چهك، دۆن، ره قى، سيبال، كالا، كنج، كه لپه ل، كه لوه ل، گنج، لباس، ليباس، هنجگ، هه نچك،

- پوشاك تابستانى: جلکى هاوينه، هايفينه سه ر، پوشال: ۱- به لَم، پووپووش، پۆگال، پوار، پووش، پووشكا، پووشكه، پووشكهل و وشكهل، پووشوپه لاش، په ژهل، در کودال، دپوو، گه رش،

قه پيچك، قه پيلىك، قه فه ز، كاژ، كاژه، كاش، كۆل، كه واخه، كيلووده، لۆ، مه ره ق،

- پوسته به ستن: توئخ به ستنى به رين، - پوسته پوسته: توئخ توئخ، توئى توئى، - پوسته تخم پر نده: توئكى هيلكه، قاپيلىك، قاقل، قاوخ، قاوغ، هه قه، - پوسته توخالى: قاپلۆخ، قاپلۆپ، قاپيلىك، قپيلىك، قپيلىك، قه پيلىك، قه لپك (حبوبات و گردو و...)، كه واخه، مر دک، - پوسته درخت: په لك، پيلىكى دار، توئكل، توئكى دار، تيخوئلى دار، تيگول، قاشك، قاشت،

- پوسته زمين: چينى سه ره وهى زمين، - پوسته مار: تفره مار، تووكمار، توئزه مار، توئشك، توئشكانه، كارژى مار، كاژى مار، كراژ، كراسه مارانه، كراسى مار، كه وال، كيفه مار، كيفى مار،

- پوسته پوسته شدن: توئخ توئخ بوون، توئى توئى بوون، - پوسته كندن: ← (پوست كندن) ← پوست، پوستى: پۆسى، پيستی،

پوستين: ۱- پۆسيان، پۆستين، پۆسين، جلکى له پيست سازكراو، كه لپوس، كه لپووس، كه ول، كه ولپوس، ۲- پروپوشى له كه ولى تيسكن، عه باى له كه ول، ۳- پيستی كولكن بؤ راخستن، فره وه، كورك، كه فل، كه لپوس، كه ول، كه ولپوس، كه ولى تيسكن، - از بهر هه نه پوستين كندن: كارى بيكه لك كردن، كارى بيه ووده كردن،

- پوستين باژگونه كردن: ۱- ئاشكرا كردنى ده روون، ۲- ره فتار گوپين، ره وشت گوپين، ۳- به توندى بپياردان، لپيپراوانه بپياردان، - پوستين باشگونه كردن: ← (پوستين باژگونه كردن) ← پوستين، - پوستين برسر كسى زدن: ئازاردان، شه شكه نه چه كردن،

- پوستين بكن حرير بپوش: ← چرخ ريسك، - پوستين بگازردان: ۱- دانى كار به كه سهى شه هلى كاره كه نيه، كار به نه شياو ته سپاردن، ۲- باسى خراپه كردن، به تانى يه كيكدا به خراپ هاتنه خوار، پيا هه لٽو پٽندن، پيا هه لٽدان، پيدا هه لٽو پٽندن، خراپه گوتن، خراو گوتن، ددانى به خيتر پيدا نه هيتان، زمان ليكوتان، عه بيه لپيگرتن، عه بيه لٽه لٽدان، فر، فر پيدان، كه تره، هه جب، هه جو، - پوستين بگازر داشتن: ← (پوستين بگازردان) ← پوستين، - پوستين بگازر فرستادن: ← (پوستين بگازردان) ← پوستين، - پوستين به لاي اندر ماليدن: جلک قوراويكردن بؤ شكايهت، قور ده كه ول هه لسوون، كه ول قوراوى كردن، - پوستين بيد: ← پيتك،

- پوستين پيرا: ۱- پوستيندوز، ۲- ئازاردهر، شه ده به كر، ته ميكار، - پوستين پيراي: ۱- پوستيندوز، ۲- ئازاردهر، شه ده به كر، ته ميكار، - پوستين دريدن: ئى بن به پهى هيتانه سه ره به پهى، به ره له سه ر هه تيوان لادان، په رده لادان له سه ر نه هيتنى، پاژ دركاندن، - پوستين دوز: پوستين درو، فره وده روو، فره وده ساز، كه ولدروو، كه ولكر،

- پوستين زير انداز: لۆنگ، كه ولى پايه خ، - پوستين كردن كسى را: ئابرووبردن، پۆسكهنن، عه بيه كوتن، غه بيهت كردن، كردنه كه ول، - در پوستين خود اكنندن: قه ياس به نه فس كردن، - در پوستين خود دودن: قه ياس به نه فس كردن، - در پوستين كسى افتادن: ← (در پوستين كسى رفتن) ← پوستين، - در پوستين كسى رفتن: ئيفتير اپيكردن، ئيلافه پيكردن، بختيان پي كردن، بوختان پيكردن، پارسه نك خسته نه بال، پاشدوويى، پاشمله باس

وردەك، وردە لاسكى گيا، وشكە گيا، ھەلىز، ھەلسىس، ۲-
 پىرزە دارىيان گيا، پووشوپال، تۆلەشە، شتى سووك وپووك وەك
 وردە تەلەشى دارتاشى، ھەزگى،
 - پروپوشال: ئەوخرەتە وپىرتە باشخاوتىكردەنە وەپۆ فېرېدان لەمىرىشك
 جىادە كرىتەو،
 پووشالى: ۱- بېھىز، خۇرپانە گر، خۇنە گر، خۇنە گرتوو، سستە پەلە، سەقام
 نە گرتوو، شلوشە وپىق، شلوپىق، شلە پەتە، شلە واقە، فسینە، لاواز،
 لەپووش دروستكراو، لەرزۆك، نەپەلتىو، ۲- بىنەما، درۆینە، درۆيىن،
 درەوین، فروفيشالى، فەشە،
 پووشاندىن: ← پووشانىدىن،
 پووشانىدىن: ۱- پۇشان، پى دەبەر كىردن، پۇشستە كىردن،
 پى لەبەر كىردن، پى كىردنەبەر، پى كەردەبەنە (كەوش)، جلك
 دەبەر كەسىك كىردن، پۇشندىن، كىردنەبەر، ۲- پووشىدەداشتن، ۳-
 داپۇشان، گرتنەبەر، گرتنە بەرخۇ، وەبەرخۇگرتن (اين شىكەتلەپوونى
 سراسر جهان را مى پووشاند - فدك)، داگرتن (شىنابى دونىاي داگرت)،
 وەبىخۇدان، ۴- بان دان، بەسەرادان، بەسەرادان، پۇژنايرە، پۇشان،
 پىدادان، پىتوگرتن (پەردە پىتوگرتن)، تەفزاندىن، تەفزاندىن، تىگرتن،
 داپۇشاندىن، داشاردن،
 پووشپىر: وردە پەرو كۆلكى بن شاپەرى بآلندە، وردە تووك،
 پووشپىرك: وردە تووكان، ريشالى زۇربارىكى بن شاپەرى بآلندە،
 پووشت: ئەو دەسەرۆكە ناسكەى دەگىرفانە چووكە كەى لای چەپەى كۆتى
 دەتتىن، پووشىت، دەسەرۆك، دەسەرۆكە،
 پووشش: ۱- پووشت، ۲- پووشاك، ۳- پووشىدىن، ۴- ئەرەپۇژن،
 بەرگ، پۇشەن، پۇشەون، حىجاب، داپۇشەر، قلىف، ۵- بان، بەرى بان،
 ۶- ئەوئەى بانى لى چادەكەن، كەرسەتى بان ساز كىردن،
 - پووشش دادن: ۱- پووشانىدىن (۳۱)، ۲- تائىر كىردن، ۳-
 پىشتىبانى كىردن،
 - پووشش گىل: بەشى دەرەوئەى گول كە پەرچەم و مېوئە كەى
 دادەپۇشى،
 - تحت پووشش قرار دادن: گرتنەخۇ، گرتنەژىر كارتىكرىدىن، گرتنەو،
 وەبەرخۇدان،
 پووشك: پىشلە،
 پووشك: پۇشكە، پەرۆبە گوو، پەرۆى نەرمى ئاو مژ بۇ پىچانەوئەى
 گەلوقوونى مندالى چووك،
 پووش كىردن: ۱- كوشش كىردن، ۲- پس انداز كىردن،
 پووشندە: ۱- پووشنە، ۲- شتى پىداداننى، شتى داپۇشىن،
 پووشنە: ۱- جلك، لەش داپۇش، ۲- ئەرەپۇژن، داپۇشەر، پروپۇش،
 سەرپۇش،
 پووشنى: ← پووشىدىنى،
 پووشە: ۱- پەردە، ۲- بەرگى نۆشتە، پووشە، فايل، قەمزە، كاغەزدان،
 پووشىدگى: پۇژىبايى، پۇشراوى، پۇشياگى، داپۇشراوى،
 پووشىدىن: ۱- بياكرىدىن: پۇشان، پۇشەى، پۇشىن، دەپىكرىدىن، كىردنەپا،
 كىردنەپى، كەردەبەنەپا، لەپى كىردن، ۲- بىن كىردن: بەر كىردەى، پۇشان،
 پۇشەى، پۇشىن، جەوئىكەردەى، دېرەخو كىردن، دەبەر كىردن، كىردنەبەر،
 كەردەبەنەو، لىبەر كىردن، لىخۇ كىردن، لەخۇ كىردن، ۳-
 لەسەر كىردنى كلاًوو...، نانەسەر، ۴- پووشىدەداشتن،
 پووشىدىنى: پۇشاك، پۇشك، پۇشەن، پۇشەنى، شياوى پۇشىن،
 پووشىدە: ۱- دەبەر كىردن، پۇشراو، دەپى كىردن، لەبەر كىردن، لەپى كىردن، ۲
 - پىنھان (۱)، ۳- پىنھانى، ۴- بەبەر گەو، بەجلكەو، جلك لەبەردا، ۵-
 راز: ئەوئە شىاربا، بىنەردە، بەرپىپوار، بەرپىپوار، پىنى، پۇشراو، پۇشىدە،
 پەنام، پەنامەكى، پىنھان، پىپوار، چرۆنەك، حاشاردراو، حەشار دراو،
 خافى (خافى كىردن)، خۇشەشار داو، خۇداپۇشيو، خۇشەشارتوو،

خۇشەشارتى، خۇشەشاردوو، خۇشەشاردى، خۇگومكرىدگ، خۇگومكرىدوو،
 خۇوئەشاردوو، داپۇشراو، داپۇشياگ، داشارياگ، دىزەبەدەرخۇنە، راز،
 ژىرپەردە، ژىر پەردەخراو، ژىرەوكرىياگ، ستار، ستار كراو، ستار كراو، سىر،
 سەربەستراو، سەربەستە، سەربەسە، سەربۇش لەسەر، سوپ، شاراو،
 شاراو، شاردراو، شارياگەو، شلىماتك، شىزاو، شىزاو، شىزاو، قارى،
 شەسەھان، شەشارتوو، شەشارتى، شەشاردوو، شەشاردى، شەشارى،
 شەشرى، گومبىولەبەرچا، گومكرىدولەبەرچا، گوم لەبەر چا،
 مەحرەمانە، مەلامەت، ميانى، ناديار، نوخوم، نەپەندى، نەپەنى، نەدىار،
 نەدىارى، نەديو، نەپتى، نەپتىن، نەپتى، نىبار، وەشىزاو، ھەست پى
 نەكراو، يانى، ۶- بان لەسەر، سەربان بۇساز كراو، ۷- زەھمەت،
 داپۇشراو، ناپوون، ۸- بەجلكەو، لىياس لەبەردا، ۹-
 ژن و كىچى خۇداپۇش، ۱۰- شاراو، شاردراو، وەشىزاو،
 - پووشىدەبىن: باتىبىن، دەرووبىن، شاراو، وەشىزاو،
 - پووشىدەچىشم: ← ناپىنا،
 - پووشىدەچەر: ۱- مېھم، ۲- مخفى، ۳- مستور،
 - پووشىدەحال: ← مخفى،
 - پووشىدەحرف: راز، قەسى ناپوون، وشەى نەپتى،
 - پووشىدەداشتن: ئاشكرانە كىردن، ئەرەپۇژناى، ئەرەپۇژنەى،
 ئەرەپۇشاي، ئەوئە شىاربا، ئەوئە شەرداى، ئەوئە شەردەى، بەرپىپوار كىردن،
 بەرپىپوار كىردن، بەسەرادان، بەنەھىتى ھىشتەنەو، پۇژناى، پۇژنايرە،
 پۇژنايرە، پۇشان، پۇشان، پۇشىن، پۇشىنى سرونەھىتى خەلك، پۇشىنى
 نەپتىنى، پەردەپۇشى كىردن، پىساگرتن، پىداگرتن، تاقەت كىردن،
 تاقەت كەردەى، ترفاندىن، تەپسكردن، تەفزاندىن، تەلخە كىردن،
 جىيەجىكرىدىن، حاشاردان، حەشاردان، خىوەتكرىدىن، داپۇشان،
 داپۇشاندىن، داپۇشان، داپۇشتن، داپۇشىن، دىزەبەدەرخۇنە كىردن،
 راپاندىن، ژىرپەردەخىستىن، ژىرەوكرىدىن، ستار كىردن، ستار كىردن (خولايە
 سترمكە)، سور پۇشىن، سورداپۇشىن، سەربۇش لەسەردانان، سەرلە
 سەر دانان، شاپىنۇز كىردن، شاردنەو، شارىنەو، شىشكرىدىن، فەراكرىن،
 فەشارتن، فەشاردىن، فەشارن، فەشرى، فەشمەراندىن، فەشەھاندىن،
 فەشىرتىن، قايمكرىدىن، قايم كەردەى، قىراندن، قىراندن، كىساندىن،
 گرەوتش، گومكرىدىن لەبەرچاوان، گىبەرىش، گىبەرىياش، لىمتش،
 لەبەرچاوان ونگردن، لىئوئەشارتن، مەلخاندن، نىخافتن، نىخفتن،
 نىخوماندن، نوخوماندىن، نومتش، نەپاندىن، نەپەندىن، نە دركاندىن،
 وشارە، وەدايەنە، وەدەرنەخىستىن، وەدىارنەخىستىن، وەشارتن، وەشاردىن،
 وەشىردن، ھەشاردان، ھەلانين،
 - پووشىدەدل: دلگۆر، دلگۆر،
 - پووشىدەدلىق: دوو پروو، رىكار، زاھىرساز،
 - پووشىدەدندان: ۱- پىنەكەنىو، لىئوئەستوو، ۲- تارىك،
 - پووشىدەراز: رازنەدركاو، سورداپۇشراو، نەپتى نەدركاو،
 - پووشىدەرخ: ۱- پروو داپۇشراو، ۲- مستورە،
 - پووشىدەرو: ۱- پروو داپۇشراو، ۲- مستورە،
 - پووشىدەروى: ۱- پروو داپۇشراو، ۲- مستورە،
 - پووشىدەشدىن: ۱- پۇشرانى جلك، جلك دەبەر كىردن،
 لەبەر كىردن، ۲- پىنھان ماندىن،
 - پووشىدەكرىدىن: ۱- جلك كىردنەبەر، داگرتن، ۲- بىنەردەخىستىن،
 داپۇشىن، ۳- پىنھان كىردن،
 - پووشىدەگذاشتن: ئاشكرانە كىردن، بەشاراوىسى ھىشتەنەو،
 بەنەھىتى ھىشتەنەو، نەخستەنەبەرچاوان،
 - پووشىدەگرداندىن: ← (پووشىدە كىردن) ← پووشىدە،
 - پووشىدەگردانىدىن: ← (پووشىدە كىردن) ← پووشىدە،
 - پووشىدەگردىدىن: ← (پووشىدە شدىن) ← پووشىدە،
 - پووشىدەگىشتن: ← (پووشىدە شدىن) ← پووشىدە،

- پول نقد: پاره‌ی نه‌غد، پوولی نه‌غد، نه‌خد، نه‌غد، وشکه،
 - پول ویله: پاره، پوول، پوولوپاره، پوولوموول،
 - پول هوایی: پاره‌ی باهیتناو، پاره‌ی به‌خوړایی وه‌دهست که‌وتوو،
 - پولی: ئی بارو، به‌پاره، به‌پوول پاره‌یی، پوولی، په‌یوه‌ندی‌داه‌به‌پوول،
 - صورت‌یک‌پول‌سیاه‌پیدا‌کردن: به‌ته‌واوی بی‌نرخ بوون، نرخی‌خو
 له‌ده‌سدان، هر‌یوونه‌پوول‌یک‌په‌ش،
 پولاد: ۱- پولا، پولا، پیل، کاروک، ۲- شمشیر، شیر، ۳- گاسن، ۴-
 گورز،
 - پولاد‌بازو: باسک پولا‌یین، ده‌ستومه‌چه‌ک به‌هیز،
 - پولاد‌بست: به‌پولا‌به‌ستراو، به‌پولا‌قایم‌کراو،
 - پولاد‌پای: پی‌پولا‌یین، لاق‌به‌هیز،
 - پولاد‌پای: پی‌پولا‌یین، لاق‌به‌هیز،
 - پولاد‌پشت: پشت‌پولا‌یین، زور‌به‌تاقه‌ت،
 - پولاد‌پوش: ۱- زری‌پوش، زری‌له‌پولا‌له‌به‌ر، ۲- قوی،
 - پولاد‌پیکان: ۱- په‌یکانی‌پولا‌یین، ۲- تیری‌په‌یکان‌له‌پولا،
 - پولاد‌ترک: کلاوی پولا‌یین له‌سه،
 - پولاد‌تن: به‌خووه‌وبه‌هیز، له‌ش پولا‌یین، له‌شقایم،
 - پولاد‌چنگ: په‌نجه‌پولا‌یین، چنگ پولا‌یین،
 - پولاد‌خا: پال‌هوان، پولا‌خور، پولا‌کروژ، زور‌به‌هیز،
 - پولاد‌خای: پال‌هوان، پولا‌خور، پولا‌کروژ، زور‌به‌هیز،
 - پولاد‌درع: ۱- زری‌پوش، زری‌له‌پولا‌له‌به‌ر، ۲- قوی،
 - پولاد‌دست: په‌نجه‌پولا‌یین، ده‌ست پولا‌یین،
 - پولاد‌درگ: نه‌سپ‌به‌هیز، بی‌کسمی‌به‌کار،
 - پولاد‌دز: ۱- زری‌پوش، زری‌له‌پولا‌له‌به‌ر، ۲- قوی،
 - پولاد‌دسا: ۱- پولا‌ساو، ۲- زور‌سه‌خت، زور‌په‌ق، زور‌قایم،
 - پولاد‌دسای: ۱- پولا‌ساو، ۲- زور‌سه‌خت، زور‌په‌ق، زور‌قایم،
 - پولاد‌دساز: پیشه‌ی ساز‌کردنی پولا،
 - پولاد‌دسم: سم‌پولا‌یین،
 - پولاد‌دسنب: پولا‌کونکه‌ر،
 - پولاد‌دسنج: دلیر،
 - پولاد‌درگ: ۱- پولا‌ساز، ۲- آهنگر،
 - پولاد‌دم‌خلب: په‌نجه‌پولا‌یین، چنگ پولا‌یین،
 - پولاد‌دنه‌اد: زور‌به‌هیز،
 - پولاد‌ده: پولا‌یی، له‌جسنی‌پولا،
 - پولاد‌دهندی: شیری‌هیندی، شمشیری‌هیندی،
 - پولادی: ۱- پولا‌یی، پولا‌یین، له‌پولا، ۲- له‌په‌نگی‌پولا،
 - پولادین: ۱- پولا‌یی، پولا‌یین، له‌پولا، ۲- له‌په‌نگی‌پولا،
 پولو: پلو،
 پولک: ئویی، بریقه، پوولک، پوولک، پوولکه، پوولکه‌که، پوولکه‌که،
 پولپ: زیده‌گوشتی نیو لووت یا زیدان‌و...،
 پولپور: پلپور،
 پونز: پونیس، بزمار‌ی‌کورتی‌سه‌ر‌پان‌بؤ شتی ته‌نکی وه‌ک وینه‌و پلاستیک
 و ... له‌دیوار‌دان،
 پونگ: برچ، برش، برش، برشوو، برک، برگ، به‌لیخ، به‌لیخ، برگ،
 په‌ژمین، په‌ژمین، دوک، دووه‌ک، روو، سفی، کاپه‌ک، کرپک، کرپو،
 کفک، کوفک، کوفنگ، که‌پروکه، که‌په‌ک، که‌کیفه، که‌روال، که‌پول،
 که‌روو، که‌روو، که‌په، که‌په‌شین، که‌په‌کیفه، که‌په‌وول، که‌له‌کیف،
 کیفکوو، کیفکوبی، که‌پگ، گولیه، مرک، مروو،

پونگ‌برزدن: برشاو‌بوون، برشه‌ل‌تینان، برشوو هه‌ل‌تینان، که‌روو
 هه‌ل‌تینان،
 پونگ‌برزده: برشاوی، که‌روو‌گرتوو، که‌پوه‌هیتناو،
 پونه: بادام‌یر، بؤدینه، پنگ، پنگه، پونگ، پونگ، پوو، پوونگ، پوونه،
 پوینه، په‌نگه، پینه،
 - پونه‌وحشی: بر‌اپوونگه، پونگه‌کیوی، پوینه‌دوخه، پوینه‌ده‌یمی،
 پوینه‌زهره، خه‌رپونگ، خه‌رپونگه، زه‌پنگ، زه‌پنگ،
 پوه: پفا، حکه، حه‌ی|
 پوی: ۱- پویه (۲و)، ۲- پوینده،
 پویا: نه‌وه‌ی‌ده‌روا، بزوک، بزوز، بزؤو، پی‌وه‌ری‌پنگا، جوول‌هر، راگوزار،
 رؤو، ری‌وار، زک‌وزیو، غارده‌ر، کرژ،
 - اقتصاد‌پویا: نابویی‌روول‌ه‌گه‌شه‌ه‌ل‌دان،
 پویان: خه‌ریک‌پویشتن، خه‌ریک‌ه‌ل‌اتن، پاکه‌ر، په‌وان، غارده‌ر،
 له‌پویشتن‌دا، له‌ه‌ل‌اتن‌دا،
 پویان‌دن: ناژوتنی‌به‌کسم، لی‌خو‌پینی‌ولاخ،
 پویان‌یدن: ناژوتنی‌به‌کسم، لی‌خو‌پینی‌ولاخ،
 پوی‌پوی: به‌غاره‌غار، به‌ه‌ل‌ته‌ل‌ات،
 پویچه: عشقه،
 پویش: پوی‌وتک،
 پوینده: ۱- پویا، ۲- جستجوگر،
 پوی‌وتک: ۱- هاتو‌چؤ‌ی‌به‌په‌له، هه‌ل‌ته‌ل‌ات، هه‌له‌ولا، ۲-
 به‌دوادا‌گه‌پان، په‌یجوری، پید‌ا‌گه‌پی، گپ‌ریش، لی‌گه‌پان،
 پویه: ۱- دؤمانه، ره‌فتاری‌نه‌زور‌نه‌رم‌ونه‌زور‌توند، قورته، قه‌تره،
 گورگه‌لوقه، ۲- راکردن، ۳- پروسه، په‌وت،
 پوییدن: ۱- به‌قورته‌ره‌ت‌ره‌گورگه‌لوقه‌رؤیشتن، دؤمانه‌رؤیشتن، ۲
 - تقشیش‌کردن،
 په: نه، به، په‌کوو، ته‌ح، تیاح، حه‌ی (په‌این‌همه‌صبر‌کردیم، حالا
 می‌گوئی پول ندارم؟ - فدک)، حه‌ی‌ثافه‌ریم، فه‌ها، هه‌ی‌ثافه‌ریدم،
 هه‌ی‌ثافه‌رین،
 په: بهز، په‌و، دؤن،
 - په‌پهلود‌ر‌آمدن: قه‌له‌وبوون،
 په‌هان: پغاز،
 په‌په: به‌به،
 - با‌په‌خوردن: به‌ئیشتی‌اوه‌خوردن، زور‌به‌پین‌خو‌ش‌بو‌ونه‌وه‌خوردن،
 په‌پیا‌ز: اشکنه،
 په‌ر: به‌ر،
 په‌رو: پینه،
 په‌ره: پاسداری،
 په‌ره‌دار: پاسدار،
 په‌ریختن: پر‌هیختن،
 په‌ریز: پر‌هیز،
 په‌لو: ۱- ته‌یگه: برک، بنجغ، بنده‌ست، پالوو، پوته‌که، پوته‌گا،
 په‌ره‌که، ته‌ریزه، ته‌لوک، ته‌نگ، ته‌نگال، خافک، خالگه، خالی،
 خالیگه، خالیگه، خالیه، غالیگه، فەر، فلک، قورک، قورگ، قورماتبخ،
 قه‌برخه، قه‌برغه، قه‌برخه، قه‌ورخه، کاله‌که، کاول، کشته، کوته‌که‌له‌که،
 کورته‌که‌له‌که، که‌له‌که، که‌نشست، کیتله‌که، کیتله‌کن، گرچگ،
 گرچوو، گفک، گورچوو، لاپالو، لاپه‌راسوو، لاپیه‌نا، لات‌پراد، لات‌پراف،
 لات‌پریزه، لاخالیگه، لاقه‌برغه، لاکاول، نگس، نوق، نه‌وق، نه‌وک،

نېف تەنگ، ھالېگا، ھالېنگا، ھالېنگە، ھەلېگا، ھېت، ۲- شكم: ئۆچك،
 تل، زك، زگ، سك، گىيال، لمە، لەم، لەمە، نەرىمان (اورامى قديم)،
 ورك، ۳- ضلع: لا، ھەركام لەھىلە كانى دەورى پوو بەرىك، ۴- كنار:
 ئالى، باركالكىمن باتەيە، بال، بە (دەفتەرى مەن تۆيە)، پال، پالو،
 پالوو، ترەكش، تەك، تەنشت، تەنىشت، جەم، چەنۇ، چەنوو، چەنى،
 چەنات، دەف، زبا، سەر (بر دوومە تە سەر وە ستا)، عاست،
 كست (گل خوشبوتى در حمام روزى / رسيد از دست محبوبى بدستم //
 بدو گفتم كەمشكى يا عىبرى / كە ازبوى دلاويز تو مستم // بگفتا من
 گلى ناچيز بودم / وليكن مدتى باگل نشستم // كمال همنشين درمن
 اثر كرد / و گر نه من همان خاكم كە هستم - سعدى: گلىكى زور بونخوش
 رۆزىك لە گەرم او / بە دەستى خۆشەويستىك ھاتە دەستم //
 سەرسام پىرسىم ھە لەلەي يابەيىونى / كە تاوا بە بۆنى خۆشى تۆ مەستم //
 ولامى دامەو مەن ھەر گلىكم / بە لام بۆ ماو بەك گول ھاتە كستم //
 بوونى ھاونشېن بوو كارى تىكردم / دەنا من ھەر لۆچە خاكىكى بەستم-
 كاو، كى، كىلەك، لا، لاپال، لاتەك، لاتەنشت، لاتەنىشت، لارك،
 لال، لالى، لان، لانى، لاي، لاين، لبا، لبال، لجم، لنك،
 لەئالى، لەبا، لەبەنا، لەدەف، لەدەو، لەكن، لەلا، لەلای، لى ئانېن،
 مەز (مەز پەزىيە)، نزيك، نك، نەر، نەكس، نيزىك، ھاف، ھند، ھنداف،
 ھۆست، ھەت، ھەتە، ھەتەك، ھىم، يەشك،
 - از پهلوی خود خوردن: بەزىيانى خۆ كار كردن،
 - از پهلوی کسی کاری کردن: بە يارىدەي كەسىك ئەنجام دان،
 كردنى كارىك بە ھاو كارىي كەسىك،
 - بە پهلوی ناز خفتن: بە ئاسوودەيى خەوتن، باش بۆ چوونە سەر،
 باش بۆ گۆزەران، گۆزەرانى بە پەرحەتى،
 - پهلوا كندن: بوو ژانەو، چاخو بەيەي، چاقەو بوون، قەلەو بوون،
 گۆشتگرتن، گۆشتگرتهى،
 - پهلوا كنده: چاخ، چاق، قەلەو، گۆشتن،
 - پهلوی بر زمین نهادن: پالکەفتن، خەفتن، درێژبوون، پاكشان،
 كەلەكەو ھەرزى دان،
 - پهلوی بندي: ۱- باربوو، باربوو، يارمەتى، يارمەتيدانى بەمال، ۲-
 بارگە، باروبنە، بروبەندىل، بەن و بيسات، تۆشەيەكى سىووك،
 قەبالە تۆشە، كۆل،
 - پهلوی به پهلوی: پال بە پال، پالو ھەنترىنەنە، شان بە شان، لە پال بە كترىدا،
 لە ھەنايەك، ھاوپال،
 - پهلوی به پهلودان: پال دانە پال يەكەو، پشت دان بە پىشتى يەكەو،
 ھاو كارى و پالېشتى يەكتر كردن،
 - پهلوی پهلوی کردن: (پهلوی کردن) ← پهلوی،
 - پهلوی پهلوی کردن: پارێژ کردن، پارێژ كەردەي، پارێژ لىكردن،
 پىشت خالى كردن، خۆدزىنەو، خۆكيشانەو، خۆلى پاراستن،
 خۆلى لادان، دوورى لىكردن، فيزمالكى دان، فيسمالكى دان،
 كشانەو لە كارىك، لەژێردەر چوون، نەچوونە ژێر بار،
 - پهلوی خالی کردن: (پهلوی کردن) ← پهلوی،
 - پهلودان كسىرا: ۱- خێرىنگە ياندن، دەولەمەند كردنى كەسى، ۲-
 لى نيزىكبوونەو، ۳- خۆ لى دوور راگرتن، دوورى لىكردن،
 - پهلودار: ۱- قازانجگەيىن بۆژدەستانى خۆ، ۲- دەستە سەربازى
 پارێزەرى لای راستو چەپى لەشكر، ۳- تەوس، قەسەيە تويكلى،
 - پهلوداشتن: بەسوودبوون، خێرەبوون، قازانج گەياندن،
 - پهلودرد: برک، ژان و بىرك، نكس،
 - پهلودزدیدن: بەخشكە خۆلادان لەشتىك، خۆ لى دزىنەو، واخۆ
 لەشتىك لادان كە كەس پىنەزانى،
 - پهلودستی: ۱ ← (پهلوی) ← پهلوی،
 - پهلورسانیدن: ← زيان رسانيدن،
 - پهلوزبان: ۱- پەهلەوى زمان، ۲- زمانى پەهلەوى،

- پهلوزدن: بەرانبەرىكردن، شان لەشانى دان، كەلەكە لەكەلەكە دان،
 وەكوى ھاتنەو، وى داى پال، ھاو سەنگى كردن،
 - پهلوسائیدن: ← (پهلوزدن) ← پهلوی،
 - پهلوزن (پهلوسای): ركه بهر، ھاوسەنگ،
 - پهلوساییدن: ← (پهلوزدن) ← پهلوی،
 - پهلوسودن: ← (پهلوزدن) ← پهلوی،
 - پهلوكردن: پارێژ لىكردن، خۆدوور راگرتن، كەنارگرتن،
 - پهلوكردن خريزه: قاشقا شكردى كالهك، كووز كووز كردنى كالهك،
 - پهلوكۆ: زغخوار، سىخوار،
 - پهلوكاه: ۱- تەنىشت، كەنار، لا، ۲- لەتەنىشت، لەكەنارى، لەلای،
 ۳- بەشى تەخت كراوى تەنىشت جادە بۆ لادانى ماشىنان، پالگە،
 - پهلوكذار: كەلەكەپ، كەلەكە كوناو ديوكەر، گورچووپر،
 - پهلوكرفتن: كەنارگرتن، لەنگەرگرتن لەقەرغە دەريا، لەنگەر ھاويشتن،
 ھاتنى گەمى بۆقەرغ تاو،
 - پهلوكه: ← پهلوكاه،
 - پهلونشین: ھاو دەم، ھاو نشىن،
 - پهلونگەداشتن: ← (پهلوتهى کردن) ← پهلوی،
 - پهلونگەداشتن: ← (پهلوتهى کردن) ← پهلوی،
 - پهلونھادن: ۱- خوايىدن: پالکەفتن، تلووركەفتن، چاوچوونە خەو،
 خەفتن، خەو بردنەو، خەوتن، خەو لى كەوتن، دولوور، دولوورە،
 پازان، پازىن، پازان، پاكەوتن، سەرنانەو، قوون تللوور كردنەو
 (موھن ۱)، قوونەو تلوور كەوتن، كەوتن (سەگ، گورگ، كەر وىشكو
 پىوى)، نشتش، نغان، نشتىن، نوستن، وتش، وتەي، و سستەي، وەرەم
 ئەو بەردەي، وەرەم پۆرە كەوتەي، و پىتن، ھاون، ھەفتەن، ھەونا،
 ھەونەبەيش، ۲- دراز كشىدن: ئەرە ئۆيا، پال كەفتن، پالکەوتن،
 تخیل بوون، تلۆر، تلۆر بوونەو، تلۆر كەفتن، تلیر، خۆد رێژ كردن،
 خۆلەگەزدان، درێژبوون، درێژبەي، درێژكيشان، دلوور كەفتن، پارێن،
 پازان، راست پازان، پاكشان، پاكەتن، فەزلاندىن، فەكەتن، قنگەو تلۆر،
 قەلەزبان، كەوتە، گنج لەخۆپىن، گەلۆر كەوتن، لۆژان، وەر كەتن،
 وەر كەفتن، وەر كەوتن، ھەلازبان، ھەلازىن،
 - پهلوا و اگر رفتن از کسی: دوورى لىكردن، لى دوور كەوتنەو،
 - پهلوی چرب: بە ھەرى زۆر، قازانجى فرە،
 - پهلوی کسی راه رفتن: پىبە پىتى وى رۆيشتن، دەگەلى رۆيشتن،
 - پهلوی كسىرا خاریدن: زيان پىنگە ياندن، لى كەم كردنەو،
 - پهلوی: ۱- ئەو ھەي تەنىشتى، ئەو ھەي دەكەوتى تەنىشت ئەو ھەي دىكە، ئى
 تەنىشتە خۆ، ئى كەنە خۆ، بىندەستى، پال دەستى، كەنارى، لای دەسى، ۲-
 ئى بەردەست، بىندەست، پال دەست، پال دەسى، پالوو، پالو ھەكە،
 لای دەست، لەبەردەستان،
 - پهلوان: ۱- ئازا، بەجەرگ، پالوان، پالەفان، پالەفان، پەلەفان،
 پەلشان، پەلىوان، پەھلەوى، دەسكەلا، پەشىد، فیرس، قارەمان،
 كانبۆرە، كورد، كەللە، گورد، گەرناس، مەيداندار، ۲- بەخۆو، زەلام،
 ۳- بەتوندى و توورەيى قەسەكەر، ۴- كەسايەتتى سەرەكیى چىرۆك، ۵-
 زۆرانباز،
 - پهلوان افکن: پالەوان بەزىن، زۆر بەھىز،
 - پهلوان بچه: ۱- پالەوانزادە، ۲- زارۆكى پالەوان، مندالى بەھىز،
 - پهلوان پنبه: ۱- دەلى دومان، فسفسپالەوان، فسفوس پالەوان، ۲-
 زەلامى ترسەنۆك، زلى خوئىرى، قەبەيى بىغیرەت،
 - پهلوان پور: كوپە پالەوان،
 - پهلوانى: ۱- ئازاتى، ئازايەتى، ئازايى، بەجەرگى، پالوانى،
 پالەفانى، پالەوانى، پالەوانايەتى، پالەوانەتى، پەلشانى، دلاوهرى،
 دلئىرى، دەسكەلايى، پەشىدى، فیرسى، قارەمانى، گەرناسى،
 مەيداندارى، ۲- پەلەي پالەوانى، نازناوى پالەوانى، ۳- پالەوانى،

په پوهه نديدار به پالوان، ۴- شاره يي، ۵- زماني په هله وي، ۶- فيرده ووسی به فارسسي رهواني کوتووه، ۷- ئی پالوانه تي (داستانهای پهلوانی - فدک)، پالوانی، قاره مانی،
 - پهلوانی سخن: زماني په هله وي،
 - پهلوانی سرود: گورانی و سرودی به زماني په هله وي،
 - پهلوانی سماخ: گورانی و سرودی به زماني په هله وي،
 پهلومنش: پالوانه و هوش،
 پهلونژاد: پالوانه گز، له توره مهي پالوانان،
 پهلوی: ۱- قومتيکي ثاريايين که ته پرو عه رب پتيان ده لئين فهيلي، ۲
 ← پهلوانی، ۳ ← سلطنتی، ۴- زماني په هله وي،
 - پهلویچی: ئی په هله وي، په پوهه نديدار به په هله وي،
 - پهلوی کیش: ← زردشتی،
 پهمزک: ← سيخول،
 پهن: پهن، په پينه، په بين، پين، تهرس، تهرسه قول، سنير، سه نير،
 سه رين، سه رو، سه رو قول، قهسته قول، که رسل، گوهور،
 - پهن بارش نميکنند: ثابرو و ئيحتوباري نيه، بئيرخه، په نيشی
 لي بارناکه، چلميشی پي ناساون، سووکه، هيچه،
 - پهن بازدن: بيکار گه پان، پاله په بين دان، خو پري خو پري گه پان،
 قاز له وه پان دن، ويئل گه پان،
 - پهن پاميزند: بيکار و بار ده سوو پرته وه، خو پري خو پري ده خوليتته وه،
 - پهن غلتانک: ← سرگين غلتان،
 پهن: ۱- ئاواله، ئاوان، ئاوه لا، ئاوه له، بهربلاو، بهرفره، بهرفره،
 بهرگوشاد، بهرين، بههر، بههم، بيميز، پان، پانوبه رين، پانو پور، په حن،
 په رو، په ره گرتووه، پهن، پين، پيه، ته پياس، ته زي، خنوسي، داگر،
 داهور، ده لب، ده لپ، ده لپو دوپ، دلپ، راخراو، راهي، ره ننده،
 په هنده، په هنده، زپ، زرت، شل، فت، فرت، فراز، فراوان، فره وان،
 فره، فش، قلت، فتل، فرت، قل، کشن، گوشاد، گوشاده، لومگ،
 لئلات، مهبه ه، وراق (لباس و گونی و...)، وله، هره ه، هره، هه راو،
 هيراو، ۲- گسترده: نه ره که وته، باز، بلاو، پان، پانکراوه وه، داخراو،
 داخرياگ، راخراو، واز، والا، ۳- مسطح: پان، تهخت، تهراز، ريک،
 ليک، لئلات، ۴- شیری مہمک بزووتن، شیری مہمک جمين،
 - پهننا: ۱- بهر، پانا، پانايی، بهرينايی، پهحنایي، په نايی، پينايی،
 شيبانه، وهر، ۲- بهراوی، بهرينی، پانی، په هنی، پيني، فره هی،
 ههراوی، ههرايی،
 - پهناب: پاناو، پاناوکه، گم، گول، گوم، گوماو، گوماخ،
 - پهناپشت: پشتيان،
 - پهنادار: ← پهن (۱)،
 - پهناکردن: ۱ ← زيرو زير کردن، ۲ ← هموار کردن،
 - پهن اندام: پانو پور، تيکسرماو، چوارشانه،
 - پهناور: بهربلاو، بهربه رين، بهرفراوان، بهرفره، بهرفره وان، بهرين،
 پان، پانوبه رين، گوشاد، وهريان،
 - پهناورشدن: بهربلاو بوونه وه، بهربه رين بوونه وه، بهرفره بوونه وه،
 بهرينبوونه وه، پانبوونه وه، گوشادبوونه وه،
 - پهناورکردن: بهربلاو کردن، بهربه رين کردن، بهرفره کردن وه،
 بهرينکردن وه، پانکردن وه، گوشادکردن وه،
 - پهناورگرداندن: ← (پهناور کردن) ← پهن،
 - پهناورگردانیدن: ← (پهناور کردن) ← پهن،
 - پهناورگردیدن: ← (پهناورشدن) ← پهن،
 - پهناورگشتن: ← (پهناورشدن) ← پهن،
 - پهناور(شدن/گردیدن):
 - پهنآوری: بهربه رينی، بهرينی، پانی، پانوبه رینی،
 - پهنای گزیدان: ← (پهن کردن) ← پهن،
 - پهن گردانیدن: ← (پهن کردن) ← پهن،
 - پهن گردیدن: ← (پهن شدن) ← پهن،
 - پهن گشتن: ← (پهن شدن) ← پهن،
 - پهن گوش: گوپان، گوپگه وره،
 - پهن گوش گشادن: بهوردی گوئی پاداشتن،

پهنای چیز یا به کسی نمودن: گه وره یی شتیک نواندن،
 پهنای عمر: ئاوبرهال، ئاپور هال، بزیو، بزیو، بهختیو بوون،
 بهر پچوون، ده بر، ژوار، گوزهران،
 - پهنایی: بهر، بهرينايی، پانايی،
 - پهن بازو: باسک پان، باسک به هیز،
 - پهن بر: نه نندام به رين، پانو پور، تيکسرماو، چوارشانه،
 - پهن برگ: گه لاپان،
 - پهن بودن: ۱- بازبوون، بلاو بوون، پانبوون، پان کرانه وه، داخراو،
 داخريان، راخراو، وازبوون، والا بوون، ۲- ئاواله بوون، ئاوانبوون،
 ئاوه لا بوون، ئاوه له بوون، بهربلاو بوون، بهرفره بوون، بهرفره بوون،
 بهرگوشادبوون، بهرينبوون، بههريوون، بهمبوون، بيميزبوون، پانبوون،
 پهحنبوون، په هنبوون، پينبوون، پهنبوون، ته پياسبوون، داهوربوون،
 شلبوون، فراوانبوون، فره وانبوون، فره بوون، فشبوون، گوشادبوون،
 گوشادبوون، لومگ بوون، لئلاتبوون، مهبه ه بوون، وراقبوون (لباس و
 گونی و...)، وله بوون، هره بوون، ههراو بوون، هيراو بوون،
 - پهن بیینی: دمپان، دمفلج، که پوپان، لووتيان،
 - پهن پای: پتيان، لاق پان،
 - پهن پای: پتيان، لاق پان،
 - پهن پشت: پشت پان،
 - پهن پیشانی: ناوچاوان پان، نيوچاوان پان،
 - پهن تن: نه نندام به رين، پانو پور، تيکسرماو، چوارشانه،
 - پهن جای: زه مینی پان و به رين، شوپتی پان و به رين،
 - پهن چشم: ← پرو،
 - پهنخانه: ← کندوی زنبور عسل،
 - پهن دوش: چوارشانه، شان پان، نيوشان پان،
 - پهن رخسار: دهمچاوپان، روخسار پان،
 - پهن ریش: ردين پان، ردين پان، ريش پان،
 - پهن ساختن: ← پهن کردن،
 - پهن سر: سهريان،
 - پهن سينه: سنگ پان، سينگ پان،
 - پهن شانه: ← پهن دوش،
 - پهن شدن: ۱- پانکرانه وه، داخراو، داخريان، راخراو، رامدين، ۲-
 بهرينبوونه وه، گوشادبوونه وه، ۳- به بونه یی ته نيه لی هميشه دانيشتن،
 پانبوونه وه، پانه و بوون، قوون پانکردن وه، قوون به حه ر زیدادان، ۴-
 بلاو بوونه وه، بهربلاو بوونه وه، بهربه رين بوونه وه، پانبوونه وه، پانه و بوون،
 فره وانبوونه وه، گوشادبوونه وه، وه لاوه بيهی، ههراو بوونه وه،
 - پهن کردن: ۱- نه ره و سه یی، نه ره کيشی، پانکردن وه له سه رزه وی،
 ته پساندن، داخستن، داکيشان، راخستن، رادان، رام داندن،
 رامه زانندن، راييخستن، فه کشانندن، فه کشکانندن، فه لشانندن، ۲
 ياوته يره، بلاو کردن وه، بهزه ویدادان، بهزه ویا کوتانن، بهزه وی یادان،
 به لاو کردن وه، بیا وه شه ره، پانکردن وه، ۳- بهرينکردن، بهرينکردن وه،
 پانکردن، پانکردن وه، پانه و کردن، فره وان کردن وه، گوشاد کردن، گوشاد
 کردن وه، ۴- تهخت کردن، ريک کردن، ليک کردن، ميزان که رده یی، ۵-
 له برتاو پان کردن وه بوشیکبوونه وه، هوشه نهي، هورسه یی، هورسه یی،
 هه لختن،
 - پهن گرداندن: ← (پهن کردن) ← پهن،
 - پهن گردانیدن: ← (پهن کردن) ← پهن،
 - پهن گردیدن: ← (پهن شدن) ← پهن،
 - پهن گشتن: ← (پهن شدن) ← پهن،
 - پهن گوش: گوپان، گوپگه وره،
 - پهن گوش گشادن: بهوردی گوئی پاداشتن،

به پیداد چیدیم ئاواره مه که / وەرگره پاره له باتی و جهرگی من پاره مه که - کاوه، له جیاتی،
 - پی آمد: - پیامد،
 - پی آورد: به دوایدا، جهدمای، دماوه، دوا به دوای، له پاش، له دوای،
 - پی آوردن: - تاب آوردن،
 - پی آهو: داری په لک، گوێزه رهش،
 - پی آیند: - بر آیند،
 - پی استوار: ماسوولکه یی به هیز، لاق به هیز،
 - پی افزود: په یوه ست، هاو پیچ، - ضمیمه،
 - پی افشردن: پیچه قانندن، پی داگرتن، خوڤاگری،
 - پی افکن: ١ - بنیانگذار، ٢ - بنیانکن،
 - پی افکندن: - (پی انداختن) - پی،
 - پی انداختن: ١- آ: ئه ره مه زنا، به ده پینان، دامه زرانندن، ده سپیکردن، ده ستپیکردن، سه ره تا دا پشتن، دامه زرانندن، سه ره تادانان،
 ٢- ئه نه ئاوه رده ی، بوون به هۆ، داهیتان، ٣- دانانی خانوو، دروستکردنی خانوو به ره، سازکردنی بینا، هه ستاندنی ساختومان، ٤- بنیاد نهان (سخن و بزم ...): ئه ره مه زنا، ئه ره نیای، دامه زرانندن، دانان، دانیان، دانین، ٥ - (پیریزی) - پی،
 - پی اندر افکندن: - پی افکندن (١) - پی،
 - پی اندر پی: - پیایی،
 - پی بر پی: پابه پای، پی به پی،
 - پی بر پی کسی راه رفتن: پابه پای که سیکه پویشتن، پی به پی که سیکه چوون،
 - پی برداشتن: به دوادا پویشتن، شوینکه وتن، شوین هه لگرتن، نانه شوین، وه دواکه وتن،
 - پی بردن: ئافسین، ئاگادار بوون، ئاگادار بوونهوه، ئاگادار کران، ئاگادار کرانهوه، ئاگه دار بوون، ئاوازن، ئاویان، ئاویان، ئه ژنه ویه ی، ئه نه ییوای، ئه له بوون، به خه بهر بوونهوه، به ربای گوئی که وتن، بهر خواردن، به گوئی گه یشتن، به گوئی گه یشتنهوه، بیستن، په یبردن، په ی پی بردن، پیرا گه یشتن، پیژانین، تیگه یشتن، تیگه یشتن، تیگه یین، تیگه یین، حال بوون، خه بهر دار بوون، خه بهر دار بوونهوه، خه بهر دار بوون، خه وه ردار بوونهوه، پئی به دئیی کردن، پئی تیبردن، زانای، زانن، زانه ییش، زانیا ییش، زانین، زمراندن، ژنه فتن، ژنه وتن، ژنه وته ی، سۆزه کردن، سۆسه کردن، سه حکرن، سه ره به راده ی، سه ره به رئاوردی، سه ره به رشیه ی، سه ره به رکه رده ی، سه ره ده رچوون، سه ره ده ره یینان، سه ره ده ره یینان، سه ره لینه رچوون، سه ره لینه رکه ردن، سه ره ده رکه ردن (له مکاره سه ره ده رتا که م)، سه ره ده روو کردن، سه ره ده رده رکه ردن، سه ره نده رکه ردن، سه ره نده رکه ردن، سه نه وتن، فاماندن، فامکردن، فامین، فه همکردن، فه دیتن، که وتنه دۆن، گومان بردن، گومان به رده ی، گوهل بوون، مسایش، مسایه، وادار بوونهوه، وادار کران،
 - پی برکشیده: پی ده رکشیراو، لاق ده ره یندراو،
 - پی بر گسلیدن: پی ئی برینه وه، ته رخی هاتو چۆ کردن، پویشتن له شوینیک و نه هاتنه وه،
 - پی بریدن: برینی پاشووی به کسم، برینی ده ماری پانیه ی به کسم تا له پی بکه وئ، پاکردن، پی برین، په یکردن،
 - پی بریدن از جائی: - (پی بر گسلیدن) - پی،
 - پی بستن: ١- به ستنی ده ماره هه ست، ٢ - بنانهادن،
 - پی بند: ١- به ننای شاره زا له قایم کردنه وه ی بنی دیواری شکاوو له رووخان نیزیک، ٢ - پابند (١)،
 - پی بندی: قایم کردنه وه ی بنی دیواری شکاوو له رووخان نیزیک،
 - پی بیرون بردن: - (پی بردن) - پی،

- پهن محاسن: - (پهن ریش) - پهن،
 - پهن نمودن: - (پهن کردن) - پهن،
 - پهن و آشدن: بلا بوونه وه،
 پهنانه: - بوزینه،
 پهنند: ته له، داوی ئاسک پیگرتنی،
 پهنک: به شی پانی گه لا، پانایی گه لا،
 پهنور: ١ - حنظل، ٢ - خرزهره،
 پهنه: ١- پهن (٥)، ٢- خولخوله، خولخولکه، خولوو، زۆبه، فز، که رخول، که رسۆنه، که رسه پ، گلگله، گه پ، گه پک، گیزگیزه، ماخولان، مزراخ، مزراق، مزرق، مزریخ، مه زرنخ، مه زرق، نعوری، هۆل، ٣- فیز، قات، قاده، کاد، گۆره بان، مه یان، مه یدان، ٤- به ربلاوی، به ربینی، پانی، گوشادی، هه راوی، ٥- پانتایی، پرووهر،
 - پهنه باختن: کایه کردن به خولخوله،
 - پهنه بندی: ناوچه بندی، ناوچه پژی، دابه شکردنی سه رزه مینیک به جه ند ناوچه، هه ریمبه ندی،
 - پهنه ناوایی: پنه، پئی، خانک، خانک، خوانه، ده ر خوانک، ره پکه، فه رشه، لاجینه،
 پهنیدن: - پهن کردن،
 پهی: ١ - حنظل، ٢ - خرزهره،
 پهین: - پهن،
 پهین: پیوای، دۆنای، له پیو، له دۆن،
 پی (پی): به دوای، به شین، شوئو، شوینی،
 پی (پی): ١- بناخه، بناغه، بنچینه، بنه رت، بنه ما، ٢- به قه را درژیایی پیه ک، پی، ٣- پا، پی، لاق، ٤- پایه، پیچک، ٥- تاب، تابشت، ناقهت، خۆراگری، ٦- پشت، دوا، ٧- ٥: پاچی، پی جئی، جئی، چالپا (برای چاروا)، شو، شوپ، شوپ، شوون، شووین، شووین، شوین، شوین، شوین پی، ٨- په ی، ره گیکی ره ق و زئی ئاسایه له پاش پانیه دا، چه ق، ٩- پیژ، کیش، ١٠- شالوده: بناخه، بناغه، تین، خفنده کی بناخه ی خانوو، خیم، رستی، ریشه په گ، سفنک، سوکین، شه نگسته، شیشک، قانگه، کوروک، کوک، هیم، هیم، ١١- تاو، جار، جهل، چاخ، چهل، چه له، چین، حل، دان، ده حفه، ده حه، ده فحه، ده م، راه سه ر، که رت، که ش، گا، گل، گلانگ، گلونگ، گه، گه لانکه، محله، مه رته به، مه رت، نۆبه، نۆره، واره، هه ل، هه و، هه وه، هه یتی، ١٢- عصب: ده ماره هه ست، که زیک،
 - از پی: - از پس،
 - از پی: به دوای، به دوایدا، له دوای، له دوو، وه شوین، وه شوین،
 - از پی... افتادن: به دوای... دابوون (گله از زاهد بدخونکنم رسم این است / که چون صبحی بردم از پیش آیدشامی - حافظ - فم: گله یی له زاهدی به دخو ناکم داب هه روایه / هه ره به پانیه کی داد پتن شه ویکی به دوادایه - کاوه، به دوای... داهاتن، پاش... هاتن، پاشی... هاتن، دوی... هاتن، له دوای... هاتن،
 - از پی... شتافتن: به په له وه دوای... که وتن، به دوای... دا پاکردن، به دوای... داهه لاتن، له دوای... پاکردن، له دوای... هه لاتن،
 - اندر پی: - (از پی) - پی،
 - بر پی: - (از پی) - پی،
 - بر پی کسی رفتن: به دوای که سیکدا پویشتن، په پره وی له که سیکه کردن، وه دوای که سیکه که وتن،
 - به پی: - از پی،
 - پی: ١- به دوای، پاش، دوی، له دوای، وه شوون، وه شوین، ٢- بۆ، له بهر، ٣- به چگی، له باتی (مکن ای دوست ز جور این دلم آواره مکن / جان پی پاره بگیرو جگرم پاره مکن - مولوی - فم: پیوای چابه

ته په دوانان، ته په دوونان، ته په دوونيان، ته ک که و تن، جه نيقان دن، دان په، دانه په، دوا که و تن، دهر په ران دن، دهر چه ران دن، دهر ک ردن، رامالان، رامالای، رامالین، رانان، راونان، راونیان، راونیای، راوله دوونان، رفان دن، رفانلیان، رفانسان، رفیکه و تن، رفیتان، رفان دن، رفتنای، رفمانن، رفوان دنه وه، رفوانن، رفوانه وه، رفیکه و تن، سه رده دوونان، شکان دن، شکست پیدان، شکان دن له شه، رفیکانن، شکان دن، شکینان، شکینان، شوونا رووین، شوونان، فته رووسکان دن، فته ترسکان دن، که و تنه سهر، که و تنه شوین، ناچار به له اتن ک ردن، نانه شوین، نیانه شوین، واره مهنه، وه دوا که و تن، وه دوو که و تن، وه شوینکه و تن، هژر په ی، هه لپین، هه لپینان، هه لپینان،

- پی کسی آمدن: ۱- به دوا که سیکا هاتن، وه دوا که سیک که و تن، ۲- له دوا که سیک هاتن، هاتنه شوین که سئ،

- پی کسی افتادن: ۱- به دوا که سیکا چوون، که و تنه شوین که سیک، له دوا که سیک چوون، وه دوا که سیک که و تن، ۲- په پره وی له که سیک ک ردن، که و تنه شوین که سیک، وه دوا که سیک که و تن،

- پی کسیر اشمر دن: چاوه دپری له سهر ک ردن، خستنه ژر چاوه دپری،

- پی کسیرا گرفتن: پی ک ردن (۴) پی،

- پی کسیرا گم ک ردن: شوپی که سیک و نکر دن، شوین پی که سیک و نکر دن،

- پی کسی رانهفتن: شوپی که سیک سرینه وه، شوین پی که سیک شاردنه وه،

- پی کسی رفتن: ۱- به دوا دا چوون، به دوا دا رویشتن، به دوا که سیک دا چوون، چوونه دووی که سیک، چوونه شوین که سیک، له دوا که سیک چوون، له دوو چوون، وه دوا که سیک که و تن، ۲- به پیکردنی که سیک،

- پی کسی فرستان دن: به دوا که سیکا نار دن، له دوا که سیک نار دن، وه دوا که سیکا نار دن،

- پی کندن: بناغه هه لقه نندن، بناغه هه لقه نندن، بنه رت دانه وه، په دی دانه وه، په دی لده نده وه، په دی هه لکه نندن، تین هه لقه نندن، خم هه لقه نندن، خنده ک هه لقه نندن، خیم هه لقه نندن، رستی هه لقه نندن، سفنک هه لقه نندن، سوکین هه لقه نندن، شیشک هه لقه نندن، قانگه هه لقه نندن، کوپوک هه لقه نندن، کوکه هه لقه نندن، هیم هه لقه نندن، هیم هه لقه نندن،

- پی کوب: پی جوست (۳)،

- پی کور ک ردن: جیبی سرینه وه، شوون گوم ک ردن، شوپ و ندا ک ردن، شوونگوم کئی، شوونگوم کئی، شوون و نکئی، شوین سرینه وه، شوین و نکر دن، شوونگوم کئی، شوون و نکه، شوون و نکئی، شوون و ونئی، شوون خو له به بنبر دن، هه زاره ک ردنی نجیر، یافت برین،

- پی گذار: ۱- پایه گذار، ۲- هه نگاونه ر، ۳- راره، ریاز، ریواز، شوون پی پیدان تیپه رین، شوون پی پیدان رویشتن، گوزه رگا،

- پی گز: پی روی،

- پیگرد: پی و هوش،

- پیگردی: پی و هوش،

- پی گرفتن: ۱- دنبال ک ردن، ۲- رد پای برداشتن،

- پی گرگ دیدن: پی روی ک ردن پی،

- پی گسلیدن: پی لیکیشانه وه، ترخی هاتو چو ک ردن،

- پی گم: پیسه و شوین، شوینه ون، گومبووگ،

- پی گسیختن: پی (پی گسلیدن) پی،

- پی گم ک ردن: ۱- پی کور ک ردن، ۲- به هه له بردن، فریودان، ۳- نه دوزینه وه شوین پی که سیک،

- پی گیر: ۱- پافشار ک پا، ۲- پی (پی زن) پی، ۳- به رده و ام، بیترانه وه، بیپسانه وه،

- پی گیری: ۱- پافشاری ک پا، ۲- پی (پی زنی) پی، ۳- به رده و امی، نه برانه وه، نه پسانه وه،

- پی گیری ک ردن کاری: به دوا ی نه نجام درانی کار یکدا چوون، له نه نجام درانی کار یک پرسینه وه،

- پی ماچان: پی ماچ ک ردن، لاق ماچ ک ردن،

- پی نوشت: ۱- ژیر نووسی نامه، فرمانی نووسراو له ژیر نامه دا، ۲- به دوا دا نووسراو، دوانووس، بابه تی زیاد کراو به وتار یا ناملیکه یاکتیپی له پیشدا نووسراو، ۳- نامه ی نووسراو به دوا ی نامه په کدا،

- پی نهادن: ۱- (پیری) پی، ۲- (پانهان) پی،

- پی وپاچین: پی (۱)،

- پی وپاچین در رفته: رووخه ک، رووخه له ک، سست و له رزوک، له رووخان نیزیک، ناقیم،

- پی وپاد رست: بناغه قایم، بناغه قایم، بنه رت قایم،

- پی وپخش: پی (۴)،

- پی وتاو: پی وپاچین،

- پی هم: پی (پایی) پی،

- در پی: پی (از پی) پی،

پیا: ۱- پیای ته و او (او حال خود پیایی است: نه وئیتستا پیایکی ته و او)، ۲- ارجمند، ۳- معتبر (برای خود پیایی شد: بوخوی بووه پیاویک)،

پیا ب: پیایب،

پیایی: بشتر پشتر، به دوا ی په کدا، به دوا ی په کدا، به دووی په کدا، به رده و ام، به رودا، به شوین په کدا، بیترانه وه، بیپسانه وه، بیپراوه ستان، بیوچان، بیوه ستان، په سایه س، په سایه سا، په سایه س، په ستا په ستا، په یاپه ی، په یاپه ی تا، په یده په ی، پیده، تم وتم، دما په ی دما، خیرا خیرا، دوا به دوا، دوا به دوا ی په ک، دویک دویک، دهم له سه ر قنگ، شوون هه نتر نیه ره، گورای گور، گهنم گردی، لدویف تیک، له په سا، له به ستا، له دوا ی په کدا، له دووی په ک، له سه ر په ک، لیکدا لیکدا، له سه ر په ک، وهر دما، هه ی تا هه ی تا، یودما ویو پی، په ک له دوا ی په ک،

- پیایی آمدن حشرات: خیره ره ک ردن، ریچکه به ستن، ریچکه ک ردن، کرووژه ک،

پیادگی: پیاده یی، پیچه وانه ی سوار ی،

پیاده: ۱- به پی یان، پایاگ، پاکور، په یا، پیاده، په یار، پیاده، پیرو، پیرو، سه لته، سه واده، نانا، وه ری، ۲- پیاده ی شه تره نچ و دامه، داش، ۳- نه و به شه له سیا که له شه رو... دا به پی یان ده چنه پیش (پیاده نظام)، ۴- بیسواد، ۵- گه وه ری ده هیج شتیک نه گیرا، ۶- کللویه که نه توانی زور بر ری، ۷- داری به ره سن کورت که زور بلندنان، ۸- فراش،

- پیاده بودن: ۱- به پی یان بوون، پیاده بوون، ۲- به پی رو پیو بوون، بیده سه ته لاتی بوون، ده سخالی بوون، ۳- به رت بوون، ناشی بوون، هچ پیته بوون، هچ له بارانده بوون، هچ له بارانه بوون،

- پیاده دزد: دزی به پی یان، دزیکه به سوار ی نه چیته دزی،

- پیاده رفتن: به پی یان رویشتن، په یاداری، په یامه شین، پیاده رویشتن، پیاده رو پی، پیاده ک ردن، پیاده یی، پیاسه،

پیاده رو: ۱- پیاده پاه پیاده رو، پیاده ری، په سیف، شقاری، شوسته، نانا، نه تک، ۲- پیاده (۱)،

- پیاده روی: پیاده رفتن پی،

پیاده شدن: ۱- ناماینه وار، نه ره وه سه ی، پیابوون، دابه زین، دا خوازتن، داخو ازین، داخو استن، داخو زان، داخو زین، داخو ستن، داو زان، داو زین، داو هزان، داو هزان، که و تش، وار نامه یش، وار بیایش، وهر هاتن، وهر هزان، وهر زرای، وهر سیره، وهر سیره، هاتنه خوار، ۲- (پیاده رفتن) پیاده، ۳- معزول شدن، ۴- نیفاده که میبونه وه، ده عیه که میبونه وه، له خو به زلزانی دابه زین (پیاده شو با هم برویم: دابه زه پیکه وه بر پی، به تانه ده کورتی واته هیندیک له قسه کانت دابه زه تابتوانین ها و تاهه نگی بکین)، ۵- به پیو ه بوون، جیبه جیبوون (طرح سد پیاده شد - فدک)، دابه زین، دابه زینی نه خشه،

ته په دوانان، ته په دوونان، ته په دوونيان، ته ک که و تن، جه نيقان دن، دان په، دانه په، دوا که و تن، دهر په ران دن، دهر چه ران دن، دهر ک ردن، رامالان، رامالای، رامالین، رانان، راونان، راونیان، راونیای، راوله دوونان، رفان دن، رفانلیان، رفانسان، رفیکه و تن، رفیتان، رفان دن، رفتنای، رفمانن، رفوان دنه وه، رفوانن، رفوانه وه، رفیکه و تن، سه رده دوونان، شکان دن، شکست پیدان، شکان دن له شه، رفیکانن، شکان دن، شکینان، شکینان، شوونا رووین، شوونان، فته رووسکان دن، فته ترسکان دن، که و تنه سهر، که و تنه شوین، ناچار به له اتن ک ردن، نانه شوین، نیانه شوین، واره مهنه، وه دوا که و تن، وه دوو که و تن، وه شوینکه و تن، هژر په ی، هه لپین، هه لپینان، هه لپینان،

- پی کسی آمدن: ۱- به دوا که سیکا هاتن، وه دوا که سیک که و تن، ۲- له دوا که سیک هاتن، هاتنه شوین که سئ،

- پی کسی افتادن: ۱- به دوا که سیکا چوون، که و تنه شوین که سیک، له دوا که سیک چوون، وه دوا که سیک که و تن، ۲- په پره وی له که سیک ک ردن، که و تنه شوین که سیک، وه دوا که سیک که و تن،

- پی کسیر اشمر دن: چاوه دپری له سهر ک ردن، خستنه ژر چاوه دپری،

- پی کسیرا گرفتن: پی ک ردن (۴) پی،

- پی کسیرا گم ک ردن: شوپی که سیک و نکر دن، شوین پی که سیک و نکر دن،

- پی کسی رانهفتن: شوپی که سیک سرینه وه، شوین پی که سیک شاردنه وه،

- پی کسی رفتن: ۱- به دوا دا چوون، به دوا دا رویشتن، به دوا که سیک دا چوون، چوونه دووی که سیک، چوونه شوین که سیک، له دوا که سیک چوون، له دوو چوون، وه دوا که سیک که و تن، ۲- به پیکردنی که سیک،

- پی کسی فرستان دن: به دوا که سیکا نار دن، له دوا که سیک نار دن، وه دوا که سیکا نار دن،

- پی کندن: بناغه هه لقه نندن، بناغه هه لقه نندن، بنه رت دانه وه، په دی دانه وه، په دی لده نده وه، په دی هه لکه نندن، تین هه لقه نندن، خم هه لقه نندن، خنده ک هه لقه نندن، خیم هه لقه نندن، رستی هه لقه نندن، سفنک هه لقه نندن، سوکین هه لقه نندن، شیشک هه لقه نندن، قانگه هه لقه نندن، کوپوک هه لقه نندن، کوکه هه لقه نندن، هیم هه لقه نندن، هیم هه لقه نندن،

- پی کوب: پی جوست (۳)،

- پی کور ک ردن: جیبی سرینه وه، شوون گوم ک ردن، شوپ و ندا ک ردن، شوونگوم کئی، شوونگوم کئی، شوون و نکئی، شوین سرینه وه، شوین و نکر دن، شوونگوم کئی، شوون و نکه، شوون و نکئی، شوون و ونئی، شوون خو له به بنبر دن، هه زاره ک ردنی نجیر، یافت برین،

- پی گذار: ۱- پایه گذار، ۲- هه نگاونه ر، ۳- راره، ریاز، ریواز، شوون پی پیدان تیپه رین، شوون پی پیدان رویشتن، گوزه رگا،

- پی گز: پی روی،

- پیگرد: پی و هوش،

- پیگردی: پی و هوش،

- پی گرفتن: ۱- دنبال ک ردن، ۲- رد پای برداشتن،

- پی گرگ دیدن: پی روی ک ردن پی،

- پی گسلیدن: پی لیکیشانه وه، ترخی هاتو چو ک ردن،

- پی گم: پیسه و شوین، شوینه ون، گومبووگ،

- پی گسیختن: پی (پی گسلیدن) پی،

- پی گم ک ردن: ۱- پی کور ک ردن، ۲- به هه له بردن، فریودان، ۳- نه دوزینه وه شوین پی که سیک،

- پی گیر: ۱- پافشار ک پا، ۲- پی (پی زن) پی، ۳- به رده و ام، بیترانه وه، بیپسانه وه،

- پی گیری: ۱- پافشاری ک پا، ۲- پی (پی زنی) پی، ۳- به رده و امی، نه برانه وه، نه پسانه وه،

پياده كردن: ۱- جيبه جيڪر دني گه لاله، دابه زان دني نه خشه سهر کاغه، ۲- پياده كردن، دابه زان دن، ژهه فدائين، هه لوه شان دن (بو ماشين و کارخانه)، ۳- تهره وه زناي، پياده كردن، دابه زان دن، داخو زان دن، داگرتن، داو زان دن، داو زانن، داو زان دن، داو ه زان دن، ميچکان دن، وه زه ران دن، وه زنا يره، هيتانه خوار، ۴- کار لي ته ستان دن وه، له سهر کار لابر دن (اورا ازان کار پياده كرديم: له سهر ته وکاره لاملان بر دن)، ۵- دهر پتانه وهی گوهه رى تيخراو (وهک نه قيمه مو...)

- سوار هار ا پياده ميکنند: زور بيچه يايه، سواران له نه سبي دينتته خوار،

- پياده گرد: ← پياده (۱)،

- پياده گرد يدن: ← (پياده شدن) ← پياده،

- پياده گشتن: ← (پياده شدن) ← پياده،

- پياده گوته: ۱- وهک پياده، ۲- بينصيب،

- پياده نظام: له وه به شهی له شکر که به پتيان ده شه ردا به شداري ده کا، پياده نيزام، له شكري پياده، هتزي پياده،

- پياده نهادن: ۱- خوار کردن، ۲- گه لاله پيشنيار کردن، گه لاله دان،

پيارند: ← پرنده،

پياز: ۱- پياز، پيفاز، پيواز، ۲- بن، بنک (پياز سنبل: بنکی سمل)، خشکه، خليسکه، خيسکه، سترک (سريش)، سه لک (سه لکه پياز)، سه لکه، قورات، کخس، که سخ، کلاوه،

- پياز آب: ← ناو تام، پياز او، پياز او، شور باوي پياز او پون،

- پياز اسپانيولي: ← (پياز چه) ← پياز،

- پياز او: ← (پياز آب) ← پياز،

- پياز يا: ← (پياز آب) ← پياز،

- پياز تاز: ← (پياز چه) ← پياز،

- پياز ترشي: پياز ده سهر که دارا گيراو، تر شياتي پياز ي،

- پياز چه: ۱- خشکه، خليسکه، خيسکه، قسرک، قسقه، قليسک، کخس، که خس، که خشک، که خسه، ميسکه پياز، ورده پياز، ۲- پياز شين، پتو از شين، تهره پياز، تهره پياز، گه لاپيواز ناسک،

- پياز حسرت: ← سورنجان،

- پياز حضرتي: ← سورنجان،

- پياز دار: بندار، سه لکنار، گياي بن خري،

- پياز داغ: بوريز، پياز داغ، پون و پياز، مهره،

- پياز دانه: تو و پياز،

- پياز دريائي: ← (پياز موش) ← پياز،

- پياز دشتي: ← (پياز موش) ← پياز،

- پياز روغن: پون و پياز، مهره،

- پياز زمستاني: ← پياز چه،

- پياز سبز: پياز تهره، تهره پياز،

- پياز سگ: ← پياز حسرت،

- پياز صحرائي: ← (پياز موش) ← پياز،

- پياز عنصل: ← (پياز موش) ← پياز،

- پياز فروش: پياز فروش،

- پيازک: ۱- پياز يورد، پياز ي بچوک، ۲ ← پياز مو، ۳ ← ني بوريا، ۴- کو رده، ۵- جو ره گورزي که زنجير يا قايشي که به ده سکه وهيه،

- پياز کسی کونه کردن: پيشکه وتن، سهر که وتن، له مپر په ران دن،

- پياز کوهي: پياز وکه، پياز کيويه، پياز ه مارانه، پياز ه مشکانه،

- پياز کي: ۱ ← پياز، ۲- له عليکه به رهنگی پيسته پياز ي سوور،

- پياز مريم: دهر مانه گوئي، ماره مي،

- پياز مو: بنی موو، ريشی موو،

- پياز موش: پياز ه خوانکه، پياز ه خوو گانه، پياز ه مارانه، سيره سه گانه، ستيق سيقو ک، گو نگو نه سه گانه، گو نگو نه سه يه، گو نه سه گانه، گه پله، هاز،

- پياز نرگس: بنکی گوله نيرگس،

- نه سر سير نه ته پياز: نه سهر ي سير نه بنی پياز نه نه و لاو نه و لا ي چه وه نده، هيچکاره،

پياز ي: ۱- به رهنگی تو يکله پياز، پياز ي، زهردي ثامل ثال، زهردي مهيله و ثال، سوور ي پياز ي، ۲- پيسته ته نک، پيسته ناسک، پيسته پياز ي، زور ته نک، ناسک، ۳- پيسته پياز ي، تو ي له سهر تو ي، تو ي تو ي، هه زار تو ي،

- پوست پياز ي: ← پياز ي (۱ و ۲)،

پياله: ۱- پيال، پيال، پياله، پيانه، په يال، جام، جاموله، قه ده ح، کوک، ۲- خو شه ويست، دلدار، ۳- سه حاتي پياله ي، سه حاتي ناوي،

- پياله پيما: با ده چي، با ده خو ر، ساق ي، مه يخو ر، مه ينوش، مه يگه پ، مه يگي،

- پياله پيما ي: ← (پياله پيما) ← پياله،

- پياله جور: پياله ي ليو اوليو ي مه ي،

- پياله دار: ۱ ← رکاب دار، ۲ ← ساق ي، ۳ ← شراب خوار، ۴- پياله پاريز،

- پياله دست: پياله به ده ست،

- پياله زدن: با ده نو شي، مه ي خوار دنه وه،

- پياله زر: ۱- پياله ي زر، پياله ي زرين، ۲ ← آفتاب،

- پياله فروش: پياله فروش، ورده فرو شي مه ي،

- پياله کاري: ۱- داني شهرب، ۲- پر کردن له پياله،

- پياله کردن: ← وفات،

- پياله کش: با ده نو شي، مه ي خوره وه،

- پياله گردان: ساق ي، مه يگي،

- پياله گرفتن: پياله وه رگرتن، مه ي خوار دنه وه،

- پياله مسين: پياله ي له مس، پيان، جاميکه، قابو که ي مسين،

- پياله نوا: خوار دو خوار دنه وه،

- پياله نوش: با ده نو شي، مه ي خوره وه،

پيام: نيلهام، په يام، په يغام، خه به ر ي راسپتراو، راسپارده، راسپتري، نووچه، ولا م، وه ح ي، وهرام، وه لام،

- پيام آور: ۱- په يام هين، په يام هينره، خه به رهين، ولا م هينره، وهرام هينره، وه لام هين، وه لام هينره، هه وال هين، ۱ ← پيامبر (۱) ← پيام،

- پيام آوردن: په يام هينان، ولا م هينان، وهرام هينان، وه لام هينان،

- پيام آوردن: ← (پيام آوردن) ← پيام،

- پيامبر: ۱- نبی: په يخام به ر، په يخه مبه ر، په يغه مبه ر، په يغه مبه ر، پيخه مبه ر، پيغه مبه ر، راسپارده ي خوا، ره سو ولي خوا، نه ي، نه وي، ۲- په يام به ر، په يک، قاسيد، نامه به ر،

- پيام دادن: نا گدار کردن، تهره سه يه رده ي، په يام يو ناردن، جواب داي، جواب کيسه ي، جواب کياناي، خه به ر لي ناردن، داسپارتن، داسپاردن، داسپارن، راسپاردن، قسه راسپاردن، وه ستيانس، ولا م بوناردن، ولا م دان، وهرام ناردن، وه لام دان، وه لام ناردن،

- پيام داشتن: په يام پييون، راسپارده پييون، ولا م پييون، وهرام پييون، وه لام پييون،

- پيام رسان: باخبر، په يام گه يين، په يام هينره، په يخام هينره، په يغام هينره، پيخام هينره، پيخه مبه ر، تارشه، خه به ر گه يين، راسپارده، راسپارده گه يين، راسپتراو، راکه هين، راکه يين، کيانيا، وهرام گه يين، وه لام گه يين، ولا م هينره،

- پيام رسانيدن: په يام گه يان دن، خه به ر گه يان دن، راسپارده گه يان دن، ولا م گه يان دن، وهرام گه يان دن، وه لام گه يان دن،

پياده كردن: ۱- جيبه جيڪر دني گه لاله، دابه زان دني نه خشه سهر کاغه، ۲- پياده كردن، دابه زان دن، ژهه فدائين، هه لوه شان دن (بو ماشين و کارخانه)، ۳- تهره وه زناي، پياده كردن، دابه زان دن، داخو زان دن، داگرتن، داو زان دن، داو زانن، داو زان دن، داو ه زان دن، ميچکان دن، وه زه ران دن، وه زنا يره، هيتانه خوار، ۴- کار لي ته ستان دن وه، له سهر کار لابر دن (اورا ازان کار پياده كرديم: له سهر ته وکاره لاملان بر دن)، ۵- دهر پتانه وهی گوهه رى تيخراو (وهک نه قيمه مو...)

- سوار هار ا پياده ميکنند: زور بيچه يايه، سواران له نه سبي دينتته خوار،

- پياده گرد: ← پياده (۱)،

- پياده گرد يدن: ← (پياده شدن) ← پياده،

- پياده گشتن: ← (پياده شدن) ← پياده،

- پياده گوته: ۱- وهک پياده، ۲- بينصيب،

- پياده نظام: له وه به شهی له شکر که به پتيان ده شه ردا به شداري ده کا، پياده نيزام، له شكري پياده، هتزي پياده،

- پياده نهادن: ۱- خوار کردن، ۲- گه لاله پيشنيار کردن، گه لاله دان،

پيارند: ← پرنده،

پياز: ۱- پياز، پيفاز، پيواز، ۲- بن، بنک (پياز سنبل: بنکی سمل)، خشکه، خليسکه، خيسکه، سترک (سريش)، سه لک (سه لکه پياز)، سه لکه، قورات، کخس، که سخ، کلاوه،

- پياز آب: ← ناو تام، پياز او، پياز او، شور باوي پياز او پون،

- پياز اسپانيولي: ← (پياز چه) ← پياز،

- پياز او: ← (پياز آب) ← پياز،

- پياز يا: ← (پياز آب) ← پياز،

- پياز تاز: ← (پياز چه) ← پياز،

- پياز ترشي: پياز ده سهر که دارا گيراو، تر شياتي پياز ي،

- پياز چه: ۱- خشکه، خليسکه، خيسکه، قسرک، قسقه، قليسک، کخس، که خس، که خشک، که خسه، ميسکه پياز، ورده پياز، ۲- پياز شين، پتو از شين، تهره پياز، تهره پياز، گه لاپيواز ناسک،

- پياز حسرت: ← سورنجان،

- پياز حضرتي: ← سورنجان،

- پياز دار: بندار، سه لکنار، گياي بن خري،

- پياز داغ: بوريز، پياز داغ، پون و پياز، مهره،

- پياز دانه: تو و پياز،

- پياز دريائي: ← (پياز موش) ← پياز،

- پياز دشتي: ← (پياز موش) ← پياز،

- پياز روغن: پون و پياز، مهره،

- پياز زمستاني: ← پياز چه،

- پياز سبز: پياز تهره، تهره پياز،

- پياز سگ: ← پياز حسرت،

- پياز صحرائي: ← (پياز موش) ← پياز،

- پياز عنصل: ← (پياز موش) ← پياز،

- پياز فروش: پياز فروش،

- پيازک: ۱- پياز يورد، پياز ي بچوک، ۲ ← پياز مو، ۳ ← ني بوريا، ۴- کو رده، ۵- جو ره گورزي که زنجير يا قايشي که به ده سکه وهيه،

- پياز کسی کونه کردن: پيشکه وتن، سهر که وتن، له مپر په ران دن،

- پياز کوهي: پياز وکه، پياز کيويه، پياز ه مارانه، پياز ه مشکانه،

- پياز کي: ۱ ← پياز، ۲- له عليکه به رهنگی پيسته پياز ي سوور،

- پياز مريم: دهر مانه گوئي، ماره مي،

- پياز مو: بنی موو، ريشی موو،

- پياز موش: پياز ه خوانکه، پياز ه خوو گانه، پياز ه مارانه، سيره سه گانه، ستيق سيقو ک، گو نگو نه سه گانه، گو نگو نه سه يه، گو نه سه گانه، گه پله، هاز،

- پياز نرگس: بنکی گوله نيرگس،

- نه سر سير نه ته پياز: نه سهر ي سير نه بنی پياز نه نه و لاو نه و لا ي چه وه نده، هيچکاره،

پياز ي: ۱- به رهنگی تو يکله پياز، پياز ي، زهردي ثامل ثال، زهردي مهيله و ثال، سوور ي پياز ي، ۲- پيسته ته نک، پيسته ناسک، پيسته پياز ي، زور ته نک، ناسک، ۳- پيسته پياز ي، تو ي له سهر تو ي، تو ي تو ي، هه زار تو ي،

- پوست پياز ي: ← پياز ي (۱ و ۲)،

پياله: ۱- پيال، پيال، پياله، پيانه، په يال، جام، جاموله، قه ده ح، کوک، ۲- خو شه ويست، دلدار، ۳- سه حاتي پياله ي، سه حاتي ناوي،

- پياله پيما: با ده چي، با ده خو ر، ساق ي، مه يخو ر، مه ينوش، مه يگه پ، مه يگي،

- پياله پيما ي: ← (پياله پيما) ← پياله،

- پياله جور: پياله ي ليو اوليو ي مه ي،

- پياله دار: ۱ ← رکاب دار، ۲ ← ساق ي، ۳ ← شراب خوار، ۴- پياله پاريز،

- پياله دست: پياله به ده ست،

- پياله زدن: با ده نو شي، مه ي خوار دنه وه،

- پياله زر: ۱- پياله ي زر، پياله ي زرين، ۲ ← آفتاب،

- پياله فروش: پياله فروش، ورده فرو شي مه ي،

- پياله کاري: ۱- داني شهرب، ۲- پر کردن له پياله،

- پياله کردن: ← وفات،

- پياله کش: با ده نو شي، مه ي خوره وه،

- پياله گردان: ساق ي، مه يگي،

- پياله گرفتن: پياله وه رگرتن، مه ي خوار دنه وه،

- پياله مسين: پياله ي له مس، پيان، جاميکه، قابو که ي مسين،

- پياله نوا: خوار دو خوار دنه وه،

- پياله نوش: با ده نو شي، مه ي خوره وه،

پيام: نيلهام، په يام، په يغام، خه به ر ي راسپتراو، راسپارده، راسپتري، نووچه، ولا م، وه ح ي، وهرام، وه لام،

- پيام آور: ۱- په يام هين، په يام هينره، خه به رهين، ولا م هينره، وهرام هينره، وه لام هين، وه لام هينره، هه وال هين، ۱ ← پيامبر (۱) ← پيام،

- پيام آوردن: په يام هينان، ولا م هينان، وهرام هينان، وه لام هينان،

- پيام آوردن: ← (پيام آوردن) ← پيام،

- پيامبر: ۱- نبی: په يخام به ر، په يخه مبه ر، په يغه مبه ر، په يغه مبه ر، پيخه مبه ر، پيغه مبه ر، راسپارده ي خوا، ره سو ولي خوا، نه ي، نه وي، ۲- په يام به ر، په يک، قاسيد، نامه به ر،

- پيام دادن: نا گدار کردن، تهره سه يه رده ي، په يام يو ناردن، جواب داي، جواب کيسه ي، جواب کياناي، خه به ر لي ناردن، داسپارتن، داسپاردن، داسپارن، راسپاردن، قسه راسپاردن، وه ستيانس، ولا م بوناردن، ولا م دان، وهرام ناردن، وه لام دان، وه لام ناردن،

- پيام داشتن: په يام پييون، راسپارده پييون، ولا م پييون، وهرام پييون، وه لام پييون،

- پيام رسان: باخبر، په يام گه يين، په يام هينره، په يخام هينره، په يغام هينره، پيخام هينره، پيخه مبه ر، تارشه، خه به ر گه يين، راسپارده، راسپارده گه يين، راسپتراو، راکه هين، راکه يين، کيانيا، وهرام گه يين، وه لام گه يين، ولا م هينره،

- پيام رسانيدن: په يام گه يان دن، خه به ر گه يان دن، راسپارده گه يان دن، ولا م گه يان دن، وهرام گه يان دن، وه لام گه يان دن،

- پیچان تن: ۱- خوار، خواروخیچ، ۲- دوزمنایه تیی توند، دوزمنایه تیه کی سهخت،
 - پیچ انداختن: ۱- سوورانندن، گری تیخستن، ۲- تیکدانی مه عده، شیواندنی گه ده،
 - پیچ اندر پیچ: ← (پیچ پیچ) ← پیچ،
 - پیچان دل: ← پریشان (۱)،
 - پیچانندن: ۱- ئالاندن، ئه لسیله ن، بادان، باویدان، باودان، پیچان، پیچانندن، پیچاننده وه، پیچانن، پیچانه وه، پیچای، پیچان، پیچانده وه، پیچادای، پیچنه ی، تاودان، ته واندن، تیتالاندن، تیتپیچانه وه، تیتالاندن، جه پانندن، جه پانن، جه پان، جه پانین، چه فاندن، خوارکردن، خولان، داپیچانن، سوورانندن، فتلاندن، قه مچانندن، کرزکردن، کرزکهرده ی، کرزه وکردن، لوولان، لوولاندن، لوول دان، لوول داین، لووله کردن، لیتالاندن، لیکه لاندن، نامه تش، وادی، واده ی، وهرانین، وهربادان، وهر پیچانه وه، هالاندن، ۲- رهنجانندن، نازاردان، ۳- ← محو کردن،
 - پیچانندن سراز: به فهران نه کردن، سه ربادان، له فهران دهر چوون، نافهرمانی کردن، یاخیبوون،
 - پیچانندن سرکسیرا: نه وروسیه ی پیکردن، به فریوبردن به واده ی درو،
 - پیچانندن دل: ← مضطرب کردن،
 - پیچانندن سخن: ← پیچانندن سخن ← پیچانندن،
 - پیچانندن کار: کار تیکدان، کار خراپکردن،
 - پیچان شدن: ۱- بادران، خورابوونه وه، خواره پیچه تیکه وتن، گتربوون، ۲- پریشان شدن،
 - پیچان کردن: ۱- بادان، خوارکردنه وه، خواره پیچه تی خستن، گترب کردن، ۲- پریشان کردن،
 - پیچان گردانندن: ← (پیچان کردن) ← پیچ،
 - پیچان گردانیدن: ← (پیچان کردن) ← پیچ،
 - پیچان گردیدن: ← (پیچان شدن) ← پیچ،
 - پیچان گشتن: ← (پیچان شدن) ← پیچ،
 - پیچانی: ← سرگشتگی،
 - پیچانیدن: ← پیچانندن،
 - پیچانیدن دل: ← مضطرب کردن،
 - پیچانیدن سخن: توشی پیچوپه ناکردن، قسه بادان، لادان،
 - پیچانیدن سراز: ← سر پیچی کردن،
 - پیچانیدن کار: تیکدانی کار،
 - پیچ بر پیچ: ← (پیچ پیچ) ← پیچ،
 - پیچ بادنجان: باینجانهمارانه ی سوور، پهلای سوور،
 - پیچ برداشتن: ئالان، بادران، باوخواندن، پیچان، پیچخواندن، پیچ وارده ی، پیچیان، جه پخواندن، خواربوون، خواربوونه وه، خولین، فه لتین، فه گهران، قه مچیان، کرزبوون، کرزبیه ی، کرزه وبوون، لوولان، لوولدران، لوولیان، لیتالان، هالان،
 - پیچ پیچ: ۱- پرسکن، ۲- پرمشقت، ۳- پریشان (۱)، ۴- ← پیچ پیچی (۱)،
 - پیچ پیچان: ← پیچ پیچی (۱)،
 - پیچ پیچان رفتن: به خواره پیچه رویشتن، به لاکه لاک رویشتن، پیچاوپیچکردن، پیچ پیچ کردن، جینگلاندن، قه مچوپیچکردن، ماری پیچی رویشتن،
 - پیچ پیچ کنان: به پیچ پیچکردن، به جینگلاندن، به خواره پیچه،
 - پیچ پیچی: ۱- به خواره پیچه، پیچا پیچ، پیچان پیچان، پیچاوپیچ، پیچ پیچ، پیچدراو، پیچ ده پیچ، پیچ لاو بووچ، پیچ له پیچ، پیچ و پلووچ، پیچ له بووچ، چه وت وچیل، قه مچوپیچ، گری گری، گه رگه ر، گه وه، ماری پیچ، ۲- پرسکن، ۳- چری له سه و دادا، سه و دانا خوشی، گرانجانی،

- پیام فرستادن: ← (پیام دادن) ← پیام،
 - پیام کردن: ← (پیام دادن) ← پیام،
 - پیامگزار: ۱- پیام آور، ۲- پیک،
 - پیام گزاردن: ← (پیام رسانیدن) ← پیام،
 - پیام نگار: نیمه یل،
 - پیامد: ئاسه وار، ئاکام، نه نجام، دهره نجام، دهره هاویشته، سه ره نجام، شوته ما، شوته نات، شوته وار، کاردانه وه،
 - پیانیست: پیانوژهن، پیانو لیدره،
 - پیایار: سه نعات، هونه ر،
 - پیا هو: پا آهو (۱)،
 - پیایند: جیگر، جیگره وه، جینشین،
 - پیپ: پیپ، سه بیلله ی ده سک قوله، قه نده، مؤقه نده،
 - پی پیش: ۱- پشه، پشه که، پشیله به زمانی مندالان، ۲- خه وه به زمانی مندالان، لاله، لالی، لولی،
 - پی پیش کردن: خه وتن به زمانی مندالان، لاله کردن، لالی کردن، لولی کردن،
 - پیپت: ۱- پیتک، ۲- پوت، پووت، ته نه که، چه له نگ،
 - پیپت پیپت: ← پیچ پیچ،
 - پیپتک: خیرک، قارونه، گازوژ، گازیر، مؤرانه، مؤرد، مؤرکه، مؤرینه، مؤلاره، وی،
 - پیجامه: بیجامه، بیجامی، دهر پیتی مالی، ژیرشوال، ژیرشوالی،
 - پیچ: ۱- پیچ، پیچهر، پیچهره وه، ۲- پیچ، پیچاو، پیچراو، ۳- ← پیچش، ۴- با، باو، خول، گه ر، پیچ، فیچ، قه مچ، لوور، لوول، له ف، لیکه بادای، لیل، وهر بادای، ۵- ← زراوند، ۶- ئانیشکی ریگا، با، چام، چه فانه ک، قه مچ، ۷- گنج، لوج، ۸- کچی: پیچ، خوارایی، گه بوژ، گه وه، گه دووک، ۹- بورغی، پیچ، چه ر، چه ره،
 - به پیچک و تاب افکنندن: له بهر زان هیاخه فه تان وه ک ژیه ریکه پتینان، وه ک مار له خو هالاندن،
 - پیچ آچار: ئاچهر، باده ک، پیچ باده ر، جه رباده ر،
 - پیچ آلن: پیچی شه شسوچ،
 - پیچا: ۱- پیچان، ۲- محیط بجمیع اطراف: دهره داگر، دهره دهر، دهره گر،
 - پیچا پیچ: ← (پیچ پیچ) ← پیچ،
 - پیچ ارشمیدس: ئامرازی ئاو له بیه ره لکیشان، جه رجه ره، خه ره ک،
 - پیچاره ای: پیچ هه پیه ی، پیچه مشاری،
 - پیچ افتادن در چیزی: پیچ تیکه وتن، چه مینه وه، خواربوونه وه،
 - پیچ افتادن در کاری: چه ت تیکه وتن، کوسپ هاتنه سه ر پی، گرفت، تیکه وتن، گری تیکه وتن،
 - پیچ افتادن در معدنه: تیکه جیوونی مه عده، دل تیکه لاتن، شیوانی گه ده،
 - پیچ امین الدوله: دارخه لان، سیاه دهرمان، گیا خه لات،
 - پیچان: ۱- لیکه الهه ر وه ک تومار، ۲- پریشان (۱)، ۳- ← پیچانده، ۴- به ره زکهر، پاریزکهر، به ره زکهر، به ره زکهر، خو پاریز، خو لیلاده ر، خو لینه دهر، دوروی لیکه ر، ۵- خه ریکی لیتالان، له کاتی لیتالاندا، ۵- به پیچ، پیچدار (مادر طلب وصل تو چون زلف تو پیچان - فدک)، پیچسان، پیچین، ۶- به پیچ خوار دنه وه (در میان دره غران و پیچان پیش می رفت - فدک)، به پیچیه وه، پیچ پیچ،
 - پیچان پیچان: به خواره پیچه، ماری پیچ،

قهوی، قهله و پوتنه، گانگوشت (مټ)، گر، گلوول، گوشتن، مهس، نمرۆک،

- پیچیدگی چشم: تیل، چافشاش، چافویر، چافویر، چاف هاول، چاوجه پوچیل، چاوجه پوراس، چاوجیل، چاوخوار، چاوشاش، چاولار، چاوله حهوا، چه پخوون، چه پ خیل، چه مچک، خل، خوئیل، خوویل، خیل، شاش، عمل، فیچ، قجر، فیچ، قلوچ، قلوچک، قیت، قیچ، کاژ، کیل، ماکاش، ویر، هه لجهر،

- پیچیده دست: ۱- دهست بیتهیز، دهستخوار، دهستلار، دهست لاواز، ۲- دهست بادراو، دهست خوار،

- پیچیده (دُم دُنُب): کلک بادراو، کلک پیچاویچ،

- پیچیده ران: ۱- ران به هیز، ران پرماسوولکه کی به هیز، ۲- ران خواروخیچ،

- پیچیده ساق: ۱- پاقه وی، لاق به هیز، ۲- پاخوار، پی خوار، چه ویر، لاق خوار،

- پیچیده شاخ: شاخ به پیچ، شاخ قه قهف،

- پیچیده شدن: ۱- لولوبوون، لولوخواردن، لولودران، لیکه آلان، ۲- بادران، باوخواردن، پیچ خواردن، خواربوون، ۳- باویدردان، پیچران، پیچرانه، تیکوهر پیچران، تیکوهر پیچرانه، لورودران، لولودران، لولوبوون، ۴- فرژنبوون، لولوبوون، ۵- دژوار بوون، گرانبوون، وه زهحه تکه و تن، ۶- تیوه پیچران، تیوه پیچران، لفکران، له فکران، ۷- به ههله چوون، به ههله چوون، بیرخرابی، بیرچه وتی، پیچ لیدان، تراسکه (حیوان باری)، تاسان، تووتو، چاوشه بوون، خریان، خواربوون، خواربوونه، خواره کردن، خواره و خوار رُیشتن، راکومکتی، رالادای، راولاری، ریلادان، رپه وتی، رپگورپین، رپگه گوم کردن، رپی لادان، ریلاری، رپی لوبوون، رپی ونکردن، رپی هه تله کردن، سر پیدچوون، شایف، کلابوون، کلان، کلبوون، که چره وی، کتله کدان، گومرابوون، گومرابی، لادان، لادای، لارپیهی، لارپیبوون، لارپنگرتن، لارپنگرتی، له رپی دهرچوون، له رپی لادان، لارپنج بوون، لئویان (نه لئوی)، وه رچه بیین، وه رگه ران، هژده و گیلای، هه تله بوون له ریگا، هه ردین، هه رزین، هه له کاری، هه له بی،

- پیچیده گردن: مله هیز، ملقه وی،

- پیچیده گوش: ته میکر او، گوئی بادراو، گوئیچکه بادراو،

- پیچیده گوشت: به هیز، پرقودرت، توانا، لهش پرله ماسوولکه کی به هیز و گوره،

- پیچیده گیاه: پرگیای تیکه آلای، شوئی پریگیا،

- پیچیده مو: قرژن، موولول، مووه آلوز،

- پیچیده موی: قرژن، موولول، مووه آلوز،

پیخ: پیخ، پیخ، جیق، جیق، جیقنه، چلکی چاو، چیرتوق، ریپوق، ریپوقی چاو، ریخنه، ژهک، شلۆب، شلق، شیلماق، قلموویچ، قلیچ، قه تا، کلمش، کلمیش، که نیش، کیلک، لچ،

پیخال: ۱- پیسی، چلک، گه مار، ۲- مدفوع پرنده و مگس و... جیق، جیقنه، چۆلی، چیرت، چیرت، چیرت، رتیق، ریتق، ریخنه، رپق مرخ، ریخنه، زچ، زیرچ، ساق، فیق، گووی بالنده، گوومیش،

- پیخال انداختن: جیقنه کردن، فیقاندن، فیقاندن،

پیخاله: ← پیخال،

پیختگی: ۱ ← پاشیدگی، ۲ ← پیچیدگی،

پیختن: ۱ ← پاشیدن، ۲ ← پیچیدن،

پی خجسته: ← قدم خیر،

پیخست (پیخست): ← پیخوست،

پیخستن: ۱- بیتهیز کردن، داماو کردن، سه غله ت کردن، شلوکو ت کردن، شه که ت کردن، شه لولوکو ت کردن، عاجز کردن، عیجز کردن،

- پیچیدگی عضو: لهجی چوونی نه ندام، وه رگه ران، یاگینه شیهی، یاگینه شیهی،

- پیچیدگی قوزک: لاق وه رگه ران، وه رگه ران،

- پیچیدگی کردن باکسی: بدیه فتاری ده گهل کردن، خراب ده گهل جوولانه وه،

پیچیدن: ۱ ← پس گرفتن (۲)، ۲ ← پیچانیدن، ۳ ← پیچیده شدن، ۴- بادران، باوخواردن، پیچ خواردن، خوار بوون، ۵ ← بگومگو کردن، ۶- پاپۆکه خواردن، په پۆکه خواردن، ۷- تهننگ پیتهه لچین، خستنه تهنگانه، دهره تان لیبرین، ۸- تیکه لدان، تیکه لکردن، دایبونه، لیکدان، ۹- نازاردان، سزادان، عازاب دان، عازو دان، عه زیه تدان، گه راندن، وه زنی، ۱۰- تیوه پیچان، تیوه پیچان، لف کردن، له فکردن، ۱۱- تووشی خه فته تبوون، تووشی دهره نازار بوون، خه فته تبار بوون، خه فته داگرتن، خه مناکوون، غم داگرتن، نار هه تبوون، ۱۲- باویدان، پیچان، پیچاندنه وه، تیکوهر پیچان، تیکوهر پیچانه وه، فیچان، لورودان، لولودان، وه ربادان، وه ریچان، وه ریچانه وه، هور پیچای، هه لپیچان، هه لپیچان، ۱۳ ← شایع شدن، ۱۴ ← منتشر شدن، ۱۵- پیچیهی، پیداپیچان، لیله آلان،

- پیچیدن از: نه شقیایی، نه شقی بوون، نه شقی گه ری، نینات، به زاج، به رقد چوون، به قسه نه کردن، به قینا چوون، به قیندا چوون، به قیندا کوهن، په لپگرتن، پیچ لیدان، پی چقاندن، پی داگرتن، جه ری، هه نگرین، ختمین، خوئی لادان، خه زین، ده رکه وه چوون، ژبه رقه چوون، سه ر بزاون، سه ر بزوی، سه ر بزوی کردن، سه ر بلند کردنه وه، سه ر به رز کردنه وه، سه ر به رزه کرده ی، سه ریچی، سه ریچوتی، سه ر زیه، سه ر سه ختی، سه ر که شی، سه ر کیشی، سه ر گورزی، سه ر خه ری، سه ر هه لینان، شوژان، شه هتاندن، عینادی، غه زین، قینگرتن، قین هورگرتی، قینهه لگرتن، قینی ره لوی، که ری بوون، که رها تن، که له وه کیشی، که وتنه سه ر پک، که ده به لی، گه ر، گه گری، لایاری، لایبوون، لاساری، لامؤفک، لایی، مل بادان، مله پیچی، نافه رمانی، نه چوونه ژیر بار، نه کردن، نه کیشان، نه کیشی، وه تانایش، هاتنه سه رلا، هه لگه رانه وه، یاخیبوون، یاخیبیهی، یاخیبیهی، یاخیبیهی، یاخیبه تی، یاخیبوون، یاغیتی، یاغیکه ری،

- پیچیدن بر: نالان، نالۆسکان، پیچان به دهره وی شتیکا، لی پیچان، لی هالان، لی هالاندن، لی هه لکردن (رشته)، وه راندن، وه رانین،

- پیچیدن زخم: برین به ستن، برین پیچان، رابه ستن،

- پیچیدن سر: سه ر زقران، سه ر سووران، گیزنوون،

- پیچیدن نسخه: بردنی نوو سراوهی دوکتور بۆکرینی دهرمان،

- روی پیچیدن از: پشت تیکردن، پوولتیه گرتان، له بهر هه لاتن،

- سراز فرمان کسی پیچیدن: به قسه نه کردن، سه ریچی کردن، فرمان رهد کردنه وه، فرمان نه بردن، له فرمان دهرچوون، نافه رمانی کردن،

پیچیده: ۱ ← پریشان (۱)، ۲- بادایی، بادراو، بادریاگ، باوخواردوو، پیچاو، پیچ پیچ، پیچخواردوو، پیچدراو، پیچیا، چتی، گه رگه ر، لوور، لوول، لیله آلای، وادریا، ۳- پیچراوه، تیکوهر پیچراوه، تیکه وه پیچراوه، لوولدر او، لووله، لووله کراوه، لی پیچراوه، لیله آلای، لیله لندر او، لیله لکراوه، وه پیچراوه، هور کریا، هه لکراوه، ۴- بسکی لوول، به کرووزه، په رچه می لوول، پیچاویچ، لوول، ۵- نیشکال، به زهحه مت، په زهحه مت، پر کویره وه ری، چه تبوون، دژوار، زهحه مت، گران، هه جهل، ۶- تیوه پیچراوه، تیوه پیچراوه، ده شتیکه وه پیچراوه، شتیک لیله لندر او،

- پیچیده انگشت: ۱- نه نگوست قه وی، قامک به هیز، ۲- نه نگوست خوار، قامک خوار،

- پیچیده پا: ← (پیچیده ساق) ← پیچیده،

- پیچیده پای: ← (پیچیده ساق) ← پیچیده،

- پیچیده پیه: ته نگه تیله، چوار به ل قایم، چوار به ل قه وی، حرپ، حرپ، حرپ، حرپ (نیر)، حرپ (مټ)، غوباب، قوتوقول، قوتو

فلکردن، کهله‌پا کردن، وه‌ستاندن، هیزبسی نه هیشتن، ۲- پیخوست کردن، پی ریختن، زری پی خستن، پیخوسته: ← پیخوست، پیخشت: به‌ته‌وای هه‌لقه‌نراو، به‌ییکجاری هه‌لقه‌نراو، پی خوره: ژاله، پیخوست: ۱- بۆگه‌ن، بۆگه‌نیو، بۆن‌ناخۆش، سفتۆ، سفتۆ، گه‌ن، گه‌نار، گه‌ند، گه‌نی، گه‌نیگ، گه‌نیو، ۲- ئه‌رمه‌نه، به‌گاز، به‌نگاز، بنسی، بیبال، بیپه‌روبال، بیپه‌ژمار، بیپه‌تاقه‌ت، بیپه‌توت، بیپه‌تی، بیپه‌تده، بیپه‌سه‌لات، بیپه‌لوه‌ن، بیپه‌وا، تیماو، داماک، داماو، دامای، دامه‌نه، دهره‌دار، دهره‌نه، زوین، زه‌بوون، زه‌لیل، سه‌خله‌ت، سه‌خله‌ت، سه‌رگه‌ردان، سه‌غله‌ت، سه‌لوکوت (تییدا سه‌لوکوت بوونمه‌هات)، شه‌که‌ت، شه‌لوکوت، عاجز، عیجز، عیدز، فل، فه‌رمل، فه‌مای، قه‌تیز، قه‌تیس، که‌شه‌نگ، که‌له‌پا، لاکه‌فته، لاکه‌وته، ماتوسه‌رگه‌ردان، ماندی، وه‌ستاو، وه‌ستیای، هیز پینه‌ماو، ۳- به‌ریا، به‌ریی، به‌ریی‌خراو، به‌ریی‌دراو، پاخۆش، پاخوه‌شه، پاشیل، پیسه‌ست، پیخوس، پیخوست، پی ریختراو، پی شیل، زیر پیخراو، سمکوت، له‌قه‌شیل، پیخوستن: ← پیخوستن، پیخوسته: ← پیخوست، پید: ۱- بیسوود، بیفایده، بیکه‌لک، بیترخ، ۲- تارو مار، ۳- زهره‌لگه‌پاو به‌تینی‌تاگر، پید: ۱- تاجاغ، ناشکار، ناشکرا، ناشکراه، تافتاوی، ئه‌شکهره، باره‌بار، به‌ناشکرا، به‌رچاو، به‌رده‌ر، به‌رده‌ز، بیپه‌رده، بیپه‌چوپه‌نا، په‌رت، په‌یدا، پید، حازر، خوانی، خویا، دهره‌کوت، دیار، دیارکوتوو، دیاری، روون، روهند، زاندراو، زاهیر، سوور، سه‌روه‌تاک، شتیار، فاشافاش، عه‌یان، کفش، کفش، مالوم، مسۆگه‌ر، منامنا، منی، مه‌علووم، وازح، وازیح، وازیح، وه‌رچه‌می، هاینه، ۲- پراوازه، ۳- ظاهر: ئادگار، ناشکار، به‌رچاو، جه‌نه‌ب (شکل/شویه)، دیار، دیمه‌ن، پوال، پواله‌ت، روو، رووکار، پراو، زاهیر، لای‌به‌رچاو، نمووج، نموودار، وه‌رچه‌مه‌رچه‌می، ۴- متمایز: بژارده، جودا، جیا، خویا، دیار، شینه‌ر، ناسراو، پیدآ آمدن: ← پیدارشدن، پیدآوردن: ← پیدآوردن، پیدآبودن: ۱- ناشکراوون، به‌ده‌روه‌بوون، به‌دیاره‌وه‌بوون، دهره‌کوته‌بوون، دیاربوون، شاراوه‌نه‌بوون، له‌به‌رچاوانبوون، ۲- بیندران، بینران، پیوه‌یی، دیتران، پیداداشتن: ناشکاره‌یشتنه‌وه، به‌ده‌روه‌ه‌یشتنه‌وه، به‌دیاره‌وه‌ه‌یشتنه‌وه، دیاره‌یشتنه‌وه، شاراوه‌ه‌یشتنه‌وه، له‌به‌رچاوانه‌یشتنه‌وه، پیدار: ئاردی‌به‌پیتز، به‌پیتز، به‌کیش، ده‌خلی‌به‌پیتز. کیشدار، پیداساختن: ← آشکارکردن، پیداشدن: ۱- پیدارشدن، ۲- خویا بوون، دیار بوون، شینه‌ر بوون، مه‌علووم‌بوون، ناسران، ۳- به‌ناوبانگ بوون، به‌نیوبانگبوون، مه‌شهوربوون، مه‌نشوربوون، ناسران، ناوبانگ‌رۆبشتن، ناوده‌رکردن، نیوبانگ‌رۆبشتن، نیوده‌رکردن، ۴- بیندراوه‌وه، بیندراوه‌وه، پیابوون، په‌یدا بوون، په‌یدابیه‌یی، په‌یدابیه‌یی، دۆزراوه‌وه، دهره‌کوتن، دیتراوه‌وه، پۆزیاوه‌وه، ۵- به‌ده‌سه‌هاتن، ده‌سه‌که‌وتن، ده‌س که‌وته‌ی (درا‌نج‌چیزه‌اتی پیدامی‌شود-فدک)، وه‌ده‌سته‌هاتن، پیداشده: ئه‌وه‌ئیزیا، بیندراوه، بینراوه، په‌یدا بوو، په‌یداکراو، په‌یا بووگ، په‌یاکریاگ، دۆزراوه‌وه، دیتراوه‌وه، گیراورد، گیره‌ه‌ورد، پیداکردن: ۱- ئه‌وه‌ئیه‌تیه‌یی، ئه‌وه‌دیه‌یی، ئیه‌سته‌یه‌یی، ئیه‌سته‌یه‌یه، به‌سه‌رکردنه‌وه، به‌سه‌ره‌ل‌بوون، به‌گیره‌ه‌یتان، بیناندنه‌وه، بینینه‌وه، په‌یاکردن، په‌یاکردنه‌وه، په‌یاکدن، په‌یداکردن، په‌یداکردنه‌وه، په‌یداکردنه‌وه، په‌یداکردنه‌وه، ته‌مال (نخجیر)، تیبنی، دۆزینه‌وه، دیتنه‌وه، دینه‌وه، سه‌رگرتنه‌وه، فه‌دیتن، فه‌دین، وه‌دۆزین، وه‌دیتن، وه‌دین، ۲- په‌یدا

کردن، په‌یا کردن، ده‌ستخستن، ده‌سختن، دیتنه‌وه، دینه، گیراوردنه‌یی، گیرخستن، گیروسه‌یی، گیره‌وردن، گیره‌ه‌یتان، وه‌دۆزین، وه‌ده‌سختن، وه‌ده‌سختن، وه‌دیتن، وه‌دین، وه‌گیره‌ه‌یتان، - برکسی پیداکردن: دۆکرده‌وه‌له‌به‌رانبه‌ریدا نیشان‌دان، پیداکنده: ئاشکراکه‌ر، بینه‌روه، دۆزه‌روه، دهرخه‌ر، پیداکنده: ئاشکراکه‌ر، بینه‌روه، دۆزه‌روه، دهرخه‌ر، پیداکر: ئاشکراکه‌ر، بینه‌روه، دۆزه‌روه، دهرخه‌ر، پیداکردن: ← آشکارکردن، پیداکردن: ← پیداشدن، پیدانمودن: ← پیداکردن، پیداو: ← پید(ا)، پیداور: ← پید(ا)، پیدایش: ۱- به‌دی‌تامای، به‌دیها‌تن، په‌یابوون، په‌یدابیه‌یی، پیکه‌تای، خولقان، خولقیای، رسکان، رسه‌یی، په‌خسان، سازبوون، سازبیه‌یی، سه‌ره‌ل‌دان، وه‌دیها‌تن، هۆرئامای، ۲- پیدارشدن، پیدایی: ۱- پیدارشدن، ۲- دانش، پیر: ۱- ئیختیار، به‌ته‌مه‌ن، به‌ته‌مه‌نداجوو، به‌سالاجوو، به‌سالداچوو، به‌عومر، به‌عمر، پۆرپه‌سی، پۆس (حوال‌جوان و پیرشان‌امپیرسم: هه‌والی لاو و پۆسیان‌ده‌پرسم)، پیر، جا که‌وته، جه‌هان‌دیتوو، دانسال، دانعه‌مر، دنیا‌دیتوو، ده‌نیوه‌وه‌چوو، رڊین‌سی، رڊین‌سی، ریش‌چهرموو، ریش‌چهرمو، ریش‌سی، زال، سالبۆری، سه‌ر(ئو مانگابه‌سه‌ریوه‌ بفرۆشی‌باشتره)، سه‌رسی، سه‌ره‌چهرمه، قه‌دیم، قه‌دیمی، قه‌رت، کال، کال، کۆنسال، کۆنه‌سال، که‌فئسال، که‌ونسال، که‌هل، گه‌وره، له‌نیوه‌وه‌چوو، میتر، نافسه‌ر، ۲- پیر، پیری‌ته‌ریقه‌ت، پیشه‌وا، پشیمام، شیخ، شیخی‌ته‌ریقه‌ت، مپشود، مپشید، مورشید، ودمدار، ورمیدار، ۳- دترین، قه‌دیم، کۆن، میژینه، ۴- مه‌لای ئیسماعیلیان، ۵- پیر، پیشه‌وای زهره‌شتیان، موبید، - پیرآموز: ئامۆزگاری پیران، - پیرپاتال: ← (پیرفرتوت) ← پیر، - پیرپاتیل: ← (پیرفرتوت) ← پیر، - پیرپتال: ← (پیرفرتوت) ← پیر، - پیرپرور: ئاقل، به‌ئه‌زموون، زانا، عاقل، کامل، - پیرپنبه: پیره‌پۆ، داوه‌ل، - پیرتعلیم: مامۆستای‌ده‌رسی‌دینی، - پیرجادو: پیره‌ته‌فسوونکار، جادوو‌گه‌ری‌پیر، - پیرچشمی: چاوپیری، چاوکزیبوون به‌زۆرده‌کارکردن، دووربین بوونی چاو به‌هۆی ته‌مه‌ن چوونه‌سه‌ر، - پیرچهل‌ساله: ۱- ئاوه‌ز، ئه‌قل، ۲- جوپرائیل، ۳- بابا ئاده‌م، ۴- پیرزۆه، - پیرخانقاه: پیر، شیخ، مورشید، - پیرخانه‌نشین: خانگار، خانه‌نشین و له‌پیری له‌کارکه‌وته، - پیرخدای: خه‌لیفه‌ی‌سته‌می‌ئیسلام، - پیرخر: بۆ جوین به‌پیری ده‌لین، پیره‌که‌ر، که‌ری‌پیر، - پیرخرابات: ۱- پیری‌مه‌بفرۆش، پیری‌مه‌بخانه، ۲- پیرمغان، ۳- مورشیدی کامل و تۆبه‌داده‌ر، - پیرخرد: ۱- ئاقل، زانا، عاقل، کامل، ۲- ئه‌قل، ئاوه‌ز، عه‌قل، - پیرخرفت: پیری‌خه‌رفاوه، پیری‌نه‌زان، که‌ره‌پۆسه‌ر،

- پیرخسیس: ١- ئەستێرە بەربەیان، ئەستێرە کە، ئەستێرە ڕۆژی، زل، زوھەل، قورخ، قورغ، کارفانکوژ، کاروانقرا، کاروانکوژ، کاروانکوژ، کەبوان، ناھێ، ٢- ئیبلیس، شەیتان،
- پیردالو: پیری کۆلیو، زۆر پیر،
- پیردل: گەنجی وەک پیران عاقل و بەئەزموون،
- پیردلیل: خەلیفە، غەلیفە، مۆی نێوان شیخ و مرید،
- پیردوتا: ١- پیری کوور، ٢- آسمان (کند)،
- پیردولت: گەورە دەولەت، یەکیک لە گەورەکانی میری،
- پیردوموی: ١- مومو ماس و برنجی، ٢- دنیار (پیردوموی کە شەب و رۆژت / رۆز جوانی ادب آموزتست - نظامی - فم: ئەو پیرە بۆزە شەو و ڕۆژی تۆبە / لەتافی گەنجی پەندوێژی تۆبە - کاو،
- پیردەقان: ١- جووتیاری پیر، ٢- کەخدا، ٣- شەرابی کۆنی ترێ،
- پیردیز: ١- پیری بەئەزموون، راهیبی پیر، قەشە پیر، ٢- پیری مورشید، مورشیدی کامیل، ٣- پێشەوا، پێبەر،
- پیرزا: (پیرزادە) - پیر،
- پیرزاد: (پیرزادە) - پیر،
- پیرزادە: ئەوێ بەسەر و چاوی چرچ و مووی سەبی بەوێنە پیریک لە دایک دەبێ، لە دایک و بابی پیربوو،
- پیرزال: (پیرزن) - پیر،
- پیرزر: (پیرفرتوت) - پیر،
- پیرزن: پۆچ چەر مگ، پۆچەرموو، پیرۆشک، پیرەژن، پیرە ک، پیرۆژن، پیرۆژنۆکە، تاپەن، حەپەلوول، دایا پیر، پەندۆل، ژنە پیر، ژنی پیر، سەرسبی، سەرچەر مە، قۆسبی، قەلتاخە کۆن (فرتوت)، قەلتە، کەرادە، کەقنەژن، مامالە (فرتوت)، مامالی (فرتوت)،
- پیرزان: پیرۆبیرۆژن، پیرۆزان، ژنانی پیر،
- پیرزن مکار: پیرۆژنی فیلباز، فەرھاد کوژ، کۆلکە سەر بەخوین،
- پیرسالخورد: پیری کۆنسال، زۆر بەتەمەن،
- پیرسالخورد: پیری کۆنسال، زۆر بەتەمەن،
- پیرسر: ١- سەرسبی، سەرچەر مە، ٢- سەر وەک پیران،
- پیرسعدی: ١- نامێرێکی کۆنی مۆسیقایە، ٢- شەرابی کۆن،
- پیرسگ: پیرسە، پیرسەگ،
- پیرشاه: پیرەزاوا، زاوی پیر،
- پیرشدن: ئیختیار بوون، بەسالدان، پیربوون، دەبەر کەوتن، سەربوون، قەرتبوون، کالبوون، گەرانەو، هەلھەلین،
- پیرشدن پوست (دست و...): پیرۆکبوون، پیرە لۆکبوون،
- پیرششم چرخ: ئەستێرە مشتەری، هورمز،
- پیرشوی: پیری (پیران سخن ز تجرە بگویند، گفتمت / هان ای پسر کە پیرسوی، پندگوش کن - حافظ - فم: پیم گوتی پیران دەدوین لە ڕووی ئەزموونەو / دەک پەبیبی پیر بی کووم، جا پەندان بۆنەو - کاو، تەمەنت درێژبێ، تەمەندرێژبێ، حەمەدرێژبێ، عەمەدرێژبێ، عەمەدرێژبێ،
- پیرصفە هفتم: (١) - پیر،
- پیرطریق (پیر صحبت): (٢) - پیر،
- پیرغلام: ١- خولامی پیر، ٢- پیربۆرێز لە حاسەت شاو میراندا دا و بەخۆیان دەلێن،
- پیرفرتوت: پیروپاچال، پیری لە کار کەوتە، چەمچۆر، پەندۆل، پەندوول، زورھان، شندۆک، فەر تۆس، قۆت، کۆمە، کۆمەنی، کەولە کۆن، گەپۆ، تەرەگ، هەریمە نەندش، هەلەلی، کەقنە دار (مذ)،
- پیرفلک: ١- پیرە دنیا، جیھانی کۆن، ٢- پیرخسیس (١) - پیر،
- پیرکار: بەئەزموون لە کاردا، کارزان، وەستاکار،
- پیرکردن: پیرکردن (چەتدبیر از پێی تدبیر کردن / نخواهم خویشتن را پیرکردن - نظامی - فم: تابه کەمی هەر تەگبیر لە دوای تەگبیر کەم / نامەوێ بەفکران چیترخۆم پیرکەم - کاو)، زووتووشی پیری کردن، گەیانەنە پیری،
- پیرکسی رادراوردن: (پدر از کسی) در آوردن - پدر،
- پیرکشتە غوغا: خەلیفە سێھەمی ئیسلام (د.خ)،
- پیرکفتار: پیرە کەمتیار (جووتیکە)، پیری بەدکار، پیری خراپە کار،
- پیرکلە پز: ئاشپەزی سەروویی لێنەر،
- پیرکنعان: حەزەرەتی بەعقووب (د.خ)،
- پیرگەر: پیرە گاور، کافر پیر، گاور پیر،
- پیرگردانیدن: پیرکردن (گرد رنج و غم کە بە مردم رسد / زودتر پیرمیرگرد مردشاپ - ناصر خسرو - فم: تۆزی رنج و خەفەت کە نیشته سەر شان / دادە پمیتنی و پیر دەکا پیاوی جەوان - کاو)،
- پیرگردیدن: (پیرشدن) - پیر،
- پیرگشتن: (پیرشدن) - پیر،
- پیرگەرگ: ١- پیرە گورگ، گورگی پیر، پەسنیکە بۆ پیاوی بەئەزموون و دلێرو لێتاتوو، ٢- جنتیوکیشە بۆ پیران،
- پیرلکنتە: (پیرفرتوت) - پیر،
- پیرمرد: ئیختیار، پیرە پیاگ، پیرە پیاو، پیرە مێر، پیرە مێرد، ڕدین سبی، ریش چەر مگ، ریش چەر موو،
- پیرمردانە: وە کپیر و مریدان، وە ک شیخ و مریدان،
- پیرمغان: ١- پیرمیشروش، ٢- پیر (٥ و ٢)، ٣- پێشەوای دەبەر، ٤ - رند،
- پیرمنحنی نالان: ١- پیری کووپی بە نالە وھاوار، ٢- نامێری چەنگی خوار،
- پیرمیشروش: ١- پیری بەدە فروش، پیری مەیفروش، ٢- پیر (٢)،
- پیرمیخانە: ١- پیری مەمیخانە، ریش چەر مگی مەمیخانە، ٢- پیر (٢)،
- پیرمیکدە: ١- پیری مەمیخانە، ریش چەر مگی مەمیخانە، ٢- پیر (٢)،
- پیرواستاد: پیر و مامۆستا، مورشیدی تەواوو مامۆستا،
- پیرویاتال: (پیرفرتوت) - پیر،
- پیرویغمبر: پیرویغەمبەر، مورشید و نەبی،
- پیروجوان: پیرولاو، پیروگەنج، گەنج و پیر، لاوو پیر (هەمە مرگرائیم پیروجوان / کە مرگست چون شیر و ما آهوان - فردوسی - فم: هەموومان ئی مردن ئین بە لاوو بە پیر / کە مردن وەک شیر و ئیمە وە ک نچیر - کاو)،
- پیروکور: پیروکۆر، زۆر بێتیز،
- پیر هافهافو: پیری بێ دەدان،
- پیر هفھفو: پیری بێ دەدان،
- پیر هشت خلد: فرشتە ی پارێزەرە ی بەهەشت،
- پیر هفت فلک: (١) - پیر،
- پیر هوسباز: پیری چاو حیز، تە پیر، ڕدال، ڕەدالە،
- پیر: - پدر،
- پیرا: - پیرای،
- پیرای: باغ و ڕەزبەرەو، باغ و ڕەزبەرەو، بەتروومە کەر، تەرافکەر، ڕازینەرەو،
- پیرابند: چوارچێو، قاب (قابە عە کس)،
- پیراختن: - فراغت،
- پیرار: پیرار، پیرارە کە، دووسال پیتش،
- پیرار سال: پیرار، پیرارە کە،

پیرانسر: به پیری، به پیرییه سهری، به پیرییه سهری، به سهرین پیری (سرپیری و معرکه گیری - فلف: به سهری پیری ده چته به رهه ویری) - فلك، پیریینه، سهره پیری،
 - به پیرانسر: پیرانسر،
 پیرانه: پیرانه، وهك پیران،
 - اندر پیرانه: نامؤزگاری پیرانه، نامؤزگارییه کی ژیرانه،
 - پند پیرانه: نامؤزگاری پیرانه، نامؤزگارییه کی ژیرانه،
 - رأی پیرانه: نامؤزگاری پیرانه، نامؤزگارییه کی ژیرانه،
 پیرانهسر: پیرانسر،
 پیراهان: پیراهان،
 پیراهش: پیرایش،
 پیراهن: جوممه، جوه، شوی، شوی، شوی، شوی، شوی، شوی، شوی، شوی، کوراس، کوراس، کوراس، کوراس، کوراس، گجک، گجک، گجک، گجک، گجک، گجک، میتان،
 - پیراهن از کاغد پو شیدن: دادخواز یکردن،
 - پیراهن برتن کسی پوشیدن: کراس ده بهرکه سئی کردن، کراس کردن بهرکه سئی،
 - پیراهن برتن کفن شدن: مردن،
 - پیراهن بیشترباره کردن: ئاوی زؤرتز له جؤخستن، ئهزمونی زؤرتز کؤکردنهوه، بهئهزمونتریبون، سهر زؤرتز شکیان، قز زؤرتز چهرمووکردن، قز زؤرتز سئی کردن، کاله زؤرتز دپاندن، کراسیک زیاتر دارندن،
 - پیراهن تن کسی بودن: پیرقهل و برزازی کسئیک بوون، قوئی کراسی کسئیک بوون، کهواو سهلتهو یوی بییه، نیوان له گهل کسئیکدا زؤرخؤشبوون،
 - پیراهن چاک زدن: یمخه دادپین، یقعه دادپین،
 - پیراهن خواب: بن کراس، ژئکراس، شهو کراس،
 - پیراهن عثمان درست کردن: (پیراهن عثمان کردن) - پیراهن،
 - پیراهن عثمان کردن: بیانوی شه دروست کردن، کردنه بیانوو، کردنه ترخه سوو، کردنه داستان، کردنه داردهست،
 - پیراهن کاغذی: (پیراهن کاغذین) - پیراهن،
 - پیراهن کاغذین: ۱- کراسی ساز کراوله کاغذ، کراسی کاغذی، ۲- تیشکی خؤر، پروونا کالی بهیانی، ۳- دادخوایی ستم لی کراو، بهویونه یهوه ده یلین که له سهردهمی کؤندا باویوه که ستم لی کراو کراسی کی له کاغذی ده کرده بهر تا بزانی ستمی لی کراوه،
 - پیراهن کشیدن از: پروتکردن، پروتکردنهوه، جلك له بهر اداکندن،
 - پیراهن کشیدن برتن کسی: کراس کردن بهرکه سئی،
 - پیراهن مراد: ئهوکراسه ئن له پوژی ۲۷ ره مه زانی به پوئی سوالی ده یکنو له مزگهوتی له نیوان دونوئی تیوه پووهیوارئی دهیدروون و بؤ رهوابوونی نیازیان دهیکه نه بهر،
 - پیراهنچه: کراسؤکه، کراسی چووکهی بن زری،
 پیراهه: پیرایه،
 پیراهیدن: پیراستن،
 پیرایستن: پیراستن،
 پیرایش: ۱- ئهوه پازایی، بهزکه، تاسولوس، تهوزاندن، تیفیفه دان، جوانکردن، جوانکردنهوه، خشتهندن، خهملاندنهوه، پازانهوه، پازاندنهوه، زینهت دان، لاوولوسه، وتهی، ۲- خاراندنی پیست، لهده باغ دان، ۳ - آماده کردن، ۵ - پیراستن(۵)،
 پیرایشگاه: آرایشگاه،
 پیرایشگر: ۱ - آرایشگر، ۲ - دباغ، ۳ - سلمانی،
 پیرایه: ۱ - پیرایش(۱)، ۲ - خشل، پازینه، زنبهر، زیور، سهرتاشین، سهرتاشه، وسنای،

پیراستگی: - آراستگی،
 پیراستن: ۱- ئارایش، ئهوه پازنای، تهوزاندن، تیفیفه دان، تیوتیوه دان، جوانکردن، خهملاندن، خهملاندن، خهملاندن، پازاندن، پازاندنهوه، پازانن، پازانهوه، ریک کردن، ریکو پیک کردن، غهملاندن، نه زرنایش، وسنای، ۲- پسپاندن، پشو کردن، په پوکردن، په پوکردهی، په ره سپاندن، پینه کردن (کهن جامه خویش پیراستن / به از جامه عاریت خواستن - سعدی - فم: جلکی کؤنت پینه که و بیکه بهرت / جلکی نوی داوامه که له برادهرت - کاوه)، ۳- تاشینی موو، سهر چا کردن، که مگردنهوه، موو، نینؤک کردن، هه نیه کردن، ۴- ئازاردان، ئازاردای، ئاقلکردن، ئهده بکردن، به خمهت گهیشتن، به سزاهه یاندن، بیسکانی، پره زهرین، تراندن، ته ربیه تکردن، ته مبی، ته میبکردن، ته مبی، ته میبکردن، ته نبی، ته نبیکردن، خهم خواردن، خهم لیخواردن، سزا دان، عاره به یه کینان، عازابدان، عازوادان، عهده بکردن، عهزه تندان، گوئیادان، گوئیکیشان، گوئی پاکیشان، گه هراندن، لووت شکاندن، لووت شکانن، مشوور خواردن، مشوور لیخواردن، ۵- خؤلمالکردن، زاخوادان، زؤخوادان، سوونهوه، مشتومال دانی تیخ، ۶- ئه ره پاچای، باخین، باغ برینهوه، به ترومه، پاتهی، په رتاوتن، په نچنین، ته رافکردن، داپاچین، په زهرینهوه، سه ره گوئیکردن، شاخفه دان، شاقوتکردن، شخه لکردن، شخه لکردن، شفتیک کردن، شخه لکردن، قاجین، فه پاچین، قرپاندن، قرخاندن، قرخ کردن، قه میچاند، کزخان، کزخاندن، کساختن، کورپه کردن، که زاختن، که زاخه کردن، که زخاندن، که سخاندن، گلکهر دش، میوپریه، هه لپه رتاوتن، هه لپیت، هه لپیتاندن،
 - پیراستن ادیم: لهده باغ دانی چهرم،
 - پیراستن از چپیزی: له... پاکردنهوه، له... سرپینهوه، له... به تالکردن،
 - پیراستن دل از... دل له... پاک کردنهوه، ... له دل به تال کردن،
 - پیراستن از کسی: - پیراستن(۴)،
 - پیراستن زلف: ئه گریجه برینهوه،
 پیراسته: ۱ - پیرام(۱)، ۲ - پرداخته(۱)، ۳- ئاقل کراو، ئهدهب کراو، پره بهراو، ته میبکراو، ته نبی کراو، عهده بکراو، لووتشکاو، ۴- خاراو، لهده باغدارو، ۵- پشی تاشراو یا کورپه کراو، سهری چاکراو، مووی تاشراو به بؤجوانتریبون، مووی قرتابؤ جوانی، نینؤکی کراو، ههر شتیکی پازاوه به که مکردن یا قرتاندن و تاشین، ۶- پابؤوه، سراوه از غم پیراسته: پیخهم بوو، له خهم پابؤوه، خهم لی سراوه، ۷- صیقل شده: خؤلمالکراو، زاخوادرو، زؤخاو دراو، ساویا، ساویاگ، ساویا، ساوایو، سوووه، سوووروا، مشتمال دراو، ۸- پسپاندراو، پسپانکراو، پشو کراو، په پو کراو، پینه کراو، ۹- داری په رتیوارو، کورپه، کورپه له، هؤرپاته، هه لپه ل،
 پیراسته شدن: ۱- به تاشران یا قرتان یا کهم کرانهوه جوانتر کران، قرتان بؤ جوانی، کهم کرانهوه بؤ جوانی، ۲- ئهوه پازایی، جوان کران، په رداخکران، خهملان، پازانهوه، غهملان، وتهی،
 پیراسته کردن: ۱- جوانتر کران به تاشران یا قرتان یا کهم کرانهوه، قرتاندن بؤ جوانی، کهم کردنهوه بؤ جوانی، ۲- جوان کردن، په رداخکردان، خهملاندن، پازاندنهوه، غهملاندن،
 پیراسته گردیدن: - پیراسته شدن،
 پیراسته گشتن: - پیراسته شدن،
 پیراگندن: ۱ - افشاندن، ۲ - پراکنده کردن،
 پیرامون: - پیرامون،
 پیرامون: ۱- بؤردؤر، په پانپه ر، دؤراندؤر، دؤر مسادار، دهور، دهورانیشت، دهوراندهور، دهور بهر، دهوره، کشتوکنار، گر، گرد، نؤردؤر، هاویردؤر، هؤره، هه فیکه، هه موولا، هیل، ۲ - دربار،
 پیرامونیان: ئهوانه ی بهر دهوام لهده ورو بهری کسئیک، دهورو پستان، دهست و په یوه ندان، دهورو بهران،
 پیران سال: پوژگاری پیری، سهردهمی پیری، سالانی پیری،

- پیرایه بستن: ۱- خوخه ملاندن به زیر پوزه نبره، ۲- دهنگو بلاو کردهوه،
- پیرایه بند: ← پیرایشگر،
- پیرایه پوش: ۱- خۆبه زیر پوزه نبره خه مین، زیر پوزه ده برکهر، ۲- زیر پوزه نبره شارهوه، زینت و شتر،
- پیرایه دان: خشلدان، گهوه هردان،
- پیرایه سنج: ۱- خه ملایه، رازینه، ۲- هه لسه نگیته،
- پیرایه کردن: ← پیراستن (۱)،
- پیرایه گر: ← پیرایشگر ← پیرایش،
- پیراییدن: ← پیراستن (۱ و ۶) (تیرا تا تراشی نشود راست همی / سرورا تا که نیبرایی والا نشود - منوچهری - فم: تیره تاجوانی نه تاشی پیک و تهر ز نابیته وه / سهروه تا پانه ی نه که ی بالا که ی بهرز نابیته وه - کاوه)،
- پیرزه: پریاسکه، پریسکه، قاتمه، گرت، گلده،
- پیر نداخ: چهرمی نه ستوری له ده باغ دراو، سه خهری،
- پیرو: ۱- په یرو، په یرو، پیرو، دوکه و ته، ژیرچم، شو نه پ، شوینکه و توه، مرید، ملهت، ۲- پشتگر، په یرو شوینگر (یک نامه پیرو بفرستید - فدک)، ۳- به پشتگر، به پشتگری، به دوا ی (پیرو فرمایشات متین رئیس جمهور ← فدک)، به شوینگری، دوا به دوا ی، شوینی،
- پیرو: ۱- پیروکه، پیره چکوله، ۲- کیسه،
- پیروج: ← بوقلمون،
- پیروز: ۱- به هره بهر، به هره دار، به هره مند، به هره وه، خاوه نبره، خاوه نده به هره، خاوه ن به هره، سوو د بهر، سوو د مه ند، سوو د هر گر، کامه و، که لک وه هر گر، ۲ ← پاک (۱ و ۲)، ۳- بالاده ست، به تاره زوو گه یشتوو، به مراد گه یشتوو، به مراد گه ییو، به مراد گه یشتوو، پیرو، سه ره که فتی، سه ره که وتوو، سه ره که وته، فایق، کامه و، کامه ران، له سه ره، موه فقه ق، موه فقه ق، ناجیح،
- پیروز آمدن: ← (پیروز شدن) ← پیروز،
- پیروز اختر: ← (پیروز بخت) ← پیروز،
- پیروز بخت: ناربی، بوخته بیش، به ثیق بال، به بهخت، به ختدار، بهخت که نوک، به خته وه، به ختیار، به سهوود، جوان بخت، خاوه ن بهخت، خود انب بخت، خو ش ثیق بال، خو ش بهخت، خو به بهخت، سه ره به رسق، سه ره به رۆزی، نیوچاوان کردوو (نیوچاوانه که ی نایکا)، وه شبهخت،
- پیروز نبره: ← پیروز (۳) ← پیروز،
- پیروز حال: ← پیروز (۳) ← پیروز،
- پیروز رای: بیرباش، هزرباش،
- پیروز روز: ← پیروز بخت،
- پیروز شدن: بردنه وه، به تاره زوو گه یشتن، به ثاوات گه یشتن، به ثاوات باوا ی، به سه ردا زالبوون، به کام گه یشتن، پیشکه و تن، تپه پنان، زالبوون، زالبیه ی، سه ره که تن، سه ره که فتن، سه ره که و تن، سه ره که و ته ی، فه رکوشین، کامه ران بوون، کامه و ابوون، موه فقه قبوون، موه فقه قبوون، ناجیح بوون، وه پیشکه و تن، وه لئوه لوای، هه ل بۆره خسان،
- پیروز طالع: ← پیروز بخت،
- پیروز کردن: به ثاوات گه یاندن، به کام گه یاندن، زال کردن، سه ره که واندن، موه فقه ق کردن، موه فقه ق کردن، کامه و اکر دن، کامه ران کردن، ناجیح کردن، هه ل بۆ ره خساندن،
- پیروز گار: ← پیروز (۳) ← پیروز،
- پیروز گر: ← پیروز (۳) ← پیروز،
- پیروز گردیدن: ← (پیروز شدن) ← پیروز،
- پیروز گشتن: ← (پیروز شدن) ← پیروز،
- پیروز مند: ← پیروز (۳)،
- پیروز مندانسه: بالاده ستانه، به سه ره که و توه ییوه، پیروزانه، سه ره که فتیانه، سه ره که و توه انه، فایقانه، کامه و ایوانه، کامه رانانه، له سه رانه، موه فقه قانه، موه فقه قانه، ناجیحانه،
- پیروزور: ← پیروز (۳)،
- پیروزه: په یروون، پیروزه، پیروژه، فه یرووز،
- پیروزه ایوان: ئاسمان، نه زمان، نه زمین، چهرخ، حاسمان، حه و، عاسمان، عه زمان، فه لک، که فقه نده کو، گه ردوون، مینوو، هه و،
- پیروزه پنگان: ← پیروزه ایوان،
- پیروزه پیکر: ← (پیروزه ایوان) ← پیروزه،
- پیروزه تخت: ۱ ← آسمان، ۲- تهختی له رنگی پیروزه،
- پیروزه چادر: ← (پیروزه ایوان) ← پیروزه،
- پیروزه چرخ: ← (پیروزه ایوان) ← پیروزه،
- پیروزه چشم: چاوشین، چاوله رنگی پیروزه،
- پیروزه رنگ: ← (پیروزه گون) ← پیروزه،
- پیروزه سلک: جلکی پیروزه رنگی شه ی له بهر،
- پیروزه طشت: ← آسمان،
- پیروزه فام: ← پیروزه گون،
- پیروزه گنبد: ← آسمان،
- پیروزه گون: پیروزه رننگ، فروزی، له رنگی پیروزه، وه ک پیروزه،
- پیروزه مغفر: ۱ ← آسمان، ۲- کلاوی پیروزه رنگی شه ی، کلاوی شه ی له پیروزه،
- پیروزه و ط: فه رشی پیروزه،
- پیروزه و طاع: فه رشی پیروزه،
- چرخ پیروزه رنگ: ← آسمان،
- خیمه پیروزه رنگ: ← آسمان،
- طاق پیروزه رنگ: ← آسمان،
- گنبد پیروزه رنگ: ← آسمان،
- پیروزی: ۱- غلبه: پیروزی، زالی، سه ره که و توه یی، سه ره که و ته یی، له سه ری، موه فقه قی، موه فقه قی، ۲- کامیابی: به تاره زوو گه یشتوو یی، به مراد گه یشتوو یی، کامه و ای، کامه رانی، ناجیحی،
- پیروزی بخشیدن: ← (پیروز کردن) ← پیروز،
- پیروزی دادن: ← (پیروز کردن) ← پیروز،
- پیروزی رسان: مژده ی سه ره که و تن گه یین،
- پیروزی مند: ← پیروز (۳)،
- پیروزی یافتن: ← (پیروز شدن) ← پیروز،
- پیروی: په یرو ی، دوکه و توه یی، شو نه پ، شوینکه فتگی، شوین که و توه یی، شوینکه و توه یی،
- پیروی کردن: به دوا داپو یشتن، به قسه کردن، به گو ی کردن، په یرو ی کردن، چاولیک کردن، دوکه و تن، دوو که و تن، شوینکه فتن، شوینکه و تن، فه شوون که تن، وه دوا که و تن، وه دوو که و تن،
- پیره: ۱- پیر، پیره، پیره که، پیری، ۲- خه لیفه، جینشین شیخ،
- پیره خر: پیره که، پیری خه رفاو، که ری پیر،
- پیره زال: پیره زن، پیری زن، ژنی پیر،
- پیره زن: پیره زن، پیری زن، ژنی پیر،
- پیره سر: سه ره چه رموگ، سه رسی،
- پیره طفل: پیری عاقل تفل، پیری وه ک مندا ل،
- پیره غلام: ← پیر غلام ← پیر،
- پیره مرد: پیای پیر، پیره پیای، پیره مپیر، پیره مپیر، مرو ی پیر،
- پیره ان: ← پیره ان،
- پیره ن: ← پیره ان،

- از پیرهن کسی آمدن: خمی کسئک بوون،
 - از شادی در پیرهن ننگنخیدن: لهشایان پی وه هرزی نه کهوتن،
 - پیرهن چاک: کراس دادپاوه، کراس دادپاوه،
 - پیرهن چاک کردن: بهرۆک دادپین، کراس دادپین، کراس دپاندن،
 یقعه کراس دادپین،
 - پیرهن دریدن: ← پیرهن چاک کردن ← پیرهن،
 - پیرهن قبا کردن: ← پیرهن چاک کردن ← پیرهن،
 پیرهنجه: کراسۆکه، کراسی چووک،
 پیرهنند: ← پیراهن،
 پیری: ۱ - پیرشدن، ۲ - ئیختیاری، به ته مەنی، به سال دا چووی،
 پیری، پیرتسی، زورھانی، قبرییه تی، کالیتی، کالینی، کۆنسانی،
 کهونسانی، گهراوهیی،
 - پیری است و فراموشی: پیری و فەرماوشی، پیری و له بیر کردن،
 دهردی پیری (زۆر جار گه نجان به گالته ده یلین ئای پیری!)،
 - پیری است و هزار عیب: پیری و ههزار عیب،
 - پیری کردن: به پئی پیرانداجوون، وه ک پیران کردن،
 - مقام پیری: شیخایه تی، شیخی،
 پیژر: جه گهن،
 - پیژر به پالان کسی گذاردن: ئاو کردنه پای کسئک، به که بیردردن،
 پێژدانان بۆ فریودانی، سابوون چیروو پابووی نیی، شووتی وه بن ههنگلی
 دان، شووتی وه بن ههنگلی نان، کړنۆشکردن بۆ فریودانی، کهر کردن،
 - پیژر د پالان کسی گذاردن: ← پیژر به پالان کسی گذاردن ← پیرهن،
 - پیژر لای پالان کسی گذاردن: ← (پیژر به پالان کسی گذاردن) ←
 پیرهن،
 - پیژر در جوال گذاشتن: پسپۆر بوون له فیئل و ته له که دا، زۆر زان له
 فریودا، وه ستابوون له فیئل و ته له که دا،
 - پیژری: ۱ - جه گهنی، له جه گهن، ۲ - ده جه گهن گیراو، جه گهن
 لێهالیندراو، ده جه گهن وهر پێچراو، ۳ - سست، ههچکاره،
 پیژری: خوێپله، داهتزاو، سپ، سس، لهرزۆک، سست،
 پیژه: ← پیژی،
 - پیژه شل: ۱ - زگ پهوان، ۲ - پیژی شل،
 پیژی: پاش، بزوی قوون، پل، پند، پندر، پندرۆک، پندریسک، پۆز،
 پووژایی، پووژی، پۆسک، پیژی، تریزه، تن، خه مشه (له دواي تری
 خه مشه دی پئی - فلک)، پوونهک، رهش، زرتک، سوو، سوهریچک،
 سیک، شوپ، عن، عنه، عههن، قن، قنگ، قوون، قوون، قونگ،
 قین، قینگ، کنگ، کن، کۆفک، کۆم، کونای قنگ، کونگ، کۆم،
 کونی پاشهوه، کونی قوون، کووم، کوون، کووین، کینگ،
 - پیژی شل: بیچونههر، بیده سته لات، بیقوونو چونههر، بیقوونه بان،
 بی هونههر، تورووندی، ته مبهل، ته مهل، ته نبهل، ته وه زهله، خوژی،
 خوێپله، خوێپلکه، خێرۆ، داماو، دامه نه، ده رده دار، ده رمه نه،
 زۆر بیکاره، سست، قونگران، لاواز، له شگران،
 - پیژی کاری داشتن یا نداشتن: غیره تی کاریک هه بوون یا نه بوون،
 قنگی کاریک هه بوون یا نه بوون، قوونی کاریک هه بوون یا نه بوون،
 - پیژی کسی راجا انداختن: ته و او کردنی کاریک که که سئک پئی
 نه کراوه، تیکه بۆ کسئک جاوین، تیکه بۆ کسئک گرتنه وه، کپینه وه،
 - پیژی کسی راجا کردن: ← (پیژی کسی راجا انداختن) ← پیرهن،
 - پیژی گشاد: ← پیژی شل،
 پیژاما: ← پیجامه،
 پیژامه: ← پیجامه،
 پیس: ۱ - ابلق: ئه بله ق، ئه وله ق، بازگ، بازو، بازه، بازه له، به له ک،
 پیسه، چیل، دوورنگ، کاسه له، هه بله ق، ۲ - پیس اندام، ۳ -
 پیسی،

- پیسان: ← (پیس اندام) ← پیس،
 - پیس اندام: به له ک، پیست به له ک بوو، تووشی نه خوشی کرزی،
 تووشی نه خوشی کۆتی، تووشی نه خوشی کووتی،
 - پیس کردن: بازگ کردن، به له ک کردن،
 پیست: ۱ - پیس اندام، ۲ - خیزه لان، شه میتۆک، گۆره پانی سازکراو
 بۆ دیلان و کایه، گۆره پانی وهرزشت،
 - پیست ایسکی: ته حیسانک، حولیسانک، خشکۆک، خلیسکگه،
 شه مشه مۆتک، شه میتۆک،
 پیستی: ← پیسی (۲)،
 پیسرک: ← پرستو،
 پیسگی: ← پیسی (۲)،
 پیسوز: پیوسۆز، چرای به پیودا گیرساو،
 پیسه: ۱ - پیس (۱)، ۲ - پیس اندام، ۳ - دورو، ۴ - زپری نه خد،
 - پیسه چرم: پیست به له ک، چه رمی به له ک،
 - پیسه رسن: گوریسی پهش و سپی، گوریسی به له ک،
 - پیسه کردن: به له ک کردن،
 - پیسه موی: موورهش و سپی، مووماش و برنجی،
 - رسن پیسه: گوریسی پهش و سپی، گوریسی به له ک،
 پیسی: ۱ - ابلق: ئه بله ق، ئه وله ق، بازگی، بازویی، بازهی، بازه له ی،
 به له ک، پیسه یی، چیلی، دوویلی، دوو رهنگی، کاسه له یی، هه بله ق،
 ۲ - برص: به له ک بوونی پیست، به له ک، کرزی، کۆتی، کووتی، ۳ -
 به قسه ی پیس ئازاردان، پهفتاری زۆر خراپ ده گه لکر دن، عه زیه تکر دن،
 زۆر خراپ ده گه ل جۆلانه وه، ۴ - درماندگی،
 - به پیسی افرادن: ← درماندن، درمانده شدن،
 پیسیار: ← پیشیار،
 پیش: ۱ - پیشرو، ۲ - جانب: ئالی، بهر، بهر کتیه ک، پهنا، تاخ،
 تهرهف، تهرهف، تهل، جه بهر، جهم، دم، دیو (ئه دیوی)، پۆخ، رهخ،
 رهفی، سر، سمهت، قاچ، فه، قام، قورنه، قوئل، قهراغ، کشته، کن،
 کهرخ، کهنار، لا، لایین، لایین، لهب، لیچ، نک، نکال، هند، ههلا،
 هیشی، هیل، ۳ - روبرو: ئاست، ئافار، ئافار، ئیزیار، بهر ابره، بهر ابره،
 بهر ابره به یه کتر، بهر ابره به یه ک، بهر بههف، بهر پۆز، بهر وونکار، بهر وه بهر،
 بهر وه پوو، ته مهت ههف، تیره تیر، حاست، حاند، حهنا، حهنا،
 حهناس، حهند، راست، راسته ههف، راستایی (له راستایی چه مه که)،
 راست به راست، پوو بار، پوو بال، پوو بروو، پوو به پوو، پوو بروو،
 زهره هف، زهه قبه، عاست، فهراغه، فهراغه، قاجی، قامچ، قامچی،
 قهرا، لیه، له پووو، مشلاق، مقابیل، میزان، میزین، وه راندهر،
 وه رانسور، وه راره، وه پیوپی، هاوبه، هنداف، هنده ق، هه نداو،
 هنده ق، هه فروو، هه فه سه سوو، هه مه بهر، هه نداو، ۴ - ساحل: بهر بشار،
 بهست، بهستین، په راف، پهراویز، پهراویز، چالاف، خافۆ،
 دم (له دم ناوین)، ده ماوه ل، ده مچم، پۆخ، رهخ، پهخی پوو بار، په فی،
 زریه پ (دریا)، زیخه لانی دم پۆخانه، سه، سه رلیواری ده ریا، قهراغ،
 قهراغاو، قهراغ ناو، کنارین، کهراخ، کهف، کهفی، کهنار، کهناراو،
 کهنار ناو، کهنار ده ریا، کهناره، کهفه، گوچم، لهب، لیچ، لیو، لیوار،
 لیواره، لیواری ناو، لیوو، مه رزاو، هیش، ۵ - قیدمان: بهر، بهر له،
 پیش، ۶ - ضمه: بۆر، بزوتنی ( ) له فارسی و عه ره بیدا، ۷ - قیدمان: بهر،
 بهر کتیه ک، پیش، پیشه وه، لب، له با، نوا، نوا، نوا، هه نته ش
 (پیش از او: ده هه نته شا ویدا)، ۸ - کنار: فاته ک، ئال، ئالو، ئالی، بهر،
 بنه خه ل، بنهال، بنته ک، پالوو، په ر، پهنا، تاخ، ترکه ش، تهره ف،
 تهره ف، ته ک، تهل، ته نشت، ته نگال، ته نیشته، جه بهر، جهم، چه مک،
 دم، پۆخ، رهخ، زجیف، په فی، زیوار، سه ر، سه ره به ر،
 سه ره شیو (کنار دهره)، سه مهت، قاچ، فه، قاراغ، قراخ، قهراغ، قهراغ،
 قهراغه، قه یار، کن، کناره، که چکانی (به پهلو دراز کشیدن): که چکانی
 که تن، کهف، کهراخ، کهنار، که وه ره، لا، لاپال، لاته ک، لاته نشته،
 لاته نیشته، لارک، لایین، لایین، له ئالی، لهب، له بن، له پهنا، له وچک،
 لیچ، لیو، لیوار، نک، نکال، نهوک، هند، ههلا، هیشی، هیل، ۹ - مقابل:

- له بهر ابره، له بهر انبره، له حاست، له حاند، ۱۰- مقدم: له پيش، له پيشتر، وه پيش كه وتووتر، ۱۱- نزد: بال، به (ده فتهرى من به تويه)، تركش، تهك، ته نشت، ته نيشت، جهم، چهنو، چهنو، چهنى، حنات، زبا، سهر (بر دوومه ته سهر و سستا)، عاست، كست، كن، كيلهك، لا، لال، لاي، لاتهك، لاته نشت، لاته نيشت، لارك، لال، لالى، لان، لاني، لاي، لايه، لايين، لبا، لبال، لجهم، لنك، له تالي، له با، له په نا، له دهه، له دهه، له كن، له لا، له لاي، نيك، نك، نهر، هاف، هند، هنداف، هوست، ههت، ههته، ههتهك، هيم، يهشك،

- از پيش: بهرله، پيش، پيشتر، جهه لايه، زووتر، له بهر دا، له پيشدا، له پيشه وه (از پيش مى دانستم او نخواهد آمد - فدك)،

- از پيش: له برى، له لايه،

- از پيش برداشتن: ۱- از بن بر كندن: ناسه وار بړين، نه جكاندن، بړينه، بن بړ كردن، بنه بړ كردن، به تالاندن، به ربادان، بيخبر كردن، توخسكردن، توننا كردن، توننا وتونبړدن، تونبه تونوون بړدن، ته روتووننا كردن، ته فرو تووننا كردن، ته او او كردن، تيا بړدن، تيبړدن، جووقه وار بړين، خاشه بړ كردن، داغان كردن، دوا بړين، دواي پيښان، دواي پيښان، راهستن، ره گپ كردن، ره هپ كردن، پيشه بړ كردن، پيشه دهر كيشان، پيشه دهر هانين، پيشه دهر هاوردن، پيشه دهر هانين، پيشه دهر پيشان، پيشه كيشان، پيشه كيشكردن، سامانسا كردن، سهر به گوما كردن، سهر تيا بړدن، سهر كردن به گوما، شوته وار نه هيشتن، شوته وار بړين، شوته وار بړينه وه، شوته وار نه هيشتن، شه لپاندن، فوژاندن، فهركاندن، فهوتاندن، قران تيختن، قرتيختن، قركردن، قلكردنه وه، قه لاچو تيختن، قه لاچو كردن، قه لپاندن، كامباخ كردن، كرمشاندن، كرووران، كوژتاي پيښان، كوژه كردن، كوشتني به كومه ل، له تارا دانه هيشتن، له بهن هيشان، له بهنه هيشان، له بهشكردن، له به بربړدن، له ناوا بړدن، له ناو بړدن، له ناو دان، له نوبړدن، ماهفكردن، مهفكردن، مه حو كړنه وه، مه فكردن، ناوا بړدن، نه هيلان، نه هيشتن، هه پړاندن، هه پړاندن، هه پړستن، هه پړشين، هه شفاندن، هه لاداد كردن، ۲- به نه نجامه باندن، به ته واوي جيبه جيكردن، به كوژتاي گه باندن، ته واو كردن، خه لاسكردنى كار، راپه راندن، كوژتاي پيښان،

- از پيش بړدن: بړدنه پيش، تيداسه ركه و تن،

- از پيش پاى كسى بر خاستن: له بهر ههستان، له بهر هه لسان، له بهر هه لستان،

- از پيش چيزى رفتن: خو لي لادان، ده ست ليه ردان، ده ست لي كيشانه وه، له ژر دهر چوون،

- از پيش رفتن: تيداسه ركه و تن، چوونه پيش، گونجان،

- از پيش رفتن حرف: چوونه پيشي قسه، قسه جيبه جى بوون، قسه جيگرتن، قسه روويين،

- از پيش كسى يا چيزى بودن: ۱- بؤكه سيكبوون، بؤ وى بوون، بؤى بوون، ۲- لي له پيش بوون،

- از پيش كسى نرفتن: بؤنه كران، پينه كران، له وزه دا نه بوون، له ده ست نه هاتن،

- پيش از مون: كه زمونى هه لسه نگاندى خوازياراني فير كاري، پيش نه زمون، تافيكردنه وه پيشه كى،

- پيش آگاهى: پيش ناگاداري، زانباري پيش روودان،

- پيش آگهى: ۱- ناگاداريه كى كورته پيش ناگاداري سهره كى دهر ده چن، ۲- نامه به كه له دايره ي باجه وه بؤ باجدهر دئ، ۳- (پيش آگهى) - پيش،

- پيش آمد: به سه رها ت، پاكه فتن، پيشكه و تن، پيشهات، پيشهات، پيكهات، روودان، رووداو، رووداي، رووه داي، روويدان، رپوار، قچان، قومان (ناگوار)، قوميان (ناگوار)، قومياو، قومين (ناگوار)، قه پومان (ناگوار)، قه وماو، قومياو، كه ت، مرسه لا، مه سه له، هه لكه فتن، هه لكه و ت، هه لكه و تن،

- پيش آمدگى: دهر په ربوى، زگداوى، زؤيى، زه قى، سك نياوى، هه رچى له سنوورى خو ي چوويته پيشتر وه ك چوونه پيشى ناو له وشكانيدايا چوونه پيشى ديوارو ...،

- پيش آمدن: ۱- نامايينه وه، كوشبوون، نيزيكبوونه وه، نيزيك كه و تنه وه، هاتنه بهر وه، هاتنه پيش، هاتنه پيشه وه، ۲- روى دادن: به سه رها ت، پيشهاتن، روودان، رووده ي، قومان، وه ديهاتن، هاتنه بهر، هاتنه پيش، هاتنه دى، هاتنه ديل، هاتنه رى، ۳- بؤ هاتنه پيش، ۴- پيشكه و تن، ته ره قى كردن، ۵- له راده ي دياريكراو تپه رين، له سنوورى دياريكراو تپه رين، ۶- هه لتوقين، هه لمان،

- پيش آوردن: ۱- ثيوه ت، ثيوه تكردن، بار هيتان، به خيو كردن، به ره هه مهيتان، به ريبړدن، به ناو هاوردن، پنه باوناي، په روه راندن، په روه رده كردن، په روه رده كرده ي، په روه رى، په روه رين، پزراگه باندن، پيكه پيشان، پيكه باندن، پيكه ياندن، ته ريبه تكردن، ته علمي مدادان، ته علميدان، چاوه دپري، حاملاندن، خودانكردن، خويارى، خيو كردن، خيو يى، دهر هيتان، راگرتن، راهيتان، ره جهه باهيتان، ره عاجا بهيتان، ره عه مه ل هيتان، ره نيو هيتان، سه رپه رشتي و پيكه باندن، شه رده، عاملاندن، هلبه ريتى، هيتانه بهر هم، ۲- هيتانه جزوور، هيتانه خزمه ت، ۳- به شدار كردن، به ش دان، به سه ر هه پيدان، به سه ر هه مه ندي كردن، سوود پيكه باندن، ۴- پيش گرتن (۱) - پيش، ۵- جلو آوردن: دانه پيش (زگدانه پيش)، هاوردنه بهر وه، هيتانه بهر وه، هيتانه پيش، هيتانه پيشه وه، ۶- ده بهر چاو گرتن، سه رنج پيدان، له بهر چاو گرتن، وه بهر چاو گرتن، ۷- نيزيك كړدنه وه، هيتانه پيش، هيتانه نيزيك،

- پيش آوردن: - (پيش آوردن) - پيش،

- پيش اوند: - پيشاوند،

- پيش آهنگ: - پيشاهنگ،

- پيشاب: ۱- گوشاوى به كه مى ميوه، ۲- پيشاوه، ده ستا فزاراف، زار او، شاش، فوك، گميز، گميز، ميز، ميز،

- پيشاب ريختن: پيشاوكردن، چوونه سه ر پيشاوه، گميز كردن، گميز كردن، ميز كردن،

- پيشاب كردن: - (پيشاب ريختن) - پيش،

- پيشابدان: پيشاودان، له گهن،

- پيشابراه: رى ميز، ميزوك، ميزه پؤ، پگى پيدا هاتنى ميز له مسولدان را،

- پيشاپيش: پيشاپيش، پيشان، پيشانپيش، پيشاوپيش، پيشه كى، له بهر رووى، له پيشدا، له پيشه وه ي، وه لوو،

- پيشادست: ۱- به عى، پيشه كى سه ودا، ۲- پيشدست (۱)، ۳- پيشدستي، ۴- نقد: پاره ي ناماده له سه ودا دا، پاره ي حازر بؤ مامله، پيچه وانهى قهرز، نهخت، نهغد،

- پيش از: بهرله، پيش، له بر، له پيش، وه رجا، وه رجه، وه رز،

- پيش از آخوند به منبر رفتن: بهر له مه لا نوژدابه ستن، پيش له نوره قسه يان كاريك كردن، نوره بړى كردن،

- پيش از تاريخ: بهر له ميتووز، پيش ميتووز، له سه ره لئداني مروقه وه هه تا سه ره تاي نووسين،

- پيش از ظهر: به راي نيوه پؤ، بهر له نيوه پؤ، پيش له نيوه پؤ، پيش نوپؤ، پيش نيوه پؤ، پيش نيوه پؤيه، داني به ياني، وه لي نيمه پؤى،

- پيش از ميلاد: بهر له زايين، پيش زايين، پ. ز،

- پيش افتاد: ۱- پيشكه فتن، پيشكه وتوو، وه پيش كه وتوو، ۲- پيشاهنگ، ۴- قسمت ونصيب، ۵- پيش آمد - پيش،

- پيش افتادن: ۱- پيشكه فتن، پيشكه و تن، كه فتنه بهر وه، وه پيش كه و تن، وه پيشكه و تنه وه، ۲- به سه ردا زالبوون، ۳- روودان، هاتنه پيش،

- پيش افطاري: پيش بهر بانگ، رؤزوو كړدنه وه به كى سووك پيش خوار دنى بهر بانگ،

- پيش افكندن: ۱- پائين انداختن، ۲- پيش انداختن،

- پيش امام: پيشنوؤ، ئيمامى جه ماعه ت،

- پيشامد: - پيش آمد،

- پيشامد نامنظره: رزم، قه ومانى له نه كاو،

- پيشامد ناگوار: به سه رها تى ناخوش، هه وتووش،

له بهر ابره، له بهر انبره، له حاست، له حاند، ۱۰- مقدم: له پيش، له پيشتر، وه پيش كه وتووتر، ۱۱- نزد: بال، به (ده فتهرى من به تويه)، تركش، تهك، ته نشت، ته نيشت، جهم، چهنو، چهنو، چهنى، حنات، زبا، سهر (بر دوومه ته سهر و سستا)، عاست، كست، كن، كيلهك، لا، لال، لاي، لاتهك، لاته نشت، لاته نيشت، لارك، لال، لالى، لان، لاني، لاي، لايه، لايين، لبا، لبال، لجهم، لنك، له تالي، له با، له په نا، له دهه، له دهه، له كن، له لا، له لاي، نيك، نك، نهر، هاف، هند، هنداف، هوست، ههت، ههته، ههتهك، هيم، يهشك،

- از پيش: بهرله، پيش، پيشتر، جهه لايه، زووتر، له بهر دا، له پيشدا، له پيشه وه (از پيش مى دانستم او نخواهد آمد - فدك)،

- از پيش: له برى، له لايه،

- از پيش برداشتن: ۱- از بن بر كندن: ناسه وار بړين، نه جكاندن، بړينه، بن بړ كردن، بنه بړ كردن، به تالاندن، به ربادان، بيخبر كردن، توخسكردن، توننا كردن، توننا وتونبړدن، تونبه تونوون بړدن، ته روتووننا كردن، ته فرو تووننا كردن، ته او او كردن، تيا بړدن، تيبړدن، جووقه وار بړين، خاشه بړ كردن، داغان كردن، دوا بړين، دواي پيښان، دواي پيښان، راهستن، ره گپ كردن، ره هپ كردن، پيشه بړ كردن، پيشه دهر كيشان، پيشه دهر هانين، پيشه دهر هاوردن، پيشه دهر هانين، پيشه دهر پيشان، پيشه كيشان، پيشه كيشكردن، سامانسا كردن، سهر به گوما كردن، سهر تيا بړدن، سهر كردن به گوما، شوته وار نه هيشتن، شوته وار بړين، شوته وار بړينه وه، شوته وار نه هيشتن، شه لپاندن، فوژاندن، فهركاندن، فهوتاندن، قران تيختن، قرتيختن، قركردن، قلكردنه وه، قه لاچو تيختن، قه لاچو كردن، قه لپاندن، كامباخ كردن، كرمشاندن، كرووران، كوژتاي پيښان، كوژه كردن، كوشتني به كومه ل، له تارا دانه هيشتن، له بهن هيشان، له بهنه هيشان، له بهشكردن، له به بربړدن، له ناوا بړدن، له ناو بړدن، له ناو دان، له نوبړدن، ماهفكردن، مهفكردن، مه حو كړنه وه، مه فكردن، ناوا بړدن، نه هيلان، نه هيشتن، هه پړاندن، هه پړاندن، هه پړستن، هه پړشين، هه شفاندن، هه لاداد كردن، ۲- به نه نجامه باندن، به ته واوي جيبه جيكردن، به كوژتاي گه باندن، ته واو كردن، خه لاسكردنى كار، راپه راندن، كوژتاي پيښان،

- از پيش بړدن: بړدنه پيش، تيداسه ركه و تن،

- از پيش پاى كسى بر خاستن: له بهر ههستان، له بهر هه لسان، له بهر هه لستان،

- از پيش چيزى رفتن: خو لي لادان، ده ست ليه ردان، ده ست لي كيشانه وه، له ژر دهر چوون،

- از پيش رفتن: تيداسه ركه و تن، چوونه پيش، گونجان،

- از پيش رفتن حرف: چوونه پيشي قسه، قسه جيبه جى بوون، قسه جيگرتن، قسه روويين،

- از پيش كسى يا چيزى بودن: ۱- بؤكه سيكبوون، بؤ وى بوون، بؤى بوون، ۲- لي له پيش بوون،

- از پيش كسى نرفتن: بؤنه كران، پينه كران، له وزه دا نه بوون، له ده ست نه هاتن،

- پيش از مون: كه زمونى هه لسه نگاندى خوازياراني فير كاري، پيش نه زمون، تافيكردنه وه پيشه كى،

- پيش آگاهى: پيش ناگاداري، زانباري پيش روودان،

- پيش آگهى: ۱- ناگاداريه كى كورته پيش ناگاداري سهره كى دهر ده چن، ۲- نامه به كه له دايره ي باجه وه بؤ باجدهر دئ، ۳- (پيش آگهى) - پيش،

- پيش آمد: به سه رها ت، پاكه فتن، پيشكه و تن، پيشهات، پيشهات، پيكهات، روودان، رووداو، رووداي، رووه داي، روويدان، رپوار، قچان، قومان (ناگوار)، قوميان (ناگوار)، قومياو، قومين (ناگوار)، قه پومان (ناگوار)، قه وماو، قومياو، كه ت، مرسه لا، مه سه له، هه لكه فتن، هه لكه و ت، هه لكه و تن،

- پيش آمدگى: دهر په ربوى، زگداوى، زؤيى، زه قى، سك نياوى، هه رچى له سنوورى خو ي چوويته پيشتر وه ك چوونه پيشى ناو له وشكانيدايا چوونه پيشى ديوارو ...،

- پیشامدین: به ږنگهوت، به هلهکهوت،
 - پیشامضاء: پاراف، پیش ټیمزا، کورتهواژو،
 - پیشان: ۱- پیشترله هه موان، پیشو ترین، ۲- بیلایی، پیشخان، پیشخانه، تاقنما، چوارتاقی، دالان، نیفکو، لیوان، هه یوان، ۳- سه ره وهی مه جلیسی، لای سه رووی مال،
 - پیش انداختن: ۱- پیشخستن، وه پیشخستن، زووتر نه انجام دان، زووتر له کاتی دیاری کراو پروودان،
 - پیش انداز: ۱- پیش افتادن(۱)، ۲- تاو ده بر پو پیشه وه، غار دهر له پیش هه مواندا، ۳- پارچه ی به کوشد ادانی له کاتی ناخوار دندا، دهر سه ی سفره، ۴- به نکه زپرو گه وه هری سر سینگ زنان،
 - پیش اندیش: بیر که ره وه پیش کردنی کار، به ته گبیر،
 - پیش اندیشی: بیر کردنه وه له کار پیش کردنی، ته گبیر کردن له کار پیش ده سپیکردنی،
 - پیش انگاری: پیش گرمانه،
 - پیشانه: (پیشان) - پیش،
 - پیش اوفتادن: - پیش افتادن،
 - پیشاوند: پیشگر،
 - پیشاهنگ: ۱- به راهی، به رای، به شی پیشه وه، پیشانگ، پیشایی، پیشنگ، پیشه ننگ، پیشه نگاوه، چه شکن، ۲- سه ره پهل، سه رقاله، پیشه نگی کاروان، سه رقه تار، سه کاروان، ۳- پیشه نگی گله، پیشه نگی میگل، دوندار، رمکیش، سه رجه له، سه رگه له، ناقبرو، نو اکیش، هوره شوپ، ۴- به رای له شکر، پیشایی له شکر، پیشه وه ی شکر، پیشه ره ول، پیشه نگی له شکر، سه یاره،
 - پیش ایستادن: له به رابه راداره وستان، له پیش راهه وستان،
 - پیش ایوان: به ره یوان، پیشه یوان، تارم،
 - پیشباز: ۱- به رهنده ک، به ره ویبر، به ره ویبل، به رای، به یری، پویه، پیشواز، پیشوازی، ۲- به رئاوه له،
 - پیشباز آمدن: به بیر هه وه هانت، به ره ویبر هانت، هاتنه پیشوازی،
 - پیشباز رفتن: به بیر هه وه چوون، به پیشوازه وه چوون، به ره و بیر چوون، به ره ویبل چوون، پیشوازی، پیشوازی لیکردن، چوونه پیشوازی، ده مه وچوون،
 - پیشباز شدن: (پیشباز آمدن) - پیش،
 - پیشباز فرستادن: به بیر هه ناردن، به ره ویبر ناردن، ناردنه پیشوازی،
 - پیشباز کردن: (پیشباز رفتن) - پیش،
 - پیش بال: ۱- شابل، ۲- به رداوین، به ردا یهن، به شی پیشه وه ی دامینی جلک، پیشدامین، وه ردا یهن،
 - پیش بخاری: ۱- پیشسو به، پیشکو وه، ده فری پیش کو وه بو خوله میتش، ۲- په رده ی هه لاهه سراو له سه ر کو وه ی دیواری بوجوانی،
 - پیشبر: ۱- به ره و پیشه بر، ۲- هه سیه به کهم له کتیه رکیتی هه سپ تاو داند، ۳- دهستی زور تر به ره وه له قو مارد،
 - پیشبرد: نه انجامدان، بردنه پیش، به جیگه یانندن، به ره و پیش بردن، پیشه بری، تیداسه رکه ووتن، سه رخستن، سه رکه ووتن، گه شه پندان، گه یشتن،
 - پیش بردن: بردنه پیش، بردنه خزمهت، بردنه سه ر، به ره و پیش بردن، جتیه جیکردن، گه یین به مه قسوود،
 - پیش بردن سخن: قسه بردنه سه ر، قسه ی خو بردنه پیش، قسه ی خو داسه پاندن، قسه ی خو گه یاندنه جی،
 - پیشبرگ: - پروفورما،
 - پیشبند: برقاله ک، به رایبل، به رانیتچ، به رامپیل، به راته، به رانپیل، به رانپیل، به ربینک، به رجل، به رانک، به رکوش، به رلک، به رلیک، به رلیکه، به روان، به روانکه، به روئینک، به رووله، به ره لبتینه، به ره و پیل، به ره لبتینه، پیشه بند، پیشگره، پیشگیره، پیگره، ته شته مال، چادرک، سینه پو ش، گو له، مه همل، وه ربهن، وه روانه، وه روانکه، وه ریقه، هپله ک،

- پیش بندر: به نده ری لیواری ته نک که به لو تکه باری لیو ه رده گر نو ده ی گه یینه گه میه له ناو ده ریا، پیش به نده ر،
 - پیش بندی: ۱- به رلیگرتن، پیش پیگرتن، پیشگیری، ۲- تاماده کاری بو کردنی کار تک،
 - پیش بستن: به رگرتن، به رلیگرتن، پیش به ستن، پیش پیگرتن، پیشگرتن،
 - پیش بها: به ی، پاره ی پیشتر در او بو کړینی شتیک، پیشه کی،
 - پیشبین: ۱- با احتیاط، ۲- دانا، ۳- دور اندیش، ۴- غیبگو،
 - پیش بیننده: ۱- با احتیاط، ۲- دوور اندیش،
 - پیش بینی: ۱- ٹحتیات، به ورایی و تیبینی به وه ده کار کردن، پاریز، خو لی لادان، شکو (با احتیاط وارد شدم: به شکوه چوومه زوروی)، قایمکاری، له سه ره هستی، هه ستر اگرتن، ۲- به ربووره، به ربووری، به رله دوا بی کار تک، پسپزی، پیشبینی، تیبینی، خه به رله دوا روژدان، دوا بینی، دوور بینی، قه گو تن، کافشکی،
 - پیشبینی کردن: ۱- ٹحتیات کردن، به پاریز بو چوون، به شکوه بو چوون، پاریز کردن، خو لی لادان، له سه ره هستی بوون، هه ست پارگرتن، ۲- پیشگوی، ۳- بیر له دوا روژ کردنه وه، پیشبینی کردن، خه به ر له دوا روژدان،
 - پیش پای: ۱- به ری، پیش پی، ۲- پیشه وه پی،
 - پیش بافتاده: ۱- آشکار، ۲- بیتام، بیخ، په ست، زانرا بو هه مووکه س، له به رده ستی هه مووکه سدا، نارنگ، هاسان بو ده سته ک ووتن، هاسان وه ده سته اتوو، ۳- له به ری یان که ووتوو،
 - پیش پا خوردن: پاله ژرده ر چوون، ترشین، تووزان، تووزیان، ته حسین، ته قلین، ته قیلین، ته له زگه (روی پاشنه پا)، ته هسو ک، ته حسین، جلیان، چه رخین، هولسیتن، هولسین، خزان، خزینک، خزین، خزین، خشان، خشکان، خشکین، خشیان، خشین، خلیسکان، خلیسکین، خلیسکان، خوشین، داخزان، دهر حسین، زه لان، زه لین، سمکو، سو ریان، شله پین، شمه متین، فسکین، فشتخین، قه خلیسکان، قه کرین، قه لزین، کشان، لاق خزین، هلنگفتن، هه لخال بوون، هه لخالن، هه ل خلیسکان، هه لیسکان،
 - پیش پای چپ سردادن: (پیش پای چپ نهادن) - پیش،
 - پیش پای چپ نهادن: ۱- پی جبه وه پیش خستن بو چوونه نپومر گه وت که به تاوان داده نری، ۲- جوابی چاکه به خرا په دانه وه،
 - پیش پای کسی: به رله پای که سیک، به رله هاتنی که سیک، ده میتک پیش که سیک، راست پیش له هاتنی که سیک، وه رجه پا ووی، هه ری پیش که سیک،
 - پیش پای کسی برخاستن: له به ره ههستان،
 - پیش پای کسی بلند شدن: له به ره ههستان،
 - پیشپرداخت: - بیعانه،
 - پیشپرده: پیش به رده، کور ته شانو یا ناهه نکیت که به رله شانو یا فیلم لیده در،
 - پیش پیرا: ۱- راز نه وه له پیشتر دا، ۲- راز نه وه ی سه رده می کون،
 - پیش پیرای: ۱- راز نه وه له پیشتر دا، ۲- راز نه وه ی سه رده می کون،
 - پیش پیش: ۱- پیشاپیش، ۲- وشه ی بانگ کردن ی پیشه له، پیش پیش، پیش پیشی،
 - پیش پیشی: - بیدمشک،
 - پیش تارک: - پیشتاز،
 - پیشتاز: نه وه ی پیش خه لکی دیکه تاو ده دا، پیشرو، پیشه ننگ، دوندار، ده ست پیشخه ر له تاو داند، رمکیش، سه رجه له، سه رقاله،
 - پیش تخت: - پیشکار،
 - پیش تخته: ۱- پیشخان، ۲- سندوقی پوولی دووکانداران،
 - پیش تختی: ۱- پله ی به رزی پیش تخته بو پندا وه سه رکه ووتن، ۲- میزیک ی چو که یه له پیش تخته داده نین،

- پیشتەر: ۱- بەر، بەرتەر، بەرلە...، بەروو، پېش، پېژنا، پېشتەر، پېشوو، پېشووئر، زووتر، لەپاردو دا، لەمپۆ، لەمپۆینە، ۲- ئەودەم، ئەوسا، ئەوساکە، بەرووتر، پېشتەرلە...، پېشووئر، زووتر، لەزوودا، لەمپۆینەتر، وەلتر، ۳- لەبەرەو، لەپېشتەرەو، لەپېشەو، وەرەنە، پېشتەرک: تۆزیک پېشتەر، دەمیک زووتر، کەمیک پېشتەر، نەختیک بەرلەئېستا، نېسکیک پېش ئەودەمە،
- پېشتەرتین: بەرتەرتین، بەرووترین، پېشتەرتین، پېشووئرین، لەمپۆتەرتین، لەمپۆینەتەرتین،
- پېشجنگ: ۱- ئەوکەسە پېش ھەمووکەس دەچیتە شەری بەبێ ئەوی چاوەروانی گەبشتنی ھیزی زیاتر، ۲- ئەوبەشە دیواری قەلا کەدەگوتتەبەردەمی لەشکر دوزم،
- پېش چشم: بەرچا، پېشچا، پووبەرووی، وەرەو، پووب،
- پېشچین کردن: پېش وادە رن، پېش وەخت رن،
- پېشحرف: زال بەسەر قساندا، لەقسەدا لەپېش ھەموان،
- پېشخان: ۱- پېشخان، ۲- پېشخانە ۱- پېش،
- پېشخانە: ۱- بیلای، پېشخان، پېشخانە، چوارتاقی، دالان، نېفۆ، لیوان، ھەیان، ۲- لای سەرووی ھۆدە،
- پېشخەمەت: ئەمبەر، بەردەست، پېشخەمەت، خەمەتکار، خەمەتکار، عومبەر، عەمبەر، نۆکەری بەردەستان،
- پېشخەر: ۱- پېشخەر، پېشکەر، پېش وادە کەری بەرھەم، سەلەم کەر، سەوزکەر، شینکەر، ۲- پېشخەر ۲- پېش،
- پېشخەرد: پېشخەر، پېشکەر، سەلەم، سەوزکەر (زراعت)، شینکەر (زراعت)، کەری پېش وادە،
- پېشخەرد کردن: پېش وادە کەری، سەلەم کردن، سەوزکەر کردن (زراعت)، شینکەر کردن (زراعت)، کەری پېش وادە،
- پېش خواستن: بانگ کردن، بانگپێستن، داواکردن،
- پېشخوان: پېشخوان، سەندوو قاسایی بەکە دوو کاندەر تەرازووی لەسەردا تەن وشتی لەسەردا فرۆشن،
- پېش خواندن: بانگ کردن، بانگپێستن، داواکردن،
- پېش خودمان بماند: دەتێوانتۆماندا، قەسە خۆمان بێ، کەس پێ نەزانێ، لەلای خۆمان بمانتەو، وایزانە نەتیبستوو، ھەرقەسە خۆمان بێ،
- پېشخور: بەرخۆر، پېشخۆر، پېشخۆر، پېشخۆر، پېشخۆر، بەشیک لەداھاتی داھاتوو، سەلەم، سەوزخۆر، شینخۆر،
- پېشخورد: ۱- بەرکوت، بەرکۆل، ۲- بەشیک لە پارە سەودا یا کار کەپېشتەر وەردەگیر، ۳- سەلەم،
- پېشخیز: ۱- ئەو پېش ھەموان ھەست، زووراب، زوورابو، زوورابەر، ۲- پېشخەمەت، گورجگۆل، خەمەتکاری چابوک، نۆکەری بەرپەر، ۳- ئاوازی سەروو،
- پېشداد: بەی، پارە پېشتەردا و پۆکارو، پېشەکی،
- پېشدار: مامان،
- پېشداشت: پېشکەش کردن،
- پېشداشتن: ۱- پېشکەش کردن، ۲- وەپېشخستن، ۳- ئامادە کردن لەبارە گادا، ھێنانە حەزوو، ھێنانە خەمەت،
- پېش دامان: ۱- بەرھەلینە، ۲- ئەوکە و لەئاسنگەر لەسەر چۆکیاندا بەریدە دەنەو تا پېشک نەیانسووتتێ، ۳- ھەرکام لە دووبەشی پېشەوی دامانی جگ، ۴- پېشکار،
- پېش دان: (پېشبین) - پېش،
- پېش داوری: ۱- پېش گریمانە، داوەریکردنی پېش دیتن یا روودان، ۲- تەصیب،
- پېش دامن: (پېش دامان) - پېش،
- پېش دېستانی: ئامادەیی، پېش قوتابخانەیی، مندالی ھېشتا کاتی قوتابخانە نەھا توو،
- پېش درآمد: پېشەکی، دەسپیک، دەستپیک،
- پېش درآمد ترانە: سەربەند،
- پېش درآمد کردن: دەست بەباس کردن، دەست کردن بە کوتی بەبەت،
- پېش درآمد: پېشەکی، دەسپیک، دەستپیک،
- پېش درد: بەرەزان، ژان و ژوو، ژانە ھوویرگ،
- پېش درکردن: - جلوانداختن،
- پېش دەست: ۱- پېش دەست، ۲- دەست پېشخەر، ۳- نەخ، نەغد، وشکە، ۴- وەپېشکە و تەنەو، ۵- لای سەرووی ھەمجلیسی، ۶- پېشەکی، دەسپیک، دەست پیک، سەرەتا،
- پېش دەستی: ۱- پېش وەرکەر، پېش، پېش دەرامەت، پېش دەست دەست پېشخستن، دەست پېشخەری، دەس پېشکەری، ۲- دەوری بچوکی بەردەست، پېشخۆری، پېش دەستی،
- پېش دەستی کردن: بەرلە خەلک ھەل لپھێنان، پېش دەستی کردن، دەست پېشخستن، دەست پېشخەری، دەست پەپېش خستن، دەستی خۆ پەپېش خستن، سەر شەق، وەپېش کەوتنەو،
- پېش دەندان: ۱- بەرکوت، خوار دینگی سووکی پېش جەم، ۲- ددانی پېش، ۳- پېشخورد،
- پېش دەوی: دیوی دەروەی جگ،
- پېش دەویدن: غاردانە پېش، غاردانە خەمەت، ھەلەتە پېش،
- پېش دید: ۱- پېشبین، ۲- ئیرادە، بپار، بپەر، تەمای کاریک، عەزم، فوتوو، قەرار، قەست، قەسد، لپھواری، نیاز، وېست،
- پېش دیدن: ۱- پېشتر دیتن، ۲- پېشبینی کردن،
- پېش دین: پېشەوای دین، رپبەری دینی،
- پېش راندن: بزاونتی و لاخی سواری بۆ پېشەو، لپھوورن،
- پېش سەرس: ۱- زوورەس، میوھی زووگەییو، نۆبەر، لەزۆ، ۲- جاحیل، جان، جاحیل، جاپەل، جاحیل، جوال، جوان، جوانمێر، جھال، جھوان، جیل، خۆرت، خورت، خوتنگەر، شەھلەو، کپال، گەنج، لاو، لاف، نۆچە، نەوچە، نەوھال، ونگەر، ھەرزە کار، ۳- بەرلە ھەموان گەبشتوو، پېشتر گەبشتوو،
- پېش رسیدن: ۱- زووبالغ بوون، زووبالغە بېشتن، زوورەسین، زووگەبېش، ۲- زوو پېشەبېش، زووگەبېش، گەبشتنی میوھەیک پېش میوھەکانی وە کخۆی،
- پېش سەرفت: ۱- ئەورام، پېشەوت، پېشەچوون، پېشکەتن، پېشکەفت، پېش کەوت، پېشکەوتن، تەرەقی، وەپېشکەوتن، وەل وەلوای، ھەلدان، ۲- پېشرفتن،
- پېش سەرفت کردن: ۱- پېشرفت (۲و۱) - پېش، ۲- مېسربودن،
- پېش سەرفت کردن کاری: باش ئەنجام دران، چوونە پېش،
- پېش رفتگی: بەشیک شتیک کە لە سنووری خۆی بەرەو پېشتەر چووبێ (خلج پېش رفتگی آب در خشکی است - فدک) بەرەو پېشچوویی، پېشەچوویی، پېشەوچوویی،
- پېش رفتن: ۱- بەرەف پېشەچوون، بەرەو بەرچوون، بەرەو پېش چوون، پېش چوون، چوونە پېش، پۆینە بەرەو، پۆینە پېش، پۆینە پېشتەر، ۲- پېشرفت، ۳- بەخەمەت گەبشتن، چوونە حەزوو، چوونە خەمەت، چوونە لای کەسیکی گەرە،
- پېش رفتن از کسی: لئ وەپېشکەوتنەو، وەپېشی کەوتنەو،
- پېش رفتن بر کسی: بەسەردا زالبوون، بەسەردا سەر کەوتن،
- پېش رفتن حرف: بکردنی قەس، قبوول کرانی قەس، قەس چوونە پېش، قەس پۆیشتن، قەس پۆیین،
- پېش رفتن سخن: (پېش رفتن حرف) - پېش،
- پېش رفتن کاری: باش ئەنجام درانی کاریک، چوونە پېشی کاریک،
- پېش رفتن کاری: باش ئەنجام درانی کاریک، کار چوونە پېش،
- پېش رفتن کسی را: (پېش باز رفتن) - پېش،

- سکپ، سەر دەرئانە، شۆپ، شیبانە، شیبک، شینیک، کەوشکەن، وەرۆو بەرە، ٢ - پادشاه، ٣ - تەخت، کورسی لە سەردانیشتنی شا، ٤ - سەرۆوی مەجلیس، سەرۆوی وە تاغ، ٥ - بەشکۆ، بەشەوکت، خاوەنی پایە بەرز، خاوەنشکۆ، پێژدار، سەرۆک، سەرۆر، عەرەف، عەرەف، گەرۆر، ٦ - کورسی یەک بوو لە لای تەختی شا دادەنرا، ٧ - بارەگا، بەردەم، پێش بەر، پێش چاو، پێشگار (ما در پێشگاه ملت سوگند می خوریم _ فدک)، وەرچەم، هەنتەش،
- پێشگاه مسجد: میحرابی مزگەوت،
 - پێشگاه نشور: ← قیامت،
 - پێشگاهی: ١ - سلطنت، ٢ - بەربانگ، خۆراکی بەربانگ،
 - پێش گذاشتن: ← (پیش هشتن) ← پیش،
 - پیشگر: ← خادم (٢)،
 - پیش گردیدن: ١ - پێوەدرانی دەرگا، داخرانی دەرکە، ٢ - سبقت گرفتن،
 - پیش گرفتن: ١ - دامەزراندن، دانەبەر، دەسپێکردن، دەست پێ کردن، سەرەتادانان، سەرەتارامەزراندن، گرتنەبەر، گرتنەپێش، گێرتنەبەر، هینانەگۆر، ٢ - پێش وادە وەرگرتن، ٣ - بەرگرتن، پێش پێگرتن، پێگالیبەستن، پێ لێ گرتن، ٤ - وەپێشخستن، هینانەپێش،
 - پیش گرفتن درسی را: دەرس لێبڕسینەو،
 - پیش گرفتن راهی را: رێگایەک گرتنەبەر، رێگایەک گرتنەپێش،
 - پیش گرفتن سفری را: پێشەفەریک گرتنەپێش،
 - پیش گرفتن کاری را: دەستکردن بە کاریک، کاریک کردنەپێش،
 - پیش گرفتن شغلی را: دەستکردن بە کاریک، کاریک کردنەپێش،
 - پیشگزینی: بەربزاری، پێشەلێژتری، پێشەلجینی، هەلێژاردنی یەکیک لە پێشدا،
 - پیش گشاده: ١ - بەرئاو، ٢ - پێش ئاوە، ٢ - جلکی سینگ ئاوە،
 - پیشگفتار: بەرابری، بەربێژ، بەرگۆتن، پێشگۆتن، پێشگۆتنک، پێش و تار، پێشکی، دەسپێکی، دیباچە، سەرەتا،
 - پیشگفتە: ١ - باسکراو، ناوبراو، ٢ - بەرۆتە، پێش و تە (پیش گفتم نامۀ ما نام خدا بود - فدک)،
 - پیشگو (سی): ١ - بەربێژ، ٢ - پێشبین، پێشزان، پێشگۆ، خەبەر لە داها توودەر، غەیب زان، کەرەمەتدار، ٣ - گەبەنەری داواکارییەکانی خەلک بە شا، ٤ - ناسپنەری هاووان بە شا، ٥ - نیشان دەری لە شکر بە شا،
 - پیشگوی: پێشبینی، پێشزانین، پێشگۆتن، خەبەر لە داها توو دان، دووربینی، غەیب کوتن،
 - پیشگه: ← پیشگاه،
 - پیشگهی: ١ - پادشایەتی، پێشەوایی، سەرۆکی، ٢ - پیشگاهی،
 - پیشگیر: ١ - بەربەست، پێشگیر، کۆسپ، لەمەر، ٢ - پیشبند، ٣ - پارچە ی تاییەتی لە پێش تێندرا دەخۆ وەر پێچان لە گەرماو، فۆتە،
 - پیشگیری: بەربەستکردن، بەرپێچ، بەرگرتن، بەرگری، پەکخستن، پێش پێگرتن، پێشگرتن، پێشگیری، پێشگیری، پێگری، پێگری، تێخ، تێخ تێدان، تەگەرە تێخستن، مانع بوون، نەهێشتن، وەرگرتە،
 - پیشگیری کردن: بەربەستکردن، بەرپەرچدانەو، بەرپەرچەودان، بەرپێچ، بەرگرتن، بەرری، بەرگیری، بەرلێگرتن، بەرھەلستبوون، بەستن، پێش پێگرتن، پێشگرتن، پێشگیرکردن، پێشگیری کردن، پێگیرکردن، پێگیری کردن، تێخ تێدان، تێخ، تەگەرە تێخستن، جەلوگرتن، جەلوگیری لێکردن، دارەستکردن، دەسپاوەرێنەرێک، سەدکردن، قۆرت تێخستن، کۆسپ خستە سەر پێ، کەند کۆسپ بۆ سازکردن، گرفت سازکردن، گیردان، گیردای، لەمەر خستە سەر پێ، مانع بوون، مانعبوون، نەهێشتن، وەرگرتە،
 - پیش لرزه: وردەلەرزە ی پێش بوومەلەرزە،
 - پیش لنگ: بەرھەلێنە قەساب و ئاسنگەرەن،
- پیش لنگی: بەرھەلێنە قەساب و ئاسنگەرەن،
 - پیشماندە: بەرماو، پاشماو (نخورد شیر پیشماندۀ سگ - فدک)،
 - پیش مردن: ← (پیشمرگ... شدن) ← پیش،
 - پیشمرگ: ١ - بلاگردان: بە لاگەردان، بە لاگێر، بە لاگێرەو، بە لا وەگێر، پێشمەرگە، تەسەدوق، دەسەرگەر، سندووق، سندووقی سەر، سنووق، سەدەقە، سەدەقە قەسەر، سەر گۆری، سەرگەرد، فدایی، فیدایی، قۆچی قوربان، قوربان، قوربانی، قوروان، قەزاگێرەو، قەزا وەگێر، گۆری، گوهری، وەبەگەر پێش، هۆمە، ٢ - فدائی آزمايندۀ خوراک شاه: ئەوێ خۆراکی پاشا لە پێشدا دەخوا تا ئەگەر ژاراوی بێ پاشای بێ دەرماندا و نەبێ،
 - پیشمرگ... شدن: ١ - بوون بە قۆچی قوربان، بوون بە قوربان، بوون بە سەدەقە، بوون بە قەزاگێرەو، بەساقە بوون، بەسەدەقە بوون، بەسەدەقە سەر بوون، بەسندووقی سەر بوون، بەتەسەدەقە بوون، بەفیدای... بوون، بە لاگەردان، بوون، بە لاگێر بوون، دەسەرگەرەن، سەرگەرەدبوون، قەزاو و گێر بوون، مەرگ دەپێشی... گەرەن، مەرگ وەپێشی... کەوتن،
 - پیشمزد: پێشمز، پێشەکی لە هەق دەست،
 - پیش مصرع: بەیتی یەکی هەلبەست، لەتە شیعری یەکەم،
 - پیشمهر: لە پێشتر لەخۆشەوێستیدا،
 - پیشمیر: ١ - (پیشمرگ) ← پیش، ٢ - پێش کەسێک مردو،
 - پیش ناف: گۆشتی دەوری تێکی مەرۆ گا...،
 - پیش نرفتنی: نەشیاری بەرەو پێشبردن، نەشیاری بۆ جێبەجێکردن، نەگونجاو،
 - پیش نشین: ئەوێ لە سەرەوێ مەجلیس دادەنیشێ،
 - پیش نگر: ← مدبر،
 - پیشنماز: ئیمام، بەرنوێژ، پێشنوێژ، نێبێزەر، نەفێزەر، وەرناما،
 - پیش نویس: پێشنووس، چلکنووس، رەشنووس، رەشەک، شەما، گەلالە،
 - پیشنهاد: پێشنیار، پێشنیاز، پێشنیهاد،
 - پیشنهاد دادن: پێشنیار دان، پێشنیار کردن، پێشنیاز کردن، وەپێشکەوتن،
 - پیشنهاد ساختن: ← (پیشنهاد دادن) ← پیش،
 - پیشنهاد کردن: ← (پیشنهاد دادن) ← پیش،
 - پیشنهاد گردانیدن: ← (پیشنهاد دادن) ← پیش،
 - پیش نهادن: ١ - کێشانە پێشخۆ، هاوردنەو بەر، هینانەپێش، ٢ - بەربەست لە پێش دانان، ٣ - لە پێش چاوان دانان،
 - پیشنهاد: ١ - زۆر پێشەو هاتوو، ٢ - لە پێش دانراو،
 - پیشنهادی: پێشنیارکراو، پێشنیاری،
 - پیشنیاز: ئامادە کارییەکانی پێشەکی بۆ کاریک، پێشنیاز، پێشویست،
 - پیشوا: پێشەوا، پێشیمام، تووزمأل، تووشمأل، دیواندەر، پابەر، رەبەر، رێبەر، ژیرک، سەرۆک، سەرکرده، سەرەک هۆز، گەرە ی گشت، هۆمان، یەکمان،
 - پیش وارفتن: ← (پیشبازرفتن) ← پیش،
 - پیشواز (پیشوازی): ← (پیشباز) ← پیش،
 - پیشواز آمدن: ← (پیشباز آمدن) ← پیش،
 - پیشوازرفتن: ← (پیشبازرفتن) ← پیش،
 - پیشواز کردن: ← (پیشبازرفتن) ← پیش،
 - پیشواژه: ← پیشوند،
 - پیشواساختن: ١ - (پیشوارفتن) ← پیش، ٢ - کردنە پێبەر، کردنە پێشەوا،
 - پیشواشدن: ١ - (پیشوارفتن) ← پیش، ٢ - بوونە پێبەر، بوونە پێشەوا،
 - پیشوا کردن: کردنە پێبەر، کردنە پێشەوا،

- پیشوایی: پیشبهری، پیشه‌وایی، تووژمائی، تووشمائی، دیواندەر، رابهری، په‌هه‌ری، رپبهری، رچچه‌ناسی، رپژانی، رپگۆیی، رپتاسی، هۆمانی، په‌کمانی،
- پیشوایی کردن: ئیمامه‌تکردن، پیشبهریکردن، پیشه‌واییکردن، رابهریکردن، رپبهریکردن،
- پیشوند: پیشبهند، پیشگر، پیشوهند، وشه‌یه‌که‌دیته‌پیش‌وشه‌بۆ‌یاریده‌دانی‌له‌مانادا،
- پیش‌و‌پس: ← پس‌و‌پیش،
- پیش‌و‌پس‌کاری‌رانگریستن: بیرله‌ناکامی‌کاریک‌کردنه‌وه،
- پیش‌وجود: پیشتربوو، پیش‌هم‌مان‌هه،
- پیش‌هشتن: ١- له‌به‌رانبه‌ردانان، له‌پیش‌دانان، ٢- باردادن(١)،
- پیش‌هنگ: پیشه‌رو، پیشه‌نگ،
- پیش‌یازیدن: ١- بۆ‌پیشه‌وه‌چوون، به‌روه‌پیش‌چوون، ٢- بۆ‌پیشه‌وه‌دریژکردن، بۆ‌پیشه‌وه‌راداشتن،
- درپیش: ١- ← پیش‌از، ٢- درنزد: له‌کن، له‌لای، له‌نک،
- درپیش‌داشتن‌کاریار: ئه‌رکیک‌له‌سه‌ربوون، ئه‌رکیک‌له‌سه‌رشان‌بوون، کاریک‌به‌ده‌سته‌وه‌بوون، کاریک‌له‌به‌ربوون، کاریک‌له‌پیشبوون، کاریک‌له‌ده‌سه‌دا‌بوون، کاریک‌هه‌بوون‌بۆ‌جێبه‌جێکردن،
- درپیش‌گرفتن: ده‌ست‌پیکردن، گرتنه‌پیش،
- پیشانی: ١- ئیقبال، ئیقبال، باو، بای، به‌خت، به‌خت‌و‌ئیقبال، به‌ش، په‌ل، تالاح، تالعه، چاره، چاره‌نووس، خواپیدان، ده‌رب، سه‌عوود، سه‌عوود، شانس، شه‌نس، کابه‌شاک، کۆس، کۆست، ماراو، ناوچاو، ناوچه‌وان، نسیب، نسیو، نگین (نگینی‌هاوردوه)، نه‌رد، نئوچاوان، وه‌خت، هات، هاته، هاتی، هه‌دار، هیر، ٢- ← پرروی، ٣- ئه‌نی، پستی، پتچاف، پیشانگی، پیشانی، پیشنی، پیشه‌نی، تاق‌تویل، توپل، ته‌مۆ، ته‌ویل، ته‌ویلله، تیل، تپول، تیول، تپول، تپویل، جه‌بین، جه‌مین، ده‌یلهم، زه‌عتک، عه‌نی، فکله، فکله، فه‌رشه‌نی، ناچچاف، ناچیروو، ناوتویل، ناوچاو، ناوچاوان، ناوچه‌وان، نۆتک، نه‌عتک، نه‌قسوور، نه‌هتک، نئوچاوان، هه‌نی، هه‌نیه، ٤- ← پز(١)، ٥- لیاقت: بافت، باو‌بوون، پی‌ه‌وا‌بوون، پیکه‌وتن، په‌وایی، ژنه‌هاتن، ژنه‌هاتوویی، سه‌وچ، سه‌وچیان، شایانی، شیان، گیرو‌فه‌ن، لایقی، له‌بارا‌بوون، له‌یاقه‌ت، لیاقه‌ت، لیفتانین، لیجوانی، لیوه‌شانه‌وه، لیوه‌شاهه‌یی، لیهاتن، لیهاتوویی، وه‌شیانه‌وه، هه‌ژباتی، هه‌ژباتی، هیگنی، ٦- په‌نه(٤)، ٧- ← توان،
- پیشانی‌از‌فقا‌کردن: ره‌پیتان، رپکه‌وتن، سه‌ر‌ده‌دوو‌نان، هه‌لپتان،
- پیشانی‌بر‌خاک‌نهادن: توپل‌نانه‌زه‌وی، ته‌ویل‌نانه‌سه‌رخاک، خاک‌ماچکردن، سوچه‌بردن، سوچه‌کردن، که‌وته‌سه‌رخاک، کپتۆش، کپتۆش‌بردن، کپتۆش‌کردن،
- پیشانی‌بکار‌باز‌نهادن: به‌غیره‌ته‌وه‌چوونه‌پیش، سینگ‌دانه‌پیش،
- پیشانی‌بلند: ← پیرو‌اختر،
- پیشانی‌دار: ← پیشانی‌بلند،
- پیشانی‌داشتن: بۆهاتن، خۆشه‌خت‌بوون، نئوچاوان‌کردن،
- پیشانی‌درهم‌کشیدن: ئه‌خم‌کردن، چروچاو‌به‌یه‌کان، چروچاو‌ترشان، چروچاو‌تیکنان، چه‌رمه، خۆگرزکردن، خۆمۆن‌ومرچکردن، خیشکردن، دژبوون، دژکردن، دمو‌چاو‌تیکنان، دوژه‌نگ‌یه‌کدان، پرو‌تالکردن، پرو‌ترشکردن، پرو‌تیکنان، پرو‌گرزکردن، قۆرتان، گرژبوون، لچ‌ولپوتیکنان، لچ‌ولپوتگرزکردن، لیچ‌تیکنان، مرچومۆنبوون، مرچومۆن‌بوون، مۆپوونه‌وه، ناوچاو‌ترشان، ناوچه‌وان‌به‌یه‌کادان، نئوچاوان‌تیکنان، نئوچاوان‌گرزکردن،
- پیشانی‌ساییدن: ← پیشانی‌سو‌دن،
- پیشانی‌سخت‌داشتن: بی‌چاو‌و‌پوویی، بی‌شهرم‌بوون، چاو‌و‌پرو‌و‌قایم‌بوون، چاو‌و‌پرو‌وله‌کس‌نه‌ییشان، پرو‌قایم‌بوون، پرو‌هه‌لمال‌او‌بوون،
- پیشانی‌سفید: به‌ش، ته‌شان، قه‌شان، مارۆ، ناوچاو‌سی، نئو‌چاو‌سی،
- پیشانی‌سو‌دن: ته‌عزیم‌کردن، سوچه‌بردن، سوچه‌کردن،
- پیشانی‌بلنگ‌خاریدن: کاری‌زۆر‌په‌رانه‌کردن، کاری‌زۆر‌په‌ترسی‌کردن،
- پیشانی‌شیر‌خاریدن: ← (پیشانی‌بلنگ‌خاریدن) ← پیشانی،
- پیشانی‌کردن: ئازابه‌تیکردن، بوژیکردن، بیبایکی‌کردن، سرتی‌کردن، دل‌تیریکردن، موکوریکردن، بیحه‌یایی‌کردن، بیشه‌رمیکردن، جه‌ساره‌ت‌کردن، پرو‌قایمی‌کردن، پرو‌هه‌لمال‌اوی‌کردن،
- پیشانی‌کسی‌بلند‌بودن: ئاریبوون، به‌ئیقبال‌بوون، به‌به‌خت‌بوون، به‌خت‌داربوون، به‌خته‌وه‌ریبوون، به‌ختیاربوون، به‌خت‌یا‌وه‌ری‌بوون، به‌سه‌وود‌بوون، به‌شان‌سیبوون، تالاح‌به‌رز‌بوون، خاوه‌نبه‌خت‌بوون، خودانبه‌خت‌بوون، خۆش‌ئیقبال‌بوون، خۆشه‌خت‌بوون، خۆه‌بیه‌خت‌بوون، سه‌ربه‌رسقبوون، سه‌ربه‌پۆزیبوون، وه‌شه‌خت‌بوون،
- پیشانی‌نوشت: چاره‌نووس،
- پیشانی‌نهادن: رپژدانان، سه‌ردانه‌واندن، کپتۆشکردن،
- پیشته: پشته، خته، وشه‌ی‌ده‌نگدانی‌پشيله،
- پیشته‌کردن: خته‌کردن، ده‌نگدانی‌پشيله،
- پیشکاول: ئامیزی‌دارینی‌زه‌وی‌کیلان‌بریچ‌چاندن،
- پیشکاوول: ئامیزی‌دارینی‌زه‌وی‌کیلان‌بریچ‌چاندن،
- پیشگاؤل: ئامیزی‌دارینی‌زه‌وی‌کیلان‌بریچ‌چاندن،
- پیشن: پرزه‌ی‌خورما‌که‌په‌تی‌لئ‌سازده‌کری،
- پیشند: پرزه‌ی‌خورما‌که‌په‌تی‌لئ‌سازده‌کری،
- پیشه: ١- ئاکار، ئیش، پیشه، سنعات، شۆل، شوغل، فه‌رمان، کار، کاربهند، کردار، کرده، کرده‌وه، کرگار، کریار، گوره، گوره‌هه‌رمانه، ٢- ئاکار، ئابین، ئه‌خلاق، ئه‌دا، ئه‌لس‌و‌بنیش، بانه‌ک، په‌هنگ، پیشه، تۆره، تووز، تووزم، تووک، ته‌بیات، ته‌حر، ته‌رزه، جر، جوان‌پیری، جۆر، جوور، خدوو، خده، خۆ، خوو، خووگرتن، خه‌یم، داب، دابوعاده‌ت، دام‌وده‌ستوور، ده‌ستلفۆک، ده‌ستوور، ده‌سوور، پست، پستک، پسک، په‌فتار، ره‌فشت، په‌وتار، په‌وش، په‌وشت، په‌ویه‌ت، پئ، رپباز، رپگا، رپۆشوین، شوو، شووف، شیواز، شیوه، عانه‌ت‌گرت‌ه‌ی، عاده‌ت، عاده‌ت‌کردن، عاده‌ت‌کرده‌ی، عاده‌ت‌گرتن، عاده‌ت‌گرت‌ه‌ی، عایه‌ت، عه‌مه‌ل، فه‌ویه‌ی، قام، قه‌وات، کردار، کرده‌وه، کرشه، کسم، کپتۆسم، گه‌د، لۆر، مۆنه، مه‌جاز، میجاز، نول، نۆل، نول، نه‌ریت، هووک، هه‌رمپز، هه‌ستانو‌دانیشتن، هه‌لسوکه‌وت، هه‌یم، یاسا، ٣- پیشه، سنعات، سه‌نعات، کردگار،
- پیشه‌آتش: پیشه‌ئیبلیس، کاری‌شه‌یتان،
- پیشه‌آموختن: ١- پیشه‌فیزبوون، ٢- پیشه‌فیزکردن،
- پیشه‌ساختن: کردنه‌پیشه، کردنه‌کاری‌خۆ، گرتنه‌به‌ر،
- پیشه‌کار: ← پیشه‌ور،
- پیشه‌کردن: ← پیشه‌ساختن،
- پیشه‌گر: ← پیشه‌ور،
- پیشه‌گرفتن: ← پیشه‌ساختن،
- پیشه‌نهادن: ← پیشه‌ساختن،
- پیشه‌ور: ١- دوو‌کاندار، کاسبکار، کاسبکار، ٣- ← افزارمند،
- پیشه‌وران: ئه‌سناف، پیشه‌سازان، پیشه‌کاران، پیشه‌گه‌ران، پیشه‌وه‌ران، دوو‌کانداران، ده‌ز‌گا‌گپران، سنعاتکاران، کاسبکاران، کاسبکاران،
- پیشه‌ورز: ← پیشه‌ور،
- پیشی: ١- ← پیشدستی(١) ٢- ← پیشه‌کی، ٣- پشه، پشه‌که، پشيله‌به‌زمانی‌مندالان،
- پیشیار: ١- ← بول، ٢- ← پیشکار،
- پیشیاره: ← پیشکار،
- پیشیان: ← پیشان،
- پیشی‌پیشی: پش‌پش، وشه‌ی‌بانگ‌کردنی‌پشيله،

پیشی جستن: ١- به سردار زال بون، ٢- به ری لئ سهندن، پیشدهست بون، پیشکوتنهوه، پیش لئ گرتن، دانه بهر، دهسپیشخه ری، دهست پیشخه ری، دهست ره پیشخستن، دهست وه پیشخستن، کهوتنه بهروه، کهوتنه پیش، کهوتنه پیشهوه، کهوتنه لای سهروو، کهوتنه وه لئ، وه پیش کهوتنهوه،

پیشی دادن: ١- به عی دان، پیشه کی دان، ٢- ئاتودان، پوان دان، چووردان، سه ریشکی بیدان، سه ره تی بیدان، قان دان، مافی تابه تی بیدان،

پیشی کردن: ← پیشی جستن،
پیشی گرفتن: ← پیشی جستن،

پیشین: ١- بهر، بهرگ، بهرگ، بهرگین، بهروو، بهری، بهری، بهرین، بهرینه، بیژنا، پیشوو، پیشین، دیر، دیریک، رابردوو، زوو، سه ره رابردوووه، له میژ، له میژینه، میژ، نوا، وه ری، وه رین، وه رینه، یازو، یازی، ٢- له برتر، له پیشتر، ٣- نیوران، نیوه پو، نیوه پو، نیوه پو، نیوه پو، ٤- هه ولین، یه کهم، یه کهمین، ٥- ئه وهی بوهرگرتنی کاریک پیشتر وه ک زارشیر نکرده دیدن به کار به دهست،

پیشینگان: پیشووان، پیشوونیان، پیشیا، پیشینان، پیشینی، پیشینیان، پیشینی گه ل، رابوردوان، قه دیمیان، وه ریتان،

پیشینگاه: کاتی نوژی نیوه پو،
پیشینگه: کاتی نوژی نیوه پو،
پیشینگهان: کاتی نوژی نیوه پو،
پیشین نماز: ١- پیشنماز، ٢- نوژی نیوه پو،
پیشینه: ١- اولین: هه ولین، یه کهمین، ٢- جلوتر: له پیشتر، ٣- سابقه: پیشینه، رابردوو کیس یا ستیک، سابقه، ٤- قدیمی: پیشینه، دیرینه، قه دیمی، کونه، کهونار، له میژینه،

پیشینه دار: پیشینه دار، خاوه رابردوو خراب،
پیشینیان: ← پیشینگان،
پیغاره: ← طعن،
پیغاره جو: ئیرادگر، خورده گیر، تانوت لیدر، تانه لیدر، توانجلیدر، ته شه لیدر، ته وس لیدر، ره خنه گر، سه رده نشکار، سه رزه نشکار، سه رزه نشکار، سه رگونه کار، عه بیگر، گاننده کار، لاتاهاویژ، لومه کار، لومه کار، لومه له قه مگر، ورده گر،
پیغاره جوی: ← پیغاره جو،
پیغال: ← فضله،
پیغاله: ← پیاله،
پیغام: به یام، په یخام، پیغام، پیخام، پیخه م، راسپیری، ولام،
- پیغام آور: ← پیام رسان،
- پیغام آوردن: به یام هینان، په یخام هینان، په یغام هینان، پیخام هینان، پیخه م هینان، ولام هینان،
- پیغامبر: ١- آنکه پیغام برد: په یام بهر، په یخام بهر، په یغام بهر، په یغام بیان، خه بهر بهر، رانه سپارده، راسپاردهی ولام، ولام بهر، ٢- پیغامبر،
- پیغام بردن: ١- (پیغام آوردن) ← پیغام، ٢- پیغامبری،
- پیغام دادن: ← (پیغام فرستادن) ← پیغام،
- پیغام دار: ← پیام رسان،
- پیغام داشتن: به یام پیسوون، په یخام پیسوون، په یغام پیسوون، خه بهر بهر پیسوون، ولام پیسوون،
- پیغام رسان: ← پیام رسان،
- پیغام رسانیدن: ← پیغام آوردن،
- پیغام رفتن: به یام بهر پرتکران، ولام چون،
- پیغام فرستادن: ئاگادار کردن، جواب کیسه ی، خه بهر ناردن، قسه راسپاردن، لئ راسپاردن، ولام ناردن، ورام ناردن، وه ستینایش، وه لام ناردن،

- پیغام کردن: ← (پیغام فرستادن) ← پیغام،
- پیغام گزار: ← پیام رسان،
- پیغام گزاردن: ← (پیغام فرستادن) ← پیغام،
- پیغام گفتن: ← (پیغام فرستادن) ← پیغام،
- پیغولوش: باسکلاو، قاله قنگ، کلاوبن،
- پیغله: ١- سووچیکی دوور له ئاواپی، سووچمال، کازپی مال، کوژی، کونج، که لاهوی دوور له ئاوه دانی، گۆشه ی مال، ٢- سووچی چاو، گۆشه ی چاو، ٣- خواره پئی، ریگی خوار، ریگی لاده ره له جاده، لاپا، لاپی،
- پیغمبر: ١- په یخه م بهر، په یغه م بهر، په یغه م بهر، پیغه م بهر، پیغه م بهر، راسپارده ی خوا، ره سوولی خوا، نه یی، نه وی، وه خسوور، ٢- پیک،
- به پیغمبر: به پیغه م بهر، سوئند به پیغه م بهر،
- پیغمبر اسلام: پیغه م بهری ئیسلام،
- پیغمبر جاهلی: حه زره تی یووسف،
- پیغمبر عربی: پیغه م بهری ئیسلام،
- پیغمبر گم کرده فرزند: حه زره تی یاقوب،
- پیغمبر مختار: پیغه م بهری ئیسلام،
- خاتم پیغمبران: پیغه م بهری ئیسلام،
- پیغن: پیغن، پیغه، نه رمیلی،
- پیغوله: ← پیغله،
- پیغوی: ١- تورکی، ٢- توراخی،
- پیف: پف، پف، پیف، وشه ی بئاری له بونی ناخوش، یه ع،
- پیغه: ١- پیف، ٢- ئاگره، پوو شوو،
- پیک: ئه مانه ت بهر، پوسته چی، په یک، په یکاوه ر، پیک، پیلک، ته تهر، خه بهر بهر، راسپارده، شاتر، شانده خ، شاندار، شانده ک، قاسید، نامه بهر، ولام بهر، هه وال بهر، هه وال گه پین،
- پیک آسمانی: فریشته، مه لایکه ت،
- پیک الهی: جو برائیل،
- پیک چرخ: مانگ،
- پیک درگاه: جو برائیل،
- پیک آسمانی: فریشته، مه لایکه ت،
- پیک رایگانی: ١- مانگ، ٢- سه وداجی، ٣- رپیوار، ٤- باد صبا،
- پیک رب: عزیزائیل،
- پیک سپید و سیاه: شه وووژ،
- پیک فلک: مانگ،
- پیک هوائی: هور،
- پیکار: ئانبا زبون، ئانبازی په کببون، ئاوقابوون، ئاوقه بیوون، بچه نگانی، بنار، بناقی، بۆربنار، به بهر بهر که هه لاجوون، به ره نگاری، به گزاجوون، به گزایه پین، به گزدا هاتن، به گزیه کاپه پین، به گزیه کاجوون، به گزیه کاهاتن، به گزیه کتراجوون، به گزیه کداچوون، په رخاش، په ره چه ننگ، په ره چه نگی، په فچوون، په یکار، پیا هه لیزان، پیا هه لیزان، پیا هه لپه رین، پیا هه لته قان، پیا هه لته قین پیا هه لیزان، پیکدادان، پیکدا هاتن، پیکه هه لپه رزان، پیله، پیله پیگرتن، پیله پیگرتان، پیهه لپه رزان، تۆپ و ته شه، ته قله جه نگی، تیکه بهر بوون، تیکر اچوون، تیک گیران، تیکه وه گلان، تیک هه لچوون، تیه تلان، چرچر، جرتنه جرت، چره چر، جه ننگ، جه یوی وه ربیه ی، چمگه پرچی، چنگاوه ش، چنگه پرچه، چنگه پرچی، چنگه پوهان، چنگه پویانی، چهر خه، چه ننگه پرچه، چه ننگه پرچی، چه ننگه پره، چه ننگه رنه، چه ننگه چه نه، چانه چه پشی، حه لا، حه مه ره مزی، حه نه وه چه پشی، خره بیچک، خیشه، خیشه خیش، دندوکه، ده ستا فیتنه هه ف، ده گه ل دابه ستن، ده مه ده مه، دم ده دم نان، دووکه، دووکه دووکه، دووگورزه، ده بهر بهر که راجوون، ده ستا فیتنه هه ف، ده گزراچوون، ده گزیه ک راجوون، ده مقالی، ده مقالی، ده مه له ده منان،

پیشی جستن: ١- به سردار زال بون، ٢- به ری لئ سهندن، پیشدهست بون، پیشکوتنهوه، پیش لئ گرتن، دانه بهر، دهسپیشخه ری، دهست پیشخه ری، دهست ره پیشخستن، دهست وه پیشخستن، کهوتنه بهروه، کهوتنه پیش، کهوتنه پیشهوه، کهوتنه لای سهروو، کهوتنه وه لئ، وه پیش کهوتنهوه،

پیشی دادن: ١- به عی دان، پیشه کی دان، ٢- ئاتودان، پوان دان، چووردان، سه ریشکی بیدان، سه ره تی بیدان، قان دان، مافی تابه تی بیدان،

پیشی کردن: ← پیشی جستن،
پیشی گرفتن: ← پیشی جستن،

پیشین: ١- بهر، بهرگ، بهرگ، بهرگین، بهروو، بهری، بهری، بهرین، بهرینه، بیژنا، پیشوو، پیشین، دیر، دیریک، رابردوو، زوو، سه ره رابردوووه، له میژ، له میژینه، میژ، نوا، وه ری، وه رین، وه رینه، یازو، یازی، ٢- له برتر، له پیشتر، ٣- نیوران، نیوه پو، نیوه پو، نیوه پو، نیوه پو، ٤- هه ولین، یه کهم، یه کهمین، ٥- ئه وهی بوهرگرتنی کاریک پیشتر وه ک زارشیر نکرده دیدن به کار به دهست،

پیشینگان: پیشووان، پیشوونیان، پیشیا، پیشینان، پیشینی، پیشینیان، پیشینی گه ل، رابوردوان، قه دیمیان، وه ریتان،

پیشینگاه: کاتی نوژی نیوه پو،
پیشینگه: کاتی نوژی نیوه پو،
پیشینگهان: کاتی نوژی نیوه پو،
پیشین نماز: ١- پیشنماز، ٢- نوژی نیوه پو،
پیشینه: ١- اولین: هه ولین، یه کهمین، ٢- جلوتر: له پیشتر، ٣- سابقه: پیشینه، رابردوو کیس یا ستیک، سابقه، ٤- قدیمی: پیشینه، دیرینه، قه دیمی، کونه، کهونار، له میژینه،

پیشینه دار: پیشینه دار، خاوه رابردوو خراب،
پیشینیان: ← پیشینگان،
پیغاره: ← طعن،
پیغاره جو: ئیرادگر، خورده گیر، تانوت لیدر، تانه لیدر، توانجلیدر، ته شه لیدر، ته وس لیدر، ره خنه گر، سه رده نشکار، سه رزه نشکار، سه رزه نشکار، سه رگونه کار، عه بیگر، گاننده کار، لاتاهاویژ، لومه کار، لومه کار، لومه له قه مگر، ورده گر،
پیغاره جوی: ← پیغاره جو،
پیغال: ← فضله،
پیغاله: ← پیاله،
پیغام: به یام، په یخام، پیغام، پیخام، پیخه م، راسپیری، ولام،
- پیغام آور: ← پیام رسان،
- پیغام آوردن: به یام هینان، په یخام هینان، په یغام هینان، پیخام هینان، پیخه م هینان، ولام هینان،
- پیغامبر: ١- آنکه پیغام برد: په یام بهر، په یخام بهر، په یغام بهر، په یغام بیان، خه بهر بهر، رانه سپارده، راسپاردهی ولام، ولام بهر، ٢- پیغامبر،
- پیغام بردن: ١- (پیغام آوردن) ← پیغام، ٢- پیغامبری،
- پیغام دادن: ← (پیغام فرستادن) ← پیغام،
- پیغام دار: ← پیام رسان،
- پیغام داشتن: به یام پیسوون، په یخام پیسوون، په یغام پیسوون، خه بهر بهر پیسوون، ولام پیسوون،
- پیغام رسان: ← پیام رسان،
- پیغام رسانیدن: ← پیغام آوردن،
- پیغام رفتن: به یام بهر پرتکران، ولام چون،
- پیغام فرستادن: ئاگادار کردن، جواب کیسه ی، خه بهر ناردن، قسه راسپاردن، لئ راسپاردن، ولام ناردن، ورام ناردن، وه ستینایش، وه لام ناردن،

- دومره، دمه‌دومه، دمه‌قاله، دمه‌قالي، دمه‌قالي، دمه‌قره،
 دمه‌قری، رابه‌زاندن، راه‌شته‌هف، په‌زم، شه‌ر، شه‌ره‌جه‌فه،
 شه‌رهدندووکه، شه‌رهدنووک، شه‌رهدنوسه، شه‌رهدکووک، شیرش،
 قاله‌قال، قاله‌قال، قروچیره‌ک، کۆماند، که‌تنه‌هف، که‌فتوله‌فت،
 کیشمانه‌کیش، کیشه، کیشه‌کیش، کیشه‌وه‌هرا، گزه‌ره‌نامای،
 گزه‌ره‌لوای، گلته، گلده، گۆنگه‌ل، گهر، گه‌لج، گینگه‌شه، له‌ج،
 له‌هف‌که‌تن، له‌هف‌گزرین، له‌یه‌ک به‌ر بوون، لی‌کدان، مجاده‌له،
 مرافه‌حه، مرافه‌عه، مرخیش، مرخیش‌مرخیش، مرموش، مشتومر،
 مملانه، ملانه‌گرتن، مل‌ده‌به‌رمیل نان، مل‌ده‌به‌رمیلی‌نان،
 مل‌ده‌به‌رمیلی‌یه‌ک‌نان، مملاتی، موود، نشته‌ینه‌مل، نشته‌ینه‌مل‌ویو،
 نیشته‌مل، نیشته‌میلیه‌ک، نه‌به‌رد، واته‌واته، وشتومر، وتار،
 وه‌ریه‌یی‌وو‌ترینی، ویک‌هه‌لپ‌رژان، ویک‌هه‌لرووسکان، وڤه‌ه‌لپ‌رژان،
 هاو‌پیشوون، هه‌را، هه‌راه‌ه‌را، هه‌رف، هه‌فروشی، هه‌لا، هه‌لشاخان،
 هه‌للاه‌ه‌للاه، هه‌نه‌ه‌ه‌پستی،
- پیک‌نیک: سه‌یران‌وخواردن‌له‌ده‌شت، هه‌لقۆنه،
 پیک‌وپیک: پشمه‌پشم،
 پیگ: پیگ،
 پیگمه: ۱- خه‌ل‌کی‌کورت‌ه‌بالای‌ ئافریقایی، ۲- کوتوله،
 پیل: ۱- باطری: باتری، پیل، ۲- فیل: فیل، فیئ، ۳- گه‌پ، گه‌وره،
 ۴- غده،
 پیل‌آبکش: هه‌وری‌ره‌شی‌پر باران،
 پیل‌آسا: پیلتن، پیل،
 پیل‌استخوان: ددانی‌دریژی‌فیل، عاجی‌فیل،
 پیل‌افکن: پرجرات،
 پیل‌افکندن: ۱- به‌حه‌رزیدادانی‌فیل، ۲- چاپزکردن، داماوکردن،
 عاجزکردن، ۳- ده‌ست‌له‌ئیفاده‌لیدان‌هه‌لگرتن، ده‌ست‌له‌خۆ
 به‌ززان‌هه‌لگرتن، ۴- مات‌کردن‌له‌شه‌تره‌نجدا،
 پیل‌اوژن: پرجرات،
 پیلبار: باری‌فیلک،
 پیل‌باران: بارانی‌به‌خوپ، بارانی‌زۆر،
 پیل‌بالا: ۱- بالابه‌رزوبه‌خۆه، بالابه‌رزوقه‌وی، ۲- بسیار، ۳- خویان،
 خه‌یان، گه‌نمی‌درواوی‌له‌سه‌ریه‌ک‌کۆکراوه،
 پیلبان: فیله‌وان، فیله‌وان،
 پیلبند: ۱- ئه‌وه‌که‌سه‌ی‌به‌هیز‌فیل‌ده‌به‌سه‌ستیته‌وه، زۆریه‌هیز، ۲-
 زنجیری‌فیل‌پیشه‌سته‌وه، ۳- جیگای‌فیل‌لێ‌به‌سته‌وه،
 پیل‌بند‌آدن: قایم‌کردنی‌پشتی‌فیل‌به‌دوو‌سه‌ریاز‌له‌شه‌تره‌نجدا،
 پیل‌بند‌کردن: قایم‌کردنی‌پشتی‌فیل‌به‌دوو‌سه‌ریاز‌له‌شه‌تره‌نجدا،
 پیل‌پایه: ئه‌ستوونیکه‌له‌به‌روگنج‌سازی‌ده‌که‌ن‌کۆلوکه‌ی‌هۆده‌ی‌له‌سه‌ر
 داد‌مه‌زرتن،
 پیل‌پیکر: ۱- پیلتن، ۲- په‌یکه‌ری‌به‌وینسه‌ی‌فیل‌ساز‌کراوه،
 وینسه‌ی‌فیل‌له‌سه‌ر،
 پیل‌پیلی‌خوردن: پیل‌پیلی‌خوردن،
 پیل‌پیلی‌رفتن: پیل‌پیلی‌خوردن،
 پیلتن: باهۆدار، به‌هیز، پیلسان، زۆرگه‌وره، فیل‌ئاسا، فیلۆ، فیله‌توون،
 فیله‌ته‌ن، فیله‌نته‌ر، فیله‌نده‌ر، که‌ته، له‌رمان،
 پیلته: پلته، فیله،
 پیلجاده: ۱- ئه‌فسوونکاری‌مه‌زن، ۲- وینسه‌ی‌فیلکی‌گه‌وره‌که‌به‌وینسه‌ی
 گیانه‌به‌رانی‌دیکه‌پر‌کرایته‌وه،
 پیلجامه: جلکی‌فره‌وان‌بۆمانی،
 پیل‌حمله: فیلانه‌هتیرشبه‌ر، وه‌ک‌فیل‌هتیرشبه‌ر،
 پیلخانه: ته‌ویله‌ی‌فیلان، فیلخان، فیلخانه،
 پیلخوار: ۱- فیلخۆر، ۲- پیلتن،
- پیکار‌افتادن: شه‌ریه‌ریابوون، جه‌نگ‌سازبوون،
 پیکار‌پرست: پرخاشجو،
 پیکار‌جستن: جه‌نگ‌خواستن، شه‌رویسن، له‌شه‌ر‌گه‌پان،
 پیکار‌جو: پرخاشجو،
 پیکار‌جوی: پرخاشجو،
 پیکار‌خر: پرخاشجو،
 پیکار‌خواه: پرخاشجو،
 پیکار‌داشتن: خه‌ریکی‌شه‌ریابوون، ده‌شه‌ر‌دابوون، له‌جه‌نگ‌دابوون،
 پیکار‌خواستن: ئامادبوون‌بۆ‌جه‌نگ، خۆ‌ئاماده‌کردن‌بۆ‌جه‌نگ،
 خۆ‌ساز‌کردن‌بۆ‌شه‌ر،
 پیکار‌سان: شه‌ر‌گه، گۆره‌پانی‌شه‌ر، مه‌یدانی‌شه‌ر،
 پیکار‌کرد: مجادله،
 پیکار‌کردن: مجادله،
 پیکار‌کش: پرخاشجو،
 پیکار‌گاه: پیکارستان،
 پیکار‌گر: پرخاشجو،
 پیکار‌گه: پیکارسان،
 پیکان: ۱- ئاسنی‌نووی‌نیزه‌یان‌رمب، په‌یکان، پیکان، سه‌ره‌تیر،
 سه‌ره‌رم، سه‌ره‌رمب، سه‌ره‌نیزه، ۲- فلیش، نیشانه‌یه‌ک‌به‌مجۆره‌ه،
 - پیکان‌نیز: تیرهاو‌نیز، تیره‌نداز،
 - پیکانکش: تیره‌ل‌برین‌ده‌ر‌کیشه‌روه،
 - پیکانگر: په‌یکانساز،
 پیکانه: ۱- پیکان، ۲- وه‌ک‌په‌یکان‌کونگر،
 پیک‌پیک: پشمه‌پشم، پشمینی‌به‌یتا‌به‌یتا،
 پیک‌خانه: به‌رید، پۆست، پۆستخانه، پۆسته، په‌یکخانه، چه‌په‌رخانه،
 پیکر: ۱- بدن: به‌ده‌ن، په‌یکه‌ر، ته‌ن، جه‌سته، قالب، که‌له‌خ،
 که‌له‌ش، لار، لاشه، له‌خت، له‌س، له‌ش، ۲- تصویر: نه‌خش، نیگار،
 وینه، ۳- مجسمه: په‌یکه‌ر، تیمسال، کۆته‌ل، موجه‌سه‌سه‌مه، هه‌یکه‌ل،
 - پیکر‌آرا: ۱- بت‌تراش، ۲- مجسمه‌ساز، ۳- نقاش، ۴-
 په‌یکه‌ر‌بازینه‌هه، په‌یکه‌ره‌پازین، بازینه‌روه‌ی‌له‌ش،
 - پیکر‌آرای: پیکر‌آرا، پیکر،
 - پیکر‌آهو: ۱- په‌یکه‌ر‌ئاسک، په‌یکه‌ر‌له‌وینه‌پئاسک، په‌یکه‌روه‌ک‌ئاسک،
 ۲- ئه‌ندام‌ئاسکانی، ئه‌ندام‌جوان‌وه‌ک‌ئاسک،
 - پیکر‌پرست: بت‌پرست،
 - پیکر‌تراش: په‌یکه‌ر‌تراش، په‌یکه‌ر‌تراش، په‌یکه‌ر‌تراش، په‌که‌رساز،
 کۆته‌ل‌تاش، موجه‌سه‌سه‌مه‌ساز، هه‌یکه‌ل‌تراش،
 - پیکر‌ساز: پیکر‌تراش، پیکر،

پیلدار: ١- فیلدار، ٢- فیلهوان،
 پیلدل: ← دلیر،
 پیلندان: ١- ددان و کفیل، ددان گهوره، ٢- ددانی فیل،
 پیل زور: ← نیرومند،
 پیل زهره: ← دلیر،
 پیلس: ددانی فیل،
 پیلسا: ← پیلگون،
 پیلسای: ← پیلگون،
 پیلستگین: سازکراو له ددانی فیل،
 پیلستته: ١- ددانی فیل، ٢- انگشت (کن)، ٣- رخسار، ٤-
 مهچه ک،
 پیل سم: پهستی نه سپی ره سهن، سمکۆد، سمکۆدک، سمکۆردک،
 سم گهوره،
 پیلسوار: ١- سواری فیل، فیلسوار، ٢- سواری گهوره، فیله سوار،
 پیل شرم: شهرم گهوره، قوز گهوره،
 پیلغوش: ١- سوس، ٢- نیلوف، ٣- خاک انداز، ٤- گوئی فیل،
 گوئی گهوره،
 پیل فکن: ← پر جرات،
 پیلگوش: ← پیلغوش،
 پیل گوشک: باسکلاو، قاله قنگ، کلاوبن،
 پیلگون: فیلانی، فیل ناسا، له رنگی فیل، له وینهی فیل، وه کفیل،
 پیلگیر: نهوکه سهی ده تواتنی فیل بگری، فیلگر، وه کفیل،
 پیل مال: ١- له زبیری فیلدا وردبوو، وه بهرینی فیل که وتو، ٢- زور
 دهوله مه نند،
 پیل مرغ ← بوقلمون،
 پیل نشین: ١- سواری فیل، فیلسوار، ٢- سواری گهوره، فیله سوار،
 پیلوان: فیلهوان، فیلهوان،
 پیلوت: ١- شمعک، ٢- یه کهم قاتی بینا که ده بیته پارکینگو
 مۆتۆرخانه...،
 پیلوه: دارسیواک، داری ددان پنی شوشتن،
 پیلوار: ١- فیلانی، وه کفیل، ٢- زور زور، ره فره، گله ک زور، ٣-
 باری فیلیک،
 پیلوار افکن: ← منجنیق،
 پیلوان: فیلهوان،
 پیلوایه: ← پرستو،
 پیلور: ← پیلور،
 پیله: ١- پیله، ته تلّه، ته ونۆکهی تیدا گه وره بوونی کرمی په پووله...،
 کلوو، که لوو، ماشۆت، ٢- کرمی ئاوریشم، ٣- تووره که شانی شت فرۆشتن،
 ٤- بۆندان، عه تردان، ٥- کینه، ٦- پیله کردن، ٧- برینی چلک
 کردوو که چل ده دا، جه پراحتی برین، ٨- کیسی ددان،
 - پیله ابریشم: ته تلّه میوه، که لووی هاویشم، ماشۆت،
 - پیله بندی: ١- پیله ساز کردنی کرمی ئاوریشم، ته ونۆکه ساز کردنی
 کرمی هاویشم، ٢- کۆ کردنه وهی ته ونۆکهی کرمی ئاوریشم،
 - پیله خیم: نهوچلک و پیو قعی له بهر چاوپروا،
 - پیله دوزی: ١- دروونی له ته ونۆکهی ئاوریشم له پارچهی ئاوریشم،
 ٢- دروونی له ته ونۆکهی ئاوریشم له نیوان نه خشی سهر پارچهی
 مهخمر،
 - شیله پیله: ← نیرنگ،
 - کرم پیله: کرمی ئاوریشم، کرمی هاویشم،

پیله کردن: ١- ئیخه گرتن، بهربینگ پیگرتن، بهربینگ گرتن، بهرۆک
 گرتن، بهره که گرتهی، بههانه پیگرتن، بیانووی پیگرتن، پینگرتن، پندا
 هه لته قین، پندا هه لشاخان، پندا هه لشاخین، پندا هه لخواشان، پندا
 هه لخواشین، پیله پیگرتن، پیله پیگرتان، پیله گرتن، ته شقه له پیگردن،
 تیهه لپیچان، تیهه لکتیلان، چاره گرتن، دیق ده رهاستن، ده سته بر دار
 نه بوون، رقی له گرتن، شلتاغ پیگردن، شه ریفرۆشتن، فه گه قزین،
 قرقرا که گرتن، قسی له و دل گرتن، کیشه تیهه لاندن، گرتی تیهه لاندن،
 گرتی تیهه لاندن، گه رتی تیهه لاندن، مه ره که مه ره ک، یقه گرتن، ٢-
 چلک کردن، زۆخ هینان، لووکردنی برین،
 - پیله کردن چشم: باشکینو،
 - پیله کردن دندان: ددان کیسکردن،
 - پیله کوب: ← نیمکوب،
 پیلهور: ١- به خه لفرۆش، جامتا فرۆش، چارچی، چه رچی، چه مچی،
 خورده چی، ده زگیر، ده سفرۆش، دیوهره، عه تار، کۆلگیر، مه تره بار،
 ورده فرۆش، ورده واله فرۆش، ٢- پزشکی،
 پیللی پیللی: تلاوت، تلاوتل کردن، خواره خوار، داره دار، ره ته ل،
 سه ره له تر، گلاوگل، لاروالاروا، لاره ولار، لوره لور، لوزه لوز، له تر،
 پیللی پیللی خوردرن: تلاوتل پویشتن، تلاوتل کردن، خواره و خوار
 پویشتن، گلاوگل پویشتن، لاروالاروا پویشتن، لاره ولار پویشتن،
 پیم: ← پیام،
 پیمان: ١- پیمانده: بر، پیم، پیمه، پیمه ری پیم، رینگا بر، گیل، ٢-
 نوشنده: نۆش (باده پیمان: باده نۆش)، نۆشر،
 پیمان: ئەمەگ، بیار، بریه، بهخت، به لئین، به لئینی، بهینه ت، په یمان،
 په مانه، پیمان، تهی، سامه، سۆز، سۆست، شۆن، شهرت، عه هد،
 قه رار، قه ول، قه ول، قه ولوقه رار، گریدانک، گفته، مه رج، میجاز،
 واد، واده، وه عده، هه ری، هه ری، هه ری، هه قبه ست،
 - ازسر پیمان برگشتن: ← پیمان شکنی،
 - ازسر پیمان رفتن: ← پیمان شکنی،
 - ازسر پیمان گشتن: ← پیمان شکنی،
 - به پیمان: به وشه رتهی، به ومه رجهی،
 - دست به پیمان دادن: ← متعه دشدن،
 پیمان بستن: بریاردان، بریه دان، به لئیندان، به لئین دای، به لئینی
 دان، بهینه تان، په یمان به ستن، په یمان به ستهی، په یمان دان، ده سو
 په یمان، ده سته به ربوون، سۆزدان، سۆستدان، شه رتکردن، شه رت
 که ردهی، عه هد کردن، قه راردان، قه راردانان، قه راردای، قه ولدان،
 قه ولدان، له خو گرتن، گفتمان، گفته دان، واده دان، واده دای،
 وه عده دان، هه ری،
 پیمان بسیر بردن: به لئین بردنه سه ره، به لئینی بردنه سه ره، په یمان بردنه
 سه ره، سۆز بردنه سه ره، شه رت بردنه سه ره، عه هد بردنه سه ره، قه رار بردنه سه ره،
 قه ول به چیگه یانندن، قه ول بردنه سه ره، مه رج بردنه سه ره، واده بردنه سه ره،
 وه عده بردنه سه ره،
 پیمان داشتن: به لئیندار بوون، په یمان هه بوون، خاوه ن به لئینی بوون،
 شه رت هه بوون، عه ده هه بوون، قه راره هه بوون،
 پیمان ساختن: ← پیمان بستن،
 پیمان شکستن: ← پیمان شکنی،
 پیمان شکن: ئەمەگ نه ناس، به دقه ول، به دقه ول، بیئامان،
 بیئمه گ، بیئمه خت، بیئمه لئین، بیئمه ینه ت، بیئمه یمان، بیئمه رت، بیئمه رت و
 به قا، بیئمه رت و په یمان، بیئمه رتووه قا، بیئمه ول، بیئمه فا، په یمان شکن،
 عه هد شکن، غه ددار، قه رارتیکده ره، کامباخ، که مباح، واده برده،
 واده به دره، وه عده به دره،
 پیمان شکنی: ئەمەگ نه ناسی، به لئین به چیئنه هینان، به لئین ماری،
 به لئین مه ردهی، بیئمه مگی، بیئمه لئینی، بیئمه رتی، بیئمه کی، بیئمه فایی،
 پشت ده به لئین کردن، په یمان شکاندن، په یمان شکنی، غه دداری، قه فر،
 کامباخی، لادان له په یمان، نه مکنه ناسی، وه فانه کردن به واده، هه شانندن،

پینه: ١- پینه پارچه‌ای: بزگور، پاتک، پاچک، پاخ، پارچه پینه، پاسا، پرتول، پسپان، پتوو، پنی، پنی، پەرۆ، پەرۆ، پەرەسپان، پینه چات، دۆن، شاپینۆز، تینتۆل، رینگۆل، کۆنه، ٢- پینه چرمی: چه کیله، شه کیله، ٣- پۆرگ، پۆلکه، پینه دهستی، قرتماغه دهستی به کارکردن، گوپاو،

- پینه انداختن: ← (پینه کردن) ← پینه،

- پینه برآوردن: خاران، قرتماغه بهستن به کار،

- پینه بستن: خاران، قرتماغه بهستن به کار،

- پینه جلوبردن: ← (پینه کردن) ← پینه،

- پینه دوز: ← (پینه کار) ← پینه،

- پینه زدن: ← (پینه کردن) ← پینه،

- پینه کار: پینه چی، پینه دۆز، شه کیلی، کۆشکار، کهوش دروو، کهوشدۆر، کهوشگر، مشهقه،

- پینه کردن: پسپانکردن، پتووکردن، پەرۆ کردن، پهره سپاندن، پینه کردن، پینه لێدان، پینه وپه پەرۆ، ره فاندن،

- پینه شده: پتوو کراو، پتوو کراو، پینه کراو، نیم چەت، پیو: سنده گل، که رسه ک،

پیواز: ١ ← پاسخ، ٢ ← خفاش،

پیواژه: ← پسوند،

پیوره: نهستوربوونی پووک، کیس،

پیوس: ١ ← امید، ٢ ← توقع،

پیوست: په یوهس، په یوهست، پیکه وه لکاو، پتوه به ستراو، پتوه لکاو، پتوه نووساو، ره گهل خراو، هاوپیچ،

پیوستار: ← پیایی،

پیوست بودن: په یوهسبوون، په یوهستبوون، پتوه به ستراو بوون، پتوه لکاو بوون، هاوپیچبوون،

پیوستگی: ١- بهرده وامی، ٢- به ستراوه می، په یوهسته می، په یوهندی، پیکه نویسیان، پیکه وه لکاو، پیکه وه نووسان، پتوه لکاو، پتوه نووساو، فر(فری) به دنیاوه (نیه)، گه هیشته ههف، لیه ستراوی، ٣- په یوهندی، تیکه لای، تیکه لی، خزمانی، خزمانی، خوامی، خوامی، که سایه تی، که سی، لیزمی، مرۆفانی، مرۆفاهیعی، مۆرده مهنی، مهردمه تی، مهردومی، قهومی، مهردومی، نزیکایه تی، نزیکایه تی، ٤- خزمانیه تی له ژنان را، خزمانیه تی له بری را،

پیوستگی ساختن: ← پیوستگی کردن،

پیوستگی کردن: بوونه خزم، په یوهند نوون، تیکه لای کردن، خزمانیه تی کردن، ژن خواستن، ژن هینان،

پیوستن: ١- خسته سهر، لی زیاد کردن، ٢- ئه ره مه رزانی، بهر قه رار کردن، دامه زراندن، ٣- په یوهندبوون، پیکه نهفیسپان، پیکه وه نووسان، پتوه نووسان، ٤- به شوودان، به شوودای، به میرددان، شوودان، میرددان، ٥- په یوهستبوون، پتوه نووسان، پتوه لکان، یه گرتن، یه گرتنه وه، ٦- گه یشتن، گه یین، ٧- روودان، هاتنه پیش، ٨- ئامای پال، پیک گه یشتن، تیکه ل به خه لکبوون بۆ کارتی، دانه پال، ره گه لیه که وتن، ره گه لکه وتن، که وتنه یه ک، وپرا که وتن، هاتنه پال، هاوبه شی کردن، یۆگیز ته تی، یه ک که وتن، ٩- پتوه بهستن، پتوه لکاندن، پتوه نووسان، دانه یه ک، لکاندن، لکاندنه وه، ١٠- تیکه ل به خه لک کردن بۆ کارتی، دانه پال، دانه یه ک، ره گل خسته تن، ناردنه پال، هاوبه شکردن، ١١ ← برقرار کردن، ١٢- کردنه شیعر، کردنه هه لیه ست، هۆنینه وه،

- پیوستن جنگ: چه ننگ دهستی پیکردن، شه ره له یسان،

- پیوستن داستان: چیرۆک کردنه شیعر،

- پیوستن سخن: دهستی پیکردنی قسه،

- پیوستن صلح: ئاشتی دامه زراندن، سولج بهر قه رار کردن،

- پیوستن قصدبر کسی: به ته مای ئازاردانی بوون، به هه ویای ئازاری

ئه یووون، له فکری ئازاردانی بوون،

- پیوستن کاری: نهجامدانی کاریک، جیهه جیکردن،

- پیوستن گفتار: دهستی پیکردنی قسه،

- پیوستن مقاومت: ← پایداری کردن،

- پیوستن نامه: ١- په یته په یته گه یشتنی نامه، ٢- به هه لیه ست نووسینی نامه، کردنی نامه به شیعر، هۆنینه وه تی نامه،

- پیوستن نسل: زاووزتی کردن، نسل لیکه وتنه وه، وه چه نانه وه،

- پیوستن وصال: ئاشنایی به یدا کردن، بوونه ئاشنا، بوونه ئام پیهاله، بوونه ئاوده م، بوونه ئاوده ننگ، بوونه دۆست، بوونه ئاومل، بوونه هامده م، بوونه هاوده م، بوونه هاوپیاله، بوونه هاوده ننگ، بوونه هاو راز، بوونه هاو نشین (وی امسال پیوست باما وصال / کجا داندیم عیب هفتاد سال - سعیدی - قم: ئه وه ئه وسال بۆم ئه هاو نشین / چووزانم عه بی چه فتا سالی چین - کاوه)، بوونه هۆمده م، بوونه هه هه فده ف، بوونه هه فده م، بوونه هه فده ننگ، بوونه هه فنه شین، بوونه هه مده م، بوونه یار،

پیوسته: ١- په یوهند کراو، متور به کراو، ٢- خزم، خزموکار، خنام، خۆ، خویش، خۆیی، قوم، قه وم، کریف، کریف، کریو، کهس، کهسوکار، لیز، لیزم، مرۆف، مریبا، مهردوم، مهرف، مهرف، ٣- په یوهست، په یوهند، پیکه وه به ستراو، پتوه نووساو، پتوه لکاو، لکاو، لیکه ستراو، ٤- بهرده وام، بپیسانه وه، په یوهسته، له سه ریه ک، لیکدا لیکدا، هه ر، هه میشه، ٥- هاوده م، هاو نشین، هۆگر، ٦- به شنه بوو، پیکه وه، له یه ک دانه بر او، لیک جیهانه کراوه، ویکرا، یه کپار چه، ٧- منظوم،

- پیوسته آمدن: ١- بهرده وام هاتن، ٢- سرگرفتن،

- پیوسته ابرو: برۆ په یوهست،

- پیوسته بیهنا: به بانا بیدا پیکه وه نووساو، له لای پانی را پیکه وه لکاو،

- پیوسته برو: برۆ په یوهست،

- پیوسته خشم: توو ره وتۆسن، هه میشه توو ره،

- پیوسته خون: خزمی پشتی، خزمی خویتی، هاو خوین،

- پیوسته داشتن: ← مواظبت،

- پیوسته دنداندن: ددان بی تیوان، ددان پیکه وه نووساو،

پیوسته سبیز: هه میشه سه وز،

- پیوسته شدن: ١- بهرده وام بوون، درێژه کیشان، دهوام په یدا کردن، نه برانه وه، نه پسانه وه، نه وهستان، ٢- پتوه چه سپان، پتوه لکان، پتوه نووسان، ٣- ره سین، گه یشتن، گه یین، ٤- بوونه په یته په یته، بوونه دایم، بوونه یه ک به دوا ی یه کدا،

- پیوسته شدن جنگ: بهر پایونی شه ر، دهستی پیکرانی شه ر،

- پیوسته شدن کار: ریکو پیکبوونی کار،

- پیوسته شدن محبت: ← (پیوسته شدن مهر) ← پیوسته،

- پیوسته شدن مهر: بهزه ی بزوتن، روحم بزوتن، هاتنه سه ره بهزه یی، هاتنه سه ره روحم،

- پیوسته شدن نامه: گه یشتنی نامه،

- پیوسته ظفر: بهرده وام سه ره که وتوو، هه میشه سه ره که وتوو،

پیوسته کار: ١ ← چالاک، ٢- خاوهن پیشه ی ته واوکات،

دایمه کار،

- پیوسته کردن: ١- پیکه وه لکاندن، پیکه وه نووسان، پتوه لکاندن، پتوه نووسان، لیکه بستن، ٢- بهرده وام کردن، دهوام پیدان، ٣- خزمانیه تی کردن، خۆ کردنه خزم،

- پیوسته گردانیدن: ← (پیوسته کردن) ← پیوسته،

- پیوسته گردیدن: ← (پیوسته شدن) ← پیوسته،

- پیوسته گری: په یوهند کردن، له تیکتر په یوهند کردن، لیکدان، لی گرتدان، لپنان،

- پیوسته گشتن: ← (پیوسته شدن) ← پیوسته،

- پیوسته گلبرگان: په ره گول پیکه وه نووسان، ئه ورووه کانه ی، په ره ی گولیان یه کپار چه یه،

پینه: ١- پینه پارچه‌ای: بزگور، پاتک، پاچک، پاخ، پارچه پینه، پاسا، پرتول، پسپان، پتوو، پنی، پنی، پەرۆ، پەرۆ، پەرەسپان، پینه چات، دۆن، شاپینۆز، تینتۆل، رینگۆل، کۆنه، ٢- پینه چرمی: چه کیله، شه کیله، ٣- پۆرگ، پۆلکه، پینه دهستی، قرتماغه دهستی به کارکردن، گوپاو،

- پینه انداختن: ← (پینه کردن) ← پینه،

- پینه برآوردن: خاران، قرتماغه بهستن به کار،

- پینه بستن: خاران، قرتماغه بهستن به کار،

- پینه جلوبردن: ← (پینه کردن) ← پینه،

- پینه دوز: ← (پینه کار) ← پینه،

- پینه زدن: ← (پینه کردن) ← پینه،

- پینه کار: پینه چی، پینه دۆز، شه کیلی، کۆشکار، کهوش دروو، کهوشدۆر، کهوشگر، مشهقه،

- پینه کردن: پسپانکردن، پتووکردن، پەرۆ کردن، پهره سپاندن، پینه کردن، پینه لێدان، پینه وپه پەرۆ، ره فاندن،

- پینه شده: پتوو کراو، پتوو کراو، پینه کراو، نیم چەت، پیو: سنده گل، که رسه ک،

پیواز: ١ ← پاسخ، ٢ ← خفاش،

پیواژه: ← پسوند،

پیوره: نهستوربوونی پووک، کیس،

پیوس: ١ ← امید، ٢ ← توقع،

پیوست: په یوهس، په یوهست، پیکه وه لکاو، پتوه به ستراو، پتوه لکاو، پتوه نووساو، ره گهل خراو، هاوپیچ،

پیوستار: ← پیایی،

پیوست بودن: په یوهسبوون، په یوهستبوون، پتوه به ستراو بوون، پتوه لکاو بوون، هاوپیچبوون،

پیوستگی: ١- بهرده وامی، ٢- به ستراوه می، په یوهسته می، په یوهندی، پیکه نویسیان، پیکه وه لکاو، پیکه وه نووسان، پتوه لکاو، پتوه نووساو، فر(فری) به دنیاوه (نیه)، گه هیشته ههف، لیه ستراوی، ٣- په یوهندی، تیکه لای، تیکه لی، خزمانی، خزمانی، خوامی، خوامی، که سایه تی، که سی، لیزمی، مرۆفانی، مرۆفاهیعی، مۆرده مهنی، مهردمه تی، مهردومی، قهومی، مهردومی، نزیکایه تی، نزیکایه تی، ٤- خزمانیه تی له ژنان را، خزمانیه تی له بری را،

پیوستگی ساختن: ← پیوستگی کردن،

پیوستگی کردن: بوونه خزم، په یوهند نوون، تیکه لای کردن، خزمانیه تی کردن، ژن خواستن، ژن هینان،

پیوستن: ١- خسته سهر، لی زیاد کردن، ٢- ئه ره مه رزانی، بهر قه رار کردن، دامه زراندن، ٣- په یوهندبوون، پیکه نهفیسپان، پیکه وه نووسان، پتوه نووسان، ٤- به شوودان، به شوودای، به میرددان، شوودان، میرددان، ٥- په یوهستبوون، پتوه نووسان، پتوه لکان، یه گرتن، یه گرتنه وه، ٦- گه یشتن، گه یین، ٧- روودان، هاتنه پیش، ٨- ئامای پال، پیک گه یشتن، تیکه ل به خه لکبوون بۆ کارتی، دانه پال، ره گه لیه که وتن، ره گه لکه وتن، که وتنه یه ک، وپرا که وتن، هاتنه پال، هاوبه شی کردن، یۆگیز ته تی، یه ک که وتن، ٩- پتوه بهستن، پتوه لکاندن، پتوه نووسان، دانه یه ک، لکاندن، لکاندنه وه، ١٠- تیکه ل به خه لک کردن بۆ کارتی، دانه پال، دانه یه ک، ره گل خسته تن، ناردنه پال، هاوبه شکردن، ١١ ← برقرار کردن، ١٢- کردنه شیعر، کردنه هه لیه ست، هۆنینه وه،

- پیوستن جنگ: چه ننگ دهستی پیکردن، شه ره له یسان،

- پیوستن داستان: چیرۆک کردنه شیعر،

- پیوستن سخن: دهستی پیکردنی قسه،

- پیوستن صلح: ئاشتی دامه زراندن، سولج بهر قه رار کردن،

- پیوستن قصدبر کسی: به ته مای ئازاردانی بوون، به هه ویای ئازاری

پيوسيدن: ۱ - انتظار داشتن، ۲ - توقع داشتن، ۳ - طمع داشتن،
 پيوک: - رسته، ۲ - عروس،
 پيوگ: - عروس،
 پيوگان: - عروس،
 پيوگانی: - عروسی،
 پيوند: ۱ - پيوستگي (۲ و ۴)، ۲ - تیکه لُبون، تیکه لُ بيهي،
 تیکه لکردن، ليکدران، ليکدانی چه نداشتی، کردنی چه نند
 شت به شتیکی دیکه، هه فدودانین، ۴ - ناشنايه تي، ناشنايه، ئیلاقه،
 براده رایه تي، به ندیوار، په یوه ندى، پئوه، پئوه ندى، تیکه لُ،
 خۇشى، خۇيه تي، خۇي، خۇييتي، دۇستايه تي، دۇستي، دهنگ،
 شناسي، شوناسايي، شوناسي، لاقه، ناسياري، ناسياوي، نيوان، ويشه،
 ۵ - ئاسووده يي، ئاشبوونه وه، ئاشت، ئاشتبوونه وه، ئاشته وييه، ئاشتي،
 ئاشتيکردن، ئاشتيني، پیکه ژيان، پیکه اتن، پیکه اتنه وه، ته بايي،
 ته فاي، ته ناهي، ته ناي، خۇشبوونه وه، خۇشى، خوشي وئارامي،
 دۇستايه تي، دهنگ، رېک کۆته ي، رېک کهوتن، سازان، سازشت،
 سازي، سولج، سه فا، فيس، فيسان، فيک کهتن، کۆکي، گونجان،
 گونجاي، له فهاتن، له هه فهاتن، مه سلّت، نيوانخۇشي، وه ره يئامايش،
 وه شه وييه، وه شه بوون، وه که هه في، هاش، هاشتي، هوروي ئارده نه،
 ۶ - بوون به هاوسهر، زهماوند، زهوجين، ژنه يئان، ماره برين، ماره بره ي،
 ماره کردن، ماره که رده ي، ميژد کردن، ۷ - به ندى، گه، ۸ -
 پیکه گيشتن، پیکه گيشتنه وه، ويسال، ۹ - پيوند درختي - پيوند، ۱۰ -
 پیکه وه لکئنه ره کانی ماسوولکه کان،
 - پيوندان دن: - (پيوندادان) - پيوند،
 - پيوندانيدن: - (پيوندادان) - پيوند،
 - پيوندبريدن: ناشنايه تي تیکدان، ئیلاقه برين، پئوه ندى برين،
 په يوه ندى پساندن، په يوه ندى تیکدان، په يوه ندى ده گه ل بچران دن،
 تیکه لآوي نه هيشتن، خزمايه تي تیکدان، دۇستايه تي تیکدان،
 - پيوندبست: پئووکراو، پينه کراو،
 - پيوندپذيرفتن: په يوه ندى قبوولکردن، په يوه نده رگرتن،
 - پيوندجستن: داواي په يوه ندى کردن، داواي خزمايه تي کردن،
 داواي دۇستايه تي کردن، داواي يه کگرتن کردن،
 - پيوندچسب: چه سبي په يوه ندى، چه سبي موتوره،
 - پيوندخوردن: پیکه وه نووسانه وه ي شکاو، په يوه ندى بوونه وه، گرتني
 متوره ي دار،
 - پيوندخورده: پیکه وه نووساو، په يوه ندى بووه وه، متوره ي خۇگرتوو،
 - پيوندخوني: خزمي له به رى را، خزمي له ژنان را،
 - پيوندادان: پیکه وه لکاندن، پیکه وه نووسان دن، پئوه نووسان دن، پئوه
 لکاندن، ليک قايمکردن، لکاندن، لکانی، مووسان دن،
 - پيوندداشتن: ئیلاقه پئوه هه بوون، به ستراوه بوون، په يوه ندى هه بوون،
 پئوه به ستراوه بوون، پئوه نووسان، پئوه لکان،
 - پيونددرختي: په يوه ندى، په يوه ندى له دار، پئوه ندى، تام، تووز، چووز،
 لوول، متربه، موتربه، موتوره، موتورفه،
 - پيوندزدن: ۱ - پيوندکردن درخت: په يوه ندى کردن، په يوه ندى که رده ي،
 پئوه ندى کردن، تامان دن، تووز کردن، متربه کردن، موتوره کردن، موتورفه
 کردن، ۲ - بهم چسبان دن قطعات شکسته: په يوه ندى کردن، له تیکتر
 په يوه ندى کردن، ليکدان، لي گرتان، لينان،
 - پيوندزده: په يوه ندى کراو، ليکدراو،
 - پيوندزناشوي: په يوه ندى ژن وميژدايه تي،
 - پيوندساختن: - پيوند کردن،
 - پيوندسببي: خزمي له به رى را، خزمي له ژنان را،
 - پيوندسخن: ۱ - ده ستپکردنی قسه، ۲ - قسه کردن،
 - پيوندش: - پيوستگي،
 - پيوندک: نه وشته ي له شتیکی دیکه موتوره ده کرى، فتروونه،

- پيوند کردن: ۱ - پيوندزدن، ۲ - پينه کردن، ۳ - مرتب کردن،
 ۴ - وصل کردن، ۵ - وصلت کردن،
 - پيوندگاه: ۱ - په يوه ندى گاه، په يوه ندى گاه، جى لکان، جى گاه يک گرتنه وه،
 شوپى کۆبوونه وه، لکانگه، ۲ - مفصل،
 - پيوند گرفتن: ۱ - پیکه وه نووسانه وه ي قايي شکاو، ۲ - بهم چسبیدن
 استخوان شکسته: گرتنه وه ي ئيسکی شکاو، ۳ - بهم متصل شدن: پیکه وه
 نووسان، ۴ - پيوند خوردن درخت: گرتني په يوه ندى دار،
 - پيوند گرفتن خاطر باکسى: ئۆگري که سيک بوون، هۆگربوون،
 - پيوندگستن: - (پيوندبريدن) - پيوند،
 - پيوندگسيختن: - (پيوندبريدن) - پيوند،
 - پيوندگسلیدن: - (پيوندبريدن) - پيوند،
 - پيوندنامه: - پيمان نامه،
 - پيوندی: ۱ - ناشنايه تي، په يوه ندى، تیکه لآوي، خزمايه تي،
 دۇستايه تي، نيزيکايه تي، ۲ - تاماندى، په يوه ندى کراو، موتوره کراو.
 دارى په يوه ندى کراو يا ميوه ي ئه و داره،
 - پيوندیافتن: په يوه ندى گرتن، پئوه نووسان، پیکه وه نووسان، پیکه وه
 نووسانه وه، يه گرتن، يه کگرتنه وه، يکترى گرتنه وه،
 - پيوندیدن: ۱ - پيوندادان، ۲ - پيوندیافتن،
 پيوندیدن: ۱ - پيوندادان، ۲ - پيوندیافتن،
 - پيه: بز، بهز، پي، پيف، پيم، پيو، پيه، دۆن، دووگ، دوون، دوهن،
 دینگ، زوهم، گوزوو، گوهن، وه،
 - پيه (آکند، آلود): بهزدار، پرپه، پرپيو، پيودار، چه ريدار،
 - پيه آوردن: ۱ - بهزگرتن، پيوگرتن، ۲ - کويزبوون، نابينا بوون،
 - پيه آندودن: پيو تيدان، پيو تيهه لُسون،
 - پيه با: پيو او، شوربا و پيو، شوربا و پيو تیکراو،
 - پيه بز: ۱ - احمق، ۲ - بهزى بز، ۳ - پُز (۱)، ۴ - چاو (جونکه
 پيشوونان پيئو نابوو چاو له بهز سازکراوه)،
 - پيه پياز: - اشکنه،
 - پيه خواه: پيو زۆر پيخۆش، پيو خواه،
 - پيه دارو: تیکه لآوي بهزولۆکه بۆ کونگرتي حه وزو حه مام...،
 - پيه دان: ۱ - پيودان، ۲ - سه عاتى خراپ، ۳ - پيه سوز،
 - پيه... رابستن مالیدن: خۇبوئاماده کردن، خۇ بۇحازر کردن،
 سه بۇشکاندن،
 - پيه سوز: پيرسوز، پيسوز،
 - پيه صبح: - سپيده،
 - پيه کردن: بهزولۆگشت گرتن، قه له بوون،
 - پيه گرفتن: ۱ - پيوگرتن، چه وري گرتن، ۲ - کور شدن،
 - پيه ناک: بهزاوى، پيو او، دۆناوى،
 - پيه وا: - پيه با،
 - پيه ن: - سيخول،
 - پيه و ن: به گه رمای ئاگر نيهه سوو تاو بوون،
 - پيه ي: بهزى، پيو ي،

- تور توری، توری، زمان قفل، زمانگرتن، زمانگیران، قسه بۆنه هاتن، گهی، لالیبهی، لالووت، لاله پته تی،
- تاتار: تەتەر، مەغۇل، مەغول، مەنگۇل، مەنگول،
- تاتارکردن: بەلەرزەلەر زە پۇیشتن، پەتە پەتیکردن، تاتی کردن، دارەدارە کردن، لارەلارە کردن،
- تاتلی: ← سفره،
- تاتورە: ۱- پەتە پیتی و لاخ پیبەستەن، ۲- پیزل، تاتورە، تاتوولە، گیاگۇپار، گیاگۇپال،
- تاتورە درهواپاشیدن ← (تاتورە هواکردن) ← تاتورە،
- تاتورە هواکردن: بوونە هۆی گیزی و سەرلیشتیواوی، بەرە بەردە، تاساندن، تاس بەسەراھینان، تەواساندن، حەبەساندن، گیزکردن،
- تاتول: دەفخوہەر، دەموفلج خوار، زارخوار، زاروشە و تلاکە خوارو بادراو،
- تاتولە: ۱- پەتە پیتی و لاخ پیبەستەن، ۲- پیزل، گیاگۇپال،
- تاتی: ← تاتی تاتی،
- تاتی تاتی: دارەدارە، پۇیشتن بەشتیوہی مندالی تازە پەتە لگرتوو، لارەلارە، لەر زەلەر زە، لەرلەر،
- تاتی کردن: ← تاتارکردن،
- تاتی تاتی کردن: دارەدارە کردن، پۇیشتنی شل و ناپتەو،
- تائغر: ← اندوہ،
- تائغر آور: ← اندوہبار،
- تائغر انگیز: ← اندوہبار،
- تائغیر: کارتیکردن، کارلیکردن، کارگەری، کاربگەری،
- تائغیر پیدیز: نامادە کارتیکران، پەنگەر، پەنگو خوو گر، نەسەب،
- تائغیر گڈار: پەنگەر، شوین دانەر، کارتیکەر، کاربگەر،
- تاج: ۱- تاج، تاز، تانج، تانجە، دواخ، زە پزەنگ، زە پزەنج، زەرگەنج، کولیک، کومەتیز، نافسەرک، ۲- بۆبۆچک، پەرک، پۆپانە، پۆپەر، پۆپکە، پۆپە، پۆپیتە، سەنگ، شەھ، قوتکە، قیتکە، کاتار، کاتۆر، کاکۆل، کلارە، کووم، کوومک، کیزی، ۳- بەشی دیاری ددان لە پووک پرا تاسەری ددان، ۴- ئەو بەشە نینۆک کە لە گۆشتی جۆیدە پیتەوہو چلکی دەبنداکۆدە پیتەوہ، ۵- بەشی جوانکاری بەشتیوہی نیوجەغزینگ یا سیگۆشە کە دار تاشان لەسەرەوہی دەرگاودۆلابی دادەمەز پین، ۷- پەری پیتش کلاری میران، جققە، جوقە، ۸- پووبەری نیوان دوو جەغزینگ دەناویە کدا، کلاری کووز کووزی دەر ویشان، ۹- هەرشتیکی لەشتیوہی تانج، ۱۰- باز نەبەکی لەز پزۆز پۆ، تۆق، تەوقە، تەوقەتە، گەوہ،
- تاج الملوک: دووچکە تاوسە، یەزانیپەرس، یەزانیپەرەس،
- تاج بیخش: تانجیەخش، تانجەدر،
- تاج بېر: پادشا، تاج لەسەر، تانجدار، سولتان، قەرال،
- تاج بېرسرزدن: تانج لەسەر نان،
- تاج بېرسر گڈاشتن: تانج لەسەر نان،
- تاج پېرس: تانج پېرس، سولتان، شا،
- تاج پووش: پارچە یەک جاوہ بەسەر تانجی دادەدەن،
- تاج پووشیدن: تانج لەسەر نان،
- تاج خروس: ۱- گل تاج خروس: بادروو، باقلەک، پۆپە کەلەشتیرە، پۆپنە کەرەشتیرە، پۆپنە کەلەشتیرە، تانج کەلەشتیر، سوارۆک، سواو، سووراو، سۆلان، سەول، کاتار، گول بادروو، گول عاشقان، گولمەخمور، گولمەخمور، ۲- زائندەروی سرخروس: برەک، پزپ، پەرک، پۆپانە، پۆپەرە کەلەباب، پۆپە کەلەباب، پۆپە کەلەشیر، پۆپیتە، شەھ، سەنگ، کاتار، کاتۆر، کلارە کەلەباب، کۆپیتە، کووم، کیزی، نیشان، یال،
- تاج خواہ: ۱- تانج خواز، ۲- پادشا، شا،
- تاجدار: ۱- پارێزەری تانج، ۲ ← (تاجبەر) ← تاج، ۳- پارگری تانج، ۴- سەرور، گەرور، ۵- شوینی لێ پارگری تانج،
- تاجدار: سەری بەداردا کراو،
- تاج دندان: تانجی دەدان،
- تاجدە: ۱- تانجەخش، تانجەدر، ۲- پادشایی بەخش، ۳- گەرورە کەر، گەرورەیی بەخش،
- تاج دیک: ← تاج خروس،
- تاجستان: پادشایی سەرکەوتوو، تانجەستین،
- تاجسەد: تانجی بەر بەست، لووتکە یەری بەند،
- تاجسەر: بە پزیز، تانجی سەر، خۆشتی، خۆشتەفی، خۆشەوی، خۆشەویست، سەرور، گەرور، وەشەسیا،
- تاجشدن: بوونە تانجی سەر، بوونە مایە شاناوی، بوونە هۆی پازانەوہ،
- تاج شمع: گری شەم، گری مۆم،
- تاج عنبر: ← زلف،
- تاج فلک: ← خورشید،
- تاج فروز: شکۆدەر بە پادشا، گەرورە بیدەر بە پادشا، مایە شاناوی،
- تاج فیروزە: ۱ ← آسمان، ۲ ← آفتاب،
- تاج کینخسرو: ۱- تانجی کە یخەسەرە، ۲ ← آفتاب،
- تاج کیانی: تانجی کە یانی،
- تاج گاه: جیگای تانجی لێ راگیران، شوینی تانج،
- تاج گردون: ← آفتاب،
- تاج گذاری: تاج لەسەر نان، تاج نان، پزپ و پەسمی تانج نانەسەری پادشایی تازە،
- تاج گل: ۱- پە پەرکانی گول، ۲- تاجە گولینە، تاجی گول، تانجیک، ۳- بەشیک لە مێوینە ی گول کە گەردە ی لەسەر دینیش، تانجیک، کلارە، کولیک، تاجگە: جیگای تانجی لێ راگیران، شوینی تانج،
- تاج لاله: سەری گولی لاله،
- تاج لعل: ← آفتاب،
- تاج ملوک: دووچکە تاوسە، یەزانیپەرس، یەزانیپەرەس،
- تاجوار: بەنرخ، وەک تانج،
- تاج وتخت: پاشایەتی، تانجوتەخت، تەختوتانج، تەخت وکەت،
- تاجور: پادشا، تانجدار، سولتان، قەرال،
- تاجر: بازرگان، بنە کدار، تاجر، تاشەر، خواجا، خواجە، سەوداگەر، مالفروش، ماملەچی، ماملەچی،
- تاجرانە: بازرگانانە، بنە کدارانە، تاجرانە، تاشەرانە، خواجانە، سەودا گەرانە، مال فرۆشانە، ماملەچیانە، ماملەچیانە،
- تاجر باشی: تاجر باشی، سەرۆکی بازرگانان، شابەز،
- تاجر پيشه: بازرگان، تاجر پيشه، سەودا کار، سەودا گەر،
- تاجر مآب: تاجرانی، تاجر سفەت، وەک تاجران،
- تاجر یزی: بائینجانە مارە، پیچەر زلە، تری پی پۆی، تۆلەزەر، توورەزەر، توولەزەر، تەماتە مرۆژە، پەزەر زۆگ، پەزەر، پەزەر پیچ، پەسل پووفی، پزەر، پزەر لە، شیرین وتال، قەبەبۆک، کالە کە مارانە، هەزەرە، هەرزالە، پەزەر زلە، هەرەزەلە، هەلالە و زەرمەم،
- تاجک: ← اجیک،
- تاجیک: ۱- (تات، تازیک، تازیک): ئیرانی بە تاییەتی، بئینرخ، سووک، نەتورک و نەمەغول، ۲- خەلکی تاجیکستان،
- تاجە: تا، جەال، لا بار،
- تاجە بندی: تابەست، لا بار بەستەن،
- تاجدودی: تا پادە یەک، کەمتاکورتیک،

گه شیانوه، گه شینهوه، واشبوون، وه شیبوون، وه شحالبیهی، وه شووار بوون، هه لیشکورین، ٦- تازه بوونهوه، تازهوه بیهیی، نوئی بوونهوه، ٧- بهیادهاهنهوه، بیر کهوتنهوه، وه بیرهاهنهوه، وه یادهاهنهوه،
 - تازه عروس: بووکه نهخشینه، بووکی تازه، بوویکا نو، تازه بووک، تازه سوور، تازه وهی، تازه وهیوه، نۆبووک، نهو بووک،
 - تازه عهد: ١- پهیمانی تازه، پهیمانی نوئی، ٢ ← تازه (٧) ٣ ← تازه ساز،
 - تازه کار: باش رانه ها تو له کار، بیته زموون، بیته جروبه، بیته جریبه، تازه قهلا، تازه کار، چه پله، قه وچل، کۆل، که مته زموون، که مزان، گهنده کار، که نه کار، له کار نه زان، نابله د، نابله وه، ناشاره زاء، ناشی، نامامیه د، ناماهیر، نۆمس، نوهانی، نوپکار، نه شه ره زاء، نیهانی،
 - تازه کردن: ١- ناوه دانکردنه وه، دووباره کردنه وه، دووپا تکر دنه وه، په نه ق پیدان، زیندوو کردنه وه، شاد کردن، ٢- تازه کردنه وه، نوپکردنه وه،
 - تازه کردن زخم: کولاندنه وهی برین، هاوردنه وه سو، هینانه وه سو، تازه (گرداندن/گردانیدن): ← تازه کردن ← تازه،
 - تازه (گردیدن/گشتن): ← تازه شدن ← تازه،
 - تازه گفتار: ← تازه سخن (١) ← تازه،
 - تازه گل: ١- گولی تازه پیشکوتوو، ٢- خۆشه ویستی تازه لاو،
 - تازه گو: ١ ← تازه سخن (١)، ٢- قسه باش، قسه خۆش،
 - تازه گوی: ١ ← تازه سخن (١)، ٢- قسه باش، قسه خۆش،
 - تازه گیای: ١- گیای تازه پروا، ٢- تازه پیگه یشتوو، تازه لاو،
 - تازه گیاه: گیای تازه پروا،
 - تازه مسلمان: تازه مسوئمان، نۆمسوئمان،
 - تازه نخل: ١- دار خرما ی تازه پروا، ٢- بریتی له دلداری،
 - تازه نفس: تازه نه فهس، به گوپ، تازه دهست به کار کردوو، حه ساوه، هیشتا ماندوو نه بوو،
 - تازه نگار: دل بهری تازه پیگه یشتوو، دلداری تازه پی گه یشتوو، دلداری گهنج جوان، دلداری لاو،
 - تازه نهال: ١- تازه نه مام، نه مامی تازه، نه ونه مام، ٢- تازه پیگه یشتوو، تازه لاو، نه ونه مام، ٣ ← تازه بیدوران رسیده ← تازه،
 - تازه وارد: نهو که سهی تازه گه یشتو ته جئی، قیستاهاتوو، تازه گه یشتوو، تازه وارد، تازه هااتوو،
 تازی: ١- بۆنجی، تاجی، تانجیه، تازی، تاژی، تانجی، تانزی، کاژی،
 ٢- عربی: فارهی، عه ره بی، زمانی عه ره بی،
 - تازیان: کۆی (تازی) ← تازی (٢)،
 - تازی ما هر درشکار: دمگه رم، تاژیی نازا له که رویشکان،
 - تازی نژاد: بینه چه عه ره ب، له په گه زی عه ره ب،
 تازیانه: تازیانه، تاژان، تاژانک، تاژانگ، تۆره، جه لده، خه ره زه ن، شلاق، شلاخ، شمقار، شه لاق، شه لاق، شلیاق، فه لا، قامچی، قورباچ، قورباچ، قه مچی، قه مچین، قیرباچ، که رباچ،
 - تازیانه بافته از چرم: خه ره زه ن، کیره فیل،
 - تازیانه زدن: شه لاخکاری، قامچی لیدان،
 - تازیانه کردن: شه لاخکاری، قامچی لیدان،
 تازیانی: ١ ← تازی، ٢- نه سهی عه ره بی، ٣- عه ره پانی، وه ک عه ره بان،
 تازیبان: تانجیه وان، تاژیوان، تاژیوان، خزمه تکاری تاژیان،
 - تازی چهرمه: ١- جو ره نه سهی کی تووک چه رمگه، ٢ ← اسب،
 - تازی هُش: هُش و بیر وه ک عه ره بان،
 تازیدن: ← تاختن،
 تازیک: ١- ئیرانی، تاجیک، نه تورک، ٢- عه ره ب،
 تاژ: ١- چادر، خیتوه، په شمال، سیامال، ٢- شه نگ، ناسک،

تاس: ١- بی تاقه تی، بی قه راری، په ریشانی، په ژ، په ژاره، تاتیل، دل به شتیوی، دل خورتی، دل کر می بوون، دل له دل دان، دل لیدان، دل خورپه، دل خورپی، مه ترسی، نیگه رانی، هه ژقین، هه له به ل، ٢-
 ئالوز، ئالووس، شاهین، نه نوو، بوشکول، پاسار، پلمه، پۆزن، پووشکول، په رۆش، په ریشانی، په ژاره، تم، جفار، جه خار، حه جمه ت، خوسه، خه فه ت، خه م، خه مله، خه موجه خار، خه موجه فه ت، خه م وکه سه ر، داخ، داخ و حه سه ر ه ت، داخ و دو خان، داخ و ده ر د، داغ، دل پری، دلگری، دلگری بوون، دلگری، دل مان، دل مانی، دل مایی، ده ر د، ده ر دو ئازار، ده ر دو داخ، ده ر دو غه م، ده ر دو مه بنه ت، دیق دیق ه، پاخ، سوو، سوئی، سه خه تی دل، شاییش، شه رو، عه زه ر ه ت، غه م، قار، کزی، کزی وماتی، کوزیرک، کۆفان، کووفان، کول، کول، کۆلاوی، کولودو، کولوکو، کول وکه سه ر، کولی دل، که ده ر، که رب، که سه ر، گزم، گه یگر، گه یگیر، مرار، موروز، مۆزه، موو، مه راق، مه بنه ت، مه بنه تی، وه ژاره، هه زن، هه ژمه ت، ٣- حۆت، سه ریتموو، سه ر پروا تو، هه ویز، ٤- ره نگ گۆران له خه مان، پروا په ش داگه ران له خه فه تان، ٥- تاس، مۆره ی نه ر د، ٦- تاس، جام، قاپ، زه ر، زه رک، تاس، جووم، قایی مس، ده فری قوولی چکۆله له کا نزا، ٧- ئیشتیالی بوون، بیژگ، بیژوو، بیژین، تاس، که رب، که ربا، که ربا یه ی، که ربا یی، که روا، که روا یی، که فرا، که وژ، مژدی، مژن، مژه، مه برانی، مه جیرانی، مه گیرانی، مه و رانی، مه و ریان، مه هگران، نه و ریان، ویزو،
 تاسا: ← تاسه،
 تاس انداختن: تاس هه لاویشتن له نه ر دیندا، مۆره خستن، مۆره هه لاویشتن، مۆره هه لداشتن، مۆره هه لدان،
 تاسانیدن: بیده نگ کرن، بیته یز کرن، تاسنای، تاساندن، خنجکاندن، خه هند قانندن، نوو به سپن، خنکاندن، خنکان، خنکنای، خنکنای، خنکنای، خه فه کردن، خه فه که رده ی، خه ندقاندن، فه تساندن، گه روو گوشین، گیز کردن، له داردان، له سپداره دان، هورواسی، هه لا وه سین،
 تاسباز: ١- ته خته نه ر د باز، ٢- کایه که ربه تاس،
 تاس کباب: تاس کواو، تاس که باب، تاس کواو،
 تاس گرفتن: تاس گرفتن له هه لاویشتندا به جو ریک که به ویستی نهو که سه بکه وی که هه لی داوی، تاس گرفتن، مۆره گرفتن،
 تاسمامت: ← ترشک،
 تاسماهی: ← ماهی خاویار،
 تاسمه: ١- چه رمی خاو، ٢- تاسمه، زویله چه رم، ٣- گه روو گوشران به هۆی پیری یا خه فه ت،
 تاسوعا: تاسوعا، پۆزی نۆیه می مانگی محه پرهم،
 تاسه: ١- ئارزی، ئارۆزه، ئاره زوو، ئامانج، ئاوات، ئاوه خت، ئاوه رخت، ئومید، نه لها، برانی، په ژاره، تاسه، تامه زرۆیی، ته ما، ته وا، چاوه پروانی، چه ز، چه ژ، خوازتن، خواستن، خوایشت، خۆزی، خولیا، خووی، خوه سه تکه، داخاز، داخواز، داواخواز، داوخواز، دلخواز، دل بزووتن، دل بۆچووون، دل بۆکورکاندن، دل تیچووون، دلخواز، دلخوازی، دل کورکان، دل لیچووون، دۆز، عه زه ر ه ت، فان، فیان، فین، فین، قه شقه، کام، کاو، که لکه ل، که لکه له، که لکه له، که وژ، گاقین، گام، گاوین، گینگه له، گپۆل، مراد، مرار، مگیز، مگین، مه خسود، مه راق، مه یل، مه یلان، نیاز، واز، واسه ی، وه سه یه ت، ویست، هۆک، هومید، هه رس، هه ز، هه ژ، هه سر، هه وا، هه وه س، هه ویا، هه یقی، هه یقی، هیوا، هیوی، ٢- به بی قه راری یه وه چاوه پنبوون، تاسه، ٣ ← تاس (١ و ٧) ٤ ← تاسه آوردن، ٥- خه فه ت و گه روو گوشران، ٦- به ره نه نگی، هه سه که هه سه ک، هانکه هانک، هه ناسه بر که له گه رمان یاماندووی، هه نکه هه نک،
 تاسه آوردن: تاسه، تاسه داری، به تاسه بوون، به ئاواتی و لاتبوون له غه ربییان،
 تاسه برافتادن: وه هه ناسه بر کن که وت،

تاويدن: ١ - تاب آوردن، ٢ - تابیدن،
تاه: ١ - تا، لا، ٢ - تا، تاک، ٣ - زهنگی شمشيرو..،
تای: ١ - تاه (١ و ٢)، ٢ - نیوخه لوار،
تایب: - تواب،
تایپ: تایپ، مه کینه ی نووسین،
تایپیست: ١ - پیچن، ٢ - تایپیست، نووسره به تایپ،
تایج: - تاجدار - تاج،
تایچه: تا، لایبار،
تایر: پاچکه، پایره، تایره، تایه، تایهر، ته کهر، ته گهره، ته گهری،
 ته گهری ماشین، هایره،
تایق: - شایق،
تایله: تاوگ، تایله، ته یلی،
تایسه: ١ - لافزن، ٢ - متحیر، ٣ - متکبر، ٤ - بمر،
 خه ریکی مردن،
تایه عولوفه: تایه، ته باره (گندم)، شارا، گالیش، گرشه، گولامت،
 گیشه،
تاییدن: - تأمل کردن،
تآتر: ١ - تماشاخانه، ٢ - نمایش: تیاتر، پانواندن، شانؤ، شانؤ،
 شانؤک، شانؤ گهری، نمایی، نمایش، نواندن، نومایش،
تئاتر: - تآتر،
تأبید: ته به دی کردن، بیبرانه وه کردن، نه مرکردن،
تآئر: ١ - ئالوز، ئالوس، ئهین، ئه نوو، بوشکول، پاسار، پلمه، پؤزن،
 پووشکول، پهرؤش، پهریشانی، په ژاره، تم، جفار، جه خار، جه چمه،
 خوسه، خه فته، خهم، خه مله، خهم وجه خار، خه موخه فته،
 خه موکسه سر، داخ، داخو حه سره، داخو دو خان، داخو دهر،
 داغ، دلپری، دل گری، دلگیری، دلمان، دلمانی، دلماهی،
 دهر، دهر دو ئازار، دهر دو داخ، دهر دو غم، دهر دو مهینه، دیق دیق،
 پاخ، سوو، سوئی، سه خله تی دل، شاییش، شروو، عززت، غم، قار،
 کزی، کزی وماتی، کوزیرک، کؤقان، کووفان، کول، کؤلوی،
 کولودؤ، کولوکؤ، کول و کسه سر، کولی دل، کهدره، کهر، کسه سر، گزم،
 مرار، مو، موروز، مؤزه، مرقاق، مهینه، مهینه تی، وه ژاره، ههن،
 هه ژمهت، ٢ - اندوه گینی: خه فته، خه فته تبار بوون، خه فته تباری، خهم،
 خه مناک بوون، خه مناک، غم، غه مناک بوون، غه مناک، ٣ - به دوا ی
 شیتکار پویشتن، شوینک ووتن، فه شوون که ووتن، وه شوین شیتک که ووتن،
 وه دوا ی شیتک که ووتن، ٤ - کارتیکران، نیشان وهر گرتن، ٥ - سؤز، ههست،
تآئر آور: په ژاره هین، خه فته هینه، خه مهینه،
تآئر انگیز: په ژاره هین، خه فته هینه، خه مهینه،
تآئل: ١ - استوار شدن، ٢ - استواری،
تآئم: توبه کردن، دووریکردن له گوناح،
تآئیر: باندوور، شوین له سردانان، کارتیکردن، کاریگهری، هیزکار،
تآئیر پذیر: ناماده بؤ کارتیکران، قبولکهری کارتیکردن، نه سهب،
تآئیر کردن: باندوور کون، پیچوون، شوین له سردانان، کارتیکردن،
 کارکردنه سر، کارتیکردن، کاریگهر بوون،
تآئیر گذار: باندوور کهر، شوین دانه، کار تیکهر، کار لیکهر، کاریگهر،
تآئیر گذاشتن: - تآئیر کردن،
تآئیل: قایم و بنا خه دار کردن،
تآئیم: به تاوانبار زانین، تاوانبار کردن، تاوان وه پالنان،
تآجیل: دوا خستن، دهر فته پیدان، کات پیدان، مؤله دان، وه دوا
 خستن،

تأحد: بوونه پیگ،
تأخر: - (پس افتادن) - پس،
تأخی: برابه تی بیکنتر کردنی دوو تاقم، بوونه برا،
تأخیر: ١ - دره ننگ داهینان، دره ننگ کردن، وه دره ننگ خستن، وه دوا
 خستن، ٢ - دره ننگهاتن، دوا که ووتن، دیر هاتن، وه دره ننگ که ووتن، وه دوا
 که ووتن،
تأخیر افتادن: چه ت تیکه ووتن، له کاتی خؤیدانه کران، وه دوا خران،
 وه دوا که ووتن،
تأخیر کننده: دوا خهر، دهره نگهیل، وه دره ننگه،
تأذب: ١ - نه ده ب فیر بوون، فیره توره بوون، فیره فره ننگ بوون، ٢ -
 به نه ده ب بوون، فیره نه ده ب بوون، ٣ - نه ده ب فیر بووی، زانست فیر بووی،
تأذبا: به نه ده بانه، به حه ده بانه، له پرووی نه ده به وه،
تأدیب: ١ - په روه رده کردن، پاهینان، سیوات فیر کردن،
 فیره نه ده ب کردن، فیره خوینده واریکردن، فیره زانست کردن، ٢ - تنبیه
 کردن، ٣ - به په ندی سیاه لیتان، به سهر ا چون، به سهر اهاتن، به سهر دا
 هاتن، به سهر رزیشتن، پلار، پلاره قسه، پلار، پلندار، پلوتک خستن،
 تانوت، تانوک، تانه، تانی، تربت، تواج، ته په سهر، ته شهر، ته فز،
 تهوس، تیز، چفان، چهرقین، ده مکؤ، ره خه، سهر ده نشت، سهر زه نش،
 سهر زه نشت، سهر ژان، سهر کؤ، سهر کؤنه، سهر کؤنه یی، سهر کؤینه،
 سهر نه نامای، شیلان، شیلاندن، عه تاو، فه چقیان، قسه ی به تیکول،
 قهر، کؤینه، گازن، گازنده، لاتاو، لاتاو هاویشتن، لورین، لؤم، لؤمه،
 لؤمه وه لقه، لووشکوپلار، لوومه، لهق، له قه، لهوم، وله، مامیزه،
تأدیب کردن: - تأدیب (١ و ٢)،
تأدیبی: ئی نه ده بکردنی، ئی ته میگردنی، په روه رده یی،
 - حبس تأدیبی: به ندر کردن بؤ تاوانی بچووک، به ندر کردن کورتخایه ن،
تأدیبه: دان، دانه وه،
تأدیبه کردن: دان، دانه وه،
تأذن: ئاگادار کردن، ئاگادار کردنه وه، پیراگه باندن،
تأذی: ئازار کیشان، دل شان، دهر دیتن، دهر دین، په نجان،
تأریخ: - تاریخ،
تأسف: ١ - اندوه خوردن: ئاخ هه لکیشان، خه فته خواردن، خه فته
 وارده ی، حه سره ت خواردن، ٢ - اسف: په شیمانی، حه یف، خه فته،
 خه می زؤر، داخ، دیق دیق، که لیلان، مخابن،
تأسف آور: خه فته هینه، خه ماوی، داخو ی، جیتی داخو که سهر،
 که سهر بار،
تأسف انگیز: - تأسف آور،
تأسف بار: - تأسف آور،
تأسف خوردن: به داخ بوون، په شیمان بوونه وه، خه فته پیوه خواردن،
 خه فته خواردن، خه فته توارده ی، داخ لی هاتن،
تأسی: ١ - پهیره وی، چاوتیبری، چاولیکه ری، شوپگری، شوئه پای،
 لاسا کردنه وه، لاسای کهرده یه وه، لاسایی، لاسایوه کهرده ی،
 له سهره خوی، وه دوا
 که ووتن، وه دوو که ووتن، ٢ - شکیبائی کردن، ٣ - شکیبائی،
تأسیس: ١ - ئهره مهر زانی، ئهره مهر زنه ی، بناغه دانان، بنه پرت دانیان،
 بنیافتان، دامه رزاندن، دامه رزاندن، دانان (خانه کی دانان، شیرکه تیکی
 دانان)، ساز کردن، مهر زه ییره، هیم دانان، ٢ - دامه زرا، دامه زرا وه، ٣ -
 هینانه وه ی و شیه ک به مانایه کی تازه وه،
تأسیسات: دامه زرا وه کان،
تأگد: پته بوون، پته وی، توند بوون، ته که سبوون، قایم بوون، قایمی،

تبادل افکار: ← تبادل نظر،
 تبادل نظر: ئالوگۆپى بىرور، بىرور اگۆپىنەو، اگۆپىنەو، اگۆپىنەو،
 اواپىزى كىرى، اواپىرى، اواپىرى،
 تىبار: ١- بناچە، بنەچەكە، بنەمالە، بنەوبنەچە، بنىچە، تۆرەمە،
 رەچەلەك، رەگەز، رەتەو، رىشەى بنەمالەسى، قىتت، كىزۆك،
 نەسل، وەجاخ، وەچاخ، وەچە، ٢- ← هلاكت،
 تىبارز: خەباتكردن، شەپكردن،
 تىبارشناختى: بناچەناسانە، رەچەلەكناسانە،
 تىبارشناسى: بناچەناسى، رەچەلەكناسى،
 تىبارك: ١- ← بلندشدن، ٢- بەفالى باش گرتن، ٣- بەبەرەكەتى، ٤-
 پىرۆزى، مېمارەكى، ھەزەخ،
 تىبارك الله: ١- پاك وېنگەردەخودا، ٢- بۆدەرپىنى سەر سوورمان
 بەكار دى، خاويەو خىرى گىرى، سوپىخانەللا، سوپىخانەللاخاويە،
 ماشەللاخودا، ٣- خوا بىكاتەخىر، خواو خىرى گىرى،
 خودا پىرۆزى كات، خودا مېارەكى كات،
 تىبارنامە: بناچەنامە، رەچەلەكنامە، رەگەنامە، وەجاخانامە،
 تىباسىدن: ئەلەمك، بوورانەو لەگەرمان، بېھۇشبوون، بېھۇش بېيە،
 تاسان، داھىزان، داھىزران، فەراك، لەش گرانبوون، لەگەرمان
 بېھۇش بوون، لەھۇشخۇچوون،
 تىباشىر: ١- تەباشىر، دەرمانى ياوپىر، ماكىكى سىپى يە لە نىو
 دارخەيزەران دەرى دىنن و پىشووئان بۆدەرمان دەكارىان دەكرد، ٢-
 سىپاتى، سىپايەتى،
 تىباشىر ھندى: دارخەيزران، دارخەيزەران،
 تىباعىت: ١- تەك كەوتن، جلفىر، چاوپىكردن، لاساكردەنەو، ٢-
 تەك كەوتووبى، تەك كەوتەيى، جلفىر، چاوپىكەرى، چەمپىر،
 چەناتى، لاساى،
 تىباعىد: ١- دورى، ٢- دورى كردن،
 تىباكى: ١- دەست بەگرىانكردن، گرىان، لەپرمەى گرىاننى دان،
 تىبانى: بەنەھىنى پىكھانن، بەنەھىنى پەيمان بەستن (زۆرتر لەدزى
 لايەنى سىپەم)، پىكەو قەراردانان، ساخت و پاخت، سازوباز،
 سەرو ساخت، سەنپوبەين، كاكەو برالە، كەنپوبەين،
 تىباھ: ١- بەتەرف، بەتلاو، بەفپىرۆچو، تەبا، تەوا، خراب، خراو، خەرا،
 خەراپ، خەسار، دلپنەشە، زاىە، فاسىد، لەناوچو، ھەرز، ھەرش، ٢-
 باتل، بەكارنەھاتوو، لەكەلكەوتوو، كەلكىراو، بى كەلك بوو،
 - تىباھانىدن: ← تىباھ كردن،
 - تىباھ خرد: ← دىوانە،
 - تىباھ خو: ← بدخو،
 - تىباھ خوى: ← بدخو،
 - تىباھ دست: دەست سەقەت، گۆج،
 - تىباھ راھ: ← گمراھ،
 - تىباھ راى: ← بدخو،
 - تىباھ راى: ← بدخو،
 - تىباھ روز: ← تىرەروز،
 - تىباھ روز گار: ← تىرەروز،
 - تىباھ ساختن: ← تىباھ كردن،
 - تىباھ شدن: ١- ئاسەوارپران، پراڭەو، بىنپىكران، بىنەپىكران، بەبادا
 چوون، بەتلان، بەرىادبوون، بەينەنەلواى، بىخىر كران، تونلوتونچوون،
 توننەتوونچوون، تەرتوتوونابوون، تەفروتوونابوون، تەواوكران، تىاچوون،
 تىچوون، داغانبوون، دىماپى، دىماپى، دىماپى، دىماپى، دىماپى، دىماپى،
 بىنەپىكران، پىشەپىر بوون، پىشەپىر بوون، پىشەپىر بوون، سەرتىا
 بىردنەو (مردن)، پىشەپىر بوون، پىشەپىر بوون، پىشەپىر بوون، سەرتىا

پەسەن كردن، تەسدىق كردن، چەسپاندىن، سەلماندىن، واژۆكردن،
 وەرگرتن، ھىزىپىدان،
 تايىدات: كۆى (تايىد) ← تايىد،
 تايىدە: پىرونامە، پەسندنامە، بەلگە يا وتەى سەلماندىن،
 تىب: پەرتاف، تا، تاو، تەب، تى، سەتمە، گر، گرۆن، نۆبەتى، ياو،
 - تىبالود: بەتاو لەرز، تادار، نۆبەتيدار،
 - تىباردو: ← تىفوس،
 - تىبىر: نۆبەتتېر، ياوپىر،
 - تىبىر فكى: تەبەق، تەبەقە، تەوہق، تەوہقە،
 - تىبىرىدن: نۆبەتى لى بىر، ياوپىر، ياونەمەنەى،
 - تىبىچىزى بالارفتن: تافى ھاتنى شىتېك، جەنگەى پىرە سەندىنى
 شىتېك، كاتى ھەرەمەو جەنگەى شىتېك ھاتن،
 - تىبىچىزى شىكستىن: پىش بەپەرەگرتنى گىران، لە پىرەوى كىتو پىر
 كەوتن،
 - تىبدار: پەرتافدار، تادار، تاودار، سەتمەدار، نۆبەتيدار، ياودار،
 - تىبداشتن: تالىبوون، تەوہەبوون، نۆبەتى لىبوون، ياوبىيە،
 ياوہەبوون،
 - تىب راجە: ← تىفوس،
 - تىب رىع: سىبەپۆ، سىرۆ، نۆبەتتى سىرۆ،
 - تىبرودەماى: ← حىبە،
 - تىبروزانە: پۆزەتا، نۆبەتى كە ھەربەپۆزە، شەلق،
 - تىبزە: ١- بەتىن، گەرم، ٢- تىبدار،
 - تىبزا: تاوا، تاهىنەر، ياوا، ياوھىنەر،
 - تىبسېك: نچەتا، سوو كەلەتا،
 - تىب سەروزە: سوورەتا، تى سىرۆ،
 - تىب شىبانە: شەفتا، شەفتا، شەوئا، شەوتى،
 - تىب كىردن: تالىھانن، كىزكىن، نۆبەتتېگرتن، نۆبەتى لىھانن،
 - تىب گرتن: ← تىب كردن،
 - تىب لازم: ئازارى سى، دوو خوز، دەخەز، دەردەبارىكە، دەغەز، دىق،
 پەشەسىل (پىشرفتە)، ژانازراف، ژانە زراف، سل، سو، سى، سىل،
 سىلو دىق، وەرەم،
 - تىب لىرز: ← (تىبولرز) ← تىب،
 - تىب لىرزە: ← (تىبولرز) ← تىب،
 - تىب مالت: تاى مالتە، گرانەتا،
 - تىب نفاسى: باى زەبىستانى، ھەو كىردنى دەزگای زاوئى زى زەبىستان
 لەبەر ئاگالەخۇنەبوون،
 - تىب نوبە: لەرزوتا، مالاريا، مەلاريا، نۆبەتا،
 - تىب وتاب: جۇش و خرۇش، كەفوكول، گوروتىن،
 - تىب ولرز: تا، تاو، تاوتى، تاو لەرز، تەبولەرز، چەق ولەرز، كىزگىن،
 لەرزوتا، نۆبەتى، ياو، ياوتا، ياوتاو، ياو لەرز،
 - تىب ولرز (كردن/گرتن): تاگرتن، تووشى تاو لەرزبوون، لەرزگرتن،
 لەرز گرتەى، لەرز لىھانن، لەرز نەئامى،
 - دىرئىب وتاب بوون: لەجۇش و خرۇشدا بوون،
 تىباب: ١- بەھىلاک چوون، تىاچوون، لەدەستچوون، ٢- زىان دىتن،
 زىان كردن، ٣- ← زىانكارى،
 تىبادر: ١- دەستپىشخەرى، دەستپىشكەرى، كەوتنە بەرەو، وەپىش
 كەوتنەو، ٢- شتاب، ٣- سىقت،
 - تىبادر ھن: بەزەبىنداھانن، بەمىشكداھانن،
 تىبادل: ئالوگۆپى، گۆپىنەو، گۆپاگۆپىكارى، گوھەر،

کەپەز، گدو، گر، گرت، گرد، گردۆلکە، گردۆلە، گرک، گرۆ، گوژمە، گەر، متک، مگیز، هەرەم، هەندەف، ٢- تاسکلاو، کلأوی پاراوهی ژنان،
 - تپەسنگی: تەپۆلکەیی بەردین،
 - تپەکوچک: تەپۆلکە، تەپەیی پچووک، تەمباز، کۆسپە، گدوک، گرتک، گردوولک، گردۆلە، گردیلە، گرک، گرۆک، گندک، هەدەف، هەندەف،
 - تپەماسەای: زوورچک،
 - تپەماهور: ١- تەپۆلکەیی بچووکیی ڤووتەن لە دەشتاییدا، خیز، زیرگ، زوور، زوورک، زوورکان، زۆرگ، زورگە، زوورکان، ٢- زەمینی بەرزونزم، کاجینە، کەندولەند، گەد، گەو، هەردووهلەت، هەورازونشیو،
 تپیدن: ١- ئۆقرەنەگرتن، بیقەراری، پەرشانی، دلکووتک، دلەکوته، ٢- پلدان، تپەئامای، تەپین، خورپان، خورپین، دایوونە، لەجی دەرهپەین، لەرزین، لیدان، ٣- پلانی دل، ترپەیی دل، لیدانی دل، ٤- تپانیدن،
 تەت: تووتە، چەغە،
 تتابع: بەدوای ییکداهاتن، بەدای ییکداگەیشتن، پەستاپەستاھاتن، پەیتاپەیتابوونەو،
 تتار: تاتار،
 تتبع: ١- بەدواداچوون، بەدواداڤۆیشتن، وەدواکەوتن، وەدووکەوتن، ٢- تحقیق کردن، ٣- تلاش، ٤- تقلید کردن،
 تتر: تاتار،
 تتریک: بەتورک کردن،
 تُتُق: ١- پەردەیی بیواز، ٢- سراپدە،
 - تُتُق سسپەرگون: ١- پەردەیی کەو، پەردەیی شین، ٤- پیالەیی شینی لەبلوور،
 - تتق کشیدن: پەردە کێشان،
 - تتق نیلی: ١- آسمان، ٢- هەوری پەش،
 تتماج: پڕۆلە، توتماج،
 تتمه: باقی، پاشماو، تەواوکر، ماو،
 - تتمه حساب: باقی حساب، پاشماو، حساب، ماو، حساب،
 - تتمه داشتن: باقی هەبوون، پاشماو، هەبوون،
 تتمیر: ١- ئیشک کردنەو، گوشتی وردکراو، ٢- ئیشک کردنەو، خورما،
 تتمیم: بە کۆتایی گەپاندن، تەمامەنی، تەواو کردن، دوایی پتەپتەن، دوایی هینان، کامل کردن،
 تته پته: ١- پتەپت، پتەپتە، پتەپسک، ترهتر، توره تور، ترهتره، زمان گیران، زمان لالیبی، زمان هەلەنگووتن، لالەلال، ٢- بۆلەبۆل، پرتەپرت، پرتەبۆلە، لەبن لیوان قسە کردن، ورتەورت،
 - بەتتەپتەفتادن: توره تور کردن، ترهتره کردن، زمان گیران، زمان لالیبی، زمان هەلەنگووتن، وەترهتره کردن،
 تتی: ١- بووکەلەیی هەویری، ٢- وشەیی بانگ کردنی مامر،
 تتاؤب: خەمیاژە کشیدن،
 تتاقل: قورسبوون، قورسی،
 تثبت: تێرمان لەبابەتیک، پایەداری، پتەوو ڤاوستا بوون، سەقام گیری،
 تثبیط: ١- ئیستکردن و ڤامان لە کاریکدا، ڤاوستان لە کاریک، ٢- لیزانی لە کاریکدا، وەستایی لە کاریکدا،
 تثبیت: ١- ئارامبوونەو، ئۆقرەگرتن، ئەرەمەرزیا، ئەووەمەنەیی، بەرقەراریبوون، بەندبوون، بەنگبوون، ڤاوەجیبوون، جیگری، چەسپان،

چەسپای، چەسپان، چەسپایی، چەسپایی، چەقان، چەقایی، چەقەیی، چەقی، چەقیان، چەقین، خۆگرتن، دامەزران، دامەزریان، دامەزریان، ڤاگیربوون، ڤاوەستان، سەقامگیربوون، سەقامگیری، قایمبوون، قەتیسمان، گرسان، گرسای، گیربوون، گیرخواردن، گیرسان، گیرسای، گیرسانەو، گیرواردەیی، مان، مانەو، مدرای، نەڤۆیشتن، ویسان، ویستان، ٢- تثبیت کردن،
 تثبیت کردن: ئەرەسەپنای، ئەرەمەرزانی، بتهو کردن، بەپشتکردن، بنهجرن، بنهجیردن، پتەو کردن، تن گرتەیی، توندبەستن، توندکردن، ڤایەدار کردن، تەفراندن، جیگر کردن، جیگیر کردن، چەسپاندن، چەقاندن، خۆگیر کردن، دامەزراندن، ڤاگرتن، ڤاوەستاندن، ڤاوەستاو کردن، سەپاندن، سەقامگیر کردن، شەتەکان، شەتەکدای، فەبیرین، قایمکردن، قایمکەردەیی، مەحکەم کردن، مدرنای، موکومکردن، مەحکەم کردن، نیشته جیگر کردن،
 تثبیط: درنگ کردن،
 تشریب: ١- سرزنش، ٢- سرزنش کردن،
 تثقل: ١- قورسبوون، کیش زیاد کردن، کیش لە زیاددان، گرانبوون، ٢- قورسی، گرانی،
 تثقیب: سوراخ کردن،
 تثقیف: بارهینان، خوندەوار کردن، ڤۆشنبیر کردن، و- اصلاح،
 تثقیل: قورسکردن، کیش بردنەسەر، کیش زیاد کردن، گرانکردن،
 تثلیث: ١- بەستکردن، سێقۆلی، سێیانەیی پیرۆز لە ئوولی مەسیحدا (باب، کوپ، روحی قودس)، سێیانەیی، ٢- سێسووچکردن،
 تثمیر: بەردار کردن، بەرەمەپتەن، بەرەوەرگرتن، میووەچینیو،
 تثمین: ١- خەملاندن، نرخاندن، نرخ پڕین، هەشت سوچ کردن، ٢- کردنەهەشتاڤو،
 تثنی: خەم شدن،
 تثنیه: دوانە، دوویەتی، کردنەدوانە،
 تجا: تند، تیز،
 تجادل: ١- داوری، ٢- مجادلە،
 تجاذب: کێشکردن، هەرکەسەبۆلای خۆی کێشان، یەکتەر کێشان،
 تجار: بازرگانان، تاجران، مامەلەچییان،
 تجارب: کۆی (تجربە) - تجربە، ئەزموونەکان،
 تجارت: ئالووێز، بازرگانی، تاجری، تیجارەت، تیجری، سەوداگەری، دادو ستەد، دان و سەنن، دانوستندن، مامەلە، مامەلە،
 تجارخانه: ئالووێزخانە، تیجارەتخانە، سەوداخانە، مامەلەخانە، مامەلەخانە،
 تجارت کردن: ئالووێز کردن، بازرگانی کردن، تیجارەت کردن، سەودا کردن، مامەلە کردن،
 تجارتی: بازرگانی، تیجارەتی، تیجاری، تیجاری،
 تجاری: بازرگانی، تیجارەتی، تیجاری، تیجاری،
 تجاسر: ١- بوێری، پڕکێشان، پیوتیران، زانکردن، ٢- تەمد،
 تجافی: ئارام نەگرتن لە شوێنیک، دوورکەوتنەو، دووریکردن، لالووتی،
 تجالد: جەنگ، شەر، شەرەخەنجەر، شەرەشیر،
 تجانس: تەبایی، چوونیک، گونجان، گونجایی، وەک هەفی، وەکیەکی، ویک هەلکردن، هاوچەشنی، هاوچەشنی، هاوچەگزی، هاوچەنگی، هاوشکلی، هاوشکلی، هاوشکلی،
 تجاوب: بەدەنگ یەکەو، چوون، وەلامدانەو، بەبەیەکتەر،

تجاوز: ١- دهستدریژی، دهسدریژی، زیده گافی، سنور بهزاندن، سنور به پرتی، سنور شگینی، لههدهدر چوویی، لهسنوردهر چوویی، ٢ - تجاوز به عنف، ٣ - تجاوز کردن، تجاوزات: کۆی (تجاوز) - تجاوز، تجاوز به عنف: بهزوری گان، تیزرتن، تیزستن، فهاد، فهادت، گایینی ناپهوا، لاقه، لاقه کردن، تجاوز جنسی: - (تجاوز به عنف) - تجاوز، تجاوز کار: تهعهداکهر، دهسدریژی کهر، دهسدریژی کهر، دهسدریژی کهر، سنور بهزین، تجاوز کارانه: تهعهداکارانه، دهسدریژی کهرانه، تجاوز کردن: ١- تیهه پاندن، تیهه پین، دهسدریژی کردن، زیده گافی کردن، سنور بهزاندن، سنور به پاندن، سنور شکاندن، لههه ندهدر چوون، لههدهدر چوون، لههدهدی خۆتیهه پین، لهسنور دهر چوون، ٢ - تجاوز به عنف، تجاوز گر: - (تجاوز کار) - تجاوز، تجاوز نطانی: بهزهبری سپا چوونه ناوخاکی ولاتیک، دهسدریژی چه کرداری، سنور بهزاندنی چه کرداری، تجاوزیف: کۆی (تجوی) - تجویف، تجاهر: ناشکرابوون ناشکر کردن، دهرخستن، دیاری دان، کردنی کاروباری خۆ بهقهستی و ناشکرا، تجاهل: خۆگئیلکردن، خۆلهسالۆزیدان، خۆله گئیلی دان، خۆ لئیل کردن، خۆناشاره زاکردن، خۆویلکردن، خۆهله کردن، لهقهستی خۆبهنه زان شاندان، نه زانمکاری، وی ویلگه ردهی، تجاهل العارف: خۆله نه زانیدانی زانا، تجبیر: ١ - تکبر، ٢ - تهرمد، تجبیر: - شکسته بندی، تجدد: تازه بوونهوه، تازه وه بییهی، تازهی، نۆباوی، نۆبوونهوه، نۆبخواری، نۆبگهری، نۆبیاپهتی، نۆبیهتی، تجدد طلب: نۆبخواز، تجدد گرا: نۆبخواز، تجدید: تازه کردنهوه، تازه کهردهی، سه رهله نوئی ساز کردنهوه، لهسه رادهست پیگردنهوه، له نوئی دهست پی کردنهوه، نوکر نهفه، نۆبسازی، نۆبکردنهوه، به تجدید: دووباره، سه رهله نوئی، تجدید چاپ: سه رهله نوئی چاپ کردنهوهی کتیب، له چاپدانهوه، نۆبکردنهوهی چاپ، تجدید حیات: بووژانهوه، رپتیسانس، ژبانهوه، فهژیان، له دایک بوونهوه، تجدید خاطر: بیسه وهری دووپات کردنهوه، وه بیسه هینانهوهی بیسه وهری، تجدید شدن: تهژدید بوونهوه، دووپات بوونهوه، وه نه گرتنی دهرهجهی تهواوله دهرسیکدا و ناچار بوونی قوتابی بهدانهوهی نهژموون، تجدید فراش: ژن هینانهوه، تجدید قوا: بووژانهوه، ژووژانهوه، سه رهله نوئی ساز دانهوهی هیزی نیزامی پاش تیکشکان له شه پدا، گیان گرتنهوه، وهدهست هینانهوهی وهی لهدهستجوو، تجدید کردن: دووپات کردنهوه، نه دانی نمره ی تهواو له دهرسیکدا به قوتابی و دهرهت پیدانی بۆ دانهوهی تاقی کارییه که، تجدید مطلع: ١- تیهه لچوونهوه، دهست پیگردنهوه، ٢- دووباره کردنهوهی به شاهوند، تجدید نظر: نهوه دیه ی، پیداجوونهوه، چاوپیدا خشاندهوه، دیتنهوه،

- تجدید نظر خواهی: داوای پیداجوونهوه، داوای چاوپیدا خشاندهوه، تجدید نظر طلب: پیداجوونهوه خواز، چاوپیدا خشاندهوه خواز، داواکاری پیداجوونهوه به بنهما سه ره تاییه کانی یاسا یا حیزبیک، تجدیدی: نه وقتاییه ی له نهژموونی چه ندوانه به کدا دهر نه چووه به لام مافی هیهه جاریکی دیکه ده تاقیکاریدا به شداری بکا، فیکمال، تهجدیدی، کرچه نهژموون، تجر: کۆشکی زستانی، تجریت: - تجریه، تجریه: نهژموون، تاقی، تهجریه، تهجریه، تهجریه، جه پاندن، زمانی، زموون، زمین، ساوکه، سهنگان، تجریه آموختن: نهژموون وه رگرتن، په ندوه رگرتن، تهجریه فیزیوون، تهجریه فیزیوون، دهرس وه رگرتن، تجریه اندوزی: نهژموون کۆکردنهوه، نهژموون وهدهسته پتان، دنیا قوونه که وکردن، ساردوگهرمی پۆزگار چیتستن، تجریه داشتن: به نهژموونبوون، نهژموون هه بوون، به تهجریه بوون، به تهجریه بوون، تهجریه بوون، تجریه دیده: - مجرب، تجریه شدن: نهژموون کران، تاقی کرانهوه، تهجریه کران، تهجریه به کران، جه پان، ساوکه کران، تجریه کردن: نهژموون، تاقیکردنهوه، تهجریه کردن، تهجریه کردن، جه پاندن، جه پین، زمانی، زموون، زمین، ساوکه کردن، سهنگاندن، سهنگان، قوونه که وکردن، تجریه گرائی: نهژموونگه ریتی، باوه به په سه نایه تی نهژموون، تجری: نهژموونانه، نهژموونی، ئی تاقیکاری، تهجریه یی، تجریات: نهژمووننه کان، تهجریه کان، تهجریه کان، تجرد: ١ - لختی، ٢ - لخت شدن، ٣ - مجردی، ٤ - تهرکه دنیایی، ناماددی بوونی بوون، تجرع: قوم قوم خواردهوه، قوم قومه نۆشین، ورده ورده خواردهوه، تجرم: ١ - بسرامدن، ٢ - گناه کردن، ٣ - کۆ کردنهوهی خورمای وهریو، تجری: - گستاخی، تجریح: - زخمی کردن، تجرید: ١ - برهنه کردن، ٢ - گوشه نشینی، ٣ - پیرایش (١)، ٤ - جیا بوون له مادده و دنیای ماددی، ٥ - تیخ هه لکیشان، شیر هه لکیشان، ٥ - تنهائی، ٦ - تهرکه لهری، لیک جلیکردنهوه، لیکه لآواردن، هه لبراردن، هه لوه ژیری، تجریدی: - انتزاعی، تجریع: دهر خوادان، قوم قوم دهر خوادان، تجزی: به شبوون، به شبهه شبوون، جودا بوونهوه، جیا بوونهوه، دابهش بوون، شیکرانهوه، لیک جیا بوونهوه، تجزیت: - تجزیه، تجزیه: به شکردن، به شبهه شکردن، جودا کردنهوه، جیا کردنهوه، دابهش کردن، دابهشین، شیکاری، شیکردنهوه، شیوه کهردهی، کهرت کردن، لیک جیا کردنهوه، هیتچاندن، تجزیه تحلیل: تاوتوئی، شرؤفه، شیکردنهوه، تجزیه طلب: جودایی خواز، جیایی خواز، داواکاری جودا بوونهوه له ولاتیک، تجزیه گر: شیکه روه، هه لوه شینه ر،

تجزیه ناپذیر: بۆله تکریدن نه بوو، دابه شنه بوو، له تنه بوو، نه شیاوی له نیبون،
تجزیه و تحلیل: تاوتوئی، تیک و لیک، شروفه، شیکردنهوه، کروکاش،
تجسس: ۱- بهرجه سته بوون، بهرجه سترکردن، زنتۆل و شاقه لداربوون، زه قبوونهوه، زه فکردنهوه، ۲- بهرجه سته بی، زنتۆلی،
تجسس: پشکان، پشکنین، پهیدۆزی، جاسوسی، خه بهر خرازی، خه بهر ره گرگرتن، دانه پهی، زیره وانئی، سیخوپی، شۆفاری، کنه، لیگه پان، لیکۆلینهوه، وه دوای خه بهر کهوتن،
تجسس: بوون به خاوه نی لهش، بهرجه سته بوون، خسته بهرچاوه، وینا کردن، هینانه بهرچاوه،
تجسس: ۱- رنج بردن، ۲- تگلف،
تجسس: سپیکاری، سواخان به گنج، گه چکاری، گنجکاری،
تجدد: پیچ پیچ بوونی مووی سه ره، لۆچ و لوو لوبوون،
تجدید: پیچ و لوولدان، گبجگنجکردن، لوولدارکردن،
تجفاف: بهرگی قه دیمی شه پ، زرخ، زری، زره، زره، سینگ زره،
تجفف: ئیشک کردن،
تجلد: ۱- چالاکئی کردن، گورجو گۆلی نواندن، ۲- چابوکی، دلیری، گورجو گۆلی،
تجلی: ۱- ئاشکرا بوون، ئاشکرا بیه، ئاماینه پوو، به دیار کهوتن، بهرجه سته بوون، به دی ئامای، به دیهاتن، بهرچا کهوتن، بهر کهوتهی، په یابوون، په یدابوون، په یذا بیه، چه رنگه بوون، خۆشانندان، خۆنوینی، خویابوون، درکان، درکای، ده رکهتن، ده رکهفتن، ده رکهوتن، ده ره کهفتن، دیار بوون، دیاردان، دیاردی، دیاره هۆ، دیاریدان، پوون بوونهوه، رۆشن بوونهوه، رۆشن بیه، رۆشنه بیه، په وشه نیبوون، زاهیر بوون، زپانی پاز، سوور بوونهوه، سووره بیه، فه دیار کهتن، فیشرین، وه ده رکهوتن، وه دی هاتن، وه دیار کهوتن، هاتنه پوو، هاتنه گۆر، ۲- ئاشکرا بی، په یدا بی، دیاری، ۳- تابش، ۴- باش نیشاندان، جیلوه، خۆنواندن، خۆنیشاندان، دیمن، نموود، وئی ئه رمانای، وئی نمانای،
تجلید: بهرگ تیگرتن، جلد تیگرتن، جلد کردن،
تجلی گاه: دیارگه، شوینی وه دیار کهوتن،
تجلیل: بهر زرخانیدن، به گه وره دانان، حورمنگرتن، پیز گرتن، پیز لیگرتن، پیز لیگان، قه درگرتن، قه درگرتی، قه در لیگان، گه وره کردن،
تجلیات: کۆی (تجلی) - تجلی،
تجلیه: ئه سترینهوه، بریقه دار کردن، پاکردنهوه، پوونکردن، سپینهوه،
تجمش: ۱- دوان له گه ل ژنان، ۲- ده ستبازی، ۳- عشق بازی، ۴- تاشینی وو، لابردنی تووک،
تجمع: ئا پوره کردن، ئیورین، بهر گهین، بهر هه قبوون، پسات، بهر گهین، ته وه نه دان، جقات، جقاترکن، جفان، جفین، جوات، جقات، جقاترکن، جهم بیه، جهمه بوون، جهمه بوون، جهنجالی، جهمه بهر بستان، چیفانۆک، خربوون، خربوونهوه، دانیشتن، په بسین، رینکه دان، زپوه بهستن، فه جه میان، فه جه مین، فیک کهتن، کۆبوون، کۆبوونهوه، کۆپه ستن، کۆزیله به ستن، کۆمابوون، کۆمابوون، کۆمبوونهوه، کۆمه لبوون، کۆمه له بوون، کۆمه له به ستن، کۆوه بیه، کۆیبوون، که له ک کردن، گرد بوون، گرد بوونهوه، گرده بوون، گرده بوون، گردی، گلیر، گۆکردن، گهانهف، گه لبوون، گه له به ستن، له ده وری یه ک کۆبوونهوه، له ده وری ییک کۆبوونهوه، لیک خربوونهوه، لیکه ره هاتن، مه نه رکدن، وه کۆبوون، هاتنهف، هیورین،
تجمع اوباش: کۆبوونهوهی هه تیومه تیو، هه لقه تران، هه لقه ترانی،
تجمل: ۱- خۆناری، خۆبه جوانی نیشاندان، خۆ جوان کردن، خۆ پازاندنهوه، خۆ گیک کردن، خۆ له ته پلئی گولیدان، خۆ له گولئی دان، هژنایش، ۲- ئابوو، نوود، نوودا، ئیحتیرام، بایی، بنده سی، پاس، پاگا، پاگه،

پایه، پایه بهرزی، پله، پله و پایه، پهرای، پهره، پهره سه، پهری، په یسک، پئی، پیلپه لک، ترنگ، جاه، جایه گا، جه لال، جه لال وشکۆ، چه پ (چه پیکئی ده بهر ئه ودا نیه)، حورمهت، خارنج، خیتوت، ده ره جه، پازه، پوتبه، پوومهت، پیز، زی، سینگ، سهنگه پهنگ، شان، شانوشه وکهت، شکۆ، شه وکهت، شیدوید، عیزهت، فه ر، قه در، قه در و حورمهت، قه در و مه رته به، گفاند، مه رته با، مه رته به، نرخ، وهج، وهج، هر مهت، هند، هورمهت، هیزایی، هیندا یه ز، یه ز، ۳- رهوش، زه پرق و بهر ق، مال و که لوپه لی به نرخ،
تجملات: کۆی (تجمل) - تجمل،
تجمل پرست: زه پرق و بهر ق په رست، سامانی خۆپانه ر،
تجملی: ئی پئ جوان کردن، بۆ پازاندنهوه، بهر زوتهرز، رهوشی، شایانه، لووکس،
تجمید: به ستن، جه ماندن، قه رساندن، مه یاندن، وه ستاندن،
تجمیع: پیکه وه به ستن، جفاندن، جه ماندن، کۆکردنهوه،
تجمیل: تاس و لووس دان، جوان کردن، خه ملاندن، پازاندنهوه،
تجن: جۆگه لی له جۆم جیا کراوه، جۆگه لی له جۆم را هه لیه ستراوه،
تجنب: ۱- خۆلادان، دوور کهوتنهوه، دوور یکردن، ۲- دوری،
تجنن: جنداری، دیوانه بی، شیتی،
تجنسی: ۱- بوختان پیکردن، تاوان وه پالنان، گوناحی نه کردوو بۆ هه لیه ستن، ۲- زیننی بهر ی دار، میوه چنن،
تجنیب: پارێز پیکردن، دوور خسته نهوه، دوور کردنهوه،
تجنید: سه رباز گرتن، سه رباز گیری، له شکر ده نگدان، له شکر کۆ کردنهوه،
تجنیس: ۱- چونه ک لیکردن، هاوتاکردن، هاو جنس کردن، هاو ره گز کردن، ۲- بوون به وینه شتی، وه ک شتی ک لیهاتن،
تجوژ: ئاسان گرتن و تاقه ته پنان، به ره وازانین، چاوشی کردن،
تجوغ: برستی کیشان، خۆبر سیکردن به ته نهقه ست،
تجوول: جۆلانهوه، خولانهوه، گه پان،
تجوید: ۱- چاکه کردن، خاسی کردن، ۲- چاک کوتن، خاس و تن، ۳- باش خۆیندنهوهی قوربان،
تجويز: - تجويز کردن،
تجويز کردن: ۱- به راییی دان، به باش زانین، به چاک زانین، به ره وادانان، به ره وازانین، به ره وه ندر کردن، په ستاندن، په سندن کردن، په سه ندر کردن، په سه ندر که رده ی، به شیاو دانان، پئی پازیبوون، له لاکر کردن، له لکردن، په واکر کردن، پیگه دان، سه لماندن، شیاندن، قبول کردن، وه ته ستۆ ضگرتن، وه خۆگرتن، ۲- دانانی ده رمان یا خۆراکی شیاو بۆ نه خۆش، ۳- پششبار کردن،
تجويع: برسیکردن،
تجويف: ۱- بۆشکردن، کللۆر کردن، کللۆر کردن، ناوبه تال کردن، ۲- مغاره،
تجهيز: ئاماده بوون، سازبوون،
تجهيز: ئاماده کردن، به ره فک کردن، پر چه ک کردن، په رداخ کردن، ته کووز کردن، ته یار کردن، دروست کردن، دروست که رده ی، ده بار کرن، ده نگدان (له شکر)، پازاندنهوه، سازدان، سازدای، ساز کردن، ساز که رده ی، کار دروستایی،
تجهيزات: ئاماده کاری یه کان، ئامیره کان، تر و تقاق، کار دروستایی یه کان، که رسته کان،
تجهيزات نظامی: ئاماده کاری یه کانی شه ر، پیدایستی یه کانی شه ر، ته قه مه نی، که لوپه لی شه ر،
تجهيز ساختن: - تجهيز،

تجهيز کردن: ← تجهيز،
تجهيل: به نهران دانان، به نهران ناوبردن،
تجیر: چیخ، چیخ، حسیری قامیش بؤ کردنه شووره،
تحدوث: پیکه وه ناخافتن، پیکه وه دوان، ویکرادوان، هه فیه یشین،
یه کتر دواندن،
تحراب: به گزی پیکدا چوون، پیکه وه به شه پهاتن، پیکه لیرزان،
تحاسد: نیره بی پیک بردن، بوونه دزی یهک، حه سوودی پیکه اتن،
تحاشی: پاریز لیکردن، حاشا کردن، خو پاراستن، خو لادان، خو لی
لادان، دوور که وتنه وه، مل نهدان،
تحاشی کردن: ← تحاشی،
تحاکم: پیکه وه چوونه لای دادور،
تحالف: پیکه وه سویند خواردن، ته حالوف، سویند خواردن بویه کتری،
سویند خواردن بؤهاو په یمانه تی، سویند خوژان، هاو په یمانان، هاو په یمانی
به سویند، هاو سویندان، هاو سویندی،
تحامق: خو له گوجی دان خو له گیلی دان،
تحامل: ۱- دوژمن به هژی توو په بی خو ناوبردن، ۲- وادار کردنی
که سیک به کردنی کاریکی به دهر له توانای خو،
تحامی: پاریز کردن، خو بوردن، خو اگرتن،
تحاور: گفتگو کردن، وه لادمانه وه بیکتتر، هاو قسه بی،
تجرب: ۱- دؤستایه تی، ۲- دؤستایه تی خواستن، دؤستایه تی کردن،
تجیب: خو شه ویست کردنی که سیک لای که سیک، دل به ده سته یتیان،
دل نهرم کردن، دل نهرم کردنه وه،
تجیر: چاک کردن و پازاندن وه بی شتیک، به باشی و پیکو پیک نووسین،
تجیس: ۱- به ندر کردن، خستنه زیندان، ۲- به ندیخانه، هه پس، ۳-
داهانی ملکتیک کردنه خیر،
تحت: بن، پابین، چیر، خوار، خواره وه، ژیر، ژیره وه، ژیری،
تحت الارض: بنحری، ژیره وه، له ژیره وه ویدا،
تحت الحمايه: بندالده، ژیربال، له ژیر پاریز گاریدا،
تحت الحفظ: به پاسه وانه وه، به نیگابانه وه،
تحت السلاح: ژیرنالا، ژیرچه ک، له ژیرنالا،
تحت الشعاع: ژیرتیشک، ژیرسبهر، ونبووله ژیربوون یا کاریگه ری
که س یاشتیکی دیکه دا،
تحت الشعاع قرار دادن: خستنه ژیرتیشک، ونکردن له ژیر
کاریگه ری بوونی خو دا،
تحت اللفظی: ده قاوده ق، ده ق به ده ق، وشه به وشه،
تحت المراقبه: ژیرچاوه دیری، ده سبه سهر، ده ست به سهر،
تحت امر: راژیر، ژیره ده ست، ژیره ده ست، ژیره فرمان،
تحتانی: نه وه بی بنه وه، ئی بنه وه، بنه وه بی، خوارین، خواره وه بی،
ژيرو، ژیره وه بی، ژیرین،
تحت پیگرد: ← (تحت تعقیب) ← تحت،
تحت تأثیر: کاریگه ری له سهر، له بهرتاوه، له بهر کار تیکه ریدا، له ژیر
کاریگه ریدا،
تحت تصرف: به ده ده سته وه، به ده ده سته وه گیراوه، به رده ده ست خراوه،
به خاوه کنراوه، به ساحه کنراوه، به سیه کنراوه، داو کنراوه، داگیر کنراوه،
ده ست به سهر داگیراوه، زه و تکراره، فه گراوه، گپردراوه، له بن ده سته ده
له ژیره ده سته ده،
تحت تعقیب: خواراوه، داو کنراوه، قاچاخ، قاچاغ،
تحت ستم: بنده ده ست، ژیره چه پوک، ژیره ده ست، ژیره ستم،

تحت حنک: مهندیلی مه لافه قی که لویه کی به ژیر چه نه گه یاندا
دینن و لایه کیسی له سهرده هالینن،
تحت فشار: ته وژمدراوه، ده ژیر گوشاردا، گوشار له سهر، له بهر ته وژم،
له ژیر گوشاردا، هلگوشافتی، هلگوشافتی،
تحت فشار قرار دادن: زیپ، زیپه، خستنه ژیر گوشار، گوشار دان،
تحت نظر: خانه شاری، چاوه دیری له سهر، ژیر چاوه دیری، ژیر چه م،
نه تر نایش،
تحت نظر داشتن: ← (تحت نظر گرفتن) ← تحت،
تحت نظر گرفتن: به پوژاپوژین، به دزیه وه ده بهر چاوگرتن، پوژاپوژین،
جه نه زهر نه گرتی، چاواداری کردن، چاوه نیریکردن، خانه شاری،
خانه نشین، خیه، خستنه بهر چاوه، خستنه بهر چاوه دیری، خستنه بهر
چاوه دیری، خو له شتیک مات کردن، ده بهر چاوه گرتن، ده سبه ره، ده س
به سهر کردن له ماله خوئی دا، ژیر چه م خستن، له ژیر چاوه دیری گرتن،
نه تر نایش، نیادایه نه،
تحت و فوق: ژیر و ژورور، سهروبن، سهر و خوار،
تحتیم: ۱- پیوستی بوون، حه تمی بوون، گه ره کبوون، ۲- له سهر خو
واجب کردنی شتیک،
تحتیب: بنیه رده بوون، چوونه بنیه رده، چوونه ژیر پهره ده.
تحتیر: بوونه بهر د، به بهر دبوون، توندبوون، په قبوون، سفتبوونه وه،
سه خستبوونه وه، وه ک بهر د لپه اتن،
تحتیر فکر: میشک و شکی،
تحتیم: ۱- حجامت کردن، ۲- سهر وه دهر نانی ههر شتیک،
هاتنه دهری ههر شتی، ۳- خربوونی مه مک، مه مک هاتن، ۴- ←
بازداشتن،
تحتیب: بنیه رده کردن، ژیره رده خستن،
تحتیجیم: به زه قی چاولیکردن، زه ق تو اشاکردن، زه ق ته ماشا کردن،
تحدب: ۱- پشتکوپری، زو پایی، زه قایی، قزتی، قوی، قووزی، کومی،
کووپو بوونه وه، ۲- زه قبوونه وه، زه قی،
تحدث: ناخافتن ناخواتن، دوان، لیدوان،
تحدیر: ۱- دارمان، داوهرین، ۲- به غار سهر او ژیر بوونه وه، داگه پان،
۳- سهر به ره ژیر بوونه وه،
تحدی: ۱- نیراده کردن، ۲- بانگ کردن، ۳- بهر به ره کانی،
به ره نگاری،
په کبه ری، ۴- به گزاچوون،
تحدیث: ناخافتن ناخواتن، دوان، لیدوان،
تحدید: ۱- چوار چیه بوودانان، پاده بوودانان، دیاری کردن، ده ستنیشان
کردن، سنور به ندی، سنور دانان، که وشه ن دیاری کردن، ۲- تیخ تیژ
کردن وه، ۳- تیژ ته ماشا کردن، زه ق ته ماشا کردن،
تحدید کردن: ← تحدید حدود کردن،
تحدید حدود کردن: سنور دانان، سنور دانان بوشتیک، که وشه ن
دیاری کردن،
تحدیق: ۱- به زه قی پوانین، چاوتیپیرین، زه ق تو اشاکرد، ۲- به ده وه ری
که سیکدا گه پان،
تحدیق: خو به لپه اتن ووزانین، خو پین کارامه بوون به پیچه وانه ی راستی،
تحدیر: ۱- ناگادار کردن، ناگادار کردنه وه، پاریز پیدان، وریا کردنه وه، ۲
← ترساندن،
تحدیر: ۱- تویه کردن، دووریکردن له گوناح، ۲- تووشی تاوان بوون،
گوناحبار بوون، ۳- پاریز کردن له گوناحان، ۴- له ته نگانه وه دهر که ووتن،
تحدیر: ← تحریس،

تحرّس: پاريز، پاريزکردن، خوبواردن، خوباراستن، خو پاگرتن، دوويرکردن،

تحرّض: ١ - انگيخته شدن، ٢ - آغالش،

تحرّف: ١ - خواز، خواست، مهيل، ويست، ٢ - بولا چوون، به لادا چوون، به لايه کداخواربوونهوه، سه رنج پيدان، گه ره بوون، گه ره کبوون، گه ره کبييه، مهيل بولا چوون، مهيلکردن،

تحرّق: ناگرگرتن، سۆزيان، سووتان، سووتيان، گرگرتن،

تحرّک: ١ - تکان (١)، ٢ - تکان خوردن، ٣ - انفعال (٣)،

- تحرّک وسکون: بزوتن وراوهستان، جوله وداسه کنان،

تحرّم: ١ - احترام (١)، ٢ - احترام گذاشتن - احترام،

تحرّى: پشکين، تيرامان، پرووده قيبيله کردن، گه پان به دواى راستيدا، وردبوونهوه،

تحرير: ١ - نازادکردن، پزگارکردن، ٢ - پاکر دهنهوه، پاک کردنهوه، ٣ - نفيسان، نفيساندن، نفيسستن، نفيسين، نووسان، نووساندن، نيسهته، نوسته نه، نووسيان، نووسين، نووسيه، نووشتن، نوويسان، نوويسين، نه نفيساندن، ٤ - نووسراوه، ٥ - کيشانهوه،

- تحرير: ٤ - به نووسراوه،

- تحرير ترکه: ديارکردنى ميراث، که له پووربرين،

- تحرير دادن: له راندنه وهى دهنگ،

- تحرير کردن: - تحرير (٣)،

- تحريري: نووسراوه يى، نووسين،

- تحريه: نووسراوه يى، نووسين،

- هيئت تحريه: دهسته ي نووسهران،

تحريرى: ١ - زور پاگرتن، ٢ - پناه دادن، ٣ - استوار کردن،

تحريريش: ١ - تحريك (١)، ٢ - تيبه ردانى سهگ،

تحريرص: - تحريص دادن،

تحريرص دادن: ١ - تحريك کردن، ٢ - به ته ماخستن، ته ماخ وه به ران، خستنه هه لگه وه، وه ته ماخ خستن،

تحريرص: ١ - تحريك (١)، ٢ - تحريك کردن،

تحريرص: به چه په کدا بردن، به لايه ديار بردن، چه و اشه کردن، خوار کردن، دهستکارکردن، قسه گوپين، که چکردن، گوپين، گوپين قسه، گوپينى روالهت، لادان، لاداي،

تحريرص: ناگر تيبه ردان، ناگردان، ناور تيبه ردان، ناوردان، سۆزيان، سووتاندن، شهوتاندن،

تحريرص: ١ - نارن، نالوز، بکولوک، بؤنگ، بهنج، تاو، تور، خته، ختینه، خيته خيت، دنه، دهفگه رمى، دهنه، زاخ، شهلوق، فچک، فيت، فيک، کلکه قنگي، گال، لف، مکولوک، هاؤوت، هالان، هان، هانه، هانه هانه، هر مۆ، هر مۆ، هر مۆ، ههفتووش، ههفتوويش، هيژان، هيڤؤزه، ٢ - تکان دادن، ٣ - تحريك کردن،

- تحريك آميز: بزوين، بزوينه، دنه ده، وروؤين، هاروؤين، هاندرانه، هه لخرين،

- تحريكات: كؤى (تحريك) - تحريك، له فارسيدا به تايبه تى به واتاي هاندانى هه مه لايه نه به بواري نهرينى و دوژمنکارانه دا ديت و زؤرت مبه به ستي رامباري تيدا به دى ده كرى (تحريكات عوامل خارجي باعث هرچ ومرج و نامنى شده بود: هاندانى به كرگير اوانى ده ره كى هه ره مج و نازاوه ي پيگه پنا بوو)، دهسته لاتد ارانى ئيرانى هه و شيوه گوتنه زؤرت بؤبه دنا كردنى سه ره له لادوان به كاردئين،

- تحريك انگيز: - تحريك كننده،

- تحريك پذير: بزوهه لچوو، شياوى وروؤان، فيشقى، کهم چيکلدانه، هه لزرنگاو،

- تحريك شدن: بزاوران، بزفاندران، بزواندران، بزئوران، بزويندران، بزؤنگران، به لشاندران، پيکران، پيئه لگوتران، تاوهران، تاوتيدران، تووشکران، جولوئيندران، خته دران، ختینه دران، دنه دران، زاخدران، زلکران، زرخان، زرخاندران، سيخ دران، سیرتیدران، سيردران، شاولقین، شهولقین، شووتی وه بنه نگلی دران، غیرهته وه به رنران، فيت دران، که ربین، گال دران، نافت تیدران، نافت دران، ناودران، وادارکران، وادارکيسان، وروؤان، وروؤاندران، وه جووله خران، وه خؤخران، هاندران، هانسه دران، هانسه هانسه دران، هؤخرای، هؤکره ده، هؤروزيای، هؤروؤاندران، هؤرنيای، هه لخران، هه لخریان، هه لخریان، هه لخريندران، هه لزرنگان، هه لکران، هيوران،

تحريرک شده: نه فراختوو، بزاوراو، بزفاندر او، بزواندراو، بزويندراو، بزئوراو، بؤنگراو، به لشاندراو، پيکراو، پيئه لگوتراو، تاوهر او، تووشکراو، جولوئيندراو، خته دراو، ختینه دراو، دنه دراو، زاخدراو، زلکراو، زرخاندر او، سيخ دراو، سیرتیدراو، سيردراو، شووتی وه بنه نگلی دراو، وادار کراو، وادارکرياک، وروؤاو، وه خؤکه وتوو، هاندر او، هانه در او، هانه هانه در او، هورؤوا، هه لخر او، هه لخرپاک، هه لکری،

تحريرک کردن: ئاراندا، ئاфраختن، ئالووزاندن، نه فراختن، بزواتن، بزفاندن، بزواندن، بزويندن، بکولوک کردن، بؤنگدان، بؤنگ کردن، به هجاندن، به لشانندن، پلنيان، تاودان، تاوتيدان، تاوکردن، تير کردن، جماندن، جهه چقاندن، چوونه بنکليشي که سبيکه وه، چه لقاندن، چه لکاندن، خته دان، خته داي، ختینه دان، خيته خيت دان، جوولاندن، داسپارن، داسپارن، دان به زرتا، دانه بؤير تله ي (دابه به بؤير تله ي)، دامؤچاندن، دامؤچانن، دنه دان، دنه داي، دهست له پشتمان، ده فگه رمى کردن، دنه داي، زاخدان، زلکردن، زرخانندن، سيخدان، سيرتيدان، سيردان، شووتی وه بنه نگلی دان، شهولقاندن، غيرهته وه به رنان، فچکدان، فيتدان، که رباندن، گالندان، لقاندن، مکولوک کردن، نافت تيدان، نافندان، ناودان، وروؤانندن، وه جووله خستن، وه خؤ خستن، وه ده نگه پنان، هاروؤانندن، هاؤوتاندن، هاؤوتى، هالاندن، هانندان، هاندای، هانه دان، هانه هانه دان، هؤخرنای، هؤرنياي، هه رمى، هه ژاندن، ههفتووش کردن، ههفتوويشکردن، هه لخراندن، هه لخرانن، هه لزرنگاندن، هه لزرنگانن، هه لزرنگيان، هه لکران، هيرين، هيژانندن، هيژانندن، هيورانندن، هيڤؤزانندن،

تحريرک کنند: ئاراندر، نه وه جوولياي، بزفانوؤ، بزفانوؤک، بزکانؤ، بزؤک، بزوين، بزوينه، بزپو، به لشان دهر، پاؤقا، پاکل، پاکله، پالپونه ر، پالنه ر، پهؤقا، پيکه ر، تاوهر، تووشکه ر، جؤلين، جؤلينه ر، جوولين، جوولينه ر، خته دهر، ختکينه ر، ختینه، ختینه دهر، دغدغه دهر، دنه دهر، پاؤئين، پاؤينه ر، زاخده ر، زرخين، زرخينه ر، سه ربه گوپنه، سه ربه گوپنده، سه ربه گيچهل، سيخده ر، سيرتيدهر، سير دهر، فيتده ر، فيتکار، گالده ر، له قين، له وين، ناقده ر، ناودهر، وادار که ر، وروؤين، وروؤوينه ر، وه جووله خهر، وه چه ره که تخه ر، وه خؤخهر، وه جووله خهر، وه ده نگه پنه ر، هاروؤوين، هانده ر، هانه دهر، هانه هانه دهر، هورؤوين، هه ژين، هه لخرين، هه لزرنگين، هه لکو، هيڤؤزه،

تحريرص: بايکؤتکردن، به نارپه وادانان، بيبه شکردن، بيبه ريكردن، به رامکردن، مه نکرند، ياساخرند،

- تحريم اقتصادى: بيبه شکردنى ئابوورى، ريگانهدانى که سايه تى يا دامه زرايک بؤ که لکوهر گرگرتن له دانوسه ندنى ئابوورى (بؤ ژماره يه کى ديار يکراو له خزمه تگوزارى يا سه وداکان)، قده غه کردنى ئابوورى،

تحريره: نه للاهوته که به رى يه که مى نوؤ،

- تحريمه بستن: کوتنى نه للاهوته که به رى يه که مى نوؤ،

تحرّز: بوونه گرووپ گرووپ، تاقمبه ندی، تاقم تاقمبوون، حيزبايه تى کردن، حيزب حيزبينه، دهسته به ندی، دهسته دهسته بوون،

تحرّزن: - اندوهگين شدن،

تحرزين: خه مبارکردن، خه مناک کردن، دلته نگ کردن، غه مگين کردن،

تَحْسِرُ: ناخه لکیشان، به داخبوون، په شیمان، خه فته خواردن، هه سرخواردن، هه لچوون له حه یفان،
 تَحْسِيرُ: ١- ناخ پتی هه لکیشان، به داخکردن، په شیمان کردن، خه فته تدار کردن، ٢- آزدن، ٣- تحقیر، ٤- داماو کردن، ماندوو کردن،
 تحسین: ← تحسین کردن،
 تحسین کردن: ١- ناره سه گوتن، نافارم گوتن، نافهرم گوتن، نافهرم گوتن، نافهریم گوتن، نافهرین گوتن، نافه که لالا گوتن، باره که لالا گوتن، باره که لالا گوتن، به باشزاین، به هبه هه پیگوتن، په حه حه گوتن، توایهم گوتن، ته و ته و گوتن، حانه ریده م گوتن، خه ی گوتن، ده سخوشی پیگوتن، ده ست نه رزی پیگوتن، ده سخوشی پیگوتن، ده س خواه پیگوتن، ده سخوش پیگوتن، ستایش کردن، شایاش پیگوتن، عافهرم پی گوتن، ٢- باش کردن، جوان کردن، چاک کردن، رازانده وه، ٣- تمجید،
 تحسین آمیز: ستایشگه رانه، شیاوی تاریخ کردن، شیاوی نافهرین پیگوتن،
 تحسین برآمدن از...: ستایش کردن له لایه ن...، ده نگی نافهرین لیهستان، کوتنی نافهرین له لایه ن...،
 تحسین داشتن: شایانی ستایش بوون،
 تحسین کردن: نافهرین گوتن، ستایش کردن،
 تحسیر: ١- زور کۆکردنه وه، ٢- قرنیسی کردن له بزبوی مالومندالدا، تحسیره: ١- په راویژ نووسی، جوانکاری ده ورانده وری په ره ی نووسراوه زیوارته وزانندن، زیوار رازانده وه، نووسی پی په راویژ، ٢- دروونی په راویژی جلق،
 تحصل: ١- حاصل بوون، له به رده ستدا بوون، وه ده ستهاتن، ٢- کۆ بوونه وه، ٣- ثابت شدن،
 تحصن: ١- په نابردن، په نابره ده ی، په ناگرتن، خۆپه نا دان، مان گرتن، ٢- په نا بردن بۆقه لالا، خۆقایم کردن له حه سارو قه لادا، قه لالا نشینی، له قه لادا دانیشتن،
 تحصن جستن: ← تحصن طلبیدن،
 تحصن طلبیدن: داوای په نا کردن، داوای دالده کردن، له قه لالا یا شوینی پیروژدا په ناگرتن،
 تحصن کردن: په ناگرتن، چوونه بین دالده، له قه لالا یا شوینی پیروژدا په ناگرتن،
 تحصیل: ١- آموختن، ٢- به ده س ئارده ی، به ده ستهاتن، ده ستگیر کردن، گیر هاوردن، گره وتش، گیر یایش، گیر یه پیش، وه ده ستهاتن، وه ده ستهاتن، وه گیر هاتن، ٣- ته وه چنییه ی، بره افکرن، به ره ف کردن، به ره فدان، به ره فکرن، به رگه اندن، به رگه اندن، پیکه وه نان، پیکه هاتن، جقات چیکرن، جفانندن، جه مانندن، چنییه وه، خرفه کرن، خرف کردن، خرف کرده وه، خرفه لادن، خسته سه ریه ک، داچنانندن (دامن و نخ...)، داچنین (دامن و نخ...)، دانه هف، په بسانندن، په بسانندن، زجیفکرن، فه جه مانندن، فه وه ژارتن، فه هه وانندن، فه یدان، فیک تیخستن، فیک خستن، فیکدان، قورافتن، کۆکردن، کۆکردنه وه، کۆکرده ی، کۆما کردن، کۆم کردن، کۆم کردن، کۆمه لکردن، کۆمه له کردن، کۆوه کرده ی، گرد کردن، گرد کرده وه، گرد کردن، گرد کۆ، گرد وه کردن، گرد وه کۆیی، مه رۆ کردن، نزلانندن، وه کۆ کردن، هۆر شه وه کرده ی، هۆر کرده ی، هۆر گرتنه ی، هۆروه گرتنه ی، هه لگردن (دامن و نخ...)، هه لگردنه وه (نخ)، هه لگرتن، هه لگرتنه وه، هه لگرتنه وه ی به ره هم، هه لوه ژاردن، هه لوژاردن، یه که و نان، ٤- خوهندن، خویندن، خیندن، دهرس فیر بوون، فیر بوونی زانست، وانای، وه نای، وه نده، وه نده ی، هینبوون،

تحصیلات: کۆی (تصیل) ← له فارسیدا زور تر به واتای خوینده واری ده کوتری (تحصیلات خود را در رشته پزشکی به اتمام رساند: خوینده واری خۆی له پزشکیدا ته واوکرد،
 تحصیلات: ١- خوینده واری، راده ی خوینده واری که سیک، ٢- خویندن، هووین، هه فۆت، هین،
 تحصیل حاصل: تیکوشان بۆ وه ده ستهاتنه وه ی پیشتروه ده ستهاتنو،
 تحصیل حاصل شدن: وه ده ستهاتنه وه ی له ده ستچوو،
 تحصیلدار: ١- باجگر، باجوه رگر، باجه وان، مالیات وه رگر، وه رگری باج، ٢- حیسابدار، حیسابگر، سندوو قدار، وه رگرو کۆکره وه ی پاره ی دامه زراویک،
 تحصیل فرمودن: ← تحصیل (٢)،
 تحصیل کردن: ١- تحصیل، ٢- وه ده ستهاتنی پوخته ی شتیک،
 تحصیل کرده: به سه واد، خونه وار، خونه ا، خونه نده، خونه فنان، خونه وار، خوینده وار، زانا، سه واددار، سیواتدار، میرزا، وانا، وانه وان، وانیار، وه ندووخ، هیندار،
 تحصیل: ١- استوار کردن، ٢- ده قه لاهوایشتن، شووره به ده روری شاردا کیشان، قه لابه ندی،
 تحضر: ١- (آماده بودن) ← آماده، ٢- تحضر،
 تحضیر: ئاماده کردن، به ره فکرن، حازر کردن،
 تحضیض: ← تحریک (١)،
 تحف: کۆی (تحفه) ← تحفه،
 تحفظ: ١- ئاگاداری لیکردن، ئاگالیبوون، پاراستن، نگا داری، ٢- پاریز کردن، خۆبوردن، خۆپاراستن، خۆپارگرتن، دوروی کردن، ٣- به ئاگابوون، به خه به بوون، وریابوون، وشیابوون، ٤- خۆپارگری، ددان به خۆ داگرتن، ٥- له بهر کردن، له یادا پارگرتن، ٦- یه که یه ک فیربوون،
 تحفگی: ١- ضیافت، ٢- کمیابی، ٣- تحفه،
 تحفل: ١- پرپوونی مه جلیس له خه لک، زور بوونی مه ردم له مه جلیسدا، ٢- آراسته شدن،
 تحفه: ١- په روو، پیشکesh، پیشکeshی، پیشکesh، خه لات، ده سته ریشانه، ده ستی راست، دیاری، زه نگولنه، سه وقات، سه وقاتی، هه دیه، ٢- بینظیر، ٣- تازه، ٤- کمیاب، ٥- مهربانی (کت)،
 تحفه آوردن: به دیاری هینان، دیاری ره دیه هینان،
 تحفه بردن: به دیاری بردن، دیاری بردن، هه دیه بردن،
 تحفه بستن: ئاماده کردنی دیاری، دیاری ساز کردن،
 تحفه خواستن: داوای دیاری کردن، دیاری خواستن، دیاری ویستن،
 تحفه دادن: پیشکش کردن، دیاری دان، هه دیه دان - تحفه کردن: پیشکش کردن، دیاری دان، هه دیه دان،
 تحفه فرستادن: په روو ناردن، پیشکeshی ناردن، پیشکeshی ناردن، خه لات ناردن، دیاری ناردن، سه وقاتی ناردن، هه دیه ناردن،
 تحفه نطنز: به ده گمه ن بۆ وه ده ستخستن (زورتر بۆ گالته و سووکایه تی ده کوتری)، ته نیک، ناوازه، نایاب، نایه فت،
 تحفیر: هه لکه نندن، هه لکولین،
 تحفیض: پی له بهر کردن، فیر کردنی کتیب وشتی وا،
 تحفیل: ← آراستن،
 تحفد: قینه لگرتن، کینه لگرتن،
 تحفق: ١- بوون په یدا کردن، به دیهاتن، به یایی ئامای، جیهه جیبوون، دروستبوون، راست دهره اتن، راسته اتن، ساز بوون، سازبیه ی، وه ده ستهاتن، وه دیهاتن، وه راستگه ران، وه راستگه ران، هاتنه بوون، هاتنه دی، ٢- حه قیقه ت، دروستی، راست دهره چوون، راسته قانی، راسته قینه، راسته کی، راسته کینه، راستی، راستی یه که ی، راستی ته ووا، راسته قانی، پاسی، هه قیقه ت،

- به تحقیق بیوستن: ← تحقیق (۱)،
تحقیق پیدا کردن: ← تحقیق (۱)،
تحقیق یافتن: ← تحقیق (۱)،

تحقیق: بچووک کردن، بووچک کردن، به سووکی ته ماشا کردن، به سووک وچرووک دانان، به سووکی چاولیکردن، چووک کردنهوه، ده کن، سووکایه تی پیکردن، سووک کردن، شکاندهوه، کووره، تحقیق آمیز: پرله سووکایه تی، سووکانه، تحقیق آ: بچووکانه، به سووکایه تی، تحقیق آنه: بچووکانه، به سووکایه تی، تحقیق کردن: ← تحقیق،

تحقیق: به واداگه ران، به شوینداگه ران، پرسیارله سهر کردن، پشکاندن، پشکاندن، پشکنین، پشکوناندن، پشکوناندنهوه، په بچووری، په بچووریکردن، په یدووزی، په یدووزیکردن، تاقیق له سهرکردن، توژانهوه، توژینهوه، تهفتیشکردن، چاوپیداخشاندهوه، جسوجو، جسوجو، چتووه تفتی، دانسه پسی، دوژین، سهنگوسووژندان، شاروکردن، شوین کهورتن، شیکردنهوه توژینهوه، فهتاندن، کنه، کنه کردن، کنهوه، کوئینهوه، گردیسهر، گه ران، گیرایش، له واداگه ران، له واداگه ران، له دووگه ران، له شوینچوون، له شوین گه ران، لیکوئینهوه، لیگه شوین، لیگه ریان، لیگه رین، منیکاری، منیکردن، منیکرن، نانه شوین، وشکنای، وه واداگه ووتن، وه کوول، وه کوولکردن، وه کولین، هلکه وشاندن، تحقیق آ: به راستی، به وردی، بیگومان، همه من،

تحقیقات: کوئی (تحقیق) ← تحقیق،
تحقیقاتی: توژینهوه یی، په ییوهندی داربه لیکوئینهوه، داباشیانه، لیکوئینهوه یی،

تحقیق کردن: پیگاهه یین، پیگاهه یشتن، پیگاهه یین، پیراگه یشتن، توژانهوه، توژینهوه، توژینهوه، چهنه ئه و پرسی، شیکردنهوه و توژینهوه، لئیرسینهوه، لیکوئینهوه، منیکاری، منیکرن، هلکه وشاندن، تحقیقی: ۱- به یه قینی، بیگومان، حه تمی، لیکوئینهوه یی، به قینه، ۲- تحقیقاتی،

تحگر: ۱- احتکار، ۲- افسوس خوردن،
تحگم: ۱- توژی لیکردن، تیراخوپین، حوکم لیکردن، زوری لیکردن، زوری لیکردن، زوره نه که رده ی، سته م کردن، که ره گاییکردن، که له گاییکردن، ملهوپیکردن، ۲- توژی، حه سته مه که لتی، خورتنی، زرتسه جوئی، زوره ملی، زوری، زوری لیکردن، زوری لیکردن، ۳- زوره نه که رده ی، که ره گایی، که له گایی، کیزلی، ملهووری، ۴- ده ستووری شهرعی، فتوای شهرعی، ۴- ئه میری، حاکمی، حوکمات، خاوهن ده سته لاتتی، خاوه نفرمانی، خوونکاری، ده سته لاتنداری، ده سته لاتنداری، ده له تگتیری، دیواندپی، رازووری، ره یسی، سالاری، سهررداری، سهرکرده یی، سهرگه وره یی، سهروکی، سهروره ی، سهرمانداری، سهرمانده یی، فه رمان ره وایی، گه وره یی، مازنی، مه زندی، مه زنی، میری، نافله پ، ۵- پیراگه یشتنی دادگه رانه، دادگه ری، دادوهری، قه زاوه تی دادوهرانه،

تحکم آمیز: بریارده رانه، به توژی، به تیراخوپین، به داخوپن، به زوری، به حوکم، فه رمانده رانه،
تحکم بردن: زوری لیکردن، زوری قبوولکردن، سهر بؤ دانه واندن، فه رمان بردن، ملکه چی کردن، هه لکردن و لی قبوولکردن،
تحکم کردن: زوری لیکردن، فه رمان پیدان، فه رمان ره وایی کردن،
تحکم کشیدن: ← تحکم کردن،

تحکیم: ته نیا له فارسیدا به واتای (استوارکردن) ده کار ده کرئ، واته: به ره رارکردن، په ییکردن، پته وکردن، توندکردن، ته فزاندن، دامه زراندن، فه برین، قایمکردن، قایمکه رده ی، کرئه وکردن،

تحلق: نالقه دان، خه رمانه به ستن، کوژی به ستن،
تحلی: ۱- خو پارانده وه، زپروزه نبرله خو دان، ۲- رازانه وه،
تحلیت: ← تحلی (۱)،
تحلیف: سویند دان،

تحلیل: ۱- تباه کردن (۱)، ۲- تحلیل بردن، ۳- ئانالیزه کردن، به شبهه شکردن، شیکاری، شیکردنهوه، شی وه که رده ی، لیکدانده وه، لیک کردنه وه، ورد کردن، ورد کرده ی، ۳- به رده وادانان، به رده وازانین، حه لالکردن،

- تحلیل بردن: ۱- نه زمکردن، بکاردن، عه زمکردن، گھیرین، هه رسه ک، هه زمکردن، هه لئاوان، هه لئاواندن، هه لئاوین، ۲- به ره به ره که مکردن و هه یج لتی نه هه یشتنه وه، به ره و تانه و به بردن، به ره و لاواری بردن، لاواری کردن،

- تحلیل رفتن: به ره و لاواری چون، داخوران، ورده ورده که میونه وه ی که ندال له ده مئاو یان که مکردنی بنی دیوار، ورده ورده که مکردن،
- تحلیل غذا: ← تحلیل بردن (۱) ← تحلیل،
- تحلیل کردن: ← پراختن (۹)،

- تحلیلگر: رافه کار، رافیار، شیته لکار، شیکار، شیکه ره وه،
- تحلیل نهائی: دو الیکدانده وه،
- تحلیلی: رافه کارانه، رافیارانه، شیته لکارانه، شیکارانه،
- تحلیل یافته: تواوه، دا که وتوو، ورده ورده له ناوچوگ،

تحلیه: جوانکردن، خشل و پختستن، خه ملاندن، رازانده وه، شیرن کردنی ناو،

تحمد: به خو دا هه لگوتن، په سنی خو دان،
تحقق: خو گیزکردن، خو له گیزی دان، خو لیکتیکردن،

تحمل: باشار، به رگه، به روه ست، پایه داری، پشوو درژی، پین داگری، تاب، تابشت، تابوشت، تاقه ت، تامل، تاوش، تاوشت، توان، توانا، ته حه مول، ته شه، خودداری، خو پارگری، ده وام، سه بر، له سه رخوئی، له سه ره خوئی، مله جبروکتی، وه رگه،

- با تحمل بودن: به پشوو بوون، به پشپییوون، به حه وه سه له بوون، به سه بر بوون، تابه پتان، تاقه ت هه بوون، له سه ره خو بوون،

- تحمل پذیر: به پشوو، به پشی، به تاقه ت، به سه بر، به سه بروحه وه سه له، پشوو له سه ره خو، تابه پنه ر، خو پارگر، له سه ره خو، نه فه س درژی،

- تحمل داشتن: ۱- باشار کردن، بار بردن، بر کردن، به حه وه سه له بوون، به رگرتن، به رگه رگرتن، به روه ستن، پادانه گز، پاگزدان، پایه داری کردن، پشوو درژی، پشوو له سه ره خو بوون، پین داگرتن، تابه پتپتان، تابه پتان، تاقه تگرتن، تاقه تپتان، تاقه گرتی، تاملکردن، توانین، ته حه مولکردن، خو پارگرتن، خو گرتن، ددان به جه رگی خو دا گرتن، ددان به جه رگی خو دا گرتن، دهر بردن، دهر ورده ی، سووربوون، سووربیه ی، سه بر گرتن، کارین، کانیتسک گرتن، کیشان (ره نه چ کیشان)، کوویش کردن، گوارا کردن، له سه ره خو بوون، نه فه سد ریژی، مقاومت که رده ی، مه هوار، وه رگرتی، هور که رده ی، هه لکردن، وه رگه گرتن، ۲- نارامبوون، ئوقره گرتن، به پشوو بوون، به حه وه سه له بوون، به سه بر بوون، به سه بروحه وه سه له بوون، به شینیه یی بوون، به کاوی خو بوون، پشوو له سه ره خو بوون، پشوو له سه ره خو بوون، تابه پتان، تاقه تگرتن، تاقه تگرتی، تاقه ت هینان، ته حه مول هه بوون، حه وه سه له هه بوون، دایاخ هه بوون، رپئوئی هه بوون، سوپاته هه بوون، سه بره هه بوون، سه بروحه وه سه له هه بوون، قینات گرتن، قیناته هه بوون، قه بناته هه بوون، قینات هه بوون، له سه ره خو بوون، له سه ره خو بوون، مقاومت که رده ی، نه فه سد ریژی بوون، نه رمونیا بوون، وه رگرتی، وستان، وستان، هازبوون، هیندی بوون، هیمنبوون، هیمن بیه ی،

تحمل کردن: ۱- تحمل داشتن (۱) ← تحمل، ۲- نازار کیشان، دهر ددین، ره نه چ کیشان، ۳- ئاماینه چتروباری، پورپان، پیکه وه سازان،

پیکهوه حاوانهوه، حاوانهوه، حهيشان، خونجان، دهگه‌ل راباوردن، دهگه‌ل حاوانهوه، ساچ، ساچان، ساچنای، ساچین، ساخت، سازان، سازشت، سازبان، سازبای، سازین، قبوولکردن، گونجان، گونجای، گونجین، لهگه‌ل یه کداسازان، لهه‌ف وهرن، لیکهاتن، وئیه‌لکردن، هاتنه‌بار، هاتنه‌خوار، هاتنه‌رده، هاتنه‌سهره‌رئی، هاتنه‌رینگه، هاتنه‌زیربار، هه‌لکردن،

- تحمل کردنی: ئی قبوولکردنی، بقورسی، بکورسی، هه‌لگرتنه‌نی،

- تحمل گداز: تاقه‌ت پروکین، توانا پرووکین،

- تحمل ناپذیر: (تحمل نکردنی) ← تحمل،

- تحمل نکردنی: باشارنه‌کراو، به‌دهر له‌تاقه‌ت، به‌دهر له‌توانا، له‌تابشت به‌دوور، له‌تابهینان به‌دهر، له‌تاقه‌ت به‌دوور،

- تحمل نکردن: به‌رگه‌نه‌گرتن، تاب‌نه‌هینان، تاقه‌ت نه‌هینان، ده‌رنه‌بردن، نه‌حاوانهوه، هه‌لنه‌کردن،

- غیر قابل تحمل شدن: بیتامیوون، بیتامبییه‌ی، جه‌تام به‌رشیه‌ی، له‌تام‌ده‌رچوون،

- غیر قابل تحمل کردن: ئاوله‌ئاوه‌رۆده‌رکردن، بیتام کردن، بیتامکه‌رده‌ی، جه‌تام‌به‌رکه‌رده‌ی، له‌تام‌ده‌رکردن،

تحمید: په‌سندان، په‌سندکردن، پیداه‌لگوتن، ستایشکردن،

تحمیر: ۱- تحمیق، ۲- سوورکردن،

تحمیق: به‌که‌رکردن، به‌که‌رناوبردن، به‌که‌ری بردن، به‌گه‌وچ‌زانین، که‌رکردن، گه‌وجانندن، گه‌وجکردن،

تحمیق کردن: ← تحمیق،

تحمیل: ۱- ئه‌ره‌سه‌پنای، به‌ئه‌ستۆدابهرین، به‌زۆرتوو‌شکردن، به‌سه‌ردا برین، به‌سه‌رداسه‌پانندن، به‌ملدا برین، پئی‌کردن به‌زۆری، چه‌سه‌پانندن خستنه‌ئه‌ستۆ، خستنه‌سهرشان، خستنه‌مل، داسه‌پانندن، داله‌پین، سه‌پان، سه‌پانندن، ناچارکردن، نانه‌مل، نیانه‌مل، ۲- بارکردن، بار لیتان، ۳- کاریک‌خستنه‌ئه‌ستۆی که‌سیک که‌له‌توانای به‌ده‌ری،

تحمیل آمیز: داسه‌پاوانه،

تحمیل شدن: به‌ئه‌ستۆدابهران، به‌ملداهاتن، خرانه‌ئه‌ستۆ، داسه‌پان،

تحمیل کردن: ← تحمیل،

تحمیلی: ئه‌ره‌سه‌پنای، به‌ئه‌ستۆداهاتوو، به‌سه‌ردابراو، به‌ملدابراو، به‌ملداهاتوو، به‌سه‌رداسه‌پاوه، به‌سه‌ردا سه‌پیندراو، داسه‌پاوه، داسه‌پینراو، سه‌پاوه، سه‌پیندراو، له‌سه‌ریه‌تی،

تحتی: ۱- چه‌مینوه، لاریبوونهوه، ۲- دلۆفانیکردن، میهره‌بانیکردن،

تحوّل: ۱- جئ‌گۆپین، شویتنگۆرانهوه، ۲- گۆران، گۆرانکاری، ۳- باره‌وباری، گه‌ران، واریای، وهرچه‌رخان، وهرسووران، وهرگه‌ران، هۆره‌گئیلای، ۴- کۆل‌ه‌لگرتن،

- تحوّل‌ات: کۆی(تحول)، گۆرانکاری‌یه‌کان، گۆرانه‌کان،

- تحوّل‌پذیر: بگۆر، جیگۆر، شیاوی‌گۆران، گۆرانگر، گۆرانکاری هه‌لگر،

- تحوّلگر: گۆرانخواز، گۆرانکاری‌خواز،

- تحوّلگیر: دزی‌گۆرانکاری، گۆرانبیز،

- تحوّل‌ناپذیر: جینه‌گۆر، نه‌شیاوی‌گۆران، گۆرانکاری هه‌لنه‌گر،

- تحوّل‌یافتن: باره‌وباربوون، جئ‌گۆپین، گۆران، گۆپان، گۆپان، وهرچه‌رخان، وهرسووران،

- تحوّل‌یافته: جئ‌گۆپو، گۆراو، گۆرپیاگ، وهرچه‌رخاو، وهرسووراو،

تحویل: ۱- انتقال، ۲- برگردانیدن، ۳- برگشت، ۴- برگشتن، ۵- پس‌دادن، ۶- تبدیل، ۷- تغییر، تغییردادن، ۸- جابجاشدن، ۹- جابجا کردن، ۱۰- جیگۆپینی رۆژو ئه‌ستیره‌له‌بورجیک‌را بۆ‌بورجیکی دیکه، ۱۱- حواله‌کردن، ۱۲- سرمایه، ۱۳- کوچیدن، ۱۴- مالیات، ۱۵- نقدینه،

- تحویل افتادن: راکوئیزان، شوین‌گۆران، شوین‌گۆران‌به‌سه‌رداهاتن،

- تحویل دادن: پئنه‌سپاردن، پئدان، ته‌حویلدان،

- تحویلدار: سندووقدار، سنۆقدار،

- تحویل سال: گۆرانی‌سال، ته‌واوبوونی سالیکی هه‌تاوی و داهاتنی سالیکی‌نوئی،

- تحویل شدن: ۱- سپرده‌شدن، ۲- جیگیربوونی خۆر له‌حاست بورج خاکه‌لیوه،

- تحویل کردن: ۱- پس‌دادن، ۲- حواله‌کردن، ۳- کوچکردن،

- تحویل گرفتن: ۱- به‌پیره‌وه‌چوون، به‌هیندگرتن، پئشوازی‌لئیکردن، ته‌حویل‌وه‌رگرتن، وهرگرتن، وهرگرتنه‌ی، ۲- ته‌حویل‌وه‌رگرتن، وهرگرتنی شتیگ له‌که‌سیک،

- تحویلی: ئه‌سه‌پتراو، سپاردراو، سپئراو، سپئردراو،

تحیات: کۆی(تحیه) ← تحیت،

تحیت: به‌خه‌زیهاتن، به‌خه‌زیهینان، دروود، سه‌ف، سلام، سلاوه، سه‌لام، شاکه،

تحیّت گفتن: به‌خه‌زیهاتن کردن، به‌خه‌زیهینان، دروود پئکوتن، سه‌فکردن، سلاومکردن، سلاومکردن، سه‌لامکردن،

تحیّر: ۱- بوراقی، به‌هت، پئی‌سه‌یری، تاساوی، ته‌واساوی، حه‌به‌ساوی، حه‌به‌ساوی، حیبه‌تی، سه‌رسامی، سه‌رسووورماوی، سه‌رسووپی، سه‌رگه‌ردانی، سه‌رمه‌ندی، شه‌ریلانندن، عه‌به‌ساوی، عه‌جایبماوی، واق‌ورماوی، واق‌وپی، هه‌زه‌ندی، هه‌وه‌سییگی، هئیدماوی، هئیرماوی، هئیسماوی، ۲- تحیرداشتن،

تحیّر داشتن: ← تحیّر کردن،

تحیّر کردن: بلسین، بوراقبوون، به‌هتین، په‌شپوان، پئی‌سه‌یریبوون، تاسان، تاسیردنه‌وه، تاس به‌سه‌رداهاتن، تاسین، ته‌واسان، ته‌واسیان، ته‌وسین، تیارامان، چاشبوون، حه‌به‌سان، حه‌به‌سان، حه‌به‌سین، دامان، دملاندن، ده‌لیان، ده‌لین، ره‌قه‌ه‌لاتن(از تعجب درجاشکم‌زد: هئینه‌ده‌پئی‌سه‌یریبوو هه‌رله‌جئ‌ره‌ق هه‌لاتم)، زنده‌مان، سه‌رزق‌پران، سه‌رزق‌پرین، سه‌رسامبوون، سه‌رسام‌مان، سه‌رسامبوون، سه‌ره‌گه‌ردان‌بوون، سه‌ره‌گه‌ردان‌مانه‌وه، سه‌رماسین، سه‌رمه‌ندیبوون، سه‌ره‌سهرمه‌نه‌ی، سه‌یرمان، شه‌ریلانندن، شه‌ریلین، عه‌به‌سان، عه‌جایبمان، فه‌ته‌وشین، قورسین، کاسبوون، گئیبوون، گئیزی‌و سه‌ره‌گه‌ردانی، له‌جئ‌ره‌قه‌ه‌لاتن، له‌جئ‌وشکیبوون، ماتبوون، ماتبییه‌ی، واق‌ووربوون، واق‌ورمان، واق‌وهرمه‌نه‌ی، هه‌وه‌سیان، هئیدمان، هئیرمان، هئیس‌مان،

تحیّر: ۱- جیگرتن، جیگیربوون، ۲- چوونه‌گۆشه‌یه‌ک، گۆشه‌گرتن، ۳- (فراهم‌آمدن) ← فراهم،

تخ: تلته‌ی کونجی رۆن لئیکئیشراو،

تخادع: خۆبه‌فریوخوار دوونیشانان ئه‌گه‌روانه‌پئی، یه‌کتر فریودان،

تخادّل: بئیمبالاتی‌کردن به‌یه‌کتری، بئیکترئیه‌مالکردن،

تخاریب: ۱- خه‌له‌فه‌میشه‌کان، ۲- کونه‌کان،

تخاشع: ۱- به‌قسه‌ی یه‌کترکردن، به‌قه‌ولئیه‌کترکردن، جوابی‌یه‌کتر دانه‌وه، سه‌ر بۆیه‌کتر دانه‌واندن، مل بۆیه‌کتر راکئیشان، مل بۆیه‌کتر دانه‌واندن، مل بۆیه‌کتر راکئیشان، ۲- خۆبه‌چووکه‌دانان له‌حاست یه‌کتردا، خۆله‌یه‌کتر به‌زنه‌زانین، خۆبه‌که‌م‌دانان له‌حاست یه‌کتردا، خۆشکئینی له‌حاست یه‌کتردا،

تخاصم: ۱- پئکوه‌ربوون، پئکه‌وه‌به‌شه‌رهاتن، دوژمنایه‌تیکردنی‌یه‌کتر، یه‌کتر بوغزاندن، ۲- دشمنی،

تخاطب: ۱- پئکه‌وه‌ئاخافتن، رپوی قسه‌ده‌یه‌کدی کردن، یه‌کتر دواندن، ۲- خطاب،

تخاقوی ئیل: سالی‌مریشک،

پیکهوه حاوانهوه، حاوانهوه، حه‌يشان، خونجان، دهگه‌ل راباوردن، دهگه‌ل حاوانهوه، ساچ، ساچان، ساچنای، ساچین، ساخت، سازان، سازشت، سازبان، سازبای، سازین، قبوولکردن، گونجان، گونجای، گونجین، لهگه‌ل یه کداسازان، لهه‌ف وهرن، لیکهاتن، وئیه‌لکردن، هاتنه‌بار، هاتنه‌خوار، هاتنه‌رده، هاتنه‌سهره‌رئی، هاتنه‌رینگه، هاتنه‌زیربار، هه‌لکردن،

- تحمل کردنی: ئی قبوولکردنی، بقورسی، بکورسی، هه‌لگرتنه‌نی،

- تحمل گداز: تاقه‌ت پروکین، توانا پرووکین،

- تحمل ناپذیر: (تحمل نکردنی) ← تحمل،

- تحمل نکردنی: باشارنه‌کراو، به‌دهر له‌تاقه‌ت، به‌دهر له‌توانا، له‌تابشت به‌دوور، له‌تابهینان به‌دهر، له‌تاقه‌ت به‌دوور،

- تحمل نکردن: به‌رگه‌نه‌گرتن، تاب‌نه‌هینان، تاقه‌ت نه‌هینان، ده‌رنه‌بردن، نه‌حاوانهوه، هه‌لنه‌کردن،

- غیر قابل تحمل شدن: بیتامیوون، بیتامبییه‌ی، جه‌تام به‌رشیه‌ی، له‌تام‌ده‌رچوون،

- غیر قابل تحمل کردن: ئاوله‌ئاوه‌رۆده‌رکردن، بیتام کردن، بیتامکه‌رده‌ی، جه‌تام‌به‌رکه‌رده‌ی، له‌تام‌ده‌رکردن،

تحمید: په‌سندان، په‌سندکردن، پیداه‌لگوتن، ستایشکردن،

تحمیر: ۱- تحمیق، ۲- سوورکردن،

تحمیق: به‌که‌رکردن، به‌که‌رناوبردن، به‌که‌ری بردن، به‌گه‌وچ‌زانین، که‌رکردن، گه‌وجانندن، گه‌وجکردن،

تحمیق کردن: ← تحمیق،

تحمیل: ۱- ئه‌ره‌سه‌پنای، به‌ئه‌ستۆدابهرین، به‌زۆرتوو‌شکردن، به‌سه‌ردا برین، به‌سه‌رداسه‌پانندن، به‌ملدا برین، پئی‌کردن به‌زۆری، چه‌سه‌پانندن خستنه‌ئه‌ستۆ، خستنه‌سهرشان، خستنه‌مل، داسه‌پانندن، داله‌پین، سه‌پان، سه‌پانندن، ناچارکردن، نانه‌مل، نیانه‌مل، ۲- بارکردن، بار لیتان، ۳- کاریک‌خستنه‌ئه‌ستۆی که‌سیک که‌له‌توانای به‌ده‌ری،

تحمیل آمیز: داسه‌پاوانه،

تحمیل شدن: به‌ئه‌ستۆدابهران، به‌ملداهاتن، خرانه‌ئه‌ستۆ، داسه‌پان،

تحمیل کردن: ← تحمیل،

تحمیلی: ئه‌ره‌سه‌پنای، به‌ئه‌ستۆداهاتوو، به‌سه‌ردابراو، به‌ملدابراو، به‌ملداهاتوو، به‌سه‌رداسه‌پاوه، به‌سه‌ردا سه‌پیندراو، داسه‌پاوه، داسه‌پینراو، سه‌پاوه، سه‌پیندراو، له‌سه‌ریه‌تی،

تحتی: ۱- چه‌مینوه، لاریبوونهوه، ۲- دلۆفانیکردن، میهره‌بانیکردن،

تحوّل: ۱- جئ‌گۆپین، شویتنگۆرانهوه، ۲- گۆران، گۆرانکاری، ۳- باره‌وباری، گه‌ران، واریای، وهرچه‌رخان، وهرسووران، وهرگه‌ران، هۆره‌گئیلای، ۴- کۆل‌ه‌لگرتن،

- تحوّل‌ات: کۆی(تحول)، گۆرانکاری‌یه‌کان، گۆرانه‌کان،

- تحوّل‌پذیر: بگۆر، جیگۆر، شیاوی‌گۆران، گۆرانگر، گۆرانکاری هه‌لگر،

- تحوّلگر: گۆرانخواز، گۆرانکاری‌خواز،

- تحوّلگیر: دزی‌گۆرانکاری، گۆرانبیز،

- تحوّل‌ناپذیر: جینه‌گۆر، نه‌شیاوی‌گۆران، گۆرانکاری هه‌لنه‌گر،

- تحوّل‌یافتن: باره‌وباربوون، جئ‌گۆپین، گۆران، گۆپان، گۆپان، وهرچه‌رخان، وهرسووران،

- تحوّل‌یافته: جئ‌گۆپو، گۆراو، گۆرپیاگ، وهرچه‌رخاو، وهرسووراو،

تحویل: ۱- انتقال، ۲- برگردانیدن، ۳- برگشت، ۴- برگشتن، ۵- پس‌دادن، ۶- تبدیل، ۷- تغییر، تغییردادن، ۸- جابجاشدن، ۹- جابجا کردن، ۱۰- جیگۆپینی رۆژو ئه‌ستیره‌له‌بورجیک‌را بۆ‌بورجیکی دیکه، ۱۱- حواله‌کردن، ۱۲- سرمایه، ۱۳- کوچیدن، ۱۴- مالیات، ۱۵- نقدینه،

- تحویل افتادن: راکوئیزان، شوین‌گۆران، شوین‌گۆران‌به‌سه‌رداهاتن،

- تحویل دادن: پئنه‌سپاردن، پئدان، ته‌حویلدان،

- تحویلدار: سندووقدار، سنۆقدار،

- تحویل سال: گۆرانی‌سال، ته‌واوبوونی سالیکی هه‌تاوی و داهاتنی سالیکی‌نوئی،

- تحویل شدن: ۱- سپرده‌شدن، ۲- جیگیربوونی خۆر له‌حاست بورج خاکه‌لیوه،

- تحویل کردن: ۱- پس‌دادن، ۲- حواله‌کردن، ۳- کوچکردن،

- تحویل گرفتن: ۱- به‌پیره‌وه‌چوون، به‌هیندگرتن، پئشوازی‌لئیکردن، ته‌حویل‌وه‌رگرتن، وهرگرتن، وهرگرتنه‌ی، ۲- ته‌حویل‌وه‌رگرتن، وهرگرتنی شتیگ له‌که‌سیک،

- تحویلی: ئه‌سه‌پتراو، سپاردراو، سپئراو، سپئردراو،

تحیات: کۆی(تحیه) ← تحیت،

تحیت: به‌خه‌زیهاتن، به‌خه‌زیهینان، دروود، سه‌ف، سلام، سلاوه، سه‌لام، شاکه،

تحیّت گفتن: به‌خه‌زیهاتن کردن، به‌خه‌زیهینان، دروود پئکوتن، سه‌فکردن، سلاومکردن، سلاومکردن، سه‌لامکردن،

تحیّر: ۱- بوراقی، به‌هت، پئی‌سه‌یری، تاساوی، ته‌واساوی، حه‌به‌ساوی، حه‌به‌ساوی، حیبه‌تی، سه‌رسامی، سه‌رسووورماوی، سه‌رسووپی، سه‌رگه‌ردانی، سه‌رمه‌ندی، شه‌ریلانندن، عه‌به‌ساوی، عه‌جایبماوی، واق‌ورماوی، واق‌وپی، هه‌زه‌ندی، هه‌وه‌سییگی، هئیدماوی، هئیرماوی، هئیسماوی، ۲- تحیرداشتن،

تحیّر داشتن: ← تحیّر کردن،

تحیّر کردن: بلسین، بوراقبوون، به‌هتین، په‌شپوان، پئی‌سه‌یریبوون، تاسان، تاسیردنه‌وه، تاس به‌سه‌رداهاتن، تاسین، ته‌واسان، ته‌واسیان، ته‌وسین، تیارامان، چاشبوون، حه‌به‌سان، حه‌به‌سان، حه‌به‌سین، دامان، دملاندن، ده‌لیان، ده‌لین، ره‌قه‌ه‌لاتن(از تعجب درجاشکم‌زد: هئینه‌ده‌پئی‌سه‌یریبوو هه‌رله‌جئ‌ره‌ق هه‌لاتم)، زنده‌مان، سه‌رزق‌پران، سه‌رزق‌پرین، سه‌رسامبوون، سه‌رسام‌مان، سه‌رسامبوون، سه‌ره‌گه‌ردان‌بوون، سه‌ره‌گه‌ردان‌مانه‌وه، سه‌رماسین، سه‌رمه‌ندیبوون، سه‌ره‌سهرمه‌نه‌ی، سه‌یرمان، شه‌ریلانندن، شه‌ریلین، عه‌به‌سان، عه‌جایبمان، فه‌ته‌وشین، قورسین، کاسبوون، گئیبوون، گئیزی‌و سه‌ره‌گه‌ردانی، له‌جئ‌ره‌قه‌ه‌لاتن، له‌جئ‌وشکیبوون، ماتبوون، ماتبییه‌ی، واق‌ووربوون، واق‌ورمان، واق‌وهرمه‌نه‌ی، هه‌وه‌سیان، هئیدمان، هئیرمان، هئیس‌مان،

تحیّر داشتن: ← تحیّر کردن،

تحیّر کردن: بلسین، بوراقبوون، به‌هتین، په‌شپوان، پئی‌سه‌یریبوون، تاسان، تاسیردنه‌وه، تاس به‌سه‌رداهاتن، تاسین، ته‌واسان، ته‌واسیان، ته‌وسین، تیارامان، چاشبوون، حه‌به‌سان، حه‌به‌سان، حه‌به‌سین، دامان، دملاندن، ده‌لیان، ده‌لین، ره‌قه‌ه‌لاتن(از تعجب درجاشکم‌زد: هئینه‌ده‌پئی‌سه‌یریبوو هه‌رله‌جئ‌ره‌ق هه‌لاتم)، زنده‌مان، سه‌رزق‌پران، سه‌رزق‌پرین، سه‌رسامبوون، سه‌رسام‌مان، سه‌رسامبوون، سه‌ره‌گه‌ردان‌بوون، سه‌ره‌گه‌ردان‌مانه‌وه، سه‌رماسین، سه‌رمه‌ندیبوون، سه‌ره‌سهرمه‌نه‌ی، سه‌یرمان، شه‌ریلانندن، شه‌ریلین، عه‌به‌سان، عه‌جایبمان، فه‌ته‌وشین، قورسین، کاسبوون، گئیبوون، گئیزی‌و سه‌ره‌گه‌ردانی، له‌جئ‌ره‌قه‌ه‌لاتن، له‌جئ‌وشکیبوون، ماتبوون، ماتبییه‌ی، واق‌ووربوون، واق‌ورمان، واق‌وهرمه‌نه‌ی، هه‌وه‌سیان، هئیدمان، هئیرمان، هئیس‌مان،

- تخالف: ١- پیکه وهله دژایه تیدابوون، دژی به کتربوون، ویکرا کیشه کردن، ٢- دژایه تی، دژکاری،
 تخایل: خه یالکردن، وهه وگومان،
 تخبیط: ١- تباه کردن، ٢- دیوانه کردن، ٣- به لاپندا چوون، بهه له داچوون،
 تخبیر: ناگادار کردنه وه، خه بهردار کردن، خه بهردان، هه و آل دان،
 تخت: ١- تهخت، تهختک، چارپا، چارپایه، چارجی، چارجی، چارلنگ، چواربه ن، چوارپایه، چوارپاچکه، چهرپا، چهرپایه، سپهنگه، کهت، کورسی، ٢- بنی کهوش یا کاله، تهختی کهوش یا کاله، ژیره کهوش، ٣- پایتخت، ٤- سریر: تهخت، کورسی له سر دانیشتنی پادشاه، ٥- تهخت، راس، راست، پیک، ساف، ٦- سه کؤ، هه تهختایه کی بهرزی سهرزوی بؤله سر دانیشتن یا پالدا نه وه یا خه وتن، ٧- عرش، ٨- منبر،
 - بر تخت بر آمدن: چوونه سهر مه نبر،
 - بر تخت نشستن: بوونه پاتشا، چوونه سهر تهخت، له سهر تهختی پادشایه تی دانیشتن، نیشتنه سهر تهخته وه،
 - تخت ابنوسی: ١- تهختی له سه به نووس، ٢- شهو،
 - تخت بند: - محبوس،
 - تخت بند: - محبوس،
 - تختال: تهختانی سهر ته بؤلکه، تهختایی، گؤره پان،
 - تختان: تهختان، تهختایی، گؤر، گؤرایی، گوهور، مه خه، نه رمان،
 - تخت پوش: پارچهی داپوشینی سهر تهخت،
 - تخت حاسب: تهختی هه ستیره ژمیرو نجوم گهران که خوئی له سهر رۆده کهن و بهئاسنیکی نووکتیز ژماره ی له سهر ده نووسن،
 - تخت حاسبان: - (تخت حاسب) - تخت،
 - تخت حریر: - گل (کند)،
 - تخت خانه: - پایتخت،
 - تخت خواب: تهخت خاو، تهخت وتهی، تهختی خه، تهختی نوستن، چارپایه، چارپل، چریا، چریایه، چهرپا، قهره ویله، کهت، نشینوک،
 - تخت خوابیدن: ئاسووده خه وتن، باش خه ولیکه وتن، تهخت بؤی نوستن، جوان نوستن،
 - تختدار: ١- پادشاه، ٢- راگری تهختی ره وان، ٣- نوینی سهر تهخت، ٤- جلکی ره شوسی،
 - تخت روان: ئوتول، تهخت ره وان، تهخته ره وان، تهختی ره وان، تهختی هه لگرتی گوره پیاوان، تهختی هه لگرتی نه خویشان، چاردار، دار تهره، که ژاوه،
 - تخت رونده: - (تخت روان) - تخت،
 - تخت زدن: تهخت دانان،
 - تختستان: به توانا، به هیژ، تهخته ستین، جیهانگیر، دنیاگر،
 - تخت سیننه: پانای سیننه، تهختی سنگ، تهختی سینگی، ده فهی سینگی، پرووی سنگ،
 - تخت شدن: تخیل بوون، دریز بوون، دریز بیه، پاکشان،
 - تخت شدن دماغ: به که فیبوون، که یفساز بوون،
 - تخت عاج: ١- تهختی له عاج، ٢- روز، ٣- سرین،
 - تخت غسالخانه: تاته شوار، تاته شؤر، ته ته شؤر،
 - تخت فیروزه: ١- تهختی سازکراو له پیرۆزه، ٢- تهختی له پهنگی پیرۆزه، ٣- تهختی که یخسه ره وه، ٤- آسمان (کند)،
 - تخت کردن: پانکردنه وه، ته پساندن، تهخت کردن، ریک کردن، لیک کردن، میزان که دهی، هامار کردن، هومار کردن، هه موار کردن،
 - تخت گاز رفتن: ئاخیر گازدان به ماشین، به تهخته گاز لیخو پین، به وه پری خیرایی ئازۆنی ترومبیل،
 تختگاه: باره گای شاه، پایتخت، پیتخت، شوینی لی دانیشتنی شاه،
 - تخت گشتن: - تخت شدن،
 - تخت گشتن تریاک: شادی هینانی تریاک،
 - تخت گیر: - (تختستان) - تخت،
 - تخت محاسب: - (تخت حاسب) - تخت،
 - تخت محاسبان: - (تخت حاسب) - تخت،
 - تخت مرده شورخانه: تاته شوار، تاته شؤر، ته ته شؤر،
 - تخت میل: - (تخت حاسب) - تخت،
 - تخت نرد: تهخته نرد، تهخته ی نردین،
 - تخت نشین: پادشای خاوهن تانج وتهخت،
 - تخت نشینان خاک: ١- پادشایان، ٢- جنوکه کان، ٣- خه لگی سهر زهوی،
 - تخت وتاج: پادشایه تی، تانج وتهخت،
 - تخت وتیار: بهر هه ف، ته کووز، حازرو باز، حازرو بزر، سازوته یاره، گیف،
 - تختور: پادشای خاوهن تانج وتهخت،
 تخته: ١- ئامیزی نردین، تهخته نرد، ٢- په ره قاقه، په ری کاغه ز، ٣- تهخته، تهخته چوو، تهخته دار، تهخته ده رز، دارپاشین، داری پان تاشراو، ده ب، ده بیک، ده ب، ده په، ده په، دپه بک، مردیاک، ٤- تهره، جه نازه، که لاک، که لهش، ٥- جی وانی بچووک، ٦- تاته شؤر، شوینی مردووله سهر شوشتن، ٧- صفحه، ٨- لوح، ٩- هه رشتیکی تهخت و ریکوبان، ١٠- تهخته (یک تهخته گلیم: تهخته به ره په بک)، یه که ی ژماردنی رایه خو به خو دادهر،
 - تختة آسیا: ١- تهختی گاسن له سهر قایم کردن له جووتدا، شمشیره، ٢- تهخته تعلیم،
 - تختة آموختن: تهختی هه لفو بیته که له سهر فیکر دنی مندالان،
 - تختة اول: ١- (تخته آموختن) - تهخته، ٢- لوح محفوظ،
 - تختة بازی: - تهخته نرد،
 - تختة نبر: هه و که سهی دار ده کاته تهخته، تهخته بر،
 - تختة بر تهخته: تهخته تهخته، تویتویتو، تویتو،
 - تهخته بردوختن: - ترک کردن (کند)،
 - تهخته بند: ١- تهخته و پارچهی تیشک پی هه لپه ستنه وه، ٢- دوو تهخته بوون که که سیکان ده نیوده نا تا نه توانی بچو لپته وه و بتوانن به مشار دووله تی کهن، ٣- شتیکی به تیتؤل و تهخته به سترایی، ٤ - محبوس،
 - تهخته بند بودن: به ندیبوون، چه سپوون، زیندانیبوون،
 - تهخته بند شدن: ١- داخران، ٢- گرفتار بوون، ٣- وشکبوون،
 - تهخته بند شدن دکان: داخرانی دووکان،
 - تهخته بید: - ساس،
 - تهخته پاک کن: تهخته ره شه پاک ره وه، تهخته سپ،
 - تهخته پل: پردی له تهخته سازکراو بؤ به سهردا په رینه وه له خنده کی قهلا،
 - تهخته پوست: پیستی ده باغکراوی کولکن بؤ له سهر دانیشتن، فرهه، که لپوس، که ول، که ولی رایه خو، لؤنگ،
 - تهخته پوست انداز: ١- به بی بانگه پشتران له شوینیک دامه زراو، ٢- میوانی چاوه پروان نه کراو، میوانی داباریو، میوانی نه خوازراو، ٣- مزاحم،
 - تهخته پهن: په بینی وشکی راخراوله بهر پیستی مالات له ته ویله دا، تهخته پهین، وشکه، وشکه ی گه ور،
 - تهخته تابوت: - تابوت،
 - تهخته تهخته: - تکه تکه،
 - تهخته تعلیم: - (تخته آموختن) - تهخته،

پیشوهه لاهوسرابوو کلاویکی گه وره ی که منرخیشیان لهسه رکۆته که لهسه رده ناو به بهر چاوی خه لکدا ده یانگنیاو بینه ران لۆمه یانده کردو تانه یان لیده دا،

- تخته کوبی: ۱- په رچ، په رژینی تخته به بند بۆ پیشگرتن به هاتوچۆی نه خوازراو له ده وری شوینی کاردا، تهیمانی کاتی له تهخته، تهیمانه ی کاتی، ۲- تهخته به نی، تهخته جۆش، پووکاری له تهخته بۆ میچ و دیوار،

- تخته کوبی کردن: به تهخته دا پۆشین، تهخته به بند کردن، تهخته لیدان،

- تخته گردن: ۱- ملیان، ۲- و لاخی لفاو هه لنه گر،

- تخته محاسبان: ۱- (تخت حاسب) تخت، ۲- زمین (کند)،

- تخته مشق: ۱- تخته تعلیم، ۲- هه رشتیکی زۆرده کاربکری،

- تخته مینا: آسمان (کند)،

- تخته نرد: تاو له، تاو لی، تهخته، تهخته نهرد، تهخته ی نهر دین،

- تخته هدف: تهخته ی نیشانه،

- تخته یخ: پارچه سه هۆل، تهخته سه هۆل، شووشه سه هۆل،

تختی: ۱- تخته تعلیم، ۲- سینه، ۳- صدر، ۴- مهر، ۵- نه قیمه ی بهرد،

تخیم: چاوچنۆک، پژه، شووم، نانودۆپر، نگریس،

تخجیل: ۱- به خۆداشکاندنه وه، ته ریفکرده وه، ته ریفقه و کردن، خه جاله ت کردنه وه، شه رمه زار کردن، ۲- به خۆداشکانه وه، ته ریفقوونه وه، ته ریفقه و بوون، خه جاله تبوونه وه، شه رمه زار بوون،

تخدر: ته زین، توزیوی، خۆحه شاردان، خۆشاردنه وه، خۆقه شارتن، سربوون، سړی، سستیوون، سستی،

تخدیر: ۱- به نجکردن، سړکردن، سستکردن، ۲- بیحس کردن، ۳- پنهان کردن،

تخدیش: خراکردن، رنین، پوو شاندن، پوکانن،

تخرج: ده رچوون،

تخرخر: تخمق،

تخریب: کۆی (تخریب) - تخریب،

تخریب: شه ره و پنا ی، به رباددان، به رتیلکرن، به به کادان، بیژان، په رخانندن، په شیلانندن، په لشانندن، پیکدادان، تاژان کردن، تۆلدان، ته ختکردن، ته رتوتونا کردن، ته رته وه رته کردن، ته فروتونا کردن، ته وغ کردن، تیکته پانندن، تیکته پانن، تیکدان، تیکدای، تیکرووخانندن، تیکقرمانندن، تیکوپیکدان، خا پووور کردن، خرابکردن، خرابکردن، خراکردن، خراو کردن، خرتک کردن (خانه)، دارماندن، دارپوو خانندن، پماندن، پمانن، پوو خانندن، په وانندن، پژنای، پژان، پژانن، ژیروو پوو کردن، ژیروو وور کردن، ژیره و ژووور کردن، سامانسا کردن، سه تمانندن، فه لشانندن، فه تۆرمه کردن، کافلکرن، کامباخ کردن، کاولکردن، کایل کردن، که مباح کردن، که بیلکردن، که پچانندن، مه رکانندن، مه زاختن، ورنای، وه رانندن، وه رانن، وپی، وه رنای، وه رگه پانندن، ویران کردن، هلسانندن، هه پافتن، هه رستاندن، هه پافانندن، هه پفتانندن، هه پمانندن، هه لشانندن، هه پافانندن،

تخریبات: کۆی (تخریب) - تخریب،

تخریب: ۱- آموختن، ۲- باره ی تان بۆ چاکه، په روه رده کردن بۆ چاکه، ۳- بیرون آوردن، ۴- دهانه، ۵- شانشین،

تخریق: ۱- پچراندن، دراندن، له تکردن، ۲- فریب دادن، ۳- زۆردرۆکردن، ۴- حیله،

تخس (تخس): خه فه تباری، دل کولین له خه فه تان،

تخس: به تفه، بیچار، بیگوئی، تووش، پوووشه، سه ربزئو، شه ی تان، که په چهرگ، گو هه شک، گوینه بیس، لاپان، لاسار، مندالی شه پرنای، یاخ،

- تخته جامه: ۱- مه نگه نه ی تهخته پارچه پی سافکردن، ۲- مه نگه نه ی شه شکه بجه کردن،

- تخته جوهری: ۱- په نگی سووروشین، ۲- هه رشتیکی په نگا و په ننگ،

- تخته (حاسب/حساب): تخت حاسب - تخت،

- تخته حمام: تاتی نوژی همام،

- تخته خاک: تخت حاسب - تخت،

- تخته خطکش: خطکش،

- تخته خوانندن: تعلم،

- تخته در: تهخته ی بن ده رانه،

- تخته در دوختن: ترک کردن (کند)،

- تخته رسم: تهخته ی ریکی به رده ستان بۆ کاتی په رسم کیشانه وه، تهخته په رسم،

- تخته رقوم: تخت حاسب - تخت،

- تخته روز: خۆر، پۆژ،

- تخته زدن: ۱- په په کردن، له که وانندان، هه لاجی کردن، ۲- کابیه تهخته نهرد کردن،

- تخته زدن دکان: به ستنی دووکان، داخستن ی دووکان،

- تخته زرنیخ: پۆلووی په ژی،

- تخته ساب: تهخته ساو، هه سانی تهخته پی لووسکردن،

- تخته سالخورد: باسی پابردوو، چیرۆکی پابردوو،

- تخته سنگ: تات، تاته بهرد، تاش، تاشه بهرد، تاشه ته وه نی، ته تحت، تهخته بهرد، تهخته ته وه نی، تهخته کوچک، ته رت، ته ل، ته له بهرد، ته له بهرد، ته له سه ننگ، حه لان، دوپل، زرات، سه ل، سه لبه نند، کانگپر، لات، لات، یاس،

- تخته سه لایی: تهخته سی لۆ، تهخته ی سی توئی،

- تخته سیاه: تهخته په ش، تهخته سیاه، تهخته سیه، تهخته مه شق،

تهخته واننه، ده پیره ش، ده په په ش، سابووره،

- تخته شدن دکان: داخرانی دووکان،

- تخته شدن یاقوت: تهخت ولووسوونی یاقوت،

- تخته شستی: تهخته ی په ننگ له سه رتیکه لکردن،

- تخته شطرنج: تهخته ی شه تره نچ،

- تخته قاپو: (تخته قاپی) - تخته،

- تخته قاپی: نارانشین، ناری، ناکنجی، ناوایی نشین، تهخته قاپوو، ناوایی نشین، تهخته قاپی، کۆچه رتی، نیشه جی، هۆلس،

- تخته قاپوشدن: ناکنجی بوون، شه ره مه رزیا، دامه زران و نیشه جی بوونی عیلات و کۆچه ران له ناوایی به کاندان،

- تخته قاپو کردن: ناکنجی کردن، دامه زران دن و نیشه جی کردن ی عیلات و کۆچه ران له ناوایی به کاندان،

- تخته قماش: تهخته ی پارچه لیها لاندن، تهخته ی نیو تۆپه پارچه،

- تخته قیمه: تهخته ی گۆشت له سه روردر کردن،

- تخته کردن: ۱- برجیدن: شه و چنیه ی، چنیه وه، خر کردن شه وه، داخستن (دووکان و دایره و داموده زگا...), کۆ کردن شه وه، کۆکه رده ی، ۲- تخت کردن،

- تخته کشتی: تهختانی سه رگه میه، پوو به ری گه میه،

- تخته کشیده: به تهخته دا پۆشراو،

- تخته کفاشی: تهخته ی چه رم له سه ر برینی که و شدروو،

- تخته کفشگر: تهخته ی چه رم له سه ر برینی که و شدروو،

- تخته کلاه: ۱- کلاری تهخته ی گه وه که له سه ری تاوانباریان ده ناو به شه قام و کۆلانا نده یانگنیاو کابرا له به ر قورسای کلاره که به لاداده هات و بینه ران پی پی نده که نین و گالته یان پی نده کرد، ۲- کۆتیک بوو و ده ملی فرۆشیاری له کنیشاندا فیلکردوویان ده کوه زۆنگوله یه کی

تَحْسِير: ۱- خەسارکرد، زيان يېڭە ياندن، لەناوبردن، ۲- كەمى،
تُحْش: ۱- تير، ۲- تيرى ئاگرى بازى، ۳- جۆرىك لە كەوان، ۴- كەمە،
 كەوان، ۵- لای سەرۋوى مەجلىسى،
تُحْشَا: تەقالادان، تېكۆشەر، حەولەدر، كۆشكار، ھەولەدر،
تَحْشَع: ۱- تَضْرَع (سەردن)، ۲- تواضع (سەردن)،
تُحْشِيدَن: كوشيدن،
تَحْشِيدَن: لەلای سەرۋەدانىشتن،
تَحْصُص: ۱- ئادا، ئوساي، بەدەستوبردى، پىسپۇرى، تەر دەستى،
 چازانى، چەنەزىناتى، دەست پەقاسبۇون، دەست پەنگىنى،
 راھاتتى دەست لە كار، پىناتى، ژۇل، شارەزايى، كار بىنى، كارزانى،
 كارامەيى، لىزانى، لىزانىن، مەعلانى، مەھارەت، ۵- ھەرامزىنى،
 ۶- ھەرامناسى، ۷- ھەستايى، ۸- ھۆزىنى، ۹- ھۆستايى، ۱۰- تايبە تىبۇون بەبابە تىپك،
 ۱۱- تايبە تىمەندى،
تَحْصِص: تايبە تىپدان، تايبە تىكرىن، تايبە تى كرىن، تەرخان كرىن،
تَحْصِص دَادَن: تەخصىص،
تَحْصِص دَاشْتَن: تايبە تىبۇون بە، تايبە تىبۇون بە، تەرخان كرىن بۇ،
تَحْضِيب: خەنە تىگرتن، دەخەنە گرتن، پەنگ كرىن،
تَحْطَه: بە تاوانباردانان، بە خە تاوانبارزانىن، بە ھەلە ناساندن،
 تاوانبار كرىن، نادروست نىشاندانى شتى دروست،
تَحْطَى: ۱- لەسئوروى خۆ تىپە پىن، لى تىپە پىن، ۲- قەدەم لىپدان،
 ۳- ھەنگاوانان، ۴- لەئەندازە دەرچوون، لەرادە تىپە پىن،
تَحْطِيط: پلان دانان، نەخشە كىشان، خەت دانان، خەت خەت كرىن،
 خەتدار كرىن، دىر دىر كرىن، ھىلكارى،
تَحْطَى كِرْدَن: تَحْطَى (۱۰۳)،
تَحْقَى: خۆخەشاردان، خۆشاردنەو، خۆخەشارتن، شاراۋەيى،
تَحْقِيف: ۱- تەسكىن (۲)، ۲- بار سووك كرىن، سووكبار كرىن،
 سووك كرىن، ۳- داشكاندن، داشكانن، كەم كرىنەو، ھىنانە خوار، ۴-
 داۋەزاندنى نىرخ، داشكان، داشكاندن، داشكانن، كەم كرىنەو، نىرخ، لە
 ھەساۋەكەم كرىنەو، ھىنانە خوار، ۵- لاپردنى چەندىپىت كە وشە
 بۇسووك كرىنەو، ۶- داشكان، كەمبۇونەو، ھاتنە خوار،
 ھىۋاشىۋونەو، ھىۋابوونەو،
تَحْقِيفَات: كۆي (تەخفیف) - تەخفیف،
تَحْقِيف دَادَن: تەخفیف،
تَحْقِيف كِرْدَن: تەخفیف،
تَحْقِيف: دەس رۆكەي سەر،
تَحْقِيف خورْدَن: داشكان، كەمبۇونەو،
تَحْقِيف دَادَن: ھەرە ماۋەيى، تەقە لىپدان، داشكاندن، داشكانن،
 كەم كرىنەو، ماۋ تەپرە،
تَحْقِيف يَافْتَن: داشكان، كەمبۇونەو، ھىۋاشىۋونەو، ھىۋابوونەو،
تَحْ كِرْدَن: تەكرىنەو بە زىمانى مندالان،
تَحْلُج: جۇۋلانەو، لەرىنەو،
تَحْلُجُل: ۱- زىاد بوونى بارستايى شتىك بەبى ئەو، ھىچى پىتو زىاد
 بوونى، كونكۇناۋىبوون، كونكۇنوبون، لىك جىابوونەو پازۇ ئەتۇمە كانى
 شتىك، كونكۇنوبون و پىكھاتنى بە تالايى لە نىۋوشىتىكدا، ۲-
 خىرال بەستىن،
تَحْلُص: رېۋون،
تَحْلُص: ۱- رەستىن، رھائى، ۲- نازناۋ، نازناۋى شىعەرى شاعىر، ۳-
 ھەر بەيتىكى ھەلبەست كە نازناۋى ھەلبەستوانى تىپدانى،

تَحْلُف: ۱- تەمرد، ۲- پىمانشكىنى: ئەمەگ نەناسى، بەلئىن ماراى،
 بەلئىن مەردەيى، بىئەمەگى، بىبەلئىنى، بىشەرتى، بىنمەكى، بىۋەفائى،
 پەيمانشكىنى، غەددارى، قەفر، كامباخى، نەمەگ نەناسى، ھىلشاندن،
 ۳- بەجىمان، دواكەۋەتن، ۴- ۵- ھەپاشكەۋەتن، ۶- پىشت تىكردن،
 ۷- ۸- ھەلە،
تَحْلُف كِرْدَن: ۱- تەمرد كرىن، ۲- ئەمەگ نەناسى كرىن،
 بەلئىن ماراى، بەلئىن مەردەيى، بىئەمەگى كرىن، بىبەلئىنى كرىن، بىشەرتى
 كرىن، بىنمەكى كرىن، بىۋەفائى كرىن، پەيمان شكاندن، پەيمانشكىنى
 كرىن، غەددارى كرىن، غەدر كرىن، قەفر كرىن، كامباخى كرىن، نەمەگ
 نەناسى كرىن، ھىلشاندن، ۳- بەجىمان، دواكەۋەتن، ۴- ۵- ھەپاشكەۋەتن،
 ۶- پىشت تىكردن، ۷- ۸- ھەلە،
تَحْلُف و رِزِيدَن: تەخلف كرىن،
تَحْلُف: ۱- خۆشخولقۇبون، خووگرتن، ۲- خوو پىگرتن، خوو گرتن،
تَحْلُف: ۱- چوونەۋا، چوونەۋەتقەۋەت، ۲- كۆلپنەۋەي ددان،
تَحْلَى: ۱- آب تاختن، ۲- تەپى شىدن، ۳- بە تەنبايى دانىشتن، ۴-
 پارىز كرىن لەۋكارنەي بىرى مەۋف لەخو دوور دەكەنەو، ۵- تەنبايى،
تَحْلِيد: ۱- دامەزاندن، نىشتە جىكردن، ۲- نەمە كرىن، ھەرمان
 كرىن، ۳- نەمى،
تَحْلِيس: ۱- پوختە كرىن، خولاسە كرىنەو، كورت كرىنەو، كۆل
 ۲- كەكەردەيى، كۆلەۋكەردەيى، ۳- دەر باز كرىن، پزگار كرىن، پەھا كرىن،
 ۴- تايبە تىكرىن،
تَحْلِيط: ۱- تىكە لىكردنى درۆ، خەۋشدار كرىن شتىك بە تىكە لىكردنى
 شتى نائەۋا، ۲- دووبەرەكى نائەۋە، درۆ پىكەۋەنەن، نىۋان تىكدان، ۳-
 پىررۆ، تىكە لاۋبەدرۆ، درۆۋاۋى، ۴- تىكە لىكەلى،
تَحْلِيط جۇ: پىررۆ، درۆۋاۋى، ھەلە كار،
تَحْلِيط جۇي: پىررۆ، درۆۋاۋى، ھەلە كار،
تَحْلِيط كِرْدَن: تەخلىط،
تَحْلِيع: ۱- جىا كرىنەو، دامالين، لىك جىا كرىنەو، ۲- دەست بىرپىن،
تَحْلِيف: دىارى كرىن جىنشىن، كرىنە جىنشىن، كرىنە خەلىفە،
تَحْلِيق: ۱- ئاقراندن، خولقاندن، خەلق كرىن، ۲- بۇنخۇش كرىن،
تَحْلِيل: ۱- ئازىن، كۆلنەۋەي ددان، ۲- لەكاتى دەس نىۋىزدا تىك
 بەزاندنى قامكەكان تا بەباشى تەپىن،
 - تَحْلِيل تَحِيه: قامك دەنئو پىش بەزاندن بۇباشتر تەپ بوونىن،
تَحْلِيه: ۱- تەپى، ۲- تەخلىه كرىن،
تَحْلِيه شِئَن: ۱- تەپى شىدن، ۲- بەجىپىشتەن، جىپ ھىشتەن،
 چۆلكرىن، ۳- ۴- ۵- ھەلە، ۶- ۷- ۸- ھەلە، ۹- ۱۰- ھەلە، ۱۱- ھەلە،
 دەروون لە ئەخلاقى ناپەسند،
 - تَحْلِيه شِكْم: زگ كار كرىن،
تَحْلِيه كِرْدَن: ۱- تەپى كرىن، ۲- بەجىپىشتەن، جىپ ھىشتەن،
 چۆلكرىن، ۳- ۴- ۵- ھەلە، ۶- ۷- ۸- ھەلە، ۹- ۱۰- ھەلە، ۱۱- ھەلە،
 دەروون لە ئەخلاقى ناپەسند،
 - تَحْلِيه هُۋَا: شوپنىك لە ھەۋا بە تال كرىن،
تَحْلِيه يِد: لەبىن دەست دەرىن، لە دەست ئەستەندىن،
تَحْم: ۱- ئاۋى پىشت، تۆۋى پىياۋ، ۲- ئەسلى ھەر شتىك، توخم، تۆم،
 تۆمە، توۋ، تۆۋ، تووم، توومە، ۳- توخم، تۆرەمە، ھەسل ۋەنەسەبە،
 پەگەز، ۴- بذر: تۆ، توخم، توخمە، تۆف، تۆم، تۆمە، توۋ، توۋم،
 تويم، دان، دانە، دەنك، ھەرك، ھەف، ۵- لوۋى تۆۋ سازكەرى
 نىرومى لە مەۋف و ئاۋەلدا، ۶- (تەخم پىرندە) - تەخم، ۷- خايە، گون،
 ھىلكە گون، ھىلە گون،

- از تخم در آمدن: سەرلەھىلكە جووقاندىن، سەرلەھىلكە ۋە دەرىن، لەھىلكە دەرىھان، ھىلەنەجىكە،
 - از تخم رفتن: لەھىلكە چوونەو، ھىلەنەشىبەو،
 - تخم افشاندىن: تۇچاندىن، تۇقچىنى، تۇقكردىن، تۇف ۋە شاندىن، تۇ كرىن، تۇم بەزەو، يەو كرىن، تۇم پىدانی زەوى، تۇم چاندىن، تۇم ۋە شاندىن، تۇم ۋە شان، تۇم شەنەى، تۇم پىتوۋە كرىن، تۇم چاندىن، تۇم چان، تۇم ۋە شاندىن، چاندىن، چەندىن، داچاندىن، داچكاندىن، داچكىلاندىن، داچەقاندن، داچەن، شەندەى، شەنەى، شاندىن، شياندىن، فەرك، كارتش، كارتەن، كاشت، كاشتەن، مەتى، نىاي، ۋە شاندىن، ۋە كەردەنە، ۋە نەى،
 - تخم افكندىن: ← (تخم افشاندىن) ← تخم،
 - تخم انداختن: ← (تخم افشاندىن) ← تخم،
 - تخم بازى كرىن: گەمبەھىلكە كرىن، ھىلكىن كرىن،
 - تخم بىد: ناھەسل، ناھەسەن،
 - تخم بىرچىدىن: كۆكرىدەھى ھىلكە ۋە تۇم،
 - تخم پاشىدىن: ← (تخم افشاندىن) ← تخم،
 - تخم پىرنە: ئىلكە، تۇدان، تىم، خا، زەبىرە قووتە، زەبىرە قوون، زەبىرە قوونە، قوونە زەبىرە، نەتە، ھاك، ھاگ، ھاگە، ھۆك، ھى، ھىك، ھىگ، ھىلك، ھىلكە، ھىلكە، ھىللە، ھىلە، ھىلى،
 - تخم چشم: ← مردمك چشم،
 - تخم حرام: ← حرامزادە،
 - تخمدان: تۇمدان، تۇودان، شوئىنى تۇوى گىياو گىيان لەبەران، گەرادان، ھىكدان، ھىلكەدان،
 - تخم دوزدە: ھىلكەى دوزدەرىدەنە،
 - تخم دوزدە كرىن: كارى زۇرباش ۋە گەمەن كرىن، كارىكى شازكرىن، ھىلكەى دوزدەرىدەنە كرىن (چرا اين قدر تملقش را مى گوىى مگر برايت تخم دوزدە كرده؟ - فدك: بۇھىندەى ماستاۋ بۇ سارددە كەيەو چما ھىلكەى دوزدەرىدەنەى بۇكرىدەى؟)،
 - تخم رىزى: خەرزىزى، گەرادانان،
 - تخم زى: بونەو، رانى بەھىلكە فەرخەساز كەر، ھىلكەزى،
 - تخم شراملىخ خوردە: پەيدانايى، دەستناكەوئى، گىر ناكەفى، نايابە، ۋە دەستناكەوئى،
 - تخم طلا كرىن: ← (تخم دوزدە كرىن) ← تخم،
 - تخمك: تۇوى مېۋىنە، تۇوى مېۋە، تۇوى مېۋىنە، ۋولە (پىرنە)،
 - تخمكار: تۇمەشېن، جووتيار، جووتير، فەلا، فەللاخ، ۋەرزىر،
 - تخم كرىن: ← (تخم غذاشتن) ← تخم،
 - تخم كسى را خوردىن: گون گرتن (مەگەر گونم بگرى!)،
 - تخم كسى را كشىدىن: خەساندىن، خەسەنەى، گون دەرىن، لەپياۋەتى خىستىن، لەمىرگ خىستىن،
 - تخم كشى: تۇوى نىرى زىندە ۋە دەمىيىنە كرىن بە دەست يا بە نىر ھاويشتە سەرمى بە شىۋەى راستە ۋە بۇ پىكەننى پەسەنى دلخواز، تەكدان، چاك كرىن، فال دان، كەل دان، لى چاك كرىن، لى كىشان،
 - تخمگذار: خاكەر، ھىلكە كەر، ھىلە كەر،
 - تخمگذارى: ترووكاندىن، ترووكاى، ترەكەين، خادانىيان، گەرائە ۋە سەى، گەراخىستىن، گەرا دانان، ھىكرن، ھىك كرىن، ھىگ كرىن، ھىلكە كرىن، ھىلكە كەردەى، ھىلكە ھەلىيان، ھىيگ كرىن،
 - تخم گذاشتن: ← (تخم گذارى) ← تخم،
 - تخم گىرى: ۱ ← (تخم كشى) ← تخم ۲- تۇوگرتن،
 - تخم لى دوردەن كسى شكىستىن: دلخۇشكرىن، قەولى بى بايە پىدان، ھەلخەلە تاندىن بەبەلىنى ناپاست،
 - تخم ماھى: پىرگە، تۇدان، تىتك، گرا، گەرا، گەرا ماسى، گەراى ماسى، ۋلتە، ھىك ماسى،

- تخم مرغ: ← (تخم پىرنە) ← تخم،
 - تخم مرغى: ھاگەى، ھىلكەى، ھىلەى، ھىلەى،
 - تخم مگس: پىرگ، پىرگە،
 - تخم مورچە: گەراى مېروولە، مېرۇك،
 - تخم وتر كە: تخمان، تروتايفە، توخم ۋە تۇرەمە، نەو ۋە بەرەچە، ۋە چوبەرە،
 - تخمە: ۱- توخم سى (كدو)، تۇم، تۇمە، توو، تووم، توومە، تۇوى قرتاندىن، جىنچى، دەندك، دەنك، ناوك، ناوكە، ۲- ئىنتەلا، گىران، ۳- بىچەكە، بەرە، بەرەچە، پەچەلەك، پەگەز، نەزاد،
 - تخمە افتادن گرفتارى ئىنتەلابوون، گىران،
 - تخمە شكىستىن: تۇم ترووكاندىن، تۇم تووكان، تۇو ترووكاندىن، تۇو خورادىن، تۇو قرتاندىن، چىنچە تاندىن،
 - تخمى: ۱- تۇقى، تۇمى، تۇوى، راگىراۋ بۇتۇو، ۲- بىناخە ۋە سىستىر، گۇترە، گۇترە، نەھزراۋ، ھەلنەسە نىگىندراۋ، ھەلنەسە نىگىنراۋ،
 - تخمار: تىرى لەجىيانى سەرەپەيكان گىرئەكى بەسەرەو،
 - تخماق: كوتكى دار، كوتەك، لىس، مېكوت،
 - تخمىر: ئاميانكەردەى، ترشاندىن، كرىدە ھەو، ھەوئىن كرىن، ھەلتورشاندىن، ھەوئىلئىدان،
 - تخمىس: ۱- كرىدە پىنچ بەش، ۲- كرىدە پىنچ سووچ، ۳- كرىدە پىنچ بالوو، ۴- كرىدە پىنچ خىستەكى (ھەلبەست)،
 - تخمىن: پىرە، پىرە، بەراورد، بەرچەو، بەرچەو، تەخمىن، تەى، خەرس، خەمل، خەملكرىن، دەمىر، سەر كرىن، سەنگان، سەنگاندىن، سەنگوسووك، قىرس، قىرسان، قىرساندىن، قىرسان، قەبىل، قەبلان، قەبلاندىن، قەبوولناى، قەبوولناى، قەبەل، قەبەلناى، قەرس، قەرساندىن، قەملاندىن، قەول، قەولان، قىمەت بۇدانان، كرىشەپىش، گۇترە، گۇترە، گىز، گومان بىردىن، گومانبەردەى، لەبىر، لىكدانەو، مخته، مەزەندە، مەزەننە، نىرخاندىن، نىرخىپىن، نىرخدانان، نىرخاندىن، نەرخنەرىنباى، نەھان، نەھاندىن، ۋاتىگەپىشتىن، ھەپەمە، ھەزىر، ھەسباندىن، ھەلسەنگان، ھەلسەنگاندىن، ھەلسەنگان، ھىزاندىن،
 - تخمىنا: بەپىرە، بەپىرە، بەتەخمىن، بەخەمل، بە سەنگاندىن، بە قىرساندىن، بە قىرسان، بە قەبىل، بە قەبلان، بە قەبەل، بە قەرس، بە قەرس، بە گۇترە، بە گۇترە، بە گومان، بە لىكدانەو، بە مخته، بە مەزەندە، بە مەزەننە، بە نىرخاندىن، بە نىرخاندىن، بە نەھان، بە ھەزىر، بە ھەزىر، بە ھەلسەنگاندىن، بە ھەلسەنگان، بە ھىزاندىن، لەپىر، لەگۇترە،
 - تخمىن زى: بەبىر بۇچوون، بەراورد كرىن، خەرساندىن، خەملاندىن، خەملكرىن، قىرسان، قىرساندىن، قۇرتاندىن، قەرساندىن، لىكدانەو، مەزەندە دانان، مەزەندە كرىن، نىرخاندىن، نىرخاندىن، نەھاندىن، ۋاگرتن، ھەزىر كرىن،
 - تخنىق: خىنكاندىن، خەنداقاندىن، گىرانى قورگ،
 - تخوىف: بىزداندىن، ترساندىن، تۇقاندن، زراۋ بىردىن،
 - تخىل: بىر كرىدە ۋە، خەيالكرىن، گومانكرىن، ۋىناكرىن،
 - تخىلى: خەيالنامىز، خەيالكرىن، خەيالى، زەينى، ۋىناى، ناپاستە قىنە،
 - تخىيل: ۱- نووشى فىكران كرىن، خىستەنە خەيالەو، ۲- بوختان پىكرىن،
 - تدابىر: كۆى (تدبىر) ← تدبىر،
 - تداخل: ئامايەنە دلى، پىۋەتلىيان، تىكەلاۋبوون، تىكەل بەبە كىر بوون، تىۋە چوون، چوونە ناۋىبەك، خواردىن خۇراكىك پىش ھەلتاۋانى خواردىن پىشوو، خۇتتىكە لكرىن، خۇتتىگرتن، خۇتتىھەلقوتاندىن، خۇتتىۋەردان، خۇتتىھەلقوتاندىن، خۇلەبەرنان، دم تىۋەردان، دەخالەت كرىن، دەست تىۋەردان، دەم تىۋەدان، ھاتنەناۋ، ھاتنەنىۋ،
 - تداخلات: كۆى (تداخل) ← تداخل،

تذہیب: ۱- بہ زہد پاداش، تہ لاکاری، زہد تیگرتن، زہد کاری، زہد کفت،
 ۲- جوانکاری لہ پراویزی نووسراوہ،
 تذہیب نفس: پازاندنہ وہی دہروون،
 تذہیب: ۱- دامین داہیشتن، دامین دریز کردن، دامین پڑھیشتن،
 دامین شوپ کردن، ۲- پراویز نووسین لہ کتیب، زہد نووسکردنی کتیب،
 تر: ۱- تازہ، جہدید، نوخ، ۲- علامت صفت تفضیلی: تر (سپیتتر)، ۳-
 مرطوب: تہر، شو دار، شہدار، شیدار، شیلو کہ (جیہان شیلو کہیہ،
 تہ پوتووشیہ)، نماوی، نمدار، نمدار، نم کیشاو، نمین، هوتن، ہیٹ،
 ہیٹہ، ہیمین، ہیوی، ہیوی، ۳- مرؤفی توو پہ کہ بہ چوو کترین شت لہ جتی
 دہردہ بہر، ۴- فاسق، مرؤفی ناپاک، ۵- ٹہو کہ سہی لہ گہ نہ جہ فہدا
 لہ کاتی دژاندا شہ پوکیشہ دہ کاو شتی دژا و دہ سستی نیٹہ وہ،
 دہ بہدہ رہتہ لہ قوماردا، دہ بہ کار لہ گہ نہ جہ فہدا، ۶- شاداب،
 - تر و خوشک باہم سوختن: تہ رووشک/ٹیشک پیکہ وہ سووتان، تہ رو
 وشک پیوہ سہو تہی، چاک و خراب پیوہ بوون،
 - تر و خوشک کردن: ٹاگاداری لیکر، پەرستاری کردن، پیرا گہ یشتن،
 تاقہ تکر، خزمہ تکر،
 تر: توو پہ، تہ قہ تر، تہ قہ فیہر، دہنگی پینی شل، فیہر، شیر، شیرہ،
 - ترزدن: ۱- ریدن، ۲- تی ریان، خراب کردن، خراکردن،
 خہسار کردن، گووتی کردن، گووکردن (تیو) خیاط تراد بہ پارچہ بہ این
 گرانی - فدک،
 ترا: ۱- شووہی بہرزی مالی پادشایان یا قہ لاکان، ۲- دیواری
 بہر بہست لہ پیش شتی کدا، دیواری سواغ درا بہ قو پہ سواغ،
 تراٹب: تراپ،
 تراپ: ٹاخ، خاک، خوٹ، زمین، زہوی،
 تراپ: تراشج،
 ترابری: حمل و نقل،
 تراپیدن: تراویدن،
 تراپ و تروپ: زرمو کوٹ، زرمہ زرم، زرمہی زور،
 تراپو تیک: دہرمانناسی،
 تراجم: ۱- بادانہ وہ، قہ گہران، کشانہ وہ، گہ پانہ وہ، ۲- چوونہ لای ییکدی
 ویکہ وہ باسی شتی ک کردن،
 تراجم: بہر د پیکد ادا، بہر د تیگرتن، بہر دہ باران کردن، شہ پہ جوین،
 تراجم: کوی (ترجمہ) - ترجمہ،
 تراجم: کوی (ترجم) - ترجمہ،
 - تعادل و تراجم: زیدی و ہاوسہنگ، ہاوسہنگی و لہ پیشتری،
 تراخم: ٹالہ کہ، ٹاویلکہ، باسہمہ، بونخوئی، بہ ترہ، تہراخوما،
 تہراخومہ،
 تراڈف: ۱- دوا بہ دوا یہ کہ، ریز بوون، ریز بہستن، ریز بہندی، کہوتنہ
 پشتیہ کہ، کہوتنہ دوا یہ کہی چہند وشہی ہاومانہ، ۲- کہوتنہ دوا یہ کہی
 چہند وشہی ہاوواتا، ہاوواتا، ۳- ہہ بوونی یہ کہ مانا بوجہند وشہ،
 تراز: ۱- ٹامرازی بہننای بڑ راست دہرینانی دیوارو تہختی حہرزی
 خانو، تہراز، میزان بہننای، ۲- ترازو، ۳- پیسی خاو، ۴- سنہو بہر، ۵
 - زینت، ۶- نہخش و نیگاری سہر پارچہ، ۷- بہ زہد روونی سہر پارچہ، ۸-
 تراز، تہخت، تہراز، پیک، پیک بہ پیک، پیک بہ کتر، ہاوپیک،
 تراز کردن: ۱- تہخت کردن، زہوی، پیک کردن، زہمین، ۲-
 ہلہنگانندن و دیار کردن، بلندی و نرمایی روو بہ پیک،
 تراز مند: متعادل،
 ترازانہ: بالانس، بیان، تہرازانہ، لیستی دارایی و قہرزو سہرماہی
 بہشگہ یا دامہ زراویک (بازرگانی یا نا بازرگانی)،

ترازو: ترازو، ترازی، ترازینی، تہرازوو، تہرازی، شاہین، شہمین،
 شہین،
 - ترازو گذاشتن: ۱- بہ تہرازوو کیشان، لہ قہ پاندان، ۲- تاقیکر دہنہ وہ،
 سہنگانندن، لیکدانہ وہ، ہلہسہنگانندن،
 - ترازو یزر: بریتی لہ خوڑ، تہرازوو یزرین،
 تراژدی: ۱- بہ سہرہاتی ٹہرک و ٹازاری گرانی کہس یا خہ لکتیک،
 بہ سہرہاتی روو داوی زور ناخوش کہ باس لہ کولمہرگی و ٹازارہ کان یا
 خہیانہ تہ کانی کراو لہ سہرکہ سیک دہ کات، خہمنامہ، سوزنامہ، ۲-
 بہلا و موسیبت، چہنہ قومیای، خراب لیتومیان، خراولیتومیان، کارہ سات،
 کوج قوایی، کورہ وری، کولمہرگی، کورہ وری، لیتومیان، لیتومیان،
 مسیبت، مسیوہتی، وہنہ قومیای،
 تراژیک: پکارہ سات، خہمہتہر، کارہ ساتوای،
 تراس: ۱- ٹہنوا، بہر بانیزہ، بہر بیلاتی، بہر بیلاتی، بہر سفک،
 بہرہیوان، بہرہیوان، بیڑی، بیلاتی، تارم، چوار تاق، ہہیوان،
 ہہیوانہ، ہہیوانی بہرین، ۲- بان، بانجیلہ، بانیزہ، سہربان،
 - تراس کوچک: سفیک، بہرہیوانو کہ،
 تراست: تراست، یہ کیتی نیوان چہند بکنہی پیشہ سازی یا بازرگانی
 بڑ کہ مکردنہ وہی پادہی کتیبہر کتی و نرخ دانانی دلخواز،
 تراسخ: جوونی پہوانی مرؤف بٹا و کانزایہ کہ،
 تراش: ۱- تاشین، تراش، تاشین، ۲- تاش، تراش، داتاش،
 تراشکار: ٹہوہی بہدہ زگا ٹاسن دہ تاشی، تراشکار،
 تراشندہ: ٹہرہ تاش، تاش، تاشہر، تراش، داتاش،
 تراشہ: ۱- برشتہ، پرنچک، پیڑ، تاشراوی داروشتی دیکہ، تاش،
 تلیم، تولاش، تولاشہ، تولاش، توتلاش، تہراش، تہراش، تہریش،
 تہلاش، تہلاشہ برد، تہلزم، تہلہزم، تہلہسم، تہلیم، تیشیا، دہمہ،
 دہمہ ترشتہ، قالشت، قہشقہ لیک، ہارہ نیہ (سنگ)، ۲- برہ، بہش،
 توشل، توفل، تیفل، تیلیم، دیلم، خاش، چینہ، ریف، شاک، قاش،
 قہیاس، کوزہ، قاش، قراش، کیز، لاہورہ، لیک،
 تراشیدن: ۱- ٹہرہ تاشای، تاشای، تاشتی، تاشین، تراش کردن،
 تراشین، تہراشتن، تہلاشتن، داتاشین، دادان (قلم بو..)، پوارتن،
 پووتین، پووتین، قوسان، قوسانندن، کروو کردن، مدو (قلم بو..)، ۲-
 زینین و پاک کردن، ۳- رندہ کردن، ۴- حک کردن، ۵-
 خراطی کردن، ۶- پیکہ پتان، داتاشین، ساز کردن (دشمن تراشیدن)،
 تراشیدہ: تاشراو، تاشکہ، جیگہی تاشراو، داتاشراو،
 تراشیدہ شدہ: تاشراو، تاشکہ، جیگہی تاشراو، داتاشراو،
 تراضی: ۱- پی بازبوون، رازیبوون، پرا لیبوون (پام لی نیہ)، پدا،
 پدا بوون، پہزابوون، پہزامہندی، قایلبوون، قادیبوون، قیم (قیمہ من
 نایہ)، ۲- لیک پراضی بوون،
 ترافع: پیکہ وہ چوونہ لایقازی، کیشہی خو بردنہ لای دادوہ،
 تراقق: ٹاوالہ تیکر، برادہ ریتیکر، بوونہ پہ فیق، پہ فیقاہ تہی
 یہ کتری کردن، ہاوپیتیکر،
 ترافیک: ۱- آمدوشد، ۲- ازدحام،
 تراک: ۱- خومخومی ہہور، گرماندن، ہہور، گرمہی ہہور،
 گوپزی ہہور، گوپہی ہہوران، گوپہ گوپہی ہہوران، گومگومین،
 ہہور گرماندن، ہہور گوپژانندن، خورمینی ہہوران، ۲- ترک، ۳-
 چرپ، چرہ، چرہ چرہ، چرہ چرہ، چرہ چرہ، چرہ چرہ، دہنگی شکانی دارو...،
 قرچہ، قرچہ قرچ،
 تراکت: راگہ بہ تراو،
 تراکتور: ترہختون، تراکتور، ترہختون،

تراکم: ئاپۇرە، پىرايى، جىمە، چىرى، شىخلى، شىلخە، قەرەبالىنى، قەرەپەستان، كەلەكەببون، كۆمەلببون، كەوتنەسەرەپەك، كەلەكەببون، ھەمەت،

تراكم جمعيت: ئاپۇرا، ئاپۇرە، كەلەكە، كۆببونەھى خەلك لەسەر شتىك، كەلەكەبپىن،

ترانزىت: تىپەپىنى كالا لەسنورى ولاتىك پرا بۇ ولاتىكى دىكەبەبى ۋەرگرتنى گوومرگو تەنيا بەۋەرگرتنى ھەقى ترانزىت، ترانزىت،

ترانگىين: شىرەي گەلاۋقەدى خوشترالووك، شىرەي خوشترخۆرەك، شىرەي دېكەچەرە، شىرەي سترى شىنك، شىرەي قاتۇل، شىرەي وشتر خۆرەك، شىرەي وشترالۆك، شىرەي وشترخۆرە، شىرەي ھوشترالۆك،

ترانويسى: نووسىنى وشەگەلى زمانىك بەپىت و پىنوسى زمانىكى دىكە،

ترانه: ئاواز، ئىستران، ئىستران، بەستە، بەستەك، تەپانە، چەرە، چىرىن، چىرەي، ستران، سترىن، سران، قام، كلام، كەلام، گۇرانى، گۇرانىن، لاژە، لاڧۇ، لاۋژە، لاوك، لاۋژە، مقام، مقام، نقام، نەقام، قام،

ترانه خوان: ئاوازخوان، ئاوازخەوان، ئاوازخوين، بوۋژ، چىرىن، دىنگىن، دىنگىن، دىلۇكشان، سترانپىن، سترانقان، شەيار، قامپىن، قامپى، گۇرانى بىز، گۇرانىچىر، گۇرانىزان، گۇرانىوچ، لاۋژەبىز، لاوكىز، مقامپىن، ۋەندۇخ،

ترانه خوانى: ئاوازخەوندن، خەوندن، خەونن، ستراندن، قامپىن، قامكوتن، گالىن، گۇرانى گوتن، گوتن، گوتن، گۇرانى چىرىن، گۇرانى خۇن، گۇرانى كوتن، گۇرانى گوتن، گۇرانى واتەي، گۇرانى وتن،

ترانه ساز: ئاوازداەر، سترانچى، سترانساز، گۇرانى ساز،

ترانه سرا: ھۆنراۋەھۇن، ھەلبەستەوان،

ترانه شاد: بىزىتوكە، كازكازە،

تراوا: ئاۋدەلەين، تەپرايى دادەر، دەلەين، دەلەينە،

تراواندن: پاراندن، تەپرايى پى دادان، دەلاندن، دەلاندن،

تراوايى: ئاۋدەلەينى، تەپرايى دادەرى، دەلەينى،

تراورس: تەختەي ئەستورى بن ئاسنەكانى پىگى ئاسن،

تراوش: ۱- تەپرايى، تەپەزەن، تەپەزەن، دەلان، زىچەك، زە، منتك، زە، منتك، ۲- تراوش كردن،

تراوش كردن: ئاۋدەنەھ، تەپرايى دان، تەپرايى گەپانەھ، تەپەزەي، تەپەشوح دان، تەپەشوح كردن، تىچوون، دادان، دازائىن، دلۇپە كردن، دەردان، دەلاندن، دەلىان، دىلان، زان، لىچوون، نمدان، نمدانەھ،

تراوش كىندە: ئاۋدەرەھ، تەپەشوعكەر، دەلەين، زىن (تەپەزەن)، نمدەر،

تراۋندە: ئاۋدەرەھ، تەپەشوعكەر، دەلەين، زىن (تەپەزەن)، نمدەر،

تراويچ: ۱- جىلسات، ۲- دانىشتىنى كورتى دواي چوار پكەعەت نوۋژى شەۋى پەمەزان، ۳- چوار پكەعەت نوۋژى شەۋى، ۴- بىست پكەعەت نوۋژى شەۋى پەمەزان،

تراويدن: دلۇپ دلۇپ لى ۋەدەرەكەوتنى تراۋ، تراوش كردن،

ترپ: ۱- تروپىر (۲)، ۲- چىرىبانى، ۳- گراف، ۴- پۇيشتى بەناز، لارولەنجە، لەنجەوناز،

ترپ: ھاۋتەمەن، ھاۋزا،

ترپ: ترپ، ترپە، ترەھ، ترەھ، ترەھ، ترەھ، تفر، توور، توورى، توپ، گۇر،

ترپ پوكىدە: قان، قانگ،

ترپچە: ترپچە، ترپچە، توورچە، توورەسسورە، توورى فەپەنگى، توورى ورد، شىمىن، فچىل،

ترپ سىياھ: ترپەپەشە، ترەھسىاۋى، ترەھى، توور، توورەپەشە،

ترىبار: ترەبار،

ترىبال: بەردىكى گەرەكەلەسەرى كىتوھاتىتەپىش، بىناي بەرز، منارە،

ترىبانتىن: بىم، جىۋەي دارى قەسر، جىۋەي دارى كاژ، پۇنى ترەبەنتىن، شۇبە، شۇك، شۇكە،

ترىت: ۱- خاك، ۲- مزار،

ترىد: ئالەكۆكەپىخە، شەرۋالەكۆل، شەلمە،

ترىص: انتظار،

ترىب صحرائى: ترىۋكە،

ترىت: ۱- ئىۋەت، بەخاۋەنكردن، پەرورەدە، پەرورەشت، پەرورەي، تانگ، تەربىيەت، تەعلیم، چاۋەدپىرى، خویارى، خىۋىتى، شەردە، مالىفەت، نكادارى، ۋەيذارى، ھلبەرىنى، ھەقۇت، ھىن، ۲- تىربىت كردن، ۲- تىربىت كردن،

ترىت بدنى: پەرورەدە كردنى لەش، پاهىنانى لەش،

ترىت شدن: ئىۋەتبوون، بارھىتران، بەخۆكران، بەخودپىكران، بە خویكران، بەخۆكران، بەپىيران، بەناۋ ھاوردان، پەرورەراندران، پەرورەدەكران، پەرورەران، پەرورەدەبوون، پىگەباندران، پىگەبىندران، تەربىيەتبوون، تەربىيەتكردن، تەعلیمدادان، تەعلیمدران، چاۋەدپىرىكران، حاملاندران، حاملپىندران، حاواندراۋە، حاواندراۋە، خودانكران، خویكران، دەعەمەلپىندران، دەعەمەل ھىتران، پاكىران، پاهىندران، پاهىتران، پەجەباھىندران، پەجەباھىتران، پەجەمەلپىندران، پەجەمەل ھىتران، پەعاجابپىندران، پەعاجابپىتران، پەعەمەل ھىندران، پەعەمەل ھىتران، پەنپوھاتن، پەنپو ھىندران، پەنپوھىتران، عاملاندران، عاملپىندران، فىرە ئەخلاق كران، فىرەعەدەب كران،

ترىت شده: ئىۋەتبوو، بارنامە، بارھاتوو، بارھىتران، بەخودپىكراۋ، بەخۆكراۋ، بەخۆپىكراۋ، بەخۆپىكراۋ، بەپىراۋ، بەناۋ ھاوردراۋ، پەرورەراندران، پەرورەدەكران، پەرورەراۋ، پەرورەدەبوون، پەرورەدەكران، پىگەباندران، پىگەبىندراۋ، تەربىيەتبوو، تەربىيەتكراۋ، تەعلیمدادراۋ، تەعلیمدراۋ، چاۋەدپىرىكراۋ، حامللاۋ، حاملاندران، حاملپىندراۋ، حاواندراۋە، حاواندراۋە، خودانكراۋ، خۆپىكراۋ، دەعەمەل ھاۋوو، دەعەمەلپىندراۋ، دەعەمەل ھىتران، دەرھاتوو، دەعەمەل ھاۋوو، دەعەمەلپىندراۋ، پاكىراۋ، پاهاتوو، پاهىندراۋ، پاهىتران، پەجەباھىندراۋ، پەجەباھىتران، پەجەمەلپىندراۋ، پەجەمەل ھاۋوو، پەعاجابپىندراۋ، پەعاجابپىتران، پەعەمەل ھىندراۋ، پەنپوھاتوو، پەنپوھىندراۋ، پەنپو ھىتران، عاملاندران، عاملپىندراۋ، فىرەكراۋ، فىرە ئەخلاق، فىرەعەدەب، ھەقۇتى،

ترىت كردن: ئىۋەتكردن، بارئاوردەي، بارئاوردەي، بارھاوردن، بارھىتران، بەخاۋەنكردن، بەخاۋەنكەردەي، بەخودانكردن، بەخودپىكردن، بەخۆكردن، بەخۆپىكردن، بەخۆپىكران، بەرھەمپىنان، بەپىرىدن، بەناۋ ھاوردن، پەناۋىناي، پەرورەراندران، پەرورەدەكران، پەرورەدە كەردەي، پەرورەشتكردن، پەرورەين، پىراگەباندران، پىكەپىنان، پىگەباندران، تەربىيەتكردن، تەعلیمدادان، تەعلیمدان، چاۋەكردن، چاۋەدپىرى، چاۋەدپىرىكردن، حاملاندران، حاواندراۋە، خودانكردن، خویارىكردن، خۆپىكردن، خۆپىكردن، دەعەمەلپىنان، دەرھىتران، دەعەمەلپىنان، پاكرتن، پاهىتران، پەجەباھىتران، پەجەمەل ھىتران، پەعاجابپىتران، پەعەمەلپىنان، پەنپوھىتران، سەر پەرشتى پىگەباندران، شەرداندران، شەردە، عاملاندران، فىرە ئەخلاق كردن، فىرەعەدەب كردن، گۆشكردن، لەكل دەر ھىتران، نكادارىكەردەي، ۋەيذارى، ۋەيكران، ھەقۇتن، ھىنانەبەرھەم، ھىنكرن،

ترىبع: چارەگ، چوارگۆشە، دوجا، كەردنەچواربەش،

ترپ: ترپ، ترپ،

ترپى: پلاسماسى، سفەرەماسى، ماسى كار تووچك، ماسىيەپانكۆلە،

ترپياز: سىرمۆكە،

تراكم: ئاپۇرە، پىرايى، جىمە، چىرى، شىخلى، شىلخە، قەرەبالىنى، قەرەپەستان، كەلەكەببون، كۆمەلببون، كەوتنەسەرەپەك، كەلەكەببون، ھەمەت،

تراكم جمعيت: ئاپۇرا، ئاپۇرە، كەلەكە، كۆببونەھى خەلك لەسەر شتىك، كەلەكەبپىن،

ترانزىت: تىپەپىنى كالا لەسنورى ولاتىك پرا بۇ ولاتىكى دىكەبەبى ۋەرگرتنى گوومرگو تەنيا بەۋەرگرتنى ھەقى ترانزىت، ترانزىت،

ترانگىين: شىرەي گەلاۋقەدى خوشترالووك، شىرەي خوشترخۆرەك، شىرەي دېكەچەرە، شىرەي سترى شىنك، شىرەي قاتۇل، شىرەي وشتر خۆرەك، شىرەي وشترالۆك، شىرەي وشترخۆرە، شىرەي ھوشترالۆك،

ترانويسى: نووسىنى وشەگەلى زمانىك بەپىت و پىنوسى زمانىكى دىكە،

ترانه: ئاواز، ئىستران، ئىستران، بەستە، بەستەك، تەپانە، چەرە، چىرىن، چىرەي، ستران، سترىن، سران، قام، كلام، كەلام، گۇرانى، گۇرانىن، لاژە، لاڧۇ، لاۋژە، لاوك، لاۋژە، مقام، مقام، نقام، نەقام، قام،

ترانه خوان: ئاوازخوان، ئاوازخەوان، ئاوازخوين، بوۋژ، چىرىن، دىنگىن، دىنگىن، دىلۇكشان، سترانپىن، سترانقان، شەيار، قامپىن، قامپى، گۇرانى بىز، گۇرانىچىر، گۇرانىزان، گۇرانىوچ، لاۋژەبىز، لاوكىز، مقامپىن، ۋەندۇخ،

ترانه خوانى: ئاوازخەوندن، خەوندن، خەونن، ستراندن، قامپىن، قامكوتن، گالىن، گۇرانى گوتن، گوتن، گوتن، گۇرانى چىرىن، گۇرانى خۇن، گۇرانى كوتن، گۇرانى گوتن، گۇرانى واتەي، گۇرانى وتن،

ترانه ساز: ئاوازداەر، سترانچى، سترانساز، گۇرانى ساز،

ترانه سرا: ھۆنراۋەھۇن، ھەلبەستەوان،

ترانه شاد: بىزىتوكە، كازكازە،

تراوا: ئاۋدەلەين، تەپرايى دادەر، دەلەين، دەلەينە،

تراواندن: پاراندن، تەپرايى پى دادان، دەلاندن، دەلاندن،

تراوايى: ئاۋدەلەينى، تەپرايى دادەرى، دەلەينى،

تراورس: تەختەي ئەستورى بن ئاسنەكانى پىگى ئاسن،

تراوش: ۱- تەپرايى، تەپەزەن، تەپەزەن، دەلان، زىچەك، زە، منتك، زە، منتك، ۲- تراوش كردن،

تراوش كردن: ئاۋدەنەھ، تەپرايى دان، تەپرايى گەپانەھ، تەپەزەي، تەپەشوح دان، تەپەشوح كردن، تىچوون، دادان، دازائىن، دلۇپە كردن، دەردان، دەلاندن، دەلىان، دىلان، زان، لىچوون، نمدان، نمدانەھ،

تراوش كىندە: ئاۋدەرەھ، تەپەشوعكەر، دەلەين، زىن (تەپەزەن)، نمدەر،

تراۋندە: ئاۋدەرەھ، تەپەشوعكەر، دەلەين، زىن (تەپەزەن)، نمدەر،

تراويچ: ۱- جىلسات، ۲- دانىشتىنى كورتى دواي چوار پكەعەت نوۋژى شەۋى پەمەزان، ۳- چوار پكەعەت نوۋژى شەۋى، ۴- بىست پكەعەت نوۋژى شەۋى پەمەزان،

تراويدن: دلۇپ دلۇپ لى ۋەدەرەكەوتنى تراۋ، تراوش كردن،

ترپ: ۱- تروپىر (۲)، ۲- چىرىبانى، ۳- گراف، ۴- پۇيشتى بەناز، لارولەنجە، لەنجەوناز،

ترپ: ھاۋتەمەن، ھاۋزا،

ترپ: ترپ، ترپە، ترەھ، ترەھ، ترەھ، ترەھ، تفر، توور، توورى، توپ، گۇر،

ترپ پوكىدە: قان، قانگ،

ترپچە: ترپچە، ترپچە، توورچە، توورەسسورە، توورى فەپەنگى، توورى ورد، شىمىن، فچىل،

ترپ سىياھ: ترپەپەشە، ترەھسىاۋى، ترەھى، توور، توورەپەشە،

ترىبار: ترەبار،

ترىبال: بەردىكى گەرەكەلەسەرى كىتوھاتىتەپىش، بىناي بەرز، منارە،

ترىبانتىن: بىم، جىۋەي دارى قەسر، جىۋەي دارى كاژ، پۇنى ترەبەنتىن، شۇبە، شۇك، شۇكە،

ترىت: ۱- خاك، ۲- مزار،

ترىد: ئالەكۆكەپىخە، شەرۋالەكۆل، شەلمە،

ترىص: انتظار،

ترىب صحرائى: ترىۋكە،

ترىت: ۱- ئىۋەت، بەخاۋەنكردن، پەرورەدە، پەرورەشت، پەرورەي، تانگ، تەربىيەت، تەعلیم، چاۋەدپىرى، خویارى، خىۋىتى، شەردە، مالىفەت، نكادارى، ۋەيذارى، ھلبەرىنى، ھەقۇت، ھىن، ۲- تىربىت كردن، ۲- تىربىت كردن،

ترىت بدنى: پەرورەدە كردنى لەش، پاهىنانى لەش،

ترىت شدن: ئىۋەتبوون، بارھىتران، بەخۆكران، بەخودپىكران، بە خویكران، بەخۆكران، بەپىيران، بەناۋ ھاوردان، پەرورەراندران، پەرورەدەكران، پەرورەراۋ، پەرورەدەبوون، پىگەباندران، پىگەبىندران، تەربىيەتبوون، تەربىيەتكردن، تەعلیمدادان، تەعلیمدران، چاۋەدپىرىكران، حاملاندران، حاملپىندران، حاواندراۋە، حاواندراۋە، خودانكران، خویكران، دەعەمەلپىندران، دەعەمەل ھىتران، پاكىران، پاهىندران، پاهىتران، پەجەباھىندران، پەجەباھىتران، پەجەمەلپىندران، پەجەمەل ھىتران، پەعاجابپىندران، پەعاجابپىتران، پەعەمەل ھىندران، پەعەمەل ھىتران، پەنپوھاتن، پەنپو ھىندران، پەنپوھىتران، عاملاندران، عاملپىندران، فىرە ئەخلاق كران، فىرەعەدەب كران،

ترىت شده: ئىۋەتبوو، بارنامە، بارھاتوو، بارھىتران، بەخودپىكراۋ، بەخۆكراۋ، بەخۆپىكراۋ، بەخۆپىكراۋ، بەپىراۋ، بەناۋ ھاوردراۋ، پەرورەراندران، پەرورەدەكران، پەرورەراۋ، پەرورەدەبوون، پەرورەدەكران، پىگەباندران، پىگەبىندراۋ، تەربىيەتبوو، تەربىيەتكراۋ، تەعلیمدادراۋ، تەعلیمدراۋ، چاۋەدپىرىكراۋ، حامللاۋ، حاملاندران، حاملپىندراۋ، حاواندراۋە، حاواندراۋە، خودانكراۋ، خۆپىكراۋ، دەعەمەل ھاۋوو، دەعەمەلپىندراۋ، دەعەمەل ھىتران، دەرھاتوو، دەعەمەل ھاۋوو، دەعەمەلپىندراۋ، پاكىراۋ، پاهاتوو، پاهىندراۋ، پاهىتران، پەجەباھىندراۋ، پەجەباھىتران، پەجەمەلپىندراۋ، پەجەمەل ھاۋوو، پەعاجابپىندراۋ، پەعاجابپىتران، پەعەمەل ھىندراۋ، پەنپوھاتوو، پەنپوھىندراۋ، پەنپو ھىتران، عاملاندران، عاملپىندراۋ، فىرەكراۋ، فىرە ئەخلاق، فىرەعەدەب، ھەقۇتى،

ترىت كردن: ئىۋەتكردن، بارئاوردەي، بارئاوردەي، بارھاوردن، بارھىتران، بەخاۋەنكردن، بەخاۋەنكەردەي، بەخودانكردن، بەخودپىكردن، بەخۆكردن، بەخۆپىكردن، بەخۆپىكران، بەرھەمپىنان، بەپىرىدن، بەناۋ ھاوردن، پەناۋىناي، پەرورەراندران، پەرورەدەكران، پەرورەدە كەردەي، پەرورەشتكردن، پەرورەين، پىراگەباندران، پىكەپىنان، پىگەباندران، تەربىيەتكردن، تەعلیمدادان، تەعلیمدان، چاۋەكردن، چاۋەدپىرى، چاۋەدپىرىكردن، حاملاندران، حاواندراۋە، خودانكردن، خویارىكردن، خۆپىكردن، خۆپىكردن، دەعەمەلپىنان، دەرھىتران، دەعەمەلپىنان، پاكرتن، پاهىتران، پەجەباھىتران، پەجەمەلپىنان، پەنپوھىتران، سەر پەرشتى پىگەباندران، شەرداندران، شەردە، عاملاندران، فىرە ئەخلاق كردن، فىرەعەدەب كردن، گۆشكردن، لەكل دەر ھىتران، نكادارىكەردەي، ۋەيذارى، ۋەيكران، ھەقۇتن، ھىنانەبەرھەم، ھىنكرن،

ترىبع: چارەگ، چوارگۆشە، دوجا، كەردنەچواربەش،

ترپ: ترپ، ترپ،

ترپى: پلاسماسى، سفەرەماسى، ماسى كار تووچك، ماسىيەپانكۆلە،

ترپياز: سىرمۆكە،

- ترجمه تحت اللفظی: پاچفه کردنی وشه به وشه، وهر گنپراو، دهق به دهق،
 - ترجمه شده: پاچفه کری، په رچه فکراو، وهر گنپراو، وهر گنپراو،
 - ترجمه کردن: پاچفه کرن، په رچه فکرد، وهر گنپران، وهر گنپرانه وه،
 ترجمی: به هیوا بویون، هیوادار بویون،
 ترجمیح: به باشتر زانین، به زیاتر دانان، به هه ندر گرتن، به هیند تر گرتن،
 خستنه پیش، زیاتر گرتنی پیدان، وه پیشتر خستن، داشکاندن به لایه کدا،
 سهر تی پیدان، له پیشتر دانان، هه فیاز دان،
 - ترجمیح بلامرجح: ها کو بیژی، هه یک بیژی، هه لیزاردن
 به بی باشتر دانان، هه لیزاری به بی هه فیازی،
 ترجمیح دادن: ← ترجمیح،
 ترجمیح: دانه دواوه، په نکر دنه وه، گه پاندنه وه، گنپرانه وه، وتنی (انالیه و
 انا الیه راجعون)،
 ترجمیح بند: سهر بند،
 ترحال: بارگه بهستن، سهر فکردن، کوچکردن،
 ترحم: ۱- نازادکردن، بگردن، بواردن، بۆرین، بوواردن، بوواردن،
 بوورین، به خشان، به خشاندن، به خشای، به خشایش، به خشین، به زه بی
 پیداهاتن، جه به، جه به کردن، چاوپوشان، چاوپوشی، چاوپوشین، چا
 لی نوو قاندن، چنایه، چنایه کردن، چنایه پویشی، چنایه ویره دهی، خویش
 بوون، دل بی سووتان، دل سووتان، دلی خوه فه کرن، روحم پیداهاتن،
 روحم پیکردن، زگ پیسووتان، عافو، عافو وکردن، عه فوکردن،
 گوزه شتکردن، گوزه شت کهردهی، گهردن نازا کردن، گهردن نازایی،
 گهردهن نازاد کهردهی، لیبۆرین، لیبۆردن، لیبۆرین، لیبوشاندن،
 لیخشان، لیخوشبوون، نۆبه به خش (نه وچار نۆبه به خشت بی)،
 نوحاف، وه خشه، وه شکردن، ویردن، ویردن، ویره دهی، ویره نای، ۲-
 بزى، بهزه، بهزه یی، بهزه یی، دلناوه دانى، دلسووزى، دلنه رمى، دلوقانى،
 دللووانى، دلنه رمى، روحم، پهحم، سوو، مووسابایی، میهره وانى،
 میرفانی، میهره بانى، میهره وانى،
 ترحم آور: بهزه یی بزوین، بهزه یی هینر،
 ترحیب: ۱- به خیره اتنکردن، به خیره تان، ۲- جتی بۆ کردنه وه،
 ترحیل: راگواستن، راگوپستن، فارای، کوچدان، کوچ بی کردن، کوچ
 کهردهی، گو شکردن، ناردن،
 ترحیم: ۱ ← ترحم، ۲- داواى لیخوشبوون کردن، دوو عابؤمردوو،
 فاتیح ادادان،
 - مجلس ترحیم: دانیشتنی سهره خویشی، مهجلیسی سهره خویشی،
 ترخان: ۱ ← ترخون، ۲- سازاده ی گه وره ی تورک و مهغول که
 هیندیک سهره تیبی پیدرابوو (وهک لیبورددهی مالیاتی و نازادی له چوونی
 بۆ دیداری شا له ههر کاتیکدا)،
 ترخص: ۱- نین وهر گرتن، ۲- به هاسان گرتن، ۳- پهوابوون،
 ترخوانه: ترخینه، هه شیمی،
 ترخون: بیزه روو، بیزه روو، تونه گیواو، ترخوون، پشالو، پشالوک،
 پشالوو،
 ترخیص (کردن): ۱- نیجازه دان، نیندان، روخسه تان، پی
 پیان، سورخه سکردن، مؤلته تان، ۲- له نرخ کم کردنه وه،
 ههر زانکردن،
 - ترخیص شدن: نیجازه دران، نیندران، نینسی چوونه
 دهر په پیداکردن، ته واکردنی خزمه تیسره بازی، روخسه تان دران،
 پی پیدان، مورخه س کران، مؤلته تان،
 - ترخیص کالا: نیجازه ی چوونه دهری کالا له گومرگ،
 ترخیم: ۱- به نهرمینی گۆزانی کوتن، ۲- کلک برین،
 ترخینه: ترخینه، ته پینه، دۆینه، دۆینه،

تُرپیل: نه زده، چه کی دژه گه می، چه کی گه می قومکهر،
 تُرئب: راست و پیکوپیک بوون، کهوتنه پشت سهری یه ک، کهوتنه دواى
 یه ک،
 تُر ترو: ۱- پرخن، ریخنه، فیرن، فیرنه، گیروده به فیره و زکچوون،
 ۲- ← لاجون،
 تُرت ومرت: ۱- پخش وپلا: پرشوبلاو، په رزو بلاو، په ریشان و بلاو،
 په ریشان وشه پرهزه، تارومار، تامه تام، چرژ، شپره و په ریشان، شپره و
 شپرو، ۲ ← ترک تازی، ۳- زیرورو: نواوژی، نواوه ژوو، نواوه ژوو کراو،
 به ارو پشت، به اروه ژوو، به اروه ژوی، به رپاش، به رواژی، به رو پشت، به رو
 فازی، به رواژ، به رواژوو، به لوقازی، به له فازی، پاشه وپاش، پشتو روو،
 پشته وروو، پیچه وانه، دهر نشیف، ده فخنوین، ده مه و خوار، ده مه و قلم،
 ده مه و نخوون، په دیمان، زیرورو، زیرورو، زیرورو، زیرورو، زیرورو،
 سهرابین، سهرارونخون، سهر به ره وژپتر، سهرنخوون، سهر نکوم،
 سهرنگوون، سهرنوخوون، سهرنوخین، سهرنوخوون، سهرنوخوین،
 سهر وژپتر، سهرنخوون، سهره و چیره، سهره و ژپتر، سهره و نخوون،
 سهره و نکوم، سهره و نکوون، فازی، قلم، قلم، قلم، نخوم، نخوون،
 نخوونه وه بووگ، نقوژ، نور، مه قلم، نگم، نگمه سار، نخوون، نوکم،
 نوکمه سار، نوگوم، نوون، وارو، واژ، واژی، وهر گه پراو، وهر گنپراو،
 وهر گنیل، وهر و پشت، وهر گه پراو، وهره و دما، هرمانه، هوکار،
 ترتیب: ته ترتیب، ریز، ریزه بندی، پیکخستن، پیکوپیک کردن،
 پیکوسه ی، نهرم پیدان، ههرشتیک له شوپتی خؤدانان،
 - به ترتیب: به دواى یه کدا، پشت سهری یه ک، یه ک به دواى یه کدا،
 - ترتیب اثر دادن: به هیند گرتن، په چا وکردن، سهرنج پیدان،
 گرتنی پیدان، گوئی پیدان،
 - ترتیبات: کوئی ترتیب، رپوشوینه کان،
 - ترتیب دادن: ناماده کردن، پوختکردن، پیکه پیدان، ته کوووز کردن،
 جیبه جتی کردن، خستنه پشت سهری یه ک، ده بار کرن، ریزه بندی،
 ریز کردن، پیکخستن، پیکوپیک خستن، پیکوپیک کردن، پیکوسه ی،
 سازدان، ساز کردن، سامندان، سه قادن، سه قام دان، نهرم پیدان،
 وسه ی پ، وه شکرده ی، ههرشتیک له شوپتی خؤ دانان،
 - ترتیب کاری رادادن: جیبه جیکردن، دابینکردنی پیشه کی و
 پیدایستیه کانی جیبه جیکرانی کاریک،
 - ترتیب کسی رادادن: ← تنبیه کردن (۱)،
 - ترتیب نهادن: وه دپه پیدان، هینانه دی،
 - ترتیب و تنظیم: ته کووزی، پیکوپیک، پیک و له باری، ساز و ناماده یی،
 سه قام، نهرم و ته ترتیب،
 - ترتیب یافتن: به رپوه چوون، جیبه جیبوون، سازدان،
 ترتیزک: تووزه ک، ته رپه تیزه، ته رپه تووره، ته رپه تووله، دیژنک،
 په شادوک،
 - ترتیزک آبی: به رمی، به ریمه یی، بیزه روو، پووزله، پوویس، پیز،
 کووز، کووزله، کووزله نواوی، کووزی، کوویز، کیزکه، کیزکه، کووزله،
 - ترتیزک چمنی: دهر یله، دهر یله باخی، قه یسه کوژه،
 - ترتیزک وحشی: پسل، چه ماره،
 ترتیل: ۱- به نهرمی بانگ کردن، ۲- به دروستی خویندنه وه ی قورئان،
 ۳- ده نگخویشی، ده نگ نهرمی، ۴- له سهره خؤ خویندنه وه،
 تُر جیح: زالی، زورتری، له سهرتری،
 ترجمان: پاچفه کهر، ته رجومان. وهر گنپ،
 ترجمت: ← ترجمه،
 ترجمه: بزاره، به رجه، پاچفه، پاچفه، پاچفه، په رجه ف، چپور،
 دیلمانی، وهر گه بان، وهر گه پراو، وهر گنپران، وهر گنپراو، وهر گنپراو،
 هوره و گیلای،
 - ترجمه احوال: به سهرهات، سهر برده،

- ترکه سېد بافی: خۆس، شووسهوه، شوولی سەبەتە،

ترکیب: ۱- ئامیتن، ئامیتە کردن، ئامیتە کردن، ئاویتە کردن، بەرناقدان، پالوش، پیکه وه لکاندن، تەفلکردن، تەف لەهەفکردن، تیکچرژاندن، تیکدان، تیکدای، تیکوهردان، تیکه لاوکردن، تیکه لدان، تیکه لکاری، تیکه لکردن، تیکه لکر، تیکه لکر، تیکه لکیشکردن، دایوئە، شێواندن، شێوان، شێوانی، فەستراندن، کەرچلاندن، کەرماندن، لەهەقدان، لەهەقدوودان، لەپەكدان، لیکدان، ناڤیک لەکر، ئامیتە کەرەدی، هەچکاندن، یەكدان، ۲- ئاماینە دلی، ئامیتەبوون، ئاویتەبوون، بەناویە کداچوون، پیکهاتە، تیکسالای، تیکه لاو بوون، تیکه لبوون، تیکه لیبی، تیکه ل کران، داپشته، فەستران، لیکدان، هاتەناو، ۳- ئەنام، ئەندام (ترکیب او زیباست: ئەندامی جوانە)، بەدەن، بیچم، تەشک، جیسەم، دوخت، پیت، لەش، نۆم، ۴- سواری یەک کردن، لەسەریە ک دانان، ۵- پیک گەیشتن، تیکخستەوه، تیک کردنەوه، گەیشتنەوه یەک، گەیشتنەوه یەک، لیک قایمکران، لیک قایمکردن، ۶- تیکه لبوون، تیکه لیبی، تیکه لکردن، لیکدان، لیکدانی چەند شتیک، کردنی چەند شتان بە شتیکێ دیکە، هەقدووانین، ترکیب شدن: ئامیتەبوونی دووشت و بوونیان بە شتیکێ دیکە (ئامیتە بوونی ئۆکسیژن و ئیدروژن ئاویتەکردن)، بوونە یەک، تیکسالان، تیکه لبوون، لیکدان، یەکگرتن،

ترکیب کردن: بە لیکدانی دوو یا چەند شت شتیک سازکردن، تەفلهەف کرن، تیکسالاندن، تیکه لکردن، کردنە یەک، لیکدان، یەکگرتن،

ترکی تاز: - ترکتازی،

ترکیدیگی: تره کای، تره کیایی، تره کیایی، تلیشای، تۆقیوی، تەقیوی، تیک بردوویی، درز بردوویی، زەنگ بردوویی، قەلشای، قەلشیوی، قەلەشای،

ترکییدن: ۱ - ترک برداشتن، ۲ - زائیدن، ۳ - دپان، لەراده بەدەر خواردن، ۴ - منفجر شدن،

ترکیده: ۱ - ترک برداتە، ۲- تره کیای، تره کیای، تۆقیو، تۆقیو، ترکیه: تورکیا، تورکیه، پۆم، ولاتی ترکان،

ترگل و رگل: بەگەشە و نەشە، جوانکیله، جوان و چەلەنگ، خومخوم، شۆخ و شەنگ، شۆخ و لەبار، ناسک و نازدار،

ترلان: - شهباز،

ترم: نیوهی سالی خویندن،

ترمتای: تورومتە، سەماکەرە، مەشەرە، هەلەکەسەما، چەند مەلیکی راو کەرن لە تیرۆه بازو شەهین،

ترمز: ئیستۆپ، تۆمژ، تۆموز، ستاپ،

- ترمز بێردن: ۱- تۆمژ بێردن، تۆمژ بێردن، لەکار کەوتنی تۆمژ، ۲- بێتامکردن، دۆدووشاوی تیکه لکردن، دۆدووشاوی لیکدان، لەراده دەرکردن، - ترمزکردن: تۆمژگرتن، تۆموزگرتن، راگرتنی ماشین، - ترمزگرتن: تۆمژگرتن، تۆموزگرتن، راگرتنی ماشین،

ترماج: ۱- تەندروس، تەندروست، ساخ، ساغ، ساغ و پتەو، ساغ و سەلامەت، ساغ و سەلیم، ساق، ساق و سەلیم، سەلامەت، فەلاتکار، کەپاک، گان بوگان، گان وەش، گانی گانی، گوژی ئازا، لەسەر واز، نەبیمار، ۲- بەدەق، بەدەماخ، بەدەماغ، بەکەیف، بەکەیف و تەیار، بەکەیف و دەماخ، پشکووتوو، چراخ، خۆش دەماغ، خۆشی دەماغ، خوەش، خەرۆ، خەنی، خەرە، دلخۆش، دلشاد، دەماخ چاخ، پوون، ساخ و شادمان، ساز، ساز و دلخۆش، ساغ، سەرخوەش، شا، شاد، شادمان، شاد و دلخۆش، شادومان، شاز، کۆک، کەیف ساز، کەیف خۆش، کەیف خوەش، کەیف وەش، گەوز، نۆنگە، واش، وەش، وەشووار، هەلبشکورین،

ترموس: ساردوگەرم، سەردوگەرم، فلاکس، مەتارە،

ترموستات: ئامیتری راگری گەرمای دەزگایەک، تیرموستات،

ترموتر: تینیۆ، گەرماپۆ،

ترمیم: - تعمیر (۱)،

ترمیم کابینه: گۆرین یا لابردنی چەند وەزیریەک بەبەیی هەلۆه شاندنەوهی دەولەت،

ترمینال: تیرمینال، جیگای لێ یا وەپێخستنی کەرستەیی راگویتستنی مەرفو و کەلۆپەل، کارپۆز، گاراج،

ترمیم: - تعمیر (۱)،

ترمینۆلۆژی: زاراوەناسی،

ترن: پێزپۆ، پێزپۆ، پێزپۆ، شەمەندەفەر، شەمەنەفەر، قەتار، قەتاری پێگای ئاسن،

ترنا: شیب، دەسمالیکێ زۆرتر ئاویشمە بای دەدەن و لە قاپین (شاو وەزیر) دا بەجیگای قامچی بەکاهی دینن،

ترنابازی: قاپین، شاو وەزیر، گەمەیی شاو وەزیر کە تیبدا بە هەلاویشتنی جگ یا قودتووو شەمەجە شا یا میر دیاری دەکرێ،

میرمیرین،

ترناس: ترنگە، ترینگە، دەنگی ژینی کەوان لەهاویشتندا، فنگە،

ترناھ: پێخۆر،

ترنج: ترنج، تورنج، تورنج، کەبات،

ترنج: ۱ - ترنجیدە، ۲- چرچ، گنج، لالەسەرلا، ۳- ئیشکبوو، ئیشکەلاتوو، وشکبوو، وشکەلاتوو، وشکەرناما، ۴- تیکچرژاو، دەبالیەک پۆچوو،

ترنجان: فاتمە دارووباخ،

ترنجانی: فاتمە دارووباخ،

ترنجانیدن: ترنجان، چرچولۆچ کردن، داقچاندن، قورمساندن، گرنجکردن، گنجدارکردن، هۆرچرچانی، هەلقرچاندن، هەلقرچاندن،

ترنجبین: - ترانگبین،

ترنجیدیگی: ترنجای، چرچولۆچ، گلفج، گنجگنجی، نەژد، قرچ، هەلقرچای، هەلقرچای، هەلقرچای،

ترنجیدن: ۱- ئیشکبوون، ئیشکەلاتن، پووتانەوه، ترنجان، ترنجان، تورسین، جەفلین، چرچبوون، چرچ و لۆچ تیکەوتن، چرچەورنامای، چرچەلاتن، چرچیان، چرمقین، چرمسانەوه، چرمسین، چرووسانەوه، چرزین، چلمسین، داقچان، داقچیان، داقچین، دەقشکان،

زەردبوون، زەردبەیی، زەردەلگەران، ژاکان، ژاکیان، ژاکیان، ژوولیان، سیسیبون، سیسیبەیی، سیس و چرچبوون، سیسەلگەران، سیسیان، سیسیای، شەمزان، شەمزین، فرنجان، قرچان، قرچبوون،

قرچەلاتن، قرچیای، قرمچین، قرمقین، قورمسان، قورمسین، قەرمچین، کرچیان، کرژیبون، کرژیبەیی، کرژەلاتن، کرشیان،

کرمچین، کرمشین (کالا)، کرمشین، کورزە کردن، کورسان، کومشین، کەرمشین، کەرمەژین، کیر، کیز، کرژەلاتن، گرژین، گلفچین،

گنجاویبوون، گنج تیکەوتن، گەچران، گەچلان، گیرکردن، گیرکەرەیی، لۆچان، مرچقین، وشکەلاتن، وشکەلاتن، وشکەورنامای، ویکهاتن،

هۆرقرچیای، هەلقرچان، هەلقرچان، هەلقرچیان، هەلقرچیان، هەلقرچیان، هەلقرچیان، هەلقرچیان، هەلقرچیان،

هەلقرچان، هەلقرچیان، هەلقرچیان، ۲- پششکان، پشش شەقبوون، تووشیاری کۆل و کەسەریبون، تەمران، وەک ژێپە پێکەتاتن،

ترنجیدە: پلمە ژباگ، پەژمۆردە، پەژمۆردە، ترنجاو، تیک ترنججاو،

چرچ، چرچاو، چرچبووگ، چرچولۆچبووگ، چرچەلاتوو، چرمسی،

ژاکیان، ژار، ژاکاو، ژاکیان، ژاکیان، ژاکیان، ژوولسە، ژوولسە،

ژوولیاگ، ژەلمسە، سیس، سیبووگ، سیسەلگەراو، شەمزان، شەمزی،

شەمزیو، شەمساو، شەمسو، شەلوقی، فرنی، قرچاو، قرچۆل، قرچۆل،

قرمچی، قورمیچیای، قەرمچی، کرچ، کرژ، کرژیبووگ، کفلۆشک،

کوروز، کرژ، گەچل، گەچلاو، لەبار کەوتوو، نەژاد، هەلقرچاو، هۆرقرچیا،

هەلقرچاو، هەلقرچیاگ، هەلقرچاو، هەلقرچیاگ، هەلقرچاو،

تَرْزِيْن: خۆتاسدان، خۆجوانکردن، خۆپازاندنەوه، خەملان، پازانەوه، تَرْزِيْد: پتکردن، زياتکردن، ← افزایش، تَرْزِيْف: بەقەلب دانان، بەناپەرواژانين، تَرْزِيْين: ئارايشت، ئارايشت، بەزەك، بەزەك، تاسولوس، تەواندن، جواني، جوانكاري، خرمەداي، خوشيك كردن، خەمئل، خەملان، خەملاندن، خەمليين، خۆجوانکردن، دەق، پازانەوه، پازاندنەوه، پازاوهي، زەين، لاوولوس، لاوولوسە، نەتلاندن، نەخشاندن، تَرْزِيْينات: پازينەرەكان، پازينەرەكان، كەلوپەلی پازاندنەوه، تَرْزِيْيني: ئارايشتي، ئارايشتي، بەزەكي، بەزەكي، پەيوەنديدار بەپازاندنەوه، پازانەوهي، پازاندنەوهي، پازاوهي،

تَرْزُدن: چرۆدەر كردن، **تَرْزُهُ:** ١ ← اخگل، ٢- تووزره، تووله، چرۆ، چوزە، چوزەرە، چەقەرە، چەكەرە، خونجەي شكوّفەدار، گوپك، گوپكە، ٤- گەلای دار يا گيای تازه پواو، **تَرْزُهُ:** ددانەي كليل، **تَس:** ← سيلى، **تُس:** ١- چس: تس، سيك، فس، ٢ ← تف، **تَسَائِق:** پيشپرکتى، **تَسَارَع:** تاوگرتن، توندوه كاركەوتن، خيئابونەوه، خياري وەرگرتن، **تَسَاقُط:** خۆپيئادان، دابارين، كەوتن، هەلەران، هەلەران، **تَسَالَم:** ئاشتنبونەوه، پيكتەتەن، پيكتەوسازان،

تَسَامِح: ١ ← سهل انگاري، ٢ ← کوتاهي كردن، ٣- ئاگالتييون، پشوو دريژي، چاوپوشي، دل پارگرتنى ئاوال، سەبەرو حەوسەلە، لەسەرەخوي، لتيووردوي، لتي بەهيندنەگرتن، لتي نەگرتن، لتي وەدل نەگرتن، مدارا، مراحات، مراحات، ملاحەزە، نەرمكيشتي، نەرم نوئتي، نەرم نوئياني، ويك هەلگەردن، **تَسَامِع:** ليكبيستەن، **تَسَاوِي:** بەرابەري، بەرانەبەري، بەقەو بەكبوو، وەكەفهي، وەكەبيكي، هەمەبەري، يەكسانتي، **تَسَاوِي طَلَب:** بەرابەريخواز، وەكەفيخواز، وەكەبيخواز، يەكسانتي خواز،

تَسَاهِل: ١ ← سهل انگاري، ٢- بەهاسانتي گوتن، هاسان كوتن، ٣ ← تَسَامِح (٣)، **تَسْبَانِيْدن:** ١ ← خەفە كردن، ٢ ← گرم كردن، **تَسْبَب:** ١ ← سەبب شدن، ٢- بەداوي هۆكاردا گەپان، ريكادوۆزینەوه، ٣ ← زحمت كشيدين،

تَسْبِيْب: ١- بۆنە ساز كردن، سەبەب ساز كردن، هۆ ساز كردن، هۆكار ساز كردن، هۆبۆنە پەيدا كردن، ٢- حەوالە كردني قەرزخۆ بۆسەر قەرز دارپكي ديكه ئەو كەبیدا تەوه، ٣- وەرگرتنى هەمووي ماليا، **تَسْبِيْح:** ١- باسي پاكبي خواكردن، تەسبىحات كردن، رەوش، زيكرى خواكردن، گازه، نزا، يادي خواكردن، ٢- تَرْزَمِيْر (دانه درشت)، تَرْزَبِي، تَرْزَبِي، تەحويز، تەزبى، تەزبىچ، تەزوه، تەزويح، تەسبىح، زەرزەنگ، شاران، ٣- كوتنى سوپحانەللا، **تَسْبِيْح انداختن:** ١- تەزبىح داخستن، دەسختب گيپان، ٢ ← تَسْبِيْح (١)،

تَسْبِيْح خِوان: ئەو كەسەي بەپارەلەجياتي كەسيك نوپۆ دووعا دەكا، تەسبىحاتكەر، سوپحانەللاۆ، **تَسْبِيْح كردن:** ← تَسْبِيْح (١ و ٣)،

هەلسوو پان، هەلسوو پان، هەلسوو پان، هەلگيتر وه رگيتر كردن، هەلگيتر وه لگيتر كردن، هەلووركە، هەلەكەت، ٣- سەست شدن: پلەتسيان، تەبيرن، خاوبونەوه، خاوبەهي، خۆنەگرتن، خۆنەگري، داھيژان، داھيژاران، داھيژيان، پروينە كفت، سەستبوون، سەستبوونەوه، سەستي، شلبوون، شلبوونەوه، شلبەهي، شلوەبيهي، شلەبيهي، ھېبوون، ھەجنيين، ٤- لرزيدن: چۆقان، چۆقيان، چۆقين، پەجفين، قورف، لەرزان، لەرزاي، لەرزي، لەرزك، لەرزك، لەرزك، ھەژھان،

تَزَلْزَل داشتن: پەرياربۆنەدران، دېرۆنگبوون، دل كرمي بوون، دل لەدەلج دان، دل ئيانەبوون، دوودلبوون، دەست بۆنە چبوون، دەست لەرزين (لە كرندي كارپكدا)، لەرزۆكبوون، لي سەستبوون، نيگەرابوون،

تَزَلْزَل ناپذير: پتەو، يپەيت، خۆپاگر، قايم و پراوہ ستاوا، قورس و قايم، نەلەريو،

تَزَلْزَل يافتن: توشی بیتاقەتە سی بوون، توشی بیتاقەتە راری بوون، توشی پەرشانی بوون، توشی پەزارەبوون، توشی تاتیل بوون، توشی دەپدۆنگي بوون، توشی دلپە شپۆی بوون، توشی دلخور تي بوون، توشی دلخوری بوون، تووشی دوودلی بوون، تووشی لەرزۆکی بوون، تووشی نیگەرانی بوون، توشی هەلەبەل بوون،

تَرْزَمُل: دەپارچەرە پيچان، دەجلك وەر پيچان، **تَرْزَمِيل:** دەپارچەرە پيچان، دەجلك وەر پيچان، **تَرْزُوج:** ← تزواج،

تَرْزُود: تيشوو پەيدا كەردن، تيشوو ساز كەردن، تيشوو وەر كەرتن، **تَرْزُويح:** بوون بەهاوسەر، بەشوودان، بەميردەدان، جووتبوون، مارە پەري، مارە بەري، زەماوە نەگەردن، ژنەپشان، شوو كەردن، مارە كەردن، مارە كەردي،

تَرْزُويح كردن: ← تزويح،

تَرْزُويْر: ١- درۆژني، درۆژنيگەستەن، درۆژن ساز كەردن، درۆهەلبەستەن، دەرە كەري، پاستووشين، پاستووشين، پاسەتەري، زوانبازي، ساخەتەچيتي، ساخەتە كاري، فركەري، فرۆكەري، فرۆنەكي، فركەكي، گونە كاري، نەراستي، وپبيژي، ٢- ئاخليغ، ئارداق، ئانوون، ئاوانە، ئايونوون، ئوون، ئيفغال، پەگەر، بلامات، بنجامەت، بەزاج، بەن، بەند، پەنگ، پيچوپوچ، تەرفە، تەزويير، تەشخەلە، تەشخەلە، تەفرە، تەلە، تەلەكە، تەلەكەبازي، چاپوچوو، چاپوگوو، چاغو بەنگ، چاوبەستى، چف، چلپ، چلبان، چلبان، حيلە، حيلەگەري، حيلە وەحوالە، خاپان، خاس، خلتان، خلتان، خلتان، خلتان، خەلە تان، خەلە تان، خۆلگەردنە چا، خەرۆ، خەلە تان، خەلە تان، داوبازي، دغە، دووبارە، دوورووي، دەبە، پوو پوو، پوو پوو، پوو، پوو، پوو، ساخەتە، ساخەتەچيتي، سوپ (نيرنگ دربازي)، سووتار، سووتال، سوو، سەگانه، سەگايەتي، سەگەسەگە، سەگييتي، سەگييتي، سەگييتي، سەجربازي، شندي، شندي مەندي، عوون، فاكوفيك، فرت و فيل، فروفيل، فريب، فريب، فريب، فريب، فريب، فوون، فەدەر، فەرەج، فەن، فەند، فەندوفيل، فەنوفون، فيل، فيلبازي، فيلو تەلەكە، فيلودۆلاب، فيلوفەرەج، فيلوگري، فيلەزاني، فيلك، قمار، قوپپە، قورتويچ، قوپك، قەمس، كەتن، كەلەك، كەلەك ليدان، كەلەك كۆلەك، كەلەك، گر، گري، گز، گزە، گزي، گزيكاري، گزيوفزي، گزيوگر، گۆل، گۆلidan، گۆلليدان، گەر، گەپوگور، گەف، گيچەل، لابان، لاس، لەبان، ليپ، ليپەك، ليپ، ليپ، ليپ، مالأت، مەكر، ناراستي، وەين، هاوانتە، هۆرخرنای، هۆرخەلەتانی، ھنەو، ھۆقە، ھەپە، ھەقە، ھەلەخەلە تان، ھەنگ، ھەو، ھیلە، ياتوو،

تَرْه: ← تَرْه،

تَرْهَد: بوونە زاھيد، بەتەقوايي، پاريزكاري، پاريزگاري، پاكداوي، پاكداوين، بوون، پاكداوين، تەركە دنيا بوون، خۆپاريزي، دامپناكي، داوتنپاكي، دژكامي، دينداری، لەخراپە دووركەوتنەوه، لەخواترسي،

تَرْهيد: بەدزاھيد دانان، كەردنە زاھيد،

تسبیح گفتن: - تسبیح (۳ و ۱)

تست: نوزمون، نیتیحان، نیتیحام، بهارورد، تاقی، تاقیکاری، تاقیکردنهوه، تاقیکهردهی، تاقیمانسه، تاقیوه کهردهی، جه پهباندن، دوویک، دهوقاندن، ساوکه، سهنگان، هتیج،
تست: برژاو، برژیایگ، برشته (نان تست)،
تستیر: برژین، برژینه، برژینهر،
تست شدن: برژان، برژیان، برشته بوون (نان خوب تست نشده)،
تستیر: پاریز کردن، داپوشاندن، پروداپوشین، شاردنهوه،
تسجیع: ناخوتهی هاوکیش وهاوئاهاهنگوتن، سهوآدار،
تسجیل: بهحتمی کردن، پشتراستکردنهوه، پهسندکردن، پهیمان بهستن، تۆمار کردن، چهسپاندن، قایمبوپه وکردن، قهواله مؤرکردن، مسۆگهرکردن،
تسحّب: ۱ - گستاخی کردن، ۲ - دامن کشیدن، ۳ - ناز کردن،
تسخر: ۱ - ریشخند، ۲ - ریشخند کردن،
تسخر: ۱ - بهی هه قهدهست کار کردن، ۲ - رام بوون، که ویبوون،
تسخرزدن: ۱ - ریشخند، ۲ - ریشخند کردن،
تسخر کردن: ۱ - ریشخند، ۲ - ریشخند کردن،
تسخیر: ۱ - بهسوخره گرتن، بهسوخره گرتن، بهسوخره گرتن، بیگار پیکردن، ۲ - تاکاموهر گرتن، بهدهست هینان، بهرگیرخستن، بهرهم ئاوردهی، بهرهمهینان، بهرگیرخستن، بهرگیرهوتن، پهیاکردن، پهیدا کردن، پهیدا کهردهی، حاسلکردن، دهستگیر کردن، کۆکردنهوه، کۆوه کهردهی، گروهوش، گیرناوردی، گیرکتهوتی، گیر هاوردن، گیرپایش، گیرپهیش، وهدهستهینان، وهدهس هینان، وهگیرهاتن، وهگیرهینان، هینانه گیر، ۳ - تسخیر کردن، ۴ - مطیع کردن، بهرزهمکردن، خستنه ژیر فرمان، دهسازؤکردن، دهسناؤکردن، دهسته مسؤکردن، رامکردن، بهربارکردن، بهردهستهکردن، بهردهسته کردن، بهر فرمانکردن، بهسهردا زالبون، بیدهنگ کردن، خستنه ژیر فرمان، خواردهستهکردن، خواردهسکردن، ژیر دهسکردن، ژیردهسته کردن، ژیردهسه کردن، سهرپئی خوارکردن، سهرپئی شوپکردن، ملکهچکردن،
- وکیل تسخیری: پاریزهری دیاریکراوله لایه ن دادگاهو بۆ کهستیک،
تسخیر کردن: بن چؤکدان، بهرچؤکدان، داگیر کردن، داگیر کهردهی، دهست بهسهرداگرتن، گرتنی شویتیک به شیوهی نیزامی،
تسخیر نا پذیر: داگیر نه کراوه، دهست بهسهردانه گیراوه، ده گیران نه هاتوو، له گیران نه هاتوو، له داگیر کردن نه هاتوو، نه شیواویداگیر کردن،
تسخین: ۱ - دهرمانی گهرم خواردن، ۲ - زیادکردنی گهرمی، گهرما بردنهسهر، گهرمکردن،
تسدّد: بهستران، داخران، قایمکران، گیران،
تسدید: بهستن، داخستن، گرتن، قایمکردن، بهرپیگی راستا ریتویتی کردن، سیره گرتن، راداشتن،
تسدیس: شهشگۆشه کردن، کردنه شهشبهش،
تسری: - سرایت،
تسریح: ۱ - آزاد کردن، ۲ - روانه کردن، ۳ - طلاق دادن، ۴ - شوپکردنهوه و شانه کردنی مووه،
تسریع: ۱ - نازا، بریث، بهل زکاری، بهخبهخ، بهل، پلت، پهل (کجا بالاین عجله: بهر هوکوی پهلبووی؟)، پهله، پهله، پهله بچوپوکتی، پهله بچوپوکتی، پهله پرتکتی، پهله پرووکتی، پهله پرووزه، پهله پرووژی، پهله پرووسکه، پهله پرووسکتی، پهله پهله وهله ههل، پهله قازه، پهله وداوان، پهله ولهز، پۆ، تالووک، تاو (به تاو هات)، توند، تهلووک، تهوژم، تهوشم، جهخت، سهلوهلا، سهولوهلا، خووش، خووشخوش (عجله کن: خووش برپۆ، خووشخوش برپۆ)، خیرا، خیراخیرا، خیراکاری، دهستوبرد، دهسواکرد، زوو، ساتی، سهرپئی، شاکه شاک، عجهله، فرهف، کولووکی، گورج گورج، گوژم، گوژمه، گوژولهز، لهز، لهزوبهز، ههشتاو، ههله وپهله، ههله ههل، ههله ههل،

ههله ههل وپهله پهله، ۲ - بهله سه بوون، بهله پهله بوون، پهلبوون، پهله پهله، پهله کردن، پهله کهردهی، پهله لیکردن، پیهله لیرین، تالووک کردن، جهخت کردن، خیرا کردن، دهست و برد کردن، دهسه واکردن، شاکه شاک، عجهله کردن، کهوتنه سه ولوهلا، له پین، له زاندن، له زکردن، له زلیکردن، له زیان، له زین، وه پهله کهوتن، هنجراندن، ههله وپهله، ههله پهله،

تسطیح: پانکردن، پانه وکهردهی، تهخت کردن، خشتکردن، پیک کردن، سافکردن، لیک کردن، میز انکه ردهی، هامار کردن، هومار کردن، هومار کردن، په کسانکردن،

تسطیح کردن: - تسطیح،

تسطیر: ۱ - تألیف، ۲ - خهت کیشی کردن، دپربه نندی کردن، دپربکشان،

تسعیر: گۆرینه وهی پوول، نر خاندن، نهرخ ئه رهنیای، نر خ بو دانا، نر خدانا، نر خ له سهر دانا،

تسعیر کردن: - تسعیر،

تسفسط: بهلگهی بیتاوه رۆک هینانه وه، ده لیلی بیجی هینانه وه،

تسفسط: ۱ - به کهر زانین، ۲ - حاشاله راستی کردن،

تسقیه: ئاودان، تیرا وکردن،

تسکین: ۱ - ئارام، ئارامی، ئاسایش، ئاسوودهی، ئوخن، ئوچه، ئوقره، ئهولهی، بهن، تا، تۆتکه، تهباپی، تهبت، تهو، دابینی، داسه کناوی، داسه کنیوی، داکاساوی، دامرکاو، دنجی، ریکی، ریکیتی، ریکهتی، ستار، سهرهفت، سهرهت، سوکنا، سوکناپی، سببوری، قه نشین، کپی، کری، کری، ورینگ، ورینگه، وهخژن، نهرمی، وهرقه، وهرم، وهقره، هه دا، هه دادان، هه دار، هه داری، هه دان، هه راس، هه قیان، هه ندر، هیدان، هیسایی، هیوربوونه وه، هیمناپهتی، هیمناپی، هیمنهتی، هیمنی، هیمنهتی، هیواشی، هیوژی، هیوئی، هیوهه، ۲ - ئارامکردن، ئارامکردنهوه، ئارام پیدان، ئارامیدان، ئاسووده کردن، ئه وه سیای، ئیسراحت پیدان، بیخهم کردن، بین پیدان، تهبتاندن، تهسکیندان، جه جماندن، جهساندنهوه، جهسان، خاوردنهوه، خاوه کردهی، دابین کردن، داسه کاندن، داکاسان، داگرتن، دامرکاندن، دامرکان، دل ئاسووده کردن، دلخوشی دانهوه، دلدانهوه، دلوه دای، ژووژاندن، سهرواندن، سهروتکردن، سهروانی، سوکناپی پیدان، سوکناپیدان، سهبوری پیدان، سببوری پیدان، قهسهاندن، نهتراندن، له تاندن، هاله وکردن، هۆلکاندن، هه دا پیدان، هه دراندن، هه داناندن، هیدیکرن، هیدیکردنهوه، هیدیکه وکردن، هینانه وه سه رخۆ، هیوراندن، هیورکردنهوه، هیمنکردنهوه، ۳ - تسلی، ۴ - تسلی دادن، ۵ - تسکین یافتن،

تسکین بخش: سوکناهر، سوکنا هینهر، هیدیکه رهوه،

تسکین خاطر: ئارامبوونه وه، دل ئاسووده بوونه وه، سهبوری هاتن، سببوری هاتن، سوکناپیهاتن، هاتنه وه سه رخۆ، هه داری،

تسکین دادن: - تسکین (۲)،

تسکین دهنده: سوکناهر، سوکنا هینهر، هیدیکه رهوه،

تسکین یافتن: ئارامبوون، ئارامبوونه وه، ئارامگرتن، ئارخه یانبوون، ئارخه یانی، ئاسووده بوون، ئوقره گرتن، ئاماینه سه رووی، ئوقره گرتنهوه، ئه رخه یانی، ئه ره سه کنای، ئه ره کاسولنای، ئه ره کفتهی، ئه ره کهوتی، ئه وه بوون، ئه وه سیای، بروایی هه بوون، بیخهمبوون، پالدانه وه، پال لیدانه وه، پشتدانه وه، پشتراستبوون، پشتقایمبوون، پشت لئ دانه وه، پشت لئ کردنه وه، پشتو دان، پشتو دانه وه، پشتو هاتنه وه سه رخۆ، پشتو هاتنه وه سه رهخۆ، پشتویهک هاتنه وه بهر، پشیدان، په رمیان، تکدان، تۆتکه خواردن، تۆتکه کردن، تۆتکه کردنهوه، تۆتکه گرتن، تۆتکه گرتن، تۆتکه گرتنهوه، تۆتکه خواردن، تۆتکه خواردن، تۆتکه گرتن، تهبتین، تهوتین، تهواسان، حوانه وه، جه جمان، جه جمین، جهسانه وه، جهوین، خاترجم بوون، دارمان، داسکین، داسرفقتن، داسرهوتن، داسرهوین، داسه کان، داسه کنان، داسه کنین،

تسبیه (کردن): دروباندن، شباندن، شپاندن، شوبهاندن، وچواندن، وهکتهوزانین،
 تشت: تهست، تهشت، دۆل، دۆله، رهمه، سوینه،
 - تشت چوبین: تهشی، تهشتی دارین، شکهفک،
 - تشتخوان: ۱- سفره‌ی خوراک، ۲- مجوحه‌ی نان له‌سەر خواردن،
 - تشتخانه: ۱- اطاق خواب، ۲- بستر، ۳- مستراح،
 - تشتدار: - آفتابه‌دار،
 - تشت سفالین: شکهف، ئینجان، بهردۆله، تۆله‌که، تهشتی
 سوآله‌تی، تهشتی گلینه، سوینه، هجنان،
 - تشتک: ۱- هه‌ستونگه، ته‌شتۆکه، ته‌شتولکه، ته‌شته‌کله،
 ته‌شتی گچکه، ته‌شتیکه، ۲- ته‌شته‌ک، سه‌ره‌بوتری،
 - تشت کسی‌از یام‌افتادن: ئابرووچوون، هه‌تک‌کران، بئرخبوون،
 په‌رده‌دان، په‌رده‌ی ناموس‌دان، چه‌یا چوون، پوروپه‌شبوون،
 پروسایبوون، په‌زیلکران، په‌زنه‌مان، په‌سوابوون، زه‌نگ‌زپان،
 زه‌نگ‌زپای، سووکیوون، سه‌خه‌رچوون، شه‌ره‌فشان، قالی‌که‌سیک
 ده‌رچوون، قای‌که‌سیک دا‌که‌وتن، کلاوی‌که‌سیک دا‌که‌وتن،
 ناموس‌فشان، ناوزان، ناوزپان، هه‌تک‌کران،
 - تشت و خایه: زه‌وی و ئاسمان،
 - علم‌تشت و خایه: زانستی‌هه‌ستیره‌ناسی،
 تشتت: ۱- بلاوی، به‌لافی، په‌رزی، په‌رزی، په‌رزی، په‌رزی،
 په‌ره‌ته‌وازی، په‌رش‌وبلاوی، تارومار‌کراوی، چرقری، شه‌بلین،
 شه‌زه‌بوون، شه‌په‌رزی، و لای، ۲- هه‌ته‌نیه‌ی، بلابوون، بلابوونه‌وه،
 بلاوه، بلاوه‌کردن، بلاوه‌لیکران، به‌لافبوون، په‌زان، په‌رزی‌بوون،
 په‌زان، پشان، په‌رتیوون، په‌رتیبه‌ستن، په‌رتیبه‌تیکه‌وتن، په‌رزی‌کردن،
 په‌رش‌وبلاوی بوون، په‌شکیان، په‌لدان، په‌له‌هاویژتن، په‌له‌هاویشتن،
 ته‌نینه‌وه، دا‌په‌زاندن، دا‌په‌زاندن، دا‌پلان، درکان، درکای، شنایی،
 فه‌بزان، فه‌بزیان، فه‌بزیان، فه‌بزیان، فه‌بزیان، لیک‌دا‌په‌زان،
 لیک‌دوو‌رکه‌وتنه‌وه، لیکه‌لا‌وتیران، مجیای، وه‌شان، وه‌شیان، ۳-
 په‌ریشانی،
 تشتیت: بلاو‌کردنه‌وه، به‌لافکران، په‌رتکران، په‌رزی‌کردن،
 په‌ره‌ته‌وازه‌کردن، په‌رش‌و بلاو‌کردن، تارومار‌کردن، چرقراندن،
 شه‌پلاندن،
 تشجیع: - پراختن (٤)،
 تشحیذ: ۱- تیزکردن، تیزکردنه‌وه، ۲- پرون کردنه‌وه (زه‌ین و...)،
 تشخص: بر، برشت، بزاره‌بوون، به‌رچا‌گری، پیاوماقوولی، په‌رزی،
 سه‌ریشکی، گرنگی‌که‌سایه‌تی، گه‌وره‌بوون، گه‌وره‌یی، مه‌زنا‌یه‌تی،
 مه‌زنی،
 تشخص فروختن: خۆبه‌پیاوماقوول نیشان دان، خۆنواندن،
 فیزکردن، گه‌وره‌یی‌نواندن، مل‌گرتن،
 تشخص داشتن: پیاوماقوولی‌بوون، گه‌وره‌بوون، مه‌زن بوون،
 تشخص نشان دادن: - تشخص فروختن،
 تشخیص: ۱- هه‌وه‌شناسای، جیا‌کردنه‌وه‌ی شتی‌ک له‌شتی‌ک،
 دیار‌یکردن، دیار‌یکه‌رده‌ی، لیک‌جیا‌کردنه‌وه، لیک‌کردنه‌وه (خوب‌ویدرا
 ازهم‌تشخیص‌نمیدهد: چاکه‌و خرابه‌ی لیک‌ناکاته‌وه)، لیکه‌لا‌واردن،
 ناسینه‌وه، ۲- ناسینه‌وه‌نه‌خۆوشی،
 تشخیص دادن: - تشخیص،
 تشدد: تن‌بیه‌ی، توندبوون، توندی، تونی، سه‌ختبوون، سه‌ختی،
 تشدید: ۱- هه‌ره‌مه‌رزنا‌ی، پی‌دا‌گرتن، دامه‌زراندن، قایم‌کردن،
 قایم‌کردنه‌ی، ۲- شه‌دده، گیره، نیشانه‌ی دوو‌پاتبوونه‌وه‌له‌سه‌ر
 پیتی‌ک (٤)، ۳- تن‌گرتی، توندگرتن، سه‌ختگرتن، سه‌ختگیری، ۴-
 په‌ره‌ستی، په‌ره‌گری، ته‌شه‌نه‌گری، ۵- به‌هیز‌تربوونی‌په‌وتیک،

تسمیه: ۱- نامگذاری، ۲- نامیدن،
 تسمیه‌کردن: - نامگذاری،
 تسنن: باوه‌په‌بوون به‌خوله‌فای‌پاشیدین، سوننی‌بوون،
 - اهل تسنن: سوننه، سوننی، سوننی‌مه‌زه‌ب،
 تسنیم: خه‌ریشه‌کردن،
 تسویت: - تسویه،
 تسوید: په‌شکردن، په‌شکردنه‌وه، په‌شنووسی، نووسین،
 تسويف: - تاخیر کردن،
 تسویل: پازاندنه‌وه‌بۆ‌فریودان، گوم‌اکردن،
 تسویه: - تسویه کردن،
 تسویه کردن: به‌راه‌کردن، به‌قه‌دی‌ک‌لیکران، به‌قه‌وی‌ک‌لیکران،
 ته‌ختکردن، راست‌کردنه‌وه، راسته‌وکردن، راسته‌وکه‌رده‌ی،
 پاسه‌وکه‌رده‌ی، پیک‌کردن، وه‌کیه‌ک‌لیکران، یه‌کسانکردن،
 یه‌کالا‌کردنه‌وه، یه‌کالا‌کردنه‌وه،
 تسویه‌حساب: پاکانه‌حساب، تۆله‌هه‌ستاندنه‌وه، ته‌می‌کردن،
 حیسابی خۆ ده‌گه‌ل پاک‌کردنه‌وه، حیسابی خۆ ده‌گه‌ل یه‌کالا‌کردنه‌وه،
 یه‌کالا‌کردنه‌وه‌ی حساب،
 تسهیل: ۱- ئاسانکاری، کاره‌سانی، ۲- تسهیل کردن،
 تسهیلات: ئاسانکاری‌یه‌کان، کاره‌سانی‌یه‌کان، کاره‌سانی‌یه‌کان،
 تسهیل کردن: ئاسانکردن، ئاسانکردنه‌وه، سانا‌کردن، کاره‌سان
 کردن، گه‌یاندنه‌سانایی، وه‌ستینه‌یی‌خستن، هاسانکردنه‌وه، هه‌ساندن،
 تسهیم: ۱- به‌شبه‌شکردن، پا‌پا‌زکردن، ۲- به‌ش‌دان، ۳- نه‌خش
 دارو خه‌تخه‌تکردنی‌پارچه،
 تسهیم‌به‌نسبت: به‌شکردن به‌پیی‌په‌هه، دابه‌شینی‌په‌هه،
 تسییر: رادان، په‌وانه‌کردن، وه‌په‌ختن،
 تش: ۱- آتش، ۲- تشنه، ۳- تیشه،
 تشابه: پیکردن، پیک‌کردن، جه‌یو‌بی‌یه‌ی، چافی، چون‌یه‌کی، درووب،
 درووف، شباندن، قام، له‌یه‌کیوون، له‌یه‌کچوون، لیچوون، لیچویی،
 لیکبوون، لیکتکردن، لیکردن (تو‌بیرادرم‌میمانی: تۆله‌براکه‌مه‌که‌ی)،
 لیک‌کردن، مانایش، مه‌ندش، میناکی، میناهی، مینین، ناقداش،
 نافله‌ف، نۆلای، وه‌که‌فی، وه‌کیاتی، وه‌کیه‌کی، وه‌یه‌کچوون، وچوون،
 ویکچوون، ویناهی، هاوتایی، هاوشیوه‌یی، هاووتنه‌یی، یه‌وچوون،
 تشاجر: - تنازع،
 تشارک: - مشارکت،
 تشاعر: خۆبه‌شاعیر‌نیشانان، خۆبه‌هه‌له‌ستوان‌نواندن،
 تشاغل: خۆسه‌ره‌رمکردن، خۆبه‌کار‌یکه‌وه‌خافلاندن،
 تشاور: - مشاوره،
 تشاهد: هه‌فدوو‌دیتن، یه‌کت‌دیتن،
 تشبث: ۱- چنگاو‌پۆی، چه‌نگ هاو‌پۆی، ۲- دامین‌گیری، داوینگی‌ری،
 ده‌سته‌داوینگی، ۳- تشبث کردن،
 تشبث کردن: ۱- به‌کاره‌ینان‌بۆمه‌به‌سه‌ت، چنگاو‌پۆ دۆزینه‌وه،
 چنگ‌لیگی‌کردن، چنگه‌ک‌پیکردن و گرتنی‌شتک، چه‌نگ هاو‌پۆی،
 خۆپه‌هه‌لا‌وه‌سین، پوول‌پنان، پوو‌وه‌نه‌نیای، کردنه‌به‌هانه، کردنه‌بیا‌نو،
 کردنه‌هه، که‌سی‌یا‌شتیک‌کردنه‌وه‌سه‌یله، ۲- دامین‌گرتن، داوینگی‌رتن،
 ده‌سته‌داوینگی‌بوون،
 تشبه: ۱- خۆوه‌ک‌پیک‌دیکه‌لیکران، ۲- مشابهت،
 تشبه‌جستن: خۆوه‌ک‌پیک‌دیکه‌لیکران، خۆوچواندن،
 تشبیب: که‌وتنه‌وه‌بیری‌جیتی، یادی‌گه‌ججیتی‌کردنه‌وه،

توند تر بوونی په وتیک، زور تر بوونه وه، سهخت تر بوونی په وتیک،
 فره تهریبه،
 تشدید دادن: دوو پاتکر د نه وهی پیت له وشه دا، شه دده له سه ر پیت
 دانا،
 تشر: پلار، پلاره قسه، په لار، تانوت، تانه، توانج، تۆپ، ته شه ر،
 ته شه ره، ته وس، ته وس و پلار، خوړ، قسه ی به تیکول، لاتاو،
 تشرزدن: پلار تیکرتن، پووین، تانه لیدان، ته شه ر لیدان، ته وسان،
 تیز کردن، قهر فین،
 تشرُف: ١- به خته وه ری، سه ر فیرازی، گه وه ری، ٢-
 تشر ف پیدا کردن،
 تشرُف پیدا کردن: به خته وه ری بوون، چوونه خزمهت، سه ر فیرازی بوون،
 شانازی وه ده سته پتان، شه ره ف پی بران، شه ره فمه ند بوون، گه وه ری بوون
 (گه وه رت کردم)،
 تشرُف یافتن: ← تشرُف پیدا کردن،
 تشریح: ١- له ش کاوی، ٢- تشریح کردن،
 تشریح کردن: ١- برینی له شی مردو و بۆ لیکو لینه وه، له ش کاوی کردن،
 له ش کاوین، ٢- توضیح دادن، ٣- شرحه شرحه کردن،
 تشریحی: شُرُفه کارانه، شیکارانه، شیکراوه یی،
 تشرید: ← راندن،
 تشریح: ده ستور دانا، دین داهیتان، شه رح دانا، شه رح دانا،
 تشریف: ١- به رز و بلیند کردن، پز لیتان، شه ره ف پیدان، گه وه رت کردن،
 مه ز بکرن، ٢- خه لا تکردن، ٣- به شیوه یه کی باش وسه ر به رزانه میوانداری
 کردن، ٤- بزرگداشت، ٥- به خته وه ری، سه ر فیرازی،
 - تشریف آوردن: نامه ی، ته شریف هیتان، هاتن،
 - تشریفات: ١- میوانداری کردنی ئابرو و مه ندانه، ٢- ته شریفات،
 پز و په سسی ئابرو و مه ندانه ی خزمه تی میوان، ٣- دابوده ستور،
 په سم ویاسا، پز و شوین،
 - تشریقاتی: ته هلی ته شریفات، به داب وده ستور، پتبه ند به ته شریفات،
 - تشریف بردن: ته شریف بردن، پز و شتی پیا و ما قوول،
 - تشریف حضور ارزانی داشتن: ته شریف هیتان، هاتن (به پز و وه)،
 - تشریف فرما شدن: ته شریف هیتان، هاتنی که سی به پز و ز،
 تشریق: ١- جا و نیوون، ٢- رو وده پز و ه لات کردن، ٣- رو وناک
 کردن، ٤- گوشت له به ر تا و ئی تیشک کر د نه وه،
 تشریک: ١- به شدار کردن، شه ریک کردن، کر د نه شه ریک، ها و به شی
 کردن، ٢- به ستنی قه پتانی که وش، توند کردنی به ندی که وش،
 - تشریک مساعی: ئاریکاری، به شداری، هاریکاری، ها و کاری کردن،
 یارمه تی دانی یه کتر له کاریکدا،
 تشرین: تشرین، هه ردو و مانگی ١٠ و ١١ ی زایینی،
 تشرین اول: تشرینی به که م، مانگی ١٠ ی زایینی،
 تشرین ثانی: تشرینی دو وه م، مانگی ١١ ی زایینی،
 تشعُب: به شبیه شکردن، پاژ پاژ کردن، کلک کردن،
 تشعشع: ← تلالو،
 تشعشعات: کوی (تشعشع) ← تلالو،
 تشعیر: پازاندنه وه ی به را و تیزی کتیب یان نو و سرا وه به وینه ی
 گیا و گیانه وه ر،
 تشفُع: ← شفاعت،
 تشفی (یافتن): ← شفایافتن،

تَشک: بنره خ، دوشه ک، دوشه که، دوشه گ، شلته، کالیوش،
 کالیوش، متیل، مرتک، مرتیل، میتل، نالی، نالیک، ناهلیک،
 نوهلیک،
 تشکچه: مه ندر، دوشه کچه، دوشه کلّه، دوشه کۆله، دوشه گچه،
 پوینشته ک، میندر، نالیچه، نمدر،
 تشگر: نه مه گناسی، به چاکه زانین، ته شه کور، سپاس، سوپاس،
 سوپاس بژیری، شوکرانه بژیری، شوکرازی، شوکر خوازی، منه، منهت،
 تشگر آمیز: به نه مه گناسی، به سپاسه وه، به سوپاسه وه، شوکرانه بژیرانه،
 شوکر خازانه، شوکر خوازان،
 تشگر کردن: نه مه گناسی کردن، پنه زانای، پیزانین، ته شه کور کردن،
 سپاس بژیری کردن، سپاسکاری کردن، سپاسکردن، سوپاسکردن،
 تشگر نامه: ته شه کور نامه، سپاسنامه، سوپاسنامه،
 تشگک: که و تنه گومانه وه، گومان پیدا کردن، وه شک که و تن،
 تشگل: ١- پیکهاته بوون، شکلگرتن، شیوه په یدا کردن،
 وینه به ختوه گرتن، ٢- پو و جوان بوون، ٣- سازمان،
 تشگلات: پیکخواه کان، سازمانه کان، کوی (تشگل) ← تشگل،
 تشگی: شکایه تکردن، گازنده کردن، گله یی کردن، گلی کردن، نالین،
 تشکیک: خسته نه گومانه وه، دز دؤنگی، دو و دل کردن، دو و دلی،
 پارایی، گومان، گومان بپیکهاتن، وه شک خستن،
 تشکیل: ١- تشکیل دادن، ٢- تشکیل شدن،
 تشکیلات: ئیداره، داموده زگا، دامه زراوه، پیکخواه، پیکخواه،
 سازمان،
 تشکیلاتی: ئیداری، دامه زراوه یی، پیکخواوی، پیکخواوه یی،
 سازمانی،
 تشکیل دادن: ١- شه ره مه رزنا ی، شه ره مه رز نه ی، به رپا کردن،
 پیکهتینان، پیکهتینان، پیکه وه نان، پیکهتینان، چیکرن، دامه زراندن،
 دروستکردن، دروستکرده ی، پیکهستن، پیکهستن، ساز کردن،
 شکل پیدان، وینه پیدان،
 تشکیل شدن: شه ره مه رزنا ی، شه ره مه رز نه ی، به دیهاتن، به رپا بوون،
 پیکهاتن، دامه زران، دروسبوون، دروسبیه ی، دروسبوون، پیکخان،
 پیک خران، پیکه و تن، سازبوون، سازیه ی، سازران، شکل گرتن،
 مه رزیا به وه، وه شبیه ی،
 تشکیل کردن: ← تشکیل دادن،
 تشکیل یافتن: ← تشکیل شدن،
 تشلیخ: به رمال،
 تشمر: ناماده بوون، قوُل هه لمالین، قوُل لیهه لمالین،
 تشمیر: ناماده بوون، قوُل هه لمالین، قوُل لیهه لمالین،
 تشمیس: له به ر تا وه لُخستن، وه به ر تا و ئی دان،
 تشمیم: بون پیوه کردن، بونکردن،
 تشنج: ١- ترنجان، تیکترینجان، تیکچوون، تیکشیه ی، پیکهاتن
 (وه ک ز ئی به پیکهات)، گرژبوون، گرژبیه ی، گه شکه، گه شه نگ، ٢-
 لرزیدن: چوقان، چوقیان، چوقین، په جفین، قورف، له ران، له رانه وه،
 له رزان، له رزانه وه، له رزای، له ریای، له رزک، له رزین، هه ژان، هه ژان، ٣
 ← آسفتگی،
 - تشنج آفرین: ئازا و له خو شکه ر، ئازا وه گپز، بشپونه، خم شپوین،
 شیوانشیوکار، شیوه ژنه، که تنگتپز، گرژئی خو لقتین، گرژئی هیتن،
 گپزه شپوین،
 - تشنجات: کوی (تشنج) ← تشنج،
 - تشنج زان: ← (تشنج آفرین) تشنج،

تصاحب: بوونه خاوهن، به دهسته پنهان، به ساحیب کردن، خستنه بهر دهستی خو، خودی کردن، داگیر کردن، داگیر کرده، داو پر کردن، دست به سه رداگرتن، زه وت کردن، سیجبه تی کردن، گیتیره،

- تصاحب دختر یازنی: نیلاقه کردن، چوونه زگ، ده گهل نوستن، سه رجیبی کردن، گان، لاقه کردن،

تصادف: ۱- پیشهات، پیشهاته، پیشهاتی به ده گمن، به سوتفه، ده گمه، ده گمن، ریگهوت، نایاب، هورکهوت، هه لکه فت، هه لکه فتگ، هه لکهوت، ۲- به هه لکهوت ویک کهوتن، پیکدادان، پووبه پووبوونه و لیکدان، ویک کهوتن،

تصادفا: ← تصادفی (۱)،

تصادفات: کوی (تصادف) ← تصادف،

تصادف غیر مترقبه: پیکدادانی چاوه پروان نه کراو، زرم، لیکدانی کوتوپر، لیکهوتی له ناکاو، ویک کهوتنی له ناکاو،

تصادف کردن: ۱- به هه لکهوت توشی به کبوون، به هه لکهوت هاتنه پیش، تیکه له نگوون، خو لیکدان به هه لکهوت، ویک کهوتن، به کتر دیتن به هه لکهوت، ۲- به سه ثانی، به سه رویه رده، پاکهفتن، پیشکهوتن، پیشهات، پیشهاتن، پیکهات، پرودان، پروداو، پرودای، پرووه دای، قچان، قومان، قومیان، قومیای، قومی، قه لمان، قهومان، مرسه لاه، مهسه له، هه لکهوت، هه لکهوتن،

تصادفی: ۱- به خسته کی، به ریگهوت، به سوتفه، به هورکهوت، به هه لکهوت، به هه لکهوت، خو به ختی، سوتفه، له خووه، ویشهوه، هه روا، هه لکهوتی، ۲- زیان دیتوو له ویک کهوتن، لیدراو، ویکهوتوو،

تصادق: ۱- دوستی، ۲- صداقت،

تصادم: پیکدادان، تیک کوتران، تیک هه له نگوون، زوره توندی ویک کهوتن، زوره توندی خو لیکدان، زیان به یه کتر گه یانندن به خو لیکدان، لیکدان،

تصاریف: کوی (تصرف) ← تصرف،

تصاعد: بلندن بوونهوه، بلیند بوونهوه، به رزه بوونهوه، به رزه بوون، به رزه و زور چوون، چوونه سه ر، سه رکهوتن، ههستان، هه لچهوون، هه لئانهوه، هه لکشان، هه لگه پان،

تصاعدی: به رزه پوو، به رزه و زور،

تصاعر: خو به کهم دانان، خو به کهم گرتن،

تصافح: ته و قه کردن، دهست دههستی نان، دهست لیدانهوه، یاللا لیدانهوه،

تصالح: ناشتیکردن، پیکهاتن، پیکهاتنهوه، پیکهوه سازان، پیکهوتن، سازان، سازشکردن، سازبان، سازبای، سازبن، سولجکردن، لهه فئانین، ویکه لکردن، هه لکردن،

تصانیف: کوی (تصنیف) ← تصنیف،

تصاویر: شکه کان، عه کسه کان، نیگاره کان، وینه کان،

تصاویر خانه: نیگارخانه، وینه خانه،

تصبر: به شینه بی بچوون یا کردن، سه بر گرتن، له سه ره خو بوون،

تصحف: هه له کردن له خو پندنهوه دا،

تصحیح: ۱- چاکساز، هه له بزیری، هه له چنی، هه له گری، هه له گیری، ۲- تصحیح کردن،

تصحیح کردن: چاکردن، چاکردنهوه، چاک کردن، چاک کردنهوه، خاسه وکردن، خاسه و کرده، پاست فه کربن، پاست کردنهوه، هه له راست کردنهوه، هه له گرتن،

تصحیف: ۱- بهرگ تیگرتن، شیرازه کردن، ۲- گوپینی وشه به لی کهم یا زیاد کردنهوهی نوخته کانی، هه له کردن له نووسین دا،

تصحیف خوانی: به هه له خو پندنهوهی وشه به شیهه به ک که شیهه و واتاکهی بگوپتی،

تصدار: له لای سه روو دانیشتن، وه لای سه روه کهوتن،

تصدق: ۱- به لاهگردان، به لاکپ، به لاه گپ، پیش مهرگه، تهسه دوق، دهسه رگه، سندووق (تصدق سرت: سندووقی سرت)، سندوق، سهدهقه، سهدهقه دان، سهدهقهی سه ر، سه رگوری، سه رگهرد، فدایی، فیدایی، قوچی قوربان، قوربان، قوربانی، قوروان، قه زاکپهوه، قه زاوه گپ، گوری، گوهری، وهی وه گه پین، هژمه، ۲- خیر کردن، سهدهقه دان،

- از تصدق سرکسی: له سایه ی سه ری که سپیکهوه،

تصدق دادن: ← تصدق کردن،

تصدق شدن: بوون به ساقه، بوون به لاهگردان، بوون به لاکپ، بوون به پیشمه رگه، بوون تهسه ددوق، بوون سه ددوقی سه ر، بوون سه رگوری، بوون سهدهقه وه لاکپ، بوون سهدهقه ی سه ر، بوون سه رگوری، بووه پیشمه رگه، بوون فدایی، بوون فیدایی، بوون قوچی قوربان، بوون قه زاکپهوه، بوون قه زاوه گپ، بوون گوری، بوون گوهری، بوون وهیوه گه پین، بوون هژمه، به ساقه بوون، به سهدهقه بوون، به سه رگهرد بوون، به تهسه ددوق بوون، به سندووقی سه ر بوون، به فیدابوون، به ساقه بوون، به قوربان بوون، به قوربان بوون، دهسه مردن، دهدهوری سه رگه پان، دهسه رگه پان، له به ردهم مردن،

تصدق کردن: به قوربان کردن، دهسه مرانندن، دهدهوری سه رگپان، دهسه رگپان، سهدهقه دان، کردن به ساقه، کردن به لاهگردان، کردن به لاکپ، کردن به پیشمه رگه، کردن تهسه ددوق، کردن سه ددوقی سه ر، کردن سه ددوقی سه ر، کردن سهدهقه وه لاکپ، کردن سهدهقه ی سه ر، کردن سه رگوری، کردن فدایی، کردن فیدایی، کردن قوچی قوربان، کردن قه زاکپهوه، کردن قه زاوه گپ، کردن گوری، کردن گوهری، کردن وهیوه گه پین، کردن هژمه، به ساقه کردن، به سهدهقه کردن، به سه رگهرد کردن، به تهسه ددوق کردن، به سندووقی سه ر کردن، به فیداکردن، به قوربان کردن، به قوربان کردن، دهسه مرانندن، دهدهوری سه ری گه پانندن، فیداکردن، به ساقه کردن، به لاکپ کردن، کردن به لاهگردان، کردن پیشمه رگه،

تصدی: ۱- کاریک به دهسته وه گرتن، وه تهسه ددوق گرتنی کاریک، وه عوذه گرتن، ۲- دهست پیشه کری، هاتنه پیش، هاتنه پیشهوه،

- در تصدی بودن: به دهسته وه بوو، له توذه بوون، له تهسه ددوق بوون، له عوذه بوون،

تصدیر: ۱- آغاز کردن، ۲- له لای سه روو دانیشاندن، ۳- پیشه کی نووسین، ۴- تصدیع دادن،

تصدیع: ده رده سه ر، ده رده سه ر، زحمهت، ژانه سه ر،

تصدیع دادن: بوونه مایه ی ژانه سه ر، بوونه هوی زحمهت، تهنگاو کردن، ده رده سه ر پیدان، ده رده سه ردان، زبانندن، زحمهتدان، سه ر نشاندن، سه رودل گرتن،

تصدیق: ۱- تصدیق کردن، ۲- گواهی نامه،

تصدیق کردن: باوه پر کردن، بروا پنهان، بروا کردن، به راست زانین، به شتر است کردنهوه، تهسه ددوق کردن، دان به راست بوونی شتیکدا هینان، راستاندن،

تصدیق نامه: ← گواهی نامه،

تصرف: ۱- داو، داگیر، زهوت، ۲- تصرف کردن، ۴- تغییر،

تصرف کردن: ۱- به دهسته وه گرتن، خستنه به ردهست، داو پر کردن، داگیر کردن، دهست به سه رداگرتن، زهوت کردن، فه گرتن، گرتن، گرتی، گردان، وهدهست هینان، ۲- دهست تیوه ردان، گوپینی شتیک به ثاره زووی خو، ۳- دهست دانه کاریک، کاریک دهست پیکردن، ۴- تغییر،

- تصرف عدوانی: به بی نیازی خاوهن یا به نایاسایی دهست به سه ردا گرتن،

- تَصْرُومٌ: ۱ - برش، ۲ - بریده‌شد، ۳ - بسرامدن(۱)، ۴ - گذشت،
 تصریح: ۱- ناشکرکردن، ناشکرارکن، ناشکرا کرده‌ی،
 بلاوکردنه‌وی نه‌یتی، پهرده‌له‌سه‌رلابردن، پهرده‌له‌سه‌رلادان،
 تان‌ده‌رخستن، چهرمگه‌و کردن، خستنه‌پوو، خویاکردن، داپلاندن،
 دانه‌خویاکرن، درکاندن، درکنای، درخستن، درپختستن،
 رۆشنکردنه‌وه، پوونکردنه‌وه، پوه‌شەن کردنه‌وه، زاهیرکردن، زپاندن،
 زپنای، سوورکردنه‌وه، عه‌ب‌وعاروه‌ده‌رخستن، فارسبوون، فه‌ورانندن،
 فیترااندن، قچاندن، قه‌پچه‌رانندن، له‌قاودان، نواندن، نیشانندان،
 نیشاندا‌ی، وه‌دیبارخستن، وه‌دیپه‌ئیان، ونا‌را، وه‌ده‌رخستن، وه‌دیبارخستن،
 ۲- ناشکرایی، به‌رچاوی، خویایی، دیاری، پوونی، سووری، شتیاری، ۳
 - تصریح کردن،
 - به‌تصریح: به‌راشکاوای، به‌پوونی،
 - تصریح‌به‌چیزی کردن: به‌پوونی‌ئامازه‌پیکردن،
 - تصریح‌دا‌شن بر...: به‌پوونی‌ئامازه‌پیکردنی..، به‌پوونی‌ده‌ربرینی..،
 تصریح کردن: به‌ناشکراکوتن، به‌راشکاوای‌پاگه‌بانندن، به‌پوونی‌کوتن،
 ده‌ربرین، درکاندن، درکنای، په‌وپاست گوتن، واتهی،
 تصریح: ۱- خه‌رجکردن، گۆین، هه‌لئینانه‌وه، ۲- پوو دان،
 هاتنه‌پیش، ۳- گۆرانکاری، گۆپین، ۴ - اشتقاق،
 تَصْعَدٌ: چوونه‌سه‌ر، وه‌سه‌رکه‌وتن، وپه‌لگه‌پان،
 تَصْعِيدٌ: بردنه‌سه‌ر، چوونه‌سه‌ر، سه‌رخستن، وه‌سه‌ر خستن،
 هه‌لچواندن، هه‌لگتیران،
 تَصْغِيرٌ: ۱ - تحقیر، ۲- چووک‌کردنه‌وه‌ی وشه‌به‌(نیشانه‌ی چووک
 کردنه‌وه، وه‌ک: کوپ - کوپووک، کیژ - کیژۆله)،
 تَصْفُحٌ: ۱- به‌قوولی‌لی‌روانین، به‌وردی‌لی‌روانین، وردبینی، ۲- لاپه‌ره
 به‌لاپه‌ره‌خویندنه‌وه‌ی کتیبیک، ۳ - جستجو،
 تصفیه: ۱- پاکتاوکردن، ته‌مام‌که‌رده‌ی، ته‌واوکردن،
 ته‌واوکردنی‌کاریک، دوایی‌په‌ئینان، فه‌سالدان، کۆتایی‌په‌ئینان، ۲-
 نه‌ره‌پزینای، بیخه‌وش کردن، پارانندن، پارزنین، پاک‌کردنه‌وه،
 پاک‌که‌رده‌ی، پالافتن، پالاندن، پالوتن، پالفته‌کردن، پالو، پالین،
 په‌رزینای، تره‌انندن، تلاندن، خاوتنکردنه‌وه، داپالوین، داوه‌رانندن،
 داوه‌رفاندن، نه‌سه‌لنایش، نه‌سه‌لیایش، وه‌رفاندن، ۳- چاره‌سه‌رکردنی
 کیشه، چاره‌کردن، دۆزینه‌وه‌ی‌پگا‌چاره‌بۆکیشه، دووبه‌ره‌کی‌نه‌هیتشتن،
 کیشه‌چاره‌سه‌رکردن،
 - تصفیه‌حساب: پاکانه، پاکانه‌حساب،
 - تصفیه‌حساب‌کردن‌باکسی: تۆله‌سه‌ندنه‌وه‌له‌که‌سیک،
 تۆله‌کردنه‌وه‌له‌که‌سیک، تۆله‌لئنه‌ستاندنه‌وه،
 - تصفیه‌خانه: پالوگه، پالتوگه،
 - تصفیه‌شده: پالتو‌راو، پالافته، نه‌سه‌لنایه، نه‌سه‌لیایه،
 - تصفیه‌کردن: - تصفیه،
 تَصْلُبٌ: توندبوونه‌وه، په‌ق‌وپته‌ووون، سخبوونه‌وه، سفیبوونه‌وه،
 سه‌ختبوونه‌وه، سه‌خته‌وه‌بوون،
 - تَصْلُبٌ شرائین: توندبوونه‌وه‌ی‌خوینبه‌ره‌کان، په‌ق‌بوونی‌ده‌ماره‌کانی
 خوینبه‌ره،
 تَصْلُفٌ: ۱ - تملق، ۲ - خودستایی،
 تَصْلِيحٌ: ناشتکردنه‌وه، چاک‌کردنه‌وه، ریکخستننه‌وه،
 تصمیم: ۱- بریار، بریه، فوتوو، قه‌رار، لی‌پراوی، ۲- ته‌ما، خواست،
 گه‌ره‌ک، ویست،
 - تصمیمات: بریاره‌کان، بریه‌کان، قه‌راره‌کان،
 - تصمیم‌دا‌شتن: بریاردان، به‌ته‌ما‌بوون، به‌نیازبوون، چه‌نه‌برپایی،
 خواستن، ده‌به‌ر‌دا‌بوون، عه‌زم‌جه‌زم‌کردن، گه‌ره‌ک‌بوون،
- له‌سه‌رته‌زم‌بوون، له‌سه‌ر‌بریاربوون، له‌سه‌ر‌بوون، لی‌پران، ویستن،
 هه‌ره‌ک‌بوون،
 - تصمیم‌قطعی: برپاری‌به‌کجاره‌کی، برپاری‌یه‌کلا‌که‌روهه،
 - تصمیم‌گرفتن: بریاردان، ساخبوونه‌وه، ساغ‌بوونه‌وه، عه‌زم‌جه‌زم
 کردن، قه‌رم‌قایم‌کردن، قه‌رار‌دان، قه‌رار‌دا‌ی، لی‌پران، لی‌پریان،
 هه‌ریکردن،
 - تصمیم‌نهایی: برپاری‌دوایی، به‌ته‌واوی‌ساغبوونه‌وه، دو‌اپریار،
 تَصْنَعٌ: ۱- خۆخه‌ملاندن، خۆپازاندنه‌وه، ۲ - ظاهرسازی،
 تَصْنَعِيٌّ: چیکرۆک، داتا‌شراو، دروستکراو، ده‌ستکرد، ده‌سکرد،
 ده‌سکردی، پوآله‌تی، سازکراو، مه‌سنووی، نا‌پاست، ناره‌سه‌ن،
 تَصْنِيعٌ: ۱- ئاماده‌کردن، چاک‌کردن، چیکرن، دروستکردن، سازکردن،
 ۲- خه‌ملاندن، پازاندنه‌وه،
 تصنیف: ۱ - ترانه، ۲ - شعرگفتن، ۳ - گرد آوردن، ۴ -
 گردآورد، ۵- پۆلاندن، پۆلپۆلکردن، پۆلین کردن، ده‌پۆلپۆل‌پیکختستن،
 ده‌سته‌ده‌سته‌کردن، پیزکردن، ریکخستن، هاو‌پۆل‌هاو‌بابه‌تکرد، ۶-
 به‌ره‌می‌نووسینی‌نووسه‌ر، نووسراو، نووسراوه،
 تصنیف‌خوآن: - (ترانه‌خوآن) - ترانه،
 تَصَوُّبٌ: به‌ره‌وخوارپۆیشتن، سه‌ره‌وژیربوونه‌وه،
 تَصَوُّرٌ: پئوایی، فه‌پرز، گومان، وابینی، وازانی، وینا، ۲ - تصورکردن،
 - به‌تصور‌درا‌وردن: - تصورکردن،
 تَصَوُّرَاتٌ: کۆی(تصور) - تصور،
 تَصَوُّرُ كَرْدِنٌ: نه‌جیه‌ی، به‌بیردا‌هاتن، به‌خه‌یالدا‌هاتن، بیرکردنه‌وه،
 بۆچوون، پئوایبوون، فه‌پرزکردن، گومان‌بیردن، گومان‌کردن، واپۆچوون،
 وابینین، وادانان، وازانین، ویناکردن، ویناکیشان، هاوردنه‌به‌رچاو،
 هیتانه‌به‌رچاو، هیتانه‌پیش‌چاو،
 تَصَوُّرِيٌّ: - خیالی،
 تَصَوُّفٌ: بوون‌به‌سه‌ؤفی، بوونه‌سه‌ؤفی، په‌لاسه‌ؤفی، سه‌ؤفایه‌تی،
 سه‌ؤفیکه‌ری، سه‌ؤفیکه‌رتی،
 تصوپ: بریاردان‌له‌سه‌ر‌پاستبوونی‌شتیک، به‌دروست‌زانین،
 به‌پاست‌زانین، به‌ره‌وازانین، په‌سندکردن، په‌سینه‌ی، ده‌نگ‌بو‌دان،
 پاله‌سه‌ردان،
 - به‌تصویب‌رساندن: - تصوپ،
 تصوپ‌کردن: - تصوپ،
 تصوپنامه: بریارنامه، نامه‌ی‌بریاره‌کانی‌ده‌سته‌ی‌وه‌زیران،
 تصویر: ۱- نه‌کس‌کیشان، عه‌کس‌کیشان، شیوه‌کاری، وینه‌کیشان،
 وینه‌کیشانه‌وه، وینه‌گرتن، وینه‌گرتی، ۲- روپه‌ر، په‌سم، شکل،
 عه‌کس، نیگار، وینه،
 - به‌تصویر‌کشیدن: ده‌رپین، شیکردنه‌وه، وینه‌لی‌کیشانه‌وه-
 به‌تصویر‌کشیدن: ده‌رپین، شیکردنه‌وه، وینه‌لی‌کیشانه‌وه،
 - تصوپ‌پردازی: وینه‌سازی،
 - تصوپ‌کردن: ۱ - تصورکردن، ۲ - تفسیرکردن، ۳- کیشانه‌وه،
 وینه‌کیشانه‌وه،
 - تصوپ‌گر: - نقاش،
 - تصویری: ۱- به‌وینه، وینه‌دار(نمایش‌تصویری)، ۲- شیوه‌یی،
 وینه‌یی،
 تضاحک: پیکه‌وه‌پیکه‌نین، ویکرا‌پیکه‌نین،
 تضاد: ۱- پیچه‌وانه‌یی، پیکه‌وه‌نه‌گونجاوی، دژایه‌تی، دژیه‌تی، دژیه‌تی،
 لئیک‌دژی، ناکۆکی، ناوه‌کیه‌کی، نه‌سازاوی، ۲- تاسیی، دژایه‌تی،
 دژمانتی، دژمانه‌ی، دژمانیه‌تی، دژمنی، دژمه‌نی، دژمانیه‌تی،
 دژمنی، عه‌داوت، کیشه، لاری، ناحه‌زی، نۆیین، نه‌یاری،

تَعَامُلٌ: ۱ - دادوستد، ۲ - پیکه وهه لک کردن، هه لئس و کهوت کردن، ۳ - کارکردنه سهریه ک، کاریگه ری هه بون له سهریه ک، ۴ - همکاری، **تَعَامَى:** چاونووقانندن، خۆله کوپیری دان، کوپیره کوپیره، **تَعَانُد:** - عنادورزیدن، **تَعَانُق:** باوهش بهیه کترداکردن، دهسته ملانی، یه کتری ده باوهش گرتن، **تَعَاوُن:** تهوچی، خرپه، دهستگرویی، دهستگرویی، دهسته واه، دهستیاو، زباره، زگار، قهسراو(آب)، گاپ، گهله کۆمه، گهله کۆمه ک، گهله کۆمه ک، گهله کۆمه کی، گهله کۆمه گئی، متاره، مه هبه ره، وهنده، هاوکاریکردنی به کۆمهل، هاوکاری، ههروهسه، ههروهزه، یاره یده ری، **تَعَاوُنِي:** دهسته وایی، زباره یی، متاره یی، ههروهزه یی، **تَعَاوِيذ:** کۆی(تعویذ) - تعویذ، **تَعَاهُد:** پیکه وهه پیمان بهستن، چاوه دپیریکردن، هاوپه مانئی، **تَعَب:** ئیش وئازار، چهرمه سهری، دژواری، سهختی، سه خله تی، شهکه تی، کۆروه ری، کوپیره وه ری، ماندووویی، ماندووویی، مانگی، **تَعَبُد:** ۱ - بندگی، ۲ - به بی مه رج قیبولکردن، ملکه چیی بیته ملاوئوولا، ۳ - پرستش، **تَعَبُدًا:** عهبدانه، کوپیره کوپیرانه، ملکه چانه، **تَعَبِيذ:** به به نده یی گرتن، کردنه به نده یی خۆ، **تَعْبِير:** ۱ - تفسیر، ۲ - به یانکردن، **- تعبیرات:** کۆی(تعبیر) - تفسیر، **- تعبیر خواب:** بزاره، پایزی، خه ولیکدانه وه، شرۆه، شرۆقه، فرت، لیکدانه وه یی خه ون، مانا کردنه وه یی خه ون، وه زین، **- تعبیر گوی:** خاوزان، لیکدانه وه یی خه ون، **- تعبیر گوی:** خاوزان، لیکدانه وه یی خه ون، **- تعبیر نامه:** کتیبی لیکدانه وه یی خه ونان، **تعبیه:** ۱ - تاماده کرد، ئه ره مه رزنا ی، دامه زرانندن، دهنگدانی له شکر سازدان، سازدای، سازکردن، ساز کرده ی، ۲ - نصب کردن، **تَعْتَاب:** ئیشقلکی، پالپاله، چۆلانی، حینگله شهله، حینگله شهله، حینگله شهله، قولان، قولانی، لنگه شهله، لنگه شهله یی، هنگ لنگ، ههنگله شهله، ههنگله شهله یی، **تَعَجُّب:** - تَعَجُّبُ، **- تَعَجُّبُ أَوْر:** ئه لامهت، به ربه لهت، به لاجه وه یی، حاجباتی، حه ز، حه لامهت، حه نتيکه، حبه ته تی، خاخ، دایلان، دپته نی، پمووزن، پمووزنات، زۆرسه ییر، سۆبهت، سۆزرت، سۆسرهت، سهرزقپین، سهرسامکار، سهرسامی، سهرسووپه یین، سهرسووپه یینه ر، سهرسووپین، سهرسووپینه ر، سه مه ره، سه مه ره، سه ییر، سه یروسه مه ره، شتی سه ییر، عاجباتی، عه جاب، عه جابیات، عه جبه، عه جه وه، عه لامهت، عه نتيکه، غه ریب، گرتۆله، مایه ی سهر سووپمان، مۆستره، ناویزه، ناویزه، نفوورات، نه فوورات، هه ژه ند، هه مهت، هه یهۆلان، هیدان، یه مان، **- تَعَجُّبُ بَرَانْگِيْز:** - (تَعَجُّبُ أَوْر) - تَعَجُّبُ، **- تعجب کردن:** - تحیر کردن، **- علامت تعجب:** سهرسامه، نیشانه ی سهرسووپمان، **تعجیب:** سهرسامکردن، وهه سهرسووپمان خستن، **تعجيز:** به داماو زانین، داماو کردن، **تعجيل:** ۱ - پهله، پهله پاتۆر، پهله پهل، هه ولووه لا، شاکه شاک، شتاو، عه جه، له ز، هه شتاو، هه له وه په له، هه له وه له پ، ۲ - شتاب کردن، **تعجيل داشتن:** - شتاب داشتن(۱)، **تعجيل کردن:** - شتاب کردن،

تَعَدَّ: ۱ - پنی له به ره یی خۆ زیاتر پراکیشان، زیده گافی، سنوور په پانندن، له حه ددی خۆ تپیه پین، له حه ددی خۆ ده رچوون، ۲ - ئاالی، ئه غز، بیدادی، بپروحمی، بپره حمی، پستووری، ته عه دا، جه ور، خۆنخۆری، خۆنیمزی، خه سم، دلره شی، دلره قی، دلسه ختی، دلشکی، ده ستریزیی، ده سدریزیی، زالمایه تی، زالمه تی، زالمکی، زالمینی، زلم، زۆرداری، زۆرکاری، زۆریکردن، زولم، زینات، سته م، بسته مکاری، سته مگه ری، گووچ، له تم، ناحه قی، ناهه ق، ناهه قی، نه قل، نه قله، نه هه قه یی، ونه وه یی، ۳ - بپروحمی، خۆنخۆری، خۆنیمزی، دلره شی، دلره قی، دلره قی، دلسه ختی، دلشکی، زۆرداری، زلم، زولم، زیندی خۆری، سته م، سته مکاری، سته مگه ری، ناهه قی، ۴ - دست درازی، **تعداد:** ۱ - ئە ژماره، بزار(گردویت بشماردهم: گوژت به بزارده ده منی)، بزاردن، حیساب، ده شه، ژمار، ژماره، ژمیره، شماره، وچارده یی، هه ژماره، ۲ - ئە بزاردن، ئە ژمارتن، ئە ژماردن، بزارتن، بزاردن، حه ساو کردن، حیسابکردن، ژمارتن، ژماردن، ژماره کردن، ژوماردن، سهر ژمار کردن، شماردن، شمهرده یی، مۆرده نه، وچارده یی، هۆمارتش، هومارتن، هه ژماردن، هه ژمارانندن، هه لژماردن، هه لشماردن، هه ژمارتن، **- تعداد کردن:** - تعداد(۲)، **- تعدادی:** چهندانه یه ک، ژماره یه ک، **تَعَدَّ:** - تَعَدَّ، **تَعَدَّد:** ئه رخ، بۆشاهی، پری، پوری، زافه یی، زافی، زافی، زۆراتی، زۆربوون، زۆربوونی ژماره، زۆری، زه حفی، زیادی، زیده یی، فراوانی، فره یی، گهل، گه لک، گه له ک، گه له کی، گه لی، گه لیتر، مشه، مشه مه ره، مشه یی، مۆلی، **- تَعَدَّدُ:** فرده هه ندی، **- تَعَدَّدُ:** چهنده هاوسه ری، فره ژنی، **- تَعَدَّدِي:** فره یی، هه مه چه شنی، **تَعَدَّى:** - تَعَدَّى، **تعديد:** ئە ژماردن، ژماردن، **تعديل:** - تعديل کردن، **تعديل کردن:** ۱ - به شکردنی دادوه رانه، دابه ش کردنی عاده نه، ۲ - به رابه کردن، راستکردنه وه، راسته وکردن، راسته وکه رده یی، راسته وکه رده یی، هاوتاکردن، هاوته رازکردن، هاوسهنگ کردن، هه موار کردن، هه ئینه سه ردۆخی ناونجی، ۳ - به دروستکارزانین، **- تعديل ثروت:** لیک نیزی ک کردنه وه یی سامانی دهوله مه هندوفه قیر، **- تعديل یافتن:** هاتنه سهریه ک ئاست، هاوته رازبوون، هاوسهنگ بوونه وه، هاوسهنگی په یداکردن، **تعديه:** - گذرانیدن، **تَعَدُّب:** ئازارکیشان، ئە شهکه نه جه کران، جه ربه زه دران، جه زره به دران، جه زره وه دران، جه ربه سه ره دیتن، حازاب دران، ساقه چه رمه دران، سیرمه کیش کران، عازابدان، عازاودان، عه زه تدان، عه زبه تدان، عه زابدان، عه زبه تدان، **تَعَدَّر:** ۱ - دشوارشدن، ۲ - امتناع ورزیدن، **تَعَدَّرُ:** ۱ - دشوارشدن، ۲ - امتناع ورزیدن، **تعذيب:** ۱ - ئازار، ئازارو جزی، ئە شهکه نه جه، تراز، جه ربه زه، جه زره به، جه زره وه، جه نه جه پات، چه رمه سه ره، حازابدان، ساقه چه رمه، سماق ده ریتان، سیرمه کیش کردن، عازابدان، عازاودان، عه زه تدان، عه زبه تدان، دان، عه زابدان، عه زبه تدان، ۲ - تعذيب کردن، **تعذيب کردن:** ئازاردان، ئازاردای، ئە شهکه نه جه کردن، تراز، جه ربه زه دان، جه زره به پیگه یانندن، جه زره به دان، جه زره به گه یانندن، جه زره وه دان، ساقه چه رمه دان، سماق ده رینان، سیرمه کیشکردن، شهکه نه جه دان، عه زبه تدان،

تعذیر: بیانگ تاشین، بیانووداتاشین، بیانوسازکردن، په لږگرتن،
کهمترخه میگردن، ویانی یوسه یوه،

تعرض: ۱- به کاریکه وسه سرگه رمبوون، دهست به کاریک کردن،
دهستدانه کاریک، پرووکردنه کاریک، ۲- به گزابه پین، به گزاجوون،
به گزدا هانت، په رخاش، پیا هه لپزان، پیا هه لپزان، پیا هه لپ پین، پیا هه ل
تهقان، پیداهه لپزان، پیا هه لته قین، پیله پینگرتن، پیله پینگرتن،
پیهه لپزان، توپ و ته شه رلیدان، خو لپ توووه کردن، دم ده دم نان،
ده گزاجوون، ده گه ل دابه ستن، دم له ده م نان، شه پینفرۆشتن،
مل ده به رمل نان، ملده به رملی نان، نشته یه مل، نیشته مل، وپه لپزان،
هه لپ شه کردن، هه لشاخان، ۳ - تعدا (۲ و ۳ و ۴)، ۴- پروو لپوه رگرتن،
تعرض کردن: - تعرض،

تعرضی: په لامارده انه، دهستدری کارانه،
تعرف: ۱- ناشنا بوون، خو ناساندن، ناسران، ناسین، ۲- تاو توئی،
توئیینه وه،

تعرف کردن: پیناساندن، تاو توئی کردن، ناساندن،
تعرفه: ۱- به لگه ی پیناسه، ۲- پیناسه کردن، دهست نیشاندن،
ناساندن، ۳- سیای مالیاتی خوارده مه نی، لیستی باج، ۴- پیزنامه،
لیستی زخی کالا،

تعرق: ثاره قه ده ران، ثاره قه کردن، ده رانی ته پای له پروو کو
نازل، پشه ا کو تانی دار له زه ویدا،

تعریب: ۱- به عه ره ب کردن، ته عریب، کردنه عه ره ب، ۲- پاچه کردن
بو سه زمانی عه ره بی، کردنه عه ره بی، وه رگرتنه وه بو زمانی عه ره بی،

تعریض: ۱- به رین کردن وه، پانکردن، پانو کردن، پانه وه که رده ی، ۲-
به هیما ناخافتن، پلار تیگرتن، تانه و ته شه رلیدان، تانی، توانج تیگرتن،
ته شه رلیدان، ته شه ره لیدان، ته وس و توانج تیگرتن، لوشک و پلار
هاویشتن،

تعریضاً: به تانوت، به تانه، به ته شه ره، به توانج، به ته وس، به هیما،
تعریضاً و تریحاً: به تانوت و به تاشکرا، به هیما و به تاشکرا،

تعریض شدن: به رین بوونه وه، پانکرانه وه، په ره سندن، داخران،
پاخران، گوشاد بوونه وه،

تعریف: ۱- نه فراختن، باسی چاکه کردن، به تانا جوون، پاسین، په سن،
په سندن، په سندان، په سندان، په سنکردن، پیا هه لدان، پیداهه لدان،
پیداهه لگوتن، پیهه لگوتن، پیهه لگوتن، پیهه لگوتن، تاریف کردن،
چاکه گوتن، حه مد کردن، رهوش کردن، سالووخدان، ستایش کردن،
مه تح کردن، مه حتر کردن، مه دح کردن، مه ده هرکن، ناساندن، وه سفین،
هؤرنیای، هؤروه دای، هه لدان، هه لدان وه، هلکیشان، هه ل کیشان،
هه لکیشان، هه لکیشان، هه لنان، هه مد کردن، ۲- پنه تر ناسه ی،
پیناساندن، پیناس کردن، پیناسه کردن، ناساندن، ۳- پیناسه، ۴-
تیگه یانندن، زاناندن، ۵- گپانه وه به زار، ۶- به یانکردن راسته قینه ی
با به تیک،

- تعریف پذیر: بوئی پیناسه کردن بوو، پیناسه هه لگر، تاریف هه لگر،
- تعریف دادن: په سندان، پیناساندن، پیناسه کردن، ناساندن،
- تعریف کردن: - تعریف،

- تعریف نگاری: پیناسه کردن و شه و زار وه کان،
- تعریفی: نه و تو، باش، په سندن، په سندرکراو، تاریفکراو، تاریفی،
ستایشکراو،

تعریق: ۱- ثاره قه پیکردن، ۲- تیکه لکردن که میک ناو له گه ل شه راب،
۳- که میک ناو تیکردن (ده فرس)، ۴- ثاره قه دران، ثاره قه کردن،
ثاره قه ده ران، ثاره قه کردن، خو کردن، خوه دان، ختی کردن، نه قناندن،
تعریک: ته میگردن، ته میگردن، گوئی بادن، گوئی کیشان،
تعریه: - برهنه کردن،

تعزی: - تسلی یافتن،
تعزیت: ۱ - تسلی دادن، ۲ - تعزیه،

تعزیر: ۱- نه ده بکردن، به سه ره پویشتن، دار کاریک کردن، سزادان،
سه ره نه نشتن کردن، لومه کردن، ۲- به پیز کردن، گه وه کردن،

تعزیرات حکومتی: نرخ له سه ردانانی حکومته تی، نرخ دیاریکردنی
میری،

تعزیه: تازیته، تازیته تباری، تازیته تی، بنهاری، پرسه، پرسه ی مهرگ،
په رسه، تازیمان، تازیته، تازیته داری، دلدانه وه، دلده وه دای، ده لاله ت،
ره شیوشی، رهش گرتدان، سه رسلامه تی، سهروهش، سه ره خووشی،
شین، شیوه نگا، عازیته، ماتهم، ماتهمین، ماتهمی، ماتهمینی،
مردمو، مؤداری،

تعزیه خوان: شینگتپ، مردوولا وینه وه،

تعزیه دار: تازیمه رده، تازیته تبار، تازیته تدار، پرسه دار، تازیته بار، تازیته
دار، چه مهرگتپ، ره شیوش، زار پرله خوین (اکون تعزیه دارم: نیستازارم
پرله خوینته)، سویدار، سه ربه تال (سه ربه تالی مل به کوپن - فۆلکلور)، سه ر
به خم، سه ربه قور، سه ربه هه ش، سه رشین، شینگتپ، عازیته تبار،
قلاخیوش، قه خه یوش، مردومراو، مردمو دار، مسیوه تی، ملبه کوپن،
مؤدار، هه شبه سه ر،

تعزیه گردان: ۱- به پرتوه به ری پرتوه سمی سه ره خووشی، شینگتپ، ۲-
کارگتپ داموده ز گایه ک (به ته وسه وه)، ۳ - فتنه گر،

تعزیه گیر: - تعزیه دار،
تعسیر: دژواری، سه ختی،

تعسف: ۱- به لا پیداپویشتن، ۲- ستم کردن، - انحراف،
تعسیر: ۱- (دژوار کردن) - دشوار، ۲- خلاف ورزیدن،

تعشق: تاشقبوون، نه فینداری بوون، نه فینداری کردن، میهره بانی کردن،

تعصب: ده مارگری، ده مارگری، ده مارگری، ده مار و شکی، رکه،
سه ختگری، لایه نگری کردن، لایه نگری کوپز کوپزانه، وشکه پوئی،
- تعصب آمیز: ده مارگری، ده مارگری،
- تعصب بخرج دادن: ده مارگری، ده مارگری، به توندی لایه نگری کردن،
لایه نگری کوپز کوپزانه، پشتیوانی کردن،

- تعصب داشتن: به توندی لایه نگری کردن، پشتیوانی کردن،
ده مارگری، لایه نگری کوپز کوپزانه،
- تعصب کردن - تعصب بخرج دادن،

- تعصبی: به ته عه سسوب، ده مارگر، ده مارگر، ده مارگری، ده مار
وشک، لایه نگری کوپز کوپزانه،

تعطف: ۱ - تعشق، ۲- بازگشتن، ۳- تمایل (۳)،
تعطل: بیکارمانه وه، راوه ستانی کار، له کار کهوتن،

تعطیر: بوخنوش کردن، بوئی خویش لیدان، عه تر لیدان،

تعطیل: ۱- به تلان، بیکاری، پایدوس، پایدوست، پشوو، پشی،
پوژی بیکاری، وچان، یه فش، ۲ - تعطیل کردن، ۳ - اهمال،

تعطیل کردن: ۱- به تلان، بیکار کردن، پشوو دان، پشیدان،
دهستکیشان وه، دهستته لگرتن، دهس کیشان وه، دهس هه لگرتن، کار
به جتی هیشتن، وچان دان له کار، ۲- به ستن، خر کردن وه، داخستن،
دایه خستن، کوکردنه وه دوکان و که سب و کارو دامه زراوی بازارگانی یا
پامیاری یا داموده زگای ده ولته تی، هؤروه گرتی، هه لگرتنه وه، ۳ -
اهمال کردن،

تعطیلات: پوژانی پشوو دانی په سمی، کاتی پشوو دان، کاتی له کار یا
ده رس یا هرک حه سانه وه، کوئی (تعطیل)،

تعظم: ۱- گه وره یی کردن، ۲ - گردنفرازی،

- تعلیم و تربیت: پهروهده و فیر کردن،

- تعلیم و تعلم: فیر کردن و فیر بوون،

- تعلیمی: ۱- فیرکاری، ههرشتیکی په یوه ندی داره فیر کردن، ۲- دهسکه پشمه، دهسکه لفاو،

- تعلیم یافتن: ← تعلم،

- تعلیم یافته: ← (تعلیم دیده) ← تعلیم،

تعمد: ثائقهس، ثائقهست، ثائقهس، ثائقهست، دوزانی و دهبینی و دهشیکا، عمد، کردنی په ثائقهست، کردنی په قهستی، کردنی په مهبهست، تعمدا: به ثائقهست، به ثائقهس، به ثائقهس، به ثائقهس، به عهمدی، په قهستی، په قهستی، حمدهن، دهسته نقهس، دهسته نقهس، قهستی، قهسانه، له قهستی، له قهستی،

تعمدداستن: به ثائقهست بوون، به ثائقهست کردن، دهسته نقهستی و په ویستی خو کاریک کردن،

تعمدی: ← تعمدا،

تعمق: نهه وانای، به قوولی بیر لیکر دهنهوه، پیداجوونه خوار، تیرامان، تیغیرین، چهنه و رده بیهی، دوربوچوون، دورنواری، رامان، پوچوون، قول نه ندی، قولبوونهوه، قولبوونهوه، لئوردبوونهوه، وردبوونهوهی زور، هشاندن،

تعمل: کار کردن،

تعمم: دهسمال لهسهریستن، مهنديل لهسهرنان، مهنديل بهسهری،

تعمید: ۱- به مهبهست نه نجامدانی کاریک، ۲- پری وره سمی غوسل پیدانی کسیتک دواي ایمان هینان له هیندیک دیندا،

تعمیددان: پاک کردنهوه، شوردن، غوسل دان،

تعمیر: ۱- ئافاکاری، ئاوه دانکاری، بیراز، تازه کاری، که لته، گونده لیهست، گونده لیهست، نوزه نکاری، نوپکاری، نهوانی، ههنده، ۲- ته مهندریز کردن، زیان پئی دان، عومردریز کردن، عومری دریز پیدان،

۴- تعمیر کردن،

تعمیرات: کوی(تعمیر) ← تعمیر، چاکر دهنهوهی به شه تیکچووه کان،

تعمیر کردن: ۱- ئافاکرن، ئافاکرنهوه، ئاواکرنهوه، ئاوه دان کردنهوه، بیرازتن، پینه و په پو، تازه کردنهوه، چاکر دهنهوه، چاکر دهنهوهی ههرشتیکی تیکچوو یا ببنای پروخواو، چاکر دهنهوه، خو شکر دهنهوه، خو شه و کردن، ساز کردنهوه، ساز کردنهوهی پروخواو، دپاو، که لته کردنهوه، گونده لیهست کردن، گونده لیهست کردن، نوزه نکرن، نوپکر دهنهوه، نهوانی کردن، وش و که ردهی، ۲- ته مهندریز کردن، زیان پیدان،

عومردریز کردن، عومری دریز پیدان،

تعمیر کار: ئوسا، سوا، که لته کار، نوزه نکار، ووسا، وهستا،

تعمیر گاه: که لته گاه، نوزه نگه،

تعمیری: ۱- شیاوی چاکر دهنهوه (یکی از رادیوها تعمیر است اما یکی دیگر را باید دور انداخت - فدک)، که لته هه لگر، ۲- چاکراوه، چاکه و کراو،

خاسه و کرایا، کالته کراو، کالته یی، وه شه و کرایا،

تعمیق: ۱- به قوولاییداجوون، به قوولی بیر لیکر دهنهوه، به وردی بیر لیکر دهنهوه، قولبوونهوه، ورد تیروانین، ۲- دابنارتن، قولو لکردن، قولو لکردنهوه،

تعمیم(سدان): بوهه موان دانان، به گشتی کردن، کردنه گشتی، گشتانندن، گشگیر کردن، وه به ره موان خستن، هه مبه گیر کردن،

تعمیه: ۱- کوپز کردن، ۲- به ناپوونی گوتن، به هیما گوتن، به توپکل قسه کردن، ۳- بنه رده خستن، داپوشین، شاردنهوه، ۴- به پرهمز، باسکردنی بابه تیک، کوتنی به پرهمز،

تعنت: ۱- تانه، سهره نشت، لومه، ۲- سووکایه تی ویستن بۆکه سیک،

تعویذ: ۱- پاراستنی کسیتک، په نادان، دالده دان، ۲- جادوویهن، جادوو بهند، حه توته، نشتوو، نفرشت، نششت، نششتوک، نششتی،

نوشت، نوشتوو، نوشته، نوشته، نوشتی، نوشتی، نیشتو، همیلی،

تعویض(کردن): بژاردن، بژاردن، توله بۆکردنهوه، خسته بهری، فارنای، قهره بوو کردنهوه، گۆراندن، گۆریان، گۆپین، گۆپینهوه، گوهارتن، گوهراندن، گوهرپین، گوهرپین، گوهراندن، له بری دانان، له جی دانان، واری،

تعویق: به قوونداخستن، پاشه ببردن، دواخستن، دواوه دان، سست کار کردن، وه پاشخستن، وه خراندن، وه دره نگخستن، وه دره ننگ خستی کار، وه دوا خستن، وه دواخستی کار،

- به تعویق افتادن: پاشه چوون، دواخران، دواوه دران، دواکه فتن، که وتنه دواوه، که وتنه یوه دما، وه پاش خران، وه دره ننگ خران، وه دره ننگ خرائی کار، وه دواخران، وه دواخرانی کار،

- به تعویق انداختن: ← تعویق،

تعویق کردن: ← تعویق،

تعویل: ۱- به دهنگی به رزگریان، زوپاندن، زوپه زوپ، ۲- توگل، ۳- داوای یاریده له کسیتک کردن، یاریده خواستن،

تعهد: ۱- به رعوده یی، دابینکاری، دامان، دهسته بهری، ده مان، ده مان، زامنی، زه مانهت، شه خوگری، قهرار، قهرار داد، که فالهت، که فیلی، که فیلی، له خوگری، له رعوده یی، له ملی، وه نه سستوگری،

وه نه سستوی خوگری، وه خوگری، وه رعوده گری، ۲- بریار، برپه، به لئین، به لئینی، بهینهت، په ییمان، دهسوپه ییمان، دهسته بهری، سوز، سوست، شهرت، عهده، قهرار، قهرار داد، قهول، قهول، له خوگری، گفته، گفته، واده، وعده، هریتی، ۳- تعهد کردن،

تعهد اخلاقی: برپاری نه خلاقی، پابه نندبوونی نه خلاقی، وه نه سستوگری نه خلاقی، خو به برپسار زانین به بی به لئین نامه یه ک، وه خوگری ئاکاری،

تعهد دادن: برپاردان، برپه دان، به لئین دان، به لئینی دان، بهینه تندان، په ییمان بهستن، په ییمان دان، دهسوپه ییمان، دهسته بهر بوون، سوزدان، سوست دان، شهرت کردن، شهرت کرده یی، عهده کردن، قهرار دان، قهرار دانان، قهرار دای، قهول دان، قهول دان، له خو گرتن،

گفت دان، گفته دان، واده دای، واده دان، وعده دان، هریتی دان،

تعهد کردن: ۱- بووونه دامان، به دهنانگرتن، به رعوده بوون، پیکه پنهان، دابینکردن، دابینکرده یی، دهسته بهر بوون، دهسته بهر کردن، ده مان کردن، زامنی بوون، زامنی بوون، شه خوگرتن، قهرار دان، قهرار دای، که فیلی بوون، که فیلی بوون، گرتنه سستو، گرتنه مل، گرتنه مل، له خوگرتن، له ملبوون، وه نه سستو گرتن، وه نه سستوی خوگرتن، وه خوگرتن، وه رعوده گرتن، ۲- تعهد دادن،

- تعهدنامه: به لئین نامه، په ییمان نامه، قهول نامه،

تعیش: ۱- خوشگذرانی، ۲- تیکوشان بۆدابینکردنی ژبان،

تعین: ۱- به چاودیتن، به چاوی خو دیتن، وه پاست گه پان، ۲- سامان و گوره یی وه دهسته پنهان، ۳- سه روه ری، گوره یی، مه زنی،

تعییب: ۱- ئاکدار کردن، حه له مدار کردن، خه و شدار کردن، زده دار کردن، عییدار کردن، ۲- به حه یب زانین، به که مایه سی له قه له م دان،

تعییر: ← سرزنش،

تعیین: ۱- تایبه تکه ری، ته رخانکهری، که ته نیکهری، دامه زرینه ری، تاعین، ۲- به رقه راری، تاعین، دهنان، کارپیشه سیپی، ۳- ته مال (نخجیر)، تبیینی، دینه، ۳- تعیین کردن،

- تعیین تکلیف: ئه رک دیار یکردن بۆکه سیک،

- تعیین حدود: سنووردانان، کهوشن دیار یکردن،

تعیین شدن: ۱- ئه ره مه رزای، پاوانکران، تایبه تدران، تایبه تکران، ته رخانکران، دیاری کردن، که ته نی کران، له سه رکاردانان،

تفتيدن: برژان، توانهوه، داخبوون، داغيوون، سوور بوونهوه، سووره بوون، گهرمبوون، گهرمبوون به تينى خور يا ئاگر، تفتيش: ۱- تفتيش، تۆزتكين، سهچت، سهنگو سووژن، فەحس، فەلۆ، منەي، ۲- تفتيش كردن، تفتيش خانه ها: مالېشكين، مالېشكين، مالېشكين، مالېشكين، تەحەرى، يانەوشكناي، تفتيش شده: پشكانو، پشكانو، هلكه واشي، تفتيش عقايد: پاشكنى، گەران و لىتيجينه وهى بيروپاكان، تفتيش كردن: ئەوپەرساي، ئەوپەرساي، بشكان، پشكانان، پرساندن، پرسينه وه، پشكانان، پشكين، پشكونان، پشكونانده وه، تۆزتكين كردن، تۆژين، چەنەدۆژين، سەچتين، سەنگو سووژن دان، فەحس كردن، فەلۆكرن، گەران، گەريان، گەپين، ليگه ران، وشكناي، هلكه وشاندن، تفتيشي: ۱- پرسينه وهى، تەفتيشي، ليكۆلينه وهى، ۲- پشكن، پەيچۆر، تاقىقكار، تۆزەر، تۆزەر وه، تۆژين، شيكه روه، فەكۆلەر، كۆلەر، كۆلەر وه، ليكۆلەر وه، موفەتتيش، منيكار، هوررەتير، هيزه كەر، تفتيق: تەقين، دپان، شربوون، قەلشين، كۆنبوون، تفتيك: ۱- كوروو، ۲- هەلمى مەنجەلى وه كۆلها توو، تفتين: ئازاوه گيپان، ئازاوه گيپى، ئازاوه نانه وه، ئاشووبگيپى، ئاشووبگيپان، ئاشووبنانه وه، ئاگر خۇش كردن، بشيونه يى، بەزاج، پاشاگەردانى، پۆلك، پۆلك چاندىن، پۆلك كردن، پيكولچاندىن، پيكوهر كردن، پيلان گيپى، تۆز كردن، تەلاقره شى، تيجاندىن، تيجەندىن، جلفه گيپان، جەلفه گيپان، چوول، خم شيوينى، دۆخمانى، دوو پارزى، دوو زمانى، دوو زوانى، دەزەبەرى، پشتنه وه، پەژتنه وه، شوفاكرى، شوفارى، شوفارى كردن، شوفايرى كردن، شەرەلخراندىن، شەيتانيرى، شيواندىن، شيوانكارى، شيوانى، فتنه بەرپاكرى، فتنه گيپان، فتنه نانه وه، قسەبەردى، قسەهەلچين، قسەهينان، كەتنگيپان، كيشە ساز كردن، گۆزاندن، گەردەشگيپان، گەردەشنانه وه، گۆبەندگيپان، گيچەل ساز كردن، گيچەل نانه وه، گيچەل ونەي، گيترە شيوينى، ليك تيرى كردن، ليك كەردنە دۆ، نەمامى، هەرا نانه وه، هيلە گيپان، بەكخستن، تفتير: ۱- بەخووپرؤبىشتى ئاو، ۲- داهاتن (بەيانى، سەپدە)، دەر كەوتن، سەر وه دەر نان، هەلاتن، ۳- پياوه تى كردن، جواميىرى كەرد، ۴- جەرەيان، پەوانى، پەوان بوون، پۆژەن، تفتيج: ۱- خەفە تيار بوون، دەر دە داربوون، دل هەلقراچ لە خەفەت و ئازاران، ۲- خەفە تيارى، دەر دە دارى، تفتيجير: بەخووپر كەردنى ئاو، تۆقاندن، تەقاندن، تفتحص: ۱- بنجۆرى، فەحس، كركاش، كروكاش، كنه، كەندوكۆل، مۇمۇ، ۲- تفتحص كردن، تفتحص كردن: بنجۆرى كردن، بەدواداگە ران، بە شوپندا گە ران، پشكين، پياگە ئين، پياگە يين، پياگە يشتن، توپۆينه وه، چەنەئەو پەرساي، فەحس كردن، كركاش كردن، كروكاش كردن، كنه كردن، كۆلينه وه، كەندو كۆلكرى، گە ران، لىپرسينه وه، ليگه ران، ليكۆلينه وه، مۇمۇ كردن، تفتخر: گەورەيى، مەردو پەندى، هيمەت بلىندى، هيمەت بەرزى، تفتخيم: پۆلچان، گەورە كردن، مەز نكرى، تفتدان: ۱- تفتدان، دەر فرى تى تفين، ۲- تفتدان، تفتديه: بەلا گيپان، خيتر كردن بۆوه ي وه گە راندىن، سەدەقە دان، تفتير: حال تيكچوونى ژنى ئاوس، دل تيكه لهاتنى ژنى ئاوس، دل هەلشيوانى ژنى ئاوس، گەشكە گرتنى ژنى ئاوس، تفتير: تفتير كردن، تفتير زدن: تفتير كردن،

تفتير كردن: چوونەدەر بۆد لكرانه وه، چوونە سەيران، چوونە گە ران، چوونە گە شت و سەيران، خەم و پەژارە لە خۆدەر كردن، سەيران كردن، گە ران، تفتير جگاھ: توشاگە، جيگاي دلكرانه وه، سەيرانگە، تفتير: ۱- بە تەنيا بوون، تاقانە بوون، تاقانە يى، تەنيايى، ۲- خۆسەرى، سەربەخۆيى، تفتيرس: بۆنكرى، بە نيشانە پيزانين، پى زانين، هەست پيكرى، تفتيرس كردن: بۆنكرى، بە نيشانە پيزانين، پى زانين، هەست پيكرى، تفتير: ۱- بە شەبە شيوون، دەستە دەستە بوون، كەرت كەرت بوون، لکلك بوون، ۲- انشعاب، تفتيرس: ۱- تەدى (۳)، ۲- تكير، ۳- بوون بە فيرەون، ستەمكار بوون، وه كفيرەون ليها تن، تفتير: ۱- ئامادە بوون بۆكارىك، خۆتەرخانكرى بۆ كارىك، ۲- بە جيپهتتىن كارىك، دەستگيشانە وه لە كارىك، ليپونە وه، تفتير: ۱- بلاوى، بەلافي، پىرژوبلاوى، پىرژوبلاوى، پىرژى، پىرژى، پىرژى، پىرژى، پەراگەندەيى، پەرتى، پەرتى، پەرتە وازە بوون، پەرتە وازە بوون، پەرتە وازە بوون، تارومار كراوى، شەبلىن، شىرە بوون، شىرپوى، ولاوى، ليك داپراوى، تفرقه: ۱- بلاوى، پەرتە وازە يى، تەفره قە، جودايى، جيبايى، دوورى، ۲- بەشكرى، دابەشكرى، ۳- بىر بلاوى، پەرتيشانى، پەشتوى، جودايى نانه وه، جياكارى، دووبەرە كايە تى، دووبەرە يى، دووبەرە ندى، دووچينى، دووبەرە كى، ناتەبايى، ناكۆكى، ۴- دووبەرە كى نانه وه، ليك كردن، نيوان تيكدان، تفرقه افتادن: جودايى تيكە و تن، جيبايى كە و تن، جيبايى كە و تنه وه، چەن بەرە كى داكە و تن، دووبەرە كايە تى تيكە و تن، دووبەرە كى تيكە و تن، دووبەرە كى كە و تن، دووبەرە كى كە و تنه وه، دووبەرە يى كە و تنه وه، دووچينى تيكهاتن، دووبەندى سازبوون، نيوان تيكچوون، تفرقه افكندن: جودايى نانه وه، جيبايى نانه وه، دووبەرە كايە تى نانه وه، دووبەرە كى نانه وه، دووبەرە كى و پەشتوى تىخستن، دووبەرە يى نانه وه، دووچينى ساز كردن، دووبەندى ساز كردن، نيوان تيكدان، تفرقه انداختن: تفرقه افكندن، تفرقه انداز: تفرقه انگيز، تفرقه انگيز: ئاخافتن قە گوپتير، ئازاوه گيپ، بشيون، بشيونە، بشيوە كار، تيكەر، خم شيوينە، خم شيوين، دركى مەموزيان، دووبەرە كايە تى سازكەر، دووبەرە كى سازكەر، دوو زمان، دەو زمان، شيوە ئنە، شەيتان، شەيتانى كەر، گيترە شيوين، نيوان تيكەر، تفرقه حواس: پريشاني خاطر، تفرقه خاطر: پريشاني خاطر، تفريح: ۱- خۆشى، خۆشى كردن، رابوارى، سۆپە، سەمەر، سەيران، سيزان، شادمانى كردن، شايبى كردن، كەيف كردن، گەشت، گەشت وگوزار، گەمە كردن، گەمە كەردە، گيئە، ياركرى، ياركرەدە، ۲- خۆشحال كردن، شاد كردن، شادمانكرى، كەيف ساز كردن، ۳- خرسندى: بەكەيفى، دل خۆشى، دەماخ چاخى، شادمانى، شادومانى، شادى، شايبى، فيكەى سميلا ن هاتن، كەيفخۆشى، كەيفهوشى، گەوزى، - زنگ تفريح: پشوى نيوان دوو وانەى خويىدنگا، زەنگى وچان، تفريحاح: كۆي (تفريح) تفريح (بە تايبەت بەشى ۱)، تفريح داشتن: بوونە مايبەى خۆشى، بوونە هۆى سەرگەرمى، خۆشبوون، سەربوون، تفريح كردن: خۆش رابوارى، رابوارى، سەيرانكرى، شادمانى كردن، خۆشكرى، شايبكرى، كەيفكرى، گە ران،

تفریحگاه: سه‌برانگه، سیزانگه، شوئی دل لی کرانه‌وه، گه‌پانگا، گه‌پانگه، گه‌مه‌گا، یاریگا،

تفریحی: خوُش، سه‌یر، سه‌رگه‌رمکه‌ر، که‌یف‌سازکه‌ر،

تفرید: ۱- به‌تاقانه‌دانان، به‌تاک‌وته‌نیازانین، کردنه تاقانه، کردنه تاک، کردنه‌یه‌کتنه، ۲- به‌ته‌نیادانیشتن، به‌ته‌نیایی ده‌کونجیک‌خزان، خوُکه‌نارگرتن‌له‌مهردم، دوروه‌په‌ریژی، گوُشه‌گیری،

تفریط: دریخ، دریخی، دریغ، دریغی، قسوور، قوسوور، کوُتاهی، کوُتایی، که‌مته‌رخه‌می، که‌ماهی،

تفریط: به‌بادادان، به‌خسه‌ساردان، به‌فیرپوُدان، دریخ‌کردن، دریخی‌کردن، دریغ‌کردن، دریغی‌کردن، زابه‌کردن، قسوور‌کردن، قوسوور‌کردن، کوُتاهی‌کردن، کوُتایی‌کردن، ده‌ست‌پیوه‌گرتنی زیاده‌له‌پیویست، که‌ماهی‌کرن، له‌نیوبردن، هیفشاندن،

تفریغ: ۱- آماده‌کردن، ۲- خالی‌کردن،

تفریق: ۱- پراکنده‌کردن: ناوشته‌ی، بژاله‌کرن، بلاو‌کردن، بلاو‌کردنه‌وه، بلاوه‌پیچکردن، بۆه‌موولایه‌ک‌ناردن، به‌لافکرن، پرژاندن، پرشاندن، پژاندن، پشاندن، په‌خسه‌وه‌دان، په‌خشین، په‌رشوبلاو‌کردن، په‌لاته‌کرن‌تارومار‌کردن، چرفراندن، چرفرکردن، داپرژاندن، داپرژاندن، پشاندن، ره‌شاندن، ره‌قشاندن، فیشاندن، فیشاندن، فه‌بژگاندن، لیک‌داپرین، لیکه‌لاواردن، وه‌شاندن، وه‌شانن، ۲- ناوارتن، ناواله‌کردنه‌وه، پارستن، پچه‌پاندن، تاکاندنه‌وه، تاکاندنه‌وه، تاکه‌وخستن، تاکه‌وکردن، جودا‌کردنه‌وه، جوپکرده‌وه، جیا‌کردنه‌وه، جیاوه‌کردن، چه‌رتکردن، داپرین، دوروخستنه‌وه، ژه‌ه‌فگرتن، ژیکرن، فه‌دی‌کرن، فه‌ژارتن، قه‌تکردن، گه‌مراندن، لیک‌جدا‌کردن، لیک‌جسودا‌کردن، لیک‌جسودا‌کردنه‌وه، لیک‌جیا‌کردنه‌وه، لیک‌دابرین، لیک‌کردنه‌وه، لیک‌کردنه‌وه، لیکه‌وه‌کردنه‌وه، لیکه‌لاواردن، وه‌که‌رده‌نه، هۆرپه‌ی، هه‌لاواردن، هه‌لبرین، ۳- کم‌کردن، که‌مکرده‌وه، ۲- کم‌کردنه‌وه‌ی‌دووژماره‌لیکتر، لیک‌که‌م‌کردنه‌وه،

تفس: تین، گه‌رما، گه‌رمی،

تفسان: تیندار، داخ، داغ، گه‌رم،

تفسره: ۱- نمونه‌ی‌میزی‌نه‌خوُش‌بوُتاقیکردنه‌وه، ۲- هه‌رشتیکی‌پئوتنیکه‌ر بۆلای‌شتیکی‌دکه،

تفسه: ۱- آندوه، ۲- په‌له‌ی‌په‌شی‌دموجاو، ۳- بیژوو، تامه‌زرۆویی، سه‌ره‌پای‌تیروونیش‌ئیشتیا‌بۆشتی‌چوون، مه‌گیرانی،

تفسیدن: - تفتیدن،

تفسیر: نازه‌نتی، ناشکراکردن، به‌یان، تاوتۆ، تاوتۆی، پازه، پافه، پاره‌په‌روونبژی، شرۆفه، شرۆفه، شه‌رح، شی، شهن‌وکهم، شهن‌وکوه، شیکاری، گدی، منی، واته، ولامه، ویره،

تفسیرکردن: نازه‌نتیکردن، ناشکراکردن، بۆچوون، به‌رجه‌وه‌نگ‌کردن، به‌رژه‌وه‌سندکردن، به‌یانکردن، تاوتۆکردن، تاوتۆیکردن، پازه‌کردن، پافه‌کردن، پافه‌کرن، پاره‌کردن، شرۆفه‌کردن، شه‌رح‌کردن، شیکاری، شی‌کردنه‌وه، شیوه‌که‌رده‌ی، فه‌پچراندن، قیاسکردن، لیکدانه‌وه، مانا‌کردنه‌وه، مانالیدانه‌وه، منیکردن، واته‌کردن، والا‌کردن، والا‌که‌رده‌ی، ولامه‌کردن، وه‌دیارخستن، وه‌رین، ویره‌کردن،

تفسیق: به‌فاسق‌دانان، به‌گوناحکارزانین،

تفشه: - سرزنش،

تفصی: پژاربوون، په‌هابوون، په‌هایی، له‌ته‌نگانه‌ده‌ریاز‌بوون،

تفصیل: ۱- جیا‌کردنه‌وه، دوروه‌وه‌سه‌ی، دوروخستنه‌وه، نیوان‌پیدان، نیوان‌تیخستن، ۲- به‌تانوویژدا‌هاتن، به‌تانوویژپه‌شیه‌ی، به‌دریژه‌باسکردن، به‌شیکردنه‌وه‌کوتن، به‌وردی‌باسکردن، شرۆفه‌کردن، شه‌رحکردن، شهن‌وکهم‌که‌رده‌ی، شهن‌وکوه‌وکردن، شیکاری، شی‌کردنه‌وه، شیوه‌که‌رده‌ی، وردورد‌باسکردن، وردئه‌وه‌که‌رده‌ی، وردکردنه‌وه، ۳- به‌شه‌شکردنی‌کتیب‌وو...

تفصیلات: دریژه‌ی‌بابه‌ت، ورده‌کاری‌یه‌کان،

تفصیل‌دادن: - تفصیل (۲)،

تفصیلی: به‌هه‌موو‌ورده‌کاری‌یه‌که‌وه، دورودریژ،

تفضل: ۱- زالیبون، له‌سه‌رتی، ۲- سیاس‌کردن، ۳- باشی، خاسه، خاسی، چاکه، ۴- لطف‌کردن،

تفضیح: ۱- رسواکردن، ۲- رسوائی،

تفضیض: ۱- ناوه‌زیوکردن، ۲- زیو‌کفتکردن،

تفضیل: به‌باشترزانین، به‌زیاترزانین، به‌له‌سه‌رتزانین، له‌سه‌رتدانان، له‌سه‌رتی،

تفضیل‌نهادن: - تفضیل،

تفضیلی: خاوه‌ن‌هه‌فیازی، - ممتاز،

تقطن: ۱- پیزانین، تیگه‌یشتن، ۲- زیرکی،

تفطیح: به‌ناحه‌رززانین، خرابی، خرابی، خرابی، زشتی، ناپه‌سندی، ناهه‌زکردن، ناهه‌زی، ناشیرینی، ناله‌بار‌کردن، ناله‌باری،

تفقد: ۱- دلجوویی، دلخوُشی، دل‌داری، دلنه‌وایی، دلوه‌شی، دل‌ده‌له، ۲- تفقدکردن،

تفقدکردن: شه‌وه‌لاوایی، به‌سه‌رکردنه‌وه، دلجوویی‌کردن، دلخوُشی‌دانه‌وه، دل‌داری‌دانه‌نه‌وه، دل‌دانه‌وه، دلنه‌وایی‌کردن، دلوه‌شی‌شه‌وه‌دای، دل‌ده‌له‌دان، دل‌وه‌دای، سه‌رلیدان، لاواندنه‌وه، لاواننه‌وه، لئیرسین، لئیرسینه‌وه،

تفقه: زانایی، فه‌قتیابه‌تی، فیره‌زانست‌بوون،

تفک: ۱- داری‌دریژی‌کللۆر که‌مندال‌تۆپه‌له‌قوری‌چکۆله‌ی‌تیده‌خه‌ن‌وبه‌فوو‌تیکردن‌به‌رونیشانه‌ده‌په‌اوین، ۲- تاپر، تاپه‌پ، تفه‌نگ،

تفکر: ۱- شه‌وه‌ی‌به‌دل‌دادیت، شه‌وه‌ی‌به‌میشک‌دادیت، شه‌ندیشه، بۆنج، بیر، بلویۆ، په‌رزاره، پیره‌بووک، دالغه، پامان، په‌ت‌له‌په‌تدام‌که‌چی‌بکه‌م، فکر، فیکر، که‌لکه‌له، گومان، واته‌ویره، ویر، هزر، هژر، هه‌سه‌ر، هه‌وه‌س، هه‌یزر، ۲- شه‌ندیشه‌کردن، بۆنجین، بیر‌کردنه‌وه، بیره‌وکردن، تیفکرین، ده‌بیران‌پۆچوون، ده‌فکران‌پۆچوون، پامان، سه‌رکردنه‌وه، سیفا، متالا، وردبوونه‌وه، وردوه‌بیه‌ی، وردوه‌وسوون، ویره‌وه‌که‌رده‌ی، هشاندن،

تفکرات: کوُی‌تفکر) - تفکر،

تفکرانگیز: بیر‌ورووژین، جیگای‌بیر‌لیک‌کردنه‌وه،

تفکردر‌چیژی‌کردن: بیر‌کردنه‌وه‌له‌شنتی، پامان، پراویچکه، پراویچکه، پراویشکه، شی،

تفگه: ۱- به‌رخواردن، میوه‌خواردن، ۲- خوُشمه‌شهره‌بی‌کردن، قسه‌ی‌خوُشکردن، گالته‌کردن، ۳- لذت‌بردن،

تفگیر: ۱- آندیشه، ۲- آندیشیدن،

تفکیک: ناوارتن، ناواله‌کردنه‌وه، شه‌ره‌په‌یه‌ی، بردان، بردای، پارستن، پچه‌پاندن، تاکاندنه‌وه، تاکاندنه‌وه، تاکه‌وخستن، تاکه‌وکردن، ته‌فاوه‌تانان، جودا‌کردنه‌وه، جوپکرده‌وه، جیا‌کردنه‌وه، جیاوازی‌دانان، جیاوه‌کردن، جیاوه‌که‌رده‌ی، داپراندن، داپرکردن، داپر‌که‌رده‌ی، داپرین، دوروه‌وه‌سه‌ی، دوروخستنه‌وه، ژه‌فکرن، ژه‌ه‌فکرن، ژه‌ه‌فگرتن، ژیکرن، فه‌رق‌دانان، فه‌رقکردن، فارقارتن، فه‌دی‌کرن، فه‌رگه‌پاندن، فه‌ژارتن، فه‌قه‌تانندن، قه‌تکردن، گه‌مراندن، له‌یه‌که‌بردان، له‌یه‌ک‌کردن، لیک‌به‌ردان، لیک‌جدا‌کردن، لیک‌داپرین، لیک‌کردنه‌وه، لیک‌کردن، لیک‌کردنه‌وه، لیکه‌وه‌کردنه‌وه، لیکه‌لاواردن، لیکه‌لبرین، وه‌که‌رده‌نه، هاویژ، هه‌لاواردن، هه‌لاویژان، هه‌لوه‌ژارتن، هه‌لوه‌ژاردن،

تفکیک‌داشتن: جیا‌بوون،

تفکیک‌قوا: جیا‌کردنه‌وه‌ی‌سه‌ی‌هیژی‌ولانتداری‌یاسادانه‌ر، جیه‌جیکار، داوه‌ریکار،

- تفکیک ناپذیر: جیاپوونوهو بۆ نه شیاو، دانه پراو، لیک جیاپه کراوه، نه گونجاو بۆ لیک جیا کرونهوه، هاو پرنه کراو،
 - تفکیکی: جیا کراوه، لیک دابراو، لیک هه لاوتراو، جیا بی هه لگر، شیاوی جیا کرونهوه، هه لاوتراو،
 ئف مالی: ۱- به تف پیکه وه نووساندن، تف تیدان، تف ساوی، تف مالی، ۲- پشی شور، پشیله شور، کتک شور (کاسه هارا تف مالی کرده و رفته - فدک: قاپه کانی پشیله شور کردوون و پژیوه)،
 تفنگ: بهروجه، تفنگ، تفهک، تفهنگ،
 - تفنگچی: تفهنگچی، تفهنگدار،
 - تفنگدار: تفهنگچی، تفهنگدار،
 - تفنگساز: تفهنگ چاکه رهوه، جه خسی،
 - تفنگ سرپر: ۱- په مله پری، سرپر، شمخال، شینکی، قرمه،
 ئفنین: ۱- سر گهرمی گه مهورا پوار دنی جوراوجور بوون، سر گهرمی جوراوجور، کردنی کاریک به شیوهی جوراوجور، هونه رناندن، ۲- به کاریک هوه خه ریک بوون، خو خافلانن، خو پانان، خو شی، خه ریکی، سر گهرمی،
 ئفنین کردن: ۱ - تفنن (۱)، ۲- کاریک به شیوهی جوراوجور نه چام دان،
 ئفنینی: بۆ سر گهرمی، خو خافلینی، خو خلافکی،
 تفو: تف، تف له تو، تفو، دهک تف، عهک تف، وشه ی بیزاری،
 تفوق: بالائی، بالادستی، بهر زتری، به سه ردا بوون، زالی بوون، زالی، سه رکه تن، سه رکه فتن، سه رکه وتن، سه رکه وتهی، له سه رتری،
 - تفوق آمیز: بالادستانه، سه رکه وتوانه،
 - تفوق جستن: - تفوق یافتن،
 - تفوق جوئی: بالاده سیخوازی، زالی خوازی، سه رکه وتن خوازی،
 - تفوق داشتن: بالاده ستبوون، زالی بوون، سه رکه وتوو بوون، له پیشه وه بوون، له سه رتربوون، هه قیاز بوون،
 - تفوق یافتن: به سه ریه کیکدا زالی بوون، ده ست به سه ردا پژیشتن، سه رکه وتن به سه ردا، که وتنه بهر، که وتنه پیشه وه، له یه کیک بهر زتر بوون هوه، له یه کیک چونه سه رتر، له وه پیش که وتنه وه،
 ئفوه: زار کردنه وه، قسه کردن، وه ده نگه اتن، وه قسه هاتن، هاتنه دووان،
 ئفوه کردن: زار کردنه وه، قسه کردن، وه ده نگه اتن، وه قسه هاتن، هاتنه دووان،
 تفویت: زایه کردن، له ده ست دان، له ده ست ده رچوون،
 تفویض: په نه سه رده ی، پیته سپاردن، پیدانی کار، پی سپاردن، دانی کار به که سیک، پاسپاردن،
 تفویض کردن: - تفویض،
 تفهیم: تیگه یشتن، حالی بوون، سه رلیده کردن، سه رده ر لیده کردن، فامین،
 تفهیم: نه نه یا ونای، پیغاماندن، تیگه یاندن، حالی کردن، دان سه ح کرن، زاناندن، فاماندن، فه پیچرین، فه وه راندن، گه شتاندن، له بنی کووله که دان، نیشاندان، نیشاندای،
 تفهیم کردن: - تفهیم،
 ئفیدن: چۆقان، چۆقیان، داغی بوون، داقرچان، داقرچیان، قالی بوون هوه، گهرمی بوون، هورقرچیا، هه لچۆقان، هه لچۆقین، هه لقرچان، هه لقرچیان،
 ئفیده: برزاو، سووره وه بوو، قانکراو، هه لچۆقاو، هه لچۆقیو، هه لقرچاو، هه لقرچیاگ،
 ئق: پۆقه، تهق، تهقه،

- ئق چیز ی درآمدن: به فشه ده رچوون (تق شرکت درآمد - فدک)، به پوچ ده رچوون، به هیچ ده رچوون،
 تقا: - پر هیز کاری،
 تقاء: - پر هیز کاری،
 تقابل: ۱- به ران به ریتی، پو به پو بوون، پو به پو بوون هوه، پو او پووی، پو به پووی، که وتنه به ران به ری یهک، هه فبه ری،
 - تقابل های دو گانه: دوانه لیکدزه کان،
 تقائل: یه کتر کوشتن، پیکه وه به شه په اتن، لیک دان،
 تقادم: کۆی (تقدمه) - تقدمه،
 تقادیر: بۆ چوونه وه کان، بیتر کردنه وه کان، گۆمانه کان، کۆی (تقدیر)،
 تقارب: بهر وه یه کتر چوون، لیک نیزیکی بوون هوه، نزیکی بوون هوه، نزیکی، هه ناری،
 تقارن: بوون به دۆست، بوون به یار، بوون هه دۆست، بوون هه او پری، بوون به یار، وه کیه کی بوون، هاوتایی،
 تقاسم: ۱- پیکه وه به شکردن، دابه شکردنه وه، ویکرا به شکردن، ۲- پیکه وه سویند خواردن، سویند پویه کتر خواردن،
 تقاص: ۱- تۆله شه سستی، تۆله به تۆله، تۆله له یه کتر کردنه وه، په فتاری وه ک په فتاری به ران به ره که کردن بۆ تۆله کردنه وه، قهره بوو هه ستاندن، ۲ - انتقام، ۳ - تلافی (۴)،
 تقاص پس دادن: - انتقام پس دادن،
 تقاص گرفتن: - انتقام گرفتن،
 تقاضا: بۆیان، په ژیراندن، په لاته، تاسه، تکا، ته لب، خوازتن، خوازه، خواست، خواستن، خوایشت، داخاز، داخازتن، داخواز، داخوازی، داخواز بکردن، دامواستن، داوا، داواکاری، داواکردن، داخواز، داخوازی، داخواست، دۆز، دۆز کردن، گهره بوون، گهره کی بوون، گهره کی بی، لاره، واژتن، واستن، واسته، واسه ی، واشته نه، وستن، وئ، ویستن، هورگرته ی، هه لگرتن،
 تقاضا داشتن: ته لب هه بوون، خوازتن، خواست هه بوون، خوایشت هه بوون، داخا هه بوون، داخواز هه بوون، داخوازی هه بوون، داوا کار بوون، داوا کاری هه بوون، داخواز بوون، داخوازی هه بوون، داخواست هه بوون، واشته نه، وستن، ویستن، هورگرته ی، هه لگرتن،
 تقاضا کردن: بۆیان، په ژیراندن، تکا کردن، ته لب بردن، خوازتن، خوازه کردن، خواستن، خوایشت کردن، داخازتن، داخاز کردن، داخوازی کردن، دامواستن، داواکاری، داواکردن، داخوازی، داخواست کردن، دۆز کردن، گهره بوون، گهره کی بوون، گهره کی بی، واژتن، واستن، واسه ی، واشته نه، وستن، ویستن، هورگرته ی، هه لگرتن،
 تقاضا نامه: خوازه نامه، خواست نامه، داخواز نامه، داوا کارینامه، داوانامه،
 تقاضای کتبی: خوازه نامه، داخوازینامه،
 تقاضی: - تقاضا،
 تقاطر: دلۆپ دلۆپ تکان، قه تره قه تره پزان،
 تقاطع: ۱- ئیک بپرین، ویک که وتن، یه کتر بپرین، یه کتر بپرینی دوو دپتر له خالی کدا، ۲- پرچیای، پسان، پسیان، پسیای، تهقان، تهقیان، جه یۆ بیه ی، دوو پتیان، لیک بوون هوه، لیک دابراو، ۳- برگا، برگا،
 تقاطع کردن: - تقاطع (۱ و ۲)،
 تقاعد: ۱ - باز نشستی، ۲ - کناره گیری،
 تقلید: کۆی (تقلید) - تقلید، داب ونه ریته کان،
 تقاوی: ۱- دانی یارمه تی به وه رزپرو کریکار، ۲ - پیش برداخت،
 تقبل: - تقبل کردن،

تَقْبُلُ كَرْدَن: بوارا كردن، بهر عؤده بوون، دهسته بهر بوون، قبوول كردن، وه نه سئوگرتن، وه خوگرتن، هه فگرتن،
 تَقْبِيح: ۱- ئيدانه، بهر دگويي، ۲- تَقْبِيح كردن،
 تَقْبِيح كردن: ئيدانه كردن، بهر توندي ئيدانه كردن، بهر خراب باس كردن، بهر خراب دانان، بهر دزئو له قه له مدان، بهر دگويي، بهر قه باحه ت دانان، بهر ناحه ززانين، خرابه گوتن، مه حكوم كردن، ناشيرين كردن،
 تَقْبِيل: ماچ كردن، ماچماچين،
 تَقْتِق: توقو پوق، ته قه ته ق، ته قه ته ق، تقيق تقيق،
 تَقْتِق: خره خر،
 تَقْدُس: ۱- پاكی، ۲- پرهيزگاری، ۳- پيرؤزی، ميمباره کی، هه زخ،
 تَقْدُم: بهر وه پيشچوون، پيشقه چوون، پيشكه وتن، له پيشترى، وه ره وتن،
 تَقْدُم جستن: پيشقه كه تن، كه وتنه بهر وه، كه وتنه پيشه وه،
 تَقْدُم داشتن: له بهر تر بوون، له پيشتر بوون، له پيشقه چوون، له پيشه وه بوون، وه لئيه بهيه،
 تَقْدُم گرائی: پيشكه وتنخوازی،
 تَقْدُم يافتن: كه وتنه پيشه وه،
 تَقْدمه: ۱- پيشكش كردن، ۲- پيشكشي، ۳- پيشه كیی دراوبه وه رزق،
 تَقْدیر: ۱- نه اندازه گرتن، پيشان، پیمان، پیمی، پيوان، پيوان، ره ی گرتن، وه هه نكاوتن، ۲- بهر جيهاتنی ئيراده ی ئيلاهی، جيهه جيهوونی فهرمانی خوا، هورنیای، هه لئان، ۳- تشويق كردن، ۴- ئاكام، ئاوه خور، ئيراده ی ئيلاهی، ئيراده ی خوا، بهر بخت، بهر بخت و هات، چاره بهش، چاره نووس، خواخواست، خوانووس، سهر نويس، سهر نفیشت، فهرمانی خوا، قسمه ت، قسمه ت و نسيب، قه ده ر، قه زاوقه ده ر، قه له م لئيدراو، قه له م نووس، له چاره نووسراو، ناوچاو، ويستی خوا،
 - بهر هه تَقْدیر: بهر حال، هه رچونيك بی،
 - تَقْدیر آسمانی: - تَقْدیر (۴)،
 - تَقْدیر ازلی: - تَقْدیر (۴)،
 - تَقْدیر الهی: - تَقْدیر (۴)،
 - تَقْدیر بوون: چاره بوون، چاره نووس و ابوون،
 - تَقْدیر شدن: پزلی گيران، قه در گيران،
 - تَقْدیر كردن: ۱- اندازه گرفتن، ۲- تشويق كردن،
 - تَقْدیر گرائی: باوه په چاره نووس، قه در ره گرتنی،
 - تَقْدیر نامه: ئافه رين نامه، ته شويقنامه، پزنامه، نامه ی ئافه رين پيكون،
 تَقْدیس: بهر پيرؤز دانان، بهر پيرؤز زانين، پيرؤز كردن،
 تَقْدیم: ۱- ئاراسته، پيشكه ش، پيشكيش، سه وقات، سه وقاتی، هه ديه، ۲- (تَقْدیم داشتن) - تَقْدیم،
 - تَقْدیم افتادن: نه نجام بوون، جيهه جيهوون،
 - تَقْدیم داشتن: ۱- ئاراسته كردن، بهر انين، پيشكه ش كردن، پيشكيش كردن، ديارى پيشان، ديارى دان، سه وقات دان، سه وقاتی دان، هه ديه كردن، ۲- بر دهنه پيش، بهر كرده ی كردن، پيشخستن، خسته پيش،
 - تَقْدیم رفتن: بهر كار هاتن، ره عمه لهاتن،
 - تَقْدیم شدن: ئاراسته کران، پيشكه ش کران،
 - تَقْدیم فرمودن: - (تَقْدیم داشتن) - تَقْدیم،
 - تَقْدیم كردن: - (تَقْدیم داشتن) - تَقْدیم،
 - تَقْدیم نمودن: - (تَقْدیم داشتن) - تَقْدیم،
 - تَقْدیم و تاخير: پاش و پيش خستن،

- تَقْدیمی: ئاراسته كراو، پيشكه ش كراو، پيشكه شی، پيشكيش كراو، پيشكيشی،
 - تَقْدیم يافتن: كه وتنه بهر وه، كه وتنه پيشه وه،
 تَقْرَب: ۱- خویشی، ۲- نزدیکی،
 تَقْرَب جستن: تخوونكه وتن، خزمايه تی كردن، خو نزيك كردنه وه، لئ نيزيك بوونه وه، نيزيكايه تی كردن، نيزيك بوونه وه، وئ نزيكه وه وسه ی،
 تَقْرَب داشتن: ۱- تخوونكه وتن، خزمايه تی هه بوون، لئ نيزيك بوون، نيزيكايه تی هه بوون، نيزيك بوونه وه، ۲- بهر قه رار بوون، پاوه جيهوون،
 تَقْرَر: ۱- استقرار، ۲- استقرار يافتن،
 تَقْریب: ۱- ته قریب، ليك نيزيك، نزيكى، نيزيك بوون، نيزيك كردنه وه، نيزيكی، ۲- بهر يورغه ليخوړینی نه سپ، ۳- زمينه سازى،
 تَقْریباً: بزآن مه زان، بيژی نه يژی، پرؤ هه نديك، ته قریبه ن، نيزيك، نيزيك به، نيزيكه، نيزيكه ی، نيزيكی، هاكا، هه ماهه ما،
 تَقْریبی: ته قریبی، خه ملاو، خه ملئندراو، قه بلاو، گؤره یی، ليك نزيك،
 تَقْریر: - تَقْریر كردن،
 تَقْریر كردن: ۱- ئيقار پيكرن، پي دركاندن، پيهه لرتن، دان پيانان، ددان پيئاهيتان، دركاندن، دهر برين، پروون كردنه وه، واته ی، ۲- بيان، ۳- برياردان، دانان، ديار يكردن، ۴- جيگير كردن، دامه زانندن، ۵- نوشتن،
 تَقْریرى: ۱- برين، قرتانندن، قه تانندن، ۲- بدگويی، ۳- تعريف (۱)، ۴- شيعر گوتن،
 تَقْرِيض: ۱- تعريف (۱)، ۲- ستایش،
 تَقْرِيح: ۱- سرزنش، ۲- سرزنش كردن،
 تَقْرُز: پاكدامين بوون، خو پاراستن له تاوان، دور يكردن له گوناخان،
 تَقْسَم: بلا بوونه وه، بلاو كردنه وه، بلاوی، په خشبوون، په خشكردن،
 تَقْسِيط: بهر شبه شكرن، بهر قيسه ت دانان، بهر قيسه ت دانان، پاژه ندى، جيا كردنه وه، قيسه ت به ندى، كردنه قيسه ت،
 تَقْسِيم: بهر شبه شكرن، بهر شه و كردن، بهر شكرن، بهر شه كرده ی، بهر شه كه رده ی، بهر شينه وه، بهر هر كرن، پارچه پارچه كردن، پاژه پاژ كردن، پشك پشك كردن، پاژه كرن، پاژ كردن، دابه ش، دابه ش كردن، داره به ش، كو ت كردن، له فا كردن، هيسا هيسا كردن،
 - تَقْسيمات: كوی (تقسيم) - تَقْسيم،
 - تَقْسِيم بندی: بهر شبه شكارى، بهر شبه شكرن، بهر شبه ندى، پاژه ندى، دابه شكارى، دابه شين،
 - تَقْسِيم به نسبت: بهر شبه شكارى پزّه یی، بهر شبه ش كردن بهر پي پزّه، بهر شبه ندى پزّه یی، پاژه ندى پزّه یی، دابه شكارى پزّه یی، دابه شينى بهر پي پزّه،
 - تَقْسِيم پذير: باره به ش، بهر شبه شبوون هه لگر، دابه شبوو، شياوى دابه ش کران،
 - تَقْسِيم شدن: بهر شبوون، بهر شبه شبوون، بهر شبيهه ی، بهر شرانه وه، بهر شكريا، بهر هر کران، دابه شبوون، دابه ش کران، داره به شبوون، قه تيان، قه تين، كو ت کران، له فا دان،
 - تَقْسِيم كردن: بر كردن، بهر شبه شكرن، بهر شكرن، پارستن، پارفه كرن، پا يكردن، دابه شكرن، دابه شين، دابه شينه وه، دگوليك، فه لقا نندن، له فا كرن،
 - تَقْسِيم كنده: بهر شه كره، پار كره، تارچى، دابه شه كره،
 - تَقْسِيم نشدن: باره به شه لئنه گر، دابه شنه بوو، نه شياوى دابه ش بوون،
 تَقْسُف: ۱- بهر كه م پاژ بوون، گوزه رانندن، گوزه رانى سه خت، ۲- جلگى زوور كردنه بهر،
 تَقْسِير: پا كردن، پيست ليكردنه وه، توئلك ليكردنه وه،

تقصیر: ۱- تاوان(۳)، ۲- خاوه خاوه، خنہ خنہ، خوگنخاندن، خوئندانہ کار، درېخی، درېتی، سستی، قسوور، قسوور، کوٹاهی، کوٹاهی، کیماهی، گۆنه، هیئشانندن، ۳- کورتکردنهوه،

- ازتقصیرگذشتن: ← بخشایش،

- تقصیرات: کوئی(تقصیر)، ← تقصیر، گوناحه کان،

- تقصیرافتادن: درېخی وخواه وخواهاتنه پیئ له کاردا، سستی پروودان، گوئی پینه دران،

- تقصیردرحج: کورتکردنهوه ی نینوک وموو له حجه دا،

- تقصیررفتن: ← (تقصیرافتادن) ← تقصیر،

- تقصیرکار: ← مقصر،

- تقصیرکردن: ۱- تاوانکردن، گوناحکردن، ۲- خو گنخاندن، سستی کردن، قسوورکردن، قسوورکردن، کوٹاهی کردن، کوٹاییکردن، کیماهیکردن، هیئشانندن،

تقصیری: ← تهیدستی،

تقصی: ← سپری شدن،

تقطر: ۱- چکیدن، ۲- کهوتنه سهرته نیش، کهوتنه سهر کهله که،

تقطع: بران، برانهوه، پچران، پچریان، پرچیای، پسان، پسیان، جوئیونهوه، دابران، له تیوون، لیک بران، لیک دابران، لیک هه لبران، نابه رده وومی، هورنامی، هورپریای، هه لبران،

تقطیب: ۱- اخم کردن، ۲- ترشروئی،

تقطیر: ناره قگرتن، تکاندن، تنوکاندن، دلؤپاندن، داچؤپاندن، کردن به دلؤپه، لیک جیا کردنهوه ی دووشت به کردن به هه لم و پاشان سارد کردنهوه،

تقطیع: ۱- بره دانان له شتیردا، ۲- پارچه پارچه کردن، په لپه لکردن، دابرین، کهرت کهرت کردنهوه، له توپهت کردن، ۳- برینی پارچه، ۴- به کورتی باسکردن، به کورتی کوتن،

تقعر: پوچوویی، قوپوایی، قوپیایی، قوولبوون، قوولی، کاسی، کاوی، ناوچالی،

تقعیر: قوولکردن، قوولکه سازکردن،

تقل: بهسترانی ده رگا، داخران، قفل دران، گاله دران،

تقلا: ۱- نهختوچار، پروپا، پلویا، پلوپو، پوتنه، پهله قازه، پیکول، ته پشت، ته قالا، ته قهلا، ته لویا، جهخت، چهقی رهش، حهشر، حهول، خهبات، خهفتان، خهفتیان، خهفتین، داکوکی، داکووی، داکوویان، پاکه پاک، رهنج غکیشان، زامی رهش، زهن به لیلیق، سهعی، قلیف، کار، کراوکوش، کرد، کردو کوش، کروکاش، کنوکو، کوش، کوشش، کوششت، کوششو و ته قهلا، کوشه، کوشهش، کوشهوه، کهراوکوش، کهفتولهفت، کهفته لهفت، کهنوکی، گردوکوش، لوفه، هافل، هه لاته لات، هه لپه، هه لگ، هه ول، هه ولدان، هه ولدای، ۲- گه وزین له نویتوباندا، له سه رچیا گه وزین، ۳- تقلا کردن،

تقلا کردن: نهخت وچار کردن، نه رکدان، پروپا کردن، پلوپا کردن، پلوپو کردن، پهله شنهعی، پهله کوتان، پهله کوتان، پهله کوتان، پهله کوتان، پهله قازه کردن، پیکول کرن، ته قالا دان، ته قالا کردن، ته قالا کردهی، ته قهلا کردن، تیکوشان، تیکوشین، جهخت کردن، چرچراندن، چهقی رهش کردن، حهشر کردن، حه ولدان، خفتان، خو بؤکوتان، خهبات کردن، خهبتان، خهبتین، خهفتان، خهفتیان، خهفتین، داکوکی کردن، داکووی کردن، داکوویان، رهنج غکیشان، زامی رهش کردن(زامی رهشم کرد په گه لم نه کهوت)، سهعی کردن، قلیف کردن، قه پچین، کار کردن، کار کردهی، کراوکوش کردن، کردو کوش کردن، کروکاش کردن، کنوکو کردن، کوشان، کوشش کردن، کوشش کردن، کوششونه قهلا، کوشه کردن، کوشه شکردن، کوشه وه کردن، کوشین، کهفتولهفت کردن، کهفته لهفت کردن، کهنوکی کردن، گردوکوش کردن، لوفه کردن، ماندووبوون به کاریکه وه، وهی بهی کوا، هافل دان، هه لاته لات کردن، هه ولدان، هه ولدای،

تقلب: ۱- ته زویر، چفو، دهغه لی، دهغه لکاری، فیئل، قویبه، گرنی، گزی، گفنی، گه پ، نادروستی، ۲- تیکچوون، شیوان، گؤپان، وهرچهرخان، وهرگه ران،

- تقلب درامتحان: ته قه لوب، قویبه، نادروستی،

- تقلب کردن: ته زویر کردن، دهغه لی ده کار یکندا کردن، دهغه لی کردن، دهغه لکاری کردن، ساخته کاری کردن، فیئل کردن، کلاوات، کلاوبازی کردن، نادروستی کردن،

تقلبی: به قهستی، ته زویر، جهله بی، جهله وی، درؤینه، درؤیین، دهره قین، دهسگؤز، دهسگؤز، دهسنه قهس، دهغه لی تیداکرداو، په شوک، زره، زره، زره، ساخته، فیلاوی، قهستی، قهلب، نادروست، نارپه سن، نه تی، نه هیژا،

تقلد: ۱- برعهده گرفتن، ۲- قه لاته ده ملکرد،

تقلص: تیکه لکیش کران، ویک کهوتنه وه، ویکه اتن، ویکه اتنه وه،

تقلی: ده کوو، کافر، کاو، کهو،

تقلیب: ۱- ژر پروو کردن، سهروب نکردن، وهرگیران، ۲- گوپینی وشه به وشه یه کی دیکه، ۳- باژگونی، ۴- دگرگونی،

تقلیبی: دهستکرد، دهسکار، دهسکرد،

تقلید: ۱- نه دا، باسی، تیتال، چه نایی، دهستان، دمه لاسکه، دمه لاسکی، دمه لاسکانی، دمه لاسکه، زارزارک، زارقه، سوویار، که بوون، که لابیون، گیراف، لاسا، لاساوی، لاسایی، هه وای، یه نگؤ، یه نگی، ۲- تقلید در آوردن،

تقلید در آوردن: ناین وئوین کردن، نه داوه کردن، باسی کرن، تیتال کردن، چافلین کردن، چاولین کردن، چه نایی کردن، دووپا نکردنه وه، دهستان کردن، دمه لاسکه کردن، دمه لاسکی کردن، دمه لاسکانی کردن، دمه لاسکه کردن، زارزارک کردن، زارقه کردن، زه هرووین، ژینگرتن، که بوون، گیراف کردن، لاسا کردن، لاسایی کردن، یه نگؤ که رده ی، یه نگی کردن،

تقلید شدن: چافلین کردن، چاولین بران، چاولین کردن، چه چه نه بره ی، چه نایی کران، دووپا نکردنه وه، دهستان کران، دمه لاسکی کران، دمه لاسکانی کران، زارزارک کران، زارقه کران، گیراف کران، لاسا کران، لاسایی کران، یه نگی کران،

تقلید کردن: ۱- تقلید در آوردن، ۲- وه دوای فتوای موجهه هید کهوتن،

تقلیدی: ۱- چاولیکه رانه، لاساییکارانه، ۲- مقلد،

تقلیع: ← ریشه کن کردن،

تقلیل: دابه زانندن، داشکاندن، که مکردن، که مکردنه وه، که مه وه که رده ی، کیمکردن، کیمکرنه فیه، هندکاندن،

تقلیل دادن: ← تقلیل،

تقلیل یافتن: دابه زین، داشکان، که مبوونه وه، که مکردن، کیمکردن،

تقنین: قانون دانان، یاسا دانان،

تقنینه: ئی قانون دانان، ئی یاسا دانان،

تقوا: ← تقوی،

تقوتوق: ته تقویوق، ته قوتوق، ته قه ته قی زور،

تقوی: به هیژبون، هیژداربوون،

تقوی: به رسال له سه رساوتی گه ران، پاریزکاری، پاریز کردن، پاریز کرده ی، پاریز کردن له ناوی شه وی، پاریز کردن له خرابه، پاکداوی، پاکداوتی، په ره یژگاری، ترس له خوا، خو پاریزی، داوتیباکی، دوروی له خرابه،

تقویت: بووزاننده وه، به توانا کردن، به هیژ کردن، پشتیوانی لیکردن، توانایی پیدان، تین پیدان، دهسته لات پیدان، دهسته لات زیاد کردن، زووزاننده وه، شیاندن، مزور کردن، وزه پیدان، هیژبه خشین، هیژ پیدان،

تقصیر: ۱- تاوان(۳)، ۲- خاوه خاوه، خنہ خنہ، خوگنخاندن، خوئندانہ کار، درېخی، درېتی، سستی، قسوور، قسوور، کوٹاهی، کوٹاهی، کیماهی، گۆنه، هیئشانندن، ۳- کورتکردنهوه،

- ازتقصیرگذشتن: ← بخشایش،

- تقصیرات: کوئی(تقصیر)، ← تقصیر، گوناحه کان،

- تقصیرافتادن: درېخی وخواه وخواهاتنه پیئ له کاردا، سستی پروودان، گوئی پینه دران،

- تقصیردرحج: کورتکردنهوه ی نینوک وموو له حجه دا،

- تقصیررفتن: ← (تقصیرافتادن) ← تقصیر،

- تقصیرکار: ← مقصر،

- تقصیرکردن: ۱- تاوانکردن، گوناحکردن، ۲- خو گنخاندن، سستی کردن، قسوورکردن، قسوورکردن، کوٹاهی کردن، کوٹاییکردن، کیماهیکردن، هیئشانندن،

تقصیری: ← تهیدستی،

تقصی: ← سپری شدن،

تقطر: ۱- چکیدن، ۲- کهوتنه سهرته نیش، کهوتنه سهر کهله که،

تقطع: بران، برانهوه، پچران، پچریان، پرچیای، پسان، پسیان، جوئیونهوه، دابران، له تیوون، لیک بران، لیک دابران، لیک هه لبران، نابه رده وومی، هورنامی، هورپریای، هه لبران،

تقطیب: ۱- اخم کردن، ۲- ترشروئی،

تقطیر: ناره قگرتن، تکاندن، تنوکاندن، دلؤپاندن، داچؤپاندن، کردن به دلؤپه، لیک جیا کردنهوه ی دووشت به کردن به هه لم و پاشان سارد کردنهوه،

تقطیع: ۱- بره دانان له شتیردا، ۲- پارچه پارچه کردن، په لپه لکردن، دابرین، کهرت کهرت کردنهوه، له توپهت کردن، ۳- برینی پارچه، ۴- به کورتی باسکردن، به کورتی کوتن،

تقعر: پوچوویی، قوپوایی، قوپیایی، قوولبوون، قوولی، کاسی، کاوی، ناوچالی،

تقعیر: قوولکردن، قوولکه سازکردن،

تقل: بهسترانی ده رگا، داخران، قفل دران، گاله دران،

تقلا: ۱- نهختوچار، پروپا، پلویا، پلوپو، پوتنه، پهله قازه، پیکول، ته پشت، ته قالا، ته قهلا، ته لویا، جهخت، چهقی رهش، حهشر، حهول، خهبات، خهفتان، خهفتیان، خهفتین، داکوکی، داکووی، داکوویان، پاکه پاک، رهنج غکیشان، زامی رهش، زهن به لیلیق، سهعی، قلیف، کار، کراوکوش، کرد، کردو کوش، کروکاش، کنوکو، کوش، کوشش، کوششت، کوششو و ته قهلا، کوشه، کوشهش، کوشهوه، کهراوکوش، کهفتولهفت، کهفته لهفت، کهنوکی، گردوکوش، لوفه، هافل، هه لاته لات، هه لپه، هه لگ، هه ول، هه ولدان، هه ولدای، ۲- گه وزین له نویتوباندا، له سه رچیا گه وزین، ۳- تقلا کردن،

تقلا کردن: نهخت وچار کردن، نه رکدان، پروپا کردن، پلوپا کردن، پلوپو کردن، پهله شنهعی، پهله کوتان، پهله کوتان، پهله کوتان، پهله کوتان، پهله قازه کردن، پیکول کرن، ته قالا دان، ته قالا کردن، ته قالا کردهی، ته قهلا کردن، تیکوشان، تیکوشین، جهخت کردن، چرچراندن، چهقی رهش کردن، حهشر کردن، حه ولدان، خفتان، خو بؤکوتان، خهبات کردن، خهبتان، خهبتین، خهفتان، خهفتیان، خهفتین، داکوکی کردن، داکووی کردن، داکوویان، رهنج غکیشان، زامی رهش کردن(زامی رهشم کرد په گه لم نه کهوت)، سهعی کردن، قلیف کردن، قه پچین، کار کردن، کار کردهی، کراوکوش کردن، کردو کوش کردن، کروکاش کردن، کنوکو کردن، کوشان، کوشش کردن، کوشش کردن، کوششونه قهلا، کوشه کردن، کوشه شکردن، کوشه وه کردن، کوشین، کهفتولهفت کردن، کهفته لهفت کردن، کهنوکی کردن، گردوکوش کردن، لوفه کردن، ماندووبوون به کاریکه وه، وهی بهی کوا، هافل دان، هه لاته لات کردن، هه ولدان، هه ولدای،

تقلب: ۱- ته زویر، چفو، دهغه لی، دهغه لکاری، فیئل، قویبه، گرنی، گزی، گفنی، گه پ، نادروستی، ۲- تیکچوون، شیوان، گؤپان، وهرچهرخان، وهرگه ران،

- تقلب درامتحان: ته قه لوب، قویبه، نادروستی،

- تقلب کردن: ته زویر کردن، دهغه لی ده کار یکندا کردن، دهغه لی کردن، دهغه لکاری کردن، ساخته کاری کردن، فیئل کردن، کلاوات، کلاوبازی کردن، نادروستی کردن،

تقلبی: به قهستی، ته زویر، جهله بی، جهله وی، درؤینه، درؤیین، دهره قین، دهسگؤز، دهسگؤز، دهسنه قهس، دهغه لی تیداکرداو، په شوک، زره، زره، زره، ساخته، فیلاوی، قهستی، قهلب، نادروست، نارپه سن، نه تی، نه هیژا،

تقلد: ۱- برعهده گرفتن، ۲- قه لاته ده ملکرد،

تقلص: تیکه لکیش کران، ویک کهوتنه وه، ویکه اتن، ویکه اتنه وه،

تقلی: ده کوو، کافر، کاو، کهو،

تقلیب: ۱- ژر پروو کردن، سهروب نکردن، وهرگیران، ۲- گوپینی وشه به وشه یه کی دیکه، ۳- باژگونی، ۴- دگرگونی،

تقلیبی: دهستکرد، دهسکار، دهسکرد،

تقلید: ۱- نه دا، باسی، تیتال، چه نایی، دهستان، دمه لاسکه، دمه لاسکی، دمه لاسکانی، دمه لاسکه، زارزارک، زارقه، سوویار، که بوون، که لابیون، گیراف، لاسا، لاساوی، لاسایی، هه وای، یه نگؤ، یه نگی، ۲- تقلید در آوردن،

تقلید در آوردن: ناین وئوین کردن، نه داوه کردن، باسی کرن، تیتال کردن، چافلین کردن، چاولین کردن، چه نایی کردن، دووپا نکردنه وه، دهستان کردن، دمه لاسکه کردن، دمه لاسکی کردن، دمه لاسکانی کردن، دمه لاسکه کردن، زارزارک کردن، زارقه کردن، زه هرووین، ژینگرتن، که بوون، گیراف کردن، لاسا کردن، لاسایی کردن، یه نگؤ که رده ی، یه نگی کردن،

تقلید شدن: چافلین کردن، چاولین بران، چاولین کردن، چه چه نه بره ی، چه نایی کران، دووپا نکردنه وه، دهستان کران، دمه لاسکی کران، دمه لاسکانی کران، زارزارک کران، زارقه کران، گیراف کران، لاسا کران، لاسایی کران، یه نگی کران،

تقلید کردن: ۱- تقلید در آوردن، ۲- وه دوای فتوای موجهه هید کهوتن،

تقلیدی: ۱- چاولیکه رانه، لاساییکارانه، ۲- مقلد،

تقلیع: ← ریشه کن کردن،

تقلیل: دابه زانندن، داشکاندن، که مکردن، که مکردنه وه، که مه وه که رده ی، کیمکردن، کیمکرنه فیه، هندکاندن،

تقلیل دادن: ← تقلیل،

تقلیل یافتن: دابه زین، داشکان، که مبوونه وه، که مکردن، کیمکردن،

تقنین: قانون دانان، یاسا دانان،

تقنینه: ئی قانون دانان، ئی یاسا دانان،

تقوا: ← تقوی،

تقوتوق: ته تقویوق، ته قوتوق، ته قه ته قی زور،

تقوی: به هیژبون، هیژداربوون،

تقوی: به رسال له سه رساوتی گه ران، پاریزکاری، پاریز کردن، پاریز کرده ی، پاریز کردن له ناوی شه وی، پاریز کردن له خرابه، پاکداوی، پاکداوتی، په ره یژگاری، ترس له خوا، خو پاریزی، داوتیباکی، دوروی له خرابه،

تقویت: بووزاننده وه، به توانا کردن، به هیژ کردن، پشتیوانی لیکردن، توانایی پیدان، تین پیدان، دهسته لات پیدان، دهسته لات زیاد کردن، زووزاننده وه، شیاندن، مزور کردن، وزه پیدان، هیژبه خشین، هیژ پیدان،

تقویت شدن: بوژانهوه، بهتواناکران، بههیزکران، پشتیوانی لیکران، توانایی پیدران، تین پیدران، دهسه لآت پیدران، دهسه لآت زیادکران، ژووژاندرانهوه، ژبانسهوه، شیاندران، گیان گرتن، گیان گرتنهوه، مزور کران، وزه پیدران، هیزبینه خشران، هیز پیدران، هیز تیکه وتن، هیز گرتنهوه،

تقویت کننده: ← مقوی،
تقویتی: ← مقوی،
تقوید: ← تعوید،
تقوی طلب: پاریزخواز، پاریزویست، خواریز،
تقویم: ۱- تهقیمن، تهقوم، پوژنه ژمیز، پوژمیز، پوژمیز، سالیپو، سالنامه، ۲- ارزایی، ۳- تقویم کردن، ۳- دیاریکردنی کات و زه مان په پیتی پیوانه داناو، ۴- راستکردنهوه له چه ماوه بی پزگار کردن،
- تقویم تورکستانی: پوژمیزی تورکستانی، سالیپوی باو له ناسیای ناوه ندی و پوژنه لاتدا که ساله کان به دهوره گه لی دوازده بی به نیوی دوازده گیانله بهر (مشک، گا، پلنگ، کهرویشک، نه ههنگ، مار، نه سپ، مه پ، مهبمون، مریشک، سهگو بهراز) ناو نراون،
- تقویم شمسی: پوژمیزی هه تاوی، سالیپویک به پیتی گه پانی زه وین به دهوری خوردا،
- تقویم قمری: پوژمیزی مانگی، سالیپویک به پیتی گه پانی مانگ به دهوری زه ویدا،
تقویم کردن: قیمة تکردن، قیمة تکردهی، نر خاندن، نر خ بودانان،
تَقَه: تهقه (تهای بهدر خورد - فدک)،
تَقَهشُر: بوداوه چوونهوه، بوداویه گه رانهوه، پاشمه چوون،
تقی: ← پارسا،
تَقید: بهستراوه بی، بهندکراوی، پابه ندی، پیبه ندی،
تَقیل: ۱- به دواوا چوون، وه دوو که وتن، ۲- هاوشیوه بی کردن، ۳- پیروی،
تقیه: پاریز، تهقیه، خوگۆپری، خو لئی پاریزی، دروی بهمه سهله حهت، ۲- تقیه کردن،
تقیه کردن: بیروباوه پشاردنهوه، پاریز کردن، تهقیه کردن، خوگۆپین، خو لئی باراستن، خو لئی لادان، دروکردنی بهمه سهله حهت، شاردنهوه بیروبرواو بهر اولت هاودهنگی نیشانانان بهمه بهستی خواراستن،
تقیید: ۱- بهسته نهوه، بهند کردن، خسته کۆت و زنجیره وه، ۲- پایداری کردن، ۳- نگهداشتن (۲)،
تک: سووره چناری هیندی،
تک: دندووک، سره، سره تیژی ههرشتی، نکل، نووک، نوپک،
- تک پا: کاتیکی کورت، نووکه پییه ک،
- تک پارتفتن: ۱- زوو پویشتن و گه رانهوه، سووکه پا چوون، سه ریپیی چوون، ۲- له سه ره نه چه پویشتن،
- تک زبانی حرف زدن: به لاله به ته قسه کردن، توره تور کردن، زمان گیران، سهرزوان گرتن،
- تک زدن: ۱- دندووک لیندان، دهنووک دان، نکلانندن، نووک لیندان، ۲- به نیوه چلی هیشته نهوه ی کار، سه رسره ی کار کردن، نیوه وناته واو هیشته نهوه ی کار،
تک: ۱- تنهار (۱)، ۲- ته، ۳- ناسته م، بیچ، پاژ، پیچ، تۆز، تۆز، تۆز، تۆز قال، تۆز لانه، تۆز لقان، تۆسقال، تۆسقال، تیسکال، جبک، چک، رشک، زامهت، ژهن دیک، سووکه له، قیچ، قینچکه، کم، کهرگا کۆزه، کم، که مووسکه، کیم، گهرد، نهجه، نوسک، نهخت، هند، هندک، هنک، هۆندک، ههوا (اندکی پیشمان بنشین: ههوا یه کلامان دانیشه، اندکی بزرگتر: ههوا یه ک گه ووره تره)، هیند، ۴- باز دباژوکتی، بریوبریوه، بهزان، بهزتن، بهزین، پله پاتۆر، پۆ، پهله وپۆ، تهورین،

خاردان، پارکردن، راکرن، غاردان، غارکردن، غارکرن، غارکهردهی، قاچان، قاچاندن، قاشتن، لنگدان، وهزین، هه لانتن، هه لکوت هه لکوت، ۵- به دهست له که ناری تهخته نهر د دان تاتاس جوان بنیشتی، ۶- هه موو چه شنه لیدانیک به گشتی، ۷- جه گه نی میسری که ده کرابه کاغزه، ۸- بیمانند، ۹- حمله،

تک افتادن: به ته نی مانه وه، تاک که وتنه وه، تاکه که فتن، تهریک که وتن، تهریک مانه وه، ته نیامانه وه،
- تک بخیه تشک: قومامه، قه مامه،
- تک بعدی: تاک په ههند،
- تک تاز: یکه تاز،
- تک تک: تیک تیکه، تاق تاق، تاق تاقه، تاک تاک، تاک تاکه، تاک تووک، تاکو ته پ، تاکو ته را، تاکو ته را، ته کتک، دانه دانه، کت بکت، که تکت، که ت وپیت، یه ک به یه ک، یه کیه ک،
- تک تیر ناز: ههنگیوه، سه گوان، نیشانه ههنگیوه،
- تکدرخت: تاقه دار، تاکه دار، پانه ک،
- تک رنگ:
- تکرو: ئوگری کاری تاکه که سی، هه شقی، هه شقی، ئینات، بهزاج، به قسه نه که، به قینا چوو، به قینا چوو، به قینا که وتوو، پی چه قین، پی داگر، تاکه وه، جه ری، سه ربزپو، سه رجه وت، سه رسخت، سه رکه ش، سه رکیش، سه رگورز، سه ره خه ر، سه ره پۆ، عیناد، که لله ره ق، لا، لاسار، لامۆفه ک، هه ره به قسه ی خو که ر،
- تک ز: هه بوونه وه ری بهزگیک ته نی بیچوویه کی ده بی، تاکه زتی،
- تک زنی: هه بوونه وه رانه ی دوور له به ک ده ژین (بیچه وانه ی کۆمه ل ژنی)، تاکه ژنی، ته نیازی،
- تک سلولی: ۱- ژووری تاکه که سی له به ندیخانه، ۲- بوونه وه ری که که له شی ته نی له یه ک خانه پیکهاتنی، تاک خانه بی، یه ک خانه بی،
تکسم: نازه لئی یه کسم، تیکسم، قووق، یه کسم، تیکسم،
- تکسوار: تاقه سوار، تاکه سوار،
- تک شماره: تاقه ژماره، ته ک ژماره، ژماره یه ک له بلا و کراوه یه ک (به ای تک شماره ۲۰۰ تومان - فدک)،
- تک شیب: لالیز، لئز ته نی به بار یکنگ،
- تک فام: تاقه رهنگ، تاک رهنگ، ته نی له رهنگیک (وه ک هه ره زرد، هه رسوور هه...)، یه ک رهنگ،
- تک فرزند: ۱- بنه ماله ی خاوه نی ته نی مندا لیک، تاقه منال، ته نیامنال، ۲- تاقاله، تاقانه، تاکانه،
- تک قافییه: تاک سه روا، ته ک سه روا،
- تک قطبی: تاک جه مسه ری، ته ک جه مسه ری،
- تک لپه: هه و گیایانه ی چه قهره که یان له شین بووندا تاقه په لکیکیان هه یه، بیک په لکه، دهسته یه که له گیایان که چه قهره که یان ده نیوده نکه که یاندا گه لایه کی هه یه که فارس له به ی پیده لئین و ده کری به کوردی پی بلین (په لکه)، به پیچه وانه ی هه و گیایانه ی له تپو ده نکدا چه قهره که یان دوو په لکه یه که به فارسی دوو له به یان پیده لئین، یه ک په لکه،
- تک محصول: ← (تک محصولی) ← تک،
- تک محصولی: بهسته نهوه ی چاره نووسی نابوری به ته نیابه ره میک، تاک به ره می، تاک داهاتی، تاکه به ره می، ته ک به ره می، بهسته نهوه ی هه موو یا به شی هه ره زوری داهاتی ولات به به ک به ره هم، یه ک به ره می،
- تک مضراب: ۱- ته ک زه خمه، دهنگی تاقه نۆتیک له سازه ژیداره کاندا، ۲- چه لئووک تی فریدان، قسه به پاندنی که سیک له نیوان قسه ی که سیک دیکه دا (ژۆر تر بۆد ژایه تی)، نۆک تیخستن (مخالفتان در حین سخنرانی او گاه تک مضراب میزدند-فدک)، ورده نا ههنگ،
- تک نگاری: تاکنووسین، نامیلکه،
- تک نگاشت: تاکنووسین، نامیلکه،

تقویت شدن: بوژانهوه، بهتواناکران، بههیزکران، پشتیوانی لیکران، توانایی پیدران، تین پیدران، دهسه لآت پیدران، دهسه لآت زیادکران، ژووژاندرانهوه، ژبانسهوه، شیاندران، گیان گرتن، گیان گرتنهوه، مزور کران، وزه پیدران، هیزبینه خشران، هیز پیدران، هیز تیکه وتن، هیز گرتنهوه،

تقویت کننده: ← مقوی،
تقویتی: ← مقوی،
تقوید: ← تعوید،
تقوی طلب: پاریزخواز، پاریزویست، خواریز،
تقویم: ۱- تهقیمن، تهقوم، پوژنه ژمیز، پوژمیز، پوژمیز، سالیپو، سالنامه، ۲- ارزایی، ۳- تقویم کردن، ۳- دیاریکردنی کات و زه مان په پیتی پیوانه داناو، ۴- راستکردنهوه له چه ماوه بی پزگار کردن،
- تقویم تورکستانی: پوژمیزی تورکستانی، سالیپوی باو له ناسیای ناوه ندی و پوژنه لاتدا که ساله کان به دهوره گه لی دوازده بی به نیوی دوازده گیانله بهر (مشک، گا، پلنگ، کهرویشک، نه ههنگ، مار، نه سپ، مه پ، مهبمون، مریشک، سهگو بهراز) ناو نراون،
- تقویم شمسی: پوژمیزی هه تاوی، سالیپویک به پیتی گه پانی زه وین به دهوری خوردا،
- تقویم قمری: پوژمیزی مانگی، سالیپویک به پیتی گه پانی مانگ به دهوری زه ویدا،
تقویم کردن: قیمة تکردن، قیمة تکردهی، نر خاندن، نر خ بودانان،
تَقَه: تهقه (تهای بهدر خورد - فدک)،
تَقَهشُر: بوداوه چوونهوه، بوداویه گه رانهوه، پاشمه چوون،
تقی: ← پارسا،
تَقید: بهستراوه بی، بهندکراوی، پابه ندی، پیبه ندی،
تَقیل: ۱- به دواوا چوون، وه دوو که وتن، ۲- هاوشیوه بی کردن، ۳- پیروی،
تقیه: پاریز، تهقیه، خوگۆپری، خو لئی پاریزی، دروی بهمه سهله حهت، ۲- تقیه کردن،
تقیه کردن: بیروباوه پشاردنهوه، پاریز کردن، تهقیه کردن، خوگۆپین، خو لئی باراستن، خو لئی لادان، دروکردنی بهمه سهله حهت، شاردنهوه بیروبرواو بهر اولت هاودهنگی نیشانانان بهمه بهستی خواراستن،
تقیید: ۱- بهسته نهوه، بهند کردن، خسته کۆت و زنجیره وه، ۲- پایداری کردن، ۳- نگهداشتن (۲)،
تک: سووره چناری هیندی،
تک: دندووک، سره، سره تیژی ههرشتی، نکل، نووک، نوپک،
- تک پا: کاتیکی کورت، نووکه پییه ک،
- تک پارتفتن: ۱- زوو پویشتن و گه رانهوه، سووکه پا چوون، سه ریپیی چوون، ۲- له سه ره نه چه پویشتن،
- تک زبانی حرف زدن: به لاله به ته قسه کردن، توره تور کردن، زمان گیران، سهرزوان گرتن،
- تک زدن: ۱- دندووک لیندان، دهنووک دان، نکلانندن، نووک لیندان، ۲- به نیوه چلی هیشته نهوه ی کار، سه رسره ی کار کردن، نیوه وناته واو هیشته نهوه ی کار،
تک: ۱- تنهار (۱)، ۲- ته، ۳- ناسته م، بیچ، پاژ، پیچ، تۆز، تۆز، تۆز، تۆز قال، تۆز لانه، تۆز لقان، تۆسقال، تۆسقال، تیسکال، جبک، چک، رشک، زامهت، ژهن دیک، سووکه له، قیچ، قینچکه، کم، کهرگا کۆزه، کم، که مووسکه، کیم، گهرد، نهجه، نوسک، نهخت، هند، هندک، هنک، هۆندک، ههوا (اندکی پیشمان بنشین: ههوا یه کلامان دانیشه، اندکی بزرگتر: ههوا یه ک گه ووره تره)، هیند، ۴- باز دباژوکتی، بریوبریوه، بهزان، بهزتن، بهزین، پله پاتۆر، پۆ، پهله وپۆ، تهورین،

لیدان، فیزلیدان، فیس لیدان، فیسەلیدان، قووبوزدەردکردن، لووت بئند بوون، لووتبەرزیکردن، لەخۆباییبوون، من منکردن، منە منکردن، هەلشەنگاندن، هەوالیدان،

تکبیر: ۱- گەورەکردن، گەورەکردنەوه، ۲- (الله اکبر) کوتن، - تکبیرة الحرام: قامەت بەستن،

تکبیر آوردن: (الله اکبر) کوتن،

تکبیر گفتن: (الله اکبر) کوتن،

تکبیتی: تاقەبەیت، شیعری هەر تاقەبەیتیک،

تکپران: زنی دامینیس کە جارجار دەگەل پیاویکی بیگانه دەخەوئ،

تگئیر: پەرەئەستاندن، زۆربوون، زۆربەیی، زیادکردن، فرەبوون، لەزیادی دان،

تگئیر صدائی: فرەدەنگی،

تگئیر گرائی: پلۆرالیزم، چەندحیزی، زۆریخوای، فرەحیزی، فرەیی خوازی،

تکثیر: ← تکثیر کردن،

تکثیر کردن: بەرھەمھێنانەوه، زۆرکردن، زیادکردن، کۆیی کردن، لێ هەلگرتنەوه،

تک تگ: چرتەچرت، چرکەچرک، دەنگی کاتزمیز،

تکتیر: تەکتیر، گوللە بەتەنی پێچەوانە پەھیلە،

تگئیل: چاوپشتن، چاوپەرەشکردن، کل دەچاوکێشان،

تکدر: ← دلتنگی،

تگدراخاظر: ← تکدیر(۱)،

تکدی: پارس، پارسی، پارسە، پارسەکی، پارسی، چەنگ پانکردنەوه، خوازەلۆکی، دەرکۆدەرکۆیی، دەرۆزە، دەرۆزەکەری، سوال، سوالکەری، سوالکەردە، سوالە، گایی، گدئ، گەداندن، گەدایی، گەشت، لەتە، لەتەچنی، ۲ ← تکدی کردن،

تکدی کردن: پارسکردن، پارسەکردن، پارسەکی کردن، چنگ پان کردنەوه، چنگ پانەو کەردە، خوازەلۆکی کردن، دەرکۆدەرکۆیی کردن، دەرۆزەکردن، دەس پانەو کەردە، دەست پانکردنەوه، سوالکردن، گایی کردن، گەداندن، گەداییکردن، لەتەچنیکردن،

تکدیر: ۱- تۆران، دلمان، دلپیشان، دلپیشای، دلخوهری، دلشکان، دلشکیان، دلمان، دلماين، دلمەپای، دلمپریای، دلپیشان، رەنجان، رەنجیان، رەنجین، زویربوون، زیزبوون، عاجزیە، ۲ ← تادیب، ۳ ← تیرەکردن،

تکدیری: ← تادیبی،

- حبس تکدیری: ← حبس تادیبی،

تکذیب: ← تکذیب کردن،

تکذیب کردن: بەدرۆخستنەوه، بەدرۆلەقەلەمدان، حاشالیکردن، وەدرۆخستنەوه،

تکذیب نامە: نامە بەدرۆخستنەوه، حاشانامە، نامە وەدرۆخستنەوه،

تکذیبیە: ← تکذیب نامە،

تکرار: تابیل، تامیلا، دووبارە، دوویات، دوویاتە، دەیشە، ۲ ← تکرار کردن،

تکرار کردن: تابیلکردن، تامیلاکردن، دووبارەئەوه کەردە، دووبارەکردن، دووبارەکردنەوه، دووبارەکەردە، دوویاتکردنەوه، دوویاتەکردنەوه، کردنەوه، کۆتەوه، گۆتەفە، وەردانەوه،

تکرار کەندە: دوویاتکار، دوویاتەکار، واخوا،

تکرار مکرر: چەن پاتە، چەند پاتە، چەندین جار کۆتەوه،

تکراری: دوویاتە، دوویاتەبوو، دوویاتەکارو،

تکرر: ۱- دووبارەبوونەوه، دوویاتبوونەوه، دوویاتەبوونەوه، کرانەوه، لەسەرپا روودانەوه، لەسەرپا کرانەوه، ۲- دوویاتکاری، دوویاتەکاری، واخوایی،

تکرر: پیاوختی کردن بۆخۆرانان، پیاوختی نواندن، کەرەم نواندن،

تکریر: ← تکرار کردن،

تکریم: ← تکریم کردن،

تکریم کردن: بەگەرەدانان، حورمەتگرتن، پزیز لێگرتن، پزیزلێنان، قەدرگرتن، قەدرلێنان، گەرەکردن،

تگژ: تۆوی ترئ، دەنگی نیوترئ،

تگس: تۆوی ترئ، دەنگی نیوترئ،

تگس: شکان، وردبوون،

تگسک: تۆوی ترئ، دەنگی نیوترئ،

تگش: تۆوی ترئ، دەنگی نیوترئ،

تگئل: ۱- بەرەدەیی، دامان، کەفیلی، دابین، دەستەپەری، دەمان، زامنی، زامینی، فەخۆ گری، قەراردای، کەفیلی، کەفیلی، لەخۆگری، لەخۆگری، لەملی، وەئەستۆگری، وەخۆگری، وەعۆدە گری، وەملگری، ۲- بناوانی، بنەوانی، خۆیداری، داشدیاری، سەرپەرشتی (تگئل یک خانوادە دە نەری با او بود - فدک)، مشوورخۆری، ۳ ← تکفل کردن،

تگفل کردن: ۱- بوونەدامان، بوونەدەمان، بوونە کەفیل، بەدەمانگرتن، بەرەدەبوون، پیکهێنان، خستەپایخۆ، دابینکردن، دابینکەردە، داشدیاریکردن، دەستەبەرەبوون، دەستەبەرکردن، زامنیبوون، زامینیبوون، فەخۆگرتن، قەراردان، قەراردای، کەفیلیبوون، کەفیلیبوون، گرتنەئەستۆ، گرتنەمەل، گرتنەمەل، لەخۆگرتن، لەخۆگرتن، لەملیبوون، لەملەخۆگرتن، وەئەستۆ گرتن، وەئەستۆیخۆگرتن، وەخۆگرتن، وەعۆدەگرتن، وەملگرتن، ۲- بناوانیکردن، بنەوانیکردن، خۆیداری کردن، سەرپەرشتیکردن، مشوورخۆریکردن،

تگفیر: ۱- بە کافر دانان، کافراندن، کافرکردن، ۲- تۆلەیتاوان دان، داپۆشین، کەفارت دان،

تگفیر شدن: بە کافر دانان، بە کافر دەرجوون، بە کافر انزان، بە کافر کران، کافراندان،

تگفین: کفنکردن، کۆچبۆشکران،

تگل: ۱- بەران، ۲- لاوی بالابەرز، ۳ ← ارعوت، ۴- حیزی زەلام، قووندەری زل،

تکلان: ← اعتماد،

تگلتو: نەرەقگیر، زیزین، ئارەقگیر، تەپل، تەپلگ، گەردەلە، نەرەمەزین، مەرەگە، نەمەزین، نەرەمەزین، وەرەزین،

تگلئس: بوونەقسئل، وەک قسئل لێهاتن،

تگلف: ۱- خۆ تووشی زەحمەتی زیاد کردن، خۆ پەنجاندن، پەنجیردن، زەحمەت وەبەر خۆدان، زەحمەت کێشان، سەختی کێشان، ۲ ← تکفل، ۳- خۆبەس، خۆپانان، خۆکایی، خۆنمایی،

تگلف کردن: ۱ ← تکلف، ۲- خۆبەسکردن، خۆپانان، خۆکایی کردن، خۆنماییکردن،

تگلم: ← تکلم کردن،

تگلم کردن: ئاخافتن، ئاخاوتن، ئاخفتن، ئاخفین، ئاخۆتن، ئاخۆفتن، ئاخەفتن، ئیشن، باسکردن، بناشت، بەرە کەبەرەک، بێژکردن، پەیفکران، پەیشین، پەیبون، دوان، دواي، دومی، دوین، دەمەلپچران، دەم هەلپێنانەوه، شتەغالی، شتەغالین، شتەغلین، فتن، قسەکردن، قسە کردە، قسەکردن، قسەکردن، قسەکردن، کۆچ، کۆچ، کەچین، کەلام گۆتن، گفوتگۆ، گوتن، گۆتن، گوفتار، نوقتکردن،

لیدان، فیزلیدان، فیس لیدان، فیسەلیدان، قووبوزدەردکردن، لووت بئند بوون، لووتبەرزیکردن، لەخۆباییبوون، من منکردن، منە منکردن، هەلشەنگاندن، هەوالیدان،

تکبیر: ۱- گەورەکردن، گەورەکردنەوه، ۲- (الله اکبر) کوتن، - تکبیرة الحرام: قامەت بەستن،

تکبیر آوردن: (الله اکبر) کوتن،

تکبیر گفتن: (الله اکبر) کوتن،

تکبیتی: تاقەبەیت، شیعری هەر تاقەبەیتیک،

تکپران: زنی دامینیس کە جارجار دەگەل پیاویکی بیگانه دەخەوئ،

تگئیر: پەرەئەستاندن، زۆربوون، زۆربەیی، زیادکردن، فرەبوون، لەزیادی دان،

تگئیر صدائی: فرەدەنگی،

تگئیر گرائی: پلۆرالیزم، چەندحیزی، زۆریخوای، فرەحیزی، فرەیی خوازی،

تکثیر: ← تکثیر کردن،

تکثیر کردن: بەرھەمھێنانەوه، زۆرکردن، زیادکردن، کۆیی کردن، لێ هەلگرتنەوه،

تک تگ: چرتەچرت، چرکەچرک، دەنگی کاتزمیز،

تکتیر: تەکتیر، گوللە بەتەنی پێچەوانە پەھیلە،

تگئیل: چاوپشتن، چاوپەرەشکردن، کل دەچاوکێشان،

تکدر: ← دلتنگی،

تگدراخاظر: ← تکدیر(۱)،

تکدی: پارس، پارسی، پارسە، پارسەکی، پارسی، چەنگ پانکردنەوه، خوازەلۆکی، دەرکۆدەرکۆیی، دەرۆزە، دەرۆزەکەری، سوال، سوالکەری، سوالکەردە، سوالە، گایی، گدئ، گەداندن، گەدایی، گەشت، لەتە، لەتەچنی، ۲ ← تکدی کردن،

تکدی کردن: پارسکردن، پارسەکردن، پارسەکی کردن، چنگ پان کردنەوه، چنگ پانەو کەردە، خوازەلۆکی کردن، دەرکۆدەرکۆیی کردن، دەرۆزەکردن، دەس پانەو کەردە، دەست پانکردنەوه، سوالکردن، گایی کردن، گەداندن، گەداییکردن، لەتەچنیکردن،

تکدیر: ۱- تۆران، دلمان، دلپیشان، دلپیشای، دلخوهری، دلشکان، دلشکیان، دلمان، دلماين، دلمەپای، دلمپریای، دلپیشان، رەنجان، رەنجیان، رەنجین، زویربوون، زیزبوون، عاجزیە، ۲ ← تادیب، ۳ ← تیرەکردن،

تکدیری: ← تادیبی،

- حبس تکدیری: ← حبس تادیبی،

تکذیب: ← تکذیب کردن،

تکذیب کردن: بەدرۆخستنەوه، بەدرۆلەقەلەمدان، حاشالیکردن، وەدرۆخستنەوه،

تکذیب نامە: نامە بەدرۆخستنەوه، حاشانامە، نامە وەدرۆخستنەوه،

تکذیبیە: ← تکذیب نامە،

تکرار: تابیل، تامیلا، دووبارە، دوویات، دوویاتە، دەیشە، ۲ ← تکرار کردن،

تکرار کردن: تابیلکردن، تامیلاکردن، دووبارەئەوه کەردە، دووبارەکردن، دووبارەکردنەوه، دووبارەکەردە، دوویاتکردنەوه، دوویاتەکردنەوه، کردنەوه، کۆتەوه، گۆتەفە، وەردانەوه،

تکرار کەندە: دوویاتکار، دوویاتەکار، واخوا،

تکرار مکرر: چەن پاتە، چەند پاتە، چەندین جار کۆتەوه،

واتش، واتن، واتو ویره، واتمی، وتاردان، وتن، وتووژ، وتووژ، وش، وژان، وژانن، وژین،

تکلیس: ۱- قسل تیهه لیسوون، قسل لیدان، ۲- گهرم کردنی شتیک تا وهک قسلی لئ بی،

تکلیف: ۱- ئهرک، ئهرکی سهرشان، تهوزیم، کاری دژوار، کاری گران، ۲- بلوغبوون، بلوغبو، خؤناسین (مؤ)، شهیتان پیکه نین (مذ)، ۳- مالیاتی ناسایی، ۴- ئهوارانهی قوتایی بؤ راهاتن له ماله وه دهیانکا، مهشق،

- تکلیف دادن: ئهرک پیدان، ئهرک ئه سپاردن به قوتایی بؤ راهیتان له مال، مهشق بی دان،

- تکلیف... راروشن کردن: ئهرک بؤدانان، ته کلیم رپوونکردن هوه، کاروباری (که سیکر شتیک) به پاریکدا برینه وه، کاری (که سیکر شتیک) به لایه کدا خستن، کاری که سیکر یه کلا کردنه وه،

- تکلیف... راروشن کردن: (تکلیف... راروشن کردن) - تکلیف،

- تکلیف... رامعین کردن: (تکلیف... راروشن کردن) - تکلیف،

- تکلیف شدن: ۱- ئهرک پیدران، ئهرک خسترانه سهرشان، ته کلیم لئ کران، داوالیکران، پوولیکران، وه ئه ستوران، ۲- بالغ شدن،

- تکلیف کردن: ئهرک پیدان، ئهرک خستنه سهرشان، توشی زحمت کردن، ته کلیم لیکردن، خستنه هه ستو، خستنه سهرشان، خستنه مل، داوالیکردن، پوولیکران، کاری به زحمت خستنه مل، کاری گران بی ئه سپاردن، کارچه گهره ک بیی، کار لئ ویستن، ناچار کردن، واجب کردن، - تکلیف کش: - زحمتکش،

ئگمار: تیری بی په یکان، تیریکه سه ره تیری له داریا ئیسک بی،

ئگمر: تیری بی په یکان، تیریکه سه ره تیری له داریا ئیسک بی،

تکمله: ۱- به شسی کۆتایی وتاریا یاسا وکتیب و... که که مو کوورپیه کانی راست ده کانه وه، ته واو که ری بایهت، ۲- مالیاتی زیادی بؤتیه لینانه وهی که مو کوورپیه داها ته کان، ۳- ته واو کار، ته واو کهر،

تکمه: بشکوژ، بشکوفت، بشکوفت، بشکوف، بشکوک، بشکوژ، بشکووفت، بلهک، پزانگ، پشکوژ، پشکوک، پوولاک، دکمه، دکمه، دوگمه، ززاری، قوبیه، قوبچه، قولپچه، قولپک، قولفچی، قومچه، کانالی، کومچا، گۆ، گۆجاگ، گه پیکه، مه هیک، میفوک، میوک،

تکمیل: ۱- بیکه مو کوورپی، ته کمیل، ته واو، کامل، ۲- بیکه مو کوورپی، ته واو (ظرفیت تکمیل است- فدک)،

تکمیل کردن: بیکه مو کوورپی کردن، پر کردن، پیکه بانندن، ته مام که ردهی، ته مام نهی، ته واو کردن، ته کمیل کردن، ته کمیل کردن، جیه جیکردن، کامل کردن، گه یاندن،

تکمیلی: ته واو کهر (دوره تکمیلی - فدک)، کۆتایی،

تگند: کۆخته مریشک، کۆخه مریشک، لانهی مامر،

تکنو کرات: پسپو، پیشه سالار، تیکنیک کار، فنه سالار، کارامه، لیزان، له بنه مای کاران شاره زا،

تکنولوژی: تیکنولوژی، کۆی زاراهه گه لی فهنی و پیشه بی،

تکنیسین: پسپو، صنعت، پسپو، مه کینه، پیشه زان، پیشه ساز، له صنعت زان، لیزان له پیشه سازی، ماکینه چی، مه کینه چی،

تکنیک: بنه ماکانی کارزانی، تیکنیک، پئسا و شتیهی فهنی، پیکار، شیوازی ئه نجامدانی کار، فهنی ئه نجامدانی کار، فیللی کار (هرکاری تکنیک خودرا دارد: هرکاری فیللی خۆی هه بیه)، فهن، فهند، هونهر،

تکنیکوم: پیکارگه، یانهی فیرکردنی تیکنیک،

تکو: ۱- مووی بیج و لولول، ۲- کوللیه ناسکه، کوللیه چه وره، نان گهنمی، نانی ساز کره له هه ویری به پۆن شیلاو،

تکواندو: تیکواندو، له وهر زشه جه نگیه کانی ولاتی کوره،

تکواندو کار: تیکواندو باز، تیکواندو کار، وهر زشکاری تیکواندو،

تکوک: جامی مهی له وینهی ئازه ل،

تکۆن: بوون، وجود،

تکۆن یافتن: - تکوین (۲)،

تکوین: ۱- پیکه پئنان، چیکرن، خولقاندن، دروستکردن، دروست که ردهی، پرسکاندن، گرساندن، گوراندن، هینانه وجود، ۲- چیبوون، خولقان، خولقیای، دروسبوون، دروسبیهی، دروستبوون، دروستکران، رسکان، گرسان، گرسای، گورران، گورین، هانته وجود،

تکوین یافتن: - تکوین (۲)،

تکوین یافتن: چیبوو، خولقاو، دروستبو، رسکاو، گرس، گرساو، گورراو،

تگه: ئه زه، ئه لۆری، بزنی پیشه وهی میگه ل، بلباس، پیشه نگی میگه ل، تگه، تهجه، تهگه، چهجه، خرت، خهرت، ره مکیش، سابروون، سابری، سابرین، سابرین، ساورین، ساورین، ساوه رین، سووری، سه ره گه له، سه ره جه له، سه وری، کوور (دوساله)، که لیزه، که لیزه، که له زه، که لیزه، که لیزه، کئیل، نو اکیش، ئیری، هه فۆری، هه فووری، هه وری، - تگه چهار ساله: ته گه ی چوار ساله، خهرت، قهرت،

تگه: ۱- ئه نجه، بچر، پر، برشت، برکه، بهش، پاته، پار، پارچه، پاره، پاری، پاژ، پاترۆتک، پاتره رۆک، پچ، پرت، پرتکه، پرزۆل، پرزۆله، پسیان، پسایی، پشک، په ترۆ، په ترۆک، په نچک، په نچک، پیچه ک، تلیش، ته ریش، تیکه، تیلمه، جزار، جه نه که، جزال، چوون، خاش، داب (مه ره که داب داب بوو)، دابهش، دابهش، داوه، دۆن، ده ره قه ل، زۆلاک، ژه نیک، شه قار، شه ل، فهلق، قراش، قسن، قهت، قهت، قهت، قهتۆ، قه ل، قه لئ، کار تک، کووزی، کت، کوت، کولک، کهر، کهرت، کهر تک، کهرک، کهری، گوئچ، گه زخ، لات، لهت، لهتار، لهتک، لهته، لهقا، لهه، نه هین، واره (له قه رزه که دوو وارم لاماوه)، وهش، ۲- پارۆ، پاروو، پاری، تیکه، خورن، قۆت، لۆق، لوقمه، ۳- به رخ، به رخۆله، له بار (به تابه تی ژن یا کچی زۆر جوان بؤ عیشقبازی)، ناسکه نان، - تکه پاره: - (تکه تکه) - تکه،

- تکه تکه: ئه نجه ئه نجه، برکه برکه، بزبزر، بزگوز بزگور، بزبزر، بوغن بوغن، به شبهش، پارچه پارچه، پاژ پاژ، پچر پچر، پچه پچه، پیل، په له په له، تامه تام، تیکه تیکه، جزال جزال، جن جن، جیاجیا، خارخار، دابهش دابهش، دپدپ، ریزال ریزال، شر، شرودپ، شرودپ، شه توبهت، شه قار شه قار، شه قوبه ق، شه قه به قه، شه لوبهت، شیتال شیتال، قار قار، قراش قراش، قه شار قه شار، کوت کوت، کوت کونه، که تکه ته، گنگن، گوئگوت، له تهت، له توبهت، له توتوت، له ته ته ته، ونجر به ونجر، ونجر ونجر، هنجردی، هنجری، هه پروون به هه پروون، هه لدر به لدر،

- تکه چوب: دارۆچکه، چیلکه، داری چکۆله،

- تکه چیزیی بوون: به ده ره دخوروشیاوی شتیک بوون، پاروی که سیک بوون، تیکه ی شتی بوون، خواردنی که سیک بوون، قه بی شتیک بوون، گیای که سیک بوون،

- تکه کوچک: پرتکه، پرتوکه، قرتکه،

- تکه گرفتن برای کسی: ۱- ئاش بۆکه سیک گه پاندن، کار بۆکه سیک ره خساندن (این تکه را من برایش گرفتم - فدک)، ۲- پیلان لیکرین، - تکه گوشت: گرتک، گرتکه، پارچه گوشت،

تکی: به ته نئ (طاق تکی: زووری به ته نئ)، به ته نیایی، ته نیا،

تکیدن: ۱ - تاختن، ۲- پئ چوون، داچه کان، داچه کیان، داچه کین، ژاکان، سیسه له گه پان، سیسیان،

تکیدن: پئچوو، داته کیو، داچه کاو، داچه کیگ، داچه کیو، ژاکاو، ره قوتقه، زراف، سیسیاو، کز، لاواز، له پ، له پولاواز، له غه ر،

تگیف: ۱- زانیی چۆنیه تی شتیک، ۲- که یفکردن، له زهته وهر گرتن، ۳- خه وشارد کردن، زهده دار کردن، عه بیدار کردن،

تکین: - تگین،

تکيه: ۱ - تکيه زدن، ۲- خانقاه: تکيه، خانه‌قا، دهر و شخانه، ۳ - (پشگرمی) - پشت،
 تکيه دادن: ۱ - تکيه زدن، ۲- پالندان، پالندان، پالويدان، پشت پيوه نان، پوکتناي، پوه‌دای، پوه‌نای، پياه‌لپه‌ساردن، پياه‌لپه‌نان، پيدا هه‌لپه‌ساردن، پيوه‌نان، پيوه‌لپه‌ساردن، هله‌سارتن، هه‌لپه‌ساردن، - تکيه‌دادن بهم: پالندان به‌به‌کوهه، پيکه‌وه‌نان، پيک هه‌لپه‌ساردن، ته‌کدان،
 تکيه زدن: - تکيه کردن،
 تکيه کردن: پالقه‌دان، پالپيوه‌دان، پالندان، پالنده‌وه، پالؤدان، پالوودان، پالويدان، پاله‌وه‌دان، پشت پيوه‌دان، پشت و پيدان، ته‌کدان، ته‌کيه‌دان، تکيه کلام: قسه‌ی زار، قسه‌ی سهر زار، وته‌ی زار، وشه‌ی دهم، تکيه گاه: ۱- پالپشت، پالشت، ته‌کيه‌گا، جيگه‌ی پال پيوه‌دان، ۲ - (پشگرمی) - پشت،
 تکيف: ۱- کوکتوکردن، ۲- چلؤنايه‌تی ديارى کردن بؤشتيک،
 تگ: ۱ - ته، قهر، ۲ - دوه‌ويدن، ۳- مه‌يدانه‌ته‌سيک،
 تگاب: ۱ - جنگ، خصومت، ۲- زمينى سهر به‌ره‌زيرى بڑوين که‌تاوى باران له‌مينديک جيگيدا بمينيتته‌وه، ۳ - قيغ،
 تگاو: - تگاب،
 تگاور: - تگاور،
 تگرگ: ۱- نه‌لماسی، بنگره‌ک، به‌ره‌فهورک، ترگڑوک، تگر، تگره، تهرزم، تهرزؤکه، تهرزه، تهرکڑوک، تهرگڑوک، ته‌گر، ته‌گرگ، ته‌هرگ، ته‌هرگه، ته‌يرؤک، تيرؤک، خرخرؤک، خلخل، خلؤيک، زيپک، ژيله، غولؤليک، قوب، قوبيه، قوبه، گارسؤيؤک، گڑک، گڑل، گڑلؤک، گڑنيزه، گشک، گلنيره، گلنيره، گلنيره، گونيزه، ۲- بناخه‌ی ديوار، بناغی‌ديوار، پايه‌ی ديوار،
 - تگرگ درشت: تهرزه‌ی ده‌ک‌ه‌وره، ته‌زگ، گاريسه،
 - تگرگ ريز: تهرزؤکه، تهرزه‌لؤوکه، تهرزه‌ی ورد، ته‌هرگه‌ژيله، خرخرؤک، خلوورليک، ژيله، سلسک، کؤزلؤک، گڑک، گڑگڑوک، گڑگه‌ک، گڑلؤک، گڑزه، گڑنيزه، گشک، گلنيره،
 - تگرگی: - تگری،
 تگری: ۱- چاپک، چايی، چيا، زؤرسارد، فره‌چياگ، سهر ته‌زين، که‌له‌ته‌زين، ۲- تهرزه‌ی، دانه‌دانه‌ی وه‌ک تهرزه‌ی (شيشه‌تگرگی - فدک)،
 تگ و تاب: خيزايی و په‌له،
 تگ و تاز: به‌په‌له‌رؤيشتن،
 تگين: ۱- نه‌ندام ريکوييک، نه‌ندام جوان وليک و له‌بار، بالاريک، به‌رچاو، به‌زن ريک، به‌زن ريکوييک، جوان، جوانچاک، جوان و به‌رچاو، رند، قولغ، قه‌دوبالا جوان، قه‌لافه‌ت جوان، وه‌شه‌ک، ۲ - پهلوان،
 ثل: شروو، شرووی، کهرکؤ،
 تِل: تهل، تيل، قزگير،
 تِل: کورپی زولفنداری لووسکه، کورپی لووسکه‌ی قزن، نيرينه‌پرچنی لووسکه و حيز،
 تِل (تِل): ۱- به‌رزه‌کؤل، به‌سهر يه‌کاهاتوو، به‌سهر يه‌کا هه‌لچنراو، به‌سهر يه‌کادارو، به‌سهر يه‌کاکه‌فتگ، به‌سهر يه‌کاکؤماکراو، شخلی، شه‌ميت، قهرپؤل، قه‌فه‌نگيو (توده‌توتون به‌سيخ کشيده)، قه‌لاپه‌چن، قه‌لاته، قه‌لاچن، قه‌لاقووج، قه‌لاقووجکه، قه‌لاقووج، قه‌لاقه‌لا، قه‌لانقووج، قه‌لانقووجکه، کوا، کؤگا، کؤما، کهرخه‌ک، که‌لار، که‌له، که‌له‌ک، که‌له‌کيوگ، که‌له‌که، که‌له‌که‌تره، نيشته‌م‌له‌ک، هؤرچنيا، هه‌لاقووجکه، هه‌لاقووج، هه‌لچناو، هه‌لچنراو، يه‌ک له‌سهر يه‌ک، ۲ - تپه،
 تلاب: - تالاب،

تلابيدن: - تراويدن،
 تلابف: ۱ - تاب‌توب، ۲- پلئؤخ، پيس و پوؤخ،
 تلاتوف: ۱ - تاب‌توب، ۲- پلئؤخ، پيس و پوؤخ،
 تلاج: - تاب‌توب،
 تلاحق: ۱ - تلاقى، ۲- په‌يتا په‌يتا هاتنه‌پيش، که‌وته‌دوای يه‌ک، يه‌ک به‌دوای يه‌کدا هاتن،
 تلازؤم: ۱- پيکه‌وه‌بوون، ده‌گه‌لپه‌کبوون، له‌خزمت يه‌کترابوون، له‌گه‌لپه‌کبوون، ويکراپوون، هاورپيوون، ۲- بؤيه‌کتر پيويسنبوون، بؤيه‌کترى لازمبوون، به‌ستراوه به‌به‌کتربوون،
 تلاش: - تلاقى،
 - به‌تلاش افتادن: تیکؤشان، که‌وته‌که‌فت و له‌فت، وه‌خؤکه‌وتن، هاتنه‌په‌لوپؤ،
 - تلاشگر: به‌کار، تیکؤشهر، خه‌باتکار، خه‌باتگير، کارا، کؤشا، کؤشهر، هه‌ولدر،
 - تلاش مذبوحانه: په‌له‌قازه، په‌له‌قازي، قوله‌فرتي، لاقه‌فرتي،
 تلاشى: ۱- پڑاوى، پڑياگی، حه‌لابوون، دلينه‌شيه‌ی، ليک‌بلا‌بوون، له‌به‌ريه‌ک بلا‌بوون، هه‌لاه‌لابوون، ۲ - پراکنده‌شدن، ۳ - نابودى،
 تلاصق: - اتصال،
 تلاطم: ۱- پيکادان، شه‌ق تپيکه‌لندان، زله‌ليک‌دان، شه‌ره‌شه‌ق، شه‌ره‌زله، ۲- شله‌ژاوى، شه‌پؤل‌دان، شه‌پؤل‌لپدان، شيوای، فه‌رته‌نه، که‌وته‌سهر يه‌ک، ويک که‌وتنى شه‌پؤلان، هاتنه‌يه‌ک، هارووزانى شه‌پؤله‌کانى ده‌ريا، ۳- ويکه‌وتن، ويک که‌وتن، ۴- داته‌ک، راتله‌کانى به‌هيزى شتى سهر تاو، هه‌لته‌ک، ۵ - آشفنگى،
 تلاطم داشتن: شه‌پؤل‌دانى ده‌ريا، به‌توندى ويک که‌وتنى شه‌پؤلان، هارووزانى شه‌پؤله‌کانى ده‌ريا،
 تلافى: ۱ - تلافى درآوردن، ۲ - تلافى کردن، ۳- پاداش نيک: پاداشت، تۆله‌ی چاکه، توول، جه‌زا (خواجهرات بده‌توهه)، جه‌زاي به‌خيز، دفنان، ريزانه، سزاه، سزاه، قهره‌وى، ۴- پاداش بده‌تافدين، ته‌ده‌ب کردن، ته‌فدين، نيزاه، بده‌هم، بزاردن، بزاردنه‌وه، بزاره، بيسکانى، پاداش، پاداشت، تاوان، تؤل، تؤل، تؤلاف، تؤل، تؤلده‌دانه‌وه، تؤلده‌که، توول، تووله، ته‌ميتى، ته‌مى، ته‌نبي، ته‌نخوا، تپه‌لپنانه‌وه، جه‌زا، جزياء، جه‌زا (خواجهرات بده‌توهه)، چپيره، حه‌ق‌ته‌وه‌ه‌سه‌ی، حه‌ق‌ته‌وه‌که‌رده‌ی، حه‌ق‌ساندنه‌وه، حه‌ق‌کردنه‌وه، حه‌يف، داشن، دفنان، ده‌ردوئازار، زپمتانه، سزاه، سزادان، سزادای، سزاه، قه‌تانين، قهره‌يوو، قهره‌يووکردن، قهره‌وى، قه‌ساس، قه‌ساسه، گونجه، گونجه، له‌هه‌ق هاتن، مه‌نده، وجارده‌ی، وي (انتقام‌گرفت: ويکردنه‌وه)، هؤ دانه‌وه، هؤکردنه‌وه، هه‌ودانه‌وه، هه‌يف،
 - تلافى جويانه: تۆله‌ته‌ستينانه، تۆله‌ستينانه، تۆله‌گرانه،
 - تلافى جويى: تۆله‌ته‌ستيني، تۆله‌ستيني، تۆله‌گرى،
 - تلافى سرکسى درآوردن: تۆله‌ی شتيک يا کرانى کارىک له‌که‌سيک نه‌ستانده‌وه که له‌وانه‌يه ده‌ستيشى تپدا نه‌بي، تۆله‌ی که‌ري له‌کورتانى کردنه‌وه، هه‌ق‌تايى له‌دؤلاوى سه‌ندنه‌وه،
 تلافى درآوردن: تافدين، نه‌ده‌بکردن، ته‌فدين، نيزاکردن، بيسکانى، پي‌بزاردن، تاوان لپته‌ستانده‌وه، تؤل خوه‌فه‌کرن، تؤل‌دان، تۆله‌ه‌ستانده‌وه، تۆله‌سه‌ندنه‌وه، تۆله‌کردنه‌وه، تۆله‌ليک‌کردنه‌وه، ته‌ميبکردن، ته‌ميبکردن، ته‌نبيکردن، ته‌نخواسه‌نن، جه‌زادان، جه‌زادان، سزادان، سزادای، سزادان، قه‌ساسکردن، ويکردنه‌وه، هؤکردنه‌وه،
 تلافى کردن: ته‌مه‌گدارى، بزاردن، بزاردنه‌وه، بؤبازدن، بؤبازدنه‌وه، تۆله‌دانه‌وه، تۆله‌کردنه‌وه، تپه‌لپنان، تپه‌لپنانه‌وه، جه‌زادانه‌وه، چاکه پرکردنه‌وه، چاکه‌دانه‌وه، سزاه‌وه‌دای، سزادانه‌وه، سزادانه‌وه، قه‌تانين، قهره‌يووکردن، قهره‌يووکردنه‌وه، قهره‌وى کردنه‌وه، قه‌ساس‌دانه‌وه، وجارده‌ی، هؤدانه‌وه، هؤکردنه‌وه،

تلاق (تلاقی/تلاقی کردن/تلاقی یافتن): ۱- په رگي، پټرگي، پټرگين، پټک گه يشتن، ټيکه زين، ټيکه وټن، وټک که وټن (تلاقی دوخط)، ۲- چاوپڼه که وټي، چاوپټکه وټن، ديدار کردن، ديدنه نيکردن، پووبارڅ ههف که تن، سه رلټدان، سه رونه دای، سه ری، سه ريدان، هاتنه لا، هاسايش، په کانگيری، په کترديتن،

تلال: ته پکه کان، ته پوټکه کان،

تلالا: ← خواندگي،

تلامذه: کوی (تلمیذ) ← تلمیذ، خویند کاران،

تلامیذ: ← تلامذه،

تلائج: ← تاپ توپ،

تلاوت: خوندن، خوڼنه وه، خوڼندن، خوڼن، خویند، خویندنه، خویندنه وه، خویند، واندن، واندېنه، ونه ی، وه خویند، ونه ی، هوئن،

تلاوت کردن: ← تلاوت،

تلاوش: ← تراوش،

تلاویدن: ← تراویدن،

تلاهی: پټکه وه کایه کردن، وټکړاخوښ گوزهراندن، په کتری سه رگم کردن،

تلاؤ: ټاورنگدان، ټه وه بریقياي، برقان، برقه، برقه دان، برقین، برووسک، برووسکان، برووسکاندن، برووسکانه وه، برووسکدانه وه، برووسکه، برووسکه دانه وه، برووسکيان، برووسکين، برووقه، برووقه دان، برووکان، برووکانه وه، بریس، بریسک، بریسکان، بریسکانه وه، بریسکه، بریسکه بریسک، بریسکه دان، بریسکه دانه وه، بریسکینه وه، بریشان، بریق، پرشیرش، پرشه، پرشه دان، پشک، پشکدان، پرووزکانه وه، پزووسک، پزووسکدان، پزووسکه پزووسکدان، ترووسک، ترووسکان، ترووسکدانه وه، تروسکه، ترووسکه دان، ترووسکه دانه وه، ترووسکيانه وه، تروسکه، تروسکه تروسک، تروسکه دان، تووزوسکه، ته پس، ته پسین، ته یس، ته یسان، ته یسین، تیشک خستنه سه ر، تیشکدان، تیشکدانه وه، تیشکه، تیشکهاویشن، چرسان، چرسکانه وه، چرسین، چرووس، چرووسان، چرووسانه وه، چرووسکانه وه، چرووسکه، چرووسکه دان، چرووسی، چریسکان، چریسکه، چسک، چوریسک، چیک، خشا، داترووسکان، داترووسکيان، درووشه، درووشیان، درووشین، دره خشانه وه، دره خشینه وه، دره وش، درهوشان، درهوشانه وه، درهوشه، درهوشه درهوش، درهوشین، درهوشینه وه، زرووقه، زرووقه دان، زرووقه زرووق، زه پق، زه پق وپه رق، زه رقین، سربوه، سربوه سربو، شوقدانه وه، شهباک، شوقدان، گرشه، گرشه گرش، مریس، کهل، له یان، نوروهاویشن، ورشه، ورشه دان، وریش، وریشه،

تلبټ: ۱ ← توقف کردن، ۲ ← توقف،

تلبس: ۱ ← جامه پوشیدن، ۲- ټيکه ټيکه لټبون، ټيکه لټپکه لټی، ناروونبون، ناروونی،

تلبیس: ۱- ټه ره پوژنای، ټه ره پوژشای، ټه وه شه ردای، ټه وه شه ردی، پوژاندن، پوژنایره، ته له که شاردنه وه، خوگورین، به جوریکي دیکه خوینشانندان، داپوشین، راستی شاردنه وه، شاردنه وه ی راسته قینه، شاردنه وه ی فیلی خو، فیل شاردنه وه، وټی فاپای، ۲- نیرنگبازی، ټلپ: ترپ، ترپن، تریوهوټ (پیاپی)، ترپه، تلپ، تلپه، ته پ، ته په، ته پته په، رمبه، رممه، رمه، رمه رم، رمه رم، رمه رم، په پره پان، په په پره پره پ، زرم، شلپ، شیرزن،

تلیاتی: تلیاتی، دور ناگایی،

ټلپ شدن: بوونه سه ربار، بوونه موزاحیم، بوونه میمل، په سادا خستن، خیتوه ه لدان، یاگي وه نه کوایره (رفتند کرمانشاه، خانه آزاد تلپ شدند - فدک)،

تلجته: ۱- بیبه شکردنی هیندیکان له میرات، ۲- دانی زه مینی خو بیه کیکو چوونه بندالده ی،

تلخ: ۱- تال، تال، تال، ته حل، ته حل، تهل، ته هل، تیه ل، تی ل، زه حرین، کلکه مار (بسیار)، ۲- به د نه خلاق و زور مروموج، ۳- خه مه ټین، ژانه ټین، ۴- په ق (قهه)، ناخوښ (قهه)،

- تلخ احوال: ناخوښ، ناچمت،

- تلخ رو: ← اخمو،

- تلخ زبان: بیزار، بیسکار، زپجان، جنیو ده ر، جنیو فروش، جوینده ر، جویند فروش، دوژنکه ر، ده متال، زاربه جینو، زارش، زمانتال، قسه تال، قسه رق، قسه ناخوښ، که تر، که رووتال،

- تلخ سخن: ← (تلخ زبان) ← تلخ،

تلخک: ۱- تالک، تالشک، تالگ، تالگه، تالوو، تالوه تال، تاله، تاله که، تالی توښ، تالیشک، ته هلک، په شه شک، شیلمه، گرکچک، گورگاو، گورگه، گول گوجیله، گنم په نگ، مرور، ۲- خریزه تلخ: تالک، تالکه، تالگ، تالگه، ته حلک، ته هلک، ۳ ← کاسنی،

تلخکام: بارکه وتوو، بارکه وته، بله نگاز، بوژه، بوژه هاتوو، بوژما، بوژمان، به تار، به ختیره ش، به ختیره ش، به دئقیبال، به دبه خت، به دژبوار، به د شانس، به دشه نس، به دنگین، به دبه خت، به لایندراو، به له نگاز، بیجه، به وبه خت، بیقیبال، بیبه خت، بیتالج، بیده ره تان، بیشانس، بیشه نس، بیوله ت، بیوله ت، برنسی، پورکور، په پوک، تووشی به لاهانگ، تووشی به لاهانوو، چاره په ش، چفته، چه نه قومیا، خاکه سه ر، خراب بوها توو، خراب لیقه لماو، خراب لیقه و ماو، خو لیه سه ر، خو ل وه سه ر، دل بئیش، دل په ریتی، ده رده من، ده رده مند، ده ردناک، ده رده دار، پوژره ش، په نجه پو، زیان ناخوښ، ساکول، سه ربه تال، سه رشین، سیاتاله، سیاچاره، سیارو، سیاچاره، شووره ت، شهلپ، شهلپ، فه له که زده، قوربه سه ر، قوربه سه ر، قه شقه، قه ره به خت، قه ره به ش، قه مشقه، کرؤل، کرؤلک، کلؤل، کوپؤل، کوستکه وتوو، کوستکه وته، کو لؤل، کولیل، که ره تلی، که زیکور، که زیکور (مؤ)، که مه به خت، کیمکه تی، گراداف، گوین، گوزره ان ناخوښ، گوویین، گوگه مری، لیقه لماو، لیقه و ماو، مرووج، مرووز، ملبه کوین، ناوچه وان قوقر، ناوچه وان قه شقه، نه گبه ت، وټزار، هه شه سه ر،

تلخکام کردن: برنه بهس، بردنه به ست، به خت ره ش کردن، به دبه خت کردن، به دشانسر کردن، به وبه خت کردن، چاره په شکردن، خاک به سه ر کردن، خو ل به سه ر کردن، خو لوه سه ر کردن، ده رده دار کردن، پوژره ش کردن، پوژگار تال کردن، په نجه پو کردن، زیان ناخوښ کردن، قوربه سه ر کردن، قوربه سه ر کردن، قه ره به خت کردن، قه ره به شکردن، هه ش به سه ر کردن،

تلخکامی: ټاپوره، ټاپوره، ټاران، ټازار، ټاسیو، ټوزور، ټهرک، ټهرک و ټازار، ټهرکی گران، ټه زیه ت، ټه شکه نجه، ټه مه گ، ټیش، بار، بؤلات، بؤنه هاتن، به خت ره شی، به دئقیبال، به دبه خت، به دشانسی، به ل، به ل اوچوژتم، به ل او موسیبه ت، به له گه ور، به وبه خت، بیبه خت، بیده ره تانی، بیوله تی، پارس، په تا، په تبه ټین، په ته ر، پیچوتاو، پیسیر، تالاو، تالوترش، تاوتوټی، تووشی، تووشی به لایبون، ته ره یه یی، ته گه ره وتووشی، ته مه ره، ته نگانه، تیلاو، جرچره، جرنیاو فرنیا، جریاو فریا، جزار، جزیاو فریا، جه نه پرات، جه نه پره، جه فا، چوژتم، چاره ره شی، چهرمه چوپی، چهرمه سه ر، چهرمه سه ری، چه نه قومیای، چه واشو، چه وس، حازاب، حازار، حازاو، حازاب، حه زیه ت، حیجران، خراب بوها تان، خراب لیقه و مان، خه بس، دامای، دژواری، دژی، ده رده، ده رده مینه ت، ده رده ساری، ده رده سه ری، ده وس، پنچ، پوژره شی، پوژری تاریک، پوو شه، په نجه، په نجه و چه وسانه وه، په نجه، زامه ت، زه حمت، زه حمت و چه وسان، زه حمت و ده رده، زه ره ر، زیان، زان، ژانوده رده، ژانی، سرت، سه ختی، سه خله ت، سه گه مه رگی، سه مه رگی، شه فره ش، شه لشی، عازاب، عازاو، عه زاوه، عه زیه ت، فه تاره ت، فه ته رات، فه لکه ت، قوربه سه ری، قوربه سه ری، قه ترمه، قه دا، کاره سات، کامباخی، کلؤلی، کؤته ک، کؤچقو لپی، کؤره وه ری،

مهردش، مهفج، نابود، ناوا براو، نه ماو، هه پزاو، هه پشاو، هه پشپو، هه شفاو، هه لادا داکراو،

تلفات: خهسار، زیان (تلفات دشمن در جنگ: زیانی دو ژمن له شه پدا)، زیانه کان،

تلفات جانی: خهساری گیانی، زیانی گیانی، کوژراوان،

تلفات مالی: خهساری مالی، زیانی مالی، مالی فه و تاو،

تلف شدن: ئاسه وار بران، بران، برانه وه، برپانه وه، بنبر کران، بنه بر کران، به تاخیر گه یشتن، به ناکام گه یشتن، به نه نجام گه یشتن، به بادا چوون، به تالان، به ریاد بوون، به سه ر ئامای، به سه ر چوون، به سه رهاتن، به فیرو چوون، به فیرو دران، به کو تالی گه یشتن، بیخبر کران، پیکهاتن، تونو توو چوون، تونو به سوون چوون، ته رتو توو نا بوون، ته فرو توو نا بوون، ته مامیای، ته مامیبهی، ته واو بوون، ته واو کران، تیا بردان، تیا چوون، تیا به بوون، تیا به رین، تیا چوون، جیا به جیا بوون، چلیان، چه نکران، خهسار بوون، خهلا سوون، داغان بوون، دلینه شبیهی، دامبر یایی، دوا بران، دوا دؤر، دوا دؤل، دوا بی پیهاتن، دمای ئامای، دوا بیهاتن، دؤله دان، دوماهی هاتن، راشکان، پیه بر دنده وه (مردن)، ریشه بر بوون، ریشه بر کران، ریشه کیش بوون، زایه بوون، سه ر تیا چوون، سه ر چوون، شوونه وار نه مان، شوونه وار نه مان، فؤتان، فه و تان، فه و تیندران، قران تیا خران، قران تیکه و تن، قران کران، قرانامی، قر بوون، قر بهی، قر تیکه و تن، قره وه که و تهی، قر هاتن، قلی بوون، قلم بوون، قو تار بوون، قه تان، قه تیان، قه دان، قه دیان، قه دین، قه لا چؤ تیکه و تن، قه لا چؤ کران، قه لهان، قه لهین، قه مهین، کامبا خکران، کرمنشین، کو تا بوون، کو تابی بهی، کو تاهاتن، کو تایی پیهاتن، کو تایی پیهاتن، کو تایی پیهاتن، کو تاهاتن، کو ره وه بوون، کو ژران، کو پره وه بوون، کودان، گه یشتن کو تایی، له ئارادانه مان، له بنهاتن، له بنه هاتن، له به شکران، له به ینجوون، له ناو بران، له ناو چوون، له نئو بران، له نئو چوون، مار دس، ماوه ته واو بوون، ماه فبوون، مه زخ (مال)، مه زیخ (مال)، ناوا بران، ناوا چوون، مه حف بوون، مه فعبوون، نه مان، هه زژان، هه رشان، هاتنه نه نجام، هه زژان، هه رشان، هه رشین، هه رهشین، هه شفان، هه لادا د.

تلفظ: به یانی وشه، بیژه، دهنگانی، قسه کردن، قسه کردهی، کرکاندن، کرک کردن، کوتن،

تلفظ کردن: به یان کردن، قسه کردن، کرکاندن، کرک کردن، کوتن، گو کردن، گتن، وتن،

تلف کردن: ئاسه وار برپین، برپنه وه، بنبر کردن، بنه بر کردن، به تاخیر گه یانندن، به ناکام گه یانندن، به نه نجام گه یانندن، به بادا دان، به بادان، به تالانندن، به ریاد دان، به سه ر چوانندن، به فیرو چوانندن، به فیرو دان، به کو تایی گه یانندن، بیخبر کردن، پیکهاتن، تونو توو برندن، توون به توون برندن، ته رتو توو نا کران، ته فرو توو نا کران، ته مام کردن، ته مام که ردهی، ته واو کردن، تیا بردن، تیا چوانندن، تیا به پانندن، تیا به کردن، تیا چوانندن، جیا به جی کردن، چلیانندن، خهسار کردن، خلاس کردن، خهلا سکران، داغان کردن، دلینه به ردهی، دامبرین، دوا برین، دوا بی پیهاتن، دمای پیهاتن، دوا بی هینان، دوماهی هانین، راشکانندن، ریشه بر کردن، ریشه کیشکران، زایه کردن، سه ر تیا بردن، سه ر تیا چوانندن، شوونه وار نه هیشتن، شوونه وار نه هیشتن، فؤتانندن، فوودهی، فه و تانندن، قران پیکر کردن، قران تیا خستن، قران تیا خستن، قران تیکه وانندن، قران کردن، قره تیان، قه تانندن، قه تیانندن، قه دانندن، قه دیانن، قه چؤ تیا خستن، قه لا چؤ تیکه وانندن، قه لا چؤ کردن، قه لهانندن، قه مهانندن، کامبا خکران، کرمنشانندن، کو تا کردن، کو تاهانین، کو تایی پیهاتن، کو تایی هانین، کو تر هینان، کو ره وه کردن، کو ژتن، کوشتن، کوشتهی، کو پره وه کردن، کودانن، گه یانندن کو تایی، له ئارادانه هیشتن، له بنهاتن، له بنه هانین، له به شکران، له به بنبرندن، له به ینجوانندن، له کیس دان، له ناو برندن، له ناو چوانندن، له ناو دان، له نئو برندن، له نئو چوانندن، ماوه ته واو کردن، ماه فکران، مه زخاندن (مال)، مه زیخاندن (مال)، ناوا بران، ناوا برن، ناوا چوانندن، مه حفکران، مه فعبکران، نه هیشتن، هه زژانندن، هه رشانندن،

کۆسکه فتن، کۆس که و تن، کولپ، کوله مرگی، گل، کو پره وه ری، که ت، که زلاتی، که سه ر، که لال، که له مه، که مبه ختی، کیش و گیره، گرادا ف، گردا ف، گردا و، گرگاشه، گووچ، لیتومیان، لیتومین، لیتقه لمان، لیتقه و مان، لیتقه و مین، مسؤده، مسیبه ت، مسیبه تهی، مشقه ت، مشقه قه ت، موروز، مهینه ت، ناخؤشی، ناراو، نارچه تهی، نامه ت، نامه تی، نامه د، نه سهیبه ت، نه شس، نه گبه ت، نه گبه تی، نه هات، نه دامه ت، نه زه، نه سهیبه ت، نه شس، نه گبه ت، نه گبه تی، نه هات، نه هاتی، نه هامه تی، نه یامه ت، وه، وه زن، وه زهندی، وه نند، وه نه قومیای، وهی، وه یشووم، وه یشوومه، هه شاشین، هازار، هه ژمه، هیش، هیوات، یه ش،

تلخناک: ئازارده، تام تال، خه مهین، ژانهین، ناخؤش،
تلخوش: تام تال، مهی (ب)،

تلخون: ← ترخون،
تلخه: ۱- تلخک، ۲- تهول، زه رداو، زه ردا ف، زراو، زا ره، زرافک، زراف، زه لک، زه لگ، زه له، زهنده ق، زهنده ک، زه ه لک، زه ه له، سفرا، فتراق،

تلخی: ۱- تالی، تالی، تالی، ته حلی، ته علی، ته هلی، تیلایی، تیلایی، زیه لئی، ۲- ترشوفی، ۳- تلخکامی، ۴- خشم،
تلخی و خوشی: خؤشی و ناخؤشی، تالوترش، تالی و سو پزی،

تلخیص: ۱- پوخته کاری، خولاسه کاری، کورتبری، کورتبیزی، ۲- تلخیص کردن،

تلخیص کردن: پوخته ده رینان، پوخته کرده وه، پوخته هی و ئارده رینان، خولاسه کرده وه، کوتنی هاسلی که لام، کو تر کرده وه، کورتهی بیژه گو تن، کو لکر دنده وهی و تار، کو لوه که ردهی، کو له و که ردهی، گه لاله کردن، موخته سه ر کرده وه،

تلذذ: به نه وه شبیهی، پیخؤشبوون، تام لیکر کردن، چپژلی وه رگرتن، که یف پی سازبوون، که یف پی کردن، له زه ت لیوه رگرتن،

تلسک: به رگوار، به نگه، ترمسک، ترمسک، ترناچک، ترناچکه، ترناسک، تلسک، تلماسک، تلمیسک، تلیسک، تیلما سگ، جیرک، خزک، زانقله، زانقوله، زه مبول، زه نگال، زه نگه ته، شتوف، عه تنک، که زه ب، گوورن، هیشوولکه، هیشووله هیشو،

تلیسکوپ: تلیسکوپ، دووربینی ئه ستیره ناسی،

تلیط: ۱- به ده ست و بردی، چابوو کیوون، چابوو کی، ده ست و بردی، گور جبوون، گور جو گؤلی، ۲- مهربانی، ۳- مهربانی کردن،

تلطیف: باریک کردن، ته نکوتی و لو لکردن، جوان و دلپه سندن کردن، سووک کردن، له تیف کردن، مه ییک کرن، نارینکردن، ناسک کردن،
تلطیف کردن: ← تلطیف،

تلعب: بازی کردن، قله کردن، قمار کردن، قمار کردن، قمار که ردهی، کایه کردن، گالته کردن، گالته که ردهی، گه مه کردن، گه مه که ردهی، له هیزتن، له هیستن، له یزتن، له یزین، له یس، له یستن، له یزتن، لیستن، یاری کردن، یاری کرن، یاری که ردهی،

تلف: ئاسه وار بر او، بر او، بنبر، بنه بر، بنه نه ئامای، به تلاو، به ریاد، بیخبر، بی شوینه وار، تارومار، توخس، توون، توون، توون، تونو توو، تونو به توون، ته پراو، ته رتو توون، ته فرو توون، ته واو، ته واو کران، تیا چوو، تیا چوو، تیا چوو، خهسار، داغان، دلینه شبیه، دامبریا، دوا بران، دوا بریاگ، دوو بریاگ، دوا بیهاتو، ریشه بر، ریشه کیشبوو، سه ر به گو ما کران، شینه، شو لگه نه، شو نه وار نه ماو، شو نه وار بر او، شو نه وار نه ماو، فه و تاو، فه کووداد، قر، قران، قران تیکه و توو، قر بوو، قرپ، قر تیکه و توو، قر هاتوو، قه لا چؤ، قه لهاو، کامبا خکران، کلیس، کو تایی پیهاتوو، کو تایی پیهاتوو، له ئارادانه ماو، له بنهاتوو، له به هاتوو، له به ش کران، له به ینجوو، له به ینجووگ، له په گ ده ر هاتوو، له ناو بر او، له ناو چوو، له ناو چووگ، له ناو دانه ماو، له نئو بر او، له نئو چوو، ماهف، مردوو، مه حف،

هه‌رشتن، هه‌رشین، هه‌شفاندن، هینانه نه‌نجام، هه‌ژاندن، هه‌رساندن، هه‌شفاندن،
تلفن: بیستۆک، تهل، تهل‌ه‌فۆن، تهل‌ه‌یفۆن، تهل‌ه‌یفوون، تیل،
دوورده‌نگ، دوورده‌ئیر، دوورده‌ئیر، دوورده‌ئیر، دوورده‌ئیر،
تلفنچی: به‌رپرسی کارکردن به‌ته‌له‌یفوون، تهل‌ه‌فۆنچی، تهل‌ه‌یفۆنچی،
ته‌له‌یفوونچی،
تلفنخانه: تهل‌ه‌فۆنخانه، تهل‌ه‌یفۆنخانه، تهل‌ه‌یفوونخانه، شوئنی
ته‌له‌یفوون لێ‌اکردن،
تلفن سیار: موبایل،
تلفنگرام: په‌یامی ته‌له‌فۆنی که‌به‌نووسراو ده‌درئ،
تلفن هم‌راه: موبایل،
تلفون: ← تلفن،
تلفیف: پیچانه‌وه، تیوه‌پیچان، ده‌شتیک‌وه‌پیچان،
تلفیق: ← تلفیق کردن،
تلفیق کردن: ئاوێته‌کردن، په‌یوه‌نددان، پێک‌گه‌یاندن، پێکه‌وه
به‌ستن، پێکه‌وه‌به‌سته‌نه‌وه، پێکه‌وه‌گرێدان، پێکه‌وه‌هینانه‌وه، پێکه‌هینان،
تیک‌خستن، تیکه‌لکردن، ریک‌خستن، ریک‌پێک‌کردن، گه‌یاننده‌وه‌یه‌ک،
ویک‌خستن،
تلقاع: ۱- تووشی‌یه‌ک‌بوون، دیدارکردن، یه‌کت‌ر دیتن، ۲- ژوان،
ژوانگه، ۳- روبرو،
تلقب: نازناو‌بۆدانان، نازناو وه‌رگرتن،
تلقن: فیزیوونی‌وه‌یه‌ک‌که‌سیک، فیزیوون،
تلقی: ۱- به‌رخورد، دیدار، هه‌فتووش، هه‌فتووش، یه‌ک‌گری، ۲- ←
تلقى کردن،
تلقیح: ← تلقیح کردن،
تلقیح کردن: ۱- ← تلقیح مصنوعی، ۲- ده‌رمانی به‌رگری له‌ نه‌خۆشی
گیرۆده‌له‌ش کردن، کوتان، مایه‌گیراندن، ۳- لێ‌کێشان، تیرومی جوت
کردن،
تلقیح مصنوعی: ئاوسکردنی ده‌سکرد، به‌ده‌ست ئاوی‌نیرینه‌ ده‌له‌شی
میوینه‌کردن بۆئاوسکردنی، نیرینه‌ی داریا‌گیا‌به‌شیوه‌ی ده‌سکرد خسته‌
سه‌ر میوینه‌که‌ی تابه‌ریگری، به‌ردارکردنی ده‌سکرد، به‌ریگری
ده‌سکرد، پیتاندنی ده‌سکرد، په‌یتاندن، هه‌لپیتاوتن،
تلقی کردن: ۱- به‌رخوردکردن، پێک‌گه‌یشتن، تووش به‌تووشه‌وه
بوون، تیکه‌ه‌له‌نگووتن، دیدارکردن، گه‌یشتن به‌یه‌ک‌تر، گه‌یشتنه‌یه‌ک،
لکوومین، هه‌فتووشبوون، هه‌فتووشبوون، هه‌فگهان، یه‌کانگیریبوون،
یه‌کت‌ر دیتن، یه‌کت‌ری‌دین، یه‌ک‌گرتنه‌وه، ۲- درک کردن، ۳- ←
پذیرفتن،
تلقین: ۱- نه‌نه‌یاونای، باوه‌ریک‌ده‌میشکی‌خستن، به‌زمان‌پیکوتن،
ته‌لقین، تیکه‌یاندن، خسته‌سه‌ر زمان، ده‌زاری‌کوشین، فێرکردن، فێر
که‌رده‌ی، قسه‌یه‌ک‌پێ‌کردن، مردووته‌لقین‌دادان، هینانه‌سه‌ر پروایه‌ک،
۲- به‌گوێداخوێندن، به‌گوێ‌دادان، به‌گوێ‌هه‌لێنان، ته‌لقینی‌مردوو،
تلك: ده‌لق،
تلكه: پاره‌لیوه‌رگرتن به‌فیل، ته‌له‌که، مال‌به‌فیل‌لیته‌ستاندن، که‌له‌ک،
که‌له‌که،
تلكه‌بندی: به‌شیوه‌ی له‌رزۆک و ناقیم، تره‌که‌له‌ک،
تلكه‌کردن: فریودان بۆپاره‌لیته‌ستاندن،
تلگراف: برووسکه، تهل، تیل، تیلگراف،
تلگرافخانه: تیلخانه، تیلگرافخانه،
تلگرام: برووسکه، په‌یامی تیلگرافی، نووسراوه‌ی نارداراو به‌تیلگراف،
تلماسه: ته‌پۆلکه‌ی لهم، زورچک،

هه‌رشتن، هه‌رشین، هه‌شفاندن، هینانه نه‌نجام، هه‌ژاندن، هه‌رساندن، هه‌شفاندن،
تلفن: بیستۆک، تهل، تهل‌ه‌فۆن، تهل‌ه‌یفۆن، تهل‌ه‌یفوون، تیل،
دوورده‌نگ، دوورده‌ئیر، دوورده‌ئیر، دوورده‌ئیر، دوورده‌ئیر،
تلفنچی: به‌رپرسی کارکردن به‌ته‌له‌یفوون، تهل‌ه‌فۆنچی، تهل‌ه‌یفۆنچی،
ته‌له‌یفوونچی،
تلفنخانه: تهل‌ه‌فۆنخانه، تهل‌ه‌یفۆنخانه، تهل‌ه‌یفوونخانه، شوئنی
ته‌له‌یفوون لێ‌اکردن،
تلفن سیار: موبایل،
تلفنگرام: په‌یامی ته‌له‌فۆنی که‌به‌نووسراو ده‌درئ،
تلفن هم‌راه: موبایل،
تلفون: ← تلفن،
تلفیف: پیچانه‌وه، تیوه‌پیچان، ده‌شتیک‌وه‌پیچان،
تلفیق: ← تلفیق کردن،
تلفیق کردن: ئاوێته‌کردن، په‌یوه‌نددان، پێک‌گه‌یاندن، پێکه‌وه
به‌ستن، پێکه‌وه‌به‌سته‌نه‌وه، پێکه‌وه‌گرێدان، پێکه‌وه‌هینانه‌وه، پێکه‌هینان،
تیک‌خستن، تیکه‌لکردن، ریک‌خستن، ریک‌پێک‌کردن، گه‌یاننده‌وه‌یه‌ک،
ویک‌خستن،
تلقاع: ۱- تووشی‌یه‌ک‌بوون، دیدارکردن، یه‌کت‌ر دیتن، ۲- ژوان،
ژوانگه، ۳- روبرو،
تلقب: نازناو‌بۆدانان، نازناو وه‌رگرتن،
تلقن: فیزیوونی‌وه‌یه‌ک‌که‌سیک، فیزیوون،
تلقى: ۱- به‌رخورد، دیدار، هه‌فتووش، هه‌فتووش، یه‌ک‌گری، ۲- ←
تلقى کردن،
تلقیح: ← تلقیح کردن،
تلقیح کردن: ۱- ← تلقیح مصنوعی، ۲- ده‌رمانی به‌رگری له‌ نه‌خۆشی
گیرۆده‌له‌ش کردن، کوتان، مایه‌گیراندن، ۳- لێ‌کێشان، تیرومی جوت
کردن،
تلقیح مصنوعی: ئاوسکردنی ده‌سکرد، به‌ده‌ست ئاوی‌نیرینه‌ ده‌له‌شی
میوینه‌کردن بۆئاوسکردنی، نیرینه‌ی داریا‌گیا‌به‌شیوه‌ی ده‌سکرد خسته‌
سه‌ر میوینه‌که‌ی تابه‌ریگری، به‌ردارکردنی ده‌سکرد، به‌ریگری
ده‌سکرد، پیتاندنی ده‌سکرد، په‌یتاندن، هه‌لپیتاوتن،
تلقى کردن: ۱- به‌رخوردکردن، پێک‌گه‌یشتن، تووش به‌تووشه‌وه
بوون، تیکه‌ه‌له‌نگووتن، دیدارکردن، گه‌یشتن به‌یه‌ک‌تر، گه‌یشتنه‌یه‌ک،
لکوومین، هه‌فتووشبوون، هه‌فتووشبوون، هه‌فگهان، یه‌کانگیریبوون،
یه‌کت‌ر دیتن، یه‌کت‌ری‌دین، یه‌ک‌گرتنه‌وه، ۲- درک کردن، ۳- ←
پذیرفتن،
تلقین: ۱- نه‌نه‌یاونای، باوه‌ریک‌ده‌میشکی‌خستن، به‌زمان‌پیکوتن،
ته‌لقین، تیکه‌یاندن، خسته‌سه‌ر زمان، ده‌زاری‌کوشین، فێرکردن، فێر
که‌رده‌ی، قسه‌یه‌ک‌پێ‌کردن، مردووته‌لقین‌دادان، هینانه‌سه‌ر پروایه‌ک،
۲- به‌گوێداخوێندن، به‌گوێ‌دادان، به‌گوێ‌هه‌لێنان، ته‌لقینی‌مردوو،
تلك: ده‌لق،
تلكه: پاره‌لیوه‌رگرتن به‌فیل، ته‌له‌که، مال‌به‌فیل‌لیته‌ستاندن، که‌له‌ک،
که‌له‌که،
تلكه‌بندی: به‌شیوه‌ی له‌رزۆک و ناقیم، تره‌که‌له‌ک،
تلكه‌کردن: فریودان بۆپاره‌لیته‌ستاندن،
تلگراف: برووسکه، تهل، تیل، تیلگراف،
تلگرافخانه: تیلخانه، تیلگرافخانه،
تلگرام: برووسکه، په‌یامی تیلگرافی، نووسراوه‌ی نارداراو به‌تیلگراف،
تلماسه: ته‌پۆلکه‌ی لهم، زورچک،

تلمب: مه‌شکه، مه‌شکتی، هه‌لیز،

تلمبار: ۱- به‌سه‌ریه‌ک‌داکراو، به‌سه‌ریه‌ک‌داهه‌لچنراو، تلۆفه، ته‌په‌کراو،

ستیز، شخلی، سه‌فته، قه‌له‌په‌چن، قه‌له‌په‌چن قه‌لاچن، قه‌لاقووجکه،

که‌له‌ک، که‌له‌که، له‌سه‌ریه‌ک‌پۆکراو، له‌سه‌ریه‌ک‌کۆ وه‌کراو، ۲-

هۆده‌ی تابه‌تی سازکراو بۆ به‌خێوکردنی کرمی‌ئاو‌ریشم،

تلمبارشدن: به‌سه‌ریه‌ک‌داکراو، به‌سه‌ریه‌ک‌داکه‌وتن، په‌چنین (مردم از

بس غصه‌دردل‌م‌تلنبارشد: مردم‌هیندی خه‌فته‌په‌چنیه‌دل‌م)، که‌له‌که

بوون، که‌وته‌سه‌ریه‌ک،

تلمبارکردن: به‌سه‌ریه‌ک‌داکراو، په‌چناندن، خسته‌سه‌ریه‌ک،

که‌له‌ک‌کردن، که‌له‌که‌کردن، له‌سه‌ریه‌ک‌پۆکراو، له‌سه‌ریه‌ک‌کۆ

وه‌کردن،

تلمبه: ترومپا،

تلمبه‌خانه: ترومپاخانه، شوئنی لێ‌دامه‌زرانی ترومپا، هۆده‌یه‌که‌ بۆ

لێ‌دامه‌زراندنی ترومپای‌گه‌وره‌و به‌هیز بۆ ئاو یا نه‌فت،

تلمبه‌زدن: به‌ترومپا هه‌لکێشانی‌تراو، ترومپا لێدان،

تلمبه‌کردن: به‌ترومپا هه‌لکێشانی‌تراو، ترومپا لێدان،

تلمد: بوونه‌شاگرد، ده‌رس‌خوێندن، شاگردی‌کردن،

تلمد‌کردن: بوونه‌شاگرد، ده‌رس‌خوێندن، شاگردی‌کردن،

تلمع: ۱- درخشیدن، ۲- روشنائی،

تلمیح: ۱- ئاماژه‌پیکردن، ئاماژه‌کردن، ۲- ئاماژه‌کردن به‌مه‌ته‌ل یا

باهه‌تیک‌ی زانستی له‌هه‌لبه‌ستدا،

تلمیذ: به‌ده‌ست، شاگرد، فێرخواز، قوتابی،

تلمیع: برووسکاندنه‌وه، بریقاندنه‌وه، ترووسکاندنه‌وه، پووناک‌کردنه‌وه،

تلنبار: ← تلمبار،

تلنگ: ترنگ، ترنگه، ترینگه،

تلنگ: ۱- حاجت، ۲- خواهش،

تلگبین: ← ترنگبین،

تلنگر: پتکه، پته، پلنک، پلنۆک، پله، پلپک، پۆلتک، په‌لپیتکه،

په‌له‌پیتکه، پیتکه، ترنگ، ترنگه، ده‌نگی به‌پته‌لێدانی‌شتیک،

تلنگی: ← گدا، نیازمند،

تلو: په‌په‌وه، دواپۆ، دواکه‌وته،

تلو: بزوا، تل، تلاسکه، تلۆز، تۆیغ (حیوان)، توپوخ، ته‌پووخ، ته‌رپل،

ته‌سمه، ته‌سه، تیوتی، ته‌کان، خرته‌گل، خلیزان، خللۆز، په‌ت، رپپ،

سامته، سه‌تمه، سه‌رانگرئ، سه‌رسم، سه‌ره‌نگرئ، لاتر، لاتراسکه،

لاترووسکه، لاتریسکه، لاتره، لاروا، له‌تر، له‌تره، نسکۆ، نووچ، نووچکه،

نه‌تر، نه‌تره،

تلوا: به‌دوای، به‌دوای...دا، له‌دوای،

تلواسه: ← اضطراب،

تلوتلو: تلاتو، تلواتل، ته‌پاوتل، خنگل‌خنگل، خواره‌خوار، داره‌دار،

داره‌داره، گلاوگل، لاروالاروا، لاره‌ولار، لاره‌لار، لۆره‌لۆز، له‌تره‌له‌تر،

هه‌زه‌ه‌زۆک،

تلوخوردن: ← تلوتلوخوردن،

تسلوتلوخوردن: نه‌وه‌داریای، به‌ده‌مه‌وه‌پۆیین، به‌لاداهاتن،

به‌لۆزه‌لۆزپۆیشتن، به‌له‌تره‌له‌ترپۆیشتن، پاهه‌لکوتن، پاهه‌لکه‌فتن،

پێ‌هه‌لکه‌وتن، تلاسکه‌بردن، تلاتوتل‌چوون، تلاتوتل‌کردن، تلبردن،

تلدان، تلدا، تسلواتلکردن، تلخواردن، تلدان، تلدا، ته‌رپلین،

تیبه‌لێنگان، تیبه‌له‌نگان، تیبه‌له‌نگووتن، خرته‌گل، خلیزان، خنگل‌خنگل

پۆیشتن، خنگلین، خواره‌وخوارپۆیشتن، دارانه‌وه، داره‌دارکردن،

داره‌داره‌کردن، داریانه‌وه، دارینه‌وه، پۆیشتن، به‌ره‌زۆشک، ره‌ت‌بردن،

ره‌ته‌لێردن، سامته‌بردن، سامته‌کردن، سه‌رانگرئ‌بوون، سه‌رسم‌بردن،

سهرسم به ردهی، سهرسمدان، سهرسمدای، سهره پرتیدن، سهره نگرئ
 بیون، شه لبتی، شه لف، شه لفقین، کشتکانی، گلاو گلبیون، گلیان،
 لابه لار پویشتن، لاتراسکه به ستن، لاتر بردن، لاتروسکه به ستن، لاتروسکه
 به ستن، لاتره بردن، لاتره به ستن، لاتریسکه به ستن، لاروالار واپویشتن،
 لاره امای، لاره که وتی، لاره لار پوین، لاره لار کردن، لکومین، له تر
 پیکه، له تر دان، له تر بردن، له تره به ستن، نووچ بردن، نووچدان، نوچکه
 بردن، نوچکه دان، نه تره بردن، نه تره دان، هلکومین، هلکه تن، هنگفین،
 هورکه وتی، هه لکه فتن، هه لکه وتن، هه لنگافتن، هه لنگفتن،
 هه لنووتن، هه له نگووتن،
 تلووت: پیسبول، تیوه چوون، تیوه دران، گلاو بوون، گه مار بوون،
 تلووسه: ← اضطراب،
 تلوون: ۱- په نگامه بی، په نگاوو په نگ بوون، په نگاو په نگ، په نگ گرتن،
 په نگ واپه نگ، په نگ وهر گرتن، ۲- پاراپی بوون، پاراپی گه ری،
 عه نته رمه زاجی، واز واز بی بوون، واز واز یگه ری،
 تلوون طبع: ← تلوون (۲)،
 تلوون مزاج: ← تلوون (۲)،
 تلوویح: ۱- ناشیره ت، نامازوک، نامازه، ئیشاره، ئیما، ئیما، نیشانک،
 نیشانه، هیما، هیماز، هیمازه، ۲- نامازه پیکردن، نامازه کردن، ئیشاره
 پیکردن، ئیشاره کردن، به قامک نیشاندان، ۳- بابه تیکه به هیما خسته نیو
 قسه، به ئیشاره تیگه یاندن، به توئیک کونن، له ته نیش تئاخاوته یا
 نووسیندا نامازه به بابه تیک کردن،
 تلوویحاً: ← تلوویحی،
 تلوویحی: نامازه کارانه، به نامازه، به ئیشاره، به ئیما، به شاراره بی،
 به نا ئاشکرای، به هیما، به هیماوه، ناراشکاوانه،
 تلوویزیون: تلوویزیون، تله فیزیون، تله فزیون، وینه گو هیز،
 تلوویم: ۱ ← سرزنش، ۲ ← سرزنش کردن،
 تلووین: ۱- په رنگ کردن، ۲- خوراک جوراو جور ناماده کردن، ۳-
 شیوهی قسه گو پین و کردنی به شتیکی دیکه، ۴- جوراو جوری،
 په نگاو په نگ،
 تله: ۱- ناده، نارداق، بران، به ره پرت، به ند، پادا، پیداف، پیگروک،
 تالیه، ترکزه، ته پک، ته پکه، ته لمه، ته له، ته لهه، ته لهه، ته له زگه،
 ته لی، جال، خه فگ (پرنده)، داف، دافک، دام، داو، دسه داو، ده هفک،
 سووت، سووتار، سووتال، سیتک، شرک، فاق، فاقه (پرنده)، لاپک،
 مالات، مه سف، هه فک، ۲- جیگای تیدا به ستنه وهی نازه لان، ۳- اطو:
 ئوتوو، ناوه شکینه، وتوو، وتی، ۴- پیلان، ته له، داو، فیل و ته له که بو
 پیوه کردن کستی،
 - به تله افتادن: بوونه ته له وه، به ته له وه بوون، به ته وه پیچیان،
 به داوه بوون، تووشبوون، ده ته له که وتن، ده داو که وتن، که وتنه ته له وه،
 گیرو به نبوون،
 - تله گذاشتن: تله دانانه وه، تله نانانه وه، ته له وه نیه ی، داو داخستن،
 داو دانانه وه، داو نانانه وه،
 - تله موش: ته له مشک، ته له مله، خه فک،
 تله هب: بلیسه لیههستان، گرگرتن، گرگرتن، به رزبوونه وه،
 تله به بست: ئه سه که له، دار به ست، داری لیکدراو بوئه وهی نیوانیان
 به خشت هه لچن و بیکن به دیوار،
 تله پاتی: په پیوه ندی فکری له نیوان دوو که سدا له پیگای دووره وه،
 دورنگایی،
 تله تاپ: دهز گایه کی تیلگرافه که هه رچی به ماشینی تایی سهریک
 ده نووسری مه کینه تایی سهره که دیکه خه ته که ش ده نیو سیته وه،
 تله تئاتر: شانوی تله ویزیونی،
 تله سی یز: تیلی سی یز، کورسیله هه لاهه سراو به کابلکه وه بو
 گواسته وهی شت یا که سان به حه وادا،

تله دینامک: پارگوژه ری و زه بومه و دای دوور،
 تله ف: ۱ ← افسوس خوردن، ۲ ← اندوه خوردن،
 تله فیلم: تیلی فیلم، فیلمی ته له فیزیونی،
 تله کابین: تیلی کابین، هژدهی هه لاهه سراو به کابلکه وه بو
 گواسته وهی که سان به حه وادا له نیوان دوو به رزایی له شوئنه
 سهخته کاند،
 تله کنگفرانس: دوور په یسی، وتوو پی نیوان چه ند که س بانامیری
 ده نگ و پرتگ له پیگای دووره وه،
 تله متر: ۱ ← دوری سنج، ۲ ← فاصله سنج،
 تله متری: دوور پیوی، ۱- زانستی ئه اندازه گرتن له پیگای دووره وه، ۲-
 زانیاری و ده سه تها توو له پیگای دووره پیوه وه،
 تلی: ۱- کیسه ی دهرزی و قووچه که و که رسته ی دروومان، ۲- ئامیری
 چر تمیشکار،
 تلیبار: ← تلمبار،
 تلیت: تریت، تلیت، تیکوشین،
 تلیسه: ۱- به رک ل، دامله چه قان، دامنه چه قان، مانگای سی سالان،
 میگان، میگان، نوگوان، نوگوان، نوگوان، نووهوت، نوویگوان، نووهون،
 نوویگوان، نوین، نوین، نوینگین، نویین، نهگون، نهوه زن، نهوه ندژن،
 نههگون، نیگوان، نیگوان، نیگوان، نیگوان، نیگوان، نیگوان، نیون، ۲ ←
 پارینه (۱)،
 تلیین: نهر میوونه وه، نهر می،
 تلیوار: ← تلمبار،
 تلیین: نهر مکر دنه وه،
 تم: ۱- بوار، ۲- بابه تی بنه رته تی، ناوه رۆک،
 تم: ۱- په رده ی سهرچاو، تانه، تانه ی چاو، ۲- تاری، تارباتی، تاریکی،
 تم، چیک، پمل، ره شاتی، ره شایی، ره شی، سیای، لیلی،
 تمائم: ← کوی (تمیمه) ← تمیمه،
 تمات (تماته): باینجاننی سوور، ته ماته،
 تماثل: بوونه هاوشیوه، وه که ک لیهاتن،
 تماثل: کوی (تمثال) ← تمثال،
 تماخره: ۱- قه شمه ری، گالته جاپی، گالته جاپی، ۲- حه نه کچیتی،
 خووش مه شره بی، قسه خووشی، ۳ ← هزل،
 تماذح: ۱- به یه کتری هه لاکوتن، تاریفی به کتر کردن، ۲ ← ستایش،
 تمارض: به قه سستی خو به نه خووش نواندن، خو له نه خووشی دان،
 خو نه خووش خستن، خو نه خووش کردن، نوبه تی هانه خو، نه خووش نواندن،
 تمازح: ۱- پیکه وه سواحه تکردن، پیکه وه قومار کردن، پیکه وه گالته
 کردن، ۲ ← شوخی (۱)،
 تماس: ۱- پیکه شان، لیکه شان، لیکه سوان، لیکه وتن،
 ویکه وتن، ۲- په یوه ند، په یوه ندی، نیزی کایه تی، نیزیکی،
 - تماس برقرار کردن: په یوه ندی دامه ز راندن، په یوه ندی پیوه گرتن،
 په یوه ندی گرتن، پیوه ندی پیکه ئنن، پیوه ندی چیکرن، نیوان په پیدا کردن،
 نیوان خووش کردن،
 - تماس پیدا کردن: ۱- پنه یاهه، پیکه گیشتن، پیوه ته قین،
 پیکه شان، لیکه شان، ویکه وتن، یاهه ی یوی، ۲ ←
 (تماس برقرار کردن) ← تماس،
 - تماس داشتن: په یوه ندی دامه ز راندن،
 - تماس گرفتن: ← (تماس پیدا کردن) ← تماس،
 - تماس یافتن: ← (تماس پیدا کردن) ← تماس،
 - در تماس بودن: ← (تماس داشتن) ← تماس،

تماسخ: گوژرانه وهی روحی مرؤف بؤناو لهشی نازهل یاشتیک بدیکه،
تماسک: ۱- پشوو دریزی، خۆبواردن، خۆباراستن، خۆ راگرتن،
ددان به جهرگی خۆداگرتن، سهر، ۲ ← تشبث،
تماسیح: کۆی (تمساح) ← تماسح،

تماشا: ۱- ئیسفا، بینین، پاخاف، پیژنا، پاخاف، تاشا، تماشا، توشا،
تەماشاش، تەواشاش، پروان، سوچی، سهریر، سیل، شا، فت، فه (نگاه کن
چهقشنگه: فه کرئ چقاس ده لاله)، فهت (فه کرئ نیعمه تاخوئی)، مه ته،
مه یز، میزه، نوار، نۆر، نۆره، ئی (نگاهش کن: لئ بنی)، نیا، نیتر، نیگا،
هیره، هیف، هیف، هیو، ۲ ← تماشا کردن،

تماشاچی: ناگادار، ناگانی، برامان، بهربره، بینا، بینره، بینیار،
تماشاچی، توشاچی، تەماشافان، تەماشاکار، تەماشاکەر، تەواشاکار،
چافدیز، چافتیز، چاوتیز، چاوتیز، چاودیز، چاوساغ، چاوه دیز،
چاوله سهر، چاویار، چاویزه، دیتەر، دیتیار، رامین، پروانه، سایده،
سه خبیر، سهریرکار، سهریرکەر، که تەوان، گوئقولاغ، مراقب، مقات،
مقاته، نهتر تۆخ، نهتر تۆک، نهیرقان، نهترقان، وریا، وینا، وینره،
هه قجاف،

تماشاخانه: تماشاخانه، تەماشاخانه، تەواشاخانه، شانۆ، شوئی چاو
لیکردنی شانۆ، تیاتر، تیاترۆ،
تماشادادن: ← نشان دادن،

تماشاداشتن: بۆته ماشا کردنبوون، خۆشبوون بۆدیتن، دیتنه که ی
خۆش بوون، سهری بوون، شیوی دیتن بوون،

تماشا کردن: بالاخۆدان، بهرادان، بهرخوه دان، بهری خوه دان،
بینین، پاخاف، پۆره دیای، پیژنا کرن، تماشا کردن، توشا کردن،
تەماشاکردن، تەماشاکەردهی، تەماشاکەردهی، تەواشاکردن،
تیروانین، تیرووانین، چافلیکرن، چاودان، چاو لیکردن،
چه نه بهرکەردهی، دیای، دینکرن، دیه، رامینان، روانین، روانینه بهر،
رۆنین، سهر خردابین، سهریر کردن، فتکرن، لیروانین، لیمه یزاندن،
لئ نوارین، لئ نۆپین، لئ نهیرین، لئ نهیرین، لئ نهیرین، لئ نهیرین،
لیوردبوونه وه، لیوه وه ستان، مه یزاندن، مه یزه، مه یزین، میزه کردن،
ناده یه نه، نوارین، نۆپین، نهترین، نهترین، نهیرین، نهیرین، نیادایه نه، نیاکردن،
نیان، نیاران، نیترین، نیترین، ونی یایش، وه ستانه وه (دهستم برینی لئ
په یدابوو، لئ وه وه سته داخوا تئیه ده گه ی؟)، وه نه وه ده وه بیه ی،
وه نیبایش، هۆنه ییش، هه مه ت، هه ونیایش، هیره کردن، هیفکرن،
هیفکرن،

تماشاکن: ۱ ← تماشاچی، ۲- نگاه کن: بیننه، بدی، بدیه، پروانه،
پروانه بهر، پرۆنه، بنۆر، بنوراه، بنۆره، بنی، بنیتر، توشاکه، تەماشاکه،
چاو، چاولیکه، زانی، سهریرکه، سهریر، شا (شاهه ندجوانه)، فتکری،
فه کری، لئ بنی، لیوه وه سته، وردوه،

تماشاگاه: ← منظره،

تماشاگه: ← منظره،

تماشاگر: ← تماشاچی،

تماشائی: ← تعجب آور،

تماشایی: ← تعجب آور،

تماشی: پیکه وه پۆیشتن، پیکه وه قه ده م لیدان، ویکر اپیاسه کردن،

تمالک: بهر بهر خۆگرتن، بهسهر خۆدازا لیبوون،

تمام: ۱- بهئاخیر گه یشتوو، بهئاکام گه یشتوو، بهئه نجام گه یشتوو، به
ئه نجام گه یبو، به کۆتایی گه یشتوو، پیکهاتوو، تهواو، تهواو بووگ، تهواو کراو،
تییه ربوو، تییه ربوو، چلیاگ، جئیه جئیبوو، جئیه جئیکراو، خه لاس، خه لاس
بوو، دواپی پئهاوو، جئیه جئیبوو، جئیه جئیکراو، کراو، کری، کردو، کۆتایی
پئهاوو، ۲- به تهواوی، بیکه ماسی، بیکه موزیا، بیکه موزیاده،
بیکه موزی، تهخت، تهکمل، تهکوز، تهمام، تهمامی، تهواو، تهواو،
دروس، دروست، راسته پئی، په بق، ساز، سهریاک، سهریره (چیته که

سهریره به شیرکرد)، کامل، کامل، مه یانه یی، هه موو، هه مووکی،
هه مووی، هه می، به کجاره، به کجاره کی، به کجاری، به کچی، به کراست،
خۆنه خۆشکردن، به کسهر، به کسهره، ۳- پیه ک، تهاو، تهمام، تهواو،
خه لاس، کۆتایی پئهاوو، ۴- بهس، بهسه، بهشی تهواو، بی که موزیاده،
پره پیستی، تهواو، تیتر (برایش کافیس: تیروای یه)، چیترا، خشت،
په سا، پئک، سهرزیاده، سهر م، قهس، قیک، کافی، کامل، کیفایه ت،
وهس، هند، هه رئه وه نده وه بهس، هه وه، یه یزی، ۵- تهواو، سووتوو (له
جئیه سووتوو)، ماردا، مارده، مردایی، مردگ، مردو، مردی، مری،
مری، مریک، مرده، مردش، مرده، ۶- ئیکجاره کی، ئیکجاری،
به ئیکجاری، به تهواوی، به تیگرایی، به جاریکی، به کولی، به گشتی،
به ئیکجاری، به ئیکجاری، به یگرایی، پاچا، پاک، پئکرا، پئکه وه، تم،
تمام، تمام، تموتم، تمی، تهبا، تهف، تهفا، تهفده، تهمام، تهواو،
تهواوتی، تهواوی، تهور، تیک، تیکرا، تیگرایی، تیگرایی، جومله،
جهمیع (همه مخلوقات: جهمیعی مه خلوقات)، حه بوو، حه مموو،
هه موو، حه می، خر، خرخشت، خرچوون، خرخشت، خرچوون،
خشت، دواپه ک، دروست، ده ستجه م، ده سف، رایگه م، پئک،
سپ (سپاره شه)، ساف، سهریاک، سهرجه م، سهرمک، فکی، کۆگرد،
کول، کولهن، گ، گرد، گردش، گردی، گردین، گز، گش، گشت،
گشتیان، گشک، گش له گش، گه، گهر دین، گه له مه یری، گئی، لاپ،
له بن، لیک، همیشه، هنگی، هه ف، هه مان، هه من، هه مان، هه موو،
هه مووتی، هه مووی، هه مه، هه می، هه میان، هه میسه، هه ماد، هرأس،
هه مین، هه مینه، یه ک بتون، یه کبیه ک، یه کبه یه ک، یه کجاری،
یه کسهر، یه کسهره، یه کسهره کی، یه کسه له فی، یه کیه ک،

- باتمام قوا: به تهواوی هیره وه، به هه مووتوانا، به هه موو هیره ی خۆ،

- تماماً: به ئیکجاری، به تهواوی، به تهواوتی، به جاره کی، به جاریکی،
به کولی، به لاپی، به قهره، به ئیکجاری، به ئیکجاری، بیکه موکورتی،
ته فایی، تهواوتی، تیکرا، تیکرای، تیگرایی، جومله (همه عالم: جومله ی عالم)،
هه موو، حه مووی، حه مووی، ده ق، په بق، سپ (سپا ره شه)،
سهرپا، سهراسا، سهراسه، سهرانسهر، سهرپاک، سهرتاسه،
سهرجه م، سهرمک، شه قانشه ق، فکی، کولهن، گش، گشت، هه موو،
هه مووی، هه می، یه کسهر، یه کسهره،

- تمام اندام: جوانچاک و پئکوپئک، له بار،

- تمام بودن: بئ که مایه سی بوون، بئ که موکوری بوون، تهمام بوون،
تهمام بیه، تهواو بوون، کامل بوون،

- تمامت: ۱ ← (تمام کردن) ← تمام، ۲ ← تماماً،

- تمام خشک: زق وزوا، فره زوها، زور زوروشک، زینگله،

- تمام خلقت: بیکه موکورتی، تهواو تهواو،

- تمام رخ: پوو تهواو، هه موو دمچاو دیار،

- تمام رنگ: تهواو پهنگ، پهنگ تهواو،

- تمام شدن: ۱- تاماینه که رده ی، بران، برانه وه، پریانه وه، بهئاخیر
گه یشتن، بهئاکام گه یشتن، بهئه نجام گه یشتن، بهسهرچوون،
بهسهرهاتن، به کۆتایی گه یشتن، پیکهاتن، تهمامیای، تهمام بیه ی،
تهمامییه، تهمان، تهواو بوون، تییه ربوو، تییه ربین، جئیه جئیبوو،
چلیان، چه نکران، خه لاس بوون، درهنگ داها تن، تهمامنای،
دما تا ورده ی، دمای ئاوه رده ی، دمای ئامای، دمای ئاورده ی، دواپی پئینان،
دوادۆر، دوادۆل، دواپی پئها تن، دواپی پئها تن، دۆله دان، دوماهی هاتن،
پاشکان، پهنگ گرتن، سهرچوون، قوتابوون، قه تان، قه تیان، قه دان،
قه دیان، قه دین، کاکلیبوون، کران، کۆتابوون، کۆتابیه ی، کۆتاهاتن،
کۆتایی پئها تن، کۆتایی هاتن، کۆتاهاتن، کودان، گه یشتنه کۆتایی،
له ئاوجوون، ماردش، ساوه تهواو بوون، هاتنه نه نجام، هاتنه چی،
هاتنه کردن، هاتنه کرن، هه رادیای، یه ربه یه ربوو، یه ربه یه ربوو، ۲ ←
نابودن،

تمام شدنی: ئەوهی تهواو ده ی، پراوه، له بران هاتوو،

تمام شده: پراو، تهواو بوو، تهواو بووگ، خه لاس، قوت، له بنه هاتوو،

تمتراق: دهبده، شکو،
 تمّغ: ← بر خوردارى،
 تمّغ بردن: ← بر خوردار شدن،
 تمّغ کردن: خهريکى کارى سيکسى بوون،
 تمّغ یافتن: ← بر خوردار شدن،
 تمتم: ترشى سماق، سماق،
 تمثال: ← تندیس،
 تمّتل: ۱ ← تمثيل، ۲- وهک شتيک لپهاتن،
 تمثیل: ۱ ← تشبيه کردن، ۲ ← نمونه آوردن، ۳- کيشانه وهى
 وپنهى شتيک، هينانه وهى چيرۆکيک بؤنموونه،
 تمّجّج: منجه منج، منگه، منگه منگ، منگه، مينگه مينگ،
 تمجيد: ۱ ← تعريف، ۲ ← تقدير (۴)، ۳- به گه وره دانان،
 ته عزمکردن، پيژنيگرتن، کر نؤش بؤ بردن، ۴- به پيژه وه ياد کردن،
 به گه وره يي ياد کردن،
 تمجيد کردن: ← تمجيد،
 تمّدد: نارامبوون، ناسايش، ناسووده بوون، پشودان، پشى دان،
 دريژبوون، پاکشان، کشان، کيشهاتن، وچان دان، هئوربوونه وه،
 تمّدد اعصاب: نارامبوونه وه، بووژانه وه، حه سانه وه، حاوانه وه،
 حه وانه وه، سانه وه، فه حه سان، هاتنه وه سه رخؤ،
 تمّددن: باژرنشيني، پيشکه وتسووي، ته مه ددون، ژيار، ژيوهر،
 شارستانى، شارستانيتى، شارستانيهت، شارسانيهى، شارنشيني (جامعه
 متمدن: کؤمه لگاي شارنشيني)،
 تمديد: ← ستودن،
 تمديد کردن: ← تمديد کردن،
 تمديد کردن: ۱- بده مه وه دان، خسته سهر، دانه دم، دريژ کرده وه،
 دريژه وه که ردهى، دريژه وه کردن، کشاندن، کيشان، له دوودان،
 ماوهى زياد پيدان، ۲- دريژه پيدان، دريژه دان،
 تمديد شدن: دريژبوونه وه، کشان،
 تمّر: ۱ ← آب مرواريد، ۲ ← خرما،
 تمّر: ۱- ته شقيايى، ته شقيگه رى، ئينات، به زاج، جه رى، سهر بزئوى،
 سهر پيچى، سهر چه وتى، سهر زيه، سهر سه ختى، سهر که شى، سهر کيشى،
 سهر گورزى، سهر خه رى، عينادى، که له وه کيشى، گه ده به لى، گه رى، گه
 گرى، لبارى، لابوون، لاسارى، لامؤفک، لايى، مله پيچى، نافه رمانى،
 نه کيشى، ياخيگه رى، ياخيتهى، ياغيپتى، ياغيگه رى، ۲ ← تمّر کردن،
 تمّر کردن: ته شقيبوون، ئينات کردن، به زاج کردن، به ريقدا چوون،
 به قسه نه کردن، به قينا چوون، به قيندا چوون، به قيندا که وتن، په لپگرتن،
 پيچ ليدان، پي چه قانندن، پي داگرتن، جه پيکردن، حه نگرين، ختمين،
 خؤلى لادان، خه زرين، ده رکه وه چوون، ژبه رقه چوون، سهر بزواتن، سهر
 بزئوى کردن، سهر بلند کردن وه، سهر به رز کردن وه، سهر پيچيکردن، سهر
 چه وتيکردن، سهر زيه کردن، سهر سه ختيکردن، سهر که شيکردن، سهر
 کيشى کردن، سهر گورزىکردن، سهر خه رىکردن، سهر هه لپنان، شؤران،
 شه هتاندن، عينادىکردن، غه زرين، قينگرتن، قينهؤرگرتسهى،
 قينهؤلگرتن، قينى ره لوائى، که ريوون، که ره اتن، که وتنه سهر رپک،
 گه ده به ليکردن، گه ر کردن، گه گرتن، لباريکردن، لابوون، لاساريکردن،
 لاييکردن، مل بادان، مل نه دان، مله پيچيکردن، نافه رمانى کردن، نه چوونه
 ژپريار، نه کردن، نه کيشان، وه تانائيش، هاتنه سه رلا، هه ريه سهى،
 هه لگه رانه وه، ياخيبوون، ياخي بيهى، ياخيگه رى کردن، ياخي ته تيکردن،
 ياغيبوون،
 تمرکز: به ناوه ندى کردن، تيک خسته وه له ناوه ندى، چر بوونه وه، خسته
 ناوه نديک، کؤجيبى، له يه ک شوپن کؤ کرده وه،
 تمرکز حواس: له سه ره سه بوون، هؤش له سه رخؤ بوون،

- تمام عيار: ۱- به ته واوى مانا، بيخه وش، پوخت و پارا، ته واوعه يار، ۲-
 ته واو، شه شدانگ،
 - تمام قد: بالآوين، ته واونوين، سه راپا، سه رتاپا، له سه رپتى،
 له سه رلاق، ويستاو،
 - تمام کردن: ۱- به کؤتايى گهيانندن، ته مامکه ردهى، ته مامنهى،
 ته واو کردن، جيبه چيکردن، چليانندن، خلاسکردن، خه لاسکردن،
 دمائاوردهى، دوا هينان، دوايى پيئهانين، دوايى پيئهانين، دوايى هانين،
 دوايى هينان، دوماهى پيئهانين، دوماهى هينان، دويماهى ئينان، ژيوهر،
 قه دانندن، کاربه پيئه بردن، کاملکردن، کؤتاکردن، کؤتايى پيئهانين،
 گوفتانندن، هيچ پيئه هيشن، ۲- نه مري خواکردن، به رفين، چاوسيبوون،
 چاوليکنان، روح ده رچوون، سارده بوونه وه، سلار بوونه وه (موهن ۱)، سهر دؤ
 بوون، سهر ده بوون (موهن ۱)، سهر ده وه بيهى، سهر نانه وه، عه مري خوا
 کردن، فه راقکردن، فه وت، کؤچى دوايى، گاندايش، گانقه تش، گيان
 نه سپاردن، گيان به ده سه ته وه دان، گياندان، گيانداى، گيان ده رچوون،
 گيان سپاردن، گيان که نندن، گيان که نن، گيان کيشران، لار بوونه وه،
 لاره بوون، لاره بوون (موهن ۱)، ماردش، مال کردن، ماله خؤکردن،
 مردن، مژده ن، مژده نه، مژده ن، مژده نه، مژدهى، مژرگ،
 هاتنه لار (موهن)، هه لاک (موهن ۱)، هه ل پلؤسکان (موهن ۱)،
 هه لپلؤسکيان (موهن ۱)،
 - تمام وقت: ته واوه وخت، دايمي، هه ميشه يى،
 - تمام نما: ← تمام قد،
 - تمام وکمال: به ته واوى، بيکه موکوورپى، سه ره به ر،
 - تمامى: ۱ ← تمام (۴)، ۲ ← رسائى، ۳ ← بسرامدن،
 - تماميت: ته واوه تى، يه کپار چه يى،
 - تماميت ارضى: ته واوه تى خاک، يه کپار چه يى و لات،
 - تماميت خواه: ← انحصار طلب،
 - تمامى نداشتن: دمايى نه بيهى، دوايى بؤنه بوون، دوايى نه هاتن،
 ده برانه وه نه هاتن، له برانه وه نه هاتن،
 - هه رچه تمام تر: به ته واوى مانا ته واو، بيکه موکوورپى، ته واوته واو،
 زؤر زؤر ته واو، فره ته مام،
 تمايز: ۱- جودا يه زى، جودايى، جياوازى، جيايى، ۲ ← امتياز (۱)،
 تمايز داشتن: ۱- جيا بوون، جياواز بوون، جياوازى هه بوون، ۲-
 شاز تر بوون، له سه ر تر بوون، هه قياز بوون،
 تمايل: ۱- تاگ، به زه، به زه يى، پسو، پيژن، حه س، دونگه، زى،
 سؤز، شعور، شه س، شه ست، گريک، منه، هؤش، هه س، هه ست،
 هه ستياى، هه ستى ده روون، هه ستى هه ناو، ۲ ← تمايل داشتن، ۳-
 ناره زوو کردن، ناره زوو که ردهى، بؤلا چوون، به لادا چوون، به لايه ک دا
 خوار بوونه وه، داشکان به لايه کدا، لاره بوونه وه، لاره بيهى، لاره بوون،
 ۴- ئؤگره تى، بروه، گره وه يى،
 تمايلات: کؤى (تمايل) ← تمايل،
 تمايل داشتن: ناره زوو کردن، بؤلا چوون، به لادا چوون، دل بؤچوون،
 خوازتن، خواستن، دل بؤچوون، دل پيئه بوون، دل تواسن، مه يل بؤچوون،
 مه يل کردن، مه يل کردن، مه يل نواندن، مه يل نيشانندان، مه يل نيشانداى،
 واسه يى، ويستن،
 تمايم: ← تميمه،
 تمباکو: ته ماکو، ته مباکو، ته نباکو،
 تمبر: پوول، پوولى تايه تيه پؤستکردنى نامه...، ته مر، ته مره،
 تمبر باتله: پوولى له باو که وتوو، پوولى مژرونيکه وتوو، پوولى ده کارکراو،
 ته مري باتل، ته مري پي بروه،
 تمبک: ته بل، ته بل، دمبک، دمبک، دمبگ، دمبه له ک، دمبه له ک،
 دمه ک، دومبه له ک، دوممه، دومه له ک، دومه، دووده ک،
 تمبکزن: دمبه ک لپدر، دومه له کزن،

تمرکز دانی: دابه شکردنی دهسته لاتی ولات له نئیوان ناوه ندو هریمه کاند، که مدهسته لاکردنی ناوه ند، ناکو جیبی کردن، ناوه ندره پتیبی،
 - تمرکز قوا: کۆکردنه وهی هیزه کان له شوپتیبک،
 - عدم تمرکز: کۆنه بوونه وه له شوپتیبک، ناکو جیبی، نااوه ند پتی،
 تمرگیدن: تیبیبی: فرمانه بۆدانیشتن به سووکایه تی، ئه ره کاسیه ی،
 ئه ره نیشته ی، دانه پین، دانه مرین، داسه کان، داسه کنان، داکاسیان،
 داکه راسیان، رۆسه کنان، رۆمرکان، کاسیایره، متبوون، نیشته یره،
 تمرین: پرۆفه، راهینان، مەخش، مەشخ، مەشق، هۆژان،
 - تمرین سربازی: پرنه بهر، مەشقی پشمەرگان، هۆژان،
 تمرین کردن: ۱- پرۆفه کردن، خووگر توو کردن، راهینان، عاده تدان،
 مەخش کردن، مەشخ کردن، مەشق کردن، هۆژاندن، ۲- نەرم کردن،
 تمرینگاه: گۆرپانی مەشخ، مەیدانی مەشخ، مەیدانی مەشق، هۆژانگه،
 تمساح: تیمساح، مارمیلکه ی گهره ی گۆشتخوری نیو ئاوی،
 تمسخر: ۱- پاسقالی، ترانه، تناز، ترانه، تهقلبت، تهوزه، تهوسه،
 تیزه، تیزه زارۆکی، رشقن، رشقن، رشقن، ره شقن، ره شقن، پشخه ن، فشه،
 قه شمەری، گالته، گالته جار، گالته جاری، گه نجه فه، مزاق، هه لک، ۲
 - تمسخر کردن،
 تمسخر آمیز: به تیزه زارۆکی، به تیزه وه، به فشه، به قه شمەری،
 به قوما، به قومار پیکردن، به قه لسه، به گالته جاری، تیزای، رشقناوی،
 گالته آمیز، گالته جاپانه،
 تمسخر کردن: ئه هیه کوته، پاسقالی کردن، په نه خوی، پتی پیکه نین،
 تنازی کردن، تهقلبت کردن، تیز پیکردن، تیز پتیوه کردن، رشقن کردن،
 رشقن کردن، ره شقن کردن، ره شقن کردن، شوخی په نه گه رده ی،
 فشه کردن، قه شمەری پیکردن، قومار په نه گه رده ی، قومار پیکردن،
 قه لسه لیگیزان، گالته پیکردن، گه مە پیکردن، مزاق پیکردن،
 تمسک: ۱- ده سه ده ای، وده سه وه دامینی، ده سه وه داوینی، ۲ -
 تمسک جستن،
 تمسک جستن: به به لگه هینانه وه، به سه نه ددانان، پشت پیته ستن،
 په نابردنه بهر، په نابۆردن، په نایه رده ی، ده سه به داوینبوون، ده سه وه دامین
 بوون، ده سه وه داوین بوون، ده سه وه داوینبوون،
 تمسکین: ۱- ده سه ته نگبوون، فه قیربوون، نه داربوون، ۲ -
 تنگدستی،
 تمشا: رۆیشتن، رۆی پتیوان، وه پیکه وتن،
 تمشاه: رۆیشتن، رۆی پتیوان، وه پیکه وتن،
 تمشک: فه ده ی، تووترک، تووترکه، توودرک، توودره ی، تووپرک،
 ته مشک، ته میشک، ددرپرک، ددرپی، ددروک، دروو، ددره دووک،
 دره ی، دوودرک، دوودلفی،
 تمشگ: - تمشک،
 تمشی: بیاسه کردن، رۆیشتن، رۆی پتیوان، قه ده م لیدان، وه پیکه وتن،
 تمشیت: به ریکردن، به رتیوه بردن، رایبکردنی کاریک، په وان کردن،
 ریتخستن، سه روسامان پیدان، وه ریتخستن،
 تمشیت امور: به ریکردن، به رتیوه بردنی کار، رایبکردنی کاریک،
 په وانکردنی کاروبار، کار په سارنه ی، کار پیکه خستن، سه روسامان پیدان،
 وه ریتخستن،
 تمشیت دادن: - تمشیت،
 تمشیت یافتن: باره اتن، به ریکران، به رتیوه بران، په ساریاوه،
 جووربوون، رایبکردنی کاریک، په وانکردن، ریتخستن، سامان په یدا کردن،
 سامان پیدان، سامان دران، سه روسامان پیدان، وه ریتخستن،
 تمضمض: ئاوه زاریدا گیزان، ئاوه زاری وه کردن،
 تمطی: ۱ - خرامیدن، ۲ - خمیازه کشیدن، ۳ - دراز کشیدن،

تمغا: ۱- داغ، مژر، نیشانه، ۲- مۆرک بولوه سه رده می ئیلخانانی
 مەغولدا له فرمانی پادشایان ده دره، ۳- باجیک بولوه سه رده می ئیلخاناندا
 له سه رمالی بازرگانی داده نره، ۴- باجی شاره وانی له سه رده می ئیلخاناندا،
 تمغاچی: وه گری باجی (تمغا)،
 تمگن: ۲- به توانابوون، به هیزبوون، ۳- ده سه جوویی، ده سه رۆیشتویی،
 ده وه له مندبوون، سامانداربوون، ۴ - توان، ۵ - دارایی، ۶- جیگرتن،
 جیگر بون، ۷- پایه بهرز بوون، بوونه خاوه ن پله و پایه،
 تمکن یافتن: ۱- پله و پایه وه ده سه ته پتان، ۲- جیگر بوون، دامه زران،
 ۳- هیز وه ده سه ته پتان، ۴- سامان وه ده سه ته خستن،
 تمکین: ۱- ئیتاعت، به قسه کردن، ته سلیمبوون، چوونه ژیر فرمان،
 پیزدانان، فرمانبردن، ۲ - احترام، ۳ - پذیرفتن، ۴ - پابرجا کردن،
 ۵- به هیزکردن، هیز پیدان، ۶ - فرمانبرداری، ۷ - توان،
 - تمکین دادن: هیز وه ده سه ته لات و متمانه پیدان،
 - تمکین داشتن: ملدان، ملنان،
 - تمکین کردن: ۱ - اطاعت کردن، ۲ - پذیرفتن،
 - تمکین یافتن: ئۆقره گرتن - بان جیگر بوون له شوپتیبک،
 وه ده سه ته پتیبانی توانایی نه تجمادانی کاریک،
 تملق: باریکه ریس، پیازبا کردن، پیازبا کردن، پیرامووسی،
 پیرامووسین، تووته تووت، ته رده می، ته زروانی، ته شیرپسی،
 جامه لووسکن، جووچه له قتی، چاپلووسی، چاپلووسی کردن، چاوه،
 چلماسی، چه وره شیرینی، چه وره رومی، حویلیایی، چه وتریویی،
 خاله بازی، خایه مالی، خۆتیه لسوون، خۆپخه ری، خۆپنکخه ری،
 خولته، خولته و ماستاوه، خوه لیدانین، دان به زرتا، دوو پوویی، ده فله و،
 ده له چه یی، ده مه ترپی، ده موپل پاراوی، راوروو، رپا، روالته پاراندنه وه،
 روالته ساز، رپوبازی، رپوویی، رپوپامایی، رپوپایی، رپا، رپابازی،
 رپاکاری، رپایی، زارنه رمی، زمان لووسی، سفته، سه وه لهرژاندن،
 سه وه لهرژینی، شالووژی، شه پۆل، شه لاف، فیلبازی، قه لوده ل،
 کلکبادان، کلکسووته، کلکسووته کردن، کلکسووته کنی، کلکله قتی،
 کلکله فه، کلکله قتی، کیسه کیشی، لالایی، لامه، لووسی،
 ماسا که رده ی، ماستاوسارد کردنه وه، ماستاو کردن، ماستاوه کهری،
 مای مای، مرایی، مله مووسی، مه تره بازی، مه راییی، مه راییی،
 مه راییی کردن، مه لاق، مه لاق، مه للاق، مه له چه ک، موسوس، میچک،
 میچکه، میچکه میچک، نانی گه نه می کردن، نه رمه برئی، وشکه یی،
 هولیسکی، هه فترویی،
 تملک: بوونه خاوه نملک، خاوه ندار پتی کردن، خاوه نایه تی کردن،
 خاوه نپتیبکردن، ده سه ته به سه ر ملکیدا گرتن، ملک وه ده سه ته پتان،
 مولکدار بوون،
 - به تملک در آوردن: بوونه خاوه ن، بوونه ختیه ند، بوونه ساحه ب، بوونه
 سیحهب، خستنه به رده سه تی خۆ، ده سه ته به سه ردا گرتن، سیحهب پایه تی
 کردن،
 تملک داشتن: خاوه نایه تی به ده سه ته بوون، خاوه ن بوون،
 ختیه نبوون، دارابوون، ساحه ب بوون، سیحهب بوون،
 تملیح: ۱- خوئی تیکردن، ۲- قسه ی خۆش کردن،
 تملیک: ۱- کردنه خاوه نملک، ملکدانه ده سه ته، مولکدار کردن، ۲-
 جۆره قفلتیبکی دترگایه، شه وه ژه ن،
 تملیکی: به مالی خۆکراوه، ده سه ته به سه ردا گراوه،
 تمنا: ۱ - التماس، ۲ - آرزو، ۳ - آرزو کردن،
 تمنا داشتن: ۱- آرزو کردن، ۲ - التماس کردن،
 تمنا کردن: ۱- آرزو کردن، ۲ - التماس کردن،
 تمنده: - الکن،
 تمئع: ۱ - استوار شدن، ۲ - خودداری کردن، ۳ - مناعت،
 تمئی: - تمنا،

تمنیات: کۆی(تمنى) ← تمئى، ئارەزوو، كان، ئاواتەكان،
تمنىت: تامەرزۇ و ھىواداربوون،

تمنىع: پىش پىنگرتن، پارگرتن، نەھىشتن،

تموچ: پىلداربوون، شەپۇلداربوون، شەپۇل دان، گەقلىن، مەوچدان،
تموز: ۱- تەموز، جوولاي، زوويىيە، ۲- گەرماي توند، گەرماي زۇر، ۳
← تابستان،

تموك: ۱- تىرى نووكپان، ۲- ئامانچ، نىشانەي تىر، كىلك،

تمول: پارەداربوون، پوولداربوون، دەولە مەندبوون، دەولە مەندى،
ساماندارى، سامان و دەست ھىتان،

تمولداشتن: پارەداربوون، پوولداربوون، دەولە مەند بوون،
خاوەن سامان بوون،

تمول يافتن: پارەداربوون، پوولداربوون، دەولە مەند بوون،
سامان و دەست ھىتان،

تمويل: پارەداركردن، پوولداركردن، دەولە مەندكردن،

تمويه: ۱- ئاوە زىر كرتن، تەلاكارى، زىر كرتكردن، ۲- درؤ رازاندنەو،
ساختە كرتن،

تمهيد: ۱- داخران، پارخان، ۲- ئاسان بوونەو، سانان بوونەو، وە
سىنەيى كەوتن، ھاسان بوونەو، ۲ ← جا گرفتن، ۳- تانا و دەست
ھىتان بۇ كارىك، ۴ ← گىستردىكى، ۵ ← آسانى، ۶ ← توانائى،

تمهل: بە قوونداخستن، تەبىئەتلى تىداركردن، خاوەن خاوكردن، سىستە
سىست كرتن، وە درەنگ خستن،

تمهيد: ۱- ئابورران، ئاسانكردن، ئامادە كرتن، پىكھىتان، تەگىبىر،
چارەدۆزى، پىچ بۇخۇشكردن، پىچ خۇشكردن، پىگە خۇشكردن، ۲-
پانكردنەو، ھەموار كرتن، ۳- پىشەكى دانان، سەرەتا دامە زىراندن، ۴-
ئامادە كارى بۇكردن، بوارە خىساندن،

تمهيدات: ئامادە كارىيەكان، كۆي(تمهيد) ← تمهد،

تمهيد يافتن: ئامادە بوون،

تمهيل: ۱- كات پىيدان، ماو پىيدان، مۆلەت پىيدان، ھەل پىيدان، ۲-
مراحتكردن، مداركردن، ئاگالتيبوون، سەبروھە سەلە بە خەرجدان،
دل پارگرتنى ئاوال، مراعات كرتن، ملاحەزە كرتن، نەرم كىشان، نەرمى
نواندن،

تميز: ۱- ئاقىزە، بىرچەقان، بىزوين، بەرچەقان، پاق، پاقۇ، پاك، پاكۇ،
پاك و خاوين، پاكىزە، پاكۇ، پىك، پىيىك، تەمىس، جىنلى،
جىو پوو، خاوين، زىك، سا، قازاخ، قەتە، وىزە، ھىلاو، ۲-
تميزدان،

تميز بودن: پاقۇ بوون، پاك بوون، تەمىس بوون، خاوين بوون،

تميز دادن: ئەو شىناسى، جىيا كرتنەو، جىياوازى دانان، لىك كرتنەو
(خوب و بد) از هم تميز نميدهد: چاكە و خراپەي لىك ناكاتنەو، ناسىنەو،
تميز شىدن: پابوونەو، پاكبوونەو، پاكە بوون، پاكە و بوونەو،
پوختە بىيەو، تەمىس بوون، خاوين بوونەو،

تميز كردن: پاك تاو كرتن، پاك كرتنەو، پاك كرتنەو، پاكە و كرتن،
پوختە كەردى، تەمىس كرتنەو، خاوين كرتنەو، دەردان، سفتوسۇ
كردنەو، گىسكدان، گەسك دان، ماشانن، ماشتن، ماشناي، مالىن،
تميز كىندە: پاك كەر، پاك كەرەو، پاكەر، پاكەرەو، پىسى لاپەر،
خاوينكەرەو، خاوينكەر،

تميمه: موورو كەرەنە، موورووى چاووزار، نوشتهى چاووزار،

تميميژ: جوداكاي، جىياكارى، جىيا كرتنەو، لىك كرتنەو، ناسىنەو،
ھەلاواردن،

ئىن: ۱- بەرزى و نىمى دەنگ، ۲- تۆن، ھەزار كىلۆ، ۶۰ پووت، ۳
خەلوار،

ئىن: ۱- بدن: ئاوگىل، ئاوگىل، ئەنام، ئەندام، بەچك، بەدەن، بەشەن،
بەندەن، بەيكەر، تووش، تەن، جەستە، قالب، كلۇخ، گۇقدە، گەت،
لار، لاش، لەخت، لەس، لەش، كەلەخ، مر، ۲ ← تىندە(پس)، ۳-
جىسم: بەدەن، تەرم، تەن، جەسە، جەستە، جەندەك، جىسەم، قالب،
قالب، قلاپىك، قەلافەت، قەوارە، كەلاخ، كەلاش، كەلاش، كەلاك،
كەلەخ، كەلەستە، كەلەش، گۇدە، گۇقدە، گەودە، گىيان، لاش، لاشە،
لاشەي مردگ، لاک، لەش، مردال، مردارى، مەند، مەنگ، مەيت،
كلىشە، يۇرت، ۴- شەخس، كەس، مرؤ، نەفەر، يەكەي زمارەي مرؤف،
- بە تىن داشتن: پۇرەو بىيەي، دە بەردار لە بەردا بوون،

- بەر بر تىن كرتن: ← (تىن كرتن) ← تىن،

- تىن آسا: ← تىن آسان (۳ و ۱) ← تىن،

- تىن آسان: ۱ ← تىن پىرور، ۲ ← تىندىست، ۳- مرفە: ئاسوودە، بىخەم،
خۇشپاويۇر، خۇشگوزەران، بۇشناخ، بۇشناغ، بە كەيف، پىرۇپۇشتە،
پۇشتە و پەرداخ، تەيار، خۇش، خۇش بوپۇر، خۇش پابويۇر، خۇشگوزەران،
راحتە، سازوتەيار، كۆك، كەيفساز،

- تىن آسانى: ۱ ← تىن پىرور، ۲ ← تىندىست، ۳- رفا: ئاسوودەيى،
بىخەمى، خۇشپاويۇرى، خۇشگوزەرانى، بۇشناخى، بۇشناغى، بە كەيفى،
پىرۇپۇشتەيى، پۇشتە و پەرداخى، تەيارى، خۇشى، خۇش بوپۇرى،
خۇش پابويۇرى، خۇشگوزەرانى، راحتە، سازوتەيار، كۆك، كەيفساز،

- تىن آساي: ← تىن آسان (۳ و ۱) ← تىن،

- تىن بازپس دادن: پاشە كەشە كرتن،

- تىن بىتن: تەنبە تەن،

- تىن بىھا: پارەيە كەبۇ ئازاد كرتنى كەسىك لەدادگا بە بارمتە دادە نرى،
پارەي كەفالتە،

- تىن بە تىن: تەنبە تەن،

- تىن بە كار دادن: چۆلتى ھۆر كەردەي، خۇدانە كار، خۇ لە كار دان،
شان داخستن، شان و بەر كار دان، شانە نەرە وسەي، قۇل(لى) ھەلمالىن،
- تىن پرست: ۱ ← تىن پىرور، ۲ ← خودخواه،

- تىن پىرور: تەمبەل، تەمەل، تەنبەرورە، تەنخوا، خۇ خۇشەويست،
خۇشگوزەران، دەستوپى سى، لەشەدۇشاو،

- تىنپوش: پرتال، پۇشاك، پۇشەن، پووشەن، تەنپۇش، جىل، جىلك،
جىلپەرگ، گىنج، لىباس، وەرپۇش، ھەنجىگ،

- تىن خود را چرب كردن: خۇتەيار كرتن بۇ زەھمەت و دەردىسەرى،
خۇدانان، خۇلتى ھەل كرتن،

- تىن دادن: ← تسليم شدن،

- تىن در دادن: ← تسليم شدن،

- تىن زدن: ۱ ← امتناع كرتن، ۲ ← سكوت كرتن،

- تىن شناس: ۱ ← قىرى، ۲- لەشناس،

- تىن فروش: جىندە، خۇفروش، سۆزانى، قاجبە،

- تىن كرتن: پۇشان، پۇشىن، دەبەر كرتن، كرتنەبەر، كەردەينەبەر،
لخۇ كرتن، لەبەر كرتن،

- تىن كسى خارىدن: ئىشىتالە لىدان بوون، سەرى كەسىك ئىشان،
سەرى كەسىك خوران، سەرى كەسىك خورىيان، شەرخوران،
شەقى وەرەيەي، لىدان ويستن، لىدان ھاتن،

- تىن لىش: ← تنبل،

- تناب: پەتى ئەستور، تەناف، شىرت، كەبەند، گورىپس، گورىس،
گورىس، وەرپسە،

- باتناب پوسىدە كسى تە چاە رفتن: بەقسەي كەسىكى خراب خۇ
تووشى كىشە كرتن،

- تناب بازى: تەناف بازى، وەرزش بە تەناف،

- تناب پشتى: ← ستون فقرات،

- تناب پىچ: بەستراوبە تەناف، تەناف پىچ، گورىس پىچ،

- تناسب ھندسەئى: ھاوپۇتھەئى ئەندازەئى، ھاوپۇتھەئى ھەندەسى (وھك: ۲ + ۵ = ۷) ،
 تناسۇخ: ۱- ھوچكردنەھەئى يىكتىرى، يىكتىر ھوچەكردنەھەئى، پەت كردنەھەئى، ۲- تەغىرىپاقتىن، ۳- تىدازىانەھەئى، تىزىانەھەئى، چوونى پوھى مردوويەك بۇناو لەشى كەسكى زىندوو، دۇنادۇن، گىانگۇپكى، ۴- ھو نووس كردن، كۇپىكردن، ۵- باونەمان، دەورەنەمان، سىرانەھەئى، لەباو كەوتن،
 - تناسۇخ ازمئە: بەسەرچوونى سەردەمان، تىپەپنى سەردەمان و بىرگەكانى زەمانى بەدواي يىكدا كە ئەھەئى تازەھوكمى ئەھەئى پىشوو پەد دەكانەھەئى، تىپەپوونى پۇژگارن، وپەردەئى شەھەئى پۇژى،
 - تناسۇخ درارث: مردنى مىراتگران يىك لەدواي يىكو لەئاكامدا وەبەر كەس نەكەوتنى مىراتكە،
 - تناسۇخ در مىراث: (تناسۇخ درارث) ← تناسۇخ،
 - تناسۇخ پوھ: ← تناسۇخ (۳)،
 تناسۇل: نەسل پىكەپنىان، زاووزو كردن، زاووزى، زگوزا، سكوزا، نەھەئى خستەنەھەئى، وەچەخستەنەھەئى،
 تناسلى: ئىزاووزو، ئىزاووزى، ئىنەھەئى خستەنەھەئى، زاووزى، زاووندى، زگوزا،
 - اندام تناسلى: ئەندامى زاووزى، كۇئەندامى جووتبوون،
 تناسۇد: لەبەرەك گىرانەھەئى، وپىكراگۇرانى چىرپن،
 تناسۇخ: ئامۇژگار يىكردنى يىكتىرى،
 تناسۇر: ھاوكارى كردنى يىكتىرى، يارىدەئى بەكترى دان،
 تناسۇف: ۱- بەزەئى بەكتر داھاتن، لەگەل بەكتر بە ئىنساپ بوون، ۲- پىكەھەئى دووبەشكردن، پىكەھەئى بەش كردن،
 تناسۇر: ۱- چاولە بەكتر كردن، ۲- پىكەھەئى س وپىكەش كردن، ۳- ھماندى،
 - تناسۇر يەك: بوونى ھاوشىو بۇ يەككى كۇمەئىك لە كۇمەئىك دىكەدا،
 تناسۇر: ۱- دورىكردن، لىكدور كەوتنەھەئى، لىك پەونەھەئى، ۲- ناتەبايى،
 ناسازگارى، ناكۇكى،
 - تناسۇر كلمات: ھىئانى چەندوشە بەدواي بەكدا كە دەپرىنەكەئى دۇزارى،
 - تناسۇر مەئى: دووربوونى واتايشەگەل لەبەكتر،
 تناسۇس: پىشپىر كى كردنى يىكتىرى، خۇنواندىن بۇبەكتر، پەكەبەرى يەكتر كردن،
 تناسۇر: چەكدراوبەھۇى بەزە (لەئوولى زەردەشتىدا)، مەھكوم بەھۇى گونە،
 تناسۇ: بەپىچە وانەئى يىكتر جۇلانەھەئى، پىكەھەئى ھاوا وانەھەئى، پىكەھەئى سەزان، دۇزىبەئى يىكترى كردن، پەتكدنەھەئى بەكتر، يىكتر قىبوونە كردن،
 تناسۇس: لەكەمى دان، نەختەنەختە كەمبوونەھەئى،
 تناسۇس: پىئاز، دۇزىبەكتر بوون، دۇواز، دۇزىبەك، لىك دۇزى، ناتەبايى، ناكۇكى، ناوەكەك، نەسازان، يەكتر ھوچەل كردنەھەئى،
 - تناسۇس گۇئى: پىئاز بىزى، دۇزىبىزى، كوتنى قسەگەلى ناتەبا لەگەل يەكتردا،
 تناسۇب: بەنۇرە كار كردن، نۇبە نۇبە، نۇبە دانان، نۇبە كارى، نۇرە دانان،
 - بە تناسۇب: بەنۇبە، نۇبە دانان، يەك لەدواي بەكدا،
 - تناسۇبى: نۇبەئى، نۇرەئى،
 تناسۇر: ۱- تنومند، ۲- تناسۇر،
 تناسۇل: ۱- خواردن، خوورى، خووردن، نۇشى گىبان كردن، واردش،
 واردەئى، وەردن، ھەردەن، ۲- خۇ گەپاندنە شىتىك، دەست پى گەپاندن،

- تناسب صوتى: تالەدەنگ، ژى دەنگى،
 - تناسب مەفت پىدا كردن: تەماح پرنەبوون، خۇبەشتى خۇپاى خىكاندن، پۇنى مەفتە گىرەھىئان،
 - تناسب مەفت گىراوردن: ← (تناسب مەفت پىدا كردن) ← تناسب،
 - تناسب نىخاعى: دەمارەھەستى ناوبىرەئى پىشت، مرۇخە، مرۇغە، مۇخى پىشت،
 - روى تناسب ارزن پەن كردن: بۇنەدانى شىتىك پىروپىانووى نەگونجاو ھىئانەھەئى، كردنەھەئى مەنج، مىگاندىن، مىنگەمىنگ كردن، مەويۇلەسەر پەشكە ھەلخستن،
 تناسب نەھەئى: بوونەھەئى زىندوو بە تەبىئەئى مرۇف، بىئادەم، بەنەخو،
 تاقەكەس، جووقەوار، دالەواز، زىندەوار، زىندەھەئى، زىنەھەئى، كەس، مەشكە،
 تناسبى: پىرەكەئى دل لەلەئى بەكترى كردنەھەئى، پىكەھەئى دەردى دل كردن،
 پازى خۇ پىكەھەئى باسكردن،
 تناسب: بلاوى، لىك پەونەھەئى،
 تناسبى: بانگ كردنى يىكتىرى، يىكتر بانگ كردن،
 تناسب: بنار، بنافى، بۇرىنار، بەبەرەك ھەلا چوون، بەگىزەكتر چوون، بەگىزەكدا چوون، پەرەچەنگ، پەرەچەنگى، پىلە، تۇپوتەشەر، تەقلە چەنگى، تىكەرىبوون، چىچى، جرتەجرت، چىچى، جەنگ، چەنەچەنە، ھەمەپەزى، دەمەدەمە، دەمەدەمەن، دەمە قالە، دەمەقە، دندوو، دەگەل داہەستىن، دەمەقالى، دەمەلەدەمەن، دەمەقالى، دەمەقە، دەمەقالى، دەمەقە، دەمەدەمە، دەمەقالە، دەمەقالى، دەمەقە، دەمەقە، پابەزاندن، سەرىندۇ، شەپ، شەپوونار، شەپەچەقە، شەپەدندوو، شەپەدەف، شەپە دەنووك، شەپەقسە، شەپەكووك، شىپۇران، شىپوھۇپ، شىرش، قالەقال، قالەقال، قروچىرەك، كۇماند، كەفتولەفت، كىشمانەكىش، كىشە، كىشەكىش، كىشەھەئى، كىشەزوانى، گىتە، گىلدە، گۇنگەل، گەپ، گەلچ، گىنگەشە، لەج، لەھەكەتن، لەھەگىزىن، لىكدان، مىجادەلە، مىفەھە، مىفەھە، مىرەمىشت، مىشومىر، موود، واتەواتە، نەبەر، وئار، وەرىبەئى يووتىرى، ھەرا، ھەراھەر، ھەرف، ھەلا، ھەلا ھەلا، ھەنەھەپى،
 - تناسب عىقا: چەنگى دووبوونەھەئى لەرىگى پاراستنى نەسلى خۇپاندا، شەپ بۇمانەھەئى، شەرەلەپىئانوى مانەھەئى، شەپى ژىان، شەپى مان ونەمان، كىشى مان ونەمان،
 تناسب: ← فتق،
 تناسب: ۱- شىيانبوون، شىيان، شىياوى، لايقبوون، لەپاقەت، لىوەشانەھەئى، ۲- بوون بەخزم، پەپووندى، تىكەلاوى، تىكەلى، خزانى، خزانەئى، خنامى، خۇشى، كەسايەتى، كەسى، لىزىمى، مرۇفانى، مرۇفانى، مرۇفانى، مۇردەمەنى، مۇردەمەنى، مەردەمى، مەردومى، قەومى، مەردومى، نىزىكايەتى، نىزىكايەتى، ۳- بەستراوہى، بەستىن، پەپووندى، پىوەلكاوى، پىوەنووساوى، پىكەھەئى نووساندن، (فەرى بەدنىاوەنەئى)، لىبەستراوى، ۴- تەبايى بابەت وشىئواز، پىكى، گونجاوى، ھاوتابى، ھاوپۇتھەئى، ھاوپۇتھەئى، ھاوگرى، ھەفگرى، ھەماھەنگى، يەكگرى، يىكگر تەھەئى،
 - بە تناسب: گونجاو دەگەل، ھاوتاهەنگ دەگەل،
 - تناسب اندام: بالا پىكى، بەژن پىكى،
 - تناسب بستىن: دىتتەھەئى ژمارەكەئى نادىار بە پەپووندى ھاوپۇتھەئى لەئىو سى ژمارەئى دىاردا، ھاوپۇتھەئى بستىن،
 - تناسب داششتن: بۇبەك بوون، بۇبەك شىيان، پىكەكەوتن، شىياو بوون، كالانەھەئى، لىك ھاوتەنەھەئى، لىك ھەژان (كورتنى وگەئى)، لىك دەھەئى - فلک، وپىكەوتن،
 - تناسب عددى: ھاوپۇتھەئى ژمارەئى، ھاوگرى ژمارەئى (وھك: ۲- ۶-۴-۸)،

دهست و پرا گه ياندن، وەرگرتن، وەرگرتەي، هۆرگرتەي، هۆرورەگرتەي، هەلگرتن، هەلگرتنەو،
تنباهی: ۱ - بپایان رسیدن، ۲ - بەسکردن، دەست هەلگرتن،
پاوەستان،
تنباکو: تەماکو، تەمباکو، تەنباکو،
تنباکوی کوهی: تەماکوچانە، گۆشەنەو،

تنبان: ئاوا لکراس (زنانه)، ئاوه لکراس (زنانه)، بیجامه، پابه ره (زنانه)،
پابه ری (زنانه)، پاپوش (زنانه)، پاتۆل، پاهوره (زنانه)، پاهوری (زنانه)،
تۆمۆ، تەومان، دامانیپۆش (زنانه)، دەریا، دەری، پانکی، پانک،
ساتان (زنانه)، شاپک،

- تنبان خودرا خراب کردن: تۆقان، تۆقین، خۆ پیس کردن،
خۆچەپە لکەردن، دەری پیسکردن، زراوچوون، زۆرتەرسان،
زەندەقچوون، لەخۆریان،

- تنبان بەسرسی کردن: ئازاردانی کەسیک،
- تنبان سەرسکی کردن: ئازاردانی کەسیک،

- تنبان کەسی دواتشیدن: باشتربوونی دۆخی ژبانی کەسیک،

- تنبان کەسی را کندن: ئەتک کردن، پابه ری یۆی وەتەي، دەری لەپەي
دەری تان، شوال لەپای کەسیک دەری تان، نیفە ک برین،

- تنبان کهنه: - تجریدیدە،
تنبک: - تمبک،

تنبیل: ئاوار، ئیرەتی، ئیشنە کەر، بایقان، بارگران، بارووتە، بارهنگف،
برانگو، برانگه، بلح، بلهوحهز، بهرانگه، بهریه رۆشک، بهخواه خاو،
بهقۆنه قۆن، بهقوونه قوون، بیتان، بیچار، بیغیرت، بیقوونو حونەر،
بیقوونو هونەر، بیقوونه بان، بیکاره، بیکنگه بان، بیترخ و ههزه، بیهونه،
بیتهیز، پالۆ، پت، پرپۆل، پیو، پنتی، پەتیاره، پەلخه گامپش، پەلشتی،
پی گران، تخل، ترال، ترغەل، تلار، تلاتول، تلواتل، تمبال، تۆرتۆر،
تورووندی، تەپ، تەپلۆس، تەرال، تەرال، تەمبەل، تەمەل، تەواساو،
تەو زەل، تەو هەل، چەل، خاف، خاو، خاولیچک، خاووخیچک،
خرتومرت، خرس، خلی، خنۆک، خۆنە گر، خۆنە گرتوو، خوێری، خیرۆ،
داهیزاو، دەرەنگخیز، دەستگران، دیزە، زەمتە، زەلمسو،
ساتۆر، سس، سست، سستە پەلە، سلپ، سەرگران، سەقەلۆ، سەنگین
دەس، شست، شل، شلک، شلوشە پتیق، شلوول، شلە پەتە، شەختۆ،
شلە لە پەتە، فرە، فسۆس، قل، فز، قنقورس، قوونبان، قوونزە مر،
قوونفرە، قوونگران، قەلب، کاسول، کالووم، کاهیل، کاییل، کەپەر،
کەدوهر، کەسلان، کەدوهر، کەسلان، کەهال، کەهیل، گانگیر، گران،
گریس، گۆنرۆ، گلاوگل، گۆهپان، گەندەل، گەوش، گەوشە ک، گێر
نە کەر، لۆز، لەشقرس، لەشگران، لەشە، ماتۆرا، ماتۆرە، مەرش،
مەرشۆ، مەست، ناعس، ناقایم، نەووش، و دە، ولوول، هەر، هەستی
گران، هەمین،

تنبیل: تەمبەلخان، تەمەلخان، تەنەلخان،
تنبیلخانە: تەمبەلخانە، تەمەلخانە، تەنەلخانە،
تنبیل کردن: - تنبیلی کردن،

تنبیلی: ئیهمالکاری، پاشگوێ خەری، تەپی، تەمبەلی، تەمەلی،
تەواسانی، تەو زەلی، خاو خاو، خاویلکەیی، خەخەن، خۆبۆتری لە کار،
خەرسەکی، دەهەزە، ساوه ساو، سستە سست، سنگە سنگ، سنگە سنگە،
سستی، شل وشە پتیق، شلی، شەشەن، شولی، فەرقل، فەگوش، قنقە
قنگ، قۆنە قۆن، قوونگرانی، کاهیلی، کاییلی، کەلبایه، کەلبوت، کەهالی،
کەهلی، گرۆ، گرەو، گوئی پینە دەوری، لەشگران، لۆزە، مرتین،

تنبیلی کردن: ئیهمالکردن، پاشگوێ خستنی کار، پالدا نەو، تەپی
کردن، تەمبەلی کردن، تەمەلی کردن، تەواسانی کردن، تەو زەلی کردن،
خاوه خاوه کردن، خاویلکەیی کردن، خەخەن کردن، خۆپانکردنەو،
خۆبۆردن لە کار، خۆدزینەو، خۆگێلکردن، خۆلە کار دزینەو، خەرسەکی
کردن، دەرەزەدان، ساوه ساو کردن، سستە سست کردن، سنگە سنگ

کردن، سنگە سنگە کردن، سستی کردن، شل وشە پتیق کردن، شلی کردن،
شەشەن کردن، شولی کردن، فەرقلین، فەگوشین، قنقە قنگ کردن،
قۆنە قۆن کردن، قوونگرانی کردن، کاهیلی کردن، کاییلی کردن، کەلبایه
کردن، کەلبوت کردن، کەهالی کردن، کەهلی کردن، گرۆ کردن، گرەو
کردن، گوئی پینە دەوری، لەشگران، لۆزە، مرتین،

تنبیلیت: ۱ - باریکی سووک کە دەرخەنە سەر باری و لاخ، سەر بار، ۲ -
تنبیل: تەمبەل، تەمەل، تەنەل،
تنبیل: ۱ - جینبە، لوزنە، ۲ - خانووی پووخە ک،
تنبور: بسۆخ، بزۆق، تەمبوور، تەمبوور، تەمبوور، تەمبوور، تەمبوور،
تەمیرە، تەنبوور،
تنبور نواز: تەمبوور بازک، تەمبوور قان، تەمبوورە ژەن،
تنبورە: - تنبور،

تنبوشە: بەریبووق، تەمووشە، حوشتر گەر وو، حوشتر گە لوو،
حوشتر گە لوو، سۆلینە، سوولینە، کیزن، کیزین، گومجە، گۆنچ، گونجە،
گۆنجە، گۆنگ، گۆنگە، گۆنە ی، ئاو، لولە ی، سوالە ت، مەنھۆل، نوین،
و شتر گە لوو،
تنبوک: تەشکی زین، دامینی زین و تەسمە ی پکیف،
تنبه: ئاگای، بە ئاگاها تان، بیداری، شیار ی، لەخە و پابوون،
لەخە و هەستان، وریابوونەو، وریایی، وشیاری، هۆشیاری،

تنبیدن: ۱ - جینبیدن، لوزیدن، ۲ - تیکتە پین، تیکروو خان یینا،
دارمان، دارووخان، پووخانی خانوو،
تنبیک: ۱ - تمبک، ۲ - تنبوک،
تنبیه: ۱ - تەمبێ، تەمێ، تەنبێ، ۲ - تەنبیە کردن،
- تەنبیە بدینی: ئازاردان، تەپلەکو، دارکاری، کۆتە ک کاری، لیدان،
تنبیهاات: کۆی (تنبیه) - تنبیه،

تنبیه شدن: ۱ - ئەدەب کران، بەجەزاگە یشتن، بەسزاگە یشتن،
تەریبەت کران، تەمبیبوون، تەمبیکران، تەمبیبوون، تەمبیکران،
سزاو تەو دە ی، سزا دانەو، سزالێوەر گیرانەو، سزاوەر گرتنەو،
گوئی یاداران، لمبۆز دەخۆلێ وەر دران، لووتشکان، لووتها تە خوار،
ئاگادار کران، ئاگادار کرانەو، ئاگە داربوون، ئاوزان، ئاوزیان، ئاوزین،
ئەژنەو یە ی، ئەنە پاوا ی، ئەو لە بوون، بەخە بەر بوونەو، بەربای گوئی کەوتن،
بەرخوار دن، بەگوئی گە یشتن، بەگوئی گە یشتنەو، بیستن، پە ییر دن،
پە ی پێیر دن، پیزانین، تیکە شتن، تیکە یشتن، تیکە یین، تیکە یین،
حالیبوون، خە بەر دار بوون، خە بەر دار بوونەو، خە وەر دار بوون،
خە وەر دار بوونەو، رپیر دن، رپێ تیر دن، زانە ییش، زانیایش، زانین،
سۆزە کردن، سۆسە کردن، سەحکرن، سەرودە کردن (از اینکار
سردرد نمی آورم: لەم کارە سەرودە ناکەم)، سەرودە روو کردن،
سەرودە رەهە کردن، فاماندن، فامکردن، فامین، فەه مکردن،
گومان بردن، گومان بەر دە ی، مسایش، مسایه، وادار بوونەو، وادار کران،
وریا بوونەو، وشیار بوونەو، هوشیار بوونەو، هۆشیار بوونەو،

تنبیه کردن: ۱ - ادب کردن: ئازاردان، ئازاردای، ئاقل کردن،
ئەدەب کردن، بەخزمە تگە یشتن، بەسزاگە یاندن، بیسکانی، پزە برین،
تراندن، تەریبەت کردن، تەمبیکردن، تەمبیکردن، تەنبی کردن،
خەم خوار دن، خەم لێخواردن، ژیر کردن، سزادان، سزادای،
عاربە یە کێک نان، عازابدان، عازاودان، عەدەب کردن، عەزبە تان،
گوئی یادان، گوئی کیشان، گوئی پاکیشان، گەهراندن، لووتشکاندن،
لووتشکانن، مشوور خوار دن، مشوور لێخواردن، گەهراندن، ۲ -
ئاگادار کردن، ئاگادار کردنەو، بیدار کردن، پیکوتن، پیکوتن، پیتوتن،
حەس، خەبەر پێدان، خەبەر دار کردن، خەبەر دار کردنەو،
خەوەر دار کردن، خەوەر دار کردنەو، دان زانین، دانە زانین، سەرودە خت

تنبیل کردن: تەمبەلخان، تەمەلخان، تەنەلخان،
تنبیلخانە: تەمبەلخانە، تەمەلخانە، تەنەلخانە،
تنبیل کردن: - تنبیلی کردن،

تنبیلی: ئیهمالکاری، پاشگوێ خەری، تەپی، تەمبەلی، تەمەلی،
تەواسانی، تەو زەلی، خاو خاو، خاویلکەیی، خەخەن، خۆبۆتری لە کار،
خەرسەکی، دەهەزە، ساوه ساو، سستە سست، سنگە سنگ، سنگە سنگە،
سستی، شل وشە پتیق، شلی، شەشەن، شولی، فەرقل، فەگوش، قنقە
قنگ، قۆنە قۆن، قوونگرانی، کاهیلی، کاییلی، کەلبایه، کەلبوت، کەهالی،
کەهلی، گرۆ، گرەو، گوئی پینە دەوری، لەشگران، لۆزە، مرتین،

تنبیلی کردن: ئیهمالکردن، پاشگوێ خستنی کار، پالدا نەو، تەپی
کردن، تەمبەلی کردن، تەمەلی کردن، تەواسانی کردن، تەو زەلی کردن،
خاوه خاوه کردن، خاویلکەیی کردن، خەخەن کردن، خۆپانکردنەو،
خۆبۆردن لە کار، خۆدزینەو، خۆگێلکردن، خۆلە کار دزینەو، خەرسەکی
کردن، دەرەزەدان، ساوه ساو کردن، سستە سست کردن، سنگە سنگ

کردن، سنگە سنگە کردن، سستی کردن، شل وشە پتیق کردن، شلی کردن،
شەشەن کردن، شولی کردن، فەرقلین، فەگوشین، قنقە قنگ کردن،
قۆنە قۆن کردن، قوونگرانی کردن، کاهیلی کردن، کاییلی کردن، کەلبایه
کردن، کەلبوت کردن، کەهالی کردن، کەهلی کردن، گرۆ کردن، گرەو
کردن، گوئی پینە دەوری، لەشگران، لۆزە، مرتین،

تنبیلیت: ۱ - باریکی سووک کە دەرخەنە سەر باری و لاخ، سەر بار، ۲ -
تنبیل: تەمبەل، تەمەل، تەنەل،
تنبیل: ۱ - جینبە، لوزنە، ۲ - خانووی پووخە ک،
تنبور: بسۆخ، بزۆق، تەمبوور، تەمبوور، تەمبوور، تەمبوور، تەمبوور،
تەمیرە، تەنبوور،
تنبور نواز: تەمبوور بازک، تەمبوور قان، تەمبوورە ژەن،
تنبورە: - تنبور،

تنبوشە: بەریبووق، تەمووشە، حوشتر گەر وو، حوشتر گە لوو،
حوشتر گە لوو، سۆلینە، سوولینە، کیزن، کیزین، گومجە، گۆنچ، گونجە،
گۆنجە، گۆنگ، گۆنگە، گۆنە ی، ئاو، لولە ی، سوالە ت، مەنھۆل، نوین،
و شتر گە لوو،
تنبوک: تەشکی زین، دامینی زین و تەسمە ی پکیف،
تنبه: ئاگای، بە ئاگاها تان، بیداری، شیار ی، لەخە و پابوون،
لەخە و هەستان، وریابوونەو، وریایی، وشیاری، هۆشیاری،

تنبیدن: ۱ - جینبیدن، لوزیدن، ۲ - تیکتە پین، تیکروو خان یینا،
دارمان، دارووخان، پووخانی خانوو،
تنبیک: ۱ - تمبک، ۲ - تنبوک،
تنبیه: ۱ - تەمبێ، تەمێ، تەنبێ، ۲ - تەنبیە کردن،
- تەنبیە بدینی: ئازاردان، تەپلەکو، دارکاری، کۆتە ک کاری، لیدان،
تنبیهاات: کۆی (تنبیه) - تنبیه،

تنبیه شدن: ۱ - ئەدەب کران، بەجەزاگە یشتن، بەسزاگە یشتن،
تەریبەت کران، تەمبیبوون، تەمبیکران، تەمبیبوون، تەمبیکران،
سزاو تەو دە ی، سزا دانەو، سزالێوەر گیرانەو، سزاوەر گرتنەو،
گوئی یاداران، لمبۆز دەخۆلێ وەر دران، لووتشکان، لووتها تە خوار،
ئاگادار کران، ئاگادار کرانەو، ئاگە داربوون، ئاوزان، ئاوزیان، ئاوزین،
ئەژنەو یە ی، ئەنە پاوا ی، ئەو لە بوون، بەخە بەر بوونەو، بەربای گوئی کەوتن،
بەرخوار دن، بەگوئی گە یشتن، بەگوئی گە یشتنەو، بیستن، پە ییر دن،
پە ی پێیر دن، پیزانین، تیکە شتن، تیکە یشتن، تیکە یین، تیکە یین،
حالیبوون، خە بەر دار بوون، خە بەر دار بوونەو، خە وەر دار بوون،
خە وەر دار بوونەو، رپیر دن، رپێ تیر دن، زانە ییش، زانیایش، زانین،
سۆزە کردن، سۆسە کردن، سەحکرن، سەرودە کردن (از اینکار
سردرد نمی آورم: لەم کارە سەرودە ناکەم)، سەرودە روو کردن،
سەرودە رەهە کردن، فاماندن، فامکردن، فامین، فەه مکردن،
گومان بردن، گومان بەر دە ی، مسایش، مسایه، وادار بوونەو، وادار کران،
وریا بوونەو، وشیار بوونەو، هوشیار بوونەو، هۆشیار بوونەو،

کردن، وادار ئەو كەردەي، ھەستاندن، وادار ئەو كەردەي، وادار كردن، وادار كەردنەو، وادار كەردەي، وارەسە، وریا كەردنەو، وشیار كەردنەو، وەئاگاھیتان، ھایدان، ھوشیار كەردنەو، ھۆشیارو كەردەي، یاونای، ۳- بەئاگاھیتان، بەخەبەرھیتان، بیدار كردن، بیدار كەردنەو، خەوەرەو كردن، پاكرن، لەخەو پاكردن، لەخەو ھەستاندن، لەخەو ھەلستاندن، ورازناي، وشیار كەردنەو، وەئاگاھیتان، وەخەبەرھیتان، وەرزەنایش، ھۆرئیزناي، ھوشیار كەردنەو، ھۆشیار وەكەردەي، ھەستاندن، ھەلستاندن، ھەلسانن، ھەلستاندن،

تنتور: تەنتوور، گیراوی دەرمانیک بە ئەلكۆل،

تنتورید: تەنتووری، یۆد، گیراوی یۆد بە ئەلكۆل،

تَنجَز: پەوا كردن، پەوایی،

تَنجَس: پیسیوون، پیسی، گلاووبون، گلاوی، گەمار بوون، گەماری،

تَنجیدن: پیچخواردن، ترنجان، ترنجیان، تیکپەستران، تیک ترنجان، تیکچوون، تیکەو پیچران، جەقلین، چرچبوون، چرچ و لۆج تیکەوتن، چرچەورنامای، چرچەلاتن، چرچیان، شەمزان، شەمزین، فرنجان، قرچان، قرچبوون، قرچەلاتن، قرچیای، قرمچین، قورمسان، قورمسین، قەرمچین، کرچیان، کرژیبوون، کرژیبەي، کرژەلاتن، کرشیان، کرمچین، کرمشین(کالا)، کرمشین، کورزە كردن، کورسان، کومشین، کەرمشین، کەرمەژین، کیر، کیز، کرژەلاتن، گرژین، گلەچین، گنجاویبوون، گنج تیکەوتن، گەچران، گەچلان، گیر كردن، گیر كەردەي، لۆچان، مرچقین، ویکھاتن، ھۆرقرچیای، ھەلچرچان، ھەلقرچان، ھەلقرچیان، ھەلقەمچان، ھەلکرچان، ھەلکرچیان، ھەلکرچین،

تنجیز: ۱ ← روا كردن، ۲ ← روائی،

تنجیس: بە پیسی زانین، پیسکردن، گلاو كردن،

تَنجیم: ئەتیرەناسی، ئەستیرە گەری،

- اهل تَنجیم: ئەستیرە ناسان، ئەستیرە گەران،

- علم تَنجیم: زانستی ئەستیرە ناسی،

تَنحُح: كۆخین یۆدەنگ سافکردن،

تَنحَى: پرىنگانەو، دوور كەوتەو، دوور یكردن، دووری،

تَنحِيه: پرىنگاندنەو، دوور خستەو، دوور كەردنەو،

تنخواه: پارەى نەخەد، پوولى نەغدى لە دەستدا بۆ وردە خەرجیان و خەرجى فەورى، پوولى بەردەستان، تەنخوا، سامان، كالا، مال، مال و پوولى نەغەد، نەختینە،

تنخواه گردان: ئىحتوبارى بزاو، پارە گەردان، پارەى نەخدى بەر دەست بۆ خەجە ھەنووكەي بەكان، پوولى بەردەستان،

تند: ۱- برآ: ئەو ھەدەبەي، بېر، بېر، بېر، بېر، بېر، بېر، تۆز، تیخی بە بېرشت، تیز، تیز، زینتی، ۲- تندمەزە: تۆز، تەن، تون، تون، چۆزە تیز، دۆخ، ۳- جەھندە: باز دەدەر، باز دەدەر، بەقوندە قوندە(بەندە)، بەقوندە قون(بەندە)، بەھەلبەزەلبەز، باز دەدەر، باز دەدەر، چف لەخو دەدەر، خۆھەلدەر، داپە، دەرپە، فیچقە کەر، قەلەمباز دەدەر، قەلەمباز دەدەر، لۆتک لەخو خەر، لۆدک لەخو خەر، ھەلبەزە ھەو، ھەلبەز، ھەلبەز، ۴ ← چابک، ۵- شیدید: بەقەو، بەغورەم، بەگور، تند، تون، توند، سەخت، غورەم، گومرە، ۶ ← خشمگین،

- تندآب: ۱- ئاوی بەخوڕ، تیزآف، تیزەنگ، خوړاو، پزژاو، لیشاو، ۲- خوړگە، خوړپن، شوپنن بەخوړ لە پووباردا،

- تنداب: ← (تندآب) ← تند،

- تندباد: بایووک، بادو، بادەف، بارۆف، بارۆفە، باسەر، باکوزیرک،

باگرۆ، باگزە، باھۆز، بای زۆر بەھیز، بلیک، بۆران، پووک، تۆف، تۆفان،

تەب، خریشکە، پەشەبا، زلان، زوورباک، فەرتەنە، فیزفیز، کړپو،

گژەبا، گۆژین، لینگیز، واگۆزە، واھوور، ھەربا،

- تندبار: جانەو ەرى بەندە یا نازار گەیین،

- تندبودن: ۱- ئازربوون، ئالەدینبوون، ئاوریوونەو، بۆژین،

تالبوون، تووپەبوون، تونبوون، توندبوون، تەریقبوون، جاپزبوون،

جارسبوون، چاو تارکیبوون، دەھریبوون، زرزبوون، زویریبوون،

سەریبەي، سەلبوون، سەلبین، سەیرابوون، سەیبوون، قەلسبوون،

قیناویبوون، قینلەدلبوون، گرژیبوون، گەرووشەبوون، نازارایبوون،

ناپەزابوون، ھەیفبوون، ھیرسیبوون، ۲- تونبوون، توندبوون (این مقاله

خیلی تنداست - فدک)، توندوتیزبوون، ۳- تام تیزبوون، تونبوون،

چۆزە تیزبوون،

- تندپز: ماکرۆفەیف،

- تندتاز: بەپا، خۆشەبەز، خۆشەرەو، پەھوار، یەکران،

- تندخو: ئاگرداک، ئالەتی، بەتفەر، بەدئەخلاق، بەدخو، بەد پەفتار، بەدەرەوشت، بەدعەمەل، بەدەمیجاز، بەدەرەفتار، بەدعەمەل، بەکتشەونەسازاو، بەگیشە، بەگیشەل، بیجیکلدانە، بیشنج، یئفە، پلم، پلەندەر، پیلەباز، تالوتون، ترکەن، ترۆ، تۆپئ(مئ)، تۆزن، تۆسن، توندخوو، توندەتەبیات، توندەمیجاز، توندەمیجاز، توندەتەبیات، توندەمەزاج، توورە، توورەوتۆسن، توورەوتۆز، توورەوتۆسن، توورەوتون، توورەو تەنگاو، تووش، تووش و نالەبار، تیزۆ، جرین، جنگز، جنگن، جینگن، جینگەنە، چنگن، دەر، دلگەران، دەرهەلبو، پاگەش، پووش، پووشە، زەرەک، سل وقەلس، سەرچل، سەرگران، سەرگورز، سەرگەرم، سەرئەوق، شەپاشۆ، شەپانی، شەرفرۆش، شەر ھەلاسیتن، شپەت، قرووش، قەلس، کەرچۆفە، کەژتەنگ، کەسکین، کەم جیکلدانە، کەم حەوسەلە، کیشە سازکەر، گرژ، گیزەل، مرۆی شەپانی و نەگونجاو، مقەرس، نەئال، نەگونجاو، نەقەنو، وەیحەر، ھاروھاج، ھەلەسازکەر، ھەلتۆزین، ھەمیشە توورە،

- تندخوانی: بەختیایی خۆپندەو ەدی دەقی نووسراویک، توندخویتی،

خیراخویتی، گورجخویتی،

- تندخوئی: بەدئەخلاق، بەدخویی، بەدەرەفتاری، بەدەرەوشتی،

بەگیشەي، بەگیشەلی، بیجیکلدانەي، یئفەری، پلەندەری، پیلەبازی،

ترکەنی، توندخویی، توندوتیزی، توندەتەبیاتی، توندەمیجازی،

توورەي، تۆسنی، تووشی، جرینی، جنگزی، جنگنی، جینگنی،

جینگەنەي، چنگنی، دری، پووشی، پووشەي، زەرەکی، سەرگورزی،

شەپاشۆي، شەرفرۆشی، شەپەلایستی، کەم حەوسەلەي،

نەگونجاوی،

- تندخوی: ← (تندخو) ← تند،

- تندەھن: بەھۆش، خاوەنی ھیزی زووتیگە یشتن،

- تندرأی: بویر، بەجەرگ، چاونەترس،

- تندرفتار: بەپا، بەپە، بەزا، بەلەپا، بەلەپە، توندەرەو، تیزرۆ،

تیزرەوت، چاپوکرۆ، خۆشەبەز، خۆشەرۆ، خۆشەرەو، خۆشەرەوت، خۆشیرۆ،

خیرا، خیرارۆ، خیرارەو، خیرالەرۆیشتن، زەرۆپ، وەشرەفت،

- تندرفتن: ۱- بەتوندی چوون، بەختیایی پۆیین، تەن لەوی،

تەن چوون، توندچوون، توندپۆیین، تەن پۆیین، تیزرۆیین،

خۆش خۆش پۆیین، خۆش پۆیین، خیراچوون، خیرا پۆیین، ۲-

پای زبایدی داکیشان، پئی زۆر پکیشان، زۆر توندبوون، لەرادە لادان(نبايد

اینقدر تند می رفتی که بیرونت کنند - فدک)،

- تندرؤ: ۱ ← بی باک، ۲- توندناژۆ، توندرۆ، تونرۆ، توندەرەو، توندوتیز

لە باوەرو بریاردا. ۳ ← تندرفتار،

- تندرو: ۱ ← بخیل، ۲ ← ترشرو،

- تندروی: ۱ ← بخیل، ۲ ← ترشرو،

- تندروی: ۱- توندەرەوی، تیزرۆی، تیزرەوتی، تیزرەوی،

چاپوک پۆی، خۆشەبەزی، خۆشەرۆی، خیرا پەوی، ۲ ← تهور،

- تندزبان: دەم تال، زمان تال، زمان تیز، قسە پەق،

- تندشدن: ۱ ← خشم(۲)، ۲- توندەو ەبوون، تیزەو ەبوون،

خیرابوونەو، ۳- تونبوون، چۆزە تیزبوون، ۴- تام گۆران لەبەرمانەو،

ھەلگەران،

تند کردن: ۱- پاهلگرتن، پی هه لگرتن، توند کردنهوه، تونه وکردن

(وقتی پاسبان را دید تند کرد - فدک)، ۲- تون کردنهوه، خیرایی پیدان

(دستگاه را تند کرد - فدک)، ۳- ناله تپی دان، تام تیز کردن، تن کردهی،

تون کردن (خورش را خیلی تند کرده ای نمی شود خورد - فدک)،

تند گذر: تیژتپه پ، زووتپه پ،

تند گیر: ۱- ناوربهر، خو شگر، خو شگیر، خیرا ناورگر، ۲- نه و تراوهی

زوؤده مه پی، زووگرس،

تند مزاج: تندخوی،

تند مزگی: تام تیزی، تووژی، تونی، نوونی، تیزی، که سکونی،

تند مزه: تام تیزی، تن، توخ، تووژ، تون، توند، توون، تووژ، تیژ،

چیژه توند، حبره، دوخ، زمانگهز، که سکون، گووژی، گهزهک، گهزنده،

گهزننه، پروس،

تند نویس: توند نووس، خیرانووس، زوونووس، شه ما، گورج

له نووسیندا،

تند نویسی: توند نووسی، خیرانووسی، زوونووسی، شه مایی،

تندوتیز: تنوتیز، توندوتیز، تونوتیز، ۱- نازا، نازایانه، بهلهز،

توندوتول، تیژه وه، چالاک، چالاکانه، خیرا، کرژوکول، گورجوگول، ۲-

نازارد، تووهره، گه هرنه ر (مقاله اش خیلی تندوتیز بود - فدک)،

۳- چیژه توند، زورتال/ترش/تیژ، گرچووپ، گورچووپ (خیلی تند بود تا

بیخ گلویم را سوزاند - فدک)،

تندی: ۱- تند مزگی، ۲- تیزی (۱)، ۲- نازایی، بهده ستوبردی،

پهرداخی، توندوتولی، تهردهستی، چاپکی، چاپوکی، چالاک، چوستی،

زرتگی، زهرپ، کوش، گورجوگولی، گورجی، هه لسوپی، ۳-

خشم (۱)، ۴- بهربخوار، بهربیزیر، بهره ژیر، بهره و خوار، بهره و خوارکه،

به ره و خواره، به ره و خواره وه، به ره و ژیر، به ره و لیژی، پهله واژ،

حه وال، داخز، دهسته و ناو، پروبه لای ژورو، پوه ونشیتو، سور، سولکه،

سه ربه ره خوار، سه ربه ره خواره، سه ربه ره و خوار، سه ربه ره و خواره،

سه ربه ره ژیر، سه ربه ره ژیرکه، سه ربه ره ژیرگه، سه ربه ره ژیره،

سه ربه ره ژیری، سه ربه ره و ژیر، سه ربه ره و ژیره، سه ربه ره و لیژی،

سه رپایی، سه رنجه، سه رنسوف، سه رنشیف، سه رنشیفی، سه رنشیتو،

سه رنه شیف، سه رته ر، سه ربه خوار، سه ربه ژیر، سه ربه ژیره، سه روار،

سه روارانه، سه رواره، سه ره و چیر، سه ره و خوار، سه ره و خواره،

سه ره و ژیر، سه ره و ژیره، سه ره و کار، سه ره و لیژه، سه ره و لیژی، کووپ،

کولوپانه، گورت، لیژ، لیژی، ملک، نشیف، نشیتو، ۵- پهله تاو،

تیژ (تیژتپه پی)، تیژی، توندی، خیرایی، لهز، هه شتاو،

تندیاز: پی سوو، توندوتیز، تیژتپه پ، زووتپه پ،

تندر: دهنگی هه وره تریشقه، زورم، قوریزن، کورم، گرمه، گوله،

گرمه ی ههور،

تندرست: ئیشنۆته، باش، بونیه چاک، تهندرس، تهنروس،

تهندروست، ته و او (ته و اونیم، باش نیم)، چاک، خو ش، خواهش، ساخ،

ساغ، ساغ و پته وه، ساغ و سه لامهت، ساغ و سه لیم، ساق، ساق و سه لیم،

سه لامهت، سه حه تباش، سه ره خو، سه ره خوهی، سه لامهت، فه لاتکار،

که پراکی، گان بوگان، گان وهش، گانی گانی، گوژی نازا، له سه رواز،

له شساغ، نه بیمار،

تندرستی: باشی، بزوون، تهندرستی، خو شی، خواهشی، دروستایی

(دروستایی سه ری براکت)، زیوساگی، ساخی، ساغی، ساقی، سه حهت،

سه حه تباشی، سه لامهت، سه لامهتی، سه رساخی، سه رساگی، سه رامایی،

سه لامهت، سه لامهتی، فهت، له شساغی، واشی، وه سه تی، وه شه نی،

هه بوونی،

تندس: تندیس،

تندسه: تندیس،

تندم: پشیمانی،

تندوخند: تارومار،

تندوخوند: تارومار،

تندور: تندر،

تنده: سراسیب،

تندور: ئندر،

تندییدن: ۱- تندی (۳)، ۲- چرؤده رکردن، شکؤفه ده رکردن،

تندیس: ۱- پهیکه ر، تیمسال، کوته ل، موجه سه سه مه، هه یکه ل، ۲-

به ده ن، پهیکه ر، تن، جهسته، قالب، لار، لهخت، لهس، لهش، که لهخ،

۳- تصویر، ۴- به ده ن، تهرم، تن، جهسه، جهسته، جیسیم، قالب،

قالب، قلاب، قلابیک، قهواره، کلپشه، که لاش، که لاش، که لاک، که لهخ،

که لهسته، که لهش، گوده، گو قده، گه وده، گیان، لاش، لاشه، لهش،

مهیت، یورت،

تندیسگر: پهیکه رساز، کوته ل ساز،

تندیسه: تندیس،

تنزل: ۱- کزی، که می، نرمی، نوشوس، نوشوست، نوشوستی، ۲-

نزول، ۳- تنزل کردن،

تنزل بها: نرخ هاتنه خوار، هه رزان بوونه وه،

تنزل کردن: ناماینه وار، نهره نامنای، چوونه خوار، خواری کیشان،

دابه زین، داشکان، دانواندن، دانه واندن، شکانی قه درو حورمهت،

کزیبون، که م بوونه وه وه، له به ردانواندن، له به ردا هینان، نزمبوونه وه،

نزمه بییهی، نوشوسته هینان، نوشوستی، نوشوسه هینان، نه وی کیشان،

هاتنه خوار، هاتنه په دایه، هندکان، هه لسان،

تنزه: ۱- پاریز کردن، پاکبوون، دووری کردن، ۲- چوونه گه پان،

تنزیب: ۱- ته زنیف، ۲- ارخالق،

تنزیل: ۱- به که متر فرؤشتن، به که متر فرؤشته وهی به لگهی بازگانی،

دابه زانندن، داشکان، داشکاندن، داگرتن، فرؤشته وهی به لگهی مالی

به که متر له نرخه کهی، نرخه به هره ی قهرز، هه رزان فرؤشکردنی به لگهی

مالی (وه ک قهرزو...)، هینانه خوار، ۲- به هره ی بانکی، به هره ی باره،

سوو، هیتزی پوول، ۳- ته کووز کردن، پکیو پیک کردن، سازدان، ۴-

په وانه کردن، ناردن، ناردنه خوار، نازل کردن، ۵- وحی،

تنزیل خور: سووتخؤر،

تنزیل دادن: پاره به سوو دان، پوول به سووت دان،

تنزیه: به پاکو خاوین زانین، پاک کردنه وه، دووریکردن له عیب و خراپه،

تنستته: تار عنکبوت،

تنسوخ: دیاری به نرخ، هه رشتیکی گرانبایی،

تنسوق: دیاری به نرخ، هه رشتیکی گرانبایی،

تنسک: بوونه پاریزکار، بوونه پاریزگار، به ته قوایی، پاکداوی، پاکداوینی،

تهرکی دنیا کردن، خو پارازتن له خو شی دنیا، دژکامی، دووریکردن له

گوناح، دووریکردن له خراپه، هیموی،

تنسسم: ۱- جستجو کردن، ۲- دمزدن (۲)، ۳- بوییدن، ۴-

خه بهرگه یستن، هه وال هاتن،

تنسوخ: تنسوخ،

تنسوق: تنسوخ،

تنسیق: تنظیم،

تنش: ۱- ئالؤزی، به بهر بیگ هه لچوون، پیک هه لچوون،

تیکه له چوون، کیشه، گرژی، نیوان ناخؤشی، ۲- بار گرژی ده روونی،

کیشه ی ده روونی، گوشاری رووخی،

تنش آفرین: ئالؤزی خو لقتین، کیشه ساز، گرژی ساز،

تنش زا: ئالؤزی خو لقتین، کیشه ساز، گرژی ساز،

- تنفش زدائی: ئالۆزی نەهیشتن، پەواندەنەوی گزۆی و ئالۆزی، کیشەلابەری، گزۆی لابردن،
 ئنشیپ: خۇشالکردن، شادمانکردن، وەگەیفخستن،
 ئنشیپ: ئیشک کردنەو، ئیشک کردنەو، ئاویاتە پایی شتیپک،
 ئنصر: کردنەعیسای، کردنەمەسیحی،
 تنصیص: ۱- ئاشکرکردنی واتای وتار، ۲- بە بەلگە هینانەوی حەدیس
 لە زمانی ئەو کەسە یۆپە کە مجار لە زاری بیستراو،
 تنصیف: دوولەتکردن، دوونیوئە کردن،
 تنضید: ۱- لەسەر بەک کە ئە کە کرد، لەسەر بەک هەلچنین، ۲-
 مرئب کردن،
 ئنطق: ۱- سخن گفتن، ۲- کمر بستن،
 تنظیف: ئەسترینەو، پاک کردنەو، پاکە و کردن، تەمیسکردن،
 خاویتکردنەو، گەسکدان، مالین،
 تنظیم (کردن): ۱- آراستن، ۲- بەداووە کردن، بەنک تیکردن،
 پەییوئەندان، پێوە کردن، چینی، دەبەنک کردن، هۆندنەو، هۆنینەو،
 ۳- پۆراندن، تەرتیبکردن، تەکووزکردن، دوزەنە پێدان، پیکخستن،
 پیک کردن، پیکو پیک کردن، پیکوسە، لەبار کردن، سەر و
 سامان پێدان، مریسکردن، میزانکەردە، هاوئاھەنگ کردن، هاوتەراز
 کردن، یە کسانکردن، هەلۆئە ژارتن، هەلۆئە ژاردن، ۴- بەرھەفکردن،
 بە پیکخستن، پۆردان، پراوسە، پیکخستن، شایاندن، وەر پیکخستن،
 وە کارخستن، وە گە پیکخستن ۵- پۆردان، پیک و جوور کردن، کۆکدان،
 میزانکردن (تنظیم کردن موتور ماشین - فەک)،
 تنظیم شدن: پۆردان، پیکخان، پیکوپیک کران، مریسکران،
 هەلۆئە ژێران، هەلۆئە ژێران،
 تنظیم شده: پۆردا، تەرتیب درا، پیکخرا، پیکو پیک کران،
 مریسکران، هەلۆئە ژێران، هەلۆئە ژێردا،
 تنظیمی: ۱- ئەندامی حیزب یا پیکخراویک، پیکخراوی، ۲-
 تنظیم شده،
 ئنعم: ۱- بەخۆشی ژیان، لەناز و نیعمە تدا ژیان، ۲- بە سامان گەیشتن،
 بە نیعمەت گەیشتن، نیعمەت و دەستەپێنان، ۳- تەن آسانی،
 تنعيم: حال خۆشکردن، ژیان خۆشکردن، گوزەران خۆشکردن،
 نیعمەت پێنەخشین،
 ئنعص: ۱- تیرە شدن، ۲- تالبوونی ژیان، تیرە وتار بوونی ژیان،
 ژیان ناخۆشبوون، ۳- تالبوونی خۆشی، تیک چوونی خۆشی،
 ئنعیص: ۱- تیرە کردن، ۲- تالکردنی ژیان، تیک دان و هەلئە کاندنی
 ژیان کەسیک، ژیان لێ تیکدان، ژیان ناخۆشکردن، ۳- تالکردنی خۆشی،
 تیکدان خۆشی، شادمانی لێ کردنە ژەر،
 ئنفخ: ئەستوربوون، باکردن، پەنەمان، هەلماسین، هەلماسان،
 ئنفذ: دەستە لات و دەستە پێنان، کارتیکردن، کاریگەری و دەستە پێنان،
 لایەنگر پەیدا کردن،
 تنفس: تنلیس، بیزار، بیزو، پووشی، پەلم، تەوەسانەو،
 جارزی، جارپس بوون، جارپسی، خۆلادان، دوور ئەو کە وتە،
 دوور کە وتە، دوور و کە فستن، دوور و کە وتە، دوور یکردن،
 دووریکەردە، قیز، قیز و پیز، کەرخ، لە بەرچا و کەوتن، لێو پەز بوون،
 ناخۆش گەرە کەبوون، ناخۆش و بیستن، ناخۆش گەرە ک بوون، نەقیان،
 موونج، وەر و چەماگە وتە، وەر پەزی، وێزاری، هوراسانی، هەراسانی،
 - تنغرا زغدا: بیز، بیز لیکردن، بیزنە هاتن، قیزنە بردن، مۆنجرکردن،
 - تنغرا نگیز: بیزار کەر، بیزههستین، جارپز کەر، قیزهون،
 - تنغرا پیداکردن: بیزار بوون، پۆشی کردن، تەنگاو بوون، جارپبوون،
 جارپبوون، دانز لین، کەرخیوون، کەرخی، لۆسبوون، وەر پەز بوون،
 وێزار بوون، هەراسان بوون، وەر پەس بوون،

- تنغرا پیداکردن ازغدا: قیزشویان، قیزشویانەو، قیزکردن،
 کەرخی (دراو تکراری بودن)،
 - تنغرا داشتن: بیزار بوون، پۆشبوون، لێ بیزار بوون، نەفرەت لیکردن،
 - تنغرا مە: بیزنامە، قین نامە،
 ئنفس: ۱- نەفس کیشان، هەناسەدان، هەناسە کیشان،
 هەناسە کیشای، هەناسە هەلکیشان، هەوا هەلمژین، ۲- تفرج کردن، ۳-
 پشوو، پشودان، پشی، پشی دان، حەسانەوی نیوان دوو کۆبوونەو، یا
 کلاسی دەرس، وچان،
 تنفس دادن: نەفس پێان، هەناسە پێدان، هەناسە پێ گە یاندن، ۲-
 پشودان، وچان پێدان،
 تنفس کردن: نەفس کیشان، هەناسە کیشان، هەناسە کیشای، هەوا
 هەلمژین،
 تنفیذ (کردن): ۱- برپیدان، بە کۆتایی گە یاندن، تەمامکەردە،
 تەواوکردن، چیبە جیکردن، چلیاندن، خلاسکردن، خەلا سکردن، دما
 ئاوردە، دوا هینان، دوا مە پێ هانین، دوا مە پێ هانین، دوا مە پێ هانین،
 دوا مە پێ هانین، دوما مە پێ هانین، دوما مە پێ هانین، دوما مە پێ هانین،
 قەداندن، کار بە پێوە بردن، کۆتاکردن، کۆتایی پێ هانین، گوفتانن، ۲-
 ارسال، ۳- امضا کردن، ۴- تأیید، ۵- پیندا تیبە پین، تیرا چوون،
 تیرۆ چوون،
 تنقاد: ۱- جیا کردنەو، بارە ی باش لە قەلب، ۲- پەخنە گرتن لە وتار یا
 نووسرا، ۳- صرافی،
 ئنقل: ۱- جیگۆر کێ، جیگۆر پین، ۲- ئاجیل خواردن، چەرە خواردن،
 چەرەز خواردن، چەرەس خواردن، سۆپرە مەنی خواردن، خواردن کاکلە
 بادام و تۆم و شتی برزاو،
 ئنقلات: شیرنە مەنی، شیرنیجات، کۆی (تنقل) - تنقل،
 تنقیح: - تەذیب،
 تنقید: - انتقاد کردن،
 ئنک: ۱- تەنک، تەنک، تەنی، نارین، ناسک، ۲- اندک، ۳- پەن، ۴-
 رقیق، ۵- تەنک، شاش، کەم قەبارە،
 - ئنک آب: تەنکاو، تەنکاو،
 - ئنک دل: بەهەست، دلناسک، دلنەنک، دلنەرم، هەستیار،
 - ئنک روزی: - بینوا،
 - ئنک کردن: ۱- تەپساندن، تەنک کردن، تەنکە کردن، چل چل لە
 نیوان هەلقەندن بۆ تەنک کردن بیستان یا سەوزی و شتل، سووک کردن
 چاندراوی پێ، هەلکیشانی دەنکە دەنکە لە تێ چاندراوی پێ، ۲- تەنک
 کردن، لەبارستایی کەمکردنەو، ۳- ناسک کردنەو،
 - ئنک مایه: ۱- تەنگدست، ۲- خواوەنی بەهرە کەم لە ناوەرۆک و بەها
 پێویستە کاندان،
 ئنکاب: پاناوک، دەشتی چکۆلە،
 تنکار: سروشت، سروشتی،
 تنکارشناسی: سروشتناسی، فیزیۆلۆژی، کار نەندام زانی،
 تنکرد: سروشت، سروشتی،
 تنکردشناسی: سروشتناسی، فیزیۆلۆژی، کار نەندام زانی،
 تنگب: دوروی لیکردن،
 تنگبیز: ئالەبیز، تەنگی، هوربیزار، هوربیزار کەرن،
 تنگر: ۱- خۆبە ناسراو نیشاندان، نەناسراو بوون، ۲- حال تیکچوون،
 ئنکه: ۱- تۆکە، تۆنکە، تەبانە، دەر پێ قولە، شۆرت، ۲- تامان،
 تەیمان، تەیمانە، چەپەر، چیخ،
 ئنکه: تەنە کە،
 تنکیر: نەناسکردن،

تنگیس: ← واژگون کردن،

ندانای، نانیزیری، نانتالی، نانکوری، نانکویری، نهخوری، نهکسی، نهکیتی، نهووکپیشکی، وشکی، هافیزی، هرزان کپی، ههسوودی، ههلیه، ههنگوتکزمیتری، ههویا داری،

- تنگ حوصله: بیته شه، بیحه سوله، بیسه بر، بی گه پرۆگ، بی نتم، تهنگه جیقلدان، تهنگه نه فسه، کم تابشت، کم تاقهت، کم جیقهلدان، کمه جیقلدانه،

- تنگ خلق: به دهئه خلاق، به دخولق، به دخوو،

- تنگ خو: به دهئه خلاق، به دخولق، به دخوو،

- تنگدست: ← (بینوا) ← بی،

- تنگدستی: ← (بیچارگی) ← بی،

- تنگدل: ← اندوهگین،

- تنگدل کسی: زۆرلنی نیزیکی، له ته نیشت،

- تنگ روزی: ← (بینوا) ← بی،

- تنگسالی: ئیشکە سالی، سالی ده سنه که وتنی بژیو، سالی قاتوقر، سالی قاتوقری، سالی قاتی، سالی قاتیوقری، سالی قه تی، سالی گرانی، سۆف، سیاسی، قاتوقر، قاتوقری، قاته لیوه، قاتی، قاتیوقری، قه تی، کولپ، کولپ، گرانی، نیزی، وشکه سالی،

- تنگ شکر: باره شه کر، لیوی مه عشوقه،

- تنگ غروب: تهنگی ئیواره، جهنگه ی پۆژئاوا، ده می پۆژئاوا، پۆژیه پر، کاتی پۆژئاوا بوبون، موخوب، مه خرهب، یه ره وو تهنگ،

- تنگ معاش: ← تنگدست،

- تنگ نظر: ۱- بیر ته سک، بیر کورت، لاوازه هه لسه نگاندنا، ۲- ← بخیل،

- تنگ نفس: به ره هه نگدار، پشووپر، پشوسوار، تهنگه نه فسه، تهنگه نه فسی، خۆره چه ره، که هه نگدار، وه ره مدار، هه ناسه بر، هه ناسه سوار، هه یکه بر،

- تنگ نفسی: به ره هه نگ، پشوسواری، تک(این بچه نفسش تنگدست: ئەومندالە بەتکاچوو)، تهنگه نه فسه سی، خه ته خیت، که هه نگ، گۆم، لاته، وه ره هم، هانکه هانک، هلچانین، هلکه هلک، هه ناسکه برکئی، هه ناسکه برئی، هه ناسکه بری، هه ناسه برکئه، هه ناسه برکئی، هه ناسه سوار، هه ناسکه برکئی، هه ناسکه برئی، هه یکه بر،

- تنگ وترش: تهنگ وترش، تهنگ وترووسک، تهنگ و خه ف، زۆر ته سک، زۆر ته بگ،

- تنگ هم: ← تنگاتنگ،

- تنگیاب: ← کمیاب،

تنگان: ته به کی دارین،

تنگرس: ته نگز، ته نگس، ته نگسه ک، ته نگه زی، ته نگه س، ته نگیز، چالۆک، چالۆک،

تنگس: ئارزنگی، ئارزه نگ، ئازک، ئازنگ، بادامه تاله، بادامه کتیولکه، بادامه کتیوله، بادامی تال، بادامی کتیوی، بادامی وه حشی، باویه تاله، بایهف، به هیف ئازنگ، به هیف تال، تهنگه زی، چواله تاله، چواله شینکه، چه قاله، دار جهوگ، داروام، شرت، شه والشینک، کاله شین، هه رجن،

تنگستن: تهنگستن، ولفرام،

تنگنا: ۱- ئاپۆره، هه نه گیریای، بیده ره تانی، پیسیر، ته لزه گ، تهنگانه، تهنگانی، تهنگای، تهنگایی، تهنگو چه له مه، تهنگه تاوی، تیگیان، جهنده ره، چه له نگ، چه نه قومیای، چه ولوه لا، چه ولوه لا، دژواری، ده راف، زه یقه تی، سه ختی، سه غله تی، قایمه، گوشار، لی قومیان، لیقومین، لیقه ومان، وه نه قومیای، ۲- ← دره، ۳- ریگای نیوانی دوو کئی، ۴- ← کور، ۵- دنیا، ۶- قالی به شر، له شی مروف، ۳- به ره تهنگی، تهنگانه، تهنگاهی، تهنگزه، تهنگه یی، تهنگه به ری، تهنگه زه،

- به در تنگنا افتادن: تهنگه تاو بوون، ده تهنگانه که وتن، که وتنه تهنگانه، که وتنه تهنگانه وه، که وتنه تهنگی،

تنگیل: ۱- تهنبیه کردن، ۲- برگرداندن، ۳- پست کردن، ۴- کردنه بینه، کردنه مایه ی دهرس لیوه رگرتن، ۵- سرکوبی، ۶- نکول،

تنگ: پیۆک، تونگ، تونگه، جهرک، ققمۆک، ققمۆکه، قومقمۆک، قومقمۆکه، قومقومه، گمگمه، گمگمۆک، گۆزک، گۆزه له، گومگوم، گومگمۆکه،

تنگ: ۱- به ره تهنگ، تهنگ، تهنگ وتورش، تهنگه بهر، تهنگه تریز، کیپ، گه پرۆگ، ۲- دره: بوهل، بوهلی باهو، تهنگزه، تهنگه، چه مه وچه غووره، خانۆک، دپکه، دۆل، دۆلی تهنگ، دۆول، ده ره، ده ره، ده ره تهنگ، زهندۆر، زهندۆل، شیف، شیوه، که پرک، گه ل، گه لی، گه لی، گه لی تهنگ، گپر، نافته نگ، نوهال، نهال، نهال، ۳- باریک، بهر تهسک، تهسک، تهسک وترووسک، تهسکه بهر، که میه ر، وه ره تهسک، ۴- لنگه بار، بهنده ک، په ردا، تا، تابار، جهم، شه له شه ل، عه دل، فه رده، لایار، لنگ، لنگه، لنگه بار، ۵- منگنه، ۶- نوار کمر دواب: تهنگ، تهنگه، شاتهنگ، که ژوو، نافتهنگ،

- بتنگ آمدن: ← (تنگ آمدن) ← تنگ،

- بتنگ آوردن: ← (تنگ آوردن) ← تنگ،

- تنگ آمدن: بیزار بوون، تهنگ پیته لچنران، چارز بوون، عاجز بوون، عیجز بوون، کونده جهرگ بوون، گیانه سه ربوون، له گیانی خۆ بیزار بوون، وارز بوون، وه مانمانه تان، وه بز بوون، وه رسبوون، وه ره ز بوون، وه گیان هانت، هه راسان بوون، هه راس لیته لگیان،

- تنگ آوردن: بیزار کردن، تهنگ پیته لچنین، چارز کردن، عاجز کردن، عیجز کردن، کونده جهرگ کردن، گیانه سه ر کردن، له گیانی خۆ بیزار کردن، ماننای، وارز کردن، وه بز کردن، وه پرس کردن، وه ره ز کردن، وه گیان هیتان، هۆراسان کردن، هه راسان کردن، هه راس لیته لگرتن،

- تنگاب: ۱- تاسکه باب، تاسکه واو، ۲- خه ست، خه ستوخۆل، خه س، کم ئاو، هه س، هه سه وۆل،

- تنگاتنگ: بیمه واد، بینوان، پال به پال، پشت به پشت، پیوه نووساو، تهک به تهک، تهنگاوتهنگ، زۆر تهنگ، زۆر لیک نیزیکی، زۆر نیزیکی،

- تنگبار: ۱- باره گای پادشایان که ئیجازه ی چوونه ناوی سه خته، ۲- تهوکه سه ی ئیجازه ی که س نادا بیته لای، ۳- باره تهعالا، خوا، خودا،

- تنگبیز: تهنگبی، موخل، هیله گ،

- تنگ چشم: ← کوته بین،

- تنگ چشمی: ئازوه ری، ئیره یی، به ته ماحی، به ته ماعی، به خلی، بهر جلی، بهر چاوتهنگی، بهر چلی، به غیلی، بیچه لمی، پاروو بیزیری، پاروو میتری، پورورزی، پیسکه یی، تواحکاری، ته ما، ته ماح، ته ماحکاری، ته ماداری، ته ماکاری، تهوا، تهواداری، جله، چاقبر چیتی، چافتهنگی، چاف فرهی، چاو برستی، چاو پر نه بوون، چاو پیته لچنان، چاوتهنگی، چاوتیز نه بوون، چاوچنۆکی، چاوله دووی، چاونزاری، چاونزیری، چاونه باری، چاونه زیری، چه سوودی، چرووکی، چکوودی، چکووسی، چلخووسی، چلیسی، چنۆکی، چنه چن، چنه چنکردن، چه پخووزی، چه پخووسی، چه توونی، چه فتهنگی، چه لاسی، چه مبرستی، چه متهنگی، چه نه چووزی، چه نه خووسی، چه سوودی، خنسی، خنکی، درزی، دلیژۆکی، دلنزمی، دنیانه دلی، ده ز گرتیتی، ده ستقوو چاوی، ده سنگرتیتی، ده سگررتیتی، ده مداچه قانندن، ده مداچه قانن، پزدی، پروزی، پکی، ره زیلی، ریشۆی، زوفتی، زیده خوازی، سایه وشکی، سمنجی، سه ربۆری، سه قیلی، شتینی، قارنانی، قاقری، قرتنی، قرچۆکی، قرم، قرنووسی، قرنیسی، قرگدریایگی، قه پداگرتن، قه تهری، قه مته رکراوی، قه مته ری، قیر سیچمه یی، کنۆزی، کنۆسی، کنووسی، کنۆبی، کۆرنانی، کۆزۆبی، کۆمه رشی، کوندی، کونۆشی، کۆنه یی، کویزانی، که نس، گافه ری، گزافی، گزافی، گوو کولاندنه وه، گوو کولینی، گوو کولینه وه یی، گونکزمیتری، گه نووسی، گه وشسی، گیانه سه ختی، گبرای، گبری، له جه ری، ماسکی، مالپاریزی، مچی، مچکه یی، مردار خۆری، موود، مووزری، مووسه نه کی، مه نده مووزری،

- تنگناھراسی: ترس پېښیشتن له شوپینه بهرتهنگو داخراوه کاند،
 - در تنگنا بودن: بیدره تانبوون، ده تهنگانه دابوون، له تهنگانه دابوون، له تهنگیدابوون،
 - در تنگنا قرار دادن: بیدره تانکردن، پېسیر کردن، تووشی تهنگانی کردن، تووشی تهنگایی کردن، تووشی تهنگ وچه له مکر کردن، تووشی جهنده ر کردن، تووشی دژواری کردن، تووشی زه یقه تی کردن، تووشی سه غله تی کردن، تهنگا و کردن، تهنگ پی هه لچنین، تهنگ لئ هه لچنین، تهنگه تا و کردن، ده تهنگه خستن، ده تهنگانه خستن، زوربو هیتان، گوشار خستنه سهر، لی قومیان، ليقه وماندن، وه حه ولووه لاختسن، وه حه ولووه لاختسن،
 تنگنای: ← تنگنا،
 تنگه: نهوشوپینه ده ریا زور تهنگ ده بیتسه وه، تهنگه تهنگه بهر (تنگه هرمز: تهنگه بهری هۆرمز له که دناوی فارس)، تهنگه لان، تهنگه وهری، خانوک، دهروو، دهرو، قورنوش، کهل، گهروو، گهلی (گهلی عهلی بهک)، نافره، ناوتنگ،
 تنگی: باریکی، تهنگاهی، تهنگایی، تهنگه بهری، تهنگی، ۲- تهنگانه، دژواری، سهختی، ۳- (تنگسالی)، ۴ ← کمی،
 - تنگی قافیه: ناچار، ناچاری، ناگوزیری،
 - تنگی کردن: تووشی هه ناسه بر که هاتن، خستنه تهنگانه وه، دریغی کردن، گوشار هیتان به هۆی بهر ته سکیوون،
 - تنگی معاش: ← بیچارگی،
 - تنگی نفس: ← (تنگ نفسی) ← تنگ،
 تنگین: ← تنگ،
 تَنَمَر: بوونه پلنگ (له قه لسیان)، به دخوییی کردن، زور توو پویی نواندن،
 تَنَمیه: ۱ ← فروختن، ۲ ← نمو، ۳ ← نمودادن،
 تَنندو: ← تارتن،
 تَننده: ۱- چن، چنهر، ۲- مه کۆکه، مه کۆکه ی جولائی،
 تَن وتوش: ۱ ← توان، ۲- بیچم و قه لافهت، تووز، تهن وتووز (تن وتوش محکم ونیرومندی داشت - فدک)،
 تَنودن: ← تینیدن،
 تَنوَر: ۱ ← روشن شدن، ۲ ← روشنی،
 تَنور: ئارتوون، ئارگوون، ئیتوون، ترین، تهروون، تهن دور، تهن دورور، تهنوور، تهنوور، تهنیر، قورته ره،
 - تَنور افروختن: تهن دور داخستن، تهن دور داخستن، تهن دور نه وه سهی، هه لکردنی تهن دورور،
 - تَنور بهرمز: تهنوور شیوین، کۆله وه ز،
 - تَنور خانه: مدبهق، متبهق، ناشپه زخانه، متبهق،
 تَنوره: ۱- دووکه لگیش، ۲- ته مۆ، ته مووره، دۆر، دۆلاش، قۆتهره، قۆرتهره، قووته ره، کۆتهره ی ناشی،
 تَنوره زدن: ← تَنوره کشیدن،
 تَنوره کشیدن: به سوپانه وه چوونه حهوا، گئزو خولخواردن (وه ک بلیسه یا دووکه ل) و بهروه ئاسمان خیزیان، لووربوون، لوول واردهی،
 تَنوری: ئارتوونی، ئارگوونی، ئیتوونی، تهروونی، تهن دوروری، تهن دوروری، له تهن دوردا پیشاو، له تهن دوردا پیشیاگ، له تهن دوردا کولاو، له تهن دوردا لیتراو،
 تَنوُغ: ۱- جؤراو جؤربوون، جؤراو جؤربوونه وه، ۲- جؤراو جؤری،
 چه شناوچه شنی، فره بیچمی، هه مه جؤری،
 تَنوُوق: ۱- وه ستایه تی کردن، ۲ ← تَخْصُص (۱)،
 تَنومند: ۱- باهووبه ز، بخوه قه، برمن، بله رمان، بله رمه، به خوه وه، به داروبار، تۆکمه، ته زه، چوارشانه، حوُپ، حوُپله، حوُپله ره، حوُپن،

حۆبه، زل، زلام، زلحورت، زلوزه به لاج، زله، زنتؤل، زه بروزه لام، زه به لاج، زهخ، زهخم، زه گورده، زه لام، شاقه لدار، شقه دار، که له گهت، که لئین، کۆله، گه به زه، گه ب، له شگرس، له شگه وره، له نهنه هۆر، مله ستوور، ملقهوی، مه زن، هرچ، هرچی مه ندش، هیتقم، ۲ ← توانا،
 تنویر: ۱ ← تنویر افکار، ۲- قسّل و زه پسیخ لیدان، ده رمانی تووک لیکردنه وه له خو دان، واجبی لیدان،
 تنویر افکار: تیگه یانندن، پۆشنگه ری، پروونکردنه وه،
 تنویم: خه فاندن، خهواندن، کردنه خهوه، نواندن،
 تنویم مغناطیسی: خهوی ده سکرد، خهوی میقناتیزی،
 تَنوین: دانانی دوو سه ر/ژیر/بۆر له نووسیندا،
 تنه: ۱- به زنه دار، ساقه ته، قۆته، قهه، قه دی دار، کۆپه په دار، کۆتار، کۆته، کۆتسه دار، کۆتسه ره، کۆتسه ری دار، کۆتسه ری، کۆزهر، گز، ۲- بدنه تاک: ماعشلیر، شه قه میوه، بنه ره زی نه ستوور، ماعشیل، قاشو، ۳ ← تَن (۱)، ۳ ← تار عنکبوت، ۴- به ده نه، به شسی ده ره وه ی شتیگ (تنه هوا پیمما - فدک)، قاپلۆخ، قاپیلک، قاپیلکه، قولاخ، ۵- تهنه، شان، گورمیش، لاشان، لامیزه، لیدانیک به قورسای لاشه ی خو (تهنه زدن)،
 - تنه به تنه کسی خوردن: خو و خده ی که سیک گرتن (تو هم انگار تنهات به تنه هیتلر خوردی که این قدر سنگ نژاد آریا را به سینه می زنی - فدک)، نان له گه ل که سیک دوو کوک کردن،
 - تنه خوردن: تهنه خواردن، شان خواردن، شان ویکه و تن، گورمیش ویکه و تن، لاشان ویکه و تن، لامیزه خواردن، لامیزه وارده ی،
 - تنه زدن: به لاشان لیدان، تهنه لیدان، شان لیدان، شان وه شانندن، گورمیش لیدان، لاشان داین، لاشان لیدان، لامیزه دایه نه،
 تنها: ۱- ئیکانه، بتنی، بتنه ی، بخووه، به تهنی، تاق، تاقانه، تاک، تاکانه، تاکه، تنی، تهک، تهنه، تهنه، تهنه، تهنه ی، تهنی، تهنی، تهنیا، تهنیابال، تیق، چیپ، زو، زوو، سف، فاری، فره، کت، کهت، یه کباد، یه کبال، یه کتشن، یه ک، یه گانه، ۲- فقط: بهس، بتنی، به تهنی، تاقه شته، تهنه ی، تهنه ی، تهنه ی، سرف، سف، ههر، هه ماما،
 - تنها بودن: به تهنی بوون، تهنیا بوون، یه کتنه بوون،
 - تنها به قاضی رفتن: به باری خو دابرین، به لای خو دا داتاشین،
 تنهایی: بيمال وزن وخزم، تنه تی، تنه یی، تهنه ی، تهنای، تهنای، تهنیابالی، تهنیابی، گۆشه گیری، یه کانی، یه کایه تی، یه کینیی، یه ورا یی، یه وه ی، یه وین،
 تنه لاش: ← تنیل،
 تنی: خوینی، دایک وبایی، هاوخوین،
 تَنیدن: ۱- تهنین، تهنوکردن، چنین، چنیه ی، ریکخستن، ریکوسه ی، فه هۆنان، فه هووینان، فه هینان، گۆریان، مووناندن، موونته نه، مۆنی، مووین، وه ندن، وه ندنه وه، وه نین، هۆنان، هۆنانده، هۆندان، هۆندنه وه، هۆنکین، هۆننه وه، هونین، هونین، هونینه وه، هووندن، ۲- سازکردنی تهن (جالجالۆکه یاکرمی ئاوریشم)، ۳- تیوه ریچان، ۴ ← فریب دادن،
 تَنیده: ۱- نه وه گیری، تنراو، تهنراو، تهنیاگ، چناو، چندراو، چنراو، سه ردپ، کر، کر، گۆرتته، گۆرده، گۆریاو، موون، موونته نه، وهن، وهندراو، وهنه، وهه وئراو، هۆندراو، هۆندراو، هۆندراو، هۆنراو، هۆنراوه، هۆنه، هه فرست، ۲ ← تار عنکبوت،
 تَنیزه: ← دامنه،
 تَنین: ۱ ← اژدها، ۲ ← ماهی،
 تَو: ← تابش،
 تَو: تهنه، تهنو، تهنو، تهنو، تهنو، وشه ی پرووبه پروو، راناوی که سی پرووبه پروو،

- توی هچل افتادندن: تووشی کیشه بوون، تووشی گینچهل بوون،
 - توی هفت آسمان یک ستاره نداشتن: ← (تو آسمان یک ستاره نداشتن) ← تو،
 - توی هم: ← (توهم) ← تو،
 - توابع: ۱- به خشنده، توبه دادر، توبه وەرگر، توبه دار، ۲- پاشگه زله گوناخان، توبه کار، توبه کەر، دەست هه لگرتو له گوناهان،
 توابع: بندهستان، پاشگرو پاشکۆ، په پیره وان، چیره سان، خزمه تکاران،
 خولامان، ژیره دهستان، ژیره دهستان، سهره (پسوه) از توابع شهرستان
 پیرانشهر است: په سوئی له گونده کانی سهره شاری پیرانشهر، سهره،
 - توابع ولواحق: باجی زیاد کراوله سهرشتیک،
 توابع: نالات و زهره چینه، به هارات، چیشته خۆشکه، چیشته خۆشه،
 چیشته کوئین، کاری، وه هارات،
 توابع: به دوا یه کده هاتن، په پیتا په پیتا هاتن، دوا به دوا بوون، له په ستایی،
 یه که له دوا یه کده بوون،
 - به توابع تر رسیدن: زور باو بوون، گنبد درانه وه یه بابه تیک له لایه نه
 چهنده که سیکه وه،
 توابع: شادی کردن، که یفکردن،
 توابع: پرووه پرووه بوونه وه ده گهل یه کتر،
 توابع: کالکی، میرا تبردن، میرا تگرتن، میرا تگری،
 توابع: ۱- په پیتا په پیتا گیشتن، له یه ک کاتدا گیشتن، ۲- ویکچوونی وانا
 یا وشه یا ههرتکی شیعری دوو شاعیر به بی نه وه یه ناگایان له یه کتریی،
 توابع: ۱- ته پاله دان، کادین، هۆده ی ساز کراو بوکا یا ته پاله تیکردن، ۲-
 نه وینجه دپوه یه له سهر دیوار یا دهوری باغ یا بیستان دایده مەرزینن،
 توابع: ۱- خۆشه شار دان، خۆشار دنه وه، خۆدا پۆشین، له بهر چاو
 ونبوون، ۲- ئاواره یی، دهر به دهری،
 توابع: کۆی (تاریخ) ← تاریخ،
 توابع: هاو کیشی، هاو تایی، هاو ریکی، هاوسه نگیبوون، هاوسه نگی،
 هاو کیشه بوون، هه مبهری،
 توابع یافتن: بوونه هاوسه نگی، هاوسه نگی په یادا کردن،
 توابع: ۱- تهریبی ییکبوون، هاو تهریب بوون، هاو تهریبی، هاو ریکی،
 هاوشانی، ۲- برابردن،
 توابع: په یوه سنبوون، پیک گیشتن، پیکه وه نووسان،
 توابع: ۱- بی بیفاده یی، بیته که بیوری، بی نه عیبه یی، بی نه ماری،
 بیغیزی، بیغیزی، بیغه وایی، خاکساری، خاکه رایی، خۆبه چوو که دانان،
 خۆ به زل نه زانی، خۆ به زل نه زانین، خۆ به زور نه زانی، خۆ به زور نه زانین،
 خۆ بی زور نه بوون، خۆ به که م دانان، خۆ به که مزانی، خۆ به که م گرتن،
 خۆشکینی، نه فس شکاندن، ۲- له بهر رههستان، ههستان له جیتی خۆ
 بو پز لنگرتن،
 توابع: پیکه وه سازان، له سهر بابه تیک هاو را بوون،
 توابع: به لاین دانه یه کتر، هاو به لینی، هاو به یمانی،
 توابع: نه نه که وته یی، تیکه وتن، ختیوان، ختیون، که وتنه ناو، وه شیان،
 توابع: ← فراوانی،
 توابع: ۱- نه مگ، بریه، به لاین، به لینی، بهینه، په یمان، پیکهاتن
 پیمان، سامه، سۆز، سوئست، شۆن، شهرت، شهرت و په یمان، عهده، قهرار
 قهرار داد، قهرل، قهرل، قهرل، قهرل، قهرل، قهرل، قهرل، قهرل، قهرل،
 گفته، مەرچ، میجاز، واد، واده، وه عده، ههرتی، ههرتی، هه فگهان، ۲
 سازش، ۳- هه مانگی،
 توابع کردن: به لینی پیکدان، پیکهاتن له سهر کارتی، قسه بر نه وه، قهرار
 دان، قهرار دای، قهرل دان، قهرل دان، قهرل، قهرل، قهرل، قهرل، قهرل،
 توابع نامه: پیک که وتن نامه،

توابع: ۱- نارایش، نارایش، به زکه، به زکه، تاس و لووس، جوانی،
 خر مه دای، خه مل، خه ملان، خه ملین، خۆ جوان کردن، خۆ زاننده وه، دهق،
 دهرمان له دمو چاودان بۆ جوانی، پارانه وه، پارانه وه، پارانه وه، زه یی،
 لاولووس، لاولووسه، ۲- نابخانه، نابدهست، نافدۆنگ، نافدهس، ناف
 دهست، نافده سستخانه، ناف پز، ناف پز، نافخانه، نافدهس، نافدهس،
 نافده سستخانه، نافده سستخانه، نافدهس، نافدهس، نافدهس، پیراو، پیراو،
 ته تی، چیمیز، چۆلک، چه شمه، دهستاف، دهستاف، دهستاف، زه رووری،
 سهر او، سهر پشیاو، سهر حه زو، عه وه گخانه، کنار او، کنار او، که نشت،
 که نهف، که نهفه، که نیل، کینار او، مامشاخانه، مبال، مسته راب،
 مسته راج، مبال، مه وال، نیشنگا، هه مامۆک،
 توابع رفتن: چوونه ده سبه ناو، چوونه ده سبه ناو، چوونه سهر او،
 چوونه سهر ده ساو، چوونه کینار او، چوونه مبال، دهست به ناو گه یاندن،
 پۆینه چه شمه،
 توابع: زان، زاور و کردن، زاور و کردن، منال خستنه وه،
 وه چه خستنه وه،
 توابع: توابع: ← توابع،
 توابع: دوا به دوا یی، که وتنه پشست سهری یه ک، له دوا یی یه ک پز بوون،
 له شوین یه کی، یه ک به دوا یی یه کده هاتن،
 توابع: ۱- توامان، ۲- دوو مندالی له یه ک تاندا له دایکبوو، هاو تمه نه،
 هاو زاد، ۳- پیرا، ده گهل، له گهل، و پرا، هاو پری،
 توابع: پیکه وه، ده گه لیه ک، ویکرا،
 توابع: جمک، جمکانه، جووت، جووتلانه، جووته، جووتی، جوو،
 جوی، جویک، جوی، چفت، دوانه، دووشتی پیکه وه، دوولفانه،
 توابع: ئاز، ئاشک، ئاوزان، ئاوزبان، ئاوزین، نه نیا، بار، باران، بر،
 برس، برست، برشت، بر کردن، بر کیشان، بره، برینگ، بۆن، بنیه،
 بونیه، به خشش، به هره، بهرگه، بهرگه گرتن، به ندهری، پاشه ر، پاپول،
 په نه کرای، پیز، پیز کران، پیز کران، تاب، تابشت، تاب پینان، تار، تاسا،
 تافای، تاقهت، تاقهت ته بوون، تان، تانستن، تانین، تاو، تاوای، تاو،
 تان، تان، تانای، تانای، تانای و کارایی، تانای هه بوون، تاناست،
 تاناست، تانین، توئی، توئین، ته شه، ته وان، تین، جه دهس نامای،
 جه دهس نامای، حچ، حیل، خور، خیز، دهروردن، ده ستر ویشتن،
 ده ستر وین،
 ده سه یاو، ده گهر، ده گهره، راکرن و دانین، رایه، رایه که وتن، رچل
 (رچلم بریا، نه زنه شیم)، زاخ، زدی، زوخ، زور، زور، زهر، ستوری،
 ستین، شنگ (هینده ماندیمه شنگ لی بریه)، ش (نه زنه شیم)، شیان،
 شینا، شیناهی، شینایی، فه زن، قار (نه قارم ویکار یه کم)، قارین،
 قام، قوت، قوهت، قوهت هه بوون، قوهت بان، قوهت بان هه بوون،
 قهرت، قهرت، قهرت ته بوون، کار، کارین، کۆسه، کۆسه، کیش،
 کیشان، گرک، گریک، گلو کوپز، گورد، گورد، گورم، گپز، گپز و فهن،
 له توانا دابوون، له ده ستهاتن، له ده سهاتن، له ش و لار، لینه اتووی، مانین،
 مەرکینی، مهن دینه، میش، نرگ، نهوا، نیرو، نیره وان، وزه، ویزه، ویره،
 ویزان، ویزین، هاز، هازی، هوومین، هه رهنگ، هه فل، هیز، هیزک،
 هیزۆک، هیزه بوون، هیس، هیل، یارا، یاری،
 توابع: ۱- ئاوزیاگ، بزخ، بۆک، بۆکه، بۆنگ، به یخخیدار، بهر، به تابشت،
 به تاقهت، به توانا، به دهست، به ده سته لات، به قودرت، به قوهت و حونه ر،
 به قهرت، به قهرت، به کار، به گورد، به هاز، به هیز، به پز، بیدور، پر
 ده سته لات، پزوو، په نجه به هیز، په نجه پۆلایین، توانا، تیندار، چیر،
 خور، خور، دوو تا، دوو تاس (حیوان)، دهست دار، دهست در پز،
 ده ستر ویشتن، ده ستر وین، ده ستر وین، ده ستر وین، ده ستر وین،
 زوردار، زهر به دهست، زهر دار، شهنگه، شینا، فه زنی، قادر، قهر و تدار،
 قهری، قهرین، کارا، گازور، گوندار، گپز، مزور، مونزر، مونزر، وزه دار،
 وه گور، هازدار، هیزان، هیزدار، هیزرا، یه مان،
 توانایی: ← توان،

- توپ وتله: هاتوهارار، هراهوربار،

- توپي آمدن: فشه فشکردن،

توپال: ورده ناسن ومسى داغى به چه کوچ ليدان و هريو،

توپر: تۆكمه، دلى په پ، ناوپر، ناوپر، نيوپر،

توپوزى زدن: - تودهنى زدن،

توپول موپول: خر وخه پال، خر وخه پان، خر ومپر، خه پال، خه پاله،
ژنى قه لهوى جوان، خرت ومرت، ژنى تير گۆشتى دلگرو جوان،

توپولى: كه سا، كورته بنه قه لهو، كه ليژ، هه پله، خر تۆل، خرين، خرينه،
خرينى،

توپيدن: به سهر داگو پاندن، به گزاجوون، به گزدا چوون، تىخوپين،
تيراخوپين، تيرگماندن، خشا، خيزه ره كردن، وه نه خوراي، وه نه خوهر،
هه لشناخان،

توت: تفه، تقى، تقى، توو، تى، تيت، شمى،

- توت پزان: توپره س، توپره سين، تووگه يين، وه رزى گه يشتنى توو،

- توت خشك: تفه زوه ردى، تووه وشكه، تووى وشك، تى وشك،
تیه وشكه، خه مىس، وشكه توو،

- توت تراز: باغى توان، شوپنى پرله داره توو،

- توتستان: باغى توان، شوپنى پرله داره توو،

- توت سفيد: تووه چه رنگ، تووه سى، تووى سى، تيه چه رموو،
قه سبه توو،

- توت سفيد نارس: تووى نيوه كالى سى، سه خوره،

- توت سياه: تفه نيرۆك، توه ره شه، توه سوره، تووى ره ش،
تووى سوره، تيشه مې، تيشه مې، تفره وهن، تفه ره وهن، تفه ره وهنى،

تفه سوره، تفه ساوى، تووشامى، تيشه مې، ره شه توو، ره شه تى،
سوره تقى، سوره توو، شاتوو، شاميله، شانى، گاتو، هوويرك،

- توت فرنگى: تفه زه وينه، تفه فه پهنكى، تووه زه مينه، تووفه پهنكى،
تووه فه پهنكى، تووى زه وينه، چله ك، شليك، شه ليك، شيله ك،

- توت مجنون: شوپه توو، شه ننگه توو،

توتاليتارىسم: پاوانخوازى،

توتاليتار: پاوانخواز،

توتك: ۱- بلور، بلول، بلويز، بلويز، بلويز، به لوور، پلوور، پلوول،
لوولك، لووله، لولى، ليولى، ناي، نايه، نه، نهى، هه فان، ۲- تووتى،

توتكى: بلويز، شمشال،

توتون: توتون، ته ماكو، ته نېه كى، تيتن، هيتوين،

- توتون ملايم: خو شكىش، توتونى نهرم، نارنجى،

توته: - تراخم،

توتى: توتى،

توتيا: توتيا، توتيا، سورمه، كل، كل، كله، كليسمان،

توتى وار: به بى زانين وتيگه يين، تووتى ناسا، چه نه وه كهر، لاسا كهر،
لاسا كهر وه، وه ك تووتى،

توت: - توت،

توج: به هنى، بى،

توَج: ۱- نازار ديتن، نالين له به رزان، ۲- هاوده ردى كردن له گه ل...،
توَج: ۱- ناوپر، ناويرل، به زه يى، ديهى، لوتف، موحبيبه ت،

مهرحه مه ت، مه يل، ميه ره بانى، نهرمى، لاوه، هافر، ۲- پاخاف،
پاشه رۆك، ته ماشا، تواسا، ته واشا، تيبينى، تيروانى، تيفكرى،

تيره پوانى، چه فته و چيله، چه فته وشپه، پامان، پرووتيكهرى، سرنج،
سهرنج، سهرنجه، سيره، سيفا، ميزه، نوار، ۳- ناشقى، ته فيندارى،
ته ويندارى، چه زليكه رى، خو شه ويستى، دلدارى، شه يدا بوون،

گيرۆده يى، وه شه ويستى، هه زليكه رى، هه زكه رى، ۳- خه م ليخورى،
خه بو كهرى، سهر كه شى، مشهور خورى، ۴ - توجه كردن،

توجه كردن: ۱- ناوپر ليدانه وه، ناوپره سهر دانه وه، ناوپر ويدان،
ناويرل يدان، نه وه لاوناي، بايه خ پيدان، بوگرنگ بوون، به گرنك گرتن،

به هيند گرتن، به زه يى پيدا هاتن، سهرنج پيدان، سهرنجه پيدان،
لاكر دنه وه، لاهه رده ي، لاواندنه وه، لاواننه وه، لوتفكرن، موحبيبه ت

كردن، مهرحه مه ت كردن، مه يل ده گه ل نواندن، ميه ره بانى كهرى، نهرمى
نواندن، هافر فيدان، ۲- باش ليروانين، به ريخو وه دان، بير كره نه وه، بير لى

كر دنه وه، پاخا فكرن، پياچوون، ته ماشا كره دن، ته ماشا كهر ده ي، ته واشا
كردن، تيبينى كهرى، تيروانين، تيفكرين، تيره پوانين، چه فته و چيله

كردن، چه فته وشپه، چه نه ورديه بوو، چه نه ورده ويه ي، دامان و بير
كر دنه وه، پامان، پرووتيكردن، سرنجدان، سهرنج، سهرنجدان، سهرنج

داى، سهرنجه، سيره دان (سيروم دايه)، سيفا كره دن، ليروانين، لى ورد
بووننه وه، ميزه كره دن، ورد بووننه وه، وردوه ويه ي، وردوه ويوون،

وه نه ورده وه ويه ي، ۳ - ناشق بوون، ته فيندار بوون، ته ويندار بوون،
چه زچه نه كهر ده ي، چه زليكه رن، خو شه ويستى، دلپه پنه سهر،

دل پنه داى، دل پيدان، دل پيره به ستران، دلدارى، شه يدا بوون، كه وتنه
داوى نه وين، گرفتار بوون، گيرۆده بوون، وه شه ويستى، هه زليكه رن،

هه زكرن، ۳- نه وه په رساى، به سه سهر كره دنه وه، پرسينه وه، پيا گه تين،
پيا گه يين، پيراهه يشتن، چه نه ته وه په رساى، خه م ليخوار دن، خه بو كره دن،

سهر كره دن، سهر كه شى كره دن، مشهور خوار دن، مشهور ليخوار دن، ۴-
ئاوپر دانه وه، ئاوپر ليدانه وه، ئاوپر دانه وه، به ره وشو پنى چوون، ته كدان،
پرووتيكردن، پروو كره دن، پروو كره دنه لايه ك، پروو كره دن، لاوه كره دن،

توجيه: ۱- ئاراسته، ۲- پاساوه، پاكانه، ۲- توجيه كره دن،

توجيهات: كۆى (توجيه) - توجيه، پرتو پنى به كان، فه رمانه كان
(ته جيهات ملوكانه: فه رمانه كانى پادشا)،

توجيه كره دن: ۱- ئاراسته كره دن، تيرگرتن، پرووى كه سيك ده لايه ك
كردن، پرووى كه سيك باشتيك بؤ لايه ك وه رگيران، كه سيك بؤ لايه ك

ناردن، لى گر يدان، ۲- پاساودان، پاكانه بو كره دن، پاكانه كره دن،
پروون كره نه وه ي باه تيك،

توجيه نا پذير: پاساوه لئه گر،

توجيه يى: ۱- پاساوده رانه، پاساوكارانه، پاكانه يى، ۲ - راهنمائى،

توچال: به فره چال، چاله به فر، چاله فه رۆ، زاندۆر، سه هۆلان،
سه هۆلخانه، كونه به فر، كونه به فر،

توحد: ۱ - تنه اشدن، ۲ - تنهائى،

توحش: ۱ - ترسيدن، ۲ - وحش يگرى، ۳ - ره وينه وه له خه لك،
له به ر خه لك هه لاتن،

توحيد: ۱- تاك كره دن، تاكه وكره دن، ۲- باوه پ به خواى تاك،
تاكانه په رستى، تاك په رستى، يه ك په رستى،

توخ: تاوگ، تايله، ته يلئى،

توخالى: ئلؤل، بؤش، بى دلئى، بيكاكلى، بيناوك، پروهوچ، پووت،
پووج، پووجه راخ، پووجه ل، پووك، پيفا، خافوور، دلئى هالى، قروئل،

قويزه، كرورور، كللۆر، كللۆر، كورۆل، كوللۆر، كولۆر، نوبه تال،
ناوپووجه ل، ناوپووك، ناوچۆل، ناوخالى، نور، نوبه تال، والا، والا،
هؤلۆ، هؤلۆل، هه لۆل،

توختن: ۱ - اندوختن، ۲ - تاديه، ۳ - خواستن (كينه توختن)، ۴
- دوختن،

توخته: ۱ - ادا شده، ۲ - جست، ۳ - به ده سه تاتوو، به ره مه تاتوو،
وه ده سه تاتوو،

تود: - توت،

توؤد: ۱- دؤستايه تى نواندن، ۲- دؤستايه تى كه سيك بؤ لاي خؤ
راكيشان، ۳ - دوستى،

تودره: - هوپره،

تودريون: بنكى زېځښتوك، بنه هه لاهل، بنى ماره كوژه،

توده: ۱- ئاپوړه، بهسره كداړژاو، بهسره كداړو، پراي، توپ، توپل، تپ، تهونه، خرمان، خهرمان، سهرى، شووب، كو، كوگا، كوم، كوما، كومالى، كومه، كومل، كومه لته، كومه له، كهرك، وه كو، هوومين، ههره، ۲- ئاپوړا، ئاپوړه، پراي، جفات، جهماوهر، خهلكى ئاساي، كوكه، كومه لى خه لك،

- توده اى: ۱- جهماوهرى، خهلكى، كوكه لى، كومه لى، كومه لى، گه لى، ۲- خيله كى، په مكي، ۳- ئه ندامى حيزى توده،

- توده سنگ: خزن، كه له كه بهرد،

- توده سنگر يزه: شكه، كه له كى ورد كه بهردان،

- توده شدن: توپه ليوون، خرمانكران، خهرمانكران، قه لاجين بيهى، كوگابوون، گوچاربوون، كوما بوون، كومه ليوون، كومه لته بوون، كومه ليه بوون، كومه ليه بوستن، كومه بوون، كوه كران، كهرك كران، كه لار بوون، كه له كه بوستن، كه له كه كردن، كه و تنه سهر يه ك، وه كوكران، هه لدرانه وه،

- توده شده: توپه لكر او، خرمانكر او، خهرمانكر او، قه لاجين، كوگا، گوچار، كوما، كومه، كومل، كومه لته، كومه له، كوه كراو، كهرك كراو، كه لك، وه كوكر او، هه لدر او،

- توده شناسى: كومه لئاسى،

- توده كردن: ته پدان، ته پدان، شه ميتين، قه ووچ، قه قه نگو كردن (شيشه تووتن)، قه لاقوچكه، قه لا كردن، كو كردن، كو كردنه وه، كو كرده ي، كووه كرده ي، كوگادان، كو ساكر دن، كه له ك كردن، كه له كردن، له سهر يه كه لچين، له سهر يه ك دانان، له سهر يه ك كه له كه كردن، هاويشتنه سهر يه ك، هلچناندن، هلچنين، هه لدرانه وه،

- توده وار: جهماوهر ئاسا، كوكه لئاسا، كومه لئاسا،

- توده هاى مردم: كومه لاني خه لك،

- توده هاى وسيع مردم: كومه لاني هه راوى خه لك،

توده نى زدن: دم شكندن، ده مكوت كردن، لمبوز شكندن، لووت شكندن، له دم دان، له دمى دان، له دم دان، له لمبوز دان،

توديع: ۱- ئه سپاردنى شتيك به كه ستيك، به ئامانت دانان، شتيك دانان له جگايه ك، ۲- خاتر خاتزن، خاتر خازى، خاتر خوازى، خوا حافيزى، مالا فايى، مالا واى، مال ئاواى، ودها،
تور: - تير،

تور: ۱- تورى، ۲- توپ، چنراوى به كار هينراو بوپا، داو، ۳- تيره، ۴- گشت و گذار،

- به تور انداختن: ۱- به توپه پراو كردن، به توپه گرتن، ۲- به فيل گرفتار كردن، خستنه چنگه وه، ده توپه خستن، ده داو خستن، به تور زدن: به توپه گرتن، خستنه چنگه وه،

- به تور كسى خوردن: ۱- بوونه داوى كه سيكه وه، به ده ستي كه سيكه وه گرفتار بوون، تووشبوون به تووشى كه سيكه وه، كه و تنه گير كه سيكه وه، گيرو ويؤى ئامه ي، گيرى كه ستي كه و تن، ۲- به تووشه وه بوون، تووشبوون، تووشه اتن، تووشيار بوون، تووشياره اتن، تووشى كه سيك بوون، تپه له نگووتن،

- تور كا هكشى: تايچه، داوه كا، ره شكه، شه لته،

- تور كردن: به تور انداختن (۲) - تور،

- تور ماهيگيرى: توپى ماسيگرتن، شه به ك،

تورب: بهرده بوور، بهرده خه لووزى كال كه پهنگى قاوه يى يه و زور سهخت ده سووتى،

توربه: بهرؤك، پيچيه، تور، توورين، تووره كه،

- توربه ييز: تووره كه پيژ، قه لا ياته يو لكه ي به تووره كه گن داپوژراو،
توربين: جوړى مه كينه ي پيکه پينه رى وزه (كه به ناو، با يا هه لم ده سووړى و زور تر بوهره مه پنه نانى كار هبا به كار دى،

تورپيل: - اژدر (۲)،

توردوزى: توردوورى، تووراسه ي،

تورغ: ۱- پرهيز كدن، ۲- پرهيز گارى،

تورفتگى: ته پيوى، تيكتنه پيوى، تيك قوپاوى، داته پيوى، داقوپاوى، رچوويى، قوپاوى، قوپياگى، قوپياوى، هه لقوپاوى،

تورق: ۱- گه لا خوار دنى وشتر، ۲- توى توى بوون، وه ره قه وه ره قه بوون، ۳- په ره دانه وه، په ره ليدانه وه، په ره ليدانه وه، په له وه ده ي،

تورك: ۱- خرفه، ۲- چاوسوورى، سوورايى پيکه اتوو به پسانى ورده ده ماري سهر سپينه ي چاو،

تورم: ئاقسين، ئاماسى، ئاوسان، ئه ستوربوون، باه با كردن، پزبوون، پزكرن، پشام، بووم، په رچفين، په رچف، په رچفين، په شام، په لم، په لمان، په لمين، په ميان، په مين، په نده مووس، په نكله مووس، په نم، په نمان، په نمين، په نمان، په نهميان، په نهمين، ستوربوون، فاكردن، فزين، كفكر دن، گرم تيل، گه را گه راويستان، ماس، ماسان، ماساي، ماسايا، ماسايش، ماسايه، ماسورا، ماسه ي، ماسيان، ماسين، واكرن، واكه رده ي، وه ره م، وه ره مان، وه رچفين، وه ره مين، وه ره هم، هاوسان، هلامسان، هورماسه ي، هورماساي، هورماسه ي، هه لا ماسين، هه لامسان، هه لامسين، هه لاوسان، هه لپقان، هه لپفيان، هه لپفين، هه لپنه مان، هه لپنه مين، هه لماسيان، هه لماسين، هه لمان، هه وا، هه واكرن، هه واكيشان، هه واكيشاي، هيزه،

- تورم اقتصادى: ئاوسانى ئابوورى،

- تورم پولى: ئاوسانى دراوى،

تورنگ: - قراقول،

توره: چه قه ل،

تورى: پارچه ي كونكون كه هه ردووك ديوى پيدا دياره، توپ، چنراوى به گه و،

توريت: - پوشانيدن،

توريت: به ميرات به جيتيشتن، ميرات يو به جيتيشتن، كرده ميراتگر،

توريدن: ۱- رميدن، ۲- شرمنده شدن،

توريبست: تووريبست، سه ياح، گه پوك، گه پيده، گه شتيار،

توريسم: جيهانگه ردى، گه پيده يى، گه شتيارى،

توريه: - پوشانيدن،

توز: خواز(پا - كينه توز: قينخواز)،

توزدن: ۱- چوونه ناووه وه، ۲- وازه يتان له برياره ي ليني،

توزرد: بيتاوه روك، دهر ب، فشه،

توزرد دارمدن: بوون به فشه، بوونه خشه خش، به خو پرى ده رچوون، به فشه ده رچوون، به گؤل گوئى بړين و به ديل ده رچوون، خو پرى له ناو هاتنه ده ر، وه ك چاوه پوانى ليكراو نه بوون،
توزغ: ۱- راکنده شدن، ۲- پراکندي،

توزنده: ۱- اداکننده، ۲- اندوزنده، ۳- جوينده،

توزيدن: - توختن،

توزيع: ۱- بلاوه، به شينه وه، بارقه، پرژ، په خش، په رته، په رز، په لاته، دابه ش، فه بزگان، فه پزان، وه شان، وه شين، وه لاه، ۲- توزيع كردن، توزيعا: بره بره (توزيعا دويست تومان باو دادند: بره بره دووسه تهمينان دايه)، به چه نديجاران، پرتكه پرتكه،

توزيع شدن: نه وه ته نيه ي، بلاوونه وه، به شبوون، به شبييه ي، به لاف بوون، پزان، پرژوبلاو بوون، پزان، پشان، په رتبوون، په رتبستن، په رته تيکه و تن، په رزبوون، په رش و بلاو بوون، په شيكان، په لدان، په لهاويژتن، په لهاويشتن، ته نيه وه، دابه شبوون، داپلان، درزدان، درزداى، درکان،

درکای، شنبای، فهبزکان، فهبزکیان، فهبزکین، فهپرژین، فهپرژیان، کرانهوه، مجیای، وهشان، وهشیان،
توزیع کردن: بلاوکردن، بلاوکردنهوه، بلاوهپیکردن، بلاوهکردن، بهخشهوکردن، بهخشینهوه، بهشکردن، بهشکهردهی، بهشوهکهردهی، بهشینهوه، بهلافهقرن، پارقهقرن، پایکردن، پرژاندن، پرژوبلاوکردن، پرژاندن، پشاندن، پخشانکردنهوه، پخشکردنهوه، پهرتکردن، پهرته تیخستن، پهرژکردن، پهرشوبلاوکردن، پهشکیانندن، پهلاتهکردن، دابهش کردن، دابهشین، دابهشینهوه، داپلانندن، درکانندن، درکنای، فهبزکانندن، فهپرژاندن، کردنهوه، متهی، وهشانندن، وهشانندنهوه، وهشین، وهلاو کهردهی، وهلاوکهردهی،
توزین: ۱- بهراوردبتهرازوو، فهکیش، کشان، کیشاندن، کیشانه، ههلسهنگان، ۲- توزین کردن،
توزینکردن: بهراوردکردنبهتهرازوو، فهکیشان، کرانتش، کرپوتش، کهراندش، کشانندن، کشانن، کیشان، کیشانتهتهرازوو، کیشاندن، کیشانه کردن، ههلسهنگانندن، لهسهنگدان، ههلسهنگانن،
توز: - توه،
توزی: - توشی،
توس: دارتووس، دارتهویس،
توسری: تپ، چهپاله، چهپوک، چهپوکهسرئ، چهپهلوک، کهشکه، لاپ، لاک، ماپووک،
توسری خور: ئهرمهنه، برهش، بلهگاز، بلهنگاز، بهرچهپوک، بهرده، بهردهست، بهسوکي چاولیکراو، بهستهزمان، بهسهزوان، بهشخوراو، بیدالده، بیدهستهلات، بیدهسهلات، پهرنشان، تیماو، چهوساوه، چیردهس، چیردهسته، دامگ، داماو، دامای، دامهنه، دهرمهنه، زولم لیکراو، زوین، زهبوون، زهلیل، ژیر چهپوک، ژیردهسته، ژیردهسته، ستم لیکراو، سرکوت کراو، عاجز، عیجز، عیدز، قورهماو، کهنهفت، کهوتوو،
توسری زدن: داپلوسان، داپلوستن، داپلوسین، دابهلووسان، داپهلووسین، چهپوکلیدان، ماپوکلیدان،
توسط: ۱- به، بهدهستی، بهدهسوو، پیرا، بههوی (توسط حسن: بههوی حسهنهوه)، جهلاو، لهلاپه، وه (وهبهرد)، ههجا، ۲- ناوکوی، نیوژیوانی،
بهتوسط: ۱- (توسط ۱)، ۲- بهنیوژیوانی، بهنیوانجیگهری،
توسط کردن: بهنیوان راگهیشتن، ناوکوییکردن، نیوژیوانی کردن،
توسع: ۱- بهربنیوونه، پانبوونه، گوشادبوونهوه، ۲- بهپانی دانیشتن، پانبوونهوه، ۳- فراخی، ۴- دهست ناوهلهی،
توسعه: ۱- برهوه، بهمی، بیقشانی، پهره، پیشرهوت، پیشکهوتوویی، فراوانی، فرهوانی، فشی، فشی، گوشادی، (۲- توسعه دادن، ۳- توسعه یافتن) - توسعه،
توسعه دادن: بلاوکردنهوه، بهربنکردن، بهربن کردنهوه، پهرهپیدان، پیشکهوانندن، تهرهقی پیدان، فراوانکردن، فرهوان کردنهوه، فشکردن، فشکهردهی، گوشادکردن، ههفوراندن،
توسعه طلبی: دهسداگری، دهسداگری، دهس درپیزی، فراوانخوازی،
توسعه یافتن: بهمیوون، بیقشانی، پهرهتهستاندن، پهرهسهندن، پهرهسهنن، پهرهگرتن، پیشکهوتن، فراوان بوون، فراوانبوونهوه، فرهوانبوون، فرهوانبوونهوه، فش بوون، فشبوونهوه، فشبییه، گوشادبوون، گوشاد بوونهوه، گهشکردن، ههفوران،
توسعه نیافته: پهرهگرتوو، پهرهسهندوو، پیشکهوتوو،
توسعه نیافته: پهرهگرتوو، پهرهسهندگ، پیش نهکهوتوو، دواکهوتوو،
درحال توسعه: پهرهتهستین، خهریکی پیشکهوتن، لهحالی پهره سهندنند، لهگهشه،

توسکا: ئهرژنهک، بههئمهچیا، ههرجنهک،
توسل: ۱- بهنابردوویی، دهسته بهدامینی، دهسته داوینی، لابسک، لالهی، لالهیی، هانابهری، هاوار، ۲- تخوون، توخن، توخوون، خوتیگه بیینی، دوو کهوتوویی، نزیکی، ۳- توسل جستن،
توسل جستن: ئهوه کلووزیای، ئهوه لالیای، پارانه وهولالانهوه، پهنا بردن، پهنا بردنه بهر، پهنا بو بردن، دهسه به دامینیوون، دهسته و دامینیوون، دهسته داوینیوون، لابسک، لالهی، لالهیی، له بهر پارانهوه،
توسم: ۱- بهئاوه زتیگه ییشتن، ۲- بهنیشانهی شتیک زانین، ۳- وهسمه کیشان،
توسن: ۱- سرکش، ۲- وحشی،
توسه: ئهرژنهک، بههئمهچیا، ههرجنهک،
توسی: ۱- بۆر، بۆرکار، بوولین، خۆله میشی، کهوه، گهفر، ههل، ۲- خه لکی شاری تووس،
توسیط: ۱- خسته نیوان، کردنه نیوژیوان، ۲- شتیک له نیوه پاست را دووبهش کردن، ۳- نیوژیوانیکردن،
توسیخ: ۱- (فراخ کردن) - فراخ، ۲- تمویل،
توسیم: ۱- داغ کردن، نیشانه کردن، ۲- لهسهرکات ناماده بوون،
توش: ۱- بهدهن، قالب، لهش، ۲- توان، ۳- توشه،
توشدان: - توشه دان،
توشک: - تشک،
توشکان: - تون (۱)،
توشکخانه: دیوی جک و نوپنان،
توش وتوان: - توان،
توشه: ۱- بزویو، پی بزویو، توشک، توشه، تویشوو، تیشوو، تیشوو، زاد، زهواد، زهود، زهوده، سهرشان، ۲- (توشه راه) - توشه،
توشه بر: - توبره (۱)،
توشه برداشتن: ۱- بزویوه لگرتن، توشکه لگرتن، توشه لگرتن، تویشوو هه لگرتن، تیشوو هه لگرتن، راشه نهه لگرتن، زاده لگرتن، زهواد هه لگرتن، قاووت هه لگرتن (مسافر)، ۲- سفر کردن،
توشه دان: توشه بهره، توشه بهری، توشه دان، تویشوودان، تویشوه بهره، تیشوودان، زاددان، سهرشان، نانه بهره،
توشه راه: بزویو سه فهر، تویشووی ریگا، تیشووی ریگا، تیشووی سه فهر، خواردنی سه فهر، خهرجی ریگا (ماچیک بۆ خهرجی ریگا، پیم دووره وه دهی لازم - فلک)، راشه ن، زهوا، زهواد، زهور، سهرشان، قاووت، نانی ریگا،
توشی: بانگه ییشتنی که ههر که سه خواردنی خۆد پیتی وهه موو پیکه وه دهیخون، بانگه ییشتنی ههر که سه به خواردنی خۆ،
توشیح: رازاندنه وهی نووسراویک به مۆرو نیمزای خۆ،
توشیح ملوکانه: رازاندنه وهی نووسراو به نیمزای شا،
توشیم: خال کوتان،
توسل: ۱- رسیدن، ۲- بهدوای چاره داگه ران،
توصیف: ۱- باسی چاکه، بهیان، پاسین، پهسن، پهسند، تاریف، حممد، رهوش، سالووخ، ستایش، مهتح، مهحت، مهدهه، وسف، ههمد، ۲- توصیف کردن،
توصیف کردن: ئه فراختن، باسی چاکه کردن، به تانا چوون، به یانکردن، پاسین، پهسندان، پهسندان، پهسند کردن، پهسندکردن، پیا به لندان، پیداهاتن، پیداه لندان، پیداه لگوتن، پیهه لاکوتن، پیهه لگوتن، پی هه لگوتن، تاریف کردن، چاکه گوتن، حممد کردن، رهوش کردن، سالووخ دان، ستایش کردن، گه راندنه وه، گپ رانه وه، مهتح کردن، مهتح کردن، مهدهه کرن، ناساندن، وسفین، وهسفین،

تھاقت: ۱- پەيتاپەيتاگەوتن، ليكدا ليكداگەوتن، ۲ - لغزش،
 تھالک: ۱ - افتادن (۱)، ۲- بەلاداھاتن لەرۆيشتندا، لاکەلاک،
 لاکەھاتن، ۳- تەماح تېگرەن، تەماح گرتن بۆ شتيك،
 تھانی: پېرۆزبايى بەکان، پېرۆزبايى لەيە كتر کردن،
 تھاون: ۱ - تحقير، ۲ - اھمال،
 تھاوليل: ۱- كۆي (تھويل) - تھويل، ۲- ئەوانەي دەپن بترسيئندرين، ۳-
 رەنگ گەلى جۆراوجۆر لە سووروزەردوسەز،
 تھيخ: - تۆرم،
 تھيگ: ئابرووتكان، ئابرووچوون، ناوزپان، خەنزاري،
 تھيچد: شەونخووني، شەونويز،
 تھيچي: حونجى، حينجە، هينجە،
 تھيچي كرىن: حينجە كرىن، هينجە كرىن،
 تھيجيە: ۱- ژماردنى پيئەكان، ۲- ژماردەنى پيئەكانى وشەبەك و ليك
 جيار كرىنەوھەيان، ۳- فيز كرىن كتيب، ۴ - آموزش،
 تھيدد: ۱- تاپال، پەشە، زپت، زيت، قروومە، گالە، گالەوگيفە، گف،
 گف، گوپ، گەپوگيف، گەف، گەفوگوپ، گەف، گەفوگوپ، نەپو، نەھيو،
 وەردە، ھەپوگەف، ھەپوگيف، ھەپوگيف، ھەپەشە، ھەپەشەوگوپەشە،
 ھەپەشە، ھەشەكە، ۲ - تھيدد كرىن،
 - تھيدد اميز: پەپەشەشە، ھەپەشەدار،
 - تھيدد بادست: دافە پستن، راسان، راساي،
 تھيددات: كۆي (تھيدد) - تھيدد،
 تھيدد كرىن: ئاوى چاودان، ئاوى ددان دان، ئاوى دەمدان،
 ئاوى زاردان، تاپالدان، ترساندن، ترس وەبەرنان، تيراخورين، جفراندن،
 جئقاندن، جەفلاندن، جەنقاندن، راخورين، زپتدان، زپتدان،
 قروومە كرىن، گەپوگيف كرىن، گەزارە كيشان، گەفاندن، گەفخواردن،
 گەف كرىن، گەفوگوپ، گەف، گەف، گەف، گەفوگوپ كرىن، ليھاندن،
 نەپودان، نەھيودان، ھەيدداندن، ھەپوگيف كرىن، ھەپوگيف كرىن،
 ھەپەشە كرىن، ھەپەشەوگوپەشە كرىن، ھەشەكە كرىن،
 تھيدد كىندە: گەفۆك، ھەپەشەكەر،
 تھيدد يم: خاپوور كرىن، پووخاندن، كاول كرىن،
 تھيدد ب: پاكبوونەو ھەلەپ و كەموكوورپ،
 تھيدد ب: ۱- بزار، ھەلۆھزار، ۲ - تھيدد كرىن، ۳ - پاكيزگى، ۴ -
 پيرايش،
 تھيدد كرىن: ۱- بزار كرىن، پاكردنەو، پالآوتن، خاوتن كرىنەو،
 ھەلۆھزاردن، ۲- باش كرىن ئاكارو پەوشت، خاوتن كرىنەو ھەلەخلاق،
 ۳- بئەھەب كرىن ھەلەبەست يا نووسراو، ۴ - تميز كرىن، ۵ -
 پيراستن،
 - تھيدد ب نغس: پاكبوونەو ھەلەپ و كەموكوورپ، پاكردنەو ھەلەپ و كەموكوورپ،
 تھيگ: ۱ - برھنە، ۲ - تھي،
 تھيگم: ۱ - ريشخند، ۲ - ريشخند كرىن،
 تھيگە: بھ، بھ، بۇفە، تالووكە، تركزە، تەركزە، تەلووكە، خەتەر،
 سەقت، فەتەر، قف، قەستەسەر، مەترسى، ھيلاك، لەناوچوون،
 تھيگ: تيابردن، لەناو بردن،
 تھيليل: تەلەلە، زىكر،
 تھيم: كۆي (تھيم) - تھيم،
 تھيم: - تھيمتن،
 تھيمت: ۱- ئيفتير، ئيلافە، بافرۆ، بافياگ، بخت، بختيان، بوخت،
 بوختان، بوختيانى، پارسەنگ خستەنەپال، پاشدووبى، پاشملە، پۆ،
 تۆمان، تۆمانج، تۆمەت، چەفتە، چەودەم، چير، خۆبەس، خوسپ، درۆ،

- تەماندە: بىناو، بەرماو، پاشماو، پاشمەنە،
 - تەمزە: بىچىز، بىچىزە، تامىكى زۆركەم لەچىزىك كە پاش
 تامى سەرەكى ھەست پىدە كرىت (شيرين بود ولى تەمزە ترش داشت -
 فدك)،
 - تەنشست: (۱ - تەنشين شدن، ۲ - تەنشين) - تە،
 - تەنشستن: - (تەنشين شدن) - تە،
 - تەنشستە: - (تەنشين) - تە،
 - تەنشين: ۱- بىن نىشتوو، بىخىشىن، بىخ گرتگ، بىخ نىشتگ،
 تانشىن، پۆنىشتە، لىتە، ھەرچى دەئاويدايەو لەبني ئاو يا تراو دەنىشتى،
 ۲- لىپ، بىخالە، بەلخ، بلخ، پاپ، پرك، پلتە، پەگر، تراس،
 ترفال، تلىپ، تلىپات، تلىپاس، تلىپە، تلتە، تلىف، تلىفار، تلىفە، تۆفال،
 تۆفال، جرم، خلت، خلتە، دارتوو، دورد، سرپات، سلپ، سلپات،
 سلپەك، سلف، سەرياتە، سەمەنە، غلغۇش، لىتە، لىرد، ملت، ملتە،
 نىشتوو پالىئوراو،
 - تەنشين شدن: نىشتن، زرىنگانەو، زرىنگانەو، دابەزىنى شتى نيوتراو
 بۆ بىنى ئەجىگايە تىيدايە، نىشتنى شتى نيوتراو،
 - تەوتو: بەشى قوولايى و داشىردراوى دور لەبەرچا، تاوتۆ، تاوتۆ،
 - تەوتوى جايى راگشتن: سەنگ و سووژن دان، سەنگ و سووژن كرىن،
 ياگىئەوشكەنى،
 - تەوتوى چىزىرادر آوردن: ئاگادار بوون لە نەھىنى بەكانى شتيك،
 بەپازى شتيك زانين، تا دەراوردن، تادەراوردن، چوونەبىچ و بناوانى
 شتيك،
 - تەوتوى كارى رادرا آوردن: بىنجويناوانى كارىك وەدەرخستن،
 بىويناوانى كارىك دەرتان، بىنەرتى كارىك روون كرىنەو، بەردەيوئەو پەپ،
 دەبى و بناوانى كارىك گەيشتن، لەبىچ و بىويناوانى كارىك كۆلەنەو،
 تھانت: ۱- بەدرۆخستەنەو يىكتر، داواى پووپوچ لەسەرىە كتر كرىن،
 ۲- سەرىەسەرە، شت بەشت، مال بەمال، كۆپىنەو ھەلەپ بەكال،
 مالمەلى كالا بەكال،
 تھاجر: ليكدا بېران، ليك دوور كەوتنەو،
 تھاجم: ۱- ئيرش، پەلامار، تەپ، چۆك، چەمارۆ، حەمبارۆزى،
 حەملە، دوو كووم، دەستاويزى، دەسپىزى، شاتال، شاتاول، شالۆ،
 غارەك، گورمتە، گورمژ، گەمارۆ، گەمارۆ، ورووژم، ھاژۆت، ھجووم،
 ھرووژم، ھورووژم، ھۆمەرەمزم، ھەلمەت، ھەلمەمار، ھەو، ھيرش، ۲
 - تھاجم آوردن،
 تھاجم آوردن: ۱- ئاژۆتەسەر، ئاژۆدان، ئيرش بىردنە سەر،
 بەسەردادان، پۆرە كيشاي، پەلامار بىردن، پەلامار بۆ بىردن، پەلامار دان،
 پەھين، پىدادان، پىپاكيشان، پىدادان، پىداكيشان، تەپدان، تەپدانەسەر،
 چۆكدانەسەر، چەلوچۆم بوونەو، چەمارۆدان، حەمبارۆزىدان، حەملە
 كرىن، خۆ بۆھاويشتن، داپرشتن، دابەپزان، دابەپزىن، داپرسان،
 داپرسان، داپرسان، دوو كووم كرىن، دەستاقتن، دەستاقتن،
 دەستاويزتن، دەستاويزتن، دەسپىزى كرىن، راھشتن، سەرئاماي،
 سەردان ئاژۆتن، شاتال بىردن، شاتال بىردن، شالآو بىردن، شالآو ھيتان،
 غاركرن، غارەك كرىن، گورمتە كرىن، گورمژىن، گەمارۆدان، گەمارۆ
 داي، لىرا بوون، مل پەوھەناى، مليپوھەنان، ورووژم ھيتان، ھاتنەسەر،
 ھاژۆتن، ھجووم ھيتان، ھورووژم كرىن، ھۆركواى، ھۆركوانىەسەر،
 ھۆركواى، ھورووژم بىردن، ھورووژم كرىن، ھۆمەرەمزم، ھەلەپ بىردن،
 ھەل كرىن، ھەل كرىنە سەر، ھەل كوتان، ھەل كوتان، ھەل كوتانەسەر،
 ھەل كوتان، ھەل لآ بىردن، ھەلمە تىردن، ھەلمەت بەردەي، ھەلمە تدان،
 ھەلمە تداى، ھەلمە ماردان، ھەودان، ھيرش ئاوەردەي، ھيرش بىردن،
 ھيرش بۆ بىردن، ھيرش بەردەي، ھيرش كرىن، ھيرشكەردەي، ھيرش ھيتان،
 تھاجمات: پەلامارەكان، ھيرشەكان،
 تھاجم فرھنگى: شالآوى فەرھەنگى،
 تھاجمى: پەلامار دەرانە، ھيرش بەرانە، ھيرشكارانە،

خه مخۆرى، دلسۆزى، له خه مى دابوون، مشوور ليخواردن، ۳- كاروانسه راي گه وره،

تيماج: پيستی له ده باغ دراوی مه پرويزن، تيماج، تيمانج، ميتشن، تيمار: ۱- ئاگا ليبيون، پياگه ئين، پياگه يشتن، پياگه يين، پيرا گه يشتن، پيوه ماندوو بوون، خه مخۆرى، خه موهرى، له خه مى دابوون، مشوور خواردن، ۲- ئاگادارى له نه خۆش، تيمار، خزمه تى نه خۆش،

تيمار خوار: ← تيمار دار،

تيمار خوردن: خه مخواردن، مشوور خواردن، وه نه ستۆگرتن،

تيمار دار: بيماره وان، تيمار گه ر، خزمه تى نه خۆش، نه خۆشه فان، نه خۆشه وان،

تيمار داشت: ← تيمار كردن،

تيمار داشتن: ← تيمار كردن،

تيمارستان: دينخانه، شيتخانه، نه خۆش گه رى،

تيمار كردن: ۱- ئاگاليبيون، بۆبه خه مبيون، پيرا گه يشتن، تيمار كردن، مشوور خواردن، ۲- پرستارى كردن،

تيمار گاه: نه خۆشخانه ي پيرا گه يشتن به نه خۆشخانه ي ده ستنه پويشتوو،

تيمار گر: ← تيمار دار،

تيمچه: بازپۆكه له بازپارى گه وره دا، تيمچه، شوپتيكى چهند دوو كانى كه تاجرانسه و داي تيدا ده كهن، قه يسه رى، كاروانسه راي بچووك،

تيمسار: ئه فسهرى پايه به رز، تيمسال،

تيمم: تيموموم، ته يه موموم، تيموم،

تيمن: به پيرۆز زانين، به و دى، پيرۆز پراگرتن، پيرۆزى، مباره كى، مباره كى، مواره كى،

تيمنا: بۆ پيرۆز پراگرتن، به پيرۆزى،

تيمي: بتۆمى، به كۆمه ل، به پۆل، پارتقۆلى، پارتى، پۆلى، به ره مى، په لى، پيرى، تارى، تاقمى، ته وه نه يى، تيبى، تيمى، جووقى، جووقه يى، جه له بى، جه ماعه تى، چوونى، چووقى، ده ستنه يى، ده سه يى، په لى، په لى، په لى، ربه په لى، ريزه يى، شاندى، قه لفه يى، كۆمه لى، كۆمه له يى، كه رتى، گرۆيى، گرهى، گۆلى، گه لى،

تين: ۱- انجير، ۲- ته نه كه ي رۆن وه نه وت...

تيو: ← تاب، تاقت،

تيوب: تيووب، لاستيكي نيو ته گه رى ترومبيل و... كه باي تيده كرئى، ۲- لوه لى سه ريك داخراوى پلاستيكي يا كانزايى بۆ تيدا پراگرتنى ماكى هه ويرانسا،

تيوكراسى: ئاين سالارى، ئوولسالارى، دينسالارى،

تيول: تويل، كاپۆ، كه له پر، شوپتيكى سه ره ميريى (وه ك: مَلَك، مه زرا، دئى، شارو...) ئه سپيراو به كه سيك كه به ره مه كه ي بۆخۆ يى، تيولدار: تيولدار، كه سيكه زه ويى له ميري وه رگرتنى و به داها ته كه ي بۆ،

تيولنامچه: تويلنامه، نامه ي ميري بۆزه ميني به كه له پر دراو،

تيهه: تئى، زه ره زه رى، سۆس، سۆسك، سۆسكه، سووسك، سووسكه، سووسى، سويسكه، شووشك، كاسه كه و، كاسه له، گه فريله، گه مژيله، ماره كه و،

تى يا توغ: ← تاقتو،

- تيغ سحر: ۱- ئاخى به يانى له به رزان، ۲- نزاى به يانان، پرووناكايى به يانى،

- تيغ سلمانى: ← (تيغ مو تراش) ← تيغ،

- تيغ كسى برابودن: خه نه جهرى كه سيك به برشتبوون، ده سچوون، ده سه تلات هه بوون، ده ست پويشتن،

- تيغ كسى بریدن ← (تيغ كسى برابودن) ← تيغ،

- تيغ كشيدين: ۱- شرود پر كردن، له توپه تگردن، له تو كو تگردن، ۲- تيغ ده ركيشان، خه نه جهره له كيشان، شمشير كيشه ي، شير ده ركيشان، شير هه لكيشان، هه لكيشانه خه نه جهر،

- تيغ كند: په خ، تيخى كول، ساووى كول،

- تيغ كوه: ← (تيغه كوه) ← تيغه،

- تيغ كوهى: چقله كه له وى، دروه زه رده، گوله زه رده،

- تيغ گرفتن: چقل ده ره ئنان، دروه ده ره ئنان،

- تيغ مو تراش: تيخى مو تراش، تيغى مو تراش، جووزان، دووزان، زىنى، سه رتاش، كافمان، گوژان، گووزان، گوويزان، گويزان، گيزان، گيزان، مووس، هه سه ره،

- تيغ نطق: زمانى پاراو، زمانى ره وان،

تيغه: ۱- به رچيت، تيخه، تيخه، تيغه، تيغه، ده په، زه مۆمه، سپين، قوله، له مه په، ما به ين، مانه، نافيپر، نافيپر، ناوپه، نيوان، نيوپه، نيوتان، هه ره، ۲- تيخه، تيخه، تيغه، ده مى شير و تيخ و هه ر شتيكى بپر،

- تيغه خر منكوب: بالته، تيغى جه نه جهر، ده مى جه نه جهر،

- تيغه كشيدين: تيخه ليدان، تيغه كيشان، تيغه كيشان، تيغه نان، تيغه نيان، هه لپرينه وه به تيغه،

- تيغه كوه: پرۆم، پۆپكه، پۆز، ترۆپك، ترۆپكى چيا، ترۆپكى كيو، ته په لۆك، ته په لۆكه، ته رازان، تيتالك، چم، جه ل، چيه، دوندى چيا، دوندى كيو، ده ار، زه نگو ل، سن، قوبكه، قۆپكه، قوتكه، قولله، قوله، قه له، قه له پۆپه، قه له پۆپه، كلاوه، كلۆپينك، كليشانك، كمت، كۆپ، كۆپك، كۆمپر، كۆمبه رك، كه پ، كيه، گاز، گل، گۆپك، گۆپكه، لوه تكه ي چيا،

تيف: دروو و دال،

تيفاف: ← كاسنى،

تيفوئيد: ← حصبه،

تيفوس: ئيشاگران، تاپه له، تيفۆ، ره ش گرانى، ره شه گرانه تا، سووره ياو، قورسه ياو، كه فته يى، كه وتوويى، گرانتا، گرانه با، گرانه تا، گرانتى، گرانه تى،

تيفظ: ۱- بيدار شدن، ۲- بيدارى،

تيفن: ۱- يقين كردن، ۲- يقين،

تيك: ۱- پلدانى ته ندام، جووله ي بيته ستى ماسوولكه ي له ش، فريان، فرين، ۲- تيك، نيشانه ي ديارى كردنى شتيك (۷)،

تيگيله: ← تاقتو،

تيله: به ره مغار، بيل، ته به ر، ته به ل، ته شبه ره، تيل، تيله، خلمات، ده ستكه لا، زه ق، شتيله، غار، كه لا، كه لا، گۆلۆو، گۆله، مه رده ك، مه پر مه ر، مه پر مه ر، ميت، هۆل، هه لمت،

- تيله بازى: زه قان، كه لانى، كه لاين، كه لاينى، هه لمتاين، مه ره پر ئن، گوللان، مووشانه، مووشانى، مووشين، مه پر مه رۆكى، ميتن، ميتين، هه لمتان، هه لمتانى،

تيم: ۱- بتۆم، بر، به ره كه، پارت، پارتقۆل، پارتى، پۆل، په ره م، په ل، پير، تارم، تاقم، ته وه نه، تيب، تيم، جووق، جووقه، جه له ب (جه له به سواريك هات)، جه ماعه ت، چوون، چووق، ده سته، ده سه، په ل، په په ل، په په له، ريزه، شاندى، قه لفه، كۆمه ل، كۆمه له، كه رت، گرۆ، گرره، گۆل، گه ل، ۲- بۆ به مشوور بوون، پيوه ماندوو يى،

ثاقل: سەنگىن، قورس، گران،
ثالث: سۆيۈم، سىھەم، سىيەم،
ثالثا: سىھەم، سىھەمجار، سىيەمجار،
ثالثه: سۆيۈم، سىھەم، سىيەم،
ثالسقيس: پىل، تەرەتيزە دەشتى، چەمەمارە،
ثالوث: پىنكەتاتولەستىيان، سىيانە، سى پاكەكەى خاچ پەرستان،
ثامر: بەردار، ميوەدەر،
ثامن: ھەشتە، ھەشتەمىن،
ثامنہ: ھەشتە، ھەشتەمىن،
ثانوى: ۱- دووھەمى، دووھەمىن، ناسەرەكى، ۲- دوا، دمايىن،
 دوايىن،
ثانويه: ← **ثانوى**

ث: پىتېكى ئەلفوبىتتەكى غەربىي فارسىيە،
ثائر: ۱- تۆلەنەستىن، ۲ ← خشمگىن،
ثائرہ: ۱ ← ئاير، ۲ ← ھىجان،

ثانى: ۱- دووھەم، سانى(غەوسى سانى)، ۲ ← جفت،
ثانيا: پاشان، دووبارە، دووھەم، دووھەمجار، ديسان،
ثانيہ: چرکە، چرووكە، خولەك، سانىە،
ثانيہشمار: چرکەژمار، چرکەژمىر، سانىەژمىر،
ثانيہشمارى: ئۆقرلىھەلگىران، بەبىئوقرەبىيە چاوپروان بوون،
 چرکەژمىرى، سانىەژمىرى،
ثاولوجيا: ۱ ← الھيات، ۲- زانستى وشە،
ثاوى: ۱- نىشتەجىبوو، ۲- نىشەر،
ثاير: ۱- تۆلەنەستىن، ۲ ← خشمگىن،
ثايرہ: ۱ ← ئاير، ۲ ← ھىجان،

ثابت: ۱- بىيزاۋ، بىيزووتن، بىتەكان، بىجوۋلە، چەسپاۋ، چەق،
 چەقاۋ، چەقو، دامەزراۋ، راۋەستاۋ، راۋىستاۋ، سابىت، سمگەبى، مدرا،
 نەيزوۋ، نەجم، نەگۆر، ۲- بىنەجھ، بىنەجى، بەردەوام، بەرقەرار، پتەۋ،
 بەپشت، بەناف، بىلەبت، پالەپال، پاۋەجى، پاۋەجىگە، پايدار، پتەۋ،
 پشدار، پكىت، پلپ، پەشتى، پەيت، تن، تون، توند، جىگرتوۋ، چەق،
 خوات، خۆگر، خۆگرتوۋ، خۆگىر، خوەشكىش، دامەزراۋ، دامەزرايگ،
 راۋەستاۋ، سەقامگىر، فرشك، فەبرى، قاعىم، قاهىم، قايم،
 قايموشەداى، قەرت، قەيم، گورخ، مدرا، موكوم، مەحكەم، واپەر،
 ۳- بەلگەدار، راستىكەى دەرکەوتوۋ،
 ۴- پەندە، ۵- ئەرئى،
 ۶- سەلماۋ، سەلمىندراۋ، ۷- پەندە، ۸- ئەرئى،
 ۹- ئاير، ۱۰- ئاير، ۱۱- ھىجان،

ثبات: ئەرمەزىيا، باشار، باشاركردن، بەردەوامى، بەرقەرارى، بەرگە،
 بەرگەگرتن، پادانەگەز، پاگژدان، پايدارى، پشودرئىزى، پىداگرتن،
 پىۋەجىيى، تاب، تابشت، تابوشت، تابپىنان، تاقت، تامل، توانا،
 تەحمەمول، چەقان، چەقاي، چەقەى، چەقىان، چەقىن، خوددارى،
 خۆپاگرتن، خۆپاگرى، خۆگرتن، دامەززان، دامەزراۋى، دەوام، دەوام
 ھىتان، دەربردن، راۋەستاۋى، سيات، سووربوون، سووربىيە، سەپر،
 سەقام، لەسەرەخۇيى، مقاومت كەردەى، ملەجىپۇكى، ۱- ۋەرگە، ۲- ۋىستان،
ثبات: تۆمارقان، تۆماركەر، تۆمارگەر، كارمەندى بەرپرسى
 تۆماركردى نامەكان لەئىدارەدا، نقيسەر،
ثبات: ئىشى لەجوۋلەخەر، دەردى لەبزووتن ۋەستىن، زانى جاپسكەر،
ثبات رآى: نەگۆپى ئىرادە، نەگۆپى پروا،
ثبات عقيدہ: نەگۆپى ئىرادە، نەگۆپى پروا،
ثبات قدم: بەردەوامى، پايدارى، راۋەستاۋى، سوور بوون لەكاراندا،
ثبات كردن: ۱ ← استقامت كردن، ۲ ← ثابت شدن،
ثبت: ۱ ← پابرجا بودن، ۲ ← پايدارى، ۳ ← (ثابت رأى) ← ثابت، ۴
 ← نوشتن، ۵ ← خجّت، ۶ ← دلاور، ۷ ← مہر، ۸- مروى باۋەپىن كراۋ، ۹
 ← مرقوم، ۱۰- تاپۇ،
ثبت: باۋەپىن كراۋ، بەلگە، جىگاي سىقەومتانە، قەۋالە،
 - بەئىت رىساندن ← ثبت كردن،
 - بەئىت رىسیدن ← ثبت شدن،
ثبت آمدن: نووسران،
ثبت اسناد: ۱- تاپۇ، تۆماركردى مال ۋەملك، سەفت، ۲- فەرمانگەى
 تاپۇ، فەرمانگەى تۆماركردى مال ۋەملك،
ثبت برداشتن: سىيالى گرتن، سىيالى ئىھەلگرتن، لىستەگرتن،

ثابت بودن: ۱- بىنەجھبوون، بىيزاۋبوون، بىجوۋلە بوون،
 راۋەستاۋبوون، قايمبوون، ۲- بىئالوگۆر بوون، نەگۆرپبوون، ۳-
 سەلماۋبوون، مسۆگەربوون،
ثابت رآى: ئاقدىنەنەگۆر، پىرانەگۆر، دەمسوور، قايم لەسەر پىرار،
ثابت رنگ: پەنگەبەس، خۆرەنگ،
ثابت ساختن: ← ثابت كردن،
ثابت شدن: ۱- دەرکەوتن، دىاربوون، دىارىدان، پاستى دەرکەوتن،
 سابىت بوون، سەلمان، سەلمىن، سەلمىندران، ۲- ئارام
 بوونەۋە، ئۆقرەگرتن، بىنەگىبوون، بىنەجھبوون، بىنەجىبوون، بىنەگرتن،
 پاۋەجىبوون، پاۋەجىگە بوون، جىگرتوون، جىگرتن، جىگىرپبوون،
 حاۋانەۋە، خۆگرتن، دامەززان، سەقامگىرپبوون، كوورس بەستىن،
 گلخوارنەۋە، مات بوون، ماتبىيە، مسۆگەربوون، نىشتەجىبوون،
ثابت عزم: ئىرادەقايم، دەمسوور، سوورلەسەر مەبەست،
ثابتقدم: ئىرادەقايم، بەئىرادە، پىيەيت، پىداگر، دەمسوور،
 راۋەستاۋ، سوورلەسەر مەبەست، قايم،
ثابت كردن: ئاشكر اكردن، بەدەلىل نىشانان، دەلىل ھىنانەۋە،
 روونكردنەۋە، سابىتكردن، سەلماندن، مىلاگ،
ثابت كردن رنگ: پەنگەبەس، پەنگەبەستىن،
ثابت ماندن: چەقان، چەقاي، چەقەى، چەقىان، چەقىن، شەلان،
ثابتہ: ۱ ← ثابت، ۲- ئەستىرەى چەق،
ثار: ۱ ← انتقام، ۲ ← انتقام گرفتن، ۳ ← كىنە، ۴ ← خون،
ثارالله: تۆلەى خوا، پقى خوا، سارەللا، غەزەبى خوا، قەھرى خوا،
 قىنى خوا،
ثاقب: ۱- ئەستىرەى درەۋشەر، ئەستىرەى نوور دار، ۲ ← تابان، ۳ ←
 روشن كندە، ۴ ← سنبە(۲)، ۵ ← نافذ،
ثاقبہ: ← **ثاقب**،

ئىت شىدىن: بەسەبت گەياندىران، تاپۇكران، تۆماركران، نووسران لە دەفتەرى رەسمىدا،
 ئىت كىردن: بەسەبت گەياندىن، تاپۇكران، تۆماركران، نووسين لە دەفتەرى رەسمىدا،
 ئىت نام: تۆمار كىردنى ناو، ناو نووسى، ئىئونووسين،
 ئىت و ضىبط: دەست بەسەرداگرتن، زەوت كىردن،
 ئىتى: تاپۇكراو، تۆماركراو، تۆمارگەيى،
 ئىبوت: ۱ - استقرا، ۲ - استقرار يافتن، ۳ - ايستاندن، ۴ - پايدارماندن، ۵ - ئايت شىدىن، ۶ - تحق، ۷ - دوام، ۸ - قارار،
 - بەئىبوت رىساندىن: - (ئايت كىردن) - ئايت،
 - بەئىبوت رىسىدىن: - (ئايت شىدىن) - ئايت،
 ئىبوتى: ۱ - ئەرئىتى، سەلمىندراو، ۲ - بوونى، ھەبوونى،
 ئىبوتىيە: ۱ - ئەرئىتى، سەلمىندراو، ۲ - بوونى، ھەبوونى،
 ئىبوت: ۱ - بازداشتن، ۲ - بەھلاكت رىساندىن، ۳ - بەھلاكت رىسىدىن، ۴ - زىيان، ۵ - زىيان دىدىن، ۶ - عذاب، ۷ - ويەھى كوتن، ھاتو ھاوار كىردن، ھەللاھەللا كىردن،
 ئىخائت: - ئىخائت،
 ئىخن: ۱ - ئىخائت، ۲ - ئەستورايى، ئەستوروى، ۳ - خەستى، ۴ - رەقى،
 ئىخن: - ئىخين،
 ئىخائت: رەق و ئەستورويى،
 ئىخين: ۱ - ئەستورويى، ۲ - استوار، ۳ - بىردبار، ۴ - غلىظ،
 ئىروت: ئەنوا، بۆچك، بود، بوون، تەوادار، دار، دارايى، دەولت، دەولت مەندى، سامان، مال، مال و ملك، مالى دنيا، مەلەسەك، ھەبوون، ھەس،
 ئىدى: مەمك (زىن و پىياو)،
 ئىرا: ۱ - تىوانگىرىدىن، ۲ - زىاد كىردن، لەزىادى دان، ۳ - تىوانگىرىدىن، ۴ - تىوانگىرى،
 ئىرا: - تىرا،
 ئىرب: پەردەبەزى دەورى گەدەويخۇلەكان، چارەگەبەز،
 ئىرم: ۱ - شكانى ددانى كەسىك بەلئىدان، ۲ - كەوتنى ددان،
 ئىروت: - دارائى،
 ئىروت اندوزى: پارەكۆكردنەو، سامان كۆكردنەو،
 ئىروتىمىند: ئەنگراو، بدار، بود، بوودە، بو، پارەدار، پارەمۆل، پوولدار، تىر، تىرپىر، تىرۆتەسەل، خاوەن سامان، خواجه، خورت، خوەدى، دارا، دارندە، دەستدار، دەسترويشتوو، دەسترويبىگ، دەست فرەھ، دەس رويشتوو، دەولتەتمەند، دەولتەمەن، دەولتەمەند، زەنگون، زەنگين، ساز، ساماندار، قەرىز، كەرئە، كەرئە، مالاڧا، مالدار، مالۇدار، مايەو، ھەبوو، ھەمپا، ھەياتى، ھەيى،
 ئىروتىمىند شىدىن: دەولتەمەندىبوون، دەمراستىبوونەو، سازبوون، ساز بيەى، ھەلانگىران،
 ئىروتىمىندى: دەولتەمەندى، دەمراستى، سازى، ھەبوونى،
 ئىرى: ۱ - تەرايىيەكى كەم، ۲ - خاك، زەمىن، ۳ - خاكى تەپ، زەمىنى شىدار، گلى شىدار، ۴ - ئىرزەمىن، سارداو،
 ئىرى: خاك، زەمىن، زەوى، ھەرد،
 - از ئىرى بەئىرى رىسىدىن: لەپلەيەكى نزمەو گەيشتن بەپلەيەكى بەرز،
 ئىرىيا: پەروين، پىرۆ، پىروو، پىورا، چلچرا، كۆ، كۆمكاسىو، كۆمەلە ئەستىرەى كۆ، كوو،
 ئىرىد: تىرت، تلىت،

ئىعبىن: مارگەلى گەورە، ھەزىدەياگەل،
 ئىعالب: رىويگەل، كۆى (ئىعالب)،
 ئىعالبى: پىستە رىئوى فرۆش، رىئوى كەولگەر،
 ئىعبان: مارى گەورە، ھەزىدەيا،
 ئىعالب: ۱ - روباه، ۲ - ئىعالبى،
 - ئىعالب مەمولى: - ئىعالب (۲)،
 ئىعالبى: سالم، سارمە، سالمە، گۆرالەمىرگە، گىا سارمە، گىاسالمە، گىواسالمە،
 ئىغىر: ۱ - ددان، ددانى پىشەو، ددانى ھىشتالەپووكدا، ۲ - دھان، ۳ - حدوود، سنوور، سەرحەد،
 ئىغور: حدوودەكان، سنووران، سنوورەكان،
 ئىغل: ۱ - ئقالە، ۲ - تەنشىن، ۳ - ناپوونى شىرو پۆن، ۴ - پىسايى، پىخ، گوو،
 ئىقات: باو پىپىكراوان،
 ئىقافت: ۱ - زىرەكو چابووك و ئىسك سووك بوون، ۲ - بوونەو ھەستا، ۳ - زۆرقايمبوون، ۴ - تەمدن، ۵ - روشنفكرى،
 ئىقالت: سەنگىنى، قورسى، گرانى،
 ئىقب: ۱ - سوراخ، ۲ - سوراخ كىردن،
 ئىقب (ئىقب): كۆى (ئىقب) - ئىقب،
 ئىقبە: كونى بچووك،
 ئىقت: ۱ - اعماد كىردن، ۲ - اطمىنان، ۳ - درست شىدىن، ۴ - باو پىپىكراو، جى باو پى،
 ئىقل: ۱ - سوڧ، سەنگ، سەنگىنى، قورسايى، قورسى، سەنگ، قورسايى، كىش، سەنگايى، سەنگاتى، كولپ، گراناىى، گرانى، ۲ - سەنگ سووك كىردنى شتىك لەدەستدا، ۳ - سەنگى شتىك زىاتىر بوون لەپەكىكى دىكە، ۴ - قورس بوونى نەخۇشى كەسىك، ۵ - بارو بىنى سەفەر، ۶ - كەلپەلى ئىئومال، ۷ - ھەدىار كەوتنى ئاوسى لەزندا، ۷ - گناھ،
 - ئىقل سامە: گوپچكە سەنگىنى، گوئى گرانى،
 - ئىقل سىرد: برك، زك ئىشى بەھۆى زۆر خواردىنى ميوە بەتايىبەتى ميوە تەواو نەگەبىو، زان و پىچ،
 - ئىقل مەدە: ئىنتەلا، ئىنتىلا، ترخە، سابخۇر، سقل، سەردل، گرفت، گىران، لوقمە، ورك پىرى ھەزەنەكراو، ھەبل، ھەبلين، ھەربل،
 - قوۋە ئىقل: ھىزى شتت راکىشانى زەوى بەرەوخۇى، ھىزى كىشى زەوى،
 - مەركىز ئىقل: خالىكە ھەموو ھىزى راکىشانى زەوى بۇسەر شتىك لەسەرى كۆدەبىتەو،
 ئىقلا: كۆى (ئىقل) - ئىقلا،
 ئىقلاء: كۆى (ئىقل) - ئىقلا،
 ئىقلان: پەرى و مەروڧ،
 - سىد ئىقلان: پىغەمەرى ئىسلام (د.خ)،
 ئىقلت: سەنگىنى، قورسى، گرانى،
 ئىقل كىردن: قەبزوون،
 ئىقلىن: - قىلان،
 ئىقوب: ئاگرگەر، ئاگرگىرە، ئاورگر، ئاورگرە، بناورە، بناگر، بىشاگر، بەرچاوكە، پەزك، چاوناگر، چاوداگىرستىن، چاوپەشكەنە، چاوپونكە، چاوكى ئاگر، دەساگر، دەساور، دەسايرە، دەساگر، دەستەچىلە، دەسكە چىلە، دەسەچىلە، ئىرتاگر، شنىكى، فرووكە،
 ئىقە: ۱ - ئقت، ۲ - ئاقىدە، ئىمان، باو پى، بىروا، بىردۆز، بىروباو پى، سىقە،

لسەر شەبەبوون، ناسكرن، ناسين، ناسينهوه، ويناكردن، ويناكەردەى، ویتاييكردن، وهبیر هاتنهوه،

- بهجاگذاشتن: ناسەى، بهجیتیشتن، جیا ناسەى، جیتیشتن، دانیان،

- بهجاماندن: ۱ - بهجاگذاشتن، ۲- ئەوه مەنەى، باقیمان، ئەومەنەى، بهجیمان، دەوامهییان، لەناو نەچوون، مانەوه، نەمردن،

- بهجای... باتى، بهجیگای، بهجیتی، بهیگتی، بهیانى، جهباتى، جیگەى، جیتی، دەوسا، زبەر، گۆھارتو، لەبات، لەباتى، لەباتیان، لەبرى، لەبیریتی، لەجى، لەجیات، لەجیاتى، لەجیاتیان، لەجیگەى، لەجیتی، هەفگەل،

- جاآمدن: ۱ - جاآمدن حال(۱)، ۲ - جا آمدن دل) ← جا،

- جاآمدن حال: ۱- ئامایهسەر ووی، ئامایهه حال، چا بوونهوه، چاک بوونهوه، خۆشبوونهوه، خۆشەویبون، هاتنهوه حال، هاتنهوسەر، خۆ، هاتنهوه سەر، خۆ، ۲- ادبشدن(۲)،

- جاآمدن حواس: ئامایهه هۆش، وههۆشەهاتنهوه، هۆش هاتنهوه سەر، خۆ، هاتنهوه سەر، هۆش، هاتنهوه هۆش، هۆش هاتنهوه سەر، هۆر بوونهوه،

- جاآمدن دل: ئارامبوونهوه، ئامایهسەر ووی، دلنیا بوونهوه، هاتنهوسەر، خۆ، هاتنهوه سەر، خۆ، هاتنهوه سەر، خۆ،

- جاآوردن: ۱- ئەوه شناسای، ناسین، ناسينهوه، ۲- ئاقسین، ئاوزان، ئاوزیان، ئاوزین، ئەنەبیاوای، بەرخواردن، پەبیردن، تیگەشتن، تیگەپشتن، تیگەین، تیگەیین، حالیبوون، زانین، سەرودەکردن، سەرودەروو کردن، سەرودەردەر کردن، فاماندن، فامکردن، فامین، فەهمکردن، مسایش، مسایه،

- جاافتادگی: ۱ - جاافتادن(۱) ← جا، ۲- لەبیر چوویی، لی داکەوتوویی، لی کەوتوویی(وشە لە رسته)،

- جاافتادن: ۱- ئامایهه یایگی، ئەندامی لەجی چوو هاتنهوه جیتی، جیتی خۆگرتنهوه، کەوتنه جیگای خۆ، هاتنهوه جی، ۲- ئەره مەرزیا، جیگرتن، جیگبیروون، دامەزران، ۳- باش پیگەپشتن، گەپشتن، سازبوون(ترشی کاملاً جافتاده: ترشیاته کە باش گەبوه)، ۴- باش کولین، دەم کیشان، دەم کیشای، دپم کیشان، ۵- دەنیوهوه چوون، بەسەرەتای پیری گەپشتن، گەپانەوه (پیاویکی گەراوهیه)، کاملیبوون، ۶- داکەفتن، کەوتنی وشە یا وشەگەلیل لەنووسراویک(اینجا چند کلمه جا افتاده است - فدک: تیره چەند وشەیهکی لی کەوتووه)، ۷- جتی کەوتن، جیتی خۆگرتن، چوونەجی، نیشتنەجی، نیشتنە سەر جیگای،

- جاافتاده: ۱- بەئەزموون، ساردوگەرم چیتتوو، ۲- بەتەمەن، کامل، گەراوه، ۳- جیگرتوو، جیگبیروو، دامەزران، لەسەر جیتی خۆ، ۴- پیگەپشتوو، کاملیبوو، ۵- لەبیر چوو، لی داکەوتوو، لی کەوتوو(وشە لە رسته)،

- جانداختن: ۱- تیسک یا ئەندامی لەجی چوو خستنهوه جیتی خۆ، بەردەبیهه یایگی، وسەبیهه یایگی، هینانەجی، هینانەوه، هینانەوه جی، ۲- جیگاپاخستن، جیگەداخستن، جیگەپاخستن، نوین داخستن، یایگەرە وسەى، ۳- ئاردە پۆیایگی، خستنه جیگای، تیخستن (شیشه را جا انداخت: شووشە کەى تى خست)، تیگرتن، جیتی خستن، خستنه جی، ۴- هینانەوهى کەسێک بۆشوینى دلخواز، ۵- ئاسەى جگای، پرنەى، پەپاندن، جیتیشتن، خستن، داخستن، کەواندن، لەبیر کردنى وشە(یک کلمه را جانداخت - فدک: وشەیهکی پەپاند)،

- جاباز کردن: ۱- تەکەدان، تەکەکردن، جیتی بۆکردنهوه، جیتی کردنهوه، لاکەوتن وکشانەوه، ۲- جیتی بازکردن، جیگای پۆیوست بۆخۆکردنهوه،

- جابجا: ۱- ئازا، ئیکسەر، لەز، بەپەله، بیدرەنگ، بپراوهستان، بیتەستان، تافل، جەده، جیبه جی، چست، چەسپان، حادری، خرپ، خیرا، ددەمدا، دەسەردە، دگاویدا، دماپەى دمای، دوابەدوا، دەرجا، دەردەم، دەزبەجی، دەسبەجی، دەستبەجی، دەستوجی، دەستەوجی، دەستەولەجی، دەسجی، دەملدەست، دەمودەس، دەمودەست، رپوچار، رپوچارەست، زۆر بەپەله، زوووو، زى، سووک، فرز، فەورەن، فەورى،

کتوپر، کتومت، کرز، کوتوپر، کوتومت، گورج، گورجی، گەرماگەرەم، گەرماوگەرەم، لەپرا، لەجی، لەجیوه، لەدەم، لەدەما، لەدەمدا، لەزکی، لەناکاو، هانکافا، هەر، هەر دەز بەجی، هەر لەجی، هەر لەپرگەه، هەمەدامدا، هەمەما، هیندی بلتی ییک دووو، یەکاندە دووو، یەکاویەک، یەکاندە دووو، یەکو دوو، یەکەو جار، یەگدا بە دوو، ییکسەر، ۲- ئەملا و ئەهولا، جابهجا، جاوهجا، جیبه جی، جیگایه جیگای، جیگە به جیگە، شوین به شوین، لەملاولا، لیرەولهوئى، ناوه ناوه، ۳- جابهجا، جاوهجا، جتی گۆپراو، جیگۆپکی، شوین گۆپراو، یایگە یایگە، یایگە وار،

- جابجا افتادن: ۱- لەشوینیکه وه بۆ شوینیک گویزانەوه، شوین گۆپران، ۲- فەوری وه حەرزى کەوتن، هەر لەجی کەوتن،

- جابجاشدن: ۱- جاوه جابوون، جاوه جابین، جتی گۆپران، جیگە به جیگە بوون، جتی وه جتی بوون، شوین گۆپران، لەجیتی خۆ لاچوون، یایگە وار پیهی، ۲- لەجی چوون، وەرگەرەن، یایگە شیهی، یایگە شیهی، - جابجا کردن: ۱- ئالوگۆز، ئالوگۆز، ئەوه فارای، ئەوه وارای،

جاوه جارکردن، جیگۆرکی پیکردن، جیگۆپین، جتی وه جتی کردن، خواهنه نگوین، دەستاودەستکردن، راگوازتن، راگوستن، راگویز، راگویزان، راگویزان، راگویزتن، راگویستن، سەنگەل وپەنگەل، شوین گۆپین، فارای، فەگواستن، کیشان، کیشەوه، کیشەوئى، گوازتن، گوازتنەوه، گواستن، گواستنەوه، گۆزان، گۆزاندن، گۆزان، گۆزانەوه، گۆزانەوه، گۆزتن، گۆزتنەوه، گۆزیان، گۆزیانەوه، گۆزین، گۆزینەوه، گۆستن، گۆستنەوه، گوویزان، گوهارتن، گوهارتن، گوهارتن، گوویزان، گوویزانەوه، گوویزان، گوویزانەوه، لوانەن، لەدایرە یەک را بۆدایرە یەک راگویستن موچەخۆر، لەشوینیک بۆشوینیک بێردن، نەقل کردن، واسەى، هلکە وواشتن، هۆرگۆزای، هۆرگۆزیەى، هۆرگۆسەى، هەلخۆزان، هەلکشاندن، هەلکشان، هەلکیشان، هەلکیشان، هەلکیشان، هەلگوازتن، هەلگواستن، هەلگۆزان، هەلگۆزان، هەلگۆزین، هەلگۆستن،

هەلگەواستن، هەلگەواشتن، یایگە وار کەردەى، ۲- لەجیتی خۆ دانانی هەموو شتەکان، هەر شتە لەجیگای خۆ دانان، ۳- ئاشکرانە کردن، ئەره پۆزناى، ئەره پۆشای، ئەوه شەردای، ئەوه شەردەى، بەرپیاور کردن، بەرپیاور کردن، بەسەردادان، بەنەهینی هینشتنهوه، پۆزناى، پۆزناى، پۆزناى، پۆزناى، پۆشان، پۆشین، پۆشین، پۆشین، تەپسکردن، تەفزانەدن، تاقەت تکرەن، تاقەت کەردەى، ترافاندن، تەپسکردن، تەفزانەدن، تەلخە کردن، جیبه جیگرتن، حاشاردان، حەشاردان، داپۆشان، داپۆشان، داپۆشان، داپۆشین، داپۆشین، داگرتن(شینایى دونیای داگرت)، دیزەبەدەر خۆنە کردن، ژێر بەردەخستن، ژێر وکرەن، ستار کردن، سترکردن(خواپە سترم کە)، سوپداپۆشین، سەرپۆش لەسەردانان، سەرلەسەردانان، شاپینۆز کردن، شاردنەوه، شارینەوه، شیشکردن، فەراکرن، فەشارتن، فەشاردن، فەشارن، فەشرى، فەشەمپاندن، فەشەپاندن، قایمکردن، قایمکەردەى، قپاندن، قولباندن، کیساندن، گرەوتش، گوم کردن لەبەر چاوان، گیبیرهیش، گیبیرهیش، لمتش، لەبەر چاوان و نکرەن، لپوه شارتن، مەلخانەدن، نختن، نوخماندن، نومتش، نەپاندن، نەپەندن، نەدرکاندن، وشار، وه بنخۆدان، وه دایه نە، وه دەرنەخستن، وه دیارنەخستن، وه شارتن، وه شاردن، وه شیردن، هەشار دان، هەلانین، ۴- گوپزتنەوهى شوینى نەمام، ۵ - ذخیره کردن،

- جابجایی: ۱- جاوه جایی، جیبه جیتی، ۲- ئازوگۆز، جیگۆپکی، کرشتش، یایگە وار،

- جاپا: ۱- جیتی، شۆپ، شوین، شوینتی، شوین دەس، ۲ - جای پا، - جاپیج: ← جاکش،

- جاتراست وپچه نیست: بۆی دەرچوه، پشکل لەهه وپزی دیاره، پشکل لەهه وپزی دەبیرنی، جتی به جیدار ماوه، جتی وه جتی مان، شتە کەنە ماوه، مەرلە پەرپزتی نەماوه، مەرلە پەرپزتی نیه،

- جاتنگ کردن: جتی تەنگ کردن، جتی داگرتن، جیگای تەنگ کردنهوه، جیگاکرتن، جتی گرتن، جیگە داگیر کردن، جیگە گرتن، جتی لنی تەنگ کردن، - جاتنگمه: جادگمه، جتی دوگمه، کونە دوگمه،

- جاجا: ۱- خاتە زوورە، خانە كولانە، وشەى داگردنى مريشك، نىنى،
 ۲ ← جابجا(۲)،
 - جاجاجا: ← جاجا(۱)،
 - جاجاگردن: ۱- مريشكداگردن، نىنىنى گردن، ۲- ھىلكەدۇراندنى
 مريشك، ۳- شت يا شگەلىك لەشويىنى جۇراوجۇردانان،
 - جاجو: ۱ ← جاجۇل، ۲- جى، جىگا، جىگاوپىگا، جىگە، جىگەپىگە،
 جىوپى، جىوشويىن، پىئوچى، پىئو شويىن(بەتابىبەتى بۇزبان)،
 شۇنوبەر(چاوجوى درستی نداشت - فدک)، ياگە، ياگى،
 - جاجراغى: تاقەى چرالەسەردانان، جىچرا، جىگى چرا لەسەر ديوار،
 چرادان،
 - جاجاكستىرى: دەفرى خۇلەمىش،
 - جاجالى: جىخالى، جۇلايى، چۇلايى،
 - جاجالى انداختن: ھاويشىنى تۇپ لەتۇپىندا بۇ ئەو شويىنى لايەنى
 دىكەى گەمەچۇلى كرودو،
 - جاجالى ياد: دىارى يەكەبۇ موسافىرى دەبەن بەنیشانەى خەفەتى
 دورى ئەو،
 - جاجالى دادن: خۇكشانەو، خۇكشانەو(لەبەر پەلامار يا
 ويگەوتنى شىتك)، خۇلادان،
 - جاجالى رفتن: جىخالىنەچوون، چوونەدىدارى بنەمالەى سەفر
 كرودو،
 - جاجالى كردن: ۱- ئەوەكشاي، جىبەتالكردن، جى كرەنەو،
 كشانەو، ۲- خۇكشانەو، دەس بەردان، دەست بەردان،
 دەست ھەلگرتن،
 - جاجوردن: ۱ ← تەجربە كرەن، ۲- خۇبەتېشكاودانان، خۇبەزىرەكەوتوو
 زانين، ۳- ئەرەچلەكايى، ئەرەخورپىيى، ئەزەنەك، جەحنين، جەنقىن،
 چلەكان، چىچۇركردن، خورپان، داتورووسكيان، داتورووسكان، داچلەكان،
 داچلەكيان، داچلەكان، داچلەكيان، داچلەكين، داچمان، داخرپان،
 داخرپىسان، داخرپىسان، داخرپىسان، داخورپىين، دل خورپىايرە،
 دل داخورپان، دل شلەژان، دل پاچەنن، دل داكەفتن، دلەكوتە،
 راپەرين، راتلەكان، راجلەكان، راجلەكين، راجەنن، راکزان، رچاف،
 شلەژان، شلەژين، فابرن، فەجنقىن، فەگالىيان، كزكزين، كۇخواردن،
 كۇخواردنەو، گۇردى، لىبوون، لىو، لىويان، وەرچسە، ھەلپەننن،
 - جاجوش كردن: ئەرەمەزىيا، بنەبۇخستن، پەساداخستن، جى خۇش
 كردن، خۇدامەززاندىن، خىتوھ ھەلدان، داكوتان، دامەززان، مانوھ
 لەشويىنىك بەخاترچەمى، كوايرە، ياگەوھشكەردەى،
 - جاجا(سى)دادن: ۱- چەقاندن، دابنارتن، دامەززاندىن، ۲-
 ئەرەمەززانى، دامەززاندىن، كارپەنەسپەردەى، كارپىئەسپاردن، لەسەركار
 دانان، ۳- تىدادامەززاندىن، تىگرتن(بەردى تىبگەرە)، ۴ ← (جاگردن) ←
 جا، ۵- پادەى، پىدان، لەشويىنىك دانان، لەشويىنىك وەرگرتن، ياگە
 كەردەى،
 - جاجار: ئاوالە، ئاوان، ئاوالە، ئاوالە، بەربىلاو، بەرفرە، بەرفرە،
 بەرگوشاد، بەرىن، بەر، بەمم، بىمىز، پان، پان و بەرىن، پانوپۇر،
 پەحن، پەروى، پەرەگرتوو، پەھن، پىن، تەزى، جى دار، جىگەدار،
 خنوسى، داگر، داھۇر، دەلب، دەلب، دەلبودۇپ، دلەپ، پاخراو،
 پاھى، پەھەندە، پەھەندە، پەھەننە، زى، زىت، شل، فت، فرت، فراز،
 فراوان، فرەوان، فرە، فش، فلت، فتل، فرت، فل، كشن، گوشاد،
 گوشادە، لىلات، مەبەھ، وراق (لباس و گونى و...)، ولە، ھرەھ، ھەرا،
 ھىراو، مەبەھ، ولە، ھەرا، ھەراو، ھىراو، ياگەدار،
 - جاجاشتىن: ۱- بردن، جى تىدايوونەو، گرتن، گرتەى، ۲- بەجى
 بوون، پەوابوون، پەوابىەى، شىاوبوون، لەجىبوون، وەكاتبوون، ۳-
 جىگابوون، جىگاھەبوون، جى ھەبوون،
 - جاجارجا: ← جابجا(۱) ← جا،
 - جاجكەمە: ← جاتكەمە ← جا،
 - جاجگەمە: ← جاتكەمە ← جا،

- جارفتن: بەخۇداشكانەو، بەشەرمارخان، بەشەرمداخران،
 بەشەرمداشكان، بەشەرمداشكانەو، بىدەنگىبون، تەرىقەويبون،
 خەجالەتسبون، خەجالەتسبونەو، دەمكوتكران، پرووشكان،
 پرووشكىنكران، پروومەپىاي، لەدەمدران، لەدەودران، لەپروودران،
 - جازدن: ۱- ئەرەسەبنای، بارکردن، بارلىتان، بەئەستۇدابەرن، بەزۇر
 تووشكردن، بەسەردابەرن، بەسەرداسەپاندن، بەمىلدابەرن، پى كردن
 بەزۇرى، چەسپاندن، خستەئەستۇ، خستەسەرشان، خستەمىل،
 داسەپاندن، سەپان، سەپاندن، كارىك خستەئەستۇ كەسىك كە لە
 تواناى بەدەپى، ناچارگردن، نانەمىل، نىانەمىل، ۲- شتى بەدەل لە
 جىياتى ھەسل پىدان، دەستبەرن، ۳- كەسىك بەجىگى كەسىك
 ناساندن، لەجى دانان، لەقەلم دان(خودش را پليس جازدو...)- ۴-
 پاشگەزبوونەو، جى خالى كردن، فسانەو، فس خواردن،
 - جاسازى: جى سازگردن بەنەھىنى بۇتيداشاردنەو سىتىك،
 جىگى نەھىنى بۇكرەنەو، ھەشارگەسازى،
 - جاسپردن: ۱- شوپن پىئەسپاردن، ۲ ← مردن،
 - جاستنگىن: ۱- گرانخىز: ئاوار، ئىرەتى، باپىقان، بارگران، بارووتە،
 بارھنگى، برانگوھ، برانگەھ، بلح، بلھوحەز، بەرانگە، بەرىرەوشك،
 بەخاوخا، بەقۇنەقۇن، بەقوونەقوون، بىتان، بىعار، بىغىرەت،
 بىقوونوھونەر، بىقوونەبان، بىكارە، بىكىنگەبان، بىنرخوھەزە، بىھونەر،
 بىھۇز، پالۇ، پت، پىپۇل، پىپو، پىتى، پەتبارە، پەلخەگامىش، پەلشىتى،
 پىگران، تىخل، ترال، ترغەل، تىلار، تىلوتىل، تىلواتىل، تىمبال، تۇرتۇرە،
 تورووندى، تەپ، تەپلۇس، تەرال، تەرال، تەمبەل، تەمەل، تەواسا،
 تەوھەل، تەوھەل، چەل، خاف، خا،
 خرتومرت، خرس، خلى، خنۇك، خۇنەگر، خۇنەگر، خۇنەگر، خۇنەگر، خۇنەگر،
 داھىزاو، درەنگىخىز، دەستگران، زەمتە، زەلمو، ساتۇر، سس، سست،
 سستەپەلە، سىپ، سەرگران، سست، شل، شلك، شلوشەوتىق، شلو ول،
 شلەپەتە، شەختو، شەلەپەتە، فرە، فسۇس، فل، فز، قوونپان،
 قوونزەمر، قوونفرە، قوونگران، قەلب، كاسول، كالوم، كاھىل، كاھىل،
 كەپەر، كەھال، كەھىل، گانگىر، گران، گرىس، گۇنرۇ، گلاوگىل،
 گۇھيان، گەندەل، گەوش، گەوشەك، گىرنەكەر، لۇز، لەش قورس،
 لەشگران، لەشە، ماتۇرا، ماتۇرە، مەرش، مەرشۇ، مەست، ناعس،
 ناقابىم، نەووش، وە، وىلوول، ھى، ھەستىگران، ھەمىن، ۲-
 جىگەوتوو، نەجىبزادە، نەجىمزادە، لەبنەمالەى نەجىب،
 - جاسىگارى: ۱- جى سىغار، چىرگەرە، ژىرسىغار، ۲- قوتووه
 جگەرە،
 - جاشدىن: ← جاگرتن(۱) ← جا،
 - جاققىلى: ئالقەرىزەدەرگا، ئەلقەرىز، چفت، چەفتە رىز، كەسەك،
 - جاقلم: جىقەلم، قەلمدان،
 - جاكردن: تىداجىكرەنەو، تىوھچواندىن، جى بۇكرەنەو، جى تىدا
 كرنەو، جىگەپىدان، جىكرەنەو، جىگەكرەنەو، خونجاندىن، دەتىودا
 جى كرنەو، شوپن كرنەو، شوپن پىدان، گونجاندىن،
 - جاكىن: بنەكەن، لەبنەوھەدەرھاتوو، لەجى ھەلقەنراو، ھەلقەنراو،
 ھەلكنراو، ھەلكنىياگ،
 - جاگداشتىن: ۱- ئاستن، ئاستەى، ئاستەى جىا، بەجى ھىلان، جىا
 ئاستەى، جىگەھىشتن، جىھىشتن، جىھىشتەو، شەمراندىن،
 لىوھىپىش كەوتنەو، وەپىشكەوتنەو، ھىشتن، ھەلشتن، ھىلان، ۲-
 جىگەھىلانەو، جىھىشتەو، چەرتدانان، مەودادانان، نىوپردانان، ۳-
 ئاسەى جگا، بەجىھىشتن، بەجى ھىلان، جى ھىلان، لەبىرچوون،
 ھەل بۇرىن،
 - جاگرتن: ۱- بردن، تىخونجان، تىداجىبوونەو، تىداگونجان،
 تىوھچوون، جاگرتن، جى بوونەو، جىبەجىبوون، جىگرتن، جىوارى،
 حاوانەو، دەناوھە چوون، دەنئوھەچوون، كۇپيان، گونجان، گونجيان،
 ۲- ئارامبوونەو، ئۇقرەگرتن، بنەگرىبوون، بنەگرتن، جىگرىبوون،
 جىگرتن، جىگىربوون، حاوانەو، خۇگرتن، دامەززان، سەقامگىربوون،
 كورس بەستىن، گلخواردنەو، ماتبوون، ماتبىەى، مسۇگەرىبوون،

نیشته جی بوون، ۳- جی دابینکردن، جیگایه ک بوخۆرگرتنهوه، جی گرتن، جی گرتنهوه،

- جاگر مکردن: بنقوون گهرمکردن، پالدا نهوه، تیدادامه زران، خۆ داسه پانندن، جی خۆشکردن، جی قوون گهرمکردن، جیگیربوون، لی مانهوه،

- جاگه: ← جا،

- جاگیر: ۱- نهوهی جیگایه ک بگری، جاگرتی، جیگر، جیگیر، جیهوگر، شوینگر، ۲- شاغل، ۳- مستقر،

- جاگیربودن: جیگیربوون، جی گرتن، جی زۆرگرتن،

- جاگیرشدن: ۱- کار تیکردن، کار لیکردن، ۲- ئاکنجیبوون، جیگیربوون، دامه زران، سه قامگیربوون، گونجان، گونجیان، گونجیای، مهرزیایره، نیشته جیبوون،

- جاماندن: ۱- نهوه مه نهی، به جیمان، جیامه نهی، جیمان، جیمه نهن، فه مان، له بیر چوون، لی به جیمان، مانهوه، مه نهی جگا، وه مان، ۲- به جیمان، جیمان، جیمه نهن، دماکه وتهی، کهوتهی دماوه،

- جانگرتن: تیداجیمه بوونهوه، تیدانه گونجان، تیهونه چوون، جی نه بوونهوه، جینه گرتن،

- جای آن دارد: به جیمیه، جیگای خۆیه تی، جی خۆیه تی، ده شی، شیوه،

- جای آنست: ← (جای آن دارد) ← جا،

- جای آرزو نیست: ده رزی هه لایوی وه هرزی ناکه وی،

- جای باش: ۱- اقامتگاه، ۲- خانه،

- جای پا: جی پی، جی پی له سه ردانان،

- جای چیزی نبودن: جی شتی نه بوون (دیدم جای حرف زدن نیست - فدک)

- جای خواب: جیخهوه، جی حه سانهوه، جیگای حه سانهوه، یایی وتهی،

- جای خودداشتن: به جی بوون، جیگای خۆی بوون، جی خۆبوون، جی خۆی بوون، شیابوون،

- جای دنج: خامۆش، جیگه ته نیابوی هه راو زهنا، چۆلگه، دنج، کپه نه، کونج،

- جای سر خوردن روی یخ: خلیسکه، جیگای خلیسکان،

- جای سوزن انداختن نیست: ده رزی هه لایوی وه هرزی ناکه وی، پئی به پیدار نیه، پئی پیدار نیه، شاندار شانی ده سوئی،

- جای شکرش باقیست: جی شوکر هه یه، جی شوکرانه ماوه تهوه، خواخراپتر نه دا، خواسار دتری نه کا، شوکر خراپتر نه بوو،

- جای کسی بودن: به جیگه کسه سیک بوون، جی کسه سیک گرتنهوه، له جیگه کسه سیک بوون، یاگۆیۆینه بیهی،

- جای کسی راتنگ کردن: به رده ست و پئی کسه سیک گرتن، ته نگ به کسه سیک هه لچنین، ته نگ له کسه سیک هه لچنین، جی له کسه سیک ته نگ کردن،

- جای کسی را خالی کردن: بیری کسه سیک له جیگایه ک کردن، جیگای کسه سیک به خالی دیتن، یادی کسه سیک له جیگایه کدا کردن،

- جای کسی را گرفتن: بوونه جیگری کسه سیک، جیگای کسه سیک گرتنهوه، جی کسه سیک گرتن، جی لی داگیر کردن، له جی کسه سیک دانیشتن،

- جای کسی نبودن: بۆکه سیک نه بوون، جیگای کسه سیک نه بوون، جی کسه سیک نه بوو، شوئی کسه سیک نه بوون، شاسیانی کسه سیک نه بوون، شیابوی کسه سیک نه بوون،

- جای گرفتن: ← جاگرتن،

- جای ناخوش: دلگیر، ناخۆش، دلنه گر،

- جای واجبی گرفتن در حمام: داپروخانه، شوئی له حه مام که ده رمانی موو دامالینی لی وهرده گرتن،

- جای وسیع: سابق، شوین و جیگه ی زۆر به رفره وان،

- جای راروی سر گذاشتن: جیگایه ک نانه سه رسره، جیگایه ک نیانه بان سه ره وه، کردنه حه مه پهمزئی،

- جای راروی سر گرفتن: ← (جایی راروی سر گذاشتن) ← جا،

- جای رفتن که عربنی انداخت: بیسه روشوین چوون، تووناو توون کهوتن، له حه وت کیوان ئاوابوون،

جائبه: ← جایه،

جائز: ← جایز،

جائزه: ← جایزه،

جائع: ← جاییع،

جاءگیر: ← جایگیر،

جائی: ← جایی،

جائیدن: ← جاییدن،

جابر: ۱- ئایل، به دکار، به دکار، بیئینساف، بییه زه، بییه زه یی، بیروحم، بیاوخۆر، بیاوکۆز، پییه ر، پیستور، چه بگر، چه بگره، خۆرت، خوونخوار، خوینخوار، خوینخۆر، خوینزۆ، خوینکار، خوینگر، خوینمز، خویننه خوار، خویننه خواره، خوینی، خوینی، دلتاری، دلتاریک، دلره ش، دلره ق، دل سهخت، دلشگ، ده فلخوین، زالم، زالمه ی، زۆردار، زه راف، زینا تکار، زیندیک، سته مکار، سته مگر، غه دار، غه نزیل، قاتل، قاتیل، قاندر، کۆزه ر، لامه زه ب، له عین، مارز، مارس، مرۆفکۆز، میزکۆز، وونده ر، ونزۆز، ونه ر، وه حشی، هوونزۆز، ۲- شکسته بنده،

جابرانه: به دکارانه، بیئینسافانه، بییه زیبانه، بیروحمانه، خوینخۆرانه، خوینمزانه، دلره شان، دلره قانه، زالمه، زۆردارانه، سته مکارانه، سته مگرانه، غه دارانه، ناجوامزانه، نامرۆفانه، وه حشیانه،

جابلوس: ← چاپلوس،

جات: ات، هه منی، جات، گه ل، وات، یل، یل،

جاتاغ: تخته ی کونی سه رکۆله که ی چادر،

جائلیق: پاپ، پیسه وای عیسیایان، سه رۆکی ئوسقۆفان، سه رۆکی قه شه گه ل،

جائم: ۱- پاکشاو له سه رسینگ، ۲- به ته نیا له سه ر زه وی که وتوو، ۳- ← (برجائی مانده) ← جا، ۴- بی هه ست و بزاکراو، ۵- هلاک شده،

جاجل: ئه سه بابی نوستن، به سه سته ک، پرتال، پیخه ف، جیوبان، ده سه پرتال، ده سه نوین، متیل، نشین، نوین، نوین، یاتاخ، په تاخ،

جاجم: به رمال، جاجرم، جاجیم، جارجم، چارشۆ، مه وج،

جاجیم: به رمال، جاجرم، جاجیم، جارجم، چارشۆ، مه وج،

جاج: ← جاش،

جاحد: حاشاکه رسره رای ئاگالیبوون، دان پیا نه ر، ملنه ده ر،

جاحظ: چاوده ر پورتو، چاوزه ق، چاوه لتۆقیو،

جادو: ۱- ئه فسوون، باره زن، ته له سم، جاجۆل، جادوو، جازوو، جازوه، چاچۆل، چاچۆله، جازوو، چاوبه ست، خرس، ده مبه ست، زاربه ست، سیجر، سیجر، نیره نگ، یاتوو، ۲- جادوگر، ۳- ئه فسوون، جادوو، نشتوو، نشتوو گشته ک، نوشتوو، نوشتوو و گشته ک، نوشته،

- جادو آفرین: ۱- (جادوگر) ← جادو، ۲- خداوند،

- جادوانه: جادووانه، جادوگرانه، سیجر بازانه،

- جادوباز: ← جادوگر،

- جادوبند: جادوبه بن، جادوبه بن، دووعای جادوو به تالکردن،

- جادوپرست: ئه وه کسه ی باوه پی به جادوویی، جادووپرست،

- جادوپیشه: ← جادوگر،

- جادوجنبل: ← جادو (۱ و ۳)،

نیشته جی بوون، ۳- جی دابینکردن، جیگایه ک بوخۆرگرتنهوه، جی گرتن، جی گرتنهوه،

- جاگر مکردن: بنقوون گهرمکردن، پالدا نهوه، تیدادامه زران، خۆ داسه پانندن، جی خۆشکردن، جی قوون گهرمکردن، جیگیربوون، لی مانهوه،

- جاگه: ← جا،

- جاگیر: ۱- نهوهی جیگایه ک بگری، جاگرتی، جیگر، جیگیر، جیهوگر، شوینگر، ۲- شاغل، ۳- مستقر،

- جاگیربودن: جیگیربوون، جی گرتن، جی زۆرگرتن،

- جاگیرشدن: ۱- کار تیکردن، کار لیکردن، ۲- ئاکنجیبوون، جیگیربوون، دامه زران، سه قامگیربوون، گونجان، گونجیان، گونجیای، مهرزیایره، نیشته جیبوون،

- جاماندن: ۱- نهوه مه نهی، به جیمان، جیامه نهی، جیمان، جیمه نهن، فه مان، له بیر چوون، لی به جیمان، مانهوه، مه نهی جگا، وه مان، ۲- به جیمان، جیمان، جیمه نهن، دماکه وتهی، کهوتهی دماوه،

- جانگرتن: تیداجیمه بوونهوه، تیدانه گونجان، تیهونه چوون، جی نه بوونهوه، جینه گرتن،

- جای آن دارد: به جیمیه، جیگای خۆیه تی، جی خۆیه تی، ده شی، شیوه،

- جای آنست: ← (جای آن دارد) ← جا،

- جای آرزو نیست: ده رزی هه لایوی وه هرزی ناکه وی،

- جای باش: ۱- اقامتگاه، ۲- خانه،

- جای پا: جی پی، جی پی له سه ردانان،

- جای چیزی نبودن: جی شتی نه بوون (دیدم جای حرف زدن نیست - فدک)

- جای خواب: جیخهوه، جی حه سانهوه، جیگای حه سانهوه، یایی وتهی،

- جای خودداشتن: به جی بوون، جیگای خۆی بوون، جی خۆبوون، جی خۆی بوون، شیابوون،

- جای دنج: خامۆش، جیگه ته نیابوی هه راو زهنا، چۆلگه، دنج، کپه نه، کونج،

- جای سر خوردن روی یخ: خلیسکه، جیگای خلیسکان،

- جای سوزن انداختن نیست: ده رزی هه لایوی وه هرزی ناکه وی، پئی به پیدار نیه، پئی پیدار نیه، شاندار شانی ده سوئی،

- جای شکرش باقیست: جی شوکر هه یه، جی شوکرانه ماوه تهوه، خواخراپتر نه دا، خواسار دتری نه کا، شوکر خراپتر نه بوو،

- جای کسی بودن: به جیگه کسه سیک بوون، جی کسه سیک گرتنهوه، له جیگه کسه سیک بوون، یاگۆیۆینه بیهی،

- جای کسی راتنگ کردن: به رده ست و پئی کسه سیک گرتن، ته نگ به کسه سیک هه لچنین، ته نگ له کسه سیک هه لچنین، جی له کسه سیک ته نگ کردن،

- جای کسی را خالی کردن: بیری کسه سیک له جیگایه ک کردن، جیگای کسه سیک به خالی دیتن، یادی کسه سیک له جیگایه کدا کردن،

- جای کسی را گرفتن: بوونه جیگری کسه سیک، جیگای کسه سیک گرتنهوه، جی کسه سیک گرتن، جی لی داگیر کردن، له جی کسه سیک دانیشتن،

- جای کسی نبودن: بۆکه سیک نه بوون، جیگای کسه سیک نه بوون، جی کسه سیک نه بوو، شوئی کسه سیک نه بوون، شاسیانی کسه سیک نه بوون، شیابوی کسه سیک نه بوون،

- جای گرفتن: ← جاگرتن،

- جای ناخوش: دلگیر، ناخۆش، دلنه گر،

- جای واجبی گرفتن در حمام: داپروخانه، شوئی له حه مام که ده رمانی موو دامالینی لی وهرده گرتن،

- جای وسیع: سابق، شوین و جیگه ی زۆر به رفره وان،

- جادوخیال: ۱- به خه یال شت سازگەر، خه یال اتی، خه یال پەرور، ده خه یال دازباو، دوور له راسته قینه ی ژبان، ده خه ونوخه یال دازباو، ۲- شاعیری خۆشخه یال،

- جادوخیز: ← (جادوگر) ← جادو،

- جادوزبان: ئاگر خوهش، به گتولفت، ته ردهم، ته ر زمان، ته رزوان، خه نه کچی، خۆشدهف، خۆشراویژ، خۆش زوان، خۆشزوبان، دقنزهم، دقنهرم، دهمپاراو، دم راست، دهمپراش، ده فسک، دقنزهم، دقنهرم، ده مو راویژ خۆش، ده مو کاویژ خۆش، راویژ شیرین، په وان بیژ، زار خۆش، زمانپاراو، زمانخۆش، زماندار، زمان په وان، زمان شیرین، زمان شیرین، زوانخۆش، زوان شیرین، زوانهوش، سیقاف، شه کرلیف، شه کرلیو، شیرین زمان، شیرینزوان، شیرینگولام، شیرینگولتار، فه سیح، قسه خۆش، قسه په نگین، قسه په وان، قسه زان، قسه سه پیر، قسه شیرین، قسه شیرین، قسه قوت، قهل، کای که ردۆخ، گتولفت خۆش، له بله بان، مه زهدار، میروانی، نه قال، ویژا،

- جادوزن: ژنه جادوگر، ژنی جادوگر،

- جادوستان: ۱- شوینی جادوگران، ۲- بریتی له هیندوستان،

- جادوسخن: شاعیری زمانپاراو، هۆزوانی فه سیح،

- جادوشدن: ئەفسوون کران، ته لیسیم کران، جادوو لی کران، سیجرلی کران،

- جادو فریب: ئەفسوونکاره لفریبین، جادوگر خه له تین، سیجر باز خه له تین،

- جادو فرش: جادوئاسا، سیجراوی، وه ک جادو،

- جادوک: جادوگر، بچووک،

- جادوکار: ← (جادوگر) ← جادو،

- جادوکردن: ئەفسوونکردن، جادوکردن، جادوو لی کردن، چاوبهستن، چاوبه نن، سیجر کردن،

- جادوکش: بکوژی سیجر بازان، ئەفسوونگه رکۆژ، جادوگره رکۆژ،

- جادوگر: ئەفسوونکار، ئەفسوونگر، بازبه ژنگه ر، بازبه ژنگه ر، ته له سمباز، ته له سمساز، ته له سمکار، ته له سم نووس، جادووباز، جادوکار، جادوگر، جازوگر، جووک، جووکی، چاچوولباز، چاچۆلگه ر، چاچۆلوان، چاوبه ست، داوباز، دوايه، سیجر باز، فال به ند، فالچی، فالگه ر، فریوده ر، فریوکار، فیلباز، کوله نان، کوله نانی، کۆلتانی، کۆنه لانی، نیره نگ، هارووتی،

- جادوگری: ئەفسوونبازی، ئەفسوونکاری، ته له سم سازی، جادووبازی، جازوگره ی، جامبازی، جانبازی، چاچۆلبازی، جادوو هری، چاوبه ستی، سیجر بازی،

- جادومنش: ئەفسوونگه ر ته بیات، جادوگره رخوو، سیجر باز سیفه ت،

- جادونژاد: جادوگره ر نه ژاد، له ره چه له کی جادوگران،

- جادونسب: (۱) جادوگر، ۲) جادونژاد) ← جادو،

- جادونگاه: ← معشوق،

- جادووش: جادوئاسا، سیجراوی، وه ک جادو،

- جادویی: ← (جادویی) ← جادو،

- جادوی کردن: ← (جادو کردن) ← جادو،

- جادویه: پاشگری هیندیگ ناوه به واتای (شفیع)، ← شفیع،

- جادویی: ۱- ئەفسوونای، ته له سماوی، جادویی، سیجراوی، نیره نگ، ۲) تعجب آور، ۳) ← (جادوگری) ← جادو،

- جادویی ساز: ← (جادوگر) ← جادو،

- جادویی کردن: ← (جادو کردن) ← جادو،

جاده: جاده، جاده، پێگای گه وره، پێگه ی خۆشکراو، شوسته، شۆسه، شهماق، شهماقی بان، شهماق، کاروانه پێ،

- جاده خاکی: ۱- جاده ی قیر تاونه کراو، ۲- پیاده (به گالته ده یلین)،

- جاده خوابیده: پێگای دوور ودریژ،

- جاده سازی: جاده ساز کردن، جاده کیشان، پێگادروستکردن، پێگاکیشان،

- جاده صاف کن: پێخۆشکەر، ۱- ده زگای خۆشکردنی جاده، ۲- هۆکاری پێشکەوتن یا سەرکەوتنی لایه نی دیکه (جاده صافکن امپریالیسم: پێخۆشکەری ئیمپیریالیزم)،

- جاده کشیدن: ← (جاده سازی) ← جاده،

جاده کوب: جاده کۆتەر وهه، پۆله، مه کینه ی کوتانه وهی پێگا،

جاده کویی: ته ختکردنی جاده، پێک کردنی جاده، کوتانه وهی جاده،

جاده کوبیدن: ۱) ← جاده کویی، ۲- ئاماده کردنی پێداویسی به کانی کاریک به باشی، باش ئاماده کردنی مه رجه کانی کاریک، پێ ته خت کردن، زالبوون به سه ر بارودۆخدا (خوب جاده را کوبیده: باش به سه ر بارودۆخه کدا زالبووه)، هه ل به باشی په خساندن،

جادی: ← زعفران،

جادب: راکهش، راکیشه ر، کیشه نه، کیشه ر، کیشه نه، گه ر، هه لچن (این پارچه آب جذب کرده: ئەو پارچه یه ئاوی له خۆ هه لچنیوه)، هه لکیش،

جادبه: ۱- جاوگری، خوینشیرینی، دل راکیشی، دل رافیتی، ۲- راکهش کردن، راکهشی، راکیشان، راکیشه ری، راکیشه ری، کهش، کیشه ری، کیش، هیزی راکیشان به ره وخۆ، هیزی راکیشه ر، ۳- سه ر نه ج به ری، سه ر نه ج راکیشی،

- جادبه زمین: راکیشی زه وی، هیزی بۆلای خۆ راکیشه ری زه مین،

- جادبه مغناطیسی: راکهشی مه گنه تیکی، هیزی بۆلای خۆ راکیشه ری میقناتیز،

جادبیت: ۱- راکهشی، کیش، دل راکیشی، دل رافیتی، ۲- هیزی به ره و خۆ راکیشان،

جار: ۱- باشگره بۆجیگا، جار، زار، ۲- بانگ، بانگه واز، جار، چیر، هوار، گاز، هه پاله، ۳- چلچرا، ۴- جیران، دراوستی، ده راوستی، ۵- شه ریکی بازرگانی، ۶- خانووی نیزیکی، مالی نیزیکی، ۷- دالده ده ره له کانی سه ته مه دا، ۸) ← نگهبان، ۹- ئەمانخواز، داوای پارێزران که، ۱۰- هاوسویند، ۱۱) ← جاری،

جارچی: ئاگه که ر، بانکه، بانکه ر، بانگاواز، بانگه ده ر، بانگکار، بانگوژی، جارچی، جارپراهی تل، جارپکیش، جارپلیده ر، چیرفان، قانکه ر، که ره لیباس، که ره لیباس،

جارح: ۱- بېر، بریندار که ر، ۲- ئەسپ، ۳- گیانله به ری راوکه ر،

جارحه: ۱) ← جارح، ۲- ماین، ۳- ئەندامی مرۆف،

جارختی: جی لیباس، جیگای جلک لێ هه لاهه سین،

جارزدن: بانگ پراهیشتن، جارپدان، جارپدای، جارپراهیشتن، جارپکیشان، جارپیدان، ده نگدان، قال داخستن، قووداخستن، کوتنی هه وائیک به ده نگی به رز بۆئاگادار کردنه وهی هه مووخه لک، هه راکردن،

جارف: ۱- زه میند (سیل جارف: سیلاوین زه وی در)، ۲- قر، قران، مردنی به کۆمه ل،

جارکش: ← جارچی،

جارکشیدن: ← جارزدن،

جارو: ← جاروب،

جاروب: جاوژ، جاوو، جه ریفک، جه ریفک، جه ریفک، جه لخواو (ترکه ای)، جه لخواو (ترکه ای)، شکیک، قارووشه (ترکه ای)، پش، سفک، سفنگ، سفیک، سیزگه ه، کۆنۆشه، کوونیسک، کوویسک، کیزی، کیزی، کیشک، گزک، گزگ، گزه، گزی، گسک، گسی، گه ز، گه زک، گه سک، گیاریفک، گیزک، گیزک، گیزگ، گیسک، ملکس، ملکسک، مه لکهس، هافلک، هافلک،

- جاده سازی: جاده ساز کردن، جاده کیشان، پێگادروستکردن، پێگاکیشان،

- جاده صاف کن: پێخۆشکەر، ۱- ده زگای خۆشکردنی جاده، ۲- هۆکاری پێشکەوتن یا سەرکەوتنی لایه نی دیکه (جاده صافکن امپریالیسم: پێخۆشکەری ئیمپیریالیزم)،

- جاده کشیدن: ← (جاده سازی) ← جاده،

جاده کوب: جاده کۆتەر وهه، پۆله، مه کینه ی کوتانه وهی پێگا،

جاده کویی: ته ختکردنی جاده، پێک کردنی جاده، کوتانه وهی جاده،

جاده کوبیدن: ۱) ← جاده کویی، ۲- ئاماده کردنی پێداویسی به کانی کاریک به باشی، باش ئاماده کردنی مه رجه کانی کاریک، پێ ته خت کردن، زالبوون به سه ر بارودۆخدا (خوب جاده را کوبیده: باش به سه ر بارودۆخه کدا زالبووه)، هه ل به باشی په خساندن،

جادی: ← زعفران،

جادب: راکهش، راکیشه ر، کیشه نه، کیشه ر، کیشه نه، گه ر، هه لچن (این پارچه آب جذب کرده: ئەو پارچه یه ئاوی له خۆ هه لچنیوه)، هه لکیش،

جادبه: ۱- جاوگری، خوینشیرینی، دل راکیشی، دل رافیتی، ۲- راکهش کردن، راکهشی، راکیشان، راکیشه ری، راکیشه ری، کهش، کیشه ری، کیش، هیزی راکیشان به ره وخۆ، هیزی راکیشه ر، ۳- سه ر نه ج به ری، سه ر نه ج راکیشی،

- جادبه زمین: راکیشی زه وی، هیزی بۆلای خۆ راکیشه ری زه مین،

- جادبه مغناطیسی: راکهشی مه گنه تیکی، هیزی بۆلای خۆ راکیشه ری میقناتیز،

جادبیت: ۱- راکهشی، کیش، دل راکیشی، دل رافیتی، ۲- هیزی به ره و خۆ راکیشان،

جار: ۱- باشگره بۆجیگا، جار، زار، ۲- بانگ، بانگه واز، جار، چیر، هوار، گاز، هه پاله، ۳- چلچرا، ۴- جیران، دراوستی، ده راوستی، ۵- شه ریکی بازرگانی، ۶- خانووی نیزیکی، مالی نیزیکی، ۷- دالده ده ره له کانی سه ته مه دا، ۸) ← نگهبان، ۹- ئەمانخواز، داوای پارێزران که، ۱۰- هاوسویند، ۱۱) ← جاری،

جارچی: ئاگه که ر، بانکه، بانکه ر، بانگاواز، بانگه ده ر، بانگکار، بانگوژی، جارچی، جارپراهی تل، جارپکیش، جارپلیده ر، چیرفان، قانکه ر، که ره لیباس، که ره لیباس،

جارح: ۱- بېر، بریندار که ر، ۲- ئەسپ، ۳- گیانله به ری راوکه ر،

جارحه: ۱) ← جارح، ۲- ماین، ۳- ئەندامی مرۆف،

جارختی: جی لیباس، جیگای جلک لێ هه لاهه سین،

جارزدن: بانگ پراهیشتن، جارپدان، جارپدای، جارپراهیشتن، جارپکیشان، جارپیدان، ده نگدان، قال داخستن، قووداخستن، کوتنی هه وائیک به ده نگی به رز بۆئاگادار کردنه وهی هه مووخه لک، هه راکردن،

جارف: ۱- زه میند (سیل جارف: سیلاوین زه وی در)، ۲- قر، قران، مردنی به کۆمه ل،

جارکش: ← جارچی،

جارکشیدن: ← جارزدن،

جارو: ← جاروب،

جاروب: جاوژ، جاوو، جه ریفک، جه ریفک، جه ریفک، جه لخواو (ترکه ای)، جه لخواو (ترکه ای)، شکیک، قارووشه (ترکه ای)، پش، سفک، سفنگ، سفیک، سیزگه ه، کۆنۆشه، کوونیسک، کوویسک، کیزی، کیزی، کیشک، گزک، گزگ، گزه، گزی، گسک، گسی، گه ز، گه زک، گه سک، گیاریفک، گیزک، گیزک، گیزگ، گیسک، ملکس، ملکسک، مه لکهس، هافلک، هافلک،

گۆبەل، گۆھبەل، گۆپبەل، گوئی بیس، گوئی بیست، گوئی پەل، نەین، نەین بەر، ھەوالدز،

جاسوسسى: جاسوسسى، دەسكيسسى، زوانگرى، زيرانى، زيرەفنانى، زيرەوانى، سيخوپى، شاندىتى، شۆفارى، شووفارى، گۆبەلى، گۆھبەلى، گوئی بیستی، گوئی بیسى، گوئی پەلى، نەینى، ھەوالدزى،

جاش: ۱- ئەرەچنىيا، خەرمانى سوور، خەلەلى پاكراو، داپىزراو، گىزەوكرائو، لەبىزىنگدراو، لەگىزەودراو، ۲- ھەمارى خەلەلى پاكراو، جاشدان: ئەنبارى دەخلى لەبىزىنگدراو، ھەمارى خەلەلى پاكراو، جاشو: كرىكارى پاپۆر، كەسى كە لەسەردە رىكارادە كا،

جاعل: بەدەلكار، بەلگەساز، تەزويركا، دەغەلكار، ساختەچى،

جاعر: ← ژاغر،

جاف: ← فاحشە،

جاف جاف: ← فاحشە،

جافى: ← جفاپىشە،

جاكسو: تۆۋى پەشى گىايە كەبەقەدەر دەنكەبى دەبى و جاران دەگەل كافور بۆدەرمان چاويان پىدەرشت (دەچاويان دەكيتشا)،

جاكش: بىناموس، جاكەش، جاكىش، دەسكەش، دەويت، دەويد، دەويس، دەيووس، ژنبەمز، سەرگر، سىغەچى، شاخدار، قاحبەچىتى، قورمساخ، قورمساغ، قوزكەش، قەلتە، قەلتەبان، قەواد، كارخانەچىتى، كۆدۆش، كوزكەش، كوسك، كوسكەش، كەرخانەچىتى، كەشىش، گەوا، گەواد، گەوواد، ماسكەش، ماسكىش، مووكەش، مەئەرس،

جاكشو: ← جاكسو،

جاكشى: بىناموسسى، جاكىشى، دەسكەشى، دەويتى، دەويدى، دەويسى، دەيووسسى، ژنبەمى، سەرگرى، شاخ دارى، قاحبەچىتى، قورمساخى، قورمساغى، قوزكەشى، قەلتەبانى، قەوادى، كارخانەچىتى، كۆدۆشى، كوزكەشى، كوسكى، كوسكەشى، كەرخانەچىتى، كەشىشى، گەوادى، گەوايى، گەووادى، ماسكەشى، ماسكىشى، مووكەشى،

جال: تەپكە، تەلەبۇ پراوى مەل، جال، دامى، داو،

جالب: بالكىش، بايەخدار، بەرچاو، جىگى سەرنج، چاوغر، جۇمەكار، دايلان، پاكەش، پاكىشەر، سەرنجراكىش، سەمەرە، سەير، ۋەرەچەم،

جالس: دانىشتو،

جالە: داروتەختەى لەمەشكەى پر لەبا بەستراو بۇ پەينەو لەئاو، كەلەك،

جالى: ۱- ئاشكرا، پوون، ۲- بىرقەداركەر،

جالىز: بۇيسان، بۇيسان، بۇيسان، چار، كشتوكياز، كيار، مختى، مخمخك، مەختى،

جالىزبان: بۇيستانچى، بۇيسانوان، بۇيستانچى، بۇيسانوان،

جالىزكارى: بۇيستانكارى، بۇيستان كردن، تەپەكارى، تەپەكالى، زەمىنى كراو بەبۇيستان،

جالىه: ۱- پەناپەران بۇ ولاتى بىگانە، دەربەدەرەكان لە ولاتى خۇ، غەربىيان، كۆچكردووان بۇدەرەوى ولات، ۲- ناموسولمانى لەولاتى موسولماناندا، ۳- باجى ۋەرگىراولە ناموسولمانان،

جام: ۱- بادە، پەرداخ، پيال، پيالە، پيالەلى شووشە، جام، قەدەح، گىلاس، ۲- ئاۋنە، ۳- جام، جۇم، شووشەى گەورە، شووشەى لەكارخانە دەرهاووى ھىستانەپراو، ۴- سەرجمە پەپەرگولەكانى گولپىك، ۵- جام پىرووزى، جام، كاپ، دەفرى نىگاردارى نىشانەى سەرکەوتن لە پارىيەكدا،

- جام بىسنگزدن: تۆپەلەمەيخواردنەو، تەرخردنى بادە،

- جام پىرداختن: شەرايخواردنەو، مەى نۆشەن،

- جاروبازمژگان كردن: ۱- بەبىرژانگەسكدان، ۲- سەجە كردن،

جاروبدەيدە: خاۋىن، خاۋىنكراو، شوپىنى پاكو خاۋىن، گەسك وپكەوتوو، ماشتراو،

- جاروبرقى: گەسكى بىرقى، گەسكى كارەبايى،

جاروبزدن: ← جاروكردن،

جاروبكردن: ← جاروكردن،

جاروبكش: ← جاروزن،

جاروبكشى: ← جاروكشى،

جاروبكشىدن: ← جاروكردن،

جاروبوار: گەسكانى، ۋەك گەسك،

جاروبواروكردن: ← جاروكردن،

جاروجنجال: ← جنجال،

جاروزدن: ← جاروكردن،

جاروزن: كەناس، كۆلانمال، كوۋچەمال، گزكەر، گزەدەر، گزىدەر، گسكەر، گەسكەر،

جاروشدە: پارۆكراو، خاۋىنكراو، خاۋىنەوكرائو، گەسك لىدراو، مالو، مالراو، مالىا، مالىوراو،

جاروفراشى: گەسكى دەسكدرىژ، گەسكى كۆلانمالان،

جاروكردن: ئەرەمالاى، ئەرەماشى، پاكردنەو، پاككردنەو، جارپۆ كردن، جارپووكردن، خاۋىن كىردنەو، دامالين، پادان، پامال، پامالان، پامالاى، پامالين، سىنك كرن، گزكدان، گزگدان، گزەدان، گزىداى، گزىدەى، گزىوئەندەى، گەسكدان، گەسكلىدان، گسكدان، گەزكەردش، گىزك كىردن، گىسك كرن، ماشان، ماشان، ماشتن، ماشتنەو، ماشناى، ماشين، ماشينەو، مالان، ماللاى، مالشتن، مالين، مالىنەو، مشتن، ۋەماشتن، ۋەمالين،

جاروكش: ← جاروزن،

جاروكشىدن: ← جاروكردن،

جارونرمە: گەسكى تۆزتەكاندن، گەسكى نرم بۇ تۆزگرتن لەشتى،

جارى: ۱- ئىستا(بۇكات وسەردەم)، ۲- ئاۋى كە پروات، بەرەوار، بىگىر، جول، جەلال، خور، پەوان، لەپەودا، لەرۋىشتندا، نەووستا، ۳- ئاوجا، ھاوجا، جارى، ھاوگيان، ھەوگيان، ھۆمى، ھىوەرژن، ھىوەرژەنى،

جارى شىدن: پەوانبوون، پەوانبەى، سەرەوژىر بوونەو، كىرىسك، مەياق(آرام)، ۋەرپىگەوتن، ھاتنەخوار،

جارى كردن: پەواچپىدان، پەوانكردن، پىختىن، پىگەخستىن، كىردنەباو، ۋەرپىختىن، ھەپكاندن،

جارى مچرى: جىگر، جىنشىن، شوونكار،

جارىه: ۱- جارى، ۲- سىفینە، ۳- قەرەواشى كەمتەمەن، قەرەواشى مندال، كەنیزەك، ۴- كىژۆلە، ۵- نىعمەتى خودا، ۶- ژنى گەنج، ۷- خورشيد،

جازم: ۱- بىر، پىندە، ۲- بىئەملاتوئەولا، بىن گومان،

جازم شىدن: خۇدانەكارىك، خەم لەكارىك خواردن، عەزم جەزم كردن، لىبراوى لەكارىكدا،

جاست: ئىسر، شوپىنى تىدا شىلانى تىرى بۇ ئاۋلىگرتن، گوشينگە، گووشينگە، گووشينە،

جاسوس: بەزاخ، پاپى، جاسوس، جەسوس، خەبەر بەزىن، دەسكيس، زمانگر، زمانگر، زوانگر، زوانگر، زىران، زىرەقان، زىرەوا، زىرەوان، سيخوپ، شاندى، شووفار، شۆفار، قسەفەگوھىز، گزە،

- جام جم: ئاوينەى جەمشيد، ئاوينەى دنيابىنى جەمشيد، ئاوينەى گيتى نوپن، جامى جيهانين، جامى دنيانوپن،
- جامخانە: جامخانە، ديوى شووشە بەند، ژوورى ئاوينە كارى، شووشە بەند،
- جامزر: - خورشيد،
- جام فرعونى: جامى گورەى پشەرەب،
- جامكارى: ئاوينە كارى، جامچيتى، جامكارى، شووشە پرى،
- جام كشيدين: شەرابخوردنەو، مەبخواردنەو،
جامد: ۱- بەستوو، بەستەلەك، خۆگرتگ، خۆگرتوو، خۆگرتگ، رەقبوو، رەقبەلاتوو، سەھۆل بەستوو، مەيبوو، ۲- تەندار، شتى پى ھەلەدان و ژيان وەك بەرد،
جامع: ۱- كۆكەرەو، ۲- تىكرا، داگر، داگرەو، كۆگر، گشتگر، ھەموولا بەرخۆدەر، ھەمەلاينە، ۳- بىكەموكورى، تەواو، كال، ۴- مزگەوتى نوپى جومعە،
- جامع الشرايط: بەتەواوى ليھاتوو بۆ ئەركىك، خاۋەنى ھەموو مەرجەكان بۆ ھەستۆگرتى ئەركىك، كۆمەر،
- جامع ومانع: پىروپەرداخت، داگرەبەرگ،
جامعە: ۱- بەرافى، جفات، جفينگە، جوات، جەماوەر، كۆمەل، كۆمەلگا، كەرەك، گوردەم، گورت، گھان، ۲- زانستگا، زانكۆ، ۳- علاقە، ۴- كۆت و پەندى زىندانى،
- جامعە اى شدن: بوونە كۆمەلگەي،
- جامعە باز: كۆمەلگاى كراو،
- جامعە بستە: كۆمەلگاى داخراو،
- جامعە سستيزى: دژكردەو ھەى نەرتىنى تاك لە بەرانبەر داب و نەرتى كۆمەلگادا، دژكۆمەلى،
- جامعە شناختى: كۆمەلناسانە،
- جامعە شناس: سۆسيۆلۇژىست، كۆمەلناس،
- جامعە شناسى: سۆسيۆلۇژى، كۆمەلناسى،
- جامعە گسلى: داپراوى لە كۆمەلگا، دوور كەوتنەو ھە نەبانوونى تاك لە كۆمەل،
- جامعە مدنى: كۆمەلگاى شارستانى، كۆمەلگاى مەدەنى،
- جامعە مصرفى: كۆمەلگاى بەرخۆر، كۆمەلگاى بەكاربەر،
جامعيەت: تىكرايى، كۆگرى، ھەمەلاينە،
جامگى: ۱- ھەو ھەى دەرىجە بەسەرباز و خزمەتكاران، ۲- پليتەى تەنگ،
۳
- مستمرى،
جامگى خوار: ۱ - پىستار، خدمتكار، ۳- خاۋەن ئالف، خاۋەن لەو ھەرگا، ۲- شەرابخۆر، مەنبۆش،
جاموس: گامپش،
جامە: ۱ - دەستەجلك، قات، قاتى لىياس، ۲- جل، جلك، لىياس، ۳
- جام (۱)،
- جامە ازرق كردن: جلكى شين كردنە بەربۆتازيە،
- جامە باف: پارچەن، جۆلا، شالباف،
- جامە بدندان: بەپرتاۋ، بەپەلەپەل، زۆر بەپەلە،
- جامە بريدن: بەرگ پىرىن، جل پىرىن، جلك پىرىن، لىياس پىرىن،
- جامە بەدندان: بەپرتاۋ، بەپەلەپەل، زۆر بەپەلە،
- جامە پوشيدن: بەرگ پۆشىن، جلك پۆشىن، جلك دەبەركردن،
جلك كردنەبەر، جلك لەبەر كردن، جل لەبەر كردن، لىياس دەبەركردن،
- جامە تعزيت: بەرگى عەزىتە، جلكى ماتەم، بەرگى ماتەم،
- جامە چاك: ۱- جلكدراو، ۲- سۆفى (چونكە ھەو كاتەى حالى دەيان گرى لەبەر سەر مەستبون جلكى خۆ دەدېرىن)، ۳- ئاشق، ئەفیندار (كە بەرۆكى خۆى لەبەردە گاي مالى گراوى يەكەى ھەلەدە پى)،
- جامە خانە: جلكخانە، ھۆدەى جلك تىدارا گرتن،
- جامە خواب: ۱- جلكى خەو، ۲- نوپن و بان،
- جامە خورشيد: ۱- پيشى تيشكى ھەتاوگر، ۲- گەلاى داران، ۳- گلپنەى چاۋ، ۴- ارض، ۵- بدن آدمى،
- جامە دارحمام: ئاگادارى جلكان لە گەرماۋ، جامار،
- جامە دان: باول، باولى، باولئى، باوئل، باوئلە، جانئە، جالبەندى، جالبەنى، چەلتە، چەمەدان، چەمەدانى، سندووقى جلكان، يەخدان، يەغدان، يىغدان،
- جامە دران: - (جامە دريدن) - جامە،
- جامە درنيل زدن: جلكى دەخم نان بۆتازيە، جلك شينكردن بۆ ماتەم،
- جامە دريدن: بىسەبرى كردن، حۆرپىنەو، جلك دىراندن، جلك لەبەر خۆ دادېراندن،
- جامە سحر: ئافتاۋ، ئىجباروو ھەرى، تاف، تاۋ، تىجبار ھەرى، تىرۆز، تىرەز، تىرەيش، تىرپز، تىرپزو، تىرپزى، تىزك، تيشكى خۆر، تيشكى پۆز، خۆر، خورشيد، خۆرەتاۋ، پۆ، پۆجبار، پۆچ، پۆز، ستاف، سىتاف، ھەر، ھەرەتاۋ، ھتاف، ھۆپز، ھەتاف، ھەتاۋ،
- جامە عيد: ۱- جلكى سوور، ۲- گۆل و شكۆفەى بەھارى،
- جامە غوك: جلبەشپەن، جەلاوى، خورپەجنە، خورپە جندوو كە، خورپە جندۆكە، خورى يەجندە، خورپەجنە، قۆزە، قۆزە قرواق، قەبزە، قەوزە، كەز، كووز، كەزوكووز، كەزى، كەزاۋ، كەفزە، كەفزەر، كەفزە، گاۋەك، گووبۇق، لىم،
- جامە فوتە كردن: جلك دادېراندن، جلك لەبەر خۆ دادېر،
- جامە كعبە: كراسى ھەجى، كراسى كاۋە،
- جامە كن: جلكخانەى گەرماۋ، شوپنى جلكان لە گەرماۋ،
- جامە كوب: جلقشور، جلكشور، جلككوت (بۆ شوشتن)،
جان: ۱- جان، رح، پۆج، روح، ژيان، فرووكەر، گۆن، گيان، گيون، ۲- نەفەس، ھەناسە، ۳- چاۋ، خۆشتقى، خۆشتەقى، خۆشەويست، ديدە، دپە، روح، گيان، ۴- پوختە، كاكالە، ناۋەرۆك (جان كلام)، ۵- بدن،
- ازجان خودمايە گذاشتن: بەسەر مالى تپوھە چوون، بەگيان و دل دەبەر پراچوون، بەگيان و دل كار كردن، لەخۆمايە دانان،
- ازجان سير شدن: - (بەجان آمدن) - جان،
- ازجان گذشتن: - (جان برکف نهادن) - جان،
- ازجان و دل: بەدلەو، بەدل و گيان، بەسەر روپروچ، بەگيان و دل، بەپوپى لەخۆپووردوويپوھە، پىرەدل، پىرەدل، خۆبەخشانە، فیداکارانە، لەكانگى دلەو،
- باجان خودبازى كردن: روح لەقەرە چيان كىرىن، كارى بشە كردن، گيانى خۆدە خەتەر ھاويشتن، گيان لە سەگان دزىن، گيانى خۆ خستە مەترسيپوھە،
- باجان و دل: - (ازجان و دل) - جان،
- بەجان آمدن: - (جان بەلب رسيدن) - جان،
- بەجان كسى افتادن: دەگيانى بەربوون، سەر كردنە كاۋل كەسپكەو، سەر كردنە كەول كەسپكەو، ھەر گەرانە گيانى كەسپك،
- بەجان كسى بستە بودن: روھى/گيانى كەسپك دەقوونى كەسپكدا بوون (زۆرخۆشەويستىن)، گيان و روھى كەسپك بەشتىكەو بەسەران، يەكجار لا خۆشەويست بوون،
- جان آتش: روحى ئاگرين، روھى/ھەو ھەسى شەيتانى،
- جان آدميزاد: شتى زۆردە گمەن، شتى كەمويئە، شتى ناياب،

- جان آزار: جەفاكار، زالم، زۆردار، ستمكار،
 - جان آفرين: - خدا،
 - جان آھنج: ۱ - جانستان، ۲- گیاندان، گیاندای، گیانہ لّلا،
 - جان آھنی: ۱ - تندرو(۱)، ۲ - جابر، ۳ - جان سخت،
 - جان آفرۆز: خۆشی ھینەر، پوح تازه کەرەوہ،
 - جان افزای: خۆشی ھینەر، گیانبەخش،
 - جان افشان: پابە گیانەوہ نیگ، پیتشمەرگە، جانباز، خۆبەختکردوو،
 خۆ دەپیناونەر، جەوئ و یەردە، خۆبەختکردوو، خۆبەختکەر، سەردانەر
 لە پیناوە مەبەست، سەر لە پیناوە دانەر، فیداکار، گۆزی، گیانباز، گیان
 بەختکەر، گیانبەخش، گیانفیدای، گیانفیداکەر، گیان لەسەردەس،
 گیان لەسەردەست، گیان لەمست، لەخۆ بووردوو، لە گیان خۆشبوو، مردوو
 لە پینگە مەبەست،
 - جان افشاندن: نامادە ی مردن بوون، پانیان بە گیان، جەوئ و یەردە ی،
 خۆبەختکردن، خۆ دەپیناوان، خۆ فیداکردن، خۆ کردنە قوربانی، دەست لە
 پوحی خۆ شوشتن، دەس لە گیان شۆردن، سەر لە پیناوە دانان، سەر لە پین
 دانان، گیانبازی کردن، گیان بەختکردن، گیان بەخشین، گیان فیداکردن،
 گیان لەسەردەست دانان، لەخۆ بووردن، لە گیان بووردن، لە گیان خۆش
 بوون، لە مردن نە ترسان، وە ی بەختکەر دە ی،
 - جانا: پوحە کەم، گیانە، گیانە کەم، گیانی، منلامن،
 - جانان: ۱- جاننە: رحان، گیانان، ۲- ئەویندار، حەز، خۆشتفی،
 خۆشتەفی، خۆشەویست، خوەشتفی، دل بەر، دل بەری جوان، دل پین،
 گیانی گیانان، لە بەر دلان، مەحبوب، مەعشوق، وە شەسیا،
 وە شەویس،
 - جانانە: ۱- ئەویندار، ئەویندار، جانانە، حەز، خۆشەویست، گراوی،
 گیانانە، مەعشوق، ۲- بە گور، بە ھیتز، بئ کەمو کووپی، توند، تەواو،
 حیسایی،
 - جان اوبار: - جانستان - جان،
 - جاناور: - جانور،
 - جاناوما لا: بەسەر و مال، بەسەر و مالەوہ، بە گیان و دل، بە گیان و مال،
 بە دل و گیان، سەر و مالی،
 - جان باختن: - (جان افشاندن) - جان،
 - جانباز: - (جان افشان) - جان،
 - جانبازی: خۆبەختکەری، فیداکاری، گیانبازی، گیانبەخشی،
 گیانفیدایی، گیان لەسەردەستی، لەخۆ بووردووی، مردن لە پینگە ی
 مەبەست،
 - جان بجان آفرین تسلیم کردن: - جان دادن،
 - جانبخش: ۱- باری تەعالا، خوا، پوحدەر، پوح وە بەرنەر، زیندوو
 کەرەوہ، گیانبەخش، گیاندەر، ۲- بژین، ژینەر، گیانبەخش(خورشید
 جانبخش)، گیانپەرژین، گیانگەشتین، ۳ - (جانپەرور) - جان،
 - جان بخشیدن: ۱- بووژاندنەوہ، ژووژیاوہ، ژیاندەوہ، گە شەپیدان،
 ۲ - (جان بردمیدن) - جان،
 - جان بدر بردن: خۆ نە جاندان، دەرباز بوون لە خەتەر،
 گیان دەرباز کردن، گیان پزگار کردن، لە مردن پزگار بوون، لە مردن
 گە پانەوہ، لە مەترسی پزگار بوون، لە مەترسی پستن، لە مەترسی ھەلاتن،
 نەجاتیھانت لە مردن، دەرباز بوون لە مەترسی، پزگار بوون لە تالووکە،
 پەخسین لە مەترسی، لە خەتەر دەرباز بوون،
 - جان بدستار چە دادن: پوحی خۆ پیتشکیتش کردن، گیان پیتشکیتش
 کردن،
 - جان بردمیدن: پوح وە بەر نان، پوح وە بەر ھینانەوہ، زیندوو کردنەوہ،
 گیان پیدان، گیان تیتختن، گیان وە بەر نان،
 - جان برد: - (جان بدر بردن) - جان،
 - جان بردن: - (جان بدر بردن) - جان،
 - جان بركف: - (جان افشان) - جان،
 - جان بركف نھادن:
 - جان بە جان آفرین تسلیم کردن: - مردن،
 - جان بە جان کسی کردن: بۆکەسی خزمەت و کردو کۆشی زۆر کردن،
 گیان کردنە گیان کەسیکەوہ(ئەو نیو پرستە ھەمیشە بە بەیانی بیکە لکبوونی
 کارە کە تەواو دە بئ)،
 - جان بە در بردن: - (جان بدر بردن) - جان،
 - جان بە سر: پەرتشان، پەشتیواو، دل پەرتشان، شلە ژاو، نیگەر ان،
 نیوہ گیان،
 - جان بە سەرسەندن: پەرتشان بوون، پەشتیوان، دل پەرتشان بوون،
 شلە ژان، نیگەر انبوون، نیوہ گیان بوون،
 - جان بە عزرائیل ندادن: ئاوە دەس نە تکان، تۆز لیتھە ئنەستان،
 زۆر قرنیسبوون،
 - جان بە لب رسیدن: جاپسبوون، گیانە سەربوون، لە ژیان بیزار بوون،
 لە گیان بیزار بوون، لە گیانی خۆ وە پەز بوون، وە ئامانھاتن، وە زالە ھاتن،
 وە گیانھاتن،
 - جان بوز: - جانپنەا،
 - جان پاس: ئیسکۆرت، پارێزەر، گیانپارێز،
 - جان پرداز: ۱) - جانپەرور، ۲ - جانباز - جان، ۳ - جذب،
 - جانپەرور: خۆشی بەخش، خۆشی ھین، خۆشی ھینەر، خەفە تەبەر،
 دلار، دل بەزۆین، پوحپەرور، زۆر خۆش، شادیھینەر، شادیھین،
 شایبەخش، گیانپەرور (نوای جانبخش)،
 - جان پری: شەرابی تری،
 - جانپنەا: پەنا، پەناگە، پەناگەھ، جینگای پەنا بو بردن بۆ پاراستنی گیان،
 سەنگەر، گیانپەنا، مە تەریز،
 - جان تازە بخشیدن: بووژاندنەوہ، دلێ تازە پئ بەخشین، ژووژاندنەوہ،
 زیاندنەوہ، گە شاندنەوہ، گیانی تازە پیدان، گیانی تازە خستە نیو لە شەوہ،
 وزە پیتھەخشین، ھیتز خستە ناولەش،
 - جان جان: - جانان(۲) - جان،
 - جان جانان: - جانان(۲) - جان،
 - جان جانی: - جانان(۲) - جان،
 - جان جھان: - جانان(۲) - جان،
 - جانخراش: پوح پووشتین، زۆر ناخۆش، گیان ئازاردەر،
 - جان خود را کف دست گرفتن: پوح دە پیناوان، سەر دە پیناوانان،
 سەر لە پیناوانان، گیان لەسەردەست دانان،
 - جان دادن: - مردن،
 - جاندار: ۱ - جانور(۱ و ۳)، ۲ - مسلح، ۴ - نگهبان،
 - جان دارو: ۱- دژە ژار، دژە ژەر، ژارپر، ۲ - تریاک،
 - جان داشتن: پوح دە بەردا بوون، پوح لە بەردا بوون، زیندوو بوون،
 زیندوو بوون، زینە بوون، زینە بوون، زیندک بوون، زیندگبوون، زیندوو بوون،
 زیندی بوون، زینگبوون، زینە بوون، گیان چنە بیە ی، گیان دە بەردا بوون،
 گیان لە بەردا بوون،
 - جاندانە: ئارپو، ئارینگ، ئاسمانە دە می، ئەو پوو، پانک، شکە فتادە فی،
 قورساق، گۆشە ک، لاوس، ملاًشک، ملاًبیژە، مە لاژ، مە لاژگ، مە لاژی،
 مە لاژگ، مە لاژگ، مە لاژوو،
 - جان در بردن: - (جان بدر بردن) - جان،
 - جان در قالب: - (دو جان در یک قالب) - جان،
 - جان در میان: پوحیشم لە تۆ وە چاوانیە، گیانم لە تۆ وە چاوانیە،
 - جان ریزه: ۱- پوحی لاواز، گیانی لاواز، ۲- پوحی حە یوانی،
 - جان سپار: - (جان افشان) - جان،
 - جان سپاردن: ۱ - (جان افشاندن) - جان، ۲ - مردن،

- جان آزار: جەفاكار، زالم، زۆردار، ستمكار،
 - جان آفرين: - خدا،
 - جان آھنج: ۱ - جانستان، ۲- گیاندان، گیاندای، گیانہ لّلا،
 - جان آھنی: ۱ - تندرو(۱)، ۲ - جابر، ۳ - جان سخت،
 - جان آفرۆز: خۆشی ھینەر، پوح تازه کەرەوہ،
 - جان افزای: خۆشی ھینەر، گیانبەخش،
 - جان افشان: پابە گیانەوہ نیگ، پیتشمەرگە، جانباز، خۆبەختکردوو،
 خۆ دەپیناونەر، جەوئ و یەردە، خۆبەختکردوو، خۆبەختکەر، سەردانەر
 لە پیناوە مەبەست، سەر لە پیناوە دانەر، فیداکار، گۆزی، گیانباز، گیان
 بەختکەر، گیانبەخش، گیانفیدای، گیانفیداکەر، گیان لەسەردەس،
 گیان لەسەردەست، گیان لەمست، لەخۆ بووردوو، لە گیان خۆشبوو، مردوو
 لە پینگە مەبەست،
 - جان افشاندن: نامادە ی مردن بوون، پانیان بە گیان، جەوئ و یەردە ی،
 خۆبەختکردن، خۆ دەپیناوان، خۆ فیداکردن، خۆ کردنە قوربانی، دەست لە
 پوحی خۆ شوشتن، دەس لە گیان شۆردن، سەر لە پیناوە دانان، سەر لە پین
 دانان، گیانبازی کردن، گیان بەختکردن، گیان بەخشین، گیان فیداکردن،
 گیان لەسەردەست دانان، لەخۆ بووردن، لە گیان بووردن، لە گیان خۆش
 بوون، لە مردن نە ترسان، وە ی بەختکەر دە ی،
 - جانا: پوحە کەم، گیانە، گیانە کەم، گیانی، منلامن،
 - جانان: ۱- جاننە: رحان، گیانان، ۲- ئەویندار، حەز، خۆشتفی،
 خۆشتەفی، خۆشەویست، خوەشتفی، دل بەر، دل بەری جوان، دل پین،
 گیانی گیانان، لە بەر دلان، مەحبوب، مەعشوق، وە شەسیا،
 وە شەویس،
 - جانانە: ۱- ئەویندار، ئەویندار، جانانە، حەز، خۆشەویست، گراوی،
 گیانانە، مەعشوق، ۲- بە گور، بە ھیتز، بئ کەمو کووپی، توند، تەواو،
 حیسایی،
 - جان اوبار: - جانستان - جان،
 - جاناور: - جانور،
 - جاناوما لا: بەسەر و مال، بەسەر و مالەوہ، بە گیان و دل، بە گیان و مال،
 بە دل و گیان، سەر و مالی،
 - جان باختن: - (جان افشاندن) - جان،
 - جانباز: - (جان افشان) - جان،
 - جانبازی: خۆبەختکەری، فیداکاری، گیانبازی، گیانبەخشی،
 گیانفیدایی، گیان لەسەردەستی، لەخۆ بووردووی، مردن لە پینگە ی
 مەبەست،
 - جان بجان آفرین تسلیم کردن: - جان دادن،
 - جانبخش: ۱- باری تەعالا، خوا، پوحدەر، پوح وە بەرنەر، زیندوو
 کەرەوہ، گیانبەخش، گیاندەر، ۲- بژین، ژینەر، گیانبەخش(خورشید
 جانبخش)، گیانپەرژین، گیانگەشتین، ۳ - (جانپەرور) - جان،
 - جان بخشیدن: ۱- بووژاندنەوہ، ژووژیاوہ، ژیاندەوہ، گە شەپیدان،
 ۲ - (جان بردمیدن) - جان،
 - جان بدر بردن: خۆ نە جاندان، دەرباز بوون لە خەتەر،
 گیان دەرباز کردن، گیان پزگار کردن، لە مردن پزگار بوون، لە مردن
 گە پانەوہ، لە مەترسی پزگار بوون، لە مەترسی پستن، لە مەترسی ھەلاتن،
 نەجاتیھانت لە مردن، دەرباز بوون لە مەترسی، پزگار بوون لە تالووکە،
 پەخسین لە مەترسی، لە خەتەر دەرباز بوون،
 - جان بدستار چە دادن: پوحی خۆ پیتشکیتش کردن، گیان پیتشکیتش
 کردن،
 - جان بردمیدن: پوح وە بەر نان، پوح وە بەر ھینانەوہ، زیندوو کردنەوہ،
 گیان پیدان، گیان تیتختن، گیان وە بەر نان،
 - جان برد: - (جان بدر بردن) - جان،
 - جان بردن: - (جان بدر بردن) - جان،

- جان سپردن: ۱ ← (جان افشاندن) ← جان، ۲ ← مردن،
 - جانسپاری: پیشمه‌رگایه‌تی، جه‌وی‌ویه‌ده‌ی، خو به‌ختکردن،
 فیداکاری، گیانبازی، وه‌ی‌به‌ختک‌رده‌ی،
 - جانستان: بکوژ، پوخته‌ستین، پوختیش، عزیزاییل، قاتل، قاتیل،
 گیانه‌ستین، گیانگیر، مرین،
 - جان‌ستاندن: پوختیشان، پوچ لی ئەستاندن، کوشتن، کوشته‌ی،
 گیان لی ئەستاندن،
 - جان‌ستدن: ← (جان‌ستاندن) ← جان،
 - جان‌سخت: ۱ ← خسیس، ۲- ناستم، ئەستم، پته‌و، خو‌پاگر،
 سه‌گ‌مه‌رگ، گیانسه‌خت (مه‌رس کزدوری تو چون‌نمردم / که‌من
 دیرمیرم و جان سخت‌وستنگدل - کاوه: مه‌پرسه‌بۆله‌دووری تو نه‌مردم /
 که‌من سه‌گ‌مه‌رگم و گیانسه‌خت و دل‌په‌ق - شیخ‌په‌زا)، نه‌په‌ز،
 - جان‌سگ‌داشتن: خو‌پاگربوون، سه‌گ‌مه‌رگبوون، گیانسه‌ختبوون،
 نه‌په‌زین،
 - جانسوز: ← (جانگداز) ← جان،
 - جانشگر: ۱ ← جانستان، ۲ ← معشوقه،
 - جان‌شناس: ۱- پوحناس، ۲ ← مرشد،
 - جان‌شیشه: ← ترسو،
 - جانفدا: ← (جانباز) ← جان،
 - جان‌فداکردن: ← (جان‌افشاندن) ← جان،
 - جانفرسا: بده‌رله‌تاقه‌ت، تاقه‌ت‌په‌ر، جه‌رگه‌ر، دلته‌زین، دلته‌مرین،
 عه‌زابده‌ری گیان، گر‌چوو‌په‌ر، گور‌چوو‌په‌ر، گیان‌پروین، گیان‌ته‌زین،
 گیان‌عازابده‌ر،
 - جان‌فرسای: ← (جان‌فرسا) ← جان،
 - جان‌فروز: ← جان‌افروز ← جان،
 - جانفزا: ۱- (جانپور) ← جان، ۲ ← آب‌حیات،
 - جانفشان: ← (جانباز) ← جان،
 - جان‌فشاندن: ← (جان‌باختن) ← جان،
 - جان‌فشانی: ← (جان‌بازی) ← جان،
 - جانگاه: ← (جانفرسا) ← جان،
 - جان‌کسی: تۆوسه‌ری که‌سیک، تۆوگیانی که‌سیک، سه‌ری که‌سیک،
 گیانی که‌سیک، وش‌ی سوینداده،
 - جان‌کسی‌برای‌کسی‌دررفتن: خو‌له‌سه‌ر که‌سیک به‌کوشت‌دان، زۆر
 خو‌شوبستنی که‌سیک، گیانی که‌سیک بۆ که‌سیکی‌تر ده‌رچوون،
 - جان‌کسی‌درآمدن: ← مردن (دماغ‌ش را بگیری جان‌ش درمید -
 فدک)،
 - جان‌کسی‌رابه‌لب‌آوردن: که‌سیک گیانه‌سه‌ر کردن، له‌گیانی‌خۆ
 وه‌په‌ز کردنی که‌سیک،
 - جان‌کسی‌را‌خزیدن: گیانی که‌سیک‌سه‌ندنه‌وه، گیانی که‌سیک‌کپینه‌وه،
 له‌مردن‌پزگار‌کردنی که‌سیک،
 - جان‌کسی‌را‌گرفتن: که‌سیک‌کوشتن، گیانی که‌سیک‌کیشان،
 گیانی که‌سیک‌گرتن، مراندنی که‌سیک،
 - جان‌کشیدن: ۱- نازار‌پیگه‌یاندن، نازاردان، ئەرناندن، ئەرناندن،
 ده‌ستین، ده‌وساندن، په‌نج‌پیدان، په‌نج‌په‌کیشان، ره‌نج‌پیگه‌یاندن،
 زه‌باندن، سزادان، سزا‌دای، عازاب‌دان، عازا‌ودان، عه‌زیه‌تدان،
 عه‌زیه‌تکردن، گه‌هراندن، نار‌حه‌تکردن، وه‌زهنی، ۲ ← گشتن،
 - جان‌کلام: پوخته‌ی‌ئاخفته، پوخته‌ی‌بابه‌ت،
 - جان‌کنندن: ۱ ← مردن، ۲- نازار‌کیشان، په‌نج‌کیشان،
 عازاب‌کیشان، عازا‌وکیشان، نار‌حه‌تی‌کیشان،

- جان‌گداز: ۱- په‌زاره‌ده‌ر، خه‌فه‌ته‌په‌نهر، خه‌مخیز، خه‌مینه‌ر،
 خه‌مه‌په‌نهر، ۲- به‌سام، به‌ه‌یه‌ت، شل‌که‌روهه، هیزنه‌ستین،
 کزه‌له‌جهرگ‌ه‌ستین، گیان‌سووتین، گیانسوز،
 - جان‌گذاشتن: زیان‌بوته‌رخانکردن، زیان‌دانان، گیان‌دانان،
 - جان‌گرفتن: ۱- به‌هیزبوونه‌وه، خووز‌تیگه‌پان، خووز‌تیگه‌پانه‌وه،
 زیندوو‌بوونه‌وه، زینسه‌وه‌بیه‌ی، گیان‌ته‌پاته‌سه‌وه، گیان‌گرتنه‌وه،
 له‌نه‌خۆشی‌ه‌ستانه‌وه، هیز‌گرتنه‌وه، هیز‌وه‌گرتنه‌ی، ۲ ← جان‌کشیدن،
 - جان‌گرفتن‌خاطرات: بیره‌وه‌ری بۆ زیندوو‌بوونه‌وه، رابردوو
 هاتنه‌وه‌به‌رچاو، وه‌بیره‌هاتنه‌وه،
 - جانگزا: ← (جانگاه) ← جان،
 - جان‌گسل: بکوژ، قاتل،
 - جان‌کلام: نامانجی‌سه‌ره‌کیی‌ویژه‌ر، پوخته‌ی‌قسه، خو‌لاسه‌ی‌که‌لام،
 کاکله‌ی‌مه‌به‌ست،
 - جان‌مفت‌دربردن: کفن‌دپاندن، له‌کلک‌گه‌پانه‌وه،
 له‌مردن‌گه‌پانه‌وه،
 - جائمی: ناهه‌رم، باره‌قه‌للا، باره‌که‌للا، خه‌بیش، ده‌ی‌گیان،
 ده‌ی‌گیانه‌که‌م، ده‌ی‌گیانه‌که‌می، روحمی، پوچه‌که‌می، گیانمی‌گیان،
 گیانه‌که‌می،
 - جان‌نشار: ۱ ← (جانباز) ← جان، ۲- نه‌زه‌نی، نه‌قوربان،
 نه‌زگوری، خو‌لامت، فیدات، قوربات، نوکهرت،
 - جان‌نشاری: ۱ ← (جانبازی) ← جان،
 - جان‌ودل: به‌ندی‌دل، دل‌گیان، پوچ‌و‌گیان، زبل‌و‌ولک، زیانو
 به‌ندی‌دل، گیان‌ودل،
 - دو‌جان‌دریک‌قالب: دوو‌گیان‌دو‌جه‌سته‌یه‌کدا، دوویاری‌گیانی‌گیانی،
 گیانیک‌و‌دووله‌ش،
 - جانب: ثالی، به‌ر، به‌ر‌کیتله‌ک، پال، په‌راوتیز، په‌نا، تاخ، ته‌ره‌ف،
 ته‌ره‌ف، ته‌ل، جه‌به‌ر، جه‌م، دم، دیو‌ته‌دیوی، پۆخ، په‌خ، په‌فی،
 سه‌ر، سه‌مت، قاچ، فه‌ر، قام، قورنه، قۆل، قه‌راغ، کشته، کن، که‌رخ،
 که‌نار، لا، لایه‌ن، لایین، لیو، له‌ب، لیج، لیوار، نک، نکال، هند،
 هه‌لا، هیشی، هیل،
 - جانب‌کسی‌را‌گرفتن: پشتگیری‌که‌سیک‌کردن، پشتگیری‌که‌سیک
 کردن، پشته‌فان‌له‌که‌سیک‌کردن، پشته‌میری‌له‌که‌سیک‌کردن، پشتی
 که‌سیک‌گرتن، پشتیوانی‌له‌که‌سیک‌کردن، پشکه‌گری‌کردن، پیبه‌ریکردن،
 ته‌ره‌فداری‌کردن، دا‌ژداری‌کردن، داشداری‌کردن، دا‌لده‌دان،
 لاداری‌که‌سیک‌بوون، لاگری‌که‌سیک‌بوون، لاگیری‌که‌سیک‌بوون،
 لانگری‌که‌سیک‌بوون، لای‌که‌سیک‌گرتن، لایه‌نگری‌له‌که‌سیک‌کردن،
 لایه‌نگری‌که‌سیک‌کردن، لایه‌نگری‌له‌که‌سیک‌کردن، هاریکاری
 که‌سیک‌بوون، هه‌وا‌خوایی‌کردن، هه‌واداری‌کردن،
 - جانبی‌رفتن: خو‌تیلکردن، لابه‌لار‌و‌بشتن،
 - جانبدار: ناگدار، تۆتورقان، پارازۆ، پاریزدار، پاریزگار، پاریزگه‌ر،
 پاریزه‌ر، پاژه‌ر، پاسه‌وان، پالوبه‌ن، پشت، پشتگر، پشتمیر، پشتمیرد،
 پشته‌فان، پشته‌میر، پشتیوان، پشکه‌گر، پیبه‌ر، ته‌ره‌فدار، چاقسۆر،
 چاقشار، چاوسوور، دا‌ژدار، داشدار، دا‌لده، دا‌لده‌ده‌ر، ده‌رقیل،
 ده‌سیاگ، فان، لادار، لاگر، لاگیر، لانگر، لایه‌نگر، لایه‌نگیر، نقاندا،
 نگادار، نیگابان، نیگادار، وان، وانه، هاریکار، هه‌وا‌خوا، هه‌وادار، یار،
 یه‌وده‌ست،
 - جانبدارانه: پشتگرانه، پشتمیرانه، پشتمیردانه، پشته‌فانانه،
 پشته‌میرانه، پشتیوانانه، پشکه‌گرانه، پیبه‌رانه، ته‌ره‌فدارانه، دا‌ژدارانه،
 داشدارانه، دا‌لده‌ده‌رانه، لادار، لاگرانه، لاگیرانه، لانگرانه، لایه‌نگرانه،
 لایه‌نگیرانه، هاریکارانه، هه‌وا‌خوایانه، هه‌وادارانه،
 - جانب‌داری: پاریزگاری، پشتگیری، پشتیوانی، پیبه‌ری، ته‌ره‌فداری،
 چاقسۆری، چاوسووری، خاوه‌نداری، دا‌ژ‌داری، داشداری، دا‌کوکی،
 دا‌کوکی، دا‌لده، کۆمه‌گی، مه‌ده‌د، لا‌کۆشی، لا‌کۆشکه، لا‌کۆشکی،

لاکوشی، لاگرتن، لاگرتھی، لاگری، لاگیری، لانگرتن، لانگیری، لایه نگر، لایه نگیری، هاریکاری، هه فگه لی، یاریده، جانب گیری: ← جانبداری، جانخانی: جهوالی گه وره،

جانشین: بریکار، پشته سپ، جادار، جاگر، جیگار، جیگر، جیگه دار، جیگه نشین، جینشین، خهلیفه، دوابه گ، شوونکار، شوینگر، قایم مقام، وهرت، وهلیعه هد، ویزت، یاگه گیر،

جانماز: بهرمال، جارماز، جانماز، جانوماز، جینویز، دووگورد، پووخت، سهمل، شمل، شملک، مازلؤخ،

- جانماز آب کشیدن: جانماز کیشانه تاوا، خۆبه پارێزکار نواندن، پوالت پازاندنه وه، مه پایی کردن،

جانور: ۱- جانه وهر، جووقه وار، جوونه وهر، زینده وهر، ژینه وهر، گیاندار، گیانله بهر، گیانه وهر، ۲- حیوان: نازهل، نیژوک، پرنده، فپر، نه، جانه وهر، جرانوهر، جناهوهر، حیوان، گاناور، گانی، گونی، ۳- ککوشپش: زندوو، زیندوو، کیچ وئه سپی،

- جانوران: کۆی (جانور) ← جانور، جانورخو: ← ددمنش،

- جانوردست آموز: دهسته مۆ، دهسه مۆ، پام، کهبی،

- جانورشناس: زینده وهر زان، زینده وهر ناس، گیاندار ناس، گیانله بهر ناس،

- جانورشناسی: پایه لۆژی، زانستی ناسینی پوح ده بهران، زینده وهر زانی، زینده وهر ناسی، گیاندار ناسی، گیانله بهر ناسی،

- جانوروحشی: دپنده، پاور، کتوی، وهحشی،

جانی: ۱- به گیان ودل، به دله وه، له دل پا، ۲- خۆشتفی، خۆشته فی، خۆشه ویست، دلی، گیانی، له بهر دل، وه شه سیا، ۳- پیاو خراپ، پیاو کوز، جینایه تکار، خراپه کار، ۴- ناگادار، ناگالی، بهر بهر، ته ماشاکار، جاقدر، چاودیر، چاوه دیر، چاوله سهر، چاویار، چاویر، روانه، سایه د، سه خبیر، که توان، گوی قولاغ، مراقب، مقات، مقاته، نه پرتۆک، وریا، هه فچاف، ۵- جاوید،

جانیه: ژنی جینایه تکار، ژنی خراپه کار،

جاود: ← جاوید،

جاودان: ← جاوید،

جاودانه: ← جاوید،

جاودانگی: ← جاودانی،

جاودانی: نه وه مه نهی، به قات، تاهه تایی، دهوام، مانه وه، نه مری، نیمه رده نی، هه تا هه تایی، ههرمان، هه ربوونی، هه میشه بی،

جاورس: خوروفی، زورات، زه راته، گارس، گلگل، هه رزنه کتویله، هه رزنه گه وره، هه رزنه گه وره بی ههیشوو،

جاوشیر: نیوی گیایه که، وپرتنگه، ویلنگه،

جاوید: نه به د، باقی، بۆه میشه، بهر خوردار، بهر دهوام، بهر قه رار، بیپرانه وه، بیپایان، بیپساره وه، بی داوی، بی دمای نامای، بی دوا، بی دوا بی، بی کۆتایی، بی نا، پاپک، پایه دار، دایم، دو قدریژ، نه مر، پاینده، پایه دار، ته مه ندریژ، له بهران نه هاتوو، له پسان نه هاتوو، مانگار، نه بهری، نه مر، نیمه رده ن، هه تاهه تا، هه تاهه تایی، هه رماو، هه روهه ر، هه ره ه، هه ره هس، هه میشه، هه میشه زیندوو، هه میشه بی،

جاویدان: ← جاوید،

جاویدن: جاوین، جووتن، جوون،

جاه: ناپروو، نوود، نوودا، ئیحتیرام، بایی، بنده سی، پاس، پاگا، پاگه، پایه، پایه بهرزی، پله، پله وپایه، بهرای، پله، پله وپایه، بهرای، پهره، پهره، پهره سه، پهری، پهیسک، پی، پیلپه لک، ترنگ، جاه، جایه گا، جهلال، جهلال وشکۆ، چه پ (چه پیکه ده بهر نه ودانیه)، حورمه ت،

خپوت، ده ره جه، راژه، روتیه، روومه ت، رپز، زی، سه ننگ، سه نگوهرنگ، شان، شانوشه وکته، شکۆ، شه وکته، شیدوبید، عیزه ت، فهر، قدر، قدره حورمه ت، قه درومه رته به، گفاند، گه وره بی، مه رته با، مه رته به، مه زناهی، نرخ، وهج، وهج، همره ت، هند، هورمه ت، هتایی، هیندایه ز، یه ز،

جاه جو: بهرزه فپر، چاوله بلندان، خواز یاری گه یشتن به پله بی بهرز، سه رخواز، شکۆ خواز، شکۆویست، عه ودالی پایه وپله، گه وره بی خواز، مه زنی خواز،

جاهد: ته قالدهر، تیکۆشه ر، حه ولده ر، هه ولده ر،

جاه طلب: ← جاهو،

جاه طلبی: بهرزه فپر، خواز یاری گه یشتن به پله بی بهرز، شکۆویستی، گه وره بی خوازی، مه زنی خواز،

جاهک: ئیسکی سه رسنگ، چۆله مه، چه له مه،

جاهل: ۱- نه لوات، به دفه پوه ره زه، بی شه رم، ته وته وه، ته وه ل، سه ر، سه ری، شه لاتی، گه لاج، گه لاج، گه وه ند، گه فه ند، لات، ۲- بی شاه و، بی عیلم، بی مشور، تینه گه یشتوو، لاهه لچه پراو، ناتیگه یشتوو، نه دان، نه زان، نه قام، نیازان، هشتاری، ۳- جوان،

جاهلانه: ۱- لاتانه: نه لواتانه، به دفه پانه، بی شه رمانه، سه رسه ربیانه، شه لاتییانه، گه لاجانه، گه لاجانه، گه وه ندانه، لاتانه، ۲- نادانانه: بی شاه و زانه، بی عیلمانه، بی مشورانه، تینه گه یشتوو، ناتیگه یشتوو، نه دانانه، نه زانانه، نه قامانه،

جاهلیت: ۱- سه رده می پیش ئیسلام له ناوعه ره بانداه، سه رده می بته رستی، ۲- بیهای، ده به نگی، ساویلکه سی، نافامی، نه زانه ی، نه زانی، نه زانین، نه قامی،

جاهمند: پایه بهرز، پایه وهر، خاوه نشکۆ،

جاه و جلال: ← جاه،

جای: ← جار و همه ترکیباتش،

جایگه: ← جا (۶)،

جایر: ← جایره،

جایر: ۱- ستمکار، ۲- منحرف، ۳- گه رمای دل له بهر برسیه تی و توو پهی،

جایز: بابه ت، باش، یافت، باو (نهم گۆشته باو دیانی من نهی)، به سه رقه، به جا، به جی، به دل، بهرزه و نه نکراو، به پچی، به ریوچی، به زمیز، به کات، به وه خت، به یاکتی، په سن، په سندن، په سنندکراو، په سه ن، په سه ند، پی گه یشتوو، پیکه و توو، تاشیه، جوان، چاک، حلیب (نهم کاره حلیبه)، حلیبو، حمل، سه لال، خاس، خۆ، خواردن (نه وه خواردن تۆ نهی)، خورهن، خۆش، خوو، خوه شک، داگر، دروس، دروست، دریست، ده رخورد، راست، راستکه تی، پچوا، پند، ره جل، ره جوا، ره و (نه و جله هه ربۆتۆ ره وایه)، زه ریف، زه ژزی، ژنه تاتی، سپه هی، ستیله ه، سه لماو، سه لمیندراو، سه لمینراو، سه رقه، شایان، شایسته، شرژاو، شیانست، شیاو، قاف، قانج، قه بوول (دوعات ره وایی)، قه بوولکراو، قه نچ، لایق، له جی، له یاق، لینه شاهوه، مسته حق، مسته هق، مناسی جی، مسته حق، مسته هق، مه حاف، مه عاف، نه هپته، وه پچی، وه کات، هاو له، هاوه، هلیو، هۆ، هۆل، هۆول، هه ق، هه لال، هه لاه، هه لیب، هه ول، هتیا،

جایز الخطا: جی خه تا، خه تا گه ر، خه تالیوه شاهوه، خه تاهه لگر،

جایزداشتن: به باش زانین، به جوان زانین، به جی زانین، به دروست زانین، به ره وازانین، به ره وادانان، به شایان دانان، به شیاو به موسته حه ق زانین،

جایز دانستن: ← جایزداشتن،

جایز شمردن: ← جایزداشتن،

جایزوار: ← ممکن،

جایزه: نعام، بر، بهخشش، پاداش، پاداشت، جایزه، خهلات، دستخوشانه، دهخوشانه،

جایزه بردن: جایزه بردن، خهلات بردن،

جایزه بگیر: نعام وەرگر، براوه، پاداش وەرگر، پاداشت وەرگر، جایزه وەرگر، خهلات وەرگر،

جایع: ← گرسنه،

جایگاه: ۱ ← جا(۶)، ۲ ← جا، ۳ ← منزل،

جایگزین: جایگزین، دامه زراو، نهوهی شوپتیکی بۆخۆ هه‌لبژاردوه یان تیتیدا دامه زراوه،

جایگه: ۱ ← جا(۶)، ۲ ← جا، ۳ ← منزل،

جایگیر: ۱- پیگیبوو، جیگر، جیگرتوو، جیگیر، سهقام گیر، له شوپتیکی جیگرتوو، له شوپتیکی دامه زراو، نیشته جی، دامه زراو، ۲- جیگرهوه، جیگه، یاهه وگیر،

جایگیر شدن: ئارامبوونهوه، ئۆقره گرتن، ئهره سهکنای، ئهره کاسۆلنای، ئهره مرکیای، بنه گر بوون، بنه گرتن، جیگر بوون، جیگرتن، جیگیر بوون، حاوانهوه، خۆگرتن، داسه کنسان، دامرکان، دامه زران، رۆمرکان، سهقامگیر بوون، کوورس بهستن، گلخواردنهوه، ماتبوون، مات بیهی، مسۆگه ربوون، نیشته جیبوون،

جایگیر کردن: ئهره مه زراوی، پیگیر کردن، دامه زران، دامه زران، قهراردان، قهراردای،

جایمند: ← (جاسنگین) ← جا،

جایی: ← توال(۲)،

جاییدن: ← جویدن،

جبا: ← خراج،

جباژ: ← جبا،

جبابره: کۆی(جبار) ← جبار،

جبابر کردن: ← جبابجا گفتن،

جبابجا گفتن: دانی پیاڵی قاوه یا شهرابی خۆ به کهسیک به نیشانهی دۆستانهیی له قاوه خانه کانی قه‌دیم،

جَبَّار: ۱- شای خودسه‌ر، شای خۆسه‌ر، شای خۆکرد، شای خوه‌سه‌ر، شای سه‌ره‌پۆ، شای گوینه‌ده‌ره‌پوانگهی خه‌لک، شای هه‌ربه‌قه‌سه‌ی خۆکه‌ر، ۲- بادار، بادیه‌وا، باپه‌گوینه‌وتوو، باسمل، باغر، باقه‌ده‌نگ، بایه‌لان، بایه‌وا، بروغ، بغور، بۆج، به‌ئیشاده، به‌ته‌که‌بیور، به‌حیوان، به‌ده‌حیه، به‌ده‌عیه، به‌ده‌عیه‌وته‌که‌بیور، به‌ده‌مار، به‌رخوار، به‌فیز، به‌فیز، به‌فیس، به‌فیس، به‌هه‌وا، پارسوستور، پڕئیددیا، پڕئیشاده، تامسار، ترتۆپ، ترتۆر، تزل، حه‌زخوه‌که‌ر، حینواندل، خۆمه‌زلزان، خۆبه‌زۆرزان، خۆبین، خۆپه‌رس، خۆپه‌رست، خۆپه‌سن، خۆپه‌سند، خۆپه‌سین، خودبین، خود په‌سند، خۆلینگۆراو، خۆویست، خوه‌په‌رئیس، خوه‌فین، خه‌رۆ، دفره، دقنیلند، ده‌مارزل، غللوور، غه‌په، غه‌په، فرناخ، فیزدار، فیزن، فیس، قاپانی، قلوژ، قوده، قۆرده‌ماخ، قۆر ده‌ماغ، قۆره، قۆره‌ده‌ماغ، قۆز، قولم، قومپۆز، کاو، کبار، کلاچ، که‌پ، که‌رانه، که‌شخه، که‌له‌با، که‌مخا، گورئخ، گه‌به‌زه، گه‌وزه، لووتیه‌رز، لووتزل، له‌خۆبایی، له‌خۆده‌رچوو، له‌خۆرازای، له‌خۆگۆراو، مته‌که‌بیر، مه‌نهری، نه‌سه‌قزل، ویوین، هوشگ، هۆقه‌به‌ر، هه‌ر، هه‌رانه، هه‌وادار، ۳- بالاده‌ست، باوخۆش، تاقه‌ت بێ شکاو، چه‌په‌که‌ر، چه‌په‌که‌رد، چیره، ده‌ستدریژ، ده‌ستدریشتوو، ده‌سته‌لاتدار، ده‌سپۆشیتوو، زال، سوار، سه‌رکه‌وتوو، سه‌رکه‌وته، ۴- ناویکی خوی گه‌وره،

جبال: کتیه‌کان،

جبان: بزدۆک، بز دوونه‌ک، به‌زدۆنه‌ک، به‌عجی، بیدل، بیزاله، بیزراف، بیزراو، بیغیره‌ت، پڕپۆل، ترسو، ترسوک، ترسو نه‌ک، ترسه‌زال، ترسه‌زاوه‌ر، ترسه‌نۆک، ترسیار، ترسیاو، ترووسک، تسکه‌ن، ترووندی، ته‌سه‌زال، حیز، خنز، خویتری، خپرو، دلسست، دلکه‌چک،

ده‌له، ده‌مارسست، په‌فره‌فۆک، په‌وه‌ک، زه‌بوون، فره، فرچاله، فرچاله، شه‌رحاله، قزه، قزه، قوزه، قوونفره، قه‌لس، قه‌لسه‌ میتر، قه‌له‌ زراو، که‌له‌زراو، کولاقه، کۆنه‌مه‌شک که‌مدل، گه‌وش، مخه‌ننه‌ت، میچک، نایپاو، نامهرد، نه‌مه‌رد، نه‌میتر، نه‌ویتر، نه‌ویترک، نه‌ویترۆک، نه‌ویتره‌ک، هوولۆلی، هیز،

جبان‌ت: ← ترس،

جباه: نیوچاوانه‌کان،

جبابیت: باج وەرگرتن، مالیات وەرگرتن،

جبت: ۱ ← بُت، ۲ ← جادو، ۳ ← جادوگر، ۴ ← مرۆی بیخیر،

جبر: ۱- ئیجبار، به‌نابه‌دلی، بیگاری، تۆبزی، جهر، حوکم، خورتی، دلنه‌خواز، ده‌گه‌نه‌ک، زۆربایی، زۆریگر، زۆریگر، زۆریگر، زۆریگر، زۆری، زه‌بر، که‌له‌گایی، مه‌جبووری، ناچار، نابه‌دل، نابه‌دنه، ناعیلاج، نه‌وه‌دنه، ۲- جهر، زانستیکی بیگاری، ۳- دارا کردنی نه‌دار، ۴ ← ناچار، ۵- هه‌لبه‌سته‌نه‌وهی ئیسی شکاو، ۶ ← قدر،

جبراً هنگ: ← جبالهنگ،

جبراً: به‌ئیجبار، به‌ئیجباری، به‌بیگاری، به‌خورتی، به‌دل نه‌خواز، به‌ده‌گه‌نه‌ک، به‌زۆر، به‌زۆربایی، به‌زۆریگر، به‌زۆرملی، به‌زۆرملی، به‌زۆرمه‌له، به‌زۆرملی، به‌زۆری، به‌زه‌بری، هیز، به‌که‌ره‌گایی، به‌که‌له‌گایی، به‌ مه‌جبووری، به‌نابه‌دلی، به‌ناچار، به‌ناهه‌ق، چه‌به‌ره‌ن، چه‌بیری، زۆراتی، زۆره‌کی، زۆری، که‌ره‌زه‌پی، که‌له‌گایی، نابه‌دلانه، ناچار، نه‌وه‌دلانه،

جبرائیل: جبرائیل، جوپرایل، جوپرائیل، سرووش، فرشته‌ی پیامبر، جبران: ۱ ← جزا(۱)، ۲ ← جبران کردن،

جبران شدن: ۱- بژرانه‌وه، تۆله‌بۆکرانه‌وه، جتی پڕ بوونه‌وه، خراوه‌جی، قه‌ره‌بوو بوونه‌وه، له‌جتی دانراوه‌وه، وه‌کخۆلته‌هاته‌وه، ۲- یه‌ک‌گرتنه‌وهی ئیسی شکاو،

جبران کردن: ئەمه‌گداری، بژاردن، بژاردنه‌وه، بۆ بژاردنه‌وه، تۆله‌بۆکرانه‌وه، تۆله‌کردنه‌وه، چاکه‌ پڕ کردنه‌وه، چاکه‌دانه‌وه، خسته‌وه‌جی، ژدیل، سزائه‌وه‌دای، سزادانه‌وه، قه‌ره‌بوو، قه‌ره‌بوو کردن، قه‌ره‌بوو کردنه‌وه، قه‌ره‌بووه‌که‌رده‌ی، فه‌تانین، قه‌ره‌وی، گۆپینه‌وه، وجارده‌ی، هۆدانه‌وه، هۆکردنه‌وه،

جبران گردیدن: ← جبران شدن،

جبران گشتن: ← جبران شدن،

جبران مافات: تۆله‌ی هه‌له‌ی پابردوو، قه‌ره‌بووی هه‌له‌ی له‌ده‌ستچوو،

جبران ناپذیر: ده‌قه‌ره‌بوونه‌هاتوو، قه‌ره‌بوونه‌کراو، قه‌ره‌بوونه‌گونجاو،

جبرائیل: ← جبرائیل،

جبروت: ۱ ← عظمت، ۲ ← قدرت،

جبری: ۱- باوه‌پدار به‌ریبازی جهری، باوه‌پدار به‌بیده‌سته‌لانی مرۆف له‌به‌ران به‌رچاره‌نووسدا، ۲ ← جبراً،

جبریل: ← جبرائیل،

جبس: گه‌چ، گنج،

جبسین: گه‌چ، گنج،

جبعوت: ← اکنه،

جبل: ← کوه،

جبالهنگ: دپکه‌زی، زرده‌دپک، زرده‌سیری،

جبلت: ئەسل، سروشت،

جبلهنگ: دپکه‌زی، زرده‌دپک، زرده‌سیری،

جبلی: ← ذاتی، طبیعی، فطری،

جُبِن: ئەندىش، ئەندىش، باک(ئەى خىۋايىتياک)، بزد، بەعج، بېم، پاخ، پاخاف، پەروا، ترس، ترس پىنىشتن، ترس لىنىشتن، ترسەزاۋەرى، ترسەنۆكى، تۆقىن، توۋشى ترس ھاتن، ترس ئەنەنىشتەى، ترسەزالى، جەفل، حمىيەت، حىۋەت، خۇف، زالەترەكاي، زاۋرچوون، زراۋ تۆقان، زراۋتۆقىن، زۇتۇق چوون، زەندەقچوون، ساب، ساف، سام، ساۋە، ساۋەر، سلگردن، سلگەردەى، سوھن، عەييەت، فەرھ، قورف، مەترسى، واھىمە، ھاس، ھەراس، ھەراسە، ھەييەت، ياس، جِبِن: ← خرزەرە، جِبُون: ← ترسو، جِبُه: بالاپۇش، جبه، جبه، خەرقە، سقۇرى(لەكەۋلى سىمۇرە)، عەبا، كەوا، جِبُه خانە: بارووتخانە، جبه خانە، جبه لىخانە، جبه لىخانە، قۇرخانە، جِبُه خورشيد: ← روز، جِبُه درويش: ۱ ← ابر، ۲ ← شب، جِبُه ماہ: ← شب، جِبُه هزارمىخى: ۱ ← زەرە، ۲ ← شب، جبہت: ← جبہہ، جبہہ: ۱- ئەنى، پىچاف، پىشانى، پىشانى، پىشنى، پىشەنى، توپل، تەۋپل، عەنىفكەلە، مىچەمان، نافيچاف، ناوتوپل، ناوچاۋ، ناوچاۋان، ناوچەۋان، نۆتۇك، نەعتك، نەعتك، نىوچاۋان، ھەنى، ھەنىيە، ۲- سەرۋىكى ھۇز، ۳- ئاپۇراى خەلىك، ۴- بەرگا، بەرەى شەر، جبہہ، خەتى شەر، ھىلى بەرايى شەر، ۵- بەرە، گروۋپى پىكھاتوولە چەند رىكخراۋى سىياسى بۇقامانجىكى ھاۋبەش، - ازجبہہ برگشتن: ۱- لەبەرەى شەرھاتنەۋە، لەشەرگە ھاتنەۋە، ۲- پرتوۋكاۋوون، شروڧوبوون، - بەجبہہ رفتن: بۇشەرگە چوون، چوونە بەرەى جەنگ، - جبہہ بىستن: پىزدانان بۇ ئەمىران بەشىۋەى تايبەت، - جبہہ بىندى: بەرەنگار بوونەۋە بۇدەرپىنى ناپرەزاىى، چوونە بەرەى كەۋە، لاپەنگىرى، - جبہہ عەۋس كىردن: بەرەگۆپىن، پىشت كىردنە بەرەى خۇۋو چوونە بەرەى دوزمىن، پىشت لەخۇبى كىردن، - جبہہ گىرتن: بەرەھەلىستى كىردن، بەرەھەلىستىبوون، دۇبەكەسىك پاپوون، چوونە بەرەى دۇبايتى، لى ھەستانەۋە، - جبہہ گىرى: ← جبہہ بىندى، - درچند جبہہ جىنگىدن: لەچەند شەرگە خەبات كىردن، لەچەندلاۋە خەبات كىردن، جبىرە: تەختە بىندى شكاۋە لىستەۋە، جىبىن: ۱ ← جبہہ (۵ و ۵)، ۲ ← خرزەرە، ۳- سەلە، جىبىن نھادن: ← سجدە كىردن، جُبُه: ۱- بەدەن، تەرم، تەن، جەسە، جەستە، جەندەك، جىسىم، قالب، قالىب، قلاپىك، قەلەفەت، قەۋارە، كەلاخ، كەلاش، كەلاش، كەلاش، كەلاخ، كەلەخ، كەلەستە، كەلەش، گۆدە، گۆدە، گەۋدە، گىان، لاش، لاشە، لاک، لەش، لەشى مرۇف، مردارى، مردال، مەند، مەنگ، مەيت، كلىشە، يۇرت، لەش، ۲- ھەرچى ماكى ھەبى و جىگابگرى، ھەرشىتىكى خاۋەن قوۋلاىى و درىژاىى و بەرىناىى كە بەدەست يا چاۋ بەناشكرا ھەستى پىبىكرى، جُحد: ← انكار، جُحد: حاشا لە شتى ئاشكراۋدېتراۋ كىردن، جَحِيْم: ۱ ← جەنم، ۲- ئاگرى بەكلىپە، ئاۋرى زۇرتوندى، ۳- جىگىى زۇرگەرم، شۇپى زۇرگەرم، جَخاچ: ← چكاچاك،

جَدَّ: ۱- بابەگەرە، باپىر، باپىرە، باۋا، پىشت، كال، ۲ ← بزرگى، ۳ ← توانگرى، ۴ ← خوشبختى، ۵ ← روزى، ۶ ← نصيب، - جداندرجد: بابەلىاب، باۋك پىشت باۋك، پىشتاۋپىشت، - جد پدىرى: باپىرەى باب، باۋەگەرەى باۋك، - جَدَّوَأَبا: ← (جدوآباد) ← جد، - جَدَّوَأَباد: ئاباۋنەژدا، ئاباۋنەژداد، ئەژداد، باب و كال، باب و باپىر، باۋك و باۋا، جَدَّ: ۱- ئازا، پرىف، بەخبەخ، بەل، پىلت، پەل(بەرەكۋى پەلبوۋى؟)، پەلە، پەلە، پەلە بچوۋر كى، پەلە بچوۋر كى، پەلە پىرتكى، پەلە پىرووز كى، پەلە پىرووزە، پەلە پىرووزى، پەلە پىروسكە، پەلە پىروسكى، پەلە پەلە و ھەلە ھەل، پەلە قازە، پەلە ۋادوان، پەلە ۋەلەز، پەلە پىزۇر، پۇ، تالۋوكە، تاۋ(بە تاۋھات)، توند، تەلۋوكە، تەۋزم، تەۋشم، جەخت، جەلۋەلا، جەۋلۋەلا، خۇش، خۇشخۇش(خۇش بىرۇ، خۇشخۇش بىرۇ)، خىرا، خىرا خىرا، دەستوبىرد، دەسۋاكرىد، زوۋ، ساتى، سەپىن، شاكەشاك، عەجەلە، فەرفەر، كۋلۋوكى، گورج گورج، گوزم، گوزمە، گوزۋەلەز، لەز، لەزۋبەز، ھەشتاۋ، ھەلە ۋەلە، ھەلە ھەل، ھەلە ھەل، تەقلا، تەقلا، تەقلا، تەقلا، جەخت، ئەختوچار، پىروپا، پىلۋپا، پىلۋپۇ، پۇتە، تەقلا، تەقلا، تەقلا، تەقلا، جەخت، چەقىرەش، جەشەر، جەۋل، خەتان، خەبات، داكۋكى، داكۋكى، رەنج، زامى رەش(زامى رەشم كىرد رەگەلم نەكەت)، قلىف، كراۋكۇش، كار، كىرد، كىردو كۇش، كىروكاش، كىروكۇ، كۇش، كۇشش، كۇششت، كۇششوتەقەلا، كۇشە، كۇشەش، كۇشەۋە، كەراۋكۇشا، كەفتو لەفت، كەفتە لەفت، كەنوكۇ، كىردو كۇش، ھافل، ھەلپە، ھەۋل، ۳ ← پافشارى، ۴ ← جَدَّ، جُدا: ۱- پەسە، پىكەۋەنا، جودا، جوئ، جىا، جىاۋاز، دوور، سەۋا، كەل، لىك دوور، ۲- بەتەنى، تاق، تاك، تەنىا، ۳- تايبەت، جودا بەز، جىكار، جىاۋاز، دىار، ۳ ← بجز، جَدَّ: بەتۋندى، بەپاس، بەپاستى، بىسۋاچەت، بىشۇخى، بى گالتە، بى لىسۋاچەت، جَدَّالفتادن: بەتەنى مانەۋە، تەرىكمانەۋە، تەنىا مانەۋە، دوورئەۋە كەۋەتى، دووركەۋتەۋە، دوورە كەفتن، دوورەكەۋەتەى، جَدَّائى: ۱- جوداى، جىاى، دووراهى، دوورى، دوورپىتى، دوورپىتى، فەرق و جىاۋازى، لىك جىاى، لىك دووركەۋتەن، ھىجران، ۲- بىگانەى، من و تۇبى، ۳- امتىاز، ۳ ← طلاق، جَدَّاجدا: ئىككىك، تاق تاق، تامە تام، تەكە تەك، جودا جودا، جوئ جوئ، جىاجىا، دانەدانە، عەلاچىدە، ھەلپە ھەلپە، يەكەك، جَدَّار: دىوار، دىۋارە، جَدَّارە: دىۋار، دىۋارە، جَدَّاسازى: ← جَدَّاكردن، جَدَّاشدن: تاكە بوون، تاكەمانەۋە، جودا بوونەۋە، جودا بوونەۋە، جوئ بوونەۋە، جىا بوونەۋە، جىا بوونەۋە، جىاۋە بوون، جىاۋە بوونەۋە، چەنەۋە بوونەۋە، داپىران، دوور كەۋتەۋە، دوورەكەفتن، دوورەكەۋتەى، پاپسان، ژەقبوون، ژىبوون، ژىقەتبوون، قەقەتان، قەقەتىان، قەقەتىن، گەمىن، لىبوونەۋە، لى جىا بوونەۋە، لىك پىچران، ھىلۋىن، ھۇرناماى، ھۇرپىاى، ھەلاۋىران، ھەلپەران، ھەلۋە ژىران، جَدَّاشدە: تاكاۋ، جودا كراۋە، جوداۋە كراۋ، جىاۋە بوونە، جىا كراۋە، داپراۋ، دوور خراۋ، دوور خراۋە، ژىكرى، قەقەتىاى، ھەلاۋاردو، ھەلاۋاردراۋ، ھەلاۋىراۋ، ھەلپەراۋ، جَدَّاكردن: ۱- ئاۋارتن، ئاۋالە كىردنەۋە، پارسىن، پىچەراندىن، تاكاندەۋە، تاكانەۋە، تاكەۋىستىن، تاكەۋىكرىد، جودا كىردنەۋە، جوئ كىردنەۋە، جىا كىردنەۋە، جىاۋە كىردن، چەرتكىردن، داپىرن، دوورئەۋە ۋەسەى، دوورخىستەۋە، ژەفكەرتن، ژىكرى، فارقاتن، قە دىكرى، قەژارتن، قەتكرىد، گەمراندن، لىك جَدَّاكردن،

لیک جیاوه کردن، لیک داپرین، لیکردنه وه، لیک کردنه وه، لیکه وه کردنه وه، لیکه لاواردن، لیکرتنه وه، وه کردنه، هورپریه ی، هه لاواردن، هه لپرین، ۲- بر کردن، پارسستن، داپرین، جیا کردنه وه ی کم له زور، هه لاواردن، ۳- بژاردنی ده مارله تووتن، دارک بژر، ۴- کندن: جیا کردنه وه، ژیکرن، لیفه کرن، لیکردن، لیکردنه وه، ۵- پیزبندی کردن، ژئ کرن، هه لپژاردن، هه لشاندن، هه لوه ژاردن،
جدا گانه: به تاقه وه، به جوئی، تایبه تی، تایبه تی، ته نیا، جویه ز، جودا، جودایه ز، جیا، جیاکار، جیاواز، خاصه کی، وه جوئی،
جدا گردانیدن: ← جدا کردن،
جدا گردیدن: ← جدا شدن،
جدا گشتن: ← جدا شدن،
جدا گلبرگ: نه و گولانه ی په په ی گولیان لیک جودایه،
جدال: بناقن، بۆرینار، به به ریگ، به لچوون، به گزیه کتر اچوون، به گزیه کداچوون، په ره چه ننگ، په ره چه نگی، پیله، توپوته شه، ته قلّه جه نگی، جراجر، جرته جرت، جره جره، جه ننگ، چه نه به چه نه، حانه چه پشٹی، حه شده لا، حه لا، حه مه ره مزئی، حه نه و چه پشٹی، خره بیچک، دمه به دمه، دمده دم نان، دمه قاله، دوو که، دوو که دوو که، دمه قاله، دمه قره، دندوو که، ده گه ل دابه ستن، ده مقالی، ده مله دم نان، ده مده مده، ده مقالی، ده مه قالی، ده مه قره، ده مه قرئی، رابه زانندن، په زم، شه، شه چه چه، شه ره دندوو که، شه ره ده نوو که، شه په قسه، شه ره کوو که، شیرش، قاله قال، قالمه قال، قروچیره ک، قوونه شه، کۆماند، که فتو له فت، کیشه، کیش کیش، کیشه وه هرا، کیشه ی زوانی، گلته، گلده، گۆنگه ل، گه، گه لچ، له ج، لهه فکه تن، لهه فگزرین، لیکدان، مجاده له، مرافه حه، مرافه عه، مرومشت، مشتومر، موود، نه به، واته واته، وتار، هه را، هه راهه را، هه رف، هه لا، هه لاله له لا، هه نه هه پستی،
جدانشدنی: نه وانه ی لیک جودا ناکرینه وه، لیک دانه براو،
جدا ول: کۆی (جدول) ← جدول، خشته کان،
جدایی: ← جدائی،
 - جدایی انداختن: جودایی نانه وه، دوو به ره کی ساز کردن،
 - جدایی خواهی: جودا بوونه وه خواهی، جودایی خواهی، جودایی خواهی،
 - جدایی طلب: جودا بوونه وه خواهی، جودایی خواهی، جودایی خواهی،
 - جدایی ناپذیر: جیا نه کراوه، جیایی هه لنه گر، نه شیاوی لیک کردنه وه، لیک نه به،
جذب: ۱- نیشکه سالی، قاتی وقری، وشکه سالی، ۲ ← عیب،
جذت: ۱ ← تازگی، ۲ ← توانگری،
جذد: ۱- ریگای راست، ۲ ← زمین، ۳ ← هامون،
جدداشتن: تیکۆشان، هه ول دان، هه ول دان،
جدر (جدر): دیوار،
جُدُر: دیواره کان، کۆی (جدر) و (جدر)،
جُدُران: دیواره کان، کۆی (جدر) و (جدر)،
جُدُری: جۆریک خوربه که به له پتی مندالان دتی،
 - **جُدُری کاذب:** ← آبله مرغان،
جَدع: ۱ ← بریدن، ۲- پرنی لووت و گوچکوه ده ست و لیو، ۳ ← حبس کردن،
جُدکاره: روانگه گه لی جیاواز، شیوه گه لی جیاواز،
جِد کردن: ۱ ← سعی کردن، ۲ ← شتافتن،
جِد کمزردن: به شالی خۆخنکان (جدت کمزرت رابزنه: به شالی خۆ خنکی)، جنتیوکه بۆسه پیدان،
جدل: ← جدال،

جدل برانگیز: باس خولقین، کیشه ساز که، مشتومر دار،
جدل داشتن: دژایه تی هه بوون، دژمنایه تی هه بوون،
جدل کردن: ۱ ← (جنگ کردن) ← جنگ، ۲ ← مباحثه کردن،
جدلی: خۆده باس و کیشه وه ره، شه پانی، شه پخواز،
جدوجهد: ← جد (۲)،
جدول: ۱ ← جوب، ۲- جه دوول، خشته، دپری ئاسویی و ئه ستوویی په کتر برپوکه به ته نیشته یه که وه به شیوه ی ته خته دامه مال مال پیکدین، کیشه،
جدول انگیختن: ← جدول کشیدن،
جدول بندی: ۱- جۆگه کیشان، ۲- جه دوول کیشانه وه، خشته پزی، خشته کیشان،
جدول زدن: ئیددیمه هه بوون، خۆبه باشتر دانان،
جدول زمانی: خشته ی زه مه نی، خشته ی کاتی،
جدول سازی: جۆگه سازی، جۆگه کیشان، دپراوسازی، دپراو دپراو کردن، قه ناوسازی،
جدول ضرب: خشته ی ژماره ی په کتر بر، خشته ی لیکدان،
جدول کشی: ۱- خشته کیشی، کیشانه وه ی جه دوول، کیشانه وه ی خشته ی خانه خانه ی چوارگۆشه، ۲- جۆگه بری، جۆگه سازی، کیشانی جۆگه، جۆگه هه لیه ستن،
جدول کشیدن: ۱- کیشانه وه ی جه دوول، کیشانه وه ی خشته ی خانه خانه چوارگۆشه، ۲- جۆگه ساز کردن، کیشانی جۆگه، جۆگه هه لیه ستن،
جدول کلمات متقاطع: خشته ی وشه گه لی په کتر بر،
جدول مربعات: خانه خانه ی چوارگۆشه، مالک،
جدوی: ۱ ← بخشش، ۲ ← سود، ۳- بارانه ی زور،
جده: ۱ ← تازگی، ۲ ← توانگری، ۳ ← مادر بزرگ،
جدی: ۱ ← بخشش، ۲- بارانه ی زور، ۳ ← سود،
جدی: ۱- بورجی ده یه می سالی هه تاوی، که لووی ده یه می کۆمه له ئه ستیره کان، مانگی به فرانبار، ۲- کاره نیر، کاریله نیر،
جدی (ی/ی): ۱- کاریله، کاری چکۆله، کاریله، ۲- ئه ستیره یه که،
جدی: ۱- به دواداچوو، پیاوی دوور له گالتنه، تۆکه، تیکۆشه، چروپر، سور له سه رکار، سوپر، شیلگیر، کۆشا، کۆشه، گوهدره ز، مجد، مرۆی پین داگر له کار، مکوپ، هه تهر، یه کبیژ، ۲- به راستی، بیشۆخی، بیگمه، کاری به راستی، هه ره ک، ۳- بف، بشه، پر مه ترسی، جتی مه ترسی، خه تهر، شۆخی هه لنه گر، مه ترسیدار، ۴- په پره وی داب ونه ریت، فه رمی، نه ریت پارنیز،
جدیت: ← جد (۲)،
جدید: تازه، نوئی،
جدیداً: به تازه یی، به مدواییانه، به نوئی، به وزوانه، تازه یی، وه تازه گی، وه تازه یی،
جدید الاحداث: تازه بنیات، تازه دامه زراو، نوپساز،
جدید الاختراع: تازه داهاتوو، تازه داهینراو،
جدید الاسلام: تازه موسولمان، نۆموسومان، نوئی موسولمان،
جدید التأسیس: تازه بنیات، تازه دامه زراو، نوپساز،
جدید الورود: تازه گه یشتوو، تازه هاتوو،
جدید الولاده: ← نوزاد،
جدیدان: شه ووو پۆز،
جدیر: ۱- سزاوار ۲- هه رشوئینکی دیوار تیدا سازکراو،

جُدبیری: ← آبله مرغان،

جَدَّاب: ۱- ناوال، ئاۋەل، ئۆڧلاز، ئىسك سووك، باناز، بخوچ، بەردل، بەردل، بەردلك، بەناز، پەرسار، جوانى دلگىش، جوانى دلگر، حەز، حەز، خۇشتى، خۇشتەقى، خۇشخوين، خۇشەوى، خۇشەويس، خۇشەويست، خوشىك، خوونسووك، خويڧدار، خوينشىيرىن، خەزىم شۇر، دلئەستىن، دلپراكىش، دلپرفىن، دلگر، دلنشىن، دۆست، دەلال، پاكىشەر، پەزاسووك، پەزاشىرىن، زوپر، زەرە شىرن، زىرلۇ، زىكەللۇكە (كوچولو)، زىكەلە (كوچولو)، سەرنجراكىش، فۇدل، گران، گوولكە، گيانسووك، گىرا، گىزگوول، لەبەردل، لەبەردلان، مەحبوب، مەكىن، مېرىقان، نار، نازار، نازدار، نازكار، نازگەر، نازلى، نازنوڧن، نازۇ، نازەنىن، نازى، نەكدار، نەكەكىن، ونشىرىن، وەردل، وەشەسىا، ھەستىسۇك، ھەڧىن، ھەڧىنى، يار، ۲ ← چىكەندە،

جَدَّابە: مېينىنى (جَدَّاب) ← جَدَّاب،

جَدَّابىت: خوينشىرىنى، دلپراكىشى، دلپرفىنى، پاكەش كەرى، پاكىشەرى، سەرنجراكىشى، كىشەرى، گىرايى،

جَدَّام: ئالكە، پووتك، پىسى، جوزام، خۆركە، خۆرە، خوەرە، خىرك، پىژ، پىژە، پىسى، كفت، كۆتى، كووتى، كەپگۆشە، گوتى، گورى، گولى، نوپۇە،

جَدَّامخانە: گولخانە،

جَدَّامى: خۆرەۋىكەتوۋ، دووزام، زەلىل، گول،

جَدَّب: بەرەوخۇپاكىشان، بەرەوخۇھىتان، پاكىشان، كىشاي، لەخۇ ھەلچىن، لەخۇھەلكىشان، لەخۇھەلگرتن،

جَدَّب شىدن: بۇلاچوون، بۇلاپاكىشان، پاكىشبوون، پاكىشان، كەمەندكىشبوون، كىشان، ھەلمۇران،

جَدَّب كىردن: بۇلاي خۇكىشان، پاكىشان، سەرنج پاكىشان، كىشان (خوچى تەپاسى دەكىشى/لەخۇھەلدەچنى/ لەخۇ ھەلدەكىشى/ ھەلدەكىشى)، كىشان بەرەوخۇ، كىشاي، لەخۇھەلچىن، لەخۇھەلكىشان، مۇسنايش، ھەلكىشان، ھەلمۇران،

جَدَّب كىندە: بۇلاي خۇھىنەر، پاكەش، پاكىشەر، فرۆك، كىشەر، لەخۇھەلچن، مۇر، ھەلمۇر،

جَدَّبە: ۱- جەزمە، جەزبە، حال، حال لىھاتن، سەماي دەروپشان، ھەلكە،

ھەلكە، ۲- پاكەشى، پىنەرى، پىنى،

جَدَّب: ئەسل، پىخ، پەگ، پىشە، پىشە دوۋھەمى ژمارەيى، ژمارەي لەخۇيدا زەربىكراۋ،

جَدَّراب: داكشە، گەرانەۋى شەپۇل لەبەست،

جَدَّرگرفتن: بەدەستەپىنانى پىشە دوۋھەمى ژمارەي،

جَدَّع: ۱- قەدى دار، كۆتەر، ۲- ئەستوون، كۆلەكە،

جَدَّوب: پاكىشەرى شىتىك، زۇرپراكىش، گىپرانەۋى شىتىك لەشۋىتىك پ،

جَدَّور: كۆي (جَدَّر) ← جَدَّر،

جَدَّوع: كۆي (جَدَّع) ← جَدَّع،

جَدَّوۋە: ۱ ← اخگر، ۲- لەتى ھەرشىتىك،

جَدَّو (رژ): ۱- بنارى كىنو، ۲- خەندەكى دەۋرى باغان، ۳- زەمىنى قەلىشۋو، ۴ ← شكاف، ۵- پىژە، نىشانى پىژە،

جَدَّو: ۱ ← اوقات تلخى، ۲- دەنگى دپانى پارچە، ۴ ← بامبول (۱)،

جَدَّو: زىنى ئەسپ،

جَدَّو: ← نققە،

جَدَّو: ← جىرە،

جَدَّو: جەرىدەكان، دەفتەرەكان، پۇژنامەكان،

جَرَّائِر: تاوانەكان، گوناخەكان، گوناھەكان،

جَرَّائِم: تاوانەكان، جەرىمەكان، گوناخەكان،

جَرَّاب: ← انبان،

جَرَّابە: گۆرىنى كورت،

جَرَّائِقال: ← جَرَّئِقيل،

جَرَّائِم: كۆي (جَرَّئوم) ← جَرَّئوم،

جَرَّاح: كۆي (جَرَّاحت) ← جَرَّاحات،

جَرَّاح: برىنكار، برىنگەر، جەراح، كاردپىشك، كپە، نۇدار، نىشار، نەشتەركار، نەشتەرگەر، نىشار،

جَرَّاحات: برىنان، برىنەكان، زامان، زامەكان،

جَرَّاحت: ۱- رىم: ئاداب، برانگوھ، پەنام، تەشەنەك، جەپراحت، چركى برىن، چلگى برىن، زامت، زامەت، زپزە، زلزلە، زلفنچك، زىچك، زىچكاۋ، زووخ، زووخاۋ، زىچك، زىچكاۋ، زىق، زىنچك، زىنچكاۋ، شۇ، شۇ، شەلق، عەداب، عەزاب، غەور، قىنچكاۋ، كىخ، كىم، كىماۋ، لىم، نىم، كىم، كىم ۋە ھەۋاي برىن، گفرت، نىم، ھەۋ، ھەۋا، ۲- زخم: برىن، پز، چوى، رىش، زام، زەخم، زەخمەل، قەششوس، نۇد، ۳- زخم كەن: ناسۇر، برىنى كۆن، كۆنە برىن،

جَرَّاحت برداشتن: برىندار بوون، زامار بوون، زامدار بوون،

جَرَّاحت بند: برىنپىچ، پارچەي برىن پىپەستىن،

جَرَّاحت بېم رىسانىدن: برىندار بوون، زامار بوون، زامدار بوون،

جَرَّاحت دىدە: ← زخمى،

جَرَّاحت كىردن: ئاۋجىز بوون، ئاۋكرىن، ئاۋەجىز بوون، ئاۋەدزى بوون، ئاۋەدزى كىردن، ئاۋەز بوون، تەشەنا بوون، تەشەنا كىردن، تەشەنە كىردن، تەشەنە كىردن، جەپراحت كىردن، چرك كىردن، چلگ كىردن، چلگ كەردەي، پراگىران، زارافكرن، كىم كىردن، ھەۋا كىردن، ھەۋا كىشاي، جَرَّاحت گزىن: ئەۋكەسەي برىنى ئەڧىن ھەلدە بىزىرئى، برىندارى ئەڧىن (جَرَّاحت گزىن را بمرهم چكار؟: برىندارى ئەڧىن چى بەمەلحەم داۋە؟)،

جَرَّاحت نھادن: برىندار كىردن، زامار كىردن، زامدار كىردن،

جَرَّاحى: برىنكارى، برىنگەرى، حەپراچى، نۇدارى، نەشتەردان، نەشتەركارى، نەشتەرگەرى،

جَرَّاحى (پلاستىك ترمىمى): نەشتەرگەرى بۇ جوانكارى،

جَرَّاد: كلۇ،

جَرَّادە: كللۇيەك،

جَرَّار: ۱ ← بىشمار، ۲ ← كندرو، ۳- پچەك، ۴ ← جَدَّاب،

جَرَّاسك: ← جرواسك،

جَرَّاسىا: ← آلبالو،

جَرَّاكسە: گەلى چەركەس، ،

جَرَّانداختن: بۇنگدان، بەئجاندن، بەعجاندن، بەھەجاندىن، توۋرە كىردن، جەرگاس كىردن، خەيداندىن، دلگىر كىردن، دەھرىكردن، پىق ھەستاندىن، رىقەلستاندىن، رىقەلستاندىن، رىكدا بىردن، رىكەستاندىن، سل كىردن، سلگەردەي، قەلۇز كىردن، قەلۇس كىردن، قىنچىمانى، قىنچواندىن، قىن قىنھۆرئىزىناي، ھۆرەزناي، قىنھەستاندىن، قىنھەلستاندىن، كەچەت رىن كىردن، ھەرداندىن، ھىزىسكرن،

جَرَّايد: ← جرائد،

جَرَّاير: ← جَرَّائِر،

جَرَّائِم: ← جَرَّائِم،

جَرَّات: ئارىش، ئازاتى، ئازايەتى، ئازايى، ئەگىتى، برك، بۇن، بوپۇرى، بەجەرگى، بەشارەت، بەكارى، بىگەقى، پاشەر، پالھوانى، پركىشى، پىشتورى، پىگەتى، پىاۋەتى، تاقتە، توانايى، تورووش (تورووش نەكر بىزى)،

جزاء: ← جزا،

جزائر: جزیره کان، جهزیره کان، دوورگه کان،

جزایر: جزیره کان، جهزیره کان، دوورگه کان،

جزاف: ← جزاف،

جَزالت: ۱- پته و بوون، خوږاگری، قایمبوون، ۲- له سه رسقه سی خو سووربوون،

جزء: ۱- نه نجه، بار(له و به شبه شینه باری من چنده)، باره، بوغن، بهر، بهرکوت، بهری، بهش، بههره، بیش، بیس، پا، پار، پارچه، پاره، پاژ، پای، پشک، پهبش، پهیا، تا، تۆز، چینی، دایر(مه ره که دایر دایر بوو)، دایهش، داره بهش، داوړ، دۆگه، دۆن، پیز، ساد، سه ری، قسن، قهت، کار تک، کووزی، کت، کهر، کهرت، کهرتک، کهرک، کهری، کهی تل، گوئیچ، گه زخ، گی هه ف، لۆ تم، لهت، لهتک، له ته، له قا، له ه، لیمه، نسپ، نسپو، وهش، ماف، واره(له قهرزه که دوو واره ملاموه)، مووچه، هۆخ، هه ق، هیسا، ۲- پله نزم، خواردست، ژیر دست،

جزء جُزء: نه نجه نه نجه ونجه، باره باره، بهر بهر، به شبه ش، بههره بههره، بیش بیس، پار پار، پارچه پارچه، پاره پاره، پاژ پاژ، پشک پشک، تۆز تۆز، تۆز تۆزه، تۆزه تۆزه، چینی، دایر دایر، دایهش دایهش، داوړ داوړ، پیزه پیزه، که تکه ته، کهرتکهرت، له تلته، له ته له ته، وهش وهش، واره واره،

جزء به جُزء: نه نجه به نه نجه ونجه، بهش به بهش، باره باره، پارچه پارچه، پاره پاره، پاژ پاژ، پشک پشک، داوړ به داوړ، دۆگه به دۆگه، پیزه به پیزه، که ته به که ته، کهرتکه به کهرت، له ته به له ته،

جزئی: ۱- برووسکه، برووکه، بره، پاژه کی، پاژی، تۆز، تۆز قال، تۆز لانه، کهم، که مۆکه، که مووسکه، ناگرنگ، نیسکه، ۲- برووسکتیک، برووکه به یک، بریک، پاژه کی، پاژیک، تۆز قالیک، تۆزئی، تۆزیک، که چیو، که میک، که مۆکه به یک، که مووسکه به یک، نیسکتیک،

جزئیات: کۆی(جزء) ← جزء، ورده کاری به کان،

جزئیات: به شیک بوون، وردبوون،

جزئیة: ← جزئی،

جز جز: جزه جز، جزه جز، قرچه قرچ،

جزد: ← جزواسک،

جَزْدَر: ← جَزْدَره،

جَزْدَره: به وروه، جزیلک، جزلیک، جزیلک، جزیله، چله ووه زی، چله ووه زی، دووگی برژاو، ژزلیک، ژزلیک، کزک، کسک،

جزر: داکشه، کشانه وهی ئاوی دهریا، نیشتاو، نیشتنه وهی ئاوی دهریا،

جزرومد: نیشتنه وهه هستانه ئاوی دهریا به هوی کار تیکردنی کیشی مانگ وپۆژ، هه لکشه وداکشه،

جزردن: ۱- پاپانه ووه لالانه وه، گریان و نالین، ۲- چه چه کردن،

جَزَع: ۱ ← بیصبری(کردن)، ۲ ← زاری(کردن)،

جَزَع و قَزَع: ← (گریه وزاری) ← گریه،

جزغال: ۱ ← جزدر، ۲- ژۆر برژاو، هه لقرچاو،

جزغاله: ۱ ← جزدر، ۲- ژۆر برژاو، هه لقرچاو،

جَزْگیر: جوزه گر، کهرسته ئاوه هه شتته وهی په راوو په پرتووک،

جَزَل: ۱ ← بزگ، ۲ ← بسیار، ۳- سوار، قسه ی په وان، گوته ی پاراو،

جزم: ۱- جه زم، پیرادان، سووربوون له سه ره مه به سه ست (عه زمی جه زم کردن) قایم کردنی کار تک، ۲- نه ره پاچای، نه وه بریه ی، براندن، برهین، برین، برینه وه، بریه ی، بشکووپین، بوورینه وه، پارچه کردن، پچراندن، پچرانن، پچرین، پچکاندن، پچکراندن، پچه راندن، پچه پین، پرچاندن، پرچانن، پرچنای، پروسقانن، پساندن،

پرووکاندن، پساندن، پشکووپراندن، په لکردن، په پکردن، تهره فاندن، چرپاندن، چرین، چه تاندن، داپاچین، ژیکرن، فه کاندن، فه قوساندن، قرتاندن، قرتانن، قرتنای، قوتانن، قوتکردن، قورمساندن، قوساندن، قه تاندن، قه تین، قه تیان، قه دکردن، قه ژیلاندن، قه لئاندن، قه لئکردن، قه لکردن، قه لکه رده ی، قه له مکردن، کوتکردن، کۆتن، که تاندن، کهرتکردن، که لکردن، که تکردن، له تکردن، له تکه رده ی، وه رساندن، وپین، وپینه وه، وه برین، هلیه کان، هۆر بریه ی، هه لبرین، ۳- زه نه، نیشانه ی نه بزووتن له سه رییت (-)، ۴ ← استواری،

- جزم اندیشی: بیرکورتی، بیروشکی، ده مارگرژی، ده مارگری، نه گۆزی، وشکی،

جزمازو: ۱ ← گز(۱)، ۲- پۆرگیکه گه لای داره گه ز دهریده کاو له په نگ کردندا به کار دئی،

جزمی: بیروشک، دوگماتیک، ده مارگرژ، ده مارگیر، نه گۆز، وشک، جُزُو: بهش، پاژ، جه، ژ، له(نه و له تیرۆریسته کانه)، له گه ل، نه،

جُزوات: کۆی(جُزوه) ← جُزوه،

جُزور: حوشر، وشتر،

جُزوع: ۱- تۆقره نه گرتن، بیئۆقره ی، بیئارامی، بیقهراری، بیئاقه تی، بیسه بری، په له پهل، تۆته که نه گرتن، حه جمه ت نه گرتن، حه ژمه ت نه گرتن، دانه سه کنان، نه حه جمین، هه جمه ت نه گرتن، هه ژمه ت نه گرتن،

جُزوع: ۱- تۆقره نه گر، به په له پهل، بیئۆقره، بیئارام، بیقهرار، بیئاقه ت، بیسه بر، تۆته که نه گر، حه جمه ت نه گر، حه ژمه ت، دانه سه کنان، نه حه جماو، نه حه جمیو، هه جمه ت نه گرتن، هه ژمه ت نه گرتن، ۲ ← زاری،

جزوه: ۱- جزوه، ده سه تک، ده سه ته یه ک کاغزه ی نووسراو، ده سه ک، نامیلکه، ۲- به شیک له کتیب، ۳- جزمه، جزوه، ده فته رۆکه، سپپاره، کتیبۆکه،

- جزوه دان: پسووله دان، فایل، کارتۆنیکه له ئارشیف دا چه ند پهروه نده ی دناو دهنرئی، نامیلکه دان،

- جزوه گفتن: دهرس کونن، وانه گوتن، وتنه وهی وانه،

جزیرگان: ← (مجمع الجزایر) ← مجمع،

جزیره: ئاد، ئار، جزیر، جزیرگه، جزیره، جهزیره، جیزۆک، چیز، چیزگه، دوپاچه، دوو پگه، دوو پووگر، دوو پووگه، دوپه، گراف، گراوه، گرده، گزیرته، ناقره،

جزیل: ۱ ← جَزَل، ۲ ← بسیار،

جزیه: باجی سه رانه ی ناموسو لمانان له ولاتی ئیسلامیدا، ساوه ری، سه رانه، گه زیت،

جس: ده ست پیدامالین، ده ست پیداهینان،

جسناد: زافران، زافهران، زه حفهران، زه ردیی باخی، زه عفهران، زه فحهران،

جسارت: ← (بیباکی) ← بی،

جسارتا: بیته ده ی نه ی له خزمه ت تانا، عه یب نه ی،

جسارت کردن: ئاریشکردن، ئازاتی به خه رجدان، ئازاتیکردن، ئازاتی نواندن، ئازایه تی کردن، ئازایه تی نواندن، ئازاییکردن، ئازایی نواندن، ئه گیتی کرن، برک کردن، بزراقی نواندن، بزوونی کردن، بوژیی کردن، بوژیی نواندن، به جهرگی نواندن، به خیره تی نواندن، به ده مار ی نواندن، به زاتی نواندن، به زاخی نواندن، به شاپه ت نواندن، به غیره تی نواندن، به کاری نواندن، بیباکی کردن، بیباکی نواندن، بیپه روابی کردن، بیپه روابی نواندن، بیترسی نواندن، بیحه یایی کردن، بیسامی نواندن، بیشه رمی کردن، بیگه فیکرن، پاله وان ی کردن، پر دلئیکردن، پر کیشیکردن، پشتووری کردن، پر کیشی کهرده ی، پیافی کرن، پیاهه تی به خه رجدان، پیاهه تی کردن، پیاهه تی نواندن، پیاهه تی به خه رجدان، پیاهه تی نواندن، پیاهه تی نواندن، توانایی نواندن، توروشکرن، توند په وی نواندن، تیخ لسته نه وه، جامیزی به خه رجدان، جامیزی کردن، جامیزی نواندن،

جُعَل: خلینکه، گووخرته و کهره، فالوچه‌ی پِیخی، کیز، فالوچه،
 فالونجه‌ی پِیخ گلین، فالونجه‌ی گوو گلین، قسقاچ، قولانجه، کیز، کیزک،
 کیزه، گازولک، گام گلوس، گازولک، گوگه پین، گووخلده‌ره، گووخلیننه،
 گیگلو، گیگله،
 جَعَل: ۱- به‌ده‌ل، ته‌زویر، ساخته، ساخته‌کاری، فیَل، قه‌لب، ۲-
 خولقاندن، داهیتان، دروستکردن، دروست‌کهرده‌ی، ۳- درو، سازکراو،
 هه‌لبه‌سته،
 جعل کردن: ۱- ته‌زویر کردن، دروستکردن، دروست کهرده‌ی،
 ساخته‌کردن، سازکردن، به‌لگه‌ی ساخته، شت‌سازکردن به‌فیَل،
 فیَل له‌به‌لگه‌داکردن، ۲- سازکردن، کردن، ۳- خولقاندن، داهیتان،
 دروستکردن، ۴- هه‌لبه‌ستن،
 جَعَلَنَق: په‌ست، خویری (جنتیویکه)، سووک و چرووک،
 جَعَلی: ۱- به‌ده‌ل، به‌قه‌ستی، ته‌زویر، چرووک، ده‌سگۆز، ده‌سگۆز،
 ده‌سنه‌قه‌س، ده‌غله‌لی تیتداکرداو، ساخته، فیَلو، قه‌ستی، قه‌لب،
 نادروست، نارپه‌سن، ۲- درو، هه‌لبه‌ستراو، هه‌لبه‌سته،
 جَعَلِیَات: درووده‌له‌سه، شتانی هه‌لبه‌ستراو، فروفیشال،
 جَعیده: ← مریم‌نخودی (کوهی)،
 جُع: ۱- کۆت، نیر، ۲- داری تیکوهردانی ماستاو بو رۆن لیگرتن،
 جُعِبَت: لۆکه‌ی نیوئاخنی لیفه‌ودۆشه‌گو،
 جُعیوت: لۆکه‌ی نیوئاخنی لیفه‌ودۆشه‌گو،
 جَعَجَه: جَعَجَه، جَعَجَه، حه‌ت‌ه‌تۆکه، خِر‌خاشه، خَشخاش،
 خَشخَشوْک، شه‌قشه‌قه، هاویشک،
 جَعَد: باده‌قووش، بایه‌قووش، باینه، بو، بوو، بووم، بووه‌کویره،
 به‌له‌کانه‌ک، به‌م، په‌پووک، په‌پووکهره، په‌پووکهره، تۆت، توت،
 تۆتاک، تۆتک، خاله‌کوکومه، کوند، کونده‌بوو، کونده‌به‌بوو،
 کونده‌به‌بوو، کونده‌بوو،
 جَعْدَانِبَار: کونده‌زیره،
 جَعْدَجَنگلی: کونده‌قوته، کوندی‌دارستان،
 جَعْدَمَاهیخوار: کونده‌پرومال، کوندی‌ماسیخوره،
 جَعْدَمیمون‌رخ: کونده‌زیره،
 جَعْرَات: ماست،
 جَعْرَافِی: جوعرافی، جوعرافی، جوعرافی،
 جَعْرَافِیَا: جوعرافی، جوعرافی، جوعرافی،
 جَعْرَافِیَائِی: جوعرافیایی، جوعرافیایی،
 جَعْرَافِیدان: جوعرافیزان، جوعرافیزان، جوعرافیزان،
 جَعْلَه: تسقل، تیسقل، زارۆکه، مندالکار،
 جَعْنَه: ← باشه،
 جَعْه: ۱- تاج، ۲- جوققه،
 جَعَا(سم): ۱- بازار، نازاردان، ئالی، نه‌غز، بیداد، بیدادی، پستوری،
 ته‌عه‌دا، جه‌فا، جه‌ور، ده‌سدریژی، ده‌سدریژی، دلره‌قی، ره‌نجانندن،
 ره‌نجان، زالمایه‌تی، زالمه‌تی، زالمکی، زالمینی، زلم، زورداری،
 زورکاری، زوری، زوریکردن، زولم، زینات، ستم، گووچ، له‌تم،
 ناهه‌قی، ناهه‌ق، ناهه‌قی، نه‌قل، نه‌قله، نه‌ه‌قه‌ی، ۲- نه‌مه‌گ‌نه‌ناسی،
 بیئه‌مه‌گی، بیئه‌لیننی، بیئه‌یمانی، بیسۆزی، بیوه‌فایی، بیئمه‌کی،
 په‌یمان‌شکیننی، سیله‌یی، شهرت‌ویبیشه‌رتی، غه‌داری، کامباخی،
 نه‌کنه‌ناسی، هلشانندن،
 جَعْفَاشِگَان: نازارده‌ران، بیوه‌فایان، جه‌فاکاران، ستم‌مکاران،
 نامیهره‌بانان،
 جَعْفَاشِه: نازارده‌ر، به‌جه‌فا، بیئه‌زه، بیئه‌زه‌یی، بیوه‌فا، چه‌په‌گر،
 چه‌په‌گرد، خاوه‌نجه‌فا، دلره‌ق، ستم‌مکار، نامیهره‌بان،

جَفاجو: ← (جَفَاشِه) ← جَفَا،
 جَفاجویان: ← (جَفَاشِگَان) ← جَفَا،
 جَفادیدن: ← (جَفَاکشیدن) ← جَفَا،
 جَفادیده: ← (جَفَاکش) ← جَفَا،
 جَفاکار: ← (جَفَاشِه) ← جَفَا،
 جَفاکاران: ← (جَفَاشِگَان) ← جَفَا،
 جَفاکردن: نازاردان، بیوه‌فایی کردن، جه‌فاکردن، ره‌نجانندن،
 ره‌نجان، ستم‌مکردن، نامیهره‌بانی کردن،
 جَفاکش: بازارچه‌ش، نازاچیز، به‌رزورونه‌ه‌قی که‌وتوو، جه‌فادیتوو،
 ستم‌لیکراو، سزادیتوو،
 جَفَاکشیدن: نازاردان، بیوه‌فایی ده‌گه‌ل‌کران، جه‌فادیتن،
 جه‌فاکشیدن، ره‌نجان، ستم‌لیکراو، نامیهره‌بانی له‌گه‌ل‌کران،
 جَفَاکیش: ← (جَفَاشِه) ← جَفَا،
 جَفَاکیشان: ← (جَفَاشِگَان) ← جَفَا،
 جَفَاگر: ← (جَفَاشِه) ← جَفَا،
 جَفَاگران: ← (جَفَاشِگَان) ← جَفَا،
 جَفَات: ← (جَفَاشِگَان) ← جَفَا،
 جَفَاف: ← خشک‌شدن،
 جَفَاله: ۱- جماعت، ۲- ده‌سته‌بالدار، کۆمه‌له‌بالنده،
 جَفَت: ۱- خمیده، ۲- به‌ری‌بان، ۳- قایمه‌میو، ۴- تاقی‌هه‌یوان،
 جَفَت: ۱- بی‌نیوان، پیکه‌وه‌لکاو، پیکه‌وه‌نوساو، جفت، جووت، کپ،
 کیپ، مووپ، ۲- به‌رانبه‌ری تاک، جفت، جۆت، جووت، جه‌تک،
 زۆ(جفت‌جفت: زۆزۆ)، زۆق، ولف، ۳- جووت، جفت، جووته، جفته،
 نیره‌میئه، هاوجفت، هه‌فجوت، ۴- ورزو: جووت، جفت، دووگا بو
 زه‌ی کیلان، جووته‌گا، جووته‌گای دابه‌ستراو، سوپ، ۵- همتا، ۶-
 همدم، ۷- همسر،
 جَفَت‌جَفَت: جفت‌جفت، جۆت‌جۆت، جووت‌جووت، دوان‌دوان،
 دوودوو،
 جَفَت‌جَنین: ئاوال‌مندال، ئاوه‌لمندال، جفت، جووت، هژی،
 هه‌فالجووک، هه‌فالۆک، هه‌ملز، هه‌وال‌مندال، یاوه‌ره،
 جَفَت‌سُم: جۆت‌سمه، جووت‌سم،
 جَفَت‌شدن: بوونه‌هاوسه‌ر، پالۆیکدان، پیکه‌وه‌نوسان، جووت
 بوون، هاو‌نشینبوون،
 جَفَت‌فلک: بریتی‌له‌مانگو رۆز،
 جَفَت‌کردن: ۱- به‌رانبه‌کردن ده‌گه‌لیه‌ک، ویکرا به‌رانبه‌کردن، ۲-
 په‌راندن، جووتکردن، سوار کردن، نیرله‌می، کیشان، لی کیشان، ۳-
 پیکه‌وه‌دانان، جفت‌کردن، جووتکردن، کردنه‌جووت، کردنه‌دوانه،
 لیک‌جووتکردن، ویکرا‌ادانان،
 جَفَت‌گاو: جووته‌گا،
 جَفَت‌گیری: تیکه‌لبوون، جووت‌بوونی‌نیرومی، چوون، چه‌کین
 (سگ‌وگر به‌و..)، پوان (سگ‌وگر به‌و..)، سواربوونی نیرله‌می،
 سه‌گین (سگ)، لی پوان (سگ‌وگر به‌و..)،
 جَفَت‌گیری حیوانات: په‌رین، چه‌نه‌رمای، داکه‌وتن، خه‌رز،
 سه‌کین (سگ)، لیهاتن، لیپه‌لاتن،
 جَفَت‌وتک: تاquamانه‌جووت، تاق‌وجووت،
 جَفَت‌وطاق: تاquamانه‌جووت، تاق‌وجووت،
 جَفَتک: ۱- تیز، جفته، جوتک، جۆتلخ، جووتک، جووتکه،
 جووتله‌قه، جووته، جیفرک، حه‌به‌لووتک، زرچک، زیچک،
 زیرک، لووشک، لووشکه، له‌قه، ۲- باز، خۆه‌ل‌دان به‌جووت‌پتی، ۳-
 کاروانه، کهره‌واله، کهره‌وانکه، مه‌لیکه نیره‌ومیی هه‌رکام
 بالئیکیان هه‌یه‌و له‌تیشته‌که‌ی دیکه‌یان قولابیکیان هه‌یه‌و له‌فریندا

- جگر دار: ئارىشەن، ئازا، بەدەك، بىزراف، بىژوون، بۆكە، بۆير، بەجەرگ، بەخىرەت، بەدەمار، بەزات، بەزاخ، بەغىرەت، بەكار، بەگون، بەناف، بىياك، بىپەرۋا، بىتتىرس، بىتسىم، پالەوان، پىردىل، پىركىش، پىياف، توندىرە، تەبا، جامىتېر، جىندى، چارشا، چاوتوندى، چاوقايىم، چاۋنەترىس، چاۋنەترساۋ، دالازا، دلاۋەر، دىلدار، دىلزەخم، دىلسەخت، دىلستور، دىلقايىم، دىلگەر، دىلتىر، دەست كەرەۋە، دەستەۋەكەر، دەسكەرەۋە، دەلوودلىر، دەمار دار، دەمسور، دىئودىل، پەشى، پەشىد، پەن، پەند، زاتدار، زاۋەردار، زەنەقدار، زەھلەدار، زىخ، سەرخۆش، سەرخوش، سەفدىر، شامىتېر، شەفكەر، شەفكېر، شەمشىر كۆز، شەھلەۋەند، شەھمىتېر، شىرپاز، شىر كۆرۈز، شىر كۆز، عەگن، عەگىت، عەگىد، فېرز، فېرس، قادىقېن، قادۇ، قارمان، كورد، كورباف، كۆسەچى، كۆكەل، كەلەپپاۋ، كەلەمىتېر، كىستەك، گامبۇر، گەزىناس، گەزىنوس، گىنەبەر، لۆك، مەرخوز، مەرد، مېر، مېرخاس، ناگۆر، نەبەرد، نەترىس، نەۋەرد، نەھىتە، نېر، نېرە، واپسۇ، ۋەرا، ۋەن، ۋەند، ۋىر، ۋىرا، ۋىرۆك، ھالان، ھۆل، ھۆل، ھۆل، ھەۋىر، ھەۋىرا، ھەمان، - جىگر دىشتىن: - (جىرات كىردن) - جىرات، - جىگر جىلادان: ئەۋەبەھىتەنە، بۈۋە ھۆى بوۋانەۋە، تىنەۋەسى دامر كاندن، تىنۋىتېلى لىردن، دىل فېتىك كىردنەۋە، گىيان تېخستەۋە، گىيان ۋەبەھىتەنەۋە، ھەناۋ فېتىك كىردنەۋە، - جىگر زىلخا: پارچە پارچە، پارە پارە، لەتلەت، - جىگر سىفېد: پىشاسى، پىف، پىۋوف، پىلاپەش، جەرگى سىبى، سەپەلىك، سى، سىپىك، سىپەلاك، سىپەلاك، سىپەلىك، شىمش، شۆشى، شووس، شووشو، شىشار، - جىگر سوختن: پىشتىكان (بۇپىۋان)، جەرگى سوختان، جىگر سوختە، جىگر سوختان، زىگى سوختان (بۇزنان)، مەردنى فرزند، - جىگر سوختە: جىگر سوختاۋ، جىگر سوختا، جىگر سوختاۋ، مەنالمەردو، - جىگر سوز: - (جىگر خراش) - جىگر، - جىگر سىياھ: پىشارەش، پىلاپەش، جىگر، جىگر، جىگر، كەزەب، كەزەب، جىگر، جىگر، جىگر، زىل، قەزەب، كەزەب، مەلاک، مەلاک، مەلاک، ۋىك، يەھەر، يەھەر، - جىگر شىر دىشتىن: بوپروئا: بوون، پىشتى شىر شىكاندن، چىنگى پىلنگ شىكاندن، دىلى شىر پىتە بوون، - جىگر ك: جىگر كە، جىگرى لەپۇن ۋىپىۋادا سوور كراۋە، قەلى پىياز، - جىگر كسى آتش گىرفتن: ئاور تىبەربوون، كزە لە جىگرى ھانت، كزە لە دىلى ھانت، كزە لە دىلى ھەستان، - جىگر كسى راخون كىردن: جىگر بە كوچكى ۋەدان، جىگرى كەسى دانە تەنۋورەۋە، - جىگر كسى راسىرمە كىردن: ئاور دە جىگرى بەردان، ئاور نانە جىگر كەسىگەۋە، كەسى جىگر گاس كىردن، كەسى زۇر خەفە تىبار كىردن (اين كودك نايىنا جىگر را سىرمە كىرد - فدك)، - جىگر كسى كىباب شىدن: جىگرى كەسىك ئاور تى بەر بوون، جىگرى كەسى برزان، جىگرى كەسى كەباب بوون، - جىگر كى: جىگر چى، جىگر كى، جىگر كى، جىگر كى، - جىگر گاه: شۋىتى جىگر گەھەناۋادا، - جىگر گوشە: بەنجىگەر، بەندىل، بەندى جىگر، بەندى جىگر، بەندى جىگر، جىگر گوشە، فرزند، گوجەدل، عەۋلاد، - جىگر گە: شۋىتى جىگر گەھەناۋادا، جىگر نە: باندەبەكى دەنوۋ كىر تى بەقەد مامەرە، كاروانە، جىگرى: ۱- جىگرى، پەنگى سوورى جىگرى، ۲- (جىگرى) - جىگر، جىگن: جىگەن، چىگەن، زەل، زەلمىتېر، سىسۇ، سىسۋ، سىسۋ، قامىشەپەشە، لەبان، لەۋان، ئاردين،

- جىگن نىل: پىزال، پىزل، - جىل (جىل): ۱- بىر كىرىن، ۲- ھەمە، ۳- بەشەھەرە زۇرى شىتىك، - جىل: ۱- پۇشەمەنى بۇھە مووشىتىك، ۲- بەرگ، جىل، جىل، جىل، جىل، جىل، جىل، سىپالەشەرە، شەرە، شەنگەشەرە، لىياس، ۳- پۇشەمەنى بۇسەرىشى چارەۋىيان، جىل، - جىل خوردار از آب بىرون كىشىدن: بەپخۆلەناۋ گرتنەۋە، بەپەرى خۆ لەناۋى دەركىشان، شەرە خۆ لەقور دەرىھىتان، - جىل: - چىكاۋك (۱)، - جىلا: ۱- ئاۋارەبى، ئەراگىلى، ئەۋدالى، باشىلى، بەردەلەرد، بەرەزەبى، بىدەرەتانى، بىلئەھى، پەرەتەۋازەبى، پەرەۋازەبى، پەرىشانى، تەر كەۋلاتى، تەرەبى، تەرەبەدرى، تەرەبەدرى، پەھندەبى، پىتالى، سادارىتى، سەرگومى، سەرگەردانى، قوۋندەركان، گومراپى، لانەۋازى، لوۋنەۋازى، لىقەبەكۆلى، لىقەلماۋى، لىقەماۋى، مالىبەكۆلى، مەشەختى، مەرژىرى، ۋىلانى، ۋىلى، ھىۋەلەكى، ھەرزەگەردى، ھەرزەگەرى، ھەلۋەداپى، ۲- جىلادان، ۳- افروختن، ۴- بىرقە، بىرىكە، گرشە، ۋرچە، ۋرشە، ۋرچە، - جىلا: - جىلا، - جىلا: سورمە، كىل، - جىلاب: ۱- پاكىشەر، پىقن، پەۋىن، ھىنەر، ۲- پاگوپزەرى بەندەكان لەشارىكەۋە بۇشارىكى دىكە، - جىلاد: ۱- مىرغىب: جىلاب، جىلاد، جىلاد، سەرپىر، مىرغەزەب، ۲- شىكەنجىگر: ئازاردەر، ئەشكەنجەگەر، جەزەبەدەر، جەزەبەدەر، جەزەبەدەر، چەرمەسەرەدەر، حازابدەر، غازابدەر، غازادان، عەزابدەر، عەزەبەتدەر، - جىلادان: بىر قاندن، بىرقەدار كىردن، پەرداخىردن، تىفتىفەدان، پەۋارتن، زاخاۋدان، زاخاۋانەۋە، زاخاۋەداپى، زاپى، سافىردن، سوون، سوۋنەۋە، سىقالدان، سىلدان، سىۋىسەۋەدان، كالىشت، لووسىردن، مەشتومالندان، - جىلادىت: ۱- چابىكى، ۲- شىجاعت، ۳- نىرومىندى، - جىلاس: كۆى (جىلس/جىلس) - جىلاس و جىلس، - جىلال: ۱- شىكۋە، ۲- عىظمت، - جىلالىت: بەشكىۋى، بەقەدرى، پايبەبەزى، جىلال، زاۋفەر، شىكۋە، گەۋرەبى، مەزناپەتى، - جىلالىت ماب: پايبەبەزى، خاۋەنشىكۋە، زۇر بەپىز، شىكۋەمەند، - جىل الخالق: خاۋچەندىگەۋرەبە، سوپىخانەللا، ماشەللا گەۋرەبى خاۋ، ۋشە سەر سوۋمەنە، - جىلال وشىكۋە: - جىلال، - جىلب: ۱- آشوب، ۲- جىجال، ۳- جىندە، ۴- سىنج، ۵- مەجىل: ئارداق، ئۆينىاز، بەدەك، بىجامە، بەپىچ، بەدەھۆ، بەمبۆلە، بەمەكەر، بىچىم، پىياۋفروش، تافتەخۆر، تەپەش، تەپۇ، تەفەرەباز، تەفەرەدەر، تەلەتەقتىن، تەلەكەباز، جامباز، جامقولىباز، جانباز، چابباز، چاچۇل باز، چاچارسەك، چاۋبەست، چەپەنداز، چەتلەمەر، خۇقەباز، خەفتەرىنگ، خىلەباز، خىلەساز، خاپۇ، خاپىن، خاپىنۇك، خاسوۋك، خەپۇ، خەلەتتىن، داۋباز، دىرۋوۋك، دىرگە، دومو، دوۋرۋو، دەر خەل، دەرگوشم، دەسپىر، دەستېر، دەغەل، دەغەلباز، پوو بىن، پىپۇ، پىپۇكار، زىنگى فېلباز، زۇلچى، زەخەل، زەغەل، سەختەچى، سەختەكار، سەمەنەكۆرۈز، شاشخاپىن (زىرنامە مەزەب)، شەشەبەندى، شەشەلۋە، شەھلاف، شەمچىك، شىۋەباز، عۆينىاز، فىپۇك، فىرۋەدەر، فىرۋىكار، فىلاۋى، فىلباز، فىلزان، فىلۇ، فىلەباز، فىلەزان، فىرۋەدەر، فەنەك، فەنەكباز، فرتۇقى، قولىتەباز، قەللاش، قەمەزەن، كامباز، كالى كەردۇخ، كالاۋچى، كۇنا، كۇنە، كۇنەكار، كەرسەگ، كەللاش، كەلەكباز، كەلەكچى، كەمباز، كزەۋەن، كزىكار، كزىكەر، كزىۋەن، گورگەر، گورگەبۇر، گۇزچى، گۇشپىر، گۇپىر، گەپباز، گەلاچ، گەلاچ، لەباک، لەپۇك، لەماك، مزار،

- جلق زدن: جلق ليدان، دەسپەركردن، دەسپەرى كردن، دەستپەركردن، دەستميژكردن، كەپلەمەكيشان، مشتاو كردن، مشتەكردن، جلقاب: جى دەسەرە، قاپ دەسمال، قاپى دەسروكان، جلقو: بزماريا ميلەى ليك قايماكدنى دووشت تا ليك نەبنەو، پىم، پىن، جلقگە: دەشت، دەشتايى، دەشتى بەرىن، دەشتى نزمو تەخت، سفتيك، قەراج، قەلاچ، كرك، گەر، لەبلان، يازوو، يازى، - جلقگە آيرفتى: تەختانى پىكھاتوو بەھۆى ئاومالى پروبارانەو، دەشتى تىمان، سفتيكى گىرھەيى، - جلقگە سيلايى: تەختانى پىكھاتوو بەھۆى ھەستائىناوى پروبارانەو، پروبارانەو، دەشتى بەرلافاو، دەشتى لاخىزە، - جلقگە كئارەاي: ← (جلقگە سيلايى) ← جلقگە، جلمانا: ← خيار، جلمد: بەرد، كوچك، كەفر، جلمود: بەرد، كوچك، كەفر، جلمار: ← گلمار، جلمنبر: پلتوخ، جلك كوون و پيس، سيبالپوش، شىرپوش، شىرەشە پىتو، شەبار، شەو بەرپوش، جلموجە: زىرە پىنگ، جلمنگ: دەنگى زەنگولەو زنجىرو... زىرنگ، زىرە، زىرنگە، زىرە، جلمنگىدە: زىرگ، زنجىرى راتە كاوى دەنگ لىھاتگ، جلو: ۱ - افسار: ۲ - پيش: بەر، بەردەم، بەرگە، بەرگە، پيش، پيشەو، قەر، لەپيش، نوا، نھا، نياو، وەر(وەر لەمن هات)، وەر دەم، ۳ - پيشىن: بەروو، پيشوو، پيشەو، نوا، نوا، - از جلقو كسى در آمدن: بەرھەلستى كەس يك كردن، چوونە پرووى كەس يكد، لە بەر ابا بەر كەس يكد اراوستان، - جلو آمدن: ۱ - ئامانەو، بەرھەو پيشەو ھاتن، كوشبوون، نيزىكوونەو، نيزىكە و تەنەو، ھاتنە بەرھەو، ھاتنە پيش، ھاتنە پيشەو، ۲ - كەوتنە بەرھەو، پيشەرەوت كردن (مدتى باھم كار كرديم، درسش پيش آمد - فدك)، - جلو افتادن: بەر كەوتن، پيشكەوتن، كەفتنە پيش، كەوتنە بەر، كەوتنە بەرھەو، كەوتنە پيش، كەوتنە پيشەو، كەوتەى وەلى، لى وە پيشكەوتنەو، وە پيش كەوتن، وە پيش كەوتنەو، - جلوانداختن: ۱ - بەرھەو خستىن، پيشخستىن، خستىنە بەرھەو، خستىنە پيشەو، دانە بەر، وە بەر خستىن، وە پيش خستىن، وە لى و ستەى، ۲ - بوونەھۆى پيشكەوتن، كورت كردنەو ھاو، كارىك، وە پيش خستىن، وە پيش كەواندن، - جلو... ايستادن: ۱ - باشارى كەس يك كدن، خۆ لە بەر ابا... دارا گرتن، لە بەر ابا... وستان، لە بەر ابا... وستان، لە بەر ابا... وستان، ۲ - لە بەر... ھاو ھاوستان، لە بەر ابا... ھاو ھاوستان، لە پيش... ھاوستان، - جلوباز: بەر ئاوەلا، بەر ئاوەلە، بەر باز، بەر بەرەلا، بەر تەك، بەر ھەدە، پيش ئاوەلا، پيش بەرەلا، پيش گوشاد، گوشاد، دەم تەك، وەراز، - جلوبردن: بردنە بەرھەو، بردنە پيش، بردنە پيشەو، - جلوبودن: لە بەرھەو بوون، لە پيش بوون، لە پيشەو بوون، - جلو توپچى تر قەدر كردن: درۆ بەلاى ھاوشارىيەو بەرھەو، كارى گۆترەو بېھۆ كردن، - جلوجلو: پيشاويش، پيشەويش، - جلوجشم كسى را خون گرفتن: خوئين بەر چاؤ كەس ي گرتن، خوئى بەرى چاؤى گرتن، خوئين پەپنە بەر چاؤى كەس يك، خوئين پيشى چاؤى گرتن،

- جلو چيزى را گرفتن: بەر گرتن، پيش پىگرتن، پيش گرتن، پيش ليگرتن، - جلوخان: بەر دەرگا، پيشخانە، پيش دەرگا، پيش مال، ژىردالان، - جلو خود را گرفتن: بەر خۆ گرتن، بەر خۆ دا زالبوون، خۆ پاراستن، خۆ پارگرتن، - جلودادن: خستىنە بەرھەو، دەر پە پاندن، پە پيش خستىن، - جلودار: ۱ - جەودار، جەو كيش، ريشمە كيش، ھاو ساركيش، ۲ - مانع، - جلودار كسى نشدن: بەرى كەس ي پى نە گىران، پيشى كەس يك پى نە گىران، دەرۆستى كەس يك نەھاتن، دەر قەت كەس ي نەھاتن، - جلودار گله: پيشەنگى ئاژەل و پاتال، گۆلە، - جلورفتن: ئەو نوا چوون، بەرھەو پيشەو چوون، پيشقە چوون، چوونە بەرھەو، چوونە پيش، چوونە پيشەو، لى نيزىكوونەو، لوى وەرھەو، لى نيزىك كەوتنەو، نيزىكوونەو، نيزىك كەوتنەو، وەرھەو لوى، جلوزدن: ← (جلوزدن) ← جلو، - جلوقاضى و معلق بازى: كارى نا بەجى، كارى نە شياو، مزگەوت و جرت، - جلوكسى در آمدن: ۱ - بەر بەر كەس ي گرتن، پيش پىگرتن، لە پيشى كەس يك وەر كەوتن، لە بەر ابا بەر بەر كەوتن (از پس كوچه ها رفتم و سر چهار راه جلوش در آمدم - فدك)، ۲ - راسبوونەو، راست بوونەو، لە بەر ابا بەر كەس يكەو وە پستانەو، لى راستبوونەو، - جلوكسى دكان باز كردن: بەر بەر كەس ي دە گەل كردن، لە گەل كەس ي كدا دژا يە تى كردن، - جلو گيرى: بەر بەست، بەر بەر، بەرىن، بەر بەرچ، بەر بەرچە، بەر زقك (چوبى)، بەر زەفت، بەر گر، بەر گر، بەر گيل، بەر گيو، بەر ھەلست، بەست، بەند، بە كخەر، پيش پىگر، پيشىگر، تە گەرە، جەو گر، جەو گير، جەو گيرە، جيا كە رەو، خە باتكوژ، خەش، دارەست، رتم، سەد، سرتى، سفك، قۆرت، قەى، قەيد، قەيدى، كۆرت، كۆسپ، كەسپ، كەند كۆسپ، گرفت، گرئى، گەپل، گير، گيرەو، لە غ، لە مپەر، مانع، مانع، مانع، نەھيژ، نەھيژل، وەر گر، وەند، وەند، وەنگە، - جلو گيرى: ← ممانعت، - جلو گيرى كردن: بەر بەر سكردن، بەر بەر چدانەو، بەر بەر چەودان، بەر گرتن، بەر ليگرتن، بەر ھەلستبوون، بەستىن، پيش پىگرتن، پيشىگرتن، پيشىگرى كردن، پيشىگرى كردن، پىگرى كردن، پىگرى كردن، تە گەرە تىخستىن، تە گەرەدان، تە گەرە ليدان، جەو گرتن، جەو گيرى ليگرتن، دارەست كردن، دەسھاورنە پىگە، قۆرت تىخستىن، كۆسپ خستىنە سەر پى، كەند كۆسپ بۆساز كردن، گرفت ساز كردن، گيردان، گيرداى، لە مپەر خستىنە سەر پى، مانعبوون، مانعبوون، نەھيشتىن، وەر گرتەى، - جلولىطى پشتك زدن: درۆ بەلاى ھاوشارىيەو بەرھەو، كارى گۆترەو بېھۆ كردن، - جلوى (جلوى/جلوى): لى پيشەو، بەر گين، بەروو، بەرھەو، بەرىن، پيشوويى، پيشەو، وە لىن، - جل و پلاس: جلوبەر، جلوجۆر، شروشاتالى نيومال، شەو بەر، كەلپەل، كەلپەل، نيومال، - جل و پلاس خود را پهن كردن: جى لى خۆشكردن، شەرى خۆ پارخستىن، كەلپۆسى خۆبەنەرزادان، كەلپۆسى خۆ بەعەرزى دادان، - جل و پلاس خود را جمع كردن: بارگەو بە پىكەو نان، بارگەو بەنە تىكئان، بار كردن، باروونە پىچانەو، - جل و پلاس كسى را بىرون ريختن: سيبال لى دەقو پى وەردان، سيبال لى فريدان، شەو بەر لى خستىنە دەرھەو، - جلوت: ئاشكارى، ئاشكارى، خويابى، ديارى، - جل و جهاز: كەلپەلى بووك،

جلوز: ← فندق،

جل وزغ: جلشین، جله، جله شره، جله شینهی سهرئاو، جه لاولی، خورپه جندووکه، خوری به جنه، خوری به جنده، قۆزه، قۆزه قرواق، قۆزه قرواق، قه بزه، قه وزه، کاوگ، کووز، کهز، کهزوکووز، کهزی، کهژاو، کهژوهه، که فز، که فزه، که فزهر، که فز، که فس، که وگی، گاهه، ک، گوویوق، لم، لمر، لیم، مهله وینچه،

جلوزه: بهری داری سنه و بهر،

جلوس: ← جلوس کردن،

جلوس کردن: ته پرنیشتی، ته ورین، دانیشتن، پۆنیشتن، پۆنین، روونان، روونشتن، روونین، رووینیشتن، نستهن، نستهنه، نشتن، نشتن، نشتهنه، نیشتن، نیشتهی، نیشتهیره، نیشتهین،

جلوند: ← چراغ،

جلونک: ← جلنگ،

جلوه: ۱- ئاراستن، ئارایش، ئاز، ته وزانندن، تیفتیفه دان، تیوتیوه دان، جوانکردن، خر مه دای، خه ملانندن، خه ملانن، خه میلانندن، پازانندن، پازانندهوه، پازانن، پازاننهوه، غه ملانندن، نه ژرنایش، هه نوودان، ۲- ئاشکراکردن، ئاشکراکردن، ئاشکرا کردی، پهرده له سه رلا بردن، پهرده له سه ر لادان، خسته پروو، خویاکردن، داپلانندن، دانه خویا کرن، ده رخستن، ده ریخستن، زاهیرکردن، نوانندن، نیشاندان، نیشاندای، وه دیارخستن، ونارا، وه ده رخستن، وه دیارخستن، ۳- جوان نوانندن، جیلوه، خۆپانان، خۆنوانندن، خۆنیشاندان، دل به ریکردن، ناز، وئ ته رمانای، ۴- ئاشکرا بوون، خۆپانان، خۆنوانندن، ده ره ک و تن، دیاریدان، پانان، سه رنچ راکیشان، که وتنه بهرچاو، نمایش، نمایش، هاتنه بهرچاو، ۵- دیاری زواا بۆبووک له شه وی بووکتینیدا،

جلوه دادن: ئرمانه ی، پانان، نمایش دان، نمایش دان، نوانندن، نیشاندان، نیشاندای، نمانای، وانیشان دان، وه ده رخستن، وه دیار خستن،

جلوه داشتن: راکتیه بوون، سه رنچ راکتیه بوون،

جلوه فروختن: جوانی خۆنیشاندان، خۆپانان، خۆنوانندن،

جلوه کردن: ← جلوه (۳ و ۴)،

جلوه گاه: جیگای خۆپانان، جیگای وه بهرچاو که وتن، دیمه نگا،

جلوه گر: بهرچاو، خۆپانه ر، خۆنیشاندهر، دیار،

جلوه گری: بهرچاوی، خۆپانه ری، خۆنیشاندهری، دیاریدهری، سه رنچ راکتیه ی،

جلویز: ۱ ← برگزیده، ۲ ← کمند، ۳ ← مفسد،

جله: ۱- ده فری تراوان (وه ک: گۆزه و کووپه و...)، ۲- که لافی شریت، که لافی گوریس،

جلی: ۱ ← آشکار، ۲- تاسولوو سدراو، سیلکراو، سیقالدراو، فه مشتی، مالشتراو، مشتومالدراو، مشتومال کراو،

جلیتقه: په سته ک، جلیتقه، جلیسقه، جلیقه، چۆخ، ستره، سوخمه، سه دریه، فه رمانه، قوتک (زنانه)،

جلید: ۱ ← چایک، ۲ ← چایک سوار، ۳ ← شبنم، ۴ ← قوی، ۵ ← یخ،

جلیز: ۱ ← کمند، ۲ ← مفسد، ۳ ← منتخب،

جلیس: ئام پیاله، ئاوده م، ئاوده نگ، ئاومل، ئوگر، بهر ده فک، جوت، جفت، خه سه روین، دۆست، ریته هف، هامده م، هاوده م، هاو پیال، هاوده نگ، هاو پاز، هاو نشین، هۆگر، هۆمده م، هه فده ف، هه فده م، هه فده نگ، هه فنه شین، هه مده م، یار،

جلیتقه: ← جلیتقه،

جلیل: ۱- جلی باره به ران، جلۆکه، ۲- په رده ی سه ره که ژاوه،

جلیل: ۱ ← باشکوه، ۲ ← بزرگوار، ۳- پیری به نه زموون،

جلیل القدر: ← بزرگوار،

جلیله: خانمی گه وره، ژنی به ریژ، ژنی بایه به رز،

جلیله: ۱- مئیینه ی (جلی) ← جلی، ۲- راستی بابه ت،

جیم: ۱- زۆر له هه رشتیگ، فره، ۲- به شی هه ره زۆر، زۆربه، زۆرینه،

جیم غفیر: ئاپۆرای مه ردم، جه ماعه تی زۆر، خه لکیکی زۆر،

جیم: ← جنب (۲)،

جیم خوردن: بزووتن، ته کانخواردن، جه می، جه مین، جۆلانه وه، جوولانه وه، جوولیاوه، جوین،

جماع: کۆی (جمع) ← جمع،

جماجم: کۆی (جمع) ← جمجمه،

جماد: بوونه وه ری بیگیان و بیزاو وه ک به ر دو دارو..، بیجووله، کره ک، نه جوول،

جمادات: کۆی (جماد) ← جماد، په قه مه نی،

جمار: ← جماعت،

جمار: ورد که به رده کان،

جمازه: و شتری خۆشه به ز،

جماش: ۱- ئه فسوونگه ر، دل به ر، دل رفین، ۲ ← مه ست،

جماع: ۱- ئیلاقه کردن، جووتبوون، جیماع، ده ست تیکه لکردن، ده گه ل نوستن، پازان، سه رجیپی، کوتان، گان، گانکردن، گانکه رده ی، گاین، نم، نه اندن، نیان، نیاندن، نیزیکیوون، نیزیکی، نیهان، نیزیکی، ۲- له گه ل که سیک پیکه اتن، له گه ل که سیک هاو رابوون، - جماع کننده: ئیلاقه که ر، گانکه ر، گایه ر،

جماعات: کۆی (جماعت) ← جماعت،

جماعت: ئاپۆره، پرای مه ردم، په ل، جفات، جه مات، جه ماعه ت، جه نه ور، جه شامات، جه شیمه ت، خر تۆل، خه لک، خه لکی، ده سته به ک له خه لک، کۆما، کۆمه ر، کۆمه ل، گه ل، مه ردم، مه ردوم، هۆز،

جمال: به ده وی، جانی، جوانچاکی، جوانخاسی، جوانی، جه مال، حوسن، خۆشکۆکی، خوشیکی، ده لالی، پازاوه یی، زه ریفی، زبایی، قۆزی، قه شه نگی، قه نجی، لاوی، مه ریس،

جمام: کۆی (جم) ← جم،

جمان: مرواری،

جمانه: ده نکیک مرواری،

جماهیر: تا قمه کان، جمهوران، جه مهووری به کان، کۆمه لان،

جماهیری: جفاتی، خه لکی، کۆمه لی، مه ردمی،

جمایع: کۆی (جمع) ← اجتماع،

جمبوری: کۆنگه ره ی پشاهه نگی،

جمجاه: پادشای گه وره، خاوه نشکۆ،

جمجم: کاله، کاله ک، کالک، کلاش، که لاش، که لاشه، گیوه،

جمجمه: ئیسکه سه ر، پیت، قایی سه ری، قاپیلکه سه ر، قاف، قاقلۆک، قه حف، قه حفی سه ر، کاپۆل، کاپۆل، کاپۆل، کاپۆل، کات، کانات، کاتک، کاجیر، کازه، کازه ره، کازه لاک، کازه لاکه، کازه له، کازیره، کاسه سه ر، کاسه سه ره ی، کافا، کاکۆت، کامیره، کولۆخ، کولۆخ، که بوو، که بوول، که بووله، که لله سه ر، مه ژالک،

جمد: ۱ ← برف، ۲ ← یخ،

جمره: ۱ ← اخگر، ۲- ئه وه له می به گه رمداهاتنی زه وی له کۆتایی زستاندا لئی هه لده ستی،

جَمَسْت: جەوھەرىكى كەم نىرخە بەرپەنگى كەۋەي ئامال سورور زەردوسوروسىيە،
جَمشاك: پىللا، سۆل، كەوش،
جمع: ۱- برهاف، به تۆپەل، به رههف، تۆپ، تۆپەل، جەرد، جەم، خې، كۆ، كۆم، كۆمەل، كووم، گار، گرد، گل، گلير، گۆر، يەكون، ۲- جمعيت (هم)، ۳- مجموع،
جمع آمدن: جمع شدن (۱)،
جمع آوردن: جمع آوری کردن، جمعاً پیکرا، تیکرا، سەرجهم، سەرمک، لەسەرىەك، ویکرا، جمع اصادا: كۆپونەۋەي دزىەكان، كۆي دزىەكان،
جمعاًورى كىردن: ئەۋەچىنەي، برهافكرن، به رەف كىردن، به رهفدان، به رههفكرن، به رگهاندن، پىكەۋەنان، جفاندن، جەماندن، چىنەنەۋە، خەفەكرن، خەركىردن، خەركىردنەۋە، خەفەلدان، خىستەنەسەرىەك، دانەهەف، رەپساندن، زىجىفكرن، فەجەماندن، فېك ئىخستىن، فېكخستىن، فېكدان، قورافتن، قەلاتەكىردن، قەلاچن كىردن، قەلاچن كەردەي، كۆكرىدن، كۆكرىدنەۋە، كۆكەردەي، كۆمەكرىدن، كۆمكرىن، كۆمەلكىردن، كۆمەلەكىردن، كۆۋەكەردەي، گىردكىردن، گىردكىردنەۋە، گىردكۆكرىن، گىردكۆكۆ، گىردەكىردن، گىردەۋەكۆي، لەسەرىەك دانان، ۋەكۆكرىدن، ھۆرئەۋەكەردەي، ھۆر كەردەي، ھۆرگرتەي، ھۆرۋەگرتەي، ھەلكىردن (دامن ونخو...)، ھەلكىردنەۋە (نخ)، ھەلگىرتن، ھەلگىرتنەۋە، ھەلگىرتنەۋەي بەرھەم، ھەلۋەزاردن، ھەلۋەزاردن، يەكەۋنان،
جمع بستن: ۱- جمع كردن (۴)، ۲- وشەي تاك كىردن بەكۆ،
جمع بودن: پىكەۋەبوون، جەمبوون، كۆبوون لەجىيەكدا، لەدەۋرى بەكبوون، ویکرا بوون،
جمع زدن: جمع كردن (۴)،
جمع شدن: ۱- ئاپۇرە كىردن، ئىيورين، بەرگهين، بەرھەفبوون، بەرگهين، ئەۋەنەدان، جفات چىكرن، جفانكرن، جفان، جفین، جفات كىرن، جەمبوون، جەمبەيەي، جەمەبوون، جەنجالى كىردن، چەمەر بەستىن، چىفانۇك كىرن، خىبوون، خىبوونەۋە، دانىشتىن، رەبسىن، پىتكە دان، زىۋەبەستىن، فەجەمیان، فەجەمىن، فېك كەتن، كۆبوون، كۆ بوونەۋە، كۆپەستىن، كۆزىلەبەستىن، كۆمابوون، كۆمبوون، كۆمبوونەۋە، كۆمەلبوون، كۆمەلەبوون، كۆمەلە بەستىن، كۆۋەبەي، كۆيى بوون، كەلەك كىردن، گىردبوون، گىردبوونەۋە، گىردبىن، گىردەۋىبوون، گىردەۋەبوون، گلىر بىيەۋە، گلىرەۋەبوون، گۆ كىردن، گەنھەف، گەلبوون، گەلبەستىن، لەدەۋرى بەك كۆبوونەۋە، لەدەۋرى يىك كۆبوونەۋە، لىك خىبوونەۋە، لىك ۋەرھاتن، مەنەركىردن، ۋەكۆبوون، ھاتنھەف، ھىيورين، ۲- تىكچوون، چوونەيەك، خىبوونەۋە، وىكھاتن، ۳- پەنداۋ خوارىدنەۋە، پەنگاۋخوارىدنەۋە، پەنگاۋخوارىدنەۋە، فەجەمان،
جمع كردن: ۱- جمعاًورى كىردن، ۲- پىكەئىنان، جفات چىكرن، ۳- رەپساندن، رەپساندن، زىجىفكرن، فەجەماندن، فەھەۋاندن، قورافتن، كۆكرىدن، كۆكرىدنەۋە، كۆۋەكىردن، نۇلاندن، ۴- پىكەۋە كۆكرىدنەۋەي چەند زمارە، جەماندن، فەجەماندن، كۆكرىدنەۋە، كۆۋەكىردن،
جمع گل: سەرجهم، كۆي گىشت، كۆي گىشتى،
جمع كن: برهاف كار، خەكەرەۋە، كۆكەرەۋە، كۆۋەكەر، گىردەۋەكەر،
جمع كنىدە: برهاف كار، خەكەرەۋە، كۆكەرەۋە، كۆۋەكەر، گىردەۋەكەر،
جمع وجور: ئامادە، بەرئوشوئىن، بىگرى، پاكوتەكوز، بوخت، پۇر، تەفراق، تەكوز، تەيار، گىف، جەمۇجۇر، خىشت خىشت، خىنجوۋل، خىنجومنىج، رىكۆپىك، قىنج، كىن كۆ، گىردوپ، لەبار، لىكولەبار، مرىس، مورەتەب، مورەتەب،
جمعە: ئەينوو، ئەينى، ئىن، ئىنو، ئىنى، جومە، جۆمە، جومە، پۇزائىن، پۇزائىنى، ھەنى، ھەينوو، ھەينە، ھەينى، ھەين، يەنە،

جَمَعَشَب: جومعه شەۋ، شەۋى شەممە، شەۋى دواي رۇزى ھەينى،
جَمَعى: ۱- بەكۆمەل، كۆمەلئەيى، كۆمەلئى، كۆيى، گىشتى، ۲- بەگىشتى، بەگەل، پىكرا، پىكەۋە، تىكرا، سەرجهم، وىكرا، يۆۋە،
جَمَعى: پۇل، پەلئى، تاقمىك، چىنىن، خىئىك، دەستەيەك، كۆمەلئىك، ھەزمارىك،
جمعيت: ۱- جماعت، ۲- ئەلالەت، ئەنجومەن، بتۆم، بەراقى، پالوتە، پسات، پۇنگال، پەلاتەمان، جىز، جفات، جفاتگە، جفاتگە، جفانگە، جفان، جفین، جفینۇك، جوات، جوون، جەرد، جەفات، جەمەبوون، جفات، جفاتگە، چەپەرىبەندان، خەرگەلە، دانىشتىگە، دىوان، پۇنشتىگە، پوونىشتاخ، پوونىشتىگە، زىۋە، سلسات، سەرجهمى ئەۋ كەسانەي بۆمەبەسىتىك كۆ بوونەتەۋە، شەماتە، شىئىنى، قۆل، كۆ، كۆبوونەۋە، كۆر، كۆرگە، كۆزىمان (زىباشناسان)، كۆگە، كۆم، كۆمبوون، كۆمەل، كۆمەلئە، كۆمەلگە، كۆمەلگە، كۆۋەبەي، گىرد، گىرد، گۆمەگ، گەفەل، لۇنە، لىكخىبوونەۋە، مەجلىس، مەكۆ، مەلىس، نىشتەبىرە، ھۆرگە، ھورمىن، ھەفجىشان، ۳- گروە، بتۆم، بې، بەرەكە، پارت، پارتقۇل، پارتى، پۇل، پەرم، پەل، پىر، تارم، تاقم، تەۋەنە، جەلەب (جەلەبەسۋارىك ھات)، جەماعەت، چوون، چووق، دەستە، دەسە، قەلفە، كۆمەل، كۆمەلە، كەرت، گىرۋە، گىرۋە،
جمعيت شناسى: ئاپۇرەناسى، جەماۋەناسى،
جَمَل: كۆي (جملە) - جملە،
جَمَل: - شىر،
جَمَل: ۱- پەتى ئەستور، ۲- تەنافى گەمىە،
جَمَلات: كۆي (جملە) - جملە،
جملگى: بەتىكرايى، بەگىشتى، تىكرا، گىشت، سەرجهم، ھەموو،
جملە: ۱- تاما: بەتىكجارى، بەتەۋاۋى، بەتەۋاۋەتى، بەجەرەكى، بەجارىكى، بەكولى، بەلايى، بەيىكجارى، بەيىكجارى، تەۋاۋەتى، تىكرا، تىكراي، تىكراي، جوملە (جوملەي عالم)، حەموو، حەمووى، حەمووى، سەراپا، سەرتاسەر، سەرجهم، سەرمك، شەفانشق، كوللەن، گىش، گىشت، ھەموو، ھەمووى، ھەمى، يەكسەر، يەكسەرە، ۲- جملە دستورى: بەند، تەنە، جوملە، چەند وشە كە مانا تەۋاۋەكەن، رستە، گىردە، گەلەۋشە، گەلەۋتە، ھەفۇك، ۲- جمع،
برچە جملە: چۇن، كوو، لەسەرچىنەمايەك،
جملە اخبارى: رستەي گەيەنەرى پىسارىك، رستەي پىرسەكى، رستەي ھەۋالى،
جملە استفهامى: رستەي گەيەنەرى پىسارىك، رستەي پىرسەكى، رستەي پىسارى،
جملە اسميه: ناۋە رستە، ھەفۇكا نافكى،
جملە اصلى: (جملە پايە) - جملە،
جملە التزامى: ئەگەرى ناسەربەخۇ، رستەي ناسەربەخۇ، رستەيەك كە ئەگەرى تىدايى،
جملە امرى: رستەي فەرمانى، ھەفۇكافەرمانى،
جملە بندى: ۱- پىكەتەي رستە، ۲- رستەسازى،
جملە پايە: رستەي بنەما، رستەي سەركە، رستەيەك كە بەرستەيەكى دىكە تەۋاۋ دەيى،
جملە پردازى: رستەپازاندنەۋە، رستەپىسى، كوتنى رستەي پازاۋەي بىناۋەرۇك،
جملە پرسشى: (جملە استفهامى) - جملە،
جملە پىرو: رستەيەك كە بۆتەۋاۋكرىدى رستەي بنەما دەگوترى، رستەي پاشەپ،
جملە سازى: رستەسازكرىدى رستەسازى،
جملە شرطيه: رستەي مەرجۋشەرت، ھەفۇكا ھەكەنى،

جَمَسْت: جەوھەرىكى كەم نىرخە بەرپەنگى كەۋەي ئامال سورور زەردوسوروسىيە،
جَمشاك: پىللا، سۆل، كەوش،
جمع: ۱- برهاف، به تۆپەل، به رههف، تۆپ، تۆپەل، جەرد، جەم، خې، كۆ، كۆم، كۆمەل، كووم، گار، گرد، گل، گلير، گۆر، يەكون، ۲- جمعيت (هم)، ۳- مجموع،
جمع آمدن: جمع شدن (۱)،
جمع آوردن: جمع آوری کردن، جمعاً پیکرا، تیکرا، سەرجهم، سەرمک، لەسەرىەك، ویکرا، جمع اصادا: كۆپونەۋەي دزىەكان، كۆي دزىەكان،
جمعاًورى كىردن: ئەۋەچىنەي، برهافكرن، به رەف كىردن، به رهفدان، به رههفكرن، به رگهاندن، پىكەۋەنان، جفاندن، جەماندن، چىنەنەۋە، خەفەكرن، خەركىردن، خەركىردنەۋە، خەفەلدان، خىستەنەسەرىەك، دانەهەف، رەپساندن، زىجىفكرن، فەجەماندن، فېك ئىخستىن، فېكخستىن، فېكدان، قورافتن، قەلاتەكىردن، قەلاچن كىردن، قەلاچن كەردەي، كۆكرىدن، كۆكرىدنەۋە، كۆكەردەي، كۆمەكرىدن، كۆمكرىن، كۆمەلكىردن، كۆمەلەكىردن، كۆۋەكەردەي، گىردكىردن، گىردكىردنەۋە، گىردكۆكرىن، گىردكۆكۆ، گىردەكىردن، گىردەۋەكۆي، لەسەرىەك دانان، ۋەكۆكرىدن، ھۆرئەۋەكەردەي، ھۆر كەردەي، ھۆرگرتەي، ھۆرۋەگرتەي، ھەلكىردن (دامن ونخو...)، ھەلكىردنەۋە (نخ)، ھەلگىرتن، ھەلگىرتنەۋە، ھەلگىرتنەۋەي بەرھەم، ھەلۋەزاردن، ھەلۋەزاردن، يەكەۋنان،
جمع بستن: ۱- جمع كردن (۴)، ۲- وشەي تاك كىردن بەكۆ،
جمع بودن: پىكەۋەبوون، جەمبوون، كۆبوون لەجىيەكدا، لەدەۋرى بەكبوون، ویکرا بوون،
جمع زدن: جمع كردن (۴)،
جمع شدن: ۱- ئاپۇرە كىردن، ئىيورين، بەرگهين، بەرھەفبوون، بەرگهين، ئەۋەنەدان، جفات چىكرن، جفانكرن، جفان، جفین، جفات كىرن، جەمبوون، جەمبەيەي، جەمەبوون، جەنجالى كىردن، چەمەر بەستىن، چىفانۇك كىرن، خىبوون، خىبوونەۋە، دانىشتىن، رەبسىن، پىتكە دان، زىۋەبەستىن، فەجەمیان، فەجەمىن، فېك كەتن، كۆبوون، كۆ بوونەۋە، كۆپەستىن، كۆزىلەبەستىن، كۆمابوون، كۆمبوون، كۆمبوونەۋە، كۆمەلبوون، كۆمەلەبوون، كۆمەلە بەستىن، كۆۋەبەي، كۆيى بوون، كەلەك كىردن، گىردبوون، گىردبوونەۋە، گىردبىن، گىردەۋىبوون، گىردەۋەبوون، گلىر بىيەۋە، گلىرەۋەبوون، گۆ كىردن، گەنھەف، گەلبوون، گەلبەستىن، لەدەۋرى بەك كۆبوونەۋە، لەدەۋرى يىك كۆبوونەۋە، لىك خىبوونەۋە، لىك ۋەرھاتن، مەنەركىردن، ۋەكۆبوون، ھاتنھەف، ھىيورين، ۲- تىكچوون، چوونەيەك، خىبوونەۋە، وىكھاتن، ۳- پەنداۋ خوارىدنەۋە، پەنگاۋخوارىدنەۋە، پەنگاۋخوارىدنەۋە، فەجەمان،
جمع كردن: ۱- جمعاًورى كىردن، ۲- پىكەئىنان، جفات چىكرن، ۳- رەپساندن، رەپساندن، زىجىفكرن، فەجەماندن، فەھەۋاندن، قورافتن، كۆكرىدن، كۆكرىدنەۋە، كۆۋەكىردن، نۇلاندن، ۴- پىكەۋە كۆكرىدنەۋەي چەند زمارە، جەماندن، فەجەماندن، كۆكرىدنەۋە، كۆۋەكىردن،
جمع گل: سەرجهم، كۆي گىشت، كۆي گىشتى،
جمع كن: برهاف كار، خەكەرەۋە، كۆكەرەۋە، كۆۋەكەر، گىردەۋەكەر،
جمع كنىدە: برهاف كار، خەكەرەۋە، كۆكەرەۋە، كۆۋەكەر، گىردەۋەكەر،
جمع وجور: ئامادە، بەرئوشوئىن، بىگرى، پاكوتەكوز، بوخت، پۇر، تەفراق، تەكوز، تەيار، گىف، جەمۇجۇر، خىشت خىشت، خىنجوۋل، خىنجومنىج، رىكۆپىك، قىنج، كىن كۆ، گىردوپ، لەبار، لىكولەبار، مرىس، مورەتەب، مورەتەب،
جمعە: ئەينوو، ئەينى، ئىن، ئىنو، ئىنى، جومە، جۆمە، جومە، پۇزائىن، پۇزائىنى، ھەنى، ھەينوو، ھەينە، ھەينى، ھەين، يەنە،

- جملەشەن: ← (جمع شدن) ← جمع،
 - جملە فروشی: فروشی به کۆ، کۆفرۆشی،
 - جملە ظرفیە: هەفۇکا ھۆکەری،
 - جملە کامل: پستەوشەمی تەواو، هەفۇکا بسەرخۆ،
 - درجملە: ← خلاصە،
 جمنده: ۱ ← جنبنده، ۲ ← حشرە،
 جُمود: ۱- بوونەسەھۆل، بەستن، پچان، رەقەھ لاتن، مەیین، ۲-
 بەستوویی، بیجوولەیی، رەقی، سفتی، سەختی، وشکی، ۳-
 ئیشکی (لەئەخلاقدا)، وشکی،
 جُمود فکری: بیروشکی، میشک وشکی،
 جُموع: کۆی (جمع) ← جَمع، کۆمەلان، گرووپگەل،
 جَمہرہ: کۆگاخیز،
 جَمہور: ۱- ئاۋۆرە، ناقم، جەماوەر، حەشامات، خەلک، خەلکی،
 دەستە، زۆرینە شتیک، کۆمار، کۆمرە، کۆمەل، کۆمەلە، مەردم، ۲-
 حکومەتی کۆماری، کۆمار،
 جَمہوری: جفاتی، جەمهوری، کۆماری، کۆمەلی،
 جَمہوریت: جفاتی، جەمهوریەت، حکومەتی جەمهوری، دوزەنە
 جفاتی، کۆمارەتی، کۆماری،
 جَمہوریخواہ: جەمهوریخواز، کۆماریخواز، کۆمایواز، لایەنگری
 دەولەتی کۆماری،
 جَمیع: ۱- ئاۋۆرای مەردم، جەماعەتی مەردم، کۆمەلی خەلک، ۲-
 ئیگجاری، ئیگجاری، بەئیکجاری، بەتەواوی، بەتیکرای، بەجاریکی،
 بەکوللی، بەگشتی، بەئیکجاری، بەئیکجاری، بەیکریان، پاچا، پاک،
 پیکرا، پیکەو، تم، تمام، تمام، تومتم، تمی، تەبا، تەف، تەفا، تەفدە،
 تەواو، تەواوەتی، تەواوی، تەور، تیک، تیکرا، تیکرای، تیکرای، جوملە،
 جەمیع (جەمیعی مەخلووقات)، حەپوو، حەمموو، حەموو، حەمی، خپ،
 خپخشت، خپچوون، خپوخشت، خپومچوون، خشت، دوایەک،
 دروست، دەستجەم، دەھف، رایگەم، ریک، سب، ساف، سەریاک،
 سەرجەم، سەرمک، فکی، کۆگرد، کول، کوللەن، گ، گرد، گردش،
 گردی، گردین، گز، گش، گشت، گشتیان، گشک، گشلەگش، گە،
 گەردین، گەلەمپەری، گئی، لەبن، لیک، ہمیشە، هنگی، هەف،
 هەمان، هەمن، هەمان، هەموو، هەمووتی، هەمووی، هەمە، هەمی،
 هەمیان، هەمیشە، هاماد، هرلس، هەمین، هەمینە، یەکیشتون،
 یەکیبەک، یەکیبەیک، یەکیجاری، یەکسەر، یەکسەرە، یەکسەرەکی،
 یەکسەلفی، یەکیبەک،
 جَمیعاً: بەتەوا، تیکرا، سەرانسەر، هەموو، هەموویان،
 جَمیل: ۱ ← خوب، ۲ ← زیبا،
 جَمیلە: ← جمیل (مؤ)،
 جِن: ئەجنە، ئەجنە، جن، جند، جندۆکە، جندۆکە، ژنۆکە، ساھل،
 سەرقرژن، سەرقرژیلکە، سەرکرنیک، عەجنە، لەمەچیتەر،
 - جِن بودادە: جندووکە، جندۆکە، جزلیک، مرۆی کورتەبالای زیتەل،
 - جِن توی جلد کسێ رفتن: جندووکە دەست لئ وەشاندن، جن
 کەسێ پیکان، جندۆکە دەس لە کەسێ وەشاندن،
 - جِن دیدە: تۆقیو، جندار، زالە ترەکیو، زاورچووک، زراوچوو،
 زەندەقچوو،
 - جن زدە: جنازۆ، جن پیکاو، جندووکان دەست لئووەشاندوو، دەس لئ
 وەشراو، دەس لئ وەشیگ، دەستی جندووکان لئووەشاو، هەجنە پیک،
 - جن گیر: جندۆکە لەسەر شیت لایەر، جنگر، جنەر، نشتوو نووسی
 شیتان،
 - جن و بسم الله: پشی و سەگ، جندووکە و بسمیلا، دووشتی پیکەو
 ناتەبا، کاردوینەر، کتک و مشک، کتەوملە، کیردوینەر، مشک و پشیلە،

- جَنی: ۱ ← (جن زده) ← چِن، ۲ ← خشمگین، ۳- جندووکە یەک،
 جنازۆ: کۆی (جنازه) ← جنازه، جەنازەکان،
 جناب: بەرێز، جەناب، حەزرت، کا، کاک، کاکە، گەورە، ھێژا،
 - جناب اشرف: جەنابی میر، گەورەم، میری مەزن،
 - جناب عالی: بەرێزتان، جەنابتان،
 جنابت: عوسل لەسەر بوون، عوسل لەسەر بوون، لەشپییسی،
 جنابت دار: عوسل لەسەر، عوسل لەسەر، لەش پیس،
 جَنات: کۆی (جانی) ← جانی،
 جَنات: باخەکان، بەھەشتەکان، بیستانەکان،
 جُناح: ← گناہ،
 جناح: ۱- بال: بازک، بال، چەنک، کەنگ، ۲- دست: بال، چەمبە
 بال، دەس، دەس، قۆل، لەسەر پەنجەو تاشان، ۳- لایەکی لەشکر
 (جناح راست: لای راستی لەشکر)،
 - جناح بندی: بالبالین، بالبەندی، دەستەبەندی، لایەنبەندی،
 لایەنکاری،
 جنادرہ: کۆی (چندار) ← چندار،
 جنازہ: بازە، بەست، بەستی، تەرم، چەندەک، قەلتاغ، کەلاش،
 کەلاک، کەلاخ، کەلەخ، کەلەستە، کەلەش، کلێشە، لاش، لاشە،
 لاشە مردگ، مەیت،
 جناس: ھاوجنسی، ھاوڕەسەنی، ھاوڕەگەزی،
 جناغ: ۱- تەلەمە، چۆلەمە، چۆلەمی، چۆلەمە، خەمازە، قەفەل،
 قەلەمە، ۲- قیتکە پیتی زین، ۲- قایشی پکیف،
 - جناغ سینە: پەراسوو بەند، تەلەمە، چۆلەمە، شەرک، شیناخ،
 قەفەل، کلێکامل،
 - جناغ شکستن: چۆلەمە شکینە، چۆلەمە شکینە، چەلەمە شکانی،
 چەلەمە شکاندن، چەلەمە شکانن، چەلەمە شکانی، چەلەمە شکینە،
 چەلەمە مارانی، چەلەمە ماڤە، چەلەمە ماڤی،
 جِناغی: چەلەمەیی، لەوینەیی چەلەمە،
 جِناقی: چەلەمەیی، لەوینەیی چەلەمە،
 جِنان: ۱ ← دل، ۲ ← درون، ۳- تاریکیی شەوئ، شەو،
 جنایات: کۆی (جنایت) ← جنایت،
 جنایت: تاوان، تاوانکاری، جەنایەت، جینایەت، خەتای گەورە،
 گوناحی گەورە، گوناه، ھۆقەبەر،
 جنایتکار: پیاوخراب، تاوانبار، جەنایەتکار، جینایەتکار، خراپەکار،
 خوەیسووج، خەتاکار، فاسق، گاناوەر، گوناچار، گوناھکار،
 جِنایی: جینایەتکارانە، خەراپەکارانە، گاناوەرانە،
 جِنایز: کۆی (جنازه) ← جنازه،
 جَنب: ۱ ← پهلور (ع)، ۲ ← ناحیە، ۳- پەردە داپۆشەری سییەلاک،
 سیپۆش،
 جَنب: ۱ ← بیگانە، ۲- حوسل لەسەر، عوسل لەسەر، کاژێر، لەشپیس،
 جَنب: ۱ ← جُنبنده (پس): دیرجُنْب...، ۲- ئاخیز، بزۆ، تەکان، جم،
 جمس، جمسک، جۆلە، جوو، جوولە، جوولەر، خیز، لەوین،
 جنبا: ← متحرک،
 جنبان: ئاراندر، ئەووە جوولایی، بزفانو، بزفانو، بزکانۆ، بزۆک،
 بزۆین، بزۆینەر، بزۆو، بەلشاندەر، پاژا، پاکل، پاکلە، پالپوونەر، پالنەر،
 پەژا، پیکەر، تووشکەر، جۆلین، جۆلینەر، جوولین، جوولینەر، جوین،
 ختکینە، ختینە، ختینەدەر، دغدغەدەر، دنەدەر، راژین، راژینەر،
 زاخەر، زیخین، زیخینەر، سەربەگۆبەن، سەربەگۆبەند، سەربەگۆچەل،
 سیخەر، سیرتیدەر، سیر دەر، فیتدەر، فیتکار، لەبت، لەقین، لەوین،

- جَنگ قَدَرَت: شەرى دەستەلات، شەرى قودرەت،
 - جَنگ كَرَدَن: ئەنەداي، ئەنەكواي، بەشەرھاتن، پەرەچەنگى كَرَدَن،
 بەيكار كَرَدَن، پىداكەيشان، پىكادان، پىكەھەلپىزان، پىلە كَرَدَن،
 جەنگ كَرَدَن، جەنگ كەردەي، جەنگىن، دەستاقىتن ھەف، دەگۇراچوون،
 رەزم كَرَدَن، شەركەردن، شىرشكەردن، قوماند كَرَدَن، كۆماند كَرَدَن،
 كىشە كَرَدَن، گۇيەي، گۆنگە لىكەردن، گەر كَرَدَن، گىرەو كىشە كَرَدَن،
 لەجكەردن، لەھفخستىن، لەھفكەتن، لەيەكتى دان، لىدان، لىپراكەيشان،
 لىك ئىخستىن، لىكەدان، نەبەرد كَرَدَن، ھەراكەردن، ھەرف كَرَدَن،
 ھەلا كَرَدَن، ھەلپىزانە سەرىك، ھىلە كَرَدَن،
 - جَنگ مَرزى: شەرى سەرسنوور، شەرى سنوورى،
 - جَنگ مَغْلوبە: شەرى مەغلۇبە، شەرى خويىن، شەرى سەخت،
 شەرى قورس، شەرىكە لايەنەكانى لەگۇرە پاندا تىكەل بوون، گۇنى،
 - جَنگ مَكَانِيزە: شەرى بەتانگ و زىبۇش و...،
 - جَنگ مِيكِرَبى: شەرى بەلا كَرَدَن ھەي نەخۇشى لەناو دوزمندا،
 شەرى بايەلۇزى، شەرى مېكروپى،
 - جَنگ مِيهَنى: شەرى پونازادى نىشتمان، شەرى سەر بەخۇپى،
 شەرى نىشتمانى،
 - جَنگ ناخَواستە: شەرى بەسەرداسە پاو، شەرى داسە پاو، شەرى
 نەخواراو،
 - جَنگ نامە: شەرى نامە، ھىل،
 - جَنگ نە: تەيارە شەر، شەرىكەر، فرۇكەي شەرى،
 - جَنگ و سَتِيز: جەنگ، خرچۇك، سواژ، سواش، شەرى كىشە، شەرى
 ھەرا، كىشە ھەرا، ھەللەھەللا،
 - جَنگ و گِرِيز: قىنگە شەر، قوونە شەر،
 - جَنگ ھِستەاى: شەرى ئەتۇمى، شەرى نافۇكى،
 - جَنگى: ۱ - (جنگاور) - جَنگ، ۲ - (باعجلە) - با،
 - جَنگىدِن: - (جنگ كَرَدَن) - جَنگ،
 جَنگار: - خَر جَنگ،
 جَنگل: بشى، بىشەلان، جەنگەل، جەنگەلستان، چەرە، چەر، چوغور،
 چوغورد، دارستان، پىل، پىلستان، شەخەل، گەبەلە، لىپ، لىپەوار،
 نزار، ھورمان،
 - جَنگل اَبسَو: چىستان، چەرگە، چوغور، دارستانى چوغور، كۆتەل،
 كۆرەدار، گەبەلە، ھورمان،
 - جَنگل قَرَق: دارستانى پاوان، مەدرەب،
 - جَنگل بان: جەنگەلوان، جەنگەلوان، پىلقان، لىپەوان، مېشەفان،
 مېشەوان، نزارەوان،
 - جَنگل بانى: ۱ - جەنگەلەوانى، مېشەفانى، مېشەوانى، نزارەوانى، ۲ -
 دايرەى پىراگەيشتنى دارستانان، فەرمانگەي جەنگەلەوانى،
 - جَنگىلدارى: زانستى بەرپتەبەردن و پاراستن و كەلك وەرگرتن
 لەجەنگەل، جەنگەلدارى، مېشەفانى،
 - جَنگلكارى: جەنگەلكارى، چاندن دارى جەنگەلى، لىپەواركارى،
 - جَنگل مولا: شىرز، شلۇق بلۇق، شىواو، مالى خەرات، ھەلشىواو،
 - جَنگلى: ۱ - جەنگەلى، لىپەوارى، خەلكى نىوجەنگەل، كىفيلە،
 كىوى، وەحشى، ۲ - جەنگەلى، سەرىدە دارستان، لىپەوارى،
 جَنگلاھى (جَنگلايى): - زَغَن،
 جَنگول كَبْزاي: چەنگەرىچەي مندالانە، شەرىوشورى مندەنە،
 جَنم: ۱ - سرشت، ۲ - قىياقە،
 جَنم: ۱ - ئوان جَنم اين كارراندرد - فدك،
 جَنوب: كۆي (جَنب)، پالوۋەكان، تەنىشەكان، كەنارەكان، لاكان،
 جَنوب (ج/ج/ج): باشوور، جەنوب، پاژىر، ھوگە، ژىرە، ژىرە،
 لاي قوبىلە، نىشيف،

- جَنوب: بەباشووردا، لەباشوورەو، لەلاي باشوورەو،
 - جَنوب باخترى: - (جَنوب غەربى) - جَنوب،
 - جَنوب خاورى: - (جَنوب شرقى) - جَنوب،
 - جَنوب شرقى: باشوورى پۇژھەلات، پۇژھەلاتى باشوور،
 - جَنوب غەربى: باشوورى پۇژئاوا، پۇژئاواي باشوور،
 - جَنوبگان: مەلبەندى پچاوى باشوورى،
 - جَنوبى: باشوورى،
 جَنود: جوندىيەكان، سپايەكان، سەربازەكان،
 جَنون: ئاپتەرى، ئاھۇ، تاگ، دىنى، دىنىتى، شىتى، لىئويى،
 جَنون آسا: شىتانه، وەك شىتان،
 جَنون ادواری: ئاپتەرىسى ناوہەناوہ، شىتاپەتسى تاوتاوى،
 نەخۇشى تاوتاوى دەروونى،
 جَنون جوانى: - اسكىزوفرنى،
 جَنه: - سپر،
 جَنى: - چىدەشە،
 جَنىبِت: ئىخترەمە، يەخترەمە، يەختەرمە،
 جَنىبِت كِش: ۱ - ئىخترەمە كىش، يەختەرمە كىش، ۲ -
 مىراخور،
 جَنىبە: ئىخترەمە، يەختەرمە، يەختەرمە،
 جَنىن: ۱ - ئاۋمە، بار، بەبلە، بەر، بىزە، پىز، پس، پىزە، پىزە، پىزى،
 تۇل، تۇلە، تەل، زاىە، زك، ساواي ناوژگ، سك، كۆرپە، كۆرپەلە،
 گۆدەك، ۲ - ھەرشتىكى داپۇشراو،
 جَنىنى: ئاۋلمەيى، بىزەيى، پىزى، پىزە، پىزەيى، پىزى، تۇلى،
 جَو (سى): ۱ - جَو، ۲ - جَوىندە،
 جَو: ۱ - بەرگە ھەوا، تەوشك، چىنى ھەلمو گازى دەورى تۇپى زەوى،
 ھەوا، كەز، كەش، ھافرۇنگ، ھەوا، ۲ - مەھىط،
 - جَو سازى: پىكەپىنانى بارو دۇخىكى تايەت بۇكار كەردنە سەر كەس يا
 كەسانىك بۇگەيشتن بەمەبەستىك (زۇرتىر ناپەوا)،
 جَو: ئىو، جَو، جَوىيە، جەو، جەھ، يەقە، يەو، يەوئى، يەوئى،
 - بەيك جَو نىر زىدن: بىن نىرخ بوون، چلەكايەك نەژيان، ھىچنەھىتان،
 - جَو بىر ھنە: جَو پووتە، يەو پووتى،
 - جودرو: جودروون، جۇزەردان، مانگى دروونەوى جَو،
 - جودوسر: جۇشامى، يەو پوومى،
 - جودىمى: جوى دىمەكار، دىمەجَو،
 - جوصحرائى: جۇتالە، يەو تالى،
 - جونىمرس: جۇشپەبە، فەرىكەجَو،
 - جو وحشى: جوى ھورچ، يەو دىئوتى،
 - جوهرز: جۇتالە، يەو تالى،
 جوائز: كۆي (جائزە) - جائزە،
 جواب: بەرسىف، پاسوخ، پەرسف، تەرزەنو، جواب، جواو، سف،
 واوئز،
 ولام، ولام، ورام، وەلام،
 - جواب دادن: پەرسقوەدان، پەرسقوەدانەو، جواب ئەوەداي، جواب
 دانەو، جواب لىئوگە پاندىن، جواو ئەوەداي، جواو دانەو،
 جواو جى كەردن، چوردانەو، لىئوگە پاندىن، لىئوگە پاندىن، ولام دانەو،
 ولام دانەو، ورام دانەو، وەلام دانەو،
 - جوايا: لەجواودا، لەجواودا، لەو لامدا، لەو لامدا،
 - جواب دندا نشكن: وەرامى نەبەر، وەلامى دەمكوت،

- جواب دوپهلو: وهرامی نهریسات، وهلامی دووپالوو، وهلامی لیل، وهلامی ناپوون،
 - جواب ده: - (جوابگو): - جواب،
 - جواب سربالا: جوابی چهوت، وهرامی پیچهوانهی ویستی پرسیارکه، وهلامی نهشیوا،
 - جواب شنیدن: پرسف بیستن، پرسف وهرگرتن، جواب گرتن، جواب وهرگرتنهوه، ولام درانهوه، ولام درانهوه، وهرام درانهوه، وهلام گرتن،
 - جواب کردن: جواب کردن، دهرکردن، کارلی ئهستاندنهوه، وهلامی په‌دانهوه،
 - جواب گرفتن: پرسف درانهوه، پرسف گرتن، پرسف وهرگرتنهوه، جواب درانهوه، جواب وهرگرتنهوه، جواوگرتنهوه، چورد درانهوه، ولام درانهوه، ولام وهرگرتنهوه، وهرام درانهوه، وهلام درانهوه،
 - جواب گفتن: - (جواب دادن) - جواب،
 - جوابگو: پرسف وهدهر، جوابدهر، ولام دهرهوه، وهلامدهر،
 - جواب گوئی: ۱ - جواب دادن، ۲ - مقابله،
 - جوابگوی: پرسف وهدهر، جوابدهر، ولام دهرهوه، وهلامدهر،
 - جواب گوئی: ۱ - جواب دادن، ۲ - مقابله،
 - جوابیه: پرسف نامه، جوابنامه، جواوانامه، ولامنامه، ولامنامه، وهرامنامه، وهلامنامه،
 جواد: ۱- بهخشنده، بهسه‌خواهت، جوامیر، دههنده، سه‌خی، سه‌غی،
 ۲- ئه‌سپی خاسره، ئه‌سپی خوشهوه، ئه‌سپی خیرا،
 جوار: په‌نا، ته‌نیشت، جیرانه‌تی، قه‌راغ، کن، لا، دراوسیتی،
 نیزیکی‌تی، نیزیکی، هاوسیتی، هاوسیتی‌تی،
 - درجوار: له‌په‌نا، له‌ته‌نیشت، له‌جیرانه‌تی، له‌قه‌راغ، له‌کن، له‌لا، له‌دراوسیتی، له‌نیزیکی، له‌هاوسیتی، له‌هاوسایه‌تی، له‌هاوسیتی‌تی،
 جوارح: ۱- ئازای له‌ش، ئه‌نامان، ئه‌نامگه‌ل، ئه‌ندامان، ۲- مه‌لانی پاوکه‌ر،
 جوارى: ۱ - بلال، ۲- جاریه‌کان، که‌نیزه‌کا، ۳- گه‌میگه‌لی‌مه‌زن،
 جواز: ۱- ئیجازه، ئیجازه‌نامه، پروانامه، پاسپورت، په‌روانه، جه‌واز،
 روخست، گوزهرنامه، ۲ - اجازه،
 جواسقرم: گه‌لای شه‌دانه،
 جواز: ئاونگی بچوکی له‌دار یا به‌رد،
 جواسیق: کۆی (جوسق) - جوسق، قه‌سره‌کان، کۆشکه‌کان،
 جواسیس: کۆی (جاسووس) - جاسووس،
 جواسیق: کۆی (جوسق) - جوسق، قه‌سره‌کان، کۆشکه‌کان،
 جواشن: کۆی (جوشن) - جوشن،
 جوال: ۱- تالنگه، جوال، جوال، جوهال، جهال، جه‌وال، - جوال،
 ۲ - له‌شی مرؤف، ۳- جلکی فره‌وان، جلکی فشوفؤل،
 - (با)خرس توی جوال رفتن: له‌گه‌ل که‌سیکی ناله‌بار تیکه‌لبیون، له‌گه‌ل سه‌گی چوونه نیوجه‌واله‌وه، له‌گه‌ل مازنوستن،
 - باکسی توی جوال رفتن: له‌گه‌ل سه‌گداچوونه چاله‌وه، له‌گه‌ل که‌سیکی ناله‌باردا هه‌لکردن،
 - جوال جانخانی: جه‌والی زۆرگه‌وره‌ی په‌کتایی، هۆر،
 - جوالدوز: بیزون، بیزون، بیزون، جوالدۆز، جوالدووز، دیلوان، سنگ، سووزن، سووزن، شووزن، کندوش، کوندوش، کونۆش، گندۆش، گۆجه‌وه‌ن، گوندوش، گونۆز، گونۆش، گونووژ، گونووژ، گنۆش، گۆچه‌وه‌ن،
 - جوال موئین: جه‌والی له‌موو، خرار، خرارک (که‌چ)، خوراک، خه‌رار، خه‌راو، خه‌رتا، خه‌شه، شهل،

جوال: به‌جوله‌جول، جوله‌که‌ر،
 جواله: به‌جوله‌جول، جوله‌که‌ر،
 جوالدوزک: داردره‌وشه، کاتالیا،
 جوامع: کۆمه‌لان، کۆمه‌لگان،
 جوامیس: کۆی (جامیس) - جامیس، گامیشان،
 جوان: ۱- جاحیل، جال، جان، جاهیل، جایه‌ل، جحیل، جوال، جوان، جوانمیر، جهال، جه‌وان، جیل، خورت، خورت، خونتگه‌رم، شه‌له‌وه‌ند، کیال، گودۆک، گه‌نج، لاج، لاز، لاس، لاف، لاه، لاک، لاوکۆ، نۆچه، نه‌وجه، نه‌وهال، نه‌وهال، وشاق، ونگه‌رم، هه‌رزه‌کار، ۲- به‌گه‌شه، به‌نه‌شه، ۳- جحیل، جهال، که‌مه‌نه‌زمون، نووچه، هه‌رزه‌کار (هنوز جوان است و سرش باد دارد - فدک)،
 - جوان ابله: بیلشا،
 - جوانانه: جحیلانه، گه‌نجانه، لاوانه، وه‌کووجوانان، هه‌رزه‌کارانه،
 - جوانبخت: ئاری، بوختیه‌یش، به‌ئیقبا، به‌بخت، به‌ختدار، به‌خت که‌نۆک، به‌خته‌وه‌ر، به‌ختیار، به‌سعود، خاوه‌نبه‌خت، خودانبه‌خت، خوش ئیقبا، خوشبخت، خوه‌ببخت، سه‌ره‌به‌رسق، سه‌ره‌به‌پۆزی، نیوجوان کردوو (نیوجوانه‌کی نایکا)، وه‌شبه‌خت،
 - جوان سری: هه‌لسوکه‌وتی لاوانه،
 - جوان چشم‌چران: به‌رزه‌کی بانان، تۆلاز، تۆلاس، چاقلده‌ری، چاوله‌ده‌ری، لای تۆلاز، تۆله‌پ، هه‌رزه‌کار،
 - جوان فربه‌وگنده: که‌ل پانیر،
 جوانب: کۆی (جانب)، ده‌رووبه‌ر، قه‌راغه‌کان، که‌ناره‌کان، لایه‌کان،
 جوانک: کورله، کورپزه، کورپزه، لاوکۆ، لاوکۆ (زۆرت بۆسووکایه‌تی ده‌کوئری)، لایزگه،
 جوانمرد: به‌خشنده، به‌دل، به‌دلۆده‌روون، به‌زاخ، به‌نان، به‌هیمه‌ت، بیاف، پیاو، پیاوخاس، جامیر، جوامیر، جوانمرد، جوانمیر، جۆمه‌رد، خوارده، خۆشنان، دلآوا، دل‌فراوان، دل‌فروان، دل‌گوشاد، ده‌رووندار، ده‌ستبلاو، ده‌ستقالا، ده‌ستگراوه، ده‌ستگوشاد، ده‌سگوشاد، ده‌س واز، ده‌سودلدار، ده‌سودلواز، ده‌سوه‌لاو، ده‌سه‌نه‌دار، ده‌هنده، سه‌خواهت، سه‌خی، سه‌غی، شامبۆز، که‌ره‌مدار، که‌ره‌مکار، مه‌رد، مه‌ردوپه‌ند، مه‌رده‌میر، میرخاس، نانبد، نانده، نانده‌ر، وانیک، وه‌شنان، هه‌دار، هه‌لالزاده،
 جوانمردانه: به‌خشنده، به‌دلانه، به‌دلۆده‌رووانه، به‌زاخانه، به‌هیمه‌تانه، بیافانه، پیاوانه، جامیرانه، جوامیرانه، جوانمردانه، جوانمیرانه، جۆمه‌ردانه، دلآوا، دل‌فراوانه، دل‌فروانانه، دل‌گوشادانه، ده‌روون‌دارانه، ده‌ستبلاوانه، ده‌ستقالایانه، ده‌ستگوشادانه، ده‌سگوشادانه، ده‌سوزانه، ده‌سودلدارانه، ده‌سودلوازانه، ده‌سه‌نه‌دارانه، ده‌هنده، سه‌خواهتانه، سه‌خیانه، سه‌غیانه، که‌ره‌مدارانه، که‌ره‌مکارانه، مه‌ردانه، مه‌ردو په‌ندانه، مه‌رده‌میرانه، نانبدیه‌یانه، نانده‌رانه، نانده‌یانه، هه‌دارانه، هه‌لالزاده،
 - ناجوانمردانه: نایپافانه، نایپاوانه، ناجامیرانه، ناجوامیرانه، نا جوانمردانه، ناجوانمیرانه، ناجۆمه‌ردانه، نامه‌ردانه،
 جوانمردی: به‌خشنده‌یی، به‌دلی، به‌دلۆده‌روونی، به‌زاخی، به‌نانی، به‌هیمه‌تی، بیافی، پیاوته‌تی، پیای، جامیری، جوامیری، جوانمردی، جوانمیری، جۆمه‌ردی، خوارده‌یی، دلآوایی، دل‌فراوانی، دل‌فرووانی، دل‌گوشادی، ده‌رف، ده‌رفه، ده‌رووندار، ده‌ستبالای، ده‌ستقالایی، ده‌ستگراوه‌یی، ده‌ستگوشادی، ده‌س گوشادی، ده‌سوزی، ده‌سودلدار، ده‌سودلوازی، ده‌سه‌نه‌داری، ده‌هنده‌یی، سه‌خواهتی، سه‌خیایه‌تی، سه‌غیایه‌تی، که‌ره‌مداره‌تی، که‌ره‌مداری، که‌ره‌مکاره‌تی، که‌ره‌مکاری، مرؤفایه‌تی، مۆرده‌مه‌نی، مه‌ردایه‌تی، مه‌ردی، مه‌ردو په‌ندی، مه‌رده‌میری، نانبدیه‌یی، نانده‌یی، نانده‌ری، وانیک، هه‌دار، هه‌لالزاده‌یی،

بن، دابه شکردنی شت به تاقمی ویکچوو، وه ک یه ک لیکردن، کردن بهدهست،

جوراب: جویارو، جوراب، جورا، جوورا، کورک، کوروا، گورپا، گورمی، گورمین، گوروا، گورهوا، گوره، گورهوی، گورئیوی، گورئی، گورئی، گوره، گوریه،

- جوراب بلند تازانو: زه گال، زهنگال، زهنگال، گوریهی تابه رته ژنو، - جوراب باف: گوراباف، گورواچن، گورئیچن،

- جوراب بافک: گوراباف، گورواچن، گوره ویچنه، گورئیچنه،

- جوراب شلواری: گورواشوالی، گورهوی وشوالی یه کسرهی پیکه وچنراو،

جوراجور: جوراوجور، جوربه جور، جورجور، جورور، جوره جور، چهنده ترح، پهنگاو پهنگ، فره جور، قاتیوپاتی، گوناگون، نهوع نهوع، هه مه گولخار، ههفته بیجار، هه مه جوره،

جوربور: ← قراول،

جورکردن: ئالیکردن، جهورکردن، سته مکردن،

جورواچور: ← جوراچور،

جوریدن ← جستن (۱)،

جوز: جوز، جهوز، جیز، قوز، کاکلی، کوزه ک، گرتکان، گرده کان، گوز، گووز، گوئز، گوویز، گهوز، گبیز، گئیز، وهز، وهزی، - جوز هندی: که شکول، گوئز هیند، گوئزی هیندی،

جوزا: برجی سیته مه له دوازده برجی فهله ک، جوزهردان،

جوزاء: برجی سیته مه له دوازده برجی فهله ک، جوزهردان،

جوزاغند: خوخ یا هلووی ئیشک کراوهی گوئز تیتاخنراو،

جوزغند: خوخ یا هلووی ئیشک کراوهی گوئز تیتاخنراو،

جوزغه: خلهف، خوزه، سارمه، شرش، شکوفه، قایی په موی لؤکه لیدره نه هیتراو، قوزاخه، قوزاغه، که لوه په موی، قلیف، قوزهخ، قوزهخه، قولاخ، قولاغ، گوزک،

جوزق: ← جوزغه،

جوزقه: ← جوزغه،

جوزک: ← سیب آدم،

جوزک: ← جوجه،

جوزگک: جوجه له، جووچکوله،

جوزه: ← جوجه،

جوسق: ۱- به عه ره می کراوی کۆشک، کۆشک، ۲- برج (۱)،

جوسنگ: به قورسای جویه ک، به قه ده جویه ک،

جوسه: ۱- بالاخانه، ۲- قصر،

جوش: ۱- جوشش، ۲- آشفنگی، ۳- اضطراب، ۴- پیکه وه نووسانه وه، جوشخوار دنه وهی پیشه ی شکسته، خووز هینانه وه، یه ک گرتنه وه، یه ک گرتنه وهی برین، ۵- بزرۆک، بلۆق، پرزک، تشبۆک، تۆقله، تله زمی بچوو ک له پیست، چینچکه، دریله، دلۆ، زپرک، زپک، زپرکه، زپک، زلیک، زوه، زوهه، زپیک، زپیکه، زیتکه، قنچک، زهره ک، سنگک، سینچکه، شینۆک (چرکین)، قنچکه، قونچکه، کولک، کۆلک، گل، ۶- جوش غرور: پرسک، جوانک، جوانکه، جوانه زمه، جوانه زوه، جوانه زوه، جوانه ژۆ، زپک، زلیک، زپرکه، زفت، زفتک، زدک، زپک، شانک، عاره به، عازه بی، عازه بیانه، عازهوی، فزدووک، فزده له، ۷- شورش دل: حوقکردن، چه یزه، خیسانه وه، خیورانه وه، دل به یه کاهاتن، دل پیکاهاتن، دل تیکه ل هاتن، دل ده خیله که وه هاتن، دل ده خیله وه هاتن، دل که فکردن، دل له خیله وه هاتن، دل له ژیللا هاتن، دل هه لاجاتن، دل هه لچوون، دل هه لشتیوان، دل هه لشتیوانه وه، دل هه لشتیوان، رتک، قرتک، قهس، قهسیان، قهسیو، هۆلنج، هۆلونج، ههراژ، ههراش،

هه لشیوان، هه لشیویان، هه لنج، هیق، هیلنج، هیلنجان، ۸- فوران: به لقدان، جۆشان، جۆشیان، جووشانه، فوویریان، فیچقه کردن، فیسقه به ستن، فیسقه کردن، قه لبه زین، وه دهر که وتن له هه ردی، هۆرقولیا، هه لقولان، هه لقولتان، هه لقولتیان، هه لقولیان، هه لقولین، ۹- گرمی: که لیلان، گهرمای، گهرمی، ۱۰- لجم: پاته، په یوه نده، پیوه نده، جۆش، جۆشدانی کاتزا، لجم، له حیم، له حیم، له حیم، ۱۱- پسوند جوشنده: جۆش، کول (خۆشکول)،

جوش آمدن: ئامه یوه قولتی، جۆشان، جۆشسه نده، جۆشسه ن، جۆشسه تان، جۆش هاوردن، جۆشیان، جۆشین، جووشانه، دووشخواردن، قلتیان، قولان، قولتان، قولتدان، قولته لیدان، قولیان، قولین، قه لان، قه لهان، قه لهین، کولخواردن، کولان، کولان، کولان، کولدان، کولخواردن، کولها تان، کولیان، کولین، که لان، که لان، که لستن، که لمزین، که لهاتن، که له کله، که لین، که لین، گریای، وه جۆشها تان، وه کولها تان، هاتنه کول،

جوش آوردن: ۱- ئارده یوه قولتی، جۆشاندن، جۆشانن، جۆشیان، جووشانن، قولان، قولتاندن، قولتاندن، قولتاندن، قه لاندن، قه لهاندن، کولاندن، کولانگ، کولان، کول پیندان، کول هینان، که لاندن، که لاندن، که لمزاندن، گرینای، گرینه ی، وه کول هینان، هینانه کول، ۲- جوش زدن (۲)،

جوشاک: ← جوشش،

جوشان: به کول، جۆشان، خه ریکی کولین، ده کولیندا، له جۆش، له کولیندا،

جوشاندن: ← جوش آوردن (۱)،

جوشانده: ۱- کولیندراو، ۲- جۆشانه، دهرمانی له ئاودا کولیندراو که به پالتیورای ده یه نه نه خۆش، جوشانیدن: ← جوش آوردن (۱)،

جوش خوردن: ۱- جوش زدن (۲)، ۲- به جۆش لیک قایم کران، پیکه وه نووسان، جۆشخواردن، جۆش وه رده ی، دالکان، لکان، له حیم کران، ۳- خووز هینانه وه (استخوان شکسته)، گۆشته زوون هینانه وه (زخم)، ۴- جیبه جیبوون، سه رگرتن، ۴- پیش خوار دنه وه (له بهر تووپه یی)، هه لچوقان،

جوش دادن: ۱- ئاوبه دان، جۆش دان، چه سیاندن، چه سیانن، چه سپکردن، پاکوتان، قه لایی کردن، له حیم کردن، ۲- نیوان خۆشکردن، یه ک خستن،

جوش زدن: ۱- جوش دادن، ۲- ئازرین، ئاله دین بوون، ئاورلی بوونه وه، ئاورینگدان (هه ر ئاورینگان ده دا)، ئه نگرین، ئه نرین، ئیمان هه ر ده بوون، بۆژین، به رچاو تاریکبوون، پحکردن، پرووشه کردن، تالبوون، تال داگرپان، توورپه بوون، تووکه سه ربوون، تونبوون، توند بوون (بیستم لئی توند بووه)، ته ریفتن، چونگ گرتن، جه حنین، جه رگاوسبوون، جه هراین، چاوتاریکبوون، چه لتین، خوین جمان، خه زرین، خه دین، ده پکه وه چوون، ده ره له بوون، ده مارگیران، ده هریبوون، رق جوین، رقگرتن، رقهه ستان، رقهه لسان، رکه بوونه وه، رکه ژرسه ی، رکه سه ستان، ره شه وه بوون، ره شه لگه پان، زرزبوون، زویربوون، زرز، زویری، سه رکیبه ی، سلبوون، سلبین، سللی، سووره لگه ران، سه ریادان، سه ر وادان، ستیرابوون، سی ماسین، سیه بوون، شیپوران، شین وپه شبوون، عنرین، عنگرین، عه نرین، عینگرین، غه زرین، غه دین، قه لسه بوون، قه لسی، قه هراین، قینگرین، قینه ستان، قینه لسان، کرژبوون، کرژیبه ی، کرژه لاتن، کفریبوون، کوفان، کووشان، که رپین، کینبوونه وه، کینبوونه وه، کینه لگرتن، کینه هه لگرتن، کرژبوون، کرژیبه ی، گه رووشه بوون، لووت هه لساندن، له پیست چوونه دهر، له پیست چوونه دهره وه، له پیست دهر چوون، له دین دهر چوون، ناپازیبوون، ناپه زابوون، نگرین، هۆرشیه ی، هه ردین، هه لپان، هه لپیان، هه لپین، هه لچوون، هه لققاندن، هه یفبوون، هیرسوون،

- جوش زدن پوست: هه لزه پان، هه لزه پین،

جوشش: ۱- جۆش، جۆشان، جۆشيان، جۆشين، قَلت، قَلتە، قَوْل، قَوْلت، كَوْل، كَوْلوكۇ، كَوْلين، كەل، كەل، كەل، كەل، ھاتنەكۆل، ۲- تىكەلاۋى، ھاۋدەنگى، ھۆگرەتى(باكىسى جوشش ندارد - فدك)، جوش(صورت/غرور): ← جوش(۶)، جوشك: گۆزەلەي بچووكى لولەدار، جوشكار: جۆشكار، لەھىمچى، لەھىمكار، جوشكارى: جۆشكارى، جۆشدانى كانزا، كيويىن، لەھىمكردن، جوش كردن: ۱ ← اضطراب، ۲- خۆشى دەرىپىن، دەرىپىنى شادمانى، ۳- قولىندان، كۆلېن، جوش كورە: ئەوخرتوخالەي لەكۈورەدا دەتۆيتەو وەك ئاسنى لېدى، گوراسن، جوشگاھ: ۱ ← داغما، ۲- جۆشگە، خالى پىكەو جۆشدانى دوو يا چەند شت، فترۈونە(لەداردا)، جوشن: زرخ، زرە، زرى، گەوشن، جوش وخروش: خرۈجز، كۆلوكۇ، كەفوكۆل، گوپوتىن، ھەراھوربا، جوشندە: ۱- ئەۋەي دەكۆلېن، بەكۆلوكۇ، خەرىكى قولىندان، خەرىكى كۆلېن، لەكۆلدا، لەكۆلېندا، ۲- شەپۇلاۋى، فېچقەكەر، جوشى: تورە، پكىن، زوۋھەلچو، فېشقى، جوشىيدن: ۱ ← جوش آمدن، ۲ ← جوانەزدن، ۳- بەلقندان، جۆشيان، جۆشين، فېچقەكردن، فېچقەكردن، قەلبەزىن، ۳- ھەدەر كەوتن لەھەردى، ھۆرتەقىيە، ھۆرقولياي، ھەلقولان، ھەلقولتان، ھەلقولتيان، ھەلقوليان، ھەلقولېن، ۴- تىكەلاۋى كردن، تىكەلېوون، جۆشان، شىليان، ھاۋنشىنى كردن، جوشىدە: ۱- سربراوردە: جەقەرەي لەحەرز ۋەدەر كەوتوو، سەردەر ھېناو، سەرۋەدەرناو، شىنبوو، ۲- جۆشاۋ، چاى، كولاۋ، كۆلېگ، كۆلېو، ۳- فوران كردە: فېچقەكردوو، ھۆرقوليا، ھەلقولاۋ، ھەلقولېو، جوشىدەمغز: ۱ ← خىشماك، ۲ ← ھوشيار، جوع: ← گرسنگى، جوعان: ← گرسنە، جوغ: نىرى، نىرى جوت، جوف: ۱ ← اندرون، ۲ ← شك، ۳ ← فراخى، ۴- نىۋبەتالېوون، - درجوف: دەنېودا، لەناۋدا، جوق: ۱ ← بسيار، ۲ ← فوج، ۳ ← گروە، جوقاسم: پۆشەك، پىژۇك، پىژۇكى، جوق جوق: ناقم ناقم، دەستەدەستە، جوقە: ۱ ← جوخە، ۲ ← گروە، جوك: پىكەنۆك، تىتال، جۆك، جەقەنگ، حەنەك، شوخى، فشه، فشه گالتە، قسەي پىكەنىنى، گالتە، گالتەوگەف، لەتيفە، نوكتە، جوكى: پياۋى تەر كەدنىاي ھىندوو، موپتاز، جوجك: ← جوجگك، جوجگندىمى: بۇز، جون، چىلىبۇز، دانامە، دانەماش، پەش وچەر موو، پەش و سې، سېاۋچەرمەيى تىكەل، ماشوبىرىنجى، مووى ماش و بىرىنجى، جول: بالندەيەكە، مشك گرە، جولا: ۱- بووزووتەن، بىركەر، جۇلا، جولجا، جوولگ، جەوك، چىك، خانووت، شالباف، كۆپس، كۆپسكەر، كورسكەر، ۲ ← عنكبوت ← جوله(۵)، جولانى: جۇلايى، جوولگى، خانووتى، كارى جۇلا،

جولان: ۱- تاختن: بەپەتاوغارپىكردن، بەتوندى غاردان، بەخىزىپى پۆششتن، پرتافيان، تاۋدان، تاۋكردن، تراتىن، تەراتىن، چوارنالبەئەسەسپ كردن، شەپناختىۋى، شەپناختىۋى، شەپنەختىۋى، كەتن تىرادى، لىنگاردان، لىنگدان، ۲- تاخت وتاز: تاۋدان، تاۋدانهسەر، تاۋكردن، ھجوومكردن، ھۆركوانىسەر، ھەلكوتانە سەر، ھىزىشكردن، ھىزىش كردنەسەر، ۳ ← گشتن، جولان كردن: ← جولان، جولانگاھ: جى تەراتىن، پمبارگە، غارگە، گۆپەپانى شەپناختىۋى، گەپەك، لىنگارگە، جولاه: ← جولا، جولاهك: ← جولا، جولاهە: ← جولا، جولە: ۱- توركەش، تىردانك، تىركىش، پەخت، پەختە فېشەك، فېشەكدان، فېشەكەن، فېشەكلغ، فېشەكلووخ، ۲ ← جولا، ۳ ← چمن، ۴- تەسپۆك، ژووشكى گەرە، سووچەر، سووچەر، سېخچولە، سېخچور، كەپسووك، ۵ ← عنكبوت، جولەزار: چايرى، چەمەنزار، چىمەنزار، فرىزووچار، مەرغوزار، مېرغوزار، مېرغوزار، مېرگ، جولەگاھ: ← جولەزار، جولەھ: ← جولا، جولىدن: ← زولىدن، جۆن: ← سىياھ، جۆن: جەنجەر، جەۋەن، چان، جوندگان: ئەۋداعىپانەي شتەدە جۈن ۋەك مشكو... جاۋەران، جۈنەران، جۈنەره كان، خورۇكان، قرتىنان، قرتىنان، جۈندە: ئەۋداعىپانەي شتەدە جۈن ۋەك مشكو...، جاكىنەر، جاۋەر، جۈۋ، جۈۋنەر، جۈۋەر، جۈنەر، خورۇك، داکرۇز، داکرۇزەر، قرتىن، قرتىن، كرىنۆك، جۈە: ← جوغ، جۈەر: ۱- ئەسلى ھەرىشتىك، جەۋەر، جەۋەر، دەستاۋىژ، سفن، مادە، ماك، ماكە، ۲- جەۋەر، رەنگ بۇنوسىن، مەرەكەب، ۳- بەدى بەنرخ، جەۋاھىر، گەۋەر، ۴- اصیل، ۵- بەھىندىك لە ترشىيە كان دەكوترى(جەۋەرى لىمۇ...)، ۵ ← تۋان، - جۈەردار: ۱- پەنەردار، تىخ ياشىرى جەۋەردار، زاخدار، ۲- بەجەۋەر، بەكار، جەۋەردار، كارلەدەستەتۋو، ھونەرمەند، ۳- پەسەن، - جۈەرفرد: پاۋى دابەشەبوو، چووكترىن پاۋى ھەرىشتىك كە نەشى زياتر دابەش كرى، نەشپاۋى دابەشكردن(لەزاراۋەي پىشۋوناندا)، - جۈەركارى داشتن: جەۋەرى كارىك ھەبوون، غىرەتى كارىك ھەبوون، گوردى كارىك ھەبوون، - جۈەرگورد: زاخى سەۋز، زەنگار، زەنگال، - جۈەرگىن: باسما، جى جەۋەرى مۇر، - جۈەرى: ۱ ← گوهرنشان، ۲ ← گوهرنژاد، ۳ ← گشادە دست (۱)، ۴- دروستكار لەگەۋەر، ۵- جەۋاھىر فرۇش، جەۋاھىرى، گەۋەرفرۇش، ۶- جەۋەردار، ۷- سروشتى، ۸- زاتى، وجوودى، ھەبوون، ۹- پوون ۋەك گەۋەر، ۱۰- بنەمايى، پەگەزى، سروشتى، ماكى، ماكەيى، مايەيى، ھىسنى، ۱۱- بەجەۋەر، جەۋەراۋى، جۈى: ← جوب، جۈيا: پىرسا، پىرسكار، پىرسكەر، پىرسياركەر، پىرسەر، پىشكەر، جۇيا، لىگەر، مەكەر، جۈياشدىن: پىسكردن، پىرسياركردن، پىسینەۋە، لىگەرپان،

جوشش: ۱- جۆش، جۆشان، جۆشيان، جۆشين، قَلت، قَلتە، قَوْل، قَوْلت، كَوْل، كَوْلوكۇ، كَوْلين، كەل، كەل، كەل، كەل، ھاتنەكۆل، ۲- تىكەلاۋى، ھاۋدەنگى، ھۆگرەتى(باكىسى جوشش ندارد - فدك)، جوش(صورت/غرور): ← جوش(۶)، جوشك: گۆزەلەي بچووكى لولەدار، جوشكار: جۆشكار، لەھىمچى، لەھىمكار، جوشكارى: جۆشكارى، جۆشدانى كانزا، كيويىن، لەھىمكردن، جوش كردن: ۱ ← اضطراب، ۲- خۆشى دەرىپىن، دەرىپىنى شادمانى، ۳- قولىندان، كۆلېن، جوش كورە: ئەوخرتوخالەي لەكۈورەدا دەتۆيتەو وەك ئاسنى لېدى، گوراسن، جوشگاھ: ۱ ← داغما، ۲- جۆشگە، خالى پىكەو جۆشدانى دوو يا چەند شت، فترۈونە(لەداردا)، جوشن: زرخ، زرە، زرى، گەوشن، جوش وخروش: خرۈجز، كۆلوكۇ، كەفوكۆل، گوپوتىن، ھەراھوربا، جوشندە: ۱- ئەۋەي دەكۆلېن، بەكۆلوكۇ، خەرىكى قولىندان، خەرىكى كۆلېن، لەكۆلدا، لەكۆلېندا، ۲- شەپۇلاۋى، فېچقەكەر، جوشى: تورە، پكىن، زوۋھەلچو، فېشقى، جوشىيدن: ۱ ← جوش آمدن، ۲ ← جوانەزدن، ۳- بەلقندان، جۆشيان، جۆشين، فېچقەكردن، فېچقەكردن، قەلبەزىن، ۳- ھەدەر كەوتن لەھەردى، ھۆرتەقىيە، ھۆرقولياي، ھەلقولان، ھەلقولتان، ھەلقولتيان، ھەلقوليان، ھەلقولېن، ۴- تىكەلاۋى كردن، تىكەلېوون، جۆشان، شىليان، ھاۋنشىنى كردن، جوشىدە: ۱- سربراوردە: جەقەرەي لەحەرز ۋەدەر كەوتوو، سەردەر ھېناو، سەرۋەدەرناو، شىنبوو، ۲- جۆشاۋ، چاى، كولاۋ، كۆلېگ، كۆلېو، ۳- فوران كردە: فېچقەكردوو، ھۆرقوليا، ھەلقولاۋ، ھەلقولېو، جوشىدەمغز: ۱ ← خىشماك، ۲ ← ھوشيار، جوع: ← گرسنگى، جوعان: ← گرسنە، جوغ: نىرى، نىرى جوت، جوف: ۱ ← اندرون، ۲ ← شك، ۳ ← فراخى، ۴- نىۋبەتالېوون، - درجوف: دەنېودا، لەناۋدا، جوق: ۱ ← بسيار، ۲ ← فوج، ۳ ← گروە، جوقاسم: پۆشەك، پىژۇك، پىژۇكى، جوق جوق: ناقم ناقم، دەستەدەستە، جوقە: ۱ ← جوخە، ۲ ← گروە، جوك: پىكەنۆك، تىتال، جۆك، جەقەنگ، حەنەك، شوخى، فشه، فشه گالتە، قسەي پىكەنىنى، گالتە، گالتەوگەف، لەتيفە، نوكتە، جوكى: پياۋى تەر كەدنىاي ھىندوو، موپتاز، جوجك: ← جوجگك، جوجگندىمى: بۇز، جون، چىلىبۇز، دانامە، دانەماش، پەش وچەر موو، پەش و سې، سېاۋچەرمەيى تىكەل، ماشوبىرىنجى، مووى ماش و بىرىنجى، جول: بالندەيەكە، مشك گرە، جولا: ۱- بووزووتەن، بىركەر، جۇلا، جولجا، جوولگ، جەوك، چىك، خانووت، شالباف، كۆپس، كۆپسكەر، كورسكەر، ۲ ← عنكبوت ← جوله(۵)، جولانى: جۇلايى، جوولگى، خانووتى، كارى جۇلا،

- جهان آفرین: خودا، دنیاخولتقین،
- جهان آفروز: پەسنیکەبۇرۇز، جیھان رۆشکەر، دنیا پوونکەر،
- جهان امتحان: جیھانی ماددی، دنیای ئەزمون،
- جهان باقی: ئەودنیا، دنیای دی،
- جهانبان: ← (جهاندار) ← جهان،
- جهانبانی: پاشایەتی بەشیئەبەکی زۆرباش،
- جهاندارى: پاشایەتی بەشیئەبەکی زۆرباش،
- جهانبین: بینەری جیھان، بینەری دنیا، پەسنیک بەبۆچاوا، جیھانبین، چاواوا، لە، چاواوا،
- جهانبینی: بۆچوونی کەسیک لەسەر کاروباری جیھان، تېروانیی کەسیک لەجیھان، جەھانبینی، جیھانبینی،
- جهانپژوه: توپژەرهوی دنیا، دنیاگەر، گەرپیدە،
- جهانپناه: پەنادەری خەلکی جیھان، پەسنیک بوە بۆ پادشایانی گەرە، جیھانپارێز،
- جهانپهلوان: پالەوانی جیھان، پالەوانی دنیا،
- جهان بیج بیج: دنیای پرکیشەو پەنج، دنیای پر کوپرە وەری،
- جهان پیمان: جیھانبینو، دنیابینو،
- جهانتاب: روونکەرەوی دنیا، نوور دەربە دنیا،
- جهانجو: ۱ ← جهانگرد، ۲ ← جهانگشا،
- جهانجوی: ۱ ← جهانگرد، ۲ ← جهانگشا،
- جهانخوردن: خواردنی نعیمەتی دنیا،
- جهاندار: ناگاداری جیھان، پارێزەری دنیا، پەسنیک بوە بۆ پادشایانی گەرە، جیھانپارێز،
- جهاندیدە: بەئەزمون، چاواوا، حان (بارام زۆر حانە)، دنیادیتوو، دنیادیتە، دنیادیدە، دنیاگەرپیدە، ساردوگەرچیشتوو، ساردوگەر دیتوو، گەرپیدە، لەدنیازان،
- جهان دیگر: ئەودنیا، دنیای دوای مردن، قیامەت،
- جهان راستان: جیھانی بیواوچاکان، دنیای پاکان، دنیای راستان،
- جهان زنده: دنیای باقی،
- جهانسوز: پادشای زۆرداروبە دەستەلات، پادشای دنیاسووتین، دنیاگر، زال بەسەردنیادا،
- جهان سوم: بەوولاتانە دەکوتر کەنەلەگەل دەستەمی ولاتانی کۆمۆنیستی دا بوون و نەلەگەل ولاتانی گەرەوی سەرمایەداری، جیھانی سییەم، دنیای سییەم، دنیای سییەم، ولاتانی سییەم،
- جهان شمول: جەھانبۆش، جیھانداگر، جیھانگرەو، دنیاداگر، یونیبۆرسال،
- جهانشناسی: جەھانناسی، جیھانناس،
- جهان کهن: ئینسان، پەشەر، مرۆف،
- جهانگرد: دنیاگەر، دنیاگیتل، سەبیاح، سەیرانکار، شارانگەر، شارانگەشت، شارەوشارگەر، گەرپیدە،
- جهانگردی: دنیاگەری، دنیاگیتلی، سەبیاحت، سەبیاحت، سیاحت، شارانگەر، شارانگەشتی، شارەوشارگەر، گەرپیدە، گەرپیش،
- جهان گشا: پادشای سەرکەوتوو، جانگیر، جەھانگیر، حالەمگیر، داگیرکەری دنیا، دنیاگر،
- جهان گشای: ← (جهان گشا) ← جهان،
- جهان گیر: ← (جهان گشا) ← جهان،
- جهان مرگ: دنیای فانی،
- جهان نما: دنیانوی، نەخشەمی دنیا، نیشان دەری دنیا،
- جهان نمای: دنیانوی، نەخشەمی دنیا، نیشان دەری دنیا،
- جهان نورد: ← (جهانگرد) ← جهان،

- جوی اشک: جۆگەلەمی فرمیسک، مختی، مخمخک،
- جویان: ۱- پاپەمی، پاپین، پرسیان، پرسکار، پرسکەر، پرسیارکەر، پرسەر، پرسەر، پشکن، پشکنەر، پشکنتیر، پشکنەر، شۆنگیل، گەر، گەرپۆک، گەرپین، مەفتیش، وەدوو کەوتوو، ۲- درحال جستجو: خەریک پرسیار، خەریک بەدوادا گەران،
- جویبار: ۱- جۆ، جۆبار، جۆگە، جۆگەبار، جۆگە، جۆگەسەرەکی، جۆگەسەرە، شەقەجۆ، مالجۆ، ۲- شوپنی پرلەجۆگە، ۳- قەراغ جۆگە یا جۆم، کەنارجۆگە یا جۆم، لیواری جۆگە یا جۆم،
- جویدن: ۱- جاکاندن، جاوین، جابین، جووتن، جوون، جووتین، جووین، چووتن، داچوین، ژاوا، ژاوهی، ژاوبین، لووچکاندن، نۆۆپین، هلیچاندن، ۲- خرماندن، داگرۆژتن، داگرۆژتن، داگرۆشتن، کرتاندن، کرماندن، کرۆژتن، کرۆژتن، کرۆشتن، ۳- جاوینەو، جووتنەو، جووینەو، قسەجووتنەو، قسەجووینەو،
- جویدنی: ئی جووتن، جاجک، چەققە، شتی جووتن، قانیک، هەرچی بۆجووتن بی،
- جویدە: ۱- جاویگ، جواو، جووتراو، جووراو، ژاویا، ژاویا، ژایسە، ژایسە، ۲- کرچوکال، کەلکراو، لاکەل، لاکەز، ناتواو، ناتەواو، جویدە جویدە حرف زدن: ← (جویدە حرف زدن) ← جویدە،
- جویدە حرف زدن: ئاردلە دەمدابوون، پرکەپر کەقسە کردن، بەناروونی ئاخفتن، قسەجووتن، منجەمنج کردن، منگەمنگ کردن، جۆین: جۆرکولتیرەمی جۆ، جۆین، لەجۆ، یەوینە،
- جویندە: بخواز، پرسکار، پرسکەر، پرسیارکەر، پرسەر، پشکنەر، جوویا، جووینە، داخواز، داخواز، دۆز،
- جویی (پس): جۆی، خوازی،
- جهات: کۆی (جهت) ← جهت،
- جهاد: ۱- جیهاد، خەزە، غەزە، شەرلەرپتی چاکە، ۲- جەنگ، خەبات، سواز،
- جهادگر: ۱- جیهادکار، خەزاکار، غەزاکار، شەرکەرلەرپتی چاکە، ۲- پەیکارفان، جەنگاوەر، خەباتگێر، خەباتکار، سوازکار، شۆرگێر،
- جهار: ۱ ← آشکار کردن، ۲- شەری رووبە روولەگەل کەسیکدا، ۳- بەدەنگ کۆتن، بەگۆرانی کۆتن، ۴- جینودان، جوین دان، خۆسن دان، جەهار: بەناشکار، بەناشکاری، بی پتچوپنا،
- جهارت: ۱- بەزبوونەوی دەنگی گۆرانی، ۲- جوانی دیمەن وبالا،
- جهاز: ۱ ← جەبیز، ۲- دستگاہ: جیھاز، دەزگاہ، دەزگە، دەزگەھ، دەزبە، دەستگاہ، دەستگەھ، دەستگە، دەسگاہ، سەرچەمی ئەو ئەندامانەمی ئەرکیکی ژبان ئەنجام دەدەن، کارگاہ، کارگە، کۆئەندام (دستگاہ گوارش: کۆئەندامی هەرس، کۆئەندامی هەناسە کیشان)، کۆئەندامی، ۳- پیمەنک، جەبازی و شتر، دوگی سەرپشتی و شتر، گیز، ۴ ← کشتی، - جهاز هاضمه: کۆئەندامی هەرس، کۆئەندامی هەرسەک،
- جُهال: بیئاووەزان، بیعاقلان، جاھیلان، نەزائان،
- جهالت: بیعاقلی، ناتینگەبشتوو، نەزانی،
- جهان: ۱ ← جەندە، ۲- بەھەلبەزدا بەز، بەھەلبەزینەو،
- جهان (جهان): ۱- پسات، جەھان، جەھان، حالەم، دنە، دن، دنیا، دنیایا، عالم، کەیان، گیتی، گیھان، ۲- زەمین، گۆی زەوی، ۳- ئەو بەشە لەزەوی کە لەچاوە بەشەکانی دیکە تاییەتمەندیکی جیواوی هەبە (جیھانی سییەم)،
- جهان آبگون: دنیای پوون، دنیای پوون،
- جهان آرا: جەھان نەژر، جیھان وەپازین،
- جهان آرای: جەھان نەژر، جیھان وەپازین،
- جهان آزاد: دنیای نازاد، ولاتانی گەرەیسەرمایەداری،

به‌بین، پازدان، پازدادان، په‌رین، تۆله‌فەسک، تەولبازبردن، چرخ‌پییوون، چرتکردن، چرتک‌کردن، چرین، چفل‌لخووه‌دان، چەنک‌کردن، خۆزاقکردن، خۆهاویشتن، خۆه‌ه‌ه‌ه‌داشتن، خۆه‌ه‌ه‌ندان، داپە‌پان، دە‌رپە‌پان، دە‌رپە‌پین، دە‌قلووس‌کردن، پاپە‌پان، پاپە‌پین، سەنگە‌بازبردن، سەنگە‌و‌بازبردن، سەنگە‌و‌بازدە‌بردن، سە‌رپە‌لۆ‌بوون، شلپین، فنجک‌کردن، فېچقە‌کردن، قە‌جلقانندن، قە‌گە‌مە‌زین، قە‌فە‌بازبردن، قوفز‌کردن، قە‌لبە‌زبردن، قە‌لتکردن، قە‌لمە‌بازددان، قە‌لمە‌بازدان، گوژم‌بە‌ستن، گومە‌تە‌بە‌ستن، گۆمە‌تە‌بە‌ستن، لنگە‌ئە‌ستە‌نە‌کردن، لۆتک‌لخووه‌خە‌ستن، لۆتکین، لۆدک‌لخووه‌خە‌ستن، لۆدکین، لۆقزین، لە‌پرا‌هە‌ستان، لیتک‌لخۆ‌وه‌خە‌ستن، وزاقیە‌خە‌ستن، وزاقدان، وزین، هلبزین، هلبە‌زین، هلقە‌وا‌ستن، هۆرئە‌و‌ه‌ولە، هۆرپرا‌ی، هۆرە‌سە‌ی، هە‌ستان، هە‌لبە‌زە‌لبە‌ز‌کردن، هە‌لبە‌زین، هە‌لبە‌زینە‌و‌ه، هە‌لۆ‌ه‌زین،

جە‌هیدن شە‌ه‌اب: خوشان، خوشیان، خوشە‌بوون، خوشین، داخوشان، داخوشین، راخوشین، راکشانی ئە‌ستیرە، جە‌هیر: ۱ - بلند، ۲ - دە‌نگ‌بە‌رز، دە‌نگ‌گە‌ورە، جە‌هیز: ← جە‌هیزە، جە‌هیزە‌یە: باوانی، پاپە‌وی، پیتک، پیتە‌ک، جە‌ه‌از، جە‌ی‌از، جە‌ه‌یزا‌بوویکی، جی‌از، جی‌اززی، پە‌مە‌ت، پە‌ه‌ال، پە‌ه‌ه‌ل، پە‌ه‌یل، پە‌سە، شە‌کیرت، کووزۆت، ناوتیلانە، وەرە‌ک،

جیب: ۱ - ئێخە، باخە، بستو، بەر، بە‌رستک، بە‌رستۆ، بە‌رستۆک، بە‌رسکوور، بە‌رکوژە، بە‌رۆک، بە‌روو، بە‌روئ، بە‌رە‌ستۆ، بە‌رە‌ک، بە‌رە‌گە، بە‌ریک، بە‌رین، بە‌ستوورک، بە‌ندۆک، پستۆ، پستۆز، پستوو، پە‌رستۆک، پیخ، پیسیر، زیی، سترک، شە‌بە‌ک، قەرپک، قە‌لقە‌لە، قە‌مت، کۆژە، گرنە، ملشۆ، ملوان، ملیوان، وەرە‌و‌ه، وەرە، باخە، یاخە، یەخە، یەقە، پیخە، پیقە، ۲ - دل، ۳ - جیب،

جیب: باخە‌ل، باغە‌ل، باخە‌لە، باغە‌ل، بە‌رک، بە‌رۆک، بە‌رووک، بە‌ری، بە‌ریک، بە‌رینک، بە‌ریی، بیرووک، بی‌ری، بی‌ریک، باخە‌ل، جیب، جیف، جیو، دە‌رباخە‌ل، کوورک، کیمانی، گیرفان، گیفان، کوورک، کوورک،

ازجیب‌خود‌خوردن: بئە‌رامە‌ت‌بوون، دە‌م‌لە‌کۆ‌پانی‌خۆنان، لە‌پاشە‌کە‌وت‌خواردن، وە‌ک‌و‌شتر‌دە‌جە‌ی‌ازی‌خۆنان، وە‌ک‌و‌شتر‌لە‌باری‌خۆ‌خواردن،

ازجیب‌رفتن: بە‌دە‌س‌نە‌هاتن، گیرنە‌هاتن، لە‌دە‌س‌دان، لە‌کیس‌چوون، لە‌گیرفان‌چوون،

بە‌جیب‌زدن: ئرفانە‌ی، دزین، قایاندن، کردنە‌گیرفاندا،

جیب‌آنان‌یک‌بودن: ← (جیب‌یک‌بودن) ← جیب،

جیب‌بەر: باخە‌لبەر، بە‌رکبەر، جیو‌بەر، کیسە‌بەر، گریا، گیرفان‌بەر،

جیب‌بەر‌ماهر: دە‌ست‌سە‌فک، دە‌ست‌سوک، سووکە‌س،

جیب‌خالی: بئ‌ی‌پارە، بئ‌ی‌پوول، گیرفان‌بە‌تال، گیرفان‌خالی،

جیب‌خالی‌بزرگالی: ← بزگالی‌جیب‌خالی،

جیب‌دوختن‌برای‌چیز: کیسە‌بۆ‌هە‌ل‌دروون، کیسە‌دووراندن‌بۆ‌شتی، گیرفان‌بۆ‌هە‌ل‌دروون،

جیب‌زدن: باخە‌لبەرین، بە‌رکبەرین، جیو‌بەرین، کیسە‌بەرین، گیرفان‌بەرین،

جیب‌کسی‌را‌بید‌خوردن: ئە‌سپە‌دە‌گیرفانیدا‌سە‌و‌زە‌لە‌کو‌تن، زۆر‌بئیوول‌بوون، سچ‌لە‌گیرفان‌کە‌سێکدا‌هە‌لتیقانندن، گیرفان‌بە‌تال‌بوون،

جیب‌کسی‌را‌زدن: گیرفان‌کە‌سێ‌بەرین، گیرفانی‌کە‌سێک‌بەرین،

جیب‌کسی‌سوراخ‌بودن: ئە‌بلە‌خە‌رجبوون، بە‌خە‌رجبوون، دە‌س‌بابوون، گیرفانی‌کە‌سێک‌کونبوون، هە‌لە‌خە‌رجبوون،

جیب‌کسی‌راتار‌عنکبوت‌بستن: ← (جیب‌کسی‌را‌بید‌خوردن) ← جیب،

جیب‌کسی‌را‌کار‌تنک‌بستن: ← (جیب‌کسی‌را‌بید‌خوردن) ← جیب،

جیب‌گن: تە‌لە‌کە‌باز،

جیب‌یک‌بودن: گیرفانیان‌یە‌کیبوون، یە‌ک‌مال‌بوون، نان‌لە‌هە‌وانە‌یە‌کدا‌بوون،

دە‌ست‌بە‌جیب‌بودن: دە‌ست‌بو‌گیرفان‌بردن، دە‌ست‌بە‌گیرفاندا‌کردن، دە‌س‌پە‌ی‌باخە‌ل‌بە‌ردە‌ی،

دە‌ست‌بە‌جیب‌نرفتن: ئاولە‌دە‌ستی‌کە‌سێک‌نە‌تکین، دانە‌ی‌گال‌لە‌دە‌ستی‌کە‌سێک‌نە‌و‌ەرین، پز‌دبوون، قیرسیچ‌بوون،

جیبی: ئە‌و‌شە‌ی‌بۆ‌دە‌باخە‌ل‌نان‌بئی، باخە‌لی، بە‌رکی، جیوی، گیرفان، گیرفانی،

جیب: ترومیلی جیب، ماشینی جیب،

جید: باش، چاک، خاس، خوو، خوب،

جید: ئە‌ستۆ، گە‌ردن، مل،

جیر: ۱ - ئا‌هە‌کی‌زیندوو، قسلی‌ئاو‌و‌تتە‌کە‌وتوو، ۲ - جیغ، ۳ - زبیر، ۴ - نازک،

جیران: خە‌زأل، غە‌زال،

جیران: یرانان، دراوستیکان، دە‌راوستیان، هاوستیان،

جیر‌جیر: ۱ - جریو، جیر، جیر‌جیر، جیکە‌جیک، سیریو‌سریو، ۲ - بە‌رئاو، قناو‌لی،

جیر‌جیر‌ک: بە‌رزه‌چەر، چەرچەرک، چەرچۆ، چیرچەرک، چیر‌چیرۆک، زبیر‌زبیرە، زبیر‌زبیرە‌ک، زی‌ک‌زی‌کە، سربە، سفەرە‌بەر، سفەرە‌بەرە، سۆرسۆر، سوپ‌سوپەرە، سیر‌سیرەرە، سیسرک، سیسۆک، سیسۆکە، سیسەرگ، شیر‌سیرەرە، قولمە‌(سیاه)، مە‌شکە‌دەرە، مە‌شکە‌دۆ‌رەر،

جیر‌جیر‌کردن: خوتندی‌سربە‌و‌هیندیک‌بالتندە، سپەر‌سیر،

جیر‌و‌و‌یر: ← جنجال،

جیرە: جیرە، جیرە، دەرە، دە‌ست‌ننە، خوارە‌مە‌نی‌و‌پۆ‌شە‌مە‌نی‌کە‌لە‌جیاتی‌کار‌دە‌درئ‌بە‌سەر‌بازو‌موو‌چە‌خۆر، موو‌چانە، موو‌چە،

جیر‌بندی: جیرە‌بە‌ندی، دا‌بە‌شکردنی‌خوارە‌مە‌نی‌بە‌پئی‌بەر‌نامه‌لە‌کاتی‌کە‌میدا،

جیرە‌خشک: پارە‌ی‌لە‌جیاتی‌جیرە، جیرە‌ی‌نە‌خدی، جیرە‌وشکە، جیرە‌ی‌وشک،

جیرە‌خوار: ۱ - جیرە‌خۆر، جیرە‌و‌ەرگەر، پاتە‌خۆر، راتوو‌خۆر، رادبە‌خۆر، موو‌چە‌خۆر، ۲ - بە‌رە‌دە‌ست، بە‌رفەرمان، گزیر، ملکە‌چ، نۆ‌کەر،

جیرە‌خور: ← (جیرە‌خوار) ← جیرە،

جیرە‌روانە: جیرە‌نانی‌پۆ‌زانە، پاتە‌ی، راتوو، پۆ‌زانە،

جیرە‌ماهانە: جیرە‌ی‌مانگانە، مانگانە، هە‌یفانە، هە‌یوانە،

جیرە‌مو‌اجب: مانگانە، موو‌اجو، موو‌چە،

جیرە‌نقدی: پارە‌ی‌نە‌خە‌د‌بە‌جیگای‌موو‌چانە، جیرە‌ی‌نە‌خدی،

جیرینگ: ← جرنگ،

جیرینگی: ۱ - بە‌زیرینگە‌زیرینگ، بە‌زیرینگە‌و‌ه، ۲ - نە‌خت، نە‌خە، نە‌غد، جیز: جز،

جیز‌جیز: جزه‌جز،

جیز‌شدن: جزه‌لێهاتن، جزه‌لێهە‌ستان، سووتان،

جیش: جە‌یش، سپا، لە‌شکر،

جیش: میز‌بە‌زمانی‌مندالانە،

جیش‌داشتن: میزە‌هاتن‌بە‌زمانی‌مندالانە، گمیز‌نامە‌ی، گمیز‌هاتن،

جیغ: چریکە، چیقە، زا‌کە، زریک، زریکان، زریکی‌ای، زریکە، زبیرە، زبیرە‌زبیر، زیقە، زی‌کە، سیپەر، شات، شاتان، شیق، قریشتە، قریشکە، قریو، قیرە، قیری، قیز، قیزو‌هۆر، قیزە، قیزی، واقە، وافی، هە‌را،

به‌بین، پازدان، پازدادان، په‌رین، تۆله‌فەسک، تەولبازبردن، چرخ‌پییوون، چرتکردن، چرتک‌کردن، چرین، چفل‌لخووه‌دان، چەنک‌کردن، خۆزاقکردن، خۆهاویشتن، خۆه‌ه‌ه‌داشتن، خۆه‌ه‌ه‌ندان، داپە‌پان، دە‌رپە‌پان، دە‌رپە‌پین، دە‌قلووس‌کردن، پاپە‌پان، پاپە‌پین، سەنگە‌بازبردن، سەنگە‌و‌بازبردن، سەنگە‌و‌بازدە‌بردن، سە‌رپە‌لۆ‌بوون، شلپین، فنجک‌کردن، فېچقە‌کردن، قە‌جلقانندن، قە‌گە‌مە‌زین، قە‌فە‌بازبردن، قوفز‌کردن، قە‌لبە‌زبردن، قە‌لتکردن، قە‌لمە‌بازددان، قە‌لمە‌بازدان، گوژم‌بە‌ستن، گومە‌تە‌بە‌ستن، گۆمە‌تە‌بە‌ستن، لنگە‌ئە‌ستە‌نە‌کردن، لۆتک‌لخووه‌خە‌ستن، لۆتکین، لۆدک‌لخووه‌خە‌ستن، لۆدکین، لۆقزین، لە‌پرا‌هە‌ستان، لیتک‌لخۆ‌وه‌خە‌ستن، وزاقیە‌خە‌ستن، وزاقدان، وزین، هلبزین، هلبە‌زین، هلقە‌وا‌ستن، هۆرئە‌و‌ه‌ولە، هۆرپرا‌ی، هۆرە‌سە‌ی، هە‌ستان، هە‌لبە‌زە‌لبە‌ز‌کردن، هە‌لبە‌زین، هە‌لبە‌زینە‌و‌ه، هە‌لۆ‌ه‌زین،

جە‌هیدن شە‌ه‌اب: خوشان، خوشیان، خوشە‌بوون، خوشین، داخوشان، داخوشین، راخوشین، راکشانی ئە‌ستیرە، جە‌هیر: ۱ - بلند، ۲ - دە‌نگ‌بە‌رز، دە‌نگ‌گە‌ورە، جە‌هیز: ← جە‌هیزە، جە‌هیزە‌یە: باوانی، پاپە‌وی، پیتک، پیتە‌ک، جە‌ه‌از، جە‌ی‌از، جە‌ه‌یزا‌بوویکی، جی‌از، جی‌اززی، پە‌مە‌ت، پە‌ه‌ال، پە‌ه‌ه‌ل، پە‌ه‌یل، پە‌سە، شە‌کیرت، کووزۆت، ناوتیلانە، وەرە‌ک،

جیب: ۱ - ئێخە، باخە، بستو، بەر، بە‌رستک، بە‌رستۆ، بە‌رستۆک، بە‌رسکوور، بە‌رکوژە، بە‌رۆک، بە‌روو، بە‌روئ، بە‌رە‌ستۆ، بە‌رە‌ک، بە‌رە‌گە، بە‌ریک، بە‌رین، بە‌ستوورک، بە‌ندۆک، پستۆ، پستۆز، پستوو، پە‌رستۆک، پیخ، پیسیر، زیی، سترک، شە‌بە‌ک، قەرپک، قە‌لقە‌لە، قە‌مت، کۆژە، گرنە، ملشۆ، ملوان، ملیوان، وەرە‌و‌ه، وەرە، باخە، یاخە، یەخە، یەقە، پیخە، پیقە، ۲ - دل، ۳ - جیب،

جیب: باخە‌ل، باغە‌ل، باخە‌لە، باغە‌ل، بە‌رک، بە‌رۆک، بە‌رووک، بە‌ری، بە‌ریک، بە‌رینک، بە‌ریی، بیرووک، بی‌ری، بی‌ریک، باخە‌ل، جیب، جیف، جیو، دە‌رباخە‌ل، کوورک، کیمانی، گیرفان، گیفان، کوورک، کوورک،

ازجیب‌خود‌خوردن: بئە‌رامە‌ت‌بوون، دە‌م‌لە‌کۆ‌پانی‌خۆنان، لە‌پاشە‌کە‌وت‌خواردن، وە‌ک‌و‌شتر‌دە‌جە‌ی‌ازی‌خۆنان، وە‌ک‌و‌شتر‌لە‌باری‌خۆ‌خواردن،

ازجیب‌رفتن: بە‌دە‌س‌نە‌هاتن، گیرنە‌هاتن، لە‌دە‌س‌دان، لە‌کیس‌چوون، لە‌گیرفان‌چوون،

بە‌جیب‌زدن: ئرفانە‌ی، دزین، قایاندن، کردنە‌گیرفاندا،

جیب‌آنان‌یک‌بودن: ← (جیب‌یک‌بودن) ← جیب،

جیب‌بەر: باخە‌لبەر، بە‌رکبەر، جیو‌بەر، کیسە‌بەر، گریا، گیرفان‌بەر،

جیب‌بەر‌ماهر: دە‌ست‌سە‌فک، دە‌ست‌سوک، سووکە‌س،

جیب‌خالی: بئ‌ی‌پارە، بئ‌ی‌پوول، گیرفان‌بە‌تال، گیرفان‌خالی،

جیب‌خالی‌بزرگالی: ← بزگالی‌جیب‌خالی،

جیب‌دوختن‌برای‌چیز: کیسە‌بۆ‌هە‌ل‌دروون، کیسە‌دووراندن‌بۆ‌شتی، گیرفان‌بۆ‌هە‌ل‌دروون،

جیب‌زدن: باخە‌لبەرین، بە‌رکبەرین، جیو‌بەرین، کیسە‌بەرین، گیرفان‌بەرین،

جیب‌کسی‌را‌بید‌خوردن: ئە‌سپە‌دە‌گیرفانیدا‌سە‌و‌زە‌لە‌کو‌تن، زۆر‌بئیوول‌بوون، سچ‌لە‌گیرفان‌کە‌سێکدا‌هە‌لتیقانندن، گیرفان‌بە‌تال‌بوون،

جیب‌کسی‌را‌زدن: گیرفان‌کە‌سێ‌بەرین، گیرفانی‌کە‌سێک‌بەرین،

جیب‌کسی‌سوراخ‌بودن: ئە‌بلە‌خە‌رجبوون، بە‌خە‌رجبوون، دە‌س‌بابوون، گیرفانی‌کە‌سێک‌کونبوون، هە‌لە‌خە‌رجبوون،

جیب‌کسی‌راتار‌عنکبوت‌بستن: ← (جیب‌کسی‌را‌بید‌خوردن) ← جیب،

جیب‌کسی‌را‌کار‌تنک‌بستن: ← (جیب‌کسی‌را‌بید‌خوردن) ← جیب،

جیب‌گن: تە‌لە‌کە‌باز،

جیب‌یک‌بودن: گیرفانیان‌یە‌کیبوون، یە‌ک‌مال‌بوون، نان‌لە‌هە‌وانە‌یە‌کدا‌بوون،

دە‌ست‌بە‌جیب‌بودن: دە‌ست‌بو‌گیرفان‌بردن، دە‌ست‌بە‌گیرفاندا‌کردن، دە‌س‌پە‌ی‌باخە‌ل‌بە‌ردە‌ی،

دە‌ست‌بە‌جیب‌نرفتن: ئاولە‌دە‌ستی‌کە‌سێک‌نە‌تکین، دانە‌ی‌گال‌لە‌دە‌ستی‌کە‌سێک‌نە‌و‌ەرین، پز‌دبوون، قیرسیچ‌بوون،

جیبی: ئە‌و‌شە‌ی‌بۆ‌دە‌باخە‌ل‌نان‌بئی، باخە‌لی، بە‌رکی، جیوی، گیرفان، گیرفانی،

جیب: ترومیلی جیب، ماشینی جیب،

جید: باش، چاک، خاس، خوو، خوب،

جید: ئە‌ستۆ، گە‌ردن، مل،

جیر: ۱ - ئا‌هە‌کی‌زیندوو، قسلی‌ئاو‌و‌تتە‌کە‌وتوو، ۲ - جیغ، ۳ - زبیر، ۴ - نازک،

جیران: خە‌زأل، غە‌زال،

جیران: یرانان، دراوستیکان، دە‌راوستیان، هاوستیان،

جیر‌جیر: ۱ - جریو، جیر، جیر‌جیر، جیکە‌جیک، سیریو‌سریو، ۲ - بە‌رئاو، قناو‌لی،

جیر‌جیر‌ک: بە‌رزه‌چەر، چەرچەرک، چەرچۆ، چیرچەرک، چیر‌چیرۆک، زبیر‌زبیرە، زبیر‌زبیرە‌ک، زی‌ک‌زی‌کە، سربە، سفەرە‌بەر، سفەرە‌بەرە، سۆرسۆر، سوپ‌سوپەرە، سیر‌سیرەرە، سیسرک، سیسۆک، سیسۆکە، سیسەرگ، شیر‌سیرەرە، قولمە‌(سیاه)، مە‌شکە‌دەرە، مە‌شکە‌دۆ‌رەر،

جیر‌جیر‌کردن: خوتندی‌سربە‌و‌هیندیک‌بالتندە، سپەر‌سیر،

جیر‌و‌و‌یر: ← جنجال،

جیرە: جیرە، جیرە، دەرە، دە‌ست‌ننە، خوارە‌مە‌نی‌و‌پۆ‌شە‌مە‌نی‌کە‌لە‌جیاتی‌کار‌دە‌درئ‌بە‌سەر‌بازو‌موو‌چە‌خۆر، موو‌چانە، موو‌چە،

جیر‌بندی: جیرە‌بە‌ندی، دا‌بە‌شکردنی‌خوارە‌مە‌نی‌بە‌پئی‌بەر‌نامه‌لە‌کاتی‌کە‌میدا،

جیرە‌خشک: پارە‌ی‌لە‌جیاتی‌جیرە، جیرە‌ی‌نە‌خدی، جیرە‌وشکە، جیرە‌ی‌وشک،

جیرە‌خوار: ۱ - جیرە‌خۆر، جیرە‌و‌ەرگەر، پاتە‌خۆر، راتوو‌خۆر، رادبە‌خۆر، موو‌چە‌خۆر، ۲ - بە‌رە‌دە‌ست، بە‌رفەرمان، گزیر، ملکە‌چ، نۆ‌کەر،

جیرە‌خور: ← (جیرە‌خوار) ← جیرە،

جیرە‌روانە: جیرە‌نانی‌پۆ‌زانە، پاتە‌ی، راتوو، پۆ‌زانە،

جیرە‌ماهانە: جیرە‌ی‌مانگانە، مانگانە، هە‌یفانە، هە‌یوانە،

جیرە‌مو‌اجب: مانگانە، موو‌اجو، موو‌چە،

جیرە‌نقدی: پارە‌ی‌نە‌خە‌د‌بە‌جیگای‌موو‌چانە، جیرە‌ی‌نە‌خدی،

جیرینگ: ← جرنگ،

جیرینگی: ۱ - بە‌زیرینگە‌زیرینگ، بە‌زیرینگە‌و‌ه، ۲ - نە‌خت، نە‌خە، نە‌غد، جیز: جز،

جیز‌جیز: جزه‌جز،

جیز‌شدن: جزه‌لێهاتن، جزه‌لێهە‌ستان، سووتان،

جیش: جە‌یش، سپا، لە‌شکر،

جیش: میز‌بە‌زمانی‌مندالانە،

جیش‌داشتن: میزە‌هاتن‌بە‌زمانی‌مندالانە، گمیز‌نامە‌ی، گمیز‌هاتن،

جیغ: چریکە، چیقە، زا‌کە، زریک، زریکان، زریکی‌ای، زریکە، زبیرە، زبیرە‌زبیر، زیقە، زی‌کە، سیپەر، شات، شاتان، شیق، قریشتە، قریشکە، قریو، قیرە، قیری، قیز، قیزو‌هۆر، قیزە، قیزی، واقە، وافی، هە‌را،

- جیغ بیچه: دەنگی تیژی مندال، زاق، زاقە، زاك، زیق، زیقه، زیكه زیك، قیژهی منال،
- جیغ جیغو: به قهوه ههرا، گورگوری، قار قارۆ، قیژ قیژۆك، مرۆزن،
- جیغ زدن: ← (جیغ كشید) ← جیغ،
- جیغ كشیدن: به قهوه ههرا كردن، تریكاندن، چرین، چریكه لیوه هاتن، چریه ی، ههوار كرن، داد كرن، دادو پۆ كرن، دادو فیه ریاد كرن، دادو هاوار كرن، زریكاندن، زریكان، زریكانی، زریكه كردن، زریكه لی لی ههستان، زریكه لی هه لسان، زیراندن، زیران، زیرۆن، زیره زیر، زیره لیته هستان، زچایش، زچایه نه، زیركاندن، زیركانی، زیراندن، زیراندن، زیرقان، زیرقانی، زیقه لیته هستان، زیركاندن، زیركان، زیرقانی، شاتاندن، شاته، شاته شات، شاخاندن، شاخان، شیتاندن، شیقین، فه قیژاندن، قپین، قژین، قیراندن، قیژاندن، قیژان، قیژانی، قیژه كردن، قیژه لی ههستان، قیژین، گازگاز كردن، گازیکردن، نشقین، نه راندن، نه رنای، واقاندن، واقان، واقایش، واقنای، ویلان، هه لاکردن، هاوار كردن، هاوار كهرده ی، هاوارو داد كردن، هرمژین، هه فار كردن، هه وار كردن،
- جیغ مرغ: شاق، قیره ی مریشك،
- جیغ و داد: ← جنجال،
- جیغ و ویغ: ← جنجال،
- جیغه: ۱- كه لای بۆگه نیوه، مندار، ۲- هه رشتیكی به ست و بینرخ، جیغه دنیا: به په شه، مالی نیا (كه بۆتیمانداران وه ك كه لاك وایه)،
- جیك: جووك، جووكه، جیكه، چركه (جیك دربیاد میكشمت: چركه تی ده تكوژم)، كه مترین دهنگ، متهق، مرتهق،
- جیك جیك: ۱- صدای جوجه پرنده: جرووكه، جرووكه جرووكه جرووك، جریكه، جریوه، جریوه جریوه، جكاندن، جكه جك، جوق جوق، جووكه، جووكه جووك، چیف، جیكه، جیكه جیك، جیوه ی به جكه مهل، چریكه، چریكه چریك، چریوه جریوه، چلوه، دهنگی فه رخ مهل، زاكه، زرووكه، زرووكه زرووك، زریوه، زریوه زریوه، زوروكه زوروك، زیوه، زیوه، زیوه، زیوه زیوه، شیرشیر، ۲- جرووكه، جریوه ی چیشكه، دهنگی مهلی بچووك، زرووكه، زرووكه زرووك، جرووكه جرووك، زریوه، زریوه زریوه، شقشق، شه قین، فیقه،
- جیك كسی در نیامدن: ← جیك نزدن،
- جیك نزدن: جووكه لیوه نه هاتن، متهق لیوه ده رنه هاتن، مرتهق لیته هاتن،
- جیك و بکشان یکی بودن: به کاسه یه ك كردن و به كه و چكیك خواردن، پیکه وه به كجار زۆر دۆست وهه فالبوون،
- جیل: ۱ ← گروه، ۲- خه لکی یه ك زه مان، ۳ ← قرن،
- جیلان: كۆی (جیل) ← جیل،
- جیم شدن: باچاندن، باریكه و بوون، به دزیه وه بۆی ده ر چوون، خۆ دزینه وه، كووزوو بوون، له په نا یه كه وه بۆی ده ر چوون، خشكه یی، رۆیشتن به دزیه وه، فه رز، فه رزین، فیزمالك، فیزمالكدان، فیزمالك، كووزوو،
- جیم شدن از كار: خۆله كارد زینه وه، شوولكاندن،
- جیوب: كۆی (جیب) ← جیب (۱)،
- جیود: نه ستۆكان، گه رده كان، مه كان،
- جیوش: ۱- سه ربازه كان، ۲- له شكره كان،
- جیوه: جیوه، زاوق، زیبهق، زیو، ژووفه، سیماف، كانزایه کی بزۆزی شله هه ره دانادا،

چاپخانه: چاپخانه، شوپنی له چاپدان، شوپنی چاپ کردنی کتیب، مەزرە کە، مەزکەرە،

چاپخانهچی: چاپخانه دار، مەزرە کە دار،

چاپخانه دار: چاپخانه دار، مەزرە کە دار،

چاپکردن: چاپکردن، چاپکرن، چاپ لیدان، له چاپدانی نووسراو،

چاپگر: پرینتیر، دەزگای چاپی کامپیوتیری،

چاپلوس: ئە زمانخوێش، پێرامووس، تووتار، تە پدەم، تە پزوان، جامە لووس، چاپلووس، چلماس، چە ورونەرم، چە ورنە شیرینی، حە و ترو، حولی، خاپینۆک، خایەمال، خۆریخەر، خۆریکخەر، خولتە کەر، دوفل، دوە لەقی کەر، دە لەجە، دە لەجە ک، دە لەجی، دە مەتەر، دە مویل پاراو، پووین، پو پامسا، پوو پایی کار، پیا باز، پیا کار، زارنەرم، زمان لووس، سفته کار، سە و له برژینی، سە و له برژینی کولتیرە ترین، شاشخاپین، شالووژ، قسە میچکە، کلکە تە قیکار، کلکە سووتە کار، کلکە سووتە کەر، کیسە کیش، لاغبەرە، لاغبی، لاکەر، لوسو، لیسکە، ماستاوسارد کەرە وە، ماستا و کەر، ملە مووس، مە ترە باز، مە راییکەر، مە راییکەر، مە للاق، نەرمە بر، نیاز کار، هویلیک، هویلیسک، هە فترە،

چاپلووسانە: ئە زمانخوێش، بە چە ورونەرمی، بە خۆریخەری، بە خۆریکخەری، بە دە و له قی، بە دە و له جی، بە دە و له جە ک، بە دە و له جی، بە دە مویل پاراو، بە پو پامایی، بە پوو پایی، بە ریا، بە ریا بازی، بە ریا کاری، بە زارنەرمی، بە زمان لووسی، بە سە و له برژینی، بە کلکە تە قی، بە کلکە سووتە، بە لاکەری، بە ماستاوسارد کردنە وە، بە مە ترە بازی، بە مە رایی، بە نەرمە بری، بە نیاز کاری، پێرامووسانە، تووتارنە، تە پدە مانە، تە پزوانامە، جاملووسانە، جامە لووسانە، چاپلووسانە، چلماسانە، حە و تروو پانە، خاپینۆکانە، خایەمالانە، خولتە کەرانی، دوفلانە، دە مە ترانە، پوو پانە، پیا بازی، پیا کارانە، زمانلووسانە، سفته کارانە، شالووژانە، کیسە کیشانە، ماستا و کەرانی، ملە مووسانە، مە ریا کاریانە، مە للاقانە، هویلیکانە، هویلیسکانە، هە فترو پانە،

چاپلووسی: باریکە پرسی، پیا یاکردن، پیا یاک کردن، پێرامووسی، پێرامووسین، تووتە تووت، تە پدە می، تە پزوانی، تە شیر پرسی، جامە لووسکی، جووچکە لە قی، چاپلووسی، چاپلووسی کردن، چاو، چلماسی، چە ورنە شیرینی، چە ورونەرمی، حویلیایی، حە و ترویی، خالە بازی، خایەمالی، خۆتیه لوسون، خۆریخەری، خۆریکخەری، خولتە، خولتە و ماستا و، خوێ لیدانین، دان بە زرتا، دوو پوویی، دە ف هلو، دە لە جی، دە مە ترە پی، دە مویل پاراو، پوو پو، پوا، پوا لە ت پازاندنە وە، پوا لە تسازی، پوو بازی، پوو پایی، پوو پایی، ریا، ریا بازی، ریا کاری، ریا یی، زارنەرمی، زمان لووسی، سفته، سە و له برژاندن، سە و له برژینی، شالووژی، شە پۆل، شە لاف، فیلبازی، قە لودە ل، کلکبادان، کلکە سووتە، کلکە سووتە کردن، کلکە سووتە کتی، کلکە فلی، کلکە لە قە، کلکە لە قی، کیسە کیشی، لالایی، لامە، لووسی، ماسا کەرە دی، ماستاوسارد کردنە وە، ماستا و کردن، ماستا و کەری، مای مای، مریی، ملە مووسی، مە ترە بازی، مە رایی، مە رایی، مە رایی کردن، مە لاق، مە لاق، مە للاق، مە لە جە ک، موسموس، میچک، میچکە، میچکە میچک، نانی گە نمی کردن، نەرمە بری، وشکە یی، هویلیسی، هە فترویی،

چاپنە: تالانچی، تالانکەر، خواس، پووتینەر،

چاپی: چاپکراو، چاپی، له چاپدراو،

چاپیدن: نەره مانای، بە تالانبردن، بە کالانبردن (بە کالاتچوو)، پامال کردن، پوو کردن، تارا جکردن، تازانکردن، تالانکردن، چریان، چریو چاپ کردن، چە پا و کردن، رامالان، رامالای، رامالین، راوو پووتکردن، پوتاندنە وە، پانندن، پووتکردن، زاخاوکردن، سوختکردن، غارە تکردن، فەر هوو دکردن، کالته کردن، کالته تکردن، مال لیساندن، نەزاندن، یاقماکردن،

ج: بیتیکی ئە ل فو بیتکە ی کوردی و فارسی یە، ج، چا: تووچا، چا، چە، دەرمانچا،

چائیدن: چایین، چایی، چیه یە وە ونە، رچان، رچیان، رچین، سەر مایوون، سەر ماخواردن، سەر ما کیشان، یە خکردن، یە خکەر دە ی، چاپک: ئازا، بە و، بزێو، بساف، بە یا، بە پرتاو، بە پی، بە دە ستوبرد، بە کار، بە ییت، پە ی تو پۆر، پیت، تاشک، تروسک، تن، تون، توند، توندو تۆل، تونو تۆل، تونو تیژ، تە پدە س، تە پدە ست، تیژ، تیژ، تیژا و، جە لت، جە لد، چاپک، چاپووک، چاپک، چالاک، چست، چسک، چوختی، چوست، چوستو چالاک، چوست و جە لە نگ، چە لە نگ، خیرا، دە ست هە ل، زک، زر کوزینک، زرنک، زرننگ، زیرە ک، سووک، سە وۆک، قۆچاخ، قۆچاخ، کرژ، کرژو کۆل، کرژە، کۆرت، کۆرتک، کورژ، کە لە ش، گوربز، گورج، گورجو کۆل، گورد، لۆیت، لۆیت، لە ش سۆک، لە ش لە شووک، لە ش لە زگین، مچک، مچن، مچنک، مە زبووت، میچک، وریا، هوولوو، هە درە، هە رفە، هە لسوور،

چابکدست: بە دە س، بە دە ستوبرد، تە پدە ست، چاپو کدە ست، چاپوک دە ست، دە ستسۆک، دە ستسووک، دە ست کرژ، دە ست هە ل، سۆک دە س، مە زبووت،

چابکسوار: چاپکسوار، چاپووکسوار، سوارچاک، سووکە لە سوار، شۆرە سوار،

چابکی: ئازایی، بە دە ستوبردی، پە رداخی، پشکی، توندو تۆلی، تە پدە ستی، جلدایی، جە ختی، جە لتی، چاپوکی، چاپکی، چاپوکی، چالایی، چوستی، راپەر، زرنگی، زەرپ، فرزی، کرژی، کوش، گورجو کۆلی، گورجی، هە لسووری،

چابوک: چاپک،

چاپ: چاپ، شە قل، شە قل،

- از چاپ در آمدن: چاپە نە بە رتە مە ی، لە چاپ دەر چوون، لە چاپ دەر هاتن،
- بە چاپ رسیدن: چاپوون، لە چاپ دران،
- چاپ زدن: با یفان، با یفیش کردن، چاپ لیدان، دۆدی بۆدی کردن، درۆ وە شکەر دە ی، درۆ وە ل بە ستن، فشه کردن،
- زیر چاپ رفتن: چوونە ژێر چاپ، دە ست پێ کرانی چاپی شتیکی، چاپاتی: نانی سیلی،

چاپار: بە رید، پۆستچی، پۆستە چی، پە ییک، پە ییکاوەر، پە ییکە یینەر، پیلک، تارشە، چە پەر، چە پەرچی، نامە بر، نامە بەر،

چاپارخانه: بە رید، پۆست، پۆستخانە، پۆستە، پە ییک خانە، چە پەر خانە،

چاپچی: چاپچی، چاپکار، چاپکەر، چاپکەر، چاپلیدەر، کریکاری چاپخانه، لە چاپ دەر، مە زرە کە وان،

چاپىدە: بەكالاتنچو، پايمالكرا، پوپوكرا، تاراچكرا، تالانكرا، چەپاوكرا، پوپوونكرا، پوتوكرا، پوتاو، فەرھوودكرا، كالتەكرا، كالتەكرا، نەزداو، ياقماكرا،
چاتلانقوش: ← چاتلانقوش،
چاتلانقوش: بىنەوشىلە، بەرى دارەبەن، بەنشتوك، بەنك، بەنوڭكە، بەنووكە، بەنۆلە، داربەنۆك، فەنى، قىبان، قەزخان، قەزقان، قەزقوان، قەزقەوان، قەزكوان، قەزوان، قەسقان، قەسقوان، قەسقەوان، قەسكان، قەسكوان، قەسكوون، قەسخوان، قەسوان، قەسكەوان، قەنەتەقى، كىزان، كەزان، كەزوان، كەسكان، كەسكوان، ونەتەقى، ونەمشك، ونە، ونى،
چاتلانقوش رىز: بىنەوشۆكە، قەزوانى ورد، مشك،
چاتلانقوش نارس: فەرىكە قەزوان، قەزوانە فەرىكە،
چاتمە: ۱- بىكە وبەستىن، بىكە لىپە ساردى، بىكە لىپە ساردى چەندتەنگ، ۲- پراوستانى چەندپاسەوان لەشويتىك،
چاتمەزدن: ← چاتمە،
چاتمەفنگ: فەرمانەبۆ بىكە لىپە ساردى چەندتەنگ،
چاچلە: ← پالافزار،
چاچول: ← حىلە (۱)،
چاچولباز: ← حىلە گر،
چاخان: ۱- بافېشكەر، چاپچى، چاخان، چەرچەر، درۆزن، درۆزنو بەشات وشووت، درۆزنىزل، سەبىل تىكەر، شارلاتان، قىتلە باز، قىتلە باز، ۲- چاخان باخان، ۳- دروگو،
چاخان پاخان: ۱- بافرۆ، بافېش، بانگەشە، بىيناخە، بىيناغە، بىينەما، بىياگە، پوپوچ، پەھلە، تروتۆپ، ترەتەر، توپرەھات، چاپوچوپ، چاخان وپاخان، چاووپراو، چاووپراو، چرپوچاپ، چەرچەر، خۇپەرستى، درۆدەلەسە، دووھەلبەستە، دەلەسە، زرت، شاتوشووت، شاتە، فر، فروفېشال، فەشە، فەشە، فۆرت، فۆرتان، فېشال، قاپان، قەسە بى ناولەرۆك، گرورف، گەف، گىوگىو، گىزەگىز، لاف، لافوگەزاف، لاقەردى، ھوشە، ھىتوھوت، ھىچوپوچ، ۲- چاخان كىردن،
چاخان كىردن: بافرۆكرىد، بافېشكەردن، بانگەشە كىردن، بەخۇدا ھەلگوتن، پەھلە كىردن، ترەتەر كىردن، توپرەھات كوتن، چاپوچوپكرىد، چاخان وپاخان كىردن، چاووپراو كىردن، چاووپراو كىردن، چرپوچاپكرىد، چەرچەر كىردن، خۇپەرستى كىردن، خۇرانان، خۇپەرراست، خۇھەلتراندن، خۇھەلخستەن، خۇھەلندان، خۇھەلدانەو، خۇھەلشنگاندىن، خۇھەلشنگاندىن، خۇھەلشىش، داخورېن، دداندىن، درۆدەلەسە كىردن، دووھەلبەستە كىردن، زرتدان، سنگەلکىشان، شاتوشووتكرىد، فرو فىشالكرىد، فەشەفشكرىد، فەشەكرىد، فۆرتان، قەسە بىناوهرۆك كىردن، گرورف كىردن، گەفكرىد، گىزەگىز كىردن، گىوگىو كىردن، لافوگەزاف لىدان، لاف لىدان، لەخۆ فەش، لاقەردىكرىد، وئۆھۆكېشاي، ھوشە كىردن، ھىتوھوتكرىد،
چاخچور: دەرىپى فەشى زانە،
چاخماق: چەخماغ، چەخماغ، چەماخ،
چاخو: ← چاخو،
چادر: ۱- تاوك، تاول، تاول، تۆك، تىووك، چاتۆل، چادر، چادر، چاككە، چاپر، خەبمە، خىبەت، خىقت، خىمى، خىتەت، داوەر، دەوار، پەشمال، كۆن، كوئىن، ھۆبە، ھەوارى، ۲- چادر، چادر، چارشو، چارشىو، چاپر، ھىراو، ھىزار،
چادراحرام: بەفرى سەرزو،
چادربسر كىردن: چادربەخۇدادان، خۇداپۇشىن بە چارشىو،
چادربكمزىدن: چارشىولەپشتىندەھلاندن،
چادربپه: پەردەبەزى دەورى رېخۆلە، چارەكەبەز،
چادرتىسا: بەرىبەيانى، بەرىبەيان، زەردەبەيان،

- چادرچاقچورى: ۱- چارشىودۆلخى، ۲- خۇ داپۇش، رودا پۇش، شەرمكەر، شەرمكەر، شەرمكەر، شەرمە،
- چادر درانى: بەن داگرىبەو خوقلى كىردن (زۆرتەر بۇ ژان)،
- چادررايىك شاخ انداختن: بەرھەلىستى كەسپىك بوون، خۇ لى ھەلمالين، داوېن لى بەلادا كىردن،
- چادرزدن: تاول ھەلدان، چادرھەلدان،
- چادرشېب: ئەوجاجمەى نوئىنى تىوهردەپېچن، چادرە، چارشو، چارشىو، ھىزا،
- چادر كافورى: روناكايى بەيانى، سىيائى بەيانى،
- چادر كىود: ناسماى شووئى، شو،
- چادر كحلى: ۱ - (چادرلاجوردى) ← چادر، ۲- دىچور: ئەنگوستە چاو، تارىكە شەو، رەشە شەو، شەف تارى، شەفتارى، شەفەر ش، شوھەزنگ، ھىفبەر ش،
- چادر لاجوردى: ناسمان، ئەزمان، ئەزمىن، چەرغ، حاسمان، ھەوا، عاسمان، عەزمان، فەلك، كەفەندەكۆ، گەردوون، مېنوو، ھەوا،
- چادر نشىن: تاوئىچى، چادر نشىن، چۆلپەرست، چۆلگەرد، چۆلنشىن، خىلەكى، رەشمال نشىن، رەھەن، رەھەند، كروو، كۆچەر، كۆن نشىن، كوئىستانچى، كۆجەبەر، كۆجەبەر، گەرمىن كوئىستان كەر، ھافىن (بىلاقرو)، ھۆبە نشىن، ھۆبە، ھەوارچى، ھەوارى،
چادر نشىنى: چادر نشىنى، كۆچەر ئايەتى، كۆچەر، چۆلگەردى، چۆلنشىنى،
- چادر نىما: چادەرى ژان،
- چادر نىلى: (چادر كحلى) ← چادر،
- چادى: ۱- پارچە چارشىو، چارشىو، ۲- چارشىو سەر، چارشىو پۇش، چارشىو سەر،
چار: ۱- چار، چوار، ۲- چارە،
- چار آخر: ← چار عنصر،
- چار اخشىخ: ← چار عنصر،
- چار آينە: ← چار آينە،
- چارابرو: كورپى تازەخەتى سىمىللى داو،
- چاراركان: ← چار عنصر،
- چار اژدھا: ← چار عنصر،
- چاراستاد: ← چار عنصر،
- چار باغ: ← چار پارە،
- چار بالىش: ← چار بالىش،
- چار بالىشت: ← چار بالىش،
- چارىند: دەستدە كەلەكەنان،
چارىندى: توورەكەى چارلاسكى رېبواران و جووتياران كە دە پىشتى دەكەن،
- چارىبخ: ← چار عنصر،
- چاربا: (چاروا) ← چار،
- چارپارە: ← چار پارە،
- چارپاي: (چاروا) ← چار،
- چارپايە: ← چارپايە،
- چارپهلو: ۱- رەپ، زۆرخوار دوو، گەدەپ، ۲- چارپالو، ۳- خوولە، خەپلە، زەنتۆل، قەلەو، گۆشت،
- چارپهلوشدن: ۱- تىر تىر بوون، رەپ بوون، رەپەبەى، زۆرخواردىن،
۲- تەخت بۆي كەوتن، لەسەر پىشتراكشان، لەسەر تەختى پىشتىراكشان، لەسەرگازى پىشتى درېز بوون،
- چار تا: ۱ - چار عنصر، ۲ - دنيا، ۳ - چارتار،

چاپىدە: بەكالاتنچو، پايمالكرا، پوپوكرا، تاراچكرا، تالانكرا، چەپاوكرا، پوپوونكرا، پوتوكرا، پوتاو، فەرھوودكرا، كالتەكرا، كالتەكرا، نەزداو، ياقماكرا،
چاتلانقوش: ← چاتلانقوش،
چاتلانقوش: بىنەوشىلە، بەرى دارەبەن، بەنشتوك، بەنك، بەنوڭكە، بەنووكە، بەنۆلە، داربەنۆك، فەنى، قىبان، قەزخان، قەزقان، قەزقوان، قەزقەوان، قەزكوان، قەزوان، قەسقان، قەسقوان، قەسقەوان، قەسكان، قەسكوان، قەسكوون، قەسخوان، قەسوان، قەسكەوان، قەنەتەقى، كىزان، كەزان، كەزوان، كەسكان، كەسكوان، ونەتەقى، ونەمشك، ونە، ونى،
چاتلانقوش رىز: بىنەوشۆكە، قەزوانى ورد، مشك،
چاتلانقوش نارس: فەرىكە قەزوان، قەزوانە فەرىكە،
چاتمە: ۱- بىكە وبەستىن، بىكە لىپە ساردى، بىكە لىپە ساردى چەندتەنگ، ۲- پراوستانى چەندپاسەوان لەشويتىك،
چاتمەزدن: ← چاتمە،
چاتمەفنگ: فەرمانەبۆ بىكە لىپە ساردى چەندتەنگ،
چاچلە: ← پالافزار،
چاچول: ← حىلە (۱)،
چاچولباز: ← حىلە گر،
چاخان: ۱- بافېشكەر، چاپچى، چاخان، چەرچەر، درۆزن، درۆزنو بەشات وشووت، درۆزنىزل، سەبىل تىكەر، شارلاتان، قىتلە باز، قىتلە باز، ۲- چاخان باخان، ۳- دروگو،
چاخان پاخان: ۱- بافرۆ، بافېش، بانگەشە، بىيناخە، بىيناغە، بىينەما، بىياگە، پوپوچ، پەھلە، تروتۆپ، ترەتەر، توپرەھات، چاپوچوپ، چاخان وپاخان، چاووپراو، چاووپراو، چرپوچاپ، چەرچەر، خۇپەرستى، درۆدەلەسە، دووھەلبەستە، دەلەسە، زرت، شاتوشووت، شاتە، فر، فروفېشال، فەشە، فەشە، فۆرت، فۆرتان، فېشال، قاپان، قەسە بى ناولەرۆك، گرورف، گەف، گىوگىو، گىزەگىز، لاف، لافوگەزاف، لاقەردى، ھوشە، ھىتوھوت، ھىچوپوچ، ۲- چاخان كىردن،
چاخان كىردن: بافرۆكرىد، بافېشكەردن، بانگەشە كىردن، بەخۇدا ھەلگوتن، پەھلە كىردن، ترەتەر كىردن، توپرەھات كوتن، چاپوچوپكرىد، چاخان وپاخان كىردن، چاووپراو كىردن، چاووپراو كىردن، چرپوچاپكرىد، چەرچەر كىردن، خۇپەرستى كىردن، خۇرانان، خۇپەرراست، خۇھەلتراندن، خۇھەلخستەن، خۇھەلندان، خۇھەلدانەو، خۇھەلشنگاندىن، خۇھەلشنگاندىن، خۇھەلشىش، داخورېن، دداندىن، درۆدەلەسە كىردن، دووھەلبەستە كىردن، زرتدان، سنگەلکىشان، شاتوشووتكرىد، فرو فىشالكرىد، فەشەفشكرىد، فەشەكرىد، فۆرتان، قەسە بىناوهرۆك كىردن، گرورف كىردن، گەفكرىد، گىزەگىز كىردن، گىوگىو كىردن، لافوگەزاف لىدان، لاف لىدان، لەخۆ فەش، لاقەردىكرىد، وئۆھۆكېشاي، ھوشە كىردن، ھىتوھوتكرىد،
چاخچور: دەرىپى فەشى زانە،
چاخماق: چەخماغ، چەخماغ، چەماخ،
چاخو: ← چاخو،
چادر: ۱- تاوك، تاول، تاول، تۆك، تىووك، چاتۆل، چادر، چادر، چاككە، چاپر، خەبمە، خىبەت، خىقت، خىمى، خىتەت، داوەر، دەوار، پەشمال، كۆن، كوئىن، ھۆبە، ھەوارى، ۲- چادر، چادر، چارشو، چارشىو، چاپر، ھىراو، ھىزار،
چادراحرام: بەفرى سەرزو،
چادربسر كىردن: چادربەخۇدادان، خۇداپۇشىن بە چارشىو،
چادربكمزىدن: چارشىولەپشتىندەھلاندن،
چادربپه: پەردەبەزى دەورى رېخۆلە، چارەكەبەز،
چادرتىسا: بەرىبەيانى، بەرىبەيان، زەردەبەيان،

چاروادار: چاروادار، چارویدار، چهره‌دار، خهرین، خهرینه‌نده، خهر به‌نگ، خهرکه‌دار، قاترچی، قه‌تارچی، کهر به‌کریدەر، کهر‌دار، کهر‌وان، مه‌کاره‌چی، مه‌یتهری‌کهران، ناویژ، ولاخ‌دار، ولاغ‌دار، ههر به‌نه، ههره‌نه،

چاروغ: ← چارق،

چاروق: ← چارق،

چاروناجار: بته‌وئی‌نه‌ته‌وئی، بقیئت‌نه‌فیت، بقیئت‌نه‌فین، چاری‌ناچار، خویلی‌نه‌خوایی، شلی‌وشه‌پلی، گهره‌کنا‌گهره‌ک، گهره‌ک‌نه‌گهره‌ک، مه‌جبووری،

چاره: ۱ ← چاچول، ۲- تدبیر: باشار، باشار، تانگ، ته‌فدیر، ته‌گبیر، ته‌گبیروپا، ته‌وم، چار، چاره، چاره‌رئی، راویژ، شیرت، شیتور، گه‌نگه‌شه، مساوهره، مسهور، مشوور، مشه‌وه‌ره، نه‌وت، ۳- علاج: ئفناي، باشار، به‌رج، چار، چاره، چاره‌سه‌ری، دهرمان، دهره‌تان، دهره‌فت، ده‌وای‌ده‌رد، ده‌وه‌ره، پئی‌چاره، عیلاج، گزور، گوزوور، ماریجه، معاله‌جه، موعاله‌جه، هاوول، هاویل، هه‌لووپه‌ر،

چاره‌اندیش: ← (چاره‌جو) ← چاره،

چاره‌اندیشیدن: چاره‌په‌یداکردن، چاره‌سه‌ر دؤزینه‌وه، پئی‌چاره په‌یداکردن،

چاره‌اندیشی: ← (چاره‌جویی) ← چاره،

چاره‌بردار: ← (چاره‌پذیر) ← چاره،

چاره‌پذیر: باشاره‌لگر، بؤچاره‌کردن‌بوو، چاره‌ه‌لگر، چاره‌ه‌لگر، چاره‌سه‌ری‌گونجاو، دهرمان‌ه‌لگر، دهره‌تان‌بؤگونجاو، عیلاج‌گونجاو، عیلاج‌ه‌لگر، له‌ماریجه‌هاتوو، معاله‌جه‌هاتوو، موعاله‌جه‌ه‌لگر،

چاره‌پرداز: چاره‌جؤ، چاره‌دؤز، راویژکار، راویژیار،

چاره‌پژوه: چاره‌جؤ، چاره‌دؤز، راویژکار، راویژیار،

چاره‌جُستن: ← (چاره‌جوئی) ← چاره،

چاره‌جو: چاره‌جؤ، چاره‌دؤز، راویژکار، راویژیار،

چاره‌جوئی: به‌دوای‌چاره‌دراویشتن، بیری‌چاره، ته‌گبیر، چاره‌دؤزی، چاره‌دؤزینه‌وه، ده‌بر، سکالا، عیلاج‌دیتنه‌وه، له‌چاره‌گه‌پان، له‌دهرمان‌گه‌پان، له‌عیلاج‌گه‌پان، وه‌دوای‌چاره‌که‌وتن، وه‌دوای‌دهرمان‌که‌وتن،

چاره‌ساز: ئافرانده‌ر، ئه‌ئلا، ئیزه‌ده، باخؤ، باخوی، باریته‌عالا، به‌دیه‌ئینه‌ر، بینایی‌جاوان، په‌روه‌ردگار، په‌روه‌رده‌گار، خالق، خوا، خودا، خودا‌فهند، خودا‌وه‌ند، خودی، خولا، خولقیته‌ر، خوه‌دئی، دادار، داوهر، داهینه‌ر، په‌خسینه‌ر، فه‌دان‌ده‌ر، کارساز، کارسازی‌کاران، کردگار، گونا‌به‌خش، گیانی‌گیانان، نوخافتؤخ، وه‌دی‌هینه‌ر، هرمز، هؤما، هومما، هؤمان، هؤمای، هوممای، هه‌ق، یه‌زدان، یه‌زه‌ته، یه‌کتا،

چاره‌سگال: ← (چاره‌جو) ← چاره،

چاره‌سنج: ← (چاره‌جو) ← چاره،

چاره‌کردن: باشارکردن، تیمارکردن، تیمارکه‌رده‌ی، چارکردن، چاره‌سه‌ری‌کردن، چاره‌کردن، داووده‌رمان، دهرمان‌کردن، دهرمان‌که‌رده‌ی، دهره‌فت‌ئامای، دهره‌فته‌تهاتن، ده‌وای‌ده‌ردکردن، ده‌وه‌ره‌کردن، عیلاج‌کردن، گزورکردن، ماریجه‌کردن، محاله‌جه‌کردن، معاله‌جه‌کردن، موعاله‌جه‌کردن، هاویکردن، هاویلکردن، هه‌لووپه‌رکردن،

چاره‌ناپذیر: باشاره‌ئنه‌گر، بی‌چاره‌سه‌ر، چاره‌ئنه‌گر، چاره‌ه‌لنه‌گر، چاره‌سه‌ری‌بؤنه‌گونجاو، دهرمانه‌ئنه‌گر، دهره‌تان‌بؤنه‌گونجاو، عیلاج‌بؤنه‌گونجاو، عیلاج‌ه‌لنه‌گر، له‌ماریجه‌نه‌هاتوو، معاله‌جه‌نه‌هاتوو، موعاله‌جه‌ه‌لنه‌گر،

چاشت: ۱- به‌رتاشت، به‌رتاشت، به‌رتیشت، به‌رچایی، به‌ردل، به‌ردلک، به‌رقلیان، به‌رقلیان، به‌رقله‌لیک، به‌رقله‌ننه، به‌رقله‌نه، تاشت، تاشتی، تاشتی، تیشتی، پچایی، زه‌مه‌خوئی، ژیرقلیان، سهرتیشت، سه‌عبانه، قاوه‌توون، قاوه‌لتوون، قاوه‌لتی، قاوه‌توو، قلیان‌قاوه‌لتوون،

- چارتاز: سازی‌چوارژئی، سازی‌چوارسیم،

- چارتاره: سازی‌چوارژئی، سازی‌چوارسیم،

- چارثخم: ← چهارتخم،

- چارثخمه: ← چهارتخم،

- چار تکبیر: ← چهار تکبیر،

- چار جوهر: ← چهار عنصر،

- چار چار: ۱- شه‌په‌چه‌قه، کیشه‌وشه‌په‌قسه، کیشه‌وگفتوگو، ۲- چوارپوژی‌یکه‌می‌چله‌ی‌بجووک که‌سارترین‌پوژانی‌زستانن،

- چار چنگول: ده‌ستو‌پئی‌بادراوو‌خواربوو، ده‌ستو‌پئی‌گؤج، ده‌ستو‌پئی‌سه‌فت،

- چادر چنگولی: چاره‌لبک، چوارپه‌ل، چوارچنگوله، چوارده‌ست‌وپی،

- چار چوب: ← چهار چوب،

- چار دیوار: ← چهار دیواری،

- چار رئیس: ← چهار رئیس،

- چار زانو: ← چهار زانو،

- چار سو: ← چهار سو،

- چار سوق: ← چهار سوق،

- چار شاخ: درگان، شه‌نه،

- چار شانه: ← چهار شانه،

- چار طاق: ← چهار طاق،

- چارقد: ۱- چادر، چادره، چارشؤ، چارشهب، چارشهو، چارشهو‌پیشه‌و، چارشیتو، چارک، چارؤک، چارؤکه، چارؤکه‌ی‌شان، چارؤکه، چاری، چاریکه، عابا، عبا، کؤلوانه، هیرام، هیزا، هیزار، ۲- ده‌سمال‌شهرمه، ده‌سمالی‌چوارگوشه‌که‌ژن‌به‌شیتوه‌ی‌سیگوشه‌قه‌دی‌ده‌که‌ن‌وله‌سه‌ری‌ده‌ئین، سه‌رپؤش، سه‌رپیچ، شه‌لک، قه‌متک، لچک، لچک، له‌ج، له‌چک، له‌چه‌ک، له‌چه‌که، له‌چیک، لئچکه،

- چارک: رب، چاره‌ک، چاره‌گ، چاری، چاریه‌ک، چاریک، چاریگ، چواریه‌ک، چارییک، کارت، کارته، کهرت، کهرتک، کهرتل،

- چارگامه: ← چهارگامه،

- چارگوشه: ← چهارگوشه،

- چارگوشی: ← چهارگوشی،

- چارگوهر: ← چهار عنصر،

- چارگهر: ← چهار عنصر،

- چارم: ← چهارم،

- چارمغز: ← جوز،

- چارغ: ← چارق،

چارق: پایتچ، پاتاوه، بالا، پیتاوه، چارؤخ، چارؤق، چارووخ، خامینه، خامینتی، خاو، شمک، شه‌قال، شه‌کال، شیرؤخ، کارک، کالاور، کالک، کالک، کاله، کاله‌ک، کلاش، لچین،

- چارق‌مویی: زه‌نگول، کاله‌ی‌له‌موو،

چارمیخ: چواریمه، چواریمه‌خه، خاج، خاچ،

- به‌چارمیخ‌کشیدن: ← چهارمیخ‌کردن،

- چارمیخ‌کردن: ← چهارمیخ‌کردن،

چارمیخه: توندوتول، چواریمه‌خه، چواریمه‌خه، سفت‌وسول، شه‌ته‌ک‌دراو،

چارو: ← ساروج،

چاروا: پاکیش، باه‌لگیر، په‌لجه‌رمه، په‌لسی، پیرؤ، چاریا، چارپه، چارلنگ، چارؤ، چاروا، چاروی، چاره‌وا، چاره‌وئی، چاروا، چاوره، چاوپئی، چوارفا، چه‌روا، ده‌فار، ده‌وار، ولاخ، ولاخ، ولاغ، ولاغی‌به‌رزه،

قلىان قاوه ئىلى، ناشتا، ناننى سەرلەپ بەيەن، وەردى، ۲- بەشىك لەچوار بەشى
رۆژ، خۇزراكى ھەر كام لەوچوار بەشە، ۳ - چاشتاگاھ،

چاشتاگان: ۱- پىرىسكىە نانى چىشتانى، ۲- سىنقى شىستومەكى
خاتونان، مىجرىلە خانمان، مىجرى زئان،

چاشتاگاھ: تىشت، تىشتان، چاشت، چاشتان، چاشتا، چاشتاگا، چاشتاگىگا،
چاشتى، چاشتىگا، چىشت، چىشتا، چىشتان، چىشتانان، چىشتەنگا،
كاتى نانى بەيەننى، بەيەننى دواي تاوھەلاتن، سەرشىو، سەعاتىك دواي
تاوھەلاتن، قاتوون، قاوھلئون، قاوھتوون، كىشتان،

چاشتا ھىنگام: ← چاشتاگاھ،

چاشدان: ← چاشتاگان،

چاشكەدان: ← چاشتاگان،

چاشنى: ۱- چاشتنى: پىرىسكىە نانى چىشتان، چاشتنى، چىشتەشت، ۲-
چىشتى: ترەقە، ترەقە، ترەقە، ترەقە، چىشتى، چىشتى، ۳- تام، چىشت،
چىژە، چىژە مەنى، ۴- تامخۇشى، تامى خۇش، چاشتنى، چىشتى، چىشتى،
چىشتە خۇشكە، چىشتە خۇشكە، شتى بۆ تام خۇشكردن لەخۇراكان
وھك ئاوي قۇرە يا ئەدويە، شتى بۇئىشتىادە گەل خۇراكان خورادىن
وھك ترشيات،

چاشنى گىر: ۱- تامچىژ، خويچىژ، ۲- ئەوكەسى خۇراكى شا لەبەر
مەترسى ژاراوبوون بە تامكردن تاقى دەكاتەو، پىشمەرگە شى،

چاغالە: ← چقالو،

چاق: ۱- ئەستور، بەخۆ(مىرغ چاق)، بەگۇشت، پاسۆتى، پىرگۇشت،
پىير، تۇخ، تەنگە تىلكە، تىرەز، تىرەدۆن، تىرگۇشت، چاخ، چاق،
خرچە، خوقولە، خەپە، خەپە خوقول، خەپە خوقولە، دىوھ، سىروونى، سىقە،
قەلەو، كۆك، كۆلارە، گانوگۇشت، گلوول، گۇشتن، گۇشتىن، گوندە،
لىيە، مەس، ورچە، ھل ھىرچ، ھەملىك، ۲- تىندىست، ئىشئوتە، بونىيە
چاك، تەندروس، تەندروس، ساغ، ساغوپتەو، ساغوسەلامەت،
ساغوسەلىم، ساق، ساغوسەلىم، سەلامەت، سەھە تىباش، سەھە خۇ،
سەرخوۋى، سەلامەت، فەلەتكار، كەپاكى، گان بۇگان، گانەش،
گانى گانى، گويزى ئازا، لەسەرۋاز، لەشساغ، نەبىمار، ۳- تومىند:
بخوھقە، بخوھقە، بەدروبار، تەزە، خۇپ، خۇپلە، خۇپلەر، خۇپ، خۇپە،
زل، زلام، زلحوروت، زلوزە بەللاج، زلە، زنتۆل، زەبەلاج، زەخ، زەخم،
زەلام، شاقەلدار، شەقەدار، كەلىن، گۇلە، گەبەزە، گەپ، لەشگرىس،
لەشگەرە، لەندەھۇر، ملقەوى، مەزىن، ورچە، ھىرچ، ھىرچى مەندىش،
ھىقەم، ۴- زمان، ۵- نىرومىند: ئاوزياگ، بزاخ، بۆك، بۆكە، بۇنگ،
بەئىختىدار، بەتابىشت، بەتاقەت، بەتوانا، بەدەست، بەدەستەلات،
بەقودەت، بەقوون وجونەر، بەقەوەت، بەكار، بەگور، بەھاز،
بەھىژ، بەھىژ، بىدۇر، پىردەستەلات، پىرۇو، پەنجە بەھىژ، پەنجە پۇلايىن،
توانا، تىندار، چىر، خورت، خوخ، پوو، دووتا، دووتس(حىوان)، دەستدار،
دەستدرىژ، دەست رۇشتوو، دەستەرۇيىگ، دەستەلاتدار، دىنەو، زۇخ،
زووخ، زەبەدەست، زەبىدار، شەنگە، شىنا، فەژەنى، قادر، قەوەتدار،
قەوى، قەوېن، گازۇر، گوندار، گىپ، مزور، موزور، موزور، ھىزان،
ھىزدار، ھىزرا، يەمان،

چاققالو تەنگە تىلە، چواربەل قايم، چواربەل قەوى، حىرچ، حىرچ،
حىرچ، حىرچ(مىد)، حىرچ(مۇ)، غوباب، قوتوقۇل، قوتوقەوى،
قەلەووتەو، گانوگۇشت(مۇ)، گر، گلوول، مەس، نەرمۆك،

چاق بودىن: ۱- بەخۇھويون، چاخ بوون، چاق بوون، قەلەو بوون، ۲-
تەندروس تىبوون، ساخبوون، ساغبوون، ساقبوون، سەرحال بوون،
كۆك بوون،

چاقچور: ئاواكراس، ئاوەلكرابەرە، پابەرئ، پابوش، پاوەرە، پاوەرئ،
دامانپوش، دەرپە، دەرپى، دەرپى زئان، ساتان،

چاق دماغ كىردىن: ← چاق سلامتى كىردىن،

چاق سلامتى كىردىن: ئەحوال پىرسىن، خوخشى و دوشى، چاكوچۇنى
كىردىن، چاكوخۇشى كىردىن، حال پىرسىن، وەشى وتشى، ھەوالپىرسى،

چاق شىدن: بووزانەو، چاخو بىيە، چاقەبوون، دەگۇشتىدا
سوربوون، قەلەبوون، گۇشتىكرتن، گۇشتىكرتە،

چاقشور: ← چاقچور،

چاق نفس: تازەنەفەس، نەفەرى ھەساو، بۇجى ماندوو،

چاقو: بەنپىر، بەندىپ، چاخو، چاقو، چەقو، چەقوو، چەقولى(كوچك)،
قەچۇ، سىكار، سىكارى، كارت، كارچو، كارد، كىز، كىزد، گوزلك، ويزد،
- چاقوتىز كىن: چەقۇتىز كەر، كارد تىز كەر،

- چاقودستە كىردىن: ۱- بىكاربوون، مېش خەساندىن، ۲- قرچەوددانان
ئامە، لەبەرسەماو ھەللەرزان، لەسەرچۆك لەرزىن،

- چاقوزدىن: چەقۇدان، چەقۇلېدىن، چەقۇوھەشاندان،

- چاقوساز: چەقۇساز، چەقۇگەر، كىزدكەر، كىزىكچى، كىزىكچىكەر،

- چاقوكش: چەقۇكىش، شەپانى، شەلاتى، شەللاتى، قەمەزەن،
ھەرەشە كەرەبەچەقۇ،

- چاقوكشىدىن: چەقۇكىشان، نەمانبە كاردى،

- چاقوى بى دوستە ساختىن: سەرى يەلەك تاشىن، كار بەنىمە چلى
بەجىتەشتىن،

چاقوچلە: ← چاقالو،

چاقى: قەلت، قەلەوى،

چاك: ۱- ئەرەدىيا، پارە، پارەبووگ، پەرىپووت، دادپاۋ، دادپىياگ،
دپاۋ، دپىياگ، دپىاۋ، شر، شرودپ، شرودپ، فەتار، فەرژ، لەتكرراۋ، ۲-
ترەك، تىرەز، تىرىك، تىش، تىك، چاك، درز، دلو، دلەو، دەرز، زەنگ،
شەق، رەخەنە، شاقەل، شكافت، شكەن، شەق، شەقىف، فاق، فەتار،
قلاش، قلىش، قولاش، قەرش، قەلاش، قەلش، قەلشت، قەلشە،
قەلشەت، كۇزى، كەل، كەلاش، كەلشت، كەلشتە، كەلەبەر (بۇدپاۋرو
شاخى بەرد)، كەلەشتە، كەلەو، كەلى، كەلەن، ۳- بەركاز، تەشاۋى،
تەشە، داق، دۇگەرى، دەرپىجە، پۇچىن، پۇچىنە، پۇچىنك، پۇژن،
پۇژنە، پۇژەن، پۇژىن، شەباقە، قولتېر، قەلاپۇچى، كلاپۇژنە، كولان،
كولانچىكە، كولانكە، كولانە، كولوكە، كولتېر، كوللىك، كونا، كوناچە،
كوناۋزە، كونا بەجە، كەلەك، ۴- ئەسىپدە، ئەلند، بوولتېلە، بوومەلېل،
بوومەلېلە، بەرەبەيەن، بەيەننى، بەيەن بەر بوون، بەيەننى زوو، بەزودان،
پىشانى، تارىبارى، تارىك وپوون، تارىكوپوون، تارىكولتېل، تارىكولتېلى،
تارىگەو، تارىگەو، تولى بەيەننى، سارە، سب، سب، سب، سبجە،
سبەيىن، سبەيىن، سبەيىن، سبىننى، سبىزوو، سبى، سبەيىن، سبەيىن،
سبەيىن، سبەيىن، سبەيىن، سبىننى، سبىننى، سبىدە، سبىدەمان، سبىدە،
سواي، سوب، سوبسەھەر، سوبە زوو، سۇچ، سوخا، سۇخا، سۇخانە،
سوو، سووزوو، سەبا، سەبا، سەبا، سەباى زوو، سەھى، سەھەر، سەھىرى،
سەو، سەو، سەو، سەوگورگ، شەبەقى، شەبەقور، شەوگور،
شەوھەكى، سەوولى سبىدە، قىرا، كازىبە، كازىو، كەرپەي بەيەننى،
گورگومېش، گەردى بەيەن، گەفل، مەلابانگان، مەلابانگان، نەماج،
نەماجى، نەماژ، نىوان شەو پۇژان،

- بەچاك زدىن: بۇي دەرجوون، بەرشىيە، تىتەقاندان، خۇدەر كىردىن،
فىزمالكەدان، وھك بەرزەكى بانان بۇي دەرجوون، ھەلاتن، ھەلھاتن،

- چاك پىراھن: بەرۇكى كراس، يەخەكى كراس،

- چاك دامىن: شاقۇل، شاقەل،

- چاك چاك: پارە، پارە، تەرەك تەرەك، پىزلاپۇز، پىزلاپۇز،
شەقار شەقار، فەتار، فەتار، قەلئىش قەلئىش، ھەلدەر ھەلدەر،

- چاك خوردىن: پارچەكران، پۇلان، پشكافتن، پەرىچشان، پەقان،
ترەقان، ترەكان، تلىشان، تلىش بردن، تلىشبان، تەقان، تەقىنەو،
تىك خورادىن، چىزان، چلفران، دادپان، دادپان، دىرپىيان،
دېرپىدان، دەرزان، دەرپىدان، دىرپىيان، دىرپىكەوتن، زىندان،
زىننى، زىننى، شاقەل تىھاتن، شىر بوون، فەرسان، فەرسىن،
لەبەرىكچوون، لەتبوون، لەتكران، لەتوكتبوون، ھەلپەرتان، ھەلقرتان،

هلقه تان، هلهلان، هۆرتلېشېه، هۆردېران، هه لېشكوتن، هه لېتېشان، هه لېتېشان، هه لېدان، هه لېزان، هه لېزه پان،
 - چاك دهـن بازشدن: دهـم دان، دهـم لىـ بهـريـوون، زاركرانهـوه، وهـقسهـهان،
 - چاك دادن: نهـرهـدر، نهـرهـدرنـاي، نهـوه تهـقنـاي، پارچهـكردن، پزلاندن، پشكافتن، پهرچفاندن، پهـقاندن، ترهـقاندن، ترهـكـاندن، ترهـكانن، ترهـكنـاي، تلېشان، تلېشانن، تلېشانن، تهـقاندن، تهـقاندنـوه، تهـقنـاي، تيكـپيدان، چرانـدن، چرژانـدن، چلفرانـدن، دادپانـدن، دادپـين، درانـدن، درانـن، درزپيـردن، درزپيـدان، درنهـ، درپـن، درزانـدن، دهـرزپيـدان، درزتيـبردن، زرانـدن، زرنـاي، زفاركرن، شپـكردن، فهـرسانـدن، فهـرستن، لهـبهـريـهـك برـدن، لهـتكرـدن، لهـتكرهـدهـي، لهـتوكـوتـكردن، هـلپـرتانـدن، هـلقرتـانـدن، هـلقهـتانـدن، هـلهـلانـدن، هۆردېران، هۆردروون، هۆرزنـاي، ههـلپـشكوانـدن، ههـلپـتېشانـدن، ههـلپـتېشانـن، ههـلپـدانـدن، ههـلپـدرپـن، ههـلپـدرپـن، ههـلپـزانـدن، ههـلپـزانـن، ههـلپـزهـپان، ههـلپـزهـپانـدن،
 - چاك ران: نيوگهـلى زن،
 - چاك سينه: نيوان دوومهـمكان،
 - چاك صوت: تووتـهـك، تووزـهـله، چووزـهـله، دووزـهـله، زهـنـبهـپهـ،
 - چاك كردن: چاك دادن،
 - چاك ناي: تووتـهـك، تووزـهـله، چووزـهـله، دووزـهـله، زهـنـبهـپهـ،
 چاكـچاك: چاكـچاك،
 چاكـانيدن: چاكـانيدن،
 چاكـر: ئيرمان، باكوپه، بچوك، بهـردهـست، بهـنده، بهـنى، پيا، پياو، پيشـخـمـت، چاپـر، چوكـار، خـزمـهـتـكار، خـولـام، خـولـام، زلام، زلام، زيركـيزه، زيرماله، زيرماله، غولام، غولام، كهـمهـريـهـست، كهـمهـريـهـسته، گۆرى، مزور، مهـرف، نۆكـره، نووكـره، هـزمـه، هـشمـهـت،
 چاكـروار: بهـندهـوار، خـزمـهـتـكارانه، خـولـامانه، غولامانه، كاردارانه، نۆكـهـرانه،
 چاكـرى: بهـندهـيى، بهـنهـيى، خـزمـهـتـكارى، خـولـامى، خـولـامهـتى، خـولـامهـتى، غولامهـتى، غولامى، كاردارى، گۆريـايش، گورهـيش، نۆكـهـرانى، نۆكـهـرايهـتى، نۆكـهـرى،
 چاكـسو: چاكـشو،
 چاكـشو: تۆوى پورشى گيايهـكهـبهـقهـدهـر دهـنـكهـ بىـ دهـبىـ و جارن دهـگهـل كـافـور بۆدهـرمان چاويان بىـ دهـرشت (دهـچاويان دهـكيشا)،
 چاكـوچ: چاكـوچ، چهـكوچ، چهـكوش، كوـتكى ناسنگهـر،
 چال: ۱ - چاله، ۲ - پېچال، ۳ - باهوو، بيقام، چال، چالې، چهـواشؤ، ساكول، ساكول، سووتار، سووتال، قور، قور، قول، قول، قويل، قيل، كاس، كوور، كووپ، كووپر، گاود، نق، نووق،
 - چال افتادن: نهـنهـقـوولايى لـوهـي، بهـقـوولـداچوون، پۆچوون، قوولـداكـهـفتن، قوولـكهـوتن،
 - چال چانه: چاهـزنخـدان،
 - چال كردن: ۱ - چالكردن، قوولكردن، قوولكرن، كوورانـدن، ۲ - دهـفنـكردن، دهـقوولـكـهـنـان، سهـختـكهـردهـي، شارـدنهـوه، فهـشارين، كـردنهـچال، ناشتن، نيان، وهـبـگـلىـدان،
 - چال كندن: چالـكـهـنـدن، چالـهـلقـهـنـدن، چال هـلـكـهـنـدن، قوولـكـهـهـلقـهـنـد، كهـنـدكـهـنـدن، كهـنـهـؤردايـوه،
 چالـاك: ۱ - چابك، ۲ - شوينى بهـرز، ۳ - فعال،
 چالـاكى: چابكى،
 چالانچى: سازلېدهـر، سازنده،
 چالپاره: چهارپاره،

چالش: ۱ - جولان، ۲ - جيماع، گان، گانكردن، گانكـهـردهـي، گايـن، دهـستـتيـكهـلكـردن، ۳ - خـلنـگـين، خـۆرـانـان، پۆيشـتنى بهـناز، لارولـهـنـجه، لهـنـجه، لهـنـجهـكردن، لهـنـجهـولار، ۴ - جنـگ، ۵ - دهـمرگه، كـردوكـۆشى چـرو بـىـ داگر، كيشهـوبهـره، مله،
 چالشگر: ۱ - بهـلارولـهـنـجه، بهـلهـنـجه، بهـلهـنـجهـولار، ۲ - زهـنـهـك، كيرچلېس، گانهـكى، ۳ - جنـگـجو،
 چالگاه: بهـفرهـچال، پيرهـچال، كۆچال، وهـروهـجالى،
 چالو: قوولـكـهـي لهـگـز كهـمـترقوول،
 چاله: نهـسـكونـد، چال، چالـتـينـگ (گردن)، چالهـقووتـه، چالې، چاوانه، زبىنى، قېكه، قۇرت، قوفتېس، قۇفك، قۇلت، قووتـه، قوولـكـه، كۆرت، كۆرتال، كۆرتك، كوزورى، كهـن، كهـند، كهـنگ، گاچال (بزرگ)، گوول، - از چاله به چاه افتادن: چوون بۆريش و سميـلـدانان، لهـباران پوهـينـو و تووشى تهرزهـهاتن، لهـخراپهـوهـتووشى خراپـتر بوون، لهـكۆلكـهـپوهـينهـوه بهـسهـر بهـرازيدا كوـتن،
 - چاله چوله: نهـسـكونـد، پهـسوـبـلن، چالچال، چالوچؤل، چال وچوول، چالهـقووتـر، چامـچام، قولوچـقولوچ، كهـندو قۇرت، كهـندوكۆت، كهـندوكورت، كهـندولهـند، مهـرخ،
 - چاله دام: پـهـت، سووت، سووتار، سووتال، قوولـكـهـي داو تيدا نانهـوه، مردهـزىنده،
 - چاله مهـيدانى: نهـلوات، بهـدـفهـپوهـهـزه، بيشـهـرم، پهـروهـردهـنهـكـراو، تهـربيهـتـنهـكـراو، تهـوتهـوه، تهـوهـل، سهـرسـهـرى، شهـرانى و بيشـهـرم، شهـلاتى، گهـلاج، گهـلاج، گهـوهـند، گهـفهـنده، لات،
 چاليش: چاليش،
 چالليك: ههـلووكان، ههـلووكين،
 چام: بهـوار، چهـفتى، چهـف، چهـم، چهـوتى، خوارى، خوارو پيچ، خواره پېچه، خۆهرى، ركوو (تنهـدرختان)، شهـفتى، كهـچايى، كهـچى، كهـفچى، كهـلايى، لابارى، لارى، مووچ، ناراستى، نوچ،
 چام چام: پرگنج و لوچ، گنججوى، گنجگنج،
 چامه: نواز، سروود، شيعر، غهـزل، قهـسيده، گۆرانى، هۆزان،
 چامه زن: سترانبىز، مووزيكـهن، مووسيقـازهن،
 چامه سرا: سترانبىز، هۆزانفان،
 چامه سراى: سترانبىز، هۆزانفان،
 چامه گو: سترانبىز، هۆزانفان،
 چامه گوى: سترانبىز، هۆزانفان،
 چاميدن: ۱ - بهـلهـنـجه پۆيشتن، لهـنـجهـكردن، ۲ - شاشيدن،
 چامين: شاش،
 چانه: ۱ - چونهـخمير، ۲ - نارچهن، نارزهـن، نارزينگ، نارگرگوشك، نهـرزهن، نهـرزنگ، نهـرزىنگ، چناكه، چناكى، چناگه، چناوه، چهن، چهـناكه، چهـناگه، چهـنهـهـگه، حيناوه، پيدىن، زنج، زرخدان، زنج، زهنى، زيقنهـه، زينج، ژوون، كاكپرك، كاكپرك، گچه، ههـنهـك، ۳ - پهـخشان، نهـسر، ويژامه،
 - چانه انداختن: - مردن (۲)،
 - چانه زدن: ۱ - چسـى آمدن، ۲ - چناكه دان، چهـقهـچهـق كردن، چهـقهـكردن، چهـناكه دهـي، چهـناگه داي، چهـنهـنهـدان، چهـنهـلـيدان، حيناوه، قسه لهـسهـرسـهـوداو بؤ پيـكـهـانن لهـسهـرقـيمهـت،
 - چانه كردن: نهـنگوتـكـگرتن، گونـكـبـرپـن، گونـكـكردن،
 - چانه كسى گرم شدن: دريژهـدان بهـقسه، دهـمـپـرژان، سهـرگهـرمـبوون بهـقسـان، گهـرمـداهـاتن، گهـرمى قسهـبوون،
 چاوچاو: ۱ - دهـنگى بالندهـي بچووك لهـكاتيـكـدا كه دهـكهـويتـهـبهـر هـيرشى بالندهـي گهـورهـتر، ۲ - نالهـوزارى،

چاودار: جۇفەرەنگى، چاودار، چاويار، چەودەر، چەودەن، چىۋدان، چىۋەدان، دانىكەۋەك گەنم، گالين،
 - چاودار بىبابانى: جۆى باخى، پەشە گەنم،
 چاوش: ← چاوش،
 چاوك: ← چكاوك،
 چاولە: ۱- گولنى سەتپەر، ۲- كچ،
 چاوش: ۱- بەركاروان، پىشەرەۋى لەشكرى كاروان، چاوش، ۲- سروودخوتى پىشەرەۋى زيارە تكاران، ۳- حاجب،
 چاويدن: ۱- رازونىيازى ئاشقانىە كىردن، ۲- نالىدن،
 چاە: ۱ (چاەب) ← چاە، ۲- بىر، بىرە، چا، چال، چالەۋىن، دۆلاۋ، دەفى، قوولكە، قۇلىت، كەندە، كۆچەلە، گۆنجال، ھەسىل،
 - چاە آب: بىر، بىراۋ، بىراۋا، چالاق، چالاق، چالەۋىن، چاۋانە، دۆلاۋ، كۆچەلە، كەنداۋ، وىر،
 - چاە آرتىزىن: بىرى ئاۋەلەدەر، چالاقى ئاۋەلەدەر، چالاقى سەربەخۆر بەبى ئامراز ئاۋەلەدە،
 - چاە پىشكار: زوروتىن بىرى كارىز، سەركارىز،
 - چاەجو: ← (چاەكن) ← چاە،
 - چاە جەنەدە: ← چاە آرتىزىن،
 - چاەخو: ← (چاەكن) ← چاە،
 - چاەزدن: ← چاە كىدن،
 - چاە زىندان: چالچەناگە، چالەۋەنەجى، چالى چەناگە، چالى چەنە، قوولكە چەنە، كۆرت، كۆرتازەنى،
 - چاە فاضلاب: بىرى ئاۋى پىس، بىرى ئەياغ، چاى ئاۋەرۇ،
 - چاەك: ← چالە،
 - چاەكن: بىر كۆلا، بىر كەرە، بىر ھەلەنەن، چاەكن، چالاقى كەن، چالاقى ھەلەنەن، رەھەندىلەدەر، قوموشكەن، قومەشكەن، كارىزكەن، كەنكەنەجى،
 - چاە كىندن: بىرلى دان، بىر ھەلەنەن، چاەكىدن، چاەكىن، چاەلەنەن، چاەلەنەن،
 - چاە گىرگى: بىر گىرگى، توۋشى نارەھەتى بوون بەھۋى مانەۋە دە بىردا،
 - چاەۋىل: بىرى بىن، بىرى زۆر قوول، چاى بىن،
 چاھىدن: ← چاھىدن،
 چاەيوز: ئامبى دەرىئانەۋە شتى دەبىرى كەتتوۋى،
 چاى: توۋچا، چا، چا، چا، چە، چە، دەرمانچا،
 چاى پز: قاۋەجى، چاچى، چاۋەز، ژىفان،
 چاچى: قاۋەجى، چاچى، چاۋەز، ژىفان،
 چاچىخانە: چاچىخانە، قاۋەخانە،
 چاچخور: چاخۆر، خوۋگرتوۋ بەچاخوار دىنەۋە،
 چاچخورى: چاخۆرى، شتى چاچخور دىنەۋە،
 چايش: ← چايمان،
 چاى دىشلەمە: چاى بەقەندى، چاى شىرنە كىراۋ كە بەقەند دەپخەنەۋە، دىشلەمە،
 چاى سىپا: چاى رەش،
 چاى شىرىن: چاى شىرن، چاى شىرن كىراۋ،
 چاى صافكن: تىلەگىر، چاۋلىتو، چاى پارزىن، چاى پالوون، چاى پاللىو،
 چاى قىند پەلو: ← چاى دىشلەمە،
 چاىكارى: چاكارى، چاندىن چا، چاىكارى، چاىكالى،

چاى كوهى: سىكسارپىز،
 چاى كىسەۋى: چاى تۆزى دە كىسە كىراۋ، چاى كىسەۋى،
 چايمان: چايمانى، چايمانى، چايمانى، سەرمابوون، نەخۇشبوون بەسەرما، نەخۇشى لەسەرماۋە، سەرمابوون،
 چاى: ← چاى،
 چايدىن: ← چايدىن،
 چىپ: ۱- بەرەۋەچەپ، چۆپ، چۆپە، چەپ، چەپال، چەپە، چەپەن، دەستى چەپ، قەنبەل، لاي دەستە چەپ، ۲- نا دروست، ناپاست، ۳- چەپە، كەسى كار بەدەستى چەپ دەكا، چۆپ، چۆپە، چەپدەست، چەپلەر، ۴- چەپ، چەپى، لايەنگىرى سۇشپاليزم، ۵- چۆپ، چەپ، لاي چەپى شتىك، ھەلەكەۋتوۋ لەلاى چەپ، ۶- برەكس،
 - چىپاقتان: دەرق راجوون، دەركەۋەچوون، رق گىرتن، كەۋتەن بەقىندا، كەۋتەن قىنەۋە، كىنەلگىرتن، كىنەلگىرتن، نەباربوون،
 - چىپانداز: ۱- چەپ ھاۋىز، ۲- فرىبىكار، ۳- شەركەرى سۋارە كە تىز بۇپتەشەۋە داۋى،
 - چىپاندىر قىچى: چەپوچىر، خواروخىچ، قىچەلناچ، گىتروپىر، لاروگىر، لارولوۋىر،
 - چىپبىرتى: بەھىز تىر بوونى ئەندامانى لاي چەپى لەش، چەپ چىرى، چەپ زالى،
 - چىپچىپ نىگە كىردن: بەخىلىكەۋە پروانىن، بەلاتىرەۋە پروانىن، بەلاچاۋەۋە پروانىن، تىرلى بىردىنەۋە، چەپوچىر لىپروانىن، چەفتەۋىش پىرە لىپروانىن، خىتسە لىكردن،
 - چىپچىشم: ← لوچ،
 - چىپدست: جەبرا، چۆپ، چۆپە، چەپدەس، چەپلەر، چەپەۋانە، چەپىل،
 - چىپدستى: جەبرا، چۆپە، چەپدەستى، چەپدەسى، چەپلەر، چەپەۋانە، چەپى، چەپىلى،
 - چىپفقتن: ۱- بۇلاى چەپەچوون، ۲- دۇزايە تىكردن، فرۇفئىل كىردن،
 - چىپرو: توندەرە، چەپ خواز، چەپ رەۋ، چەپ لا، چەپ ۋاز، چەپ ۋىگر، دىكارى سىياسەتى مىرى، لايەنگىرى سىياسەتى دەستە چەپى،
 - چىپروى: بىرۋىچوونى چەپى، توندەرەۋى، دۇزايە تىسى لەگەل سىياسەتى مىرى، لايەنگىرى لەسىياسەتى دەستە چەپى،
 - چىپشدىن: ۱- بوون بەلايەنگىرى سىياسەتى چەپ، ۲- وارونە شدىن: گۆل، ۋەرگە پان، گلاربوون، لادان، لاداي، ۋەرگە پان،
 - چىپكردن: ← چىپكردن،
 - چىپگرا: ← (چىپرو) ← چىپ،
 - چىپگرابى: ← (چىپروى) ← چىپ،
 - چىپگرد: چەپسوۋ، چەپگەر، خولخۆر بەلاى چەپەدا،
 - چىپگردان: چەپسوۋ، چەپگەر، خولخۆر بەلاى چەپەدا،
 - چىپنمايى: بلەچەپ، چەپنوۋىتى،
 - چىپوچولە: چەپوچىر، لارولەۋىر،
 چىپاتى: كولىچە،
 چىپار: بەلەك، دوۋرەنگ،
 چىپان: چىكىش، چىكى كەفن، كۆنەچىك،
 چىپاندىن: ۱- ئاخىن، ئاخىنەۋە، ئاخىنەۋە، ئەنە ئاخىنەۋە، پۆۋنەۋە، پەرگەردەۋى، پەستان، پەستاندىن، پەستاندەۋە، پەستانەۋە، پەستاۋىن، پەستاۋىنەۋە، پەستىن، پەستاۋىن، پەستىنەۋە، پىپىك، تەپانچ، تەپانچ، تەپاندىن، تەپان، تەپان، تەپنەۋى، تىتخاخىن، تىتخاۋەن، تىپىر، تىپەستان، تىپەستاۋىن، تىتەر نچاندىن، تىتەپاندىن، تىتەپان، چىپاندىن، خىساندىن، خىن، داپەچىن، داپەستاۋىن، داپەستاۋىن، داگرىن، دوۋىساندىن، راپۇر، راپۇراندن، زىن، قىرساندىن، ماخەناى، ھەپش،

زلک، زیل، قیتک، قیتکه، قیتکه‌ی زئی، قیته، قیچک، کورکه، کورکه، کورگه، گلک، گولنگ، گیلک، میتک، میتکه، میتؤل، میتؤل، نهرگزه، نهرگسه، نیچک، نیچکه، نیوهر،

چخ: ← چخه،

- چخ کردن: چخه کردن، جغه کردن، چغه کردن،

چخ: ۱- کالان، کیلانی شیرو...، ۲- خصومت، ۳- سعی، ۴- ← چرک (۲)،

چخاچخ: ← چکاچاک،

چخان: ۱- چاخان، ۲- ساعی، ۳- ستیزه‌گر،

چخماخ: ← چخماق،

چخماق: ۱- ناربه‌شک، ئەستێ، بەردئەستێ، چەخماخ، چەخماغ، ستا، ستاوبەر، ستە، ستێ، ۲- (چەخماق تەنگ) چەخماق،

- چخماق تەنگ: بەرتەفک، چەخماخ، چەخماغ، گەفژال، مقەنەزمە،

چخه: تت (تووله‌سگ)، تد (تووله‌سگ)، تووته (توله‌سگ)، چخ، چخه، چخ، چغه، چغه‌چغه، وشه‌ی دەرکردنی‌سگ،

چخیدن: ۱- چد (۲)، ۲- جُشتجو، ۳- جنگ کردن، ۴- ← دم‌زدن،

چخین: ← چرکین (۱)،

چدر: ← چاره،

چدن: ← چیدن،

چدن: چودەن، چەودەن، مەفرەق،

چر: ← کیر،

چر: پاشگره‌به‌واتای له‌وه‌ر،

چرا: ئادی، ئرا، ئەرا، ئەراچوئ، ئەرای‌چە، ئەرای‌چی، بۆ، بۆچ، بۆچە، بۆچی، بووچە، بەی، پچی، پهرئ‌چیش، پە‌ی‌چئ، پە‌ی‌چیش، پە‌ی‌چیش، چرا، چره، چما، چەرا، راء، راج، راجه، رای، زهرچی، زچ، زچه، زچی، ساجی، سه‌بۆچی، سی‌چه، قە‌ی، گلۆ، لاجئ، لبۆ، لۆ، لۆچ، لۆچه، لۆچی، له‌بۆ، له‌بۆچی، له‌به‌رچی، له‌چه، له‌جی، له‌سه‌رچه، له‌سه‌رچی، له‌ل، ما، لوهرۆچیش، وهرچه، وهرووچیشی، یه‌ی،

چرا: ۱- چه‌ر، چه‌را، چه‌ره، چیره، چیری، شه‌واژۆ (شبانە)، شه‌وله‌وه‌ر (شېجر)، شه‌وین، لاجئ، له‌وه‌ر، ۲- گیای‌خواردنی‌ناژەل، له‌وه‌ر،

چرايه: تۆژ، تۆژگ، توژی، توه، توئی‌شیر، سه‌رتۆ، سه‌رتو، سه‌رتوئی، سه‌رتوۆ، سه‌رتوئی‌شیری، سه‌رشیر، قه‌یماخ، قه‌یماغ، کاژ،

چراخوار: ← چراگاه،

چراخواره: جئ‌چرای‌سازکراوله‌شووشه‌که‌نایه‌ئێ با‌بیکوژئینته‌وه،

چراخور: ← چراگاه،

چراسک: ← چراسک،

چراغ: چرا، چراخ، چراو، چراوی، لامپا، لاله، له‌مپا،

- به‌چراغ‌قرمزبرخوردن: تووشی‌کتسه‌بوون، تووشی‌کتسه‌هاتن، تووشی‌گنره‌هاتن، قؤل‌له‌قه‌لبه‌گیران (درست دروسطراه به‌چراغ‌قرمز برخورداریم و پولمان تمام شد - فدک)،

- چراغ‌آخور: ← چرب‌آخور،

- چراغ‌آسمان: خۆز، رۆز، مانگ،

- چراغ‌الکتریکی: چرابرق،

- چراغ‌الکی: چرای‌ئالکۆلسۆز، چرای‌ئالکۆلی،

- چراغ‌برق: چرابرق،

- چراغ‌بره: ← چراخواره،

- چترتابستانی: ئافتا‌وگه‌ردان، چه‌تری‌به‌رخۆز، چه‌تری‌تاوئ، چه‌تری‌هاوین، چه‌تری‌هه‌تاوی، خوه‌ربه‌ر، سه‌ناف، سیفان، سه‌یوان، سه‌یوانه، سه‌یوانه،

- چترروز: ← چشم‌روز،

- چترزدن: چه‌ترکردن، چه‌تره‌ل‌دان،

- چترزین: ← چشم‌روز،

- چترسخر: ← چشم‌روز،

- چترسلطنتی: ← (چترشاهی) ← چتر،

- چترسیمایی: مانگی‌چارده، مانگی‌شهو‌ی‌چارده،

- چترسیمین: مانگی‌چارده، مانگی‌شهو‌ی‌چارده،

- چترشاهی: ئەوچه‌تره‌ی‌له‌سه‌رسه‌ری‌شایان‌پا‌ده‌گیرئ، سه‌یوانی‌سه‌رسه‌ری‌پادشایان،

- چترعنبرین: ۱- تاریکایی‌شهوئ، ۲- شه‌و،

- چترکحلی: ۱- ← چرخ‌کیود، ۲- هه‌وری‌ره‌ش،

- چترمینا: ← چرخ‌کیود،

- چترنجات: چه‌تری‌رژگاری، چه‌تری‌نه‌جات،

- چترنور: ← چشم‌روز،

- چتری: چه‌ترئاسا، چه‌ترانی، چه‌تری، وه‌ک‌چه‌تر، ۲- دار‌یا‌پنجکی‌گیا‌که‌لکه‌کانی‌له‌وینته‌ی‌چه‌تر‌له‌سه‌ره‌وه‌کۆبنه‌وه،

چتکه: ئامیژیکی‌کۆنی‌ژمیریاری، چرت، چۆرت، چۆرتکه،

چتکه‌انداختن: چۆرتکه‌داختن، چۆرتکه‌لیدان، چۆرت‌هاویستن،

چتلانغوز: ← چاتلانغوش،

چتلانغوچ: ← چاتلانغوش،

چتلانغوش: ← چاتلانغوش،

چتوار: کیشیکی‌کۆنه‌و‌نیزیکی‌۱۲۵‌گرم‌ده‌بئ، گروانکه،

چتور: کیشیکی‌کۆنه‌و‌نیزیکی‌۱۲۵‌گرم‌ده‌بئ، گروانکه،

چتوک: باوانه‌(نز)، به‌یتاک، به‌یتک، بیټک، پاساری، پتیک، جووچک، جوونجک، جه‌وک، چفک، چفینک، چفیک، چیبک، چیفک، چۆرتان، چۆله‌که، چووجکه، چوچک، چویک، چوئله‌که، چیبچک، چۆزله، چۆشکه، چیفک، دیمه‌ره، سفیانک، سواندۆکه، سواندووکه، سواندوولکه، سواندیلکه، سوانکتی، سه‌رچه، سیفاندۆک، سیفاندۆکه، سیفاندیلکه، سیفیانک، شفاندیلکه، کویژله، کویشکه، که‌شک، کیرچک، کیژک، کیژوولله، کیژووله، کیشکه، کیشکه، کیشووله، گورگه، مرچک، مرچکه (ماده)، مروچلئ، مریچک (ماده)، مریچکه (ماده)، مریچله، مری‌چلئ، ملیچک، ملی‌چلئ، مه‌لووچک، مه‌لوچک، مه‌لیچک، مه‌لیچکه، مه‌لیچه، میوه‌پاساری (ماده)،

چتول: ← چتور،

چچ: خه‌په، شه‌نه‌ی‌چوارده‌نکی‌دار‌بۆ‌خه‌رمان‌هه‌لاویشتن،

چچک: گول،

چچلاس: ← سنجاک،

چچم: ← شلمک،

چچن: ← شلمک،

چچو: ۱- برای‌زن‌شوه‌رکده: چچ، چیبچله، ۲- برای‌انسان: چچک‌چیبچه، چیبچی، مەم، مەمک، مەمکه، مەملە، مەمه، مەمه‌له، مەمی، مەمی، ۳- برای‌غیرانسان: چیبچه، قیل، کوهان، گوان، گۆنی، گوهان، له‌م، ۴- برای‌حیوان: گوان، ۵- برای‌دام‌نزدیک‌به‌زائیدن: گوانه‌مه،

چچوله: ← چچوله،

چچوله: به‌للوکه، به‌لۆکه، به‌لووکه، تیتلک، تیتلکاقوزی، تیتستلک، چۆچله، چووجله، چووجله، چیبچک، چیبچله، چیلکه، خه‌مشه، زل،

- چرپ زبانی: ← چاپلووسی،

- چرپ سخن: ← (چرپ زبان) ← چرپ،

- چرپ قامت: بالا بەرز، بەژن بلیند، بە بەژن وبالا، درېژ، کەلەگەت،

- چرپ گفتار: ۱ ← چرپ زبان (۲) ← چرپ، ۲- نوکتە باز،

- چرپ گو: ← (چرپ زبان) ← چرپ،

- چرپ گوئی: ← (چرپ زبان) ← چرپ،

- چرپ و چیلی: چەر و چۆلکەن، چەر و چۆلیک،

- چرپ ونرم: ۱- بە تام و لە زەت، چەر و چۆنژەدار (غذای چرپ ونرم)، ۲- خۆش، دلگەر،

چرپش: بیوی سووتاندنی،

- چرپک: ۱- بچرک، نواساجی، زلوبی، کوللیزە بە پۆن، ۲ ← چفته، ۳- سەر شیر، قەیماع،

- چرپوز: جرج، جەمەمشک، جەربوڤ، خەر مشک، رسک، مشک

کەر و پشک، مشکە کوپزە،

- چرپە: ۱ ← چرپا، ۲- قاقەز پێستی، کاغەز مۆمی، کاغەزی تەنگی چەر

بۆ وینە لە سەر هەلگرتنەوه،

- چرپی: ۱ ← چاپکی، ۲- چرپی: بەز، پی، پیو، تەنتی، تەواش،

چەری، چەرمی، چەفری، چەراییەتی، چەرایی، چەرەتی، چەروری،

دۆن، دوون، دوهن، دینگ، پۆن بەز، زفر، زوم، زۆم، زۆن، زوهم،

زوھوو، شۆل، غەز، قەلەوی، کزیاتی، مرت، وەز، ۳ ← چرپا، ۴- چەرایی کەم لە سەر ئاوی پیت، زەرنوق، زەرنوقا، ۵- خۆشخوویی،

خۆشخولقی، خۆشەمەرەبی، خۆشەمەرەفی، خۆشەمەرەفی، خۆشەمەرەفی،

زووھەلنەچوون، سازگاری، لەسەرەخۆیی، نەرمونیا، هیدیبوون،

چرپیدن: ۱ ← چیرە شدن، ۲- بانتربوون، چیربوون، زۆرتەبوون،

زیاتربوون، فەرەتربوون، قورسالی شتیکی زیاتربوون لە قورسالی

ئەوی دیکە، لاسەنگی، لئەسەنگیتربوون، لئە قورستربوون،

- چرت: بی، خۆ، بیھۆ، پتپتە، پۆتپۆت، حەللەق مەللەق، قەسە قۆز،

قەسە بیتام، قەسە بیجی، قەسە بیمان، قەسە بیئرخ، قۆز، گۆتەر،

گەزاف، ھلیت پەلیت، ھەللەق مەللەق، ھەلیت پەلیت، ھەلیت پەلیت،

ھینشک،

- چرت و پرت: ← چرت،

- چرت: بارینە، بوورژان، بوورژان، بوورژگ، بوورژک، بیرەخەو،

بیتشک، پینگی، پینگی، پینۆک، چاوبە حاستەم چوونە خەو، چرت،

چۆرت، چۆرتم، خەوماش، خەونوچکە، خەو کۆتکە،

خەو کۆتکی، خەو نووتکی، خەو نووچکە، خەو نووچکی، دلوف، زوان،

سووکەخەو، سووکەلەخەو، سەر خەو، سەر وەر، قنگەخەو،

قوتوہ نۆز، غەو غەو، کەر و پشکەخەو، گورگەخەو، نووچ، نوقرسک،

نوقرشک، نوقرسک، ورینگە، ورینی، وەژینگ، وەنەوز، وەنەوزە،

وەنەوزە کۆتی، وەنەوز، وێزەنگ، وێزنگ، وێزینگ، ھینشک، ھۆشینە،

ھونزەک، ھەریشە وەر،

- چرت بردن: ← چرت زدن،

- چرت زدن: بوورژانەو، بوورژانەو، چاو چوونە بیرەخەو، چاو دەبیرە

خەو پۆچوون، چۆرتدان، خەو بردنەو، خەو نووچکە بردنەو، وەژینگ

دان، وەنەوز بردنەو، وەنەوزدان، وەنەوزدای، وەنەوز بەردەو، وەنەوزە

کۆتی، وێزینگدان، وێزینگدان، ھونزین، ھەلازین، ھینزین،

- چرتی زدن: تۆزیک نوستن، سەر خەو شکاندن، سەر خەو کردن، سەر

خەو یک شکاندن، شاندا دان، شاندا ھینشتن، چاوگەر مکردن، چاو یک

گەر مکردن، کوچپووتەو،

- چرتکە: ← چتکە،

- چرچر: چلە، خۆش و نۆش، لەوەر،

- چرچر کردن: خۆش و نۆشکردن، لەوەرین،

- چرچرکسی بەراہ بودن: خۆش و نۆشی کەسیک ساز بوون، لەوەر

کەسیک دا بین بوون،

- چرچر: ← چرچر،

- چرچر: ۱- چەرخ، حاسمان، ئاسمان، ۲- بە دەوری کەسیک یا شتیکی

داگەر، بە دەوردا سوورپانەو، خولخوردن بە دەوردا، ۳- پینچک، پینچکە،

تایە، تۆپ (تۆپی عەرەبە)، تەگەر، چەرخ، خەر، خرتەک، خەرە، لەر،

ھەر شتیکی خەر کە بسوو پێ، ۴- تەشی، دەزگای لۆکە پستن، ۵- چورخ،

چەرخ، ھەر شتیکی بەخولی دوو تەوەرە بگەر پێ (چەرخی خەباتی)، ۶ ←

چرخش، ۷- پاسکیل، دووچەر خە،

- چرخ آبگون: ← (چادر لاجوردی) ← چادر،

- چرخ آبنوس: ← (چادر لاجوردی) ← چادر،

- چرخ اخضر: ← (چادر لاجوردی) ← چادر،

- چرخ ارادە بزرگ: تەگەرە عەرەبە یەزل، دۆل، گەردوون،

- چرخ اکبر: تەختی خوا، عەرشی عەزیم،

- چرخ انداز: یرھاو پێژ، کەواندار،

- چرخبال: کۆپتەر، ھیلی کۆپتەر، ھیلی کۆپتیر،

- چرخ برین: تەختی خوا، عەرشی عەزیم،

- چرخ چاه: جەرچەرە، چەرخی ئاوە لکێشان، چەرخی ئاوی، دۆلاب،

دۆلاوچە، غەرغەرە ئاوە لکێشان، گەرگەر، گەردوون، لۆلەپە،

- چرخ خوردن: ئەو چەرخیای، ئەو خولیا، ئەو سوو پیا، بادانەو،

پلاتن، پینچکردنەو، پینچ بە دەورە، چەرخان، چەرخی خواردن،

چەرخی دان، چەرخی دان، چەرخی دان، چەرخی دان، چەرخیان، چەرخیان،

خەر خواردن، خولانەو، خولخواردن، خولدان، خول واردەو، خولیان،

زفران، زفرین، زۆرانەو، زوورانەو، سووران، سوورانەو، سووراپیو،

سوورخواردن، سووردان، سوودای، سوورپانەو، گەر خواردن، گەردان،

گەرپان، گەر خواردن، گەرھان، گەرپان، گیتج خواردن، گیتج خواردن،

گیتلی، لاوە کەردەو، لەر خواردن، وەر چەرخیان، وەر سووران،

ھۆر سوورپیا، ھۆر گیلای، ھەلخولان، ھەلخولان، ھەلخولان، ھەل سووران،

ھەل سوورانەو، ھەل سوورپیان، ھەل سوورپین،

- چرخ خیاطی: چەرخی خەباتی، چەرخی دروومان، ماشینە، ماکینە

جل دروون، مەکینە، مەکینە جەلکدروون،

- چرخ دادن: بە دەوری خۆدا سوورپاندنەو، شتیکی، چەرخیان،

چەرخیان، خولاندن، خولاندنەو، خول پێدان، خولدان، خولنەو،

زفراندن، سووران، سوور پێدان، سووردان، سوورپان، ھۆرخولنەو،

ھەل سووران،

- چرخ دار: بە چەرخی، تەگەر دار، چەرخیار،

- چرخ دستی: چەرخی خەباتی کە بە دەست بسوو پێندری، ماشینە

دەستی، مەکینە جەل دروونی دەستی، مەکینە دەستی،

- چرخ دوزی: ۱- چەرخی درووری، دروومان بە چەرخی، دوورمان بە چەرخی،

۲- جۆرە دروومانیکی جوانکاری، چەرخیاری،

- چرخ دولابی: ئاسمان، ئەزماناشین، حاسمان، حاسمانی شین،

- چرخ ریسک: پێدەبەکی بچوو کە لە چەشنی چۆلە کە بەرەنگی بۆر

زەردو رەش دەبیرئێ و لە زۆریە شۆینە کانی جیھاندا دەژێو

بۆ کشتو کال زۆر بە کەلگە چۆنکە میروودە خوا، تیرتیرک، جەرچەر،

چەرچرک، چۆلە کەمشکە، سیسرە، شالوورە، شالوورە،

- چرخ زاپاس: چەرخی بە دەگ، چەرخی زاپاس، چەرخی سپێز،

زاپاسی ترومبیل،

- چرخ زدن: ۱ ← چرخ خوردن، ۲- سەماکردن،

- چرخ زربین کاسە: آسمانی چوارەم، شوینی پۆز لە حاسماندا،

- چرخ زنان: بە خولخواردنەو، بە سوورپانەو،

- چرخ سوفی جامە: حاسمانی بیکەم، شوینی مانگ لە حاسماندا،

- چرخ سوار: دووچەر خەسوار،

ههش، هيش، چش: ١ - چشم، ٢- ئەنگۆر، نام، چاژ، چست، چهژ، چهزه، چهش، چيز، چيزه، چيشكه، خوارشت، خورشت (خوارشتی خۆشه، خورشتی خۆشه)، ميلاك، - توجش كوفتن: به چاودادانهوه، کوتانه چاو، چشان: ١ - چشده، ٢- خەريكي چيژتن، چشاندن: پى چهستن، پى چيژاندن، پى چيژتن، پى چيشتن، پى ميلاك كردن، چيژاندن، چشانيدن: - چشاندن، چشايى: چيژايى، چيژتن، ههستى چهستن، ههستى چيژه كردن، چشته: تۆمك، چهشته، چهشته ته له، چهشكه، چهشه، چيژه، چيشته، چهشله، چيشتهى نيچير، سويته، چشته خوار: - چشته خور، چشته خور: چهش، چهشبوو، چهشت، چهشته، چهشته بوو، چهشته خۆره، چهشته وه، چهشه بوو، چهشه خۆر، چهشه خۆره، چيشته خۆر، چشته خوردن: ١- تام كردن، چهشتن، چهش كردن، چهشكه كردن، چهشكه كەردەى، چهشه، چهشه به نيچيردان، چهشه كردن، چيژه كردن، ٢- چهشبوون، چهشته بوون، چهشته بيهى، چهشته خواردن، چهشته خۆره بوون، چهشخوردن، چهشه بوون، چهشه خواردن، چهشه خۆره بوون، فيزيبهى، چشته خور كردن: چهشته خۆره / چهشه خۆره كردن، چشخ: - چشم زخم، چشش: ١ - چش، ٢ - چشائى، ٣ - چشيدن، چشك: ١ - افزون، ٢ - افزونى، چشگر: - چاشنى گير، چشم: ١ - چشمداشت، ٢ - چشمزخم، ٣- چاف، چاو، چهش، چهغف، چهغ، چهمله، چهوه، چهوه، چهههف، چيغ، چيم، ديه، ديه، ههلاوه، ٤- قيد اجابت: بان چاو، به چاو، به چاوان، به سهراچاو، سهراچاو، سهرحهه، سهروچهه، وهباني ديه، ٥- نگاه: بالا خۆدان، بهرادان، بهرخوهدان، بهري خوهدان، بينين، پاخاف، پۆره دياى، پيژناكرن، تاشا، تاشا، تاشا، ته ماشا، ته ماشا، چه نه بهر كەردەى، پوان، پوانين، سوئى، سهير، سيل، شاه، فت، فتران، فتراندن، فترن، فه (نگاه كن ققدر زيباست: فه كرئى قحاس ده لاله)، فهت (بنگر نعمت خدايىرا: فهت كرئى نيممه تا خودئى)، لئوانين، لئوانين، مهته، مهيز، ميژه، نوار، نۆر، نئى (نگاهش كن: لئى بئى)، نيا، نئير، نيگا، هئير، هئيف، هئيف، هئو، - آب چشم: ئاو چهما، ئاو چهما، ئاو چاو، نهسر، نهسرين، نهشك، پۆنتك، پۆندك، پۆنگ، پۆنكى، پۆنك، سرشك، سروشك، فرميسك، فرئيش، فرئيشك، لۆرك، هورميس، هۆرميسك، ههرس، ههرسى، ههرش، ههرس، ههستاره، ههلس، هئيرش، هئستر، هئستۆك، هئسير، - آب چشم ريختن: ئاو چاو پرشتن، نهسرين پرشتن، نهشك باراندن، نهشك وه راندن، فرميسك باراندن، فرميسك پرژاندن، فرميسك پرشتن، فرميسك ههلهوه راندن، قههه قازه، كالين، گهرواى، گهروه، گرى، گريان (آخر هر گريه آخر خنده ايست مرد آخر بين مبارك بنده ايست - مثنوى - فم: بهدواى گرياندا نهتجام پيكنه نينه / بهرزوپيرۆزه نهوكه سهى دووربينه - كاوه)، گرين، گريوه، گريه، گريست، ههرسى رشنايش، - آب در چشم آمدن: فرميسك ده چاو گه پان له شايان، - از چشم افتادن: بيژران، له بهر بيژران، له بهر چاو كه وتن، وهروچه ماكه وتەى، هۆر كه وتەى، - از چشم انداختن: بيژراندن، له بهر چاو خستن، - از چشم كسى ديدن: به خه تاي كه سيك زانين، له كه سيكه وه زانين،

از زير چشم نگاه كردن: به دزبوهه پوانين، چيرو چه مانه ديهى، له زير چاو وه پوانين، - بالاي چشم كسى ابرو بودن: پشتى چاو بر بوون، ره خه گرتن، له گول كالتى پى كوتن، - به چشم آمدن: ١ - (چشم رسيدن) - چشم، ٢- به گرنگ هاتنه بهر چاو، ٣- بهر چاو كه وتن، بينران، ديتران، - به چشم خوردن: بينران، ديتران، كه وتن بهر چاو، وه بهر چاو هاتن، هاتنه ديتن، - به چشم در آمدن: هاتنه بهر چاو، هاتنه پيش چاو، - به چشم كسى كشيدين چيزيرا: به شتيكه وه خۆه له كيشان، خۆپيوه رانان، - به چشم كسى كشيدين كاريرا: به چاودادانهوه، منته له سهر كردن، - به چشم كردن كسى يا چيزيرا: خستنه بهر چاو، دپرى، خستنه زير چاو ده دپرى، - به چشم... نگاه كردن: به چاو... چاو ليكردن، به چاو... بو... پوانين، به چاو... ته ماشا... كردن (به چشم خواهرى نگاهى كرد - فدك)، - به چشم خريدار نگاه كردن: به چاو كيرار چاو لئى كردن، به چاو مشتەرى لئى پوانين، به چه زور ديبهيه وه تماشا كردن، خوازيارى... بوون، - به ييك چشم نگاه كردن: به چاو ييك چاو ليكردن، به چاو ييك بووانين، جياوازى داننان، وه كه يهك چاو لئى كردن، - به ييك چشم بهر هم زدن: به نانتيك، به چاو ترووكانتيك، له چاو ترووكانتيكدا، له چاو قووچانتيكدا، - پشت چشم نازك كردن: فيز كردن، فيس كردن، گريشما هاتن، نازو تيفاده كردن، نازو نووز كردن، - پيش چشم داشتن: له بهر چاو بوون، - پيش چشم كردن: له بيري بوون، له ياد بوون، ويره نه بيهى، - تاج چشم كار مى كند: تاجاوپرده كا، تاجاوكارده كا، تاجاوه ته رده كا، تاجهه مانا دهى، - تايك چشم به هم زدن: - (به ييك چشم به هم زدن) - چشم، - چشم آب دادن: ئاو چاودان، ته ماشا كردن، ته ماشا كەردەى، ته واشا كردن، چاو گيژران، - چشم آب نخوردن: پى هيوادار نه بوون، تپرانه ديتن، چاو نه نوورى لئى نه بوون، - چشم آبي: چاو كال، كه زال، - چشم آخريين: پاشه پۆز بين، پاشه پۆز به چاو كەر، دوار پۆز بين، - چشم آرو: - (چشم آرو) - چشم، - چشم آروي: - (چشم آرو) - چشم، - چشم آغل: - (چشم غره) - چشم، - چشم آغليدن: - (چشم غره رفتن) - چشم، - چشم آغول: - (چشم غره) - چشم، - چشم آغيل: - (چشم غره) - چشم، - چشم آلبالو گيلاس چيدن: چاو رمل كردن، چاو رهشكه و پيشكه كردن، چاو رچكه و پيچكه كردن، - چشم آلوس: - (چشم غره) - چشم، - چشم آويژ: ١- بهر چاو كه، پيش چاو كه، وه رچاويله، ٢- نشتوى چاووزار، نشتوى چاووزار، نوشتهى چاووزار، - چشم آرو: ١- نشتوى چاووزار، نوشتهى چاووزار، چاوو زار، ٢ - چشم زخم، - چشم از جهان بستن: - (چشم از جهان فرو بستن) - چشم،

دېمەك دېرپاگ، دەلووقەل، پروودامالالو، پروودامالپاگ، رووپرەش، رووسەخت، رووسپا، رووسپا، رووشەل، رووقايم، رووھۇرمالپا، رووھۇلمالالو، رووھۇلمالارو، رپيال، رپسا، رپلاس، زېرۇپ، زېرەرم، زەنگزىپا، زەنگزىپاگ، سازندە، ساواز، ساپواز، سلسار، سوا، سورتك، سەرسەرى، سىبەندى، سىنەچاك، سازدە ھەناسە، شەرم-تكاو، شەرم-نەكەر، شەرم-نەماو، شەلاتى، شىپال، قال، قولتاش، قولتەش، قولتەشە، قەرنەقىل، قەرەچەناخ، قەرەچەناغ، قەللاش، قەلتەبان، كاۋلى، كۆلنەدەر، كۆلەش، كەسكە، كەلپاز، كەلپزە، كەولى، گوساخ، گۇستارمە، گوستاخ، گەفەندە، لۇتى، نىخا،

- چشم بيمار: چاۋى بەخومار، چاۋى بيمار، چاۋى بە نازەو ھەنەبەستراو، چاۋى پىراز، چاۋى خومار، چاۋى مەست،

- چشم بيمار وكم سو: پرووش، كول، مژموور،

- چشم بينا: چاۋى بينا، چاۋى روون، چاۋى وريا،

- چشم پىركن: بەرچاۋ، بەرچاۋگر، بەرچاۋى (بىك چىز چشم پىركن مى خرىدى كە بشود بە كسى داد - فدك)،

- چشم پىردن: ← (چشم جهيدن) ← چشم،

- چشم پىرشك: پىرشكى چاۋ، چاۋپىرشك، دوكتۇرى چاۋ،

- چشم پشت: سلتان، سلتان، كۆم، كۆمىيە،

- چشم بىلغيدە: بزبۆك، چاۋبىز، چاۋبىزۆك، چاۋبۇق، چاۋدەر پەرىپاگ، چاۋدەر پەرىپو، چاۋزاق، چاۋزەق، چەمزەق، زەق توشا، ماق، ماكا،

- چشم پىنام: دووعاى چاۋوزار، نشتووى چاۋوزار،

- چشم پوشى: ۱- پاسا، چاف گرى، چاۋ پۇشان، چاۋپۇشى، چاۋ لىقوۋچاندىن، چاۋلىقوۋقان، چاۋلىقوۋقاندىن، چەمپۇشى، چەمپۇشى، قىروسىيا، گوزەشت، گەوارا، ۲ ← (چشم پوشيدن) ← چشم،

- چشم پوشيدن: بىلىچدان، بووردن، پاسادان، پىتى لىخشاندن، تىلخىكرن، جەبدان، چافگرتن، چاۋپۇشى كىردن، چاۋپۇشىن، چاۋ لىقۇشىن، چاۋلىقوۋقاندىن، چاۋ لىقوۋچاندىن، چاۋلىقوۋقان، چاۋلىقوۋقاندىن، داكروۋپان، دەقساندن، فەكروۋپان، گەوارا كىردن، لىخشاندن، لىخشاندن، لى نەگرتن، وازلىقەتپان، وىەردن،

- چشم پيش: ← شىرمندە،

- چشم پىيە گىرفتن: ئاخوپەر زىبوون، دەولە مەندى بوونەو، زىبوونەو (حالادىگر پىيە چشمش راگرفته - فدك)، چاۋسوور بوون،

- چشم تابنا: چاۋى تىل، چاۋى چەپراس، چاۋى چەپوچىر، چاۋى چەپوچىل، چاۋى چەپوئىل، چاۋى چىل، چاۋى خوار، چاۋى خواروختىچ، چاۋى خويىل، چاۋى خيىل، چاۋى خيىل وقيچ، چاۋى قىچ، چاۋى مژموور، چاۋى وپىر،

- چشم تر: چاۋى ئاوتىزاو، چاۋى بەفمىسك، چاۋى بەگرىان، چاۋى پىر بە فرمىسك، چاۋى پىرلە فرمىسك، چاۋى پىرلە گرىان، چاۋى تەپ، چاۋى فرمىسكاۋى، چاۋى گرىان، چاۋى گرىاناۋى، چەمى ھەرسىن،

- چشم ترسيدن: چاۋترسان، چاۋترسىيان، چاۋترسىنبوون،

- چشم (ترک/تنگ): ← چىسخور،

- چشم تنگ: ← حرىص،

- چشم تنگى: ← حرص،

- چشم چپ: ← لوچ،

- چشم جهيدن: بەرپىنى پىلوۋى چاۋ، پىلوۋلەرىن، چاۋپەرىن، چاۋفرىن، چىلبان، چەمچىقن، چەمفرىاى،

- چشم چران: بەچاۋغىن، تۇلاز، تۇلاس، چاف چەپرىن، چاف لىدەر، چافگەرۆك، چاۋباز، چاۋباشقال، چاۋچرىن، چاۋچىلىس، چاۋچىز، چاۋغايەن، چاۋگىز، چاۋلەو ھەرىن، چەشچىز، چەمباز، قۇق، چاۋلەو ھەرىن، دىبىزۆك، دىبارسەك، قۇق، لاكوت، نەزەرباز،

- چشم چرانى: چاۋبازى، چەمبازى، چاۋچراندىن، چەمچەراندىن، زاخاۋ چاۋ دان، زاخاۋدانى چاۋ،

پىچە، دەمەھ لىچ، داخ، دەمامك، دەمەھ لىبەست، رووبەند، رووبەندە، روو پۇش، رووگر، كەون، لىچك، نىقاب، وەردەم،

- چشم بندك: چاۋشاركى، چاۋشاركەكى، چاۋشلكانى، چاۋشلىكانى، چاۋشلىكانى، چىنكائى، خازەلى، خواجه پۇ، خۇشاركەوتىن، خۇشارنەو كىتن، خۇشارووكىتن، خۇشريكانى، زۇپىزۇپ، فىكە كوتى، فىكە وكونا، فىكە وكونى، قولولو، قەرەقەرە، قەرەقەرى، قەرەقەرى، قەرەقەرى، ھەيجۇ ھەيجۇپىن،

- چشم بندى: ئەفسوونكارى، چاۋبەستىن، چاۋ بەستى، چاۋبەندى، چاۋبەنى، چاۋروپا، سىحرىبەندى،

- چشم به جهان گشودن: بەدنىاھاتن، بەوھەدى بوون، پەيدابىيە، چاۋبەندىيا پشكوتن، چاۋبەندىيا ھەلىتان، لەدايكىبوون، وەدىيەھاتن، وەلدن، ھاتنەندىيا،

- چشم به چشم كسى افتادن: تووشى كەسى ھاتن، چاۋبەچاۋى كەوتن، چاۋكەوتنە نىچاۋى كەسىكەو،

- چشم به چىزى انداختن: تەماشائى شىتى كىردن، چاۋبەشلىكدا خشاندىن، چەموسەى پەى چىتوۋى،

- چشم به خواب كردن: خەواندىن، دەخەو كىردن، نواندىن، وسناى،

- چشم به دربودن: چاۋدەدەر كەى بىرىن، چاۋەروان بوون، چاۋەرى بوون، چاۋەنوارپو، چەمەپراپىيە،

- چشم به در آمدن: چاۋداگرسان، چاۋداگرسان، چاۋداگرسان،

- چشم به در بودن: ← (چشم به دربودن) ← چشم،

- چشم به دست كسى داشتن: بەھىواى كەسى بوون، چاۋلەدەستى كەسى بوون،

- چشم به دنبال: چاۋلەدە، چاۋەدە، دىلەدە،

- چشم به دنبال... بودن: چاۋلەدە، بوون، چاۋلەدە، بوون،

- چشم به در آمدن: چاۋدەدەر كەى بىرىن، چاۋەروان بوون، چاۋەرى بوون، گوتىپراپىيە... بوون،

- چشم به دهان... دوختن: چاۋدەزى... بىرىن، چاۋ لەدەمى... بوون، چاۋلەزى... بوون، گوتىپراپىيە... بوون،

- چشم به راه: ئىنتىزار، بەندەمان، بەندەوار، تەمادار، تەماوەر، تەماير، تەوادار، چافرى، چافىتر، چاۋروان، چاۋلەرى، چاۋلەرىگە، چاۋنۇر، چاۋنەپىر، چاۋەروان، چاۋەرى، چاۋەرىگە، چاۋەنوار، چاۋەنۇر، چەشەرى، چەمەپرا، چەمەپراى، چەمەودما، چەو ھەرى، چەھفىتر، دىدەرى، لىھىقى،

- چشم به راه بودن: ← (چشم به راه داشتن) ← چشم،

- چشم به راه داشتن: ئىنتىزار بوون، چافىتر بوون، چاۋلەرى بوون، چاۋەرى بوون، قەبىسە روو كىردن،

- چشم به راهى: چافىترى، چاۋەنوارى، چاۋەنۇرى،

- چشم به زير: بەشەرمو ھەيا، چاۋلەزىر،

- چشم به زير انداختن: چاۋداخستىن، چاۋلەخوارەو ھەرىن، لەبەرتىر يا شەرمو ھەيا، سەرداخستىن،

- چشم به مال... دوختن: تەمادەمەلى... كىردن، چاۋ بىرئەمەلى...، چاۋدەمەلى... بىرىن،

- چشم به هم زدند: ← (چشم به هم زدند) ← چشم،

- چشم بى: ئالولو، ئاوسۇ، ئاوسۇ، باتىزۇ، باتىزۇك، بازەلە، بلخەرو، بەھەوت ئاوشۇراو، بەھەوت ئاوشۇرىاگەو، بەقلىسۇك، بەپىنەشە، بىنپارو، بىنچاۋرو، بىنچەيا، بىنچەياوشەرم، بىنچەرم، بىنچەرمو ھەيا، بىنچەرموزماندىر، بىنچەھىت، پىروو، پۇس كلفىت، پىستەستور، تونلنگى، جكى سوا، جەرەبەزە، چاۋداۋرو، چاۋداۋرو، چاۋروۋوقايم، چوختى، چوختى، چەتەو ھەرى، چەتەم، چەتەمۇك، چەختى، چەختى چۇپان، چەرداۋرو، چەقاۋەسۇو، چەقەسۇر، چەقەسۇو، چەلاق، چەياتكاو، چەيانەماو، چەيتە، داشۇرىاگ،

- چشم چشم رانديدن: نهنگوسته چاوبوون، چاوجاو نهديتن، زۆرتاريك بوون،
 - چشم حسود: (چشم زخم) ← چشم،
 - چشم حقارت: چاوي سووك،
 - چشمخانه: چالي چاف، چالي چا، چاوكا، قوولكه ي چا،
 - چشم خروس: چاوكه شيره، چاوكه له شيره،
 - چشم خروسان: شيراي تري،
 - چشم خمار: چاوبه خومار، چاوبه غومار، چاوخومار،
 - چشم خمار: (چشم بيمار) ← چشم،
 - چشم خواب آلود: چاوي خه الوو، مزموور،
 - چشم خواباندين: بنليچدان، به نهديتوو حيساب كردن، چا ولي قووجاندين، چا ولي نووقاندين، خولي دزينه وه، خولي گيلكردن،
 - چشم خواباندين: (چشم خواباندين) ← چشم،
 - چشم خوابيدن: (چشم پوشيدن) ← چشم،
 - چشم خود رابه روي... بستن: بايه خوي نه دان، چا له... قووجاندين، گوي پينه دان، لي بووردين،
 - چشم خوردن: بوون به چاوه وه، به چاوه وه بوون، به چاوي پيس نهنگوان، به چاوي پيسه وه بوون، به چاوه وه بوون، به چاوي پيسه وه بوون، چاوي پيس كار ليكردن، چم وه بيه ي، ده چاوجوون، كه وتنه بهر چاوجله، له چاوبوون،
 - چشم خيره شدن: ۱- به شهواره كه وتن، ئالوز بووني بينايي به شيويه كي كاتي به هوي هوكاري كه وه (وهك تيشكي هه تاو)، شهوار بوون، ۲- چاواچه قيان، سه رسوورمان، سه يرمان، ماتبوون، ماچ بوونه وه، ماچ مان، واق و پمان، هيدمان،
 - چشم داشت: به ته ماري، ته ماداري، ته ماري، چاوله دووي، چاوه رواني، چاوه رواني به ده سته گيشتن شتيك بوون، چاوه رواني لتيبوون (چشم ان دارم: نهو چاوه روانيه م لتي هيه)، چاوه نوي، چه مه و چه مي، هيو،
 - چشم داشتن: ته ماداري هه بوون، تيراديتن، چاويلبوون، چاوه روانبوون، چاوه رواني هه بوون، چاوه رواني لتيبوون، چاوه رواني لي كردن، چاوه رواني لتهه بوون، چاوه نوي بوون، پاپه ربوون، پاديتن، لي چاوه روانبوون،
 - چشم دام: كوني تووي داو،
 - چشم دان: چالي چا، قوولكه ي چا،
 - چشم در آوردن: چاوه رهاوردن، چاوه ره پتان، چاوه له كلوشان، ده ره پتاني كليشه ي چا، ۱- ده رتاني چاوي كه سيك، ۲- نازاران به قسه ياكرد وه،
 - چشم دراندين: ۱- بيحه يايي كردن، بيتشه رمي كردن، ۲- (چشم زهره) ← چشم،
 - چشم درد: باپيش، چاقلي، چاقكولي، چاقلي، چاوتيشان، چاوتيشه، چاوكولبوون، چاوكولي، چه تيشه، زچين، زاني چا، شه قه گل، گل، كولي، كنيست (درد با آب افتادن)، نه خوشي چا،
 - چشم درع: ئالقه ي زري، كه لووي زري،
 - چشم درون: چاوي دل، چاوي عقل،
 - چشم دريده: (چشم بي آب) ← چشم،
 - چشم دزدیدن: چاودزينه وه، چاويله لگرتن،
 - چشم دل: (چشم بصيرت) ← چشم،
 - چشم دوختن: تيرمان، تيوه پامان، چاوبرين، چاوتيبيرين، چاويلكردن، چه وختن، دلپين، روانين به وردى، زه فکردن، ماچ بوون،
 - چشم ديدن... رانداشتن: چاوبه... هه لئه هاتن، چاويله لئه هاتن، چاويله... هه لئه هاتن، دزان (ميوان ميواني ده دزا خانه خوي هه ردووكلا)، پك لتيبوونه وه، زوري بيزار بوون، ناخوشويستن، وه ش چه نه مامي،

- چشم رايستن: ۱- بان چاوداپوشين، چاوبه ستن، ۲- چشم برهم زدن (۱) ← چشم،
 - چشم راخيره كردن: ۱- تووشي گرفتبووني بينايي چاوا به تيشكي خور يا چرايه كي پرنور بوماويه كي كورت، چاوخستنه شهواره وه، ۲- تووشي سه رسوورمان كردن، چاوموله ق كردن، ماچ كردن،
 - چشم رادرويش كردن: چاوپاراستن، چاوداخستن، نه زهرنه كردن،
 - چشم رازدن: بوونه هوي شهواره داهاتني چاوا، دانه ناو چاودا (آفتاب چشم را مي زند - فدك)،
 - چشم راماليدن: پيلووي چاوبه نارامي مالن، چاوا پرواندين، چاواگلوئين، چاوا وئين، چه م پروونه ي،
 - چشم رس: ← ديدرس،
 - چشم رسان: (چشم رساننده) ← چشم،
 - چشم رساننده: چافكه ر، چاقبيس، چاقينو، چاقينو، چاوسوونك، چاوپيس، چاوجله، چاوجله، چاوجله پهل، چاوسونك، چاوسوونك،
 - چشم رسيدن: به چاوه وه بوون، به چاوي پيس نهنگوان، به چاوه وه بوون، به چاوي پيسه وه بوون، بهر چاواچه كفتن، بهر چاواچه كفتن، تووشي چاووزار بوون، چاوي پيس كار ليكردن، چاوتني بوون، چه مه بيه ي، ده چاوجوون، كريانته چاوه وه، له چاوجوون،
 - چشم رسيدن: به چاوي پيس نهنگواو، به چاوي پيسه وه بوون، به چاوه وه بوون، به چاوي پيسه وه بوون، تووشي چاووزار بوون، چاوي پيس كار ليكردن، ده چاوجوون، له چاوجوون،
 - چشم روز: ئافتاو، ئيجيارووه ري، تاف، تاو، تيجيارووه ري، تيروز، تيره، تيره ش، تيريز، تيريزوو، تيريزوي، تيزك، تيشكي خور، تيشكي پوز، خور، خورشيد، خوره تاو، پوز، پوجيار، پوز، ستاف، ستاف، وهر، وهر تاو، هتاف، هوير، هه تاف، هه تاو،
 - چشم روشن شدن: به ديداري خوشه ويستيك يا رووداويكي خوش دلشاد بوون، چاوپوشنيبوونه وه، چاوپوونبوونه وه،
 - چشم روشني: چاوپوشني، چاوپووني، چاوه بوون ليكردن، چاوه بووني، ديارى بوبوك وزاوا يا تازه له سه فله رايگه پراوه وه، مزگيني،
 - چشم روي هم گذاشتن: (۱) ← چشم برهم زدن (۱) ۲- چشم خود رابه روي... بستن: (چشم)،
 - چشم زاغ: ۱- چاقهه شين، چاوشين، چاوكه وگ، چاوكه وه، ۲- (چشم بي آب) ← چشم،
 - چشم زاغ: چاقهه شين، چاوشين، چاوي كه وگ، چاوي كه وه، چه و كه وه،
 - چشم زال: (چشم چران) ← چشم،
 - چشم زخ: (چشم زخم) ← چشم،
 - چشم زخم: چاقني، چاوجله، چاووزار، چاوه چله، چاوه زار، چاوتني، چه مزه خم، چه مزه خمه، ده چاوجوون، له چاوجوون،
 - چشم زخم خوردن: (چشم رسيدن) ← چشم،
 - چشم زخم ديدن: (چشم رسيدن) ← چشم،
 - چشم زخم زدن: (چشم رسانيدن) ← چشم،
 - چشم زخم رسانيدن: به چاوه وه كردن، بياهه لكالين، پي هه لكالين، چاويلندان، چه م ده ي، ده چاوبردن، كردنه چاوه وه،
 - چشم زد: ۱- چشم زده، ۲- چشمك زدن، ۴- لحظه، ۵- مووروي چاووزاري،
 - چشم زدگي: ← چشم زخم،
 - چشم زدن: ۱- بيداربودن، ۲- ترسيدن: بزبان، بزدهان، بزدين، به عجين، به هتين، پرينگان (دوري كردن در اثر ترس)، پرينگانه وه (دوري كردن در اثر ترس)، ترسان، ترسيان، ترسين، توكان، توقين، ته رساي، جنقين، جه فلين، جه فلين، جه نقين، ده له رزه، زاتجوون، زاره تره ك بوون، زاره چوون، زاق، زاله تره كاي، زاله تره كبوون، زاله ته قين، زاله ته قين، زاورجوون، زراو توقين، زراو توقين، زراو چوون،

سامکردن، فهران، فهران، هه ژفین، هه ژقین، ٣- به ئیشتیاچاو لئ
 کردن، (٤) ← چشم زخم زدن، ٥ ← چشم زدن (٧١) ← چشم،
 - چشم زده: ١ ← چشم رسیده، ٢ ← مایوس،
 - چشم زدن: چافکه، چافیس، چافینۆک، چاویس، چاوجله،
 چاوسۆتک، - چشم زخم دیدن: ← (چشم رسیدن) ← چشم،
 - چشم زهره: به قینه وه بۆکه سێ پروانین، چاوسور کردنه وه،
 چاوالئ ده رپه پانندن، چاوالئ سوور کردنه وه، چاوده رپه پانندن،
 چاوزه فکردن، چاوالئ ده رپه پانندن، لئ مۆرپوونه وه، مۆربردنه وه،
 مۆرپه کردن،
 - چشم زهره رفتن: ← (چشم زهره) ← چشم،
 - چشم سحاب: چاوی ههور که بارانی لیده بارئ،
 - چشم سبز: چاوکال، که سبهر، که سپهر،
 - چشم سر: چاوی بینا، چاوی پوواله ت،
 چشم سرخ کردن: ١ ← چشم زهره، ٢- به ئیشتیاهو چاوی لیکردن،
 - چشم سپید: ← (چشم سفید) ← چشم،
 - چشم سفید: ١ ← چشم دریده، ٢- کور: ئیتون، ئیتۆن، حافز، کۆر،
 کور، کۆره، کۆر، کیلکی کور، مجرۆ، نابینا، نوخسان، نه بینا، نه بیینی،
 ٣- مترد: ئاخی، ئە شقی، ئە شقی، بارنه بهر، بارنه وه، بله وه، به دسه،
 به رقادچوو، به قسه نه که ره، به گپه وسه رسه سخت، به له سه، بیعار، بیگۆش،
 بیگو، بیگوئ، بیگه فز، په تپه، په تپسین، په لپگر، پی چه قین، پی داگر،
 پیگر، چه دار، چه ق، چه ر، چه نگر، حنیج، ختمی، خرس، خۆرا، خۆلئ
 لاده، ده رکه وه چوو، چه چووکار، زارزار، زه ربه رقه چوو، سمنج،
 سه ربزئو، سه ربیلند که ره وه، سه ربه رز که ره وه، سه رپیچ، سه رچه وت،
 سه ربه رقه، سه ربه ریه، سه رسه سخت، سه رسه ننگ، سه رشه ق، سه رکه ش،
 سه رکیش، سه رگورز، سه رۆشک، سه ره خه ر، سه ره پۆ، سه ره شک، سه ر
 هوویشک، سه ره لئینه ر، سه ره ییشک، سه هه نده، سه هه نکه، سه هه نه،
 شه قی، شپاره، عاسی، عاسیه، عیناد، قرنیس، قیرسیچم، قیرسیچمه،
 قینگر، که ره اتوو، که ره مسۆ، که له با، که له زاور، که له ره ق، که له شه ق،
 که مۆت، که نه هه ش، گۆشنه گیر، گۆه نه سمتی، گۆه هه شک، گۆینه بیس،
 گۆینه بیست، گۆینه ده ر، گۆینه گر، گه دگیر، گه ده به ل، گه ر، گه گر، لا،
 لایار، لایه لا، لاپا، لاپئ، لاسار، لامۆفه ک، لنج، له ج، له سار، له سه ر،
 ماپز، مانگر، مقر، مکور، مله پیچ، مله پور، ناعار، نافه رمان، نه بیس،
 نه بیست، نه ساز، نه گریس، نه گونجاو، هه رزه، هه له شه، یاخی، یاغی،
 - چشم سفید شدن: ← کور شدن،
 - چشم سوزن: چاوی ده رزی، سۆ، کونه ده رزی، وئۆچه نی،
 - چشم سیاه: چاوه رش،
 - چشم سیاه: چاوی په رش، چه وسئ، سیاوئ،
 - چشم سیاه کردن: ١- ئیره یی بردن، ٢- چاوی لئ کردن،
 به تاهه زرویی یه وه ٣- ته ماح تیکردن، ٤- چاوی رشتن، چاوه شکردن،
 چه م رشتنی، ٥- چاوی پوون کردنه وه،
 - چشم سیاهی رفتن: به رچاوتاریک بوون، به رچاوی په رش بوون،
 چاوه رکه وپیشکه کردن، چاوه رکه وپیشکه دابوون، چرسین،
 - چشم سیل روان: ده ریا، ده لیا،
 - چشم شادی: چاوی که له چاوه روانی خه به ری خۆشدا به فئ،
 - چشم شب: مانگ وئه ستیره،
 - چشم شدن: ← آشکار شدن،
 - چشم شکستن: ١- بیچه یابوون، چه یاتکان، چه یاهه لانا،
 رووه له لانا، ٢- چاوی کوپوون، سه مه ساپوون، سه مایه داها،
 کۆره به یه، کۆرایه داها، کۆرایه داها، کۆرایه داها، کۆرایه داها،
 لئیلایه داها، لئیلایه داها، لئیلایه داها، لئیلایه داها،
 موقرایه پزان،
 - چشم شکسته: ← چشم سفید،
 - چشم شوخ: چاویچه یا، چاوحیز،

چشم شور: ١- چافکه، چاویس، چافینۆک، چاوجله، چاوسۆتک،
 ٢- ئامیری چاوی شوشتنه وه،
 - چشم شور: چاوی بیس، چاوی خراو، چاوی سۆتک،
 - چشم شوی: ← (چشم شور) ← چشم،
 - چشم شهلا: چاوی شه هلا، چاوی که زال،
 - چشم طمع دوختن: ١- چاوه دووی زنی خه لک بوون، راجاندن، ٢-
 طمع کردن: به ته نکه وه بوون، ته ماح تیکردن، چاویته بوون، چاوتیبیرین،
 چاوتیه بوون، چاوجرداگرتن، چاودانه سه ر، چاوسه رختن،
 - چشم عقل: چاوی ئاقل، چاوی عقل،
 - چشم غره: ته ماشای به رقه وه، تیر، تیر، تیر، تیکوپک، چاویزی،
 چاویلی، چه پیله، چه ل، خیسه، زه هرچاوه، لاجیر، مۆره، مۆری،
 - چشم غره رفتن: به رقه وه ته ماشا کردن، تیره بوون، تیر که ره ده یه،
 تیکوپک، چاویز کردنه وه، چاوه ده رپه پانندن، چاوی ده رپه پانندن، مۆر
 کردنه وه، چاومۆر کردنه وه، چاوه له گتیرانه وه، چه لیه کردن، خیسه کردن، لا
 چه لیکردنه وه، لئ مۆرپوونه وه، مۆرپوونه وه، مۆره لیکردن، مۆرپوونه وه،
 - چشم غله: ← (چشم غره) ← چشم،
 - چشم فرو بستن: ١- چاوی لیکنان، چاوه له سه ریه ک دانان، ٢-
 چاوه له شتیک پۆشین، سه رفینه زه ره له شتیک کردن، ٣ ← (چشم از
 جهان بستن) ← چشم،
 - چشم فرودوختن: ← (چشم فرو بستن) ← چشم،
 - چشم فسا: پووچه که ره وه ی چاویزار، دوو عا نووس،
 - چشم فسای: پووچه که ره وه ی چاویزار، دوو عا نووس،
 - چشم قراقول: گوله وه هاره، گولی نه ورۆزان،
 - چشمک: ١- چشمک زدن (٢)، ٢- به رچاوه ک، پیشچاوه ک، گۆزلک،
 چاوه رگ، چاوه ک، چاویله، عه ینه ک، گۆزلک، چه شمه ک، چاویله که،
 گۆزلک، چه عه ک، چاوه ک، عه ینه ک، چاویله، به رچاوه ک،
 - چشم کبود: ← (چشم زاغ) ← چشم،
 - چشم کردن: ← (چشم زخم زدن) ← چشم،
 - چشم کرده: ١ ← افسون شده، ٢ ← (چشم رسیده) ← چشم،
 - چشمک زدن: ١- سریوه، زریوه ئه ستیران، کل، دره وشانی هه ساره
 ، ٢- به چاوه یما کردن، چاویار سه ک کرن (زن)، چاوشکاندن، چاویازی
 کردن، چاویر کسانئ کردن، چاویر که کردن، چاویر کئی کردن،
 چاویر کینی کردن، چاوداگرتن، چاوداگرتنی به ناز، چاوقرتانندن،
 چاوقرتانن، چاوقرتکئی، چاوی لیکه له کاندنی نژیومئ، چاوه له ته کاندن،
 چه م نه گرتئی، چه مازی، چه م فرتئی، خه مزه، عا شیره تکردن وه چه م،
 عیشوه کردن، غه مزه کردن، فه هلدان، قومچه وکردن، قه رپانندن،
 قه مزه کردن،
 - چشمک زن: به ترووکه ترووک، ترووسکه ده ر، ترووکه ده ر،
 قومچه و خه ر،
 - چشم کسی چهار تاشدن: چاوی که سیک په رینه ته وقی سه ری،
 سه رسوو پمان یان ترسانی زۆر،
 - چشم کسی... را گرفتن: چاویگرتن، چه قینه ده وه، دل گرتن،
 - چشم کسی را دور دیدن: به دزی که سیک، به دوو ره له چاوی که سیک
 بوون، که سیک دیار نه بوون،
 - چشم کسی روز بند دیدن: دوو ربوون له گیانی که سیک (چشم تان
 روز بند نبیند، چنان سرمائی خوردم که کارم به بیمارستان کشید: به دوو ره
 بئ له گیانی ئیوه، وام سه رمابوو که که و تمه نه خۆشخانه)، دوو ره له وده روبانه
 بوون،
 - چشم کسی روشن بودن: چاوه که سئ پۆشن بوونه وه، چاوی که سئ
 پروو نبوون، چاوه دلی که سئ پۆشن بوون، ١- شادبوونی که سیک، ٢-
 به ته وسه وه دیلین بۆ کاریکی ناله بار،
 - چشم گاو: ← (چشم گاو میش) ← چشم،

- چشمه زنگاری: ← آسمان،

- چشمه سار: ۱- سەرچاوه، سەرچاوه، سەرچاوهی ئاو، سەرچهمه، هانه چه مه، ۲- چاوه سار، زۆنچ، شوینی پرکانی،

- چشمه سخن: بریتی له سەرچاوهی قسه،

- چشمه سلسبیل: ۱- جۆگه به که له بهه شتدا، ۲- ئه و په ری ته نگی، ۳- تنگ چشمی، ۴- مقعد (در اصطلاح لوطیان)،

- چشمه سوزن: کونه ده رزی،

- چشمه سیماب: ۱- آفتاب، ۲- روز، ۳- ماه، ۴- کانی جیوه، مه عده نی جیوه،

- چشمه سیماب ریز: ۱- آفتاب، ۲- ماه،

- چشمه شیر: ۱- برجی شیر، ۲- جۆگه ی شیر له بهه شستی، ۳- بریتی له مه مکی دل بهر،

- چشمه ظلمات: شوینی که هه می شه شوینی،

- چشمه غریبال: کونه بیژنگ،

- چشمه قیر: تاریکه شهو، شهوی تاریک،

- چشمه قیرگون: تاریکه شهو، شهوی تاریک،

- چشمه کم آب: کوژراو،

- چشمه گاه: سەرچاوهی ئاو،

- چشمه گرم: ← فتاب،

- چشمه گشا: ← (چشمه گشای) ← چشمه،

- چشمه گشای: ۱- ئه وهی سەرچاوهی گیراوی کانیاں ده کاته وه، ۲- شعبه،

- چشمه گشادن: کردنه وهی سەرچاوهی گیراوی کانیاں ده کاته وه،

- چشمه گشادن: ← (چشمه گشودن) ← چشمه،

- چشمه نفت: بیری نهوت، چالی نهوت،

- چشمه نفض: بیری نهوت، چالی نهوت،

- چشمه نور: ۱- فتاب، ۲- روشنائی،

- چشمه نوربخش: ۱- فتاب، ۲- (چشمه زندگانی) ← چشمه،

- چشمه نوش: ۱- فتاب، ۲- (چشمه زندگانی) ← چشمه،

- چشمه وار: وه ک کانی، وه ک کون،

- چشمه هور: ← فتاب،

چشمی: چاونه، چاوی،

چشنده: تامکه ر، چه ژ، چێژ، چێزه ر،

چشنی: ← چاشنی،

چشو: چۆنش، چۆش، وشه ی راگرتنی که ر، هۆش، هۆش،

چشوم: ← چشم،

چشه: چۆنش، چۆش، وشه ی راگرتنی که ر، هۆش، هۆش،

چشیدن: ۱- آزمایش مزه خوراک: تامکردن، تام کهرده ی، تامو خوی کردن، چاشتن، چشتکردن، چه ژه، چه شتن، چه شته ی،

چه شکردن، چه شکه کردن، چه شه کردن، چێژه کردن، چێژتن، چیشکه، خوی چه ژ، خوی چه شتن، خوی چێژی، خوی چیشتن، ملاک کردن،

مه لاک کردن، میلاک، میلاک کردن، ۲- احساس کردن: ئاگا کردن، ئاگایی، پێزانین، هه سکردن، پسوو کردن، هه سیان، سه ح، هه ساندن،

هه ست کردن، هه سیان، هه سین، هه ست پیکردن، ۳- امتحان کردن: ئازمان، ئه زمووتن، ئه زموون، ئیمتیحا نکردن، ئینتیحا مکردن،

تاقیکردنه وه، تاقیکه رده ی، تاقیمانیه، تاقیوه که رده ی، تاقیه وکردن، ته جروه به کردن، ته جربه به کردن، چه ربین، چافی خوه پاکرن،

دوو پیک، دوو پیک کردن، ده وقانندن، ده وبقانندن، زموون، زمین، ساوکه کردن، سه نگانندن، سه نگانن، سه نکوسووک کردن، کریشه یش،

له بهر چافی خوه پاکرن، لیکدانه وه، هه لسه نگانندن، هێچانندن، ۴- لێت بردن: پێخۆشبوون، له زهت لێوه رگرتن،

چشیدنی: ئی تامکردن، ئی چیشتن، بۆ تامکردن، چیشته نی،

چشیده: ۱- طعم آزموده شده: چێژراو، ۲- آزموده: ئه زمووده، تاقی کراوه، ته جربه به کراو، هه زمووده،

چشینیه: ئه سپ و ئیستری سپی،

چطور: ← چسان،

چطور ی؟: چاوانکی؟، چلۆنی؟، چۆنی؟، کتۆی؟، کووی؟،

چخ: ۱- دارۆکه ی ماست پین تیکوه ردان بۆ پۆن لێگرتن، ۲- ته شی،

چخ: ۱- چیخ، چیخ، حۆلک، ۲- چارداغ، که پر، ۳- داری سه رملی گا له جووت وو... دا، نیر،

چغاز: به یته شه، په سپۆر، تلۆخ، تۆل، جانانه، ده لیقانی، ژنی بیچه باو زماندریژ، ژنی بی شه رم، ژنی زماندریژ، سازنه، سازنده، سووزانی،

سووزمانی، سه لیته، شه لیته، فچۆزک، فه لتۆیی، فه لیت، فه لیته، فیکنه، فرمیچه، کاو لی، که لته، له شکر به زین (ب)، هه یشو،

چقال: چه قه ل،

چقاله: چواله، چه قاله، چه قه له، چه قیلۆک، ده نکک، ده نوو، ده بندک،

- چقاله بادام: بادامی فه ریک، چواله بادام، چواله، چه قاله بادام، حاجی بایف، شفشینک، شوارشینک، شواشینک، شوالشینک، شواله شین،

شه که ره باوی (شیرین)، شینک، فه ریکه بادام، کاله شین، کوره، وایم، هاجیباف،

- چقاله کوهی: چقانه، چه قاله کتیلۆکه، چه قاله، چه قه له، چه قیله، شفسک،

چقاله بادامی: چه قاله فرۆش،

چغامه: ← چگامه،

چغبت: نیوئاخن،

چغبلغ: هاتوهوار، هه راهه رای له ترس و نا په حه تی،

چغبوت: نیوئاخن،

چغته: پێلاویکی تایبه ته که هیندی ک خه لکی تالیش و گیلان ده پیتی ده که ن تا له به فرێدا پۆنه چن، که وشێ تایبه تی سه ره به فر،

چغد: ← جغد،

چجر: ۱- پینه ی ده ست و پین، قرتماغی ده ست و پین به هۆی کارکردن یا

پێپیان، ۲- چر، چپر، کیشدار،

چجرات: ماستی توراغ، ماستی تووره که،

چجرمه: چر، چپر، کیشدار،

چجغ: ۱- برینی به کیمی سه رنه کراوه، ۲- صدای قورباغه: ده نگێ به قی،

قره ی بۆق، ۳- قورباغه: بۆق، به ق، شاقرواق، قورباق، قه ربۆق، قه ربۆک، قه ربۆق، قورباق، قورباق، قورواق، قه رواقه، وه ق، ۴- مویه: ئه وه کلوو زیای، که روزه انه وه، گره وه، گریان، ناله،

چجغابه: ← جل وزغ،

چجغاره: ← جل وزغ،

چجغاره: ← جل وزغ،

چجغاره: ← جل وزغ،

چجغاره: ← جل وزغ،

چجغزیدن: ۱- ئه وه کلوو زیای، ئه وه لالیای، پارانه وه، شکایه تکردن،

لالانه وه، ۲- قرانندی بۆق، ۳- چه مه ر، زاریان، زاریکردن، زه مه رۆ، زیمارکرن، زاریکردن، شه پۆرکردن، شینکردن، شینگێران، شینوشه پۆر

کردن، شیوه نکردن، شیوه نکه رده ی، شیوه نگێران، فه غانکردن، قورپیان، گابۆران، گره وه، گریان، گریانو نالین، نالان، نالانندن، نالای،

نالانی، نالین، هاوارکردن، هاوارکه رده ی، هه پیمای، چچک: ← گنجشک،

چۇغنه: ← گنجشك

چغو: ← گنجشك

چغوك: ← گنجشك

چچُل: جاسوس، قسه گپزهوه،

چچُل: قورولپته،

چچُل: ← جوشن،

چچُل: ۱- چر، چپر، ۲- چين، گرنج، گنج، ۳- ده فری جهرمیی ئاو پی خوار دنهوه، مه تاره،

چغلخور: ناخافتن فە گو هیز، نازاوه چیی، نازاوه گپز، ئاشووب گپز، ئاگر خۆشکەر، ئاگر خۆشکەر، ئاگر زۆك، ئاگر ی بنکابه، ئاگری زۆکرا، ئاوری بنکا، ئاوری بنکابه، بنگلته، بشیوه، به نازاوه، به دکار، به دکار، به زاجکەر، به زاجکەر، به زاج، به کروک، پنه پیته، پهریشانکار، پهریشانکەر، په شانۆ، بیره پتوو، پیکولچین، پیلانگپز، ته لاقره ش، تیچین، تیکده، جنگن، چالهورکەن، چوخرۆ، چوکله شکین، چوولوو، خمشینۆین، خوم شینۆین، خومه شوینکە، خومه شوینکە، خومه شیونه، خه بهر گو هیز، داشوونتر، دۆخمان، دوو پیل، دوو پاز، دوو زمان، دوه زوان، زمانشر، سو دهره سهر سو دهره، سه هئنگه، سه هئنده، سه هئنه، سه هئنده، شو فار، شو فوار، شه به پنه شان، شه ره نکیز، شه ره لایسین، شه ره لخرین، شه پتان، شه پتانیکه، شویتنەر، عه وان، فتنه، فتنه چیی، فتنه هیلخ، فیتنه، فه سات، فه ساد، قسه بهر، قسه پاگوتیز، قسه فیه گو هیز، قنگیه گپزه ل، قوونیه گپزه ل، کار خراپکەر، کتکه نه فتینه، کلک نه فتینه، کوله وه بیاب، کوله وه یواوه که تنگپز، گۆ به نگپز، گولکه، گووبین، گپزه شوین، مایه فتنه، مایه فیتنه، مفسیت، مفسید، مفه تین، ناخار، نه ئال، نیوان تیکده، وهیشوو، وهیشوو، هه رمۆ، هیو چیی،

چغلخوری: نازاوه گپز، نازاوه گپزی، نازاوه نانهوه، ئاشووب گپز، ئاشووب گپز، ئاشووب بنانهوه، ئاگر خۆشکردن، به زاج، پاشا گهردانی، پۆلک، پۆلک چاندن، پۆلک کردن، پیکولچاندن، تۆز کردن، ته لاقره شی، تیچاندن، تیچه ندن، جلغه گپز، جه لغه گپز، چوول، دۆخمانی، دوو پاز، دوو زمانی، دوو قلمه ری، دوه زوانی، ده زنه به ری، پشتنه وه، په ژتنه وه، شلو فکردن، شو فار کردن، شو فاری، شو فاریکردن، شه ره لخراندن، شه پتانیکردن، شوئان، شوئانی، فتنه بهر پارکردن، فیتنه گپز، فیتنه نانهوه، قسه بردن، قسه بهرده ی، قسه هه لچنین، قسه هینان، که تن گپز، کیشه ساز کردن، گزاندن، گهرده ش گپز، گهرده شاننه وه، گۆ به ند گپز، گپزه شوینۆی، لیک تیز کردن، لیک کردنه دژ، نه مامی، هه رانانه وه، هیله گپز، یه کخستن،

چغلی: ۱ ← چغل خوری، ۲- پۆسکه نن، خراپه گو تن، زه مکردن، غه بیبه تکردن، ۳- شکایهت له کاری کهسیک،

چغلی دادن: راپۆرت له کهسیکدان،

چغلی کردن: ۱ ← چغل خوری، ۲- شکایهت لیکردن،

چغندر: چوونده، چۆنده ری، چۆنەر، چۆنهر، چۆنهر، چۆنهر، چه ونده، چه ونه ر، سلک، سلکی سو ر، سه وانده ر، شه وانده ر،

چغندر برگ: سرق، سلق، سلک،

چۇغنه: ← گنجشك

چغو: ← گنجشك

چغواره: ← جلولوز،

چغیدن: ۱ ← جِد(۲)، ۲ ← جُشتجو، ۳ ← (جنگ کردن) ← جنگ، ۴ ← دمزدن،

چفت: ۱ ← چفت پایه، ۲ ← چفت (۱و۲)،

چفت چیزیرا انداختن: ئالقه پزیشتی داخستن، چه فته پزیز شتی بهستن، رادانی شتی داخستن،

چفت: ۱- داری قایمه ی دیوار، نه واده ی وه بهر دیواری شکستی ده دن، ۲- ته نگ و پیته نووس، ۳- چلی ته نگ و پیته نووس،

چفت: ۱- پیتمیو، داربهستی داره میو، قایمه میو، کوپه دار، که له ژ، کیتته، قایمه میو، ۲- ته لاری ساز کراو له داروته خته،

چفتا چفت: به ته نیست به که وه، بی مه ودا، بی نیوان،

چفت پایه: ئالقه پزودوولایی، چه فته، چه فته پزیز، رادان، پزده، په زهن، سورگی، شه وه بن، شه وه زهن، کو لوم،

چفت کردن: ۱- ئازین، پوه دای، پیکه وه نووساندن، پیوه دان، پیوه دان، ده رگا، دایخستن، داخستن، درگابیه نچه ره، دادان، دای پۆ، دای پۆ، دای پۆ، دایه خستن، زتمان، ژاندن، ژانی، ژنیای، ژهن، ژهن، ژهن، ژهنیای، ژهنین، سه کر، قایمکردن، قایمه کرده ی، قه پاتکردن، هۆر پیکای، هه فدین، هه لپیکان، هه لپیکان، ۲- محکم کردن: بهر قه رارکردن، پتهو کردن، توندکردن، ته فزاندن، دامه زرانندن، قایمکردن، قایمه کرده ی، ۳- بهستن به ئالقه پزیز، چه فته کردن، چه فته ریزکردن، کلوم کردن،

چفتگی (چفتگی): ← خمیدگی،

چفتن: ← چفته شدن،

چفت وبست: چه فته وه بس، قو لوفه رازه،

چفت وبست نداشتن: ئالقه و گاله نه بوون، قو لوفه قه رازه پیته نه بوون (ده رها چفت وبست درستی ندارند، بایک هل دادن باز می شوند،

چفته (چ/ج): ۱- چۆلمه، چه له مه، داری دوو لقیقانه که وه بهر شتی ده دن (چفته مو)، قایمه، کۆ له که، که له ژ، ۲- قوولکه ی پشت ئانیشک و پشت نه ژنو،

چفته: ۱- ئاغەل، هۆ له مه ر، ۲- ئیفتیر، ئیلافه، بختیان، بوختان، بوختیانی، پارسه نگ خستنه پای، پاش دووی، پاشمله باسکردن، پاشمله خراو گو تن، پاشمله گو تن، پشتمله باسکردن، پشتی سه رو تن، پۆ، پۆسکه نن، پایاهه لخراندن، پایاهه لندان، تو مانچ، تومەت، چه فته، چه وده م، چپز، چپز کرن، خوسپ، درۆ، ده سه له به س، ده له سه، ساخته، شلت، شلتاخ، غه بیهت، غه بیهت کردن، فر، قسه پۆ ساز کردن، کورتوبست، گاله گورت، گزنی، له ده مه و دان، له مهت، ناوبردن، نه گه، هه لبه س، هه لبه ست، هه لبه ست، هه لبه سته، هه لبه سته، هه لوه سته، ۳- بان، پۆشه، سه ربانی خانوو، ۴- ئاق، خه ریشته، خه ریپشته، که مه ر، که مه ره، ۵ ← چمیده، ۶ ← چفت (۱)،

چفته بند: داربهست سازکردن، قایمه میو سازکردن،

چفته بندی: داربهست سازکردن، قایمه میو سازکردن،

چفته بینی: دمخوار، که پۆ خوار، لووتخوار،

چفته پشت: پشتچه ماوه، پشتچه میاگ، پشتچه میوه، پشتخوار، پشتخوز، پشتخوز، پشتخوز، پشتخوز، پشتخوول، پشتخوویل، پشتداجه ماوه، پشت قلووج، پشتقووز، پشتقلووس، پشتقووت، پشتقووخ، پشتقووز، پشتقوخ، پشتقوف، پشتقوف، پشتقووف، پشتقووز، پشتقویک، پشت قه لووز، پشت قه مبوور، پشتقه موور، پشتکود، پشتکوف، پشتکوف، پشتکوم، پشتکوماوه، پشتکوماوه، پشتکومی، پشتکوپ، پشتکوپ، پشتکوف، پشتکوف، پشت کوکن، پشتنوخ، پشتکوپ، خوز، خوز، خوز، خول، داجه ماوه، قلووج، قلووس، قو ت، قوخ، قووز، قووخ، قووف، قووپ، قووق، قووق، قه لووز، قه مبوور، قه مبوور، کؤد، کؤف، کؤف، کؤم، کؤماوه، کؤماوه، کؤمۆ، کؤمی، کووپ، کووز، کووف، کووکن، کووف، نوخ،

چفته پیکر: بالاخوار، به ژنخوار،

چفته شدن: ۱- پشت چه مان، کووپ بوون، ۲- ئه ره کؤمیای، چف، چفکردن، چفین، چمان، چۆمانه وه، چه فیان، چه فین، چه مان، چه مانه وه، چه میان، چه میانه وه، چه میای، چه مین، چه مینه وه، چه وتان، چه وتانه وه، چه وتبوون، خوار بوون، خوار بوونه وه، خو چه ماندن، داشکیان، داکه تن، دامو و کانه وه، دانه وین، دانه وینه وه، داهاتن، داهاتنه وه، شهوین، فاقدان، فه چه مان، فه چه میان، قۆ بوون، قووخدان، قۆزبوون، قولزانندن، قولزین، قولیز، کړنۆشېرېدن، کؤمیایوه، کوروشبوونه وه، کووزبوون، کۆمه بوون، گپزبان، لار بوون، لار بوونه وه،

چكاوك شاخدار: جوڀرہ پڙينه کي، جوڀرہ کلاونه، فشه کلاونه، کلاو کوڀرہ، کلاونه، مہليکي بچووکي جوانہ دوڀرہ پي وه ک دوو شاخ لني بهر زبوتہ وه،

چکاوه: ← چکاوک،

چک پڙينه زن: چک، کوتکي هه لاجي، مشته،

چکچاک: ← چکچاک،

چکچک: ١ ← چکچاک، ٢- تک تک، تکه تک، چکچاک، چکچک، چکه چک، چؤرہ چؤر، ٣- خه بهر ي سهر زاران، قسه ي سهر زاران، ٤- تکه تک، تنؤک تنؤک، چکه چکه، دلؤپ دلؤپ،

چکچک: چر قه چر ق، دهنگي چؤقاني رؤن وسووتاني پليتہ ي تہر، قر قه چر ق،

چکر نه: کاروانہ، کەرہ والہ، کەرہ وانکہ،

چکرہ: ١ ← قطر ء آب، ٢ ← کف آب،

چکري: ← ريواس،

چک زدن: پيدا کيشان، زلله وه شاندين، شه پاز لاله ليدان، شه قاز لاله ليدان، چک زدن: هه لئوتوتہ کان،

چگس: ١- داري له سهر نيشتني بازو..، ٢- کاغہ ز ي دهرمان تيوه پيچان،

چکسه: ← چگس،

چگش: ١- ناسنکوت، بار کوور، چاکوچ، چک، چه کوچ، چه کوش، چه کووش، زؤنپ، زؤنت، زهنب، زهنت، کاشؤ (دوسره)، کا کوچ، گزينه، مووره، مہردان، ميکوت، نقووره، ٢- شه کرشکين، قه نديشکين، ٣- چه کوش مسگہري، گه زينه،

چکش پڙير: نه وکانزايه ي چه کوچ کاري ليدہ کا، چه کوچه لگر، شياوي پانکرانہ وه به چه کوچ،

چکش چوبی: تؤخماخ، چه کوچي چيونه، هه له کوت،

چکش خوار: ← چکش پڙير،

چکش خواره: ← چکش پڙير،

چکش خور: ← چکش پڙير،

چکش خوردن: کوتراني کانزا به چه کوچ،

چکش زدن: چه کوچکاري، چه کوشکاري، ره قاندينه وه، ره قاننه وه،

چکش کاري: چه کوچکاري، چه کوشکاري، ره قاندينه وه، ره قاننه وه،

چگشي: ١- چه کچک ناسا، چه کوچي، وه کچه کوچ، ٢ ← (باعجله) ← با،

چگک: ← گنجشک،

چک کشيدن: نووسيني حه والہ ي پاره وه گرتن له بانک به چه ک، چکلہ: ١ ← قطر ء آب، ٢ ← کف آب،

چکمہ: پووت، پؤتين، پؤستال، جزمه، جزمه، جزمه، چزمه، چه کمه، چه کمي، ساپؤک، شلهپه، گيزمه، لاپچين، مانه گه زئي،

چکميزک: چرتکه ميزه، چرته ميزه، چرکه ميزه، کون ميز، گميز چؤرتکي، گميزه چرتکي، گميزه چرکه، گميزه چرکي، گميزه چؤرتکي، گميزه چؤرتکي، ميزدؤ، ميزه چرکه، ميزه چرکي، ميزه چرکي، ميزه چؤرتکي، ميزه چورتق، ميزه چورکي، ميزه چيکه،

چکنامہ: ١- سايباي ناوي ملکان، ٢- فرماني مير ي بؤ داني ملکي ده ولتي به که سيک، ٣- قه بالہ ي ملک، قه والہ،

چگندر: ← چغندر،

چکوچ: ← چگش،

چک وچانہ: ١- دم و فلچ، دم و لهوس، دم و فلچ، دم و لهوس، دم و لهوس، ٢ ← چانہ،

چک وچانہ زدن: چه ندوچوون کردن، چه قه کردن، چه نه له سهر ليدان، چه نه ليدان، قسه له شتي کردن،

چک وچيل: ← چک وچانہ،

چکوش: ← چگش،

چکوک: ١ ← چکاوک، ٢ ← خرفه، ٣ ← گنجشک،

چگه (چگه): بهشک، تک، تکه، تنووک، تنؤکه، جرہ، چپ، چپک، چک، چکه، دلؤپ، دروويه، دلؤپه، زيپک، سافان، شؤرت، فيزک، نقووت، هوڀرہ،

چگه (چگه): ١- نه ندوکه، نه نگوستي، نه وه ندوکه، برووسکه، برووسکه يه ک، برووسکيک، برووکه، برووکه يه ک، برووکيک، برہ، بريک، بهين، بيچک، بيچک، پاژي، پچکؤک، پچي، پيچک، پيزه، تاني، تؤز قاله ئک، تؤز قالي، تؤز قاليک، تؤز لانه، تؤزه ک، تؤزئي، تؤزئيک، تؤسقالئيک، تؤسقال، تؤسقالئيک، چارده يه ک، چکئي، چه نديک، چينچک، خه سي، خيجه، داليوه، پيزه يه ک، زؤرکه م، زه نيک، شومؤرتک، فز، قت، قرتکه، قسل، قليک، قنجک، قنجک، قه ئک، کرتک، کوچينو، که متا بيژ، که مروا تيژ، که مووسکه، که مووسکه يه ک، که مووکه، که مه ک، که مه کئي، که مه ي، که مي، که ميک، که ميه تي، گونچر، گهر دي، مسقال، مسقاله زهره، مسقاله زهڀرہ، ميجاله ک، نهختؤکه، نهختو وکه، نهخته، نهختي، نهختيک، نيسکيک، ورده، هافهين، هن، هندکايي، هندکه ک، هندکئي، هنده کي، هه ک، هه کي، هه ب، هه به ک، هه ليه، هه نده ک، هه نديک، هه نديک، هه نديک، هه نئي، هيندؤکه، هينديک، هينديک، هينديکي که م، هينه ک، ٢- به زمچي، سويار، قه شمه ر، قه شمه ر، گالته جي، که مه جي،

چکه چکه: تک تک، تکه تکه، تنؤک تنؤک، چپ چپ، چک چک، چکه چکه، چؤر چؤر، دلؤپ دلؤپ، دلؤپه دلؤپه،

چکه کردن: تکه کردن، تکيان، تنؤکه کردن، چرکاندن، چرکانن، چکه کردن، دلؤپانندن، دلؤپه دادان، دلؤپه دان، دلؤپه کردن، سافانندن، نقووتانندن، وهر فتن، وهر فاندن،

چکي: گؤترمه، گؤتره، يه کچئي،

چکيدن: ١- نه ره چکه ي، نه ره چؤرياي، نه وه تکاي، نه وه چکناي، نه وه چؤرياي، تکان، تکاي، تکه کردن، تکين، چکان، چکانه وه، چکاي ره، چکه کردن، چکيان، چکياي، چکين، چؤرانه وه، چؤريان، چؤريانه وه، داچکان، داچکيان، داچؤران، داچؤريان، داچؤرين، دلؤپ دلؤپ هاتنه خوار، دلؤپه کردن، فه چؤران، فه چکيان، نقووتان، هؤر چؤرياي، هه لچؤران، ٢- تهقان، تهقاي، تهقين، دران،

چکيدن در..: نه نه مته ي، تيتکان، تيتچکان،

چکيدنه (چکيدنه): ١- نه وه چؤرياي، تکاو، تکاوه، چکاو، چکاوه، دلؤپيندراو، ٢- دؤشاو، شيره، گوشاو، ٣ ← خلاصه، ٤ ← مقطر،

چکيدنه خون: شه رايي تري،

چکيدنه نويسي: پوخته نووسي، کورته نقيسي، کورته نووسي،

چکيدنه: گؤيال، گورز، مه تره ق،

چکيدنه: مزاو، مزراو، هه لمزراو،

چگال: ١- پيکه وه نووساوو ره قبووي زؤرشتي ورد پيکه وه، تؤلا، سمته، سنده، سنه، قورسه، گرسه، گرک، ورد ي زؤري پيکه وه، ٢- تيتکرتينجاو، سه ننگين، قورس، گران،

چگالي: پري، تؤکه ميه ي، تؤلاي، توندي (پيچه وانہ ي شلي)، چري، خه ستي،

چگالي جمعيت: پري کهمه ل، رپزه ي ناونجبي کؤمه ل له سهر روو به ريکدا،

چگالي سنج: نامرزي پيوان ي خه ستي تراوه کان، پري پيو، چري پيو، خه ستي پيو،

چگامه: ← چکامه،

دهقشكان، زاكان، زاكيان، زاكياي، زوول، زووليان، سيسوون، سيس بيهي، سيسوچرچ بوون، سيسههلهگه پاران، سيسيان، سيساي، شه زمان، شه مزين، فرنجان، قرچان، قرچبوون، قرچه لاتن، قرچياي، قرمچين، قورمسان، قورمسين، قورمچين، كرجيان، كرژبوون، كرژبيهي، كرژ هه لاتن، كرشيان، كرمچين، كرمشين (گالا)، كرمشين، كورزه كردن، كورسان، كومشين، كه رمشين، كه رمه زين، كيپ، كيژ، گرزه لاتن، گرژين، گلچين، گنجاويبوون، گنج تيكه وتن، گه چران، گه چلان، گير كردن، گير كرده ي، لۆچان، مرچقين، ويكهاتن، وشكان، وشك بوون، هۆرقرچياي، هه لقرچان، هه لقرچان، هه لقرچيان، هه ل قه مچان، هه لقرچان، هه لقرچيان، هه لقرچين،

چلسكيده: پلمه ژياگ، په ژمورده، په ژمورده، تيك ترينجاو، چرچ، چرچاو، چرچبووگ، چرچولۆچ بووگ، زار، زاكاو، زاكياء، زاكياء، زولسه، زولسه، زولياگ، زه لمسه، سيس، سيسبووگ، سيس هه لگه راء، شه مزاء، شه مزي، شه مزيو، قرچاو، قرمچي، قورمچي، كرچ، كرژ، كفلۆشك، گرژ، گه چل، گه چلاو، نه ژاد، هلقرچاو، هه لقرچاو، هه لقرچياگ، هه لقرچياگ، هه لقرچاو، چلسكيده فلسكيده: چلسكيده،

چلسه: بچكۆك، بچكۆل، بچكۆلانه، بچكۆله، بچكه، بچكه لانه، بچكه له، بچوچك، بچۆله، بچووك، بچوان، بووچك، بووچكه، بووچكه لانه، بووچكه قنه، بووچكه له، بووچكه له، بوه چك، بهين، بيچك، بيچكه له، بيچكه له، بيچكه لانه، پت، پتۆ، پتكۆ، پتي، پچووك، پيچك، تووژك، تيزك، تيزك، چكل، چكۆلانه، چكۆله، چكۆله، چكۆلوووكه، چكه له، چووك، خورده، سه روويچكه (بچه)، فرده ك، فرووزي، قچك، قچك، كچكۆله، كچكه، كوچك، كوچكۆچ، كوچيو، كولانئ، كه م قه واره، گچك، گچكۆ، گچكۆكه، گچكۆله، گچكۆله، گچكه، گچكه له، گولاله، گولانه، ورده، ورده له، ورديكلانه، هووير،

چلش: ترشۆكه، چلشته خور: چلشته خوار،

چلغوز: ۱- بۆسووكايه تي به مروي كورته بالا ده لئين، بينمووت، جيقيه، ۲- جيق، جيقيه، چۆقلى، چيرت، چيرت، پيتق، پيتق، پيخنه، پيق مرخ، پيقنه، زچ، زيرچ، ساق، فيق، گووي بالنده، چلغوزه: بوندق، بهري دارى سنه و بهر، فستق، چلقوز: چلقوز، چلقوزه: چلقوزه،

چلك (چ/چ): ۱- نه رنه مووته، نه رنه مووتى، بالا به رزه، براچ، تيلابارقيلچك، تيلكى رۆخى، تيل ناوئ، تيل نيشه كئ، تيلانيوه كئ، تيلاناقچار، تيلاناقئ، تيلاناقين، دليراستينئ، دليراسئ، دۆله دريژ، زه پنه قووته، قامكى قوونئ، قامكى نيوه پراست، كلقه وينه، كلك نامراس، گشتا ئورتئ، گشتاميانين، گيشتاميونن، نافچار، نه رمه قوونه، نيوه ك، هه لمه قووته، ۲- كفگير: ئاوپال، پالئين، پالئوكه، قه واش، كه فگير، كه فگير، كه وگير، كه وير، كه فگير، مووچ، مه سئ، مه فسك، هسكيف، چلك (چلك): هه لووك و دار هه لووك، چلك: ۱- ته نافي ئاوريشم، ۲- كه لاف، چلك: ۱- باديله، ده فرى دار، ۲- ستلى ئاوه لئينجان، چلك (چلك): ۱- چلسه، ۲- كفگير، چلكبازى: هه لووكين، چلك چلك: ده ننگى كه وشى به سه رپيئه كراو، چل كليد: جامى ده روپشان، چلنگى: چله ي مندالى ساوا، چل گيس: جوړئ ئارايشى قژه، په لكه به لكه، په لكئ، چلم: تووفه پنگئ، چلم: چله م، چله مين،

چل مرد: دارى قايمه ي پشت ده رگا، دارۆكه به كه سه ريكي كونه بزماريك ده كونه كه ده كهنو دارۆكه كه له تهنيشت چوارچيويه ده رگا له پشته وه پرا واله ديوارى ده دن كه كاتيك ده رگا پيئه درا ده يسوورپتن تا ده رگا كه بگرئ و كه س نه توانئ بيكاتوه، چلمردان: پارچه چهرميكه له بن قالتاغى زيني داده تين، چلمله: ئاوانته، به بئيرخ، به خو پاي، به لاش، به ره، به ره رانبه ر، بئيرخ، خو پاي، فبرۆ، مشه، مفت، مفته، مفته كئ، مفته گئ، مفتئ، مفتئ، موفت، موفته، وليفت، ونا، وه ليفته، هاوانته، هه له مته، هه راء، هه وانته، چلمن: ۱- ابله، ۲- (دست و پاچلفتى) - دست، چلنچو: ۱- بيته ده ب، بيته ريه ت، بيته ده ب، بيته ده ب، ۲- پتي، پلتوخ، ۳- ئاقل سووك، ئاقل ناته واو، شيتۆكه، چلنگر: ۱- ئاسنگه رى ورده حه واج ساز، چيلانگه ر، قفل ساز كه ر، كليلساز، ۲- ته نه كه ساز، چلنگر خانه: ئاسنگه رخانه، دووكانى چيلانگه ر، كارگه ي چيلانگه ر، چلو: پلاو، وشكه پلاو، چلوار: بالبالئ، بلوورى، سه لمه ل، مۆرى، مه رمه پشا، هومايل، هومايئ، هوماين، چلويز خانه: ۱- آشيز خانه، ۲- دووكانى پلاولپنان، چلو وچو: ئيشاعه ي به درۆ، به ندوباوى درۆ، به نگوباوى درۆ، خه به رى درۆ، ده مگۆى درۆ، ده نگوئى درۆ، شايه ي درۆ، كوته، گوته گوئى درۆ، واتۆو پئ، واته واته ي درۆ، وتوويرى درۆ، وتوتى درۆ، هه والى بييناخه، چلو وچو افتادن: ئيشاعه داكه وتن، به ندوباوسازبوون، به نگو باوسازبوون، ده مگۆ پلاو بوونه وه، ده نگو پلاو بوونه وه، ده نگو داكه وتن، شايه ي پلاو بوونه وه، قاودا كه وتن، كه وتنه ناوده هۆله وه، واته واته پلاو بوونه وه، چلو وچوب: شيش كه باب، چلوخورش: پلاو وخورشت، پلاوومه رگه، چلوخورشت: پلاو وخورشت، پلاوومه رگه، چلوزيدن: هه لقرچان، چلوصافكن: بريچ پالئيو، پالئوكه، پلاوپالا، پلاوپالئيو، ترش پالئيو، ته ك، ته يچه، ته يكه، تيژه، سه له، سماق پالان، سماق پالئيو، سووزمه، نانه شان، چلوصافئ: چلوصافئ، چلو ك: - افسار، چلو كباب: پلاووكه باب، چلاووكه باب، چلاووكه واو، چلو كبابئ: دووكانى پلاووكه باب، دووكانى چلاووكه باب، چلومرغ: پلاوومریشك، چلونك: ۱- بر كه، بر كه ي بيستان، ۲- تۆو و گولئ كاله ك، چلوى: پلاووروش، چله: دم، ته پك، ته پكى پياو، چوو، چووج، چوور، زۆپ، سه رسوور، سيره ت، قه ميش، كر، كيژ، كور، سيره ت، چووك، كه شه، كيپ، كيپ، گون، هه جه ت، هه ژه ت، چله: ۱- به رانبه رى پۆ، تان، تانى كرى جۆلايئ و ته ون، ۲- چله، چله مين، چله مين، چله م، چلوو، چلئ، ۳- چله بزرك، ۴- چله تابستان، ۵- چله زمستان، ۶- چله كوچك، ۷- چله كودك، ۸- ده زوى بادراو، زئ كه وان، زئى كه وان، چله افشاندن: كيشان و به ردانئ زئى كه وان،

دهقشكان، زاكان، زاكيان، زاكياي، زوول، زووليان، سيسوون، سيس بيهي، سيسوچرچ بوون، سيسههلهگه پاران، سيسيان، سيساي، شه زمان، شه مزين، فرنجان، قرچان، قرچبوون، قرچه لاتن، قرچياي، قرمچين، قورمسان، قورمسين، قورمچين، كرجيان، كرژبوون، كرژبيهي، كرژ هه لاتن، كرشيان، كرمچين، كرمشين (گالا)، كرمشين، كورزه كردن، كورسان، كومشين، كه رمشين، كه رمه زين، كيپ، كيژ، گرزه لاتن، گرژين، گلچين، گنجاويبوون، گنج تيكه وتن، گه چران، گه چلان، گير كردن، گير كرده ي، لۆچان، مرچقين، ويكهاتن، وشكان، وشك بوون، هۆرقرچياي، هه لقرچان، هه لقرچان، هه لقرچيان، هه ل قه مچان، هه لقرچان، هه لقرچيان، هه لقرچين،

چلسكيده: پلمه ژياگ، په ژمورده، په ژمورده، تيك ترينجاو، چرچ، چرچاو، چرچبووگ، چرچولۆچ بووگ، زار، زاكاو، زاكياء، زاكياء، زولسه، زولسه، زولياگ، زه لمسه، سيس، سيسبووگ، سيس هه لگه راء، شه مزاء، شه مزي، شه مزيو، قرچاو، قرمچي، قورمچي، كرچ، كرژ، كفلۆشك، گرژ، گه چل، گه چلاو، نه ژاد، هلقرچاو، هه لقرچاو، هه لقرچياگ، هه لقرچياگ، هه لقرچاو، چلسكيده فلسكيده: چلسكيده،

چلسه: بچكۆك، بچكۆل، بچكۆلانه، بچكۆله، بچكه، بچكه لانه، بچكه له، بچوچك، بچۆله، بچووك، بچوان، بووچك، بووچكه، بووچكه لانه، بووچكه قنه، بووچكه له، بووچكه له، بوه چك، بهين، بيچك، بيچكه له، بيچكه له، بيچكه لانه، پت، پتۆ، پتكۆ، پتي، پچووك، پيچك، تووژك، تيزك، تيزك، چكل، چكۆلانه، چكۆله، چكۆله، چكۆلوووكه، چكه له، چووك، خورده، سه روويچكه (بچه)، فرده ك، فرووزي، قچك، قچك، كچكۆله، كچكه، كوچك، كوچكۆچ، كوچيو، كولانئ، كه م قه واره، گچك، گچكۆ، گچكۆكه، گچكۆله، گچكۆله، گچكه، گچكه له، گولاله، گولانه، ورده، ورده له، ورديكلانه، هووير،

چلش: ترشۆكه، چلشته خور: چلشته خوار،

چلغوز: ۱- بۆسووكايه تي به مروي كورته بالا ده لئين، بينمووت، جيقيه، ۲- جيق، جيقيه، چۆقلى، چيرت، چيرت، پيتق، پيتق، پيخنه، پيق مرخ، پيقنه، زچ، زيرچ، ساق، فيق، گووي بالنده، چلغوزه: بوندق، بهري دارى سنه و بهر، فستق، چلقوز: چلقوز، چلقوزه: چلقوزه،

چلك (چ/چ): ۱- نه رنه مووته، نه رنه مووتى، بالا به رزه، براچ، تيلابارقيلچك، تيلكى رۆخى، تيل ناوئ، تيل نيشه كئ، تيلانيوه كئ، تيلاناقچار، تيلاناقئ، تيلاناقين، دليراستينئ، دليراسئ، دۆله دريژ، زه پنه قووته، قامكى قوونئ، قامكى نيوه پراست، كلقه وينه، كلك نامراس، گشتا ئورتئ، گشتاميانين، گيشتاميونن، نافچار، نه رمه قوونه، نيوه ك، هه لمه قووته، ۲- كفگير: ئاوپال، پالئين، پالئوكه، قه واش، كه فگير، كه فگير، كه وگير، كه وير، كه فگير، مووچ، مه سئ، مه فسك، هسكيف، چلك (چلك): هه لووك و دار هه لووك، چلك: ۱- ته نافي ئاوريشم، ۲- كه لاف، چلك: ۱- باديله، ده فرى دار، ۲- ستلى ئاوه لئينجان، چلك (چلك): ۱- چلسه، ۲- كفگير، چلكبازى: هه لووكين، چلك چلك: ده ننگى كه وشى به سه رپيئه كراو، چل كليد: جامى ده روپشان، چلنگى: چله ي مندالى ساوا، چل گيس: جوړئ ئارايشى قژه، په لكه به لكه، په لكئ، چلم: تووفه پنگئ، چلم: چله م، چله مين،

چل مرد: دارى قايمه ي پشت ده رگا، دارۆكه به كه سه ريكي كونه بزماريك ده كونه كه ده كهنو دارۆكه كه له تهنيشت چوارچيويه ده رگا له پشته وه پرا واله ديوارى ده دن كه كاتيك ده رگا پيئه درا ده يسوورپتن تا ده رگا كه بگرئ و كه س نه توانئ بيكاتوه، چلمردان: پارچه چهرميكه له بن قالتاغى زيني داده تين، چلمله: ئاوانته، به بئيرخ، به خو پاي، به لاش، به ره، به ره رانبه ر، بئيرخ، خو پاي، فبرۆ، مشه، مفت، مفته، مفته كئ، مفته گئ، مفتئ، مفتئ، موفت، موفته، وليفت، ونا، وه ليفته، هاوانته، هه له مته، هه راء، هه وانته، چلمن: ۱- ابله، ۲- (دست و پاچلفتى) - دست، چلنچو: ۱- بيته ده ب، بيته ريه ت، بيته ده ب، بيته ده ب، ۲- پتي، پلتوخ، ۳- ئاقل سووك، ئاقل ناته واو، شيتۆكه، چلنگر: ۱- ئاسنگه رى ورده حه واج ساز، چيلانگه ر، قفل ساز كه ر، كليلساز، ۲- ته نه كه ساز، چلنگر خانه: ئاسنگه رخانه، دووكانى چيلانگه ر، كارگه ي چيلانگه ر، چلو: پلاو، وشكه پلاو، چلوار: بالبالئ، بلوورى، سه لمه ل، مۆرى، مه رمه پشا، هومايل، هومايئ، هوماين، چلويز خانه: ۱- آشيز خانه، ۲- دووكانى پلاولپنان، چلو وچو: ئيشاعه ي به درۆ، به ندوباوى درۆ، به نگوباوى درۆ، خه به رى درۆ، ده مگۆى درۆ، ده نگوئى درۆ، شايه ي درۆ، كوته، گوته گوئى درۆ، واتۆو پئ، واته واته ي درۆ، وتوويرى درۆ، وتوتى درۆ، هه والى بييناخه، چلو وچو افتادن: ئيشاعه داكه وتن، به ندوباوسازبوون، به نگو باوسازبوون، ده مگۆ پلاو بوونه وه، ده نگو پلاو بوونه وه، ده نگو داكه وتن، شايه ي پلاو بوونه وه، قاودا كه وتن، كه وتنه ناوده هۆله وه، واته واته پلاو بوونه وه، چلو وچوب: شيش كه باب، چلوخورش: پلاو وخورشت، پلاوومه رگه، چلوخورشت: پلاو وخورشت، پلاوومه رگه، چلوزيدن: هه لقرچان، چلوصافكن: بريچ پالئيو، پالئوكه، پلاوپالا، پلاوپالئيو، ترش پالئيو، ته ك، ته يچه، ته يكه، تيژه، سه له، سماق پالان، سماق پالئيو، سووزمه، نانه شان، چلوصافئ: چلوصافئ، چلو ك: - افسار، چلو كباب: پلاووكه باب، چلاووكه باب، چلاووكه واو، چلو كبابئ: دووكانى پلاووكه باب، دووكانى چلاووكه باب، چلومرغ: پلاوومریشك، چلونك: ۱- بر كه، بر كه ي بيستان، ۲- تۆو و گولئ كاله ك، چلوى: پلاووروش، چله: دم، ته پك، ته پكى پياو، چوو، چووج، چوور، زۆپ، سه رسوور، سيره ت، قه ميش، كر، كيژ، كور، سيره ت، چووك، كه شه، كيپ، كيپ، گون، هه جه ت، هه ژه ت، چله: ۱- به رانبه رى پۆ، تان، تانى كرى جۆلايئ و ته ون، ۲- چله، چله مين، چله مين، چله م، چلوو، چلئ، ۳- چله بزرك، ۴- چله تابستان، ۵- چله زمستان، ۶- چله كوچك، ۷- چله كودك، ۸- ده زوى بادراو، زئ كه وان، زئى كه وان، چله افشاندن: كيشان و به ردانئ زئى كه وان،

دهقشكان، زاكان، زاكيان، زاكياي، زوول، زووليان، سيسوون، سيس بيهي، سيسوچرچ بوون، سيسههلهگه پاران، سيسيان، سيساي، شه زمان، شه مزين، فرنجان، قرچان، قرچبوون، قرچه لاتن، قرچياي، قرمچين، قورمسان، قورمسين، قورمچين، كرجيان، كرژبوون، كرژبيهي، كرژ هه لاتن، كرشيان، كرمچين، كرمشين (گالا)، كرمشين، كورزه كردن، كورسان، كومشين، كه رمشين، كه رمه زين، كيپ، كيژ، گرزه لاتن، گرژين، گلچين، گنجاويبوون، گنج تيكه وتن، گه چران، گه چلان، گير كردن، گير كرده ي، لۆچان، مرچقين، ويكهاتن، وشكان، وشك بوون، هۆرقرچياي، هه لقرچان، هه لقرچان، هه لقرچيان، هه ل قه مچان، هه لقرچان، هه لقرچيان، هه لقرچين،

چلسكيده: پلمه ژياگ، په ژمورده، په ژمورده، تيك ترينجاو، چرچ، چرچاو، چرچبووگ، چرچولۆچ بووگ، زار، زاكاو، زاكياء، زاكياء، زولسه، زولسه، زولياگ، زه لمسه، سيس، سيسبووگ، سيس هه لگه راء، شه مزاء، شه مزي، شه مزيو، قرچاو، قرمچي، قورمچي، كرچ، كرژ، كفلۆشك، گرژ، گه چل، گه چلاو، نه ژاد، هلقرچاو، هه لقرچاو، هه لقرچياگ، هه لقرچياگ، هه لقرچاو، چلسكيده فلسكيده: چلسكيده،

چله بری: له زاراهوی ژنانی تاراندای به هاتو چوژی زوربه سهر شتی راخرودا ده لاین،
 چله بزورگ: چلووی گه وره، چله به رین، چله گه په، چله گه وره،
 چله گه ورې، چله به رین، چله گه وره، چله گه ورې،
 چله بستن: به ستنی زنی که وان،
 چله تابستان: چلی، چله ی هاوین، چله ی تاوسان، چله ی هاوینتی، چلوو،
 چله خانه: نه شکوت یا زورور چله کیشان، چله خانه،
 چله دادان: نان دانی خه لک له چله ی مردوو،
 چله دار: ۱- ده چله دار، ۲- که وان ساز،
 چله داښتن: چوونه ده چله وه بؤ عیبادت،
 چله ریسک: ← چرخ ریسک،
 چله زمستان: چلی، چله ی زستان، چله ی زمسان، چله ی زستانتی،
 چلوو،
 چله کشی: راهیل کیشی، رایه لکردنی ته ون،
 چله کردن: به ستنی زنی که وان،
 چله کوچک: چله به چه، چله گولانتي، چله بووچک، چله بیچک،
 چله بچووک، چله دواوین، چله ی بچووک، چله ی بووچک، چله ی چووک،
 له به چه،
 چله کودک: چله، چله ی منال، چله ی مندال،
 چله گرفتن: چله گرتن، چلوو گرتن، ماته مگرتن له چله ی مردودا،
 چله گیر: نه نگوستیله ی چه رم بؤ کیشانی زنی که وان،
 چله نشستن: چله کیشان، چله نیشن، چوونه چله وه بؤ عیبادت،
 چله نشین: ۱- نه که وکسه می بؤ عیبادت ده چته ده چله، ۲- تهریک،
 دورره پهریز، گۆشه گیر، ۳- نه سپایی پیاو،
 چلی: ۱- حماقت: ناپتیری، ناقل سووکی، نه بله یی، نه حمه قی، بلحی،
 بیتاقلی، بیتاوه زی، بیتاقلی، بیتاقلی، بیتاقلی، بیتاقلی، بیتاقلی،
 بیتاقلی، په خمه یی، چلی، حه پۆلی، خه شوئی، دبوونگی،
 ده به نگی، راجه فتنی، ساده له وحی، ساده یی، ساویلکه یی، سه رسامی،
 سه روشکی، سه رهشکی، سه رهشکی، سه ودا سه ری، شافتیری، شاوریری،
 قه وچی، کاری نه حمه قانه، کاری بیتاقلانه، که رایه تی، که ری، که یتیی،
 که ره تی، که مئاوه زی، که مفا می، که وده نی، گۆلی،
 که له جوی، که له جوی، که جوی، گیتی، گیتی، لئوه یی، مانیا قی، نازیره کی،
 نه زانی، نه فامی، وری، هه قه قی، هیج نه زانی، هتیری، ۲- دیوانگی،
 ناپتیری، ناوه، تاگ، دینی، دینیتی، شیتی، لئوه یی،
 چلیپا: خاچ، سه لیب،
 چلیپائی: خاچی، سه لیبی،
 چلیپا پرست: خاچه رست، عیسا یی،
 چلیپاخم: په رچه می یار، زولفی یار،
 چلیپا سوختن: خاچ سووتاندن، دزایه تیکردن له گه ل باوه ری خاچ
 په رستان،
 چلیپا کردن: ← چفته کردن،
 چلیپاوار: خاچ ناسا، خاچ ناسایی،
 چلیپاوش: خاچ ناسا، خاچ ناسایی،
 چلیدن: ۱- ناخیر کردن، نه ره ته کای، نه ره چله کیای، نه وه جوو لیا یی،
 نه وه شه کیای، بزاق بوون، بزاق کرن، بزاقین، بزوان، بزووتن، بزووتنه وه،
 بزوفتن، بؤقیان، تلخواردن، ته فگه ر، ته کان، ته کان خواردن، ته کان،
 ته کانی، جمیان، جمین، جؤلان، جؤلانه وه، جوولان، جوو لیه یی،
 جوو لانه وه، چه مچقین، چله کنایه، چه لقین، چه لکین، داهه زیان،
 راتله کان، راته کان، رازان (گهواره یی)، راشله قان، راهوشان، راهوشین،

رجاف، په تیردن (ناگهانی)، ریگردن، زویبان، زوولان، فرزه کردن،
 فزه کردن، شه شه قان، شه شه قیان، شه شه کان، کلابوون، کلبوون،
 کوشبوون، گلان، گلیان، گۆت، لشین، له پتین، له پتین، له رزه،
 له رزانه وه، له رزین، له رزین، له رزین، له رزین، له رزین، له رزین،
 له نگه کردن (نهم کاریته تۆزئی له نگه ده کا)، له وان، له وته نه، لیان، نرقان،
 نه وو شین، وه رجسه، وه شان، هؤرسوورپای، هؤزانه وه، هه ژان
 (گهواره یی)، هه ژیان (گهواره یی)، هه لسوو پان، هه لسوو پان، هه لسوو پان،
 هه لسوو پان، هه لگتیره و رگتیره کردن، هه لگتیره و لگتیره کردن، هه له که ت، ۲-
 بل، چوون، چوین، پروو دین، پویشتن، رۆین، رووین، شیان، شین،
 لقای، لوان، لوی، مه شین، ملیای، هه پ، ۳- رمیدن: نه ره چله کیای،
 نه وه سله می، به رشیا یی، به له سه بوون، پرتافیان، پرتافین، په رموون،
 په رموونه وه، په کین، تاو کانه وه، ته ورین، چله کیانه وه، چله که کردن،
 چله کیانه وه، داچله کان، داچله کیان، داچله کین، پوینه وه،
 ره فین، ره مای، ره مکردن، ره منای، ره میای، ره مین، په مینه وه،
 په وان وه، په وکردن، په ویان، په ویانه وه، په وین، په وینه وه، زرووقان،
 سپردین، سل کردن، سلگه رده ی، سلگه رده وه، سلکیان، سلکین، سل و
 سرکیوون، سل مان، سل مان وه، سل میانه وه، سل مینه وه، سمه وازی
 بوون، فه ترووسکیان، فه جنقین، قوشقیبوون، قوشقیبوون و پارکردن،
 کو کردن، کو کرده ی، لی ته واسان، مؤز کردن، وارمه سه، هله کیان،
 هه لانتن، هه لبه زینه وه، هه لفرتان، هه لفرتیان، ۴- لایق بودن: بافت،
 باو بوون، پیره و باوون، پیگه و تن، چه نه نامای، چه نه زانای، په وایی،
 ژیهاتن، ژیهاتوویی، سه وچ، سه وچیان، شایانی، شینای، شیان، شیای،
 گیروفه ن، لایقی، له بارابوون، له باقته، لیا قته، لیزانین، لیجوانی،
 لئوه شان وه، لئوه شاهه یی، لئیهاتن، لئیهاتوویی، مواناسبه یی، وه شیان وه،
 هه زیاتی، هه زیای، هیگنی،
 چلیک: ۱- بؤشکه ی له دار، ده فری خری ساز کراو له دار بؤ شه راب و، ۲
 - ده فری له ناسن یا ته نه که، ته نه که،
 چلیک چلیک: ۱- چلیک چلیک، ۲- قرته قرتی تۆو قرتاندن،
 چلی کردن: خؤ شیتکردن، شیتایه تیکردن، گه وچی کردن،
 چلیکه: ۱- چلیکه، وردکه ی باریک و بچووک ی به رماوی نیننگ، ۲-
 چلیکه، ده ست و پیتی زورلاواز (ده ستو لاقی ده لهی چلیکه ن)،
 چلیم: ۱- سه ره قه لوون، سه ره قه ننه، ۲- قلیانوی، قه ننه یی،
 چلینگر: ← چلنگر،
 چم: ۱- آماده، ۲- پس انداز، ۳- جامه غوک، ۴- جانور، ۷-
 خرام، ۸- سینه، ۹- شرح، ۱۰- علت، ۱۱- گناه، ۱۲- خالی
 لاوازی که سیک، ۱۳- شیوه ی تابیه تی هه رکس له جؤلانه وه یا
 ده کارکردنی ده ست و پیتی بؤکردنی کار تک،
 چم: چ شتیکم، چم، چی من،
 چم: ۱- چاخا پاخان، ۲- چشم،
 چماق: ۱- آلت مرد: نه سپایی پیاو، ته پرک، نیرینه ی پیاو، گۆپال، ۲-
 چویدستی، ۳- گرز،
 چماقدار: تیلابه ده ست، گۆپال به ده ست، گۆپالدار،
 چماقلو: مله وپ،
 چماله: ← مچاله،
 چماله کردن: ← مچاله کردن،
 چمان: ۱- به لار، به له نجه، به له نجه ولار، خه رمان، ۲- پیاله ی
 شه راب، جامی مه ی،
 چمانچی: تونگه ی شه راب، گۆزه لهی زارته نگه ی شه راب،
 چماندر چم: پریچ وخم، پر خواره پیچ، پیچ پیچ، پیچ پیچ،
 چماندن: ← چمانیدن،
 چمانه: پیاله ی شه راب، جامی مه ی، کووله که ی شه راب تیکردن،
 چمانه: حه یوان، داعبا، گیانله بهر، گیانه وهر،

چَمَانی: بادەگێز، ساقی، مەبگێز،

چمانیدن: ۱- بەلەنجەرۆیشتن، بەنازەرۆیشتن، خەرامین، شنیان، شنین، لەنجەکردن، لەنگین (وہکوو کۆترئ دەلەنگی)، ۲- ئەوەچەمووچیای، ئەوەچەمنای، بەرفەکردن، تەواندن، چەقیاندن، چەماندن، چەماندەن، چەمانن، چەمنای، چەمیاندن، چەمیاندەن، چەوتاندن، چەوتاندەن، چەوتکردن، خوارکردن، خوارکردنەو، خوہەرکردن، داچەماندن، داچەمیاندن، داکەواندن، دامووکاندەن، دانوراشتن، دانوشتاندن، دانوشتان، داھانین، داھوردن، داھینان، داھینانەو، شکاندەن، فاقپێدان، فساندن، فەچەماندن، فەچەمیاندن، فەریستن، قۆپاندن، قەدکردن، قەدکەردە، کۆ، کوورکردنەو، لارکردن، لارکەردە، لارکردنەو، لاروہکەردە، لاروکردن، لاروہکردن، لەپین، لەھفتەواندن، مووچاندن، مووچان، مووچاننەو، مووچنای، مووچاندنەو، نوچاندنەو، نوراشتن، نوشتاندنەو، ئۆمەتش، نوپکردن،

چمەدان: باول، باولی، باولی، باوہل، باوہلە، جانتا، جلیبەندی، جلیبەنی، چەمەدان، چەمەدانی، چیمانی، سندووقی جلکان، چمن: ئاردال، تالانە، چایبەر، چەمەن، چیم، چیمەن، خێلانی، زرج، زرجک، سەوزایی، سەوزەلان، سەوزەلانی، شەکار، شیناتی، شیناھی، شینایی، فرس، فریز، فرووزی، فریزوو، کاخیل، گیاجار، مەرخوزار، مەرغوزار، مەرگە، مێرخوزار، مێرغوزار، مێرگ، مێرگە، مێرگەشە، ھریز، ھەریز، ھەریس، ھەشیناتی،

چمن آرا: چیمەن پازینەرەو، گۆلی چیمەن جوانکەر،

چمن آرای: چیمەن پازینەرەو، گۆلی چیمەن جوانکەر،

چمن افروز: چیمەن پازینەرەو، گۆلی چیمەن جوانکەر،

چمن پیرا: ← چمن پیرای،

چمن پیرای: ئەوہی گەلای زیادی چیمەن دەپریتەوہ بۆ جوانی، باخەوان، چیمەن پەرەو،

چمندە: ئەوہی بەنازدەرەو، بەلەنجە، بەلەنجەولار،

چمنزار: ئاردال، چایبەر، چەمەن، چەمەنزار، چیمەن، چیمەنزار، زق، شەکار، فریزووچار، کاخیلچار، گیاجار، مەرغوزار، مەرغوزار، مێرغوزار، مێرگ، مێرگ، مێرگوزار، مێرگەشە،

چمن زن: ۱- چمن پیرا، ۲- دەزگای پزینەرەو چیمەن،

چم وخم: ۱ ← چم (۷)، ۲ ← دشواری،

چموش: بەدلغاو، بەیدەس، بەیدەست، پۆرخز، تۆز، تۆخس، تۆسن، تووش، جۆنگ، جوھیم، جەبە، چاراغ، چالاغ، چەپخوون، چەماش، چەماش، چەمووش، چەمیش، دیزە، رەفۆک، رەفەک، رەمکار، رەمکەر، رەمەن، رەوک، رەوہک، زنجک، سەرد، سەرک، سەرگ، سل، سلک، سلمو، سلۆک، سول، شمووز، شەعمووز، شەمبووز، شەمۆز، شەمۆس، شەمووز، شەمووس، شەھمووز، قاچاخ، قاچاغ، قوشقی، کوپەر، گورگە، لاجلەو، لغاوقبوولنەکەر، لەچەر، لەقەھاویز، واپۆک، ھەلەباش، ھەرروم، ھەررون، ھەرروند، ھەررونە،

چموشی: بەدلغاوی، بەیدەستی، بەیدەسی، جەبھی، چەپخوونی، چەماش، چەمووشی، چەمیش، رەفۆکی، رەفەکی، رەمکاری، رەم کەری، رەمەنی، رەوکی، رەوہکی، سرتی، سەردی، سەرکی، سلکی، سلۆکی، سۆلی، سلی، شمووزی، شەعموزی، شەمبووزی، شەمۆزی، شەمۆسی، شەمووزی، شەمووسی، لاجلەوی، لەقەھاویزی، واپۆکی، ھەلەباشی، ھەررومی، ھەررونی، ھەرروندی،

چمی: بەمانا، مانادار، واتایی،

چمیدن: ۱- بەنازەرۆیشتن، تاسکەکردن، خنگلین، شنیان، لارلەنجەکردن، لەنجەکردن، ۲- بەخوارەپێچەرۆیشتن، ۳- باوخواردن، پێچخواردن، چەمان، چەمیایوہ، چەمین، چەمینەوہ، خوارەپێچەکردن، مووچانەوہ، نووچانەوہ، نەوینەوہ، ھەلپێچان،

چمیدە: چنک، چلوچووف، چەبت، چەپ، چەپت، چەتال، چەتەل، چەفت، چەفتیاگ، چەفی، چەقیای، چەماو، چەماوہ، چەماوہوہ، چەمتاوہ، چەمیای، چەمیایوہ، چەمیو، چەنگ (ئەو دەسکە پێمەرە چەنگە)، چەوت، چەوتاوہ، چەوی، خار، خوار، خواروہبوو، خواروہبووگ، خۆھر، خێج، کەج، خویل، داچەماو، داھاتوو، شەف، فیج، قال، فیج، لار،

چمین: پێشاو، تەرەگمیز، دەستافا زراف، دەستمێزا بچووک، زاراو، شاش، فۆک، گمیز، گمیز، میز،

چنچن: دەنگی ھاویشترانی پەیتا پەیتای تیران، فنگە، فینگە، فینگە، فینگ، وینگە،

چنار: ئەسپیندار، خۆجەلی، چناری چەوھەردار، دار پەلک، دارتویکل، دارچەوھەر، سپیندار، سپیندار، سپیەچنار، سوورەچنار، شاتان، شۆخ، شەلی، گولەرنە، ھۆلتر، ھەوران، ھەفران،

چنارستان: چنارستان، کۆزەسپیندار،

چمباتمە: ترووشکان، ترووشکە، تووتەک، تووتەکان، توولنج، جنجک، جینجک، چوقم، چینکان، چینکە، چیلجە، چیچی، چینجک، چینجکە، دانیشتنە دترنجک، دووین جگ، دون، سەرچینجکان، سەرتووتک، قوونەلتس، قەلەفیس، گەمال فس، ھۆرترووسکای، ھۆرترووشکای، ھەلتۆتەکان، ھەلتۆتان(یتیمکی بی پیراھنم دم دتر چمباتمە زەم - کاوہ: ھەتیویکی رەشو پروتم لەبەر مالتان ھەلتەتووتم - فلک)، ھەلتۆتەکان، ھەلتۆتان، ھەلترووشکان، ھەلتۆترین، قەلە فسک، تووتەکان، ترووشکان،

- چمباتمە سگ و گربە: قنگەلتس، قنگەلتس، گەمالس،

چمباتمە زەدن: ← چمباتمە نشستن،

چمباتمە نیشانن: ھەلترووشکان، ھەلترووشکانن،

چمباتمە نشستن: ترووشکان، تووتەکان، جنجکان، جینجکەدان، جینجکان، چینجکان، چوقم دان، سەرتووتک دانیشتن، سەرچینجک نیشتن، قوونەلتس دان، نشتش رۆ، نشتش رووی، قلینجکەدان، قنجکان، قنجکەدان، قنجکەدای، قنجکەکردن، ھۆرترووسکای، ھۆرترووشکای، ھویزی، ھەلترووشکان، ھەلترووشکین، ھەلترووشەکان، ھەلتۆتان، ھەلتۆترین، ھەلتۆتەکان، ھەلتووتی، ھەلتۆرشکان، ھەلتۆرشکان، ھەلچینجکان، ھەلکوچان، ھەلتۆتەرەقان، ھەلتۆتەرەکان،

چمباتمە نشستە: قنجکە کردوو، ھەلترووشکاو، ھەلتۆتو، ھەل تووتەکاو، ھەلتۆتەکیو،

چمبرک: بنەدیزە، بەشوول چنراو، قەفانجەرە،

چمچاچ: ← خمیدە،

چمچارە: بەلێدانەت دڕنج، جینۆیکە لەوہ لای (آرە) دەکوترئ،

چمچاق: ۱ ← چمقاق، ۲- کیسە شانەو دەرزو...ی سەرباز،

چمچەرگە: سیرمە خەرەزەن لئ چنن، سیرمە قەمچی،

چمچم: ئاوپال، پالین، پالتوکە، قەواش، کەفگیر، کەفگیر، کەمچە، کەوگیر، کەفگیر، مفسک، مەک، مووچ، مەفسک، ھسکیف،

چمچم: ۱ ← چم (۷)، ۲ ← چمچە، ۳ ← چمچمە، ۴ ← سم، ۴- کلاش، کەلاش، گیوہ،

چمچمە: تەپتەپتە، تەپتەپتە، تەپتەپتە، ھەستی،

چمچە (چمچە): ئەسکو، ئەسکوئ، چمچە، چەمچک، چەمچە، کوچک، کەوگیر، مەک، ھەسک،

چمچە زەدن: کەچک تێوہردان، لیکدانای شیو لە مەنجەلدا،

چمخال: تەنگی شمخال،

چم دار: ۱- بەبەرەو، بەرەو، بەرەو، ۲- بەمانا، مانادار، واتادار،

چم داشتن: ۱- بەبەرەو، بەرەو، بەرەو، ۲- بەمانا، مانا ھەبوون، واتادار، ھەبوون،

- چوبکاري: ۱- ئەنەداي، ئەنەكواي، بەداربەيەكادان، بەدارلیدان، پیاكیشان، پیا مائین، پیداکیشان، تیسرهوان، تیسرهواندن، چتوکاری، چتو کوت، دارکاری، دارکاریگردن، دەقدانەو، زینگانەنەو، سیخان، شالاوئوسەریه کتری بردن، کواي، کوايش، کوتان، کوتش، کوتەن، کوشتن، کوشتەي، گەمش، لەبەكدان، لیدان، لیدان بەدار، لیدان کیشان، لیدکان، لەفخستن، لەهفخستن، لەبەكتردان، نۆژاندن، هەفخستن، ۲- جوانکاری بەدار، کارگردن بەدار، ۳ - مهربانی(گن)،

- چوبکاری کردن: ۱- دارکاری کردن، لیدان، ۲- بەمئهرەبانی خەجالەتکردنەو(چوبکاری میفرمائید: بەمئهرەبانیە کەت خەجالەتم دەکەپەوه)، زۆر مئهرەبانی پیکردن،

- چوب کبریت: چلەشخاتە، چلەشەمچە، چوکلەشخاتە، چوکلەگۆگرد، دەنکەشەمچە، زلووک، زلووکە، زهللک، نفت،

- چوب گازران: دیوچ، شۆلک، شۆتک، شووتک، کاکوت، کالا کوت، کالاکوتک، کلارکۆ، کوتکی جلشۆردن، گلار، گلارکوتک، مکۆ،

- چوب لای چرخ گذاشتن: تەگەرەتیخستن، چوکلەشینی کردن، چەت تیخستن، قۆرت تیخستن،

- چوب مرکزی: ئالفەي ناوهندی کۆتەرەدار، ناوژیلە دار،

- چوب لباسی: چاکلا، چتولیباسی،

- چوب میخ چینی: بەرچیخ، بەرچیخ، پاچە،

- چوب میوه تکانی: چەلاک، چەلەکە، دوو فیچ،

- چوب نظر: - تاقوت،

- چوب و فلک کردن: فەلاقە کردن، نەستەقکردن،

- همەرابەیک چوب رانندن: ئیشکوتەپ ویکرا سووتانندن، لەگەل چاک و خراب وەکیەک رەفتار کردن،

چوبان: شقان، شفانیت، شوان، شووهان، گەلەوان، هۆلکشان،

چوبانی: شفانی، شفانیتی، شوانیتی،

چوبک: ۱- چوبکاشان: ئەسیۆن، پووشەنەورۆزە، تۆسینە، چۆخان، چۆغان، چەوغان، دپکەئالەت، زروی، زروئی، زروئی، سېۆن، سەونچک، کەفکەفۆک، گیاکەفە، هلویت، هیلۆ، یەوشە، ۲- دارۆکە، دارووکە، ۳- داروتەختەیک بوو شەوانە گەورەي پاسەوانان بەدەستەوہی دەگرتن و بەدەنگی لیدکانیان پاسەوانی وریا دەکردنەو، ۴- دارۆکەي دەهۆلکوتان، ۵- میخکو حشی: توپزەگیواو، گیائالەت،

چوبک زن: ۱- دەهۆلکوت، ۲- گەورەي پاسەوانان، ۳- داروتەختە کوتی کاتی پارشیوی رەمەزانان،

چوبک ناوانی: تیرۆک، کرتناک،

چوبکی: ۱- گەورەي پاسەوانان، ۲ - داروغە، ۳- نۆکەری داروغە،

چوبکین: ئامیتریکەلەدار یا ئاسن کەپەمۆ لەدانۆکە جیادە کاتەو،

چوبنە: - چوبین،

چوبە: ۱- تیرۆک، داری نان پانکردنەو، ۲- شلاق: تازیانە، تازانگ، خەرەزەن، شلاق، شمقار، شەلاخ، شەلاق، شیلای، فەلا، قامچی، قورپاچ، قورپاچ، قەرپاچ، قەمچی، قەمچین، قیرپاچ، کەرپاچ، ۳ - چماق(۱)، ۴ - چوبک، ۵- داری چەقیندراو دەزوی بەشویە ئەستوونی(چوبە اعدام)،

چوبه دار: داری ئیعدام، داری قەنارە، سیدارە، قەنارە،

چوبی: چتوین، داروین، دارین، دارینە، سازکراولەدار،

چوبین: ۱ - چوبی، ۲ - کاروانک،

چوبینک: - کاروانک،

چوبینە: ۱ - چوبی، ۲ - کاروانک،

چوپان: بەرفشان، چوپوو، رامیار، ششان، شیفان، شوان، شوانە، گەلەوان، میگەلوان، میگەلەوان،

- چوب بلال: دارکی گەنمەشامی، قارکی زورپات،

- چوب پا: ۱ - (چوب زیریغل) - چوب، ۲- چەکمە سوورە، دوو داری درژن کە مندالان سیرکیازان دەپیتی دەکەن و پتوہی دەپۆن،

- چوب پردە: چتوپەردە، دارپەردە،

- چوب پنبە: تەپەدۆر، چتوپەمە، هەودەل،

- چوب توی آستین کسی کردن: بەتوندی سزادان، دارپۆکردن، دارتی برین، داردەقوونی کەسیک بەرین، دارلەقوونی کەسیک بەرین، کەسی تۆخماخ کردن، کەسی بەسەخی ئازاردان، کەسیک بەداھۆلداکردن،

- چوب حراج... رازدن: ئاگرانە شتیکەو، بەخۆپایە دان، هەرزانفروش کردن،

- چوب خط: چتولەلە، کرت، کرتە، لەلە،

- چوب خط زدن: کرتکرن، کرتە کردن، لەلە کردن، لەلە کردەي،

- چوب خط کسی پرشدن: جتی قەرز کردن بۆ نەمان،

- چوب خوار: بئوکە، تەختەپوت، سوورک، سوورک، گەزوزو، گیوہ، لیتوہنگ، مارانہ، مخورکە، مپک، مرکانہ، مپکە، مۆر، مۆران، مۆرانہ، مۆریانہ، مەرکانہ، نیتوہند،

- چوب خوارک: - (چوب خوار) - چوب،

- چوب خوردن: چتو خوردن، داروینگەوتن، کوتەک خوردن،

- چوبدار: ۱- ئازالفروش، بزگیر، جەلاد، جەلاو، جەلەبچی، جەلەبکەر، جەلەبەي، جەلەوی، چاریچی، چەلەبەي، چۆدار، چتو دار، مەپسین، ۲- قەپاندار،

- چوقدار: - (چوبدار) - چوب،

- چوب دانە: دارسنجوو،

- چوبدست: باستۆن، بەرچیت، بەرچیخ، پەیاغ، تۆبز، تۆبز، تۆخماخ، تۆکەر، تەرک، تیللا، چاکل، چۆخماخ، چۆن(چۆن زچۆنی فەدگەپتی واتە دارلەداری دەگەرپتەو)، چوو، چۆو، چەمک، چتو، خوترمە، خوترە، خیزەرە، داردەس، داردەست، دۆق، رکە، رکەھ، زاگۆر، زاگۆر، زنج، زۆپ، زۆبا، زۆپک، زوخال، زۆلاخ، زەردووم، زبیک، سفک، سەرست، شاپان، شاکۆل، شف، شفتانی، شەربات، فپک، قیسپ، کجیر، کزورەک، کۆپار، کۆپال، کۆتک، کوتەک، کولدار(کوتاہ)، کیتتە، کیزمە، گاچوان، گارام، گارامە، گالۆک، گالۆم، گۆچان، گۆپار، گۆپارە، گۆپال، گۆچان، گود، گۆرچەنگ، گورز، لیس، مەترەق، مەساسە، وپک، هۆلی، هۆلین،

- چوبدستی: - (چوبدست) - چوب،

- چودوسرطلا: چتو ہەردووسەرتەلا، چتو ہەردوو سەرگواوی، داری دووسەر بەگوو، لەھەردوو چتوژنان بووگ،

- چوب... راخوردن: بەبۆنەي... وە سزادیتن، شەقی... خواردن، شەقی... وتی کەوتن،

- چوبرخت(سی): چاکلا، چتولیباسی،

- چوب زدن: ۱- ئەنەداي، ئەنەکواي، پیداکیشان، دارکاری، لیدان، لیداکیشان، ۲- نرخ بۆ دانان لەھەرچاد، هەرچاگردن،

- چوب زیریغل: چتوشەقە، دارشەق، دارشەقە، دار هەنگل، داری بنبالی نەخۆش، شەق، شەقە، شەلق،

- چوب سیگار(سی): باسک، باسکگ، دارجسارە، دار جگەرە، داردەمۆکە، دارمۆدنە، دمنە، دەمنە، دەمەسگار، قۆسە، مۆتۆک، مۆدنە، مۆردنە، موونە،

- چوبفرش: ۱- تەختەفەرش، چتو پۆش، چتو کوت، چتو فەرش، دارفەرش، ۲ - پارکت،

- چوبفروش: چتو فرەش، دارفرۆش،

- چوب فلک: فراقە، فەلاقە، نەستەق،

- چوب قلم: جتی قەلەمی لەدارسازکراو، قەلەمدانی دار،

لەيلان، ھەرد، ھەردە، يابان، يابۇن، يازويابان، يازى، يياوان، ۳- خوار، داھاتوو، كەوانەبى،

چولاق: ← چلاق،

چوماق: ← چماق،

چون: ۱- زيرا: بۇئەو، بۇئەو، بۇئەو، بۇئەو، بۇئەو، چىكۆ، چىكى، چونكە، چونكى، چوون، چوونكا، چوونكە، زىبركو، لۆ، لەبەرئەمە، لەبەر ئەو، لەبەرئەو، لەو، لەوماكو، ۲- مانند: ئاسا، ئاسايى (مانند خودت: خۆت ئاسايى)، ئاقتا، ئامال، ئامتا، ئاوال، بار، باو، بەجورى، بەرپەف، بەش، پاسنە، پىسە، پىل، تا، تار(وھار ھىلال تار وھروان قەرادا غورپەى شارشۆر دلان دياردا - مەولەوى) تىزبور، تۆ، تۆف، تووز، تەخلىت، تەرح، تەرز، تەوير، جزم، جنس، جۆر، جۆرى، جوور، جوون، چب، چوون، چاشنى، چون، چەشن، چەشنەت، چەشنى، چەشىت، دەردى، رەنگ، زاناف، زانر، زىبركش، شى، شەبى، شىو، فەن، فەنا، فەننا، فەكە، فەكى، قواش، كسم، كەلە(پا)، گۆر، گۆرەبا، گۆنە، گوھارتۆ، گوپن، گپن، لاي، لف، لنگە، لۆ، لۆن، لەتەرح، لەتەرزى، لەجۆر، لەجوور، لەچەشنى، لەرەنگ، لەرەنگى، لەگوپن، لەگوپنەى، لەنگە، لەون، لەوئە، لەوئەى، لىچوو، مانەن، مانەند، مەرسەلا، مەيلەو، مینا، مینا، ك، وەكا، وەكۆك، وەكوو، وەكە، وەكى، نىزىكە، نىشە، واش، وەك، وەكا، وەكۆك، وەكوو، وەكە، وەكى، وەكەك، وەگ، وەن، وىچوو، وىنە، وىنەى، ھامتا، ھاوتە، ھاوتەك، ھاوجفت، ھاوجووت، ھاوشان، ھىداق، ھوول(پا)، ھوولە(پا)، ھەردە، ھەرەك، ھەرەكو، ھەرەكو، ھەرەكو، ھەفتا، ھەفجوت، ھەفرى، ھەم، ھەمبەر، ھەمپا، ھەوتە، ھەو، ھەبى، ۳- ھىنگامى: كە، ئەگەر، ئەودەمەى، ئەودەمەى، ئەوكاتەى، ئەوكاتەى، دەمى، كۆ، كاتى، كە، كە، گاڤاكە، وەختارنى، وەختارنۆ، وەختى، كۆ، وەختى، كە، ھەركە،

چونان: ← چنان،

چونكە: بۇئە، بەھۆى، چوون، چىكۆ، چىكە، چىكى، چونك، چونكوو، چونكە، چونكى، چونكىن، چونكىنى، چونكىنى، چونكىنى، لەبەرئەو، لەو، لەورا، لەوما، لەوەر، مافر،

چون وچرا: چۆن وچلۆن، سى و دوو،

چونە: ئەنگوتك، ئەنگوتكى ھەوير، چونا، شونگو، گر، گونتك، گونك، گونگ، گرتك، گرتكە، گرک، گشتك، گشك، گشك، گلۆر، گندك، گونك، گود، گودا، مېرى، گووشت، گونتك، گونتك، گونكە، گونكى، لىندو، ھەويرواتا،

چونى: چلۆنايەتى، چلۆناوچۆنى، چلۆنايەتى، چۆنى، چۆنەتى،

چونين: ← چنين،

چە(جە): باشگرى چوو، چك، چە، زە، كەلە، لە، ۆكە(باخچە، باغچە، باغۆكە)، يچك، يچە، يلكە،

چە: ۱- چقدر، ۲- چونكە، ۳- چيز، ۴- حرف پرسش: چ(چە چىمداشتى از او دارى؟ چ چاوه پروا نيه كت لى ھەبە؟)، چو، چە، چى، چيش، ش (شده كەى؟)،

- چە چيز مان: چما، چمان، كامشتمان،

- چە چيزى: چشتىك، چى، كام شت؟ كامك،

- چە زود: چزوو، چماوھلەز، كۆپرا، كپرا،

- چە سان: چاوا، چتۆ، چلۆن، چۆن، چۆن چۆنى، چوون، چوون، چەوا، شتۆ، شتەو، كتۆ، كسا، كسان، كلۆن، كوو، كووسا، كووسان، كووم، كەسان، كەسىن،

- چە كار: ← چكار،

- چە كارە: ← چكارە،

- چە كسى: كامك، كامكەس، كامكەسۆ، كامۆ، كنى،

چەا: چ، چشتەگى، چە، چيش،

چەار: چار، چەار، چوار،

چوپانى: بەرقانى، رامبارى، شئانى، شىفانى، شوانى، گەلەوانى، مىگەلوانى، مىگەلەوانى،

چوپى: چۆبى، داو، دىلانە، دىلاننى، گۆبەند، گۆفەند، گۆھەند، ھەلپەركى،

چوچولە: ← چچولە،

چوخا: بەرگوز، چۆك، چۆخە، چۆخەل، چۆخى، چۆغە، رانك، رانى، شاپك، شەپك، شەل،

چوخە: ← چوخا،

چوخيدن: ۱- ئەو دەرياي، پاھەلگوتن، پاھەلگەفتن، پى ھەلگەوتن، تلىردن، تلخواردن، تلدان، تلداى، تەپىل، تەپلىن، تىھەلنگان، تىھەلنگان، تىھەلنگوتن، خرتەگل، خلىران، دارانەو، دارانەو، دارينەو، دارينەو، پەتېردن، رۆپىشتنى بەرپەرۆشك، ساتمەبىردن، ساتمەكردن، سەرانگرپوون، سەرانگرپوون، شەلبىتى، شەلف، شەلفىن، كشتكانى، گلپان، لاپەلاپۆيشتن، لاتراسكە، لاتروسكە، لاتروسكە، لاترەبىردن، لاترە بەستىن، لاترىسكە، لاروا، لكومين، لەتەردان، لەتەربىردن، نوچىردن، نوچدان، نوچكەبىردن، نوچكەدان، ھلكومين، ھلكەتن، ھەلگەفتن، ھەلگەوتن، ھەلنگافتن، ھەلنگفتن، ھەلنووتن، ھەلنووتن، ۲- چخيدن،

چودار: ← چاودار،

چور: ← قرقاول،

چورپور: ← قرقاول،

چوزە: ← جوجە،

چوزەربا: مشك گرە،

چوزەلوا: مشك گرە،

چوزە: ← جوجە،

چوسيدن: ← چسپيدن،

چوشدن: ← مكيدن،

چوشك: گۆزەلەى لوولەدار،

چوشيدن: ← مكيدن،

چوغ: ۱- چۇغ، ۲- چوب،

چوق: ۱- چۇغ، ۲- چوب،

چوق الف: ۱- ئەونىشانەى لەكاغەز سازى دەكەن و دەتپولاپەرەكانى دەتتېن بۆ ون نەكردنى بابەت، ۲- چوقى،

چوقدار: ← چويدار،

چوقى: بارىكوبنىس، بارىك وەكدار، بارىكەلانە، بارىكەلانە، بارىكەلە، بارىكەلە، بارىكەلە، بارىكەلە، خلۆپە، رەقەلە، زەرگە، ناسكوتەنكەلە، وەكدارى رەق،

چوك: ← چۇلە،

چوگان: ۱- باكوورە، تۇپتاو، چۆكان، چوگان، داپچەوگان، ھەچ، دارشەقىن، دارلۆق، دارگوزدىن، شاق، دارشەق، شەق، شەك، شەك، قاشۆ، كاسۆ، كاشۆ، كاشو، كۆپال، گالۆك، گۆچانى بازى گۆيىن، گۆچانى گەمەى شەقىن، گوپچەنگ، ۲- چماق،

چوگان بازى: ھەچان، شاقوپانى، شاقۆل، شاقۆلانى، شەقان، شەقانى، شەقوپانى، شەقىن، شەكان، شەكىن، شەگىن، قاشۆوان، كاشوانى، كاشۆبازى، گۆبازى، گۆشەقانى، گۆوگۆچانبازى، گۆيىن، ھۆكى، ھۆلان، ھۆلانە، ھوولان، ھۆلىن، گۆبازى،

چول: ۱- چوك، ۲- بىبابان، بىباوان، بىدى، بىروون، پىل، چلگە، چرىن، چۆل، چۆلگە، چۆلوبىبابان، چۆلەوار، خومستان، دەشت، سارا، ساكەدەشت، ساكە گۆپ، سەحرا، شافر، قووزى، قەرەچۆل، كرك،

- چهار آخر: ← چهار عنصر،
- چهار آخر سنگین: ۱- چوارلای جیهان (پۆژههلات، پۆژئاوا، باکوور، باشوور)، ۲ ← چهار عنصر،
- چهار آخشیخ: ← چهار عنصر،
- چهار آیین: ۱- چوارخه لیفه، ۲- ئایینی سوننی،
- چهار آیینه: چوارئاوینه، چواراوینه، چواراینه، چوار ئایینه، جلکیکی شه پکهران بوه،
- چهارارکان: چوارلای زهوی (پۆژههلات، پۆژئاوا، باکوور، باشوور)، چوارقوپنه، چوارنکال،
- چهاراسبه: به تاو، به غار، پرتاو، تهقله کوت، چوارنال، چواره، خیزرا چهاراسبه درمسیرترقی می تاخت - فدک،
- چهار اقران: ← (چهارارکان) ← چهار،
- چهارباغ: ← چهارپاره،
- چهاربالش: ← (چهاربالشت) ← چهار،
- چهاربالشت: ۱- چواربالتج که بۆ پال ویدان له کاتی دانیشتن دا دایدنه ئین، ۲- تخت: تهخت، تهختک، چاریا، چاریابه، چارجی، چارچی، چارلنگ، چواربهن، چوارپایه، چوارپاچکه، چه ریا، چه پایه، سبهنگه، کت، کورسی، ۳- دنیا(ک): جیهان، دنیا، گیتی، (۴) ← چهار عنصر، ۵ ← چهارجهت) ← چهار،
- چهاربز: ← (چهارضلعی) ← چهار،
- چهاربسیط: ← (چهارعنصر) ← چهار،
- چهاربُعدی: به چواربیری (دریژی، پانایی، بهرزی، کات) هوه، چوارلایه نی، چوارلای،
- چهاربند: ۱- چوارجمگه، چوارجومگه، چوارگه (چوارگهی دوو نه ژنۆ و دوو تانیسک)، ۲ ← چهار عنصر، ۳ ← چهاربالش (۲)،
- چهاربیخ: ← چهار عنصر،
- چهارپا: ۱ ← چاروا، ۲- چورپا، چوارپنی، هه رئاژه ئیکی به چورر پهله پروا،
- چهارپاره: ۱- چواربهش، چوارکوت، ۲- هه به بیتیکی شیعرکه دابهش بووین به چواربهشی به کیش که سبیه شی قافییهی خویان هه یه و به شی چوارهم له سه قافییهی قه سیده یاغه زله که یه، ۳- چوارتیکه، چوارپاره، چۆره گولله یه کی تفهنگی ساجمه یی یه،
- چهارپای: ← (چهارپا) ← چهار،
- چهارپایه: ۱ ← چهاربالش (۲)، ۲- ته پلهک، چتی، چوارپاچکه، کورسیله،
- چهارپهلو: چوارپالوو،
- چهارپهلوشدن: ۱- په پسون، په بیسهی، زۆر خواردن، ۲- له سه ریشت راکشان، تهخت بۆی که وتن، له سه رتهختی پشتی راکشان، له سه رگازی پشت دریژ بوون،
- چهارتا: ← چارتا،
- چهارتار: ← چارتا،
- چهارتاق: ۱ ← چهارتاق، ۲- به ته واوی ئاوه له، له سه ریشت، له سه رگازی پشتی (دره هارا چهارتاق باز گذاشته بودند: ده رکه کانیا، له سه ریشت به جیهیشتن بوون)،
- چهارتخم: تیکه ئیک له (تۆمگه لی وهر دینه، ره کیشه و ناوکه به هتی و سیپیسوو)، چوارتوخمه،
- چهارتکبیر: نوژی مردوو،
- چهار جوهر: ← چهار عنصر،
- چهارجهت: چوارپوکن، چوارکه ناران، چوارلا، چوارنکال،
- چهارجهت اصلی: چوارلای سه ره کی (پۆژههلات، پۆژئاوا، باکوور، باشوور) و خورنشین (پۆژئاوا، باکوور و باشوور)،
- چهارجهت فرعی: چوارلای ناسه ره کی: (باکووری پۆژههلات، باکووری پۆژئاوا، باشووری پۆژههلات، باشووری پۆژئاوا)،
- چهارچشمی: چارچاوف، چارچهف، چارچاوه، وشیری وئاگاداری زۆر، چارچهش، چارچاف، چوارچاوه، چوارچهوی،
- چهارچوب: ۱- په رواز(نازک: قاب عکس و...)، تار، چارچم، چارچووقه، چارچتوه، چوارچۆ، چوارچتوه، دۆربه ند، پزیهک، قاب، قالب، کتیره شک، ۲- په ریز، سنوور، کهوشه ن، ۳- چارچتوه، دوزه نه، مریس (کار باید چهارچوب داشته باشد - فدک)،
- چهارچوب قالبیافی: دارتهفن، دارتهون، ده زگی ته ونگه ران،
- چهارحد: ← (چهارجهت اصلی) ← چهار،
- چهارحمال: ← (چهارعنصر) ← چهار،
- چهارخانه: چوارخانه، شه تره نجی،
- چهاردریچه: چوارکونی سه ر(لووت، زار، گوئی، چاو)،
- چهاردست وپا: چارله پک (چهاردست وپا راه رفتند: بچار له پکی چوون)، چاله پارلسه رچاله پادگه پنی، چواربال، چوارپهل، چوارچنگۆله، چوارچهقل، چوار دهست وپا، چوارله پ، خرمچوون، گامۆۆله،
- چهاردور: چاردهور، چارکه نار، چواردهوره، چوار که نار، چوارلا، چوارلانه، چوارمیدۆر، ده رما دۆر، ده ورا ندهور، هاویردۆر،
- چهارده: چارده، چوارده،
- چهاردهم: چارده هه م، چوارده مین، چوارده هه م،
- چهاردهمین: چارده هه مین، چوارده مین، چوارده هه مین،
- چهاردیوار: ۱ ← چهاربالش (۳ و ۴)، ۲- چوار دیوار، ۳- چوارپوکن، چوارسنووری جیهان، چوارقوپنه، ۴- به دن، قالب، له شی مرۆف،
- چهاردیواری: چواردیوار، خانوو، مال، یانه،
- چهارراه: چارجی، چارجی، چارپیک، چارپیان، چوارپنی، چوارپنگان، چوارپنگایان، چوارپنیان، خاچه پنی،
- چهاررئیس: ← (چهارعنصر) ← چهار،
- چهارزانو: چارتیکانی، چارمه شقه، چارمه شقی، چار میترکی، چوارچمک، چوارچمکی، چوارزرانی، چوار مه شقان، چوار مه شقه، چوارمه شقان، چوارمه شقی، چوارمیزده کی، چوارمیترکی، چوارمیزه کی، چوار میزیکه، متهفانیک،
- چهارزانو نشستن: پانه وپان دانیشتن، چارتیکانی دانیشتن، چارمه شقه دانیشتن، چارمه شقی دانیشتن، چارمیترکی دانیشتن، چوارچمک دانیشتن، چوارزرانی دانیشتن، چوارمه شقان دانیشتن، چوارمه شقه دانیشتن، چوارمیزده کی دانیشتن، چار میترکی دانیشتن، چوارمیزه کی دانیشتن، چوار میزیکه دانیشتن،
- چهارزبان: نه وهی زوووو قسه ی خۆی ده گوئی،
- چهارسمت: ← چهارجهت،
- چهارسو: ۱ ← چهارجهت، ۲ ← چهارراه، ۳ ← چهارسوق، ۴ ← جهان،
- چهارسوق: ۱- چوارپنیانی نیوبازار، چوارسوو، چوارگوزه ر، ۲ ← جهان،
- چهارشاخ: ته بوور، شه ن، شه نه، مله یب،
- چهارشانه: بله ز، تیکسپرامو، تیکسپرامو، تیمسپریاگ، چارشانه، چوارشانه،
- چهارشنه: چارشم، چارشمب، چارشمبه، چارشمه، چار شهنب، چوارشم، چوارشمۆ، چوارشمبۆ، چوارشمه می، چوارشممه، چوارشمه، چارشمب،
- چهارشنبه سوری: چارشمه ماسۆر، چارشمه سوران، چوارشمه می پتیش نه ورۆز، چوارشمه سوران، چوارشمه سورره، چوارشمه ممه کوله، دوایین چوارشمه ممۆی سال، قوله چوارشمه مۆ، قوله چوارشمه ممه، کوله چوارشمه مۆ، کوله چوارشمه ممه،

- چهار ضلعی: چواربهر، چوارسه دمی، چوارسه ده می، چوارگوشه، چوارا، چوارلاک،
 - چهارطاق: ۱- گومبزی له سر چوارته ستووان، هه یوانه بهرزه، ۲- چهره، چهر عنصر،
 - چهار طبع: چوارسروش، گهرمی وساردی و وشکی و ته پی،
 - چهار عنصر: چوارسروش، چوار ماک (که ده یان کوت دنیای لی سازکراه: ناو، ناگر، ههوا، خاک)،
 - چهار عمل اصلی: چوارکاری سهره کی له بیری کاید (لیکدان X، دابه شکردن +، کۆکردنهوه +، که مکردنهوه)،
 - چهار عیال: چهر عنصر،
 - چهار فصل: چواروهرز، چوارکزی سال (بههار، تاوسان، پایز، زمسان)،
 - چهارقد: چهرقد،
 - چهار کرکس: ۱- تهختی شه دداد، تهختی که یکاوس، ۲- چهر عنصر،
 - چهار گامه: نهسی خۆشرو، نهسی ره هوان،
 - چهار گاه: چوارگا، شیوازیکی دهنگه،
 - چهار گل: ۱- جۆشانه ی چوارگول بۆدهرمان (وه نهوشه، کوله که، نانه حاجیله، لاولو)، ۲- چهارگوشه (۱)،
 - چهار گلخن: ۱- چهرجهت، ۲- چهر عنصر،
 - چهار گوشه: ۱- چارچک، چارقۆزی، چارگۆشه، چارمیدۆر، چوارچمک، چوارسووچ، چوارسووک، چوار قورنه، چوارقۆزین، چوارقولینیچک، چوارکه نار، چوارگۆشه، چوارلک، چوارنیچک، خانه، خشتی، خه تدرای چوارگۆشه، ۲- تهختی شا، ۳- تابووت، چاردار، چوارداره، دارباس، داربهست، دارتهرم، دارمهیت، دارمووق، داره بازه، داره بهس، داره بهست، دارمهیت، دالۆپ، سندریک، سندروویک، سوندروک، سوندریک، سهره جه، لهزاگ، وهخم، ۴- چوارلای زهوی، ۵- سفره ییچووک، ۶- مستطیل،
 - چهار گوشه: چوارقولنی، چوارهنگل، چوارهنگول، چوارهنگول، کوبه و کوبه له ی چوارهنگل،
 - چهار (گوهر/گهر): چهر عنصر،
 - چهارم: چاره، چاره،
 - چهار مادر: چهر عنصر،
 - چهار مردکی: قهله فیسک (چهار زانو نشستن: قهله فیسکا رۆنیشن)، قهله قزگین، قهله قزگین،
 - چهار منظر: ئاسمانی چوارم، شوینی رۆژ له حاسماندا،
 - چهار می: چارمی، چاره می،
 - چهار میخ: ۱- چهر عنصر، ۲- چوارمیخه، چوار نیخه، خاج، خاج، ۳- به چه بازی، به چه وازی، چاو قوولکه، قنگه گان، منالبازی، مندالبازی، نژی بازی، هه تیوبازی،
 - چهار میخه: چهر میخ (۲) - چهر،
 - چهارمین: چاره مین، چاره مین،
 - چهار نظم: (چهر عنصر) - چهر،
 - چهار نعل: (چهر نعل) - چهر،
 - چهار نعله: پرتاف، پرتاف، ترهختان، تهقله کوت، چارگاف (ههسی من چارگاف دچی، چارگافی، چارنال، چوارنالهی، چوارنالی، چواره، ره باندن، ره پانن، لینگدانی پرتاوی نهسپ، لنگ کوت،
 - چهاروا: چاروا،
 - چهارهنگام: چهر فصل،
 - چهار یار: چوارخه لیفه، چوار یاری نه بی،
 - چهار یک: چارک،
 - چهرجه: چریکه، چه هچه هه، خۆبندنی بولبول، فیکه فیک،

چهرجه زدن: چریکاندن، چریکه کردن، خۆبندنی بلبول و بالتهی دهنگۆش، فیکه فیک کردن،
 ۱- اصل: بنجی، بنهجهک، بنهجهکه، بنه رت، بنیاد، بنیچه، ترووم، تۆره مه، توخم، توورم، تووم، جسن، حه سلۆنه سه به، دامار، دهول، دیدمان، ره تهوه، ره چه لهک، ره سه ن، ره گ، ره گه ز، زوفر، سۆلان، عهسل، قنیت، کرۆک، کۆک، مه حه سه نهک، ناویشته، نهژاد، ۲- صورت: بیچم، ته ته له، جه فهر، جه مین، چاره، چروچاو، چروچه م، چروچه نه، چروخه، چه فهر، چه ره، چیر، چیره، درۆشم، دموچاو، دهک، دهموچاو، دیدار، دیم، دیمه، دیمه، روخسار، روو، رووچک، سیما، ۳- شخصیت (چهره سیاسی/سینمائی)،
 چهره: ۱- چاکر، ۲- چهر، ۳- چهرخی جۆلا، ۴- ده که ل، دم رووت، دهمرووت، ساده، لای موو له روو نه هاتگ، لووسکه، لیسکه، نکل،
 چهره آرا: گریمر،
 چهره آرایی: گریم،
 چهره ئی: چهره یی،
 چهره یاز: ۱- خوشحال، ۲- خوشروی،
 چهره برافروخته: روخساری سوورداگیرساو به هوی شهرم یا تووپه یی و...، رووی سووره لگه پراو، رووی سووره لگه پراو، رووی هه لگه ساو، رووی هه لگه ساو،
 چهره پرداز: ۱- (چهره نگار) - چهره، ۲- گریمر،
 چهره پردازی: ۱- سووره تگه ری، نیگار کیشی، وینه گه ری، ۲- گریم،
 چهره پردازی کردن: نیگار کیشانه وه، وینه کیشانه وه،
 چهره شدن: بوونه که سایه تیبه ک، بوونه که سیکی دیارو به ناوبانگ، درهوشانه وه، ناو دهر کردن،
 چهره گشای: روو نیشاندهر، یاری رووی خۆ نیشاندهر،
 چهره گشایی: ۱- نواندن، نیشاندان، نیشاندای، ۲- نیگار کیشان،
 چهره نگار: دیمه نکیش، سووره تگه ری، شیوه کیش، نیگار کیش، وینه گه ری،
 چهره یی: ۱- بیزی، په مبه یی، په مبه یی، چیره، چیره یی، رهنگی نالی کراه، رهنگی گولی، سووری کال، سووره تی، کنوشک، کولکولی، گولخار، گولی، ۲- به فروخوین، رهنگی پیشتی جوان و پاراو، سووروسی، سووروسنج،
 چه کار: چکار،
 چه کاره: چکاره،
 چهل: چل، چهل، چهل،
 - چهل تاج: که له شیری پۆپه گوره و پان،
 - چهل چراغ: چلچرا،
 چهلم: چله م، چله مین، چله هم، چله مین،
 چهلمین: چله مین، چله مین،
 چی: ۱- چه چیزی، ۲- چیز، ۳- دار: چی (پا)، خاوان، خاوه ن، خاوه نده، خودان، خودی، خودی، خوه دی، خوه دی، خوه دیکۆ، خوه ی، خوه هی، خوی، خویدار، خویگ، خوی، خوی، خوی، داژدار، ساحیب، ساحیبو، سهر به رست، سیحبه، ماخۆ، مالخۆ، مالخۆ، مهن، وایر، وایره، وه ئهر، وهنده، وه هار، وه ههر، وهیر، ۴- ساز: پاشگری بهواتا دروستکه ری، چی، ساز، ۵- چی، فرۆشیار (چایچی)، ۶- به کار بهر، چی، ده کار که ری، کار (که نه که چی، باله بانچی، شکارچی)، کر، که ری، گه ری،
 چیت: چیت،

- كوريشك، گنج، لاله سەر لا، لۆچ، لووچ، ۳- چن، چين، پن(موو) / چينه شناس: شاره زاي چينه كانى زهوى، بىستان پن)،
- چين آوردن ابرو: ← (چين برابر و انداختن) ← چين،
- چين اقاتان: چرچولۇچ تىكە وتن، چين تىكە وتن، گنج تىكە وتن،
- چين برآوردن: هۇرقرچاي، هەلقرچان، هەلچرچان،
- چين برابر و افكندن: ← چين برابر و انداختن،
- چين برابر و انداختن: ئەخمىركدن، ترشروويى، چەرمە، خۆمۆن و مرچ كوردن، دموچاوتىكنان، دوژەنگ يەكدان، رووتالكردن، رووتالى، رووترشكردن، رووترشى، رووگرزكردن، رووگرزى، قۇرتانن، گرژبوون، لىچ و ليو تىكنان، لىچ و ليو گرژكردن، مروز، مۇچى، مۇپوونەو، مۇرى، مۇنى، ناوچاوترشانن، ناوچەوان بەيەكادان، نيوچاوان تىكنان، نيوچاوان گرژكردن،
- چين برچين: ← چين چين،
- چين پىراهن زانە: چيم كراس، گنجى كراس،
- چين پيشانى: چرچى ناوچاوان، دوژەنگ، لۆچى ناوچاوان،
- چين چين: بەتوئى، ترنج ترنج، تواتوا، توى توى، تويخ تويخ، توئوتوئى، تەبەقە تەبەقە، چيناوى، چينبەچين، چينچين، چين چيناوى، چين چينه، چيندار، چين لەسەرچين، رىك كوشراو، قەدقەد، گرنج گرنج، گرۇگرۇ، گنجاوى، گنجگنج، گنجدار، لابه لا، لاله سەرلا، لاوه لا، لؤلۇ،
- چين چينى: توئوتوئى، توئدار، چيندار،
- چين خوردگى: ۱- بلندى و نەويابى سەرزەوى، شاخەكان، ۲- چيناوچينى، چين چينبوون، چين چينى، چينى يەك لەسەر يەك، گرژھە لاتوويى، لۆچى،
- چين خوردن: تاخواردن، چينهەلگرتن، گنجاويبوون، گنج گنج بوون، لۆتتىكە وتن، لۆچ تىكە وتن،
- چين خوردە: چينهەلگرتوو، گنجاوى، گنجاويبوو، گنج تىكە وتوو، گنج گنج بوو،
- چيندار: ← چين چين،
- چيندار كوردن: بەتوئى كوردن، ترنج ترنج كوردن، چكووراندن، چەرمكاندن، چيناوى كوردن، چين بەچين كوردن، چينچينكردن، چين چينه كوردن، چيندار كوردن، رىك كوشين، قەدقەد كوردن، گرنج گرنج كوردن، گرۇگرۇ كوردن، گنجاوى كوردن، گنج گنج كوردن، لابه لا كوردن، لاله سەرلا كوردن، لاوه لا كوردن، لۆچكردن، لؤلۇ كوردن،
- چين و چىروك: پۆت، چرچ، چرچولۇچ، خوز، قرمىچى، قورمچىك، كوريشك، گنج، گنج و گرژ، لاله سەرلا،
- چين و چىروك خوردە: چرچا، چرچوچيندار، چرچولۇچ تىكە وتوو، چرچولۇچدار، گنجى،
- چين و چىروك صورت: پرمىقى، چرچولۇچ، چرچى، قولووچ، قەمىچىك، كۆرمىچەك، گرژى، گنجى دەم و چا، لۆچى، مروز،
- چين و چىروك لباس: ناو، چرچى لباس،
- چين و شكن: توى لەسەرتوئى، چرچ، چرچولۇچ، دوژەنگ، قورمچىك، كوريشك، گنج، لاله سەرلا،
- چيندە: ← چين(۳)،
- چينه: ۱- چينهى ديوارى قور، مۇرە، ۲- چونگە، چيمىك، چينىك، چينه، دانە مريشك، ۳- تۇژ، توئيه وكى بەرچا و لە پئىستى زهوى بەئەستورايى چەند سانتين تا چەند ميتر، چين،
- چينه دان: ئاشگە، بەرجۆم، بەرچيلىك، بەرچينۆك، بەرچينهك، پەزىزانگ، جقەدانە، جيدانە، جيقلدان، جيقلدانە، جيقەتۆرە، جيكلدانە، جلدەدان، جلدەدانىك، جيقلدانە، جيقلدوو، چيكرووت، چيكلدان، چيكلدانە، چين، چينىك، چينه دان، چينه دوو، سيق، سيقلدان، سيقلدانىك، سيقلدانە، سيقە، سيقە تۆرە، سيقە دانە، سيقە تۆرە، عرك، غەلە، قيسىك، قيسىكە، كاسينۆك، كوله زرك، كەلناس، كوله زرك، كەلە زرك، گۇار، گۇار، گەپرووك، گەژار، گەژار، گەوو، گەيە، هپرك،
- چينه شناسى: شاره زايى لە چينه كانى زهوى،
- چينه كوردن: پئىپرۇزە، پئىپرەك، چينه، چينه كوردن، خەپارتن، خەپراندىن، خەپەرە كوردن، كەچىچ، چونگە كوردن، دانەهەلگرتنەووى مريشك،
- چينه كشيدين: چينه كيشان، دانانى ديوارى مۇرە، ديوارى قور دانان،
- چينى: ۱- چينى، دەفرى چينى، دەهدەلىك، فەخفوورى، فەرفوون، ۲- چينى، خەلكى چين،
- چينى بندزن: گاوكەر، گەوكەرەووى چينى شكاو،
- چينى چا: بووفە، جىگاي فرۆشتنى خوار دەمەنى و نۆشەمەنى لە شوئەگشتييه كاندا(اوه ك سينە ماو...),

پاستار، پاسدار، پاسدەر، پاسگر، پاسهوان، پاوناندار، پۇس، پەشان، پېنەر، جەزايەرچى، چاتمە، چۆكدار، چەتەنە(كشتى)، چەتەول، چەرخەچى، چەرەس، دېدب، دېدۆب، دەستەمان، دەسيگ، دياردى، ديارهەۋ، ديدەقان، ديدەوان، رەخدار، زېرەقان، سەرچەنگ، فان، قۇلچى، قەرەول، كۆت، كۆلەلە، كىشك، كىشكچى، كىشكشان، نغاندا، نگاندار، نۆبەتچى، نۆبەچى، نۆبەدار، نۆتر، نۆترقان، نۆتۇرغان، نۆگەچى، نيگابان، نيگادار، وان(پا)، وانە(پا)، وەردىيان، ھېشكچى، ياساول، يەسەول،

حازم: دووربين، وريا، وشيار،

حاس: بەھەست، ھەستدار، ھەستكەر، ھەستيار،

حاسب: حىساب پارگر، حىسابگر، ژمىيار،

حاست: ۱ - حاس كىننە، ۲ - ھىزى ھەستكردن،

حاسيد: ۱ - حسود، ۲ - (بداندىش) - بد،

حاسيدىن: كۆي(حاسد) - حاسد،

حاسير: ۱ - بى زىزى، ۲ - برهنە،

حاسه: ھەست(حاسە باصرە: ھەست بىنايى)، ھىزى ھەست كىردن،

حاشا: ۱ - ئىنكار، ئىنكارى، ئىنكىرى، بەزى يادان، حاشا، حەشا، دان پىدانهىنان، ماندەل، نەبە، ھەشا، ھاشا، ۲ - حاشاوكلا،

حاشا كىردن: ئىنكار كىردن، ئىنكارى، ئىنكىرى، بەزى يادان، حاشا كىردن، حاشا كىردەي، حاشا لىك كىردن، دان پىدانهىنان، ماندەل كىردن، نكولى لىك كىردن، نەبە، نەبە كىردن، ھاشا كىردن، ھەشا كىردن،

حاشاوكلا: ۱ - بىراى بېر، حاشا، حاشاە لىلا، حاشاە لىلا، قەت، قەت قەت، ھەرگىز، ھەرگىزاي ھەرگىز،

حاشىت: - حاشىە،

حاشىيە: ۱ - پەر، پەر اوتىز، پەر اوتىز، حاشىيە، خافۇ، دم(درحاشىە رودخانە: لەدم چۆمى)، پۇخ، پەخ، پەقى، زىوار، سەر، قەراغ، كۆبە، كەراخ، كەف، كەنار، كەنارە، گەفەر، لەب، لىچ، لىو، لىوار، لىوارە، ۲ - دەوربەر، كەسوكارو مال و مندول و خزمەتكاران، نىزىكان، ۳ - ھاو دەمان، ھاونشىنان،

- حاشىيە: ۱ - پەر اوتىز، پەر اوتىز، خافۇيى، زىوارى، لىوارى، ۲ - دەورلە مەبەست، لاپەلا، لاۋەلا، لەپەر اوتىز،

- حاشىيە باقى: پەر اوتىز لىتان، كۆبە چىن،

- حاشىيە دوختن: پەر اوتىز گىز تەي، پەر اوتىز لىتان، زىوار گرتن، كۆبە لىتان، كەفاندىن،

- حاشىيە دووزى: - حاشىيە دوختن،

- حاشىيە رفتن: ئەم بەر وئە بەر كىردن، ئەم بەل وئە بەل كىردن، پارىز لىك كىردن، حاشا كىردن، خۇپاراستن، خۇ لادان، خۇ لى لادان، دەور كە وئەنە، لادان لە چەمكى قسە، لادان لە مەبەست،

- حاشىيە سىمباف عبا: پەر اوتىز بەزى چىندراوى عبا، سورمە،

- حاشىيە نشىن: ئەۋەي لە قەراغ مەجلىس دادەنىشى، پەر اوتىز نشىن، كەنارە نشىن،

- حاشىيە نوشتن: پەر اوتىز نووسىن، پەر اوتىز نووسىن، حاشىيە نووسىن، تىبىيى نووسىن لەزىزى قەراغ نووسراوىك،

- حاشىيە نوشتە: قىراچ، پەر اوتىز نووسراو،

- حاشىيە نووس: پەر اوتىز نووس، پەر اوتىز نووس، حاشىيە نووس،

حاصد: براندۆخ، براندۆك، پالە، پالەقان، پالەكار، تىرانكىش،

داسكىش، داسوەشتىن، دروئىنەوان، درەوان، درەوكار، درەوكەر، درەوگەر، درەۋنى، ساپان، سەپان، فالە، مەلەخانگىر، مەلەغانچى، مەلەغانگىر، ناندرو،

حاصر: ۱ - مەحسب، ۲ - بەر بەستكار، پىشوپىگر، پىشگر، ۳ - بۇرەچن، ھەسرىچن،

- حاجى خانم: - حاج خانم،

- حاجى فىروز: حاجى فىروز، مۇقىكە لەنەورۇزان جلكى سوور دەبەردە كاو كارى سەپىرە كا بۇخەلك شادتر كىردن (شتىكە ۋەك كۆسەي خۇمان)،

- حاجى لىلق: - (حاجى لىلك) - حاجى،

- حاجى لىلك: حاجىلە، حاجىلەكلەك، حاجىلەقلەق، حاجى لەگلەك، لەگلەك، لەگلەگە،

- حاجى حاجى مەكە: ئەۋەكەسەي دەچىتە جىگايەك و درەنگ دىتەۋە يا ناگەرپتەۋە،

- زن حاجى: حاجى زن، ھاوسەرى حاجى،

حاجىيە: حاجى خانم، حاجى زن، حاجىيە، زنى ھەج كىردو،

حاد: ۱ - بېر، بېرە، تىز، ۲ - تىز، تام تىز، ۳ - سىخت،

حادث: ۱ - تازە، تازە پىشەتو، تازە پروودا، نوئ، ۲ - بەدبىھاتو، پىكھات، خولقاو، دىيارە، پروودا، لوو (جمعى جھان را حادث مى دانند و جمعى ديگر قديم - فدك)،

حادث شىدن: ۱ - بەدىيار كەوتن، بەدبىھاتن، ۲ - پىكھاتن، خولقان، سازبوون،

حادث گىردىدن: - حادث شىدن،

حادث گىشتن: - حادث شىدن،

حادثە: ۱ - بۇيەر، بەسەر تاماي، بەسەر بىر دە، بەسەرھات، پاكەفتن، پىشكەوتن، پىشەت، پىكھات، پروودان، پروودا، پروودا، پروودا، قچان، مەرسەلا، مەسەلە، ھەلگەوت، ھەلگەوتن، ۲ - تازە ئەنەئامە، تازە بابەت، تازە داھاتو، نۇبا، نۇبەرە، ۳ - رويدان ناگوار: قۇمان، قۇميان، قۇمىاو، قۇمىاي، قۇمىن، قەومان، قەوماو، قۇمىاو، كارپەھات، كارەسات، كەت، مەقەدەر،

- حادثە اقىردىن: قەلماندن، قوماندن، قەوماندىن، كارەسات پىكھىتان، كارەسات نانەۋە، كەتن زەي، كەتن كىردن،

حادثە جوى: - حادثە جوى،

حادثە جوى: بەدواي خەتەردا، دروشە رانى، سىل نەكەرلە كارى پرمەترسى، سەرىبە كۆبەنگ، سەگى ھار، شەپاشۇ، شەپرفۇش، قوون بەگىچەل، گورخ، گورخ، لەدواي شەپرو شوپ، لەدواي كارى پىترسو مەترسىدار، نەترس، نەترساو لەكارى پرمەترسى،

حادى: ۱ - وشتىراۋۇ، وشتىراۋۇ، ۲ - سروودخوئىن، گۇرانبىز،

حاذق: ۱ - ئارەقچىياگ، ئازالەكار، ئىشزان، بەئەزموون، بەپرشت، بەدەست بورد، بەردەبار، بەرگەر، پىسپۇر، تالىمدراو، تەپدەس، تەپدەست، تەعلىمدارو، تەعلىمدراو، تەي، تەيەبووگ، جەرجهە، جەرجهە، جەكارنە بەر تاماي، چالاك، چەنەزان، چىستە، چىنگە، چەپخوون، چى، چىنگە، حاملاو، حاملىندراو، ھەكىم، خاراو، خىبەر، دەسترەنگىن، پراھاتو، پراھاتى، پراھىندراو، پراھىنراو، پىزان، زانەچان، زەبىدەست، زەبەردەست، زىلافە، سەرحەساو، سەراست، سەرناس، شارەزا، شەھەرەزا، شاك، عاملاو، غارا، فەنتازى، فىركراو، فىرەكار، قال، كارامە، كارامەد، كاراشنا، كارىبن، كارجوان، كارچاك، كاردىتو، كاردىتى، كاردىدە، كاردىە، كارزان، كاركدە، كارناس، كارەما، كرارى، كرمكار، كەيكوا، لەبار، لەكار دەھاتگ، لەكار دەھاتو، لەكارزان، لىزان، ماھر، ماھىر، مەحلان، مەزبووت، مەعلان، مەلاح، مەشىق پىكراو، ۲ - چابك، ۲ - چابك،

حار: داخ، داغ، سووتىنەر، گەرم،

حارث: بكىل، بەرزگەر، جفتىار، جفتەوانە، جووت بەندە، جووتكار، جۇتبار، جووتبار، جووتىر، زەبىكىل، فەلا، فەللاخ، فەلەخوئ، كشتىار، ۲ - وەرزگار، ۲ - وەرزىر، ۲ - ھىتەوان، ۲ - ھىتبار،

حارس: ئارەل، ناگادار، نۆتۇرغان، ئىشكچى، ئىشكگر، بىبەگر، پارازك، پارازو، پارىزدار، پارىزگار، پارىزگەر، پارىزەر، پارىزەر، پارىزەر،

حَجَّارِي: ← سنگتراشي،

حَجَّام: ← حجامتچي،

حجامت: حجامات، خوین بهردان، خوین گرتن، دووژ، پکهنه، ونيوهرداي، ههجهمات،

حجامتچي: ئهوهی خوینتیی بهردهدا، حهجامات کیش، خوینتیهردهر، خوینگر، خوینگهر، کوزگفان، ونگیر،

حجامت کردن: حهجامات گرتن، حهجامهت، خوین بهردان، پکهنه، نژتهر کرن، کهلهشاخ لیدان، ههجهمات،

حجامتگش: ← حجامتچي،

حَجَب: ۱- ئههه پۆزناي، ئههه پۆشاي، ئههه شهرداي، ئههه شهردهي، پۆزنايره، پۆشین، تهفرانیدن، داپۆشتن، داپۆشین، داکورپین، شاردنهوه، ۲- پیتش پینگرتن، مانع بوون،

حُجُب: پهردهکان،

حُجُب: ← حیا،

حُجُب و حیا: ← حیا،

حُجَّت: بهلگه، دهلیل،

حجَّت: بهلگه هینانهوه، دهلیل هینانهوه، هۆهاوردنهوه،

حجَّت آوردن: بهلگه هینانهوه، دهلیل هینانهوه، هۆهاوردنهوه،

حجَّت الاسلام: سهرناوی مهلايانی شيعهی خوارتر له ئايه توللا،

حجَّت انگيخت: بهلگه هینانهوه، دهلیل هینانهوه، هۆهاوردنهوه،

حجَّت بودن: بهلگه بوون، دهلیل بوون،

حجَّت تمام کردن: برانهوه، برینهوه، قسه تیدا نه هیشتن، قسهی ئاخیری کردن،

حجَّت داشتن: بهلگه پتیبوون، بهلگه له دهستدا بوون، دهلیل هه بوون، هۆکاره بوون،

حُجَج: کۆی (حُجَّت) ← حُجَّت،

حَجْر: بهر، بهرد، کوچک، کهفر،

- حَجْر فِلاسفه: بهردیا ماکیکی خه یالی که پتیبانوابوو ده توانی کانزای بی نرخ بکا بهزیر، بهردی فهیله سووفان، فهیله بهرد،

حُجَرَات: ۱- کۆی (حُجْره) ← حُجْره، ۴- کۆخه کان،

حجره: حوجره، دیوه، هوجره، هۆده،

- حجره دست چپ: ← قلب،

حِجْز: ۱ ← بازداشتن، ۲- هاتنه پیتش، هاتنه ناو، هاتنه نپو،

حجله: ۱- پهردوو، پهرده، چیتجا، چیتهجا، دیوی زاواوبووک، هۆدهی رازاوه، ۲- خانویهکی چکۆلهی بهئاوینه وچرا رازاوهی داپۆشراوه که تورک بهیادی جوانه مرگیک (زۆرترییایو) له قهراغ پنگایانی داده نپن،

حجله بستن: ۱- پهردوو دروست کردن، پهرده سازدان، دیوی زاواو بووک پازاندنهوه،

حجم: ۱- بارس، بارسا، بارست، بارست، بارستای، تیهن، جیبوونهوه، خونجان، خونجیان، دپران (ئهم قاپه دوومهن ده دپیری)،

راده، پهو، شاقفل، قهباره، قهواره، گرتن (ئهم جهواله شهش پووت ناگرئی)، گونج، گونجا، گونجای، گونجایش، گونجین، ۲- ←

مقدار (حجم کار)،

حَجِي: ← درخور،

حَجِيْب: ← حجاب،

حجیم: بهبارس، بهبارست، جیبووه، جیدار، خونجاو، خونجیاگ، فرهوان، قهبارهدار، قهوارهدار، گرتن (ئهم جهواله شهش پووت ناگرئی)، گونجایشدار، گونجایشتدار، گونجین، گهوره،

حَدّ: ۱- ئایه ره، ئهنازه، ئهنازه، ئهیاره، باره، بژار، بژاره، بهقهده، پایه، پله، پههسه، پیمان، پیماننه، پتوانه، تیهن، چاپان، دیس، دیف، راده،

رهی، ژمار، ژماره، سنوور، سهنگینی، شمار، شو (له شو دهه رچوو)، عهیار، قاب، قاس، قهده، قهدر، قهدهر، قهر، قهرا، قهیر، گۆره، گۆرهبا، لا، لان،

مهتره به، وهند، هاندۆ، هاندی، هژمار، هند، ههده، ههژمار، هههندهی، ههندی، هینده، ۲- ته مبی ئیسلامی، ۳- ← حدود (۳)،

- از حد بردن: بیتامکردن، سنوور به زانندن، له راده تیبه راندن،

- از حد درگذشتن: بیتامکردن، جه شو بهر شیعی، زیده پۆیی کردن، سنوور به زانندن، له نه اندازه تی بهرین، له نه اندازه دهه رچوون، له تام دهه رکردن، له حهدهی خو تیبه پین، له راده دهه رچوون، له سنوور لادان،

- حد اشباع: ئهوه بهری هه لگرتنی ده فریک، رادهی پری، رادهی ته سهلی، رادهی تیزی، گۆرهی گۆزای، ههندی ته زهیی،

- از حد گذشتن: ← (از حد درگذشتن) ← حدّ،

- حد اقل: ۱- بهلانی کم، بهکه می، دهسکه م، ژقه شه، قهنا، کهمای، که مینه، کیمیشه، لانیکه م، لای که م، هه رنه بی، هه چنه بی، هه چنه و بی،

۲- که مترین، که مترین راده،

- حد اکثر: ئهوه بهری، بهلانی زۆر، به زۆری، زۆراییی، زۆرینه، زۆریه کهی، زیادیشه، لانی زۆر، لای زۆر،

- حد امکان: رادهی پرشت، رادهی بۆلوان، رادهی لوان،

- حد بلوغ: پههسهی پهرفین، پههسهی پیگه بیشتن، ته مه نی پیگه بیشتن، کاتی بلووغی بوون، وهختی بلوق،

- حد تکلیف: پههسهی تیگه بیشتن، ته مه نی له سهه ر بوونی ئه رکی شه ری،

- حد زدن: حه ده لیدان، حه ده لی دهه رکردن، دارکاری بۆسزا دانی تاوانبار به پتی شه ری ئیسلام، داری حه ده ئی لیدان،

- حد قاضی: تخووب، خه تی جیا که ره وه، که وشه ن، هیلێ نیوان دوو یان چه ند شتان،

- حد نصاب: پههسهی نیاز، رادهی پتیبست، رادهی کافی بۆ کار یا مه به ستیگ،

- حد و حدود: ← (حد و حصر) ← حد،

- حد و حساب: پههسه و راده، حه ده و حیساب، شوو گۆره، شووه هژمار، هه ندو چه ند، هه ندو شو،

- حد و حصر: ئهوه بهر، ئه ناذه وه سنوور، راده وشۆ، سنوور، کۆتایی و سنوور،

- حد و حصر نداشتن: ئه ناذه وه سنوور بۆ نه بوون، ئه وه به ری دیاره نه بوون، بیته ناذه بوون،

- حد و مرز: ← (حد و حصر) ← حد،

- حد وسط: رادهی ناوه راسهت، مام ناو نچی، مام ناوه ندی، نیو نچی، هه ندی ناوه ند،

- زیاده از حد: به ده ره له سنوور، له نه ناذه به ده ره، له حه ده به ده ره،

حِدَا (حُدَا): گۆرانی و شتره وان بۆ هاندانی و شتر،

حِدَاع (حُدَاع): گۆرانی و شتره وان بۆ هاندانی و شتر،

حِدَائِق: باغات، باغ و باغات، باغه کان،

حِدَائِت: ۱- تازه بوونه وه، نوپبوونه وه، ۲- تازه یی، نوپیی، ۳- ← نو جوانی، ۴ ← آغا ز،

حِدَاد: ئاسنگه ر،

حِدَائِق: باغات، باغ و باغات، باغه کان،

حَدَب: ۱ ← تپه، ۲ ← کوزپشت، ۳- شه پۆلی ناو،

حَدَبِه (حَدَبِه): ۱ ← تپه، ۲- پشتقلووسی، پشتکووی، کووی،

حِدَّت: ۱- توندی، توندوتیزی، توننی، ونوتیزی، تونی، ۲- ببری، تیزی،

حَدَّث: ۱- پېشھاتی تازه، رووداوی تازه، ۲- بابەتی تازه ناپاوو ناله بارو دزیو، ۳- نوجوان، ۴- نوزاد، ۵- پیسای، گ، گوو، گی، مرداری،

حَدَّثَان: ۱- پېشھاته کان، رووداوه کان، ۲- حدوث،

حدثان: ۱- پېشھاته کان، رووداوه کان، ۲- آغاز،

حَدَج: ← حنظل،

حدج: که زاوه،

حدس: ۱- رمل، سۆسه، شیمان، گومان، گیز، مهرسه، مهنی، ۲- حدس زدن،

حدسأ: ← حدسی،

حدس زدن: بۆچوون، به خه یال بۆچوون، به خه یال هه لسه نگاندن، پیاوون، خوربان، زانین به مزه ننده، قه بلاندن، قهرساندن، گومانبردن، گومان به ردی، مزه ننده کردن، وابؤچوون،

حدسی: به بۆچوون، به شیمان، به گومان، به مزه ننده، به قهرس، به مزه ننده کردن،

حدسیات: بۆچوونه کان، کۆی (حدس) ← حدس،

حدسیه: ← حدسی (مؤ)،

حَدَقَات: کۆی (حدق) ← حدقه،

حَدَقَه: ۱- زؤ، قاپیلکی چاو، قووته ی چه می، قۆقک، قولۆک، قوولکهی چاو، کسه چهش، کالانه، کالانه، کالانه چاو، کورتکچاف، کووریاچاف، کیلان، ۲- به به له ی چاو، بیبک، بیبکه، بیبۆک، بیبی، بیبی چهو، بیبیکا چافی، بیبیله، بیبیله و چه می، بیبیله ی چاو، بیبیک، پیبۆک، ره ششک، ره شک، ره شکاچاف، ره شکینه، ره شی چاو، ره شی چه می، سیاوی، ره ه، ره هنک، سۆمای، سیاوچه می، سیاوله و چه می، سیاوی، سیه هگه رده، کانی چاف، کچینه، کناچلی چه می، کۆززا، کۆفان، که چکاچاف، که نیشکی، کیچک، کیلکی، کونکاچاف، که چاچاف، گادانه، گزینگ، گلارک، گلارکه، گلاره، گللی، گللیله، گلینکه، گلینسه، گلینه ی چاو، گوللی، گووزه کچاف، نیسکاچافی،

حدو: لیخو پینی و شتر به گۆرانی،

حدوث: ۱- دیاریدانی شتی نوئ، روودانی شتی تازه، سازبوونی شتی تازه ی پیشترنه بوو، ۲- روودان،

حدوث: تازه ی، نوپوون، نوئی،

حدود: ۱- نه نندازه کان، ۲- سنووره کان، لایه کان، ۳- مرز: ئافار، به نک، په نک، تالچ، تخووب، تخووم، تخوویب، توخوب، جه سپهر، چیله، حدود، حودوو، حهد، درسگ، دهر مه چار، دهره جار، سنوور، سهر تاسمه (زمین کوچک)، سهر حهد، سهر خعت، سهرینگار (ازمرز زمین مقداری علف دروکنید: له سهرینگاری زهوی هیندیگ گیابدروون)، سینۆر، قاچ، قه متهره، که رخ، که نار، که وشه ن، لانی، مهرز، نامان، ناوان، نیوان، هۆم، ههد،

حدی: گۆرانی به دهنگی خووش بو و شتران،

حدیث: ۱- تازه، خه به، نوچه، نوئ، ۲- سخن، ۳- فهرموده ی پیغمبه ر،

حدیث کردن: ← حرف زدن،

حدیث گفتن: حه دیس گوئن، حه دیس وتن، حدیس گنپانه وه، فهرموده ی کی پیغمبه ری نیسلام گنپانه وه،

حدیث نفس: به سه رهات، به سه رهاتی خوگنپانه وه، زیاننامه ی خو نووسین،

حدید: ۱- آهن، ۲- برنده،

حدیده: ۱- کوتیک ناسن، ۲- نامتری ناسنین، ۳- ته خته ناسنیکی ساف و کون که کازای پی ده که نه تیل، ۴- پیچ لیده ری لووله و...، ده گای سازکردنی پیچ له ناسن،

حدیقه: ← باغ، بوستان،

حدأ (حذاء): ۱- به رابه ر، حاست، رووبه روو (پخذاء منزل وی نزوول کرد: له رووبه رووی مائی وی دابه زی)، ۲- به رابه ر بوونه وه، رووبه روو بوونه وه، ۳- کفش، ۴- نعل، ۵- سمی به کسمان،

حدأق: کۆی (حاذق) ← حاذق،

حدأقت: ئادا، ئوسایی، ئیکران، به ده ست و بردی، پسپۆری، ته رده ستی، چه نه زانای، ده ست په قاسی، ده ست په نگینی، راهاتنی ده ست له کار، شاره زایی، شه ره زایی، کارامه یی، کار له ده ست هاتووی، لیژانی، مه هاره ت، وه ستایی، هۆستایی،

حدأقت داشتن: ئادا بوون، ئازا بوون له کار، ئوسا بوون، ئیش زانین، ئیکران بوون، به نه زموون بوون، به ده ست و برد بوون، به ره بار بوون، به رگه ربوون، پسپۆربوون، ته رده س بوون، ته رده ست بوون، ته بیبوون، چنگه بوون، جه ره جه بوون، جه ره جه بوون، چالاکی بوون، چیبوون، چنگه بوون، ده ست په قاس بوون، ده ست په نگینی بوون، راهاتو بوون، راهاتی بوون، زه بر به ده ست بوون، زه به رده ست بوون، ژیلافه بوون، ژیبوون، سه رپراستی بوون، سه رناس بوون، شاره زا بوون، شه ره زابوون، شاکبوون، فه نتاز بوون، قال بوون له کاردا، کارامه بوون، کارامه دیبوون، کاراشنا بوون، کاربین بوون، کار جوان بوون، کارچاکی بوون، کار دیتو بوون، کار دیتیبوون، کار دیده بوون، کار دیه بوون، کار زان بوون، کار کر ده بوون، کارناس بوون، کاره ما بوون، کراری بوون، کرماکار بوون، که یکه ی بوون، له با ربوون، له ده ست هاتنی کار، له کار زانین، لیژانین، ماهر بوون، ماهر بوون، مه حلابوون، مه زبوو تبوون، مه علانی بوون، مه لاجبوون، مه هاره ت هه بوون، وه ستا بوون، هۆستا بوون،

حدَر: ۱- به هرێز، کار، پارێزدار، پارێزکار، خۆپارێز، خۆلی لاده ر، خۆلیته ده ر، دووری لیکه ر، ۲- بزدا ی، به نه ندیش، به نه نیش، به په روا، به عجبی، ترساو، ترسه ر، خۆفکه ر، سلکه ر،

حدَر: ۱- به هرێز، پارێز، پارێزکردن، پارێزکه رده ی، په هرێز، په ره یز، په ریز، چناندن، خۆپاراستن، خۆلی لادان، خۆلیته دان، دشکردن، دووری لیکردن، لی لادان، ۲- ترس: نه ندیش، نه نیش، باک (ئهی خوی بیباک)، بزده، به عجب، بیم، پاخ، پاخاف، په روا، ترس، جه فل، حه بیه ت، حیووت، خۆف، ساب، ساف، سام، ساو، ساویر، سلکردن، سل که رده ی، سلکردنه وه، سوهن، عه بیه ت، فه ره، قورف، مه ترسی، واهیمه، هاس، هه راس، هه راسه، هه بیه ت، یاس،

حذر کردن: ئاگاداری له خو، نه وه سله میای، نه وه کشای، بۆلانه چوون، به ترسه وه کشانه وه، پارێزکردن، پارێزکه رده ی، پارێز لیکردن، پرینگان، پرینگانه وه، په ره یزکردن، ترسان، ته قیه کردن، چناندن، خۆپارندن، خۆ پاراستن، خۆدوورخستن له شتی، خۆلادان، خۆلی دوورکردنه وه، خۆلی لادان، خووه ژێچناندن، دشکردن، دووره په ره یزکردن، دووریکردن، دووری گرتن، سله میانه وه، سله مینه وه، کۆخواردنه وه، له حه رام و خراپه دوور که و تنه وه، لیپرینگانه وه، لی لادان، وه ی پارێزنا ی،

حذف: ۱- فت، قت، ۲- فاکندن، ۳- حذف کردن،

حذف کردن: برین، په راندن، حه شفاندن، ده راوین، ده راویشتن، ده رکردن، فککردن، فرێدان، فککردن، له پیز وه ده رنان، لی برین، لی ده راویشتن، لی ده رکردن، لی فرێدان، لی قرتاندن، لی وه لانان، وه لانان،

حذفی: ۱- برآو، په راندراو، حه شفاندی، ده راویتراو، ده راویشراو، ده رکراو، فککراو، فرێدان، فککراو، لایراو، لایریاگ، له ریز وه ده رنراو، لی برآو، لی ده راویزراو، لی ده راویشترآو، لی ده رکراو، لی فرێدراو، لی قرتاو، لی قرتاندراو، لی وه لانراو، وه لانریاگ، ۲- شیاوی په راندن، شیاوی ده راویشتن، لی قرتاندن، شیاوی وه لانان،

حذق: ← حذائق،

حذو (حذو): ۱- به رانه رکردن، رووبه رووکردن، ۲- پیروی،

حذو: ترسان، سلکردن، سله مینه وه، لی ترسان، لی په وینه وه،

- حرف... با... یکی بودن: ده زاری یک تفسیر، قسه یه کئی بوون، یه گشت کوتن، قسئی یو بیه ی،
 - حرف بردن و آوردن: ئاوری دیزه خوشکردن، دوو زمانی کردن، دهسته چله وه بن دان، قسه هیتان و بردن،
 - حرف برسر... بودن: باسی... له گۆر پئیدا بوون، قسه له سه... بوون (حرف برسر رفتن یا ماندن است - فدک)،
 - حرف بری: ← سخن چینی،
 - حرف بیربط: قسه ی بیچی، قسه ی بیخۆ، قسه ی نا به جی،
 - حرف بزرگتر از دهن خود کردن: پئ نه که وتن بؤ کردنی قسه یه ک (پئنت ناکه وی قسه ی وا بکه ی)، زیده وه وی کردن له قسه دا، قسه له خۆ گه وه تر کردن، قسه ی زلتزلاری خۆ کردن، قسه ی گه وه تر له پله و پایه و توانای خۆ کردن، قسه بۆ ... نه هاتن (ئه و قسه بۆتو نه هاتوه)،
 - حرف... به میان آمدن: باسی... هاتنه گۆر، قسه له... هاتنه گۆر، قسه ی... هاتنه تاراوه (حرف سفر اروپا به میان آمد - فدک)،
 - حرف بیصدا: پیتی بیده نگ، پیتی کپ،
 - حرف پهله و دار: قسه ی به تویلک، قسه ی به تیکۆل، قسه ی به مانا،
 - حرف تشویق: وتهی دلگه رمی دان (وه ک: دهی گیانه که م، گیانه که می و...) وشه ی هاندان،
 - حرف تصغیر: پیتی چووک که ره وه (ۆله ← کچۆله، ۆکه ← کوپۆکه، یژگه ← کوپۆگه و...)،
 - حرف تعجب: وتهی سه برمان (په کوو، په کوو، بهه، حهه و...)، وشه ی سه رسو و برمان،
 - حرف تعریف: پیتی پئی ناسین، نیشانه ی بناس (وه ک: سه که ← سه گه که، پیاوه که)،
 - حرف تکراری: بنیشته خۆشکه، وشه ی زۆردوو پاتکراو،
 - حرف تنها: پیتی به ته نن، پیتی تاک، پیتی نه لکاو،
 - حرف تودار: ← (حرف پهله و دار) ← حرف،
 - حرف توی حرف آوردن: بر به په یی که سئی دان، په پرینه تئوقسه، پئچاندن، دانه ناوقسه دا، قسه هیتانه ناوقسه،
 - حرف توی دهن کسی (بندنشدن/نماندن): تئ نه وه ستان، ده می که سئی ته قه لئ پیوه نه بوون، ده می که سئی قایم نه بوون، قسه تئیداران وه ستان،
 - حرف توی دهن کسی گذاشتن: قسه به ده م که سئیکه وه نان، قسه ده زاری کوشین، قسه نیانه ده م که سئی، قسئی وسه ی نه ده م یۆی (چرا حرف تودهن من می گذاری، من کی گفتم اورا می شناسم؟ - فدک)،
 - حرف چسبان: پیتی لکاو، پیتی نووساو، پیتی نووسه ک،
 - حرف چند پهلو: ← (حرف پهله و دار) ← حرف،
 - حرف حرف... بودن: قسه هه ر قسه ی ... بوون، قسه ی... سواری بوون، قسه قسه ی... بوون،
 - حرف حساب: ← (حرف حسابی) ← حرف،
 - حرف حسابی: دۆغری، ده ق و دۆغری، قسه ی حه ساوی، قسه ی حیسایی، قسه ی راست و په وان،
 - حرف... خریدار نداشتن: قسۆ یۆی نه شیه ی، قسه ی ... بر نه کردن، قسه ی ... نه رۆیشتن، که ر به ده نگه ی ... نه رۆیشتن،
 - حرف خود را به کسی نشان دادن: قسۆ وئ به رده ی سه ر، قسه ی خۆ بردنه بان گا، قسه ی خۆ بردنه پیشه وه، قسه ی خۆ بردنه سه ر، قسه ی خۆ بردنه پیش، قسه ی خۆ داسه پاندن، قسه ی خۆ سه لماندن،
 - حرف خود را پس گرفتن: به پیچه وانه ی قسه ی خۆ کار کردن، پاشگه ز بوونه وه له قسه، په شیمان بوونه وه له قسه، ده وئکردنه وه، غه له تکردن، قسۆ وئ وارده یۆ، قسه نه وه وارده ی، قسه خوار دنه وه، قسه قووتدان، قسه قووت دانه وه، قسه ی خۆ خوار دنه وه، قسه ی خۆ ده وئکردنه وه، قسه ی خۆ قووت دانه وه، قسه ی خۆ وه رگرتنه وه، قسه ی خۆ هاتنه وه لای خۆ، له سه ر قسه ی خۆ

- حرص داشتن: چاوبرسی بوون، چاوتیرنه بوون، چاو چنۆک بوون، چل داشتن،
 - حرص کسیرادرا آوردن: ← خشمگین کردن،
 - حرص وجوش: ← حرص،
 - حرص وجوش خوردن: ← حرص خوردن،
 - حرص: ← مرگ،
 - حرف: کۆی (حرفه) ← حرفه، پیشه کان، سنهاته کان، شوغله کان، شۆله کان، کاره کان،
 - حرف: نای سه وزیگه لی بنه ماله ی ته په تیزه به،
 - حرف: ۱- پیت، حرف، دانه دانه ی ئه لفو بیته که، ۲- ناخافتن، ئاخفتن، ئیشتیغالی، بیژراو، بیژه، په یف، پیژه، پئف، دروشه، قسه، قسئی، قسه یه، قسه، قسه یه، کوته، که لام، که لیمه، گپ، گف، گلی، گۆ، گوته، گۆتی، له بز، له فرز، نوتق، واته، واجه، واژه، وشه، وئزه، ۳- وشه یه که به ته نیای ده کار نه کرئ وه ک: (به به، بۆ، له، و...)،
 - از حرف خود برگشتن: ← (حرف خود را پس گرفتن) ← حرف،
 - با... حرف شد: ده گه ل ... به کیشه هاتم، ده گه ل ... کیشه مان لئ په یدا بوو، ده گه ل ... بۆر بناری کمان بوو، ده گه ل ... ده ماله یه کمان بوو،
 - به حرف آمدن: ۱- ئامایوه قسئی، ده ست پئکردنی قسه، زمان کرانه وه، که وتنه قسه، وه زمان هاتن، وه قسه هاتن، هاتنه قسه، ۲- ئیقرار کردن، دان بیانان، ددان پئدا هیتان، وه قسه هاتن،
 - به حرف آوردن: ← (حرف کشیدن) (۱) ← حرف،
 - توی حرف... دویدن: په پرینه ناوقسه ی که سئیکه وه، دانه ناوقسه ی که سئیکه دا،
 - حرف آخر اول زدن: راست ره وان کوتن، ره پو راست کوتن، رووت و راست کوتن، کورت و کرمانجی کوتن، هه ره له سه ره تاوه قسه ی ئاخیری کردن،
 - حرف آخر از دن: ده نگ دا برین، قسه برینه وه، قسه ی ئاخیری کردن، قسه به کلا کردنه وه،
 - حرف از دهن بیرون پریدن: قسه له ده م دا که وتن، قسه له ده م ده ره برین، قسه له زار ده ره برین، قسئی جه ده مو یۆینه ترازای،
 - حرف از دهن در رفتن: ده م نه وه ستان، زمان هه له نگووتن، قسئی جه ده مو یۆینه به ر ئامای، قسه له ده م ده ر چوون، قسه له زار تر ازان، قسه له زار ده ره برین، قسه له زار ده ر چوون،
 - حرف از دهن کسی نیفتادن: بئی پشوو قسه کردن، بئی وچان قسه کردن، قسئی یاونه یوه قسئوه،
 - حرف استثناء: پیتی هاوئیر (وه ک: بیجگه، مه گه ر، جگه و...)، وشه ی جیا که ره وه، وشه ی هه لاوئیر،
 - حرف اشتراک: وشه ی به شداری (وه ک: هاو، هم)،
 - حرف اضافه: وشه یه که ده که وئته نئوان دوو وئشان و مانای وشه یه که م به بئ وشه ی دوو هه م ته وا ونیه (به، بۆ، بۆلای، به، ده، ده گه ل، کن، له، له بن، له ئیر، له سه ر، له کن، لا، لای، له لای، له، له گه ل، له ناو، له نئو (وه ک ده لئین ئاوات ده گه ل فریا رۆی و... ۳)، وشه ی لکئین،
 - حرف انداختن از... باسی... داهیتان، باسی... هیتانه گۆر، قسه ی ... هاور دنه به ره وه، قسه ی... هیتانه گۆر، وتووئیر سه به ا به ت به... هاور دنه پیشه وه (خو استم حرف خرید خانه را بپردازم که خانم چشم غره رفت - فدک)،
 - حرف بیخود: ← (حرف مفت) ← حرف،
 - حرف اول را زدن: ده وری یه که م گئیران، قسه له سه پیش هه موانه وه بوون، قسه ی یه که م ئی... بوون، قسه ی یه که م کردن، له سه رووی هه موانه وه بوون (ژاپن در زمینه الکترونیک حرف اول را می زند - فدک: ئه و رۆ ژاپۆن له ئامیتری کاره با ییدا ده وری یه که م ده گئیرئ)،

- نه وهستان، له قسه‌ی خوپاشگه زبونونه وه، له قسه‌ی خۆ پاشه كشي كړدن، له قسه‌ی خۆ په شيمانو بونه وه، وهر گرتنه وه قسه‌ی خۆ،
- حرف خودراپيش بردن: ← (حرف خودرايه كرسى نشانندن) ← حرف،
- حرف خودرا (خوردن/فروخوردن): ← (حرف خودرا پس گرفتن) ← حرف،
- حرف خودرايكي كړدن: سئ و دووى دلى خۆ كړدن، قسه كړدنه يه ك، قسه‌ی خۆ يه كانگير كړدن،
- حرف داشتن: ۱- بهر هه لست بوون، د زبوون، په خنه هه بوون (اگر خواستم بوم، تو حرفى دارى؟ - فدك)، قسه هه بوون، ۲- پروانگه يه ك هه بوون، قسه پيښوون، قسئ بيه‌ى (دراين باره من هم يكي دو حرف دارم - فدك)،
- حرف در آوردن: بۆ به نه وه كړدن، بوختان كړدن، دهنگ بۆ ساز كړدن، قسه بۆ دهر هيتان، قسه بۆ ساز كړدن، قسه بۆ هه ليه ستن، قسه به ستن، قسه خۆ شكردن، قسه ساز كړدن، قسه هۆر به ستنه‌ى، قسه هه ليه ستن، قسئ په‌ى به رناره‌ى،
- حرف دررو دارد: قسه‌ى... به پر شته، قسه‌ى... به بېر وه، قسه‌ى... ده پوا، قسه‌ى... له پره ودايه،
- حرف ددل... رازدن: به دلى قسه كړدن، به كه يفى... قسه كړدن، قسه‌ى دلى... كړدن،
- حرف دوپهلو: قسه‌ى دوپالوو، قسه‌ى دوو لايه نه،
- حرف دو نشدن: ← (حرف... يكي بودن) ← حرف،
- حرف شنو: ← مطيع،
- حرف صد تايك غاز: ← (حرف مفت) ← حرف،
- حرف دهان خود را فهميدن: ناگاله زارى خۆ بوون (ناگات له زارت بئ)، ناگاله كوټنى خۆ بوون (ناگات لئ بئ ده لئى جئ)، قسه‌ى قوږ نه كړدن،
- حرف دهن خود را فهميدن: ناگاله زارى خۆ نه بوون (ناگات له زارت بئ)، ناگاله كوټنى خۆ نه بوون (ناگات لئ بئ ده لئى جئ)، به بئ تيفكرين قسه كړدن، تام ده خۆ نه زانين، قسه نه جاوين، قسئ وهرئ ده‌ى،
- حرف راز دهان... قايدن: قسه له دم كه سئ قوستانه وه،
- حرف رابريدن: دانه بال قسه، دانه ناوقسه، قسه بېر، قسه پئ بېر،
- حرف رابه خود گرفتن: قسه‌ى... بردنه سه رخۆ، قسه‌ى... كيشانه سه رخۆ (حرف مرا به خود گرفت و ناراحت شد - فدك)،
- حرف رابه ددل گرفتن: به قسه‌ى... ده ل ئيشان، به قسه‌ى... ناږه حه تېوون، قسه‌ى... گرتنه دل، قسه‌ى... له دل گران هاتن، قسه‌ى... وه دل گرتن، له قسه‌ى... په نجان،
- حرف رار(به) زمين انداختن: به زه ويدا داني قسه‌ى...، قسؤ يؤى مارا يوه، قسه‌ى... شكاندن، قسه‌ى... له بهر ددان، قسه‌ى... له حه رزى دان، قسه‌ى... نانه ژړپا،
- حرف رار(به) ميان آوردن/پيش كشيدن: باسى... هيتانه گۆر، قسؤ چئويه نارده بېنه بېن، قسؤ يؤى نارده بېنه بېن، قسه له... هيتانه گۆر، قسه‌ى... داهيتان، قسه‌ى... هيتانه نارواوه (مايل نيستم حرف آن را به ميان بياورم - فدك)،
- حرف راپيچاندين: قسه بادان، قسه پيچئ وسه‌ى، قسه گۆران، لادان له مه به سستى سه ره كيبى وتووژئ،
- حرف رارخواندن: به دواى قسه‌ى... كه فتن، په زيرانى قسه‌ى...، شوين قسه‌ى... كه وټن، وه دواى قسه‌ى... كه وټن (كسى حرف تو را نمى خواند - فدك)،
- حرف رازدن: باسى... كردن، سه به رت به... په يفين، قسه له... كردن، قسه‌ى... كردن،
- حرف راعوض كردن: قسه گۆرېن، قسه واپده‌ى، له شاهووه چوون بۆ پاهو،
- حرف ربط: وشه‌ى په يونه دى، وشه‌ى كه دوو وشه يا رسته پيكنه وه ده به سستنه وه (نه گهر، نه گور، تا، تاكوو، تاوه كوو، چونكه، دنا، نه خۆ، و، هه ركه، يا)،
- حرف زائد: وشه‌ى كه ده كه وپته پيش يا پاش بڼه ماى وشه و به كړد وه گۆرانكارى به ك له وانا يه كه يدا پيكدنئ (گله ← گله دار: ميگله ← ميگه له وان، يا: قدرت ← با قدرت: هيز ← به هيز)،
- حرف زدن: ناخافتن، ناخوتن، بناختن، ناخمين، ناخوتن، ناخوتن، ناخه فتن، ئيشن، باسكردن، بناشت، بهر كه بهر كه كړدن، بئژ كړدن، په يفيكرن، په يفين، دوان، دواى، دوى، دوين، دمه له پچران، دمه له پيئانه وه، دهنگ كړدن، شته غالين، شته غلبن، فتن، قسه كړدن، قسه كړده‌ى، قسه كړدن، قسه كړدن، قسه كړدن، كوتن، كوچين، كه پچين، كه لام گۆتن، گفټو گۆ، گوتن، گۆتن، نوټفكرن، واټن، واټن، واته ويره كړدن، واته‌ى، وتار دان، وټن، وتووژ كړدن، وتووژ كړدن، وشن، وژان، وژان، وژان، وژين،
- حرف زور: قسه‌ى زور، قسه‌ى زور دارانه، كه له گايى،
- حرف شدن: بنا كړدن، بنا فيكرن، بۆر بنا كړدن، بوونه قهره، بوونه قسه، به به ريه ك هه لاجوون، به ده ننگ بوون، به قهره هاتن، به گۆر اچوون، به گۆر داهاتن، به گۆر په كاهاټن، به گۆر په كتر اچوون، به گۆر په كتر اهاټن، به گۆر په كداچوون، په رځا شكرن، په ره چنگ كړدن، په ره چنگي كړدن، په پيله كړدن، تۆپ و ته شه رايك دان، ته قله چنگي كړدن، تيك بهر بوون، جراجر كړدن، جرته جرت كړدن، جره جر كړدن، چنه به چنه كړدن، حانه حه پيشي كړدن، حه لا كړدن، حه مه ره مز يكرن، حه نه و حه په شي كړدن، خره پيچك كړدن، دندوو كه كړدن، ده ستا فتنه ف، ده گله دابه ستن، دمبه دمه كړدن، دم ده دم نان، دوو كه كړدن، دوو كه دوو كه كړدن، دوو گورزه كړدن، ده گۆر اچوون، ده گۆر په ك راجوون، ده مقالى كړدن، ده مقالى كړدن، ده مه له دم نان، ده مو ره كړدن، ده مه ده مه كړدن، ده مه قاله بوون، ده مه قاله يه ك بوون (با فلانئ حرفم شد: ده گله فلانى ده مه قاله يه كمان بوو)، ده مه قالى بوون، ده مه قالى بوون، ده مه قه به كړدن، ده مه قه بڅ كړدن، رابه زاندين، شه ره چه قه كړدن، شه ره دندوو كه كړدن، شه ره دهنووك كړدن، شه ره قسه كړدن، شه ره كوو كه كړدن، شيرش كړدن، قالمه قالم كړدن، قالمه قالم كړدن، قالمه قالم كړدن، قرو چيره ك كړدن، كومان كړدن، كه فتوله فتكرن، كيشمانه كيش كړدن، كيشه كړدن، كيشه كيش كړدن، كيشه وهه را كړدن، كيشه‌ى زوانى كړدن، گلته كړدن، گلده كړدن، گهر تپه لاندن، گله چ كړدن، گينگه شه كړدن، له جكرن، له به قه كرتن، له به گۆر زين، له يه ك بهر بوون، ليكدان، مجاده له كړدن، مراهه كړدن، مراهه كړدن، مراهه كړدن، مراهه كړدن، مشتومر كړدن، موود كړدن، واته واته كړدن، وشتمر كړدن، وټار كړدن، وهر بيه‌ى يوو ترينى، هه را كړدن، هه راهه را كړدن، هه رقبوون، هه لا كړدن، هه لا هه لا كړدن، هه نه هه پسي كړدن،
- حرف شرط: وشه‌ى مه رج، وشه‌ى كه نه نجامى كار يك به كار يكي ديكه ده به سستنه وه (وه ك، ئه ر، ئه گهر، ئه گهر كوو...)،
- حرف شنو: به گۆن، به گۆش، قسه بيس، گۆش بهر ناواز، گوپيس، گوپيست،
- حرف شنيدن: ۱ ← (حرف گوش كردن) ← حرف، ۲- تانه و لومه بيستن، سر كوڼه كريان، قسه بيستن، قسه پئ كوتران، قسه ژنه فتن، گوئ له قسه بوون،
- حرف صدا دار: پيتى ده نگار، گهانده ك، يه كيته،
- حرف صد تايك غاز: ← (حرف مفت) ← حرف،
- حرف صد تايك غاز زدن: ← (حرف مفت زدن) ← حرف،
- حرف عطف: پيتى بادانه وه، پيتى پتر، ش (ئه وهات منيش هاتم)، و،
- حرف كسى راز مين زدن: به قسه نه كړدن، تكانه گرتن، قسه له حه رزى دان، قسه شكاندن،
- حرف كشيدن: ۱- ژير زوان چه شتن، سه ردا كيشان، قسه به رناره وده‌ى، قسه بهر كيش شاي، قسه ده راوردن، قسه ده ر كيشان، قسه ده رهاوردن، قسه ده ر هيتان، قسه پاكيشان، قسه له زارده ر هيتان، قسه له سه ردا كيشان،

هند، هورمهت، هژايبی، هژندايهز، يهز، ٢- انديشه: نهوهی به دلداديت، نهوهی به ميشکداديت، نهنديشه، بؤنج، بير، پلويؤ، پهزازه، پيره بووک، دالغه، رامان، پهت (درانديشه امکه چکارکنم: له پهت دام که چي بکه)، فکر، فيکر، که لکه له، گومان، واته ويره، وير، هزر، هژر، ههسه، ههسه، ههسه، هيزر، ٣- تعظيم: ته عظيم، خاکیؤسی، داهاتنه وه له پيش گهوران، سوجه، کر نؤش، ٤- حرام بودن: به ندبوون، چه په ليوون، حه رامبوون، خراوبوون، پرتنه دراوبوون، قاخه بوون، قورخبوون، قورغبوون، قه ده خه بوون، قه ده غه بوون، مه منو بوون، مه منو حبوون، مه منو وعبوون، ناره واوبوون، نه هي لي کران، هه رامبوون، ياساخبوون، ياساغبوون،

- حرمت داشت: نووده گرتن، پهرايیگرتن، پهزي رايبی، حورمهت گرتن، خاتر گرتن، خاتره گرتی، خه مناندين، دکراندين، پوومه تگرتن، پئزؤدانان، پئزگرتن، پئزگرتن، پئزگرتن، پئزگرتن، پئزگرتن، سدننگ نيان، قه درگرتن، مه زاناندين،

- حرمت داشتن: ← (حرمت داشت) ← حرمت،

- حرمت کسی را شکستن: حورمهت شکاندين، پئزؤ دانه نان، پئزئه گرتن، سووکايه تي پئکردين، قه درنه گرتن،

- حرمت کسی را نگهداشتن: ← (حرمت داشت) ← حرمت،

- حرمت گذاشتن: ← (حرمت داشت) ← حرمت،

حرمتخانه: ← حرمسرا،

حُرمدان (حُرمدان): کيسه ی پوول و...،

حرمسرا: نه ننده روون، حه په م، حه ره مسه را، خانووی جيگای ژنای مال، ژووری نه ننده روون، ژووری مال هوه، شوپتی تيدا حوا نه وهی مالومندال، کؤسه، هندروو، هندروو، هوندروو، هه په م، هه ندروو، يانه وزارؤ،

حرمسرای: ← حرمسرا،

حَرْمَل: نه سپه نده، قانگ، قانگله، ملوانه گيا، هه رمه ل،

حَرْمَله: ١- توفه په نگي داری، ٢- لکه کانی دار،

حُرُوب: جه ننگه کان، شه په کان،

حُرُور: ١- گه رماکان، تینی خور، ٢- باي گه رم، گره با، ٣- آتش،

حُرُوف: بيته کان، وشه کان،

حروف ابجد: پیتی نه بجه د،

حروف الفباء: پیتی نه لئو بی، پیتی نه لئو بی تکه،

حروف تَهَجِّي: پیتی نه لئو بی، پیتی نه لئو بی تکه،

حروف فچین: پرتؤک، پیتچن، تیبیلده، کریکاری چاپخانه،

حروف فچینی: پیتچین، کاری پیتچن،

حروف سیاه: پیتی ره ش، پیتی قه له وتر له ناسایی له چاپدا،

حروف نازک: پیتی ناسک، پیتی ناسایی له چاپدا،

حروف برگردان: ← لِتْرَاسِت،

حُرُون: ← چموش،

حُرّه: ژنی نازاد، ژنی ره سن، ژنی نه جیب،

حَرّه: بهرده لان، بهرده لئین،

حَرّی: ← سزاوار،

حُرّيّت: نازادی، خؤبوون، خؤگپران، خوه، خؤبوون، سه رازادی، سه رازایی، سه ربه خؤبی، سه ربه سستی، سه ر خؤبوون،

حریر: ١) تار عنكبوت، ٢- نه تلّه س، پارچه ی ئاوريشمی، حریر، هه ریر، ٣- پارچه ی ئاوريشمی تیکه ل به په شم يان په مؤ، خه زگ،

حریری: حه ریر فرؤش، هاو ريشمچن، هه ریر چن،

حریص: ١) ← آزمند، ٢) ← مُشتاق،

- حرکت چرخشی: خول، سووپ، گه پان له سه ره جه غزیک به ده وری خؤدا،

- حرکت غیرارادی: جیمینی ناویسته کی، جووله ی ناویسته کی، لاک، لاکه،

- حرکت دادن: ١- نازوگؤز کردن، ئالوگؤز کردن، نه ره ته کنای، نه ره جمنه ی، نه ره چله کنای، بزاقتن، بزاقکن، بزاقتن، بزاقندن، بزواندن، بزواندنه وه، بزویندن، ته کان پیدان، ته کان دان، ته کان دن، ته کنای، جماندن، جمنای، جمنایره، جواندن، جوانن، جؤلانندن، جوولانندن، جوولانندن، جوولانندنه وه، جوولانندنه وه، جوولانن، جوولانن، جه مچقانندن، چله کنایره، چه لقانندن، چه لقانندن، خسته نه جؤله وه، خسته نه گه پ، پاته کانندن، راشله قانندن، راقوتان، پهت پیدان، زیوانن، شانین، شله ژانندن، شه کاندنه وه، شه کو، فه شانین، فه هه ژانندن، گانندن، گلانن، گلدان، گؤتدان، ده له کداتن، لپتانندن، لقانندن، لقانندن، له بتانندن، له قانندن، نه ترانندن، واریوه، ورجمن، وه رجسه، هه شه قانندن، هؤژانندنه وه، هؤژم، هه پکانندن، هژانندن، ٢) ← راه بردن (٢) ← راه،

حرکت کردن: تاخیر کردن، نه ره ته کای، نه ره چله کیای، نه وه شه کیای، نه وه جوولایی، بزاقبوون، بزاقکن، بزوان، بزواتن، بزواتنه وه، بزه فتن، بؤقیان، به راد کردن، تلخواردن، ته کان خواردن، جموجؤل کردن، جه جم کردن، جمه ی، جیمان، جیمان، جمین، جؤلان، جؤلاننه وه، جووله جوول کردن، جؤله کردن، جوولان، جوولانه وه، جووله کردن، جوولیان، جوولیا نه وه، جوولیه ی، جه مچقین، جه مچقین، جه مین، چه ره کردن، چه کیانه وه، چه کیایره، چندک لخواه دان، چؤرته کردن، چه لقین، چه لکین، حه ره که ت کردن، داهه ژان، داهه ژان، دؤله دؤل کردن، پاتله کان، پاته کان، پاژان، راشله قان، پاره شان، پاره شین، پچافکردن، ره برندن، ره برندن، پیتک بردن، زیوان، زیوان، ژوولان، ژووله کردن، ژیلان، شه کانه وه، شه که شه ک کردن، فزه کردن، فزه کردن، فرفرین، فه خوومین، فه شه قان، فه شه قیان، فه شه کان، کلابوون، کلبوون، کوشبوون، گلان، گلیان، گؤتبوون، لپان، لئیان، لئین، له بتین، له بتین، له پتین، له خشبوون، له رانه وه، له رانه وه، له ریزین، لئین، له ریزینه وه، له رین، له رینه وه، له فین، له فین، له ننگه کردن، له وان، له وته نه، لیان، لئویه ی، نرفان، نه ووشین، وه رزان، وه رزین، وه شان، هؤرسوورپای، هؤژانه وه، هه رکین، هه ره که کردن، هه ره که ت کردن، هه ژین (گهواره یی)، هه ژان (گهواره یی)، هه ژان (گهواره یی)، هه ژین (گهواره یی)، هه لئسووران، هه لئسوورپان، هه لئسوورین، هه لگتپوه گتپ کردن، هه لگتپوه لگتپ کردن، هه له که تکردن،

- حرکت نکردن: پاره ستان، راویستان، نه بزواتن، نه جوولان،

- حرکت مُستَدیر: سووپ، جووله ی له سه ره جغز،

- حرکت وضعی: ١- جووله له جیتی خؤو به ده وری خؤدا، خول، ٢- هه لئسوورانی زه وی و گه پؤکه کانی دیکه به ده وری خؤدا،

- حرکتی: بزاقی، بزاقی، جمشی، جؤله یی، جووله یی، له بتی،

حُرْم: کؤی (حُرْمت) ← حُرْمت،

حُرْم: کؤی (حُریم) ← حُریم،

حُرْم: ١- مال و ده وری، ٢- ده ورنده وری شوپنه پیرؤزه کان، ٣- ناوه وهی مال، نیومالی، ٤- نیو شوپنه پیرؤزه کان، نیومالی کابه، ٥- حرم مسه را، ٦- خیزان، حه رم، مال و مندال، هاوسه ر، يانه وزارؤ،

حُرْمَات: کؤی (حُرْمت) ← حُرْمت،

حُرْمَت: کؤی (حُرْمت) ← حُرْمت،

حِرمان: بییه شی، بئرسق مانه وه، ناومیدی، ناکامی، ناھومیدی،

حُرْمَت: ١- ابرو، ئابروو، ئوود، ئوودا، ئیحتیرام، بائی، بن ده سی، پاس، پاگه، پاگه، پایه، پله، پله و پایه، په رای، په ره، په ره سه، په ری، په یسک، پی، پئله لک، چه پ (چه پتکی ده به رته ودانیه)، حورمهت، خرنج، ده ره جه، راژه، روتبه، روومهت، پئز، زی، سه ننگ، سه نگو، سه ننگ، شان، شکؤ، شه وکهت، عیزهت، فه ر، قه در، قه درو حورمهت، قه درومه رته به، گفانده، مه رته با، مه رته به، نرخ، وهج، هه رج، هه رمهت،

کوفاندار، کوره، کولدار، کولوفان، کولیل، کونده جهرگ، کووفاندار، کوولک، کوومرهش، کهرسه کوور، کهنهفت، کوهه ری، گرته، گرز، گزم، گهردنکجه، گیانه سهر، لجه بار، لیویه بار، مات، مرووچ، مرووز، مه جووجه، مه رس، مه لولول، مه یینه تبار، ناپه حهت، ناشاد، نزار، نکاری، نه جین، نه هاره زگ، وارز، وه پز، وه پرس، وه پرست، وه پز، هوراسان، ههراس، ههراسان، ههراسان

حس: ١- زی، ههست، ههستی تاییه تی دهست و بیستن و چه شتن و دیتن و بون، ٢- ناگا، ناگاردن، پسوو، پیچه سان، پیژانین، پیژن، تی گیشتن، حس، حهسان، دونگه، دونگی، زی، سوز، شعور، شهس، شهست، گریک، منه، هاس، ههشک، هوش، هوشه، ههس، ههست، ههست پیگردن، ههستیاری، ههستی نهدام، ههستی دهروون، ههستی ههناو،

- حس باصره: ههستی بینایی، ههستی دیتن،
- حس باطن: ههستی دهروون،
- حس بساوائی: ههستی بیست به ویکه وتنی شتیگ، ههستی پیخشان، ههستی ویکه وتن،

- حس بویائی: ههستی بونکردن،
- حس چشائی: ههستی چیزه کردن، ههستی چیشتن،
- حس ذائقه: ههستی چیزه کردن، ههستی چیشتن،
- حس ذایقه: ههستی چیزه کردن، ههستی چیشتن،
- حس سامعه: ههستی بیستن،
- حس شامه: ههستی بونکردن،
- حس شنوائی: ههستی بیستن،

- حس گردن: ناگاردن، ناگایی کردن، نه نه ایوای، پسوو کردن، پیچه سان، پی حهسیان، پیژانین، پیژنکردن، تیگه یشتن، تیگه بین، حهسان، حهسکردن، حهسیان، دونگه کردن، دونگی کردن، سوز کردن، سوسه کردن، سه حکرن، شعور کردن، شهس بیدار بوون، شهست بیدار بوون، گریک کردن، گوگردن، منه کردن، منیکرن، هاسین، ههشک کردن، هوشه کردن، ههساندن، ههست پیگردن، ههستکردن، ههسیان، ههسین،

- حس لامسه: حس (بساوائی)،
حساب: حهساب، حهساو، حهسیب، حیساب، لیگ دانه وه، ههساو، ههسیب، ١- نه ژمار، نه ژماردن، نه ندازه، ژماره، ٢- سه ودا، سیاهه، سیایی، لیسته، ٣- دوزه نه، رهوت، پیکو پیکو (مواظب باش حساب کار از دست درنرود - فدک)، ٤- په یمانی سه ودا یا په یوه ندینی ئیحتوباری یا پارگرتنی پاره، حیساب (حساب بانکی)، ٥ - دلیل (روی چه حسابی این حرف را می زنی؟ - فدک)،

- به حساب آوردن: ١- به حساب هینان، حسیب کردن، حیسابکردن، وه حهساو هاوردن، هینانه حیساب، ٢- بایه خ پیدان، به گرتنگ زانین، حسیب کردن، حیساب له سه رکردن، گرتنگی پیدان، هینانه نه ژمار، هینانه کایه وه،

- به حساب... رسیدن: (حساب... رارسیدن) - حساب،
- به حساب... گذاشتن: (پای کسی گذاشتن) - پا،
- به حساب... نوشتن: (پای کسی گذاشتن) - پا،
- حساب ابجد: حهساوی نه بجهد، حیسایی نه بجهد، حساب به پیی پسته کانی نه بجهد به جیگای ژماره،
- حساب از دست در رفتن: تووشی هه له وه شله ژاوی بوون، حهساو له دهس ده رچوون، حیساب له دهست ده رچوون، پالده ستدانه مان، پا له دهست ده رچوون، رهوتی کار لی تیگه لپیکه لبوون، کونترول له دهستدانه مان،

- حساب... با کرام الکاتبین است: مه گهر خودا فریای... بی، مه گهر خو ده هوارای... بی،

- حریص در خوردن: بهر چاوبرسی، چلیس، چه لماس، چه لماسک، زک کوور، زکوون، سکه رۆ، کولا، کولافی، کولب، کولبه وی، کهرخۆ، گنۆبی، نوشگل، نه فسهک، نهوسن،

حریف: تامتیژ، توژ، تون، چیزه تیژ، دۆخ، زمان سووتین، زمانگه ز، حریف: ١- جگر، حهریف، خه نیم، دژبه ر، دژه، پکه بهر، ره قیب، عهریف، غه نیم، غه نیو، قه، قه بۆ، مله کهر، هافرک، هامله، هاورک، هاشاخ، هه قهر، هه قبه ز، هه قهرک، ٢- قه، قه بۆ، لف، هاوریشه، هاورتا، هاورچا، هاورقمار، هاورکار، هاورکیش، هاورمال، ٣ - هاورد، ٤ - هم بیاله،

حریف شدن: بالاده ستبوون به سه ر.. دا، بالادهستی، پیژان، تاقهت پیچشان، دهر بهست نامای، دهر پۆست هاتن، دهر وه ستیهاتن، دهر روپیستهاتن، دهر وه قهت نامای، دهر وه قهتهاتن، دهست به سه ردا پیژشتن، ده قخۆر، زالی، زۆبردن، زۆبرین، زوریه، ژئی دهر که فتن، سه رکه وتن به سه ردا، قهوه پیچشان، قهوهت پیچشان، له عۆده هاتن، له گوژیهاتن، هیگن،

حریق: ١- ناگره بره بونه وه، ناگره کهنه وه، سووتان، سووتان، شهوات، ٢- بلتیه ناگر، ٣- له ناگر داسووتاو،

حریم: بهن، شوپتی پیویست به پاراستن، مال وده ورویه ری، ولگه، ههریم، ههویژکه،

حزار: بهراوردکار، خه ملین، قهرستین،

حزام: ١- تهنگی نه سپ، ٢- ناوه راستی شتیگ، ٣- ههرچی شتیکی پی به ستنه وه،

حزب: ١- پارت، پارتی، حیزب، دهسته، گرووپ، گرووپیکی هاورپوا له مەردم، ٢- ههر کام له جزمه کانی قورئان، ٣ - نصیب،

حزبی: پارتی، حیزی، ١- نه ندامی حیزب، ٢- په یوه نهدیدار به حیزب (کووبونه وهی حیزی)،

حزر: ١ - تخمین، ٢- حیسابکردنی نه ستیره کان، خویندنه وهی نه ستیره کان،

حزم: ١- احتیاط (و٢)، ٢- استواری: بهتوی، به پشستی، به رقه راری، پایه داری، پتهوی، پشتداری، توندی، خۆپاگری، خۆگری، خۆگیری، دامه زراوی، راه ستاوی، سه قام، قاعیمی، قاهیمی، قایمی، قایمی،

حزن (حزن): - اندوه،

حزن آلود: - حزین (آهنگ حزین)،

حزن آور: خه مانخیز، خه ماوه، خه ماوی، خه مزبوین، خه مز یادکهر، خهفته تپین، خهفته تپینه ر، خه مه تپنه ر، گزمینه ر،

حزن انگیز: - حزن آور،

حزیران: حزیران، حوزیران، جۆخینان، جوون، شه شه مین مانگی پۆمی،

حزین: نه جین، برامان، برهس، برهش، بووژما، به پهرۆش، به ستوا، بیچه و سه له وتووهره، بیدل، بیکه یف، بیمرۆس، بیمه عد، بیتنافسۆک، پهرۆش، پهرۆشدار، پهریشان، په شیو، توین، جاپز، جارس، جهرگوس، خاوه نخهفت، خاوه نخم، خدۆک، حهفته تاوی، خهفته تبار، خهفته تدار، خه ماوی، خه مبار، خه مخۆر، خه مگین، خه مناک، خه مین، داخدار، داخله زگ، داغدار، داماو، دژداماو، دلبرین، دلبول، دل به سه خار، دل به خوین، دل به خه م، دل به داخ، دل به زوخوا، دل به سو، دل به غه م، دل به ناسۆر، دل به ر، دل پر خوین، دل به شیو، دل تزی، دل ته نگ، دل خوون، دل خوین، دل خه فه، دل داگیراو، دلزار، دل قه بز، دل کلافه، دل کول، دل کول، دلگه، دلگیر، دل مردوو، دل مەرده، دوز، دۆش، دهرده دار، دهر مهنه، دهس به زراوی، دهست به نه ژنو، دهسته ژنو، دهسته و نه ژنو، دهسه زراوی، پامین، زار، زفیر، زگار، زمیر، زوور، زویر، زویر، زوین، زوین، ژار، ژاکاو، ژاکیا، سه رکز، شالی، شانی، عاجز، عیجز، عیدز، عیزز، غه ماوی، غه مبار، غه مخۆر، غه مگیر، غه مگین، غه مناک، قارس، قالس، قدیگ، قژۆک، قوژگه، قه بز، قه لس، کز، کزوخه مبار، کزوداماو،

- حساب باز کردن: پهمان بهستن بۇ ڤاگرتنى حساب له نيوان حساب ڤاگر و حساب كهرهه بو قهرز يا نهمانهت يا سهوداي نيوانيان، هساو كردههه، هساو واز كردن، حساب كردههه،

- حساب بانكي: ڤرپارنامهى پهيوه نديدار به ڤاره له نيوان كهسايه تى په كو و بانكيك، هساوى بانكي، هسايى بانقى، حسابى بانگى،

- حساب بردن از...: بايه خ بۆهيزو كهسايه تى... دانان، سام لى كردن، كۆكردنهه بۆ...، لى ترسان،

- حساب پس انداز: ڤرپارنامهى پاشه كهوتى ڤاره له بانكدا، هساى پاشه كهفت، هساوى پهسهنناز، هسايى پاشه كهوت، حسابى پاشه كهوت،

- حساب... ڤاك بودن: حساب ڤاك بوون، حساب درست بوون، حساب راست بوون، حساب ساف بوون،

- حساب پس دادن: ١- حساب، دانههه، دانههه و سىايى چالاكى په كانى مالى، ٢- تۆله دانههه، حساب دانه داواوه، له لايهين بهر پرسیته كه لىپچينهه ده گهل كران، لى پرسرانهه، لى پيچرانهه،

- حساب تراشيدن: ساختن كردنى حسابى مالى، حساب تاشى، حساب داتاشين، حساب ساز كردن،

- حساب چارى: ڤرپارنامهى ڤاگرتنى ڤاره له بانكدا به شيوه يهك كه بۆ كهلك ليوه گرگرتن هه ميشه له بهر ده ستدا بى،

- حساب جمل: ← (حساب ايجاد) ← حساب،

- حساب چيزى راداشتن: ڤاگادارى حسابى شتيك بوون، هساوى شتى به دهسته وه بوون، هساوى شتى له دهسته دا بوون، حساب له دهسته دا بوون،

- حساب چيزى را كردن: بىر له شتى كردههه، حسيى شتى كردن، هساوى شتى كردن،

- حساب خود را با كسى صاف كردن: ڤاكانه حساب كردن، ڤاك له ڤاك بوون ده گهل كه سيك، حسابى خۆ ده گهل كه سيك ڤاك كردن، هيچ له هيچ بوون ده گهل كه سيك،

- حسابدار: هساوگر، حسابدار، حسابگر، خيژزان، ده خلدار، ڤاگرى حسابان، ژماريار، ژميريار، كاتب، هساويه،

- حسابدارى: ١- حسابدارى، حساب ڤاگرگرتن، خيژزانى، ژماريارى، ژميريارى، ٢- به شى پيڤا كه ياشتن به حسابان له مه رزينگه دا، حسابدارى، ژميريارى،

- حساب داشتن: ڤاگادارى حسابى شتيك بوون، هساوى شتى به دهسته وه بوون، هساوى شتى له دهسته دا بوون، حساب له دهسته دا بوون،

حسابدان: حسابان، زانا له ژماردندا، وه رزهك،

- حساب دست كسى آمدن: به چۆنيه تى كار زانين، حساب هاتنه ده ست، له چۆنيه تى كار ڤاگادار بوون، مه زه نه هاتنه ده ستى كه سيك،

- حساب دود و تا چهار تا بودن: ڤوون و ڤاشكار بوون، ساكار و سه لماو بوون، وه كرؤژ ڤوون بوون،

- حساب ذهني: هساوى زهينى، حساب كردن به زهين (به بى كهلك وه گرگرتن له قاقهز يا ڤاميرى حساب كردن)، حسابى زهينى،

- حساب... رارسيدن: به خزمهت... گه ياشتن، به دهه... هاتن، ته مى كردن، چار كردن، چاره دهردى... كردن، مشور لى خواردن،

- حساب رس: ڤارههه به سه ر حساباندا چيتههه، تاووتوئى كه ره وهى به لگه مالى، ليكۆله ره وهى حسابدارى،

- حساب رسى: به سه ر حساباندا چوونههه، تاووتوئى كرده وهى به لگه مالى، ليكۆله وهى حساب به كان،

- حساب سازى: ← (حساب تراشيدن) ← حساب،

- حساب سرانگشتى: ١ ← (حساب ذهني) ← حساب، ٢- به راوردى ساكار به قماكان، به راوردى ساناو هاسان،

- حساب كار خود را كردن: پيشبيني كارى خۆ كردن، هساوى كارى خۆ كردن، حسابى كارى خۆ كردن، سى و دووى كارى خۆ كردن،

حساب كردن: ١- نه ژماردن، هساو كردن، حساب كردن، حسيى حساب كردن، حساب كردن، ٢- به شتيك دانان، حساب بۆ كردن، دانان (اورا آدم مهمى حساب مى كردند - فدك)، هيتانه نه ژمار، هيتانه حساب،

- حساب كسى را بستن: حسابى كه سيك بهستن، كۆتايى هيتان به سهودا له گهل كه سيك،

- حساب كسى را كردن: بۆ كه سى بزاردن، هساو كه سى كردن، ١- حساب ده گهل كردن، قهرزى كه سيك دانههه، ٢- حساب بۆ كردن، ڤه چاوردنى كه سى، له بىر نه چوونى كه سيك، هيتانه حساب،

- حساب كشيدين از...: به حسابى... دا چوونههه، به سه ر حسابى سهودا مامله... دا هاتنههه، هساو له... كيشانههه، حساب ده گهل كردههه، حساب له... كيشانههه، حساب لى كيشان، حساب لى وهر گرگرتنههه،

- حسابگر: ١- پى ژمير، ماشين حساب، ٢- هساو زان، حسيى گر، ورد ليكده ره وهى هه مه لايه نهى كاران،

- حساب نداداشتن: ١- نه اندازه بۆ نه بوون، نه اندازه نه بوون، بى نه اندازه بوون، بى نه ساوا بوون، بى حساب بوون،

حه دهه حساب بۆ نه بوون، له نه اندازه به ده ره بوون، له نه اندازه به ده ره بوون، له راهه به ده ره بوون، ٢- بى حساب و كيتاب بوون، بيسه رويه ره بوون، بيسه رويه ره بوون، ٣- هساو نه بوون، حساب نه بوون، سهودا نه بوون،

- حساب و كتاب: پيسه ره، هساو و كيتاب، هساو و كيتاب، حساب و كيتاب، داروله له، ليكده وهه وهه راورد، هۆرته وهه ره،

حسابى: ١- حسابان، ٢- پهيوه ندى دار به حساب، هساوى، حسابى، ٣- ڤر په ڤر، ته واو، هساوى، حسابى (پياوى حسابى)، درست، درست، راست، ڤيكيو پيكي، ڤيكيوله بار، شياو، له بار، ٤- باش، به ته واوى، تيروته سه ل (ناهار حسابى)، هساوى، خاس، سه ر ڤاك،

حساد: ژؤر تيژه يى، ژؤر بهر چاوتهنگ، ژؤر به غيل، ژؤر چاوتچؤك،

حسادت: ١- ٿيره يى، به خيلى، بهر چاوتهنگى، به غيلى، چاوتچؤكى، چاوته زيرى، هسه سودى، ده خس، ده خسؤ، قه لسى به چاكه ي خهلك، موود، هافيزى، هسه سودى،

حسادت كردن: ١- ٿيره يى بردن، به خيلى كردن، بهر چاوتهنگى كردن، به غيلى كردن، چاوتچؤكى كردن، چاوته زيرى كردن، چنؤكى كردن، هسه سودى كردن، درزى كردن، ده خسؤ يى كردن، ده خسى، قه لسبوون به چاكه ي خهلك، موود كردن، هافيزى كردن، هسه سودى كردن،

حساس: هسه ستكار، هسه ستؤك، هسه ستوهه، هسه ستيار، ١- ڤه وهى زووكارى تيده كرئ، ڤه وهى زووه ره نه جي، دل نازك، دل ناسك، ژؤر خواهه نه ست، قچ، قوت، قوته، گهر مخواز، له سه ره ست، هسه ستوور، هسهكى، ٢- ڤه نه ياوا، ڤه وهى زووده شه ده گاه، ڤه وهى زووشته وه ره ده گرئ، ٣- به هسه ست، تيگه ياشتههه، تيگه ييو، ٤- حاسته م (لحظه حساس: كاتى حاسته م)، گرنگ، گرنگ، ٥- سل، قچ، قوت (گوئى قوت)،

حساسه: ← حساس (مؤ)،

حساسيت: هسه ستكارى، هسه ستوهه رى، هسه ستيارى، ١- به هسه ستى، زووكار تيكران، ٢- ڤه لى زى، ڤه قه لسى، زووه كهوتنه ژيركار تيكران شتى ده ره وهى له ش وهك بؤن و...، ناكۆكى، ٣- سلى، قوتى، له سه ره ستى،

حسام: ١- شمشرى تيژ، ٢- دمى سمشير، لاي تيژى شير،

حساب: ١- نه اندازه، نه ژمار، ٢- ڤه سنى باش، شانازى باپران، ٣- بزرگوارى، ٤- بوونه خواهه نى ڤه سه نايه تى،

- حساب (و) نساب: بىنج و بناوان، بىنه چه كه، بىنه و بىنه چه كه، بىنچه، توره مه، خانه دان، ڤه ته وهه، ڤه چه لاک، ڤه سه نايه تى، ڤه گهز، نه ژاد،

حساب: ١- ٿيپينى عه ره بيهه كه ي (حساب) بووه فارسان وايان ليكرده وهه: ١- به پيى، به ران بهر، گوهره، گوهره، لگۆره، لگۆره، له گۆره، ٢-

- حساب باز کردن: پهمان بهستن بۇ ڤاگرتنى حساب له نيوان حساب ڤاگر و حساب كهرهه بو قهرز يا نهمانهت يا سهوداي نيوانيان، هساو كردههه، هساو واز كردن، حساب كردههه،

- حساب بانكي: ڤرپارنامهى پهيوه نديدار به ڤاره له نيوان كهسايه تى په كو و بانكيك، هساوى بانكي، هسايى بانقى، حسابى بانگى،

- حساب بردن از...: بايه خ بۆهيزو كهسايه تى... دانان، سام لى كردن، كۆكردنهه بۆ...، لى ترسان،

- حساب پس انداز: ڤرپارنامهى پاشه كهوتى ڤاره له بانكدا، هساى پاشه كهفت، هساوى پهسهنناز، هسايى پاشه كهوت، حسابى پاشه كهوت،

- حساب... ڤاك بودن: حساب ڤاك بوون، حساب درست بوون، حساب راست بوون، حساب ساف بوون،

- حساب پس دادن: ١- حساب، دانههه، دانههه و سىايى چالاكى په كانى مالى، ٢- تۆله دانههه، حساب دانه داواوه، له لايهين بهر پرسیته كه لىپچينهه ده گهل كران، لى پرسرانهه، لى پيچرانهه،

- حساب تراشيدن: ساختن كردنى حسابى مالى، حساب تاشى، حساب داتاشين، حساب ساز كردن،

- حساب چارى: ڤرپارنامهى ڤاگرتنى ڤاره له بانكدا به شيوه يهك كه بۆ كهلك ليوه گرگرتن هه ميشه له بهر ده ستدا بى،

- حساب جمل: ← (حساب ايجاد) ← حساب،

- حساب چيزى راداشتن: ڤاگادارى حسابى شتيك بوون، هساوى شتى به دهسته وه بوون، هساوى شتى له دهسته دا بوون، حساب له دهسته دا بوون،

- حساب چيزى را كردن: بىر له شتى كردههه، حسيى شتى كردن، هساوى شتى كردن،

- حساب خود را با كسى صاف كردن: ڤاكانه حساب كردن، ڤاك له ڤاك بوون ده گهل كه سيك، حسابى خۆ ده گهل كه سيك ڤاك كردن، هيچ له هيچ بوون ده گهل كه سيك،

- حسابدار: هساوگر، حسابدار، حسابگر، خيژزان، ده خلدار، ڤاگرى حسابان، ژماريار، ژميريار، كاتب، هساويه،

- حسابدارى: ١- حسابدارى، حساب ڤاگرگرتن، خيژزانى، ژماريارى، ژميريارى، ٢- به شى پيڤا كه ياشتن به حسابان له مه رزينگه دا، حسابدارى، ژميريارى،

- حساب داشتن: ڤاگادارى حسابى شتيك بوون، هساوى شتى به دهسته وه بوون، هساوى شتى له دهسته دا بوون، حساب له دهسته دا بوون،

حسابدان: حسابان، زانا له ژماردندا، وه رزهك،

- حساب دست كسى آمدن: به چۆنيه تى كار زانين، حساب هاتنه ده ست، له چۆنيه تى كار ڤاگادار بوون، مه زه نه هاتنه ده ستى كه سيك،

- حساب دود و تا چهار تا بودن: ڤوون و ڤاشكار بوون، ساكار و سه لماو بوون، وه كرؤژ ڤوون بوون،

- حساب ذهني: هساوى زهينى، حساب كردن به زهين (به بى كهلك وه گرگرتن له قاقهز يا ڤاميرى حساب كردن)، حسابى زهينى،

- حساب... رارسيدن: به خزمهت... گه ياشتن، به دهه... هاتن، ته مى كردن، چار كردن، چاره دهردى... كردن، مشور لى خواردن،

- حساب رس: ڤارههه به سه ر حساباندا چيتههه، تاووتوئى كه ره وهى به لگه مالى، ليكۆله ره وهى حسابدارى،

- حساب رسى: به سه ر حساباندا چوونههه، تاووتوئى كرده وهى به لگه مالى، ليكۆله وهى حساب به كان،

- حساب سازى: ← (حساب تراشيدن) ← حساب،

- حساب سرانگشتى: ١ ← (حساب ذهني) ← حساب، ٢- به راوردى ساكار به قماكان، به راوردى ساناو هاسان،

- ھۇن تەشخىس: ناسىنەھەي باش، ناسىنەھەي دروست،
 - ھۇن تىسادف: ھەلگەھەتەي باش، ھەلگەھەتەي بەجى،
 ھەلگەھەتەي چاك، ھەلگەھەتەي لەبار،
 - ھۇن تىفام: باش لىك تىگەيشتەن، بەباشى لىك تىگەيشتەن، چاك
 لىك تىگەيشتەن، چاك ھەفگەھان،
 - ھۇن تىلگى: بۇچوونى باش،
 - ھۇن تۇجە: پىراگەيشتەن باش، سەرنجدانى باش،
 - ھۇن جريان: رەوتەي باش،
 - ھۇن ختام: ئاكامى چاك، ئەنجامى باش، بەخىر تەواوبوون،
 دوايپھانتى باش، كۆتابى باش،
 - ھۇن تىلگى: بۇچوونى باش،
 - ھۇن خىدمەت: باش پىراگەيشتەن، باش كاربۇكردن، بەباشى
 خىزمەت كىردن،
 - ھۇن خىط: خۇشئووسى، خەتەي جوان، دەست نووسى باش،
 دەستووسى جوان،
 - ھۇن خىلق: (خوشخلقى) ← خوش،
 - ھۇن داۋىتىن: باشبوون، باشى ھەبوون، چاكبوون، چاكى ھەبوون،
 خاسبوون، خاسىيەي، خاسى ھەبوون،
 - ھۇن راي: ۱- يىنايى، پاخاف، پوونىيى، زانايى، زىرەكى، وريايى،
 وشىرايى، يەقىن، ۲- باشى خوو، باشى باوەر، باشى يىر، باشى پراو
 باوەر، باشىيى رەوش، پاكىي رەوش، پاكىي عاقىدە، جوانىي رەوش،
 - ھۇن رىفتار: ← (ھىسن سلوك) ← ھىسن،
 - ھۇن روابىط: پەيوەندىي باش، پەيوەندىي چاك،
 - ھۇن سابقە: پىشىنەي باش، پىشىنەي چاك،
 - ھۇن سلوك: ئاكارباشى، ئاكارچاكى، ئەخلاقى باش، ئەلس وىنىشى
 باش، جوانىي ھەلسوكەوت، خۇشخلقى، خووپاكى، خۇش خووبى،
 خۇشىي پاونۇروو، خۇشپەفتارى، خۇشمەشرەبى، راسترۇيى،
 راسترەوى، پووپەرووونەھەي باش، رەفتارى باش، رەفتارى جوان
 لەپەيوەندى گرتىندا، رەوشتابشى، رەوشتابكى، رەوشتجوانى،
 رەوشتى باش، رېوشونى باش لەھاسەت خەلكدا، شىۋازى باشى پەيوەندى،
 شىۋەي باشى پەيوەندى، شىۋەي باشى قەسە كىردن و پووپەروو بوونەھە
 دەگەل خەلك، كىردارى باش، كىردەھەي باش، نەرمونىيى، ھەستان و دانىشتى
 باش، ھەلسوكەوتەي باش، ھەلسوكەوتەي چاك،
 - ھۇن سىرت: ← (ھۇن خلق) ← ھۇن،
 - ھۇن شىھرت: ← (خوشنامى) ← خوش،
 - ھۇن صورت: جوانىي پوخسار، پووجوانى،
 - ھۇن طلب: داوا كىردنى شىتىك بەباشى، داوا كىردنى شىتىك بەجوانى،
 - ھۇن ظن: باوەر باش لەسەرشىتىك، پوانگەي باش لەسەرشىتىك،
 خۇشىيىنى، گەشىيىنى،
 - ھۇن عمل: دروستكارى، دروستكارى، كىردەھەي باش، كىردەھەي
 چاك،
 - ھۇن نظر: بىروراي باش، بىروراي چاك، پوانگەي باش،
 پوانگەي چاك،
 - ھۇن نىت: خىستى باش، خىزخىزى، نىيازى باش، نىيازى چاك،
 مەبەستى باش، نىتەي چاك،
 - ھۇن يوسىف: چاف رەشۇك، گولەمەخمەلى،
 ھۇننا: پووپەرى، ۇنى جوان، كىچى جوان،
 ھۇننا: پووپەرى، ۇنى جوان، كىچى جوان،
 ھۇننا: باشىگەل، باشى بەكان، چاكەكان، چاكى گەل، چاكى بەكان،
 خاسىگەل، كارەباشەكان،

ئەۋمار، بىزار، ۇمار، ۇمارە، ۳- ئەۋماردن، بىزاردن، ۇمارتن، ۴- بەس
 بوون، بەسكىردن، بەسكىردن،
 - برحسب: بەپىيى، بەرانبەرى، بەگۆيرەي، لگۆيرەي، لگۆيرى، لە
 - حسب الامر: بەپىيى دەستوورى، بەپىيى فەرمانى،
 - حسب حال: باسى حال وبال، باسى پووداۋ، گىترانەھەي پووداۋ،
 حسبنا: كۆي (حسب) ← حسب،
 حسبنا: كۆي (حسب) ← حسب،
 حسبنا: ۱ ← پندار، ۲ ← پنداشتەن،
 حسبنا: ۱ ← حسب، ۲ ← حسب كىردن،
 حسبنا: ۱ ← ئواب (۱)، ۲ ← مزد،
 حسبنا: پەيوەندىدار بەشانازىيىنە مالە،
 حسبنا: ئىرەيى، بەغىلايەتى، بەغىلى، چاۋچىنۇكى، ھەسوودى،
 خىراپەخىزى، خىراپەخىزى بۇكەسىك، ھەسوودى،
 حسب بردن: ← حسبوزىدن،
 حسب پىشە: زۆر بەئىرەيى، زۆر بەغىل، ھەمىشە بەغىل،
 حسب ناك: زۆر بەئىرەيى، زۆر بەغىل، ھەمىشە بەغىل،
 حسبوزىدن: ئىرەيى پىيىردن، ئىرەيى كىردن، بەخىلى كىردن،
 بەغىلايەتى كىردن، بەغىلى پىيىردن، بەغىلى كىردن، چاۋچىنۇكى كىردن،
 ھەسوودى پىيىردن، ھەسوودى كىردن، خىراپەخىزى كىردن، خىراپەخىزى
 بۇكەسىك، ھەسوودى كىردن،
 حسبنا: ← برھنە كىردن،
 حسبنا: بەئەزەت، بەھسەرت، بەداخ، بەسۇ، بەسوئ، بەعەزەت،
 حسبنا: ئاخ، ئەزەت، ئەفسۇس، تاسە، ھەسەرت، داخ،
 داخوەزەت، پەنج، زەھمەت، سو، سووى، سوئ، عەزەت، كەيلان،
 مخابن،
 حسب بردن: ← حسبرت خوردن،
 حسبرت خوردن: ۱- ئاخ ھەلگىشان، بەئاۋاتبوون، ئىرەيى بىردن،
 بەئاۋاتى شىتە دىنەھاتووبوون، بەئاۋات خىستەن (ھىسرت مى بىردم كە
 كاش جاي او مى بىردم - فدىك)، بەھسەرتبوون، بەعەزەرتبوون، كەل
 دا كىرن، ۲- خەفەت خورادن، مىشەمشق، ھەژان و ھەلچوون لەھەيفان،
 حسبرت دان: تامە تامەدان، تامىتامى دان، چاۋبىز دان، گىجوفىچ دان،
 گىزوفىچ دان،
 حسبنا: پەيكول، پەيكولە، پىكول، پىكولە، دپە سووچە، سىچوكل،
 سىدان، سىدانە، سى ددانە، قونچىر، قونچىر كە، قونچىرىسكە، قونچىلىسك،
 كونچىرە،
 حسبنا: ئامىزى رىياكە رەھەي ھەستىيار (بەگەرما، نوور يان...)،
 دەنگدەر، سىنسۇر، ھەستىگەر،
 حسبنا: ئەۋەپەيى، بىراندن، بىرەين، بىرەين، بىرەنەھە، بىرەيى، بوورپەنەھە،
 تەرەفاندن، قەقساندن، قرتاندن، قرتانن، قرتانن، قوساندن، قەلتاندن،
 قەلتىكردن، وپىن، وپىنەھە، وپىن، ھەلپەكان، ھۆرپەيى، ھەلپەين،
 حسبنا: بەدەھ، بەدىمەن، چوان، جوانچاك، دەلال، زەرىف، قەنج،
 حسبنا: ۱- بەدەھەي، جاني، جوانچاكى، جوانى، جەمال، حوسن،
 خوشىكى، دەلالى، زەرىفى، زىبايى، شۇخوشەنگى، شەنگوتەرىزى،
 قەشەنگى، قەنجى، لاوى، مەرىس، ۲- باشى، خاسى، خۇشى، چاكە،
 چاكى،
 - ھۇن اخلاق: ← (خوشخلقى) ← خوش،
 - ھۇن استفادە: كەلك لىتوەرگرتنى باش، كەلك لىتوەرگرتنى چاك،
 - ھۇن انتخاب: ھەلپىزاردنى باش، ھەلپىزاردنى چاك،
 - ھۇن تاثير: كارتىكەرى باش، كارتىكەرى چاك،
 - ھۇن تدبىر: تەگىبىرى باش، پراۋىزى باش، پراۋىزى چاك،

حَسَن بگاوتی: کانیزه، گاله بهنگ، گول گۆچيله، گوله گهنم، گهنم شام، گهنمۆك،
حَسَن بگاودی: ← حَسَن بگاوتی،
حَسَن لبه: ← سَمَع،
حَسَنه: باش، چاك، كردهوهی به پیتی شهرع،
اخلاق حَسَنه: نه خلاق باش، پهفتاری باش، كرداری باش،
روابط حَسَنه: په پیهو ندی باش، تیکه لایوی گهرم، خوشی نیوان، نیوان خوشی،
حَسَنی: ۱- باشت، چاکتر، چیتتر، ۲- پاشه پۆزی باش، ۳- کاری باش، کاری چاك، ۴- پیروزی، ۵- شهادت،
اسماء حَسَنی: ۹۹ له ناوه کانی خوا،
حَسود: ئیره بیبه، به ئیره یی، به چاکه ی خه لک قه لَس، به خوشی و سه رکه وتنی خه لک قه لَس، به خیل، بهر چاوته ننگ، به غیل، چافته ننگ، چاف چنۆك، چافینۆك، چاوته ننگ، چاوته ننگ، چاوته ننگ، چاوته ننگ، چه م ته ننگ، حه سوود، دل بژۆك، دل نزم، په زیل، گاقبه ر، وه ره چه م ته ننگ، هه سوود،
حسودی: ← حسادت،
حسودی کردن: ← حسادت کردن،
حَسَی: ۱- په پیهو نیدار به هه ست، ههستی، ۲- ههست پین کراو، ههست کراو،
حَسَیات: کۆی (حَسَی) ← حَسَی،
حَسِيب: ۱ ← حسابگر، ۲ ← بزرگوار،
حَسِيب: ۱ ← حساب، ۲ ← دادوستد،
حَسِير: ۱ ← درمانده، ۲ ← حَسْران،
حُسَين: بچکۆله ی جوان، جوانکیله،
حسینقلیخانی: ← هرج و مرج،
حسینییه: ته کیه ی لی خویندنه وه ی تازه نامه ی ئیمامی حوسین،
حسه نیه، حوسه نیه،
حَسِیة: ← حَسَی (مؤ) ← حَسَی،
حَشَا: ۱ ← درون، ۲- ناوزگ، نوسک، نیوزگ، هه ناو،
حَشَّاش: ۱- پیووشفرۆش، کۆکه ره وه ی پیووش، ۲- هه شیشکیش، خووگرتوو به هه شیش،
حَشَّاشِین: کۆی (حشاش) ← حَشَّاش،
حَشْر: ۱ ← چریک، ۲ ← گروه،
حَشْر: ۱- آمیزش، ۲ ← برانگیختن، ۳- کۆکردنه وه ی خه لک، ۴- په سلان، هه شر، په ژۆی هه شری، په ژۆی قیامت، سه لا، عه شر، هه ستانه وه،
حَشْرَات: کۆی (حشره) ← حشره، چروچانه وه رات،
حشرونشَر: حشره ونه شر، هه لسوکه وت، ← آمدوشد،
حشره: چروچانه وه ر، جووله وه ر، هه شه په، ده عبا، زینده وه ره، زینده وه ر، گۆسان، گه ناو، گه ناوهر، مێروو،
حشره خواران: گه ناوهر خواران، مێروو خواران،
حشره شناس: گه ناوهر ناس، موورنیاس، مێرووناس،
حشره کش: دهرمان میش، گه ناوهر کۆز، موورکۆز، مێروو کۆز، مێشکۆز،
حَشْرِي: به تالۆش، هه شهری، هه قه دار، هه که دار، زه نه ک (بۆ پیاو)،
گاناوی، گانهک، گانهکی (بۆژن)، هه شهری، هه که دار، هه یشو،
حَشَف: ۱- خورمای زۆر خراب، ۲- قسه ی بیکه لک، وته ی بییه ووده،

حَسَفَه: ۱- قه لچنی گیا که پاش دروینه ده په رتێزدا ده مینیتته وه، ۲- گۆپکه ی کیر،
حَشَل: ← خطر،
حَسَم: ۱- پشته مێر، ده سوپا، ده ستوپه یه یوه ند، ده سو په یوه ند، که سوکار،
حَسَم: ۲- هه یوانی ورده، رانه مه ر، مه ر،
حَسَمَت: شکۆ، شکۆداری، خاوه ن شکۆیی، شه وکه ت، گه وره یی، هه شگه،
حَسَمَداری: ← دامداری،
حَسُو: ۱- آکنه، ۲ ← فرومایه (۳)، ۳- وشه ی زیاد ی له نیوان رسته دا،
حشوقبیح: زنده ی دژۆ، زنده یه که هینانی ده نیو رسته دا بیته هۆی دژۆ کردنی، نیوئاخنی دژۆ،
حشوملیح: زنده ی جوان، زنده یه که هینانی ده نیو رسته دا بیته هۆی جوان کردنی، نیوئاخنی جوان،
حشوی: ← فرومایه (۳)،
حشیش: به رش، به ننگ، چه رس، چه رس، هه شیش، هه شیشه، هه وینچ، خه ره به ننگ، شادانه، شاینه، شه دانک، شه دانک، که رکوژ، گوله لئیه، منگه گیا، هه ره به ننگ،
حشیش کشیدن: حه شیش ده کار کردن، حه شیش کیشان،
حشیشی: به ننگ کیش، حه شیش کیش،
حَصَا: ورتکه به د، وردکه به رد،
حَصَاة: ورتکه به د، وردکه به رد،
حَصَاد: ۱ ← درویدن، ۲- جه نگی دره، کاتی دروینه،
حَصَار: ۱- ئابلۆقه دان، ئاخله دان، ئالقه دان، ته وه نه دان، تیه وه راتن، تیه وه راتن، چوارده وردان، چوارده ور لیگرتن، چه مارۆدان، حاته کردن، هه لقه دان، خسته نه گه مارۆ، داگرتن، دۆره دای، ده گه مارۆ خسته ن، ده ورانده ور لیگرتن، ده وردان، ده ورگرتن، ده وره دان، ده وره گرتن، ده وره لیدان، ده وره لیگرتن، گرگرتن، گش لایگرتن، گه مارۆ دان، گه مارۆ دای، لالاگرتن، لئیه وه راتن، ۲- بارش، بارووم، به دن، پاسار، په رچین (جالیز حصار نداشت ومی شد وارد آن شد - فدک)، په رژین، هه سار، دیوار، دیواری ده وری قه لاوخانو و... سوور، سووره، شوووارو، شوووار (شووره، وارش، وارشه، هه سار، ۳- دز، دزه، دژ، شورحه، قه لا، قه لات، قه لاتیی، قه لعه، که ل، که لا، که له، که لهه، هه سار، که له، ۴- هه ر شتیکی به دیوار ده وره دراو،
حَصَار باغ: پارده، دیواری ده وری باغ، سوور، شوورا، شووره، وارش، وارشه،
حَصَار دادن: چه مارۆدان، گه مارۆدان، گه مارۆ دای،
حَصَار کشیدن: بارش لیدان، بارووم لیدان، پاسار کیشان، په رچین کردن، په رژین دانان، په رژین کردن، هه سار کیشان، دیوار کیشان (به ده وری قه لاوخانو و...)، سوور کیشان، سووره لیدان، شوووارو کیشانو، شوورا کیشان، شووره کیشان، وارش کیشان، وارشه لیدان، هه سار کیشان،
حَصَارِي: په نا بۆقه لا بردوو، خۆ ده قه لا هویشتوو، گه مارۆ دراو،
حَصَاقت: ← خردمندی،
حَصَان: نه سپ، نه سپی په سه ن و به هیز، بارگین،
حَصَانَت: ۱ ← استواری، ۲ ← پاکدامنی،
حَصَب: ۱- ئاگرگه، پیووشو، ده سه چيله، ۲- وردکه به رد،
حَصَبًا: ورتکه به رد، وردکه به رد،
حَصَبَاء: ورتکه به رد، وردکه به رد،
حصبه: تاوی ریخۆله، هه سه به، سه تا، که فته یی، که وتووی،
حَصَد: دروون، دروونه، دروونه وه، دروینه، دروینه کردن،

حَصْر: ١ - تنگدلی، ٢ - قسه بۆنه هانتن، له قسه دادامان،
 حَصْر: ١ - احاطه کردن، ٢ - حساب کردن، ٣ - قصر،
 حُصْر: کۆی (حصیر) - حصیر، هسیران،
 حَصْرِم: تری نه گه یشتوو، قۆره،
 حَصَص: سهر بیتیوو، سهر پرووتاوه،
 حَصْن: پناگا، دز، دزه، دژ، شورحه، قهلا، قهلات، قهلاتی، قهلهه،
 کهل، کهلا، کهله، کهلهه، ههسار،
 حَصْن حَصین: قهلائی قایم، قهلائی قایم و بهرز،
 حُصُول: ١ - بهر مه هانتن، پنگه یشتن (حصول مراد: به مراد گه یشتن)،
 دهسکه فتن، دهسکه وتن، وه دهست هانتن، ٢ - پدیدگشتن: ئاشکرا بوون،
 ئاشکراییهی، ئاماینه پروو، ئاماینه ی وهر و باس، به دیار کهوتن، به دی ئامای،
 به دی هانتن، په یابوو، بهر چاو کهوتن، بهر کهوتنه ی، په ییدا بوون،
 په یذا ییهی، خویابوو، دهر کهتن، دهر کهفتن، دهر کهوتن، دهره کهوتن،
 دیار بوون، دیاردان، دیاردی، دیاره هۆ، دیاردان، زاهیر بوون،
 فه دیار کهتن، وه دهر کهوتن، وه دیار کهوتن، وه دی هانتن، هانتنه پروو،
 هانتنه گۆر،
 حُصُون: کۆی (حَصْن) - حَصْن،
 حَصَه: بار (له وهه شیهه شینه باری من چه نده)، باره، باهر، بوغن، بهر،
 بهر کهوت، بهری، بهش، بهشه، بههره، بیش، بیش، پا، پار، پارچه،
 پاره، پاژ، پای، پشک، پهش، پهیا، پیش، تا، تۆز، چینی،
 دای (مه ده که دای دای بوو)، دابهش، داره بهش، داوپ، دۆن، پۆز، ساد،
 سهری، قسن، قهت، کارتک، کووزی، کهت، کهر، کهرت، کهرتک،
 کهرک، کهری، کهیتل، گه زخ، گیههف، لۆتم، لهت، لهتک، لهته،
 لهقا، لهه، لیمه، نسیب، نسیو، وهش، ماف، واره (له قهرزه که دوو واره م
 لاموه)، مووجه، هۆخ، ههق، هیسا،
 حصه یخش: بهشده، دابهشکه ری بههره،
 حصه دار: - شریک،
 حَصْی: ١ - ورد که بهرد، ٢ - زۆر له ژماره دا، ژماره یه کی زۆر،
 حَصْیَات: ورد که بهرده کان،
 حَصید: درواو، گیا یا بهرهمی درواو له مەزرار،
 حَصیر: بۆریه، بووریا، هسیر، هسیل، هسیلک، هسیر، هه شیر،
 حَصیف: - خردمند،
 حَصین: - محکم،
 حَص: - تحریک کردن،
 حُضَار: ئاماده بووان،
 حضارت: ١ - شارنشین، نیشته جیبوو له شار، ٢ - تمدن،
 حضانت: - حَضَانه،
 حَضَانه: ١ - گرتنه باوهش، گرتنه ژۆربالی خو، ٢ - به خێو کردن،
 ده دامینی خو دا پهروه رده کردن، سهر په رستی کردن، سهر په رشتی کردن،
 ٣ - پروردن،
 حَضْر: ١ - جیگای لئ ئاماده بوون، ژوانگه، ٢ - دامه زان له شار، سه فەر
 نه کردن، هیبه، ٣ - منزل،
 حضرات: کۆی (حضرت) - حضرت،
 حضرت: ١ - جهناب، هه زهت، وه شه ی پۆزه له پیش ناو دادیت، ٢ -
 پیشگاه، ٣ - پایتخت، ٤ - بوون، حزوور، نیزی کایه تی،
 - حضرت اشرف: جهنابی میر، گه ورم، میری مەزن،
 - حضرت عالی: بهر پۆزان، جهنابتان،
 - حضرت عباسی: خواوه کیلی، خواوه کیلی، خوداو کیلی، خودو خواوی،
 خو و خوات،

حَصْرِي: شارنشین، شاره یی،
 حُضُن: - حَضِیض،
 حِضْن: ئامیز، ئاوش، باخه ل، باغه ل، باوش، باوهش، باوهشی،
 به خه ل، به خه له، بهر، ته لیک، سنگ، سنگ بهر، کۆش، میز، واو شه،
 واو شه، وهر، هامبیز، هامپیز، هامیز، همبیز، همبیز، همبیز، همبیز،
 هه میز،
 حضور: ١ - حاضر بودن: ئاماده بوون، بوون، حازر بوون، حزوور،
 حوزوور، له جیگایه ک بوون، له لای که سێ بوون، ٢ - محضر: ئاسانه،
 باره گا، بهردهم، پیشگا، حزوور، حوزوور، خزمهت (له خزمهت...)،
 ده رگانه، لای که سی گه وره، هاف (خدمت امیر رسیدم: نه زچووم هافا
 مین)، هه نتهش،
 - به حضور... رسیدن: - (به حضور... رفتن) - حضور،
 - به حضور... رفتن: به حزوور... گه یشتن، به حوزووری... گه یشتن،
 به خزمهت... گه یشتن، چوونه ئاسانه ی...، چوونه باره گای...،
 چوونه بهردهم...، چوونه پیشگای...، چوونه حزووری...، چوونه حوزووری
 ...، چوونه خزمهت...، چوونه ده رگانه ی...، چوونه لای که سی گه وره،
 چوونه هافا...، چوونه هه نتهش،
 - حضوراً: پروا پروو، پروو به پروو، له بهر انبهر، له پروو دا،
 - حضور به هم رساندن: ئاماده بوون، حازر بوون، هانتن، هانتنه حضور،
 هانتنه هزوور، هه نتهش،
 - حضور ذهن: بیر یاری، بیر ته یاری، بیر له باوی،
 - حضوری: - حضوراً،
 - حضور و غیاب: بوون و نه بوون، حازر غایب، کۆنترۆل کردن
 ئاماده بووانی شوئینیک،
 - حضور یافتن: - (حضور به هم رساندن) - حضور،
 حَضِیض: ١ - نزم، نهم، نهوی، ٢ - نشووف، نشیف، نشیو، نزمایی،
 نهوی یایه تی، ٣ - دامنه،
 حَطّ: ١ - دابه زانندن، هینانه خوار، قیمهت شکانندن، ٢ - پستی،
 حُطَام: ١ - پووشکه، چیلکه، ٢ - مالی دنیا، ٣ - وردک، ورده،
 حَطَب: - هیژم،
 حَطْم: شکانندی شتی نیشک،
 حَطّ: ١ - به شیردن، بههره بردن، تههره، ههز، خو شیهه ختی، خو شی،
 خواهه شی، کامه رانی، کامه وایی، کامه وهر گرتن، که یف، نسیب، ٢ -
 بدبختی،
 حَطّ بردن: بههره لئوه رگرتن، چیت لئوه رگرتن، ههز کردن، خو شهانتن،
 خو شی لئوه رگرتن، که یف پیکردن، که یف کردن، لهزه تبردن، وهش نامه ی،
 حَطّ داشتن: بوونه هۆی دل خو شی، به که یف بوون، به که یف بوون، پی
 خو شبوون، به چیت بوون، خو شبوون، خو شی بوون، خو شی هه بوون،
 که یف تیدا بوون، لهزه ت هه بوون،
 حَطّ بصر: ئاچاودان، له تو اشاد لئ خو شبوون،
 حَطّ وافر: ئه و په ری خو شی، بههره ی زۆر، تامی زۆر، چیت ی زۆر،
 خو شی زۆر، که یف زۆر، لهزه تی فره،
 حَطّ: بهر به ستر کردن، بهر گرتن، بهر گری، پهک خستن، پیش پی گرتن،
 پیشگرتن، پیشگری، پیشگیری، پیگری، تیخ تیدان، تنج، ته گه ره تیخستن،
 خه بات کوژی، مانعی بوون، نه هیشتن، وهر گرتی،
 حَطّ پیره: ١ - چه په ر، ده ور گیراو به دیواری له قامیش و دارو دروو، ٢ -
 آغل،
 حَطّ یل: ١ - به بههره، به تام، به چیت، بههره دار، ٢ - کامیاب،
 حَطّ یه: ژنی خو شه ویستی دل آکیش،
 حَفّ: به دهوری شتی کدا هانتن، ده ور گرتن، ده وره لیگرتن،

- از حفظ خواندن: نه زبهر خویندن، بهوه روانه‌ی، ژبهر خویندن، له‌بهر خویندنه‌وه،

حفظ‌بوون: به‌ربیه‌ی، دهر‌خبوون، ژبهر‌بوون، له‌بهر‌بوون، له‌بهر‌بوون، له‌بیر‌دا‌بوون، له‌یاد‌دا‌بوون، له‌یاد‌دا‌بوون، وه‌ربیه‌ی،

حفظ‌شدن: ۱- از‌بر‌شدن: به‌ربیه‌ی، به‌ر‌کران، ژبهر‌بوون، ژبهر‌کران، له‌بهر‌بوون، له‌بهر‌کران، له‌بهر‌بوون، وه‌ربیه‌ی، له‌بیر‌دا‌را‌گیران، له‌یاد‌دا‌پاراستران، له‌یاد‌دا‌را‌گیران، وه‌ربیه‌ی، ۲- نا‌گاداری‌ لئ‌کران، پارازران، پاراستران، پاریزران، پاریزیه‌ی، را‌گیران، نواداری‌بوون،

حفظ‌کردن: ۱- از‌بر‌کردن: به‌ر‌کردن، به‌ر‌کرده‌نه‌ی، ژبهر‌کردن، له‌بهر‌کردن، له‌بهر‌کردن، له‌بیر‌ی‌خو‌دا‌را‌گرتن، له‌یاد‌دا‌پاراستن، له‌یاد‌دا‌را‌گرتن، ۲- حفاظت،

حفظه: ۱- پاریزه‌ران، پاسه‌وانان، نی‌گابانان، ۲- له‌بهر‌کران،

حفظی: ۱- ئی‌له‌بهر‌کردنی، له‌بهر‌کردنی، ۲- به‌وه‌ر، به‌یاریده‌ی‌بیر، ژبهر، له‌بهر،

حقل: ۱- جه‌مه‌وبوون، خر‌بوونه‌وه، کو‌بوونه‌وه، گرده‌وبوون، ۲- جمعیّت،

حقی: ۱- دلسوز، مهربان،

حقیق: کو‌په‌زا، کو‌پی‌کو‌پی، نه‌وه‌له‌کو‌پی‌پا،

حقیره: ۱- چاله، ۲- گور،

حقیظ: ۱- حفاظ(۳)،

حقیظت: ۱- خشم، ۲- جنگ،

حقیظه: ۱- خشم، ۲- جنگ،

حق: ۱- ئینساف، حه‌ق، داد، داد‌په‌روه‌ی، دهر‌ف، دهر‌فه، سه‌دا‌قه‌ت‌نویتی، لای‌هه‌ق‌گری، هه‌ق، ۲- باره: باره(ده‌ر‌هه‌ق: دهر‌باره‌ی)، حه‌ق، هه‌ق، له‌مه‌ر، ۳- خداه، ۴- درست: ئه‌سه‌ح، بی‌که‌م‌وکو‌وری، پی‌که‌هاتوو، حه‌ق، دروس، دروست، دروستی، دریست، پاس، راست، راست‌ودروس، راستی، په‌وا، ریک، ساخلم، ساغلم، هه‌ق، ۵- به‌جئ، حه‌ق، په‌وا، شایان، شیاو، هه‌ق (هه‌قی‌خو‌یه‌تی)، ۶- مال: دارایی، سامان، ماف، مال، ملک، ۷- مزد: به‌هره، حه‌ق، کرئ، مز، نسیب، هه‌ق، ۸- بی‌شک، بی‌گومان، حه‌ق، هه‌ق، یه‌قین، ۹- سه‌ره‌تیی‌ دراو‌ به‌که‌سیک‌ به‌پتی‌ قانون یا داب‌ونه‌ریت، حه‌ق، ماف، هه‌ق،

- از‌حق‌نگذشتن: حه‌ق‌کو‌تن، پو‌له‌پاستی‌ وه‌ر‌ نه‌گتیران، له‌حق‌لانه‌دان، له‌راستی‌پو‌ونه‌چه‌رخاندن، له‌هه‌ق‌لانه‌دان،

- حق‌آب‌وگل: مافی‌که‌سیک‌ له‌سه‌ر‌خاکیک‌ به‌ه‌وی‌مانه‌وه‌ی‌یا‌ کارکردنی‌ ژور یا‌ ئاوه‌دان‌کردنه‌وه،

- حق‌اختراع: مافی‌داهیتان،

- حق‌اشتراک: ئابوونمان، مافی‌هاوبه‌شی،

- حق‌البوق: به‌رتیل، به‌رتیلانه، پیشوه‌ت،

- حق‌التحقیق: ۱- پژوهانه،

- حق‌التدریس: ۱- (حق‌تدریس) ۲- حق،

- حق‌الزحمه: کارانه، کرئ، مزی‌کار، مووچه، هه‌قده‌ست،

- حق‌السکوت: ۱- خموشانه(۲)،

- حق‌العسور: ۱- پاره‌ی‌تیپه‌پین‌به‌ولا‌تیک‌دا، ترانزیت، ۲- مافی‌تیپه‌پین‌به‌ملک‌تیک‌دا،

- حق‌العمل: کارانه، کارمز، کرئ، مزی‌کار، هه‌قده‌ست،

- حق‌العمل‌کار: پی‌که‌پینه‌ری‌سه‌ودا‌ له‌نیوان‌ دوو‌ لایه‌ن‌ له‌بهر‌انبهر‌ وه‌رگرتنی‌ پژه‌ یا‌ بریکی‌ دیار‌ له‌پاره‌ی‌ سه‌وداکه، ده‌لال،

- حق‌القدم: پالادپانه، پالامز، پامز، پیللامز، پیلادوپانه، پیمزک، قه‌ده‌مانه، کاله‌درانه، کراپا، کراهه‌پا، کراهه‌پا، لاقزانه، هه‌نگاوانه،

حفاء: ۱- پاپروس،

حفاائر: چاله‌کان، قوولکه‌کان،

حفاار: ۱- زه‌وی‌هه‌لقه‌ن، کو‌لهر، کو‌لینکار، لیکو‌له‌روه‌ه‌ دزه‌ویدا، ۲- قه‌بره‌هه‌لقه‌ن، گو‌ر‌هه‌لقه‌ن، ۳- کو‌لهره‌وه‌ی‌ کو‌نینه‌ناس، کو‌نینه‌ناسی‌ له‌ زه‌ویدا‌ به‌دوای‌ که‌ونا‌را‌کاندا‌ تو‌پژه‌روه‌ه، ۴- چاله‌ه‌لقه‌ن، ده‌زگای‌ هه‌لقه‌ندنی‌ زه‌وی، کو‌لک، کو‌لنگ، هه‌لقه‌ن، هه‌لکه‌ن،

حفاظ: ۱- ئه‌مه‌گداری، په‌یمان‌را‌گرتن، ۲- پرهیز، ۳- پرده، ۴- پیش‌گرتن‌ له‌کاری‌ نا‌په‌وا، ۵- مروت، ۶- مواظبت، ۷- نگاهداشتن،

حفاظ: کو‌ی(حافظ) ۱- حافظ،

حفاظت: نا‌گاداری، نا‌گاداری‌کردن، نا‌گاداری‌ لئ‌کردن، نا‌گالیبوون، ئیشک‌دان، ئیشک‌کیشان، ئیشک‌گرتن، ئیشک‌لئ‌دان، ئیشک‌لئ‌کیشان، ئیشک‌لیگرتن، ئه‌شین، به‌پو‌را‌پوین، به‌خواه‌نکردن، به‌خواه‌نکه‌رده‌ی، به‌خودیکردن، به‌خو‌کردن، به‌خو‌یکردن، به‌خه‌مکردن، به‌سیح‌کردن، به‌دیاره‌وه‌بوون، به‌ساحب‌که‌رده‌ی، به‌ساحب‌کردن، به‌سیح‌کردن، پارازتن، پارازک، پاراستن، پاریزاندن، پاریزتن، پاریزگاری، پاریزگاری‌کردن، پاریزگاری‌لیگرتن، پاریزنای، پاز، پاس، پاسداری، پاسکردن، پاسگرتن، پاسه‌بانی، پاسه‌وانی، پایین، پو‌را‌پوین، په‌هقانی، پیپه‌ری، چاولبوون، چاوه‌دیژی، چاوه‌دیژیکردن، چناندن، چه‌پاره، چه‌پاله‌دان، حاواندنه‌وه، حه‌رسکردن، حه‌رسگرتن، دیاردی، دیاره‌ه‌و، را‌گرتن، زه‌فت، سه‌غییری، فرسه، فرسه‌اندن، کوتوانی، که‌ت، که‌توانه، کیشک‌چیتی، کیشک‌دان، کیشکفانی، کیشک‌کیشان، کیشک‌گرتن، گو‌زان، گو‌زانن، ملاحزه، نگا، نگاداری، نگاداری‌که‌رده‌ی، نگادیژی، نگاهیشتن، نوبه‌تچیتی، نوبه‌تگرتن، نوبه‌داری، نو‌تر، نو‌ترفانی، نو‌ره‌گرتن، نیگابانی، نیپاوتا، نیپه‌تاو، واسگرتن، هشتن، هورگرته‌ی، هه‌فاندن، هه‌فچافی، هه‌لگرتن،

حفاظت‌شده: نا‌گاداری‌لیکراو، ئیشک‌لیدراو، ئیشک‌لیکیشراو، ئیشک‌لیگراو، به‌خواه‌نکراو، به‌خه‌مکراو، بی‌ترس، بیمه‌ترسی، پاراز‌راو، پاراستراو، پاریزراو، پاریزگاری‌لیکراو، پاز‌لیگراو، پاس‌لیگراو، پاسداری‌لیکراو، چاوه‌دیژی‌کراو، چه‌پاره‌دراو، چه‌پاله‌دراو، حه‌رسکراو، حه‌رس‌لیگراو، ده‌تمونه‌ماندا، فرسه‌اندراو، کیشک‌لیدراو، کیشک‌لیکیشراو، کیشک‌لیگراو، له‌تمونه‌ماندا، له‌مه‌ترسی‌به‌دوور، نا‌گاداری‌لیکراو، نا‌گاداری‌لیکراو، نگاهیشراو، نیگابانی‌لیدراو، واس‌لیگراو، هه‌فاندی، هه‌فچافی‌کری،

حفاوت: ۱- احوالپرسی، ۲- مهربانی، ۳- گرمی‌داشتن،

حفایر: چاله‌کان، قوولکه‌کان،

حفاقد: ۱- خزمه‌تکاران، ۲- دوستان، یاران، ۳- نه‌وه‌کان،

حفاقر: ۱- حفرکردن، ۲- کاویدن،

حفرکردن: دابردن، داکه‌ندن، دانه‌وه، قانندن، قوولکردن، قه‌ندن، کو‌لین، کو‌لینه‌وه، که‌نایش، که‌ناین، که‌ندش، که‌ندن، که‌نن، که‌ننه‌ش، که‌نه‌ی، که‌نین، هورکه‌نه‌ی، هورکه‌نه‌ی، هه‌ق، هه‌قاندن، هه‌لقانندن، هه‌لقه‌ندن، هه‌لکو‌لان، هه‌لکو‌لوشان، هه‌لکو‌لوشانن، هه‌لکو‌لوشیان، هه‌لکو‌لوشین، هه‌لکو‌لین، هه‌لکه‌ندن، هه‌لکه‌نن،

حفره: ۱- قبر: ترب، ترب، زید، قه‌بر، قه‌ور، گو‌ر، ۲- گودال: ئه‌سکوند، چال، چالئ، زینئ، قیکه، قورت، قوفتیس، قو‌قک، قو‌لت، قووته، قوولکه، کو‌رت، کو‌رتال، کو‌رتک، کو‌زوری، که‌ند، که‌نده‌لان، که‌نگ، که‌نه‌لان، گاچال(بزرگ)، که‌هر،

- حفره‌بر: ۱- نقب‌زن،

- حفره‌سنگی: ئاواندو‌له،

حفریات: کو‌لدراره‌کان، هه‌لقه‌ندراوه‌کان، هه‌لقه‌ندراوی‌ به‌مه‌به‌ستی‌ دیتنه‌وه‌و‌ لیکو‌لینه‌وه، زه‌وی‌دانه‌وه،

حفظ: ۱- حفظکردن، ۲- نه‌زبهر، ژبهر، دهر‌خ، له‌بر، له‌بهر، له‌بیر، له‌یاد، له‌یاددا،

- حق الله: هرکي سرشانی هرکس له بهرانبهر خوداوه، حه قوللا، حه قی خوا، مالی خوا،
- حق المرتع: نالغانه، پاوانانه، پاهوانانه، پووشانه، شاخانه، کۆد، کۆده، لهوه پانه،
- حق الناس: هرکي سرشانی هرکس له بهرانبهر کهسانی دیکه، حه قی خه لکی، مافی خه لکی،
- حق الوکاله: پاريزه رانه، وه کیلانه،
- حق باور: پروامه ننده حه ق، پروادار، به باوه پ،
- حق بودن: به جیبوون، حه قیبوون، دروست بوون، پاس بییه، راستبوون، په وایوون، شیان، شیاو بوون،
- حق به جانب: ۱- حه قبه ده ست، حه قدار، خاوه نحه ق، خاوه نماغ، خودانماغ، هه قدار (حق به حه قدار میرسد: هه ق به هه قدار ده گا)، له سره هه ق، له سره حه ق، هه ق به ده ست، ۲- سیسه مار، نهرمه پ،
- حق به جانب کسی بودن: حه ق به ده ستبوون، خاوه ن حه ق بوون، خاوه نماغ بوون، خاوه ننه قیبوون، له سره حه ق بوون، له سره هه ق بوون، هه ق به ده ستبوون،
- حق به حه قدار رسیدن: حه ق به حه قدار گه یشتن،
- حق به گردن کسی داشتن: حه ق به سرکه سیکه وه بوون، منته له سره که سیک بوون،
- حق پدری: حه قی باوکی، مافی باوکی، ۱- هرکي باوک له بهرانبهر مندا له که ی، ۲- هرکي باوک بؤ جیبه جیکردنی مافی باوکه تی، ۳- هرکي مندا له بهرانبهر باوکی،
- حق پرست: ۱- حه قپرست، حه قخواز، ۲- خوا پرست،
- حق پژوه: حه قخواز، خاوه یاری حه ق، راستیخواز، عه ودالی هه ق، مافخواز، هه لوه دای حه ق، هه لوه دای راستی،
- حق تألیف: مافی دانان، مافی نووسین، هه قی نووسین یا دانانی کتیب که دهرئ به نووسه یا دانه ر،
- حق تحقیق: ← پژوهانه،
- حق تدریس: ۱- مافی دهرس کونه وه، مافی وانه بیژی، ۲- پاره ی وانه بیژی که دهرئ به ماموستا، حقوقی ماموستایه تی، ماموستایانه،
- حق تعلیف: ← (حق المرتع) ← حه ق،
- حق جو: ← (حق پژوه) ← حه ق،
- حق جوی: ← (حق پژوه) ← حه ق،
- حق جوابگوئی: مافی ولامدانه وه،
- حق چاپ: مافی له چاپدان،
- حق حاکمیت: مافی حکومه ت کردن، مافی فرمان په وایی، مافی میری،
- حق حساب: باج، رشوه،
- حق حضانت: مافی ناگاداری و چاوه دیری کردنی مندا له، مافی به ختو کردن، مافی چاوه دیری،
- حق دادن: به حه قدار زانین، حه ق پیدان، حه ق دان، مافدان،
- حه قدار: ← حه ق به جانب (۱) ← حه ق،
- حق داشتن: ۱- به مافی بوون، به هه ق بوون، له سره هه ق بوون، مافدار بوون، مافی هه بوون، هه ق به ده ستبوون، ۲- جیبی خوی بوون، حه قدار، حه قی خوی بوون، هه ق به ده ستبوون،
- حق... را ادا کردن: مافی... به جیبه پیدان،
- حق... را بجا آوردن: مافی... به جیبه پیدان،
- حق راناحق کردن: حه ق کردنه ناحه ق، حه ق ناحه ق کردن، شیربه قیر کردن،
- حق زحمه: ← (حق الزحمه) ← حه ق،
- حق سکنتی: مافی ناکنجیبه تی، مافی نیشته جی یه تی،
- حق سکوت: بیده نگانه، پاره یینه درکاندنی راز،
- حق شرب: ناوانه، مافی که لکوه رگرتن له سره چاوه یه کی تاو،
- حق شناس: ۱- نه مه گدار، نه مه گناس، بنان وخوئی، بوه فاء، به نه مه گ، به چاکه زان، به رعؤده، به وه فاء، به یینه تدار، په یمانپه رست، په یماندار، په یمانزگر، پیزان، چاکه له بهرچاوه، چاکه له بییر، چاکه له چاوه، خاوه ندی قسه ی خوی، خاوه ن وه فاء، ده سته بهر، ده فیکوئن، فه خو گرتی، قه درزان، نه مک ناس، وه فادار، وه فاکار، هه ریدهر، ۲- نه وه ی بروای به راستی هه یه، خاوه یاری راستی، هه لوه دای هه ق، ۳- خواناس،
- حق شناسی: ۱- باوه ربه هه ق، باوه ربه راستی، هه ق ناس، ۲- نه مه گناسی، به نه مه گی، به چاکه زانی، پیزانین، چاکه ده چاوه یه بوون، قه درزانین، نه مک له چاوه دا بوون، نه مک ناسی، ۳- خواناسی،
- حق عبور: ← (حق العبور) ← حه ق،
- حق کسب: مافی که سب وکار،
- حق کسی بوون: ۱- مافی که سی بوون، هه قی که سیک بوون، ۲- بؤ که سی په وایوون، به جیبی بوون، جیبی خوی بوو، حه قی که سی بوون (حقیق بود بیرونش می کردی - فدک)،
- حق کسی را پایمال کردن: حه قی که سی خواردن، مافی که سی خواردن، مافی که سی ژیر پاکردن، هه قی که سیک خواردن،
- حق کسی را کف دستش گذاشتن: ۱- حه قی که سی نانه مشتبه وه، قهرزی که سی دانه وه، ۲- تنبیه کردن (۱)،
- حق کسی را خوردن: ← (حق کسی را پایمال کردن) ← حه ق،
- حق کشی: حه ق کوژی، مافی پیشیل کردن، هه ق کوژی،
- حق گزار: به نه مه گ، پیزان، دادگر، دادپه روه، دادگر، شوکرانه بؤیر، عادل، قه درزان، هه ق به جیبه پینه ر،
- حق گفتن: حه ق کوتن، حه ق وتن، راست کردن، راست کوتن، راست کوتن، هه ق کوتن،
- حق گو: ← (حق گوئی) ← حه ق،
- حق گوئی: ۱- حه ق بیژ، راست بیژ، راستگو، هه قگو، هه قویژ، ۲- ناقاقه کهره، تووتاک، قزاوکه، حه قه قه کهره،
- حق مسکن: مالانه، مافی خانووبه ره، هه قی خانو و به کرئ گرتن که دهرئ به موچه خور،
- حق مطلب را ادا کردن: به جوانی پوون کردنه وه ی مه به ست،
- حق ناشناس: به چاکه نه زان، بیته مه ک، بیته مه گ، بینانو خوئی، پینه زان، نه مک به حه رام، نه مک نه ناس، نه مک نه نیاس،
- حق ناشناسی: نه مه گ نه ناسی، به چاکه نه زانین، بیته مه گی، سپله یی، له چاوه گیران، نه مک له چاوه دانه بوون، نه مک نه ناسی،
- حق ناشناس: ← (حق ناشناس) ← حه ق،
- حق ناشناسی: ← (حق ناشناسی) ← حه ق،
- حق وتو: مافی فیتو، مافی ویتو، مافی پریار هه لوه شانده وه که دهرئ به نوینه ریک له ریک خراوینکدا،
- حق و حساب: ۱- حه ق و حساب، حساب و کیتاب، هه ق و حساب، ۲- به رتیل، به رتیلانه، ریشه وت،
- حق و حقوق: ← حقوق (۵)،
- حقور: ← (حق بجانب) ← حه ق،
- حق ویزیت: پاره ی دیتنی دوکتور، مافی ویزیت، هه قی ویزیت،
- درحق کسی کاری (کردن/رواداشتن): دهره ق به که سیک کاریک کردن، کاریک بؤ که سیک کردن،
- حقاً: نه لهه ق، به دلنیایی، به پاس، به راست، به راستی، به هه ق، حه قی حه ق، حه ق بلین، هه ق بلین،
- حقائق: راستیبه کان،

- حُكْم... راداشتن: وه کوو... بوون، وه کوو... واپوون،
- در حُكْم... بودن: وه کوو... بوون، وه کوو... واپوون،

حُکما: کۆی (حکیم) ← حکیم،

حُکما: ١- ئیلاوبیلا، به لئیراوی، به لئیراوی یهوه، به ناچار،
بئیه ملاقهولا، حوکمن، حه تمهن، ناچار، ههر، هه لیهت، ٢- ئازا،
بلهز، به به له، بیدره ننگ، بئ پراوهستان، بیوهستان، ئافل، جهده، ج
پهجهتی، چست، چه سپان، حادری، خرپ، ختیرا، دسه رده، دگاوتیدا،
دهماهی دمای، دوا به دوا، ده رجا، ده ردهم، ده زبهجهتی، ده سهجهتی،
ده سهستهجهتی، ده سهتوجهتی، ده سهستهوجهتی، ده سهتولهجهتی، ده سهجی،
ده مودهست، پئورا، پئوراست، زۆربه پهله، زوزوو، زی، سووک، فرز،
فهورهن، فهوری، کتوپر، کتومت، کرز، کتوپر، کوتومت، گورج،
گورجی، گهرما گهرم، گهرماو گهرم، لهجهتی، لهدهم، لهدهما، لهدهمدا،
لهزکی، هانکافا، ههر، ههرئیتستا، ههرئیتسته، ههرئیتستی، ههرده زبهجهتی،
ههرلهجهتی، ههر له پئنگهوه، ههمادا، ههمما، ههنهؤ، ههنهه، هیندی
بئتی یئیک دوو، یه کاندهر دوو، یه کاویهک، یه کدابه دوو، یه کودو،
یه کهندهردو، یه کهوجار، یه گدابه دوو،

حُکماء: کۆی (حکیم) ← حکیم،

حُکم اعدام: بریاری کوشتن، حوکمی ئیعدام، فرمانی کوشتن،
حُکم انداز: ئهنگیو، ئهنگیوه، پلحه تکه، تفهنگی، دهست راست،
سه گفان، سهگ وان، له ئامانجدهر، نیشانه ئهنگیو، نیشاندار، نیشان
شکین، نیشانه ئهنگیو، نیشانه شکین،
حُکم بازداشت: حوکمی گرتن، فرمانی گرتن،

حکمت: ١- به حوسه لهی، به سهبری، به سهبروحه و سه لهی، بیهن
فرهه، پشوو له سهرخۆی، تاب، تهحه مول، حه و سه له، پئۆنی، سوپات،
سهبر، له سه رهخۆی، نه رمونیایی، نه فه سدزۆی، هئیدکی، هئیمنی، ٢-
ئامۆجیاری، ئامۆژ، ئامۆژاری، ئامۆژگاری، ئامۆژباری، به رده باری، پاسار،
پهن، پهند، پهنک، پاوژوه، عیبرهت، گورر، مۆجگاری، مۆجیاری، مۆچ،
مۆجیاری، موچ، نسحت، نه سهعت، نه سیحعت، وهسی، وه سهیعت (از
من بتو امانت: له من بۆتوه سهیعت)، ٣ ← حقیقت، ٤- دانایی: ئاقلی،
ئاگاداری، حکیمت، به برشتی، په ندیاری، تۆره، چیری، دانایی،
پئۆنی، زانایه نه، زانایش، زانایی، زاناهی، زانین، ژیری، هۆزانی، ٥-
دانش: برشت، تۆره، چیری، دانایی، پئۆنی، زانایه نه، زانایش، زانایی،
زاناهی، زانس، زانست، هین، زانایی، زانست، زانیاری، حکمت، ٦-
عدل: ئینساف، به زههیی، حوکمی رهوا، حهق، داد، داد په رهوه ری کردن،
دهرف، دهرفه، سه داقت نواندن، عادل، عه دالهت، فرسه ند، لای ههق
گرتن، ههق، ٧- فلسفه: پئۆنی، پئۆنی، فه لسه فه، ناسینی پروی
راسته قینهی شته کان به پئتی توانای مرۆف، ٨- قسهی بهجهتی، قسهی
رهوا، قسهی ههق، ٩ ← سبب،

حکمت آموز: ← پند آموز (١)،

حکمت آمیز: ئامۆجیارانه، ئامۆژیارانه، زانایانه، پرله ئامۆژگاری،
پرله زانست، پرنسحت،

حکمت داشتن: ١- ژیرانه بوون، ژیری تئیدا بوون، گونجا بوون،
ورد بوون، مۆجیار چنه بیهیی، ٢- ئاقل بوون، به ئاوه زبوون، ژیر بوون،

حکمران: ← حاکم،

حکمرانان: ← حکومت کردن،

حکمرانی: حکومت، حوکم کردن، دهسه لات داری، دهسه لاتداری،
فرمان رهوایی، میرایه تی،

حکمران: ← حاکم،

حکمران: ← حاکم،

حکمرانی: ← حاکمرانی،

حکم کردن: ١- حکومت کردن، ٢- ئه رک پئ سپاردن، ئه مر کردن،
تئپراوین، حوکم کردن، حوکم لئ کردن، خشا، ده ستور دان، ده سوزور

حقیقتاً: به پاس، به راستی، راستانه، راستیه کهی، له راستیادا،
له راسته قینه دا،

حقیقی: ١- ئه سللی، به راستی، حه سللی، حه قیقی، راسته قانی،
راسته قینه، راسته کی، راسته کینه، راستی، راسته قانی، که توان، واقعی
(له واقیدا)، واقعی، ٢- دروست، راست،
حقیقیه: ← حقیقی،

حک: تراش، تاشین، خوراندن، پنین، ساوای، ساوین، کراندن،
کرنای، کۆلین، کهنده خین، لئ هه لقه نندن، هه لقه نندن له سه ر
داروبه دو...،

حکاک: شت له سه ره رده داروکانزا.. هه لقه ن، پن، پروشین، کرین،
کۆلر، کۆلیار، کهنده خ، کهنده کار، مۆره لکه ن، هه لقه ن،

حکاکه: جله، که فاده ریایی، که فی ده ریا، هه شپا، هه شتپتی به حری،
حکاکي: کهنده خ، کهنده کاری، که نه کاری،

حکام: حاکمان، فرمان رهواییان،

حکایات: کۆی (حکایت) ← حکایت،

حکایت: ١- ئه فسانه، به سه رهات، چرچرۆک، چرچرۆنک، چنچه پۆک،
چیرچیرۆک، چیرۆک، چیرۆنک، چیرووک، چیشا ئۆک، حه قایهت،
حه کایهت، حیکایهت، خه برۆشک، داسان، داسانه، داستان، ده سان،
ده ستان، پازه، پاس، پیزک، سه ربرده، سه ربه ووره، سه ره پورده،
سه رگوروشته، قهست، قهواتی، که فته شوپ، مه رسه لا، نه زیله، نه قل،
نه قلونه زیره، نه قلونه زیله، هه قایهت، هیکایه، ٢ ← حکایت کردن،

حکایت کردن: ١- کوتن، گۆتن، گیرانه وه، وتن، ٢ ← حکایت گفتن،

حکایت گفتن: چیرۆک گوتن، چیرۆک گوته وه، داستان گوتن،
داستان گپانه وه، راز کردن، رازواته ی، رازی گپانه یوه، پاس گپانه وه،
گیرانه وه ی به سه رهاتی که سیک، نه زیله گوتن،

حکایتیست: سه مه ریه، سه ره وه، عه جاییاتیکه، گرگه،

حک شده: پناو، پندراو، پراو، پنیگ، په ویتی، کراو، کراوه،
لیته لکه ندراو، هه لکراو،

حک کردن: ١- تاشین، کوژاندنه وه، له سه رلا بردن، ونکردن، ٢-
ئه وه ساوای، تیه وه دان، خشاندن، خشانن، خشنای، خه رتاندن،
خه رتین، خه شک کرن، ساو، ساوان، ساوای، ساوایی، ساوین،
سواندن، سواندنه وه، سوانه وه، سوون، سوونه وه، سیویان، لووسکردن،
له خه رتدان، هه لسان، ٣- پنین، په ویشتن، کران، کراندن، کراندنه وه،
کرنای، که نایا، که نایش، که ناین، که نایه، له سه ر هه لقه نندن، لئ
هه لکه نندن، هه لقه نندن له سه ره هه رشتی، هۆر کرنای، هه لکه گران،
هه لکه راندن، هه لکه ران، هه لکه لاش، هه لکه لاشیان، هه لکه لاشین،

حک کنند: ← حگاگ،

حکم: ئه وکه سه ی به نئیوان دوو که سان راده گا، ئه وه ی پئوپراگه بیشتن
به نئیوان خه لک دیاری ده کرئ، به ره فان، به ره وان، دادوه، داوه،
ناو بژیکه، ناو بژیوان، نئیوان کهر، نئیوبیکار، نئیوبی کهر، نئیوبیوان،

حکم شدن: به نئیوان دوو که سان راگه بیشتن، بوونه به ره فان،
بوونه به ره وان، بوونه دادوه، بوونه داوه، بوونه ناو بژیکه، بوونه ناو بژیوان،
بوونه نئیوان کهر، بوونه نئیوبیکار، بوونه نئیوبی کهر، بوونه نئیوبیوان،

حکم قرار دادن: به به ره وان دانان، کردنه به ره فان، کردنه به ره وان،
کردنه دادوه، کردنه داوه، کردنه ناو بژیکه، کردنه ناو بژیوان،
کردنه نئیوان کهر، کردنه نئیوبیکار، کردنه نئیوبی کهر، کردنه نئیوبیوان،
حکم: ئامۆژکاری به کان، په نده کان، ده سه کان، نسحه ته کان،

حکم: ١- داوری: بریاری قازی، حوکم، فه روار، هکم، ٢- فرمان:
ئشکئیل، ئه مر، حوکم، ده ستور، پستی، عه مر، فرمان، فه رک، فه رکان،
فه رمان، فه روار، هوود، هه رمان، ٣- فتوی: ئیجازه، ئیزن،
به په وازانین، ده ستور، په وازانین، فتوا، فه رمان، ٤-
ئه نجامی گریمان (له بیر کاریدا). حوکم،

وه خشه، وه شکردن، ویردن، وئردن، وپهردی، وپهرنای، ۲- رواداشتن: بربایی بهردار بوون، بهرهادانان، بهرپوازاین، بی پازیبوون، بی قابلیبوون، جه لاککردن، پهواکردن، چاوه لآتن، دل بهرابی دان (دلم بهرابی نادا)، دل پتپازی بوون، پجوا بینین، پجوادین، پهوادیتن، پهوا دیهی، شانندن، شیاندن، قبولکردن، قیلم بیتانین، قیلمیش، هورگرتهی، ههلگرتن (خوا ههلنگرتی)،

- حلال گوشت: گۆشت جه لآل،
 - حلال واری: به جه لآلی، جه لآل وزه لآل،
 - حلالی: ۱- جه لآلی، په وایی، ۲- گهردن نازایی، گهردهن نازایی، لیخۆشبوویی (بابت تهمتی که به آزاد زده بود از او حلالی خواست - فدک)،

حلاوت: شیرانی، شیرنایی، شیرنایه تی، شیرنایی، شیرینیبوون، شیرینی،

حلایل: به میتردان، ژنای به شوو، ژنای شوودار، شووداران،

حلب: ← حلبی،
 حلب: ۱- شیردۆشین، ۲- شیردۆشراو،
 حلبلاب: ← عشقه،
 حلبوب: ← سلمه،
 حلبه: ۱- کتیرکتی غاره ئه سب، ۲- ئه سپانی کتیرکتی،
 حلبه: ← شنبله،
 حلبی: ۱- چلیک: پووت، جه له بی، تهنکه، تهنه که، ۲- اهل حلب: جه له بی، خه لکی شاری جه له ب،
 حلبی آباد: جه له بی ناوا، بهنگه له، پۆتکه، گه په که خانووی له تهنه که و شتی بیترخی دیکه (زۆرت له قهراخی شاراندا)،
 حلبی ساز: پیلهوه، تهنه که چی، تهنه که ساز، جه له بی ساز، وه ستای تهنه که کاری،
 حلبی سازی: ۱- دووکانی تهنه که چی، دووکانی تهنه که سازی، ۲- تهنه که چی به تی، تهنه که چیتی، تهنه که سازی، سازکردنی شت له تهنه که،
 حلیت: ۱- شیرهی وشک کراوهی هه لآز، که مازهرده، ههنگووژه به وکه مای، ۲- جۆز، جهوز، جیز، قۆز، کاکلی، کۆزه ک، گرتکه کان، گرده کان، گۆز، گووز، گوئز، گوویز، گیز، وهز، وهزی،
 حلزون: چاوشه بیتانه، چه چه قۆکه، شه بیتانۆکه، شه بیتانه کله، قاقلۆکه شه بیتان، قاقله جنۆکه، قه پۆشکه، قه پووشکه، قه پووشکه، که سپک، گونگونه شه بیتان، ناخون شه بیتان، هیلکه شه بیتان، هیلکه شه بیتانۆکه،
 حلزونی: بادراوله وئنه ی قاپنلکه شه بیتانۆکه، پیچ پیچۆکه، قیت و به پیچ، مارپیچی، وه ک شه بیتانۆکه،
 حلف: ← سوگند خوردن،
 حلف: ۱- پیمان، ۲- سوگند،
 حلفاء: حوله فا، سویند خۆران، قه سه مخۆز، قه سه موهر، هاوپه یمانان،
 حلق: ئووک، ئهوک، بهرمل، بین، تینتینۆکه، جه فک، خرخرۆکه، خوز، سستۆرک، سوورینچک، سوورینچک، سوورینچکه، قاقری، قاقه چک، قرتوم، قرق، قورتم، قورقورچکه، قورقوراکتی، قورقوراکه، قورقورۆچکه، قورگ، قورپو، قورپوگ، قورپوو، قورپی، کش، کشتی، گلب، گلوه زنی، گلوی، گهروو، گه لایشک، گه لوو، گه لوو، گه وری، فرۆ، نای، نهوک، ههوک، ههوک، هاوک، ههوک، ۲- تاشینی موو،
 حلق اویز: نه لقاویز، به پته هه لآوه سراو، داره لۆز،
 حلقات: کۆی (حلقه) ← حلقه،
 حلقوم: ← حلق،

از حلقوم کسی بیرون کشیدن: به که سستی هه لآهارد نهوه، له قورگی که سستی هاوردنهوه، له کونه تفنکی که سستیک ده ریتانهوه، له گه رووی که سستی ده رکتشان، له گه رووی که سستی هیتانهوه،

حلقوی: باز نه بی، ئالقه بی، ئالقه بی، جه غزۆکه، خاناسا، خرۆکه، چه مبه ری، خه له کی، که مبه ری، چه مبه ری، گاخ گۆز، وه ک ئالقه،

حلقه: ۱- ئالقه، ئه لقی، بازن، بازنه، تار، ترئی، چه مر، چۆچک، چه میل، چه مبه ره، چه مبه ره، چه نه بر، خاز، خه له ک، عه لقه، قاف، قافکه، قلف، قوالب، قوالب، قوالب، قوالب، قه ف، کامار، کۆزک، که ف، که فی، که مه، که وانه، که وه، گاخ، گولی، گوهارۆک، گه رگه په، گه و، نگین، هه فیرکه، هه فیرکی، هه لقا، هه لقه، هه لقی، هه له ک، ۲- دایره: بازنه، بز، جغز، جووز، جوغز، جه خز، جه خیز، جه غز، چخیزه ک، چرخ، جووز، خاز، خر، خرۆکه، خیخیز، دایره، دایخ، شووز، کۆز، گاخ، گرۆقه، گرۆقه، گرۆقه، گۆقه، گۆقه، گۆقه، هیل، ۳- انجن: ئه لاله ت، ئه نجومه، بتۆم، بهرافی، پالووته، پسات، پۆنگال، په لاته مان، جز، جقات، جقاتگه، جقاتگه، جفین، جفینۆک، جوات، جوون، جهرد، جهقات، جه مه بوون، جقات، جقاتگه، چه په ربه ندان، خه رگه له، دانیشته گه، دیوان، پروونشتاخ، پروونشتگه، پروونیشته گه، زیوه، سلسات، سه رجه می ئه وکه سانه ی بۆ مه به سستیک کۆبوونه ته وه، شه ماته، شیتی، قۆل، کۆ، کۆبوونه وه، کۆز، کۆزگه، کۆزمان (زبان شناسان)، کۆگه، کۆم، کۆمبوون، کۆمه ل، کۆمه لته، کۆمه لگا، کۆمه لگه، کۆمه له، کۆوه بیهی، گرد، گور، گۆمه گ، گه فله، لزنه، لیک خرپوونه وه، مه جلیس، مه کۆ، مه لیس، نیشته ی ره، هۆرگه، هورمین، هه فجان، ۴- زرخ، زره، زره، زری، سینگ زره، ۵- ئالقه، خه له ک، به که ی ژماردن زنجیره فیلم، ۶- ئالقه، گه وی، به که ی بژاردنی شتی جه غزۆکه (یک حلقه فیلم)،

حلقه ای: ← حلقوی،
 حلقه بستن: ئالقه به ستن، به جه غز دانیشتن، ته وه نه دان، کۆز به ستن، کۆزلیکه به ستن، کۆزلیه به ستن، له ده ور بییک کۆبوونه وه، لیک خرپوونه وه، هه لقا به ستن،
 حلقه بگوش: ← (حلقه به گوش) ← حلقه،
 حلقه به گوش: ئالقه به گوئی، ئه لقه به گوش، به ربار، به رده ست، بهر دهسته، به رفه رمان، به رفه رمان، به گوئی، به له له به گوش، بیده نگ، به رستار، به ره وه، پیاو (... پیای ناغیه)، چیرده ست، چیرده ست، خوار دهس، خوارده ست، ژپردهس، ژپرده ست، ژپرده ست، ژیر دهسه، ژیر فه رمان، سه رخور، سه رله بهر، سه رده سه ر، سه رشۆز، فه رمان بهر، فه رمان به ردار، قسه بیس، گۆش بهر ناواز، گوئیسی، گوئیسیه ل، گوئیله مست، گوئیله مشت، گه ردنکه چ، مرۆف، مرۆفی فه قیر، ملخوار، ملجه وت، ملکه چ، هه لقه به گوش، هه لقه به گوئی، هیسستۆک،
 حلقه چوبین: ئالقه ی دارین، خرخاله،
 حلقه چوبین گهواره: باز نه ی داری بیشکه، خرخاله، خلانکه،
 حلقه دار: ئالقه دار، به حالقه، گوهارۆک،
 حلقه در: ئالقه ی ده رگاوتان، خواجه بیدار، ده رته قین، ده رکوت، ده رگاوت، گوهارۆک،
 حلقه در گوش: ← (حلقه به گوش) ← حلقه،
 حلقه رزه: رزه، ریزه که،
 حلقه رسن: قولفه، قولفه ی گوریس، هه له فه،
 حلقه رقص: چه مبه ره ی داوه ت، هیشیک،
 حلقه زدن: ۱- ناخله دان، ته مووره دان، ته وه نه دان، تیوه راتن، تیوه رووکان، تیوه رهاتن، چه مارۆدان، چه مبه ردان، چه مبه رده دان، داگرتن، دۆره دای، ده وران ده ورلی گرتن، ده وردان، ده ورگرتن، ده ورده دان، ده وره گرتن، ده وره لیدان، قۆنگه ره به ستن، که مه گرتن، گرگرتن، گه مارۆدان، گه وه ستن، لی وه رهاتن، هورووژان، ۲- پاپۆکه دان، په پکه به ستن، په پکه دان، چه مۆله ده ی، قه فدان،
 حلقه زدن مردم: به ده ور پاوه ستان، کۆزکردن، کۆزلیه به ستن، گهرزک،

وه خشه، وه شکردن، ویردن، وئردن، وپهردی، وپهرنای، ۲- رواداشتن: بربایی بهردار بوون، بهرهادانان، بهرپوازاین، بی پازیبوون، بی قابلیبوون، جه لاککردن، پهواکردن، چاوه لآتن، دل بهرابی دان (دلم بهرابی نادا)، دل پتپازی بوون، پجوا بینین، پجوادین، پهوادیتن، پهوا دیهی، شانندن، شیاندن، قبولکردن، قیلم بیتانین، قیلمیش، هورگرتهی، ههلگرتن (خوا ههلنگرتی)،

- حلال گوشت: گۆشت جه لآل،
 - حلال واری: به جه لآلی، جه لآل وزه لآل،
 - حلالی: ۱- جه لآلی، په وایی، ۲- گهردن نازایی، گهردهن نازایی، لیخۆشبوویی (بابت تهمتی که به آزاد زده بود از او حلالی خواست - فدک)،

حلاوت: شیرانی، شیرنایی، شیرنایه تی، شیرنایی، شیرینیبوون، شیرینی،

حلایل: به میتردان، ژنای به شوو، ژنای شوودار، شووداران،

حلب: ← حلبی،
 حلب: ۱- شیردۆشین، ۲- شیردۆشراو،
 حلبلاب: ← عشقه،
 حلبوب: ← سلمه،
 حلبه: ۱- کتیرکتی غاره ئه سب، ۲- ئه سپانی کتیرکتی،
 حلبه: ← شنبله،
 حلبی: ۱- چلیک: پووت، جه له بی، تهنکه، تهنه که، ۲- اهل حلب: جه له بی، خه لکی شاری جه له ب،
 حلبی آباد: جه له بی ناوا، بهنگه له، پۆتکه، گه په که خانووی له تهنه که و شتی بیترخی دیکه (زۆرت له قهراخی شاراندا)،
 حلبی ساز: پیلهوه، تهنه که چی، تهنه که ساز، جه له بی ساز، وه ستای تهنه که کاری،
 حلبی سازی: ۱- دووکانی تهنه که چی، دووکانی تهنه که سازی، ۲- تهنه که چی به تی، تهنه که چیتی، تهنه که سازی، سازکردنی شت له تهنه که،
 حلیت: ۱- شیرهی وشک کراوهی هه لآز، که مازهرده، ههنگووژه به وکه مای، ۲- جۆز، جهوز، جیز، قۆز، کاکلی، کۆزه ک، گرتکه کان، گرده کان، گۆز، گووز، گوئز، گوویز، گیز، وهز، وهزی،
 حلزون: چاوشه بیتانه، چه چه قۆکه، شه بیتانۆکه، شه بیتانه کله، قاقلۆکه شه بیتان، قاقله جنۆکه، قه پۆشکه، قه پووشکه، قه پووشکه، که سپک، گونگونه شه بیتان، ناخون شه بیتان، هیلکه شه بیتان، هیلکه شه بیتانۆکه،
 حلزونی: بادراوله وئنه ی قاپنلکه شه بیتانۆکه، پیچ پیچۆکه، قیت و به پیچ، مارپیچی، وه ک شه بیتانۆکه،
 حلف: ← سوگند خوردن،
 حلف: ۱- پیمان، ۲- سوگند،
 حلفاء: حوله فا، سویند خۆران، قه سه مخۆز، قه سه موهر، هاوپه یمانان،
 حلق: ئووک، ئهوک، بهرمل، بین، تینتینۆکه، جه فک، خرخرۆکه، خوز، سستۆرک، سوورینچک، سوورینچک، سوورینچکه، قاقری، قاقه چک، قرتوم، قرق، قورتم، قورقورچکه، قورقوراکتی، قورقوراکه، قورقورۆچکه، قورگ، قورپو، قورپوگ، قورپوو، قورپی، کش، کشتی، گلب، گلوه زنی، گلوی، گهروو، گه لایشک، گه لوو، گه لوو، گه وری، فرۆ، نای، نهوک، ههوک، ههوک، هاوک، ههوک، ۲- تاشینی موو،
 حلق اویز: نه لقاویز، به پته هه لآوه سراو، داره لۆز،
 حلقات: کۆی (حلقه) ← حلقه،
 حلقوم: ← حلق،

حلیت: ← حلی (٢و١)،
 حلیت: حه لآببون، حه لآلی، ره وایبون، ره وایی،
 حلیف: ١- سویندخۆر، قهسه مخۆر، قهسه موهر، هاو پهیمان، هاو سویند، ٢- ئاوال، ئاوه ل، دۆست، ره فیق، ره یهف، هاریکار، هاقال، هافرچی، هه لآ، هامرا، هاوال، هاوتهک، هاوده م، هاوپرا، هاوپچی، هاوقه تار، هاولف، هاوه ل، هه تهک، هه قال، هه قال، هه فرچی، هه مپاز، هه وال، یار،
 حلیل: ١ ← روا، ٢ ← شوهر،
 حلیله: ژنی شهرعی، هاوسهری پیاو،
 حلیم: ١ ← بردبار، ٢ ← چربی، ٣- وشتری قه له و، ٤ ← هلیم،
 حلیمه: ژنی نارام، ژنی له سهره خۆ،
 حلیه: ← حلی (٢و١)،
 حما: ← حمایت کردن،
 حماء: قوری شل و ره ش، لیه ته،
 حمائد: ← حمایت،
 حمائل: ← حمایل،
 حمائی: ١- ديارده کانی نۆبه تی، نیشانه کانی تا، ٢- تادار، نۆبه تیدار،
 حمات: پارێزه ران، پشتیوانان، دالده ده ران،
 حماجم: پیحانه ی سه وز،
 حمار: کهر، گویندریژ،
 حماسه: ١- ئازاتی نواندن، ئازایه تی نواندن، ئازایی نواندن، پیا فیکرن، پیا گه تی کردن، پیا وه تی کردن، تورو شکر، تیخ لسته وه، جامیری کردن، جوامیری کردن، جوانمیری کردن، جورته تکردن، جورعه تکردن، خۆ خسته مه ترسی، دلآزایی کردن، دلآوه ریکردن، دلزه خمی کردن، دلسه ختی کردن، دلستوو ریکردن، دلقایمیکردن، دلگه و ره بیکردن، دلیریکردن، دلیری نواندن، ده سترک دهنه وه، په شیدی کردن، زاتکردن، زاتگه رده ی، زاره کردن، زافر کردن، زالۆ نواندن، زالۆ نواندن، زاوړ کردن، زاوړه نواندن، زاوړه نواندن، زاوړه نواندن، زه هله نواندن، زیخی کردن، سرتیکردن، شپزبازیکردن، عه گسی کردن، عه گیتی کردن، عه گیدی کردن، غیره ت نواندن، قاره مانه تی کردن، گیان به خت کردن، مه ردا زایی کردن، مه ردا یه تیکردن، مه ردی کردن، میتراتی کردن، میترازیایی کردن، میتراسی کردن، میتریکرن، میتریکرن، میتریکرن، میتریکرن، نه ترسان، نه تره کردن، وره به خه جدان، وه رایبی کردن، ویران، ویرایی کردن، ویرایی، ویران، ویرین، هوره به خه جدان، هه تره کردن، هه تره شکر کردن، هه ویرایی کردن، هه ویریکردن، هیممه تکر، ٢ ← دلیری، ٣- چیرۆکی پاله وانه تی، شیعری به خۆدا هه لاکوتن له شه ردا، هه لبه سستی شه رانی،
 حماسه سرا (سی): هۆنه ری هه لبه سستی شه رانی،
 حماسی: ١- پاله وانه تی، پاله وانی، ٢- هۆناره ی له په سنی پاله وانی و شه ره کاند،
 حماض: ترشۆکه،
 حماقت: ئاپته ری، ئاقلسووکی، نه بله بی، نه حمه قی، بلچی، بیثاقی، بیئاوه زی، بیعاقلی، بیعه قلی، بیگه قی، بیتمیشکی، بیوه چی، بیهای، بپهۆشی، په خمه بی، چلی، حۆلی، حه پۆلی، خه شۆبی، دوپونگی، ده به تگی، راجه فته ی، ساده له وحی، ساده بی، ساویلکه بی، ساپلۆچی، سه ر سامی، سه روشکی، سه رهشکی، سه رهشکی، سه واده سهری، شافرچی، شاپویری، قه وچی، کاری نه حمه قانه، کاری بیثاقلانه، که رایه تی، که ری، که ریچی، که ریته تی، که مفاوه زی، که مفامی، که وده نی، گۆلی، گه لحوچی، گه لهۆبی، گه مزه بی، گه وچی، گیزی، گیلی، لیوه بی، مانیاقی، نازیره کی، نافامی، نه زانه ی، نه زانی، نه زانین، نه فامی، وری، هه قه مه قی، هیچنه زانی، هیتری،

- حلقه زنجیر: ئالقه زنجیر، ئالقه ی زنجیر، قه فی زنجیر، گه زک زنجیر، گه وزنجیر،
 - حلقه سگک: ئالقه ی ئالقه زوونه، مییه،
 - حلقه کردن (دور چیز): تیهو رینان، تیهو رهینان، لیهه لاندن (دست به گردن حلقه کردن: ده ست ده مل وه رینان)،
 - حلقه گل: ئالقه گل، ئالقه ی گل، گه زک گل، گه وگل، ملوینه گل،
 - حلقه نامزدی: ئالقه ده زگیرانداری، نه نگوستیله ی ده زگیرانه تی،
 - حلقه ولولای در: ئالقه پیزو دوولایی ده رگا، شوو فک،
 حُلل: ١- خشروخال، خشله کان، خشلوخاوه، خه مله کان، زه نه بران، مته موور، ٢- جلکه لان، جلکه نوئیبه کان، جلکه کان،
 حلم: به حه وه سه له بی، بیته فره ی، پشوو له سه رخۆبی، پشوو له سه ره خۆبی، تاب، ته حه ممول، حه وه سه له، دایاخ، سو بات، سه بر، سه برو حه وه سه له، قنیا ت، له سه ره خۆبی، نه رمونیا تی، نه فه سدریژی، هی دکی، هی منی،
 حُلُم: خۆ، خه و، خه ون، وه رمن، ها ون، هۆرم، هۆون، هه و، هه ون،
 حُلْمه: پرزه ی زمان،
 حلوا: حه لوا، حه لآ، سایلی، حه ریر، هه روا، هه لآ، هه لبا، هه لآ، هه لیل، هیولا،
 - حلواپز: ← حلواچی،
 - حلواچی: هه لآوچی، هه لآو به ز، هه لآوچی، هه لآو ساز کهر، هه لآو فرۆش،
 - حلوا حلوا کردن: زۆر پیز لئ کرتن، له بان سه ردانیا ن، له سه ره سه رنان، له سه ره سه ر دانان،
 - حلوا حلوا گفتن دهن شیرین نمی شود: هه لآو هه لآو زارم شیرین،
 - حلواگر: ← (حلواچی) ← حلوا،
 - حلوانی: ← (حلواچی) ← حلوا،
 - حلوا ی کسی را خوردن: له پرسه ی که سیکدا به شداری کردن، مانه وه باش مردنی که س، هه لآو ی که س، خواردن،
 - حلوا ی هویج: زه ره، هه لآو ی گیزه ر،
 - حلوا بی: ← (حلواچی) ← حلوا،
 حلوسیا: ← کتیرا،
 حُلوق: کۆی (حلق) ← حلق،
 حُلول: ١- در آمدن بجائی: له شوئییک په یدا ببون، له شوئییک وه ژووور که وتن، هاتنه شوئییک، ٢- رابطه صفت و موصوفی: په یوه ندیی شتی که به شتیکی دیکه وه وه ها که یه کیکیان ده بیته په سن و نه وی دیکه بیان ده بیته په سنکراو، ٣- وارد شدن چیزی در چیز دیگر: چوونی شتییک بۆ نیو شتیکی دیکه، ٤- وارد شدن روح کسی در دیگری: چوونی روحی که سیک بۆ نیو له شی که سیک دیکه،
 حُلول سال نو: داهاتنی سالی تازه، نوئیوونه وه ی سالی،
 حُلول کردن: ← حُلول (١ و ٤)،
 حُلوی: شیر نیخۆر، هه لآو خۆر،
 حُلّه: به رگی نوئی، جلکیک هه مووله شی مرۆف دا پۆشی، جلو به رگی رازاوه، جلی نوئی، گنجی گه و،
 حله: ١ ← مجلس، ٢ ← محله،
 حلی: ١ ← پیرایش (١)، ٢- خشل، زه نه بر، زیوه ر، سه ر تاشین، سه ر تاشی، وسنای، ٣- خۆخه ملاندن به زپرو زه نه بر،
 حلی: کۆی (حلیه) ← حلیه،
 حلی (حلی): کۆی (حلیه) ← حلیه،
 حلیب: ١- شیر، شیر ی دۆشراو، ٢- شه رایب خورما،

حماقت کردن: ناپتريکردن، ناقلسووکي کردن، ئهبلهیی کردن، ئهحمهقیکردن، بلحایهتیکردن، بیثاقلی کردن، بیثاوهزیکردن، بیثاقلی کردن، بیثهقلی کردن، بیگهفیکردن، بیتمیشکی کردن، بیثهچی کردن، پهمهیی کردن، چلیکردن، حوالایهتیکردن، حهپۆلیکردن، خهشۆیی کردن، دبوونگی کردن، دهبهنگیکردن، راجهفتیکردن، سادهلهوچی کردن، سادهیی کردن، ساویلکهبییکردن، سهروشکی کردن، سهرهشکی کردن، سهرهشکی کردن، شافتپزی کردن، شاوئریکردن، فهوچی کردن، کاری ئهحمهفانهکردن، کاری بیثاقلاانه کردن، گهراپهتی کردن، کهریتی کردن، کهریهتی کردن، کهمئاوهزی کردن، کهمفامیکردن، کهودهتیکردن، گۆلیکردن، گهلهوئیکردن، گهلهوئیکردن، گهوجی دانهخهرجا، گهوجی کردن، گئیزیکردن، گئیلیکردن، لئوهبییکردن، مانیاقیکردن، نازیرهکی کردن، نافامیکردن، نهزانهیی کردن، نهزانیکردن، نهفامیکردن، وپی کردن، ههقمهقیکردن، هئیریکردن،

حمال: پشتی کیش، حمبال، همال، همبال، عه مبار، عه مبال، عه نبار، عه نبال، کۆلکیش، کۆلکهر، کۆل هۆرگیر، کۆل هه لگر، کوولی، مروی باره لگر، هه مال، هه مل،

حمال آسا: حمبالانه، وهک حه نبالان، هه مالکی،

حماله: بهندی شمشیر، قایشی شمشیر،

حمالی: باره لگرتن، همالی، همبالی، عه نبالیی، کۆلبه ری، کۆلکیشی، کۆلبه لگری،

حمام: پوحده رچوون، گیاندان، له ناوچوون، مردن، مهرگ،

حماما: هیل،

حمام: حمام، حوما، همام، سه رشور، سه رشورکه، سه رشوری، سه رشووک، سه رشوو، شوورکه، کراشو، گه رماف، گه رماگه، گه رماوه، گه رماوه،

حمام آفتاب گرفتن: خۆبه ربه پۆچکه دان، خۆبه ربه تاویدان، خۆ وه بهر بهر پۆچکه دان، خۆه له خستن،

حمام خصوصی: هه مامی نمره،

حمام خون بره انداختن: جوگهی خوین بهردانه وه، قه لاجۆتییخستن، کوشت وکوشتاری زۆرکردن، لافاوی خوین خستنه پئ،

حمام رفتن: چوونه همام، چوونه گه رماوه، هه مامکردن، هه مام کهردهی، خۆشتن، خۆشوشتن،

حمام زنانه: ١- هه مامی ژانه، ٢- جیگای پرده نکه دهنگ، هه مامی ژانه، هانه وژانه،

حمام سونا: هه مامی هه لم،

حمام عمومی: هه مامی گشتی، گه رماوی گشتی،

حمام کردن: (حمام رفتن) ← حمام،

حمام گرفتن: (حمام رفتن) ← حمام،

حمام نمره: هه مامی نمره،

حمامی: ١- هه مامچی، هه مامدار، گه رماوچی، ٢- مزی گه رماوچی،

حمایت: ١- پشتیبانی: پارێزگاری، پشتگرتن، پشتیوانی، پئبه ری، ته ره فدار، چافسۆری، چاوسووری، خاوه ننداری، داژداری، داشداری، داکوکی، داکووکی، دالده، کۆمه گی، مه دهه، لاكۆشی، لاكۆشکه، لاكۆشکینی، لاكۆشی، لاگرتن، لاگرتهی، لاگری، لاگیری، لانگرتن، لانگیری، لایه نگیری، لایه نگیری، هاریکاری، هه فگه للی، یاریده، ٢ ← حمایت کردن،

حمایت کردن: پارێزگاری لیکردن، پشتگرتن، پشتیوانیکردن، پئبه ریکردن، ته ره فداریکردن، چافسۆری کردن، چاوسووریکردن، خاوه ننداریکردن، داژداریکردن، داشداریکردن، داکوکیکردن، داکووکی کردن، دالده دان، دالده دای، کۆمه گی کردن، مه دهه دکردن، لاكۆشیکردن، لاكۆشکه کردن، لاكۆشیکردن، لاكۆشیکردن، لاگرتن، لاگرتهی، لاگرتن، لاگرتن، لاگرتن، لانگیریکردن، لایه نگیری کردن، لایه نگیریکردن، هاریکاری کردن، هه فگه للیکردن، یاریده کردن،

حماید: باشییه کان، چاکه کان، چاکیه کان، خووه باشه کان،

حمایل: حه مایل، حه مایه ل، حه مایه ل، حه نبال، هه ر شتی راست و چه پ ده مل کرئ و شوپریته وه،

حمایل کردن: خستنه سه رشان، ده شانیی کردن، کردنه شاندا، حه نبالکردن، راست و چه پ ده مل کردن، له سه رشان شوپکردنه وه،

حمیلاس: کووتک، که ییر، مؤرد، مؤرتک، مؤرد، میرت، میتک، مییک، ده وه نئیکی بۆنخۆشی هه نارناسایی هه میسه سه وزه و گۆلی سبی ده کا،

حَمَم (حَمَم): چاوپۆگه، زمانگا، زمانه گا، زوانه گا، گادمه، گادومه، گا ده مه، گاوزبان، گاوزمان، گاوزوان، گۆزبان، گۆلزان، گۆل گه وزوان،

حَمَد: په سن، پئبه لاکوتن، حه مد، ستایش، سوپاس،

حَمَدان: ← خزده،

حَمَدونه: حه نته ره، سه کسار(نر)، سه گسار(نر)، عه نته ره، مه مینه، مه مموون،

حَمَر: ١- سووره کان، ٢- رووسووران، ٣- سوور پیستان،

حَمَر: ١- مۆمیایی، ٢- ته مری هیندی،

حَمَر: ← حَمَر،

حَمَر: ١- سوور، ٢- سالی سهخت، سالی قاتی وقری، ٣- ته شقی گه رما، گه رمای زۆر،

حَمَر: ١- سوور، ٢- سووری، ٣- بای سوور،

حَمَره: ١- سوور، ٢- سووری، ٣- بای سوور،

حَمَره: ته ره تیزه، ره شادۆک،

حَمَص: نۆک،

حَمَص: ئه سیوون، تۆسینه، چه وغان، دپکه ئالته، زروی، زرویی، زرویی، سپون، که فکه فۆک، گیاکه فه، هلویت، هیلۆ،

حَمَق: ← حماقت،

حَمَقا (حَمَقا): ناپته ران، بیئاوه زان، که ران، که مئاوه زان، گئیزوچۆلان، گئیلان، نه زانان، نه فامان،

حَمَقا: ← حَمَقا،

حَمَقی: ← حَمَقا،

حَمَر: گهر، گویدرئ،

حَمَل: بار، تیله که، کۆل، کۆله بار،

حَمَل: ١- آبستنی: ئاوسی، تۆلدار، زگیری، سکیپی، یاوسی، ٢- باربرداشتن: باره لگرتن، گواستنه وه، گویتستنه وه، گویزانه وه، پاگویتستن، فاپای، هلاتن، هه لگرتنی بار،

حَمَل: ← فروردینماه،

حَمَلات: هئیره شان، کۆی(حمله) ← حمله،

حَمَلان: ١- ولاخی ئاوش که ببه خشرخ به که سیک، ٢- کرئیی بار،

حَمَل برداشتن: ← حامله شدن،

حَمَل شدن: بارکران، بران، بردان، بریهی، پاگویتزان، گویتزان وه، هلهاتن،

حَمَل کردن: ١- بۆچوون، بهرجه وه ننگ کردن، بهرژه وه ننگ کردن، به یان کردن، تاوتۆکردن، تاوتۆیکردن، رازه کردن، پاره کردن، شروقه کردن، شه رکردن، شه ن وکه مکه ردهی، شه نوکه وکردن، شیکاری، شیکردنه وه، شیوه که ردهی، فه پچراندن، قیاسکردن، لیکدان وه، ٢- ئالوگۆزکردن، ئالوگۆزکردن، ئه وه فالپای، ئه وه واری، جیگۆرکی بیکردن، جیگۆرپین، خاوه ن گۆرپین، ده ستاوده سستکردن، پاگواژتن، پاگۆستن، پاگویتزان، پاگویتزان، پاگویتزن، پاگویتستن، سه نگه ل و به نگه ل، شویتنگۆرپین، شوین گۆرپین، فاپای، فه گواستن، کیشه وه کردن، کیشه وئیی کردن، گواژتن،

حَنِيف: ١- پيداگر له دیندا، دین قایم، ٢- له سر دینی ئیسلام،
 حَنِین: ١- هاواری له خوشی یا خهفته تان، ٢- به ده نگی به رز نالین، ٣- اشتیاق، شفقت،
 حوا: دایکه واه، ژنی بابه دهم، مه شیانه،
 حواء: دایکه واه، ژنی بابه دهم، مه شیانه،
 حواج: حواج،
 حوائل: ژنانی نه زۆک، نه زۆکان،
 حواجب: نه برۆکان، نه برۆگه ل، برۆکان،
 حوادث: کۆی (حادنه) ← حادنه،
 حواری: ١- دۆست، یار، ٢- نه سحابه، سه حابه، یاری نه بی، ٣- یاری
 حه زه تی عیسا،
 حواریبون: چیرمیر، دۆستان، یاران،
 حواس: جهی، زهین، واق، های، هزر، هۆش، ههستۆک،
 ههسته کان، هیزی ههسته وهری،
 - حواس پرت: بیرلای، که مزهین، که مه هۆش، له بکۆک،
 - حواس پرتی: بیرلای، ته قه ل له سه ریه که نه بوون، که مزهینی،
 که مه هۆشی،
 - حواس پنجگانه: پینج چاوه گی دل، پینج گهنج، پینج گهنجینه، پینج
 ههسته کان، سه حکمران، ههشک (پینج ههشک)، ههستکار، ههستۆک،
 ههسته کان (دیتن، چه ژتن، بیستن، بین، ویک که وتن)،
 - حواس کسی به چیرزی بودن: جهی یۆی لاو چیرۆیه بیهی، زهین
 به شتیکه وه خه ریک بوون، هۆش له سه ر شتیکی بوون، هۆشی که سنی به لای
 شتیکه وه بوون،
 - حواس کسی راپرت کردن: جهی یۆی لاو چیرۆیه بیهی،
 بیرلای کردن، زهین تیکدان، فکر له سه ر بابه تی
 سه ره کی لادان، هزری که سیک شیانان، هۆش په رت کردن،
 - حواس کسی نبودن: جهی نه بیهی، زهین به شتیکه وه خه ریک بوون،
 هۆش لئ نه بوون، هۆش له سه ره خو نه بوون، هۆشی که سیک
 به خۆیه وه نه بوون،
 حواشی: ١- اهل وعیال: خانه واده، خاوه و خیز، خاوه و خیزان، خیزان،
 خیزان، خیزانی مال، زارو و خیز، زافو و خیز، ژنومندال، کلفه ت، کوفله ت،
 کوفله ت، مالیات، مال و خیزان، مالومنال، مالومندال، یانه و زارو، ٢-
 چاکران: بچوکان، به رده ستان، به نده کان، پیاوه کان، پیشخزمه تان،
 خزمه ت کاران، خولامان، خولامان، زلامان، زه لامان، ژیرکینه کان،
 غولامان، غولامان، که مه ریه سه تان، مزوران، نوکه ران، نوکه ران، ٣-
 کناره ها: ده روویه، قه راغه کان، که ناره کان،
 حواصیل: سۆزه ویلک، شاف، شاهه، شینه شاهه، شینه شاهو،
 حواصیل ارغوانی: سۆزه ویلک، سووره ویلک، شاهه ملدریژ،
 حواصیل دودی: شاهه بۆره، شاهه به لۆک، شاهه سلتانی،
 حوافر: کۆی (حافر) ← حافر،
 حوالت: ← حواله،
 حوالجات: به هه له کۆی (حواله) ← حواله،
 حواله: ١- نه سپاره، نه سپیردراو، پینه سپیراو، پاسپاره، ٢- سپردن،
 ٣- ناراسه، پاره یا جنسیکی پاسپیراو که که سیک له شوئینیک وه ریکری،
 پسوله، حواله، هه واه،
 - حواله دادن: ← حواله کردن،
 - حواله دادن کسی به جائی: حه واه به گه واه پئی کردنی که سیک،
 که سیک ده ستاوده ست پئی کردن،
 - حواله کردن چیزی به طرف کسی: شتیکی ده که سیک گرتن،
 فریادنی شتیکی بۆلای که سیک،

- حواله کرد: پوول یاشتی حه واه کراو به ناوی که سیک،
 - حواله کردن: ١- حه واه کردن، پاسپاردنی که سیک به نووسراو یا
 زاره کی بۆکردنی کاریکیا وه رگرتنی شتیکی، ٢- فرستادن: به پیکردن،
 حه واه کردن، خسته پئی، په وان کردن، په وان کردن، په وان کردن، ناردن،
 پیکردن، کل کردن، کیاسته ی، کیاسه ی، کیاندن، ناردن،
 وه ریختن،
 حواله گاه: ١- شوئینی حه واه، ٢- سهیرانگه، گه رانگه،
 حوالی: ئالی، ئیلاوه ولا، په راپه ر، پینانه، پیخ، چاردۆر، چارکه نار،
 چارمه دۆر، چارمیدۆر، چاره دهره، چاره کناره، دۆرمدار، ده واندهره،
 ده وروبه ر، ده ورو به ری ئاواپی، ده ورا نیشته، ده ورو پشته، ده ورو وهر،
 ده وره، قه راغوبیجاغ، کشت وکناره، گرد، مه وق، نۆردۆر، هانقاره،
 هانقاس، هانقه راس، هاویدۆر، هاویر، هاویردۆر، هۆره، هه فیکه،
 هه مولا، هیل،
 حوایج: ١- ئاتاجی به کان، پینداویستی به کان، پینوستی به کان، نیازه کان،
 ٢- کاره پینوسته کان، کاره لازمه کان، کاره واجبه کان، ٣-
 حاجه ته کان، حه واجی ئاشپه زخانه، که لوپه لی ئاشپه زخانه،
 حوایج کش: پاگوئزه ری که لوپه لی ئاشپه زخانه،
 حوایجی: پینداویستی فرۆش، که لوپه لفرۆش،
 حوایل: ژنانی نه زۆک، نه زۆکان،
 حوت: ١- برجی دوا زده ی سال، په شه مه، ٢- ماسی گه وهره،
 حوحو: حیل، ده نگی نه سپ،
 حودان: ← آلاله،
 حور: خور، نه سپیندار، خۆجه لی، سپیندار، سپیندار،
 حور: ١- زۆره شیبوونی په شکیکنه و زۆر سپی بوونی سپینه ی چاوه، ٢-
 چاوه شی،
 حور: ← حوری،
 حوراع: ١- ژنیک په شکیکنه ی چاوه زۆر په شو سئینه که ی زۆر سپی پئی،
 ژنی سپیلکه ی چاوه شی، ٢- حورپی به هه شتی، ژنی به هه شتی،
 حورافش: په ری ئاسا، ژنی زۆرجوان، شیه په ری، وه که په ری،
 حور دیس: په ری ئاسا، ژنی زۆرجوان، شیه په ری، وه که په ری،
 حور سرشت: په ری ئاسا، ژنی زۆرجوان، شیه په ری، وه که په ری،
 حور نژاد: ← حورنهاد،
 حور نژاد: ← حور سرشت،
 حوروش: ← حور سرشت،
 حوری: ١- حۆری، هۆری، هۆرنه، هوروی، ٢- ژنی چاوه شی،
 حوزه: ١- جانب: ئالی، به ر، په نا، تاخ، ته ره ف، ته ره ف، ته ل، جه به ر،
 جه م، دم، دیو (ئه و دیوی)، پۆخ، په خ، په فی، سه ر، سه مت، فاج، فه ر،
 قام، قوپنه، قۆل، قه راغ، کشته، کن، که رخ، که نار، لا، لایه ن، لایین،
 له ب، لیج، نک، نکال، هند، هه لا، هیشی، هیل، ٢- ناحیه: ئاقار،
 ئیقلم، ئۆلکه، بۆلگه، پۆنگال، تووره، توویر، حه وزه، ده فه ر، ده وره،
 سه رنه فک، شوین، کافار، مالبه نان، محال، مه گهن، مه لبه ند، ناحیه،
 نافند، نافچه، ناو، ناوان، ناوچه، نیو، ولکه، هه رمه، هه ریتم، هه له م،
 هه ویرکه،
 حوزة استحفاظی: ده فه ری ژیر پاسه وانی، ناوچه ی ژیر چاوه دیری،
 حوزة علمیه: شوئینی تیدا خویندنی ده رسی دینی،
 حوزة فعالیت: ئاقاری کار، ده فه ری کار، ناوچه ی کار،
 حوش: حه سار، حه وش، حه وشه، ده ورا نده وور، ده وره،
 حوش و بوش: داروده سه ته، ده سه ته و دایه ره،

حوصله: ۱ - چینه‌دان، ۲- نارام، نارامی، ئۆقره، به‌حوسه‌له‌یی، به‌رایسی، به‌سه‌بیری، به‌سه‌بروحه‌وسه‌له‌یی، بی‌پهن فره‌هی، پشولسه‌رخۆیی، پشولسه‌سه‌رخۆیی، تاب، تاقه‌ت، ته‌حه‌ممول، ته‌سلا، حه‌وسه‌له، دایاخ، ریژۆنی، سوپات، سه‌بر، سه‌بروحه‌وسه‌له، سه‌بووری، سه‌مه‌ت، شینه‌یی، قنیات، قهری، قه‌بنات، قینات، کاویخۆ، له‌سه‌رخۆیی، له‌سه‌ره‌خۆیی، مدرنای، نتم، نه‌فه‌سدیری، نه‌رمونیانی، هازی، هیډکی، هیمنی،

حوصله‌به‌خرج‌دادن: - حوصله‌داشتن،

حوصله‌داشتن: ۱- بر‌دباری‌داشتن: به‌حوسه‌له‌ بوون، به‌سه‌برو حه‌وسه‌له‌بوون، پشوو له‌سه‌ره‌خۆبوون، تاب‌ه‌پتان، تاقه‌ته‌به‌بوون، ده‌حه‌مولکردن، خۆداگیرکردن، خۆپاگرتن، ددان به‌جهرگی خۆداگرتن، ده‌دان به‌خۆداگرتن، سه‌برگرتن، له‌سه‌ره‌خۆبوون، مقاومه‌ت‌که‌رده‌ی، نه‌فه‌س در‌پۆبوون، ۲- تاقه‌تی‌کردنی‌کارێک‌ه‌به‌بوون، حه‌وسه‌له‌هه‌بوون، ۴- جه‌زبه‌بوون، حه‌وسه‌له‌هه‌بوون، له‌جه‌زبه‌دابوون، له‌سه‌روازبوون، وازه‌بوون،

حوصله... راندانستن: له‌شوو که‌ستیویا هه‌رمانیوه‌ نه‌بییه‌ی، وازله... نه‌بوون،

حوصله‌کردن: - حوصله‌داشتن،

حوصله‌کسی‌راس‌بر‌دن: بی‌تاقه‌ت‌کردن، بی‌زار‌کردن، جاپ‌زکردن، چاپ‌س‌کردن، وه‌په‌ز‌کردن،

حوصله‌کسی‌س‌ر‌ف‌تن: بی‌تاقه‌ت‌بوون، بی‌زار‌بوون، جاپ‌زبوون، چاپ‌س‌بوون، وه‌په‌زبوون،

حوض: ئافزیل، ئافه‌ش‌ه‌ک، ئاوگر، ئاوگیر، نه‌ستیر، نه‌ستیرک، نه‌ستیره، نه‌ستیل، نه‌ستیلک، نه‌و‌جیگایه‌یی‌بو‌ئاوتی‌دا‌را‌گرتن‌سازده‌کرێ، ب‌رک، ب‌رکه، پاشاو، پ‌ن‌ک‌اف، تالاو، تالابی، تیللو، جۆرنه، جه‌ردام، حه‌وز، دۆلاوه، دۆله، سارداهه، ستیل، سه‌هرینج، قۆبی، قۆرغ، کورپان، گۆل، گۆلاو، گۆلتک، گۆم، گۆماو، گوول، لیچ، لیچ، مه‌هسه‌ر، هۆز، هۆراو، هۆرن، هه‌سار، هه‌ساری، هه‌ستیر، هه‌ستیل، هه‌ود، هه‌وز،

حوضچه: حه‌وزۆکه، حه‌وزی‌ب‌چووک، کوران، گۆمیلکه، گوینچه،

حوضخانه: حه‌وزخانه، ژێره‌مینی‌هه‌وزتیدا،

حوضه: ۱- زه‌مینی‌کش‌وکالێ‌به‌راوی‌چۆمیک، ۲- ئاوهرۆ، ئاوچه‌یه‌ک که‌ئاوکه‌ی‌ده‌رژێته‌ئاو‌ده‌ریا،

حوقله: کونتی(لاحول‌لاقوه‌الاباله)،

حوک(حوک): پ‌ه‌حان، پ‌ه‌حانه،

حول: تیلی، چاو‌خواری، خیلی، مژمووری،

حول(حول): ۱- توانایی، ۲- جوانمردی، ۳- سال، ۴- پیرامون،

حول‌وحوش: ئاقار، په‌رانه‌پ، په‌گال، حه‌ولوحوش، دۆرماندۆر، ده‌ورانده‌ور، ده‌رووبه‌ر، ده‌ورویشت، قه‌راغ‌ب‌ب‌ج‌اغ، که‌ناره‌وک‌ه‌ناره، هاوێردۆر، هیل،

حوله(حوله): ۱- پ‌شته‌مال، پ‌شته‌مال، پ‌یشمال، خاقلو، خاولی، ده‌رجاو، قه‌دیفک، قه‌دیفه، قه‌یفه، مه‌رحمه، هه‌وله، ۲- ده‌سته‌ستپ، ده‌سته‌سه‌ستپ، ده‌سته‌سپ، ده‌رسۆک، ده‌سه‌رۆکه، ده‌سه‌ره، روومال، مه‌خمه‌ل،

- حوله‌حمام: - حوله(۱)،

حومر(حومر): ته‌مری‌هیندی،

حومه(حومه): ۱- حوزه(۲)، ۲- شه‌پ‌ی‌گه‌وره، ۳- گه‌وره‌ترین‌له‌هه‌ر‌شتیک، ۳- پیرامون،

حویج: ۱- که‌رسته‌ی‌ئاشپه‌زخانه، ۲- گنیزه،

حویج‌خانه: هه‌ماری‌خوارده‌مه‌نی‌و‌که‌رسته‌ی‌ئاشپه‌زخانه،

حویج‌دار: ئاشپه‌ز، چیشتلینه‌ر،

حی: ۱- زنده، زنی، زیندگ، زیندوو، زینده، زینگ، زینوو، زینه، ۲- عاشیرهت، هۆز،

- حی‌گویا: ۱- زیندوو‌ی‌ئاخافه‌ر، ۲- ئینسان، به‌شه‌ر، مرۆف،

حیا: ۱- نه‌ده‌ب، ته‌قیه، چاوو‌پوو، چاو‌پوو، چه‌شوپ‌ی، حه‌یا، هه‌ده‌ب، خه‌جاله‌تی، پاف، پوو(پیاویکی‌بی‌روه)، شه‌رم، شیکۆ، شه‌رم، شه‌رمو‌شووریه‌ی، شتواز، هه‌ده‌ب، عه‌یا، فه‌دی، فه‌یت، وێل، هه‌یا، ۲ - باران، ۳- سالی‌خۆش، فه‌رحانی،

حیاء: - حیاء(۱)،

حیات: ۱- زندگی: جیو، جیوار، حال، حه‌یات، زنگانی، زه‌نگی، زه‌نیه‌ی، زیندوو‌یی، زینده‌گانی، زینده‌گی، زینگانی، زینگی، زیوار، زی، زیار، زیان، ژشان، ژشای، ژین، ژینداری، ژینگاری، ژیوار، سه‌رینگی(د‌ر‌زندگی‌خودارامش‌ندیدم: به‌سه‌رینگی‌خۆم‌خۆشیم‌نه‌دی)، فه‌راق، ن‌زگ، نسک، هه‌بوون، هه‌یه‌تی، یاشتن، ۲- زنده‌بودن: زیندوو‌بوون، زیان، ژین،

حیات‌انگیز: ژیانبه‌حش، ژین‌پیده‌ر، گیانبه‌خش،

حیات‌بخش: ژیانبه‌حش، ژین‌پیده‌ر، گیانبه‌خش،

حیات‌وممات: بی‌وون‌نه‌بوون، مان‌ونه‌مان، مردن‌و‌ژین، مه‌رده‌وه‌ژینه‌ی، مه‌رگ‌و‌زینده‌گی،

حیاتی: بووژینه‌ره‌وه، حه‌یاتی، زۆرگرنگ، زۆرگرننگ، ژیاری، مایه‌ی‌بوونومان،

حیادار: به‌ته‌ده‌ب، به‌تۆره، به‌حه‌ده‌ب، به‌حه‌یا، به‌پووان‌ته‌نک، به‌شه‌رم، به‌عه‌ده‌ب، په‌لیار، حه‌یا‌به‌خۆ، خوه‌پ‌ر‌ت‌ک، خه‌جاله‌تی، رووته‌نک، رووگر، روونه‌رم، شه‌رم‌ن، شه‌رم‌نه، شه‌رمۆ، شه‌رمۆک، شه‌رمی، شه‌رمین، شه‌رمیون، فه‌دۆک، فه‌دۆک، که‌م‌پ، که‌م‌ری،

حیازات: ۱- کۆی(حیازت) - حیازت، ۲- له‌وه‌رگه‌ی‌تاییه‌ت‌به‌ئازه‌لانی‌خه‌لیفه،

حیازت: ۱ - جمع‌کردن، ۲ - بدست‌آوردن،

حیاصه: ته‌نگه‌ی‌ولاخ،

حیاض: کۆی(حوض) - حوض،

حیاط: ۱- کۆی(حیاط) - حیاط، ۲- باخه‌کان، بی‌ستانه‌کان،

حیاط: حه‌سار، حه‌وش، حه‌وشه، کناره، لامه‌ردوو، هه‌سار، هه‌وش، هه‌وشه،

- حیاط‌خلوت: حه‌وشه‌خه‌لوه‌تی، حه‌وشی‌پشته‌وه،

حیاطت: - حفاظت،

حیاگت: ۱ - بافتن، ۲ - بافندگی،

حیاکردن: حه‌یا‌به‌خۆبوون، حه‌یا‌کردن، خه‌جاله‌تی‌کیشان، شه‌رم‌کردن،

حیال: - حیهله‌گر،

حیطان: کۆی(حوت) - حوت، ماسیه‌کان، ماسیه‌گه‌وره‌کان،

حیث(ح): ۱- جیگا، هه‌رجیگایه‌ک، هه‌رشوئینیک، ۲- بار(از‌حیث: له‌باری، له‌لایه‌نی)، بواری، لایه‌ن،

- از‌حیث: باروو، له‌باری، له‌بواری، له‌لایه‌نی(از‌حیث‌جا‌مشکل‌داریم - فدک)،

حیثیات: کۆی(حیثیت) - حیثیت،

حیثیت: ئابروو، ئابورو، ئافاروو، ئافاروو، ئافروو، ئاوی‌پوو، پۆت، چاوو‌پوو، چاو‌پوو، حه‌یا، په‌نگی‌پوو، پروسپیایی، پروسپیایی، پیز، سه‌خه‌ر، شانسه‌ره‌ف، شووره‌یی، شه‌رم، شه‌ره‌ف، فه‌دی، فه‌یت، فه‌هیت، که‌م‌روویی، نامووس، ناوی‌باش، نه‌تا، وه‌ج، هه‌تک، هیسه‌سه‌ت، هیسه‌مه‌ت،

حی‌حاضر: - حی‌حاضر،

حی: ۱- زنده، زنی، زیندگ، زیندوو، زینده، زینگ، زینوو، زینه، ۲- عاشیرهت، هۆز،

- حی‌گویا: ۱- زیندوو‌ی‌ئاخافه‌ر، ۲- ئینسان، به‌شه‌ر، مرۆف،

حیا: ۱- نه‌ده‌ب، ته‌قیه، چاوو‌پوو، چاو‌پوو، چه‌شوپ‌ی، حه‌یا، هه‌ده‌ب، خه‌جاله‌تی، پاف، پوو(پیاویکی‌بی‌روه)، شه‌رم، شیکۆ، شه‌رم، شه‌رمو‌شووریه‌ی، شتواز، هه‌ده‌ب، عه‌یا، فه‌دی، فه‌یت، وێل، هه‌یا، ۲ - باران، ۳- سالی‌خۆش، فه‌رحانی،

حیاء: - حیاء(۱)،

حیات: ۱- زندگی: جیو، جیوار، حال، حه‌یات، زنگانی، زه‌نگی، زه‌نیه‌ی، زیندوو‌یی، زینده‌گانی، زینده‌گی، زینگانی، زینگی، زیوار، زی، زیار، زیان، ژشان، ژشای، ژین، ژینداری، ژینگاری، ژیوار، سه‌رینگی(د‌ر‌زندگی‌خودارامش‌ندیدم: به‌سه‌رینگی‌خۆم‌خۆشیم‌نه‌دی)، فه‌راق، ن‌زگ، نسک، هه‌بوون، هه‌یه‌تی، یاشتن، ۲- زنده‌بودن: زیندوو‌بوون، زیان، ژین،

حیات‌انگیز: ژیانبه‌حش، ژین‌پیده‌ر، گیانبه‌خش،

حیات‌بخش: ژیانبه‌حش، ژین‌پیده‌ر، گیانبه‌خش،

حیات‌وممات: بی‌وون‌نه‌بوون، مان‌ونه‌مان، مردن‌و‌ژین، مه‌رده‌وه‌ژینه‌ی، مه‌رگ‌و‌زینده‌گی،

حیاتی: بووژینه‌ره‌وه، حه‌یاتی، زۆرگرنگ، زۆرگرننگ، ژیاری، مایه‌ی‌بوونومان،

حیادار: به‌ته‌ده‌ب، به‌تۆره، به‌حه‌ده‌ب، به‌حه‌یا، به‌پووان‌ته‌نک، به‌شه‌رم، به‌عه‌ده‌ب، په‌لیار، حه‌یا‌به‌خۆ، خوه‌پ‌ر‌ت‌ک، خه‌جاله‌تی، رووته‌نک، رووگر، روونه‌رم، شه‌رم‌ن، شه‌رم‌نه، شه‌رمۆ، شه‌رمۆک، شه‌رمی، شه‌رمین، شه‌رمیون، فه‌دۆک، فه‌دۆک، که‌م‌پ، که‌م‌ری،

حیازات: ۱- کۆی(حیازت) - حیازت، ۲- له‌وه‌رگه‌ی‌تاییه‌ت‌به‌ئازه‌لانی‌خه‌لیفه،

حیازت: ۱ - جمع‌کردن، ۲ - بدست‌آوردن،

حیاصه: ته‌نگه‌ی‌ولاخ،

حیاض: کۆی(حوض) - حوض،

حیاط: ۱- کۆی(حیاط) - حیاط، ۲- باخه‌کان، بی‌ستانه‌کان،

حیاط: حه‌سار، حه‌وش، حه‌وشه، کناره، لامه‌ردوو، هه‌سار، هه‌وش، هه‌وشه،

- حیاط‌خلوت: حه‌وشه‌خه‌لوه‌تی، حه‌وشی‌پشته‌وه،

حیاطت: - حفاظت،

حیاگت: ۱ - بافتن، ۲ - بافندگی،

حیاکردن: حه‌یا‌به‌خۆبوون، حه‌یا‌کردن، خه‌جاله‌تی‌کیشان، شه‌رم‌کردن،

حیال: - حیهله‌گر،

حیطان: کۆی(حوت) - حوت، ماسیه‌کان، ماسیه‌گه‌وره‌کان،

حیث(ح): ۱- جیگا، هه‌رجیگایه‌ک، هه‌رشوئینیک، ۲- بار(از‌حیث: له‌باری، له‌لایه‌نی)، بواری، لایه‌ن،

- از‌حیث: باروو، له‌باری، له‌بواری، له‌لایه‌نی(از‌حیث‌جا‌مشکل‌داریم - فدک)،

حیثیات: کۆی(حیثیت) - حیثیت،

حیثیت: ئابروو، ئابورو، ئافاروو، ئافاروو، ئافروو، ئاوی‌پوو، پۆت، چاوو‌پوو، چاو‌پوو، حه‌یا، په‌نگی‌پوو، پروسپیایی، پروسپیایی، پیز، سه‌خه‌ر، شانسه‌ره‌ف، شووره‌یی، شه‌رم، شه‌ره‌ف، فه‌دی، فه‌یت، فه‌هیت، که‌م‌روویی، نامووس، ناوی‌باش، نه‌تا، وه‌ج، هه‌تک، هیسه‌سه‌ت، هیسه‌مه‌ت،

حی‌حاضر: - حی‌حاضر،

حیدر (حیدر): پادشاهی جهنگل، شیر،

حیران: ← حیرت زده،

حیران شدن: ← حیران ماندن،

حیران کردن: بلیساندن، بوراکردن، بههتانیدن، پۆشهکاندن، پهشۆکاندن، پهشیواندن، تاسانیدن، تاسانن، تاسانای، تهرتلانیدن، چاشکردن، چوارچاوکردن، حه بهساندن، حه پهساندن، خهوخانندن، دملاندن، دهلیانیدن، سهرزقراندن، سهرسامکردن، سهرسام کهردهی، سهرگهردانکردن، سهرلئیشیواندن، سهر ماسانیدن، سهر پیلانیدن، عه بهساندن، فه تهوشانیدن، قورساندن، کاسکردن، کلمساندن، کهوشانیدن، گیتژ کردن، گیتژومات کردن، ماتکردن، ماتوسه رگهردانکردن، ماتومتسه حه بییرکردن، متسه حه بییرکردن، متسه حه بییرکردن، وپرکردن، وپوکاس کردن، هۆش لئینه ستانیدن،

حیران ماندن: بشکینن، بلبسین، بوراقبوون، بههتین، پۆشهکان، پهشۆکان، پهشیوان، پی سهریبوون، تاسان، تاسیردنهوه، تاس به سهردا هاتن، تاسین، تهرتلین، تهواسان، تهواسیان، تهوسین، تیارامان، چاشبوون، حه بهسان، حه پهسان، حه په سین، حه بییرین، حه بیه تی، دامان، دملاندن، دهلیان، دهلین، پامان، رهقهه لاتن (از تعجب درجا خشکمز: هیندم پی سهریبوو هه رله جی رهقهه لاتم)، زندهمان، سهرزقراان، سهرزقراپن، سهرسامبوون، سهرسام بییهی، سهرسام مان، سهرسوو پمان، سهرگهردان بوون، سهرگهردان مانهوه، سهرگهردانای، سهراسین، سهرمه ندی، سهیرمان، سهر پیلانیدن، سهر پیلین، عه بهسان، عه جاپمان، فه تهوشین، قورسین، کاسبوون، کلمسین، کهوشین، گیتژبوون، گیتژوسه رگهردان بوون، له جی رهقهه لاتن، له جی وشکیبوون، ماتبوون، مات بییهی، مانهوه، مهنایوه، واق و پبوون، واق و پمان، واق و پ مهنه ی، واق و پ، وپ بییهی، وپوکاس بوون، هه وه سین، هیدمان، هیرمان، هیس مان،

حیرت: ← تحیر،

- درحیرت ماندن: ← حیران ماندن،

حیرت آباد: جیگای سهرسوو پمان، جیگای واق و پمان،

حیرت آور: نه لامهت، بهریه لهت، به لاجهوی، حاجباتی، حه، حه لامهت، حه ننتیکه، حه بیه تی، خاخ، دایلان، دیتنه ی، پمووزن، پمووزنات، زۆرسه ییر، سوۆت، سوۆرهت، سوۆرهت، سوۆرهت، سوۆرهت، سهرزقراپن، سهرسامکار، سهرسوو پین، سهرسوو پ هینهر، سهر سوو پینهر، سهمره، سهمره سهیر، سهیر سهیره، شتی سهیر، عاجباتی، عه جاپ، عه جاپیات، عه جاپ، عه جهو، عه لامهت، عه ننتیکه، غه ریپ، گرتوله، مایه ی سهرسوو پمان، مۆستره، ناو پیره، نفوورات، نه فوورات، هه زنده، هه مهت، هه به پلان، هیدان، یه مان،

حیرت انگیز: ← حیرت آور،

حیرت زده: بهحت، بههت، بیهۆش، پرووزکاو، پرووزگار، په شتیو، تاس، تاساوه، تهبا، تهواساو، چوارچاو، چهنگ، حۆل، حه به ساو، حه په ساو، حه بییری، حه بیه تی، حیول، خه پره، داماو، دۆش، دۆش نهره مه نه، دۆش داماو، دهرمه نه، ده سه سه ره، سهراسیمه، سهرتاساو، سهرسام، سهرسوو پ، سهرسوو پماو، سهرسوو پمای، سهرگهردان، سهرگه شته، سهرمه ند، سهیرماو، سهریل، عه به ساو، فهحه، کاس، گیتژ، گیتژ، گیتژ، گیتژ، گیتژ داماو، گیتژووتژ، گیتژو، هوپ، گیل، مات، ماتو گیتژ، متسه حه بییر، متسه حه بییر، واق ماو، واق و پ، واق و پ بووگ، واق و پ ماو، واق و پ مین، وپ، وپو گیتژ، هاج، هاجو واج، هاز، هازوواژ، هوپ، هوول، هووله، ههول، هه وه سیاگ، هه به پلان، هیر، هیر، هیس،

حیرت زده شدن: ← حیران ماندن،

حیز: پشت، پشته، بوشت، حیز، خروش، خه ندهک، دووده کی، ساته ری، قنگده، قنگدهر، قونهک، قوونده، قووندهر، قوونندهر، لووسکه، کنگدهر، کوونی، کیرخۆر، گانده، گاندهر، لووس، لووسکه، هیز،

حیز: ١ ← جای، ٢ ← کرانه،

حیز امکان: ئاستی رهخسان، ئاستی شیان، ئاستی گونجان،

جی هه بوون (این امر در حیز امکان نیست - فذک)،

حیز انتفاع: ئاستی به که لک بوون، ئاستی که لک لئ وهرگرتن،

پله ی که لک لئوهرگرتن، شیایو بۆکه لک لئوهرگرتن (کتاب را از حیز انتفاع ساقط کردی - فذک)،

حیزران: ته رکه ز، جیل، حه یزه ران، خه یزه ران، لوول،

حیص: به لایه کداکه وتن، که وتنه لایه ک،

- حیص و بیص: بگره و بهرده، شه پروکتیشه، شه پرو هه للا، قالمه قالم، گوپمۆزه، گیروداو، گیتزه وکتیشه، هه ره مه زات،

حیص: ← قاعدگی،

حیصه: ١- جار یک خوی پی بی نو پزی، ٢- گران بوونی گه ده به خۆراکی هه رس نه کراو، گیران،

حیصی: ١- نه وه ی تۆوی له کاتی له حه یزدا بوونی دایکی دا گوورایی،

٢ ← بدکار،

حیطان: دیواره کان،

حیطه: ١- په رتژ، دیواره ده و ره داکیشراو، زه مینی به دیوار ده ورداو، نیوسنور، ٢ ← حفاظت، ٣- بهر، پانایی، گۆره پانی کاروچالاک، مه یدان،

- حیطه اختیارات: بهری ده سه لآت، سنووری ده ست پۆشیتن، سنووری ده سه لآت، شوپنه واری ده س چووی، گۆری ده سه لآت، گۆره پانی ده سه لآت،

- به حیطه تصرف در آوردن: ← تعرف کردن،

- حیطه عمل: بهری کار، پانایی کرده وه، گۆره پانی کار، گۆری گوروه، مه یدانای کار (شایستگی او در حیطه عمل معلوم می شود - فذک)، مه یدانای کرده وه،

حیف: ١- افسوس: ئاخ، نه فسووس، نه یداخ، نه ی مخابن، به داخه وه، پۆک، په ککوو، تۆی، حه یف، داخ، داخه که مه، داخه، داخه وه زهت، داخی به جهرگم، داخی گرانم، مخابن، موخابن، مه خابن، وه پۆ، وه یلی، هوارا به مالم، هه یف، یازوخ، یازوغ، ٢- ظلم: ئاللی، نه غز، بی دادی، بپروحمی، بپره حمی، پستووری، ته عه دا، جهو، خوینخۆری، خوینمزی، خه سم، دلره شتی، دلره قی، دلسه ختی، دلشه شکی، ده ستررتژی، ده ستررتژی، زالمه تی، زالمه تی، زالمکی، زالمینی، زلم، زۆرداری، زۆر کاری، زۆریکردن، زلم، زینات، سته م، سته مکاری، سته مگه ری، گووج، له تم، ناهه قی، ناهه ق، ناهه قی، ناهه قی، نه قل، نه قل، نه هه قه ی، ونوه ری،

- حیف آمدن: پی حه یف بوون، حه یف لئ هاتن، داخ لئ هاتن،

- حیف بودن: حه یف بوون، جیی داخ بوون (حیف بود که کتاب بهن خوبی را ارزان فروختی - فذک)،

- حیف شدن: حه یف بوون، جیی داخ بوون (حیف شد تونامدی - فذک)،

- حیف و میل: ١ ← حرام کردن (١)، ٢- به ناپه وا ده ست به سه رداگرتن، هه للووشین، لووشدان (در این سازمان چقدر حیف و میل کردی؟ - فذک)،

حیل: ١- پگیاچاره کان، عیلاجه کان، ٢- فرتوفیل، کاری سه یرو سه مه ره،

حیلت: ١- توانایی، ٢ ← چاره، ٣ ← حذاقت، ٤ ← حیله،

حیلت باز: ← حیله گر،

حیلت دان: ← حیله گر،

حیلت ساز: ← حیله گر،

حیلت گر: ← حیله گر،

حیله: ١- چاچول: ئاخلیف، ئارداق، ئانوون، ئاوانته، ئاینوون، ئوین، ئیفغال، بلحات، بلعات، بنجامه تی، به زاج، بهن، بهند، پاخته، پهنگ،

